قاموس رومی

رومجه‌دن ترکجه‌یه لغات

ΛΕΞΙΚΟΝ
ΕΛΛΗΝΟ-ΤΟΥΡΚΙΚΟΝ

ΥΠΟ

ΘΕΜ. ΚΤΕΝΑ

δικηγόρου

مؤلفی

تمستوقلی اختنا

برنجی صنف دعوی وکیللرندن

Ἐγκρίσει καὶ ἀδείᾳ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως

ὑπὸ ἡμερ. 27 Μαρτίου 1895 καὶ ἀριθμ. 1)24

معارف نظارت جلیله‌سنك فی ۲۷ مارت ۱۳۱۱ تاریخلی و ۲۴[۱ نومرولی رخصتنامهٔ عالیسیله طبع اولنمشدر

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

جلد اول

ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ «ΑΜΑΛΘΕΙΑΣ»

1896

ازمیر

«امالتیا» غزته‌سی مطبعه‌سنده طبع و تمثیل اولنمشدر

۱۳۱۱

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τριάκοντα πέντε παρῆλθον ἔτη ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Ἑλληνοτουρκικοῦ Λεξικοῦ ὑπὸ Α. Θ. Φαρδὺ καὶ Κ. Ι. Φωτιάδου, ἐξαντληθέντος ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν, καὶ ὅμως, ἔκτοτε, οὐδεὶς τῶν λογίων ὁμογενῶν ἐπεχείρησε ν' ἀναλάβῃ τὸ δυσχερέστατον καὶ ἐπίπονον ἔργον τῆς συντάξεως Ἑλληνο-Τουρκικοῦ Λεξικοῦ, ἀνταποκρινομένου εἰς τὰς σημερινὰς ἀπαιτήσεις τῶν ὁμογενῶν σπουδαστῶν τῆς Ὀθωμανικῆς γλώσσης, ἧς τὴν ἐκμάθησιν τὰ μέγιστα ἐδυσχέραινε καὶ δυσχεραίνει ἡ ἔλλειψις τοιούτου Λεξικοῦ.

Τὴν ἔλλειψιν ταύτην ποθῶν ν' ἀναπληρώσω καὶ μηδόλως ἀποδυσπετῶν πρὸς τὰς δυσχερείας, ἃς παρουσιάζει ἡ λεξικογραφία, κατώρθωσα μετὰ πολυετεῖς κόπους καὶ μόχθους νὰ φέρω εἰς πέρας τὸ παρὸν Λεξικόν, ἀκολουθῶν τὰς προόδους τῆς Ὀθωμανικῆς γλώσσης, ἥτις, ἀληθῶς, ἐπὶ τῶν ἐνδόξων ἡμερῶν τοῦ νῦν εὐκλεῶς ἀνάσσοντος **Σουλτὰν Ἀπδοὺλ Χαμὶτ Χὰν τοῦ Β'**, τοῦ ὄντος φιλομουσοτάτου καὶ εὐεργετικωτάτου ἡμῶν Ἄνακτος, ἐπλουτίσθη διὰ διαφόρων ἐπιστημονικῶν καὶ τεχνικῶν ὅρων, διὰ τῆς συγγραφῆς σπουδαιοτάτων ἔργων ἐν πάσῃ τέχνῃ καὶ ἐπιστήμῃ καὶ κατέστη γλῶσσα καλλιεπὴς καὶ πλουσιωτάτη.

Ἐν τῇ συντάξει τοῦ παρόντος Λεξικοῦ ἠκολούθησα τὸ ἑπόμενον σύστημα.

Ἑκάστην ἑλληνικὴν λέξιν ἡρμήνευσα πρωτίστως κυριολεκτικῶς καὶ εἶτα μεταφορικῶς, σημειώσας καὶ τὸν ἐπιστημονικὸν καὶ τεχνικὸν ὅρον αὐτῆς.

Ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ Λεξιλογίου ἀφήρεσα μὲν τὰς μᾶλλον χυδαίας, ξενιζούσας καὶ παραμεμορφωμένας λέξεις, διετήρησα ὅμως τὰς ἐν μεγάλῃ χρήσει κοινὰς λέξεις.

Χάριν συντομίας, τὰ ἐξ ἐπιθέτων ἐπιρρήματα παρέθεσα εἰς τὸ τέλος τῶν ἐξ ὧν παράγονται ἐπιθέτων. Οὕτως τὸ ἐπίρρημα **βεβαίως** ὁ ἀναγνώστης θέλει ἀνεύρει ἐν τῷ τέλει τῆς λέξεως **βέβαιος**.

Ἵνα δὲ καταστήσω αὐτὸ οὐχὶ ἁπλοῦν λεξιλόγιον, ἀλλὰ λεξικὸν ὅσον ἔνεστι ἄξιον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, προσέθεσα

διάφορα παραδείγματα, ἵνα ὑποδείξω τὴν χρῆσιν ἑκάστης Τουρκικῆς λέξεως καὶ τὴν συντακτικὴν πλοκὴν τῶν φρασεολογιῶν. Δὲν ἠμέλησα δὲ νὰ προσθέσω καὶ διαφόρους ἑλληνικὰς παροιμίας, ἀντιπαραθέσας αὐταῖς τὰς ἀντιστοίχους Τουρκικὰς, καὶ πλείστους ἰδιωτισμοὺς καὶ φρασεολογίας.

Πρὸς τούτοις, ἐπλούτισα αὐτὸ διὰ διαφόρων ἐπιστημονικῶν καὶ τεχνικῶν ὅρων, ἤτοι τῆς Νομικῆς, Ἰατρικῆς, Φυσικῆς, Ἀρχιτεκτονικῆς, Ζωολογίας, Χημείας, Βοτανικῆς, Ὀρυκτολογίας, Ἀστρονομίας, τοῦ Ἐμπορίου κτλ. ἔχων ὡς βοηθήματα καὶ πηγὰς ἅπαντα τὰ μέχρι σήμερον ἐκδοθέντα Τουρκικὰ καὶ Γαλλοτουρκικὰ Λεξικά, διάφορα συγγράμματα καὶ ἐν τέλει τὴν πεῖράν μου.

Πρὸς εὐκολίαν τῶν ἀναγνωστῶν παρέθεσα καὶ τὴν προφορὰν τῶν Τουρκικῶν, Ἀραβικῶν καὶ Περσικῶν λέξεων, ἵνα οὕτως ὁ ἀναγνώστης μὴ ταλαντεύηται ἐν τῇ δυσχερεῖ προφορᾷ αὐτῶν, ἀκολουθήσας τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει προφορὰν τῆς Τουρκικῆς, ἥτις εἶναι ἡ μᾶλλον καλλιεπής, ἐν δὲ τῇ ὀρθογραφίᾳ τῶν κυρίως Τουρκικῶν λέξεων, τοὺς νεωτέρους Ὀθωμανοὺς συγγραφεῖς καὶ λογογράφους, γράφοντας τὰς Τουρκικὰς λέξεις ὡς προφέρονται αὗται.

Ἐκτὸς τούτου, παρέθεσα, ἔστιν ὅτε, καὶ τὸν ἀνώμαλον πληθυντικὸν τῶν Ἀραβικῶν ὀνομάτων, ὅστις ἀποτελεῖ, ἐν τῇ Τουρκικῇ, τὸ δυσχερέστερον μέρος τῆς σπουδῆς αὐτῆς.

Φρονῶ ὅτι τὸ παρὸν λεξικὸν εἶναι τέλειον ὅσον ἔνεστι ἐπὶ τοῦ παρόντος, ὑπισχνούμενον νὰ διευκολύνῃ τὰ μέγιστα τὴν σπουδὴν τῆς Τουρκικῆς, ἥτις, ὡς ἀναγκαιοτάτη καὶ χρησιμωτάτη πᾶσιν ἡμῖν, δέον νὰ διδάσκηται ἐπιμελῶς, πρὸ πάσης ξένης γλώσσης, ἐν τοῖς ἡμετέροις ἐκπαιδευτηρίοις.

Τοιοῦτον τὸ ἔργον, ἐν συνόψει, ὅπερ παραδίδωμι τῷ δημοσίῳ, εὐχόμενος ἵνα ἕτεροι δοκιμώτεροι συμπληρώσωσι τὰς ἐμὰς ἀτελείας. Θὰ θεωρήσω δ' ἐμαυτὸν εὐτυχῆ ἐὰν τὸ παρὸν Λεξικὸν φανῇ χρήσιμον εἰς τοὺς ὁμογενεῖς μου.

Ἐν Σμύρνῃ, κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1895.

Ὁ συντάξας
ΘΕΜ. ΚΤΕΝΑΣ.
δικηγόρος.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ ΕΡΜΗΝΕΙΑ

مقطعات

Ἀλλ.	Ἀλληλοπαθὲς (ῥῆμα)	فعل مشاركت
Ἀμτ.	Ἀμετάβατον (ῥῆμα)	فعل لازم
Ἀνατ.	Ἀνατομία	تشريح
Ἀνθρ.	Ἀνθρωπολογία	مبحث بشر
Ἀντ.	Ἀντωνυμία	ضمير
Ἀρθμ.	Ἀριθμητικὴ	علم حساب
Ἀρχ.	Ἀρχαιολογία	علم آثار عتيقه
Ἀρχτ.	Ἀρχιτεκτονικὴ	معمارلق
Ἀστρ.	Ἀστρονομία	علم هئيت
Αὐτθ.	Αὐτοπαθὲς (ῥῆμα)	فعل مطاوعت
Βμχ	Βιομηχανία	صنعت
Γλγ.	Γεωλογία	علم ارض
Γγρ.	Γεωγραφία	جغرفيا
Γλσ.	Γλωσσολογία	علم لسان
Γμτ.	Γεωμετρία	هندسه
Γνμ.	Γνωμικὸν	حكميات
Γργ.	Γεωργία	زراعت
Γρμ.	Γραμματικὴ	علم صرف
Γρφ.	Γραφὴ (ἱερὰ)	كتاب مقدس
Δδκ.	Διδακτικὴ	اصول تدريسيه
Δκτ.	Διοικητικῶς	ادارهٔ ملكيه‌جه
Δπλ.	Διπλωματία	سياسيه
Ἐκκλ.	Ἐκκλησιαστικῶς	روحانيجه
Ἐμπ.	Ἐμπορία	تجارت
Ἐνρ.	Ἐνεργητικὸν (ῥῆμα)	فعل متعدى
Ἐπρ.	Ἐπίρρημα	ظرف
Ἐπφ.	Ἐπιφώνημα	حرف عطف
Ἐργ.	Ἐργαλεῖον	آلت
Ζγρ.	Ζωγραφικὴ	فن رسم

Ζλγ.	Ζωολογία	علم حيوانات
Ἠθ.	Ἠθικῶς	اخلاقيه
Θλ.	Θηλυκὸν	اسم مؤنث
Θλγ.	Θεολογία	علم كلام
Θρσ.	Θρησκευτικῶς	مذهبيه
Ι.	Ἰατρικὴ	طبابت
Κν.	Κοινῶς	بين العوام
Λγκ.	Λογικὴ	علم منطق
Μορ.	Μόριον	ادات
Μθλ.	Μυθολογία	علم اساطير
Μουσ.	Μουσικὴ	موسيقى
Μσ	Μέσον (ῥῆμα)	فعل مطاوعت
Μτφ.	Μεταφορικῶς	مجازا
Μτχ.	Μετοχὴ	اسم فاعل - اسم مفعول
Νλγ.	Νεολογικῶς	يكى تعبيرات
Νμ.	Νομικὴ	علم حقوق
Ντκ.	Ναυτικὴ	علم بحريه
Ὀρκτ.	Ὀρυκτολογία	علم معادن
Οὐσ.	Οὐσιαστικὸν	اسم موصوف
Οὐδ.	Οὐδέτερον	اسم بى جنس
Πθ.	Παθητικὸν (ῥῆμα)	فعل مجهول
Πλ.	Πληθυντικὸς	جمع
Πολ.	Πολιτικὴ	پولتيقه
Πρθ.	Πρόθεσις	حرف جر
Πρμ.	Παροιμία	ضروب امثال
Πσ.	Ποίησις	شعر
Ρτρ.	Ρητορικὴ	علم بيان
Σγκ.	Συγκριτικὸν	اسم تفضيل
Σνθ.	Συνήθως	عادتاً
Στρ.	Στρατιωτικὴ	عسكريه
Τπγρ.	Τυπογραφία	فن طباعت
Τρπ.	Τροπικῶς	مجازاً
Ὑπρ.	Ὑπερθετικὸν	اسم مبالغه
Φλγ.	Φιλολογία	ادبيات
Φλσ.	Φιλοσοφία	فلسفه

Φ. Ἱστ.	Φυσικὴ Ἱστορία	تاريخ طبيعى
Φσ.	Φυσικὴ	حكمت طبيعيه
Φρμ.	Φαρμακολογία	فن اسپچارى
Φρσ.	Φρᾶσις	تعبيرات
Χημ.	Χημία	كميا
Χυδ.	Χυδαίως	بين العوام
Χργ.	Χειρουργία	جراحلق

ا = ايتمك ἰτ. = ἰτμέκ.
او = اولمق ὀλ. = ὀλμάκ.

ΣΗΜΕΙΩΝ ΕΡΜΗΝΕΙΑ

اشارات

Ἡ § ὁρίζει τὴν ἀλλαγὴν τῆς σημασίας τῆς κυρίας λέξεως.

Ἡ - μεταξὺ τουρκικῶν λέξεων εὑρισκομένη σημαίνει τὴν ἐπανάληψιν τοῦ βοηθητικοῦ τουρκικοῦ ῥήματος.

Ἡ — ἀντιπροσωπεύει τὴν ἀρχικὴν ἑλληνικὴν λέξιν εἰς τὰ ἐπιρρήματα, τὰ παραδείγματα καὶ τὰς φρασεολογίας.

Τὰ « ἐγκλείουσι τὰ παραδείγματα, τὰς φρασεολογίας καὶ τὰς παροιμίας.

ΣΥΝΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

رموزات

Τὸ «π̇» ἀντιπροσωπεύει τὴν προφορὰν τοῦ ب (π̇ὲ), προφέρεται δὲ ὡς τὸ γαλλικὸν b.

Τὸ «δ̇» εἰς ὅλας τὰς τουρκικὰς λέξεις, τὰς γραφομένας μὲ ἑλληνικοὺς χαρακτῆρας, ἀντιπροσωπεύει τὴν προφορὰν τοῦ د (δ̇άλ), καὶ προφέρεται ὡς τὸ γαλλικὸν d.

Τὸ «δζ» ἀντιπροσωπεύει τὴν προφορὰν τοῦ ج (δζίμ).

Τὸ «τσ» ἀντιπροσωπεύει τὴν προφορὰν τοῦ چ (τσίμ).

Τὸ «γκ̇» ἀντιπροσωπεύει τὴν προφορὰν τοῦ περσικοῦ گ (γκ̇άφ).

Τὸ «σ̇ ἢ ς̇» ἀντιπροσωπεύει τὴν προφορὰν τοῦ ش (σ̇ὶν) καὶ προφέρεται ὡς τὸ γαλλικὸν ch.

Τὸ «ὀ» προφέρεται ὡς τὸ γαλλικὸν eu.

Τὸ «ὀυ» προφέρεται ὡς τὸ γαλλικὸν u.

Ἡ ' (ἀπόστροφος) εὑρισκομένη εἰς τὰς μὲ ἑλληνικοὺς χαρακτῆρας γραφομένας τουρκικὰς λέξεις ἀντιπροσωπεύει τὴν προφορὰν τοῦ ع (ἄϊν) καὶ δέον νὰ προφέρηται μετά τινος λαρυγγισμοῦ.

ΛΕΞΙΚΟΝ

ΕΛΛΗΝΟ-ΤΟΥΡΚΙΚΟΝ

Α

Α, α, آلفا ἄλφα. تسميه آلفا [اشبو اولنان حرف الفباى رومينك برنجى حرفى اولوب الف ممدوده كبى تلفظ اولنور]

Α΄, α΄, (Ἀριθμ.) بر πὶρ. § برنجى πιρινδζί. [πινινδζί.

͵Α, ͵α, (Ἀριθμ.) بيك πὶν. § بيكنجى

'Α, ἀ, (Μόρ.) سز σὶζ ἢ σοὺζ, غير γάϊρ, نا νά, بلا πίλα, بى πί, عدم ἀδέμ, عديم ἀδήμ. « *ἀνωφελὴς* فائده‌سز φαΐδε-σὶζ. « *ἄνυδρος* صوسز σου-σούζ. « *ἄγνωστος* غير معلوم γάϊρι μα'λιοὺμ, نا معلوم νὰ μα'λιούμ. « *ἀναιτίως* بلا سبب πίλα σεπέπ. « *ἀπείθεια* عدم اطاعت ἀδέμι ἰταάτ. « *ἀπειθὴς* عديم الاطاعت ἀδὴμ-οὺλ-ἰταάτ.

Ἆ, (Ἐπρ. θαυμασμοῦ) آ ἄ. § (παρακινήσεως) هائدى χάϊδι. § (ἀγανακτήσεως) واى βάϊ. § (ἀποτροπῆς) آ ἄ, اى ἄϊ. § (φόβου) ايواه ἐϊβάχ.

Ἃ, (Ἐπρ. γέλωτος) خا χά.

Ἀβαθὴς, ές, درين اولميان δερὶν ὄλμαγιαν, صيغ σήγ. « *— ἢ ὕδατα* صيغ صولر σὴγ σουλάρ.

Ἀβαθμίδωτος, ον, معدوم الدرجات μα'δοὺμ-οὺδ-δερεδζάτ.

Ἄβαθρος,ον, بى اساس πὶ ἐσάς.

Ἀβάκιον, τὸ تخته‌سى يازى γιαζὴ ταχτασή. [δζήκ.

Ἀβακίσκος, ὁ تخته‌جق ταχτα-

Ἀβακοειδὴς, ές, مشابه اللوحه μοσαπὶχ-οὺλ-λεβχά.

Ἀβάναυσος, ον, قبا اولميان καπὰ ὄλμαγιαν.

Ἄβαξ,ὁ تخته ταχτά, لوح λέβχ, لوحه λεβχά. « *— παιγνιδίου* تخته ταχτά, نطع νάτ'. « *— λογιστικὸς*

حساب تخته‌سی χισὰπ ταχτασή.

'Αβάπτιστος, ον, باتماز πατμάζ. § ('Εκκλ.) وافتيز اولماز βαφτὶζ ὀλμὰζ, وافتيز اولمامش βαφτὶζ ὄλμαμηṡ.

"Αβαπτος, ον, بويانمامش πογιάνμαμηṡ.

'Αβαρβαριστί καὶ **-ίστως** (Γλσ.) بلا غلط πίλα γαλάτ.

'Αβάρβαρος, ον, باربار اولميان παρπὰρ ὄλμαγιαν.

'Αβάρετος, ον, اوصانماز οὐσανμὰζ. § بار اولميان πὰρ ὄλμαγιαν.

'Αβαρής, ές, آغير اولميان ἀγὴρ ὄλμαγιαν, خفيف χαφήφ. «σώματα —ῆ» اجسام خفيفه ἐδζσάμι χαφηφέ.

'Αβαρία, ἡ (Νμ.) آواريه ἀβαρίγια, خسارات χασαράτ, خسارات بحريه χασαράτι παχριγέ. «—γενικὴ ἢ κοινὴ» بيوك آواريه πόγιοὺκ ἀβαρίγια, خسارات بحريهٔ جسيمه ياخود عموميه χασαράτι παχριγέϊ δζεσιμέ γιάχοδ οὔμουμιγέ. «—μερικὴ ἢ ἁπλῆ» عادى آواريه ἀδὴ ἀβαρίγια, خسارات بحريهٔ عاديه ياخود خصوصيه χασαράτι παχριγέϊ ἀδηγὲ γιάχοδ χουσουσιγέ. «ὑφίσταμαι—ν» خسار ديده او χασαρδηδὲ ὀλ. «ὁ ὅρος ἐλεύθερον—ας» خساراتدن برى اولق شرطى χασαρατδὰν περὶ ὀλμὰκ ṡαρτή.

'Αβασάνιστος, ον, عقوبت ديده اولميان οὐκουπετδηδὲ ὄλμαγιαν. § تحقيق ايدلمامش ταχκὴκ ἰδίλμεμιṡ. § —ίστως (ἐπρ.) بلا تحقيق πίλα ταχκήκ.

'Αβασίλευτος, ον, حكمدارى اولميان χουκιουμδαρὴ ὄλμαγιαν.

'Αβάσιμος, ον, بى اساس πὶ ἐσάς, واهى βαχί.

'Αβάσκαντος, ον, كوز دكز γκιὸζ δεϊμὲζ. § τὸ—ον نظر نسخه‌سى ναζὰρ νουσχεσί.

'Αβάστακτος, ον, غير متحمل γάϊρι μουτεχαμμίλ. [تحمل ايدلمز τλέσμεμιṡ.

'Αβάτευτος, ον, چفتلشمه‌مش τσιφ-

"Αβατος, ον, كچيلمز γκετσιλμέζ, صعب المرور σὰ'π-οὐλ-μουρούρ.

'Αβαφής, ές, بويانمامش πογιάνμαμηṡ, غير مصبوغ γάϊρι μεσπούγ.

'Αβδέλλα, ἡ (Ζλγ.) سلوك σουλούκ.

'Αβδέλυκτος, ον, نامكروه νὰ μεκρούχ, نامنفور νὰ μενφούρ.

'Αβέβαιος, ον, ثباتسز σεπατσίζ, بى قرار πὶ καρὰρ, متلون μουτελεββίν. § مشكوك μεσκιούκ, غير محقق γάϊρι μουχακκάκ, نا معلوم νὰ μα'λιούμ. § -αίως (ἐπρ.) بلا ثبات πίλα σεπάτ. § شك و شبهه ايله σέκκ οὐ σουπχὲ ἰλέ, مشكوكا μεσκιούκεν.

'Αβεβαιότης, ἡ عدم ثبات ἀδέμι σεπάτ, تلون τελεββούν. § شك وشبهه σέκκ οὐ σουπχέ, تردد τερεδδούδ.

'Αβέβηλος, ον, مقدس μουκαδδές.

'Αβελτηρία, ἡ حماقت χαμακάτ.

'Αβέλτερος, ον, احمق ἀχμάκ.

'Αβίαστος, ον, غير مجبور γάϊρι μεδζπούρ, اختيارى ἰχτιγιαρή. § —στως (ἐπρ.) بلا جبر πίλα δζέπρ, اختيارى

اولورق ἰχτιγιαρὴ ὀλαράκ, كرها κέρχεν.

Ἄβιβλος, ον, كتابسز κιταπσίζ.

Ἀβίωτος, ον, (μτφ) غير متحمل γάϊρι μουτεχαμμίλ. « βίος— عمر غير متحمل ὀμρι γάϊρι μουτεχαμμίλ.

Ἀβλάβεια, ἡ عدم مضرت ἀδέμι μαζαρράτ.

Ἀβλαβής, ές, ضررسز ζαραρσήζ, غير مضر γάϊρι μουζίρρ. § غير متضرر γάϊρι μουτεζαρρίρ, سالم σαλίμ. §—ῶς (ἐπρ.) بلا ضرر πίλα ζαράρ, صاغ و سالم سالما اولورق σάγ βὲ σαλὶμ ὀλαράκ, σάλιμεν.

Ἀβλαστής, ές, غير مثمر γάϊρι μούσεμμέρ, عاقر ἀκήρ.

Ἀβλασφήμητος, ον, غير مكفور γάϊρι μεκφούρ.

Ἀβλάσφημος, ον, كفر بازاولمیان κιουφρ-πάζ ὄλμαγιαν.

Ἀβλέφαρος, ον, عدم الاجفان ἀδήμ-ούλ-ἐδζφάν. § τὸ—ον عدم الاجفان ἀδὲμ-ούλ-ἐδζφάν.

Ἀβλεψία, ἡ عدم بصر ἀδέμι-πασάρ, عمى ἀμά. § (μτφ.) دقتسزلق δηκκατ-σηζλήκ. [μαδρούπ.

Ἄβλητος, ον, غير مضروب γάϊρι

Ἀβοήθητος, ον, امدادسز ἰμδαδσήζ, معدوم الامداد μα'δούμ-ούλ-ἰμδάδ.

Ἀβόητος, ον, شماتتسز σαματασήζ ساكن σακίν. §—τί (ἐπρ.) شماتتسز σαματασήζ, سكوتله σουκιούτλε.

Ἀβόσκητος, ον, اوتلاماش ὀτλάμαμής. [μουλαχαζασήζ.

Ἀβούλευτος, ον, ملاحظهسز

Ἀβουλησία, ἡ فقدن اراده φικδάνι ἰδαρέ.

Ἀβούλητος, ον, غير اختيارى γάϊρι ἰχτιγιαρί, كرهى κερχή. § —λήτως (ἐπρ.) كرها κέρχεν.

Ἀβουλία, ἡ عدم ملاحظه ἀδέμι μουλαχαζά. [μερχούρ.

Ἀβούλλωτος, ον, غير مهور γάϊρι

Ἄβουλος, ον, ملاحظهسز μουλαχαζασήζ, بى انديشه πὶ ἐνδισέ, عقلسز ἀκηλσήζ. [τηρήλμαμής.

Ἀβούτηκτος, ον باتيرلماش πατ-

Ἀβράβευτος, ον, مكافاتسز μουκιαφατ-σήζ.

Ἀβραμηλέα, ἡ (Βτ.) جان اريكى اغاجى δζὰν ἐριγὶ ἀγαδζή.

Ἀβράμηλον, τὸ (Βτ.) جان اريكى δζὰν ἐριγί.

Ἄβραστος, ον, قيناماماش καϊνάμαμής, چيك τσὶγ; خام χὰμ. « —μέταξα خام ايبك χὰμ ἰπέκ, قز κάζζ.

Ἄβρεκτος, ον, ايصلانماماش ἠσλάνμαμής, غير مبلول γάϊρι μεπλούλ.

Ἁβροβάτης, ὁ نازك سير ναζικ-σεΐρ. [σεχβέτ.

Ἁβρόβιος, ον, اهل شهوت ἔχλι

Ἁβροδίαιτα, ἡ شهوت σεχβέτ.

Ἁβροδίαιτος, ον, شهوى σεχβή, تن پرور τεν-περβὲρ شهوت پرست σεχβετ-περέστ.

Ἁβροήθης, ες, نازك خلق ναζικ-χούλκ, نازك مزاج ναζὶκ-μιζάδζ.

'Αβρόκαρπος,ον, طری الاثمار ταρὶ-ἐσμάρ.

'Αβρομελής,ές, نازك وجودلو ναζὶκ-βουδζούδ, نازك اندام ναζὶκ-ἐνδάμ.

'Αβρόπους,ουν, نازك اقدام να-ζὶκ-ἀκδάμ.

'Αβρός,ά,όν, يومشاق γιουμουσάκ § ملايم μουλαΐμ. § نازك ναζὶκ. § —ῶς (ἐπρ.) نزاكتله νεζακέτλε, نازكانه ναζι-κιανέ.

'Αβρότης, ἡ يومشاقلق γιουμου-σακλὴκ. § ملايمت μουλαϊμὲτ. § نزاكت νεζακέτ.

'Αβρότονον, τὸ (Βτ.) قره پلين καρὰ πελίν, قيصوم καϊσούμ.

'Αβροφροσύνη, ἡ نزاكت νεζα-κέτ, التفات ἰλτιφάτ, احترامات ἰχτι-ραμάτ, تلطف τελεττούφ, حرمت و رعايت χουρμὲτ βὲ ριαγέτ.

'Αβρόφρων,ον نازك ναζίκ, متلطف μουτελεττίφ. § —όνως (ἐπρ.) بالنزاكه πιν-νεζακέ, نازكانه ναζικιανέ, متلطفانه μουτελεττιφανέ, حرمة χούρμετεν رعاية ριάγετεν. «—όνως ἔχειν πρός τινα .ا حرمت و رعايت χουρμὲτ βὲ ριαγὲτ ἰτ.

'Αβροχία, ἡ ياغمورسزلق γιαγ-μουρσουζλούκ, عدم مطر ἀδέμι μετάρ.

"Αβροχος,ον, غير مبلول γάϊρι μεπλούλ.

'Αβρύνω, .ا تزيين τεζγὶν ἰτ. § (μσ. καὶ πθ.) .ا تزين τεζεγ-γιοὺν ἰτ. § .ا تكبر τεκεππούρ ἰτ.

'Αβρωμία, ἡ عدم تعفن ἀδέμι τε-αφφούν.

"Αβρωμος,ον, قوقماز κοκμάζ, غير متعفن γάϊρι μούτεαφφίν. عدم التعفن ἀδὴμ-ούτ-τεαφφούν,

'Αβρωσία, ἡ يمه مزلك γέμεμεζλικ, عدم آكل ἀδέμι ἔκλι.

"Αβρωτος,ον, يمز γεμέζ, يمه مش γέμεμις. § يكلمز γενὶλμέζ, غير مأكول γάϊρι με'κιούλ. [ζιρίλμεμις.

'Αβύζακτος,ον, امز يلمه مش ἐμ-

'Αβύρσευτος, ον, غير مدبوغ μεδπούγ.

'Αβυρτάκη, ἡ موستارده μου-στάρδα, خردال χαρδάλ.

'Αβυρτακοδοχεῖον τὸ خردالدان χαρδαλδάν. [χαρδαλδζή.

'Αβυρτακοποιός, ὁ خردالجى

"Αβυσσος, ὁ καὶ ἡ دبى اولميان ديبى ὅλμαγιαν, نا قعر νὰ κά'ρ. § صوكى يوق σονοὺ γιόκ, بى حد و پايان πὶ χάδδ οὺ πκγιάν. § (οὐσ.) لجه λουδζέ. § ('Εκκλ.) هاويه χαβιγέ. «ῥίπτω εἰς τὴν—ν .ا توريط τεβρὶτ ἰτ. «πί-πτω εἰς τὴν—ν .ا تورط τεβερρούτ ἰτ. « τὰ κρίματα Κυρίου—(Γρφ.) احكام ربانيه بى حد و نهايه در ἀχκιάμι ρι-πανιγέ πὶ χάδδ οὐ νιχαγέδιρ.

'Αγαθίς, ἡ يوماق γιουμάκ.

'Αγαθοδότης, ὁ احسانبخش ἰχ-σαν-πάχς, عنايتبخش ἰναγιετ-πάχς.

'Αγαθοεργία, ἡ καὶ—ποιΐα, ἡ, ايلك ἐγιλίκ, خيريت χαϊριγέτ, خيرات

χαϊράτ, ثواب σεβάπ, كرم κερέμ, احسان ἰχσάν, انعام ἰνά'μ.

'Αγαθοεργός, ὁ καὶ—**ποιός**, ὁ, خير عامل ἀμίλι χαΐρ, كرمكار κερεμ-κιάρ, كريم κερίμ, منعم μουνί'μ, محسن μουχσίν. «—*γὰ κατxστήματα* ابنيۀ خيريه ἐπνιγέϊ χαϊριγέ, خيرات شريفه χαϊράτι σεριφέ, خيرات χαϊράτ.

'Αγαθοεργ(έω)ῶ καὶ—**ποι(έω)ῶ**, خير ايشلمك χαΐρ ἰσλεμέκ, احسان و نعمت ا. ἰχσὰν βὲ νι'μὲτ ἰτ.

'Αγαθοθέλεια, ἡ خير خواهلق χαΐρ-χαχλήκ. [χαΐρ-χάχ.

'Αγαθοθελής, ές, خير خواه

'Αγαθοπρεπής, ές, كرمكار κερεμ-κιάρ.

'Αγαθός, ή, όν, ايى ἐγί, خير χαΐρ, صالح σαλίχ, كريم κερίμ, خيرلى χαϊρλή. «—*δαίμων* جن خير δζίννι χαΐρ. «—*ἡ τύχη* اوغورلى قدملى οὐγουρλοὺ καδεμλή, تبركا و متيمنا τεπέρρουκεν βὲ τεγέμμουνεν. «*οἱ*—*οἱ* اصحاب خير ἀσχάπι χαΐρ. «—*ἀνὴρ* ايى ادم ἐγὶ ἀδάμ. «*ἐπ' ἀγαθῷ* حقنده χακκηνδά, ايلكنده ἐγιλιγινδέ, اوغورنده οὐγουρουνδά. «*ὦ ἀγαθέ!* ياهو γιαχού. § (οὐσ.) *τὸ*—*ὸν* ايلك ἐγιλίκ, خير χαΐρ, خيرت χαϊριγέτ, فضل φάζλ. § (πλ.) *τὰ ἀγαθὰ* اموال ἐμβάλ, ثروت σερβέτ. §—*ῶς* (ἐπρ.) ايجه ἐγίδζε, خوشجه χόσδζε.

'Αγαθότης, ἡ ايلك ἐγιλίκ, لطف وكرم λούτφ οὐ κερέμ. § ('Εκκλ.) سعادت σαδέτ.

'Αγαθοφίλης, ὁ خيرپرور χαΐρ-περβέρ.

'Αγαθόφρων, ον, افكار خيريه صاحبى ἐφκιάρι χαϊριγὲ σαχιπή, خيرخواه χαΐρ-χάχ, نيك انديش νικ-ἐνδίς.

'Αγαθοφυής, ές, خيرخلق χαΐρ-χάλκ, نيكخو νικ-χού, نيكنهاد νικ-νιχάδ.

'Αγαθοφυΐα, ἡ خلقت خيريه χὴλκάτι χαϊριγέ, نيكخوى νικ-χούΐ.

'Αγακλεής, ές, اشهر ἐσχέρ, شهرت شعار σοχρετ-σιάρ, شهرتكير σοχρετ-γκίρ. [οὐλ-λέπν.

'Αγαλακτία, ἡ عدم اللبن ἀδέμ-

'Αγάλακτος, ον, عديم اللبن ἀδήμ-οὐλ-λὲπν. § صوددن كسيلمش σουδ-δὰν κεσιλμίς.

'Αγάλια, ('Επρ.) يواش γιαβάς, آهسته ἀχεστέ, آغير آغير ἀγὴρ-ἀγήρ, تيز τὶζ.

'Αγαλλίαμα, τὸ ابتهاج ἰπτιχάδζ. § افتخار ἰφτιχάρ.

'Αγαλλιάσιμος, ον, مسرتبخش μεσρετ-πάχς. «*ἡμέρα*— يوم سرور γέβμι σουρούρ.

'Αγαλλίασις, ἡ ابتهاج ἰπτιχάδζ, سرور σουρούρ, نشاط νεσάτ, شادمانى σαδμανί. § افتخار ἰφτιχάρ.

'Αγαλλι(άω)ῶ καὶ—**ι(άο)ῶμαι** ابتهاج ا. ἰπτιχάτζ ἰτ.

'Αγάλλοχον, τὸ (Βτ.) عود اغاجى οὐδ ἀγαδζή.

'Αγάλλω, تزيين ا. τεζγὶν ἰτ. § (μσ. καὶ πθ.) —**ομαι** مشرف او. μουσερρὲφ ὀλ. § (ἀλλ.) سوينمك σεβιν-

μέκ, مسروروجبور او. μεσροὺρ βὲ μαχπούρ ὀλ. شاد و شادمان او. σὰδ οὐ σαδμὰν ὀλ. دلشاد وفرحناك او. διλσὰδ οὐ φερεχνὰκι ὀλ. مسرور و مبتهج او. μεσρούρ βὲ μουπτεχχὶδζ ὀλ.

Ἄγαλμα, τὸ هيكل χεϊγκέλ, صنم σανὲμ πλ. اصنام ἐσνάμ, بت πούτ.

Ἀγαλματίας, ὁ بتسيما πουτσιμά.

Ἀγαλμάτιον, τὸ هيكلجك χεϊγκελδζίκ.

Ἀγαλματογλύφος, ὁ هيكلتراش χεϊγκελ-τιράς.

Ἀγαλματοειδής, ές, مشابه الصنم μουσαπὶχ-ούσ-σανέμ.

Ἀγαλματοποιΐα, ἡ هيكلتراشلق χεϊγκελ-τιρασλήκ.

Ἀγαλματοποιός, ὁ هيكلجي χεϊγκελδζή, هيكلتراش χεϊγκελ-τιράς.

Ἀγαλματοποι(έω)ῶ, هيكل ياپمق-اويمق χεϊγκὲλ γιαπμὰκ—οϊμάκ.

Ἀγαλματ(όω)ῶ, هيكله تبديل ا. χεϊγκελὲ τεπδὶλ ἰτ.

Ἄγαμαι, تعجب-استغراب ا. τεαδζδζοὺπ—ἰστιγρὰπ ἰτ.

Ἀγαμία, ἡ اركنلك ἐργκενλίκ, بكارلق πεκιαρλήκ, عزبه οὐζπέ.

Ἄγαμος, ον, اركن ἐργκέν, بكار πεκιάρ, عزب ἀζέπ, πλ. اعزاب ἀζάπ, نه متأهل ا να μουτεεχίλ. § (θλ.) ἡ— عزبه ἀζεπὲ. «μένω— بكار قالمق πεκιὰρ καλμάκ, تعزب ا. τεαζζοὺπ ἰτ.

Ἄγαν, (Ἐπρ.) پك چوق πὲκ τσόκ, غايت γάγετ, فوق العاده φὲβκ-οὺλ-ἀδδέ, فوق الغايه φὲβκ-οὺλ-γαγέ. «ὁ—φόβος خوف مفرط χάβφι μουφρίτ. «μηδὲν— زياده سى ضرردر ζιγιαδεσὶ ζαράρδιρ.

Ἀγανάκτησις, ἡ اوفكه ὀφκιέ, حدت χιδδέτ, خشم χήσμ, غضب γαζάπ.

Ἀγανακτητικός, ή, όν, حدته مائل χιδδεδὲ μαΐλ. § غضوب γαζούπ.

Ἀγανακτ(έω)ῶ, اوفكه لنمك ὀφκιελενμέκ, حدتلنمك χιδδετλενμέκ, دارلمق δαρηλμάκ, خشم وغضبه گلمك χήσμ οὐ γαζαπὰ γκελμέκ, تغضب ا. τεγαζζοὺπ ἰτ. متغضب و خشمناك او. μουτεγαζζὶπ βὲ χησιμ-νάκι ὀλ. «κάμνω τινὰ ν' ἀγανακτήσῃ كوجندرمك γκιουδζενδιρμέκ دارلتمق δαρηλτμάκ, انفعالى موجب او. ἰνφιαλὶ μουδζὶπ ὀλ. § (πθ. μτχ.) ἠγανακτισμένος اوفكه لى ὀφκιελή, دارغين δαργήν, متغضب μουτεγαζζίπ, خشمآلود χησμ-αλούδ.

Ἄγανον, τὸ (Βτ.) بغداى قيلجيقى πογδάϊ κηλδζηγή.

Ἀγανός, ή, όν, حليم χαλήμ. § (ὕφασμα) طوقمه لانمامش بز τοκμακλάνμαμης πέζ.

Ἀγάνωτος, ον, قلايلانمامش καλαϊλάνμαμης, قلاى سز καλαϊσήζ.

Ἀγάπη, ἡ سوگى σεβγκί, حب χούππ, محبت μουχαππέτ, مروت μουρουββέτ. § عشق ἄσκ, علاقه ἀλιακά. «ἀγάπη μου! يارم γιαρίμ; دلبرم διλ-περίμ.

Ἀγαπητικός, ή, όν, عاشق ἀσήκ, معشوق μα'σούκ, يار γιάρ. § (θλ.) ἡ—κή, معشوقه μα'σουκά.

Ἀγαπητός, ή, όν, سوگيلى σεβγκιλή, محبتلو μουχαππετλού, حبيب

χαπίπ, محبوب μαχπούπ, مرغوب μεργούπ, دلپذیر διλ-πεζίρ, دلپسند διλ-πεσένδ, عزیز ἀζίζ. «ἀγαπητέ μοι φίλε دوست عزیزم δόστι ἀζιζίμ.

'Αγαπίζω, پاریشدیرمق παρησδηρμὰκ § (ἀλλ.) بارشمق παρησμάκ.

'Αγαπ(άω)ῶ, سومك σεβμέκ. محبت ا μουχαππὲτ ἰτ. § تعشق ا τεασσοὺκ ἰτ. توادد ا τεβὰδδ ἰτ. علاقه ا ἀλιακὰ ἰτ. § ایستمك ἰστεμέκ, آرزو ا ἀρζοὺ ἰτ. یورغومق πουγιουρμὰκ. § خوشلامق χοσλαμάκ, حظ ا χάζζ ἰτ. § او ممنون و محظوظ μεμνοὺν βὲ μαχζοὺζ ὀλ. § (πθ.)—μαι سویلمك σεβιλμὲκ. § (ἀλλ.) سویشمك σεβισμέκ, تحاب ا τεχάππ ἰτ. توادد ا τεβὰδδ ἰτ. تعشق ا τεασσοὺκ ἰτ. «τί ἀγαπᾶτε; نه ایستیورسکز νὲ ἰστίγιορσουνούζ; نه بیورورسکز νὲ πουγιουρούρσουνουζ; § (πθ. μτχ.) ἠγαπημένος محبوب μαχπούπ. « ὁ ἀγαπῶν, محب μουχίππ.

'Αγαρικόν, τὸ (Βτ.) قاو κάβ.

'Αγαστός, ή, ον, شایان تعجب σαγιάνι τεαδζδζούπ § ممدوح μεμδούχ.

'Αγγαρεία, ἡ انغاریه ἀγγάρια, معاملات عرفیه μόυαμελάτι ὀρφιγέ. § (μτφ.) بدهوا πεδαχαβά, مجانا μεδζάνεν.

'Αγγαρεύω, انغاریه‌یه قومق ἀγγάριαγια κομάκ, اجبار ا ἰδζπὰρ ἰτ.

'Αγγειΐτις, ἡ (Ι) التهاب اوعیه ἰλτιχάπι ἐβιγέ.

'Αγγειογραφία, ἡ (Ι) توصیف اوعیه τεβσίφι ἐβιγέ.

'Αγγειολογία, ἡ (Ι) مبحث اوعیه μεπχάσι ἐβιγέ.

'Αγγεῖον, τὸ قاپ κάπ, ظرف ζάρφ, انا ἰνὰ. § (Ι) وعا βιά' πλ. اوعیه ἐβιγέ. § (Βτ.) زار ζάρ, ظرف ζάρφ, علبه οὐλπέ. § (κν.) ابریز ἀπρίζ, حاوروز χαβρούζ.

'Αγγειοπλαστική, ἡ فن آوانی φέννι ἀβανή.

'Αγγειοτενής, (πυρετός) ὁ (Ι) حمای التهابیه χουμμάϊ ἰλτιχαπιγέ.

'Αγγείωσις, ἡ (Ι) وعائیت βαϊέτ.

'Αγγελία, ἡ خبر χαπέρ, اخبار ἰχπάρ. § حوادث χαβαδίς, استخبار ἰστιχπὰρ. § (ἔγγραφος) اعلان ἰλιάν, اعلاننامه ἰλιαν-ναμέ.

'Αγγελιαφόρος, ὁ مخبر μουχπίρ, مژده‌جی μουζδεδζή.

'Αγγελική, ἡ (Βτ.) ملك اوتی μελὲκ ὀτού, انجلیق ἀνδζελίκ.

'Αγγελικός, ή, όν, ملکی μελεκί, سروشی σουρουσί. « — κὸν κάλλος جمال ملکی δζεμάλι μελεκί.

'Αγγέλλω, بیلدیرمك πιλδιρμέκ; اخبار ا. ἰχπὰρ ἰτ. خبر ویرمك χαπὲρ βιρμέκ. § انها - اشعار ا. ἰνχὰ-ἰσά'ρ ἰτ. § نشر و اعلان ا. νέσρ οὐ ἰλιὰν ἰτ.

"Αγγελμα, τὸ اخبارات ἰχπαράτ, حوادث χαβαδίς.

'Αγγελοειδής, ές, ملکی μελεκί.

'Αγγελόμορφος, ον, ملکسیما μελεκ-σιμά.

'Αγγελοπρόσωπος. ον, ملکرو μελεκ-ρού, پری رو περι-ρού.

"Αγγελος, ὁ καὶ ἡ مخبر μουχπίρ. § ('Εκκλ.) ملك μελὲκ πλ. ملائك μελαῖκ καὶ ملائكه μελαϊκέ, سروش σουρούς, فرشته φερεστέ.

'Αγγελτήριον, τὸ اخبارنامه ἰχπαρ-ναμέ. [παρί.

'Αγγελτικός,ή,όν, اخباری ἰχ-

'Αγγουριά, ἡ (Βτ.) خيار نباتى χηγιὰρ νεπατί. [γιάρ.

'Αγγούριον, τὸ (Βτ.) خيار χη-

"Αγε, καὶ **"Αγετε** هايدى χάϊδι, يورو γιουρού. [βασήζ.

'Αγείσωτος, ον پروازسز περ-

'Αγείτων, ὁ قومشوسز κομσουσούζ, تنها τενχά.

'Αγελαδάρης, ὁ اينك يا صيغر ἰνὲκ γιὰ σηγὴρ τσοπανή.

'Αγελαδινός, ή,όν, صيغر σηγήρ. « —ὸν κρέας, صيغر اتى σηγὴρ ἐτί.

'Αγελάζω, تحزيب ا. ταχζὶπ ἰτ. § (μσ.) تحزب ا. τεχαζζοὺπ ἰτ.

'Αγελαῖος, α, ον سورى طاقمى σουροὺ τακημή. « —α ζῶα سورى حيواناتى σουροὺ χαϊβανατί.

'Αγελάς,ἡ (Ζλγ.) اينك ἰνέκ, صيغر σηγήρ.

'Αγελαστία,ἡ كولمزلك γκιοὺλμεμεζλικ, عبوست οὐπουσέτ.

'Αγέλαστος,ον كولمز γκιούλμέζ, عبوس οὐπούς. [γατί.

'Αγέλη, ἡ سورى σουρού, قطيع

'Αγεληδόν, ('Επρ.) سوريسيله σουρουσοὺ ἰλέ, بلوك بلوك πολοὺκ-πολούκ, فوجافوج φέβδζ-α-φέβδζ.

'Αγελοτρόφος, ὁ سورى بسليجى σουροὺ πεσλεγέν.

'Αγέμιστος, ον, مملو اولميان μεμλοὺ ὄλμαγιαν. [νεσεπσίζ.

'Αγενεαλόγητος, ον, نسبسز

'Αγένεια, ἡ عدم اصالت ἀδέμι ἀσαλέτ, عدم نجابت ἀδέμι νεδζαπὲτ. § الچقلق ἀλτσακλήκ, دنائت διγιανέτ.

'Αγένειος, ον, صقالسز σακαλσήζ, كوسه κιοσέ.

'Αγενής,ές, نجيب اولميان νεδζὶπ ὄλμαγιαν. § الچق ἀλτσάκ دنى δενί.

'Αγέννητος, ον طوغمامش δόγμαμης, غير مولد γάϊρι μουβελλέδ § غير مخلوق γάϊρι μαχλούκ. § غيرموجود γάϊρι μεβδζούδ.

'Αγένωτος, ον, خام χάμ.

'Αγέραστος, ον, مكافاتسز μουκιαφατ-σήζ.

'Αγερωχία, ἡ غرور γουρούρ, مكابرت μουκιαπερέτ, تكبر τεκεππούρ.

'Αγέρωχος,ον, كبرلى κεπιρλή, مغرور μαγρούρ, متكبر μουτεκεππίρ, متعظم μουτεαζζήμ. § —ώχως (ἐπρ.) مغرورانه μαγρουρανέ.

'Αγευσία,ἡ عدم ذوق ἀδέμι ζέβκ.

'Αγευστία, ἡ پرهيز περχίζ.

"Αγευστος,ον, اچ ἄτσ. §(ἠθ.) محروم قالان μαχροὺμ καλάν. « —παιδείας تحصيل علومدن محروم قالان ταχσίλι οὐλιουμδὰν μαχροὺμ καλάν, جاهل δζαχίλ.

'Αγεωμέτρητος,ον جاهل هندسه δζαχίλι χενδεσέ. «*μηδεὶς—εἰσίτω*

کیرمسی متوعدر هندسه بیله‌ینلرك χενδεσὲ πὶλμεγενλερὶν γκιρμεσὶ μεμνού'δουρ.

'Αγεώργητος, ον, غیر مزروع γάϊρι μεζρού', خالی χαλί.

'Αγεωργία,ἡ عدم زراعت ἀδέμι ζιραάτ, حراثت معدومیت μα'δουμιγέτι χερασέτ.

"Αγημα,τὸ(Στρ.) بلوك πὸυλόὺκ, فرقه φιρκά.

'Αγήραντος,ον, καὶ 'Αγήρως, ω اختیارلاغاز ἰχτιγιαρλανμάζ, غیر زائل γάϊρι ζαΐλ, ابدی ἐπεδὶ. «*βίος ἀγήρως* حیات ابدی χαγιάτι ἐπεδί.

'Αγηρασία, ἡ اختیارسزلق ἰχτιγιαρσιζλήκ, عدم شیخوخت ἀδέμι σεϊχουχέτ. § ابدیت ἐπεδιγέτ.

'Αγιάζω,('Εκκλ.) ا. تقدیس τακδὶς ἰτ. ا. تعزیز τα'ζὶζ ἰτ. قدسیت ویرمك κουδσιγὲτ διρμὲκ. § ایازمه اوقومق ἀγιάζμα ὀκουμάκ. § (μσ. καὶ πθ.) — ομαι. ا. تقدس ـ تعزز τεκαδδούς-τεαζζοὺζ ἰτ. مقدس او. μουκαδδὲς ὀλ.

'Αγίασμα, τὸ ('Εκκλ.) ایازمه ἀγιάζμα.

'Αγιασματάριον,τὸ ('Εκκλ.) ایازمه‌دان ἀγιαζμαδὰν. §(βιβλίον) ایازمه دعا کتابی ἀγιάζμα δοὰ κιταπί.

'Αγιασμός, ὁ ('Εκκλ.) تقدیس τακδὶς, تقدس τεκαδδούς. § ایازمه ἀγιάζμα.

'Αγιαστήριον, τὸ ('Εκκλ.) ایازموز چچکی ἀγιαζμὸζ τσιτσεγί.

'Αγίγαρτος, ον (Βτ.) چکردکسز اوزوم τσεκιρδεκσὶζ οὐζούμ.

'Αγιοβασιλιάτικα, τὰ ییل باشی هدیه‌سی γὶλ πασὴ χεδιγεσί.

'Αγιοβασιλιόπηττα,ἡ ییل باشی چورکی γὶλ πασὴ τσουρεγί.

'Αγιογραφία,ἡ('Εκκλ.) توصیف اولیا τεβσίφι ἐβλιγιά.

'Αγιογράφος,ὁ('Εκκλ.) اولیانك تراجم احوال محرری ἰβλιγιανὶν τεραδζούμι ἀχβὰλ μουχαρριρί.

'Αγιοκήριον, τὸ بالموی πὰλμουμού. [χανὴμ ἐλί.

'Αγιόκλημα, τὸ (Βτ.) خانم الی

'Αγιολογία, ἡ ('Εκκλ.) مبحث الاولیا μεπχάς-οὐλ-ἐβλιγιά.

"Αγιος, α,ον, ایا ἀγιά, مقدس μουκαδδές, عزیز ἀζίζ, شریف σερίφ, ولی βελὶ, πλ. اولیا ἐβλιγιά. «*τὸ—ν Πνεῦμα* روح القدس ροὺχ-οὐλ-κουδοὺς, «*τὰ—α τῶν Ἁγίων* قدس الاقداس κουδοὺς-οὐλ-ἰκδάς, حرم الا حرام χαρὰμ-οὐλ-ἰχράμ, محراب بیت المقدس μιχράπι πεΐτ-οὐλ-μουκαδδὲς.«*ἡ—α Τριάς* اقانیم ثلثه مقدسه ἀκανίμι σελασεῒ μουκαδδεσέ. «*ἡ—α Γραφὴ* کتاب مقدس κιτάπι μουκαδδές. § —*ίως* (ἐπρ.) عزیزانه ἀζιζανέ, مقدسانه μουκαδδεσανέ.

'Αγιότης, καὶ 'Αγιωσύνη, ἡ قدس κουδούς, قدسیت κουδσιγέτ, شرافت σεραφέτ, ولیلك βελιλίκ, عزیزت ἀζιζιγέτ, مبارکلك μουπαρεκλίκ, مقدسلك μουκαδδεσλίκ. «*ἡ Αὐτοῦ—της* (τιτλ. ἐκκλ.) ذات شریفلری ζάτι σεριφλερί.

Ἀγκάθι, τὸ دیكن δικέν.

Ἀγκάλη, ἡ قولتوق κουλτούκ, قوجاق κοδζάκ, حاضن χαζέν, آغوش ἀγούς.

Ἀγκαλιάζω, قوجاقلامق κοδζακλαμάκ, .ا درآغوش δὲρ ἀγούς ἰτ.

Ἀγκάλιασμα, τὸ قوجاقلامه κοδζακλαμά, درآغوش δὲρ ἀγούς.

Ἀγκαλίς, ἡ قوجاق κοδζάκ.

Ἀγκινάρα, ἡ (Βτ.) انكنار ἐνγκινάρ.

Ἀγκιστρεία, ἡ اولطه ايله آولايش ὄλτα ἰλὲ ἀβλαΐς.

Ἀγκιστρεύω, اولطه ايله آولامق ὄλτα ἰλὲ ἀβλαμάκ.

Ἀγκιστροειδής, ἐς, قلابى κουλλαπί.

Ἄγκιστρον, τὸ قانجه κάνδζα, چنكل τσινγκέλ. § (Ντκ) اولطه ὄλτα ἢ ὄλτα. § قلاب κουλλάπ.

Ἀγκιστροπώλης, ὁ اولطه‌جى ὄλταζη.

Ἀγκιστρωτὸς,ή, όν, چنكللى τσενγκελλή, ذوالقلاب ζοὺλ-κουλλάπ.

Ἀγκομαχητόν, τὸ صولومه σολουμά, انبهار ἰνπιχάρ.

Ἀγκομαχ(έω)ῶ, صولومق σολουμάκ, .ا انبهار ἰνπιχὰρ ἰτ.

Ἀγκύλη, ἡ قوپچه κόπτσα.

Ἀγκυλοβλέφαρον, τὸ (Χργ) التصاق اجفان ἰλτισάκι ἐδζφάν.

Ἀγκυλοειδής, ἐς, (Ι) مفصلى μεφσηλή.

Ἀγκύλος, η,ον, اکرى ἐγρί, منحنى μουνχαννί, معوج μουαββὲδζ. § (ἐπὶ λόγων,) مغلق μουγλάκ, مبهم μουπχέμ.

Ἀγκυλοχειλία, ἡ (Χργ.) التصاق شفتين ἰλτισάκι σεφετέϊν.

Ἀγκύλωμα, τὸ دشمه δεσμέ.

Ἀγκυλώνω, دشمك δεσμέκ.

Ἀγκύλωσις, ἡ انحنا ἰνχινά. § (Ι) التصاق مفصل ἰλτισάκι μεφσήλ. [χαννί.

Ἀγκυλωτός,ή,όν, منحنى μουν-

Ἄγκυρα, ἡ (Ντκ.) كمى دميرى γκεμὶ δεμιρί, لنكر λενγκέρ, مرسات μερσάτ, چنكل τσενγκὲλ «ἡ — τῆς σωτηρίας طريق سلامت ταρήκι σελαμέτ, واسطهٔ نجات βασιτάϊ νεδζάτ. «*ρίπτω τὴν — ν* .ا لنكر انداز λενγκὲρ ἐνδὰζ ἰτ. «*αἴρω, ἀνασπῶ τὴν — ν.* رفع لنكر ا ρέφι λενγκὲρ ἰ τ.

Ἀγκυροβόλημα, τὸ καὶ **-βολία,** ἡ (Ντκ.) دمير آتمه δεμὶρ ἀτμά, ارسا ἰρσά.

Ἀγκυροβόλιον, τὸ (Ντκ.) دميرلەيەجك محل δεμιρλεγετζὲκ μαχάλ, مرسى μερσά.

Ἀγκυροβολ(έω)ῶ, (Ντκ.) دمير آتمق δεμὶρ ἀτμάκ, .ا لنكر انداز λενγκὲρ ἐνδὰζ ἰτ. .ا ارسا ἰρσὰ ἰτ.

Ἀγκυροειδής,ές, καὶ **Ἀγκυρωτός, ή, όν,** چنكللى τσινγκελλή, منقارى μινκαρή.

Ἀγκυρ(όω)ῶ, .ا لنكر انداز λενγκὲρ ἐνδὰζ ἰτ.

Ἀγκών, ὁ درسك διρσέκ, مرفق μιρφάκ. § كوشه κιὸσέ.

'Αγκώνειος, ον, مرفقى μιρφακή.
'Αγκωνίζω, پوکمك πούκμέκ,
'Αγλαΐζω, تزيين ا. τεζγὶν ἰτ.
تشريف ا. τεσρὶφ ἰτ.
'Αγλάϊσμα, τὸ تزيينات τεζγινάτ.
§ افتخار ἰφτιχάρ; شان و شهرت σάν ού σοχρέτ. [χοπ-ρού.
'Αγλαόμορφος, ον, خوبرو
'Αγλαός, ή, όν, پرلاق παρλάκ, رونقدار ρεβνεκδάρ, کوزل γκιούζέλ.
'Αγλαόφημος, ον, شهرتشعار σοχρετ-σιάρ.
'Αγλαόφωνος, ον, خوب آواز χοπ-ἀβάζ.
'Αγλυκής, ές, καὶ "Αγλυκος, ον طاتلى اولميان τατλὴ ὄλμαγιαν, لذتسز λεζζετσίζ.
"Αγλυπτος, ον καὶ "Αγλυφος, ον, غير منقور γάϊρι μενκούρ.
'Αγλωσσία, ἡ دیلسزلك διλσιζλίκ, فقدان لسان φικδάνι λισάν.
"Αγλωσσος, ον, دیلسز διλσίζ, ابکم ἐπκέμ.
'Αγμός, ὁ قیریق κηρήκ, کسر κέσρ.
"Αγνα(μ)πτος, ον, بوکلمز πουκιουλμέζ, سرت σέρτ. [ήφφέτ.
'Αγνεία, ἡ پاکلك πακιλίκ, عفت
'Αγνεύω, تعفف ا. τεαφφούφ ἰτ.
'Αγνίζω, تطهير ا. τατχὶρ ἰτ. §(μσ. καὶ πθ.) تطهر ا. τεταχχοὺρ ἰτ.
'Αγνισμός, ὁ تطهير τατχίρ, تطهر τεταχχούρ.
'Αγνόημα, τὸ خطا χατά, دقتسزلك δηκκατ-σιζλίκ.

"Αγνοια, ἡ بیلمه مزلك πίλμεμεζλικ, جهل δζέχλ, جهالت δζεχαλέτ, نادانی ναδανί, جاهلیت δζαχιλιγέτ. «ἐξ ἀγνοίας» جهلا δζέχλεν. «προσποιοῦμαι —ν» تجاهل ا. τεδζαχοὺλ ἰτ.
'Αγνός, ή, όν, پاك πάκι, طاهر ταχίρ, عفيف ἀφίφ, عصيم ἀσήμ, پاك کدامن πακιδαμέν. «— ἡ παρθένος» طاهره باکره πακιρέϊ ταχιρὲ «— ὰ αἰσθήματα» نيات خالصه νιγιάτι χαλισέ. § —ῶς (ἐπρ.) عفيفانه ἀφιφανέ, خالصانه χαλισανέ.
'Αγνότης, ἡ پاکلك πακιλίκ, طهارت τεχαρέτ, عفت ήφφέτ, حصانت χασανὲτ, نزاهت νεζαχέτ. «παρθενικὴ —» نزاهت بکریه νεζαχὲτ πικιριγέ. «— ψυχῆς» نزاهت نفس νεζαχέτι νέφς.
'Αγνο(έω)ῶ, بیلمه مك πίλμεμεκ, معلوم اولمامق- ملوماتى- خبرى اولمامق μα'λιουμὶμα'λιουματὶ-χαπερὶ ὄλμαμακ,- آکاه خبردار اولمامق ἀγκιὰχ-χαπερδὰρ ὄλμαμακ «— τὰ διατρέχοντα خبرم وقوعاتدن بولنمامق» βουκουατδὰν χαπερὶμ γιόκδουρ. § (μτχ. πθ.) «ἠγνοημένος» مجهول μεδζχούλ. § (μτχ. ἐνρ.) ὁ ἀγνοῶν جاهل δζαχίλ.
'Αγνωμον(έω)ῶ, نانکور او. νανκιὸρ ὀλ. منکر احسان او. μουνκίρι ἰχσὰν ὀλ. منکر نعمت او μουνκίρι νι'μὲτ ὀλ. کنود ا. κιουνοὺδ ἰτ. کفران نعمت ايلك κιουφράνι νι'μὲτ εἴλεμέκ, ناسپاس او. νὰ σιπὰς ὀλ. ایلك بیلمه مك εἴλὶκ πίλμεμεκ, انکار نعمت ا. ἰνκιάρι νι'μὲτ ἰτ.
'Αγνωμοσύνη, ἡ نانکورلق ναν-

κιόρλούκ, كفران نعمت κιούφράνι νι'-μέτ, انكار احسان ἰνκιάρι ἰχσάν, ناسپاش νὰ σιπάς, كنود κιουνούδ.

'Αγνώμων, ον, نانكور ναν-κιόρ, نا سپاش νὰ σιπάς, منكر نعمت μουνκίρι νι'μέτ, نمكحرام νεμεκ-χαράμ, كنود κενοὺδ. « — όνως (ἐπρ.) نانكورلك ايله ναν κιόρλοὺκ ἰλέ, كنودانه κενουδανέ.

'Αγνώριστος, ον, طانيلماز τα-νηλμάζ, بيلنمز πιλινμέζ, نا معلوم νὰ μα'λιούμ, غير معروف γάϊρι μα'ρούφ, مجهول μεδζχούλ.

'Αγνωσία, ἡ جهالت δζεχαλέτ.

"Αγνωστος, ον, بللى اولمايان πελλὶ ὄλμαγιαν, غير معروف γάϊρι μα'ρούφ, مجهول μεδζχούλ. § (Μθμ.) مجهول μεδζ-χούλ. « ἀγνώστου διαγωγῆς مجهول الاحوال μεδζχοὺλ-οὺλ-άχβάλ « ἀγνώστων ὁρίων مجهول الحدود μεδζχοὺλ-οὺλ-χουδούδ. § (οὐσ.) τὸ —ον مجهوليت μεδζχουλιγέτ.

'Αγόγγυστος, ον, صيزلانمز σηζ-λανμάζ. § صبرلى σαπιρλή. § —ίστως صيزلانمقسزين σηζλάνμακσηζην. § صبرايله σάπρ ἰλέ, ممنونا μεμνούνεν.

'Αγόμφωσις, ἡ (Ι) تزلزل اسنان τεζελζούλι ἐσνάν.

'Αγόμφωτος, ον, (Ι) متزلزل الاسنان μουτεζελζίλι ἐσνάν.

'Αγόνατος, ον, ديزسز διζσίζ.

'Αγονία, ἡ قصيرلق κασηρλήκ, عقر ἄκρ, عقم ἄκμ.

"Αγονος, ον, قصير κασήρ, عقير ἀκήρ, عقيم ἀκήμ. « *καθιστῶ τι—ον* تعقيم ا. τεακκήμ ἰτ. « *εἶμαι*— تعقم ا. τεακκούμ ἰτ.

'Αγορά, ἡ (ὁ τόπος) بازار παζάρ, چارشو τσαρσού, سوق σέβκ. § ('Εμπ.) پياچه πιάτσα. § (Νμ.) شرا σιρά, اشترا ἰστιρά. « — *καὶ πώλησις* اليش ويريش، اخذ واعطا ἄχζ οὐ ἰτά', ἀλὶς βερίς, بيع وشرا πέϊ οὐ σιρά. « *τὸ ἀντικείμενον τῆς —ᾶς* مال مشترا μάλι μουστερά, مبايعات μουπαγιάτ. « —*ὑπὸ δοκιμασίαν* سوم طريقيله اولنان اشترا σοὺμ ταρικὶ ἰλὲ ὀλουνὰν ἰστιρὰ. « —*ὑπὸ ἐξέτασιν* سوم نظر طريقيله اولنان اشترا σούμι ναζὰρ ταρικὶ ἰλὲ ὀλουνὰν ἰσ-τιρὰ. « *ἐντολὴ πρὸς—ν* وكالت بالشرا βεκιαλέτι πὶς σιρά. « *συμφωνία περὶ τὴν—ν* بازارلق παζαρλήκ « *ἡ—ά μας εὑρίσκεται εἰς ἀπραξίαν* پياچه مز حال سكونتده در πιάτσαμιζ χάλι σουκιου-νετδέδιρ.

'Αγοράζω, صاتون آلمق σατοὺν ἀλμὰκ. مبايعه اشترا ا. μουπαγιὰ-ἰστι-ρὰ ἰτ. « —*τοῖς μετρητοῖς* نقدا ـ پشينا اشترا ا. νάκδεν - πεσίνεν ἰστιρὰ ἰτ. « —*ἐπὶ πιστώσει* ويره سيه آلمق βερε-σιγὲ ἀλμάκ. « —*ἀκριβά, εὐθυνά* پهالى اهون صاتون آلمق παχαλὴ - ἀχβὲν σα-τοὺν ἀλμάκ. « —*χονδρικῶς* طوپدن آلمق τοπδὰν ἀλμὰκ. « —*λιανικῶς* پارچه پارچه آلمق παρτσὰ - παρτσὰ ἀλ-μάκ. (μτχ. πθ.) *ἠγορασμένος* مشترا μουστερά. § (μτχ. ἐνρ.) ὁ *ἀγοράζων* مشترى μουστερή.

'Αγοραῖος, α, ον, چارشولی τσαρσουλού, سوقی σεβκή, اصناف ἐσνάφ.§ قبا καπά, دنی δενί. « —αῖα χρήματα راج اقچه ραΐδζ άκτσέ.« —α τιμή پاچه فیاتی πιάτσα φιγιατί.

'Αγορανομία, ἡ (Δκτ.) محتسبلك μουχτεσιπλίκ, احتساب مأموریتی ίχτισάπ με'μουριγετί, شهراماتی σέχρ έμανετί.

'Αγορανομικός,ή,όν(Δκτ.) احتسابی ίχτισαπί.«φόρος— احتسابیه ίχτισαπιγέ.

'Αγορανόμος, ὁ (Δκτ.) محتسب μουχτεσίπ, احتساب مأموری ίχτισάπ με'μουρί, شهر امینی σέχρ έμινί.

'Αγοραπωλησία, ἡ(Nμ.) آلیش ویریش άλίς βερίς, اخذواعطا άχζ ού ίτά, بیع وشرا πέϊ ού σιρά, بیوع πεγιού'.

'Αγορασία, ἡ بیع وشرا πέϊ ού σιρά.

'Αγοραστής, ὁ مشتری μουστερί. «ὁ—καὶ ὁ πωλητής متبایعات μουτεπαϊγιάτ.

'Αγοραστός, ή,όν, صاتون آلنمش σατούν άληνμής. مشترا μουστερά. § صاتیلق σατηλήκ.

'Αγόρευσις, ἡ توجیه کلام τεβδζίχι κελιάμ, ایراد نطق ίράδι νούτκ, خطابه χιταπέ. § (Nμ.) مدافعه μουδαφά'. « ἡ—τοῦ Εἰσαγγελέως مدعی عمومیك ادعانامه‌سی μουδδάϊ ούμουμινίν ίδα'ναμεσί.

'Αγορευτήριον. τὸ محل ایراد نطق μαχάλι ίράδι νούτκ.

'Αγορεύω, توجیه کلام ا. τεβδζίχ κελιάμ ίτ. ایراد نطق ا. ίράδι νούτκ ίτ. § (Nμ.) مدافعه ا. μουδαφά' ίτ. «τίς ἀγορεύειν βούλεται; ایراد نطق ایدمجك کیسه وارمیدر ίράδι νούτκ ίδεδζέκ κίμσε βάρμιδιρ;

'Αγορητής, ὁ ایراد نطق ایدن ίράδι νούτκ ίδέν, خطیب χατίπ, نطق پرداز νουτκ-περδάζ. «εὔγλωττος— خطیب بلیغ χατίπι πελίγ.«ἡδυεπής—خطیب لطیف لسان χατίπι λατιφ-λισάν.

'Αγόρι, τὸ ارکك چوجق έρκέκ τσοδζούκ, اوغلان όγλάν.

'Αγουρίδα, ἡ(Bτ.) قوروق κουρούκ. «ἀγάλλια ἀγάλλια γίνεται ἡ —μέλι(πρμ.) صبر ایله قوروق حلوا اولور صبر ایله قوروق حلوا اولور دوشاب اولور یاپراغی اطلس σάπρ ίλέ κουρούκ χελβά όλούρ, δούδ γιαπραγή ἀτλάς.

"Αγρα, ἡ آو άβ, صید σεΐδ, شکار σικιάρ.

'Αγραῖος,α, ον, صیدی σεϊδί.

'Αγράμματος,ον, جاهل δζαχίλ, نادان ναδάν, امی ούμμί.

'Αγραμματοσύνη, ἡ جهالت δζεχαλέτ,نادانی ναδανί, امیت ούμμέτ.

"Αγραπτος,ον, καὶ **"Αγραφος, ον,** یازیلی اولمیان γιαζήλη όλμαγιαν, غیر محرر γάϊρι μουχαρρέρ. «νόμοι—οι قوانین غیر محرره καβανίνι γάϊρι μουχαρρερέ, عرف بلده όρφι πελδέ, عدت άδδέτ.

'Αγραυλ(έω)ῶ, اووه‌ده—آچیقده قالمق όβεδέ-άτσηκδά καλμάκ.

'Αγρεύσιμος,ον, صیدی σεϊδί.

«—*κατάστασις* حال صيديت χάλι σεϊδιγέτ.

'Αγρεύω, صيدو شكار ا. σεϊδ οὐ σικιὰρ ἰτ. آولامق ἀβλαμάκ.

'Αγριαγκινάρα, ἡ (Βτ.) يبان انكينارى γιαπὰν ἐνγκιναρί.

'Αγριάδα, ἡ (Βτ.) ايريق اوتى ἀϊρὴκ ὀτού. ‖ Ἴδε 'Αγριότης.

'Αγριαίνω, اوركوتمك ὀρκόυτμέκ, توحيش ا. τεβχὶς ἰτ. ‖ (μσ. καὶ πθ.) اوركومك ὀρκόυμέκ, توحش ا. τεβεχχούς ἰτ. ‖ (ἐπὶ πληγῶν) كسب عفونت ا. κέσπι οὐφουνὲτ ἰτ.

'Αγριάμπελος, ἡ (Βτ.) يبان اصمهسى γιαπὰν ἀσμασή.

'Αγριάνθρωπος, ὁ وحشى آدم βαχσί ἀδέμ.

'Αγριαπιδέα, ἡ (Βτ.) طاغ ارمودى آغاجى δὰγ ἀρμουδὴ ἀγαδζή.

'Αγριέλαιος, ἡ (Βτ.) يبانى زيتون اغاجى γιαπανὶ ζεϊτοὺν ἀγαδζή.

'Αγριεύω, اوركوتمك ὀρκόυτμέκ. ‖ (πθ.)—*ομαι* اوركومك ὀρκόυμέκ.

'Αγριμαῖος, α, ον, يبانى γιαπανί. «*τὰ—αῖα* (κν. ἀγρίμια) يبان حيواناتى γιαπὰν χαϊβανατί.

'Αγριμονιά, ἡ (Βτ.) قاصيق اوتى κασὴκ ὀτού, قيزيل ياپراق κηζὴλ γιαπράκ.

'Αγριοβάλανος, ἡ (Βτ.) يبان پالاموط اغاجى γιαπὰν παλαμοὺτ ἀγαδζή

'Αγριοβασιλικός, ὁ (Βτ.) فسلكن نباتى φεσλεγέν νεπατή, ريحان برى ρεϊχάνι περρή.

'Αγριοβλέπω, ازغين باقمق ἀζγὴν πακμάκ.

'Αγριοβούβαλον, τὸ (Ζλγ.) يبان چاموزى γιαπὰν τσαμουζού.

'Αγριόγαττος, ὁ (Ζλγ.) يبان كديسى γιαπὰν κεδισί.

'Αγριόγιδα, (Ζλγ.) طاغ كچيسى δὰγ κετσισή.

'Αγριογούρουνον, τὸ (Ζλγ.) يبان طوموزى γιαπὰν δομουζού.

'Αγριοδαμάσκηνον, τὸ (Βτ.) طاغ اريكى δὰγ ἐριγί.

'Αγριοδάφνη, ἡ (Βτ.) يبان دفنه آغاجى γιαπὰν δεφνὲ ἀγαδζή.

'Αγριοθυμία, ἡ جنت متهوره δζιννέτι μουτεχαββιρέ.

'Αγριόθυμος, ον, مجنون متهور μεδζνούνι μουτεχαββίρ.

'Αγριοκάρδαμον, τὸ (Βτ.) يبان تره γιαπὰν τερέ.

'Αγριοκαστανέα, ἡ (Βτ.) يبان كستانه آغاجى γιαπὰν κεστανὲ ἀγαδζή.

'Αγριοκέρασος, ἡ (Βτ.) قوش كرازى κοὺσ κεραζί.

'Αγριόκλημα, τὸ (Βτ.) كروم برى κιουρούμι περρί.

'Αγριοκοκκύμηλον, τὸ (Βτ.) طاغ اريكى δὰγ ἐριγί.

'Αγριοκρόμμυον, τὸ (Βτ.) يبان صوغانى γιαπὰν σογανί, بصل برى πέσλι περρί.

'Αγριοκύμινον, τὸ (Βτ.) طاغ كيمونى δὰγ κιμιονί.

'Αγριοκύτταγμα, τὸ قاش چاتمهسى

κὰς τσατμασή, عبوست οὐπουσέτ.

'Αγριοκυττάζω, دارغين باقمق δαργὴν πακμάκ, قاش چاتمق κὰς τσατμάκ, ا عبوست οὐπουσὲτ ἰτ.

'Αγριολάπαθον, τὸ (Βτ.) يبانی لاپادا γιαπανὶ λαπάδα.

'Αγριομάρουλον, τὸ (Βτ.) فرنك صلاته‌سی φρὲνκ σαλάτασι, اجی مارول ἀδζὴ μαρούλ.

'Αγριομαλάχη, ἡ (Ζλγ.) يبان ابه كومجی γιαπὰν ἐπὲ κιόμετσί.

'Αγριομέλισσα, ἡ (Ζλγ.) يبان آريسی γιαπὰν ἀρησί, اشك آريسی ἐσὲκ ἀρησί.

'Αγριομηλέα, ἡ (Βτ.) يبان الما آغاجی γιαπὰν ἐλμὰ ἀγαδζή.

'Αγριόμορφος,ον, وحشی يوزلی βαχσὴ γιουζλού.

'Αγριόναρδος, ἡ ἐρυθρὰ (Βτ.) قزيل يمن κιζὶλ πεχμέν.

'Αγριόπαππια, ἡ (Ζλγ.) يبان اورده‌كی γιαπὰν ὀρδεγή.

'Αγριοπεριστερά, ἡ (Ζλγ.) يبان كوكرجينی γιαπὰν κιόυγερδζινί.

'Αγριοπήγανον, τὸ (Βτ.) مخور چيچكی μεχμοὺρ τσιτσεγή.

'Αγριόρνις, ἡ (Ζλγ.) يبان طاووق γιαπὰν ταβούκ.

"Αγριος, α, ον, يبان γιαπάν, يبانی γιαπανί, وحش βάχς, وحشی βαχσί. § (ἠθ.) غير مأنس γάϊρι μουτεεννίς, وحشی βαχσί. § (Βτ.) يبانی γιαπανί, برّی περρί, جبلی δζεπελί. «αἱ—αι φυλαὶ اقوام وحشيه ἀκβάμι βαχσιγέ. «—α ζῶα حيوانات وحشيه χαϊβανάτι βαχσιγέ. § —ίως (ἐπρ.) وحشيانه βαχσιγιανέ, سرتجه σέρτδζε, قباجه καπάδζε.

'Αγριοσέλινον, τὸ (Βτ.) يبان كرويزی γιαπὰν κερεβιζί.

'Αγριοσταφυλή, ἡ (Βτ.) يبان اوزومی γιαπὰν οὐζουμού.

'Αγριοσυκῆ, ἡ (Βτ.) يبان انجير اغاجی γιαπὰν ἰνδζὶρ ἀγαδζή.

'Αγριότης, ἡ يبانی γιαπανί, وحشيت βαχσιγέτ, سبعيت σεπουϊγέτ, توحش τεβεχχούς. § (μτφ.) عدم انسيت ἀδέμι οὐνσιγέτ.

γέρ.

'Αγριότοπος, ὁ يبان ير γιαπὰν

'Αγριοτριανταφυλλέα, ἡ ايت بورنی اغاجی ἰτ πουρνοὺ ἀγαδζή.

'Αγριόχηνα, ἡ (Ζλγ.) يبانی قاز γιαπανὴ κάζ.

'Αγριόχοιρος, ὁ (Ζλγ.) يبان طوموزی γιαπὰν δομουζού.

'Αγριόψωρα, ἡ (Ι) اسكيمش اويوز ἐσκιμὶς ὀγιούζ, جرب مزمن δζερέπι μουζμίν.

'Αγριωπός, όν, عبوستلی οὐπουσετλή, عبوس οὐπούς, سرت σέρτ.

'Αγρογείτων, ὁ قير قومشوسی κὴρ κομσουσού.

'Αγροδίαιτος,ον, قير آدمی κὴρ ἀδαμί, صحروی σαχραβή, بدوی πεδεβί, باديه نشين παδιγε-πιμά, باديه نشين παδιγενισίν. «—αι φυλαὶ باديه نشين مألوف عشائر παδιγε-πιμαλίκλε μελοὺφ ἀσαΐρ.

'Αγροδότης, ὁ (Νμ.) اراضى صاحبى ἀραζὴ σαχηπή.

'Αγροικία, ἡ (Γργ.) چفتلك τσιφτλίκ. § (ἠθ.) قبالق καπαλήκ, خورياتلق χοργιατλήκ.

'Αγροῖκος, ον, قبا καπά, خوريات χοργιάτ. § —ως (ἐπρ.) خورياتجه χοργιάτζε, قباجه καπάδζε.

'Αγροκήπιον, τὸ (Γργ.) چفتلك باغچه‌سى τσιφτλὶκ παγδζεσί, چفتلك τσιφτλίκ.

'Αγροκόμος, ὁ چفتلك كتخداسى τσιφτλὶκ κετχουδασή.

'Αγρολήπτης, ὁ (Νμ.) چفتجى τσιφδζή, عمله ἀμελέ.

'Αγροληψία, ἡ (ἐπὶ σπορᾶ) مزارعه μουζαραά. § (ἐπὶ δενδροκομίᾳ) مساقات μουσακάτ.

'Αγρολογία, ἡ (Γργ.) علم عمليات زراعيه ἴλμι ἀμελιγιάτι ζουραϊγέ.

'Αγρομίσθωσις, ἡ ايجار و استيجار اراضى ἰιδζὰρ 6ὲ ἰστιδζάρι ἀραζή.

'Αγρονομία, ἡ چفتجيلك τζιφτδζιλίκ, فن زراعت φέννι ζιραάτ.

'Αγρονομικός, ή, όν, زراعى ζουραΐ, فلحى φελαχή.

'Αγρονόμος, ὁ (Δκτ.) زراعت مفتشى ζιραάτ μουφεττισί.

'Αγρός, ὁ تارلا ταρλά, اراضى ἀραζή. § قير κήρ, باديه παδιγέ.

'Αγρότης, ὁ كويلى κιοϊλού, قروى καρεβί.

'Αγροτικός, ή, όν, بدوى πεδεβί. § كويلى κιοϊλού. «—ἡ *πίστις* اعتبار زراعيه ἰτιπάρι ζουραϊγέ. «—ἡ ὁδός طريق قريه καριγὲ ταρηκή.

'Αγροφυλακή, ἡ قوروجيلق κορουδζουλούκ, قير سردارى κὴρ σερδαρή.

'Αγροφύλαξ, ὁ قوروجى κορουτζού, قير سردار κὴρ σερδάρ.

'Αγρυξία, ἡ سكوت كامله σουκιούτι κιαμιλέ.

'Αγρυπνία, ἡ اويقوسزلق οὐϊκουσουζλούκ, سهر σεχέρ, ساهور σαχούρ, تيقظ τεγιακκούζ.

'Αγρυπνος, ον, اويانيق οὐγιανήκ, سهران σεχράν, ساهر σαχίρ. § (μτφ.) اويانيق οὐγιανήκ, بيدار πιδάρ, يقظان γεκζάν, متيقظ μουτεγιακκίζ. § —ως ἐπρ.) تيقظ وانتباهله τεγιακκοὺζ 6ὲ ἰντιπὰχ ἰλέ.

'Αγρυπν(έω)ῶ, اويومامق οὐγιούμαμακ, اويانيق او οὐγιανὶκ ὀλ. ساهر ـ سهران او σαχὶρ-σεχρὰν ὀλ. تسهر ا. τεσεχχοὺρ ἰτ. § (μτφ.) بيدار او. πιδὰρ ὀλ. تيقظ ا. τεγιακκοὺζ ἰτ. انتباه ا. ἰντιπὰχ. اوزره او. οὐζρέ ὀλ.

'Αγρυπνώδης, ες, زائل نوم ζαΐλι νέβμ.

'Αγρωστεοειδής, ές, καὶ— **στώδης, ες,** (Βτ) نجيليه νεδζιλιγέ.

'Αγρωστις, ἡ (Βτ.) آيريق كوكى ἀϊρὶκ κιοκού, عرق نجيل ἤρκι νεδζίλ.

'Αγυιά, ἡ سوقاق σοκάκ, زوقاق ζοκάκ, طريق ταρὴκ πλ. طرق τουρούκ, جاده δζαδδέ, يول γιόλ.

'Αγυιόπαις, ὁ كلخان بكى κιουλχὰν πεΐ, چاپقين τσαπκήν.

'Αγυμνασία, ἡ عدم ادمان ἀδέμι ἰδμάν, عدم ممارست ἀδέμι μουμασερέτ.

'Αγύμναστος, ον, ادمانسز ἰδμανσήζ, نا مجرب νὰ μουδζερρέπ.

'Αγύναικος, ον, καὶ **'Αγύναιξ,** ὁ καὶ ἡ قاریسی اولمیان καρησὴ ὄλμαγιαν, بکار πεκιάρ.

Ἄγυρμα, τὸ καὶ **'Αγυρμός,** ὁ جمع δζέμ', تجمع τεδζεμμού'.

'Αγυρτεία ἡ, شقلبانلق σεκιλπὰνλήκ, شارلاتانلق σαρλατανλήκ.

'Αγύρτης, ὁ شقلبان σεκιλπάν, مزور μουζεββίρ, شارلاتان σαρλατάν.

'Αγυρτικός, ή, όν, شقلبانی σεκιλπανί. § —ῶς (ἐπρ.) شقلبانلقله σεκιλπανλήκλε, مزورانه μουζεββιρανέ.

'Αγχέμαχος, ον, محرب القریب μουχαρρὶπ-οὺλ-καρίπ. «—α ὅπλα اسلحۀ قریبه ἐσλιχάϊ καριπέ, اسلحۀ قریب الانداز ἐσλιχάϊ καριπ-ένδάζ.

Ἄγχι, ('Επρ.) یان γιάν, یقین γιακήν, قرب κούρπ, عند ἥνδ, قریب καρίπ.

'Αγχίαλος, ον, قریب الدریا καρίπ-οὺδ-δεργιά, ساحل σαχίλ.

'Αγχίθυρος, ον, قریب الباب καρὶπ-οὺλ-πάπ.

'Αγχίλωψ, ὁ (Ι) سلاق σουλιάκ.

'Αγχίνοια, ἡ بداهت فکر πεδαχέτι φίκρ, فطانت φετανέτ, ذکاوت ζεκιαβέτ, چابك اندیشی τσαπὸυκ ἐνδισί.

'Αγχίνους, ουν, زیرك ζεϊρέκ, فطین φετίν, ذکی ζεκί, چابك اندیش τσαπὸυκ ἐνδίς.

'Αγχιπλοΐα, ἡ (Ντκ.) سیاحت ساحلیه σιγιαχέτι σαχιλέϊ κασηρέ.

Ἄγχιστα, ('Επρ.) اقرب ἀκρέπ.

'Αγχιστεία, ἡ قرابت صهریه καραπέτι σηχριγέ, مصاهرت μουσαχερέτ, صهریت σηχριγέτ, صهر σήχρ.

'Αγχιστεύς, ὁ صهر σήχρ.

'Αγχιστεύω, مصاهرت ا. μουσαχερὲτ ἰτ.

Ἄγχιστος, ον, اقرب ἀκρέπ.

'Αγχίστροφος, ον, قولای دونر κολάϊ δονέρ, عدیم الثبات ἀδὴμ-οὺσ-σεπάτ, محول μουχαββέλ. § τὸ—ον τῆς τύχης تحول قسمت τεχαββούλι κησμέτ.

'Αγχόνη, ἡ مخنقه μηχνακά. § اصیلمه ایپی ἀσηλμὰ ἰπί.

'Αγχονίζω, بوغمق πογμάκ, تخنیق ا. τεχνὶκ ἰτ..

Ἄγχουσα, ἡ (Βτ.) انقوزای صباغی ἀνκουζάϊ σηπαγή.

Ἄγχω, بوغمق πογμάκ, تخنیق ا. τεχνὶκ ἰτ. § (μτφ.) تضییق ا. ταζγὶκ ἰτ.

Ἄγω, کوتورمك γκιότὸυρμέκ, ایتمك ἰτμέκ, ایلتمك ἐϊλεμέκ, قیلق κηλμάκ. § (ἐπὶ ὁδοῦ) چیقمق τσηκμάκ. § (ἐπὶ ἡλικίας) اولمق ὀλμάκ. § (ἀμτ.) گیتمك γκιτμέκ, یورومك γιὸυρὸυμέκ. § (μσ.) —ομαι برابر کترمك περαπὲρ γκιτιρμέκ. «*ἄγετε!* یورو γιὸυρού. «*ἡσυχίαν* — استراحات ا. ἰστιραχὰτ ἰτ. «*πόλεμον*— محربه ا. μουχαρεπὲ ἰτ. «*γυναῖκα—ομαι* تزوج ا. τεζεββοὺδζ ἰτ. « — *καὶ φέρω τινὰ*

بورندن چكمك πουρνουνδὰν τσεκμέκ.

'Αγωγεύς, ὁ رهبر ρεχπέρ. § (ἵππου) يولار γιουλάρ.

'Αγωγή, ἡ تربيه τερπιγιέ. «ἡ — *τῶν παίδων* تربيهٔ صبيان τερπιγέϊ σηπγιάν. «ἡ — *τῶν κορασίων* تربيهٔ نسوان τερπιγέϊ νισβάν. «ἡ *καλὴ— βελτιοῖ τὴν κακὴν φύσιν* حسن تربيه سوء خلق اصلاح ايدر χούσνι τερπιγὲ σούϊ χουλκὴ ἰσλὰχ ἰδέρ. § (Νμ.) دعوى δαβά. « — *πολιτικὴ* حقوق دعواسى χουκοὺκ δαβασή. « — *ποινικὴ* جزا دعواسى δζεζά δαβασή. «— *δημοσίου δικαίου* حقوق عموميه دعواسى χουκούκι οὐμουμιγὲ δαβασή. «— *ἰδιωτικοῦ δικαίου* حقوق شخصيه دعواسى χουκούκι σαχσιγὲ δαβασή. «*κυρία*— دعواى اصليه δαβάϊ ἀσληγέ. « *παρεμπίπτουσα* — دعواى حادثه δαβάϊ χαδισέ. «—*πραγματικὴ* دعواى عين δαβάϊ ἀΐν. «—*προσωπικὴ* دعواى شخصى δαβάϊ σαχσή. «— *μικτὴ* مختلط دعواسى μουχτελλὶτ δαβασή. « — *περὶ κυριότητος* تصرف دعواسى τεσαρρούφ δαβασή. «*κτηματικὴ*— عقار دعواسى ἀκὰρ δαβασή. «*κινῶ, ἐγείρω —ν* اقامهٔ دعوى ا. ἰκαμέϊ δαβὰ ἰτ. «*τὸ ἀντικείμενον τῆς —ῆς* مدعا μουδδεά, مدعا به μουδδεα-πίχ. « *ἀποκρούω, ἀναιρῶ τὴν —ν* دفع دعوى ا. δέφ'ι δαβὰ ἰτ. «*τὸ ἔγγραφον τῆς —ῆς* استدعا ἰστιδά', استدعانامه ἰστιδα-ναμέ, عرضحال ἀρζιχάλ.

'Αγωγιαστήριον, τὸ ('Εμπ.) ارساليه قائمه‌سى ἰρσαλιὲ καϊμεσί.

'Αγωγιάτης, ὁ ('Εμπ.) كراجى κιραδζή, مكارى μούκιαρή.

'Αγωγιάτικος, η, ον, كرالك κιραλίκ. «—*ον ἄλογον* كرا باركيرى κιρὰ παργκιρί.

'Αγώγιμος, ον, (Φσ.) قابل نقل καπίλι νάκλ. § (Νμ.) دعوى اولنه بيلير δαβὰ ὀλουνὰ πιλίρ.

'Αγωγιμότης, ἡ (Φσ.) انتقال ἰντικάλ.

'Αγώγιον, τὸ حموله χαμουλέ, يوك γιούκ. § (τὸ δικαίωμα) اجرت نقليه οὐδζρέτι νακλιγέ, اجرت οὐδζρέτ. « *τὸ — τῶν ἐπιστολῶν* پوسته اجرتى πόστα οὐδζρετί.

'Αγωγός, ὁ (Φσ.) ناقل νακήλ. § ('Υδραυλ.) صو يولى σοὺ γιολού, قنات κανάτ, مجرا μεδζρά. § (οὐσ.) *τὸ —ὸν* (Φσ.) انتقال ἰντικάλ.

'Αγών, ὁ كورش γκιουρές, كولش γκιουλές, مصارعت μουσαραάτ, مسابقت μουσαπεκάτ. § منازعه μουναζαά, غوغا γαβγά. § (μτφ.) سعى σάϊ, جهد δζέχδ, اقدام ἰκδάμ.

'Αγωνία, ἡ صيقيندى σηκηνδή, اضطراب ἰζτιράπ, دلتنكى διλτενκί. § جان چكشمه δζὰν τσεκισμέ, احتضار ἰχτιζάρ. «—*ψυχικὴ* خلجان قلب χαλεδζάνι κάλπ.

'Αγωνίζομαι, كوروشمك γκιουρούσμέκ, كورش طوتمق γκιουρὲς τουτμάκ, مصارعت - مبارزت ا. μουσαραάτ-

μουπαρεζέτ ἰτ. § (ἠθ.) چالیشق τσαλησμάκ, ا. سعی ـ اقدام ـ جهد ـ مجاهده σάϊ - ἰκδάμ - δζέχδ - μουδζαχεδὲ ἰτ. ا. بذل مقدرت πέζλι μακδερὲτ ἰτ.

'Αγώνιος, ον, (Μθμ.) زاویه‌سز ζαβιγεσίζ.

'Αγώνισις, ἡ καὶ **'Αγωνισμός, ὁ** مصارعه μουσαρεά. § سعی و اقدام σάϊ οὐ ἰκδάμ.

'Αγωνιστήριον, τὸ میدان مصارعه μεϊδάνι μουσαρεά, میدان μεϊδάν.

'Αγωνιστής, ὁ کورشجی γκιουρεσδζή, مصارع μουσαρή', مبارز μουπαρίζ, پهلوان πεχλιβάν. § محارب μουχαρίπ, جنکاور δζενκιαβέρ. § (μτφ.) حامی χαμί. « — τῆς ἀληθείας حامئ حقیقت χαμίϊ χακηκάτ.

'Αγωνιστικός, ή, όν. پهلوانی πεχλιβανί. § ἡ —κὴ (τέχνη) پهلوانلق πεχλιβανλήκ.

'Αγωνι(άω)ῶ, جان چکشمك δζὰν τσεκισμέκ, ا. احتضار ἰχτιζὰρ ἰτ. § ὁ ἀγωνιῶν جان چکشن δζὰν τσεκισέν, محتضر μουχτεζζίρ.

'Αγωνοδίκης, ὁ مسابقت ممیزی μουσαπεκὰτ μουμεγιζί.

'Αγωνοθεσία, ἡ وضع مسابقت βάζι' μουσαπεκάτ, تأسیس رقابت τεεσίσι ρικαπέτ.

'Αγωνοθέτης, ὁ واضع مسابقت βαζίϊ μουσαπεκάτ, مؤسس رقابت μουεσσίσι ρικαπέτ.

'Αγωνοθετ(έω)ῶ, ا. وضع مسابقت βάζι' μουσαπεκὰτ ἰτ. ا. تأسیس رقابت τεεσίσι ρικαπὲτ ἰτ.

"Αγωνος, ον. (Μθμ.) غیرزاویه‌وی γάϊρι ζαβιγεβή.

'Αδαημοσύνη, ἡ بیلمزلك πίλμεμεζλικ, جهالت δζεχαλέτ.

'Αδαήμων, ὁ καὶ **'Αδαής, ὁ** بیلمز πιλμέζ, جاهل δζαχίλ, نادان ναδάν, بی بهره πὶ πεχρέ.

"Αδακρυς, ὁ καὶ **'Αδάκρυτος, ον,** اغلامز άγλαμάζ, نا کریان νὰ γκιργιάν, نا اشکبار νὰ ἐσκι-πάρ.

'Αδαμάντινος, η, ον, الماسلی ἐλμασλή, مجوهر μουδζεβχέρ.

'Αδαμαντόδετος, ον, καὶ **—κόλλητος, ον,** الماس ایله مجوهر ἐλμὰς ἰλὲ μουδζεβχέρ, مرصع μουρασσά, [الماسدار] [ἐλμασδάρ.

'Αδαμαντοειδής, ές, الماسور

'Αδαμαντοπωλεῖον, τὸ جواهرجی دکانی δζεβαχιρδζὴ δουκιανή.

'Αδαμαντοπώλης, ὁ جواهرجی δζεβαχιρδζή, الماسفروش ἐλμας-φουρούς, الماسجی ἐλμασδζή.

'Αδαμαντοφόρος, ον, حامل جوهر χαμίλι δζεβχέρ.

'Αδάμας, ὁ الماس ἐλμάς, جوهر δζεβχέρ. « — ἀκατέργαστος خام الماس χὰμ ἐλμάς. « — ῥόζα روزه الماس ρόζα ἐλμάς.

'Αδάμαστος, ον, ضبط اولنماز ζάπτ όλουνμάζ, ازغین άζγήν, سرکش σερκές. § (Ζλγ.) حرون χαρούν, سرکش σερκές.

'Αδαπάντος, ον, صرف اولنماز σάρφ όλουνμάζ, دوكنمز τούκενμέζ, غير مصروف γάϊρι μασρούφ.

'Αδάπανος, ον, مصرفسز μασραφσήζ, بلا مصارف πίλα μουσαρίφ, مجانی μεδζδζανή «—ως(έπρ.) بلا مصارف πίλα μουσαρίφ, مجانا μεδζδζάνεν.

'Αδασμολόγητος,ον, ويركودن معاف βιργκιούδέν μουάφ.

'Αδεής, ές, قورقماز κορκμάζ, خائف لا νά χαΐφ. § محتاج اولميان μουχτάδζ όλμαγιαν.

'Αδέητος, ον, احتياجی اولميان ίχτιγιαδζή όλμαγιαν.

"Αδεια, ή اذن ίζίν, رخصت ρουχσάτ, اجازت ίδζαζέτ, مأذونيت μεεζουνιγέτ, مساعده μουσααδέ. « έγγραφος — اذننامه ίζινναμέ, رخصتنامه ρουχσατναμέ. « έπ' άδεία مأذونا μεεζούνεν. « μέ τήν άδειάν σας مساعده كزايله μουσααδενίζ ίλέ. «άδεία τοῦ... رخصتيله ρουχσατί ίλέ.

'Αδειάζω, بوشالتمق ποσαλατμάκ, تخليه ايتمك ταχλιγέ ίτ. § وقتی او. βακτή όλ. «δέν — νά φάγω يمكه وقتم يوقدر γεμεγέ βακτίμ γιόκδουρ. «άμα— θά έλθω وقتم اولور ايسه كليرم βακτίμ όλούρ ίσέ γκελίριμ.

"Αδειασμα, τό بوشالتمه ποσαλατμά, تخليه ταχλιγέ.

'Αδειλία, ή عدم خوف άδέμι χάβφ, جسارت δζεσαρέτ.

"Αδειλος, ον, قورقماز κορκμάζ, جسور δζεσούρ.

"Αδειος, α, ον, بوش πός, خالی χαλί, تهی τεχί.

"Αδειπνος, ον, καί **'Αδείπνητος, ον,** يمهمش γέμεμίς, آج άτς. [άλλαχδάν κορκμάζ.

'Αδεισίθεος, ον, اللهدن قورقماز

'Αδέκαστος, ον, (Νμ.) غير مرتكب γάϊρι μουρτεκκίπ, مستقيم μουστεκήμ. § (ούσ.) τό —ον استقامت ίστικαμέτ, عدالت άδαλέτ.

'Αδεκάτευτος, ον καί **—τιστος, ον,** غير متعشر γάϊρι μουτεασσίρ, معاف μουάφ. [της.

'Αδελφάτον, τό "Ιδε 'Αδελφό-

'Αδελφή, ή قيز قرنداش κήζ καρηνδάς, اخت ούχτ, همشيره χεμσιρέ. « — πρεσβυτέρα ابله άπλα, اخت كبره ούχτι κεπιρέ. « —αί δίδυμοι ايكيز قيز قرنداشلر έγκίζ κήζ καρηνδασλάρ. « —αί άμφιθαλεῖς اوز قيز قرنداشلر όζ κήζ καρηνδασλάρ, اخوات لابوين άχβάτι λί έπεβέϊν. « —αί ὁμοπάτριοι بابا بر قيز قرنداشلر πάπά πίρ κήζ καρηνδασλάρ, اخوات لا ب άχβάτι λί έπιν. «—ὁμομήτριος انا بر قيز قرنداش άνά πίρ κήζ καρηνδάς, اخت لام ούχτι λί ούμμιν. « — νόθος پيچ قيز قرنداش πίτσ κήζ καρηνδάς, حرامزاد χαραμζάδ. « — ὁμογάλακτος سود قيز قرنداش σούδ κήζ καρηνδάς, اخت رضيعه ούχτι ρεδιά.

'Αδελφιδή, ή قرنداش قيزی καρηνδάς κηζή, يكن γεγέν.

'Αδελφιδοῦς, ὁ قرنداش اوغلی καρηνδὰς ὀγλού, ییکن γεγέν.

'Αδελφίζω, قرنداشلامق καρηνδασλατμάκ.

'Αδελφικός, ή, όν, برادرانه πιραδερανέ, قرنداشجه καρηνδάσδζε, اخوی ἀχαβί. § — ῶς (ἐπρ.) قرنداشجه καρηνδάσδζε, برادرانه πιραδερανέ, بالمواخات πιλ-μουβαχάτ.

'Αδελφοκτονία, ἡ برادرکشی πιραδερ-κεσί. [πιραδερ-κές.

'Αδελφοκτόνος, ὁ برادرکش

'Αδελφομιξία, ἡ تزوج بين ال اخوان τεζεββοὺδζι πεϊν-οὺλ-ἰχβάν.

'Αδελφόπαις, ὁ (ὁ υἱὸς τοῦ τοῦ ἀδελφοῦ) ییکن γεγέν, برادرزاده πιραδερζαδέ. § (ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς) ییکن γεγέν, همشیره زاده χεμσιρεζάδέ. § (θλ.) ἡ — (ἡ θυγάτηρ τοῦ ἀδελφοῦ) ییکن γεγέν, بنت الاخ πίντ-οὺλ-ἔχχ. § (ἡ θυγάτηρ τῆς ἀδελφῆς) ییکن γεγέν, بنت الاخت πίντ-οὺλ-οὔχτ.

'Αδελφοποίησις, ἡ قرنداشلامه καρηνδασλαμά, مواخات μουβαχάτ.

'Αδελφοποίητος, ον καὶ **—τός, όν,** قرنداشلانمش καρηνδασλανμής.

'Αδελφοποι(έω)ῶ, قرنداشلامق καρηνδασλαμάκ, قرنداشلق ا. καρηνδασλὴκ ἰτ. مواخات ا. μουβαχὰτ ἰτ.

'Αδελφός, ὁ قرنداش καρηνδάς, اخ ἔχχ, برادر πιραδέρ. « — *πρεσβύτερος* آغا ἀγά. « — *ἀμφιθαλῆς* اوز قرنداش ὄζ καρηνδάς, اخ لا بوین ἔχχι-λὶ-ἐπεβεΐν, شقيق σεκήκ. « —*οἱ δίδυμοι* ایکیز ἐγκίζ, توأمان τεβε'μάν. [φότης.

'Αδελφοσύνη, ἡ Ἴδε 'Αδελ-

'Αδελφότης, ἡ قرنداشلق καρηνδασλήκ, برادرلك πιραδερλίκ, اخوت οὐχουββέτ. § (μτφ.) جمعيت δζεμιγέτ. « *φιλόπτωχος* — جمعيت صداقپرور δζεμιγέτι σὰδακατ-περβέρ. « *φιλόμουσος* — جمعيت معارفپرور δζεμιγέτι μααριφ-περβέρ.

'Αδεναλγία, ἡ (I) الم غده ἐλέμι γουδδέ.

''Αδενδρος, ον, آغاجسز ἀγαδζσήζ, معدوم الاشجار μα'δοὺμ-οὺλ-ἐσδζάρ.

'Αδενίσκος, ὁ (I) غديد γουδίδ, غده صغیره γουδδέϊ σαγηρέ. § (Βτ.) جراب δζουράπ.

'Αδενῖτις, ἡ (I) التهاب عقدهٔ لنفاویه ἰλτιχάπι οὐκδέϊ λινφαϊγέ.

'Αδενογραφία, ἡ (I) توصيف غدد τεβσίφι γουδέδ. [σεπίχι γουδδέ.

'Αδενοειδή , ές. (I) شبه غده

'Αδενολογία, ἡ (I) مبحث الغدد μεπχὰς-οὺλ-γουδέδ.

'Αδενοτομία, ἡ (I) خزع غدد χάζι' γουδέδ.

'Αδενοφθαλμία, ἡ (I) التهاب غدد اجفانيه ἰλτιχάπι γουδέδι ἐδζφανιγέ.

'Αδενώδης, ες, (I) مغدد μουγδίδ, متورم الغدد μουτεβερρὶμ-οὺλ-γουδέδ.

'Αδένωμα, τὸ (Ι) ورم غددى βερέμι γουδεδή. [γουδεδή.

'Αδενωτός, ή, όν, (Ι) غددى

'Αδέξιος, α, ον, مهارتسز μεχαρετ-σίζ, قابليتسز καπιλιγετ-σίζ, غير مستعد γάϊρι μουστεήδδ. § —ίως (ἐπρ.) مهارتسزجه μεχαρετ-σίζδζε, غير مستعدانه γάϊρι μουστεηδδανέ.

'Αδεξιότης, ή, مهارتسزلك μεχαρετ-σιζλίκ, قابليتسزلك καπιλιγετ-σιζλίκ, عدم مهارت ἀδέμι μεχαρέτ, عدم استعداد ἀδέμι ἰστιδάδ.

'Αδέσμευτος, ον, καὶ **'Αδέσμιος, ον,** دمربند اولميان δεμιρπένδ ὄλμαγιαν, باغلى اولميان παγλὴ ὄλμαμιαν, غير معقود γάϊρι μα'κούδ, غير مضبوط γάϊρι μαζπούδ.

'Αδέσποτος, ον, صاحبسز σαχήπ-σήζ, غير مملوك γάϊρι μεμλούκ, خالى χαλί. § (Νμ.) مباح μουπάχ. § (ἐπὶ γαιῶν) متروك μετρούκ, خالى χαλί. « —οι γαῖαι اراضئ متروكه ἀραζίϊ μετρουκέ. § (μτφ.) واهى βαχί, بى اساس πὶ ἐσάς, غير معتبر γάϊρι μου'τεπέρ. «φήμη — تواتر τεβατούρ. «τὰ —α κτήματα ἀνήκουσιν εἰς τὸ δημόσιον املاك وعقار متروكه ميريه عائددر ἐμλὰκ βὲ ἀκάρι μετρουκὲ μιρεγὲ ἀΐδδιρ.

"Αδετος, ον, باغلى اولميان παγλὴ ὄλμαγιαν, غير معقود γάϊρι μα'κούδ, غير مربوط γάϊρι μερπούτ. § (ἐπὶ βιβλίων) غير مجلد γάϊρι μουδζελλίδ, اجزا ἐδζ-ζά.

"Αδηκτος, ον, غير معضوض γάϊρι μα'ζούζ.

"Αδηλος, ον, بللى اولميان πελλὶ ὄλμαγιαν, نا معلوم νὰ μα'λιούμ. § غير ظاهر γάϊρι ζαχήρ, كزلى γκιζλί, باطن πατίν. § مشكوك μεσκιούκ, مجهول μεδζχούλ. § (Ι) غير محسوس γάϊρι μαχσούς. « ἡ — διαπνοὴ انفضاج غير محسوس ἰνφιζάδζι γάϊρι μαχσούς, تنفس غير محسوس τενεφφούσι γάϊρι μαχσούς. « τὸ μέλλον —ον زمان استقبال برام مشكوكدر ζεμάνι ἰστικπάλι πὶρ ἔμρι μεσκιούκδουρ. «εἶναι —ον ἂν θὰ ἔλθῃ كلوب كلهجكى بللى دكلدر γκελοὺπ γκέλμεγεδζεγι πελλὶ δεγίλδιρ. « ἐπ' ἀδήλοις مجهولاً μεδζχούλεν. § —ήλως (ἐπρ.) بلليسز اولهرق πελλισὶζ ὀλαράκ.

'Αδηλότης, ή καὶ **'Αδηλία, ή** مشكوكيت μεσκιουκιγέτ, مجهوليت μεδζχουλιγέτ, تردد τερεδδούδ.

'Αδήμευτος, ον, ضبط و مصادره اولنمامش ζὰπτ οὐ μουσαδερὲ ὀλούνμαμής. [غلوق γάϊρι μαχλούκ.

'Αδημιούργητος, ον, غير

'Αδημονία, ή καὶ **'Αδημοσύνη, ή** اضطراب قلب ἰζτιράπι κάλπ, قلق κήλκ, دلگیرى διλγκιρή, كوكل صقنديسى κιόνούλ σηκηνδησή.

'Αδημον(έω)ῶ, اضطراب ا. ἰζτιράπ ἰτ., او مضطرب μουζτερρὶπ ὀλ., قلق ا. κήλκ ἰτ., او دلگیر διλγκὶρ ὀλ.

'Αδημοσίευτος, ον, نشر و

علن اولنامش νέσρ ού ίλγιάν όλούν-μαμής. [γουδέδ.

'Αδήν, ὁ (Ι) غدد γουδδέ, πλ. غدد

"Αδης, ὁ (Μτφ.) اخرت ἀχρέτ.

'Αδηφαγία, ἡ كثرت اكل κεσρέτι ἐκγιλ, كثرت تناول κεσρέτι τιναβούλ.

'Αδηφάγος, ὁ اكول ἐκγιούλ, چوق يجي τσὸκ γεγιδζή.

'Αδιάβατος, ον, كچلمز γκετσιλμέζ, صعب المرور σάπ οὔλ μουρούρ.

'Αδιάβροχος, ον, ايصلانماز ἰσλάνμάζ, غير قابل حلول γάϊρι καπίλι χουλούλ. § τὸ —ον (Φσ.) غير قابليت حلول γάϊρι καπιλιγέτι χουλούλ. « —α φορέματα صو كچمز البسه σοὺ γκετσμὲζ ἐλπισέ.

'Αδιάγνωστος,ον, كوج طانيلور γκγιοὺδζ τανηλούρ, نا معروف νὰ μα'ρούφ, مجهول μεδζχούλ. [πρὲμ.

'Α ιάδραστος, ον, مبرم μου-

'Αδιάδοχος, ον, حلافسز χιλαφετ-σίζ. § (μτφ.) دائم δαίμ.

'Αδιάζευκτος, ον, آيريلماز ἀϊρηλάμαζ, غير مفارق γάϊρι μουφαρίκ.

'Αδιαθεσία, ἡ كيفسزلك κεϊφσιζλίκ, انحراف مزاج ἰνχηράφι μιζάδζ.

'Αδιάθετος,ον, كيفسز κεϊφσίζ, نا مزاج νὰ μιζάδζ, منحرف المزاج μουνχερρίφ-ουλ-μιζάδζ. § (Νμ.) وصيتسز βασιγετ-σίζ. « ὁ ἐξ —ου κληρονόμος وارث βαρίς.

'Αδιαιρεσία, ἡ عدم قابليت تقسيم ἀδέμι καπιλιγέτι τακσήμ.

'Αδιαίρετος, ον, غير قابل تقسيم γάϊρι καπίλι τακσήμ, اولميان مجزى ὄλμαγιάν μουνδζεζή. § (Νμ.) شايع σαΐ, مشاع μουσά', مشترك μουστερρέκ. § (ἐν γένει) غير منقسم γάϊρι μουνκασίμ. « ἐξ ἀδιαιρέτου شايعا σάϊεν. « μερὶς ἐξ —ου حصهٔ شايعه χησσάϊ σαϊά. « — ὁμολογία اقرار غير مجزى ἰκράρι γάϊρι μουνδζαζή. «οἱ ἐξ —ου ἰδιοκτῆται شايعا متصرف اولانلر σάϊεν μουτεσαρρὶφ ὀλανλάρ, اصحاب مشترك ἐσχάπι μουστερρεκέ. § —έτως (ἐπιρ.) شايعا σάϊεν, مشتركا μουστέρρεκεν.

'Αδιαιρετότης, ἡ غير قابليت تقسيم γάϊρι καπιλιγέτι τακσήμ.

'Αδιάκοπος, ον, غير منقطع γάϊρι μουνκατή', لا ينقطع λαγένκατι', بلا فاصله πίλα φασιλέ, دائمى δαϊμί. « — κίνησις حركت دائمه χαρεκέτι δαϊμέ. § —όπως (ἐπρ.) بلا فاصله πίλα φασιλέ, لا ينقطع λαγένκατι', مستمرا μουστέμμερεν, دائما δάϊμα, على الدوام ἀλέδ-δεβάμ.

'Αδιακόσμητος, ον, غير مزين γάϊρι μουζεγ-γέν. § غير منتظم γάϊρι μουνταζάμ.

'Αδιακρισία, ἡ ملاحظه‌سزلق μουλαχαζασηζλήκ, عدم حزامت ἀδέμι χεζαμέτ, عقلسزلق ἀκηλσηζλήκ.

'Αδιάκριτος, ον, ملاحظه‌سز μουλαχαζασήζ, عدم الحزامت ἀδήμουλ-χεζαμέτ, دقتسز δικατ-σήζ, فكرسز φικρισίζ. « —α βλέμματα نظرِ غماز

ναζαρέϊ γαμμαζέ. § —ίτως (ἐπρ.) بلا ملاحظه‌سزجه μουλαχαζασήζδζε, بلا حرامت πίλα χεζαμέτ. § بلا فرق وتميز πίλα φάρκ βὲ τεμγίζ, بلا استثنا πίλα ἰστισνά, على السويه ἀλ-ἐσ-σεβιγέ. "ἐτιμώρησαν τοὺς πάντας —ίτως جمله‌سنى على السويه تأديب ايتمشلردر δζουμλεσινὶ ἀλ-ἐσ-σεβιγὲ τεεδὶπ ἰτμισλέρδιρ.

'Αδιάλειπτος, ον, دائمى δαϊμί. §—είπτως دائما δάϊμα.

'Αδιάλλακτος, ον, بارشماز παρησμάζ, غير قبول صلح γάϊρι καπούλι σούλχ. § Ἴδε Ἄσπονδος.

'Αδιαλόγιστος, ον, عقلسز ἀκηλσήζ.

'Αδιάλυτος, ον, (Φσ.) غيرقابل حل γάϊρι καπίλι χάλλ, غير منحل γάϊρι μουνχάλλ. § (ἠθ.) بوزلماز ποζουλμάζ, غير منفسخ γάϊρι μουνφεσίχ.

'Αδιαλυτότης, ἡ (Φσ.) عدم قابليت حل ἀδέμι καπιλιγέτι χάλλ.

'Αδιαμοίραστος, ον, توزيع اولنمامش τεβζί' ὀλούνμαμης, غير متوزع γάϊρι μουτεβαζζά'.

'Αδιανέμητος, ον, تقسيم اولنمامش τακσὶμ ὀλούνμαμης, مشترك μουστερρέκ. § (Νμ.) شايع σαΐ'. «μερὶς ἐξ —ήτου حصهٔ شايعه χησσάϊ σαϊά'.

'Αδίαντον, τὸ (Βτ.) بالديرى قره παλδηρὴ καρά.

'Αδιαντροπία, ἡ عارسزلق ἀρσηζλήκ, كستاخلق κηὀυσταχλήκ.

'Αδιάντροπος, ον, عارسز ἀρσήζ, كستاخ κηὀυστάχ.

'Αδιαπέραστος, ον, ايچينه كچمز - كچلمز ἰτσινὲ γκετσμὲζ—γκέτσιλμέζ. § (οὐσ.) τὸ—ον (Φσ.) غير قابليت حلول γάϊρι καπιλιγέτι χουλούλ. [γάϊρι μουτεσεκκίλ.

'Αδιάπλαστος, ον, غير متشكل

'Αδιάπλευστος, ον, سير سفينه‌يه غير صالح σεΐρι σεφινεγὲ γάϊρι σαλίχ, قاپانمش καπανμής.

'Αδιαπνευστία, ἡ (Ι) انقطاع تخلب ἰνκιτάϊ τεχαλλούπ.

'Αδιάρθρωτος, ον, (Γλσ.) غير متلفظ γάϊρι μουτελεφφίζ.

'Αδιάρρηκτος, ον, يرتلمامش γηρτήλμαμης, غير متمزق γάϊρι μουτεμαζζίκ, غير متشق γάϊρι μουτεσσίκ. § يرتلماز γηρτηλμάζ, غير قابل تشقق γάϊρι καπίλι τεσεκκούκ.

'Αδιασάφητος, ον, ايضاح اولنمامش ἰζάχ ὀλούνμαμης, غيرموضح γάϊρι μουβαζζάχ.

'Αδιάσειστος, ον, صاللانماز σαλλανμάζ, محكم μουχκέμ.

'Αδιάσπαστος, ον, غير مفارق γάϊρι μουφαρρίκ. «ἡ σκιὰ εἶναι— τῶν σωμάτων ظل اجسامدن غيرمفارقدر ζὴλλ ἐδζσαμδὰν γάϊρι μουφαρρίκδιρ.

'Αδιάσχιστος, ον, يرتلمامش γηρτήλμαμης.

'Αδιάτακτος, ον, غير منتظم γάϊρι μουντεζάμ.

'Αδιατίμητος, ον, تقدير و تحمين ιτακδίρ βὲ ταχμὶν ἰδίλμεμις.

'Αδιάτρεπτος, ον, دونمز δόν-μέζ, ثابت σαπίτ.

'Αδιάτρητος, ον, غير مثقوب γάϊρι μεσκούπ. § (οὐσ.) τὸ—ον (Φσ.) عدم تثقب ἀδέμι τεσεκκούπ.

'Αδιάφθαρτος καὶ **'Αδιάφθορος, ον,** بوزلماز ποζουλμάζ, غير قابل فساد γάϊρι καπίλι φεσάδ. § (ἠθ.) مستقيم μουστεκήμ. § (οὐσ.) τὸ—ον بوزلمازلق πουζούλμαμαζληκ, غير قابليت فساد γάϊρι καπιλιγέτι φεσάδ. § (ἠθ.) عدالت ἀδαλέτ, استقامت ἰστικαμέτ.

'Αδιαφιλονείκητος, ον, قابل اعتراض اولميان καπιλι ἰτιρὰζ ὅλμαγιαν, مثبت μουσπέτ, مسلم μουσελλέμ.

'Αδιαφόρετος, ον, فائدەسز φαϊδεσίζ, بى فائدە πὶ φαϊδέ, غير نافع γάϊρι ναφί'.

'Αδιαφορία, ἡ قيدسزلك καϊδσιζλίκ, عدم اهميت ἀδέμι ἐχεμμιγέτ.

'Αδιάφορος, ον, قيدسز καϊδσίζ, وظيفەسز βαζιφεσίζ. § غير مختلف γάϊρι μουχτελλίφ, طبق τηπκή, مساوى μουσαβί, عينى ἀϊνί. § بى طرف πὶ ταράφ. § فائدەسز φαϊδεσίζ, نافله ναφιλέ. « *μοὶ εἶναι ἀδιάφορον* بكا وظيفەم دكلدر βαζιφέμ δεγίλδιρ, بكا هوا خوش πανὰ χαβὰ χός. § —όρως (ἐπρ.) بلا فرق πίλα φάρκ, على السويه ἀλ-ἐσ-σεβιγέ. § قيدسزلكله κα-ϊδσιζλίκλε, اهميت ويرميەرك ἐχεμμιγὲτ βίρμεγερεκ.

'Αδιαφορ(έω)ῶ, قيد و وظيفه ايتمەمك καϊδ βὲ βαζιφὲ ἴτμεμεκ, تأثر ايتمەمك τεεσσοὺρ ἴτμεμεκ.

'Αδιαχώριστος, ον, آيرلماز ἀϊρηλμάζ, غير منفصل γάϊρι μουνφασήλ, نا مفروق νὰ μεφρούκ. [τασήζ.

'Αδιάψευστος, ον, خطاسز χα-

'Αδίδακτος, ον, تعليم اولنامش τα'λὶμ ὀλούνμαμης, غير متعلم γάϊρι μουτεαλλίμ, نا آگاه νὰ ἀγκιάχ.

'Αδιεκδίκητος, ον, غير منتقم γάϊρι μουντεκήμ. § (Νμ.) دعوى اولنامش δαβὰ ὀλούνμαμης.

'Αδιέξοδος, ον, مخرجى اولميان μαχρεδζὶ ὅλμαγιαν. « —ὁδὸς چيقمز سوقاق τσηκμὰζ σοκάκ.

'Αδιευκρίνητος, ον, ايضاح اولنامش ἰζὰχ ὀλούνμαμης.

'Αδιήγητος, ον, نقل و حكايه اولنامش νὰκλ βὲ χικιαγὲ ὀλούνμαμης. § Ἴδε 'Ανεκδιήγητος.

'Αδικαιολόγητος, ον, غير معذور γάϊρι μα'ζούρ, غير قابل اعتذار γάϊρι καπίλι ἰττιζάρ.

'Αδίκαστος, ον, محاكمه اولنامش μουχακεμὲ ὀλούνμαμης. « *οὐδεὶς τιμωρεῖται* — محاكمەسز كيمسه مجازات كورمز μουχακεμεσὶζ κίμσε μουδζαζὰτ γκιορέμεζ.

'Αδίκημα, τὸ حقسزلق χακκσηζλήκ. § (Νμ.) جرم δζούρμ, πλ. جرائم δζεραΐμ.

'Αδικία, ἡ حقسزلق γακκσηζλήκ, عدم عدالت ἀδέμι ἀδαλέτ, غدر γάδρ, جور δζέβρ, ظلم ζούλμ, ظلمت ζουλμέτ. «*διέπραξε μεγίστην —αν* بر ظلم عظيم ارتكاب ايلدى πὶρ ζούλμι ἀζὴμ ἰρτικιὰπ εἰλεδί.

'Αδικοπραγία, ἡ جرم δζούρμ.

"Αδικος, ον, حقسز γακκσήζ, ستمكار σιτεμκιάρ, ظالم ζαλίμ. ‖ (οὐσ.) *τὸ ἄδικον* حقسزلق γακκσηζλήκ. «*ἔχετε —ον* حقكز يوقدر γακκηνὴζ γιόκδουρ. «*τὸ —ον οὐκ εὐλογεῖται* (πρμ.) ظالم ايندیکی بولور ζαλίμι ἰτδιγινὶ πουλούρ. ‖ *—ίκως* (ἐπρ.) حقسز اولهرق γακκσὴζ ὀλαράκ, نا حق ره νά γάκκ γερέ, من غير حق μίν γάϊρι γάκκ, ستمكارانه σιτεμκιαρανέ. « *—ίκως συνέλαβον τὸν δεῖνα* فلانی نا حق يره دردست ايتمشلردر φιλανὶ νὰ γάκκ γερὲ δεσ-δὲστ ἰτμισλέρδιρ.

'Αδικ(έω)ῶ, حقسزلق ا. γακκσηζλὴκ ἰτ. تعدی ـ جور ا. τεαδδὶ-δζὲβρ ἰτ. ‖ اضرار ا. ἰζρὰρ ἰτ. ‖ (μτχ. πθ.) *ἠδικημένος* مظلوم μαζλούμ, مغدور μαγδούρ. «*ὁ ἀδικῶν* ظالم ζαλίμ, غدار γαδδάρ.

'Αδιοίκητος, ον, ادارەسز ἰδαρεσίζ. ‖ غير قابل اداره γάϊρι καπίλι ἰδαρέ.

'Αδιόρατος, ον, كورنمز γκιὸρούνμέζ, غير مرئى γάϊρι μερί'.

'Αδιοργάνιστος καὶ **'Αδιοργάνωτος, ον,** غير مرتب γάϊρι μουρεττέπ, غير منتظم γάϊρι μουντεζάμ.

'Αδιόρθωτος,ον, اصلاح اولنماز ἰσλὰχ ὀλμάζ, غير قابل اصلاح γάϊρι καπίλι ἰσλάχ. ‖ (ἐπὶ ἐγγράφων) تصحيح اولنمامش τασχὴχ ὀλούνμαμης, غير مصحح γάϊρι μουσαχχάχ. ‖ (οὐσ.) *τὸ —ον* غير قابليت اصلاح γάϊρι καπιλιγέτι ἰσλάχ.

'Αδιόριστος, ον, غير محدود γάϊρι μαχδούδ. ‖ غير معين γάϊρι μουαγ-γέν.

'Αδίστακτος,ον, شبهسز σούπχεσίζ, غير مشكوك γάϊρι μεσκιούκ, غير مشكك γάϊρι μουσεκκέκ. ‖ *—άκτως* (ἐπρ.) بلا شبهه πίλα σουπχέ, بلا تردد πίλα τερεδδούδ, مثبته μούσπετεν.

'Αδίχαστος καὶ **'Αδιχοτόμητος,ον,** ايكيه تقسيم اولنماز ـ اولنمامش ἰκιγὲ τακσὶμ ὀλουνμὰζ-ὀλούνμαμης, غير قابل تقسيم γάϊρι καπίλι τακσήμ.

'Αδιψία, ἡ فقدان عطش φικδάνι ἀτάς.

'Αδοκίμαστος, ον, تجربه اولنمامش τεδζρουπὲ ὀλούνμαμης, غير مجرب γάϊρι μουδζερρέπ. ‖ امتحانسز ἰμτιχανσήζ.

'Αδόκιμος, ον, غير مصدق γάϊρι μουσαδδάκ, غير مقبول γάϊρι μακπούλ, مفسوخ μεφσούχ, باطل πατήλ, ناقص νακής. « *— ποιητὴς* شاعر ناقص σαΐρι νακής.

'Αδολεσχία, ἡ لافزنلق λαφ-

ζενλήκ. § ('Εκκλ.) مطالعات عميقه μου-ταλεάτι άμικέ.

'Αδόλεσχος, ον, καὶ **'Αδο-λέσχης,** ὁ لافزن λαφζέν κν. λαφαζάν.

'Αδολεσχ(έω)ῶ, لافزنلق ا. λαφζενλήκ ίτ.

"Αδολος, ον, حيلهسز χιλεσίζ, نا مكار νὰ μεκκιάρ, نا خدع νὰ χουδά', خالص χαλίς, صاف σαφή, صادق σα-δήκ, مخلص μουχλίς. «— φιλία محبت صادقه μουχαππέτι σαδηκά. « — οἶνος صاف شراب باده تاب πάδεϊ τάπ, σαφὴ σαράπ. «— πίστις ايمان خالص ιμάνι χαλίς. «ἔχω —α αἰσθήματα نيات خالصه و مستقيمهسى او. νιγιάτι χα-λισέ βὲ μουστεκιμεσὶ ὀλ. § —ως (ἐπρ.) صادقانه σαδηκανέ, خالصانه χα-λισανέ, خلوص بال ايله χουλοὺσι πὰλ ιλέ. [γάϊρι μουστεγίρ.

'Αδόξαστος, ον, غير مشتهر

'Αδοξία, ἡ عدم اشتهار άδέμι ίσ-τιχάρ, دنائت δεναέτ.

"Αδοξος, ον, بى شان و شهرت πὶ σὰν οὐ σόχρέτ, سوء اعتبارى اولان σουΐ ιτιπαρὶ ὀλάν, بدنامى اولان πὲδ ναμὶ ὀλάν, غير معتبر γάϊρι μου'τε-πέρ, نا نامدار νὰ ναμδάρ. § —ως (ἐπρ.) بى شان و شهرت πὶ σὰν οὐ σόχρέτ.

'Αδοξ(έω)ῶ, سوء اعتبارى او. σουΐ ιτιπαρὶ ὀλ. غير معتبر او. γάϊρι μου'τεπὲρ ὀλ.

'Αδούλευτος, ον, ايشلنمهمش ισλένμεμίς. § (Γργ.) غير محروث γάϊρι μαχρούς, خالى χαλί.

'Αδουλία, ἡ كولهسزلك κιολεσιζ-λίκ, عدم اسارت άδέμι ισαρέτ.

"Αδουλος, ον, كولهسز κιολεσίζ.

'Αδούλωτος, ον, اسير اولميان- اولمامش έσὶρ ὄλμαγιαν - ὄλμαμής.

'Αδράκτι, τὸ ايك ίγ.

'Αδράνεια, ἡ عدم فاعليت άδέμι φαϊλιγέτ, عطالت άταλέτ.

'Αδρανής, ές, عديم الفاعليت άδήμ-ούλ-φαϊλιγέτ, عاطل ά'τήλ. § تنبل τενπέλ.

'Αδραν(έω)ῶ, عاطل او. ά'τὴλ ὀλ. تنبل او. τενπὲλ ὀλ.

"Αδρεπτος, ον, ديوشيرلهمش δεβσιρίλμεμίς

'Αδροδάκτυλος, ον, ايرى پارمقلى ιρὶ παρμακλή.

'Αδροκέφαλος, ον, ايرى قفالى ιρὶ καφαλή.

'Αδρομερής, ές, كثيف الاجسام κεσὶφ-οὺλ-έδζσάμ.

'Αδρός, ά, όν, كثيف κεσίφ. § ايرى ιρί, قالين καλήν, ضخيم δαχήμ. § بيوك πουγιούκ, جسيم δζεσήμ. § قوى καβίγι, متين μετίν. § وافر βα-φίρ, كثير κεσίρ. «—ὰ δαπάνη مصارف كثيره μεσαρίφι κεσιρέ. «τὸν ἐπλήρωσα ἀδρὰ زيادهسيله ويردم ζιγιαδεσὶ ιλὲ βερδίμ. § — ῶς (ἐπρ.) بول بول πὸλ-πόλ, زيادهسيله ζιγιαδεσὶ ιλέ.

'Αδροσία, ἡ چيسزلك τσισιζλίκ, قوراقلق κουρακλήκ.

'Αδρότης καὶ **'Αδροσύνη,** ἡ كثافت κεσαφέτ. ‖ ايريلك ἰριλίκ, قالينلق καληνλήκ, ضخامت δαχαμέτ. ‖ بيوكلك πόυγιούκλούκ, جسامت δζεσαμέτ. ‖ متانت μετανέτ. ‖ كثرت κεσρέτ, چوقلق τσοκλούκ.

'Αδυναμία, ἡ قوتسزلك κουβετ-σιζλίκ, نقص قوت νάκσι κουβέτ, ضعيفلق ζαϊφλήκ. ‖ «—πρός τι مراق μεράκ.

'Αδυναμικός, όν, ضعيف ζαϊφί, «— πυρετὸς (I) حای ضعيف χουμμάϊ ζαϊφί.

'Αδυνατίζω, ضعيفلاتمق ζαϊφλατμάκ, اضعاف ا. ἰζά'φ ἰτ. ضعيف قيلق ζαϊφ κηλμάκ. ‖ (μσ. αὐτπθ.) ضعيفلانمق ζαϊφλανμάκ, بى تاب او. πὶ τάπ ὀλ. ضعيف او. ζαϊφ ὀλ.

'Αδυνάτισμα, τὸ ضعيفلاتمه ζαϊφλατμά, اضعاف ἰζά'φ.

'Αδύνατος, ον, ضعيف ζαΐφ, قوتسز κουββετ-σίζ, زبون ζαπούν, بى تاب πὶ τάπ. ‖ (οὐδ.) τὸ ἀδύνατον محال μουχάλ, غير ممكن γάϊρι μουμκίν, عدم الامكان ἀδήμ-οὐλ-ἐμκιάν, غير قابل γάϊρι καπίλ, استحاله ἰστιμχαλέ. « εἶναι —ον λογικῶς καὶ φυσικῶς عقلا و طبعا محالدر ἄκλεν βὲ τάπ'αν μουχάλδιρ. «οὐδὲν παρὰ τῷ Θεῷ —ον حق تعالى حضرتلرى عندنده محال شى يوقدر χάκκ τεάλια χαζρετλερὶ ἡνδινδὲ μουχὰλ σέϊ γιόκδουρ. «κάμνω τὰ ἀδύνατα δυνατὰ محالى ممكن ا. μουχαλὶ μουμκὶν ἰτ. εἶναι τῶν ἀδυνάτων —ον νὰ γίνῃ οὕτως بويله اولمسى محال اندر محالدر πόϊλὲ ὀλμασὴ μουχὰλ ἐνδὲρ μουχάλδιρ.

'Αδυνατ(έω)ῶ, مقتدر اولمامق μουκτεδὶρ ὄλμαμακ. ‖ ضعيفلانمق ζαϊφλανμάκ. « — νὰ πράξω ياپهمامق γιαπάμαμακ. «— νὰ περιπατήσω يورويهمامك γιουρουγέμεμεκ. «— νὰ γράψω يازهمامق γιαζάμαμακ. «— νὰ διατάξω امر ايدهمامك ἐμρὶδέμεμεκ.

'Αδιcώπητος, ον, عدم الترحم ἀδήμ-οὐτ-τεραχχούμ, سنكدل σενκιδίλ, بى رقت πὶ ρικκάτ, عدم التعطف ἀδήμ-οὐτ-τεαττούφ.

"Αδυτος, ον, كيريلمسى ممنوع محل γκεριλμεσὶ μεμνοὺ μαχάλ, مقدس μουκαδδές, مبارك μουπαρέκ. «τὰ ἄδυτα τοῦ ναοῦ كليسا محربى κελίσα μηχραπή.

"Αδω, ترنم و تغنى ا. τερεννοὺμ βὲ τεγαννὶ ἰτ. ‖ (τριτοπροσώπως) «ᾄδεται ὅτι ... متواتردر μουτεβατίρδιρ. «τὰ ᾀδόμενα تواتر τεβατούρ. «ψευδῆ ᾀδόμενα اراجيف ἀραδζίφ.

'Αδωροδόκητος, ον, رشوت ناروشوتخور اولان ρισβέτ γεμέζ ὀλάν, νὰ ρισβέτ-χόρ, غير مرتكب γάϊρι μουρτεκκίπ, غير مرتشى γάϊρι μουρτεσσί, مستقيم μουστεκήμ, عادل ἀδήλ.

'Αδωροδοκία καὶ **'Αδωροδοκισία,** ἡ رشوت آلمامقلق ρισβὲτ ἄλμαμακληκ, عدم ارتكاب ἀδέμι ἰρτικιάπ.

"Αδωρος, ον, غير مرتشى γάϊρι

μουρτεσσί. ‖ احسان ايتدن ἰχσὰν ἴτμεγεν.

'Ἀεί, ('Επρ.) هر دائم χὲρ δαΐμ, دائما δάϊμα, همیشه χεμισέ.

'Ἀειβλαστής, ές, دائما فليز سورن δάϊμα φιλὶζ σουρέν, نابت دائم ναπίτι δαΐμ.

'Ἀειβλάστησις, ἡ نبت دائمه νέπτι δαϊμέ, انتاش مستمر ἰντάσι μουστεμμέρ.

'Ἀειζωΐα, ἡ حيات دائمه χαγιάτι δαϊμέ, ازليت ἐζελιγέτ.

'Ἀείζωος, ον. حی دائم χάΐγι δαΐμ, ازل ἐζέλ. ‖ (ούσ.) τὸ—ον (Βτ.) قطيفه چيچكی κατηφὲ τσιτσεγί.

'Ἀειθαλής, ές, شكوفهدار دائم σουκιουφεδάρι δαΐμ.

'Ἀεικινησία, ἡ حركت دائمه χαρεκέτι δαϊμέ.

'Ἀεικίνητος, ον, متحرك دائم μουτεχαρρίκι δαΐμ.

'Ἀειλαμπής, ές, لامع دائم λαμί'ϊ δαΐμ.

'Ἀείμνηστος, ον, واجب التذكار βαδζίπ-ούτ-τεζκιάρι μουεπ-مؤبد πέδ, مرحوم μερχούμ.

'Ἀειπάρθενος, ον, دائما باكره δάϊμα πακιρέ, بتول πετούλ. «ἡ— Μαρία حضرت بتول مريم χαζρέτι πετούλι Μεργέμ. [μουεππέδ.

'Ἀειφυγία, ἡ نفی مؤبد νέφι

'Ἀέναος, ον, ابدی ἐπεδί, مؤبد μουεππέδ, ازلی ἐζελί. ‖ — άως (ἐπρ.) مؤبدا μουέππεδεν.

'Ἀεραγωγός, όν, (Φσ.) ناقل هوا ναχίλι χαβά.

'Ἀεργία, ἡ ايشسزلك ἰσσιζλίκ, عدم مشغوليت ἀδέμι μεσγουλιγέτ.

"Ἀεργος, ον, ὁ ايشسز ἰσσίζ. بی شغل وكار πι σούγλ ού κιάρ.

'Ἀερίασις, ἡ καὶ **'Ἀερισμός,** ὁ هوالاتمه χαβαλατμά, تجديد هوا τεδζδίδι χαβά.

'Ἀερίζω, هوا ويرمك χαβὰ βιρμέκ, تجديد هوا ا. τεδζδίδι χαβά ἰτ.

'Ἀερικός, η, όν, (Φσ.) هوادار χαβαδάρ.

'Ἀεριογενής, ές, (Φσ.) مولد غاز μουβελλίδι γάζ. [μικγιάσι γάζ.

'Ἀεριόμετρον, τὸ (Φσ.) مقياس غاز

'Ἀέριον, τὸ (Φσ.) غاز γάζ.

'Ἀεριότης, ἡ (Φσ.) غازيت γαζιγέτ.

'Ἀεριόφως, τὸ (Φσ.) غاز γάζ.

'Ἀεριστήρ, ὁ مجدد هوا μουδζεδδίδι χαβά. [γαζί.

'Ἀεριώδης, ες, (Φσ.) غازی

'Ἀερίωσις, ἡ (Φσ.) تغزى τεγαζζί.

'Ἀεροβάμων, ὁ بادسوار παδσουβάρ. ‖ (μτφρ.) بليغ πελίγ.

'Ἀεροβάτης, ὁ مشى الهوا μασίούλ-χαβά.

'Ἀεροβατ(έω)ῶ, سير هوا ا. σεΐρι χαβὰ ἰτ. ‖ (μτφρ.) باد پيما او. παδ-πιμὰ ὀλ. بيهوده شيلرله وقت كچورمك πεϊχουδὲ σεϊλὲρ ἰλὲ βακὶτ γκετσουρμέκ, تخيلات ايله متغدى او. τεχαγγιουλὰτ ἰλὲ μουτεγαδδὶ ὀλ.

'Αερόβιον, τὸ (Χημ.) هوائی مقروب χαβαγὶ μικρόπ.

'Αερογραφία, ἡ (Φσ.) توصیف هوا τεβσὴφι χαβά.

'Αεροδιάλυτον, τὸ (Φσ.) قابل موعت καπίλι μεπου'έτ.

'Αεροδυναμική, ἡ (Φσ.) مبحث قوت هوا μεπχάσι κουββέτι χαβά.

'Αεροειδής, ές, (Φσ.) شبه هوا σεπίχι χαβά.

'Αεροθεραπεία, ἡ (Ι) تداوی بالهوا τεδαβὶ πὶλ χαβά.

'Αερόλιθος, ὁ (Φσ.) حجر سمائی χαδζέρι σεμαή, طاشی شمشك σεμσέκ ταση.

'Αερολογία, ἡ (Φσ.) مبحث الهوا μεπχὰς-οὺλ-χαβά.

'Αερομαντεία, ἡ کهانت بالهوا κεχανὲτ πὶλ χαβά.

'Αερομετρία, ἡ (Φσ.) مقایسهٔ اجسام هوائیه μουκαγιασέϊ ἐδζσάμι χαβαϊγέ.

'Αερόμετρον, τὸ (Φσ.) مقیاس الهوا μικγιὰς-οῦλ-χαβά.

'Αερόμορφος, ον, هوائی الشکل χαβαὴ-οὺσ-σέκλ.

'Αεροναύτης, ὁ بالونجی παλον-δζή, ملاح الهوا μελλὰχ-οὺλ-χαβά.

'Αεροναυτική, ἡ بالونجیلك πα-λονδζιλίκ, ملاحت فی الهوا μιλαχὲτ φί-λ χαβά.

'Αεροπετής, ές, طیار الهوا ταϊγιὰρ-οὺλ-χαβά. [ταχβιγέ.

'Αεροποίησις, ἡ (Φσ.) تهویه

'Αεροπόρος, ὁ سیاح الهوا σεϊ-γιὰχ-οὺλ-χαβά.

'Αεροσκοπία, ἡ (Φσ.) ارصاد الهوا ἰρσὰδ-οὺλ-χαβά.

'Αεροστατική, ἡ (Φσ.) مبحث قوانین هوا μεπχάσι καβανίνι χαβά.

'Αερόστατον, τὸ بالون παλόν.

'Αερότηκτον, τὸ (Φσ.) قابل موع καπίλι μεπού'.

'Αεροϋδροθεραπεία, ἡ (Ι) تداوی بالهوا و الما τεδαβὶ πὶλ χαβὰ β-ἐλ-μά'.

'Αεροφοβία, ἡ (Ι) خوف الهوا χὰβφ-οὺλ-χαβά.

'Αερόφυτα, τὰ (Βτ.) نباتات هوائیه νεπατάτι χαβαϊγέ.

'Αερόχρους, ουν, هوا رنك χαβα-ρένκ, هوائی χαβαή.

'Αερώδης, ες, (Φσ.) هوادار χαβαδάρ.

'Αετιδεύς, ὁ (Ζλγ.) قرتال یاوروسی καρτὰλ γιαβρουσού.

'Αετίτης, ὁ ('Ορκτ.) قرتال طاشی καρτὰλ ταση, حجر الولاده χαδζέρ-οὺλ-βελαδέ, خایهٔ ابلس χαγέϊ ἰπλίς.

'Αετός, ὁ (Ζλγ.) قارتال قوشی καρ-τὰλ κουσού, قره قوش καρὰ κούς, رخمه ρεχμέ. [πιγιαδὲ σανδζακδαρή.

'Αετοφόρος, ὁ پیاده سنجاقداری

'Αετώδης, ες, καὶ **'Αέτειος, ον,** قرتاله بکزر καρταλὰ πενζέρ.

'Αέτωμα, τὸ ('Αρχτ.) طاق τὰκ.

'Αζάρωτος, ον, بوروشق اولمیان πουρουσούκ ὄλμαγιαν.

'Αζεδαράχη, ἡ (Βτ.) تسبيح آغاجی τεσπὶχ ἀγαδζή, ازاد دراخت ἀζὰδ δουράχτ.

'Αζεμάτιστος, ον, خاشلانمامش χαϭλάνμαμης.

"Αζευκτος, ον, غير مربوط γάϊρι μερπούτ. ‖ غير متزوج γάϊρι μουτεζεββίδζ.

'Αζήλευτος, ον, شايان غبطه اولميان ϭαγιάνι γηπτὰ ὄλμαγιαν.

'Αζηλία, ἡ عدم حسد ἀδέμι χασέδ. ‖ عدم غيرت ἀδέμι γαϊρέτ.

"Αζηλος, ον, حسود نا νὰ χασούδ. ‖ نا غيور νὰ γαγιούρ.

'Αζηλότυπος, ον καὶ **'Αζηλοτύπητος, ον,** قسقانج اولميان κησκάνδζ ὄλμαγιαν, نا حسود νὰ χασούδ. [μαζαρράτ.

'Αζημία, ἡ عدم مضرت ἀδέμι

'Αζήμιος, ον καὶ **'Αζημίωτος, ον,** ضررسز ζαραρσήζ, غير مضرور γάϊρι μαζρούρ. ‖ غير مضر γάϊρι μουζίρρ. ‖ —ίως (ἐπρ) ضرر كورمكسزين، ضررسزجه ζαραρσήζδζε, ζαρὰρ γκιόρμεκσιζιν.

'Αζήτητος, ον, آرانلامش ἀρανήλμαμης, استنيلمامش ἰστενίλμεμις, غير مطلوب γάϊρι ματλούπ. [σέμτ.

'Αζιμούθιον, τὸ ('Αστρ.) سمت

'Αζυγής, ὲς καὶ **"Αζυγος, ον,** چفت اولميان τσὶφτ ὄλμαγιαν, فردی φερδί, تك τέκ. ‖ —ος φλὲψ (I) ورید فرد βερίδι φέρδ.

'Αζύγιστος, ον, وزن اولنمامش βέζν ὀλούνμαμης, غير موزون γάϊρι μεβζούν.

'Αζυμίτης, ὁ خورسز χαμουρσούζ.

"Αζυμος, ον, خورسز χαμουρσήζ, مايه‌سز μαγιασήζ, غير مخمر γάϊρι μουχαμμέρ, فطير φετήρ. «ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων عيد فطير ἤδι φετήρ, خورسز بايرامی χαμουρσοὺζ παϊραμή.

'Αζύμωτος, ον, يوغورلمامش γιουγουρούλμαμης, غير متعجن γάϊρι μουτεαδζδζίν.

'Αζωγράφητος, ον καὶ **'Αζωγράφιστος, ον,** تصوير اولنمامش τασβὴρ ὀλούνμαμης, غير مرسم γάϊρι μουρεσσέμ, غير مصور γάϊρι μουσαββέρ. [γιάτ.

'Αζωΐα, ἡ عدم حيات ἀδέμι χα-

"Αζωος, ον, حياتسز χαγιατσίζ, معدوم الحيات μα'δοὺμ-οὺλ-χαγιάτ, اولو 'ὀλού.

"Αζωστος, ον, قوشاقسز κουϭακσήζ.

'Αζωτικός, όν, (Χημ.) ذو الازوت ζουλ-ἀζούτ. «—ὸν ὀξὺ حامض آزوت χαμίζι ἀζούτ. «—ὸν ἅλας ازوتيت ἀζουτιγέτ.

"Αζωτον, τὸ (Χημ) آزوت ἀζούτ. [πέβλι ἀζουτή.

'Αζωτουρία, ἡ (I) بول آزوتی

'Αζωτώδης, ες, (Χημ.) آزوتی ἀζουτή. «—ες ὀξὺ حامض آزوتی χαμίζι ἀζουτή.

'Αηδής, ές, طاتسز τατ-σίζ,

لذتسز λεζζέτ-σίζ, خوش نا νὰ χός, كريه κερίχ.

'Αηδία, ἡ لذتسزلك τατ-σιζλίκ, لذتسزلك λεζζέτ-σιζλίκ, ايكرنمه ἰγκρενμὲ, عيافت ἰγιαφέτ. § (ἠθ.) اكراه ἰκράχ, استكراه ἰστικράχ, نفرت νεφρέτ, ابا ἰπά'.

'Αηδιάζω, تكسنمك τεκσινμέκ, ايكرنمك ἰγκρενμέκ, عيافت ا. ἰγιαφὲτ ἰτ. ابا - اباييت ا. ἰπὰ-ἰπαγὲτ ἰτ. § نفرت - تنفور ا. νεφρὲτ-τενεφφοὺρ ἰτ. اكراه - استكراه ا. ἰκρὰχ-ἰστικρὰχ ἰτ. § اوصانمق οὐσανμάκ, بيقمق πηκμάκ, بزمك πεζμέκ. «*ἀηδίασα πλέον* اوصاندم οὐσανδήμ, بيقدم πηκδήμ, بيزار اولدم πιζὰρ ὀλτούμ. «*κάμνω τινὰ νὰ ἀηδιάσῃ* تنفير ا. τενφὶρ ἰτ. § (μτχ.) «*ἀηδιασμένος* متنفر μουτενεφφίρ, بيزار πιζάρ.

'Αηδονεύς, ὁ (Ζλγ.) بلبل ياوروسى πουλπὸὺλ γιαβρουσού.

'Αηδόνιος,ον, بلبلى πὸυλπὸυλού.

'Αηδονόγλωσσος, ον, بلبل زبان πὸυλπὸυλ-ζεπάν,

'Αηδών, ἡ (Ζλγ.) بلبل πὸυλπὸὺλ, عندليب ἀνδελίπ, هزار دستان χεζαρ-δαστάν. «*ᾄδει ὡς —* بلبل خوش آواز كبى تغنى ايدر πὸυλπὸὺλ χὸς ἀβὰζ κιπὶ τεγαννὶ ἰδὲρ.

'Αήθεια, ἡ عدم عدت ἀδέμι ἀδδέτ.

'Αήθης,ές, عدتى اولميان ἀδδετὶ ὄλμαγιαν, غير معتاد γάϊρι μου'τάδδ.

'Αήρ, ὁ هوا χαβά, يل γίλ, روزكار ρουζγκιάρ, باد πάδ. «*—ἀτμοσφαιρικός* جو هوا δζέβι χαβά. «*—νοσηρός* هواى وخيم χαβάϊ βεχίμ. «*—γλυκύς* هواى ملايم χαβάϊ μουλαΐμ. «*—ὑγιεινός* هواى صحتبخش χαβάϊ σηχχατ-πάχς. «*ἀλλαγὴ ἀέρος* تبديل هوا τεπτίλι χαβά. «*λόγια τοῦ ἀέρος* بيهوده شيلر πεϊχουδὲ σεϊλέρ. «*εἰς τὸν ἀέρα* (φρσ.) هوادا χαβαδά, بوشنه ποσουνά, بيهوده πεϊχουδέ.

'Αήττητος, ον, غير مغلوب γάϊρι μαγλούπ. «*—στρατός* عسكر ظفر رهبر ἀσκέρι ζαφὲρ-ρεχπέρ.

'Αθαλής,ές, صولمش σουλμούς, زائل ζαΐλ.

'Αθαμπής, ές, غير متحير γάϊρι μουτεχαγ-γίρ, جسور δζεσούρ.

'Αθανασία, ἡ اولمهمكلك ὄλμεμεκλικ, عدم فنا ἀδὲμι φενά, حيات مؤبده χαγιάτι μουεπτεδέ. «*ἡ—τῆς ψυχῆς* جانك عدم فناسى δζανὶν ἀδέμι φενασί. «*ἡ μακαρία —* بقا حيات سادتسيات πακάϊ χαγιάτι σααδὲτσιμάτ.

'Αθανατίζω, باقى قيلمق πακὴ κηλμάκ.

'Αθάνατος, ον, اولمز ὀλμέζ, لايموت λά-γιεμούτ, باقى πακή, خالد χαλήδ, ابدى ἐπεδί. «*ὁ—Θεός* حى قيوم χάϊγι καϊγιούμ. «*ἡ μνήμη του ἔσται—* ذكرى باقى و بر دوام اولهجقدر ζικρὶ πακὴ βὲ πὲρ δεβὰμ ὀλαδζάκδιρ. [μεδφούν.

Ἄθαπτος,ον, غير مدفون γάϊρι

'Αθαρσής, ές, غیر جسور γάϊρι δζεσούρ.

'Αθαύμαστος, ον, متحیر اولمیان μουτεχαγ-γὶρ ὄλμαγιαν.

'Αθέατος, ον, کورغمش γκιὸρούνμεμίς, کورنمز γκιὸρουνμέζ, نا مشهود νὰ μεσχούδ. «θεατὰ καὶ ἀθέατα مشهودات و غیر مشهودات μεσχουδὰτ βὲ γάϊρι μεσχουδάτ.

'Αθεΐα, ἡ καὶ 'Αθεϊσμός, ὁ انکار الوهیت ἰνκιάρι οὐλουχιγέτ, الحاد ἰλχάδ, منکرلك μουνκιρλίκ.

'Αθεϊστής, ὁ منکر الوهیت μουνκίρι οὐλουχιγέτ, ملحد μουλχήδ.

'Αθέλητος, ον, کرهی κερχί, غیر اختیاری γάϊρι ἰχτιγιαρί. || —ήτως (ἐπρ.) کرهاً κέρχεν.

'Αθεμελίωτος, ον, غیر مؤسس γάϊρι μουεσσές.

'Αθέμιτος, ον, (Νμ.) غیر مشروع γάϊρι μεσρού', حرام χαράμ, مخالف قانون μουχαλίφι κανόν, مغایر نظام μουγαΐρι νιζάμ. «τὸ θεμιτὸν καὶ —ον حلال وحرام χαλὰλ οὐ χαράμ. «γάμος— نکاح غیر مشروع νικιάχι γάϊρι μεσρού'. || —ίτως (ἐπρ.) غیر مشروع اوله‌رق γάϊρι μεσρού' ὀλαράκ, حرامجه χαράμδζε, مغایر نظام وقانون اوله‌رق μουγάϊρι νιζάμ βὲ κανὸν ὀλαράκ.

'Αθεμιτουργία, ἡ فعل غیر مشروع φί'λι γάϊρι μεσρού'.

'Αθεμιτουργός, ὁ افعال غیر مشروعه‌یی ارتکاب ایدن ἰφ'άλι γάϊρι μεσρου'αγὶ ἰρτικιὰπ ἰδέν, و قانون نظامه مغایر حرکت ایدن κανὸν βὲ νιζαμὰ μουγαΐρ χαρεκὲτ ἰδέν.

'Αθεμιτουργ(έω)ῶ, و قانون نظامه مغایر حرکت ا. κανὸν βὲ νιζαμὰ μουβαΐρ χαρεκὲτ ἰτ.

"Αθεος, ον, منکر الواهیت μουνκίρι οὐλουχιγέτ, ملحد μουλχήδ. زندیق ζινδήκ, دینسز δινσίζ.

'Αθεοφοβία, ἡ اللهدن قورقامازلق ἀλλαχδὰν κόρκμαμαζληκ, عدم تقیه ἀδέμι τεκιγ-γέ.

'Αθεόφοβος, ον, اللهدن قورقاز ἀλλαχδὰν κορκμάζ, نا تقی νὰ τεκίγ.

'Αθεράπευτος, ον, شفا بولماز σιφὰ πουλμάζ, درمانسز δερμανσήζ. || غیر قابل تداوی γάϊρι καπίλι τεδαβή.

'Αθερίνα, ἡ (Ζλγ.) کومش بالیغی γκιὸυμοὺς παληγή.

'Αθέριστος, ον, (Γργ.) بیچلمه‌مش πιτσίλμεμίς, غیر محصود γάϊρι μαχσούδ.

'Αθέρμαντος, ον, ایصینمامش ησήνμαμής, غیر مسخن γάϊρι μουσεχχέν.

"Αθερμος, ον, حرارتسز χαρα-ρετ-σίζ, معدوم الحرارت μα'δούμ-οὐλ-χαραρέτ.

'Αθεσμία, ἡ (Νμ.) مخالفت قانون μουχαλιφέτι κανόν, عدم شرعت ἀ-δέμι σεραάτ.

"Αθεσμος, ον, (Νμ.) غیر مشروع γάϊρι μεσρού'. «—οι πράξεις حرکات غیر مشروعه χαρεκιάτι γάϊρι μεσρου'ά.

'Αθέτησις, ἡ خلافنه حرکت ایتمه χιλαφινὰ χαρεκὲτ ἰτμέ, بوزمه πὸζ-

μά, نقض νάκζ, وفا عدم ἀδέμι βεφά, ابطال ἰπτάλ, عدم استصواب ἀδέμι ἰστισβάπ, لغو λάγβ.

'Αθετ(έω)ῶ, ا. خلافنه حركت χηλαφινὰ χαρεκὲτ ἰτ. مغاىر حركتده بولنمق μουγαΐρ χαρεκετδὲ πουλουνμάκ. ا. نقض - ابطال - لغو λάγβ-ἰπτάλ-νάκζ ἰτ. «—τοὺς νόμους قوانين و نظاماته مغاىر حركتده بولنمق καβανὶν βὲ νιζαματὰ μουγαΐρ χαρεκετδὲ πουλουνμάκ. «—τὸν λόγον سوزى طوتمامق σοζοὺ τούτμαμακ, وفا ايتمامك βεφὰ ἴτμεμεκ.

'Αθεώρητος, ον, باقلمامش παχήλμαμης, كورنمهمش γκ̇ιόρούνμεμιῲ, مشاهده و رؤيت اولنمامش μουσαχεδὲ βὲ ρουγὲτ ὀλούνμαμης.

'Αθήλαστος, ον, امزيرلمهمش ἐμζιρίλμεμιῲ.

'Αθήρωμα, τὸ (Χργ.) ورم هلاى βερέμι χουλαμί.

'Αθηρωματώδης,ες, (Χργ.) هلاى χουλαμί.

'Αθησαύριστος, ον, جمع نقود ايتمهين δζέμι νουκοὺδ ἴτμεγέν.

'Αθίβολος, ὁ (Ντκ.) باليق آغى παλὴκ ἀγή.

Ἄθικτος, ον, طوقونلمامش δοκουνούλμαμης, تام τάμ, مكمل μουκεμμέλ. «ἡ ὑπόληψίς του ἔμεινεν — ناموس واعتبارى طوقونلمامشدر ναμοὺς βὲ ἰτιπαρὶ δοκουνούλμαμηςδιρ.

Ἄθλαστος, ον, قيرلمامش κηρήλμαμης, غير مكسور γάϊρι μεκσούρ.

Ἄθλησις, ἡ پهلوانلق πεχλιβανλήκ; كورش γκ̇ιουρές, مصارعت μουσαραάτ. § بارست μουμαρεσέτ.

'Αθλητής, ὁ پهلوان πεχλιβάν, قهرمان καχρεμάν, مصارع μουσαρή' مبارز μουπαρίζ. § فاعل φαΐλ. «—καλῶν ἔργων افعال حسنه فاعلى φαΐλι ἰφάλι χουσνέ.

'Αθλητικός, ή, όν, قهرمانى καχρεμανί. § ἡ—ἡ τέχνη پهلوانلق πεχλιβανλήκ.

Ἄθλιος, α, ον, سفيل σεφίλ, مسكين μισκίν, عاجز ἀδζίζ, بى چاره πὶ τσαρέ, جمرى δζεμρί. آلچق ἀλτσάκ, حقير χακήρ, دنى δενί, فرومايه φουρουμαγέ. «εἶναι πολὺ—ἄνθρωπος غايت آلچق بر آدمدر γάγετ ἀλτσάκ πὶρ ἀδάμδιρ. «περιῆλθεν εἰς ἀθλίαν κατάστασιν حال مسكينته كرفتار اولدى χάλι μισκινετὲ γκ̇ιριφτὰρ ὀλδού.

'Αθλιότης, ἡ سفالت σεφαλέτ, مسكينت μισκινέτ, عاجزلك ἀδζιζλίκ, بى چارهلك πὶ τσαρελίκ. § آلچقلق ἀλτσακλήκ, حقيرت χακηρέτ, دنائت δεναέτ.

'Αθλοθεσία, ἡ تخصيص مكافات ταχσίσι μουκ̇ιαφάτ.

'Αθλοθέτης, ὁ مؤسس مكافات μουεσσίσι μουκ̇ιαφάτ.

'Αθλοθετ(έω)ῶ, ا. تخصيص مكافات ταχσίσι μουκ̇ιαφάτ ἰτ.

Ἆθλον, τὸ اجر ἔδζρ, مكافات μουκ̇ιαφάτ.

'Αθλοφόρος, ὁ نائل مكافات ναΐλι μουκιαφάτ.

'Αθλ(έω)ῶ, مصارعت ا. μουσαραάτ ἰτ. كورشك γκιούρεσμὲκ.

"Αθολος, ον, καὶ **'Αθόλωτος, ον,** بولانيق اولميان πουλανὴκ ὄλμαγιαν, غيز τεμίζ, براق περράκ, شفاف σεφφάφ.

'Αθορύβητος, ον, καὶ **'Αθόρυβος, ον,** شماتسز σαματασήζ, ساكن σακίν.

"Αθραυστος, ον, قيريلماز κηρηλμάζ, قيريلمامش κηρήλμαμης, غير مكسر γάϊρι μουκεσσέρ, سالم σαλίμ, مكمل μουκεμμέλ.

"Αθρησκος, ον, دينسز δινσίζ, مذهبسز μεζχέπ-σίζ.

'Αθριάμβευτος, ον, غير مظفر γάϊρι μουζεφφέρ.

"Αθριξ, ὁ καὶ ἡ صاچسز σατσσίζ, معدوم الاشعار μα'δούμ-οὐλ-ἰσά'ρ.

'Αθροίζω, طوپلامق τοπλαμάκ, جمع ا. δζέμ' ἰτ.

"Αθροισις, ἡ جمع δζέμ'.

"Αθροισμα, τὸ مجموع μεδζμού', جمله δζούμλε. § (Μθμ.) يكون γεκιούν, حاصل جمع χασίλι δζέμ'.

'Αθροιστικός, ή, όν, جمعى δζεμί. «—ὸν ὄνομα (Γρμ.) اسم كثرت ἴσμι κεσρέτ.

'Αθρόος, α, ον, مجموع μεδζμού', جمله δζούμλε, تام τάμ, «ἡ πόλις—α باجمله اهالى πὶλ-δζούμλε ἐχαλί. § —όως (ἐπρ.) جملة δζούμλετεν, باجمله πὶλ-δζούμλε, طوپدن τοπδάν, مجموعاً μεδζμούεν, كافةً κιάφετεν, عموماً οὐμούμεν, سورو سيله σουρουσοὺ ἰλέ.

'Αθρύλλητος, ον, غير متواتر γάϊρι μουτεβατίρ.

"Αθρυπτος, ον, غير مكسر γάϊρι μουκεσσέρ.

'Αθυμία, ἡ عدم غيرت ἀδέμι γαϊρέτ, عدم جسارت ἀδέμι δζεσαρέτ. § غم γάμμ, كدر κεδέρ, اندوه ἐνδούχ, حزن χούζν, تاسه τασά, غاصه γουσσά.

"Αθυμος, ον, غيرتسز γαϊρετσίζ, جانسز δζανσήζ, قورقاق κορκάκ. § مغموم μαγμούμ, مكدر μουκεδδέρ, غصه ناك γουσσαχνάκι. § —ως (ἐπρ.) مكدرانه μουκεδδερανέ, محزوناً μαχζούνεν.

'Αθυμ(έω)ῶ, جانى صيقلق δζανί σηκηλμάκ. § محزون ومكدر او. μαχζοὺν βὲ μουκεδδὲρ ὀλ. تحزن ا. τεχαζζοὺν ἰτ. تكدر ا. τεκεδδοὺρ ἰτ.

"Αθυρμα, τὸ اكلنجه ἐγλενδζέ. اويون ὀγιούν, لعب λούπ.

'Αθυρίδωτος, ον, پنجرهسز πίντσερεσιζ.

"Αθυρος, ον, قپوسز καπουσούζ. § آچيق ἀτσήκ.

'Αθυροστομία, ἡ بوش بوغازلق πὸς πογάζλὴκ, قواليت καββαλιγέτ.

'Αθυρόστομος, ον, بوش بوغاز πὸς πογάζ, قوال καββάλ, كوزه γκεβεζέ.

'Αθυροστομ(έω)ῶ, بوش بوغازلق

.ا πὸς πογαζλὴκ ἰτ. .ايلمك كوزه γκε-
βεζελὶκ ἰτ.

'Αθυσίαστος, ον, καὶ **"Αθυτος, ον,** قربان اولميان - اولماش κουρπὰν ὄλμαγ̱αν-ὄλμαμης.

'Αθῷος, α, ον, كناه بى πὶ γκ̱ουνάχ, ياك πάκ̱, معصوم μα'σούμ, عفيف ἀφήφ. (Νμ.) برى الذمة περὶ-ούζ-ζιμμέτ.

'Αθωότης, ἡ كناهسزلق γκ̱ουναχ-σήζλὴκ, ياكلك πακ̱λίκ, عصمت ἠσμέτ, عفت ἠφφέτ. § (Νμ.) براءت περαέτ, براءت ذمت περαέτι ζιμμέτ.

'Αθώπευτος, ον, غير ملطف γάϊρι μουλεττέφ.

'Αθωράκιστος, ον, زرهلى اولميان ζερχλὶ ὄλμαγ̱αν.

'Αθω(όω)ῶ καὶ **'Αθωώνω,** تبريه ذمت ا. τεπριγέϊ ζιμμὲτ ἰτ. .ا برى الذمت περὶ-ούζ-ζιμμὲτ ἰτ. § (μσ. καὶ πθ.) .ا براءت περαὲτ ἰτ. *"τὸ δικαστήριον ἠθώωσε τὸν κατηγορούμενον* محكمه مظنون عليك براءتنه قرار ويرمشدر κεχκεμὲ μεζνοὺν ἀλεϊχὶν περαετινὲ καρὰρ βιρμίσδιρ.

'Αθώωσις, ἡ (Νμ.) براءت περαέτ, براءت ذمت περαὲτι ζιμμέτ, تبريه τεπριγέ.

'Αθωωτικός, ή, όν, (Νμ.) براءته دائر اولان περαετὲ δαΐρ ὀλάν. «ἀπόφασις—ἡ بريك براءته دائر ويريلان حكم وقرار πιρινὶν περαετινὲ δαΐρ βιριλὲν χοὺκμ οὐ καράρ. [χάϊ.

Αἴ, ('Επφ.) آى ἄϊ, واى βάϊ, حاى

Αἴγαγρος, ὁ καὶ ἡ (Ζλγ.) طاغ كچيسى δὰγ κετσισί, بيان كچى γ̱απὰν κετσί.

Αἴγειρος, ὁ (Βτ.) قواق καβάκ.

Αἰγειρών, ὁ (Βτ.) قواقلق καβακλήκ.

Αἰγῆ, ἡ كچى دريسى - طومارى κετσὶ δερισὶ-τομαρὴ.

Αἰγιαλός, ὁ دكيز كنارى δενὶζ κεναρί, يالى γ̱αλί, ساحل σαχίλ, لب دريا λέπι δεργ̱ά, قى κηγί.

Αἰγίδιον, τὸ (Ζλγ.) كچيجك κετσιδζίκ. [ἀρὴ κουσού.

Αἰγιθαλός, ὁ (Ζλγ.) آرى قوشى

Αἰγίλωψ, ὁ (Ι) كوز فستولهسى γκ̱ὸζ φιστούλασι, غين معز ἀΐνι μά'ζ.

Αἰγίς, ἡ كچى دريسى κετσὶ δερισί. § (μτφ.) سايه σαγέ, حمايه χιμαγέ. *"διατελῶ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τινός* بريك حمايهسى آلتنده بولنمق πιρινὶν χιμαγεσὴ ἀλτινδὰ πουλουνμάκ. «*ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου* سايهٔ حضرت پادشاهيده σαγέϊ χαζρέτι παδισαχιδέ.

Αἴγλη, ἡ ضيا ζιγ̱ά, نور νούρ, شعشعه σὰα'σα'. § (τρπ.) شان و شهرت σὰν οὐ σόχρέτ.

Αἰγοβοσκός, ὁ καὶ **Αἰγονόμος,** ὁ كچى چوبانى κετσὶ τσοπανή.

Αἰγοθήλης, ὁ (Ζλγ.) چوبان آلداتان τσοπὰν ἀλδατάν.

Αἰγόκερως, ὁ ('Αστρ.) برج جدى πούρδζι δζεδί. «ὁ *τροπικὸς τοῦ—ω* مدار الجدى μεδάρ-οὐλ-δζεδί.

Αἰγόκλημα, τὸ (Βτ.) خانم الى χανὴμ ἐλί.

Αἰγυπιός, ὁ (Ζλγ.) آق بابا ἄκ παπά. [γαραμὴλ.

Αἰγώνυχον, τὸ (Βτ.) غرامل

Αἰδέσιμος, ον, محترم μουχτερέμ, متكرم μουτεκερρίμ. § (Ἐκκλ.) حرمتلو χουρμετλού, فضيلتلو φαζιλετλού.

Αἰδεσιμότης, ἡ محترميت μουχτερεμιγέτ. « ἡ Α. Αἰδεσιμότης (τίτλ. Ἐκκλ.) ذات فضيلتسيمات ζάτι φαζηλετ-σιμάτ, جناب احترامباب δζενάπι ἰχτιραμ-μεάπ.

Αἰδημοσύνη, ἡ اوتانيش οὐτανής, ادب ἐδέπ, شرمسارى σερεμσαρή, حجاب χιδζάπ.

Αἰδήμων, ὁ حجابلى χιδζαπλή, اديب ἐδίπ, مؤدب μουεδδίπ, شرمسار σερεμσάρ.

Ἀΐδιος, ον, ابدى ἐπεδί, ازلى ἐζελί, دائمى δαϊμί, جاويد δζαβίδ, صمد σαμέδ, صمدانى σαμδανή, باقى πακή. «— μνήμη نام باقى νάμι πακή. § —ίως (ἐπρ.) مؤبدا μουέππεδεν, الى الابد ἀλ-ἐλ-ἐπέδ.

Ἀϊδιότης, ἡ ابديت ἐπεδιγέτ, ازليت ἐζελιγέτ, صمدانيت σαμδανιγέτ.

Αἰδοιογραφία, ἡ توصيف اعضاى تناسل τεβσίφι ἀζάϊ τενασούλ.

Αἰδοιολογία, ἡ (Ι) مبحث اعضاى تناسل μεπχάσι ἀζάϊ τενασούλ.

Αἰδοῖον, τὸ آلت تناسل ἀλέτι τενασούλ. § (τὸ ἀνδρικὸν) يراق γιαράκ, سكى σεκί, ذكر ζεκέρ, قضيب καζήπ, آلت رجل ἀλέτι ρεδζούλ. § (τὸ γυναικεῖον) ام ἄμ, فرج φέρδζ, عورت يرى ἀβρὰτ γερί.

Αἰδώς, ἡ اوتانمه οὐτανμά, عار ἄρρ, حيا χαγιά, حجاب χιδζάπ, شرم σέρμ, عيب ἀίπ. «ἡ — τοῦ προσώπου يوز اقلغى γιοὺζ ἀκληγή. «αἰδώς! (ἐπφ.) ! عيب ἀίπ ! [ἴς.

Αἰθάλη, ἡ قوروم κουρούμ, ايس

Αἰθαλόεις, εσσα, εν, قوروملى κουρουμλού.

Αἰθέριος, α, ον, (Χημ.) اثرى ἐτερί, مؤثر μουεττέρ. (Φσ.) هوايى χαβαΐ. [βαΐ.

Αἰθεροειδής, ές, هوايى χα-

Αἰθήρ, ὁ (Φσ.) هوا χαβά, روزكار ρουζγκιάρ. § (Χημ.) اثر ἐτέρ, πλ. اثرات ἐτεράτ. «— αἰθυλικὸς اثر اتيلى و يا خمرى ἐτέρι ἐτιλὶ βὲ γιὰ χαμρί «— νιτρώδης اثر آزوتى ἐτέρι ἀζουτί. «— χλωριοῦχος اثر قلور مائى ἐτέρι κολόριμαΐ. «— ὀξικὸς اثر خلى ἐτέρι χαλλί.

Αἰθίοψ, ὁ عرب ἀράπ. «αἰθίοπα σμήχειν ἢ — οὐ λευκαίνεται (πρμ.) عرب بياض اولماز ἀρὰπ πεγιὰζ ὀλμάζ.

Αἰθός, ή, όν, (χρωμ.) اسمر ἐσμέρ.

Αἴθουσα, ἡ اوطه ὀδά, ديوانخانه διβανχανέ. «— χοροῦ بالو اوطه‌سى πάλο ὀδασί, رقص اوطه‌سى ρὰκς ὀδασί. «— ὑποδοχῆς مسافر اوطه‌سى μουσαφὶρ ὀδασί, ديوانخانه διβανχανέ, سلاملق σελαμλήκ. «— ἀναπαύσεως

اوطه‌سی نفس τενεφφοὺς ὀδασί. «— *συνεδριάσεως* مجلس μεδζλίς, دائره δαϊρέ. § (Βτ.) کوچك بالدیران κιοὺ-τσοὺκ παλδηράν.

Αἰθρία, ἡ آچیقلغی هوانك χαβα-νὶν ἀτσηκληγή, سکونت هوا σου-κιουνέτι χαβά, شفافت یا براقت هوا σεφαφὲτ γιὰ περακέτι χαβά.

Αἴθριος, α, ον, آچیق هوا ἀτσὴκ χαβά, ملائم μουλαΐμ, براق περράκ, روشن ρουσέν, شفاف σεφφάφ.

Αἰθριοσκόπιον, τὸ (Φσ.) مقیاس شعع μικγιάσι τεσα'ά, روشنین ρου-σεν-πεΐν.

Αἴθυια, ἡ (Ζλ.) قره باتاق καρὰ πατάκ.

Αἰκία, ἡ سوء معامله σοῦϊ μουαμε-λέ. § (Νμ.) جرح δζέρχ, ضرب δάρπ.

Αἰκίζω, سوء معامله ا. σοῦϊ μουα-μελὲ ἰτ. § ضرب ا. δάρπ ἰτ. جرح ا. δζέρχ ἰτ.

Αἰκισμός, ὁ (Νλγ.) ناز νάζ, شیوه σιβέ, استغنا ἰστιγνά.

Αἰκιστικός, ή, όν, نازلی να-ζλή, شیوه‌کار σιβεκιάρ.

Αἴλουρος, ὁ (Ζλγ.) یبان کدیسی γιαπὰν κεδισί.

Αἷμα, τὸ قان κάν, دم δέμ, خون χούν. § (συγγ.) صوی σόϊ, نسب νε-σέπ, نسل νέσλ, عرق ἤρκ. «τὸ— νερὸ δὲν γίνεται (παρμ.) کریم النسب اولان عرقی بلی ایدر κερὶμ-οὺν-νεσὲπ ὀλὰν ἤρκινὶ πελλὶ ἰδέρ. «κατάγο-μαι ἀπὸ εὐγενὲς— عرق جلیلدن او. ἤρκι δζελιλδὲν ὀλ. «πέρνω— قان آلمق κὰν ἄλμάκ. «συγγένεια ἐξ αἵ-ματος قرابت καραπέτ. «ἡ τιμὴ τοῦ αἵματος خونبها χουν-παχά, دیت δι-γέτ, قصاص κησάς. [μουτεμμές.

Αἱμαγωγός, ὁ (Φρμ.) مطمث

Αἱμασιά, ἡ قورو دیوارلی κουρού διβαρί, چالق τσαλλήκ.

Αἱμάσσω, قاناتمق κανατμάκ, قانلامق κανλαμάκ, تدمیه ا. τεδμιγὲ ἰτ. § (ἀμτβ.) قانامق καναμάκ. خون آلود او. χουν-ἀλοὺδ ὀλ. «αἱμάσσει ἡ καρδία μου قلبم خون آلود اولور καλπὶμ χουν-ἀλοὺδ ὀλούρ. [δέμ.

Αἱματέμεσις, ἡ (Ι) قیء دم κάϊ

Αἱματηρός, ά, όν, قانلی καν-λή, خونریز χουν-ρίζ, خون آلود χουν-αλούδ. «ἐγένετο — πόλεμος قانلی بر محاربه اولمشدر κανλὴ πὶρ μουχαρεπὲ ὀλμουσδούρ.

Αἱματικός, ή, όν, دمی δεμί. «—ὸν ὀξὺ حامض دم χαμίζι δέμ.

Αἱματίτης, ὁ (Ὀρκτ.) حجر الحدید χούμζι ἀχήρι χαδίδ, هماتیت χεματίτ.

Αἱματοβαφής, ές, قان ایله ملون κὰν ἰλὲ μουλεββέν, خون آلوده χουν-ἀλουδέ. [τεβσίφι δέμ.

Αἱματογραφία, ἡ (Ι) توصیف دم

Αἱματοειδής, ές, شبه دم σε-πίχι δέμ. [διδάνι δέμ.

Αἱματοζωάρια, τὰ (Ι) دیدان دم

Αἱματοκήλη, ἡ (Χργ.) قیلهٔ دمویه κιλέϊ δεμεβιγέ.

Αἱματόξυλον, τὸ (Βτ.) بقم آغاجى πακὰμ ἀγαδζή.

Αἱματοποίησις, ἡ (Ι) استدما ἰστιδμά.

Αἱματοσταγής, ές, قان آقان κὰν ἀκάν, خونبار χουν-πάζ.

Αἱματοστάτης, ὁ (Ὀρκτ.) قان طاشى κὰν ταση.

Αἱματουρία, ἡ (Ι) بول دم πέβλι δέμ, تبول دم τεπεββούλι δέμ.

Αἱματοφόρος, ον, (Ι) دموى δεμεβί.

Αἱματόφυρτος, ον, قان ايله قاريشيق κὰν ἰλὲ καρησήκ, خون آميز χουν-ἀμίζ, خون آلوده χουν-ἀλουδέ.

Αἱματοχυσία, ἡ قان دوكلمسى κὰν δοκιούλμεσί, سفك دم σέφκι δέμ. ‖ (μτφ.) مقاتله μουκατελέ, مجادله μουδζαδελέ, محاربه μουχαρεπέ.

Αἱματ(όω)ῶ καὶ **Αἱματώνω**, قانالمق καναλμάκ, قانلامق κανλαμάκ, تدميه ا. τεδμιγὲ ἰτ. ‖ (ἀμτβ.) قاناممق καναμάκ, قان آقمق κὰν ἀκμάκ. «αἱμάτωσεν ἡ μύτη του بورونى قانادى πουρουνού καναδή. «αἱμάτωσεν ἡ καρδία του جكرى خون اولدى δζιγερὶ χοὺν ὀλδού.

Αἱματώδης, ες, قانلى κανλή, دموى δεμεβί. «— κρᾶσις مزاج دموى μιζάδζι δεμεβί.

Αἱμάτωμα, τὸ (Χργ.) ورم دم βερέμι δέμ. ‖ تدميه τεδμιγέ.

Αἱμάτωσις, ἡ (Ι) استدما ἰστιδμά, استحاله دم ἰστιχαλέϊ δέμ.

Αἱμοβαφής, ές, قان ايله ملون κὰν ἰλὲ μουλεββέν.

Αἱμοβόρος, ον, قان دوكيجى κὰν δοκιουδζού, خونريز χουν-ρίζ, خونخوار χουν-χάρ, سفاك σεφφάκ.

Αἱμομίκτης, ὁ καὶ ἡ (Νμ.) فاجر القرابت φαδζὶρ-οὺλ-καραπέτ.

Αἱμομιξία, ἡ (Νμ.) فجور القرابت φουδζοὺρ-οὺλ-καραπέτ, زناء اقربا ζινάϊ ἀκραπά.

Αἱμοπερικάρδιον, τὸ (Ι) نزف تامور νέζφι ταμούρ.

Αἱμοποίησις, ἡ (Φσλ.) تكون دم τεκεββούνι δέμ.

Αἱμοποιητικός, ή, όν, Φσλ.) مكون دم μουκεββένι δέμ.

Αἱμόπτυσις, ἡ (Ι) قان دوكورمه κὰν δόκιουρμέ, نفث دم νεφίσι δέμ.

Αἱμορραγία, ἡ (Ι) قان آقمه κὰν ἀκμά, سيلان دم σιλάνι δέμ, نزف νέζφ. «— ρινὸς بورون قاناماسى πουροὺν καναμασή, رعاف ρουάφ.

Αἱμορραγικός, ή, όν, (Ι) نزفى νεζφί.

Αἱμορραγ(έω)ῶ, (Ι) نزف ا. νέζφ ἰτ.

Αἱμόρροια, ἡ (Ι) سيلان دم σι- [λάνι δέμ.

Αἱμορροϊκός, ή, όν, (Ι) باسورى πασουρί.

Αἱμορροΐς, ἡ πλ. αἱ **Αἱμορροΐδες**, (Ι) باسور πασοὺρ πλ. بواسير πεβασίρ, ماى سيل μαγὶκ'σὴλ.

Αἱμορροφιλία, ἡ (Ι) استداد نزف ἰστιδάδι νέζφ.

Αἱμοσταγής, ές, خونبار χουν-πάζ, خونريز χουν-ρίζ, خونچكان χουν-τσικζάν.

Αἱμοστατικός, ή, όν, (Ι) قاطع دم κατίϊ δέμ. § (πλ.) τὰ—κὰ تركيبات قاطع دم τερκιπάτι κατίϊ δέμ.

Αἱμόφυρτος, ον, خود آلوده χουν-άλουδέ.

Αἱμοχαρής, ές, قان دوكمكدن حظ ايدن κὰν δὸκμεκδὲν χάζζ ἰδέν, خون آشام χουν-ἀσάμ, سفاك σεφφάκ.

Αἱμόχρους, ουν, خون رنك χουν-ρένκ, قان كبى قيرمزى κὰν κιπὶ κηρμηζή.

Αἱμωδία, ἡ καὶ **Αἱμωδιασμός, ὁ** اويوشمه οὐγζουσμέ, خدر χάδρ. § (ἐπὶ ὀδόντων) ديش قاشمسى δὶς καμασμασή, تضريس τεζρίς.

Αἱμωδι(άω)ῶ, καὶ **Αἱμωδιάζω,** اويوشمق οὐγζουσμάκ, خدر ا. χάδρ ἰτ. اخدار ا. ἰνχιδὰρ ἰτ. § (ἐπὶ ὀδόντων) ديش قاشمق δὶς καμασμάκ, تضريس ا. τεζρὶς ἰτ.

Αἰνέτης, ὁ مدح μουμεδδέχ, ثناكو σενακζού, ثناكار σενακζάρ, ثناور σεναβέρ.

Αἰνετός, ή, όν, ممدوح μεμδούχ, مدح μουμεδδέχ.

Αἴνιγμα, τὸ καὶ **Αἰνιγμός, ὁ** بيلمجه πιλμεδζέ, معما μουαμμά', لغز λάγζ, چيستان τσιστάν, ياكلتماج γζανηλτμάδζ.

Αἰνιγματίας, ὁ καὶ **Αἰνιγματιστής, ὁ** معماجى μουαμμαδζή.

Αἰνιγματίζομαι, معما صورتيله سويلمك μουαμμὰ σουρετὶ ἰλὲ σοϊλεμέκ, تعميه ا. τα'μιγὲ ἰτ.

Αἰνιγματικός, ή, όν, معمالى μουαμμαλή, ملغز μουλγίζ.

Αἰνιγματοποιός, ὁ معماجى μουαμμαδζή, مرتب معما μουρεττίπι μουαμμά.

Αἰνιγματώδης, ες, معمالى μουαμμαλή, مغلق μουγλάκ, تعميه آميز τα'μιγὲ-ἀμίζ. «λόγοι—δεις كلمات مغلقه καλιμάτι μουγλακά, كلمات تعميه آميز καλιμάτι τα'μιγέ-ἀμίζ. § —ῶς (ἐπρ.) معما صورتيله μουαμμά σουρετί ἰλέ, لغزا λάγζεν, كنايه ايله κιναγζὲ ἰλέ, مغلق واولرق μουγλὰκ ὀλαράκ, كيزلى γκιζλί, قپالى καπαλή.

Αἰνίσσομαι καὶ **—ττομαι,** تعميه ا. τα'μιγὲ ἰτ. معما سويلمك μουαμμὰ σοϊλεμέκ, كنايه ايله سويلمك κιναγὲ ἰλὲ σοϊλεμέκ. § ايما ا. ἰμὰ ἰτ.

Αἶνος, ὁ حمد و ثنا χὰμδ οὐ σενά, مدح و ثنا μέδχ οὐ σενά, ستايش σιταΐς.

Αἰν(έω)ῶ, حمد و ثنا ا. χάμδ οὐ σενὰ ἰτ. مدح و ثنا ا. μέδχ οὐ σενὰ ἰτ. § ὁ *αἰνῶν* حامد χαμίδ. § ὁ *αἰνούμενος* محمود μαχμούδ.

Αἴξ, ἡ (Ζλγ.) ديشى كچى δισὶ κετσί. § ὁ — كچى κετσί. «*δέρμα αἰγὸς Ἀγκύρας* تفتيك τεφτίκ. § ὁ *ἀστερισμὸς τῆς Αἰγὸς* عيوق ἀϊγζούκ.

Αἰπόλος, ὁ كچى چوبانى κετσὶ τσοπανή.

Αἱρεσιάρχης, ὁ سركردهٔ بدعت

σερκερδέϊ πιδά'τ, رافضت موجدى ραφιζέτ μουδζηδή, راس فرقه ρέϊσι φιρκά.

Αἵρεσις, ἡ (Φλσ.) مذهب μεζχέπ: § (Ἐκκλ.) رافضت ραφιζέτ, رافضيت ραφιζιγέτ, بدعت πιδά'τ. § (Νμ.) شرط σάρτ, πλ. شرائط σεραΐτ ἢ شروط σουρούτ. «— ἀναβλητικὴ شرط تأخيرى σάρτι τεεχηρί. «— διαλυτικὴ شرط فسخى σάρτι φεσχή. «— ἀναγκαία شرط لازم σάρτι λαζίμ. «— ἀδύνατος شرط غير ممكن σάρτι γάϊρι μουμκίν. «— ἐπιεικὴς شرط ملايم σάρτι μουλαΐμ. «— μὴ ἐπιεικὴς شرط غير ملايم σάρτι γάϊρι μουλαΐμ. «τὸ ἐκ τῆς αἱρέσεως ἠρτημένον معلق بالشرط μουαλλὰκ πὶσ-σάρτ.

Αἱρετικός, ή, όν, (Ἐκκλ.) رافضى ραφιζή, اهل بدعت ἔχλι πιδά'τ, خارجى χαρδζή.

Αἱρετοκρισία, ἡ تحكيم ταχκήμ.

Αἱρετοκριτής, ὁ محكم μουχακκέμ, ممیز μουμεγ-γίζ.

Αἱρετός, ή, όν, سچلمش σετσιλμίς, منتخب μουντεχχάπ. «—οἱ δικασταὶ حكام منتخبه χουκκιάμι μουντεχχαπέ.

Αἱρ(έω)ῶ, آلمق ἀλμάκ, طوتمق τουτμάκ. § ضبط ا. ζάπτ ἰτ. § (μσ.) —οῦμαι ترجيح τερδζὶχ ἰτ. § (πθ.) انتخاب اولنمق ἰντιχὰπ ὀλουνμάκ. «ἡρέθη ἡγεμὼν قرال انتخاب اولندى κηρὰλ ἰντιχάπ ὀλουνδού. § ἡρημένος منتخب μουντεχχαπ.

Αἴρω, قالديرمق καλδηρμάκ, ترفيع τερφὶ'-ρέφ' ἰτ. رفع ا. اعلا ا. ἰλὰ ἰτ. § آلمق ἀλμάκ, كسب ا. κέσπ ἰτ. «— τὴν ἄγκυραν رفع لنكر ا. ρέφ'ι λενγκὲρ ἰτ. § (μσ.) قالقمق καλκμάκ, مرتفع اولمق μουρτεφὶ' ὀλ. § (μτφρ.) درعهده ا. δὲρ ούχδὲ ἰτ.

Αἰσθάνομαι, طويمق ἢ دويمق δουϊμάκ, احساس - حس ا. ἰχσὰς - χήσς ἰτ. § (ἠθ.) آكلامق ἀνλαμάκ, فهم و ادراك ا. φέχμ βὲ ἰδρὰκ ἰτ. «—ψῦχος صوغوق حس ا. σοοὺκ χήσς ἰτ. «— μεγίστην εὐχαρίστησιν محظوظيت عظيمه حس ا. μαχζουζιγέτι ἀζημὲ χήσς ἰτ.

Αἰσθαντικός, ή, όν, احساسى ἰχσασή. § Ἴδε Εὐαίσθητος.

Αἴσθημα, τὸ دويغو δουϊμά, دويغو δουϊγού, حس χήσς, احساس ἰχτισάς, حسيات χασιγιάτ. § تأثير τεεσίρ, تأثيرات قلبيه τεεσιράτι καλπιγέ. § افكار ἐφκιάρ, اعتقاد ἰττικάδ, راى ρέϊ, نيات νιγιάτ. «εὐγενῆ—τα افكار كريه وجليله ἐφκιάρι κεριμὲ βὲ δζελιλέ. «φιλόμουσα—τα افكار معارفپروارانه ἰφκιάρι μα'ριφ-περβερανέ.

Αἰσθηματικός, ή, όν, حسى χησσή.

Αἴσθησις, ἡ طويغو δουϊγού, حس χήσς, احتساس ἰχτισάς. § قوت κουββέτ. «ἡ—τῆς ἀκοῆς قوۀ سمعه κουββέϊ σεμά', سمع σέμ'. «ἡ—τῆς ὁράσεως قوۀ باصره κουββέϊ πασηρέ, بصر πασάρ. «ἡ—τῆς γεύσεως قوۀ ذائقه

κουββέϊ ζαϊκά, ذوق ζέβκ. «ἡ—τῆς ἀφῆς قوهٔ لامسه κουββέϊ λαμισέ, لمس λέμς. «ἡ—τῆς ὀσφρήσεως قوهٔ سامه κουββέϊ σαμμέ, سم σέμμ. «αἱ πέντε αἰσθήσεις حسهٔ خواس χαβάσι χαμισέ. «ἔχασε τὰς αἰσθήσεις του عقلی - شعورنی غائب ایتدی ἀκλην-σουουρηνὴ γαΐπ ιτδί.

Αἰσθητήριον, τὸ حس آلتی ἀλέτι χήσς, حاسه χασσά.

Αἰσθητικός, ή, όν, حسی χήσσί. ‖ متأثر μουτεεσίρ.

Αἰσθητός, ή, όν, محسوس μαχσούς.

Αἰσιοδοξία, ἡ یمن γιουμν.

Αἰσιόδοξος, ον, متیمن μουτεγεμμίν.

Αἰσιοδοξ(έω)ῶ, تیمن ا. τεγεμμούν ιτ.

Αἴσιος, α, ον, اوغورلی ὀγουρλού, خیرلی χαϊρλί, میمون μεϊμούν, میمنتلی μεϊμενετλή. ‖ بختیار παχτιγιάρ. نیکفال νὶκ-φάλ, سعید σαΐδ, مسعود μεσούδ, مبارك μουπαρέκ, فرح φερρούχ. ‖ سالم σαλίμ. «ἐπ' αἰσίοις تبرکا و متیمنا τεπέρρουκεν δὲ τεγέμμουνεν. «—οἰωνὸς اوغور ὀγούρ, فال میمون φάλι μεϊμούν, فال خیر φάλι χαΐρ. «ἐκλαμβάνω τι ὡς—ν οἰωνὸν فال خیر اتخاذ ا. φάλι χαΐρ ιττιχάζ ιτ. ‖ (συγκρ. καὶ ὑπρθ.) *αἰσιώτερος—τατος* ایمن εϊμέν. ‖ *—ίως* (ἐπρ.) اوغورلی ὀγουρλού, سعادتمندانه σααδετμενδανέ, تیمنا τεγέμμουνεν, سالما σάλιμεν. ‖ (ἐν τέλει ἐπιστολῶν) بدوح πεδούχ. «*ἀφίκοντο —ίως* سالما وصول بولدیلر σάλιμεν βουσοὺλ πουλδουλάρ.

Αἶσχος, τὸ حجاب χιδζάπ, عیب ἀΐπ, رزالت ρεζαλέτ.

Αἰσχρόβιος, ον, چاپقین τσαπκήν, فاسق φασίκ, فاجر φαδζίρ πλ. فجار φουδζδζάρ.

Αἰσχροκέρδεια, ἡ وسائل قبیحه ایله کسب کار ایتمه βεσαΐλι καπιχὲ ἰλὲ κέσπι κιάρ ιτμέ, حیله کارلق χιλεκιαρλήκ, طولاندیریجیلق δολανδηρηδζηλήκ, عیاری ἀϊγιαρί, ارتکاب ἰρτικιάπ, ارتشا ἰρτισά.

Αἰσχροκερδής, ές, حیله کار χιλεκιάρ, حیله باز χιλεπάζ, طولاندیریجی δολανδηρηδζή, عیار ἀϊγιάρ, مرتشی μουρτεσσά, مرتکب μουρτεκκίπ. ‖—ῶς (ἐπρ.) الچاقجه ἀλτσάκδζε حیله کارانه χιλεκιαρανέ.

Αἰσχροκερδ(έω)ῶ, حیله کارلق ا. χιλεκιαρλήκ ιτ. طولاندیریجیلق ا. δολανδηρηδζηλήκ ιτ. ارتکاب - عیاری ا. ἰρτικιάπ - ἀϊγιαρὶ ιτ.

Αἰσχρολογία, ἡ کلام فاحش κελιάμι φαχίς, فحاشت φεχασέτ, قذع καζά, فحشیات φαχσιγιάτ.

Αἰσχρολόγος, ὁ فحشیات سویلیجی φαχσιγιάτ σοϊλεϊδζή, فحاش φεχχάς, ادبسز ἐδεπ-σίζ.

Αἰσχρολογ(έω)ῶ, فحشیات سویلمك φαχσιγιάτ σοϊλεμέκ, قذع ا. καζὰ ιτ. تفحش ا. τεφαχχοὺς ιτ.

Αἰσχροποιός, ὁ فاجر φαδζίρ.

Αἰσχρός, ά, όν, ادبسز ἐτεπ-σίζ, فاحش φαχής, فحاش

φεγχάς. ‖ فنا φενά, كوتى κιότού, قبيح παπίχ. «ἤθη—ᾰ اخلاق قبيحه ἀχλάκι καπιχέ. « διήγημα —ὸν قصهٔ فحشيات آميز κισάϊ φαχσιγιάτ-ἀμίζ.

Αἰσχρότης, ἡ ادبسزلك ἐδεπσιζλίκ, فحش φούχς, شناعت σεναάτ, عدم ادب ἀδέμι ἐδέπ.

Αἰσχρουργία, ἡ خباثت χαπαΐς, شنايع σεναΐ, فحشيات φαχσιγιάτ, افعال قبيحه ἰφά'λι καπιχέ.

Αἰσχρουργός, ὁ ادبسز ἐδεπσίζ, خابث χαπίς, فحاش φεχχάς.

Αἰσχρουργ(έω)ῶ, ادبسزلك ا. ἐδεπ-σιζλὶκ ἰτ. فحش ايشلمك φοὺχς ἰσλεμέκ, تفحش ا. τεφαχχοὺς ἰτ.

Αἰσχύνη, ἡ اوتانمه οὐτανμά, حجاب χιδζάπ, حيا χαγιά, شرم σέρμ, حجالت χηδζαλέτ. ‖ عيب ἀΐπ, رزالت ρεζαλέτ.

Αἰσχυντηλία, ἡ محجوبيت μαχδζουπιγέτ, شرمسارى σερεμσαρί.

Αἰσχυντηλός, ή, όν, اوتانيق οὐτανήκ, اوتانج οὐτάνδζ, شرمسار σερεμσάρ, محجوب μαχδζούπ, شرمنده σερμενδέ.

Αἰσχύνω, اوتاندرمق οὐτανδηρμάκ, اوتانمق οὐτανμάκ, شرم و حجاب ا. σέρμ οὐ χιδζάπ ἰτ. ‖ محجوب وشرمنده اول μαχδζούπ βὲ σερμενδὲ ὀλ.

Αἴτημα, τὸ مطلوب ματλούπ; طلب ταλέπ.

Αἴτησις, ἡ ايستمه ἰστεμέ, طلب ταλέπ, استدعا ἰστιδά. ‖ رجا ριδζά, التماس ἰλτιμάς, استرحام ἰστιρχάμ. ‖ (Νμ.) دعوى δαβά, استدعا ἰστιδά', طلب ταλέπ, «τὸ ἔγγραφον τῆς αἰτήσεως استدعانامه ἰστιδαναμέ, عرضحال ἀρζιχάλ, استدعا ἰστιδά. «κατ' αἴτησιν τοῦ Εἰσαγγελέως مدعى عموميك طلبنامه‌سى اوزرينه μουδδαΐ οὐμουμινὶν ταλπναμεσὶ οὐζερινέ. «— θεραπείας (Νμ.) اخبارنامه ἰχπαρναμέ, شكايتنامه σικιαγετ-ναμέ.

Αἰτητής, ὁ طالب ταλίπ.

Αἰτητικός, ή, όν, طلبى ταλεπί.

Αἰτητός, ή, όν, شايان طلب σαγιάνι ταλέπ, مطلوب ματλούπ.

Αἰτία, ἡ سبب σεπέπ, علت ἠλλέτ, وسيله βεσιλέ. «ἡ ἀρχικὴ — علت اصليه ἠλλέτι ἀσλιγέ. «—κυριότητος سبب ملك σεπέπι μούλκ. «ἐξ αἰτίας سببدن σεπεπδέν, دولايى δολαΐ.

Αἰτίασις, ἡ سبب عد ايته σεπὲπ ἀδδ ἰτμέ, سببيت σεπεπιγέτ.

Αἰτιατική, ἡ (Γρμ.) مفعول به μεφού'λουν πίχ.

Αἰτιατός, ή, όν, مسبب μουσεππέπ, حاصل χασήλ. «ὁ πατὴρ ἐστὶ τὸ αἴτιον καὶ ὁ υἱὸς τὸ —ὸν پدر مسبب و اوغل مسبدر πεδὲρ μουσεππὶπ βὲ ὀγοὺλ μουσεππέπδιρ.

Αἰτιολογία, ἡ بيان سبب πεγιάνι σεπέπ, تعليل τα'λίλ.

Αἰτιολογικός, ή, όν, سببى σεπεπί, موجب μουδζίπ, تعليلى τα'λιλί. «μόριον —ὸν (Γρμ.) ادات سبب ἐδάτι σεπέπ, ادات تعليل ἐδάτι τα'λίλ. ‖ (Νμ.) اسباب موجبه ἐσπάπι

μουδζιπί. «τὸ —ὸν τῆς ἀποφάσεως حكمك اسباب موجبه سى χουκμὶν ἐσπάπι μουδζιπεσί.

Αἰτιολογ(έω)ῶ, بيان اسباب ا. πεγιάνι ἐσπὰπ ἰτ. ادله و اسباب بيان ا. ἐδιλὲ βὲ ἐσπὰπ πεγιὰν ἰτ. تعليل ا. τα'λὶλ ἰτ. سبب كوسترمك σεπὲπ γκιόστερμέκ.

Αἴτιος, α, ον, سبب σεπέπ, موجب μουδζίπ, مؤدى μουεδδί, باعث παΐς, بادى παδί, مسبب μουσεππίπ. «ὁ Θεὸς εἶναι ὁ — ἀπάντων τῶν αἰτίων حق تعالى حضرتلرى سبب ال اسبابدر χὰκκ τεάλια χαζρετλερὶ σεπὲπ-οὐλ-ἐσπάπδιρ. «γίνομαι — سبب ويرمك σεπὲπ βιρμέκ, علت و سبب علت و سبب ἤλλὲτ βὲ σεπέπ ὀλ. تعليل ا. τα'λὶλ ἰτ. «τὸ τελικὸν —ον علت غائيه ἤλλέτι γαϊγέ. «τὸ φυσικὸν —ον علت طبيعيه ἤλλέτι ταπιγέ. «τὸ ἠθικὸν —ν علت عاديه ἤλλέτι ἀδιγέ.

Αἰτι(άο)ῶμαι, سببيتى برينه عطف ا. σεπεπιγετὶ πιρινὲ ἄτφ ἰτ. عزو و اسناد ا. ἄζβ οὐ ἰσνὰδ ἰτ.

Αἰτ(έω)ῶ καὶ **Αἰτ(έο)οῦμαι,** طلب ا. ταλὲπ ἰτ. استرحام - استدعا ا. ἰστιρχὰμ-ἰστιδὰ ἰτ. «αἰτεῖν χάριν لطف و كرم نياز ا. λοὺτφ οὐ κερὲμ νιγιὰζ ἰτ. «αἰτεῖν συγγνώμην استرحام عفو ا. ἰστιρχάμι ἄφβ ἰτ. § ὁ αἰτῶν طالب ταλίπ, مستدعى μουστεδί. § τὸ αἰτούμενον مطلوب ματλούπ, مستدعا μουστεδά.

Αἴφνης, (Ἐπρ.) بردن بره πιρδὲν πιρέ. آنسزين ἄνσηζην, بغتة πάγτετεν, فجاءة φούδζετεν, درحال δερχάλ, بالبداهه πὶλ πεδαγά, وهلة βέχλετεν.

Αἰφνίδιος, α, ον, آنسز ἀνσήζ, فجائى φουδζαΐ, نا كهان νὰ κεχάν, بادره παδιρέ. § —ίως (ἐπρ.) آنسزين ἄνσηζην, فجاءة φούδζετεν.

Αἰχμαλωσία, ἡ اسيرلك ἐσιρλίκ, اسارت ἰσαρέτ.

Αἰχμαλωτεύω καὶ **τίζω,** اسير ا. ἐσὶρ ἰτ. اسار ا. ἰσὰρ ἰτ. تحت اسارته آلمق τάχτι ἰσαρετδὲ ἀλμάκ. § (πθ.) —τίζομαι اسير او. ἐσὶρ ὀλ. تحت اسارته آلنمق τάχτι ἰσαρετδὲ ἀληνμάκ.

Αἰχμαλώτισις, ἡ καὶ —**τισμός,** ὁ اسار ἰσάρ, اسارت ἰσαρέτ.

Αἰχμάλωτος, ὁ طوتساق τουτσάκ, اسير ἐσίρ ماسور μεεσούρ سبى σεπί.

Αἰχμή, ἡ سيورى اوج σιβρὶ οὔδζ بورون πουρούν, اوج οὔδζ, نوك νούκ. «ἡ—τῆς λόγχης مزراق باشى μιζρὰκ πασή, سنان σινάν.

Αἰών, ὁ مايه μαγέ, عصر ἄσρ πλ. اعصار ἀσάρ, قرن κάρν, πλ. قرون κουρούν. § (ἐν γένει) دور δέβρ, زمان ζεμάν, دهر δέχρ. «ὁ μεσαῖος— قرون وسطى κουρούνι βαστί. «ὁ χρυσοῦς— عصر الذهب ἄσρ-οὺλ-ζεχέπ, زمان سعادت ζεμάνι σααδέτ. § ابديت ἐπεδιγέτ. «εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα ابد الاباد ἐπὰδ-οὺλ-ἀπάδ. «ὁ—τοῦ με-

γάλου Ἀλεξάνδρου عصر اسكندر عظيم ἄσρι ἰσκενδέρι ἀζήμ.

Αἰώνιος, α, ον, ابدی ἐπεδί, مؤبد μουεπ̇πέδ, ازلی ἐζελί, دائم δαΐμ. «αἰωνία του ἡ μνήμη رحمة الله تعالى ραχμὲτ ἄλλαχου τεάλ̣α, رحمت الله ايلسون ἀλλὰχ ραχμὲτ εἴλεσούν. § —ίως (ἐπρ.) ابدا ἔπεδεν, مؤبدا μου-έπ̇πεδεν, دائما δάϊμα.

Αἰωνιότης, ἡ ابديت ἐπεδιγέτ, خلود χουλούδ, ازليت ἐζελιγέτ. § (Ἐκκλ.) آخرت ἀχιρέτ, دار بقا δάρι πεκά.

Αἰώρα, ἡ صالنقاج σαλλην̇κάτς, صالنجق σαλλην̇δζάκ.

Αἰωρ(έω)ῶ, هواده صاللانديرمق χαβαδὰ σαλλαν̇δηρμάκ. § (πθ.)—οῦμαι هواده صاللانمق χαβατὰ σαλ-λανμάκ. § (μτφρ.) تردد ا. τερεδ-δούδ ἰτ. متردد او. μουτερεδδὶδ ὀλ.

Ἀκαδημία, ἡ اقادميا ἀκαδέμι-γ̣α, انجمن معارف ἐνδζουμένι μα'ρίφ, انجمن دانش ἐνδζουμένι δανίς. «— τῶν ἐπιστημῶν دار الفنون δὰρ-οὺλ-φουνούν. « ἡ— τῶν Ἀνατολικῶν γλωσσῶν علوم شرقيه اقادمی οὐλ̣ούμι σαρκιγὲ ἀκαδεμί.

Ἀκαδημικός, ή, όν, انجمن معارف عضاسی ἐνδζουμένι μα'ρίφ ἀζα-σή, دار الفنون اعضاسی δὰρ-οὺλ-φουνοὺν ἀζασή, اقادمی اربابی ἀκαδεμὶ ἐρπαπί.

Ἀκαθαίρετος, ον, بوزلماز πο-ζουλμάζ, عدم الانهدام ἀδὴμ-οὺλ-ἰν-χιδάμ. § (Πολ.) صفتی — رتبه‌سی رفع ايدلمش σεφατὶ-ρουτπεσὶ ρέφ' ἰδίλ-μεμίς.

Ἀκαθάριστος, ον, تميزلنمامش τεμιζλένμεμίς, غير مقشر γάϊρι μου-κασσέρ, غير مقشور γάϊρι μακσούρ.

Ἀκαθαρσία, ἡ پيسلك πισλίκ, مردارلق μουρδαρλήκ. § عدم نظافت ἀ-δέμι νεζαφέτ, تلوث τελεββούς, نجاست νεδζασέτ, قذر καζέρ. § (I.) دناست اختلاط δενασέτι ἰχτιλάτ.

Ἀκάθαρτος, η, ον, پيس πίς, نا پاك νὰ πάκ̣, خبيث χαπής, مردار μουρ-δάρ, نجاستلی νεδζασετλή, قذر καζήρ, نجس νεδζίς. «—α πνεύματα ارواح خبيثه ἐρβάχι χαπησέ.

Ἀκάθεκτος, ον, ضبط اولنماز ζάπτ ὀλουνμάζ, غير مضبوط γάϊρι μαζπούτ, سركش σερκές.

Ἀκάθιστος, ον, اوتورماز ὀ-τουρμάζ.

Ἀκαιρολογία, ἡ ناجا ومناسب سوز νὰ πεδζὰ βὲ μουνασὶπ σόζ, كفتار نابجا κ̣ουφτάρι νὰ πεδζά, هزيان χε-ζεγ̣άν.

Ἄκαιρος, ον, وقتسز βακητ-σήζ, نابجا νὰ πεδζά, نامناسب νὰ μου-νασίπ. § —αίρως (ἐπρ.) وقتسز اولەرق βακητ-σὴζ ὀλαράκ. نابجا νὰ πεδζά, نامناسب صورتده νὰ μουνασίπ σουρέ-τλε. «ἐνεργῶ ἀκαίρως بي وقت عمل وحركت ا. πὶ βάκτ ἀμὲλ βὲ χαρε-κὲτ ἰτ.

Ἀκακία, ἡ كوتيلكسزلك κ̣ιότου-λοὺκ-σοὺζλούκ, صفوت درون σαφβέτι

δερούν, خلوص قلب χουλούσι κάλπ, عفت ήφφέτ. § (Βτ.) اقاسيا ἀκασίγια, سنط آغاجى σάντ ἀγαδζή.

"Ακακος, ον, فنالكى يوق φεναλιγὶ γιόκ, خالص قلب χαλίσι κάλπ, صافدرون σαφ-δερούν, سادەدل σαδεδίλ, عفيف ἀφήφ.

'Ακάλεστος, ον, دعوت اولنامش δαβὲτ ὀλούνμαμής, غير مدعو γάϊρι μεδούββ.

'Ακαλήφη, ἡ (Βτ.) ايصيرغان اوتى ήσηργὰν ὀτού.

'Ακαλλιέργητος, ον, (Γργ.) غير مزروع γάϊρι μεζρού', غير محروث γάϊρι μαχρούς, بوش πός, خالى χαλί. «γαῖαι —οι» اراضئ خاليه ἀραζίϊ χαλιγέ, اراضئ موات ἀραζίϊ μεβάτ.

'Ακαλλώπιστος, ον, غير مزين γάϊρι μουζεγ-γέν, ساده σαδέ.

'Ακάλυπτος, ον, اورتلمامش ὀρτούλμαμής, غير مستور γάϊρι μεστούρ. § —ως (ἐπρ.) غير مستورانه γάϊρι μεστουρανέ.

'Ακαμάτης, ὁ تنبل τενπέλ.

'Ακάματος, ον, اوصانماز οὐσανμάζ, بى فتور πὶ φουτούρ.

"Ακαμπτος, ον, عديم الانعطاف ἀδὴμ-οὐλ-ἰνι'τάφ. § (ἠθ.) بى رقت πὶ ρηκκάτ, سنكدل σενεκ-δίλ, قتى يوركلى κατὴ γιουρεκλή. «ἔμεινεν — εἰς τὰς παρακλήσεις μου» رجا و التماسمدن غير متأثر قالمشدر ριδζὰ βὲ ἰλτιμασιμδὰν γάϊρι μουτεεσὶρ καλμήσδιρ.

'Ακαμψία, ἡ بوكوكمه πουκέμεμε, عدم انعطاف ἀδέμι ἰνι'τάφ.

'Ακάμωτος, ον, اولمامش ὄλμαμής, خام χάμ.

"Ακανθα, ἡ ديكن δικέν, شوك σέβκι, نيش νίς, خار χάρ. § (Βτ.) آق ديكن ἀϊ πεντσεσί. «ἡ — τῶν ἰχθύων» بالق قيلجيغى παλὴκ κηλδζηγή, خار ماهى χάρι μαχή.

'Ακάνθινος, η, ον, ديكنلى δικενλή, مشوك μουσ̇βίκ. «—στέφανος» تاج مشوك τάδζι μουσ̇βίκ.

'Ακανθίς, ἡ (Ζλγ.) سقا قوشى σακὰ κουσ̇ού.

'Ακανθοειδής, ές, ديكنلى δικενλή. [κενλή.

'Ακανθοπτερύγια, τὰ (Ζλγ.) مشوك المسبح μουσ̇βὶκ-οὐλ-μισπέχ.

'Ακανθοφάγος, ὁ (Ζλγ.) ديكن ييين δικὲν γεγέν, خار خوار χὰρ-χάρ.

'Ακανθοφόρος, ον, ديكنلى δικενλή, حامل شوك χαμίλι σέβκι.

'Ακανθόχοιρος, ὁ (Ζλγ.) كرپى κιρπί, قنفذ κουνφούζ, خار انداز γαρ-ἐνδάζ, خار پشت χαρ-πούστ.

'Ακανθώδης, ες, ديكنلى δικενλή, خار آور χαρ-αβέρ. § (μτφ.) كوچ γκιούδζ, مشكل μουσ̇κίλ, صعب σά'π. «ζήτημα —ες» مشكل مسئله μουσ̇κὶλ μεσελέ.

'Ακανόνιστος, ον, غير منتظم γάϊρι μουντεζάμ, قاعدهدن خارج καϊδεδὲν χαρίδζ. [δουμανλάνμαμής.

'Ακάπνιστος, ον, طومانلانمامش

"Ακαπνος, ον, طومانسز δου-

μανσήζ. «— *πυρῖτις* طوما نسز باروت δουμανσήζ παρούτ.

'Ακάρδιος, ον, καὶ **—δος, ον,** جانسز δζανσίζ, يوركسز γιουρεκσίζ, قورقاق κορκάκ, خائف χαΐφ.

'Ακαρής, ές, قيصه κησσά, مختصر μουχτεσσάρ. § *ἐν ἀκαρεῖ* آنيده ἀνιδέ, در حال δέρ χάλ, ان واحده ἄνι βαχιδέ.

"Ακαρι, τὸ (Ζλγ.) پينير قوردى πεϊνὶρ κουρδού.

'Ακαριαῖος, α, ον, بر دقيقه‌لق πὶρ δακηκαλὴκ, يكدقيقه γεκ-δακμέ.

'Ακαρπία, ἡ ميوه‌سزلك μεϊβασιζλίκ, معدوميت اثمار μα'δουμιγέτι ἐσμάρ, عقر ἄκρ.

"Ακαρπος, ον, ميوه‌سز μεϊβασίζ, معدوم الاثمار μα'δούμ-οὐλ-ἐσμάρ, غير مثمر γάϊρι μουσεμμέρ, عقير ἀκήρ. § فائده‌سز φαϊδεσίζ. «*δένδρον —ον* شجرهٔ غير مثمره σεδζιρέϊ γάϊρι μουσεμμερέ.

'Ακάρφωτος, ον, چويلنمه‌مش τσιβιλένμεμις, چويسز τσιβισίζ. «*τὴν ἀκάρφωτον σανίδα ὁ ἄνεμος ἁρπάζει* (πρμ. Τουρκ.) چويسز تخته‌يى روزكار آلير τσιβισὶζ ταχταὴ ρούζγκιὰρ ἀλίρ.

'Ακαταβίαστος, ον, غير مجبور γάϊρι μεδζπούρ, اجبار اولنمامش ἰδζπὰρ ὀλούνμαμης.

'Ακατάβλητος, ον, يكلمز γενιλμέζ, غير منهدم γάϊρι μουνχεδδίμ, غير دفعى δεφὶ γάϊρι, غير ممكن μουμκίν, ممتنع الاندفاع μουμτεννὶ-οὐλ-ἰνδιφά.

'Ακαταγέλαστος, ον, غير مستهزا γάϊρι μουστεχζά.

'Ακαταγώνιστος, ον, يكلمز γενιλμέζ, غير مغلوب γάϊρι μαγλούπ, غلبه اولنماز γαλεπὲ ὀλμάζ.

'Ακαταδάμαστος, ον, ضبط اولنماز ζάπτ ὀλουνμάζ, غير مضبوط γάϊρι μαζπούτ, غير مقهور γάϊρι μακχούρ, لا يغلب λὰ-γιουγλέπ.

'Ακατάδεκτος, ον, تنزل ايتمز τενεζζοὺλ ἰτμέζ, غير متنزل γάϊρι μουτενεζζίλ, متكبر μουτεκεππίρ.

'Ακαταδεξία, ἡ عدم تنزل ἀδέμι τενεζζούλ, تكبر τεκεππούρ.

'Ακαταδίκαστος, ον, غير محكوم γάϊρι μαχκιούμ.

'Ακαταδίωκτος, ον, تعقيب اولنمامش τεα'κὶπ ὀλούνμαμης, معاف μουάφ.

'Ακαταζήτητος, ον. تحرى اولنمامش τέχαρρὴ ὀλούνμαμης, تعقيب اولنمامش τεα'κὶπ ὀλούνμαμης, معاف μουάφ.

'Ακαταίβατα, ('Επρ.) آشاغى اولماز ἀσαγὴ ὀλμάζ, اولاجق ὀλαδζαγή. «*τὸ πωλῶ — πέντε γρόσια* بش غروش صاتيورم اولاجق ὀλαδζαγὴ πὲς γουροὺς σατίγιορουμ.

'Ακατάκριτος, ον, غير مذموم γάϊρι μαζμούμ.

'Ακατάληκτος, ον, بتمز πιτμέζ, دائمى δαϊμή.

'Ακατάληπτος, ον, آكلاشيلماز ἀνλασηλμάζ, آكلاشيلاماز ἀνλασηλά-

μαζ, لا يعقل λά-γ̱ια'κήλ, لا يدرك λά-γ̱ουδρέκ. § غير منفهم γάϊρι μουνφεχίμ, غير معقول γάϊρι μα'κούλ.

'Ακαταληψία, ἡ عدم الفهم ἀδέμ-οὐλ-φέχμ.

'Ακαταλληλία, ἡ عدم مناسبت ἀδέμι μουνασεπέτ.

'Ακατάλληλος, ον, ياقشماز γ̱ακκησμάζ, اويغونسز οὐϊγουνσούζ, غير مناسب γάϊρι μουνασίπ, نا بجا νὰ πεδζά, نا سزا νὰ σεζά, نا رسا νὰ ρεσά, غيرلايق γάϊρι λαΐκ, نا بمحل νὰ πεμαχάλ, غير موافق γάϊρι μουβαφφίκ.

'Ακαταλόγιστος, ον, (Νμ.) معاف μουάφ.

'Ακατάλυτος, ον, ممتنع الانحلال μουμτενὶ-οὐλ-ἰνχιλάλ, نا قابل انفساخ νὰ καπίλι ἰνφισάχ.

'Ακαταμάχητος, ον, غيرمغلوب γάϊρι μαγλούπ, غير مقهور γάϊρι μακχούρ. § (μτφ.) جرحىغيرقابل δζερχὶ γάϊρι καπίλ, قوى καββή. «—τα ἐπιχειρήματα امارت و ادلهٔ قويه ἐμαρὰτ βὲ ἐδιλέϊ καββιγέ.

'Ακαταμέτρητος, ον, صايلماز σαϊλμάζ, نا قابل تعدد νὰ καπίλι τεαδδάδ, بى شمار πὶ σουμάρ.

'Ακατανίκητος, ον, يكلمز γενιλμέζ, غير مقهور γάϊρι μακχούρ.

'Ακατανόητος, ον, عقله صيغماز ἀκηλὰ σηγμάζ, اكلاشلماز ἀνλασηλμάζ, لا يعقل λά-γ̱ακκήλ, لا يفهم λά-γ̱ουφέχμ.

'Ακατάπαυστος, ον, طورماز δουρμάζ, غير منقطع γάϊρι μουνκατί', دائمى δαϊμί, متمادى μουτεμάδη. § —αύστως (ἐπρ.) بلافاصله πίλα φασιλέ, لا ينقطع λά-γ̱ούνκατή', دائما δαϊμά, متماديا μουτεμάδιγεν, هميشه χεμιςέ.

'Ακατάπειστος, ον, اقناعى غير ممكن ἰκνάϊ γάϊρι μουμκίν, اقناع اولنماز ἰκνὰ ὀλουνμάζ, مصر μουσὴρρ.

'Ακατάπληκτος, ον, تحير اتمز τεχαγ-γ̱οὺρ ἰτμέζ, غير متأثر γάϊρι μουτεεσίρ.

'Ακαταπόνητος, ον, يورلماز γ̱ουρουλμάζ, لا يغلب λά-γ̱ουγλέπ, بى فتور πὶ φουτούρ.

'Ακατάποτος, ον, ابتلاع اولنماز ἰπτιλὰ' ὀλουνμάζ, لا يبلع λά-γ̱ουπέλ', غير مبتلع γάϊρι μουπτελά'.

'Ακαταπράϋντος, ον, تسكين اولنمامش - اولنماز τεσκὶν ὀλούνμαμης-ὀλουνμάζ.

'Ακαταπτόητος, ον, قورقماز κορκμάζ, نا خائف νὰ χαΐφ, جسور δζεσούρ.

'Ακατάπτωτος, ον, دوشمز δούσμέζ, محكم μουχκέμ.

'Ακατάργητος, ον, غير ملغا γάϊρι μουλγά, غير مفسوخ γάϊρι μεφσούχ, معتبر μου'τεπέρ, مرى الاجرا اولان μερί-οὐλ-ἰδζρὰ ὀλάν.

'Ακατάσβεστος, ον, سونمز σόνμέζ, غير منطفى γάϊρι μουντεφά.

'Ακατασκεύαστος, ον, ياپيلمامش γ̱απήλμαμης, غيرمعمول γάϊρι μα'μούλ, غيرمخلوق γάϊρι μαχλούκ, ساده σαδέ.

'Ακαταστασία, ἡ قاريشيقلق καρησηκλήκ, عدم انتظام ἀδέμι ἰν-τιζάμ.

'Ακατάστατος, ον, قاريشيق καρησήκ, غير منتظم γάϊρι μουντεζάμ, متلون μουτελεββίν.

'Ακατάσχετος, ον, ضبط وتوقيف اولنماز ζάπτ οὐ τεβκὶφ ὀλουνμάζ, غير مضبوط γάϊρι μαζπούτ. ‖ (Νμ.) غير قابل حجز γάϊρι καπίλι χέδζζ, غير حجزى جائز γάϊρι μαχδζούζ, حجزى اولنمز χεδζζὴ δζαΐζ ὅλμαγιαν.

'Ακατάφλεκτος, ον, يانماز γιανμάζ, غير قابل احتراق γάϊρι καπίλι ἰχτιράκ.

'Ακαταφρόνητος, ον, خور باقلماز χὸρ πακηλμάζ, غير منفور γάϊρι μενφούρ.

'Ακαταχώριστος, ον, غير مندرج γάϊρι μουνδερρίδζ.

'Ακατάψευστος, ον, ساخته يالان اولميان σαχτὲ-γιαλὰν ὅλμαγιαν.

'Ακατέργαστος, ον, ايشلنمهمش ἰσλένμεμιş, غير مصنوع γάϊρι μασνού'. ‖ (ἐπὶ δερμάτων) خام χάμ. «δέρμα —ον خام درى χὰμ δερί. «μέταξα — خام ايپك χὰμ ἰπλίκ.

'Ακατεύναστος, ον, تسكين اولنماز-اولنمامش τεσκὶν ὀλουνμάζ-ὀλούνμαμηş.

'Ακατηγόρητος, ον, غير مذموم γάϊρι μεζμούμ.

'Ακατήχητος, ον, ('Εκκλ.) عقائد و شرايط مذهبيه‌يى تعلم ايتمه‌مش ἀ-κάϊδ βὲ σεραΐτι μεζχεπιγεγὶ τεαλ-λούμ ἴτμεμιş.

'Ακάτιον, τὸ (Ντκ.) قايق καΐκ, زورق ζεβράκ.

'Ακατοίκητος, ον, غير مسكون γάϊρι μεσκιούν, خالى χαλή, غير معمور γάϊρι μα'μούρ. «γαῖαι —οι اراضئ غير مسكونه ἀραζίϊ γάϊρι μεσκιουνέ, اراضئ خاليه ἀραζίϊ χαλιγέ. ‖ نا قابل سكنا νὰ καπίλι σουκιvά, غير صالح تمكن γάϊρι σαλίχι τεμεκκιούν. «ἡ οἰκία αὕτη κατέστη — بو منزل قابل سكنا دكلدر πού μενζὶλ καπίλι σουκιvὰ δεγίλδιρ. «χῶραι —οι ممالك غير معموره μεμαλίκι γάϊρι μα'μουρέ.

'Ακατονόμαστος, ον, اسمى اولميان ἰσμὶ ὅλμαγιαν, غير مسمى γάϊρι μουσεμμά. ‖ غير قابل تسميه γάϊρι κα-πίλι τεσμιγέ. ‖ (μτφ.) مذموم μεζμούμ.

'Ακατόρθωτος, ον, اولاماز ὀλάμαζ, ياپيلاماز γιαπηλάμαζ, اجراسى متعسر ἰδζρασὶ γάϊρι μουμκίν, غير ممكن الحصول μουτεασσὶρ-οὺλ-χουσούλ, غير ممكن γάϊρι μουμκίν, محال μουχάλ.

Ἄκατος, ἡ (Ντκ.) كوچك كمى κιουτσοὺκ γκεμί, قايق καΐκ. ‖ صندال σανδάλ, فلوكه φελούκα.

Ἄκαυλος, ον, (Βτ.) عدم الساق ἀδὴμ-οὺσ-σάκ.

Ἄκαυστος, ον, يانمامش γιάν-μαμηş, غير محروق γάϊρι μαχρούκ, غير محترق γάϊρι μουχτερρίκ. ‖ يانماز γιανμάζ, نا قابل احتراق νὰ καπίλι ἰχτιράκ. ‖ (οὐσ.) τὸ —ον عدم

قابليت احتراق ἀδέμι καπιλιγέτι ἰχτιράκ, عدم احتراقيت ἀδέμι ἰχτιρακιγέτ.

Ἀκαυτηρίαστος, ον, داغلانمامش δαγλάνμαμης, اكتوا اولنامش ἰκτιβὰ ὀλρύνμαμης, نا مكتوى νὰ μουκτεβή.

Ἀκαυχησία, ἡ عدم تمدح ἀδέμι τεμεδδούχ.

Ἀκέλυφος, ον, قبوقسز καπουκ-σούζ, معدوم القصر μα'δούμ-οὐλκάσρ.

Ἀκενόδοξος, ον, غير مغرور γάϊρι μαγρούρ, غير متكبر γάϊρι μουτεκεππίρ.

Ἀκέντητος, ον, (Βμχ.) ايشلنمامش ἰσλένμεμις, غير منقوش γάϊρι μενκούς, غير مطرز γάϊρι μουταρρέζ.

Ἄκεντρος, ον, (Βτ.) ديكنسز δικενσίζ, بلا سلا πιλα σουλλά. § (Μθμ.) بلا مركز πίλα μερκέζ. § (μτφ.) قوتسز κουββετ-σίζ.

Ἀκένωτος, ον, تخليه اولنمامش ταχλιγὲ ὀλουνμάζ-ὀλούνμαμης, دوكنمز δὸκχενμέζ, بى نفاذ πὶ νεφάζ, بايانسز παγιανσίζ. «—πηγὴ ينبوع بى نفاذ γενπούϊ πὶ νεφάζ.

Ἀκέο(οῦ)μαι, تداوى ا. τεδαββί ἰτ. § تسكين ا. τεσκὶν ἰτ. § تعمير ا. τα'μὶρ ἰτ.

Ἀκέραιος, α, ον, بتون πιτούν, تام τάμμ, كامل κχαμίλ, يكپاره γχεκπαρέ § (Μθμ.) كامل κχαμίλ. § (ἠθ.) مستقيم μουστεκίμ, صادق σαδήκ, سادهدل σαδε-δίλ. « — ὡς ἡ περιστερὰ كوكرجينلر كبي سادهدل γκχούγερδζινλὲρ κιπὶ σαδε-δίλ. § —αίως (ἐπρ.) تماماً τεμάμεν, كاملاً κχάμιλεν.

Ἀκεραιότης, ἡ تماميت τεμαμιγέτ, كامليت κχαμιλιγέτ. § (ἠθ.) استقامت ἰστικαμέτ, صداقت σαδακάτ. § استقلاليت ἰστικλαλιγέτ, استقلال ἰστικλάλ, تماميت ملكيه τεμαμιγέτι μουλκιγέ. «ἡ—τοῦ δικαστοῦ حاكمك استقامتى χάκιμὶν ἰστικαμετί.

Ἀκέραστος, ον, غير مخلوط γάϊρι μαχλούτ. § (νλγ.) كراز اولنامش κεράζ ὀλούνμαμης.

Ἀκέρατος, ον, بوينوزسز ποϊνουζσούζ, معدوم القرن μα'δούμ-οὐλκάρν.

Ἀκεραύνωτος, ον, صاعقهيه اصابت اولنامش σαϊκαγιὰ ἰσαπὲτ ὀλούνμαμης, صاعقهيه مصاب اولمامش σαϊκαγιὰ μουσὰπ ὄλμαμης.

Ἀκέρδεια, ἡ عدم فائده ἀδέμι φαϊδέ, بى كار πὶ κχάρ, ضرر ζαράρ.

Ἀκερδής, ές, فائدهسز φαϊδεσίζ, غير مفيد γάϊρι μουφίδ. § —ῶς (ἐπρ.) فائدهسز اولهرق φαϊδεσὶζ ὀλαράκ, بى كارى πὶ κχαρή, نافله ναφιλέ.

Ἀκέρδιστος, ον, قازانلمامش καζανήλμαμης.

Ἄκερκος, ον, قويروقسز κουϊρουκ-σούζ, معدوم الذنب μα'δούμ-οὐζζενέπ.

Ἀκέσιμος, καὶ **Ἀκεστός, ή, όν,** شفا بخش σιφὰ-πάχς.

Ἀκεστής, ὁ يامهجى γχαμαδζή. § طبيب ταπίπ.

'Ακέστρα, ἡ دیکیش ایکنه‌سی δι-
…ς ἐγ̥νεσί.

'Ακεσώδυνος, ον, دافع وجع …φίι βέδζ', مسکن μουσεκκίν, ملطف …υλεττίφ.

'Ακέφαλος, ον, باشسز πασ-…ζ, معدوم الراس μα'δούμ-ούρ-ρεές. (ούσ.) τὸ—ον عدم الرأس ἀδέμ-…ρ-ρεές.

'Ακηδεμόνευτος, ον, وصیسز …ιζησήζ, تحت وصایتده بولنمیان τάχτι …ασιγετδὲ πουλούνμαγ̥ιαν.

'Ακήδευτος, ον, غیر مدفون γάϊρι …εδφούν.

'Ακηδής, ές, قیدسز καϊδ-σίζ, غافل γαφίλ, کسلان κεσλάν, کسلانك κε-…λνάκ̥, مهمل μουχμίλ. «*προσποιοῦ-…αι τὸν ἀκηδῆ* .تغافل ایت τεγαφούλ ίτ.

'Ακηδία, ἡ قیدسزلق καϊδσιζ-…ηκ, اهمال ίχμάλ, تکاسل τεκ̥ασούλ, غفلت γαφλέτ, رخاوت ρεχαβέτ. صیقندی σηκηνδή, ثقلت σικλέτ.

'Ακηλίδωτος, ον, لکه‌سز λε-…σίζ; پاك πάκ̥.

'Ακήρατος, ον, غیر مخلوط γάϊρι …αχλούτ, صافی σαφή, تمیز τεμγίζ. تام τάμμ, مکمل μουκεμμέλ. ‖ عفیف …φήφ, عصیم ἀσήμ.

'Ακήρυκτος, ον, اعلان اولنامش …ιάν όλούνμαμης, گیزلی γκιζλί, خفی χαφί.

'Ακίβδηλος, ον, ساخته اولمیان …αχτὲ όλμαγ̥ιαν; خالص χαλίς, صادق …αδήκ.

'Ακιδοειδής, ές, καὶ **'Ακιδωτός, όν.** دیکنلی δικενλί, سیوری σιβρί.

'Ακινάκης, ὁ خنجر χανδζέρ, یاتاغان γ̥αταγάν.

'Ακίνδυνος, ον, مخاطره‌سز μουχατερεσίζ, تهلکه‌سز τεχλικεσίζ, امین ἐμίν. «*ἐν ἀκινδύνῳ ἢ ἀκινδύνως* (ἐπρ.) مخاطره و تهلکه‌دن بری اولارق μουχατερὲ βὲ τεχλικεδὲν περὶ ὀλαράκ, سالماً σάλιμεν.

'Ακινησία, ἡ عدم حرکت ἀδέμι χαρεκέτ, سکونت σουκ̥ουνέτ.

'Ακίνητος, ον, غیر متحرك γάϊρι μουτεχαρρίκ, ساکن σακίν. ‖ محکم μουχκέμ. ‖ (μτφ.) تام τάμμ, مکمل μουκεμμέλ. ‖ (Νμ.) غیر منقول γάϊρι μενκούλ, عقار ἀκάρ, عقارات ἀκαράτ. «*ἡ κινητὴ καὶ — περιουσία* اموال منقوله و غیر منقوله ἐμβάλι μενκουλὲ βὲ γάϊρι μενκουλέ.

'Ακινητ(έω)ῶ, حرکتده بولنامق χαρεκετδὲ πουλούνμαμακ, ساکن اول. σακὶν ὀλ. قیملدانمامق κημηλδάνμαμακ.

'Ακίς, ἡ اوج οὔδζ, بورون πουρούν. ‖ خار χάρ, شوق σέβκ.

'Ακκίζομαι, نازلانمق ναζλανμάκ, ناز و نازش ایت. νάζ οὐ ναζίς ἰτ. شیوه باز اول. σιβε-πάζ ὀλ.

"Ακκισμα, τὸ καὶ **'Ακκισμός,** ὁ ناز νάζ, شیوه σιβέ, ادا ἐδά, استغنا ιστιγνά.

'Ακκιστικός, ή, όν, نازلی ναζλή, شیوه‌باز σιβε-πάζ, ادالی ἐδαλή, شیوه‌کر σιβεγκέρ.

'Ακκούμβισμα, τὸ داياتيش δαγγανής, استناد ἰστινάδ.

'Ακκουμβιστήριον, τὸ طياق δαγγάκ, مسند μεσνέδ, قولتوق κολτούκ.

'Ακκουμβῶ, (μτβ.) داياتمق δαγγατμάκ, استناد ا. ἰσνὰδ ἰτ. § (άμτβ.) داياتمق δαγγανμάκ, استناد ا. ἰστινὰδ ἰτ.

'Ακλάδευτος, ον, بوداتلماميش πουδανήλμαμης.

"Ακλαστος, ον, قيريلماميش κηρήλμαμης, غير مكسور γάϊρι μέκσούρ.

"Ακλαυστος, ον, اغلاماميش ἀγλάμαμης, غير مدموع γάϊρι μεδμού', غير متدمع γάϊρι μουτεδεμμή. § اغلاماز ἀγλαμάζ.

'Ακλεής, ές, بى شان و شهرت πὶ σὰν οὐ σὸχρέτ, غير مشتهر γάϊρι μουστεχχίρ, غير معتبر γάϊρι μουτεπέρ.

'Ακλείδωτος, ον, كليدلنمميش κιλιδλένμεμις, غير مفتوح γάϊρι μεφτούχ.

"Ακλειστος, ον, قپانماميش καπάνμαμης, غير مسدود γάϊρι μεσδούδ, آچيق ἀτσήκ.

"Ακλεπτος, ον, غير مسروق γάϊρι μεσρούκ. [χλουλιγέτ.

'Ακληρία, ἡ (Νμ.) محلوليت μαχλουλιγέτ.

"Ακληρος, ον, (Νμ.) وارثى اولميان βαρισὶ ὄλμαγγαν, بلا وارث وفات ايدن πίλα βαρὶς βεφὰτ ἰδέν. «ἀπέθανεν —» بلا وارث وفات ايتمشدر πίλα βαρὶς βεφὰτ ἰτμίσδιρ. «ἀκλήρου περιουσία» محلولات μαχλουλάτ.

'Ακλήρωτος, ον, قرعه يه اصابت ايتمميش κουραγγὰ ἰσαπὲτ ἴτμεμις, چيقماميش τσήκμαμης.

"Ακλητος, ον, اوقونمميش... ايديلمميش ...δαβὲτ ἰδίλμεμις.

"Ακλιτος, ον, (Γρμ.) تصريف اولنماز τασρὴφ ὀλουνμάζ, غير منصرف γάϊρι μουνσαρίφ.

'Ακλόνητος, ον, صالانماز σαλλανμάζ, محكم μουχκέμ, متين μετίν, ثابت σαπίτ. «εἶναι — εἰς τὰς ἰδέας του» افكارنده ثابتدر ἐφκγαρινδὰ σαπίτδιρ.

'Ακλυδώνιστος, ον, فيرطونه يه اوغرانماميش φουρτούναγγαόγράνμαμις.

"Ακλωστος, ον, اكيرلمميش ἐγιρίλμεμις.

'Ακμάζω, درجهٔ كالده بولنمق δερεδζέϊ κεμαλδὰ πουλουνμάκ, و قدر و رواجده بولنمق ...τερακκὴ βὲ ρεβαδζδὰ πουλουνμάκ, كالہ يتشمك κεμαλὰ γετισμέκ. § (ἐπὶ τόπου) معمور و آبادان اولمق μα'μοὺρ βὲ ἀπαδὰν ὀλ. «ἀκμάζει ἡ πόλις» شهر معمور و آباداندر σὲχ... μα'μοὺρ βὲ ἀπαδάνδιρ. § (νλγ.) كسب رواج ا. كسب شهرت ا. κέσπι σὸχρὲτ ἰτ. κέσπι ρεβὰδζ ἰτ. «αἱ Ἀθῆναι ἤκμασαν ἐπὶ Περικλέους» آتينه شهرى پريقلى زماننده كسب شهرت ايتمشدر Ἀτήνα σεχ... Περίκλι ζεμανινδὰ κέσπι σὸχρὲτ ἰτμίσδιρ.

'Ακμαῖος, α, ον, كاله يتشمش κεμαλὰ γετισμίς, كال بولمش κεμὰλ πουλμούς. § زورمند ζορμένδ. § شديد σεδίδ.

'Ακμή, ἡ اوج οὔδζ. ‖ شدت σιδδέτ. ‖ (μτφρ.) بالا πᾶλά, كمال κεμάλ, نهايت νιχαγέτ. «*ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς* (πρμ.) وقت بحرانده βάκτι πουχρανδά, صوك ساعتده σὸν σαατδά. «*ἡ —τῆς ἡλικίας* كمال سن κεμάλι σίνν. «*ἡ—τῆς νεότητος* عنفوان شبابت οὐνφουβάνι σεπαπέτ. ‖ *αἱ ἀκμαί* (I) اركنلك ἐρκενλίκ, سيولجهلر σιβιλδζελέρ, عده οὐδδέ.

"Ακμων, ὁ اورس ὄρς, سندان σενδάν.

'Ακνημία, ἡ بجاقسزلق πᾶδζακσηζλήκ, عدم ساق ἀδέμι σάκ.

"Ακνημος, ον, بجاقسز πᾶδζακσήζ, عديم الساق ἀδήμ-οὐσ-σάκ.

'Ακοή, ἡ ايشيدش ἰσιδίς, استماع ἰστιμά'. سمع σέμ', قوۀ سامعه κουββέϊ σαμιά'. «*τὸ ὄργανον τῆς ἀκοῆς* سمع σέμ'. «*ἐξ ἀκοῆς* مستمعا μουστέμι'αν.

'Ακοίλιος, ον, عديم البطن ἀδήμ-οὐλ-πάτν.

'Ακοίμητος, ον, اويوماز οὐγιουμάζ, اويقوسز οὐϊκουσούζ. ‖ (μτφ.) سونمز σὸνμέζ, غير منطفى γάϊρι μουντεφφί. ‖ باقى πακή.

'Ακοινωνησία, ἡ عدم انسيت ἀδέμι οὐνσιγέτ, عدم الفت ومعاشرت ἀδέμι οὐλφὲτ βὲ μουασερέτ.

'Ακοινώνητος, ον, كوروشمز γκιορουσμέζ, قونشماز κονουσμάζ, اختلاط ايتمز اولان ἰχτιλὰτ ἰτμὲζ ὀλάν, عديم الانسيت ἀδήμ-οὐλ-οὐνσιγέτ, الفت و معاشرت ايتمز اولان οὐλφὲτ βὲ μουασερὲτ ἰτμὲζ ὀλάν. ‖ ('Εκκλ.) قورباندن تناول ايتمامش κουρπανδὰν τεναβοὺλ ἴτμεμις.

'Ακολασία, ἡ عدم مجازات ἀδέμι μουδζαζάτ. ‖ (ἠθ.) عيب ἀΐπ, سفاهت σεφαχέτ, فسق φίσκ, فجور φουδζούρ.

'Ακολασταίνω, اجراى سفاهت ا. ἰδζράϊ σεφαχὲτ ἰτ. فسق وفجور ا. φίσκ οὐ φουδζούρ ἰτ.

'Ακόλαστος, ον, مجازات كورمه مش μουδζαζὰτ γκιόρμεμις. ‖ (ἠθ.) سفيه σεφίχ, فاجر φαδζίρ, فاسق φασίκ, هوا پرست χαβα-περέστ. ‖ ('Εκκλ.) بى كناه πὶ γκιουνάχ. «*ἐκφράσεις—οι* افادات فحشيات آمير ἰφαδάτι φαχσιγιατ-ἀμίζ.

'Ακόλλητος, ον, ياپشماميش γιαπήσμαμης, غير ملتصق γάϊρι μουλτεσήκ. ‖ ياپشماز γιαπησμάζ, غير قابل التصاق γάϊρι καπίλι ἰλτισάκ.

'Ακολούθημα, τὸ نتيجه νετιδζέ, عاقبت ἀκηπέτ.

'Ακολούθησις, ἡ توابع τεβαπί', تابع اولما ταπί' ὀλμά. ‖ نتيجه νετιδζέ.

'Ακολουθία, ἡ ما بعد μὰ πἄδ. ‖ نتيجه νετιδζὲ πλ. نتائج νεταϊδζ, عاقبت ἀκηπέτ, πλ. عواقب ἀβακήπ. ‖ معيت μεϊγέτ, توابع τεβαπί', حشم χασέμ. ‖ ('Εκκλ.) آين ἀΐν, رسم دعا و نماز ρέσμι δοὰ βὲ ναμάζ. «*κατ' ἀκολουθίαν* بنا عليه πινάεν ἀλέϊχ. «*εἶμαι ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ τοῦ δεῖνα πρέσβεως* فلان سفيرك معيتنده بولنمق

φελὰν σεφιρὶν μεϊγετινδὲ πουλουν-μάκ. «*νεκρώσιμος*— جنازه آيني δζε-ναζὲ αϊνί.

'Ακόλουθος, ον, صوكره‌دن - آرقه‌دن كلان σόνραδαν-άρκαδὰν γκε-λέν; كلجك γκελεδζέκ; آتيده‌كی άτι-δεκί, زيرده‌كی ζιρδεκί. ‖ تابع ταπὶ' πλ. اتباع ἐτιπά, اوشاق ουσάκ. ‖(Δπλ.) آتاشه ἀτασέ, مأمور مأموری معيت μεϊγὲτ μεεμου-ρού, معيت كاتبی μεϊγὲτ κιατιπί. «*στρα-τιωτικὸς*— مأمور عسكری μεεμούρι άσκερί آتاشه ميليتر ἀτασὲ μιλιτέρ. «*ναυτικὸς*— مأمور بحری μεεμούρι παχρί. آتاشه نوال ἀτασὲ ναβάλ. «— *γραφείου* ملازم μουλαζίμ. «*ἡ— ἡμέρα* ايرتسی كون ἰρτεσὶ γκιούν. «τὸ —*ον τῆς γέννας* مشيمه μεσιμέ. ‖— ως (ἐπρ.) صوكره σόνρα, بعده πάδεχου.

'Ακολουθ(έω)ῶ, آردينجه كيتمك ἀρδήνδζε γκιτμέκ, ترديف - رفاقت ا. τερδὶφ-ρεφακάτ ἰτ. ‖ اويمق ουϊμάκ ا. امتثال ἰμτισὰλ ἰτ. ا. تعقيب τεκ-κούπ ἰτ. ا. اقتفا ἰκτιφὰ ἰτ. ا. تبعيت τεπαϊγὲτ ἰτ. ‖ سلوك و اتخاذ ا. σου-λοὺκ βὲ ἰτχὰζ ἰτ. ‖ اولمق ὀλμάκ, وقوع بولق βουκού' πουλμάκ. ‖ دوام ا. δεβάμ ἰτ. مداومت ا. μουδαβεμὲτ ἰτ. «*ἀκολουθεῖ* ما بعدی وار μὰ πα'δὶ βάρ. صوكره‌سی وار σόνρασι βάρ. «*τί ἠκο-λούθησε;* نه اولدی νὲ ὀλδού; «*τὸ ἔαρ ἀκολουθεῖ τὴν ἄνοιξιν* فصل صيف فصل ربيعی تعاقب ايدر φάσλι σεϊφ φά-σλι ρεπιὴ τεακούπ ἰδέρ. «*ἀκολουθεῖ τὰ ἴχνη τῶν προγόνων του* آبا

و اجدادينك اثرلرينه اقتفا ايدر ἀπὰ ἐδζδαδινὶν ἐσερλερινὲ ἰκτιφὰ ἰδέ[ρ].

'Ακόμη, (ἐπρ.) دها δαχά, [د]αχή, حالا χάλια, هنوز χένουζ, [..] πιλέ. «*δὲν ἦλθεν*— دها كلدی δα[χὰ] γκέλμεδι, هنوز واصل اولمدی χένο[υζ] βασὶλ ὄλμαδη. «—*καὶ ἂν θελ[ή]σῃς δὲν θὰ τὸ κάμῃς* [..]ترسن بيله يا پاميا جقسن ἰστέρσαν πιλὲ γιαπάμ[α]γιακδζακσιν.

"Ακομψος, ον, ظريف اولميان ζ[α]ρὶφ ὄλμαγιαν, ظرافتسز ζαραφετ-σί[ζ], شاده σαδέ. «*τὸ—ον τοῦ ὕφο[υς]* عدم سلاست كلام ἀδέμι σελασέτι κ[ε]λιάμ.

'Ακόνη, ἡ بيلكی طاشی πιλεγὶ τα[σ]σή, مشحذ μησχάζ.

'Ακόνημα, τὸ καὶ **'Ακόνη[σις],** ἡ بيلمه πιλεμέ, اشحاذ ἰσχάζ.

'Ακονητής, ὁ καὶ **'Ακον[η]στής,** بيلكيجی πιλεγιδζή.

'Ακονίζω, بيلمك πιλεμέκ, ا. [تشحيذ] [τεσ]χισχὶν ἰτ.

'Ακονιστήριον, τὸ بيلكی πι-λεγί.

'Ακόνιτον, τὸ (Βτ.) [قو]رت بوغان κοὺρτ πογάν, خانق النمر χανὶκ-οὺ[ν]νεμίρ. [λαν]

'Ακοντίας, ὁ اوق يلانی ὂκ γι[λαν]

'Ακοντίζω, مزراق ايله اورمق μιζ-ράκ ἰλὲ βουρμάκ, مزراق آتمق μιζ-ρὰκ ἀτμάκ, جريد اوينامق δζερ[ὶδ] ὀϊναμάκ.

'Ακόντιον, τὸ مزراق μιζράκ

جريد δζερίδ. «ἀγὼν —ίου جريد اويونى δζερίδ-ὀγιουνού.

'Ακόντισμα, τὸ καὶ **'Ακόντισις,** ἡ مزراق آتَسى μιζρὰκ ἀτμασή, مزراقله اورمسى μιζράκλε βουρμασή.

'Ακοντιστής, ὁ مزراقجى μιζρακδζή, جريدباز δζεριδ-πάζ.

'Ακον(έω)ῶ, بيلهمك πιλεμέκ, اشحاذ ا. ἰσχὰζ ἰτ.

'Ακοπάνιστος, ον, دوكولمامش δογιούλμεμις, غير مدقوق γάϊρι μεδκούκ.

'Ακοπίαστος, ον, زحمته كيرمهمش ζαχμετὲ γκίρμεμις, يورولماز γιόρούλμάζ, يورغون اولمايان γιοργοὺν ὄλμαγιαν.

"Ακοπος, ον, كسيلمهمش κεσίλμεμις, غير مقطوع γάϊρι μακτού'. § بلا زحمت اولان πίλα ζαχμὲτ ὀλάν. § —ως ('επρ.) بلا زحمت πίλα ζαχμέτ, قولاى κολάϊ, سهولتله σουχολέτλε.

'Ακόπριστος, ον, كوبره لنمهمش γκιούπρελένμεμις.

'Ακορεστία, ἡ نهامت νεχαμέτ.

'Ακόρεστος, ον, دويماز δοϊμάζ, حريص χαρίς. «— φιλοδοξίας حريص شان χαρίσι σάν.

'Ακοσκίνιστος, ον, قالبورلانمامش καλπουρλάνμαμης.

'Ακόσμητος, ον, غير مزين γάϊρι μουζεγ-γέν.

'Ακοσμία, ἡ عدم انتظام ἀδέμι ἰντιζάμ. (ἠθ.) ادبسزلك ἐδεπ-σιζλίκ.

"Ακοσμος, ον, غير منتظم γάϊρι μουντεζάμ. § (ἠθ.) ادبسز ἐδεπ-σίζ.

'Ακούραστος, ον, يورولماز γιορουλμάζ, غيور γαγιούρ.

'Ακούρευτος, ον, صاچلرى كسيلمهمش σατσλαρὶ κεσίλμεμις, تراش اولمامش τρὰς ὄλμαμης. § (ἐπὶ ζώων) قيرقيلمامش κηρκήλμαμης.

'Ακούσιος, α, ον, غير اختيارى γάϊρι ἰχτιγιαρί, غير قصدى γάϊρι κασδί, نا خواه νὰ χάχ, جبرى δζεπρί. § —ίως (ἐπρ.) ايستهميرك ἰστέμεγερεκ, من غير قصد μὶν γάϊρι κάσδ, نا خواه اولهرق νὰ χὰχ ὀλαράκ, كرها κέρχεν, جبرا δζέπρεν. [μουάτ.

"Ακουσμα, τὸ مسموعات μεσ-

'Ακουστικός, ή, όν, سمعى σεμ'ί. § ἡ —ή (τέχνη) فن سمع φέννι σέμ'.

'Ακουστός, ή, όν, ايشيدلمش ἰσιδιλμίς, مسموع μεσμού'. «ἔχειν ἀκουστὰ مسموعاتى او. μεσμουατὶ ὀλ.

'Ακούω, ايشتمك ἰσιτμέκ, طويمق δουγιμάκ, استماع ا. ἰστιμὰ' ἰτ. ديكلهمك δινλεμέκ, كوش ا. γκιοὺς ἰτ. § استخبار ا. ἰστιχπὰρ ἰτ. § (Δδκ.) تعلم ا. τεαλλοὺμ ἰτ. تلمذ ا. τελεμμοὺζ ἰτ. § اطاعت ا. ἰταὰτ ἰτ. «ἤκουσε τοῦ Πλάτωνος افلاطوندن تلمذ ايلدى ἰφλατονδὰν τελεμμοὺζ ἐϊλεδί. «πόθεν τὸ ἤκουσες; نره‌دن طويدك νέρεδεν δουγιδούν; «ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω ايشيدر قولاقلرى اولان ايشيتسون ἰσιδίρ κουλακλαρὴ ὀλὰν ἰσιτ-σούν.

«ἤκουσα νὰ λέγωσι...» ايشيتدم كه ἰσιτδίμ κι, مسموعم اولشدر كه μουσμουάμ ὀλμούσδουρ κι. «τὸ δικαστήριον ἀκοῦσαν τοὺς διαδίκους...» محكمه طرفين بالاستماع μουχακεμὲ ταραφεϊνὶ πὶλ ἰστιμά'. «δὲν θέλει ποσῶς νὰ μὲ ἀκούσῃ» سويلدكمه اصلا قولاق ويرمز σοϊλεδιγιμὲ ἄσλα κουλὰκ βιρμέζ. «ἠκούσθησαν οἱ μάρτυρες» شاهدلر استماع اولندی σαχιδλὲρ ἰστιμὰ' ὀλουνδού. «ἤκουσα ὅτι ὑπανδρεύθη» تزوج ايلديكی استخبار ايلدم τεζεββοὺδζ εϊλεδιγὶ ἰστιχπὰρ εϊλεδίμ.

Ἄκρα, ἡ اوج οὔδζ, رس ρέσ, طرف ταράφ, غايت γαγέτ, نهايت νιχαγέτ, آخر ἀχήρ. § يان γιάν, كنار κενάρ, لب λέπ. « — *φορέματος*» دامن لباس δαμένι λιπάς, اتك ἐτέκ, دامن δαμέν. « — *βουνοῦ*» دامن جبل δαμένι δζεπέλ, طاغ اتكی δὰγ ἐτεγί. «*κατοικεῖ εἰς τὴν ἄκραν τοῦ κόσμου*» دنيانك اولبر اوجنده اقامت ايدر δουνγιαχνὴν ὀλπὶρ οὐδζουνδὲ ἰκαμὲτ ἰδέρ. «*βλέπω μὲ τὴν ἄκραν τοῦ ὀφθαλμοῦ*» كوز قويروغيله باقق γκιὸζ κουϊρουγοὺ ἰλὲ πακμάκ. «*ἀπὸ τὴν μίαν ἄκραν εἰς τὴν ἄλλην*» بر ياندن بر يانه πὶρ γιανδὰν πὶρ γιανά, بر اوجدن او بر اوجه πὶρ οὐδζδὰν ὁ πὶρ οὐδζέ.

Ἀκράδαντος, ον, ثابت σαπίτ.

Ἀκραιφνής, ές, صاف σαφή, خالص χαλίς, صادق σαδήκ, صحيح σαχήχ. § —ῶς (ἐπρ.) خالصانه χαλισανέ, صادقانه σαδηκανέ.

Ἀκρανιά, ἡ (Βτ) قيزيلجق آغاجی κηζηλδζὴκ ἀγαδζή.

Ἀκράνιον, τὸ (Βτ.) قيزيلجق κηζηλδζήκ.

Ἀκρασία, ἡ (Ι) اعتدالسزلق ἰτιδαλσηζλήκ, عدم اعتدال ἀδέμι ἰτιδάλ.

Ἀκράτεια, ἡ قوتسزلك κουββετσιζλίκ, عدم قوة ἀδέμι κουββέτ. «ἡ — *τοῦ οὔρους*» سلس البول σὲλς-οὺλ-πέβλ. § (ἠθ.) عدم امساك ἀδέμι ἰμσάκ, عدم عفت ἀδέμι ἤφφέτ.

Ἀκρατής, ές, نفسی ضبط ايدهمين νεφσινὶ ζάπτ ἰδέμεγεν, امساكسز ἰμσακσίζ, ممسك عفيف اولميان μουμσὶκ-ἀφὶφ ὄλμαγιαν, شهوتپرست σεχβετπερέστ.

Ἀκράτητος, ον, ضبط اولنماز ζάπτ ὀλούνμάζ, غير منضبط γάϊρι μουνζεπίτ, سركش σερκές.

Ἄκρατος, ον, غير مخلوط γάϊρι μαχλούτ, صاف σάφ, صافی σαφή, خالص χαλίς. «— *οἶνος*» صافی شراب σαφὴ σαράπ, باده ناب πχδέϊ τάπ. § (μτφρ.) شديد σεδίδ. «— *ὀργή*» حدت شديده χιδδέτι σεδιδέ.

Ἀκρέμαστος, ον, آصيلمامش ἀσήλμαμής, غير مصلوب γάϊρι μασλούπ.

Ἀκρέμων, ὁ دال باشی δὰλ πασή.

Ἀκρήμνιστος, ον, غير مهدوم γάϊρι μαχδούμ, غير منهدم γάϊρι μουνχεδδίμ, ييقلمامش γηκήλμαμής.

'Ακριβά, (ἐπρ.) پهالى παχαλή, غالى γαλί «πωλῶ— چوق پهالى صاتمق τσὸκ παχαλὴ σατμάκ. «πωλεῖ ἀκριβώτερα ἀπὸ τοὺς ἄλλους ساترلردن دها پهالى صاتيور σάϊρλερδεν δαχὰ παχαλὴ σατίγιορ.

'Ακριβαίνω, پهالى آرتيرمق παχαγὶ ἀρτηρμάκ, پهالالاندیرمق παχαλανδηρμάκ, تزيد قيات ا. τεζγίτι φιγιὰτ ἰτ. § (οὐδ. αὐτπ.) پهالانمق παχαλανμάκ, پهالى-پهادار او. παχαλή-παχαδὰρ ὀλ. تزيد قيات ا. τεζαγγιοῦδι φιγιὰτ ἰτ. «ἡ ζάκχαρις ἀκριβαίνει شكر پهالانيور σεκὲρ παχαλανίγιορ, شكر فياتی تزيد ايديور σεκὲρ φιγιατὶ τεζαγ-γιοῦδ ἰδίγιορ.

'Ακρίβεια, ἡ دقت δηκκάτ, اعتنا ἰτινά. § طوغريلق δογρουλούκ, صحت σηχχάτ, تاميت τεμαμιγέτ, كماليت κεμαλιγέτ. § (κν.) پهالیلق παχαλήλήκ, غلا γαλά. «ἡ—τοῦ λογαριασμοῦ حسابك طوغريلغی-صحتی χισαπὶν δογρουλουγού-σηχχατί. «γνωρίζω τι μὲ πολλὴν—αν بر شيئی كوزجه بيلرم πὶρ σεΐ γκιοὺζέλδζε πιλμέκ. "εἰς Παρισίους εἶναι μεγάλη— پارسده هر شی چوق پهاليدر παρισδὰ χὲρ σεΐ τσὸκ παχαλήδιρ.

'Ακριβής, ές, مدقق μουδακκήκ, مقيد μουκαγ-γίδ, صاحب اعتنا σαχήπη ἰτινά. § مطابق μουταπίκ. "ὅ,τι ἀκριβὲς ἀντίγραφον τῷ πρωτοτύπῳ اشبو صورت اصلنه مطابقدر ἴσπου σουρὲτ ἀσλινὰ μουταπήκδιρ, «ἡ μετάφρασίς του δὲν εἶναι— ترجمه‌سی خطادن بری دكلدر τερδζουμεσὶ χαταδὰν περὴ δεγίλδιρ. «νὰ ληφθῶσιν ἀκριβέστεραι πληροφορίαι معلومات مفصله استحصال اولنسی μα'λιουμάτι μουφασελλέ ἰστιχσὰλ ὀλουνμασή. § —ῶς (ἐπρ.) كمال دقتله κεμάλι δηκκάτλε, مدققانه μουδακκηκανέ. § تماميله τεμαμὶ ἰλέ, تام τάμμ, كاملا κιάμιλεν, حقيله χακκὴ ἰλέ, قطعيا κατίεν. «—ῶς εἰς τὰς πέντε ὥρας تام ساعت بشده τὰμμ σαὰτ πεσδέ. «—ῶς εἰς τὴν προσδιορισμένην ἡμέραν تام يوم معينده τάμμ γέβμι μουαγ-γενδέ.

'Ακριβοθεώρητος, ον, نادر كورين ναδὶρ γκιὸρουνέν.

'Ακριβολογία, ἡ تكلمده كمال اعتنا τεκελλουμδὲ κεμάλι ἰτινά, مدققلق μουδακκηκλήκ.

'Ακριβολόγος, ὁ مدقق μουδακκήκ, معتنی μου'τεννά.

'Ακριβολογ(έω)ῶ, كمال اعتنا و دقته امتحان ا. κεμάλι ἰτινὰ βὲ δηκκὰτ ἰλὲ ἰμτιχὰν ἰτ.

'Ακριβός, ή, όν, ('Εμπ.) پهالى παχαλή, غالى γαλή. § (ἠθ.) جمری δζεμρί, مسك μουμσίκ, خسيس χασίς. «ἀκριβέ μου φίλε دوست عزيزم δόστι ἀζιζίμ.

'Ακριδοφάγος, ὁ چكركه يبيجی τσεκιρκὲ γεγιδζή, آكل الجراده ἀκὶλ-οὺλ-δζεραδέ. [γκιουναχσήζ.

'Ακριμάτιστος, ον, كناهسز

'Ακρινός, ή, όν, اوجندکی ουδζουνδεκί, صوکدکی σονδακί, آخر ἀχήρ.

'Ακρίς, ἡ (Ζλγ.) چکرکه τσεκερκέ, جراد δζεράδ. [γίζ.

'Ακρισία, ἡ عدم تمییز ἀδέμι τεμ-

'Ακριτόβουλος, ον, پی اندیش πὶ ἐνδίς. [πὸς πογάζ.

'Ακριτόμυθος, ον, بوش بوغاز

"Ακριτος, ον, غیر ممیز γάϊρι μουμεγ-γίζ, عقلسز ἀκηλσήζ. § — ίτως (ἐπρ.) بلا ملاحظه πίλα μουλαχαζά, عقلسزجه ἀκηλσήζδζε, بلا تمییز πίλα τεμγίζ.

'Ακροάζομαι, قولاق ویرمك-آصمق κουλὰκ βιρμὲκ-ἀσμάκ, دیکلمك διν-λεμέκ, سمع-استماع-کوش ا. σέμ'-ἰστιμὰ'-γκιοὺς ἰτ. § (Δδκ.) تلمذ ا. τελεμμοὺζ ἰτ. [μουάτ.

'Ακρόαμα, τὸ مسموعات μεσ-

'Ακροαματικός, ή, όν, شفاهی σεφαχή, استماعی ἰστιμαΐ.

'Ακρόασις, ἡ دیکلیش διγλεΐς, استماع ἰστιμά'. § ملاقات μουλακάτ, مثول μεσούλ. « *ἔτυχεν ἀκροάσεως παρὰ τῷ βασιλεῖ* قرالك مثول شرفنه نائل اولدی κηραλὶν μεσοὺλ σεριφινὲ ναΐλ ὀλδού. « *ἐπίσημος* — ملاقات رسمیه μουλακάτι ρεσμιγέ. « *ἰδιαιτέρα* — ملاقات مخصوصه μουλακάτι μαχσουσέ. « *ἡ — τῶν μαρτύρων* شاهدلرك استماعی σαχιδλερὶν ἰστιμαΐ.

'Ακροατήριον, τὸ (τὸ μέρος) دیوانخانه διβανχανέ, مسمع μεσμά', مجلس μεδζλίς. § (οἱ ἀκροαταὶ) سامعین σαμιΐν, مستمعین هیئتی μουστεμεΐν χιγετί. « *ὁ κλητὴρ τοῦ —ου* محکمه مباشری μεχκεμὲ μουπασιρί. « *ἐπ' ἀκροατηρίου* حضور محکمه ده χουζούρι μεχκεμεδέ. « *ὁ ἐπ' —ου διοριζόμενος πληρεξούσιος* وکیل مسجل βεκίλι μουσεδζδζέλ.

'Ακροατής, ὁ سامع σαμί' πλ. سامعین σαμιΐν, مستمع μουστεμή'.

'Ακροβάτης, ὁ جانباز δζανπάζ.

'Ακροβατικός, ή, όν, جانبازواری δζανπαζβαρή.

'Ακροβατ(έω)ῶ, چتی یی یورومك τσητὴ πητὴ γιουρουμέκ.

'Ακροβολίζω καὶ μλστ. **-ίζομαι,** (Στρ.) قره‌غول و مفرزه ایله محاربه ا. καραγὸλ βὲ μουφρεζὲ ἰλὲ μουχαρεπὲ ἰτ.

'Ακροβολισμός, ὁ (Στρ.) قره‌غول و مفرزه محاربه‌سی καραγὸλ βὲ μουφρεζὲ μουχαρεπεσί.

'Ακροβολιστής, ὁ آوجی عسکری ἀβδζὴ ἀσκερή.

'Ακροβυστία, ἡ سنتسزلق σουνετ-σηζλήκ.

'Ακροβυστικός, ή, όν, غلفی γουλφί.

'Ακρόβυστος, ον, سنتسز σουνετ-σήζ, غیر سنی γάϊρι σουννί.

'Ακρογιαλιά, ἡ καὶ **'Ακροθαλασσιά, ἡ** کناری دکز δενὶζ κεναρή, دریا لبی λέπι δεργιά, ساحل σαχίλ, یالی γιαλή.

'Ακρογωνιαῖος, (λίθος) ὁ كوشه طاشى κιοσὲ τασή.

'Ακροδακτύλιον, τὸ بارمق اوجى παρμὰκ οὐδζού.

'Ακροδυνία, ἡ (Ι) الم اطراف ἐλέμι ἐτράφ. [ραζὴ διλί.

'Ακροζύγιον, τὸ ترازى دیلی τε-

'Ακροθιγής, ές, سطحی σητ-χή. § —ῶς (ἐπρ.) سطحیجه σητχή-δζε, حفیفجه χαφήφδζε.

'Ακροθίνια, τὰ طروفنده τρο-φανδά, باكوره πακιουρέ.

'Ακροθώραξ, ὁ چاقر كيف τσα-κὶρ κέϊφ.

'Ακροκέραια, τὰ (Ντκ.) آرتنه اوجى ἀρτίνα οὐδζού, سرن اوجى σε-ρὲν οὐδζού.

'Ακροκιόνιον, τὸ (Ἀρχτ.) دیرك تپه‌سی διρὲκ τεπεσί, سرستون σέ-ρι σιτούν, قمه عمود καμμέϊ ἀμούδ.

'Ακροκώλια, τὰ پاچه πατσά.

'Ακρολοφία, ἡ طاغ تپه‌سی δὰγ τεπεσή.

'Ακρομήριον, τὸ قاصیق κασίκ, ارب ἄρπ, مغابن μεγπὲν πλ. مغابن με-γαπίν.

'Ακροποδητί, (Ἐπρ.) ایاق اوجى ایله ἀγιὰκ οὐδζοὺ ἰλέ, یواش یواش γιαβάς γιαβάς.

'Ακροπόδιον, τὸ ایاق اوجى ἀ-γιὰκ οὐδζού.

'Ακρόπολις, ἡ حصار χησάρ, قلعه καλά'.

'Ακροποσθία, ἡ καὶ **-πό-σθιον,** τὸ (Ι) غلفه قمه καμμέϊ γουλφέ.

'Ακροπρεπίδια, τὰ سچاق σα-τσάκ, فلپالا φελπαλά.

"Ακρος, α, ον, صوك σόν, اقصى ἀκσή, فوق الغايه φέβκ-οὐλ-γαγέ, تناهى τεναχή, باشده‌كى πασδακί, اوجده‌كى οὐδζδεκί, نهایتده‌كى νιχαγετδεκί, سطحى σητχή. § اعظم ἀζάμ, اعلا ἀλιά. § افراط ἐρράτ, نهایت νιχαγέτ, غایت γάγετ, چوق τσόκ, حددن زیاده χαδδὰν ζιγιαδέ, فوق العاده φέβκ-οὐλ-ἀδδέ. § تام τάμμ, كامل κιαμίλ. § τὸ ἄ-κρον باش πάς, اوج οὐδζ. « —α φι-λία خالصه محبت μουχαππέτι χα-λισέ. « — φίλος دوست صادق δόστι σαδήκ, محب مخلص μουχίππι μου-χλίς. « —α σιωπὴ سكوت كامله σουκιούτι κιαμιλέ. « εἰς ἄκρον, ἐπ' ἄκρον, ἄκρως, (ἐπρ.) فوق العاده φέβκ-οὐλ-ἀδδέ, فوق الغايه φέβκ-οὐλ-γαγέ. « εἰς ἄκρον φιλάργυρος فوق العاده خسيس φέβκ-οὐλ-ἀδὲ χασίς.

'Ακροστιχίς, ἡ موشح μουβεσσάχ.

'Ακροσφαλής, ές, مائل μαΐλ, ميال μεϊγιάλ, لغزناك λαγζνάκι. § تهلكه‌لى τεχλικελί, مخاطره‌لى μουχαταραλή. § (μτφ.) غير ثابت γάϊρι σαπίτ, ضعيف ζαΐφ, نازك ναζίκ. « βῆμα—ές خطوهٔ لغزناك χατβέϊ λαγζνάκι. « — τὴν ὑγείαν ضعيف المزاج ζαΐφ-οὐλ-μιζάδζ. « —ὑπόθεσις نازك مسئله να-ζὶκ μεσελέ. [οὐδζοὺ γηρτήκ.

'Ακροσχιδής, ές, اوجى يرتيق

'Ακροτελεύτιος, ον, صوكسون سόν, آخر ἀχήρ. «ἄρθρον—ον مادّه آخر μαδδέϊ ἀχήρ, خاتمه χατμέ.

'Ακρότης, ἡ اوج οὔδζ, نهايت νιχαγέτ. ‖ كمال κεμάλ.

'Ακροχορδών, ὁ نهايت حبل νιχαγέτι χέπλ, تولول σουλούλ.

'Ακρο(άο)ῶμαι, دينكلمك διν-λεμέκ, استماع ἰστιμά' ἰτ.

"Ακρυπτος, ον, گيزلی اولميان γκιζλὶ ὄλμαγιαν, آچيق ἀτσήκ, اشكار ἀσικιάρ.

'Ακρωλένιον, τὸ (I) مرفق اوجی μιρφάκ οὐδζού.

'Ακρωμιαῖος, α, ον, (I) اجرمی ἀχρεμί.

'Ακρώμιον, τὸ (I) اوموز اوجی ὀμοὺζ οὐδζού, اخرم ἀχρέμ.

'Ακρώρεια, ἡ طاغ تپه‌سی δάγ τεπεσί, ذروهٔ جبل ζιρβέϊ δζεπέλ, تيغ τήγ, صورتو σουμούββ, شاهقه σα-χηκά.

"Ακρως, ('Επρ.) كاملاً κιάμι-λεν, تماماً τεμάμεν, فوق العاده φέβκ-οὐλ-ἀδδέ.

'Ακρωτηριάζω, (I) قطع عضوا. κάτι' οὔζβ ἰτ. جدع ا. δζέδ' ἰτ. بتر ا. πέτρ ἰτ. ‖ سقطلامق σακατλαμάκ.

'Ακρωτηρίασμα, τὸ (I) جدعه δζεδά'.

'Ακρωτηριασμός, ὁ (I) قطع عضو κάτι' οὔζβ, جدع δζέδ', بتر πέτρ.

'Ακρωτήριον, τὸ بورون πού-ρούν, راس ρέες.

'Ακταία, ἡ (Bτ.) مورور چيچكی μούρβερ τσιτσεγί.

'Ακταιωρός, ἡ (Nτκ.) قره غول سفينه‌سی καραγόλ σεφινεσί, معيت وابوری μεϊγέτ βαπορού. «ἡ—τῆς δεῖνα Πρεσβείας فلان سفارت وابوری φιλὰν σεφαρὲτ βαπορού, فلان سفيرك معيت وابوری φιλὰν σεφιρὶν μεϊγὲτ βα-πορού.

'Ακτένιστος, ον, طارانمامش τα-ράνμαμης.

'Ακτή, ἡ (Nτκ.) ساحل σαχίλ, πλ. سواحل σεβαχήλ, كناری دكز κεναρὴ δενὶζ, لب دريا λέπι δεργιά, يالی γιαλή, قی κήγ.

'Ακτημοσύνη, ἡ عدم تصرف املاك ἀδέμι τεσαρρούφι ἐμλάκ, فقيرلق φακηρλήκ.

'Ακτήμων, ὁ عقر-املاك صاحبی اولميان ἀκὰρ-ἐμλὰκ σαχηπὴ ὄλμα-γιαν, فقير φακήρ.

'Ακτινοβολία, ἡ اشعاع ἰσαά', تشعشع τασα'σά', پرتو περτέβ.

'Ακτινοβόλος, ὁ پارلاق πχρ-λάκ, پرتولی περτεβλή, لمعان λεμεάν, مشعشع μουσά'σά', ضياباش ζιγιαπάς, منير μουνίρ, پرتوانداز περτεβ-ἐνδάζ, پرتو افشان περτεβ-ἐφσάν.

'Ακτινοβολ(έω)ῶ, پرتو صالمق πέρτέβ σαλμάκ, پرتو افشان-پرتوانداز او. περτὲβ ἐφσὰν-περτὲβ ἐνδὰζ ὀλ. پارلامق πχρλαμάκ, تشعشع ا. τεσα'σά' ἰτ. روشن اول. ρουσὲν ὀλ. لمع ا. λέμ' ἰτ.

'Ακτινοειδής, ές, καὶ 'Ακτι-

νωτός, ή, όν, شعاعلى σουαλή, شعاعى σουαΐ.

'Ακτίς, ἡ شعاع σουά', پرتو περτέβ. § (Μθμ.) نصف قطر νίσφι κούτρ. «—ἡλίου شمس پرتو περτέβι σέμς, تيغ τήγ. «—ἐλπίδος, χαρᾶς, δόξης لمعه امید وسرور وشان واقبال λεμά'η ούμιδ βὲ σουρούρ βὲ σὰν ού ικπάλ.

"Ακτιστος, ον, بنا اولنمامش πινὰ ὀλούνμαμηὶς غير مبنى γάϊρι μουπεννί. § ('Εκκλ.) يرادلمامش γιαραδήλμαμηὶς, غير مخلوق γάϊρι μαχλούκ.

'Ακτοπλοΐα, ἡ سياحت ساحله σιγιαχέτι σαχιλέ.

'Ακτύπητος, ον, اورلمامش βουρούλμαμηὶς, غير مضروب γάϊρι μαδρούπ.

'Ακυβερνησία, ἡ عدم اداره ἀδέμι ἰδαρέ, حكومتسزلق χουκιουμετσηζλήκ.

'Ακυβέρνητος, ον, مديرى اولميان μουδιρὶ ὄλμαγιαν, ادارهسز ἰδαρεσίζ, حكومتسز χουκιουμετ-σήζ.

'Ακυησία, ἡ قصيرلق κασηρλήκ, عقر ἄκρ, عقم ἄκμ.

'Ακύλιστος, ον, يوارلانمامش γιουβαρλάνμαμηὶς, ثابت σαπίτ.

'Ακύμαντος, ον, دالغاسز δαλγασήζ, بلاموج πίλα μέβδζ, ساكن σακίν. § (Ντκ.) ليانلق λιμανλήκ.

'Ακυρίευτος, ον, غير مملوك γάϊρι μεμλούκ, غير مفتوح γάϊρι μεφτούχ, بلا صاحب πίλα σαχήπ.

"Ακυρος, ον, (Νμ.) غير معتبر γάϊρι μουτεπέρ, منسوخ μενσούχ, مفسوخ μεφσούχ, باطل πατήλ, بطال πατάλ, منقوض μενκούζ, ملغى μουλγά. «—οι συμβάσεις عقود باطله οὐκούδι πατηλέ. «γάμος — نكاح غير معتبر νικιάχι γάϊρι μουτεπέρ. «—διαθήκη وصيتنامه غير معتبر βασιγετναμέϊ γάϊρι μουτεπέρ.

'Ακυρότης, (Νμ.) بطلان πουτλάν, نقض νάκζ, فسخ φέσχ, مفسوخيت μεφσουχιγέτ, منسوخيت μενσουχιγέτ. «μέσα ἀκυρότητος اسباب فسخيه ἐσπάπι φεσχιγέ, ادله بطلان ἐδιλλέϊ πουτλάν. «—δικονομική اصولا فسخ οὐσούλεν φέσχ. «—ἀπόλυτος فسخ مطلق φέσχι μουτλάκ. «—μερικὴ خصوصى بطلان - فسخ φέσχ - πουτλάνι χουσουσί. «ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος كان لم يكن حكمنده طوتلق اوزره κὲ-ἔν λὲμ γεκιοὺν χουκμινδὲ τουτουλμάκ οὐζρέ.

'Ακυρώσιμος, ον, (Νμ.) قابل فسخ يا نقض καπίλι φέσχ γιὰ νάκζ, مفسوخ μεφσούχ, منقوض μενκούζ.

'Ακύρωσις, ἡ (Νμ.) نقض νάκζ, ابطال ἰπτάλ, فسخ φέσχ, نسخ νέσχ, لغو λάγβ, الغا ἰλγά. «—συμβολαίου فسخى مقاوله نامه نك μουκαβελεναμενίν φεσχί.

'Ακυρωτικός, ή, όν, (Νμ.) تمييزى τεμγιζί. «τὸ 'Ακυρωτικὸν محكمهٔ تمييز μεχκεμέϊ τεμγίζ, ديوان تمييز διβάνι τεμγίζ.

'Ακυρ(όω)ῶ, καὶ 'Ακυρώνω, الغا - لغو - فسخ - نسخ - ابطال - نقض ا.

ἰλγὰ-λάγβ-φέσχ-νέσχ-ἰπτάλ-νάκζ ἰτ. «τὸ 'Εφετεῖον ἠκύρωσε τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν استيناف محكمه‌سى بدايت اعلامى فسخ ايله‌دى ἰστινὰφ μεχκεμεσὶ πεδαγὲτ ἰλιαμὶ φέσχ ἰτμίσδιρ. «—ἀπόφασιν بر حكمى - بر قرارى فسخ ا. πὶρ χουκμὶ-πὶρ καραρὶ φέσχ ἰτ.

'Ακυστία, ἡ (I) معدوميت متانه μα'δουμιγέτι μεσανέ.

'Ακώλυτος, ον, غير ممنوع γάϊρι μεμνού', سربست σερπέστ. § —ύτως (ἐπρ.) بلا موانع πίλα μεβανί', سربستانه σερπεστανέ.

'Ακωμώδητος, ον, غير مستهزا γάϊρι μουστεχζά.

"Ακων, ὁ جار نا جار νὰ δζάρ, خواه نا خواه νὰ χάχ. § جبرا δζέπρεν. «ἑκὼν— ايستر ايستمز ἰστὲρ ἰστεμέζ, خواه نا خواه χὰχ νὰ χάχ, طوعا و كرها τάβεν βὲ κέρχεν, جار نا جار δζὰρ νὰ δζάρ.

'Αλαβάστρινος, η, ον, رخامى ρουχαμί.

'Αλάβαστρος, ὁ صو مرمرى σοὺ μερμερί, رخام طاشى ρουχὰμ τασῆ.

'Αλαζονεία, ἡ تفاخر τεφαχούρ, تعظم τεαζζούμ, تكبر τεκεππούρ, تفخر τεφαχχούρ, غرور γουρούρ, كبر κίπρ, عتو οὐτούββ.

'Αλαζονεύομαι, تكبر - تعظم - تفاخر ا. τεκεππὸὺρ-τεαζζοὺμ-τεφαχοὺρ ἰτ. اوكنمك ὀγιουνμέκ.

'Αλαζονικός, ή, όν, متعظمانه μουτεαζζιμανέ, متكبرانه μουτεκεππιρανέ, عظمت آميز ἄζαμετ-ἀμίζ, عظمت آلود ἄζαμετ-ἀλούδ. «λόγοι —οἱ عظمت آميز كلمات κελιμάτι ἄζαμετ-ἀμίζ. «—ὸν ὕφος عظمت آميز سيماى σιμάϊ ἄζαμετ-ἀμίζ.

'Αλαζών, ὁ καὶ ἡ متعظم μουτεαζζήμ, متكبر μουτεκεππίρ, متفخر μουτεφαχχήρ, فضول φουδούλ, شاخ σαμίχ, عتى ἀτίγ.

'Αλάθητος, ον, خطاسز χατασίζ, لا يخطى λὰ-γιαχτή.

'Αλαλαγμός, ὁ καὶ **'Αλαλαγή,** ἡ غوغا صدالرى γαβγὰ σεδαλαρή, كورلدى γκιορούλδού, ولوله βελβελέ.

'Αλαλάζω, غوغا ياخود تحسين صدالرى چيقارمق γαβγὰ γιάχοδ ταχσὶν σεδαλαρὴ τσικαρμάκ, فغان ا. φεγὰν ἰτ. ولوله‌لنمه ا. βελβελὲσαματὰ ἰτ.

"Αλαλος, ον, دلسز διλσίζ, اخراس ἀχρές, ابكم ἰέπκέμ. «μένω— اخراس ا. ἰχρὰς ἰτ. شاشيرمق σασηρμάκ.

'Αλαμπής, ές, ضيادار اولميان ζιγιαδὰρ ὄλμαγιαν, مظلم μουζλίμ.

'Αλάνθαστος, ον, ياكلز γιανηλμάζ, خطاسز χατασήζ, لا يخطى λὰ-γιαχτή. «πνεῦμα —ον عقل صائب ἄκλι σαΐπ.

"Αλας, τὸ طوز τούζ ملح μίλχ, ملح νεμέκ. «— ἀμμωνιακὸν نشادر طوزى νισαδὶρ τουζού.

'Αλάστωρ, ὁ آلهك غضبى ἀλλαχὴν γαζεπί, ملعون μελιούν, مكروه μεκρούχ.

'Αλατίζω, طوزلامق τουζλαμάκ, تمليح ا. τεμλὶχ ἰτ.

'Αλάτινος, η, ον, طوزلی του-ζλού, ملوح μεμλούχ.

'Αλατισμένος, η, ον, καὶ **'Αλατιστός, ή, όν,** طوزلانمش τουζλανμής, طوزلی τουζλού, ملوح μεμλούχ, نمكسود νεμεκ-σούδ, مملح μουμελλέχ.

'Αλατισμός, ὁ καὶ **'Αλάτισμα,** τὸ طوزلامه τουζλαμά, تمليح τεμλίχ.

'Αλατοδοχεῖον, τὸ طوزلق τουζλούκ, نمكدان νεμεκδάν. [λεχά.

'Αλατοπήγιον, τὸ مملحه μεμ-

'Αλατοποίησις, ἡ تمليح τεμ-λίχ, تملح τεμελλούχ.

'Αλατοποιητός, ή, όν, قابل تملح καπίλι τεμελλούχ.

'Αλατοποιΐα, ἡ καὶ **'Αλατουργία,** ἡ طوزجيلق τουζδζου-λούκ, استخراج املاح ἰστιχράδζι ἐμλάχ.

'Αλατοπώλης, ὁ طوزجی τουζ-δζού.

'Αλατώδης, ες, طوزلی τουζ-λού, ملحی μουλχή.

'Αλατωρυχεῖον, τὸ طوزلا τουζ-λα, مملحه μεμλεχά, نمكزار νεμεκζάρ.

"Αλγεβρα, ἡ (Μθμ.) جبر δζέπρ, علم جبر ἴλμι δζέπρ.

'Αλγεβρικός, ή, όν, (Μθμ.) جبری δζεπρί. « —ὰ προβλήματα جبريات δζεπριγιάτ, مسائل جبريه μεσαΐλι δζεπριγέ.

'Αλγεβριστής, ὁ جابر δζαπίρ, جبريون δζεπριγιούν.

'Αλγεινός, ή, όν, باعث الم و كدر παΐσι ἐλὲμ βὲ κεδέρ, مؤلم μου-ελλίμ, مؤلمه μουελλιμανέ.

'Αλγεσίθυμος, ον, دلشكام δὶλ-σεκιάμ, دلگذار δὶλ-γκιουζάρ.

'Αλγηδών, ἡ καὶ **"Αλγος,** τὸ آغيری ἀγηρή, آجی ἀδζή, وجعه βεδζά, درد δέρδ, الم ἐλέμ, كدر κεδέρ, تألم τεελλούμ, اندوه ἐνδούχ, غصه γουσσά.

'Αλγύνω, كدر ويرمك κεδὲρ βιρ-μέκ, ايلام ا. ἰλιάμ ἰτ. § (πθ.) مكدر او. μουκεδδὲρ ὀλ. متألم او. μουτεελλὶμ ὀλ.

'Αλγ(έω)ῶ, آغيرمق ἀγηρμάκ, توجع ا. τεβεδζδζοὺ' ἰτ. § مكدر ـ محزون ـ متألم او. μουκεδδὲρ-μαχζοὺν-μου-τεελλὶμ ὀλ.

'Αλέθω, اوكوتمك οὐγιούτμέκ, طحن ا. τὰχν ἰτ.

"Αλειμμα, τὸ اڃ ياغی ἴδζ για-γή, شحم σέχμ. § سورمه σουρμέ.

'Αλειμματοκήριον, τὸ موم μούμ, ياغ موی γιάγ μουμού.

'Αλειτούργητος, ον, ('Εκκλ) نمازدن محروم قالان ναμαζδὰν μα-χροὺμ καλάν.

'Αλείφω, سورمك σουρμέκ. « — μὲ ἔλαιον ياغلامق γιαγλαμάκ, تدهين ا. τεδχὶν ἰτ.

"Αλειψις, ἡ سورمه σουρμέ.

'Αλεκτορίς, ἡ (Ζλγ.) طاوق ταούκ, دجاجه δεδζαδζέ.

'Αλεκτρυομαχία, ἡ خروس

خروس كورشى غوغاسى χορὸς γαβγασή, χορὸς γκ̇ιούρεσή.

Ἀλεκτρυοφωνία, ἡ خروس سسى χορὸς σεσί.

Ἀλεκτρυών, ὁ καὶ **Ἀλέκτωρ,** ὁ (Ζλγ.) خروس χορὸς, ديك δίκ̇ι.

Ἀλεξήλιον, τὸ شمسيه σεμσιγέ.

Ἀλεξήνεμον, τὸ تخته پرده ταχτὰ περδέ, پاراوان παραβάν.

Ἀλεξίβροχον, τὸ ياغور شمسيه‌سى γ̇ιαγγμοὺρ σεμσιγεσί, مطريه μεταριγέ, پارانيه παρανιγέ.

Ἀλεξικέραυνον, τὸ دافع الصاعقه δαφί'-ούσ-σαῖκά, سپر صاعقه σιπέρι σαῖκά. [σιπέρι σουκούτ.

Ἀλεξίπτωτον, τὸ سپر سقوط

Ἀλεξιπύρετον, τὸ دافع الحما δαφὶ'-οὒλ-χουμμά.

Ἀλεξιτήριος, α, ον, تحفظى τεχαφφουζή. § τὸ —ν دافع δαφί' واسطهٔ محافظه βασιτάϊ μουχαφαζά.

Ἀλεξιφάρμακον, τὸ دافع السم δαφὶ'-ούσ-σέμμ, مضاد سم μουζάδδι σέμμ, پادزهر παδ-ζεχίρ, ترياق τιργ̇ιάκ.

Ἀλεξίφλογον, τὸ دافع الحرارت δαφὶ'-οὒλ-χαραρέτ, دافع الا لتهاب δαφὶ'-οὒλ-ἰλτιχάπ.

Ἄλεσις, ἡ καὶ **Ἄλεσμα,** τὸ اوكوتمه οὐγγ̇ιούτμά, طحن τάχν.

Ἀλεσμένος, η, ον, اوكونمش οὐγγ̇ιουνμοὺς, مطحون μετχούν, مدقوق μεδκούκ.

Ἀλεστής, ὁ اوكوتجى οὐγγ̇ιουτδζού, دكرمنجى δεγιρμενδζή, طحان ταχχάν, آسيابان ἀσιγ̇ιαπάν.

Ἀλεστικόν, τὸ اوكوتمه پارهسى οὐγγ̇ιουτμὲ παρασή, طحنيه ταχνιγέ.

Ἀλετρίβανος, ὁ هوان الى χαβὰν ἐλί, مدقه μούδεκκά.

Ἀλετρίζω καὶ **Ἀλετρεύω,** اوكوتمك οὐγγ̇ιουτμέκ, طحن ا. τὰχν ἰτ.

Ἄλετρον, τὸ صپان σαπάν.

Ἀλευθέρωτος, ον, آزاد اولامش ἀζὰδ ὄλμαμής-ὀλάμαζ, اولاماز

Ἀλεύκαντος, ον, بياضلانمامش πεγ̇ιαζλάνμαμής.

Ἀλευρᾶς, ὁ اونجى οὐνδζού, دقيقفروش δακὴκ-φουρούς.

Ἀλευρέμπορος, ὁ اون يا دقيق تاجرى οὒν γ̇ιὰ δακὴκ ταδζηρή.

Ἀλευροθήκη, ἡ اون آنبارى οὒν ἀνπαρή.

Ἀλευρόκολλα, ἡ اون طوتقالى οὒν τουτκαλή.

Ἀλευρόμυλος, ὁ اون يا دقيق دكرمنى οὒν γ̇ιὰ δακὴκ δεγιρμενί.

Ἄλευρον, τὸ اون οὒν, دقيق δακήκ.

Ἀλευροποΐα, ἡ اونجيلق οὐνδζουλούκ.

Ἀλευροπωλεῖον, اونجى دكانى οὐνδζοὺ δουκ̇ιανή.

Ἀλευροπώλης, ὁ اونجى οὐνδζού, دقيق تاجرى δακὴκ ταδζηρή, دقيقفروش δακὴκ-φουρούς.

Ἀλευρότησις, ἡ اينجه لك ἰνδζὲ ἐλέκ.

'Αλευρώδης, ες, اونلو οὐνλού, دقيق δακηκή.

'Αλευρώνω, ق اونلا οὐνλαμάκ, دقيق سورمك δακὴκ σουρμέκ.

'Αλήθεια, ἡ طوغريلق δογρουλούκ, كرچكلك γκερτσεκλίκ, صدق σήδκ, صحت σηχχάτ, حقيقت χακηκάτ. « ἀποκρύπτω τὴν —ν حقيقتی كتم و احفا ا. χακηκατὶ κέτμ οὐ ἰχφὰ ἰτ. « ἀποκαλύπτω τὴν —ν حقيقت حالی ميدانه چيقارمق χακηκάτι χαλὶ μεϊδανὰ τσηκαρμάκ, حقيقت حالی خارجه اخراج ا. χακηκάτι χαλὶ χαρδζὰ ἰχρὰδζ ἰτ. «πικρὰ ἡ — طوغری سوز الحق مر اجيدر δογρού σὸζ ἀδζήδιρ, ἐλ χάκκουν μούρρ. «τῇ ἀληθείᾳ حقيقةً χακκήκατεν, كرچكدن γκερτσεκδέν, واقعا βάκηα, صحيحا σαχήχεν.

'Αλήθευσις, ἡ تحقق τεχακκούκ.

'Αληθεύω, صحيح - محقق او. σαχὴχ-μουχακκὰκ ὀλ. صحيح چيقمق σαχὴχ τσηκμάκ, تحقق ا. τεχακκοὺκ ἰτ.

'Αληθής, ές, كرچك γκερτσέκ, طوغری δογρού, صحيح σαχήχ, محقق μουχακκάκ, راستكو ραστγκιού. § صادق σαδήκ, حقيق χακηκή. § τὸ ἀληθὲς حقيقت حال χακηκάτι χάλ. «— εἴδησις خبر صحيح χαπέρι σαχήχ. « δὲν εἶναι —ές صحيح دكلدر σαχὴχ δεγίλδιρ. «—φίλος دوست صادق δόστι σαδήκ. «τὸ —ὲς αἴτιον سبب حقيق σεπέπι χακηκή. «θεωρῶ τι ὡς —ὲς استصحاح ا. ἰστισχὰχ ἰτ. § —ῶς (ἐπρ.) طوغريسی δογρουσού, كرچكدن γκερτσεκδέν, حقيقةً χακήκατεν, صحيحا σαχήχεν, محقق اولارق μουχακκὰκ ὀλαράκ, وقعا βάκηα. [δογρού.

'Αληθινός, ή, όν, طوغری

'Αληθοεπής, ές, راستكو ραστγκιού, حقكو χακκ-γκιού.

'Αλησμόνητος, ον, اونودلمامش ὀνουδούλμαμηῆς, غيرمنسی γάϊρι μενσί.

'Αλήτης, ὁ چاپقين τσαπκήν, سرسری σερσερί, دربدر δερ-πε-δέρ.

'Αλθαία, ἡ (Βτ.) گل خطمی γκιοὺλ χατμί. [δενὶζ καρταλή.

'Αλιάετος, ὁ (Ζγλ.) دكيز قارتالی

'Αλιεία, ἡ باليق آولاماسی παλὴκ ἀβλαμασή, صيد ماهی σεΐδι μαχή.

'Αλιεύς, ὁ باليقجی παληκδζή, صياد السمك σαϊγιὰδ-οὺς-σεμέκ, ماهيكر μαχη-γκέρ.

'Αλιευτικός, ή, όν, صيدی σεϊδή. «πλοῖον —ὸν باليق قايغی παλὴκ καϊγί. «ἡ —ὴ (τέχνη) باليقجيلق παληκδζηλήκ.

'Αλιεύω, باليق آولامق παλὴκ ἀβλαμάκ, صيد ماهی ا. σεΐδι μαχὴ ἰτ.

'Αλικάκκαβον, τὸ (Βτ.) كاكنج κιακκιούνδζ. [σίζ.

'Αλίμενος, ον, ليمانسز λιμαν-

'Αλίπαστον, τὸ طوزلو τουζλού.

'Αλίσκομαι, طوتلق τουτουλμάκ, دردست اولنق δερδέστ ὀλουνμάκ, كرفتار او. γκιριφτὰρ ὀλ.

'Αλιτήριος, ον, كوتی κιὸτού, شرير σερίρ, طالح ταλίχ.

'Αλίτυρος, ὁ سالمورا پینیری σαλαμούρα πεϊνιρί.

'Αλιφασκιά, ἡ (Βτ.) Ἴδε 'Ελελίφασκος.

'Αλιχάνη, ἡ (Βτ.) خنا χηνά.

"Αλκαλι, τὸ (Χημ.) قلوی κιλβί.

'Αλκαλίμετρον, τὸ (Χημ.) مقیاس قلویت μικγιάσι κιλβιγέτ.

'Αλκαλοειδής, ές, (Χημ.) شبه قلوی σεπίχι κιλβί.

'Αλκή, ἡ قوت κουββέτ, شجاعت σεδζαάτ.

"Αλκιμος, ον, بهادر πεχαδάρ, شجیع σεδζί'.

'Αλκοολισμός, ὁ (Χημ.) اسپرتولامه ἰσπιρτολαμά, تکئل τεκί'λ.

'Αλκυών, ἡ (Ζλγ.) بالیقجیل قوشی παληκδζὴλ κουσού.

'Αλλά, (Σνδ.) لکن λάκιν, فقط φάκατ, اما ἔμμα, ولکن βελάκιν, انجق ἄνδζακ, یالکز γιάληνηζ, ایسه ἰσέ. «*εἶναι τίμιος, —ἔχει ἓν ἐλάττωμα* اهل عرض بر آدمدر لکن بر قصوری واردر ἔχλι ῆρζ πὶρ ἀδάμδιρ, λάκιν πὶρ κουσουρού βάρδιρ.

'Αλλαγή, ἡ καὶ **"Αλλαγμα,** τὸ دکیشمه δεγισμέ, تغیر ταγ-γίρ, تحویل ταχβίλ, تبدیل τεπδίλ, تبدل τεπεδδούλ. § ('Εμπ.) مبادله μουπαδελέ, ترامپه τράμπα. «*χάριν ἀλλαγῆς ἀέρος* تبدیل هوا ضمننده τεπδίλι χαβὰ ζιμνινδέ. «*ἡ — τοῦ φεγγαρίου* ('Αστρ.) اقتران قمر ἰκτιράνι καμέρ.

'Αλλαντοποΐα, ἡ καὶ **—πωλία,** ἡ سجوقجیلق σουδζουκδζουλούκ.

'Αλλαντοποιός, ὁ καὶ **—πώλης,** ὁ سجوقجی σουδζουκδζού.

'Αλλαξιά, ἡ تبدیل τεπδίλ. § (ἐπὶ φορεμάτων) چاماشیر τσαμασήρ. «*μία — ροῦχα* بر قات - بر طاقم چاماشیر πὶρ κὰτ-πὶρ τακὴμ τσαμασήρ.

'Αλλαξοπιστία, ἡ تبدیل مذهب τεπδίλι μεζχέπ, ارتداد ἰρτιδάδ.

'Αλλαξόπιστος, ον, دونمه δονμέ, مرتد μουρτάδ.

'Αλλαξοπιστ(έω)ῶ, تبدیل مذهب ا. τεπδίλι μεζχὲπ ἰτ. ارتداد ا. ἰρτιδὰδ ἰτ. مرتد اول. μουρτὰδ ὀλ. دونمك δονμέκ.

'Αλλάς, αντος, ὁ طوموز سجوغی δομοὺζ σουδζουγού.

'Αλλάσσω, καὶ **'Αλλάζω,** دکیشدیرمك δεγισδιρμέκ, تبدیل ا. τεπδὶλ ἰτ. تحویل-تغییر ا. ταχβὶλ-ταγ-γὶρ ἰτ. § (ἐμπ.) مبادله-ترامپه ا. μουπαδελὲ-τράμπα ἰτ. § (ἀμτβ.) دکیشدیرلمك δεγισδιριλμέκ, تبدل-تغیر ا. τεπεδδοὺλ-τεγαγ-γιοὺρ ἰτ. § مبادله اولنق μὸυπαδελὲ ὀλουνμάκ. «*—γνώμην* تبدیل افکار ا. τεπδίλι ἐφκιὰρ ἰτ. «*— δρόμον* یول دکیشمك γιὸλ δεγισμέκ. «*—φόρεμα* تبدیل لباس ا. τεπδίλι λιπὰς ἰτ. «*—νόμισμα* اقچه بوزمق ἀκτσὲ ποζμάκ. «*—θέσιν* تبدیل مأموریت ا. τεπδίλι μεεμουριγὲτ ἰτ. «*ὁ καιρὸς ἤλλαξεν* هوا تبدیل ایلدی χαβὰ τεπδὶλ εἴλεδί.

Ἀλλαχόθεν, (Ἐπρ.) دیکرطرفدن δίγκερ ταραφδάν, دیکر محلدن δίγκερ μαχαλδέν.

Ἀλλαχοῦ, (Ἐπρ.) دیکر طرفده δίγκερ ταραφδά, دیکر محلده δίγκερ μαχαλδέ, بشقه یرده πασκὰ γερδέ.

Ἀλλεπάλληλος, ον, متعاقب μουτεακήπ, متوالی μουτεβαλή, متناوب μουτεναβίπ, دائمی δαϊμί. ‖ —λήλως (ἐπρ.) بربرینه متعاقبا πὶρ πιρινὲ μουτεάκηπεν, علی التوالی ἀλ-ετ-τεβαλή, لاینقطع λὰ-γιουνκατή, دائما δάϊμα.

Ἀλλέως, (Ἐπρ.) دیکر کونه δίγκερ κιουνέ, آخر جهت ἄχὲρ δζιχέτ. ‖ یوقسه γιόχσα, یوقسه ایسه ποῖλὲ ισέ.

Ἀλληγορία, ἡ مجاز μεδζάζ, کنایه κιναγέ, تصوف τεσαββούφ, رمز ρέμζ.

Ἀλληγορικός, ή, όν, رمزی ρεμζί, مجازی μεδζαζί, تصوفی τεσαββουφί, کنایی κιναγί. ‖ —ῶς (ἐπρ.) مجازا μεδζάζεν, علی طریق کنایه ἀλὴ ταρήκι κιναγέ, رمزا ρέμζεν, تصوفا τεσάββουφεν.

Ἀλληλασφάλεια, ἡ سغورطه متقابل σιγουριτάϊ μουτεκαπίλ.

Ἀλληλεγγύη, ἡ (Νμ.) کفالت متسلسله κεφαλέτι μουτεσελσελέ, تکافل τεκιαφούλ, تعهد τεαχούδ.

Ἀλληλέγγυος, ον, (Νμ.) کفیل متسلسل κεφίλι μουτεσελσίλ, کفیل بالمال κεφίλι πὶλ-μάλ, متکفل μουτεκεφφίλ, متعهد μουτεαχχίδ. ‖ —γύως (ἐπρ.) کفالت متسلسله ایله κεφαλέτι μουτεσελσελὲ ιλέ, متکفلا μουτεκέφφιλεν, کفیل بالمال اولرق κεφίλι πὶλ-μὰλ ὀλαράκ.

Ἀλληλεθνής, ές, بین الملل اولان πεῖν-οὺλ-μιλὲλ ὀλάν. «τὸ—ὲς δίκαιον (Νμ.) بین الملل حقوق χουκούκι πέϊν-ὲλ-μιλέλ, حقوق دول χουκούκι δουββέλ.

Ἀλληλένδυτος, ον, مسلسل μουσελσέλ, متسلسل μουτεσελσίλ.

Ἀλληλογραφία, ἡ مکتوبلاشمه μεκτουπλασμά, مکاتبه μουκιατεπέ, محابره μουχαπερέ, مراسله μουρασελέ. «—ἐμπορική محابرهٔ تجاریه μουχαπερέϊ τουδζαριγέ. «—ἐπίσημος محابرهٔ رسمیه μουχαπερέϊ ρεσμιγέ, تحررات رسمیه ταχριράτι ρεσμιγέ.

Ἀλληλογρα(έω)ῶ, مکتوبلاشمق μεκτουπλασμάκ, تکاتب-مکاتبه-محابره ا. τεκιατούπ-μουκιατεπέ-μουχαπερὲ ιτ.

Ἀλληλοδιάδοχος, ον, آردی صیره کلان ἀρδὶ σηρὰ γκελέν, متعاقب μουτεακήπ, متوالی μουτεβαλή, متناوب μουτεναβίπ, متوارد μουτεβαρίδ, متتابع μουτεναπή, متلاحق μουτελαχίκ. ‖ —δόχως (ἐπρ.) متوالیا μουτεβάλιγεν, متعاقبا μουτεάκηπεν, علی التوالی ἀλ-ὲτ-τεβαλή.

Ἀλληλοδιδακτική, ἡ (Δδκ.) اصول تدریسات متقابله οὐσούλι τεδρισάτι μουτεκαπιλέ.

Ἀλληλοκτονία, ἡ مقاتله μουκατελέ.

'Αλληλοκτόνος, ὁ قاتل κατίλ.

'Αλληλομαχία, ἡ محاربه μουχαρεπέ, مجادله μουδζαδελέ, غاوغا γαϐγά. [ϐαδζδζού.

'Αλληλοπάθεια, ἡ توجع τε-

'Αλλολοπαθής, ές, توجع ایدن τεϐαδζδζοὺ ἰδέν. «ῥῆμα—ὲς(Γρμ.) فعل مشارکت φί'λι μουσαρεκέτ.

'Αλληλοσφαγία, ἡ مقاتله μουκατελέ.

'Αλληλουχία, ἡ رابطه ραπιτά, ارتباط ἰρτιπάτ, سلسله σελσελέ, تلاحق τελαχούκ, مناسبت μουνασιπέτ. « — ἰδεῶν افکار تلاحق τελαχούκι ἐφκιάρ.

'Αλληλόχρεως,(λογαριασμὸς) ὁ ('Εμπ.) قوندو قورنده κόνδο κορένδε, حساب جاری χισάπι δζαρή.

'Αλληλοφαγία, ἡ متاکله μουτεεκελέ, یشمه γεγισμέ.

'Αλλήλων, ('Αντ.) α'. πρσ. γεν. بر برینك πὶρ πιριμιζίν, δοτ. بر برینه πὶρ πιριμιζέ, αἰτ. بر برینی πὶρ πιριμιζί. § β'. πρσ. γεν. بر بریکزك πὶρ πιρινιζίν, δοτ. بر بریکزه πὶρ πιρινιζέ, αἰτ. بر بریکزی πὶρ πιρινιζί. § γ'. πρσ. γεν. بر برلرینك πὶρ πιρλερινίν, δοτ. بر برلرینه πὶρ πιρλερινὶ καὶ بر برلری πὶρ πιρλερί, یکدیکر γεκδιγκέρ. «ἀγαπᾶτε ἀλλήλους بر بریکزی πὶρ πιρινιζὶ σέϐινιζ سویکز.

'Αλλογενής, ές, دیکر ملتدن δίγκερ μιλλετδὲν ὀλάν اولان, اجنبی ἐδζνεπί.

'Αλλόγλωσσος,ον, اجنبی لسانلی ἐδζνεπὶ λισανλή.

'Αλλοδαπός, ή, όν, دیکر مملکتدن δίγκερ μεμλεκετδὲν ὀλάν اولان, اجنبی ἐδζνεπί. «ἡ—ἡ (χώρα) ممالك اجنبیه μεμαλίκι ἐδζνεπιγέ.

'Αλλόδοξος, ον, دیکر مذهبدن δίγκερ μεζχεπδὲν ὀλάν اولان.

'Αλλοεθνής, ές, دیکر ملتدن δίγκερ μιλετδὲν ὀλάν اولان, اجنبی ἐδζνεπί, یبانجی γιαπανδζή, یکانه γεκιανέ.

"Αλλοθεν, ('Επρ.) دیکر طرفدن δίγκερ ταραφδάν, بشقه یردن πασκὰ γερδέν.

"Αλλοθι, دیکر محلده δίγκερ μαχαλδέ. § (Νμ.) غیبت حالی γαϊπὲτ χαλί.

'Αλλοιθωρία, ἡ شاشیلق σασηλήκ, احولت ἀχϐελέτ.

'Αλλοιθωρίζω, شاشی او. احول ὀλ. احولال ا. ἀχϐὲλ-σασὴ ὀλ. ἰχϐιλιὰλ ἰτ. «μὲ τυφλὸν ἐὰν καθήσῃς τὸ πρωὶ θ'ἀλλοιθωρίσῃς (Πρμ.) طوپال ایله کزن اقشامق اوکره نور τοπὰλ ἰλὲ γκεζὲν ἀκσαμὰκ ὀγρενούρ.

'Αλλοίθωρος,ον, شاشی σασή, احول ἀχϐέλ.

'Αλλοίμονον, ('Επφ.) ایواه εἴϐάχ, واه βάχ-βάχ, یازیق γιαζίκ, دریغا δερίγα, افسوس ἐφσούς.

'Αλλοῖος,α,ον, دیکر کونه اولان δίγκερ γκιοὺνὲ ὀλάν, بشقه درلو اولان πασκὰ τουρλοὺ ὀλάν, مختلف μουχτελλίφ, متنوع μουτενεϐϐή', متغیر

μουτεγαγ-γίρ. § —ως (ἐπρ.) دیکر كونه δίγκερ κ̣ιουνέ, بشقه درلو πα-σ̣κὰ τουρλού.

'Αλλοι(όω)ῶ, καὶ 'Αλλοιώνω, بشقه حاله چویرمك πασ̣κὰ χαλὲ τσεβιρμέκ, تغير ا. ταγ-γὶρ ἰτ. تبديل ا. τεπδὶλ ἰτ. بوزمق ποζμάκ. § (πθ.) —οῦμαι بشقه‌لاشمق πασ̣κα-λασ̣μάκ, تغير ا. τεγαγ-γ̣ιοὺρ ἰτ., تبدل ا. τεπεδδοὺλ ἰτ., بوزلق πο-ζουλμάκ. § (πθ. μτχ.) *ἠλλοιωμένος* متغير μουτεγαγ-γίρ. «*ἠλλοιώθη τὸ πρόσωπόν του* بکزی بوزلدی πενζὶ ποζουλδού.

'Αλλοίωσις, ἡ تبديل τεπδίλ, تغير ταγ-γίρ, تبدل τεπεδδούλ, تغير τεγαγ-γ̣ιούρ, تحول τεχαββούλ.

'Αλλοιωτικός, ή, όν, قابل تغير وتبديل καπίλι ταγ-γὶρ βὲ τεπδίλ.

'Αλλόκοτος, ον, عجيب ἀ-δζίπ πλ. عجائب ἀδζαίπ, يبانجى γ̣ια-νάζ, غريب γαρίπ. « — *ἄνθρωπος* عجائب آدم ἀδζαΐπ ἀδάμ, يبانجى آدم γ̣ιανὰζ ἀδάμ.

"Αλλομαι, آتيلق ἀτηλμάκ.

'Αλλοπρόσαλλος, ον, متلون μουτελεββίν, بى قرار πὶ καράρ, غير ثابت γάϊρι σαπίτ. «*εἶναι —ἄνθρωπος* متلون المزاج بر آدمدر μουτελεββὶν-οὺλ-μιζὰδζ πὶρ ἀδάμδιρ.

"Αλλος, η, ον, بشقه πασ̣κά, دیکر δίγκερ, غیری γάϊρι, آیری ἀϊρί, آخر ἀχήρ, سائر σάϊρ, اوته‌کی ὀτεκί, اوبری ὀπιρί. «*ἄλλος μὲν... ἄλλος δὲ...* بعضیسی ... بعضیسی πά'ζισι... πά'ζισι. «—*ἄλλον* بکدیکر γεκδιγκέρ. «*τ' ἄλλα* قصور μουτεπακή. قصور κουσούρ, «*δίχως ἄλλο* بهمه حال πεχέμε χάλ, مطلقا μούτλακα. «*πότε θὰ μοὶ δώσῃς τ' ἄλλα;* قصوری نه وقت ویرجکسن κουσ̣ουροὺ νὲ βακήτ βιρεδζέκσιν; «*ὁ εἷς τὸν ἄλλον* بربرینه πιρπιρινέ, یکدیکرینه γεκδιγκερινέ. «*τὸν ἕνα καὶ τὸν ἄλλον* اوته‌کنی بریکنی ὀτεκινὶ πιρικινί. «*ὁ ἄλλος* دیکری διγκερί, بشقه‌سی πασ̣κασ̣ή. «*ἄλλ' ἀντ' ἄλλων* مناسبتلی مناسبتسز μουνασιπετλὴ μου-νασιπετ-σίζ. «*οὐδὲν ἄλλο ἢ* بوندن بشقه πουνδὰν πασ̣κά. «*ἄλλην φορὰν* بشقه کره ـ دفعه πασ̣κὰ κερρὲ-δεφά'. «*τὴν ἄλλην ἡμέραν* کچن‌کون γκετσὲν γκ̣ιούν. «*ἄλλα ἔχει εἰς τὰ χείλη καὶ ἄλλα εἰς τὴν καρδιὰ* اغزنده بشقه قلبنده بشقه ἀγζινδὰ πασ̣κὰ καλπινδὰ πασ̣κά.

"Αλλοτε, ('Επρ.) دیکر دفعه δί-κερ δεφά', بشقه وقتده πασ̣κὰ βακητ-δά. § وقتیله βακτὶ ἰλέ, بر زمان πὶρ ζεμάν, بر وقت πὶρ βακήτ. «— *μὲν* .. — *δὲ* . . . بعضا . . . بعضا πά'ζεν. . . πά'ζεν. «— *ἤμην πλούσιος,τώρα εἶμαι πτωχὸς* وقتیله زنکین ایدم فقط شمدیلك فقیرم βακτὶ ἰλὲ ζενγκὶν ἰδὶμ φάκατ σ̣ίμδιλικ φακήρημ.

'Αλλότριος, α, ον, بشقه‌سی πασ̣κασ̣ή, دیکری διγκερί, آخر ἀχήρ, غیری γάϊρι, اجنبی ἐδζνεπί. «*τοῦτο εἶναι —ον* بو بشقه‌سنکدر πού πα-σ̣κασινίνδιρ.

Ἀλλοτριότης, ἡ اجنبيت ἐδζ-νεπιγέτ. § (μτφ.) برودت πουρουδέτ.

Ἀλλόφρων, مختلف الافكار μουχ-τελλὶφ-οὺλ-ἐφκ̃ιάρ.

Ἀλλόφυλος, ον, دیكر قبیلەدن یا ملتدن اولان δίγκερ καπιλεδὲν γ̃ιὰ μιλ-λετδὲν ὀλάν.

Ἄλλως, (Ἐπρ.) بشقه درلو πα-σκὰ τουρλού,دیكر یوزدن δίγκερ γ̃ιούζ-δέν. § یوخسه γ̃ιόχσα, اولمدیغی حالده ὄλμαδηγη χαλδέ, عكسی حالده ἀκσὴ χαλδέ. «—πως دیكر صورتله δίγκερ σουρέτλε. «—τε بوندن فضله πουντὰν φαζλά, بوندن بشقه πουνδὰν πασκά, بوندن صرف نظر πουνδὰν σάρφι να-ζάρ, ذاتاً ζάτεν. «—τε καὶ... باخصوص πὰ χουσούς.

Ἅλμα, τὸ آتیلیش ἀτιλίς, صولت σαβλέτ, برتاب πουρτάπ.

Ἁλμεύω, صلامورەیه قومق σαλα-μούραγ̃ια κομάκ.

Ἅλμη, ἡ صلاموره σαλαμούρα, تورشی τουρσού.

Ἁλμύρα, ἡ طوزلیلق τουζλου-λούκ, ملحیت μιλχιγέτ.

Ἁλμυρήθρα, ἡ (Βτ.) سوده نباتی σόδα νεπατί.

Ἁλμυρίζω, طوزلی او. τουζλοὺ ὀλ.. طوزلی دادی او. τουζλοὺ δαδὴ ὀλ. آجی او. ἀδζὴ ὀλ.

Ἁλμυρίς, ἡ طوزلیلق τουζλου-λούκ, ملحیت μιλχιγέτ.

Ἁλμυρός, ά, όν, طوزلی τουζ-λού, ملحی μιλχή, ملح μελήχ, آجی ἀδζί. «ὕδωρ—ὸν چوراق τσουράκ, شوراب σουράπ, تلخاب τελχάπ. § (πλ.) τὰ ἁλμυρὰ طوزلی τουζλού, مملوح μεμλούχ.

Ἁλμυρότης, ἡ طوزلیلق τουζ-λουλούκ, ملحیت μιλχιγέτ.

Ἁλμυρώδης, ες, طوزلی τουζ-λού, ملحی μιλχί.

Ἀλογάριαστος, ον, حسابسز χισαπσήζ, بی حساب πὶ χισάπ, غیر محسوب γάϊρι μαχσούπ, كلیتلی κ̃ιουλλι-γετλή. [μοὺκ ἴτ.

Ἀλογεύομαι, آت تیمارلامق τεχαμ-

Ἀλογία, ἡ عقلسزلق ἀκηλσηζλήκ, حماقت χαμακάτ.

Ἀλόγιστος, ον, عقلسز ἀκηλ-σήζ, نا مدرك νὰ μουδρίκ̃ι. § حسابسز χισαπ-σήζ. [ἂτ σινεγί.

Ἀλογόμυια, ἡ (Ζλγ.) آت سینكی

Ἀλογόμυλος, ὁ آت دكرمنی ἂτ δεγιρμενί.

Ἀλογόπετρα, ἡ (Ὀρκτ.) كوز طاشی γκ̃ιὸζ τασή.

Ἄλογος, ον, غیر معقول γάϊρι μα'κούλ, غیر ناطق γάϊρι νατήκ. § عقلسز ἀκηλσήζ, ملاحظەسز μουλα-χαζασήζ. «ζῶον—ον حیوان غیر ناطق χαϊβάνι γάϊρι νατήκ. «τὸ ἄλογον آت ἄτ.

Ἀλόη, ἡ (Βτ.) صبر σάπρ, صاری صبر σαρὴ σάπρ.

Ἀλοιδώρητος, ον, غیر مذموم γάϊρι μεζμούμ. [χεμδάν.

Ἀλοιφεῖον, τὸ مرهمدان μερ-

'Αλοιφή, ἡ مرهم μερχέμ.

'Αλοπήγιον, τὸ ملحه μεμλεχά.

'Αλουργίς, ἡ آل خلعت ἄλ χηλά'τ. « ἡ—ἦτο *φόρεμα τῶν ἀρχαίων βασιλέων* آل خلعت ملوك اسلافه مخصوص بر لباس ايدى ἄλ χηλάτ μουλούκι ἐσλαφὲ μαχσοὺς πὶρ λιπὰς ἰδί.

"Αλουτος, ον, καὶ **"Αλουστος, ον,** ييقانمامش γικάνμαμης, غير مغسول γάϊρι μαγσούλ.

"Αλς, ἁλός, ὁ طوز τούζ, ملح μὶλχ πλ. املاح ἐμλάχ. § ἡ— دكيز δενίζ, دريا δεργιά.

"Αλσις, ἡ آتيليش ἀτηλής, پرتاب πουρτάπ.

"Αλσος, τὸ اورمان ὀρμάν.

'Αλσοφύλαξ, ὁ اورمان بكجيسى ὀρμὰν πεκδζισί, قوروجى κουρουδζού.

'Αλτῆρες, οἱ (Γυμν.) كله γκιουλλέ, هالتر χαλτέρ.

'Αλυγαριά, ἡ (Βτ.) Ἴδε Λυγός.

'Αλύγιστος, ον, اكلمز ἐγιλμέζ, عدم الانعطاف ἀδὴμ-οὐλ-ἰνιτάφ.

'Αλυκή, ἡ ملحه μεμλεχά.

'Αλύπητος, ον, تأسف ايتمز τεεσσούφ ἰτμέζ, مرحمتسز μερχαμετσίζ. § *ἀλύπητα* (ἐπρ.) مرحمتسزجه μερχαμετ-σίζδζε. § كليتلى κιουλλιγετλή, فوق العاده φὲδκ-οὐλ-ἀδδέ. «*ἐξοδεύει ἀλύπητα χρήματα* كليتلى پاره صرف ايديور κιουλλιγετλὴ παρὰ σὰρφ ἰδίγιορ.

'Αλυπία, ἡ كدرسزلك κεδερσιζλίκ.

"Αλυπος, ον, تأسف ايتمز τεεσσούφ ἰτμέζ, غير مغموم γάϊρι μαγμούμ, غير مكدر γάϊρι μουκεδδέρ.

'Αλυσίδετος, ον, زنجير ايله باغلامش ζενδζὶρ ἰλὲ παγλαμής, مسلسل μουσελσέλ.

'Αλυσιδ(όω)ῶ, καὶ **'Αλυσοδένω,** زنجير ايله باغلامق ζενδζὶρ ἰλὲ παγλαμάκ, زنجيرلمك ζενδζιρλεμέκ.

"Αλυσις, ἡ زنجير ζενδζίρ, سلسله σελσελέ. « *—ὡρολογίου* كوستك κιοστέκ. « *—σιδηρὰ* دمير زنجير δεμὶρ ζενδζίρ. « *—ἀδαμάντινος* الماس زنجير ἐλμὰς ζενδζίρ.

'Αλυσιτέλεια, ἡ فائدهسزلك φαϊδεσιζλίκ, عدم منفعت ἀδέμι μενφαάτ, ضرر ζαράρ.

'Αλυσιτελής, ές, فائدهسز φαϊδεσίζ, مضر μουζίρρ.

"Αλυτος, ον, چوزولمز τσόζουλμέζ, چوزولمامش τσόζόυλμεμις. § Ἴδε Ἀδιάλυτος. « *—ον πρόβλημα* خل نا قابل بر مسئله χαλλὶ νὰ καπὶλ πὶρ μεσελέ. «*τὸ —ον τοῦ προβλήματος* مسئلهنك عدم انحلالى μεσελενὶν ἀδέμι ἰνχιλαλί. [γάϊρι μουστεχλίς.

'Αλύτρωτος, ον, غير مستخلص

"Αλφα, τὸ (Γρμ.) آلفا ἄλφα, (الفباى روميك برنجى حرفك اسمى)

'Αλφαβητάριον, τὸ الفبا جزئ ἐλιφπὰ δζουζί.

'Αλφαβητικός, ή, όν, حروف هجايى χουρούφι χεδζαγί, حروف هجا ترتيبى اوزره اولان χουρούφι χεδζὰ τερτιπὶ οὔζρὲ ὀλάν.

'Αλφάβητος, ὁ καὶ ἡ الفا ἐλιφπά, هجا حروف χουρούφι χεδζά'.

'Αλφάδιον, τὸ ('Αρχτ.) آلت استوا ἀλέτι ἰστιβά, مقياس استوا μικγιάσι ἰστιβά.

"Αλφιτον, τὸ καὶ μλστ. πλ. τὰ **"Αλφιτα,** اربه اونی ἀρπὰ ὀνού. § کسکك κεσκέκ.

'Αλχημία, ἡ کیمیای باطل κιμγιάϊ πατήλ.

'Αλώβητος, ον, دوقونلمامش δοκουνούλμαμης, تام τάμμ, سالم σαλίμ.

'Αλωνίζω, خرمانلامق χαρμανλαμάκ, خرمان سورمك χαρμὰν σουρμέκ, خرمان دوكمك χαρμὰν δογμέκ.

'Αλώνιον, τὸ خرمان χαρμάν.

'Αλώνισμα, τὸ خرمانلامه χαρμανλαμά. § (ὁ καιρὸς) خرمان وقتی χαρμὰν βακτί. [δζή.

'Αλωνιστής, ὁ خرمانجی χαρμαν-

'Αλωνιστικόν, τὸ καὶ **'Αλώνιστρον,** τὸ خرمانیه χαρμανιγέ.

'Αλωπεκῆ, ἡ تلکی دریسی τιλκὶ δερισί.

'Αλωπεκίασις, ἡ (Ι) صاچ قیران σὰτς κηράν, داء الثعلب δάϊ-οὐσσα'λέπ.

'Αλωπεκιδεύς, ὁ (Ζλγ.) تلکی یاورسی τιλκὶ γιαβρουσού.

'Αλωπεκίζω, تلکی کبی حیله کارلق ا. τιλκὶ κιπὶ χηλεκιαρλὴκ ἰτ.

'Αλωπεκισμός, ὁ تلکی حیله‌سی τιλκὶ χηλεσί.

'Αλωπέκουρος, ὁ (Βτ.) تلکی قویروغی τιλκὶ κουϊρουγού.

'Αλώπηξ, ἡ (Ζλγ.) تلکی τιλκί, ثعلب σα'λέπ, روباه ρουπάχ.

"Αλως, ἡ خرمان χαρμάν. § ('Αστρ.) هاله χαλέ.

'Αλώσιμος, ον, قابل فتح و تسخیر καπίλι φέτχ οὐ τεσχίρ.

"Αλωσις, ἡ فتح φέτχ, تسخیر τεσχίρ, استیلا ἰστιλά, ضبط ζάπτ.

'Αλωτός, ή, όν, قابل ضبط καπίλι ζάπτ. «*τὸ ζητούμενον ἁλωτόν, ἐκφεύγει δὲ τ' ἀμελούμενον* (Γνμ.) قید ایدن مرامنه نائل اولدیغی کبی اهمال ایدن غائب ایدر τεκαγ-γιοὺδ ἰδὲν μεραμινὰ ναΐλ ὀλδουγοὺ κιπὶ ἰχμὰλ ἰδὲν γαΐπ ἰδέρ.

"Αμα, ('Επρ.) آنیده ἄνιδε, آنده ἀνδέ, همانکی χεμανκί. «— *ἦλθεν* كلديكی آنده γκελδιγὶ ἀνδέ. « — *τὸ θέλετε* استه‌دیککز حالده ἰστεδιγινὶζ χαλδέ. «*ἅμ' ἔπος, ἅμ' ἔργον* دردیز δὲρ δεϊμέζ. «*ἐν τῷ* — درعقب δὲρ ἀκάπ, درحال δὲρ χάλ. § (πρθ.) ایله ἰλέ, برابر περαπέρ. «— *τῇ ἡμέρᾳ* كون طوغسی ایله برابر γκιοὺν δογμασὶ ἰλὲ περαπέρ. « — *λαβὼν ἐσίγησε* آلدیغی آنده اختیار سكوت ایتمشدر ἀλδηγὴ ἀνδὲ ἰχτιγιάρι σουκιοὺτ ἰτμίσδιρ. «— *ἔφθασε* ورودی عقیبنده βουρουδὴ ἀκηπηνδέ

'Αμάδα, ἡ (παίγνιον) قیراق اویونی καϊρὰκ ὀγιουνού. [λούνμαμης.

'Αμάδητος, ον, بولنامش γιου-

'Αμάζευτος, ον, طوپلانمامش τοπλάνμαμης.

'Αμαζών, ἡ همزن χαμεζέν, جسوره و جنكاور قادين δζεσουρὲ βὲ δζενκιαβὲρ καδήν.

'Αμάθεια, ἡ جهالت δζεχαλέτ, نادانى ναδανί.

'Αμαθής, ές, جاهل δζαχίλ, نادان ναδάν. § —ῶς (ἐπρ.) جاهلانه δζαχιλανέ.

'Αμάθητος, ον, اوكرنمامش ὀγρένμεμις, عجمى ἀδζεμή.

'Αμάλακτος, καὶ 'Αμαλάκωτος, ον, يومشامامش γιουμουσάμαμης, حشين χασίν.

'Αμάλγαμα, τὸ (Χημ.) ملغما μάλγαμα.

'Αμανίτης, ὁ (Βτ.) مانيتا μανίτα, امير الفطور ἀμὶρ-οὺλ-φουτούρ, منظار μαντάρ.

'Αμάντευτος, ον, غير متكهن γάϊρι μουτεκεχχίν.

"Αμαξα, ἡ آرابه (عرابه) ἀραπά, قاروچه καρότσα, كردونه κερδουνέ. «—φορτηγὸς يوك آرابه‌سى γιοὺκ ἀραπασή. «—βασιλικὴ شاهانه كردونه κερδουνέϊ σαχανέ. «—ταχυδρομικὴ پوسته آرابه‌سى πόστα ἀραπασή §(ἀστρ.) دب اكبر δούππι ἐκπέρ. «τὰ ἐξ ἁμάξης (φρσ.) سوكوت صويه σουκιοὺτ σοϊμέ, شتوم σουτούμ.

'Αμαξηλάτης, ὁ آرابه‌جى ἀραπαδζή, اسپير ἐσπ-πέρ.

'Αμαξιτός, ἡ (ὁδὸς) آرابه يولى ἀραπὰ γιολού, شوشه طريقى σοσὲ ταρηκί.

'Αμαξοπηγεῖον, τὸ καὶ —ποιεῖον, τὸ آرابه‌جى دكانى ἀραπαδζὴ δοκιανή, آرابه‌جى مغازه‌سى ἀραπαδζὴ μαγαζασή.

'Αμαξοπηγός, καὶ -ποιός, ὁ آرابه‌جى ἀραπαδζή.

'Αμαξοστάσιον, τὸ آرابه اخورى ἀραπὰ ἀχουρού.

'Αμαξοστοιχία, ἡ قطار κατάρ.

'Αμάρα, ἡ خندق χενδέκ.

'Αμάρακος, ὁ (Βτ.) مرزنكوش μερζενγκιούς, مرزنجوش μερζενδζούς.

'Αμαράντινος, η, ον, قطيفه چيچكلى κατηφὲ τσιτσεκλή.

'Αμαραντοειδής, ές, فصيله لاذيليه λαζιλιγέ.

'Αμάραντος, ον, صولماز σολμάζ, ابدى ἐπεδί. § (οὐσ.) ὁ —(Βτ.) صولماز چيچكى σολμάζ τσιτσεγί, قطيفه چيچكى κατηφὲ τσιτσεγί.

'Αμαρτάνω, سهو-تقصيرات-قصور-خطا ا. σέχβ-τακσηράτ-κουσούρ-χατὰ ἰτ. § ('Εκκλ.) كناه اتمك يا ايشلمك γκιουνὰχ ἰτμὲκ γιὰ ἰσλεμέκ. «*ἥμαρτον!* ! توبه τεβπὲ (τὸπέ)

'Αμάρτημα, τὸ خطا χατά, قصور κουσούρ, غلط γαλάτ, تقصيرات τακσηράτ, سهو σέχβ. § ('Εκκλ.) كناه γκιουνάχ, زله ζελλὲ πλ. زلات ζελάτ. «*τὸ προπατορικὸν*— زلهٔ قديمه ζελλέϊ καδημέ. «*τὰ ἑπτὰ θανάσιμα ἁμαρτήματα* سبعه كبائر κεπαΐρι σεπαά.

'Αμαρτία, ή گناه γκιουνάχ, اثم ἴσμ πλ. آثام ἐσάμ, فجور φουδζούρ, فسق φίσκ, صوج σούτζ, ذنب ζένπ, زله ζελλέ. «ἁμαρτία! يازيق ا. γιαζίκ! «εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν گناهلرك عفوى ايچون γκιουναχλαρὴν ἀφβὶ ἰτσούν. «ἐξωμολογημένη— οὐκ ἔστιν ἁμάρτημα كيزلى گناهه جندان باقلماز γκιζλὶ κιουναχὰ δζινδὰν γιακηλμάζ.

'Αμαρτωλός, ή, όν, گناهكار γκιουναχκιάρ, فاسق φασίκ, آثم ἀσήμ.

'Αμαρυλλίς, ή (Βτ.) نركس زنبق ναρκίσι ζανπουκί.

'Αμαρυλλιοειδῆ, τὰ (Βτ.) فصيلهٔ نرجسيه φασηλέϊ ναρτζισιγέ.

'Αμάσητος, ον, چيكنه‌مش τσεϊγνέμεμις.

'Αμαυρός, ά, όν, قويو κουγιού مظلم μουζλίμ. ضعيف ζαΐφ.

'Αμαυρότης, ή قرانلق καρανλήκ, ظلمت ζουλμέτ.

'Αμαυρ(όω)ῶ καὶ **'Αμαυρώνω,** قرارتمق καραρτμάκ, تسويد ا. τεσβὶδ ἰτ. § (ἠθ.) خلل كيترمك χαλὲλ γκιτιρμέκ. «— τὴν ὑπόληψιν τινὸς برينك ناموس و اعتبارينه خلل كيترمك πιρινὶν ναμοὺς βὲ ἰτιπαρινὰ χαλὲλ γκιτιρμέκ. «ἡ ὅρασις ἀμαυροῦται ἐν τῷ γήρατι اختيارلقده كوز طونوقلنور ἰχτιγιαρληκδὰ γκιὸζ τονουκλανούρ.

'Αμαύρωσις, ή قرانلق καρανλήκ, اظلام ἰζλάμ. § (Ι) قره صو علتى καρὰ σοὺ ἰλλετί, كمنه κιουμνέ. § (μτφρ.) اخلال ἰχλάλ. «ἡ — τῆς ὑπολήψεως اخلال ناموس ἰχλάλι ναμούς, فك ناموس φέκκι ναμούς.

'Αμαχητί, ('Επρ.) محاربه‌سز μουχαρεπεσίζ.

"Αμβαρις, ή (Βτ.) عنبر ἀνπέρ.

"Αμβιξ, ὁ καὶ **'Αμβῖκος,** انبيق ἀνπίκ. [κάτι δζινὶν ἰτ.

'Αμβλίσκω, اسقاط جنين ا. ἰσ-

'Αμβλυγώνιος, ον, منفرج الزاويه μουνφερρὶδζ-οὺζ-ζαβιγέ.

'Αμβλύνω, كورلتمك κιορλετμέκ, تكليل ا. τεκλὶλ ἰτ. تضعيف ا. τα'ζὶφ ἰτ. ايرات كلال و رخاوت ا. ἰράσι κελὰλ βὲ ρεχαβὲτ ἰτ.

'Αμβλύς, εῖα, ύ, كسكين اولميان κεσκὶν ὄλμαγιαν, كند κιούνδ, كلول κιουλούλ. § ضعيف ζαΐφ. § (Γμτ.) منفرج μουνφερρίδζ. «—εῖα γωνία زاويهٔ منفرجه ζαβιγέϊ μουνφερριδζέ.

'Αμβλύτης, ή كسكينسزلك κεσκινσιζλίκ. [ζά'φι πασάρ.

'Αμβλυωπία, ή (Ι) ضعف بصر

'Αμβλυωπ(έω)ῶ, ضعف بصره مبتلا او. ζά'φι πασαρὰ μουπτελὰ ὀλ. § كوزلجه كورمه‌مك γκιουζέλδζε γκιόρμεμεκ. § كورمه‌زلك ا. γκιόρμεμεζλικ ἰτ. [ἰσκάτι δζινίν.

"Αμβλωσις, ή (Ι) اسقاط جنين

'Αμβροσία, ή ازليت ἐζελιγέτ.

'Αμβρόσιος, ον, ازلى ἐζέλ.

"Αμβων, ὁ ('Εκκλ.) منبر μινπέρ, كرسى κιουρσί.

'Αμέθοδος, ον, اصولسز οὐσουλσίζ, بى ترتيب πὶ τερτίπ.

'Αμέθυσος καὶ **'Αμέθυστος, ον,** سرحوش اولميان σερχὸς ὄλμαγιαν. «ὁ —στος ('Ορκτ.) جبل لقوم δζεπὲλ λουκούμ.

'Αμείβω, مبادله - تبديل ا. μουπαδελὲ-τεπδὶλ ἰτ. § مكافات ا. μουκιαφὰτ ἰτ. «—τὴν ἀρετήν τινος بريتك فضيلته مكافات ا. πιρινὶν φεζιλετινὲ μουκιαφὰτ ἰτ.

'Αμείλικτος, ον, بى امان πὶ ἀμάν, بى رحم πὶ ράχμ, الد ἐλέδδ. «ἐχθρὸς— خصم الد χασίμι ἐλέδδ.

'Αμείνων, ον, (Συγκρ. τοῦ 'Αγαθὸς) اي دها δὰ ἐγί, اصلح ἐσλέχ.

'Αμείωτος, ον, تقليل ايدلمش ταχλὴλ ἰδίλμεμις, تام τεμάμ, كامل κιαμίλ.

'Αμέλγω, صاغمق σαγμάκ, اخلاب ا. ἰχλὰπ ἰτ. استخلاب ا. ἰστιχλὰπ ἰτ. اختلاب ا. ἰχτιλάπ ἰτ.

'Αμέλει, ('Επρ.) ايشنه باق ἰσινὲ πάκ, راحت اول ραχὰτ ὄλ.

'Αμέλεια, ἡ قيدسزلق καΐδσηζλήκ, مسامحه μουσαμεχά, اهمال ἰχμάλ, تكاسل τεκιασούλ.

'Αμελέτητος, ον, مطالعه ايتمامش μουταλιαὰ ἴτμεμις.

'Αμελής, ές, قيدسز καΐδ-σήζ, مهمل μουχμίλ, كسلان κεσλάν, تنبل τενπέλ.

'Αμελλητί, ('Επρ.) بلا توقف πίλα τεβεκκούφ, درحال δὲρ χάλ.

"Αμελξις, ἡ صاغمه σαγμά, اخلاب ἰχλάπ.

'Αμελ(έω)ῶ, اهمال-تكاسل-مسامحه ا. ἰχμὰλ-τεκιασοὺλ-μουσαμεχὰ-τεραχὴ ἰτ. «δὲν πρέπει τις ν' ἀμελῇ τὰς ὑποθέσεις του هركس امور وخصوصاتنده ارتكاب اهمال وتكاسل ايتمامليدر χὲρ κὲς οὐμοὺρ βὲ χουσουσατινδὰ ἰρτικιάπι ἰχμὰλ βὲ τεκιασοὺλ ἴτμεμελιδιρ.

"Αμεμπτος, ον, غير مذموم γάϊρι μεζμούμ, غير معاتب γάϊρι μουατέπ. § —ως (ἐπρ.) غير معاتبانه γάϊρι μουατεπανέ.

'Αμεμψίμοιρος, ον, تظلم حال τεζελλούμι χὰλ ἴτμεγεν, غير ايتمين متشكى γάϊρι μουτεσεκή.

'Αμεριμνησία, ἡ καὶ **'Αμεριμνία,** ἡ غائلهسزلق γαϊλεσηζλήκ, غفلت γαφλέτ, قيدسزلق καΐδ-σηζλήκ, تكاسل τεκιασούλ.

'Αμέριμνος, ον, غائلهسز γαϊλεσίζ, قيدسز καΐδ-σήζ, اهتمامسز ἰχτιμαμσίζ, غافل γαφίλ, كسلان κεσλάν, لا ابالى λὰ οὐπαλί.

'Αμεριμν(έω)ῶ, غائلهسزلق γαϊλεσηζλήκ, ἰτ. غافل او. γαφὶλ ὀλ. اهمال-تكاسل ا. قيد ايتمامك κάϊδ ἴτμεμεκ, ἰχμὰλ-τεκιασοὺλ ἰτ.

'Αμέριστος, ον, غير مقسوم γάϊρι μακσούμ. § —ως (ἐπρ.) بلا تقسيم πίλα τακσίμ, مشتركا μουστέρεκεν.

'Αμερόληπτος, ον, بى طرف πὶ ταράφ, بى غرض πὶ γαρέζ, محق μουχήκκ, مستقيم μουστεκίμ. § —ήπτως (ἐπρ.) بى طرفانه πὶ ταραφανέ, حقانيتجه χακκανιγέτδζε.

'Αμεροληψία, ἡ بى طرافلق πὶ ταραφλήκ, بى طرفدارى πὶ τερεφδαρί.

"Αμεσος, ον, واسطه‌سز βασητασήζ, بلا واسطه πίλα βασητά, بالذات πιζ ζάτ. § —ως (ἐπρ.) درحال δὲρ χάλ, درعقب δὲρ ἀκάπ, آنيده ἄνιδε. بلا توافف πίλα τεβακούφ, بلا تأخير πίλα τεεχήρ, شمدى σίμδι, همان γέμαν. § بلا واسطه πίλα βασητά. § تعقيبا τακήπεν, متعاقبا μουτεάκηπεν. «ἔρχομαι— شمدى كليورم σίμδι γκελίγιορουμ. «τώρα— شمدى σίμδι, همان شمدى χέμαν σίμδι. «—μετὰ τοῦτο بونى متعاقبا πουνὶ μουτεάκηπεν.

'Αμετάβατος, ον, غير منقول γάϊρι μενκούλ. § (Γρμ.) لازم λαζίμ, غير متعدى γάϊρι μουτεαδδί. «ῥῆμα —ον فعل متعدى φί'λι μουτεαδδί.

'Αμεταβλησία, ἡ عدم تبدل ἀδέμι τεπεδδούλ, عدم تغير ἀδέμι τεγαγ-γιούρ.

'Αμετάβλητος, ον, دكيشمز δεγισμέζ, نا متغير νὰ μουτεγαγ-γίρ, غير متبدل γάϊρι μουτεπεδδίλ. § (οὐσ.) τὸ—ον غيرمتغير γάϊρι μουτεγαγ-γίρ.

'Αμετάδοτος, ον, ايكمز سريت τεραγὲτ ἰτμέζ, غير سارى γάϊρι σαρί.

'Αμετάθετος, ον, تبديل اولماز τεπδὶλ ὀλμάζ. عزل اولماز ἄζλ ὀλμάζ. « τὸ—ον τῶν δικαστῶν حكاملك عزل اولنامق قاعده‌سى χουκιαμὶν ἄζλ οὐλούνμαμακ καΐδεσί.

'Αμετακίνητος, ον, غير متحرك γάϊρι μουτεχαρρίκ, ثابت σαπίτ.

'Αμετάκλητος, ον, ارجاع-فسخ اولنماز ἰρδζά'-φὲσχ ὀλουνμάζ.

'Αμεταμέλητος, ον, پشيمان اولماز, πεσιμὰν ὀλμάζ, غير متندم γάϊρι μουτενεδδίμ.

'Αμετανόητος, ον, ('Εκκλ.) توبه‌سز τόπεσίζ, غير تائب γάϊρι ταΐπ.

'Αμετάπειστος, ον, قانماز καν-μάζ, معند μουαννίδ.

'Αμετάπταιστος, ον, خطاسز χατασίζ.

'Αμεταστρεπτεί, ('Επρ.) كرى دونمكسزين γκερὶ δόνμεκσιζιν, اعاده اولنمقسزين ἰαδὲ ὀλούνμακ-σιζίν.

'Αμετάτρεπτος, ον, دكيشمز δεγισμέζ, غير متغير γάϊρι μουτεγαγ-γίρ. « ἡ ἀπόφασίς μου εἶναι — نيتم تغيردن بريدر νιγετὶμ τεγαγ-γιουρδὲν περίδιρ.

'Αμετάφραστο;, ον, ترجمه اولنامش يا اولنماز τερδζουμὲ ὀλούνμαμης γιὰ ὀλουνμάζ, غير مترجم γάϊρι μουτερδζέμ.

'Αμεταχείριστος, ον, قوللانلماز κολλανηλμάζ, قوللانلماش κολλανήλμαμης, غيرمستعمل γάϊρι μουστεαμέλ.

'Αμέτοχος, ον, حصه‌مند اولميان χησσεμὲνδ ὅλμαγιαν. § ذى مدخل اولميان ζὴ μεδχὰλ ὅλμαγιαν, علاقه‌سى اولميان ἀλιακασὴ ὅλμαγιαν.

'Αμέτρητος, ον, صايلماز σαϊλ-μάζ, نا معدود νά μα'δούδ, لا يعد λὰ-γιουάδδ, بى شمار πὶ σουμάρ, بى حد χάδδ, كثير κεσίρ. «ἔχει —α χρήματα

نقود كثيرهسى واردر νουκούδι κεσιρεσὶ βάρδιρ. [πὸς πογάζ.

'Αμετροεπής, ές, بوش بوغاز

Ἄμετρος, ον, حد اعتدالى تجاوزايدن χάδδι ἰτιδαλὶ τεδζαβοὺζ ἰδέν, مفرط μουφρίτ. § (Πσ.) غير موزون γάϊρι μεβζούν.

'Αμήν, ('Επρ.) امين ἀμίν. «*εἰς κάθε εὐχὴν δὲν λέγεται* — (πρμ. τουρκ.) هر دعايه امين ديڭز χὲρ δοαγῖὰ ἀμὶν δενμέζ.

'Αμηνολόγητος, ον, تاريخسز ταριχσίζ, غير مورخ γάϊρι μουβερρέχ.

'Αμηνόρροια, ἡ خيض طوتوقلغى χαΐζ τουτουκλουγού, عدم طمث ἀδέμι τέμς.

'Αμητός, ὁ (Γργ.) حصاد χασάδ, محصودات μαχσουδάτ. § محصولات μαχσουλάτ. [δεσίζ.

'Αμήτωρ, ὁ والدهسز βαλι-

'Αμηχανία, ἡ صيقيندى σηκηνδή, چارهسزلك τσαρεσιζλίκ, اضطراب ἰζτιράπ. § ضرورت ζαρουρέτ, مضايقه μουζαϊκά, غائله γαϊλέ. «*φέρω τινὰ εἰς* —*ν* دوشورمك اضطرابه ἰζτιραπὰ δουσουρμέκ, صيقيشديرمق σηκησδηρμάκ. «*εὑρίσκομαι εἰς* —*αν* بيوك غائلهده بولنمق πόυγιοὺκ γαϊλεδὲ πουλουνμάκ.

'Αμήχανος, ον, صيقينديلى σηκηνδηλή, چارهسز τσαρεσίζ, بى چاره πὶ τσαρέ, مضطرب μουζτερρίπ. «*τῷ ἀμηχάνῳ μόνη θεραπεία ἐστὶν ἡ εὐχαριστία* (Γνμ.) نا چاره تشكردر چاره νὰ τσαρὲ τεσεκκιούρδουρ τσαρέ.

'Αμηχαν(έω)ῶ, اضطرابده بولنمق ἰζτιραπδὰ πουλουνμάκ, مشكلات ايچنده بولنمق μουσκιλὰτ ἰτσινδὲ πουλουνμάκ, شاشيرمق σασηρμάκ, تلاش ا. τελὰς ἰτ. مضطرب او. μουζτερρίπ ὀλ.

'Αμίαντος, ον, لكهسز λεκεσίζ, پاك πάκι. § ὁ — ('Ορκτ.) يانماز طاشى γιανμὰζ τασή, پاموق طاشى παμοὺκ τασή. [φὰρ παληγή.

'Αμίας, ὁ (Ζλγ.) فوقار باليغى γου-

'Αμιγής, ές, καὶ **Ἄμικτος, ον,** قاريشيق اولميان καρησὴκ ὄλμαγιαν غير مخلوط γάϊρι μαχλούτ, صافى σαφή, پاك πάκι, خالص χαλίς. «*οὐδὲν ἀγαθὸν κακότητος ἄμικτον* (πρμ.) فنالقسز ايلك يوقدر φεναλικ-σὶζ ἐγιλὶκ γιόκδουρ.

Ἄμιλλα, ἡ ياريش γιαρίς, استباق ἰστιπάκ. § رقابت ρεκαπέτ.

'Αμιλλ(άο)ῶμαι, ياريشمق γιαρησμάκ, رقابت ا. ρεκαπὲτ ἰτ.

'Αμίμητος, ον, تقليدى غير قابل τακληδὴ γάϊρι καπίλ, غير مقتدى γάϊρι μουκτεδά. § اعلا ἀλιά, احسن ἀχσέν.

Ἄμιππος, ον, ايدك آتى γεδὲκ ἀτί.

'Αμισθί, ('Επρ.) اجرتسز ουδζρετ-σίζ, مجانا μεδζδζάνεν, باد هوا πάδι χαβά. § فخرى اولهرق φαχρὶ ὀλαράκ. «*ὑπηρετεῖ* — فخرى اولهرق خدمت ايديور φαχρὶ ὀλαρὰκ χηδμὲτ ἰδίγιορ.

Ἄμισθος, ον, اجرتسز οὐδζρετσίζ, مجانى μεδζδζανί, فخرى φαχρί,

معاشـر μααάσίζ. « —πάρεδρος δικαστηρίου محكمه‌نك فخرى اعضاسى پر πὶρ μεχκεμένὶν φαχρὶ ἀζασή. « — ὑπάλληλος مأمور فخرى μεεμούρι φαχρί.

Ἀμίσθωτος, ον, ايجار اولنماز ἰδζὰρ όλουνμάζ, كرايه ويرلمامش κιραγιὰ βιρίλμεμις, غير مأجور γάϊρι μεεδζούρ.

Ἄμισχος,ον, (Βτ.) عديم الذنب ἀδήμ-οὐζ-ζενέπ.

Ἄμμιον, τὸ سلكن σουλουγέν.

Ἀμμίτης, ὁ καὶ **—ῖτις,** ὁ (Ὀρκτ.) قوم طاشى κοὺμ τασή, قوملى باليق κουμλοὺ παλδζήκ.

Ἀμμοδοχεῖον, τὸ ريك حقه‌سى ρὶκ χοκκασή, ريكدان ρικδάν, مرمله μερμελέ.

Ἀμμοκονία, ἡ قوملى كيرج κουμλοὺ κιρέδζ, حرج χάρδζ.

Ἀμμόλιθος, ὁ (Ὀρκτ.) اوت طاشى ὂτ τασή.

Ἀμμόνι, τὸ اورش ὄρς.

Ἄμμος, ὁ قوم κούμ, رمل ρέμλ, ريك ρίκ.

Ἀμμόχρυσος, ὁ قوم التونى κοὺμ ἀλτουνού, يالدز طاشى γιαλδήζ τασή.

Ἀμμουδιά, ἡ قوملق κουμλούκ, رمله ρεμλέ. [κοὺμ ὀτού.

Ἀμμοφύτης, ὁ (Βτ.) قوم اوتى

Ἀμμώδης, ες, قومسال κουμσάλ, مرمله μερμελέ. « — χώρα قومسال مملكت κουμσὰλ μεμλεκέτ. «γῆ — قومسال طوپراق κουμσὰλ τοπράκ.

Ἀμμωνιακόν, τὸ (Ὀρκτ.) نشادر νισαδίρ, آمونياق ἀμονιγιάκ.

Ἀμμωνιακός, ή, όν, آمونياقى ἀμονιγιακή, نشادرلى νισαδιρλί. « —όν ἅλας نشادر طوزى νισαδὶρ τουζού. « — ἀέριον نشادر روحى νισαδὶρ ρουχί, آمونياق مايع ἀμονιγιὰκ μαή.

Ἀμνάς, ἡ (Ζλγ.) ديشى قوزى διςὶ κουζού.

Ἀμνημόνευτος, ον, ذكر اولنمامش - اولنماز ζὶκρ ὀλούνμαμης-ὀλουνμάζ. ‖ (μτφ.) قديم καδήμ. « ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων ازمنۀ قديمه‌دن برو ἐζμινέϊ καδημεδὲν πεορύ.

Ἀμνημοσύνη, ἡ نسيان νισγιάν.

Ἀμνήμων, ὁ نسى νισή.

Ἀμνημον(έω)ῶ, اونوتمق ὀνουτμάκ, نسيان ا... νισγιὰν ἰτ... فراموش ا... φεραμοὺς ἰτ.

Ἀμνησικακία, ἡ غرضكارسزلق γαρεζκιαρσηζλήκ, عدم حقد ἀδέμι χάκδ.

Ἀμνησίκακος, ον, غرض-كين طوتميان γαρὲζ-κὶν τούτμαγιαν, نه حقود νὰ χακούδ, يا كينه‌ور يا كين‌كذار اولميان κινεβὲρ γιὰ κιν-γκιουζὰρ ὄλμαγιαν.

Ἀμνησικακ(έω)ῶ, غرض-كين طوتمامق γαρὲζ-κὶν τούτμαμακ, حقود و كينه‌ور و كين كذار اولمامق χακοὺδ βὲ κινεβὲρ βὲ κιν-γκιουζὰρ ὄλμαμακ.

Ἀμνήστευτος, ον, نشانلى اولميان νισανλὴ ὄλμαγιαν, نامزد اولميان ναμζὲδ ὄλμαγιαν.

'Αμνηστεία, ἡ عفو ἄφβ. «γενικὴ — عفو عمومی ἄφβι οὐμουμί.

'Αμνηστεύω, عفو ا. ἄφβ ἰτ. علان عفو ا. ἰλ᾽ζάνι ἄφβ ἰτ.

"Αμνιον, τὸ (I) آمنيوس ἄμνιους, رهل ρέχλ. [σιλάνι ρέχλ.

'Αμνιόρροια, ἡ (I) سيلان رهل

'Αμνός, ὁ (Ζλγ.) قوزی κουζή, حمل χάμελ.

'Αμοιβαδόν, ('Επρ.) بر برینی متعاقبا πὶρ πιρινὶ μουτεάκηπεν.

'Αμοιβαῖος, α, ον, مقابل μουκαπίλ, متقابل μουτεκαπίλ, متعاقب μουτεακήπ, مشارك μουσαρίκ. § مساوی μουσαβή. «αἰσθήματα —α احساس متقابله ἰχσάσι μουτεκαπιλέ. «—ον σέβας احترامات متقابله ἰχτιραμάτι μουτεκαπιλέ. «διῃρημένος εἰς δύο —α μέρη ایکی مساوی قسمه منقسم ἰκὶμουσαβὴ κησμὲ μουνκασήμ. «—αίως (ἐπρ.) مقابله بالمثل مقابله bil μουκαπελέ, πὶλ μουκαπελέϊ πὶλ μὶσλ ὀλαράκ. اولرق

'Αμοιβαιότης, ἡ مقابلهٔ بالمثل μουκαπιλέϊ πὶλ μίσλ.

'Αμοιβή, ἡ مكافات μουκ᾽ζαφάτ, اجرت οὐδζρέτ. «δικαία — مكافات لايقه μουκ᾽ζαφάτι λαϊκά. «πρὸς ἀμοιβὴν τοῦ κόπου του زحمتنه مكافاتاً ζαχμετνὲ μουκ᾽ζάφατεν.

'Αμοίραστος, ον, تقسيم اولنمامش τακσὶμ ὀλούνμαμης, غير منقسم γάϊρι μουνκασέμ.

"Αμοιρος, ον, محروم μαχρούμ. § قسمتسز κησμετ-σήζ, بيچاره πὶτσαρέ.

« —παιδείας علمدن محروم ἰλιμδὲν μαχρούμ.

'Αμοιρ(έω)ῶ, محروم قالق μαχροὺμ καλμάκ, معدوم اولـ μα᾽δοὺμ ὀλ. اولمامق ὄλμαμακ. «—χρημάτων پاره سی اولمامق παρασὴ ὄλμαμακ.

'Αμόλυντος, ον, لكه سز λεκεσίζ, پاك πάκ᾽ζ, عفيف ἀφήφ.

'Αμορφία, ἡ شكلسزلك σεκιλσιζλίκ, عريت الشكل ἀριὲτ-οὐσ-σέκλ.

"Αμορφος, ον, شكلسز σεκιλσίζ, بيچيمسز πιτσιμσίζ, عری الشكل ἀρὶ-οὐσ-σέκλ, چركين τσιρκίν.

'Αμόρφωτος, ον, غير متشكل γάϊρι μουτεσεκκίλ. § (ἠθ.) تربيه سز τερπιγεσίζ.

'Αμουσία, ἡ علم وپرورسزلك ἰλιμπερβερσιζλίκ, جهالت δζεχαλέτ.

"Αμουσος, ον, علم پرور اولميان ἰλιμπερβὲρ ὄλμαγ᾽ζαν, بی بهره πὶ πεχρέ, جاهل δζαχίλ.

'Αμόχθητος, ον, καὶ **"Αμοχθος, ον,** زحمتسز ζαχμετ-σίζ.

'Αμοχθί, καὶ **'Αμόχθως,** (ἐπρ.) زحمتسزجه ζαχμετ-σίζδζε, قولای κολάϊ.

'Αμπελικός, ή, όν, كرمی κερμί.

'Αμπελίς, ἡ (Ζλγ.) انجير قوشی ἰνδζὶρ κουσού.

"Αμπελος, ἡ (ὁ τόπος) باغ πάγ. § (τὸ δένδρον) اصمه ἀσμά, كرم κέρμ. πλ. كروم κ᾽ζουρούμ.

'Αμπελουργία, ἡ باغجيلق παγδζηλήκ.

'Αμπελουργός, ὁ باغجی παγ-δζή, كرام κερράμ.

'Αμπελοφύλαξ, ὁ باغ بكجيسی πὰγ πεκδζισή, باغبان παγπάν.

'Αμπελοφυτεία, ἡ باغ غرسی πὰγ γαρσή, غرس كروم γάρσι κιου-ρούμ. [παγλήκ γέρ.

'Αμπελόφυτος, ὁ(τύπος) باغلق یر

'Αμπελών, ὁ باغ πάγ, كروی باغ κιουρουμὶ πάγ.

"Αμποτε, ('Επρ.) كاشكی κιάσκι.

"Αμπωτις, ἡ (Ντκ.) جزر δζέζρ.

"Αμυαλος,ον, عقلسز ἀκηλσήζ.

'Αμυγδαλέλαιον, τὸ بادم یاغی παδὲμ γιαγή.

'Αμυγδαλέος, καὶ **'Αμυγ-δάλινος, η, ον,** بادملی παδεμλή, لوزی λεβζί.

'Αμυγδαλῆ, ἡ (Βτ.) بادم آغاجی παδὲμ ἀγαδζή, شجر لوز σεδζίρι λέβζ. § (I) بادمجك παδεμδζίκ, لوزه λεβζέ.

'Αμυγδαλῖτις, ἡ (I) التهاب لوزتان ἰλτιχάπι λεβζτάν, بادمجكلك شيشمهسی παδεμδζικλερὶν σισμεσί.

'Αμύγδαλον, τὸ (Βτ.) بادم πα-δέμ, لوزه λεβζέ, لوز λέβζ.

'Αμυγδολόπηκτον, τὸ بادم طاتليسی παδὲμ τατλησή.

'Αμυγδαλοτόμον, τὸ (I) مخرج لوزه μαχζάϊ λεβζέ.

'Αμυγδαλωτός, ή, όν, بادملی παδεμλή, لوزی λεβζί.

'Αμυγμός, ὁ καὶ **"Αμυγμα,** τὸ طرميق τηρμήκ.

'Αμυδρός, ά, όν, قويو κου-γιού, پرداحسز περδαχσίζ, مظلم μουζ-λίμ, ظلماتی ζουλμανί. § اولنامامش حس χήσς όλουνάμαζ, كورونهمز γκιὸρου-νέμεζ. § ضعيف ζαΐφ. «—ἐλπὶς اميد واهی οὐμίδι βαχί. § —ῶς (ἐπρ.) ضعيفانه ζαϊφανέ, آزاجق ἄζαδζηκ.

'Αμυελία, ἡ (I) معدوميت مخاع μα'δουμιγέτι νουχά'.

'Αμυελοτροφία, ἡ (I) ضمور مخاع ζαμούρι νουχά'.

'Αμύητος, ον, پر سره واقف اولميان πὶρ σιρρὲ βακὶφ ὄλμαγιαν, جاهل δζαχίλ.

"Αμυλον, τὸ نشاسته νισαστέ, نشا νισά.

'Αμυλώδης, ες, نشاستهلی νι-σαστελή, نشادار νισαδάρ.

"Αμυνα, ἡ دفع δέφ'. محافظه μου-χαφαζά. § (Πολ.) مدافعه μουταφά', تدافع τεδαφού'. [ἰστιχκιάμ.

'Αμυντήριον, τὸ (πολ.) استحكام

'Αμυντικός, ή, όν, تدافعی τε-δαφουή. «συμμαχία ἐπιθετικὴ καὶ —ή اتفاق تجاوزی و تدافعی ἰττιφάκι τεδζαβουζὴ βὲ τεδαφουή.

'Αμύντωρ, ὁ καὶ **'Αμυντής,** حامی χαμί, مدافع μουδαφή'.

'Αμύνω, دفع ا. δέφ' ἰτ. تبعيد ا. τεπι'δ ἰτ. § حمايهصيانت ا. χημαγέ-σηγιανὲτ ἰτ. § وقايهمحافظه ا. βακα-γιὰ-μουχαφαζὰ ἰτ. § (μσ,) تحافظ ا. τεχαφοὺζ ἰτ. تدافع ا. τεδαφοὺ ἰτ. § فدای جان ا. φεδάϊ δζὰν ἰτ.

'Αμύσσω, طيرملمق τηρμαλαμάκ, تخدیش ا. ταχδίς ἰτ. § (μσ.) طيرملانمق τηρμαλανμάκ, تخدش ا. τεχαδδούς ἰτ.

'Αμύσταξ, ὁ بيقسز πιγικσίζ, امرد ἐμρέδ.

'Αμυχή, ἡ چزيق يارهسی τσιζὶκ γιαρεσί, طيرق τηρήκ.

'Αμφήκης, ες, ذولفقار ζουλφικάρ. [γιεβμί.

'Αμφημερινός, ή, όν, يومی

'Αμφί, ('Επρ.) Ἴδε Περί. «— τοὺς πεντακισχιλίους. تقريبا بش بيك نفر τακρίπεν πὲς πὶν νεφέρ. § (ἐν συνδέσει) هرطرفدن χὲρ ταραφδάν, بستون πίσπιτουν, تماما τεμάμεν, كاملا κιάμιλεν.

'Αμφιάρθρωσις, ἡ (I) مفصل ارتفاعی μεφσίλι ἰρτιφαΐ, مضاعف μουζαάφ.

'Αμφιβάλλω, شك و شبهه ا. σέκκι οὺ σουπχὲ ἰτ. تشكك-توهم-تردد ا. τεσεκκιοὺκ-τεβεχχοὺμ-τερεδδοὺδ ἰτ. [μααοέϊν.

'Αμφίβιος, ον, ذولطرفين ζουλ-

'Αμφιβληστροειδής, ές,(I) شبكی σεπεκί. «ὁ—χιτὼν τοῦ ὀφθαλμοῦ طبقه شبكيه ταπακάϊ σεπεκιγέ.

'Αμφιβληστροειδῖτις, ὁ (I) التهاب شبكيه ἰλτιχάπι σεπεκιγέ.

'Αμφίβληστρον, τὸ (Ντκ.) باليق آغی παλὴκ ἀγή.

'Αμφιβολία,ἡ شك σέκκι, شبهه σουπχέ, اشتباه ἰστιπάχ, تردد τερεδδούδ, توهم τεβεχχούμ, ريب ρέϊπ, ارتياب ἰρτιγιάπ.«εὑρίσκομαι εἰς—αν شبهه‌ده‌يم σουπχεδὲ ὀλ. شبهه ا. σουπχὲ ἰτ. «ἀφίνω εἰς —αν شبهه‌ده براقمق σουπχεδὲ πρακμάκ. «οὐδεμία ὑπάρχει— اصلا شك و شبهه يوقدر ἄσλα σέκκι οὺ σουπχὲ γιόκδουρ «τοῦτο εἶναι ἐκτὸς πάσης — ας بو شك و شبهه‌دن وارسته‌در ποὺ σέκκι οὺ σουπχεδὲν βαρεστέδιρ.

'Αμφιβολογία, ἡ ابهام ἰπχάμ, تعريض τα'ρίζ.

'Αμφίβολος,ον, شبهه‌لی σουπχελή, مشبوه μεσπούχ, مشتبه μουστεπίχ, مشكوك μεσκιούκ, متردد μουτερεδδίδ, مذبذب μουζεπζέπ, مبهم μουπχέμ.

'Αμφιγενής, ές, مولد الطرفين μουβελλὶδ-οὺτ-ταραφέϊν.

'Αμφιγνώμων, ὁ ايكی افكارده بولنان ἰκὶ ἐφκιαρδὰ πουλουνάν, متردد μουτερεδδίδ.

'Αμφιδέξιος, ον, يمين اليدين γεμὶν-οὺλ-γεδέϊν.

'Αμφιδοξ(έω)ῶ, تردد ا. τερεδδοὺδ ἰτ.

'Αμφιέννυμι, كيدرمك γκεϊδιρμέκ, تلبيس ا. τελπὶς ἰτ. § (μσ.) —νυμαι كيمك γκεϊμέκ, تلبس ا. τελεπποὺς ἰτ. اكتسا ا. ἰκτισὰ ἰτ.

'Αμφίεσις,ἡ تلبيس τελπίς, تلبس τελεππούς.

'Αμφιεστρίς, ἡ كيجه‌لك γκιδζελίκ, كيجه‌لك انتاری γκιδζελὶκ ἐνταρί.

'Αμφιετηρίς, ἡ عيد سنوى ἤδι σενεβί, دوريهٔ سنه σενέϊ δεβριγέ.

'Αμφιετής, ές, سنوى σενεβί.

'Αμφιθάλαμος, ὁ ديوانخانه δι-βανχανέ.

'Αμφιθαλής, ές, دائما بر ازهار اولان δάϊμα πούρ ἐζχὰρ ὀλάν. § (Νμκ.) لابوين λὶ ἐπεβέϊν. «— ἀδελφὸς انا بابا بر قرنداش ἀνὰ παπὰ πὶρ καρηνδάς, اخ لابوين ἔχχι λὶ ἐπεβέϊν. «— ἀδελφὴ انا بابا بر قيز قرنداش ἀνὰ παπὰ πὶρ κὴζ καρηνδάς, اخت لابوين οὔχτι λὶ ἐπεβέϊν.

'Αμφιθέατρον, τὸ قدمه قدمه اولان تياترو καδεμὲ καδεμὲ ὀλὰν τέγιατρο. [καπουλού.

'Αμφίθυρος, ον, ايكى قپولى ἰκὶ

'Αμφιλαφής, ές, ايكى طرفدن يا هر طرفدن مأخوذ ἰκὶ ταραφδὰν γιὰ χὲρ ταραφδὰν μεεχούζ. § (Σνκδ.) واسع βασί', بول πόλ. «*ὑπὸ τὴν ἀμφιλαφῆ σκιὰν τῆς Α.Μ. τοῦ Σουλτάνου* سايهٔ احسانوايهٔ حضرت پادشاهيده σαγέϊ ἰχσανβαγέϊ χαζρέτι παδηϊσαχηδέ.

'Αμφιλογία, ἡ ابهام ἰπχάμ.

'Αμφιλύκη, ἡ شفق σεφάκ.

"Αμφιον, τὸ لباس λιπὰς πλ. البسه ἐλπισέ.

'Αμφιρρεπής, ές, ايكى طرفه مائل اولان ἰκὶ ταραφὰ μαΐλ ὀλάν, متردد μουτερεδδίδ, غير ثابت γάϊρι σαπίτ.

'Αμφίσβαινα, ἡ Ζλγ.) ماشى الطرفين μασι-ούτ-ταραφέϊν.

'Αμφισβητήσιμος, ον, قابل اعتراض καπίλι ἰτιράζ, منازعه به μουναζαὰ πίχ, منازعه فيه μουναζαὰ φίχ, مشكوك μεσκιούκ.

'Αμφισβήτησις, ἡ معارضه μουαρεζά, منازعه μουναζαά, اختلاف ἰχτιλάφ. § اعتراض ἰτιράζ.

'Αμφισβητ(έω)ῶ, اعتراض ا. ἰτιρὰζ ἰτ. § منازعه - معارضه ا. μουναζαὰ -μουχρεζὰ ἰτ. «*ἀμφισβητεῖ τὴν πληρεξουσιότητά μου* وكالته اعتراض ايديور βεκιαλετιμὲ ἰτιρὰζ ἰδίγιορ. «— *τὰ κληρονομικὰ δικαιώματα τινὸς* فلانك حقوق ايرثيهسنه اعتراض ا. φιλανίν χουκούκι ἰρσιγεσινὲ ἰτιρὰζ ἰτ. «*τὸ ἀμφισβητούμενον* منازعه لى μουναζααλή, منازعه فيه μουναζαὰ φίχ, منازعه به μουναζαὰ πίχ.

'Αμφίσκιοι, οἱ (Γργ.) اهالیٔ بين المدارين ἐχαλίϊ πέϊν ούλ-μεδαρέϊν.

'Αμφίστομος, ον, ايكى طرف اغزلى ἰκὶ ταραφὴ ἀγηζλή.

'Αμφιταλαντεύομαι, ايكى طرفه صالاللنق ἰκὶ ταραφὰ σαλλανμάκ, تردد ا. τερεδδοὺδ ἰτ. او متردد μουτερεδδὶδ ὀλ.

'Αμφορεύς, ὁ ايكى قوللى دستى ἰκὶ κολλού δεστί. § مسكرات قابى μουσκιρὰτ καπί, شيشه σισέ, قاب κάπ.

'Αμφότεροι, αι, α, ايكيسده ἰκισίδε, طرفين ταραφέϊν.

'Αμφοτέρωθεν, ('Επρ.) ايكى طرافدن ἰκὶ ταραφδάν, طرفيندن ταραφεϊνδέν.

Ἄμφω, (Ἐπρ.) ایکیسی ἰκισί.

Ἀμώμητος,ον, غیر مذموم γάϊρι μεζμούμ. [κούλα.

Ἄμωμον, τὸ (Βτ.) قاقوله κα-

Ἄμωμος, ον, ذمایدن منزه ζεμαϊμδὲν μουνεζζέχ, قصورسز κουσουρσούζ, غیر مذموم γάϊρι μεζμούμ.

Ἄν, (Σνδ.) اگر ἔγερ, ایسه ἰσέ (ἐν τέλει ῥημάτων). «—*ἦνε δυνατὸν* ممکن ایسه μουμκὶν ἰσέ. «—*δυνηθῇ νὰ ἔλθῃ* گله بیلیر ایسه γκελὲ πιλίρ ἰσέ, گله بیلدیکی حالده γκελὲ πιλδιγὶ χαλδέ. «*ὅ,τι καὶ*— هر نه χὲρ νέ. «*ὅ,τι καὶ — κάμῃ εἶνε ἀνωφελὲς* هر نه یاپسه نافله‌در χὲρ νὲ γιαπσὰ ναφιλέδιρ. «—*καὶ* هر نه قدر χὲρ νὲ καδάρ, اگرچه γκέρτσι, اگرچه ἐγκέρτσι. «—*καὶ ἦνε πτωχὸς*- هر نه قدر اگرچه χὲρ νὲ καδὰρ-γκέρτσι فقیردر φακήρδιρ, فقیر ایسه‌ده φακὴρ ἰσέδε.

Ἀνά, (Πρθ.) ار ἔρ, سر σέρ. «—*εἰς* پر πιρέρ. «—*ἓξ* التیسر ἀλτισέρ. ℥ (τόπ.) ده δέ. «—*τὰ ὄρη* طاغلرده δαγλαρδά. «—*χεῖρας* الده ἐλδέ. ℥ (χρον.) ده δέ, ظرفنده ζαρφινδά. «—*πᾶσαν ἡμέραν* هر گونده χὲρ γκιουνδέ, هر گون πεχὲρ γκιούν. ℥ (ἐν συνθέσει σημ.) ینه γίνε, تکرار τέκραρ, یکیدن γενιδέν. «*ἀνα-βλάστησις* اوست نبت تکراری νέπτι τεκραρή. ℥ اوست οὔστ, اوزرینه οὔζερινέ, یوقاری γιοκαρή. «*ἀνα-βαίνω* یوقاری چیقمق γιοκαρὴ τσηκμάκ. ℥ اشکاره ἀσικιαρέ, «*ἀνα-κηρύττω* اشکاره اعلان ا. ἀσικιαρὲ ἰλιὰν ἰτ. ℥ هر طرفدن χὲρ ταραφδάν. «*ἀνά-δέω* هر طرفدن باغلامق χὲρ ταραφδὰν παγλαμάκ. ℥ کری γκερή. «*ἀνα-χωρῶ* کری دوغمك γκερὴ δονμέκ.

Ἀναβαθμίς, ἡ باصماق πασαμάκ, قدمه καδεμέ.

Ἀναβάθρα, ἡ καὶ **Ἀνάβαθρον,** τὸ نردبان νερδιπάν.

Ἀναβαίνω, یوقاری چیقمق γιοκαρὴ τσηκμάκ, چیقمق τσηκμάκ, عروج-صعود ا. οὐρούδζ-σουούδ ἰτ. ℥ (ἐπὶ ζώων, πλοίων) بنمك πινμέκ, راکب او. ρακὶπ ὀλ. ℥ (ἐπὶ ποσοῦ) بالغ او. παλὶγ ὀλ. «—*εἰς τὸν θρόνον* تخته جلوس ا. ταχτὰ δζουλοὺς ἰτ. «—*εἰς ἵππον* آته بنمك ἀτὰ πινμέκ, آته راکب او. ἀτὰ ρακὶπ ὀλ. «—*τὴν κλίμακα* نردبانی عروج ا. νερδιπανὶ οὐροὺδζ ἰτ. «—*ἐπὶ τὸ βῆμα* کرسی‌یه چیقمق κιουρσιγὲ τσηκμάκ. «—*εἰς τὸ ὄρος* طاغه چیقمق δαγὰ τσηκμάκ, صعود جبل ا. σουούδι δζεπὲλ ἰτ. «*τὸ ποσὸν ἀναβαίνει εἰς 1000 γρόσια* مبلغ بیك غروشه بالغ اولور μεπλὰγ πὶν γουρουσὰ παλὶγ ὀλούρ.

Ἀναβάλλω, اوزرینه قومق οὐζερινὲ κομάκ. ℥ (κυρίως)-امهال-تعویق-تعلیق-تأخیر ا. ἰμχὰλ-τα'βὶκ-τα'λὶκ-τεεχὶρ ἰτ. «—*τὴν ὑπόθεσιν* مصلحتی تعویق ا. μασλαχατὶ τα'βὶκ ἰτ. «—*τὴν δίκην*. محاکه‌یی وقت آخره تعلیق ا. μουχακεμεῒ βάκτι ἀχηρὲ τα'λὶκ ἰτ. «— *τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως*

اجرای اعلای تأخیر ا. ἰδζράΐ ἰλ̤αμὶ τεεχὶρ ἰτ. «— τὴν πληρωμὴν تأخیر تأدیه ا. τεεχίρι τεεδιγὲ ἰτ. «ὁ Θεὸς *ἀναβάλλει μέν, ἀλλὰ δὲν λησμονεῖ* (πρμ.) الله امهال ایدر اهمال ایتز ἀλλὰχ ἰμχὰλ ἰδὲρ ἰχμὰλ ἰτμέζ.

'Αναβαπτίζω, تکرار وافتیز ا. τεκρὰρ βαφτὶζ ἰτ.

'Αναβάπτισις, بتکرار وافتیز πε-τεκρὰρ βαφτίζ.

'Αναβαπτιστής, ὁ بتکرار وافتیز مذهبنده بولنان πε-τεκρὰρ βαφτὶζ μεζ-χεπινδὲ πουλουνάν.

'Ανάβασις, ἡ چیقمه τσηκμά, عروج οὑρούδζ, صعود σουούδ. ‖ (ἐπὶ πλοίων, ἵππων) سوار σουβάρ, رکوب ρόυκ̤ούπ. ‖ (ἐπὶ ποταμῶν) ارتفاع ἰρτιφά'.

'Αναβάτης, ὁ راکب ρακίπ, سواری σουβαρή.

'Αναβιβάζω, یوقاری چیقارمق γ̤ιοκαρὴ τσηκαρμάκ, اصعاد ا. ἰσά'δ ἰτ. ‖ ترفیع ا. τερφὶ' ἰτ. ‖ (ἐπὶ ποσοῦ) ابلاغ ا. ἰπλὰγ ἰτ.

'Αναβίβασις, ἡ اصعاد ἰσά'δ.

'Αναβι(όω)ῶ, یکیدن دیرلمك γενιδὲν διριλμέκ.

'Αναβίωσις, ἡ بتکرار احیا πε-τεκρὰρ ἰχγ̤ιά.

'Αναβλαστάνω, یکیدن سورمك-بتمك γενιδὲν σουρμὲκ-πιτμέκ.

'Αναβλάστησις, ἡ نبت تکراری νέπτι τεκραρί.

'Αναβλέπω, یوقاری باقمق γ̤ιοκαρὴ πακμάκ. ‖ یکیدن کورمك γενιδὲν γκ̤ιὸρμέκ. « *καὶ ἀνέβλεψαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ* (Γρφ.) کوزلری آچیلدی γκ̤ιοζλερὴ ἀτσηλδή.

'Ανάβλεψις, ἡ یوقاری باقه γ̤ιο-καρὴ πακμά. ‖ کوزی آچیله γκ̤ιοζοὺ ἀτσηλμά.

'Αναβλητικός, ή, όν, تأخیری مستلزم τεεχιρὶ μουστελζέμ. «*ἔνστασις*— ἡ (Νμ.) دعوانك تأخیرینی بادی اعتراض δαβανὴν τεεχιρινὶ παδὴ ἰτιράζ.

'Αναβλύζω, فیشقیرمق φησκηρ-μάκ, نابع او. ναπὶ ὀλ. فوران و انفجار ا. φεβρὰν βὲ ἰνφιδζὰρ ἰτ.

'Αναβόησις, ἡ فریاد تکراری φερ-γ̤άδι τεκραρή, فریاد φεργ̤άτ.

'Αναβολεύς, ὁ اوزنکی οὐζενγκί, رکاب ρικ̤άπ. ‖ (ἡ πέτρα) بینك طاشی πινὲκ τασή.

'Αναβολή, ἡ تأخیر τεεχίρ, تعلیق τα'λίκ, تعلق τεαλλ̤ούκ, تعویق τα'-βίκ, تعوق τεαββούκ, تعلل τεαλλούλ. «*ἄνευ ἀναβολῆς* بلا تأخیر πίλα τεεχίρ. «— *τῆς ὑποθέσεως* تعویق مصلحت τα'-βίκι μασλαχάτ. « — *τῆς δίκης* محاکمك تأخیری μουχακεμενὶν τεεχιρί.

'Αναβο(άω)ῶ, شدیداً فریاد ا. σεδίδεν φεργ̤ὰτ ἰτ.

'Αναβράζω, ('Αμτ.) قایناملق καΐ-ναμάκ, خشلامق χασλανμάκ, فوران ا. φεβρὰν ἰτ. ‖ (μτβτ.) قایناديرمق καΐ-ναδηρμάκ, خشلاندیرمق χασλανδηρ-μάκ. فوران ایتدیرمك φεβρὰν ἰτδιρμέκ.

'Αναβρασμός, ὁ قاينامه καϊναμά, قاينايش καϊναΐς, جيشان δζισάν, فوران φεβράν. § (μτφ.) غليان γαλεγιάν, جوش وخروش δζοὺς οὐ χουρούς, هيجان χεγεδζάν.

'Αναβροχή, ياغمورسزلق γιαγμουρσουζλούκ.

'Αναβροχισμός, ὁ (Χργ.) تقويم اهداب τακβίμι ἐχτάπ.

'Ανάβρυσις, ἡ فوران φεβράν.

'Αναβρυτήριον, τὸ شاذروان σανδηρβάν.

'Αναβρυτικός, ή, όν, نابع ναπί'. «ὕδωρ—όν» پيكار صويي πηνὰρ σουγιού, ماء نابع μάϊ ναπί'.

'Αναβρυχ(άω)ῶμαι, حاولامق χαβλαμάκ.

'Αναβρύω, نابع او. ναπί' ὀλ. § فوران و انفجار ا. فيسقيرمق φισκιρμάκ, φεβρὰν βὲ ἰνφιδζὰρ ἰτ.

'Ανάβρωσις, ἡ اشنمه ἰσινμέ, اتكال ἰτικιάλ, اكله ἰκιαλέ.

'Αναγαλλίς, ἡ (Βτ.) اناغاليس ἀναγαλίς, مرجانه μεριδζάνα.

'Αναγγελία, ἡ خبر χαπέρ, حوادث χαβαδίς.

'Αναγγέλλω, بيلديرمك πιλδιρμέκ, معلومات-خبر ويرمك μα'λιουμὰτ-χαπὲρ βιρμέκ, اخبار ا. ἰχπὰρ ἰτ. § نشر و اعلان ا. νέσρ οὐ ἰλιὰν ἰτ. «ἀνηγγέλθη διὰ τῶν ἐφημερίδων» غزته لرايله اعلان اولندی γαζέταλαρ ἰλὲ ἰλιὰν ὀλουνδού, غزته لرده نشر اولندی γαζέταρλαρδα νέσρ ὀλουνδού.

'Αναγέλασμα, τὸ كولمه γκιουλμέ, ذوقلنمه ζεβκλενμέ.

'Αναγελ(άω)ῶ, كولمك γκιουλμέκ. § ذوقلنمك ζεβκλενμέκ.

'Αναγέννησις, ἡ يكيدن طوغمه γενιδὲν δογμά, تجدد حيات τεδζεδδούδι χαγιάτ, احيا ἰχγιά, تجدد τεδζεδδούτ. «ἡ—τῶν γραμμάτων» علوم و فنون احياسی οὐλιοὺμ βὲ φουνοὺν ἰχγιασή.

'Αναγενν(άω)ῶ, يكيدن طوغمق γενιδὲν δογμάκ, تجديد حيات ا. τεδζδίδι χαγιὰτ ἰτ. احيا ا. ἰχγιὰ ἰτ. § (πθ.) احيا اولمق ἰχγιὰ ὀλουνμάκ.

'Αναγινώσκω, اوقومق ὀκουμάκ, مطالعه - تلاوت - قرائت ا. μουταλαὰ-τελαβὲτ-κηρὰ'τ ἰτ. «τὸ γράψιμον τοῦτο εἶναι ἀδύνατον ν' ἀναγνωσθῇ» بو يازينك اوقونمسی ممکن دكلدر πού γιαζηνὴνόκουνμασὴ μουμκὴν δεγίλδιρ. «ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικὰ καὶ ὑπεγράφησαν προσηκόντως» ضبطنامه قرائت اولندقدن اصولاً امضا اولندی ζαπτναμὲ κηρὰ'τ ὀλουνδουκδὰ οὐσούλεν ἰμζὰ ὀλουνδού.

'Αναγκάζω, زورلامق ζορλαμάκ, جبر - اجبار ا. δζὲπρ-ἰδζπὰρ ἰτ. صيقيشديرمك σηκησδηρμάκ, تضييق ا. ταζγὶκ ἰτ. § الحاح - ابرام ا. ἰλχάχ-ἰπρὰμ ἰτ. § (μσ.)—ομαι مجبور او. μεδζποὺρ ὀλ. مضطر او. μινν-ετδὰρ ὀλ. مجبوریت - منت آلتنه كيرمك μεδζπουριγὲτ-μιννὲτ ἄλτινα γκιρμέκ. «ἠναγκάσθη νὰ σιωπήσῃ

اولدى مجبور ايتمكه سكوت σουκιοὺτ ἰτμεγὲ μεδζποὺρ ὀλδού.

'Αναγκαῖος, α, ον, لازملى λαζημλή, اقتضالى ἰκτιζαλή, لازم λαζήμ, لابد λὰ πούδδ, مستلزم μουστελζέμ, واجب βαδζίπ, مقتضى μουκτεζά, بايسته παϊστέ, مجبورى μεδζπουρή. «*ἀποδείξεις—αι* بينات لازمه πεϊνάτι λαζιμέ. «*—ον ἐστὶ* واجبدر βαδζίπδιρ. لازمدر λαζίμδιρ مقتضيدر μουκτεζάδιρ. § (συγκρ. καὶ ὑπρθ.) *ἀναγκαιότερος, —τατος* الزم ἐλζέμ, اوجب ἐβδζέπ. § (πλ.) *τὰ ἀναγκαῖα* (τὰ χρειώδη) لوازمات λεβαζιμάτ, حوائج ضروريه χαβαΐδζι ζαρουριγέ. «*τὰ καθ' ἡμέραν ἀναγκαῖα* احتياجات يوميه ἰχτιγιαδζάτι γεβμιγέ. § (οὐσ.) *τὸ —ον* لزوم λουζούμ, وجوب βουδζούπ, واجبيت βαδζιπιγέτ, اقتضا ἰκτιζά, ضرورت ζαρουρέτ. § *τὸ —ον* (κν.) ἴδε 'Απόπατος. § *—αίως* (ἐπρ.) حسب الاقتضا χάσπ-ἐλ-ἰκτιζά, لاجرم λὰ-δζερέμ, حسب الايجاب χάσπ-ἐλ-ἰδζάπ, بالضروره πὶζ-ζαρουρέ, حسب اللزوم χάσπ-ἐλ-λουζούμ, حسب الاحتياج χάσπ-ἐλ-ἰχτιγιάδζ, مجبورا μεδζπούρεν.

'Αναγκαστικός, ή, όν, زورلى ζορλού, جبرى δζεπρί, مجبورى μεδζπουρή. «*—ἡ κυκλοφορία* تداول مجبورى τεδαβούλι μεδζπουρή. § *—ῶς* (ἐπρ.) زور ايله ζὸρ ἰλέ, بالجبر πὶλ-δζέπρ, جبرا δζέπρεν, مجبورى اولهرق μεδζπουρὴ ὀλαράκ.

'Ανάγκη, ἡ لزوم λουζούμ, وجوب βουδζούπ, اقتضا ἰκτιζά, ايجاب ἰδζάπ. § حاجت χαδζέτ, احتياج ἰχτιγιάδζ, ضرورت ζαρουρέτ, مضايقه μουζαϊκά, فقر φάκρ. § جبر δζέπρ, زور ζόρ. « *— ἀπόλυτος* وجوب مطلق βουδζούπι μουτλάκ. «*— ἀναπόφευκτος* وجوب لابد βουδζούπι λαπούδδ. «*ἄνθρωπος τῆς —ης* محتاج بر آدم μουχτὰδζ πὶρ ἀδάμ, حاجتمند χαδζετμένδ. «*τίς ἡ —;* نه حاجت νὲ χαδζέτ; «*εἶναι —* ايجابدر ἰδζάπδιρ, اقتضا ايدر ἰκτιζὰ ἰδέρ. لازم كلير λαζὶμ γκελίρ, «*ἐν ἀνάγκῃ* لزومى تقديرده λουζουμὶ τακδιρδέ, حين حاجتده χήνι χαδζετδέ. «*δὲν εἶναι —* حاجت دكلدر χαδζὲτ δεγίλδιρ. «*ἐξ ἀνάγκης ἢ κατ' ἀνάγκην* مجبورا μεδζπούρεν, حسب الاقتضا χάσπ-ἐλ-ἰκτιζά, بالضروره πὶζ-ζαρουρέ. «*εὑρίσκομαι εἰς —ας* مضايقه يه دوچار او. μουζαϊκαγιὰ δουτσὰρ ὀλ. «*εὑρίσκομαι εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ . . .* مجبورم μεδζπούρουμ.

'Ανάγλυπτος, ον, καὶ **'Ανάγλυφος, ον,** محكوك قازمه اولهرق καπαρμὰ ὀλαρὰκ μεχκιούκι.

'Ανάγλυφον, τὸ محدب μουχαδδέπ, مسنم μουσεννέμ.

'Αναγλύφω, قازمه ا. καπαρμὸ ἰτ. تسنيم-تحديب ا. τεσνὶμ-ταχδὶπ ἰτ. مسنم قيلق μουσεννὲμ κηλμάκ.

'Αναγνωρίζω, طانيمق τανημάκ تشخيص ا. τασχὴς ἰτ. § تصديق ا. τασδήκ. ἰτ. قبول ا. καποὺλ ἰτ. § اعتراف

اقرار ا i'τιράφ-ἰκράρ ἰτ. «—τὴν ὑπογραφὴν امضايى قبول و تصديق ا. ἰμ-ζαΐ καπούλ βὲ τασδὴκ ἰτ. «—τὸ χρέος دينى اقرار و اعتراف ا. δεϊνὶ ἰκράρ βὲ ἰτιράφ ἰτ. «τὸν ἀνεγνώρισε تشخيص ايلدى τασχὶς ἐϊλεδή. ‖ (μτχ.) ἀνεγνωρισμένος معترف μου'τερίφ, معلوم μα'λ̤ούμ, مشهود μεσχούδ, مسلم μουσελλέμ. «εἶναι ἀλήθεια—μένη بر حقيقت مشهوددر πὶρ χακηκάτι μεσ-χουδέδιρ.

'Αναγνώρισις, ἡ طانيمه τανη-μά, تشخيص τασχὴς. ‖ تصديق τασ-δὴκ, قبول καπούλ. ‖ اقرار ἰκράρ, اعتراف i'τιράφ.

'Ανάγνωσις, ἡ اوقومه ὀκουμά, قرائت κηραάτ, تلاوت τελαβέτ, مطالعه μουταλαά. «ἡ—μορφώνει τὸ πνεῦ-μα كتب مطالعه اصلاح عقل موجبدر μου-ταλαάϊ κ̤ούτπ ἰσλάχι ἀκηλὴ μου-δζίπδιρ.

'Ανάγνωσμα, τὸ مطالعات μου-ταλαάτ, مطالعه نامه μουταλαανα μέ.

'Αναγνωσματάριον, τὸ قرائت رساله‌سى κηραὰτ ρισαλεσί.

'Αναγνωστέος, α, ον, شايان قرائت-مطالعه σαγ̤άνι κηραὰτ-μου-ταλαά. [κηραατχανέ.

'Αναγνωστήριον, τὸ قرائتخانه

'Αναγνώστης, ὁ اوقويجى ὀκου-γ̤ουδζή, قارى καρή, πλ. قارين κα-ρίν, تالى ταλή.

'Αναγόρευσις, ἡ رسما اعلان ρέσμεν ἰλ̤άν, صورت علنيه‌ده نصب وتعيين σουρέτι ἀλινεγεδὲ νάσπ οὐ ταγ-γίν.

'Αναγορεύω, رسما اعلان ا. ρέσ-μεν ἰλ̤άν ἰτ. علنا نصب و تعيين ا. ἄλε-νεν νάσπ οὐ ταγ-γὶν ἰτ. «ἀνηγο-ρεύθη στρατηγὸς سرعسكر نصب و تعيين اولنمشدر σὲρ ἀσκὲρ νάσπ οὐ ταγ-γὶνόλουνμούσδουρ. «ἀνηγορεύθη δι-δάκτωρ τῆς νομικῆς حقوق طوقتورلغى حائز اولمشدر χουκοὺκ δοκτορλουγοὺ χαΐζ ὀλμούσδουρ.

'Αναγουλιάζω, معده-يورك بولانمق μιδὲ-γ̤ιουρὲκ πουλανμάκ.

'Ανάγραμμα, τὸ مقلوب غير مستوى μακλούπι γάϊρι μουστεβή, جناس با تحريف δζινάσι πὶτ-ταχρίφ.

'Αναγραμματίζω, تحريف ا. ταχρὶφ ἰτ.

'Αναγραμματισμός, ὁ تحريف ταχρίφ.

'Αναγραφή, ἡ قيد κάϊδ, تحرير ταχρήρ, تسجيل τεσδζίλ.

'Αναγράφω, قيد-تحرير ا. κάϊδ-ταχρὴρ ἰτ. تسجيل ا. τεσδζὶλ ἰτ. يازمق γ̤αζμάκ. «καθὰ ἀναγράφουσιν αἱ ἐφημερίδες غزته‌لرك يازدقلرينه كوره γα-ζέταλαριν γ̤αζδηκλαρηνὰ γκ̤ορέ.

'Ανάγυρις, ἡ καὶ **'Ανάγυ-ρος,** ὁ (Βτ.) قاطر قوروغى κατὴρ κουϊρουγού, خرنوب خنازير χαρνούπι χεναζίρ. «κινῶ τὸν ἀνάγυρον(πρμ.) بلا آرامق πελὰ ἀραμάκ.

'Ανάγω, يوقارى كيترمك-قالديرمق γ̤οκαρὴ γκιτιρμὲκ - καλδηρμάκ. ترفيع-رفع ا. τερφί-ρέφ' ἰτ. ‖ (Μσ.)

تعلق ا. τεαλλοὺκ ἰτ. § (Ντκ.) يلكن آچيق γελκὲν ἀτσμάκ.

'Αναγωγεύς, ὁ رافع ραφί.

'Αναγωγή, ἡ قالديرمه καλδηρμά, رفع ρέφ', ترفيع τερφί'. § (Μθμ.) اختصار ἰχτισάρ. § (Φλσ.) حالت وجد χαλέτι βέδζδ.

'Ανάγωγος, ον, تربيه‌سز τερπιγεσίζ, غير مربى γάϊρ: μουρεππά. § (οὐσ.) τὸ —ον تربيه‌سزلك τερπιγεσιζλίκ, عدم اطاعت ἀδέμι ἰτaάτ, سركشى σερκεσί.

'Αναδαμαλισμός, ὁ (Ι) تكرار آشلامه τεκρὰρ ἀσlαμά, تلقيح تكرارى τελκίχι τεκραρί.

'Αναδασμός, ὁ تقسيم τακσήμ.

'Αναδείκνυμι καὶ **'Αναδεικνύω,** كوسترمك γκιόστερμέκ, اظهار ا. ἰζχὰρ ἰτ. § نصب و تعيين ا. νάσπ οὐ ταγ-γὶν ἰτ. § (μτβ.) اولمق όλμάκ, ايتمك ἰτμέκ. «ἀνεδείχθη στρατηγὸς سر عسكر نصب اولنمشدر σὲρ ἀσκὲρ νάσπ όλουνμούσδουρ. «ἀνεδείχθη μέγας ἀνὴρ مشتهر بر آدم اولمشدر μουστεχὶρ πὶρ ἀδὰμ ὀλμούσδουρ.

'Ανάδειξις, ἡ اظهار ἰζχάρ. § نصب و تعيين νάσπ οὐ ταγ-γίν.

'Αναδενδράς, ἡ (Βτ.) عصماقه ἀσμά.

'Αναδέχομαι, اوزرينه آلمق οὐζερινὲ ἀλμάκ, تحمل ا. τεχαμμοὺλ ἰτ. احتمال ا. ἰχτιμὰλ ἰτ. § (μτφ.) درعهده ا. δὲρ οὐχδὲ ἰτ. التزام ا. ἰλτιζὰμ ἰτ. § ('Εκκλ.) وافتيز ايتدرمك βάφτιζ ἰτδιρμέκ. «ἀνεδέχθη νὰ πληρώσῃ ὅλα τὰ χρέη τοῦ δεῖνος فلانك بالجمله ديونانك تسويه‌سنى درعهده ايتمشدر φιλανὶν πὶλ δζούμλε δουγιουνατινὶν τεσβιγεσινὶ δὲρ οὐχδὲ ἰτμίσδιρ.

'Αναδίδω(μι), ويرمك βιρμέκ. § نشر ا. νέσρ ἰτ. «—όσμὴν نشر رايحه ا. νέσρι ραϊχὰ ἰτ.

'Αναδιοργανίζω, يكيدن تنظيم و تنسيق ا. γενιδὲν τανζὴμ βὲ τενσὶκ ἰτ. اجراى تنسيقات مكرره ا. ἰδζράϊ τενσικάτι μουκερρερὲ ἰτ.

'Αναδιοργάνωσις, ἡ يكيدن تنظيم و تنسيق γενιδὲν τανζὴμ βὲ τενσίκ, تنسيقات مكرره τενσικάτι μουκερρερέ. تنظيمات جديده τανζιμάτι δζεδιδέ.

'Αναδιπλασιάζω, ايكى قات ا. ἰκὶ κὰτ ἰτ. تضاعف ا. τεζαοὺφ ἰτ.

'Αναδιπλασιασμός, ὁ تضاعف τεζαούφ. § تكرر τεκερρούρ. § (γρμ.) تضاعف τεζαούφ.

'Αναδιφ(άω)ῶ, آراشديرمق ἀρασδηρμάκ, تحرى ا. τεχαρρὴ ἰτ.

'Αναδοχή, درعهده δὲρ οὐχδέ, التزام ἰλτιζάμ. § تعهد τεαχχούδ, كفالت κεφαλέτ.

'Ανάδοχος, ὁ ملتزم μουλτεζζίμ, متعهد μουτεαχχίδ. § ('Εκκλ.) صاغدج بابا σαγδὴδζ παπά. § (θλ.) ἡ — صاغدج آنا σαγδὴδζ ἀνά.

'Αναδρομή, ἡ رجوع ρουδζού'. § (Νμ.) مقابله شمول μακαπιλὲ σουμούλ.

'Αναδρομικός, ή, όν, رجوعى ρουδζουί. § (Νμ.) ماقبله شامل μακα-

πιλὲ σαμίλ. « οἱ νόμοι δὲν ἔχουσιν —ην δύναμιν قوانينك ماقبلهشمولى يوقدر καβανινὶν μακαπιλὲ σουμουλὶ γιόκδουρ.

'Αναδύομαι, چيقمق τσηκμάκ, خروج ا. χουρούδζ ἰτ. § (ἐπὶ ἡλίου) طلوع ا. τουλόυ' ἰτ.

'Αναζεύγνυμι, عودت ا. ἀβδὲτ ἰτ.

'Αναζήτησις, ἡ آراشديرمه ἀρασδηρμά, تحرى τεχχρί, جست و جو δζοὺστ οὐ δζού. § ('Εμπ.) طلب ταλέπ. «εἰς πρώτην ἀναζήτησιν برنجى ايلك طلبنده πιρινδζὶ-ἦλκ ταλεπινδέ. «— ἀπόντος تقفد τεφεκκούδ.

'Αναζητ(έω)ῶ, آراشديرمق ἀρασδηρμάκ, تحرى ا. τεχαρρὶ ἰτ. جست و جو ا. δζοὺστ οὐ δζοὺ ἰτ. § طلب ا. ταλὲπ ἰτ.

'Αναζ(άω)ῶ, ديرلمك διριλμέκ.

'Αναζωογόνησις, ἡ احيا ἰχγιά, استحيا ἰστιχγιά.

'Αναζωογον(έω)ῶ, ديرلتمك διρλετμέκ, احيا ا. ἰχγιὰ ἰτ. استحيا ا. ἰστιχγιὰ ἰτ.

'Αναζωπύρησις, ἡ احيا ἰχγιά, تقويه τακβιγέ, تجديد τεδζδίδ, تشويق τεσβίκ.

'Αναζωπυρ(έω)ῶ, اتشى يكيدن ياقق ἀτεσὶ γενιδὲν γιακμάκ. § (μτφ.) جانلاندرمق δζανλανδηρμάκ. § (ἠθ.) تجديد - تقويه - احيا ا. τεδζδὶδ-τακβιγὲ-ἰχγιὰ ἰτ. تشويق - شوق ا. τεσβὶκ-σέβκ ἰτ. او. باعث شوق جديد πάϊσι σέβκι δζεδὶδ ὀλ. « — τὸ θάρρος شوق غيرت ا. σέβκι γαϊρὲτ ἰτ.

'Αναθάλλω, تكرار تزهر ا. τεκρὰρ τεζαχχοὺρ ἰτ.

'Αναθαρρύνω, تشويق و ترغيب ا. τεσβὶκ βὲ τεργὶπ ἰτ.

'Αναθαρρ(έω)ῶ, كسب جسارت ا. κέσπι δζεσαρὲτ ἰτ.

'Αναθάρσησις, ἡ تجديد غيرت و جسارت τεδζδίδι γαϊρὲτ βὲ δζεσαρέτ.

'Ανάθεμα, τὸ ('Εκκλ.) لعنت λα'νέτ, آفروس ἀφορός, نفرين νεφρίν.

'Αναθεματίζω, لعنت ايتك يا اوقومق λα'νὲτ ἰτμὲκ γιὰ ὀκουμάκ, آفروس ا. ἀφορὸς ἰτ. بددعا ا. πὲδ-δοὰ ἰτ. لعنتلمك λα'νετλεμέκ. « ἀνάθεμά του! لعنت الله عليه λα'νὲτ ἄλλαχου ἀλέϊχι, الله يلاسنى ويرسن ἀλλὰχ πελασινὶ βερσίν. «ὁ ἀναθεματίζων نفرين كنان νεφρὶν κιουνάν. «ὁ ἀναθεματισμένος ملعون μελιούν, آفروسلى ἀφοροσλού.

'Αναθεματισμός, ὁ لعنت λα'νέτ, لعن λά'ν, نفرين νεφρίν.

'Αναθερμαίνω, تسخين ا. τεσχὶν ἰτ. § (μτφ.) تحريك ا. τεχρὶκ ἰτ. § (πθ.) تسخن τεσεχχοὺν ἰτ. كسب حرارت ا. κέσπι χαραρὲτ ἰτ.

'Ανάθεσις, ἡ حواله χαβαλέ. § ('Εκκλ.) وقف βάκφ.

'Αναθέτω, حواله ا. χαβαλὲ ἰτ. احاله ا. ἰχαλὲ ἰτ. § ('Εκκλ.) وقف ا. βάκφ ἰτ. Ἴδε καὶ 'Ανατίθημι.

'Αναθεώρησις, ἡ تكرار معاينه

و تفتيش τέκραρ μουαγενὲ βὲ τεφτίς. § (Νμ.) اعادۀ محاكه ἰαδέϊ μουχακεμέ.

'Αναθεωρ(έω)ῶ, يكيدن باقق γενιδὲν πακμάκ, .١ رؤيت و معاينه ρου'-γὲτ βὲ μουαγενὲ ἰτ.

'Ανάθημα, τὸ وقف βάκφ.

'Ανάθρεμμα, τὸ بسلمه πεσλεμέ.

'Αναθρώσκω, آتيلق ἀτηλμάκ, جيقمق τσηκμάκ.

'Αναθυμίασις, ἡ بوغو πογού, سطوع σουτού'.

'Αναθυμι(άω)ῶ, بخار نشر ا. πουχὰρ νέσρ ἰτ. .١ تبخر τεπεχχοὺρ ἰτ.

'Αναίδεια, ἡ عارسزلق ἀρσηζ-λήκ, ادبسزلك ἐδεπσιζλίκ, كستاخى κιούσταχί, وقاحت βεκαχέτ.

'Αναιδής, ές, عارسز ἀρσήζ, ادبسز ἐδεπ-σίζ, بى حيا πὶ χαγιά, كستاخ κιουστάχ, وقاح βεκάχ. §—ῶς (ἐπρ.) ادبسزجه ἐδεπσίζδζε, كستاخانه κιουσταχανέ.

'Αναίμακτος, ον, قانلى اولميان κανλὴ ὄλμαγιαν, قانسز κανσήζ, غير مدموم γάϊρι μεδμούμ.

'Αναιμία, ἡ (I) قان ضعيفلغى κὰν ζαϊφληγή, فقر دم φάκρι δέμμ.

'Αναιμωτί, ('Επρ.) قان دوكمكسزين κὰν δὸκιούλμεκσιζιν.

'Αναιρεσείων, ὁ (Νμ.) تميز ايدن τεμγὶζ ἰδέν, مميز μουμεγίζ.

'Αναιρεσίβλητος, ον, (Νμ.) مميز عليه μουμεγὶζ ἀλέϊχ.

'Αναίρεσις, ἡ فسخ φέσχ, ابطال ἰπτάλ, الغا ἰλγά. § (Νμ.) تميز دعوى τεμγίζι δαδά. § (Ποινικῶς) قتل κάτλ. «*αἴτησις —εως* استدعاى تميز τεμγὶζ ἰστιδασί. «*προτάσεις —εως* لايحۀ تميزيه λαϊχάϊ τεμγιζιγέ. «*προθεσμία πρὸς —ν* مدت تميز μουδδέτι τεμγίζ. «*κατ' ἀναίρεσιν* تميزاً τεμγίζεν, طريقيله تميز τεμγὶζ ταρηκὶ ἰλέ. «*ἡ ἀπόφασις ἠκυρώθη κατ' —ιν* اعلام تميزاً نقض اولندى ἰλιὰμ τεμγίζεν νὰκζ ὀλουνδού.

'Αναιρετικός, ή, όν, فسخى φεσχί, ردى ρεδδί, جرحى δζερχί. § (Νμ.) تميزى τεμγιζί. «*προτάσεις —αι* لايحۀ تميزيه λαϊχάϊ τεμγιζιγέ.

'Αναιρ(έω)ῶ, .١ فسخ-ابطال φέσχ-ἰπτὰλ ἰτ. § .١ تكذيب τεκζίπ ἰτ. -جرح .١ رد δζὲρχ-ρὲδδ ἰτ. § (Νμ.) .١ تميز τεμγὶζ ἰτ. § اولدرمك ὀλδὸυρμέκ, قتل .١ κάτλ ἰτ.

'Αναισθησία, ἡ بطلان حس πουτλάνι χήσς, معدوميت الحس μα'δουμιγὲτ-οὺλ-χήσς. § بلاهب πελαγέτ. بيهوشلق πὶ χουσλούκ.

'Αναίσθητος, ον, حسسز χησσήζ, عدم الحس ἀδήμ-οὺλ-χήσς. § بى خود πὶ χόδ, بيهوش πὶ χούς. § عقلسز ἀκηλσήζ, غير متأثر γάϊρι μουτεεσσίρ. «*ἔμεινεν — εἰς τοὺς ὀλοφυρμούς μας* زارى و فريادمزدن متأثر اولمدى ζαρὴ βὲ φεργιαδιμιζδὲν μουτεεσὶρ ὄλμαδη.

'Αναισθητ(έω)ῶ, حسسز اولمق χησσὶζ ὀλμάκ, بيهوش او. πὶ χοὺς ὀλ. § متأثر اولمامق μουτεεσὶρ ὄλμαμακ.

'Αναισχυντία, ἡ عدم حشمت ἀδέμι χησμέτ.

'Αναίσχυντος, ον, اوتانماز οὐτανμάζ, معدوم الحيا μα'δοὺμ-οὺλχαγιά, بی حجاب πὶ χεδζάπ, بی شرم πὶ σέρμ, ناحشم νὰ χασίμ.

'Αναισχυντ(έω)ῶ, اوتانماق οὐτάνμαμακ, بی شرم وحيا اول πὶ σέρμ οὐ χαγιὰ ὀλ.

'Αναιτιολόγητος, ον, اسباب و علل بيان ايدلمامش ἰσπὰπ βὲ ἠλελὴ πεγιὰν ἰδίλμεμις, غير معذور γάϊρι μα'ζούρ.

'Ἀναίτιος, α, ον, ازل ἐζέλ. § سبب اوليان σεπὲπ ὄλμαγιαν. § — ίως (ἐπρ.) بلا سبب πίλα σεπέπ, بلا موجب πίλα μουδζίπ.

'Ανακαθαίρω, تميزلمك τεμιζλεμέκ. § تنقيه ا. τενκὶχ ἰτ.

'Ανακάθαρσις, ἡ تميزله τεμιζλεμέ. § تنقيه τενκίχ.

'Ανακαινίζω, يكيلشديرمك γενιλεσδιρμέκ, تجديد ا. τεδζδὶδ ἰτ.

'Ανακαίνισις, ἡ καὶ **'Ανακαινισμός,** ὁ تجديد τεδζδίδ, تجدد τεδζεδδούδ. [δζεδδίδ.

'Ανακαινιστής, ὁ مجدد μου-

'Ανακαλύπτω, ميدانه چيقارمق μεϊδανὰ τσηκαρμάκ, ايجاد ا. ἰδζὰδ ἰτ. كشف ا. κέσφ ἰτ. اختراع ا. ἰχτιρὰ' ἰτ. «ὁ ἀνακαλύπτων كاشف κιασίφ. «ὁ Κολόμβος ἐστὶν ὁ πράγματι ἀνακαλύψας τὴν 'Αμερικὴν آمريقانك كاشف صحيحى قولومبو نام شخصدر ἀμέρικανιν κιασίφι σαχηχὴ Κολόμπο νὰμ σάχσδιρ.

'Ανακάλυψις, ἡ كشف κέσφ, تكشيف τεκσίφ, ايجاد ἰδζάδ, اختراع ἰχτιρά'. «ἀπὸ τῆς —εως τῶν 'Ινδιῶν هندك كشفزمانندن برو χινδὶν κεσφὶ ζεμανινδὰν περοὺ. «— μεταλλείου معدن كشفى μα'δὲν κεσφί. «νέαι ἀνακαλύψεις كشفيات-تكشيفات جديده κεσφιγιὰτ-τεκσιφάτι δζεδιδέ.

'Ανακαλ(έω)ῶ, جاغيرمق δζαγηρμάκ. § عودت ايتديرمك ἀβδὲτ ἰτδιρμέκ, جلب ا. δζὲλπ ἰτ. عزل ا. ἄζλ ἰτ. «— εἰς τὴν μνήμην خطر ا. τεχαττοὺρ ἰτ. در خطر ا. δὲρ χατὴρ ἰτ. «— τὸν πρεσβευτὴν سفيرى عزل ا. σεφιρὶ ἄζλ ἰτ. «— τὸν λόγον سوزى كيرى آلمق σοζοὺ γκιρὶ ἀλμάκ.

'Ανακάρδιον, τὸ (Βτ.) ماهون-ماؤن آغاجى μαχοὺν-μαὸν ἀγαδζή.

'Ανάκατα, (χυδ.) قارمه قاريشيق κάρμα καρησὴκ, طارمه طاغين δάρμα δαγήν.

'Ανακάτωμα, τὸ καὶ **'Ανακάτωσις,** ἡ قاريشديرمه καρησδηρμά, تخليط ταχλίτ. § يورك بولانمسى γιουρὲκ πουλανμασή. § (πλ.) τὰ ἀνακατώματα فتنه φιτνέ, دسايس δεσαΐς. «βάλλω —ματα فتنه قومق φιτνὲ κομάκ. «ὁ ἀγαπῶν ἢ βάλλων —ματα فتنه جى φιτνεδζῆ, فتنه باز φιτνὲ-πάζ.

'Ανακατώνω, قاريشديرمق καρησδηρμάκ, تخليط ا. ταχλὶτ ἰτ. §

چالقالامق τσαλκαλαμάκ. ‖ بولاشدیرمق πουλαςδηρμάκ. ‖ (πθ.) —ομαι قاریشمق καρησμάκ, ا. مداخله μουδαχαλὲ ἰτ. ‖ بولاشمق πουλαςμάκ. «εἰς ὅλα ἀνακατώνεται هر شیه قاریشیور χὲρ ςεγὲ καρησίγιορ, هر شیه مداخله ایدر χὲρ ςεγὲ μουδαχαλὲ ἰδέρ. «ἀνακατώνεται ἡ καρδία μου یورکم بولانیور γιουρεγὶμ πουλανίγιορ. «ἀνακάτωσέ το καλὰ ایی قاریشدیر-چالقالا εἴ καρισδὶρ-τσαλκαλά. ‖ (μτχ.) ἀνακατωμένος قاریشیق καρησήκ, مختلط μουχτελίτ, مخلوط μαχλούτ.

'Ανάκειμαι, وقف اولـ βάκφ όλ. موقوف اولـ. μεβκοὺφ ὀλ.

'Ανακεφαλαι(όω)ῶ, خلاصه ا. χουλασὰ ἰτ. اجمال ا. ἰδζμὰλ ἰτ.

'Ανακεφαλαίωσις, ἡ خلاصه χουλασά, اجمال ἰδζμάλ.

'Ανακήρυξις, ἡ نشر و اعلان νέσρ οὐ ἰλιάν.

'Ανακηρύττω, نشر و اعلان ا. νέσρ οὐ ἰλιὰν ἰτ.

'Ανακίνησις, ἡ καὶ **'Ανακίνημα,** τὸ حرکت χαρεκέτ. ‖ (μτφ.) تحریك ταχρίκ.

'Ανακιν(έω)ῶ, رفع ا. ρέφ' ἰτ. ‖ تحریك ا. ταχρὶκ ἰτ. «—τὸ ζήτημα مسئله‌یی تکرار موقع بحثه قومق μεσελεγὶ τεκρὰρ μεβκήϊ παχσὰ κομάκ.

'Ανάκλησις, ἡ جلب δζέλπ, عودت ἀβδέτ, ارجاع ἰρδζά. ‖ فسخ φέσχ, ابطال ἰπτάλ. ‖ عزل ἄζλ, انفصال ἰνφισάλ. «—πρεσβευτοῦ سفیرك عزلی - انفصالی σεφιρὶν ἀζλή-ἰνφισαλή.

'Ανακλητήριος, **ον,** عودتی ἀβδετί. ‖ (Δπλ.) τὰ ἀνακλητήρια عودت مکتوبی ἀβδὲτ μεκτουπού, اخطارنامه‌لر ἰχταρναμελέρ.

'Ανάκλιντρον, τὸ قناپه κανapé, صوفه σοφά, دیوان διβάν.

'Ανακοιν(όω)ῶ, عرض و انها ا. ἄρζ οὐ ἰνχὰ ἰτ. افاده و بیان ا. ἰφαδὲ βὲ πεγιὰν ἰτ. تبلیغ ا. τεπλὶγ ἰτ.

'Ανακοίνωσις, ἡ عرض ἄρζ, انها ἰνχά, تبلیغ τεπλίγ, افاده و بیان ἰφαδὲ βὲ πεγιάν, اشعار ἰσά'ρ, معلومات μαλιουμάτ, اخبار ἰχπάρ, اعلان ἰλιάν. ‖ (Πολ.) تبلیغات τεπλιγάτ.

'Ανακολουθία, ἡ عدم ارتباط ἀδέμι ἰρτιπάτ.

'Ανακόλουθος, **ον,** رابطه‌سز ραπητασήζ, عدیم الارتبات ἀδὴμ-οὐλ-ἰρτιπάτ.

'Ανακομιδή, ἡ نقل νάκλ, تنقیل τενκίλ.

'Ανακοπή, ἡ (Νμ.) اعتراض ἰτιράζ, اعتراض علی الحکم ἰτιρὰζ ἀλ ἐλ-χούκμ. «αἴτησις —ῆς استدعای اعتراض ἰτιρὰζ ἰστιδασί. «—τρίτου اعتراض الغیر ἰτιρὰζ-οὺλ-γάϊρ. «ἡ προθεσμία τῆς —ῆς اعتراض مدتی ἰτιρὰζ μουδδετί. «ὁ καθ' οὗ ἡ— معترض علیه μουτερρίζουν ἀλέϊχ. «τὰ ἔγγραφα τῆς—ῆς اوراق اعتراضیه ἐβράκι ἰτιραζιγέ. «προτάσεις —ῆς لایحهٔ اعتراضیه λαΐχάϊ ἰτιραζιγέ.

'Ανακόπτω, منع وتوقيف ا. μὲν' βὲ τεϐκὶφ ἰτ. § (Νμ.) اعتراض ا. ἰτιρὰζ ἰτ. اعتراض على الحكم ا. ἰτιρὰζ ἀλ-ελ-χοὺκμ ἰτ. « ὁ *ἀνακόπτων* معترض μουτερρίζ. «ἡ *ἀνακοπτομένη ἀπόφασις* اعلام يا قرار معترض به ἰλ̤ὰμ γ̤ιὰ καρὰρ μουτερρίζουν πίχ.

'Ανακούφισις, ἡ تخفيف ταχφίφ, تسكين τεσκίν.

'Ανακουφίζω, خفيفلنديرمك χαφιφλενδιρμέκ, تسكين ا. τεσκὶν ἰτ. تخفيف ا. ταχφὶφ ἰτ. «— *τὴν λύπην τινὸς* برينك كدر والمنى تخفيف ا. πιρινὶν κεδὲρ βὲ ἐλεμινὶ ταχφὶφ ἰτ.

'Ανακούφωμα, τὸ قبارمه καπαρτμά.

'Ανακράζω, جاغيرمق δζαγηρμάκ, باغيرمق παγηρμάκ, فرياد ا. φεργ̤ὰδ ἰτ.

'Ανακριβής, ές, غير محقق γάϊρι μουχακκάκ, غير صحيح γάϊρι σαχήχ.

'Ανακρίνω, (Νμ.) استنطاق ا. ἰστιντὰκ ἰτ. § (πθ.) —*ομαι* استنطاق او. ἰστιντὰκ ὀλ.

'Ανάκρισις, ἡ (Νμ.) استنطاق ἰστιντάκ. « ἡ *δικογραφία τῶν —σεων* اوراق استنطاقيه ἐϐράκι ἰστιντακιγέ.

'Ανακριτής, ὁ (Νμ.) مستنطق μουστεντήκ.

'Ανακριτικός, ή, όν, (Νμ.) استنطاقى ἰστιντακή. « —*ὸν συμβούλιον*هيئت استنطاقيه χιγέτι ἰστιντακιγέ.

'Ανάκρουσις, ἡ (Μουσ.) چالغى چاليش τσαλγὴ τσαλής.

'Ανακρούω, (Μουσ.) چالغى چالمق τσαλγὴ τσαλμάκ, اويناتمق οϊναμάκ. § (Ντκ.) دوردرمق δουρδουρμάκ. « — *πρύμναν* (φρσ.) پشيمان او. πεσιμὰν ὀλ.

'Ανάκτησις, ἡ يكيدن قازانمه γενιδὲν καζανμά, تكرارى كسب κέσπι τεκραρή. « — *ἀπολωλότος* تلافى τελαφί.

'Ανακτοβούλιον, τὸ هيئت وكلا χιγέτι βουκελά, ديوان همايون διϐάνι χουμαγ̤ούν, مجلس خاص μεδζλίσι χάσς, قبينتو καπινέτο.

'Ανακτορικός, ή, όν, سرايلى σεραϊλή.

'Ανάκτορον, τὸ سراى σεράϊ, پاركاه παρκ̤άχ, حكمدار قوناغى χουκ̤ουμδὰρ κοναγή. «*τὸ — τῆς Α.Μ. τοῦ Σουλτάνου* سراى همايون σεράϊ χουμαγ̤ούν.

'Ανακτ(άο)ῶμαι, يكيدن قازانمق γενιδὲν καζανμάκ, تكرار استصحاب ا. τεκρὰρ ἰστισχὰπ ἰτ. «—*τὴν ὑγείαν* افاقت بولمق ἰφακὰτ πουλμάκ. « — *τὰς δυνάμεις* كنديسنه كلمك κενδινὲ γκελμέκ.

'Ανακυκ(άω)ῶ, قاريشديرمق καρησδηρμάκ, تارومار τὰρ οὺ μὰρ ἰτ.

'Ανακύλισμα, τὸ (νόσου) نكس νάκς.

'Ανακυλίω, يكيدن يوارلاتمق γενιδὲν γ̤ουϐαρλατμάκ.

'Ανακύπτω, باشی قالدیرمق πασὴ καλδηρμάκ, چیقمق میدانه μεϊδανὰ τσηκμάκ.

'Ανακωχεύω, (Ντκ.) اورچا لاپانده ا. ὄρτσα λαπάνδα ἰτ.

'Ανακωχή, ἡ (Πολ.) متارکه μουταρεκέ. «*διασπῶ τὴν —ὴν* متارکه یی اخلال ا. μουταρεκεϊ ἰχλὰλ ἰτ.

'Αναλαμβάνω, عهده سنه آلمق οὐχδεσινὲ ἀλμάκ, تعهد ا. τεαχχοὺδ ἰτ. در عهده ا. δὲρ οὐχδὲ ἰτ. التزام ا. ἰλτιζὰμ ἰτ. «—*τὴν ὑγείαν* افاقت بولمق ἰφακὰτ πουλμάκ. «—*τὰς δυνάμεις* کندینه کلمك κενδινὲ γκελμέκ. تجدید قوت ا. τεδζδίδι κουββὲτ ἰτ. «—*τὴν εὐθύνην* مسؤلیتی در عهده ا. μεσουλιγετὶ δὲρ οὐχδὲ ἰτ. «—*τὴν ὑπεράσπισιν τινὸς* بریناک مدافعه سنی درعهده ا. πιρινὶν μουδαφαασηνὴ δὲρ οὐχδὲ ἰτ. «—*τὸν λόγον* تکرار مکالمه یه ابتدار ا. τεκρὰρ μουκιαλεμεγὲ ἰπτιδὰρ ἰτ. «*ἀνελήφθη* غایب اولدی γαϊπ ὀλδού, ناپدید اولدی νά πεδὶδ ὀλδού. “ *ἀνελήφθη εἰς τοὺς οὐρανοὺς* عالم علویه عروج ایلدی ἀλέμι οὐλουβιγὲ οὐρούδζ εϊλεδί.

'Αναλάμπω, ینه پارلامق γίνε παρλαμάκ, لامع او. λαμί' ὀλ.

'Ανάλατος, ον, طوزسز τουζσούζ, بی نمك πὶ νεμέκ, باتسز δατσήζ.

'Αναλγής, ἐς καὶ **'Ανάλγητος, ον,** تأثرسز τεεσσουρσούζ, قیدسز καϊδσήζ.

'Αναλγησία, ἡ آغری طویماملق ἀγιρὴ δούϊμαμακλὴκ, فقدان الم φικδάνι ἐλέμ. ‖ عدم تأثر ἀδέμι τεεσσούρ.

'Ανάλεκτος, ον, منتخب μουντεχχάπ, کزیده γκιουζηδέ. ‖ (πλ.) *τὰ ἀνάλεκτα* مجموعه μεδζμουά, منتخبات μουντεχχαπάτ.

'Αναληθής, ές, غیر صحیح γάϊρι σαχήχ, یلان γιαλάν.

'Ανάληψις, ἡ صعود σουούδ, عروج οὐρούδζ, معراج μη'ράδζ. «*ἡ ἡμέρα τῆς —εως* یوم معراج γέβμι μη'ράδζ, عید صعود ἤδι σουούδ. «*ἡ — τοῦ Χριστοῦ* معراج حضرت عیسی μη'ράδζι χαζρέτι 'Ισά.

'Αναλίσκω, صرف ا. σάρφ ἰτ.

'Αναλλοίωτος, ον, دکیشمز δεγισμέζ, غیر متحول γάϊρι μουτεχαββίλ. ‖ —*ώτως* (ἐπρ.) دکیشمیه رك δεγίσμεγερεκ, لا یتغیر λὰ-γετεγαγ-γέρ.

'Αναλογεῖον, τὸ کتابدان κιταπδάν.

'Αναλογία, ἡ نسبت νισπέτ, مناسبت μουνασεπέτ, قیاس κηγιάς, مقایسه μουκαγιασέ. ‖ (Μθμ.) قیاس κηγιάς. «— *χημικὴ* مقدار کیموی μικδάρι κιμγεβί. «— *γεωμετρικὴ* قیاس هندسه κηγιάσι χενδεσέ. «*κατ' ἀναλογίαν* نسبتا νίσπετεν, قیاسا κηγιάτεν.

'Αναλογίζομαι, قیاس - تفکر - مطالعه - تأمل ا. κηγιὰς-τεφεκκιοὺρ-μουταλαά-τεεμμοὺλ ἰτ. ‖ حساب ا. χισὰπ ἰτ.

'Αναλογικός, ή, όν, تناسبی τενασουπί, قیاسی κηγιασί.

'Αναλογισμός, ὁ نسبت و قياس ايله حكم ايدش νισπὲτ βὲ κηγι̇ὰσ ἰλὲ χοὺκμ ἰδίς.

'Ανάλογος, ον, مناسب μουνασήπ, متناسب μουτενασήπ, تناسبى τενασουπί, مقيس μεκγίς, مطرد μουταρρίδ. § عائد ἀήδ. «τὸ —ον μερίδιον» پاى πάῒ, حصهٔ عائده χησσάῒ ἀΐδιγέ. «ἕκαστος ἔλαβε τὸ —ον μερίδιον» هر كس حصهٔ عائده سنى آلمش χὲρ κὲς χησσάῒ ἀΐδιγεσινὶ ἀλμὴς. «—α διαβήματα» تدابير مطرده τεδαπίρι μουταρριδέ. «—οι διακοινώσεις» تبليغات مطرده τεπ̇λιγάτι μουταρριδέ. § —όλως (ἐπρ.) نسبةً νίσπετεν, قياساً κηγι̇άσεν. § تطبيقاً τατπ̇ήκεν, نظراً ναζάρεν, كوره γκι̇ορέ, بنا πινάεν. «θὰ πληρωθῇ ἀναλόγως τῆς ἐργασίας του» ياپاجغى ايشه كوره اجرت ويريله جكدر γι̇απαδζαγὴ ἰσὲ γκι̇ορὲ οὐδζρὲτ βιριλεδζέκδιρ.

'Αναλογ(έω)ῶ, نسبتى-مناسبتى او. νισπετὶ-μουνασιπετὶ ὀλ. مناسب او. μουνασὴπ ὀλ.

'Ανάλυσις, ἡ حل χάλλ, فصل φάσλ. § (Χημ.) حل χάλλ, تحليل ταχλίλ, انحلال ἰνχιλάλ. «γραμματική—» صرف تحليلى ταχλίλι σαρφί. «γεωμετρική —» حل هندسى χάλλι χενδεσί. «συντακτική—» تحليل نحوى ταχλίλι ναχβί. «ἡ — εἶναι ἀντίθετος τῆς συνθέσεως» حل تركيبك ضديدر χάλλι τερκιπ̇ὶν ζηδδήδηρ.

'Αναλυτικός, ή, όν, تحليلى ταχλιλί, حلى χαλλί. «—ἡ ἄλγεβρα» جبر حلى δζέπρι χαλλή. «—ἡ γεωμετρία» هندسهٔ حليه χενδεσέῑ χαλλιγέ. § —ῶς (ἐπρ.) حل وفصل طريقيله χάλλ οὐ φάσλ ταρηκὶ ἰλέ, تحليلاً ταχλήλεν.

'Αναλυτός, ή, όν, قابل حل καπ̇ίλι χάλλ.

'Αναλύω, حل-فصل ا. χάλλ-φάσλ ἰτ. § (Χημ.) حل-تحليل ا. χάλλ-ταχλὶλ ἰτ. § (πθ.) —ομαι حل-فصل او. χάλλ-φάσλ ὀλ. § اريتمك ἐριμέκ, تحلل ا. τεχαλλοὺλ ἰτ. § (μτχ.) ἀναλελυμένος متحلل μουτεχαλλίλ. § —μένως (ἐπρ.) تحليلاً ταχλήλεν.

'Αναλφάβητος, ον, الف بايى بيلين ἐλὶφ παγὶ πίλμεγεν, جاهل δζαχίλ.

'Ανάλωμα, τὸ مصرف μασράφ, صرف σάρφ.

'Ανάλωσις, ἡ صرف σάρφ.

'Αναμαρτησία, ἡ كناهسزلق γκι̇ουναχσηζλήκ, لا يخطيلق λὰ-γι̇αχτηλήκ.

'Αναμάρτητος, ον, خطاسز χατασήζ, لا يخطى λὰ-γι̇αχτή. § ('Εκκλ.) كناهسز γκι̇ουναχσήζ. «οὐδεὶς —» خطاسز انسان اولماز χατασὴζ ἰνσὰν ὀλμάζ, قصورسز بر الله κουσουρσοὺζ πὶρ ἀλλάχ.

'Αναμασσ(άω)ῶ, كويش كيترمك κεβὶς γκιτιρμέκ.

'Αναμέλπω, آواز بلند ايله ترنم ا. ἀβάζι πουλὲνδ ἰλὲ τερεννοὺμ ἰτ.

'Αναμένω, بكلمك πεκλεμέκ, انتظار ا. ἰντιζὰρ ἰτ. او منتظر μουνταζὴρ ὀλ.

'Ανάμεσος, ον, اورته‌دەکی ὀρταδακή, واسط βασίτ, بين πέϊν, مابين μαπέϊν.

'Ανάμεστος, ον, كاملاً ملو κιάμιλεν μεμλού, پر πούρ.

'Αναμεταξύ, ('Επρ.) اراسنده ἀρασηνδά, بيننده πεϊνινδέ, ميانده μεγιανινδά.

'Αναμέτρησις, ἡ مساحه μεσαχά. § تعداد τα'δάδ.

'Αναμετρ(έω)ῶ, يكيدن اولچمك γενιδὲν ὀλτσμέκ, تكرار مساحه ا. τέκραρ μεσαχὰ ἰτ. § تعداد ا. τα'δὰδ ἰτ.

'Αναμηρύκισμα, τὸ كويش κεβὶς γκιτιρίς, اجترار ἰδζτιράρ. كيتريش

'Αναμηρυκιστικός, ή, όν, مجتر μουδζετέρρ. «—ὰ ζῶα حيوانات مجتره χαϊβανάτι μουδζετερρέ.

'Αναμίγνυμι καὶ **'Αναμιγνύω,** قاريشديرمق καρησδηρμάκ, تخليط ا. ταχλὶτ ἰτ. خلط و مزج ا. χὰλτ οὐ μὲζδζ ἰτ. § (πθ.) قاريشمق καρησμάκ, اختلاط ا. ἰχτιλὰτ ἰτ. تداخل-مداخله ا. τεδαχοὺλ-μουδαχαλὲ ἰτ. «—ομαι εἰς ξένας ὑποθέσεις سائرك ايشلرينه قاريشمق-مداخله ا. σαϊρλερὶν ἰσλερινὲ καρησμὰκ-μουδαχαλὲ ἰτ.

'Ανάμικτος, ον, قاريشيق καρησήκ, مخلوط μαχλούτ, ممزوج μεμζούδζ, مختلط μουχτελλίτ, آميز ἀμίζ. « — αἵματος دم آميز δέμμ-ἀμίζ. «λόγοι —οι ὕβρεων الفاظ شتم آميز ἐλφάζι σὲτμ ἀμίζ. «— χάριτος شكر آميز σοὺκιρ-ἀμίζ. «—ἡδύτητος لطافت آميز λεταφὲτ-ἀμίζ.

'Αναμιμνήσκω, درخاطر ايتديرمك δὲρ χατὴρ ἰτδιρμέκ, تذكير ا. τεζκὶρ ἰτ, اخطار ا. ἰχτὰρ ἰτ. § (πθ.) —ομαι در خاطر ا. δὲρ χατὴρ ἰτ. تخطر ا. τεχαττοὺρ ἰτ. تذكار ا. τεζγκιὰρ ἰτ.

'Αναμίξ, ('Επρ.) قارمه قاريشيق κάρμα καρησήκ, تارومار τὰρ οὐ μάρ, هرج ومرج χὲρδζ οὐ μέρδζ, آلاق بولاق ἀλιὰκ πουλάκ.

'Ανάμιξις, ἡ قاريشديرمه καρηστηρμά, خلط χάλτ, تخليط ταχλίτ, اختلاط ἰχτιλάτ. § (ἠθ.) مداخله μουδαχαλέ.

'Αναμισθ(όω)ῶ, يكيدن ايجار و استيجار ا. γενιδὲν ἰδζὰρ βὲ ἰστιδζὰρ ἰτ.

'Αναμίσθωσις, ἡ (Νμ.) يكيدن ايجار واستيجار γενιδὲν ἰδζὰρ βὲ ἰστιδζάρ.

"Αναμμα, τὸ ياقمه γιακμά, ايقاد ἰκάδ.

'Ανάμνησις, ἡ در خاطر ايديش δὲρ χατὶρ ἰδίς, خاطره χατιρὲ كتيرمه γκιτιρμέ, آكمه ἀνμά, ياد وذكر ἰὰδ οὐ ζίκρ, خطره χατρέ, تخطر τεχαττούρ. § قوه حافظه κουββέϊ χαφιζά. «—εὐάρεστος خطره جميله χατρέϊ δζεμιλέ. «—ὀδυνηρὰ خطرهٔ جانگزا χατρέϊ δζανγκεζά. [μουχτήρ.

'Αναμνηστικός, ή, όν, مخطر

'Αναμνηστός, ή, όν, خاطره كلن χατηρὰ γκελέν, مخطور μαχτούρ.

'Αναμορφ(όω)ῶ, يكيدن تشكيل ا. γενιδὲν τεσ̇κὶλ ἰτ. § ا. تنسيق - اصلاح τενσ̇ὶκ - ἰσλάχ ἰτ.

'Αναμόρφωσις, ἡ تشكيل τεσ̇κίλ, تنظيم τανζήμ, اصلاح ἰσλάχ, تنسيق τενσ̇ίκ.

'Αναμορφωτής, ὁ مجدد μουδζεδδίδ, مصلح امور μουσλίχι οὐμούρ.

'Αναμφήριστος, ον, غير قابل اعتراض γάϊρι καπίλι ἰτιράζ, مسلم μουσελλέμ.

'Αναμφίβολος, ον, شبهه سز σ̇ουπχεσίζ, بى اشتباه πὶ ἰστιπάχ, محقق μουχακκάκ, صحيح σαχήχ. § —όλως (ἐπρ.) شبهه سز σ̇ουπχεσίζ, لا بد λὰ πούδδ, صحيحا σαχήχεν, حقيقة χακήκατεν.

'Αναμφισβήτητος, ον, شك و شبهه سز σ̇έκκι οὐ σ̇ουπχεδὲν περί, صحيح σαχήχ. § —τήτως (ἐπρ.) بلا شبهه πίλα σ̇ουπχέ, حقيقة χακήκατεν.

'Ανανᾶς, ὁ (Βτ.) قشطه κασ̇τά, آناناس ἀνανάς.

'Ανανδρία, ἡ قورقاقلق κορκακλήκ, عدم شجاعت ἀδέμι σ̇εδζαάτ, جبانت δζεπανέτ.

"Ανανδρος, ον, قورقاق κορκάκ, نا شجيع νὰ σ̇εδζί', عدم البسالة ἀδὴμ οὐλ - πεσαλέτ, جبين δζεπίν. § —άνδρως (ἐπρ.) جبانتله δζεπανέτλε.

'Ανάνευσις, ἡ باشى يوقارى قالديرمه πασ̇ὴ γιοκαρὴ καλδηρμά, انكار ἰνκιάρ, رد ρέδδ.

'Ανανεύω, باشى قالديرمق πασ̇ὴ καλδηρμάκ, انكار ا. ἰνκιὰρ ἰτ. قبول ايتممك καπούλ ἴτμεμεκ, رد ا. ρέδδ ἰτ.

'Ανανε(όω)ῶ καὶ 'Ανανεώνω, يكيلتمك γενιλετμέκ, تجديد ا. τεδζδὶδ ἰτ. § (πθ.) —οῦμαι يكيلنمك γενιλενμέκ, تازه لنمك ταζελενμέκ, تجدد ا. τεδζεδδοὺδ ἰτ.

'Ανανέωσις, ἡ تجديد τεδζδίδ, تجدد τεδζεδδούδ.

'Ανανήφω, ('Αμτ.) استفاقه ا. ἰστιφακὰ ἰτ. صحو ا. σαχβ ἰτ. § (μτβ.) اصحا ا. ἰσχὰ ἰτ.

'Ανανταπόδοτος, ον, (Γρμ.) مسندى اولميان μεσνεδὶ ὄλμαγιαν.

'Ανάντης, ες, يقوش γιοκούς.

'Αναντικατάστατος, ον, (Νμ.) قيى κιγεμί.

'Αναντίρρητος, ον, ديه جك يوق διγιεδζὲκ γιόκ, لا كلام λὰ κελιάμ, غير قابل اعتراض γάϊρι καπίλι ἰτιράζ, مسلم μουσελλέμ. § —ήτως (ἐπρ.) ديه جك يوق διγεδζὲκ γιόκ, بلا اعتراض πίλα ἰτιράζ, مسلما μουσέλλεμεν.

"Αναξ, ὁ پادشاه παδισ̇άχ, حكمدار χούκιουμδάρ, ملك μελίκι, πλ. ملوك μουλούκι, جهانكير δζιχαν-γκίρ.

'Αναξαίνω, طيرملامق τηρμαλαμάκ, قاشيمق κασ̇ημάκ.

'Αναξιοπάθεια, ἡ من غير حق چكمه μὶν γάϊρι χάκκ τσεκμέ.

Ἀναξιοπαθ(έω)ῶ, من غير حق چكمك μὶν γάϊρι χὰκκ τσεκμέκ.

Ἀναξιόπιστος,ον, شايان اعتماد اوليان σαγιάνι ἰτιμὰδ ὄλμαγιαν, غير معتبر γάϊρι μου'τεπέρ. «—μάρτυς مقبول الشهاده اوليان شاهد μακποὺλ οὐσ-σεχαδὲ ὄλμαγιαν σαχίδ, يلان شاهد γιαλὰν σαχίδ.

Ἀνάξιος, α, ον, مستحق نا νὰ μουσταχχάκ, غير مناسب γάϊρι μουνασίπ, نا شايسته νὰ σαγεσtέ, نا سزا νὰ σεζά, نا روا νὰ ρεβά, ياقيشماز γιακησμάζ, فنا φενά. ‖ قابليتسز καπιλιγετ-σίζ, نا مستعد νὰ μουστεΐδ. ‖ —ίως (ἐπρ.) لايقيسزجه λαϊκσίζδζε, غير لايق γάϊρι λαΐκ.

Ἀναξιότης, ἡ لايقسزلك λαϊκσιζλίκ, عدم استحقاق ἀδέμι ἰστιχκάκ. ‖ استعدادسزلك ἰστιδαδσιζλίκ, عدم قابليت ἀδέμι καπιλιγέτ.

Ἀναξυρίς, ἡ صالوار σαλβάρ, چاقشير τσακσήρ.

Ἀνάπαλιν, (Ἐπρ.) عكسنه ἀκσινέ, ترسنه τερσινέ, ضدينه ζηδδηνά, خلافنه χιλαφινά, بالعكس πὶλ-ἄκς.

Ἀναπαλλοτρι(όω)ῶ, (Νμ.) فراغ و انتقال اولنامق φεράγ βὲ ἰντικὰλ ὀλούνμαμακ.

Ἀναπαλλοτρίωτος, ον, (Νμ.) غير قابل تصرف γάϊρι καπίλι τεσαρρούφ, فراغ و تصرفي غير جائز φεράγ βὲ τεσαρρουφὶ γάϊρι δζαΐζ. «τὰ προικῷα κτήματα εἶναι —α املاك جهازيه‌نك فروختي غير جائزدر ἐμλάκι δζιχαζιγενὶν φουρουχτὶ γάϊρι δζαΐζδιρ.

Ἀνάπαλσις, ἡ اهتزاز ἰχτιζάζ.

Ἀνάπαυσις, ἡ καὶ **Ἀνάπαυλα,** ἡ راحت ραχάτ, استراحت ἰστιραχάτ, آرام ἀράμ, آسوده‌كى ἀσουδεκί, مكث μέκς, حضور χουζούρ. ‖ تنفس τενεφφούς, رفاه ρεφάχ, ترفيه τερφιγέ. ‖ (Ἐκκλ.) رحمت ραχμέτ. «αἰωνία — راحت ابديه ραχάτι ἐπεδιγέ, آرام جودانى ἀράμι δζεβδανί. «ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς جانك رحتى ايچون δζανὴν ραχμετὴ ἰτσούν. [ραμγκιάχ.

Ἀναπαυτήριον, τὸ آرامكاه ἀ-

Ἀναπαυτικός, ή, όν, حضورلى χουζουρλού.

Ἀναπαύω, راحتلنديرمق ραχατλανδηρμάκ, استراحت ويرمك ἰστιραχὰτ βιρμέκ, ارامحه ا. ἰραχὲ ἰτ. ‖ (μσ. αὐτπθ.) —ομαι راحتلنمق ραχατλανμάκ, استراحت ا. ἰστιραχὰτ ἰτ. آسوده او. ἀσουδὲ ὀλ. تنفس ا. τενεφφοὺς ἰτ. ‖ اويومق ὀγιουμάκ, تنوم ا. τενεββοὺμ ἰτ. ‖ وفات ا. βεφὰτ ἰτ. «ἀναπαύεται ἐν τῇ κλίνῃ του ياتغنده استراحت ايدر γιαταγηνδὰ ἰστιραχὰτ ἰδέρ. «— τὴν συνείδησιν وجدان استراحت ا. ἰστιραχάτι βιδζδὰν ἰτ. تطمين قلب ا. τετμίνι κὰλπ ἰτ. «ὁ Θεὸς ἀναπαῦσαι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ رحمت الله عليه ραχμὲτ οὔλλαχι ἀλέϊχ. «ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ وفات ايلدى βεφὰτ ἔϊλεδί,

ایلدی تسلیم جان τεσλίμι δζὰν εϊλεδί.

'Αναπέμπω, یوقاری کیترمك γκ̣ιοκαρή γκιτιρμέκ. § ا. ایفا ἰφὰ ἰτ. ا. ادا ἐδὰ ἰτ. «— δεήσεις ادای دعا ا. ἐδάϊ δοὰ ἰτ. «— εὐχαριστίας τῷ Θεῷ حضرت باری یه ایفای فریضهٔ شکر و محمدت ا. χαζρέτι παρηγὲ ἰφάϊ φαριζέϊ σούκιρ οὐ μεχμεδὲτ ἰτ.

'Αναπετάννυμι, καὶ **'Αναπεταννύω,** آچمق چکمك τσεκμέκ, ἀτσμάκ, یایمق γιαϊμάκ, - بسط - انبساط - بسط ا. πάστ - ἰνπισὰτ - τεπσὶτ ἰτ. «—τὴν σημαίαν پیراق چکمك παϊρὰκ τσεκμέκ. لوا بسط ا. πάστι λιβὰ ἰτ.

'Αναπηρία, ἡ سقاطلق σακατλήκ, علت 'ηλλέτ.

'Ανάπηρος, ον, سقط σακάτ, علیل ἀλίλ.

'Αναπίπτω, آرقه طرافنه دوشمك ἀρκὰ ταραφινὰ δουσμέκ.

'Ανάπλασις, ἡ خلق جدید χάλκι δζεδίδ, تجدید τεδζδίδ. § تربیه τερπιγέ. «ἡ—τῆς καρδίας تربیهٔ قلب τερπιγέϊ κάλπ.

'Αναπλάττω, یکیدن یاپمق - یراتمق γενιδὲν γιαπμὰκ-γιαρατμάκ, تکرار ا. τεκρὰρ ἰτ. § تربیه ا. τερπιγὲ ἰτ.

'Αναπλέω, آچیق دکیزه طوغری کیتمك ἀτσὴκ δενιζὲ δογροὺ γκιτμέκ. § نهرك مجراسی عکسنه کیتمك νεχρὶν μεδζρασὶ ἀκσινὲ γκιτμέκ.

'Ανάπλεως, ων, طاشقین τασκήν, ملو μεμλού, لبریز λεπρίζ.

'Αναπληρ(όω)ῶ, καὶ **-ώνω,** طولدیرمق δολδουρμάκ, املا ا. ἰμλὰ ἰτ. § تکمیل ا. τεκμὶλ ἰτ. § —τινὰ نیابت-وکالت ا. νιγιαπὲτ - βεκιαλὲτ ἰτ. ا. وکالةً ایفای مأموریت βεκιάλετεν ἰφάϊ μεεμουριγὲτ ἰτ.

'Αναπληρωματικός, ή, όν, ایدیجی اکمال ἰκμὰλ ἰδιδζί, مکمل μουκεμμίλ.

'Αναπλήρωσις, ἡ املا ἰμλά, اکمال ἰκμάλ, تکمیل τεκμίλ. «—θέσεως وکالت βεκιαλέτ, نیابت νιγιαπέτ.

'Αναπληρωτής, ὁ وکیل βεκίλ, نائب ναΐπ, قائممقام καϊμμακάμ.

'Αναπληρωτικός, ή, όν, وکیل βεκίλ, ملازم μουλαζίμ. «—δικαστής اعضا ملازمی ἀζὰ μουλαζιμί.

'Ανάπλους, ὁ (Ντκ.) آچیق دکیزه طوغری کیتمه ἀτσὴκ δενιζὲ δογροὺ γκιτμέ, عودت و حرکت χαρεκὲτ βὲ ἀδδέτ. [φούς.

'Ανάπνευσις, ἡ تنفس τενέφ-

'Αναπνευστικός, ή, όν, تنفسی τενεφφουσί, متنفس μουτενεφφούς. «τὰ —ὰ ὄργανα آلات تنفس ἀλιάτι τενεφφούς.

'Αναπνέω, صولوق آلمق σολοὺκ ἀλμάκ, نفس آلمق νεφὲς ἀλμάκ, تنفس ا. τενεφφοὺς ἰτ. تنسم ا. τενεσσοὺμ ἰτ.

'Αναπνοή, ἡ صولوق σολούκ, نفس νεφές, تنفس τενεφφούς, تنسم τενεσσούμ. «ἡ ἄδηλος — ترله τερλεμέ, تعرق τεχρρούκ. «μέχρι τελευταίας του —ῆς صوك نفسنه قدر

σὸν νεφσινὲ χαδάρ. « ἡ *εὐχέρεια τῆς —ῆς* سهولت نفس σουχουλέτι τενεφφούς. «ἡ *δυσχέρεια τῆς —ῆς* عسرت نفس ἠσρέτι τενεφφούς. «*ἐπιάσθη ἡ — μου* نفسم باغلندی νεφεσὶμ παγλανδή.

'Αναπόδεικτος, ον, اثبات اولنامش — اولنماز ἰσπὰτ ὀλούνμαμης-ὀλουνμάζ, غیر مثبت γάϊρι μουσπέτ, غیر ثابت γάϊρι σαπίτ, غیر مبرهن γάϊρι μουπεργέν. «ἡ *ἔνστασίς του ἔμεινεν —ος* ادعاسی ثابت اولامش ἰδαασὴ σαπὶτ ὄλμαμης.

'Αναπόδεκτος, ον, شایان قبول اولمیان σαγιάνι καποὺλ ὄλμαγιαν, غیر مقبول γάϊρι μακπούλ, مردود μερδούδ.

'Αναποδιά, ἡ ترسلك τερσλίκ.

'Αναποδιάζω, ترسلمك τερσλεμέκ.

'Αναποδίζω, رجعت ا. ριδζά'τ ἰτ.

'Αναπόδισις, ἡ رجعت ριδζά'τ.

'Αναποδογυρίζω, آلت اوست ا. ἄλτ οὔστ ἰτ. زیر و زبر ا. ζὶρ οὺ ζεπὲρ ἰτ. تار و مار ا. τὰρ οὺ μὰρ ἰτ.

'Ανάποδος, ον, ترس τέρς, اکری ἐγρί, معکوس μακχούς, مقلوب μακλούπ, وارون βαρούν. «— *ἄνθρωπος* ترس آدم τὲρς ἀδάμ. § ἡ —*δη* (μεριὰ) ترس طرف τὲρς ταραφή. § *ἀνάποδα* (ἐπρ.) ترسنه τερσινέ, عکسنه ἀκσινέ.

'Αναπόδραστος, ον, ضروری ζαρουρή, مبرم μουπρέμ, لا جرم λὰ δζέρμ. « — *μοῖρα* قضای مبرم καζάϊ μουπρέμ. « — *αἱ ἀνάγκαι* حوائج ضروریه χαβαΐδζι ζαρουριγέ.

'Αναπόλησις, ἡ تخطر τεχαττούρ, تذکار τεζκιάρ.

'Αναπολόγητος, ον, مدافعه‌سز μουδαφαασήζ, غیر معذور γάϊρι μα'ζούρ. «*ἔμεινεν* — شاشیرمش قالمش σασηρμὴς καλμής, پی مجال πὶ μεδζάλ.

'Αναπολ(έω)ῶ, تخطر-درخاطر-تذکار ا. τεχαττοὺρ-δὲρ χατὴρ-τεζκιὰρ ἰτ. خاطر نشان او. χατὴρ νισὰν ὀλ.

'Αναπόσπαστος, ον, آیریلماز ἀϊριλάμαζ; غیر مفارق γάϊρι μουφαρίκ. « ἡ *σκιὰ εἶναι —τῶν σωμάτων* ظل اجرامدن غیر مفارقدر ζὶλλ ἐδζραμδὰν γάϊρι μουφαρίκδιρ. § —*άστως* (ἐπρ.) غیر مفارق اولهرق γάϊρι μουφαρὶκ ὀλαράκ.

'Αναποφάσιστος, ον, قرارسز καραρσήζ, قرارکیر اولمیان καραργκὶρ ὄλμαγιαν, غیر مقرر γάϊρι μουκαρρέρ, متردد μουτερεδδίδ. «*εἶναι —ἄνθρωπος* متذبذب الرای بر آدمدر μουτεζεπζὶπ οὺρ-ρέϊ πὶρ ἀδάμδιρ.

'Αναπόφευκτος, ον, لا بد λὰ πούδδ, مبرم μουπρέμ, الزم ἐλζέμ, ضروری ζαρουρή. § —*κτως* (ἐπρ.) بای حال πάϊ χάλ, بهمه حال πεχέμε χάλ, مطلقا μουτλακα.

'Αναπτερ(όω)ῶ, تحریك ا. τεχρὶκ ἰτ. تشویق ا. τεσβὶκ ἰτ. امید ویرمك οὐμὶδ βιρμέκ. « — *τὰς ἐλ-*

πίδας .ا تجديد معمولات τεδζδίδι μεε-μουλάτ ἰτ.

'Ανάπτυξις, ἡ آچيلش ἀτσηλής, بسط πάστ, انبساط ἰνπισάτ, انتشار ἰντισάρ. § ترقى τερακκή. § بيومه πουγιουμέ, تجسم τεδζεσσούμ, تشكل τεσεκκιούλ, نشو ونما νέσό οὐ νουμά. § توسيع τεβσή. § (Φλγ.) تفصيل τεφσίλ, ايضاح ἰζάχ, انكشاف ἰνκισάφ. «ἡ—τῶν ἐπιστημῶν ترقئ فنون τερακκήϊ φουνούν. «ἡ—τοῦ σώματος تجسم بدن τεδζεσσούμι πεδέν. «ἡ — τῶν φυτῶν نباتاتك نشو و نماسى νεπατατὶν νέσό οὐ νουμασί.

'Αναπτύσσω, آچمق ἀτσμάκ, ياىمق γιαϊμάκ, .ا بسط-انبساط πάστ-ἰνπισὰτ ἰτ. § بيوتمك πουγιουτμέκ. § .ا توسيع τεβσί ἰτ. § تفصيل-ايضاح-شرح-انكشاف .ا τεφσὶλ-ἰζὰχ-σέρχ-ἰνκισὰφ ἰτ. § —ομαι (μσ) انبساط بولمق ἰνπισὰτ πουλμάκ. § توسع .ا τεβεσσοὺ ἰτ. تشكل-تجسم-نشو و نما .ا τεσεκκιοὺλ-τεδζεσσοὺμ-νέσό οὐ νουμὰ ἰτ. § انتشار .ا ἰντισὰρ ἰτ. § ترقى .ا τερακκὴ ἰτ.

'Ανάπτω, ياقمق γιακμάκ, ايقاد .ا ἰκὰδ ἰτ. اشعال .ا ἰσά'λ ἰτ. § (μσ.) يانمق γιανμάκ, اشتعال .ا ἰστιὰλ ἰτ. توقد .ا τεβεκκοὺδ ἰτ.

'Ανάργυρος, ον, پارەسز παρασήζ, پولسز πουλσούζ, مفلس μαφέλς.

"Αναρθρος, ον, (I) معدوم المفصل μα'δοὺμ οὐλ-μεφσήλ. § (Γρμ.) حرف تعريف اولميان χάρφι ταριφὶ ὄλμαγιαν. § —άρθρως (ἐπρ.) حرف تعريف اولميه‌رق χάρφι ταριφὶ ὄλμαγιαρακ.

'Αναρίθμητος, ον, صايلماز σαϊλμάζ, حسابسز χισαπσήζ, بى شمار πὶ σουμάρ, بى حساب πὶ χισάπ, لا يعد λὰ γιουάδδ. § وافر βαφίρ, كثير κεσίρ. «πλῆθος — ازدحام بى شمار ἰζδιχάμι πὶ σουμάρ.

'Αναρμόδιος, ον, غير مناسب γάϊρι μουνασίπ, اهليتى اولميان ἐχλιγετὶ ὄλμαγιαν, نا اهل νὰ ἔχλ. § (Νμ.) عائد اولميان ἀϊδ ὄλμαγιαν, عائديتى اولميان ἀϊδιγετὶ ὄλμαγιαν, صلاحيتى-صلاحيتدار اولميان σελαχιγετὶ-σελαχιγετδὰρ ὄλμαγιαν, خارج از وظيفه اولان χαρίδζ ἐζ βαζιφὲ ὀλάν. «τὸ ἐμποροδικεῖον εἶναι —ον محكمهٔ تجارت وظيفه‌دار دكلدر μεχκεμέϊ τιδζαρὲτ βαζιφεδὰρ δεγίλδιρ.

'Αναρμοδιότης, ἡ عدم مناسبت ἀδέμι μουνασεπέτ, عدم استحقاق ἀδέμι ἰστιχκάκ, عدم اهليت ἀδέμι ἐχλιγέτ. § (Νμ.) عدم صلاحيت ἀδέμι σελαχιγέτ, عدم عائديت ἀδέμι ἀϊδιγέτ, دائرهٔ وظيفه‌سى خارجنده اولمه δαϊρέϊ βαζιφεσὶ χαρδζινδὲ ὀλμά, عدم وظيفه ἀδέμι βαζιφέ. «ἔνστασις ἀναρμοδιότητος عدم صلاحيت ادعاسى ἀδέμι σελαχιγὲτ ἰδδιασί. «— λόγῳ ὕλης اساس دعواجه عدم وظيفه ἐσάσι δαβάδζε ἀδέμι βαζιφέ. « — λόγῳ προσώπου اسباب قانونيه‌دن دولايى عدم

وظيفه ἐσπάπι κανονιγεδὲν δολαΐ ἀδέμι βαζιφέ.

'Ανάρμοστος, ον, ياقيشماز γιακησμάζ, غير مناسب γάϊρι μουνασίπ, نا لايق νὰ λαΐκ, نا سزا νὰ σεζά, اويغونسز οὐϊγουνσούζ.

'Αναρπάζω, جبراً قالديرمق - آلمق δζέπρεν καλδηρμὰκ-ἀλμάκ, غصب ا. γάσπ ἰτ.

'Ανάρπαστος, ον, قاپيلمش καπηλμής, قالديرلمش καλδηρηλμής, مغصوب μαγσούπ, ربوده ρουπουδέ.

'Ανάρρησις, ἡ صعود σουούδ. § جلوس δζουλούς. «ἡ *αἰσία — τῆς Α.Μ. τοῦ Σουλτάνου* جلوس همايون مقرون ميمنت δζουλούσι χουμαγιοὺν μεϊμινὲτ μακρούν.

'Αναρριπίζω, يكيدن ياقمق γενιδὲν γιακμάκ. § تجديد ا. τεδζδὶδ ἰτ.

'Αναρρίπτω, يوقارى آتمق γιοκαρὴ ἀτμάκ, رمى ا. ρεμὶ ἰτ. «*πᾶς ἀνερρίφθη ὁ κῦβος* (πρμ.) بخت پاختινά. [λούκ.

'Αναρρίχησις, ἡ تسلق τεσαλ-

'Αναρριχητικός, ή, όν, متسلق μουτεσαλλήκ.

'Αναρριχ(άο)ῶμαι, طيرماشوب چيقمق τηρμασοὺπ τσηκμάκ, تسلق ا. τεσαλλοὺκ ἰτ.

'Αναρρώννυμι καὶ **—ννύω,** افاقت بولمق ἰφακὰτ πουλμάκ, كسب افاقت ا. κέσπι ἰφακὰτ ἰτ. كسب نقاهت ا. κέσπι νεκαχὲτ ἰτ. شفاياب اول. σιφαγιὰπ ὀλ.

'Ανάρρωσις, ἡ افاقت ἰφακάτ, نقاهت νεκαχέτ, شفا σιφά.

'Αναρτ(άω)ῶ, آصمق ἀσμάκ, تعليق ا. τα'λὴκ ἰτ. § (πθ.) آصيلمق ἀσηλμάκ, تعلق ا. τεαλλοὺκ ἰτ.

"Αναρχος, ον, بدايتى اولميان πεδαγετὶ ὀλμαγιαν, قديم καδήμ, ازلى ἐζέλ. «ὁ *Θεὸς μόνος* — حق تعالى حضرتلرى بالكز قديم و ازلدر χάκκ τεάλα χαζρετλερὴ γιάλνηζ καδὴμ βὲ ἐζέλδιρ.

'Αναφαίνω, صولوق آلمق σολοὺκ ἀλμάκ, تنفس ا. τενεφφοὺς ἰτ.

'Αναση κ(όω)ῶ καὶ **'Ανασηκώνω,** يوقارى قالديرمق γιοκαρὴ καλδηρμάκ, صيغامق σηγαμάκ, قالديرمق καλδηρμάκ. § (πθ.) **—ομαι** قالقوب اوتورمق καλκοὺπ ὀτουρμάκ. «*ὅταν εἰσῆλθεν, ἅπαντες ἀνεσηκώθησαν* دخولنده جملهسى قالقديلر δουχουλην δὰ δζούμλεσι καλκδηλάρ.

'Ανασήκωμα, τὸ صيغامه σηγαμά.

'Ανασκάπτω, قازمق καζμάκ, حفر ا. χάφρ ἰτ.

'Ανασκαφή, ἡ حفر χάφρ, حفريات χαφριγιάτ.

'Ανάσκελα, ('Επρ.) صيرتى - آرقه اوستنه σηρτὴ-ἀρκὰ οὐστουνέ.

'Ανασκευάζω, كوج ا. γκιὸδζ ἰτ. نقل ا. νὰκλ ἰτ. § (μτφ.) رد ا. ρὲδδ ἰτ. جرح ا. δζὲρχ ἰτ.

'Ανασκευή, ἡ نقل اشيا νάκλι ἐσγιά, تخليه ταχλιγέ. § جرح δζέρχ, رد ρέδδ.

'Ανασκίρτησις, ἡ ارتعاش ἰρτιάς.

'Ανασκιρτ(άω)ῶ, ارتعاش ا. ἰρτιὰς ἰτ.

'Ανασκολοπίζω, قازيقلامق καζηκλαμάκ, توتيد ا. τεβτὶδ ἰτ.

'Ανασκολοπισμός, ὁ قازيقلامه καζηκλαμά, توتيد τεβτίδ. § قازيق جزاسى καζὴκ δζεζασί.

'Ανασκουμβώνω, صيفامق σηγαμάκ, تشمير ا. τεσμὶρ ἰτ. § (μσ.) تشمر ا. τεσεμμοὺρ ἰτ.

'Ανασπ(άω)ῶ, يوقارى آلمق-چكمك γιοκαρὴ ἀλμὰκ-τσεκμέκ, چيقارمق τσηκαρμάκ, قلع ا. κὰλ' ἰτ. فك ا. φὲκκ ἰτ. «—τὰς ὀφρῦς قاشلرى چاتمق κασλαρὴ τσατμάκ, تقطب ا. τεκατ-τοὺπ ἰτ. «—τὴν ἄγκυραν فك لنكر اقامت ا. φέκκι λενγκέρι ἰκαμὲτ ἰτ.

'Ανασσα, ἡ ملكه μελικέ, قراليچه κηραλήτσα.

'Ανάσσω, اجراى حكومت ا. ἰδζράϊ χουκιουμὲτ ἰτ.

'Ανασταλτικός, ή, όν, (Ι) قابض شديد καπίζι σεδίδ. § (Νμ.) تأخير و تعليق ايديجى τεεχὶρ βὲ τα'λὶκ ἰδιδζή. «ἡ ἔφεσις ἔχει —ὴν δύναμιν استيناف اجرايى تأخير ايدير ἰστινὰφ ἰδζραὴ τεεχὶρ ἰτδιρίρ.

'Αναστάσιμος, ον, ('Εκκλ.) قيامى κηγιαμί.

'Ανάστασις, ἡ ديرلمه διριλμέ, احيا ἰχγιά, بعث πά's, قيام κηγιάμ. «ἡ ἐκ νεκρῶν— قيامت κηγιαμέτ, محشر μαχσέρ. «ἡ ἡμέρα τῆς —εως يوم قيامت γέβμι κηγιαμέτ, يوم البعث γέβμ οὐλ-πά's. «ἡ— τοῦ 'Ιησοῦ Χριστοῦ قيام حضرت عيسى المسيح κηγιάμι χαζρέτι 'Ισὰ ἐλ-μεσήχ.

'Αναστέλλω, تعطيل ا. τα'τὶλ ἰτ. منع ا. μὲν' ἰτ. تأخير ا. τεεχὶρ ἰτ. «— τὰς πληρωμὰς تعطيل تأديات ا. τα'τίλι τεεδιγιὰτ ἰτ. افلاس ا. ἰφλὰς ἰτ. «— τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως اعلامك اجراسنى تأخير ا. ἰλιαμὶν ἰδζρασινὶ τεεχὶρ ἰτ. «ἀνεστάλη ἡ ἔκδοσις τῆς δεῖνα ἐφημερίδος فلان غزته تعطيل ايدلشدر φιλὰν γαζέτα τα'τὶλ ἰδιλμίσδιρ.

'Αναστεναγμός, ὁ ايچى چكمه ἰτσινὶ τσεκμέ, آه ἄχ, و انين ἄχ οὐ ἐνίν, ناله ναλέ. «βαθὺς — آه جكرسوز ἄχι δζιγερ-σούζ.

'Αναστενάζω, ايچى چكمك ἰτσινὶ τσεκμέκ, آه ا. ἂχ ἰτ. ناله ا. ναλὲ ἰτ. «— ἐκ βάθους καρδίας درون دلدن آه چكمك δερούνι διλδὲν ἂχ τσεκμέκ. درون دلدن فرياد و فغان ا. δερούνι διλδὲν φεργιὰδ βὲ φιγὰν ἰτ. «ὁ ἀναστενάζων نالكو ναλεγκιού, نالكن ναλεγκιούν.

'Αναστήλωσις, ἡ ستون اوزرينه وضع ا. σουτοὺν οὐζερινὲ βάζ' ἰτ. «ἡ — τῶν εἰκόνων تصاوير مقدسه نك موقع مخصوصينه رفيع و وضعى τεσαβίρι μουκαδδεσενὶν μεβκήϊ μαχσουσινὰ τερφὴ βὲ βαζή.

'Ανάστημα, τὸ بوى πόϊ, قد κάδδ, قامت καμέτ, اندام ἐνδάμ.

«ὑψηλὸν — اوزون بوی οὐζοὺν πόϊ.
«μεσαῖον — اورته بوی ὀρτὰ πόϊ, قامت متوسط καμέτι μουτεβασήτ.
«μικρὸν — قصه بوی κησὰ πόϊ, قد قصير κάδδι κασήρ.

'Αναστήνω, دیرلتمك διριλτμέκ, احيا ا. ἰχγιὰ ἰτ. § قيام ايتديرمك κηγιὰμ ἰτδιρμέκ.

'Αναστολή, ἡ تأخير τεεχίρ, تعليق τα'λίκ, امهال ἰμχάλ, تعطيل τα'τίλ, منع μέν'. « ἡ — τῶν πληρωμῶν تعطيل تأديات τα'τίλι τεεδιγιάτ, تعطيل معاملات تجاريه τα'τίλι μουαμελάτι τουδζαριγέ. « ἡ — τῆς ἐκτελέσεως (ἀποφάσεως) تأخير اجرا τεεχίρι ἰδζρά.

'Αναστόμωσις, ἡ (Ι) انفغام ἰνφιγάμ, مفاغمه μουφαγαμέ.

'Αναστρέφω, ترس چيويرمك τὲρς τσεβιρμέκ, تقليب ا. τεκλὶπ ἰτ.

'Αναστροφή, ἡ (Γρμ.) تقديم و تأخير τακδὴμ οὐ τεεχήρ.

'Ανάστροφος, ον, ترس τέρς, معكوس μα'κούς, مقلوب μακλούπ, منقلب μουνκαλίπ, بازکونه παζγκιουνέ. § —όφως (ἐπρ.) ترسنه τερσινέ عكسنه ἀκσινέ.

'Αναστρτήριον, τὸ قوغا κουγὰ ἢ قووا κουβά.

'Ανασύρω, يوقاری چکمك γιοκαρὴ τσεκμέκ, تشمير ا. τεσμὶρ ἰτ. § قالديرمق καλδηρμάκ, رفع ا. ρέφ' ἰτ. « — ὕδωρ صو چکمك σοὺ τσεκμέκ.

'Ανασφαδάζω, تپمك τεπμέκ, تپه اورمق τεπὲ οὐρμάκ.

'Ανασαράσσω, قاریشديرمق καρησδηρμάκ, تشويش ا. τεσβὶς ἰτ.

'Ανάτασις, ἡ اوزاتمه οὐζατμά, مد μέδδ. « — τῶν χειρῶν اللرك اوزاتمه‌سی مد ἐλ οὐζατμασή, يد مد μέδδι γέδ.

'Ανατείνω, يوقاری تمديد ا. γιοκαρὴ τεμδὶδ ἰτ. « — τὰς χεῖρας اللری قالديرمق ἐλλερὶ καλδηρμάκ, مد يد ا. μέδδι γὲδ ἰτ.

'Ανατέλλω, (Μτб.) طلوع ايتديرمك τουλού' ἰτδιρμέκ. § (ἀμτ.) (ἐπὶ ἡλίου) طوغمق δογμάκ, كونش چيقمق γκιουνὲς τσηκμάκ, طلوع ا. τουλού' ἰτ. «ἀνατέλλοντος τοῦ ἡλίου طلوع شمسده τουλούϊ σεμσδέ.

'Ανατέμνω, تشريح ا. τεσρὶχ ἰτ.

'Ανατίθημι, اوستنه-اوزرينه قومق οὐστουνὲ-οὐζερινὲ κομάκ, تحميل ا. ταχμὶλ ἰτ. درعهده ايتديرمك δὲρ οὐχδὲ ἰτδιρμέκ, قبول ايتديرمك καποὺλ ἰτδιρμέκ. § وقف ا. βάκφ ἰτ. § حواله ا. χαβαλὲ ἰτ. « —τὰς ἐλπίδας εἰς τὸν Θεὸν جناب حقك عنايتنه اميدينی حصر ا. οὐμιδινὶ ἰναγέτι δζενάπι χακκὰ χάσρ ἰτ.

'Ανατίμησις, ἡ پهالنمه παχαλανμά, ترفيع فيات τερφίϊ φιγιάτ.

'Ανατιμ(άω)ῶ, پهالنمق παχαλανμάκ, ترفيع فيات ا. τερφίϊ φιγιὰτ ἰτ.

'Ανατιναγμός, ὁ شديد زلزل τεζελζούλι σεδίδ.

'Ανατινάσσω, يوقاری آتمق γιοκαρὴ ἀτμάκ. § زلزل ا. τεζελζοὺλ ἰτ.

'Ανατοκίζω, فايضه فايض آلق φαϊζὲ φαϊζ ἀλμάκ.

'Ανατοκισμός, ὁ فائضه فائض آليش φαϊζὲ φαϊζ ἀλής, فائض رأس المالضم ايديش φαϊζὶ ρεὲς οὐλ-μαλὰ ζὰμμ ἰδίς, رأس المال تحويلى كندشته‌لك κιουζεσ-τελερὶν ρεὲς οὐλ-μαλὰ ταχβιλί.

'Ανατολή, ἡ طلوع شمس τουλού'ἰ σέμς. § (Γγρ.) كونش طوغوشى γκιουνὲς δογουσού, مشرق μεσρίκ, § (τὸ μέρος) شرق σάρκ. « *πρὸς ἀνατολὰς* شرقاً σάρκεν, طرف شرقدن ταράφι σαρκδάν, شرق جهتندن σὰρκ δζιχετινδέν. « *μεταξὺ —ῆς καὶ μεσημβρίας* شرق و جنوب بيننده σὰρκ βὲ δζόυνοὺπ πεϊνινδέ.

'Ανατολικός, ή, όν, شرقى σαρκή, مشرقى μεσρική. « *οἱ —οἱ λαοὶ* امم و اقوام شرقيه οὐμὲμ βὲ ἀκβάμι σαρκιγέ. « *αἱ —αὶ γλῶσσαι* السنهٔ شرقيه ἐλσινέϊ σαρκιγέ. « *—ἡ πόλις* ممالك شرقيه μεμλεκέτι σαρκιγέ. « *τὰ —ὰ ἤθη* عادات شرقيه ἀδάτι σαρκιγέ.

'Ανατομή, ἡ (I) تشريح τεσρίχ, تقطيع τακτή'.

'Ανατομία, ἡ (I) علم تشريح ἴλμι τεσρίχ, تشريح τεσρίχ. « *— περιγραφική* تشريح توصيفى τεσρίχι τεβσιφί. « *— συγκριτική* تشريح تطبيقى τεσρίχι ταττπηκή.

'Ανατομικός, ή, όν, (I) تشريحى τεσριχί. § —ῶς (ἐπρ.) تشريحاً τεσρίχεν.

'Ανατόμος, ὁ (I) علم تشريح متسلرندن ἴλμι τεσρὶχ μουντεσιπλερινδέν, مشرح μουσρίχ, مشرحيندن μουσριχινδέν.

'Ανατρεπτικός, ή, όν, آلت اوست ايديجى ἄλτ οὖστ ἰδιδζί, مخرب μουχαρρίπ, تخريبى τεχρηπή. « *—αὶ προτάσεις* اعتراضات ἰτιραζάτ.

'Ανατρέπω, چيويرمك τσεβιρμέκ, آلت اوست ا. ἄλτ οὖστ ἰτ. § جرح ا. δζὲρχ ἰτ. § (πθ.) *—ομαι* چيويرلمك τσεβιριλμέκ, دويرلمك δεβιριλμέκ. « *ἀνέτρεψεν ἅπαντα τὰ ἐπιχειρήματά του* بالجمله ادعالرينى كليا جرح ايتمشدر πὶλ δζούμλε ἰδααλαρηνὴ κιούλλιγεν δζὲρχ ἰτμίσδιρ. « *ἀνετράπη ἡ ἅμαξα, ἡ λέμβος* آرابه- صنداليه دويرلدى ἀραπὰ-σανδάλια δεβιριλδή.

'Ανατρέφω, بسلمك πεσλεμέκ, يتشديرمك γετισδιρμέκ. § (ἠθ.) تعليم و تربيه ا. τα'λὶμ βὲ τερπιγὲ ἰτ. § پرورش ا. περβερὶς ἰτ. § (πθ.) *—ομαι* بسلنمك πεσλενμέκ. § تعليم و تربيه اولنق τα'λὶμ βὲ τερπιγὲ ὀλουνμάκ. « *ἀνετράφη καλῶς* حسن تربيه اولنمشدر χούσνι τερπιγὲ ὀλουνμούσδουρ. « *ὁ ἀνατεθραμμένος* مربى μουρεππά, مترَبى μουτερεππά, پرورده περβερδέ. « *ὁ ἀνατρέφων* مربى μουρεππί.

'Ανατρέχω, يوقارى قوشمق γιοκαρὴ κοσμάκ, متصاعد او. μούτεσαὴδ ὀλ. § چكلمك τσεκιλμέκ, رجعت ا. ριδζαάτ ἰτ.

'Ανάτρησις, ἡ تثقيب τεσκίπ.

'Ανάτρεπτος, ον, مقلوب μεσκούπ.

'Ανατριχιάζω, دتیرمك διτιρεμέκ, اورپرمك ὀρπερμέκ, رعشه‌دار او. ρα'σεδὰρ ὀλ. ارتعاش ا. ἰρτιὰς ἰτ.

'Ανατρίχιασμα, τὸ καὶ — χίλα, ἡ دتیرمه διτιρεμέ, اورپرمه ὀρπερμέ, رعشه ρα'σέ, ارتعاش ἰρτιάς.

'Ανατροπεύς, ὁ آلت اوست کیترن ἄλτ οὖστ γκιτιρέν, مخرب μουχαρρίπ, § مفسد μουφσίδ, اختلالجی ἰχτιλαλδζή.

'Ανατροπή, ἡ دوریلمه δεβιριλμέ, اندراس ἰντιράς. § انهدام ἰνχιδάμ. خرابیت χαραπιγέτ, اضمحلال ἰζμιχάλ. § (Νμ.) فسخ وابطال φέσχ οὐ ἰπτάλ. § (Πολ.) تبدل τεπεδδούλ, انقلاب ἰνκιλάπ. « ἡ — τῆς δίκης دعوانك ابطالی δαβανὴν ἰπταλί. « ἡ — τῶν νόμων قوانین و نظاماتك ابطالی καβανὶν βὲ νιζαματινὶν ἰπταλί. « ἡ — τῆς Κυβερνήσεως وکلانك تبدلی βουκελανὶν τεπεδδουλή.

'Ανατροφεύς, ὁ مربی μουρεππί.

'Ανατροφή, ἡ تعلیم و تربیه τα'λὶμ οὐ τερπιγέ, پرورش περβερίς.

'Ανατυπ(όω)ῶ, (Τπγρ.) یکیدن طبع و تمثیل ا. γενιδὲν τὰπ' οὐ τεμσὶλ ἰτ.

'Ανατύπωμα, τὸ (Τπγρ.) مطبوع جدید ματπούϊ δζεδίδ.

'Ανατύπωσις, ἡ (Τπγρ.) طبع جدید τάπ'ι δζεδίδ. § (Φλσ.) تصور τεσαββούρ, تخیل τεχαγ-γιούλ.

"Αναυδος, ον, ساکت σακίτ.

"Αναυλος, ον, (Ντκ.) نولوسز ναύλοσουζ.

'Ανναύλωτος, ον, (Ντκ.) نول ایله طوتلامش νάβλ ἰλὲ τουτούλμαμης, استیجار اولنامش ἰστιδζὰρ ὀλούνμαμης. [μουτεζαγίδ.

'Αναύξητος, ον, غیرمتزاید γάϊρι

'Αναφαίνω, کوسترمك γκιόστερμέκ, اظهار ا. ἰζχὰρ ἰτ. نمایان ا. νουμαγιὰν ἰτ. § (μσ.) — ομαι کورنمك γκιόρούνμέκ, کوزکمك γκιόζούκμέκ, میدانه چیقمق μεϊδανὰ τσηκμάκ, ظهور ا. ζουχοὺρ ἰτ. سرنمای ظهورا. σὲρ νουμάϊ ζουχοὺρ ἰτ. « ἀνεφάνη ἀσθένεια خسته‌لق ظهور ایتمش χασταλὴκ ζουχοὺρ ἰτμίς.

'Αναφαίρετος, ον, چیقاریلماز τσηκαρηλάμαζ, ثابت σαπίτ, مطلق μουτλάκ.

'Αναφαλαντίας, ὁ طازلاق ταζλάκ, اصلع ἐσλά.

'Αναφαλαντίασις, ἡ آلنك یاخود قاشلرك طازلغی ἀλνηνὴν γιαχὸδ κασλαρὴν ταζληγή.

'Αναφανδόν, ('Επρ.) ظاهراً ζάχιρεν, اشکاراً ἀσικιάρεν, جهراً δζέχρεν, جهاراً δζεχάρεν, علناً ἄλενεν, میدانده اولارق μεϊδανδὰ ὀλαράκ.

'Αναφέρω, ایراد - نقل - حکایه - روایت ا. ἰρὰδ - νὰκλ - χικιαγὲ - ριβαγὲτ ἰτ. § بیان - ذکر - انها - اخبار ا. πεγιὰν - ζίκρ - ἰνχὰ - ἰχπὰρ ἰτ. § (πθ.) — ομαι عائد و دائر او. ἀΐδ βὲ δαΐρ ὀλ. « — χωρία τινὰ συγγραφέων

تأليفاتدن بعض فقره سرد و ايراد ا. τεελιφατδὰν πά'ζι φικρὰ σὲρδ οὐ ἰρὰδ ἰτ. « —ομαι πρός τινα مراجعت ا. μουραδζαὰτ ἰτ. «*μὴ ἀναφέρῃς τὸ ὄνομά μου* اسمى بيان ايته ἰσμιμὶ πεγιὰν ἴτμε. «*πρέπει ν' ἀναφερθῇς εἰς τὸν Γεν. Διοικητὴν* واليه مراجعت ايتليسن βαλιγὲ μουραδζαὰτ ἰτμελίσιν. «*ὁ ἄνω ἀναφερόμενος* مرقوم μερκούμ, مذبور μεζπούρ, مذكور μεζγκιούρ, مشار اليه μουσάρουν ἰλέϊχ, مار الذكر μὰρ-οὐζ-ζίκρ, مار البيان μὰρ-οὐλ-πεγιάν. «*ὁ κάτωθι ἀναφερόμενος* زيرده عرض و بيان اولنان ζιρδὲ ἀρζ οὐ πεγιὰν ὀλουνάν, آتى البيان ἀτὶ-οὐλ-πεγιάν, آتى الذكر ἀτὶ-οὐζ-ζίκρ. «*τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναφέρεσθαι* حق تقديم χάκκι τακδήμ.

'Αναφλέγω, التهاب-اشتعال ا. ἰλχὰπ-ἰσὰ'λ ἰτ. § (πθ.) التهاب-استشعال ا. ἰλτιχὰπ-ἰστισὰ'λ ἰτ.

'Ανάφλεξις, ἡ التهاب ἰλχάπ, اشعال ἰσὰ'λ.

'Αναφορά, ἡ تعلق τεαλλούκ, مربوطيت μερπουτιγέτ, انتما ἰντιμά, نسبت νισπέτ, علاقه ἀλιακά, مناسبت μουνασεπέτ, ميل μεΐλ. § (Νμ.) عرضحال ἀρζιχάλ, استدعانامه ἰστιδα'ναμέ. «*ἀναφορὰν ἔχω πρός τι* بر شيه تعلق-علاقه‌سى اولمق πὶρ σεγὲ τεαλλουκὴ-ἀλιακασὴ ὀλ. «*δίδω—ἀν* استدعا تقديم ا. ἰστιδὰ' τακδὴμ ἰτ. عرضحال ويرمك ἀρζιχὰλ βιρμέκ. «*ἐπὶ τῇ ἀναφορᾷ τοῦ δεῖνος* فلانك استدعاسى اوزرينه φιλανὶν ἰστιδα'σὶ οὐζερινέ. «*ἐξαιτοῦμαι δι' ἀναφορᾶς* با استدعانامه طلب و دعوى ا. πὰ ἰστιδα'ναμὲ ταλὲπ βὲ δαβὰ ἰτ.

'Αναφορεύς, ὁ καὶ **'Ανάφορον,** τὸ مانيولا μανιβέλα, صيريق σηρήκ.

'Αναφορικός, ή, όν, متعلق μουτεαλλήκ, عائد ἀΐδ, دائر δαΐρ, متدائر μουτεδαΐρ, مربوط μερπούτ, منوط μενούτ, منسوب μενσούπ, متناسب μουτενασίπ. «*ἀντωνυμία—ἡ* (Γρμ.) اسم موصوف ἴσμι μεβσούφ. § —ῶς (ἐπρ.) دائر و متعلق اولرق δαΐρ βὲ μουτεαλλὴκ ὀλαράκ, نسبة νίσπετεν, بالنسبت πιν-νισπέτ.

'Αναφορογράφος, ὁ عرضحالجى ἀρζιχαρδζή.

'Αναφροδισία, ἡ (Ι) معدوميت شهوه μα'δουμιγέτι σεχβέ.

'Αναφρόδιτος, ον, (Ι) عدم الشهوه ἀδὶμ-οὐσ-σεχβέ.

'Αναφυλλητόν, τὸ ايچقريق ήντσκηρήκ, فواق φουβάκ.

'Αναφύρω, تخليط ا. ταχλὶτ ἰτ.

'Αναφύσησις, ἡ (Ι) نفخهٔ مكرره νεφχάϊ μουκερρερέ.

'Ανάφυσις, ἡ (Βτ.) نبت تكرارى νέπτι τεκραρή.

'Αναφύω, نشونما او. νέσβ οὐ νουμὰ ὀλ. § ظهور ا. ζουχοὺρ ἰτ. «*ἀνεφύη σπουδαιότατον ζήτημα* مهم بر مسئله ظهور ايتشدر μουχὶμ πὶρ μεσελὲ ζουχοὺρ ἰτμίσδιρ.

'Αναφων(έω)ῶ, صيحه ا. σαϊ-χὰ ἰτ. فرياد ا. φιργιὰτ ἰτ.

'Αναχαιτίζω, تارومار ا. τὰρ οὺ μὰρ ἰτ. محو ا. μάχβ ἰτ. § ضبط-منع ا. ζὰπτ-μὲν' ἰτ. توقيف ا. τεβκὴφ ἰτ.

'Αναχαίτισις, ἡ منع μὲν' πλ. منوع μουνού, ضبط ζάπτ.

'Αναχρονισμός, ὁ تغليط تاريخ ταγλίτι ταρίχ, تحريف تاريخ ταχρίφι ταρίχ.

'Ανάχωμα, τὸ سد σέδδ. §(Στρ.) طوپراق طابيه τοπρὰκ τάπιγε.

'Αναχώρησις, ἡ كيتمه γκιτμέ, عزيمت άζιμέτ, حركت χαρεκέτ.

'Αναχωρητήριον, τὸ('Εκκλ.) كشيش زاويه سى κεσὶς ζαβιγεσί, مناستر μοναστίρ.

'Αναχωρητής, ὁ('Εκκλ.) تارك دنيا ταρίκι δουνγιά, منزوى μουνζεβή, زاهد ζαχίδ.

'Αναχωρ(έω)ῶ, كيتمك γκιτμέκ, يوله چيقمق γιολὰ τσηκμάκ, عزيمت-حركت ا. άζιμὲτ-χαρεκὲτ ἰτ.

'Αναψηλάφησις, ἡ (Νμκ.) اعادهٔ محاكمه ἰαδέϊ μουχακεμέ. «ἡ *περὶ ἀναψηλαφίσεως αἴτησις* اعادهٔ محاكمه استدعاسى ἰαδέϊ μουχακεμὲ ἰστιδα'σή. «ἡ *πρὸς —ιν προθεσμία* اعادهٔ محاكمه مدتى ἰαδέϊ μουχακεμὲ μουδδετί. «ὁ *ἀναψηλαφῶν* معاد μουάδ. «ὁ *καθ' οὗ ἡ—* معاد عليه μουάδουν ἀλέϊχ. «ἡ *περὶ ἧς ἡ— ἀπόφασις* اعلام معاد به ἰλιάμι μουάδουν πίχ.

'Αναψηφίζω, يكيدن قرعه آتمق γενιδὲν κουρὰ ἀτμάκ.

'Αναψήφισις, ἡ قرعهٔ جديده κουράϊ δζεδιδέ.

'Αναψυκτικός,όν, (I) صونوديجى σὸουδουδζού, مبرد μουπερρίδ, ملطف μουλεττίφ.

'Ανάψυξις, ἡ صوئوتمه σὸουτμά, سرينلنديرمه σερίνλενδιρμέ, سرينلمه σερινλιμέ, تبريد τεπρίδ.

'Αναψυχή, ἡ راحتلق ραχατλήκ, تنفس τενεφφούς, استراحت ἰστιραχάτ. «*χάριν —ῆς* براى تنفس περάϊ τενεφφούς.

"Ανδηρον, τὸ سد σέδδ. § (κήπου) باغچه يصديق γιασδήκ.

'Ανδραγάθημα, τὸ فتوحات φουτουχάτ. § موفقيت μουβεφφηκιγέτ.

'Ανδραγαθία, ἡ بهادرلق παχαδηρλήκ, شجاعت σεδζαάτ, بسالت πεσαλέτ.

'Ανδράδελφος, ὁ قوجانك قرنداشى κοδζανὴν ἔρ καρηνδασή, قاين καΐν, چلى τσελεπί. § ἡ—φη كوروجه γκιόρουμδζέ.

'Ανδράκλα, ἡ (Βτ.) سميز اوتى σεμὶζ ὀτού, پقله اولاغى πακλὰτ-ούλχουρακά.

'Ανδραποδίζω, اسير ا. ἐσὶρ ἰτ. تحت اسارته آلمق τάχτι ἰσαρετδὲ ἀλμάκ. [ρέτ.

'Ανδραποδισμός, ὁ اسارت ἰσα-

'Ανδραποδιστής, ὁ اسيرجى ἐσιρδζή.

'Ανδράποδον, τὸ اسير ἐσὶρ πλ. اسرا οὐσαρά, كوله κηολέ. § (Μτφ.) آلتچق ἀλτσάκ, حيوان χαϊβάν.

'Ανδράριον, τὸ آدامجق ἀδαμδζήκ.

'Ανδράχνη, ἡ (Βτ.) سمز اوتی σεμὶζ ὀτού.

'Ανδρειεύω, قوتلنمك κουββεδλενμέκ, .ا كسب قوت κέσπι κουββὲτ ἰτ.

'Ανδρεῖος, α, ον, يكيت γιγίτ, جسور δζεσούρ, دلاور διλαβέρ, دلير δελήρ, جرى δζερί, نجيد νεδζίδ, شجيع σεδζί', نريمان νεριμάν. § —είως (ἐπρ.) يكيتجه γιγίτδζε, شجيعانه σιδζιανέ, دلاورانه διλαβερανέ, مردانه μερδανέ, جلادتكارانه δζελαδετκηαρανέ.

'Ανδρείκελον, τὸ انسان شكلى ἰνσὰν σεκλί.

'Ανδρία, ἡ يكيتلك γιγιτλίκ, صرامت σεραμέτ, شجاعت σεδζαάτ, دلاورى διλαβερί, حماست χεμασέτ, نجادت νεδζαδέτ, بسالت πεσαλέτ, جلادت δζελαδέτ.

'Ανδριαντοποιΐα, هيكلتراشلق χεϊγκελ-τιρασλίκ.

'Ανδριαντοποιός, ὁ هيكلتراش χεϊγκελ-τιράς.

'Ανδριάς, ἡ هيكل χεϊγκέλ, صنم σανὲμ πλ. اصنام ἀσνάμ, بت πούτ. «— μαρμάρινος مرمر صنم μερμὲρ σανέμ.

'Ανδρίζω, .ا تشجيع τεσδζὶ' ἰτ. § (μσ.) —ομαι پهلوانلنق παχαδηρλανμάκ, .ا تشجع τεσεδζδζὶ' ἰτ. مردانه .ا حركت μερδανὲ χαρεκὲτ ἰτ.

'Ανδρικός, ή, όν, رجلى ρεδζουλή, ذكورى ζουκηουρί. «ἡ—ὴ ἡλικία سن رجوليت σίννι ρεδζουλιγέτ. «τὸ —ὸν μόριον براق γκηαράκ, چوك τσούκ, ذكر ζεκέρ. § —ῶς (ἐπρ.) ارككجه ἐρκέκδζε, مردانه μερδανέ.

'Ανδρογυναῖκα, ἡ خاتون مسترجل χατοὺν μουστερδζέλ.

'Ανδρόγυνον, τὸ قارى قوجه καρὴ κόδζά, زوجين ζεβδζέϊν.

'Ανδρόγυνος, ὁ خنثى χουνσά.

'Ανδροκτόνος, ον, قاتل انسان κατίλι ἰνσάν.

'Ανδρομανής, ἡ اركك دليسى ἐρκέκη δελισί.

'Ανδρομανία, ἡ (Ι) جنون غلمه δζενοὺνι γιλμέ. زجه حكه ζεβδζὲ χακκή.

'Ανδρομοίριον, τὸ زوجه حق

'Ανδρότης, ἡ اركككك ἐρκεκλίκ, رجوليت ρεδζουλιγέτ, ذكوريت ζουκηουριγέτ.

'Ανδρ(όο)οῦμαι, .ا مرد او μὲρδ ὀλ. شجاعتلنمق σεδζαατλανμάκ.

'Ανδρώδης, ες, مردانه μερδανέ.

'Ανδρωνίτης, ὁ سلاملق σελαμλήκ.

'Ανέγγικτος, ον, طوقونلمامش δοκουνούλμαμής, ايليشلمامش ἰλισλέμεμής, تام τάμμ.

'Ανεγείρω, قالديرمق καλδηρμάκ, .ا رفع - ترفيع ρέφ'-τερφὶ' ἰτ. § ('Αρχτ.) .ا بنا و انشا πινὰ βὲ ἰνσὰ ἰτ. .ا تأسيس τεεσὶς ἰτ. § (πθ.) —ομαι قالقمق καλκμάκ, .ا ترفع τερεφφοὺ' ἰτ. § .ا تأسس τεεσσοὺς ἰτ.

'Ανέγερσις, ἡ رفع ρέφ', ترفيع τερφί'. § انشا ἰνσά, بنا πινά, تأسيس τεεσίς.

'Ανεγκεφαλία, ἡ (Ι) معدوميت دماغ μα'δουμιγέτι δεμάγ.

'Ανεγκέφαλος, ον, (Ι) معدوم دماغ μα'δούμι δεμάγ.

'Ανέγκλητος, ον, غير مذموم γάϊρι μεζμούμ. [μὶν ἐλ-καδίμ.

'Ανέκαθεν, ('Επρ.) من القديم

'Ανέκδαρτος,ον, صويلمامش σογιούλμαμης, غير مقشور γάϊρι μακσούρ.

'Ανεκδιήγητος, ον, وصف-توصيف-تعريف اولنه‌ماز βάσφ-ταβσήφ-τα'ρίφ ὀλουνάμαζ, نقل وروايته نا قابل νάκλ οὐ ριβαγετὶ νὰ καπίλ.

'Ανέκδοτος,ον, طبع و نشر ايدلممش τάπ' οὐ νέσρ ἰδίλμεμις.

'Ανέκκλητος, ον, (Νμ.) قابل استيناف اولميان καπίλι ἰστινὰφ ὄλμαγιαν, قطعى κατή'. «ἡ ἀπόφασις ἔγινεν — اعلام قطعى اولمشدر ἰλιάμ κατὴ' ὀλμούσδουρ, اعلام كسب قطعيت ايتمشدر ἰλιὰμ κέσπι κατηὲτ ἰτμίσδιρ. § —ήτως (ἐπρ.) درجهٔ آخره‌ده δερεδζέϊ ἀχηρεδέ, صورت قطعيه‌ده σουρέτι κατη'εδέ, قطعا κατή'εν,

'Ανεκλάλητος, ον, تعريف اولنماز τα'ρίφ ὀλουνμάζ.

'Ανεκπλήρωτος, ον, اجرا اولنمامش ἰδζρὰ ὀλούνμαμης.

'Ανεκποίητος, ον, صاتلامش σατήλμαμης, غير قابل تفرغ γάϊρι καπίλι τεφερρούγ.

'Ανεκτέλεστος, ον, اجرا اولنمامش-اولنه‌ماز ἰδζρὰ ὀλούνμαμης-ὀλουνάμαζ, موقع اجرايه قونلامش μεβκίϊ ἰδζραγιὰ κονούλμαμης, اجراسى نا قابل ἰδζρασὶ νὰ καπίλ. «ἡ ἀπόφασις ἔμεινεν — اعلام اجرا ايدلممشدر ἰλιάμι ἰδζρὰ ἰδίλμεμισδιρ.

'Ανεκτικός, ή, όν, صابر σαπίρ, صبور σαπούρ, متحمل μουτεχαμμίλ, تحملكار τεχαμμουλγκιουζάρ.

'Ανεκτικότης, ἡ صبر σάπρ, تحمل τεχαμμούλ.

'Ανεκτίμητος, ον, قيمتى تقدير اولنه‌ماز κηϊμετὶ τακδὴρ ὀλουνάμαζ, ذى قيمت ζὶ κηϊμέτ.

'Ανεκτός, ή, όν, تحمل اولنور τεχαμμοὺλ ὀλουνούρ, قابل تحمل καπίλι τεχαμμούλ.

'Ανέκφραστος.ον, بيان و تعريف اولنماز πεγιὰν οὐ ταρὶφ ὀλουνμάζ, ما لا كلام μὰ λὰ κελιάμ.

'Ανεκφώνητος,ον, تلفظ اولنماز-اولنه‌ماز τελεφφοὺζ ὀλουνμάζ-ὀλουνάμαζ.

'Ανελεήμων,ον, مرحمتسز μερχαμετ-σίζ, نا رحيم νὰ ραχήμ, سنكدل σεπεκδίλ.

'Ανελεύθερος, ον, حر اولميان χοὺρ ὄλμαγιαν, كوله κιολέ.

'Ανέλιξις, ἡ بسط πάστ. § (Λγκ.) ايضاح ἰζάχ.

'Ανελίσσω, Α بسط ايت πάστ ἰτ. § ι. ايضاح ايت ἰζὰχ ἰτ. [τσεκμέκ.

'Ανέλκω, يوقارى چكمك γιοκαρὴ

'Ανέλκωσις, ἡ قرح τεκρίχ.
'Ανελλιπής, ές, پی قصور πὶ κουσούρ, نقصانی اولمایان νοκσανὶ ὄλμαγιαν, تام τάμμ, تمام τεμάμ, مکمل μουκεμμέλ, کامل κιαμίλ, بتون πιτούν. ‖ —ῶς (ἐπρ.) بسبتون πίσπιτουν, نقصانسز νοκσανσίζ, تماماً τεμάμεν, کاملاً κιάμιλεν. « *ἐπλήρωσεν—ῶς τὸ χρέος του* دینی تماماً تأدیه و ایفا ایلدی δεϊνὶ τεμάμεν τεεδιγὲ βὲ ἰφὰ εϊλεδή.
"Ανελπις, ὁ καὶ ἡ امیدسز οὐμιδ-σίζ, مأیوس μεϊγιούς.
'Ανελπιστία, ἡ قطع امید κάτι οὐμίδ, مأیوسیت μεϊγιουσιγιέτ.
'Ανέλπιστος, ον, غیر مأمول γάϊρι μεεμούλ, غیر مترقب γάϊρι μουτερακκίπ. « *ἐκ τοῦ —ου καὶ —στως* (ἐπρ.) مأمولك غیری اولهرق μεεμουλὶν γάϊρι ὀλαράκ, بغتةً πάγτετεν, ناکهان νὰ κεχάν.
'Ανέμη, ἡ (ἐργ.) چیقریق τσηκρήκ, ایپلك چیقریغی ἰπλὶκ τσηκρηγή. ‖ (τοῦ πηγαδιοῦ) قویو دولابی κουγιοὺ δολαπή.
'Ανεμίζω, هوالندیرمق χαβαλανδηρμάκ, تجدید هوا ا.. τεδζδίδι χαβὰ ἰτ. ‖ یلپازه‌لمك γελπαζελεμέκ.
'Ανεμισμός, ὁ هوالندیرمه χαβαλανδηρμά, تجدید هوا τεδζδίδι χαβά. ‖ یلپازه‌لمه γελπαζελεμέ.
'Ανεμιστήριον, τὸ یلپازه γελπαζέ, مروحه μιρβαχέ, مجدد هوا μουδζεδδίδι χαβά. ‖ (τοῦ μαγειρείου) مطبخ یلپازه‌سی μουτπὰχ γελπάζεσή.
'Ανεμοδείκτης, ὁ یل قوان γὲλ κοβάν, بادنما πὰδ νουμά. ‖ (Ντκ.) یل پیراغی γὲλ παϊραγή.
'Ανεμοευλογία, (Ι) صوچیچکی σοὺ τσιτσεγή, کاذب جدری δζουδερίϊ γκιαζίπ.
'Ανεμοζάλη, ἡ شدید روزکار σεδίδι ρουζγκιάρ, بورا πόρα.
'Ανεμομάζωμα, τὸ (εὔχρ. μόνον εἰς τὴν πρμ.) *ἀνεμομαζώματα διαβολοσκορπίσματα* هایدن کلان هویه کیدر χαϊδὰν γκελὲν χουγιὰ γκιδέρ, حرامدن کلان حرامه کیدر χαραμδὰν γκελὲν χαραμὰ γκιδέρ.
'Ανεμομετρία, ἡ (Φσ.) مقایسة الریاح μουκαγιασὲτ-οὺρ-ριγιάχ.
'Ανεμόμετρον, τὸ (Φσ.) مقیاس الریاح μικγιὰς-οὺρ-ριγιάχ.
'Ανεμόμυλος, ὁ یل دکرمنی γὲλ δεγιρμενή, آسیاباد ἀσιγιαπάδ. « *γυρίζει σὰν* — (πρμ.) دکرمن بارکیری کبی طولاشیر δεγιρμὲν παργκιρὶ κιπὶ δολασίρ. | 'Ερεσίπελας.
'Ανεμοπύρωμα, τὸ (Ι) "Ιδε
"Ανεμος, ὁ روزکار ρουζγκιάρ, یل γέλ, ریح ρὶχ πλ. ریاح ριγιάχ, باد πάδ. « — *ψυχρὸς* صوغوق یل σοούκ γέλ, ریح بارد ρίχι παρίδ, باد سرت πάδι σέρτ. « — *θερμὸς* ریح حار ρίχι χάρρ. « *ὁ* — *ἔπεσε* روزکار تسکین ایلدی ρουζγκιὰρ τεσκὶν εϊλεδί. « *πνέει* — روزکار اسر ρουζγκιὰρ ἐσέρ.

'Ανεμοσκόπιον, τὸ (Ντκ.) روزكار پوصلەسی ρουζγκιὰρ πούσουλασή, باد نما παδ-νουμά, هواپين χαβα-πεΐν.

'Ανεμοστρόβιλος, ὁ (Ντκ.) قاصيرغه κάσηργα, باد كرت πάδι γκέρτ, تند باد τοὺνδ-πάδ.

'Ανεμοταραχή, ἡ روزكار كورلدیسی ρουζγκιὰρ γκιουρουλδουσού, تند باد τοὺνδ-πάδ.

'Ανεμόχορτον, τὸ (Βτ.) يبان فسلكنى γιαπὰν φεσλιγενί.

'Ανεμπόδιστος,ον,-منع اولنهمز μέν' ὀλουνάμαζ - اولنامش ὀλούνμαμης, غير ممنوع γάϊρι μεμνού'.

'Ανεμώδης, ες, روزكارلی ρουζγκιαρλή, يللی γελλή, هوادار χαβαδάρ.

'Ανεμώλιος, ον, باطل πατήλ, واهی βαχή, بيهوده πεϊχουδέ, بی مآل πὶ μά'λ, هوايى χαβαΐ, بوش πός, نافله ναφιλέ.

'Ανεμώνη, ἡ (Βτ.) لاله كوهی λαλέϊ κιουχή, شقايق نعمانيه σεκαΐκι νουμανιγέ.

'Ανενδεής,ές,محتاج اولميان μουχτάδζ ὄλμαγιαν, احتياجسز ἰχτιγιαδζσήζ.

'Ανενδοίαστος, ον, شبهەسز σουπχεσίζ, غير متردد γάϊρι μουτερεδδίδ. § —άστως (ἐπρ.) بلا شبهه πίλα σούπχέ, مسلمانه μουσελλεμανέ.

'Ανένδοτος, ον, واز كچمز βὰζ γκεδζμέζ, غير فارغ γάϊρι φαρίγ, مصر μουσίρρ.

'Ανενέργητος,ον, اجراسز ἰδζρασήζ, باطل πατήλ, بطال πατάλ.

'Ανενόχλητος ον, راحتسز-بی حضور اولماز ραχατσήζ-πὶ χουζοὺρ ἀλμάζ, راحت ραχάτ. § — ήτως (ἐπρ.) راحت اوزره ραχὰτ οὐζρέ.

'Ανεξαίρετος, ον, غير مستثنا γάϊρι μουστεσνά. § —έτως (ἐπρ.) بلا استثنا πίλα ἰστισνά, كاملا κιάμιλεν, جملة δζούμλετεν.

'Ανεξάλειπτος, ον, سيلنمز σιλινμέζ, قابل محو نا να καπίλι μάχβ, چيقماز τσηκμάζ, بوزلماز ποζουλμάζ, دائم δαΐμ. «—ἐκ τῆς μνήμης خاطردن اونودلماز چيقماز χατηρτὰν τσηκμάζ, ὀνουτουλμάζ.

'Ανεξάντλητος, ον, توكنمز τουκενμέζ, بى نفاد πὶ νεφάζ. § پيانسز παγιανσίζ, بى ترت πιτμέζ, دائمى δαϊμί. «—πηγή صويى توكنمز پيكار σουγιοὺ τουκενμὲζ πηνάρ. « —α πλούτη اموال بى نفاد ἐμβάλι πὶ νεφάζ.

'Ανεξαρτησία, ἡ استقلاليت ἰστικλαλιγιέτ, استبداد ἰστιπδάδ, سربسيت σερπεσιγέτ, عدم مربوطيت ἀδέμι μερπουτιγέτ.

'Ανεξάρτητος, ον, غير مربوط γάϊρι μερπούτ, مستقل μουστακήλ, سربست σερπέστ. § —ήτως (ἐπρ.) مستقلا μουστάκηλεν. «—ήτως πάσης ὠφελείας قطع نظر محسناتدن μουχασενατδὰν κάτη ναζάρ.

'Ανεξέλεγκτος, ον, تفتيش و تدقيق اولنمامش τεφτὶς βε τεδκήκ

λούνμαμηϛ. « —κτως (ἐπρ.) ﺑﻼ تدقیق πίλα τεδκήκ.

'Ανεξερεύνητος,ον, استکناهی ﺑﺎﻗﻪ ﻟﻪ ἰστιχναχὶ νὰ καπίλ, آکلاشیلار ﻗﻠﻤﻪ νλασηλμάζ.

'Ανεξέταστος, ον, امتحان اولنمامش ἰμτιχὰν ὀλούνμαμηϛ, غیر ممتحن ἀϊρι μουμτεχέν, تفتیش-تفحص اولنمامش εφτὶϛ-τεφεχχοὺϛ ὀλούνμαμηϛ. ‖ —άστως (ἐπρ.) ﺑﻼ تحقیق πίλα ταχήκ. ‖ ﺑﻼ امتحان πίλα ἰμτιχάν.

'Ανεξήγητος,ον, شرح وایضاح اولنماز-اولنمامش σέρχ οὐ ἰζὰχ ὀλουνάζ-ὀλούνμαμηϛ, غیر مصرح γάϊρι ουσαρράχ. ‖ غریب γαρίπ, عجائب ἀδζαΐπ.

'Ανεξιθρησκεία, ἡ عدم تعصب δέμι τεασσούπ, احتمال دین ἰχτιάλι δίν.

'Ανεξίθρησκος, ον, نا متعصب ὰ μουτεασσίπ, محتمل الدین μουχτεὶλ οὐδ-δίν.

'Ανεξικακία, ἡ صبر σάπρ, تحمل εχαμμούλ, توکل τεβεκκιούλ, تسلیم εσλίμ.

'Ανεξίκακος, ον, صبور σαούρ, متحمل μουτεχαμμίλ, متوکل ουτεβεκκίλ.

'Ανεξίτηλος,ον, چیقماز τσηκάζ, مستمر μουστεμμέρ.

'Ανεξιχνίαστος, ον, کنهنه واریلماز κιούνχινὲ βαρηλάμαζ, اکلاشیلماز ἀνλαςηλάμαζ.

'Ανέξοδος, ον, چیقماز τσηκμάζ, خرجی اولیان χαρτζὴ ὀλμαγιαν. ‖ مصرفسز μασραφσήζ, مجانی μεδζδζανή. ‖ —όδως (ἐπρ.) ﺑﻼ مصارف πίλα μεσαρίφ, مجانا μεδζδζάνεν, ﺑﺪ هوا πάδι χαβά, مفت اولرق μούφτ ὀλαράκ.

'Ανεξομολόγητος, ον, کناهلرینی اعتراف ایتمامش-ایتمز γκιουναχλαρηνὴ ἰτιρὰφ ἴτμεμιϛ-ἰτμέζ.

'Ανεπαίσθητος, ον, دویلماز δουγιουλμάζ, معدوم الحس μα'δοὺμ οὐλ-χήσς, غیر محسوس γάϊρι μαχσούϛ. ‖ تاثیر ایتمز τεεσὶρ ἰτμέζ. ‖ غیر مشهود γάϊρι μεσχούδ. ‖ جزئی δζουζί. ‖ —ήτως (ἐπρ.) دویلمقسزین δουγιουλμακσηζὴν, من غیر احساس μὶν γάϊρι ἰχσάς, قلیلا καλίλεν, خفیا χαφίγεν.

'Ανεπαίσχυντος, ον, اوتانماز οὐτανμάζ, عارلانماز ἀρλανμάζ.

'Ανεπανόρθωτος, ον, غیر قابل اصلاح γάϊρι καπίλι ἰσλάχ. ‖ ممتنع التلافی μουμτεννὶ-οὐτ-τελαφί. «—ζημία غیر قابل بر ضرر تلافیسی τελαφησὶ γάϊρι καπὶλ πὶρ ζαράρ. «—α ἐλαττώματα غیر قابل اصلاحی قصورلر ἰσλαχὴ γάϊρι καπὶλ κουσουρλάρ.

'Ανεπαρκής, ές, یتمز γετμέζ, کفایت ایتمز κεφαγὲτ ἰτμέζ, غیر کافی γάϊρι κιαφί. ‖ —ῶς (ἐπρ.) کفایت ایتمیه جك درجه ده κεφαγὲτ ἴτμεγεδζεκ δερεδζεδέ.

'Ανέπαφος,ον, طوقونلمامش τοκουνούλμαμηϛ, غیر ملموس γάϊρι μελμούς, مکمل μουκεμμέλ.

'Ανεπαχθής, ές, بار اولیان πὰρ ὄλμαγχαν.

'Ανεπηρέαστος, ον, غیرمتأثر γάϊρι μουτεεσσίρ. § —άστως(ἐπρ.) غیر متأثرانه γάϊρι μουτεεσσιρανέ.

'Ανεπίγραφος, ον, عنوانسز οὐνβανσήζ, غیرمسمی γάϊρι μουσεμμά.

'Ανεπίδεκτος, ον, قبول ایتز καπούλ ἰτμέζ, نا قابل νὰ καπίλ. « —διορθώσεως نا قابل اصلاح νὰ καπίλι ἰσλάχ.

'Ανεπιείκεια, ἡ عدم انصاف ἀδέμι ἰνσάφ.

'Ανεπιεικής, ές, عدم الانصاف ἀδὴμ-οὐλ-ἰνσάφ, مرحتسز μερχαμετ-σίζ.

'Ανεπικύρωτος, ον, غیر مصدق γάϊρι μουσαδδάκ.

'Ανεπίληπτος, ον, قصورسز κουσουρσούζ, غیر مذموم γάϊρι μεζμούμ.

'Ανεπίληστος, ον, اونودلماز ὀνουδουλμάζ, باقی πακκή.

'Ανεπιστήμων, غیر متفننه γάϊρι μουτεφενίν.

'Ανεπιστρεπτεὶ ἢ —πτί, ('Επρ.) عودت اولنقسزین ἀδδὲτ ὁλούνμακσηζην.

'Ανεπιτήδειος, ον, مهارتسز μεχαρετ-σίζ, غیر مستعد γάϊρι μουστεήδ, نا اهل νὰ ἔχλ, چولپه τσόλπά.

'Ανεπιτηδειότης, ἡ مهارتسزلك μεχαρετ-σιζλίκ, عدم قابلیت ἀδέμι καπιλιγέτ, عدم اهلیت ἀδέμι ἐχλιγέτ.

'Ανεπιτήδευτος, ον, ریغزقیار اولیان ριγχακχάρ ὄλμαγχαν, -دل σαδε-δίλ, صافدرون σαφ-δερούν. § —τως (ἐπρ.) بلا تصنعات πίλα τασν...

'Ανεπιτυχής, ές, مساعد اولیان μουγεσσὲρ ὄλμαγχαν. § قصورلی σουρλού, ناقص νακής. « — μετ... φρασις ناقصه ترجمه τερδζουμέϊ ...κησά. § —ῶς (ἐπρ.) ناقص اولرق νακὴς ὀλαράκ.

'Ανεπίφθονος, ον, ...د اولیان μαχσοὺδ ὄλμαγχαν.

'Ανερεύνητος, ον, تفحص- استکناه اولنامش τεφχὶς-ἰστικ... ὀλούνμαμής.

'Ανερευν(άω)ῶ, تفحص-تجسس-... .ا τεχαρρὶ-φάχς-τεδζεσσοὺς آرامق ἀραμάκ.

'Ανερμάτιστος, ον, ...سز σαφρασήζ.

'Ανερμήνευτος, ον, ایضاح-... ایدلهمش τεφσὶρ-ἰζὰχ ἰδίλμεμ...

'Ανέρπω, کی صاریلوب چیقمق γιλὰν κιπὶ σαρηλοὺπ τσηκμάκ.

'Ανερυθρίαστος, ον, ...ز οὐτανμάζ, کستاخ κχόυστάχ. § ...άστως (ἐπρ.) اوتانمقسزین οὐτάνμασηζην, کستاخانه κχόυσταχανέ.

'Ανέρχομαι, یوقاری کلمك ...καρὴ γκελμέκ, چیقمق τσηκμάκ, ...اوا βασὶλ ὀλ. § (ἐπὶ ποσοῦ). ...ا πάλιγ ὀλ. § (ἐπὶ πλοίου) سوار-... .اوا ρακὶπ-σουβὰρ ὀλ. « τὸ χρ... του ἀνῆλθεν εἰς πέντε χιλιάδ...

λίρας ὀθωμ. بورجی بش یك عدد عثمانلی لیراسنه بالغ اولمشدر πορδζοὺ πὲς πὶν ἀδὲδ ὀσμανλὴ λίρασινα παλὶγ ὀλμούσδουρ. «*ἀνῆλθεν εἰς τὸ ὄρος* طاغه چیقدی δαγὰ τσηκδή.

Ἄνεσις, ἡ راحت ραχάτ, حضور χουζούρ, استراحت ἰστιραχάτ, آرام ἀράμ, رفاه ρεφάχ. § سهولت σουχουλέτ. «*ἐν ἀνέσει* صیقلمقسزین σηκήλμακσηζην, راحتله ραχάτλε, سهولتله σουχουλέτλε.

Ἀνέσπερος,ον, احشاملامغاز ἀχσαμλανμάζ, دائما پرتوریز δάϊμα περτεβ-ρίζ. §(Ἀστρ.) باتماز πατμάζ.

Ἀνέστιος, ον, خانه بردوش χανὲ περ-δούς, آواره ἀβαρά, سرسری σερσερή, دربدر δερ-πε-δέρ.

Ἀνέτοιμος, ον, حاضر اولمیان χαζὶρ ὄλμαγιαν, نا آماده νὰ ἀμαδέ, نا مهیا νὰ μουχεγ-γιά.

Ἄνετος, ον, راحتلی ραχατλή, راحت ραχάτ, حضورلی χουζουρλού. § —*έτως* (ἐπρ.) راحتله ραχάτλε, سهولتله σουχουλέτλε.

Ἀνετυμολόγητος,ον, استقاق نا معلوم ἰστικακὴ νὰ μαλιούμ.

Ἄνευ, (Ἐπρ.) سز σίζ ἡ σούζ, بلا πίλα, بی πί. «—*χρημάτων* پارەسز παρα-σήζ. «—*ἀργοπορίας* بلا توقف πίλα τεβεκκούφ. «*εἶναι ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ* لا بد والزمدر λὰ πούδδ βὲ ἐλζέμδιρ.

Ἀνεύθυνος, ον, غیر مسؤل γάϊρι μεσούλ, بری الذمه περὶ οὐζζιμμέ. § (οὐσ.) τὸ—ον عدم مسؤلیت ἀδέμι μεσουλιγέτ, برائت περαέτ, برائت ذمت περαέτι ζιμμέτ.

Ἀνευλάβεια, ἡ حرمتسزلك χουρμετ-σιζλίκ, عدم تقوی ἀδέμι τακβά.

Ἀνευλαβής, ές, حرمتسز χουρμετ-σίζ, غیر متقی γάϊρι μουτεκκή. § —*ῶς* (ἐπρ.) بلا حرمت πίλα χουρμέτ.

Ἀνεύρεσις, ἡ بولمه πουλμά, كشف κέσφ.

Ἀνευρίσκω, یكیدن بولمق γενιδὲν πουλμάκ میدانه چیقارمق μεϊδανὰ τσηκαρμάκ, كشف ا. κέσφ ἰτ.

Ἀνεύρισμα, τὸ (Ι) ام الدم ἐμ-ούδ-δέμμ.

Ἀνευφήμησις, ἡ آلقیشلایش ἀλκησλαΐς, تحسین ταχσίν.

Ἀνευφημ(έω)ῶ, آلقیشلامق ἀλκησλαμάκ, تحسین ا. ταχσὶν ἰτ. آفرین چاغیرمق ἀφερὶν τσαγηρμάκ.

Ἀνεφάρμοστος, ον, قابل تطبیق و اجرا اولمیان καπίλι τατπὴκ βὲ ἰδζρὰ ὄλμαγιαγ. «*ἡ διαταγή του ἔμεινεν* — امری اجرا اولنامش ἐμρὶ ἰδζρὰ ὀλούνμαμης.

Ἀνέφελος, ον, بولوتسز πουλουτ-σούζ, معدوم السحاب μα'δοὺμ ούσ-σεμάπ, آچیق هوا ἀτσὴκ χαβά.

Ἀνέφικτος, ον, ممتنع الوصول μουμτεννὶ οὐλ-βουσούλ, غیر ممكن γάϊρι μουμκίν, محال μουχάλ.

Ἀνέχεια, ἡ اولمامقلق ὄλμαμακληκ. § پارەسزلق παρασηζλήκ, فقرالق φουκαραλήκ, ضرورت ζαρουρέτ. «*εὐ-*

ρίσκεται εἰς μεγάλην —αν ضرورت عظيمده بولنيور ζαρουρέτι ἀζημεδὲ πουλουνίγιορ.

'Ανέχομαι, قبول ا. καποὺλ ἰτ. تحمل ا. τεχαμμοὺλ ἰτ. طيانق δαγιανμάκ, مساعده ا. μουσααδὲ ἰτ. تجويز ا. τεδζβὶζ ἰτ. «*διατί τὸ ἀνέχεσθε*; بونى نيچون تجويز ايديورسكز πουνοὺ νίτσουν τεδζβὶζ ἰδίγιορσουνοὺζ;

'Ανεψιά, ἡ (ἡ θυγάτηρ τοῦ ἀδελφοῦ) قرنداش قيزى καρηνδὰς κηζή, يكن γεγέν, بنت اخ πίντι ἔχχ. ‖ (ἡ θυγ. τῆς ἀδελφῆς) قيز قرنداش قيزى κὴζ καρηνδὰς κηζή, بنت اخت πίντι οὔχτ.

'Ανεψιός, ὁ (ὁ υἱὸς τοῦ ἀδελφοῦ) قرنداش اوغلى καρηνδὰς ὀγλού, يكن γεγέν, ابن اخ ἴπνι ἔχχ. ‖ (ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς) قيز قرنداش اوغلى κὴζ καρηνδὰς ὀγλού, همشيره زاده χεμσιρεζαδέ, يكن γεγέν, ابن اخت ἴπνι οὔχτ. «*ὁ μικρὸς* — قورون اوغلى κουροὺν ὀγλού. [σαγήρ.

"Ανηβος,ον, نا بالغ νὰ παλήγ, صغير

'Ανηβότης, ἡ سن صغر σίννι σηγάρ.

'Ανήθικος, ον, ادبسز ἐδεπσίζ, بى ادب πὶ ἐδέπ.

'Ανηθικότης, ἡ ادبسزلك ἐδεπσιζλίκ, عدم ادب ἀδέμι ἐδέπ.

"Ανηθον, τὸ (Βτ.) تره اوتى τερὲ ὀτού.

'Ανήκουστος, ον, ايشيدلمهمش ἰσιδίλμεμις, نا مسموع νὰ μεσμού', نشنيده νεσινιδέ, غريب γαρίπ.

'Ανήκω, او. پرينك ملكى-مالى πιρινὶν μουλκὶ-μαλὶ ὀλ. مخصوص-منسوب-عائد او. μαχσοὺς-μενσοὺπ-ἀΐδ ὀλ. راجع-متعلق او. ραδζὶ'-μουτεαλλὴκ ὀλ. اولمق ياقيشمق ὀλμάκ, γιακησμάκ. «*ἀνήκει δικαιωματικῶς εἰς τὸν δεῖνα* بحق فلانه عائددر πὶ χάκκιν φιλανὰ ἀΐδδιρ. «*μοὶ ἀνήκει τὸ ἥμισυ* نصفى بكا عائدر-بنمدر νισφὶ πανὰ ἀΐδδιρ-πενίμδιρ. «*τὸ ἀνῆκον, τὰ ἀνήκοντα* لازم كلن λαζὶμ γκελέν, ايجاب ἰδζάπ. «*τὰ ἀνήκοντα μέτρα* تدابير لازمه τεδαπίρι λαζιμέ, ايجاب ايدن تدابير ἰδζὰπ ἰδὲν τεδαπίρ. «*πρὸς οὓς ἀνήκει* (φρ.) لازم كلنلره λαζὶμ γκελενλερέ. «*παρ' οὕτινος ἀνήκει* عائد اولانلردن ἀΐδ ὀλανλαρδάν. «*οἰκία ἀνήκουσα εἰς τὸν δεῖνα* فلانه عائد بر خانه φιλανὰ ἀΐδ πὶρ χανέ, فلانك متصرف اولديغى بر باب منزل φιλανὶν μουτεσαρρὶφ ὀλδουγοὺ πὶρ πὰπ μενζίλ.

'Ανηλεής, ές, مرحمتسز μερχαμετ-σίζ, نا رحيم νὰ ραχήμ, رقتى اولميان ρηκκατὴ ὄλμαγιαν, نا شفيق νὰ σεφήκ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) آجيمه‌رق ἀδζήμαγιαρακ, بلا رقت πίλα ρηκκάτ, من غير رحمت μὶν γάϊρι ραχμέτ, مرحمتسزجه μερχαμετ-σίζδζε, بلا امان πίλα ἀμάν.

'Ανήλικος, ον, نا بالغ νὰ παλίγ, حد بلوغه ايرمه‌مش χάδδι πουλουγὰ ἴρμεμις, صغير σαγήρ. ‖ (Νμ.) سن رشده واصل اولمامش σίννι ρουσδὲ βασὴλ ὄλμαμης, مراهق μουραχίκ,

صبی σαπὶπί, صغیر σαγήρ. «—χειρόφετος صغیر مأذون σαγήρι μέεζούν, صبی مختار σαπῖΐ μουχτάρ.

'Ανηλικότης, ἡ عدم بالغیت ἀδέμι παλιγιγέτ, صباوت σεπαβέτ, صغر σηγάρ, سن صغر σίννι σηγάρ.

'Ανήμερος,ον, غیر متأنس γαΐρι μουτεενίς, وحشی βαχσή. «—α ζῶα حیوانات وحشیه χαϊβανάτι βαχσιγέ.

'Ανήρ, ὁ ار ἔρ, ارکك ἐρκέκ, رجل ρεδζούλ πλ. رجال ριδζάλ, مرد μέρδ. ‖ زوج ζέβδζ, اهل ἔχλ, قوجه κοδζά, ار ἔρ. «οἱ μεγάλοι ἄνδρες عظمای رجال ούζαμαΐ ριδζάλ, رجال ριδζάλ, ارکان ἐρκιάν. «ἔξοχος— جلیل القدر δζελίλ ούλ-κάδρ. «ἄνδρες καὶ γυναῖκες ذکور و اناث ζουκιούρ βὲ ινάς. «ἡ ἐξουσία τοῦ ἀνδρὸς (συζύγου) حق زوجی χάκκη ζεβδζί, زوجنك نفوذی ζεβδζινὶν νουφουζού.

'Ανησυχία, ἡ راحتسزلق ραχατσηζλήκ, عدم استراحت ἀδέμι ἰστιραχάτ, آرامسزلق ἀραμσηζλήκ, بی حضور πὶ χουζούρ. ‖ (ἠθ.) اضطراب ἴζτιράπ, مراق μεράκ, تلاش τελάς. «προξενῶ (βάλλω εἰς) ἀνησυχίαν ایرات غائله ا. ἰράσι γαΐλὲ ἰτ. قیلق مضطرب μουζτερρὶπ κηλμάκ.

'Ανήσυχος, ον, راحتسز ραχατσήζ, بی حضور πὶ χουζούρ. ‖ مضطرب μουζτερρίπ, متلاشی μουτελασή.

'Ανησυχ(έω)ῶ, ('Αμτ.) راحتسز ا. ραχατσήζ ὀλ. مضطرب او. متلاشی - مضطرب او. μουτελασή-μουζτερρὶπ ὀλ. مراق ا. μερὰκ ἰτ. ‖ (μτβ.) راحتسز ا. ραχατσήζ ἰτ. راحتی بوزمق ραχατὴ ποζμάκ, اضطراب ویرمك ἴζτιρὰπ βιρμέκ. «— τινὰ برینی تعجیز ا. πιρινὶ τα'δζίζ ἰτ. «μὴ ἀνησυχεῖτε διὰ τοῦτο بونك ایچون مراق ایتمه یکز πουνοὺν ἰτσοὺν μερὰκ ἴτμεγινιζ. «τοῦτο πολὺ μὲ ἀνησυχεῖ بو بنی چوق اشغال ایدییور ποὺ πενὶ τσὸκ ἰσγὰλ ἰδίγιορ, بو بکا چوق صیقندی ویرییور ποὺ πανὰ τσὸκ σηκηνδὴ βιρίγιορ. [γιοκουσλού.

'Ανηφορικός, ή, όν, یوقوشلی

'Ανήφορος,ον, ἡ یوقوش یوقیش γιοκούς, فراز φιράζ. «— καὶ κατήφορος یوقیش و انیش γιοκοὺς βὲ ινίς, فراز و نشیب φιρὰζ βὲ νεσίπ.

'Ανθέλιξ, ὁ ('Ανατ.) مقابل شنج μουκαπίλι σένδζ.

'Ανθελμινθικός, ή, όν, (Ι) صوغلجان دوشیریجی σογουλδζὰν δουσουρουδζού, دیدان طارد διδὰν ταρίδι.

'Ανθεμις, ἡ (Βτ.) پاپادیه παπαδιά.

'Ανθήλια, τὰ ('Αστρ.) هاله متقابله بالشمس χαλέϊ μουτεκαπιλέϊ πισ-σέμς, کاذب شمس σέμσι κιαζήπ.

'Ανθηρός, ά, όν, چیچکلی τσιτσεκλή, شکوفه دار σουκιουφεδάρ, پر ازهار اولان πουρ ἐζχὰρ ὀλάν, تازه ταζέ. ‖ کال رواجده اولان κεμάλι ρεβαδζδὰ ὀλάν. «εἰς —ὰν ἡλικίαν سن ریعان شبابتده σίννι ρεγιάνι σεπαπετδέ. «εὑρίσκομαι εἰς —ὰν κατά-

στασιν حسن حالده - پارلاق پر حالده بولنق χουσνὶ χαλδὲ - παρλὰκ πὶρ χαλδὲ πουλουνμάκ.

'Ανθηρότης, ἡ تازه‌لك ταζελίκ, پارلاقلق παρλακλήκ.

"Ανθησις, ἡ چیچكلنمه τσιτσεκλενμέ, زهور τεζαχχούρ.

'Ανθίζω, چیچك آچمق τσιτσὲκ ἀτσμάκ, زهور ا. τεζαχχοὺρ ἱτ. ‖ (μτφ.) ترقی و رواجده بولنق τερακκὴ βὲ ρεβαδζδὰ πουλουνμάκ.

"Ανθισμα, τὸ چیچك آچمه τσιτσὲκ ἀτσμά, زهور τεζαχχούρ.

'Ανθίστημι, قارشی قومق καρσὴ κομάκ. ‖ (μσ.) *ἀνθίσταμαι* قارشی كلك καρσὴ γκελμέκ, ا. ترض تعرض τεαρρούζ ἰτ. ا. مخالفت μουχαλεφὲτ ἰτ.

'Ανθοβόλησις, ἡ ('Αμτ.) چیچك آچمه τσιτσὲκ ἀτσμά. ‖ (μτβ.) چیچك آتمه τσιτσὲκ ἀτμά.

'Ανθοβολ(έω)ῶ, ('Αμτ.) چیچك آچمق τσιτσὲκ ἀτσμάκ. ‖ (μτβ.) چیچك آتمق τσιτσὲκ ἀτμάκ.

'Ανθόγαλα, τὸ قیماق καϊμάκ.

'Ανθοδέσμη, ἡ چیچك دمتی - دسته‌سی τσιτσὲκ δεμετὶ-δεστεσί, كلدسته γκιούλδεστέ. [τσεκδζιλίκ.

'Ανθοκομία, ἡ چیچكجیلك τσι-

'Ανθοκόμος, ὁ چیچكجی τσιτσεκδζή. |καρναπίδ.

'Ανθοκράμβη, ἡ (Βτ.) قرنابید

'Ανθολογία, ἡ مجموعه μεδζμουά. « —ποιημάτων كلدسته شعرا γκιούλδεστέϊ σουαρά. ‖ (Βιβλ.) منتخبات مجموعه‌سی μουντεχαπὰτ μεδζμουασή.

'Ανθόνερον, τὸ چیچك صویی τσιτσὲκ σουγιού, عطر نارنج ἤτρι ναρένδζ.

'Ανθοπωλεῖον, τὸ چیچكجی دكانی τσιτσεκδζὴ δουκιανή.

'Ανθοπώλης, ὁ چیچكجی τσιτσεκδζή.

"Ανθος, τὸ چیچك τσιτσέκ, شكوفه σουκιουφέ, زهر ζέχρ πλ. ازهار ἐζχάρ. « —*ἁπλοῦν* ساده چیچك σαδὲ τσιτσέκ. « —*διπλοῦν* قات چیچك κατμὲρ τσιτσέκ. ‖ (μτφ.) كزیده γκιουζιδέ, نقاوت νεκαβέτ, عنفوان ούνφουβάν. «τὸ—*τῆς νεότητος* عنفوان شباب ούνφουβάνι σεπαπέτ. «τὸ—*τῆς ἡλικίας* عنفوان سن ούνφουβάνι σίνν. «τὸ—*τοῦ στρατοῦ* عسكر كزیده‌سی ἀσκέρι γκιουζιδεσί. «τὸ—*τῆς παρθενίας* غنچه‌ٔ بكارت γονδζέϊ πεκιαρέτ. «*ἄνθη τεχνητά* ازهار صنعیه ἐζχάρι σεναϊγέ. « —*ἐαρινὸν* بهار چیچكی παχὰρ τσιτσεγή. « —*φθινοπωρινὸν* خزان شكوفه‌سی σουκιουφέϊ χαζάν.

'Ανθοσμίας, ὁ كوزل رایحه‌لی γκιουζὲλ ραϊχαλή, عطرناك ἡτρινάκι. « —*οἶνος* مشقت شرابی μουσκὰτ σαραπί.

'Ανθοφόρος, ον, حامل ازهار χαμίλι ἐζχάρ, شكوفه‌پر σουκιουφεπέρ.

'Ανθρακεία, ἡ كورجیلك κιόμουρδζουλούκ, فحامت φεχχαμέτ.

'Ανθρακεύς, ὁ كورجی κιόμουρδζού, فحام φεχχάμ.

'Ανθρακιά, ἡ آتش قوری ἀτὲς κουρού, جمره δζεμρέ.

'Ανθρακικόν, τὸ ὀξύ, (Χημ.) حامض فحم χαμίζι φαχμί. «— ἅλας فحمیه φαχμιγέτ.

'Ανθρακίτης, ὁ ('Ορκτ.) طونوق قره طاش τουνοὺκ καρὰ τάς, آنتراسیت αντρασίτ.

'Ανθρακοειδής, ἐς καὶ —ώδης, ες, فحمی φαχμί.

'Ανθρακοπωλεῖον, τὸ كورجی دکانی κιόμόυρδζόῦ δουκιανή.

'Ανθρακοπώλης, ὁ كورجی κιόμουρδζόύ, فحام φεχχάμ.

'Ανθρακοῦχος, ον, (Χημ.) حامل فحم χαμίλι φάχμ, مفحم μουφαχχάμ, فحمی φαχμή. «—οι γαῖαι اراضی فحمیه ἀραζήϊ φαχμιγέ.

'Ανθρακώνω καὶ **'Ανθρακεύω,** كورلتمك κιόμόυρλετμέκ, تفحیم τεφχὶμ ἰτ. § (μσ. καὶ πθ.) كورلنمك κιόμόυρλενμέκ, .ا تفحم τεφαχχούμ ἰτ.

'Ανθράκωσις, ἡ تفحیم τεφχήμ, تفحم τεφαχχούμ. § (Ι) قرحهٔ فحمیه κουρχάϊ φαχμιγέ, فحمه φαχμέ.

"Ανθραξ, ὁ ('Ορκτ.) كور κιόμούρ, فحم φάχμ, قاربون καρπόν. § (Ι) جمرهٔ سلیمه δζεμρέϊ σελιμέ, سیر پنجه σὶρ πεντσέ, سیر پنجه چوبانی σὶρ πεντσὲ τσοπανή, آت اوری ἂτ ὁρού.

'Ανθρωπαρέσκεια, ἡ انسانلره كندینی بكندیرمه ἰνσανλαρὰ κενδινὶ πεγενδιρμέ.

'Ανθρωπάρεσκος,ον, انسانلره كندینی بكندیرن ἰνσανλαρὰ κενδινὶ πεγενδιρέν. [δαμδζήκ.

'Ανθρωπάριον, τὸ آدمجق ἀ-

'Ανθρωπιά, ἡ انسانیت ἰνσανιγέτ, مروت μούρούββέτ.

'Ανθρωπίζω, ('Αμτ.) تأنس ا. τεεννοὺς ἰτ. كسب انسیت ا. κέσπι οὐνσιγὲτ ἰτ. § (μτβ.) تأنیس ا. τεενὶς ἰτ.

'Ανθρώπινος, η, ον, آدمی ἀδεμί, انسانی ἰνσανί, بشری πεσερί. «τὸ —ον γένος نوع بشر νέβι πεσέρ, جمعیت بشریه δζεμιγέτι πεσεριγέ, بنی آدم πενὶ ἀδάμ. «ἡ —ος φύσις انسانیت ἰνσανιγέτ, آدمیت ἀδεμιγέτ, طبیعت بشریه ταπιγέτι πεσεριγέ. «ὁ πατὴρ τοῦ —ου γένους ابو البشر ἐπού-λ-πεσέρ. «τὸ —ον σῶμα بدن بشر πεδένι πεσέρ. «τὰ —να احوال بشریه ἀχβάλι πεσεριγέ. § —ίνως (ἐπρ.) انسانجه ἰνσάνδζε, انسانیتكارانه ἰνσανιγετκιαρανέ. [δζήκ.

'Ανθρωπίσκος, ὁ آدمجق ἀδαμ-

'Ανθρωπισμός, ὁ تأنیس τεενίς, تأنس τεεννούς, تربیه τερπιγέ.

'Ανθρωπογονία, ἡ (Φ. 'Ιστ.) مبحث تناسل بشر μεπχάσι τενασοῦλι πεσέρ.

'Ανθρωπογραφία, ἡ (Φ. 'Ιστ.) توصیف بشر τεβσήφι πεσέρ.

'Ανθρωποειδής, ές, شبه بشر σεπίχι πεσέρ.

'Ανθρωποκτονία, ἡ انسانكشی ἰνσανκιόυσί, قتل κάτλ.

'Ανθρωποκτόνος, ὁ مردم کش μερδουμκιούς, قاتل κατίλ.

'Ανθρωπολογία, ἡ (Φ. 'Ιστ.) علم البشر مبحث بشر μεπχάσι πεσέρ, ἴλμ οὐλ-πεσέρ. § علم تشریح بشری ἴλμι τεσρίχι πεσερί.

'Ανθρωπομαγνητισμός, ὁ (Φσ.) مقناطیسیت بشر μηκνατισιγέτι πεσέρ.

'Ανθρωπομετρία, ἡ (Μθμ.) مساحهٔ بشریه μεσαχέϊ πεσεριγέ.

'Ανθρωπόμορφος, ον, انسان صورتلی ἰνσὰν σουρετλή, انسانی الشکل ἰνσανὶ οὐσ-σέκλ.

"Ανθρωπος, ὁ آدم ἀδα(έ)μ, انسان ἰνσάν, مردم μερδούμ, بشر πεσέρ, مرد μέρδ, رجل ρεδζούλ. § کشی κισί, ذات ζάτ, شخص σάχς, کیمسنه κιμέσνε. § آدم ἀδέμ, تابع ταπί', خادم χαδήμ πλ. خدمه χαδεμέ. § (Στρ.) نفر νεφέρ. «*κατὰ τοὺς ἀνθρώπους* آدمنه کوره ἀδαμινὰ γκιορέ. «*ἄλλαι μὲν βουλαὶ ἀνθρώπων, ἄλλα δὲ Θεὸς κελεύει* آدم تدبیر ایدر اما الله تقدیر ایدر ἀδὰμ τεδπὶρ ἰδὲρ ἄμμα ἀλλὰχ τακδὶρ ἰδέρ. «*— τῶν γραμμάτων* ادیب ἐδίπ.

'Ανθρωπότης, ὁ انسانیت ἰνσανιγέτ, آدمیت ἀδεμιγέτ, بشریت πεσεριγέτ, نوع بشر νέβι πεσέρ.

'Ανθρωποφαγία, ἡ مردمخواری μερδούμ-χαρί. [μερδούμ-χάρ.

'Ανθρωποφάγος, ὁ مرد مخوار

'Ανθυβρίζω, مقابلهٔ شتم و تحقیر ا. μουκαπέλετεν σέτμ οὐ ταχκὴρ ἰτ. § (μσ.) تشاتم ا. τεσατούμ ἰτ. مسافهه ا. μουσαφεχὲ ἰτ.

'Ανθύλλιον, τὸ (Βτ.) چیچك کوچک τσιτσὲκ κιουτσούκ, شکوفه جك σουκιουφεδζίκ.

'Ανθυπασπιστής, ὁ (Στρ.) آلای چاوشی ἀλάϊ τσαουσού.

'Ανθυπατεία, ἡ والیلك βαλιλίκ.

'Ανθύπατος, ὁ والی βαλί.

'Ανθυπίλαρχος, ὁ (Στρ.) سواری ملازم ثانی σουβαρὶ μουλαζίμι σανί.

'Ανθυπολοχαγός, ὁ (Στρ.) ملازم ثانی μουλαζίμι σανί.

'Ανθυπομοίραρχος, ὁ (Στρ.) ضابطه ملازم ثانی ζαπιτὰ μουλαζίμι σανί.

'Ανθ(έω)ῶ, چیچك آچمق τσιτσὲκ ἀτσμάκ, چیچك چیقارمق τσιτσὲκ τσικαρμάκ. تزهر ا. τεζαχχοὺρ ἰτ. § (ἐπὶ τόπου) معمور و آبادان او. μα'μοὺρ βὲ ἀπαδὰν ὀλ. § کسب رواج ا. κέσπι ρεβάδζ ἰτ. کسب ریعان ا. κέσπ ρεγιὰν ἰτ.

'Ανθών, ὁ چیچکلك τσιτσεκλίκ.

'Ανία, ἡ جان صیقندیسی δζὰν σηκηνδησή, ملال μελάλ, اضطراب قلب ἰζτιράπι καλπ.

'Ανιαρός, ά, όν, ملال ایدیجی μελὰλ ἰδιδζί, مؤلم μουελλίμ.

'Ανίατος, ον, غیر قابل شفا γάϊρι καπίλι σιφά, بی درمان πὶ δερμάν.

'Ανίδεος, ον, بی خبر πὶ χαπέρ, جاهل δζαχίλ.

'Ανίερος, ον, عزیز و شریف اولمیان άζὴζ βὲ σερὶφ ὄλμαγιαν. § غیر مشروع γάϊρι μεσρού'.

'Ανίκανος, ον, اقتداری اولمیان ἰκτιδαρὶ ὄλμαγιαν, غیر مقتدر γάϊρι μουκτεδίρ, نا اهل νὰ ἔχλ, درایتسز διραγετ-σίζ. § (Νμ.) نظاماً محروم νιζάμεν μαχρούμ, نا مستحق νὰ μουστεχάκκ. « —πρὸς τεκνοποιΐαν عنین ἡνίν. « — πρὸς ἐργασίαν سقط σακάτ, علیل ἀλίλ, عامل نده ἀμελμανδέ.

'Ανικανότης, ἡ اقتدارسزلك ἰκτιδαρσιζλίκ, عدم اقتدار ἀδέμι ἰκτιδάρ, عدم اهلیت ἀδέμι ἐχλιγέτ, عدم استداد ἀδέμι ἰστιδάδ, عدم قابلیت ἀδέμι καπιλιγέτ. § (Νμ.) محرومیت نظامیه μαχρουμιγέτι νιζαμιγέ, عدم استحقاق ἀδέμι ἰστιχκάκ. § (Ι) عنانت ἡνανέτ.

'Ανίκητος, ον, یکلمز γενιλμέζ, غلبه اولماز γαλεπὲ ὀλμάζ, غیر مغلوب γάϊρι μαγλούπ, غیر مقهور γάϊρι μακχούρ.

'Ανίλεως, ων, مرحمتسز μερχαμετ-σίζ, نا شفیق νὰ σεφίκ. § —ῶς (πρ.) مرحمتسزجه μερχαμετσίζδζε.

'Ανίπταμαι, یوقاری اوچمق γιοκαρὴ ούτσμάκ, طیران ا. ταϊρὰν ἰτ.

"Ανιπτος, ον, ییقانمامش γιικάνμαμὴς, غیر مغسول γάϊρι μαγσούλ.

'Ανισάριθμος, ον, عددجه غیر مساوی ἀδέδδζε γάϊρι μουσαβή.

"Ανισον, τὸ آنیسون ἀνισόν.

"Ανισος, ον, مساوی اولمیان μουσαβὴ ὄλμαγιαν, غیر مساوی γάϊρι μουσαβί, غیر مستوی γάϊρι μουστεβί, نا هموار νὰ χεμβάρ. § دوز δούζ, دوز کون طوغری δογρού, δουζγκιούν. § —ίσως (ἐπρ.) غیر مساوی اولەرق γάϊρι μεσαβὶ ὀλαράκ.

'Ανισότης, ἡ عدم مساوات ἀδέμι μουσαβάτ, ناهمواری νὰ χεμβαρί, عدم استوا ἀδέμι ἰστιβά. § اختلاف ἰχτιλάφ. « — δύο γραμμῶν ایکی خطك عدم مساواتی ἰκὶ χαττὶν ἀδέμι μουσαβατί. « —κινήσεως عدم استوای حرکت ἀδέμι ἰστιβάϊ χαρεκέτ.

'Ανίστημι, قالدیرمق καλδηρμάκ, رفع ا. ρέφ' ἰτ. § (μσ.) قالقمق καλκμάκ.

'Ανίσχυρος, ον, قوتسز κουβετ-σίζ, قدرتسز κουδρετ-σίζ, ضعیف ζαΐφ. § (Νμ.) باطل πατήλ, حکمسز χὸυκιουμσούζ, غیر معتبر γάϊρι μουτεπέρ. § (οὐσ.) τὸ —ον بطلان πουτλάν, حکمسزلك χὸυκιουμσουζλούκ, عدم صحت ἀδέμι σηχχάτ.

'Ανίσως, (Συδ.) اکر ἔγέρ, لکن λάκιν. «—καὶ شاید σάγεδ.

'Ανίχνευσις, ἡ تحری τεχαρρί.

'Ανιχνεύω, ایزینی بولمق ἴζινὶ πουλμάκ, فحص و تحری ا. φὰχς οὺ τεχαρρὶ ἰτ.

'Ανι(άω)ῶ, کدر ویرمك κεδὲρ βιρμέκ, محزون ا. μαχζοὺν ἰτ. § (πθ.)

—ῶμαι تاسالانمق τασαλανμάκ, حزن و كدره طالمق χαζὲν βὲ κεδερὲ ταλμάκ.

'Ανιών, οῦσα, όν, (Μτχ. τοῦ "Ανειμι) يوقارى يه چيقان γιοκάργηγιὰ τσηκάν, صاعد σαΐδ. ‖ *οἱ ἀνιόντες* (συγγενεῖς) آبا ἀπά, اسلاف ἐσλάφ, اجداد ἐδζδάδ, اصول οὑσούλ. «*οἱ ἀνιόντες καὶ οἱ κατιόντες* اصول و فروع οὑσοὺλ βὲ φουρούγ. ‖ (Μουσ.) يوكسك γιουκσέκ.

"Ανοδος, ἡ يوقارى يه چيقمه γιοκαργηγιὰ τσηκμά, صعود σουούδ. ‖ يوقيش γιουκούς, ذهاب ζιχάπ. «— *καὶ κάθοδος* ذهاب و هبوط ζιχὰπ βὲ χουπούδ.

'Ανοησία, ἡ عقلسزلق ἀκηλσηζλήκ, قلت عقل κηλλέτι ἄκλ, حماقت χαμακάτ, سفاهت σεφαχέτ, بلاهت πελαχέτ, زوزكلك ζεβζεκλίκ. «*ἀνοησίαι!* ترهات τουρρεχάτ.

'Ανοηταίνω, حماقت ا. χαμακὰτ ἰτ. زوزكلك ا. ζεβζεκλὶκ ἰτ. تحامق ا. τεχαμοὺκ ἰτ.

'Ανόητος,ον, عقلسز ἀκηλσήζ, بودالا πουδαλά, ابله ἐπλέχ, احمق ἀχμάκ, زوزك ζεβζέκ. ‖ —ήτως (ἐπρ.) بودالاجه πουδαλάδζε, احمقجه ἀχμάκδζε.

'Ανόθευτος, ον, غير مخلوط γάϊρι μαχλούτ, خالص χαλίς, صافى σαφή.

"Ανοια, ἡ عقلسزلق ἀκηλσηζλήκ, عدم تفكر ἀδέμι τεφεκκιούρ, عدم تأمل ἀδέμι τεεμμούλ.

"Ανοιγμα, τὸ آچمه ἀτσμά, آچلمه ἀτσηλμά, فتح φέτχ, كشايش κιουσαΐς. ‖ دلمه διλμέ, ثقب σέκπ. ‖ دليك διλίκ. ‖ آچيقلق ἀτσηκλήκ.

'Ανοιγοκλείω, آچوب قپامق ἀτσοὺπ καπαμάκ. «— *τοὺς ὀφθαλμοὺς* كوز قيپمق γκιὸζ κηπμάκ, اختلاج اجفان ا. ἰχτιλάδζι ἐδζφὰν ἰτ.

'Ανοίγω, آچمق ἀτσμάκ, فتح وكشاده ا. φέτφ οὐ κιουσαδὲ ἰτ. ‖ يايمق γιαϊμάκ, بسط ا. πάστ ἰτ. « — *πανιὰ* يلكن آچمق γελκὲν ἀτσμάκ. « — *δρόμον* يول آچمق γιὸλ ἀτσμάκ, فتح طريق ا. φέτχι ταρὴκ ἰτ. «—*ἐργαστήριον* دكان آچمق - كشاد ا. δουκιὰν ἀτσμάκ-κιουσὰδ ἰτ. «—*τὴν ὄρεξιν* اشتهايى آچمق ἰστιχαγὶ ἀτσμάκ. «*ὁ καιρὸς ἤνοιξεν* هوا آچيلدى χαβὰ ἀτσηλδή, «*τὰ ἄνθη ἤνοιξαν* ازهار شكوفه دار اولمشدر ἐζχὰρ σουκιουφεδὰρ ὀλμούσδουρ. «—*εἰς τὸ πέλαγος* آچيغه چيقمق ἀτσηγὰ τσηκμάκ, آلارغه يه چيقمق ἀλάργαγια τσηκμάκ.

'Ανοίκειος, ον, غير لايق γάϊρι λαΐκ, غير مناسب γάϊρι μουνασίπ, ناسزا νὰ σεζά. ‖ — *είως* (ἐπρ.) مناسبتسزجه μουνασιπετ-σίζδζε.

'Ανοικίαστος,ον, كيرايه ويرلمامش κιραγιὰ βιρίλμεμις, ايجار اولنمامش ἰδζὰρ ὀλούνμαμης. ‖ كيرايله طوتلمامش κιρὰ ἰλὲ τουτούλμαμης, بوش πός. «*ἔμεινεν*— بوش قالمش πὸς καλμής.

'Ανοικοδόμησις, ἡ بناى جديد πινάϊ δζεδίδ, انشاى جديد ἰνσάϊ δζεδίδ.

'Ανοικοδόμητος, ον, غیر مؤسس γάϊρι μουεσσές, غیرمبنی γάϊρι μουπεννά.

'Ανοικοδομ(έω)ῶ, -ηνὰ مجدداً انشا - تأسيس ا. μουδζέδδεδεν πινὰ-ἰνσὰ-τεεσὶς ἰτ.

'Ανοικονόμητος,ον, امتزاجسز ἴμτιζαδζσὴζ. § سوز آكلامز σὸζ ἀν-λαμάζ.

'Ανοικτίρμων, ον, مرحتسز μερχαμετ-σίζ, غیر متعطف γάϊρι μου-τεαττίφ.

'Ανοικτόκαρδος, ον, کوکلی آچیق γκιὸνὸυλὸυ ἀτσὴκ, دلکشا διλ-κιουσά, کول یوزلی γκιουλὲρ γιὸυζλὸύ, دلکشاده διλσικιὸυφτέ.

'Ανοικτομμάτης, ὁ آچیق کوز ἀτσὴκ γκιόζ.

'Ανοικτός,ή,όν, آچیق ἀτσήκ, مفتوح μεφτούχ, کشاده κιὸυσαδέ, مکشوف μεκσούφ. «—ὸν χρῶμα آچیق رنك ἀτσὴκ ρένκ. «πράσινον —ὸν آچیق یسیل ἀτσὴκ γεσίλ. «— λογαριασμὸς حساب جاری χισάπι δζαρή. § ἀνοικτὰ (ἐπρ.) آچیق ἀτσήκ, اشکاره ἀσικιαρέ. § (Ντκ. ἐπρ.) آچیقه کل ἀτσηγὰ γκέλ. «εἰς τὰ ἀνοικτὰ آچیقده ἀτσηκδά, اشکاره ἀσικιαρέ. «παίζει εἰς τὰ ἀνοικτὰ آچیقده اوینیور ἀτσηκδὰ ὀϊνίγιορ.

"Ανοιξις, ἡ آچمه ἀτσμά, کشاد κιὸυσάδ, فتح φέτχ. § (ἐπὶ καιροῦ) ایلك بهار ἴλκ παχάρ, فصل ربیع φάσλι ρεπί', فصل بهار φάσλι παχάρ. «ἄνθος τῆς ἀνοίξεως ایلك بهار چچكی ἴλκ παχὰρ τσιτσεγί. «τὴν ἄνοιξιν (ἐπρ.) یازین γιαζήν, فصل بهارده φάσλι παχαρδά.

'Ανομβρία, ἡ یاغمورسزلق γιαγμουρσουζλούκ, قلت مطر κηλλέτι μετάρ.

'Ανόμημα, τὸ فعل غیر مشروع φί'λι γάϊρι μεσρού', جرم δζούρμ.

'Ανομία, ἡ نظامسزلق νιζαμσηζλήκ, عدم مشروعیت ἀδέμι μεσρουϊγέτ, عدم قانونیت ἀδέμι κανονιγέτ, مخالفت قانونیه μουχαλεφέτι κανονιγέ.

'Ανόμοιος, ον, بكزمین πενζέμεγεν, غیر مشابه γάϊρι μουσαπίχ, غیر ماثل γάϊρι μουμασίλ, مختلف μουχτελίφ, متغایر μουτεγαγ-γίρ, متنوع μουτενεββή.

'Ανομοιότης, ἡ بكزمزلك πενζέμεκλικ, عدم مشابهت ἀδέμι μουσαπεχέτ, عدم تمثیل ἀδέμι τεμσίλ, اختلاف ἴχτιλάφ, تفاوت τεφαβούτ, فرق φέρκ. «ὑπάρχει μεταξύ των μεγίστη — بینلرنده فرق عظیم واردر πεϊνλερινδὲ φέρκι ἀζὴμ βάρδιρ.

"Ανομος, ον, نظامسز νιζαμσήζ, غیر مشروع مغایر نظام μουγαΐρι νιζάμ, γάϊρι μεσρού', خلاف قانون χηλάφι κανόν. «πράξεις—οι حركات غیرمشروعه χαρεκιάτι γάϊρι μεσρουά. § —ως (ἐπρ.) خلاف قانون اولەرق χηλάφι κανὸν ὀλαράκ, نظامدن خارج νιζαμδὰν χαρίδζ.

"Ανοπλος, ον, سلاحسز σιλαχσίζ, غیر مسلح γάϊρι μουσαλλάχ.

'Ανόργανος,ον, غير آلى γάϊρι άλή, غير عضوى γάϊρι ούζβή.

'Ανορεξία,ἡ اشتهاسزلق ίστιχα-σηζλήκ, عدم اشتها άδέμι ίστιχά.

'Ανορθογραφία, ἡ املاسزلق ίμλασηζλήκ, عدم املا άδέμι ίμλά, سهويات σεχβιγιάτ. [ίμλασήζ.

'Ανορθόγραφος, ὁ املاسز

'Ανορθογραφ(έω)ῶ, املاسز يازمق ίμλασήζ γιαζμάκ.

'Ανορθ(όω)ῶ, καὶ —ώνω, قالديرمق καλδηρμάκ, رفع ا. ρέφ' ίτ. ρέφ' ίτ. § تأسيس ا. τεεσίς ίτ. «ἀνωρθώθησαν αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς του باشندەكى قيللر اورپوردى πα-σηνδακὶ κηλλὰρ όρπούρδού.

'Ανόρθωσις, ἡ قالديرمه καλ-δηρμά, رفع ρέφ'. § اصلاح ίσλάχ, تصحيح τασχήχ. § بنا و انشا πινὰ βὲ ίνσά. «ἡ—τῶν οἰκονομικῶν امور ماليەنك اصلاحى ούμούρι μαλιγενὶν ίσλαχί.

'Ανόρυξις, ἡ حفر χάφρ.

'Ανορύσσω,καὶ —ττω, حفر ا. χάφρ ίτ.

'Ανόσιος, α, ον, خبيث χα-πίς, فاسق φασίκ.

'Ανοσιότης, ἡ خباثت χαπα-σέτ, فسق φίσκ.

'Ανοσιούργημα, τὸ —γία, ἡ گناه γκιουνάχ فسق φίσκ.

'Ανοσιουργός,ὁ گناهكار γκιού-ναχκιάρ, فاسق φασίκ.

'Ανοσιουργ(έω)ῶ, اجراى فسق ا. ίδζιράϊ φίσκ ίτ. گناهكارلق ا. γκιού-ναχκιαρλήκ ίτ.

"Ανοσμος,ον, قوقوسز κοκουσούζ.

"Ανοσος,ον, خسته اولميان χαστὰ όλμαγιαν, صاغ σάγ. § وخيم اولميان βεχὶμ όλμαγιαν.

'Ανοσταίνω, طاتسزلاشديرمق τατ-σηζλασδηρμάκ. § (ἀμτ.) طاتسزلانمق τατ-σηζλανμάκ. [λήκ.

'Ανοστιά, ἡ طاتسزلق τατσηζ-

"Ανοστος,ον, طاتسز τατ-σήζ, لذتسز λεζζετ-σίζ.

"Ανους, ουν, عقلسز ἀκηλσήζ, ابله έπλέχ.

'Ανούσιος,ον, (Θλγ.) غيرمادى γάϊρι μαδή, غير جسمانى γάϊρι δζισ-μανί. § (κν.) طاتسز τατ-σήζ, لذتسز λεζζετ-σίζ.

'Ανοχή, ἡ صبر σάπρ, تحمل τε-χαμμούλ, مساعده μουσααδέ, مساعحه μουσαμαχά.

'Ανταγαπ(άω)ῶ, تحابب ا. τε-χαπούπ ίτ. توادد ا. τεβαούδ ίτ. § (πθ.) —ῶμαι متحابب ـ متواد او. μου-τεχὰπ-μουτεβὰδδ όλ.

'Ανταγωγή,ἡ (Nμ.) مقابلهٔ دعوى μουκαπέλετεν δαβά, دعواى متقابله δα-βάϊ μουτεκαπελέ, اعتراض ίτιράζ.

'Ανταγωγικός,ή,όν, (Nμ.) اعتراضى ίτιραζή, مقابل μουκαπίλ.

'Ανταγωνίζομαι, رقابت ا. ρι-καπὲτ ίτ, مخاصمه ا. μουχασεμὲ ίτ. «ἀνταγωνιζόμενος μῦς عضلهٔ متضاده άζαλέϊ μουτεζαδέ.

'Ανταγωνισμός, ὁ رقابت ρικαπέτ, مخاصمه μουχασεμέ, تضاد τεζάδ.

'Ανταγωνιστής, ὁ رقيب ρακήπ, مخاصم μουχασήμ, متضاد μουτεζζάδ.

'Ανταδικ(έω)ῶ, مقابلة تعدى و ظلم ا. μουκαπέλετεν τεαδδὴ βὲ ζοὺλμ ἰτ. ا. تظلم τεζαλοὺμ ἰτ.

²Ανταιαῖος, ὁ (Ζλγ.) مرشين باليغى μερσὶν παληγή.

'Ανταλλαγή, ἡ دكيشمه δεγισμέ, مبادله μουπαδελέ, تبدل τεπεδδούλ, عواض ἠβάζ, بجايش πεδζαΐς, تبادل τεπαδούλ, تعاطى τεατή. § ('Εμπ.) ترانپه τράνπα, مبادله μουπαδελέ. «εἰς ἀνταλλαγὴν مقابله μουκαπέλετεν, عوضا ἤβαζαν. «πώλησις ἐπ' ἀνταλλαγῇ (Νμ.) بيع مقايضه πέϊ μουφαϊζά. «ἡ κατὰ χρόνον χρῆσις ἐξ ὑπαμοιβῆς εἶναι εἶδος —ῆς زمانا مباينه بر نوع مبادلهدر ζεμάνεν μουχαΐγὲ πὶρ νέβι μουπαδελέδιρ.

'Αντάλλαγμα, τὸ بدل πεδέλ, عواض ἠβάζ, عياض ἠγιάζ.

'Ανταλλάσσω, دكيشمك δεγισμέκ, مبادله-تعويض-ترنيه-تبادل-استبدال-بجايش ا. μουπαδελὲ-τα'βῖζ-τράνπα-τεπαδοὺλ-ἰστιπδὰλ-πεδζαΐς ἰτ. «— θέσιν بجايش مأموريت ا. πεδζαΐσι με'-μουριγὲτ ἰτ. «— πραγματείας ترانپه ا. τράνπα ἰτ. مبادلهٔ امتعه ا. μουπαδελὲῖ ἰμτιά' ἰτ. «— ἔγγραφα مبادلهٔ اوراق ا. μουπαδελέϊ ἐβρὰκ ἰτ. تعاطى اوراق ا. τεατήϊ ἐβρὰκ ἰτ. «ὁ ἀνταλλάσσων مستبدل μουστεπδίλ.

'Ανταμείβω, اجر ومكافات ا. ἔδζρ βὲ μουκιαφὰτ ἰτ. § (μσ.) مظهر-نائل مكافات ا. μαζχὰρ-ναΐλι μουκιαφὰτ ἰτ. «ἀντεμείφθη πρεπόντως لايقيله مكافات اولدى λαΐκὶ ἰλὲ μουκιαφὰτ ὀλδού.

'Αντάμειψις, ἡ καὶ **'Ανταμοιβή,** ἡ اجر ἔδζρ, مكافات μουκιαφάτ, پاداش παδάς. § بدل πεδέλ, عوض ἠβάζ. § اجرت οὐδζρέτ, مخصصات μουχασσασάτ. «δικαία —ἡ مكافات لايقه μουκιαφὰτ λαΐκά. «ὑπόσχομαι —ήν وعد مكافات ا. βά'δι μουκιαφὰτ ἰτ. «λαμβάνω —ήν مظهر مكافات او. μαζχάρι μουκιαφὰτ ὀλ. «πρὸς ἀνταμοιβὴν مكافاةً μουκιάφατεν, مقابلةً μουκαπέλετεν.

'Ανταμώνω, قاوشمق καβουσμάκ, بولشمق πουλουσμάκ, برلشمك πιρλεσμέκ, تلاقى ا. τελακὴ ἰτ. التحاق-تصادف ا. ἰλτιχὰκ-τεσαδοὺφ ἰτ.

'Αντάμωσις, ἡ قاوشمه καβουσμά, تلاقى τελακή, ملاقات μουλακάτ. «καλὴν ἀντάμωσιν (φρ.) اللهه صيارلادق ἀλλαχὰ σημαρλαδήκ.

'Ανταvάκλασις, ἡ عكس ἄκς, انعكاس ἰνικιάς.

'Ανταvακλαστικός, ή, όν, عكسى ἀκσή, قابل انعكاس καπίλι ἰνικιάς.

'Ανταvακλαστικότης, ἡ قابليت انعكاس καπιλιγέτι ἰνικιάς.

'Ανταvακλαστός, ή, όν, منعكس μουνακίς, معكوس μα'κιούς.

'Ανταvακλ(άω)ῶ, عكس ا. ἄκς ἰτ. انعكاس ا. ἰνικιὰς ἰτ. § (πθ.) —

ῶμαι .او منكس μουνακὶς ὀλ. معكوس .او μα'κ̇ούς ὀλ.

'Αντάξιος, α, ον, دكرى بر διγκερὶ πίρ, معادل μουαδήλ, مماثل μουμασήλ, لايق λαΐκ, همقدر χεμκάδρ. «υἱὸς — τοιούτου πατρὸς بو مقوله پدره لايق بر اولاد ποὺ μακουλὲ πεδερὲ λαΐκ πὶρ ἐβλάδ.

'Ανταπαίτησις, ἡ (Νμ.) مقابلة استدعا و طلب μουκαπέλετεν ἰστιδὰ' βὲ ταλέπ.

'Ανταπάντησις, ἡ جوابه جواب δζεβαπὰ δζεβάπ, رد جواب ρέδδι δζεβάπ.

'Ανταπόδειξις, ἡ (Νμ.) عكسى اثبات ἀκσινὴ ἰσπάτ.

'Ανταποδίδω, مقابله ا. μουκαπελὲ ἰτ. اعاده ا. ἰαδὲ ἰτ. § مكافات ا. μουκ̇αφὰτ ἰτ.

'Ανταπόδοσις, ἡ مقابله μουκαπιλέ, اعاده ἰαδέ. § مكافات μουκ̇αφάτ.

'Ανταποδότης, ὁ اجر و مكافات ويريجى ἔδζρ βὲ μουκ̇αφὰτ βιριδζί.

'Ανταποδοτικός, ή, όν, (Γρμ.) متناسب μουτενασίπ. «— πρότασις جملۀ جزائيه δζούμλεϊ δζεζαΐγέ. «— σύνδεσμος حرف شرط χάρφι σάρτ.

'Ανταποκρίνομαι, تجاوب ا. τεδζαβοὺπ ἰτ. § ('Εμπ.) خبرلشمك χαπερλεσμέκ, مخاطبه ـ مخابره ا. μουχατεπὲ-μουχαπερὲ ἰτ. § مناسبتى او. μουνασιπετὶ ὀλ. متناسب او. μουτενασὶπ ὀλ, مقابله ا. μουκαπελὲ ἰτ.

'Ανταπόκρισις, ἡ تجاوب τεδζαβούπ. § ('Εμπ.) مخابره μουχαπερέ, مكتوبلشمه μεκτουπλεσμέ, مخاطبه μουχατεπέ. § مناسبت μουνασεπέτ, معامله μουαμελέ. «ὁ ἔμπορος οὗτος ἔχει —ίσεις μὲ ὅλας τὰς πόλεις τῆς Εὐρώπης بو تجار اوروپا شهرلرك جملهسنده مخابراتى واردر ποὺ τουδζὰρ ἐβρόπα σεχριλερὶν δζουμλεσινδὲ μουχαπερατὶ βάρδιρ. «ἰδιαιτέρα — (ἐφημερίδος) مخابرات خصوصيه μουχαπεράτι χουσουσιγέ.

'Ανταποκριτής, ὁ مخبر μουχπίρ, مكاتب μουκ̇ατίπ مجاوب μουδζαβίπ, مراسل μουρασίλ. «—ἐφημερίδος غزته مخبرى γαζέτα μουχπιρί.

'Ανταπολογία, ἡ (Νμ.) مدافعه مقابله μουδαφαάϊ μουτεκαπελέ.

'Αντ.. τοστέλλω, مقابلة اعاده ا. μουκαπέλετεν ἰαδὲ ἰτ. ترسيل ا. τερασσοὺλ ἰτ.

'Ανταρκτικός, ή, όν, (Γεωγρ.) جنوبى δζενουπί. «—πόλος قطب جنوبى κούτπι δζενουπί. «χῶραι—αὶ ممالك جنوبيه μεμαλίκι δζενουπιγέ.

'Ανταρσία, ἡ اختلال ἰχτιλάλ, عصيان ἠσγ̇άν, قيام κηγ̇άμ, طغيان τουγ-γ̇άν, فساد φεσάδ.

'Αντάρτης, ὁ اختلالجى ἰχτιλαλδζή, عاصى ἀσή.

'Ανταςπάζομαι, مقابلة سلام ويرمك μουκαπέλετεν σελὰμ βιρμέκ.

'Ανταςφάλεια, ἡ ('Εμπ.) ايكنجى سيغورطه ἰκινδζὶ σιγουριτά.

'Αντέγγραφον, τὸ (Nμ.) مواضعه سندی μουβαζαὰ σενεδί.

'Αντέγκλισις, ἡ شکایت متقابله σικιαγέτι μουτεκαπελέ.

'Αντεθνικός, ή, όν, ملت دشمنی μιλλὲτ δουσμανή, نا ملتپرور νὰ μιλλέτ-περβέρ.

'Αντεισαγγελεύς, ὁ (Nμ.) مدعیٔ عموی معاونی μουδδάϊ ούμουμὶ μουαβινί.

'Αντεκδικοῦμαι, مقابلهٔ اخذ ثار ا. μουκαπέλετεν ἄχζι σὰρ ἰτ.

'Αντεισάγω, استبدال و تعویض ا. ἰστιπδὰλ βὲ τα'βὴζ ἰτ.

'Αντενέργεια, ἡ عکس العمل ἄκς οὐλ-ἀμέλ. § مغایر معامله μουγαΐρ μουαμελέ.

'Αντενεργ(έω)ῶ, مغایر معامله‌ده بولنمق μουγάϊρ μουαμελεδὲ πουλουνμάκ, مانع اول. μανὶ' ὀλ.

'Αντεξετάζω, با لتطبیق تدقیق ا. πιτ-ταττπὴκ τεδκὶκ ἰτ. مقابله ا. μουκαπελὲ ἰτ.

'Αντεπάγω, اعتراض ا. ἰτιρὰζ ἰτ. «— ὅρκον (Nμ.) اعادهٔ یمین ا. ἰαδέϊ γεμὶν ἰτ.

'Αντεπεξέρχομαι, قارشی چیقمق καρσὴ ισηκμάκ, مقابله ا. μουκαπελὲ ἰτ. § هجوم ا. χουδζοὺμ ἰτ.

'Αντεπισκέπτομαι, اعادهٔ زیارت ا. ἰαδέϊ ζιγιαρὲτ ἰτ. اعادهٔ ویزیته ا. ἰαδέϊ βίζιτα ἰτ.

'Αντεπίσκεψις, ἡ اعادهٔ زیارت ἰαδέϊ ζιγιαρέτ, اعادهٔ ویزیته ἰαδέϊ βίζιτα.

'Αντεπιστέλλω, مراسله ا. μουρασελὲ ἰτ. مخابره ا. μουχαπερὲ ἰτ. «ὁ *ἀντεπιστέλλων* مخابر μουχαπίρ, مخبر μουχπίρ. « *ἀντεπιστέλλον μέλος Φιλ. Συλλόγου* بر جمعیت علمیه‌نك اعضای مخابره‌سی πὶρ δζεμιγέτι ἰλμιγενὶν ἀζάϊ μουχαπερεσί.

'Αντεπίτροπος, ὁ (Nμ.) واصیٔ ثانی βασίϊ σανί, ناظر ثانی ναζίρ.

'Αντεραστής, ὁ انکل ἐνγκέλ, رقیب ρακήπ.

'Αντερώτησις, ἡ تسائل τεσαΐλ.

'Αντευεργετ(έω)ῶ, مقابلهٔ لطف و احسان ا. μουκαπέλετεν λοὺτφ οὐ ἰχσὰν ἰτ.

'Αντέφεσις, ἡ (Nμ.) دیکر طرفك استینافی δίγκερ ταραφὶν ἰστιναφί.

'Αντέχω, طیانمق δαγιανμάκ, مقاومت ا. μουκαβεμὲτ ἰτ. § چکمك τσεκμέκ, تحمل ا. τεχαμμοὺλ ἰτ. «— *εἰς τοὺς κόπους* زحمته تحمل ا. ζαχμετὲ τεχαμμοὺλ ἰτ.

'Αντηλιά, ἡ انعکاس ضیاءٔ شمس ἰνικιάσι ζιγιάϊ σέμς.

'Αντηρίς, ἡ ('Αρχτ.) دیرك διρέκι.

'Αντήχησις, ἡ عکس ἄκς, طنین τηνίν.

'Αντηχητικός, ή, όν, عاکس ἀκίς, طنین انداز τηνιν-ἐνδάζ.

'Αντηχ(έω)ῶ, عکس ایتدیرمك ἄκς ἰτδιρμέκ, طنین انداز - عکس انداز او. τηνὶν ἐνδάζ-ἄκς ἐνδὰζ ὀλ.

'Αντί, (Πρθ.) برینه γερινέ, مقابله μουκαμινά, مقابل μουκαπίλ, بدلاً πέ-

δελεν, ایچون ἰτσούν. «εἷς—πολλῶν بر یرینه چوغك τσογοὺν γερινὲ πίρ. «τρεῖς ἀνθ' ἑνὸς بری برینه اوچ πιρὶ γερινὲ οὖτσ. «δὸς σὺ ἀντ' ἐμοῦ بنم ایچون سن ویر πενὶμ ἰτσοὺν σὲν βέρ. § (ἐν συνθέσει) قارشی καρσή. «ἀντί—πορος قارشیده‌کی یقه καρσήδακὶ γιακά, قارشی یقه καρσὴ γιακά. § بکزر πενζέρ, مشابه μουσαπίχ, مطابق μουταπίκ. «ἀντί—τυπον اصلنه مطابق صورت ἀσληνὰ μουταπὴκ σουρέτ. § مقابل μουκαπίλ, بالمقابله πὶλ μουκαπελέ. «ἀντι—δίδωμι بالمقابله ویرمك πὶλ-μουκαπελὲ βιρμέκ.

'Αντιαλκαλικός, ή, όν, (Χμ.) مضاد قلویت μουζάδδι κιλβιγέτ.

'Αντιάς, ἡ καὶ μλστ. πλ. αἱ **ἀντιάδες** (I) لوز λέβζ.

'Αντιασθματικός, ή, όν, (I) مضاد داء بهر μουζάδδι δάϊ πούχρ.

'Αντιβαίνω, تعرض ا. τεαρροὺζ ἰτ. مخالفت ا. μουχαλεφὲτ ἰτ. § مخالف - مغایر - منابین او. μουχαλὶφ - μουγαΐρ- μουπαγὶν ὀλ. «τοῦτο ἀντιβαίνει εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον عقله مغایر و منابیندر ποὺ ἀκηλὰ μουγαΐρ-μουπαγίνδιρ. «ἀντιβαίνει εἰς τὸν νόμον مغایر قانون و نظامدر μουγαῖρι κανὸν βὲ νιζάμδιρ.

'Αντιβασιλεία, ἡ وکالت-سلطنت-قرالیت βεκιαλέτι σαλτανὰτ-κηραλιγιέτ, امارت ἀμαρέτ. «ἡ—τῆς Αἰγύπτου مصر خدیویت χητηβιγὲτ μισίρ. «ἡ—τῆς Τύνιδος تونس آماراتی τουνὶς ἀμαρετί.

'Αντιβασιλεύς, ὁ قرال وکیلی κηρὰλ βεκιλί. «ὁ—τῆς Αἰγύπτου خدیو χηδήβ. «ὁ—τῆς Τύνιδος آمیر ἀμίρ. [τηνὶν ἐντάζ ὀλ.

'Αντιβο(άω)ῶ, طنین انداز او.

'Αντιβοηθ(έω)ῶ, مقابله یاردیم و معاونت ا. μουκαπέλετεν γιαρδὴμ βὲ μουαβενὲτ ἰτ.

'Αντιγραφεύς, ὁ صورت چیقاران σουρέτι τσηκαράν, نساخ νεσάχ, مبیض μουπεγ-γίζ.

'Αντιγραφή, ἡ صورت چیقارمه σουρὲτ τσηκαρμά, تبییض τεπγίζ, استنساخ ἰστινσάχ, انتساخ ἰντισάχ.

'Αντίγραφον, τὸ صورت σουρέτ, قوپیه κόπια, مبیض μουπεγ-γέζ, نسخه νουσχά. «ὅ,τι ἀκριβὲς — τῷ πρωτοτύπῳ اشبو صورت اصلنه مطابقدر ἴσπου σουρὲτ ἀσληνὰ μουταπήκδιρ. «— συμβολαίου مقاوله نامه‌نك صورتی μουκαβελεναμενὶν σουρετί. «ἀκριβὲς — صورت صحیحه σουρέτι σαχηχά.

'Αντιγράφω, عینی-صورت چیقارمق ἀϊνὶ-σουρὲτ τσηκαρμάκ, صورت آلمق σουρὲτ ἀλμάκ, بیاضه چکمك πεγιαζὰ τσεκμέκ, تبییض ا. τεπγὶζ ἰτ. انتساخ-استنساخ ا. ἰντισὰχ-ἰστινσὰχ ἰτ. «— πιστῶς مطابق صورت چیقارمق μουταπὴκ σουρὲτ τσηκαρμάκ. «ἀντεγράφη λέξιν πρὸς λέξιν کلمه بکلمه استنساخ ایدلمشدر κελεμὲ-πὲ-κελεμὲ ἰστινσὰχ ἰδιλμίσδιρ.

Ἀντιδείκνυμι, καὶ **—νύω,** عكسی اثبات ا. ἀκσινὶ ἰσπὰτ ἰτ.

Ἀντιδημοκρατικός, دشمن جمهوريت δουσμάνι δζεμχουριγέτ, جمهوريتپرور اولميان δζεμχουριγὲτ-περβὲρ ὄλμαγιαν.

Ἀντιδιαστολή, ἡ تفريق τεφρίκ.

Ἀντιδικία, ἡ (Νμ.) خصومت χουσουμέτ, توجه خصومت τεβεδζδζούχι χουσουμέτ.

Ἀντίδικος, ὁ καὶ ἡ (Νμ.) خصم χάσμ, دیكر طرف δίγκερ ταράφ. « ὁ *ἐνάγων εἶναι—τοῦ ἐναγομένου καὶ ὁ ἐναγόμενος — τοῦ ἐνάγοντος* ‘مدعی مدعی عليهك خصمی و مدعی عليه’ مدعينك خصيدر μουδδαΐ, μουδδάῒ ἀλεΐχὶν χασμὴ βὲ μουδδάῒἀλέΐχ μουδδαΐνίν χασμήδιρ. ǁ (πλ.) *οἱ ἀντίδικοι* طرفين ταραφεΐν, خصمين χασμεΐν, متخاصمين μουτεχασιμεΐν.

Ἀντίδοτον, τὸ (Φρμ.) مضاد سم μουζάδδι σέμμ, پادزهر πὰδ ζέχρ.

Ἀντίδρασις, ἡ (Φσ.) عكس العمل ἄκς οὐλ-ἀμέλ, تعامل τεαμούλ. ǁ تخالف μουχαλεφέτ.

Ἀντιδραστικός,ή,όν,(Φσ.) متعامل μουτεαμίλ.

Ἀντιδωρεά, ἡ مقابله ايديلان هبه μουκαπελὲ ἰδιλὲν χιπέ, عوض ἠβάζ.

Ἀντίδωρον, τὸ عوض ἠβάζ, بدل πεδέλ, مكافات μουκιαφάτ. ǁ (Ἐκκλ.) نان مقدس νὰν μουκαδδές.

Ἀντιδωρ (έο) οῦμαι, عوض ويرمك ἠβὰζ βιρμέκ.

Ἀντιεμετικός,ή,όν, (Φρμ.) قاطع قی κατίῒ κάϊ.

Ἀντιζηλία, ἡ رقابت ρεκαπέτ. ǁ حسد χάσδ, غبطه γηπτά.

Ἀντίζηλος, ον, انكل ἐνγκέλ, رقيب ρακήπ. ǁ حسود χασούδ, غبطه‌كش γηπτα-κές.

Ἀντιθάλαμος, ὁ مسافر اوطه‌سی μουσαφὴρ ὀδασή, تنفس اوطه‌سی τενεφφοὺς ὀδασή, ديوانخانه διβανχανέ, مابين اوطه‌سی μαπέϊν ὀδασή.

Ἀντίθεσις, ἡ ضديت ζηδδιγέτ, تضاد τεζάδδ, مخالفت μουχαλεφέτ, اختلاف ἰχτιλάφ, تغاير τεγαγ-γιούρ. ǁ (Ρτρ.) جمع الاجداد δζέμ' οὐλ-ἐδζδάδ, ترديد τερδίδ. «— *ἰδεῶν* اختلاف افكار ἰχτιλάφι ἐφκιάρ تغاير افكار τεγαγιούρι ἐφκιάρ.

Ἀντίθετος,ον, ضد ζήδδ, مضاد μουζάδδ, متضاد μουτεζάδδ, عكسی ἀκσί, معكوس μα'κιούς, منعكس μουνα'κίς, قارشی καρσή, مغاير μουγαγ-γίρ, مقابل μουκαπίλ, مخالف μουχαλίφ, متخالف μουτεχαλίφ. «— *τὴν γνώμην* الرأی مخالف μουχαλὶφ οὐρ-ρέϊ. « *ἔχουσιν ἀντίθετα φρονήματα* افكارلری بر برلرينه متخالفدر ἐφκιαρλαρὴ πὶρ πιρλέρινὲ μουτεχαλίφδιρ. «—*έτως* (ἐπρ.) بالعكس πὶλ-ἄκς, ترسنه τερσινέ, عكسنه ἀκσινέ.

Ἀντικαθίστημι καὶ **—στῶ,** ديكر يرينه قومق δίγκερὶν γερινὲ κομάκ, قائم ا. καΐμ ἰτ. ǁ وكالت ا. βεκιαλὲτ ἰτ. ǁ (ἀμτ.) يرينه قائم او. γε-

ρινὲ καΐμ ὀλ. اقامه ایدلك ἰκαμὲ ἰ-διλμέκ.

'Αντικαταλλαγή, ἡ مبادله μουπαδελέ, ترَنپا τράνπα. § ('Εμπ.) صرف σάρφ, صرافلق σαραφλήκ.

'Αντικατάστασις, ἡ استبدال ἰστιπδάλ, تعويض τα'δήζ, يرينه نصب و γερινὲ νάσπ οὐ ἰκαμέ. اقامه

'Αντικαταστάτης, ὁ قائمقام καΐμμακάμ, وكيل βεκίλ.

'Αντικαταστατός, ή, όν, استبدال اولنه بيلور ἰστιπδὰλ ὀλουνὰ πιλούρ. § (οὐσ.) τὸ —όν (Νμ.) مثلی μισλί.

'Αντικατοπτρισμός, ὁ (Φσ.) سراب σεράπ.

'Αντίκειμαι, متقابل - متناظر او. μουτεκαπὶλ-μουτεναζὴρ ὀλ. § تعرض .ا τεαρροὺζ ἰτ. مانعت - مخالفت .ا μου-μαναὰτ- μουχαλεφὲτ ἰτ. ضد - مغاير - مخالف او. ζὴδδ - μουγαγ-γὶρ - μουχα-λὶφ ὀλ. «ἀντίκεισθαι ἀλλήλοις تغاير .ا τεγαγ-γιοὺρ ἰτ. «ἀντίκειται εἰς τοὺς νόμους قوانين و نظاماته مغايردر καβανὶν βὲ νιζαματὰ μουγαγ-γίρδιρ.

'Αντικειμενικός, ή, όν, مادی μαδδή. § —ῶς (ἐπρ.) مادة μάδδετεν. [μαδδιγέτ.

'Αντικειμενικότης, ἡ ماديت

'Αντικείμενος, η, ον, قارشى καρσή, متقابل μουτεκαπίλ, متناظر μουτεναζήρ. § ضد ζήδδ, مخالف μου-χαλίφ, مغاير μουγαγ-γίρ. § (οὐσ.) τὸ —ον شئ σέϊ, كيفيت κεΐφιγέτ, ماده μαδδέ, خصوص χουσούς. § (Γρμ.) خبر χαπέρ. «τὸ —ον τῆς διαφορᾶς متنازعه به μουναζαὰ-πίχ. «τὸ ἀντι-κείμενον τῆς ἀγωγῆς مدعا به μου-δαὰ-πίχ.

'Αντίκλειθρον, τὸ καὶ **'Αν-τικλείς,** ἡ اويدرمه اناختار οὐϊδουρ-μὰ ἀναχτάρ, ساخته اناختار σαχτὲ ἀναχτάρ.

'Αντίκλητος, ον, (Νμ.) معامله مأمورى μουαμελὲ μεεμουρού, وكيل βεκίλ.

'Αντικοινωνικός, ή, όν, منافع عامه یه مغاير μεναφίϊ ἀμεγὲ μου-γαγ-γίρ.

'Αντίκρουσις, ἡ دفع δέφ'.

'Αντικρούω, دفع .ا δέφ' ἰτ.

'Αντικρύ, ('Επρ.) قارشى καρ-σή, مقابلة μουκαπέλετεν, محاذاة μου-χάζατεν. «— ἀντικρὺ قارشى بقارشى καρσὴ-πὲ-καρσή, رو برو ροὺ-πε-ρού.

'Αντικρύζω, قارشيلامق καρση-λαμάκ, تصادف .ا τεσαδοὺφ ἰτ.

'Αντικρυνός, ή, όν, قارشى καρσή, مقابل μουκαπίλ.

"Αντικρυς, ('Επρ.) طوغريدن δογρουδὰν δογρουγιά. طوغريه § قارشى καρσή. § آشكاره ἀσικιαρέ, بسبتون πίσπιτουν, حقيقة χακήκατεν. «εἶ-ναι — ψεῦδος بسبتون - حقيقة يالاندر πίσπιτουν - χακήκατεν γιαλάνδιρ.

'Αντίκρουσμα, τὸ قارشيلق καρ-σηλήκ, مقابله μουκαπελέ, تقابل τε-καπούλ. § تصادف τεσαδδούφ.

'Αντικρυστός, ή, όν, قارشيلقلى καρσηληκλή, متقابل μουτεκαπίλ.

'Αντίκτυπος, صدمه مقابله σαδεμέϊ μουκαπελέ, تأثير τεεσίρ.

'Αντιλάλημα, τὸ انعكاس صدا ϊνικιάσι σεδά.

'Αντιλαλ(έω)ῶ, عكس صدا ا. ἄκσι-σεδὰ ἰτ.

'Αντιλαμβάνω, بالمقابله آلمق πὶλ-μουκαπελὲ ἀλμάκ, بدل آلمق πεδὲλ ἀλμάκ. § (μσ.)—ομαι طوتمق τουτμάκ, قاپمق καπμάκ, احساس-حس ا. ἰχσὰς-χὴσς ἰτ. ادراك ا. ἰδρὰκ ἰτ.

'Αντιλέγω, خلافنه سوز سويلمك χηλαφινὰ σὸζ σοϊλεμέκ, مخالفت-اعتراض ا. μουχαλεφὲτ-ἰτιρὰζ ἰτ. «ἀγαπᾶ ν' ἀντιλέγῃ اعتراضاتى سوييور ἰτιραζατὶ σεβίγιορ. «ὁ ἀντιλέγων معترض μουτερρίζ.

'Αντιληπτικός, ή, όν, قابل احساس καπίλι ἰχσάς. § (οὐσ.)τὸ —όν (Λγκ.) ضبط و فهم ζὰπτ οὐ φέχμ, ادراك ἰδράκ, قوهٔ اخذه κουββέϊ ἀχιζέ, قوهٔ مدارکه κουββέϊ μουδαρεκέ.

'Αντιλήπτωρ, ὁ حامى χαμί, معين μουΐν, ناصر νασήρ. § وصى βασή.

'Αντιλογία, ἡ ضد سويلمه ζὴδδ σοϊλεμέ, اعتراض ἰτιράζ. § منازعه μουναζαά. § (Νμ.) تناقض τενακούζ. § (Ρτρ.) تضاد τεζάδδ, تناقض قولين τενακούζι καβλεϊν. [τενακουζί.

'Αντιλογικός, ή, όν, تناقضى

'Αντιλόπη, ἡ (Ζλγ.) ييان اوكوزى γιαπὰν ὀκιουζού, غزال γαζάλ.

'Αντίλυτρον, τὸ فديه φιδγέ, فديهٔ نجات φιδγέϊ νεδζάτ.

'Αντιμάχομαι, بالمقابله محاربه ا. πὶλ-μουκαπελὲ μουχαρεπὲ ἰτ. تحارب ا. τεχαρούπ ἰτ. § معارض او. μουαρὶζ ὀλ. § مخالف وضد او. μουχαλὶφ βὲ ζὴδδ ὀλ.

'Αντίμαχος, ον, متحارب μουτεχαρίπ, دشمن δουσμάν.

'Αντιμέμφομαι, بالمقابله سب وشتم ا. πὶλ-μουκαπελὲ σὲπ οὐ σὲτμ ἰτ.

'Αντιμεταβολή, ἡ تبديل مقابل τεπδίλι μουκαπίλ.

'Αντιμετάθεσις, ἡ(Γρμ.) تبديل متقابل τεπδίλι μουτεκαπίλ.

'Αντιμετάστασις, ἡ تقديم وتأخير τακδὴμ οὐ τεεχίρ.

'Αντιμετωπίζω, قارشيلامق καρσηλαμάκ, رو برو او. ροὺ-πὲ-ροὺ ὀλ. كفح ا. κέφχ ἰτ. مواجهه ا. μουβαδζεχὲ ἰτ.

'Αντιμέτωπος,ον, قارشى بقارشى καρσὴ-πὲ-καρσὴ ὀλάν, رو برو اولان ροὺ-πὲ-ροὺ متواجه μουτεβαδζίχ.

'Αντιμηχανεύομαι, بالمقابله حيله و دسيسه ترتيب ا. πὶλ-μουκαπελὲ χηλὲ βὲ δεσισὲ τερτὶπ ἰτ.

'Αντιμικρόβιον, τὸ (Ι) متلف ميقروب μουτλίφι μικρόπ.

'Αντιμισθία, ἡ مكافات μουκιαφάτ, عوض ήβάζ, اجرت οὐδζρέτ.

'Αντιμολυσματικός, ή, όν, (Ι) قارشى عفونته οὐφουνετὲ καρσή, مضاد تن μουζάδδι νέτν.

'Αντιμόνιον, τὸ ('Ορκτ.) راستق

طاشى ρασtὶκ ταšή, آنتيمون ἀντιμόν.

'Αντιμωλία, ἡ (Νμ.) مواجهه μουβαδζεγέ, وجاهيت βεδζαγιγέτ. «κατ' —ίαν بالمواجهه πὶλ-μουβαδζεγέ, وجاهاً βεδζάγεν. «ἀπόφασις ἐκδοθεῖσα κατ' —ίαν اعلام يا قرار ιλ͡ιάμ γ͡ιὰ καράρι βεδζαγί. «διαδικασία κατ'—ίαν محاكمۀ وجاهيه μουχακεμέϊ βεδζαγιγέ.

'Αντιναύαρχος, ὁ (Ντκ.) بحريه قونتر ميرلواسى παχριγὲ μὶρ λιβασί, آميرال κὸντρ ἀμιράλ.

'Αντινομία, ἡ (Νμ.) مباينت احكام μουπαγενέτι ἀχκ͡ιάμ, تناقض قوانين τενακούζι καβανίν, تضاد قانون τεζάδδι κανόν.

'Αντίνοος, ὁ ('Αστρ.) نر الواقع νὶμρ οὐλ-βακή'.

'Αντίνωτος, ον, سرت سرته σὶρτ σιρτά.

'Αντίξοος, ον, قارشى καρšή, عكسى ἀκσή, مخالف μουχαλίφ.

'Αντιοδονταλγικός, ή, όν, (Ι) مضاد الم اسنان μουζάδδι ἐλέμι ἐσνάν. [πρόυγέ.

'Αντίον, τὸ (Βμχ.) كوپريه κ͡ιόυ-

'Αντιπάθεια, ἡ عدم امتزاج ἀδέμι ἰμτιζάδζ, نفرت νεφρέτ, تنافر τεναφούρ, منافرت μουναφερέτ, استكراه ἰστικράχ. ‖ بغض πούγζ, خصومت χουσουμέτ.

'Αντιπαθής, ές, عدم الامتزاج ἀδὴμ οὐλ-ἰμτιζάδζ, مستكره μουστεκρίχ, متنفر μουτενεφίρ.

'Αντιπαθητικός, ή, όν, منفور μενφούρ, ضد ζήδδ.

'Αντιπαθ(έω), اكراه ـ تنافر ـ نفرت ا. استكراه ـ νεφρὲτ-τεναφοὺρ-ἰκρὰχ-ἰστικρὰχ ἰτ. ‖ ا. خصومت ـ بغض πούγζ-χουσουμὲτ ἰτ.

'Αντιπαλαίω, چاپالاشمق τσαπαλαμάκ, داورانمق δαβρανμάκ, اجتهاد ـ مدافعه ـ مقاومت ـ مصارعت ا. ἰδζτιχάδ-μουδαφαὰ - μουκαβεμὲτ - μουσαραὰτ ἰτ.

'Αντίπαλος, ον, رقيب ρακήπ, خصم χασήμ, مخاصم μουχασήμ, مخالف μουχαλίφ, متضاد μουτεζάδδ, دشمن δουσμάν.

'Αντιπαραβάλλω, مقابله ـ تطبيق ا. مقايسه ـ μουκαπελὲ-τατπὴκ-μουκαγεσὲ ἰτ. Ἴδε καὶ 'Αντιπαραθέτω.

'Αντιπαραβολή, ἡ مقابله μουκαπελέ, تطبيق τατπήκ, مقايسه μουκαγεσέ. «— ἐγγράφων تطبيق اوراق τατπήκι ἐβράκ, مقابلۀ اوراق μουκαπελέϊ ἐβράκ.

'Αντιπαράθεσις, ἡ مواجهه μουβαδζεγέ, مقابله μουκαπελέ.

'Αντιπαραθέτω, يوزلشديرمك γ͡ιοὺζλεšδιρμέκ, روبرو ا. ροὺ-πε-ροὺ ἰτ. مواجهيه چيقارمق μουβαδζεγεγὲ τσηκαρμάκ. Ἴδε καὶ 'Αντιπαραβάλλω.

'Αντιπαράκειμαι, قارشى بقارشى واقع او. καρšὴ-πὲ-καρšὴ βακὴ' ὀλ.

'Αντιπαράστασις, ἡ (Νμ.) مواجهه μουβαδζεγέ.

'Αντιπαράταξις, ἡ تعرض τεαρρούζ. § (Στρ.) صف حرب σάφι χάρπ, ترتيب حرب τερτίπι χάρπ.

'Αντιπαρατάσσω, صف بسته ايتديرمك σάφ-πεστὲ ἰτδιρμέκ.

'Αντιπαρατίθημι, مقابله ا. μουκαπελὲ ἰτ. روبرو ايتديرمك ρού-πε-ρού ἰτδιρμέκ.

'Αντιπαρέρχομαι, كچوب كيتمك γκετσοὺπ γκιτμέκ.

'Αντιπεπονθός, τὸ (Νμ.) مقابله بالمثل معاملهسى μουκαπελέϊ πὶλ-μὶσλ μουαμελεσί, قصاص κησάς.

'Αντιπέμπω, كيرى كوندرمك γκερὶ γκιόνδερμέκ, اعاده ا. ἰαδὲ ἰτ.

'Αντίπεραν, ('Επρ.) قارشى καρσή. «ἡ — ὄχθη قارشى يقه καρσὴ γιακά.

'Αντιπερισπασμός, ὁ صاپمه σαπμά, تصريف τασρήφ. § (Στρ.) تغليط تعرض ταγλίτι τεαρρουζή, تعرض جعلى τεαρρούζι δζαλή. § (Ι) انصراف ἰνσιράφ, تصريف τασρήφ.

'Αντιπερισπ(άω)ῶ, صاپديرمق σαπδηρμάκ, اشغال ا. ἰσγὰλ ἰτ. شاشيرتمق σασηρτμάκ.

'Αντίποδες, οἱ (Γεωγρ.) متقابل الاقدام μουτεκαπὶλ οὐλ-ἐκδάμ. « οἱ — τῆς Γαλλίας فرانسهيه قطراً مقابل اولان مواقع φράνσαγια κάτρεν μουκαπὶλ ὀλὰν μεβακή.

'Αντιποίησις, ἡ (Νμ.) مدعا μουδαά, دعواى استحقاق δαβάϊ ἰστιχκάκ.

'Αντίποινον, τὸ جزا δζεζά, مجازات μουδζαζάτ, قصاص κησάς, ديت διγέτ.

'Αντιποι(έω)ῶ, بالمقابله ايتمك πὶλ-μουκαπελὲ ἰτμέκ. § (μσ.)—οῦμαι τινὸς مال ايدنمك μὰλ ἰδινμέκ, ادعا و طلب ا. ἰδιὰ βὲ ταλὲπ ἰτ. ضبطه قاپيشمق ζαπτὰ καλκησμάκ.

'Αντιπολιτεύομαι, مخالف اول. μουχαλὶφ ὀλ. مخالفت ا. μουχαλεφὲτ ἰτ. « ὁ *ἀντιπολιτευόμενος* خلافكير χιλαφγκίρ. «*ἡ μερὶς τῶν—μένων* طرف مخالفين ταράφι μουχαλιφίν, خلافكيران طرافى χιλαφγκιρὰν ταραφί.

'Αντιπολίτευσις, ἡ مخالفت μουχαλεφέτ. § (Πολ.) خلافكيرلك χιλαφγκιρλίκ. § خلافكيران χιλαφγκιράν.

'Αντίπους, ὁ καὶ ἡ συνθ. εἰς τὸν πλ. ἴδε 'Αντίποδες.

'Αντίπραξις, ἡ ممانعت μουμανάάτ, مخالفت μουχαλαφέτ.

'Αντιπράττω, ممانعت ا. μουμανάατ ἰτ. مخالفت ا. μουχαλεφὲτ ἰτ. تعرض ا. τεαρροὺζ ἰτ. مقاومت ا. μουκαβεμὲτ ἰτ.

'Αντιπροεδρεία, ἡ رياست وكالتى ριγιασὲτ βεκιαλετί, رياست ثانيه ριγιασέτι σανιγέ.

'Αντιπρόεδρος, ὁ وكيل رئيس βεκίλι ρεΐς, رئيس ثانى ρεΐσι σανί.

'Αντιπρόπερσυ, ('Επρ.) دها اوبر سنه δαχὰ ὁ πὶρ σενέ.

'Αντιπροσκυν(έω)ῶ, بالمقابله

ویریمك سلام پیل-μουκαπελὲ σελὰμ βιρμέκ.

'Αντιπροσωπεία, ἡ نیابت νιγιαπέτ, وكالت βεκιαλέτ. «ἡ—*τοῦ ἔθνους* ملت وكلاسی μιλλὲτ βουκελασί, هیئت مبعوثان χιγέτι με'πουσάν.

'Αντιπρόσωπος, ὁ وكیل βεκίλ. «— *τοῦ ἔθνους* مبعوث με'πούς. « *ἡ βουλὴ τῶν—ων* مبعوثان مجلس με'πουσὰν μεδζλισί, هیئت مبعوثان χιγέτι με'πουσάν.

'Αντιπρότασις, ἡ اعتراض ἰτιράζ. « *αἱ ἔγγραφοι —σεις* لایحه جوابیه λαϊχάϊ δζεβαπιγέ.

'Αντιπροτείνω, .ا ضدینی تكلیف ζηδδηνὶ τεκλὶφ ἰτ. .ا بالمقابله تكلیف πὶλ-μουκαπελὲ τεκλὶφ ἰτ.

'Αντίπροχθες,('Επρ.) دون دكل اوتكون δοὺν δεγὶλ ὀτὲ γκιοῦν.

'Αντιπρύτανις, ὁ دارالفنون مدیر ثانیسی δὰλ-οὺλ-φουνοὺν μουδίρι σανισί, دارالفنون رئیس معاونی δὰλ-οὺλ-φουνοὺν ρεῖς μουαβινί.

'Αντιπυρετικός, ή, όν, (I) قاطع حما κατίϊ χουμμά, دافع حمی δαφίϊ χουμμά.

'Αντιπυρίνη, ἡ (Φρμ.) انتیپرین ἀντιπιρίν.

'Αντίρρησις, ἡ اعتراض ἰτιράζ.

'Αντιρρητικός, ή, όν, اعتراضی ἰτιραζί.

'Αντίρροπος, ον, مساوی بالوزن μουσαβὶ πὶλ-βέζν. ‖ (οὐσ.) *τὸ—ον* دنك δένκ, موازن μουβαζίν.

'Αντισήκωμα, τὸ دنك δένκ, قارشیلق καρσηλήκ.

'Αντισηπτικός, ή, όν, (I) دافع التعفن δαφὶ οὺτ-τεαφφούν. «—ἡ *μέθοδος* اصول دافعهٔ تعفن οὐσούλι δαφιάϊ τεαφφούν.

'Αντίσκιοι, οἱ ('Αστρ.) متقابل الظل μουτεκαπὶλ-οὺζ-ζήλλ.

'Αντίσπασις, ἡ (I) انصراف ἰνσιράφ.

'Αντισπασμαδικός, ή, όν, (I) مضاد تشنج μουζάδδι τεσεννοὺδζ.

'Αντισταθμίζω, موازنه طوتمق μουβαζενεδὲ τουτμάκ, .ا دنك δένκ ἰτ. .ا اعتدال حاصل ἰτιδὰλ χασὶλ ἰτ. .ا مضاد μουζὰδδ ἰτ. ‖ .او بدل πεδὲλ ὀλ. .ا تعویض τα'6ὶζ ἰτ. « *τὸ κέρδος ἀντισταθμίζει τὴν ζημίαν* كارضرره بدل اولور κιὰρ ζαραρὰ πεδὲλ ὀλούρ. [ζενέ.

'Αντιστάθμισις, موازنه μουβα-

'Αντιστάθμισμα, τὸ قارشیلق καρσηλήκ, بدل πεδέλ, عوض ήβάζ.

'Αντίστασις, ἡ مقاومت μουκαβεμέτ, تعرض τεαρρούζ, مخالفت μουχαλεφέτ, تخلف τεχαλλούφ, تصدی τεσαδδή. [μαι.

'Αντιστέκομαι, ἴδε 'Ανθίστα-

'Αντίστοιχος, ον, متقابل μουτεκαπίλ, متوازی μουτεβαζή, متناظر μουτεναζίρ. ‖ متناسب μουτενασίπ, متعلق μουτεαλλήκ, مشابه μουσαπίχ.

'Αντιστοιχ(έω)ῶ, - متناسب - متقابل - معادل - متوازی .او μουτενασίπ

μουτεβαζή - μουαδὶλ - μουτεκαπὶλ ὀλ. ‖ تعلق - تاسى او. τεαλλουκὴ-τεvασουπὶ ὀλ.

Ἀντιστρατεύομαι, بالمقابله عسكر جمع ايدوب سفره كيتمك πὶλ-μουκαπελὲ ἀσκὲρ δζὲμ' ἰδοὺπ σεφερὲ γκιτμέκ. ‖ تعرض - مخالفت ا. τεαρρούζ-μουχαλεφὲτ ἰτ.

Ἀντιστράτηγος, ὁ (Στρ.) فريق φερίκ.

Ἀντιστρατοπεδεύω, قارشيسنده قونمق καρσησηνδὰ κονμάκ, پيشكاهنده نصب خيام قرار ا. πισκιαχηνδὰ νάσπι χηγιάμι καρὰρ ἰτ.

Ἀντιστρέφω, عكسى طرفه دور ا. ἀκσὶ ταραφὰ δὲβρ ἰτ. دونديرمك δὸνδὸυρμέκ, چيويرمك τσεβιρμέκ. ‖ (ἀμτ.) تبدل ا. τεπεδδοὺλ ἰτ.

Ἀντιστροφή, ἡ تبدل τεπεδδούλ, انقلاب ἰνκιλάπ.

Ἀντίστροφος,ον, ترس τέρς, ضد ζήδδ, مقلوب μακλούπ, وارون βαρούν, معكوس μα'κιούς. «— τύχη» بخت وارون πάχτι βαρούν. «— πρότασις (Γρμ.)» قضيهٔ معكوس καζηγέϊ μα'κιούς. ‖ —όφως (ἐπρ.) ترسنه τερσινέ, عكسنه ἀκσινέ, بالعكس πὶλ-ἄκς.

Ἀντισυνταγματάρχης, ὁ (Στρ.) قائممقام καϊμμακάμ.

Ἀντισυνταγματικός,ή,όν, اصول مشروطه‌يه مغاير اولان οὐσούλι μεσρουταγιὰ μουγαγ-γὶρ ὀλάν.

Ἀντίταξις, ἡ اعتراض ἰτιράζ, تعرض τεαρρούζ.

Ἀντιτάσσω καὶ —ττω, قارشى قومق καρσὴ κομάκ, تعرض ا. τεαρρούζ ἰτ. تصدى ا. τεσαδδὴ ἰτ. مقاومت ا. μουκαβεμὲτ ἰτ. ‖ اعتراض ا. ἰτιράζ ἰτ.

Ἀντιτείνω, اعتراض ا. ἰτιράζ ἰτ. مخالفت ا. μουχαλεφὲτ ἰτ.

Ἀντιτίθημι, قارشى قومق καρσὴ κομάκ, تعرض ا. τεαρρούζ ἰτ.

Ἀντίτιμον, τὸ بدل πεδέλ, دكرى δεγερί, بدل مثل πεδέλι μίσλ, ثمن σεμέν. «τὸ — ἔλαβον τοῖς μετρητοῖς» بدلى نقداً آلدم πεδελινὶ νάκδεν ἀλδήμ.

Ἀντίτυπον, τὸ نسخه νουσχά, صورت σουρέτ, عينى ἀϊνί. «ἡ δεῖνα ἐφημερὶς ἐκδίδει χίλια — α» فلان غزته بيك نسخه چيقارير φιλὰν γαζέτα πὶν νουσχὰ τσηκαρίρ.

Ἀντιφάρμακον, τὸ (Φρμ.) پادزهر πὰδ ζέχρ, مضاد سم μουζάδδι σέμμ.

Ἀντίφασις, ἡ (Νμ.) تناقض τενακούζ, مباينت μουπαγενέτ. «ἡ ἀγωγή του ἀπορρίπτεται λόγῳ ἀντιφάσεως» تناقض اولمغله دعواسى استماع اولنماز τενακοὺζ ὀλμάγλε δαβασὴ ἰστιμὰ' ὀλμάζ.

Ἀντιφάσκω, مباينت-تناقض ا. μουπαγενὲτ-τενακοὺζ ἰτ.

Ἀντιφατικός, ή, όν, متناقض μουνακήζ, متباين μουτεπαγίν.

Ἀντίφερνα, τὰ (Νμ.) مهر معجل μέχρι μουαδζδζέλ.

'Αντιφέρομαι, ضدينه كيتمك ζηδδινὲ γκιτμέκ, مخالف او. μουχαλὶφ ὀλ. تعرض ا. τεαρρούζ ἰτ. ضد او. ζὴδδ ὀλ.

'Αντιφιλοτιμ(έο)οῦμαι, مراجمت ا. μουραδζεμὲτ ἰτ. تفاضل ا. τεφαδοὺλ ἰτ. رقابت ا. ρεκαπὲτ ἰτ.

'Αντιφλογιστικός, ή, όν, (I) مضاد التهاب μουζάδδι ἰλτιχάπ.

'Αντίφρασις, (Φλγ.) تعريض τα'ρίζ. [ἄκσι σεδὰ ἰτ.

'Αντιφων(έω)ῶ, عكس صدا ا.

'Αντίφωνον, τὸ ('Εκκλ.) قارشيلقلى زمزمه καρσηληκλὴ ζεμζεμέ.

'Αντιχαιρετ(άω)ῶ, بالمقابله سلام ويرمك πὶλ-μουκαπελὲ σελὰμ βιρμέκ.

'Αντίχειρ, ὁ (δάκτυλος) باش پارمق πὰς παρμάκ, ابهام ἰπχέμ.

'Αντιχολερικός, ή, όν, (I) مضاد قولرا μουζάδδι κολέρα.

'Αντίχορος, ὁ قادريل رقصى καδρὶλ ρακσή.

'Αντίχρησις, ἡ (Νμ.) بالمقاوله استعمال πὶλ-μουναβεπὲ ἰστιμάλ, مهايات μουχαγιάτ.

'Αντιχριστιανικός, ή, όν, خريستيانلغك عليهنده بولنان χριστιανληγὴν ἀλεϊχινδὲ πουλουνάν.

'Αντίχριστος, ὁ ('Εκκλ.) دجال δεδζδζάλ.

'Αντλησις, ἡ بوشالتمه ποσαλατμά, استنباط ἰστινπάτ.

'Αντλητήριον, τὸ قوغا κουγά.

'Αντλία, ἡ طلومبه τουλούμπα.

"Αντλον, τὸ καὶ **"Αντλος** ὁ (Ντκ.) سنتينا σεντίνα, سنتينا صولرى σεντίνα σουλαρή.

'Αντλ(έω)ῶ, صو چكمك σοὺ τσεκμέκ, بوشالتمق ποσαλατμάκ, استنباط ا. ἰστινπὰτ ἰτ.

'Αντονομασία, ἡ (Φλγ.) تغليباً تسميه ταγλίπεν τεσμιγέ.

"Αντρον, τὸ مغاره μάγαρα, اين ἴν, كهف κέχφ, غار γάρ, جيب δζίπ.

'Αντωνυμία, ἡ (Γρμ.) كنايه κιναγέ, ضمير ζαμίρ πλ. ضماير ζαμαΐρ. «—*προσωπική* ضمير شخصى ζαμίρι σαχσή. «—*κτητική* ضمير اضافى ζαμίρι ἰζάφί «—*ἀναφορική* اسم موصوف ἴσμι μεβσούφ. «—*δεικτική* اسم اشارت ἴσμι ἰσαρέτ. «—*ἀόριστος* اسم مبهم ἴσμι μουπχέμ. «—*σχετική* ضمير نسبى ζαμίρι νισπί. «—*ἀλληλοπαθής* ضمير مشاركت ζαμίρι μουσαρεκέτ. «—*αὐτοπαθής* اسم تجريد ἴσμι τεδζρίδ. «—*ἐρωτηματική* ضمير استفهام ζαμίρι ἰστιφχάμ.

'Αντωνυμικός, ή, όν, (Γρμ.) ضميرى ζαμιρί, كنايوى κιναγεβί.

'Ανυδρία, ἡ صوسزلق σουσουζλούκ, صو قيتلغى σοὺ κητληγή, قوراقلق κουρακλήκ.

"Ανυδρος, ον, صوسز σουσούζ, قورو κουρού.

'Ανυμέναιος, ον, غير متزوج γάϊρι μουτεζεβεὶδζ.

'Ανυμν(έω)ῶ, مدح و ثنا ا.

μέδχ οὐ σενὰ ἰτ. ا. تمجيد و تبجيل τεμδζὶδ βὲ τεπδζὶλ ἰτ. ا. حد و سپاس χάμδ οὐ σιπὰς ἰτ.

'Ανύμφευτος, ον, اولنمش ἐβλένμεμὶς, غير متأهل γάϊρι μουτεε-χίλ, غير متزوج γάϊρι μουτεζεββίδζ, بكار πεκιάρ.

'Ανύπανδρος, ὁ بكار πεκιάρ.

'Ανύπαρκτος, ον, اولميان ὄλ-μαγιαν, يوق اولان γιὸκ ὀλάν, غير موجود γάϊρι μεβδζούδ, نا پيدا νὰ πεϊ-δά. ‖ اصلسز ἀσηλσήζ, موهوم μεβ-χούμ, واهى βαχή.

'Ανυπαρξία, ἡ اولمامقلق ὄλμα-μακληκ, عدم وجود ἀδέμι βουδζούδ, عدم موجوديت ἀδέμι μεβδζουδιγέτ, يوقلق γιοκλούκ. ‖ اصلسزلق ἀσηλσηζλήκ, موهوميت μεβχουμιγέτ.

'Ανυπέρβλητος, ον, نا دفى δεφὶ νὰ μουμκίν, نا قابل دفع νὰ καπίλι δὲφ'-ἰνδιφά' «—ον πρόσκομμα مانع ممتنع الاندفاع μανίϊ μουμτεννὶ οὐλ-ἰνδιφά'. «—οι δυσ-χέρειαι دفى نا ممكن صعوبتلر δεφὶ νὰ μουμκὶν σουουπετλέρ.

'Ανυπέρθετος, ον, نا قابل تأخير νὰ καπίλι τεεχίρ. ‖ —έτως (ἐπρ.) بلا تأخير πίλα τεεχίρ, مطلقا μούτ-λακα. [غير مسؤل γάϊρι μεσούλ.

'Ανυπεύθυνος, ον, غير مسؤل

'Ανυπόγραφος, ον, امضاسز ἰμζασήζ, غير ممضى γάϊρι μουμζή.

'Ανυπόδητος, ον, طال طپان τὰλ ταπάν, يالين اياق γιαλὴν ἀγιάκ.

'Ανυποθήκευτος, ον, غير مرهون γάϊρι μερχούν.

'Ανυποκρισία, ἡ رياكارسزلق ρι-γιακιαρσηζλήκ, عدم ريا ἀδέμι ριγιά.

'Ανυπόκριτος, ον, رياسز ρι-γιασήζ, عديم الريا ἀδὴμ-οὐρ-ριγιά, غير مرائى γάϊρι μουραΐ.

'Ανυπόληπτος, ον, اعتبارسز ἰτιπαρσήζ, عديم الاعتبار ἀδὴμ-οὐλ-ἰτιπάρ.

'Ανυποληψία, ἡ اعتبارسزلق ἰτι-παρσηζλήκ, عدم اعتبار ἀδέμι ἰτιπάρ, زارى ζαρή.

'Ανυπολόγιστος, ον, حسابسز χησαπσήζ, بى حساب πὶ χησάπ, بى قياس πὶ κηγιάς, بى شمار πὶ σουμάρ.

'Ανυπομονησία, ἡ صبرسزلق σαπηρσηζλήκ, عدم تحمل ἀδέμι τε-χαμμούλ, جزع δζεζά' هلع χελά.

'Ανυπόμονος, ον, صبرسز σα-πρησήζ, غير صبور γάϊρι σαπούρ, غير متحمل γάϊρι μουτεχαμμίλ, جازع δζα-ζί', هلوع χελού'. ‖ —όνως (ἐπρ.) صبرسزلقله σαπρησηζλήκλε, استعجالا ἰστιδζάλεν.

'Ανυπομον(έω)ῶ, ا. صبرسزلق σαπηρσηζλήκ ἰτ. صبر و تحمل اتممك σὰπρ οὐ τεχαμμοὺλ ἴτμεμεκ.

'Ανύποπτος, ον, غير موسوس γάϊρι μουβεσβίς, بى ارتياب πὶ ἰρτι-γιάπ.

'Ανυπόστατος, ον, غير موجود γάϊρι μεβδζούδ. ‖ واهى βαχή, يالان γιαλάν.

'Ανυποστήρικτος, ον, التزام ومدافعه اولماز ἰλτιζὰμ βὲ μουδαφαὰ ὀλμάζ, غير متدافع γάϊρι μουτεδαφί.

'Ανυπότακτος, ον, اطاعتسز ἰταατ-σήζ, غير مطيع γάϊρι μουτί', غير منقاد γάϊρι μουνκάδ, عاصى ἀσή.

'Ανυποταξία, ἡ اطاعتسزلق ἰταατσηζλήκ, عدم اطاعت ἀδέμι ἰταάτ, عاصيت ἀσηγέτ.

'Ανυπόφορος, ον, چكلمز τσέκιλμέζ, تحمل اولماز τεχαμμοὺλ ὀλμάζ, طاقتگذار τακατ-γκζουζάρ, طاقتشكن τακατ-σικέν.

'Ανυφαντής, ὁ طوقوجى δοκουγζουδζού, نساج νεσσάδζ, حايك χαΐκ.

'Ανυψ (όω) ῶ καὶ —ώνω, يوقارى قالديرمق - چيقارمق γζοκαρὴ καλδηρμὰκ-τσηκαρμάκ, يوكسلتمك γζουκσελτμέκ, ترفيع - رفع ا. τερφί' - ρέφ' ἰτ. اعلا ا. ἀλζὰ ἰτ. اصعاد ا. ἰσὰ'δ ἰτ. § (μσ.) مرتفع او. μουρτεφὶ ὀλ. صعود ا. σουοὺδ ἰτ. ترفع ا. τεραφφού' ἰτ.

'Ανύψωσις, ἡ يوكسلتمه γζουκσελτμέ, رفع ρέφ', ترفيع τερφί', تصعيد τασήδ, ارتفاع ἰρτιφά'.

'Ανυψωτήρ, ὁ (Βρχ.) بوزارغات ποζαργάτ.

'Ανύω, اتمام واكمال ا. ἰτμὰμ βὲ ἰκμὰλ ἰτ. § محو و خراب ا. μὰχβ οὺ χαρὰπ ἰτ.

"Ανω, ('Επρ.) يوقارى γζοκαρή, اوست οὔστ, بالا πάλά. «— κάτω زير و زير ζὶρ οὺ ζεπέρ, قارش مورش καρὴς μουρής. «κάμνω — κάτω آلت اوست ا. ἄλτ οὖστ ἰτ. قارمه قاريش ا. κάρμα καρὴς ἰτ. «αἱ — χῶραι اعلا ممالك μεμαλίκι ἀλζά. [καρὴ κάτ.

'Ανώγαιον, τὸ يوقارى قات γζο-

'Ανώδυνος, ον, آجى اولميان ἀδζὴ ὄλμαγζαν, معدوم الوجعه μα'δοὺμ οὺλ-βεδζά', مسكن μουσεκκίν.

"Ανωθεν, ('Επρ.) يوقاريدن γζοκαρηδάν, بالادن παλαδάν, اوستندن οὐστουνδέν. «— καὶ ἐξ ἀρχῆς من القديم μὶν ἐλ-καδήμ, من الاول μὶν ἐλ-ἐββέλ.

'Ανωμαλία, ἡ نظامسزلق νιζαμσηζλήκ, عدم انتظام ἀδέμι ἰντιζάμ, عدم اطراد ἀδέμι ἰτράδ, نا همواری νὰ χεμβαρή. § (Γρμ.) عدم قياس ἀδέμι κηγζάς, شذوذ σεζούζ. § (I) غلط طعيت γαλάτι ταπιγέτ.

'Ανώμαλος, ον, انتظامسز ἰντιζαμσήζ, غير مطرد γάϊρι μουταρρίδ, شاذ σάζ. § (Γρμ.) غير قياس γάϊρι κηγζάς, سماعى σεμαΐ. «— πληθυντικὸς جمع مكسر δζέμι μουκεσσέρ. «— ον ῥῆμα فعل سماعى φί'λι σεμαΐ, فعل غير قياسى φί'λι γάϊρι κηγζασί. § —άλως (ἐπρ.) انتظامسزلقله ἰντιζαμσηζλήκλε. § (Γρμ.) شاذ اولدرق σὰζ ὀλαράκ.

'Ανωνυμία, ἡ اسمسزلك ἰσιμσιζλίκ, اسم صاقلامقلق ἰσὶμ σακλαμακλήκ.

'Ανώνυμος, ον, اسمسز ἰσιμ-

σίζ, بلا اسم πίλα ἴσμ, بى نام πὶ νάμ, مجهول الاسم غير مسمى γάϊρι μουσεμμά, μεδζχοὺλ οὐλ-ἴσμ. § امضاسز ἰμζασήζ. «— *έταιρία* آنونم شركت ἀνονὶμ σιρκέτ, تسميەسز شركت τεσμιγεσὶζ σιρκέτ. «— *έπιστολὴ* امضاسز مكتوب ἰμζασὴζ μεκτούπ. «—*ον ἔγγραφον* امضاسز ورقه ἰμζασὴζ βερακά. § —*ύμως* (ἐπρ.) بلا اسم πίλα ἴσμ.

'Ανώτατος, η, ον, اك يوقاريده كى ἒν γιοκαρηδακί, اك يوكسك ἒν γιουκσέκ, اك عالى ἒν ἀλή, اعلا ἀλιά, اعظم ἀζέμ, اجل ἐδζέλ. «τὸ —*ον συμβούλιον τῆς 'Επικρατείας* شوراى دولت σουράϊ δεβλέτ. «*εἰς τὸν —ον βαθμὸν* صوك درجەده σὸν δερεδζεδέ, اقصى ἀκσά, منتها μουντεχά. «τὸ —*ον* "*Ον* جناب حق δζενάπι χάκκ.

'Ανώτερος, α, ον, دها يوك δαχὰ πουγιούκ, ما فوق μὰ φέβκ, رفيع ρεφί', بلند πουλένδ, فائق φαΐκ, ارجح ἐρδζέχ. «—*α δύναμις* قوۀ غالبه κουββέϊ γαλεπέ. «*οἱ—οι ὑπάλληλοι τοῦ Κράτους* مأمورين كرام μεεμουρίνι κεράμ.

'Ανωτέρω, ('Επρ.) يوقاريده γιοκαρηδά, بالاده παλαδέ. [μενφαάτ.

'Ανωφέλεια, ἡ عدم منفعت ἀδέμι

'Ανωφελής, ές, يارامز γιαραμάζ, فائدەسز φαϊδεσίζ, بى فائده πὶ φαϊδέ, غير نافع γάϊρι ναφί', نافله ναφιλέ, بيهوده πιχουδέ, لزومسز λεζουμσούζ. § —ῶς (ἐπρ.) فائدەسز φαϊδεσίζ, بلا فائده πίλα φαϊδέ, بيهوده πιχουδέ, اولەرق نافله اولەرق ολαράκ, ναφιλὲ ὀλαράκ, بوش بوشنه πὸς ποσουνά, بوش يره πὸς γερέ, بيانه γιαπανά.

'Ανωφέρεια, ἡ باير ير παΐρ γέρ, فراز φιράζ.

'Ανωφερής, ές, يوقاريه چيقان γιοκαριγιὰ τσηκάν, صاعد σαήδ. «—*τόπος* يوقوش ἢ يوقيش γιοκούς, باير παΐρ.

'Ανώφλιον, τὸ اوست ايشك οὔστ ἰσίκ, قپونك اوست صوامى καπουνοὺν οὔστ σηβασή.

'Αξε(ἀνεκ)καθάριστος, ον, (ἐπὶ λσ]μοῦ) كورلمەمش حساب γκιορούλμεμὶς χησάπ.

'Αξεκόλλητος, ον, آيرلز ἀϊριλμάζ, بيتشيك πιτισίκ.

'Αξέννοιαστος, ον, قيدسز καΐδσήζ, غافل γαφίλ, لاابالى λὰ-οὐπαλί, عدم الاهتمام ἀδὴμ-οὐλ-ἰχτιμάμ. «*μένω* — راحت قالق ραχὰτ καλμάκ.

"Αξενος, ον, مهمانپرور اولميان μιχμανπερβὲρ ὄλμαγιαν.

'Αξερρίζωτος, ον, قوپارلمامش κοπαρήλμαμης, غير منقلع γαΐρι μουτεχαλλή.

"Αξεστος, ον, رندەلەنمش ρενδελένμεμὶς, غير منحوت γάϊρι μενχούτ. § (ἠθ.) قبا καπά, خوريات χοργιάτ.

'Αξέσχιστος, ον, يرتلز γιρτιλμάζ, يرتيق اولميان γιρτὶκ ὄλμαγιαν.

'Αξέταστος, ον, امتحان اولنامش ἰμτιχὰν ὀλούνμαμης, تحقيق اولنامش ταχκὴκ ὀλούνμαμης.

'Αξετύλικτος, ον, آچيلمامش ἀτσήλμαμης, طوروسى بوزلمامش δουρουσοὺ ποζούλμαμης.

'Αξεφλούδιστος, ον, قابوغى صويلمامش καπουγὴ σογιούλμαμης, غير مقشور γάϊρι μακσούρ.

'Αξέχαστος, ον, اونودلمامش ὀνουδούλμαμης, غير منسى γάϊρι μενσίγι.

'Αξεχώριστος, ον, آيريلمامش ἀϊρίλμαμης, تفريق اولنامش τεφρὶκ ὀλούνμαμης.

'Αξία, ἡ دكر δεγέρ, قيمت κηϊμέτ, بها παχά, ثمن σεμέν, بدل πεδέλ. § اهليت ἐχλιγέτ, لياقت λιγιακάτ, استحقاق ἰστιχκάκ. § هنر χουνέρ, معرفت μαριφέτ. § رتبه ρουτπέ, مرتبه μερτεπέ, مسند μεσνέδ. § اعتبار ἰτιπάρ, قدر κάδρ, حيثيت χαϊσιγ-γέτ. «*ὀνομαστικὴ*— قيمت اعتبارى κηϊμέτι ἰτιπαρή. «*πραγματικὴ*— قيمت حقيقى κηϊμέτι χακηκή. «*—ἐσωτερικὴ* (τοῦ νομίσματος) قيمت ذاتيه κηϊμέτι ζατιγέ. «*—ληφθεῖσα τοῖς μετρητοῖς* بدلى نقدا آلنمش πεδελὶ νάκδεν ἀλην-μής. «*κατ' ἀξίαν* على القدر الاستحقاق ἀλ-ἐλ κάδρ-οὐλ-ἰστιχκάκ.

'Αξιαγάπητος, ον, سويله جك σεβιλεδζέκ, سوكيلى σεβγκιλί, محبوب μαχπούπ, دلپسند διλπεσένδ, شايان محبت σαγιάνι μουχαππέτ, سزاوار محبت σεζαβάρι μουχαππέτ.

'Αξιάγαστος, ον, شايان مدح و ثنا σαγιάνι μέδχ οὐ σενά, ممدوح μεμδούχ. § افزا خيرت χαϊρὲτ-ἰφζά, شايان استغراب σαγιάνι ἰστιγράπ.

'Αξιάκουστος, ον, شايان استماع σαγιάνι ἰστιμά'.

'Αξιέπαινος, ον, شايان ستايش σαγιάνι σιταΐς, شايان ثنا وتقدير σαγιάνι σενά βὲ τακδήρ, پسنديده πεσενδιδέ, ممدوح μεμδούχ. «*πράξεις —οι* افعال ممدوحه ἰφάλι μεμδουχέ.

'Αξιέραστος, ον, شايان محبت σαγιάνι μουχαππέτ, محبوب μαχπούπ, دلاويز διλαβίζ, دلجو διλ-δζού. «*εἶναι — κυρία* بر محبوب القلوب خاتوندر μαχπούπ οὐλ-κουλούπ πὶρ χατούνδουρ.

'Αξίζω, دكمك δεϊμέκ, سزا-شايسته-شايان-سزاوار او. σεζὰ-σαγεστὲ-σαγιὰν-σεζαβὰρ ὀλ. § (ἐπὶ πραγμάτων) دكمك δεϊμέκ, دكرى-قيمتى-بهاسى او. δεγερὶ-κηϊμετὶ-παχασὴ ὀλ. «*αὐτὸ δὲν ἀξίζει τίποτε* شو بر شئ دكز σοὺ πὶρ σέϊ δεϊμέζ. «*δὲν ἀξίζει οὔτε λεπτὸν* بر اقچه بيله دكز πὶρ ἀκτσὲ πιλὲ δεϊμέζ. «*δὲν ἀξίζει τὸν κόπον* زحمته دكز ζαχμετὲ δεϊμέζ. «*δὲν ἀξίζει τὸν κόπον ν' ἀπαντήσω* جواب ويرمكه دكز δζεβάπ βιρμεγὲ δεϊμέζ. «*ἡ ὀθωμανικὴ λίρα ἀξίζει 178 γρόσια* عثمانلى ليراسى يوز يتمش سكز غروشه كيدر ὀσμανλὴ λίρασι γιοὺζ γετμὶς σεκὶζ γουρουσὰ γκιδέρ.

'Αξίνη, ἡ بالطا παλτά, تبر τεπέρ.

'Αξιογέλαστος, ον, كولمكه شايان γκιουλμεγὲ σαγιάν, رذيل ρεζίλ.

'Αξιοδάκρυτος, ον, اغلانمغه شايان ἀγλανμαγὰ σαγιάν, باعث تأسف παΐσι τεεσσούφ, شايان مرحمت σαγιάνι μεργαμέτ.

'Αξιοζήλευτος, ον, شايان غبطه σαγιάνι γηπτά, رشك انكيز ρέσκι-ενγκίζ.

'Αξιόζηλος, ον, شايان تمثيل σαγιάνι τεμσίλ, شايان تحسين σαγιάνι ταχσίν.

'Αξιοθαύμαστος, ον, شايان تعجب σαγιάνὶ τεαδζδζούπ, متعجب μουτεαδζδζίπ, شايان استغراب σαγιάνι ἰστιγράπ.

'Αξιοθέατος, ον, كورمكه شايان γκιόρμεγὲ σαγιάν, شايان نظر σαγιάνι ναζάρ, شايان تماشا σαγιάνι τεμασά.

'Αξιοθρήνητος, ον, اغلانمغه شايان ἀγλανμαγὰ σαγιάν.

'Αξιοκατάκριτος, ον, شايان تعييب و ذم σαγιάνι ταʼγὶπ οὐ ζέμμ, مذموم μεζμούμ.

'Αξιοκαταφρόνητος, ον, شايان تحقير σαγιάνι ταχκήρ.

'Αξιοκατηγόρητος, ον, شايان طعن و ذم σαγιάνι τὰν οὐ ζέμμ, مذموم μεζμούμ.

'Αξιολάτρευτος, ον, شايان پرستش σαγιάνι περεστίς, محبوب μαχπούπ, دلپسند διλ-πεσένδ.

'Αξιόλογος, ον, اهميتلى ἐχεμμιγετλή, معتنا به μουτενα-πίχ, مهم μουχίμ, شايان اعتنا σαγιάνι ἰτινά, نفيس νεφίς, ايى ἐγί, كوزل γκιουζέλ. «— ἄνθρωπος ايى بر آدم ἐγὶ πὶρ ἀδάμ. « —ον ἔργον كوزل بر ايش γκιουζὲλ πὶρ ἴς. « κατέχει —ον θέσιν بولنيور مأموريت مهمده μεεμουριγὲτ μουχιμεδὲ πουλουνήγιορ.

'Αξιολύπητος, ον, آجينه جق ἀδζηναδζάκ, شايان مرحمت σαγιάνι μερχαμέτ.

'Αξιομακάριστος, ον, مغفور μαγφούρ, مرحوم μερχούμ, مغفورله μαγφούρουν-λέχ.

'Αξιόμαχος, ον, محاربه يه مقتدر μουχαρεπεγὲ μουκτεδίρ, جنك آور δζένκι-ἀβέρ.

'Αξιόμεμπτος, ον, شايان ذم σαγιάνι ζέμμ, زميم ζεμήμ, مذموم μεζμούμ. « —οι πράξεις افعال ذميه ἰφάλι ζεμημέ. « —διαγωγὴ اطوار ذميه ἐτβάρι ζεμημέ.

'Αξιομίμητος, ον, شايان امتثال σαγιάνι ἰμτισάλ.

'Αξιομίσητος, ον, شايان استكراه σαγιάνι ἰστικράχ, كريه κερίχ, مكروه μεκρούχ, منفور μενφούρ.

'Αξιομισθία, ἡ ثواب σεβάπ.

'Αξιόμισθος, ον, شايان ثواب σαγιάνι σεβάπ.

'Αξιομνημόνευτος, ον, شايان ياد و تذكار σαγιάνι γιὰδ οὐ τεζκιάρ. « —ον συμβεβηκὸς شايان تذكار بر وقعه σαγιάνι τεζκιὰρ πὶρ βεκά' « —

ἡμέρα يوم لايق التذكار γέβμι λαῖκ οὐτ-τεζκιάρ.

'Αξιοπαρατήρητος, ον, شايان دقت σαγιάνι δηκκάτ, جالب دقت δζαλέπι δηκκάτ.

'Αξιοπενθής, ές, اغلانمغه شايان άγλανμαγὰ σαγιάν.

'Αξιόπιστος, ον, شايان اعتماد σαγιάνι ἰτιμάδ, معتمد عليه μουατεμὲδ-οὺν-ἀλέϊχ, شايان امنيت σαγιάνι ἐμνιγέτ, عادل ἀδίλ, امين ἐμίν, صادق σαδήκ, موثوق μεδσούκ. « — μάρτυς شاهد عادل σαχὶδ ἀδίλ, شاهد مقبول الشهاده σαχὶδ μακπούλ οὐσ-σεχαδέ. «εἶναι — ἄνθρωπος معتمد عليه بر آدمدر μουατεμὲδ οὐν-ἀλέϊχ πὶρ ἀδάμδιρ.

'Αξιόποινος, ον, مستحق جزا μουσταχάκκι δζεζά, شايان مجازات σαγιάνι μουδζαζάτ. « — πρᾶξις جرم δζούρμ πλ. جرائم δζεραΐμ.

'Αξιοπρέπεια, ἡ اولولق οὐλουλούκ, علو قدر οὐλούββι κάδρ, رفعت قدر ριφάτι κάδρ. § تمكين τεμκίν, رزانت ρεζανέτ, وقار βακάρ, توقير τεβκήρ, عظمت ἀζαμέτ. § ناموس ναμούς, اعتبار ἰτιπάρ, حيثيت χαϊσιγ-γέτ, شان σάν.

'Αξιοπρεπής, ές, عظمتلو ἀζαμετλού, رزين ρεζίν, ركين ρεκίν, متوقر μουτεβεκήρ. § ناموسلى ναμουσλού, معتبر μουτεπέρ, واقور βακούρ. § —ῶς (ἐπρ.) عظمتله ἀζαμέτλε.

"Αξιος, α, ον, مستحق μουσταχάκκ, لايق λαῖκ, سزاوار σεζαβάρ, شايان σαγιάν, سزا σεζά, شايسته σαγεστέ. § اهل ἔχλ, ارباب ἐρπάπ, قادر καδίρ, مقتدر μουκτεδδίρ. «—ἐπαίνου شايان مدح وثنا σαγιάνι μέδχ οὐ σενά. « — ἀνταμοιβῆς مستحق مكافات μουσταχάκκι μουκιαφάτ. « — περιφρονήσεως سزاوار تحقير σεζαβάρι ταχκήρ. «—ποινῆς مستحق جزا μουσταχάκκι δζεζά. «—συγχωρήσεως سزاوار عفو σεζαβάρι ἄφβ. «δὲν εἶναι — νὰ ζῇ سزاوار حيات دكلدر σεζαβάρι χαγιάτ δεγίλδιρ. « υἱὸς — τοιαύτης μητρὸς بويله بر والده‌يه لايق بر ولد πὸϊλὲ πὶρ βαλιδενὶν λαῖκ πὶρ βελέδ. « —α ἀμοιβὴ τῶν κόπων του زحمتنه لايق بر مكافات ζαχμετινὲ λαῖκ πὶρ μουκιαφάτ. § —ίως (ἐπρ.) لايقيله لايق وجهله λαϊκανέ λαῖκὶ βέδζχιλε, كما ينبغى κεμὰ-γένπεγη.

'Αξιοσέβαστος, ον, شايان احترام σαγιάνι ἰχτιράμ, محترم μουχτερέμ.

'Αξιοσημείωτος, ον, شايان دقت σαγιάνι δηκκάτ, شايان مطالعه σαγιάνι μουταλαά. «—ον γεγονὸς بر شايان دقت وقوعات σαγιάνι δηκκάτ πὶρ βουκουάτ.

'Αξιοσπούδαστος, ον, شايان دقت δηκκάτ. § شايان مطالعه σαγιάνι μουταλαά.

'Αξιοσύστατος, ον, شايان توصيه σαγιάνι τεβσιγέ.

'Αξιότης, ἡ لياقت λιγιακάτ, اهليت ἐχλιγέτ, قابليت καπιλιγέτ, هنر χουνέρ, معرفت μαριφέτ, استحقاق ἰστιχκάκ.

'Αξιότιμος, ον, شايان اعتبار σαγιάνι ἰτιπάρ, رعايتلو ριαγετλού, معتبر μουτεπέρ, محترم μουχτερέμ. «οἱ —οι Δημογέροντες τῆς Σμύρνης ازمير خورا مجلسنك اعضاى محترمه‌سى ἴζμιρ χόρα μεδζλισινὶν ἀζάϊ μουχτερεμεσί. «ἀξιότιμε φίλε دوست عزيزم δόστι ἀζιζίμ.

'Αξιοτιμώρητος, ον, شايان تأديب σαγιάνι τεεδίπ, مستحق جزا μουσταχάκκι δζεζά.

'Αξιόχρεως, ων, (Νμ.) معتبر μουτεπέρ. ‖ (οὐσ.) τὸ —ων قدرت تأديه κουδρέτι τεεδιγέ, اعتبار ἰτιπάρ. «— ἐγγύησις كفالت معتبره κεφαλέτι μουτεπερέ, كفالت قويه κεφαλέτι καβιγέ.

'Αξι(όω)ῶ, مستحق - مناسب - مستحسن كورمك μουσταχάκκ-μουνασὶπ-μουσταχσὲν γκιόρμέκ, تصويب و تنسيب ا. τασβὶπ βὲ τενσὶπ ἰτ. ‖ (Νμ.) ادعا ا. ἰδδιά ἰτ. ‖ (πθ.) —οῦμαι مظهر - نائل او. μαζχάρ-ναΐλ ὀλ. «δὲν ἠξιώθην ἐπιστολῆς σας بر قطعه مكتوبكزه نائل اولەمدم πὶρ κητὰ' μεκτουπουνουζὰ ναΐλ ὀλάμαδημ.

'Αξίωμα, τὸ رتبه ρουτπέ, مسند μεσνέδ, منصب μανσήπ, پايه παγέ. ‖ مقام μακάμ, مأموريت μεεμουριγέτ. ‖ (Φλσ.) قاعدهٔ كليه καϊδέϊ κιουλλιγέ, معرفه μα'ριφέ. «οἱ ἐν ἀξιώμασι رجال دولت ρεδζάλι δεβλέτ, مأمورين كرام μεεμουρίνι κεράμ, كبرا κιουπερά. «τὸ ἐπισκοπικὸν — پيسقوپوسلق πίσκοποσλουκ.

'Αξιωματικός, ὁ (Στρ.) ضابط ζαπίτ, πλ. ضابطان ζαπιτάν.

'Αξιώνω, مقتدر - قادر قيلق μουκτεδὶρ-καδὶρ κηλμάκ, اقدار ا. ἰκδὰρ ἰτ. ‖ نائل قيلق ναΐλ κηλμάκ. ‖ (πθ.) نائل او. ναΐλ ὀλ. ميسر او. μουγεσσὲρ ὀλ. قسمت ا. κησμὲτ ἰτ. «ὁ Θεὸς νὰ σὲ ἀξιώσῃ νὰ... الله ميسر ايليه ἀλλὰχ μουγεσσὲρ εϊλεγέ.

'Αξίωσις, ἡ ادعا ἰδδιά, طلب ταλέπ, دعوى δαβά. «ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἔχει πολλὰς ἀξιώσεις بو آدم استحقاق و اهليت داعواسنده بولنيور ποὺ ἀδὰμ ἰστιχκάκ βὲ ἐχλιγὲτ δαβασηνδὰ πουλουνίγιορ. «ἀνυπόστατος — واهى ادعا βαχὴ ἰδδιά.

'Αξύπνητος, ον, اويانماز οὐγιανμάζ.

'Αξυπόλητος, ον, يالين اياق γιαλὴν ἀγιάκ.

'Αξύριστος, ον, تراش اولامش τρὰς ὄλμαμηὶς.

"Αξων, ὁ (Μθμ.) محور μιχβέρ, ميل μεΐλ. ‖ ('Αστρ.) ميل μεΐλ, نصب νάσπ. «ὁ μέγας — محور كبير μιχβέρι κεπίρ. «ὁ μικρὸς — محور صغير μιχβέρι σαγήρ. «ὁ ὀπτικὸς — محور بصرى μιχβέρι πασαρή. «ὁ — τῆς γῆς محور كرهٔ ارض μιχβέρι κιούρρεῖ ἄρζ.

'Αοίδιμος, ον, مغفور μαγφούρ, ميمون الذكر μεϊμοὺν-οὐζ-ζίκρ, مجيد الذكر μεδζὶδ-οὐζ-ζίκρ, مرحوم μερχούμ.

'Αοιδός, ὁ مغنى μουγαννί, مطرب μουτρίπ, خانندە χανενδέ. § شاعر σαΐρ.

'Αοίκητος, ον, غير مسكون γάϊρι μεσκιούν.

"Αοικος, ον, خانەسى اولميان χανεσὶ ὄλμαγιαν. § فقير φακήρ.

"Αοκνος, ον, تنبل اولميان τενπὲλ ὄλμαγιαν, غيور γαγιούρ, چاليشقان τσαλησκάν. § —ως (ἐπρ.) غيورانە γαγιουρανέ. [ἀμά.

'Αόμματος, ον, كور κιόρ, اعمى

"Αοπλος, ον, سلاحسز σιλαχσήζ, غير مسلح γάϊρι μουσαλλάχ.

'Αόρατος, ον, كورنمز γκιὸρὸυνμέζ, غير مرئى γάϊρι μερί, غير مشهود γάϊρι μεσχούδ. § نا پديد νὰ πεδίδ, غائب γαΐπ. § (οὐσ.) τὸ —ον عدم مرئيت ἀδέμι μεριγέτ, عدم مشهوديت ἀδέμι μεσχουδιγέτ. «ἔγεινεν— كورنمز اولدى γκιὸρὸυνμὲζ ὀλδού, نا بود و نا پديد اولدى νὰ πούδ βὲ νὰ πεδὶδ ὀλδού. «ὁ — κόσμος عالم غائب ἀλέμι γαΐπ. § —ως (ἐπρ.) كورنمكسزين γκιὸρὸυνμεκσιζιν, نا پديدانە νὰ πεδιδανέ.

'Αοριστία, ἡ ابهام ἰπχάμ, مبهميت μουπχεμιγέτ.

'Αόριστος, ον, غير معين γάϊρι μουαγ-γέν, غير محدود γάϊρι μαχδούδ, مبهم μουπχέμ. § (Γρμ.) ماضئ غير محدود μαζήϊ γάϊρι μαχδούδ, ماضئ مطلق μαζήϊ μουτλάκ. «— ἀντωνυμία ضمير مبهم ζαμίρι μουπχέμ. «— ἀριθμὸς عدد غير معين ἀδέδι γάϊρι μουαγγέν. «ἡ ἐφημερὶς δεῖνα ἐπαύθη ἐπ' ἀόριστον فلان غزتە موقتاً تعطيل اولنشدر φιλὰν γαζέτα μουβάκατεν τα'τὶλ ὀλουνμουσδουρ. § —στως (ἐπρ.) موقتاً بلا تعيين πίλα ταγίν, μουβάκατεν, بلا مدت πίλα μουδδέτ.

'Αορτή, ἡ (Ι) شريان ابهر σεριγιάνι ἐπχέρ, شاهرك σαχρέγκ, آورط ἀούρτ. [τιγάπι ἐπχέρ.

'Αορτῖτις, ἡ (Ι) التهاب ابهر ἰλ-

'Αοσμία, ἡ قوقوسزلق κοκουσουζλούκ, معدوميت الرائحە μαδουμιγέτι ραΐχά.

"Αοσμος, ον, قوقوسز κοκουσούζ, بلا رائحە πίλα ραΐχά, معدوم الرائحە μα'δοὺμ οὐρ-ραΐχά. «—α ἄνθη ازهار معدوم الرائحە ἐζχάρι μα'δοὺμ οὐρ-ραΐχά.

"Αουρος, ον, قويرقسز κουϊρουκσούζ, بلا ذنب πίλα ζενέπ.

'Απαγγελία, ἡ افادە ἰφαδέ, بيان πεγιάν, تقرير τακρίρ. § تلفظ τελεφφούζ, تفوه τεφεββούχ. § (Νμ.) «ἡ — τῆς ἀποφάσεως افهام ἰφχάμ, تفهيم τεφχίμ. «μετὰ τὴν —αν τῆς ἀποφάσεως تفهيم قراردن صوكرە τεφχίμι καραρδὰν σόνρα.

'Απαγγέλλω, تقرير - بيان - عرض - افادە ا. τακρὶρ-πεγιὰν-ἄρζ-ἰφαδὲ ἰτ. § تفوه - تلفظ ا. τεφεββοὺχ-τελεφφοὺζ ἰτ. § (Νμ.) افهام - تفهيم ا. ἰφχὰμ-τεφχὶμ ἰτ. «— λόγον ايراد نطق ا. ἰράδι νοὺτκ ἰτ.

'Απαγγελτικός, ή, όν, نطقى νουτκί, تقريرى τακριρί, خبرى χαπερί.

Ἄπαγε, (Ἐπρ.) حاشا χάσα.

Ἀπαγόρευσις, ἡ يساق γιασάκ, منع μέν', ممنوعيت μεμνουηγέτ, نهى νεχί, زجر ζέδζρ. § (Νμ.) حجر χέδζρ.

Ἀπαγορευτικός, ή, όν, منع ايديجى μέν' ἰδιδζί, مانع μανί'.

Ἀπαγορεύω, يساق - نهى - منع ا. γιασὰκ-νεχὶ-μὲν' ἰτ. زجر ا. ζὲδζρ ἰτ. § (Νμ.) حجر ا. χὲδζρ ἰτ. § ἀπηγορευμένος, η, ον, ممنوع μεμνού', منهى μενχί, يساق γιασάκ. § (Νμ.) محجور μαχδζούρ. « *ἀπηγορευμένα ἐμπορεύματα* امتعهٔ ممنوعه ἰμτιάϊ μεμνουά. « *ἀπαγορεύεται ἡ εἴσοδος* كيرمسى ممنوعدر γκιρμεσὶ μεμνού'δουρ. « *τὴν ὁπλοφορίαν* سلاح طاقمسى σιλὰχ ταχηνμασὴ يساق - منع ا. γιασὰκ-μὲν' ἰτ.

Ἀπαγχονίζω καὶ **Ἀπάγχω,** بوغمق πογμάκ, اختناق ا. ἰχνὰκ ἰτ.

Ἀπαγχονισμός, ὁ بوغمه πογμά, اختناق ἰχνάκ.

Ἀπάγω, دفع و تبعيد ا. δὲφ' οὺ τεπ̇γὶδ ἰτ. احضار ا. ἰχζὰρ ἰτ. جبراً كيترمك δζέπ̇ρεν γκιτιρμέκ. « — *εἰς τὰς φυλακὰς* حبس ايتديرمك χὰπ̇ς χὰπ̇ς ἰτδιρμέκ. « — *κόρην* قيز قاچيرمق - جبراً قالديرمق κὴζ κατσηρμὰκ - δζέπ̇ρεν καλδηρμάκ. «*οἱ λησταὶ τὸν ἀπήγαγον εἰς τὰ ὄρη* اشقيا فلانى طاغه قالديرمشلر ἰσκιγιὰ φιλανὶ δαγὰ καλδηρμησλάρ. [κατσηράν.

Ἀπαγωγεύς, ὁ قيز قاچيران κὴζ

Ἀπαγωγή, ἡ دفع δέφ', تبعيد τεπ̇ιγέδ. § احضار ἰχζάρ, سوق σέβκ. § جبراً قالديرمه قاچيرمه κατσηρμά, δζέπ̇ρεν καλδηρμά, قاپمه καπμά, سرقت σηρκάτ. § (Λγκ.) ايراد برهان ἰράδι πουρχάν, مشاغبه μουσαγαπέ. § (Μθμ.) اختصار ἰχτισάρ.

Ἀπαγωγός, μῦς, ὁ (Ι) عضلهٔ مبعده ἀζαλέϊ μουπαϊδέ.

Ἀπάδω, توافق ايتممك τεβαφοὺκ ἴτμεμεκ, تناسب - تطابق ايتممك τενασοὺπ̇ - τεταπ̇οὺκ ἴτμεμεκ, اويماميق οὔϊμαμακ, جائز اولاممق δζαῒζ ὄλμαμακ, مخالف - مغاير او. μουχαλὶφ-μουγαγ-γὶρ ὀλ. «*ἀπάδει εἰς τὸν νόμον* مخالف نظام و مغاير قانوندر μουχαλίφι νιζὰμ βὲ μουγαγ-γίρι κανόνδουρ. "*ἀπάδει εἰς τὴν λογικὴν* عقله توافق ايتمز ἀκηλὰ τεβαφοὺκ ἰτμέζ.

Ἀποθανατίζω, خالد ا. χαλὶδ ἰτ. لا يموت ا. λὰ-γιουμὲβτ ἰτ. « — *τὸ ὄνομα* ابقاى نام ا. ἰπ̇κάϊ νὰμ ἰτ. « — *τὴν μνήμην* ابقاى ذكر ا. ἰπ̇κάϊ ζὶκρ ἰτ. ابدى التذكار ا. ἐπ̇εδὶ οὐτ-τεζκιὰρ ἰτ.

Ἀποθανατισμός, ὁ لا يموت ايتمه λὰ-γιουμὲβτ ἰτμέ. § ابقاى نام ἰπ̇κάϊ νάμ, تذكار ابدى τεζκιάρι ἐπ̇εδί.

Ἀπάθεια, ἡ المنزلك ἐλεμσιζλίκ. § قيدسزلق καϊδσηζλήκ, تلاشسزلق τελασσηζλήκ, عدم تأثر ἀδέμι τεεσσούρ. § اطمئنان قلب ἰτμινάνι κάλπ̇, عدم اضطراب قلب ἀδέμι ἰζτιράπ̇ι κάλπ̇. § (Ι) بلادت πελαδέτ. «*στωϊκὴ* —

حكمای رواقیونه مخصوص عدم تأثر حالی χουκεμάϊ ριδακηγιουνὲ μαχσοὺς ἀδέμι τεεσσοὺρ χαλί.

'Απαθής, ές, السلم ἐλεμσίζ. § قیدسز καϊδσήζ, تلاشسز τελασσήζ, غیر متأثر γάϊρι μουτεεσσίρ. § غیر مضطرب γάϊρι μουζτερρίπ. § —ῶς (ἐπρ.) بلا تأثر πίλα τεεσσούρ, بی غرضانه πὶ γαραζανέ, آرام دل ایله ἀράμι δὶλ ἰλέ, بی طرفانه πὶ ταραφανέ.

'Απαιδαγώγητος, ον, تربیه‌سز τερπιγεσίζ, غیر مربی γάϊρι μουρεπτί.

'Απαιδευσία, ἡ جهالت δζεχαλέτ, نادانی ναδανί, تربیه‌سزلك τερπιγεσιζλίκ.

'Απαίδευτος, ον, جاهل δζαχίλ, نادان ναδάν, تربیه‌سز τερπιγεσίζ.

'Απαίρω, قالقمق καλκμάκ, فك لنگر ا. φέκκι λενγκὲρ ἰτ. § حرکت ا. χαρεκὲτ ἰτ.

Ἄπαις, ὁ καὶ ἡ, چوجقی اولمیان τσοδζουγοὺ ὄλμαγιαν.

'Απαίσιος, α, ον, اوغورسز ὀγουρσούζ, شوم σούμ, مشؤم μεσούμ, منحوس μενχούς, نکبت νικπέτ. «— οἰωνὸς فال مشؤم φάλι μεσούμ, طیره τηγερέ.

'Απαισιότης, ἡ اوغورسزلق ὀγουρσουζλούκ, نحس νάχς, شوم σουούμ.

'Απαίτησις, ἡ طلب ταλέπ, مطالبه μουταλεπέ, مطلوب ματλούπ. § (Νμ.) ادعا ἰδδιά, دعوی δαβά.

'Απαιτητικός, ή, όν, ابرام ایله استیجی ἰπράμ ἰλὲ ἰστεϊδζί, طالب ταλίπ, مطالب μουταλίπ, طلبكار ταλεπκιάρ.

'Απαιτητός, ή, όν, طلب اوله بیلور ταλὲπ ὀλουνὰ πιλούρ. § (Νμ.) معجل μουαδζδζέλ. «χρέος —ὸν دین معجل δεΐνι μουαδζδζέλ.

'Απαιτ(έω)ῶ, استمك ἰστεμέκ, طلب ا. ταλὲπ ἰτ. مطالبه ا. μουταλεπὲ ἰτ. § (Νμ.) طلب ا. ταλὲπ ἰτ. دعوی-ادعا ا. δαβὰ-ἰδδιὰ ἰτ. «*ἡ ὑπόθεσις ἀπαιτεῖ ταχύτητα* ایش عجله اقتضا ایدر ἰς ἀδζελὲ ἰκτιζὰ ἰδέρ. «*ἀπαιτεῖται* لازم كلر λαζίμ γκελίρ, اقتضا ایدر ἰκτιζὰ ἰδέρ, ایجاب ایدر ἰδζὰπ ἰδέρ, مقتضی‌در μουκτεζάδιρ. «*καθὰ ἀπαιτεῖται* ایجابنجه ἰδζαπίνδζε, اقتضاسنجه ἰκτιζασίνδζε. «*ἀπαιτεῖται μεγάλη σκέψις* مطالعات عمیقه مختاجدر μουταλααάτι ἀμηκεγὲ μουχτάδζδιρ. «*καθὼς τὸ ἀπαιτήσῃ ἡ περίστασις* اقتضای حاله كوره ἰκτιζάϊ χαλὲ γκιορέ. «*τοῦτο ἀπαιτεῖ ἡ ὑπόληψίς σας* ناموس و اعتبارکز بونی ایجاب ایدیور ναμοὺς βὲ ἰτιπαρινὶζ πουνοὺ ἰδζὰπ ἰτδιρίρ. «*ὁ ἀπαιτούμενος* مطلوب ματλούπ, مقتضی μουκτεζά, مدعا μουδδαά. «*τὸ —μενον ποσὸν* مقدار مدعا به μικδάρι μουδδααπίχ. «*αἱ —μεναι διατυπώσεις* معاملات مقتضیه μουαμελάτι μουκταζιγέ. «*ἔχει τὴν —μένην ἡλικίαν* سن مطلوبه بالغدر σίννι ματλουπὲ παλίγδιρ.

Ἀπαλείφω, سيلمك σιλμέκ.

Ἀπαλλαγή, ἡ قورتلش κουρτουλούς, خلاص χαλάς, تخليص ταχλίς. ‖ (Nμ.) ابرا ἰπρά.

Ἀπαλλακτικός, ή, όν, خالص χαλίς.

Ἀπαλλάσσω, καὶ **—ττω,** قورتارمق κουρταρμάκ, ا. تخليص ταχλὶς ἰτ. ‖ (Nμ.) ا. ابرا ἰπρὰ ἰτ. ‖ (μσ. αὐτπθ.) **—ομαι** قورتلمق κουρτουλμάκ, خلاص و نجات بولمق χαλὰς βὲ νεδζὰτ πουλμάκ. « *ἀπηλλάγην μεγάλης ἀνησυχίας* اضطراب عظيمدن قورتلدم ἰζτιράπι_ἀζημδὲν κουρτουλδούμ.

Ἀπαλλοτρι(όω)ῶ, καὶ **—ώνω,** (Nμ.) ا. فراغ φιρὰγ ἰτ. ‖ (πθ.) ا. تفرغ τεφερρούγ ἰτ. « *ὁ ἀπαλλοτριῶν* فارغ φαρίγ. « *τὸ ἀπαλλοτριούμενον ἀντικείμενον* مفروغ به μεφρούγουν πίχ. « *ὁ πρὸς ὃν γίνεται ἡ —* مفروغ له μεφρούγουν λέχ.

Ἀπαλλοτριώσιμος, ον, (Nμ.) قابل فراغ καπίλι φιράγ.

Ἀπαλλοτρίωσις, ἡ (Nμ.) فراغ φιράγ, فراغت φιραγέτ.

Ἀπαλλοτριωτός, ή, όν, (Nμ.) قابل فراغ καπίλι φιράγ, مفروغ μεφρούγ.

Ἀπαλόθριξ, ὁ صاچلری يومشاق σατσλαρὴ γιουμουσάκ.

Ἀπαλός, ή, όν, يومشاق γιουμουσάκ, لين λεΐν, ملايم μουλαΐμ, نرم νέρμ. « *ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων* (φρσ.) چوجقلقدنبرو τσοδζουκλουγουνδὰνπερου. ‖ **—ῶς** (ἐπρ.) يومشاقجه γιουμουσάκδζε, خفيفجه χαφίφδζε.

Ἀπαλότης, ἡ يومشاقلق γιουμουσακλήκ, لينت λεϊνέτ, ملايمت μουλαϊμέτ, نرمى νερμί.

Ἀπαλύνω, يومشاتمق γιουμουσατμάκ, ا. تليين τελγὶν ἰτ. ملايملشديرمق μουλαϊμλασδηρμάκ. ‖ (πθ.) يومشامق γιουμουσαμάκ, ا. تلين τελεγ-γιοὺν ἰτ. ا. كسب ملايمت κέσπι μουλαϊμὲτ ἰτ.

Ἀπάνθησις, ἡ سقوط ازهار σουκούτι ἐζχάρ.

Ἀπανθίζω, چيچك كسمك τσιτσὲκ κεσμέκ, چيچك طوپلامق τσιτσὲκ τοπλαμάκ, ا. جمع ازهار δζέμι ἐζχὰρ ἰτ.

Ἀπάνθισμα, τὸ مجموعه μεδζμουά, منتخبات μουντεχαπάτ.

Ἀπανθ(έω)ῶ, ا. سقوط ازهار σουκούτι ἐζχὰρ ἰτ. صولمق σολμάκ.

Ἀπανθρωκ(όω)ῶ, كومورلتمك κιόυμόυρλετμέκ, ا. تفحيم τεφχὶμ ἰτ. ‖ (μσ.) كومورلنمك κιόυμόυρλενμέκ. ا. تفحم τεφαχχοὺμ ἰτ.

Ἀπανθράκωσις, ἡ تفحيم τεφχίμ, تفحم τεφαχχούμ.

Ἀπανθρωπία, ἡ انسانيتسزلك ἰνσανιγετ-σιζλίκ, عدم انسانيت ἀδέμι ἰνσανιγέτ.

Ἀπάνθρωπος, ον, انسانيتسز ἰνσανιγετ-σίζ, بى مرحمت πὶ μερχαμέτ, بى مروت πὶ μουρουββέτ. ‖ —

ώπως (ἐπρ.) مرحمتجه μερχαμετ-σίζδζε, مرحم من غير μὶν γάϊρι τε-ραχχούμ.

'Απανταχόθεν, ('Επρ.) هر طرفدن χὲρ ταραφδάν.

'Απανταχοῦ, ('Επρ.) هر يرده χὲρ γερδέ, هر طرفده χὲρ ταραφδά.

'Απάντησις, ἡ كلمه راست ρὰστ γκελμέ, تصادف τεσαδούφ, تلاقى τε-λακή. § جواب δζεβάπ. «ἡ — μας ἐγένετο καθ' ὁδὸν تصادفمز يولده وقوع بولدى τεσαδουφουμοὺζ γιολδὰ βου-κοὺ' πουλμούσδουρ. «ἐστάλη ἀπάν-τησις جواب كوندرلدى δζεβὰπ γκιόν-δεριλδί. « εἰς —ιν τῆς ἐπιστο-λῆς σας تحريراتكزه جوابا ταχρηρα-τηνηζὰ δζεβάπεν.

'Απαντ(έω)ῶ, قارشيلامق καρ-σηλαμάκ, راست كلمك ρὰστ γκελμέκ, تصادف تلاقى ا. τεσάδούφ-τελακὴ ἰτ. § جواب ويرمك δζεβὰπ βιρμέκ. «δὶς τῷ ἔγραψα καὶ δὲν μοὶ ἀπήντησε ايكى دفعه يازدم بر جواب آلمدم ἰκὶ δεφὰ γιαζδὴμ πὶρ δζεβὰπ ἀλάμαδημ, كوندرديكم ايكى قطعه مكتوبه هنوز جواب آلمدم γκιόνδερδιγὶμ ἰκὶ κητὰ μεκ-τουπουμὰ χένουζ δζεβὰπ ἀλάμαδημ « ἵνα ἀπαντήσω τὰ ἔξοδα مصارفى قپاتمق ايچون μεσαριφὴ καπατμὰκ ἰτσούν.

"Απαξ, ('Επρ.) بر كره πὶρ κερ-ρέ, بر دفعه πὶρ δεφά, دفعة δέφατεν. «— ἐν τῇ ζωῇ μου عرمده بر دفعه 'ὀμρούμδὲ πὶρ δεφά.

'Απαξάπαντες, οἱ كافه‌سى κιάφεσι, جملسى δζούμλεσι. «— οἱ κά-τοικοι كافة اهالى κιαφέϊ ἐχαλί.

'Απαξι(όω)ῶ, كورممك γκιόρμεμέκ, ناسب كورممك μουνασὶπ γκιόρμεμέκ, تنسيب ايتمامك τενσὶπ ἴτμεμεκ. § تنزل ايتمامك τε-νεζζοὺλ ἴτμεμεκ, ارتكاب ايتمامك ἰρ-τικιὰπ ἴτμεμεκ. § استحقار ا. ἰστιχ-κὰρ ἰτ. صايمامق σάϊμαμακ. «— ἀπαντήσεως جواب ويرمكه تنزل ايتمامك δζεβὰπ βιρμεγὲ τενεζζοὺλ ἴτμεμεκ.

'Απαξίωσις, ἡ تنزل ايتمامه τε-νεζζοὺλ ἴτμεμε, استحقار ἰστιχκάρ.

'Απαράβατος,ον, بوزلماز πο-ζουλάμαζ, نقض-ابطالى-فسخى غير جائز ναχζὴ-ἰπταλὶ-φεσχὶ γάϊρι δζαΐζ, واجب حرمت و رعايت βαδζίπι χουρμὲτ βὲ ριαγέτ. § (οὐσ.) τὸ—ον نقض وفسخ و ابطالدن برائت νὰκζ βὲ φὲσχ βὲ ἰπταλδὰν περαέτ.

'Απαραβίαστος, ον, تعرضدن مصون τεαρρουζδὰν μεσούν. § (οὐσ.) τὸ—ὸν تعرضدن مصونيت τεαρρουζδὰν μεσουνιγέτ.

'Απαράβλητος, ον, قياسه كلمز κηγιασὰ γκελμέζ, بى مثال πὶ μεσάλ, بى ماند πὶ μανένδ, لا نظير λὰ νεζήρ.

'Απαράγραπτος, ον, (Νμ.) مرور زمان ايله ساقط اولميان μουρούρι ζεμὰν ἰλὲ σακὴτ ὄλμαγιαν, مرور زمانه طابع اولميان μουρούρι ζεμανὰ ταπὶ' ὄλμαγιαν, غير محدود γάϊρι μεμδούδ. «τὸ—ον τῶν δικαιωμά-των حقوقك مرور زمان ايله عدم

اسقاطو χουχουχοὺν μουρούρι ζεμὰν λὲ ἀδέμι ἰσκατή.

'Απαραδειγμάτιστος, ον, امثالسز ἐμσαλσήζ.

'Απαράδεκτος, ον, شايان قبول اولميان σαγιάνι καπούλ ὄλμαγιαν, غير مقبول γαϊρι μακπούλ. § (οὐσ.) τὸ —ον عدم قبول ἀδέμι καπούλ, عدم مقبوليت ἀδέμι μακπουλιγέτ.

'Απαράθετος, ον, تطبيق اولنامش τατπὴκ ὀλούνμαμής.

'Απαραίτητος, ον, واجب βα-σζίπ, الزم ἐλζέμ, مبرم μουπρέμ, لابد λὰ-πούδδ, ضرورى ζαρουρή, مقتضى μου-κτεζά. « —ον χρέος واجبة الاد ابد βα-σζιπέϊ μὰ-λὰ-πούδδ. § —ήτως (ἐπρ.) مطلقا μούτλακα, درحالده χὲρ χαλδέ.

'Απαρακάλυπτος, ον, غير مستور γαϊρι μεστούρ, آچيق ἀτσήκ, اشكار ἀσικιάρ. § —ύπτως (ἐπρ.) اشكار ἀσιγιάρεν.

'Απαράκλητος, ον, غير مسترجى γαϊρι μουστερδζά.

'Απαράλλακτος, ον, طبق τηπκή, عينى ἀϊνί, مطابق μουταπήκ, مماثل μουμασήλ. § (οὐσ.) τὸ —ον عينيت ἀϊνιγέτ, مطابقت μουταπακάτ, مماثلت μουμασελέτ. § —άκτως (ἐπρ.) عينا ἄϊνεν, مطابقة μουταπηκανέ, بعينه πὶ-ἀϊνιχι.

'Απαραμείωτος, ον, تقليل اولنامش τακλὴλ ὀλούνμαμής, تام τάμμ, مكمل μουκεμμέλ.

'Απαράμιλλος, ον, لا ثانى λὰ-σανή, اشى اولميان ἐσὴ ὄλμαγιαν, غير متماثل γαϊρι μουτεμασίλ, بى مانند πὶ μανένδ, بى همتا πὶ χεμτά, بى نظير πὶ νεζήρ, بى مثيل πὶ μεσίλ.

'Απαραμύθητος, ον, تسلى قبول ايتمز τεσελλὶ καπούλ ἰτμέζ, غير متسلى γαϊρι μουτεσελλί.

'Απαρασάλευτος, ον, ثابت σαπίτ, پايدار πκϊδάρ.

'Απαράσκευος, ον, حاضرلانامش χαζηρλάνμαμής, غير متهي γαϊρι μου-τεχεγ-γί.

'Απαρατήρητος, ον, كورلمامش γκιόρούλμεμις, صرف نظر اولنامش σάρ-φι ναζὰρ ὀλούνμαμής, دقت اولنامش δηκκὰτ ὀλούνμαμής.

'Απαραφύλακτος, ον, محافظه‌دن خالى μουχαφηζαδὰν χαλή, دقتسز δηκκατ-σήζ. § —άκτως (ἐπρ.) احتذار ايدرك ἰχτιζὰρ ἴτμεγερεκ, عقلسزجه ἀκηλσήζδζε.

'Απαραχώρητος, ον, واز كچمز βὰζ γκετσμέζ, مصر μουσίρρ.

'Απαρέγκλιτος, ον, عدول و انحراف ايتمز οὐδοὺλ βὲ ἰνχιράφ ἰτμέζ, ثابت σαπίτ, سرت σέρτ.

'Απαρεμπόδιστος, ον, منع اولنامش μὲν' ὀλούνμαμής.

'Απαρέμφατος, ἡ (Γρμ.) مصدر μασδάρ.

'Απαρέσκεια, ἡ بكنلمكلك πεγε-νίλμεμεκλικ.

'Απαρέσκω, بكنلمك πεγενίλ-

μεμεκ, بكنمك πεγένμεμεκ, خوشه گتمك χόσὰ γκίτμεμεκ, كوجندرمك γκιόυδζενδιρμέκ. § (μσ.) حظ ايتمك χὰζζ ἴτμεμεκ, متلذذ اولمق μουτελεζζίζ ὄλμαμακ. § كوجنمك γκιόυδζενμέκ, خوشلانمق χόσλάμαμακ, ممنون و محظوظ اولمق μεμνοῦν βὲ μαχζούζ ὄλμαμακ.

'Απαρηγόρητος, ον, غير متسلى γάϊρι μουτεσελλί, مايوس μεϊγιούς.

'Απαρίθμησις, ἡ تعداد τεαδάδ, احصا ἰχσά.

'Απαριθμ(έω)ῶ, برر برر صايمق πιρὲρ πιρὲρ σαϊμάκ, احصا و تعداد ا. ἰχσὰ βὲ τεαδὰδ ἰτ.

'Απαρκτίας, ὁ (Ντκ.) شمال روزكارى σιμὰλ ρουζγκιαρί.

'Απάρνησις, ἡ انكار ايله رد ἰνκιὰρ ἰλὲ ρέδδ, ترك τέρκ.

'Απαρνητής, ὁ منكر μουνκίρ.

'Απαρν(έο)οῦμαι, عدم قبول-رد-انكار ا. ἀδέμι καπούλ-ρέδδ-ἰνκιὰρ ἰτ. ترك ا. τὲρκ ἰτ. «ὁ *ἀπαρνούμενος* منكر μουνκίρ.

'Απάρτησις, ἡ تعليق τα'λήκ.

'Απαρτία, ἡ تماميت τεμαμιγέτ, تكميليت τεκμιλιγέτ.

'Απαρτίζω, اتمام-اكمال ا. ἰτμὰμ-ἰκμὰλ ἰτ. § مركب-عبارت او. μουρεκκὲπ-ἰπαρὲτ ἰτ. تركب ا. τεραχκιοὺπ ἰτ. «*τὸ λεξικὸν τοῦτο ἀπαρτίζεται ἐξ 90 τυπογραφικῶν φύλλων* بو لغات كتابي طقسان طبقه كاغدن عبارتدر ποὺ λουγὰτ κιταπὶ δοκσὰν ταπεκὰ κεαδδὰν ἰπαρέτδιρ

'Απαρτισμός, ὁ اكمال ἰκμάλ

'Απαρτ(άω)ῶ, تعليق ا. τα'λὴκ ἰτ.

'Απαρχαι(όσ)οῦμαι, كهنه‌لنمك ἐσκιλεμέκ, عتيق او. ἀτὴκ ὀλ.

'Απαρχή, ἡ ابتدا ἰπτιδά, اوائل ἐβαΐλ. § (ἐπὶ προϊόντων) محصول ilk ἴλκ μαχσούλ, طرفاندا τροφανδά, باكوره πακιούρέ.

"Απας, ἅπασα, ἅπαν, بتون πιτούν, بسبتون πίσπιτουν, كافه κια-φέ, كلى κιουλλί, جمع δζέμ, مجموع μεδζμού', جمله δζούμλε. «*ἐξ ἅπαντος* مطلقا μούτλακα, اصلا ἄσλα, قطعيا κατίεν, هيچ حال πεγέρε χάλ. «— *ὁ κόσμος* كافه ناس κιαφέϊ νάς, جميع ناس δζεμίϊ νάς. «*ἅπασα ἡ ἀνθρωπότης* مجموع بنى آدم μεδζμοὺ πενὶ ἀδάμ. «*ἅπαντες οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως* باجمله اهالى بلده πὶλ-δζούμλε ἐχαλὶ πελδέ. «*τὰ ἅπαντα* (βιβλ.) كليات κιουλλιγιάτ.

'Απαστράπτω, شمشكلنمك σεμσεκλενμέκ, احراج برق ا. ἰχράδζ πὲρκ ἰτ. برق انداز ا. πὲρκ-ἐνδὰζ ἰτ. لمعان ا. λεμεὰν ἰτ.

'Απάστρευτος, ον, καὶ **'Απαστρος, ον,** تميزلنمش τεμιζλένμεμις, مردار μουρδάρ.

'Απασχόλησις, ἡ اشتغال ἰσγάλ. § مشغوليت μεσγουλιγέτ.

'Απασχολ(έω)ῶ, اشتغال ا. ἰσγὰλ ἰτ. توقيف ا. τεβκὶφ ἰτ. اليقومق

ἀληκομάκ. § .ا منع μέν' ἰτ. .او مانع μανὶ ὀλ. .او عائق ἀΐκ ὀλ. § (μσ. καὶ πθ.) .او مشغول μεσγοὺλ ὀλ. «ὁ ἀπασχολῶν شاغل σαγήλ. «ὁ ἀπασχολούμενος مشغول μεσγοὺλ. «— τινὰ .ا بريني اشغال πιρινὶ ἰσγὰλ ἰτ.

'Απατεὼν, ὁ آلداديجى ἀλδαδηδζή, حيلەكار χηλεκιάρ, حيلەباز χηλεπάζ. § مزور μουζεββίρ. § طولانديريجى δολανδηρηδζή.

'Απάτη, ἡ آلداتمق ἀλδατμάκ, آلداتيش ἀλδατής, اغفال ἰγφάλ, خدعه χουδά, حيله χηλέ, مكر μέκρ, دسيسه δεσισέ, غبن γάπν, تزوير τεζβίρ. § (Νμ.) تغرير ταγρήρ.

'Απατηλός, ή, όν, آلداديجى ἀλδαδηδζή, مغفل μουγφίλ, خديعت آمیز χαδιὰτ-ἀμίζ, مكار μεκιάρ, خدعه χουδαά. «—αὶ ὑποσχέσεις مواعيد خديعت آمیز μουβαΐδι χαδιὰτ-ἀμίζ. § —ῶς (ἐπρ.) مكر و حيله ايله μέκρ οὐ χηλὲ ἰλέ, مزورانه μουζεββιρανέ.

'Απάτητος, ον, باصيلمامش πασήλμαμης. § اياق باصيلمامش ἀγιὰκ πάσμαμης.

"Απατος, ον, ديپسز διπσίζ.

"Απατρις, ὁ وطنسز βατανσήζ.

'Απατ(άω)ῶ, آلداتمق ἀλδατμάκ, .ا اغفال ἰγφὰλ ἰτ. .ا مكر و حيله μέκρ οὐ χηλὲ ἰτ. § .ا تخديع ταχδὶ' ἰτ. § .ا اضلال - اغلاط - تغليط ἰζλὰλ-ἰγλὰτ-ταγλὶτ ἰτ. § (Νμ.) .ا تغرير ταγρὶρ ἰτ. § ('Εμπ.) طولانديرمق δολανδηρμάκ. § (πθ.) —ῶμαι آلدانمق ἀλδανμάκ, .ا انخداع ἰνχιδά' ἰτ. .ا تخدع τεχαδδοὺ ἰτ. § ياكلمق γιαγνηλμάκ, .ا خطا - سهو χατὰ-σέχβ ἰτ. « ἠπάτησε πολλοὺς ἐμπόρους چوق تجار طولانديردى πὲκ τσὸκ τουδζὰρ δολανδηρδή. «μὲ ἠπάτησαν بنى اغفال ايتديلر πενὶ ἰγφὰλ ἰτδιλέρ. «ἀπατᾶσθε ياكليورسكز γιανηλήγιορσουνουζ.

'Απάτωρ, ὁ پدرسز πεδερσίζ.

'Απαυγάζω, پارلامق πχρλαμάκ, .او پرتو انداز περτέβ-ἐνδάζ ὀλ. § عكس .ا ضيا ἄκσι ζιγιὰ ἰτ.

'Απαύγασμα, τὸ καὶ **—σμός,** ὁ پارلايش πχρλαΐς, پرتو περτέβ, لمعان λεμεάν. § عكس ضيا ἄκσι ζιγιά.

'Απαυδ(άω)ῶ, بيقمق πηκμάκ, .او بى تاب πὶ τὰπ ὀλ. طاقت قالمامق τακατὴ κάλμαμακ, واز كچمك βὰζ γκετσμέκ. .او فتوره دوچار φουτουρὲ δουτσὰρ ὀλ. « ἀπηύδησα πλέον بيقدم πικτίμ, اوصاندم οὐσανδήμ.

"Απαυστος, ον, ارادى اراسى كسيلمز ἀρδὴ ἀρασὴ κεσιλμέζ, غير منقطع γαΐρι μουνκατή, متوالى μουτεβαλή, دائمى δαϊμί. § —στως (ἐπρ.) لا ينقطع λὰ-γιουνκατη, على التوالى ἀλ-ἐτ-τεβαλή, دائما δάϊμα, بلافاصله πίλα φασιλέ.

'Απαχής, ὲς καὶ **"Απαχος, ον,** سمیز اولمیان σεμὶζ ὄλμαγιαν, غير سمين γαΐρι σεμίν, زبون ζαπούν, نحيف ναχίφ, آرق ἀρήκ, لاغر λαγάρ. § ياغسز γιαγσήζ. «κρέας —ον ياغسز ات γιαγσὴζ ἔτ.

'Απεγνωκότως, ('Επρ.) مأيوسانه μεϊγιουσανέ.

'Απεγνωσμένος,η,ον, مأيوس μεϊγιούς. [πουσ-σούζ.

'Απέδιλος, ον, پاپوشسز πα-

'Απειθαρχία, ἡ عدم ضبط و ربط ἀδέμι ζἀπτ οὐ ράπτ, عصيان ἠσγιάν.

'Απείθεια, ἡ اطاعتسزلق ἰτaάτσηζλήκ, عدم اطاعت ἀδέμι ἰταάτ, سركشلك σερκεσλίκ, عصيان ἠσγιάν.

'Απειθής, ές, اطاعتسز ἰτaατσήζ, غير مطيع γάϊρι μουτί'.

'Απειθ(έω)ῶ, اطاعت ايتمامك ἰταὰτ ἴτμεμεκ, خلافنده حركت ا. χηλαφηνδὰ χαρεκὲτ ἰτ.

'Απεικάζω, تمثيل ا. τεμσὶλ ἰτ. تطبيق ا. ταττπὴκ ἰτ. § (κν.) آكلامق ἀνλαμάκ.

'Απεικονίζω, ترسيم - تصوير ا. τερσὶμ-τασβὶρ ἰτ. § افاده و بيان ا. ἰφαδὲ βὲ πεγιὰν ἰτ.

'Απεικόνισμα, τὸ صورت σουρέτ, رسم ρέσμ, تصوير τασβίρ.

'Απεικότως, ('Επρ.) ياقيشماز γιακησμάζ, لايقسز λαϊκσίζ.

'Απειλή, ἡ قورقتمه κουρκουτμά, تخويف ταχβίρ, تهديد τεχδίδ, اخافه ἰχαφέ.

'Απειλητικός,ή,όν, قورقودیجی κορκουδουδζού, تهديد آمیز τεχδιδ-ἀμίζ, تهديد نما τεχδιδ-νουμά, منذر μουνζίρ. «λόγοι —οὶ كلمات با تعبيرات تهديد آميز κελιμὰτ γιὰ τα'πιράτι τεχδὶδ-ἀμίζ. § —ῶς (ἐπρ.) تهديد صورتيله τεχδὶδ σουρετὶ ἰλέ.

'Απειλ(έω)ῶ, قورقتمق κορκουτμάκ, قورقو ويرمك κορκοὺ βιρμέκ, اخافه - تخويف - تهديد ا. ἰχαφὲ-ταχβὶφ-τεχδὶδ ἰτ.

"Απειμι, حاضر اولمامق χαζὶρ ὄλμαμακ, غائب او. γαΐπ ὀλ. § حركت عزيمت ا. χαρεκὲτ-ἀζιμὲτ ἰτ. § (μτχ.) ἀπών, οὖσα, όν, غائب γαΐπ.

'Απειράγαθος, ον, فوق العاده ايى φὲβκ-οὐλ-ἀδδὲ ἐγί, اصلح ἐσλέχ.

'Απειράκις, (Επρ.) بيك دفعه πὶν δεφά, بى شمار دفعه δεφὰϊ πὶ σουμάρ, صد هزار σὰδ χεζάρ.

'Απείρακτος, ον, طوقونغاز δοκουνμάζ, ضررسز ζαραρσήζ, غير مضر γάϊρι μουζήρρ. § طوقونولامش δοκουνούλμαμης, ضرارديده اولميان ζαραρδηδὲ ὄλμαγιαν. « εἶναι — ἄνθρωπος ضررسز بر آدمدر ζαραρσὴζ πὶρ ἀδάμδιρ.

'Απείργω, منع ا. μὲν' ἰτ.

'Απειρία, ἡ تجربهسزلك τεδζριπεσιζλίκ, عدم تجربه ἀδέμι τεδζριπέ. § عدم مهارت ἀδέμι μεχαρέτ. § جهالت δζεχαλέτ. § كليت κιούλλιγέτ, وفرت βεφρέτ, كثرت κεσρέτ. « — ἀνθρώπων وافر كسان βαφίρι κεσάν. « — πραγμάτων اشياى فراوان ἰσγιάϊ φεραβάν.

'Απειροβαθής, ές, فوق العاده عيق φὲβκ-οὐλ-ἀδδὲ ἀμήκ, اعمق ἀμέκ.

'Απειροδύναμος, ον, فوق

العاده قوتلى φέβκ-ούλ-άδδὲ κουβ-βετλή.

'Απειρόκακος,ον, فنالق بيلمين φεναλὴκ πίλμεγεν, سادهدل σαδε-δίλ.

'Απειροκαλία, ἡ عدم نزاكت ἀδέμι νεζακὲτ βὲ ζερα-φέτ, وظرافت خوريانلق χοργιατλήκ.

'Απειρόκαλος, ον, سوطبيعتى σούΐ ταπιγετὶ ὀλάν, نازك-ظريف اولان ναζὶκ-ζαρὶφ ὄλμαγιαν, خوريات χοργιάτ. [ζενλίκ.

'Απειρολογία, ἡ لافزنلك λαφ-

'Απειρόμαχος,ον, حربجه ناجرب χάρπδζε νὰ μουδζερρέπ.

'Απειρομεγέθης, ες, فوق الغايه جسيم φέβκ-ούλ-γαγέ δζεσίμ, اجسم ἐδζσέμ.

'Απειροπληθής,ές, فوق العاده كثير φέβκ-ούλ-άδδὲ κεσίρ, اكثر ἐκσέρ, بى شمار πὶ σουμάρ.

'Απειροπόλεμος, ον, حربجه غير مجرب χάρπδζε γαῖρι μουδζερρέπ.

"Απειρος, ον, تجربه‌سز τεδζρι-πεσίζ, غير مجرب γαῖρι μουδζερρέπ, نا حاذق νὰ χαζήκ, عجمى ἀδζεμί, مبتدى μουπτεδί, جاهل δζαχίλ. § صوكى يوق σονουνὸ γιόκ, غير متناهى γαῖρι μουτεναχή, بى حد و نهايه πὶ χάδδ οὐ νιχαγέ, غير محدود γαῖρι μαχδούδ, واسع βασί. § بى حساب πὶ χησάπ, كلى κιόυλλί, فوق العاده φέβκ-ούλ-άδδέ, فوق الغايه φέβκ-ούλ-γαγέ. «ἐπ' ἄπειρον على غير النهايه ἀλὴ γαῖρ οὐν-νιχαγέ, بى انجام πὶ ἐνδζάμ. «ἄπειρα ἔξοδα كلى مصارفات κιόυλλὶ μεσαριφάτ. «ἄπειρα πλούτη ثروت بى حساب σερβὲτ πὶ χησάπ. § (οὐσ.) τὸ —ον عدم نهايت ἀδέμι νιχαγέτ, عدم الغايه ἀδὲμ οὐλ-γαγέ, عدم محدوديت ἀδέμι μαχδουδιγέτ. § —είρως (ἐπρ.) نجه نجه νίδζε νίδζε, صد هزار σάδδ χεζάρ. § بى حد و نهايه πὶ χάδδ οὐ νιχαγέ.

'Απειροστός, ή, όν, الك كوچوك ἐν κιουτσουγού, كسورات κιουσουράτ.

'Απεκδέχομαι, بكلمك πεκλε-μέκ, انتظار ا. ἰντιζὰρ ἰτ. مأمول ا. μεεμοὺλ ἰτ. ترقب ا. τερακκοὺπ ἰτ.

'Απεκδοχή, ἡ انتظار ἰντιζάρ, مأمول μεεμούλ, ترقب τερακκούπ.

'Απέκδυσις, ἡ تجريد τεδζρίδ, تجرد τεδζερρούδ.

'Απεκδύω, صويمق σοϊμάκ, تجريد ا. τεδζρὶδ ἰτ. § (μσ. καὶ πθ.) صويونمق σογιουνμάκ, تجرد ا. τεδζερροὺδ ἰτ. ترك ا. τὲρκ ἰτ.

'Απέκτασις, ἡ تمديد τεμδίδ.

'Απελαύνω, دفع ا. δὲφ' ἰτ. طرد ا. τὰρδ ἰτ.

'Απελέγχω, اعتراض ا. ἰτιρὰζ ἰτ. جرح ا. δζὲρχ ἰτ.

'Απελέκητος,ον, يونلمامش γιο-νούλμαμης, غير منحوت γαῖρι μενχούτ. «ἄνθρωπος ἀγράμματος ξύλον—ον (πρμ.) جاهل اولان وقتسز خروس كيدر δζαχὶλ ὀλὰν βακητ-σὴζ χορὸς κι-πίδιρ.

Ἀπελεύθερος, ον, آزاده ἀζαδέ, عتيق ἀτήκ, معتق μου'τάκ.

Ἀπελευθερ(όω)ῶ καὶ —**ώνω,** آزاد ا. ἀζὰδ ἰτ. اعتاق ا. ἠτὰκ ἰτ. § تخليص ا. ταχλὴς ἰτ.

Ἀπελευθέρωσις, ἡ آزاد ἀζάδ, اعتاق ἠτάκ. § اخلاص ἰχλάς, تخليص ταχλής.

Ἀπέλευσις, ἡ عزيمت ἀζιμέτ, حركت χαρεκέτ.

Ἀπελπίζω, (Μτϐ.) مأيوس ا. μεϊγιοὺς ἰτ. قطع اميد ايتديرمك κάτι οὐμὶδ ἰτδιρμέκ, نا اميد ايلمك νὰ οὐμὶδ εἴλεμέκ, حال مأيوسيته دوشورمك χάλι μεϊγιουσιγετὲ δὸυσὸυρμέκ. § (πθ.) —ζομαι نوميد - مأيوس او. νεϐμὶδ-μεϊγιοὺς ὀλ. اميد كسمك οὐμὶδ κεσμέκ, قطع اميد ا. κάτι οὐμὶδ ἰτ. قطع سرشتهٔ اميد ا. κάτι σερεστέϊ οὐμὶδ ἰτ. § (μτχ.) *ἀπηλπισμένος* مأيوس μεϊγιούς. نوميد νεϐμίδ. «*οἱ ἰατροὶ ἀπηλπίσθησαν περὶ τῆς θεραπείας του* اطبا فلانك شفاسندن قطع اميد ايلديلر ἐτιππὰ φιλανὶν σιφασινδὰν κάτι οὐμὶδ εἴλεδιλέρ. «*ἀπηλπίσθην ὁλοσχερῶς* كريبان اميدى چاك چاك ايلدم γκεριπάνι οὐμιδιμὶ τσὰκ τσὰκ εἴλεδίμ.

Ἄπελπις, ὁ اميدسز οὐμιδσίζ, مأيوس μεϊγιούς, نوميد νεϐμίδ, بى اميد πὶ οὐμίδ, قانط κανήτ.

Ἀπελπισία, ἡ اميدسزلك οὐμιδσιζλίκ, يأس γιάς, مأيوسيت μεϊγιουσιγέτ, نوميدى νεϐμιδί, قنوط κουνούτ. «*εὑρίσκομαι εἰς μεγάλην —ίαν* حال مأيوسيتده كرفتار او. χάλι μεϊγιουσιγετδὲ γκιριφτὰρ ὀλ.

Ἀπελπιστικός, ή, όν, قطع موجب مأيوسيت, امیدایدن κάτι οὐμὶδ ἰδέν, اولان μουδζίπι μεϊγιουσιγὲτ ὀλάν. § —ῶς (ἐπρ.) مأيوسا μεϊγιούσεν, قنوط ايله κουνοὺτ ἰλέ.

Ἀπέναντι, (Ἐπρ.) قارشى καρσή, مقابل μουκαπίλ. § محسوبا μαχσούπεν. «*δίδω*— محسوبا ويرمك μαχσούπεν βιρμέκ.

Ἀπεναντίας, (Ἐπρ.) بالعكس πὶλ-ἄκς. [μουτεεσσίφ.

Ἀπενθής, ές, غير متأسف γάϊρι

Ἀπένθητος, ον, مظهر تأسف اولامش μαζχάρι τεεσσοὺφ ὄλμαμης.

Ἀπεξεργάζομαι, كاملا ايشلمك κιάμιλεν ἰσλεμέκ, تتميم- تكميل ا. τετμὶμ-τεκμὶλ ἰτ.

Ἀπέπαντος, ον, اولامش ὄλμαμης, خام χάμ.

Ἄπεπτος, ον, بطئ الهضم πετὶ οὐλ-χάζμ, غير منهضم γάϊρι μουνχεζήμ.

Ἀπεραντολογία, ἡ مكثارلق μικσαρλήκ, لافزنلك λαφζενλίκ.

Ἀπεραντολόγος, ὁ مكثار μικσάρ, لافزن λαφζέν.

Ἀπέραντος, ον, صوكى يوق σονοὺ γιόκ, مالا نهايه μὰ-λὰ-νιχαγέ, بى حد و... غير متناهى γάϊρι μουτεναχή, بى حد و غايه πὶ χὰδδ οὐ γαγέ, غير محدود γάϊρι μαχδούδ. «—*οι γαῖαι* اراضى غير محدوده ἀραζίϊ γάϊρι μαχδουδέ.

'Απέραστος,ον, گچيلمز γκετσιλμέζ, مرورى ممتنع μουμτεννὴ οὐλ-μουρούρ.

'Απεργάζομαι, ختامپذير ا. χηταμπεζὶρ ἰτ. تكميل - اكمال ا. τεκμὶλ-ἰκμὰλ ἰτ. § موجب - بادى - سبب او. μουδζὶπ-παδὴ-σεπὲπ ὀλ. § ياپمق γιαπμάκ, ايتمك ἰτμέκ.

'Απεργία, ἡ تعطيل τα'τίλ.

'Απερίγραπτος,ον, تعريف و توصيفه نا قابل τα'ρὶφ βὲ τεβσιφὶ νὰ καπίλ, لا تعريف λὰ-γιουτα'ρίφ.

'Απερικάλυπτος, ον, غير مستور γάϊρι μεστούρ.

'Απεριόριστος, ον, غير محدود γάϊρι μαχδούδ, نا قابل تحديد νὰ καπίλι ταχδήδ.

'Απεριποίητος, ον, التفات اولمامش ἰλτιχὰτ ὀλούνμαμης. § متروك μετρούκι, مطرود ματρούδ.

'Απερίσκεπτος, ον, دوشونمز δουσούνμέζ, لا تأمل τεεμουλσούζ, ملاحظهسز μουλαχαζασήζ.

'Απερισκεψία,ἡ دوشونمزلك δουσούνμεζλίκ, عدم تأمل ἀδέμι τεεμούλ, تهور τεχαββούρ.

'Απερίσπαστος, ον, مشوش اولميان μουσεββὲς ὄλμαγιαν, راحت ραχάτ. § —ως (ἐπρ.) راحتله ραχάτλε. [νετ-σίζ.

'Απερίτμητος,ον, سنتسز σου-

'Απέριττος, ον, انصافلى ἰνσαφλή, منصف μουνσίφ. § سادهدل σαδεδίλ, بسيط πεσίτ. § زائد اولميان ζαΐδ ὄλμαγιαν. § τὸ —ον بساطت πεσατέτ.

'Απέρχομαι, كيتمك γκιτμέκ, عزيمت - حركت ا. ἀζημὲτ-χαρεκὲτ ἰτ. «ἀπῆλθεν εἰς Κων)πολιν درسعادته متوجهاً حركت ايتشدر δέρι σαάδετὲ μουτεβέδζδζιχεν χαρεκὲτ ἰτμίσδιρ.

'Απευθύνω, توجيه ا. τεβδζὶχ ἰτ. عطف و ارجاع ا. ἄτφ οὐ ἰρδζὰ ἰτ. § خطاب ا. χητὰπ ἰτ. « — *τὸν λόγον πρός τινα* بريته خطاباً سويلمك πιρινὲ χητάπεν σοϊλεμέκ, بريته توجيه كلام ا. πιρινὲ τεβδζίχι κελιάμ ἰτ. « *τὸ ἀπευθυσμένον ἔντερον* (I) سرم مستقيم σέρμι μουστεκήμ.

'Απευκταῖος, α, ον, مكروه μεκρούχ, منفور μενφούρ, كريه κερίχ, مبغوض μεπγούζ. § مشؤم μεσούμ.

'Απεύχομαι, اولمامسنه دعا ا. ὄλμαμασηνα δοὰ ἰτ. بد دعا ا. πὲδ δοὰ ἰτ. رد ا. ρέδδ ἰτ.

'Απεχθάνομαι, ('Αμτ.) مكروه و منفور او. μεκρούχ βὲ μενφοὺρ ὀλ. § (μτβ.) اكراه و نفرت ا. ἰκρὰχ βὲ νεφρὲτ ἰτ. ابا ا. ἰπὰ ἰτ.

'Απέχθεια,ἡ اكراه ἰκράχ, استكراه ἰστικράχ, نفرت νεφρέτ, كين κίν, بغض πούγζ. [μενφούρ.

'Απεχθής,ές, مكروه μεκρούχ, منفور

'Απέχω, اوزاق او. οὐζὰκ ὀλ. § متباعد او. μουτεπαὴδ ὀλ. § چكينمك τσεκινμέκ, اجتناب ا. ἰδζτινὰπ ἰτ. امتناع ا. ἰμτινὰ' ἰτ. «*ἀνέχου καὶ ἀπέχου* (πρμ.) صبر ايله صاقين σάπρ ἰλὲ σακήν, صبر ايله امساك ايله σάπρ ἰλὲ ἰμσάκι εϊλέ.

'Απεψία, ἡ صرت هضم ἡσρέτι χάζμ, سو هضم σοὐΐ χάζμ.

'Απήγανον, τὸ (Βτ) صدف اوتى σαδὲφ ὀτού.

'Απηλιώτης, ὁ (ἄνεμος) شرق روزكار σαρκὴ ρουζγκιάρ, لواندە λεβάνδα.

'Απήνεια, ἡ اعتسافكارلق ἰτισαφκιαρλήκ, شدت σιδδέτ.

'Απήνη, ἡ تخترواں ταχτ-ρεβάν.

'Απηνής, ές, اعتسافكار ἰτισαφκιάρ, جفاكار δζεφακιάρ, نا حليم νὰ χαλήμ, شديد σεδίδ. § —ῶς (ἐπρ.) اعتسافكارانه ἰτισαφκιαρανέ, شديدا σεδίδεν. [σεδά.

'Απήχημα, τὸ عكس صدا ἄκσι

'Απήχησις, ἡ انعكاس صدا ἰνικιάσι σεδά.

'Απηχ(έω)ῶ, عكس صدا ا. ἄκσι σεδὰ ἰτ.

"Απιαστος, ον, طوتولمامش τουτούλμαμης. § غير مستعمل γάϊρι μουσταμέλ.

'Απιδέα, ἡ (Βτ.) آرمود آغاجى ἀρμούδ ἀγαδζή. [μούδ.

'Απίδιον, τὸ (Βτ.) آرمود ἀρ-

'Απίεστος, ον, ازيلمامش ἐζίλμεμις, صيقيلمامش σηκήλμαμης.

'Απίθανος, ον, احتمالى يوق ἰχτιμαλὴ γιόκ, غير مظنوط γάϊρι μελχούζ, غير محتمل γάϊρι μουχτεμέλ, عدم الامكان ἀδὴμ οὐλ-ἐμκιάν. § (οὐσ.) τὸ —ον عدم احتمال ἀδέμι ἰχτιμάλ, عدم الامكان ἀδὲμ οὐλ-ἐμκιάν. «τοῦτο εἶναι —ον بوكا احتمالى يوقدر πουνὰ ἰχτιμαλὴ γιόκδούρ.

'Απιθανότης, ἡ عدم احتمال ἀδέμι ἰχτιμάλ.

"Απικρος, ον, آجى اولميان ἀδζὴ ὄλμαγιαν.

"Απιον, τὸ (Βτ.) آرمود ἀρμούδ.

'Απίσσωτος, ον, قطرانلانمامش κατρανλάνμαμης.

'Απίστευτος, ον, اينانلماز ἰναναλμάζ, اعتماد اولميان شايان σαγιάνι ἰτιμάτ ὄλμαγιαν.

'Απιστία, ἡ اعتمادسزلق ἰτιμαδσηζλήκ, عدم اعتماد ἀδέμι ἰτιμάδ. § (Θρσ.) ايمانسزلق ἰμανσηζλήκ, عدم اعتقاد ἀδέμι ἰτικάδ. § عدم صداقت ἀδέμι σεδακάτ, عدم وفا ἀδέμι βεφά, خائنلق χαΐνλήκ, خيانت χηγιανέτ.

"Απιστος, ον, اينانلماز ἰναναμάζ, عدم الاعتماد ἀδὴμ-οὐλ-ἰτιμάδ. § (Θρσ.) ايمانسز ἰμανσήζ, عدم الايمان ἀδὴμ-οὐλ-ἰμάν, مؤمن اولميان μουεμὶν ὄλμαγιαν. § خالص و صادق اولميان χαλὶς βὲ σαδὴκ ὄλμαγιαν, بى وفا πὶ βεφά. § خائن χαΐν.

'Απιστ(έω)ῶ, اينانمامق ἰνάνμαμακ, اعتماد ايتمامك ἰτιμὰδ ἴτμεκεκ. § ايمانسز او. ἰμανσήζ ὀλ. § امنيتى اولمامق ἐμνιγετὶ ὄλμαμακ.

'Απλανής, ές, غير متحرك γάϊρι μουτεχαρρίκ, ثابت σαπίτ. «ἀπλανεῖς ἀστέρες كواكب ثابته κεβακίπι σαπιτά, ثوابت σεβαπίτ.

"Απλαστος, ον, غير متشكل γάϊρι

μουτεσεκκίλ, غیر مخلوق γάϊρι μαχλούκ.

"Απλεκτος, ον, اورلمامش 'όρούλμαμης.

"Απλετος, ον, بی شمار πὶ σουμάρ, بی حد πὶ γάδδ, چوق τσόκ, کثیر κεσίρ.

"Απλευστος, ον, سیرسقاینه غیر صالح σεΐρι σεφαϊνὲ γάϊρι σαλήχ.

'Απλήγωτος, ον, καὶ **"Απληκτος, ον,** غیر مجروح γάϊρι μεδζρούχ.

'Απλήρωτος, ον, دولمامش δόλμαμης, اولمیان ملو μεμλοὺ ὄλμαγιαν. § دولماز δολμάζ, غیر قابل املا γάϊρι καπίλι ιμλά. § اودنمامش όδένμεμις, ادا اولنمامش έδὰ ὀλούνμαμης. § اجرتی آلمامش - ماشنی οὐδζρετινὶ - μαασηνὴ ἄλμαμης.

'Απλησίαστος, ον, تقربی محال τεκαρρουπὴ μουχάλλ.

'Απληστία, ἡ طویمازلق δοϊμαζληκ, حرص χὴρς. § (μτρ.) طمع ταμά', طمعکارلق ταμακιαρλὴκ, آج یوزلولق άτς γιοζλουλούκ, بخل πούχλ.

"Απληστος, ον, طویماز δοϊμάζ, آج بك πὲκ ἄτς. § حریص χαρίς, حارص χαρίς, طمعکار ταμακιάρ, آج یوزلو άτς γιουζλού, بخیل πεχίλ, تی چشم τεχὶ τσέσμ, شرهان σερεχάν. § —ως (ἐπρ.) حریصانه χαρισανέ, حرصا χήρσεν.

'Απλοϊκός, ή, όν, سادەدل σαδε-δίλ, صادح σαδίδζ. «—τὰ ἤθη صادح الاخلاق σαδίδζ οὐλ-ἀχλάκ. «— τὴν καρδίαν صافی البال σαφὴ οὐλ-πάλ, خلوصكار χουλουσκιάρ. «— τοὺς τρόπους صادح الاطوار σαδίδζ οὐλ-ετβάρ. § —ῶς (ἐπρ.) سادەدللك ایله σαδε-διλλὶκ ιλέ, صادجانه σαδιδζανέ.

'Απλοϊκότης, ἡ سادەدللك σαδε-διλλίκ, صداجت σεδαδζέτ, صفوت σαβφέτ. [σαδελεσδιρμέ.

'Απλοποίησις, ἡ سادەلشدیرمه

'Απλοποι(έω)ῶ, سادەلشدیرمك σαδελεσδιρμέκ, قولایلشدیرمق κολαϊλασδηρμάκ.

'Απλότης, ἡ سادەدللك σαδεδιλλίκ, سادەلك σαδεκί, صداجت σεδαδζέτ, صفوت σαβφέτ. § طوغریلق δογρουλούκ, صداقت σαδακάτ. § حماقت χαμακάτ. «— ἠθῶν صداجت اخلاق σεδαδζέτι ἀχλάκ.

'Απλοῦς, οῦν, یالکز γιάληνηζ, مفرد μουφρέδ, یالی قات γιαλὴν κάτ, بك γέκ, واحد βαχήδ. § غیر مرکب γάϊρι μουρεκκέπ, بسیط πεσίτ. § اولمیان قاریشیق καρησὴκ ὄλμαγιαν. § ساده σαδέ. § خالص χαλίς, سادەدل σαδε-δίλ. § غیر رسمی γάϊρι ρεσμί, عادی ἀδί. § احمق ἀχμάκ, بون πόν. § یاغی παγιχγή. § (Γρμ.) بسیط πεσίτ. «χρόνοι —οἱ صیغهٔ بسیطه σηγάϊ πεσιτέ. «— κανὼν قاعدهٔ بسیطه καϊδέϊ πεσιτέ. § —ῶς (ἐπρ.) سادەجه σαδέδζε, یالکز γιάληνηζ.

'Απλοχωρία, ἡ وسعت βουσάτ.

'Απλόχωρος, ον, واسع βασί'.

"Απλυτος, ον, ییقانمامش γιη-κάνμαμής غیر مغسول γάϊρι μαγσούλ, پیس πίς, مدنس μουδεννίς.

'Απλ(όω)ῶ, καὶ 'Απλώνω, آچمق άτσμάκ, سرمك σερμέκ, یایمق γιαϊμάκ, بسط ا. πάστ ίτ. § اوزاتمق ούζατμάκ, مد ا. μέδδ ίτ. اطاله ا. ιταλέ ίτ. § (μσ.) یایلمق γιαϊλμάκ, اوزانمق ούζανμάκ, انبساط ا. ινπισάτ ίτ.

"Απλωμα, τὸ سرمه σερμέ, یایمه γιαϊμά, بسط πάστ. « κατὰ τὸ — καὶ τὸ πάπλωμα (πρμ.) کشی یورغانینه کوره آیاغنی اوزاتملیدر κισί γιοργανηνὰ γκιορὲ άγιαγηνὴ ούζατμαλήδιρ.

'Απλωτός, ή, όν, یایلمش γιαϊλμής.

'Απνευστί, ('Επρ.) نفس آلمقسزین νεφὲς ἅλμακσηζην, بردن بره πιρδὲν πιρέ, بلا فاصله πίλα φασιλέ.

'Απνευστία, ἡ (I) انقطاع نفس ινκιτάϊ νέφς.

"Απνικτος, ον, بوغولمامش πο-γούλμαμής, غیر مخنوق γάϊρι μαχνούκ.

"Απνους, ουν, بی نفس πὶ νεφές. § اولمش 'ολμούς, اولو 'ολού, میت μι-γέτ, مرده μουρδέ.

'Από, (Πρθ.) دن δὲν ἢ δὰν (ἐν τέλει). « — κεφαλῆς μέχρι ποδῶν باشدن آیاغه قدر πασδὰν άγιαγὰ κα-δάρ. § من μὶν (ἐν ἀρχῇ 'Αραβ. λέ-ξεων) « ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους من اولدن آخره μὶν εββέλιχι ιλὰ άχίρι-χι, § از ἔζ (ἐν ἀρχῇ Περσ. καὶ 'Αραβ. λέξ.) « — πολὺν καιρὸν از قدیم ἔζ καδήμ. « — κεφαλῆς μέχρι ποδῶν از سر تا پا ἔζ σὲρ ἀ πά. « — ψυχῆς καὶ καρδίας از دل و جان ἔζ δὶλ οὔ δζάν. « ἀπ' 'Αθηνῶν εἰς Κων)πολιν آتنه دن درسعادته άτήνα-δαν δέρι-σααδετδέ. « ἀπ' ἐδῶ بورادن πούραδαν. « ἔρχομαι — τὰς 'Αθήνας آتنه دن کلیورم ἀτήναδαν γκελίγιο-ρουμ. « — τόπου εἰς τόπον بر محلدن دیکر محله πὶρ μαχαλδὰν δίγκερ μαχαλά. « — τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἑξῆς بوندن صکره πουνδὰν σονρά. § (ἐν συν-θέσει) تبعید τεπγίδ. § عدم ἀδέμ. § تبدیل τεπδίλ.

'Αποβάθρα, ἡ اسکله ισκέλε, مرسا μερσά.

'Αποβαίνω, اینمك ινμέκ, نزول ا. νουζούλ ίτ. § (Τρπ.) اولمق ὀλμάκ, منجر او. μουνδζὲρρ ὀλ. « ἄνδρες ἄ-ριστοι ἀποβαίνουσιν ایی آدم اولورلر έγὶ ἀδὰμ ὀλουρλάρ. « πῶς θ' ἀποβῇ ἡ ὑπόθεσις ἄραγε; ایشك نتیجه سی نه اولهجقدر عجبا ίσιν νετιδζεσὶ νὲ ὀλα-δζάκδιρ ἄδζαπα;

'Αποβάλλω, چیقارمق τσηκαρ-μάκ, رد ا. ρέδδ ίτ. آتمق άτμάκ. § طرد ا. τὰρδ ίτ. § (μσ. αὐτπθ.) —ομαι چوجق دوشورمك τσοδζοὺκ δουσόορμέκ, اسقاط جنین ا. ισκάτι δζενὶν ίτ. « τὸν ἀπέβαλε τῆς ὑπη-ρεσίας خدمتدن طرد ایلدی χηδμετδιν-δὲν τὰρδ εϊλεδί.

'Απόβαλσις, ἡ چوجق دوشورمه

τσοδζοὺκ δουσουρμέ, اسقاط جنين ἰσκάτι δζενίν.

'Απόβασις, قره يه چيقمه καραγιὰ τσηκμά, نزول νουζούλ.

'Αποβησόμενον, τὸ اولهجق ὀλαδζάκ, صوك σόν, نتيجه νετιδζέ, ثمره σεμερέ.

'Αποβιβάζω, قره يه چيقارمق καραγιὰ τσηκαρμάκ, احراج ا. ἰχρὰδζ ἰτ. § (πθ.) —ομαι قره يه چيقمق καραγιὰ τσηκμάκ, نزول ا. νουζοὺλ ἰτ. خروج ا. χουροὺδζ ἰτ.

'Αποβίβασις, ἡ احراج ἰχράδζ, نزول νουζούλ.

'Αποβι(όω)ῶ, اولمك 'ὀλμέκ, وفات ا. βεφὰτ ἰτ.

'Αποβίωσις, ἡ اولوم 'ὀλούμ, موت μέβτ, وفات βεφάτ, رحلت ρεχλέτ. « *τὸ βιβλίον τῶν ἀποβιώσεων* وفيات دفترى βεφιγιὰτ τεφτερί.

'Αποβλακ(όο)οῦμαι, مبلوداو μεπλοὺδ ὀλ. سفيه او. σεφὶχ ὀλ.

'Απόβλεπτος,ον, عيان ἀγιάν. § ممتاز μουμτάζ, اشرف ἐσρέφ.

'Αποβλέπω, اوزاقدن كورمك οὐζακδὰν γκιὀρμέκ, نظر ا. ναζὰρ ἰτ. مشاهده ا. μουσαχεδὲ ἰτ. نيتى - مرامى - مقصدى - مرادي او. νιγετὶ-μεραμὴ-μουραδὴ-μακσαδὴ ὀλ. § اميد وار او. οὐμὶδ-βὰρ ὀλ. § راجع او. ραδζὶ ὀλ. تعلق او. τεαλλουκὴ ὀλ. «*εἰς σὲ* — اميدم سندهدر οὐμιδὶμ σενδέδιρ. «*τοῦτο οὐδόλως ἀποβλέπει ἐμὲ* بونك اصلا بكا تعلق يوقدر πουνοὺν ἄσλα πανὰ τεαλλουκὴ γιὸκδουρ. «*εἰς τί ἀποβλέπει ὁ σκοπός σου;* بوندن مقصدك مرادك ندر πουνδὰν μακσαδὶν-μουραδὶν νέδιρ. [φουάτ.

'Απόβλημα, τὸ مدفوعات μεδ-

'Απόβλητος, ον, مدفوع μεδ-φού', مردود μερδούδ, مطرود μετρούδ.

'Αποβολή, ἡ آتمه ἀτμά, دفع δέφ', رد ρέδδ, طرد τάρδ. § ضايع ζαγί', تلف τελέφ. § (I) اسقاط جنين ἰσκάτι δζενίν. « — *ὑπαλλήλου* عزل ἄζλ.

'Αποβολιμαῖος, α, ον, شايان رد σαγιάνι ρέδδ, نا مقبول νὰ μακπούλ, مطرود μετρούδ, مردود μερδούδ.

'Αποβράζω, قايناتمق καϊνατμάκ, طبخ ا. τὶπχ ἰτ. § كوپرومك κιὀπρουμέκ. [προυμέ.

'Απόβρασμα, τὸ كوپرومه κιὀ-

'Αποβρασμός, ὁ قاينامه καϊναμά, غليان γαλεγιάν.

'Αποβρέχω, ايصلاتمق ἠσλατμάκ, تبليل ا. τεπλὶλ ἰτ.

'Απογαλακτίζω, سوددن كسمك σουδδὲν κεσμέκ, فطم ا. φὲτμ ἰτ.

'Απογαλακτισμός, ὁ سوددن كسمه σουδδὲν κεσμέ, فطام φετάμ, فطم φέτμ. [σουδλενμέκ.

'Απογαλακτ(όο)οῦμαι, سودلنمك

'Απόγειος, ον, بعيد الارض πα-γὶδ οὐλ-ἄρζ. § قره يلى καρὰ γελί.

'Απογείσωμα, τὸ ('Αρχτ.) سچاق σαδζάκ.

'Απογεμίζω, طولدیرمق δολδουρμάκ, املا ιμλά ιτ.

'Απογέμισμα, τὸ طولمه δολμά, املا ιμλά.

'Απόγευμα, τὸ ایکیندی ικινδί.

'Απογευματίζω, ایکیندی طعامی یمك ικινδὶ ταάμὶ γεμέκ.

'Απογεύομαι, طاتمق τατμάκ. ‖ دنمك δενεμέκ.

'Απογίγνομαι, καὶ —γίνομαι, حاضر اولمق χαζὴρ ὄλμαμακ. ‖ اولمق ὀλμάκ, منتج او μουντίδζ ὀλ. «*πῶς ἀπέγινεν ἐκείνη ἡ ὑπόθεσις;* او ایش نصل اولدی ὁ ἰς νάσηλ ὀλδού;

'Απογιγνώσκω, καὶ —γινώσκω, ترك ا. τὲρκ ιτ. ‖ مأيوس او. μεΐγιούς ὀλ. ‖ (μτχ.) *ἀπεγνωσμένος* مأيوس μεΐγιούς, نوميد νεβμίδ.

'Απόγνωσις, ἡ يأس γιάς, مأيوسيت μεΐγιουσιγέτ, نوميدی νεβμιδί.

'Απόγονος, ον, ولد βελέδ, حفيد χαφὶδ πλ. احفاد ἀχφάδ, ذريت ζούρριγέτ, خلف χαλὶφ πλ. اخلاف ἀχλάφ. ‖ (πλ.) *οἱ —οι* اعقاب ἠκάπ, انسال ινσάλ, انساب ινσάπ. «*οἱ —οι τοῦ 'Αβραάμ* حضرت ابراهيك ابنا واعقابی χαζρέτι 'Ιπραχιμὶν ἰπνά βὲ ἠκαπί.

'Απογραφή, ἡ (Νμ.) قيد καίδ, تحرير ταχρίρ. «*ἡ—τῶν κτημάτων* تحرير املاك ταχρίρι ἐμλάκ. «*ἡ—τῶν κατοίκων* تحرير نفوس ταχρίρι νουφούς. «*τὸ βιβλίον τῆς ἀπογραφῆς* سجل نفوس σεδζίλι νουφούς. «*τὸ εὐεργέτημα τῆς —ῆς* شرط الوفا σάρτ-οὺλ-φεβά. «*ὁ ἐξ —ῆς κληρονόμος* تركهيی شرط الوفا ايله قبول ايدن وارث τερεκεγὶ σάρτ-οὺλ-φεβὰ ἰλὲ καπούλ ἰδὲν βαρίς.

'Απόγραφον, τὸ صورت σουρέτ, عينی ἀϊνί.

'Απογράφω, قيد ا. καΐδ ιτ. تحرير ا. ταχρὶρ ιτ.

'Απογυμν(όω)ῶ, صويمق σουϊμάκ, تجريد ا. τεδζρὶδ ιτ. ‖ (πθ.) *—οῦμαι* صويلمق σουϊλμάκ, تجرد ا. τεδζερροὺδ ιτ.

'Απογύμνωσις, ἡ صويمه σουϊμά, تجريد τεδζρίδ. ‖ صويلمه σουϊλμά, تجرد τεδζερρούδ.

'Απογυναικ(όο)οῦμαι, قاری كبی او. καρὴ κιπὶ ὀλ. قاری طبيعتلی او. καρὴ τεπιγετλὴ ὀλ.

'Αποδείκνυμι καὶ —κνύω, كوسترمك γκιόστερμέκ, اظهار ا. ἰζχὰρ ιτ. ارايه ا. ιραγὲ ιτ. اثبات ا. ισπὰτ ιτ. تبين ايتدرمك τεπεγ-γιοὺν ιτδιρμέκ. «*ἀπεδείχθη ἡ ἐνοχή του εἰς τὴν δεῖνα ὑπόθεσιν* فلان ماده مدخلی اولديغی تبين ايتشدر φιλὰν μαδδεὶὲ μεδχαλὴ ὀλδουγοὺ τεπεγ-γιοὺν ἰτμίσδιρ. «*τὸ ἔγγραφον τοῦτο δὲν ἀποδεικνύει τίποτε* بو اوراق ايله هيچ بر شئ اثبات اولنماز πoὺ ἐβρὰκ ἰλὲ χὶτς πὶρ σέϊ ἰσπὰτ ὀλουνμάζ. «*ὅλα τὰ δικόγραφα ἀποδεικνύουσιν ὅτι* با جمله اوراق دعويه اثبات ايدرلركه πὶλδζούμλε ἐβράκι δαβιγὲ ἰσπὰτ ἰδερ-

λέρκι. «τοῦτο δὲν εἶναι δυνατὸν ν'ἀποδειχθῇ بو قابل اثبات دكلدر ποὺ καπίλι ἰσπὰτ δεγίλδιρ. § (μτχ.) ἀποδεδειγμένος مثبت μουσπέτ, مبرهن μουπερχέν, مستدل μουστεδίλλ, مستبان μουστιπάν, مصدق μουσαδδάκ.

'Αποδεικτικός, ή, όν, مدار اثبات اولان μεδάρι ἰσπὰτ ὀλάν. «—ὰ μέσα بينات πεγινάτ. «τὸ —ὸν (ἔγγραφον) سند σενέδ, حجت χοδζδζέτ. «—ὸν παραλαβῆς مقبوض علم و خبری μακπούζ ἴλμ οὐ χαπερί. § —ῶς (ἐπρ.) مثبتاً μούσπετεν.

'Αποδειλι(άω)ῶ, قورقمق κορκμάκ, خوف ا. χάβφ ἰτ. جسارتدن ايتمك δζεσαρὲτ ἴτμεμεκ, تردد ا. τερεδδοὺδ ἰτ.

'Απόδειξις, ἡ بيان πεγιάν, ايضاح ἰζάχ, اثبات ἰσπάτ, بينه πεγινὲ πλ. بينات πεγινάτ. § (τὸ ἔγγραφον) علم و خبر ἴλμ οὐ χαπέρ. «μέσον —εως دليل δελὶλ πλ. دلائل δελαΐλ. «ἐμμάρτυρος — بينهٔ شخصيه πεγινέϊ σαχσιγέ, شهادت σεχαδέτ. «ἔγγραφοι —εις بينات تحريريه πεγινάτι ταχριριγέ, حجج χουδζέδζ.

'Απόδειπνον, τὸ ('Εκκλ.) ايكندى اوستى اوقونان دعا ἰκινδὶ ὀστοὺ ὀκουνὰν δοά.

'Αποδεκατεύω, καὶ **—τίζω,** اونده بر آلمق ὀνδὲ πὶρ ἀλμάκ, تعشير ا. τα'σὶρ ἰτ. [σουρδζού.

'Αποδεκατιστής, ὁ عشرجى οὐ-

'Αποδεκάτωσις, ἡ تعشير τα'σίρ.

'Αποδέκτης, ὁ قبول ايدن καπούλ ἰδέν, تحصيلدار ταχσηλδάρ. «ὁ — τῆς συναλλαγματικῆς پوليچه‌يى قبول ايدن πόλιτσαγι καποὺλ ἰδέν. «— κατὰ παρέμβασιν توسطاً قبول ايدن τεβάσσουτεν καποὺλ ἰδέν.

'Αποδεκτός, ή, όν, مقبول μακπούλ. [δεστέ.

'Απόδεσμος, ὁ دمت δεμέτ, دسته

'Αποδέχομαι, قبول ا. καποὺλ ἰτ. تسلم ا. τεσελλοὺμ ἰτ. § تنسيب - تصويب ا. τενσὶπ-τασβὴκ ἰτ. - تصديق ا. تحسين ا. τασβὶπ-ταχσὶν ἰτ. اجابت ا. ἰδζαπὲτ ἰτ. راضى او. ραζὴ ὀλ.

'Αποδέω, باغلامق παγλαμάκ. § اكسك او. ἐκσὶκ ὀλ. اولامق ὄλμαμακ.

'Αποδημία, ἡ غربت γουρπέτ, اغتراب ἰγτιράπ.

'Αποδημ(έω)ῶ, ترك وطن ا. τέρκι βατὰν ἰτ. اغتراب ا. ἰγτιρὰπ ἰτ. اختيار غربت چيقمق γουρπετὲ τσηκμάκ, اختيار غربت ا. ἰχτιγιάρι γουρπὲτ ἰτ.

'Αποδιδράσκω, قاچمق κατσμάκ, فرار ا. φιρὰρ ἰτ.

'Αποδίδωμι καὶ **—δίδω,** كيرى ويرمك γκιρὶ βιρμέκ, اعاده ا. ἰαδὲ ἰτ. § ويرمك βιρμέκ, اعطا ا. ἰτὰ ἰτ. § ايفا - تأديه ا. ἰφὰ-τεεδιγὲ ἰτ. § پرينه عزو-اسناد-حمل-نسبت ا. πιρινὲ ἄζβ-ἰσνὰδ-χάμλ-νισπὲτ ἰτ. «— τὸ χρέος ايفاى دين ا. ἰφάϊ δεΐν ἰτ. «— χάριτας عرض تشكرات ا. ἄρζι τεσεκκιουρὰτ ἰτ. [δέφ' ἰτ.

'Αποδιώκω, طرد - دفع ا. τὰρδ-

'Αποδίωξις, ἡ طرد τάρδ, دفع δέφ'.

'Αποδοκιμάζω, تنسيب - تصويب تقبيح ايتمك|τενσὶπ-τασδὶπ ἴτμεμεκ, تقبيح ا. τακπὶχ ἰτ. مناسب كورممك μουνασὶπ γκιόρμεμεκ, استقباح ا. ἰστικπὰχ ἰτ. ‖ رد ا. ρὲδδ ἰτ. قبول ايتمهمك κα-πούλ ἴτμεμεκ.

'Αποδοκιμασία, ἡ عدم تصويب ἀδέμι τασδίπ, عدم تقدير و تنسيب ἀδέμι τακδὴρ βὲ τενσίπ, تقبيح τακ-πίχ, استقباح ἰστικπάχ, تذميم τεζμίμ, رد ρέδδ. «φωναὶ —ίας اصوات تقبيح ἐσβάτι τακπίχ.

'Αποδοκιμαστέος, α, ον, مذموم شايان تقبيح ὁαγιάνι τακπίχ, μεζμούμ, مردود μερδούδ.

'Αποδοκιμαστικός, ή, όν, تقبيحى τακπιχί.

'Απόδομα, τὸ اعانه ἰανέ.

'Αποδόσιμος, ον, لازم الاعاده λαζὶμ-οὺλ-ἰαδέ,قابل اعاده καπὶλι ἰαδέ.

'Απόδοσις,ἡ اعاده ἰαδέ, استرداد ἰστιρδάδ. «— χρέους ايفا دين ἰφάϊ δεΐν, تأديهٔ دين τεεδιγέϊ δεΐν. «— λογαριασμοῦ اعطاى حساب ἰτάϊ χη-σάπ. «—ἑορτῆς بر يورطونك سكزنجى كونى πὶρ γιορτουνοὺν σεκιζινδζὶ γκιοὺ-νού. ‖ (Γρμ.) قضيهٔ متقابله καζιγέϊ μουτεκαπελέ.

'Αποδοτέος, α, ον, ويريلور βιριλούρ, اسنادا ولنور ἰσνὰδ ὀλουνούρ.

'Αποδότης, ὁ تأديه يا اعاده ايديجى τεεδιγὲ γιὰ ἰαδὲ ἰδιδζί.

'Αποδοχή, ἡ قبول καπούλ, تسلم τεσελλούμ. «— τῆς συναλλαγ-ματικῆς پوليچه‌نك قبولى πολιτσανὴν καπουλή. « — κατὰ παρέμβασιν توسط طريقيله قبول τεβασσοὺτ ταρηκὶ ἰλὲ καπούλ. « διαμαρτύρησις ἐπὶ τῇ μὴ —ῇ عدم قبول پروتستوسى ἀδέμι καποὺλ προτέστοσου. «πρότασις καὶ — ايجاب و قبول ἰδζὰπ βὲ κα-πούλ.

'Απόδρασις, ἡ فرار φιράρ.

'Απόδυσις, ἡ صويلمه σογιουλμά, تجرد τεδζερρούδ.

'Αποδυσπετ(έω)ῶ, عاجز قالمق ἀδζὶζ καλμάκ, فتور يافته اولmak φουτοὺρ-γιαφτὲ ὀλ.

'Αποδύω, صويمق σοϊμάκ, تجريد ا. τεδζρὶδ ἰτ.‖ (μσ.) —ομαι صويلمق σογιουλμάκ, تجرد ا. τεδζερροὺδ ἰτ. ‖ حاضرلامق χαζηρλαμάκ.

'Απόζεμα, τὸ Ἴδε 'Αφέψημα.

'Αποζεύγνυμι, καὶ —γνύω, بويوندروغى چيقارمق πουγιουνδούρου-γουνοὺ τσηκαρμάκ, آيرمق ἀϊρμάκ. ‖ (πθ.) آيرلق ἀϊρηλμάκ.

'Αποζημι(όω)ῶ, καὶ —ώ-νω, تضمين ا. ταζμὶν ἰτ. ضرر و زيانى ويرمك ζαρὰρ οὐ ζιγιανὶ βιρμέκ. ‖ (πθ.) تضمن ا. τεζαμμοὺν ἰτ.

'Αποζημίωσις, ἡ تضمين ταζ-μὶν πλ. تضمينات ταζμινάτ.

'Απόζω, قوقمق κοκμάκ, نشر رائحه ا. νέσρι ραϊχὰ ἰτ. ‖ تعفن ا. τεαφφοὺν ἰτ.

'Αποζ(άω)ῶ, مضايقه و ضرورته

-ﻗﻤﻠﭽ یاشامق μουζαϊκὰ βὲ ζαρουρέ-
-λε γjαδαμὰκ-γκετσινμέκ.

'Αποθανατίζω, ابقای ذکر ا. ιπκάϊ ζὶκρ ἰτ. ابقای نام ا. ἰπκάϊ νάμ ἰτ. § (πθ.) —ζομαι باقی الذکر او. πακὴ ούζ-ζὶκρ ὀλ. مستدیم الذکر او. μεστεδὶμ ούζ-ζὶκρ ὀλ.

'Αποθεματικός, ή, όν, اختیاطی ἰχτιγjατί. « τὸ —ὸν κεφάλαιον اختیاط اقچه‌سی ἰχτιγjὰτ ἀκτσεσή. « —ὸν ταμεῖον ادخار صندوغی ἰδδιχὰρ σανδουγού.

'Αποθεραπεία, ή انقضای تداوی ἰνκιζάϊ τεδαβή. [τέρκ.

'Απόθεσις, ή ادخار ἰδδιχάρ. § ترك

'Αποθετικός, ή, όν, ادخاری ἰδδιχαρί. § (Γρμ.) ῥῆμα —ὸν فعل معلول φί'λι μα'λjούμ.

'Αποθέτω, اشاغی قومق ἀσαγὴ κομάκ, ایندیرمك ἰνδὶρμέκ, ا. ترك τέρκ ἰτ. چیقارمق τσηκαρμάκ. § قومق κομάκ, وضع ا. βάζ' ἰτ. ادخار ا. ἰδδιχὰρ ἰτ.

'Αποθε(όω)ῶ, καὶ **—ώνω,** تألیه ا. τα'λιγὲ ἰτ. تبجیل ا. τεπδζὶλ ἰτ.

'Αποθεωρ(έω)ῶ, دقت ایله باقق δηκκὰτ ἰλὲ πακμάκ.

'Αποθέωσις, ἡ تألیه τα'λιγέ. § تبجیل τεπδζίλ.

'Αποθηκάριος, ὁ کیلارجی κιλαρδζή, انبارجی ἀνπαρδζή, انبار امینی ἀνπὰρ ἐμινί.

'Αποθήκη, ή انبار ἀνπάρ, کیلار κηλάρ, مغازه μαγαζά, مخزن μαχζέν.

'Αποθηλάζω, سوددن کسمك σουδ-δὲν κεσμέκ, فطم ا. φέτμ ἰτ.

'Αποθηλασμός, ὁ فطام φετάμ.

'Αποθηρι(όω)ῶ, توحیش ا. τεβχὶς ἰτ.

'Αποθνήσκω, اولمك 'ὀλμέκ, وفات ا. βεφὰτ ἰτ. تسلیم جان ا. τεσλίμι δζὰν ἰτ. فوت-مرد ا. φὲβτ-μὲρτ ὀλ. دار بقایه ارتحال ا. δάρι πακαγjὰ ἰρτιχὰλ ἰτ. تسلیم روح ا. τεσλίμι ρούχ ἰτ. « — μὲ φυσικὸν θάνατον حتف انفه ایله اولمك χάτεφε ἔνφιχι ἰλὲ 'ὀλμέκ. « — τῆς πείνης آجلقدن اولمك ἀδζληκδὰν 'ὀλμέκ. «ποῖος ζῇ ποῖος πεθαίνει (πρμ.) بو دنیا اولوم دیرم دنیاسیدر πού δουνγjὰ 'ὀλούμ δὶρέμ δουνγjασίδιρ. «ὁ ἀποθανὼν متوفی μουτεβεφά, میت μιγέτ.

'Αποίητος, ον, یاپلامش γjαπήλμαμής, اولامش ὄλμαμής. § اولاز ὀλμάζ. § غیر مخلوق γάϊρι μαχλούκ.

'Αποικεσία, ἡ هجرت χιδζρέτ.

'Αποικία, ἡ استملاکات ἰστιμλακjάτ, مستعمرات μουσταμιράτ. «αἱ ἐν Ἰνδίαις Ἀγγλικαὶ—αι هندستانده واقع اولان انکلیز استملاکی χινδεστανδὰ βακὴ' ὀλὰν ἴνγκιλιζ ἰστιμλακjατί.

'Αποικιακός, ή, όν, استعماری ἰστιμαρί. « —ὸν σύστημα اسکان مهاجرین اصولی ἰσκjάνι μουχαδζιρὶν οὐσουλού. « τὰ —κὰ حبوبات χουπουπάτ.

'Αποικίζω, مهاجرین ارسال ا.

μουχαδζιρὶν ἰρσὰλ ἰτ. مهاجرين ايله اسكان ايتديرمك μουχαδζιρὶν ἰλὲ ἰσκ̱ὰν ἰτδιρμέκ.

'Αποίκιλτος, ον, غير منقوش γάϊρι μενκούς.

'Αποικισμός, ὁ استعمار ἰστιμάρ, تأسيس مستعمرات τεεσίσι μουσταμιράτ.

'Αποικιστής, ὁ ناقل مهاجرين νακίλι μουχαδζιρίν.

"Αποικος, ον, مهاجر μουχαδζίρ, مستعمر μουσταμίρ.

'Αποικ(έω)ῶ, هجرت ا. χιδζρὲτ ἰτ. مهاجرت ا. μουχαδζερὲτ ἰτ.

'Αποκαθαίρω, تميز و تطهير ا. τεμὶζ βὲ τετχὶρ ἰτ. § ('Εκκλ.) پاك ا. πάκ̱ ἰτ.

'Αποκάθαρσις, ἡ (Ι) اسهال ἰσχάλ, انسهال ἰνσιχάλ, مناقحه μουνακαχά.

'Αποκαθαρκτικός, ή, όν, (Ι) مسهل μουσχίλ.

'Αποκαθήλωσις, ἡ فك مسامير φέκκι μεσαμίρ. «ἡ — τοῦ 'Ιησοῦ Χριστοῦ حضرت عيسانك حاچدن اندريلمسى χαζρέτι ἠσανὴν χατσδὰν ἐνδιρμεσί.

'Αποκαθίστημι, —θιστῶ, καὶ **—θιστάνω,** اولكى حالنه كيترمك ἐββελκὶ χαληνὰ γκιτιρμέκ, ابقا ا. ἰπκὰ ἰτ. § (μσ.) اولكى حالنه كلمك ἐββελκὶ χαληνὰ γκελμέκ, ابقا اولنق ἰπκὰ ὀλουνμάκ. § اقامت ا. ἰκαμὲτ ἰτ. توطن - تمكن ا. τεβαττοὺν-τεμεκκ̱οὺν ἰτ. «ἀποκατεστάθη εἰς τὴν Αἴγυπτον مصرده تمكن و توطن ايتشدر μησσηρδὰ τεμεκκ̱οὺν βε τεβαττοὺν ἰτμίσδιρ.

'Αποκαλύπτω, اورتويى قالديرمق 'ορτόυγ̱ιοὺ καλδηρμάκ, آچمق ἀτσμάκ, ميدانه چيقارمق μεϊδανὰ τσηκαρμάκ, ظاهر و اشكار ا. ζαχὶρ βὲ ἀσικ̱ὰρ ἰτ. كشف ا. κέσφ ἰτ.

'Αποκάλυψις, ἡ كشف κέσφ, انكشاف ἰνκισάφ, تكشيف τεκσίφ. «ἡ θεία — الهام ἰλχάμ, وحى βεχί. «ἡ—τοῦ 'Αγίου 'Ιωάννου كتاب الوحى حضرت يوحنا κιτὰπ οὺλ βεχὶ χαζρέτι Γ̱ιόχανά.

'Αποκαλ(έω)ῶ, تسميه ا. τεσμιγὲ ἰτ. سويلمك σοϊλεμέκ, ديمك διμέκ. «τὸν ἀπεκάλεσε κλέπτην انى خرسز سويلدى ἀνὶ χηρσὴζ σοϊλεδί.

'Αποκάμνω, زحمت چكوب يورلق ζαχμὲτ τσεκ̱οὺπ γ̱ιουρουλμάκ, بى تاب او. πὶ τὰπ ὀλ. تعبناك او. τααπνάκ̱ι ὀλ. قوتى كسلمك κουββετὶ κεσιλμέκ, طاقتى قالمق τακατὴ κάλμαμακ. § ياپق γ̱ιαπμάκ. «τί ἀπέκαμες; نه ياپدك νὲ γ̱ιαπδίν. «τὸ ἄλογον τοῦτο ἀπέκαμε بو آتك طاقتى قالدى πού ἀτὴν τακατὴ κάλμαδη.

'Αποκαταστ αίνω, اولكى حالنه ارجاع ا. ἐββελκὶ χαληνὰ ἰρδζὰ' ἰτ. تقرر ا. τεκκρροὺρ ἰτ. استرداد - اعاده ا. ἰστιρδὰδ-ἰαδὲ ἰτ. ابقا ا. ἰπκὰ ἰτ.

'Αποκατάστασις, ἡ اولكى حالنه ارجاعى ἐββελκὶ χαληνὰ ἰρδζαΐ, اعاده ἰαδέ, ابقا ἰπκά, تقرر τεκαρρούρ. «— πτωχεύσαντος مفلسك اعادهٔ اعتبارى

μουφλισὶν ἰαδὲῖ ἰτιπαρί. «— καταδίκου محكومك اعادهٔ حقوق ممنوعسى μαχκȣουμοὺν ἰαδὲῖ χουκούκι μεμνουασή. «— ὑγείας اعادهٔ صحت ἰαδὲῖ σηχχάτ.

Ἀπόκαυσις, ἡ بستون يانغه πίσπιτουν γȣανμά.

Ἀπόκειμαι, .ا محفوظ μαχφοὺζ ἰτ. ‖ عائد-راجى او. αἰδ-ραδζὴ ὀλ. .او منوط μενοὺτ ὀλ. «εἰς σὲ ἀπόκειται τοῦτο بو سزه عائد و راجيدر ποὺ σιζὲ αἰδ βὲ ραδζήδιρ.

Ἀποκείρω, كسمك κεσμέκ, تراش .ا τρὰς ἰτ. ‖ (πθ.) كسلمك κεσιλμέκ, تراش او. τρὰς ὀλ.

Ἀπόκεντρος, ον, مركزدن بعيد اولان μερκεζδὲν πα'ἰδ ὀλάν. «— δύναμις قوهٔ متباعدة المركز κουββέϊ μουτεπαΐδετ-οὐλ-μερκέζ, قوهٔ متخالفة المركز κουββέϊ μουτεχαλίφετ-οὐλ-μερκέζ.

Ἀποκεντρ(όω)ῶ, مركزيتى بوزمق μερκεζιγετὶ ποζμάκ.

Ἀποκέντρωσις, ἡ عدم مركزيت ἀδέμι μερκεζιγέτ.

Ἀποκεφαλίζω, باشى كسمك πασὴ κεσμέκ, اعدام .ا ἰδὰμ ἰτ.

Ἀποκεφαλισμός, όν, ὁ اعدام ἰδάμ.

Ἀποκήρυκτος, ον, مخلوع μαχλού'.

Ἀποκήρυξις, ἡ خلع χάλ'.

Ἀποκηρύττω, خلع .ا χὰλ' ἰτ. ‖ رد .ا ρὲδδ ἰτ. طرد .ا τὰρδ ἰτ. قبول ايتمامك καποὺλ ἴτμεμέκ. «ἀπεκήρυξε τὸν υἱόν του اوغلنى خلع ايتدى ὀγλουνοὺ χὰλ' ἰτδί.

Ἀποκλεισμός, ὁ قوشاتمه κουσατμά, محاصره μουχασερέ, آبلوقه ἀπλόκα. «αἴρω, λύω τὸν —ὸν آبلوقه‌يى بوزمق-قالديرمق-فسخ .ا ἀπλόκαγι ποζμὰκ-καλδηρμὰκ-φέσχ ἰτ.

Ἀποκλειστικός, ή, όν, منحصر μουνχασσίρ, خصوصى χουσουσή, مخصوص μαχσούς. ‖ —ῶς (ἐπρ.) منحصراً μουνχάσσιρεν, مخصوصاً μαχσούσεν.

Ἀποκλειστικότης, ἡ انحصار ἰνχισάρ, انفراد ἰνφιράδ.

Ἀποκλείω, طيشارى قپامق δησαρὴ καπαμάκ, چيقارمق τσηκαρμάκ, اخراج .ا ἰχρὰδζ ἰτ. طرد .ا τὰρδ ἰτ. ‖ محروم قلمق μαχροὺμ κηλμάκ. ‖ منع .ا μὲν' ἰτ. رد .ا ρὲδδ ἰτ. استثنا .ا ἰστισνὰ ἰτ. ‖ (Ντκ.) آبلوقه .ا ἀπλόκα ἰτ. محاصره‌يه آلمق μουχασερεγὲ ἀλμάκ. «— τὸν δρόμον يولى كسمك-طوتمق γȣολοὺ κεσμὲκ-τουτμάκ. «— τὸν λιμένα ليمانى آبلوقه آلتنه قومق λιμανὶ ἀπλόκα ἀλτηνὰ κομάκ. ليمانى محاصره .ا λιμανὶ μουχασερὲ ἰτ. «αἱ γυναῖκες ἀποκλείονται τοῦ δικαιώματος . . . طائفهٔ نسوان فلان حقوقدن خارجدر ταϊφέϊ νισβὰν φιλὰν χουκουκδὰν χαρίδζδιρ.

Ἀπόκληρος, ον, (Νμ.) وراثتدن محروم βερασετδὲν μαχρούμ. ‖ (μτφ.) مطرود μετρούδ.

'Αποκληρ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** يرينى وراثتدن محروم قيلق πιρινὶ βερασετδὲν μαχροὺμ κηλμάκ.

'Αποκλήρωσις, ἡ (Νμ.) وراثتدن محروميت βερασετδὲν μαχρουμιγέτ.

'Αποκλίνω, ميل ا. μεῖλ ἰτ. مائل او. μαῖλ ὀλ.

'Απόκλισις, ἡ ميل μεΐλ, انحراف ἰνχιράφ, انحطاط ἰνχιτάτ.

'Αποκν(έω)ῶ, قورقمق κορκμάκ, جسارت ايتمامك δζεσαρὲτ ἴτμεμεκ.

'Αποκοίμησις, ἡ اويوغه οὐγιουτμά, تنويم τενβίμ.

'Αποκοιμίζω, اويوتمق οὐγιουτμάκ, تنويم ا. τενβὶμ ἰτ. § (μτφ.) اويولاندرمق οὐγιουλανδηρμάκ, اغفال ا. ἰγφὰλ ἰτ.

'Αποκοιμ(άο)ῶμαι, اويوقلق οὐγιουκλαμάκ, تنام ا. τεναββοὺμ ἰτ.

'Αποκομιδή, ἡ نقل νάκλ. § عودت ἀβδέτ.

'Αποκομίζω, نقل ا. νάκλ ἰτ. اورتادن چيقارمق ὀρταδὰν τσηκαρμάκ. § اعاده ا. ἰαδὲ ἰτ.

'Απόκομμα, τὸ پارچه παρτσά. § Ἴδε 'Απογαλακτισμός.

'Αποκοπή, ἡ كسمه κεσμέ, قطع κάτ'. «— τιμῆς وضع فئيات βάζι φιγιάτ, نرخ νάρχ, فئيات مقطوعه φιγιάτι μακτουά. «— συλλαβῆς (Γρμ.) حذف حرف χίζφι χάρφ. § (Χργ.) قطع عضو κάτι οὐζούβ. «*κατ' ἀποκοπὴν* (Νμ.) جزافا δζεζάφεν, مجازفا μουδζαζάφεν, مقطوعا μακτουεν, كوترو پازار κιουτουροὺ παζάρ. «*κατ' —ὴν οἰκοδομὴ* مجازفا انشا μουδζαζάφεν ἰνσά. «*κατ' —ὴν ἀγορὰ* كوترو پازار κιουτουροὺ παζάρ.

'Αποκόπτω, كسمك κεσμέκ, قطع ا. κάτ' ἰτ. افراز ا. ἰφρὰζ ἰτ. § (μσ.) فرياد و فغان ا. φεργιὰδ οὐ φιγὰν ἰτ. «— *παιδίον* سوددن كسمك σουδδὲν κεσμέκ, فطم ا. φέτμ ἰτ. «— *τὴν τιμὴν* قطع فئيات ا. κάτι φιγιὰτ ἰτ. «— *τὴν συνήθειαν* ترك عادت ا. τέρκι ἀδδὲτ ἰτ. [βαλον.

'Αποκοσκινίδι, τὸ ἴδε Σκύβαλον.

'Αποκοτῶ, اجتسار ا. ἰδζτισὰρ ἰτ. جرأت ا. δζουρὰτ ἰτ.

'Αποκρεμ(άω)ῶ, آشاغى آصمق ἀσαγὴ ἀσμάκ.

'Απόκρεως, ἡ ات كسمى ἐτ κεσιμί, قارناوال καρναβάλ.

'Αποκρημνίζω, آشاغى اوچرمق ἀσαγὴ οὐτσουρμάκ, هدم ا. χέδμ ἰτ.

'Απόκρημνος, ον, صرپ σάρπ, وعير βαήρ. «*ὄρος —ον* صرپ طاغ σάρπ δάγ, جبل وعير δζεπέλι βαήρ.

'Απόκριμα, τὸ افراغات ἰφραγάτ.

'Αποκρίνω, تفريق ا. τεφρὶκ ἰτ. افراز ا. ἰφρὰζ ἰτ. § انتخاب ا. ἰντιχὰπ ἰτ. § (μσ.) —*ομαι* جواب ويرمك δζεβὰπ βιρμέκ, مجاوبه ا. μουδζαβεπὲ ἰτ. اعطای جواب ا. ἰτάϊ δζεβὰπ ἰτ.

'Απόκρισις, ἡ تفريق τεφρίκ, افراز ἰφράζ. § انتخاب ἰντιχάπ. § (σνθ.) جواب δζεβὰπ πλ. اجوبه ἐδζβιπέ.

« εἰς ἀπόκρισιν جوابا δζεβάπεν, مجاوبة μουδζαβέπετεν. « —κατάλληλος جواب بر جواب δζεβὰπ πούρ δζεβάπ. « — ἀκατάλληλος جواب نا جواب δζεβὰπ νὰ δζεβάπ.

'Απόκρουσις, ἡ دفع δέφ'.

'Αποκρουστικός, ή, όν, دافع δαφί'. [μεδφού'.

'Αποκρουστός, ή, όν, مدفوع

'Αποκρούω, ا. دفع δέφ' ἰτ. § (Νμ.) ا. دفع دعوى δέφι δαβὰ ἰτ. ا. مدافعه μουδαφαὰ ἰτ. « ὁ ἀποκρούων متدافع μουτεδαφή.

'Αποκρύπτω, صاقلامق σακλαμάκ, ا. اخفا ἴχφὰ ἰτ. § ا. كتم κέτμ ἰτ. § قپامق καπαμάκ, ا. ستر σέτρ ἰτ. «ἀπέκρυψε τὸ ὄνομά του اسمنى كتم ايتشدر ἰσμινὶ κέτμ ἰτμίσδιρ.

'Αποκρυσταλλ(όω)ῶ, بلورلتمك πιλουρλετμέκ, ا. تبلير τεπλὶρ ἰτ. § (πθ.) بلورلمك πιλουρλεμέκ, ا. تبلر τεπελλοὺρ ἰτ.

'Απόκρυφος, ον, كيزلى γκιζλί, صاقلى σακλή, خفى χαφή, مخفى μαχφί, مكتوم μεκτούμ, مستور μεστούρ, سر σὶρρ πλ. اسرار έσράρ. § شبهه‌لى σουπχελή, مشكوك μεσκ̧ιούκ̧, موهوم μεβχούμ. « —οι ἐπιστῆμαι علوم خفيه οὐλ̧ιούμι χαφιγέ. « —α βιβλία كتب مشكوكه κ̧ιουτούπι μεσκ̧ιουκέ.

'Απόκρυψις, ἡ اخفا ἴχφά, اختفا ἰχτιφά, كتم κέτμ, ستر σέτρ.

'Αποκτείνω, ا. قتل κὰτλ ἰτ.

'Αποκτην(όο)οῦμαι, حيوان كبى او. χαϊβὰν κιπὶ όλ. انسانلكدن چيقمق ἰνσανλικδὰν τσηκμάκ.

'Αποκτήνωσις, ἡ حيوان كبى اولمه χαϊβὰν κιπὶ όλμά, انسانلكدن چيقمه ἰνσανλικδὰν τσηκμά.

'Απόκτησις, ἡ قزانج καζάνδζ, كسب κέσπ, اكتساب ἰκτισάπ, تحصيل ταχσήλ, استحصال ἰστιχσάλ, تملك τεμελλ̧ιούκ.

'Αποκτητός, ή, όν, مكسوب μεκσούπ, مكتسب μουκτεσσέπ.

'Απόκτυπος, ον, خلجان χαλεδζάν, خفقان χαφεκάν. § اضطراب ἰζτιράπ.

'Αποκτ(άω)ῶ, قزانمق καζανμάκ, كسب - اكتساب - تحصيل - استحصال ا. κέσπ-ἰκτισὰπ-ταχσὴλ-ἰστιχσὰλ ἰτ. ا. اختراش ἰχτιρὰς ἰτ. «—τιμὴν كسب شان و شرف ا. κέσπι σὰν οὺ σερέφ ἰτ. «— φήμην ا. كسب نام و شهرت κέσπι νὰμ οὐ σόχρὲτ ἰτ. «— ὑπόληψιν ا. كسب اعتبار κέσπι ἰτιπὰρ ἰτ. «— τὴν εὔνοιαν τινὸς برينك حسن توجهاتنى قزانمق πιρινὶν χούσνι τεβεδζδζουχατινὶ καζανμάκ. «—δικαίωμα ا. كسب استحقاق κέσπι ἰστιχκὰκ ἰτ. «— συνήθειαν عادت ايدنمك ἀδὲτ ἰδινμέκ.

'Αποκύημα, τὸ ولد βελέδ. § محصول μαχσούλ. «— τῆς φαντασίας (μτφ.) تصور خيالى τεσαββούρι χαγ̧ιαλί.

'Αποκύησις, ἡ تولد τεβλίδ, ولادت βελαδέτ.

'Απόκυνον, τὸ (Βτ.) كلب قاچران κέλπ κατσηράν, مفر الكلب μουφὲρρ-οὺλ-κέλπ.

'Απολαβή, ἡ كار κιάρ, فائده φαϊ-δέ, منفعت μενφαάτ.

'Απολακτίζω, تكملك τεκμε-λεμέκ. § (μτφ.) دفع ا. δέφ' ίτ.

'Απολαμβάνω, آلمق كيرى γκιρὶ ἀλμάκ, استرداد ا. ἰστιρδὰτ ίτ. تمتع ا. τεμεττοὺ' ίτ. استفاده ا. ἰστιφαδὲ ίτ. مستفيد او. μουστεφὶδ ὀλ. § آلمق ἀλμάκ, كسب ا. κέσπ ίτ. مظهر - نائل او. μαζχὰρ-ναῒλ ὀλ. دسترس او. δεσ-τρὲς ὀλ. « — τὰς ὠφελείας τινὸς بر شيدن استفاده ا. πὶρ σεϊδὲν ἰστι-φαδέ ίτ. « — τὴν εὔνοιαν τινὸς برينك مظهر حسن توجهى او. πιρινὶν μαζχάρι χούσνι τεβεδζδζουχὶ ὀλ. « — τὸ ποθούμενον حصول مطلوبه دسترس او. χουσοὺλι ματλουπὲ δεσ-τρὲς ὀλ.

'Απολαμπρύνω, تجليل ا. τεδζ-λὶλ ίτ. § (πθ.) تجلل ا. τεδζελλοὺλ ίτ. كسب شرف ا. κέσπι σερὲφ ίτ.

'Απόλαυσις, ἡ لذت λεζζέτ, تلذذ τελεζζοὺζ, نائليت ναϊλιγέτ. كامرانلق κιαμρανλὴκ. § استفاده ἰστι-φαδέ, تمتع τεμεττού'.

'Απολαύω, تمتع ا. τεμεττοὺ' ίτ. استفاده ا. ἰστιφαδὲ ίτ. § نائل او. ναῒλ ὀλ. مظهر او. μαζχὰρ ὀλ.

'Απολείπω, ترك ا. τὲρκ ίτ. § (πθ.) نقصان او. νοκσὰν ὀλ. تدنى ا. τεδεννὶ ίτ.

'Απολείχω, يالارق چيقارمق για-λαρὰκ τσηκαρμάκ.

'Απολέμητος, ον, عليهنه هجوم اولنامش ἀλεϊχινὲ χουδζοὺμ ὀλούν-μαμὴς.

'Απόλεμος, ον, محاربه‌سز μου-χαρεπεσίζ.

'Απολεπίζω, تقشير ا. τακσὶρ ίτ. § (πθ.) تقشر ا. τεκασσοὺρ ίτ.

'Απολεπτύνω, ترقيق ا. τερ-κὴκ ίτ.

'Απολήγω, منتهى او. μουντεχὶ ὀλ. منتج او. μουντὶδζ ὀλ. نتيجه بولمق νετιδζὲ πουλμάκ, ختام بولمق χητὰμ πουλμάκ, ختامپذير او. χηταμπεζὶρ ὀλ.

'Απόληψις, ἡ قطع κάτ', انقطاع ἰνκιτά'.

'Απολιθ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** تحجير ا. ταχδζὶρ ίτ. (πθ.) **—οῦμαι** تحجر ا. τεχαδζδζοὺρ ίτ. «ὁ ἀπολι-θωθεὶς متحجر μουτεχαδζδζίρ.

'Απολίθωσις, ἡ تحجير ταχ-δζίρ, تحجر τεχαδζδζούρ.

'Απολιόρκητος, ον, تحتى محاصره‌يه آلنامش τάχτι μουχασερεγὲ ἀλήνμαμὴς, محاصره‌سى غير ممكن μου-χασερεσὶ γαΐρι μουμκίν.

'Απολισθαίνω, قايمق χαϊμάκ, بر تريب صاوشمق πὲρ ταχρὶπ σα-βούσμάκ.

'Απολίτευτος, ον, دولت مأموريتنده بولنميان δεβλὲτ μεεμουρι-γετινδὲ πουλούνμαγιαν, امور پولتيقه‌يه قارشميان οὐμοὺρι πολίτικαγια κα-

ρήσμαγιαν. § (ήθ.) غير مدنى γάϊρι μεδεννί, غير متمدن γάϊρι μουτεμεδδίν, تربيه‌سز τερπιγεσίζ.

'Απόλλυμι, καὶ **—ύω,** محو تلف ا. ‍پريشان ا. μάχβ-περισὰν ἰτ. § تلف ا. τελέφ ἰτ. § غائب ا. γαΐπ ἰτ. § (μσ.) محو و پريشان او. μάχβ οὐ περισὰν ὀλ. § تلف او. τελέφ ὀλ. § اولمك 'όλμέκ, وفات ا. βεφὰτ ἰτ. « — τὴν ἐλπίδα قطع اميد ا. κάτι οὐμὶδ ἰτ. « τὸ ἀγαθὸν οὐκ ἀπόλλυται ايلك غائب اولماز ἐγιλὶκ γαΐπ ὀλμάζ. « τὸ ἀπολεσθὲν مافات μαφάτ. « ἡ ἀνάκτησις τῶν ἀπολεσθέντων تلافئ مافات τελαφίϊ μαφάτ.

'Απολογητικός, ή, όν, مدافعه‌لى μουδαφααλή, رديه ρεδιγέ, اعتذارى ἰτιζαρί, اعتذار آمیز ἰτιζὰρ ἀμίζ.

'Απολογία, ἡ مدافعه μουδαφαά, رد ρέδδ. § عذر 'όζρ, اعتذار ἰτιζάρ; معذرت μαζερέτ, معذوريت μα'ζουριγέτ. « ἔγγραφος — تحريريه مدافعه μουδαφαάϊ ταχριριγέ, مدافعه‌نامه μουδαφα-ναμέ.

'Απολογίζομαι, حساب ويرمك χησὰπ βιρμέκ.

'Απολογισμός, ὁ اعطاى محاسبه ἰτάϊ μουχασεπέ.

'Απόλογος, ὁ حكايهٔ مفصله χηκιαγέϊ μουφασαλέ. § حساب دفترى χησὰπ τεφτερί.

'Απολογ(έο)ῦμαι, مدافعه ا. μουδαφαὰ ἰτ. رد ا. ρέδδ ἰτ. § عذر ايراد ا. 'όζρ ἰρὰδ ἰτ. اعتذار ا. ἰτιζὰρ ἰτ. عرض معذرت ا. ἄρζι μαζερὲτ ἰτ.

'Απολυμαίνω, تنسيق و تطهير ا. τενσὶκ βὲ τετχὶρ ἰτ.

'Απολύμανσις, ἡ تنسيقات و تطهيرات τενσικὰτ 6ὲ τετχιράτ.

'Απόλυσις, ἡ اخلاص ἰχλάς. § آزاد ἀζάδ; اطلاق ἰτλάκ. « — ἐκ τῆς ὑπηρεσίας مأموريتدن عزل μεεμουριγετδὲν ἄζλ. § ('Εκκλ.) ختام χιτάμ.

'Απολυτήριον, τὸ شهادتنامه σεχαδετναμέ, اجازتنامه ἰδζαζετναμέ, ديپلومه τίπλομα.

'Απολυτισμός, ὁ حكومت مطلقه اصولى χουκιουμέτι μουτλακὰ οὐσουλή.

'Απόλυτος, ον, متروك μετρούκι, مخلص μουχλίς; معفو μα'φούββ. § (Πολ.) مطلق μουτλάκ, مستقل μουστεκὴλλ. § (Γρμ.) مطلق μουτλάκ. § (Φλσ.) غير محدود γάϊρι μαχδούδ, غير معين γάϊρι μουαγ-γέν. « — μοναρχία حكومت مطلقه χουκιουμέτι μουτλακά. § —ύτως (ἐπρ.) مطلقا μούτλακα, مطلق مطلق μουτλὰκ πὲ μουτλάκ, لا بد λὰ πούδδ.

'Απολυτρ(όω)ῶ, تخليص ا. ταχλὴς ἰτ. فديهٔ نجات ا. φιδγέϊ νεδζὰτ ἰτ.

'Απολύτρωσις, ἡ خلاص χιλάς, استخلاص ἰστιχλάς, نجات νεδζάτ, فديهٔ نجات φιδγέϊ νεδζάτ.

'Απολύω, چوزمك τσόζμέκ,

چيقارمق τσηκαρμάκ. § قورتارمق κουρταρμάκ, ا. خلاص χιλάς ἰτ. ا. تخليص ἰτ. § ا. عفو ἄφϐ ἰτ. ا. تبريهٔ ذمت τεπριγέϊ ζιμμὲτ ἰτ. ا. تبريه τεπριγὲ ἰτ. « — ὑπάλληλον ا. عزل ἄζλ ἰτ. « — δοῦλον ا. آزاد ἀζὰδ ἰτ. « — σύζυγον بوشامق ποσαμάκ, اطلاق ا. ἰτλὰκ ἰτ. « — ἐκ τῶν φυλακῶν ا. تخليهٔ سبيل ταχλιγέϊ σεπὶλ ἰτ.

Ἀπολωλαίνω, چلديرمق τσιλδηρτμάκ, ا. تجنين τεδζνὶν ἰτ.

Ἀπομάκρυνσις, ἡ اوزاق ايتمه οὐζὰκ ἰτμέ, ابعاد ἰπάδ, تبعيد τεπγίδ, تباعد τεπαούδ.

Ἀπομακρύνω, ا. اوزاق οὐζὰκ ἰτ. ا. دفع δέφ' ἰτ. ا. ابعاد ἰπὰδ ἰτ. ا. تبعيد τεπγὶδ ἰτ. آيرمق ἀϊρμάκ. § (πθ.) —ομαι اوزاق او. οὐζὰκ ὀλ. ا. تباعد τεπαοὺδ ἰτ. آيرلق ἀϊρηλμάκ, ا. مجانبت μουδζανεπὲτ ἰτ.

Ἀπόμακτρον, τὸ پشكير πεσκίρ. § (Γργ.) چابوت τσαποὺτ.

Ἀπομανθάνω, اوكرنديكنى اونوتمق ὀγρενδιγινὶ ὀνουτμάκ, ا. ترك عادت τέρκι ἀδὲτ ἰτ.

Ἀπόμαξις, ἡ سيلمه σιλμέ, تنسيق τενσίκ.

Ἀπομάσσω, سيلمك σιλμέκ, تطهير ا. τετχὶρ ἰτ. ا. تنسيق τενσὶκ ἰτ.

Ἀπόμαχος, ον, محاربه‌يه غير مستعد μουχαρεπεγὲ γάϊρι μουσταΐδ. § اوتوراق ὀτουράκ, متقاعد μουτεκαΐδ.

Ἀπομεινάριον, τὸ قالندى καληνδή, بقيه πακιγέ.

Ἀπομένω, باقى قالمق πακκὴ καλμάκ, قالمق καλμάκ.

Ἀπομερίζω, صاتمق σατσμάκ, تفريق ا. τεφρὶκ ἰτ. ا. افراز ἰφρὰζ ἰτ.

Ἀπομίμησις, ἡ تقليد τακλίδ, مماثلت μουμασελέτ, تمثيل τεμσίλ. «τοῦτο εἶναι — τοῦ δεῖνος فلانك تقليديدر φιλανὶν τακλιδίδιρ.

Ἀπομιμνήσκομαι, ا. درخاطر δὲρ χατὴρ ἰτ.

Ἀπομιμ(έο)οῦμαι, ا. تقليد τακλὶδ ἰτ. ا. تمثيل τεμσὶλ ἰτ. ا. اقتدا ἰκτιδὰ ἰτ.

Ἀπομνημόνευμα, τὸ خاطر نشان χατὴρ νισάν, يادكار γιαδκιάρ.

Ἀπομνημόνευσις, ἡ ياد و ذكر γιὰδ οὐ ζίκρ. § ازبرله ἐζπερλεμέ.

Ἀπομνημονεύω, ا. ياد و ذكر γιὰδ οὐ ζὶκρ ἰτ. § ازبرلك ἐζπερλεμέκ.

Ἀπομον(όω)ῶ, مجرد برانقمق μούδζερρεδ πρακμάκ, ا. تفريد τεφρὶδ ἰτ. § (πθ.) —οῦμαι مجرد قالمق μούδζερρεδ καλμάκ, ا. تفرد τεφερροὺδ ἰτ.

Ἀπομόνωσις, ἡ مجردلك μουδζερρεδλίκ, تفريد τεφρίδ, انفراد ἰνφιράδ, تفرد τεφερρούδ.

Ἀπομωρ(όω)ῶ, καὶ —ραίνω, ديوانه ايتديرمك διϐανὲ ἰτδιρμέκ, چلديرتمق τσηλδηρτμάκ, شاشيرتمق σασηρτμάκ.

Ἀποναρκ(όω)ῶ, καὶ —ώνω, اويوشديرمق οὐγιουσδουρμάκ, ا. تخدير ταχδὶρ ἰτ. § (πθ.) —οῦμαι

اويوشمق οὐγγουσμάκ, .ا تخدر τεχαδ-δοὺρ ἰτ.

'Απονάρκωσις, ἡ تخدير ταχ-δίρ, خدر χαδέρ.

'Απονεκρ(όω)ῶ, καὶ **—ώ-νω,** كسب حال ميت ايتدرمك κέσπι χὰλ μιγὲτ ἰτδιρμέκ, اولوديرمك 'ὀ-λούδουρμέκ, قوت ايتديرمك τεμεβ-βοὺτ ἰτδιρμέκ, .ا بی حس πὶ χῆσς ἰτ. § (πθ.) *—οῦμαι* اولوشمك 'ὀλού-σμέκ, .او بی حس πὶ χῆσς ὀλ..ا تموت τεμεββοὺτ ἰτ.

'Απονέκρωσις, ἡ اولوديرمه 'ὀ-λούδουρμέ, اولوشمه 'ὀλούσμέ, حال ميته χάλι μιγετὶ كتورمه γκιὸτοὺρμέ.

'Απονέμω, .ا اعطا و تقسيم τακ-σὴμ βὲ ἰτὰ ἰτ. .ا توجيه τεβδζὶχ ἰτ. .ا احسان ἰχσὰν ἰτ. « *—δικαιο-σύνην* .ا احقاق حق ἰχκάκι χὰκκ ἰτ. « *— παράσημον* .ا توجيه نشان νι-σὰν τεβδζὶχ ἰτ. « *—ἐλέη* .ا صداقت σαδακὰτ ἰτ. صدقه ويرمك σαδακὰ βιρμέκ.

'Απονενοημένως, ('Επρ.) مأيوسا με'γγούσεν, بی اميد اولارق πὶ οὐμὶδ ὀλαράκ.

'Απονεύρωσις, ἡ ('Ανατ.) وتر عريض βετέρι ἀρίζ.

'Απονηρευσία, ἡ عدم خباثت ἀδέμι χαπασέτ, عفوت οὐφβέτ.

'Απονήρευτος,ον, شرير وخبيث اولميان σερὶρ βὲ χαπὶς ὄλμαγγιαν, عفيف ἀφίφ. [ζαχμετ-σίζδζέ.

'Απονητί, ('Επρ.) زحمتسزجه

'Απονία, ἡ زحمتسزلك ζαχμετ-σιζλίκ, تنبللك τενπελλίκ. § عدم توجع ἀδέμι τεβεδζδζού'.

'Απόνοια, ἡ دليلك δελιλίκ, تجنن τεδζεννούν. § مأيوسيت με'γγουσιγέτ, مرحمتسزلك μερχαμετ-σηζλήκ.

'Απονομή, ἡ تقسيم τακσήμ, اعطا ἰτά, تعويض τε'βίζ, توجيه τεβδζίχ, احسان ἰχσάν. « *—παρασήμου* توجيه نشان τεβδζίχι νισάν. « *— χάριτος* احسان عفو ἰχσάνι ἄφβ. « *— δικαιο-σύνης* اجرای عدالت ἰδζράϊ ἀδαλέτ.

"Απονος, ον, زحمتسز ζαχμετ-σίζ, قولاى κολάϊ, سهل σεχίλ, آسان ἀσάν. § مرحمتسز μερχαμετ-σήζ, سرت σέρτ. § *—ως* (ἐπρ.) بلا زحمت πίλα ζαχμέτ, قولاى κολάϊ. [δὲτ ἰτ.

'Απονοστ(έω)ῶ, .ا عودت ἀβ-

'Απονοσφίζω, .ا تفريق τεφρὶκ ἰτ. § .ا سرقت σηρκὰτ ἰτ.

'Απονυχίζω, طيرناقلری كسمك τηρνακλαρὴ κεσμέκ.

'Αποξεν(όω)ῶ καὶ **— ώνω,** .ا نفی و اجلا νέφ' βὲ ἰδζλὰ ἰτ. § محروم قيلق μαχροὺμ κηλμάκ. § (πθ.) *—οῦμαι* .او محروم μαχροὺμ ὀλ.

'Αποξένωσις, ἡ غربت γουρ-πέτ. § محروميت μαχρουμιγέτ.

'Αποξέω καὶ **—ξύω,** قازيوب چيقارمق καζιγγιοὺπ τσηκαρμάκ.

'Αποξηραίνω, قوروتمق κου-ρουτμάκ, .ا تيبيس τεπγὶς ἰτ.§ (πθ.) *—ομαι* قورومق κουρουμάκ, .ا تيبس τεπεγ-γιοὺς ἰτ.

'Αποξήρανσις, ἡ قورونمه κου-ρουτμά, تپسی τεπεγ-γιούς.

'Απόξυμα, τὸ قازنده καζηνδή.

'Αποπάτημα, τὸ افراغات ἰφ-ραγάτ.

'Απόπατος,ον, اياق يولى ἀγιὰκ γιολού, كنيف κενέφ, خلا χαλιά, مبرزه μεμ-σά.

'Αποπατ(έω)ῶ, مبرزه يه كيتمك μεμ-σαγιὰ γκιτμέκ "Ιδε καὶ 'Αφοδεύω.

'Απόπειρα, ἡ تجربه τεδζριπέ. ‖ تشبث τεσεπποῦς. ‖ (Νμ.) قصد κάσδ, سوء قصد σουΐ κάσδ.

'Αποπειρ(άο)ῶμαι, چاليشمق τσαλησμάκ, داوراتمق δαβρανμάκ, تجربه ا. τεδζριπὲ ἰτ. ‖ تشبث ا. τε-σεπποῦς ἰτ. ‖ (Νμ.) قصد ا. κάσδ ἰτ, سوء قصد ا. σουΐ κάσδ ἰτ.

'Απόπεμπτος, ον, مطرود με-τρούδ.

'Αποπέμπω, صاليويرمك σαλή-βιρμέκ, اطراد - طرد - دفع ا. ἰτρὰδ-τὰρδ-δέφ' ἰτ. اذن و رخصت ويرمك ἰζὶν βὲ ρουχσὰτ βιρμέκ. «—σύζυ-γον بوشانمق ποσανμάκ, اطلاق ا. ἰτ-λὰκ ἰτ. «— ὑπάλληλον مأمورى عزل ا. μεεμουροῦ ἀζλ ἰτ. «—ὑπηρέτην خدمتكارى صاليويرمك - طرد ا. χηδμετ-κιαρὴ σαλὴ βιρμὲκ-τὰρδ ἰτ.

'Αποπερατ(όω)ῶ καὶ **—τώ-νω,** بيترمك πιτιρμέκ, اتمام - اكمال - تكميل ا. ἰτμὰμ - ἰκμὰλ - τεκμὶλ ἰτ. ختام ويرمك χητὰμ βιρμέκ. ‖ (πθ.) —οῦμαι ختامپذير او. χηταμπεζὶρ όλ.

'Αποπεράτωσις, ἡ بيترمه πι-τιρμέ, اتمام ἰτμάμ, تتميم τετμίμ, تكميل τεκμίλ, اكمال ἰκμάλ, ختام χητάμ.

'Αποπλάνησις, ἡ آزدرمق ἀζ-μακλήκ, اضلال ἰζλάλ, ضلالت ζελα-λέτ, غوايت γαβαγέτ. ‖ اغفال ἰγφάλ.

'Αποπλαν(άω)ῶ, آزديرمق ἀζ-δηρμάκ, اضلال ا. ἰζλὰλ ἰτ. اغوا ا. ἰγβὰ ἰτ. اغفال ا. ἰγφὰλ ἰτ. ‖ (πθ.) —ομαι اغفال - اضلال او. ἰγφὰλ-ἰζλὰλ όλ. اعتساف - تعسف ا. ἰτισὰφ - τεασ-σοὺφ ἰτ. «— τῆς ὁδοῦ يولى شاشيرمق γιολοῦ σασηρμάκ, يولدن چيقمق γιολ-δὰν τσηκμάκ.

'Αποπλέω, قالقمق καλκμάκ, عزيمت ا. ἀζιμὲτ ἰτ. فك لنكر اقامت ا. φέκκι λενγκέρι ἰκαμὲτ ἰτ. « *ἀπέ-πλευσεν ἐκ Κων)πόλεως εἰς Σμύρ-νην* درسعادتدن فك لنكر اقامتله ازميره متوجهاً حركت ايتمشدر δέρι-σεαδετδὲν φέκκι λενγκέρι ἰκαμέτλε ἰζμιρὲ μου-τεβέδζιχεν χαρεκὲτ ἰτμίσδιρ.

'Αποπληκτικός, ή, όν, سكتى σεκτί.

'Απόπληκτος,ον, طاملهلى δαμ-λαλή, مزول μενζούλ.

'Αποπληξία, ἡ طامله δαμλά, نزول νουζούλ, سكته σεκτέ. «— *κεραυνοβόλος* فجأة φουδζαάτ.

'Αποπληρ(όω)ῶ καὶ **—ώ-νω,** كامل املا ا. κιάμιλεν ἰμλὰ ἰτ. «—τὸ *χρέος* كامل ايفاى دين ا. κιά-μιλεν ἰφάϊ δεῖν ἰτ. بورجى كامل تاديه ا. πορδζοῦ κιάμιλεν τεεδιγὲ ἰτ.

'Αποπλήρωσις, ἡ اكمال اكمالك κιάμιλεν ἰμλά. «— χρέους اكمال دينه اداسي κιάμιλεν τεεδιγέϊ δεΐν.

'Απόπλους, ὁ (Ντκ.) قالقمه καλκμά, حركت χαρεκέτ, عزيمت ἀζιμέτ. «ὁ — καὶ κατάπλους حركت و مواصلت χαρεκὲτ βὲ μουβασελέτ.

'Απόπλυμα, τὸ چالقندى τσαλκηνδή.

'Αποπλύνω, تميز صودن كچيرمك τεμὶζ σουδὰν γκετσιρμέκ, چالقمق τσαλκατμάκ, چالقامق τσαλκαμάκ.

'Αποπνέω, انفياض ا. ἰνφιζὰδζ ἰτ.

'Αποπνίγω, اختناق ا. ἰχνὰκ ἰτ.

'Αποποίησις, ἡ رد ρέδδ, دريغ δερίγ, عدم قبول ἀδέμι καπούλ. § امتناع ἰμτινά', استنكاف ἰστινκιάφ.

'Αποποι(έο)οῦμαι, قبولدن امتناع ايتمك καπούλ ἴτμεμεκ, رد ا. ρέδδ ἰτ. دريغ ا. δερὶγ ἰτ. عدم قبول ا. ἀδέμι καποὺλ ἰτ. § قاچنمق κατσηνμάκ, امتناع ا. ἰμτινὰ' ἰτ. استنكاف ا. ἰστινκιὰφ ἰτ. «— νὰ ὑπογράψω امضا ايتمكدن امتناع - استنكاف ا. ἰμζὰ ἰτμεκδὲν ἰμτινὰ'-ἰστινκιὰφ ἰτ.

'Αποπομπαῖος,α,ον, كفارت ايچون اجرا اولنان κεφαρὲτ ἰτσοὺν ἰδζρὰ ὀλουνάν, قربان κουρπάν. «— τράγος (Γρφ.) كفارت ايچون كوندريلان تكه κεφαρὲτ ἰτσοὺν γκιονδεριλὲν τεκέ, قربان تكه κουρπὰν τεκέ.

'Αποπομπή, ἡ طرد τάρδ, اطراد ἰτκάδ, تبعيد τεπγίδ.

'Απόπτυστος, ον, مكروه με-κρούχ, منفور μενφούρ, مردود μερδούδ.

'Αποπτύω, توكورمك τουκιουρμέκ, اكراه ا. ἰκρὰχ ἰτ. رد ا. ρέδδ ἰτ.

'Αποπωματ(όω)ῶ, طاپاپى چيقارمق τάπαγι τσηκαρμάκ, آچمق ἀτσμάκ.

'Αποπωμάτωσις, ἡ طاپاپى چيقارمه τάπαγι τσηκαρμά, آچمه ἀτσμά.

'Απόρημα, τὸ مسئله مشكوكه μεσελέϊ μεσκιουκέ.

'Απόρθητος, ον, غير قابل تسخير γάϊρι καπίλι τεσχίρ, غير مفتوح γάϊρι μεφτούχ.

'Απορία, ἡ تردد τερεδδούδ, شك و شبهه σὲκκι οὐ σουπχέ. § تعجب τεαδζδζούπ, حيرت χαϊρέτ, وله βελέχ. § مضايقه μουζαϊκά, چاره نا νὰ τσαρέ. § عدم ἀδέμ, فقدان φικδάν. § ('Eρπ.) افلاس عادى ἰφλάσι ἀδή. «— χρημάτων فقدان نقود φικδάνι νουκούδ, پارەسزلق πκρασηζλήκ. «εὑρίσκομαι εἰς —ίαν ترددده بولنمق τερεδδουδ-δὲ πουλουνμάκ, مترددد او. μουτερεδδὶδ ὀλ. «πτώχευσις, ἀπορία καὶ ἀφερεγγυότης افلاس تجارى و افلاس عادى و اقتدارسزلق ἰφλάσι τουδζαρὴ βὲ ἰφλάσι ἀδὴ βὲ ἰκτιδαρσηζλήκ.

"Απορος, ον, گچيلمز γκετσιλμέζ. § بى چاره πὶ τσαρέ, فقير φακήρ. § مشكل μουσκίλ. «τοῖς ἀπόροις οὐ δανείζουσι فقرايه اقراض ايتمزلر φουκαραγιὰ ἰκρὰζ ἰτμεζλέρ. «—ον πρᾶγμα مشكل ايش μουσκὶλ

ἴς. «—ον ἐστὶ تردد شایان ṡαγγ̇άνι τερεδδούδ-δὶρ.

'Αποῤῥαίνω, سرپمك σερπμέκ.

'Αποῤῥέω, آقمق ἀκμάκ, دوكلمك δουκγ̇ουλμέκ, سیلان-جریان-فیضان ا. σιλὰν-δζεριγγ̇ὰν-φεϊζὰν ἰτ. —نبوع انصباب ا. νουπού'-ἰνσιπὰπ ἰτ. ‖ چیقمق τσ̇ηκμάκ, صدور ا. σουδοὺρ ἰτ. ‖ سنوح ا. σουνοὺχ ἰτ. سانح او. σα-νὶχ ὀλ.

'Απόῤῥητος, ον, كیزلی γκιζ-λί, سر σίρρ, مكتوم μεκτούμ. «ἐν ἀποῤῥήτῳ كیزلجه γκιζλίδζε سراً σίρρεν, محرمانه μαχριμανέ. «ὁ ἐξ ἀποῤῥήτων كاتب اسرار κγ̇ατίπι ἐσ-ράρ, مستشار μουστεṡάρ. «τὸ —ον τῶν ἐπιστολῶν εἶναι ἀπαραβίαστον سر مكاتیب تعرضدن مصوندر σίρρι με-κγ̇ατὶπ τεαρρουζδὰν μεσούνδουρ.

'Αποῤῥίπτω, آتمق ἀτμάκ, رد ا. ρὲδδ ἰτ. قبول ایتمهمك καπούλ ἴτμε-μεκ. «— τὴν ἀγωγὴν رد دعوی ا. ρέδδι δαβὰ ἰτ. «— τὴν αἴτησιν استدعایی رد ا. ἰστιδαὴ ρὲδδ ἰτ.

'Αποῤῥίψιμος, ον, شایان رد ṡαγγ̇άνι ρέδδ, باطل πατήλ, مردود μερδούδ.

'Απόῤῥιψις, ἡ عدم قبول ἀδέμι καπούλ, رد ρέδδ.

'Απόῤῥοια, ἡ سیلان σιλάν, فیضان φεϊζάν. ‖ تأثیر τεεσίρ. ‖ ثمره σεμερέ. «— δόξης ثمرهٔ افتخار σε-μερέϊ ἰφτιχάρ.

'Αποῤῥόφησις, ἡ چكوب ایچمه τσεκγ̇οὺπ ἰτσμέ, مص μέσς, امتصاص ἰμτισάς.

'Αποῤῥοφ(άω)ῶ, یوتمق γ̇ιουτμάκ, جذب ا. δζὲζπ ἰτ. بلع ا. πὲλ' ἰτ. ‖ چكوب ایچمك τσεκγ̇οὺπ ἰτσμέκ, مص ا. μέσς ἰτ. امتصاص ا. ἰμτισὰς ἰτ.

'Αποῤῥώξ, ὁ καὶ ἡ دیك δίκ, صرپ σάρπ. «βράχοι ἀποῤῥῶγες دیك قیالر δὶκ καγγ̇αλάρ.

'Αποῤφανίζω, اوكسز ا. ὀκσοὺζ ἰτ. ‖ (πθ.) —ζομαι اوكسز او. 'ὀκ-σοὺζ ὀλ. یتیم قالمق γετὶμ καλμάκ.

'Αποῤφανισμός, ὁ اوكسزلمه 'ὀκσοὺζλενμέ, یتیم قالمه γετὶμ καλμά.

'Απορ(έω)ῶ, تعجب ا. τεαδζ-δζοὺπ ἰτ. استغراب ا. ἰστιγρὰπ ἰτ. متحیر او. μουτεχαγ-γὶρ ὀλ. غریب كورمك γαρὶπ γκγ̇ὀρμέκ, شاشمق ṡαṡ-μάκ. ‖ مشكلاته دوچار او. μεṡκγ̇ουλα-τὲ δουτσὰρ ὀλ. ‖ صیقندیده او. ση-κηνδηδὲ ὀλ. ‖ تردد ا. τερεδδοὺδ ἰτ. مترددد او. μουτερεδδὴδ ὀλ. شك وشبهه ا. ṡέκκι οὺ ṡόυπχὲ ἰτ. ‖ اولامق ὄλμαμακ. «— χρημάτων پاره‌سی فقیر الحال اولامق παρασὴ ὄλμαμακ, ضرورتده او. φακὴρ οὺλ-χὰλ ὀλ. ζαρουρετδὲ ὀλ. «— μὲ τὸν τρόπον του اطوار و حركاتندن استغراب ایدیورم - شاشیورم ἐτβὰρ βὲ χαρεκγ̇ατινδὲν ἰστιγρὰπ ἰδίγγ̇ορουμ-ṡαṡήγγ̇ορουμ.

'Αποσάττω, سمری چیقارمق σε-μερὶ τσηκαρμάκ.

'Αποσβέννυμι καὶ **—σβενύω** καὶ **—σβύνω,** سوندرمك σόνδουρ-

μέκ, .ا اخاد-اطفا ἰχμὰδ-ἰτφὰ ἰτ. § .ا لغو و امحا λὰγβ οὐ ἰμχὰ ἰτ. § (πθ.) —υμαι سوکمک σὸνμέκ. § محو او. μὰχβ ὀλ. § ساقط او. σακὴτ ὀλ. «— *τὸ χρέος* .ا تسویهٔ دین τεσβιγέϊ δεῒν ἰτ.

'Απόσβεσις, ἡ اطفا ἰτφά, اخماد ἰχμάδ. § لغو و امحا λὰγβ οὐ ἰμχά. «— *χρέους* تسویهٔ دین τεσβιγέϊ δεΐν, امحای دین ἰμχάϊ δεΐν.

'Αποσβολ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** صورصدرمق σουσδουρμάκ, اسکات .ا ἰσκιὰτ ἰτ.

'Αποσείω, آتمق ἀτμάκ, دفع .ا [δέφ' ἰτ.

'Απόσηψις, ἡ چورومه τσουρουμέ, تعفن τεαφφούν.

'Αποσιώπησις, ἡ سکوت σούκιούτ. § کتم κέτμ.

'Αποσιωπ(άω)ῶ, سکوت .ا σούκιοὺτ ἰτ. § کتم .ا κέτμ ἰτ. سکوت ايله کچيرمك σούκιοὺτ ἰλὲ γκετσιρμέκ, سويله‌مه‌مك σοϊλέμεμεκ, صاقلامق σακλαμάκ, مسکوت عنه براقمق μεσκιοὺτ ἄνεχου πρακμάκ.

'Αποσκεδάννυμι καὶ **—ύω,** طاغتمق δαγητμάκ, تار و مار .ا τὰρ οὐ μὰρ ἰτ. پراکنده-پريشان .ا περακενδὲ-περισὰν ἰτ. § (μσ.) طرد .ا τὰρδ ἰτ. § (πθ.) طاغلمق δαγηλμάκ, پراکنده او. περακενδὲ ὀλ.

'Αποσκευάζω, بوشالتمق ποσατμάκ, نقل .ا νὰκλ ἰτ.

'Αποσκευή, ἡ پرتی πηρτή, غلباليق γαλαπαλήκ. «*—αἱ οἰκίας* اثاث بيتيه ἐσάσι πεϊτιγέ. § (Στρ.) حرب مهماتی χὰρπ μουχιματί.

'Αποσκην(όω)ῶ, چادری قالديرمق τσαδηρὴ καλδηρμάκ.

'Αποσκίρτησις, ἡ ارتعاش ἰρτιάς. § فرار φιράρ, ترك τέρκι.

'Αποσκιρτ(άω)ῶ, ارتعاش .ا ἰρτιὰς ἰτ. § فرار .ا φιρὰρ ἰτ. ترك .ا τέρκι ἰτ.

'Αποσκλήρυνσις, ἡ تحشين ταχσίν, تحشن τεχασσούν.

'Αποσκληρύνω, تحشين .ا ταχσὶν ἰτ. § (πθ.) تحشن .ا τεχασσοὺν ἰτ.

'Αποσκορακίζω, طرد و دفع .ا τὰρδ οὐ δὲφ' ἰτ.

'Αποσκορακισμός, ὁ طرد و دفع τὰρδ οὐ δέφ'.

'Αποσμήχω, سيلمك σιλμέκ.

'Αποσόβησις, ἡ اوکی آلمه ὀνοὺ ἀλμά, بر طرف πὲρ ταράφ, دفع δέφ'. «*ἡ — τοῦ κινδύνου* دفع مخاطره δέφι μουχατερέ.

'Αποσοβ(έω)ῶ, قورقودوب قاچيرمق κορκουδοὺπ κατσηρμάκ. § بر طرف .ا πὲρ ταρὰφ ἰτ. دفع .ا δὲφ' ἰτ. اندفاع .ا ἰνδιφὰ' ἰτ. مندفع .ا μουνδεφὶ' ἰτ. «— *τὸν κίνδυνον* مخاطره‌يی بر طرف .ا μουχατερεγὶ πὲρ ταρὰφ ἰτ. دفع مخاطره .ا δέφι μουχατερὲ ἰτ.

'Απόσπασις, ἡ قوپارمه κοπαρμά, قلع κάλ', فك φέκκι. § آيرمه ἀϊρμά, تفريق τεφρίκ, افراز ἰφράζ.

'Απόσπασμα, τὸ پارچه παρτσά.

§ (στρατοῦ) فرقه φηρκά, قول κόλ, مفرزه μουφρεζέ. § (βιβλίου) فقره φηκρά.

Ἀποσπερματίζω, اخراج منى ا. ἰχράδζι μεννὶ ἰτ.

Ἀποσπερμάτωσις, ἡ اخراج منى ἰχράδζι μεννί.

Ἀποσπ(άω)ῶ, قوپارمق κοπαρμάκ, قلع ا. κάλ' ἰτ. سوكمك σοκμέκ, دفع التصاق ا. δέφι ἰλτισὰκ ἰτ. فك ا. φέκκι ἰτ. § آيرمق ἀϊρμάκ, تفريق ا. τεφρὶκ ἰτ. افراز ا. ἰφρὰζ ἰτ. « — τοὺς ὀδόντας ديش قوپارمق δὶς κοπαρμάκ. « *ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἀπέσπασε τὴν μάχαιραν αὐτοῦ.* الني اوزادوب قليجنى چكدى ἐλινὶ οὐζαδοὺπ κηληδζηνὴ τσεκδί.

Ἀπόσταγμα, τὸ قطره κατρά.

Ἀποστάζω, قطر ا. κάτρ ἰτ. تقطير ا. τεκαττοὺρ ἰτ.

Ἀπόσταξις, ἡ تقطير τακτήρ.

Ἀποστασία, ἡ اختلال ἰχτιλάλ, عصيان ἡσγιάν, طغيان τουγ-γιάν.

Ἀπόστασις, ἡ مسافه μεσαφέ, بعد πούδ. «*μακρὰ* — مسافهٔ بعيده μεσαφέϊ παϊδέ.

Ἀποστάτης, ὁ عاصى ἀσσή.

Ἀποστατ(έω)ῶ, اختلال-عصيان ا. ἰχτιλὰλ-ἡσγιὰν ἰτ. طغيان ا. τουγγιὰν ἰτ.

Ἀποστέλλω, كوندرمك γκιόνδερμέκ, يوللامق γιολλαμάκ, اسرا ا. ἰσρὰ ἰτ. بعث-ايصال-تسبيل-ارسال ا. πὰς-ἰσὰλ-τεπσὶλ-ἰρσὰλ ἰτ. § (μτχ.) *ἀπεσταλμένος* مرسول μερσούλ, مبعوث μεπούς. « *ἔκτακτος ἀπεσταλμένος* (Δπλ.) فوق العاده مرخص φὲβκ-οὐλ-ἀδδὲ μουραχχάς, مأمور مخصوص μεεμούρι μαχσούς, فوق العاده سفير φὲβκ-οὐλ-ἀδδὲ σεφίρ.

Ἀποστέργω, سومەمك σέβμεμεκ, خط ايتمەمك χὰζζ ἴτμεμεκ,-نفرت اكراه-استكراه ا. νεφρὲτ-ἰκρὰχ-ἰστικρὰχ ἰτ.

Ἀποστέρησις, ἡ محروميت μαχρουμιγέτ.

Ἀποστερ(έω)ῶ, محروم قيلمق μάχρουμ κηλμάκ, حرمانى موجب او. χαρμανινὶ μουδζὶπ ὀλ.

Ἀποστέωσις, كيكلشمه κεμικλεμέ, استعظام ἰστιζάμ. [μέκ.

Ἀποστηθίζω, ازبرلك ἐζπερλε-

Ἀποστήθισις, ἡ καὶ **-ισμός,** ὁ ازبرله ἐζπερλεμέ.

Ἀπόστημα, τὸ (Ι) خراج χουρὰδζ πλ. خراجات χουραδζάτ, چبان τσιπάν, آپوسته ἀπόστιμα.

Ἀποστίλβω, پارلامق παρλαμάκ.

Ἀποστολεύς, ὁ تجهيز سفاين مأمورى τεδζχίζι σεφαΐν μεεμουρού. § (Ἐμπ.) كوندرن γκιόνδερέν, مرسل μουρσίλ. « ὁ — *καὶ ὁ παραλήπτης* مرسل و مرسل عليه μουρσὶλ βὲ μούρσελουν ἀλέϊχ.

Ἀποστολή, ἡ كوندرمه γκιόνδερμέ, سوق σέβκ, اعزام ἰζάμ, ارسال ἰρσάλ. § (Δπλ.) مأموريت μεεμουριγέτ. « *ἰδιαιτέρα* — مأموريت مخصوصه μεεμουριγέτι μαχσουσέ.

Ἀποστολικός, ή, όν, حواري χαβαρίγι, رسولی ρεσουλί. § —ῶς (ἐπρ.) حواريون كبي χαβαριγιοὺν κιπί. § (χυδ.) يان γιαγιάν.

Ἀπόστολος, ὁ مرسل μουρσέλ. § (Θρσ.) رسول ρεσούλ. « —τοῦ Θεοῦ رسول الله ρεσοὺλ-οὺλ-λάχ. «οἱ δώδεκα —οι حواريون χαβαριγιούν.

Ἀποστομ(όω)ῶ, καὶ **-ώνω** صوصدیرمق σουσδουρμάκ, لال - اسكات. ا λὰλ-ἰσκιάτ ἰτ. ا الزام ἰλζὰμ ἰτ.

Ἀποστόμωσις, ἡ صوصدیرمه σουσδουρμά, اسكات ἰσκιάτ, الزام ἰλζάμ.

Ἀποστραγγαλίζω, بوغمق πογμάκ, ا اخناق ἰχνὰκ ἰτ.

Ἀποστραγγίζω, دوكتمك δὸκιουτμέκ.

Ἀποστρατεία, ἡ (Στρ.) خدمت عسكريه‌دن چيقمق χηδμέτι ἀσκεριγεδὲν τσηκμακλήκ, متقاعدلق μουτεκαηδλήκ.

Ἀποστρατεύω, خدمت عسكريه‌دن چيقمق χηδμέτι ἀσκεριγεδὲν τσηκμάκ, تقاعد ايتديرمك τεκαοὺδ ἰτδιρμέκ.

Ἀποστράτηγος, ὁ سرعسكرلكدن معزول σὲρ ἀσκερλικδὲν μα'ζούλ, سر عسكر اسبق σὲρ ἀσκέρι ἐσπάκ.

Ἀπόστρατος, ον, متقاعد عسكر μουτεκαὴδ ἀσκέρ.

Ἀποστρέφω, چيويرمك τσιβιρμέκ. § دونمك δὸνμέκ. § (πθ.) —ομαι اكرنمك ἰγκρενμέκ, تكسنمك τικισινμέκ, ا اكراه ἰκρὰχ ἰτ. ا استكراه ἰστικρὰχ ἰτ. ا نفرت νεφρὲτ ἰτ. ابا ا ἰπὰ ἰτ. § ا مباغضه μουπαγαζὰ ἰτ. ا بغض πούγζ ἰτ.

Ἀποστροφή, ἡ اكرنمه ἰγκρενμέ, تكسنمه τικισινμέ, اكراه ἰκράχ, استكراه ἰστικράχ, ابا ἰπά, تنفر τενεφφούρ.

Ἀπόστροφος, ἡ (Γρμ.) آپوستروف ἀποστρόφ, حذف اولنان حرفك يرينه وضع ايديلان (') اشارتی χίζφ ὀλουνὰν χαρφὶν γερινὲ βὰζ' ἰδιλὲν (') ἰσαρετί.

Ἀποσυνάγωγος, ον, خاوراندن مطرود χάβραδαν ματρούδ.

Ἀποσυνηθίζω, عادتی كسمك ἀδετὶ κεσμέκ, ا ترك عادت τέρκι ἀδὲτ ἰτ.

Ἀποσύνθεσις, ἡ حل χάλλ, تحليل ταχλίλ, انحلال ἰνχιλάλ. § (Χημ.) چورومه τσουρουμέ, تعفن τεαφφούν.

Ἀποσυνθετικός, ή, όν, محلل μουχαλλίλ.

Ἀποσυντίθημι, ا تحليل ταχλὶλ ἰτ. § چوروتمك τσουρουτμέκ, تعفن ايتديرمك τεαφφοὺν ἰτδιρμέκ. § (πθ.) —θεμαι ا تحلل τεχαλλοὺλ ἰτ. § چورومك τσουρουμέκ, ا تعفن τεαφφοὺν ἰτ.

Ἀποσύρω, چكمك τσεκμέκ, ا تجنب τεδζνὶπ ἰτ. § (πθ.) —ομαι چكلمك τσεκιλμέκ, ا تجنب τεδζεννοὺπ ἰτ. ا مجانبت μουδζανεπὲτ ἰτ.

Ἀποσφραγίζω, مهری چيقارمق μουχουροὺ τσηκαρμάκ, آچمق ἀτσμάκ, ا فك مهر φέκκι μουχοὺρ ἰτ.

'Αποσφράγισις, ἡ, مهری قالدیرمه چیقارمه μουχουροὺ καλδηρμὰ - τσηκαρμά, مهر فك φέκκι μουχούρ.

'Αποταμίευσις, ἡ, در انبار ایتمه δὲρ ἀνπὰρ ἰτμέ, صاقلاییش σακλαΐς, حفظ χήφζ.

'Αποταμιεύω, در انبار ا. δὲρ ἀνπὰρ ἰτ. صندوغه قومق σανδουγὰ κομάκ, صاقلامق σακλαμάκ, حفظ ا. χήφζ ἰτ.

'Απόταξις, ἡ, وازگچمه βάζ γκετσμέ, ترك و فراغت τὲρκ οὐ φιραγάτ. ‖ انكار ἰνκιάρ.

'Αποτάσσομαι, وازگچمك βάζ γκετσμέκ, ترك و فراغت τὲρκ οὐ φιραγὰτ ἰτ. ‖ انكار ا. ἰνκιὰρ ἰτ.

'Αποτείνω, تمدید ا. τεμδὶδ ἰτ. ‖ — *τὸν λόγον* خطاب - مخاطبه ا. χητὰπ - μουχαταπὲ ἰτ. توجیه كلام ا. τεβδζίχι κελιὰμ ἰτ. توجیه مقال ا. τεβδζίχι μακὰλ ἰτ. ‖ (πθ.) —*ομαι* توجه ا. τεβεδζδζοὺχ ἰτ. مراجعت ا. μουραδζαὰτ ἰτ. «*ἀποτάνθητι πρὸς τὸν ἀρχιγραμματέα*» سركاتبه مراجعت ایله σὲρ κιατιπὲ μουραδζαὰτ ἐϊλέ.

'Αποτειχίζω, تحویط ا. ταχβὶτ ἰτ.

'Αποτείχισμα, τὸ محوط μουχαββέτ.

'Αποτελει(όω)ῶ κν. **-ώνω**, بیترمك πιτιρμέκ, اكمال ا. ἰκμὰλ ἰτ. اتمام ا. ἰτμὰμ ἰτ.

'Αποτελείωσις, ἡ, اكمال ἰκμάλ, اتمام ἰτμάμ.

'Αποτέλεσμα, τὸ نتیجه νετιδζέ, صوك σόν, انجام ἀνδζάμ, عاقبت ἀκηπὲτ πλ. عواقب ἀβακίπ, آخر ἀχήρ.

'Αποτελεσματικός, ή, όν, نتیجه ویرن νετιδζὲ βιρέν, موثر μουεσσίρ, موجب μουδζίπ, نتیجه پذیر νετιδζὲ πεζίρ, فعلی φι'λί, مثمر μουσεμμέρ. ‖ —*ῶς* (ἐπρ.) موثرا μουέσσιρεν, نتیجه پذیر اولارق νετιδζὲ-πεζὶρ ὀλαράκ, فعلا φί'λεν.

'Αποτελεσματικότης, ἡ, تأثیر τεεσίρ, عمل ἀμέλ.

'Αποτελ(έω)ῶ, اكمال ا. ἰκμὰλ ἰτ. ‖ تركیب ا. τερκὶπ ἰτ. تشكیل ا. τεσκὶλ ἰτ. ‖ یاپمق γιαπμάκ, ایتمك ἰτμέκ. ‖ (πθ.) —*οῦμαι* تركب ا. τερεκκιοὺπ ἰτ. تشكل ا. τεσεκκιοὺλ ἰτ. ‖ عبارت و مركب او. ἰπαρὲτ βὲ μουρεκκὲπ ὀλ. «*ὁ ἄνθρωπος ἀποτελεῖται ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος*» بشریت بشر روح و بدندن مركبدر χιγέτι πεσὲρ ροὺχ οὐ πεδενδὲν μουρεκκέπδιρ.

'Αποτεφρ(όω)ῶ καὶ **—ώνω**, ترمید ا. τερμὶδ ἰτ. كول ا. κιοὺλ ἰτ. ‖ احراق ا. ἰχρὰκ ἰτ. ‖ (πθ.) كول اول. κιοὺλ ὀλ. ترمد ا. τερεμμοὺδ ἰτ. ‖ محترق او. μουχτερρὶκ ὀλ. «*κατὰ τὴν χθεσινὴν πυρκαϊὰν ἀπετεφρώθησαν πέντε οἰκίαι*» دونكی كون وقوع بولان حریقده بش باب خانه محترق اولمشدر δουνκὶ γκιοὺν βουκοὺ' πουλὰν χαρηκδὲ πὲς πὰπ χανὲ μουχτερρὶκ ὀλμούσδουρ.

'Αποτέφρωσις, ἡ, ترمید τερμίδ. ‖ احراق ἰχράκ, ترمد τερεμμοὺδ.

'Αποτίθημι, براقق πρακμάκ, ترك τέρκ ἰτ. ويرمك βιρμέκ.

'Αποτίνω, اودمك 'όδεμέκ, .ادا ἀδὰ ἰτ. .ايفا ἰφὰ ἰτ. .ا تسويه ـ تأديه τεσβιγὲ-τεεδιγὲ ἰτ. «— *τὸ χρέος* ادای دين ἐδάϊ δεῖν ἰτ.

'Απότισις, ἡ تأديه τεεδιγέ, ادا ἀδά, تسويه τεσβιγέ.

'Απότιστος,ον, صولغلامش σουλάνμαμης.

'Αποτολμ(άω)ῶ, اجتسار ـ جرأت ـ جسارت ـ تجاسر ἰδζτισὰρ-δζουρεέτ-δζεσαρὲτ-τεδζασοὺρ ἰτ.

'Αποτομή, ἡ قطع κάτ', تفريق τεφρίκ.

'Απότομος, ον, صرب σάρπ, ديك δίκ. § (μτφ.) سرت σέρτ, خدتلی χιδδετλή, قبا καπά, شديد σεδίδ, عنيف ἀνίφ. «— *βράχος* صرب قيا σάρπ καγιά. «— *ἄνθρωπος* مزاج خدتلو μιζάδζι χιδδετ-άλούδ. —*ὅμως* (ἐπρ.) سرتجه σέρτδζε, قباجه καπάδζε, شديدا σεδίδεν. «*μοὶ ἀπήντησεν —ὅμως* خدتله جواب ويردی χιδδὲτ ἰλὲ δζεβὰπ βιρδί.

"Αποτος, ον, ايچلمز ἰτσιλμέζ, غير مشروب γκἵρι μεσρούπ.

'Αποτρεπτικός, ή, όν, مانع μανί', محذر μουχζίρρ, دافع δαφί'.

'Αποτρέπω, انصراف ايتدرمك ἰνσιρὰφ ἰτδιρμέκ. § واز كچديرمك βὰζ γκετσδιρμέκ, صرف نظر ايتديرمك σάρφι ναζὰρ ἰτδιρμέκ. § .ا منع μέν' ἰτ. .ا دفع δέφ' ἰτ.

'Αποτρόπαιος, α, ον, مكروه μεκρούχ, منفور μενφούρ, مشؤم μεσούμ.

'Αποτροπή, ἡ منع μέν'.

'Αποτροπιάζομαι, .ا اكراه ἰκρὰχ ἰτ.

'Αποτρύγια, τὰ بشاق πασάκ.

'Αποτρυγῶ, باغى بوزمق παγὴ ποζμάκ, .ا قطف κάτφ ἰτ.

'Αποτυγχάνω, اصابت ايتمه‌مك ἰσαπὲτ ἴτμεμεκ, موافق اولامق μουβαφὶκ ὄλμαμακ, ظفرياب اولامق ζαφεργιὰπ ὄλμαμακ, دسترس اولهمامق δεστρὲς ὀλάμαμακ, نائل اولهمامق ναΐλ ὀλάμαμακ, حسن ختام بولامق χούσνι χητὰμ πούλμαμακ, راست كلمه‌مك ραστ γκέλμεμεκ, باشه چيقامامق πασὰ τσήκμαμακ, حصوله كلمه‌مك χουσουλὲ γκέλμεμεκ. «*τὸ σχέδιον ἀπέτυχε* مقصد نتيجه پذير حصول اولهمدی μακσὰδ νετιδζὲ-πεζίρι χουσοὺλ ὀλάμαδη. «*ἡ ὑπόθεσις ἀπέτυχε* مصلحت صورتياب اولهمدی μασλαχὰτ σουρετγιὰπ ὀλάμαδη.

'Αποτυπ(όω)ῶ, .ا ترسيم ـ تصوير τερσὶμ-τασβὶρ ἰτ. § .ا بيان πεγιὰν ἰτ.

'Αποτύπωμα, τὸ رسم ρέσμ, تصوير τασβίρ.

'Αποτύπωσις, ἡ ترسيم τερσίμ, تصوير τασβίρ.

'Αποτυφλ(όω)ῶ, καὶ **-ώνω,** كورلتمك κιορλετμέκ, .ا كور κιό'ρ ἰτ. .ا تعميه τα'μιγὲ ἰτ. § (πθ.) كور او

κιό'ρ ὀλ. § بصيرتى باغلامق πεσιρετὶ παγλαμάκ. «ὁ ἔρως ἀποτυφλώνει τοὺς νέους درد عشق توجوانلرك ديدۀ بصيرتلرى پوشيده ايدر δέρδι ἤσκ νὲβ δζιβανλαρὴν διδέϊ πεσιρετλερὶ πουσιδὲ ἰδέρ.

'Αποτύφλωσις, ἡ كورلتمه κιὸρλετμέ, تعميه τα'μιγέ.

'Αποτυχία, ἡ موفقيتسزلق μουβεφφηκηγετ-σηζλήκ, عدم موفقيت ἀδέμι μουβεφφηκηγέτ, عدم نائليت ἀδέμι ναϊλιγέτ, عدم حصول ἀδέμι χουσούλ, سؤ نتيجه σοὺϊ νετιδζέ, سؤختام σοὺϊ χητάμ. «ἐν —ίᾳ اولديغى حالده ὅλμαδηγὴ χαλδέ. [γιάμ.

'Απούλωσις, ἡ (I) التيام ἰλτι-

"Απους, ὁ καὶ ἡ اياقسز ἀγιακσήζ, معدوم الارجل μα'δοὺμ - οὐλ-ἐρδζούλ.

'Απουσία, ἡ غيبوبت γαϊπουπέτ, غيبت γαϊπέτ, حاضر اولمامق χαζὴρ ὅλμαμακλὴκ, غياب γηγιάπ. «μακρὰ — غيبت مديده γαϊπέτι μεδηδέ. «βραχεῖα — غيبت مختصره γαϊπέτι μουχτασαρέ. «ἡ παρουσία καὶ ἡ — حضور و غياب χουζοὺρ βὲ γηγιάπ. «κατὰ τὴν —ίαν αὐτοῦ حين غيابنده χήνι γηγιαπηνδά. «ἐν —ίᾳ μου غيابمده γηγιαπημδά.

'Απουσιάζω, حاضر اولمامق χαζὴρ ὅλμαμακ, غائب اولـ. γαϊπ ὀλ. مفقود اولـ. μεφκοὺδ ὀλ.

'Αποφαίνομαι, كورنمك γκιόρουνμέκ, ظاهر اولـ. ζαχὶρ ὀλ. § درميان-بيان اولـ. δερμεγιὰν-πεγιὰν ἰτ. § اراءۀ مرام اولـ. ἰφαδέϊ μερὰμ ἰτ. § اورمك [ق]رار ويرمك καρὰρ βιρμέκ. «—γνώμην [ر]اى اولـ. πεγιάνι ρέϊ ἰτ. «τί ἀπεφάνθησαν οἱ ἰατροί; اطبا نه قرار ويرمشلر ἐτιπ[ὰ] νὲ καρὰρ βιρμισλέρ; «δὲν πρέπ[ει] τις νὰ —ηται περὶ παντὸς ὅ,τι [ἀ]γνοεῖ [هر]كس بيلديكى شىء ايچون بيان افكار ايتمەملدر χὲρ κὲς πίλμεδιγι σέϊ τσοὺν πεγιάνι ἐφκιὰρ ἴτμεμελιδι[ρ].

'Απόφανσις, ἡ بيان راى π[ε]γιάνι ρέϊ, افادۀ مرام ἰφαδέϊ μεράμ, تقرير τακρίρ. § (Νμ.) فتوا φετβ[ά]. § (Ρτρ.) حكمت χικμέτ.

'Αποφαντικός, ή, όν, [جه]رى χαπερί, مثبت μουσπέτ, مقرر μο[υκαρρέρ], مطلق μουτλάκ, قطعى κατ[ὶ].

'Αποφασίζω, [ع]زم - تصميم - قرار ويرمك δζέζμ-τασμὴμ-καρὰρ βιρμέ[κ]. § عزم - قصد - نيت ا. ἄζμ-κάσδ-νιγέ[τ] ἰτ. § بيورمق πουγιουρμάκ. § (Νμ.) [حكم] قرار ويرمك καρὰρ βιρμέκ, ا. χόυκμ ἰτ. اعطاى حكم و قرار ا. ἰτ[αϊ] χόυκμ οὐ καρὰρ ἰτ. «τί ἀποφασ[ί]ζετε; نه بيورورسكز νὲ πουγιουρού[σ]σουνουζ; «τί ἀπεφάσισε τὸ δικα[στήριον]; محكمه نك قرارى نه يولده در μεχ[κ]κεμενὶν καραρὴ νὲ γιολδάδηρ. § (μτχ.) ἀποφασισμένος [ق]راركير καραρ-γκίρ, قرارداده καραρ-δαδέ, مصمم μουσεμμέμ, مقرر μουκαρρέρ.

'Απόφασις, ἡ قرار καράρ, [تصم]يم τασμήμ, جزم δζέζμ. § نيت νιγέτ, قصد κάσδ, عزم ἄζμ. § (Νμ.) قرار κα[ράρ]

...ρ, حكم χούκμ. «— κατ' ἀντιμωλίαν ... وجاه قرار-حكم καρὰρ-χούκμι βε-...αχή. «— κατ' ἐρήμην قرار-حكم ...غيا καρὰρ-χούκμι γηγιαπή. «— ...οπαρασκευαστική قرار اعدادى κα-...ρι ἰδαδί. «— προδικαστική قرار ... καράρι καρινέ. «— δριστική ...قطع قرار - حكم χούκμ-καράρι κατή. — ἐκκλητή قرار قابل استيناف καράρι ...πίλι ἰστινάφ. «— ἀνέκκλητος ... استينا قابل غير قرار καράρι γάϊρι ...πίλι ἰστινάφ. «— τελεσίδικος ...قطع قرار καράρι κατή. «— ἱεροδι-...στική اعلام شرعى ἰλιάμι σερί'. «— ...ωτόδικος قرارى بدايت πεδαγὲτ ...ραρή. «ἡ ἀνακοπτομένη — اعلام ...متعرض ἰλιάμι μουτε'ρρίζουν πίχ. ...ἐφεσιβαλλομένη — اعلام مستانف ἰλιάμι μουστεενίφουν πίχ. «ἡ ἀ-...ιρεσιβαλλομένη اعلام مميز به ἰλιάμι ...υμεγ-γίζουν πίχ· «τὸ ἔγγραφον ...ς —εως اعلام ἰλιάμ. «— τὸ δια-...κτικὸν τῆς —εως فقرهٔ حكميه φη-...άϊ χούκμιγέ. «ἡ ἐκτέλεσις τῆς -εως اعلامك اجرا و تنفيذى ἰλιαμὶν ...ρὰ βὲ τενφιζί. «ἐκκαλῶ τὴν —ιν ...دعوى استيناف ἰστινάφι δαδὰ ἰτ. ἡ — μου εἶναι ἀμετάτρεπτος ...واز تيمدن νιγετιμδὲν βάζ γκετσ-...μ. «ἦλθε μὲ —ιν νὰ τὸ λάβῃ ...ك نيتيله آلمق ἀλμὰκ νιγετὶ ἰλὲ ...ελδί. «ἐξ —εως (φρσ.) مطلقا ...ύτλακα, هر حالده χὲρ χαλδέ.

'Αποφασιστικός, ή, όν, مقرر μουκαρρέρ, مصمم μουσεμμέμ, مجزوم μεδζζούμ, جازم δζαζίμ, قاطع κατί'. § —ῶς (ἐπρ.) جزما δζέζμεν, قطعيا κατί'εν.

'Αποφάσκω, خير ديمك χάϊρ διμέκ, انكار ا. ἰνκιὰρ ἰτ.

'Αποφατικός, ή, όν, نفى νεφί, نهى νεχί, منفى μουνφί. «—ὸν μόριον ادات نفى ἀδάτι νεφί, ادات نهى ἀδάτι νεχί. § —ῶς (ἐπρ.) نفى ايله νὲφ' ἰλέ, منفيا μουνφίγεν.

'Αποφέρω, كتيرمك γκετιρμέκ, نقل ا. νὰκλ ἰτ. § حاصل ا. χασὴλ ἰτ. ايرات ا. ἰρὰς ἰτ. «— κέρδη كار كتيرمك κιὰρ γκετιρμέκ.

'Αποφεύγω, قاچنمق κατσηνμάκ, چكنمك τσεκινμέκ, صاقنمق σακηνμάκ. § احتراز - اجتناب ا. ἰχτιρὰζ-ἰδζτινὰπ ἰτ. مجانبت ا. μουδζανεπὲτ ἰτ. هارب ا. χαρὶπ ὀλ. § قاچمق κατσμάκ, قورتلمق κουρτουλμάκ, فرار ا. φιρὰρ ἰτ. خلاص بولق χαλὰς πουλμάκ.

'Απόφθεγμα, τὸ حكمت χηκμέτ, كلام كبار κελιάμι κιπάρ, حديث χαδίς. § (πλ.) τὰ ἀποφθέγματα اقوال كبار ἀκβάλι κιπάρ, احاديث ἀχαδίς, حكم χηκέμ.

'Αποφλεγματίζω, توكورمك τουκιουρμέκ, بلغم چيقارمق παλγὰμ τσηκαρμάκ, تقشع ا. τεκασσοὺ ἰτ.

'Αποφλεγματικός, ή, όν, (I) بلغم سوكدريجى παλγὰμ σόκδηρηδζή, مقشع μουκσσή.

'Αποφλεγμάτωσις, ἡ بلغم چيقارمه

παλγὰμ τσηκαρμά, تقشر τεκασσού', تحامه νεχαμέ, تنخم τενεχχούμ.

'Αποφλοίωσις, ἡ قبوغى صويمه καπουγού σοϊμά, جفل δζέφλ.

'Αποφορά, ἡ قوقو κοκού, آغير قوقو ἀγὴρ κοκού, رايحۀ شديده ραϊχάϊ σεδιδέ, تعفن τεαφφούν. « ἡ — τοῦ στόματος آغيز قوقوسى ἀγὴζ κοκουσού, بخر πεχέρ. [ρούπα.

'Αποφόριον, τὸ اسكى روبا ἐσκὶ

'Αποφράς, ἡ اوغورسز ὀγουρσούζ, ناحس ναχής, منحوس μενχούς, مشئوم μεσούμ. « ἀποφράδες ἡμέραι ايام منحوسه ἐγιάμι μενχουσέ.

'Αποφράττω, قپامق καπαμάκ, سد ا. σèδδ ἰτ.

'Αποφυγή, ἡ قاچمه κατσημά, احتراز ἰχτιράζ, اجتناب ἰδζτινάπ, مجانبت μουδζανεπέτ. ‖ خلاص χαλάς, فرار φιράρ.

'Απόφυσις, ἡ (ὀστέου) (Ι) كميك چيقنديسى κεμιγὶν τσηκηνδησή, نتو νουτού.

'Αποφώλιος, ον, فائدهسز φαϊδεσίζ, بوش πός, نافله ναφιλέ, بطال πατάλ.

'Αποχαιρετισμός, ὁ وداعلشمه βεδαλασμά, وداع βεδά', توديع τεβδί'.

'Αποχαιρετ(άω)ῶ, وداعلشمق βεδαλασμάκ, وداع ـ توديع ا. βεδὰ'-τεβδὶ' ἰτ.

'Αποχή, ἡ اجتناب ἰδζτινάπ, امتناع ἰμτινά', تجنب τεδζεννούπ, مجانبت μουδζανεπέτ. ‖ پرهيز περχίζ, امساك ἰμσάκι. «— οἴνου خمردن امساك σούρπι χαμερδὲν ἰμσάκι.

'Απόχρεμψις, ἡ "Ιδε 'Απ- φλεγμάτωσις.

'Αποχρῶν, ῶσα, ών, يتر γετέρ, الوير ἐλβιρίρ, كافى κιαφί, وافى βαφί, قناعتبخش κανααt-πάχς. «— ὦσαι διασαφήσεις قناعتبخش ايضاحات ἰζαχάτι κανααt-πάχς.

'Αποχρώντως, (Ἐπρ.) يتورجك قدر ἐλβιρεδζὲκ καδάρ, كفايه درجه‌سنده δερεδζέϊ κεφαγεδέ.

'Απόχρωσις, ἡ رنك آتمسى ρε- ἀτμασή. ‖ تعليل τεζλίλ. ‖ (Πολ.) طرف ταράφ, طرفكيرى ταραφγκι-

'Αποχώρησις, ἡ καὶ —σμός, ὁ چكلمه τσεκιλμέ, حركت χα-ρεκέτ, عزيمت ἀζημέτ, مفارقت μο-φαρεκάτ. ‖ (Στρ.) رجعت ριδζα-

'Αποχωρίζω, آيرمق ἀϊρμά- تفريق ا. τεφρὶκ ἰτ. ‖ (πθ. ἡ μ-) —ζομαι آيرلق ἀϊρηλμάκ, ا. μουφαρεκὰτ ἰτ. مفارق او. μουφαρ- ὀλ. حركت ـ عزيمت ا. χαρεκὲτ-ἀζ-μὲτ ἰτ.

'Αποχωρ(έω)ῶ, چكلمك τσεκι-μέκ, كيرى چكلمك γκιρὶ τσεκιλμέ- حركت ـ عزيمت ا. χαρεκὲτ-ἀζημὲτ ἰ-

"Αποψις, ἡ منظره μανζαρέ.

'Απραγματοποίητος, ον, فعله چيقماميش φιλὲ τσήκμαμης, ايدلمهمش ἰδζρὰ ἰδίλμεμις.

'Απραγμοσύνη, ἡ چكنمه ἰσδὲν τσεκινμέ, استراحت ἰστιραχά-

'Απράγμων, ον, قيدسز καϊδσήζ, اهمالجى ἰχμαλδζή.

"Απρακτος, ον, اولمامش ὄλμαμής. § تجربه‌سى يوق τεδζριπεσὶ γιόκ. § بوش πός. § —άκτως (ἐπρ.) نتيجه‌سز νετιδζεσίζ, بيهوده πιχουδέ.

'Απρακτ(έω)ῶ, ايشسز قالمق ἰσσίζ καλμάκ, هيچ برشى ياپامق χῖτς πὶρ σέϊ γιάπμαμακ.

'Απραξία, ἡ ايشسزلك ἰσσιζλίκ. § ('Εμπ.) حال سكونت χάλι σουκιουνέτ, كساد κεσάδ.

'Απρέπεια, ἡ لايقسزلق λαϊκσηζλήκ, عدم مناسبت ἀδέμι μουνασεπέτ.

'Απρεπής, ές, ياقشماز γιακησμάζ, لايقسز λαϊκσήζ, نا بايسته νὰ παγεστέ, نا مناسب νὰ μουνασίπ, نا سزا νὰ σεζά. § —ῶς (ἐπρ.) لايقسزجه λαϊκσήζδζε, نا سزا νὰ σεζά.

'Απρίλιος, ὁ نيسان νισάν.

'Απροβίβαστος, ον, (Δδκ.) صنفيجه يا رتبه‌جه ترفيع ايدلمامش σινίφδζε γιὰ ρουτπέδζε τερφὶ ἰδίλμεμις.

'Απρόβλεπτος, ον, غير ملحوظ γαϊρι μελχούζ.

'Απροβλεψία, ἡ احتياطسزلق ἰχτιγιατ-σηζλήκ, عدم حزم و احتياط ἀδέμι χάζμ οὐ ἰχτιγιάτ.

'Απροβούλευτος, ον, ملاحظه‌سز μουλαχαζασήζ. § —εύτως (ἐπρ.) ملاحظه‌سزجه μουλαχαζασήζδζε.

'Απρόθεσμος, ον, مدتسز μουδδετ-σίζ, وعده‌سى غير معين βαδεσὶ γαϊρι μουαγ-γέν.

"Απροικος, ον, جهاز آلمامش δζιχάζ ἄλμαμής.

'Απροκάλυπτος, ον, قپالى اولمايان καπαλὴ ὄλμαγιαν, آچيق ἀτσήκ, آشكار ἀσικιάρ. § —ύπτως (ἐπρ.) آچيقدن آچيغه ἀτσηκδὰν ἀτσηγά, آشكارا ἀσικιάρεν, صراحةً σαράχατεν.

'Απρόκοπ(τ)ος, ον, ترق ايتمين τερακκὴ ἴτμεγεν. § قابل ترق اولمايان καπίλι τερακκὴ ὄλμαγιαν.

'Απρομελέτητος, ον, غير قصدى γαϊρι κασδή, غير متعمد γαϊρι μουτεαμμίδ. [γαϊρι μουτεδαρήκ.

'Απρομήθευτος, ον, غير متدارك

'Απρονοησία, ἡ غفلت γαφλέτ, عدم احتياط ἀδέμι ἰχτιγιάτ. « ἐξ ἀπρονοησίας غافلا γάφιλεν, غافلانه γαφιλανέ, غفلت ايله γαφλὲτ ἰλέ.

'Απρονόητος, ον, احتياطسز ἰχτιγιατ-σήζ غافل γαφίλ.

'Απρόοπτος, ον, آب آكسز ἄπ ἀνσήζ, فجاى φουδζαή, نا كهانى νὰ γκεχανί. «ἐξ ἀπροόπτου ἢ —όπτως (ἐπρ.) آكسزين ἄνσηζην, على الغفله ἀλ-ἐλ-γαφλέ, بغتةً πάγτετεν, على الغفلة ἀλ-ἐλ-γάφλετιν, نا كهان νὰ γκεχάν, نا كهانه νὰ γκεχανέ.

'Απρόσβλητος, ον, غير قابل تعرض γαϊρι καπίλι τεαρρούζ.

'Απροπαρασκεύαστος, ον, اولجه حاضرلنمامش ἐββέλδζε χαζηρλάνμαμής, حاضر ومهيا اولمايان χαζὴρ βὲ μουχεϊγιὰ ὄλμαγιαν.

'Απρόσδεκτος, ον, غير مقبول γάϊρι μακπούλ, غير مبرور γάϊρι μεπρούρ.

'Απροσδιόριστος, ον, غير معين γάϊρι μουαγ-γέν. § *—ίστως* (ἐπρ.) تعيين اولنقسزين τα'γὶν ὀλούνμακσιζιν.

'Απροσδόκητος,ον, غير ملحوظ γάϊρι μελχούζ, غير متوقع γάϊρι μουτεβακκή', غير منتظر γάϊρι μουνταζήρ, غير مترقب γάϊρι μουτερακκήπ. § *—ήτως* (ἐπρ.) مأمولدن خارج μεεμουλδὲν χαρίδζ, من غير مأمول μὶν γάϊρι μεεμούλ, آكسزين ἄνσηζην, غفلة γάφλετεν, على الغفلة ἀλ-ἐλ-γαφλέ.

'Απρόσεκτος,ον, دقتسز δηκκατ-σήζ, عدم الدقة ἀδὴμ οὐδ-δηκκάτ, غافل γαφίλ.

'Απροσεξία, ἡ دقتسزلق δηκκατ-σηζλὴκ, عدم دقت ἀδέμι δηκκάτ, غفلت γαφλέτ. «ἐξ *ἀπροσεξίας* سهوا σέχβεν, خطا χατάεν.

'Απροσηγορία, ἡ عدم التفات ἀδέμι ἰλτιφάτ.

'Απροσήγορος, ον, كريم اولميان κερὶμ ὄλμαγι̯αν, قبا καπά, سرت σέρτ.

'Απρόσιτος,ον, تقربى محال τεκερρουπὶ μουχάλλ.

'Απρόσκλητος, ον, غير مدعو γάϊρι μεδούββ.

'Απρόσκοπτος,ον, موانعه كرفتار اولميان μεβανὲ γκιριφτὰρ ὄλμαγι̯αν. § *—όπτως* (ἐπρ.) بلا موانع πίλα μεβανί', بلا قصور πίλα κουσούρ.

'Απροσμάχητος, ον, انهزامى محال ἰνχιζαμὶ μουχάλλ.

'Απροστάτευτος, ον, حاميسى اولميان χαμισὶ ὄλμαγι̯αν, حمايه‌سز χιμαγεσίζ, غير محمى γάϊρι μαχμί.

'Απρόσφορος, ον, غير مناسب γάϊρι μουνασίπ, نا سزا νὰ σεζά, نالايق νὰ λαΐκ.

'Απροσωπόληπτος, ον, بى طرف πὶ ταράφ, منصف μούνσηφ. § *—ήπτως* (ἐπρ.) منصفانه μούνσηφανέ.

'Απροσωποληψία, ἡ بى طرفلق πὶ ταραφλὴκ, انصاف ἰνσάφ.

'Απρόσωπος,ον, يوزسز γι̯ουζσήζ. § (Γρμ.) *ῥῆμα —ον* بالكز غائب صيغه‌سى اولان فعل γι̯άλγηνηζ γαΐπ σηγασὴ ὀλὰν φί'λ. § *—όπως* (ἐπρ.) غائب صيغه‌سنجه γαΐπ σιγασίνδζε.

'Απροφάσιστος,ον, غير متعذر γάϊρι μουτεαζζίρ. § *—ίστως* (ἐπρ.) باهانه‌سز παχανεσίζ, تعلل ايتمكسزين τεαλλοὺλ ἴτμεκσιζιν, بلا تعذر πίλα τεαζζούρ.

'Απροφύλακτος, ον, صاقنميان σακήνμαγι̯αν, كندونى كوزتمين κενδουνὴ γκι̯όζέτμεγεν, غير محافظ γάϊρι μουτεχαφφίζ.

"Απταιστος, ον, قصورسز κουσουρσούζ, خطاسز χατασήζ, قباحتسز καπαχατ-σήζ, لا يخطى λὰ-γι̯αχτή. § *—ως* (ἐπρ.) قصورسزجه κουσουρσούζδζε.

"Απτερος, ον, قنادسز καναδ-

σήζ, معدوم الجناح μα'δούμ - ούλ-δζενάχ.

"Απτιλος, ον, توييز τουΐσούζ.

'Απτόητος, ον, قورقماز κορκμάζ, ناپروا νὰ περβά, جسور δζεσούρ.

"Απτομαι, طوقنمق δοκουνμάκ, ايليشمك ἰλισμέκ, .ا تماس τεμὰς ἰτ. § طوتمق τουτμάκ, .ا مس μέσς ἰτ. § باشلامق πασλαμακ, مباشرت و مبادرت .ا μουπασερὲτ βὲ μουπαδερὲτ ἰτ. «μὴ μοῦ ἅπτου» بكا طوقنمه πανὰ δοκούνμα, لا مساس λὰ μισάς.

'Απτός, ή, όν, طوتلور τουτουλούρ, محسوس μεμσούς, ملموس μελμούς. [κ̥ὀυρούλμεμις.

"Απτυστος, ον, توكورلمش τού-

"Απτω, ياقمق γ̥ακμάκ, .ا ايقاد ἰκάδ ἰτ. .ا اشتعال ἰσὰλ ἰτ.

"Απτωτος, ον, دوشمز δὸυσμέζ. § (Γρμ.) غير منصرف γάϊρι μουνσαρίφ.

'Απύλωτος, ον, قپوسز καπουσούζ, آجيق ἀτσήκ.

'Απυρεξία, ἡ حاسزلق χουμμασηζλήκ, فترت φιτρέτ.

'Απύρετος, ον, حرارتسز χαραρετ-σήζ, صيتمهسز σητμασήζ, حماسز χουμμασήζ. § (Ι) فتري φιτρί.

'Απύρωτος, ον, ايصتلمامش ἠσήνμαμης, تسخين ايدلمامش τεσχὴν ἰδίλμεμις.

'Απώγων, ὁ صقالسز σακαλσήζ.

'Απωθ(έω)ῶ, كيرى - اوزاق آتمق γκιρὶ-ούζὰκ ἀτμάκ, دفع .ا δεπμέκ. § دفع .ا δέφ' ἰτ. § طرد .ا τὰρδ ἰτ. § تبعيد .ا τεπ̔γὶδ ἰτ. § عدم قبول-رد .ا ἀδέμι καπούλ - ρέδδ ἰτ.

'Απώλεια, ἡ ضرر ζαράρ, زيان ζιγ̥άν, خسار χασάρ. § تلف τελέφ, اضاعه ἰζαά, غيب γαΐπ. § خرابيت χαραπιγέτ, انقراض ἰνκιράζ, اضمحلال ἰζμιχλ̥άλ. «— χρόνου» اضاعهٔ وقت ἰζαάϊ βάκτ.

'Απώλητος, ον, صاتلامامش σατήλμαμης.

'Απώματος, ον, قپاقسز καπακσήζ, طاپاسز τάπασηζ.

'Απών, ὁ حاضر اولميان χαζὴρ ὅλμαγ̥αν, بولنميان πουλούνμαγ̥αν, غائب γαΐπ. «οἱ ἀπόντες καὶ οἱ παρόντες» غائبين و حاضرين γαϊπὶν βὲ χαζιρίν.

"Απωσις, ἡ دفع δέφ'.

'Απωστικός, ή, όν, دافع δαφί'.

'Απωστός, ή, όν, مدفوع μεδφού', مدحور μεδχούρ.

'Απώτατος, η, ον, καὶ **—τερος, α, ον,** اك اوزاق ἒν ούζάκ, اقصى ἀκσά, ابعد ἐπάδ. § **—τάτω** (ἐπρ.) اك اوزاق ἐν ούζάκ. § **—τέρω** (ἐπρ.) اوتهيه 'ὀτεγέ, اوتهده 'ὀτεδέ.

"Αρα, ('Επρ.) ايدى ἴμδι, پس πές.

"Αρα, καὶ **"Αραγε,** ('Επρ.) عجبا ἄδζεπα, اوله مى ὀλάμη, آيا ἄγ̥α.

'Αρά, ἡ "Ιδε Κατάρα.

'Αραβόσιτος, ὁ مصر بغداى μησὴρ πογδαΐ, قوقوروز κοκορόζ.

"Αραγμα, τὸ (Ντκ.) یاڭشمه γιαναςμά, دمیر آتمه δεμὶρ ἀτμά, تقرب τεκαρρούπ, لنکر انداز اقامت λενγκὲρ ἐνδάζι ἰκαμέτ.

'Αράδα, ἡ صره σηρά, صف σάφφ. § چیزکی τσιζγκί, خط χάττ. § قات κάτ. § نوبت νεβπέτ. § (βιβλίου) سطر σατήρ. « — ἀράδα صره صره σηρὰ σηρά, صره واردی σηρὰ βαρδή. «*καθεὶς μὲ τὴν — του* هرکس صره‌سیله χὲρ κὲς σηρασὶ ἰλέ. «*εἶναι ἡ —μου* صره بنمدر σηρὰ πενίμδιρ.

'Αραδιάζω, دیزمك διζμέκ, صره ایله دیزمك σηρὰ ἰλὲ διζμέκ, تصفیف ا. τασφὶφ ἰτ. § (μσ. αὐτπθ.) دیزلك διζιλμέκ, تصفف ا. τεσαφφοὺφ ἰτ.

'Αράδιασμα, τὸ دیزمه διζμέ, تصفیف τασφίφ, ترتیب τερτίπ, تنظیم τανζίμ.

'Αραδιαστός, ή, όν, صره ایله دیزلمش σηρὰ ἰλὲ διζιλμίς, متصفف μουτεσαφφίφ, مترتب μουτερεττίπ.

'Αραδωτός, ή, όν, دیزلمش διζιλμίς, مخطوط μαχτούτ, سطرلی σατηρλή.

'Αράζω, (Ντκ.) یاڭشمق γιανας-μάκ, تقرب ا. τεκαρρούπ ἰτ. لنکر انداز اقامت ا. λενγκὲρ ἐνδάζι ἰκαμέτ ἰτ.

'Αραθυμία, ἡ حدت χιδδέτ.

'Αράθυμος, ον, حدتلی χιδδετλή.

'Αραθυμ(έω)ῶ, حدتلنمك χιδ-δετλενμέκ.

'Αραιόδους, ὁ καὶ ἡ سیرك دیشلی σεϊρὲκ διςλί.

'Αραιόθριξ, ὁ καὶ ἡ سیرك صاچلی σεϊρὲκ σατσλή.

'Αραιόμετρον, τὸ (Φσ.) مقیاس مایعات μηκγιάσι μαϊάτ.

'Αραιός, ά, όν, سیرك σεϊρέκ. § اینجه ἰνδζέ, رقیق ρεκήκ, خفیف χαφίφ. « *ὁ ἀὴρ εἶναι ἀραιότερος τοῦ ὕδατος* هوا صودن دها سیرکدر χαβὰ σουδὰν δαχὰ σεϊρέκδιρ. § —ῶς (ἐπρ.) سیرك اولرق σεϊρὲκ ὀλαράκ.

'Αραιότης, ἡ سیركلك σεϊρεκλίκ. § (Φσ.) تخلخل τεχαλχούλ.

'Αραι(όω)ῶ, κν. **—ώνω,** سیركلشدیرمك σεϊρεκλεσδιρμέκ, تخلخل ا. τεχαλχοὺλ ἰτ. [πίλι τεχαλχούλ.

'Αραιώσιμος, ον, قابل تخلخل κα-

'Αραίωσις, ἡ سیركلك σεϊρεκλίκ. § (Φσ.) تخلخل τεχαλχούλ.

'Αραιωτικός, ή, όν, سیركلشدیرن σεϊρεκλεσδιρέν. § (Φσ.) مخلخل μου-χαλχίλ.

"Αρακος, ὁ (Βτ.) بزلیه πιζέλια.

'Αράχνη, ἡ (Ζλγ.) اورومجك 'ὀρούμδζέκ, عنکبوت ἀνκεπούτ, عنقریب ἀνκαρίπ. «*ἱστὸς ἀράχνης* اورومجك آغی 'ὀρούμδζὲκ ἀγή, تار عنکبوت τάρι ἀν-κεπούτ.

'Αραχνιά, ἡ اورومجك آغی 'ὀ-ρούμδζὲκ ἀγή, بیت العنکبوت πεΐτ ούλ-ἀνκεπούτ.

'Αραχνιάζω, اورومجك ایله طولو ا. 'ὀρούμδζὲκ ἰλὲ δολοὺ ἰτ.

'Αραχνιοειδής, ὁ (χιτὼν) (I) عنکبوتیه ἀνκεπουτιγέ.

'Αργά, ('Επρ.) یواش γιαβάς. § كچ γκέτς. [πὲζ δεστκιαχί.

'Αργαλειός, ὁ (Βμχ.) بزدستكاهى

'Αργαλέος, α, ον, فنا φενά, قبیح καπίχ. § مشكل μουσκίλ.

"Αργανον, τὸ (Ντκ) بوچارغات ποτσαργάτ.

'Αργεμώνη, ἡ (Βτ.) دیكنلی خشخاش δικενλὶ χασχάς, خشخاش مشوك χασχάσι μουσδίκ.

'Αργεντίνη, ἡ (Βτ.) بش پارمق اوتی πὲς παρμὰκ ὀτού.

'Αργία, ἡ ایشسزلك ἰσσιζλίκ, عدم فعالیت ἀδέμι φα'ἰλιγέτ, بوشلق ποσλούκ, عدم مشغولیت ἀδέμι μεσγουλιγέτ, تعطیل τα'τίλ, بی كاری πὶ κιαρί, آوارهلق ἀβαραλήκ, تنبللك τενπελλίκ, تكاسل τεκιασσούλ, حال عطلت χάλι οὐτλὲτ و بطالت βὲ πεταλέτ. § ('Εκκλ.) تعطیل τα'τίλ. «ἡμέρα —*ίας* تعطیل كونی τα'τὶλ γκιουνού. «— *μήτηρ κακίας* حال عطلت و بطالت كافهٔ مساوی و قبایحك منشایدر χάλι οὐτλὲτ βὲ πεταλὲτ κιαφέϊ μεσαβὴ βὲ καπαϊχὶν μενσαΐδιρ.

"Αργιλλος, ὁ (Χημ.) بالچیق παλτσήκ, طین τήν, فضار γαζάρ, كیل κίλ.

'Αργιλλώδης, ες, بالچیقلی παλτσηκλή, طینی τηνί, كیلی κιλί.

'Αργοκινησία, ἡ آغیر داورانمه ἀγὴρ δαβρανμά, حركت بطیه χαρεκέτι πετιγέ, آغیر حركت ἀγὴρ χαρεκέτ.

'Αργοκίνητος, ον, آغیر داورانان ἀγὴρ δαβρανάν, آغیر حركتلی ἀγὴρ χαρεκετλή, بطی الحركه πετὶ οὐλ-χαρεκέ.

'Αργοναύτης, ὁ (Ζλγ.) بیاض مدیا πεγιάζ μίδια, آرغونوت ἀργονότ.

'Αργοπορία, ἡ ابطا ἰπτά, عوق ἤδκ, تأخیر τεεχίρ, امهال ἰμχάλ, تراخی τεραχή.

'Αργοπορ(έω)ῶ, گیجكدیرمك γκεδζικὶ ἰρμέκ, كچ قالمق γκὲτς καλμάκ, امهال - تأخیر - عوق - ابطا ا. ἰμχὰλ - τεεχὶρ - ἤδκ - ἰπτὰ ἰτ. تراخی ا. τεραχὴ ἰτ.

'Αργός, ή, όν, ایشسز ἰσσίζ, كوجسز γκιούδζσούζ, بوش πός, آیلاق ἀϊλάκ, آواره ἀβαρά, بی كار πὶ κιάρ, بی شغل و كار πὶ σούγλ οὐ κιάρ, معطل μου'αττάλ. § ('Εκκλ.) معطل μου'αττάλ. «*περιφέρομαι* — بوش كزمك πὸς γκεζμέκ. § —ῶς (ἐπρ.) یواش γιαβάς, آهسته ἀχεστέ. [ράφ.

'Αργυραμοιβός, ὁ صراف σαρ-

'Αργυρεῖον, τὸ كومش معدنی γκιουμούς μα'δενή. [γκιουμδζού.

'Αργυρηλάτης, ὁ قیوجی κού-

'Αργυρήλατος, ον, كومشدن معمول γκιομούσδὲν μα'μούλ, مرصع بالفضه μουρεσσὰ πὶλ-φιδδά.

'Αργύριον, τὸ كومش آقچه γκιούμοὺς ἀκτσέ, سیم مسكوكات σὶμ μεσκιουκιάτ. § پاره παρά, آقچه ἀκτσέ.

'Αργυροειδής, ές, كومشه بكزر γκιομουσὰ πενζέρ, شبه فضه σεπίχι φιδδά.

'Αργυροκοπεῖον, τὸ قیوجی دكانی κουγιουμδζοῦ δουκιανή.

'Αργυροκόπος, ὁ قیوجی κου-γιουμδζού. [παρὰ τοπλαμά.

'Αργυρολογία, ἡ پاره طوپلامه

'Αργυρολογ(έω)ῶ, پاره طوپلامق παρὰ τοπλαμάκ, -پاره آلمق-قاپمق παρὰ ἀλμὰκ-καπμάκ.

'Άργυρος, ὁ كومش γκιουμούς, سیم σίμ, فضه φιδδά. «*νιτρικὸς* — سیم آزوتیت فضه ἀζοτιγέτι φιδδά.

'Αργυροῦς, ᾶ, οῦν, كومشدن γκιουμουσδέν, سیمین σιμίν, مفضض μου-φεδδήδ. «— ᾶ *σκεύη* كومش طاقلری γκιουμούς τακημλαρή, سیم اوانئه ἀ-βανέϊ σίμ. [γιουμδζού.

'Αργυροχόος, ὁ قیوجی κου-

'Αργυρόχρυσος,ον, كومش و آلتوندن معمول γκιουμούς βὲ ἀλτουν-δὰν μα'μούλ.

'Αργυροῦχος,ον, كومشلی γκι-ουμουσλού, سیمین σιμίν.

'Αργυρ(όω)ῶ, كومشلتمك γκιου-μουσλετμέκ, كومش ايله قپلامق γκιου-μοὺς ἰλὲ καπλαμάκ, تفضیض ا. τεφ-δὶδ ἰτ. § (πθ.) —οῦμαι كومشلنمك γκιουμουσλενμέκ, تفضض ا. τεφεδ-δοὺδ ἰτ.

'Αργυρώδης,ες, كومشلی γκιου-μουσλού, سیمین σιμίν.

'Αργυρώνητος, ον, پاره ايله صاتون آلنمش παρὰ ἰλὲ σατοὺν ἀλην-μής. § مرتكب μουρτεκκίπ, مرتشی μουρτεσσά.

'Αργυρωρυχεῖον, τὸ كومش معدنی γκιουμοὺς μα'δενή.

'Αργ(έω)ῶ, ايشسز او. ἰσσὶζ ὀλ. بوشده مشغول اولمامق μεσγοὺλ ὅλμαμακ, تعطیل - معطل او. قالمق ποσδὰ καλμάκ, τα'τὶλ-μουαττὰλ ὀλ. § (κν.) كچ قالمق γκὲτς καλμάκ, كچكمك γκεδζικμέκ.

"Αρδευσις, ἡ اسقا ἰσκά.

'Αρδεύω, ا. اسقا ἰσκὰ ἰτ.

"Αρδην, ('Επρ.) بسبتون πίσπι-τουν, كليا κιούλλιγεν, بالكليه πὶλ-κιούλλιγε.

'Αρειμάνιος,ον, جنك آور δζένκ ἀβέρ, يكيت γιγίτ.

'Αρειοπαγίτης, ὁ (Nμ.) محكمهٔ تمیز اعضاسی μεχκεμέϊ τεμγὶζ ἀζασή.

"Αρειος Πάγος, ὁ (Nμ.) محكمهٔ تمیز τεμγίζ.

'Αρέσκεια, ἡ حظ χάζζ πλ. حظوظ χουζούζ, رغبت ραγπέτ, میل μεΐλ. § موافقت μουβαφακάτ, مزاج μιζάδζ. § ممنونیت μεμνουνιγέτ, تلذذ τελεζζούζ, محظوظیت μαχζουζιγέτ. § كیف κεΐφ, ذوق ζέβκ. «*κατ' ἀρέσκειαν* كیفنه κεϊφινέ, دلخواهنه δὶλ-χάχδζε. «*ἕκαστος κατ' ἀρέσκειαν* هر كس كیفنه كوره χὲρ κὲς κεϊφινὲ γκιορέ, هر كس دلخواهی اوزره χὲρ κὲς δὶλ-χαχὴ οὔζρέ.

'Αρεσκεύομαι, مقبول ودلپسند او. μακποὺλ βὲ δὶλ-πεσὲνδ ὀλ.

'Αρέσκω, بكنلمك πεγενιλμέκ, مقبوله كچمك μακπουλὰ γκετσμέκ, قرین خوشه استحسان او. καρίνι ἰστιχσὰν ὀλ.

كيتمك χοσὰ γκιτμέκ, حظ اولمق χὰζζ ὀλουνμάκ. § (πθ.) ممنون و خشنود اول. μεμνοὺν βὲ χοσνοὺδ ὀλ. § — τὶ بكنمك πεγενμέκ, تحسين ا. ταχσὶν ἰτ. «μοὶ ἀρέσκει خوشمه كيديور χοσουμὰ γκιδίγιορ, حظ ايدرم χὰζζ ἰδέριμ.«ἡ οἰκία αὕτη μοὶ ἤρεσεν بوخانه يى بكندم ποὺ χανεῒ πεγενδίμ. «μοὶ ἀρέσκει ἡ γνώμη σας افكاريكزى تحسين ايديورم ἐφκιαρινιζὶ ταχσὶν ἰδίγιορουμ.

'Αρεστός, ή, όν, مقبول μακπούλ, مطبوع ματπού', مقبوله كچن μακπουλὰ γκετσέν, دلپسند δελπεσένδ, دلپذير διλπεζίρ, پسنديده πεσενδιδέ. § —ῶς (ἐπρ.) مقبول بر صورتله μακποὺλ πὲρ σουρέτλε, مطبوعاً ματπού'εν.

'Αρετή, ἡ فضيلت φαζιλὲτ πλ. فضائل φεζαΐλ. «φυσικαὶ —αὶ فضائل طبعيه φεζαΐλι ταπιγέ. «ἐπίκτητοι —αὶ فضائل مكتسبه φεζαΐλι μουκτεσιπέ.

"Αρης, ὁ الهى حرب χὰρπ ἰλλαχί, مريخ μερρίχ. § ('Αστρ.) مريخ سياره سى μερρὶχ σιγιαρεσί. «τὸ πεδίον τοῦ "Αρεως ميدان حرب μεϊδάνι χάρπ.

'Αρθρικός, ή, όν, (Γρμ.) حرف تعريفه متعلق χάρφι τα'ριφὲ μουτεαλλήκ.

'Αρθριτικός, ή, όν, (I) نقريس علتله مبتلا νεκρὶς ἠλλετινὲ μουπτελλά, نقريسى νεκρισί.

'Αρθρῖτις, ἡ (I) التهاب مفصل ἰλτιχάπι μεφσήλ, نقريس علتى νεκρὶς ἠλλετί.

"Αρθρον, τὸ (Γρμ.) حرف تعريف χάρφι τα'ρίφ. § ('Ανατ.) مفصل μεφσὴλ πλ. مفاصل μεφασήλ. § (Νμ.) ماده ,بند πένδ, ماده μαδέ. § —ἐφημερίδος مقاله μακαλέ, بند πένδ.

'Αρθρ(όω)ῶ, تلفظ - تلفوت ا. τελεφφοὺζ-τεφεββοὺτ ἰτ. § (I) التصاق ا. ἰλτισὰκ ἰτ.

"Αρθρωσις, ἡ (I) مفصل μεφσὴλ πλ. مفاصل μεφασήλ, كيكلرك اويناق يرى μεμικλερὶν οϊνὰκ γερί.

'Αρίγνωτος, ον, اشهر ἐσχέρ.

'Αρίδα, ἡ بورغو πουργού.

'Αρίδηλος, ον, اشكار ἐσκέρ. § —ήλως (ἐπρ.) اشكارا ἀσικιάρεν, جهارا δζεχάρεν, جهرا δζέχρεν.

'Αρίθμησις, ἡ صايمه σαϊμά, تعداد τεαδάδ, حساب χησάπ, ترقيم τερκήμ. § (Μθμ.) تعداد τεαδάδ.

'Αριθμητής, ὁ (Μθμ.) صورت σουρέτ.

'Αριθμητικός, ή, όν, حسابى χησαπί, رقمى ρακαμή. «—πίναξ جدول δζεδβέλ. «—ὸν ἐπίθετον صفت عددى σιφάτι ἀδεδί. «—ὸν ὄνομα اسم عدد ἴσμι ἀδέδ. «—οὶ χαρακτῆρες رقم ρακὰμ πλ. ارقام ἐρκάμ. § (οὐσ.) ἡ —κὴ (τέχνη) علم حساب ἴλμι χησάπ, فن رقم φέννι ρακάμ. § —ῶς (ἐπρ.) علم حسابجه ἴλμι χησάπδζε, حسابجه χησάπδζε.

'Αριθμητός, ή, όν, صايلور

σαϊλούρ, تعداد قابل καπίλι τεαδάδ. § معدود μα'δούδ.

'Αριθμόμετρον, τὸ (Μθμ.) چوتوق حساب تختەسی χησὰπ ταχτασή, τσουτούκ.

'Αριθμός, ὁ صایی σαΐ, عدد ἀ-δέδ. § مقدار μικδάρ. § (Μθμ.) رقم ρακὰμ πλ. ارقام ἐρκάμ. § نومرو νού-μερο. § (Γρμ.) کمیت κεμμιγέτ. § صنف σινίφ. « — *περιττὸς* عدد فرد ἀδέδι φέρδ. « — *ἄρτιος* عدد زوج ἀδέδι ζέβδζ « — *κλασματικὸς* کسر κέσρ. « — *μικτὸς* عدد مختلط ἀδέδι μουχτελίτ, عدد مرکب ἀδέδι μουρεκκέπ. « — *ἑνικὸς* (Γρμ.) مفرد μουφρέτ. « — *πληθυντικὸς* جمع δζέμ'. « — *δυϊκὸς* تثنیه τεσνιγέ.

'Αριθμ(έω)ῶ, صایمق σαϊμάκ, تعداد ا. τεαδὰδ ἰτ. حساب ا. χησὰπ ἰτ. احصا ا. ἰχσὰ ἰτ. § رقم قومق ρα-κὰμ κομάκ, وضع رقم ا. βάζι ρα-κὰμ ἰτ. § (μτχ.) *ἠριθμημένος* محسوب μαχσούπ, مرقم μουρακκάμ, نومرو تختنده اولان νούμερο ταχτινδὰ ὀλάν.

'Αριπρεπής, ές, اشرف ἐσρέφ, اجل ἐδζέλλ.

'Αρίς, ἡ بورغو πουργού.

'Αριστεία, ἡ بسالت πεσαλέτ, دلاوری διλαβερί, جلادت δζελαδέτ. § غزا γαζά, فتوحات φουτουχάτ.

'Αριστεῖον, τὸ نشان νισάν, مدالیه μεδάλια, نشان افتخار νισάνι ἰφτιχάρ. § مکافات μουκιαφάτ.

'Αριστερός, ά, όν, صول σόλ, یسار γεσάρ. « — *ἁ χεὶρ* صول الی σὸλ ἐλ. « *πρὸς ἀριστερὰν* صوله σο-λά, صولده σολδά, صول طرفه σὸλ ταραφά, جهت یسار δζιχέτι γεσάρ, یسارا γεσάρεν.

'Αριστερόχειρ, ὁ καὶ ἡ صولاق σολάκ.

'Αριστεύω, فائق - افضل او. φαΐκ-ἐφζὲλ ὀλ. ممتاز و سرفراز او. μουμ-τὰζ βὲ σερφιρὰζ ὀλ. [σεν.

'Αριστίνδην, ('Επρ.) راسا ρέ-

'Αριστοκράτης, ὁ اصیل ἀσήλ, نجیب νεδζίπ, اصیلزاده ἀσηλζαδέ. § (πλ.) *οἱ — οἱ* اصیلر ἀσηλλέρ, زادکان ζαδεκιάν, اشراف ἐσράφ.

'Αριστοκρατία, ἡ زمرهٔ اصلزادکان ζουμρέϊ ἀσηλζαδεκιάν. § (Πολ.) حکومت اصلزادکان χουκιουμέτι ἀσηλζαδεκιάν.

'Αριστοκρατικός, ή, όν, اصیل ἀσηλή. « — *ἡ κυβέρνησις* حکومت اصلزادکان χουκιουμέτι ἀσηλ-ζαδεκιάν. § — *ῶς* (ἐπρ.) اصالتله ἀσαλέτλε, اصیلانه ἀσηλανέ, زادکان طوریله ζαδεκιὰν ταβρὶ ἰλέ.

'Αριστολοχία, ἡ (Βτ.) زراوند ζερaβένδ.

"Αριστον, τὸ قهوه التی καχβὲ ἀλτή, قهوه التی یمکی καχβὲ ἀλτὴ γεμεγί.

"Αριστος, η, ον, الک ایسی ἒν ἐγισί, افضل ἐφζέλ, اولی ἐβλά, فائق φαΐκ. § (οὐσ.) *οἱ ἄριστοι* اشراف

ἐσράφ, معتبران مخیزان μουτεχαγηζάν, μουτεπεράν. § ἄριστα (ἐπρ.) پك اعلا πὲκ ἀλχά, پك كوزل πὲκ γκζούζέλ, پك ايى πὲκ ἐγί.

'Αριστοτέχνημα, τὸ اوسته ايشى οὐστὰ ἰσί, استاد كار κχάρι οὐστάδ.

'Αριστοτέχνης, ὁ هنرمند χουνερμένδ, اهل هنر ἔχλι χουνέρ, استاد ماهر οὐστάδι μαχίρ.

'Αριστούργημα, τὸ اثر كزيده ἐσέρι κζουζιδέ, الك كوزل اثر ἒν γκζούζὲλ ἐσέρ, استادكارى نمونه νουμουνέϊ οὐσταδκχαρή, انموذج صناعه ἐνμουζέδζι σενααά.

'Αρκετὰ καὶ **'Αρκούντως,** ('Επρ.) درجهٔ كفايه‌ده خيلیجه χαϊλήδζε, δερεδζέϊ κεφαγεδέ, الويرهجك قدر ἐλβιρεδζὲκ καδάρ. § جه δζὲ (ἐν τέλει ἐπιθ.) «— βαρέως آغيرجه ἀγήρδζε. « — σπουδαίως مهمجه μουχίμδζε. § ايجه ἔπεϊδζε, اولدقجه ὀλδούκδζε, ضررسزجه ζαραρσήζδζε. «— καλὸς ايجه ايى ἔπεϊδζε ἐγί, اولدقجه ايى ὀλδούκδζε ἐγί.

'Αρκετός, ή, όν, الويرر ἐλβιρίρ, كافى κχαφί. § مقتدر μουκτεδδίρ, قادر καδίρ, اهل ἔχλ. § خيلى χαϊλί, چوق τσόκ, كلى κζόυλλί, وافر βαφίρ.

'Αρκευθίς, ἡ اردج ἀρδήδζ.

"Αρκευθος, ἡ (Βτ.) اردج آغاجى ἀρδήδζ ἀγαδζή.

'Αρκτικός, ή, όν, اولى ἐββελί, ابتدائى ἰπτιδαγί. «—ὰ γράμματα حروف ابتدائيه χουρούφι ἰπτιδαγιέ. δαϊγέ. § (Γγρ.) شمالى σιμαλί. «— πόλος قطب شمالى κούτπι σιμαλί.

"Αρκτος, ἡ (Ζλγ.) آيو ἀγζού, دب δούππ, حرس χήρς. § ('Αστρ.) دب δούππ. «ἡ μεγάλη — دب اكبر δούππι ἐκπέρ. « ἡ μικρὰ — دب اصغر δούππι ἀσγάρ. § (Γγρ.) شمال σιμάλ. «πρὸς ἄρκτον شمالا σιμάλεν.

'Αρκτοῦρος, ὁ ('Αστρ) شمال رامح σιμάλι ραμίχ.

'Αρκτῶος, α, ον, (Γγρ.) شمالى σιμαλί.

'Αρκ(έω)ῶ, يتمك γετμέκ, كفايت ا. κεφαγὲτ ἰτ. § (πθ.) —οῦμαι اكتفا ا. ἰκτιφὰ ἰτ. قناعت ا. κανaὰτ ἰτ. كافى و وافى او. κχαφὶ βὲ βαφὶ ὀλ. § ἀρκεῖ (ἀπρσ.) يتر γετέρ, يتشور γετεσούρ, الويرر ἐλβιρίρ, كافيدر κχαφίδιρ. «ἀρκεῖ τόσον او قدر كافيدر ὂ καδὰρ κχαφίδιρ. «ἀρκοῦμαι εἰς τὰ παρόντα احوال حاضره‌يه راضى او. ἀχβάλι χαζηρεγὲ ραζὴ ὀλ. « μοὶ ἀρκοῦσι τόσα γρόσια بو قدر غروش بكا كفايت ايدر πού καδὰρ γουρούς πανὰ κεφαγὲτ ἰδέρ.

"Αρμα, τὸ آرابه ἀραπά, كردونه κερδουνέ. § (Πολ.) سلاح σιλάχ.

'Αρμαθιά, ἡ ديزين διζίν, ديزى διζή.

'Αρμάμαξα, ἡ قوچى κοτσού, طاليقه ταλίκα, قاروچه καρότσα.

'Αρμάριον, τὸ دولاب δολάπ.

'Αρματηλασία, ἡ آرابه‌جيلق ἀραπαδζηλήκ.

'Αρματηλάτης, ὁ قاروجهجى καρότσαδζη, آراباجى ἀραπαδζή.

'Αρματοπηγός, ὁ آرابه - قاروجه يابان ἀραπὰ-καρόδζα γιαπάν.

'Αρματωλός,ή,όν, مسلّح طاغلى μουσελλὰχ δαγλή.

'Αρμάτωμα, τὸ سلاحلنديرمه σιλαχλανδηρμά, دوناتمه δονατμά, تسليح τεσλίχ. ‖ (Ντκ.) تجهيز τεδζχίζ.

'Αρματώνω, سلاحلنديرمق σιλαχλανδηρμάκ. ‖ (Ντκ.) دوناتمق δονατμάκ, تجهيز ا. τεδζχὶζ ἰτ. ‖ ἀρματωμένος سلاحلى σιλαχλή, مسلّح μουσελλάχ.

'Αρματωσία, ἡ اسلحه ἐσλαχά.

"Αρμεγμα, τὸ صاغمه σαγμά.

'Αρμέγω, صاغمق σαγμάκ.

"Αρμενα,τὰ (Ντκ.) يلكنلر γελκενλέρ, لوازمات تجهيزيه λεβαζιμάτι τεδζχιζιγέ.

'Αρμενίζω, كمى ايله سياحت ا. γκεμὶ ἰλὲ σιγιαχὲτ ἰτ. يلكن آچوب كيتمك γελκὲν ἀτσοὺπ γκιτμέκ, طولو يلكن - پويا كيتمك δολοὺ γελκὲν-πούπα γκιτμέκ.

"Αρμη, ἡ "Ιδε "Αλμη.

'Αρμόδιος, α,ον, اويغون οὐϊγούν, موافق μουβαφίκ, مناسب μουνασίπ, متناسب μουτενασίπ, لايق λαΐκ, ياراشيق γιαρασήκ. ‖ قابل καπίλ, قادر καδίρ, مستعد μουσταηδδ, صالح σαλίχ. ‖ (Νμ.) عائد ἀΐδ, وظيفه دار βαζιφιδάρ, صلاحيتدار σελαχιγετδάρ. «περίστασις —α فرصت مناسب φουρσάτι μουνασίπ. « —ον δικαστήριον محكمهٔ عائده μεχκεμέὶ ἀΐδέ. « — ὑπάλληλος مأمور مخصوص μεεμούρι μαχσούς. ‖ —ίως (ἐπρ.) موافقاً μουβαφίκεν, لايقاً λαΐκανέ, مناسب بر صورتله μουνασὶπ πὶρ σουρέτλε. ‖ (Νμ.) اصولاً οὐσούλεν.

'Αρμοδιότης, ἡ اويغونلق οὐϊγουνλούκ, ياراشيقلق γιαρασηκλήκ, مناسبت μουνασεπέτ, قابليت καπιλιγέτ, اقتدار ἰκτιδάρ. ‖ (Νμ.) عائديت ἀϊδιγέτ, صلاحيت σελαχιγέτ, وظيفه βαζιφέ, دائرهٔ مأموريت δαϊρέὶ μεεμουριγέτ. «αἱ περὶ ἁρμοδιότητος ἀποφάσεις εἶναι ἐφέσιμοι وظيفه قرارلرى قابل استينافدر βαζιφὲ καραρλαρὴ καπίλι ἰστινάφδιρ. «σύγκρουσις —τητος وظيفه حقندهكى اختلاف βαζιφὲ χακηνδακὶ ἰχτιλάφ. «ἡ ὑπόθεσις αὕτη δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν —τητα τοῦ δεῖνος δικαστηρίου بو دعوى فلان محكمهنك وظيفهسندن خارجدر πού δαβὰ φιλὰν μεχκεμενὶν βαζιφεσινδὲν χαρίδζδιρ. «τοῦτο δὲν εἶναι τῆς —τητός σας بو وظيفهكزدن خارجدر πού βαζιφενιζδὲν χαρίδζδιρ.

'Αρμόζω, اويدرمق οὐϊδουρμάκ, ياقيشديرمق γιακησδηρμάκ, ياراشمق γιαρασμάκ. ‖ (ἀμτ.) موافق او. μουβαφὴκ ὀλ. توافق ا. τεβαφοὺκ ἰτ. لايق - مناسب او. λαΐκ-μουνασὶπ ὀλ. اويمق οὐϊμάκ, ياقيشمق γιακησμάκ.

'Αρμονία, ἡ اتفاق ἰττιφάκ,

موافقات μουβαφακάτ, اتحاد ἰττιχάδ. § انتظام ἰντιζάμ. § (Μουσ.) آهنك ἀχένκι, توافق اصوات τεβαφούκι ἐσβάτ.

'Αρμονικός, ή, όν, (Μουσ.) آهنكلى ἀχενκιλή, آهنكه اويغون ἀχενκὲ οὐϊγούν, لطيف λατίφ. § —ῶς (ἐπρ.) آهنكله, لطافت صدا ايله λεταφέτι σεδὰ ἰλέ.

'Αρμόνιον, τὸ (Μουσ.) آرمونيوم ἀρμόνιγιουμ.

'Αρμός, ὁ يرى ال ἐν γερί, مفصل μεφσήλ. «ὁ — τῆς θύρας رزه ρεζέ متنه μεντεσέ.

'Αρμοστής, ὁ (Δκτ.) متصرف μουτεσαρρίφ, والى βαλή.

'Αρνακίς, ίδος, ἡ قوزو دريسى κουζοὺ δερισί.

'Αρνησιδικία, ἡ (Νμ.) احقاق حقدن امتناع ἰχκάκι χακκδὰν ἰμτινά'.

'Αρνησίθεος, ον, منكر الله μουνκὶρ οὐλ-λάχ.

'Αρνησιθρησκεία, ἡ ارتداد ἰρτιδάδ, تبديل مذهب τεπδίλι μεζχέπ.

'Αρνησίθρησκος, ον, مرتد μουρτάδδ.

"Αρνησις, ἡ انكار ἰνκιάρ, نفى νέφγι.

'Αρνητής, ὁ ناكر νακίρ, منكر μουνκίρ, نافى ναφί.

'Αρνητικός, ή, όν, انكارى ἰνκιαρί, نافى ναφί. « μόριον —όν (Γρμ.) ادات نفى ἀδάτι νέφγι. § —ῶς (ἐπρ.) انكار ايله ἰνκιὰρ ἰλέ, منفيا μουνφίγεν.

'Αρνίον, τὸ (Ζλγ.) قوزو κουζού.

'Αρνόγλωσσον, τὸ (Βτ.) سيكيرلى ياپراق اوتى σινιρλὶ γιαπρὰκ ὀτού, لسان الحمل λισὰν οὐλ-χαμέλ.

'Αρν(έο)οῦμαι, انكار ا. ἰνκιὰρ ἰτ. ا. نفى و نهى νέφγι βὲ νεχὶ ἰτ. استنكار ا. ἰστινκιὰρ ἰτ. قبول اتمامك καποὺλ ἴτμεμεκ, راضى اولماق ραζὴ ὄλμαμακ. « —τὸ χρέος, τὴν ὑπογραφὴν دينى - امضايى انكار ا. δεϊνὶ-ἰμζαΐ ἰνκιὰρ ἰτ.

'Αρόσιμος, ον, قابل زراعت καπίλι ζιραάτ.

'Αροτήρ, ὁ چفتجى τσιφτδζή, فلاح φελλάχ, زارع ζαρή', رنجبر ρενδζπέρ.

'Αροτρίασις, ἡ چفت سورمه τσὶφτ σουρμέ, فلاحت φελαχάτ.

'Αροτρι(άω)ῶ, صپان-چفت سورمك σαπὰν-τσὶφτ σουρμέκ, زراعت-فلاحت ا. ζιραάτ-φελαχὰτ ἰτ. تفليح ارض ا. τεφλίχι ἀρζ ἰτ.

"Αροτρον, τὸ چفت τσίφτ, صپان σαπάν.

"Αρουρα, ἡ مزرعه μεζρεά'.

'Αρουραῖος, μῦς, ὁ (Ζλγ.) ير صيچانى γὲρ σητσανή.

'Αρπαγή, ἡ قاپمه καπμά, غصب γάσπ, نهب νέχπ. § خطف χάτφ, اختطاف ἰχτιτάφ, استلاب ἰστιλιάπ, اختلاس ἰχτιλάς. § (Πολ.) غنيمت γανιμέτ, غارت γαρέτ. « — νεάνιδος قيز قاچيرمه κὴζ κατσηρμά.

'Αρπάγη, ἡ ('Εργ.) چنكل

τσενγκέλ, قانجه κάνδζα, قلاب κουλλάπ.

'Αρπάζω, قاپمق καπμάκ, - خطف - غصب - نهب χάτφ - νέχπ - γάσπ ἰτ. ا. استلاب - اختطاف ا. ἰστιλɣἀπ-ἰχτιτὰφ ἰτ. § (Πολ.) غارت - غنيمت ا. γαρὲτγανιμὲτ ἰτ.

'Αρπακτικός, ή, όν, قاپيجى καπηδζή, غاصب γασήπ, جارح δζαρίχ, خاطف χατίφ. « ζῶα —ὰ حيوانات جارحه - خطيفه χαϊδανάτι δζαριχὲ-χατηφέ. § ἁρπακτικὰ (ἐπρ.) حرص ايله χὴρς ἰλέ, قاپش قاپش καπὴς καπής. [μαγσούπ.

'Αρπακτός, ή, όν, مغصوب

"Αρπαξ, ὁ καὶ ἡ غاصب γασήπ, ناهب ναχήπ, خاطف χατήφ, سالب σαλήπ. § جابر δζαπίρ, زوربا ζορπά.

"Αρπη, ἡ (Μουσ.) آربه ἅρπα, قوپوز κοπούζ.

'Αρραβών, ῶνος, ὁ (Νμ.) پى πέϊ, عربون ἀρεπούν. § (Θρσ.) نامزدلك ναμζεδλίκ, نشان رسمى νισὰν ρεσμί.

'Αρραβωνίζω, (Μτϐ.) نشانلنمق νισανλατμάκ. § (ἀμτ.) نشانلاق νισανλαμάκ.

'Αρραβώνιασμα, τὸ نشانلنمه σανλανμά, نامزدلك ναμζεδλίκ.

'Αρραβωνιαστικός, ή, όν, نشانلى νισανλή, نامزد ναμζέδ.

"Αρραντος, ον, καὶ **'Αρράντιστος, ον,** سرپلمامش σερπέλμεμις.

"Αρραπτος, ον, ديكلمامش δικίλμεμις.

'Αρρενότης, ἡ اركك‌لك ἐρκλίκ, ذكورت ζουκιουρέτ.

'Αρρενώδης, ες, مردانه μερδανέ.

'Αρρενωπός, ή, όν, رجولى ρεδζουλί, ذكرى ζεκερί, مردانه μερδανέ, دلاور διλ-αϐέρ.

"Αρρηκτος, ον, قيرلماز κηρημάζ, غير قابل انكسار γάϊρι καπίλ ἰνκισάρ, غير مكسور γάϊρι μεκσούρ, صاغلام σαγλάμ, ثابت σαπίτ.

"Αρρην, ενος, ὁ اركك ἐρκέκ, ذكر ζεκέρ, نر νέρ.

"Αρρητος, ον, سويلنلز σοϊλενιλμέζ, لسانه كلمز λισανὰ γκελμέζ, آلنماز قاله καλὲ ἀλημμάζ. « ἄρρητα ἀθέμιτα هذيانلر χεζιγιανλάρ, هات τουρρεχάτ, آبور جوبور ἀποὺρ δζοπούρ. [βέζ

'Αρρυθμία, ἡ عدم وزن ἀδέ

"Αρρυθμος, ον, غير موزون γάϊρ μεϐζούν.

'Αρρυτίδωτος, ον, بروشماش πουρούσμαμης.

'Αρρωστία, ἡ خسته‌لق χαστελήκ, مرض μαράζ.

"Αρρωστος, ον, خسته χαστ مريض μερίζ.

'Αρρωστ(έω)ῶ, خسته او. στὰ ὀλ. [χουν

'Αρσενικοθήλυκος, ον,

'Αρσενικός, όν, اركك ἐρκέκ. § (Γρμ.) مذكر μουζεκκ § (οὐσ.) τὸ —ὸν (Χημ.) ثانلوتى

σητσὰν ὀτού, زرنیخ ζιρνίχ, آرسنیق ἀρσενίκ.

Ἄρσις, ἡ قالدیرمه καλδηρμά, رفع ρέφ'. § (Νμ.) فك φέκκι α—σφραγίδων فك مهر φέκκι μουχούρ. «— κατασχέσεως فك حجز φέκκι χέδζζ.

Ἀρτάβη, ἡ آردب ἀρτέπ.

Ἀρτεμισία, ἡ (Βτ.) مشك اوتی μισκ ὀτού.

Ἀρτέμων, ὁ (Ντκ.) قونتره میجانه دیرکی κόντρα μηδζάνα διρεγί.

Ἀρτεσιανόν, (φρέαρ) τὸ بورغی (قویو) صویی πούργού σουγιού (κουγιού).

Ἀρτηρία, ἡ (Ι) شریان σιργιὰν πλ. شراین σεραγίν, شاه طمر σὰχ δαμάρ.

Ἀρτηριακός,ή,όν, (Ι) شریانی σιργιανί.

Ἀρτηριογραφία, ἡ توصیف شراین τεϐσίφι σεραγίν.

Ἀρτηριοτομία, ἡ (Ι) فصد شریان φέσδι σιργιάν.

Ἀρτηρῖτις, ἡ (Ι) التهاب شریان ἰλτιχάπι σιργιάν.

Ἄρτι, (Ἐπρ.) بر آزدن اول πὶρ ἀζδὰν ἐϐϐέλ, یکی γενί, انجق ἄνδζακ, مؤخرا μουάχχερεν. § شمدی σίμδι.

Ἀρτίγαμος,ον, یکی اولنمش γενὶ ἐϐλενμίς.

Ἀρτιγεννής, ὲς καὶ Ἀρτιγέννητος, ον, یکی طوغمش γενὶ δογμούς, نو زاد νὲϐ ζάδ.

Ἀρτιμαθής, ές, یکی اوکرنمش γενὶ ὀγρενμίς.

Ἀρτιμελής,ές, تام الاعضا τάμμ οὐλ-ἀζά.

Ἄρτιος, α, ον, (Μθμ.) چفت عدد τσίφτ ἀδέδ, عدد زوج ἀδέδι ζέϐδζ, عدد کامل ἀδέδι κιαμίλ.§ صاغ σάγ, سالم σαλίμ. § تام τάμμ, مکمل μουκεμμέλ. § —ίως (ἐπρ.) بر آزدن اول πὶρ ἀζδὰν ἐϐϐέλ, مقدمه μουκαδέμδζε, مؤخرا μουάχχερεν.

Ἀρτιπαγής, ές, جدیدا مؤسس δζεδίδεν μουεσσές.

Ἀρτίπλουτος, ον, فرومایه‌دن صوکره‌دن کلمش φουρουμαγεδὲν γκελμίς, صوکره‌دن کورمش σόνραδὰν γκιόρμούς.

Ἀρτισύστατος, ον, هنوز مؤسس χένουζ μουεσσές.

Ἀρτιφανής, ές, یکی چیقمه γενὶ τσηκμά, نو ایجاد νὲϐ ἰδζάδ.

Ἀρτοθήκη, ἡ اکمك دولابی ἐκμὲκ δολαπή.

Ἀρτόκαρπος, ὁ (Βτ.) اکمك آغاجی ἐκμὲκ ἀγαδζή.

Ἀρτόκρεας, τὸ کوفته κιοφτέ.

Ἀρτολάγανον, τὸ چورك τσουρέκ.

Ἀρτοποιεῖον, τὸ اکمکجی دکانی - فرونی ἐκμεκδζὶ δουκιανὴ-φουρουνού.

Ἀρτοποιΐα, ἡ اکمکجیلك ἐκμεκδζιλίκ, فرونجیلق φουρουνδζουλούκ.

Ἀρτοποιός, ὁ اکمکجی ἐκμεκδζή, فرونجی φουρουνδζού, خباز χαππάζ.

Ἀρτοπωλεῖον, τὸ اکمکجی دکانی ἐκμεκδζὴ δουκιανή.

Ἀρτοπώλης, ὁ اکمکجی ἐκμέκδζή.

Ἄρτος, ὁ اكمك ἐκμὲκ ἢ اتمك ἐτμέκ, نان νάν, خبز χοῦπζ. «ὁ ἐπιούσιος — روزی ρουζί. «ὁ ἅγιος — نان مقدس νάνι μουκαδδές.

Ἀρτοφάγος, ὁ نانخوار ναν-χάρ.

Ἀρτοφόριον, τὸ (Ἐκκλ.) نان مقدس قابی νάνι μουκαδδὲς καπή.

Ἄρτυμα, τὸ يمك ترپيهسی γεμὲκ τερπιγεσί.

Ἀρτύω, ترتيب ا. τερτὶπ ἰτ. § يمكی ترپيه ا. γεμεγὶ τερπιγὲ ἰτ.

Ἀρύταινα, ἡ قووا κουβά. § ابريق ἰπρίκ.§ حام طاسی χαμμὰμ τασή.

Ἀρύω καὶ —ομαι, صو چكمك σοὺ τσεκμέκ, استنباط ا. ἰστινπὰτ ἰτ. § (Φλγ.) استنباط - اقتباس ا. ἰστινπὰτ-ἰκτιπὰς ἰτ. « — πληροφορίας استخبار ا. ἰστιχπὰρ ἰτ.

Ἀρχάγγελος, ὁ باش ملك πὰς μελέκι, رئيس ملائكه ρεΐσι μελαϊκέ, ملك مقرب μελέκι μουκαρρίπ.

Ἀρχαΐζω, اصول قديميه اقتدا ا. οὐσούλι καδημεγὲ ἰκτιδὰ ἰτ.

Ἀρχαϊκός, ή, όν, قديمی καδημή. § —ῶς (Ἐπρ.) اصول - طرز قديم اوزره οὐσοὺλ-τάρζι καδὴμ οὐζρέ. [ἴλμι ἀσάρι ἀτηκά.

Ἀρχαιολογία, ἡ علم آثار عتيقه

Ἀρχαιολογικός, ή, όν, آثار عتيقهيه منسوب و متعلق اولان ἀσάρι ἀτηκαγιὰ μενσοὺπ βὲ μουτεαλλὴκ ὀλάν.

Ἀρχαιολόγος, ὁ آثار عتيقه متتبعی ἀσάρι ἀτηκὰ μουντεσιπί, عتيقهجی ἀτήκαδζη.

Ἀρχαῖος, α, ον, اسكی ἐσ[κί], قديم καδήμ, عتيق ἀτήκ, كهنه κ[ιο]χνέ.§ (πλ.) οἱ ἀρχαῖοι متقدمين μο[υ]τεκαδιμίν, قدما κουδεμά. «οἱ — καὶ οἱ νεώτεροι [متق]دمين و متأخرين μουτεκαδδιμὶν βὲ μουτεεχχηρίν. « —οι χρόνοι اسكی زمانلر ἐσκὶ ζεμα[ν]λάρ, ازمنهٔ قديمه ἐζμινέϊ καδημέ. « — μνημεῖα آثار قديمه ἀσάρι καδημ[έ], آثار عتيقه ἀσάρι ἀτηκά. «οἱ — λαοὶ امم قديمه οὐμέμι καδημέ, [...] زمان آدملری ἐσκὶ ζεμὰν ἀδαμλα[ρί]. § (συγκρ. καὶ ὑπρθ.) ἀρχαιότε[ρος] —τατος دها اسكی δαχὰ ἐσκί, [...] ἀκδέμ. § —αίως (ἐπρ.) زماننده [اسكی] ἐσκὶ ζεμανδά, قديما καδήμεν.

Ἀρχαιότης, ἡ اسكيلك ἐσκιλ[ίκ], قدميت καδημιγέτ, قدم κηδέμ, [عتيقيت] ἀτηκιγέτ. [πά...

²**Ἀρχαιρεσία,** ἡ انتخاب ἰντιχ[άπ].

Ἀρχαϊσμός, ὁ اصول عتيق οὐσούλι ἀτήκ, طرز عتيق τάρζι ἀτ[ήκ]. § (Γλσ.) تعبيرات قديمه ταπιράτι κ[α]δημέ, تعبيرات مهجوره ταπιράτι μα[χ]δζουρέ.

Ἀρχάριος, ὁ مبتدی μουπτε[δί] ἀδζεμί, عجمی چراغ τσιράγ.

Ἀρχέγονος, ον, سبب σεπ[έπ] § اول ولد βελέδι ἐββέλ.

Ἀρχεῖον, τὸ قيود κουγ[ού]δ, قيودات κουγιουδάτ.

Ἀρχειοφυλακεῖον, τὸ [...] دائرهسی ἐβρὰκ δαϊρεσί, دفترخانه τερχανέ.

Ἀρχειοφύλαξ, ὁ خزينهٔ اوراق χαζινέϊ ἐβρὰκ μουχαφηζή, ...محافظ دفترخانه‌سی τεφτερχανὲ ἐμινί, اوراق مديرى ἐβρὰκ μουδιρί.

'Αρχέκακος, ον, فنالغه سبب اولان ναληγὰ σεπὲπ ὀλάν.

'Αρχέτυπος, ον, نمونهٔ اول νουμουνέϊ ἐββέλ, قالب اول καλίπι ἐββέλ.

'Αρχή, ἡ باشلنغيچ πασλανγήδζ, ابتدا ἰπτιδά, بدايت πεδαέτ, اول ἐββέλ. § اصل ἄσλ πλ. اصول οὐσούλ, اساس ἐσάς. § سبب σεπέπ, باعث πάις. § (Πολ.) حكومت χὸυκιουμέτ, دولت δεβλέτ. § قاعده καϊδέ. § مذهب دوزخيت... ζχέπ. « ἐν ἀρχῇ ἢ κατ' ἀρχὰς ابتدا ἰπτιδά, اولباول ἐββὲλ πὲ ἐββέλ. « ἐξ ἀρχῆς ἢ ἀπ' ἀρχῆς بدايتندن πεδαετινδὲν περού, من الاول ... ἐλ-ἐββέλ. « ποιοῦμαι ἀρχὴν مباشرت - مبادرت μουπαδερὲτ-μουπασερὲτ ἰτ. « εἶναι ἄνθρωπος χωρὶς ἀρχὰς وجدانسز بر آدمدر βιδζδανσὶζ πὶρ ἀδάμδιρ. « αἱ ἀρχαὶ τῆς ...ικῆς قواعد ادبيه καβαΐδι ἐδεπιγέ. « αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ τοῦ δικαίου قواعد اساسيهٔ حقوق καβαΐδι ἐσασιγέϊ χουκουκιγέ. « αἱ ἐπιτόπιαι ἀρχαὶ حكومت ... χὸυκιουμέτι μαχαλιγέ. « αἱ πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ مامورين ملكيه و عسكريه μεεμουρίνι μουλκιγὲ βὲ ἀσκεριγέ. « αἱ ἐκκλησιαστικαὶ ἀρχαὶ رؤساى روحانى ρουεσάϊ ρουχανί. « — σοφίας φόβος Κυρίου (Γρφ.) رئيس الحكم معرفت الراب ρεΐς οὐλ-χὸυκμ μα'ριφὲτ οὐρ-ράππ. « ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ازسر ايا ἐζ σὲρ-α-πά.

'Αρχηγέτης, ὁ رئيس ρεΐς, سركرده σερκερδέ.

'Αρχηγία, ἡ رياست ριγιασέτ, اميريت ἐμιριγέτ.

'Αρχηγός, ὁ رئيس ρεΐς, باش πάς, سر σέρ, امير ἐμίρ. § سركرده σερκερδέ, زعيم ζαΐμ, سيد σεΐδ. § امير ἐμίρ, حاكم χακήμ, حكمدار χὸυκιουμδάρ, پادشاه παδισάχ. § (Θρσ.) رئيس روحانى ρεΐσι ρουχανί. « — τῶν ληστῶν اشقيا سركردهٔ σερκερδέϊ ἐσκιγιά. « — συντεχνίας اوسته باشى οὐστὰ πασή. « — τῶν πιστῶν امير المؤمنين ἐμὶρ οὐλ-μουεμίν.

'Αρχῆθεν, ('Επρ.) فى الاصل φὶλ ἄσλ, من الاول μὶν ἐλ-ἐββέλ, من القديم μὶν ἐλ-καδήμ.

'Αρχήτερος, α, ον, دها اولكى δαχὰ ἐββελκί.

'Αρχίατρος, ὁ سرطبيب σὲρ ταπίπ. « ὁ — τῆς Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου حضرت شهريارى سر طبيب σὲρ ταπίπι χαζρέτι σεχριγιαρέ.

'Αρχιγραμματεία, ἡ باش كاتبلك πὰς κιατιπλίκ, سر كتابتى σὲρ κιταπετί, مكتوبجيلك μεκτουπδζιλίκ, مكتوبى مامورتى μεκτουποὺ μεεμουριγετί.

'Αρχιγραμματεύς, ὁ باش كاتب πὰς κιατίπ, سر كاتب σὲρ κιατίπ, مكتوبجى μεκτουπδζί. « — τῆς Νο-

μαρχίας ولایت مکتوبجیسی βιλαγὲτ μεκτουπδζισί, ولایت مکتوبی μεκτουπίὶ βιλαγέτ.

'Αρχιδεσμοφύλαξ, ὁ جبشخانه مدیری χαπισ-χανὲ μουδιρί, توفیقخانه مدیری τεβφηκ-χανὲ μουδιρί.

'Αρχιδιακονία, ἡ باش دیاقوزلق πὰς διάκοζλουκ.

'Αρχιδιάκονος, ὁ باش دیاقوز πὰς διάκοζ. [χακήμ.

'Αρχιδικαστής, ὁ باش حاکم πὰς

'Αρχιδούκισσα, ἡ باش دوقه‌لك πὰς δούκανην ζεβδζεσί, باش زوجه‌سی πὰς δουσές, آرشیدوشس ἀρσιδουσές. [δούκα.

'Αρχιδούξ, ὁ باش دوقه πὰς

'Αρχιεπισκοπή, ἡ باش پسقوپوسلق πὰς πίσκοποσλουκ, باش پسقوپوسخانه‌سی πὰς πίσκοπος-χανεσί. § (ἡ ἐπαρχία) باش پسقوپوسك اداره‌ٔ روحانیه‌سی πὰς πίσκοποσουν ἰδαρεῖ ρουχανιγεσί.

'Αρχιεπίσκοπος, ὁ باش پسقوپوس πὰς πίσκοπος.

'Αρχιερατεία, ἡ باش پاپاسلق πὰς παπασλήκ, دسپوطلق δεσποτλούκ.

'Αρχιερατεύω, دسپوط او. δεσπὸτ ὀλ.

'Αρχιερατικός, ή, όν, دسپوطه منسوب و متعلق δεσποτὰ μενσοὺπ βὲ μουτεαλλήκ.

'Αρχιερεύς, ὁ دسپوط δεσπότ, مترپولید μητροπολίδ.

'Αρχιερωσύνη, ἡ دسپوطلق δεσποτλούκ.

'Αρχίζω, باشلامق πασλαμάκ. آ - مباشرت - مبادرت - شروع - آغاز ا. πεδὰ-μουπασερὲτ-μουπαδερὲτ-σουρού-ἀγὰζ ἰτ. كیریشمك γκιρισμέκ. «*κάμνω ν' ἀρχίσῃ* باشلاتمق πασλατμάκ. «*ὁ χειμὼν ἤρχισε* قیش كیردی κὴς γκιρδί. [πὰς μουσαχήπ.

'Αρχιευνοῦχος, ὁ باش مصاحب

'Αρχιθαλαμηπόλος, ὁ باش مابینجی πὰς μαπεϊνδζή, سر قرنا σὲρ κουρνά.

'Αρχιθησαυροφύλαξ, ὁ باش خزینه‌دار πὰς χαζινεδάρ.

'Αρχιθυρωρός, ὁ قاپوجی باشی καπουδζοὺ πασή, سر بوابین σὲρ πεβαπίν.

'Αρχικαγκελάριος, ὁ باش مهردار πὰς μουχουρδάρ, باش قچلار πὰς καντσιλέρ.

'Αρχικλητήρ, ὁ باش چاوش πὰς τσαούς, سر مباشر σὲρ μουπασίρ.

'Αρχικός, ή, όν, ایلك ἴλκ, اول ἐββέλ, اصلی ἀσλή, قدیمی καδιμί, ابتدائی ἰπτιδαΐ. «*ἡ —ἡ αἰτία* ایلك سبب ἴλκ σεπέπ. «*—ὰ γράμματα* حروف ابتدائیه χουρούφι ἰπτιδαϊγέ. «*ἡ —ἡ λέξις* مشتق منه اولان كلمه μουστάκκουν μίνχου ὀλὰν κελιμέ. § —ῶς (ἐπρ.) ابتدا اولهرق ἴπτιδα ὀλαράκ, اصلا ἄσηλεν.

'Αρχιληστής, ὁ رئیس اشقیا ρεΐσι ἐσκηγιά, اشقیا سركرده‌سی ἐσκηγιὰ σερκερδεσί, سر قطاع طریق σὲρ κουττάϊ ταρήκ.

'Αρχιμάγειρος, ὁ آشجى باشى ...τδζὴ πασή, سر طباخ σὲρ ταππάχ.

'Αρχιμανδρίτης, ὁ ارخيماندريت ...ρχιμανδρίτ. [σή.

'Αρχιμηνία, ἡ آى باشى ἄϊ πα-

'Αρχιοινοχόος, ὁ سر ساقئ ... σὲρ σακήϊ χόυκχόυμδάρ, سفره‌جى ... σοφραδζὴ πασή.

'Αρχιπειρατής, ὁ سركرده قورصان σερκερδέϊ κουρσάν.

'Αρχιπέλαγος, τὸ (Γγρ) جزائر ... δζεζαΐρι μουδζτεμά'. § (τὸ ...ῆς Μεσογείου) آق دكيز اطه‌لرى ἄκ ...ενὶζ ἀδαλαρή, جزائر بحر سفيد δζε-...ζΐρι πάχρι σεφίδ.

'Αρχιποιμήν, ὁ باش چوبان πὰς ...σοπάν.

'Αρχιστρατηγεῖον, τὸ باب سر ... πὰπ σὲρ ἀσκέρ, سر عسكر قپوسى ...ὲρ ἀσκὲρ καπουσού.

'Αρχιστρατηγία, ἡ سرعسكرلك ...ὲρ ἀσκερλίκ.

'Αρχιστράτηγος, ὁ سرعسكر ...ὲρ ἀσκέρ, سردار اكرم σερδάρι ἐκρέμ, باش جنرال πὰς δζενεράλ.

'Αρχισωματοφύλαξ, ὁ عساكر خاصه مشير ἀσακίρι χασσὰ μουσιρή.

'Αρχιτεκτονικός, ή, όν, معمارى μη'μαρή. § ἡ —κὴ (τέχνη) معمارلق μη'μαρλήκ, فن معمارى φέννι ...η'μαρή.

'Αρχιτέκτων, ὁ معمار μη'μάρ.

'Αρχιτελώνης, ὁ كرك مديرى- ناظرى γκιόυμρόυκ μουδιρὶ- ναζηρή, رسومات ناظرى ρουσουμάτι ναζηρή. «ἡ θέσις τοῦ —νου رسومات نظارتى ρουσουμάτι ναζαρετί, كرك مديريتى γκιουμρούκ μουδιριγετί.

'Αρχιτρίκλινος, ὁ سفره‌جى باشى σοφραδζὴ πασή.

'Αρχιϋπασπιστής, ὁ سر ياور σὲρ γιαβέρ.

'Αρχιχρονιά, ἡ يل باشى γὴλ πασή, راس السنه ρέες-ούσ-σενέ, سال جديد σάλι δζεδίδ.

'Αρχολίπαρος, ὁ مأموريت‌پرست μεεμουριγετ-περέστ.

'Αρχοντικός, ή, όν, كبارى κιπαρί. «τὸ —ὸν (σπῆτι) قوناق κονάκ.

"Αρχω, اجراى حكومت ا. ἰδζράϊ χόυκιόυμὲτ ἰτ. حكم ا. χὸυκμ ἰτ. اداره - قومانده ا. ἰδαρὲ-κομάνδα ἰτ. § (πθ.) —ομαι باشلامق πασλαμάκ, بدأ - مباشرت - مبادرت - شروع - آغاز ا. πεδὰ-μουπασερὲτ-μουπαδερὲτ-σὸυ - ρὸυ'-ἀγὰζ ἰτ. § بر ينك تحت حكمنده او. πιρινὶν τάχτι χόυκμινδὲ ὀλ. اداره اولنمق ἰδαρὲ ὀλουνμάκ.

"Αρχων, ὁ حاكم χακήμ, ضابط ζαπίτ. § باش πάς, رئيس ρεΐς. § بك πέϊ, امير ἐμίρ. «— τῆς φυλῆς رئيس القوم ρεῒς οὐλ-κάβμ. «οἱ ἄρχοντες τοῦ τόπου شرفاى مملكت σὸυρεφάϊ μεμ-λεκέτ, اعيان شهر ἀγιάνι σέχρ, خاندان بلده χανεδάνι πελδέ.

'Αρωγή, ἡ ياردم γιαρδήμ, امداد ἰμδάδ, معاونت μουαβενέτ, اعانه ἰανέ,

حايه χημαγέ. «ἡ θεία — توفيق رباني τεβφίκι ρεππανή.

'Αρωγός, όν, معين μουΐν, دستگير δεστ-γκίρ. § حامى χαμί.

"Αρωμα, τὸ بهار πεχάρ, عطريات ήτριγιάτ, طيب τήπ, عطر ἥτρ.

'Αρωματίζω, بخورلامق πουχουρλαμάκ, تعطير ا. τα'τὶρ ἰτ. تعطيب ا. τα'τὶπ ἰτ. معطر ايلمك μουαττὰρ εϊλεμέκ. § ἀρωματισμένος متبخر μουτεπαχχήρ, متعطر μουτεαττήρ, معطر μουαττάρ.

'Αρωματικός, ή, όν, بخورلى πουχουρλού, عطرى ήτρή, معطر μουαττάρ.

'Αρωματοπωλεῖον, τὸ عطار دكاني ἀττὰρ δουκιανή. [τάρ.

'Αρωματοπώλης, ὁ عطار ἀτ-

'Αρωνία, ἡ (Βτ.) موشموله آغاجى μούσμουλα ἀγαδζή.

"Ας, (Μορ.) سون σοὺν ἢ سين σὶν (ἐν τέλει ρημ.) «— ἔλθῃ كلسون γκελσοὺν ἢ كلسين γκελσίν. « — εἶναι اولسون ὀλσούν. «— ὑποθέσωμεν فرض ايدهلم كه φὰρζ ἰδελὶμ κι.

'Ασαβάνωτος, ον, كفنلنمهمش κεφενλένμεμις, غير متكفن γαΐρι μουτεκεφφίν.

'Ασαγήνευτος, ον, طوزاغه دوشورمهمش δουζαγὰ δόυσόυρμεμις, غير قابل جلب γαΐρι καπίλι δζέλπ.

'Ασάλευτος, ον, غير متحرك γαΐρι μουτεχαρρίκ, ثابت σαπίτ.

'Ασαρκία, ἡ لاغرلق λαγηρλήκ.

"Ασαρκος, ον, اتسز ἐτ-σίζ, لاغر λαγήρ.

"Ασαρον, τὸ (Βτ.) چوبان دودوغى τσοπὰν δουδουγού, كدى اوتى κεδὶ ὀτού.

'Ασάρωτος, ον, سپورلمهمش σόυπούρόύλμεμις, غير مكنوس γαΐρι μεκνούς.

'Ασάφεια, ἡ عدم صراحت ἀδέμι σαραχάτ, عدم وضوح ἀδέμι βουζούχ, ابهام ἰπχάμ, تعقيد τα'κήδ. «— περὶ τὰς λέξεις تعقيد لفظى τα'κήδι λιφζί. «— περὶ τὴν ἔννοιαν تعقيد معنوى τα'κήδι μα'νεβή.

'Ασαφής, ές, ناواضح να βαζήχ, مغلق μουγλάκ, غير صاف γαΐρι σαφή, مبهم μουπχέμ. § —ῶς (ἐπρ.) مغلقانه μουγλακανέ, مبهمانه μουπχεμανέ. «τὸ —ὲς τῆς φράσεως تعقيد عباره τα'κήδι ἰπαρέ.

'Ασβεστοκάμινον, τὸ كيرج اوجاغى κιρὲδζ ὀδζαγή, كيرج فورونى κιρὲδζ φουρουνού.

'Ασβεστόλιθος, ὁ ('Ορκτ.) كيرج طاشى κιρὲδζ τασή.

'Ασβεστόνερον, τὸ كيرج صويى κιρὲδζ σουγιού.

'Ασβεστόπετρα, ἡ كيرج طاشى κιρὲδζ τασή.

'Ασβεστοποίησις, ἡ تكليس τεκλίς, تكلس τεκελλούς.

'Ασβεστοποι(έω)ῶ, كيرجلتمك κιρεδζλετμέκ, تكليس ا. τεκλὶς ἰτ. § (παθ.) —οῦμαι كيرجلنمك κιρεδζ-

λενμέκ, .ا تكلس τεκελλοὺς ἰτ. اكتلاس.ا ἰκτιλὰς ἰτ.

'Ασβεστοπωλεῖον, τὸ كرججى دكانى κιρεδζδζῆ δουκιανή.

'Ασβεστοπώλης, ὁ كيرججى κιρεδζδζή, جصاص δζασσάς.

"Ασβεστος, ον, سونمز σόνμέζ, اطفاسى مشكل ἰτφασὶ μουσκίλ, غير منطفى γάϊρι μουνταφί. § (οὐσ.) ἡ — (Χημ.) كيرج κιρέδζ, جير δζίρ, جص δζάσς, كلس κίλς. « — ὑδραυλικὴ چيمنتو τσιμέντο.

'Ασβέστωμα, τὸ كيرج صيوامه κιρὲδζ σηβαμά.

'Ασβεστώνω, كيرج صيوامق κιρὲδζ σηβαμάκ, صيوامق σηβαμάκ.

'Ασβόλη, ἡ قورروم κουρούμ, ايس ἴς.

"Ασβυστος, ον, سونمز σόνμέζ, غير منطفى γάϊρι μουνταφί.

'Ασέβεια, ἡ كافرلك κιαφιρλίκ, قلت ايمان κηλλέτι ἰμάν, عدم تقوى ἀδέμι τακβά, عدم رعايت دين ἀδέμι ριαγέτι-δίν. § عدم احترام ἀδέμι ἰχτιράμ.

'Ασεβής, ές, ايمانسز ἰμανσήζ, كافر κιαφίρ, زنديق ζινδήκ, غير متقى γάϊρι μουττεκή, كفر آمير κιοὺφρ-ἀμίζ, منافق μουναφήκ. « αἰσθήματα — ἢ حسيات كفرآمير χησιγιάτι κιοὺφρ-ἀμίζ. « πράξεις — εῖς افعال كفر استعمال ἰφάλι κιοὺφρ-ἰστιμάλ. « λόγοι — εῖς كلمات كفر آلود κελιμάτι κιοὺφρ-ἀλούδ. § — ῶς (ἐπρ.) كافرانه κια-φιρανέ.

'Ασεβ(έω)ῶ, كافر او.ا κιαφὶρ ὀλ.

"Ασειστος, ον, غير متزلزل γάϊρι μουτεζελζήλ, ثابت σαπίτ.

'Ασελγαίνω, اجراى فحشيات .ا ἰδζράϊ φουχσιγιὰτ ἰτ.

'Ασέλγεια, ἡ فحاشت φεχασέτ, فحشيات φουχσιγιάτ.

'Ασελγής, ές, فاحش φαχίς, شهوانى σεχβανί. § — ῶς (ἐπρ.) فاحشانه φαχισανέ.

'Ασελγ(έω)ῶ, اجراى فحشيات .ا ἰδζράϊ φουχσιγιὰτ ἰτ.

'Ασέληνος, ον, بى ماهتاب πὶ μαχιτάπ.

"Ασεμνος, ον, ادبسز ἐδεπσίζ, بى ادب πὶ ἐδέπ, عارسز ἀρσήζ, كستاخ κιόυστάχ, فاحش φαχίς. « λόγοι — οι كلمات بى ادبانه κελιμάτι πὶ ἐδεπανέ. « πράξεις — οι افعال بى ادبانه ἰφάλι πὶ ἐδεπανέ. « βάδισμα — ον رفتار كستاخانه ριφτάρι κιόυσταχανέ. § — ως (ἐπρ.) بى ادبانه πὶ ἐδεπανέ, فحش آمير φοὺχς-ἀμίζ.

'Ασήκωτος, ον, قالديرلاز καλ-δηρηλμάζ.

'Ασημάδευτος, ον, نشانسز νι-σανσήζ, تمغاسز ταμγασήζ.

'Ασήμαντος, ον, بياغى παγια-γή, مالسز μεαλσήζ. § از ἄζ, جزوى δζουζί.

'Ασημείωτος, ον, اشارت اولنامش ἰσαρὲτ ὀλούνμαμης. § قيد اولنامش καϊδ ὀλούνμαμης.

'Ασῆμι, τὸ "Ιδε "Αργυρος.

Ἀσημοκαπνίζω, كومش يالديزى γκ̱ιούμιοὺς γ̱ιαλδηζὴ ἰλὲ ايله يالديزلق γ̱ιαλδηζλαμάκ.

Ἀσημόνερον, τὸ كذاب صوئى κεζζὰπ σουγ̱ιού.

Ἀσημόπετρα, ἡ مهنك طاشى μεχένκ̱ι ταση.

Ἄσημος, ον, غير رسمى γάϊρι ρεσμί, غير معتبر γάϊρι μουτεπέρ. § (ἐπὶ λόγων) بى معنى پى μεάλ, بلا معنا πίλα μαανά, بيهوده πιχουδέ. § —ως (ἐπρ.) غير رسمى اولەرق γάϊρι ρεσμὶ ὀλαράκ.

Ἀσημότης, ἡ عدم رسميت ἀδέμι ρεσμιγέτ. § عدم اعتبار ἀδέμι ἰτιπάρ.

Ἀσημώνω, كومش قاپلامق γκ̱ιούμιοὺς καπλαμάκ.

Ἀσημωτής, ὁ كومش قاپلايجى γκ̱ιούμιοὺς καπλαϊδζή.

Ἄσηπτος, ον, چورومز τσούρούμέζ, چوروممش τσούρούμεμίς, غير متعفن γάϊρι μουτεαφφίν.

Ἀσθένεια, ἡ خستەلق χαστάλήκ, كيفسزلك κεϊφσιζλίκ, مرض μαράζ, داء δάϊ. § ضعف ζάϊφ, ضعيفلك ζαϊφλίκ. «θανατηφόρος — مرض مهلك μαράζι μουχλίκ. «— ἐπικίνδυνος مرض خطرناك μαράζι χαταρνάκ̱ι. «προσποίησις —είας تمارض τεμαρούζ.

Ἀσθενής, ές, خستە χαστά, مريض μερίζ, عليل ἀλήλ, بيمار πιμάρ, كيفسز κεϊφσίζ, نا مزاج νὰ μιζάδζ. § ضعيف ζαΐφ. «κατάκειμαι — صاحب فراش او. σαχηπ-φιρὰς ὀλ. «βαρέως — آغير خستە ἀγὴρ χαστά. «κατὰ φαντασίαν — خيالاً معلول χαγ̱ιάλεν μαʼλ̱ιούλ. «προσποιοῦμαι τὸν —ῆ تمارض ا. τεμαρούζ ἰτ. § —ῶς (ἐπρ.) ضعيفانە ζαϊφανέ.

Ἀσθενικός, ή, όν, معلول μαʼλ̱ιούλ, ضعيف ζαΐφ, خستە مزاج χαστὰ μιζάδζ.

Ἀσθεν(έω)ῶ, خستەلامق χασταλαμάκ. خستە او. χαστὰ ὀλ.

Ἆσθμα, τὸ (Ι) صولوغان علتى σολουγὰν ἤλλετί, ضيق النفس ζήκ-ούν-νεφές, داء البهر δάϊ-ούλ-πουχούρ.

Ἀσθμαίνω, تيز تيز نفس آلمق τὶζ τὶζ νεφὲς ἀλμάκ, صولوغى كسلك σολουγού κεσιλμέκ, صولومق σολουμάκ.

Ἀσθματικός, ή, όν, صولوغان σολουγάν, بهرى πουχουρί, مبهور μεπχούρ.

Ἀσιτία, ἡ يمەمزلك γέμεμεζλικ, پرهيزكارى περχιζκ̱ιαρί.

Ἄσιτος, ον, يمەمش γέμεμίς, آج ἄτς. § يمز γεμέζ, پرهيزكار περχιζκ̱ιάρ. [παϊκός.

Ἀσκάλαφος, ὁ (Ζλγ.) بايقوس

Ἀσκάλιστος, ον, قازيلماش καζήλμαμής.

Ἀσκανδάλιστος, ον, كناهە كيرمز γκ̱ιουναχὰ γκιρμέζ. «διὰ τὸ —ον (φρσ.) دفع بلا ايچون δέφι πελὰ ἰτσούν.

Ἄσκαπτος,ον, καὶ **Ἄσκα-**

φος, ον, قازيلمامش καζήλμαμής, غير محفور γάϊρι μαχφούρ.

'Ασκαρδαμυκτί, ('Επρ.) كوز دكرك γκ̤ιό'ζ δικερέκ.

'Ασκαρίς, ἡ (Ζλγ.) بغرصاق قوردى παγηρσὰκ κουρδού, ديدان امعا διδάνι ἐμά.

'Ασκαύλης, ὁ غايده‌جى γάϊδαδζη.

'Ασκέπαστος, ον, اورتلمه‌مش ὀρτούλμεμίς, آچيق ἀτσήκ.

'Ασκεπής, ές, باشى آچيق πασὴ ἀτσήκ, سر كشاده σὲρ-κ̤ιουσαδέ.

"Ασκεπτος, ον, دوشنمز δουσούνμέζ, ملاحظه‌سز μουλαχαζασήζ, نا انديشه‌ناك νὰ ἐνδισενάκ̤. § —ως (ἐπρ.) دوشنمكسزين δουσούνμεκσιζίν, بلا تفكر πίλα τεφεκκ̤ούρ.

'Ασκεψία, ἡ عدم ملاحظه ἀδέμι μουλαχαζά, عدم تأمل ἀδέμι τεεμμούλ.

"Ασκησις, ἡ ادمان ἰδμάν, تعليم τα'λίμ, آليشمه ἀλησμά, تجارب τεδζαρούπ.

'Ασκητεία, ἡ زهد ζούχδ, زاهدلك [ζαχιδλίκ.

'Ασκητεύω, زاهد او ζαχὶδ ὀλ.

'Ασκητήριον, τὸ زاويهٔ زاهد ζαβιγέϊ ζαχίδ.

'Ασκητής, ὁ زاهد ζαχίδ, منزوى [μουνζεβί.

'Ασκητικός, ή, όν, زاهدى ζαχιδί. § —ῶς (ἐπρ.) زاهدكارانه ζαχιδκ̤ιαρανέ.

'Ασκίαυλος, ὁ غايده γάϊδα.

"Ασκιος, ον, كولكه‌سز γκ̤ιολγκεσίζ. § (πλ.) *οἱ ἄσκιοι* (Γγρ.) منطقهٔ حاره اهاليسى μιντακάϊ χαρρὲ ἐχαλισί, لا ظليون λὰ ζιλλιγ̤ιούν.

'Ασκίτης, ὁ (Ι) زقى استسقا ἰστισκάϊ ζηκκή, خبن χαπέν.

'Ασκολόπακας, ὁ (Ζλ.) دمير دلن δεμὶρ δελέν.

'Ασκόνιστος, ον, طوزلنمامش τοζλάνμαμής.

'Ασκοπήρα, ἡ طغارجق δαγαρδζήκ.

"Ασκοπος, ον, قصدى اولميان κασδὴ ὄλμαγ̤ιαν, غير قاصد γάϊρι κασίδ. § بوش πός, نافله ναφιλέ, بيهوده πιχουδέ, بى فائده πὶ φαϊδέ, لزومسز λουζουμσούζ. § —όπως (ἐπρ.) بلا قصد πίλα κάσδ. § بلا فائده πίλα φαϊδέ, نافله ναφιλέ.

'Ασκοπυτίνη, ἡ مطهره μητχαρέ, قربه κηρπά.

'Ασκός, ὁ طولوم τουλούμ. «— ὕδατος قربه κηρπά, مزاد μεζάδ.

'Ασκ(έω)ῶ, آليشديرمق ἀλησδηρμάκ, تعليم ا. τα'λὶμ ἰτ. ادمان ا. ἰδμὰν ἰτ. § اجرا ا. ἰδζρὰ ἰτ. § (πθ.) —οῦμαι چاليشمق τσαλησμάκ, آليشمق ἀλησμάκ, مشغول او. μεσγοὺλ ὀλ. « — *τὸ σῶμα* بدنى ادمان ا. ἰδμάνι πεδὲν ἰτ.

'Ασκωλιασμός, ὁ سكمه اويونى [σεκμὲ ὀγ̤ιουνού.

"Ασμα, τὸ تركى τούρκί, شرقى σαρκί, نغمه ναγμέ, بسته πεστέ, غزل γαζέλ. § ('Εκκλ.) اغنيه οὐγνιγέ. «τὸ *Ἆσμα ἀσμάτων* (Γρφ.) اغنية الاغانى οὐγνίγετ-οὐλ-ἀγανή.

'Ασματικός, ή, όν, ترنمى τερεννουμί.

'Ασμάτιον, τὸ نغمه‌جك ναγμεδζίκ.

'Ασμενίζω, ἐ. حسن قبول χοῦσν καπούλ ἰτ. ‖ (ἀμτ.) مسرور-ممنون او. μεσρούρ-μεμνούν ὀλ.

Ἄσμενος, ον, مبسوط μεπσούδ, فرحناك φερεχνάκι, خشنود χοσνούδ, محظوظ μαχζούζ, ممنون μεμνούν, راضى ραζή. ‖ —ένως (ἐπρ.) مسرورًا μεσρούρεν, ممنونًا μεμνούνεν, صفاى خاطر ايله σαφάϊ χατὴρ ἰλέ. ‖ باش اوستنه πὰς 'ούστουνὲ.

Ἄσμικτος, ον, غير مخلوط γάϊρι μαχλούτ. ‖ امتزاجسز ἰμτιζαδζσήζ.

Ἄσοφος, ον, نا عالم νὰ ἀλίμ, جاهل δζαχήλ.

'Ασπάζομαι, ἐ. در آغوش δὲρ ἀγοὺς ἰτ. ‖ سلاملامق σελαμλαμάκ, سلام ويرمك σελὰμ βιρμὲκ. ‖ اوپمك 'οπμέκ, پوش ἐ. πούς ἰτ. تقبيل ἐ. τακπὶλ ἰτ. «— τὴν χεῖρα تقبيل يد-دست ἐ. τακπίλι γὲδ-δὲστ ἰτ.

'Ασπαίρω, ἐ. اختلاج ἰχτιλὰδζ ἰτ. مختلج او. μουχτελλὶδζ ὀλ.

'Ασπάλαξ, ὁ (Ζλγ.) كوستبك κιουστεπέκ, يربوع γιαρποῦ'.

'Ασπάραγος, ὁ (Βτ.) قوش قونماز κοὺς κονμὰζ ὀτού, هليون χαλιγιούν.

Ἄσπαρτος, ον, اكلمامش ἐκίλμεμις, غير مزروع γάϊρι μεζρού'.

'Ασπάσιος, ον, مقبول μακπούλ, مرغوب μεργούπ. ‖ ممنون μεμνούν. ‖ —ίως (ἐπρ.) ممنونًا μεμνούνεν.

'Ασπασμός, ὁ سلام σελάμ. ‖ در آغوش δὲρ ἀγούς. ‖ اوپمه 'οπμέ, پوش πούς, تقبيل τακπίλ. «*προσφέρετε τοὺς ἀσπασμούς μου εἰς τὸν κύριόν σας* افنديه سلام عاجزانه‌مزى تبليغ بيوركز ἐφένδιγε σελάμι ἀδζηζανεμιζὶ τεπλὶγ πουγιούρουνουζ, طرف عاجزانه‌مدن افنديه سلام سويليكز ταράφι ἀδζηζανεμδὲν ἐφένδιγε σελὰμ σοϊλέϊνιζ.

'Ασπαστός, ή, όν, شايان قبول σαγιάνι καπούλ, مقبول μακπούλ, مرغوب μεργούπ. «*ἡ γνώμη σας ἐγένετο* —ἡ رايكز-افكاركز حسن قبول اولنشدر ρεϊνὶζ-ἐφκιαρινὶζ χούσνι καπούλ ὀλουνμούσδουρ.

'Ασπιδοειδής, ές, قلقانى καλκανή, شبه قلقان σεπίχι καλκάν.

'Ασπιδοφόρος, ὁ قلقانشور καλκανσούρ, سپردار σιπερδάρ.

Ἄσπιλος, ον καὶ **'Ασπίλωτος, ον**, لكه‌سز λεκεσίζ, پاكدامن πακιδαμέν, معصوم μα'σούμ, عفيف ἀφίφ.

'Ασπίς, ἡ قلقان καλκάν, سپر σιπέρ, ترس τούρς. ‖ (Ζλγ.) صاغير يلان σαγὴρ γιλάν.

'Ασπλαγχνία, ἡ مرحمتسزلك μερχαμὲτ-σιζλίκ, عدم شفقت ἀδέμι σεφακάτ.

Ἄσπλαγχνος, ον, مرحمتسز μερχαμετ-σίζ, نا شفيق νὰ σεφίκ. ‖ —ως (ἐπρ.) مرحمتسزجه μερχαμετ-σίζδζε.

Ἄσπληνον, τὸ (Βτ.) طلاق اوتی ταλὰκ ὀτού, حشيشة الذهب χασισὲτ-ούζ-ζεχέπ.

Ἄσπονδος, ον, آمان ویرمز ἀμὰν βιρμέζ, سختدل σαχτ-δίλ, الد ἐλέδδ, شديد الحقد σεδὶδ-οὺλ-χάκδ, شديد σεδίδ. « — ον μῖσος غضب شديد γάζπι σεδίδ. « — ἐχθρὸς خصم الد χάσμι ἐλέδδ.

Ἄσπορος, ον, تخمسز τοχουμσούζ, غير مثمر γάϊρι μουσεμμέρ.

Ἀσπράδι, τὸ (τοῦ αὐγοῦ) يومورطه‌نك بياضى γιουμουρτανὴν πεγιαζή. § (τοῦ ὀφθαλμοῦ) كوزك بياضى γκιὸζοὺν πεγιαζή.

Ἀσπρειδερός, ή, όν, آقیسی ἀκμησή, آقچه ἀκτσέ.

Ἀσπρίζω, آغارتمق ἀγαρτμάκ, بیاضلتمق πεγιαζλατμάκ, تبییض ا. τεπγίζ ἰτ. § (αὐτπθ.) آغارمق ἀγαρμάκ. « — τὸν τοῖχον باداناه ا. παδανὰ ἰτ. « ἄσπρισαν τὰ μαλλιά του صاچی آغاردی σατσὴ ἀγαρδή.

Ἀσπρίλα, ἡ آقلق ἀκλήκ, بیاضلق πεγιαζλήκ.

Ἄσπρισμα, τὸ آغارتمه ἀγαρτμά, بیاضلتمه πεγιαζλατμά. § بادانالامه παδαναλαμά.

Ἀσπρόρρουχα, τὰ چماشیر τσαμασίρ. [σακαλλή.

Ἀσπρογένης, ὁ اق صقالی ἀκ

Ἄσπρος, η, ον, آق ἄκ, بیاض πεγιάζ, سفید σεφίδ. § (πλ.) τὰ ἄσπρα (νόμισμα) آقچه ἀκτσέ.

Ἀσταγής, ὲς καὶ **Ἄστακτος, ον,** داملاماز δαμλαμάζ.

Ἀστάθεια, ἡ ثباتسزلق σεπατσηζλήκ, عدم ثبات ἀδέμι σεπάτ.

Ἀσταθής, ές, ثباتسز σεπατσήζ, نا ثباتکار νὰ σεπατκιάρ.

Ἀστακός, ὁ (Ζλγ.) آستاقوز ἀστακόζ.

Ἀστασία, ἡ عدم ثبات ἀδέμι σεπάτ, انقلاب ἰνκιλάπ. « — χρόνου انقلاب زمان ἰνκιλάπι ζεμάν. « — χαρακτῆρος تلون مزاج τελεββούνι μιζάδζ. « — εἰς τὸν λόγον عدم وفا ἀδέμι βεφά.

Ἄστατος, ον, ثباتسز σεπατσήζ, بی ثبات πὶ σεπάτ, نا ثباتکار νὰ σεπατκιάρ, بی قرار πὶ καράρ, متلون μουτελεββίν. « — εἰς τὸν λόγον عدیم الوفا ἀδὴμ οὺλ βεφά, بد عهد πὲδ ἄχδ.

Ἀστέγαστος, ον, غیر مسقف γάϊρι μουσακκάφ.

Ἄστεγος, ον, طامسز ταμσήζ. § خانه بردوش χανὲ περδούς.

Ἀστειεύομαι, καὶ **Ἀστεΐζομαι,** شقا سویلمك σακὰ σοϊλεμέκ, هزل ا. χέζλ ἰτ. لطیفه ا. λατιφὲ ἰτ. ملاطفه ا. μουλατεφὲ ἰτ. [τεφέ.

Ἀστειολογία, ἡ ملاطفه μουλα-

Ἀστειολόγος, ὁ لطیفه‌جی λατιφεδζί, مزاح μεζζάχ, ملاطف μουτατίφ, هزلکو χεζλ-γκιού.

Ἀστεῖος, α, ον, لطیفه‌جی λατιφεδζί, شقاجی σακαδζή, مزاح μεζ-

ζάχ. § (οὐσ.) τὸ —ον تخف τοχάφ, خوش χός. § —είως (ἐπρ.) لطيفه طريقيله λατιφὲ ταρηκὶ ἰλέ.

'Ἀστειότης, ἡ لطيفه λατιφέ, هزل χέζλ, شقا σακά, مزاحت μουζαχέτ, ملاطفه μουλατεφέ.

'Ἀστεϊσμός, ὁ هزليات χεζλιγιάτ, ملاطفه μουλατεφέ, مزاح μουζάχ, شقا σακά.

'Ἀστένακτος, ον, آه چكمين ἀχ τσέκμεγεν. [σαπὶτ ὅλμαγιαν.

'Ἀστερέωτος, ον, ثابت اولميان

'Ἀστερία, ἡ ('Ορκτ.) حجر الشمس χαδζὲρ-οὐσ-σέμς.

'Ἀστερίας, ὁ (Ζλγ.) دكيز يلدزى δενὶζ γιλδιζί.

'Ἀστερίσκος, ὁ كوچك يلدز κιοῦτσοὺκ γιλδίζ. § (Γρμ.) يلدز علامتى γιλδὶζ ἀλιαμετί.

'Ἀστερισμός, ὁ جمله كوكبيه δζουμλέϊ κεβκεπιγέ, برج πούρδζ, πλ. بروج πουρούδζ. « οἱ δώδεκα —οὶ بروج فلكيه πουρούδζι φελεκιγέ.

'Ἀστεροειδής, ές, شبه كوكب σεπίχι κεβκέπ.

'Ἀστερόεις, εσσα, εν, كوكب ايله مزين κεβκὲπ ἰλὲ μουζεγ-γέν. «— οὐρανὸς قبهٔ سما κουππέϊ σιμά, كائنات κιαϊνάτ.

'Ἀστερόμετρον, τὸ ('Ἀστρ.) مقياس كواكب μικγιάσι κεβακίπ.

'Ἀστεροσκοπεῖον, τὸ ('Ἀστρ.) رصدخانه ρεσὰδ-χανέ, رصد كاه ρεσαδ-κιάχ.

'Ἀστεροστάτης, ὁ ('Ἀστρ.) مقياس ضياى كواكب μικγιάσι ζιγιάϊ κεβακίπ.

'Ἀστεροφεγγής, ές, پرتو كواكب ايله منور περτέβι κεβακὶπ ἰλὲ μουνεβέρ.

'Ἀστερωτός, ή, όν, يلدزلى γιλδιζλί, ذوالكوكب ζοὺλ-κεβκέπ.

'Ἀστεφάνωτος, η, ον, (χν.) غير متأهل اولنمش γάϊρι μουτεεχίλ, ἐβλένμεμις, غير منكوح γάϊρι μενκιούχ.

'Ἀστήρ, ὁ ('Ἀστρ.) يلدز γιλδίζ, اختر ἀχτέρ, ستاره σιταρέ, كوكب κεβκὲπ πλ. كواكب κεβακίπ, نجم νέδζμ. «οἱ ἀπλανεῖς ἀστέρες كواكب ثابته κεβακίπι σαπιτέ. « οἱ πλανῆται ἀστέρες كواكب سياره κεβακίπι σιγιαρέ, سيارات σιγιαράτ. «οἱ περιοδικοὶ ἀστέρες كواكب موقوته κεβακίπι μεβκουτέ. § (Βτ.) چار چيچكى τσὰρ τσιτσεγί.

'Ἀστήρικτος, ον, غير مسنود γάϊρι μεσνούδ, غير متقى γάϊρι μουτεπεννί, غير متكى γάϊρι μουτεκκί.

'Ἀστιγμάτιστος, ον, لكه‌دار اولميان λεκεδὰρ ὅλμαγιαν.

'Ἀστικός, ή, όν, شهرى σεχρί, بلدى πελεδί, مدنى μεδεννί. «— κώδηξ قانون مدنى κανόνι μεδεννί. «— ὀθωμανικὸς κώδηξ مجله احكام عدليه μεδζελέϊ ἀχκιάμι ἀδλιγέ, مجله μεδζελέ. «—ὂν δίκαιον حقوق عدليه مدنيه χουκούκι ἀδλιγὲ-μεδεννιγέ. «στεροῦμαι τῶν ἀστικῶν δικαιω-

μάτων حقوق مدنیەدن محروم او. χου-κούκι μεδεννιγεδὲν μαχρούμ ὀλ.

Ἄστικτος, ον, بنکلی اولمیان πινεκλὶ ὄλμαγιαν. [χέλ.

Ἀστοιχείωτος,ον, اجهل ἐδζ-

Ἀστόλιστος, ον, زینتلنمەمش ζινετλένμεμις, غیرمزین γάϊρι μου-ζεγ-γέν. [σεφακάτ.

Ἀστοργία, ἡ عدم شفقت ἀδέμι

Ἄστοργος, ον, شفقتسز σεφα-κατ-σήζ, شفیق نا νὰ σεφίκ.

Ἀστός, ὁ καὶ θλ. **Ἀστή, ἡ** شهری σεχρί, بلدی πελεδί, مدنی μεδεννί.

Ἀστοχασία, ἡ دوشونمزلك δου-σούνμεμεζλικ, عدم ملاحظه ἀδέμι μου-λαχαζά.

Ἀστόχαστος, ον, دوشنمز δου-σούνμέζ, ملاحظەسز μουλαχαζασήζ.

Ἀστόχημα, τὸ سهو σέχβ, خطا χατά.

Ἀστοχία, ἡ مهارتسزلك μεχαρετ-σιζλίκ, بجرەمەمزلك πεδζερέμεμεζλικ, عدم موافقت ἀδέμι μουβαφακάτ.

Ἄστοχος, ον, مهارتسز μεχα-ρετ-σίζ. § —ως (ἐπρ.) خطا χα-τάεν, مهارتسزلكله μεχαρετ-σιζλίκλε.

Ἀστοχ(έω)ῶ, بجرەمەمك πεδζε-ρέμεμεκ, موافق اولمامق μουβαφὶκ ὀ-λάμαμακ, خطا ا. χατὰ ἰτ.

Ἀστράβη, ἡ سمر σεμέρ. § پالان παλάν.

Ἀστράγαλος,ὁ (Ἀνατ) طوپوق كمیكی τοποὺκ κεμιγί, عظم الكعب ἀζμ

οὐλ-κιάπ. § (Βτ.) كثره آغاجی κεσρὲ ἀγαδζή, سنجان σενδζάν. § (παίγν.) آشق كمیكی ἀσὴκ κεμιγί, آشق ἀσὴκ, كعب κιάπ. § (Ἀρχτ). ستونك اوست پیلازكی σουτουνοὺν οὔστ πιλαζιγί.

Ἀστράγγιστος, ον, صیقلامش σηκήλμαμής, تعصیر اولنامش τα'σὴρ ὀλούνμαμής. § سوزلمەمش σοὐζούλ-μεμις.

Ἀστραπή, ἡ شمشك σιμσέκ, برق πάρκ.

Ἀστραπηβόλος, ον, شمشك انداز σιμσὲκ-ενδάζ.

Ἀστραπηβολ(έω)ῶ, شمشك انداز ا. σιμσὲκ-ενδάζ ἰτ.

Ἀστραπηδόν, (Ἐπρ.) شمشك كبی σιμσὲκ κιπί.

Ἀστράπτω, شمشك چاقمق σιμσὲκ τσακμάκ. § منور او. μουτενέββὶρ ὀλ. شعلەافروز او. σου'λὲ ἐφρούζ ὀλ. لامع او. λαμὶ' ὀλ.

Ἄστρεπτος, ον, دونمسی مشكل δόνμεσὶ μουσκίλ, چیوریلمسی مشكل τσι-βιριλμεσὶ μουσκίλ, سرت σέρτ.

Ἀστρικός, ή, όν, كوكبی κεβ-κεπί. § (οὐσ.) τὸ —ὸν بخت πάχτ, طالع ταλί', اختر ἀχτέρ. [ρί.

Ἀστροειδής,ές, اختری ἀχτε-

Ἀστρολάβιον, τὸ (Ἀστρ.) اسطرلاب ἰστριλάπ.

Ἀστρολατρεία,ἡ عبادت كواكب ἰπαδέτι κεβακίπ, ستارەپرستی σιταρε-περεστί. [σιταρε-περέστ.

Ἀστρολάτρης, ὁ ستارەپرست

'Αστρολογία, ἡ علم نجوم ἴλμι νούδζούμ, علم رمل ἴλμι ρέμλ.

'Αστρολογικός, ή, όν, نجومى νούδζουμί, رملى ρεμλί.

'Αστρολόγος, ὁ منجم μουνεδζ-δζίμ, رمال ρεμμάλ.

'Αστρομαντεία, كهانت بالكوكب κεχανέτι πὶλ-κεβκέπ.

'Αστρομάντης, ὁ كاهن بالكوكب κιαχίνι πὶλ-κεβκέπ.

'Αστρόμετρον, τὸ مقياس نجوم μηκγιάσι νούδζούμ.

"Αστρον, τὸ "Ιδε 'Αστήρ.

'Αστρονομία, ἡ علم هيئت ἴλμι χιγέτ, علم نجوم حقيقى ἴλμι νούδζούμι χακηκή.

'Αστρονομικός, ή, όν, هيئتى χιγετί نجومى νούδζουμί. «—ὰ ἐργαλεῖα آلات رصديه ἀλιάτι ρεσαδιγέ. «— πίναξ زيج ζήδζ. «—ὴ παρατήρησις ارصاد ἰρσάδ, رصد ρεσάδ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) علم نجوم و هيئت واسطه‌سيله ἴλμι νούδζούμ βὲ χιγὲτ βασιτασὶ ἰλέ.

'Αστρονόμος, ὁ منجم μουνεδζ-δζίμ. ‖ رصاد ρεσσάδ.

'Αστροπελέκι, τὸ "Ιδε Κε-[ραυνός.

"Αστρωτος, ον, دوشنمه‌مش δό-σένμεμiς, غير مفروش γάϊρι μεφρούς.

"Αστυ, τὸ بلده πελδέ, شهر σέχρ, مدينه μεδινέ, مركز μερκέζ.

'Αστυγείτων, ον, قومشو κόμ-σού, قارب καρίπ.

'Αστυκλινική, ἡ سريريات σε-ριριγιάτ, تداوىٔ خانه τεδαβιχανέ. «μα-θήματα —ῆς دروس سريريه δα-ρούσι σεριριγέ.

'Αστυνομία, ἡ ضبطيه ζαπτιγέ, ضابطه ζαπιτά, پوليس πολίς. «ἡ δι-καστικὴ — ضابطهٔ عدليه ζαπιτά ἀδλιγέ. «ὁ διευθυντὴς τῆς —ας ضبطيه مديرى ζαπτιγὲ μουδιρί. «ὑπουργὸς τῆς —ας ضبطيه ناظرى ζαπτιγὲ ναζιρί. «τὸ κατάστημα τῆς —ας ضبطيه باب πὰπ ζαπτιγέ, ضبطيه قوناغى ζαπτιγὲ κοναγή, ضبطيه ادارهسى ζαπτιγὲ ἰδαρεσί.

'Αστυνομικός,ή,όν, ضبطيه‌يه منسوب ζαπτιγεγὲ μενσούπ. «οἱ —οὶ ὑπάλληλοι ضابطه مأمورلرى ζαπιτὰ μεεμουρλερί, ضبطيه مأمورينى μεεμου-ρίνι ζαπτιγέ. «—ὴ ποινὴ معامله‌ٔ تكديريه μουαμελέϊ τεκδιριγέ. «οἱ—οὶ κανονισμοὶ ضبطيه نظامات νιζαμάτι ζαπτιγέ. «ὑπὸ —ὴν ἐπιτήρησιν ضبطيه نظارتى تحتنده ζαπτιγὲ ναζαρετὶ ταχτινδά.

'Αστυνόμος, ὁ ضابط ζαπίτ, ضبطيه مديرى ζαπτιγὲ μουδιρί.

'Αστυσία, ἡ (I) عنانت ἰνανέτ.

'Ασύγγνωστος, ον, عفو اولنماز ἄφβ ὀλουνμάζ, اعتزار قابل ايتمز ἰτι-ζὰρ καπὶλ ἰτμέζ, ممتنع العفو μουμτεννὶ οὐλ-ἄφβ.

'Ασυγκέραστος, ον, غير مخلوط γάϊρι μαχλούτ.

'Ασύγκριτος, ον, بى مثال πὶ μεσάλ, بى نظير πὶ νεζήρ, غير قابل γάϊρι

ουμασίλ, غير معدل γάϊρι μουαδδίλ. —ίτως (ἐπρ.) بلا قياس πίλα κιγιάς. «εἶναι —ίτως ὡραιότερος καὶ μεγαλείτερς τοῦ.. فلا ندن بلاقياس احسن و اكبرد φιλανδὰν πίλα κιγιὰς χσὲν βὲ ἐκπέρδιρ.

'Ασυγχώνευτος,ον, قاريشدرلمامش καρησδηρήλμαμης.

'Ασυγχώρητος,ον, عفو اولنماز-اولنامش ἄφβ ὀλουνμὰζ-ὀλούνμαμης, غير معفو γάϊρι μα'φούββ, ممتنع العفو μουμτεννὶ οὐλ-ἄφβ.

'Ασυδοσία, ἡ معافيت μουαφιέτ, استثنا ἰστισνά.

'Ασύδοτος, ον, معاف μουάφ.

'Ασύζευκτος, ον, غير مزوج γάϊρι μουτεζεββίδζ.

'Ασυζήτητος, ον, بلا مدافعه πίλα μουδαφαά.

'Ασυλία, ἡ تعرضدن مصونيت τεαρρουζδὰν μεσουνιγέτ.

'Ασυλλάβιστος, ον, هجالانماز χεδζαλανμάζ.

'Ασυλλόγιστος,ον, دوشنمز δούσουνμέζ, ملاحظه سز μουλαχαζασήζ.

"Ασυλον, τὸ محل صيغنه جق σηγηναδζὰκ μαχάλ, ملجا μελδζά, معاذ μεάζ, ملاذ μελάζ, پناه πενάχ, جاى التجا δζάϊ ἰστινάδ. «τὸ — τῶν ξένων καὶ τὸ καταφύγιον τῶν πτωχῶν ملاذ غربا و ملجاى فقرا μελάζι γουρεπὰ βὲ μελδζάϊ φουκαρά. «ὁ καταφεύγων εἰς — ملتجى μουλτεδζή.

'Ασυμβίβαστος, ον, اويوشماز οὐγιουσμάζ, اوزلاشماز οὐζλασμάζ, غير قابل امتزاج وتوافق γάϊρι καπίλι ἰμτιζὰδζ βὲ τεβαφούκ, مخالف μουχαλίφ.

'Ασυμβούλευτος, ον, نصيحت قبول ايتمز νασηχὰτ καπούλ ἰτμέζ.

'Ασυμμετρία, ἡ اندامسزلق ἐνδαμσηζλήκ, عدم موازنه ἀδέμι μουβαζανέ, عدم تناسب ἀδέμι τενασούπ, عدم مقايسه ἀδέμι μουκαγεσέ.

'Ασύμμετρος, ον, اندامسز ἐνδαμσήζ, غير مناسب γάϊρι μουνασίπ, غير متوازن γάϊρι μουτεβαζίν, نا موزون νὰ μεβζούν. ‖ غير منتظم γάϊρι μουντεζάμ. «σχῆμα —ον شكل نا موزون σέκλι νὰ μεβζούν. «ἀνάστημα —ον قد ناموزون κάδδι νὰ μεβζούν. «ἀριθμὸς — عدد متباين ἀδέδι μουτεπαΐν. ‖ —ως (ἐπρ.) بلا وزن πίλα βέζν, بلا موازنه و مقايسه πίλα μουβαζενὲ βὲ μουκαγεσέ. [λεσμέζ.

'Ασύμμικτος,ον, پرلشمز πιρ-

'Ασυμπαθής,ές, آجيماز ἀδζημάζ, شفقتسز σεφακατ-σήζ, رقتسز ρηκκατ-σήζ.

'Ασυμπλήρωτος, ον, اتمام اولنامش ἰτμὰμ ὀλούνμαμης, غير مكمل γάϊρι μουκεμμέλ, اكسك ἐκσίκ.

'Ασύμφορος, ον, فائده سز φαϊδεσίζ, نافله ναφιλέ, بيهوده πιχουδέ.

'Ασυμφωνία,ἡ اتفاقسزلق ἰττιφακσηζλήκ, عدم اتفاق ἀδέμι ἰττιφάκ, عدم موافقت ἀδέμι μουβαφακάτ.

'Ασύμφωνος, ον, اتفاقسز ἰτ-

τιφακσήζ, غير متفق γάϊρι μουττεφίκ, غير متحد γάϊρι μουττεχίδ, مخالف μουχαλίφ.

'Ασυνάθροιστος,ον, طوپلانماميش τοπλάνμαμηϛ, طوپلانماز τοπλανμάζ.

'Ασυναίρετος, ον, (Γρμ.) غير مدغم γάϊρι μουδγάμ. § —έτως (ἐπρ.) ادغامسزجه ἰδγαμσίζδζε.

'Ασύνακτος, ον, دوشيرلمه‌ميش δεδσιρίλμεμιϛ, جمع اولنمامش δζέμ' ὀλούνμαμηϛ.

'Ασυναρτησία, ἡ عدم ارتباط ἀδέμι ἰρτιπάτ.

'Ασυνάρτητος, ον, رابطه‌سز ραπιτασήζ, غير مضبوط γάϊρι μαζπούτ. «λόγοι —οι كلام مطلق κελιάμι μουτλάκ. § —ως (ἐπρ.) بلا ارتباط πίλα ἰρτιπάτ.

'Ασύνδετος, ον, غير مستوى γάϊρι μουστεβί, غير مربوط γάϊρι μερπούτ, غير مضبوط γάϊρι μαζπούτ.

'Ασυνειδησία, ἡ وجدانسزلق βιδζδανσηζλήκ, ضميرسزلق ζαμηρσηζλήκ, عدم انصاف ἀδέμι ἰνσάφ, قلت ذمه κηλλέτι ζιμμέ.

'Ασυνείδητος,ον, انصافسز ἰνσαφσήζ, وجدانسز βιδζδανσήζ, ضميرسز ζαμηρσήζ, قليل الذمه καλὴλ-ούζζιμμέ. § —ήτως (ἐπρ.) بيلەرك πίλμεγερεκ. § غير منصفانه γάϊρι μουνσιφανέ.

'Ασυνεσία, ἡ عقلسزلق ἀκηλσηζλήκ, حماقت χαμακάτ.

'Ασύνετος, ον, عقلسز ἀκηλσήζ, احمق ἀχμάκ. § —ως (ἐπρ.) عقلسزجه ἀκηλσήζδζε.

'Ασυνήθης, ες, غير معتاد γάϊρι μου'τάδ, خارج العاده χαρὶδζ ούλ-ἀδέ, خارق العاده χαρὴκ ούλ-ἀδέ.

'Ασυνήθιστος, ον, آليشمامش ἀλήσμαμηϛ. § غير مستعمل γάϊρι μουστεαμέλ. [μουρεκκέπ.

'Ασύνθετος,ον, غير مركب γάϊρι

'Ασύντακτος,ον, (Γρμ.) مغاير قواعد نحويه μουγαΐρι καβαΐδι ναχβιγέ, ارتباطسز ἰρτιπατσήζ.

'Ασυνταξία, ἡ (Γρμ.) تركيب مغاير قواعد نحويه τερκίπι μουγαΐρι καβαΐδι ναχβιγέ, عدم ارتباط ἀδέμι ἰρτιπάτ.

'Ασύστατος, ον, غير ثابت γάϊρι σαπίτ, غير منتظم γάϊρι μουντεζάμ, غير موافق γάϊρι μουβαφίκ. § توصيه اولنامش τεβσιγὲ ὄλμαμηϛ.

'Ασυστόλως, ('Επρ.) اوتانمقسزين οὐτάνμακσηζην, بى حيا πὶ χαγιά.

''Ασφακτος,ον, بوغازلنامش πογαζλάνμαμηϛ, ذبح اولنامش ζέπχ ὀλούνμαμηϛ, غير مذبوح γάϊρι μεζπούχ.

'Ασφάλεια, ἡ تأمين τεεμίν, تأمينات τεεμινάτ. § (Πολ.) اسايش ἀσαΐϛ. § ('Εμπ.) سيغورطه σιγουρίτα. « —*θαλασσία* بحرى سيغورطه παχρὶ σιγουρίτα. « —*χερσαία* برى سيغورطه περρὶ σιγουρίτα. « —*τῆς ζωῆς* حيات سيغورطه‌سى χαγιὰτ σιγουρίτασι. « —*κατὰ τῆς πυρκαϊᾶς* حريق سيغورطه‌سى χαρὴκ σιγουρίτασι. « *ἡ δημόσιος* — عمومى اسايش ἀσαΐσι οὐμουμί.

σφαλής,ές, امين ἐμίν, متأمن τεεμμίν, موثوق μεϐσούκ. «— ἡ منبع موثوق μενπέ'ϊ μεϐσούκ. σφαλέστερος اسلم ἐσλέμ. «— ος δρόμος اسلم طريق ταρήκι μ. § —ως (ἐπρ.) امين اوله‌رق ὀλαράκ, اميناً ἐμίνεν.

σφαλίζω, تأمين ا. τεεμὶν ἰτ. امين - متأمن μουτεεμμὶν-ἐμὶν κηλ- . § ا. سيغورطه σιγουρίτα ἰτ. ισ.) —ομαι امين او. ἐμὶν ὀλ. تأمينات τεεμινὰτ ἀλμάκ. § سيغورطه σιγουρίτα ὀλουνμάκ. § (μτχ.) αλισμένος سيغورطه اولنمش σιγου- ὀλουνμούς. «ἠσφαλισμένα ἐμ- εύματα سيغورطه اولنان اموال σι- ίτα ὀλουνὰν ἐμϐάλ.

σφαλιστής, ὁ ('Εμπ.) سيغورطه‌جى σιγουρίταδζη.

σφαλιστικός, ή, όν, سيغورطه‌لى σιγουρίταλη. «—ὸν κα- ημα ('Εμπ.) سيغورطه شركتى اداره‌سى ρίτα ϭιρκετὶ ἰδαρεσί, سيغورطه آجنتاسى σιγουρίτα ἀδζέντασι. «—ἡ ρία سيغورطه شركتى σιγουρίτα ϭιρ- سيغورطه قومپانيه‌سى σιγουρίτα κομ- ασι. «—ὸν συμϐόλαιον سيغورطه پوليچه σιγουρίτα πόλιτσαση.

σφάλιστρον, τὸ ('Εμπ.) سيغورطه اجرتى σιγουρίτα οὐδζ- πεδελί.

σφαλτοποίησις, ἡ قاريت ιέτ, تقيير τακγίρ, استقاره ἰσ- ρέ.

'Ασφαλτοποι(έω)ῶ, تقيير ا. τακγὶρ ἰτ. استقاره ا. ἰστικαρὲ ἰτ.

Ἄσφαλτος, ὁ قطران κατράν, قار κάρ, قفر اليهود κάφρ οὐλ-γιαχούδ, اسفالت ἀσφάλτ.

'Ασφαλτ(όω)ῶ, قار ايله قاپلامق κὰρ ἰλὲ καπλαμάκ.

'Ασφαλτώδης,ες, قارى καρί.

Ἄσφιγκτος, ον, صيقلامش σηκήλμαμής, بوش πός, كوشك κεϐϭέκ.

'Ασφόγγιστος, ον, سيلنمه‌مش σιλένμεμις.

'Ασφόδελος, ὁ (Βτ.) چيريش اوتى τσιρὶς ὀτού, پرواق περϐάκ.

'Ασφράγιστος, ον, مهرلنمه‌مش μουχουρλένμεμις, مهور نا ναμεμ- χούρ, غير مختوم γάϊρι μαχτούμ.

'Ασφυκτικός, ή, όν, بوغان πογάν, مخنق μουχαννίκ.

'Ασφυκτι(άω)ῶ, نفسى منقطع او. νεφεσὶ μουνκατὶ ὀλ. بوغلق πο- γουλμάκ, اختناق ا. ἰχτινὰκ ἰτ. § ὁ ἀσφυκτιῶν بوغلش πογουλμούς, مخنوق μαχνούκ, منقطع النفس μουνκατὶ οὐν- νέφς.

'Ασφυξία, ἡ بوغله πογουλμά, انقطاع تنفس ἰνκιτάϊ τενεφφούς, اختناق ἰχτινάκ.

Ἄσχετος, ον, غير متعلق γάϊρι μουτεαλλήκ, غير منسوب γάϊρι μεν- σούπ, غير مربوط γάϊρι μερπούτ, غير مناسب γάϊρι μουνασίπ. § مناسبتى علاقه‌سى اولميان μουνασιπετὶ-ἀλιακασὶ ὄλμαγιαν. § غير مالوف γάϊρι μεε

λούφ. § —έτως (ἐπρ.) بلا نسبت πίλα νισπέτ, مناسبتسزجه μουνασιπέτ-σίζ-δζε, صرف نظر ايله σάρφι ναζάρ ιλέ.

'Ασχημάτιστος, ον, غير متشكل γάϊρι μουτεσεκκίλ.

'Ασχημία, ἡ چركينلك τσιρκινλίκ, كراهت منظر κεραχέτι μανζάρ, قبح κίπχ. § شناعت σεναάτ.

'Ασχημίζω, چركينلنديرمك τσιρκινλενδιρμέκ, تقبيح ا. τακπὶχ ἰτ. § چركينلنمك τσιρκινλενμέκ, تقبح ا. τεκαππούχ ἰτ.

'Ασχημον(έω)ῶ, بى ادبانه حركت ا. πὶ ἐδεπανὲ χαρεκὲτ ἰτ. § اجراى شناعت ا. ἰδζράϊ σεναὰτ ἰτ.

"Ασχημος, ον, چركين τσιρκίν, كريه المنظر κερὶχ οὺλ-μανζάρ, بد لقا πὲδδ ληκά. § قبيح καπήχ, فنا φενά, بد πέδδ.

'Ασχημοσύνη, ἡ ادبسزلك ἐδεπσιζλίκ, شناعت σεναάτ.

'Ασχήμων, ὁ بى شكل πὶ σέκλ. § چركين τσιρκίν, قبيح καπήχ. § ادبسز ἐδεπσίζ. § —όνως (ἐπρ.) ادبه مغاير اوله رق ἐδεπὲ μουγαὶρ ὀλαράκ.

"Ασχιστος, ον, ياريلماميش γιαρήλμαμης, يرتيلماميش γιρτήλμαμης.

'Ασχολία, ἡ ايش ἴς, مشغوليت μεσγουλιγέτ, اشغال ἰσγάλ, توغل τεβεγ-γούλ.

"Ασχολος, ον, مشغول μεσγούλ.

'Ασχολ(έω)ῶ, اشغال ا. ἰσγὰλ ἰτ. § (πθ.) —οῦμαι مشغول او. μεσγοὺλ ὀλ. اشتغال ا. ἰστιγὰλ ἰτ.

'Ασώματος, ον, جسدسز δζεσε σίζ, غير جسمانى γάϊρι δζισμανί, مجسم γάϊρι μουδζεσσέμ. § (ούσ.) —ον عدم جسمانيت ἀδέμι δζισμ νιγέτ.

'Ασωτεύω, اسراف ا. ἰσρὰφ ἰτ. تبذير ا. τεπζὶρ ἰτ. § اجراى سفاهت ا. ἰδζράϊ σεφαχὰτ ἰτ. سفيه او. σεφ ὀλ. عيش و عشرت ا. ἴς οὐ ἰσρὲτ ἰτ.

'Ασωτία, ἡ اسراف ἰσράφ, πέζρ. § (ἠθ.) سفاهت σεφαχάτ, و فجور ا. φίσκ οὐ φουδζούρ, و عشرت ἴς οὐ ἰσρέτ, خراپاتلق χαρα πατλήκ, عياشلق ἀϊγιασλήκ.

"Ασωτος, ον, مسرف μουσρί سفيه σεφίχ. § فاسق φασίκ, فاجر φα δζήρ. § عياش ἀϊγιάς, خراباتى χαρα πατή, متلف μουτλίφ. ὁ — υἱ (Εὐαγγ.) ولد متلف βελέδι μουτλί § —ώτως (ἐπρ.) اسرافله ἰσράφλ مسرفانه μουσριφανέ.

'Ασωφρόνιστος, ον, قابل اصلاح νὰ καπίλι ἰσλάχ.

'Αταβισμός, ὁ (Φσλ.) اجداد μουσαπεχέτ ἐδζδάδ. § ('Ιστ.) رجوع الى الاصل ρουδζοὺ' ἰλ-ἄσλ.

'Αταίριαστος, ον, ياقيشماز γι κησμάζ, نا سزا νὰ σεζά.

"Ατακτος, ον, انتظامسز ἰντ ζαμσήζ, نظامسز νιζαμσήζ, منتظم γάϊρι μουντεζάμ, غير مرتب γά μουρεττέπ. § اوليان اوصل οὐσλ ὄλμαγιαν, اويغونسز οὐϊγουνσ

قارمه قاريشيق اولان κάρμα καρη-
ὴκ ὀλάν, هرج و مرج χέρδζ οὐ
έρδζ. « — διαγωγὴ حركت ناهموار
αρεκέτι νὰ χεμβάρ. « — α στρα-
εύματα عساكر غير منتظمه ἀσακίρι
άϊρι μουντεζαμέ, باشى بوزوق πασὴ
όζούκ. « — σφυγμός (Ι) نبض
غير منتظ νέπζι γάϊρι μουντεζάμ.
—άκτως (ἐπρ.) انتظامسزجه ἰντι-
αμσίζδζε, اويغونسزجه οὐϊγουν-
ούζδζε.

'Ατακτ(έω)ῶ, يولسز حركتده بولنمق,
ιολσοὺζ χαρεκετδὲ πουλουνμάκ,
اوصلى اطاعتسزلق ἰτααατ-σηζλὴκ ἰτ.
اوتورمامق οὐσλοὺ οὐτούρμαμακ.

'Αταξία, ἡ عدم انتظام ἀδέμι ἰν-
ιζάμ, قاريشيقلق καρησηκλὴκ. § عدم
اطاعت ἀδέμι ἰταάτ. § نا همواری νὰ
εμβαρή. § فساد φεσάδ, انقلاب ἰν-
ιλάπ.

'Ατάρακτος, ον καὶ **—χος,**
ον, غير مطمئن القلب γάϊρι μουτμεΐνν
ὺλ-κάλπ, ساكن σακίν, مستريح μου-
τερίχ, غير مضطرب γάϊρι μουζτερ-
ίπ. § —άχως (ἐπρ.) بلا اضطراب
ίλα ἰζτιράπ, و استراحتيله آرام ἀράμ
ὺ ἰστιραχὰτ ἰλέ.

'Αταραξία, ἡ حضور درون χου-
ούρι δερούν, اطمئنان ἰτμινάν, راحت
αχάτ, آرام ἀράμ.

'Αταρίχευτος, ον, تجخير اولنمامش
εππχὶρ ὀλούνμαμης.

"Αταφος, ον, غير مدفون γάϊρι
εδφούν.

"Ατε, ('Επρ.) زيرا ζίρα, چونكى
τσούνκι. § كى κιπί, مثللو μισιλλού.

'Ατείχιστος, ον, قلعه‌سز κα-
λεσήζ, غير مستحكم γάϊρι μουσταχκέμ.

'Ατέκμαρτος, ον, ظن و تخمينى
غير قابل ζὰνν οὐ ταχμινὶ γάϊρι κα-
πίλ, اولنماز كشان γκχουμὰν ὀλουνμάζ,
غير مستدل γάϊρι μουστεδίλλ.

'Ατεκνία, ἡ عدم اطفال ἀδέμι
ἰτφάλ, قلت اولاد κηλλέτι ἐβλάδ,
عقم οὔκμ.

"Ατεκνος, ον, چوجقلرى اولميان
τσοδζουκλαρὴ ὄλμαγιαν, معدوم الاولاد
μα'δοὺμ οὺλ-ἐβλάδ, عقيم ἀκήμ.

'Ατέλεια, ἡ نا تمامى νὰ τεμαμή,
نقصى νακσή, نقصانيت νοκσανιγέτ.
§ (Δκτ.) معافيت μουαφιγέτ.

'Ατελείωτος, ον, اتمام اولنمامش
ἰτμάμ ὀλούνμαμης, غير مكمل γάϊρι
μουκεμμέλ. § بيتمز πιτμέζ, ختام بولماز
χητὰμ πουλμάζ. § صوكى اولميان σο-
νοὺ ὄλμαγιαν, بى نهايه πὶ νιχαγέ.

'Ατελεσφόρητος, ον, متعاكس
μουτεακίς, بى ثمره πὶ σεμερέ, بى حاصل
πὶ χασὴλ, فائده‌سز φαϊδεσίζ.

'Ατελεύτητος, ον, صوكى اولميان
σονοὺ ὄλμαγιαν, بى نهايه πὶ νιχαγέ.
§ ابدى ἐπεδί. § —ήτως (ἐπρ.)
مؤبدا μουέππεδεν.

'Ατελής, ές, تام اولميان τὰμμ ὄλ-
μαγιαν, اكسك ἐκσίκ, غير مكمل γάϊρι
μουκεμμέλ, ناقص νακίς, صوكى يوق
σονοὺ γιόκ, بى انجام πὶ ἐνδζάμ, بى
پايان πὶ παγιάν, غير متمم γάϊρι μου-

τεμμέμ. § (Δκτ.) معاف μουάφ. § —ῶς (ἐπρ.) تام اولرق τάμ ὀλαράκ, نا تمام να τεμὰμ ὀλαράκ; قصور و نقصان ايله κουσοὺρ βὲ νοκσὰν ἰλέ.

'Ατελώνιστος, ον, كرك رسمی ويرلمامش γκ̣ιουμρούκ̣ ρεσμὶ βιρίλμεμις.

'Ατενής, ές, ثابت σαπίτ, غير متحرك γάϊρι μουτεχαρρίκ, غير متحول γάϊρι μουτεχαββίλ. § —ῶς (ἐπρ.) دقتله δηκκάτλε, تقيد ايله τεκαγγιοὺδ ἰλέ.

'Ατενίζω, كوزلری ديكوب باقمق γκ̣ιόζλερὶ δικ̣ιοὺπ πακμάκ, تقيد ا. τέκαγ-γ̣ιοὺδ ἰτ.

'Ατενισμός, ὁ تقيد τεκαγ-γ̣ιοὺδ.

'Ατέρμων, ονος, ὁ بی ختام πὶ χητάμ; بی انجام πὶ ἐνδζάμ, بی حدونهايه πὶ χὰδδ οὐ νιχαγέ, واسع βασί'.

'Ατερπής, ές, خوشه كيتمين χοσὰ γκίτμεγεν, ردی ρεδί.

'Ατεχνία, ἡ صنعت بيلممكلك σενάατ πίλμεμεκλικ, عدم مهارت ἀδέμι μεχαρέτ.

"Ατεχνος, ον, صنعت بيلمين σενάατ πίλμεγεν, جاهل δζαχίλ. § غير مصنوع γάϊρι μασνού', ساده σαδέ. § قبا καπά.

'Ατημέλητος, ον, مهمل μουχμέλ, متروك μετρούκ̣.

'Ατίθασος, ον, غير متانس γάϊρι μουτεενίς, وحشی βαχσί.

'Ατιμάζω, هتك عرض ا. χέτκι ἦρζ ἰτ. ناموسی پايمال ا. ναμουσοῦ πάϊμὰλ ἰτ. تحقير و تذليل ا. ταχκὴρ βὲ τερζὶλ ἰτ. تذليل ا. τεζλὶλ ἰτ.

'Ατιμασμός, ὁ هتك عرض χέτκι ἦρζ, اخلال ناموس ἰχλάλι ναμ[ούς], تحقير ταχκήρ. § تذليل τερζίλ, [تذ]ليل τεζλίλ. [χήλλι ναμ[ούς]]

'Ατιμαστής, ὁ مخل ناموس [μουχίλλι ναμούς]

'Ατίμητος, ον, اوليلان [...] κηϊμετὶ ὀλμαγ̣ιάν, بی بها πὶ πα[χά], كرانبها γκ̣ιρὰν παχά, ذيقيمت ζὶ κηϊμ[έτ]

'Ατιμία, ἡ ناموسسزلق ναμ[ουσ]σουζλούκ, رذالت ρεζαλέτ, عار [ἄρ], شين σεΐν.

"Ατιμος, ον, ناموسسز ναμουσούζ, عارسز ἀρσήζ, ادبسز ἐδεπσ[ίζ], فاحش φαχίς, فحش آلود φουχς-ἀλο[ύδ], ذليل ζελίλ, رسوای ρουσβάϊ, [ر]ذيل ρεζίλ, محقر μουχακκάρ. « — λόγ[οι]» اقوال فاحشه ἀκβάλι φαχησέ. « — πράξεις» افعال و حركات بی ادبانه [ἀφ]ὰλ βὲ χαρεκ̣ιάτι πὶ ἐδεπανέ. § —[ῶς] (ἐπρ.) رذيلانه ρεζιλανέ, بی ادبانه πὶ ἐδεπανέ. [ἀδέμι μουδζαζά[τ]]

'Ατιμωρησία, ἡ مجازات [...]

'Ατιμώρητος, ον, مجازتسز μο[υδζαζατσίζ], جزاسنی كورمهمش δζεζασινὶ γκ̣ιόρμεμις, غير مؤاخذ γά[ϊρι] μουαχέζ, غير معاقب γάϊρι μουακα[μπ]. § —τὶ (ἐπρ.) بلا مجازات اولرق πὶ[λὰ] μουδζαζὰτ ὀλαράκ.

'Ατίμωσις, ἡ تشهير τεσχ[ίρ], تذليل τερζίλ.

'Ατιμωτικός, ή, όν, [...] τεσχιρί, تذليلی τερζιλί.

'Ατλάζιον, τὸ اطلاس ἀτλάς.

'Ατλαντικός, ὁ ('Ωκεανὸς) (Γγρ.) بحر محيط اطلاسی πάχρι μουχὶτ ἀτλασή.

"Ατλας, ὁ اشكال خريطه‌سی ἰσ-κιὰλ χαριτασή. § (Γγρ.) آطلاس ἀτλάς. § ('Ανατ.) فقرهٔ عنقيه اولی φικρâῖ οὐνκιγέῖ οὐλιά.

'Ατμάκατος, ἡ (Ντκ.) واپور صنداليه‌سی βαπὸρ σανδάλιαση, كوچك واپور κιὸυτσὸὺκ βαπόρ, موش μούς.

'Ατμάμαξα, ἡ واپور آرابه‌سی βαπὸρ ἀραπασή, لوقوموتيف λοκομοτίφ.

"Ατμητος, ον, كسلمهش κεσίλ-μεμίς, غير مقطوع γάῖρι μακτού'.

'Ατμίζω, بخورلمق πουχουρλαμάκ, تبخير ايت. τεπχίρ ἰτ. [τεπεχχούρ.

"Ατμισις, ἡ تبخير τεπχίρ, تبخر

'Ατμισμός, ὁ تبخيرات τεπχιράτ.

'Ατμοειδής, ές, شبه بخار σε-πίχι πούχάρ.

'Ατμοκίνητον, τὸ بخار كيمسی πούχὰρ γκεμισί, واپور سفينه‌سی βαπὸρ σεφινεσί, واپور βαπόρ. « —ος μη-χανὴ بخار ماكينه‌سی πούχὰρ μάκινασι.

'Ατμόλουτρον, τὸ استحمام بالبخار ἰστιχμάμι πὶλ πούχάρ.

'Ατμόμετρον, τὸ (Φσ.) مقياس بخار μηκγιάσι πούχάρ.

'Ατμομηχανή, ἡ بخار ماكينه‌سی πουχὰρ μάκινασι.

'Ατμόμυλος, ὁ آتش دكرمنی ἀ-τὲς δεγιρμανί, دكرمنی واپور βαπὸρ δεγιρμανί.

'Ατμοπλοϊκός, ή, όν, واپوری βαπορί. « —ἡ ἑταιρία واپورقومپانيه‌سی βαπὸρ κομπάνιασή.

'Ατμόπλοιον, τὸ واپور βαπόρ, بخار كيمسی πόυχὰρ γκεμισί.

'Ατμός, ὁ بوغو πουγού, بوغ πόύγ, بخار πουχὰρ πλ. ابخر ἐπχούρ.

'Ατμόσφαιρα, ἡ محيط هوای χα-βάῖ μουχήτ, جو هوا δζέββι χαβά.

'Ατμοσφαιρικός, ή, όν, جو هوای δζέββι χαβαί.

'Ατμοσφαιρολογία, ἡ مبحث جو هوا μεπχάσι δζέββι χαβά.

"Ατοκος, ον, فائضسز φαϊζσήζ. § —ως (ἐπρ.) بلا فائض πίλα φαΐζ, بلا كزشته πίλα γκιουζεστέ.

'Ατολμία, ἡ عدم اجسار ἀδέμι ἰδζτισάρ, خوف χάβφ.

"Ατολμος, ον, جسارتسز δζε-σαρετ-σίζ, غير جسور γάῖρι δζεσούρ, قورقاق κορκάκ, جبين δζεπίν, خائف χαΐφ.

'Ατομικός, ή, όν, ذاتی ζατί, شخصی σαχσή. «ὑποθέσεις —αὶ امور ذاتيه ـ شخصيه οὐμούρι ζατιγὲ-σαχσιγέ. « —ὰ δικαιώματα حقوق شخصيه χου-κούκι σαχσιγέ. « —ἡ ὠφέλεια منفعت ذاتيه μενφαάτι ζατιγέ. § —ῶς (ἐπρ.) بالذات πὶζ-ζάτ, ذاتا ζάτεν, شخصا σάχσεν, بالشخص πισ-σάχς.

'Ατομικότης, ἡ ذاتيت ζατιγέτ, شخصيت σαχσιγέτ.

'Ατομισμός, ὁ (Φλσ.) مذهب جزؤ فرديون μεζχέπι δζουζοῦῖ φερ-

διγιουν. [φερδιγιουν.

'Ατομιστής, ὁ (Φλσ.) فرديون

"Ατομον, τὸ ذات ζάτ, شخص σάχς, كشى κισί, نفر νεφέρ, كيمسه κίμσε, فرد φέρδ. «κατ' ἄτομον افرادا ἐφράδεν. § (Φσ.) ذره ζερρέ, جزو جزء فرد δζουζούϊ φέρδ, جزو لايتجزى δζουζούϊ λὰ γετεδζεζζά.

'Ατονία, ἡ قوتسزلق κουββετσηζλήκ, ضعف ζά'φ. § فتور φουτούρ. § رخاوت ρεχαβέτ. § (Ι) وهن βέχν, كلال κελάλ.

"Ατονος, ὀν, قوتسز κουββετσήζ, ضعيف ζαΐφ, بيتاب πιτάπ, وهين βεχίν. § (Γρμ.) حركسز χαρεκεσίζ.

'Ατον(έω)ῶ, ضعيفلق ζαϊφλαμάκ, وهين او. βεχὶν ὀλ. ضعيف او. ζαΐφ ὀλ. كلال كسب ا. κέσπι κελὰλ ἰτ.

'Ατόπημα, τὸ بأس πέ's.

'Ατοπία, ἡ يولسزلق γιολσουζλούκ, اويغونسزلق οὐϊγουνσουζλούκ, عدم مناسبت ἀδέμι μουνασεπέτ, عبث ἀπές, سقامت σεκαμέτ, كار نا هموار ـ نا سزا κιάρι νὰ χεμβὰρ-νὰ σεζά.

"Ατοπος, ον, يولسز γιολσούζ, اويغونسز οὐϊγουνσούζ, ياقيشيقسز γιακησηκσήζ, غير مناسب γάϊρι μουνασίπ, عبث ἀπές, نا هموار νὰ χεμβάρ, نا سزا νὰ σεζά, نا لايق νὰ λαΐκ, نا برجا νὰ περτσά, نا روا νὰ ρεβά. § —όπως (ἐπρ.) مناسبتسزجه μουνασιπετ-σίζδζε.

'Ατόρνευτος, ὀν, چيقريقده چرحده ايشلنمهمش τσηκρηκδὰ-τσαρχδὰ ἰσλένμεμις.

'Ατρακτοειδής,ές, مغزلى الشكل μηγζελὶ οὐσ-σέκλ. [μηγζέλ.

"Ατρακτος, ἡ ايك ἴγκι, مغزل

'Ατρακτυλλίς, ἡ (Βτ.) بياض ديكن πεγιὰζ δικέν.

'Ατραπός, ἡ دار يول δὰρ γιόλ, طريق ταρήκ.

'Ατραυμάτιστος, ον, غير مجروح γάϊρι μεδζρούχ.

'Ατρεμία, ἡ عدم ارتعاش ἀδέμι ἰρτιάς, سكونت σουκιουνέτ, راحت ραχάτ.

"Ατρεπτος, ον, دكشمز δεγισμέζ, غير متحول γάϊρι μουτεχαββίλ, ثابت σαπίτ.

'Ατριβής, ὁ ايشلنمهمش ἰσλένμεμίς. § عجمى ἀδζεμί.

"Ατριχος, ον, قيلسز κηλσήζ, تويسز τουϊσούζ.

'Ατρόμητος,ον, καὶ **"Ατρομος, ον,** قورقاز κορκμάζ, جرأتلى δζουρατλή, جسور δζεσούρ, بهادر παχαδίρ, جرى δζερή.

'Ατροπίνη, ἡ (Χημ.) قاحين λεφαχίν, آتروپين ἀτροπίν.

"Ατροπος, ον, غير متحول γάϊρι μουτεχαββίλ, ابدى ἐπεδί.

'Ατροφία, ἡ (Ι) ضمور ζουμούρ. «πάσχω —ν تضمر ا. τεζαμμούρ ἰτ.

'Ατροφικός,ή,όν, ضامر ζαμίρ

'Ατροφ(έω)ῶ, تضمر ا. τεζαμμούρ ἰτ.

'Ατρύγητος, ον, وشيرلمهمش

δεδσιρίλμεμις, غير مقطوف γάϊρι μακτούφ.

'Ατρύπητος, ον, دلنمش δε-λίνμεμις, غير مثقوب γάϊρι μεσκούπ.

"Ατρυτος, ον, بى فتور πὶ φου-τούρ. «*μετὰ πόνων ἀτρύτων* زحمت كثيره ايله ζαχμέτι κεσιρὲ ἰλέ.

"Ατρωτος, ον, غير مجروح γάϊρι μεδζρούχ. ‖ غير قابل جرحى δζερχὶ γάϊρι καπίλ.

'Ατταγήν, ῆνος, ὁ (Ζλγ.) چيل قوشى τσὶλ κουσού, دراج δουρ-ράδζ.

'Ατταχεύς, ὁ (Ζλγ.) صلامون باليغى σαλαμοὺν παληγή.

'Αττικισμός, ὁ (Μτφ.) ظرافت لسان ζεραφέτι λισάν, سلاست σελασέτ.

'Ατύπωτος, ον, غير مطبوع γάϊρι ματπού'.

'Ατύχημα, τὸ قضا καζά, داهيه δαχιγιέ πλ. دواهى δεβαχή, مصيبه μουσιπὲ πλ. مصايب μεσαῒπ, آفت ἀφὲτ πλ. آفات ἀφάτ, فلاكت φελα-κέτ, كدر κεδέρ, بلا πελά, نكبت νικ-πέτ, ادبار ἐδπάρ.

'Ατυχής, ὁ بختسزاولان παχτ-σὶζ ὀλάν, طالعسز ταλισίζ, مدبر μουδπίρ, منكوب μενκιούπ, زواللى ζαβαλλή, بيچاره πιτσαρέ, سفيل σεφίλ, مغدور μαγδούρ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) قضارا κα-ζάρα, ازقضا ἐζ καζά, حسب الاقتضاى طالع شؤم χάσπ ἐλ-ἰκτιζάϊ ταλίϊ σούμ.

'Ατυχία, ἡ بد بختلق πὲδ παχ-τλήκ, طالعسزلك ταλισιζλίκ, قره طالع καρὰ ταλί. ‖ نكبت νικπέτ, ادبار ἐδπάρ, فلاكت φελακέτ.

"Ατυχος, ὁ "Ιδε 'Ατυχής.

Αὐγερινός, ὁ ('Αστρ.) صباح يلدزى σαπὰχ γιλδιζί, نجم السحر νὲδζμ οὐσ-σαχάρ, مشترى يلدزى μουσ-τερὶ γιλδιζί, كوكب الفجر κεβκὲπ οὐλ-φέδζρ, زهره ζουχρέ, ناهيد ναχίδ.

Αὐγή, ἡ شفق σεφάκ, صباح آغارمه‌سى σαπὰχ ἀγαρμασή, فجر φέδζρ.

Αὐγόν, τὸ يومورطه γιουμουρτά.

Αὐγοτάραχον, τὸ باليق يومورطه‌سى παλὴκ γιουμουρτασή.

Αὔγουστος, ὁ اغستوس ἄγουστος.

Αὐδή, ἡ سس σές, صوت σάβτ. ‖ كلام κελιάμ.

Αὐθάδεια, ἡ صايغيسزلق σαΐγη-σηζλήκ, كستاخلق κιόυσταχλήκ.

Αὐθάδης, ες, صايغيسز σαΐγη-σήζ, كستاخ κιόυστάχ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) كستاخانه κιόυσταχανέ.

Αὐθαδιάζω, ا. كستاخلق κιόυ-σταχλὴκ ἰτ. ‖ ا. اطاله لسان ἰταλέϊ λισὰν ἰτ.

Αὐθαιρεσία, ἡ عرف ὄρφ, فضولى φουζουλί.

Αὐθαίρετος, ον, عرفى ὀρφί, فضولى φουζουλί. «— *πρᾶξις* معامله عرفيه μουαμελέϊ ὀρφιγιέ. ‖ — έ-τως (ἐπρ.) عرفا ὄρφεν, فضولا φου-ζούλεν.

Αὐθεντεύω, او. افندى ἐφένδι ὀλ. ‖ او. نفوذى νουφουζὴ ὀλ.

Αὐθέντης, ὁ افندى ἐφένδι.

Αὐθεντία, ἡ افندیلك ἐφένδιλικ. ‖ نفوذ νουφούζ.

Αὐθεντικός, ή, όν, موثوق μεβσούκ, صحیح σαχήχ, اساسلی ἐσασλή, اصلی ἀσλή, معتبر μουτεπέρ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) موثوقا μεβσούκεν.

Αὐθεντικότης, ἡ موثوقیت μεβσουκιγέτ, صحت σηχχάτ, حقیقت χακηκάτ.

Αὐθημερόν, (Ἐπρ.) او کوندہ ὁ γκιούνδέ, بر کوندہ πὶρ γκιούνδέ, ذات الیوم ζάτ ούλ-γέβμ.

Αὖθις, (Ἐπρ.) ینه γίνε, تکرار τέκραρ, ایضا ἔϊζαν, بتکرار πετεκράρ.

Αὐθόρμητος,ον, حسن رضاسیله اولان χούσνι ρίζασὶ ἰλὲ ὀλάν, اختیاری ἰχτιγιαρί, بنفسه πι-νέφσιχι. ‖ (οὐσ.) τὸ —ον حسن رضا χούσνι ριζά, اختیار ἰχτιγιάρ. ‖ —ήτως (ἐπρ.) حسن رضا و اختیار ایله χούσνι ριζὰ βὲ ἰχτιγιὰρ ἰλέ, ارادتیله ἰραδετὶ ἰλέ.

Αὐθύπαρκτος, ον, قائم بنفسه καΐμ πι-νέφσιχι, قائم بالذات καΐμ πιζ-ζάτιχι.

Αὐθυπαρξία, ἡ قائمیت بنفسه καΐμιγὲτ πι-νέφσιχι.

Αὐθυπότακτος, ον, تابع بنفسه ταπὶ πι-νέφσιχι.

Αὐθωρεὶ ἢ **—ρί,** (Ἐπρ.) او ساعت ὁ σαάτ, در عقب δὲρ ἀκάπ.

Αὐλαία, ἡ پردہ περδέ.

Αὐλακίζω, جدول - خندق - اولك آچمق δζεδβὲλ-χενδὲκ-ἐβλὲκ ἀτσμάκ.

Αὖλαξ, ὁ اولك ἐβλέκ, یربغی تارلا ταρλὰ γιαρηγή, جدول δζεδβέλ, قنات καννάτ, خندق χενδέκ.

Αὐλαρχεῖον, τὸ مابین مشیریتی μαπέϊν μουσιριγετί. [μουσιρί

Αὐλάρχης, ὁ مابین مشیری μαπέϊν

Αὐλή, ἡ حاولی χαβλή. ‖ (Δκτ.) سرای σεράϊ. « — τοῦ βασιλέως حکمدار سرایی χόυκιούμδὰρ σεράϊ, حکمدار دائرہسی χόυκιούμδὰρ δαϊρεσί.

Αὔλησις, ἡ (Μουσ.) نی چالمه νέϊ τσαλμά.

Αὐλητὴρ καὶ **Αὐλητής,** ὁ نیزن νεϊζέν.

Αὐλίζομαι, کیروب چیقمق γκιρούπ τσηκμάκ. ‖ او. قپوسی καπουσοὺ ὀλ. او. مخرجی μαχρεδζὶ ὀλ. «πόθεν αὐλίζεται ἡ οἰκία αὔτη; بو اوك مخرجی قپوسی نه طرفدندر ποὺ ἐβὶν μαχρεδζὶ καπουσοὺ νὲ ταραφδάνδιρ;

Αὐλικός, ή, όν, مابینجی μαπεϊνδζί, ندیم νεδίμ. ‖ (πλ.) οἱ αὐλικοὶ خدمهٔ اندرون همایون χαδεμέϊ ἐνδερούνι χουμαγιούν.

Αὐλόγυρο , ὁ حاولی χαβλή. ‖ چیت τσίτ. [καπουσού

Αὐλόθυρα, حاولی قپوسی χαβλή

Αὐλοποιός, ὁ نیجی νεϊδζή.

Αὐλός, ὁ (Μουσ.) دودوك δουδούκ, نی νέϊ.

Ἄϋλος,ον, غیرجسمانی γάϊρι δζισμανί, غیرمادی γάϊρι μαδδί, معنوی μα'νεβί, غیر هیولانی γάϊρι χεϊγιουλανί.

'Αϋλότης, ἡ جسمانيت عدم ἀδέμι δζισμανιγέτ, عدم ماديت ἀδέμι μαδδιγέτ, معنويت μα'νεβιγέτ.

Αὐλ(έω)ῶ, دودوك چالق δουδοὺκ τσαλμάκ, نی چالق νέϊ τσαλμάκ.

Αὐλῳδός, ὁ ترکی چاغروب دودوك چالان τούρκὶ τσαγηρούπ δουδοὺκ τσαλάν.

Αὐνανισμός, ὁ (Ι) استمنا باليد ἰστιμνὰ πὶλ γέδ.

Αὐξάνω, آرتيرمق ἀρτηρμάκ, بيوتمك πουγιούτμέκ, چوغالتمق τσογαλατμάκ, تزييد ا. τεζγὶδ ἰτ. توفير-تكثير ا. τεβφὶρ-τεκσὶρ ἰτ. § (ἀμτ. αὐτπθ.) آرتمق ἀρτμάκ, بيومك πουγιούμέκ, چوغالمق τσογαλμάκ, توافر-تكثر-تزايد ا. τεβαφοὺρ-τεκεσσοὺρ-τεζαγγιοὺδ ἰτ. افزون-مزداد-متزايد او. ἐφζοὺνμουζδὰδ-μουτεζαΐδ ὀλ. افزايش بولمق ἐφζαΐς πουλμάκ. § نشو و نما بولمق νέσὄ οὐ νουμὰ πουλμάκ. § ترق-ازدياد بولمق τερακκὴ-ἰζδιγιὰδ πουλμάκ. § علاوه ضم اولنمق ἰλιαβὲ-ζὰμμ ὀλουνμάκ. «*ηὔξησεν ὁ μισθός του*» معاشنه ضم اولندی μαασὴνὰ ζὰμμ ὀλουνδού. «— *τὰ ἔξοδά μου*» مصارفاتمی آرتيرمق μεσαριφατιμὶ ἀρτηρμάκ.

Αὔξησις, ἡ آرتيرمه ἀρτηρμά, تزييد τεζγίδ, ازدياد ἰζδιγιάδ, تكثير τεκσίρ, توفير τεβφίρ. § تزيد τεζαγγιούδ, تكثر τεκεσσούρ, توافر τεβαφούρ. § ترق τερακκή. § ضم ζάμμ, اعلاوه ἰλιαβέ. § (ἐπὶ ὑδάτων.) فيضان φεϊζάν, نهر طاشمسی νέχρ τασμασή. § (ἐπὶ τιμῶν) فيئات ترق τερακκήϊ φιγιάτ. § (ἐπὶ φυτῶν) نشو نما νέσὄ οὐ νουμά. § (Γρμ.) زائد. ζαϊδέ. «*συλλαβικὴ* —» هجای زائد. χεδζάϊ ζαϊδέ. «*χρονικὴ* —» حركة زائد. χαρεκέϊ ζαϊδέ.

Αὐξομείωσις, ἡ تزيد و تنزيل τεζγὶδ βὲ τενζίλ, تزيد و تنزل τεζαγγιοὺδ οὐ τενεζζούλ. «— *τῶν παλιρροιῶν*» جزر و مد δζὲζρ οὐ μέδδ.

Αὐξόμετρον, τὸ (Φσ.) مقياس انضخام μικγιάσι ἰνζιχάμ.

'Αϋπνία, ἡ اويقوسزلق οὐϊκουσουζλούκ, قلت نوم κηλλέτι νέβμ, سهر σεχέρ.

''Αϋπνος, ον, اويقوسز οὐϊκουσούζ, سهران σεχράν.

Αὔρα, ἡ باد صبا πάδι σαπά, ملتم μελτέμ, نسيم νεσίμ.

Αὐρινός, ή, όν, يارينكی γιαρηνκί.

Αὔριον, يارين γιάρην, فردا φερδά. «*τὴν* —» فرداسی φερδασί. «*σήμερον* —» بو كون يارين πού γκιοὺν γιάρην.

Αὐστηρός, ά, όν, شديد σεδίδ, سرت σέρτ, كسكين κεσκίν, اكيد ἐκίδ, مؤكد μουεκκίδ. «—*αἱ διαταγαὶ*» اوامر اكيده-شديده. ἐβαμίρι ἐκιδὲ-σεδιδέ. § —ῶς (ἐπρ.) شديداً σεδίδεν, اكيداً ἐκίδεν, تأكيداً τεέκιδεν, مؤكداً μουέκκιδεν. «*ἀπαγορεύεται* —ῶς» ممنوعدر شديداً σεδίδεν μεμνού'δουρ.

Αὐστηρότης, ἡ شدتلك σιδδετλίκ, سرتلك σερτλίκ, كسكينلك κεσκινλίκ, شدت σιδδέτ.

Αὐταδέλφη, ἡ اوز قیز قرنداش ὀζ κήζ καρηνδάς, اخت لا بوین οὔχτ λὶ-ἐπεβέϊν.

Αὐτάδελφος, ὁ اوز قرنداش ὀζ καρηνδάς, اخ لابوین ἔχχ λὶ-ἐπεβέϊν.

Αὔτανδρος, ον, اندامیله ἐνδαμὶ ἰλέ. « τὸ πλοῖον ἀπωλέσθη —ον » کمی اندامیله غرق اولندی γκεμὶ ἐνδαμὶ ἰλὲ γάρκ ὀλουνδού.

Αὐταπάρνησις, ἡ فداکارلق φεδακιαρλήκ, فدای نفس φεδάϊ νέφς.

Αὐταρέσκεια, ἡ خود بینلك χοδ-πινλίκ, خود پرستی χοδ-περεστί, خود پروری χοδ-περβερί, خود پسندی χοδ-πεσενδί.

Αὐτάρεσκος, ον, خود بین χοδ-πίν, خود پرست χοδ-περέστ, خود پسند χοδ-πεσένδ, خود پرور χοδ-περβέρ.

Αὐτάρκεια, ἡ قناعت κκναάτ.

Αὐτάρκης, ες, قانع κανί.

Αὐταρκ(έω)ῶ, قناعت ا. κα-νaὰτ ἰτ. قانع اول κανὶ ὀλ.

Αὐτενέργεια, ἡ حرکت بنفسه χαρεκὲτ πι-νέφσιχι.

Αὐτεξούσιος, ον, قائم بنفسه καΐμ πι-νέφσιχι, مستقل μουστεκήλλ, المتولی علی نفسه ἐλ μουστεβλὶ ἀλιὰ νέφσιχι. ‖ (οὐσ.) τὸ —ον ارادت ἰραδέτ, اختیار ἰχτιγιάρ.

Αὐτεξουσιότης, ἡ استقلالیت ἰστι-κλαλιγέτ, اختیار ἰχτιγιάρ. [ρέσεν.

Αὐτεπαγγέλτως, ('Επρ.) رأسا

Αὐτεπαινοῦμαι, کندی کندینی مدح ا. κενδὶ κενδινὶ μέδχ ἰτ.

Αὐτεπιστατ (έω) ῶ, بالذات نظارت ا. πιζ-ζὰτ ναζαρὲτ ἰτ.

Αὐτήκοος, ον, سامع بنفسه σαμὶ πι-νέφσιχι. « μάρτυς — » شاهد با سمع σαχὶτ πισ-σέμ.

Αὐτίκα, ('Επρ.) در عقب δὲρ ἀκάπ, درحال δὲρ χάλ.

Αὐτίον, τὸ قولاق κουλάκ, کوش γκιούς, اذن οὔζν.

Αὐτοβιογραφία, ἡ سیرت σιρέτ.

Αὐτογνωμοσύνη, ἡ خود کامی χοδ-κιαμὶ, عناد ἠνάδ.

Αὐτογνώμων, ὁ خود کام χοδ-κιάμ, اعنادجی ἠναδδζή, معند μουαννίδ. ‖ —όνως ('επρ.) کندی ارادتیله κενδὶ ἰραδετὶ ἰλέ, اختیاری اولهرق ἰχτιγιαρὶ ὀλαράκ.

Αὐτογραφία, ἡ اصول استنساخ οὐσοὐλί ἰστινσάχ, استنساخ ἰστινσάχ.

Αὐτόγραφος, ον, خطدستی χάττι δεστί. ‖ (οὐσ.) τὸ —ον خط دست χάττι δέστ, نامهٔ مخصوص ναμέϊ μαχσούς. « τὸ —ον τῆς Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου » نامهٔ همایون ναμέϊ χουμαγιούν.

Αὐτόδηλος, ον, اشکار بنفسه ἀσκιὰρ πι-νέφσιχι.

Αὐτοδημιούργητος, ον, مخلوق بنفسه μαχλοὺκ πι-νέφσιχι.

Αὐτοδίδακτος, ον, معلم بنفسه μουαλλὲμ πι-νέφσιχι.

Αὐτοδικαίως, ('Επρ.) بحق πὶ χάκκ, استحقاق بنفسه ἰστιχκὰκ πι-νέφσιχι.

Αὐτοδικία, ὁ (Νμ.) عرف ῾όρφ, معامله جبريه μουαμελέϊ δζεπριγέ.

Αὐτοδικ(έω)ῶ, (Νμ.) فضولى معامله ا. φουζουλὶ μουαμελὲ ἰτ. معامله عرفيده بولنمق μουαμελέϊ ῾ορφιγεδὲ πουλουνμάκ.

Αὐτοδιοίκησις, ἡ ادارۀ مستقله ἰδαρέϊ μουστεκηλλέ.

Αὐτοδιοικοῦμαι, مستقلا اداره اولنمق μουστέκηλλεν ἰδαρὲ ὀλουνμάκ.

Αὐτοδύναμος, ον, قادر بنفسه καδὶρ πι-νέφσιχι.

Αὐτοθελής, ές, اختيارى ἰχτιγιαρί. § —ῶς (ἐπρ.) بالاختيار πὶλ-ἰχτιγιάρ, طوعا τάβ᾽εν, طوع ايله τὰβ᾽ ἰλέ.

Αὐτόθεν, (Ἐπρ.) اورادن ὅραδαν.

Αὐτόθι, (Ἐπρ.) اورايه ὅραγια, اوراده ὅραδα.

Αὐτοκέφαλος, ον, خودسر χοδ-σέρ, مستقل μουστεκήλλ, مستبد μουστεπέδδ.

Αὐτοκινησία, ἡ حركت اراديه - اختياريه χαρεκέτι ἰραδιγὲ - ἰχτιγιαριγέ.

Αὐτοκίνητος, ον, متحرك بنفسه μουτεχαρρὶκ πι-νέφσιχι.

Αὐτόκλητος, ον, مدعو بنفسه μεδοὺββ πι-νέφσιχι, دعوتسز δαβετ-σίζ. [ἰμπερατορίτσε.

Αὐτοκράτειρα, ἡ ايمپراطوريچه

Αὐτοκρατορία, ἡ ايمپراطورلق ἰμπερατορλούκ, پادشاهلق παδισαχλήκ, سلطنت σαλτανάτ. «ἡ ὀθωμανικὴ — سلطنت سنيه σαλτανάτι σενιγέ, ممالك عثمانيه μεμαλίκι ὀσμανιγέ, دولت عليه δεβλέτι ἀλιγέ.

Αὐτοκρατορικός, ή, όν, ايمپراطورى ἰμπερατορί, پادشاهانه παδισαχανέ, خاقانى χακανή, شاهانه σαχανέ, ملوكانه μουλουκιανέ. «—ἡ διαταγὴ ارادۀ سنيه ἰραδέϊ σενιγέ. «ἡ Α. — Μ. ὁ Σουλτάνος ذات شوكتمآب حضرت پادشاهى ζάτι σεβκετ-μεάπι χαζρέτι παδισαχί.

Αὐτοκράτωρ, ὁ ايمپراطور ἰμπερατόρ, پادشاه παδισάχ, خاقان χακάν, حكمدار χουκιουμδάρ. (παρ᾽ Ὀθωμ.) سلطان σουλτάν. «ὁ — τῆς Ῥωσσίας روسيه چارى Ρουσίγια τσαρή.

Αὐτοκτονία, ἡ انتحار ἰντιχάρ.

Αὐτοκτόνος, ὁ منتحر μουντεχχίρ.

Αὐτοκτον(έω)ῶ, انتحار ا. ἰντιχὰρ ἰτ.

Αὐτολεξεί, (Ἐπρ.) كلمه بكلمه κελεμὲ πε-κελεμέ, حرف بحرف χάρφ πε-χάρφ.

Αὐτόματος, ον, متحرك بنفسه μουτεχαρρὶκ πι-νέφσιχι. § (οὐσ.) τὸ —ον حركت بنفسه χαρεκὲτ πι-νέφσιχι. § عارضى ἀριζί, اتفاق ἰττιφακή. § —άτως (ἐπρ.) بر وجه حركت بنفسه πὲρ βέδζχι χαρεκὲτ πι-νέφσιχι. § اتفاقا ἰττιφάκεν, عارضا ἀρίζεν.

Αὐτόμολος, ον, فرارى φιραρί, قاچقين κατσκήν. [ἰτ.

Αὐτομολ(έω)ῶ, فرار ا. φιρὰρ

Αὐτονομία, ἡ مختاريت اداره μουχταριγέτι ἰδαρέ, مختاريت μουχταριγέτ.

Αὐτόνομος, ον, مختار μουχτάρ, مستقل μουστεκήλλ. «ἐπαρχία — مختاره آيالت ἀγιαλέτι μουχταρέ.

Αὐτονομοῦμαι, مستقلا اداره اولنمق μουστέκηλλεν ἰδαρὲ ὀλουνμάκ.

Αὐτοπάθεια, ἡ احساس بنفسه ἰχσὰς πι-νέφσιχι.

Αὐτοπαθής, ές, (Γρμ.) ῥῆμα —ὲς فعل مطاوعت φί'λι μουταβαάτ. «ἀντωνυμία — ضمير مطاوعت ζαμίρι μουταβαάτ.

Αὐτοπλαστία, ἡ (Χργ.) تصنيع عضو τασνί'ι οὔζβ·

Αὐτοπροαίρετος, ον, اختيارى ἰχτιγιαρί. ‖ —έτως (ἐπρ.) بالاختيار πὶλ-ἰχτιγιάρ, طوعا τάβ'εν.

Αὐτοπροσώπως, ('Επρ.) بالذات πὶζ-ζάτ, بنفسه πι-νέφσιχι.

Αὐτόπτης, ὁ مشاهد μουσαχίδ.

Αὐτός, ή, ό, ('Αντ.) بو πού, شو σού, او ὅ, ايبو ἴσπου. «ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ذات حضرت شاهانه‌لرى ζάτι χαζρέτι σαχανελερί. «ἡ Αὐτοῦ Αὐτοκρατορικὴ Μεγαλειότης ذات حضرت ملوكانه‌لرى ζάτι χαζρέτι μουλουκιανελερί. ‖ كندى κενδί. «ἐγὼ — كندم κενδίμ. «σὺ — كنديك κενδίν. «— ὁ ἴδιος كنديسى κενδισί. ‖ عينى ἀϊνί, طبق τηπκή. ‖ بالكز γιάληνηζ, بالذات πιζ-ζάτ. «αὐταῖς λέξεσιν كلمه بكلمه κελεμὲ πε-κελεμέ. «εἶναι τὸ αὐτὸ طبق عينيدر τηπκὴ-ἀϊνίδιρ. «αὐτόσε اوراده ὅραδα.

Αὐτοσύστατος, ον, كندى كنديني توصيه ايتمش ايدن κενδὶ κενδινὶ τεβσιγὲ ἰτμὶς - ἰδέν.

Αὐτοσχεδιάζω, بالبداهه سوز و يا شعر سويلك πὶλ-πεδαχὲ σὸζ βὲ γιὰ σιϊρ σοϊλεμέκ, افتلا ا. ἰφτιλιὰτ ἰτ.

Αὐτοσχεδίασμα, τὸ بالبداهه سوز و يا شعر سويلش πὶλ-πεδαχὲ σὸζ βὲ γιὰ σιϊρ σοϊλεϊς, ارتجال ἰρτιδζάλ, افتلات ἰφτιλιάτ.

Αὐτοσχεδιαστής, ὁ مرتجل μουρτεδζίλ, مفتلت μουφτελίτ.

Αὐτοσχέδιος, ον, مبده μουπδέ. ‖ —ίως (ἐπρ.) بالبداهه πὶλ-πεδαχέ, ارتجالا ἰρτιδζάλεν, مرتجلا μουρτέδζιλεν, افتلاتا ἰφτιλάτεν. «ὁ ὁμιλῶν —ίως مرتجل μουρτεδζίλ. «ὁμιλῶ —ίως ارتجال ا. ἰρτιδζὰλ ἰτ.

Αὐτοτέλεια, ἡ تماميت τεμαμιγέτ, مكمليت μουκεμμελιγέτ.

Αὐτοτελής, ές, تام τάμμ, مكمل μουκεμμέλ, مطلق μουτλάκ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) تماما τεμάμεν.

Αὐτουργός, ὁ فاعل مستقل φαΐλι μουστεκήλλ, فاعل مباشر φαΐλι μουπασίρ.

Αὐτοφυής, ές, طبيعى ταπιΐ, بنفسه πι-νέφσιχι. ‖ —ῶς (ἐπρ.) طبعا τάπ'αν.

Αὐτόφωρος, ον, مشهود μεσχούδ. «ἐπ' αὐτοφώρῳ مشهودا μεσχούδεν. «ἔγκλημα ἐπ' αὐτοφώρῳ

مشهور جرم δζούρμι μεσχούδ. συλλαμβάνω ἐπ' αὐτοφώρῳ مشهوداً دردست تغفيل ταγφὶλ ἰτ. μεσχούδεν δὲρ δέστ ἰτ. [χίρ.

Αὐτόχειρ, ὁ καὶ ἡ منتحر μουντεχ-

Αὐτοχειρία, ἡ انتحار ἰντιχάρ.

Αὐτοχειριάζομαι, ا. انتحار ἰν-τιχὰρ ἰτ.

Αὐτοχθονία, ἡ اصليت ἀσλιγέτ.

Αὐτόχθων, ὁ يرلى γερλί, اهل اصل ἔχλι ἀσλὴ πλ. اهالی اصليه ἐχα-λίϊ ἀσλιγέ, سكنهٔ اصليه σεκενέϊ ἀσλιγέ. « οἱ αὐτόχθονες τῆς Ἀμερικῆς آمريقانك سكنهٔ اصليه‌سی ἀμέρικανιν σε-κενέϊ ἀσλιγεσί.

Αὐτόχρημα, (Ἐπρ.) بسبتون μπίσπιτουν, طبق τηπκή, خالص χα-λίς, صاف σαφή, عادياً ἀδίγεν, فعلاً φι'λεν, حقيقةً χακήκατεν, تماماً τεμά-μεν, كاملاً κιάμιλεν. «εἶναι — ζῷον خالص-صاف بر حيواندر χαλὶς-σαφὴ πὶρ χαϊβάνδιρ.

Αὐτοψία, ἡ معاينه μουαγενέ. (Ι) فتح ميت φέτχι μιγέτ. § (Νμ.) كشف κέσφ.

Αὐχήν, ὁ بويون ποϊγούν, عنق ὔνκ., كردان γκερδάν.

Αὐχμηρός, ά, όν, قورو κου-ρού, يابس γιαπίς.

Αὐχμός, ὁ يبوست γεπουσέτ.

Ἀφαγία, ἡ يمه‌مزلك γέμεμεζλικ, عدم آكل ἀδέμι ἔκιλ.

Ἀφαίμαξις, ἡ (Ι) قان آلمه χὰν ἀλμά, فصد φέσδ.

Ἀφαιμάσσω, قان آلمق χὰν ἀλ-μάκ, ا. فصد φέσδ ἰτ.

Ἀφαίρεσις, ἡ تنزيل τενζίλ, طرح τάρχ. «ἡ πρᾶξις τῆς ἀφαι-ρέσεως عمل طرح ἀμέλι τάρχ. § (Γρμ.) حذف χίζφ. § (Φλγ.) تنكير τενκίρ.

Ἀφαιρετέος, α, ον, (Μθμ.) مطروح عنه ματρούχουν ἄνχου, مطروح منه ματρούχουν μίνχ.

Ἀφαιρέτης, ὁ (Μθμ.) مطروح ματρούχ.

Ἀφαιρετική, ἡ (πτῶσις) (Γρμ.) مفعول عنه μεφούλουν ἄνχου.

Ἀφαιρ(έω)ῶ, ا. تنزيل τενζὶλ ἰτ. § (Μθμ.) ا. طرح τάρχ ἰτ. § (Γρμ.) ا. حذف χίζφ ἰτ. § ا. سلب σέλπ ἰτ. ا. افراز ἰφράζ ἰτ. «— τὰ δικαιώματα τινὸς ا. حقوقدن اسقاط χουκουκδὰν ἰσκὰτ ἰτ. «— τὰ χρή-ματά τινος چالمق τσαλμάκ, ا. سرقت σιρκὰτ ἰτ. «ἀφαιρουμένων τῶν ἐξό-δων بالتنزيل مصارفات μεσαριφὰτ πιτ-τενζίλ, از غير مصارف ἔζ γαΐρι με-σαρίφ. § (μτχ.) ἀφῃρημένος, η, ον, مغلق μουγλάκ, مجرد μουδζερρέδ.

Ἀφάνεια, ἡ (Νμ.) غيبوبت γαϊ-πουπέτ.

Ἀφανής, ές, كورنمز γκιόρουν-μέζ, نا پديد νὰ πεδίδ, غير مشهود γά-ϊρι μεσχούδ, غائب γαΐπ, مكتوم μεκ-τούμ. § مجهول μεδζχούλ. § —ῶς (ἐπρ.) خفياً χφίγεν.

Ἀφανίζω, غائب و نا پديد ا. γαΐπ βὲ νὰ πεδὶδ ἰτ. ا. يوق γιὸκ ἰτ.

یوقو اید - ازاله - محو μάχβ - ἰζαλὲ - νὰ πούδ ἰτ. افنا و تلف ا. ἰφνὰ βὲ τελὲφ ἰτ. مضمحل ا. μουζμαχὴλλ ἰτ. § (μσ. ἢ πθ.) —ομαι محو اولنق μάχβ ὀλουνμάκ, مضمحل اولـ. μουζμαχὴλλ ὀλ. § (μτχ.) *ἠφανισμένος* - خراب - پریشان اولان χαρὰπ - περισὰν ὀλάν, مضمحل μουζμαχὴλλ.

'Αφανισμός, ὁ تلف τελέφ, افنا ἰφνά, محو μάχβ, ازاله ἰζαλέ, انهدام ἰνχιδάμ, اضمحلال ἰζμιχλάλ.

'Αφανιστής, ὁ مخرب μουχαρρίπ.

'Αφανιστικός, ή, όν, باعث اضمحلال παΐσι ἰζμιχλάλ.

'Αφανόπτερα, τὰ (Ζλγ.) خفيفة الجناح χαφίφετ οὐλ-δζενάχ.

"Αφαντος, ον, نا پديد νὰ πεδίδ, غائب γαΐπ.

'Αφαρμάκωτος,ον, زهرلنمهمش ζεχιρλένμεμίς, غير مسموم γάϊρι μεσμούμ.

'Αφαρπάζω, آلمق جبرا δζέπρεν ἀλμάκ, غصب ا. γάσπ ἰτ.

'Αφασία, ἡ (I) معدوميت نطق μα'δουμιγέτι νούτκ.

"Αφατος, ον, وصف - بيان - تعريف اولنماز βάσφ-πεγιὰν-τα'ρὶφ ὀλουνμάζ.

'Αφεγγής, ές, ضيادار اولميان ζιγιαδὰρ ὅλμαγιαν, مظلم μουζλήμ.

'Αφεδρεύω, آياق يولنه كيتمك ἀγιὰκ γιολουνὰ γκιτμέκ, عمل ا. ἀμὲλ ἰτ.

'Αφεδρών, ὁ كوت γκιότ, دبر δουπούρ, مقعد μακάδ.

'Αφειδής, ές, مسرف μουσρίφ, بيدريغ πιδιρίγ, جوانمرد δζουβανμέρδ, جومرد δζουμέρδ, سخى σαχή. § —ῶς (ἐπρ.) سخاوتله σεχαβέτλε, جومردانه δζουμερδανέ, بول بول πὸλ πόλ, اسيركيهرك ἐσιργκέμεγερεκ, بدريغ πιδιρίγ.

'Αφέλεια, ἡ صافدرونلق σαφδερουνλήκ, سادهدللك σαδεδιλίκ, خلوص χουλούς, بساطت πεσατέτ.

'Αφελής, ές, صافدرون σαφδερούν, صافدل σαφδίλ, صافى القلب σαφὴ οὐλ-κάλπ, بسيط πεσίτ, سادهدل σαδεδίλ. § —ῶς (ἐπρ.) سادهجه σαδέδζε, بلا تكلف πίλα τεκελλούφ, سادهدلانه σαδεδιλανέ.

'Αφελκύω καὶ **'Αφέλκω,** جلب ا. δζὲλπ ἰτ.

'Αφερέγγυος, ον, غير معتبر γάϊρι μουτεπέρ.

'Αφερεγγυότης, ἡ عدم اعتبار ἀδέμι ἰτιπάρ.

'Αφέρπω, سورتينهرك كيتمك σουρτουνεγερὲκ γκιτμέκ. [γιάνι ἄφβ.

'Αφέσιμος, ον, شايان عفو σα-

"Αφεσις, ἡ عفو ἄφβ. § (Νμ.) —*χρέους* تبرية ذمت τεπριγέϊ ζιμμέτ. § ('Εκκλ.) — *ἁμαρτιῶν* رحمت و غفران ραχμὲτ βὲ γαφράν, مغفرت μαγφιρέτ. § (Στρ.) استبدال ἰστιπδάλ.

'Αφετηρία, ἡ مبدا μεπδέ, نقطه νοκτά. « *ἐκ πρώτης ἀφετηρίας* » اول امردن ἐββέλι ἐμιρδέν, ابتداى ظهوردن ἰπτιδάϊ ζαυχουρουνδάν.

Ἄφευκτος, ον, مطلق μουτ-λάκ, لا بد λὰ πούδδ, الزم ἐλζέμ, ضرورى ζαρουρή, واجب βαδζίπ, مقتضى μουκτεζή. § —ως (ἐπρ.) مطلقا μούτλακα, الزم و لا بد اولەرق ἐλζὲμ βὲ λὰ πούδδ ὀλαράκ, هر حالده χέρ χαλδέ, البتة ἔλπεττε, على كل حال ἀλὰ κιούλλι χάλ, حال ἀεγ πεχέμε χάλ, هر نصل اولور ايسه χὲρ νάσηλ όλοὺρ ἰσέ, باى حال πιέϊ χάλιν.

Ἀφέψημα, τὸ (Φρμ.) مطبوخ ματπούχ, طبخ τάπχ.

Ἁφή, ἡ طوقنمه حسى τουτμὰ χησ-σή, لمس λέμς. «*ἡ αἴσθησις τῆς ἁφῆς*» قوه لامسه κουββέϊ λαμισέ.

Ἀφήγημα, τὸ روايت ριβαγέτ, حكايه χικιαγέ, قصه κησσά.

Ἀφήγησις, ἡ حكايه و نقل νὰκλ ού χικιαγέ, روايت ριβαγέτ.

Ἀφηγητής, ὁ حاكى χακί, راوى ραβί, ناقل νακήλ.

Ἀφηγ(έο)οῦμαι, نقل-حكايه-روايت ا νὰκλ-χικιαγὲ-ριβαγὲτ ἰτ.

Ἀφῆλιξ, ὁ καὶ ἡ صغير σαγήρ.

Ἀφήλιον, τὸ (Ἀστρ.) اوج الشمس ἄβδζ οὐσ-σέμς.

Ἀφηνιάζω, كم باقاق γκεμὲ τάκμαμακ, آزغين اولمق ἀζμάκ, آزغين اول. ἀζγὴν ὀλ. [ἀζγηνλήκ.

Ἀφηνίασις, ἡ آزمه ἀζμά, آزغينلق

Ἄφθαι, αἱ (Ι) سويلجەسى دوداق δουδὰκ σιβιλδζεσί, قلاع κουλά'.

Ἀφθαρσία, ἡ بوزلمازلق πο-ζούλμαμαζληκ, عدم فنا ἀδέμι φενά.

Ἄφθαρτος, ον, بوزلماز πoζουλ-μάζ, نا فانى νὰ φανί, لايزال λὰ γεζάλ.

Ἄφθογγος, ον, سسسز σεσ-σίζ, معدوم الصوت μα'δοὺμ οὐσ-σάβτ. § ابكم ἐπκέμ.

Ἀφθόνητος, ον, غير محسود γά-ϊρι μαχσούδ. § نا حاسد νὰ χασίδ.

Ἀφθονία, ἡ بوللق πολλούκ, بركت περεκέτ, فيض φεΐζ, فياضت φεϊγια-ζέτ. § كثرت κεσρέτ, وفرت βεφρέτ, افزونى ἐφζουνί. «*ἐν ἀφθονίᾳ*» بول بول πὸλ πόλ, كثرت اوزره κεσρὲτ οὔζρέ.

Ἄφθονος, ον, بول πόλ, بركتلى περεκετλή, فيضى φεϊζί, افزون ἐφ-ζούν, مبزول μεπζούλ, كثير κεσίρ, وافر βαφίρ. § —ως (ἐπρ.) بول بول πὸλ πόλ, كثرت اوزره κεσρὲτ οὔζρέ.

Ἀφθον(έω)ῶ, بوللق او. πολ-λοὺκ ὀλ. مبذور - فراوان او. μεπζοὺρ-φεραβὰν ὀλ. احتياج ا. ἰπτιχὰδζ ἰτ. بوللقده او. πολλουκδὰ ὀλ. سعادت حالده او. σααδέτι χαλδὲ ὀλ.

Ἄφθορος, ον, بوزلماز πoζουλ-μάζ, نا قابل فساد νὰ καπίλι φεσάδ.

Ἀφίδρωσις, ἡ ترلمه τερλεμέ, تعرق τεαρρούκ, ترشح τερεσσούχ.

Ἀφιερ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** وقف ا. βὰκφ ἰτ. توقيف ا. τεβκὶφ ἰτ. تسبيل ا. τεσπὶλ ἰτ. فى سبيل الله تبرع ا. φὶ σεπὶλ ἰλλὰχ τεπερροὺ ἰτ. فدا ا. φεδὰ ἰτ. § تقديم ا. τακδὴμ ἰτ. § حصر و تخصيص ا. χάσρ οὺ ταχ-σὶς ἰτ. § (πθ.) —οῦμαι وقف اولنق βὰκφ ὀλουνμάκ. § توكل ا. τεβεκ-

κιούλ ἰτ. دلبسته او. διλπεστὲ ὀλ.

'Αφιέρωμα, τὸ وقف βάκφ, موقوف μεβκούφ.

'Αφιέρωσις, ἡ وقف βάκφ, توقيف τεβκίφ. § تسبيل τεσπίλ. § تخصيص ταχσίς, تقديم ταχδήμ, حصر χάσρ.

'Αφιερωτήριον, τὸ وقفنامه βακφναμέ, وقفيه حجتى βακφιγὲ χοδζδζετί.

'Αφιερωτής, ὁ وقف ايديجى βάκφ ἰδιδζί, واقف βακίφ. [βακφί.

'Αφιερωτικός, ή, όν, وقفى

'Αφίημι, καὶ **'Αφίνω**, براقمق πρακμάκ, ترك ا. τὲρκ ἰτ. § آتمق ἀτμάκ. § چيقارمق τσηκαρμάκ, اخراج ا. ἰχρὰδζ ἰτ. صالى ويرمك σαλὴ βιρμέκ, قويويرمك κόϊ βιρμέκ, تخليه ا. ταχλιγὲ ἰτ. § مساعده ا. μουσαηδὲ ἰτ. اذن ويرمك ἰζὶν βιρμέκ. § عفو ا. ἄφβ ἰτ. § تبريهٔ ذمت ايتديرمك τεπριγέϊ ζιμμὲτ ἰτδιρμέκ. § واز گچمك βὰζ γκετσμέκ, فراغت ا. φεραγὰτ ἰτ. § (πθ.) براقلمق πρακηλμάκ, ترك اولنمق τὲρκ ὀλουνμάκ, متروك او. μετροὺκ ὀλ. «ὁ ἀφεὶς تارك ταρίκ.

'Αφικν(έο)οῦμαι, يتيشمك γετισμέκ, واصل او. βασὴλ ὀλ. مواصلت ا. μουβασελὲτ ἰτ. توارد و توصل ا. τεβαρροὺδ βὲ τεβασσοὺλ ἰτ.

'Αφιλάνθρωπος, ον, مرحمتسز μερχαμετ-σήζ, غير مشفق γάϊρι μουσφήκ. [γάϊρι μουτεσαλήχ.

'Αφιλίωτος, ον, غير متصالح

'Αφιλόδοξος, ον, حقر شان و شهرت μουχακκήρι σὰν οὺ σόχρέτ.

'Αφιλοκαλία, ἡ حسن طبيعت اولماملق χούσνι ταπιὰτ ὄλμαμαkληκ, عدم نزاكت ἀδέμι νεζακέτ.

'Αφιλόκαλος, ον, حسن طبيعتى اولميان χούσνι ταπιατὶ ὄλμαγιαν, نزاكتسز νεζακετ-σίζ, معدوم نزاكت μα'δοὺμι νεζακέτ.

'Αφιλοκέρδεια, ἡ منفعت شخصيه‌دن تجرد μενφαάτι σαχσιγεδὲν τεδζερρούδ, غرضسزلق γαρασηζλήκ.

'Αφιλοκερδής, ές, كار پى اولان πὶ κιὰρ ὀλάν, غرضسز γαραζσήζ. § —ῶς (ἐπρ.) پى كار πὶ κιάρ, پى غرضانه πὶ γαραζανέ.

'Αφιλονείκητος, ον, καὶ **—νικος**, ον, نزاعجى اولميان νεζα'δζὴ ὄλμαγιαν.

'Αφιλοξενία, ἡ مهمانپرورسزلك μιχμαν-περβερσιζλίκ.

'Αφιλόξενος, ον, مهمانپرور اولميان μιχμαν-πέρβὲρ ὄλμαγιαν. § (οὐσ.) τὸ —ον مهمانپرورسزلك μιχμαν-περβερσιζλίκ.

'Αφιλος, ον, دوستسز δοστσούζ, پى دوست πὶ δόστ.

'Αφιλοστοργία, ἡ عدم شفقت ἀδέμι σεφακάτ.

'Αφιλόστοργος, ον, شفقتسز σεφακατ-σήζ. § —ως (ἐπρ.) من غير شفقت μὶν γκϊρι σεφακάτ.

'Αφιλοτιμία, ἡ ناموسسزلق ναμουσσουζλούκ, عدم حيثيت ἀδέμι χαϊσιγέτ, دنائت δεναγέτ.

Ἀφιλότιμος, ον, ناموسسز ...ουσσούζ, حيثيتسز χαΐσιγετ-σίζ, ...δενί, فروماية φουρουμαγέ.

Ἀφίνω. Ἴδε Ἀφίημι.

Ἄφιξις, ἡ ورود βουρούδ, وصول ...σούλ, مواصلت μουβασελέτ, توارد ...βαρρούδ, قدوم κουδούμ, آمد ἀμέδ. ...ατὰ τὴν —ιν του ورودنده βου-...δηνδά.

Ἀφιόνιον, τὸ آفيون ἀφιόν.

Ἀφίπταμαι, طيران و پرواز او... ...ἱρὰν βὲ περβὰζ ὀλ.

Ἀφίστημι, تفريق و تبعيد ا. τεφ-... βὲ τεπ̔γὶδ ἰτ. § منع ا. μὲν' ἰτ. (μσ.) اوزاقده او. οὔζακδὰ ὀλ. مفارقت μουφαρενὲτ ἰτ. § اجتناب ا. ...τινὰπ ἰτ. تحاشى ا. τεχασὴ ἰτ.

Ἄφλεκτος, ον, ياقلماز γιανμάζ, غير قابل احتراق γάϊρι καπίλι ἰχτιράκ.

Ἀφλόγιστος, ον, التهابسز ἰλ-...χαπ-σήζ.

Ἄφνω, ('Επρ.) يردن يره πιρδὲν ...έ, در عقب δὲρ ἀκάπ, در حال δὲρ ...λ, آكسزين ἄνσηζην.

Ἀφοβία, ἡ قورقوسزلق κορκουσουζ-...ικ, عدم تخوف ἀδέμι χάβφ, عدم ...έμι τεχαββούφ, جلادت δζελαδέτ.

Ἄφοβος, ον, قورقوسز κορκου-...ζ, غير متخوف γάϊρι μουτεχαββίφ, ... لا νὰ χαΐφ. § —ως (ἐπρ.) قورقاقسزين κόρκμακσηζην, بلا خوف ...λα χάβφ.

Ἀφοδευτήριον, τὸ اياق يولى ἀ-...ιαx γιολού, مِمَشا μεμσά, كنيف κενέφ.

Ἀφοδεύω, اياق يولنه كيتمك ἀγιὰκ γιολουνὰ γκιτμέκ, عمل ا. ἀμὲλ ἰτ.

Ἀφομοι(όω)ῶ, بكزتمك πενζετ-μέκ, تشبيه ا. τεσπὶχ ἰτ. تمثيل ا. τεμσὶλ ἰτ.

Ἀφομοίωμα, τὸ صورت مطابق σουρέτι μουταπὴκ, عيني صورت αϊνὶ σουρέτ.

Ἀφομοίωσις, ἡ تشبيه τεσπίχ, مشابهت μουσαπεχέτ, مماثله μουμασελέ.

Ἀφοπλίζω, اخذ سلاح ا. ἄχζι σιλὰχ ἰτ. ترك سلاح ا. τέρκι σιλὰχ ἰτ. § (Ντκ.) تخليه ا. ταχλιγὲ ἰτ.

Ἀφοπλισμός, ὁ ترك سلاح τέρκι σιλάχ, اخذ سلاح ἄχζι σιλάχ. § (Ντκ.) تخليه ταχλιγέ.

Ἀφόρετος, ον, كيلمامش γκιϊλ-μέμις, غير مستعمل γάϊρι μουστα'μέλ.

Ἀφόρητος, ον, چكلمز τσεκιλ-μέζ, غير متحمل γάϊρι μουτεχαμμίλ.

Ἀφορία, ἡ قسيرلق κησηρλήκ, عقر οὔκρ.

Ἀφορίζω, ('Εκκλ.) آفوروزلامق ἀφοροζλαμάκ, آفوروز ا. ἀφορὸζ ἰτ. لعنت اوقومق λα'νὲτ ὀκουμάκ. § (μτχ.) *ἀφωρισμένος* آفوروزلى ἀφοροζλού, ملعون μελ'ούν.

Ἀφορισμός, ὁ ('Εκκλ.) آفوروز ἀφορόζ, لعنت λα'νέτ. § (Φλσ.) حكميات χόυκμιγιάτ. « *οἱ —οἱ τοῦ Ἱπποκράτους* فصول بقراط φουσούλι Πικράτ. [ἀφοροζλού.

Ἀφοριστικός, ή, όν, آفوروزلى

Ἀφορμή, ἡ سبب σεπέπ, موجب

μουδζίπ, وسيله βεσιλέ, بهانه πεχανέ, علت ήλλέτ. « δίδω —ν .ا تعليل τα'λὶλ ἰτ. [ρεκὲτ ἰτ.

'Αφορμ(άω)ῶ, .ا حركت χα-

'Αφορολόγητος, ον, معاف μουάφ, تكاليفدن مستثنى τεκελλουφδὲν μουστεσνά.

"Αφορος, ον, قسير κησήρ, عقيم ἀκήμ, عقير ἀκήρ.

'Αφορ(άω)ῶ, اوزاقدن كورمك ούζακδὰν γκιόρμέκ. § متعلق-عقنده-دائر-متدائر-عائد-راجع .ا μουτεαλλήκ-χακηνδὰ-δαἲρ-μουτεδαἲρ-ἀἲδ-ραδζὶ' ἰτ. .او تعلق τεαλλουκὴ ὀλ. .ا تعلق τεαλλοὺκ ἰτ. « τοῦτο ἀφορᾷ ἐμὲ بو بكا راجعدر πού πανὰ ραδζίδιρ. «καθ'ὅσον ἀφορᾶ τὸ δεῖνα πρᾶγμα فلان شئيه كلنجه φιλὰν σεγὲ γκελίνδζε.

'Αφοσι(όω)ῶ, καὶ **—ώνω,** .ا تقديس τακδὶς ἰτ. § (μσ.) صداقتله تسليم اولنق σαδακάτλε τεσλὶμ ὀλουνμάκ, .او دلبسته διλ-πεστὲ ὀλ. .او فدا φεδὰ ὀλ. «φίλος ἀφωσιωμένος دوست صادق δόστι σαδήκ.

'Αφοσίωσις, ἡ صداقت σαδακάτ, تسليم τεσλίμ, تسليميت τεσλιμιγέτ, فداكارلق φεδακιαρλήκ, فدا φεδά, عبوديت ούπουδιγέτ, انقياد ἰνκιγιάδ, اخلاص ἰχλάς. «— τῷ Θεῷ توكل τεβεκκιούλ. «ἐκφράζω τὴν —ν μου عرض عبوديت و انقياد .ا ἄρζι ούπουδιγὲτ βὲ ἰνκιγιὰδ ἰτ.

'Αφότου ἢ **'Αφ' ὅτου,** ('Επρ.) دنبرو δένπερου, لى λὶ (ἐν τέλει τῶν ρημάτων). «— σᾶς ἐγνώρισα سزى طانيدقمدنبرو σιζὶ τανιδιγιμδάνπερου, سزى طانيهلى σιζὶ τανιγιαλί. «δ... μῆνες εἶναι — ἦλθε ايكى آى ... واز γκελελὶ ἰκὶ ἄϊ βάρ.

'Αφοῦ ἢ **'Αφ' οὗ,** ('Επρ.) مادامكى μάδαμκι, دنصوكره δένσονρα. «— ἦλθεν, ἐγὼ πρέπει νὰ φύγω مادامكى او كلدى بن كيدملم μάδαμκι γκελδὶ πὲν γκιδμελίιμ. «— ἔφαγε καὶ ἔπιε ييوب ايجدكدنصوكره γεγιοὺπ ἰτσδικδένσονρα. § ده δέ. «— φθάσε وصول بولدقده βουσοὺλ πουλδουκδά, كلديكده γκελδικδέ.

"Αφρακτος, ον, ... ايله احاطه اولنمامش διβὰρ ἰλὲ ἰχατὲ ὀλούνμαμησ.

"Αφραστος, ον, دينلمز δινιλμέζ, غير قابل تعريف γάϊρι καπίλι τα'ρίφ.

'Αφράτος, η, ον, ... كبى يومشاق κιόπούκ κιπὶ γιουμουσάκ, نرم νέρμ, سمين σεμίν.

'Αφρίζω, كوپوكلنمك κιόπουκλεμέκ. .ا تزبد τεζεππούδ ἰτ.

"Αφρισμα, τὸ كوپوكلنمه κιόπουκλενμέ, تزبد τεζεππούδ, ازباد ἰζπάδ.

'Αφρόγαλα, τὸ قيماق καϊμάκ.

'Αφροδίσια, τὰ (πάθη) افرنجى فرنكى علتى φρενκὶ ἠλλετί, ... ἰφρενδζί.

'Αφροδισιάζω, .ا اجراى شهوت ἰδζράϊ σεχβὲτ ἰτ.

'Αφροδισιακός, ή, όν, شهوت انكيز σεχβὲτ-ἐνγκίζ, مقوى باه μουκαββίϊ πάχ.

Αφροδισιογραφία, ἡ باهنامه
ιχναμέ.
Αφροδίσιος,ον, شهوتی σεχβετί.
'Αφροδίτη, ἡ ('Αστρ.) زهره
χρέ.
'Αφροντις, ὁ καὶ ἡ غائلهسز γαϊ-
σίζ, لاابالی λὰ ούπαλί, قیدسز καϊδ-
ζ, اهتمامسز ἰχτιμαμσίζ.
'Αφροντισία, ἡ غائلهسزلك γαϊ-
σιζλίκ, قیدسزلك καϊδσιζλίκ, عدم
اهتمام ἀδέμι ἰχτιμάμ.
'Αφροντιστ(έω)ῶ, قیدسز اولـ
καϊδσίζ όλ. اهتمام ایتمهمك ἰχτιμὰμ
μεμεκ.
'Αφρός, ὁ كوپوك κιόπούκ, كف
φ, رغوه ραγβέ.
Αφροσύνη, ἡ عقلسزلق ἀκηλ-
σιζλήκ, عدم شعر ἀδέμι σουούρ, حماقت
ἀμακάτ. [γάϊρι μαχρούς.
Αφρούρητος, ον, غیر محروس
Αφρώδης, ες, كوپوكلی κιό-
πυκλού, رغوی ραγβή.
'Αφρων, ὁ عقلسز ἀκηλσήζ, آحمق
ἀχμάκ, نادان ναδάν, سفیه σεφίχ,
بوداله πουδαλά.
Αφυής, ές, ذكی اولمیان ζεκὶ
ὀλμαγιαν, نافطین νὰ φετήν.
Αφυΐα, ἡ عدم ذكاوت ἀδέμι ζε-
κιαβέτ, عدم فطانت ἀδέμι φετανέτ,
غباوة γαπαβέτ.
Αφυκτος,ον, ضروری ζαρουρή,
مبرم μουπρέμ. [γάϊρι μαχπούς.
Αφυλάκιστος, ον, غیر محبوس
Αφύλακτος, ον, احتیاطسز
ἰχτιγιατ-σήζ, غیر محفوظ γάϊρι μαχ-
φούζ. [δούμ. ούλ-ἐβράκ.
"Αφυλλος,ον, معدوم الاوراق μα'-
'Αφυπνίζω, اویاندیرمق ούγιαν-
δηρμάκ, ایقاظ ا. ἰκάζ ἰτ. § (πθ.)
—ομαι متیقظ - متنبه او. μουτεγεκ-
κήζ-μουτενεπὴχ όλ.
'Αφύπνισις, ἡ καὶ **—ισμός,**
ὁ اویاندیرمه ούγιανδηρμά, انتباه ἰν-
τιπάχ. [ταπί'.
'Αφύσικος, ον, غیر طبعی γάϊρι
'Αφύτευτος, ον, دیكیلمهمش δι-
κίλμεμις, غیر مغروس γάϊρι μαγρούς.
'Αφωνία, ἡ سسسزلك σεσσιζλίκ,
عدم الصوت ἀδέμι ούσ-σάβτ, ابكمیت
ἐπκεμιγέτ.
"Αφωνος, ον, سسسز σεσσίζ,
صداسز σεδασήζ, دلسز διλσίζ, ابكم
ἐπκέμ, اخرس ἀχρές. § (Γρμ.) صداسز
σεδασήζ. [ῖρι μουτενεββίρ.
'Αφώτιστος, ον, غیر متنور γά-
"Αχ! ('Επρ.) ! آه ἄχ! ! واه βάχ!
'Αχαλίνωτος, ον, دیزكینسز
διζγκινσίζ, غیر قابل ضبط γάϊρι κα-
πίλι ζάπτ, سركش σερκές. «— ἵπ-
πος حرون χαρούν.
'Αχανής,ές, كنیش γκενίς, واسع
βασί', غیر محدود γάϊρι μαχδούδ, بی
حد و پایان πὶ χάδδ ού παγιάν, وافر
βαφίρ. «— *θάλασσα* دریای بی نهایه
δεργιάϊ πὶ νιχαγέ. «—ές πέλαγος
لجۀ واسعۀ بی نهایه λουδζδζέϊ βασιάϊ
πὶ νιχαγέ.
'Αχαρακτήριστος,ον, مسلكسز

μεσλεκσίζ. § جبليتسز δζεπιλιγετ-σίζ.

'Αχάρακτος, ον, غير محكوك γαΐρι μαχκχούκχ.

'Αχαράκωτος, ον, چيز كيلنمەمش τσίζκιλένμεμιś.

"Αχαρις, ὁ καὶ ἡ لطافتسز λεταφετ-σίζ, نا خوش νὰ χός, لذتسز λεζζετ-σίζ. § مكدر μουκεδδέρ, مغموم μαγμούμ. § (οὐσ.) τὸ ἄχαρι عدم لطافت و ظرافت ἀδέμι λεταφὲτ βὲ ζεραφέτ.

'Αχαριστία, ἡ نانكورلك ναν-κχὸρλούκ, انكار نعمت ἰνκχάρι νι'μέτ.

'Αχάριστος, ον, نانكور ναν-κχόρ, كافر نعمت κχαφίρι νι'μέτ. §— ως (ἐπρ.) نانكورانه νανκχὸρανέ.

'Αχάτης, ὁ('Ορκτ) عقيق طاشى ἀκὴκ ταστή, عقيق يمانى ἀκήκι γιαμανί.

"Αχειρ, ὁ καὶ ἡ الـسز ἐλσίζ, معدوم اليد μα'δούμ οὐλ-γέδ.

'Αχειραγώγητος, ον, تربيه اولنامش - اولنماز τερπιγὲ ὀλούνμαμηś-ὀλουνμάζ.

'Αχειροποίητος, ον, ال ايله ياپلامش ἒλ ἰλὲ γχαπήλμαμηś.

'Αχειροτόνητος, ον, صفت روحانيه‌يى هنوز آلامش σιφφάτι ρουχα-νιγεγὶ χένουζ ἅλμαμηś.

"Αχθομαι, مغموم و مكدر او. μαγ-μοὺμ βὲ μουκεδδὲρ ὀλ.

"Αχθος, τὸ يوك γχιούκ, آغيرلق ἀγηρλήκ, بار πάρ, حمل χάμλ. «— ἀρούρης فسل φέσλ.

'Αχθοφορικός, ή, όν, حالى χαμμαλή. «*δικαιώματα* —κὰ» χαμμαλιγέ, حماللق χαμμαλλήκ.

'Αχθοφόρος, ὁ حمال χαμμ[αλ]

'Αχιβάδα, ἡ (Ζλγ.) [ب]ادس ἀσηβάδες.

'Αχίλλειος, ὁ (τένων) ('Ανα[τ]) وتر آشيل βετέρι ἀσήλ.

'Αχινός, ὁ (Ζλγ.) كستانه δενὶζ κεστανέ.

'Αχλάς, άδος, ἡ (Βτ.) [آ]رمودى آغاجى δὰγ ἀρμουδὴ ἀγαδ[ζη]

'Αχλύς, ύος, ἡ سيس σίς, [دو]مان δουμάν. § ظلمت ζουλμέτ.

"Αχνη, ἡ بوغ πούγ.

'Αχνίζω, توتمك τούτμέκ, [دو]مان چيقارمق δουμὰν τσηκαρμάκ. § (μτ[φ.]) توتدرمك τοὐτδουρμέκ.

"Αχνισμα, τὸ توتمه τούτμέ, [توتدر]مه τουτδουρμέ.

'Αχνός, ὁ بوغ πούγ, بخار πουχ[άρ]

"Αχνους, ουν, خاوسز χαβσ[ίζ]

'Αχνώδης, ες, توتلى τούτλ[ή]

"Αχολος, ον, اودسز ὀδσ[ίζ] معدوم الصفرا μα'δούμ οὐσ-σαφρά.

'Αχόρταστος, ον, دويماز δ[ογιγ]μάζ. § (μτφ.) آج كوزلو ἀτς γκ[ιοζ]λού, حريص χαρίς, منهوم μενχ[ούμ]

"Αχραντος, ον, پاك πάκχ.

'Αχρείαστος, ον, لزومسز λ[ε]ζουμσούζ. [λενμ...]

'Αχρειεύω, ادبسزلك ἐδεπ[σιζλίκ]

'Αχρεῖος, α, ον, عارسز [ἀρ]σήζ, ادبسز ἐδεπσίζ, فاحش φαχίś.

'Αχρειόστομος, ον,

آفیزلی πὶς ἀγηζλή, یوزوق آغیزی ἀγηζὴ ποζούκ, بد زبان πὲδ-ζεπάν.

'Αχρειότης, ἡ عارسزلق ἀρσηζλήκ, ادبسزلك ἐδεπσιζλίκ, وقاحت βεκαχάτ, خبث χούπς, فعل شنیع φί'λι σενί'.

'Αχρεώστητον, τὸ (Νμ.) برات ذمت περαέτι ζιμμέτ.

'Αχρηματία, ἡ پارەسزلق παρασηζλήκ, قوقوزلق κοκοζλούκ, تنكدستی τὲνκ-δεστί, مضایقهٔ مالیه μουζαϊκάϊ μαλιγέ.

'Αχρησίμευτος, ον, لزومسز λουζουμσούζ, نافله ναφιλέ.

'Αχρηστία, ἡ عدم استعمال ἀδέμι ἰστιμάλ, بطلان πουτλάν.

"Αχρηστος, ον, فائدەسز φαϊδεσίζ, لزومسز λουζουμσούζ, غیر مستعمل γάϊρι μουστα'μέλ, باطل πατήλ, بطال πατάλ, زاهق ζαχήκ.

"Αχρι, ('Επρ.) "Ιδε Μέχρι, "Εως.

"Αχριστος, ον, تدهین اولنمامش τεδχὶν ὀλούνμαμης.

'Αχρονολόγητος, ον, تاریخسز ταριχσίζ, غیر مورخ γάϊρι μουβερράχ.

"Αχρους, ουν, رنكسز ρενκσίζ, معدوم اللون μα'δοὺμ οὐλ-λέβν.

'Αχρωματικός, ή, όν, (Φσ.) مزیل اللون μουζὶλ οὐλ-λέβν. « — *κύκλος* قطر سعفه κάτρι σα'φά, دائرهٔ منعكسه δαϊρέϊ μουνακεσσέ.

'Αχρωματισμός, ὁ (Φσ.) ازالهٔ لون ἰζαλέϊ λέβν, انعدام لون ἰνιδάμι λέβν.

'Αχρωμάτιστος, ον, بویانمامش ποyαλάνμαμης, غیر ملون γάϊρι μουλεββέν.

"Αχρωμος, ον, رنكسز ρενκσίζ.

'Αχύρινος, ον, صمانلی σαμανλή, تبنی τιπνί.

"Αχυρον, τὸ صمان σαμάν, كاه κιάχ, تبن τίπν.

'Αχυροπωλεῖον, τὸ صمانجی دكانی σαμανδζὴ δουκιανή.

'Αχυροπώλης, ὁ صمانجی σαμανδζή, تبان τιππάν.

'Αχυροστρωμνή, ἡ اوت مندری ὂτ μινδερί, مندر μινδέρ.

'Αχυρών, ὁ صمانلق σαμανλήκ, متبنه μετπινέ.

'Αχώνευτος, ον, هضم اولنمامش χάζμ ὀλούνμαμης, غیر مهضوم γάϊρι μαχζούμ, هضمی كوج χαζμὶ γκιούδζ, بطئ الهضم πετὶ οὐλ-χάζμ. § (Φσ.) غیر مذاب γάϊρι μουζάπ.

"Αχωρ, ὁ (Ι) صولوجه σολουδζέ, سعفهٔ رطبه σα'φέϊ ρετπέ.

'Αχώριστος, ον, آیریلماز ἀϊρηλάμαζ, غیر متفرق γάϊρι μουτεφαρρήκ, غیر مفارق γάϊρι μουφαρήκ, غیر منفصل γάϊρι μουνφασήλ.

"Αψαυστος, ον, غیر ملموس γάϊρι μελμούς. [μεζμούμ.

"Αψεκτος, ον, غیر مذموم γάϊρι

'Αψευδής, ές, καὶ **"Αψευστος, ον,** كاذب اولمیان κιαζὶπ ὄλμαγιαν, صادق σαδήκ, صحیح σαχήχ, حقیق χακηκή. § —ῶς (ἐπρ.) نا كاذبانه νὰ κιαζιπανέ, حقیقةً χακήκατεν,

صحيحا σαχήχεν, في الواقع φὶ-λ-βακή'.

'Αψηλάφητος, ον, لس ايدلمش λὲμς ἰδίλμεμὶς.

Ἄψητος, ον, پيشمهمش πίσμεμὶς, چيك τσίγ, نا پخته νὰ πουχτέ.

'Αψηφησία, ἡ صايقيسزلق σαΐκησηζλήκ, كستاخلق κ̇ιὸυσταχλήκ.

'Αψήφιστος, ον, صايقيسز σαΐκησήζ, كستاخ κ̇ιὸυστάχ. § رأى ويرلمش ρέϊ βιρίλμεμις.

'Αψηφ(έω)ῶ, صايماملق σάϊμαμακ, كستاخلق ا. κ̇ιὸυσταχλήκ ἰτ. تحقير واستحقار ا. ταχκὴρ βὲ ἰστιχκὰρ ἰτ. « — τὰ χρήματα اسراف ا. ἰσρὰφ ἰτ.

'Αψιδοειδής, ές, قبهلى κουππελή, كمرلى κεμερλή.

'Αψίδωσις, ἡ ('Αρχτ.) قبهلمه κουππελεμέ.

'Αψιδωτός, ή, όν, قبهلى κουππελή, مقبب μουκεππέπ.

'Αψικάρδιος, ον, دلدار διλδάρ, دلكشا διλ-κ̇ιουσά.

'Αψικορία, ἡ چابوق بيقمه τσαπούκ πηκμέ, ميمون اشتهاسى μεϊμοὺν ἰστιχασή.

'Αψίκορος, ον, چابوق بيقن τσαπούκ πηκέν, تيز اوصنجى τὶζ οὐσανιδζή, ميمون اشتهالى μεϊμοὺν ἰστιχαλή.

'Αψιμαχία, ἡ قره‌غول محاربه‌سى καραγὸλ μουχαρεπεσί, مصادمه μουσαδεμέ. [σαδεμὲ ἰτ.

'Αψιμαχ(έω)ῶ, مصادمه ا. μου-

'Αψινθίνη, ἡ (Φρμ.) پلين روحى πελὶν ρουχού, حامض پلين χαμίζι πελίν.

'Αψίνθιον, τὸ καὶ Ἄψινθος, ἡ (Βτ.) پلين اوتى πελὶν ἰτού, افسنتين ἐφσέντ. [πελὶν σαραπί.

'Αψινθίτης, ὁ (οἶνος) پلين شرابى

'Αψίς, ἡ ('Αρχτ.) قبه κουππέ, طاق τάκ. «— θριαμβευτική طاق ظفر τάκι ζεφέρ.

'Αψίχολος, ον, حديد المزاج χαδὶδ οὐλ-μιζάδζ. [μεζμούμ.

Ἄψογος, ον, غير مذموم γάϊρι

'Αψοφητί, ('Επρ.) بلاولوله πίλα βελβελέ, شماطه‌سز σαματασήζ.

'Αψυχαγώγητος, ον, شيطنت اولمايان νεσὴτ ὅλμαγ̇ιαν.

'Αψυχία, ἡ يوركسزلك γ̇ιὸυρεκσιζλίκ. جانسزلق δζανσηζλήκ.

Ἄψυχος, ον, جانسز δζανσήζ, معدوم الروح μα'δοὺμ οὐλ-ρούχ, جامد δζαμίδ. § يوركسز γ̇ιὸυρεκσίζ, خائف χαΐφ.

Ἄωρος, ον, واقتسز βακητσήζ, نا بمحل νὰ πεμεχάλ. § خام χάμ, اولمامش ὅλμαμηϛ. «καρποὶ —οι خام ميوه χὰμ μεϊβαλάρ. § —ώρως (ἐπρ.) وقتسزين اول βακτινδὰν ἐββέλ, وقت مناسبدن اول βάκτι μουνασιπδὲν ἐββέλ.

Ἄωτον, τὸ كزيده γκουζιδέ, نقاوة νεκαβέτ, نخبه νουχπέ. « τὸ ἄκρον — τῆς τιμιότητος نخبۀ عار و ناموس νουχπέϊ ἄρ οὐ ναμούς.

Ἄωτος, ον, قولاقسز κουλακσήζ, معدوم الاذن μα'δοὺμ οὐλ-οὐζούν.

Β

Β, β, τὸ ویتا βίτα. «ویتا» (اشبو) تسمیه اولنان حرف الفبای رومینك ایكنجی حرف اولوب واو كبی تلفظ اولنور.)

Β΄, β΄, (Ἀρθμ.) ایكی ἰκί. § ایكنجی ἰκινδζί.

͵Β, ͵β, (Ἀρθμ.) ایكی بیك ἰκὶ πίν. § ایكی بیكنجی ἰκὶ πινινδζί.

Βαβαί, (Ἐπρ.) ! وای βάϊ !

Βάβαξ, ὁ مكثار μικσάρ, ثرثار σερσάρ.

Βαβυλωνία, ἡ (Μτφ.) قاریشیقلق καρησηκλήκ, آنا بابا كونی ἀνὰ παπὰ γκιουνού.

Βάβω, ἡ ابه ἐπέ, آنا بیوك πούγιοὺκ ἀνά.

Βαγένι, τὸ καὶ **Βαγοίνιον,** τὸ فوچی φουτσού, واریل βαρήλ.

Βαγόνιον, τὸ (σιδηροδρόμου) واغون βαγόν.

Βάδην, (Ἐπρ.) یواش یواش γιαβὰς γιαβάς, آهسته آهسته ἀχεστὲ ἀχεστέ. § یایان γιαγιάν.

Βαδίζω, یورومك γιόρουμέκ, مشی ا. μέσγι ἰτ. سیر وحركت ا. σεῒρ οὐ χαρεκὲτ ἰτ. روانه اول. ρεβανὲ ὀλ. رفتار ا. ριφτὰρ ἰτ. سلوك ا. σοὐλοὺκ ἰτ. سالك اول. σαλὶκ ὀλ. كیتمك γκιτμέκ. «— βραδέως, ὑπερηφάνως یواش-مغرورانه مشی ا. γιαβὰς-μαγρουρανὲ μέσγι ἰτ. « — ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν προγόνων آبا و اجدادك اثرینه اقتفا ا. ἀπὰ βὲ ἐδζ-δαδὶν ἐσιρινὲ ἰκτιφὰ ἰτ.

Βάδισις, ἡ καὶ **Βάδισμα,** τὸ یورویش γιόρουγιούς, مشی μέσγι, رفتار ριφτάρ, حركت χαρεκέτ. «— βραδὺ آغیر یورویش ἀγὴρ γιόρουγιούς. «ἐπισπεύδω τὸ — تعجیل مشی ا. τα'-δζίλι μέσγι ἰτ. «ἀναστέλλω τὸ — تأخیر مشی ا. τεεχήρι μέσγι ἰτ. «τὸν ἀνεγνώρισα ἀπὸ τὸ — του فلانی یورویشندن تشخیص ایلدم φιλανὶ γιόυρόυ-γιόυσόυνδὲν τασχὶς εϊλεδίμ.

Βάζω, Ἴδε Βάλλω.

Βαθαίνω, Ἴδε Βαθύνω.

Βαθέως, (Ἐπρ.) درین اولهرق δε-ρὶν ὀλαράκ, درین درین δερὶν δερίν, عمیقاً ἀμίκεν. § فوق العاده φέβκ οὐλ-ἀδέ. «— συγκεκινημένος فوق العاده متأثر اولهرق φέβκ οὐλ-ἀδὲ μουτεεσ-σὶρ ὀλαράκ.

Βαθμηδόν, (Ἐπρ.) تدریجاً τε-δρίδζεν, على التدریج ἀλ-ἐτ-τεδρίδζ, بالتدریج πὶτ-τεδρίδζ, پی در پی πέϊ-δὲρ-πέϊ, آزر آزر ἀζὰρ ἀζάρ.

Βαθμιαῖος, α, ον, تدریجی τεδριδζί.

Βαθμίς, ἡ پاصاماق πασαμάκ, قدمه καδεμέ. «αἱ βαθμίδες τοῦ Σχολείου صنف تحتسی σινὶφ ταχτασή.

Βαθμοθεσία, ἡ καὶ **Βαθμο-**

θέτησις, ἡ درجه تقسیم δερε-δζὲ δερεδζὲ τακσήμ.

Βαθμολογία, ἡ تصنیف τασνίφ.

Βαθμολογ(έω)ῶ, ا. تصنیف τασνὶφ ἰτ.

Βαθμός, ὁ صنف σινίφ, درجه δε-ρεδζέ, مرتبه μερτεπέ. § (Πολ.) رتبه ρούτπέ, پایه παγέ. § (ἠθ.) درجه δερεδζέ. « *κατὰ τὸν βαθμόν των* رتبه‌لرینه کوره ρούτπελερινὲ γκιόρέ, رتبه‌لرینجه ρούτπελερίνδζε, علی مراتبهم ἀλὰ μερατίπιχιμ. « *ἀπενεμήθη αὐτῷ ὁ πολιτικὸς βαθμὸς ὑπαλλήλου Αου βαθμοῦ Αης τάξεως* فلانه رتبهٔ اولی صنف اول رتبه‌سی توجیه و احسان بیورلمشدر φιλανὰ ρούτπέϊ οὐλὰ σινίφι ἐββὲλ ρούτπεσὶ τεβδζὶχ βὲ ἰχσὰν πουγιούρούλμούσδουρ. « — *δικαιοδοσίας* درجهٔ صلاحیت δερε-δζέϊ σελαχιγέτ. « — *ἐκκλησιαστικὸς* رتبهٔ روحانی ρούτπέϊ ρουχανί. « — *στρατιωτικὸς* رتبهٔ عسکری ρούτπέϊ ἀσκερί. « *συγγενὴς τρίτου βαθμοῦ* اوچنجی درجه‌ده اقربا οὐτσούνδζοὺ δερεδζεδὲ ἀκραπά. « *εἰς τὸν ἔσχατον βαθμὸν* صوک درجه‌ده σὸν δερε-δζεδέ.

Βαθόμετρον, τὸ (Ντκ.) مقیاس العمق μηκγιὰς οὐλ-οὔμκ.

Βάθος, τὸ καὶ **Βαθύτης,** ἡ درینلك δερινλίκ, عمق οὔμκ. § دیب δίπ, کنه κιούνχ, غور γάβρ. « *ὕψος καὶ* — ارتفاع و عمق ἰρτιφὰ' βὲ οὔμκ. « *εἰς τὸ — τῆς θαλάσσης* دکزك دیبنه δενιζὶν διπινέ, غور درياده γάβρι δε-ρ[ι]γιαδά. « *πλάτος, μῆκος καὶ* — عرض و طول و عمق ἄρζ βὲ τοὺλ β[ὲ] οὔμκ. « *κατὰ* — متعمقاً μουτεάμμ[ι]-κεν, کوزجه γκιουζέλδζε. « *γνωρίζω τὶ κατὰ* — بر شئ کوزجه بیلك πὶρ ϭ[έ]-γκιουζέλδζε πιλμέκ. « *ἐξετάζω* τ[ὸ] *κατὰ* — ا. تعمیق و تحقیق τα'μὶκ β[ὲ] ταχκὴκ ἰτ. « *ἐκ βάθους καρδίας* ǀ دل وجان ἐζ δὶλ οὐ δζάν. [δερί[ν].

Βαθουλός, ὁ قووق κοβούκ, درین

Βαθούλωμα, τὸ قووقلق κο-βουκλούκ, درینلك δερινλίκ.

Βαθουλώνω, چقورلتمق τσου-κουρλατμάκ, درینلتمك δερινλετμέκ. § (αὐτπ.) چقورلنمق τσουκουρλανμάκ, درینلنمك διρινλενμέκ.

Βάθρον, τὸ اوتوراق ότουράκ, پانقه πάνκα, صندالیه σανδαλιγιέ. § اساس ἐσάς, تمل τεμέλ, بنیاد πουνγιάδ. « *ἐκ βάθρων* تملدن τεμελδέν اساساً ἐσάσεν.

Βαθυγένειος, ὁ καὶ **πώγων,** ὁ اوزون صقالی οὐζοὺν σακαλλή.

Βαθύνοια, ἡ دقیقه‌شناسلق δακη-κε-σηνασλήκ, فطانت φετανέτ, ذکاوت ζεκιαβέτ.

Βαθύνους, ουν, دقیقه شناس δακηκε-σηνάς, اذکی ἐζκιά, افطن ἐφτέν.

Βάθυνσις, ἡ تعمیق τα'μίκ, تعمق τεα'μμούκ.

Βαθύνω, درینلتمك δερινλετμέκ, ا. تعمیق τα'μὶκ ἰτ. § (πθ. ἢ μσ.) درینلنمك δερινλενμέκ, ا. تعمق τεα'μ-μοὺκ ἰτ. § ا. اکتناه ἰκτινὰχ ἰτ.

« *δὲν ἐβάθυνεν εἰς τὸ νόημα* معناسنی اکتناه ایلمدی μα'νασινὶ ἰκτινὰχ ἐϊλέμεδι.

Βαθύπλουτος, ον, چوق زنکین τσὸκ ζενγκίν, اغنی ἀγνά.

Βαθύς, εῖα, ύ, درین δερίν, عمیق ἀμίκ, قعر κα'ἴρ. § (μτφ.) عظیم ἀζήμ. § (ἐπὶ χρωμ.) قویو κουγ̇ιού. «*σιγὴ βαθεῖα* سکوت عظیم σουκ̇ιούτι ἀζήμ. « *ὕπνος* — عمیق نوم νέβμι ἀμίκ. «*γνώσεις βαθεῖαι* معلومات عمیقه μα'λουμάτι ἀμικέ. «*προσφέρω τὰ βαθύτατα σέβη μου* احترامات فایقه‌یی تقدیم ا. ἰχτιραμάτι φαΐκαμὴ τακδὶμ ἰτ. «*ὄρθρου βαθέος* پك صباحلین πὲκ σαπάχλαΐν, علی السحر ἀλ-εσσαχάρ. «*χρῶμα* —*ὺ* قویو رنك κουγ̇ιοὺ ρένκ. [δάρ.

Βαθύσκιος, ον, سایه‌دار σαγε-

Βαθύτης, ἡ Ἴδε Βάθος.

Βαθύφωνος, ον, قالین سسلی καλὶν σεσλή.

Βαθύχρους, ουν, قویو رنکلی κουγ̇ιοὺ ρενκλί.

Βαίνω, Ἴδε Βαδίζω.

Βάϊον, τὸ (Βτ.) خرما دالی ـ یاپراغی χουρμὰ δαλὴ-γ̇ιαπραγή, غصن نخل γούσνι ναχήλ.

Βαϊοφόρος, ἡ (Ἐκκλ.) *ἡ Κυριακὴ τῶν Βαΐων* عید سعانین ἤδι σεανίν.

Βακκαλάος, ὁ (Ζλγ.) مورونا بالیغی μουρούνα παληγή.

Βάκκαρις, ἡ (Βτ.) بهار παχάρ.

Βακτηρία, ἡ دکنك δεϊνέκ, باستون παστούν, باهو παχού, عصا ἀσά. « *στηρίζομαι ἐπὶ τῆς —ίας* عصایه طیانمق ـ اتکا ا. ἀσαγ̇ιὰ δαγ̇ιανμὰκ-ἰττικ̇ιὰ ἰτ.

Βακτηρίδιον, τὸ (Ι) باقتری πακτιρί, میقروب μικρόπ.

Βακτηριολογία, ἡ (Ι) مبحث باقتری μεπχάσι πακτιρί, باقتریولوزی πακτιριγ̇ιολοζί.

Βακτηριολόγος, ὁ (Ι) باقتریولوزی معلمی πακτιριγ̇ιολοζὶ μουαλλιμί.

Βαλανάγρα, ἡ (Ἐργ.) قاپو سورمه‌سی καποὺ σουρμεσί.

Βαλανεῖον, τὸ حمام χαμμάμ.

Βαλανεύς, ὁ حمامجی χαμμαμδζή.

Βαλανῖτις, ἡ (Ι) التهاب حشفه ἰλτιχάπι χαδαφέ. [λουτί.

Βαλανοειδής, ές, بلوطی πε-

Βαλανοποσθῖτις, ἡ (Ι) التهاب غلفه ἰλτιχάπι γουλφέ.

Βαλανορραγία, καὶ **—νόρροια,** ἡ (Ι) سیلان حشفه σιλὰν χαδαφέ.

Βάλανος, ἡ (Βτ.) پلاموط آغاجی παλαμοὺτ ἀγαδζή, میشه ـ بلوط آغاجی μισὲ-πελοὺτ ἀγαδζή. § (ὁ καρπὸς) پلاموط παλαμούτ, بلوط πελούτ, پلید πελίδ, میشه μισέ. § (Ἀνατ) ذکر باشی ζεκὲρ πασή, حشفه χαδαφέ. «— *τῆς θύρας* قاپو سورمه‌سی καποὺ σουρμεσί. [ἐγκέλι πελούτ.

Βαλαν(η)οφάγος, ὁ اکل بلوط

Βαλαν(η)οφόρος, ον, (Βτ).

بلوط حامل χαμίλι πελούτ, بلوطیه πελουτιγέ.

Βαλάντιον, τὸ کیسه κισέ.

Βαλαντιοτόμος, ὁ یان کسیجی γιὰν κεσιδζί. [λουτί.

Βαλανώδης, ες, بلوطی πε-

Βαλανών, ὁ (Βτ.) پلاموطلق παλαμουτλούκ.

Βαλανωτός, ή, όν, (Βτ.) شبیه بلوط σεπίχι πελούτ.

Βαλαύστιον, τὸ (Βτ.) یبان ناری γιαπὰν ναρί.

Βαλβίς, ἡ اشیك ἐσίκ, عتبه ἀτεπέ. § اول ἐββέλ, ابتدا ἰπτιδά. § اساس ἐσάς, تمل τεμέλ.

Βαλεριανή, ἡ (Φρμ.) کدی اوتی κεδὶ ὀτού, حشیشة الهره χασισὲτ οὐλ-χιρρέ. [ρακσί.

Βαλλισμός, ὁ والس رقصی βὰλς

Βάλλω, آتمق ἀτμάκ, ری ا. ρεμὶ ἰτ. § اورمق βουρμάκ. § قومق κομάκ, وضع ا. βαζ' ἰτ. «— *λίθους* طاش آتمق τὰς ἀτμάκ. «— *τοὺς κύβους* زار آتمق ζὰρ ἀτμάκ. «— *εἰς τάξιν* ترتیب و تنظیم ا. τερτὶπ βὲ τανζὴμ ἰτ. «— *στοίχημα* بحث قومق πὰχς κομάκ. «— *τινὰ νὰ κάμῃ τι* ایتدیرمك ἰτδιρμέκ, یاپدیرمق γιαπδηρμάκ. «— *τὸ φόρεμα* تلبس ا. τελεπποὺς ἰτ. «— *θεμέλιον* تمل قومق τεμὲλ κομάκ, تأسیس ا. τεεσὶς ἰτ. «— *βούλλαν* ختیم و تمهیر ا. ταχτὴμ βὲ τεμχὶρ ἰτ. «— *σκάνδαλα* القای فتنه ا. ἰλκάϊ φιτνὲ ἰτ. فتنه انگیز او. φιτνὲ ἐνγκὶζ ὀλ. « *βάλλ' ἐς κόρακας* دفع اول δὲφ' ὄλ.

Βαλλωτή, ἡ(Βτ.) قره یر پراصه سی καρὰ γὲρ πράσαση, فراسیون اسود φερασιγιούνι ἐσβέδ.

Βαλσαμίνη, ἡ (Βτ.) خنا چیچکی χιννὰ τσιτσεγί, فاغیه φαγιγέ.

Βαλσαμικός, ή, όν, بلسنکلی πελεσενκλί, بلسمی πελσεμί. [χούν.

Βαλσαμίτης, ὁ(Βτ.) طرخون ταρ-

Βαλσαμόδενδρον, τὸ καὶ

Βάλσαμος, ἡ (Βτ.) بلسنك آغاجی πελεσὲνκ ἀγαδζή, شجر بلسم σεδζίρι πελσέμ.

Βαλσαμοειδῆ, τὰ (Βτ.) فصیله بلسمیه φασιλέϊ πελσεμιγέ.

Βάλσαμον, τὸ (Βτ.) بلسنك πελεσένκ, بلسم πελσέμ.

Βαλσάμωμα, τὸ بالسامه παλσαμέ, تحنیط τεχνίτ, تبخیر τεπχίρ.

Βαλσαμών, ὁ (Βτ.) بلسمستان πελσεμιστάν.

Βαλσαμώνω, بالسامه ا. παλσαμὲ ἰτ. تحنیط ا. τεχνὶτ ἰτ. تبخیر ا. τεπχὶρ ἰτ. [βάζ'.

Βάλσιμον, τὸ قومه κομά, وضع

Βάλτος, ὁ باتاقلق πατακλήκ, صولاق یر σουλὰκ γέρ, مزرعه μεζρά, باتاق πατάκ, چوراق τσοράκ.

Βαλτώδης, ες, باتاقلی πατακλή.

Βαμβακε(η)ρός, ά, όν, پامبوقلی παμπουκλού, پموقلی παμουκλού, پنبوی πενπεβί, قطنی κουτνί. « *ὕφασμα —ὸν* پامبوق بزی παμποὺκ πεζί.

Βαμβακιά, ἡ (Βτ.) پامبوق آغاجی παμποὺκ ἀγαδζή, قطن شجر σεδζίρι κούτν.

Βαμβακόνημα, τὸ پامبوق ایپلکی παμποὺκ ἰπλιγί.

Βαμβακόπετρα, ἡ پامبوق طاشی παμποὺκ τασή.

Βαμβακοπυρῖτις, ἡ قطن باروت κουτοὺν παρούτ.

Βαμβακόσπορος, ὁ پامبوق تخمی παμποὺκ τοχουμού.

Βάμβαξ, ὁ (Βτ.) پامبوق παμπούκ, پموق παμούκ, قطن κούτν, پنبه πενπέ. «— Ἰνδικὸς قطن هندی κούτνι χινδί.

Βαμβοῦ ἢ **Βαμβοῦσα,** ἡ (Βτ.) هزاران آغاجی χεζαρὰν ἀγαδζή. هند قامشی χίνδι καμισί,

Βάμμα, τὸ رنك ρένκ, لون λέβν. § (Φρμ.) صبغ σήπγ πλ. صباغ σηπὰγ καὶ صبغات σηπγάτ.

Βανάνα, ἡ (Βτ.) موز μούζ, ثمر الطلع σεμὲρ οὐτ-τέλχ.

Βανανέα, ἡ (Βτ.) موز آغاجی μοὺζ ἀγαδζή, طلح τέλχ.

Βάναυσος, ον, ایشجی ἰσδζή, عمله ἀμελέ, اصنافدن اولان ἐσναφδὰν ὀλάν. § (μτφ.) قبا καπά, خوریات χοργιάτ, آلچاق ἀλτσάκ, قالین καλήν, دنی δενί, باربار παρπάρ. § —αύσως (ἐπρ.) قبا صورتله καπὰ πὶρ σουρέτλε, خورياتجه χοργιάτδζε, باربارجه παρπάρδζεσινε.

Βαναυσουργία, ἡ قبا صنعت καπὰ σεναάτ.

Βανδαλισμός, ὁ واندالیسم βανδαλίσμ, باربارلق παρπαρλήκ.

Βανίλλη, ἡ (Βτ.) وانیلیا βανίλγια.

Βαπτίζω, باتيرمق πατηρμάκ. § (Ἐκκλ.) وافتیز ا. βαφτὶζ ἰτ. § (πθ. μσ.) وافتیز او. βαφτὶζ ὀλ.

Βάπτισμα, τὸ καὶ **Βάπτισις,** ἡ (Ἐκκλ.) وافتیز βαφτίζ. «ἡ τελετὴ τῆς —σεως وافتیز آیینی - رسمی βαφτὶζ ἀϊνὶ-ρεσμί.

Βαπτιστήριον, τὸ وافتیز قابی βαφτὶζ καπί.

Βαπτιστής, ὁ (Ἐκκλ.) وافتیز ایدن βαφτὶζ ἰδέν, معمد μουαμμίδ.

Βαπτιστικός, ή, όν, وافتیز اولادی βαφτὶζ ἐβλιαδή. «τὸ —ὸν (ἔγγραφον) وافتیزنامه βαφτιζναμέ, وافتیز تذکرەسی βαφτὶζ τεζκερεσί, وافتیز علم وخبری βαφτὶζ ἴλμ οὐ χαπερί.

Βάπτω, بويامق πογιαμάκ, صبغ ا. σήπγ ἰτ. ا. تلوین τελβὶν ἰτ. § بویاتمق πογιατμάκ. § (πθ.) بویانمق πογιανμάκ. § (μτχ.) βεβαμμένος بویانمش πογιανμήσ, مصبوغ μεσπούγ, ملون μουλεββέν, رنكسته ρενκιστέ.

Βάραθρον, τὸ ورطه βαρτά, اوچورم οὐτσουρούμ, لجه λουδζέ, وهده βεχδέ.

Βαρβαρίζω, باربار کبی معامله ا. παρπὰρ κιπὶ μουαμελὲ ἰτ. § (Γλσ.) غلط سویلمك γαλὰτ σοϊλεμέκ.

Βαρβαρικός, ή, όν, باربارجەسنه παρπάρδζεσινε. § —ῶς (ἐπρ.) باربارجه παρπάρδζε, قباجه καπάδζε.

Βαρβαρισμός, ὁ (Γλσ.) غرابت لسان γαραπέτι λισάν, وحشيه الفاظ استعمالی ἐλφάζι βαχσιγὲ ἰστιμαλί, غلط γαλάτ, غلط مشهور γαλάτι μεσχούρ.

Βάρβαρος, ον, باربار παρπάρ, وحشی βαχσή, بدوی πεδεβί. § ظالم ζαλίμ, مرحمتسز μερχαμετ-σίζ, انسانیتسز ἰνσανιγετ-σίζ. § قبا καπά, دنی δενί. «—α ἔθη وحشيه ملل μιλέλι βαχσιγέ.

Βαρβαρότης, ἡ باربارلق παρπαρλήκ, وحشیلك βαχσιλίκ, وحشیت βαχσιγέτ, بدویت πεδεβιγέτ. § ظلمت ζουλμέτ. § قبالق καπαλήκ, دنایت δεναγέτ.

Βαρβαρόφρων, ὁ افکار وحشیه صاحبی ἐφκιάρι βαχσιγὲ σαχηπή, وحشی الافکار βαχσὴ οὐλ-ἐφκιάρ.

Βαρβάτος, η, ον, تندرست τενδρούστ. «—ον ἄλογον آیغر αἰγήρ, فحل φέχλ.

Βάρβιτος, ἡ (Μουσ.) لاوته λαούτα, عود οὔδ.

Βαρέλιον, τὸ واریل βαρήλ.

Βαρελοποιεῖον καὶ **—πωλεῖον,** τὸ وارلجی دکانی βαρηλδζὴ δδυκιανή.

Βαρελοποιός, ὁ καὶ **-πώλης,** ὁ وارلجی βαρηλδζή.

Βαρετός, ή, όν, اوصاندیریجی οὐσανδηρηδζή, معجز μουαδζδζίζ.

Βαρέως, (᾽Επρ.) آغیر αγήρ, آغیرجه αγήρδζε, کران γκιράν. «— ἀσθενεῖ آغیرجه خسته‌در αγήρδζε χαστάδιρ.

Βάριον, τὸ (Χημ.) باریوم πάριγιουμ. [φόρος.

Βάρις, ἡ (Ντκ.) Ἴδε Κανονιο-

Βαρομετρικός, ή, όν, (Φσ.) مقیاس هوایی μηκγιάσι χαβαΐ.

Βαρόμετρον, τὸ (Φσ.) مقیاس هوا μηκγιάσι χαβά, میزان الهوا μιζὰν οὐλ-χαβά.

Βάρος, τὸ καὶ **Βαρύτης,** ἡ آغیرلق αγηρλήκ, ثقلت σικλέτ, ثقالت σεκαλέτ. § یوك γιούκ, بار πάρ. § (᾽Εμπ) حساب χισάπ, محسوب μαχσούπ. § (ἠθ.) تصدیع τασδή', تجیز τα'δζίζ. § (νλγ.) آغیرلق αγηρλήκ, آغیری αγηρή. § (μτφ.) کثرت κεσρέτ. «δίδω — εἴς τινα. بریی تصدیع وتجیز ایتمك πιρινὶ τασδὴ' βὲ τα'δζίζ ἰτ. برینه بار او πιρινὲ πὰρ ὀλ. « δὲν ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς δώσω — سزی تجیز ایتمك استیورم σιζὶ τα'δζίζ ἰτμὲκ ἰστέμεγιορουμ. « τοῦτο θὰ μείνῃ εἰς — σας بو سزك حسابنه قالەجقدر ποὺ σιζὶν χισαπινὰ καλαδζάκδιρ. « μὴ πρὸς — σας کوچکزه گیتمسین γκιουδζενιζὲ γκίτμεσιν. «ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε (Γρφ.) بری بریکزك آغیرلقلرینی طاشیکز πιρὶ πιρινιζὶν αγηρληκλαρινὶ τάσηνηζ. «τὸ — τῆς ἀποδείξεως (Νμ.) ترجیح بینات τερδζίχι πεϊνάτ.

Βαροσκόπιον, τὸ (Φσ.) باروسقوب παροσκόπ, مقیاس ثقلت هوای محیط μηκγιάσι σικλέτι χαβάϊ μουχήτ.

Βαρο(υ)στόμαχος, ον, هضمی بطئ الهضم کوج χαζμὶ γκιούδζ, بطئ الهضم πε-

τὶ οὐλ-χάζμ. [ζαργάτ.

Βαρουλκός, ὁ بوزارغات πο-

Βαρυακούω, آغير ايشيتمك ἀγὴρ ἰσιτμέκ.

Βαρυαλγής, ές, دردمند δὲρδ-μένδ, مضطرب μουζτερρέπ.

Βαρύαυλος, ὁ (Μουσ.) ناي νάϊ ἤ ني νέϊ.

Βαρυγλωσσία, ἡ (I) ثقلت لسان σικλέτι λισάν.

Βαρύδιον, τὸ (Ἀρχτ.) معمار ترازوسي μη'μὰρ τεραζουσή.

Βαρυεγκεφαλία, ἡ (I) بلاهت πελαχέτ.

Βαρυηκοΐα, ἡ (I) قولاق آغيرلغي κουλὰκ ἀγηρληγή, ضعف سمع ζά'φι σέμ'.

Βαρυθυμία, ἡ غم γάμμ, حزن χούζν, كدر κεδέρ.

Βαρυθυμ(έω)ῶ, - محزون - مغموم - مكدر او. μαχζοὺν-μαγμοὺμ-μουκεδ-δὲρ ὀλ. متغضب او. μουτεγαζζὶπ ὀλ.

Βαρυκάρδιος, ον, كرانجان γκιραν-δζάν, خائف χαΐφ.

Βαρυκέφαλος, ον, قالين قفالى καλὴν καφαλή.

Βαρύκτυπος,ον, بلند آواز انداز πουλὲνδ ἀβάζ-ἐνδάζ.

Βαρυλόγος, ον, آغير سوزلى ἀγὴρ σοζλού.

Βαρύνους, ουν, ثقيل الادراك σακὴλ οὐλ-ἰδράκ, بطئ الفهم πετὶ οὐλ-φέχμ.

Βάρυνσις, ἡ تصديع τασδή, تعجيز τα'δζίζ, بار πάρ. [αδζδζίζ.

Βαρυντικός,ή,όν, معجز μου-

Βαρύνω, آغيرلامق ἀγηρλαμάκ, آغيرلاشديرمق ἀγηρλασδηρμάκ, تثقيل ا. τεσκὴλ ἰτ. § آغيرلق ويرمك ἀγηρ-λὴκ βιρμέκ, ثقلت ويرمك σικλὲτ βιρμέκ. § تعجيز و تصديع ا. τα'δζίζ βὲ τασδὴ' ἰτ. بار او. πὰρ ὀλ. § (μσ.) —ομαι آغيرلاشمق ἀγηρλασμάκ, تثاقل ا. τεσακοὺλ ἰτ. § اوصانمق οὐσαν-μάκ, بيقمق πηκμάκ. «ὁ γλυκίζων οἶνος οὐ βαρύνει τὴν κεφαλὴν طاتلى شراب باش آغيريسى ويرمز- باشه اورماز τατλὴ σαρὰπ πὰς ἀγηρησὴ βιρμὲζ-πασὰ βουρμάζ. «ἐβαρύνθην πλέον ارتيق بيقدم- اوصاندم ἀρτὴκ πηκδὴμ - οὐσανδήμ. «ἡ ἀσθένειά του ἐβάρυνε خستەلغى آغيرلاشدى χα-σταληγὴ ἀγηρλασδή. «ἡ πλάστιγξ βαρύνει ἐπὶ θάτερα ترازو ايكى طرفده آغير كلير τεραζοὺ ἰκὶ ταραφδὰ ἀγὴρ γκελήρ.

Βαρυοσμία, ἡ قوقو آغير ἀγὴρ κοκού. [ἀγὴρ κοκουλού.

Βαρύοσμος, ον, قوقولى آغير

Βαρυπενθής, ές, غايت ماتملى γάγετ ματεμλή.

Βαρύπους, ουν, بطئ الحركه πετὶ οὐλ-χαρεκέ.

Βαρύς, εῖα, ύ, آغير ἀγήρ, ثقيل σακήλ, كران γκιράν. § وقارلى βα-καρλή, تمكين صاحب σαχήπι τεμκίν. § كسكين κεσκίν, شديد σεδίδ, سرت σέρτ. «—ὺ φορτίον آغير يوك ἀγὴρ

γκjόύκ, بار كران πάρι γκιράν. «—ἀὴρ آغير هوا ἀγὴρ χαβά. «πληρώνω —ὸ ἐνοίκιον آغير-چوق كرا ويرمك ἀγὴρ-τσὸκ κιρὰ βιρμέκ. « — οἶνος سرت سراب σὲρτ σαράπ. « ὁ κέφαλος εἶναι — كفال باليغى طوقناقليدر κεφὰλ παλῃγῆ δοκανακλίδιρ. «—ἄνθρωπος آغير آدم ἀγὴρ ἀδάμ, تكيل آدم τεμκινλῆ ἀδάμ. « ὅλα τὰ βαρέα σώματα τείνουσι πρὸς τὰ κάτω باتجله اجسام ثقيله جانب سفليه مايلدر πὴλ δζούμλε ἐδζσάμι σεκιλὲ δζανίπι σεφιλὲ μαΐλδιρ. «κάμνω, βαστῶ τὸ —. توقر ا τεβεκκοὺρ ἰτ. آغيرنى طوقمق ἀγηρηνὴ δοκουνμάκ. « τόνος — (Μουσ.) صوت ثقيله σάβτι σεκιλέ. «ἡ βαρεῖα (Γρμ.) باريا παρίγjκ, حركه ثقيله χαρεκέΐ σεκιλέ, كلمك صوت هجاسنه وضع ايديلان شو (ˋ) اشارتك اسمى κελιμανὶν σὸν χεδζασινὰ βάζ' ἰδιλὰν σοὺ (ˋ) ἰσαρετὶν ἰσμί.

Βαρύτης, ἡ آغيرلق ἀγηρλὴκ, ثقلت σηκλέτ. § درجه δερεδζέ. § اهميت ἐχεμμιγέτ. § وقار βακάρ, تمكين τεμκίν. « τὸ κέντρον τῆς βαρύτητος مركز ثقلت μερκέζι σηκλέτ. « ἀναλόγως τῆς βαρύτητος τῆς πληγῆς του يارهسنك درجهٔ اهميتنه كوره γjκρασινὶν δερεδζέΐ ἐχεμμιγετινὲ γκjόρέ. « ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἔχει πολλὴν βαρύτητα بو كيفيتك اهميتى چوقدر ποὺ κεΐφιγετὶν ἐχεμμιγετὶ τσόκδουρ, بو كيفيت غايت مهمدر ποὺ κεΐφιγὲτ γάγετ μουχίμδιρ.

Βαρύτιμος, ον, ذيقيمت ζι-κημέτ, كرانبها γκιραν-παχά.

Βαρύτονος, ον, (Μουσ.) آغير سسلى ἀγὴρ σεσλή, باريتون παριτόν, پس پرده πὲς περδέ. § (Γρμ.) حركه ثقيله χαρεκέΐ σεκιλελή, علامتى (ˋ) حامل اولان هجا-كلمه (ˋ) ἀλαμετὶ χαμὶλ ὀλὰν χεδζὰ-κελεμέ.

Βαρύϋπνος, ον, آغير اويقولى ἀγὴρ οὐγjκουλού, كران خواب γκιρὰν χάπ.

Βαρυφωνία, ἡ قالين-سرت سس καλὴν-σὲρτ σές. § عشرت تكلم ἡσρέτι τεκελλjούμ.

Βαρύφωνος, ον, قالين-سرت سسلى καλὴν-σὲρτ σεσλή, تند صدا τοὺνδ-σεδά.

Βαρυχειμωνjά, ἡ كسكين قيش κεσκὶν κὴς, شدت شتا σιδδέτι σιτά.

Βασανίζω, تجربه ا. τεδζριπὲ ἰτ. § اشكنجه ا. ἰσκενδζὲ ἰτ. اذيت ويرمك ἐζιγὲτ βιρμέκ, اعذاب ا. ἰζὰπ ἰτ. ا. تعجيز τα'δζὶζ ἰτ. § (μσ.) اذيت چكمك ἐζιγὲτ τσεκμέκ, محنت چكمك μιχνὲτ τσεκμέκ, زحمت و مشقت چكمك ζαχμὲτ βὲ μεσακὰτ τσεκμέκ, تعذيب ا. τεαζζοὺπ ἰτ. «παραλυτικὸς δεινῶς βασανιζόμενος (Γρφ.) زيادهسيله اذيت چكمكده اولان بر كوتروم ζιγjαδεσὶ ἰλὲ ἐζιγὲτ τσεκμεκδὲ ὀλὰν πὶρ κjουτρούμ. «ἀκριβὴς καὶ βεβασανισμένη ἔρευνα تحريات مجربه و مدققه τεχαρριγjάτι μουδζερρεπὲ βὲ μουδακκηκανέ.

Βασανισμός, ὁ καὶ **—νισμα,** τὸ تجربه τεδζριπέ. ‖ اذيت ἐζιγέτ, عذاب ἀζάπ, تعذيب τα'ζίπ, تعذب τεαζζούπ. [κενδζέ.

Βασανιστήριον, τὸ اشكنجه ἰσ-

Βασανιστής, ὁ معذب μουαζζίπ.

Βασανίτης, ὁ (λίθος) ('Ορκτ.) بزالت παζάλτ.

Βάσανος, ἡ (λίθος) محك طاشى μεχὲνκ ταση. ‖ (μτφ.) تجربه τε-δζριπέ, امتحان ἰμτιχάν. ‖ (Ποιν.) اشكنجه ἰσκενδζέ. ‖ (Τὸ βάσανον) اذيت ἐζιγέτ, عذاب ἀζάπ, عقوبت οὐκου-πέτ. ‖ (ἠθ.) الم ἐλέμ, كدر κεδέρ, درد δέρδ, رنج ρένδζ, محنت μιχνέτ. «*τῆς μοίρας δὲν 'μπορῶ τὰ βάσανα νὰ 'πῶ· γιατὶ τὸ νὰ τὸ 'πῶ εἶν' βάσανο κι' αὐτό.* تعريف ايدهمم چكديكم آلامى فلكدن - زيرا كى انك تعريفى ذكريده بر بشقه الدر τα'ρὶφ ἰδέμεμ τσεκδιγίμ ἀλαμὶ φελεκδὲν —ζίρα κὶ ἀνὶν ζικρίδε πὶρ πασκὰ ἐλέμδιρ.

Βασίζω, اساس قومق ἐσὰς κομάκ, تأسيس ا. τεεσὶς ἰτ.. اسناد ا. ἰσνὰδ ἰτ. ‖ (μσ.) اساس طوتمق ἐσὰς τουτμάκ, تأسس ا. τεεσσοὺς ἰτ. اسناد اولنمق ἰσνὰδ ὀλουνμάκ, مؤسس او. μουεσσὲς ὀλ. اساس اتخاذ ا. ἐσὰς ἰτχάζ ἰτ. «*ποῦ βασίζετε τὴν ἀγωγήν σας;* دعوا كزى نه يه اسناد ايديورسكز δάβανιζὶ νεγὲ ἰσνὰδ ἰδίγιορσουνουζ; «*τὸ σύστημα τοῦτο βασίζεται ἐπὶ εὐσταθῶν γεγονότων* بو اصول مواقع مقرره اوزرينه تأسيس ايدلشدر ποὺ οὐσοὺλ μεβακιΐ μουκερρερὲ οὐζερινδὲ τεεσὶς ἰδιλμίσδιρ.

Βασιλεία, ἡ سلطنت σαλτανάτ, پادشاهلق παδησαχλὴκ (μόνον παρ' ὀθωμ.) قراليت κηραλιγιέτ, حكمدارى χόυκιουμδαρὴ (παρὰ ξένοις) «*ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Σουλτάνου Μαχμοὺτ τοῦ Βου* سلطان محمود خان ثانى حضرتلرينك زمان سلطنتنده σουλτὰν Μαχμοὺδ χὰν σανὶ χαζιρετλερινὶν ζεμάνι σαλτανατηνδά.

Βασίλειον, τὸ حكومت χόυκιουμέτ, قراليت κηραλιγιέτ, دولت δεβλέτ. «*τὸ — τοῦ Βελγίου* بلجيقا دولتى πέλδζικα δεβλετί. ‖ زمره ζουμρέ. «*τὸ — τῶν ζώων* حيوانات زمرهسى χαϊβανὰτ ζουμρεσί. «*τὰ τρία —α τῆς φύσεως* مواليد ثلثه μεβαλλίδι σελεσέ.

Βασίλευμα, τὸ Ἴδε Δύσις.

Βασιλεύς, ὁ ملك μελίκ, حكمدار χόυκιουμδάρ تاجدار ταισδάρ, خنكار χουνγκιάρ, شهريار σεχριγιάρ. ‖ (παρ' ὀθωμ.) سلطان σουλτάν. ‖ (παρὰ Πέρσ.) شاه σάχ. ‖ (παρ' Εὐρωπ.) قرال κηράλ. ‖ (ἐπὶ ζατρικίου) شاه σάχ. «*ὁ — τῆς Ἰταλίας* ايتاليا قرالى Ἰτάλια κηραλή. «*ὁ — τῆς Περσίας* عجمستان شاهى ἀδζεμιστὰν σαχή. «*ἡ ἀνάρρησις τοῦ — ἕως* جلوس همايون δζουλούσι χουμαγιούν.

Βασιλεύω, اجراى سلطنت ا. ἰδζράϊ σαλτανὰτ ἰτ. پادشاهلق - حكمدارلق ا. παδησαχλὴκ-χόυκιουμδαρλὴκ ἰτ.

سلطنت سورمك σαλτανὰτ σουρμέκ, تخت قرالیتده بولنق τάχτι κηραλιγ̇ιετδὲ πουλουνμάκ, تخت نشین حکومت وسلطنت اولمق τάχτ-νισίνι χουκ̇ιουμὲτ βὲ σαλτανὰτ ὀλ. حکمداریده بولنق موقع μεβκιῆϊ χουκ̇ιουμδαρηδὲ πουλουνμάκ, اجرای قرال قرالیت ا. ἰδζράϊ κηραληγ̇ιὲτ ἰτ. اجرای حکم و قرال او. κηρὰλ ὀλ. § (μτφ.) اجرای حکم نفوذ ا. ἰδζράϊ χοὺκμ οὐ νουφοὺζ ἰτ. حکمفرما او. χουκ̇ιουμφερμὰ ὀλ. «*ἐβασίλευσεν ἐπὶ 40 ἔτη* قرق سنه اجرای سلطنت ایتمشدر κὴρκ σενὲ ἰδζράϊ σαλτανὰτ ἰτμίσδιρ. «*ἐβασίλευεν ἄκρα ἡσυχία* کمال اسایش حکمفرما ایدی κεμάλι ἀσαΐς χουκ̇ιουμφερμὰ ἰδί. «*ἡ βασιλεύουσα (Κων)πολις)* در سعادت δέρι σααδέτ, دار السلطنت δὰρ οὐσσαλτανάτ, در علیه δέρι ἀλιγέ, پای تخت πάϊ τάχτ, اسلامبول ἰσταμπόλ, استانه ἀσιτανέ. § (κν.) Ἴδε Δύω.

Βασιλικός, ή, όν, شاهانه σαχανέ, پادشاهانه παδισαχανέ, ملوکانه μουλουκ̇ιανέ, حکمرانی χουκ̇ιουμρανί, شهریاری σεχριγ̇ιαρή, حکمداری χουκ̇ιουμδαρή, سلطانی σουλτανή, قرالی κηραλή, خصه χασά, عامره ἀμίρ, همایون χουμαγ̇ιούν. «*ὁ — ναύσταθμος* ترسانهٔ عامره τερσανέϊ ἀμιρέ. «*τὸ —ὸν ἀνάκτορον* سرای همایون σεράϊ χουμαγ̇ιούν, حکمدار سرایی χουκ̇ιουμδὰρ σεραΐ. «*ἡ —ὴ στοὰ* کوشك همایون κ̇ιόσκι χουμαγ̇ιούν. «*τὸ —ὸν τυπογραφεῖον* مطبعهٔ عامره ματπουά'ϊ ἀμιρέ. «*οἱ βασιλικοὶ* (Πολ.) قرالیت طرفداری κηραλιγ̇ὲτ ταραφδαρή. «*ἡ —ὴ φλὲψ* (I) ورید باسیلیق βερίδι πασηλήκ, قول طماری κὸλ ταμαρή. «*ὁ —* (Βτ.) Ἴδε Ὤκιμον. § —ῶς (ἐπρ.) شاهانه σαχανέ, ملوکانه μουλουκ̇ιανέ, عامرانه ἀμιρανέ, پادشاهانه παδισαχανέ.

Βασιλίνδα, ἡ (παιδιὰ) بك اویونی πέϊ ὀγ̇ιουνού.

Βασιλίς, ἡ καὶ **Βασίλισσα,** ἡ ملکه μελεκέ, سلطان σουλτάν, قرالیچه κηραλίτσα. «*ἡ — τῶν μελισσῶν* آری بکی ἀρὴ πεγί.

Βασιλῖσκος, ὁ (Ζλγ.) چالی قوشی τσαλὴ κουσού.

Βασιλομήτωρ, ἡ والده سلطان βαλιδὲ σουλτάν, قرال والدهسی κηρὰλ βαλιδεσί.

Βασιλόπαις, ὁ καὶ ἡ شاهزاده σάχζαδε, قرال مخدومی κηρὰλ μαχδουμού.

Βάσιμος, ον, تملی τεμελλή, اساسلی ἐσασλή, اصلی ἀσλή. § صحیح σαχήχ, محقق μουχακκάκ, مثبت μουσπέτ. § متین μετίν, محکم μουχκέμ, پایدار παϊδάρ. § (Νμ.) اساسلی ἐσασλή, مثبت μουσπέτ, محقق μουχακκάκ.

Βασιμότης, ἡ اساسیت ἐσασιγέτ.

Βάσις, ἡ تمل τεμέλ, اساس ἐσάς, اصل ἄσλ, بنیاد πουνγ̇ιάδ, مبانی μουπανί. § (Ἀρχτ.) ایاق ἀγ̇ιάκ, قاعده καϊδέ, کرسی κ̇ιουρσί. § رکن ρούκν πλ. ارکان ἐρκ̇ιάν, مستند μουστεννίδ. § (Μθμ.) مرکز μερκέζ. § (Φσ. κα

Χημ.) اساس ἐσάς. § (Μετρ.) وزن βέζν. § (Μουσ.) اصول οὐσούλ. «ἡ *καλὴ πίστις εἶναι ἡ— τοῦ ἐμπορίου* امنیت امر تجارتك اساسیدر ἐμνιγὲτ ἔμρι τιδζαρετὶν ἐσασίδιρ. «ἡ — *τοῦ συστήματος τούτου* بو اصولك اساسی πού οὐσουλοὺν ἐσασή. «*ἐπὶ τῇ βάσει* بنا πινάεν, ابتنا ἰτιπάεν, مبنی μεπνί, مستنداً μουστένιδεν. «*ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προσαχθέντων ἐγγράφων* ابراز ایدیلان اوراقه مستنداً ἰπρὰζ ἰδιλὲν ἐβρακὰ μουστένιδεν, اوراق مبرزه بنا ἐβράκι μουπρεζεγὲ πινάεν.

Βασκαίνω, كوز - نظر دكدرمك γκ̤ιὸζ - ναζὰρ δεῖδιρμέκ. § حسد ا. χασὲδ ἰτ. § (μτφ.) اضلال ا. ἰζλὰλ ἰτ.

Βασκανία, ἡ كوز - نظر دكمه γκ̤ιὸζ - ναζὰρ δεῖμέ, اصابت عين ἰσαπέτι ἀΐν. § حسد χασέδ. § اضلال ἰζλάλ.

Βασκάνιον, τὸ نسخه νουσχά, حمائل χαμαΐλ, تعويذ τα'υίζ.

Βάσκανος, ον, كوز - نظر دكدرن γκ̤ιὸζ - ναζὰρ δεῖδιρέν. § (μτφ.) حسود χασούδ.

Βασταγερός, ὁ طايانافلی δαγ̤ιανακλή.

Βαστάζω, بوكلنمك γ̤ιὸυκλενμέκ, تحمل ا. τεχαμμοὺλ ἰτ. احمال ا. ἰχμὰλ ἰτ. § آلمق ἀλμάκ.

Βαστακτός, ή, όν, قابل حمل καπίλι χάμλ, قابل نقل καπίλι νάκλ.

Βαστῶ, طوتمق τουτμάκ. § طيانمق δαγ̤ιανμάκ, سورمك σουρμέκ. § چكمك τσεκμέκ, تحمل ا. τεχαμμοὺλ ἰτ.

«—*μὲ τὰ δύο χέρια* ايكی الی ايله طوتمق ἰκὶ ἐλὶ ἰλὲ τουτμάκ. «*βάστα καλά, σφιγκτά* ايی - قوی طوت ἐγὶ - καββὶ τούτ. «*βαστᾶ μίαν ὥραν δρόμον* بر ساعت يول سورر πὶρ σαὰτ γ̤ιὸλ σουρέρ.

Βάτευμα, τὸ καὶ **Βάτευσις,** چفتلشمه τσιφτλεσμέ, مجامعت μουδζαμαάτ, سفاد σιφάδ.

Βατεύω, ديشی يه آشمق διδιγὲ ἀσμάκ, سفاد ا. σιφὰδ ἰτ. § (Μσ.) —ομαι چفتلشمك τσιφτλεσμέκ, مجامعت ا. μουδζαμαὰτ ἰτ. آشنق ἀσηνμάκ. § βάλλω νὰ βατευθῶσι ἢ βιβάζω آشديرمق ἀσδηρμάκ.

Βατίστα, ἡ باتيسته πατίστα.

Βάτον, τὸ (Βτ.) بوكرتلن πὸγ̤ιουρτλέν.

Βάτος, ἡ (Βτ.) بوكرتلن آغاجی πὸγ̤ιουρτλὲν ἀγαδζή, شجر عليق σεδζίρι οὐλέϊκ.

Βατράχιον, τὸ (Βτ.) دوكون چيچکی δὸυκ̤ιοὺν τσιτσεγί, ربيعه ρεπιά.

Βάτραχος, ὁ (Ζλγ.) قورباغه κουρπαγά, ضفدع δηφδὰ πλ. ضفادع δαφαδί'. [σαγσαγά.

Βατταρισμός, ὁ (Γλσ.) تقتقه

Βαττολογία, ἡ (Φλσ.) تكرر τεκερρούρ, تكرار τεκράρ.

Βαττολογ(έω)ῶ, بيهوده يره سوز جوغالتمق πιχουδὲ γερὲ σὸζ τσογαλατμάκ.

Βατώδης, ες, چاليلق τσαλιλήκ.

Βαυκαλίζω, نيني ا. νινὶ ἰτ.

§ اويوتلدرمق οὐγ̇ουλανδηρμάκ. « — τινὰ μὲ κενὰς ἐλπίδας ماموﻻت باطله ايله بريني اويوتلدرمق μεεμουλάτι πατηλὲ ἰλὲ πιρινὶ οὐγ̇ουλανδηρμάκ.

Βαυκάλισμα, τὸ اويوتلدرمه οὐγ̇αλανδηρμά.

Βαύκαλις, ἡ شيشه σισέ.

Βαφεῖον, τὸ بوياجى دكانى πογ̇αδζὴ δουκ̇ανή.

Βαφεύς, ὁ بوياجى πογ̇αδζή, صباغ σαππάγ.

Βαφή, ἡ بويا πογ̇ά, صبغ σήπγ. § رنك ρένκ, لون λέδν.

Βαφικός, ή, όν, صباغى σαππαγή. § ἡ —κὴ (τέχνη) بوياجيلك πογ̇αδζιλίκ, صباغت σηπαγάτ.

Βάφω, بويامق πογ̇ατμάκ, صبغ ا. σήπγ ἰτ. رنك ويرمك ρένκ βιρμέκ, تلوين ا. τελδὶν ἰτ. § (πθ.) —ομαι بويانمق πογ̇ανμάκ. [σήπγ.

Βάψιμος, ον, قابل صبغ καπίλι

Βάψις, ἡ καὶ **Βάψιμον,** τὸ بويامه πογ̇αμά, بويالمه πογ̇αλαμά, صبغه σηπγά, تلوين τελδίν, تلون τελεββούν.

Βδέλλα, ἡ (Ζλγ.) سلوك σούλούκ, علق ἀλέκ.

Βδελλίζω, سلوك ياپشدرمق σούλούκ γ̇απησδηρμάκ.

Βδέλυγμα, τὸ مكروه μεκρούχ, مستكره μουστεκρέχ, پيس πίς, مردار μουρδάρ. « τὸ — τῆς ἐρημώσεως (Γρφ.) خرابيت مكروهه‌سى χαραπιγέτι μεκρουχεσί.

Βδελυγμία, ἡ καὶ **Βδελυγμός,** ὁ اكرينمه ἰγκρινμέ, اكراه ἰκράχ, نفرت νεφρέτ.

Βδελυκτός, ή, όν, مكروه μεκρούχ, منفور μενφούρ.

Βδελυρία καὶ **Βδελυρότης,** ἡ اكراه ἰκράχ, نفرت νεφρέτ.

Βδελυρός, ά, όν, مكروه μεκρούχ, منفور μενφούρ. § فاحش φαχίς. § —ῶς (ἐπρ.) منفورا μενφούρεν.

Βδελύσσομαι καὶ **—ττομαι,** اكرينمك ἰγκρινμέκ, اكراه ـ استكراه ـ نفرت ـ تنفر ا. ἰκρὰχ-ἰστικρὰχ-νεφρὲτ-τενεφφοὺρ ἰτ.

Βέβαιος, α, ον, ثابت σαπίτ, پايدار παϊδάρ, قوى καββή. § بللى πελλί, اشكار ἀσικ̇άρ, بديهى πεδιχί, كرچك γκερτσέκ. § صحيح σαχήχ, محقق μουχακκάκ. § مثبت μουσπέτ, موثوق μεβσούκ, مسلم μουσελλέμ, مقرر μουκαρρέρ. « οὐδὲν βεβαιότερον τοῦ θανάτου حلول موت قدر مقرر و ﻻ مشكوك بر شئ يوقدر χουλούλι μέβτ καδὰρ μουκαρρὲρ βὲ νὰ μεσ̇κ̇ούκ πὶρ σέϊ γ̇ὸκδουρ. « εἶμαι — يقينا بيلمك γ̇ακήνεν πιλμέκ. « εἶμαι — ὅτι τοῦτο οὕτως ἔχει بو بويله اولديغى يقينا بيليرم πού ποϊλὲ ὀλδουγοὺ γ̇ακήνεν πιλίριμ. « εἶμαι — περὶ παντὸς ὅ,τι σοὶ λέγω سزه سويلديكمه يقينا وقوفم واردر σιζὲ σοϊλεδιγιμὲ γ̇ακήνεν βουκουφοὺμ βάρδιρ. § —ως (ἐπρ.) شبهه‌سز σούπχεσίζ, البته ἔλπετε, بسبللى πέσπελλι, صحيحا σαχήχεν, حقيقة

χακήκατεν, في الواقع φὶ-λ-βακή.

Βεβαιότης, ἡ ثبات σεπάτ, ثبوت σουπούτ. § امنيت ἐμνιγέτ. § حقيقت χακηκάτ. § تيين τεπεγ-γιούν. § (Νμ.) يقين γιακήν. « *ἡ ὑπόνοια δὲν καταστρέφει τὴν* —*τητα* شك ايله يقين زائل اولماز σὲκι ἰλὲ γιακὴν ζαῒλ ὀλμάζ. «*τὸ γνωρίζω μετὰ* —*τητος* موثوقاً بيلرم μεβσούκεν πιλίριμ.

Βεβαι(όω)ῶ, καὶ **Βεβαιώνω,** تأمين ا. τεεμὶν ἰτ. ثابت و محكم قيلمق σαπὶτ βὲ μουχκὲμ κηλμάκ, -تأكيد ا. تأييد τεεκὶδ-τεεγὶδ ἰτ. § تصديق ا. τασδὶκ ἰτ. § ايناندرمق ἰνανδηρμάκ. § (μσ.) —*οῦμαι* اشكار- بللى او. ἀσικιάρι-πελλὶ ὀλ. تحقق ايلك τεχακκοὺκ εἰλεμέκ. « *ἡ εἴδησις ἐβεβαιώθη* خبر تحقق ايتمشدر-درجهٔ ثبوته وارمشدر χαπὲρ τεχακκοὺκ ἰτμίσδιρ - δερεδζέῒ σουπουτὰ βαρμήσδηρ. « *ἐβεβαιώθην ὅτι θὰ ἔλθῃ αὔριον* يارين كله جكنى موثوقاً خبر آلدم γιάρην γκελεδζεγινὶ μεβσούκεν χαπὲρ ἀλδήμ. «*σᾶς βεβαιῶ ὅτι θὰ σᾶς πληρώσω αὔριον* يارين پاره كزى ويره جكمى تأمين ايدرم γιάρην παρανηζὴ βιρεδζεγιμὶ τεεμὶν ἰδέριμ. « *σᾶς βεβαιῶ* موثوقاً سويليورم μεβσούκεν σοϊλίγιορουμ.

Βεβαίωσις, ἡ اثبات ἰσπάτ, تأمين τεεμίν, تأييد τεεγίδ, تأكيد τεεκίδ, تصديق τασδήκ.

Βεβαιωτικός, ή, όν, اثباتلى ἰσπατλή, تصديقلى τασδηκλή, مؤيد μουεγ-γίδ.

Βέβηλος, ον, (Ἐκκλ.) فاسق φασίκ, ناپاك νὰ πάκι.

Βεβηλ(όω)ῶ, تدنيس ا. τεδνὶς ἰτ. ناپاك قيلمق νὰ πάκι κηλμάκ.

Βεβήλωσις, ἡ تدنيس τεδνίς.

Βελάζω, ملەمك μελεμέκ.

Βέλασμα, τὸ ملەمه μελεμέ.

Βελοθήκη, ἡ اوق قابى ὀκ καπή.

Βελόνη, ἡ ايگنه ἰγνέ, ابره ἰπρέ, سوزن σουζέν. «*ἀπὸ ῥάμμα ὡς* — (πρμ.) سوزندن سوزه σουζενδὲν σουζέ, ايگنه‌دن ايگنه ἰνδζεδὲν ἰνδζέ. « — *μαγνητική* مقناطيسلى پوصله ايگنه‌سى μικνατησλὴ πούσουλα ἰγνεσί.

Βελονιά, ἡ ايگنه صوقه‌سى ἰγνὲ σοκμεσί. [ρεβή.

Βελονοειδής, ές, ابره‌وى ἰπ-

Βελονοθήκη, ἡ ايگنه‌لك ἰγνελίκ, ابره‌دان ἰπρεδάν, سوزندان σουζενδάν. [νεδζιλίκ.

Βελονοποιΐα, ἡ ايگنه‌جيلك ἰγ-

Βελονοποιὸς καὶ —**πώλης,** ὁ ايگنه‌جى ἰγνεδζί, ابار ἀππάρ.

Βελονωτός, ή, όν, ايگنه‌لى ἰγνελή.

Βελοποιΐα, ἡ اوقجيلق ὀκδζηλήκ.

Βελοποιός, ὁ اوقجى ὀκδζή.

Βέλος, τὸ اوق ὄκ, تير τίρ, سهم σέχμ, نبل νέπλ, خدنك χαδένκ. « *ὁ ῥίπτων τὸ* — تير انداز τὶρ-ένδάζ.

Βελοῦδον, τὸ ايپك قطيفه ἰπὲκ κατηφέ.

Βέλτιστος, η, ον, اصلح ἐσλέχ, احسن ἀχσέν.

Βελτι(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** ایلتمك ἐγιλετμέκ, .ا اصلاح ἰσλὰχ ἰτ. .ا ایطه ἰτατὲ ἰτ. ‖ (μσ. αὐτπθ.) ایلشمك ἐγιλεσμέκ, .ا اصلاح کسب κέσπι ἰσλὰχ ἰτ. «ἡ ὑγεία τοῦ ἀσθενοῦς ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ βελτιοῦται خستەنك حالی کوندن کونه ایلشمکده‌در χαστανὴν χαλὴ γκ̱ιοῦνδὲν γκ̱ιοῦνὲ ἐγιλεσμεκδέδιρ.

Βελτίων, ὁ καὶ ἡ دها ایی δαχὰ ἐγί, اصلح ἐσλέχ.

Βελτίωσις, ἡ اصلاح ἰσλάχ, اصلاحات ἰσλαχάτ. «ἐπέφερε σπουδαίας βελτιώσεις εἰς τὸν δικαστικον κλάδον عدلیەجه کلی اصلاحات ایتدیرمشدر ἀδλιγέδζε κ̱ιοῦλλὶ ἰσλαχὰτ ἰτδιρμίσδιρ. «βελτιώσεις οἰκονομικαὶ καὶ ναυτικαὶ اصلاحات مالیه و بحریه ἰσλαχάτι μαλιγ̱ὲ βὲ παχριγ̱έ.

Βελτιωτικός, ή, όν, مدار اصلاح اولان μεδάρι ἰσλὰχ ὀλάν.

Βενζίνη, ἡ (Χημ.) وزین βενζίν, بنزین πενζίν.

Βενζόη, ἡ (Χημ.) جاوی δζαβή, صلیند ἀσιλπένδ.

Βενζοϊκόν, τὸ (ὀξὺ) (Χημ.) حامض جاوی χαμίζι δζαβή. « —ὸν ἅλας جاویت δζαβιγέτ. [δζαβί.

Βεζοΐνη, ἡ (Χημ.) عطر جاوی ἤτρι

Βεντοῦζα, ἡ Ἴδε Σικύα.

Βέργα, ἡ چبوق τσιπούκ.

Βερνίκιον, τὸ ورنیق βερνίκ, روغن ρουγέν, جلا δζιλά.

Βερνίκωμα, τὸ ورنیکلمه βερνικλεμέ, جلاله δζιλαλαμά.

Βερνικώνω, صیر - روغن - ورنیك سورمك σὴρ-ρουγὲν-βερνὶκ σουρμέκ, جلا ویرمك δζιλὰ βιρμέκ.

Βερυκοκκέα, ἡ (Βτ.) قیصی زردالی آغاجی καϊσὶ-ζερδαλὴ ἀγαδζή.

Βερύκοκκον, τὸ (Βτ.) زردالی ζερδαλή, قیصی καϊσή.

Βῆμα, τὸ رفتار ρ̣ιφτάρ. ‖ ادیم ἀδήμ., خطوه χατβέ, قدم καδέμ. ‖ (Μετρικ.) خطوه χατβέ. ‖ (Ρτρ.) کرسی κ̱ιοῦρσί, منبر μινπέρ. ‖ (μτφ.) اثر ἐσὲρ πλ. آثار ἀσάρ. ‖ (Ἐκκλ.) محراب μιχράπ. «χίλια βήματα ποιοῦσιν ἓν μίλλιον بیك خطوه‌دن برمیل عبارتدر πὶρ μὶλ πὶν χατβεδὲν ἰπαρέτδιρ. « ἀνελθὼν ἐπὶ τοῦ βήματος ὡμίλησε πρὸς τὸν λαὸν کرسی یه چیقوب اهالیه خطابا ایراد نطق ایلدی κ̱ιοῦρσιγὲ τσικούπ ἐχαλιγ̱ὲ χιτάπε ἰράδι νούτκ ἐϊλεδί. «— πρὸς — خطوه بخطوه χατβὲ πὲ χατβέ, آهسته آهسته ἀχεστὲ ἀχεστέ. « ἀκολουθῶ τὰ βήματά τινος بیرینك اثرینه اقتفا .ا πιρινὶν ἐσερινὲ ἰκτιφὰ ἰτ. « ἱερὸν — محراب مقدس μιχράπι μοκαδδές.

Βηματίζω, آدیملامق ἀδημλαμάκ. ‖ یورومك γ̱ιουρουμέκ, .ا مشی μέσγ̱ι ἰτ.

Βηματισμός, ὁ آدیملامه ἀδηλαμά. ‖ کیدیش γκιδίς, یورویش γ̱ιουρουγ̱ούς, رفتار ριφτάρ.

Βὴξ, ἡ καὶ ὁ اوكسوروك ὀκσουρούκ, سعال σουάλ.

Βῆξις, ἡ καὶ **Βήξιμον,** τὸ اوكسورمه ὀκσουρμέ, اوكسوروك ὀκσουρούκ, سعال σουάλ. «*βῆξις τραχεῖα, κακοήθης* سعال عنيد σουάλι ἀνήδ.

Βήρυλλος, ὁ (Ὀρκτ.) بيلور πιλούρ.

Βῆτα, τὸ بتا βίτα (رتيب حروف روميه‌ده ايكنجى حرفك اسمى)

Βήχιον, τὸ (Βτ.) دوه طپانى δεβὲ ταπανί, حشيشة السعال χασισὲτ ουσσουάλ.

Βήχω, اوكسورمك ὀκσουρμέκ, سعال ا. σουὰλ ἰτ.

Βία, ἡ قوت κουββέτ, قدرت κουδρέτ. § زور ζόρ, جبر δζέπρ, تضيق ταζγίκ, تغلب τεγαλλούπ. § عجله ἀδζελέ, سرعت σουράτ, شتاب σιτάπ. § (Νμ.) اكراه ἰκράχ. «*διὰ τῆς βίας* جبراً δζέπρεν, زور ايله ζὸρ ἰλέ, قهراً κάχρεν, قوه جبريه ايله κουββέϊ δζεπριγὲ ἰλέ. «*ἐν βίᾳ, μὲ βίαν, μὲ μεγάλην βίαν* عجله ايله ἀδζελὲ ἰλέ, على العجله ἀλ-ἐλ-ἀδζελέ, على الفور ἀλ-ἐλ-φούρ, سريعاً σερί'αν, عجلةً ἀδζέλετεν. «*ὑποχωρῶ εἰς τὴν βίαν* جبره تسليم اولمق δζεπρὲ τεσλὶμ ὀλουνμάκ. «*ἀντιτάττω βίαν εἰς τὴν βίαν* جبره جبر ايله مقابله ا. δζεπρὲ δζέπρ ἰλὲ μουκαπελὲ ἰτ. «*ἀντικρούω τὴν βίαν διὰ τῆς βίας* جبرى جبرايله دفع ا. δζεπρὶ δζέπρ ἰλὲ δέφ' ἰτ. جبره جبر ايله مدافعه ا. δζεπρὲ δζέπρ ἰλὲ μουδαφαὰ ἰτ. «*—ψυχολογικὴ* (Νμ.) اكراه غير ملجى ἰκράχι γαΐρι μουλδζή. «*—σωματικὴ* (Νμ.) اكراه ملجى ἰκράχι μουλδζή.

Βιάζω, اجبار ا. ἰδζπὰρ ἰτ. زورلمق ζορλαμάκ, صيقيشديرمق σηκησδηρμάκ, تضييق ا. ταζγὶκ ἰτ. جبر ا. δζὲπρ ἰτ. § استعجال ا. ἰστι'δζὰλ ἰτ. § (πθ.) *—ομαι* مجبور او. μεδζποὺρ ὀλ. § (μσ.) عجله ا. ἀδζελὲ ἰτ. تعجيل ا. τα'δζὶλ ἰτ. «*— κόρην* جبراً فعل شنيع اجرا ا. δζέπρεν φί'λι σενὶ ἰδζρὰ ἰτ. هتك عرض و ناموس ا. χέτκ ἤρζ οὐ ναμοὺς ἰτ. «*— τὸν ἑαυτόν μου* كنديني صيقشديرمق κενδινὶ σηκησδηρμάκ. «*—ομαι νὰ ὑπάγω κάπου* بر يره كيدمكه استعجال ا. πὶρ γερὲ γκιδμεγὲ ἰστι'δζὰλ ἰτ. «*μὴ βιάζεσαι* عجله ايتمه ἀδζελὲ ἴτμε. § (μτχ.) *βεβιασμένος* مجبور μεδζπούρ, مضطر μουζτάρρ, اضطرارى ἰζτιραρή. «*—μένη ἔννοια* معنى اضطرارى μα'νὰ ἰζτιραρὴ μα'νά, معناى ضرورى μα'νάϊ ζαρουρή. «*—μένη μετάφρασις* ترجمهٔ اضطرارى τερδζουμέϊ ἰζτιραρή.

Βιαιοπραγία, ἡ معامله جبر μουαμελέϊ δζεπριγέ, معاملات شديده μουαμελάτι σεδιδέ, جبر δζέπρ.

Βίαιος, α, ον, جبرى δζεπρί, مجبورى μεδζπουρή. § سرت σέρτ, شديد σεδίδ. «*— θάνατος* اجل قضا ἐδζέλι καζά. «*—α κίνησις* حركت شديده χαρεκέτι σεδιδέ. «*εἶναι — ἄνθρωπος* شديد المزاج بر آدمدر σεδὶδ

οὐλ-μιζάδζ πὶρ ἀδάμδιρ. § —ως (ἐπρ.) زور ايله ζὸρ ἰλέ, جبرا δζέπρεν, قهرا κάχρεν.

Βιασμός, ὁ هتك عرض χέτκι ἤρζ, جبرا اجراى فعل شنيع δζέπρεν ἰδζράϊ φί'λι σενί'.

Βιαστής, ὁ جبار δζεππάρ.

Βιαστικός,ή,όν, عجلهلى ἀδζελελή, عاجل ἀδζίλ, مستعجل μουσταδζίλ. «εἶμαι — عجلهم وار ἀδζελέμ βάρ. «βιαστικὰ (ἐπρ.) عجله ايله ἀδζελὲ ἰλέ, عاجلانه ἀδζιλανέ, على العجله ἀλ-ἐλ-ἀδζελέ.

Βιβλεμπόριον, τὸ كتاب تجارتى κιτὰπ τιδζαρετή. [δζήκ.

Βιβλιάριον, τὸ كتابجق κιταπ-

Βιβλικός, ή, όν, ('Εκκλ.) كتاب مقدسه منسوب و متعلق κιτάπι μουκαδεσὲ μενσοὺπ βὲ μουτεαλλήκ.

Βιβλιογραφία, ἡ معرفت احوال كتاب μα'ριφέτι ἀχβάλι κιτάπ, بيبليوغرافى πιπλιγιογραφί.

Βιβλιογράφος, ὁ كتابه دائر بر مطالعه يازان πὶρ κιταπὰ δαΐρ μουταλιαὰ γιαζάν, بيبليوغراف πιπλιγιογράφ.

Βιβλιοδετεῖον, τὸ مجلد دكانى μουδζελλὶδ δουκιανή. [λίδ.

Βιβλιοδέτης, ὁ مجلد μουδζελ-

Βιβλιοδετική, ἡ مجلدلك μουδζελλιδλίκ.

Βιβλιοθηκάριος, ὁ كتبخانه مأمورى κιουτούπχανὲ μεεμουρού, كتب خافظ χαφίζι κιουτούπ, كتابجى κιταπδζή πασή, كتابجى باشى κιταπ-

«ὁ — τῆς Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου» حضرت شهريارى كتابجىٔ κιταπίϊ χαζρέτι σεχριγιαρί.

Βιβλιοθήκη, ἡ دار الكتب δαρ οὐλ-κιουτούπ, كتبخانه κιουτούπχανέ. «δημοσία — كتبخانۀ عمومى κιουτούπχανέϊ οὐμουμή.

Βιβλιοκάπηλος, ὁ كتاب قواق κιτάπ καβαφή. [λικά-

Βιβλιοκρισία, ἡ تعليقات τα-

Βιβλιομανής, ὁ كتاب مراقليسى κιτὰπ μερακλησή.

Βιβλιομανία, ἡ كتاب مراقى κιτὰπ μερακή.

Βιβλίον, τὸ كتاب κιτὰπ πλ. كتب κιουτούπ. § ('Εμπ.) دفتر τεφτὲρ πλ. دفاتر τεφατίρ. § (Δικ.) سجل σεδζίλ, سجلات σεδζιλάτ. «ἐμπορικὰ βιβλία تجاريه دفاتر τεφατίρι τουδζαριγιέ. «τὰ — α τῶν γεννήσεων, τῶν γάμων καὶ τῶν θανάτων ولادات و منكوحات و وفيات دفترلرى μεβλουδὰτ βὲ μενκιουχὰτ βεφιγιὰτ τεφτερλερί. «τὰ ἐμπορικὰ βιβλία δέον νὰ ὦσιν ἐπικεκυρωμένα παρὰ τοῦ ἐμπορικοῦ ἐπιμελητηρίου» تجاريه دفاترى تجارت اوطهسندن مصدق اولمسى الزمدر τεφατίρι τουδζαριγενὶν τιδζαρὲτ ὀδασινδὰν μουσαδδὰκ ὀλμασὶ ἐλζέμδιρ.

Βιβλιοπωλεῖον, τὸ كتابجى دكانى κιταπδζή δουκιανή, صحاف دكانى σαχὰφ δουκιανή.

Βιβλιοπώλης, ὁ كتابجى κιταπ-δζή, صحاف σαχχάφ. [περέστ.

Βιβλιόφιλος, ὁ كتابپرست κιταπ-

Βιβλιοφύλαξ, ὁ حافظ الكتب χαφίζ οὐλ-κιουτούπ.

Βίβλος, ἡ كتاب κιτάπ. § (Θρσ.) ἡ ἱερὰ — كتاب مقدس κιτάπι μου-καδδές.

Βίδα, ἡ ويدا βίδα.

Βιογραφία, ἡ ترجمهٔ حال τερ-δζουμέϊ χάλ, سيرت σιρέτ.

Βιογραφικός, ή, όν, ترجمهٔ حال دائر τερδζουμέϊ χαλὲ δαΐρ, ترجمى τερδζουμεβή. « —ὸν σύγγραμμα تراجم احوال كتابى τεραδζούμι ἀχβὰλ κιταπί, سيرت كتابى σιρὲτ κιταπί.

Βιογράφος, ὁ ترجمهٔ احوال محررى τερδζουμέϊ ἀχβὰλ μουχαρριρί.

Βιοδυναμική, ἡ (Φ. Ἱστ.) نظريات عليهٔ حياتيه ναζαριγιάτι ἀμε-λιγέϊ χαγιατιγέ.

Βιολέττα, ἡ (Βτ.) Ἴδε Ἴον.

Βιολίον, τὸ كمان κεμάν.

Βιολογία, ἡ مبحث الحيات μεπ-χὰς οὐλ-χαγιάτ, مبحث جاودان μεπ-χάσι δζαβιδάν.

Βιολόγος, ὁ مبحث الحيات عالمى μεπχὰς οὐλ-χαγιὰτ ἀλιμί, حياتيون χαγιατιγιούν.

Βιομηχανία, ἡ صناعت σαναάτ, حرفت χηρφέτ.

Βιομηχανικός, ή, όν, صناعى σαναΐ.

Βιομήχανος, ὁ اهل صناعت - حرفت ἔχλι σαναὰτ-χηρφέτ, صنعتكار σαναατκιάρ.

Βιονομία, ἡ مبحث قوانين الحيات μεπχάσι καβανὶν οὐλ-χαγιάτ.

Βιοπόνος, ὁ ايشجى ἰσδζή, عمله ἀμελέ, صانع σανή.

Βιοποριστικός, ή, όν, صناعى σαναΐ. « —ὸν ἐπάγγελμα صنعت σαναὰτ πλ. صنايع σαναή'.

Βίος, ὁ حيات χαγιάτ, ديرلك δίρ-λίκ, زندكانى ζενδεκιανί. § عمر 'όμρ. § قوت κούτ, مدار تعيش μεδάρι τεαγ-γιούς. § مسلك μεσλέκ, طريقت ταρηκάτ. § حال χὰλ πλ. احوال ἀχβάλ. § مال μὰλ πλ. اموال ἐμβάλ, ثروت σερβέτ, اقتدار مالى ἰκτιδάρι μαλή. « μέχρι τέλους τοῦ βίου اخر العمر ἀχὴρ οὐλ-'όμρ. «διὰ βίου مدت عمرنده μουδδέτι 'ομρούνδέ, حياتده اولدقجه χαγιατδὰ ὀλδούκδζε, قيد حيات ايله καΐδι χα-γιὰτ ἰλέ, الى وفاته ἴλια βεφάτιχι, ابدا ἔπεδεν, مؤبدا μουέππεδεν. «διὰ βίου δεσμὰ مؤبدا كورك μουέππεδεν κιούρέκ. «ὁ πολιτικὸς — طريق سياسى ταρήκι σιγιασί. «ὁ μοναχικὸς — طريقت رهبانيه ταρηκάτι ρουχπανιγέ. «ὁ — τῶν Ἁγίων سيرت اولياى كرام σιρέτι ἐβλιγιάϊ κεράμ. «ὁ ἀνθρώπινος — عمر الانسان 'όμρ οὐλ-ἰνσάν. «ὁ μετὰ ταῦτα — حيات جاودانى χα-γιάτι δζαβδανί, حيات ابدى χαγιάτι ἐπεδί.

Βιοταξία, ἡ (Φ. Ἱστ.) روابط حياتيه ρεβαπίτι χαγιατιγέ.

Βίσεκτος, ον, كبيسه κεπισέ. «—ν ἔτος سنهٔ كبيسه σενέϊ κεπισέ, سال كبيسه σάλι κεπισέ.

Βισμούθιον, τὸ (Χημ.) بيزموت πιζμούτ.

Βιτριόλιον, τὸ (Χημ.) زاج ζάδζ.

Βι(όω)ῶ, يشامق γιασάμάκ, امرار عمر ا. ἰμράρι ῎όμρ ἰτ.

Βιώσιμος, ον, قابل حيات καπίλι χαγιάτ. «τὸ τέκνον τὸ μὴ γεννηθὲν —ον εἶναι ἀνίκανον τοῦ κληρονομεῖν حياً تولد ايميان طفل تورث ايدهمز χάγεν τεβελλοὺδ ἴτμεγέν τὴφλ τεβερροὺς ἰδέμεζ.

Βιωσιμότης, ἡ قابليت حيات καπιλιγέτι χαγιάτ.

Βίωσις, ἡ يشامه γιασαμά, يشايش γιασαΐς, عمر ῎όμρ.

Βιωτικός, ή, όν, حياتى χαγιατή. ‖ دنيوى δουνγεβή. «—αὶ μέριμναι غايلهٔ دنيويه γαϊλέϊ δουνγεβιγέ. [φὶδ οὐλ-῎όμρ.

Βιωφελής, ές, مفيد العمر μου-

Βλαβερός, ά, όν, ضررلى ζαραρλή, مضر μουζίρρ, موجب ضرر μουδζίπι ζαράρ, زيان آور ζιγιὰν-ἀβέρ, زيانكار ζιγιανκιάρ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) مضرانه μουζιρρανέ.

Βλάβη, ἡ ضرر ζαράρ, زيان ζιγιάν, مضرت μαζαρράτ, خسار χασάρ, اضرار ἰζράρ, تضرير ταζρήρ, غدر γάδρ. «— καὶ ζημία ضرر وزيان ζαρὰρ οὐ ζιγιάν.

Βλακ(ε)ία, ἡ بودالىق πουδαλλήκ, حماقت χαμακάτ, غباوت γαπαβέτ.

Βλάξ, ὁ καὶ **ἡ** احمق ἀχμάκ, بودالا πουδαλά, غبى γαπή, ابله ἐπλέχ, كپنك χεπεννέκ. «προσποιοῦμαι τὸν βλάκα تحامق ا. τεχαμοὺκ ἰτ. [ζίρρ

Βλαπτικός, ή, όν, مضر μου-

Βλάπτω, ضرر-اضرار-تضرير-ايراث مضرت-غدر ا. ζαρὰρ-ἰζρὰρ-ταζρὶρ-ἰράσι μαζαρὰτ-γάδρ ἰτ. مضرت كتورمك μαζαρὰτ γκετὸυρμέκ, باعث ضرر او. πάϊσι ζαρὰρ ἰτ. ضرروزيانهدوچارايتديرمك ζαρὰρ οὐ ζιγιανὰ δουτσὰρ ἰτδιρμέκ. ‖ طوقنق δοκανμάκ, خلل كتورمك χαλὲλ γκετὸυρμέκ, ايراث ضرر ا. ἰράσι ζαρὰρ ἰτ. ‖ (πθ.) —ομαι ضرر و زيان كورمك ζαρὰρού ζιγιὰν γκιόρμέκ, تضرر ا. τεζαρροὺρ ἰτ. ضرر و زيانه دوچار او. ζαρὰρ οὐ ζιγιανὰ δουτσὰρ ὀλ. خسارديده-ضررديده-متضرر او. χασαρδιδὲ-ζαραρδιδὲ-μουτεζαρρὶρ ὀλ. ضرره اوغرامق ζαραρὰ ὀγραμάκ. «προσπαθεῖ πάντοτε νὰ μὲ βλάψῃ دائما بنى اضرار قيدندهدر δάϊμα πενὶ ἰζρὰρ καϊδινδάδιρ. «τοῦτο βλάπτει καιρίως τὰ δικαιώματά μου بو حقوقه خلل كتيرر ποὺ χουκουκουμὰ χαλὶλ γκετηρίρ.

Βλαστάνω, فيلزلنمك φιλιζλεμέκ, فيلز سورمك φιλὶζ σουρμέκ, بيتمك πιτμέκ, چيملنمك τσιμλεσμέκ, دال سورمك δὰλ σουρμέκ, انبات ا. ἰνπὰτ ἰτ. نشو و نما ا. νέσβ οὐ νουμὰ ἰτ. انتاش ا. ἰντὰς ἰτ.

Βλαστάριον, τὸ (Βτ.) تازه فیلز ταζὲ φιλίζ, فدان φιδάν, نهال νιχάλ.

Βλάστημα, τὸ (Βτ.) جرثومه δζουρσουμέ.

Βλάστησις, ἡ چیملنمه τσιμλενμέ, انتاش ἰντάς, انبات ἰνπάτ, تنبت τενεπποὺτ.

Βλαστητικός, ή, όν, نابت ναπίτ, منبت μουνπίτ.

Βλαστικός,ή,όν, منتش μουντίς. «ἡ —ἡ δύναμις قوه منتشه κουββέϊ μουντισέ.

Βλαστολογ(έω)ῶ, فدان طوپلامق φιδὰν τοπλαμάκ.

Βλαστός, ὁ (Βτ.) فیلز φιλίζ, فدان φιδάν, سطا σιτά, فرخ φέρχ. ‖ محصول μαχσούλ. ‖ (μτφ.) اولاد ἐβλάδ.

Βλαστοφόρος,ον, (Βτ.) حامل جرثومه χαμίλι δζουρσουμέ.

Βλασφημία, ἡ كفربازلق κγιοὺφρπαζλήκ, كفر κγιούφρ.

Βλάσφημος,ον, كفرباز κγιοὺφρπάζ, كفر آميز κγιοὺφρ-ἀμίζ. «λόγοι — الفاظ كفر آميز ἐλφάζι κγιοὺφρἀμίζ.

Βλασφημ(έω)ῶ, كفر ا. κγιοὺφρ ἰτ. كفر بازلق ا. κγιοὺφρ-παζλὴκ ἰτ.

Βλάψιμον, τὸ اضرار ἰζράρ, تضرير ταζρήρ.

Βλέμμα, τὸ باقيش πακής, نظر ναζὰρ πλ. انظار ἐνζάρ, نكاه νικγιάχ, نظره ναζαρέ. «— ἡδὺ نظرهٔ شرين ναζαρέϊ σιρίν. «— φιλόστοργον نظر رقت آميز ναζάρι ρηκκὰτ-ἀμίζ. «— ἐρωτικὸν نظر عشق آلود ναζάρι ἤσκ-ἀλοὺδ. «— ὑπερήφανον نظر نخوت اثر ναζάρι νεχβὲτ-ἐσέρ, نظرهٔ مغرورانه ναζαρέϊ μαγρουρανέ. «— δειλὸν نظر خجالت آلود ναζάρι χεδζαλὲτ-ἀλοὺδ. «— ἀπειλητικὸν نظر تهديد نما ναζάρι τεχδὶδ-νουμά. «ρίπτω — طرح نظر ا. τάρχι ναζὰρ ἰτ. كوز آتمق γκιὸζ ἀτμάκ. «στρέφω τὸ — πρός τι اوزرنده عطف نظر - امالهٔ نظر ا. οὐζερινδὲ ἄτφι ναζὰρ-ἰμαλέϊ ναζὰρ ἰτ. «ἀποστρέφω τὸ — صرف نظر ا. σάρφι ναζὰρ ἰτ. «περιφέρω τὸ — πανταχοῦ هر طرفه امرار نظر ا. χὲρ ταραφὰ ἰμράρι ναζὰρ ἰτ.

Βλέννα, ἡ (Ἀνατ.) سموق σούμούκ, مخاط μουχάτ.

Βλενναδενῖτις, ἡ(I) التهاب جربهٔ مخاطيه ἰλτιχάπι δζερεπέϊ μουχατιγέ.

Βλεννορραγία, ἡ (I) بل صغوقلغى πὲλ σογουκλουγού, حرقت بول χουρκάτι πέβλ, سيلان مخاطى σιλάνι μουχατή.

Βλεννορραγικός,ή,όν, (I) حرقت بولى χουρκάτι πεβλή.

Βλεννορρινία, ἡ (I) زكام ζουκγιάμ.

Βλεννόρροια, ἡ (I) اسكى بل صغوقلغى ἐσκὶ πὲλ σογουκλουγού, سيلان مخاطئ مزمن σιλάνι μουχατήϊ μουζμίν.

Βλεννώδης,ες, مخاطى μουχατί.

Βλέπω, كورمك γκιὸρμέκ, باقمق πακμάκ, نظر ا. ναζὰρ ἰτ. مشاهده ا. μου-

σαχεδὲ ἰτ. ايت روئيت ρουϊγὲτ ἰτ. معاينه ايت μουαγενὲ ἰτ. « — κατὰ πρόσωπον. رو برو مشاهده ايت ρού-πε-ροὺ μουσαχεδὲ ἰτ. يوزينه باقمق γιουζουνὰ πακμάκ. « ἡ οἰκία αὕτη βλέπει πρὸς τὴν θάλασσαν بو اوك دكيزه نظرتى واردر ποὺ ἐβὶν δενιζὲ ναζαρετὶ βαρδιρ, بو او دكيزه نظيردر ποὺ ἐβ δενιζὲ ναζήρδιρ. « δὲν — كورمسك γκιόρμεμεκ. «κάμνω τινὰ νὰ ἴδῃ باقديرمق πακδηρμάκ. «νὰ ἰδῶ (φρσ.) دوشونه‌يم δουσουνεΐμ. «νὰ σὲ ἰδῶ (φρσ.) كوره‌يم سكا γκιόρεΐμ σανά.

Βλεφαρίζω, اختلاج اجفان ا. ἰχτιλάδζ ἐδζφὰν ἰτ. [χουτπί.

Βλεφαρικός, ή, όν, هدبى

Βλεφαρίς, ἡ (Ἀνατ.) كرپيك κερπίκ, هدب χουδπ πλ. اهداب ἐχτάπ, مژه μουζὲ πλ. مژكان μουζγκιάν.

Βλεφαρῖτις, ἡ (I) كوز قپاقلرينك شيشمسى γκιόζ καπακλαρηνὴν σισμεσί, التهاب جفن ἰλτιχάπι δζέφν.

Βλεφαρόγκωσις, ἡ (I) ورم اجفان βερέμι ἐδζφάν.

Βλεφαροπλαστική, ἡ (I) تصنيع اجفان τασνήϊ ἐδζφάν.

Βλεφαροπληγία,(I)ἡ فلج اجفان φέλδζι ἐδζφάν.

Βλεφαρόπτωσις, ἡ (I) انسداد اجفان ἰνσιδάδι ἐδζφάν.

Βλέφαρον, τὸ كوز قپاغى γκιόζ καπαγή, جفن δζέφν πλ. اجفان ἐδζφάν, پلك πίλκ. «τὸ ἄνω — جفن اعلا δζέφνι ἀλ̣ά. «τὸ κάτω — جفن اسفل δζέφνι ἐσφέλ.

Βλέψις, ἡ كوروش γκιορούς, مشاهده μουσαχεδέ, نظر ναζάρ, معاينه μουαγενέ. ‖ نيت νιγέτ, افكار ἐφκιάρ.

Βλῆμα, τὸ آتيش ἀτίς, رمى ρεμ... انداخت ἐνδάχτ.

Βληχάζω καὶ **Βληχῶμαι** مله‌مك μελεμέκ.

Βληχηθμός, ὁ مله‌مه μελεμέ.

Βλήχων, ἡ (Βτ.) قوتنج κο... τούνδζ, يارپوز γιαρπούζ.

Βλῖτον, τὸ (Βτ.) استر اوتى ἐστ... ὀτού, سلق σίλκ.

Βλοσυρός, ά, όν, هيبتلى χε... πετλή, هولناك χεβελνάκι. «βλέμμ... —ὸν نظر هيبتوار ναζάρι χεϊπετβά... ‖ —ῶς (ἐπρ.) هيبت ايله χεϊπὲτ ἰλ...

Βλοσυρότης, ἡ هيبت χεϊπέτ... شدت σιδδέτ.

Βλύζω, فيقردامق φηκηρδαμά... ‖ (μτβ. καὶ ἀμτβ.) فيضان ا. φε... ζὰν ἰτ.

Βλωμός, ὁ لقمه λοκμά.

Βογγῶ, (καὶ ἀπ' αὐτοῦ) Ἰδ... Γογγύζω, Στενάζω.

Βόειος, ον, صغيردن σηγηρδά... بقرى πακαρή. «κρέας —ον صغير اتى... σηγὴρ ἐτί.

Βοή, ἡ كوروتلى γκιουρουλτού... هايقرمه χαϊκηρμά, چيغلدى τσηγηλ... δή, صيحه σαϊχά, ندا νεδά, نعره να'ρ... فرياد φεργιάδ, شماته σαματά. «μεγάλ... — صيحهٔ شديده σαϊχάϊ σεδιδέ. « —

ομερὰ فرما صحيفۀ دهشت σαϊχάϊ χδὲτ-φερμά. «— τῶν ὤτων قولاق طنين اذن τσινλεμεσί, κουλὰκ چينلمه νίνι οὐζούν.

Βοήθεια, ἡ ياردم γιαρδήμ, امداد ιμδάδ, عون ἄβν, مدد μεδέδ, نصرت νουσρέτ, معاونت μουαβενέτ. ‖ اعانه ιανὲ πλ. اعانات ιανάτ. ‖ (Στρ.) امداد ιμδάδ. «θεία — عون بارى ἄβνι ...ρί. «ἀνθρώπινος — اعانۀ بشريه ια... πεσεριγέ. «χρηματικὴ — اعانۀ ...ὶ ιανέϊ νακδιγέ. «ὑπάγω, τρέχω ...ὸς —ν τινός امداده وارمق ιμδαδὰ ...ρμάκ, امداده سرعت و شتاب ا. ιμ...δὰ σουρὰτ βὲ σιτὰπ ἰτ. «ζητῶ —ν استعانه-استمداد-استغاثه ا. ιστιανὲ ...στιμδὰδ-ιστιγαπὲ ἰτ. «ἀποποι...σθαι τὴν —ν τινός امدادى دريغ ا. ...δαδὶ δερὶγ ἰτ. «πέμπω —ν διὰ ...λάσσης بحرا امداد كوندرمك πάχρεν ...δὰδ γκιὸνδερμέκ. «τείνω χεῖρα ...ηθείας مد ايادئ نصرت و اعانه ا. ...δδι ἐγιαδήϊ νουσρὲτ βὲ ιανὲ ἰτ.

Βοήθημα, τὸ اعانه ιανέ. «συ...λεξαν καὶ διένειμον ἀρκετὰ βο...ήματα εἰς τοὺς πτωχοὺς و فقرا محتاجين ايچون ايجه اعانات جمع ايدو... توزيع ايتدرمشـ... φουκαρὰ βὲ μουχτα...ὶν ἰτσοὺν ἐπέϊδζε ιανὰτ δζέμ' ...οὺπ τεβζή' ἰτδιρμισλέρ.

Βοηθήσιμος, ον, شايان امداد ...γιάνι ιμδάδ, مستحق اعانه μουστα...κκι ιανέ.

Βοηθητικός, ή, όν, امدادى ιμδαδή, احتياطى ἰχτιγιατή. «— ἄμέσα وسائل امداديه βεσαΐλι ιμδαδιγέ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) احتياطا ἰχτιγιάτεν.

Βοηθός, όν, ياردمجى γιαρδημδζή, معين μουΐν, معاون μουαβίν, مددرس μεδεδ-ρές, مددكار μεδεδ-κιάρ, ناصر νασήρ, نصير νεσήρ, دستكير δεστγκίρ, ياور γιαβέρ. «ὁ — τῶν πτωχῶν معين فقرا μουΐνι φουκαρά. ‖ (Πολ.) معاون μουαβίν, مستشار μουστεσάρ, ملازم μουλαζίμ. «ὁ — διοικητοῦ والى معاونى βαλὴ μουαβινί. «— γραμματέως كاتب ملازمى κιατὶπ μουλαζιμί.

Βοηθ(έω)ῶ, اعانه-ياردم-امداد-ويرمك ιανὲ-γιαρδὴμ-ιμδὰδ βιρμέκ, امداده يتشمك ιμδαδὰ γετισμέκ, ا. تعوين ταβὶν ἰτ. «— τινὰ εἰς τὰς ἀνάγκας του فلانك وقت ضرورتنده امدادينه يتشمك φιλανὶν βάκτι ζαρουρετινδὲ ιμδαδινὰ γετισμέκ. «ἂν βοηθήσῃ ἡ τύχη طالع يار اولور ايسه ταλὶ' γιὰρ ὀλοὺρ ἰσέ, بخت مساعد اولور ايسه πάχτ μουσαϊδ ὀλοὺρ ἰσέ. «βοηθῆτε ἀλλήλους ياردملشمق اقتضا ايدر γιαρδημλασμὰκ ἰκτιζὰ ἰδέρ, احد ها اچك الزمدر تعاون ἀχάδι χὰ τεαβοὺν ἰτμὲκ ἐλζέμδιρ.

Βοηλάτης, ὁ صغيرتاج σηγηρτμάτζ. [σινχί.

Βοθριακός, ή, όν, (Ι) سنخى

Βόθριον, τὸ ديش چيقورى δὶς τσηκουρή, ديش يووسى δὶς γιουβεσί. ‖ (Ι) انبعاج قرنيه ἰνπιάδζι καρνιγέ.

Βοθροειδής, ές, (I) شبه حفيره سِϊπίχι χαφιρέ.

Βόθρος, ὁ چيقور τσηκούρ, حفره χουφρέ, هوكه χεβκέ, مغاله μεγάκε. « — εὐρὺς حفرهٔ عريضه χουφρέϊ ἀρηζέ. « — βαθύς حفرهٔ عميقه χουφρέϊ ἀμηκέ.

Βολάζω, دكيز. باليق اغى آتمق δενιζὲ παλὴκ ἀγὴ ἀτμάκ.

Βολβός, ὁ (Βτ.) چيچك صوغانى τσιτσὲκ σογανή. § (I) بصله πεσελέ. «ὁ — τοῦ ὀφθαλμοῦ خانهٔ چشم χανέϊ τσέσμ. « — ραχητικός بصلهٔ سيسائيه πεσελέϊ σισαϊγέ.

Βολβώδης, ες, بصلى πεσελή.

Βολή, ἡ آتم ἀτήμ, آتمه ἀτμά, رمى ρεμί, اندآخت ἐνδάχτ. § منزل μενζίλ. « — λίθων طاش آتمه τὰς ἀτμά. « — κανονίου طوپ منزلى τὸπ μενζιλί.

Βόλι, τὸ قورشون κουρσούν.

Βολιδοσκόπησις, ἡ استمزاج ἰστιμζάδζ.

Βολιδοσκοπ(έω)ῶ, استمزاج ا. ἰστιμζάδζ ἰτ.

Βολίζω, (Ντκ.) اسقنديل آتمق ἰσκανδὶλ ἀτμάκ. [δίλ.

Βολίς, ἡ (Ντκ.) اسقنديل ἰσκαν-

Βόλος, ὁ آتمه ἀτμά. § آغ ἄγ.

Βολταϊκή, ἡ (στήλη) (Φσ.) پيل وولطائق πίλι βολταΐ.

Βολταϊσμός, ὁ (Φσ.) الكتريق وولطائق ἰλεκτρίκι βολταΐ.

Βόμβα, ἡ (Στρ.) خمپاره χουμπαρά.

Βομβάρδα, ἡ (Ντκ.) بومبارطه πομπάρτα.

Βομβαρδίζω, (Στρ.) بومبهطوپه طوتمق τοπὰ τουτμάκ.

Βόμβος, ὁ ويزلدى βηζηλδή.

Βομβύκιον, τὸ (Ζλγ.) بوجوق قوزهسى παμποὺκ κοζασή.

Βομβυλιός, ὁ (Ζλγ.) يابان بال آريسى γιαπὰν πὰλ ἀρησή.

Βόμβυξ, ὁ (Ζλγ.) ايپك بوجكى ἰπὲκ ποδζεγί, دود القز δοὺδ ούλ κάζζ.

Βομβ(έω)ῶ, ويزلدامق βηζηλδαμάκ, طنين ا. τηνὶν ἰτ.

Βόνασσος, ὁ (Ζλγ.) خورقوچلى اوكوز χουρκιουτσλοὺ ὀκιούζ, يبانى هودى πακάρι χεβδί.

Βορά, ἡ يم γέμ, طعمه τα'μέ. «τὸ πτῶμά του ἐγένετο — τῶν λύκων لاشهسى طعمهٔ ذئاب اولمشدر λασέσι τα'μέϊ ζινὰπ ὀλμούσδουρ.

Βόραξ, καὶ **Βοράκιον,** τὸ (Χημ.) تنكار τενκιάρ.

Βόρβορος, ὁ چامور τσαμούρ, وحل βαχὰλ πλ. اوحال ἐβχάλ.

Βορβοροφάγος, ἡ (μηχανή) (Ντκ.) طراق ταράκ.

Βορβορυγμός, ὁ (I) قارن غورلتيسى καρὴν γουρουλτησή, اما قراقر καρακίρι ἀμά', قبص κάπς.

Βορβορ(όω)ῶ, چامورلتمق τσαμουρλατμάκ, تلطيخ ا. τελτὶχ ἰτ. § (μσ. καὶ πθ.) ملوث و مكدر او. μουρδὰρ βὲ μουλεββὲς ὀλ.

Βορβορώδης,ες, چامورلی τσαμουρλού, وحلناك βαχαλνάκη, كلنك آلود κηόυλ-άλούδ. «— ὁδός طريق واحلناك ταρίκι βαχαλνάκη.

Βόρειος,α, ον, καὶ **-ρεινός, ή, όν,** شمالی σιμαλί. « αἱ —αι χῶραι ممالك شماليه μεμαλίκι σιμαλιγηέ. καὶ —αι δυνάμεις دول شماليه δουβέλι σιμαλιγηέ. « τὸ —ον σέλας كوك قيزلديسی شمالی فجر γκηὸκ κηζηλδησή, φέδζρι σιμαλή. «— ἄνεμος باد شمال πάδι σιμάλ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) شمالاً σιμάλεν.

Βορειοανατολικός, ή, όν, شمال شرق σιμάλι σαρκή.

Βορειοδυτικός, ή, όν, شمال غربی σιμάλι γαρπή.

Βορικόν, τὸ (ὀξὺ) (Χημ.) حامض بور χαμίζι πόρ.

Βόριον, τὸ (Χημ.) بور πόρ.

Βορρ(έα)ᾶς, ὁ پویراز روزکاری ποϊράζ ρουζγκηαρή, شمال روزکاری σιμάλ ρουζγκηαρή, باد شمال πάδι σιμάλ. ‖ (Γεωγρ.) شمال σιμάλ. «ἡ οἰκία αὔτη εἶναι ἐκτεθειμένη εἰς τὸν βορρᾶν بو منزل جانب شماله نظیردر πού μενζίλ δζανίπι σιμαλὲ ναζήρδιρ. «ἡ χώρα αὔτη πρὸς βορρᾶν συνορεύεται μὲ τὸν δεῖνα ποταμόν بو مملکت شمالاً (شمال جهتده) فلان نهر ایله محدوددر πού μεμλεκέτ σιμάλεν (σιμάλ δζιχετινδὲ) φιλὰν νέχρ ἰλὲ μαχδούδδουρ.

Βοσκή, ἡ اوتلاق ὀτλάκ, مرعی μερά', مرعزار μερα'ζάρ. ‖ چایرلق τσαϊρλήκ, چایر τσαΐρ.

Βόσκημα, τὸ اوتلایان حیوان ὀτλαγηὰν χαϊβάν. ‖ (πλ.) τὰ βοσκήματα حیوانات χαϊβανάτ, دواب δεβάπ, طوار ταβάρ.

Βόσκησις, ἡ اوتلامه ὀτλαμά, رعی ρἀΐ.

Βοσκοποῦλα, ἡ چوبان قیزی τσοπὰν κηζή, بنت الراعی πὶντ οὐρ-ραή.

Βοσκός, ὁ اوتلادیجی ὀτλαδηδζή, چوبان τσοπάν, راعی ραή.

Βόσκω, اوتلاتمق ὀτλατμάκ, رعی ا. ρἀΐ ἰτ. ‖ (μτβ.) اوتلامق ὀτλαμάκ. «— πρόβατα قیونلری اوتلامق κουγηουνλαρὴ ὀτλαμάκ, رعی اغنام ا. ρἀΐ ἰγνὰμ ἰτ.

Βόσπορος, ὁ بوغاز πογάζ. «ὁ Θρακικός — استانبول بوغازی ἰσταν-πὸλ πογαζή.

Βόστρυξ ἢ **Βόστρυχος,** ὁ پرچم περτσέμ, زلف ζούλφ, جعد δζάδ. ‖ —χηδόν (ἐπρ.) بوکلوجه πουκλούμδζε, قیوریجیق صورتیله κηβηρδζὴκ σουρετὶ ἰλέ.

Βοστρυχίζω καὶ **Βοστρυχ(όω)ῶ,** قیویرمق κηβηρτμάκ, تجعید ا. τα'δζὶδ ἰτ. [δζάδ.

Βοστρυχώδης, ες, مجعد μου-

Βοτανικός, ή, όν, نباتی νεπατί. «— κῆπος نباتات باغچه‌سی νεπατὰτ παγτσεσί. «ἡ —κὴ (οὐσ.) علم نباتات ἴλμι νεπατάτ. [γηούν.

Βοτανιστής, ὁ نباتیون νεπατι-

Βοτανολογία, ἡ مبحث نباتات μεπ̄χάσι νεπ̄ατάτ.

Βοτανολόγος, ὁ علم نباتات متسبی ἴλμι νεπ̄ατὰτ μουντεσσιπ̄ί.

Βοτανολογ(έω)ῶ, نباتات طوپلامق νεπ̄ατὰτ τοπλαμάκ.

Βότανον, τὸ καὶ **Βοτάνη,** ἡ (Βτ.) اوت ὄτ, حشیش χασίς, نبات νεπ̄άτ.

Βοτρυ(όο)οῦμαι, صالقم چیقارمق σαλκὴμ τσηκαρμάκ.

Βότρυς, ὁ صالقم σαλκήμ, عنقود οὐνκοὺδ πλ. عناقید ἐνακίδ, خوشه χουσέ.

Βουβαίνω, صوصدیرمق σουσδουρμάκ, ‖ .ا اسكات ἰσκ̇ἀτ ἰτ.

Βούβαλος, ὁ (Ζλγ.) مانده μανδά, جاموس δζαμούς, صو صغیری σοὺ σηγηρή.

Βουβών, ὁ (Ι) خیارجق χηγ̇αρδζήκ, خرجیل χηρδζήλ.

Βουβονοκήλη, ἡ (Ι) فتق خیارجلی φήτκι χηγ̇αρδζηλή.

Βούγλωσσον, τὸ صغیر دیلی σηγὴρ διλί, لسان ثور λισάνι σὸυβέρ.

Βοῦζω, كوربلدهمك γκ̇ούρούλδεμέκ, ویزلدامق βηζηλδαμάκ.

Βουκάρδιος, ον, (Ὀρκτ.) فیروزه φιρουζέ.

Βούκεντρον, τὸ اوكندره ὀγενδερέ, دورتی δουρτί.

Βουκέφαλος, ὁ (Ζλγ.) ابوالراس ἐπ̄-οὺρ-ρές.

Βουκόλημα, τὸ καὶ **Βουκόλησις,** ἡ (Μτφ.) اغفال ἰγφάλ.

Βουκολία, ἡ راعیت ραϊγέτ, چوبانلق τσοπ̄ανλήκ.

Βουκολικός,ή,όν, راعی ραή.

Βουκόλιον, τὸ سوری σουρού, طاقم τακίμ.

Βουκόλος, ὁ صغیرتماج σηγηρτμάδζ, صغیر چوبانی σηγὴρ τσοπ̄ανί.

Βουκολ(έω)ῶ, اوتلاتمق ὀτλατμάκ. ‖ (μτφ.) .ا اغفال ἰγφὰλ ἰτ.

Βούλευμα, τὸ(Νμ.) قرار καράρ, قرارنامه καρ̇αρναμέ «τὸ — τοῦ ἀνακριτοῦ مستنطق قرارنامه‌سی μουστεντὶκ καραρναμεσή. «τὸ — τοῦ Συμβουλείου τῶν Πλημμελειοδικῶν هیئت اتهامیه مضبطه‌سی χιγέτι ἰτ̇χαμιγὲ μαζ̇πατασή.

Βουλευτήριον, τὸ (Πολ.) باب معبوثان πὰπ μα'πουσάν, معبوثان دائره‌سی μα'πουσὰν δαϊρεσί.

Βουλευτικός, ή, όν, هیئت معبوثانه دائر χιγέτι μα'πουσανὰ δαΐρ, معبوثانه عائد اولان μα'πουσανὰ ἀΐδ ὀλάν. « — ὅρκος معبوثان یمینی μα'πουσὰν γεμινί.

Βουλευτής, ὁ معبوث μα'πούς.

Βουλεύω, نصیحت ویرمك νασιχὰτ βιρμέκ. ‖ .ا تفكر و تامل τεφεκκ̇οὺρ βὲ τεεμμοὺλ ἰτ. «τὰ βεβουλευμένα مقررات μουκαρρεράτ.

Βουλή, ἡ اراده ἰραδέ. ‖ مشاوره μουσ̇αβερέ. ‖ قرار καράρ. ‖ (Πολ.) هیئت معبوثان χιγέτι μα'πουσάν. «ἡ βουλὴ τῶν λόρδων (ἐν Ἀγγλίᾳ)

لوردلق λορδλὰρ κάμαρασῃ. ...λαι μὲν βουλαὶ ἀνθρώπων, ἄλ-...δὲ Θεὸς κελεύει آدم تدبير ايدر الله تقدير ἀδὰμ τεδπὶρ ἰδέρ, ἀλλὰχ ...δὶρ ἰδέρ.

...ούλημα, τὸ اراده ἰραδέ.

...ούλησις, ἡ استك ἰστέκι, ارزو ...ού, اراده ἰραδέ, اختيار ἰχτιγιάρ.

...ουλητικός, ή, όν, اختيارى ...ιγιαρή. « ἡ —ὴ δύναμις قوه اختيارى κουββέτι ἰχτιγιάριγέ.

...ουληφόρος, ον, راى صاحبى ...σαχηπή. ‖ حكمدار χόυκιούμδάρ.

...ουλιμία, ἡ καὶ **Βουλιμία-...**, ἡ جوع الكلب δζού'ι οὐλ-κέλπ.

...ουλιμι(άω)ῶ, جوع الكلبه مبتلا او... ...ύι οὐλ-κελπὲ μουπτελὰ ὀλ.

...ούλλα, ἡ مهر μόυχόύρ.

...ουλλοκέρι, τὸ مهر موى μόυ-...ρ μουμού.

...ουλλώνω, مهرلك μόυχόυρλε-..., تمهير ا. τεμχὶρ ἰτ.

...ούλομαι, استمك ἢ استمك ἰσ-...έκ, بيورمق πουγιουρμάκ, ارزو ا. ...ού ἰτ. مراد ا. μουρὰδ ἰτ.

...ουλῶ, Ἴδε Βυθίζω, Κρημνίζω.

...ούνευρον, τὸ قرباج κηρπάτς.

...ουνήσιος, α, ον, طاغلى δαγλή.

...ουνιά, ἡ صغير ايتك فشقيسى σηγ-...-ίνὲκ φησκησή.

...ουνίας, ὁ (Βτ.) بائر طوربى ...ρ τυρπού.

...ουνόν, τὸ طاغ δάγ, جبل δζε-... ‖ تپه τεπέ.

Βουνώδης, ες, طاغلى δαγλή, طاغستان δαγιστάν.

Βούρδουλας, ὁ قرباج κηρπάτς.

Βοῦρκα, ἡ صولى چامور σουλοὺ τσαμούρ. [σὴρ ὀτού.

Βοῦρλον, τὸ (Βτ.) حصير اوتى χα-

Βοῦς, ὁ (Ζλγ.) اوكوز ὀκιούζ, صغير σηγήρ, بقر πακάρ, كاو κιάβ. ‖ (θλ.) ἡ — اينك ἰνέκ, بقره πα-καρέ. « βοῦς ἐπὶ γλώσσης βέβηκε (πρμ.) آغزينه بر پارمق بال چالدى ἀγ-ζηνὰ πὶρ παρμὰκ πὰλ τσαλδή.

Βουστάσιον, τὸ اوكوز طاى ὀκιούζ δαμή, صغير آخورى σηγὴρ ἀχουρού.

Βουστροφηδόν, (Ἐπρ.) صاغدن صوله و صولدن صاغه يازمق اصولى σαγ-δὰν σολὰ βὲ σολδὰν σαγὰ γιαζ-μὰκ οὐσουλού.

Βούτηγμα, τὸ طالمه δαλμά, غوص γάβς.

Βουτηκτής, ὁ طالغيج δαλγήδζ, غواص γαββάς.

Βουτυρικός, ή, όν, زبدى ζουπδί. ‖ (Χημ.) —ὸν ὀξὺ حامض زبد χαμίζι ζούπδ.

Βουτυροκομεῖον, τὸ تره ياغخانه سى τερὲ γιαγχανεσί.

Βούτυρον, τὸ تره ياغى τερὲ γιαγή, ساده ياغى σαδὲ γιαγή, زبد ζούπδ, سمن σεμέν. « — νωπόν تازه تره ياغى ταζὲ τερὲ γιαγή.

Βουτυροπωλεῖον, τὸ تره ياغجى دكانى τερὲ γιαγδζὴ δουκιανή.

Βουτυροπώλης, ὁ تره ياغجى τερὲ γιαγδζή, زبد فروش ζοὺπδ-φουρούς.

Βουτυρώδης,ες, زبدى ζουπδί.

Βουτυρώνω, تره ياغى سورمك τερὲ γιαγὴ σουρμέκ, ياغلامق γιαγ-λαμάκ.

Βουτῶ, طالديرمق δαλδηρμάκ, باتيرمق πατηρμάκ, صوقمق σοκμάκ. ‖ (ἀμτ.) طالمق δαλμάκ, باتمق πατ-μάκ, تغطس ا. τεγαττοὺς ἰτ. مستغرق او. μουσταγρὰκ ὀλ.

Βραβεῖον, τὸ اجر ἔδζρ, مكافات μουκιαφάτ. ‖ اوكدل ὀνδούλ, بخشش παχσίς. « ἡ διανομὴ τῶν —ων توزيع مكافات τεβζίι μουκιαφάτ. «— καλῆς ἀγωγῆς حسن تربيه مكافاتى χού-σνι τερπιγὲ μουκιαφατί.

Βράβευσις, ἡ مكافات ويرمه μου-κιαφὰτ βιρμέ.

Βραβευτής, ὁ مكافى μουκιαφή.

Βραβεύω, مكافات ويرمك μουκια-φὰτ βιρμέκ, اعطاى مكافات ا. ἰτάϊ μουκιαφὰτ ἰτ. توزيع مكافات ا. τεβζίι μουκιαφὰτ ἰτ.

Βράβυλον, τὸ (Βτ.) زردالى ζερδαλή. [ζερδαλὴ ἀγαδζή.

Βράβυλος, ἡ (Βτ.) زردالى آغاجى

Βράγχια, τὰ غلصمه γαλσαμέ.

Βραγχνι(άω)ῶ καὶ **Βραγχ-νιάζω,** سسى بوغوق او. σεσὶ πο-γοὺκ ὀλ. قيصلمق κησλαμάκ.

Βραγχνός,ή,όν, καὶ **Βραγ-χνώδης,ες,** سسى بوغوق σεσὶ πο-γούκ, سسى طوتغون-قيصيق σεσὶ το-γοὺν-κησήκ.

Βράγχος, τὸ καὶ **Βραγχνί-σις,** ἡ سس بوغوقلغى σὲς πογουκλου-γού, سس قيصيقلغى σὲς κησηκλη-γού, صحل σάχλ.

Βραδέως, (Ἐπρ.) آغير ἀγ-ιρ, يواش γιαβάς, گچ γκέτς, آهسته ἀ-στέ, ببطيا πετίεν, بالبطيه πὶλ-πετα-

Βράδυ, τὸ Ἴδε Ἑσπέρας.

Βραδυάζω, اخشاملق ἀχσαμ-μάκ, اخشام او. ἀχσὰμ ὀλ.

Βραδυβάμων, ὁ καὶ ἡ بطى الحركه πετὶ ούλ-χαρεκέ.

Βραδύγλωσσος, ον, بطى الكلام πετὶ οὺτ-τεκελλούμ.

Βραδυγνώμων,ον, بطى الدرك πετὶ οὺδ-δέρκ.

Βραδυκίνητος,ον, بطى الحركه πετὶ οὺλ-χαρεκέ.

Βραδυλογία, ἡ بطائت تكلم ταέτι τεκελλούμ.

Βραδυμαθής, ές, بطى التعلم πετὶ οὺτ-τεαλλιούμ.

Βραδύνοια, ἡ بطائت تفكر ταέτι τεφεκκιούρ.

Βραδυνός, ή, όν, اخشاملى ἀχ-σαμλί. «τὸ —όν اخشام اوستى ἀχ-σὰμ οὐστού.

Βραδύνους, ουν, بطى الدرك πετὶ οὺδ-δέρκ.

Βραδύνω, گچكمك γκετσικ-μέκ, تراخى ا. τεραχὴ ἰτ. تبطيه ا. τεπ-ἰτ. اكلنمك ἐγλενμέκ, تأخير ا. τεε-

...τ. ا تو قف τεβεκκούφ ἰτ. ايلك مكث ...λέκς εἴλεμέκ. «*ἐβράδυνον νὰ πέμψωσι βοήθειαν*» امداد ارسالنه تراخي و تبطيه ايتشلردر ἰμδὰδ ἰρσαλινὰ τερακὴ βὲ τεπτιγὲ ἰτμισλέρδιρ. «*πήγαινε καὶ μὴ βραδύνῃς νὰ ἔλθῃς*» همان كيت و چوق اكلنمه χέμαν γκὶτ βὲ τσὸκ ἐγλένμε.

Βραδυουρία, ἡ (I) بطائت تبول τεβαέτι τεπεββούλ.

Βραδυπεψία, ἡ (I) بطائت هضم τεταέτι χάζμ.

Βραδυπλοΐα, ἡ (Ντκ.) بطائت سير سفاين πεταέτι σεΐρι σεφαΐν.

Βραδυπλο(έω)ῶ, (Ντκ.) يواش يواش حركت ا γιαβὰς γιαβὰς χαρεκέτ ἰτ.

Βραδύπνοια, ἡ (I) بطائت تنفس τεταέτι τενεφφούς.

Βραδυπορία, ἡ بطائت مشى πεταέτι μέσγι.

Βραδυπόρος, ον, καὶ **Βραδύπους, ουν,** بطئ الحركه πετὶ οὐλ-χαρεκέ.

Βραδύς, εῖα, ύ, آغير ἀγήρ, بطى πετί. § (μτφ.) تنبل τενπέλ. — *περὶ τὴν ἔκφρασιν* بطئ الكلام πετὶ οὐλ-κελιάμ. « — *περὶ τὸ γράφειν* بطئ القلم πετὶ οὐλ-καλέμ. — *περὶ τὴν κίνησιν* بطئ الحركه πετὶ οὐλ-χαρεκέ.

Βραδύτης, ἡ آغيرلق ἀγηρλήκ, بطائت πεταέτ, تأنى τεεννί, تراخي τεραχή, آهسته لك ἀχεστελίκ.

Βράζω, پيشيرمك πισιρμέκ, قيناتمق καϊνατμάκ, طبخ ا. τὰπχ ἰτ. § (ἀμτ. αὐτπθ.) قينامق καϊναμάκ, غليان ا. γαλεγιὰν ἰτ.

Βρακίον, τὸ طون τόν, ايچ طونى ἶτς τονού, شالوار σαλβάρ, پانطلون πανδελόν.

Βρακοζώνα, ἡ اوچقور οὐτσκούρ.

Βρακοπόδια, τὰ طونك پاچه لرى τονοὺν παδζακλαρή.

Βρᾶσις, ἡ καὶ **Βρασμός,** ὁ قينامه καϊναμά, غليان γαλεγιάν.

Βραστός, ή, όν, قينامش καϊναμήσ, پيشمش πισμίς, مطبوخ ματπούχ, پخته πουχτέ. « *κάστανα* — *ἀ* قاينامق كستانه καϊνὰκ κεστανέ. § *τὸ βραστόν* (κρέας) خاشلامه ات χασλαμὰ ἔτ, صويوش σουγιούς.

Βραχέως, (Ἐπρ.) آز ἄζ, قصه جه κησσάδζε, مختصرجه μουχτασάρδζε, بالاختصار πὶλ-ἰχτισάρ, مجملا μουδζέμελεν, على طريق الاختصار ἀλιὰ ταρὴκ οὐλ-ἰχτισάρ.

Βραχιόνιον καὶ **—λιον,** τὸ بيلزك πιλεζίκ, بازوبند παζου-πένδ.

Βραχιόνιος, ον, (I) عضدى ἀδουδή.

Βραχίων, ὁ (Ἀνατ.) قول κόλ, بازو παζού, عضد ἀδούδ.

Βράχος, ὁ قيا καγιά, صخره σαχρά, πλ. صخور ἢ صخر σουχούρ.

Βραχύβιος,ον, καὶ **—ζωος, ον,** قليل العمر καλὶλ οὐλ-ὁμρ, عمرى قصه ὀμροὺ κησσά.

Βραχυβιότης, ἡ قصارت عمر κασαρέτι ῎ὁμρ.

Βραχυκατάληκτος, ον, (Γρμ.) صوك هجاسى حفيف اولان σὸν χεδζασὴ χαφὴφ ὀλάν.

Βραχυκέφαλος,ον, قصير الرأس κασὴρ οὐρ-ρεές.

Βραχυλογία, ἡ ايجاز ἰδζάζ, اختصار ἰχτισάρ. «— *καὶ μακρηγορία* ايجاز و اطناب ἰδζὰζ βὲ ἰτνάπ. «*ἐν βραχυλογίᾳ* والحاصل βὲλ-χασήλ, القصه ἐλ-κησσά.

Βραχυλόγος, ον, موجز μουδζίζ, آز سويلر اولان ἂζ σοϊλὲρ ὀλάν, ‖ —*λόγως καὶ* — *λογικῶς* (ἐπρ.) مختصراً ايجاز طريقيله ἰδζὰζ ταρηκὶ ἰλέ, μουχτάσαρεν, موجزاً μουδζιζανέ.

Βραχυλογ(έω)ῶ, مختصر سويلمك μουχτασὰρ σοϊλεμέκ.

Βραχύνω, قصالتمق κησσαλατμάκ, قصر ا. κάσρ ἰτ. اختصار ا. ἰχτισὰρ ἰτ. تقليل ا. τακλὶλ ἰτ.

Βραχύουρος, ὁ καὶ ἡ (Ζλγ.) قصير الذنب κασὴρ οὐζ-ζενέπ.

Βραχυπαράληκτος, ον, (Γρμ.) صوك هجانك اولندكى هجاسى حفيف اولان σὸν χεδζανὶν ἐββελινδεκὶ χεδζασὴ χαφὴφ ὀλάν.

Βραχύπνοια, ἡ (Ι) قصارت تنفس κασαρέτι τενεφφούς.

Βραχύπνους, ουν, (Ι) قصير التنفس κασὴρ οὐτ-τενεφφούς.

Βραχύπορος, ον, كچيدى طار اولان κετσιδὶ δὰρ ὀλάν.

Βραχύς, εῖα, ύ, قصه κησσά, قصير κασήρ, كوتاه κιούτάχ, مختصر μουχτασάρ. «— *τὸ ἀνάστημα* قصه بويلى κησσὰ ποϊλού, قصير القامه κασὴρ οὐλ-καμέ. «*ἐν βραχεῖ* آز وقت ايچنده ἂζ βακὴτ ἰτσινδέ. «*διὰ βραχέων* قصهجه κησσάδζε, مختصرجه μουχτασάρδζε. ‖ (Γρμ.) حفيف χαφήφ.

Βραχυσκελής, ές, قصير الساق κασὴρ οὐσ-σάκ.

Βραχύτης, ἡ قصهلق κησσαλήκ, قصيرت κασηρέτ, قصارت κασαρέτ, اختصار ἰχτισάρ. « ἡ — *τοῦ βίου* مدت عمرك قصارتى μουδδέτι ῾ὁμρούν κασαρετί. « ἡ — *τοῦ χρόνου* قصارت وقت κασαρέτι βάκτ.

Βραχυτράχηλος, ον, قصه بويونلى κησσὰ πογιουνλού, قصير العنق κασὴρ οὐλ-οὔνκ.

Βραχύϋπνος, ον, قليل النوم καλὶλ οὐν-νέβμ.

Βραχύφυλλος,ον, قليل الاوراق καλὶλ οὐλ-ἐβράκ.

Βραχυφωνία, ἡ قصارت صوت κασαρέτι σάβτ, خفت صوت χηφφέτι σάβτ.

Βραχυχρόνιος,ον, قليل الوقت καλὶλ οὐλ-βάκτ, موقت μουβακκάτ.

Βρέγμα, τὸ (῾Ανατ.) قمة رأس καμμέϊ ρεές.

Βρεκτός, ή, όν, ايصلانمش ἠσλανμής, مبلول μεπλούλ.

Βρέμω, ارتعاش ا. ἰρτιὰς ἰτ. هيجان ا. χεϊδζὰν ἰτ.

Βρένθος, τὸ كبر κίπρ, تكبر τεκεπποὺρ, نخوت ναχβέτ.

Βρενθύομαι, تكبر ا. τεκεπποὺρ ἰτ. مغرور او. μαγροὺρ ὀλ. كبر و نخوت ا. κὶπρ οὐ ναχβὲτ ἰτ.

Βρέξις, ἡ καὶ **Βρέξιμον,** τὸ ايصلاتمة ἠσλατμά.

Βρεφικός, ή, όν, چوجق وارى τσοδζοὺκ βαρή, طفلى τηφλή. «ἡ —ἡ *ἡλικία* چوجقلق τσοδζουκλούκ, طفوليت τουφουλιγέτ. § —ῶς (ἐπρ.) چوجق كبى τσοδζοὺκ κιπί.

Βρεφοκομεῖον, τὸ اطفالخانه ἐτφαλχανέ. [ρεππίϊ ἐτφάλ.

Βρεφοκόμος, ὁ مربئ اطفال μου-

Βρεφοκομ(έω)ῶ, تربيۀ اطفال ا. τερπιγέϊ ἐτφὰλ ἰτ.

Βρεφοκτονία, ἡ چوجق قتلى τσοδζοὺκ κατλή, قتل اطفال ἐτφὰλ κατλή, قتل طفل κάτλι τήφλ.

Βρεφοκτόνος, ὁ چوجق قاتلى τσοδζοὺκ κατιλί, قاتل اطفال κατίλι ἐτφάλ.

Βρέφος, τὸ چوجق τσοδζοὺκ, طفل τήφλ πλ. اطفال ἐτφάλ. § (ἐπὶ ζώων) ياورى γιαβρή. «*βρεφιόθεν* καὶ *βρεφόθεν* (ἐπρ.) طفوليتدن برو τουφουλιγιετδέν-περου.

Βρέχω, ايصلاتمق ἠσλατμάκ, اسلا ا. ἰσκὰ ἰτ., تبليل ا. τεπλὶλ ἰτ., صولاتمق σουλατμάκ. § (τρπρ.) *βρέχει* ياغمور ياغمق γιαγμοὺρ γιαγμάκ.

Βρίθω, مملو - طولو - مستغرق - مشحون او. μεμλοὺ-τολοὺ-μουσταγρὰκ-μεσ-χοὺν ὀλ. بول او. πὸλ ὀλ. كثرت اوزره او. κεσρὲτ οὐζρὲ ὀλ.

Βρίκιον, τὸ (Ντκ.) ابريق كيمسى ἰπρὶκ γκεμισί.

Βρογχία, ἡ (ἀρτηρία) (Ι) سريان القصبه σεριγιὰν-οὺλ-κασαπέ.

Βρογχιακός, ή, όν, καὶ **Βρόγχιος, α, ον,** (Ι) قصبي κασαπή.

Βρόγχια, τὰ (Ι) قصبات الرئه κασαπὰτ οὺρ-ριέ.

Βρογχῖτις, ἡ (Ι) التهاب قصبات ἰλτιχάπι κασαπάτ.

Βρογχοκήλη, ἡ (Ι) ورم عنق βερέμι οὐνκ.

Βρογχοπνευμονία, ἡ (Ι) التهاب قصبۀ رئه ἰλτιχάπι κασαπάϊ ριέ.

Βρογχόρροια, ἡ (Ι) سيلان قصبي σιλάνι κασαπή.

Βρόγχος, ὁ (Ι) قصبات رئه κασαπάτι ριέ. [γκεριπάν.

Βρογχωτήρ, ὁ ياقه γιακά, كريبان

Βροντή, ἡ كورلدى γκιόυρούλδού, كوك كورلسى γκιὸκ γκιόυρλεμεσή, رعد ρά'δ.

Βροντόφωνος, ον, صوت طنان صاحبى σάβτι τηνὰν σαχηπή, رعد انداز ρὰ'δ-ἐνδάζ.

Βροντ(άω)ῶ, كورلك γκιόυρλεμέκ, كورلدى ا. γκιόυρούλδού ἰτ. كوك كورلك γκιὸκ γκιόυρλεμέκ, رعد ا. ρὰ'δ ἰτ., ارتجاس ا. ἰρτιδζὰς ἰτ. رعد انداز او. ρὰ'δ-ἐνδὰζ ὀλ.

Βροντώδης, ες, كورلجى γκιόυρ-

λεῖδζή, رعد رعدا ραΐδ, رعد انداز ρά'δ-ένδάζ.

Βροτολοιγός, ὁ مهلك انسان μούχλίκι ἰνσάν.

Βροτός, ὁ زائل ζαΐλ. § (συθ.) انسان ἰνσάν, آدم ἀδάμ. § (πλ.) οἱ βροτοὶ نوع بشر νέδι πεσέρ.

Βροῦδα, ἡ (Βτ.) علك γεμλίκ.

Βρουνζά, ἡ (Βτ.) بياض اصمه πεγιάζ ἀσμά.

Βροχερός, ά, όν, ياغمورلو γαγμουρλού, ممطر μούμτίρ. «καιρὸς — ياغمورلو هوا γιαγμουρλοὺ χαβά, هواى ممطر χαβάϊ μουμτίρ. «— ἁ ἡμέρα ياغمورلى كون γιαγμουρλοὺ γκιούν, يوم ممطر γέδμ μουμτίρ.

Βροχή, ἡ ياغمور γιαγμούρ, باران παράν, رحمت ραχμέτ, غيث γάϊς, مطر ματάρ.

Βρόχινος, η, ον, ياغمورلى γιαγμουρλού. «ὕδωρ —ον ياغمور صويى γιαγμοὺρ σουγιού, آب باران ἀπι παράν, ماء مطر μάϊ ματάρ.

Βροχόμετρον, τὸ (Φσ.) مقياس المطر μηκγιὰς οὐλ-ματάρ.

Βρόχος, ὁ الك ἰλμέκι, كمند κεμένδ.

Βρυγμός, ὁ تصفيق τασφήκ. «ὁ — τῶν ὀδόντων ديش قجرديسى δὶς κηδζηρδησή, تصفيق اسنان τασφήκι ἐσνάν.

Βρύζα, ἡ (Βτ.) Ἴδε Σίκαλις.

Βρυκόλακκας, ὁ چادى τσαδή, خورتلاق χορτλάκ, قره قانجلاس καρακάνδζαλας.

Βρυκολακκίζω, خورتلاقلق χορτλακλαμάκ.

Βρυολογία, ἡ (Βτ.) بحث الاشنه μεπχὰς οὐλ-οὐσνέ.

Βρύον, τὸ (Βτ.) يوصون γιοσούν, اشنه οὐσνέ.

Βρυσικός, ή, όν, چشمه دن τσεσμεδέν. «—ὸν νερὸν چشمه صويى τσεσμὲ σουγιού.

Βρύσις, ἡ چشمه τσεσμέ, پينار πινάρ, عين ἄϊν.

Βρυχηθμός, ὁ كومردنمه γκιούρδενμέ. [μούρδενμέκ.

Βρυχ(άο)ῶμαι, كومردنمك γκιού-

Βρύχω, تصفيق ا. τασφὴκ ἰτ. «— τοὺς ὀδόντας تصفيق اسنان ا. τασφίκι ἐσνὰν ἰτ.

Βρύω, فوران و انفجار ا. φεβρὰν βὲ ἰνφιδζὰρ ἰτ. § مشحون او. μεσχοὺν ὀλ. « ἕλκεσι βρύων جروح ايله مالامال δζουροὺχ ἰλὲ μαλαμάλ.

Βρυωνία, ἡ (Βτ.) فاشرا φασιρά. «— λευκὴ آق فاشرا ἀκ φασιρά, شيطان شلغمى σεϊτὰν σαλγαμή, آق اصمه ἀκ ἀσμά.

Βρῶμα, τὸ طعام ταάμ, يمك γεμέκ. § (κν.) قوقو پيس πὶς κοκού, تعفن τεαφφούν.

Βρωμερός, ά, όν, مردار μουρδάρ, متعفن μουτεαφφίν, كريه κερίχ, پيس πίς, ناپاك νὰ πάκι.

Βρώμη, ἡ (Βτ.) يولاف γιουλάφ, علف ἀλέφ.

Βρωμίζω, پيس قوقو πὶς κοκ-

., پيسلمك πισλεμέκ, ايتديرمك تعفن
φφοὺν ἰτδιρμέκ, بوزمق ποζμάκ,
چور τσουρουτμέκ. § (ἀμτ. αὐ-
.) بوزلمق ποζουλμάκ, چوروملك
υρουμέκ, .ا تعفن τεαφφοὺν ἰτ.
ρώμιον, τὸ (Χημ.) بروم πρόμ.
ρώμιος, ον, قوقش κοκμούς,
. μουτεαφφίν.
ρωμολόγος, ον, پيس بوغاز
πογάζ.
ρωμ(άω)ῶ, فنا ـ آغير قوقمق
ά-ἀγὴρ κοκμάκ.
ρῶσις, ἡ يمك γεμέκ, اكل ἔκ̇λ.
ρώσιμος, ον, ينور γεϊνούρ,
قابل καπίλι ἔκ̇λ, مأكول μεεκ̇ιούλ.
ρωτός, ή, όν, مأكول μεεκ̇ιούλ.
ύας ἢ **Βρύας,** ὁ (Ζλγ.) بايقوس
κός.
ύδρα, ἡ (Ζλγ.) قوندوز κουνδούζ.
υζαίνω, امزرمك ἐμζερμέκ,
ارضا ἰρζὰ ἰτ. § (ἀμτ.) امك ἐμ-
., امزمك ἐμζεμέκ.
υζί, τὸ (Ἀνατ.) Ἴδε Μαστός.
υθίζω, باتيرمق πατηρμάκ,
طالدير ταλδηρμάκ, .ا تغميس ταγμὶς
§ (μτφ.) دوچار ايتديرمك δουτσάρ
ιρμέκ. § (μσ. αὐτπθ.) —ομαι
πατμάκ, طالمق δαλμάκ. § (μτφ.)
دوچار δουτσὰρ ὀλ., مستغرق او.
ιστιγρὰκ ὀλ. «*εἶναι πολὺ βε-
θισμένος* چوق طالغيندر τσὸκ ταλ-
διρ. «*ἐβυθίσθη εἰς τὴν θάλασ-*
" دكيزه غرق اولندى δενιζὲ γάρκ
υνδού.

Βυθισμός, ὁ باتديرمه πατδηρμά,
تغميس ταγμίς, غرق γάρκ, باتمة πατμά,
طالمه δαλμά, استغراق ἰστιγράκ.
Βυθός, ὁ ديب δίπ, قعر κά'ρ,
غور γάβρ.
Βῦθος, τὸ (Ι) طالغينلق ταλγηνλήκ, نعاس νουάς.
Βύρσα, ἡ مشين μεσίν, كون γκ̇ιό'ν,
كوسله κ̇ιόσελέ, شختيان σαχτιγ̇ιάν.
Βυρσεύς, ὁ دباغ δεππάγ.
Βύρσινος, η, ον, مشينلى μεσινλί. [παγχανέ.
Βυρσοδεψεῖον, τὸ دباغخانه δεπ-
Βυρσοδέψησις, ἡ دباغت δι-
παγάτ. [δεππαγή.
Βυρσοδεψικός, ή, όν, دباغى
Βυρσ(όω)ῶ, كوسله ايله ـ مشينله
قابلامق κ̇ιόσελὲ ἰλὲ - μεσὶν ἰλὲ καπλαμάκ.
Βυσσινέα, ἡ (Βτ.) وشنه آغاجى
βισνὲ ἀγαδζή.
Βύσσινον, τὸ (Βτ.) وشنه βισνέ.
Βύσσινος, η, ον, وشنه رنكنده
βισνὲ ρενκινδέ, كوور κ̇ιουβέζ.
Βυσσοδομ(έω)ῶ, فساد قورمق
φεσὰδ κουρμάκ, .ا تصنيع فساد τασνίϊ
φεσὰδ ἰτ.
Βυτίνη, ἡ صالامورا فوچيسى σαλαμούρα φουτσουσού.
Βύω, طيقمق τηκμάκ, طيقامق τακαμάκ, قپامق καπαμάκ, .ا سد σέδδ ἰτ.
Βωβός, ή, όν, ابكم ἐπκέμ,
ديلسز διλσίζ. [Βοῦς.
Βῶδι, τὸ (καὶ ἀπ' αὐτοῦ) Ἴδε

Βωλοκόπος, ὁ (Γργ.) چاپه τσάπα.

Βῶλος, ὁ كسك κεσέκ.

Βωμολοχία, ἡ هذيان χεζεγιάν, ياوه γιαβέ, هرزه χερζέ.

Βωμολόχος, ὁ هذيانكو χεζε-γιαν-γκιού, هرزه‌كو χερζε-γκιού.

Βωμολοχ(έω)ῶ, هذيان سويله‌مك χεζεγιὰν σοϊλεμέκ.

Βωμός, ὁ مذبح μεζπάχ. ‖ ايباده‌تكاه ἰπαδετκιάχ.

Βωταλίς, ἡ (Ζλγ.) كوكجه قوشى γκιδζὲ κουσού.

Βώτρυς, ἡ (Ζλγ.) كووه γκιού...

Γ

Γ, γ, غاما γάμα. («غاما» اسمو) تسميه اولنان حرف الفباى روميتك اوچنجى حرفى اولوب غ كبى تلفظ اولنور)

Γʹ, γʹ, (Ἀρθμ.) اوچ οὔτς. ‖ اوچنجى οὔτσουνδζού.

͵Γ, ͵γ, (Ἀρθμ.) اوچ بيك οὔτς πίν. ‖ اوچ بيكنجى οὔτς πινινδζή.

Γαβάθα, ἡ قواطه καβάτα, قعب κά'π.

Γαβαθίζω, مخور او μεϊχὸρ ὀλ.

Γαγάτης, ὁ (Ὀρκτ.) قره كهربا καρὰ κεχριπά.

Γαγγλιῖτις, ἡ (Ι) التهاب عقده ἰλτιχάπι οὐκδέ.

Γαγγλιοειδής, ές, καὶ **—ώδης, ες,** (Ἀνατ.) عقدوى οὐκ-δεβή.

Γαγγλιόμορφος,ον,(Ἀνατ.) عقدوى الشكل οὐκδὴ οὐσ-σέκλ.

Γάγγλιον, τὸ (Ἀνατ.) عقده οὐκδὲ πλ. عقد οὐκάδ. « —α νευρικὰ عقد عصبيه οὐκάδι ἀσαπιγέ. « —α λεμφικά عقد لنفاتيه οὐκάδι λινφα... « —α καρδιακά عقد قلبيه οὐκ... καλπιγέ.

Γάγγραινα, ἡ (Ι) غنغرن γ...γρέν. « — ξηρά غنغرن يابس γ...γρένι γιαπίς. « — ὑγρὰ غنغرن رطيب γανγρένι ρετίπ.

Γαγγραινιάζω καὶ **Γαγγρα...ν(όο)οῦμαι,** (Ι) غنغرنلنديرلمك γ...γρενλενδιρμέκ, غنغرن اول γανγρὲν...

Γαγγραινικός, ή, όν, (... غنغرنى γανγρενή.

Γαγγραινώδης,ες, (Ι) غنغرنلى γανγρενλή.

Γαγγραίνωμα, τὸ καὶ **—ν...σις,** ἡ غنغرنلنمه γανγρενλενμέ.

Γάζα, ἡ (Γρφ.) خزينه χαζι...

Γαζέλα, ἡ (Ζλγ.) جيران δζιρ..., غزال γαζάλ. [τσε...

Γαζία, ἡ چچكى عنبر ἀνπὲρ τ...

Γαζόμετρον, τὸ (Χημ.) مقياس غاز μηκγιάσι γάζ. ﮔﺎﺯ (Βμχ.) غاز γάζ τσακή, غازومترو γαζομέτρο.

Γαζοφυλάκιον, τὸ مال صندوغى μάλ σανδουγού, خزينه χαζινέ.

Γαζοφύλαξ, ὁ خزينه‌دار χαζινεδάρ.

Γαῖα, ἡ Ἴδε Γῆ. «*γαῖαν ἔχοι ἐλαφράν* (φρσ.) رحمت الله تعالى ραχίμετ-οὔλ-λαχου τεάλια.

Γαιάνθραξ, ὁ (Ὀρκτ.) معدن كورى μα'δὲν κιόμούρού, واپور كورى βαπὸρ κιόμούρού.

Γαΐδαρος, ὁ (καὶ τ' ἀπ' αὐτοῦ) ἴδε Ὄνος «*τὸν πταίει δ—καὶ δέρνει τὸ σαμάρι* (πρμ.) اشكه كوجى ايدمز سمرينى دوكر ἐσεγὲ γκιουδζοὺ γετμὲζ σεμερινὶ δογέρ. «*μεγάλωσε δ — καὶ κόντινε τὸ σαμάρι* (πρμ.) اشك بيودى سمر كوچولدى ἐσὲκ πούγιούδού σεμὲρ κιουτσουλδού. «*στὴ φωνὴ καὶ δ —* (πρμ.) كوپكى آك چوماغى ياني باشنده κιόπεγὶ ἄν τσομαγὴ γιανὶ πασινδά.

Γαϊδουράκανθα, ἡ (Βτν.) دوه ديكنى δεβὲ δεγινί.

Γαϊδουρόψαρον, τὸ (Ζλγ.) مورونه باليغى μουρούνα παληγή.

Γαιοκτήτης καὶ **—κτήμων,** ὁ اراضى صاحبى ἀραζὴ σαχιπί, صاحب زمين σαχίπι ζεμίν.

Γαιώδης, ες, ارضى ἀρζή.

Γάλα, τὸ سود σούδ, لبن λεπέν, πλ. البان ἐλπάν, شير σίρ. «*—νωπὸν* تازه سود «*ἡ τροφὸς αὕτη δὲν ἔχει* — بو سود اناسنك سودى يوقدر πού σοὺδ ἀνασινὶν σουδοὺ γιόκδουρ.

Γαλάζιος, α, ον, سود ماوى σοὺδ μαΐ, ماوى μαΐ, آبكون ἀπ-γκιούν.

Γαλαθηνός, ή, όν, امن مه μεμὲ ἐμίν, رضيع ρεδή.

Γαλακταγωγός, όν, (Ι) مسيل لبن μεσίλι λεπέν.

Γαλακτίζω, سود كبى بياض او. σοὺδ κιπὶ πεγιάζ ὀλ.

Γαλακτικός, ή, όν καὶ **Γαλάκτινος, ον,** سودلى σουδλού, لبنى λεπενί. «*—ὂν ὀξὺ* (Χημ.) حامض لبن χαμίζι λεπέν.

Γαλακτίτης, ὁ (Ὀρκτ.) سود طاشى σοὺδ τασή.

Γαλακτογόνος, ον, (Ι) مكون اللبن μουκεββὲν οὐλ-λεπέν.

Γαλακτόδενδρον, τὸ (Βτ.) سود آغاجى σοὺδ ἀγαδζή.

Γαλακτοδόχος, ὁ καὶ **—χεῖον,** τὸ سودقابى σοὺδ καπή, شيردان σιρδάν.

Γαλακτοειδής, ές, سود كبى σοὺδ κιπί, شبه لبن σεπίχι λεπέν.

Γαλακτόμετρον, τὸ (Φσ.) مقياس لبن μηκγιάσι λεπέν.

Γαλακτοπαραγωγός, όν, (Ι) مكثر لبن μουκσίρι λεπέν, مزيد لبن μουζγίδι λεπέν. [σουδδζού.

Γαλακτοποιός, όν, سودجى

Γαλακτοποσία, ἡ سود ايچمه σοὺδ ἰτσμέ, شرب لبن σούρπι λεπέν.

Γαλακτοπότης, ὁ سود ايچجى σοὺδ ἰτσιδζή, شارب لبن σαρίπι λεπέν.

Γαλακτοπωλεῖον, τὸ سودجی دکانی σουδδζοὺ δουκιανή.

Γαλατοπώλης, ὁ سودجی σουδ-δζού.

Γαλακτόρροια, ἡ (I) سیلان لبن σιλάνι λεπέν.

Γαλακτοσάκχαρον, τὸ (Χμ.) سکر اللبن σόυκιὲρ ούλ-λεπέν.

Γαλακτοσκόπιον, τὸ (Φρμ.) لبنبین λεπὲν-πέῖν, شیر بین σὶρ-πέῖν.

Γαλακτοτροφία, ἡ سود ایله بسله‌مه σοὺδ ἰλὲ πεσλεμέ. § (I) تداوی باللبن τεδαβὴ πὶλ-λεπέν.

Γαλακτοτροφ(έω)ῶ, سود ایله بسله‌مك σοὺδ ἰλὲ πεσλεμέκ. § (I) تداوی باللبن ا. τεδαβὴ πιλ-λεπὲν ἰτ.

Γαλακτ(όο)οῦμαι, سودلنمك σουδλενμέκ, تلبن ا. τελεππούν ἰτ.

Γαλακτουχία, ἡ امزرمه ἐμζερ-μέ, ارضا ἰρζά.

Γαλακτουχ(έω)ῶ, امزرمك ἐμ-ζερμέκ, ارضاع ا. ἰρζὰ ἰτ.

Γαλακτοφάγος,ον, (I) اکل لبن ἐγκίλι λεπέν, شیرخوار σὶρ-χάρ.

Γαλακτοφόρος,ον, (I) حامل لبن χαμίλι λεπέν, لبنی λεπενί. «—ρα ἀγγεῖα اوعیهٔ حامل لبن ἐβιγέῖ χαμίλι λεπέν, مجاری لبنیه μεδζαρίῖ λεπενιγιέ.

Γαλακτόχρους, ὁ καὶ ἡ سود رنکلی σοὺδ ρενκλή, شیررنك σὶρ-ρένκ, شیرفام σὶρ-φάμ.

Γαλακτώδης,ες, لبنی λεπενί.

Γαλάκτωσις, ἡ سودلنمه σουδ-λενμέ, تلبن τελεππούν. § (I) انفراز لبن ἰνφιράζι λεπέν.

Γαλανομμάτης, ὁ καὶ ἡ ماوی کوزلی μαΐ γκιόζλού. [μαΐ.

Γαλανός,ή,όν, ماوی μαβί, مائی

Γαλαξίας, ὁ (Ἀστρ.) صمان اوغریسی σαμὰν ὀγρησή, کهکشان κεχ-κεσάν, مجره μεδζερρέ.

Γαλατερός,ή,όν, صودلی σου-δλού. § (πλ.) *τὰ γαλατερὰ* لبنیات λεπενιγιάτ.

Γαλβανίζω, (Φσ.) غلوانیزم ا. γαλβανὶζμ ἰτ. تغلون ا. τεγελβὰν ἰτ.

Γαλβανικός, ή, όν, (Φσ.) غلوانی γαλβανή. «—*κὰ φαινόμενα* ملاٸم غلوانیه ἀλιαΐμι γαλβανιγέ.

Γαλβανισμός, ὁ (Φσ.) غلوانیت γαλβανιγέτ, غلوانیزمه γαλβανιζμέ.

Γαλβανογραφία, ἡ (Φσ.) حك بالغلوانیت χάκκι πὶλ-γαλβανιγέτ.

Γαλβανοκαυστική, ἡ (Χργ.) کیٔ غلوانی κάΐ γαλβανί.

Γαλβανομαγνητισμός, ὁ (Φσ.) غلوانیت مقناطیسیت γαλβανι-γέτι μικνατισιγέτ.

Γαλβανόμετρον, τὸ (Φσ.) مقیاس غلوانی μηκγιάσι γαλβανί, غلوانومترو γαλβανομέτρο.

Γάλβανον, τὸ (Φσ.) قصنی κα-σνή, غلوان γαλβάν.

Γαλβανοπλαστική, ἡ (Φσ.) تعبیهٔ غلوانی τεμβιγέῖ γαλβανί.

Γαλβανοσκόπιον, τὸ (Φσ.) غلوانی بین γαλβανὶ-πέῖν.

Γαλέντσα, ἡ نالين ναλήν.

Γαλεοβότανον, τὸ (Βτ.) كدى اوتى κεδὶ ὀτού.

Γαλεός, ὁ (Ζλγ.) كوپك باليغى κιὸπὲκ παληγή.

Γαλέρα, ἡ (Ντκ.) قادیرغه καδηργά, قالرا καλέρα.

Γαλ(έα)ῆ, ἡ (Ζλγ.) كدى κεδί, سنور σιννέβρ, هره χιρρέ, كربه γκιουρπέ. «*ἀγνώμων ὡς ἡ* — (πρμ.) كدى كبى نانكور κεδὶ κιπὶ νανκιόρ.

Γαλήνη, ἡ سكونت σουκιουνέτ, آرام ἀράμ, راحت ραχάτ. ‖ (Ντκ.) ليمانلق λιμανλήκ, سود ليمانلق σοὺδ λιμανλήκ. ‖ (ἐπὶ ἀτμοσφ.) هوا آچیقلغى χαβὰ ἀτσηκληγή, صفوت هوا σαφβέτι χαβά. ‖ (ἠθ.) اطمئنان قلب ἰτμινάνι κάλπ, فراغ بال φιράγι πάλ, بشاشت πεσασέτ.

Γαληνι(άω)ῶ, رحتلانمق ραχατλανμάκ, تسكن ا. τεσεκκιοὺν ἰτ. اطمئنان ا. ἰτμινὰν ἰτ.

Γαληνός, ή, όν, ساكن σακίν, راحت ραχάτ.

Γαληνότης, ἡ (Τίτλ.) ذات نجابتسمات ζάτι νεδζαπετ-σιμάτ.

Γαληνότατος,η,ον, (Τίτλ.) دولتلو نجابتلو δεβλετλοὺ νεδζαπετλού.

Γάλιον, τὸ (Βτ.) داميزلك اوتى δαμιζλὶκ ὀτού. [καλιγιόν.

Γαλιόνιον, τὸ (Ντκ.) قاليون

Γαλιόττα, ἡ (Ντκ.) چكدرمه τσεκδιρμέ. [γαλόν.

Γαλλόνιον, τὸ (μέτρον) غالون

Γαλόνιον, τὸ (Στρ.) غالون γαλόν, رتبه شريتى ρουτπὲ σιριτί.

Γαλουχία, ἡ ارضاع ἰρζά'.

Γαλουχ(έω)ῶ, ارضاع ا. ἰρζὰ ἰτ.

Γαμβρός, ὁ كويكى γκιουβεΐ, عروس ἀρούς. «— *ἐπὶ θυγατρί* داماد δαμάδ. «—*ἐπ' ἀδελφῇ* انشته ἐνισ͂τέ.

Γαμετή, ἡ زوجۀ منكوحه ζεβδζέϊ μενκιουχέ.

Γαμήλιος,ον, نكاحى νικιαχή, عروسى ἀρουσή. « — *ἡμέρα* اولنمه كونى ἐβλενμὲ γκιουνού, نكاح كونى νικιὰχ γκιουνού. « — *νύξ* زفاف كيجه‌سى ζιφὰφ γκιδζεσί. «— *πομπὴ* زفاف آلايى ζιφὰφ ἀλαΐ, كلين آلايى γκελὶν ἀλαΐ. «— *ἑορτὴ* دوكون δουγιούν, زفاف وليمه βελιμέϊ ζιφάφ. « — *αὐτοκρατορικὴ ἑορτὴ* سور همايون σούρι χουμαγιούν.

Γαμικός, ή, όν, نكاحى νικιαχή, زوجى ζεβδζή. «—*ὰ σύμφωνα* (Νμ.) شروط و عهود نكاحيه σουρούτ βὲ οὐχούδι νικιαχιγέ. « —*δεσμὸς* عقد زوجيه οὐκδέϊ ζεβδζιγέ.

Γάμμα, τὸ (Γρμ.) غاما γάμα. (ترتيب حروف روميه‌ده اوچنجى حرفك اسمى)

Γάμος, ὁ اولنمه ἐβλενμέ, تأهل τεεχχούλ, تزوج τεζεββούδζ, ازدواج ἰζδιβάδζ, نكاح νικιάχ, مناكحه μουνάκεχά. ‖ (Νμ.) نكاح νικιάχ. «*ἡ τελετὴ τοῦ γάμου* (κν.χαρά.) دوكون δουγιούν, سور σούρ, وليمه βελιμέ, عرس οὖρς. «*τὸ μυστήριον τοῦ* —

ου آيين نكاح ἀΐνι νικηάχ. «τὸ συμπόσιον τοῦ —ου وليمه βελιμέ. «ἡλικία —ου اولنمك سنى ἐβλενμὲκ σιννί, سن بلوغ σίννι πουλούγ. «κόρη εἰς γάμου ἡλικίαν كلينلك قيز γκελινλὶκ κήζ, بالغه παλιγά. «προσκαλοῦμαι εἰς τὸν —ν وليمه جمعيته دعوات اولنمق βελιμὲ δζεμαετινὲ δαβέτ ὀλουνμάκ. «—παράνομος نكاح غير مشروع νικηάχι γάϊρι μεσρού', نكاح حرام νικηάχι χαράμ. «—ἄκυρος نكاح باطل νικηάχι πατίλ. «— πολιτικὸς ازدواج غير روحانى ἐζδιβάδζι γάϊρι ρουχανί. «—μοργωνητικὸς مورغونتيق نكاحى μοργονιτὶκ νικηαχί, ازدواج عادى ἰζδιβάδζι ἀδή.

Γάμπια, ἡ (Ντκ.) غابيه يلكنى γάπηα γελκενί.

Γαμψός, ή, όν, اكرى ἐγρί, منحنى μουνχαννί.

Γαμψότης, ἡ اكريلك ἐγριλίκ, انحنا ἰνχινά, اعوجاج ἰδιδζάδζ.

Γαμψώνυξ, ὁ καὶ ἡ چنكل طير ناقلى τσενγκὲλ τηρνακλή.

Γαμ(έω)ῶ, اولنمك ἐβλενμέκ, تأهل-تزوج ا. τεεχχοὺλ-τεζεββοὺδζ ἰτ. ‖ تزوج - تأهيل ا. τεζβὶδζ-τεεχὶλ ἰτ. ‖ (κν.) سيكمك σικμέκ, مجامعت ا. μουδζαμαὰτ ἰτ. فعل شنيع اجرا ا. φίλι σενὶ ἰδζρὰ ἰτ.

Γανάδα, ἡ (χαλκωμάτων) باقر باسى πακὴρ πασή, زنكار ζενκηάρ. ‖ (τοῦ στόματος) ديلك پورى διλὶν πουρού.

Γανιάζω, ديلك پوروش موريش اول διλ πουροὺς μουρὶς ὀλ. «ἐγάνιασε τὸ στόμα μου (ἡ γλῶσσα μου) νὰ λαλῶ سويليه سويليه توكوروم پكلشمش σοϊλεγὲ σοϊλεγὲ τουκηουροὺμ πεκλεσμίς.

Γαν(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** قلاى سورمك καλάϊ σουρμέκ, قلايلامق καλαϊλαμάκ.

Γάνωμα, τὸ καὶ **Γάνωσις,** ἡ قلايلامه καλαϊλαμά.

Γανωτής, ὁ قلايجى καλαϊδζή, رصاص ρασσάς. [λαϊλανμής.

Γανωτός, ή, όν, قلايلانمش κα-

Γάρ,(Σνδ.) زيرا ζίρα, چونكى τσούνκι.

Γαράτον, τὸ(Ζλγ.) طوزلى اسقومرى باليغى τοζλοὺ ἰσκόυμροὺ παληγή.

Γαργαλήθρα, ἡ غده γουδδέ. «— τοῦ λαιμοῦ غده تكفيه γουδδὲ νεκφιγέ, بادمجك παδεμδζίκ, لوزه λεβζέ.

Γαργαλίζω, قيجقلامق κηδζηκλαμάκ. ‖ (μσ.) —ομαι قيجقلانمق κηδζηκλανμάκ.

Γαργαλισμός, ὁ قيجقلامه κηδζηκλαμά, قيجقلانمه κηδζηκλανμά.

Γαργάρα, ἡ καὶ **Γαργαρισμός,** ὁ (Ι) غرغره γαργάρα, مضمضه μεζμεζέ. [λεχάτ.

Γαργαρεών, ὁ (Ἀνατ.) لهات

Γαργαρίζω, مضمضه - غرغره ا. μεζμεζὲ-γαργάρα ἰτ.

Γαρδενία, ἡ (Βτ.) غاردنيا چچكى γαρδένηα τσιτσεγί.

Γαρίς, ἡ κν. Γαρίδα (Ζλγ.) تكه بالیغ τεκὲ π̇αλιγή.

Γάρον, τὸ καὶ **Γάρος,** ὁ بالیق صلامورا سی π̇αλὴκ σαλαμούραση.

Γαρυφαλέα, ἡ (Βτ.) قرنفیل چیچکی καρενφὶλ τσιτσεγί.

Γαρύφαλον, τὸ (Βτ.) قرنفیل καρενφίλ.

Γαστερόποδα, τὰ (Ζλγ.) مرجول البطن μερδζοὺλ οὐλ-π̇άτν.

Γαστήρ, ἡ قارن καρήν, بطن π̇άτν, شکم σικέμ. § معده μι'δέ.

Γάστρα, ἡ صاقسی σακσή.

Γαστραλγία, ἡ (Ι) معده صانجیسی μι'δὲ σανδζησή, معده الم ἐλέμι μι'δέ.

Γαστρικός, ή, όν, معدوی μι'δεβή, معدی μι'δί. «— πυρετός حای معده χουμμάϊ μι'διγέ. «—ὸν ὑγρόν عصارهٔ معده ἀσαρέϊ μι'διγέ.

Γαστριμαργία, ἡ پیس بوغازلق πὶς π̇ογαζλήκ, اوبورلق οὐπ̇ουρλούκ, شره σερέ.

Γαστρίμαργος, ον, پیس بوغاز πὶς π̇ογάζ, اوبور οὐπ̇ούρ.

Γαστρῖτις, ἡ (Ι) التهاب معده ἰλτιχάπ̇ι μι'δέ.

Γαστροεντερῖτις, ἡ (Ι) التهاب معده و امعا ἰλτιχάπ̇ι μι'δὲ βὲ ἐμά'.

Γαστροκήλη, ἡ (Ι) فتق معده φίτκι μι'δέ.

Γαστρολογία, ἡ (Ι) مبحث البطن μεπ̇χάς οὐλ-π̇άτν.

Γαστρομύκητες, οἱ (Ζλγ.) فطور بطنیه قبیله سی φουτούρι π̇ατνιγὲ καπ̇ιλεσί. [οὐλ-π̇άτν.

Γάστρων, ὁ عظیم البطن ἀζὴμ

Γάττα, ἡ Ἴδε Γαλῆ. «*σᾶν τὴν — στὸ φλεμόνι* (πρμ.) کدی جکری باقار کبی κεδὶ δζιγερὶ π̇ακὰρ κιπ̇ί. «*ἀχάριστος σᾶν τὴν* — (πρμ.) کدی کبی نانکور κεδὶ κιπ̇ὶ νανκιόρ.

Γαυγίζω, Ἴδε Ὑλακτῶ.

Γαυρίαμα, τὸ کبر و غرور κὶπ̇ρ οὐ γουρούρ, نخوت ναχβέτ.

Γαυρι(άω)ῶ, کبر و غرور ا. κὶπ̇ρ οὐ γουροὺρ ἰτ.

Γαῦρος, η, ον, مغرور μαγρούρ, متکبر μουτεκεπ̇π̇ίρ.

Γγαστρώνω, (καὶ τ' ἀπ' αὐτοῦ) Ἴδε Ἐγγαστρώνω.

Γδέρνω, (καὶ τ' ἀπ' αὐτοῦ) Ἴδε Ἐκδέρω. [Ἐκδύω.

Γδύνω, (καὶ τ' ἀπ' αὐτοῦ) Ἴδε

Γέ, (Συδ.) و βέ, دخی δαχή, خطا χάτα. [μεσρούρεν.

Γεγηθότως, (Ἐπρ.) مسرورا

Γεγωνώς, υῖα, ός, بلند π̇ουλένδ, بلا π̇αλιά, یوکسك γιουκσέκ. «*γεγωνυίᾳ τῇ φωνῇ* اواز بلند ایله ἀβάζι π̇ουλὲνδ ἰλέ, جهرا δζέχρεν.

Γέεννα, ἡ جهنم δζεχενέμ.

Γεῖσον καὶ **Γείσωμα,** τὸ (Ἀρχτ.) پرواز περβάζ.

Γείσωσις, ἡ (Ἀρχτ.) پروازلامه περβαζλαμά.

Γειτνιάζω καὶ **Γειτονεύω,** همحدود ـ همجوار ـ قومشو ـ یقین او. χεμ-

χουδούδ - χεμδζιβάρ - κομσού - γιακήν ὀλ. .ا تقرب - مجاورت τεκαρρούπ - μουδζαβερέτ ἰτ. «*τὰ γειτνιάζοντα κράτη* مجاوره ممالك μεμαλίκι μουτεδζαβιρέ.

Γειτνίασις, ἡ καὶ **Γειτόνευμα,** τὸ يقينلق γιακηνλήκ, قومشولق κομσουλούκ, جوارب δζεβαρίπ, جوار δζιβάρ, تقرب τεκαρρούπ, جاريت δζαριγέτ, قرب κούρπ, قريبت κουρπιγέτ, مجاورت μουδζαβερέτ.

Γειτονία, ἡ Ἴδε Γειτνίασις. § قومشولر κομσουλάρ, جيران δζιράν, همجواران χεμ-δζιβαράν. § محله μαχαλέ.

Γειτονικός, ή, όν, جوارى δζιβαρί, يقين γιακήν, متجاور μουτεδζαβίρ, جوارب δζεβαρίπ. § ملاصق μουλασήκ, متصل μουττασήλ.

Γείτων, ὁ καὶ ἡ قومشو κομσού, مجاور μουδζαβίρ, جار δζάρ, همجوار χεμ-δζιβάρ, قريب καρίπ, همحدود χεμ-χουδούδ.

Γελασῖνος, ὁ كوليجى γκιολουδζού, ضاحك ζαχήκ, باسم πασίμ. «*οἱ —οι ὀδόντες* قاطعه اسنان ἐσνάνι κατι'ά.

Γέλασμα, τὸ آلداتمه ἀλδατμά, اغفال ἰγφάλ.

Γελαστής, ὁ باسم πασίμ. § (ἐπὶ κακοῦ) مشتهزى μουστεχζή.

Γελαστικός, ή, όν, ضاحكى ζαχηκή. § (οὐσ.) *τὸ —όν* قوۀ ضاحكه κουββέϊ ζαχηκέ.

Γελαστός, ή, όν, كولر γκιουλέρ, كولهكن γκιουλεγκέν.

Γελέκιον, τὸ يلك γελέκ.

Γελοιογραφία, ἡ καὶ **Γελοιογράφημα,** τὸ هجو رسمى χίδζβ ρεσμί, مشتهزى رسم ρέσμι μουστεχζή.

Γελοιογραφικός, ή, όν, اكلنجهلى ἐγλενδζελή, مشتهزانه μουστεχζανέ, هجوى χιδζβή. «*— ἡ ἐφημερὶς* اكلنجه‌غزته‌سى ἐγλενδζὲ γαζέτασι.

Γελοιογράφος, ὁ مشتهزى رسام ρεσάμι μουστεχζά, رسام هجويات ρεσάμι χιδζβιγιάτ.

Γελοῖος, α, ον, καὶ **Γελοιώδης, ες,** كولنه‌جك اولان γκιουλενεδζὲκ ὀλάν, مضحك μουζχίκ, تحف τοχάφ, شايان اشتهزا ἰστιχζά, مشتهزانه μουστεχζανέ. «*εἶναι γελοῖον* تحفدر τοχάφδηρ. «*γίνομαι γελοῖος* مسخره او[λ]. μασχαρὰ ὀλ. «*τὸ γύρισε εἰς τὸ γελοῖον* مسخره‌لغه چويردى μασχαραληγὰ τσεβιρδί. § —ως (ἐπρ.) كولنج بر صورتله γκιουλένδζ πὶρ σουρέτζε, مشتهزانه μουστεχζανέ.

Γελ(άω)ῶ, كولمك γκιουλμέκ, ضحك ا. ζὶχκ ἰτ. خنده ا. χανδὲ ἰτ. خندان او. χανδὰν ὀλ. «*κάμω τινὰ νὰ γελάσῃ* كولدرمك γκιουλδουρμέκ. § (κν. ἐπὶ κακοῦ) الداتمق ἀλδατμάκ. اغفال ا. ἰγφὰλ ἰτ. § (πθ.) الدانمق ἀλδανμάκ, اغفال اولنمق ἰγφὰλ ὀλουνμάκ. «*τὸν ἐγέλουσε μὲ τὸ σήμερον καὶ μὲ τὸ αὔριον* بوكون يارين

ايدى الداير ايله πού γκιοὺν γιάρην ἰλὲ ἀλδαδὶρ ἰδί. « πρόσεξε μὴ σὲ γελάσῃ دقت ايله سنى الداتماسين δηκκὰτ ἐῖλὲ σενὶ ἀλδάτμασιν.

Γέλως, ὁ كوليش γκιόυλίς, كوله γκιόυλμέ, ضحك ζίχκ, خنده χανδέ. «κινῶ τὸν γέλωτα كولدرمك γκιόυλδόυρμέκ. « — ἄσβεστος قهقهه καχκαχά. « — πικρὸς زهر خند ζεχὶρχάνδ. «ἀγαπῶ πολὺ τοὺς γέλωτας كوله كن او. γκιόυλεγκὲν ὀλ. «—σαρδώνιος ضحك اختلاجى ζίχκι ἰχτιλαδζή. «μετὰ γέλωτος كولرك γκιόυλερέκ, ذوقلنرك ζεβκλενερέκ.

Γελωτοποιΐα, ἡ صويتاريلق σοϊταρηλήκ, مقلدلك μουκαλλιδλίκ.

Γελωτοποιός, ὁ صويتارى σοϊταρή, مقلد μουκαλλίδ.

Γελωτοποι(έω)ῶ, كولدرمك γκιόυλδόυρμέκ, صويتاريلق ا. σοϊταρηλὴκ ἰτ. لطيفهلرسويلهمك λατιφελὲρ σοϊλεμέκ.

Γεμάτος, η, ον, طولو δολού, ملو μεμλού. § شيشمان σισμάν.

Γεμίζω, طولديرمق δολδουρμάκ, املا ا. ἰμλὰ ἰτ. § (ἀμτ. αὐτπθ.) طولمق δολμάκ, امتلا ا. ἰμτιλὰ ἰτ.

Γέμισις, ἡ املا ἰμλά. «ἡ — τῆς σελήνης هلال χιλάλ.

Γέμισμα, τὸ طولمه δολμά, املا ἰμλά. § حوله χουμουλέ.

Γεμιστός, ή, όν, طولو δολού, ملو μεμλού, پر πούρ, مشحون μεσχούν.

Γέμω, طولو او. δολοὺ ὀλ. پر- πούρ-μεσχοὺν-μεμλοὺ ὀλ. مشحون-ملو او. «ὁ λιμὴν ἔγεμε πλοίων ليمان سفائن ايله ملو ايدى λιμὰν σεφαῒν ἰλὲ μεμλοὺ ἰδί.

Γενάτος,η,ον, صقاللى σακαλλή.

Γενεά, ἡ صوى σόϊ, نسل νέσλ, نسب νεσέπ, سلاله σελαλέ, سلسله σελσελέ, بطن πάτν, آل ἄλ. « ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν نسلاً بعد نسل νέσλεν πάδε νέσλ. « ἡ — τοῦ Νῶε انسال حضرت نوح ἰνσάλι χαζρέτι Νούχ. «ἡ ἐνεστῶσα — ابناى زمان ἐπνάϊ ζεμάν, متاخرين μουτεεχηρήν. «ἀπὸ τοῦ δεῖνος βασιλέως μέχρι τοῦ δεῖνος βασιλέως ἀριθμοῦνται ὀκτὼ γενεαί فلان پادشاهدن فلان پادشاهه قدر سكز بطن واردر φιλὰν παδισαχδὰν φιλὰν παδισαχὰ καδὰρ σεκὶζ πάτν βάρδιρ.

Γενεαλογία, ἡ نسب νεσέπ, سلسلهٔ اجداد σελσελέϊ ἐδζδάδ. § علم الانساب ἴλμ οὐλ-ἐνσάπ.

Γενεαλογικός, ή, όν, نسبى νεσεπί, نسلى νεσλή. § علم الانسابهمتعلق ἴλμ οὐλ-ἐνσαπὰ μουτεαλλήκ. « — πίναξ شجره σεδζιρέ.

Γενεαλόγος, ὁ علم الانساب منتسبى ἴλμ οὐλ-ἐνσὰπ μουντεσιπί.

Γενεθλιακός, ή, όν, مولودى μεβλουδή.

Γενέθλιος,α, ον, مولودى μεβλουδή. «—τόπος مسقط الرأس μεσκατ οὐρ-ρεές. « τὰ γενέθλια يوم ولادت γέβμι βελαδέτ, مولود μεβλούδ.

Γενειάς, ἡ صقال σακάλ, لحيه λιχγέ, ريش ρίς.

Γενεσιουργία, ἡ خلق χάλκ.

Γενεσιουργός,όν, خلاق χαλίκ.

Γένεσις, ἡ يارادلمه γιαρατμά, خلق χάλκ, تكوين τεκβίν. § ولادت βελαδέτ. § مبدأ μουπτεδά, سبب σεπέπ.

Γενετή, ἡ طوغمه δογμά, طوغش δογούς, تولد τεβελλούδ. « *τυφλὸς ἐκ γενετῆς* آنادن طوغمه كور ἀναδὰν δογμὰ κιό'ρ.

Γενέτης, ὁ والد βαλίδ. « *ἡ γενέτειρα* والده βαλιδέ.

Γενετήσιος, α, ον, مولد μουβελλίδ. « — *ὁρμὴ* قوهٔ مولده κουββέϊ μουβελλιδέ.

Γεννητός, ή, όν, متولد μουτεβελλίδ, مخلوق μαχλούκ.

Γενίκευσις, ἡ تعميم τα'μίμ.

Γενικεύω, عمومی-تعميم ايلمك ούμουμή-τα'μήμ εϊλεμέκ.

Γενικός, ή, όν, عام ἄμμ, عمومی ούμουμή, كلى κιουλλί, مطلق μουτλάκ. « — *Διοικητής* والى βαλή. « — *γραμματεύς* باش كاتب πὰς κιατίπ, سر كاتب σὲρ κιατίπ. « — *πρόξενος* جنرال قونسلوس δζενερὰλ κόνσολος, شهبندر عمومی σεχπενδέρι ούμουμή. « *αἱ — αἱ ἀρχαὶ* احكام عوميه ἀχκιάμι ούμουμιγέ. « — *κανὼν* قاعدهٔ كلى καϊδέϊ κιουλλί. § (Γρμ.) *ἡ γενικὴ* مضاف عليه μουζάφουν ἰλέϊχ. § —ῶς (ἐπρ.) عموميت اوزره ούμουμιγὲτ ούζρέ, على الاطلاق ἀλ-ἐλ-ίτλάκ, على العموم ἀλ-ἐλ-ούμούμ, عموماً ούμούμεν, كليا κιούλλιγεν.

Γενικότης, ἡ عموميت ούμουμιγέτ.

Γέννα, ἡ طوغمه δογμά, تولد τεβελλούδ. § (Ι) وضع حمل βάζι χάμλ.

Γεννάδας, ὁ نجيب νεδζίπ, اشرف ἐσρέφ.

Γενναιοκάρδιος, ον, καὶ **-καρδος, η, ον,** دلاور διλαβέρ.

Γενναῖος, α, ον, جسور δζεσούρ, بهادر παχαδήρ, شجيع σεδζί', مرد μέρδ, يكيت γιγίτ. § (ἠθ.) كريم κερίμ, عاليجناب ἀλιδζενάπ, علو همت ούλιούββι χημμὲτ σαχηπή, صاحب جومرد δζουμέρδ, سخى σεχί. § —αίως (ἐπρ.) جسورانه δζεσουρανέ, بهادرانه παχαδηρανέ, دلاورانه διλαβερανέ. § (ἠθ.) كريمانه κεριμανέ.

Γενναιότης, ἡ جسارت δζεσαρέτ, شجاعت σεδζαάτ, مردى μερδί, بسالت πεσαλέτ, يكيتلك γιγιτλίκ. § (ἠθ.) كرم κερέμ, علو جناب ούλιούββι δζενάπ, مردى μερδί, سخاوت σεχαβέτ, جومردلك δζουμερδλίκ.

Γενναιοφροσύνη, ἡ علو همت ούλιούββι χημμέτ, سخاوت σεχαβέτ.

Γενναιόφρων,ον, دلاور διλαβέρ, مكرم μουκερρέμ.

Γέννημα,τὸ ولد βελέδ, پسر πουσέρ. § (Γργ.) محصول μαχσοὺλ πλ. محصولات μαχσουλάτ. § *τὰ γεννήματα* ('Εμπ.) حبوبات χουπουπάτ. « *ἔμπορος γεννημάτων* حبوبات تاجرى χουπουπὰτ ταδζιρί.

Γέννησις, ἡ طوغرمه δογουρμά, طوغريش δογουρούς, تولد τεβλίδ, ولاد βιλάδ. «ἡ — τοῦ Ἰ. Χριστοῦ ميلاد μιλάδ. «τὸ μητρῷον τῶν —ων مولودات دفتر μεβλουδὰτ τεφτερί. ὁ τόπος τῆς —εως مسقط الرأس μασκὰτ οὐρ-ρεές, وطن βατάν.

Γεννητικός, ή, όν, طوغرمغه صالح δογουρμαγὰ σαλίχ, طوغره بيلن δογουρὰ πιλέν, طوغريجي δογουρουζού. «ἡ —ὴ δύναμις قوهٔ مولده κουββέϊ μουβελλιδέ. «τὰ —ὰ μόρια آلات تناسل ἀλᾳάτι τενασούλ.

Γεννητός, ή, όν, متولد μουτεβελλίδ, مخلوق μαχλούκ. «πᾶν τὸ γεννητὸν καὶ φθαρτόν دنياده كافه مخلوقات هالك و فانيذير اولور δουνγιαδὰ κιαφεῖ μαχλουκὰτ χαλὶκ βὲ φενατζὶρ ὁλούρ.

Γεννήτωρ, ὁ والد βαλίδ بابا πεπά, پدر πεδέρ. «ἡ γεννήτρια والده βαλιδέ, مادر μαδέρ. «οἱ γεννήτορες والدين βαλιδεΐν.

Γενν(άω)ῶ, طوغرمق δογουρμάκ, وضع حمل ا. βάζι χὰμλ ἰτ. (πθ.) —ῶμαι طوغمق δογμάκ, تولد ا. τεβελλοὺδ ἰτ. دنيايه كلك δουνιαγιὰ γκελμέκ. ‖ (ἐπὶ ἀνδρῶν) توليد ا. τεβλὶδ ἰτ. «ὁ Ἀβραὰμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ ابراهيم اسحقى توليد ايلدى Ἰπραχὶμ Ἰσχακὶ τεβλὶδ ἐϊλεδί.

Γένος, τὸ صوى σόϊ, نسل νέσλ, نسب νεσέπ. ‖ (Γρμ.) كيفيت κεϊφιγέτ, جنسيت δζινσιγέτ. ‖ نوع νέβ', جنس δζίνς. «— ἀρσενικόν (Γρμ.) مذكر μουζεκκέρ. «— θηλυκόν (Γρμ.) مؤنث μουεννές. «— οὐδέτερον (Γρμ.) بى جنس πὶ δζίνς. «τὸ ἀνθρώπινον — نوع بشر νέβι πεσέρ, بشريت πεσεριγέτ, نوع بنى آدم νέβι πενὶ ἀδάμ. «ἐν γένει على العموم ἀλ-ἑλ-ούμούμ, على الاغلب ἀλ-ἑλ-αγλέπ, اكثريا ἔκσεριγεν. «ἐν γένει εἰπεῖν خلاصهٔ كلام χουλασάϊ κελᾳάμ, والحاصل β-ελ-χασήλ.

Γεραίρω, مكافات ويرمك μουκιαφὰτ βιρμέκ. ‖ حرمت و رعايت ا. χουρμὲτ βὲ ριαγὲτ ἰτ. تجليل و تعظيم ا. τεδζλὶλ βὲ τα'ζὴμ ἰτ. توقير و احترام ا. τεβκὴρ βὲ ἰχτιρὰμ ἰτ.

Γεράνιον, τὸ (Βτ.) ابرهٔ الراعى ἰπρὲτ οὐρ-ραή.

Γέρανος, ἡ (Ζλγ.) طورنه قوشى τούρνα κουσού. ‖ مقاره μακαρά. ‖ (Ὑδραυλ.) صو جندرهسى σοὺ δζενδερεσί.

Γεραρός, ά, όν, محترم μουχτερρέμ, حرمتلو χουρμετλού.

Γέρας, τὸ مكافات μουκιαφάτ, اجر ἔδζρ.

Γερνῶ, اختيارلامق ἰχτιγιαρλαμάκ. Ἴδε καὶ Γηράσκω.

Γέρνω, اكلتمك ἐγιλτμέκ. ‖ (ἀμτ.) اكلمك ἐγιλμέκ. Ἴδε καὶ Κλίνω.

Γέροντας, ὁ اختيار ἰχτιγιάρ.

Γεροντικός, ή, όν, اختيارلغه دائر ἰχτιγιαρληγὰ δαΐρ, شيخى σεϊχί.

«ἡ —ἡ ἡλικία اختيارلق ἰχτιγιαρ-λήκ, شيخوخت سن σίννι σεϊχουχέτ. § —ῶς (ἐπρ.) اختيار كبي ἰχτιγιὰρ κιπί, پيرانه πιρανέ.

Γερόντιον, τὸ كچكين γκετσκίν.

Γερρός, ή, όν, Ἴδε Δυνατός, Ἰσχυρός, Ὑγιής.

Γερουσία, ἡ سناتو مجلسي σενάτο μεδζλισί, اعيان مجلس μεδζλίσι ἀγιάν, اعيان هيئت χιγέτι ἀγιάν.

Γερουσιαστής, ὁ مجلس اعيان اعضاسي μεδζλίσι ἀγιὰν ἀζασή, سناتور σενατόρ.

Γέρων, ὁ اختيار ἰχτιγιάρ, قوجه آدم κοδζὰ ἀδάμ, مسن μόυσίνν, شيخ σεΐχ, پير πίρ. «οἱ γέροντες قوجه باشيلر κοδζὰ πασηλάρ, اعيان - وجوه علكت ἀγιὰν - βουδζούχι μεμλεκέτ, روٴسا ρουεσά. «— σεβάσμιος پير محترم πίρι μουχτερρέμ, شيخ عزيز σεΐχι ἀζήζ.

Γεῦμα, τὸ يمك γεμέκ, طعام τα'-άμ. § ضيافت ζιγιαφέτ.

Γευματίζω, طعام ا. τα'άμ ἰτ.

Γεῦσις, ἡ لذت λεζζέτ, چاشني τσα-σνή, طعمه δατμά.§(Ἀνθρ.) طعمه δατμά ذوق ζέβκ, ذائقه قوهٴ κουββέϊ ζαϊκά.

Γευστικός, ή, όν, ذوق ζεβκή, ذائق ζαΐκ.

Γευστός, ή, όν, طاتيلور δατι-λούρ, تذوق قابل καπίλι τεζεββούκ.

Γεύω, طاتديرمق δατδηρμάκ, تذوق ايتديرمك τεζεββοὺκ ἰτδιρμέκ.§(μσ.) —ομαι طاتمق δατμάκ, تذوق ا. τε-ζεββοὺκ ἰτ. § يمك γεμέκ.§ (μτ... تجربه ا. τεδζριπὲ ἰτ.

Γέφυρα, ἡ كوپرى κιόπρού, ... δζέσρ. «— κρεμαστὴ كوپرى ... ἀσμὰ κιόπρού, جسر معلق δζέσρι μ... αλλάκ. «— φυσικὴ جسر طبيعي δ... σρι ταπιΐ.

Γεφυροποιΐα, ἡ كوپرىجيلك κ... προύδζουλούκ.

Γεφυροποιός, ὁ كوپرى يپان κ... προὺ γιαπάν, كوپرىجى κιόπρούδζ...

Γεφυρ(όω)ῶ, καὶ **-ώνω,** ... كوپرى قورمق - ياپمق κιόπροὺ κουρμὰκ-για... μάκ, جسر انشاى ا. ἰνσάϊ δζέσρ...

Γεφύρωσις, ἡ كوپرى قورمه‌سى κιόπροὺ κουρμεσί, كوپرى انشاسى κ... προὺ ἰνσασί.

Γεωγνωσία, ἡ معرفت الارض μ... ριφὲτ οὺλ-ἄρζ.

Γεωγονία, ἡ تكون الارض τεκ... βοὺν οὺλ-ἄρζ, تولد الارض τεβ... λοὺδ οὺλ-ἄρζ.

Γεωγραφία, ἡ علم جوغرافيه ... δζογράφια, جوغرافيه δζογρά... «— φυσικὴ جوغرافيهٴ طبيعي δζογ... φιάϊ ταπιΐ. «— μαθηματ... جوغرافيهٴ رياضي δζογραφιάϊ ρι... ζή. «— ἐμπορικὴ جوغرافيهٴ تجاري δζογραφιάϊ τουδζαρή. «— ἀστ... νομικὴ جوغرافيهٴ هيئتي δζογρα... χιγετί. «— ἀρχαία جوغرافيهٴ عتيق δζογραφιάϊ ἀτήκ. «— νεωτ... جوغرافيهٴ جديد δζογραφιάϊ δζεδί...

Γεωγραφικός, ή, όν, ...

ζογραφί. « — ὰ κλίματα اقاليم جوغرافيه ἀκαλίμι δζογραφιγέ. «—ἡ θέσις موقع جوغرافى μεβκίϊ δζογραφί. « —ἡ ἑταιρία جوغرافيه جمعيتى ζογράφια δζεμιετί. « — χάρτης جوغرافيه خريطه‌سى δζογράφια χάριτασι, خريطه χάριτα.

Γεωγράφος, ὁ جوغرافيون δζοραφιγιούν.

Γεωδαισία, ἡ فن مساحة اراضى φέννι μεσαχάϊ ἀραζί, تقسيم اراضى فنى ακσίμι ἀραζὶ φεννί.

Γεωδαιτικός, ή, όν, فن مساحة اراضيه متعلق φέννι μεσαχάϊ ἀραζιγὲ μουτεαλλήκ.

Γεώδης,ες, طوپراقلى τοπρακλή, ارضى ἀρζή.

Γεωκεντρικός,ή,όν,(Ἀστρ.) من المركز مركز كر μερκέζι κιούρρί, الارض μὶν ἐλ-μερκὲζ ούλ-ἄρζ.

Γεωλογία, ἡ علم الارض ἴλμ ούλ-ἄρζ, علم طبقات الارض ἴλμι ταπακὰτ ούλ-ἄρζ.

Γεωλογικός,ή, όν, علم طبقات الارضه متعلق ἴλμι ταπακὰτ οὐλ-ἀρζὰ μουτεαλλήκ, ارضى ἀρζή. « — χάρτης خريطه ارضيه χαριτάϊ ἀρζιγέ. « —ἡ ἑταιρία علم الارض جمعيتى ἴλμ ούλ-ἄρζ δζεμιετί.

Γεωλόγος, ὁ علم طبقات الارض منتسبى ἴλμι ταπακὰτ ούλ-ἄρζ μουντεσιπί, ارضيون ἀρζιγιούν.

Γεώλοφος, ὁ تپه τεπέ.

Γεωμαντεία, ἡ تفأل بالارض τεφά'λ πὶλ-ἄρζ, فن رمل φέννι ρέμλ.

Γεωμέτρης, ὁ علم هندسه منتسبى ἴλμι χενδεσὲ μουντεσιπί, هندسيون χενδεσιγιούν, مهندس μουχενδίς.

Γεωμετρία, ἡ علم هندسه ἴλμι χενδεσέ, هندسه χενδεσέ. «ἀπειροστολόγος — هندسهٔ عليا χενδεσέϊ οὐλγιά. «στοιχειώδης — هندسهٔ قديه χενδεσέϊ ἀδιγέ. « ἀναλυτική — هندسهٔ حليه χενδεσέϊ χαλιγέ. « περιγραφική — هندسهٔ رسميه χενδεσέϊ ρεσμιγέ. « νεωτέρα — هندسهٔ جديده χενδεσέϊ δζεδιδέ.

Γεωμετρικός, ή, όν, هندسى χενδεσί. « — χάρτης خريطهٔ هندسيه χαριτάϊ χενδεσιγέ. « —κὰ σχήματα اشكال هندسيه ἐσκιὰλ χενδεσιγέ. « —ῶς (ἐπρ.) بالهندسه πὶλ-χενδεσέ.

Γεώμηλον, τὸ (Βτ.) يرالماسى γὲρ ἐλμασή.

Γεωμόριον, τὸ تيمار τιμάρ.

Γεωμόρος, ὁ تيمارجى τιμαρδζή.

Γεωπονία, ἡ چفتجيلك τσιφτδζιλίκ, فن زراعت φέννι ζιραάτ, فن عمليات زرعيه φέννι ἀμελιγιάτι ζεραϊγὲ.

Γεωπονικός, ή, όν, چفتجيلكه منسوب τσιφτδζιλιγὲ μενσούπ.

Γεωπόνος, ὁ چفتجى τσιφτδζή, زارع ζαρί', زراع ζερρά'.

Γεώραμα, τὸ (Γεωγρ.) خريطهٔ مجسمه χαριτάϊ μουδζεσσεμέ.

Γεώργημα, τὸ مزرع μεζρά'.

Γεωργήσιμος, ον, قابل زراعت καπίλι ζιραάτ.

Γεωργία, ἡ اكينجيلك ἐκινδζιλίκ, زراعت ζιραάτ, حراثت χηρασέτ, فلاحت φελαχάτ.

Γεωργικός, ή, όν, زرعى ζερί, فلحى φελχί. «— ἡ τράπεζα زراعت بانقه‌سى ζιραὰτ πάνκασι. «— κὰ ἐργαλεῖα آلات زراعيه ἀλ<u>ι</u>άτι ζιραϊγέ.

Γεωργός, ὁ چفتجى τσιφτδζή, زراع ζερρὰ πλ. زراع ζουρρά, فـلاح φελάχ, رنجبر ρενδζιπέρ, اهل زراعت ἔχλι ζιραάτ.

Γεωργ(έω)ῶ, اكك ἐκ<u>ι</u>μέκ, سورمك σουρμέκ, زراعت - فلاحت - حراثت ا. ζιραὰτ-φελαχὰτ-χηρασὲτ ἰτ.

Γεωρυχία, ἡ حفر الارض χάφρ οὐλ-ἄρζ. [φὶρ οὐλ-ἄρζ.

Γεωρύχος, ὁ καὶ ἡ حافرالارض χα-

Γεωστατιστική, ἡ فن موازنت الارض φέννι μουβαζενὲτ οὐλ-ἄρζ.

Γεωφαγία, ἡ اكل الارض ἔκ<u>ι</u>λ οὐλ-ἄρζ.

Γῆ, ἡ ير γέρ, طوپراق τοπράκ, تراب τουράπ, خاك χάκ<u>ι</u>. § (Γεωγρ.) ارض ἄρζ, كرهٔ ارض κ<u>ι</u>ουρρέϊ ἄρζ. § قره καρά, بر πέρρ. § دونيا δουνγ<u>ι</u>ά, عالم ἀλέμ. § (Νμ.) اراضى ἀραζή. «ἡ — ὑφάσματος زمين ζεμίν. «κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν براً و بحراً πέρρεν βὲ πάχρεν. «γαῖαι δημόσιαι اراضئ مملوكه ἀραζίϊ μεμλουκέ, اراضئ ميريه ἀραζίϊ μιριγέ. «γαῖαι ἀφιερωμέναι اراضئ موقوفه ἀραζίϊ μεβκουφέ. «γαῖαι ἐγκαταλελειμμέναι اراضئ متروكه ἀραζίϊ μετρουκέ. «γαῖαι κραὶ اراضئ موات ἀραζίϊ μέβτ. «— κηπαία باغچه طوپراغى παγτσὲ τοπραγή. «ἔπεσε κατὰ γῆς دوشدى يره γερὲ δοὐσδού. «κινῶ γῆν καὶ θάλασσαν كوكلرى يرله‌رى قاريشديرمق γκ... κλερὴ γερλερὲ καρησδηρμάκ.

Γηγενής, ές, تولد ايتمش يردن ἀρζδὰν τεβελλοὺδ ἰτμίς, يرلى γερλ...

Γηθοσύνη, ἡ سرور σουρούρ.

Γηθόσυνος, ον, مسرور μεσρούρ. § —ύνως (ἐπρ.) مسروراً μεσρούρεν.

Γήϊνος, η, ον, ارضى ἀρζ..., ترابى τουραπί, خاكى χακί, دونيوى δουνγεβί. «ἡ —η σφαῖρα كرهٔ ارض κ<u>ι</u>ουρρέϊ ἄρζ.

Γήλοφος, ὁ تپه τεπέ.

Γηοῦχος, ον, صاحب ارض σ... χίπι ἄρζ.

Γήπεδον, τὸ عرصه ἀρσά.

Γηραιὸς καὶ **Γηραλέος,** اختيار ἰχτιγ<u>ι</u>άρ, مسن μουσίνν, پير πίρ, شيخ σεΐχ.

Γήρανσις, ἡ اختيارلق ἰχτιγ<u>ι</u>αρ-λήκ, اختيارلامه ἰχτιγ<u>ι</u>αρλαμά.

Γῆρας, τὸ اختيارلق ἰχτιγ<u>ι</u>αρλήκ, قوجه‌لق κοδζαλήκ, پيرى πι..., شيخوخت σεϊχουχέτ.

Γηράσκω, (Ἀμτ.) اختيارلانمق ἰχτιγ<u>ι</u>αρλανμάκ, قوجه‌لامق κοδζαλ..μάκ, كسب شيخوخت ا. κέσπι σεϊχουχὲτ ἰτ. تشيخ ا. τεσέγ-γ<u>ι</u>οὺχ ἰτ. (μτβ.) اختيارلاتمق ἰχτιγ<u>ι</u>αρλατμ...

قوجه‌لمك κοδζαλατμάκ. «ὁ γηράσας, γεγηρακώς قوجه‌لمش κοδζαλαμής, متشيخ μουτεσέγ-γίχ. «ἐγήρασεν ς τὴν ὑπηρεσίαν مأموريتده قوجه‌لدی εεμουριγετδὲ κοδζαλαδή.

Γηρατεῖον, τὸ اختيارلق ἰχτιιαρλήκ.

Γηροκομεῖον, τὸ دار المشائخ ἀρ ούλ-μεσαΐχ, اختيارخانه ἰχτιιαρχανέ.

Γηροκόμος, ὁ اختيار باقيجيسی τιγιὰρ πακηδζησή.

Γηροκομ(έω)ῶ, بر آدمی اختیارلقده ἀρ πὶρ ἀδαμὴ ἰχτιγιαρλήκδὰ παλάκ.

Γητεία, ἡ سحر σίχρ.

Γητεύω, سحر ا. σίχρ ἰτ.

Γιγαντιαῖος, α, ον, καὶ —**ιος, α, ον**, يكيت كبی γιγὶτ κιπί, عرطل ἀρταλή. « —*ον ἀνάστημα* قامت عرطل καμὲτ ἀρταλή.

Γιγαντισμός, ὁ عرطليت ἀρταλιγέτ.

Γιγαντολογία, ἡ مبحث عراطل πχάσι ἀρατήλ.

Γιγαντομαχία, ἡ ديو محاربه‌سی ο μουχαρεπεσί.

Γιγαντόσωμος, ον, قوجمان ιδζαμάν, عرطل الوجود ἀρταλὴ ούλυδζούδ.

Γιγαντώδης, ες, عرطل ἀρταλή.

Γίγαρτον, τὸ (Βτ.) اوزوم چكردكی ζούμ τσεκιρδεγί.

Γίγας, ὁ ديو δίβ, يكيت γιγίτ, كاتر κεματέρ, عرطل ἀρτάλ, قوجمان آدم κοδζαμὰν ἀδάμ.

Γιγγίβερις, ἡ (Βτ.) زنجبيل ζενδζιπίλ, زنجفيل ζενδζιφίλ.

Γιγγλυμοειδής, ές, (Ἀνατ.) رزی ρεζί.

Γίγγλυμος, ὁ (Ἀνατ.) مفصل رزی μεφσήλι ρεζί.

Γίγνομαι καὶ **Γίνομαι**, اولمق ὀλμάκ, اولنمق ὀλουνμάκ, واقع او. βακὴ' ὀλ. § وقوع بولمق βουκοὺ πουλμάκ, وقوعه كلمك βουκουὰ' γκελμέκ. § ظهور ا. ζουχοὺρ ἰτ. حاصل او. χασὴλ ὀλ. حصوله كلمك χουσουλὰ γκελμέκ. § اجرا اولنمق ἰδζρὰ ὀλουνμάκ. § وجود بولمق βυυδζοὺδ πουλμάκ, وجوده كلمك βουδζουδὲ γκελμέκ. § (Ἀρθμ.) بالغ او. παλὶγ ὀλ. «τὸ *γεγονός, τὸ γιγνόμενον* وقوعات βουκουάτ. « *πῶς ἔγινε τοῦτο*; بو نصل اولدی πού νάσηλ ὀλδού; « *τί θὰ γίνω* حالم نه اولهجق χαλὶμ νὲ ὀλαδζάκ. « *τοῦτο γίνεται ἀντὶ πολλῶν ἐξόδων* بومصارف جسيمه‌ايله حصوليذير اولور πού μεσαρίφι δζεσιμὲ ἰλὲ χουσούλ-πεζὶρ ὀλούρ. « *ἐὰν γίνῃ εἰρήνη*... مصالحه اولديغی تقديرده μουσαλαχὰ ὀλδουγοὺ τακδιρδέ. « *ὃ γέγονε, γέγονε* كچن كچمش اوله γκετσὲν γκετσμὶς ὀλά, ايش بتدی ἰς πιτδί, اولدی اولهجق قيرلدی بجق ὀλδοὺ ὀλαδζὰκ κηρηλδὴ νεδζάκ. «*γενηθήτω τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ* الله ويرسون ἀλλὰχ βιρσούν, كاشكی κιάσκι. « *ἐὰν*

ἦνε δυνατὸν νὰ γίνῃ امكانى وار ايسه ἐμκιανὶ βὰρ ἰσέ, ممكن ايسه μουμκὶν ἰσέ. «ἂς γίνῃ ὅ,τι γίνῃ نه اولور ايسه هرچه اولسون νὲ ὀλοὺρ ἰσὲ ὀλσούν, باد اباد γὲρ τσὶ πὰδ-α-πὰδ. «ὃ μὴ γένοιτο! الله كوسترمسين ἀλλὰχ γκιό-στέρμεσιν, معاذ الله تعالى μαὰζ ἄλλα-χου τεάλλια, خدا نكرده χουδὰ νὶ κερδέ. «ἔγιναν πολλαὶ μεταβολαὶ پك چوق تبدلات وقوع بولشدر πὲκ τσὸκ τεπδιλὰτ βουκοὺ' πουλμούσδουρ. «δύο καὶ δύο γίνονται τέσσαρα ايكى ايكى درت ايدر ἰκὶ ἰκὶ δὸρτ ἰδέρ. «ἔγινεν ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης عدليه ناظرى اولدى-نصب وتعيين اولندى ἀδλιγὲ ναζηρὴ ὀλδοὺ-νὰσπ οὺ τα'γὶν ὀλουνδού. «τὰ γινόμενα οὐκ ἀπογίνονται اولەجغه چاره يوق ὀλαδζαγὰ τσαρὲ γιόκ. «δὲν μοὶ γίνεται αὐτὸ τὸ φόρεμα بو البسه بكا كلمز ποὺ ἐλπισὲ πανὰ γκελμέζ.

Γιγνώσκω καὶ **Γινώσκω**, بيلك πιλμέκ, واقف-معلوماتى او βα-κὶφ-μα'λιουματὶ ὀλ. § طانيمق τα-νημάκ, تشخيص ا. τασχὶς ἰτ. § آكلامق ἀνλαμάκ. «ἄραγε γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις; اوقوديغك شيئى عجبا آكلارميسك ὀκουδουγοὺν σεϊ ἄδζαπα ἀνλάρμησην; «γνῶθι σαυτόν كنديكى بيل κενδινὶ πίλ, خودرا بدان χόδρα πιδάν. «ἐγνωσμένος معلوم μα'λιούμ, مسلم μουσελλέμ. «ἡ ἐγνωσμένη ἡμῶν φιλοπατρία ذات والاريڭ معلوم و مسلم اولان وطنپرورى ζάτι βαλαλερινὶν μα'λιοὺμ βὲ μουσελλὲμ ὀλὰν βατα περβερί.

Γλάνις, ὁ καὶ ἡ (Ζλγ.) م بالىغى σοὺμ παληγή.

Γλάρος, ὁ (Ζλγ.) قوشى ق μαρτὴ κουσού.

Γλάστρα, ἡ ساقسى σακσή.

Γλαύκινος, η, ον, فسى μαϊμισί, ماىجه μαΐδζε.

Γλαυκοειδής, ές, ماى μα

Γλαυκονίτης, ὁ (Ὀρκτ.) ق ماى تباشر معدنى μαῒ τεπασὶρ μα'δενί

Γλαυκός, ή, όν, ماى μα لاجوردى λαδζουβερδί, اخضر ἀ δάρ.

Γλαυκότης, ἡ ماى رنكى μ ρενκί, اخضريت ἀχδαριγέτ, سندجاپى σινδζαπί.

Γλαυκόφθαλμος, ον, كوزلى μαΐ γκιόζλού.

Γλαυκόχρους, ουν, لاجوردى رنكنده اولان μαῒ-λαδζο βερδὶ ρενκιγδὲ ὀλάν.

Γλαύκωμα, τὸ (I) غلوقومه λάβκομα, داء زرقه δάϊ ζερκά.

Γλαύξ, ἡ (Ζλγ.) بايقوش παΐκ بوم πούμ, كيجه قوشى γκιδζὲ κου «γλαῦκας εἰς Ἀθήνας φέ دكيزه صو كوتورر δενιζὲ σοὺ γκ τούρούρ.

Γλαφυρία καὶ **Γλαφυρ της**, ἡ لطافت λεταφέτ, بلاغت λαγάτ.

Γλαφυρός, ά, όν, لطيف

φ, بليغ πελίγ. § —ῶς (ἐπρ.) بليغانه πελιγανέ.

Γλείφω, يالامق γιαλαμάκ, لحس λάχς ἰτ.

Γλείψιμον, τὸ يالامه γιαλαμά, يالايش γιαλαΐς, لحس λάχς.

Γλευκόμετρον, τὸ مقياس سكر μηκγιάσι σουκιέρι χάμρ.

Γλεῦκος, τὸ شيره σιρέ.

Γλήνη, ἡ كوز ببكى γκιόζ πεπεγί, حدقه χαδεκά. § (Ἀνατ.) جوف عناب ζέβφι οὐννάπ.

Γληνοειδής, ές, (Ἀνατ.) عنابى οὐνναπί. « — κοιλότης جوف عنابى δζέβφι οὐνναπί. [κούν.

Γλήχων, ὁ (Βτ.) افلسقون ἰφλισ-

Γλίσχρος, α, ον, خسيس χα-, بخيل πεχήλ. § فقير φακήρ.

Γλισχρότης, ἡ خست χησσέτ, πουχούλ.

Γλοιός, ὁ اوكسه 'οκσέ, لزوجت λου-ζέτ. § پيسلك πισλίκ.

Γλοιώδης, ες, اوكسهلى 'οκσελή, لزوجلى λουζουδζή. § پيس πίς مردار ρδάρ.

Γλουταῖος, α, ον, (Ἀνατ.) اليه ἰλγεβί. « —οι μῦς عضلات اليه ἀζαλάτι ἰλγεβιγέ.

Γλουτός, ὁ (Ἀνατ.) قيناق καΐ-, اليه ἰλγέ.

Γλυκαίνω, طاتليلاشديرمق τα-τληλασδηρμάκ, طاتليلنديرمق τατλη-νδηρμάκ. § (πθ. καὶ ἀμτβ.) طاتليلا τατληλασμάκ. تحليه او

τεχλιγὲ ὀλ. § (μτφ.) دادلانق δαδαν-μάκ, ا. كسب ملايمت و سكونت κέσπι μουλαϊμὲτ βὲ σουκιουνὲτ ἰτ.

Γλυκάνισον, τὸ καὶ **-νισος,** ὁ (Βτ.) آنيسون ἀνισόν.

Γλύκανσις, ἡ καὶ **Γλυκα-σμός,** تحليه τεχλιγέ.

Γλυκαντικός, ή, όν, ملطف μουλεττίφ.

Γλυκερός, ή, όν, طاتلى τα-τλή, حلو χουλούββ.

Γλυκερίνη, ἡ (Φρμ.) غليسرين γλισερίν, حلوين χουλουββίν.

Γλυκίζω, طاتلى او. دادى δαδὴ τατλὴ ὀλ. شيرين كوارلو. σιρὶν-γκιόυ-βὰρ ὀλ.

Γλυκόγλωσσος,ον, طاتلى ديللى τατλὴ διλλί, شيرين زبان σιρὶν-ζεπάν, شيرين دهان σιρὶν-διχάν.

Γλυκοκολόκυνθος, ὁ (Βτ.) بال قباق πὰλ καπάκ.

Γλυκοκυττάζω, طاتلى باقق τα-τλὴ πακμάκ, نظر عشق ايله باقق να-ζάρι ἤσκ ἰλὲ πακμάκ.

Γλυκολέμονον, τὸ (Βτ.) طاتلى ليمون τατλὴ λιμόν.

Γλυκομιλῶ, طاتلى طاتلى سويلمك τατλὴ τατλὴ σοϊλεμέκ.

Γλυκόξυνος,ον, مخوش μεϊχός.

Γλυκορρήμων, ὁ καὶ ἡ شيرين زبان σιριν-ζεπάν.

Γλυκός, ή, όν, Ἴδε **Γλυ-κύς.** « τὸ *γλυκὸν* طاتلى τατλή, شكرلمه σεκερλεμέ, حلوا χελβά.

Γλυκόστομος, ον, شيرين دهان σιριν-διχάν.

Γλυκοφιλῶ, طاتلى طاتلى اوپمك τα-τλὴ τατλὴ ὀπμέκ.

Γλυκόφωνος, ον, شيرين آواز σιριν-ἀβάζ. [κόφως.

Γλυκοχάραγμα, τὸ Ἴδε Λυ-

Γλυκοχαράζω, شفق سوككه باشلامق σεφὰκ σὸκμεγὲ παςλαμὰκ.

Γλυκυλόγος, ὁ شيرين زبان σιριν-ζεπάν.

Γλυκύμετρον, τὸ (Φσ.) مقياس سكر μηκγιάσι σουκιέρ.

Γλυκύρριζα, ἡ (Βτ.) ميان كوكى μιὰν κιὸκιού.

Γλυκύς, εῖα, ύ, طاتلى τατλή, حلو χουλούββ, عذب ἄζπ, شيرين σιρίν. § لذتلى λεζζετλή, لذيذ λεζίζ, خوش χός, لطيف λατίφ, طيب τίπ. «*γλυκέα ὕδατα* مياه عذبه μεγιάχι ἀζπέ. «—*ὺ μειδίαμα* تبسم حلاوتا τεπεσσούμι χαλαβετ-νουμά.

Γλύκυσμα, τὸ طاتلى τατλή, شكرلمه σεκερλεμέ, رچل ρετσέλ.

Γλυκύτης, ἡ طاتليلق τατλη-λήκ, حلاوت χαλαβέτ, عذوبت ἀζου-πέτ. § لذت λεζζέτ, لطافت λεταφέτ, شيرينلك σιρινλίκ. § ملايمت μουλαϊμέτ, لطف λούτφ. [σιρὶν-ἀβάζ.

Γλυκύφωνος, ον, شيرين اواز

Γλύπτης, ὁ اويمهجى ὀϊμαδζή, نحات ναχχάτ. § قازيجى καζηδζή, نقار νακκάρ. «— *σφραγίδων* حكاك χακκιάκι.

Γλυπτικός, ή, όν, نحتى να-τί, نقرى νακρί. «ἡ —ἡ (τέχν...) اويمهجيلق ὀϊμαδζηλήκ, فن نحت φέ... νάχτ, فن نقر φέννι νάκρ, فن حك... φέννι χάκκι.

Γλυπτός, ή, όν, اويلمش ὀγιου-μούς, محوت μενχούτ. § قازلمش ... ζηλμής. محكوك μαχκιούκι, منقور μ...κούρ. [σεμίζ ὄ...

Γλυστρίδα, ἡ (Βτ) اوت ...

Γλυστρῶ, (καὶ τ' ἀπ' αὐτ...) Ἴδε Ὀλισθαίνω.

Γλυτώνω, (καὶ τ' ἀπ' αὐτ...) Ἴδε Λυτρώνω, Σώζω, Ἀπαλλάσσ...

Γλυφίς, ἡ قلتراش καλεμτιρ...

Γλυφός, ή, ον, آجى ἀδζ... شور σούρ, تلخ τέλχ.

Γλύφω, اويمق ὀϊμάκ, ... νάχτ ἰτ. § نقر ا. νάκρ ἰτ.

Γλῶσσα, ἡ ديل δίλ, لسان λι... πλ. السنه ἐλσινέ, زبان ζεπάν. «... *πρωτότυπος* لسان اصلى λισάνι ἀσλ... ام اللسان οὔμμ οὐλ-λισάν. «— *νεκ...* لسان ميت λισάνι μιγ-γέτ, غير ... مستعمل λισάνι γάϊρι μουστα'μ... «— *ζῶσα ἡ καθωμιλημένη* ... مستعمل λισάνι μουστα'μέλ. «ἡ *Το...κική* — لسان تركى λισάνι τουρ... لسان عثمانى λισάνι ὀσμανή. «ἡ *Π...σική* — لسان فرسى λισάνι φαρσί. «*Ἀνατολικαὶ γλῶσσαι* شرقيه ... ἐλσινέϊ σαρκιγέ. «ἡ *γλῶσσα κ...καλα δὲν ἔχει καὶ κόκκαλα τ...κίζει ἡ γλῶσσα μαλακὴ συντρ...*

δστᾶ (πρμ.) دیلك كیكی یوق نره‌یه چوریك διλὶν κεμιγὶ γ̇ιὸκ νέρεγε اوراییه دوز τσεβιρί ρσαν ὄραγ̇α δονέρ, دیل قلیجدن كسكیندر δὶλ κιλιδζδὰν κεσκίνδιρ. «μάλ̇ασεν ἡ γλῶσσά μου(φρσ.) دیلمده توی بتدی δὶλιμδὲ τούϊ πιτδή, زبانم موی بر آورد ζεπανὲμ μοὺϊ πὲρ ἀβέρδ. § (Ζλγ.) دیل بالیغی δὶλ παληγή.

Γλωσσαλγία, ἡ بوش بوغازلق πὸς πογαζλήκ, زبان دیرازی ζεπὰν-διραζί. § (I) الم لسان ἐλέμι λισάν.

Γλώσσαλγος, ὁ بوش بوغاز πὸς πογάζ, زبان دیراز ζεπὰν-διράζ.

Γλωσσαλγ(έω)ῶ, بوش بوغازلق ا. πὸς πογαζλὴκ ἰτ. مكثار اول μικσὰρ ὀλ.

Γλωσσάνθραξ, (I) جمرهٔ لسان δζεμρέϊ λισὰν.

Γλωσσάριον, τὸ دیلجك διλδζίκ.

Γλωσσᾶς, ὁ زبان دیراز ζεπὰν-διράζ, كستاخ κ̇ουστάχ.

Γλωσσίς ἡ καὶ **Γλωττίς,** ἡ دیلجك διλδζίκ, لسین λουσέϊν.

Γλωσσικός,ή,όν, لسانی λισανί.

Γλωσσῖτις, ἡ (I) التهاب لسان ἰλτιχάπι λισάν.

Γλωσσογραφία, ἡ توصیف لسان τεβσήφι λισάν.

Γλωσσοδέτης, ὁ (I) التصاق لسان ἰλτισάκι λισὰν, علیق لسان ἀλήκι λισάν.

Γλωσσοδιδάσκαλος, ὁ لسان معلمی λισὰν μουαλλιμί.

Γλωσσοκήλη, ἡ (Χργ.) تحجم لسان τεχεδζδζούμι λισάν, ورم لسان βερέμι λισάν.

Γλωσσολογία, ἡ مبحث اللسان μεπχὰς οὐλ-λισάν.

Γλωσσολογικός, ή, όν, لسانی λισανί. [νιγ̇ούν.

Γλωσσολόγος, لسانیون λισα-

Γλωσσομαθής, ές, السنه شناس ἐλσινε-σινάς. [χάζι λισάν.

Γλωσσοτομία, ἡ (I) خذع لسان

Γναθικός,ή,όν, (Ἀνατ.) فكی φεκκί.

Γνάθος, ἡ (Ἀνατ.) چكه τσεγνέ, فك φέκκ, زنخدان ζεναχδάν, فقم φάκμ, زنخ ζενάχ.

Γνάμπτω, تحنیه-تقویس ا. ταχνιγὲ-τακβὶς ἰτ. [πιδζὴ δουκκ̇ανή.

Γναφεῖον, τὸ چیرپیجی دكانی τσιρ-

Γναφεύς, ὁ چیرپیجی τσιρπιδζή, قصار κασσάρ.

Γναφευτική, ἡ (τέχνη) چیرپیجیلك τσιρπιδζιλίκ, قصاره κησαρέ.

Γναφεύω, چیرپمك τσιρπμέκ.

Γνήσιος,α,ον, مشروع μεσρού'. § (μτφ.) طبیعی ταπιΐ, اصلی ἀσλή. § خالص χαλίς, پاك πάκ̇, خاص χάσς, صحیح σαχήχ, حقیقی χακηκή. «—ον ἔγγραφον سنداصلی σενέδι ἀσλή. «—α γυνὴ زوجهٔ منكوحه ζεβδζέϊ μενκ̇ουχέ, حلیله χαλιλέ. «—υἱὸς حلالزاده χαλαλζαδέ.

Γνησιότης, ἡ مشروعیت μεσρουϊγέτ. § اصلیت ἀσληγέτ, حقیقت χακηκάτ.

Γνόφος, ὁ ظلمت ζουλμέτ.

Γνωματεύω, رأى ويرمك ρέϊ βιρμέκ, ا. بيان رأى πεγιάνι ρέϊ ἰτ.

Γνώμη, ἡ رأى ρέϊ πλ. آرا ἀρά, فكر φὶκρ πλ. افكار ἐφκιάρ, مطالعه μουταλιαά. § قرار καράρ, حكم χούκμ, تصميم τασμίμ, حسن رضا χούσνι ριζά. § طبيعت ταπιγιέτ, نيت νιγέτ, مراد μουράδ, مقصود μακσούδ, قصد κάσδ. § اراده ἰραδέ, رخصت ρουχσάτ. § اعتقاد ἰτικάδ. «*αὐτὴ εἶναι ἡ — μου* افكارم بودر ἐφκιαρὶμ πούδουρ. «*ἐπιμένω εἰς τὴν —ν μου* افكارمده اصرار ا. ἐφκιαριμὰ ἰσρὰρ ἰτ. «*ἡ — σας εἶναι ὀρθοτάτη* رأيكز پك مستقيمدر ρεϊνὶζ πὲκ μουστακήμδηρ. «*ἐναντίον τῆς —ης μου* رأيمه مغاير اولارق ρεϊμὲ μουγαΐρ ὀλαράκ. «*μεταβάλλω —ν* تبديل افكار ا. τεπδίλι ἐφκιὰρ ἰτ. «*κατὰ τὴν —ν μου* رأيمجه، بنجه ρεΐμδζε, πένδζε. «*δίδω τὴν —ν μου* بيان رأى ا. πεγιάνι ρέϊ ἰτ. «*μιᾷ γνώμῃ* اتفاق آرا ايله ἰττιφάκι ἀρὰ ἰλέ, بالاتفاق πιλ-ἰττιφάκ, متفقا μουττέφικεν, متحدا μουτέχχηδεν. «*εἶμαι τῆς αὐτῆς —ης* هم افكار او. χὲμ ἐφκιὰρ ὀλ. «*τοῦτο τὸ ἔκαμε μὲ τὴν — ν μου* بونى حسن رضام ايله ياپدى πουνοὺ χούσνι ριζὰμ ἰλὲ γιαπδή. « *— σταθερὰ* نيت ثابته νιγέτι σαπιτά, نيت جازمه νιγέτι δζαζιμέ. « *ἡ κοινὴ —* افكار عموميه ἐφκιάρι οὐμουμιγέ. «*ἔχει καλὴν —ην* حسن طبيعتى واردر χούσνι ταπιγετὶ βάρδιρ.

Γνωμικός, ή, όν, فكرى φικρί. § (οὐσ.) τὸ —όν قول كبار κάβλι κιπάρ, حكميات χουκμιγιάτ, امثال ἐμσάλ.

Γνωμοδότησις, ἡ رأى ρέϊ, رأينامه ρεϊναμέ.

Γνωμοδοτ(έω)ῶ, بيان رأى ا. πεγιάνι ρέϊ ἰτ. رأى ويرمك ρέϊ βιρμέκ.

Γνώμων, ὁ (Ἀστρ.) بسيطهٔ شمس πεσιτάϊ σέμσι, ميلى μιλί, عضاده ἠζαδέ, بسيطهٔ مرقى πεσιτὰ μιρκαγί. § (Τεχν.) مسطر μιστάρ, جدول δζεδβέλ. § (ἠθ.) نمونهٔ امثال νουμουνέϊ ἰμτισάλ, عبرت ἠπρέτ.

Γνωρίζω, بيلمك πιλμέκ, طانيمق τανημάκ, واقف او. βακὴφ ὀλ. واقف - خبردار - آگاه او. βακὴφ-χαπερδὰρ-ἀγκιὰχ ὀλ. عارف و آشنا او. ἀρὶφ βὲ ἀσινὰ ὀλ. معلوماتى - خبرى - وقوفى او. μα'λιουματὶ-χαπερὶ-βουκουφοὺ ὀλ. وقوفمند او. βουκουφμὲνδ ὀλ. § تفريق - تمييز ا. τεφρὶκ-τεμγὶζ ἰτ. § (μτβ.) خبر ويرمك χαπὲρ βιρμέκ, آكلاتمق ἀνλατμάκ, اخبار ا. ἰχπὰρ ἰτ. معلوم قيلمق μα'λιοὺμ κηλμάκ. «*κάμω τινὰ νὰ γνωρίσῃ* طانيدرمق τανηδηρμάκ, بيلديرمك πιλδιρμέκ. « *τὸ — καλῶς* كركى كبى معلومدر γκερεγὶ κιπὶ μαλιουμούμδουρ. «*μὲ ἐγνώρισεν ἀπὸ τὴν φωνὴν ἢ ἀπὸ τὸ βάδισμα* بنى سسمدن يا رفتارمدن طانيدى πενὶ σεσιμδὲν γιὰ ριφταριμδὰν τανιδί. «*γνωρίζετε τὸν κύριον δεῖνα;* فلان افنديله معارفه كز وارميدر φιλὰν ἐφένδι ἰλὲ μα'ριφενὶζ βάρμιδιρ; «*γνωρίζει ὅλον τὸν κό-*

σμου جمله‌سيله اشنالغى واردر δζουμλεσὶ ἰλὲ ἀσηναληγὴ βάρδιρ. « ὁ κύων γνωρίζει τὸν κύριόν του كويك افنديسنى طانيور κιοπὲκ ἐφένδισινι τανίγιορ. «μὲ γνωρίζετε; بنى بيليورمسكز πενὶ πιλίγιορμουσουνουζ; « — τὸ σφάλμα μου قصوريمى بيليورم κουσουρουμοὺ πιλίγιορουμ. « — χάριν تشكر ا. τεσεκκιοὺρ ἰτ. متشكر او. μουτεσεκκὶρ ὀλ. شاكر النعم او. σακὶρ οὐν-νιάμ ὀλ.

Γνωριμία, ἡ بيلدكلك πιλδικλίκ, اشنالق ἀσιναλήκ, معارفه μα'ριφέ, الفت οὐλφέτ.

Γνώριμος, ον, بيلدك πιλδίκ, اشنا ἀσινά, معروف μα'ρούφ, معلوم μα'λιούμ. « ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶναι — σας; بو آدم ايله معارفه‌كز وارميدر ποὺ ἀδὰμ ἰλὲ μα'ριφενὶζ βάρμιδιρ; « δὲν ἔχω οὐδένα —ον ἐνταῦθα بوراده بيلديكم كيمسه‌م يوقدر πούραδα πιλδιγὶμ κίμσεμ γιόκδουρ.

Γνώρισμα, τὸ بيلمه πιλμέ, آكلامه ἀνλαμά, طانيمه τανημά. § علامت فارقه ἀλιαμέτι φαρικά.

Γνῶσις, ἡ بيليش πιλίς, آكلايش ἀνλαΐς, طانيش τανίς, معرفت μα'ριφέτ. § علم ἴλμ, عرفان ἠρφάν, هنر χουνέρ, معلومات μα'λιουμάτ. § عقل ἄκλ, درايت διραγέτ, بصيرت πασηρέτ. § αἱ γνώσεις معلومات μα'λιουμάτ, خبر χαπέρ, وقوف βουκούφ. « δὲν ἔχει γνῶσιν τοῦ... بوندن خبرى يوقدر πουνδὰν χαπερὶ γιόκδουρ. « ἔχει πολλὰς γνώσεις معلومات كثيره اصحابندندر μα'λιουμάτι κεσιρὲ ἐσχαπινδάνδιρ. « ὁ Θεὸς νὰ τοῖς δώσῃ γνῶσιν! الله عقل ويرسين ἀλλὰχ ἀκὴλ βιρσίν. « ἐν γνώσει بيلرك πιλερέκ.

Γνώστης, ὁ كار اشنا κιὰρ-ἀσινά, اهل وقوف ἔχλι βουκούφ.

Γνωστικός, ή, όν, عقللى ἀκηλλή, درايتلى διραγετλή, خردمند χιρὲδ-μένδ. «ἡ —ή δύναμις ἢ τὸ γνωστικὸν قوهٔ تميزيه κουββέϊ τεμγιζιγέ.

Γνωστοποίησις, ἡ خبر χαπέρ, اخبار ἰχπάρ, انها ἰνχά, انبا ἰνπά, اشعار ἰσά'ρ, بيان πεγιάν, اعلان ἰλιάν.

Γνωστοποι(έω)ῶ, بيلديرمك πιλδιρμέκ, خبر ويرمك χαπὲρ βιρμέκ, اخبار - انبا - اشعار - انها - بيان ا. ἰχπὰρ-ἰνπὰ-ἰσὰ'ρ-ἰνχὰ-πεγιὰν ἰτ. § اعلان ا. ἰλιὰν ἰτ. § (Νμ.) رسماً اخبار - اعلان ا. ρέσμεν ἰχπὰρ-ἰλιὰν ἰτ.

Γνωστός, ή, όν, بللى πελλί, بيلدك πιλδίκ, معلوم μα'λιούμ, معروف μα'ρούφ, مشهور μεσχούρ, معهود μα'χούδ. «τὸ ὄνομά του μοὶ εἶναι —όν اسمى معلوم و معروفدر ἰσμὶ μα'λιοὺμ βὲ μα'ρουφούμδουρ. «ὡς γνωστόν معلوم اولديغى كبى μα'λιοὺμ ὀλδουγοὺ κιπί. [λὰν παληγή.

Γόγγρος, ὁ (Ζλγ.) يلان باليغى γι-

Γογγύζω, اينكلمك ἰνλεμέκ, و آه آنين ا. ἂχ οὐ ἀνὴν ἰτ. § ميرميرلامق μηρμηρλαμάκ, مريلدامق μιρηλδαμάκ, خيرلاشمق χηρλασμάκ. § شكايت ا. σικιαγὲτ ἰτ. تشكى ا. τεσεκκὶ ἰτ.

Γογγύλη καὶ **Γογγυλίς**, ἡ (Βτ.) شالغم σαλγάμ, شالجم σαλδζέμ, لفت λίφτ.

Γογγυλοειδής, ές, شالجمى الشكل σαλδζεμὶ οὐσ-σέκλ, لفتى الشكل λιφτὶ οὐσ-σέκλ.

Γόγγυσις, ἡ καὶ **Γογγυσμός**, ὁ اينلدى ἰνιλδί, فغان φιγάν, زارى ζαρή, نالە ναλέ, آه و آنين ἄχ οὐ ἀνήν, آه و ناله ἄχ οὐ ναλέ. § مريلدى μιρηλδή, خيريلدى χηρηλδή.

Γογγυστής, ὁ نالەكو ναλεγκιού.

Γοερός, ά, όν, اينلكيشلى ἰνιλισλή, كدرلى κεδερλή, حزين χαζίν, مغموم μαγμούμ. « — ὰ φωνὴ صداى حزين σεδάϊ χαζίν. § — ῶς (ἐπρ.) حزيناً χαζίνεν, مغموماً μαγμούμεν.

Γόης, ὁ بويوجى πογιουδζού, سحار σεχχάρ, سحرباز σηχηρπάζ, كوز باغيجى γκιόζ παϊδζί. § حيلەكار χηλεκιάρ, ترهات فروش τούρρεχάτ-φουρούς.

Γοητεία, ἡ بويوجيلق πόγιουδζουλούκ, سحربازلق σηχηρπαζλήκ, سحر σήχρ افسون ἐφσουνή. § حيلەكارلق χηλεκιαρλήκ, حيلەبازلق χηλεπαζλήκ.

Γοητευτικός, ή, όν, سحر كار σηχηρκιάρ. § دلربا διλ-ρουπά.

Γοητεύω, سحر ا. σήχρ ἰτ. تسحير ا. τεσχὶρ ἰτ. سحرباز او. σηχηρπὰζ ὀλ. افسون اوقومق ἐφσοὺν ὀκουμάκ. § حيله ومكر ايله الداتمق χηλὲ βὲ μὲκρ ἰλὲ ἀλδατμάκ. § (ἐπὶ καλοῦ) تفتين ا. τεφτὶν ἰτ. مفتون و اشفتەقيلق μεφτοὺν βὲ ἀσουφτὲ κηλμάκ.

Γολέτα, ἡ (Ντκ.) غولت γολέτ, اسقونە οὐσκούνα.

Γόμος, ὁ طولمە ايچى δολμὰ ἰτσί, ايچى ἰτσί.

Γομφιάζω, تضريسه مبتلا او. ταζρισὲ μουπτελὰ ὀλ.

Γομφίασις, ἡ καὶ **Γομφιασμός**, ὁ (Ι) ديش قماشمسى δὶς καμασμασή, تضريس ταζρίς.

Γόμφιος, ὀδούς, ὁ (Ἀνατ.) آزو ديشى ἄζοὺ δισί, اضراس ἐζράς.

Γόμφος, ὁ چيوى τσιβί, قازيق καζήκ.

Γομφ(όω)ῶ, چيويلەمك τσιβιλεμέκ, قازيقلامق καζηκλαμάκ.

Γόμφωμα, τὸ καὶ **Γόμφωσις**, ἡ (Ἀνατ.) مفصل مركوز μεφσήλι μεργκιούζ.

Γονάγρα, ἡ (Ι) نقريس ركبه νικρίσι ρουκπέ.

Γοναλγία, ἡ (Ι) الم ركبه ἐλέμι ρουκπέ, رثيه ركبه ρεσιγέϊ ρουκπέ.

Γονατίζω, ديز چوكمك δὶζ τσὸκμέκ. [τσοκμέ.

Γονάτισμα, τὸ ديز چوكه δὶζ

Γονατιστός, ή, όν, ديز اوستنه چوكمش δὶζ οὐστουνὲ τσὸκμούς, زانو زده ζανοὺ-ζεδέ.

Γονατόδεσμος, ὁ ديزلك διζλίκ.

Γόνατον, τὸ Ἴδε Γόνυ.

Γόνδολα, ἡ (Ντκ.) قوندول γονδόλ.

Γονεύς, ὁ بابا παπά, پدر πεδέρ, والد βαλίδ. § (πλ.) οἱ γονεῖς والدين βαλιδεΐν.

Γονιμοποίησις, ἡ تحصل τεχασσούλ. ‖ القاح ἰλκάχ.

Γονιμοποιός, όν, طوغریجی δογουρουδζού, مولد μουβελλίδ. ‖ محصولدار μαχσουλδάρ, منبت μουνπίτ.

Γονιμοποι(έω)ῶ, تحصل ا. τεχασσούλ ἰτ. ‖ القاح ا. ἰλκὰχ ἰτ.

Γόνιμος, ον, طوغریجی δογουρουδζού, ولود βελούδ. ‖ محصولدار μαχσουλδάρ, منبت μουνπίτ, میوهدار μεϊβαδάρ, مثمر μουσμίρ. «νοῦς — زهن ولود ζίχνι βελούδ.

Γονιμότης, ἡ القاح ἰλκάχ, قوه حاصله κοὺββέτ χασηλέ, قوه نابته κουββέτ ναπιτέ, محصولدارلق μαχσουλδαρλήκ, منبتلك μουνπιτλίκ.

Γονοκήλη, ἡ (I) ترا كم مني τερακκιούμι μένιγι.

Γονόρροια,ἡ (I) حرقةبول χουρκάϊ πέβλ, سیلان مخاطی σιλὰν μουχατή.

Γόνος, ὁ ولد βελέδ. ‖ محصول μαχσούλ. ‖ نسب νεσέπ. ‖ تولید τεβλίδ, تولد τεβέλλούδ. ‖ تخم τοχούμ, بزر πέζρ.

Γόνυ, τὸ دیز δίζ, ركبه ρουκπέ, زانو ζανού. « — μὲ — زانو بر زانو ζανοὺ πὲρ ζανού, دیزه دیز δὶζ διζέ.

Γονυπετής, ές καὶ **—κλινής,ές,** چوكش دیز δὶζ τσόκμούς, زانو زده ζανοὺ-ζεδέ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) دیز چوكرك δὶζ τσόκερέκ.

Γονυπέτησις καὶ **—κλισία,** ἡ زانو زدهلك ζανοὺ-ζεδελίκ, دیز چوكمه δὶζ τσόκμέ, ركعت ρεκιάτ.

Γονυπετ(έω)ῶ, دیز چوكمك δὶζ τσόκμέκ.

Γόος, ὁ ایكلیش ἰνιλίς, آه و آنین ἂχ οὺ ἀνίν, فریاد φεργιάδ.

Γοργοκάμπλος, ἡ (Ζλγ.) هجین دوه χεδζὶν δεβέ.

Γοργός,ή,όν, چابوق τσαπούκ, تیز τίζ, سریع σερί', فعال φιάλ, سریع الحركه σερὶ οὐλ-χαρεκέ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) سریعا σερίεν, سرعتله σουράτλε.

Γοργότης, ἡ چابوقلق τσαπουκλούκ, تیزلك τιζλίκ, سرعت σουρά'τ.

Γοργώνα, ἡ (Μθλ.) چادو قاری τσαδοὺ καρή.

Γουβίδι, τὸ (Ζλγ.) قیا بالیغی καγιὰ παληγή.

Γουδί, τὸ هاوان χαβάν.

Γουδοχέρι, τὸ هاوان الی χαβὰν ἐλί.

Γούμενα, ἡ (Ντκ.) پلامار παλαμάρ, غومنا γούμενα.

Γοῦνα, ἡ كورك κιούρκ.

Γουναρική,ἡ καὶ **Γουναροσύνη,**ἡ كوركجیلك κιουρκδζοῦλούκ, كوركجی صنعتی κιούρκδζού σαναατή.

Γουναρικόν, τὸ كورك κιούρκ. « τὰ γουναρικὰ كوركلر κιούρκλέρ, كورك متاعی κιοὺρκ μεταΐ.

Γουναροπωλεῖον, τὸ كوركجی دكانی κιούρκδζοὺ δουκκιανή.

Γουναροπώλης, ὁ καὶ **Γούναρης,** ὁ كوركجی κιούρκδζού.

Γούνωμα, τὸ كورك قاپلامه κιοὺρκ καπλαμά. [καπλαμάκ.

Γουνώνω, كورك قاپلامق κιοὺρκ

Γουργουρητόν, τὸ قارنك غورولداماسى καρνὴν γουρουλδαμασί, قرقره καρκαρά.

Γουργουρίζω, قارن غورولدامق καρὶν γουρουλδαμάκ, .ا قرقره καρκαρὰ ἰτ.

Γούρλωμα, τὸ بيلرتمه πιλερτμέ.

Γουρλώνω, كوزلرينى بيلرتمك γκιὸζλερινὶ πιλερτμέκ.

Γούρνα, ἡ قورنا κούρνα.

Γουρούνι, τὸ (Ζλγ.) طوموز τομούζ, خنزير χινζίρ.

Γουρουνόψαρον, τὸ (Ζλγ.) طوموز باليغى δομοὺζ παληγή.

Γουστέρα, ἡ (Ζλγ.) كرتنكله κερτενκελέ, ضب ζέπτ.

Γουφάρι, τὸ (Ζλγ.) لوفر باليغى λούφερ παληγή.

Γραῖα, ἡ اختيار قارى ἰχτιγιὰρ καρή, قوجه قارى κοδζὰ καρή, پيرزن πιρ-ζέν.

Γραΐδιον, τὸ جادو τσαδού, عجوزه ἀδζουζέ.

Γράμμα, τὸ (Γρμ.) حرف χὰρφ πλ. حروف χουρούφ, يازى γιαζή. ‖ مكتوب μεκτούπ, نامه ναμέ, تحريرات ταχριράτ, شقه σουκκά, نميقه νεμικά. ‖ (πλ.) *τὰ γράμματα* علوم οὐλιούμ, « *τὸ Α εἶναι τὸ πρῶτον — τῆς ἀλφαβήτου* الف حرفى الفبانك برنجى حرفيدر ἐλὶφ χαρφὶ ἐλιφπανὶν πιρινδζὴ χαρφίδιρ. «*κατὰ —* كلمه بكلمه κελεμὲ πὲ κελεμέ, حرفيا χαρφίεν, لفظاً بلفظ λάφζεν πὲ-λάφζ, طبق طبقنه τηπκὴ τηπκηνά. «*δὲν πρέπει νὰ τὸ ἐκλάβῃ τις κατὰ —* بوكا كلمه بكلمه معنا ويرمك اقتضا ايتمز πουνὰ κελεμὲ πὲ κελεμὲ μαανὰ βιρμὲκ ἰκτιζὰ ἰτμέζ. «*εἶναι ἄνθρωπος τῶν γραμμάτων* ارباب علوم و معارفدندر ἐρπάπι οὐλιοὺμ βὲ μα᾽ριφδένδιρ, اديب آدم ἐδὶπ ἀδάμ. « *— εὐχαριστήριον* تشكرنامه τεσεκκιούρναμέ. « *— συγχαρητήριον* تبريكنامه τεπρικναμέ. « *— συστατικὸν* توصيه نامه ταβσιγεναμέ. « *— συλλυπητήριον* تعزيه نامه τα᾽ζιγεναμέ.

Γραμμάριον, τὸ درهم اعشارى διρχέμι ἀσαρή, يكى درهم γενὶ διρχέμ ‖ غرام γράμ.

Γραμματεία, ἡ مكتوبجيلق μεκτουπδζουλούκ, مكتوبى μεκτουπί. ‖ قانچلاريه καντσιλαρίγια.

Γραμματεύς, ὁ مكتوبجى μεκτουπδζού, كاتب κιατίπ. « *— τοῦ δικαστηρίου* محكمه كاتبى μεχκεμὲ κιατιπί. «*ὁ πρῶτος —* باش كاتب πὰς κιατίπ, سر كاتب σὲρ κιατίπ. « *— Προξενείου* قونسولاتو كاتبى κονσολάτο κιατιπί, قانچلار καντσιλάρ, قونسولوس قانچلارى κόνσολος καντσιλαρί. « *— τοῦ Πρωτοδικείου* بدايت محكمه سى كاتبى πεδαὲτ μεχκεμεσὶ κιατιπί. « *— Πρεσβείας* سفارت كاتبى σεφαρὲτ κιατιπί. « *— τῆς Ἐπικρατείας* ناظر ναζήρ, ناظر پاشا ναζὴρ πασά. « —

Συμβουλίου مجلس كاتبى μεδζλὶς κιατιπί.

Γραμματικός, ή, όν, (Φλγ.) صرفى σαρφί. § (Φλσ.) صرفيون σαρφιγιούν, علم صرف منتسى ἴλμι σάρφ μουντεσιπί, اهل صرف ἔχλι σάρφ. § ὁ — (Νλγ.) كاتب κιατίπ, يازيجى γιαζηδζή. «ἡ —κή (Φλγ.) علم صرف ἴλμι σάρφ, صرف σάρφ. «—ἡ *ἀναλυτική* صرف تطبيق σάρφι τατπηκή. «οἱ —οἱ *κανόνες* قواعد صرفيه καβαΐδι σαρφιγέ. « —οἱ *τύποι* اوزان صرفيه ἐβζάνι σαρφιγέ. « *τὰ γραμματικὰ* (μαθήματα) ادبيات ἐδεπιγιάτ, علوم ادبيه οὐλιούμι ἐδεπιγέ.

Γραμμάτιον, τὸ مكتوبجك μεκτουπδζίκ, تذكره τεζκερέ. § (Ἐμπ.) سند σενέδ, دين سندى δεΐν σενεδί, تحويل ταχβίλ, تمسك τεμεσσούκ. «— *εἰς διαταγήν* امره محرر سند ἐμρὲ μουχαρρὲρ σενέδ, امر سندى ἔμρ σενεδί, آلوردينو سندى ἀλόρδινο σενεδί. «— *εἰς τὸν κομιστήν* حامله محرر سند χαμιλινὰ μούχαρρὲρ σενέδ, آچيق بونو ἀτσὴκ πόνο. «— *εἰς κατοικίαν* اقامتكاه سندى ἰκαμετκιάχ σενεδί. «— *τραπεζιτικόν* بانقه سندى πάνκα σενεδί, بانقه تحويلى πάνκα ταχβιλί, بانقه قائمه‌سى πάνκα καΐμεσί. «— *ἁπλοῦν* عادى سند ἀδὴ σενέδ. «— *λαχείου* پيانقو بيلتى πιάνκο πιλετί.

Γραμματισμένος, η, ον, اوقومش ὀκουμούς, اهل دانش ἔχλι δανίς, علمدار ἰλιμδάρ.

Γραμματοδιδασκαλεῖον, τὸ مكتب ابتدائى μεκτέπι ἰπτιδαΐ.

Γραμματοδιδάσκαλος, ὁ مكتب ابتدائى معلمى μεκτέπι ἰπτιδαΐ μουαλλιμί.

Γραμματοθήκη, ἡ مكتوب جزدانى μεκτοὺπ δζουζδανί, نامه‌دان ναμεδάν.

Γραμματοκιβώτιον, τὸ مكتوب يا پوسته قوطيسى μεκτοὺπ γιὰ πόστα κουτουσού.

Γραμματοκομιστής, ὁ مكتوب كتورن μεκτοὺπ γκετουρέν, نامه رس ναμὲ-ρές, ساعى σαΐ, قاصد κασίδ.

Γραμματολογία, ἡ مبحث ال تأليفات μεπχὰς οὐτ-τεαλιφάτ.

Γραμματόσημον, τὸ پوسته پولى πόστα πουλού, پول πούλ.

Γραμμή, ἡ جيزكى δζιζγί, خط χάττ πλ. خطوط χουτούτ, يازى γιαζή, سطر σάτρ. § ديزى διζί, صره σηρά, چربى τσιρπί. § (Γγρ.) سينور σινόρ, حد χάδδ πλ. حدود χουδούδ. « — *εὐθεῖα* خط مستقيم χάττι μουστακήμ. « — *καμπύλη* خط منحنى χάττι μουνχανί. « —*κάθετος* خط عمود χάττι ἀμούδ. « — *παράλληλος* خط متوازى χάττι μουτεβαζή. « —*Μεσημβρινὴ* خط نصف النهار χάττι νὶσφ οὒν-νιχάρ. « —*Ἰσημερινὴ* خط استوا χάττι ἰστιβά, خط اعتدال χάττι ἰτιδάλ. « — *ὁριζόντειος* خط متساوى بالا فق χάττι μουτεσαβὴ πιλ-οὐφούκ. « —*ὀρθετική* خط فاصل χάττι φασίλ, خط حدود

χάττι χουδούδ, حد سر σέρρ χάδ. «στρατὸς τῆς —ῆς صف عسكری σεΐφ ἀσκερή. «πλοῖον τῆς—ῆς حرب سفينه‌سی χάρπ σεφινεσί. «θέτω εἰς τὴν —ν دیزمك διζμέκ, تصفيف ا. τασφὶφ ἰτ.

Γραμμικός,ή,όν, خطی χαττί.

Γραμμογράφος, ὁ (Ἐργ.) جدول δζεδβέλ.

Γρανίτης, ὁ (Ὀρκτ.) صوماكی σουμακί, غرانيت γρανίτ.

Γραπτός, ή, όν, يازيلمش γιαζηλμής, محرر μουχαρρέρ. § (οὐδ.) τὸ —ὸν (κν.) قدر κάδρ, قضا καζά تقدير τακδίρ, طالع ταλί', بخت πάχτ, قسمت κησμέτ. «ἦτο —όν μου قسمتم بويله ايدی κισμετὶμ ποϊλὲ ἰτδί.

Γράστις, ἡ κν. **Γρασίδι,** τὸ (Βτ.) چاير اوتی τσαΐρ ὀτού, تازه اوتی ταζὲ ὀτού, كياه تر κιάχι τέρ.

Γραῦς, ἡ قاری اختيار ἰχτιγιὰρ καρή.

Γραφεῖον, τὸ (ὁ τόπος) يازيخانه γιαζηχανέ, قلم καλέμ, اوطه ὀδά. § ماصه‌سی يازی γιαζὴ μάσαση. «— δικηγόρου اووقات اوطه‌سی ἀβοκὰτ ὀδασή, دعوی وكيلی يازيخانه‌سی δαβὰ βεκιλὶ γιαζηχανεσί. «—δικαστηρίου قلم محكمه‌ قلمی μεχκεμὲ καλεμί, قلم اوطه‌سی καλὲμ ὀδασή. «—Προξενείου قاچيلار قونسلاتوقلی اوطه‌سی καντσιλὰρ ὀδασή, κονσολάτο καλεμί. «ἐμπορικὸν — تجار مغازه‌سی τουδζὰρ μαγαζασή, تجارتخانه τιδζαρετχιάχ. «— Ὑπουργείου قلم καλὲμ πλ. اقلام ἀκλάμ.

« ἔξοδα γραφείου قرطاسيه مصارف μεσαρὶφ κηρτασιγέ.

Γραφεύς, ὁ يازيجی γιαζηδζή, كاتب κιατίπ, مستنسخ μουστενσίχ. § (συθ.) مبيض μουπεγ-γίζ.

Γραφή, ἡ يازی γιαζή, خط χάττ, كتابت κιταπέτ. § (κν.) مكتوب μεκτούπ. «ἡ Ἁγία — كتب مقدس κιτάπι μουκαδδές. «ἡ Παλαιὰ — تورات τεβράτ. «ἡ Νέα — انجيل شريف ἰνδζίλι σερίφ. «ἱερογλυφικὴ — خط مصری χάττι μισηρή, هيروغليف يازيسی χιρογλὶφ γιαζησή.

Γραφιδοκάλαμος, ἡ قلم καλέμ, قلم كتابت καλέμι κιταπέτ.

Γραφικός,ή, όν, خطی χαττί. « —ὸν λάθος سهو σέχβ, قلم سهوی καλὲμ σεχβή.

Γραφίς, ἡ قلم καλέμ.

Γραφίτης, ὁ (Ὀρκτ.) قورشون قلم معدنی κορσοὺν καλὲμ μα'δενί.

Γραφόμετρον, τὸ (Μθμ.) شبر نويس σιπρε-νουβίς, غرافومترو γραφομέτρο.

Γράφω, يازمق γιαζμάκ, املا-تحرير ἰμλὰ-ταχρὶρ ἰτ. § (πθ.) يازلمق γιαζηλμάκ. «—στίχους نظم تأليف ا. νάζμεν τεελὶφ ἰτ. «τὸ ἔγραψα δὶς ἢ τρὶς ايكی اوچ دفعه كندوسنه مكتوب كوندردم ἰκὶ οὐτς δεφὰ κενδουσινὲ μεκτοὺπ γκιὀνδερδίμ. «γράφει ἀδιακόπως لاينقطع تحرير ايتمكده‌در λὰγένκατι' ταχρὶρ ἰτμεκδέδιρ. «πῶς γράφετε τὴν δεῖνα λέξιν] فلان كلمه‌يی

ايديورسكز امالا نصل φιλὰν κελεμεγὶ
κσιλ ἰμλὰ ἰδίγχορσουνουζ; « —
λαφυρῶς و حسن و لطافتله تحرير
امالا χοὺσν οὺ λεταφὲτ ἰλὲ ταχ-
ἰρ βὲ ἰμλὰ ἰτ. « ὁ γέγραπται
έγραπται يازيلان يازيلدى γχαζη-
ὰν γχαζηλδή. « — εἰς τὸ κα-
άστιχον دفتره يازمق - قيد ا. τεφτερὲ
χαζμὰκ - καϊδ ἰτ. « γράφομαι
τρατιώτης عسكر يازلمق ἀσκὲρ γχα-
ηλμάκ. « ἐγράφη يازلشدر γχα-
ηλμήσδηρ, قيد شد καϊδ σούδ.

Γράψιμον, τὸ يازى γχαζή, خط
ἀττ.

Γρήγορος, ον, چابوق τσαπούκ,
تيز τίζ, سريع σερί'.

Γρίπος, ὁ (Ντκ.) اغ ἄγ.

Γρίππη, ἡ (Ι) نزله مستوليه νεζ-
λέι μουστεβαλιγέ, غريب γρίπ.

Γριππώδης, ες, (Ι) غريبلى
ριπλή. [μουαμμά.

Γρῖφος, ὁ اشكالى معما ἐσκχαλλὴ

Γριφώδης, ες, لغزى λεγαζή,
معما μουαμμή.

Γρονθοκόπημα, τὸ يومروق
χόυμρούκ.

Γρονθοκοπ(έω)ῶ, يومروقلاورمق,
χόυμρούκλε βουρμάκ, يومروقلامق
χόυμρουκλαμάκ.

Γρόνθος, ὁ يومروق γχόυμρούκ,
مشت μούστ, مشته μουστέ.

Γροῦπος, ὁ غروب γρούπ.

Γρῦ, غرى γρί, اخ ἄχ. « δὲν εἶ-
εν οὔτε — اخ بيله چيقارمدى ἄχ

πιλὲ τσηκάρμαδη, سوس قالدى σοὺς
καλδή.

Γρύζω, ميريلداماق μηρηλδανμάκ.

Γρυλίζω καὶ **Γρυλλίζω,**
خيريلداماق χηρηλδανμάκ, ميريلداماق
μηρηλδανμάκ, خورولداماق χουμουρ-
δανμάκ, صيزلاماق σηζλανμάκ.

Γρυλισμὸς καὶ **Γρυλλισμός,**
ὁ خيريلدى χηρηλδή.

Γρῦλος καὶ **Γρῦλλος,** ὁ (Ζλγ.)
طوموز δομούζ.

Γρῦνα, ἡ خيريلدى χηρηλδή,
صيزيلدى σηζηλδή.

Γρυνιάζω, خيرلامق χηρλαμάκ,
صيزلامق σηζλαμάκ.

Γρυνιάρης, ὁ خارچين χαρτσίν.

Γρυπός, ή, όν, اكرى بوروني
ἐγρὶ πουρουνού.

Γρυπότης, ἡ اكريلك ἐγριλίκ,
امويجاج ἰδιδζάδζ, انحنا ἰνχινά.

Γρύψ, ἡ (Ζλγ.) قره قوش καρὰ
κούς, عقاب οὐκάπ.

Γυμνάζω, تجارب بدنيه ايتديرمك
τεδζαρούπι πεδενιγὲ ἰτδιρμέκ, ممارست
مهارت - كسب ايتديرمك μουμαρεσὲτ-
μεχαρέτι κέσπ ἰτδιρμέκ. § آليشديرمق
ἀλησδηρμάκ, اوكرتمك ὀγρετμέκ, تعليم
و تربيه ا. τα'λὶμ βὲ τερπιγὲ ἰτ.
§ (πθ.) تجارب بدنيه ا. τεδζαρούπι
πεδενιγὲ ἰτ. چاليشمق τσαλησμάκ,
آليشمق ἀλησμάκ, تعلم ا. τεαλλοὺμ ἰτ.

Γυμνασιάρχης, ὁ مكتب اعدادى
μεκτέπι ἰδαδὶ μουδιρί, مكتب
رشديه مديرى μεκτέπι ρουσδιγὲ μουδιρί.

Γυμνασιαρχία, ἡ مكتب اعدادى مديريتى μεκτέπι ἰδαδὶ μουδιριγετί, مكتب رشديه مديريتى μεκτέπι ρουσ-διγὲ μουδιριγετί.

Γυμνάσιον, τὸ مكتب اعدادى μεκτέπι ἰδαδί, مكتب رشديه μεκτέπι ρουσδιγέ. § جيمناستيكخانه δζιμναστιχ-χανέ, تجارب بدنيه تعليمخانه‌سى τεδζαρούπι πεδενιγὲ τα'λιμχανεσί.

Γύμνασις, ἡ تجارب بدنيه τεδζαρούπι πεδενιγέ. § آليشمه ἀλησμά, آليشديرمه ἀλησδηρμά, چاليشمه τσαλησμά, تعليم τα'λίμ.

Γύμνασμα, τὸ آليشمه ἀλησμά, تعليم τα'λίμ. § (Δδκ.) تمرين τεμρίν, درس δέρς. [δζιμναστιχχανέ.

Γυμναστήριον, τὸ جيمناستيكخانه

Γυμναστής, ὁ جيمناستيك معلمى δζιμναστὶκ μουαλλιμί.

Γυμναστικός, ή, όν, تجارب بدنيه منسوب ومتعلق τεδζαρούπι πεδενιγεγὲ μενσοὺπ βὲ μουτεαλλήκ. « ἡ —κὴ (τέχνη) فن تعليم بدن φέννι τα'λίμι πεδέν, جيمناستيك فنى δζιμναστὶκ φεννί, رياضت بدنيه ριγιαζέτι πεδενιγέ, ادمان بدن ἰδμάνι πεδέν, جيمناستيك δζιμναστίκ, ژيمناستيق ζιμναστήκ.

Γυμνητεύω, چيلاق گزمك-اولمق τσηπλὰκ γκεζμὲκ-ὀλ.

Γυμνικός, ή, όν, فن مصارعه يه متعلق φέννι μουσαραγιὰ μουτεαλλήκ. « ἡ τέχνη τῶν γυμνικῶν پهلوانلق فنى πεχλιβανλὴκ φεννί, فن مصارعه φέννι μουσαραά.

Γυμνόκαρπος, ον, (Βτ.) عارى σεμέρι ἀρή, ثمر معرى σεμέρι μουαρρά.

Γυμνόπους, ὁ καὶ ἡ اياق يالين γιαλὴν ἀγιάκ, پرهنه‌پاى πουρεχνὲ-πάι.

Γυμνός, ή, όν, چپلاق τσηπλάκ, عريان οὐργιάν, يالين γιαλήν, برهنه πούρεχνέ, عارى ἀρή. § آچيق ἀτσήκ. « —ὸν ξίφος قليج صلش σηγιρηλμὴς κηλήδζ, سيف مسلول σεΐφ μεσλούλ.

Γυμνότης, ἡ چپلاقلق τσηπλακλήκ, يالينلق γιαληνλήκ, عاريت ἀριγέτ, تجرد τεδζερρούδ. § آچيقلق ἀτσηκλήκ.

Γυμν(όω)ῶ καὶ **Γυμνώνω** صويمق σοϊμάκ, تجريد ا. τεδζρὶδ ἰτ., تعريه ا. τα'ριὲ ἰτ.

Γύμνωσις, ἡ صويمه σοϊμά, تجريد τεδζρίδ, تعريه τα'ριέ.

Γυναικάδελφος, ὁ قاين καΐν. § ἡ —η بالدز παλδίζ.

Γυναικαρέσκεια, ἡ قاريلر عندنده استحسان καρηλὰρ ἠνδηνδὲ ἰστιχσάν.

Γυναικάρεσκος, ον, قاريلر عندنده مستحسن καρηλὰρ ἰνδινδέ μουστεχσέν.

Γυναικεῖος, α, ον, قاريجه καρήδζε, نسوى νισβί. « τὸ —ον φῦλον طائفهٔ نسا ταϊφέϊ νισά.

Γυναικίζω, قارى كبى معامله ا. καρὴ κιπὶ μουαμελὲ ἰτ.

Γυναικόδουλος, ον, قادين قوليسى καδὴν κολησή.

Γυναικοειδής, ές, καὶ —ώ-ης, ες, نسوی νισβί.

Γυναικοκρατία, ἡ طائفۂ نسانك حكم سورمه ταϊφέϊ νισανὶν χοὺκμ-ουρμεσί. [περέστ.

Γυναικολάτρης, ὁ زنپرست ζεν-

Γυναικολογία, ἡ (I) مبحث القابلة μπχὰς οὺλ-καπαλέ. [πίλ.

Γυναικολόγος, ὁ (I) قابل κα-

Γυναικομανής, ές, قاری دلیسی καρὴ δελισί.

Γυναικομανία, ἡ قاری دیوانهلکی καρὴ διβανελιγί, قادین مراقی καδὴν ρακή.

Γυναικόπαιδα, τὰ ازواج واولاد ἐζβάδζ οὺ ἐβλάδ, اهل والیال ἔχλ οὺ ἰγιάλ, عیال و اولاد ἀγιὰλ οὺ ἐβλάδ, نسوان و صبیان νισβὰν οὺ σηπιγιάν.

Γυναικοφίλης, ὁ محب نسا μου-ἰπὶ νισά, زنباره ζενπαρέ.

Γυναικών, ὁ καὶ Γυναικωνί-της, ὁ حرم دائرہسی χαρὲμ δαϊρεσί, شبستان σεπιστάν, حرم χαρέμ.

Γύναιον, τὸ قادنجق καδηνδζήκ.

Γυνανδρία, ἡ (Βτ.) تلاصق اعضای تناسل τιλασούκι ἀζάϊ τενασούλ.

Γυνή, ἡ قاری καρή, قادین κα-δὶν, زن ζέν, نسا νισά, عورت ἀβράτ. زوجه ζεβδζέ, منکوحه μενκιούχέ, حلیله χαλιλέ.

Γυρεύω, آرامق ἀραμάκ, آراشدیرمق ἀρασδηρμάκ, تحری ا. τεχαρρὴ ἰτ. استهمك ἰστεμέκ. « *γύρευε τὴν δουλειάν σου* باق ایشنه ἰσινὲ πάκ.

Γυρίζω, چیویرمك τσεβιρμέκ, دوندیرمك δὸνδὸυρμέκ. ‖ (ἀμτ.) دونمك δὸνμέκ. ‖ عودت ا. ἀβδὲτ ἰτ. « *ἐγύρισεν ὅλον τὸν κόσμον* دنیایی دور ایتدی δουνγιαγὶ δὲβρ ἰτδί. « — *τὶ ἐπ' ὀνόματι τινὸς* نامنه انتقال ا. να-μινὰ ἰντικὰλ ἰτ. « — *συναλλαγμα-τικὴν ἐπ' ὀνόματι τινὸς* پولیچه‌یی فلانك نامنه حیرو ا. πόλιτσαϊ φιλανὶν ναμινὰ δζίρο ἰτ. ‖ (ἐπὶ ὁδοῦ) صاپمق σαπμάκ.

Γύρισμα, τὸ دونمه δὸνμέ, چیورمه τσεβιρμέ. ‖ کری دونش γκερὶ δὸ-νούς, عودت ἀβδέτ, رجعت ριδζαάτ. ‖ (Γργ.) اینجی چاپه ἰκινδζὶ τσάπα.

Γυριστός, ή, όν, چیویرلمش τσε-βιριλμίς, طولاشیق δολασήκ, ملتوی μουλτεβί. ‖ اکری ἐγρί, اکلمش ἐγιλμίς.

Γῦρος, ὁ دونمه δὸνμέ, طولاشمه δο-λασμά, دور δέβρ. ‖ دائره δαϊρέ. ‖ پرواز περβάζ, کنار κενάρ. ‖ (Ἐμπ.) جیرو δζίρο, حواله χαβαλέ.

Γυρτός, ή, όν, اکری ἐγρί.

Γυρτ(όω)ῶ, اکرلتمك ἐγριλετμέκ.

Γύψ, ὁ (Ζλγ.) آق بابا ἀκ παπά.

Γύψινος, η, ον, آلچیدن ἀλ-τσηδάν, آلچیلی ἀλτσηλή.

Γύψος, ὁ آلچی طاشی ἀλτσὴ ταθή.

Γυψ(όω)ῶ, آلچیلامق ἀλτση-λατμάκ, صیوالامق σιβαλατμάκ.

Γυψώδης, ες, آلچیلی ἀλτσηλή.

Γύψωσις, ἡ آلچیلامه ἀλτση-λατμά.

Γυψωτής, ὁ آلجيجی ἀλτσηδζή.

Γωνία, ἡ كوشه κιοσέ, بوجاق πουδζάκ. § (Μθμ.) زاويه ζαβιγέ. « — ὀξεῖα زاويهٔ حاده ζαβιγέϊ χαδδέ. « — ὀρθή زاويهٔ قائمه ζαβιγέϊ καϊμέ. « — ἀμβλεῖα زاويهٔ منفرجه ζαβιγέϊ μουνφεριδζέ. § اوجاق ὀδζάκ. § اوجاق بوروسی ὀδζάκ πουρουσού.

Γωνιαῖος, α, ον, كوشەلی κιοσελή.

Γωνιώδης, ες, كوشەلی κιοσελί, زاويوی ζαβιγεβί.

Γωνιωμετρία, ἡ (Μθμ.) مقايسهٔ زاويه μουκαγεσέϊ ζαβιγέ.

Γωνιώμετρον, τὸ (Μθμ.) مقياس زاويه μηκιάσι ζαβιγέ.

Δ

Δ, δ, دلتا δέλτα. (اشبو «دلتا» تسميه اولنان حرف الفبای رومينك دردنجی حرفی اولوب حفيف «د» كبی تلفظ اولنور.)

Δ', δ', (Ἀρθμ.) درت δόρτ. § دردنجی δορτουνδζού.

,Δ, ,δ, (Ἀρθμ.) درت بيك δὸρτ πίν. § درت بيكنجی δὸρτ πινινδζί.

Δά, (Μόρ. ἐμφαντ) يا γιά, اشته ἰστέ. « τοῦτο δὰ εἶναι ὁποῦ θυμώνει κανεὶς اشته آدم بوكا قيزار يا ἰστὲ ἀδὰμ πουνὰ κηζὰρ γιά. « ἂς εἶναι — نه ايسه νὲ ἰσέ. « καλὰ — ايی يا ἐγὶ γιά. « ναὶ — καὶ σὺ آدم سنده ἀδὰμ σένδε.

Δάγκαμα, τὸ καὶ **-σμα,** τὸ ايصرمه ἡσηρμά, ديشلمه δισλεμέ.

Δαγκαματιά, ἡ ايصريق ἡσηρήκ, عض ἄζζ.

Δαγκανιάρης, ὁ καὶ **-ρικος, ον,** ايصريجی ἡσηρηδζή, عضوض ἀζούζ.

Δαγκάνω, ايصيرمق ἡσηρμάκ, ديشلمك δισλεμέκ, عض - اعضاض ا. ἄζζ ἰζὰζ ἰτ.

Δαδίον, τὸ چيره τσιρά, چيرەسی τσὰμ τσιρεσί.

Δαδοῦχος, ὁ مشعلهدار μασα'λαδάρ.

Δαδουχ(έω)ῶ, καὶ **Δαδοφο-ρ(έω)ῶ,** مشعلهدار او. μασα'λαδὰρ ὀλ. § تنوير ا. τενβὶρ ἰτ.

Δαημοσύνη, ἡ علم ἴλμ, معلومات μα'λιουμάτ. § مهارت μεχαρέτ.

Δαήμων, ονος, ὁ عالم ἀλίμ, § ماهر μα'χίρ.

Δαιμονίζω, مجنون ايتديرمك μεδζνοὺν ἰτδιρμέκ, چلديرتمق τσηλδηρτμάκ, قودورتمق κουδουρτμάκ. § (παθ.) —ομαι مجنون او. μεδζνοὺν ὀλ. تجنن ا. τεδζεννοὺν ἰτ. قودورمق κουδουρμάκ, عفريت او. ἰφρὶτ ὀλ.

Δαιμόνιον, τὸ جن δζίνν,

ρή. § عفريت ἰφρίτ. § ديوانه‌لك δι-
νελίκ, دليلك δελιλίκ, مراق μεράκ.
(ἐπὶ καλοῦ) فراست φερασέτ, ذكاوت
ζεκιαβέτ, همزاد χεμζάδ. « τὸ —ν
ῦ Σωκράτους سقراطك همزادى Σο-
κρατίν χεμζαδή. « τὸν ἔπιασε τὸ
—όν του ديوانه‌لكى طوتدى διβα-
λιγὶ τουτδού. «ἔχει τὸ —ον مراق
, μερακὴ βάρ.

Δαιμονιόπληκτος, ον, شيطانه
اوغرامش σεϊτανὰ ὀγραμήσ.

Δαιμονιοπληξία, ἡ شيطانه
اوغرايش σεϊτανὰ ὀγραΐς.

Δαιμόνιος, α, ον, (Μτφρ.)
عالى ἀλὴ ούλ ἀλιά.

Δαιμονισμένος, η, ον, مجنون
μεδζνούν, ديوانه διβανέ, دلى δελή,
چلديرمش τσηλδηρμής, قودورمش κου-
δουρμούς, معروض μεʽρούζ.

Δαιμονιώδης, ες, شيطانى σεϊ-
τανί. § حديد χαδίδ, متهور μουτε-
χεββίρ.

Δαιμονολατρεία, ἡ ديو پرستلك
διβ-περεστλίκ, شيطان پرستلك σεϊτάν-
περεστλίκ. [νούν.

Δαιμονολήπτης, ὁ مجنون μεδζ-

Δαιμονομανία, ἡ مانياى شيطانى
μανιγιάϊ σεϊτανί.

Δαιμονόσπερμα, τὸ شيطان صويى
σεϊτὰν σουγιού.

Δαίμων, ὁ καὶ ἡ جن δζίνν, ديو
διβ, شيطان σεϊτάν, ابليس ἰπλίς.

Δαιτυμών, ὁ سفره‌داش σοφρα-
τάς, مسافر μουσαφίρ.

Δακέθυμος, ον, دلشكاف διλ-
σικιάφ, دلشوز διλ-σούζ.

Δάκνω, اعضاض, ايصيرمق ήσηρμάκ,
ا. ἰζάζ ἰτ.

Δάκρυ καὶ Δάκρυον, τὸ كوز
ياشى γκιόζ γιασή, دمع δέμʽ πλ.
دموع δουμού', اشك ἔσκι, سرشك σι-
ρίσκι. § قطله δαμλά, قطره κατρά.

Δακρυαδενῖτις, ἡ (I) التهاب
غده دمعيه ἰλτιχάπι γουδδέϊ δεμιγέ.

Δακρυαιμορραγία, ἡ (I) نزف
مجارى دمعيه νὶζφ μεδζαρίϊ δεμιγέ.

Δακρύζω, كوز ياشى دوكمك γκιόζ
γιασὴ δὸκμέκ, دمعان ا. δεμεὰν ἰτ.

Δακρυόεις, εσσα, εν, اغلايجى
ἀγλαγιδζή, باكى πακί, اشك افشان
ἔσκι-ἐφσάν, اشكبار ἐσκι-πάρ, كريان
γκιργιάν, اشكريز ἐσκι-ρίζ.

Δακρυοκυστῖτις, ἡ (I) التهاب
كيسهٔ دمعيه ἰλτιχάπι κισέϊ δεμιγέ.

Δακρυολιθίασις, ἡ (I) تحجب
دمعى τεχασσούτι δεμί'.

Δακρυόλιθος, ὁ (I) حصات دمعيه
χασάτι δεμιγέ.

Δακρυολίνη, ἡ (I) دمعين δεμεΐν.

Δακρύρροια, ἡ (I) سيلان دمع
σιλάνι δέμ'.

**Δακρυρρο(έω)ῶ καὶ Δακρυ-
χέω,** كوز ياشى دوكمك γκιόζ γιασὴ
δὸκμέκ, كريان و اشكبار اولمق γκιργιὰν
βὲ ἐσκι-πὰρ ὀλ. بكا ا. πουκιὰ ἰτ.
اشكريز اولمق ἐσκι-ρίζ ὀλ.

Δάκρυσμα, τὸ دمعان δεμεάν.

Δακρύω, كوز ياشى دوكمك γκιόζ

γιασὴ δὸκμέκ, اغلامق ἀγλαμάκ, كا ιا πουκιὰ ἰτ. دمعان ا. δεμεὰν ἰτ. اشكريز او. ἐσκι-ρὶζ ὀλ. § (ἐπὶ δένδρων) طاملامق δαμλαμάκ, ا. تقطر τεκαττοὺρ ἰτ. [σούκι.

Δακτυλήθρα, ἡ يوكسوك γιούκ-

Δακτυλίδιον, τὸ يوزوك γιού-ζούκ, حلقه‌سى يوزوك γιουζοὺκ χαλκασή.

Δακτυλιδωτός, ή, όν, حلقوى χαλκαβή.

Δακτυλικός, ή, όν, (Πσ.) بر ثقيل و ايكى خفيف هجادن عبارت وزن πὶρ σεκὶλ βὲ ἰκὶ χαφὶφ χεδζαδὰν ἰπαρὲτ βέζν.

Δακτυλιογλυφία, ἡ يوزوك طاشلرى اوزرنده اجرا ايديلان حككلك فنى γιουζοὺκ τασλαρὴ οὐζερινδὲ ἰδζρὰ ἰδιλὲν χακιακιλὶκ φεννί.

Δακτυλιοθήκη, ἡ يوزوك قوطيسى γιουζοὺκ κουτουσού, انكشتدان ἐν-γκιουστδάν.

Δακτυλιόπετρα, ἡ يوزوك طاشى γιόζοὺκι τασή.

Δακτύλιος, ὁ Ἴδε Δακτυλίδιον. § (Ἀνθρ.) مقعد μακά'δ.

Δακτυλιουργός, ὁ يوزوكجى γιού-ζουκδζού. [οὐζουμού.

Δακτυλίς, ἡ بارمق اوزومى παρμὰκ

Δακτυλῖτις, ὁ (Βτ.) يوزوك اوتى γιόυζοὺκ ὀτού. § (Ι) التهاب اصبع ἰλ-τιχάπι οὐσποὺ'.

Δακτυλιώτης, ὁ خاتم بارمغى χα-τὲμ παρμαγή, بنصر πινσίρ.

Δακτυλογραφία, ἡ اشارتى في διλσὶζ ἰσαρετὶ φεννί.

Δακτυλόδεικτος, ον, μεσχούρ.

Δακτυλοδεικτ(έω)ῶ, ايله كوسترمك παρμὰκ ἰλὲ γκιόστ-μέκ, ا. اشارت بالبنان ἰσαρέτι π-πενὰν ἰτ. § (πθ.) بالبنان او. μουσάρουν πὶλ-πενὰν ὀλ.

Δακτυλοδειξία, ἡ اشارت بالبنان ἰσαρέτι πὶλ-πενάν.

Δακτυλοειδής, ές, οὐσπουβή.

Δάκτυλος, ὁ بارمق παρμάκ, οὐσποὺ πλ. اصابع ἀσαπί, انكشت γκιούστ, ﺎﻧﻠ ﺑﻨ πενανὲ πλ. بنان πεν «ὁ μέγας — ἡ ἀντίχειρ بارمق πὰς παρμάκ, ابهام ἰπχάμ. «ὁ δ τερος — ἡ λιχανός ἡ δείκτης بارمغى σεχαδὲτ παρμαγή, سبابه πατέ. «ὁ τρίτος — ἡ μέσος بارمق ὀρτὰ παρμάκ, اوزون بارمق ζοὺν παρμάκ. «ὁ τέταρτος — δακτυλιώτης ἡ παράμεσος بارمق γιουζοὺκι παρμάκ, بنصر πινσ «ὁ πέμπτος — ἡ μικρὸς ἡ ὠτί بارمق سرچه σερτσὲ παρμάκ, χινσίρ. «τὸ ἄκρον τοῦ —ου ἐνμελέ. «μετρῶ διὰ τῶν —ων ايله صايمق παρμὰκ ἰλὲ σαϊμάκ. πτομαί τινος ἄκροις —οις اوجنه طوقنديرمق παρμὰκ οὐδζουνε κανδηρμάκ. § (Πσ.) بر ثقيل و ايكى خفيف هجادن عبارت تفعله πὶρ σεκὶλ

κὶ χαφὶφ χεδζαδὰν ἰπαρὲτ τεφακ-
έ. § (Μθμ.) پارمق παρμάκ, اصبع
ὑσποῦ. «*12 δάκτυλοι κάμουν ἕνα*
πόδα اون ایکی پارمق بر قدم ایدر ὂν
κὶ παρμὰκ πὶρ καδὲμ ἰδέρ.

Δαλτονισμός, ὁ (Ι) غلط رؤیت
الوان γαλάτι ρουϊγέτι ἐλβάν, دالتونیسم
δαλτονίσμ.

Δαμάζω, قهر ا. κάχρ ἰτ. ضبط ا.
ζὰπτ ἰτ. رام قیلق ρὰμ κηλμάκ. §
(μτφ.) غلبه کلك γαλεπὲ γκελμέκ.
— *τὰ πάθη, τὴν ὀργὴν* اغراض
و شدت غضبه غلبه کلد ἐγρὰζ βὲ σιδ-
δέτι γαζπὲ γαλεπὲ γκελμέκ.

Δάμαλις, ἡ (Ζλγ.) دوکه δουγέ,
اینك ἰνέκ, بقره πακαρά.

Δαμαλίς, ἡ (Ι) آشی ἀσή, ماده
بقره μαδδέϊ πακαριγέ, واجنه βαδζίνα.

Δαμαλισμός, ὁ (Ι) آشلامه ἀσ-
λαμά, تلقیح جدری τελκίχι δζουδερί.

Δάμαλος, ὁ (Ζλγ.) بوغا πουγά,
بقر πακάρ.

Δάμασις, ἡ καὶ **—σμός,** ὁ
قهر κάχρ, ضبط ζάπτ.

Δαμασκηνέα, ἡ (Βτ.) اریك
آغاجی ἐρὶκ ἀγαδζή; شجر اجاص σε-
δζέρι ἰδζδζάς.

Δαμάσκηνον, τὸ (Βτ.) اریك
ἐρίκ, اجاص ἰδζδζάς.

Δαμαστής, ὁ قهار καχχάρ.

Δαμαστς,ή,όν, مقهور μακχούρ.

Δανειακός, ή, όν καὶ **Δανει-
κός, ή, όν,** عریت ἀριγέτ, مستعار
μουστεάρ. § **—ῶς** (ἐπρ.) قرضا κάρ-
ζεν, عریتا ἀρίγετεν, مستعارا μουσ-
τεάρεν.

Δανείζω, اودونج ویرمك ὀδὀύνδζ
βιρμέκ, قرضا ویرمك κάρζεν βιρμέκ,
اقراض ا. — اداله ἰδανὲ-ἰκρὰζ ἰτ. § (ἐπί
πραγμ.) اعاره ا. ἰαρὲ ἰτ. § (πθ.)
اودونج آلمق ὀδὀύνδζ ἀλμάκ, قرضا
آلمق κάρζεν ἀλμάκ, استقراض ا. ἰσ-
τικρὰζ ἰτ. استدانه ا. ἰστιδανὲ ἰτ.
استعاره ا. ἰστιαρὲ ἰτ. «*ὁ δανείζων*
مقرض μουκρίζ. «*ὁ δανειζόμενος*
مستقرض μουστακράζ, مستعار μουστεάρ.
«*τὸ δανειζόμενον* مقروض μακρούζ.

Δάνειον, τὸ اودونج ὀδὀύνδζ, قرض
κάρζ, استقراض ἰστικράζ, اقراض ἰκ-
ράζ, عریت ἀριγέτ, دین δεΐν. «*τὸ* —
του ἐξησφαλίσθη δι' ἐγγυήσεως
دینی کفالت ایله تأمین ایدلمشدر δεϊνὶ κε-
φαλὲτ ἰλὲ τεεμὶν ἰδιλμίσδιρ. «—
ἔντοκον فائض ایله اقراض φαΐζ ἰλὲ
ἰκράζ. «— *ἐπὶ ἐνεχύρῳ* رهنلی قرض
ρεχινλὶ κάρζ.

Δάνεισμα, τὸ καὶ **Δανεισμός,**
ὁ اقراض ἰκράζ, استقراض ἰστικράζ,
اداله ἰδανέ, استدانه ἰστιδανέ.

Δανειστής, ὁ مقرض μουκρίζ,
داین δαΐν, الهجقلی ἀλαδζακλή, اصحاب
مطلوب ἐσχάπι ματλούπ. «*ἐνεχυροῦ-
χος* — مرتهن μουρτεχίν. «*προνο-
μιοῦχος* — امتیازلی داین ἰμτιγιαζλὴ
δαΐν. «*ἡ ὁμὰς τῶν —ῶν* اصحاب
مطلوب ماسهمی ἐσχάπι ματλοὺπ μά-
σασι. «*ἕνωσις τῶν —ῶν* الهجقلیلک
اتفاقی ἀλαδζακληλαρὴν ἰττιφακή.

«*ἐνυπόθηκος* — داين رهنلى ρεχινλὴ δαΐν. «*συνεβιβάσθη μετὰ τῶν —ῶν του* الاجقليلرى ايله صلح اولدى ἀλαδζακληλαρὴ ἰλὲ σοὺλχ ὀλδού.

Δανειστικός, ή, όν, قرضى καρζή, استقراضى ἰστικραζή.

Δαπάνη, ή καὶ **-μα,** τὸ خرج χάρδζ, مصرف μασρὰφ πλ. مصارف μεσαρίφ, مصروف μασρούφ. «*τὰ —ήματα* مصارفات μεσαριφάτ, صرفيات σαρφιγιάτ. «*ἡ δικαστικὴ* — مصارف محاكمه μεσαρίφι μουχακεμέ.

Δαπανηρός, ά, όν, چوق صرف ايديجى τσὸκ σάρφ ἰδιδζί, مسرف μουσρίφ. ‖ پهالى παχαλή. «—*ῶς* (ἐπρ.) مصارف كليه ايله μεσαρίφι κιουλλιγὲ ἰλέ.

Δαπάνησις, ἡ اسراف ἰσράφ.

Δαπανητής, ὁ مسرف μουσρίφ.

Δαπαν(άω)ῶ, خرج ـ صرف .ا χάρδζ-σάρφ ἰτ. ‖ اسراف .ا ἰσράφ'ἰτ. ‖ اتلاف واهلاك .ا ἰτλὰφ βὲ ἰχλὰκ ἰτ. «*ἐδαπάνησεν ἅπασαν τὴν περιουσίαν του εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον* ثروتنى قره اسراف و اتلاف ايلدى σερβετινὶ κουμαρὰ ἰσρὰφ βὲ ἰτλὰφ ἐϊλεδί.

Δάπεδον, τὸ يرِ γέρ, زمين ζεμίν, دوشمه δόυσεμέ.

Δαρμένος, η, ον, دوكلمش δόγιουλμούς, مضروب μαδρούπ.

Δαρμός, ὁ καὶ **Δάρσιμον,** τὸ دوكش δόγιούς, ضرب δάρπ.

Δάς, ἡ مشعله μασαλά.

Δασάρχης, ὁ اورمان مفتشى ὀρμὰν μουφεττισί.

Δασμολογία, ἡ تحصيل رسوم ταχσὶλ ρουσούμ. ‖ طرح رسوم τάρχ ρουσούμ.

Δασμολόγιον, τὸ رسوم تعريفهسى ρουσοὺμ τα'ριφασί.

Δασμολόγος, ὁ رسوم - ويركى تحصيلدارى ρουσοὺμ - βιργκιοὺ · ταχσηλδαρή.

Δασμολογ(έω)ῶ, تحصيل رسوم .ا ταχσίλι ρουσοὺμ ἰτ. ‖ تحصيل - طرح رسوم .ا τάρχ-ταχσίλι ρουσοὺμ ἰτ.

Δασμός, ὁ رسم ρίσμ πλ. رسوم ρουσούμ, ويركو βιργκιού, تكليفات τεκλιφάτ.

Δασονομεῖον, τὸ اورمان دائرهسى - قلمى ὀρμὰν δαϊρεσὶ - καλεμί.

Δασονομικός, ή, όν, اورمانى ὀρρανί. «*ἡ —ὴ (ἐπιστήμη)* اورمان فنى ὀρμὰν φεννί.

Δασονόμος, ὁ اورمان مفتشى - مأمورى ὀρμὰν μουφεττισὶ-μεεμουρού.

Δάσος, τὸ اورمان ὀρμάν, اورمانلق ὀρρανλήκ.

Δασοφύλαξ, ὁ اورمان بكجيسى ὀρμὰν πεκτσισί, قورروجى κουρουδζού.

Δασύθριξ, ὁ καὶ ἡ صيق صاجلى σὴκ σαδζλή.

Δασύνω, تكثيف .ا τεκσὶφ ἰτ. ‖ (πθ.) —ομαι تكثف .ا τεκέσσοὺφ ἰτ. ‖ (Γρμ.) اشارتى وضع .ا (ʽ) ἰσαρετὶ βάζ' ἰτ.

Δασυπώγων, ωνος, ὁ صيق صقاللى σὴκ σακαλλή.

Δασύς, εῖα, ύ, صيق σήκ, كثيف

κεσίφ. § قیلی κηλλή, تویلی τούϊλού. § قتی κατή, قالین καλήν, سرت σέρτ, غلیظ γαλίζ. § (Γρμ.) ἡ —σῖα داسیا δασίγια, اشارتك (ʻ) ἰσαρετὶν ἰσμί, ثقلیه σεκλιγέ. § —ως (ἐπρ.) صیق σήκ, سرتجه σέρτδζε, ثقیلجه σεκίλδζε.

Δασύσκιος, ον, کثیر السایه κεσὶρ ούσ-σαγέ. [κεσαφέτ.

Δασύτης, ἡ صیقلق σηκλήκ, کثافت

Δασύφυλλος, ον, کثیف الاوراق κεσὶφ οὐλ-έβράκ.

Δασύφωνος, ον, قالین سسلی καλὴν σεσλή, ثقیل الصوت σεκὶλ οὐσ-σάβτ.

Δασώδης, ες, ورمانلق ὀρμανλήκ.

Δαῦκος, ὁ (Βτ.) هـوج χέβδζ, هاوج χαβούδζ, جزر δζεζέρ.

Δαυλός, ὁ کوسکو κιόσκιού. § (μτφ.) مشعله μασαλά.

Δαφνέλαιον, τὸ دفنه یاغی δεφνὲ γιαγή.

Δάφνη, ἡ (Βτ.) دفنه آغاجی δεφνὲ ἀγαδζή, شجر الغار σεδζὲρ οὐλ-γάρ, غار γάρ.

Δαφνηφόρος, ον, حامل غار χαμίλι γάρ. § غالب γαλίπ.

Δαφνηφορ(έω)ῶ, دفنـه‌دار او. δεφνὲδὰρ ὀλ. § (μτβ.) نائل مظفریت او. ναΐλ μεζφεριγὲτ ὀλ. غالب او. γαλὶπ ὀλ.

Δαφνοειδής, ές, καὶ **-ώδης, ες,** غاری γαρί. « τὸ —ὲς (Βτ.) مزاریون μεζαριγιούν.

Δαφνοκέρασος, ὁ (Βτ.) طفلان آغاجی ταφλὰν ἀγαδζή.

Δαφνών, ὁ دفنه‌لك δεφνελίκ, غارستان γαριστάν.

Δαψίλεια, ἡ سخاوت σεχαβέτ, کرم κερέμ, جوانمردلك δζουβανμερδλίκ. § (ἐπὶ πραγμ.) بوللق πολλούκ, کثرت κεσρέτ, فیض و برکت φεῖζ οὐ περεκέτ.

Δαψιλεύομαι, بول او. πὸλ ὀλ. § بول بول ویرمك πὸλ πὸλ βιρμέκ.

Δαψιλής, ές, بول πόλ, وافر βαφίρ. § (ἐπ' ἀνθρωπ.) جومرد δζουμέρδ, سخی σεχί, کریم κερίμ. §—ῶς (ἐπρ.) بول بول πὸλ πόλ, کثرت ایله κεσρὲτ ἰλέ. § کریمانه κεριμανέ.

Δέ, (Σνδ.) و βέ, دخی δαχή, ایسه ἰσέ. § (ἐν συνθέσει) ده δέ. «οἴκαδε اوده ἐβδέ. «σὺ μὲν ἐδίδασκες γράμματα, ἐγὼ δὲ ἐφοίτων سز خواجه‌لق ایدر ایدیکز بن دخی مکتبه کیدیور ایدم σὶζ χόδζαλὴκ ἰδὲρ ἰδινὶζ πὲν δαχὴ μεκτεπὲ γκιδίγιορ ἰδίμ.

Δέδοικα, قورقق κορκμάκ.

Δέησις, ἡ رجا ριδζά, نیاز νιγιάζ, استرحام ἰστιρχάμ, تضرع τεζαρρού. § (Ἐκκλ.) دعا δοά, نماز ναμάζ.

Δεῖ, (ἀπρσ. τοῦ Δέω) لازم کلیر λαζὶμ γκελὶρ, اقتضا ایدر ἰκτιζὰ ἰδέρ, احتیاجی وار ἰχτιγιαδζὴ βάρ. «δεῖ δὴ χρημάτων لازم پاره پاره παρὰ παρὰ λαζίμ. «πολλοῦ γε καὶ — دها چوق δαχὰ τσόκ. « τὸ δέον, τὰ δέοντα لازم کلان λαζὶμ γκελέν, مقتضی μουκτεζά, ایجاب ایدن ἰδζὰπ ἰδέν. «ὀλίγου,

μικροῦ δεῖν قالدى از ἄζ καλδή. μᾶλλον τοῦ δέοντος لازمه‌دن زياده λαζιμεδὲν ζιγιαδέ. «ἐν δέοντι وقتى مناسبنده βάκτι μουνασιπετδέ. «ἐν οὐ δέοντι لازم اولديغى يرده λαζὶμ ὄλμαδιγι γερδέ, لزومسز يره λουζουμσοὺζ γερέ.

Δεῖγμα, τὸ اورنك ὀρνέκ, نمونه νουμουνέ, موسترالق μόστραληκ. § عبرت ἰπρέτ, امتثال ἰμτισάλ. § اثبات ἰσπάτ. § اثر ἐσὲρ πλ. آثار ἀσάρ. «—φιλίας اثبات محبت ἰσπάτι μουχαππέτ. « — πίστεως καὶ εἰλικρινείας اثر صداقت وخلوص ἐσὲρ σατακὰτ βε χουλούς. « — ἱκανότητος اثبات لياقت واهليت ἰσπάτι λιγιακὰτ βὲ ἐχλιγέτ. «—προθυμίας اثر حميت ἐσέρι χαμιγέτ.

Δείκνυμι, καὶ **Δεικνύω,** كوسترمك γκιόστερμέκ, ارايه ا. ἰραγὲ ἰτ. ابراز ا. ἰπρὰζ ἰτ. اظهار ا. ἰζχὰρ ἰτ. § (πθ.) كورنمك γκιόρουνμέκ, ظهور ا. ζουχοὺρ ἰτ. «—ύω διὰ τῶν δακτύλων پارمق ايله كوسترمك παρμὰκ ἰλὲ γκιόστερμέκ. «— τινὶ τὴν ὁδὸν طريق ارايه ا. ἰραγέϊ ταρὴκ ἰτ. « — φαιδρὸν πρόσωπον اظهار روى بشاشت ا. ἰζχάρι ρούϊ πεσασέτ ἰτ. « — θάρρος ابراز غيرت ا. ἰπράζι γαϊρὲτ ἰτ.

Δείκτης, ὁ كوستريجى γκιόστεριδζί, دليل δελίλ. § ὁ — (δάκτυλος) شهادت پارمغى σεχαδὲτ παρμαγή. « — ὡρολογίου عقرب ἀκρέπ.

Δεικτικός, ή, όν, ايدن دلالت δελαλὲτ ἰδέν, دال δάλ. § (Γρμ.) — ἀντωνυμία اسم اشارت ἴσμι ἰσαρέτ.

Δείλαιος, α, ον, قورقاق κορκάκ. § الجق ἀλτσάκ, دنى δενί.

Δειλαιότης, ἡ قورقاقلق κορκακλήκ. § آلچقلق ἀλτσακλήκ, دنائت δεναέτ.

Δείλη, ἡ كچ وقت γκὲτς βακίτ. « — πρωΐα اويلەدن اول ὀϊλενδὲν ἐββέλ. « — μεσημβρία, اويلەدن صوكره ὀϊλενδέν-σονρα. « — ὀψία اقشام اوستى ἀκσὰμ ὀστού.

Δειλία, ἡ قورقو κορκού, خوف χάβφ, جبانت δζεπανέτ, هراس χηράς. § يوركسزلك γιούρεκσιζλίκ, عدم بسالت ἀδέμι πεσαλέτ.

Δειλινός, ή, όν, ايكندى ἰκινδικί. « τὸ —ὸν ايكندى وقتى ἰκινδὶ βακτί. [χηράς.

Δειλίασις, ἡ خوف χάβφ, هراس

Δειλι(άω)ῶ, καὶ **-λιάζω,** قورقمق κορκμάκ, خوف ا. χάβφ ἰτ. جبين اول. δζεπὶν ὀλ. جسارتدن اجتناب ا. δζεσαρὲτ ἴτμεμέκ.

Δειλοκάρδιος, ον, καὶ **-ψυχος, ον,** جبين القلب δζεπὶν οὐλ-καλπ.

Δειλός, ή, όν, قورقاق κορκάκ, جبين δζεπίν, پر هراس πούρ-χηράς, جسارتسز δζεσαρετ-σίζ. § —ῶς (ἐπρ.) قورقارق κορκαράκ خوفا χάβφεν.

Δεῖνα, ὁ, ἡ, τὸ فلان φιλάν. « ὁ — ἄνθρωπος فلان آدم φιλὰν ἀδάμ.

Δεινοπάθεια, ἡ درد عظيم δέρδι ἀζήμ, اضطراب ἰζτιράπ.

Δεινοπαθ(έω)ῶ, فنا حالده محتكس φενὰ χαλδὲ μιγνετ-مضطرب او. κὲς-μουζτερρὶπ ὀλ.

Δεινός, ή, όν, دهشتلی δεχεὄτλή, هولناك χαβελνάκι. ‖ فنا φενά, كوتی κιότού. ‖ سرت σέρτ, شديد σεδίδ. ‖ بيوك πόυγιούκ, عظيم ἀζήμ, فوق العاده φέβκ οὐλ-ἀδέ.‖ مهم μουχίμμ. «—όν ἔγκλημα جرم عظيم τζούρμι ἀζήμ. «— πόλεμος محاربهٔ شديده μουχαρεπέϊ σεδιδέ. «τὰ δεινά فلاكت φελακέτ, بلا πελὰ πλ. بليه πελιγέ, آفت ἀφὲτ πλ. آفات ἀφάτ. «δεινὰ πάσχω فنا حالده بولنق φενὰ χαλδὲ πουλουνμάκ. «— τοὺς λόγους فصيح φεσήχ, بليغ πελίγ. «— περί τι ماهر μαχίρ, مستعد μουστεΐδ, حاذق χαζήκ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) فنا حالده φενὰ χαλδέ, پك چوق πὲκ τσόκ, قويا καβίγεν, فوق العاده φὲβκ οὐλ-αδέ.

Δεινότης, ἡ شدت σιδδέτ, قوت κουββέτ. ‖ مهارت μεχαρέτ, حذاقت χαζακάτ. « — περὶ τοὺς λόγους فصاحت φεσαχέτ, بلاغت πελαγέτ, لطافت لسان λεταφέτι λισάν.

Δειν(όω)ῶ, افراط ا. ἰφρὰτ ἰτ. مبالغه ا. μουπαλαγὰ ἰτ. ‖ (πθ.) كسب شدت ا. κέσπι σιδδὲτ ἰτ. سؤ حال بولنق σουΐ χὰλ πουλμάκ, فنالاشمق φεναλασμάκ. « ἐδεινώθη ἡ θέσις του فنالاشمش حالی χαλὶ φεναλασμής.

Δείνωσις, ἡ افراط ἰφράτ.‖ فنالاشمه φεναλασμά.

Δεῖξις, ἡ καὶ **Δείξιμον,** τὸ ابراز ἰπράζ, اظهار ἰζχάρ. ارايه ἰραγέ, كوسترمه γκιόστερμέ,

Δειπνίζω, ضيافت ويرمك ζιγιαφὲτ βιρμέκ.

Δεῖπνον, τὸ καὶ **Δεῖπνος,** ὁ اخشام طعامی ἀχσὰμ ταχμή. ‖ طعام ταάμ, ضيافت ζιγιαφέτ. «προσκαλῶ εἰς — ضيافته دعوت ا. ζιγιαφετὲ δαβὲτ ἰτ. «προσφέρω — ضيافت ويرمك ζιγιαφὲτ βιρμέκ.

Δειπνοφόρος, ὁ سفر طاشی σεφὲρ ταση. [φὲρ ταση.

Δειπν(έω)ῶ, اخشام طعامنی يمك ἀχσὰμ ταχμινὶ γεμέκ, تعشی ا. τεασσὴ ἰτ. [κασή.

Δειράς, ἡ طاغ آرقه‌سی δὰγ ἀρ-

Δεισιδαιμονία, ἡ اعتقاد باطل ἰτικάδι πατήλ, تعصب τεασσούπ.

Δεισιδαίμων, ὁ متعصب μουτεασσήπ.

Δέκα, οἱ, αἱ, τὰ اون ὄν, عشر ἀσέρ, ده δέχ.

Δεκάγραμμον, τὸ (Μθμ.) اون غراملق ὄν γραμλήκ, دقاغرام δεκαγράμ.

Δεκάγωνον, τὸ (Μθμ.) ذو عشرة الاضلاع ζοὺ ἀσερὲτ οὐλ-ἀζλά, معشر μουασσέρ.

Δεκαδικός, ή, όν, (Μθμ.) اعشاری ἀσαρί. «—ἡ ἀρίθμησις تعداد و ترقيم اعشاری τεαδὰδ βὲ τερκίμι ἀσαρή. «—ὸν σύστημα اصول اعشاريه οὐσούλι ἀσαριγέ. « —ὸν κλάσμα كسر اعشاری κέσρι ἀσαρή.

Δεκαετηρίς, ἡ اون سنه‌لك مدت ὂν σενελὶκ μουδδετί,

Δεκαετής, ές, اون یاشنده ὂν γιασηνδά.

Δεκαετία, ἡ اون سنه مدّتی ὂν σενὲ μουδδετί. [μέκ.

Δεκάζω, رشوت ویرمك ρισβέτ βιρ-

Δεκάκις, ('Επρ.) اون کره ὂν κερέ, اون دفعه ὂν δεφά.

Δεκάλιτρον, τὸ اون ليترالق ὂν λιτραλήκ, شنيك σενίκ.

Δεκάλοβος, ὁ (Βτ.) عشاری الفصوص ἀσαρὴ οὐλ-φουσούς.

Δεκάλογος, ὁ (Γρφ.) وصايای عشره βασαγιάϊ ἀσερε.

Δεκάμερον, τὸ اون كونلك ὂν γκιόυνλούκ.

Δεκάμετρον, τὸ (Μθμ.) اون ذراعلق ὂν ζερα'λήκ, دقامتر δεκάμετρο.

Δεκάμηνος, ον, اون آيلق ὂν ἀϊλήκ. [πασή.

Δεκανεύς, ὁ (Στρ.) اون باشی ὂν

Δεκανίκιον, τὸ دكنك δεϊνέκ.

Δεκάπηχυς, ὁ اون ارشونلی ὂν ἀρσουνλού.

Δεκαπλασιάζω, اون قات ا. ὂν κὰτ ἰτ. تعشير ا. τα'σὶρ ἰτ. ‖ (πθ.) اون قات او. ὂν κὰτ ὀλ.

Δεκαπλάσιος,ον καὶ **-πλοῦς, οῦν** καὶ **-σίων,** اون قات ὂν κάτ.

Δεκάπους, ουν, اون اياقلی ὂν ἀγιακλή, عشاری الرجل ἀσαρὴ οὐλ-ρίδζλ.

Δεκάριον, τὸ اونلق ὀνλούκ.

Δέκαρχος, ὁ (Στρ.) اون باشی ὂν πασή.

Δεκάς, ἡ ('Αρθμ.) اونلق ὀνλούκ, عشر ἄσερ πλ. عشرات ἀσεράτ.

Δεκάσκαλμος, ὁ (Ντκ.) اون چفته قايق ὂν τσιφτὲ καΐκ.

Δεκασμός, ὁ رشوت ρισβέτ.

Δεκάστιχος, ον, اون بيتلی ὂν πεϊτλή. [σουτουνλού.

Δεκάστυλος, ον, اون ستونلی ὂν

Δεκασύλλαβος, ον, (Γρμ.) اون هجالی ὂν χεδζαλή, عشاری الهجا ἀσαρὴ οὐλ-χεδζά. [σεκλή.

Δεκάσχημος, ον, اون شكلی ὂν

Δεκατεία, ἡ **-τευσις,** ἡ **-τισμός,** ὁ καὶ **-σμα,** τὸ تعشير τα'σίρ.

Δεκατεύσιμος,ον, قابل تعشير καπίλι τα'σίρ.

Δεκατευτής, ὁ καὶ **-τιστής,** ὁ عشرجی οὐσουρδζού, عشار ἀσσάρ, ملتزم μουλτεζίμ.

Δεκατεύω, καὶ **-τίζω,** عشر آلمق οὖσρ ἀλμάκ, تعشير ا. τα'σὶρ ἰτ.

Δεκάτη, ἡ اوندهلق ὀνδαλήκ, عشر οὖσρ πλ. اعشار ἀσάρ. « *οἱ ἐπὶ τῆς —ης ὑπάλληλοι* اعشار مأمورلری ἀσὰρ μεεμουρλαρή.

Δεκατημόριον, τὸ اونده بر ὀνδὲ πίρ, اوندهلق ὀνδαλήκ, عشر οὖσρ.

Δέκατος, η, ον, اونجی ὀνουνδζού, عاشر ἀσήρ, دهم δέχουμ. « *τὸ —ον* عشر οὖσρ.

Δεκατώνης, ὁ ملتزم μουλτεζίμ, عشرجی οὐσουρδζού.

Δεκάφυλλος, ον, (Βτ.) عشاری الوريقات ἀσαρὶ οὐλ βαρηκάτ.

Δεκάχορδος, ον, (Μουσ.) اون تللی ὂν τελλή.

Δεκέμβριος, ὁ كانون اول κιανούνι ἐββέλ. [κιουμπρού.

Δεκοκτοῦρα, ἡ (Ζλγ.) كومرو

Δεκτός, ή, όν, مقبول μακπούλ. § (ἐπὶ συναλλ.) δεκτὴ مقبولدر μακπούλδουρ.

Δελεάζω, يملمك γεμλεμέκ. § جلب وافقال ا. δζὲλπ οὐ ἰγφὰλ ἰτ.

Δέλεαρ, τὸ يم γέμ. § حيله χηλέ, دسيسه δεσισέ.

Δελέασμα, τὸ يملمه γεμλεμέ, دوزاق δουζάκ, دسيسه δεσισέ.

Δελεαστικός, ή, όν, دسيسهلى δεσισελή, جذبهلى δζεζπελή, دلكش διλ-κές.

Δέλετρον, τὸ خرسز فنارى χηρσήζ φαναρή.

Δέλτα, τὸ دلتا δέλτα. (الفبانك رومينك درتنجى حرفك اسمى) § (Γλγ.) زاليه ζαλιγέ. « τὸ — τοῦ Νείλου نيلك زاليهسى Νιλὶν ζαλιγεσί.

Δελτάριον καὶ **Δελτίον, τὸ** ورقه βαρακά. « — ταχυδρομικόν آچيق مخابره ورقهسى ἀτσὴκ μουχαπερὲ βαρακασή, قارت پوستال κὰρτ ποστάλ.

Δελτοειδής, ές, (I) داليه δαλιγέ, دال δαλί. « — μῦς عضلهٔ داليه ἀζαλέϊ δαλιγέ.

Δέλτος, ἡ لوحه λεβχά. § دفتر τεφτέρ. § كتاب κιτάπ.

Δέλφαξ, ὁ καὶ **ἡ** (Ζλγ.) كنج ديشى طوموز γκένδζ δισὶ δομούζ.

Δελφίν, ὁ (Ζλγ.) يونس باليغى γιούνους παληγή, دلفين δελφίν. § (Ἀστρ.) برج دلفين πούρδζι δελφίν.

Δέμα, τὸ باغ πάγ, بند πένδ, صارغى σαργή. § پاقت πακέτ, دمت δεμέτ. § (Ἐμπ.) دنك δένκ, باليا πάλια. « δέκα —α καπνοῦ اون دنك دخان ὂν δένκ δουχάν. « 20 —α βάμβακος يكرمى باليا پاموق γιρμὶ πάλια παμπούκ.

Δέμας, τὸ وجود βουδζούδ.

Δεματιάζω, دمت ا. δεμὲτ ἰτ.

Δεμάτιον, τὸ دمت δεμέτ, دمتجك δεμετζίκ, پاقت πακέτ.

Δέν, (Μόρ. ἀρνητ.) يوق γιόκ, دكل δεγίλ, م ἢ مه μέ, ما μὰ (ἐν τοῖς ῥήμασι) « — τρώγω يمم ἢ يمهمك γέμεμεκ. « — πίνω ايچمهمك ἴτσμεμεκ. « — κάμνω ياپامق γιάπμαμακ. « — ἀμφιβάλλω شبهه ايتمم σούπχὲ ἰτμέμ, شبههم يوقدر σούπχέμ γιόκδουρ.

Δενδρίον, καὶ **—ύλλιον, τὸ** (Βτ.) آغاججق ἀγαδζδζήκ.

Δενδρόϊα, ἡ (Βτ.) شبهوى σεχπόϊ. [φιδανλήκ.

Δενδροκομεῖον, τὸ (Βτ.) فدانلق

Δενδροκομία, ἡ فن تربيهٔ اشجار φέννι τερπιγέϊ ἀσδζάρ, فن اشجار φέννι ἀσδζάρ.

Δενδροκόμος, ὁ فدانجى φιδανδζή, باغچهوان παγτσεβάν.

Δενδρολίβανος, ὁ (Βτ.) عسلبند ἀσιλπένδ.

Δενδρομαλάχη, ἡ (Βτ.) كل خطمى چيچكى γκιοὺλ χατμὴ τσιτσεγί.

Δένδρον, τὸ آغاج ἀγάδζ, شجر σεδζὲρ πλ. اشجار ἐσδζάρ, درخت διράχτ. «— *γενεαλογικόν* سلسله‌نامه σελσελε-ναμέ, شجره σεδζερέ. « — *τῆς ζωῆς* شجرهٔ حيات σεδζερέϊ χαγιάτ. «— *τῆς γνώσεως* شجرهٔ تميز σεδζερέϊ τεμγίζ. «— *ὀπωροφόρον* شجر مثمر σεδζέρι μουσμίρ. «— *ἄκαρπον* شجر غير مثمر σεδζέρι γαΐρι μουσμίρ. «*φυτεύω* —*α* غرس اشجار .ا γάρσι ἐσδζὰρ ἰτ. آغاج ديكمك ἀγὰδζ δικμέκ, تغريس .ا ταγρὶς ἰτ.

Δενδροστοιχία, ἡ آغاجلق ἀγαδζλήκ, سطور اشجار σουτούρι ἐσδζάρ.

Δενδροτόμος, ὁ آغاج كسيجى ἀγὰδζ κεσιδζή.

Δενδροφυτεία, ἡ آغاج ديكمه ἀγὰδζ δικμέ, غرس γάρς, تغريس ταγρίς.

Δενδρ(όο)ῶμαι, تشجر .ا τεσεδζδζοὺρ ἰτ.

Δενδρών, ὁ آغاجلق ἀγαδζλήκ.

Δένω, باغلامق παγλαμάκ, ربط - عقد - بند .ا ῥὰπτ-ἄκδ-πένδ ἰτ. «— *βιβλία* جلدلتمك δζιλδλετμέκ, تجليد .ا τεδζλὶδ ἰτ. « — *πληγήν* يارەيى بز ايله صارمق γιαραγὶ πὲζ ἰλὲ σαρμάκ. «— *μὲ ἀλύσεις* زنجيرايله قيد و بند .ا ζενδζὶρ ἰλὲ καῖδ οὐ πένδ ἰτ. دمربند .ا δεμιρπὲνδ ἰτ. § (μτχ.) *δεμένος* باغلى παγλή, مربوط μερπούτ, مقيد μουκαγ-γέδ.

Δεξαμενή, ἡ صارنج σαρνήδζ, صهريج σαχρένδζ, حوض χαβούζ, خزينه χαζινέ.

Δεξιός, ά, όν, صاغ σάγ, يمين γεμίν, راست ράστ. «*τὸ* —*ὸν μέρος* صاغ طرف σὰγ ταράφ. «*ὁ βραχίων* صاغ قول σὰγ κόλ. «*ἡ* —*ὰ χεὶρ* صاغ ال σὰγ ἔλ, راست دست δέστι ῥάστ. «*ἐκ* — *ᾶς, ἐπὶ* —*ᾷ, πρὸς τὰ* —*ά, δεξιόθεν* صاغ طرفدن σὰγ ταραφδάν. «*ὁ Θεὸς νὰ τὰ φέρῃ δεξιὰ* الله راست كتيرسين ἀλλὰχ ῥάστ γκιετιρσίν. § (μτφρ.) ماهر μαχίρ, مستعد μουσταΐδ, حاذق χαζήκ. § —*ῶς* (ἐπρ.) ماهرانه μαχιρανέ.

Δεξιότης, ἡ مهارت μεχαρέτ, حذاقت χαζακάτ.

Δεξι(όο)οῦμαι, حسن قبول .ا χούσνι καπούλ ἰτ. ملاقات - تلاق .ا μουλακὰτ-τελακὴ ἰτ.

Δεξίωσις, ἡ حسن قبول χούσνι καπούλ, اكرام و التفات ἰκρὰμ οὐ ἰλτιφάτ, تلاق τελακή, ملاقات μουλακάτ.

Δέομαι, لزوم - اقتضا ايلر λουζουμὶ ἰκτιζασὴ όλ. § (Ἐκκλ.) دعا .ا δοὰ ἰτ. § رجا .ا ῥιδζὰ ἰτ. استرحام .ا ἰστιρχὰμ ἰτ. نياز .ا νιγιάζ ἰτ.

Δεόντως, (Ἐπρ.) لايق وجه اوزره λαΐκὴ βὲδζχ οὐζρέ, كماينبغى κέμαγένπαγη.

Δέος, τὸ قورقو κορκού, خوف χάβφ.

Δέρας, τὸ درى δερί. «*τὸ χρυσόμαλλον* — التون يپاغى درى ἀλτοὺν γιαπαγὴ δερί.

Δέρμα, τὸ درى δερί, جلد δζίλδ, پوست πόστ, پوستكى ποστεκί. «τὸ ἀνθρώπινον — جلد انسانى δζίλδι ἰνσανί. «τὸ — τῆς ἀγελάδος اينك درسى ινὲκ δερισί, ويدلو βιδέλο.

Δερμάτινος,η,ον, جلدى δζιλδή.

Δερματῖτις, ἡ (I) التهاب جلد ἰλτιχάπι δζίλδ.

Δερματοειδής,ές, جلدى δζιλδή.

Δερματολογία, ἡ علم امراض جلديه ἴλμι ἐμράζι δζιλδιγέ.

Δερματουργία, ἡ دباغت δεπαγέτ.

Δερματουργός, ὁ دباغ δεππάγ.

Δέρω, صويمق σοϊμάκ, اقشار ا. ἀκσάρ ἰτ. تقشير ا. τακσίρ ἰτ. ‖ (κν.) δέρνω دوكمك δοϊγμέκ, اورمق βουρμάκ, ضرب ا. δάρπ ἰτ.

Δέσις, καὶ **Δέσιμον,** τὸ باغلامه παγλαμά, عقد ἄκδ, بند πένδ, ربط ράπτ. «τὸ —σιμον τοῦ βιβλίου تجليد τεδζλίδ. «τὰ δεσίματα باغ πάγ, صارغى σαργή, بند πένδ.

Δεσμά, τὰ (Νμ.) كورك κιούρέκ, پرانقه πράνκα. «βάλλω εἰς τὰ — ا. پرانقه-كورك تيوربند τιμουρπένδ ἰτ. قومق πράνκαγια-κιουρεγὲ κομάκ. «κατεδικάσθη εἰς δεκαπενταετῆ — اون بش سنه كوركه محكوم اولمشدر ὂν πὲς σενὲ κιουρεγὲ μαχκιούμ ὀλμούσδουρ. «πρόσκαιρα — موقتا كورك μουβάκκατεν κιουρέκ. «ἰσόβια — مؤبدا كورك μουέππεδεν κιουρέκ.

Δέσμευσις, ἡ قيد و بند καΐδ οὐ πένδ.

Δεσμεύω, زنجيره قومق ζενδζιρὲ κομάκ, درزنجير ا. δὲρ ζενδζὶρ ἰτ. قيد و بند ا. καΐδ οὐ πένδ ἰτ. ‖ (μτφρ.) منع ا. μὲν ἰτ. ضبط ا. ζάπτ ἰτ.

Δέσμη, ἡ دمت δεμέτ, پاقت πακέτ.

Δέσμιος, α, ον, باغلى παγλή, تيموربند τιμουρπένδ, زنجير بسته ζενδζὶρ-πεστέ.

Δεσμίς, ἡ پاقت πακέτ, طوپ τόπ, دسته δεστέ. «μία — χάρτου بر طوپ كاغد πὶρ τὸπ κιαγάτ.

Δεσμός, ὁ باغ πάγ, رابطه ραπιτὰ πλ. روابط ρεβαπίτ, بند πένδ, قيد καΐδ. ‖ دوكوم δουγκιούμ, عقده οὐκδέ. ‖ (I) رباط ριπὰτ πλ. اربطه ἐρπιτά. ‖ (Νμ.) τὰ δεσμά كورك κιουρέκ. «Γόρδιος — عقدۀ ممتنع الانحلال οὐκδέϊ μουμτενὶ οὐλ-ἰνχιλάλ. «— συγγενείας رابطۀ قرابت ραπιτάϊ καραπέτ. «— φιλίας رابطۀ محبت و مودت ραπιτάϊ μουχαππὲτ βὲ μουβεδδέτ.

Δεσμοφύλαξ, ὁ حبسخانه مديرى χαπισχανὲ μουδιρί.

Δεσμωτήριον, τὸ حبسخانه χαπισχανέ.

Δεσμώτης, ὁ **—ῶτις,** ἡ محبوس μαχπούς.

Δεσπόζω, امر و حكومت ا. ἔμρ οὐ χουκιουμὲτ ἰτ. حكم ا. χοὺκμ ἰτ. اجراى حكومت ا. ἰδζράϊ χουκιουμὲτ ἰτ. ضبط و اداره ا. ζάπτ οὐ ἰδαρὲ ἰτ. فرمانفرما او. φερμανφερμὰ ὀλ.

Δέσποινα, ἡ خانم افندى χανοὺμ ἐφένδι, مالكه μαλικέ, مادام μαδάμ.

Δεσποσύνη, ἡ خانم قيز χανοὺμ κήζ, مادمازل μαδμαζέλ.

Δεσποτεία, ἡ حكم χόύκμ, حكومت χόυκι̯όυμέτ, ضبط و تصرف ζάπτ οὐ τεσαρρούφ.

Δεσπότης, ὁ آمر مستقل ἀμίρι μουστακήλλ, حاكم مطلق χακίμι μουτλάκ, عرفى ὄρφί. ‖ صاحب σαχίπ. ‖ ('Εκκλ.) دسپوط افندى δεσπὸτ ἐφένδι.

Δεσποτικός, ή, όν, آمرانه ἀμιρανέ, حكمرانى χόυκι̯όυμρανί. « τὸ —όν ('Εκκλ.) دسپوط كرسيسى δεσπὸτ κι̯ουρσισί. ‖ —ῶς (ἐπρ.) جبارانه δζεππαρανέ, عرفا ὄρφεν, حكم ايله χόὺκμ ἰλέ.

Δεσποτισμός, ὁ اصول استبداد οὐσούλι ἰστιπδάδ.

Δετός, ή, όν, καὶ **—τικός, ή, όν,** باغلى παγλή, مربوط μερπούτ. ‖ ربطى ραπτί. « τὰ δετικά (βιβλίου) تجليديه اجرت οὐδζρέτι τεδζλιδιγέ.

Δεῦτε, ('Επρ.) هايدى χάϊδι.

Δευτερεῖα, τὰ درجهٔ ثانيه δερεδζέϊ σανιγέ, مرتبهٔ ثانيه μερτεπέϊ σανιγέ.

Δευτερεύω, ايكيلك ἰκιλεμέκ, تكرار .ا τεκρὰρ ἰτ. ‖ درجهٔ ثانيه‌ده او. δερεδζέϊ σανιγεδὲ ὀλ. ‖ ايكنجى او. ἰκινδζὶ ὀλ. « ὁ δευτερεύων τῶν Πατριαρχείων ايكنجى دياقوس ἰκινδζὶ διάκος.

Δευτέριον, τὸ (I) مشيمه μεσιμέ.

Δευτερογαμία, ἡ ازدواج ثانى ἰζτιβάδζι σανί.

Δευτερόλεπτον, τὸ ثانيه σανιγ[…] πλ. ثوانى σεβανί.

Δευτεροπάθεια, ἡ (I) امراض تاليه ἐμράζι ταλιγέ.

Δευτεροπαθητικός, ή, όν, (I) امراض تاليوى ἐμράζι ταλγεβή.

Δεύτερος, α, ον, ايكنجى ἰκιν[…]δζί, ثانى σανί. « *ἐκ δευτέρου* دفعهٔ ثانيه‌ده δεφάϊ σανιγεδέ, تكرار τεκράρ. « ἡ —α (ἡμέρα) بازار ايرتسى παζὰρ ἰρτεσί, دوشنبه δουσενπίχ. « *—ον ἄρθρον* ايكنجى ماده ἰκινδζὶ μαδέ, […] ثانى πένδι σανί. « *τὸ —ον βραβεῖον* ايكنجى درجه‌ده مكافات ἰκινδζὶ δερεδζεδ[…] μουκι̯αφάτ. « *ἡ —α τάξις* (σχολείου) صنف ثانى σινίφι σανί. « *τὸ —ον πάτωμα* ايكنجى قات ἰκινδζὶ κάτ. « — *γάμος* ازدواج ايكنجى ἰκινδζὶ ἰζδιβάδζ. « *ἡ —α παρουσία* قيامت كونى κηγι̯αμέτ γκι̯όυνού, يوم القيام γέβμι οὐλ-κηγι̯άμ, يوم الميزان γέβμι οὐλ-μιζάν. « *δεύτερον* (ἐπρ.) ثانيا σάνιγεν. [λέδι σανί.

Δευτερότοκος, ον, ولدثانى, βε-

Δευτερ(όω)ῶ, καὶ **-ώνω,** ايكيلك ἰκιλεμέκ, تكرار .ا τεκρὰρ ἰτ.

Δευτέρωμα, τὸ καὶ **-σις,** […] ايكيلمه ἰκιλεμέ, تكرير τεκρίρ, تكرار τεκράρ.

Δέχομαι, قبول .ا καπούλ ἰτ. « — *συναλλαγματικὴν* پوليچه‌يى قبول .ا πόλι[…]τσαγι καπούλ ἰτ. « — *θέσιν δημοσίαν* مأموريت قبول .ا μέεμουριγὲτ καπούλ ἰτ. « *οἱ πολέμιοι ἐδέχθησαν*[…]

ν ἀνακωχήν دشمن تكليف اولنان متاركه يى
ايله قبول δουσμὰν τεκλὶφ ὀλουνὰν
υταρεκεγὶ καπούλ εἶλεδί.
ιή, (Μόρ. βεβαιωτ.) حقيقة χα-
κατεν, كرچك γκερτσέκ.
ιᾶθεν, (Ἐπρ.) كويا γκιόυγια,
صانكى σάνκι.
ικτικός, ή, όν, ايصريجى ἠση-
δζή, كسكين κεσκίν, شديد σεδίδ.
طوقناقلى δοκανακλή, جانكزا δζαν-
ιουζά, دل آزار διλ-αζάρ.
ηλαδή, (Ἐπρ.) يعنى γιάνι, ديمك
اولور διμὲκ ὀλούρκι.
ηλητήριον, τὸ زهر ζέχρ, سم
μ πλ. سموم σουμούμ.
ηλητήριος, ον, καὶ -ριώ-
ης, ες, زهرلى ζεχιρλί, سمى σεμμὶ
μεσμούμ.
ηλητηριάζω, زهرلتك ζεχιρ-
μέκ, تسميم ا. τεσμὶμ ἰτ. § (πθ.)
زهرلنمك ζεχιρλένμέκ, تسمم ا. τεσεμ-
μ ἰτ.
ηλονότι, (Ἐπρ.) يعنى γιάνι.
ηλοποίησις, ἡ بيان πεγιάν,
ا. ἰσά'ρ, اخبار ἰχπάρ, انبا ἰνπά.
اعلا ἰλιάν. § (ἔγγραφος) اعلانامه
ν-ναμέ, بياننامه πεγιαν-ναμέ,
اخبار ἰχπαρ-ναμέ.
ηλοποι(έω)ῶ, بيان-اشعار-
اخبا πεγιὰν-ἰσὰ'ρ-ἰχπὰρ ἰτ. انبا
νπὰ ἰτ. § ا. اعلان ἰλιὰν ἰτ.
ηλοποιητικός, ή, όν, بيانى
ιανί, اخبارى ἰχπαρή. § مبين μου-
-γίν, مشعر μουσί'ρ.

Δῆλος, η, ον, بللى πελλί, عيان
ἀγιάν, ظاهر ζαχίρ, اشكار ἀσικιάρ,
دركار δερκιάρ, پديدار πεδιδάρ, معلوم
μα'λιούμ. «*πόθεν δῆλον* — ندن بللى
νεδὲν πελλὶ-μα'λιούμ. «*εἶναι
δῆλον ὅτι* اشكار — دركاردركه ἀσικιάρ-
δερκιάρδιρκι. «*καὶ τυφλῷ δῆλον* كونش
كبى اشكار γκιουνὲς κιπὶ ἀσικιάρ.

Δηλ(όω)ῶ, بيلديرمك πιλδιρμέκ,
بيان ا. πεγιὰν ἰτ. § دلالت ا. δελα-
λὲτ ἰτ. ديمك اول. διμὲκ ὀλ. «*τί δη-
λοῖ τοῦτο;* بو نه ديمك اولور ποὺ νὲ
διμὲκ ὀλόυγιορ; «*τί δηλοῖ ἡ φρά-
σις αὕτη;* بو عبارەنك معناسى ندر ποὺ
ἰπαρενὶν μαανασὶ νέδιρ;

Δήλωσις, ἡ بيان πεγιάν, اشعار
ἰσά'ρ. « — *προφορική* تقرير τακ-
ρίρ. « — *ἔγγραφος* بياننامه πεγιαν-
ναμέ.

Δημαγωγία, ἡ تحريك اهالى اصولى
ταχρίκι ἐχαλὶ οὐσουλού.

Δημαγωγός, ὁ محرك هالى μου-
χαρρίκι ἐχαλί.

Δημαγωγ(έω)ῶ, اهاليى تحريك ا.
ἐχαλιγὶ ταχρὶκ ἰτ.

Δημαιρεσία, ἡ بلديه انتخاباتى πε-
λεδιγὲ ἰντιχαπατί.

Δημαρχεῖον, τὸ بلديه دائرەسى
πελεδιγὲ δαϊρεσί.

Δημαρχία, ἡ ادارۀ بلديه ἰδαρέϊ
πελεδιγέ.

Δημαρχιακός, ή, όν, بلدى
πελεδί. « — *ἰατρός* بلديه طبيبى πελε-
διγὲ ταπιπί. « — *πάρεδρος* بلديه

مجلسی اعضاسی πελεδιγὲ μεδζλισὶ ἀζασή. [διγὲ ρεϊσί.

Δήμαρχος, ὁ بلدیه رئیسی πελε-

Δημεγερσία, ἡ اهالیی اختلاله تشویق ایتمه ἐχαλιγὶ ἰχτιλαλὲ τεσ6ὶκ ἰτμέ.

Δημεγέρτης, ὁ اهالیی اختلاله تشویق ایدیجی ἐχαλιγὶ ἰχτιλαλὲ τεσ-6ὶκ ἰδιδζί, اهل فساد ἔχλι φεσάδ.

Δημεγερτικός, ή, όν, فتنه انکیز φιτνὲ-ἐνγκίζ, مفسد μουφσίδ.

Δημεύσιμος,ον, مصادره‌یه مستحق μουσαδερεγὲ μουσταχχάκ, قابل مصادره καπίλι μουσαδερέ.

Δήμευσις, ἡ مصادره μουσαδερέ, ضبط ζάπτ. [δερὲ-ζάπτ ἰτ.

Δημεύω, مصادره-ضبط ا. μουσα-

Δημηγορία, ἡ ایراد نطق ἰράδι νούτκ, نطقپردازی νουτκ-περδαζή.

Δημηγόρος, ὁ ایراد نطق ایدن ἰράδι νούτκ ἰδέν, نطقپرداز νουτκ-περδάζ.

Δημηγορ(έω)ῶ, ایراد نطق ا. ἰράδι νούτκ ἰτ.

Δήμιος, ὁ جلاد δζελλάδ.

Δημιούργημα, τὸ مخلوق μαχ-λοὺκ πλ. مخلوقات μαχλουκάτ. ‖ (κν.) چراغ τσιράγ, بنده πενδέ, پسله πισ-λεμέ.

Δημιουργία, ἡ یاردیلش γιαρα-δηλήϛ, خلق χάλκ, خلقت χηλκάτ, تکوین τεκ6ίν, آفرینش ἀφερινίϛ. «ἡ — τοῦ κόσμου خلقت عالم χηλκάτι ἀλέμ.

Δημιουργικός, ή, όν, [illegible] χαληκή.

Δημιουργός, ὁ یاراديجی γιαρ[...] δηδζή, خالق χαλήκ, خلاق χαλλά[...] آفرینندە ἀφερινενδέ. «ὁ — τοῦ [...]σμου خالق عالم χαλήκι ἀλέμ, [...]نده عالم ἀφερινενδέϊ ἀλέμ, جناب حق [...] νάπι χάκκ, باری παρή.

Δημιουργ(έω)ῶ, یاراتمق γι[...] ρατμάκ, آفرینش-خلق ا. ἀφερι[...] χάλκ ἰτ.

Δημογεροντία, ἡ [...]یار مجلسی ἰχτιγιὰρ μεδζλισί, اوطهسی [...] χόρα ὀδασή.

Δημογέρων, ὁ اختیار مجلسی اعضاسی ἰχτιγιὰρ μεδζλισὶ ἀζασή.

Δημοδιδάσκαλος, ὁ [...]تب ابتدائی خواجه‌سی μεκτέπι ἰπτι[...] χόδζαση. [γ[...]

Δημοκοπ(έω)ῶ, Ἴδε Δη[...]

Δημοκρατία, ἡ (Πολ.) [...]وریت δζουμχουριγέτ, جمهور δζουμχο[...]

Δημοκρατικός, ή, όν, [...]وری δζουμχουρί, جمهوریت طرفداری δζ[...] χουριγὲτ ταραφδαρή. « πολίτευ[...] —όν اصول جمهوریت ούσούλι δζ[...] χουριγέτ. « —ὸν κράτος [...] جمهوریه χούκιουμέτι δζουμχουρι[...]

Δημοκράτης, ὁ جمهوريون δζο[...] χουριγιούν, جمهوریت طرفداری δζου[...] χουριγὲτ ταραφδαρή.

Δημοκρατ(έο)οῦμαι, [...]وریت ایله اداره اولنمق δζουμχουριγὲτ ἰδαρὲ ὀλουνμάκ.

Δημοπρασία, ἡ مزايده μουζαγεδέ, مزاد μεζάδ.

Δημοπράτης, ὁ مزايده مأمورى μουζαγεδὲ μεεμουρού, دلال δελλάλ.

Δημοπρατ(έω)ῶ, مزايده‌يه چيقارمق μουζαγεδεγὲ τσηκαρμάκ, مزادده صاتمق μεζαδδὰ σατμάκ. مزايده μουζαγεδὲ ἰτ.

Δῆμος, ὁ ناحيه ναχιγέ. § اهالى ἐχαλί.

Δημοσίευσις, ἡ اعلان. ἰλ$_{\text{ι}}$άν, اشاعه ἰσαά. «— βιβλίων نشر νέσρ, طبع τάπ', انتشار ἰντισάρ. «— ἐφημερίδος غزته‌نك طبع و نشرى γαζέτενιν τάπ' οὐ νεσρί. «— ἀποφάσεως (Νμ.) تفهيم قرار τεφχίμι καράρ.

Δημοσιεύω, تعميم - اشاعه - اعلان ا. τα'μὶμ - ἰσαὰ - ἰλ$_{\text{ι}}$ὰν ἰτ. § (βιβλ.) نشر - انتشار νὲσρ-ἰντισὰρ ἰτ. § (Νμ.) تفهيم τεφχὶμ ἰτ. « — νόμον بر قانونى رسماً نشر و اعلان πὶρ κανονὶ ρεσμεν νὲσρ οὐ ἰλ$_{\text{ι}}$ὰν ἰτ.

Δημοσιογραφία, ἡ غزته‌جيلق γαζέταδζηληκ, غزته محررلكى γαζέτα μουχαρριρλιγί, مطبوعات ματπουάτ.

Δημοσιογράφος, ὁ غزته‌جى γαζέταδζη, غزته محررى γαζέτα μουχαρριρί, محرر μουχαρρίρ.

Δημόσιος, α, ον, عمومى οὐμουμί, عام ἄμμ. «τὸ —ον عموم οὐμούμ, عامه ناس ἀμμέϊ νάς, اهالى ἐχαλί. «τὸ —ον (Δκτ.) ميرى μιρί, بيلك πεϊλίκ. «ἡ —α γυνή فاحشه φαχισέ, روسپى ρουσπού. «τὸ —ον δίκαιον حقوق عموميه χουκούκι οὐμουμιγέ. «τὰ —α πράγματα امور دولت οὐμούρι δεβλέτ. «αἱ —αι γαῖαι اراضئ ميريه ἀραζίϊ μιριγέ. «ὁ — δρόμος طريق عام ταρήκι ἄμμ. «τὸ —ον ταμεῖον خزينهٔ دولت χαζινέϊ δεβλέτ. «τὸ —ον συμφέρον منفعت عامه μενφαάτι ἀμμέ. «ἡ —α ἀσφάλεια اسايش عمومى ἀσαΐσι οὐμουμή. «αἱ —αι πρόσοδοι واردات ميريه βαριδάτι μιριγέ. «ἡ —α ἐκπαίδευσις معارف عموميه μα'ρίφι οὐμουμιγέ. «— ὑπάλληλος دولت مأمورى δεβλέτι μεεμουρού. «—α ὑπηρεσία مأموريت μεεμουριγέτ. «τὸ —ον χρέος ديون عموميه δουγ$_{\text{ι}}$ούνι οὐμουμιγέ. § —σίᾳ καὶ —σίως (ἐπρ.) علنا ἄλενεν, على الناس ἀλ-ἐλ-νάς.

Δημοσιότης, ἡ علنيت ἀλενιγέτ, اعلانيت ἰλανιγέτ.

Δημοτελής,ές, اهالينك مصارفيله اجرا ايديلان ἐχαλινὶν μεσαριφατὶ ἰλὲ ἰδζρὰ ἰδιλέν.

Δημότης, ὁ ناحيه - قريه اهاليسندن ναχιγὲ-καριγὲ ἐχαλισινδέν. «οἱ —αι اهالئ قرا ἐχαλίϊ κουρρά.

Δημοτικός, ή, όν, بلدى πελεδί. «τὸ —όν (ἔγγραφον) نفوس تذكرسى νουφοὺς τεζκερεσί, ديموتيقو διμοτικό. «οἱ —οὶ φόροι بلديه ويركولرى πελεδιγὲ βιργκ$_{\text{ι}}$ουλερή.

Δημοτικότης, ἡ نفوس بين العوام νουφοὺς πεῖν οὐλ-ἀβάμ.

Δημώδης, ες, عوامى ἀβαμή,

خلق χαλκή. «—γλῶσσα عوام لسانی άβάμ λισανί.

Δημωφελής, ές, مفید العوام μουφίδ ούλ-άβάμ.

Δηνάριον, τὸ دینار δινάρ.

Δῆξις, ἡ ایصریق ησηρήκ.

Δήποτε, ('Επρ.) اولور ایسه اولسون όλούρ ισέ όλσούν. «ὅθεν — نرهدن اولور ایسه اولسون νέρεδεν όλούρ ισέ όλσούν. «ὅπως — نصورته اولورایسه اولسون νέ σουρέτλε όλούρ ισέ όλσούν, هر حالده ایسه χέρ χάλ ισέ, هر نصل ایسه χέρ νάσιλ ισέ.

Δήπου, (Μόρ. βεβαιωτ.) حقیقة χακήκατεν, شبهه سز σουπχεσίζ.

Δη(όω)ῶ, یقوب محو و خراب ا. γικούπ μάχβ ού χαράπ ιτ.

Δήωσις, ἡ تخریب τεχρίπ, خرابیت χαραπιγέτ, محو و خراب μάχβ ού χαράπ.

Διά, (Πρθ.) Α'. μετὰ γεν. 1) τοπικῶς: دن δέν. «—ξηρᾶς قرەدن καραδάν, برا πέρρεν. «—θαλάσσης دکیزدن δενιζδέν, بحرا πάχρεν. § 2) χρονικῶς: وقت βάκτ, زمان ζεμάν. «—νυκτὸς گیجه وقتنده γκιδζὲ βακτινδά, گیجلین γκιδζέλεϊν. «—βίου بر حیات اولدیغی زماننده πὲρ χαγιάτ όλδογού ζεμανδά. «δι' ὅλης του τῆς ζωῆς بتون عمرنده πιτοὺν 'ομρούνδέ. «—παντὸς لی الابد λὶ-ἐλ-ἐπέδ. § 3) τροπικῶς: ایله ιλέ, با πά, واسطه سیله βασιτασὶ ιλέ, معرفتیله μα'ριφετὶ ιλέ. «—τοῦ δεῖνος فلانک وسطه سیله φιλανὶν βασιτασὶ ιλέ. «δι' ἐξόδων του كندى مصارفاتيله κενδὶ μεσαριφατὶ ιλέ. «—τῆς βίας جبر ایله δζέπρ ιλέ, جبرا δζέπρεν. «—αὐτοκρατορικοῦ διατάγματος با ارادهٔ سنیه πὰ ιραδέϊ σενιγέ. «ἦλθε — τοῦ ταχυδρομείου پوسته ایله كلدی πόστα ιλὲ γκελδή. «χρεωστῶ δι' ὁμολόγου با سند بورجم او. πι σενὲδ πορδζούμ όλ. § (μετὰ τοῦ νὰ اوزره ούζρέ, ایچون ιτσούν, ضمننده ζιμνινδέ. «μετέβη — νὰ συνάξῃ χρήματα پاره تحصیل ایتك اوزره كیتدی παρὰ ταχσὶλ ιτμὲκ ούζρὲ γκιτμίσδιρ.

Β'.) μετ' αἰτ. 1) αἰτιολογικῶς: ایچون ιτσούν, دولایی δολαΐ, لی اجل λι-ἔδζλι, برای περάϊ. «διὰ τί; نیچون νίτσουν; «δι' ἀλλαγὴν ἀέρος برای تبدیل هوا περάϊ τεπδίλι χαβά. «δι' ὑπόθεσιν لی اجل المصلحت λι-έδζλιλ-μασλαχάτ. «διὰ τοῦτο انك ایچون πουνοὺν ιτσούν. «— χάριν برای خاطر περάϊ χατήρ. § 2) ὅρκον: ایچون ιτσούν, یه γέ. «δι' ἀγάπην τοῦ Θεοῦ الله عشقنه ἀλλὰχ ήσκινά, حق ایچون χακκὴ ιτσούν. § 3) σκοπόν: «οἰκία δι' ἐνοίκιον كرایه ویریله جك خانه κιραγιὰ βιριλεδζὲκ χανέ, كیرالق او κιραλὴκ ἔβ. «τρελλὸς διὰ δέσιμον باغلانیله جق دیوانه παγλανιλαδζάκ διβανέ. § Γ'.) ἐν συνθέσει σημ. 1) τὸ μέσον: آراسندن ἀρασινδάν, ایچندن ιτσινδέν. «δια-βαίνω بر یرك ایچندن مرور ا. πὶρ γερὶν ιτσινδὲν μουρούρ ιτ. § 2) χωρισμόν: تفریق τεφρίκ. «δι-αιρῶ. تفریق و تقسیم ا.

εφρὶκ βὲ τακσὶμ ἰτ. § 3) διαφωνίαν: مخالفت μουχαλεφέτ. «δια-φωνῶ مخالف الرای μουχαλὶφ οὐλ-ρέϊ ὀλ. 4) ἀμοιβαιότητα: مشارکت μουσαρεκέτ. «δια-γωνίζομαι ایله دیکر مسابقه διγκερλὲρ ἰλὲ μουσαπαάτ ἰτ. § 5) ὑπεροχὴν: تفوق τεφεβούκ. «δια-πρέπω بالتفوق مشتهر اول. ιτ-τεφεββοὺκ μουστεχὶρ ὀλ. § 6) ὁλοκληρίαν: کاملیت κιαμιλιγέτ. «δια-φθείρω کاملا تلف و ازاله ا. κιάμιλεν τελὲφ βὲ ἰζαλὲ ἰτ.

Διαβάζω, Ἴδε Ἀναγινώσκω.

Διαβαίνω, کچمك γκετσμέκ, مرور و عبور μουροὺρ οὐ οὐπούρ ἰτ.

Διαβάλλω, فصل و ذم ا. φάσλ ζέμμ ἰτ. بهتان-افترا ا. πουχτὰνιτιρὰ ἰτ.

Διάβασις, ἡ مرور μουρούρ, امرار ιμράρ, عبور οὐπούρ. § (τὸ μέρος) کچید γκετσίδ, ممر μεμέρ, معبر μα'πέρ.

Διαβατήριον, τὸ مرور تذکرهسی μουροὺρ τεζκερεσί, یول تذکرهسی γιὸλ τεζκερεσί, پاسپورط πασαπόρτ.

Διαβάτης, ὁ کچیجی γκετσιδζί, یولجی γιολδζού, عابر ἀπίρ, مار μάρρ.

Διαβατικός, ή, όν, کچر γκεσέρ, امراری ιμραρή, رهکذار ραχγκιουζάρ. «—ὰ πτηνά کوچر قوشلر γκιοτσὲρ κουσλάρ.

Διαβατός, ή, όν, قابل مرور καπίλι μουρούρ.

Διαβεβαι(όω)ῶ, καὶ **Διαβεβαιώνω**, موثوقا تأمین ا. τεεμὶν ἰτ. تصدیق سوپلمك μεβσούκεν σοϊλεμέκ, تصدیق ا. τασδὴκ ἰτ.

Διαβεβαίωσις, ἡ تأمین τεεμίν, تصدیق τασδήκ.

Διαβεβαιωτικός, ή, όν, مدار تأمین-تصدیق اولان μεδάρι τεεμὶν-τασδὴκ ὀλάν.

Διάβημα, τὸ رفتار ριφτάρ. § تشبث τεσεππούς. «κάμνω τὰ ἀναγκαῖα—τα παρά τινι تشبثات لازمهیی ایفا ا. τεσεππουσάτι λαζιμεγὶ ἰφὰ' ἰτ.

Διαβήτης, ὁ (Μθμ.) پرکار περγκιάρ, پرکل περγκέλ, قومپاس κομπάς. «ἀναλογικὸς—تناسب پرکاری τενασσοὺπ περγκιαρή. «ἀναγωγεὺς—اختصار پرکاری ἰχτισάρι περγκιαρή. § (Ι) دیابیطس علتی διγιαπίτις ἠλετί. «—ζακχαρώδης سکر علتی σουκιὲρ ἠλλετί.

Διαβητόμετρον, τὸ (Ι) مقیاس دیابیطس μηκγιάσι διγιαπίτις.

Διαβιβάζω, کوندرمك γκιόνδερμέκ, ارسال-ایصال ا. ἰρσὰλ-ἰσὰλ ἰτ. § تبلیغ ا. τεπλὶγ ἰτ. «—διαταγὴν تبلیغ امر ا. τεπλίγι ἒμρ ἰτ. «—τηλεγράφημα تلغراف کوندرمك-کشاد ا. τελεγρὰφ γκιόνδερμὲκ-κιουσὰδ ἰτ.

Διαβίβασις, ἡ ارسال ἰρσάλ, ایصال ἰσάλ, تبلیغ τεπλίγ.

Διαβι(όω)ῶ, یشامق γιασαμάκ, امرار عمر ا. ἰμράρι ʼὀμρ ἰτ. «—μεταξὺ τῶν ἀγρίων قبائل وحشیه میاننده یشامق καπαΐλι βαχσιγὲ μεγιανινδὰ γιασαμάκ.

Διαβίωσις, ἡ امرار عمر ἰμράρι ὄμρ.

Διαβλέπω, دقتله مشاهده ا. δηκκάτλε μουσ̇αχεδὲ ἰτ.

Διαβόητος,ον, مشهور μεσ̇χούρ. § رسوای عالم ρουσβάϊ ἀλέμ.

Διαβολεμένος, η, ον, شیطان آدم σ̇εϊτὰν ἀδάμ.

Διαβολεύς, ὁ مفتری μουφτερή.

Διαβολή, ἡ افترا ἰφτιρά, بهتان π̇ουχτάν, غمز γάμζ.

Διαβολιά, ἡ شیطایلق σ̇εϊτανλήκ.

Διαβολικός,ή,όν, شیطانی σ̇εϊτανί. «—*αὶ πράξεις* افعال شیطانیه ἰφά'λι σ̇εϊτανιγέ.

Διαβολίζω, قیزدیرمق κηζδηρμάκ, ایذا ا. ἰζὰ ἰτ. § (πθ.) قیزمق κηζμάκ.

Διάβολος, ὁ شیطان σ̇εϊτάν, ابلیس ἰπ̇λίς. «*ἔχω τὸν —ν μέσα μου* بك راحت طورمامق فعال او. πὲκ φιὰλ ὀλ. ραχὰτ δούρμαμακ. «*στέλνω στὸν διάβολον* حدتله رد ا. χιδδέτλε ρὲδδ ἰτ. «*διάβολε!* وای βάϊ! الله جزاسنی عجائب ویرسین ἀλλὰχ δζεζασινὶ βιρσίν, ἀδζαΐπ̇. «*τί διάβολο ἐκάματε!* نه خلط ایدیکز νὲ χὰλτ ἰδινίζ. «*τοῦ —ου ἄνθρωπος* شیطان آدم σ̇εϊτὰν ἀδάμ. «*πήγαινε στὸν —ν* جهنمه کیت δζεχενεμὲ γκίτ, دفع اول δὲφ' ὄλ.

Διαβουκολ(έω)ῶ, کاذب امید ایله آلداتمق κιαζὶπ̇ οὐμὶδ ἰλὲ ἀλδατμάκ, اغفال ا. ἰγφὰλ ἰτ.

Διαβουλεύομαι, تفکر ا. τεφεκκιοὺρ ἰτ.

Διαβούλιον, τὸ مذاکره μουζα[κ]
κερέ.

Διαβο(άω)ῶ, [...]اد ایله افشا ا.
φεργιὰδ ἰλὲ ἰφσ̇ὰ ἰτ.

Διάβροχος, ον, غایت مبلول γα[...]
γετ μεπ̇λούλ. [λεν ἠσλατμά[...]

Διαβρέχω, کاملاً ایصلاتمق κιάμ[...]

Διάβρωσις, ἡ اشتکال ἰτικιά[...]

Διαβρωτικός, ή, όν, [...]کل
μουτεκκίλ. [βέ[...]

Διαγγελεύς, ὁ (Πολ.) یاور γι[...]

Διαγγέλλω, [...]مور خصوص ایله
اخبار-تبلیغ ا. μεεμούρι μαχσοὺς [...]
ἰχπ̇ὰρ-τεπ̇λὶγ ἰτ.

Διάγγελμα, τὸ (Πολ.) اراده ἰρα[...]
δέ, فرمان φερμάν, امرنامه ἐμιρναμ[...]

Διαγελ(άω)ῶ, استهزا ا. ἰσ̇τιχ[...]
ἰτ. § تبسم ا. τεπ̇εσσοὺμ ἰτ.

Διαγιγνώσκω καὶ **Διαγινώ-
σκω,** تشخیص ا. τεσ̇χὶς ἰτ.

Διάγνωσις, ἡ تشخیص τεσ̇χ[...]
«*ἡ — τῶν ἀσθενειῶν* [تش]خیص امراض
τεσ̇χίσι ἐμράζ.

Διαγνωστικός, ή, όν, [تش]خیصی
τεσ̇χισί. «*τὸ —ὸν τῆς ἀσθενεί[ας]*
تشخیص امراض τεσ̇χίσι ἐμράζ. «—
σημεῖα علامات تشخیصیه ἀλιαμ[άτι]
τεσ̇χισιγέ.

Διάγραμμα, τὸ (Μθμ.) [...]ول
δζεδβέλ, رسم ρέσμ.

Διαγραμμισμός, ὁ (Παίγνιο[ν])
دامه اویونی δάμα ὀγιουνού.

Διαγραφή, ἡ ترسیم τερσίμ.
چیزیش τσιζίς.

Διαγράφω, ترسيم ا. τερσὶμ ἰτ, چيزمك τσιζμέκ. « *διεγράφησαν [δύ]ο λέξεις* ايكى كلمه چيزلش ἰκὶ κε[λι]μὲ τσιζιλμίς.

Διάγω, عمر گچورمك ʾόμρ γκετσουρ[μ]έκ, امرار وقت ا. ἐμράρι βὰκτ ἰτ. [گچير]مك γκετσινμέκ. «— *βίον αἰσχρόν* فحشيات ايله امرار وقت φουχσιγιὰτ [ιλ]ὲ ἰμράρι βὰκτ ἰτ.

Διαγωγή, ἡ طور و حركت τάβρ [ου] χαρεκέτ, احوال ἀχβάλ, تربيه τερ[μπι]γέ. «*καλὴ* — حسن احوال χούσνι [ἀ]χβάλ. «*κακὴ* — سؤ احوال σούϊ [ἀ]χβάλ, سؤ اخلاق σούϊ ἀχλάκ.

Διαγώγιον, τὸ (τέλος) امراريه [ἰμ]ραριγέ, مروريه μουρουριγέ.

Διαγωνίζομαι, رقابت-مسابقت ا. [ρ]εκαπὲτ-μουσαπακὰτ ἰτ. § چپالمق [τ]σαπαλαμάκ, سعى و جهد ا. σάϊ οὐ [τ]ζὲχδ ἰτ.

Διαγώνιος, ον, (Μθμ.) قطرى [κ]ουτρή. «*τὸ —ον* قطر κούτρ. § — [ω]ς (ἐπρ.) قطراً κούτρεν.

Διαγωνισμός, ὁ مسابقت μου[σ]απακάτ, رقابت ρεκαπέτ.

Διαδέχομαι, خلف او. χαλὲφ ὀλ. [ا]ستخلاف ا ἰστιχλὰφ ἰτ. § تعاقب ا. [τ]εακούπ ἰτ. § (Νμ.) وارث او. βα[ρ]ὶς ὀλ. استورات ا. ἰστιβρὰς ἰτ. توارث [ا.] τεβαρρούς ἰτ. «*ἡ νὺξ καὶ ἡ ἡμέ[ρ]α διαδέχονται ἀλλήλας* ليل و نهار بر برينه تعاقب ايدر λέϊλ οὐ νιχὰρ πὶρ [πι]ρινὲ τεακοὺπ ἰδέρ. «*ὁ δεῖνα διε[δ]έχθη τὸν δεῖνα εἰς τὴν γραμματείαν* كتابت مأموريتنده فلان فلانى استخلاف ايلدى κιταπὲτ μεεμουριγετινδὲ φιλὰν φιλανὶ ἰστιχλὰφ εϊλεδή. «*τὰ τέκνα διαδέχονται τὸν πατέρα* اولاد كندى پدرلرينه وارث اولور-استورات ايدر ἐβλὰδ κενδὶ πεδερλερινὲ βαρὶς ὀλοὺρ-ἰστιβράς ἰδέρ.

Διάδημα, τὸ تاج τάδζ πλ. تيجان τίδζ, اكليل ἰκλὶλ πλ. اكاليل ἐκιαλίλ. «*τὸ βασιλικὸν* — تاج حكمدارى τάδζι χούκιούμδαρή, افسر ἐφσέρ.

Διαδηματοφόρος, ον, تاجدار ταδζδάρ.

Διαδίδωμι καὶ **Διαδίδω,** الدن اله ويرمك ἐλδὲν ἐλὲ βιρμέκ. § نشر-اشاعه ا. νέσρ-ἰσάὰ ἰτ. انتشار ا. ἰντισὰρ ἰτ. § (πθ.) منتشر او. μουντεσὶρ ὀλ. انتشار بولمق ἰντισὰρ πουλμάκ, شيوع بولق σουγιοὺ' πουλμάκ. «*διαδίδεται ὅτι* ديليور διν ιλίγιορ, متواتردر μουτεβατίρδιρ. « *διεδόθη φήμη ἀνὰ τὴν πόλιν* شهر ايچنده بر خبر-بر حوادث نشر اولندى-شيوع بولدى σέχρ ἰτσινδὲ πὶρ χαπὲρ-πὶρ χαβαδὶς νέσρ ὀλουνδοὺ-σουγιοὺ' πουλδού.

Διαδικασία, ἡ (Νμ.) محاكمه μουχακεμέ. «*κατὰ τὴν*— اثناى محاكمه ده ἐσνάϊ μουχακεμεδέ. «*δημοσία* — محاكمۀ علنيه μουχακεμέϊ ἀλενιγέ. «*ἡ δημοσιότης τῆς* — محاكمه نك علنيتى μουχακεμενὶν ἀλενιγετί. «— *ἔγγραφος* اوراق اوزرينه محاكمه ἐβρὰκ οὐζερινὲ μουχακεμέ, محاكمۀ تحريريه μουχακεμέϊ ταχρηριγέ.

Διάδικος, ὁ καὶ ἡ (Νμ.) طرفيندن ری ταραφεῖνδὲν πιρί, خصم χασήμ, مخاصم μουτεχασήμ, دیکر طرف δίγκερ ταράφ. « οἱ —οι طرفين ταραφεῖν, متخاصمين μουτεχασιμέῖν.

Διαδόσιμος, ον, قابل انتشار καπίλι ἰντισάρ. § (Ι) قابل سرايت καπίλι σιραγέτ, ساری σαρή.

Διάδοσις, ἡ نشر νέσρ, انتشار ἰντισάρ. § (Ι) سرايت σιραγέτ.

Διαδοχή, ἡ تعاقب τεακούπ, توالی τεβαλλή. § خلافت χηλαφέτ, استخلاف ἰστιχλάφ. § (Νμ.) وراثت βερασέτ, ارث ἴρς, ميراث μιράς. «ἐκ —ῆς على التوالی ἀλ-ἐτ-τεβαλλή. § (Νμ.) ارثاً ἴρσεν.

Διαδοχικός, ή, όν, متعاقب μουτεακήπ, متوالی μουτεβαλλί. § (Νμ.) ارثی ἰρσί. § — ῶς (ἐπρ.) على التوالی ἀλ-ετ-τεβαλλή, متعاقباً μουτέακιπεν. § (Νμ.) ارثاً ἴρσεν, حسب الوراثت χάσπ ἐλ-βερισέτ.

Διάδοχος, ὁ خلف χαλὲφ πλ. اخلاف ἀχλ3άφ. «— θρόνου ولی عهد βελίϊ ἄχδ. § (Νμ.) وارث βαρίς, ميراثخور μιρασχόρ.

Διαδραματίζω, اويناماق οῖναμάκ. § (μτφ.) اتمك ἰτμέκ, ايلمك εἴλεμέκ,

Διάδρομος, ὁ كچيد γκετσίδ, معبر μα'πέρ. § (σνθ.) ديوان διβάν, حيات χαγ3άτ.

Διαζεύγνυμι, καὶ **-ύω**, آيرمق ἀῖρμάκ. § (ἐπὶ συζύγων) بوشامق ποσαμάκ, تطليق ا. τατλήκ ἰτ.

Διαζευκτικός, ή, όν, ... ἀϊριδζί. § (Γρμ.) ترديدی τερδι...

Διάζευξις, ἡ ايرمه ἀϊρμά. § ... ταλάκ, تطليق τατλίκ. «ἀγωγὴ πε... —εως تطليق دعواسی τατλὶκ δαβα...

Διαζύγιον, τὸ طلاقنامه ταλα...ναμέ, طلاق حجتی ταλὰκ χοδζδζετ...

Διάζωμα, τὸ بل πέλ, بشتمال π...στεμάλ. § (μτφ.) قوشاق κουσά... § (Ἀρχτ.) زردبان صحانلغی νερδιπ... σαχανληγή.

Διαζώννυμι καὶ **Διαζωννύω** قوشاتمق κουσατμάκ.

Διαζωστήρ, ὁ (Ἀνατ.) ايكنجی ... فقره ὄν ἰκινδζὶ φηκρά.

Διαθέσιμος, ον, معزول μα...ζούλ, آچيقده اولان ἀτσηκδὰ ὀλά..., الده اولان ἐλδὲ ὀλάν, حاضر χαζι... «χρήματα —α مبالغ موجوده μεπαλί... μεβδζουδέ, آقچه حاضر χαζὶρ ἀκτσ... موجودات μεβδζουδάτ. «— ὑπάλλη...λος مأمور معزول μα'ζοὺλ μεεμού...

Διαθεσιμότης, ἡ (Δκτ.) ...بيقده اولمه ἀτσηκδὰ ὀλμά, معزوليت μα...ζουλιγέτ. «ἀξιωματικὸς ἐν —τη... آچيقده اولان ضابط ἀτσηκδὰ ὀλὰν ζα...πίτ. «μισθὸς —τητος معاشی معزوليت μα'ζουλιγὲτ μααση.

Διαθέρμανσις, ἡ حرارت شديده χαραρέτι σεδιδέ. § (Φσ.) استمرار... حرارت ἰστιμράρι χαραρέτ.

Διάθεσις, ἡ ترتيب τερτίπ, تنظيم... τανζήμ. § حال χὰλ πλ. احوال ἀχ...βάλ, صورت σουρέτ. § خوی χού...

طبع τάπ', طبيعت ταπιγέτ. § نيت νιγέτ, قصد κάσδ, مقصد μακσάδ. § كوكل γκ̇ιὀνούλ, اشتك ἰστέκ, رغبت ραγπέτ. § ميل μεῖλ, استعداد ἰστιδάδ. § (Νμ.) وصيت βασιγέτ. § (Γρμ.) فعل بنا πινάϊ φί'λ. § كيف κέϊφ, مزاج μιζάδζ. § (Ι) دياتس διγ̇ιατές, فساد بنيه φεσάδι πουνιγέ. «ὁ καιρὸς ἔχει —ιν πρὸς τὴν βροχὴν هوانك ياغموره —ιν πρὸς τὴν βροχὴν ميلى واردر χαβανὶν γ̇ιαγμουρὰ μεῖλὶ βάρδιρ. «ἔχει πολλὴν —ιν εἰς τὰ γράμματα تحصيل علومه بك استعدادى واردر ταχσίλι οὐλ̇ιουμὲ πὲκ ἰστιδαδὶ βάρδιρ. «δὲν ἔχω —ιν كيفم يوق κεϊφὶμ γ̇ιόκ, او مخرف المزاج μουνχαρὶφ οὐλ-μιζὰδζ ὀλ. او كيفسز κεϊφσὶζ ὀλ. «εἶμαι εἰς τὴν —ιν σας امريكزه منتظرم ἐμρινιζὲ μουνταζίριμ. «εἶναι εἰς τὴν —ίν του νὰ رأينه منوطدر ρεϊνὲ μενούτδουρ. « κακαὶ —εις نيات قبيحه νιγ̇ιάτι καπηχέ. «ἀγαθαὶ —εις نيات حسنه νιγ̇ιάτι χουσνέ, خير خواهلق χαϊρ χαχλὴκ, حسن توجهات χούσνι τεβεδζδζουχάτ. «ἔχει καλὰς —εις ὑπὲρ ὑμῶν سزك حقنده حسن توجهاتى واردر σιζὶν χακκηνδὰ χούσνι τεβεδζδζουχατὶ βάρδιρ.

Διαθέτης, ὁ (Νμ..) موصى μουσί. «ἡ —τις موصيه μουσιγέ.

Διαθέτω, Ἴδε **Διατίθημι,**

Διαθήκη, ἡ (Νμ.) وصيت βασιγέτ. § (τὸ ἔγγραφον τῆς —ης) وصيتنامه βασιγετ-ναμέ, وصيت حجتى βασιγὲτ χοδζδζετί. « — μυστικὴ وصيت مستوره βασιγέτι μεστουρέ. « — προφορικὴ وصيت شفاهيه βασιγέτι σεφαχιγέ. « — ἰδιόγραφος خط دستيله يازلمش وصيتنامه χάττι δεστὶ ἰλὲ γ̇ιαζηλμὴς βασιγετ-ναμέ. « ἐπίσημος, αὐθεντικὴ — وصيتنامهٔ رسمى βασιγετναμέϊ ρεσμί. « αἱ περὶ —ῶν διαφοραὶ ἐκδικάζονται ἐνώπιον τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων وصيتنامه حقنده‌كى دعوالر مجالس روحانيه‌ده فصل و رؤيت اولنور βασιγετ-ναμὲ χακκινδακὶ δαβαλὰρ μεδζαλίσι ρουχανιγεδὲ φάσλ οὐ ρουϊγὲτ ὀλουνούρ. «ὁ ἐκτελεστὴς —ης وصيت تنفيذنه مأمور βασιγὲτ τενφιζινὲ μεεμούρ. «ἡ Παλαιὰ — عهد عتيق ἄχδι ἀτήκ, تورات τεβράτ. «ἡ Νέα — عهد جديد ἄχδι δζεδίδ, انجيل شريف ἰνδζίλι σερίφ.

Διάθλασις, ἡ (Φσ.) انقطاع ضيا ἰνκιτάϊ ζιγ̇ιά.

Διαθρυλ(έω)ῶ, تواتر- نشر واشاعه ا. τεβατροὺρ-νέσρ οὐ ἰσαὰ ἰτ. § (πθ.) متواتر او.. شيوع بولق σουγ̇ιοὺ πουλμάκ, μουτεβατὴρ ὀλ.

Διαιρέσιμος, ον, قابل تقسيم καπίλι τακσίμ, قابل تجزى καπίλι τεδζαζζή, قابل قسمت καπίλι κησμέτ.

Διαίρεσις, ἡ بولكلك πὸλμεκλίκ, آيرمه ἀϊρμά, تقسيم τακσίμ. § (Μθμ.) تقسيم τακσίμ. « — ἀλγεβρικὴ تقسيم جبرى τακσίμι δζεπρί.

Διαιρετέος, α, ον, لازم التقسيم λαζὶμ οὐτ-τακσίμ. § (Μθμ.) مقسوم μακσούμ.

Διαιρέτης, ὁ (Μθμ.) قاسم κασίμ, مقسوم عليه μακσούμουν ἀλέϊχ. «*κοινὸς* — قاسم مشترك κασίμι μουστερρέκ.

Διαιρετικότης, ἡ قابليت تقسيم καπιλιγέτι τακσίμ.

Διαιρετός, ή, όν, قابل انقسام καπίλι ἰνκησάμ, قابل تجزى καπίλι τεδζαζζή. «*τὸ* — *ὂν τῆς ὕλης* مادهٔ قابل انقسامى μαδδενὶν καπίλι ἰνκησαμί.

Διαιρ(έω)ῶ, بولمك πόλμέκ, آيرمق ἀϊρμάκ, تجزى - تقسيم ا. τεδζαζζὴ-τακσὶμ ἰτ. توزيع ا. τεβζί' ἰτ. § (πθ.) تقسيم اولنق τάκσὶμ ὀλουνμάκ, منقسم او. μουνκασὶμ ὀλ. « *ἡ ὀθωμανικὴ αὐτοκρατορία διαιρεῖται εἰς πολλὰς νομαρχίας* ممالك محروسهٔ شاهانه بك چوق ولايته منقسمدر μεμαλίκι μαχρουσέϊ σαχανὲ πὲκ τσὸκ βιλαγετὲ μουνκασίμδιρ.

Δίαιτα, ἡ امر تعيش ἔμρι τεαγγιούς. § (Ι) پرهيز περχίζ, حميه χιμγέ.

Διαιτητής, ὁ (Νμ.) حكم χακέμ, محكم μουχεκκέμ, مميز μουμεΐζ. «*ἡ ἔκθεσις τοῦ* —*οῦ* حكم راپورطى χακὲμ ραπορτού. « *ὁ διορισμὸς τοῦ* —*οῦ* تحكيم ταχκίμ.

Διαιτητικός, ή, όν, پرهيزى περχιζί, حميوى χιμγεβί. «*ἡ* —*ὴ* فن حميه φέννι χιμγέ, اصول حميه οὐσούλι χιμγέ. § (Νμ.) حكمى χακεμί. « —*ὴ ἀπόφασις* حكملرك حكمى χακεμλερὶν χόυκμί, ورقهٔ حكميه βαρακάϊ χακεμιγέ. « —*ὸν δικαστήριον* هيئت حكميه χιγέτι χακεμιγέ, حكملر χακεμλέρ.

Διαιτησία, ἡ (Νμ.) تحكيم ταχκίμ.

Διαιτ(άω)ῶ, پرهيز ا. περχὶζ ἰτ. § (μσ.) —*ῶμαι* تعيش ا. τεαγ-γιούς ἰτ. § اقامت ا. ἰκαμὲτ ἰτ. «*οἱ λησταὶ διαιτῶνται ἐν τοῖς ὄρεσι* اشقيالر طاغلرده كزييورلر ἀσκιγιαλὰρ δαγλαρδὰ γκεζίγιορλαρ. « *οἱ ἰχθῦς διαιτῶνται ἐν τῷ ὕδατι* بالقلر صوده تعيش ايدرلر παληκλὰρ σουδὰ τεαγ-γιοὺς ἰδερλέρ.

Διαιωνίζω, ادامه ا. ἰδαμὲ ἰτ. باقى - مؤبد - دائم قيلق πακὴ-μουεππὲδ-δαΐμ κηλμάκ, ابقا ا. ἰπκὰ ἰτ.

Διακαής, ές, ياپيق γιανίκ, آتشناك ἀτεσνάκι. § شديد σεδίδ. « —*ζῆλος* غيرت آتشناك γαϊρέτι ἀτεσνάκι. § —*ῶς* (ἐπρ.) شدت ارزو ايله σιδδέτι ἀρζοὺ ἰλέ, شديدا σεδίδεν.

Διακαίω, كاملا احراق ا. κιάμιλεν ἰχρὰκ ἰτ. § (μσ.) احتراق ا. ἰχτιρὰκ ἰτ. « —*ομαι ὑπὸ τοῦ πόθου* آرزوكش او. ἀρζουκὲς ὀλ.

Διακατέχω, (Νμ.) وضع اليد ا. βαζ' οὐλ-γὲδ ἰτ. ذى اليد او. ζ-ηλ-γὲδ ὀλ.

Διακατοχή, ἡ (Νμ.) ذى اليدلك ζ-ηλ-γεδλίκ. « *ἀγωγὴ περὶ* —*ῆς* منع مداخله دعواسى μέν'ι μουδαχελὲ δαβασί.

Διακάτοχος, ον, (Νμ.) ذى اليد ζ-ηλ-γέδ, واضع اليد βαζὶ οὐλ-γέδ.

Διάκειμαι, بر حالده بولنمق πὶρ χαλδὲ πουλουνμάκ, اولمق ὀλμάκ, بولنمق πουλουνμάκ. « — *κακῶς πρὸς*

τινα فلانك دشمنی او. φιλανὶν δουσμανὶ ὀλ. « — *φιλικῶς ἢ οἰκείως τινὶ* فلانك دوستی او. φιλανὶν δοστοὺ ὀλ. «*πῶς διάκειται (κατὰ τὸ φρόνημα)* نه افكارده در. νὲ ἐφκιαρδάδιρ.

Διακεκαυμένος, η, ον, محترق μουχτερρίκ, حار χάρρ. «—*η ζώνη* (Γγρ.) منطقهٔ حاره μιντακάῒ χαρρέ.

Διακεκριμένος, η, ον, ممتاز μουμτάζ, فائق φαΐκ, سرافراز σὲρ ἐφράζ, مشهور μεσχούρ. ‖ —ως(ἐπρ.) آیریجه αἴρηδζε, آیری آیری αἴρὴ αἴρή, منفردا μουνφέρριδεν.

Διακελεύομαι, اكیدا امر وتنبیه ا. ἔκιδεν ἔμρ οὐ τενπὶχ ἰτ.

Διάκενος, ον, اجوف ἐδζβέφ, بوش πός. «*τὰ —α* بوش-آچیق یرلری πὸς-ἀτσὴκ γερλερί.

Διακένωσις, ἡ تخلیهٔ كامله ταχλιγέῒ κιαμιλέ.

Διακήρυξις, ἡ اعلان ἰλιάν. ‖ (τὸ ἔγγραφον) اعلاننامه ἰλιαν-ναμέ. «— *πολέμου* اعلان حرب ἰλιάνι χάρπ.

Διακηρύσσω καὶ **—ττω,** اعلان ا. ἰλιὰν ἰτ.

Διακινδυνεύω, تهلكه‌یه-مخاطره‌یه-صالمق-القا-دوچار او. τεχλικεγὲ-μουχαταρεγὲ σαλμὰκ-ἰλκὰ-δουτσὰρ ὀλ. ‖ (μτβ.) تهلكه‌یه-مخاطره‌یه-قومق-القا یا دوچار ایتدیرمك τεχλικεγὲ-μουχαταρεγὲ κομὰκ-ἰλκὰ γιὰ δουτσὰρ ἰτδιρμέκ. «— *τὴν ζωήν, τὴν ὑπόληψιν* جان و ناموسی مخاطره‌یه دوچار ایتدیرمك δζὰν οὐ ναμούσου μουχαταρεγὲ δουτσὰρ ἰτδιρμέκ.

Διακλάδωσις, ἡ شعبه σουουπέ, قول κόλ.

Διακοιν(όω)ῶ, تبلیغ-اخطار-عرض ا. τεπλὶγ-ἰχτὰρ-ἄρζ ἰτ.

Διακοίνωσις, ἡ اخطار ἰχτάρ, اخبار ἰχπάρ, عرض و بیان ἄρζ οὐ πεγιάν, معلومات μαʼλιουμάτ. ‖ (Πολ.) تقریر τακρίρ, تبلیغات τεπλιγάτ, اخطارنامه ἰχταρ-ναμέ, نوطه νότα. «*ἐπίσημοι —εις* تبلیغات رسمیه τεπλιγάτι ρεσμιγέ.

Διακομιδή, ἡ نقل νάκλ.

Διακονία, ἡ خدمت χηδμέτ. ‖ (Ἐκκλ.) دیاقوسلق διάκοσλουκ.

Διάκονος, ὁ خدمتكار χηδμετκιάρ. ‖ (Ἐκκλ.) دیاقوس διάκος.

Διακον(έω)ῶ, خدمت ا. χηδμὲτ ἰτ. ‖ (Ἐκκλ.) دیاقوس وظایفی اجرا ا. διάκος βεζαϊφὶ ἰδζρὰ ἰτ.

Διακοπή, ἡ قطع κάτ. ‖ تعطیل ταʼτίλ. «*ἡ — τῶν σχέσεων* قطع مناسبات κάτι μουνασεπάτ. «— *μαθημάτων* تعطیل ταʼτίλ. «*ἡμέραι —ῶν* ایام تعطیلیه ἐγιάμι ταʼτιλιγέ.

Διακόπτω, كسمك κεσμέκ, قطع ا. κάτ ἰτ. ‖ تعطیل ا. ταʼτὶλ ἰτ. «— *τὰς σχέσεις* قطع مناسبات ا. κάτι μουνασεπὰτ ἰτ. «*τὰ σχολεῖα διέκοψαν τὰ μαθήματά των* مكتبلر تعطیل اتمشلر μεκτεπλὲρ ταʼτὶλ ἰτμισλέρ. «— *τὴν ὁμιλίαν τινὸς* سوزینی كسمك σοζουνοὺ κεσμέκ, ارتجاع ا. ἰρτιδζὰ ἰτ.

Διακόρευσις, ἡ قيز بوزمه κὴζ ποζμά, ازاله بكر ἰζαλέϊ πίκρ.

Διακορεύω, قيز بوزمق κὴζ ποζμάκ, ازاله بكر ا. ἰζαλέϊ πὶκρ ἰτ.

Διακόσιοι, αι, α, ايكى يوز ἰκὶ γιούζ.

Διακοσιοστός, ή, όν, ايكى يوزنجى ἰκὶ γιουζουνδζού.

Διακόσμησις, ἡ تزيين τεζγίν, تزيينات τεζγινάτ.

Διακοσμ(έω)ῶ, طوناتمق δονατμάκ, تزيين ا. τεζγὶν ἰτ. § (πθ.) تزين ا. τεζεγ-γιοὺν ἰτ.

Διακουστική, ἡ (Φσ.) مبحث انكسار صوت μεπχάσι ἰνκισάρι σάβτ.

Διακούω, استماع ا. ἰστιμά' ἰτ. § (Δδκτ.) تلمذ ا. τελεμμοὺζ ἰτ.

Διακριβ(όω)ῶ, καὶ -ώνω, دقت ايله تدقيق و تحقيق ا. δηκκάτλε ταδκὶκ οὐ ταχκὶκ ἰτ. § (πθ.) تحقق ا. τεχακκοὺκ ἰτ.

Διακρίνω, آيرمق ἀϊρμάκ, -فرق - تفريق - تشخيص ا. φὰρκ-τεφρὶκ-τεσχὶς ἰτ. § (μσ. καὶ πθ.) تفريق اولنمق τεφρὶκ ὀλουνμάκ, ممتاز و سر افراز اولمق μουμτὰζ βὲ σὲρ ἐφρὰζ ὀλ. كسب تفوق ا. κέσπι τεφεββοὺκ ἰτ. « — τὸν κόλακα τοῦ φίλου دوستى ايله مداهنى فرق ا. δὸστ ἰλὲ μουδαχινὶ φὰρκ ἰτ. «τόσον ἀπεμακρύνθησαν, ὥστε δὲν διεκρίνοντο او قدر اوزاقلشدیلر كه تشخيصلرى ممكن دكل ايدى ὅ καδὰρ οὐζὰκ κιτμισλέρδιρκι τεσχισλερὴ μουμκὶν δεγὶλ ἰδί. « διεκρίθη διὰ τῆς χρηστῆς διαγωγῆς του حسن اخلاق جهتيله كسب تفوق ايتمشدر χούσνι ἀχλακὶ δζιχετὶ ἰλὲ κέσπι τεφεββοὺκ ἰτμίσδιρ. « — τὸ καλὸν τοῦ κακοῦ ايويى كوتودن فرق ا. ἐγιούγὶ κιότου-δὲν φὰρκ ἰτ.

Διάκρισις, ἡ تميز τεμγίζ, تشخيص τεσχίς, تفريق τεφρίκ. § قوه مميزه κουββέϊ μουμεγ-γιζέ. § (ἠθ.) انصاف ἰνσάφ, احتراز ἰχτιράζ. « εἶναι χωρὶς — ἰν انصافسز بر آدمدر ἰνσαφσὶζ πὶρ ἀδάμδιρ.

Διακριτικός, ή, όν, مميز μουχτερρίζ, منصف μουνσίφ, انصافلى ἰνσαφλή, مميز μουμεγ-γίζ. § فارق φαρίκ. «σημεῖον —όν علامت فارقه ἀλαμέτι φαρικά.

Διακυβέρνησις, ἡ اداره ἰδαρέ.

Διακυβερν(άω)ῶ, اداره ا. ἰδαρὲ ἰτ.

Διακυβεύω, زار ايله اويناهمق ζὰρ ἰλὲ οϊναμάκ. § (μτφ.) مخاطرهيه القا ا. μουχατάρεγὲ ἰλκὰ ἰτ. « — τὴν τιμήν, τὴν ὑπόληψιν عرض و ناموسى تهلكهيه - مخاطرهيه القا ا. ἄρζ οὐ ναμουσοὺ τεχλικεγὲ - μουχαταρεγὲ ἰλκὰ ἰτ.

Διακωδωνίζω, تواتر ا. τεβατοὺρ ἰτ. افشا ا. ἰφσὰ ἰτ.

Διακωλύω, منع ا. μέν' ἰτ. ايراث موانع ا. ἰράσι μεβανὶ ἰτ.

Διακωμωδ(έω)ῶ, مسخرهلقه آلمق μασχαραληγὰ ἀλμάκ. مسخره ا. μασχαρὰ ἰτ. تمسخر ا. τεμεσχοὺρ ἰτ.

Διαλαλητής, ὁ دلاّد δελλάδ, منادی μουναδή.

Διαλαλ(έω)ῶ, چاغیرمق τσαγηρμάκ, نشر و اعلان ا νέσρ οὐ ἰλ‌ιὰν ἰτ.

Διαλαμβάνω, حاوی-جامع-شامل او χαδὶ-δζαμὶ-σαμὶλ ὀλ. § ذکر-بیان-بحث ا ζὶκρ-πεγ‌ιὰν-τα'ρὶφ-πὰχς ἰτ. § (πθ.) —ομαι ذکر-بیان-تعریف او لنمق ζὶκρ-πεγ‌ιὰν ὀλουνμάκ. «ὁ νόμος διαλαμβάνει ὅτι قانونك تعریف ایلدیکی شودر κανονοὺν τα'ρὶφ εἴλεδιγὶ σούδουρ κι. «ὡς διαλαμβάνεται ἐν τῷ πρώτῳ ἄρθρῳ برنجی ماده ده بیان اولندیغی اوزره πιρινδζὶ μαδδεδὲ πεγ‌ιὰν ὀλουνδουγοὺ οὔζρέ.

Διαλάμπω, پارلامق παρλαμάκ. تفوق ا τεφεββοὺκ ἰτ.

Διαλανθάνω, سیوشوب قورتلمق σιβισοὺπ κουρτουλμὰκ-κατσμάκ, ویا تقریب محتفی او μουχτεφὴ ὀλ. بر تقریب تفصی ا πὲρ ταχρὶπ τεφασσὴ ἰτ. «διαλανθάνει με τοῦτο بوندن معلومات یوقدر πουνδὰν μα'λ‌ιουματὶμ γ‌ιόκ-ιουρ. « διαλαθὼν εἰσέρχομαι خفیاً دخول ا χαφίγεν δουχοὺλ ἰτ. «διαλαθὼν ἀπέδρα سیوشوب فرار ایتمشدر σιβισοὺπ φιρὰρ ἰτμίσδιρ.

Διάλεγμα, τὸ آیتلامه ἀϊτλαμά, سچیش σετσίς, انتخاب ἰντιχάπ.

Διαλέγω, آیتلامق ἀϊτλαμάκ, سچمك σετσμέκ. § آیرمق ἀϊρμάκ, تفریق ا τεφρὶκ ἰτ. ا. انتخاب ἰντιχὰπ ἰτ. § (πθ.) —ομαι سویلشمك σοϊ-λεσμέκ, ا. مصاحبت-صحبت μουσαχε-πὲτ-σόχπὲτ ἰτ. § (πθ. μτχ.) διαλ(λε)λεγμένος سچلمش σετσιλμίς, منتخب μουντεχάπ, کزیده γκ‌ιοὺζιδέ.

Διάλειμμα, τὸ آرالق ἀραλήκ, مابین μαπεΐν. § تعطیل τα'τίλ. «ἐκ διαλειμμάτων آره صیره وقت ἀρὰ-σηρά, وقت βακὴτ βακήτ, بلا فاصله πίλα φασιλέ, آرالق آرالق ἀραλὴκ ἀραλήκ. «λαμβάνω τὸν μισθὸν ἐκ —μάτων معاشی علی الحساب آلمق μαασὶ ἀλ-ἐλ-χησὰπ ἀλμάκ.

Διαλείπω, آرالق براقق ἀραλὴκ πρακμάκ, قطع ا κὰτ' ἰτ. § (πθ.) منقطع او μουνκατὶ ὀλ. طورمق δουρμάκ, تعطیل ا τα'τὶλ ἰτ. «ὁ διαλείπων منقطع μουνκατί. « διαλείπων πυρετός حای منقطعه χουμμάϊ μουνκατά. « διαλείπουσα φωνή صوت منقطعه σάβτι μουνκατά. «οὐδέποτε διέλιπον μανθάνων هیچ بر وقت تحصیل علومدن واز کچمدم χὶτς πὶρ βακὴτ ταχσίλι οὐλ‌ιουμδὲν βὰζ γκέτσμεδιμ.

Διαλεκτικός, ή, όν, مصاحبه‌لی μουσαχεπελή. «ἡ —ἡ (τέχνη) فن مناظره φέννι μουναζερέ, مطالع فی المنطق μουταλὶ φ-ιλ-μαντήκ.

Διάλεκτος, ἡ لسان شیوه‌سی λισάνι σουουπεσί, لسان λισάν, دیل δίλ.

Διαλεκτός, ή, όν, سچلمش σετσιλμίς, منتخب μουντεχάπ, کزیده γκ‌ιοὺζιδέ.

Διάλεξις, ἡ مصاحبه μουσαχεπέ, مکالمه μουκ‌ιαλεμέ, محاوره μουχαβερέ, مباحثه μουπαχασέ.

Διαλευκαίνω, بياضلاتمق πεγιαζ-λατμάκ. § ايضاح ا. ἰζὰχ ἰτ. «— τὸ ζήτημα ايضاح مسئله ا. ἰζάχι μεσελὲ ἰτ.

Διαλλαγή, ἡ مبادله μουπαδελέ. § صلح σούλχ, مصالحه μουσαλαχά.

Διαλλάσσω καὶ —ττω, مبادله ا. μουπαδελὲ ἰτ. § اوزلاشديرمق οὐ-ζλασδηρμάκ, باريشديرمق παρησδηρ-μάκ, اصلاح بين ا. ἰσλάχι πέϊν ἰτ. صلح ايتديرمك σοὺλχ ἰτδιρμέκ. § (μσ.) —ομαι اوزلاشمق οὔζλασμάκ, باريشمق παρησμάκ, صلح او. σοὺλχ ὀλ.

Διαλογή, ἡ سچمه σετσμέ, انتخاب ἰντιχάπ. «ἡ — *τῶν ψήφων* تعداد آرا τεαδάδι ἀρά.

Διαλογίζομαι, دوشونمك δού-σούνμέκ, تفكر ملاحظه ا. τεφεκκιούρ -μουλαχαζὰ ἰτ.

Διαλογικός, ή, όν, مكالمه و محاوره صورتنده اولان μουκιαλεμὲ βὲ μουχαβερὲ σουρετινδὲ ὀλάν. «τὸ —ὸν (ὕφος) فن محاوره φέννι μου-χαβερέ.

Διαλογισμός, ὁ دوشونه δού-σούνμέ, فكر φίκρ, تفكر τεφεκκιούρ, انديشه ἐνδισέ.

Διάλογος, ὁ مكالمه μουκιαλεμέ, محاوره μουχαβερέ.

Διαλογιστικός, ή, όν, تفكري τεφεκκιουρή, ذهني ζιχνί.

Διάλυσις, ἡ (Χημ.) آريتمه ἀρητ-μά, تحليل ταχλίλ, حل χάλλ, انحلال ἰνχιλάλ. § (Νμ.) فسخ φέσχ, انفساخ ἰνφισάχ. § تعطيل τα'τίλ. «ἡ — *τοῦ γάμου* فسخ نكاح φέσχι νικιάχ. «ἡ — *τῆς ἑταιρίας* فسخ شركت φέσχι σιρκέτ. «ἡ — *τῶν Βουλῶν* مجلس يا پارلامنتوك داغيلماسى - تعطيلى μεδζλὶς γιὰ παρλα-μέντονουν δαγηλμασή-τα'τιλή.

Διαλυστήριον, سيرك طراق σεϊ-ρὲκ ταράκ.

Διαλυτής, ὁ محلل μουχαλλίλ.

Διαλυτικός, ή, όν, محلل μου-χαλλίλ. «—ὰ *φάρμακα* محللات μουχαλλιλάτ.

Διαλυτός, ή, όν, قابل انحلال καπίλι ἰνχιλιάλ. § قابل فسخ والغا κα-πίλι φὲσχ οὐ ἰλγά.

Διαλύω, طاغيتمق δαγητμάκ, اريتمك ἐριτμέκ, حل ا. χάλλ ἰτ. تحليل ا. τα-χλὶλ ἰτ. § فسخ - الغا ا. φὲσχ - ἰλγὰ ἰτ. § (πθ.) —ομαι اريمك ἐριυμέκ, طاغيلمق δαγηλμάκ, حل و تحليل اولنمق χάλλ οὐ ταχλὶλ ὀλουνμάκ. § مفسوخ او. μεφσοὺχ ὀλ. § تعطيل اولنق τα'τὶλ ὀλουνμάκ. «*διελύθη ἡ ἑταιρία τῶν* شركتلرى فسخ اولنمشدر σιρκετλερὶ φέσχ ὀλουνμούσδούρ. «ἡ *συνέλευσις διε-λύθη* مجلس طاغيلدى μεδζλὶς δαγηλδή. «ἡ *συνεδρίασις διελύθη* مجلس ختام بولدى μεδζλὶς χιτὰμ πουλδού. «τὸ *στρά-τευμα διελύθη* عسكر مفارقت ايتمشدر ἀσκὲρ μουφαρεκὰτ ἰτμίσδιρ. «ἡ *ὁμί-χλη διαλύεται εἰς τὴν βροχὴν* ضباب ياغموره منحل اولور ζαπὰπ γιαγμουρδὰ μουνχὰλλ ὀλούρ.

Διαμάντι, τὸ (καὶ τ' ἀπ' αὐτοῦ) Ἴδε Ἀδάμας.

Διαμαρτυρία, ἡ καὶ **Διαμαρτύρησις,** ἡ (Νμ.) پروتستو προτέτέστο, تقدم τεκαδδούμ.

Διαμαρτυρικόν, τὸ (ἔγγραφον) (Νμ.) پروتستونامه προτέστοναμε.

Διαμαρτύρομαι, (Νμ.) پروتستو ا. προτέστο ἰτ.

Διαμαρτυρούμενος, ὁ (Εκκλ.) پروتستان προτεστάν. «*ἡ θρησκεία τῶν —ων* پروتسان مذهبی προτεστὰν μεζχεπί, پروتستانلق προτεστανλήκ.

Διαμάχη, ἡ منازعه μουναζαά, غوغا γαβγά.

Διαμάχομαι, منازعه ا. μουναζαὰ ἰτ. غوغا-محاربه ا. μουχαρεπὲ-γαβγὰ ἰτ. «*οἱ διαμαχόμενοι* متخاصمين μουτεχασιμέϊν.

Διαμείβω, مبادله ا. μουπαδελὲ ἰτ. § (πθ.) تبدل ا. τεπεδδοὺλ ἰτ.

Διαμελίζω, تعضيه ا. τα'ζιγὲ ἰτ. پارچلامق παρτσαλαμάκ, مقاسمه ا. μουκασεμὲ ἰτ.

Διαμελισμός, ὁ تعضيه τα'ζιγέ, پارچلامه παρτσαλαμά, مقاسمه μουκασεμέ.

Διαμένω, اوتورمق ὀτουρμάκ, قالمق καλμάκ, اقامت-تمکن ا. ἰκαμὲτ-τετεκκιοὺν ἰτ. § دایانمق δαγιανμάκ, سورمك σουρμέκ, دوام ا. δεβὰμ ἰτ. « باقی قالمق πακὴ καλμάκ. « — *εἰς Σμύρνην* ازمیرده اقامت ا. ἰζμιρδὲ ἰκαμὲτ ἰτ.

Διαμερίζω, آیرمق ἀϊρμάκ, تقسیم ا. τακσὶμ ἰτ.

Διαμέρισμα, τὸ تقسيمات τακσιμάτ, دائره δαϊρέ.

Διαμερισμός, ὁ تقسیم τακσίμ.

Διάμεσος, ον, اورته‌دەکی ὀρταδακί, واسط βασίτ, متواسط μουτεβασίτ. «*τὸ —ον* آرەدەکی مسافه ἀραδακὶ μεσαφέ.

Διαμετακόμισις, ἡ ('Εμπ.) احتارمه ἀχταρμά.

Διαμετακομίζω, ('Εμπ.) احتارمه ا. ἀχταρμὰ ἰτ.

Διαμετρικός, ή, όν, (Μθμ.) قطری κουτρί. «*γραμμὴ —ή* خط قطری χάττι κουτρί, قطر κούτρ.

Διάμετρος, ἡ (Μθμ.) قطر κούτρ. «*ἐκ διαμέτρου* بسبتون πίσπιτουν, طبان طبانه ταπὰν ταπανά. «*ἐκ —ου ἀντίθετος* طبان طبانه ضد ταπὰν ταπανὰ ζίδδ.

Διαμηνύω, اخبار ا. ἰχπὰρ ἰτ.

Διαμνημονεύω, تخطر ا. τεχαττοὺρ ἰτ.

Διαμοιβή, ἡ مکافات μουκιαφάτ.

Διαμοιράζω, توزیع ا. τεβζὶ' ἰτ. تقسیم ا. τακσὶμ ἰτ.

Διαμονή, ἡ اقامت ἰκαμέτ. «*ὁ τόπος τῆς —ῆς* اقامتگاه ἰκαμετκιάχ, محل اقامت μαχάλλι ἰκαμέτ, مقر μακκάρ.

Διαμονητήριον, τὸ اقامت تذکرەسی ἰκαμὲτ τεζκερεσί.

Διαμορφ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** تشکیل ا. τεσκὶλ ἰτ. ترکیب و ترتیب ا. τερκὶπ οὐ τερτὶπ ἰτ. § (ἠθ.) تربیه ا. τερπιγὲ ἰτ.

Διαμόρφωσις, ἡ تشكيل τεσκίλ, تشكل τεσεκκιούλ, تركيب و ترتيب τερκὶπ οὐ τερτίπ.§ (ἠθ.) تربيه τερπιγέ.

Διαμορφωτής, ὁ مربى μουρεππί.

Διαμπάξ, (Ἐπρ.) بر طرفدن او بر طرفه πὶρ ταραφδὰν ὃ πὶρ ταραφά. § بسبتون πίσπιτουν, كليا κιούλλιγεν.

Διαμπερής, ές, بر طرفدن او بر طرفه كچر اولان πὶρ ταραφδὰν ὃ πὶρ τάραφὰ γκετσὲρ ὀλάν. « **τραῦμα —ές** بر طرفدن او بر طرفه كچر جريحه πὶρ ταραφδὰν ὃ πὶρ ταραφὰ γκετσὲρ δζεριχά.

Διαμυκτηρίζω, ذوقلنق ζεβκλενμέκ, استهزا ا. ἰστιχζὰ ἰτ. استزلال ا. ἰστιζλὰλ ἰτ.

Διαμφισβήτησις, ἡ منازعه μουναζαά. § اعتراض ἰτιράζ.

Διαμφισβητ(έω)ῶ, منازعه ا. μουναζαὰ ἰτ. § اعتراض ا. ἰτιρὰζ ἰτ. قبول ايتمامك καπούλ ἴτμεμεκ. « — τὴν γνησιότητα ἐγγράφου بر سندك اعتبارينى قبول ايتمامك πὶρ σενεδὶν ἰτιπαρινὶ καπούλ ἴτμεμεκ.

Διανέμω, طاغيتمق δαγητμάκ, تقسيم - توزيع ا. τακσὶμ-τεβζὶ' ἰτ. « — βοηθήματα εἰς τοὺς πτωχούς فقرايه اعانات توزيع ا. φουκαραγιὰ ἰανὰτ τεβζὶ' ἰτ.

Διανθής, ές, شكوفه‌دار σουκιουφεδάρ.§ قتمر κατμέρ. [τερφὶ' ἰτ.

Διανίστημι, رفع - ترفيع ا. ρέφ'-

Διανοητικός, ή, όν, عقلى ἀκλή, فهمى φεχμί, معقول μα'κούλ. «**αἱ —αὶ δυνάμεις** قوه عقليه κουββέϊ ἀκηλιγέ, عقل و شعور ἄκλ οὐ σουούρ. «*ἔχω σῶας τὰς —ὰς δυνάμεις* عقلى تام باشنده او. ἀκλὴ πασηνδὰ ὀλ. الشعور تام او. τὰμμ οὐσ-σουοὺρ ὀλ.

Διανοητός, ή, όν, ممكن الفهم μουμκὶν οὺλ-φέχμ.

Διάνοια, ἡ قوه مدركه κουββέϊ μουδερρεκέ.§ فهم φέχμ, ادراك ἰδράκ, عقل ἄκλ, ذهن ζίχν.§ رأى ρέϊ, افكار ἐφκιάρ.§ مراد μουράδ, نيت νιγέτ.§ معنا μαανά. « — *πεφωτισμένη* عقل حقايق‌اشنا ἄκλι χακαΐκ-ἀσινά. «*συγκεχυμένη* — عقل پريشان ἄκλι περισάν.

Διανοίγω, بر از آچمق πὶρ ἂζ ἀτσμάκ, فتح و كشاد ا. φέτχ οὐ κιουσὰδ ἰτ.

Διανομεύς, ὁ موزع μουβεζζή. « **οἱ —εῖς** *τῶν ἐφημερίδων* غزته موزعلرى γαζέτα μουβεζζηλερή.

Διανομή, ἡ توزيع τεβζί', تقسيم τακσίμ. § (Νμ.) قسمت κησμέτ. «*δικαστικὴ* — قسمت قضا κησμέτι καζά. « — *προαιρετικὴ* قسمت رضا κησμέτι ριζά.

Διανο(έο)οῦμαι, دوشونمك δούσουνμέκ, انديشه-تفكر-ملاحظه ا. ἐνδισὲ-τεφεκκιοὺρ-μουλαχαζὰ ἰτ. § قصد و نيت ا. κάσδ οὐ νιγὲτ ἰτ. تصور ا. τισαββοὺρ ἰτ. « — *νὰ οἰκοδομήσω οἰκίαν* بر باب منزل بنا ايتديرمك نيتنده او. πὶρ πὰπ μενζὶλ πινὰ ἰτδιρμὲκ νιγετινδὲ ὀλ. « — *νὰ βλάψω τινὰ* برينى اضرار ايتمك قصد و نيتنده او. πιρινὶ ἰζρὰρ ἰτμὲκ κάσδ οὐ νιγετινδὲ ὀλ.

Διανυκτερεύω, گیجه قالمق γκιδζέ κ...λμάκ گیجه گچیرمك γκιδζέ γκε-...ουρμέκ, ا. ایاتت ἰπατὲτ ἰτ.

Διανύω, ا. اتمام و اکمال ἰτμὰμ βὲ ...μὰλ ἰτ. § ا. امرار ἰμρὰρ ἰτ. «— ...ν βίον ἐν ἀγαθοεργίαις ایلك اشتغاله عمر امرار ἐγιλὶκ ἰσ̇λεμέκλε ἰμράρι ...ρ ἰτ.

...αξιφισμός, ὁ تسایفو τεσαγιούφ.

...απαιδαγώγησις, ἡ تربیهٔ اطفال ...ρπιγέϊ ἐτφάλ, تربیه τερπιγέ.

...απαιδαγωγ(έω)ῶ, تربیهٔ اطفال τερπιγέϊ ἐτφὰλ ἰτ. ا. تربیه τερ-...γὲ ἰτ.

...απαντός, (Ἐπρ.) دائما δάϊμα, همو χεμβαρέ, همیشه χεμισ̇έ.

...απάλη, ἡ مصارعه μουσαρκά. منازعه μουναζαά.

...απαρθενεύω, ازالهٔ بکر ا. ἰζα-...πὶκρ ἰτ.

...απασῶν, ἡ (Μουσ.) آهنك نغما ἀχὲνκ μηγιαρί, دیاپازون δι-...παζόν.

...απέμπω, بالواسطه ارسال ا. πὶλ-...ιτὰ ἰρσὰλ ἰτ.

...απεραίνω, قارشو یاقه یه گچیرمك ...σ̇οὺ γιακαγιὰ γκετσιρμέκ. § (πθ.) قارشو یاقه یه گ... καρσ̇οὺ γιακαγιὰ ...τσμέκ.

...απεραστικός, ή, όν, نافذ ...ίζ, مؤثر μουεσσίρ. § شدید σ̇εδίδ, ...کسکین κεσκίν. «—ὸν ψῦχος مؤثر بر صوغوق μουεσσὶρ πὶρ σογούκ, برودتی شدید اولا... πουρουδέτι σ̇εδὶδ οὐλ-νουφούζ. «—ἡ ὀσμή رایحهٔ نافذه ραϊ-χάϊ ναφιζέ.

Διαπεραστικότης, ἡ قابلیت نفوذ καπιλιγέτι νουφούζ.

Διαπερ(άω)ῶ καὶ **—περνῶ**, گچمك γκετσμέκ. § ا. نفوذ νουφοὺζ ἰτ. § ا. تأثیر τεεσὶρ ἰτ.

Διαπιστευτήρια, τὰ (ἔγγραφα) (Πολ.) اعتمادنامه ἰτιμαδναμέ.

Διαπιστεύω, ا. امنیت و اعتماد ἐμνιγὲτ βὲ ἰτιμὰδ ἰτ.

Διάπλασις, ἡ تشکیل τεσ̇κίλ, تشکل τεσ̇εκκιούλ. § (ἠθ.) تربیه τερ-πιγέ. « ἡ — τῶν παίδων تربیهٔ صبیان τερπιγέϊ σιπγιάν.

Διαπλάττω, ا. تشکیل τεσ̇κὶλ ἰτ. § (ἠθ.) ا. تربیه τερπιγὲ ἰτ.

Διαπλέω, ا. بحرا سیر و سفر πάχ-ρεν σεῖρ οὐ σεφὲρ ἰτ. ا. بحرا امد شد πάχρεν ἀμὲδ-σ̇οὺδ ἰτ. « τὰ ἀτμό-πλοια, τὰ διαπλέοντα τὴν Μεσό-γειον بحر سفیده امد شد ایدن واپورلر πάχρι σεφιδὲ ἀμὲδ-σ̇οὺδ ἰδὲν βα-πορλάρ.

Διάπλεως, ων, لبالب مملو λεπ-α-λὲπ μεμλού.

Διαπληκτίζομαι, ا. مضاربه μου-δαρεπὲ ἰτ. § ا. غوغا - منازعه γαβγὰ-μουναζαὰ ἰτ.

Διαπληκτισμός, ὁ مضاربه μου-δαρεπέ. § غوغا γαβγά, منازعه μου-ναζαά.

Διάπλ(οο)ους, ὁ سفر σεφέρ, سیاحت بحریه σιγιαχάτι παχριγέ.

Διαπνευστικός, ή, όν, تبخری τεπεχχουρή.

Διαπνέω, تنفس ا. τενεφφοὺς ἰτ.

Διαπνοή, ἡ نفس νεφές. «ἡ ἄδηλος — ترلمه τερλεμέ, تعرق τεαρρούκ.

Διαποικίλλω, تزيينات ايله دوزمك τεζγινὰτ ἰλὲ δουζμέκ.

Διαπόντιος, ον, بحرى παχρί.

Διαπορεύομαι, امرار ا. ἰμρὰρ ἰτ. مرور ا. μουροὺρ ἰτ.

Διαπορ(έω)ῶ, تردد ا. τερεδδοὺδ ἰτ. شاشيرمق σασηρμάκ. § مضايقه‌ده بولنمق μουζαϊκαδὰ πουλουνμάκ. § (πθ.) شاشه قالمق σασὰ καλμάκ, استخاره ا. ἰστιχαρὲ ἰτ.

Διαπόρθμευσις, ἡ بحراً نقل πάχρεν νάκλ.

Διαπορθμεύω, بحراً نقل ا. πάχρεν νὰκλ ἰτ.

Διαπραγματεύομαι, سويلشمك σοϊλεσμέκ, مذاكره - مكالمه كيريشمك μουζακερατὰ - μουκιαλεματὰ γκιρισμέκ, بحث ا. πάχς ἰτ. § (Ἐμπ.) بازارلاشمق παζαρλασμάκ. «τὸ βιβλίον τοῦτο διαπραγματεύεται περὶ βοτανικῆς بو كتاب علم نباتاتدن بحث ايدر ποὺ κιτὰπ ἴλμι νεπατατδὰν πάχς ἰδέρ. « — περί τινος ἐπαύλεως بر چفتلك بازارلاشمق πὶρ τσιφτλὶκ παζαρλασμάκ.

Διαπραγμάτευσις, ἡ مذاكره μουζακερέ, مكالمه μουκιαλεμέ, مباحثه μουπαχασέ. § بحث πάχς. § (Ἐμπ.) بازارلاشمه παζαρλασμά. § (Πο[λ.]) مذاكرات μουζακεράτ.

Διαπράττω, ايشلمك ἰσλεμ[έκ], اجرا ا. ἰδζρὰ ἰτ. ايتمك ἰτμέκ. § ارتكاب ا. ἰρτικιὰπ ἰτ. «διέπραξε κακο[ύρ]γημα جنايت ارتكاب ايلدى δζεν[άγετ] ἰρτικιὰπ εϊλεδί. « διέπραξε μ[έγα] σφάλμα بيوك بر خطا اجتشدر πουγ[ιούκ] πὶρ χατὰ ἰτμίσδιρ.

Διαπρεπής, ές, ممتاز μουμτ[άζ], سرافراز σὲρ ἐφράζ, فائق φαΐκ, معتبر μου'τεπέρ.

Διαπρέπω, ممتاز - سرافراز او. φαΐκ-μουμτὰζ-σὲρ ἐφρὰζ ὀλ. ا. τεφεββοὺκ ἰτ.

Διαπρύσιος, α, ον, اوازلى πουλὲνδ ἀβαζλή, جهرى δζεχρί. « κῆρυξ خطيب بليغ χατίπι πελίγ. —ίως (ἐπρ.) جهراً δζέχρεν, اواز ايله πουλὲνδ ἀβὰζ ἰλέ.

Διαπύλιον, τὸ (τέλος) [مروريه] μουρουριγέ.

Διαπυνθάνομαι, استخبار ا. [ἰσ]τιχπὰρ ἰτ. مستخبر او. μουσταχπὶρ [ὀλ.]

Διάπυρος, ον, يانيق για[νίκ], مشتعل μουστεάλ, آتشناك ἀτεσν[άκ] § كرمى κερμί, حرور χαρήρ, [...] κεσκίν. « — ζῆλος آتشناك غيرت [γαϊ]ρέτι ἀτεσνάκι.

Διαρθρ(όω)ῶ, تفصيل ا. τε[φσίλ ἰτ.]

Διάρθρωσις, ἡ (Ι) متحرك [...] μεφσήλι μουτεχαρρίκ.

Διάρκεια, ἡ مدت μουδδέτ, دوام δεβάμ, امتداد ἰμτιδάδ, استمرار ἰσ[τιμράρ]

ρ, بقا πεκά. « κατὰ τὴν —αν ῦ βίου του مدت عمرنده μουδδέτι ιρὸυνδέ. « κατὰ τὴν —αν τοῦ ιμῶνος قيش امتدادنجه κὴς ἰμτιδα-νδζε.

Διαρκὴς, ές, سوران σουρέν, مستمر υστεμέρρ, باقي πακή, دائمي δαϊμί, مستدام μουστεδίμ. ‖ طياناقلي δαγιαχλή, استوار οὐστούβάρ, قوى κα-, ثابت σαπίτ. «εὐτυχία — سعادت مستدامه σααδδέτι μουστεδιμέ. ‖ —ῶς (Ἐπρ.) على الدوام ἀλ-ἐδ-δεβάμ, مستمراً υστέμερρέν, دائما δάϊμα.

Διαρκ(έω)ῶ, سورمك σουρμέκ, طيا δαγιανμάκ, استمرار - امتداد - دوام ἰστιμρὰρ-ἰστιμδὰδ-δεβὰμ ἰτ. -مد باقي μουμτὲδδ-πακὴ ὀλ. «ἡ φιλία υ δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολὺν χρόνον دوستلغى چوق زمان سورمه ὸκ ζεμὰν σούρμεδι. «τοῦτο δὲν θὰ ιρκέσῃ ἐπὶ πολύ بو چوق سورميه‌جكدر ὺ τσὸκ σούρμεγεδζεκδιρ. «διαρ-ὔντος τοῦ πολέμου اثناى محاربه‌ده νάϊ μουχαρεπεδέ.

Διαρπαγή, ἡ غصب γάσπ, يغما γιάγμα, غارت γαρέτ, تارج ταράδζ, νέχπ.

Διαρπάζω, غصب-يغما-غارت-تارج-نهب γάσπ-γιάγμα-γαρὲτ-ταρὰδζ-ἐχπ ἰτ. « διήρπασαν τὴν περιουσίαν του اموالنى يغما و غارت ايتشلردر ἐμ-λινὶ γιάγμα βὲ γαρὲτ ἰτμισλέρ-ρ. «ὁ διαρπάζων يغماكر γιαγμα-έρ, غاصب γασίπ. «ὁ διαρπαζόμενος غارتزده γαρετζεδέ, مغصوب μαγσούπ, منهوب μενχούπ.

Διαρρέω, آقمق ἀκμάκ, جريان ا. δζεριγιὰν ἰτ. سيلان ا. σιλὰν ἰτ. ‖ كچمك γκετσμέκ, مرور ا. μουροὺρ ἰτ. «διέρρευσεν ὁ χρόνος وقت و زمان مرور ايتشدر βὰκτ βὲ ζεμὰν μουροὺρ ἰτμίσδιρ.

Διαρρήγνυμι, καὶ **-ύω,** قيرمق κηρμάκ, كسر - شكست ا. κέσρ-σεκὲστ ἰτ. ‖ يرتمق γιρτμάκ, شق ا. σὰκκ ἰτ. ‖ كسمك κεσμέκ, قطع ا. κὰτ' ἰτ. «— τὰ δεσμὰ زنجيرلرى قيرمق ζενδζιρλερὶ κηρμάκ. «— τὰς σχέσεις قطع مناسبات ا. κάτ'ι μουνάσεπὰτ ἰτ.

Διάρρηξις, ἡ قيرمه κηρμά, كسر κέσρ, شكست σεκέστ. ‖ شق σάκκ. ‖ قطع κάτ'.

Διαρρήδην, (Ἐπρ.) اشكاره اوله‌رق ἀσκιαρὲ ὀλαράκ, صراحةً σεράχατεν, جهراً δζέχρεν.

Διάρροια, ἡ (Ι) يورك سورمه‌سى γιοὺρὲκ σουρμεσί, اسهال ἰσχάλ.

Διαρροϊκός, ή, όν, اسهالى ἰσχαλί.

Διαρρυθμίζω, ترتيب و تنظيم ا. τερτὶπ οὐ τανζὶμ ἰτ. اجراى تنسيقات ا. ἰδζράϊ τενσικὰτ ἰτ.

Διαρρύθμισις, ἡ ترتيب τερτίπ, تنظيم τανζίμ, تنسيق τενσίκ.

Διασαλεύω, تحريك ا. τεχρὶκ ἰτ. تخريب و تهديم ا. ταχρὶπ οὐ ταχδὶμ ἰτ.

Διασαλπίζω, بورى ايله بيلديرمك πουροὺ ἰλὲ πιλδιρμέκ, نشر - اشاعه - اعلان ا. νέσρ-ἰσαὰ-ἰλιὰν ἰτ.

Διασαφηνίζω, تفسیر-ایضاح-تفصیل-تصریح ا. τεφσὶρ-ἰζὰχ-τεφσὶλ-τασρὴχ ἰτ. ایضاحات ویرمك ἰζαχὰτ βιρμέκ.

Διασάφησις, ἡ تفسیر τεφσίρ, تفصیل τεφσίλ, ایضاح ἰζάχ, بیان πε-γι̯άν, شرح σέρχ, تصریح τασρήχ. «*δίδω —σεις* ایضاحات ویرمك ἰζαχὰτ βιρμέκ.

Διασαφητικός, ή, όν, مبین μουπεγ-γίν, موضح μουζίχ.

Διασαφ(έω)ῶ, واضح-اشکارقیلق βαζὶχ-ἀσικι̯ὰρ κηλμάκ, ایضاح ا. ἰ-ζὰχ ἰτ. ایضاحات ویرمك ἰζαχὰτ βιρμέκ.

Διασείω, تزلزل ایتدیرمك τεζελ-ζοὺλ ἰτδιρμέκ.

Διάσημος, ον, مشهور μεσχούρ, اشهر ἐσχέρ, نامدار ναμδάρ, شهرتشعار σόχρετ-σι̯άρ, نامور ναμβέρ, شهرتیاب σόχρετ-γι̯άπ. «*εἷς τῶν διασημοτέρων ῥητόρων τῆς ἐποχῆς μας* عصرمزك اشهر بر خطیب ἀσριμιζὶν ἐσχὲρ πὶρ χατίπ.

Διασημότης, ἡ شهرت σόχρέτ, اشتهار ἰστιχάρ, نامداری ναμδαρή, ناموری ναμβερή.

Διασκεδάζω, طاغیتمق δαγητμάκ, دفع ا. δέφ' ἰτ. ازاله ا. ἰζαλὲ ἰτ. § (νλγ.) اکلنمك ἐγλενμέκ, ذوق و صفا ا. ζὲβκ οὐ σαφὰ ἰτ. § (μτβ.) اکلندیرمك ἐγλενδιρμέκ. «*ἡ ὁμίχλη διεσκεδάσθη* بولود ازاله اولمشدر πουλοὺδ ἰζαλὲ ὀλμούσδουρ. «*διεσκεδάσθησαν αἱ θλίψεις μου* غم و کدرم دفع و ازاله اولمشدر γάμμ οὐ κεδερὶμ δέφ' οὐ ἰ-ζαλὲ ὀλμούσδουρ.

Διασκέδασις, ἡ اکلنجه ἐγλενδζ[έ], ذوق ζέβκ, جنبش δζινπούς, صفا σαφ[ά].

Διασκεδαστικός, ή, όν, اکلنجه‌لی ἐγλενδζελή, صفالی σαφαλή, [ذوقلی] ζεβκλή.

Διασκελίζω, آچمق [قچ]ی παδζακλαρὴ ἀτσμάκ, آدیم آتمق ἀδὴμ ἀτμάκ.

Διασκεπτικός, ή, όν, [متفک]ر μουτεφεκκίρ. «*τὸ —όν* (Νμ.) [م]ذاکره جمعیتی μουζακερὲ δζιχετί.

Διασκέπτομαι, دوشونمك [δο]σούνμέκ, تفکر-ملاحظه-مطالعه ا. τ[ε]φεκκι̯οὺρ-μουλαχαζὰ-μουτάλι̯αὰ ἰ[τ]. § (Νμ.) مذاکره ا. μουζακερὲ ἰ[τ]. تذکر ا. τεζεκκι̯οὺρ ἰτ.

Διασκευάζω, حاضرلامق χαζ[ιρ]λαμάκ, تهیه ا. τεχιγὲ ἰτ. § [تر]تیب و تنظیم ا. τερτὶπ οὐ τανζὶμ ἰτ.

Διασκευή, تهیه τεχιγέ, [تر]تیب τερτίπ.

Διάσκεψις, ἡ ملاحظه μουλαχαζ[ά], تفکر τεφεκκι̯ούρ. § (Νμ.) [مذ]اکره μουζακερέ. «*ἡ αἴθουσα τῶν —εων* مذاکره اوطه‌سی μουζακερὲ ὀδασ[ή]. «*θέττω ὑπὸ —ιν* مذاکره‌یه وضع [ا.] μεβζὶ' μουζακερεγὲ βάζ' ἰτ.

Διασκορπίζω, طاغیتمق δαγη[τ]μάκ, تبدید ا. τεπδὶδ ἰτ. [پرا]کنده ا. περακενδὲ ἰτ. پریشان ا. περισάν [ἰτ.] § (μτχ.) *διεσκορπισμένος* [طا]غینق ταγηνήκ, پراکنده περακενδέ, [پریش]ان περισάν.

Διασκορπισμός, ὁ طاغیتمه δ[αγητμά]

ητμά, طاغيله ταγηλμά, تبديد τεπ-
ίδ, پريشانی περισανί.

Διάσπασις, ἡ يرتيش γιρτίς, تفريق τεφρίκι δζεπρί. جبر

Διασπείρω, صاچمق σατσμάκ, نشر νέσρ ἰτ. «*διεσπαρμένος* منتشر μυντεσίρ.

Διασπορά, ἡ طاغيله δαγηλμά, انتشار ἰντισάρ.

Διασπ(άω)ῶ, چکوب آيرمق-قوپارمق τεκιούπ ἀϊρμάκ - κοπαρμάκ. § پاره پاره ا. παρτσαλαμάκ; پارچهلامق παρὲ παρὲ ἰτ. § يرتمق γιρτμάκ, - شاق خرق σάκκ-χάρκ ἰτ. § فك ا. φέκκι. § فسخ و لغو ا. φέσχ βὲ λάγβ ἰτ. — *τὸ πλῆθος* ازدحامی خرق ايله مرور ا. διζαμὶ χὰρκ ἰλὲ μουρούρ ἰτ.

Διάσταλσις, ἡ(Ι) انبساط ἰνπισάτ.

Διασταλτικός, ή, όν, منبسط μυπεσσίτ. § قابل انبساط καπίλι ἰνπισάτ. «*κίνησις* —*ἡ τῆς καρδίας* حركت انبساطيهٔ قلب χαρεκέτι ἰνπισατιγέϊ κάλπ.

Διασταλτικότης, ἡ قابليت انبساط καπιλιγέτι ἰνπισάτ.

Διάστασις, ἡ مفارقت μουφαρεκάτ, تفريق τεφρίκ. § مسافه μεσαφέ, بعد πού'δ. § مباينت μουπαγενέτ, اختلاف ἰχτιλάφ. «*καθ' ὅλας τὰς διαστάσεις* هر يوزدن χέρ γιούζδέν, هر طرفدن χὲρ ταραφδάν, هر جهتدن χὲρ τζιχετδέν.

Διαστέλλω, انبساط ا. ἰνπισὰτ ἰτ. § آچمق ἀτσμάκ, كنيشلتمك γκενισλετμέκ.

νισλετμέκ. § (ἠθ.) تفريق ا. τεφρὶκ ἰτ.

Διάστημα, τὸ آرالق ἀραλήκ, مسافه μεσαφέ, بعد πού'δ. § (ἐπὶ χρόνου) مدت μουδδέτ, زمان ζεμάν, وقت βάκτ, ظرف ζαρφή. «*καθ' ὅλον τὸ* — *τῆς ἑβδομάδος* بر هفته ظرفنده πὶρ χαφτὰ ζαρφινδά. «*εἰς τὸ* — *τῆς ἐκεῖ διαμονῆς του* اوراده مدت اقامتنده ὅραδα μουδδέτι ἰκαμετινδέ. «*εἰς τὸ* — *τοῦ χειμῶνος* قيش وقتنده κὴς βακτινδά. «*ἐν* —*τι δέκα ἐτῶν* اون سنه ظرفنده ὂν σενὲ ζαρφινδά.

Διάστιξις, ἡ نقطهلمه νοκταλαμά.

Διάστιχον, τὸ (Τπγρ.) ايكی سطر آرهسی يازی ἰκὶ σατὴρ γιαζὴ ἀρασή, انترلين ἐντερλίν.

Διαστολή, ἡ فرق φάρκ, تمييز τεμγίζ, تفريق τεφρίκ. § (Φσ.) انبساط ἰνπισάτ. «*ἡ* — *τῆς καρδίας* انبساط قلب ἰνπισάτι κάλπ. «*ἄνευ* —*ῆς* بلا فرق πίλα φάρκ, بلا استثنا πίλα ἰστισνά, علی السويه ἀλ-ἐσ-σεβιγέ.

Διαστολεύς, ὁ (Ι) باسط πασίτ.

Διαστρεβλ(όω)ῶ, عقوبت و عذاب ويرمك οὐκουπὲτ βὲ ἀζὰπ βιρμέκ.

Διαστρέφω, بوزمق πoζμάκ, افساد ا. ἰφσὰδ ἰτ. تغيير ا. ταγ-γὶρ ἰτ. تغليط ا. ταγλὶτ ἰτ. تأويل ا. τεεβὶλ ἰτ. «— *τὴν ἔννοιαν τοῦ κειμένου* معانی تأويل ا. μααναῒ τεεβὶλ ἰτ. «*διεστραμμένος* ترس τέρς, بد خوی πέδι χούϊ, بد مشرب πέδι μεσρέπ, بد اخلاق πὲδ ἀχλάκ.

Διαστροφεύς, ὁ بوزيجى ποζου-δζού, مفسد μουφσίδ.

Διαστροφή, ἡ بوزمه ποζμά, افساد ἰφσάδ, تغيير ταγ-γίρ, تأويل τεεβίλ, تغليط ταγλίτ.

Διάστροφος, ον, بوكلمش πουκγουλμούς, بورومش πουρουμούς. ‖ فاسد φασίδ.

Διασυρμός, ὁ لوم و مذمت λὲβμ οὐ μεζεμμέτ. ‖ استهزا ἰστιχζά.

Διασύρω, قدح و طعن ا. κάδχ οὐ τὰ'ν ἰτ. لوم و مذمت ا. λὲβμ οὐ μεζεμμὲτ ἰτ. فصل-ذم ا. φὰσλ-ζὲμμ ἰτ. رسوا ايلمك ρουσβὰ ἐϊλεμέκ. ‖ ذوقلنمك ζεβκλενμέκ, استهزا ا. ἰστιχζὰ ἰτ.

Διασχίζω, يارمق γιαρμάκ, شق ا. σάκκ ἰτ. اورته‌سندن يارمق ὀρτασινδὰν γιαρμάκ, ايكي‌يه تقسيم ا. ἰκιγὲ τακσὶμ ἰτ. ‖ (μτφ.) ايچندن-اورته‌سندن كچمك ἰτσινδὲν-ὀρτασινδὰν γκετσμέκ. «— τὸ πλῆθος ازدحام ناسى شق ايله ايچندن مرور ا. ἰζδιχάμι νασὶ σάκκ ἰλὲ ἰτσινδὲν μουροὺρ ἰτ.

Διασώζω, قورتارمق κουρταρμάκ, تخليص ا. ταχλὶς ἰτ. استخلاص ا. ἰστιχλὰς ἰτ. ‖ حفظ-وقايه ا. χὶφζ-βικαγὲ ἰτ. ‖ (πθ.) قورتلق κουρτουλμάκ, خلاص بولق χαλὰς πουλμάκ, سلامته چيقمق σελαμετὲ τσηκμάκ. ‖ تحفظ ا. τεχαφφοὺζ ἰτ.

Διάσωσις, ἡ تخليص ταχλίς, استخلاص ἰστιχλάς, خلاص χαλάς. ‖ وقايه βικαγέ, حفظ χίφζ, تحفظ τε-χαφφούζ.

Διασωστικός, ή, όν, [تخليصى] ταχλισί.

Διαταγή, ἡ امر ἔμρ πλ. [اوامر] ἐβαμίρ, اراده ἰραδὲ πλ. ارادات ἰ[ραδ]δάτ, تنبيه τενπὶχ πλ. تنبيهات τεν[πι]χάτ. «ἔγγραφος — امر تحريرى ἔ[μρι] ταχριρί. «προφορικὴ — [امر] شفاهى ἔμρι σιφαχή. «γραμμάτιον εἰς — امره محرر سند ἐμρὲ μουχαρρὲρ σεν[έδ]. «δίδω —άς ا. [اعطاى] اوامر و تنبيهات ا. ἰτάϊ ἐβαμὶρ βὲ τενπιχὰτ ἰτ. «μέ[γα] νεωτέρας —ῆς [امر] جديد صدورينه دكين ἔμρι δζεδὶδ σουδουρινὲ δεγίν. «κα[τὰ] —ὴν τοῦ ἰατροῦ [حكيمك] سپارش و افادهسى اوزرينه ταπιπὶν σιπαρὶς βὲ ἰφαδ[εσι] οὐζερινέ. «διαταγῇ τοῦ βασιλέ[ως] امر پادشاهيله ἔμρι παδισαχὶ ἰλέ, اراده سنيه πὰ ἰραδέϊ σενιγέ. «Αὐ[το]κρατορικὴ — اراده سنيه ἰραδέϊ [σε]νιγέ, [و] اراده سنيه حضرت پادشاهى ἔμρ οὐ ἰραδέϊ σενιγέϊ χαζρέτι π[α]δισαχί. «κατὰ —ὴν τίνος ἐκάμ[ετε] τοῦτο; بونى كيمك امريله ياپديكز πού[νου] κιμὶν ἔμρὶ ἰλὲ γιαπδινίζ; «πρ[οσ]μένω τὰς —άς σας [امر]يكزه منتظرم ἐμρινιζὲ μουντεζήριμ. «πληρώσα[τε] εἰς τὴν —ὴν τοῦ δεῖνα و امر [فلا]نك حوالسنه تأديه ايدهسكز φιλανὶν ἔμρ [οὐ] χαβαλεσινὲ τεεδιγὲ ἰδέσινιζ.

Διάταγμα, τὸ امر ἔμρ, [بيور]لدى πουγιουρουλδού, امرنامه ἐμιρνάμ[έ], اراده ἰραδέ, فرمان φερμάν. «— [βα]σιλικόν امرنامهٔ قيرالى ἐμιρναμέϊ κ[ι]ραλή. « — Αὐτοκρατορικόν [...]

...نه ἰραδέϊ σενιγέ, امر و فرمان همايون ...μρ οὐ φερμάνι χουμαγιούν. « — ...ξυρικόν امرنامهٔ سامى ἐμιρναμέϊ σα-...ί, بيورلدئ سامى πουγιουρουλδούϊ ...αμί. «διωρίσθη δι' αὐτοκρατορικοῦ —τος بارادهٔ سنيه نصب و تعيين اولندى ...ὰ ἰραδέϊ σενιγὲ νάσπ οὐ τα'γὶν ...λουνδού.

Διατακτικός, ή, όν, حكمى ...ουκμί, آمرانه ἀμιρανέ. «τὸ —ὸν ...ῆς ἀποφάσεως فقرهٔ حكميه φικράϊ ...ουκμιγέ, حكم جهتى χοὺκμ δζιχετί. ...τὸ —ὸν τοῦ νόμου قانونك احكامى ...ὶρ κανονοὺν ἀχκιαμί.

Διάταξις, ἡ ترتيب τερτίπ, تنظيم ...ανζήμ, تصنيف τασνίφ. § (Νμ.) ...احكا ἀχκιάμ. § نظام νιζάμ πλ. نظامات ...ιζαμάτ. «αἱ —εις τοῦ ποινικοῦ ...όμου جزا قانوننامهٔ همايونينك احكامى ...δζεζὰ κανονναμέϊ χουμαγιουνουνοὺν ...χκιαμί.

Διατάραξις, ἡ قاريشيقلق χαρη-...σηκλήκ, تشويش τεσβίς. § اخلال ἰχ-...λάλ, افساد ἰφσάδ. «ἡ — τῆς δημο-...σίας ἀσφαλείας اسايش عموميتك اخلالى ...ασαΐσι οὐμουμιγὶν ἰχλαλή.

Διαταράσσω καὶ —ταράττω, قاريشديرمق χαρησδαρμάκ, .ا تشويش τεσβὶς ἰτ. .ا تحريك τεχρὶκ ἰτ. خلل ويرمك χαλὲλ βιρμέκ, .ا اخلال ἰχ-λὰλ ἰτ.

Διατάσσω καὶ —ττω, نظامه قومق νιζαμὰ καμάκ, تنظيم- ترتيب- .ا تنسيق τανζὶμ-τερτὶπ-τενσὶκ ἰτ.

§ .ا امر ἒμρ ἰτ. .ا تنبيه τενπὶχ ἰτ. بيورمق πουγιουρμάκ. § (Νμ.) قرار ويرمك καρὰρ βιρμέκ. «τὸ δικαστήριον διέταξε νὰ ἐξετασθῶσιν οἱ μάρτυρες محكمه شاهدلرك استماعنه قرار ويرمش μεχκεμὲ σαχιδλερὶν ἰστιμα-ανὰ καρὰρ βιρμίς. «διετάχθη προσωπικὴ κράτησις κατὰ τοῦ... فلانك دردست و توقيفنه امر ويرلشدر φιλανὶν δερ-δὲστ οὐ τεβκηφινὲ ἒμρ βι-ριλμίσδιρ. «διετάχθη ν' ἀναχωρήσῃ ἀμέσως درحال عزيمت ايتسنه امر بيورلشدر δερχὰλ ἀζιμὲτ ἰτμισινὲ ἒμρ που-γιουρουλμούσδουρ. «ἵνα διαταχθῶσι τὰ δέοντα اجراى ايجابى ضمننده ἰδζράϊ ἰδζαπὶ ζιμνινδέ. «ὁ ἰατρὸς διέταξε καθάρσιον طبيب بر مسهل تنبيه ايلدى ταπὶπ πὶρ μουσχὶλ τενπὶχ ἐϊλεδί.

Διατείνομαι, چاليشمق τσαλησ-μάκ, .ا جهد δζὲχδ ἰτ. .ا سعى و غيرت σάϊ βὲ γαϊρὲτ ἰτ. § .ا ادعا ἰδδιάτ. «διατείνεται ὅτι τὸν ἤκουσεν ايشيديكنى ادعا ايديور ἰσιδιγινὶ ἰδδιὰ ἰδίγιορ.

Διατείχισμα, τὸ اورته ديوارى ὀρτὰ διβαρί. § سور σούρ, قلعه καλέ.

Διατελ(έω)ῶ, .ا اقام-اكمال ἰτ-μὰμ-ἰκμὰλ ἰτ. § اولمق ὀλμάκ, بولنمق πουλουνμάκ. «— εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τινὸς برينك خدمتنده بولنمق πιρινὶν χηδ-μετινδὲ πουλουνμάκ. «— ὑπὸ τὴν δυσμένειαν τινὸς برينك حسن توجهندن دوشمك πιρινὶν χούσνι τεβεδζδζου-χουνδὲν δούσμέκ. «— κλινήρης اسير فراش اولمق ἐσὶρ-φιρὰς ὀλμάκ. «διετέ-

λεσεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη. Α΄ γραμματεὺς Πρωτοδικείου سنين وافروده محكمهٔ بدايت باش كتابتنده بولنشدر σενίνι βαφιρεδὲ μεχκεμέϊ πεδαέτ πὰς κιταπετινδὲ πουλουνμούσδουρ. «—*ὑπὸ ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν* ضبطيه نظارتى آلتنده بولنق ζαπτιγὲ ναζαρετὶ ἀλτηνδὰ πουλουνμάκ.

Διατέμνω, كسمك اورته‌دن ὀρταδὰν κεσμέκ, ا. قطع κάτ' ἰτ. ا. تفريق τεφρὶκ ἰτ. § (μσ. καὶ πθ.) كسلمك κεσιλμέκ, ا. تقاطع τεκαττοὺ' ἰτ. «*ἡ δεῖνα χώρα διατέμνεται ὑπὸ διωρύγων* فلان مملكت جداول ايله منقطعدر φιλὰν μεμλεκὲτ δζεδάβὶλ ἰλὲ μουνκατήδιρ.

Διατήρησις, ἡ حفظ χίφζ, محافظه μουχαφαζά, وقايه βικαγέ. § ابقا ἰπκά. «*ἡ — τῆς δημοσίας τάξεως* اسايش عموميك حفظ و ابقاسى ἀσαΐσι ούμουμινὶν χὶφζ οὐ ἰπκασί.

Διατηρητικός, ή, όν, حفظى χιφζί.

Διατηρ(έω)ῶ, صاقلامق σακλαμάκ, ا. حفظ و محافظه χὶφζ οὐ μουχαφαζὰ ἰτ. ا. وقايه βικαγὲ ἰτ. § ا. ابقا ἰπκὰ ἰτ. § (πθ.) طورمق δουρμάκ, قالمق καλμάκ, ابقا اولنق ἰπκὰ ὀλουνμάκ, ا. دوام δεβὰμ ἰτ. حكمى جارى او. χούκμὶ δζαρὶ ὀλ. «*ὁ νόμος οὗτος διατηρεῖται ἀκόμη* بو قانونك حكمى هنوز جاريدر πού κανονοὺν χούκμὶ χένουζ δζαρίδιρ. «*ὁ δεῖνα ὑπάλληλος διετηρήθη εἰς τὴν θέσιν του* فلان مأموريتنده ابقا ايدلشدر φιλὰν μεμουριγετινδὲ ἰπκὰ ἰδιλμίσδιρ.

Διατηρητής, ὁ حافظ χαφίζ.

Διατί, ἀντὶ **Διὰ τί,** (Μόρ. ἐρωτ.) نيچون νίτσουν, نه سببه مبنى νὲ σεπεπ μεπνί.

Διατίθημι, ا. ترتيب و تنظيم τερτὶπ οὐ τανζὶμ ἰτ. § (Νμ.) ا. وصيت ترك τὲρκ-βασιγὲτ ἰτ. § (πθ.) اولق ὀλ... μάκ. § (Νμ.) ترك وصيت اولنق τὲρκ-βασιγὲτ ὀλουνμάκ. « *εὐμενῶς διατίθεμαι πρός τινα* بريته خير خواهى او. πιρίνιν χαΐρ-χαχὴ ὀλ.

Διατίμησις, ἡ تقدير قيمت τακδίρ κηϊμέτ. § (Ἐμπ.) نرخ νάρχ, تعريفه τα'ρίφα.

Διατιμ(άω)ῶ, ا. تقدير قيمت τακδίρι κηϊμὲτ ἰτ. § نرخ قومق νάρχ κο...μάκ, فيئات كسمك φιγιὰτ κεσμέκ.

Διατονικός, ή, όν, (Μουσ.) متصل الدرجات اولان μουττεσὶλ οὐδ... δερεδζὰτ ὀλάν.

Διάτορος, ον, كسكين κεσκίν. § (ἐπὶ φωνῆς) بلند πουλένδ, كسك... γκιουκσέκ.

Διατραγῳδ(έω)ῶ, ايله نظله نقل و حكايه ا. ταντανὰ ἰλὲ νάκλ... χηκιαγὲ ἰτ.

Διατραν(όω)ῶ, ا. ايضاح ἰζά... ἰτ. ا. عرض و بيان ἄρζ οὐ πεγιὰν ἰτ... ايضاحات ويرمك ἰζαχὰτ βιρμέκ.

Διατράνωσις, ἡ ايضاح ἰζάχ... ايضاحات ἰζαχάτ, عرض و بيان ἄρζ ο... πεγιάν.

Διατρέφω, بسلمك πεσλεμέκ, تعيش ايتديرمك تقديه ا. τακδιγὲ ἰτ. τεαγ-γιούς ἰτδιρμέκ.

Διατρέχω, قوشمق κοσμάκ, كزمك γκεζμέκ, مرور ا. μουρούρ ἰτ. § متواتر ا و. μουτεβατὶρ ὀλ. § وقوع بولق βου-κού πουλμάκ, واقع او. βακὴ ὀλ. «— *τὸν κίνδυνον* تهلكه يه دوچار او. τεχλικεγὲ δουτσὰρ ὀλ. تهلكه ايله اوغراشمق τεχλικὲ ἰλὲ ὀγρασμάκ. «*τὰ διατρέχοντα* وقوعات βουκουάτ. «*δὲν γνωρίζω τὰ διατρέχοντα* وقوعاتدن خبرم يوقدر βουκουατδὰν χα-περὶμ γιόκδουρ. «*διατρέχει φήμη ὅτι* تواتر اولنوركه τεβατοὺρ ὀλου-νοῦρκι. [τεσκήπ.

Διάτρησις, ἡ دلمه διλμέ, تثقيب

Διάτρητος, ον, مثقوب μεσ-κούπ.

Διατριβή, ἡ مشغوليت μεσγουλι-γέτ. § اقامت ἰκαμέτ. § (Φλγ.) مباحثه μουπαχασά, مقاله μεκαλέ, بند πένδ, «ὁ *τόπος τῆς —ῆς* اقامتكاه ἰκαμετ-κιάχ, محل اقامت μαχάλλι ἰκαμέτ. «— *φιλολογικὴ* مباحثهٔ عليه μούπαχασάϊ ἰλ-μιγέ. «— *ὑβριστικὴ* مقالهٔ هجويه με-καλέϊ χιδζβιγέ, بند تحقير آميز πένδι ταχκὶρ-ἀμίζ.

Διατρίβω, اوتورمق ὀτουρμάκ, اقامت ا. ἰκαμὲτ ἰτ. اكلنمك ἐγλενμέκ.

Διατροφή, ἡ بسليش πεσλείς, نفقه νεφεκά. § (Νμ.) نفقه νεφεκά. «ὁ *σύζυγος εἶναι ὑπόχρεως εἰς —ἣν τῆς συζύγου του* زوج زوجه سنك نفقه سنه مجبوردر ζὲβδζ ζεβδζεσινὶν νεφεκασινὰ μεδζπούρδουρ.

Διατρυπ(άω)ῶ, دلمك διλμέκ, تثقيب ا. τεσκὴπ ἰτ.

Διάττων, (ἀστὴρ) ὁ (Ἀστρ.) شهاب σιχὰπ πλ. شهب σουχούπ, دوشر يلدز يلدز آقدى γιλδὶζ ἀκδή, δουσὲρ γιλδίζ.

Διατύπωσις, ἡ تشكيل τεσκίλ. § معاملات μουαμελάτ. «*ἐγένοντο αἱ ἀ-ναγκαῖαι —εις* معاملات لازمه اجرا قيلندى μουαμελάτι λαζιμὲ ἰδζρὰ κηληνδή.

Διατυπ(όω)ῶ, تشكيل ا. τεσκὶλ ἰτ. § عرض وبيان ا. ἄρζ οὐ πεγιὰν ἰτ. «— *παράπονα κατά τινος* عليهنه عرض شكايت ا. ἀλεϊχινὲ ἄρζι σι-κιαγὲτ ἰτ. «— *τὴν γνώμην μου* افكارى عرض و بيان ا. ἐφκιαριμὶ ἄρζ οὐ πεγιὰν ἰτ.

Διαύγεια, ἡ براقلق περρακλήκ, شفافيت σεφφαφέτ, شفوف σουφούφ.

Διαυγής, ές, براق περράκ, شفاف σεφφάφ, صاف σάφ.

Διαυθέντευσις, ἡ تصاحب τε-σαχούπ, حمايه χιμαγέ.

Διαυθεντευτής, ὁ حامى χαμί.

Διαυθεντεύω, حمايه - تصاحب ا. χιμαγὲ-τεσαχοὺπ ἰτ.

Διαφαίνω, اظهار ا. ἰζχὰρ ἰτ. § (ἀμτ. καὶ πθ.) ظهور ا. ζουχοὺρ ἰτ. ظاهر او. ζαχὶρ ὀλ.

Διαφάνεια, ἡ (Φσ.) شفافيت σεφ-φαφέτ, شفوف σουφούφ, حاجبيت χαδζι-πιγέτ.

Διαφανής, ές, شفاف σεφφάφ. § ظاهر ζαχίρ, اشكار άσικιάρ. § —ῶς (ἐπρ.) ظاهراً ζάχιρεν, اشكاراً ἀσικιάρεν.

Διαφανόμετρον, τὸ (Φσ.) مقياس شفافت μηκγιάσι σεφφαφέτ.

Διαφερόντως, (Ἐπρ.) ديكركونه δίγκερ γκιουνέ. § فوق العاده φὲβκ οὐλ-ἀδέ.

Διαφέρω, بكزمه‌مك πενζέμεμεκ, فرق او φαρκὴ ὀλ. ا. تخلّف τεχαλλοὺφ ἰτ. § (πθ.) موافقت ايتمه‌مك μουβαφακὰτ ἴτμεμεκ, منازعه ا. μουναζαὰ ἰτ. اختلاف ا. ἰχτιλὰφ ἰτ. «τοῦτο διαφέρει ἐκείνου بو آندن فرق واردر πού ἀνδὰν φαρκὴ βάρδιρ. «τοῦτο διαφέρει بو بشقه‌در πού πασκάδηρ. «τί σὲ διαφέρει; نه وظيفه‌ك νὲ βαζιφέν. «τοῦτο δὲν μὲ διαφέρει بو وظيفه‌مدن خارجدر πού βαζιφεμδὲν χαρίδζδιρ. «οἱ διαφερόμενοι خصمين χασμέϊν, طرفين ταραφέϊν.

Διαφεύγω, سويشمك σιβισμέκ, فرار ا. φιράρ ἰτ. چيقمق τσηκμάκ. «— τῆς μνήμης خاطردن چيقمق χατιρδὰν τσηκμάκ. «— τῆς γλώσσης اغزندن چيقمق ἀγζηνδὰν τσηκμάκ. «τῷ διέφυγον ὑβριστικαί τινὲς ἐκφράσεις بعض افادات تحقير آميز اغزندن قاچرلش πάζι ἰφαδὰτ ταχκὶρ-ἀμὶζ ἀγζηνδὰν κατσηρηλμής.

Διαφημίζω, متواتر قيلق μουτεβατὶρ κηλμάκ.

Διαφθείρω, بوزمق πόζμάκ, افساد ا. ἰφσὰδ ἰτ. اخلال ا. ἰχλὰλ ἰτ. § شاشدرمق (?) πασδὰν τσηκαρμάκ, اغوا ا. ἰγβὰ ἰτ. «αἱ κακαὶ συναναστροφαὶ διαφθείρουσι τὰ ἤθη اشرار خلورت افساد اخلاق مؤديدر μουδζαβεράτι ἐσρὰρ ἰφσάδι ἀχλακὴ μουεδδίδιρ. «— κόρην ازاله بكر ا. ἰζαλέϊ πὶκρ ἰτ. § (μτχ.) διεφθαρμένος بوزوق اخلاق ἀχλακὴ ποζούκ, ذميم الخلق ζεμὶμ οὐλ-χούλκ, بد اخلاق πὲδ-ἀχλάκ. «διεφθαρμένα ἤθη اخلاق ذميمه ἀχλάκι ζεμιμέ.

Διαφθορά, ἡ افساد ἰφσάδ, فساد φεσάδ, اخلال ἰχλάλ. § اغوا ἰγβά. «ἡ — τοῦ αἰῶνος فساد زمانه φεσάδι ζεμανέ. «— τῆς νεολαίας فساد ارباب شباب φεσάδι ἐρπάπι σεπάπ. «— τῶν ἠθῶν افساد اخلاق ἐφσάδι ἀχλάκ, اخلاق ذميمه ἀχλάκι ζεμιμέ.

Διαφθορεύς, ὁ بوزان πoζάν, مفسد μουφσίδ, مضل μουζίλλ. [ζαά.

Διαφιλονικία, ἡ منازعه μουνα-

Διαφιλονικ(έω)ῶ, منازعه ا. μουναζαὰ ἰτ. «τὸ διαφιλονικούμενον منازعه فيه μουναζαὰ φίχ.

Διαφλέγω, علولنديرمك οὐλούβλενδιρμέκ.

Διαφορά, ἡ فرق φάρκ, تخلف τεχαλλούφ, تفاوت τεφαβούτ, اختلاف ἰχτιλάφ, مباينت μουπαγενέτ. § نزاع νιζά', منازعه μουναζαά, دعوا δαβά. «μεγίστη — فرق اعظم φάρκι ἀζάμ. «μικρὰ — فرق جزى φάρκι δζουζί. § (Μθμ.) تفاوت τεφαβούτ, تفاضل τεφαζζούλ. «— ποσοῦ تفاوت مقدار

τεφαβούτι μικδάρ. « — ἀπόψεως تفاوت نظر τεφαβούτι ναζάρ.

Διαφόρησις, ἡ (I) تعرق τεαρρούκ.

Διάφορος, ον, فرقلى φαρκλή, بشقه درلو πασκὰ τουρλού, مختلف μουχτελίφ, متنوع μουτενεββί. « — οι ἄνθρωποι مختلف اشخاص ἐσχάσι μουχτελιφέ. « — ἤθη اخلاق متنوعه ἀχλάκι μουτενεββιά. « — α ἔθνη ملل مختلفه μιλέλι μουχτελιφέ. « ἡ λέξις αὕτη ἔχει διαφόρους ἐκδοχὰς بو لفظك متعدد و مختلف معنالرى واردر πού λαφζὶν μουτεαδδὰδ βὲ μουχτελὶφ μααναλάρη βάρδιρ. § (οὐσ.) τὸ — ον كار κιάρ, فايض φαΐζ. § — ως (ἐπρ.) بشقه درلو πασκα τουρλού, ديكر صورتله δίγκερ σουρέτλε.

Διαφορότης, ἡ تنوع τενέββού', مختلفيت μουχτελιφιγέτ.

Διαφοροτρόπως, (Ἐπρ.) صورت مختلفهده σουρέτι μουχτελιφεδέ. § يوخسه γιόχσα.

Διάφραγμα, τὸ بولمه πόυλμέ, چيت τσίτ, تخته پرده ταχτὰ περδέ. § (Ἀνατ.) حجاب حاجز χιδζάπι χαδζίζ, جان اوى ἰζὰν ἐβή. [σέδδ.

Διάφραξις, ἡ قپامه καπαμά, سد

Διαφράσσω, καὶ **-ττω,** چيت ايله تفريق ا. τσὶτ ἰλὲ τεφρὶκ ἰτ. § منع ا. μέν' ἰτ.

Διαφυγή, ἡ فرار φιράρ. § خلاص χαλάς. § سلامت σελαμέτ.

Διαφυή, ἡ تفريقۀ طبيعيه τεφρικάϊ ταπιγέ.

Διαφυλακτικός, ή, όν, حفظى χιφζί, تحفظى τεχαφφουζή.

Διαφύλαξις, ἡ حفظ χίφζ, محافظه μουχαφαζά, وقايه βικαγέ. « πρὸς — ιν τῶν δικαιωμάτων μου حقوقمك وقايه سى ضمننده χουκουμοὺν βικαγεσὶ ζιμνινδέ.

Διαφυλάσσω, καὶ **-ττω,** صاقلامق σακλαμάκ, حفظ ا. χίφζ ἰτ. وقايه βικαγὲ ἰτ. محافظه ا. μουχαφαζὰ ἰτ. § ابقا ا. ἰπκὰ ἰτ.

Διαφύσησις, ἡ اوفوروق ὀφουρούκ, نفخه νεφχέ.

Διαφωνία, ἡ اختلاف افكار ἰχτιλάφι ἐφκιάρ, اختلاف ἰχτιλάφ, عدم اتفاق ἀδέμι ἰττιφάκ, شقاق σικάκ, نفاق νιφάκ.

Διαφων(έω)ω, اويمامق οὐΐμαμακ, اتفاق-موافقت ايتمامك ἰττιφὰκ-μουβαφακὰτ ἴτμεμεκ, اختلاف ا. ἰχτιλὰφ ἰτ.

Διαφωτίζω, تنوير ا. τενβὶρ ἰτ. § تنوير افكار ا. τενβίρι ἐφκιὰρ ἰτ. ايضاح ا. ἰζὰχ ἰτ.

Διαφώτισις, ἡ تنوير τενβίρ. § ايضاح ἰζάχ, ايضاحات ἰζαχάτ.

Διαχάραξις, ἡ چيزمه τσιζμέ.

Διαχαράσσω, καὶ **-ττω,** چيزمك τσιζμέκ. § تحديد ا. ταχδὶδ ἰτ. « — τὰ σύνορα تحديد حدود ا. ταχδίδι χουδοὺδ ἰτ.

Διαχειμάζω, قيشلامق κησλαμάκ, تشتى ا. τεσαττὴ ἰτ.

Διαχείμανσις, ἡ قيشلامه κησλαμά, تشتى τεσαττή.

Διαχειρίζω, ادارہ ا. ἰδαρὲ ἰτ. استعمال ا. ἰστιμὰλ ἰτ.

Διαχείρησις, ἡ اداره ἰδαρέ, استعمال ἰστιμάλ. « — *δικαστικὴ* ادارهٔ محاکم ἰδαρέϊ μουχακίμ. « *στρατιωτικὴ* — ادارهٔ عسکری ἰδαρέϊ ἀσκερί, امور عسکریه اداره‌سی οὐμούρι ἀσκεριγὲ ἰδαρεσί. « *ἡ — τῶν κοινῶν πραγμάτων* ادارهٔ سیاسی ἰδαρέϊ σιγιασί.

Διαχειριστής, ὁ مدیر μουδίρ.

Διαχέω, دوکمک δουκμέκ, نشر ا. νέσρ ἰτ. § (πθ.) کیف ا. κεΐφ ἰτ. کسب فرح و سرور ا. κέσπι φεράχ βὲ σουροὺρ ἰτ. [χέπ.

Διάχρυσος, ον, مذهب μουζεχ-

Διάχυσις, ἡ دوکمه δουκμέ, سفك σέφκ. § (ἠθ.) کیف κεΐφ, سرور σουρούρ, نشاط νισάτ, انبساط ἰνπισάτ, ابتهاج ἰπτιχάδζ.

Διαχώρημα, τὸ افرازات ἰφραζάτ, نجاست νεδζασέτ.

Διαχώρησις, ἡ (Ι) افراز ἰφράζ.

Διαχωρητικός, ή, όν, (Ι) مفرز μουφρίζ.

Διαχωρίζω, آیرمق ἀϊρμάκ, تفریق ا. τεφρὶκ ἰτ. افراز ا. ἰφρὰζ ἰτ.

Διαχώρισις, ἡ καὶ **—σμός,** ὁ آیرمه ἀϊρμά, تفریق τεφρίκ.

Διαχώρισμα, τὸ دائره δαϊρέ, پرده περδέ.

Διαχωρ(έω)ῶ, مرور ا. μουροὺρ ἰτ. § (Ι) افراز ا. ἰφρὰζ ἰτ.

Διάχωσις, ἡ املا ἰμλά.

Διαψεύδω, تکذیب ا. τεκζὶπ ἰτ.

Διάψευσις, ἡ تکذیب τεκζίπ.

Διάψυξις, ἡ (Φσ.) تبرید τεπρίδ, تبرد τεπερρούδ.

Δίβραχυς, ὁ καὶ ἡ (Γρμ.) ایکی حفیف هجادن عبارت جزء ἰκὶ χαφὶφ χεδζαδὰν ἰπαρὲτ δζουζί.

Διγαμία, ἡ (Νμ.) جمع نکاحین δζέμι νικιαχέϊν.

Δίγαμος, ον, (Νμ.) ایکی کشی ایله بردن متزوج ἰκὶ κισὶ ἰλὲ πιρδὲν μουτεζεββίδζ. § (Βτ.) ذو الزوجین ζ-οὐζζεβδζέϊν, ذات الزوجین ζὰτ οὐζζεβδζέϊν. [ζ-οὐλ-δζινσέϊν.

Διγενής, ές, (Γρμ.) ذوالجنسین

Δίγλωσσος, ον, ایکی لسان سویلین ἰκὶ λισὰν σοϊλεγέν, ایکی لسان اوزره ἰκὶ λισὰν οὐζρὲ ὀλάν, ایکی لسانلی ἰκὶ λισανλή.

Δίγνωμος, ον, ایکی افکارده بولنان ἰκὶ ἐφκιαρδὰ πουλουνάν, مترده μουτερεδδίδ.

Δίδαγμα, τὸ درس δέρς.

Διδακτήριον, τὸ مکتب μεκτέπ, درسخانه δερσχανέ, تعلیمخانه ταλιμχανέ, تدریسخانه τεδρισχανέ.

Διδακτήριος, α, ον, καὶ **—κτικός, ή, όν,** تدریسی τεδρισί. «*βιβλίον —κτικόν* کتاب تدریسی κιτάπι τεδρισί.

Διδακτορία, ἡ مدرسیت μουδερρισιγέτ, دوقتورلق δοκτορλούκ, نطاسنت νατασέτ.

Διδακτορικός, ή, όν, مدرسانه μουδερρισανέ. « *ἐξετάσεις — αἱ*

متهيأ امتحانى μουντεχιλὶκ ἰμτιχανί.

Διδακτός, ή, όν, قابل تدريس καπίλι τεδερρούς.

Δίδακτρα, τὰ اجرت تدريسيه οὐδζρέτι τεδρισιγέ, اجرت تعليميه οὐδζρέτι τα'λιμιγέ.

Διδάκτωρ, ὁ مدرس μουδερρίς, دوقتور δοκτόρ. « — *τῆς νομικῆς* دوقتورى حقوق χουκοὺκ δοκτορού, فقيه φικίχ. « — *τῆς ἰατρικῆς* دوقتور δοκτόρ, طبيب ταπίπ. « — *τῆς θεολογίας* علم عقائد مدرسى ἴλμι ἀκαΐδ μουδερρισί. « — *τῆς φιλολογίας* ادبيات معلى ἐδεπιγιάτ μουαλλιμί, اديب ἐδίπ.

Διδασκαλεῖον, τὸ دار المعلين δὰρ οὐλ-μουαλλιμίν.

Διδασκαλία, ἡ اوقوتمه ὀκουτμά, درس ويرمه δὲρς βιρμέ, تدريس τεδρίς, تعليم τα'λίμ.

Διδασκαλικός, ή, όν, مدرسانه μουδερρισανέ. « *τὸ —ὸν ἀξίωμα* خواجهلق χόδζαληκ, معلملك μουαλλιμλίκ, مدرسلك μουδερρισλίκ. « *τὸ —ὸν σῶμα* هيئت معلين χιγέτι μουαλλιμίν.

Διδάσκαλος, ὁ خواجه χόδζα, معلم μουαλλίμ, مدرس μουδερρίς. § (θλ.) ἡ — معلمه μουαλλιμέ.

Διδάσκω, اوكرتمك ὀγρετμέκ, اوقوتمق ὀκουτμάκ, درس ويرمك δὲρς βιρμέκ, تعليم ا. τα'λὶμ ἰτ. تدريس ا. τεδρὶς ἰτ. « — *ἐπ' ἐκκλησίας* وعظ ا. βα'ζ ἰτ. خطابت ا. χηταπὲτ ἰτ. « — *ἐπὶ θεάτρου* اوينامق ὀϊναμάκ.

Διδαχή, ἡ تدريس τεδρίς. § (Ἐκκλ.) وعظ βα'ζ, خطابت χηταπέτ.

Δίδυμος, ον, چفته τσιφτέ, چفت τσίφτ, ايكيز ἰκίζ, توأم τεβάμ πλ. توأم τουβάμ. § (Ἀστρ.) *οἱ δίδυμοι* جوزا برجى δζεβζὰ πουρδζού.

Δίδωμι καὶ **Δίδω,** ويرمك βιρμέκ, اعطا ا. ἰτὰ ἰτ. تقديم ا. τακδὶμ ἰτ. « — *δῶρον* هديه ويرمك χεδιγὲ βιρμέκ, اهدا ا. ἰχδὰ ἰτ. « — *ὀπίσω* كيرو ويرمك γκιροὺ βιρμέκ, استرداد ا. ἰστιρδὰδ ἰτ. اعاده ا. ἰαδὲ ἰτ. « — *ὅρκον* يمين ويرمك γεμὶν βιρμέκ. « — *γεῦμα* ضيافت ويرمك ζιγιαφὲτ βιρμέκ. « — *τόπον τῇ ὀργῇ* (Γρφ.) دفع بلا ا. δέφι πελὰ ἰτ. « — *γνώμην* اعطاى راى ا. ἰτάϊ ρέϊ ἰτ. « — *δάνειον* اقراض ا. ἰκρὰζ ἰτ. « — *πίστιν* امنيت ا. ἐμνιγὲτ ἰτ. -اعتقاد ا. اعتماد ا. ἰτικὰδ-ἰτιμὰδ ἰτ. « *νὰ μὴ τὸ δώσῃ ὁ Θεός* الله كوسترمسين ἀλλὰχ γκιόστέρμεσιν. « *νὰ δώσῃ ὁ Θεός* الله ويرسين ἀλλὰχ βιρσίν. « *δεδόσθω ὅτι* (φρσ.) فرض ايدهلم كه φὰρζ ἰδελίμ κι. « — *χάριν* عفو ا. ἄφβ ἰτ. « — *ἀναφοράν* ارضحال تقديم ا. ἀρζιχὰλ τακδὶμ ἰτ.

Διεγείρω, اويانديرمق οὐγιανδηρμάκ, ايقاظ ا. ἰκὰζ ἰτ. تحريك ا. τεχρὶκ ἰτ. « — *τὴν περιέργειαν τινὸς* جلب دقت ا. δζέλπι δηκκὰτ ἰτ.

Διέγερσις, ἡ ايقاظ ἰκάζ, تحريك τεχρίκ, تشويق τεσβήκ. § تيقظ τεγιακκούζ, انتباه ἰντιπάχ.

Διεγερτικός, ή, όν, منبه μουν-τεπ̄πίχ, موقظ μουβακκήζ.

Διεθνής, ές, ملى μιλλή, بين الامم πεΐν οὐλ-οὐμμέμ. « —ἐς δίκαιον حقوق بين الامم χουκούκι πεΐν οὐλ-οὐμμέμ, حقوق بين الملل χουκούκι πεΐν οὐλ-μιλέλ, حقوق الدول χουκούκι οὐδ-δουβέλ.

Διεισδύω, صوقلمق σοκουλμάκ, دخول ا. δουχοὺλ ἰτ.

Διεκδίκησις, ἡ مدافعه μόυδα-φαά', تدافع τεδαφού.

Διεκδικ(έω)ῶ, تدافع - مدافعه ا. τεδαφοὺ-μόυδαφαὰ ἰτ. ‖ استحقاق ا. ἰστιχκὰκ ἰτ.

Διεκπεραι(όω)ῶ, καὶ **—ώνω,** بتيرمك πιτιρμέκ, اتمام و اكال ا. ἰτμὰμ βὲ ἰκμὰλ ἰτ. تسويه ا. τεσβιγὲ ἰτ. ‖ رؤيت ا. ρουΐγὲτ ἰτ. اجرا - ايفا ا. ἰδζρὰ-ἰφὰ ἰτ.

Διεκπεραίωσις, ἡ بتيرمه πι-τιρμέ, تسويه τεσβιγέ, اتمام ἰτμάμ, اكال ἰκμάλ. ‖ اجرا ἰδζρά, ايفا ἰφά, فصل φάσλ, رؤيت ρουΐγέτ.

Διεκπεραιωτής, ارسالات مأمورى ἰρσαλὰτ μεεμουρού.

Διένεξις, ἡ نزاع νιζά', منازعه μουναζαά, مناقشه μουνακασέ.

Διενεργ(έω)ῶ, اجرا - معامله ا. ἰδζρὰ-μουαμελὲ ἰτ.

Διεξάγω, فصل-رؤيت-تسويه ا. φάσλ-ρουΐγὲτ-τεσβιγὲ ἰτ. ايفاى وظيفه ا. ἰφάϊ βαζιφὲ ἰτ. ادارہ ا. ἰδαρὲ ἰτ. ‖ (Νμ.) —*δίκην* فصل دعوا ا. φάσλι δαβὰ ἰτ.

Διεξαγωγή, ἡ فصل φάσλ, رؤيت ρουΐγέτ, تسويه τεσβιγέ, اداره ἰ-δαρέ.

Διεξέρχομαι, بر ياندن او بر يانه كچمك πὶρ γιανδὰν ὃ πὶρ γιανὰ γκετσμέκ, عبور - مرور ا. οὐποὺρ-μουροὺρ ἰτ. ‖ مطالعه ا. μουταλιαὰ ἰτ. «— βι-βλίον كتابى كوزدن كچيرمك κιταπὶ γκιόζ-δὲν γκετσιρμέκ, مطالعه ا. μόυτα-λιαὰ ἰτ.

Διεξοδικός, ή, όν, اوزون οὐζούν, مفصل μουφασσάλ, اوزون اوزادى οὐζοὺν οὐζαδί. ‖ —ῶς (ἐπρ.) اوزون اوزاديه οὐζοὺν οὐζαδιγέ, اطناله ἰτινάπλε, مفصلا μουφάσσαλεν, تطويلا τατβίλεν, تفصيل اوزره ταφσὶλ οὐζρέ.

Διέξοδος, ἡ كچيد γκετσίδ, ممر μαμ'πέρ, ممر μέμερρ, مخرج μαχρέδζ. ‖ نتيجه νετιδζέ, انجام ἰνδζάμ.

Διέπω, اداره ا. ἰδαρὲ ἰτ.

Διερεύνησις, ἡ تحرى τεχαρρί, تفتيش τεφτίς, تجسس τεδζεσσούς, تحقيق ταχκήκ, جست و جو δζὲστ οὐ δζού, استكشاف ἰστικσάφ.

Διερευν(άω)ῶ, تحرى-جست وجو ا. τεχαρρὶ-δζὲστ οὐ δζοὺ ἰτ. كشف ا. κέσφ ἰτ. تفحص ا. τεφαχχοὺς ἰτ. تجسس ا. τεδζεσσοὺς ἰτ. تفتيش ا. τεφτὶς ἰτ.

Διερμηνεία, ἡ ترجمان قلمى τερ-δζουμὰν καλεμί, ترجمان اوطهسى τερ-δζουμὰν ὀδασί, ترجمان دائرهسى τερ-δζουμὰν δαϊρεσί.

Διερμηνεύς, ὁ ترجمان τερδζου-

μάν, مترجم μούτερδζίμ. «ὁ πρῶτος — باش ترجمان πὰς τερδζουμάν.

Διερμήνευσις, ἡ ترجمه τερδζουμέ.

Διερμηνευτικός, ή, όν, ترجمه‌وى τερδζουμεβί.

Διερμηνεύω, ترجمانلق ا. τερδζουμανλὴκ ἰτ. § ترجمه ا. τερδζουμὲ ἰτ.

Διέρχομαι, كچمك γκετσμέκ, كچيرمك γκετσιρμέκ, مرور و عبور ا. μουροὺρ οὐ οὐποὺρ ἰτ. امرار ا. ἰμρὰρ ἰτ.

Διερωτ(άω)ῶ, سؤال ا. σουὰλ ἰτ. استسئال ا. ἰστισὰλ ἰτ.

Δίεσις, ἡ (Μουσ.) صدانك يارم سسى يوكسلته دائر علامت σεδανὶν γιαρὶμ σὲς γιοὺκσελμεσινὲ δαῒρ ἀλαμέτ, ديز διγέζ.

Διετής, ές, ايكى سنه‌لك ἰκὶ σενελίκ, ايكى ياشنده اولان ἰκὶ γιασηνδὰ ὀλάν, دوساله δοὺ-σαλέ.

Διετία, ἡ ايكى سنه مدتى ἰκὶ σενὲ μουδδετί. «κατὰ πᾶσαν —αν هر ايكى سنه‌ده χὲρ ἰκὶ σενεδέ.

Διευθέτησις, ἡ ترتيب τερτίπ, تنظيم τανζίμ, تسويه τεσβιγέ.

Διευθετ(έω)ῶ, نظامه قومق νιζαμὰ κομάκ, تنظيم و ترتيب ا. τανζὶμ οὐ τερτὶπ ἰτ. تسويه ا. τεσβιγὲ ἰτ.

Διεύθυνσις, ἡ ترتيب و تنظيم τερτὶπ οὐ τανζίμ. § اداره ἰδαρέ. § مديريت μουδιριγέτ, نظارت ναζαρέτ. طرف ταράφ, جناب δζινάπ, جهت δζιχέτ, سمت σέμτ. «καθ' ὅλας τὰς —εις هر جهتدن χὲρ δζιχετδέν, هر طرفدن χὲρ ταραφδάν. «ἡ — τῆς δεῖνα τραπέζης فلان بانقه مديرلكى φιλὰν πάνκα μουδιριγετί. «ἡ γενικὴ — اداره عموميه ἰδαρέϊ οὐμουμιγέ. «ἡ — τοῦ τελωνείου رسومات نظارتى — مديرلكى ρουσουμὰτ ναζαρετὶ-μουδιριγετί. «ποίαν —ιν ἔλαβον; نه طرفه توجه ايلديلر νὲ ταραφὰ τεβεδδζδζοὺχ εἴλεδιλέρ;

Διευθυντήριον, τὸ مديريت دائره‌سى μουδιριγὲτ δαΐρεσί.

Διευθυντής, ὁ مدير μουδίρ, ناظر ναζίρ. «ὁ — τῶν ἀρχείων اوراق مديرى ἐβρὰκ μουδιρί. «ὁ γενικὸς — مدير عمومى μουδίρι οὐμουμί. «ὁ — τῆς τραπέζης بانقه مديرى πάνκα μουδιρί. «ὁ — σχολῆς مكتب مديرى μεκτέπι μουδιρί. «ὁ — ἐφημερίδος غزته مديرى γαζέτα μουδιρί.

Διευθύνω, اداره ا. ἰδαρὲ ἰτ. نظارت ا. ναζαρὲτ ἰτ. § كوندرمك γκιόνδερμέκ, ارسال ا. ἰρσὰλ ἰτ. § (μσ.) توجه ا. τεβεδδζδζοὺχ ἰτ. كيتمك γκιτμέκ, عزيمت ا. ἀζιμὲτ ἰτ. § مراجعت ا. μουραδζαὰτ ἰτ. «ποῦ διευθύνεσαι; نره‌يه كيديورسن νέρεγε γκιδίγιορσουν; «πρὸς τίνα διευθύνεται ἡ ἐπιστολὴ αὕτη; بو مكتوب كيمه كوندريليور ποὺ μεκτοὺπ κιμὲ γκιόνδεριλίγιορ; «ἀνεχώρησε διευθυνόμενος εἰς Κων)πολιν استانبوله متوجهاً حركت ايتمشدر Ἰστανπολὰ μουτεβέδζιχεν χαρεκὲτ ἰτμίσδιρ.

Διευκρίνησις, ἡ ايضاح ἰζάχ, ايضاحات ἰζαχάτ, تفصيلات τεφσιλάτ.

Διευκριν(έω)ῶ καὶ **—νίζω,** ايضاح ا. ἰζάχ ἰτ. تفصيل ا. τεφσὶλ ἰτ. ايضاحات ويرمك ʼἰζαχὰτ βἰρμέκ.

Δίζησις, ἡ تحرى τεχαρρί. «τὸ εὐεργέτημα τῆς —εως (Νμ.) كفالت غير مشروطه κεφαλέτι γάϊρι μεσρουτέ, كفالت منجزه κεφαλέτι μουνδζιζέ.

Δίζυγος, ον, چفت τσίφτ, زوج ζέδδζ.

Διήγημα, τὸ حكايه χηκιαγέ, روايت ριβαγέτ, قصه κησσά, داستان δαστάν.

Διηγηματικός, ή, όν, حكايوى χηκιαγεβί. ‖ —ῶς (ἐπρ.) حكايه صورتيله χηκιαγὲ σούρετὶ ἰλέ.

Διηγημάτιον, τὸ حكايه‌جك χηκιαγεδζίκ, قصه κησσά, نادره ναδιρέ.

Διήγησις, ἡ حكايه χηκιαγέ, روايت ριβαγέτ, نقل νάκλ.

Διηγητής, ὁ حاكى χακί, راوى ραβί, ناقل νακήλ.

Διηγητικός, ή, όν, حكايوى χικιαγεβί.

Διηγ(έο)οῦμαι, نقل-روايت-حكايه ا. νάκλ-ριβαγὲτ-χηκιαγὲ ἰτ. «*διηγοῦνται ὅτι…* روايت اولنيوركه ριβαγὲτ ὀλουνίγιορκι. «*ὁ παρ' ἄλλου διηγούμενος* منقول μενκούλ, محكى μαχκί.

Διηθ(έω)ῶ, سوزمك σοζμέκ, تقطير ا. τακτὶρ ἰτ. ترشيح ا. τερσὶχ ἰτ.

Διήκω, امرار ا. ἰμρὰρ ἰτ. ‖ امتداد ا. ἰμτιδὰδ ἰτ. ممتد ومنتهى اولى μουμτὲδδ βὲ μουντεχὴ ὀλ.

Διημέρευσις, ἡ ابتزام ἰπτιζάμ.

Διημερεύω, ابتزام ا. ἰπτιζὰμ ἰτ.

Διηνεκής, ές, دوام‌لى δεβαμλή, مدوام μουδεβάμ, متدى μουτεμαδή, غير منقطع γάϊρι μουνκατί, دائم δαίμ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) متديا μουτεμάδιγεν, دائما δάϊμα, لا ينقطع λὰ-γένκατι.

Διήρης, ες, (Ντκ.) ايكى چفته ἰκὶ τσιφτέ.

Διθύραμβος, ὁ هيجانلى غزل χιδζανλὴ γαζέλ, ديتيرامبوس διτίραμπος.

Διΐστημι, تفريق ا. τεφρὶκ ἰτ. آيرمق ἀϊρμάκ. ‖ (μτφ.) تشويش τεσβὶς ἰτ. ‖ (πθ.) *—αμαι* اوزاق اولمق οὐζὰκ ὀλ. آيرلق ἀϊρηλμάκ, مفارقت ا. μουφαρεκὰτ ἰτ. اختلافده بولنمق ἰχτιλαφδὰ πουλουνμάκ, ضد و مخالف اولمق ζὶδδ βὲ μουχαλὶφ ὀλ.

Διϊσχυρίζομαι, ادعا ا. ἰδδιὰ ἰτ. اصرار ا. ἰσρὰρ ἰτ.

Διϊσχυρισμός, ὁ ادعا ἰδδιά, اصرار ἰσράρ, عناد ἠνάδ.

Δικάζω, محاكمه ا. μουχακεμὲ ἰτ. فصل دعوى ا. φάσλι δαβὰ ἰτ. احقاق حق ا. ἰχκάκι χὰκκ ἰτ. ‖ (μσ. καὶ πθ.) محاكمه اولنمق μουχακεμὲ ὀλουνμάκ, مرافعه اولنمق μουραφαὰ ὀλουνμάκ. «*ἡ ὑπόθεσίς σας θὰ δικασθῇ αὔριον* دعواكز يارين محاكمه اولنه‌جقدر δαβανὶζ γιάρην μουχακεμὲ ὀλαδζάκδιρ. «*οἱ πρωτοδῖκαι δικάζουσι πρωτοκλίτως* بدايتا رؤيت اولنان دعوالر درجه

ا فصل اوليده πεδάγετεν ρουϊγὲτ ...νὰν δαβαλὰρ δερεδζέϊ οὐλιαδὰ ...λ ἰδιλούρ.

...καιοδοσία, ἡ (Νμ.) درجهٔ ..., δερεδζέϊ βαζιφέ, صلاحيت σελα-...τ. « βαθμοὶ —ας محاكم درجات ...δζάτι μεχακίμ. « σύγκρουσις ... محاكم عدليه بيننده وظيفه دائر ...ι μεχακίμι ἀδλιγὲ πεϊνινδὲ ...φεγὲ δαϊρ ἰχτιλάφ. « ἡ ὑπόθε-... αὕτη ὑπάγεται εἰς τὴν —αν ... Ἐκκλ. Δικαστηρίων بو دعوانك ... فصل و رؤيتى مجالس روحانيه يه ع... ...ανὶν φάσλ οὐ ρουϊγετὶ μεδζα-... ρουχανιγεγὲ αΐδδιρ.

...καιοδοτ(έω)ῶ, احقاق حق ا. ...κὶ χὰκκ ἰτ.

...καιοκρισία, ἡ محاكمهٔ عادلانه ...χακεμέϊ ἀδιλανέ, حكم عادل χούκμι ...λ.

...καιολόγημα, τὸ عذر ῞όζρ, معذور μα᾽ζουριγέτ.

...καιολογηματικός, ή, όν, ...ى ᾿όζρί.

...καιολογία, ἡ مدافعه μουδαφαά. بيان معذوريه πεγιάνι μα᾽ζουριγέτ.

...καιολογ(έω)ῶ, حق ويرمك ...κ βιρμέκ, حقلى چيقارمق χακκλὴ ...καρμάκ, معذور طوتمق μα᾽ζοὺρ ...τμάκ. § (μσ. αὐτπθ.) —οῦμαι مدافعه μουδαφαὰ ἰτ. اعتذار ا. ἰττι-...ἰτ. ايراد عذر ا. ἰράδι ῞όζρ ἰτ.

...καιοπραξία, ἡ (Νμ.) عقد πλ. عقود οὐκούδ.

Δίκαιος, α, ον, طوغرى δογ-ρού, صحيح σαχήχ, راست ράστ, مستقيم μουστακήμ, صادق σαδήκ, حقانيتلى χακ-κανιγετλή, محق μουχήκκ, عادل ἀδίλ. § (οὐδ.) τὸ δίκαιον (Νμ.) حق χὰκκ πλ. حقوق χουκούκ. « ἡ ἐπιστήμη τοῦ —ου علم حقوق ἴλμι χουκούκ, علم فقه ἴλμι φίκχ. « κληρονομικὸν —ον حق توارث χάκκι τεβαρούς, فرائض φε-ραΐζ. « φυσικὸν —ον حقوق طبيعيه χουκούκι ταπιγέ. « θετικὸν —ον حقوق موضوعه χουκούκι μεβζουά. « κοινὸν —ον حقوق عاديه χουκούκι ἀδιγέ. « γραπτὸν —ον حقوق مكتوبه χουκούκι μεκτουπέ. « ἄγραφον —ον حقوق عرفيه χουκούκι ᾿ορφιγέ, حقوق متعارفه χουκούκι μουτεαριφέ, حقوق تعامليه χουκούκι τεαμουλιγέ. « ἰδιω-τικὸν —ον حقوق خصوصيه χουκούκι χουσουσιγέ. « δημόσιον —ον حقوق عموميه χουκούκι οὐμουμιγέ. « —ον τῶν ἐθνῶν حقوق دول χουκούκι δουβέλ, حقوق امم χουκούκι οὐμέμ. « ποινικὸν —ον حقوق جزا χουκούκι δζεζά. « ἐμπορικὸν —ον حقوق تجاريه χου-κούκι τιδζαριγέ. « ναυτικὸν —ον حقوق تجارت بحريه χουκούκι τιδζαρέτι πᾰχριγέ, نظامات بحريه νιζαμάτι πᾰχ-ριγέ. « διεθνὲς —ον حقوق بين الملل χουκοὺκ πεῒν οὐλ-μιλέλ, حقوق بين الدول χουκοὺκ πεῒν οὐλ-δουβέλ. « συνταγματικὸν —ον حقوق اساسيه χουκούκι ἐσασιγέ. « διπλωματικὸν —ον حقوق عهديه χουκούκι ἀχδιγέ.

«*στρατιωτικὸν* —*ον* قوانين و نظامات عسكريه καβανὶν βὲ νιζαμάτι ἀσκεριγέ. «*Ρωμαϊκὸν* —*ον* اسكى روما قوانينى ἰσκὶ Ρώμα καβανινί. «*Μουσουλμανικὸν* —*ον* شريعت اسلاميه σεριάτι Ἰσλαμιγέ, شرع شريف σέρι' σερίφ. «*ἐκκλησιαστικὸν* —*ον* قوانين مذهبيه καβανίνι μεζχεπιγέ. «*πολιτικὸν* —*ον* حقوق مدنى χουκούκι μεδενί. «*ἔχετε δίκαιον* حقكز وار χακκηνὴζ βάρ. ‖ —*ως* (ἐπρ.) حقيقة χακήκατεν, بحق πι-χάκκην, حقيله χακκὴ ἰλε.

Δικαιοστάσιον, τὸ (Νμ.) تعطيل محاكمات τα'τίλι μουχακεμάτ.

Δικαιοσύνη, ἡ حقانيت χακκανιγέτ, عدالت ἀδαλέτ, عدل ἄδλ. «ὁ *ὑπουργὸς τῆς* —*ης* عدليه ناظرى ἀδλιγὲ ναζιρί.

Δικαι(όω)ῶ, جائز كورمك δζαὶζ γκιόρμέκ, نسبت ا. τενσὶπ ἰτ. ‖ حقلى چيقارمق χακκλὴ τσηκαρμάκ, تبريه ا. τεπριγὲ ἰτ. ‖ (αὐτπθ.) —*οῦμαι* حق او. χακκὴ ὀλ.

Δικαίωμα, τὸ حق χάκκ πλ. حقوق χουκούκ, استحقاق ἰστιχκάκ, صلاحيت σελαχιγέτ. «*τὰ πολιτικὰ* —*τα* حقوق مدنيه χουκούκι μεδινιγέ.

Δικαιωματικῶς, (Ἐπρ.) بالاستحقاق πὶλ-ἰστιχκάκ.

Δικαίωσις, ἡ احقاق حق ἰχκάκι χάκκ. ‖ حق ويرمه χάκκ βιρμέ, تبريه τεπριγέ. ‖ معذوريت μα'ζουριγέτ.

Δικανίκιον, τὸ دكنك δεῖνέκ.

Δικανικός, ή, όν, (Νμ.) قانونى χουκουκή, شرعى σερ'ί. ‖ قانون شناس κανὸν-σινάς. «ἡ —ἡ (τέχνη) دعوا وكالتى δαβὰ βεκιαλετί.

Δικάσιμος, ον, محاكمه يه مخصوص μουχακεμεγὲ μαχσούς. «ἡ — ἡμ. محاكمه يوم γέβμι μουχακεμέ, محاكمه كونى μουχακεμὲ γκιουνού.

Δικαστήριον, τὸ محكمه μεχ[κεμὲ] μὲ πλ. محاكم μεχακίμ. ‖ (ἀντὶ *δικασταὶ*) هيئت محكمه χιγέτι μεχ[κε]μέ, حكام χουκκιάμ. ‖ (ὁ τόπο[ς]) دائرۀ محكمه δαϊρέϊ μεχκεμέ. «*τὸ τῶν συνέδρων* هيئت اتهاميه χιγ[έτι] ἰττιχαμιγέ. «*προξενικὸν* — قونسولاتو محكمه سى κονσολάτο μεχκεμεσί.

Δικαστής, ὁ حاكم χακὶμ π[λ.] حكام χουκκιάμ, قاضى καδὴ πλ. قضات κουζάτ.

Δικαστικός, ή, όν, حاكمى χ[α]κιμί, عدلى ἀδλή. «*οἱ* —*οἱ* νόμ[οι] نظامات عدليه νιζαμάτι ἀδλιγέ, قوانين عدليه καβανίνι ἀδλιγέ. «*οἱ* — *ὑπάλληλοι* مامورين عدليه μεεμουρ[ὶν] ἀδλιγέ. «ἡ —ἡ (τέχνη) حاكملك χ[α]κιμλίκ, قاضيلق καδηλήκ, قضا καζ[ά].

Δίκελλα, ἡ (Γργ.) ديشلى بل ἰκὶ δισλὶ πέλ.

Δικέφαλος, ον, ذوالراسين ζ-οὐ[λ]ρεσεΐν.

Δίκη, ἡ دعوى δαβά, مرافعه μο[υ]ραφαά. ‖ محاكمه μουχακεμέ, محاكمه μουχασεμέ. «—ην (ἐπρ.) كبى κιπ[ί], مثلى μισιλλού. «*δίκην ἐπαίτου* [illegible]

کی διλενδζὶ κιπί. «ἐκέρδησε, ἔχασε τὴν —ην του دعواسنی قازاندی - غائب ایتدی δαβασινὶ καζανδὴ-γάϊπ ἰτδή. «ἡ γυνὴ δύναται νὰ ἐγείρῃ δίκην τῇ ἀδείᾳ τοῦ συζύγου της زوجه زوجنك اذن و اجازتیله اقامهٔ دعوی ایده بیلیر ζεβδζὲ ζεδδζενὶν ἰζὶν οὐ ἰδζαζετὶ ἰλὲ ἰκαμέϊ δαβὰ ἰδὲ πιλίρ. « ἡ θεία — انتقام صمدانی ἰντικάμι σαμδανί.

Δικηγορία, ἡ آووقاتلق ἀβοκατλήκ, دعوی وکالتی δαβὰ βεκιαλετί.

Δικηγορικός, ή, όν, آووقاتجه ἀβοκάτδζε. «—ὸν σῶμα دعوی وکلای هیئتی βουκελάϊ δαβὰ χιγετί. «—ἡ ἀμοιβὴ اجرت وکالت οὐδζρέτι βεκιαλέτ.

Δικηγόρος, ὁ آووقات ἀβοκάτ, دعوی وکیلی δαβὰ βεκιλί.

Δικηγορ(έω)ῶ, آووقاتلق ا. ἀβοκατλὴκ ἰτ. ا. اجرای وکالت ἰδζράϊ βεκιαλὲτ ἰτ.

Δικογραφία, ἡ اوراق ἐβράκ, اوراق دعویه ἐβράκι δαβιγέ.

Δικόγραφον, τὸ اوراق ἐβράκ.

Δικολάβος, ὁ دعوی سمساری δαβὰ σιμσαρί.

Δικονομία, ἡ اصول οὐσούλ. «πολιτικὴ — اصول محاکهٔ حقوقیه οὐσούλι μουχακεμέϊ χουκουκιγέ. « ποινικὴ — اصول محاکهٔ جزاییه οὐσούλι μουχακεμέϊ δζεζαϊγέ. « ἐμπορικὴ — اصول محاکهٔ تجاریه οὐσούλι μουχακεμέϊ τιδζαριγέ.

Δικονομικός, ή, όν, اصولی οὐσουλή. ‖ —ῶς (ἐπρ.) اصولاً οὐσούλεν.

Δικορράφος, ὁ مزور μουζεββίρ.

Δικοτυλήδονα, τὰ (Βτ.) ذات الفلقتین ζὰτ οὐλ-φιλκατεϊνέ.

Δίκρανον, τὸ چتال τσατάλ, طراق ταράκ.

Δίκροτος, σφυγμός (Ι) نبض مضاعف νέπζι μουζαάφ. ‖ (Ντκ.) τὸ —ον فرقتین φιρκατέϊν.

Δίκταμον, τὸ (Βτ.) کرید دیکطامی γκιρὶδ δικταμί.

Δικτατορία, ἡ حکم مطلق χόύκμι μουτλάκ, حکومت مطلقه χόυκιουμέτι μουτλακά. [λάκ.

Δικτάτωρ, ὁ آمر مطلق ἀμίρι μουτ-

Δίκτυον, τὸ (Ντκ.) آغ ἄγ, شبکه σεπεκέ, حباله χιπαλέ, دام δάμ, بالیق آغی παλὴκ ἀγή. «ἔπεσεν ἡ ἐπιάσθη εἰς τὰ δίκτυα آغه کرفتار اولدی ἀγὰ γκιριφτὰρ ὀλδού, دام حیلهیه دوشدی δάμι χηλεγὲ δούσδού.

Δικτυοπλόκος, ὁ آغجی ἀγδζή.

Δικτυωτός, όν, آغ شکلنده ἄγ σεκλινδέ, شبکی σεπεκί, مشبك μουσεππέκ. ‖ (Ἀρχτ.) قفاسلی καφασλή, پارمقلق مشبك μουσεππέκ. «τὸ —ὸν παρμακλήκ, شبکه σεπεκέ.

Δίκωπος, ον, (Ντκ.) ایکی کورکلی ἰκὶ κιούρεκλή, چفته τσιφτέ.

Δίλημμα, τὸ ذو شعبون مسمط μεσμέτ, ζουσδζούν.

Διλογία, ἡ تکرر τεκαρρούρ.

Δίλοφος, ον, ایکی تپهلی ἰκὶ τεπελή.

Διλοχία, ἡ (Στρ.) ايكى بلوك ἰκὶ πουλούκ.

Διμερής,ές, ايكى پارچه‌لى ἰκὶ παρτσαλή, جفت τσίφτ.

Δίμηνος,ον, ايكى آيلق ἰκὶ ἀϊλήκ.

Δίμητον, τὸ (ὕφασμα) ديميقاطون διμικατόν. [ταπούρ.

Διμοιρία,ἡ (Στρ.) ايكى طابور ἰκὶ

Δίμορφος, ον, ذواشكلين ζ-ούσσεκλέϊν. [φορτούνα.

Δίνη, ἡ قاصرغه κασηργά, فورطونه

Διοδεύω, مرور و عبور ا. μουροὺρ οὐ οὐποὺρ ἰτ.

Δίοδος, ἡ كچيد γκετσίδ. ‖ يول γιόλ, مر μεμέρρ, معبر μα'πέρ.‖ مرور μουρούρ. «*ἐμποδίζω τὴν —ον* مرورى منع ا. μουρουρὴ μέν' ἰτ.

Διόδιον,τὸ اجرت مروريه οὐδζρέτι μουρουριγέ.

Διοίκησις, ἡ اداره ἰδαρέ, ادارهٔ حكومت ἰδαρέϊ χόυκιόυμέτ, حكومت χόυκιόυμέτ. ‖ (Στρ.) قومانده κομάνδα. «*ἡ τοπικὴ —* حكومت محليه χόυκιόυμέτι μαχαλιγέ. «*ἡ γενικὴ —* ادارهٔ عموميه ἰδαρέϊ οὐμουμιγέ. (Πολ.) ولايت βιλαγέτ. «*ἐπὶ τῆς —εως τοῦ δεῖνος* فلانك زمان ادارهسنده φιλανὶν ζεμὰν ἰδαρεσινδέ.

Διοικητήριον,τὸ (Πολ.) قوناق κονάκ, حكومت قوناغى χόυκιόυμὲτ κοναγή, باب حكومت πὰπ χόυκιόυμέτ. ‖ ادارهخانه ἰδαρεχανέ.

Διοικητής, ὁ مدير μουδίρ, ناظر ναζίρ. «*— νομοῦ* والى βαλή. «*— ἐπαρχίας,* متصرف μουτεσαρρίφ. «*— διαμερίσματος* قائممقام καϊμμακάμ. «*— χωρίου* مدير μουδίρ. ‖ (Στρ.) قوماندان κομανδάν, محافظ μουχαφίζ.

Διοικητικός, ή, όν, حكومته متعلق-عائد χόυκιόυμετὲ ἀΐδ-μουτεαλλήκ, ملكى μουλκί. «*—οἱ ὑπάλληλοι* مأمورين ملكيه μεεμουρίνι μουλκιγέ. «*τὸ —ὸν συμβούλιον* مجلس اداره μεδζλίσι ἰδαρέ. ‖ *—ῶς* (ἐπρ.) ادارهجه ἰδαρέδζε, ملكيهجه μουλκιγέδζε.

Διοικ(έω)ῶ, اداره ا. ἰδαρὲ ἰτ. اجراى حكومت ا. ἰδζράϊ χόυκιόυμὲτ ἰτ. نظارت ا. ναζαρὲτ ἰτ. ‖ (Στρ.) قومانده ا. κομάνδα ἰτ.

Διολισθαίνω, قايمق καϊμάκ, تزلق ا. τεζελλοὺκ ἰτ.

Διόλου, ἢ **Δι' ὅλου,** (Ἐπρ.) هيچ χίτς, اصلا ἄσλεν, قطعا κάτεν.

Διομολογ(έω)ῶ, عقد مقاوله ا. ἄκδι μουκαβελὲ ἰτ.‖ اقرار واعتراف ا. ἰκρὰρ βὲ ἰτιρὰφ ἰτ. «*τὰ διομολογούμενα* مقاولات μουκαβελάτ, تعهدات τεαχχουδάτ. [τσοὺκ δουρπίν.

Διόπτρα, ἡ دوربين κιού- كوچك

Διοπτρική, ἡ (Φσ.) مبحث انكسار ضيا μεπχάσι ἰνκισάρι ζιγιά.

Δίοπτρον, τὸ كوزلك γκιόζλούκ.

Διορατικός, ή, όν, دور انديش δοὺρ-ἐνδίς, ذكى ζεκί, باصر πασίρ, متبصر μουτεπασσίρ. «*τὸ —ὸν* فكر ثاقب φίκρι σακήπ.

Διορατικότης,ἡ دوراندیشی δοὺρ-

ἐνδισί, ذكاوت ζεκιαβέτ, بصيرت πασιρέτ, فراست φιρασέτ.

Διοργαν(όω)ῶ, καὶ **-νώνω,** تنظيم و ترتيب ا. τανζὴμ οὐ τερτὶπ ἰτ. تشكيل و تنسيق ا. τεσκὶλ οὐ τενσὶκ ἰτ.

Διοργάνωσις, ἡ καὶ **-ισμός,** ὁ ترتيب τερτίπ, تنظيم τανζήμ, تشكيل τεσκίλ, تنسيق τενσίκ. § (Πολ.) تنظيمات τανζημάτ, تنسيقات τενσικάτ, تشكيلات τεσκιλάτ.

Διορθ(όω)ῶ, καὶ **-ώνω,** دوزلتمك δουζλετμέκ, طوغريلتمق δογρουλουτμάκ, تسويه ا. τεσβιγὲ ἰτ. -اصلاح ا. ισλάχ-τασχὴχ ἰτ. § (Ἀρχτ.) تصحيح ا. تعمير ا. τα'μὶρ ἰτ. ترميم-مرمت ا. τερμὶμ-μερεμμὲτ ἰτ. § (πθ.) دوزلمك δουζλεμέκ, طوغرلمق δογρουλμάκ, تسويه - اصلاح اولمق τεσβιγὲ-ἰσλὰχ ὀλουνμάκ, تصحيح ا. τεσαχχοὺχ ἰτ. «*ποτὲ δὲν θὰ διορθωθῇ ἀπὸ τὸ ἐλάττωμα τὸ ὁποῖον ἔχει* مبتلا اولديغى قصوردن اصلا اصلاح اولنميه‌جقدر μουπτελὰ ὀλδουγοὺ κουσουρδὰν ἄσλα ἰσλὰχ ὀλούνμαγιαδζακδιρ. «*θὰ σὲ διορθώσω καθὼς πρέπει* (φρσ.) كركى كبى سنى دوناداجغم γκερεγὶ κιπὶ σενὶ δοναδαδζάγημ.

Διόρθωσις, ἡ اصلاح ἰσλάχ, تصحيح τασχήχ, تسويه τεσβιγέ. § تعمير τα'μίρ, مرمت μερεμμέτ.

Διορθωτής, ὁ مصحح μουσαχχήχ.

Διορία, ἡ مدت μουδδέτ, وعده βαδέ, مهل μουχίλ, مهلت μουχλέτ.

«*ζητῶ —αν* استمهال ا. ἰστιμχὰλ ἰτ. «*ἅμα λήξῃ ἡ —* وعده‌سى حلول ايتدكده βαδεσὶ χουλοὺλ ἰτδικδέ.

Διορίζω, تخصيص ا. ταχσὶς ἰτ. § نصب و تعيين ا. νὰσπ οὐ τα'γὶν ἰτ. § (πθ.) —ομαι نصب و تعيين اولنمق νὰσπ οὐ τα'γὶν ὀλουνμάκ. « — *πληρεξούσιον* توكيل ا. τεβκὶλ ἰτ. « — *ὑπάλληλον* مامور تعيين ا. μεεμοὺρ τα'γὶν ἰτ. «*ὁ δεῖνα διωρίσθη Νομάρχης Ἀϊδινίου* آيدين واليلكى فلان حضرتلرينه توجيه و تفويض بيورلمشدر Ἀϊδὶν βαλιλιγὶ φιλὰν χαζρετλερινὲ τεβδζὶχ οὐ τεφβὶζ πουγιουρουλμούσδουρ.

Διορισμός, ὁ تخصيص ταχσίς. § نصب νάσπ, تعيين τα'γίν.

Διόρυξις, ἡ دلمه διλμέ, ثقب σάκπ, حفر χάφρ. § آچيلمه ἀτσηλμά. «*ἡ — τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου* قورند قنالنك آچيلمه‌سى Κορὶνδ καναλινὶν ἀτσηλμασή.

Διορύσσω, حفر ا. χάφρ ἰτ. ثقب ا. σάκπ ἰτ. § آچمق ἀτσμάκ, كشاد ا. κιουσάδ ἰτ.

Διορ(άω)ῶ, كورمك γκιόρμέκ, مشاهده ا. μουσαχεδὲ ἰτ. § فرق - تشخيص ا. φὰρκ-τεσχὶς ἰτ.

Διότι, چونكه τσούνκι, زيرا ζίρα. «*ἠσθένησε, διότι ἔφαγε πολὺ* چوق يمش اولديغندن خسته‌لنمش τσὸκ γεμὶς ὀλδουγουνδὰν χασταλανμής.

Διούρησις, ἡ تبول τεπεββούλ, ادرار ἰδράρ.

Διουρητικός, ή, όν, مبول μουπεββίλ, مدر μουδίρρ.

Διοχέτευσις, ἡ جدولك تحويل مجراسي δζεδβελὶν ταχβὶλ μεδζρασί, نقل νάκλ.

Διοχετεύω, تحويل مجرا ا. ταχβίλι μεδζρὰ ἰτ. بندر ايله نقل ايتديرمك πενδλὲρ ἰλὲ νὰκλ ἰτδιρμέκ.

Διπλασιάζω, ايكى قات ا. ἰκὶ κὰτ ἰτ. اضعاف ا. ἰζὰ'φ ἰτ. تضعيف ا. ταζὶ'φ ἰτ.

Διπλασιασμός, ὁ اضعاف ἰζά'φ, تضعيف ταζί'φ.

Διπλάσιος, α, ον, ايكى قات ἰκὶ κάτ, چفت τσίφτ, مضايف μουζαΐφ. § —ως (ἐπρ.) ايكى قات اولەرق ἰκὶ κὰτ ὀλαράκ, مضاعفا μουζάαφεν.

Διπλόη, ἡ قات κάτ, حياطه χηγιατέ.

Διπλογραφία, ἡ اصول مضاعفه دفتر οὐσοῦλι μουζααφεῖ τεφτέρ, فن دفتر φέννι τεφτέρ, علم محاسبه ἴλμι μουχασεπέ.

Διπλογράφος, ὁ اصول دفتر منتسبى οὐσοῦλι τεφτὲρ μουντεσιπί, محاسب μουχασίπ.

Διπλότυπον, τὸ نسخهٔ ثانيه νουσχάϊ σανιγέ, قوچان κοτσάν.

Διπλ(όο)οῦς, ῆ, οῦν, ايكى قات ἰκὶ κάτ, مضاعف μουζαάφ, چفت τσίφτ, دوكانه δουκιανέ. § (Βτ.) قاتمر κατμέρ. «τὸ παρὸν συμβόλαιον ἐγένετο εἰς —οῦν» اشبو مقاوله‌نامه نسختين اولەرق تنظيم قيلندى ἴσπου μουκαβελεναμὲ νουσχετέϊν ὀλαρὰκ τανζὶμ κηλινδί. «—οῦν ἄνθος» قاتمر چيچك κατμὲρ τσιτσέκ.

Διπλ(όω)ῶ καὶ —ώνω, بوكك πούκμέκ, ايكى قات ا. ἰκὶ κὰτ ἰτ. تضعيف ا. ταζὶ'φ ἰτ. تطعيف ا. τα'τὶφ ἰτ. § قاتلامق κατλαμάκ, طى ا. τάγι ἰτ.

Δίπλωμα, τὸ بوكمه πούκμέ, تضعيف ταζί'φ, تطعيف τα'τίφ, قاتلامه κατλαμά. § (Δδκ.) رؤس ρουούς, شهادتنامه σεχαδετναμέ, اذننامه ἰζιναμέ, ديپلومه δίπλομα, اجازتنامه ἰδζαζετναμέ. «— Πανεπιστημίου» رؤس دار الفنون ρουούσι δὰρ οὐλ-φουνούν.

Διπλωμάτης, ὁ ديپلومات διπλομάτ, سياسيون σιγιασιγιούν.

Διπλωματία, ἡ (Πολ.) ديپلوماسى διπλομασί, فن سياسى φέννι σιγιασί, فن پوليتقه φέννι πολίτικα.

Διπλωματικός, ή, όν, (Πολ.) ديپلوماسق διπλομασηκή, سياسى σιγιασί. «τὸ —ὸν σῶμα» هيئت سفرا χιγέτι σουφερά. «—ὸν γεῦμα» مائدهٔ سياسيه μαΐδεΐ σιγιασιγέ. «—αἰ θέσεις» خدمات خارجيه χηδεμάτι χαρδζιγέ. «— πράκτωρ» سفير σεφίρ. «ἡ —ὴ ἐπιστήμη» فن سياسى φέννι σιγιασί, فن پوليتقه φέννι πολίτικα.

Διπλωματοῦχος, ὁ رؤسلى ρουουσλού, شهادتنامه‌لى σεχαδετναμελή, ديپلومه‌لى δίπλομαλη. «— ἰατρός» شهادتنامه‌لى طبيب σεχαδετναμελὴ ταπίπ.

Δίπους, ουν, ذوالرجلين ζ-οὐλ-ριδζλεΐν, دو پا δοὺ πά.

ιπροσωπία, ἡ ایکی یوزلیلك ἰκὶ υζλόυλούκ, مرائیلق μουραϊλήκ.
ιπρόσωπος, ον, ایکی یوزلی ἰκὶ υζλού, مرائی μουραΐ.
ίπτερος, ον, ذوالجناحین ζ-οὐλ-ναχέϊν.
ιπυρίτης, ὁ (ἄρτος) بکسماط ιξιμάτ.
ίς, (Ἐπρ.) ایکی کره ـ دفعه ἰκὶ ρὲ-δεφά. « — τῆς ἑβδομάδος ایکی هفتده ه χαφταδὰ ἰκὶ δεφά.
ισέγγονος, ὁ تورونك اوغلی του-νοὺν ὀγλού, نبیره‌زاده νεπ̄ιρεζαδέ. (θλ.) ἡ — تورونك قیزی τουρου-ν κηζή.
ισκάριον, τὸ طبله ταπ̄λά.
ισκοπότηριον, τὸ (Ἐκκλ.) مقدس ق μουκαδδὲς καδέχ.
ίσκος, ὁ طبله ταπ̄λά, دیسی δε-. § (Ἀστρ.) قرص κούρς. «ὁ — ἡλίου قرص شمس κούρσι σέμς, قرص خور κούρσι χουρσίδ. «ὁ — σελήνης قرص ماه κούρσι μάχ.
ισμύριοι, αι, α, یکری بیك μὶ π̄ίν.
ισσάκκιον, τὸ هیبه χεϊπ̄έ, جر δζιράπ̄, طوبره τοπ̄ρά.
ισσὸς ἢ **Διττός, ή, όν,** ایکی ἰκὶ τουρλού, ایکی قات ἰκὶ κάτ, τσίφτ. « ἡ λέξις αὕτη ἔχει τὴν σημασίαν بو کلامك ایکی معناسی او π̄οὺ κελιαμὶν ἰκὶ μααναςὶ δὶρ. § —ῶς (ἐπρ.) ایکی وجهله ἰκὶ ζχιλε, ایکی جهتله ἰκὶ δζιχὲτ ἰλέ.

Δισσύλλαβος, ον, (Γρμ.) ایکی هجالی ἰκὶ χεδζαλή, ثنائی الهجا σεναῒ οὐλ-χεδζά.
Δισταγμός, ὁ ارتیاب ἰρτιγιάπ̄, تردد τερεδδούδ, شك σέκκι, شبهه σουπ̄χέ.
Διστάζω, ارتیاب ـ تردد ا. ἰρτι-γιὰπ̄ - τερεδδοὺδ ἰτ. شك و شبهه ا. σὲκκι οὐ σουπ̄χὲ ἰτ.
Διστακτικός, ή, όν, شبهه‌لی σουπ̄χελή, مترددد μουτερεδδίδ, مشکوك μεσκιούκι. [μησραλή.
Δίστιχος, ον, ایکی مصراعلی ἰκὶ
Δίστομος, ον, ایکی اغزلی ἰκὶ ἀ-γηζλή. « — μάχαιρα ذوالفقار ζ-οὐλ-φηκάρ, پالا πάλα.
Δίστυλος, ον, (Ἀρχτ.) ایکی ستونلی ἰκὶ σουτουνλού.
Δισχίλιοι, αι, α, (Ἀριθμ.) ایکی بیك ἰκὶ π̄ίν.
Διυλίζω, سوزمك σόζμέκ, تقطیر ا. τακτὶρ ἰτ. § (πθ.) سوزلمك σόζόυλ-μέκ, تقطر ا. τεκαττοὺρ ἰτ. « διυλισμένος مقطر μουκαττάρ.
Διύλισις, ἡ تقطیر τακτίρ, تقطر τεκαττούρ.
Διυλιστήρ, ὁ (Βμχ.) انبیق ἰνπ̄ήκ, مقطره μικταρέ. [τηρί.
Διυλιστικός, ή, όν, تقطیری τακ-
Διφθέρα, ἡ طومار τομάρ. § کورك κιούρκ. § دفتر διφτέρ.
Διφθερῖτις, ἡ (Ι) دیفتریت δι-φτερίτ, غشا کاذب مرض μαράζι γη-σάϊ κιαζίπ̄, قوش پالازی κοὺς πχλαζή.

Διφθεροπώλης, ὁ كوركجی κἰόυρκδζόύ.

Διφθερουργία, ἡ كوركجیلك κἰόυρκδζόυλόύκ. [δζόύ.

Διφθερουργός, ὁ كوركجی κἰόυρκ-

Δίφθογγος, ἡ (Γρμ.) (ايكی صدالی حرفك بر صدالی حرف كبی تلفظ اولنمسی) δεϊφτόνγ, ذوالصوتين ζ-ούσσαβτέϊν.

Διφορ(έο)οῦμαι, ايكی معناسی او. ἰκὶ μαανασὶ όλ. «*διφορούμενος* ايكی معنالی ἰκὶ μααναλή, مشكوك μεσκἰούκἰ, مبهم μουπχέμ.

Διφρηλασία, ἡ ادارۀ كردونه ἰδαρέϊ κερδουνέ. [δζή.

Διφρηλάτης, ὁ آرابه جی ἀραπα-

Διφρήλατος, ον, كردونه نشين κερδουνε-νισίν.

Διφροπηγία, ἡ آرابه جيلق ἀραπαδζηλήκ.

Δίφρος, ἡ آرابه ἢ عربه ἀραπά, كردونه κερδουνέ. [χουλκατέϊν.

Διφυής, ές, ذوالخلقتين ζ-ούλ-

Δίχα, (Ἐπρ.) آيريجه ἀϊρήδζε. ἢ بلا πίλα, بشقه πασκά.

Διχάζω, ايكی يه تقسيم ا. ἰκιγὲ τακσὴμ ἰτ.

Διχαστῆρες, οἱ (ὀδόντες) اسنان قاطعه ἐσνάνι κατιά.

Διχογνωμία, ἡ καὶ **-γνωμοσύνη,** ἡ اختلاف آرا ἰχτιλάφι ἀρά.

Διχογνωμ(έω)ῶ, مختلف الرأی او. μουχτελὶφ ούρ-ρέϊ όλ. اختلاف ا. ἰχτιλὰφ ἰτ.

Διχόνοια, ἡ شقاق σικάκ, نفاق νιφάκ, معارضه μουαραζά.

Διχονο(έω)ῶ, نفاق ا. νιφὰκ ἰτ. عدم اتفاق ا. ἀδέμι ἰττιφὰκ ἰτ.

Διχοστασία, ἡ نفاق νιφάκ, اختلاف ἰχτιλάφ, منازعه μουναζαά, مجادله μουδζαδελέ.

Διχοτόμησις, ἡ καὶ **-τομ[ή],** ἡ ايكی پارچه ايتمه ἰκὶ παρτσὰ ἰτ[μέ,] اورته يه كسمه όρταγἰὰ κεσμέ.

Διχοτομ(έω)ῶ, ايكی پارچه ا. [ἰκὶ] παρτσὰ ἰτ. اورته يه كسمك όρτ[αγἰὰ] κεσμέκ.

Διχοψηφία, ἡ مساوات آرا μ[ουσ]σαβάτι ἀρά.

Δίχρ(οο)ους, ουν καὶ **[δί]χρωμος, ον,** ايكی رنكلی ἰκὶ [ρεν]κλί, ذواللونين ζ-ούλ-λεβνέϊν, [δ]ού-ρένκ.

Διχρωϊσμός, ὁ (Φσ.) [دورنكلك] δού ρενκ-νουμαΐ.

Διχρωματικός, ή, όν, (...) دورنكنما δού ρενκ-νουμά.

Διχῶς, (Ἐπρ.) ايكی وجهله [ἰκὶ] βέδζχιλε, ايكی جهته ἰκὶ δζιχέ[τε].

Δίχως,(Ἐπρ.) Ἴδε Χωρίς, Ἀ[...]

Δίψα, ἡ صوصامه σουσαμά, [صوسز]لق σουσουζλούκ, عطش ἄτς, [تشنگی] [τεσ]νεκί, حرارت χαραρέτ. «— *φλ[ογερά]* لهب λουχάς. «*καταπαύω τὴν* —» تسكين عطش ا. τεσκίνι ἄτς ἰτ.

Διψαλέος, α, ον, [صوصامش] σουσαμής, عطشان ἀτσάν, تشنه τε[σνέ].

Διψ(άω)ῶ, صوصامق σου σα[μάκ]

تعطش. عطشان-تشنه او. ἀτσὰν-τεσνὲ ὀλ. ا. τεαττούς ἰτ. ‖ (μτφ.) مشتاق-ارزوكش-ارزومند او. μουστὰκ-ἀρζουκὲς-ἀρζουμὲνδ ὀλ. ا. تشوق τεσεβ-βοὺκ ἰτ.

Διωγμός, ὁ قوغه κογμά, قووالامه κοβαλαμά, تعقيب τα'κήπ, تسلط τεσελλούτ. ‖ دفع δέφ', تبعيد τεπγίδ.

Διώκτης, ὁ مسلط μουσελλίτ, ظالم ζαλίμ.

Διώκω, قوغمق κογμάκ, قووالامق κουβαλαμάκ, تعقيب ا. τα'κήπ ἰτ. تسلط ا. τεσελλούτ ἰτ. ‖ طرد-دفع ا. τὰρδ-δὲφ' ἰτ.

Δίωξις, ἡ تعقيب τα'κήπ, تسلط τεσελλούτ. ‖ دفع δέφ', طرد τάρδ.

Διώροφος,ον,ايكى قاتلى ἰκὶ κατλή.

Διώρυξ,ἡ خندك χενδέκ, مجرا μεδζρά, اولوق ὀλούκ, قنات κανάτ. جدول δζεδβέλ, قنال κανάλ. «*ἀνοίγω διώρυγα* جدول آچمق δζεδβὲλ ἀτσμάκ. «*ἡ — τοῦ Σουὲζ* سويش قنالى Σουβέϊς καναλή.

Διωρυχή, ἡ حفر χάφρ.

Δόγμα, τὸ اراده ἰραδέ, امر ἔμρ, فرمان φερμάν. ‖ مذهب μεζχέπ. ‖ (Φλσ.) حكم قطعى χούκμι κατί'. ‖ (Ἐκκλ.) عقيده ἀκηδὲ πλ. عقائد ἀκαϊδ.

Δογματίζω, امرو فرمان بيورمق ἔμρ οὐ φερμὰν πουγιουρμάκ. ‖ (Ἐκκλ.) احكام و عقائد تلقين ا. ἀχκιὰμ βὲ ἀκαϊδ τελκὶν ἰτ. ‖ (Φλσ.) حكم قطعى صوريتيله سويلمك χούκμι κατὶ' σουρετὶ ἰλὲ σοϊλεμέκ.

Δογματικός, ἡ,όν, عقائدى ἀκαϊδί. ‖ آمرانه ἀμιρανέ. «*ἡ — ἡ (ἐπιστήμη)* علم عقائد ἴλμι ἀκαϊδ. ‖ *—ῶς* (ἐπρ.) حكم قطعى ايله χούκμι κατὶ' ἰλέ, قطعيا κατίγεν. ‖ آمرانه ἀμιρανέ.

Δογματολογία, ἡ (Θρσ.) مبحث عقائد μεπχάσι ἀκαΐδ.

Δοθιήν, ὁ (Ι) قان چيبانى κὰν τσιπανί, دمل δουμέλ.

Δοκησισοφία, ἡ علمنمائى ἰλμνουμαΐ. [νουμά.

Δοκησίσοφος, ὁ علمنما ἰλμ-

Δοκιμάζω, دنمك δενεμέκ, صنامق σηναμάκ, تجربه ا. τεδζριπὲ ἰτ. ‖ باقمق πακμάκ. ‖ (ἠθ.) چكمك τσεκμέκ, اوغرامق ὀγραμάκ, قاباور او. τὰπ-ἀβὲρ ὀλ. «*— φαγητὸν* چاشنيسنه باقمق τσασνισινὲ πακμάκ. «*— τὴν τύχην μου* قسمتمى تجربه ا. κησμετιμὶ τεδζριπὲ ἰτ. «*— οἶνον* شراب طاتمق σαρὰπ δατμάκ. «*— πόνους* توجع ا. τεβεδζδζού' ἰτ. ‖ (μτχ.) *δεδοκιμασμένος* مجرب μουδζερρέπ, ازموده ἀζμουδέ.

Δοκιμασία, ἡ دنمه δενεμέ, صنامه σηναμά, تجربه τεδζριπέ, آزمايش ἀζμαΐς. «*— τύχης* تجربهٔ طالع τεδζριπέϊ ταλή', آزمايش بخت ἀζμαΐσι πάχτ. ‖ (ἐπὶ κακοῦ) محنت μιχνέτ, بلا πελά. «*σκληρὰ —* بلاى شديد πελάϊ σεδίδ.

Δοκιμαστήριον, τὸ واسطهٔ تجربه βασιτάϊ τεδζριπέ.

Δοκιμαστής, ὁ مجرب μουδζερρίπ. ‖ (ἐπὶ νομισμάτων) عيارجى ἀγιαρδζή.

Δοκιμαστικός, ή, όν, قابل تجربه καπίλι τεδζριπέ.

Δοκιμή, ἡ Ἴδε Δοκιμασία. «*πώλησις ἐπὶ —ῇ* (Νμ.) سوم شرا σούμι σιρά.

Δοκίμιον, τὸ آزمايش ἄζμαΐς, نمونه νόυμόυνέ. § (Βιβλ.) انموذج ἐνμουδίδζ. «— *ἠθικῆς* انموذج علم اخلاق ἐνμουδίδζ ἴλμι ἀχλάκ.

Δόκιμος, ον, مجرب μουδζερρέπ. § (ἐπὶ νομισμάτων) صاحب العيار σαχὶπ οὐλ-ἀγιάρ, خالص χαλίς. § مبتدا μουπτεδά, شاكرد σακίρδ, ملازم μουλαζίμ.

Δοκός, ἡ مرتك μερτέκ, ديرك διρέκ, كيريش γκιρίς.

Δοκ(έω)ῶ, صانمق σανμάκ, ظن ا. ζάνν ἰτ. § كورنمك γκιόρουνμέκ. § تنسيب - قرار ا. τενσὶπ-καρὰρ ἰτ. § *δοκεῖ* كورينور γκιόρουνίγιορ. «*ὡς ἐμοὶ δοκεῖ* بنم افكارجه πενὶμ ἐφκιαρήμδζε, بنجه πένδζε. «*ἔδοξε τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ* مجلس معبوثان ايله اهالى طرفندن بالتنسيب قرار ويرلشدر μεδζλίσι μα'πουσὰν ἰλὲ ἐχαλὶ ταραφινδὰν πὶτ-τενσὶπ καρὰρ βιριλμίσδιρ.

Δολερός, ά, όν, حيله‌كار χηλεκιάρ.

Δολιεύομαι, مكر و دسيسه قوللانمق μὲκρ οὐ δεσισὲ κολανμάκ, حيله ا. χιλὲ ἰτ. اخداع ا. ἰχτὰ' ἰτ. خدع ا. χουδὰ ἰτ.

Δόλιος, α, αν, حيله‌كار χηλεκιάρ, مكار μεκκιάρ, حيلى χηλελή, دساس δεσσάς, خداع χαδδά', مرائى μουραΐ. «—*α χρεωκοπία* حيلى افلاس χηλελὴ ἰφλάς. § —*ίως* (ἐπρ.) حيله ايله χηλὲ ἰλέ, حيله‌كارانه χηλεκιαρανέ.

Δολιότης, ἡ حيله‌كارلق χηλεκιαρλήκ, خدعه χουδά', حيله χηλέ, دسيسه δεσισέ.

Δολοπλοκία, ἡ فتنه φιτνέ, حيله χηλέ, دسيسه δεσισέ.

Δολοπλόκος, ὁ فتنه‌كار φιτνεκιάρ, دساس δεσσάς.

Δόλος, ὁ حيله χηλέ, خدعه χουδά, مكر μέκρ, غش γήσς, دسيسه δεσισέ.

Δολοφονία, ἡ قتل κάτλ.

Δολοφόνος, ὁ قاتل κατίλ.

Δολοφον(έω)ῶ, خفيه - حيله ايله قتل ا. χαφίγεν-χηλὲ ἰλὲ κάτλ ἰτ. اولدرمك ὀλδουρμέκ.

Δολ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** كلمك γεμλεμέκ. § (μτφ.) حيله قاتمق χηλὲ κατμάκ, خلط و تخليط ا. χάλτ οὐ ταχλὴτ ἰτ. § اغفال ا. ἰγφὰλ ἰτ. § (μτχ.) *δολωμένος* قاريشيق καρησήκ. حيلى χηλελή, مغشوش μαγσούς.

Δόλωμα, τὸ καὶ **—σις,** ἡ دوزاق δουζάκ, قپان καπάν. § حيله χηλέ, مكر μέκρ.

Δομάτα, ἡ (Βτ.) دومات δομάτα.

Δόμος, ὁ خانه χανέ. § دائره δαϊρέ.

Δόνησις, ἡ صاللانمه σαλλανμά, زلزل τεζελζούλ.

Δόντι, τὸ Ἴδε Ὀδούς.

Δον(έω)ῶ, صاللامق σαλλαμάκ, تزلزل ايتديرمك τεζελζοὺλ ἰτδιρμέκ.

Δόξα, ἡ فكر φὶκρ πλ. افكار ἐφ-

άρ, ظن ζάνν. § شان و شهرت σὰν σὸχρέτ, عزت و مجد μὲδζδ οὐ ἴζ-τ, نام νάμ, شرف σερέφ. « — τῷ εῷ الحمد لله ἐλ-χάμδ οὐ λίλαχι, حمد اولسون χάμδ ὀλσούν. § (Ἐκκλ.) حمد χάμδ, شكر σούκιρ. § (Ἀστρ.) علامه ἀλιαίμι σεμά, قوس قزح ίδσι κουζάχ.

Δοξάζω, رأينده - افكارده بولنمق ρε-δὲ - ἐφκιαρδὰ πουλουνμάκ, اعتقاد ا. ιικὰδ ἴτ. § حمد و ثنا ا. χὰμδ οὐ νὰ ἴτ. شكر ا. σούκιρ ἴτ. § تمجيد - تبجيل τεμδζὶδ-τεπδζὶλ ἴτ. § (πθ.) كسب شان و شهرت κέσπι σὰν οὐ χρὲτ ἴτ. مشتهر او. μουστεχχὶρ ὀλ. نائل شان و شهرت ا ναΐλι σὰν οὐ χρὲτ ὀλ. « — τὸν Θεόν اللهه شكر ἀλλαχὰ σούκιρ ἴτ. «δεδοξασμέ-ος مشتهر μουστεχχίρ, مشرف μου-ρρέφ. [μάν.

Δοξάριον, τὸ يای γιάϊ, كمان κε-

Δοξασία, ἡ رأى ρέϊ, افكار ἐφ-άρ, اعتقاد ἰτικάδ. § مذهب μεζχέπ.

Δοξαστός, ή, όν, ذو الجلال ζ-λ-δζελάλ, مجيد μαδζίδ.

Δοξολογία, ἡ تمجيد دعاسى τεμ-ὶδ δοασί, تسبيح τεσπίχ, حمدله χὰμδ λ-λάχ, دعاى متشكرانه δοάϊ μουτε-κκιουρανέ. § اجراى آيين ἰδζράϊ άΐν.

Δοξολογ(έω)ῶ, تمجيد ا. τεμ-ὶδ ἴτ. حمد وثنا ا. χάμδ οὐ σενὰ ἴτ.

Δοξομανής, ές, اقباليرست ἰκ-λ-περέστ.

Δοξομανία, ἡ اقباليرستى ἰκπαλ-ρεστί, مانیای شهرت μανιγιάϊ σὸχρέτ.

Δορά, ἡ درى δερί, طومار τομάρ.

Δορκάδιον, τὸ (Ζλγ.) جيران ياوروسى δζεϊρὰν γιαβρουσού.

Δορκάς, ἡ (Ζλγ) جيران δζεϊράν.

Δόρυ, τὸ مزراق μηζράκ, حربه χαρπέ.

Δορυφόρος, ὁ سلاحشور σιλαχ-σούρ. § (Ἀστρ.) پيك πεγίκ.

Δορυφορ(έω)ῶ, سلاحشور او. σιλαχσοὺρ ὀλ.

Δοσιληψία, ἡ آليش ويريش ἀλὶς βιρίς, اخذ و اعطا ἄχζ οὐ ἰτά.

Δόσιμον, τὸ (Πολ.) ويركو βιρ-γκιού.

Δόσις, ἡ ويريش βιρίς, اعطا ἰτά. § (Νμ.) تقسيط τακσίτ. § (Ι) ترتيب τερτίπ. «μία — κινίνου بر ترتيب سولفاتو πὶρ τερτὶπ σουλφάτο. «πλη-ρωτέον εἰς 4 —εις درت تقسيطده تأديه اولنمق δὸρτ τακσιτδὲ τεεδιγὲ ὀλουν-μάκ. «ἡ πρώτη — برنجى تقسيط πι-ρινδζὶ τακσίτ, اول تقسيط τακσίτι ἐββέλ.

Δοτήρ, ὁ ويريجى βιριδζί, واهب βα-χίπ, بخش πάχς. «ὁ — τῶν ἀγαθῶν احسانبخش ἰχσὰν-πάχς.

Δοτική, ἡ (Γρμ.) مفعول اليه με-φούλουν ἰλέϊχ.

Δουκάτον, τὸ (Πολ.) دوقەلق δούκαληκ.

Δουλεία, ἡ كولەلك κιόλελίκ, اسيرلك ἐσιρλίκ, اسارت ἀσαρέτ, مملوكيت με-μλουκιγέτ, رقيت ρηκηγέτ. § (Νμ.)

كلفت κ̇ιουλφέτ, قيد καΐδ, حقوق مجرده χουκούκι μουδζερριδέ. «— *νόμιμος* كلفت قانونيه κ̇ιουλφέτι κανονιγέ, قيد قانونى καΐδι κανονί. «— *φυσική* كلفت طبيعيه κ̇ιουλφέτι ταπιγέ. «— *αἱ διαλείπουσαι* حقوق انقطاعيه χουκούκι ινκιταϊγέ. «— *ἀγροτική* كلفت ارضيه κ̇ιουλφέτι ἀρζιγέ. § (κν.) ايش ἴς, خدمت χηδμέτ, مصلحت μασλαχάτ. «*κύτταξε τὴν δουλειά σου* ايشنه باق ἰσινὲ πάκ. «*αὐτὴ δὲν εἶναι ἰδική σου* — بو سنك ايشك دكل πού σενὶν ἰσὶν διγίλδιρ.

Δούλευμα, τὸ καὶ **-σις,** ἡ خدمت χηδμέτ, ايش ἴς. «*τὸ — τῆς γῆς* زراعت ζιραάτ.

Δουλευτής, ὁ ايشلهيجى ἰσλεγιδζί, ايشجى ἰσδζί, امله ἀμελέ.

Δουλεύω, ايشلمك ἰσλεμέκ, چالشمق τσαλησμάκ, خدمت ا. χηδμὲτ ἰτ. اشتغال وتوغل ا. ἰστιγὰλ βὲ τεβεγγοὺλ ἰτ. «— *τὴν γῆν* زراعت ا. ζιραὰτ ἰτ. «*δεδουλευμένος* ايشلنمش ἰσλενμίς, معمول μα'μούλ. «*οἱ —μένοι τόκοι* كذاران ايدن كذشته γκ̇ιουζαρὰν ἰδὲν γκ̇ιουζεστέ.

Δουλικός, ή, όν, مملوكى μεμλουκί, عبدانه ἀπιδανέ. § الچق ἀλτσάκ, دنى δενί. § —ῶς (ἐπρ.) الچقجه ἀλτσάκδζε, دنائتكارانه διναγετ-κ̇ιαρανέ.

Δουλοπρέπεια, ἡ الچقلق ἀλτσακλήκ, دنائت διναγέτ, سفالت σεφαλέτ.

Δουλοπρεπής, ές, الچق ἀλτσάκ, دنى δενί, سفيل σεφίλ. § — (ἐπρ.) الچقجه ἀλτσάκδζε.

Δοῦλος, ὁ قول κούλ, كوله κ̇ιο[...] بنده πενδέ, عبد ἀπδ. § اسير ἐσίρ. § (θ.) ἡ *δούλη* جاريه δζαριγέ, اسله πεσλ[...] § (κν.) خدمتجى χιδμετδζή, [...] οὐσάκ, تابع ταπί' πλ. اتباع ἐτ[...] «*ὁ — τοῦ Θεοῦ* عبدالله ἀπδουλλ[...] § (τιτλ.) *ὁ — σας* بندەكز πενδε[...] قوللكز κουλλουνούζ, κουλλα[...] عاجزلرى ἀδζιζλερή. «*ταπεινότα[τος] — σας* بندهٔ عاجزلرى πενδέϊ ἀ[...]ζλερή, بندهٔ كترانه πενδέϊ κεμτερ[...]

Δουλόφρων, ον, [...] دنيه صاحبى ἱφκ̇ιὰρ δενιγὲ σαχιπί, الچق ἀλτσ[...]

Δουλ(όω)ῶ, استرقاق ا. ἰστ[...] κὰκ ἰτ.

Δοῦξ, ὁ (Πολ.) دوقه δούκα. § (θ.) ἡ *δούκισσα* دوشس δουσές.

Δοχεῖον, قاپ κάπ, كاسه κ̇ι[...] ظرف ζάρφ, محفظه μαχφαζά.

Δρᾶγμα, τὸ قبضه καπζά.

Δρακόντειος, α, ον, (μτφ.) شديد σεδίδ. «*— οι νό[μοι]* قوانين شديده καβανίνι σεδιδέ.

Δρακοντίασις, ἡ (Ι) [...]ن دود يمانه μαράζι δούδι γεμανί.

Δρακόντιον, τὸ (Βτ.) [...]ون اوتى τορχοὺν ὀτού.

Δράκων, ὁ (Ζλγ.) اژدر ἰζδ[...] اژدرها ἰζδερχά, تنين τινίν. § (Ἀσ[...]) تنين فلك τινίνι φελέκ, جملهٔ كوكبهسى τινίνι δζουμλέϊ κεβκεπιγεσί.

Δρᾶμα, τὸ فاجعه φαδζιά, درام δρά[...]

Δραματικός, ή, όν, فاجعه‌يه فαδζιαγιὰ μουτεαλλήκ. § مؤثر μυεσσέρ, فجيع φαδζή'. «— συγγραφεύς نويس فاجعه φαδζιὰ νουβίς. —ὸν γένος اشعار فاجعه اصولى ἀσά'ρι δζιὰ οὐσουλού. «ἡ —ἡ (τέχνη) فاجعه نويسلك φαδζια-νουβισλίκ. § — (ἐπρ.) فاجعه صورتيله φαδζῖὰ σουτὶ ιλέ.

Δραματολόγιον, τὸ فاجعه‌نامه δζιὰ-ναμέ.

Δραματοποιΐα καὶ **—τουργία, ἡ** فاجعه نويسلك φαδζιὰ-νουβισλίκ.

Δραματοποιὸς καὶ **-ουργός,** فاجعه نويس φαδζιὰ-νουβίς.

Δραματοποι(έω)ῶ καὶ **-ουργ(έω)ῶ,** فاجعه ترتيب و تأليف ا. δζιὰ τερτὶπ οὐ τεελὶφ ἰτ.

Δράμιον, τὸ درهم διρχέμ πλ. دراهم δεραχίμ.

Δράξ, ἡ آووج ἀβούδζ, قبضه καπ-. § طاقم τακήμ. «μία — ἀνθρώπων» بر طاقم آدم πὶρ τακὴμ ἀδάμ.

Δραπέτευσις, ἡ فرار φιράρ.

Δραπετεύω, فرار ا. φιρὰρ ἰτ.

Δραπέτης, ὁ فرارى φιραρή.

Δραστήριος, α, ον, فاعل φαΐλ, غيور γαγιούρ. § مؤثر μουεσσίρ. «—α μέτρα» تدابير مؤثره τεδαπῖρι μουεσσιρέ. —ίως (ἐπρ.) غيرتله γαϊρέτλε, شديدا σεδίδεν, مؤثرانه μουεσσιρανέ.

Δραστηριότης, ἡ فعاليت φεαλιέτ, سعى و غيرت σάϊ βὲ γαϊρέτ, كرى κερμί, تأثير τεεσίρ. § همت χιμμέτ, اقدام ἰκδάμ. § شدت σιδδέτ, سرعت σουρακάτ.

Δραστικόν, τὸ (Φρμ.) مسهل شديد μουσχίλι σεδίδ.

Δράττομαι, طوتمق τουτμάκ, اخذ - قبض - ضبط ا. ἀχζ-κὰπζ-ζὰπτ ἰτ. «— τῆς εὐκαιρίας» اغتنام فرصت ا. ἰγτινάμι φουρσὰτ ἰτ.

Δρεπανοειδής, ὲς καὶ **—νώδης, ες,** منجلى μινδζελί.

Δρεπανίς, ἡ (Ζλγ.) طاغ قيرلانغيجى δὰγ κηρλανγηδζή.

Δρέπανον, τὸ (Γργ.) اوراق οὐράκ, منجل μινδζέλ, داس δάς.

Δρέπω, چيچك ا. πιτσμέκ, اقتطاف ا. ἰκτιτὰφ ἰτ. § (μτφ.) استفاده-تحصيل ا. ἰστιφαδὲ-ταχσὶλ ἰτ.

Δρίμαις, αἱ شام چاله σὰμ τσαλμά.

Δριμύς, εῖα, ύ, شديد σεδίδ, سرت σέρτ, كسكين κεσκίν. «— οἶνος» كسكين شراب κεσκὶν σαράπ. «—ὺ ὄξος» كسكين سركه κεσκὶν σιρκέ. «— χειμὼν» شديد قيش σεδὶδ κής. § «—έως (ἐπρ.) سرتجه σέρτδζε, شديدا σεδίδεν.

Δριμύτης, ἡ كسكينلك κεσκινλίκ, سرتلك σερτλίκ, شدت σιδδέτ.

Δρομαῖος, α, ον, قوشقرق κοσαράκ, شتابان σιταπάν. § —ως (ἐπρ.) عجلةً ἀδζέλετεν, على الفور ἀλ-ἐλφούρ.

Δρομάς, ἡ سريع الحركه σερὶ' οὐλχαρεκέ, خفيف χαφίφ. § (Ζλγ.) هجين دوه‌سى χεδζὶν δεβεσί.

Δρομεύς, ὁ قوشيجى κοσουδζού, سريع المسى σερὶ' ούλ-μέσγι.

Δρόμος, ὁ قوشيش κουσούς. § يول γιόλ, راه ράχ. § يول γιόλ, طريق ταρήκ, جاده δζαδέ, سوقاق σοκάκ. «*δημόσιος* — طريق عام ταρήκι άμ. «*βασιλικὸς* — شاهراه σαχράχ, ديوان يولى διβὰν γιολού. «*ἁμαξιτὸς* — آرابه يولى ἀραπὰ γιολού, طريق شوشه σοσὲ ταρηκή. «*εἰς τὰ μέσα τοῦ* —*ου* اثناى راهده ἐσνάϊ ραχδέ. «*εἶναι εἰς τὸν* —*ον* (φρσ.) يولنه كيردى γιολουνὰ γκιρδί. «*δίδω* —*ον εἴς τινα* يول ويرمك γιὸλ βιρμέκ, قوغمق κογμάκ.

Δροσερός, ά, όν, سرين σερίν.

Δροσερότης, ἡ سرينلك σερινλίκ.

Δροσίζω, سرينلتمك σερινλετμέκ, صوغوتمق σογουτμάκ, تبريد ا. τεπρὶδ ἰτ. § (οὐδ.) سرينلنمك σερινλενμέκ. «*ὁ καιρὸς ἤρχισε νὰ δροσίζῃ* هوا سرينلنمكه باشلادى χαβὰ σερινλεμεγὲ πασλαδή.

Δρόσισμα, τὸ سرينلندرمه σερινλινδιρμέ, سرينلك σερινλίκ.

Δροσιστικός, ή, όν, مبرد μουπερρίδ, ملطف μουλεττίφ. «*ποτὰ* —*ὰ* مشروبات مبرده μεσρουπάτι μουπερριδέ.

Δρόσος, ἡ چى τσίϊ, ژاله ζαλέ, شبنم σεπνέμ, ندى νεδή.

Δρυάς, ἡ (Βτ.) ايت بورنى آغاجى ἰτ πουρνοὺ ἀγαδζή.

Δρυάδες, οἱ (Βτ.) فصيله عليقه φασιλέϊ ἀληκά.

Δρύϊνος, η, ον, ميشه دن μισέδε[n]

Δρυμός, ὁ καὶ **Δρυμών,** ميشه لك μισελίκ, ميشه زار μισεζάρ. § (ἐν γένει) اورمان ὀρμάν.

Δρυοκολάπτης, ὁ (Ζλγ.) [...] قاقان ἀγὰδζ κακάν.

Δρυοπτερίς, ἡ (Βτ.) [...] اوتى ἐγριλετὶ ὀτού, اوفترى اوتى ὀφτε[ρὶ] ὀτού.

Δρῦς, ἡ (Βτ.) ميشه آغاجى μ[ισὲ] ἀγαδζή, ميشه μισέ. «*δρυὸς πεσο[ύ]σης πᾶς ἀνὴρ ξυλεύεται* (πρμ.) [...] كيدنجه آياق پايدار اولماز πὰς γκιδίνδ[ζε] ἀγιὰκ παϊδὰρ ὀλμάζ.

Δρύφρακτον, τὸ تخته پرده ταχ[τὰ] περδέ, پارمقلق παρμακλήκ.

Δρ(άω)ῶ, اتمك ἰτμέκ, [...] γιαπμάκ, ايشلمك ἰσλεμέκ, ايفا-اجرا ا. ἰδζρὰ-ἰφὰ ἰτ.

Δυαδικός, ή, όν, (Ἀριθμ.) [...] μουσεννή.

Δυάς, ἡ (Ἀριθμ.) ايكيلك ἰκιλί[κ], مثنيت μεσεννιγέτ, چفت τσίφτ, [...] ζέβδζ.

Δυϊκός, ὁ (Γρμ.) تثنيه τεσνιγ[έ].

Δύναμαι, مقتدر - قادر او μουκτεδί[ρ] καδὶρ ὀλ. اقتدارى او. ἰκτιδαρὴ [...] بيلمك πιλμέκ. «—*νὰ κάμω* ايده‌بيلمك ἰδὲ πιλμέκ. «—*νὰ φέρω* كتوره‌بيلمك γκιοτουρὲ πιλμέκ. «*δύνασ[αι] νὰ γράψῃς τοῦτο;* بونى يازه‌بيليرميسن πουνοὺ γιαζὰ πιλίρμισιν;

Δυναμικός, ή, όν, قوى κα[ββί]ή, قوتلى κουββετλή. «*ἡ* —*ή* (τ[...]

χνη) مجئ الحركات μεῖχάσι οὐλ-χαρεκιάτ.

Δύναμις, ἡ-قوت κουββέτ, قدرت κουδρέτ, اقتدار ἰκτιδάρ. § اعتبار ἰτιπάρ, نفوذ νουφούζ, حكم χούκμ. § تأثير τεεσίρ. § (Πολ) دولت δεβλέτ, حكومت χουκιουμέτ, سلطنت σαλτανάτ. § (σωματικῶς) مجال μεδζάλ, تاب τάπ, طاقت τακάτ, مكنت μικνέτ. § دكرى διγερί, قيمت κηϊμέτ, بها παχά, معنا μαανά: «ἡ ἔνοπλος — قوهٔ مسلحه κουββέϊ μουσαλλαχά. «στρατιωτικὴ — قوهٔ عسكريه κουββέϊ ἀσκεριγέ. «ναυτικὴ — قوهٔ بحريه κουββέϊ παχριγέ. «μαγνητικὴ — قوهٔ مقناطيسيه κουββέϊ μηκνατισιγέ. «ἀνωτέρα — سبب مجبر σεπέπι μουδζπίρ. «σωματικὴ — قوهٔ بدنيه κουββέϊ πεδενιγέ. «αἱ σύμμαχοι —εις دول متفقه δουβέλι μουττεφικά, دول متحده δουβέλι μουττεχιδέ. «αἱ πέντε μεγάλαι —εις دول خمسهٔ معظمه δουβέλι χαμσέϊ μουαζζαμέ. «ἡ — τῶν λέξεων معناى لفظ μαανάϊ λάφζ. «ἐξηντλήθησαν αἱ —εις του طاقتى توكندى τακατὴ τουκενδή, مجالى قالمدى μεδζαλὶ κάλμαδη, تاب و اولدى πὶ τάπ ὀλδού. «δυνάμει βασιλικοῦ διατάγματος بارادهٔ سنيه πὰ ἰραδέϊ σενιγέ, با امر قيرالى πὰ ἔμρι κηραλή. «δυνάμει χρημάτων اقچه قوتيله ἀκτσὲ κουββετὶ ἰλέ. «δυνάμει συμβολαίου با مقاوله نامه πὰ μουκαβελεναμέ, مقاوله نامه موجبنجه μουκαβελεναμὲ μουδζεπίνδζε. «δυνάμει γραμματίου εἰς διαταγὴν امره محرر سند ἐμρὲ μουχαρρὲρ σενὲδ μουδζεπίνδζε.

Δυναμῖτις, ἡ ديناميت διναμίτ.

Δυναμόμετρον, τὸ (Φσ.) مقياس القوة μηκγιάσι οὐλ-κουββέτ.

Δυναμοσκόπιον, τὸ (Ι) تاپنما ταπ-νουμά.

Δυναμ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** قوتلنديرمك κουββετλενδιρμέκ, تقويت ويرمك τακβιγὲτ βιρμέκ, تأكيد - تأييد ا. τεεκὶδ-τεεγὶδ ἰτ. § (μσ. αὐτπθ.) قوتلنمك κουββετλενμέκ, كسب قوت ا. κέσπι κουββὲτ ἰτ. تقوى ا. τεκαββὴ ἰτ.

Δυνάμωμα, τὸ καὶ **—σις,** ἡ تقويت τακβιγέτ. § تأكيد τεεκίδ, تأييد τεεγίδ. § تقوى τεκαββή.

Δυναμωτικός, ή, όν, مقوى μουκαββή.

Δυναστεία, ἡ سلسله σελσελέ, سلاله σελαλέ. « — βασιλικὴ سلسلهٔ ملوك σελσελέϊ μουλούκ, خاندان سلطنت χανεδάνι σαλτανάτ. § (κν.) زور ζόρ, جبر δζέπρ. «ἡ Ὀθωμανικὴ — سلالهٔ آل عثمان σελαλέϊ ἄλου Ὀσμάν.

Δυναστεύω, ضبط ا. ζάπτ ἰτ. § زورلامق ζορλαμάκ, اجبار ا. ἰδζπὰρ ἰτ.

Δυνάστης, ὁ ظالم ζαλίμ, مجبر μουδζπίρ. § حكمدار χουκιουμδάρ, پادشاه παδισάχ, خداوندكار χουδαβενδικιάρ.

Δυναστικός, ή, όν, جبرى δζε-

πρί, فضولی φουζουλή. § —ῶς (ἐπρ.) جبرا δζέπρεν, فضولی φουζουλή, زور ايله ζὸρ ἰλέ.

Δυνατός, ή, όν, قوتلی κουβ-βετλή, توانا τουβανά. § قادر καδίρ, مقتدر μουκτεδδίρ. «*τὸ —όν* ممكن μουμκίν, قابل καπίλ. «*εἶναι —όν* ممكندر μουμκίνδιρ, قابلدر καπίλδιρ. «*ὅσον τὸ —όν* ممكن مرتبه‌ده μουμκὶν μερτεπεδέ, امكن مهما μέχμα ἐμκέν. «*εἶμαι — νὰ* بيلك πιλμέκ. «*εἶμαι — νὰ κάμω τοῦτο* بونی ياپه بيلورم πουνοὺ γιαπὰ πιλίριμ. «*δὲν εἶναι —ὸν νὰ γίνῃ* اولاماز ὀλάμαζ, اولماسی غير ممكندر ὀλμασὴ γάϊρι μουμκίνδιρ. «*ἐὰν ἦναι —όν* ممكن ايسه μουμκὶν ἰσέ. § —ῶς (ἐπρ.) قوياً καββίγεν, شدّتله σιδδέτλε, شديدا σεδίδεν, قويجه καβίδζε. «*κρούω —ὰ τὴν θύραν* قپويی شدّتله اورمق καπουγὶ σιδδὲτ ἰλὲ βουρμάκ. «*φωνάζω —ά* شدّتله فرياد ا. σιδδὲτ ἰλὲ φεργιὰδ ἰτ. «*βάλλω τὰ —ά μου* غيرت ا. γαϊρὲτ ἰτ. [τιδαρή.

Δυνητικός, ή, όν, اقتداری ἰκ-

Δύο ἢ Δύω, (Ἀρθμ.) ايكی ἰκί, اثنين ἰσνέϊν, دو δού. «*οἱ —* ايكيسيده ἰκισίδε, طرفين ταραφέϊν. «*ἀνὰ —* ايكيشر ἰκισέρ. «*ὁ εἷς ἐκ τῶν —* ايكيسندن بری ἰκισινδὲν πιρί, ديكری δηγκερί, بر طرف πὶρ ταράφ. «*— καὶ — κάμουν τέσσαρα* ايكی ايكی درت ايدر ἰκὶ ἰκὶ δὸρτ ἰδέρ. «*εἰς τὰς — ὥρας μ. μ.* بعد الظهر ساعت ايكيده πὰ'δ ἐζ-ζὰχρ σαὰτ ἰκιδέ. «*καὶ ἀπὸ τὰ — μέρη* هر ايكی طرفدن χὲρ ἰκὶ ταραφδάν, طرفيندن ταραφεϊνδέν. «*μὲ τὰς — χεῖρας* ايكی اليله ἰκὶ ἐλὶ ἰλέ, ايكی يدين ايله γεδέϊν ἰλέ.

Δυόσμος, ὁ Ἴδε Ἡδύοσμος.

Δυσάγωγος, ον, اطاعتسز ἰτα-ατ-σήζ. [πίρι μεσούμ.

Δυσάγγελος, ον, مخبر مشؤم μουχ-

Δυσαιμορραγία, ἡ (Ι) انقطاع زرف باسور ἰνκιτάϊ νέζφι πασούρ.

Δυσανάγνωστος, ον, اوقونمسی كوج ὀκουνμασὶ γκιούδζ, مشكل القرائه μουσκὶλ οὐλ-κιραά, اوقوناماز ὀκουνμάζ.

Δυσαερία, ἡ وخامت هوا βεχα-μέτι χαβά. [μουτεεσσίρ.

Δυσαλγής, ές, غير متأثر γάϊρι

Δυσαναλογία, ἡ عدم تناسب ἀδέμι τενασσούπ.

Δυσανάλογος, ον, غير متناسب γάϊρι μουτενασίπ.

Δυσαναλογ(έω)ῶ, نسبت و تناسبی اولامق νισπὲτ βὲ τενασουπὶ ὄλμαμακ.

Δυσανασχετ(έω)ῶ, صبر و تحمل ايتمامك σάπρ οὐ τεχαμμοὺλ ἴτμεμεκ.

Δυσαπόδεικτος, ον, مشكل الاثبات μουσκὶλ οὐλ-ἰσπάτ.

Δυσαπάλλακτος, ον, مشكل التخلص μουσκὶλ οὐτ-τεχαλλούς.

Δυσαρέσκεια, ἡ كوجنش γκιού-δζενίς, انفعال ἰνφιάλ, اغبرار ἰγπιράρ, دلكيری διλγκερί. «*πράττω τι μὲ —αν* كوجنه‌رك بر شی ياپمق γκιούδζενερὲκ πὶρ σέϊ γιαπμάκ.

υσαρέστησις, ἡ اغبرار ἰγπιράρ, ..نا ἰνφιάλ.

υσάρεστος, ον, ردى ρεδδί, ..ق ١ νὰ μακπούλ, ١ مرضى νὰ μερ-, ١ مرغوب νὰ μεργούπ, ١ خوش νὰ ..«εἶναι —ον ν' ἀκούῃ τις ταῦτα ..خو ١ استماعى بونك πουνοὺν ἰστιμάϊ χόσ̄ουρ. « —ον συμβεβηκὸς ..مر ١ واقعه βακά'ι νὰ μερζιγέ. § ἑστως (ἐπρ.) اولرق خوش ١ νὰ χὸς ..ράκ, ١ مرضى νὰ μερζή.

υσαρεστ(έω)ῶ, كوجندرمك ..ούδζενδιρμέκ, خاطر قيرمق χα- ..κηρμάκ, ..ا كسر خاطر κέσρι ..τὴρ ἰτ. ..ا دلكير διλγκὶρ ἰτ. مقبوله ..خوشه μακπουλὰ γκέτσμεμεκ, كيتمه χοσ̄ὰ γκίτμεμεκ, كيتلمك πε- ..ίλμεμεκ. § (πθ.) —οῦμαι كوجنمك ..ούδζενμέκ, ..او • ماك خاطر χατιρ- ..ιδὲ ὀλ. خوشلانماق χοσ̄λάνμαμακ, منفعل القلب μουνφέϊλ οὐλ-καλπ « δὲν τὸ λέγω τοῦτο διὰ νὰ δυσαρεστήσω بونى سنى دلازار ..سو إيجون ايتمك πουνοὺ σιζὶ διλα- ἰτμὲκ ἰτσοὺν σοϊλεμέμ. «ἀπο- ..γω νὰ δυσαρεστήσω τινα بريتى ..اخترا كوجندرمكدن πιρινὶ γκιουδζεν- ..εκδὲν ἰχτιράζ ἰτ. § (πθ. μτχ.) ..ηρεστημένος كوجنمش γκιούδζεν- ..دلازار δαρηλμής, منفعل μουνφέϊλ, ..μουγπίρ, ..ماندار خاطر χατηρμανδέ.

υσάρμοστος, ον, غير متوافق ..ι μουτεβαφήκ.

υσβάστακτος, ον, تحمل مشكل τεχαμμουλὶ μουσ̄κίλ, آغير ἀγήρ.

Δύσβατος, ον, مشكل العبور μουσ̄κὶλ οὐλ-οὐπούρ, عسير المرور ἀσὴρ οὐλ-μουρούρ, صرب σάρπ. «ὁδὸς — صرب يول σὰρπ γιόλ.

Δυσγενής, ές, سويسز σοϊσούζ, دنى δενί.

Δυσγνώριστος, ον καὶ **Δύσ-γνωστος, ον,** مشكل التشخيص μουσ̄κὶλ οὐτ-τεσ̄χής. [πάχτ.

Δυσδαίμων, ον, بد بخت πέδ-

Δυσδιάγνωστος, ον, مشكل التشخيص μουσ̄κὶλ οὐτ-τεσ̄χής.

Δυσδιάθετος, ον, كيفسز κεϊφ-σίζ, ١ مزاج νὰ μιζάδζ.

Δυσδιαίρετος, ον, مشكل التقسيم μουσ̄κὶλ οὐτ-τακσίμ.

Δυσδιάκριτος, ον, مشكل التشخيص μουσ̄κὶλ οὐτ-τεσ̄χής.

Δυσδιάλλακτος, ον, مشكل الصلح μουσ̄κὶλ οὐσ-σουλχ.

Δυσδιάλυτος, ον, مشكل الحل μουσ̄κὶλ οὐλ-χάλλ.

Δυσδιέξοδος, ον, اخراجى مشكل ἰχραδζὶ μουσ̄κίλ.

Δυσδιερεύνητος, ον, مشكل الكشف μουσ̄κὶλ οὐλ-κέσ̄φ.

Δυσδιήγητος, ον, مشكل الحكايه μουσ̄κὶλ οὐλ-χηκιαγέ.

Δυσδιοίκητος, ον, مشكل الاداره μουσ̄κὶλ οὐλ-ἰδαρέ.

Δυσδιόρθωτος, ον, دوزلتمسى كوج δουζελτμεσὶ γκιουδζ, مشكل التصحيح μουσ̄κὶλ οὐτ-τασχήχ.

Δυσειδής, ές, چركين τσιρκίν, بد منظر πὲδ μανζάρ, قبيح καπήχ.

Δυσειδία, ἡ چركينلك τσιρκινλίκ, قبح κούπχ.

Δυσεντερία, ἡ (I) قانلى اسهال κανλὴ ἰσχάλ, امعا قرحه‌سى οὐφουνέτι ἐμά, دوسانطاريغا δουσαντάριγκα.

Δυσεντερικός, ή, όν, (I) عفونت امعائى οὐφουνέτι ἐμαΐ.

Δυσεξάλειπτος, ον, مشكل الامحا μουσκὶλ οὐλ-ἰμχά.

Δυσεξέλεγκτος, ον, مشكل التدقيق μουσκὶλ οὐτ-τεδκὴκ.

Δυσεξερεύνητος, ον, مشكل الاستكشاف μουσκὶλ οὐλ-ἰστικσάφ.

Δυσεξήγητος, ον, مشكل الايضاح μουσκὶλ οὐλ-ἰζάχ.

Δυσεπανόρθωτος, ον, اعادهٔ حسن حالى كوج ιαδέϊ χούσνι χαλὶ γκιούδζ, مشكل الاصلاح μουσκὶλ οὐλ-ἰσλάχ.

Δυσεπίτευκτος, ον, اجراسى مشكل ἰδζρασὶ μουσκίλ.

Δυσερεύνητος, ον, مشكل التحرى μουσκὶλ οὐτ-τεχαρρή.

Δύσερις, ιο, غوغاجى γαδγασάρ.

Δυσεύρετος, ον, كوج بولنور γκιούδζ πουλουνούρ, نادر ναδίρ.

Δυσέφικτος, ον, اجراسى مشكل ἰδζρασὶ μουσκίλ.

Δυσηκοΐα, ἡ (I) ضعف سمع ζά'φι σέμ'. [ρελὴκ.

Δυσημερία, ἡ بيچاره‌لق πιτσα-

Δυσημερ(όω)ῶ, بيچاره‌لغه دوشمك πιτσαρεληγὰ δούσμέκ.

Δυσθεράπευτος, ον, Ἴδε [...] σίατος.

Δυσθέρμαντος, ον, مشكل التسخين μουσκὶλ οὐτ-τεσχίν, صوق[...] σογούκ.

Δυσθεώρητος, ον, كورلمسى كوج γκιόρούνμεσὶ γκιούδζ.

Δυσθυμία, ἡ ملال μελάλ, [...] روح τεεζζὴϊ ρούχ.

Δύσθυμος, ον, محزون μαχζο[...] غمكين γαμκίν. οὐσ-σι[...]

Δυσίατος, ον, مشكل الشفا μουσ[...]

Δύσις, ἡ (ἡλίου) غروب شمس γο[...] ρούπι σέμς.§ (τὸ μέρος) غرب γά[...] مغرب μαγρέπ, باطى πατή. « [...] δύσιν غرباً γάρπεν.

Δυσκάθαρτος, ον, مشكل التطهير μουσκὶλ οὐτ-τετχίρ. [ρέτι ἰνι[...]

Δυσκαμψία, ἡ عسرت انعطاف ου[...]

Δυσκατάληπτος, ον, آكلاشلمسى مشكل ἀνλασηλμασὴ μουσκίλ, مشكل الادراك μουσκὶλ οὐλ-ἰδράκ.

Δυσκαταμάχητος, ον, [...]سى مشكل γαλεπεσὶ μουσκίλ.

Δυσκατανόητος, ον, مشكل الادراك μουσκὶλ οὐλ-ἰδράκ.

Δυσκατάποτος, ον, [...] البلع ἀσὴρ οὐλ-πέλ'.

Δυσκατάσβεστος, ον, مشكل الانطفا μουσκὶλ οὐλ-ἰντιφά.

Δυσκατόρθωτος, ον, [...]ى كوج γκαπηλμασὴ γκιούδζ, مشكل الاجرا μουσκὶλ οὐλ-ἰδζρά, اولسى مشكل ὀ[...]μασὴ μουσκίλ.

υσκινησία, ἡ بطائت حركت ارادیه
:αέτι χαρεκέτι ἰραδιγέ.
υσκίνητος, ον, مشکل الحرکه
ὀσκὶλ οὐλ-χαρεκέ, عسیر الحرکه ἀ-
ι οὐλ-χαρεκέ. [καπήζ.
υσκοίλιος,ον, (I) منقبض μόυν-
υσκοιλιότης,ἡ (I) قبض κάπζ,
انقباض ἰνκιπάζ, عسرت تغوط οὐσρέτι
αββούτ, عسرت تبرز οὐσρέτι τε-
ρούζ. « προξενῶ —τητα انقباض
و ἰνκιπὰζ βιρμέκ.
υσκολεύω, کوجلندیرمك γκιὸυ-
ενδιρμέκ, کوجلشدیرمك γκιὸυδζ-
διρμέκ, کوجلك-صعوبت ویرمك γκιὸυ-
ὀὺκ-σουουπὲτ βιρμέκ, ایرات مشکلات
ἰράσι μουσκιλὰτ ἰτ. ا تصعیب τα-
ἰτ. ‖ (μσ. αὐτπθ.) کوجلنمك
ὀυδζλενμέκ, کوجلك - صعوبت چکمك
ὀυδζλοὺκ - σουουπὲτ τσεκμέκ,
تصعب τεσα'οὺπ ἰτ.
υσκολία, ἡ کوجلك γκιὸυδζ-
κ, صعوبت σουουπέτ, تصعبات τασ-
άτ, عسرت οὐσρέτ, مشکلات μουσκι-
« ὑπερπηδῶ ὅλας τὰς —ίας
غالب صعوباتە κιαφέϊ σουου-
ὲ γαλὶπ γκελμέκ, هر نوع مشکلاتك
دفعنه ظفریاب χὲρ νέβ'ι μουσκιλατὶν
ινὲ ζαφεργιὰπ ὀλ. « ἐπιφέρω
ας ا. ایرات مشکلات ἰράσι μουσκι-
ἰτ. « παρουσιάζω —ίας احصاب
τισά'π ἰτ. کوجلك کوسترمك γκιὸυ-
ὀὺκ γκιόστερμέκ. « ἄνευ —ίας
بلا مشقه بی دشواری πίλα μουσκιλάτ,
δουσβαρή, قولای κολάϊ.

Δυσκολοβάστακτος, ον, تحملی
کوج τεχαμμουλὶ γκιόυδζ.
Δυσκολόβραστος, ον, قیناماسی
کوج καϊναμασὴ γκιόυδζ.
Δυσκολογνώριστος, ον,
تشخیصی مشکل τεσχισὶ μουσκίλ.
Δυσκολοπώλητος,ον, صاتلمسی
کوج σατηλμασὴ γκιόυδζ.
Δύσκολος, ον, کوج γκιόυδζ,
صعب σά'π, دشوار δουσβάρ, مشکل μου-
σκίλ, عسیر ἀσήρ, متعسر μουτεασσίρ.
« —ον ἔργον مشکل ایش μουσκὶλ ἴς.
« καιροὶ —οι دار وقت δὰρ βακίτ,
فنا زمانلر φενὰ ζεμανλάρ. « —ἄν-
θρωπος چتین خویلی بر آدم τσιτὶν χουϊ-
λοὺ πὶρ ἀδάμ. ‖ —όλως (ἐπρ.)
کوجلكله γκιόυδζλούκλε, صعوبت ایله
σουουπὲτ ἰλέ, زحمتله ζαχμέτλε, عسیرا
ἄσηρεν, با دشواری πὰ δουσβαρή.
Δυσκολοσύνακτος, ον, تحصیلی
کوج ταχσηλὴ γκιόυδζ.
Δυσκολοχώνευτος, ον, بطئ
الهضم πετὴ οὐλ-χάζμ.
Δυσκρασία, ἡ سوء اخلاط σουϊ
ἀχλάτ. [ἀχλατλή.
Δύσκρατος,ον, سوء اخلاطلی σουϊ
Δύσληπτος, ον, آکلاشلمسی کوج
ἀνλαση̃λμασὴ γκιόυδζ.
Δύσλυτος, ον, حلی مشکل χαλλὶ
μουσκίλ.
Δυσμαθής,ές, مشکل التعلم μουσ-
κὶλ οὐτ-τεαλλούμ. [τεαλλούμ.
Δυσμάθεια, ἡ عسرت تعلم οὐσρέτι
Δυσμαί, αἱ غروب γουρούπ, غرب

γάρπ. «πρὸς δυσμάς غربا γάρπεν. «περὶ δυσμὰς ἡλίου غروب شمس وقتده γουρούπι σέμς βακτινδά.

Δυσμένεια, ἡ سوّ توجه σούΐ τεβεδζδζούχ, بد خواهى πὲδ χαχή, خصومت χουσουμέτ. «πίπτω εἰς τὴν —αν τινὸς برينك سوّ توجهاتنى قزانمق πιρινὶν σούΐ τεβεδζδζουχατινὶ καζανμάκ.

Δυσμενής, ές, سوّ توجه ايدن σούΐ τεβεδζδζοὺχ ἰδέν, بد خواه πὲδ χάχ, خصم χασίμ. § —ῶς (ἐπρ.) سوّ توجه ايله σούΐ τεβεδζδζοὺχ ἰλέ.

Δυσμετάβλητος, ον, مشكل التحويل μουσκὶλ ούτ-ταχβίλ.

Δυσμετάδοτος, ον, مشكل السرايت μουσκὶλ οὺσ-σιραγέτ.

Δυσμετακόμιστος, ον, مشكل النقل μουσκὶλ οὺν-νάκλ.

Δυσμετάπειστος, ον, اقناعى مشكل ἰκναΐ μουσκίλ.

Δυσμεταχείριστος, ον, استعمالى مشكل ἰστιμαλὴ μουσκίλ.

Δυσμέτρητος, όν, تعدادى مشكل τεαδαδὶ μουσκίλ.

Δυσμηνόρροια, ἡ (I) عسرت حيض οὐσρέτι χάϊζ.

Δυσμικός, ή, όν, غربى γαρπί.

Δύσμικτος, ον, مشكل الاختلاط μουσκὶλ οὺλ-ἰχτιλάτ.

Δύσμοιρος, ον, بد بخت πὲδ πάχτ, بيچاره πιτσαρέ.

Δυσμορφία, ἡ چركينلك τσιρκινλίκ, قبح المنظر κούπχ οὺλ-μανζάρ.

Δύσμορφος, ον, چركين τσιρ[κίν], قبيح καπίχ.

Δυσνόητος, ον, آ كلاشيلور[ى] [؟] γκλσούδζ ἀνλασηλούρ, مغلق μουγλ[άκ].

Δύσνους, ουν, غبى γαπή.

Δυσοικονόμητος, ον, [ادار]سى مشكل ἰδαρεσὶ μουσκίλ.

Δυσοίωνος, ον, منحوس μενχ[ούς], بد فال πὲδ φάλ, مشؤم μεσούμ.

Δυσοσμία, ἡ تعفن τεαφφούν. § [؟] ضعف شم ζά'φι σέμμ.

Δύσοσμος, ον, متعفن μουτεαφ[φίν].

Δυσουρία, ἡ (I) عسرت بول [οὐ]σρέτι πέβλ, سديك زورى σιδὶκ ζ[ορί].

Δυσπάθεια, ἡ تأثرسزلق τε[εσσουρ]σουρσουζλούκ. [σουρσο...

Δυσπαθής, ές, تأثرسز τε[εσσουρσούζ].

Δυσπαράδεκτος, ον, [قبو]لى مشكل καπουλὴ μουσκίλ.

Δυσπαρηγόρητος, ον, [مشكل] التسلى μουσκὶλ ούτ-τεσελλί.

Δυσπειθής, ές, غير مطيع γα[ιρί] μουτή, سركش σερκές.

Δυσπέλαστος, ον, تقربى مشكل τεκαρρουπὶ μουσκίλ.

Δύσπεπτος, ον, هضمى مشكل χαζ[μὴ] μουσκίλ, بطئ الهضم πετὶ οὺλ-χά[ζμ].

Δυσπεψία, ἡ (I) عسرت هضم οὐ[σ]ρέτι χάζμ, وخومه βεχουμέ.

Δυσπιστία, ἡ اعتمادسزلق ἰ[τι]μαδσηζλήκ.

Δύσπιστος, ον, اعتمادى و ت[؟] اولمايان ἐμνιγὲτ βὲ ἰτιμαδὴ ὄλμαγ[ιάν] وهام βεχχάμ.

Δυσπιστ(έω)ῶ, امنيت و اعتماد ايمه‌ك ἐμνιγὲτ βὲ ἰτιμὰδ ἴτμεγεκ, شبهه سؤظن ا. σοὺϊ σούπχὲ ἰτ. ا مأمول ايتمك μεεμοὺλ ἴτμε-κ, ا توهم τεβεχχοὺμ ἰτ.

Δύσπνοια, ἡ (I) عسرت تنفس οὐσ-ρετ τενεφφούς.

Δύσπνους, ουν, عسير التنفس ἀσήρ οὐτ-τενεφφούς.

Δυσπόρθητος, ον, مشكل التسخير μουσκὶλ οὐτ-τεσχίρ.

Δυσπραγία, ἡ بد بختلق πὲδ πεχτλὴκ.

Δυσπραγ(έω)ῶ, مضايقه‌يه دوچار ا μουζαϊκαγιὰ δουτσὰρ ὀλ.

Δυσπρόσιτος, ον, تقربى مشكل ταχαρρουπὶ μουσκίλ.

Δυσσέβεια, ἡ كفر κιούφρ.

Δυσσεβής, ές, كافر κιαφίρ. ‖ -ῶς (ἐπρ.) كافرانه κιαφιρανέ.

Δύστηνος, ον, بد بخت πὲδ-παχτ, بيچاره πιτσαρέ.

Δυστοκία, ἡ (I) توليد عسير τεβλιδι ἀσήρ.

Δύστοκος, ον, وضع حلى مشكل βαζ'ι χαμλὴ μουσκίλ.

Δυστροπία, ἡ چتين خويلولق τσιτιν χουϊλουλούκ, ترسلك τερσλίκ, شراست σερασέτ.

Δύστροπος, ον, چتين خويلى τσιτιν χουϊλού, ياكاز γιανάζ, ترس τέρς.

Δυστροπ(έω)ῶ, شراست ا. σε-ρασὲτ ἰτ.

Δυστύχημα, τὸ داهيه δαχιγὲ πλ. دواهى δεβαχή, مصيبت μουσιπὲτ πλ. مصائب μεσαπίτ, آفت ἀφὲτ πλ. آفات ἀφάτ, قضا καζά, بلا πελά, فلاكت φελακέτ, كدر κεδέρ, حادثه χαδισέ, نكبت νικπέτ. «ἔκτακτον — داهيهٔ غير مسبوقه δαχιγέϊ γάϊρι μεσπουκέ. «τῷ ἐπῆλθε μέγα — بيوك بر بلايه اوغرادى πούγιοὺκ πὶρ πελαγιὰ ὀγραδή.

Δυστυχής, ές, بد بخت πὲδ-πάχτ, قره بختلى καρὰ παχτλή, منكوب μεν-κιούπ, مدبر μουδπίρ. ‖ زواللى ζά-βαλλη, بيچاره πιτσαρέ, فقير φακήρ. «εἶναι — ἄνθρωπος بيچاره بر آدمدر πιτσαρὲ πὶρ ἀδάμδιρ, فلاكتزده بر آدمدر φελακετ-ζεδὲ πὶρ ἀδάμδιρ. «διάγω βίον —ῆ ايام عمرى حال مغدوريتده امرار ا. ἐγιάμι 'ὀμρὶ χάλι μαγ-δουριγετδὲ ἰμρὰρ ἰτ. «ὁ δυσ-τυχής! زواللى ζάβαλλη. ‖ —ῶς (ἐπρ.) منكوبا μενκιούπεν. ‖ حيفاكه χάϊφακι, يازيك γιαζήκ κι.

Δυστυχία, ἡ بد بختلق πὲδ-παχτ-λήκ, بد طالع πὲδ ταλή, ادبار ἐδπάρ, نكبت νικπέτ. ‖ بلا πελά, فلاكت φε-λακέτ, مصيبت μουσιπέτ. ‖ سفالت σεφαλέτ, بيچاره‌لق πιτσαρελήκ. «περιέρχομαι εἰς —ίαν گرفتار ادبار او. γκιριφτάρι ἐδπὰρ ὀλ. فلاكته دوچار او. φελακετὲ δουτσὰρ ὀλ. «κατὰ —αν قضارا καζάρα, قضا καζάεν, از قضا ἔζ καζά.

Δυστυχ(έω)ῶ, بيچاره‌لنه - ضرورته - سفالته - مضايقه‌يه دوچار او. πιτσαρελη-

γὰ-ζαρουρετὲ-σεφαλετὲ-μουζαϊκα-γιὰ δουτσὰρ ὀλ. § (μτχ.) *δυστυχισμένος* پیچاره πιτσαρέ, فقیر φακήρ, سفیل σεφίλ.

Δυσφημία, ἡ رسوالك ρουσβαϊλίκ, اخلال عرض و ناموس ἰχλάλι ἦρζ οὐ ναμούς, بد نامك πὲδ-ναμλήκ.

Δυσφημισμένος, η, ον, مذمم μουζεμμέμ, مذموم μεζμούμ, بد نام πὲδ νάμ.

Δύσφημος, ον, ذمام ζεμμάμ, طاعن ταΐν.

Δυσφημ(έω)ῶ, عرض و ناموسنی اخلال ایتمك πασκασινὶν ἦρζ οὐ ναμουσουνοὺ ἰχλὰλ ἰτ. بد نام و رسوای قیلمق πὲδ-νὰμ βὲ ρουσβαϊ κηλμάκ.

Δυσφόρητος, ον, تحملی مشكل τεχαμμουλὴ μουσκίλ.

Δυσφορία, ἡ عدم صبر و تحمل ἀδέμι σὰπρ οὐ τεχαμμούλ. § اضطراب ἰζτιράπ.

Δυσφορ(έω)ῶ, صبر و تحمل ایده‌مه‌مك σὰπρ οὐ τεχαμμοὺλ ἰδέμεμεκ. § داریلمق δαρηλμάκ, مضطرب او. μουζτερὶπ ὀλ.

Δυσχεραίνω, كوجلندیرمك γκιοὺδζλενδιρμέκ, كوج و دشوار قیلمق γκιοὺδζ βὲ δουσβὰρ κηλμάκ, تصعیب ا. τασὶ'π ἰτ. § (πθ.) كوجلنمك γκιοὺδζλενμέκ, كوج و دشوار او. γκιοὺδζ βὲ δουσβὰρ ὀλ. تصعب ا. τεσαοὺπ ἰτ.

Δυσχέρεια, ἡ كوجلك γκιοὺδζλούκ, صعوبت σουουπέτ, مشكلات μουσκιλάτ. «*αἱ —αι*» تصعیبات τασιπάτ.

Δυσχερής, ές, كوج γκιοὺδζ, صعب σά'π, عسیر ἀσήρ, مشكل μουσκίλ, دشوار δουσβάρ.

Δύσχρηστος, ον, الاستعمال نادر ναδὶρ οὐλ-ἰστιμάλ.

Δύσχρους, ουν, قبیح الالوان κ[αβ]ὴχ οὐλ-ἐλβάν.

Δυσχώριστος, ον, مشكل التفریق μουσκὶλ οὐτ-τεφρίκ.

Δυσώδης, ες, پیس قوقان πὶς κοκ[άν], متعفن μουτεαφφίν, مردار μουρδ[άρ].

Δυσωδία, ἡ فنا قوقو φενὰ κοκ[ού], تعفن τεαφφούν.

Δυσώνυμος, ον, بد نام πὲδ-ν[άμ].

Δυσωπ(έω)ῶ, الزام ا. ἰλζάμ ἰ[τ].

Δύτης, ὁ طالغج δαλγήδζ, غواص γαββάς.

Δυτικός, ή, όν, غربی γαρ[πί]. «*ἡ —κὴ Ἐκκλησία*» قاتولك مذهبی κατολὶκ μεζχεπί. «*τὸ —ὸν μέρ[ος]*» جهت غرب δζιχέτι γάρπ.

Δύω καὶ **Δύνω,** باتمق πατμ[άκ], غروب ا. γουροὺπ ἰτ. «*ὁ ἥλιος [...] δύσῃ μετὰ ἡμίσειαν ὥραν*» گونش یارم ساعت صوكره غروب ایده‌جكدر γκιουν[ὲς] γιαρὶμ σαὰτ σόνρα γουροὺπ ἰδ[έ]δζέκδιρ.

Δύω, (Ἀρθμ.) Ἴδε Δύο.

Δώδεκα, οἱ, αἱ, τὰ اون ایكی ὂν ἰκ[ί].

Δωδεκαετηρίς, ἡ اون ایكی سنه مدتی ὂν ἰκὶ σενὲ μουδδετί.

Δωδεκαετής, ές, اون ایكی یاشنده اولان ὂν ἰκὶ γιασὴνδὰ ὀλάν.

Δωδεκαετία, ἡ اون ایكی سنه مدتی ὂν ἰκὶ σενὲ μουδδετί.

Δωδεκάκις, (Ἐπρ.) - اون ایکی کره ὂν ἰκὶ κερρὲ-δεφά.

Δωδεκάς, ἡ اون ایکیلك ὂν ἰκιλίκ. دوزینه δουζίνα.

Δωδεκατημόριον, τὸ اون ایکیده ὂν ἰκιδὲ πίρ.

Δωδέκατος, η, ον, اون ایکنجی ἰκινδζί, ثانی عشر σανὶ ἀσέρ.

Δῶμα, τὸ خانه χανέ. § دیوانخانه διβανχανέ. § تراچه τεράτσα.

Δωμάτιον, τὸ اوطه ὀδά. «τὸ — τῶν συνδιασκέψεων مذاکره اوطهسی μουζακερὲ ὀδασή.

Δωρεά, ἡ هبه χιπέ, تبرع τεπερρού'. § احسان ἰχσάν, انعام ἰνά'μ. (Νμ.) هبه χιπέ. «— ὑπὸ ὅρον شرط ایله هبه σάρτ ἰλὲ χιπέ. «— μεταξὺ ζώντων هبه χιπέ. «— αἰτίᾳ θανάτου وصیت βασιγέτ. § δωρεάν (Ἐπρ.) مجاناً μεδζάνεν, باد هوا πάδιχαβά, جابا δζάπα. § بلا سبب πίλα σεπέπ. «ὑπηρετῶ δωρεάν مجاناً خدمت ا[ی]تمك μεδζάνεν χηδμέτ ἰτ.

Δώρημα, τὸ عطیه ἀτιγέ, هدیه χεδιγέ. [βαχίπ.

Δωρητὴρ καὶ **—τής**, ὁ واهب

Δωρητήριον, τὸ هبهنامه χιπὲναμέ. [χούπ.

Δωρητός, ή, όν, موهوب μεβ-

Δωροδέκτης, ὁ رشوتخور ρισβετχόρ.

Δωροδόκημα, τὸ رشوت ρισβέτ.

Δωροδοκία, ἡ رشوت ρισβέτ, ارتشا ἰρτισά, ارتكاب ἰρτικιάπ.

Δωροδόκος, ὁ مرتشی μουρτεσί, رشوتخور ρισβετχόρ, مرتكب μουρτεκίπ.

Δωροδοκ(έω)ῶ, رشوت ویرمك ρισβὲτ βιρμέκ. § (πθ.) رشوت آلمق ρισβὲτ ἀλμάκ, ارتكاب - ارتشا ا[یتمك] ἰρτικιάπ-ἰρτισὰ ἰτ.

Δωρολήπτης, ὁ موهوب له μεβχούπουν λέχ.

Δωροληψία, ἡ ارتشا ἰρτισά, ارتكاب ἰρτικιάπ.

Δῶρον, τὸ هدیه χεδιγέ, عطیه ἀτιγὲ πλ. عطایا ἀταγιά, موهبه μεβχουπὲ πλ. مواهب μεβαχίπ, احسان ἰχσάν, بخشش παχσίς, انعام ἰνά'μ. «τὸ ἀποστελλόμενον — تقدمه τακδιμέ, پیشكش πισκές. «— βασιλικὸν احسان سلطانی ἰχσάνι σουλτανί. «— Θεοῦ نعمت ربانیه νι'μέτι ριπανιγέ, موهبهٔ الهیه μεβχουπέϊ ἰλαχιγέ. «δίδω — τινὶ برینه عطیه ویرمك πιρινὲ ἀτιγὲ βιρμέκ.

Δωρ(έω)ῶ, بافیشلامق παγησλαμάκ, احسان-انعام ا[یتمك] ἰχσὰν-ἰνά'μ ἰτ. § (μσ.) —οῦμαι هدیه-عطیه ویرمك χεδιγὲ-ἀτιγὲ βιρμέκ, اهدا ا[یتمك] ἰχδὰ ἰτ. الحاق ا[یتمك] ἰτχὰρ ἰτ. § هبه ا[یتمك] χιπὲ ἰτ. تبرع ا[یتمك] τεπερροὺ ἰτ. ترك ا[یتمك] τὲρκ ἰτ. «ἐδώρησεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μίαν οἰκίαν كلیسایه بر باب منزل ترك و تبرع ایلشدر κελίσαγια πὶρ πὰπ μενζὶλ τὲρκ οὐ τεπερρού' εϊλεμίσδιρ.

Δωσιδικία, ἡ (Νμ.) عائدیت ἀϊδιγέτ, صلاحیت σελαχιγέτ.

Ε

Ε, ε, ἔψιλον. «اپسیلون» (اشبو«اپسیلون») تسمیه اولنان حرف الفبای رومینك شنجی حرف اولوب فتحهٔ خفیفه کبی تلفظ اولنور.)

Ε', ε', (Ἀριθμ.) بش πές. ἢ بشنجی πεσινδζί.

‚Ε, ‚ε, (Ἀριθμ.) بش بیك πὲς πίν. ἢ بش بیکنجی πὲς πινινδζί.

Ἐάν, (Συνδ. ὑποθετ.) اکر ἔγερ, ایسه ισέ, تقدیرده τακδιρδέ, حالده χαλδέ, تقدیرنده τακδιρινδέ, صورتده σουρετδέ, تقدیرجه τακδίρδζε. «— ἔλθῃ کلیر ایسه γκελὶρ ισέ, کلدیکی تقدیرده γκελδιγὶ τακδιρδέ, کلدیکی حالده γκελδιγὶ χαλδέ. «— συμβῇ τοῦτο بونك وقوعی تقدیرنده πούνουν βουκουού τακδιρινδέ.

Ἔαρ, τὸ ایلك بهار ἰλκ παχάρ, فصل ربیع φάσλι ρεπί'. ἢ عنفوان ούνφουβάν. «εἰς τὸ — τῆς νεότητός του عنفوان شبابتنده ούνφουβάνι σεπαπετινδέ. «μία χελιδὼν — οὐ ποιεῖ (παρ.) بر چیچکله یاز اولماز πὶρ τσιτσέκλε γιὰζ ὀλμάζ, بر بولدر ایله قیش اولماز πὶρ πούλδουδ ἰλὲ κὴς ὀλμάζ.

Ἐαρινός, ή, όν, ایلك بهارلی ἰλκ παχαρλή, ربیعی ρεπιί. «— αἱ ἡμέραι ایام بهار έγιάμι παχάρ. «— ἡ ἰσημερία نوروز νεβρούζ, استوای ربیعی ιστιβάϊ ρεπιί, اعتدال ربیعی ἰτιδάλι ρεπιί.

Ἑαυτοῦ, ῆς, οῦ, (Ἀ... αὐτπθ.) کندی κενδί. «τὸν — μου کندیمی κενδιμί. «τὸν —όν ... کندیکی κενδινί. «τὸν —όν του ... κενδιγὶ ἢ کندیسنی κέντισινί. «ἔλα ... τὸν —όν σου کندیکه کل κενδ... γκέλ. «εἶναι ἐκτὸς — کندیکه اولماق ... γκενδινὲ ὄλμαμακ. «ἀφ' — ... کندیلکندن κενδιλιγινδέν. «καθ' —ὸν ... کندی کندینه κενδὶ κενδινέ.

Ἑβδομαδιαῖος, α, ον, ... χαφταλήκ, اسبوعی ούσπουή. «ἐφ... μερὶς —α جریدهٔ اسبوعیه δζερίδ... ούσπουϊγέ. «ἐπιθεώρησις —α ... رساله اسبوعیه ρισαλέϊ ούσπουϊγέ. ἢ —αί... (ἐπρ.) بر هفته πεγὲρ χαφτά.

Ἑβδομάς, ἡ هفته χαφτά, اسبوع ούσπού'. «δὶς τῆς —άδος هفته‌ده ایکی دفعه χαφταδὰ ἰκὶ δεφά.

Ἑβδομήκοντα, οἱ, αἱ, τὰ ... γετμίς, سبعین σεπίν, هفتاد χεφτάδ.

Ἑβδομηκονταετηρίς, ἡ ... سنه‌لك مدت γετμὶς σενελὶκ μουδ... δετί.

Ἑβδομηκονταετής, ὲς ... **—τούτης,** ὁ یاشنده اولان ... γετ... μὶς γιακσηνδὰ ὀλάν, هفتاد ساله χεφ... τὰδ σαλέ.

Ἑβδομηκονταετία, ἡ ... سنه مدت γετμὶς σενὲ μουδδετί.

'Εβδομηκοντάκις, ('Επρ.) يتمش كره γετμὶς κερρέ.

'Εβδομηκοντάς, ἡ يتمشلك γετμισλίκ.

'Εβδομηκοστός,ή,όν, يتمشنجى γετμισινδζί.

"Εβδομος, η, ον, يدنجى γεδινδζί, سابع σαπί', هفتم χέφτουμ. «τόμος — جلد سابع δζίλδι σαπί', «ἡ — τοῦ μηνὸς آيك يدنجى كونى ἀϊν γεδινδζὶ γκιουνού. «τὸ —ον μέρος (τινὸς) يديده بر γεδιδὲ πίρ. «ἕβδομον (ἐπρ.) سابعا σάπιεν.

'Εβένινος,η, ον, آبانوسلى ἀπανοσλή, آبانوسى ἀπανουσί.

'Εβενόξυλον, τὸ (Βτ.) آبانوس آغاجى ἀπανὸς ἀγαδζή.

"Εβενος, ἡ (Βτ) آبانوس ἀπανός, ساسم σασέμ. § (τὸ δένδρον) آبانوس آغاجى ἀπανὸς ἀγαδζή.

'Εβενουργία, صدفجيلك σιδεφδζιλίκ, اينجه مرانغوزلق ἰνδζὲ μαρανγοζλούκ.

'Εβενουργός,ὁ صدفجى σιδεφδζή.

"Εγγαμος, ον, اولى ἐβλή, متأهل μουτεεχχίλ, متزوج μουτεζεββίδζ.

'Εγγαστρίμυθος, ον, قارندن سويلين χαρνινδὰν σοϊλεγέν, عجاب ἀπάπ.

'Εγγαστρ(όω)ῶ καὶ —ώνω, كبه-حامله-احبال ا κεπὲ-χαμιλὲ-ἰχπὰλ τ. § (πθ.) كبه-حامله اولـ κεπὲ-χαμιλὲ ὀλ. § (μτχρ.) ἡ ἐγγαστρωμένη كبه κεπέ, حامله χαμιλέ, حابله χαπιλέ.

'Εγγάστρωσις, ἡ كبه ايلمه κεπὲ εϊλεμέ, احبال ἰχπάλ.

"Εγγειος, α, ον, ارضى ἀρζί. «—φόρος اراضى و املاك ويركوسى ἀραζίι βὲ ἐμλὰκ βιργκιουσί. «κτήσεις —αι اراضى و املاك ἀραζίι βὲ ἐμλάκ.

"Εγγιγμα,τὸ طوقونمه δοκουνμά, مس μέσς, لمس λέμς. § (μτφρ.) آجى استهزا ἀδζὶ ἰστιχζά.

'Εγγίζω, طوقونمق τοκουνμάκ, ايليشمك ἰλισμέκ, مس-لمس ا. μέσς-λέμς ἰτ. ال طوقندرمق ἔλ δοκουνδουρμάκ. § ياقلاشمق γιακλασμάκ, اوغرامق ὀγραμάκ, تقرب ا. τεκαρρούπ ἰτ. «τὸ πλοῖον δὲν ἐγγίζει εἰς τὴν Χίον واپور ساقزه اوغرامز βαπὸρ Σακηζὰ ὀγραμάζ. «— τὴν φιλοτιμίαν τινὸς ناموسى طوقنق ναμουσοὺ δοκουνμάκ. «ἐγγίζει ἡ ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἔλθῃ كله جكى كون ياقلاشيور γκελεδζεγὶ γκιοὺν γιακλασίγιορ.

'Εγγικτικός, ή, όν, طوقنانقلى τοκανακλή, آجى ἀδζί.

"Εγγιστος,η,ον, اقرب ἀκρέπ. «ὡς ἔγγιστα (ἐπρ.) تقريبا τακρίπεν. تخمينا ταχμίνεν.

"Εγγονος,ὁ طورون τουρούν, حفيد χαφίδ, نبير νεπίρ. § (θλ.) ἡ ἐγγονὴ طورون τουρούν, حفيده χαφιδέ, نبيره νεπιρέ. [ὀκουμούς.

'Εγγράμματος, ον, اوقومش

'Εγγραφή, ἡ تحرير ταχρίρ, ضبط و قيد ا. ζάπτ οὐ καϊδ ἰτ. ثبت σέπτ,

تسجيل τεσδζίλ. « — ὑποθήκης رهن معاملهسنك قيد و تسجيلی ρεχὶν μουαμελεσινὶν καΐδ οὐ τεσδζιλί.

"Εγγραφον, τὸ (Νμ.) سند σενὲδ πλ. سندات σενεδάτ, ورقه βερεκὰ πλ. اوراق ἐβράκ. « — ἰδιωτικὸν سند عادی σενέδι ἀδδή. « —α δημόσια سندات رسميه σενεδάτι ρεσμιγέ. « —ἄκυρον حكمسز ورقه χοὺκ̥ιοὺμσοὺζ βερεκά, سندغير معتبر σενέδι γάΐρι μουτεπέρ. «νόθευσις —ου سند ساختهلكی σενὲδ σαχτελιγί. « —ἰδιοκτησίας قوچان تصرف سندی τεσαρροὺφ σενεδί, κοτσάν. « —α δικογραφίας اوراق دعويه ἐβράκι τχβιγέ.

"Εγγραφος, ον, تحريری ταχρηρή, خطی χαττί, محرر μουχαρρέρ. « —ἀπόδειξις بينهٔ تحريريه πεϊνέϊ ταχριριγέ, حجج خطيه χουδζέδζι χατιγέ. « —ὁμολογία اقرار تحريری ἰκράρι ταχρίρί, اقرار بالكتابه ἰκράρι πὶλ-κιταπέ. « — διαδικασία اوراق اوزرينه فصل دعوا ἐβρὰκ οὐζερινὲ φάσλι δαβά. § — ἀφως (ἐπρ.) تحريرا ταχρίρεν.

'Εγγράφω, قيد و ترقيم ا. καΐδ οὐ τερκὴμ ἰτ. تحرير ا. ταχρὶρ ἰτ. تسجيل ا. τεσδζὶλ ἰτ. املا ا. ἰμλὰ ἰτ. ثبت ا. σέπτ ἰτ.

'Εγγύησις, ἡ (Νμ.) كفالت κεφαλέτ, تكفل τεκεφφούλ, ضمان ζαμάν, تأمين τεεμίν, تأمينات τεεμινάτ. « — προσωπικὴ كفالت بالنفس κεφαλέτι πιν-νέφς. « — πραγματικὴ كفالت بالمال κεφαλέτι πὶλ-μάλ. « — πρὸς παράδοσιν كفالت بالتسليم κεφαλέτι πὶτ-τεσλίμ. « — ἐπὶ ἐκνικήσει كفالت بالدرك κεφαλέτι πὶδ-δέρκ. « — χρηματικὴ كفالت نقديه κεφαλέτι νακδιγέ. «δίδω —ιν كفالت ويرمك κεφαλὲτ βιρμέκ. « ἀπολλύω δι' ἐγγυήσεως كفالت ايله تخليهٔ سبيل ا. κεφαλὲτ ἰλὲ ταχλιγέϊ σεπὶλ ἰτ.

'Εγγυητής, ὁ (Νμ.) كفيل κεφίλ, ضامن ζαμίν, متكفل μουτεκεφφίλ. « —φερέγγυος معتبر كفيل μουτεπὲρ κεφίλ.

'Εγγύθεν, ('Επρ.) يقينا γ̥ακκήνεν, قريبا καρίπεν.

'Εγγυοδοσία, ἡ (Νμ.) اعطای كفالت ἰτάϊ κεφαλέτ, ارائهٔ كفيل ἰραγέϊ κεφίλ.

"Εγγυος, ον, (Νμ.) كفالت ايله ويرلمش κεφαλὲτ ἰλὲ βιριλμίς, قوی καβϐή.

'Εγγύς, ('Επρ.) ياقين γ̥άν, يقين γ̥ακκήν, قرب κούρπ. « — τινὸς برينك يانندهـ قربنده πιρινὶν γ̥ανινδὰ - κουρπινδέ. « ἐγγύτερος, α, ον, καὶ —τατος, η, ον, اقرب ἀκρέπ.

'Εγγύτης, ἡ يقينلق γ̥ακκηνλήκ, قربيت κουρπιγέτ.

'Εγγυ(άο)ῶμαι, كفيل او. κεφὶλ ὀλ. كفالت ويرمك κεφαλὲτ βιρμέκ, تكفل ا. τεκεφφοὺλ ἰτ. § تأمين ا. τεεμὶν ἰτ. « — διὰ τόσα γρόσια شو قدر غروش ايچون كفيل او. σοὺ καδὰρ γουροὺς ἰτσοὺν κεφὶλ ὀλ. «σᾶς — ὅτι εἶνε στερεὸν صاغلام اولديغی تأمين

ايدرم σαγλὰμ ὀλδουγοὺ τεεμὶν ἰ-δέριμ.

'Εγείρω, قالديرمق καλδηρμάκ, بنا وتأسيس ترفيع-رفع ا. τερφὶ'-ρέφ' ἰτ. § نصب و اقامه ا. πινὰ βὲ τεεσὶς ἰτ. ا. νάσπ οὐ ἰκαμὲ ἰτ. § (πθ.) —ομαι قالقمق καλκμάκ. ترفع ا. τεραφφοὺ' ἰτ. «—ὅπλα κατά τινος سل سلاح ا. σέλλι σιλὰχ ἰτ. « ἤγειρε τὴν σημαίαν τῆς ἀποστασίας رفع لواى عصيان ايتدى ρέφι λιβάϊ ἠσγιὰν ἰτδή. « — μνημεῖον ا. برماثرهٔ جليله نصب و اقامه πὶρ μασερέϊ δζελιλὲ νάσπ οὐ ἰκαμὲ ἰτ.

'Εγέρσιμος,ον, انتقاظ ἰντικάζ.

"Εγερσις,ἡ ايقاظ ἰκάζ, بناو تأسيس πινὰ βὲ τεεσίς.

'Εγερτήριον,τὸ موقظة μουδκίζ, منبه μουνπίχ.

'Εγερτικός, ή, όν, ناقظ ναΐζ.

'Εγκάθειρκτος,ον, محبوس μαχπούς.

'Εγκάθειρξις, ἡ حبس χάπς.

'Εγκάθετος, ον, يوصى طوتان πουσοὺ τουτάν, مكمن μουκεμμέν. § بد انديش πὲδ ἐνδίς.

'Εγκαθίδρυσις, ἡ يرلشمه γερλεσμέ. § نصب وتعيين νάσπ οὐ τα'γίν.

'Εγκαθιδρύω, يرلشديرمك γερλεσδιρμέκ. § نصب وتعيين ا. νάσπ οὐ τα'γὶν ἰτ.

'Εγκαθίστημι, يرلشديرمك γερλεσδιρμέκ, قومق κομάκ,-تخصيص-نصب-تشكيل ταχσὶς-νάσπ-τα'γὶν ἰτ.§-تعيين ا.

تأسيس ا. τεσκὶλ-τεεσὶς ἰτ. § (μσ.) اوتورمق ὀτουρμάκ, اسكان ا. ἰσκιὰν ἰτ. اقامت ا. ἰκαμὲτ ἰτ. نصب وتعيين ا. νάσπ οὐ τα'γὶν ἰτ. « *θέλει νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς Κων)πολιν* استامبولده اقامت اجتسى آرزو ايديور ἰσταμπολδὰ ἰκαμὲτ ἰτμεσὶ ἀρζοὺ ἰδίγιορ.

'Εγκαίνια, τὰ رسم كشاد ρέσμι κιουσάδ. §('Εκκλ.) رسم تقديس ρέσμι τακδίς. « *ἐτελέσθησαν τὰ — τῆς προκαταρκτικῆς σχολῆς* مكتب عداديك رسم كشادى اجرا ايدلشدر μεκτέπι ἰδαδινὶν ρέσμι κιουσαδὴ ἰδζρὰ ἰδιλμίσδιρ.

'Εγκαινιάζω καὶ **—νίζω,** رسم كشادى اجرا ا. ρέσμι κιουσαδὴ ἰδζρὰ ἰτ. § ('Εκκλ.) تقديس ا. τακδὶς ἰτ.

"Εγκαιρος,ον, وقت وحاله اويغون βάκτι βὲ χαλὲ οϊγούν, مناسب μουνασίπ, موفق μουβαφήκ, جسبان δζισπάν. § —ως (ἐπρ.) وقتيله βακτὶ ἰλὲ زمانيله ζεμανὶ ἰλέ, وقت مناسبده βάκτι μουνασιπδέ.

'Εγκάλεσμα, τὸ شكايت σικιαγέτ, دعوى δαβά, اشتكا ἰστικιά.

'Εγκαλλωπίζομαι, تفخر ا. τεφεχχοὺρ ἰτ.

'Εγκαλλώπισμα, τὸ مفخرت μεφχερέτ, تفخر τεφεχχούρ, مباهات μουπαχάτ.

'Εγκαλ(έω)ῶ, دعوى ا. δαβὰ ἰτ. اقامهٔ دعوى ا. ἰκαμέϊ δαβὰ ἰτ. § شكايت ا. σικιαγέτ. اشتكا ا. ἰστι-

κηὰ ἰτ. § (πθ. μτχ.) ὁ ἐγκαλούμενος مدعى عليه μουδδεή ἀλέϊχ.(ἐνργ. μτχ.) ὁ ἐγκαλῶν مدعى μουδδεή.

Ἐγκάρδιος, α, ον, قلبي καλπί, درونى δερουνί, صميمى σαμιμί. § —ίως (ἐπρ.) درون قلبدن δερούνι καλπιδέν, جان و دلدن δζὰν οὐ διλδέν, بخلوص البال πι-χουλοὺς οὐλπάλ, خالصانه χαλισανέ, قلبا κάλπεν.

Ἐγκαρδιώνω, غيرتلنديرمك γαϊρετλενδιρμέκ, جسارت ويرمك δζεσαρὲτ βιρμέκ, .ا تشجيع τεσδζὶ ἰτ. تشويق .ا و ترغيب τεσβὴκ οὐ τεργὴπ ἰτ. .ا تجديد غيرت τεδζδίδι γαϊρὲτ ἰτ.

Ἐγκαρδίωσις, ἡ جسارت ويرمه δζεσαρὲτ βιρμέ, تشجيع τεσδζί', تشويق τεσβήκ, ترغيب τεργήπ.

Ἐγκάρσιος,α, ον, مائل μαΐλ, منحرف μουνχερίφ. § —ίως (ἐπρ.) مائلاً μάϊλεν.

Ἐγκαρτέρησις, ἡ صبر σάπρ, تحمل τεχαμμούλ.

Ἐγκαρτερ(έω)ῶ, .ا صبر و تحمل σάπρ οὐ τεχαμμοὺλ ἰτ.

Ἐγκαταβι(όω)ῶ, .ا امرار عمر ἰμράρι ʽόμρ ἰτ.

Ἐγκατάκλειστος, ον, درونده مسدود الاطراف δερουνινδὲ μεσδοὺδ οὐλ-ἐτράφ.

Ἐγκαταλείπω, ايچنده براقمق ἰτσινδὲ πρακμάκ, .ا اعراض ἰράζ ἰτ. .ا ترك τὲρκη ἰτ. .ا قصريد κασρὶδ ἰτ. .ا فراغت φεραγὰτ ἰτ. « — δίκην .ا دعوادن فراغت πὶρ δαβαδὰν φεραγὰτ ἰτ. .ا ترك دعوى τέρκι δαβᾶ ἰτ. « — θέσιν .ا ترك مأموريت τέρκι μεεμουριγὲτ ἰτ. § (μτχ.) ὁ ἐγκαταλελειμμένος متروك μετρούκη, مفروغ μεφρούγ.

Ἐγκατάλειψις, ἡ ترك τέρκη, اعراض ἰράζ, قصريد κασρίδ, فراغت φεραγάτ, كف يد κέφι γέδ. « — ναύλου (Νμ.) نولون تركى ναβλοὺν τερκί. « — πλοίου كيمنك تركى γκεμινὶ τερκί. «ὁ ἐπὶ ἐγκαταλείψει συμβιβασμός اموال موجودهنك آلهجقليلره تركيله قونقورداتو ἐμβάλι μεβδζουδενὶν ἀλαδζακληλαρὰ τερκὶ ἰλὲ κονκορδάτο.

Ἐγκατάστασις, ἡ نصب νάσπ, تعيين τα'γίν, اقامت ἰκαμέτ, اسكان ἰσκηάν.

Ἐγκάτοικος, ὁ καὶ ἡ درونده ساكن - مقيم δερουνινδὲ σακὶν-μουκήμ.

Ἐγκατοικ(έω)ῶ, .ا ايچنده اقامت ἰτσινδὲ ἰκαμὲτ ἰτ.

Ἔγκατον, τὸ بطن πετενί. «τὰ — τῆς γῆς كرة ارضك طبقات بطنيهسى κηουρρεΐ ἀρζὶν ταπακάτι πετενιγεσί.

Ἐγκατοπτρίζομαι, ايچنده كندى كنديه باقق ἰτσινδὲ κενδὶ κενδινὲ πακμάκ. [λεμέ.

Ἔγκαυσις, ἡ مينا ايشلمه μηνὰ ἰσ-

Ἐγκαυστής, ὁ ميناجى μηναδζή.

Ἐγκαυστική, ἡ (τέχνη) ميناجيلق μηναδζηλήκ.

Ἔγκαυστος, ον, مينالى μηναλή, ميناكارى μηνακηαρή. § (οὐσ.)

τὸ —ον ميناكارى ايشى μηνὰ ἰσί, μηνακιαρὴ ἴς.

Ἐγκαυχ(άο)ῶμαι, اوكونمك ὀχιουνμέκ, تفاخر ا. τεφαχχοὺρ ἰτ. تمدح ا. τεμεδδοὺχ ἰτ. «— ἐπὶ πλούτῳ مال و ثروتله تمدح وتفاخر ا. μὰλ οὐ σερβὲτ ἰλὲ τεμεδδοὺχ βὲ τεφαχχοὺρ ἰτ.

Ἐγκαύχησις, ἡ تمدح τεμεδδούχ, تفاخر τεφαχχούρ.

Ἔγκειμαι, ايچنده اولمق ἰτσινδὲ ὀλμάκ, تعلق ا. τεαλλοὺκ ἰτ. منوط اول. μενοὺτ ὀλ.

Ἐγκεντρίζω, آشلامق ἀσλαμάκ, تلقيح ا. τελκὴχ ἰτ.

Ἐγκεντρίς, ἡ مهميز μουχμίζ, مهموز μεχμούζ.

Ἐγκέντρισις, ἡ καὶ **—ισμός,** ὁ آشلامه ἀσλαμά, تلقيح τελκήχ.

Ἐγκεντριστής, ὁ آشلايجى ἀσλαϊδζή, ملقح μουλκήχ.

Ἐγκεφαλικός, ή, όν, (I) دماغى διμαγή.

Ἐγκεφαλῖτις, ἡ (I) التهاب دماغ ἰλτιχάπι διμάγ.

Ἐγκεφαλοειδής, ές, (I) شبه دماغ σεπίχι διμάγ.

Ἐγκεφαλοκήλη, ἡ (Ἀνατ.) فتق دماغ φίτκι διμάγ.

Ἐγκέφαλος, ὁ (I) دماغ διμάγ, بين πεϊνί, مغز μάγζ.

Ἔγκλειστος, ον, ملفوف μελφούφ. ‖ —είστως (ἐπρ.) ملفوفا μελφούφεν, لفا λέφεν.

Ἐγκλείω, ير يره قپامق πὶρ γερὲ καπαμάκ, لف ا. λὲφφ ἰτ. «— εἰς φυλακὴν حبس ا. χάπς ἰτ. «— εἰς ἐπιστολὴν لف ا. λὲφφ ἰτ.

Ἔγκλημα, τὸ جرم δζοὺρμ πλ. جرائم δζεραΐμ. «τὸ σῶμα τοῦ —ος ارتكاب جرمده استعمال اولنان شئ ἰρτικιάπι δζουρμιδὲ ἰστι'μὰλ ὀλουνὰν σέϊ. «— ἐπ' αὐτοφώρῳ جرم مشهود δζούρμι μεσχούδ.

Ἐγκληματίας, ὁ مجرم μουδζρίμ, متهم μουττεχίμ, متجاسر μουτεδζασίρ, مرتكب μουρτεκίπ.

Ἐγκληματικός, ή, όν, جرمى δζουρμί, صاحب جرم σαχίπι δζούρμ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) مجرمانه μουδζριμανέ.

Ἐγκληματικότης, ἡ جرميت δζουρμιγέτ.

Ἐγκληματολόγος, ὁ جزاييون δζεζαϊγιούν.

Ἔγκλησις, ἡ (Nμ.) شكايت σικιαγέτ, اشتكا ἰστικιά.

Ἐγκληματίζω, امتزاج اقليم ا. ἰμτιζάδζι ἀκαλὶμ ἰτ. استئناس اقليم ا. ἰστινάσι ἀκαλὶμ ἰτ.

Ἐγκληματισμός, ὁ امتزاج اقاليم ἰμτιζάδζι ἀκαλίμ, استئناس اقاليم ἰστινὰς ἀκαλίμ.

Ἔγκλισις, ἡ (Γρμ.) صيغه σιγά.

Ἐγκολπίας, ὁ (ἄνεμος) كورفز روزكارى κιορφὲζ ρουζκιαρή.

Ἐγκόλπιον, τὸ حمايل χαμαΐλ, وشاح βισάχ. ‖ (Ἐκκλ.) صدريه σαδριγέ.

'Εγκολπ(όο)οῦμαι, καὶ —**όνομαι,** قوجاقلامق κοδζακλαμάκ, در آغوش ا. δὲρ ἀγοὺς ἰτ. قبول ا. καπούλ ἰτ. ا. التزام و استصحاب ἰλτιζὰμ βὲ ἰστισχὰπ ἰτ.

'Εγκομβ(όο)οῦμαι, دوکملمك δούγμελεμέκ, ايليكلنمك ἰλικλενμέκ.

'Εγκοπεύς, ὁ ميل μήλ, منقاش μινκάς. [κερτέκ.

'Εγκοπή, ἡ يارق γιαρίκ, كرتك

'Εγκόπτω, يارمق γιαρμάκ, كرتمك κερτμέκ.

'Εγκόσμιος, ον, دنيوى δουνγεβί. « τὰ —α (πράγματα) امور دنيويه οὐμούρι δουνγεβιγέ.

'Εγκράτεια, ἡ امساك ἰμσάκ, عفت ἠφφέτ.

'Εγκρατεύομαι, متقى اول. μουττεκὴ ὀλ. كنديني ضبط ا. κενδινὶ ζὰπτ ἰτ. تمالك ا. τεμαλοὺκ ἰτ. تعفف ا. τεαφφοὺφ ἰτ. امساك ا. ἰμσὰκ ἰτ.

'Εγκρατής, ὁ متقى μουττεκή, عفيف ἀφήφ. § واقف βακήφ, آشنا ἀσινά. « εἶναι — τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης لسان يونانيه آشنادر λισάνι γιουνανιγὲ ἀσινάδιρ.

'Εγκρίνω, تقدير-تنسيب ا. τακδὶρ-τενσὶπ ἰτ. تصويب ا. τασβὶπ ἰτ. § قبول-تصديق ا. καπούλ-τασδὴκ ἰτ.

"Εγκρισις, ἡ تقدير τακδίρ, تنسيب τενσίπ, تصويب τασβίπ. § قبول καπούλ, تصديق τασδήκ.

"Εγκριτος, ον, مقبول μακπούλ. § معتبر μουτεβάζ, سرافراز σὲρ ἐφράζ, معتبر μουτεπέρ.

'Εγκρύπτω, اچنده صاقلامق ἰτσινδὲ σακλαμάκ, حفظ ا. χἰφζ ἰτ.

"Εγκτημα, τὸ καὶ **"Εγκτησις,** ἡ (Νμ.) كديك γκεδίκι.

'Εγκτητικόν, τὸ (τέλος) (Νμ.) اجارهٔ زمين يركراسى γὲρ κιρασί, ἰτζαρέϊ ζεμίν.

'Εγκύκλιος, ον, داروى δαϊρεβί, مدور μουδεββέρ. § ياننامه πεγιαν-ναμέ. § (Δκτ.) امرنامه ἐμιρ-ναμέ, تحريرات عموميه ταχριράτι οὐμουμιγέ. « — βεζυρικὴ امرنامهٔ سامى ἐμιρναμέϊ σαμί. § (Ἐμπ.) مذاكرهٔ اعلاننامهٔ تجارى ἰλιαν-ναμέϊ τουδζαρί, سيركولر σιρκιουλέρ. « τὰ —α μαθήματα تدريسات عموميه τεδρισάτι οὐμουμιγέ.

'Εγκυκλοπαίδεια, ἡ علوم جامعه οὐλιούμι δζαμιά, كليات علوم و فنون κιούλλιγιάτι οὐλιοὺμ βὲ φουνούν, انسيقلوپدى ἐνσικλοπεδί.

'Εγκυκλοπαιδικός, ή, όν, كليات علوم و فنونه متعلق κιούλλιγιάτι οὐλιοὺμ βὲ φουνουνὰ μουτεαλλήκ, انسيقلوپديك ἐνσικλοπεδίκ. « λεξικὸν —όν قاموس علوم و فنون καμούσι οὐλιοὺμ βὲ φουνούν, كليات لغات κιούλλιγιάτι λουγάτ.

'Εγκυκλοπαιδιστής, ὁ كليات علوم و فنون محررى κιούλλιγιάτι οὐλιοὺμ βὲ φουνοὺν μουχαρριρί.

'Εγκυμόνησις, ὁ حمل χάμλ,

حبل χάπλ, ملقحه μουλακαχά.

'Εγκυμον (έω) ῶ, كبه - حامله - حابله κεπὲ - χαμιλὲ - χαπιλὲ ὀλ. مخفي - پنهان كزلنمك (μτφ.) κιζλενμέκ, μαχφὶ - πενχὰν ὀλ. مستور زير خاكستر او μεστούρι ζίρι χακεστὲρ ὀλ.

'Εγκυμοσύνη, ἡ كبه‌لك وقتي κεπελὶκ βακτί, مدة حمل μουδδέτι χάμλ.

"Εγκυος, ἡ' كبه κεπέ, حامله χαμιλέ, حابله χαπιλέ.

'Εγκύπτω, اكيلمك ἐγιλμέκ. ‖ تعميق ا. τα'μὴκ ἰτ.

"Εγκυρος,ον, (Νμ.) حكمي اولان χὸκμοὺ ὀλάν, معتبر μουτεπέρ, صالح σαλὴχ, صحيح σαχὴχ. ‖ —ως (ἐπρ.) نظاميه مطابق اولەرق νιζαμὰ μουταπὴκ ὀλαράκ, معتبر اولەرق μουτεπὲρ ὀλαράκ.

'Εγκυρότης, ἡ (Νμ.) اعتبار ἰτιπάρ.

'Εγκωμιάζω, مدح و ستايش ا. μέδχ οὐ σιταῒς ἰτ. مدح و ثنا ا. μέδχ οὐ σενὰ ἰτ. تقريض ا. τακρὶζ ἰτ.

'Εγκωμιαστής, ὁ مادح μαδίχ, ثناكار σενακι̯άρ, ناعت ναΐτ, مديحه كوى μεδιχὲ-γκι̯ούϊ.

'Εγκωμιαστικός, ή, όν, مدوح μεμδούχ.

'Εγκωμιογράφος, ὁ مديحه سنج μεδιχὲ-σένδζ.

'Εγκώμιον, τὸ مديحه μεδιχέ, مدح μεδίχ, مدحيه μεδχιγέ, مديحنامه μεδιχναμέ.

'Εγρήγορσις, ἡ اويقوسزلق οὔϊ-κουσουζλούκ, سهر σεχέρ.

'Εγρηγορ (έω) ῶ, وياماماق οὐγι̯άμαμακ, اويانيق او. οὐγι̯ανὴκ ὀλ.

'Εγχάραγμα, τὸ καὶ **'Εγχάραξις**, ἡ حك χάκκι̯, نقش νάκς.

'Εγχαράσσω καὶ —ττω, قازيمق καζημάκ, حك - نقش ا. χάκκι̯-νάκς ἰτ. «— εἰς τὴν μνήμην لوحهٔ خاطره حك - نقش ا. λεβχάϊ χατηρδὰ χάκκι̯-νάκς ἰτ.

'Εγχειμάζω, قيشلامق κησλαμάκ, تشتى ا. τεσαττὴ ἰτ.

'Εγχείρησις, ἡ تسليم τεσλίμ. ‖ (Χργ.) عمليات ἀμελιγι̯άτ, تشريح τεσρίχ.

'Εγχειρίδιον, τὸ پيچاق πιτσάκ, قامه κάμα, خنجر χανδζέρ, سكين σεκίν. ‖ (Βϐλ.) تلخيص τελχίς, رساله ρισαλέ.

'Εγχειρίζω, ويرمك βιρμέκ, اعطا و تسليم ا. ἰτὰ οὐ τεσλὶμ ἰτ.

'Εγχείρησις, ἡ καὶ —ισμός, ὁ تسليم τεσλίμ, تسليمات τεσλιμάτ.

"Εγχελυς, ἡ (Ζλγ.) يلان باليغى γιλὰν παληγή.

'Εγχέω, ايچنه دوكمك ἰτσινὲ δὸυκι̯μέκ, اراقه ا. ἀρακὰ ἰτ. ‖ صوقمق σουκμάκ, ادخال ا. ἰδχὰλ ἰτ ‖ حقن ا. χάκν ἰτ.

"Εγχορδος, ον, تللى τελλή.

"Εγχρυσος, ον, مذهب μουζεχχέπ.

'Εγχρυσ(όω)ῶ, تذهيب ا. τεζχὶπ ἰτ.

'Εγχυλίζω, كيلوسه تحويل ا. κιλοσὰ ταχϐὶλ ἰτ.

"Εγχυλος, ον, كيلوسلى κιλουσλού, صولى σουλού.

"Εγχυμα, τὸ اصلاتى ἰσλαντί, منقوع μενκού'.

'Εγχυματισμός, ὁ (Ι) احتقان ἰχτικάν, حقن χάκν.

"Εγχυμος,ον, كيموسلى κιμουσλού.

'Εγχυτήριον,τὸ منقع μινκά'.

'Εγώ, ('Αντ. προσ.) بن πέν.

'Εγωϊσμός, ὁ بنلك πενλίκ, خودبينلك χὸδ πινλίκ, انانيت ἐνανιγέτ, دعواى بنى δαβάϊ μενί.

'Εγωϊστής, ὁ خودبين χοδπίν, بادسر παδσίρ.

'Εγωϊστικός, ή, όν, انانى ἐνανί.

'Εδαφιαῖος,α,ον, زمينى ζεμινί. § متواضعى μουτεβαζί'. «προσκύνησις —α متواضعه تمنائى τεμενάϊ μουτεβαζιά. § —αίως (ἐπρ.) متواضعانه μουτεβαζανέ.

'Εδάφιον,τὸ بند πένδ, فقره φικρά. § (Γρφ.) ايت ἀγέτ πλ. ايات ἀγιάτ.

"Εδαφος, τὸ ديب δίπ, قعر κά'ρ. يير γέρ, زمين ζεμίν. « — κτιρίου عرصه ἀρσά. « — οἴκου طابان ταπάν. « — ὁδοῦ دوشمه δοσεμέ.

"Εδεσμα, τὸ يمك γεμέκ, طعام ταάμ.

'Εδεσματοθήκη,ἡ كيلار κιλάρ.

"Εδνον,τὸ καὶ "Εδνα, τὰ مهر μίχρ, كابين κιαπίν.

"Εδρα, ἡ اوتوراق ὀτουράκ, مقام μακάμ, مقر μακάρρ, كرسى κιουρσί, پوست πόστ. § (Δικαστ.) كورسى κιουρσί, صندليه σανδαλιγέ. § (Δκτ.) مركز μερκέζ. «ὁ ἐγκέφαλος εἶναι — τῆς διανοίας دماغ مقرقوۀ متفكره در διμάγ μακάρρι κουββέϊ μουτεφεκιρέδιρ. « — κυβερνήσεως مركز حكومت μερκέζι χουκιουμέτ.

'Εδράζω, اسناد ا. ἰσνὰδ ἰτ. § (μσ.) استناد ا. ἰστινὰδ ἰτ.

'Εδραῖος, α, ον, ثابت σαπίτ, متين μετίν, محكم μουχκέμ.

'Εδραιότης, ἡ ثبات σεπάτ, متانت μετανέτ, تحكيم τεχκίμ.

'Εδραίωμα, τὸ طياق δαγιάκ, دستك δεστέκ, متكا μουττεκιά.

'Εδραι(όο)οῦμαι, پايدار-مستقر ا. παϊδὰρ-μουστεκκὰρ ὀλ.

'Εδρεύω, اوتورمق ὀτουρμάκ, اقامت ا. ἰκαμὲτ ἰτ. § مركز يا مقر اتخاذ ا. μερκὲζ γιὰ μακὰρρ ἰτιχὰζ ἰτ. «τὸ 'Ακυρωτικὸν ἑδρεύει ἐν Κων)πόλει محكمۀ تميز مركزى درسعادتدر μεχκεμέϊ τεμγιζὶν μερκεζὶ δέρι σααδέτδιρ.

'Εδῶ, ('Επρ.) بوراده πούραδα, شوراده σούραδα, بورايه πούραγια, شورايه σούραγια, بونده πουνδά, شونده σουνδά, بو محلده πού μαχαλδέ, بو طرفده πού ταραφδά. «ἀπ' — بورادن πούραδαν, شورادن σούραδαν, بوندن πουνδάν. «ἕως — بورايه قدر πούραγια καδάρ, بو آنه ده πού ἀνὲ δέκ. «ἀπ' — ἕως ἐκεῖ بوندن شورايه قدر πουνδὰν σούραγια καδάρ. «ὁ εἰς

- καὶ ὁ ἄλλος ἐκεῖ يرى بوراده اوته‌كى اورا] πιρὶ πούραδα ὅτεκὶ ὅραδα. — κ' ἐκεῖ اوته‌يه بوويه ὅτεγὲ πε-υγέ. «φύγε ἀπ' — دفع اول δέφ' ..., آيده كيت ἄϊδε γκίτ. «— κάτω آشاغى طوغرو ἀσαγὴ δογρού. «— ἄνω يوقارى طوغرى γιοκαρὴ δογρού.

'Εδώδιμος,ον, ماكول μεεκιούλ. (ούσ.) τὰ —α ماكولات μεεκιουλάτ. «φόρος ἐπὶ τῶν —ων رسم ماكولات ρέσμι μεεκιουλάτ.

'Εδώλιον, τὸ اسكمله ἰσκέμλε, صندالي σανδαλιγέ. «τὸ — τοῦ κατηγορουμένου مظنون عليه صنداليه‌سى μαζνοὺν ἀλέϊχ σανδαλιγεσί.

'Εθελοδουλεία,ἡ خدمت اختيارى χιδμέτι ἰχτιγιαρή, اسارت اختياريه ἐσαρέτι ἰχτιγιαριγέ.

'Εθελοθυσία,ἡ فداى اختيارى φεδάϊ ἰχτιγιαρή, فداكارلق φεδακιαρλήκ.

'Εθελοκακία, ἡ بد خواهلق πὲδ χαχλήκ, سوء قصد σουΐ κάσδ, خيانت χιγιανέτ.

'Εθελόκακος, ον, بد خواه πὲδ χάχ, خائن χαΐν.

'Εθελοκακ(έω)ῶ, سوء قصد ا. σουΐ κάσδ ἰτ.

'Εθελοντής, ὁ اختيارى ἰχτιγιαρή, كوكللى γκιονουλλού. ≀ (Στρ.) عسكر كوكللى γκιονουλλοὺ ἀσκέρ.

'Εθελοντί, ('Επρ.) بالاختيار πὶλ-ἰχτιγιάρ.

'Εθελούσιος, α, ον, اختيارى ἰχτιγιαρή. ≀ —ίως (ἐπρ.) بالاختيار πὶ-ἰλ-ἰχτιγιάρ. ≀ قصدا κάσδεν, عمدا ἄμδεν, مخصوصا μαχσούσεν.

'Εθίζω, تعويد ا. - تأنيس τεεννὶς-τα'βὶδ ἰτ. ≀ (πθ.) اعتياد - تأنس ا. ἰτιγιὰδ-τεεννοὺς ἰτ.

"Εθιμον, τὸ عادت ἀδέτ, عرف ὄρφ, تعامل τεαμούλ. «τοπικὸν — عرف و عادت بلده ὄρφ βὲ ἀδέτι πελδέ. «ἀρχαῖον — عادت قديمه ἀδέτι καδιμέ. «τὸ δίκαιον τῶν —ων (Νμ.) حقوق تعامليه χουκούκι τεαμουλιγέ, حقوق متعارفه χουκούκι μουτεαριφέ, تعامل قديم τεαμούλι καδήμ. «κατήντησεν — عادت حكمنه كيرمش ἀδὲτ χούκμινὲ γκιρμίς.

'Εθισμός, ὁ تعويد τα'βίδ, اعتياد ἰτιγιάδ.

'Εθιμοταξία καὶ **'Εθιμοτυπία,**ἡ (Πολ.) اصول تشريفات οὐσούλι τεσριφάτ, مراسم معتاده μερασίμι μουαταδέ.

'Εθνάρχης, ὁ (Πολ.) ملت باشى μιλλὲτ πασή, رئيس ملت ρεΐσι μιλλέτ.

'Εθναρχία, ἡ (Πολ) ملت باشيلق μιλλὲτ πασηλήκ, رياست ملت ριγιασέτι μιλλέτ.

'Εθνικός, ή, όν, ملى μιλλί, امى οὑμμί. ≀ ('Εκκλ.) بت‌پرست πούτπερέστ. «—ἡ συνέλευσις ملت مجلسى μιλλὲτ μεδζλισί. «—ὸν πρᾶγμα ملت مالى μιλλὲτ μαλί. «—ὰ φρονήματα افكار مليه ἐφκιάρι μιλλιγέ. ≀ —ῶς (ἐπρ.) مليجه μιλλίδζε, ملتجه μιλλέτδζε.

Ἐθνικότης, ἡ اميت οὐμμιγέτ, مليت μιλλιγέτ. § (Πολ.) تابعيت ἡ تبعيت ταπιγέτ.

Ἐθνογραφία, ἡ مبحث طوائف بشريه μεπχάσι τεβαΐφι πεσεριγέ, تعريف الام τεαρὶφ οὐλ-οὐμέμ.

Ἐθνογραφικός, ή, όν, علم طوائف بشريه ἴλμι τεβαΐφι πεσεριγεγὲ منسوب ومتعلق μενσοὺπ βὲ μουτεαλλήκ. «χάρτης — خريطه قوميه χαριτάϊ καβμιγέ, خريطهٔ محليه χαριτάϊ μαχαλιγέ.

Ἐθνοκράτωρ, ὁ حكمدار اقوام χούκ̥ιούμδάρι ἀκβάμ, پادشاه παδισάχ.

Ἐθνολογία, ἡ فن منشأ اقوام φέννι μενσάϊ ἀκβάμ.

Ἐθνολογικός, ή, όν, فن منشأ اقوامه منسوب ومتعلق φέννι μενσάϊ ἀκβαμὲ μενσοὺπ βὲ μουτεαλλήκ.

Ἔθνος, τὸ ملت μιλλὲτ πλ. ملل μιλέλ, امت οὐμὲτ πλ. امم οὐμέμ. § قوم κάβμ, طائفه ταϊφέ. «τὸ δίκαιον τῶν —ῶν حقوق ملل χουκούκι μιλέλ.

Ἐθνόσημον, τὸ قوقارده κοκάρδα, علامت فارقه ἀλ̥ιαμέτι φαρικά.

Ἐθνοσυνέλευσις, ἡ ملت مجلسی μιλλὲτ μεδζλισί, مجلس عمومی μεδζλίσι οὐμουμί.

Ἐθνοφυλακή, ἡ عساكر مليه ἀσακίρι μιλλιγέ, ملت عسكری μιλλὲτ ἀσκερί.

Ἐθνοφύλαξ, ὁ ملت عسكری نفری μιλλὲτ ἀσκερὴ νεφερί.

Ἔθος, τὸ عادت ἀδέτ, عرف ὄρφ, داب δέεπ. «τὰ ἔθη καὶ ἔθιμα عرف وعادت ملكت ὄρφ βὲ ἀδάτι μεμλεκέτ.

Εἰ, (Συδ. ὑποθ.) اگر ἔγερ, ايسه ἰσέ.

Εἰδεμή, (Ἐπρ.) يوخسه γ̥ιόχσα, حالده عكسی ἀκσὶ χαλδέ, الا و βὲ ἴλλα, ولا φὲ ἴλλα.

Εἰδεχθής, ές, چركين τσιρκίν, بد رو πὲδ-ρού, قبيح καπίχ.

Εἰδήμων, ὁ καὶ ἡ ماهر μαχήρ, واقف βακήφ, آشنا ἀσινά, متفنن μουτεφεννίν.

Εἴδησις, ἡ خبر χαπέρ, اخبار ἰχπάρ, معلومات μα'λ̥ιουμάτ, حوادث χαβαδίς. «δίδω —ιν خبر ويرمك χαπὲρ βιρμέκ, اخبار ا. ἰχπὰρ ἰτ. «ἔχω —ιν معلوماتی او. μα'λ̥ιουμάτ ὀλ. «νεώτεραι —εις يكی حوادث γενὶ χαβαδίς. «αἱ ἐξ Εὐρώπης —εις اوروپا حوادثی Ἐβρόπα χαβαδισί.

Εἰδίκευσις, ἡ تخصيص ταχσίς.

Εἰδικεύω, تخصيص ا. ταχσὶς ἰτ.

Εἰδικός, ή, όν, خاص χάσς, مخصوص μαχσούς, نوعی νεβΐϊ, اضافی ἰζαφή, متخصص μουτεχασσίς. «ἡ — βαρύτης (τῶν μετάλλων κλπ.) ثقلت اضافيه σικλέτι ἰζαφιγέ. «—ὸν φάρμακον دوای خصوصی δεβάϊ χουσουσή. § —ῶς (ἐπρ.) مخصوصا μαχσουσεν, بالخاصه πὶλ-χασσά, بالتخصيص πὶτ-ταχσίς, خاصه χάσσατεν.

Εἰδικότης, ἡ خصوصيت χουσουσιγέτ, اختصاص ἰχτισάς.

Εἰδοποίησις, ἡ اخبار ἰχπάρ,

ﺍﺷﻌﺎﺭ ἰσάρ, ﺍﻧﺒﺎ ἰνχά, ﺍﻧﺒﺎ ἰνπά.
ﺍﻋﻼﻥ ἰλ·άν, ﺍﻋﻼﻧﺎﻣﻪ ἰλ·αν-ναμέ.
Εἰδοποιητήριον, τὸ ﺍﺧﺒﺎﺭﻧﺎﻣﻪ ἰχπαρναμέ.
Εἰδοποιητής, ὁ ﻣﺨﺒﺮ μουχπίρ.
Εἰδοποιητικός, ή, όν, ﺍﺧﺒﺎﺭﻯ ἰχπαρή.
Εἰδοποι(έω)ῶ, ﺗﺮﺗﻴﺐ .ﺍ τερτὶπ ﺍ. ﺗﺸﻜﻴﻞ τεσκὶλ ἰτ. § ﺧﺒﺮ ﻭﻳﺮﻣﻚ χαπὲρ βιρμέκ, ﺍ. ﺧﺒﺮ χαπὲρ ἰτ. ﺍﺧﺒﺎﺭ-ﺍﻧﺒﺎ-ﺍﺷﻌﺎﺭ-ﺑﻴﺎﺭ ἰχπὰρ-ἰνχὰ-ἰσὰρ-πεγ·ὰν ἰτ. § ﺍﻋﻼﻥ .ﺍ ἰλ·ὰν ἰτ.
Εἶδος, τὸ ﺻﻮﺭﺕ σουρέτ, ﺷﻜﻞ σεκλ, ﻫﻴﺌﺖ χιγέτ, ﻣﻨﻈﺮ μανζαρά, ﺟﺴﻢ τζίσμ. § ﻧﻮﻉ νέβ', ﺟﻨﺲ δζίνς, ﻣﻘﻮﻟﻪ μακουλέ, ﺻﻨﻒ σίνφ. § ﻃﺮﺯ τάρζ, ﺍﺻﻮﻝ ουσούλ, ﻣﻨﻮﺍﻝ μινβάλ, ﻭﺟﻪ βέδζχ. « — *τῆς διοικήσεως* ﺣﻜﻮﻣﺘﻚ ﻃﺮﺯ ﻭ ﺍﺻﻮﻝ ﺍﺩﺍﺭﻯ χὀυκ·ὀυμετὶν τάρζ ου ουσούλι ἰδαρεσί, ﺑﺮ ﺣﻜﻮﻣﺘﻚ ﺻﻮﺭﺕ ﺗﺸﻜﻴﻠﻰ πὶρ χὀυκ·ὀυμετὶν σουρέτι τεσκ·ουλή. « *τὸ γένος καὶ τὸ* — ﺟﻨﺲ ﻭ δζὶνς βὲ νέβ'. «*παντὸς* ...*ους ἐμπορεύματα* ﻫﺮ ﻧﻮﻉ ﺍﻣﺘﻌﻪ χὲρ ... ἰμτι'ά. «*διάφορα εἴδη* ﺍﺟﻨﺎﺱ ... ἐδζνάσι μουχτελιφέ. «*ἐν εἴδει* ﺻﻮ... σουρετδέ, ﺷﻜﻠﻨﺪﻩ σεκλινδέ.
Εἰδύλλιον, τὸ ﻗﺼﻴﺪﻩ κασηδέ.
Εἰδωλεῖον, τὸ ﺑﺘﺨﺎﻧﻪ πὸυτχανέ.
Εἰδωλοθυσία, ἡ ﻗﺮﺑﺎﻥ ﺑﺘﻠﺮﻩ πὸυτλερὲ κουρπάν.
Εἰδωλολατρεία, ἡ ﺑﺘﭙﺮﺳﺘﻠﻚ πὸυτπερεστλίκ, ﻋﺒﺎﺩﺕ ﺍﺻﻨﺎﻡ ἰπαδέτι ἐσνάμ.

Εἰδωλολατρικός, ή, όν, ﺑﺘﭙﺮﺳﺘﻜﺎﺭﺍﻧﻪ πὸυτπερεστκ·αρανέ.
Εἰδωλολάτρης, ὁ ﺑﺘﭙﺮﺳﺖ πὸυτπερέστ
Εἴδωλον, τὸ ﺑﺖ πὸύτ, ﺻﻨﻢ σανέμ. πλ. ﺍﺻﻨﺎﻡ ἐσνάμ, ﻭﺛﻦ βεσέν. § (μτφ.) ﻣﻌﺒﻮﺩ μα'πούδ. § ﺧﻴﺎﻝ χαγ·άλ, ﺍﻭﻫﺎﻡ ἐβχάμ.
Εἴθε, (Ἐπρ.) ﻛﺎﺷﻜﻪ κέσκε, ﺍﻧﺸﺎ ﺍﻟﻠﻪ ἴνσα ἀλλάχ.
Εἰκάζω, ﺗﺨﻤﻴﻦ-ﻇﻦ-ﻗﻴﺎﺱ .ﺍ ταχμὶν-ζὰνν-κηγ·ὰς ἰτ. ﺍﺳﺘﺪﻻﻝ .ﺍ ἰστιδλ·ὰλ ἰτ.
Εἰκασία, ἡ καὶ **Εἰκασμός,** ὁ ﻇﻦ ζάνν, ﺗﺨﻤﻴﻦ ταχμίν, ﮔﻤﺎﻥ κεμάν, ﻗﻴﺎﺱ κηγ·άς, ﻭﻫﻢ βέχμ, ﺍﺳﺘﺪﻻﻝ ἰστιδλ·άλ. «*ἐξ εἰκασίας* ﺗﺨﻤﻴﻨﺎ ταχμίνεν ﻇﻦ ﺍﻳﻠﻪ ζὰνν ἰλέ.
Εἰκαστικός, ή, όν, ﻇﻨﻰ ζαννί, ﺗﺨﻤﻴﻨﻰ ταχμινί. § —ῶς (ἐπρ.) ﺗﺨﻤﻴﻨﺎ ταχμίνεν.
Εἰκῆ, (Ἐπρ.) ﺑﺨﺘﻨﻪ παχτινά, ﻗﻀﺎﺭﺍ καζάρα, ﺗﺼﺎﺩﻓﺎ τεσάδουφεν.
Εἰκονίζω, ﺗﺼﻮﻳﺮ-ﺗﺮﺳﻴﻢ .ﺍ τασβὶρ-τερσὶμ ἰτ. § ﺩﻻﻟﺖ-ﺍﺷﺎﺭﺕ .ﺍ δελαλὲτ-ἰσαρὲτ ἰτ.
Εἰκονικός, ή, όν, ﺭﻣﺰﻯ ρεμζή. § (Νμ.) ﻣﻮﺍﺿﻌﻪﻟﻰ μουβαζααλή. § —ῶς (ἐπρ.) ﺭﻣﺰﺍ ρέμζεν. § ﻣﻮﺍﺿﻌﺔ μουβαζάατεν.
Εἰκονικότης, ἡ ﻣﻮﺍﺿﻌﻪ μουβαζά', ﺍﺳﺘﻌﺎﺭﻩ ἰστιαρέ.
Εἰκόνισμα, τὸ (Ἐκκλ.) ﺗﺼﻮﻳﺮ ﻣﻘﺪﺱ τασβίρι μουκαδδές.

Εἰκονογραφία, ἡ تصوير τασβίρ πλ. تصويرات τασβιράτ, رسم ρέσμ. «—αι χρωματισμέναι بويالى تصويرات πογιαλὴ τασβιράτ.

Εἰκονογράφος, ὁ تصويرجى τασβιρδζί, مصور μουσαββίρ.

Εἰκονογραφ(έω)ῶ, تصوير-رسم ا. τασβὶρ-ρέσμ ἰτ.

Εἰκονοκλάστης, ὁ كسار الصور κεσσὰρ οὺσ-σηβέρ.

Εἰκονολατρεία, ἡ تصويرپرستلك τασβὶρ-περεστλίκ.

Εἰκονολάτρης, ὁ تصويرپرست τασβὶρ-περέστ, عابد تصوير ἀπήδι τασβίρ.

Εἰκονομανία, ἡ تصوير مراقى τασβὶρ μερακή, تصوير مانياى μανιγιάϊ τασβίρ.

Εἰκονομαχία, ἡ تصوير عبادتنه قارشى اجتهاد τασβὶρ ἰπαδετινὲ καρσὴ ἰδζτιχάδ. [βὶρ δουσμανί.

Εἰκονομάχος, ὁ تصوير دشمنى τασ-

Εἰκονοστάσιον, τὸ تصويركاه τασβὶρ-κιάχ.

Εἰκός, τὸ مناسب μουνασίπ, لايق λαΐκ. «ὡς— كلرنبقى κέμα γένπαγη.

Εἰκοσαετηρίς, ἡ يكرمى سنهلك مدت γιρμὶ σένελὶκ μουδδετί.

Εἰκοσαετής,ές, يكرمى ياشنده اولان γιρμὶ γιασηνδὰ ὀλάν.

Εἰκοσαετία, ἡ يكرمى سنه مدت γιρμὶ σενὲ μουδδετί.

Εἰκοσάκις, ('Επρ.) يكرمى كره γιρμὶ κερρέ.

Εἰκοσαπλάσιος, α, ον, —πλοῦς, ῆ, οῦν, يكرمى قات γιρμὶ κάτ.

Εἰκοσάς, ἡ يكرميلك γιρμιλίκ.

Εἴκοσι, οἱ, αἱ, τὰ يكرمى γιρμ[ὶ], عشرين ἠσρίνε, عشرون ἠσρούνε, [بيست] πίστ.

Εἰκοστημόριον, τὸ [يكرميده بر] جزؤ γιρμιδὲ πὶρ δζουζί.

Εἰκοστός, ή, όν, يكرمنجى γι[ρ]μινδζί.

Εἰκότως,('Επρ.) لايقاً λαϊκά[ν], مناسب صورتده μουνασὶπ σουρέτλε.

Εἰκών, ἡ تصوير τασβίρ, رسم ρέσ[μ], صورت σουρέτ, شكل σέκλ.

Εἰλεῖτις, ἡ (Ι) التهاب دقاق [ἰ]τιχάπι δηκάκ.

Εἰλεόν, τὸ (Ι) دقاق δηκά[κ] شيردن σιρδάν.

Εἰλεός, ἡ **Ἰλεός,** ὁ (Ι) [...] يارب ἐρχάμι γιαράπ, تلف املا τεγα[...] λούφι ἐμά', ايلوس ἰλούς.

Εἰλικρίνεια, ἡ طوغريلق δογρ[ου]λούκ, خلوص χουλούς, صدق σήδκ.

Εἰλικρινής,ές, طوغرى δογρ[ού], خالص χαλίς, صادق σαδήκ. «φίλ[ος] — دوست صادق δόστι σαδήκ. «αἰσθ[ή]ματα —ῆ افكار خالصانه ἐφκιάρι χ[α]λισανέ. «συμφιλίωσις — [مصالحهٔ] خالصانه μουσαλαχάϊ χαλισέ. § —ῶς (Ἐπρ.) باخلوص π-ὶλ-χουλούς, خالصانه χα[λι]σανέ, صادقانه σαδηκανέ, حقيقة χ[α]κήκατεν.

Εἵλως, ὁ قول κούλ, ملوك μεμλού[κ]

Εἶμαι καὶ **Εἰμί,** اولمق ὀλμάκ, وار اولمق βὰρ ὀλμάκ. « *εἶναι ἓν ἔ-*
τος بر سنه‌در πὶρ σενέδιρ. «*πῶς εἶσθε* نصلسكز νάσιλσινιζ. «*τί ὥρα εἶναι;*
ساعت قاچدر σαὰτ κάτσδιρ. «*τὸ εἶναι* وجود βουδζούδ, وارلق βαρλὴκ, كون
κέδν. § مال μὰλ πλ. اموال ἐμβάλ, واريه‌ت βαριγέτ. «*τὸ εἶναί μου* واريتم
βαριγετίμ, مالم μαλίμ.

Εἱμαρμένη, ἡ طالع ταλί' قسمت
κισμέτ, قدر κάδρ, قضا καζά.

Εἰμή, (Μόρ. ἐξαιρ.) آنجق ἀν-
τζακ, الا ἴλλα, ماعدا μααδά.

Εἴπερ, (Ἐπρ.) هر نه قدر χὲρ
νὲ καδάρ.

Εἰρημένος, η, ον, مذكور μεζ-
κιούρ, مرقوم μερκούμ, مزبور μεζ-
πούρ, مسفور μεσφούρ, مشار اليه μου-
σάρουν ἰλέϊχ, موى اليه μουμὰ ἰλέϊχ.

Εἰρήνευσις, ἡ اعادهٔ اسايش ἰα-
δέϊ ἀσαΐς, صلح σούλχ, مسالمه μου-
σαλεμέ.

Εἰρηνευτής, ὁ مصلح μουσλήχ,
صلح آمیز σοὺλχ-ἀμίζ.

Εἰρηνεύω, بارشديرمق παρησδηρ-
μάκ, صلح و اسايشى اعاده ا. σοὺλχ οὐ
ἀσαϊσὶ ἰαδὲ ἰτ. اصلاح ا. ἰσλὰχ ἰτ.
(ἀμτ. καὶ μσ.) اسايش اوزره او. ἀσαΐς οὐζρὲ ὀλ.

Εἰρήνη, ἡ صلح σούλχ, صلاح
σαλάχ, اسايش ἀσαΐς. § راحت ραχάτ,
حضور χουζούρ. § مصالحه μουσαλαχά,
مسالمه μουσαλεμέ. «— *ἡμῖν* (Ἐκκλ.)
سلام عليكم σελάμουν ἀλέϊκιουμ.

Εἰρηνικός, ή, όν, صلحى σουλχί,
صلحپرور σουλχ-περβέρ. § ساكن σακίν.
«— *Ὠκεανός* بحر ساكن πάχρι σα-
κίν. § —ῶς (ἐπρ.) صلح و مسالمه
σοὺλχ οὐ μουσαλεμέτλε, صلحپرورانه
σουλχπερβερανέ.

Εἰρηνοδικεῖον, τὸ (Νμ.) دائرهٔ صلحيه δαϊρέϊ σουλχιγέ, محكمهٔ صلحيه
μεχκεμέϊ σουλχιγέ.

Εἰρηνοδίκης, ὁ (Νμ.) دائرهٔ صلحيه حاكمى δαϊρέϊ σουλχιγὲ χακιμί.

Εἰρηνοποίησις, ἡ اعادهٔ اسايش
ἰαδέϊ ἀσαΐς, صلح و مسالمه σοὺλχ οὐ
μουσαλεμέ.

Εἰρηνοποιός, ὁ مصلح μουσ-
λήχ, صلح آمیز σοὺλχ-ἀμίζ.

Εἰρηνοποι(έω)ῶ, صلح و اسايشى
اعاده ا. σοὺλχ οὐ ἀσαϊσὶ ἰαδὲ ἰτ.

Εἱρκτή, ἡ حبسخانه χαπισχανέ,
محبس μαχπές. § حبس χάπς, قلعه
بندى καλ'ὰ-πενδλίκ. § زندان ζινδάν.
« *κατεδικάσθη εἰς πενταετῆ —ν*
بش سنه حبس جزاسيله محكوم اولمشدر πὲς
σενὲ χάπς δζεζασὶ ἰλὲ μαχκιοὺμ
ὀλμούσδουρ.

Εἱρμός, ὁ ارتباط ἰρτιπάτ, صره
σηρά, سلسله σιλσιλέ.

Εἴρων, ὁ καὶ ἡ مستهزى μουστεχζή.

Εἰρωνεία, ἡ استهزا ἰστιχζά.

Εἰρωνεύομαι, ذوقلنمك ζεβκλεν-
μέκ, استهزا ا. ἰστιχζὰ ἰτ.

Εἰρωνικός, ή, όν, مستهزى
μουστεχζή, استهزا آمیز ἰστιχζὰ-ἀμίζ.
§ —ῶς (ἐπρ.) مستهزيانه μουστεχζανέ,

استهزا طريقيله ἰστιχζὰ ταρηκὴ ἰλέ.

Εἰς, (Πρθ.) ده δὲ (στάσιν). § . ε ἢ α, يه γὲ ἢ γιὰ (κίνησιν). «*διαμένω — Σμύρνην* ازميرده اقامت ا. Ἰζμιρδὲ ἰκαμὲτ ἰτ. « *ὑπάγω — Σμύρνην* ازميره كيتمك Ἰζμιρὲ γκιτμέκ.

Εἷς, μία, ἕν, (Ἀρθμ.) بر πίρ, واحد βαχήδ, احاد ἀχάδ, يك γέκι. «*ἓν πρὸς ἓν* بر بر πιρὲρ πιρέρ. «— *ἕκαστος* هر كس χὲρ κές. «*διὰ μιᾶς* بردن بره. πιρδὲν πιρέ, درحال δερχάλ, آنىز ἄνσιζ. « — *ἀνθ' ἑνός* برينك برينه ديكرى πιρινὶν γερινὲ διγκερί. «— *τις* بريسى πιρισί. «*καθ'* — هر كس χὲρ κές.

Εἰσαγγελεύς, ὁ (Νμ.) مدعى عمومى μουδδεὴ οὐμουμή.« *ὁ — τῶν Πρωτοδικῶν* محكمهٔ بدايت مدعى عموميسى μεχκεμέϊ πεδαὲτ μουδδεὴ οὐμουμησή.«*ὁ — τῶν Ἐφετῶν* محكمهٔ استيناف مدعى عموميسى μεχκεμέϊ ἰστινὰφ μουδδεὴ οὐμουμησή. « *ὁ — τοῦ Ἀκυρωτικοῦ* محكمهٔ تميز مدعى عموميسى μεχκεμέϊ τεμὶζ μουδδεὴ οὐμουμεσή, باش مدعى عموميسى πὰς μουδδεὴ οὐμουμή.

Εἰσαγγελία, ἡ (Νμ.) مدعى عموملق μουδδεὴ οὐμουμηλήκ. « *γενικὴ* — باش مدعى عموميلغى πὰς μουδδεὴ οὐμουμηληγή.

Εἰσαγγέλλω, ايچرويه خبر ويرمك ἰτσερουγὲ χαπὲρ βιρμέκ, اخبار ا. ἰχπὰρ ἰτ.

Εἰσάγω, ادخال ا. ἰδχὰλ ἰτ. ايلاج ا. ἰλὰδζ ἰτ. « — *τινὰ παρά τ*... *εἰς δί*... تقديم ا. ταχδὶμ ἰτ. « — تحت محاكمهيه آلمق τάχτι μουχακεμε... ἀλμάκ. «— *ἐμπορεύματα* ادخال امتعه ا. ἰμτιὰ ἰδχὰλ ἰτ. « — *καὶ ἐξά*... ادخال و اخراج ا. ἰδχὰλ βὲ ἰχρὰδζ ἰ... «*τὰ εἰσαγόμενα* ادخالات ἰδχαλά... «*φόρος ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων* ادخالات رسمى ἰδχαλὰτ ρεσμί, دخوليه رسمى δουχουλιγὲ ρεσμί.

Εἰσαγωγεύς, ὁ ادخال ايديجى ἰδχὰλ ἰδιδζί.§ (Ἐμπ.) ادخالات تاجرى ἰδχαλάτι ταδζιρή.

Εἰσαγωγή, ἡ ادخال ἰδχάλ. (Ἐμπρ.) ادخالات ἰδχαλάτ. § (Δδ... مقدمه μουκαδεμέ, ديباجه διπαδζ... « — *καὶ ἐξαγωγὴ* ادخالات و اخراجات ἰδχαλὰτ βὲ ἰχραδζάτ. «*ἡ* — *ε*... *δίκην* تحت محاكمهيه آلديرمه τάχτι μο... χακεμεγὲ ἀλδηρμά.

Εἰσαγωγικός, ή, όν, دخولى δουχουλή. «*—ὰ τέλη* ادخالات رسمى ἰδχαλάτι ρεσμί, دخوليه δουχουλιγ... «*—ὸν ἐμπόριον* ادخالات تجارتى ἰδ... χαλάτι τιδζαρετή.

Εἰσαγώγιμος, ον, ادخال قابل καπίλι ἰδχάλ.

Εἰσαεὶ ἢ **Εἰς ἀεὶ** (Ἐπρ.) دائما δάϊμα, هر وقت χὲρ βακήτ, همواره χέμβαρε, هميشه χέμισε.

Εἰσακούω, ديكلمك δινλεμέκ, استماع ا. ἰστιμὰ' ἰτ. § . اصغا ا. ἰσγὰ ἰτ. اٮالهٔ سمع قبول ا. ἰχαλέϊ σέμ'ι καπούλ ἰτ. اسعاف-قبول-اجابت ا. ἰσὰφ...

-απούλ-ἰδζαπὲτ ἰτ. «ὁ Θεὸς εἰσήκουσε τῶν δεήσεων ἡμῶν دعامز عندالله مسموع و مستجاب اولمشد δοαμὶζ ἰνδ-ἑλ-λὰχ μεσμοὺ βὲ μουστεδζὰπ ὀλμούσδουρ.

Εἰσβαίνω, دخول ا. δουχοὺλ ἰτ.

Εἰσβάλλω, (Μτβ.) دخول ادخال ا. δουχοὺλ ἰτδιρμέκ, ادخال ایتدیرمك ἰδχὰλ ἰτ. ‖ (ἀμτβ.) دخول ا. δουχοὺλ ἰτ. ‖ (Στρ.) هجوم-استیلا ا. χουδζοὺμ-ἰστιλὰ ἰτ. ‖ (ἐπὶ ποταμοῦ) انصباب ا. ἰνσιπὰπ ἰτ. او منصب اولمق μουνσὰπ ὀλ.

Εἰσβολή, ἡ دخول δουχούλ. ‖ (Στρ.) هجوم χουδζούμ, استیلا ἰστιλά. ‖ (ἐπὶ ποταμοῦ) انصباب ἰνσιπάπ.

Εἰσδύω, دخول ا. δουχοὺλ ἰτ. نفوذ ا. νουφοὺζ ἰτ. استکنان ا. ἰστινὰχ ἰτ.

Εἰσέλασις, ἡ دخول δουχούλ. هجوم χουδζούμ.

Εἰσελαύνω, دخول ا. δουχοὺλ ἰτ.

Εἰσέρχομαι, کیرمك γκιρμέκ, دخول ا. δουχοὺλ ἰτ. داخل او. δαχὶλ ὀλ. کیریشمك γκιρισμέκ. «— εἰς λιμένα لیمانه کیرمك λιμανὰ γκιρμέκ. — εἰς τὰς λεπτομερείας تفصیلاته کیریشمك τεφσιλατὰ γκιρισμέκ, مذاکراته کیریشمك μουζακερατὰ γκιρισμέκ.

Εἰσέτι, (Ἐπρ.) دها δαχά, دخی δαχή, هنوز χένουζ, حالا χάλια, شمدیه قدر σίμδιγε καδάρ, شمدیه دك σίμδιγεδεκ.

Εἰσήγησις, ἡ تشویق τεσβήκ. ‖ نصیحت νασηχάτ. ‖ عرض و تکلیف ἄρζ οὐ τεκλίφ. ‖ (Νμ.) استماع شهود ἰστιμάῒ σουχούδ. ‖ (Πολ.) عرض مذاکرات ἄρζι μουζακεράτ. «αἱ Εἰσηγήσεις τοῦ Ἰουστινιανοῦ زوستینك قوانینی Ζουστινὶν καβανινί.

Εἰσηγητής, ὁ عرض ایدن ἄρζ ἰδέν. ‖ (Νμ.) ممیز μουμεγ-γίζ, نائب ναΐπ. «ὁ — τῆς πτωχεύσεως زوز قومیسر ζοὺζ κομισέρ. «ὁ — τῶν πρέσβεων دیوان همایون آمدی ἀμεδίῒ διβάνι χουμαγιοὺν (ἐν Τουρκίᾳ), تشریفاتجی τεσριφατδζή, تشریفات ماموری τεσριφάτι μεεμουρού.

Εἰσηγ(έο)οῦμαι, ادخال ایتدیرمك ἰδχὰλ ἰτδιρμέκ. ‖ عرض و تکلیف ا. ἄρζ οὐ τεκλὶφ ἰτ. ‖ نصیحت ویرمك νασηχὰτ βιρμέκ. «εἰσηγουμένου τινός برینك عرض و تکلیفی اوزرینه πιρινὶν ἄρζ οὐ τεκλιφὶ οὐζερινέ.

Εἰσιτήριος, ον, دخولی δουχουλή. «τὸ —ον دخولیه δουχουλιγέ, بلیت πιλέτ. «— λόγος دخولیه نطق δουχουλιγὲ νουτκή.

Εἰσκομιδή, ἡ ادخال ἰδχάλ.

Εἰσκομίζω, ادخال ا. ἰδχὰλ ἰτ.

Εἰσοδεία, ἡ محصولات μαχσουλάτ, زخیره ζαχηρέ, محصولات عرضیه μαχσουλάτι ἀρζιγέ, حاصلات χασηλάτ.

Εἰσόδημα, τὸ ایراد ἰράδ, واردات βαριδάτ, حاصل χασὴλ πλ. حاصلات χασηλάτ, محصول μαχσοὺλ πλ. محصولات μαχσουλάτ. «τὰ —τα τοῦ Κράτους واردات میریه βαριδάτι μιριγέ.

Εἰσοδιάζω, تدارك .ا τεδαρρούκ ἰτ. حاصلاتی درانبار .ا χασηλατὴ δὲρ ἀνπὰρ ἰτ.

Εἰσόδιον, τὸ (κύρ. εἰς τὸν πλ.) *τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου* حضرت مريمك معبده تقديم اولنمسی χαζρέτι Μεργεμὶν μα'πεδὲ τακδὴμ ὀλουνμασή.

Εἴσοδος, ἡ كيرمه γκιρμέ, دخول δουχούλ, ادخال ἰδχάλ. § كچيد γκετσίδ, مدخل μεδχάλ, قپو καπού. «*δικαίωμα —ου* دخوليه اجرتی δουχουλιγὲ οὐδζρετί. «*ἡ οἰκία αὕτη ἔχει δύο —ους* بو خانه‌نك ايكی قاپوسی واردر πού χανενὶν ἰκὶ καπουσοὺ βάρδιρ. «*ἀπαγορεύεται ἡ —* كيرمسی ممنوعدر γκιρμεσὶ μεμνού'δουρ. «*ἡ — τῶν στρατευμάτων* عسكرك استقبالی ـ دخول آلايی ἀσακιρὶν ἰστικπαλὶ - δουχοὺλ ἀλαΐ. «*ἔχω τὴν —ον ἐλευθέραν παρά τινι* برينك يانته وارمغه مأذون اول πιρινὶν γιανηνὰ βαρμαγὰ μεεζοὺν ὀλ.

Εἰσορμίζομαι, ليمانه دخول .ا λιμανὰ δουχοὺλ ἰτ. لنكر انداز .ا λενγκὲρ-ἐνδὰζ ἰτ.

Εἰσορμ(άω)ῶ, شدتله دخول-هجوم .ا σιδδέτλε δουχοὺλ - χουδζοὺμ ἰτ.

Εἰσορ(άω)ῶ, دقتله مشاهده .ا δηκκάτλε μουσαχεδὲ ἰτ. دقت .ا δηκκὰτ ἰτ.

Εἰσπηδ(άω)ῶ, ايچنه آتلامق ἰτσινὲ ἀτλαμάκ, هجوم .ا χουδζοὺμ ἰτ.

Εἰσπλέω, ليمانه كيرمك λιμανὰ γκιρμέκ, ورود-مواصلت .ا βουροὺδ - μουβασελὲτ ἰτ.

Εἴσπλους, ὁ ليمانه دخول λιμα[νὰ] δουχούλ, ورود βουρούδ, مواصلت μου[βα]σελέτ.

Εἰσπνοή, ἡ نفس آلمه νεφὲς ἀλμ[ά], شهيق σεχήκ. «*ἡ — καὶ ἡ ἐκπ[νοή]* شهيق و زفير σεχὴκ βὲ ζεφήρ.

Εἰσπνευστικός, ὁ (μῦς) (...) مشهق μουσχήκ.

Εἰσποίησις, ἡ (Νμ.) [...] ولد ἰστιαρέϊ βελέδ, تبنی τεπεννή.

Εἰσποιητός, ή, όν, (Νμ.) متبنی μουτεπεννή.

Εἰσποι(έω)ῶ, (Νμ.) [اوغ]ل ايدنمك ὀγοὺλ ἰδινμέκ, تبنی .ا τεπεννὴ ἰτ.

Εἰσπράκτωρ, ὁ تحصيلدار ταχση[λδάρ].

Εἴσπραξις, ἡ تحصيل ταχσή[λ]. «*— φόρων* رسوم تحصيل ταχσή[λι] ρουσούμ.

Εἰσπράττω, آلمق ἀλμάκ, تحصيل .ا ταχσὴλ ἰτ.

Εἰσρέω, ايچنه دوكلمك ἰτσινὲ δ[ο]κιοῦλμέκ, منصب اول μουνσὰπ ὀλ. انصباب .ا ἰνσιπὰπ ἰτ.

Εἰσροή, ἡ καὶ **Εἴσρους,** انصباب ἰνσιπάπ.

Εἰσφέρω, ادخال .ا ἰδχὰλ ἰτ. § اعانه .ا ἰανὲ ἰτ. ويرمك βιρμέκ.

Εἰσφορά, ἡ اعانه ἰανέ.

Εἰσχώρησις, ἡ دخول δουχούλ, ادخال ἰδχάλ.

Εἰσχωρ(έω)ῶ, دخول .ا δου[χ]οὺλ ἰτ. صوقلمق σοκουλμάκ, كيرمك γκιρμέκ.

Εἶτα, (Ἐπρ.) صوكره σόνρα, بعده πάδεχου.

Εἴτε, (Συδ. ὑποθ.) كرك γκερέκ.

Ἐκ, (καὶ πρὸ φωνήεντος **Ἐξ**) (Πρθ.) دن δέν, از ἔζ. « — *Σμύρνης* ازميردن ἴζμιρδέν. « — *ἴσου* متسويا μουτεσάβιγεν. « — *ψυχῆς καὶ καρδίας* ازدل و جان ἔζ δὶλ οὺ δζάν. « — *δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς* جنوبدن شرقه قدر δζενουπδὲν σαρκὰ καδάρ.

Ἕκαστος, η, ον, هر كس χὲρ κές, هر بر πεχέρ, هر χέρ, هر برى χὲρ πιρί. « — *ἄνθρωπος* هر آدم χὲρ ἀδάμ. « — *ον πρᾶγμα* هر شى χὲρ σέΐ. «*καθ' ἑκάστην ἡμέραν* هر كون χὲρ γκιούν. «*τὰ καθ' ἕκαστα* تفصيلات τεφσιλάτ.

Ἑκάστοτε, (Ἐπρ.) هر دفعه χέρ δεφά', هر وقت χὲρ βακήτ, هر زمان χὲρ ζεμάν, هميشه χέμισε. ‖ دائما δάϊμα.

Ἑκάτερος, α, ον, هر برى χὲρ πιρί, ايكيسيده آيرى ἰκισίδε ἀϊρή, اونكيده بريكيده ὀτεκίδε περικίδε.

Ἑκατέρωθεν, (Ἐπρ.) ايكى طرفدن ἰκὶ ταραφδάν, طرفيندن ταραφεϊνδέν.

Ἑκατόμβη, ἡ يوز صيغير ذبح اتمك γιούζ σηγὴρ ζέπχ ἰτμὲκ ἀδετί. ‖ چوق تلفات پك πὲκ τσὸκ τελεφάτ.

Ἑκατομμύριον, τὸ بيك كره بيك πὶν κερρὲ πίν, بر مليون πὶρ μιλιγιόν, اون يوك ὂν γιούκ.

Ἑκατομμυριοῦχος, ὁ مليونجى μιλιγιονδζή, اغنى ἀγνά.

Ἑκατόν, οἱ, αἱ, τὰ (Ἀρθμ.) يوز γιούζ, صد σάδ, مائة μιγέτ. « — *ἔτη* يوز سنه γιοὺζ σενέ. « *δέκα ἐπὶ τοῖς* — يوزده اون γιούζδὲ ὄν. « — *φορὰς* يوز دفعه γιοὺζ δεφά.

Ἑκατονταετηρίς, ἡ يوز سنه مدتى γιοὺζ σενὲ μουδδετί, عصر ἄσρ, قرن κάρν.

Ἑκατονταετής, ές καὶ — **τούτης,** ὁ يوز ياشنده اولان γιοὺζ γιασηνδὰ ὀλάν, صد ساله σὰδ σαλέ.

Ἑκατοντάκις, (Ἐπρ.) يوز كره γιοὺζ κερρέ.

Ἑκατονταπλασιάζω, يوزقات ا. γιοὺζ κὰτ ἰτ. ‖ تكثير ا. τεκσὶρ ἰτ.

Ἑκατονταπλάσιος, ὁ καὶ — **σίων,** ὁ καὶ ἡ يوز قات γιοὺζ κάτ.

Ἑκατοντάρχης, ὁ καὶ — **αρχος,** ὁ يوز باشى γιοὺζ πασή.

Ἑκατονταρχία, ἡ يوز باشيلق γιοὺζ πασηλήκ.

Ἑκατοντάς, ἡ يوزلك γιοὺζλούκ.

Ἑκατοστημόριον, τὸ يوزده بر γιούζδὲ πίρ.

Ἑκατοστός, ή, όν, يوزنجى γιούζουνδζού.

Ἐκβαίνω, چيقمق τσηκμάκ, خروج ا. χουρούδζ ἰτ.

Ἐκβάλλω, چيقارمق τσικαρμάκ, اخراج ا. ἰχράδζ ἰτ.

Ἔκβασις, ἡ خروج χουρούδζ, اخراج ἰχράδζ. ‖ صوك σόν, نتيجه νετιδζέ, انجام ἐνδζάμ.

Ἐκβιάζω, καὶ σχντρ. **Ἐκβιά-**

ζομαι, .ا اجبار ἰδζπὰρ ἰτ. .ا تضييق τεζγὶκ ἰτ.

'Εκβίασις, ἡ καὶ —**σμός,** ὁ اجبار ἰδζπάρ, تضييق τεζγίκ.

'Εκβιαστής, ὁ مجبر μουδζπίρ.

'Εκβιαστικός, ή, όν, جبرى δζεπρί.

"Εκβλητος,ον, مدفوع μεδφού'.

'Εκβόησις, ἡ فرياد φεργιάδ.

'Εκβολάς, ἡ ('Ορκτ.) جروف δζουρούφ.

'Εκβολή, ἡ اخراج ἰχράδζ, خروج χουρούδζ. § (Ντκ.) دكيزه مال آتمه δενιζὲ μὰλ ἀτμά. « — ποταμοῦ انصاب ἰνσιπάπ, بوغاز πογάζ, مصب الما μουσὶπ οὐλ-μά'. [σκάτ.

'Εκβόλιον, τὸ (Φρμ.) مسقط μι.

'Εκβράζω, ἢ —**σσω,** ديشارى قرويه آتق δισαρὴ ἀτμάκ, قره يه چيقارمق καραγιὰ τσηκαρμάκ. «τὰ ἐκβρασσόμενα ναυάγια شكستهمالى σικέστ μαλή.

"Εκβρασμα, τὸ (Ντ.) مغروقات μαγρουκάτ.

"Εκγονος,ον, حفيد χαφὴδ πλ. احفاد ἀχφάδ, خلف χαλὲφ πλ. اخلاف ἀχλάφ.

'Εκγυμν(όω)ῶ, .ا تجريد τεδζρὶδ ἰτ. § (πθ) —οῦμαι .ا تجرد τεδζερρούδ ἰτ.

'Εκδέρω, يوزمك γιούζμέκ, تجليد .ا τεδζλὶδ ἰτ.

'Εκδέχομαι, .ا قبول καπούλ ἰτ.

'Εκδηλ(όω)ῶ, كوسترمك γκιόστερμέκ, .ا عرض-بيان-اشكار ἀρζ-πεγιὰν-ἀσικιὰρ ἰτ. « ἐξεδήλωσε τὴν ὀργήν του حدتنى كوسترمش χηδδετὶν γκιόστερμίς. «— τὰ βαθύτατα σέβη .ا اخترامات فايقهيى عرض و بيان ἰχτιραμάτι φαϊκεγὶ ἄρζ οὐ πεγιὰν ἰτ.

'Εκδήλωσις, ἡ عرض ἄρζ, بيان πεγιάν.

'Εκδημ(έω)ῶ, .ا اختيار غربت ἰχτιγιάρι γουρπὲτ ἰτ.

'Εκδιαιτ(άο)ῶμαι, اجراى .ا فخشيات ἰδζράϊ φουχσιγιὰτ ἰτ. «(μτχ.) ἐκδεδιῃτημένος خليع الاخلاق χαλὴ' οὐλ-ἀχλάκ, سفيه σεφίχ.

'Εκδίδω, چيقارمق τσηκαρμάκ, .ا اخراج ἰχρὰδζ ἰτ. .ا تسليم τεσλὶμ ἰτ. § .ا تصدير τασδὴρ ἰτ. .ا اصدار ἰσδὰρ ἰτ. § (Τπγρ.) .ا نشر νέσρ ἰτ. .ا طبع τὰπ' ἰτ. .ا تمثيل τεμσὶλ ἰτ. § (Πολ.) .ا اعاده مجرمين ἰαδέϊ μουδζριμὶν ἰτ. § (πθ.) .ا صدور σουδοὺρ ἰτ. .او صادر σαδὶρ ὀλ. « — ἔνταλμα συλλήψεως κατά τινος احضار مذاكرهسى ويرمك ἰχζὰρ μουζακερεσὶ βιρμέκ. « ἐξεδόθη ἀπόφασις قرار تصدير اولنشدر καρὰρ τασδὴρ ὀλμούσδουρ. «ἐξεδόθη Αὐτοκρατορικὸν διάταγμα فرمان - اراده شرفصدور بيورلشدر φερμὰν-ἰραδὲ σερεφσουδοὺρ πουγιουρούλμούσδουρ. «— ψήφισμα .ا قرارنامه تصدير - اعطا καραρναμὲ τασδὴρ-ἰτὰ ἰτ. «— νόμον .ا نشر قانون νέσρι κανὸν ἰτ. «— ἐφημερίδα .ا غزته طبع و نشر γαζέτα τὰπ' οὐ νέσρ ἰτ. « τὸ δεῖνα σύγγραμμα ἐξεδόθη فلان كتاب

طبع و نشر اولنمشدر φιλὰν κιτὰπ τὰπ' οὺ νέσρ ὀλουνμούσδουρ. « — *συναλλαγματικὴν* پولیچه چکمك-کشیده ا. πόλιτσα τσεκμὲκ-κ̗ὶούσιδὲ ἰτ.

'Εκδικάζω, (Νμ.) حکم ا. χὸυκμ ἰτ. بالمحاکمه حکم ویرمك πὶλ-μόυχακεμὲ χόυκμ βιρμέκ, فصل و رؤیت ا. φὰσλ οὺ ρουϊγὲτ ἰτ. § (Μσ.) محاکمه اولنمق μουχακεμὲ ὀλουνμάκ.

'Εκδίκασις, ἡ (Νμ.) محاکمه μουχακεμέ, مرافعه μουραφά, فصل و رؤیت φὰσλ οὺ ρουϊγέτ.

'Εκδίκησις, ἡ اوج οὒδζ, انتقام ἰντικάμ, ثار σὰρ πλ. اثار ἀσάρ, اخذ ثار ἄχζι σάρ.

'Εκδικητής, ὁ منتقم μουντεκήμ, ثائر σαΐρ, ذوالانتقام ζ-οὺλ-ἰντικάμ.

'Εκδικητικός, ἡ, όν, انتقامی ἰντικαμή, منتقم μουντεκήμ, ثائر σαΐρ.

'Εκδικ(έο)οῦμαι, انتقام آلمق ἰντικὰμ ἀλμάκ, اخذ انتقام ا. ἄχζι ἰντικὰμ ἰτ. اخذ ثار ا. ἄχζι σὰρ ἰτ. استثار ا. ἰστισὰρ ἰτ. حقندن کلمك χακκηνδὰν γκελμέκ. [δὲφ' ἰτ.

'Εκδιώκω, طرد - دفع ا. τὰρδ-

'Εκδίωξις, طرد τάρδ, دفع δέφ'.

'Εκδόριον, τὸ (Φρμ.) پهلوان یاقیسی πεχλιβὰν γ̗ακησή, لصق منفط λάσκι μουνεφφίζ.

"Εκδοσις, ἡ تسلیم τεσλίμ. § (Τπγρ.) طبع τάπ', نشر νέσρ, تمثیل τεμσίλ. § (Νμ.) تصدیر τασδήρ, اصدار ισδάρ, صدور σουδούρ. § مجرمین اعادهٔ ιαδέῒ μουδζριμίν. « — *βιβλίου* بر کتابك طبع و نشری πὶρ κιταπὶν τὰπ' οὺ νεσρί. « — *πρώτη* برنجی طبع πιρινδζὶ τάπ', اول تمثیل τεμσίλι ἐββέλ. « — *δευτέρα* ایکنجی طبع ἰκινδζὶ τάπ'. « — *νόμοι* بر قانونك نشری πὶρ κανονοὺν νεσρί. « *σύμβασις* — *εως* اعادهٔ مجرمین معاهدهسی ιαδέϊ μουδζριμὶν μουαχεδεσί.

'Εκδόσιμος, ον, قابل تسلیم καπίλι τεσλίμ. § (Τπγρ.) قابل طبع و نشر καπίλι τὰπ' οὺ νέσρ. § (Πολ.) قابل اعاده καπίλι ιαδέ. § (Νμ.) قابل صدور καπίλι σουδούρ.

'Εκδότης, ὁ (Τπγρ.) ناشر νασίρ. § ('Εμπ.) چکن τσεκέν. « *ὑπεύθυνος* — *ἐφημερίδος* بر غزتهنك مدیر مسؤلی πὶρ γαζέτα μουδίρι μεεσουλού. « *βιβλιοπώλης καὶ* — طابع و ناشر ταπὶ' βὲ νασίρ. « — *συναλλαγματικῆς* پولیچه چکن πόλιτσα τσεκέν.

"Εκδοτος, ον, دوشکن δόυσκ̗ὶούν, مبتلا μουπτελά, کرفتار γκιριφτάρ, تابع ταπί', متهمك μουνχεμίκ, مغرم μαγρέμ, مدمن μουδμίν. « — *εἰς τὰ πάθη του* هوا و هواسنه تابع χαβὰ βὲ χαβασινὰ ταπί'. « — *εἰς τὸν οἶνον* شرابه متهمك σαραπὰ μουνχεμίκ, مدمن الخمر μουδμὶν οὺλ-χάμρ. « *γίνομαι* — مبتلا اول. μουπτελὰ ὀλ.

'Εκδοχεύς, ὁ (Νμ.) حوالهیی قبول ایدن χαβαλεῒ καποὺλ ἰδέν.

'Εκδοχή, ἡ قبول καπούλ. § (Φλσ.) معنی μα'νά.

Ἐκδούλευσις, ἡ خدمت χηδμέτ πλ. خدمات χηδεμάτ. § ایلیك ἐγιλίκ, مروت μουρουββέτ, همت χιμμέτ. «*μοὶ ἔκαμε πλείστας —εις* حقمه نیجه خدمات ایلدی مشکورمسی سبقت χακκημὰ νίδζε χηδεμάτι μεσκουρεσὶ σεπκάτ ἐϊλεδί. «*προσφέρω —σιν τινί* عرض خدمت ا. ἄρζι χηδμέτ ἰτ. عرض خواهش خدمت ا. ἄρζι χαχήσι χηδμέτ ἰτ.

Ἐκδρομή, ἡ خروج χουρούδζ. § هجوم χουδζούμ. § دور δέβρ, عزيمت ἀζιμέτ, كزينتی γκεζιντί. [χὰμ ἰτ.

Ἐκδυσωπ(έω)ῶ, ا. ترحام-ا ἰστιρ-

Ἐκδύω, صويمق σοϊμάκ, تجريد ا. τεδζρὶδ ἰτ. تعريه ا. τα'ριγὲ ἰτ. § (πθ.) *—ομαι* صويلمق σογουλμάκ, تجرد ا. τεδζερρούδ ἰτ.

Ἐκεῖ, (Ἐπρ.) اوراده ὄραδα, اورايه ὄραγια. «*ἀπ' ἐδῶ ἕως —* بورادن اورايه قدر πούραδαν ὄραγια καδάρ. «*σήκω ἀπ' —* اورادن قالق ὄραδαν κάλκ. «*ἐδῶ κ' —* اوته بری ὀτὲ περί. «*—θεν* اورادن ὄραδαν, آندن ἀνδάν. «*—σε* اوراده ὄραδα, اورايه ὄραγια.

Ἐκεῖνος, η, ο, (Ἀντ.) او ὄ, اول ὄλ, اوبری ὀπιρί. «*—οι τίνες εἶναι;* آنلر كيملردر ἀνλὰρ κιμλέρδιρ; «*κατ' —ον τὸν καιρόν* او زمانده ὃ ζεμανδά, اول وقتده ὃλ βακητδά.

Ἐκεχειρία, ἡ تعطيل τα'τίλ. § (Στρ.) متاركه μουταρεκέ.

Ἔκζεμα, τὸ (Ι) اكزيما ἔκζιμα.

Ἐκζήτησις, ἡ طلب ταλέπ, تحری τεχαρρή.

Ἐκζητ(άω)ῶ, آرامق ἀραμάκ, طلب-مطالبه ا. ταλὲπ-μουταλεπὲ ἰτ. تحری ا. τεχαρρὴ ἰτ. §

Ἔκθαμβος,ον, شاشمش σασμής, متحير μουτεχαγίρ, متعجب μουτεαδζίπ, حيران χαϊράν.

Ἐκθαμβ(όω)ῶ, شاشيرمق σασιρμάκ, حيرت و تعجبده براقمق χαϊρὲτ βὲ τεαδζδζουπδὰ πρακμάκ, ... ا. ἰλιάχ ἰτ. § (πθ.) *—οῦμαι* ... ا. τεχαγ-γοὺρ ἰτ. استعجاب - تعجب ا. ἰστιδζὰπ-τεαδζδζοὺπ ἰτ.

Ἐκθάπτω, مزاردن چیقارمق μεζαρδὰν τσηκαρμάκ.

Ἐκθειάζω, بالغه ايله مدح و ثنا ا. μουπαλαγὰ ἰλὲ μέδχ οὐ σενὰ ἰτ. كوكه چيقارمق γκιογὲ τσηκαρμάκ. اطرا ا. ἰτρὰ ἰτ.

Ἐκθειασμός, ὁ اطرا ἰτρά.

Ἔκθεμα,τὸ انظاره موضوع ἐνζαρὲ μεβζού', موضوعات μεβζουάτ. § سركيه تشهير ايديلان امتعه σεργκιγὲ τεσχὶρ ἐδιλὲν ἰμτιά.

Ἔκθεσις, ἡ ميدانه وضع μεϊδανὲ βάζ'. § (Νμ.) تشهير τεσχίρ. § (Πολ.) سركی σεργκί, مشهر μεσχέρ. § (ἐν γένει) عرض ἄρζ, انها ἰνχά, بيان πεγιάν, نقل νάκλ. «*— ἔγγραφος* تقرير τακρίρ, لايحه λαϊχά, مضبطه μαζπατά, بيان نامه πεγιὰν-ναμέ, راپورط ραπόρτ. «*— συνοπτική* خلاصه χουλασά. «*— τοῦ Μεγ. Βεζύρου πρὸς τὸν Σουλτάνου* تلخيص τελχίς. «*— παγκόσμιος* سركی عمومی σεργκίϊ οὐμουμή.

عموی مشهر μεσχέρι ουμουμή. « — εἰσηγητοῦ ممیزراپورطوسی-تقریری μουμεγιζ ραπόρτοσου-τακριρί. « — πραγματογνωμόνων اهل خبره راپورطوسی ἐχλι χηπρὲ ραπόρτοσου. « — βιομηχανική صنایع سرکیسی σεναΐ σεργκισί, صنایع مشهر μεσχέρι σεναΐ. « — ἰδεῶν افکار بیان πεγιάνι ἐφκιάρ.

Ἔκθεσμος, ον, خلاف قانون χηλάφι κανόν, مغایر نظام μουγαΐρι νιζάμ, غیر مشروع γάϊρι μεσρού'.

Ἐκθέτης, ὁ سرکیه مال قویان σερκιγὲ μὰλ κογιάν.

Ἔκθετος, ον, مردود μερδούδ, متروک μετρούκι. «τὸ —ον (τέκνον) لقیط λακητά.

Ἐκθετοτροφεῖον, τὸ لقیطخانه λακηταχανέ, دار اللقیط δὰρ οὺλ-λακητά.

Ἐκθέτω, میدانه وضع ا. μεϊδανὰ βάζ ἰτ. کوسترمک γκιόστερμέκ, عرض ا. ἄρζ ἰτ. § تشهیر ا. τεσχὶρ ἰτ. § انها-عرض-بیان-تقریر ا. ἰνχὰ-ἄρζ-πεγιὰν-τακρὶρ ἰτ. § نقل و حکایه ا. νακλ οὺ χηκιαγὲ ἰτ. § بسط و بیان ا. βάστ οὺ πεγιὰν ἰτ. سرد و بیان ا. σέρδ οὺ πεγιὰν ἰτ. « — *τὴν ὑπόληψιν τινός* فلانک ناموسنی مخاطره‌یه قومق φιλανὶν ναμουσοὺ μουχατερεγὲ κομάκ. « — *ἰδέας* افکار سرد و بیان ا. ἐφκιὰρ σέρδ οὺ πεγιὰν ἰτ. « — *τι εἰς τὸν ἥλιον* بر شئی کونشه سیرمک-عرض ا. πὶρ σεγὶ γκιουνεσὲ σερμέκ-ἄρζ ἰτ. « — *πρὸς πώλησιν* صاتیلق ا. σατηλὴκ ἰτ. « — *εἰς κίνδυνον* مخاطره‌یه القا ا. μουχατερεγὲ ἰλκὰ ἰτ.

Ἐκθηλύνω, زنه مزاج ا. ζεννὲ μιζὰδζ ἰτ. ارخا ا. ἰρχά ἰτ.

Ἐκθλίβω, تعصیر ا. τα'σὶρ ἰτ. § (Γρμ.) حذف ا. χέζφ ἰτ. [χέζφ.

Ἔκθλιψις, ἡ تعصیر τα'σίρ. § حذف

Ἐκθρονίζω, تختدن ایندیرمک ταχτδὰν ἰνδιρμέκ, خلع ا. χὰλ' ἰτ.

Ἐκκαθαρίζω, تمیزلمک τεμιζλεμέκ, تطهیر و تنظیف ا. τατχὶρ οὺ τενζὶφ ἰτ. § (Ἐμπ.) تسویه ا. τεσβιγὲ ἰτ. قطع ا. κὰτ' ἰτ. « — *λογαριασμόν* تسویهٔ حساب ا. τεσβιγέϊ χησὰπ ἰτ.

Ἐκκαθάρισις, ἡ تمیزلمه τεμιζλεμέ, تطهیر τατχίρ, تنظیف τενζίφ. § (Ἐμπρ.) تسویه τεσβιγέ, قطع κάτ'. « — *λογαριασμοῦ* تسویهٔ حساب τεσβιγέϊ χησάπ, قطع محاسبه κάτι' μουχασεπέ. « — *ὀφειλῆς* تسویهٔ دیون τεσβιγέϊ δουγιούν.

Ἐκκαλ(έω)ῶ, دعوت ا. δαβὲτ ἰτ. جلب ا. δζὲλπ ἰτ. § (Νμ.) استیناف دعوی ا. ἰστινάφι δαβὰ ἰτ. استیناف ا. ἰστινὰφ ἰτ. «*ὁ ἐκκαλῶν* مستأنف μουστεενίφ. «*ὁ ἐκκαλούμενος* مستأنف علیه μουστεενίφουν ἀλέϊχ.

Ἐκκεντρικός, ή, όν, خارج العادت χαρὶδζ οὺλ-ἀδέτ, عجائب ἀδζαΐπ. [δζαϊπλίκ.

Ἐκκεντρικότης, ἡ عجائبلك ἀ-

Ἔκκεντρος, ον, (Μθμ.) خارج المرکز χαρὶδζ ἐλ-μερκέζ, متباعد عن

المركز μουτεπαΐδ ἀν ἐλ-μερκέζ.

Ἐκκεντρότης, ἡ (Μθμ.) بعد احتراق πούδι ἰχτιράκ, تباعد عن مركز τεπαούδ ἀν ἐλ-μερκέζ.

Ἐκκεν(όω)ῶ, بوشالتمق ποσατμάκ, تخليه ا. ταχλιγὲ ἰτ.

Ἐκκένωσις, ἡ بوشالتمه ποσατμά, تخليه ταχλιγέ. [κὲτ ἰτ.

Ἐκκιν(έω)ῶ, ا. حركت χαρε-

Ἐκκλησία, ἡ اجتماع ἰδζτιμά'. § معبد μαπέδ, عبادتخانه ἰπαδετχανέ, كليسا κελίσα. « —τῆς ἐνορίας محله كليساسى μαχαλὲ κελίσαση.

Ἐκκλησιάζομαι, كليسايه كيتمك κελίσαγια γκιτμέκ.

Ἐκκλησιάρχης, ὁ كليسامأمورى κελίσα μεεμουρού.

Ἐκκλησιαστικός, ή, όν, روحانى ρουχανή, رهبانى ρουχπανή. § (οὐσ.) راهب ραχίπ, كشيش κεσίς. « —ἡ μουσικὴ كليسا موسيقيسى κελίσα μουσηκησή, الحان ἐλχάν. «οἱ —οἱ συγγραφεῖς محررين روحانيه μουχαρ-ριρίνι ρουχανιγέ. « τὰ —ὰ πράγματα امور دينيه οὐμούρι δινιγέ. «τὸ ὑπουργεῖον τῶν —ῶν مذاهب نظارتى μεζαχὶπ ναζαρετί, امور دينيه وكالتى οὐμούρι δινιγὲ βεκιαλετί. «ὁ ὑπουργὸς τῶν —ῶν مذاهب ناظرى μεδαχὶπ νάζηρή. § —ῶς (ἐπρ.) روحانيجه ρουχανίδζε, رهبانيجه ρουχπανίδζε.

Ἔκκλησις, ἡ دعوت δαβέτ, جلب δζέλπ. § (Νμ.) استيناف ἰστινάφ, استيناف دعوى ἰστινάφι δαβά.

Ἔκκλητος, ον, قابل استيناف καπίλι ἰστινάφ.

Ἐκκλίνω, چكلمك τσεκιλμέκ, اجتناب-احتذار ا. ἰδζδινάπ-ἰχτιζάρ ἰτ.

Ἔκκλισις, ἡ چكلمه τσεκιλμέ, اجتناب ἰδζτινάπ, تجنب τεδζεννούπ, احتذار ἰχτιζάρ.

Ἔκκλυσις, ἡ (Ι) احتقان ἰχτικάν.

Ἐκκοκκίζω, چكردكى چيقارمق τσεκιρδεγὶ τσηκαρμάκ.

Ἐκκοκκιστική, ἡ (μηχανὴ) پاموق ماكنه سى παμπούκ μάκινασι.

Ἐκκολάπτω, يمورطه دن چيقارمق γιουμουρταδὰν τσηκαρμάκ, تفريخ ا. τεφρὶχ ἰτ.

Ἐκκόλαψις, ἡ يمورطه دن چيقمه γιουμουρταδὰν τσηκμά, تفريخ τεφρίχ.

Ἐκκοπεύς, ὁ (Ἐργ.) بچاق πιτσάκ. § (Χργ.) بتر آلتى πὲτρ ἀλετή.

Ἐκκοπή, ἡ قطع κάτ'. § (Χργ.) بتر πέτρ.

Ἐκκοπρ(έω)ῶ ἢ **—ίζω,** افراغ ا. ἰφράγ ἰτ. [μουφεργάγ.

Ἐκκοπρωτικός, ή, όν, مفرغ

Ἐκκόπτω, قطع ا. κάτ' ἰτ. § محو ا. μάχβ ἰτ.

Ἐκκρεμής, ές, آصل ἀσηλή, صارقيق σαρκήκ, معلق μουαλλιάκ. § (Νμ.) معلق μουαλλιάκ. « —δίκη دعوى معلقه δαβάϊ μουαλλιακά. § (οὐσ.) τὸ —ὲς (ὡρολογίου κτλ.) آصق ἀσκή, شاقل σακίλ, رقاص ρακκάς.

Ἐκκρεμοδικία, ἡ دعوالك معلق

اول دαβανὶν μουαλλιάκ ὀλμασί, معلق μουαλλακιγέτ, دعوانك دردست رؤيت اولمق δαβανὶν δερδὲστι ρου-τ ὀλουνμασή.

'Εκκρίνω, ا. افراز ἰφράζ ἰτ.

"Εκκρισις, ἡ (I) افراز ἰφράζ.

'Εκκριτικός, ή, όν, افرازى ρραζή. [δαφή'.

'Εκκρουστικός, ή, όν, دافع

'Εκκύβευσις, ἡ يانقو چيكلمسى ιάνκο τσικιλμεσί, يانقو كشيدهسى ιάνκο κιουσιδεσί.

'Εκκυβεύω, ا. مخاطرهيه القا μουχτερεγὲ ἰλκὰ ἰτ. ξ ا. يانقو كشيده ιάνκο κιουσιδὲ ἰτ.

'Εκκωφ(έω)ῶ, ا. اصمام ἰσ-ἀμ ἰτ.

'Εκλαΐκευσις, ἡ روحانيتدن دنيويته تحو ρουχανιγετδὲν δουνγεβιγετὲ χβὶλ ἰτ. اراضئ موقوفهنك اراضئ ملكيهيه تبد ἀραζίϊ μεβκουφενὶν ἀραζίϊ υλκιγεγὲ τεπδιλί.

'Εκλαϊκεύω, روحانيتدن دنيويته تحويل ρουχανιγετδὲν δουνγεβιγετὲ χβὶλ ἰτ. اراضئ موقوفهيى اراضئ ملكيهيه تبديل و تحويل ἀραζίϊ μεβκουφεγὶ αζίϊ μουλκιγεγὲ τεπδὶλ οὐ ταχ-λ ἰτ.

'Εκλαμβάνω, آلمق ἀλμάκ, ا. اخذ ζ ἰτ. ا. قبول καπούλ ἰτ. «— τὶ τι ἄλλου τινὸς برشئ بشقهسينك يرينه آ πὶρ σέϊ πασκασινὶν γερινὲ ἀλ-κ, ا. ظن ζὰνν ἰτ. ξ آكلامق ἀνλα-κ. «μὲ ἐκλαμβάνετε ὡς εὐήθη; بنى بدلاى ظن ايدييورسكز πενὶ πουδαλά-μι ζὰνν ἰδίγιορσουνουζ. «*τὸ ἐπίθετον τοῦτο ἐκλαμβάνεται ἐνίοτε οὐσιαστικῶς* بو صفت بعضا اسم موصوف يرينه وضع ايديلور πού σιφὰτ πά'ζεν ἴσμι μεβσοὺφ γερινὲ βάζ' ἰδιλούρ. «*ἡ λέξις αὕτη ἐκλαμβάνεται διαφοροτρόπως, ποικιλοτρόπως* بو كلمه چوق معناده مستعملدر - الفاظ مشتركهدندر πού κελιμὲ τσὸκ μαανάδὰ μουσταμέλ-διρ-ἰλφὰζ μουστερεκεδένδιρ. «*αὐτὴ ἡ λέξις δύναται νὰ ἐκληφθῇ ἐπὶ κακοῦ* بو كلمه فنا معناسى اوزرينه تفسير اولنهبيلور πού κελιμὲ φενὰ μαανασὴ οὐζερινὲ τεφσὶρ ὀλουνὰ πιλούρ. «*τὸν δεῖνα ἐξέλαβον ὡς δεῖνα* فلانى فلان ظن ايتدم φιλανὶ φι-λὰν ζὰνν ἰτδίμ. «*κακῶς τὸ ἐξελάβετε* ترسنه آكلاديكز τερσινὲ ἀνλαδινίζ.

"Εκλαμπρος, ον, اشهر ἐσχέρ, اجل ἐσζέλλ, اشرف ἐσρέφ.

'Εκλαμπρότατος, η, ον, (ὡς τίτλος) سعادتلو σααδετλού.

'Εκλαμπρότης, ἡ (ὡς τίτλος) اصالتلرى ἀσηλαναλερή, ذات فخامتلرى ζάτι φεχαμετλερί, ذات فخامتصفات ζάτι φεχαμετ-σιφάτ, ذات فخامتماب ζάτι φεχαμετ-μεάπ, ذات افخم ζάτι ἐφχάμ.

'Εκλαμπρύνω, ا. اجلال و امجاد ἰδζλὰλ βὲ ἰμδζὰδ ἰτ. شرفمند قيلمق σε-ρεφμὲνδ κηλμάκ.

'Εκλαμπτικός, ή, όν, (I) حوالهلى χεβαλελή.

'Εκλάμπω, پارلامق παρλαμάκ,

لمعه‌باش - پرتوریز او. λαμα'πάς-περτεβρίζ όλ.

'Εκλαμψία, ἡ (Ι) حواله χεβαλέ, اقلامسى έκλαμσί.

"Εκλαμψις, ἡ پارلايش παρλαΐς, شعشعه σαασά'.

'Εκλέγω, سچمك σετσμέκ, انتخاب ا. ἰντιχὰπ ἰτ. اختيار ا. ἰχτιγιὰρ ἰτ. ǁ (πθ.) سچلمك σετσιλμέκ, انتخاب او. ἰντιχὰπ όλ. «ἐξελέγη πρόεδρος رئيس انتخاب اولندى ρεΐς ἰντιχὰπ όλουνδού. « — ἓν ἐκ τῶν δύο ايكيسندن بريني اختيار ايتلمك ἰκισινδὲν πιρινὶ ἰχτιγιὰρ εϊτλεμέκ. « ἐκλελεγμένος سچلمش σετσιλμίς, منتخب μουντεχάπ, كزيده κιουζιδέ.

'Εκλειπτικός, ή, όν, كسوفى κιουσουφή, خسوفى χουσουφή. «ἡ — ('Αστρ.) دائره انقلاب δαϊρέϊ ἰνκιλάπ. «ὁ ἄξων τῆς —ῆς دائرهٔ انقلاب محورى δαϊρέϊ ἰνκιλὰπ μαχβερή. « ἡ παρέγκλισις τῆς —ῆς دائرهٔ انقلابك انحرافى δαϊρέϊ ἰνκιλαπὶν ἰνχιραφή.

'Εκλείπω, ترك ا. τὲρκι ἰτ. ǁ زائل او. ζαΐλ όλ. ناپديد او. νὰ πεδὶδ όλ. محو او. μὰχβ όλ. ǁ وفات ا. βεφὰτ ἰτ. « ὁ ἥλιος ἐξέλιπε كونش طوتلدى γκιούνὲς τουτουλδού. «ἐξέλιπεν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς روى دنيادن ناپديد اولمشدر ρουΐ δουνγιαδὰν νὰ πεδὶδ όλμούσδουρ. «— τὸν βίον ترك حيات ا. τέρκι χαγιὰτ ἰτ. وفات ا. βεφὰτ ἰτ. «ὁ πυρετὸς ἐκλείπει ὀλίγον κατ' ὀλίγον حما آزر آزر زائل

اولور χουμμὰ ἀζὰρ ἀζὰρ ζαΐ[λ] όλούρ.

"Εκλειψις, ἡ ترك τέρκι. ǁ ازاله ἰζαλέ. ǁ ('Αστρ.) — ἡλίου كسوف κιουσούφ. «— σελήνης خسوف χου[σ]σούφ. «ὁλικὴ — ἡλίου كسوف كلى κιουσούφι κιούλλί. «ὁλικὴ — σελ[ή]νης خسوف كلى χουσούφι κιούλλ[ί] «μερικὴ — ἡλίου كسوف جزئى κιου[σ]σούφι δζουζί. «μερικὴ — σελήνη[ς] خسوف جزئى χουσούφι δζουζί. «δα[κ]κτυλιοειδὴς — τοῦ ἡλίου كسوف حلقوى. κιουσούφι χαλκαβί.

'Εκλεκτικός, ή, όν, منتخب μουντεχάπ. ǁ (Φλσ.) متنفذ μουτ[ε]νεφίζ. «—ἡ φιλοσοφία متنفذ فلسفه φιλσοφέϊ μουτενεφιζέ.

'Εκλεκτισμός, ὁ (Φλσ.) مذهب متنفذين μεζχέπι μουτενεφιζίν.

'Εκλεκτός, ή, όν, سچلمش σε[τ]τσιλμίς, منتخب μουντεχάπ, مختار μουχ[]τάρ, كزيده κιουζιδέ. «στρατεύματ[α] —ά عساكر منتخبه ἀσακίρι μουντεχαπέ. «πολλοὶ μὲν οἱ κλητοί, ὀλίγο[ι] δὲ οἱ —οί (Γρφ.) دعوتلك كثرتى وار ايسه‌ده مختارين و بركزيدكانك عددى قليلدر μουδουββουνούν κεσρετὶ βὰρ ἰσέδ[ε] μουχταρὶν βὲ περ-κιουζιδεκιανὶ[ν] ἀδεδὴ καλίλδιρ.

'Εκλέξιμος, ον, مستحق انتخاب μουσταχάκκι ἰντιχάπ.

'Εκλεπίζω, اقشار ا. ἰκσὰρ ἰ[τ]. تقشير ا. τακσὴρ ἰτ.

'Εκλεπτύνω, ترقيق ا. τερκὴκ ἰ[τ].

'Εκλευκαίνω, تبييض ا. كاملا τεπγὶζ ἰτ. κάμιλεν τεπγὶζ ἰτ.

'Εκλιθ(όω)ῶ, تحجير ا. ταχ-ὶρ ἰτ.

'Εκλιπαίνω, تسمين ا. τεσμὶν ἰτ. (πθ.) تسمن ا. τεσεμμοὺν ἰτ.

'Εκλιπάρησις, ἡ يالواريه γιαλ-ϊρμά, تضرع τεζαρρού, رجا ριδζά, استرحام ἰστιρχάμ.

'Εκλιπαρ(έω)ῶ, يالوارمق γιαλ-ϊρράκ, نياز و تضرع ا. νιγιὰζ βὲ τεζαρροὺ ἰτ. رجا و استرحام ا. ριδζὰ βὲ ἰστιρχὰμ ἰτ.

'Εκλογεύς, ὁ سچيجى σετσιδζί, انتخابجى ἰντιχαπδζή, منتخب μουντε-χὶπ. «ἡ *συνέλευσις τῶν — έων* منتخبين جمعى μουντεχιπὶν δζεμαετή, *ὁ σύλλογος τῶν —έων* دائرهٔ انتخابيه δαϊρέϊ ἰντιχαπιγέ.

'Εκλογή, ἡ سچمه σετσμέ, انتخاب ἰντιχάπ, اختيار ἰχτιγιάρ. «*γενικαὶ — αἱ* انتخابات عموميه ἰντιχαπάτι οὐ-μουμιγέ. «*βουλευτικαὶ — αἱ* مبعوثان انتخاباتى μουπουσάνι ἰντιχαπατί. «*δη-μαρχιακαὶ — αἱ* انتخابات بلديه ἰν-τιχαπάτι πελεδιγέ. «*ὁ περὶ ἐκλο-γῶν νόμος* انتخابات قانونى ἰντιχαπὰτ κανονού. «*— κατοικίας* اقامتگاه انتخابى ἰκαμετκιὰχ ἰντιχαπί, تعيين اقامتگاه τα'γίνι ἰκαμετκιάχ. «*ἡ ἐπικύρω-σις τῶν — ῶν* تصديق انتخابات τασ-δίκι ἰντιχαπάτ. «*ἀφίνω τοῦτο εἰς τὴν ἐκλογήν σας* بونى رأى و اختياريكزه حواله ايدر πουνοὺ ρέϊ βὲ ἰχτιγιαρι-

νιζὰ χαβαλὲ ἰδέριμ. «*— ποιημά-των* منتخبات اشعار μουντεχαπάτι ἀσ'ὰρ مجموعهٔ اشعار μεδζμουάϊ ἀσ'άρ.

'Εκλογικός, ή, όν, انتخابى ἰν-τιχαπί. «*— ὸν σύστημα* اصول انتخاب οὐσοῦλι ἰντιχάπ. «*— κα-τάλογος* انتخاب دفترى ἰντιχὰπ τε-φτερί, اسامئ منتخبين ἀσαμίϊ μουντε-χιπίν. «*— ὸν σῶμα* هيئت منتخبين χι-γέτι μουντεχιπίν. «*— ὸν δικαίωμα* حق انتخاب χάκκι ἰντιχάπ.

"Εκλυσις, ἡ رخاوت ρεχαβέτ, استرخا ἰστιρχά. ‖ فساد φεσάδ. ‖ ضعف ζά'φ. «*— τῶν ἠθῶν* فساد اخلاق φισάδι ἀχλάκ.

"Εκλυτος, موهون μεβχούν.

'Εκλύτρωσις, ἡ فديه يله تخليص φεδιγέ ἰλὲ ταχλίς.

'Εκλύω, حل ا. χὰλλ ἰτ. ‖ تخليص ا. ταχλὶς ἰτ. ‖ تضيف ا. ταζὶφ ἰτ.

'Εκμαγεῖον, τὸ (Τχν.) صورت σαρέτ, قالب καλίπ.

'Εκμάθησις, ἡ اوكرنمه ὀγρενμέ, تحصيل ταχσίλ, تعلم τα'λίμ.

'Εκμανής, ές, مجنون μεδζνούν, متهور μουτεχαββίρ. ‖ *—ῶς* (ἐπρ.) شدت تهورله σιδδέτι τεχαββούρλε.

'Εκμανθάνω, تماميله اوكرنمك τε-μαμὶ ἰλὲ ὀγρενμέκ, كاملا تحصيل ا. κιάμιλεν ταχσὴλ ἰτ. تعلم ا. τεαλ-λοὺμ ἰτ. ‖ ازبرلمك ἐζπερλεμέκ. «*ἐξέ-μαθε τὴν Τουρκικὴν γλῶσσαν* لسان تركيى كوزجه تعلم اتمشدر λισάνι τουρκιγὶ γκιουζέλδζε τεαλλοὺμ ἰτμίσδιρ.

Ἐκμάσσω, سیلمك σιλμέκ, مسح ا. μέσχ ἰτ., تقلیب ا. ταχλἰπ ἰτ.

Ἐκμεταλλεύομαι, معدن ایشلتمك μα'δὲν ἰσλετμέκ. § (μτφ.) جلب منفعت δζέλπι μενφαὰτ ἰτ. استفاده ا. ἰστιφαδὲ ἰτ.

Ἐκμετάλλευσις, ἡ معدنك ایشلتمسی μα'δενἰν ἰσλετμεσί. § جلب منفعت δζἰλπ μενφάατ, استفاده ἰστιφαδέ.

Ἐκμετρ(άω)ῶ, دقتله حساب ا. δηκκάτλε χησὰπ ἰτ. «— τὸν βίον وفات ا. βεφὰτ ἰτ.

Ἐκμηδενίζω, یوق ا. γιὸκ ἰτ. § افنا ـ محو ـ ازاله ا. ἰφνὰ-μάχβ-ἰζαλὲ ἰτ., اعدام ا. ἰδάμ ἰτ. § (Νμ.) فسخ ـ الغا ـ ابطال ا. φέσχ-ἰλγὰ-ἰπτὰλ ἰτ. حکمسز براقق χουκjουμσοὺζ πρακμάκ. § (πθ.) یوق او. γjὸκ ὀλ., محو و تباه او. μάχβ βὲ τεπὰχ ὀλ. «ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις ἐξεμηδενίσθη اعلام ابتدائی فسخ و ابطال ایدیلشدر ἰλjάμι ἰπτιδαϊ φέσχ οὐ ἰπτὰλ ἰδιλμίσδιρ.

Ἐκμηδένισις, ἡ یوق ایتمکلك γjὸκ ἰτμεκλίκ, افنا ἰφνὰ محو μάχβ, ازاله ἰζαλέ. § (Νμ.) لغو λάγβ, فسخ φέσχ, ابطال ἰπτάλ.

Ἐκμηδενιστής, ὁ یوق ایدیجی γjὸκ ἰδιδζί, ماحی μαχή, مزیل μουζίλ.

Ἐκμισθ(όω)ῶ καὶ **-ώνω** کرایه ویرمك κιραγjὰ βιρμέκ, ایجار ا. ἰδζὰρ ἰτ. § (πθ.) — οῦμαι استیجار ا. ἰστιδζὰρ ἰτ. «τὸ ἐκμισθούμενον مأجور μεʼδζούρ, موجر μουδζέρ.

Ἐκμίσθωσις, ἡ ایجار ἰδζάρ. « — δημοσίων προσόδων التزام ἰλτιζάμ.

Ἐκμισθωτής, ὁ موجر μουδζ... § مستأجر μουστεεδζίρ. « — δημοσίων προσόδων ملتزم μουλτεζίμ.

Ἐκμυελίζω, ... اخراج ا. ...λιγὶ ἰχρὰδζ ἰτ. § یاشدن چیقارمق ...δὰν-τσηκαρμάκ.

Ἐκμύζησις, ἡ امه ἐμμέ, مص μέσς, امتلاج ἰμτιλάδζ.

Ἐκμυζ(άω)ῶ, امك ἐμμέκ, مص ا. μέσς ἰτ. امتلاج ا. ἰμτιλὰδζ ἰτ.

Ἐκμυκτηρίζω, استهزا ا. ἰστι...

Ἐκμυστηρεύομαι, محرمیت ... ا. τεδζβίζι μαχρεμιγὲτ ἰτ. سری محرمانه سویلمك πὶρ σιρρὶ μ...ριμανὲ σοϊλεμέκ, سری افشا ا. ... σιρρὶ ἰφσὰ ἰτ. کشف راز ا. κέσφ... ἰτ. « — εἴς τινα ... محرم راز ا. ... πὶρ κίμσεγι μαχρέμι ρὰζ ἰτ.

Ἐκνευρίζω, فتور و رخاوت ... ا. ἰράσι φουτοὺρ βὲ ρεχαβὲτ ἰτ. ... و کوشکلك ویرمك ζά'φ βὲ κεβσε... βιρμέκ, توهین ا. τεβχὶν ἰτ. ... ταζί'φ ἰτ.

Ἐκνεύρισις, ἡ تضعیف τα... کوشکلك κεβσεκλίκ, رخاوت ρεχα... توهین τεβχίν.

Ἐκνίκησις, ἡ غلبه γαλεπ... (Νμ.) استحقاق ἰστιχκάκ. «ἐγγύ... ἐπὶ ἐκνικήσει بالدرك کفالت κεφα... πιλ-δέρκ. «ἀγωγὴ ἐπὶ ἐκνικ... استحقاق دعواسی ἰστιχκὰκ δαβασ...

Ἐκνικ(άω)ῶ, غلبه ا. γα...

. § (Νμ.) ا. بالاستحقاق ضبط πἰλ-τιχκὰκ ζἀπτ ἰτ.

Ἔκνομος, ον, غير مشروع γάϊρι μεσρού', غير قانونى γάϊρι κανονί, خارج نظام χαρὶδζ ἐζ νιζάμ.

Ἑκούσιος, α, ον, اختيارى ἰχτιγιαρή, كوكلى γκιὸνὸυλλού, خواهش ἀχ, مشى μεσίγ. § — ίως (ἐπρ.) بالحسن رضا χούσνι ριζὰ ἰλέ, طوعاً و رضاً بالاختيار πἰλ-ἰχτιγιάρ, τὸ ὰν βὲ ριζάεν. [γιαριγέτ.

Ἑκουσιότης, ἡ اختياريت ἰχτι-

Ἐκπαίδευσις, ἡ تعليم τα'λίμ, تربيه τερπιγέ, تدريس τεδρίς, معارف μα'ρίφ. «ἡ ἀνωτέρα — تدريسات عاليه τεδρισάτι ἀλιγέ. «ἡ δημοτικὴ (προκαταρκτικὴ) — تدريسات ابتدائيه τεδρισάτι ἰπτιδαϊγέ. «ἡ δημοσία — معارف عموميه μα'ρίφι οὑμουμιγέ, تدريسات عموميه τεδρισάτι οὑμουμιγέ. τὸ ὑπουργεῖον τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως معارف عموميه نظارت جليله μα'ρίφι οὑμουμιγὲ ναζαρέτι τζελιλεσί. «ὁ ὑπουργὸς τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως معارف عموميه ناظرى μα'ρίφι οὑμουμιγὲ ναζηρή.

Ἐκπαιδευτήριον, τὸ مدرسه μεδρεσέ, مكتب μεκτέπ, دار التدريس ταρ-ουτ-τεδρίς.

Ἐκπαιδευτικός, ή, όν, تدريسى — ὰ καταστήματα تأسيسات تدريسيه τεεσισάτι τεδρισιγέ. « — ὸν κατάστημα دار التدريس δάρ-οὑτ-τεδρίς, مدرسه μεδρεσέ.

Ἐκπαιδεύω, ا. تعليم و تدريس τα'λὶμ οὑ τεδρὶς ἰτ. تحصيل علم ايتديرمك ταχσίλι ἴλμ ἰτδιρμέκ. § (πθ.) — ομαι ا. تحصيل علم ا. ταχσίλι ἰλμ ἰτ. ا. تحصل ـ تعلم ـ تدرس τεχασσοὺλ-τεαλλοὺμ - τεδερροὺς ἰτ. « — τὰ τέκνα ا. اطفال و صبيانى تعليم ا. ἐτφὰλ βὲ σηπγιανὶ τα'λὶμ ἰτ.

Ἔκπαλαι, اسكيدنبرو ἐσκιδένπεροὺ, من القديم μὶν-ἐλ-καδήμ.

Ἐκπέμπω, ديشارى كوندرمك δισαρὴ γκιὸνδερμέκ, ا. ارسال ـ تسيير ἰρσὰλ - τεσγὶρ ἰτ. ا. بعث πὰς ἰτ. § ا. طرد و دفع τὰρδ οὑ δέφ' ἰτ. § چيقارمق τσικαρμάκ, ا. نشر νέσρ ἰτ. « — γυναῖκα ا. اطلاق ἰτλὰκ ἰτ. « — δυσωδίαν ا. تعفن نشر τεαφφοὺν νέσρ ἰτ.

Ἐκπεσμός, ὁ تنزيل τενζίλ, تدنى τεδεννί. § اسقونطو ἰσκόντο.

Ἐκπηγάζω, ا. انصباب ـ نبوط ἰνσιπὰπ-νουποὺτ ἰτ. چيقمق τσικμάκ.

Ἐκπηδ(άω)ῶ, ديشارى آتلق δισαρὴ ἀτηλμάκ. § خلاص بولمق χαλὰς πουλμάκ.

Ἐκπίπτω, دوشمك δουσμέκ, ساقط او. σακὴτ ὀλ. § واصل او. βασὶλ ὀλ. § (Ἐμπ.) ا. تنزيل τενζὶλ ἰτ. ا. تدنى τεδεννὶ ἰτ. ا. اسقونطو ἰσκόντο ἰτ. « — τῆς ὑπολήψεως اعتباردن ساقط او. ἰτιπαρδὰν σακὴτ ὀλ. « — τῆς ἀρχῆς حكومتدن ساقط او. χὸυκιὸυμετδὲν σακὴτ ὀλ. «ἐξέπεσεν εἰς Ἀθήνας اتنيه وصل اولشدر Ἀτίναγια βα-

σὶλ ὀλμούσδουρ. «*ἐξέπεσαν τὴν τιμὴν τοῦ σίτου* بغداى فياتى تنزيل ايتشلردر πογδανὶν φιγιατινὶ τενζὶλ ἰτμισλέρδιρ. «*τὰ δημόσια χρεώγραφα ἐξέπεσαν* تحويلات عموميه‌نك فياتى تدنى ايتمشدر ταχβιλάτι οὐμουμιγενὶν φιγιατὶ τεδεννὶ ἰτμίσδιρ.

Ἐκπλέω ليماندن چيقمق λιμανδὰν τσηκμάκ, ا. حركت χαρεκὲτ ἰτ.

Ἐκπληκτικός, ή, όν, باعث تعجب παΐσι τεαδζδζούπ, موجب تحير μουδζίπι τεχαγ-γιούρ, حيرت انكيز χαϊρὲτ-ἐνγκίζ, حيرتبخش χαϊρετ-πάχς. § دهشت انكيز δεχεσὲτ-ἐνγκίζ, هولناك χαβελ-νάκι.

Ἔκπληκτος, ον, حيران χαϊράν, متحير μουτεχαγ-γίρ, واله βαλίχ, سركشته σερκεστέ. «*ἔμεινεν* — شاشه قالمش σασὰ καλμής.

Ἔκπληξις, ἡ حيرت χαϊρέτ, تحير τεχαγ-γιούρ, وله βελίχ, دهشت δεχέστ.

Ἐκπληρ(όω)ῶ, ادا ـ ايفا .ا ἐδὰ-ἰφὰ ἰτ. § املا .ا ἰμλὰ ἰτ. § (πθ.) املا اولنمق ἰμλὰ ὀλουνμάκ. § اجرا اولنمق ἰδζρὰ ὀλουνμάκ, حصولپذير او. χουσουλπεζὶρ ὀλ. حصوله كلمك χουσουλὲ γκελμέκ. « — *τὰ καθήκοντά μου* ايفاى وظيفه .ا ἰφάϊ βαζιφὲ ἰτ. « — *τὸν σκοπόν μου* اجراى مرام .ا ἰδζράϊ μερὰμ ἰτ. « — *τὰς ὑποσχέσεις μου* درعهده ايلديكم تعهداتى ايفا .ا δὲρ οὐχδὲ εἴλεδιγὶμ τεαχουδατὶ ἰφὰ ἰτ. «*ἐξεπλήρωσε τὴν ὑπόσχεσίν του* وعديني ادا ايلدى βα'δινὶ ἐδὰ ἐλεδί, ايجاز وعد ايتدى ἰδζάζι βὰδ δί. « — *καθήκοντα εἰσαγγελ*[...] مدعى عمومى وظائفى اجرا .ا μουδδεϊ μουμὶ βαζαϊφὶ ἰδζρὰ ἰτ.

Ἐκπλήρωσις, ἡ ادا ἐδά, [...] ἰφά, اجرا ἰδζρά. § املا ἰμλά.

Ἐκπληρωτής, ὁ [...] ايدجى ἰδζρὰ ἰδιδζί, منفذ μουνφίζ.

Ἐκπλήσσω καὶ **-ττω,** [...]چيقارمق βουρουπ τσηκαρμάκ. § [...] تعجبده براقمق χαϊρὲτ βὲ τεαδζδζο[...] πρακμάκ, شاشرتمق σασηρτμάκ, [...] ايلاق و تحسير .ا ἰλιὰχ βὲ ταχσὶρ ἰτ. (πθ.) — *ομαι* شاشه قالمق σασὰ κ[...]μάκ, شاشرمق σασηρμάκ, تعجب .ا [...] τεχαγ-γιοὺρ-τεαδζδζοὺπ ἰτ. و [...] حيرته كرفتار او. βελὲχ βὲ χαϊ[...] γκιριφτὰρ ὀλ. و سركشته او. [...] χαϊρὰν βὲ σερκεστὲ ὀλ. «*τοῦτο δόλως μὲ ἐξέπληξε* [...] اصلا بادى حيرت اولمامشدر [...] ποὺ πανὰ ἄσλα [...] χαϊρὲτ ὀλμαμησδηρ. § (πθ. μ[...]) *ἐκπεπληγμένος* حيران χαϊράν, [...] μουτεχαγ-γίρ, سركشته σερκεστέ.

Ἔκπλους, ὁ (Ντκ.) حركت [...]ρεκέτ.

Ἐκπλύνω, يقامق γικαμάκ, [...] .ا γάσλ ἰτ.

Ἐκπνευματ(όω)ῶ, .ا [...] τετγὶρ ἰτ.

Ἔκπνευσις, ἡ نفس ويرمه [...] βιρμέ, زفير ζεφίρ. § (Νμ.) انقضا [...] κιζά, ختام χητάμ. « — *τῆς*

...εσμίας وعده انقضای ἰνκιζάϊ βαδέ, ...مد انقضای ἰνκιζάϊ μουδδέτ.

'Εκπνέω, نفس ويرمك νεφὲς βιρ-έκ, تنفس ا. τενεφφοὺς ἴτ. زفير ا. ζε-...ρ ἴτ. ‖ اولمك ὀλμέκ, جان ويرمك ...ζὰν βιρμέκ, تسليم روح ا. τεσλίμι ...ρούχ ἴτ.

'Εκπνοή, ἡ نفس ويرمه νεφὲς ...ρμέ, زفير ζεφίρ. [μιγέτ.

"Εκπνους,ουν, اولو ὀλὸύ, ميت

'Εκποδών, ('Επρ.) اوزاق οὐζάκ, ...طر بر πὲρ-ταράφ. « — *ποιοῦμαι* بر طرف πὲρ-ταρὰφ ἴτ.

'Εκποίησις, ἡ بيع πέϊ, صاتيش ...κτίς, فروحت φουρούχτ, افراغ ἰφράγ.

'Εκποιητός, ή, όν, قابل فراغ ...κπίλι φεράγ.

'Εκποι(έω)ῶ, صاتمق σατμάκ, بيع و فروحت πέϊ οὐ φουροὺχτ ἴτ. فراغ - فراغت φερὰγ-φεραγὰτ ἴτ. ὁ *ἐκποιῶν* فارغ φαρίγ. «ὁ *ἐκποι-...μενος* مفروغ μεφρούγ.

'Εκπολιορκ(έω)ῶ, بالمحاصره ضبط π-ιλ-μουχασερὲ ζὰπτ ἴτ.

'Εκπολιτίζω, مدنيته ايصال ا. με-...νιγετὲ ἰσὰλ ἴτ. تمدين ا. τεμδὶν (πθ.) — *ομαι* تمدن ا. τεμεδδοὺν ἴτ.

'Εκπολιτίσιμος, ον, قابل تمدين ...κπίλι τεμδίν.

'Εκπολιτισμός, ὁ تمدين τεμδίν, ...تمد τεμεδδούν. ‖ مدنيت μεδενιγέτ.

'Εκπολιτιστής, ὁ مدنيتبخش με-...νιγετπάχς, متمدن μουτεμεδδίν, ...مد μουμδίν.

'Εκπολιτιστικός, ή, όν, تمدينى τεμδινί, مدنيتپرور μεδενιγετ-περβέρ. « — *αἱ ἰδέαι* افكار مدنيتپرور ἐφκιά-ρι μετενιγὲτ-περβέρ.

'Εκπομπή, ἡ ارسال ἰρσάλ. ‖ طرد τάρδ. « — *γυναικὸς* اطلاق ἰτλάκ.

'Εκπόνησις, ἡ ياپمه γιαπμά, اعمال ἰμάλ.

'Εκπον(έω)ῶ, اعمال ا. ἰμὰλ ἴτ. ايشلمك ἰσλεμέκ, اتمك ἰτμέκ, ياپمق γιαπμάκ.

'Εκπορεύομαι, ('Εκκλ.) صدور ا. σουδοὺρ ἴτ. «*τὸ "Αγιον Πνεῦμα ἐκπορεύεται μόνον παρὰ τοῦ Πατρὸς* روح القدس يالكز ابدن صدور ايدر ρούχ οὐλ-κουδοὺς γιάλινιζ ἐπδὲν σουδοὺρ ἰδέρ. [σουδούρ.

'Εκπόρευσις, ἡ ('Εκκλ.) صدور

'Εκπόρθησις, ἡ فتح و تسخير φέτχ οὐ τεσχίρ, استيلا ἰστιλά يغما γιαγμά, غارت γαρέτ.

'Εκπορθητής, ὁ فاتح φατίχ.

'Εκπορθ(έω)ῶ, فتح و تسخير ا. φέτχ οὐ τεσχὶρ ἴτ. استيلا ا. ἰστιλὰ ἴτ. يغما - تاراج - غارت ا. γιαγμὰ-ταρὰδζ - γαρὲτ ἴτ.

'Εκπορίζω, آليويرمك ἀλίβιρμεκ. ‖ (μσ.)—*ομαι* تدارك ا. τεδαροὺκ ἴτ.

'Εκπορνεύω, فسق و فجوره القا ا. φέσκ οὐ φουδζουρὲ ἰλκὰ ἴτ.

'Εκπρόθεσμος, ον, خارج الوعده χαρὶδζ οὐλ-βαδέ, انقضای مدتدن صوكره ἰνκιζάϊ μουδδετδὲν σόνρακι. — *έσμως* (ἐπρ.) حلول وعده‌دنصوكره

χουλούλι βαδεδένσουρα. [λέτ.
Ἐκπροσώπησις, ἡ وكالت βεκια-
Ἐκπροσωπ(έω)ῶ, وكالت ا. βε-
κιαλὲτ ἰτ. او وكيل βεκὶλ ὀλ.
Ἐκπτο(έω)ῶ, قورقوتمق κόρ-
κουτμάκ. ا ترعيب - اخافه τερ'ὶπ-ἰχα-
φὲ ἰτ.
Ἔκπτωσις, ἡ دوشمه δουσμέ,
سقوط σουκούτ, انقراض ἰνκράζ. § دوشمه δουσμέ, تنقيص τενκίς, تدنى τεδ-
τεδδενί. § (Ἐμπ.) تنزيل τενζίλ,
قرمه κιρμά, اسقونطو ισκόντο. «— τῆς ἕδρας (Ι) حروج مقعد χουρούδζι
μακάτ. «μὲ ἔκπτωσιν (Ἐμπ.) اسقونطو ايله ισκόντο ἰλέ.
Ἔκπτωτος, ον, دوشكون δουσ-
κιούν, ساقط σακίτ, افتاده οὐφταδέ.
« — τῆς θέσεώς του معزول μα'-
ζούλ. «— τοῦ βαθμοῦ του رتبه‌سندن محروم ρουτπεσινδὲν μαχρούμ.
Ἐκπύησις, ἡ (Ι) تقيح τεκέγ-
γιούχ.
Ἐκπυρσοκρότημα, τὸ καὶ
-σις, ἡ پاتلامه πατλαμά, آتشلنمه ἀ-
τεσλενμέ, آتش آلمه ἀτὲς ἀλμά.
Ἐκπυρσοκροτ(έω)ῶ, پاتلامق
πατλαμάκ, آتش آلمق ἀτὲς ἀλμάκ,
آتشلنمك ἀτεσλενμέκ.
Ἐκπύρσωσις, ἡ اشتعال ἰστι'άλ.
Ἐκπωματίζω, طاپه‌يى چيقارمق
ταπαὴ τσικαρμάκ.
Ἐκπωμαστήρ, ὁ شيشه برغوسى
σισὲ πουργουσού, طاپه‌كش ταπακές.
Ἐκρέω, آقمق ἀκμάκ, ا. جريان δζεριγιὰν ἰτ. ا. سيلان σιλὰν ἰτ.
(μτφ.) او محو μάχβ ὀλ.
Ἐκρήγνυμι, پاتلامق πατλαμάκ,
چاتلامق τσατλαμάκ, ا. اندفاع ἰνδιφ.
ἰτ. ا. فوران φεβεράν ἰτ. § ا. زور ζουχοὺρ ἰτ. «διερράγησαν εἰς γ-
λωτας قهقهه ايله كولمكه باشلاديلر κα-
καχὰ ἰλὲ κιούλμεγὲ πασλαδιλά.
«ἐξερράγη πυρκαϊὰ ظهور ايتدى حريق χαρὶκ ζουχοὺρ ἰτμίς.
Ἔκρηξις, ἡ پاتلايش πατλαΐς,
چاتلايش τσατλαΐς. § اندفاع ἰνδιφά,
فوران φεβεράν. «ἡφαιστειώδεις
ἐκρήξεις بركنيه اندفاعاتى ἰνδιφαάτι πού-
κανιγέ. «ὁ κρατὴρ τῆς — ἐκ-
فتحه اندفاع φετχάϊ ἰντιφά'.
Ἐκριζ(όω)ῶ, قوپارمق كدن
κιόκιδὲν καπαρμάκ, ا. قلع κάλ' ἰ
§ ا. محو-نابديد μάχβ-νὰ πεδὶδ ἰτ.
Ἐκρίζωσις, ἡ قلع κάλ', استيصال
ἰστισάλ, قوپارمه κοπαρμά.
Ἐκροή, ἡ آقمه ἀκμά, جريان δζε-
ριγιάν, سيلان σιλάν. § (Ντκ.) انسياب
ἰνσιπάπ.
Ἔκρυθμος, ον, (Ποιητ.)
موزون γάϊρι μεβζούν. § (μτφ.)
معتدل γάϊρι μουτεδδίλ, مطرد
γάϊρι μουτερρέδ.
Ἐκρυθμότης, ἡ (Ποιητ.)
موزونيت ἀδέμι μεβζουνιγέτ, وزن
ἀδέμι βέζν. § عدم اعتدال ἀδέμι ι-
τιδάλ, عدم اطراد ἀδέμι ἰτράδ,
موازنه ἀδέμι μουβαζενέ.
Ἔκρυσις, ἡ سيلان σιλάν.

Ἐκσάρκωμα, τὸ (I) لحم زائد λάχμι ζαΐδ.

Ἐκσπ(άω)ῶ, چكوب چيقارمق- قوپارمه τσεκ̣ιούπ τσηκαρμάκ-κοπαρμάκ, قلع ا. κάλ' ἰτ.

Ἔκστασις, ἡ بهت πούχτ, حال انذهال مبهوتيه χάλι μεπχουτιγέτ, انذهال ζιχάλ. § وجد βέδζδ, تواجد τεβαδζ-ζούδ. § وله βελέχ, حيرت χαϊρέτ. — ὑπαρχόντων (Νμ.) ترك اموال τέρκι έμβάλ, تخصيص اموال τάχσι-σι έμβάλ. «εἶμαι εἰς —ιν مبهوت او. μεπχούτ όλ.

Ἐκστατικός, ή, όν, بهي πεχί, مبهوت μεπχούτ. § متواجد μουτεβα-δζίδ. § حيران χαϊράν.

Ἐκστηθίζω, ازبرلك ἐζπερλεμέκ.

Ἐκστρατεία, ἡ سوق عسكر σέβκι ἀσκέρ, سفر σεφέρ. « ναυτικὴ — سفر بحريه σεφέρι παχρί.

Ἐκστρατεύσιμος, ον, قابل سفر καπίλι σεφέρ.

Ἐκστρατεύω, عسكرسوق واعزام ا. ἀσκὲρ σέβκ οὐ ἰζάμ ἰτ. سفر ا. σεφὲρ ἰτ.

Ἐκσφενδονίζω, صپان ايله آتق σαπὰν ἰλὲ ἀτμάκ, انداخت ا. ἰνδάχτ ἰτ.

Ἐκτάδην, (Ἐπρ.) يراوزرنده γὲρ οὐζερινδέ, بر زمين πὲρ ζεμίν. « κεῖμαι — يره اوزانمق γερὲ οὐ-ζατμάκ.

Ἔκτακτος, ον, فوق العاده φὲβκ οὐλ-ἀδέ, خارق العاده χαρὴκ οὐλ-ἀδέ, غير معتاد γάϊρι μουτάδ. « — ἀπεσταλμένος (Διπλ.) فوق العاده مرخص φὲβκ οὐλ-ἀδὲ μουραχχάς. «— δαπάνη مصارف فوق العاده μεσαρίφι φὲβκ οὐλ-ἀδέ, مصارف غير مقننه μεσα-ρίφι γάϊρι μουκαννενέ. § —ως (ἐπρ.) فوق العاده بر صورتله φὲβκ οὐλ-ἀδὲ πὶρ σουρέτλε. § پك چوق πὲκ τσόκ, زيادهسيله ζιγ̣ιαδεσὶ ἰλέ.

Ἐκταράσσω καὶ **—ττω,** تشويش ا. τεσβὶς ἰτ.

Ἔκτασις, ἡ تمديد τεμδίδ, امتداد ἰμτιδάδ, توسيع τεβσί'. § (τοπικῶς) بعد πά'δ, وسعت βουσ'άτ, طول τούλ. § (χρονικῶς) امتداد ἰμτιδάδ. § (ἐπὶ λόγου) تفصيل τεφσίλ. « ἐν ἐκτάσει ἢ κατ' ἔκτασιν بر تفصيل πὲρ τεφσίλ, مفصلاً μουφάσσαλεν. «γράφω ἐν ἐκ-τάσει مفصلاً يازمق μουφάσσαλεν γ̣ιαζμάκ.

Ἐκτατικός, ή, όν, امتدادى ἰμ-τιδαδή. «—ὴ δύναμις قوهٔ امداديه κουββέϊ ἰμτιδαδιγέ.

Ἐκτατικότης, ἡ قابليت انبساط καπιλιγέτι ἰνπισάτ, قابليت امتداد κα-πιλιγέτι ἰμτιδάδ.

Ἐκτατός, ή, όν, قابل انبساط καπίλι ἰνπισάτ, قابل امتداد καπίλι ἰμτιδάδ.

Ἐκτείνω, اوزاتمق οὐζατμάκ, بسط-تمديد ا. πάστ-τεμδὶδ ἰτ. توسيع ا. τεβσὶ' ἰτ. تطويل ا. τατβὶλ ἰτ. § (Γρμ.) تثقيل ا. τεσκὶλ ἰτ. § (πθ.) — ομαι اوزانمق οὐζανμάκ, ممتد او. μουμτέδδ όλ. توسع ا. τεβεσσού' ἰτ.

« — τὴν χεῖρα .ا مد يد μέδδι γέδ ἰτ. « — τοὺς βραχίονας .ا بسط ذرعين πάστι ζεραῒν ἰτ. «αἱ γαῖαί του ἐκτείνονται μέχρι τοῦ δεῖνα μέρους اراضيسى فلان محله قدر ممتد و منتهى اولور ἀραζεσὶ φιλὰν μαχαλὲ καδὰρ μουμτέδδ βὲ μουντεχὴ ὁλούρ. «ἐξέτεινε τὰ ὅρια τοῦ βασιλείου του حكومتك حدودينى تمديد ايلدى χόυκιούμετινὶν χουδουδινὶ τεμδὶδ εἶλεδί. § (πθ. μτχ.) ἐκτεταμένος اوزون οὐζούν, ممتد μουμτέδδ, واسع βασί', بسيط πεσίτ. «γαῖαι ἐκτεταμέναι اراضئ واسعه ἀραζῖϊ βασι'ά.

Ἐκτελέσιμος, ον, قابل اجرا καπίλι ἰδζρά, واجب الاجرا βαδζὶπ οὐλ-ἰδζρά.

Ἐκτέλεσις, ἡ (Νμ.) اجرا ἰδζρά, انفاذ ἰνφάζ, تنفيذ τενφίζ. «τύπος ἐκτελέσεως واجب الاجرا شرحى βαδζὶπ οὐλ-ἰδζρὰ σερχή. «προσωρινὴ — اجراى موقت ἰδζράϊ μεβακκάτ. « — κατασχέσεως اجراى حجز ἰδζράϊ χέδζζ.

Ἐκτελεστήριον, τὸ (Δπλ.) اعتمادنامه ἰτιμαδναμέ, فرمان φερμάν.

Ἐκτελεστής, ὁ (Νμ.) اجرا مأمورى ἰδζρὰ μέεμουρού. « — διαθήκης وصيتنامه‌نك تنفيذ و اجراسنه مأمور βασιγετναμενὶν τενφὶζ οὐ ἰδζρασινὰ μεεμούρ, وصى βασή, متولى μουτεβελή.

Ἐκτελεστικός, ή, όν, اجرائى ἰδζραΐ. « — ἡ δύναμις قوۀ اجرائيه κουββέϊ ἰδζραϊγέ. «τὸ — ὂν γραφεῖον اجرا دائرهسى - قلمى ἰδζρὰ δαϊρεσὶ-καλεμί. « — ἡ ἀρχὴ اجرا مأمورينى ἰδζρὰ μεεμουριγετί.

Ἐκτελεστός, ή, όν, قابل اجرا καπίλι ἰδζρά, واجب الاجرا βαδζὶπ οὐλ-ἰδζρά, معمول به μα'μούλουν πίχ. «τὸ συμβόλαιον τοῦτο δὲν εἶναι — ὂν بو مقاوله‌نامه قابل اجرا دكلدر βοὺ μουκαβελέναμὲ καπίλι ἰδζρὰ δεγίλδιρ. «ἔγγραφον — ὂν معمول به اولان سند μα'μούλουν πὶχ ὁλὰν σενέδ.

Ἐκτελ(έω)ῶ, .ا اجرا ἰδζρὰ ἰτ. .ا انفاذ ἰνφὰζ ἰτ. .ا تنفيذ τενφὶζ ἰτ. وضع فعله كتيرمك φι'λὲ γκετιρμέκ, وضع اجرايه μεβκήϊ ἰδζραγιὰ βαζ' ἰτ. ايفا .ا ياپمق γιαπμάκ, .ا ايفا ἰφὰ ἰτ. « — τὰς ὑποχρεώσεις .ا تعهداتى ايفا τεαχουδατὶ ἰφὰ ἰτ. «ἐκτελεῖ τὰ καθήκοντά του κάλλιστα وظيفه‌سنى كوزلجه ايفا و اجرا ايتكده‌در βαζιφεσινὶ γκιουζέλδζε ἰφὰ βὲ ἰδζρὰ ἰτμεκδέδιρ. « ἐξετέλεσε τὸ ἔγκλημα جرمى اجرا ايتمشدر δζουρμὶ ἰδζρὰ ἰτμίσδιρ.

Ἐκτέμνω, كسوب چيقارمق κεσούπ τσηκαρμάκ, .ا قطع κάτ' ἰτ. § ἐκτετμημένος خادم χαδήμ.

Ἐκτενής, ές, ممتد μουμτέδδ, واسع βασί', مطول μουτεββέλ. § اعمى. δαϊμί, متمادى μουτεμαδί, مستمر μουστεμμέρ, لاينقطع λὰ-γένκατι. § مفصل μουφασσάλ. § — ῶς (ἐπρ.) مفصلاً μουφάσσαλεν, اوزون اوزاديه οὐζοὺν οὐζαδιγέ, طويل طويل ταβίλεν, ايله اطناب ἰτνὰπ ἰλέ, تطويل كلام ايله τατβίλι κελιάμ ἰλέ.

'Εκτεφρ(όω)ῶ, ا. ارماد - اتراب ἰτρὰπ-ἰρμὰδ ἰτ.

'Εκτέφρωσις, ἡ ارماد ἰρμάδ, اتراب ἰτράπ.

'Εκτήκω, ا. تحليل ταχλὶλ ἰτ. محو μὰχβ ἰτ.

'Εκτημόριον, τὸ التيده بر ἀλτηδὰ πίρ, سدس σούδούς.

'Εκτίθημι, Ἴδε 'Εκθέτω.

'Εκτίμησις, ἡ تقدير τακδίρ, تخمين ταχμίν. § (ἠθ.) حرمت χουρμέτ, اعتبار ἰτιπάρ. § (Νμ.) تقدير τακδίρ. «ἀφίνω εἰς τὴν —ιν τοῦ δικαστηρίου ا. محكمه نك تقديرينه حواله μεχκεμενὶν τακδιρινὲ χαβαλὲ ἰτ. «ζήτημα —εως مسئله تقديريه μεσελέῑ τακδιριγέ.

'Εκτιμητής, ὁ قدرشناس καδρισινάς. § ('Εμπ.) مخمن μουχαμμίν, استيماطور ἰστιματόρ.

'Εκτιμ(άω)ῶ, ا. تقدير τακδὶρ ἰτ. ا. تخمين ταχμὶν ἰτ. § اعتبار - حرمت ا ἰτιπὰρ-χουρμὲτ ἰτ. § ('Εμπ.) تخمين ا تقدير قيمت τακδίρι κηῑμὲτ ἰτ. تخمين فيئات ا ταχμίνι φιγ̇ἀτ ἰτ. § (Νμ.) تقدير ا τακδὶρ ἰτ.

'Εκτινάσσω, صارصيرتمق σαρσηρτμάκ, صاللامق σαλλαμάκ, سيلكلمك σιλκλεμέκ. § (πθ.) سيلكنمك σιλικινμέκ.

'Εκτίνω, ا. تأديه دين τεεδιγέῑ δεὶν ἰτ. ا. ادا وايفا ἐδὰ βὲ ἰφὰ ἰτ. — τὴν ποινὴν جزايي چكمك δζεζαγὶ τσεκμέκ.

"Εκτισις, ἡ تأديه دين τεεδιγέῑ δεΐν, ادا وايفا ἐδὰ βὲ ἰφά.

'Εκτιτρώσκω, ا. اسقاط جنين ἰσκάτι δζενὶν ἰτ.

'Εκτοκίζω, ا. فائض ايله اقراض φαῒζ ἰλὲ ἰκρὰζ ἰτ.

'Εκτομή, ἡ كسمه κεσμέ, قطع κάτ' استيصال ἰστισάλ.

'Εκτομίας, ὁ خادم χαδήμ.

'Εκτοξεύω, اوق آتمق ὂκ ἀτμάκ, رمى ا. ρεμὶ ἰτ.

'Εκτοπίζω, يرندن قالديرمق γερινδὲν καλδηρμάκ.

"Εκτος, η, ον, آلتنجى ἀλτινδζί, سادس σαδίς, ششم σεσούμ. «τὸ —ον سدس σούδούς. «τὸ —ον ἔτος آلتنجى سنه ἀλτινδζὶ σενέ. «ἡ —η τοῦ μηνός آيك آلتنجى كونى ἀῒν ἀλτινδζὶ γκ̇ιὸνού. «ἕκτον (ἐπρ.) سادساً σάδισεν.

'Εκτός, ('Επρ.) ديشارى δησαρή, خارج χαρίδζ, بيرون πιρούν. § بشقه πασκά, غيرى γάῑρι, ماعدا μαάδά, «— τούτου بوندان بشقه πουνδὰν πασκά, بوندن غيرى πουνδὰν γάῑρι, بوندن صرف نظر πουνδὰν σάρφι ναζάρ. «— ἐμοῦ بندن غيرى πενδὲν γάῑρι. «— μόνον ἐὰν يالكز γ̇ιάλενιζ, الا ἴλλ̇α, الاكه ἴλλ̇ακι, مكركه μέγερκι. «τὸ — خارجى χαρδζί. «εἶναι — ἑαυτοῦ كنديدن اولمق κενδιδὲ ὄλμαμακ. «εἶμαι — κινδύνου تهلكه‌دن خارج اولـ τεχλικεδὲν χαρὶδζ ὀλ. «— δύω ἢ τριῶν ايكى اوچدن

ماده ἰκὶ οὐτσδὲν μαχδά. «*ἐργάζομαι δι' ὅλης τῆς ἑβδομάδος — τῆς Κυριακῆς* بازار كونلرندن بشقه سائر كونلرى ايشلرك παζὰρ γκ̣ιοὺνλεριν δὲν πασκὰ σαῒρ γκ̣ιοὺνλερὶ ἰσλεμέκ.

Ἔκτοτε, (Ἐπρ.) اولوقتدنبرى ὂλ βακητδάνπερι. «*εἶναι — τρία ἔτη* اولوقتدنبرى اوچ سنه وار ὂλ βακητδάνπερι οὖτς σενὲ βάρ.

Ἐκτραγῳδ(έω)ῶ, فجيع وهولناك ، تصويرله نقل وحكايه ا. φεδζί' βὲ χαβελνάκ̣ι πὶρ σουρέτλε νὰκλ βὲ χηκ̣ιαγὲ ἰτ. ا. مبالغه μουπαλαγὰ ἰτ.

Ἐκτραχηλίζω, برباد - خراب ا. περπὰδ-χαράπ ἰτ. § (πθ.) —ομαι خراب او. χαρὰπ ὀλ. چيقمق يولدن γ̣ιολδὰν τσικμάκ.

Ἐκτραχύνω, كسب شدت ايتديرمك κέσπι σιδδὲτ ἰτδιρμέκ.

Ἐκτρέπω, صاپديرمق σαπδηρμάκ, چويرمك τσεβιρμέκ. § تبديل ا. τεπδὶλ ἰτ. § (μσ.) صاپمق σαπμάκ, - عدول انحراف ا. οὐδοὺλ-ἰνχιρὰφ ἰτ.

Ἐκτρέφω, بسلمك πεσλεμέκ, تربيه ا. τερπιγὲ ἰτ. [ἰνχιράφ.

Ἐκτροπή, ἡ عدول οὐδούλ, انحراف

Ἔκτρωμα, τὸ دوشوك δούσούκ, سقط σήκτ, زلق ζελήκ. § (μτφρ.) مسيخ μεσίχ, عجيب ἀδζίπ, زشت رو ζιστ-ρού. «*αὐτὴ ἡ γυνὴ εἶναι* — بو قارى بك چركيندر ποὺ καρὴ πὲκ τσιρκίνδιρ.

Ἐκτρωματικός, ή, όν, مسيخى μεσιχί, خارق الطبيعه χαρὴκ οὐτ-ταπιγέ.

Ἔκτρωσις, ἡ (I) اسقاط جنين ἰσκάτι δζενίν. [μισκάτ.

Ἐκτρωτικός, ή, όν, مسقط

Ἐκτυλίσσω, صارغى آچمق σαργὴ ἀτσμάκ. § (μτφρ.) تقرير ا. مفصلاً μουφάσσαλεν τακρὴρ ἰτ.

Ἔκτυπος, ον, مسنم μουσεννέμ, قاپارمه καπαρμά. § مطبوع ματπού.

Ἐκτυπ(όω)ῶ, باصمق πασμάκ, طبع ا. τὰπ ἰτ. «*ἐξετυπώθη ἐν Κων)πόλει* درسعادتده طبع اولنمشدر δερσααδετδὲ τὰπ' ὀλουνμούσδουρ.

Ἐκτύπωσις, ἡ باصمه πασμά, طبع τάπ', تمثيل τεμσίλ.

Ἐκτυφλ(όω)ῶ καὶ —ώττω, كور ا. κ̣ιὸρ ἰτ. تعميه ا. τα'μιγὲ ἰτ. § (πθ.) كور او. κ̣ιὸρ ὀλ. تعمى ا. τα'μὶ ἰτ.

Ἐκφαίνω, اظهار ا. ἰζχὰρ ἰτ. بيان و اشكار ا. πεγ̣ιὰν οὐ ἀσικ̣ιὰρ ἰτ.

Ἔκφανσις, ἡ اظهار ἰζχάρ, بيان πεγ̣ιάν, اخبار ἰχπάρ.

Ἐκφαντορία, ἡ (Ἐκκλ.) الهام ἰλχάμ, وحى βαχή.

Ἐκφαντορικός, ή, όν, (Ἐκκλ.) الهامى ἰλχαμή.

Ἐκφαυλίζω, تحقير ا. ταχκὴρ ἰτ. ترذيل ا. τερζὶλ ἰτ.

Ἐκφαυλισμός, ὁ تحقير ταχκήρ, ترذيل τερζίλ.

Ἐκφέρω, چيقارمق τσικαρμάκ, اخراج ا. ἰχράδζ ἰτ. § ابراز ا. ἰπράζ ἰτ. اظهار ا. ἰζχὰρ ἰτ. § سويلمك σοϊλεμέκ. « — *λόγους* بيان و افاده ا. πε-

γιάν οὑ ἰφαδὲ ἰτ. « — *ἀπρεπεῖς λόγους κατά τινος* بِرينك عليهنه نابجا سوزلر سويلمك πιρινίν ἀλεϊχινὲ νὰ πεδζὰ σοζλὰρ σοϊλεμέκ. « — *νεκρὸν* تدفين ا. τεδφὶν ἰτ. « — *γνώμην* بيان افكار ا. πεγιάνι ἐφκιὰρ ἰτ.

Ἐκφεύγω, قاچمق κατσμάκ, فرار ا. φιρὰρ ἰτ. قورتلمق κουρτουλμάκ, استخلاص ا. ἰστιχλὰς ἰτ. خلاص بولمق χαλὰς πουλμάκ. « — *τὸν κίνδυνον* تهلكه‌دن استخلاص ا. τεχλικεδὲν ἰστιχλὰς ἰτ.

Ἐκφλοίωσις, ἡ تقشير τεκασσούρ.

Ἐκφόβισις, ἡ تخويف ταχβίφ.

Ἔκφοβος, ον, آخوف ἀχβέφ.

Ἐκφοβ(έω)ῶ καὶ **—ίζω,** قورقوتمق κορκουτμάκ, تخويف ا. ταχβὶφ ἰτ. اخافه ا. ἰχαφὲ ἰτ.

Ἐκφορά, ἡ نقل νάκλ. ‖ (Ἐκκλ.) جنازه آلاي δζεναζὲ ἀλαΐ.

Ἐκφράζω, افاده و بيان ا. ἰφαδὲ βὲ πεγιὰν ἰτ. عرض ا. ἀρζ ἰτ. ‖ افادهٔ مرام ا. ἰφαδέϊ μεράμ ἰτ. كشف مرام ا. κέσφι μερὰμ ἰτ. « — *γνώμην* بيان رأى ا. πεγιάνι ρέϊ ἰτ. « — *τὴν λύπην μου* عرض اسف و كدر ايلك ἄρζι ἐσὲφ βὲ κεδὲρέϊλεμέκ. « *ἡ λέξις αὕτη δὲν ἐκφράζει καλῶς τὴν ἰδέαν σας* بو كلمه افكاريكزى كوزلجه بيان ايتمز ποὺ κελιμὲ ἐφκιαρινιζὶ γκιουζέλδζε πεγιὰν ἰτμέζ.

Ἔκφρασις, ἡ افاده ἰφαδέ, بيان πεγιάν, تعبيرات τα'πιράτ. ‖ سما σιμά. « *εὐγενεῖς — εις* تعبيرات نازكانه τα'πιράτι ναζικιανέ.

Ἐκφραστικός, ή, όν, معنالى μααναλή, دلالت ايدن δελαλὲτ ἰδέν, وصفى βασφή, معناكشا μααναὰ κιουσά. « *τὸ — ὸν* قوهٔ نطقيه κουββέϊ νουτκηγέ.

Ἐκφραστικότης, ἡ قوهٔ نطقيه κουββέϊ νουτκηγέ.

Ἔκφρων, ὁ مجنون μεζνούν.

Ἐκφυλλίζω, اندراج ا. ἰνδιρὰδζ ἰτ. اندراس ا. ἰντιρὰς ἰτ.

Ἐκφυλλισμός, ὁ اندراج ἰνδιράδζ, اندراس ἰνδιράς, استحالهٔ رديه ἰστιχαλέϊ ρεδιγέ.

Ἔκφυμα, τὸ (Ι) چيبان τσιπάν.

Ἐκφύσημα, τὸ اوفوروك ὀφόυρούκ, نفخه νεφχά.

Ἔκφυσις, ἡ (Ι) سيويلجه σιβιλδζέ, اندفاع ἰνδιφά'. ‖ (Βτ.) نبت νέπτ.

Ἐκφύω, حاصل ايتديرمك χασὴλ ἰτδιρμέκ. ‖ (πθ.) تحاصل ا. τεχασσοὺλ ἰτ. نابت او. ναπὶτ ὀλ.

Ἐκφώνησις, ἡ ايراد ἰράδ, تلفظ τελεφφούζ, تفوه τεφεββούχ. « — *λόγου* ايراد نطق ἰράδι νούτκ. « — *ἀποφάσεως* تفهيم قرار τεφχίμι καράρ.

Ἐκφων(έω)ῶ, ايراد ا. ἰρὰδ ἰτ. تلفظ و تفوه ا. τελεφφοὺζ βὲ τεφεββοὺχ ἰτ. ‖ فرياد ا. φεργιὰδ ἰτ. ‖ افاده - تقرير ا. ἰφαδὲ-τακρὶρ ἰτ. « — *λόγον* ايراد نطق ا. ἰράδι νοὺτκ ἰτ. « — *ἀπόφασιν* قرار تفهيم ا. καρὰρ τεφχὶμ ἰτ.

Ἐκχέω, دوكمك δὀυκμέκ, سفك ا. σέφκ ἰτ. ‖ تخليه ا. ταχλιγὲ ἰτ.

'Εκχόνδρωσις, ἡ ('Ανατ.) تغضرف τεγαζρούφ, قيقرداغلمه κακηρδακλανμά.

'Εκχυλίζω, .ا تعصير τα'σίρ ἰτ. § (πθ.) .ا تعصر τεασσοὺρ ἰτ.

'Εκχύλισμα, τὸ خلاصه χουλιασά.

'Εκχύμωσις, ἡ (I) كدمه κεδμέ, بره περέ.

"Εκχυσις, ἡ سفك σέφκι. § انصباب ἰνσιπάπ. [φεραγάτ.

'Εκχώρησις, ἡ ترك τέρκι, فراغت

'Εκχωρ(έω)ῶ, .ا ترك و فراغت τὲρκι οὺ φεραγὰτ ἰτ. «*ἐξεχώρησεν ἅπασαν τὴν περιουσίαν του εἰς φιλανθρωπικὰ καταστήματα* كافه اموالنى ابنيهٔ خيريه يه ترك و فراغت-وقف ايتشدر κιαφέϊ ἐμβαλινὶ ἐπνιγέϊ χαϊριγεγὲ τὲρκι οὺ φεραγὰτ-βάκφ ἰτμίσδιρ.

'Εκών, ἑκοῦσα, ἑκόν, اختيارى ἰχτιγιαρή, خواه χάχ, حسن رضاسيله χούσνι ριζασὶ ἰλὲ ὀλάν, كوكليله γκιὀυνόυλόυ ἰλέ. «— *ἄκων* (φρσ.) ايستر ايستمز ἰστὲρ ἰστεμὲζ, طوعا و كرها τάβαν βὲ κέρχεν, خواه نا خواه χὰχ νὰ χάχ.

'Ελαία, ἡ (Βτ.) (τὸ δένδρον) زيتين آغاجى ζεϊτὶν ἀγαδζή, شجر زيتون σεδζέρι ζεϊτούν. § (ὁ καρπὸς) زيتين ζεϊτίν, زيتون ζεϊτούν. «*ὁ κλάδος τῆς* —*ας* شاخ زيتون σάχι ζεϊτούν, قصيب زيتون κασίπι ζεϊτούν. «*ἔλαιον* —*ας* زيتون ياغى ζεϊτοὺν γιαγή, زيت ζεΐτ, روغن زيت ρουγάνι ζεΐτ. «*τὸ ὄρος τῶν 'Ελαιῶν* زيتون طاغى ζεϊτοὺν δαγή.

'Ελαιοβαφής, ές, زيتون رنكنده اولان ζεϊτοὺν ρενκινδὲ ὀλάν.

'Ελαιοδοχεῖον, τὸ زيتوندان ζεϊτουνδάν. [τουνί.

'Ελαιοειδής, ές, زيتونى ζεϊ-

'Ελαιοκομία, ἡ زيتون غرسى ζεϊτοὺν γαρσί.

'Ελαιόλαδον, τὸ زيتون ياغى ζεϊτοὺν γιαγή.

"Ελαιον, τὸ ياغ γιάγ, روغن ρουγάν, دهن δούχν. § (ἰδίως) زيتون ياغى ζεϊτοὺν γιαγή, روغن زيت ρουγάνι ζεΐτ. [λήκ.

'Ελαιοποιΐα, ἡ ياغجيلق γιαγδζη-

'Ελαιοπωλεῖον, τὸ ياغجى دكانى γιαγδζὴ δουκιανή, ياغخانه γιαγχανέ.

'Ελαιοπώλης, ὁ ياغجى γιαγδζή.

'Ελαιοτριβεῖον, τὸ ياغ دكرمنى γιὰγ δεγιρμενή, ياغ فابريقه سى γιὰγ φάπρικασι.

'Ελαιοτρυγητός, ὁ زيتون بخمى ζεϊτοὺν πενδζιμί, زيتون اقتطافى ἰκτιτάφι ζεϊτούν.

'Ελαιότρυγον, τὸ ياغ جبرسى γιὰγ δζεπρεσί.

'Ελαιοφόρος, ον, زيتون حامل χαμίλι ζεϊτούν.

'Ελαιόφυλλον, τὸ (Βτ.) "Ιδε Βρυωνία.

'Ελαιοφυτεία, ἡ - زيتون غرسى زراعتى ζεϊτοὺν γαρσὴ-ζιρααττή.

'Ελαιόφυτος, ὁ (τόπος) زيتونلق ζεϊτουνλούκ. [τουνί.

'Ελαιόχρους, ουν, زيتونى ζεϊ-

Ἐλαι(όω)ῶ, ياغ سورمك γιὰγ σουρμέκ, ياغلامق γιαγλατμάκ, تدهين τεδχὶν ἰτ.

Ἐλαιώδης, ες, ياغلى γιαγλή, دهنى δουχνί.

Ἐλαιών, ὁ زيتونلق ζεϊτουνλούκ.

Ἔλασμα, τὸ معدن تختهسى μαʼδὲν ταχτασί, معدن صفحهسى μαʼδὲν σεφιχασή, پول πόλ.

Ἐλάσσων, ὁ دها كوچك δαχὰ κιὀυτσούκ, دها اوفاق δαχὰ οὐφάκ, اصغر ἀσγάρ. ‖ دها از δαχὰ ἄζ, اقل ἐκάλλ. ‖ دها اشاغى δαχὰ ἀσαγή, ادنى ἐδνά.

Ἐλαστικός, ή, όν, (Φσ.) الاستيقلى ἐλαστηκλή, الاستيق ἐλαστηκή, تحولى τεχαββουλή. « —ὸν κόμμι الاستيقلى ضمغ ἐλαστηκλὴ ζάμγ, فوملاستيق γομλαστήκ.

Ἐλαστικότης, ἡ (φσ.) الاستيقيت ἐλαστηκηγέτ.

Ἐλάτη, ἡ (Βοτ.) چام آغاجى τσάμ ἀγαδζή, چيرا آغاجى τσιρὰ ἀγαδζή, τσιρὰ ἀγαδζή, تنوب τεννούπ.

Ἐλατήριον, τὸ محرك μουχαρρίκ. ‖ (μτφρ.) آلت ἀλέτ, آلت تحريك ἀλέτι τεχρήκ. ‖ موجب μουδζίπ, سبب σεπέπ. [νουπί.

Ἐλάτινος, η, ον, تنوبى τεν-

Ἐλατός, ή, όν, قابل انطراق καπίλι ἰντιράκ. « τὸ —ὸν قابليت انطراق καπιλιγέτι ἰντιράκ.

Ἐλαττ(όω)ῶ, καὶ **—ώνω,** آزالتمق ἀζαλατμάκ, اكسلتمك ἐκσιλτμέκ, تصغير ا. τασγὴρ ἰτ. تقليل ا. τακλὴλ ἰτ. تنقيص ا. τενκὴς ἰτ. تنزيل ا. τενζὶλ ἰτ. ‖ (πθ.) —οῦμαι آزالمق ἀζαλμάκ, اكسلمك ἐκσιλμέκ, تصغر ا. τεσαγγοὺρ ἰτ. تقلل ا. τεκαλλοὺλ ἰτ. تناقص ا. τενακοὺς ἰτ. تنزل ا. τενεζζοὺλ ἰτ. اقتصار ا. ἰκτισὰρ ἰτ. تدنى ا. τεδεννὶ ἰτ. « — *τὰ ἔξοδα* تقليل مصرف ا. τακλὴλι μασράφ ἰτ. « — *τὴν τιμὴν* تنزيل فيئات ا. τενζίλι φιγιὰτ ἰτ. « *ἡ ὅρασίς του ἐλαττοῦται* قوه باصرهسى تنزلده‌در κουββέϊ πασιρεσὶ τενεζζουλδάδιρ. « *ὁ πυρετὸς ἀρχίζει νὰ ἐλαττοῦται* حرارتى مشرف تناقصدر χαραρετὶ μουσερρέφι τενακούσδουρ.

Ἐλάττωμα, τὸ قصور κουσούρ, نقصان νοκσάν, عيب ἀΐπ, معايب μαʼάπ.

Ἐλαττωματικός, ή, όν, نقصان νοκσάν, قصورلى κουσουρλού, ناقص ναχής, غير مكمل γάϊρι μουκεμμέλ, نا تمام νὰ τεμάμ.

Ἐλάττωσις, ἡ آزالتمه ἀζαλατμά, آزالمه ἀζαλμά, اكسلتمه ἐκσιλτμέ, اكسلمه ἐκσιλμέ, تصغير τασγήρ, تقليل τακλίλ, نقصان νοκσάν, تقلل τεκαλλούλ, تنزيل τενζίλ, تنزل τενεζζούλ, تنقيص τενκής, تناقص τενακούς, تدنى τεδεννί. ‖ (Ἐμπ.) تنزيل τενζίλ. « ἡ — *τῆς περιουσίας* تدنى اموال τεδεννίϊ ἐμβάλ. « ἡ — *τῶν φόρων* ويركولرك تنزلى βιργκιουλαρὶν τενεζζουλή. [τασγηρή.

Ἐλαττωτικός, ή, όν, تصغيرى

'Ελαύνω, .ا تحريك τεχρὶκ ἰτ. ‖ اداره .ا ἰδαρὲ ἰτ. ‖ قوشمق κοσμάκ.

'Ελάφειος, ον, كيكلى γκεϊκλί, ظبى ζεπί.

'Ελαφοειδής, ές, ظبى ζεπί.

'Ελαφοκέρατον, τὸ كيك بوينوزى γκεῒκ ποϊνουζού.

"Ελαφος, ὁ καὶ ἡ (Ζλγ.) كيك γκεΐκ, ظب ζέπ, آهو ἀχού.

'Ελαφρόνους, ὁ خفيف العقل χαφὶφ οὐλ-ἄκλ, سبكمغز σεπὸυκμάγζ, سبكمزاج σεπὸυκμιζάδζ, آحق ἀχμάκ, بلا ποῦδαλά.

'Ελαφρόπετρα, ἡ ('Ορκτ.) سنكر طاشى σουνγκὲρ τασή, كفك طاشى κεφὶκ τασί.

'Ελαφρός, ά, όν, خفيف χαφίφ. سبك σεπούκ. ‖ قولاى κολάϊ سهل σεχὴλ. ‖ چابوق τσαπούκ, سريع σερί', جست و چولاق δζέστ οὐ τσολάκ. «— *οἶνος* خفيف شراب χαφὶφ σαράπ. «— *τὴν κίνησιν* خفيف الحركه χαφὶφ οὐλ-χαρεκέ, سبكپا σεπὸυκπά. «*γυνὴ —ων ἠθῶν* خفيف مشرب بر خاتون χαφὶφ μεσρὲπ πὶρ χατούν. «—*ὸν φόρεμα* خفيف بر لباس χαφὶφ πὶρ λιπάς. «—*ὸν σῶμα* خفيف جرم δζέρμι χαφίφ. «*ὁ ἀὴρ εἶναι ἐλαφρότερος τοῦ ὕδατος* هوا صودن اخفدر χαβὰ σουδὰν ἀχέφδιρ. «— *ὕπνος* خفيف اويقو χαφὶφ οὐϊκού. «*γαῖαν ἔχοι ἐλαφράν* رحمت الله عليه ραχμὲτ οὔλλαχι ἀλέϊχι. ‖ —*ῶς* (ἐπρ.) خفيفجه χαφίφδζε, سبكباراته σεπουκπαρανέ, خفيفا χαφίφεν, جزئجه δζουζίδζε.

'Ελαφρότης, ἡ خفيفلك χαφιφλίκ, خفت χηφφέτ. ‖ چابوقلق τσαπουκλούκ, سرعت σουραάτ.

'Ελάφρυνσις καὶ **—ωσις,** ἡ تخفيف ταχφίφ, تخفف τεχαφφούφ, خفت χηφφέτ.

'Ελαφρυντικός, ή, όν, مخفف μουχαφφίφ. «—*αἱ περιστάσεις* اسباب مخففه ἰσπάπι μουχαφφιφέ.

'Ελαφρ(όω)ῶ καὶ **—ύνω** καὶ **—ώνω,** خفيفلتمك χαφιφλετμέκ, .ا تخفيف ταχφὶφ ἰτ. ‖ (πθ.) —*ομαι* خفيفلنمك χαφιφλενμέκ, .ا تخفف τεχαφφούφ ἰτ. خفت بولمق χηφφὲτ πουλμάκ.

'Ελάχιστος, η, ον, اصغر ἀσγάρ, اقل ἐκάλλ, ادنى ἐδνά. «τὸ —ον, *τοὐλάχιστον.* (ἐπρ.) هيچ اولمز ايسه χὶτς ὀλμὰζ ἰσέ, بارى πάρι, لا اقل λὰ ἐκάλλ. «*ἐλάχιστα* (ἐπρ.) جزئجه δζουζίδζε, آزجق ἄζαδζηκ. «ὁ — ὅρος درجه آشاغى الك ἐν ἀσαγὴ δερεδζέ, الك اقل ἒν ἐκαλλί, لا اقل λὰ ἐκάλλ.

'Ελαχιστότης, ἡ اصغريت ἀσγαρέτ, اقليت ἐκαλλέτ, ادنيت ἐδνιγέτ.

'Ελεγειακός, ή, όν, (Φλγ.) مرثيه و قصيده يه متعلق μερσιγὲ βὲ κασηδεγὲ μουτεαλλήκ, ماتمه متعلق μεετεμὲ μουτεαλλήκ. «*στίχοι —οι* مرثيه μερσιγέ.

'Ελεγειογράφος, ὁ (Φλγ.) مرثيه نويش μερσιγὲ-νουβίς, مانع؟ φιγαν-ναμὲ μουχαρριρί.

'Ελεγεῖον, τὸ (Φλγ.) مرثيه μερ-

σιγέ, فغان نامه φιγαν-ναμέ, ندبه νεδιπέ, قصيده κασηδέ.

Ἐλεγκτής, ὁ مفتيش μουφτίς.

Ἐλεγκτικός, ἡ, όν, تفتيشى τεφτισί. «τὸ —ὸν συνέδριον ديوان محاسبات διβάνι μουχασεπάτ.

Ἐλεγκτός, ἡ, όν, قابل تفتيش καπίλι τεφτίς. § تعييب و تكدير اولنمش ταˈγὶπ βὲ τεκδὶρ ὀλουνμούς.

Ἔλεγξις, ἡ تعييب ταˈγίπ, عتاب ἠτάπ, سرزنش σερ ζενίς.

Ἔλεγχος, ὁ اثبات ἰσπάτ. § دليل δελίλ, برهان πουρχάν, حجت χοδζδζέτ. § جرح δζέρχ, رد ρέδδ. § سرزنش σερζενίς, عتاب ἠτάπ, مؤخذه μουαχχιζέ, ذم ζέμμ, طعن τάˈν. § (ἐπὶ λογ/σμοῦ) مراقبه μερακηπέ, تفتيش τεφτίς. «— τῆς συνειδήσεως عتاب وجدان ἠτάπι βιδζδάν, نفس لوامه νέφσι λεββαμέ.

Ἐλέγχω, مؤخذه-عتاب-توبيخ ا. μουαχχιζὲ-ἠτὰπ-τεβπὶχ ἰτ. ذم و طعن ا. ζέμμ οὐ τάˈν ἰτ. § (πθ.) —ομαι اثبات اولنمق ἰσπὰτ ὀλουνμάκ. «τὸ συνειδός του τὸν ἐλέγχει عذاب وجدانى واردر ἠζάπι βιδζδανὶ βάρδιρ. «πικρῶς— τινά شدت ايله عتاب و مؤخذه ا. σιδδὲτ ἰλὲ ἠτὰπ βὲ μουαχχιζὲ ἰτ.

Ἐλεεινολογία, ἡ تفجع τεφεδζδζού, ترحم τεραχχούμ, فغان φιγάν, ناله ναλέ, عويل ἀβίλ.

Ἐλεεινολογ(έω)ῶ, آجيمق ἀδζημάκ, تفجع - ترحم ا. τεραχχοὺμ-τεφεδζδζοὺ ἰτ.

Ἐλεεινός, ἡ, όν, آجيقلى ἀδζηκλή, آجينمغه شايان ἀδζημαγὰ σαγιάν, شايان رقت σαγιάνι ρηκκάτ. § زوللى ζάβαλλη, بيچاره πιτσαρέ, سفيل σεφίλ. «εὑρίσκομαι εἰς ἐλεεινὴν κατάστασιν پريشان بر حالده بولنمق περισὰν πὶρ χαλδὲ πουλουνμάκ.

Ἐλεεινότης, ἡ سفالت σεφαλέτ, آلچقلق ἀλτσακλήκ.

Ἐλεημοσύνη, ἡ صدقه σαδακά, تصدق τεσαδδούκ, زكات ζεκιάτ. «δίδω —ην صدقه ويرمك σαδακὰ βιρμέκ, تصدق ا. τεσαδδοὺκ ἰτ.

Ἐλεήμων, ὁ مرحتلى μερχαμετλή, مهربان μεχριπάν, رحيم ραχίμ, شفيق σεφίκ, رؤف ραούφ. § صدقه پرداز σαδακὰ-περδάζ, متصدق μουτεσαδδήκ. § —όνως (ἐπρ.) مرحت و شفقتله μερχαμὲτ βὲ σεφακάτλε, رحيمانه ραχιμανέ, مرحتكارانه μερχαμετκιαρανέ.

Ἐλελίφασκος, ὁ (Βτ.) آطه چايى ἀδὰ τσαΐ, مريميه μεργεμιγέ.

Ἐλένιον, τὸ (Βτ.) آنديز اوتى ἀνδὴζ ὀτού.

Ἔλεος, τὸ آجيمه ἀδζημά, ترحم τεραχούμ. § مرحت μερχαμέτ, رقت ρηκκάτ, شفقت σεφακκάτ. § صدقه σαδακά. § عنايت ἠναγέτ, لطف λούτφ, احسان ἰχσάν, كرم κερέμ. «ἐπικαλοῦμαι τὸ — τινὸς استرحام ا. ἰστιρχὰμ ἰτ. «τὸ — τοῦ Θεοῦ مرحت صمدانيه μερχαμέτι σαμδανιγέ. «ἀφίεμαι εἰς τὸ — τινὸς برينك مرحتنه متوكل اول. πιρινὶν μερχαμετινὲ μουτεβεκκὶλ ὀλ.

«*ἐλέφ Θεοῦ* بعونه تعالى πὶ ἄδνιχι τεάλια. «*ἔλεος!* الامان ἐλ-ἀμάν.

Ἐλευθέριος, α, ον, جومرد δζόυμέρδ, سخى σεχή, سامح σαμίχ, كريم κερίμ. جوانمرد δζόυβανμέρδ. «*—αι τέχναι* صنايع نفيسه σενάϊ νεφισέ.§ *—ίως* (ἐπρ.) جوانمردانه δζόυβανμερδανέ, سخاوت وكرمله σεχαβὲτ βὲ κερέμλε.

Ἐλευθεριότης, ἡ جومرتلك δζόυμερτλίκ, سخاوت τεχαβέτ, كرم κερέμ, سماحت σεμάχέτ, جوانمردى δζόυβανμερδή.

Ἐλευθεροκοινωνία, ἡ (Ντκ.) پراتيقه πράτικα.

Ἐλευθεροκοινων (έω) ῶ, (Ντκ.) پراتيقه آلمق πράτικα ἀλμάκ.

Ἐλεύθερος, α, ον, برى περί, معاف μουάφ, وارسته βαρεστέ, عارى ἀρή.§ (κν.) بكار πεκιάρ. «*—α μετάφρασις* ماجله ترجمه μαάλδζε τερδζουμέ. «*—ον ταχυδρομικῶν τελῶν* اجرت نقليه سى ويرلمش ούδζρέτι νακλιγεσὶ βιριλμίς. «*— λιμήν* سربست ليمان σερπὲστ λιμάν, آچيق ليمان ἀτσὴκ λιμάν. § *—ως* (ἐπρ.) سربستجه σερπέστδζε, سربستانه σερπεστανέ, حريتله χουρριγέτλε. § آچيقدن آچيقه ἀτσηκδὰν ἀτσηγά, آشكاره ἀσικιαρέ. § تقليفسزجه τεκλιφσίζδζε, لا اباليانه λὰ οὐπαλιγιανέ.

Ἐλευθεροστομία, ἡ سربست سويلمه σερπὲστ σοϊλεμέ, خلوص χουλούς.

Ἐλευθερ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** قورتارمق κουρταρμάκ, تخليص ا. ταχλὶς ἰτ. § سربست براقمق σερπὲστ πρακμάκ. § (μσ. ἢ πθ.) *—οῦμαι* قورتلمق κουρτουλμάκ, خلاص بولمق χαλὰς πουλμάκ, نجات بولمق νεδζὰτ πουλμάκ, وارسته او. βαρεστὲ ὀλ. § (ἐπὶ γέννας) طوغورمق δογουρμάκ, وضع حمل ا. βάζ'ι χάμλ ἰτ. «*— δοῦλον* آزاد ا. ἀζὰδ ἰτ. اعتاق ا. ἠτὰκ ἰτ.

Ἐλευθέρωσις, ἡ قورتلش κουρτουλούς, قورتاريش κουρταρίς, خلاص χαλάς, نجات νεδζάτ, تخليص ταχλίς. § آزاد ἀζάδ, اعتاق ἠτάκ.

Ἐλευθερωτής, ὁ مخلص μουχαλλίς, رهاساز ρεχασάζ.

Ἔλευσις, ἡ كلمه γκελμέ, وصول βουσούλ, ورود βουρούδ, مواصلت μουβασελέτ.

Ἐλεφαντίασις, ἡ (Ι) داء الفيل δάϊ οὐλ-φίλ.

Ἐλεφαντικός, ή, όν, (Ι) مبتلاى داء الفيل μουπτελάϊ δάϊ οὐλ-φίλ, ذات الفيل ζὰτ οὐλ-φίλ.

Ἐλεφάντινος, η, ον, فيل ديشلى φὶλ δισλί.

Ἐλεφαντόδετος, ον, فيل ديشندن مصنوع - معمول φὶλ δισδὲν μασνού' μα'μούλ.

Ἐλεφαντόδους, ὁ فيل ديشى φὶλ δισί, ناب الفيل νὰπ οὐλ-φίλ.

Ἐλεφαντοκέρατον, τὸ كيك بوينوزى γκεῒκ ποϊνουζού.

Ἐλεφαντουργική, ἡ (τέχνη) فيل ديشجيلك φὶλ δισιδζιλίκ.

'Ελεφαντουργός, ὁ فيل ديشجى ...ιλ διϭιδζί.

'Ελεφαντώδης, ες, فيلى φιλί.

'Ελέφας, ὁ (Ζλγ.) فيل φὶλ πλ. فيلا ἐφγιάλ. « — *τῆς 'Αφρικῆς* آفريقه فيلى 'Αφρικα φιλί. « — *τῶν Ἰνδιῶν* هند فيلى Χίνδι φιλί.

'Ελε(έω)ῶ, آجيمق ἀδζημάκ, مرحمت μερχαμὲτ ἰτ. .ا عنايت ἠνα-ὲτ ἰτ. § صدقه ويرمك σαδακὰ βιρ-έκ, .ا تصدق τεσαδδοὺκ ἰτ. «*ἐλέη-όν με, Κύριε.* يارب بكا مرحمت ايله ...ὰ ῥὰππ πανὰ μερχαμὲτ εϊλέ. «*ὁ Θεὸς νὰ σ' ἐλεήσῃ* عنايت اوله ἠνα-ὲτ ὀλά, الله عنايت ايليسين ἀλλὰχ ἠ-αγὲτ εϊλεσίν.

'Ελιγμογραφία, ἡ زيقزاق خطى ...ιχζὰκ χαττί.

'Ελιγμός, ὁ دونمه δὀνμέ, دولاشمه ...ολαϭμά, دور δέβρ, دوره δεβρέ, دوران δεβεράν, حلزونيت χαλεζονιγέτ.

'Ελίκη, ἡ ('Αστρ.) دب اكبر ...ούππι ἐκπέρ.

'Ελικοειδής, ές, حلزونى الشكل ...αλεζονὶ οὐϭ-ϭέκλ, حلزونى χαλεζονί. *κίνησις* — دورهٔ حلزونى δεβρέϊ ...αλεζονί. «*γραμμὴ* — خط حلزونى ...άττι χαλεζονί. «*κλίμαξ* — يووارلق نردبان γιουβαρλὰκ νερδιπάν. § —*ῶς* ...ἐπρ.) حلزونيه χαλεζονιγέ.

'Ελικοκίνητον, τὸ (Ντκ.) چرخلى بورغى واپورى πουργοὺ βαποροὺ, چرخلى واپور τσαρχλὴ βαπόρ.

'Ελιξ, ὁ (Βτ.) آصمه بيغى ἀσμὰ πιγή. § (Μθμ.) بورما πουρμά, ويدا βίδα. § (Μηχ.) چرخ τσάρχ, اسقور ἰσκόρ. « — *ἀτμοπλοίου* واپور اسقورى-چرخى βαπὸρ ἰσκοροὺ-τσαρχή. « — *ὡρολογίου* ساعت زنبركى σαὰτ ζενπερεγί.

'Ελίσσω, دونديرمك δὸνδὸυρμέκ, دور ايتديرمك δὲβρ ἰτδιρμέκ. § (πθ.) دونمك δὸνμέκ, .ا دور δὲβρ ἰτ. دوران .ا δεβερὰν ἰτ. [καρενφίλ.

'Ελίχρυσον, τὸ (Βτ.) قرنفيل

Ἕλκηθρον, τὸ قيزاق κηζάκ.

'Ελκολογία, ἡ (Ι) مبحث القروح μεπχὰς οὐλ-κουρούχ. [κουρχά.

Ἕλκος, τὸ (Ι) ياره γιαρέ, قرحه

'Ελκοποι(έω)ῶ καὶ **'Ελκ(όω)ῶ,** .ا تقريح τακρὶχ ἰτ.

'Ελκτικός, ή, όν, جالب δζα-λίπ, جاذب δζαζήπ.

Ἕλκυσις, ἡ چكمه τσεκμέ, جلب δζέλπ, جر و جذب δζὲρρ οὐ δζέζπ.

'Ελκυστήρ, ὁ عنان ἠνάν. § (Χργ.) منكنه μενκενέ, ملقط جنين μιλ-κάτι δζενίν.

'Ελκυστικός, ή, όν, جاذبلى δζαζιπελή. «*τὸ* —*ὸν* جاذبه δζαζι-πέ, دلكشلك διλκεϭλίκ, آن ἄν.

'Ελκυστικότης, ἡ جاذبيت δζα-ζιπιγέτ, قوهٔ جاذبه κουββέϊ δζαζι-πέ, آن ἄν.

'Ελκύω καὶ **Ἕλκω,** چكمك τσεκ-μέκ, .ا جذب وجلب δζέζπ οὐ δζέλπ ἰτ. .ا استجلاب ἰστιδζλὰπ ἰτ. « — *πρὸς τὸ μέρος μου* كنديمه طوغرى چكمك

κενδινὲ δουγρού τσεκμέκ, قوزاق
καζανμάκ. « — τὴν καρδίαν استجلاب
قلب. ἰστιδζλάπι κάλπ ἰτ. « ὁ ἥ-
λιος ἕλκει τοὺς ἀτμοὺς شمس بخاری
جذب ايدر σέμς πουχαρὴ δζέζπ ἰδέρ.
« ὁ μαγνήτης ἕλκει τὸν σίδηρον
مقناطيس آهنی جلب ايدر μηκνατὴς ἀχενὶ
δζὲλπ ἰδέρ.

'Ελκώδης, ες, (Ι) يارەلی γιαρελή, مقرح μουκαρρίχ.

"Ελκωμα, τὸ (Ι) يارە γιαρέ, قرحه κουρχά.

"Ελκωσις, ἡ (Ι) تقرح τεκαρρούχ.

'Ελκωτικός, ή, όν, (Ι) قابل تقرح καπίλι τεκαρρούχ.

'Ελλεβορίνη, ἡ (Βτ.) الهبورين ἐλεπορίν, خربقين χαρπακήν.

'Ελλεβορισμός, ὁ (Ι) تداوی حربق τεδαβίϊ χαρπακή.

'Ελλέβορος, ὁ (Βοτ.) خربق χαρπάκ, چوپلمه τσοπλαμά, شقيقيه σε-
κηκηγέ. « — μέλας قره‌چوپلمه καρὰ
τσοπλαμά, خربق اسود χαρπάκι ἐσ-
βέδ. « — λευκὸς آق چوپلمه ἂκ τσο-
πλαμά, خربق ابيض χαρπάκι ἐπγέζ.

"Ελλειμμα, τὸ اكسيكلك ἐκσι-
κλίκ, قصور κουσούρ, نقصان νοκσάν.
§ ('Εμπ.) باقی πακή, قصور κουσούρ,
متباقی μουτεπακή.

'Ελλειπής, ές, اكسيك ἐκσίκ,
نقصان νοκσάν, منقوص μενκούς, ناقص
νακής, غير مكمل γάϊρι μουκεμμέλ.
§ —ῶς (ἐπρ.) نقصان اولەرق νοκσὰν
ὀλαράκ.

'Ελλειπτικός, ή, όν, ناقص
νακής.

'Ελλείπω, براقق πρακμάκ, ا[illegible]
τέρκι ἰτ. § اهمال-تجويز-قصور ا. ἰχμάλ
τεδζβίζ-κουσούρ ἰτ. § (ἀμτβ.)-نقص
نقصان او. اكسيك او. νακής-ἐκσὶκ ὀλ. او
νοκσὰν ὀλ. اولمامق ὄλμαμακ. « πρ[ὸς]
συμπλήρωσιν τοῦ ἐλλείποντος [illegible]
نقصان ايچون ἰκμάλι νοκσὰν ἰτσο[ύν]
«τὸ ἐλλεῖπον آچيق ἀτσήκ, نقصان νο-
κσάν. § (πθ.) ترك اولنق τέρκι ὀλο[υν-]
μάκ, متروك او. μετρούκι ὀλ.

"Ελλειψις, ἡ عدم ἀδέμ, فقدان
φικδάν, فقدانيت φικδανιγέτ. § اكسيكلك
ἐκσικλίκ, قصور κουσούρ, نقصان νο-
κσάν, عيب αἴπ. § (ἠθ.) قصور κου-
σούρ. § ('Εμπ.) ندرت νεδρέτ. « —
πίστεως عدم وفا ἀδέμι βεφά. « —
σεβασμοῦ عدم حرمت ἀδέμι χουρμέτ
« — χρημάτων فقدان نقود φικτά[νι]
νουκούδ. « — δυνάμεως عدم قوت
ἀδέμι κουββέτ. « — προσοχῆς عدم
دقت ἀδέμι δηκκάτ. « — ἐν τῇ ὑ-
πηρεσίᾳ تقصيرات τακσηράτ. «ἐν ἐλ-
λείψει فقدان جهتيله φικδὰν δζιχέτ-
ἰλέ. « ἐλλείψει χρημάτων آقچه
يوقلغندن دولايى ἀκτσενὶν γιοκλουγου[ν-]
δὰν δολαΐ, پارەسزلغدن دولايى παρα-
σηζληκδὰν δολαΐ.

'Ελλιμενίζομαι, ليمانه كيرمك
λιμανὰ γκιρμέκ.

'Ελλόγιμος, ον, اوقومش ὀκου-
μούς, عالم ἀλὶμ πλ. علما οὐλεμά
دانشمند δανισμένδ, علمدار ἰλιμδάρ.

λλογος, ον, معقول μα'κούλ.
λλύχνιον, τὸ فتيل φιτίλ.
λμινθαγωγός, όν, (Φρμ.) طارد ταρίδι διδάν, طارد المنت
δι ἐλμίντ.
λμινθίασις, ἡ (I) امراض ديدانيه
ζι διδανιγέ.
λμινθοβότανον, τὸ (Βτ.) صغوجان σουγουλδζὰν ὀτού.
λμινθολογία, ἡ (I) مبحث
ال μεπχὰς οὐδ-διδάν.
λμινς, ἡ (I) ديدان διδάν. «ἕλ-
ες νηματοειδεῖς ديدان معائيه
- διδάνι μαϊγέϊ χαϊτιγέ. «—ες
όρυγχες ديدان معائيه مشوك المنقار
νι μαϊγέϊ μουσέββὲκ οὐλ-μινκάρ.
-ες κυστοειδεῖς ديدان معائيه شريطيه
νι μαϊγέϊ σεριτιγέ.
λξίνη, ἡ (Βτ.) ياپشقان اوتی για-
άν ὀτού, حشيشة الزجاج χασισέτ
ζουδζάδζ.
λξις, ἡ (Φσ.) جذب δζέζπ,
قوه κουββέϊ δζαζιπέ.
λος, τὸ چوراق τσοράκ, باتاقلق
ακλήκ, يرٖ صولاق σουλὰκ γέρ.
λπίζω, اومق οὔμμάκ, مأمول
ا μεεμοὺλ-οὔμὶδ ἴτ. اميدوار او.
δ-βὰρ ὀλ. ا ترجی τερέδδζή
ا توقع τεβέκκοὺ ἴτ. «— εἰς
Θεὸν اللهه توكل ا. ἀλλαχὰ τε-
ιοὺλ ἴτ.
λπίς, ἡ اومه οὔμμά, اميد οὔμίδ,
μεεμούλ, امل ἐμέλ, توقع τε-
κού, ترجی τεραδδζή. «διαψεύδω
τὰς ἐλπίδας τινὸς برينك مأمولاتنی
ا تكذيب πιρινὶν μεϊμουλατινὶ τεκ-
ζὶπ ἴτ. «διατρέφομαι ὑπὸ ἐλπίδων
مأمولات جانفزا ايله كچنمك μεεμουλάτι
δζανφεζὰ ἰλὲ γκετσινμέκ «παρὰ
πᾶσαν ἐλπίδα فوق المأمول φὲβκ οὐλ-
μεεμούλ. «παρ' ἐλπίδα خلاف مأمول
χηλάφι μεεμούλ.
Ἐλπιστός, ή, όν, مأمول μεε-
μούλ, متوقع μουτεβακκί, اميد وار οὐ-
μιδ-βάρ. [ἰχτικάνι μεχπίλ.
Ἐλυτραιμία, ἡ (I) احتقان مهبل
Ἐλυτρῖτις, ἡ (I) التهاب مهبل ἰλ-
τιχάπι μεχπίλ. [κι μεχπίλ.
Ἐλυτροκήλη, ἡ (I) فتق مهبل φέτ-
Ἔλυτρον, τὸ (Βτ.) غشای غلاف
γουσάϊ γουλαφί. ‖ (Φσ.) جناح غمدی
δζενάχι γημδί. ‖ (I) مهبل μεχπίλ.
Ἐλώδης, ες, باتاقلق يرٖ πατα-
κλὴκ γέρ, مرزغه μερζεγά. « —
πυρετὸς حمای مرزغيه χουμμάϊ μερ-
ζεγηγέ.
Ἐμαυτοῦ, ῆς, όν, (Ἀντ.)
كنديم κενδίμ. « βλέπω ἐμαυτὸν كنديمی
كورمك κενδημὶ γκιόρμέκ. « κατ' ἐ-
μαυτὸν كندی كنديمه κενδὶ κενδιμέ.
« ἐν ἐμαυτῷ كنديمده κενδιμδέ, كنديمه
κενδιμέ. « εἶπα κατ' ἐμαυτὸν كندی
كنديمه سويلدم κενδὶ κενδιμὲ σοϊλεδίμ.
Ἐμβαδόν, τὸ ايچی ἰδζί. ‖ (Μθμ.)
مساحهٔ سطحيه μισαχάϊ σητχηγέ.
Ἐμβαδοποιός, ὁ قوندره‌جی κουν-
δούρατζη, صحاف σαχχάφ.
Ἐμβάζω, قومق ايچری ἰτσερὶ κο-

μάκ, .ا ادخال ἰδχάλ ἰτ. .ا ايلاج ἰ-λάδζ ἰτ. § كوندرمك γκιονδερμέκ, .ا ارسال ـ ايصال ἰρσάλ-ἰσάλ ἰτ. « — χρήματα διὰ συναλλαγματικῆς پوليچه طريقيله اقچه ارسال .ا πόλιτσα ταρηκὴ ἰλὲ ἀκτσὲ ἰρσὰλ ἰτ.

'Εμβαθύνω, تعميق .ا τα'μὴκ ἰτ. .ا تعميق و تدقيق τα'μὴκ βὲ τεδκὴκ ἰτ. كنهنه وارمق κιουνχινὲ βαρμάκ, .ا استكناه ιστικνὰχ ἰτ. .ا اكتناه ἰκτινὰχ ἰτ. .ا استطلاع ἰστιτλὰ' ἰτ. .ا تأمل τεεμμοὺλ ἰτ.

'Εμβαίνω, كيرمك γκιρμέκ, دخول .ا δουχοὺλ ἰτ. .او داخل δαχὶλ ὀλ. « — εἰς τὴν μέσην آرايه كيرمك ἀραγιὰ γκιρμέκ, .ا توسط τεβεσσοὺτ ἰτ. « — εἰς πλοῖον كميه بنمك γκεμιγὲ πινμέκ, سفينه يه راكب ـ سوار او. σεφινεγὲ ρακὶπ-σουβὰρ ὀλ.

'Εμβάλλω, قومق κομάκ, .ا ادخال ἰδχὰλ ἰτ. § (ἀμτβ.) .ا القا ἰλκὰ ἰτ. .ا ايراث ἰρὰς ἰτ. « — τινὰ εἰς ὑποψίαν .ا ايراث شبهه ἰράσι σουπχὲ ἰτ.

'Εμβάλωμα, τὸ ياما γιαμά.

'Εμβαλωματᾶς, ὁ ياماجى γιαμαδζή, اسكيجى ἐσκιδζί.

'Εμβαλώνω, يامالامق γιαμαλαμάκ, .ا تعمير τα'μὶρ ἰτ.

"Εμβαμμα, τὸ يمك تربيه سى γεμὲκ τερπιγεσί, صالچه σάλτσα.

'Εμβάπτω, باتيرمق πατηρμάκ.

'Εμβάς, ἡ اياق قابى ἀγιὰκ καπί.

"Εμβασμα, τὸ كيرمه γκιρμέ, دخول δουχούλ. § ارسالات ἰρσα[λάτ]

'Εμβατεύω, دخول .ا δου[χοὺλ] ἰτ. § .ا اطلاع ـ استطلاع ἰττιλὰ-ἰ[στιτ]λὰ ἰτ. .او مطلع μουτάλλὴ ὀλ.

'Εμβατήριον, τὸ (Μουσ.) μάρς.

'Εμβατίκιον, τὸ ('Εκκλ.) σαλγιανέ.

'Εμβιβάζω, .ا ادخال ἰδχάλ § ('Εμπ.) كوندرمك γκιονδερ[μέκ] .ا ايصال ـ ارسال ἰσὰλ-ἰρσὰλ ἰτ.

"Εμβλημα, τὸ مخصوصه علامت ἀλαμέτι μαχσουσέ, فارقه علامت ἀλαμέτι φαρικά. § (Πολ.) نشان ἄρμα, علامت ἀλαμέτ, νι[σάν]

'Εμβολάς, ἡ آغاج آشلامه ἀσλαμά, تلقيح τελκήχ.

'Εμβολιάζω, (Γργ.) آشلامق ἀγάδζ ἀσλαμάκ, .ا تلقيح τελκ[ήχ] § (Ι) .ا تلقيح جدرى τελκήχι [τζ]δερὶ ἰτ.

'Εμβολίασμα τὸ καὶ —σ[μὸς] ὁ (Ι) آشلامه ἀσλαμά, تلقيح τελ[κήχ]

'Εμβολιαστής, ὁ (Ι) [آ]شيجى آشى جراحى ἀσὴ δζερρ[αχί] ἀσλαϊδζή, ملقح μουλεκκήχ.

'Εμβολικός, ή, όν, ('Α[στρ.]) صماى σιμαμί.

'Εμβόλιμος, ον, منضم [μουν]ζάμμ. « — ἔτος سنهٔ منضمه σενέ[ι μουν]ζαμμέ. « — μὴν شهر منضم μουνζάμμ.

"Εμβολον, τὸ جيبوى τσιβί, καζήκ, سورمه σουρμέ, استواه

.«τὸ — τοῦ πλοίου سفينه مهموزى
νὲ μαχμουζή, كى تاليهمارى γκεμὶ
αμαρή.
μβρέχω, ايصلاتمق ήσλατμάκ.
(θ.) ايصلانمق ήσλανμάκ.
μβρίθεια, ἡ تمكين τεμκίν,
βεκάρ, رزانت ρεζανέτ. ‖ اهميت
μιγέτ.
μβριθής, ές, تمكينلى τεμκιν-
رزين ρεζίν, صاحب وقار σαχίπι
ρ, ركين ρεκίν. ‖ مهم μουχίμ,
μου'τενά. ‖ —ῶς (ἐπρ) وقورانه
ουρανέ, تمكين و وقارله τεμκὶν βὲ
ρλε, اهميتله ἐχεμμιγέτλε
μβρόντητος, ον, يلديرمه
τγιλδιριμὲ τσαλδηρμής, تحيرده
τεχαγγιουρδὰ καλμής. ‖ متضجر
τεζαδζδζίρ.
μβρυογραφία, ἡ ('Ανατ.)
بحث μεπχάσι δζενίν.
μβρυον, τὸ جنين δζενίν.
μβρυοτομία, ἡ (Χργ.) خرج
χάζι δζενίν.
μβρυοτοκία, ἡ ('Ανατ.)
جـ اندماجيت ἰνδαμαδζιγέτι
ίν.
μβρυουλκία, ἡ (Χργ.) استخراج
ἰστιχράδζι δζενίν.
μβυθίζω, طالديرمق ταλδηρ-
, باتيرمق πατηρμάκ, هبوط ا. χου-
τ ἰτ.
μεσις, ἡ καὶ —τός, ὁ قوصمه
σμά, قى κάϊ, استفراغ ἰστιφράγ.
μετικός, ή, όν, قوصدیران
κουσδηράν, مقى μουκαγί. «τὸ — ὸν
دواى مقى δεβάϊ μουκαγί. «τὰ — ὰ
مقيات μουκαΐγιάτ.
'Εμετικότης, ἡ اقائه قابليت κα-
πιλιγέτι ἰκαγέ. [καγίν.
'Εμετίνη, ἡ (Χημ.) مقيين μου-
'Εμετι(άω)ῶ, قوصمق κουσμάκ,
قى κάϊ ἰτ. استفراغ ا. ἰστιφρὰγ ἰτ.
'Εμετοκαθαρκτικόν, τὸ (Φρμ.)
مقى منق μουκαγίϊ μουνεκκή, مقى مسهل
μουκαγίϊ μουσχίλ.
'Εμετολογία, ἡ (Ι) مبحث مقيات
μεπχάσι μουκαΐγιάτ.
'Εμμανής, ές, مجنون μεδζνούν,
متهور μουτεχεββίρ, غضوب γαζούπ,
پر حدت ποὺρ χηδδέτ. ‖ شديد σεδίδ.
σεδίδ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) مجنونانه μεδζ-
νουνανέ, تهورله τεχαββούρλε, شدتله
σιδδέτλε.
'Εμμάρτυρος, ον, مشهود μεσ-
χούδ, شاهدلر ايله اثبات اولنمش σαχιδλὲρ
ἰλὲ ἰσπὰτ ὀλουνμούς. «δὲν ἐπιτρέ-
πεται — ἀπόδειξις ἀπέναντι δημο-
σίων ἐγγράφων سندات رسميه قارشى بينه
شخصيه ايله اثباتى جائز دكلدر σενεδάτι
ρεσμιγὲ καρσὴ πεϊνέϊ σαχσιγὲ ἰλὲ
ἰσπατὶ δζαΐζ δεγίλδιρ.
'Εμμελής, ές, آهنكلى ἀχενκλί.
‖ مناسب μουνασίπ.
'Εμμένω, ايچنده قالمق - اولمق - طورمق
ἰτσινδὲ καλμὰκ - ὀλμὰκ - δουρμάκ.
‖ ثبات ا. σεπὰτ ἰτ. ‖ ثابت قدم او. σα-
πὶτ-καδὲμ ὀλ. ‖ وفا ا. βεφὰ ἰτ. اصرار
ا. ἰσρὰρ ἰτ. ‖ دوام وامتداد ا. δεβάμ

βὲ ἰμτιδὰδ ἰτ. باق او. πακὴ ὀλ. بقلمق δαγχανμάκ. « — εἰς τὴν πρώτην γνώμην μου اولکی رأیده اصرار ا. ἐββελκὶ ρεῖμδὲ ἰσρὰρ-ἰτ. « — εἰς τὸν λόγον μου سوزمده طورمق σόζουμδὲ δουρμάκ, سوزمده ثبات کوسترمك σόζουμδὲ σεπὰτ γκιόστερμέκ.

Ἔμμεσος, ον, متوسط μουτεβασίτ, بالواسطه اولان πὶλ-βασιτὰ ὁλάν. « οἱ —οι φόροι رسومات ρουσουμάτ. « ὁ διευθυντὴς τῶν —ων φόρων رسومات ناظری ρουσουμὰτ ναζηρή. ‖ —ως (ἐπρ.) طوغریدن طوغری یه اولمیارق δογρουδὰν δογρουγιὰ ὄλμαγιαρακ, بالواسطه πὶλ-βασιτά, دولاییسیله δολαϊσίϊλε.

Ἔμμετρος, ον, موزون μεβζούν, منظوم μενζούμ, نظمی ναζμί. ‖ —ως (ἐπρ.) موزوناً μεβζούνεν, نظماً νάζμεν.

Ἔμμηνος, ον, ماهی μαχί, شهری σεχρί. « τὰ ἔμμηνα (Ι) انا خالی ἀνὰ χαλί, آی باشی عادتی ἄϊ πασὴ ἀδετί, حیض χάϊζ, طمث τάμς.

Ἐμμηναγωγός, ὁ (Φρμ.) مطمث μουτεμμίς.

Ἐμμηνολογία, ἡ (Ι) مبحث طمث μεπχάσι τάμς.

Ἔμμισθος, ον, اجرتلی οὐδζρετλή, معاشلی μαασλή, موظف μουαζζάφ, اجیر ἐδζίρ. « οἱ ἔμμισθοι καὶ ἄμισθοι ὑπάλληλοι موظف و فخری مأمورلری μουαζζὰφ βὲ φαχρὴ μεεμουρλαρή. ‖ —ίσθως (ἐπρ.) اجرتله οὐδζρέτλε, موظفاً μουαζζάφεν.

Ἐμμονή, ἡ اصرار ἰσράρ, [illegible] σεπάτ.

Ἔμμουσος, ον, موسیقی شناس μουσηκὴ-σινάς. ‖ (ἐν γένει) علم پرور ἰλὶμ-περβέρ.

Ἐμός, ή, όν, بنم πενίμ, بنمكی πενιμκί, م ἰμ, (ἐν τέλει). « ὁ πατὴρ بنم پدرم πενὶμ πεδερίμ, πεδερίμ. « τὸ γ' ἐμὸν بنجه [illegible] δζε. « οὐκ ἐμόν ἐστι بنم ایشم دکلدر πενὶμ ἰσὶμ δεγίλδιρ. « τὰ ἐμέ حالم χαλίμ. « ὅσον τὸ ἐπ' ἐμέ بنجه πένδζε, بنم افکاریمجه πενὶμ ἐφκιαρίμδζε.

Ἐμπάθεια, ἡ غرض γαράζ, غرضمندی γαραζμενδί, نفسانیت νεφσανιγέτ.

Ἐμπαθής, ές, غرضکار γαραζκιάρ, غرضمند γαραζμένδ. ‖ (Ι) ضعیف المزاج ἀλὶλ οὐλ-μιζάδζ, —ῶς (ἐπρ.) غرضاً γαράζαν, غرضمندانه γαραζμενδανέ.

Ἐμπαιγμός, ὁ ذوقلنمه ζεβκλενμέ, استهزا ἰστιχζά.

Ἐμπαίζω, ذوقلنمك ζεβκλενμέκ, اکلنمك ἐγλενμέκ, اوینامق ὀϊναμάκ, آلای ماهتابه آلمق μαχταπὰ ἀλμάκ, ا. ἰστιχζὰ ἰτ.

Ἐμπαίκτης, ὁ ذوقلنجی ζεβκλενδζή, مستهزی μουστεχζά, [illegible] καδζή.

Ἐμπαικτικός, ή, όν, [illegible] ἰστιχζὰ-νουμά, استهزا آمیز ἰστιχζὰ-ἀμίζ. ‖ « — ῶς (ἐπρ.) [illegible]

ουστεχζιγιανέ, استجزا صورتيله ἰστιχ-ά σουρετὶ ἰλέ.

'Εμπεδ(όω)ῶ, ا. تحكيم ταγκὶμ ιτ. قيلمق محكم μουχκὲμ κηλμάκ. § تأكيد τεεκὶδ ἰτ. § ا. تصديق τασδὴκ ἰτ. § ا. ايفا ἰφὰ ἰτ.

'Εμπειρία, ἡ تجربه τεδζριπέ, آزمودهكارلق ἀζμουδεκιαρλήκ, آزمودهكى ἀζμουδεκή, مهارت μεχαρέτ, حذاقت χαζακάτ.

'Εμπειρικός, ή, όν, مجرب μουδζερρέπ. « οἱ —οἰ تجربيون τεδζριπιγιούν. « — ἰατρὸς متطبب μουτεταππίπ.

'Εμπειρισμός, ὁ تجرب τεδζερρούπ. § (Ι) تطبب τεταππούπ.

'Εμπειροπόλεμος, ον, مجرب الحرب μουδζερρὲπ οὐλ-χάρπ.

'Εμπειροπράγμων, ὁ كارآزموده κιὰρ-ἀζμουδέ.

Ἔμπειρος, ον, مجرب μουδζερρέπ, آزموده ἀζμουδέ, اهل خبره ἔχλι χηπρέ, اهل وقوف ἔχλι βουκούφ, تجربهكار τεδζριπεκιάρ, كار آزموده κιὰρ ἀζμουδέ, ماهر μαχήρ, حاذق χαζήκ, استاد οὐστάδ. [μουχτεβή·

'Εμπεριεκτικός, ή, όν, محتوى

'Εμπεριέχω, احتوا - اشتمال - استيعاب - ἰχτιβὰ-ἰστιμὰλ-ἰστι'ὰπ ἰτ. تضمن ا. τεζαμμοὺν ἰτ. § (πθ.) — ομαι حاوى - محتوى - مشتمل - متضمن او χαβὴ-μουχτεβὴ -μουστεμὲλ -μουτεζαμμὶν ὀλ. شامل - جامع او. σαμὶλ-δζαμὶ' ὀλ. داخل او. δαχὶλ ὀλ. « ἡ εὐσέβεια ἐμπεριέχει ἁπάσας τὰς ἀρετὰς عشق الهى كافهٔ فضايل مشتمل در ἤσκι ἰλλαχὶ κιαφέϊ φαζαΐλὶ μουστεμέλδιρ.

'Εμπερίκλειστος, ον, مسدود μεσδούδ, ملفوف μελφούφ, مظروف μαζρούφ.

'Εμπερικλείω, ايچينه قپاتمق ἰτσινὲ καπατμάκ, مسدود قيلمق μεσδοὺδ κηλμάκ, ا. تلفيف τελφὶφ ἰτ. « — ἐν φακέλλῳ ملفوف - مظروف قيلمق μελφοὺφ-μαζροὺφ κηλμάκ.

'Εμπεριλαμβάνω, Ἴδε 'Εμπεριέχω. [ρὲκζ ἰτ.

'Εμπήγνυμι καὶ **—ύω,** ا. ركز

'Εμπίπλημι, ا. املا ἰμλὰ ἰτ. § (πθ.) املا اولنمق ἰμλὰ ὀλουνμάκ.

'Εμπίπρημι, آتش قومق ἀτὲς κομάκ, ا. احراق ἰχρὰκ ἰτ. محترق قيلمق μουχτερὴκ κηλμάκ.

'Εμπίπτω, ايچينه دوشمك - آتلمق ἰτσινὲ δουσμὲκ-ἀτηλμάκ, ا. هجوم χουδζοὺμ ἰτ. «— εἰς κίνδυνον مخاطرهيه دوشمك μουχαταρεγὲ δουσμέκ.

'Εμπιστεύομαι, ايناتمق ἰνανμάκ, امنيت و اعتماد ا. ἐμνιγὲτ βὲ ἰτιμὰδ ἰτ. كوكنمك γκιουβενμέκ. « — τι εἴς τινα ا. تسليم τεσλὶμ ἰτ. ا. توديع - احاله τεβδὶ'-ἰχαλὲ ἰτ. «— τὴν ἀνατροφήν τινος εἴς τινα تربيه سنى برينك عهدهٔ امانتنه احاله و تفويض ا. τερπιγεσινὶ πιρινὶν οὐχδέϊ ἐμανετινὲ ἰχαλὲ βὲ τεφβὶζ ἰτ. § (μτχ.) ἐμπεπιστευμένος امين ἐμίν, معتمد μου'τεμέδ معتمد عليه μου'τεμέδουν ἀλέϊχ.

’Εμπιστευτικῶς, (’Επρ.) محرمانه μαχρεμανέ, اسرارا ἰσράρεν, على طريق الحرميت ἀλὰ ταρὴκ οὐλ-μαχρεμιγέτ.

”Εμπιστος, ον, امين ἐμίν, مؤتمن μου’τεμίν, معتمد μου̉τεμέδ, محرم اسرار μαχρέμι ἰσράρ.

’Εμπιστοσύνη, ἡ ايناننمه ἰνανμά, اعتماد ἰτιμάδ, امنيت ἐμνιγέτ, وثوق βο.σούκ. «*κατάχρησις —νης* (Νμ.) امنيتى سو اعمال ἐμνιγετὶ σο̉ῒ ἰστιμάλ.

”Εμπλαστρον, τὸ (Φρμ.) ياقى γιακή, لزوق λεζούκ, لصوق λεσάκ. «*— ἁπλοῦν* لصوق بسيط λεσάκι πεσίτ.

’Εμπλαστρ(όω)ῶ καὶ **-ώνω,** ياقى قومق γιακὴ κομάκ, وضع لصوق ا. βάζ’ι λεσὰκ ἰτ.

’Εμπλέκω, قاريشديرمق καρησ-δηρμάκ, ادخال ا. ἰδχὰλ ἰτ.

”Εμπλεως, ων, طولو طوب τὸπ δολού, ملو μεμλού, مشحون μεσχούν, پر πούρ.

”Εμπνευσις, ἡ تلقين τελκήν. ‖ (Θλγ.) الهام ἰλχάμ, وحى βαχή.

”Εμπνευστος, ον, متنفس μου-τενεφφίς. ‖ (Θλγ.) مظهر الهام μαζ-χάρι ἰλχάμ, ملهم μουλχέμ.

’Εμπνέω, تنفس ا. τενεφφοὺς ἰτ. ‖ (ἠθ.) ذهنه قومق ζιχνὲ κομάκ, القاى قلب ذهنه القا ا. ζιχνὲ ἰλκὰ ἰτ. القاى قلب ἰλκάῒ καλπ εῖλεμέκ, تلقين ا. τελκὴν ἰτ. ‖ (Θλγ.) وحى و الهام ا. βαχὴ βὲ ἰλχὰμ ἰτ. ‖ (πθ.) وحى و الهام اولنمق βαχὴ βὲ ἰλχὰμ ὀλουνμάκ. «— *θάρρος* تشجيع ا. τεσδζί’ ἰτ.

قيب غيرت ويرمك γαῖρὲτ βιρμέκ, ا. ... τεργὴπ ἰτ. «— *φόβον* خوف ا. ... ἰράσι χάβφ ἰτ. القاى خوف ا. ... χάβφ ἰτ. «— *ἐμπιστοσύνην* ... امنيت ايتديرمك κέσπι ἐμνιγὲτ ἰτδιρ-μέκ. ‖ (πθ. μτχ.) *ἐμπνευσμένος* ... الهام μαζχάρι ἰλχάμ, ملهم μουλχέμ.

’Εμποδίζω, منع ا. μὲν’ ἰτ. ... ممانعت ا. μουμανκὰτ ἰτ. ... χάζρ-ταχζὴρ ἰτ. مانع - حائل او. μανὶ’ -χαῒλ ὀλ. ‖ (πθ.) امتناع ا. ἰμτινὰ’ ἰτ. ازدجار ا. ἰζδιδζὰρ ἰτ. ... و مطور منوع او. μαχζοὺρ βὲ μεμνοὺ’ ὀλ. «— *τὸν δρόμον τινός* ... طوتمق γιολουνοὺ τουτμάκ. «— *τινὰ ἀπὸ τὴν ἐργασίαν* ايشندن آليقومق ἰσινδὲν ἀλη-κομάκ, اشغال ا. ἰσγὰλ ἰτ. «— *τὴν θέσιν* ... مانع و حائل او. μανὶ’ βὲ χαῒλ ὀλ. ‖ (πθ. μτχ.) *ἠμποδισμένος* ممنوع μεμνοὺ’, ... يساق γιασάκ. «*εἶναι ἠμποδισμένη ἡ εἴσοδος* كيرلمسى ممنوعدر γκιριλμεσὶ μεμνού’δουρ.

’Εμπόδιον, τὸ مانع μανὶ’ πλ. موانع μεβανί’, عائق ἀὴκ πλ. عوائق ἀβαὴκ, ممانعت μουμανκάτ, حائل χαῒλ πλ. حوائل χαβαῒλ. «*κάθε — διὰ καλόν* (πρμ.) هر ضررده بر خير واردر χὲρ ζαραρδὰ πὶρ χαῒρ βάρδιρ.

’Εμποι(έω)ῶ, ايتديرمك ἰτδιρμέκ, ا. انتاج - ايراث - القا ا. ἰντάδζ-ἰρὰς-ἰλκὰ ἰτ. سبب - بادى - موجب او. σεπὲπ-πὰδή-μουδζὶπ ὀλ. «*ἡ εἴδησις αὕτη ἐνεποίησε μεγίστην αἴσθησιν εἰς τ...*

δημόσιον بو حوادث افکار عمومیه فوق العاده تأثیری موجب اولمشدر πού χαβαδὶς ἐφκ̇ιάρι οὑμουμιγεγὲ φέβκ οὐλάδὲ τεεσιρὶ μουδζὶπ ὀλμούσδουρ.

Ἐμπόλεμος, ον, محارب μουχαρίπ. « — *κατάστασις* حال حرب χάλι χάρπ.

Ἐμπόρευμα, τὸ امتعهٔ تجاریه ἰμτιάϊ τιδζαριγέ, مال μὰλ πλ. اموال ἐμβάλ, امتعه ἰμτιά.

Ἐμπορεύομαι, تجارت ا. τιδζαρὲτ ἰτ. ايله مشغول او. τιδζαρὲτ ἰλὲ μεσγοὺλ ὀλ.

Ἐμπορεύσιμος, ον, (Νμ.) قابل تجارت καπίλι τιδζαρέτ, كچر γκετσέρ, رائج ραΐζδ, متداول μουτεδαβίλ.

Ἐμπορία, ἡ امر تجارت ἔμρι τιδζαρέτ, تجارت τιδζαρέτ.

Ἐμπορικός, ή, όν, تجاری τιδζαρή. « —ὸν *πλοῖον* تجار كيسى τουδζδζὰρ γκεμισί, سفينهٔ تجاريه σεφινέϊ τιδζαριγέ. « — *κόσμος* تجاران τουδζδζαράν. « —*ἡ ὑπόληψις* اعتبار تجارى ἰτιπάρι τιδζαρί. « — *κώδηξ* تجارت بريه قانوننامه‌سی τιδζαρέτι περιγὲ κανον-ναμεσί. « — *ἡ δικονομία* اصول محاكمهٔ تجاريه οὐσούλι μουχακεμέϊ τιδζαριγέ. « —*ἡ πανήγυρις* پازار παζάρ, پنایر παναΐρ. « —*ἡ συνθήκη* تجارت عهدنامه‌سی τιδζαρὲτ ἀχδναμεσί. « —*ὸν ἐπιμελητήριον* تجارت اوطه‌سی τιδζαρὲτ ὀδασή. « —*ὰ βιβλία* دفاتر تجاريه τιφατίρι τιδζαριγέ. « —*ἡ ἑταιρεία* شركت تجاريه σιρκέτι τιδζαριγέ. « —*αἱ πράξεις* معاملات تجاريه μουαμελάτι τιδζαριγέ. « —*ὸν δίκαιον* حقوق تجاريه χουκούκι τιδζαριγέ. « —*ἡ βιομηχανία* صنايع تجاريه σαναΐϊ τιδζαριγέ. « —*ὸν κατάστημα* تجار مغازه‌سی τουδζδζὰρ μαγαζασή. « — *πράκτωρ* تجار مأموری τουδζδζὰρ μεεμουρού.

Ἐμπόριον, τὸ تجارت τιδζαρέτ, اخذ و اعطا ἄχζ οὐ ἰτά. « —*ναυτικὸν* تجارت بحريه τιδζαρέτι παχριγέ. « — *ἐσωτερικὸν* تجارت داخليه τιδζαρέτι δαχιλιγέ. « — *ἐξωτερικὸν* تجارت خارجيه τιδζαρέτι χαρδζιγέ. « — *λιανικὸν* خرده فروشلق χορδὲ-φουρουσλούκ. « — *χονδρικὸν* كليات اوزره تجارت κιουλλιγιὰτ οὐζρὲ τιδζαρέτ. « — *συναλλαγματικῶν* پوليچه تجارتی πόλιτσα τιδζαρετί. « — *διεθνές,* بين الملل جريان ايدن تجارت πεῒν ἐλμιλὲλ δζεριγιὰν ἰδὲν τιδζαρέτ. «*ὑπουργεῖον τοῦ —ου* تجارت نظارتی τιδζαρὲτ ναζαρετί. «*ὑπουργὸς τοῦ —ου* تجارت ناظری τιδζαρὲτ ναζηρή.

Ἐμποροδικεῖον, τὸ محكمهٔ تجارت μεχκεμέϊ τιδζαρέτ, تجارت محكمه‌سی τιδζαρέτι μεχκεμεσί, تجارتخانه τιδζαρετχανέ. «*ὁ πρόεδρος τοῦ —ου* محكمهٔ تجارت رئيسی μεχκεμέϊ τιδζαρὲτ ρεϊσί. «*ὁ πάρεδρος τοῦ —ου* محكمهٔ تجارت اعضاسی μεχκεμέϊ τιδζαρὲτ ἀζασή. «*τὸ γραφεῖον τοῦ —ου* محكمهٔ تجارت قلمی μεχκεμέϊ τιδζαρὲτ καλεμί. « *ὁ ἀρχιγραμματεὺς τοῦ —ου*

محكمهٔ تجارت باش كاتبی μεχκεμέϊ τιδζαρὲτ πὰς κιατιπί. « ὁ κλητὴρ τοῦ —ου محكمهٔ تجارت مباشرى μεχκεμέϊ τιδζαρὲτ μουπασιρί. «ἡ ἀπόφασις τοῦ —ου محكمهٔ تجارت قرارى - اعلامى μεχκεμέϊ τιδζαρὲτ καραρὴ-ἰλιαμί.

Ἐμποροδίκης, ὁ محكمهٔ تجارت اعضاسى μεχκεμέϊ τιδζαρὲτ ἀζασή.

Ἔμπορος, ὁ تاجر ταδζὶρ πλ. تجار τουδζδζάρ, بازركان παζιργιάν.

Ἔμπρακτος, ον, قابل اجرا κα-πίλι ἰδζρά, عملى ἀμελή, فعلى φιλί. § —άκτως (ἐπρ.) عملاً ἄμελεν, بالفعل πὶλ-φί'λ, فعلاً φί'λεν.

Ἐμπρέπω, تفوق ا. τεφεββοὺκ ἰτ. ممتاز و سرافراز ا. μουμτὰζ βὲ σὲρ ἐφρὰζ ὀλ. «ἐμπρέπει لايقدر λαΐκ-διρ, سزادر σεζάδιρ.

Ἐμπρησμός, ὁ ياقمه γιακμά, احراق ἰχράκ. § ياڭغين γιανγήν, حريق χαρήκ. § (Ναυ.) قونداقجيلق κονδακ-δζηλήκ.

Ἐμπρηστής, ὁ قونداقجى κονδακ-δζή, حراق χαρράκ.

Ἐμπρόθεσμος, ον, وعدهلى βα-δελή, مؤجل μουεδζδζίλ, وعدهسى حلول ايتمش βα'εσὶ χουλοὺλ ἰτμίς, وعده متضمن βαδὲ μουτεζαμμίν. « χρέος —ον دين مؤجل δεΐνι μουεδζδζίλ. § —ως (ἐπρ.) وقت و زمانيله βὰκτ οὑ ζεμανὶ ἰλέ, وعدهسنده βαδεσινδέ, يوم موعده γέβμι μεβουδδέ, وعده ايله βαδὲ ἰλέ. [χάρφι δζερλή.

Ἐμπρόθετος, ον, حرف جرلى

Ἐμπρός, (Ἐπρ.) اول ἐββέλ, مقدم μουκαδδέμ. § اوك ὄν, قبل κάπλ, ايلرى ἰλερί, حضور χουζούρ. § يان γιάν. «— ὀπίσω ايلرى كيرويه ἰλερὶ γκιρουγέ. « πηγαίνω — ايلرى كيتمك ἰλερὶ γκιτμέκ. «τὸ ὡρολόγιον πη-γαίνει — ساعت ايلرى كيديور σαάτ ἰλερὶ γκιδίγιορ. «— εἰς αὐτό, ἐκεῖνο δὲν ἀξίζει τίποτε بونك ياننده او بر پاره ذكر ايتمز πουνοὺν γιανηνδὰ ὁ πὶρ παρὰ πιλὲ δεϊμέζ. «— εἰς τὸν πα-τέρα του پدرينك حضورنده πεδερινὶν χουζουρουνδά. § (Στρ.) ايلرو! ἰλερού! يورو! γιουρού! آرش! ἄρς!

Ἐμπροσθέλλα, ἡ اوكلك ὀνλούκ, كوكسلك γκιόγισλούκ, پشتمال πεστα-μάλ.

Ἔμπροσθεν, (Ἐπρ.) اوكنده ὀνουνδέ, اوكنه ὀνουνέ, اوكندن ὀνουν-δέν, قارشوسنده καρσουσουνδά, ايلروده ἰλερουδέ.

Ἐμπρόσθιος, α, ον, καὶ —ινός, ή, όν, اوك طرفندكى ὄν ταραφινδακί, اوكندكى ὀνουνδεκί, ايلريدهكى ἰλεριδεκί. «τὸ —ὸν μέρος اوك طرف ὄν ταραφή.

Ἐμπροσθότονος, ὁ (Ι) كزازلى κιουζάζι κουδαμί.

Ἐμπροσθοφυλακή, ἡ (Στρ.) مقدم μουκαδδέμ, عساكر مقدمه ἀσακίρι μουκαδδεμέ.

Ἐμπτύω, توكورمك τουκιουρμέκ.

Ἐμπύημα, τὸ (Ι) ايرينلى جيبان ἰρινλὴ τσιπάν, ورم متقيح βερέμι μου-τεκαγ-γίχ.

'Εμπύησις, ἡ تقيح τεκαγ-γιούχ.
'Εμπυϊκός, ή, όν, (I) متقيح μουτεκαγ-γίχ.
'Εμπυΐσκω καὶ **—ιάζω,** ايرينلمك ἰρινλεμέκ, .ا تقيح τεκαγ-γιούχ.
'Εμπυοκήλη, ἡ (I) فتق تقيحى φέτκι τεκαγ-γιούχ.
'Εμπυόμφαλος, ον, (I) خراج سره χουράδζι σουρρέ.
"Εμπυον, τὸ (I) ايرين ἰρίν, مده μιδδέ, قيح καΐχ.
'Εμπύρετος, ον, (I) صيتمەلى σητ-μαλή, حاوى χουμμαβή.
'Εμπύρευμα, τὸ (I) یانق قوقوسى γιανὴκ κοκουσού, شياط σιγιάτ.
'Εμπυρευματικός, ή, όν, (I) یانق قوقولى γιανὴκ κοκουλού, شياطى σιγιατή.
'Εμπυώδης, ες, قيحى καΐχή.
'Εμπύωσις, ἡ تقيح τεκαγ-γιούχ.
'Εμφαίνω, كوسترمك γκιόστερ-μέκ, .ا اظهار - ابراز ἰπρὰζ - ἰζχὰρ ἰτ. ‖ .ا افاده - بيان πεγιὰν - ἰφαδὲ ἰτ. ‖ (μσ.) **—ομαι** كورنمك γκιόρούνμέκ. .او نمايان νουμαγιὰν ὀλ. .ا ظهور ζου-χοὺρ ἰτ. « *ἐμφαίνεται* (ἀπρσ.) -اشكار دركاردر ἀσικιὰρ-δερκιάρδιρ.
'Εμφανής, ές, اشكار ἀσικιάρ, نمايان νουμαγιάν, بديهى πεδιχί, روشن ρουσέν, عيان ἀγιάν, مستبان μουστε-πάν. « *τὸ* **—ὲς** ظاهره صورت σουρέτι ζαχηρέ. « *ἐκ τοῦ* **—οῦς** (φρσ.) اشكارا ἀσικιάρεν, ظاهرا ζά-χηρεν.
'Εμφανίζω, كوسترمك γκιόστερ-μέκ, .ا اظهار - ابراز - ارايه ἰραγὲ-ἰπ-ρὰζ - ἰζχὰρ ἰτ. ‖ (μσ.) **—ομαι** حضوره چيقمق χουζουρὰ τσικμάκ. ‖ (Nμ.) حضور محكمەيە كلمك χουζούρι μεχκεμεγὲ γκελμέκ. « **—ομαι** *αὐ-τοπροσώπως εἰς τὸ δικαστήριον* بالذات محكمەيە كلمك πιζ-ζὰτ μεχκεμεγὲ γκελμέκ. « *ὁ μὴ ἐμφανισθεὶς διά-δικος* دعوتە اجابت ايتميان طرف δαβετὲ ἰδζαπὲτ ἴτμεγεν ταράφ.
'Εμφάνισις, ἡ كوسترمه γκιό-στερμέ, اظهار ἰζχάρ, ابراز ἰπράζ, ارايه ἰραγέ, ظهور ζουχούρ, كلمه γκελμέ. « *ἡ* — *ἐπὶ δικαστηρίου* حضور محكمەيە كلمسى χουζούρι μεχκεμεγὲ γκελμεσί. « *συναλλαγματική, πλη-ρωτέα ἅμα τῇ ἐμφανίσει* ابرازنده تأديه اولنەجق پوليچه ἰπραζινδὰ τεεδιγὲ ὀλουναδζὰκ πόλιτσα. « *ἡ* — *τῶν διαδίκων* طرفينك محكمەيە كلمەلرى ταρα-φεϊνὶν μεχκεμεγὲ γκελμελερί. « *ἐν περιπτώσει μὴ ἐμφανήσεως εἰς τὸ δικαστήριον τοῦ...* فلانك محكمەيە كلمكدن تمرد وامتناعى تقديرنده φιλανὶν μεχ-κεμεγὲ γκελμεκδὲν τεμερροὺδ βὲ ἰμτιναΐ' τακδηρηνδά.
'Εμφαντικός, ή, όν, دال δάλλ, موضح μουζήχ. ‖ (Φλσ.) جهرى δζε-χρί, تجويدى τεδζβιδί, مجهور μεδζ-χούρ. « **—ὰ** *γράμματα* حروف مجهوره χουρούφι μεδζχουρέ.
"Εμφασις, ἡ جهر δζέχρ, تجويد τεδζβίδ. « *μετ' ἐμφάσεως* طمطراق

الفاظه τουμτουράκι ἐλφάζλε, جهر ايله δζέχρ ἰλέ.

'Εμφιλοχωρ(έω)ῶ, صيغمق σηγμάκ, كيرمك γκιρμέκ. « *εἰς ταῦτα δὲν ἐμφιλοχωρεῖ ψεῦδος* بونلره يالان صيغماز πουνλαρὰ γιαλὰν σηγμάζ.

'Εμφόρβιον, τὸ اوتلاق كيراسي ὀτλὰκ κιρασί.

'Εμφορ(έω)ῶ, ادخال ا. ἰδχὰλ ἰτ. ‖ (πθ.) پر - مشحون او. πούρ-μεσ-χοὺν ὀλ. « *—οῦμαι ἀγαθῶν αἰσθημάτων* پر افكار خيرخواهانه او. πούρ ἐφκιάρι χαΐρ-χαχανὲ ὀλ.

"Εμφραγμα, τὸ سد σέδδ.

'Εμφρακτικός, ή, όν, (I) ساد σάδδ.

"Εμφραξις, ἡ انسداد ἰνσιδάδ, قبض κάπζ, انقباض ἰνκηπάζ.

'Εμφράσσω καὶ **—ττω,** طيقامق τηκαμάκ, قپامق καπαμάκ, سد ا. σέδδ ἰτ.

"Εμφροντις, ὁ كثير الفكر κεσὶρ οὐλ-φικρ, مشغول μεσγούλ, راحتسز ραχατ-σίζ.

"Εμφρων, ὁ عاقل ἀκηλλή, عقللى ἀκήλ, مدبر μουδπίρ. ‖ *—όνως* (ἐπρ.) عاقلانه ἀκηλανέ, مدبرانه μουδπιρανέ.

'Εμφύλιος, ον, ملى μιλλί. « *—πόλεμος* اختلال داخلى ἰχτιλάλι δαχιλί, محاربهٔ داخليه μουχαρεπέϊ δαχιλιγέ. [φάχ.

'Εμφύσημα, τὸ (I) انتفاخ ἰντι-

'Εμφύσησις, ἡ (I) اوفورمه οὐφόυρμέ, نفخ νέφχ.

'Εμφυσ(άω)ῶ, اوفورمك οὐφούρμέκ, نفخ ا. νέφχ ἰτ.

'Εμφύτευσις, ἡ (Nμ.) اجارهٔ طويله ἰδζαρέϊ ταβιλέ, اجارتين ايله تصرف ἰδζαρετέϊν ἰλὲ τεσαρρούφ.

'Εμφυτευτής, ὁ (Nμ.) اجارتين صورتيله متصرف ἰδζαρετέϊν σουρετὶ ἰλὲ μουτεσαρρίφ.

'Εμφυτευτικός, ὁ (*κανὼν*) اجارهٔ سنويه ἰδζαρέϊ σενεβιγέ, اجاره ἰδζαρέ.

'Εμφυτεύω, ديكمك δικιμέκ, اغراس ا. ἰγρὰς ἰτ. ‖ (Nμ.) غرس ضمننده پر ملكى كيرايه ياخود الترامه ويرمك γάρς ζιμνινδὲ πὶρ μουλκὶ κιραγιὰ γιάχοδ ἰλτιζαμὰ βιρμέκ.

"Εμφυτος, ον, مغروس μαγρούς. ‖ (Φσ.) جبلى δζιπιλλί, فطرى φιτρί, طبيعى ταπιιί, ذاتى ζατί, خلقى χουλκί, غريزى γαριζί. «*τὸ —ον* فطرت φιτρέτ, غريزيت γαριζιγέτ. «*ἡ — ροπὴ* سوق طبيعى σέβκι ταπιιί. «*ἡ — κλίσις* ميل طبيعى μεΐλι ταπιιί.

'Εμφωλεύω, توكر ا. τεβεκκιοὺν ἰτ. اتكا ا. ἰττικιὰρ ἰτ.

'Εμψυκτικός, ή, όν, مبرد μουπερρίδ, ملطف μουλεττίφ.

"Εμψυξις, ἡ تبريد τεπρίδ, تبرد τεπερρούδ.

"Εμψυχος, ον, جانلى δζανλή, جانور δζανβέρ, ذى روح ζὴ-ρούχ.

'Εμψυχ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** جانلندرمق δζανλανδηρμάκ, احيا ا. ἰχγιὰ ἰτ. ‖ (μτφρ.) تشويق و تحريك ا. τεσβὶκ βὲ ταχρὴκ ἰτ.

'Εμψύχωσις, ἡ احيا ἰχγιά. ‖ (μτφρ.) تشويق τεσβίκ, ترغيب τεργίπ, تحريك ταχρίκ.

'Εμ(έω)ῶ, قوصمق κουσμάκ, قئ ا. καῒ ἰτ. استفراغ ا. ἰστιφράγ ἰτ.

'Εν, (Πρθ.) (σημ. 1) στάσιν ἐν τόπῳ دە δέ. «*ἐν τῇ οἰκίᾳ* اوده ἐβδέ. « — *Κων/πόλει* درسعادتده δέρι σααδετδέ. « — *Σμύρνῃ* ازميرده Ἴζμιρδέ. ‖ ارالسنده ἀρασινδά, بين πεΐν. ‖ حضور χουζούρ, مواجهه μουβαδζεχέ. ‖ (τρόπον) ايله ἰλέ. « — *μαχαίρᾳ πληγεὶς* بچاق ايله مجروح πιτσὰκ ἰλὲ μεδζρούχ. « — *γένει* اوزره عوميت ούμουμιγὲτ ούζρέ, على الاطلاق ἀλ-ἐλ-ἰτλάκ. « — *γνώσει* بيلرك πιλερέκ. « — *ἑνὶ λόγῳ* حاصل كلام χάσιλι κελιάμ, فالحاصل φὶλ-δζούμλε. « — *συνειδήσει* صدق و خلوصله σήδκ βὲ χουλοὺς ἰλέ. « — *ἱδρῶτι τοῦ προσώπου* يوزك تريله γιούζοὺν τερὶ ἰλέ. ‖ (χρόνον) ظرف ζαρφί, وقت βακήτ. « — *βραχεῖ* از وقت ايچنده ἀζ βακὴτ ἰτσινδέ, از وقت ظرفنده ἀζ βακὴτ ζαρφινδά. « — *καιρῷ πολέμου* حرب اثناسنده χάρπ ἐσνασινδά. « — *καιρῷ εἰρήνης* زمان آسايشده ζεμάνι ἀσαϊσδέ. « — *ἔτει 1896* ١٨٩٦ سنهسنده πὶν σεκὶζ γιοὺζ δοκσὰν ἀλτὴ σενεσινδέ. « — *καιρῷ* وقت زمانيله βάκτ ού ζιμανὶ ἰλέ. « — *καιρῷ νυκτὸς* كيجهلين γκιδζελέϊν, ليلده وقت βάκτι λεϊλδέ. « — *παντὶ καιρῷ* هر وقت χὲρ βακήτ. « — *διαστήματι ἑνὸς ἔτους* بر سنه ظرفنده πὶρ σενὲ ζαρφινδά. « — *ἀπουσίᾳ μου* غيابمده γηγιαπιμδά. « — *τούτοις* بو اثناده πού ἐσναδά. « — *τοσούτῳ* بو آرالقده πού ἀραλῃκδά. « — *τ' αὐτῷ* عينی وقتده ἀϊνὶ βακητδά. « — *διαστήματι τοῦ χειμῶνος* قيش وقتنده κὴς βακτηνδά. « — *διαστήματι τριῶν ἡμερῶν* اوچ كون ظرفنده οὔτς γκιοὺν ζαρφινδά. « — *πομπῇ καὶ παρατάξει* كمال طنطنه ايله κεμάλι ταντανὰ ἰλέ. « — *ὀνόματι τοῦ Θεοῦ* بسم الله πὶσμ ἰλλάχ.

Ἕν, τὸ Ἴδε Εἷς.

'Εναβρύνομαι, قورلق κουρουλμάκ, تفخر ا. τεφαχχούρ ἰτ.

'Εναγής, ές, ملعون μελιούν, مردود μερδούδ, رجيم ρεδζίμ, گناهكار γκιουναχκιάρ. ‖ كافر κιαφίρ.

'Εναγκαλίζομαι, قوجاقلامق κοδζακλαμάκ, معانقه ا. μουανακὰ ἰτ. تعانق ا. τεανοὺκ ἰτ. در آغوش ا. δὲρ ἀγοὺς ἰτ. «*ἀφοῦ συνεβιβάσθησαν, ἠναγκαλίσθησαν* بيلنده بعد المصالحه بربرلريله معانقه ايلديلر πεϊνλερινδὲ πὰ'δ ἐλ-μουσαλαχὰ πιρὶ πιρλερὶ ἰλὲ μουανακὰ εϊλεδιλέρ.

'Εναγκάλισμα, τὸ قوجاقلامه κοδζακλαμά, تعانق τεανούκ, معانقه μουανακκά, در آغوش δὲρ ἀγούς.

'Εναγκωνίζω, ديرسكلمك διρσεκλεμέκ.

Ἔναγχος, ('Επρ.) بوندن اول πουνδὰν ἐββέλ, مؤخرا μουάχερεν.

'Ενάγω, ادخال ا. نقل ا. νάκλ ἰτ. ἰδχάλ ἰτ. § (Νμ.) ا. اقامهٔ دعوی ἰκαμέϊ δαβὰ ἰτ. ا. دعوی δαβὰ ἰτ. «ἐὰν δὲν πληρώσῃ, πρέπει νὰ τὸν ἐνάξωμεν ادای دین ایتمیه‌جك اولور ایسه علیهنه اقامهٔ دعوی ایتمه‌لیز ἐδάϊ δεϊν ἴτμεγεδζεκ ὀλοὺρ ἰσὲ ἀλεϊχινὲ ἰκαμέϊ δαβὰ ἰτμελίϊζ. «ὁ ἐνάγων مدعی μουδδεή, دعواجی δαβαδζή. «ἡ ἐνάγουσα مدعیه μουδδεηγέ. «ὁ πολιτικὸς ἐνάγων مدعی شخصی μουδδεὴ σαχσή. «ὁ ἐναγόμενος مدعی علیه μουδδεὴ ἀλέϊχ.

'Εναγώνιος, ον, محارب μουχαρίπ. § بحرانلی πουχρανλή, اکید ἐκίδ, شدید σεδίδ. § —ίως (ἐπρ.) بالاضطراب πὶλ-ἰζτιράπ, عذاب درون ἀζάπι δεροὺν ἰλέ, جکرخوارانه ایله δζιγκερχαρανέ.

'Εναέριος, ον, هوائی χαβαΐ. «τὰ —α πνεύματα ارواح هوائیه ἐρβάχι χαβαϊγέ. § —ίως (ἐπρ.) هواده χαβαδά.

'Εναλλαγή, ἡ. تبدیل τεπδίλ, تبدل τεπεδδούλ, مبادله μουπαδελέ, مناوبه μουναβεπέ. § (Γρμ.) تقدیم و تأخیر τακδὴμ οὐ τεεχίρ.

'Εναλλάξ, (ἐπρ.) بر برینی متعاقبا πὶρ πιρινὶ μουτεάκηπεν, نوبتله νεβπέτλε, متعاقبا μουτεάκηπεν, مناوبة μουναβέπετεν, متوالیا μουτεβάλιγεν, متبادلا μουτεπάδιλεν. «αἱ — ἐντὸς γωνίαι (Μθμ.) زاویتین متبادلتین داخلیتین ζαβιγετίνι μουτεπαδιλετίνι δαχιλιγετήν. «αἱ — ἐκτὸς γωνίαι زاویتین متبادلتین خارجیتین ζαβιγετίνι μουτεπαδιλετίνι χαρδζιγετήν.

'Εναλλάσσω, καὶ **—ττω,** تبدیل - مبادله دکیشدیرمك δεγισδιρμέκ, ا. تبدیل - مبادله - ترامپه τεπδὶλ-μουπαδελὲ-τράμπα ἰτ. § (πθ.) —ομαι ا. تبدل τεπεδδοὺλ ἰτ.

'Ενανθρώπησις, ἡ (Θλγ.) تجسد τεδζεσσούδ. «τὸ μυστήριον τῆς —εως سر مکتوم تجسد σίρρι μεκτούμι τεδζεσσούδ. [σοὺδ ἰτ.

'Ενανθρωπίζω, ا. تجسد τεδζεσ-

"Εναντι, ('Επρ.) حضور χούζούρ, عند ἢνδ, قارشی καρσή.

'Εναντιολογία, ἡ اعتراض ἰτιράζ. [τερρίζ.

'Εναντιολόγος, ὁ معترض μου-

'Εναντίος, α, ον, ضد ζὴδδ πλ. اضداد ἐζδάδ, مخالف μουχαλίφ, مغایر μουγαΐρ, منافی μουναφί. § مضر μουζίρρ, غیر مساعد γάϊρι μουσαΐδ. § خلاف χηλάφ, عکس ἄκς, ترس τέρς, قارشی καρσή. «τύχη —α فلك نا مساعد φελέκι νὰ μουσαΐδ. «ἄνεμος —ος مخالف روزکار μουχαλὶφ ρουζγκιάρ. «—ον τῆς ἀληθείας مخالف صدق و حقیقت μουχαλίφι σήδκ οὐ χακηκάτ. «τί ἔχετε νὰ εἴπητε —ον τούτου; بونك خلافنه دیه‌جککز نه‌وار πουνοὺν χηλαφινὰ διγεδζεγινὶζ νὲ βάρ; «—ον τῆς ἠθικῆς ادبه مغایر ἐδεπὲ μουγαΐρ. «θὰ σᾶς ἀποδείξω τὸ —ον سزه خلافنی اثبات ایده‌جکم σιζὲ χηλαφινὶ ἰσ-

ζάτ ἰδεδζέγιμ. « ἐγείρω ἀγωγὴν —ον τινός .ا يرينك عليهنه اقامهٔ دعوى ειρινὶν ἀλεϊχινὲ ἰκαμέϊ δαβὰ ἰτ. πράττω τὰ ἐναντία τούτου بونك عكسنى ياپمق πουνοὺν ἀκσινὶ γιαπμάκ. δίδω ἐναντίαν διαταγὴν .ا عكسى امر ἀκσινὶ ἔμρ ἰτ. «πράττω —ον τῶν νόμων مغاير نظام و مخالف قانون حركتده بولنمق μουγαΐρι νιζὰμ βὲ μουχαλίφι κανὸν χαρεκετδὲ πουλουνμάκ. «τοὐναντίον, ἐξ ἐναντίας بالعكس πὶλ-ἄκς, برعكس πὲρ-ἄκς, عكسنه ἀκσινέ. ἔλαβεν —αν διαταγὴν خلافنه امر وارد اولشدر χηλαφινὰ ἔμρ βαρὶδ ὀλμούσδουρ. « τὸ κατ' ἐμὲ εἶμαι — هله بن بونك خلافنده χέλε πὲν πουνοὺν χηλαφινδάϊμ. ‖ —ίως (ἐπρ.) عكسنه خلافنه اولهرق اولهرق ἀκσινὲ ὀλαράκ, χηλαφινὰ ὀλαράκ, مغاير صورتده μουγαΐρ πὶρ σουρέτλε.

'Εναντιότης, ἡ مخالفت μουχαλεφέτ, ضديت ζηδδηγέτ, ضدلق ζηδλήκ. ‖ اعتراض ἰτιράζ.

'Εναντι(όο)οῦμαι, قارشى طورمق καρσὴ δουρμάκ, ضد كلك ζὴδδ γκελμέκ, ضدينه كيتمك ζηδδηνὰ γκιτμέκ, اختلاف ἰχτιλὰφ ἰτ. .ا مخالفت μουχαλεφὲτ ἰτ. مانع او μανὶ' ὀλ. ‖ اعتراض ἰτιρὰζ ἰτ. « πάντοτε μοῦ ἐναντιώνεται داىما بكا اظهار ضديت ايدر δάϊμα πανὰ ἰζχὰρ ζηδδηγὲτ ἰέρ.

'Εναντιωματικός, ή, όν, (ρμ.) متباين μουτεπαγίν, متضاد μου-

τεζάδ. « σύνδεσμος — حرف مباينه χάρφι μουπαγενέ.

'Εναντίωσις, ἡ ضديت ζηδδηγέτ, اعتراض ἰτιράζ, تعرض τεαρρούζ, مخالفت μουχαλεφέτ, اختلاف ἰχτιλάφ, مباينت μουπαγενέτ. ‖ عدم اطاعت ἀδέμι ἰταάτ.

'Εναπόθεσις, ἡ وضع βάζ', توديع τεβδί'.

'Εναποθέτω, ايچنه قومق ἰτσινὲ κομάκ, براقق πρακμάκ, .ا وضع βὰζ' ἰτ. .ا توديع τεβδὶ' ἰτ. .ا حفظ χὴφζ ἰτ.

'Εναπόκειμαι, .محفوظ او μαχφοὺζ ὀλ. ‖ .ا توقف τεβεκκοὺφ ἰτ. .منوط وواپسته او μενοὺτ βὲ βαπεστὲ ὀλ. .عبادت او ἡπαδὲτ ὀλ. «τοῦτο ἐναπόκειται εἰς τὴν ὑμετέραν ἔγκρισιν بو ذات والاريك تصويبنه منوطدر ποὺ ζάτι βαλαλερινὶν τεσβιπινὲ μενούτδουρ.

'Εναπολείπω, ايچنه قصور ـ بقيه براقق ἰτσινὲ κουσοὺρ - πεκηγὲ πρακμάκ, .ا ترك τὲρκι ἰτ. [τω.

'Εναποτίθημι, Ἴδε 'Εναποθέ-

'Ενάργεια, ἡ صراحت σαραχάτ, بداهت πεδαχέτ.

'Εναργής, ές, بديهى πεδιχί, ظاهر ζαχήρ, بللى πελλί, آشكار ἀσικιάρ. ‖ واضح βαζήχ, مصرح μουσαρράχ. ‖ —ῶς ('Επρ.) ظاهراً ζάχηρεν, بداهةً πεδάχετεν, واضحاً βάζηχεν, آشكاراً ἀσικιάρεν, صراحةً σαράχατεν. «τὸ ἀπέδειξεν ἐναργέστατα على وجه الايضاح اثبات ايلدى ἀλὰ βέδζχ οὐλ-ἰζὰχ ἰσπὰτ εϊλεδί.

'Ενάρετος, ον, فضیلتلی φαζιλετλή, صالح σαλήχ, حسن اخلاق صاحبی χούσνι άχλάκ σαχηπή, فاضل φαζίλ, اهل فضیلت έχλι φαζιλέτ. § **—έτως** (έπρ.) فضیلت ایله φαζιλέτ ιλέ, حسن اخلاق ایله χούσνι άχλάκ ιλέ, فضیلتکارانه φαζιλανέ, صلاح حال ایله σαλάχι χάλ ιλέ.

"Εναρθρος, ον, (I) ذوالمفصل ζ-ούλ-μεφσάλ, مفصل μεφσαλή. § (Γρμ.) حرف تعریفلی χάρφι τα'ριφλί. § **—άρθρως** (έπρ.) حرف تعریفله χάρφι τα'ρίφλε, لام تعریفله λάμι τα'ρίφλε. [τεφσήλ ίτ.

'Εναρθρ(όω)ῶ, (I) تفصیل ا.

'Ενάρθρωσις, ἡ (I) التصاق مفاصل ιλτισάκι μεφασίλ.

'Εναρκτικός, ή, όν καὶ **—τήριος, ον,** مدخل μεδχαλί, مقدمه قلیلق μουκαδδεμὲ κηληκλή. « — λόγος فاتحه φατιχά.

'Εναρμόζω, اویدرمق ουϊδουρμάκ, تطبیق ا. τατπὶκ ίτ. § (άμτβ.) اویمق ουϊμάκ, موافقت ا. μουβαφακάτ ίτ. موافق او. μουβαφὶκ όλ.

'Εναρμόνιος, ον, انتظامی ιντιζαμί, تناسبی τενασουπί. § (Μουσ.) آهنکلی άχενκλή. § **—ίως** (έπρ.) آهنکله άχένκλε, توفق صوت ایله τεβεφφούκι σάβτ ιλέ.

"Εναρξις, ἡ باشلایش πασλαΐς, بدء πέδδ, ابتدا ιπτιδά, بدا πεδά, بدایت πεδαγέτ, شروع σουρού, مباشرت μουπασερέτ, مبادرت μουπαδερέτ. § آچمه άτσμά, آچلمه άτσιλμά, فتح φέτχ, کشاد κιουσάδ, فاتحه φατιχά. « — τῆς συνεδριάσεως جمعیت فاتحه‌سی φατιχάϊ δζεμιγέτ. « ἡ — τῶν Βουλῶν پارلمنتونك فتح و کشادی παρλαμέντονουν φέτχ ού κιουσαδή. « ἡ — τῶν μαθημάτων تدریساتك مباشرتی τεδρισατὶν μουπασερετί.

'Ενάρμοστος, ον, اویوق ογιούκ, موافق μουβαφίκ.

'Ενασμενίζω καὶ **—ζομαι** ذوقنه کیتمك ζεβκινε γκιτμέκ, خوشلانمق χοσλανμάκ, حظ ا. χάζζ ίτ. متلذذ او. μουτελεζζίζ όλ. تلذذ ا. τελεζζούζ ίτ.

"Ενάστρος, ον, یلدیزلی γιλδιζλή. « — ουρανὸς قبه سما κουππέι σεμά, کائنات κιαϊνάτ.

'Ενασχόλησις, ἡ مشغولیت μεσγουλιγέτ, اشتغال ιστιγάλ.

'Ενασχολ(έω)ῶ, مشغولیت ویرمك μεσγουλιγὲτ βιρμέκ, اشغال ا. ισγά ίτ. مشغول-اشتغال ا. μεσγούλ-ιστιγάλ ίτ. § (μσ.) **—οῦμαι** مشغول او. μεσγούλ όλ. اشتغال ا. ιστιγὰλ ίτ. « ένασχολεῖται εἰς τὴν σπουδὴν τῶν μαθηματικῶν ریاضیاتك مطالعه‌سنه مشغولدر ριγιαζιγενὶν μουταλιαασινὰ μεσγούλδουρ. « δὲν ἔχει πρὸς τί νὰ ἐνασχοληθῇ اشتغال ایده جك بر ایش یوقدر ιστιγὰλ ιδεδζὲκ πὶρ ις γιόκδουρ.

'Ενατενίζω, دیکوب باقمق γκιὸζ δικιοὺπ πακμάκ, امعان نظر ا. ιμάνι ναζὰρ ίτ. تحدیق ا. ταχδὴκ ίτ.

Ενατένισις, ἡ καὶ —ισμός, تحدیق ταχδήκ.

Ἔναυλος, ον, قولاقلره هنوز عكس κουλακλαρὰ χένουζ ἀκς ἰδέν. جدید δζεδίδ, طری ταρή.

Ἔναυσμα, τὸ قبس καπές.

Ἔνδακρυς, ὁ καὶ ἡ كريان γκιρ-ν, اشكبار ἐσκιπάρ.

Ἐνδεής, ές, نقصان νοκσάν, ناقص νακής. § محتاج μουχτὰδζ πλ. محتاجين μουχταδζίν, فقير φακὴρ πλ. فقرا φουκαρά, زوكورد ζουκιούρδ, حاجتمند χαδζετμένδ. § —ῶς (ἐπρ.) فقيرانه φακηρανέ. § من غير كافي μὶν ... κιαφί.

Ἔνδεια, ἡ فقدان φηκδάν, عدم ... § حاجت χαδζέτ, احتياج ἰχτι-ιάδζ, لزوم λουζούμ, محروميت μαχ-ρουμιγέτ, ضرورت ζαρουρέτ, مضايقه ...αϊκά, فقر φάκρ.

Ἐνδεικτικός, ή, όν, دال ..., مبين μουπεγ-γίν, مشعر μουσήρ.

Ἔνδειξις, ἡ كوسترمه γκιόστερ-... دلالت δελαλέτ, اخبار ἰχπὰρ πλ. اخبار ἰχπαράτ, ابراز ἰπράζ, اظهار ...ρ. § دليل δελὶλ πλ. ادله ἐδιλλέ, ... ἐμαρὲ πλ. امارات ἐμαράτ, قرينه ...ὲ πλ. قرائن καραΐν. «σοβαραὶ ...ις امارات قويه ἐμαράτι καβιγέ. ...υδαῖαι —εις ادلهٔ مهمه ἐδιλλέϊ ...ιμμέ. « ἔχω περὶ τούτου πλεί-—εις بوكا دائر المده امارات كثيره ... πουνὰ δαΐρ ἐλιμδὲ ἐμαράτι ...ὲ βάρδιρ.

Ἐνδείκνυμι καὶ —κνύω, كوسترمك γκιόστερμέκ, اراءه ا. ἰραγὲ ἰτ. اشارت ا. ἰσαρὲτ ἰτ. دلالت ا. δε-λαλὲτ ἰτ. علامت ا. ἀλαμὲτ ἰτ.

Ἕνδεκα, οἱ, αἱ, τὰ اون بر ὂν πίρ, احد عشر ἄχαδε ἄσερε, يكرمي بارده γιαζ-δέχ. « — ἵπποι اون بر رأس بارگير ὂν πὶρ ρεὲς παργκίρ. «— γρόσια اون بر عدد غروش ὂν πὶρ ἀδὲδ γρούς.

Ἑνδεκαετής, ές, اون بر ياشنده ὂν πὶρ γιασηνδὰ ὀλάν, اولان يازده ساله γιαζδὲχ σαλέ.

Ἑνδεκάκις, (Ἐπρ.) اون بر كره ὂν πὶρ κερρέ.

Ἑνδεκατημόριον, τὸ اون برده بر ὂν πιρδὲ πίρ.

Ἑνδέκατος, η, ον, اون برنجي ὂν πιρινδζί, احد عاشر ἀχάδι ἀσίρ. «ἡ —η τοῦ μηνός آيك اون برنجي كوني ἀΐν ὂν πιρινδζὶ γκιούνού.

Ἐνδελέχεια, ἡ دوام δεβάμ, مداومت μουδαβεμέτ.

Ἐνδελεχής, ές, مدوام μουδε-βάμ, غير منقطع γάϊρι μουνκατή, متمادي μουτεμαδή, دائم δαΐμ. § —ῶς (ἐπρ.) لا ينقطع λὰ-γένκατη, متماديا μουτεμά-διγεν.

Ἐνδερμικός, ή, όν, داخل بشري δαχήλι πεσερί.

Ἐνδέχομαι, احتمالي او. ἰχτιμαλὴ ὀλ. محتمل او. μουχτεμὶλ ὀλ. «ἐνδέ-χεται بلكي πέλκι, احتمالي وار ἰχτι-μαλὴ βάρ, ممكندر μουμκίνδιρ. «ἐν-δέχεται καὶ νὰ μὴν ἔλθῃ كلمسي ده

احتمالی وار γκέλμεμεσιδε ἰχτιμαλὴ βάρ. «ἐνδέχεται ν' ἀπατῶμαι بلكى يانيلشدم وار πέλκι γιανλιῶλιγὶμ βάρ. «τὸ ἐνδεχόμενον ممكن μουμκίν, قابل καπίλ, احتمال ἰχτιμάλ, محتمل μουχτεμίλ, عارضه ἀριζά, ظهورات ζουχουράτ. «διὰ κάθε ἐνδεχόμενον هر حالده χὲρ χαλδέ, بهر حال πεχὲρ χάλ, على كل حال ἀλὰ κιούλλου χάλ.

'Ενδεχομένως, ('Επρ.) احتمالاً ἰχτιμάλεν, تصادفاً τεσάδουφεν, ظهوراتّه باغلى اولهرق ζουχουρατὰ παγλὴ ὀλαράκ.

'Ενδημία, ἡ تمكّن τεμεκκιούν, توطّن τεβεττούν.

'Ενδημικός, ή, όν, متوطّن μουτεβεττίν, متمكّن μουτεμεκκίν. § (Ι) —ὸν νόσημα مرض بلدى μαράζι πελεδί. «*ἀσθένειαι —αί* يرلى خستهلق γερλὶ χασταλὴκ, امراض بلديه ἐμράζι πελεδιγέ.

'Ενδημ(έω)ῶ, توطّن ا. τεβεττοὺν ἰτ. اقامت ا. ἰκαμὲτ ἰτ. مقيم او. μουκὴμ ὀλ. «*οἱ ἐν Κων)πόλει ἐνδημοῦντες* در سعادتده اقامت ايدنلر δέρι σααδετδὲ ἰκαμὲτ ἰδενλέρ.

'Ενδιάθετος, ον, قلبى καλπί, درونى δερουνί, صميمى ζαμιμί, ذهنى ζιχνί, باطنى πατινί. «— *λόγος* تفكّر τεφεκκιούρ.

'Ενδιαίτημα, τὸ محل اقامت μαχάλλι ἰκαμέτ, اقامتكاه ἰκαμετκιάχ, مسكن μεσκὲν πλ. مساكن μεσακίν.

'Ενδιαιτ(άο)ῶμαι, اقامت ا. ἰκαμὲτ ἰτ. ساكن او. σακὶν ὀλ. ...ق πουλουνμάκ.

'Ενδιατρίβω, امرار وقت ا. ἰμ... ράρι βακὴτ ἰτ. اقامت ا. ἰκαμὲτ ἰτ. § بر محلده اكلنمك πὶρ μαχαλλδὲ ἐγλε... μέκ, مكث ا. μὲκς ἰτ. § (μτφ.) اطناب كلام ا. ἰτνάπι κελιὰμ ἰτ. «— *ὑπόθεσιν τινὰ* بر ماده‌يى اوزاتمق ... μαδδεγὶ οὐζατμάκ, ماده‌ده مبالغه ايله اطناب كلام ا. πὶρ μαδδεδὲ μουπαλα... ἰλὲ ἰτνάπι κελιὰμ ἰτ. «*ὁ συγγρα... φεὺς οὗτος ἐνδιατρίβει εἰς τὰς λ... πτομερείας* مؤلف تفصيلات امرنده اطناب كلام ايديور ποὺ μουελλ... τεφσιλὰτ ἐμρινδὲ ἰτνάπι κελιὰμ... δίγιορ.

'Ενδιαφέρω, متعلق او. μουτεα... λὴκ ὀλ. تعلق ا. τεαλλοὺκ ἰτ. ...تعلقى او. τεαλλουκὴ ὀλ. § (πθ.) ...ام ا. ἰλτιζάμ ἰτ. «*οὐδόλως τοῦτο μ' ... διαφέρει* بونك بكا اصلا تعلقى يوقدر πο... νοὺν πανὰ ἄσλα τεαλλουκὴ γιό... δουρ. «*τοῦτο ἐνδιαφέρει τὰ συμ... φέροντά σας* سزك منافعكزه تعلق ايدر ποὺ σιζὶν μεναφηνηζὰ τεαλλοὺκ ... δέρ. «*τί σ' ἐνδιαφέρει;* نه لازم ... σανὰ νὲ λαζίμ; «*ὁ ἐνδιαφέρων —ουσα, —ον,* شايان اعتنا σαγιάνι ἰ... τινά, مهم μουχίμ. § (πθ. μτχ.) *ὁ ἐνδιαφερόμενος* علاقه‌دار-تعلقى اولان ἀλια... καδὰρ-τεαλλουκὴ ὀλάν. «*τὰ ἐνδι... φερόμενα μέρη* علاقه‌دار اولانلر ἀλιακα... δὰρ ὀλανλάρ, متعاقدين μουτεακηδὶ...

'Ενδιαφέρον, τὸ منفعت με...

τ, تعلق τεαλλούκ, فائده φαϊδέ.
νδίδω, تسليم اولمق τεσλίμ ὀλ. مقاومت ايتمك μουκαβεμὲτ ἴτμεμεκ. ترك ايتمك τὲρκι ἰτ. فراغت ايتمك φεραγὰτ. قبول ايتمك καπούλ ἰτ. § راضى - قائل καϊλ-ραζὶ ὀλ. رضا ويرمك ριζὰ βερμέκ, مساعده ايتمك μουσααδὲ ἰτ. «— εἰς τὰς παρακλήσεις του رجا و التماسنه رقت ايلمك ριδζὰ δὲ ἰλτιμασινὰ μουκαβεμὲτ ἴτμεμεκ. «— εἰς τὴν βίαν غلبه قوته تسليم اولمق γαλεπέϊ κουβ-βετὲ τεσλὶμ ὀλ.
Ἔνδικος, ον, (Νμ.) قانونى κα-νουνή, نظامى νηζαμή. « τὰ ἔνδικα μέσα وسائط قانونيه βεσαΐτι κανονιγέ, طرق قانونيه τουρούκι νηζαμιγέ.
Ἐνδογαστρῖτις, ἡ (I) التهاب غشاء معده ἰλτιχάπι γησάϊ μου-αϊδέ.
Ἐνδογονία, ἡ (Φ. 'Ιστ.) تنمو داخلى τενεμμούβι δαχηλί.
Ἐνδογόνον, τὸ (Βτ.) كيسه بزر κισέϊ πεζίρ.
Ἔνδοθεν, ('Επρ.) ايچرودن ἰτσε-ριδέν, دروندن δερουνινδέν, داخلاً δαχηλεν.
Ἐνδοθήκη, ἡ (Βτ.) آندوتك ἀν-δοτέκ, غشاء داخل خشبة نبات γησάϊ δαχήλι χασεφέϊ νεπάτ.
Ἐνδοιάζω, تردد ايتمك τερεδδοὺδ ἰτ. تارى ايتمك τεμαρὴ ἰτ. تردد ايتمك τε-ρεδδοὺδ ἰτ. شك و شبهه ايتمك σέκκι οὐ σουπχὲ ἰτ.
Ἐνδοίασις, ἡ καὶ **—σμός,** ὁ تردد τερεδδούδ, تمارى τεμαρή, شك σέκκι οὐ σουπχέ.
Ἐνδοιαστής, ὁ موسوس μου-βεσβίς.
Ἐνδοιαστός, ή, όν, شبهه لى σουπχελή, متردد μουτερεδδίδ.
Ἐνδόμυχος, ον, درونى δερου-νή, صميمى σαμιμί, وجدانى βιδζδανή, قلبى καλπί, باطنى πατινί, سرى σιρρί. « — πεποίθησις, يقين وجدانى γιακήνι βιδζδανή, اعتقاد باطنى ἰττικάδι πατινί. «τὰ ἐνδόμυχα τῆς καρδίας دواخل قلب δεβαχήλι κάλπ. § —ύχως (ἐπρ.) قلبى و صميمى اولهرق καλπὶ βὲ σαμιμὶ ὀλαράκ, از دل و جان ἐζ δὶλ οὐ δζάν, يقيناً γιακήνεν. «τὸ πιστεύω —ύχως يقيناً اعتقادم واردر γιακήνεν ἰττικαδὶμ βάρδιρ.
Ἐνδοκαρδῖτις, ἡ (I) التهاب شغاف داخلى ἰλτιχὰπ σεφφάφι δαχηλή.
Ἐνδόκαρδον, τὸ (I) شغاف داخلى σεφφάφι δαχηλί.
Ἐνδόκαρπον, τὸ (Βτ.) غلاف داخلى ثمره γηλάφι δαχηλὶ σεμερέ.
Ἔνδον, ('Επρ.) دروننده δερου-νινδέ, داخل δαχήλ, درون δερούν.
Ἐνδονεφρῖτις, ὁ (I) التهاب داخل كليه ἰλτιχάπι δαχήλι κιὀυλγέ.
Ἔνδοξος, ον, شانلى σανλή, شهرتلى σόχρετλή, عزيز ἀζήζ, جليل δζελίλ, شان و شهرت شهرتشعار σόχρετ-σιάρ, صاحب شان و شهرت σὰν οὐ σόχρὲτ σαχηπή, مشهور μεσχούρ, مشرف μουσερρέφ, عظيم ἀ-ζήμ, مفخم μουφεχχίμ. امجد ἐμδζέδ,

ذوالشان جليل الشان δζελὶλ ούσ-σάν, ζ-ούσ-σάν. «*πράξεις —οι* اعمال جليله ἀμάλι δζελιλέ. «*— συγγραφεὺς* مؤلف ذيشان μουελλίφι ζισ-σάν. «*—ον γένος* نسل جليله νεσλέϊ δζελιλέ. «*— βασιλεία* سلطنت جليل الشان σαλτανάτι δζελὶλ ούσ-σάν. «*οἱ —οι πρόγονοι* اجداد اعظم ἐδζδάδι ἰζάμ. «*ἐνδοξότατος* اشهر ἐσχέρ, افخم ἐφχήμ, اكرم ἐκρέμ. ‖ (ὡς τιτλ.) رفعتلو ριφα'τλού, عزتلو ἰζζετλού, سعادتلو σααδετλού, شرافتلو σεραφετλού. ‖ —όξως (ἐπρ.) شان و شهرتله σὰν ού σόχρέτλε, عزت واجلال ايله ἠζζὲτ ού ἰδζλὰλ ἰλέ, مجد و شرفله μέδζδ ού σερὲφ ἰλέ, بالعز و الاجلال πὶλ-ἰζζ βὲ-λ-ἰδζλάλ. «*ἐτελεύτησεν —όξως* معززا ترك حيات اتمشدر μουάζζεζεν τέρκι χαγιὰτ ἰτμίσδιρ.

'Ενδοξότης, ἡ اجلال ἰδζλάλ, شرف σερέφ, مجد μέδζδ, جلالت δζελαλέτ, شان و شهرت σὰν ού σόχρέτ. ‖ (ὡς τίτλος τιμῆς) ἡ ὑμ. — ذات دولتلرى ζάτι δεβλετλερί, ذات شرافتمآب ζάτι σεραφὲτ-μεάπ, ذات عاليلرى ζάτι ἀλιλερί, عاكپاى عاليلرى χακιπάϊ ἀλιλερί, حضرتكز χαζρετινίζ, حضرتلرى χαζρετλερή.

'Ενδοπλευρῖτις, ἡ (Ι) داخل حجاب صدر δαχίλι χηδζάπι σάδρ.

'Ενδόπτιλον, τὸ (Βτ.) ريش مغلوف ρίσι μαγλούφ, ريشهٔ صغيره ρισέϊ σαγηρέ.

'Ενδόρριζα, τὰ (Βτ.) ذات جذر داخلى ζάτι δζεζίρι δαχη[λί]

'Ενδόσιμος, ον, مساعد μο[υ]σαΐδ. ‖ سهل σεχίλ. «*τὸ —ον* [و]βεσιλέ, سررشته σερριστέ. «*λαμβά[νω] τὸ —ον* سررشته اتخاذ ا. σερρισ[τέ] ἰττιχάζ ἰτ.

'Ενδοσκόπιον, τὸ ('Ανατ[.]) درونبين δερουνπίν.

'Ενδοσμόμετρον, τὸ (Φσ.) مقياس حلول داخلى μηκγιάσι χουλού[λι] δαχηλί.

"Ενδοσμον, τὸ (Φσ.) حلول داخلى χουλούλι δαχηλί, آندوزموس ἄνδοζμ[ος]

'Ενδότατος, η, ον, اچريدكى ἐν ἰτσεριδεκί, اقصى ἀκσά.

'Ενδότερος, α, ον, زياده اچيندكى δαχὰ ζιγιαδὲ ἰτσινδεκί, [اقصى] ἀκσά. «*εἰς τὰ —α τῆς 'Αφρι[κῆς]* آفريقانك اچروسنده "Αφρικανιν ἰτσερο[υ]σινδέ. [τσὸκ ἰτσινδ[έ]

'Ενδοτέρω, ('Επρ.) اچنده [ق]

'Ενδοτικός, ή, όν, گوشك γκεβσέκ, مساعد μουσαΐδ.

'Ενδοχώριον, τὸ ('Ανατ.) داخل خوريون δαχήλι χόριγιουν.

"Ενδυμα, τὸ روبه ρουπά, [لباس] λιπὰς πλ. البسه ἐλπισέ, ثوب σέ[β] πλ. اثواب ἐσβάπ, كسوه κισβὲ π[λ.] كسا κισσά, جامه δζαμέ. «*— θερμ[όν]* لباس حار λιπάσι χάρρ. «*— λεπτ[όν]* لباس خفيف λιπάσι χαφίφ. «*ἱερατικ[ὰ] —τα* كساى رهبانيه κισσάϊ ρεχπανιγ[έ] «*στρατιωτικὰ —τα* عسكريه [البسهٔ] ἐλπισέϊ ἀσκεριγέ.

Ενδυμασία, ἡ البسه ἐλπισέ, ...ثو ἐσβάπ, روبه ρουπά, قيافت κη-...φέτ, كسوه κισβέ, ملبوثات μελ-...σάτ, جامه δζαμέ. « ἀλλάσσω ...αν تبديل قيافت τεπδίλι κηγιαφὲτ ...ι. لباس تبديل τεπδίλι λιπὰς ἰτ.

...νδυναμ (όω) ῶ καὶ **ώνω,** قوتلندر... κουββετλενδιρμέκ, قوت ...ر κουββὲτ βιρμέκ, ι. تقويه τακ-...ὲ ἰτ. ι. تأكيد τεεκὶδ ἰτ. ι. تحكيم ...κὶμ ἰτ. ⁋ (πθ.) —οῦμαι قوتلنمك ...ββετλενμέκ, ι. تقوى-اقتوا τεκαββὶ ...τιβὰ ἰτ.

...νδυνάμωσις, ἡ تقويت τακ-...έτ, تحكيم ταγκίμ, تأكيد τεεκίδ, ...ἰκτιβά.

...νδυναμωτικός, ὁ مقوى μου-...βή, توان آور τουβὰν-ἀβέρ.

...νδυσις, ἡ كيديرمه γκεϊδιρμέ, ...ἰκσά, الباس ἰλπάς. ⁋ كينمه γκεϊνμέ, ...ι ἰκτισά.

...νδύω, كيديرمك γκεϊδιρμέκ, اكسا ...ἰκσὰ ἰτ. ι. الباس ἰλπὰς ἰτ. ⁋ ...) — ομαι كينمك γκεϊνμέκ. اكتسا- ...تلبس ἰκτισὰ-τελεππούς ἰτ. « — ...ς πτωχοὺς ι. فقرا اكسای ἰκσάϊ ...καρὰ ἰτ. « ἐνεδύθη τὴν ἐπίση- ... στολήν του رسميه‌سنى تلبس البسهٔ ...ι ἐλπισέϊ ρεσμιγεσινὶ τελεππούς ...δή. « — τὸ φόρεμα (ἔσωθεν) ...ق. καπλαμάκ. ⁋ (πθ. μτχ.) ἐν- ...μένος كيينش γκεϊνμίς, ملبس μου-...πές, ملبوس μελπούς.

...νέδρα, ἡ پوصى πουσού, دوزاق δουζάκ, كين κεμίν, كينكاه κεμινγκιάχ. ⁋ دام حيله δάμι χηλέ, حبالهٔ دسيسه χη-παλέϊ δεσισέ. « στήνω ἐνέδραν پوصى قورمق πουσοὺ κουρμάκ.

'Ενεδρευτής, ὁ كينسار κεμιν-σάζ. ⁋ قاطع طريق κατίϊ ταρήκ.

'Ενεδρεύω, ι. ترتيب كينكاه τερ-τίπι κεμινκιὰχ ἰτ. ⁋ (πθ.) كينكير او. κεμινγκὶρ ὀλ. پوصيلانمق πουσηλαν-μάκ. ⁋ (μσ.) پوصى قورمق πουσοὺ κουρ-μάκ, ι. نصب كين νάσπι κεμὶν ἰτ.

"Ενειμι, ايچنده بولنمق ἰτσινδὲ που-λουνμάκ, موجود او. μεβδζοὺδ ὀλ. اولمق ὀλμάκ. ⁋ (ἀπρσ.) ἔνεστι ممكندر μουμκίνδιρ. « ὅσον ἔνεστι ممكن اولديغى قدر μουμκὶν ὀλδουγοὺ καδάρ, مهما امكن μεχμὰ ἐμκέν. « τὰ ἐνόντα ممكنات μουμκινάτ. « ἐκ τῶν ἐνόν-των الدن كلديكى قدر ἐλδὲν γκελδιγὶ καδάρ.

'Ενείρω, ι. ادخال ἰδχὰλ ἰτ.

"Ενεκα καὶ **"Ενεκεν,** (Πρθ.) ايچون ἰτσούν, براى περάϊ, لاجل λὶ-ἔδζλι, ناشى νασί, دولايى δολαΐ, اوزره οὐζρέ, « τοῦθ' — بونك ايچون πουνοὺν ἰτ-σούν, بنابرين πινὰ περίν. « — χρη-μάτων پاره ايچون παρὰ ἰτσούν, پاره‌دن دولايى παραδὰν δολαΐ.

'Ενεός, α, ον, ساكت σακίτ. ⁋ شرشم σερσέμ, شاشقين σασκήν, واله βαλίχ, حيران χαϊράν.

'Ενεότης, ἡ سكوت σουκιούτ. ⁋ شرشملك σερσεμλίκ, شاشقنلق σασκην-λήκ, وله βελέχ, حيرت χαϊρέτ.

'Ενέργεια, ἡ فعل φί'λ, πλ. افعال ἐφά'λ, عمل ἀμὲλ πλ. اعمال ἀμάλ. § قوت κουββέτ, تأثير τεεσίρ. § فاعليت φαϊλιγέτ, عمليات ἀμελιγιάτ. § (Πολ.) تشبث τεσεπποὺς πλ. تشبثات τεσεππουσσάτ, تدبير τεδπὶρ πλ. تدابير τεδαπίρ. « *καταβάλλω τὰς δεούσας ἐνεργείας* تدابير لازمه‌يى ايفا و اجرا ا. τεδαπίρι λαζιμεγὶ ἰφὰ βὲ ἰδζρὰ ἰτ. « *αἱ — αι τῶν αἰσθήσεων* تأثيرات احساس τεεσιράτι ἰχσάς. « *ἐν — ᾳ* بالفعل πὶλ-φ'ὶλ, مرعى μερή. « *ἐνεργείᾳ σύμβουλος τοῦ Κράτους* بالفعل مستشار دولت πὶλ-φ'ὶλ μουστεσάρι δεβλέτ, حالا مستشارلق خدمتنده χάλια μουστεσαρλὴκ χηδμετινδέ. «*στρατιώτης ἐν ἐνεργείᾳ* مؤظف نفر μουαζζὰφ νεφέρ. « *ἐν ἐνεργείᾳ ὑπάλληλος* بالفعل مأمور πὶλ-φ'ὶλ μεεμούρ. « *οἱ ἐν ἐνεργείᾳ νόμοι* قوانين مرعيه καβανίνι μερι'γέ.

'Ενεργητικός, ή, όν, فاعل φα'ήλ, عامل ἀμίλ. § چاليشقان τσαλισκάν, غيور γαγιούρ, چالاك و جست δζέστ οὺ τσαλάκ. § تأثيرلى τεεσιρλή, مؤثر μουεσσίρ. § (Γρμ.) متعدى μουτεαδή, لازم λαζίμ. § (Ι) مؤثر μουεσσίρ, مسهل μουσχίλ. « *— ἄνθρωπος* ایشكذار ἰσκιουζάρ, كاركذار κιαρκιουζάρ. «*ῥῆμα —όν* فعل متعدى φίλι μουτεαδή. « *—ὴ καὶ παθητικὴ μετοχὴ* اسم فاعل و اسم مفعول ἴσμι φαϊλ βὲ ἴσμι μεφούλ. «*τὸ—όν* ('Εμπ.) مطلوبات μαχλουπάτ, آلاجق ἀλαδζάκ. « *τὸ —ὸν τῆς ἑταιρίας* اموال ش… موجودهسى σιρκετὶν ἐμβάλι μεβ…δεσί. « *τὸ —ὸν καὶ παθητ…* مطلوبات وديونات ματλουπὰτ βὲ … γιουνάτ, آلاجق ويرجك ἀλαδζάκ… ρεδζέκ. § *—ῶς* (ἐπρ.) بالفعل π… φ'ίλ, فعلا φ'ίλεν, مؤثرانه μου…ρανέ.

'Ενεργός, όν, فاعل φαΐλ, عامل ἀμίλ, فعال φα'άλ, چاليشقان τσα…κάν, غيور γαγιούρ, مؤثر μουεσ… «*λαμβάνω —ὸν μέρος εἴς τι* … فعلا مداخله ا. πὶρ ἰσὲ φί'λεν μο…χαλὲ ἰτ.

'Ενεργ(έω)ῶ, ایتمك ἰτμέκ, عمل ا. ἀμὲλ ἰτ. حركت ا. χαρεκέτ … § تأثير ا. τεεσίρ ἰτ. اجرا ا. ἰ… ἰτ. § معامله ا. μουαμελὲ ἰτ. § (… *—οῦμαι* عمل - حركت - اجرا اولنق … χαρεκὲτ-ἰδζρὰ ὀλουνμάκ. « *—κ… σχεσιν* جبر ايتديرمك χὲδζζ ἰτδι… «*ἡ δικαιοσύνη ἐνεργεῖται διὰ … δικαστῶν της* حكام معرفتيله اجرا ايديلور ἀδαλὲτ χουκιὰμ μα'ριφε… ἰδζρὰ ἰδιλούρ. « *—πώλησιν* … ا. φουρούχτ ἰτ. « *—τὴν διανομὴν* … ا. τακσίμ ἰτ. « *— ὡς πληρε…σιος* بالوكاله ايفاى معامله ا. πὶλ-βεκ… ἰφάϊ μουαμελὲ ἰτ. « *τὸ ἰατρ… ἐνήργησεν* دوا عمل و تأثير ايلدى … ἀμὲλ βὲ τεεσὶρ εϊλεδή.

"Ενεσις, ἡ (Ι) احتقان ἰχτι…

'Ενεστώς, ῶσα, ός, حاضر …ζήρ, موجود μεβδζούδ. « *ἡ —*

ατάστασις حال حاضر χάλι χαζήρ. ἡ —ῶσα Κυβέρνησις حكومت حاضره γιουκιουμέτι χαζηρέ. § (Γρμ.) حال χάλ. « τὸ παρελθόν, τὸ — καὶ τὸ μέλλον ماضى و حال و استقبال μαζὴ βὲ χάλ βὲ ἰστικπάλ.

Ἐνεχυράζω καὶ **—ριάζω,** رهين ويرمك ρεχὶν βιρμέκ, ارهان-ترهين ιρχὰν-τερχὶν ἰτ. § آلق رهين ρεχὶν ἀλμάκ. § (μσ.) رهين طلب ا. ρεχὶν ταλὲπ ἰτ. استرهان ا. ἰστιρχὰν ἰτ. « ἐνεχυρασμένος مرهون μερχούν.

Ἐνεχυρασία, ἡ καὶ **—σμός,** ὁ (Νμ.) ترهين τερχίν, رهن ρέχν.

Ἐνεχύρασμα, τὸ (Νμ.) رهين ρεχίν, مال مرهون μάλι μερχούν.

Ἐνεχυραστής, ὁ (Νμ.) راهن ραχίν.

Ἐνεχυραστός, ή, όν, (Νμ.) قابل ترهين καπίλι τερχίν.

Ἐνεχύριος, ον, (Νμ.) مرهون μερχούν.

Ἐνεχυροδανειστήριον, τὸ امانت صندوغى ἐμανὲτ σανδουγού.

Ἐνέχυρον, τὸ (Νμ.) رهين ρεχὶν ἢ رهن ρέχν. « δίδω — رهين ويرمك- ρεχὶν βιρμὲκ-κοϊμάκ, ارهان- قويمق ترهين ا. ἰρχὰν-τερχὶν ἰτ. « λαμβάνω — رهين آلمق ρεχὶν ἀλμάκ, ارتهان ا. ἰρτιχὰν ἰτ. « δάνειον ἐπὶ ἐνεχείρῳ رهنلى اقراض ρεχινλὴ ἰκράζ.

Ἐνεχυροῦχος, ὁ (Νμ.) مرتهن μουρτεχίν.

Ἐνέχω, طوتمق τουτμάκ. § (ἀμτδ.) تدخل ا. τεδάχχούλ ἰτ. § (πθ.) —ομαι صلاحيتدار-مدخلى او ἰλιακκασὴ-μεδχαλὴ ὀλ. § شامل و متضمن او. σαμὶλ βὲ μουτεζαμὶν ὀλ. « ὅσοι ἐνέχονται εἰς τὴν ὑπόθεσιν دعوادە علاقەدار اولانلر δαδαδὰ ἀλιακαδὰρ ὀλανλάρ. «ἐνέχεται εἰς τὸ κακούργημα جنايته مدخلى واردر δζιναγετὲ μεδχαλὴ βάρδιρ.

Ἔνζυμος, ον, مايەلى μαγιαλή, خمورلى χαμουρλού, مخمر μουχαμμέρ. «τὰ ἔνζυμα καὶ τὰ ἄζυμα خمورلى و خمورسز χαμουρλοὺ βὲ χαμουρσούζ.

Ἔνηβος, ον, بالغ παλήγ.

Ἐνηλικιότης, ἡ سن بلوغ σίννι πουλούγ, بلوغيت πουλουγηγέτ.

Ἐνηλικι(όο)οῦμαι, رشيد-بالغ او. ρεσὶδ-παλὴγ ὀλ.

Ἐνήλικος,ον καὶ **Ἐνῆλιξ,** ὁ καὶ ἡ بالغ παλήγ, رشيد ρεσίδ.

Ἐνημερεύω, كوندوزلنك γκιονδούζλενμέκ, امرار يوم ا. ἰμράρι γέϐμ ἰτ.

Ἐνήμερος, ον, خبرى-معلوماتى اولان χαπερὶ-μα'λιουματὶ ὀλάν, خبردار χαπερδάρ. [ἐνδαζή.

Ἐνήχησις, ἡ عكس اندازى ἄκς-

Ἔνθα, (Ἐπρ.) اورادە ὄραδα, اوراية ὄραγια. § (χρόνου) اولوقتكى ὀλϐακήτκι. « — καὶ — شورادە بورادە σούραδα πούραδα. «ἐκεῖ — εὑρίσκομαι بولنديغم يردە πουλουνδουγούμ γερδέ.

'Ενθάδε, ('Επρ.) بوراده πούραδα, بو محلده ποὺ μαχαλλδέ, شو محلده σοὺ μαχαλλδέ.

'Ενθάῤῥυνσις, ἡ تشجيع τεσδζί', ترغيب τεργήπ, تشويق τεσβήκ.

'Ενθαῤῥυντικός, ή, όν, مشوق μουσεββέκ, غيرتبخش γαϊρετπάχς, بادى شوق و غيرت παδίι σέβκ οὐ γαϊρέτ. « — οἱ λόγοι نصائح غيرتبخش νεσαΐχι γαϊρετ-πάχς.

'Ενθαῤῥύνω, جسارت ويرمك δζεσαρὲτ βιρμέκ, غيرتلنديرمك γαϊρετλενδιρμέκ, ا. تشجيع τεσδζί ἰτ. و تشويق ترغيب اولنمق τεσβήκ οὐ τεργήπ ὀλουνμάκ. «ὁ ἐνθαῤῥύνων مشوق μουσεββέκ. « ὁ ἐνθαῤῥυνόμενος متشوق μουτεσεββίκ.

"Ενθεν, ('Επρ.) اورادن ὅραδαν, شورادن σούραδαν, بورادن πούραδαν, بوندن πουνδάν, او طرفدن ὅ ταραφδάν. « — μὲν... — δὲ (φρσ.) بر طرفدن... ديكر طرفدن πὶρ ταραφδάν... δίγκερ ταραφδάν.

"Ενθεος καὶ **"Ενθους, ουν,** ملهم μουλχέμ. § — ως (ἐπρ.) ملهمانه μουλχεμανέ.

"Ενθερμος, ον, حررتلى χαραρετλή. § غيور γαγιούρ, غيرتكش γαϊρετκές, حيتلى χαμιγετλή, كرميتلى κερμιγετλή, شديد σεδίδ. «— ζῆλος غيرت پرسوز و كذار γαϊρέτι πούρ-σοὺζ οὐ κιουζάρ. § —έρμως (ἐπρ.) كرميت ايله κερμιγὲτ ἰλέ, شدتله σιδδέτλε, شديداً σεδίδεν.

"Ενθεσμος, ον, قانونى κανονὶ, نظامى νιζαμή, مشروع μεσρού'. § — (ἐπρ.) نظاماً νιζάμεν, قانوناً κανόνε

'Ενθουσιάζω καὶ **-σι(άω)ῶ** ا. تهييج τεχγὶδζ ἰτ. § (πθ.) —ομ هيجانه كلمك χεγεδζανὲ γκελμέκ, ا. تهيج τεχεγ-γιοὺδζ ἰτ. « ὁ ἐνθουσιά (μτχ.) متهيج μουτεχεγ-γίδζ.

'Ενθουσιασμός, ὁ حيرت χαιρέτ, هيجان χεγεδζάν, توجد τεβεδζδζούδ, تهالك τεχαλούκ, جد و حال βέδζδ οὐ χάλ, تهييج τεχγίδζ, تهيج τεχεγ-γιούδζ. § فرط شادمانى φέρτ σαδμανή, حبور χουπούρ, انبساط ἰνπισάτ.

'Ενθουσιαστής, ὁ صاحب جد و حال σαχηπὴ βέδζδ οὐ χάλ, متوجد μουτεβεδζδζίδ, متهالك μουτεχαλίκ, متحير μουχαγ-γίρ, متهيج μουτεχεγ-γίδζ.

'Ενθουσιώδης, ες, متحيرانه μουτεχαϊρανέ, متهيجانه μουτεχεγγιδζανέ.

'Ενθρονίζω, تخته قومق - اوتورتمق ταχτὰ κομὰκ-ὀτουρτμάκ. ا. اجلاس ἰδζλὰς ἰτ. § (πθ.) —ομαι تخته اوتورمق ταχτὰ ὀτουρμάκ, تخته نشين اولمق ταχτανισὶν ὀλ.

'Ενθρόνισις, ἡ اجلاس ἰδζλάς, جلوس δζουλούς.

'Ενθρονιστικός, ή, όν, اجلاسى ἰδζλασί, جلوسى δζουλουσή.

"Ενθρονος, ον, تخته نشين ταχτὰ νισίν.

'Ενθύμημα, τὸ خاطره χατηρ-

ιαμά, تخطر τεχαττούρ. ‖ یادکار γιαδγκιάρ.

'Ενθύμησις, ἡ خاطر χατήρ, تخطر τεχαττούρ, تذکار τεζγκιάρ, ذکر ζίκρ, یاد γιάδ.

'Ενθυμητικόν, τὸ قوهٔ حافظه κουββέϊ χαφηζά.

'Ενθυμίζω, خاطره کتیرمك χατηρὰ γκιτιρμέκ, اخطار ا. ἰχτὰρ ἰτ. تخطر ایتدیرمك τεχαττοὺρ ἰτδιρμέκ, درخاطر ایتدیرمك δὲρ χατὴρ ἰτδιρμέκ, تذکیر ا. τεζγκὶρ ἰτ.

'Ενθύμιον, τὸ یادکار γιαδγκιάρ, اثر ἐσέρ, بر کذار πὲρ-γκιουζάρ, خاطرلمه χατηρλαμά.

'Ενθύμισμα, τὸ اخطار ἰχτάρ.

'Ενθυμ(εο)οῦμαι, درخاطر ا. ερχατὴρ ἰτ. تخطر ا. τεχαττοὺρ ἰτ. تذکر ا. τεζγκιὰρ ἰτ. خاطرده او. χατηρδὰ ὀλ. «τὸ ἐνθυμεῖσθε ; خاطرکزده میدر χατηρινιζδάμιδιρ. «τὸ ἐνθυμοῦμαι κάλλιστα پك کوزل خاطرمده در ὲκ γκιουζὲλ χατηρημδάδηρ. «τώρα ἐνθυμοῦμαι شمدی خاطرمه کلدی μδι χατηρημὰ γκελδί. «δὲν — οῖος μοὶ τὸ εἶπε بکا کیم سویلدیکنی هیچ خاطرمه کلمدی πανὰ κὶμ σοϊδιγὶ χὶτς χατηρημὰ κάλμαμισ-ρ. «θὰ τὸ — διὰ βίου مدت عمرمده خاطرمده حفظ ایده- μουδδέτι 'όμ-μδὲ χατηρημδὰ χὴφζ ἰδεδζέγιμ. ὲν ἠμπορῶ νὰ ἐνθυμηθῶ τὸ ὄ-μά του اسمنی اصلا خاطرلامام ἰσμινὶ λα χατηρλάμαμ.

'Ενιαῖος, α, ον, فرید φερίδ, واحد βαχήδ, یالکز γιάλινιζ. «τὸ ἑνιαῖον τοῦ Θεοῦ توحید τεβχίδ.

'Ενιαύσιος, α, ον, سنوی σενεβί. ‖ —ίως (ἐπρ.) هر سنه πεχὲρ σενέ, سنوی اولهرق σενεβὶ ὀλαράκ.

'Ενιαυτός, ὁ ییل γίλ, سنه σενέ, سال σάλ. «δὶς τοῦ —οῦ سنه‌ده ایکی دفعه σενεδὲ ἰκὶ δεφά.

'Ενιαχοῦ, ('Επρ.) بعض طرفده πά'ζι ταραφδά, بعضا πά'ζεν.

'Ενιδρύω, تأسیس ا. τεεσὶς ἰτ.

'Ενικός, ὁ (Γρμ.) مفرد μουφρέδ.

"Ενιοι, αι, α, بعض πά'ζ.

'Ενίοτε, ('Επρ.) بعض کره - دفعه πά'ζι κερρὲ-δεφά, بعضا πά'ζεν, آره صره ἀρὰ-σηρά, کاهجه γκιαχίδζε, آحیانا ἀχγιάνεν, دورادور δοὺρ-αδούρ. «— μέν... — δέ کاه... کاه... γκιάχ... γκιάχ, بعضا... بعضا πά'ζεν... πά'ζεν.

'Ενίστημι, درونه وضع ا. δερουνὲ βάζ' ἰτ. ‖ (πθ.) —αμαι تعرض ا. τεαρροὺζ ἰτ. ‖ (Νμ.) اعتراض ا. ἰτιρὰζ ἰτ. دفع ا. δέφ' ἰτ. ‖ (μτχ.) ἐνεστώς حاضر χαζὴρ πλ. حاضرین χαζηρήν. ‖ ὁ ἐνεστώς (Γρμ.) حال χάλ. «ὁ ἐνιστάμενος متعرض μουτεαρρίζ.

'Ενίσχυσις, ἡ تحکیم ταχκίμ, تقویت ταχβιγέτ, تأیید τεεγίδ, تأکید τεεκίδ. ‖ (ἠθ.) تشویق τεσβήκ, ترغیب τεργήπ.

'Ενισχύω, تحکیم - تقویت - تأیید -

.ا تاكيد ταχκὶμ - τακδιγὲτ- τεεγὶδ - τεεκὶδ ἰτ. § (ἠθ.) .ا تشويق - ترغيب τεσ6ὴκ-τεργὴπ ἰτ.

Ἔνvατος, η, ον, طقوزنجى δοκουζουνδζού, تاسع τασί'. «*κεφάλαιον —ον* فصل طقوزنجى δοκουζουνδζοὺ φάσλ, باب تاسع πάπι τασί'. «*τὸ —ον μέρος* طقوزده بر δοκουζδὰ πίρ, تسع τούς'.

Ἐννaετής, ές, طقوز ياشنده اولان δοκοὺζ γιασ̈ηνδὰ ὀλάν.

Ἐννέα, οἱ, αἱ, τὰ طقوز δοκούζ, تسعه τισά', ٩ νόὺχ.

Ἐννεάγωνον, τὸ (Μθμ.) ذو تسعة الاضلاع ζοὺ τισά'τ οὐλ-άζλά', متسع μουτεσά'.

Ἐννεάκις, (Ἐπρ.) طقوز كره - دفعه δοκοὺζ κερρὲ-δεφά.

Ἐννεακόσιοι, αι, α, طقوز يوز δοκοὺζ γιούζ.

Ἐννεακοσιοστός, ή, όν, طقوز يوزنجى δοκοὺζ γιουζουνδζού.

Ἐννεαπλάσιος, α, ον, طقوز قات δοκοὺζ κάτ.

Ἐννενήκοντα, οἱ αἱ, τὰ طقسان δοκσάν, تسعون τισούνε.

Ἐννενηκοντάκις, (Ἐπρ.) طقسان كره δοκσὰν κερρέ.

Ἐννενηκοντούτης, ες, طقسان ياشنده اولان δοκσὰν γιασ̈ηνδὰ ὀλάν.

Ἐννενηκοστός, ή, όν, طقسانيجى δοκσανηνδζή. «*— πρῶτος* طقسان برنجى δοκσὰν πιρινδζί.

Ἔννοια, ἡ دوشنمه δόυσ̈όυνμέ, فكر φίκρ, تفكر τεφεκκιούρ, اندیشه ἐνδισ̈έ. § معنا μα'νά, مفهوم μεφχούμ, مضمون μαζμούν, مقصد μακσάδ, [illegible] μεάλ, مفاد μουφάδ. § (κν.) Ἴδ. Φροντίς. «*ἡ ἀληθὴς — τοῦ νόμου* قانونك مقصد آصليسى - حقيقيسى κανονοῦ μακσάδι ἀσλησὴ - χάκηκησή. «*— ἀλληγορική* معناى مجازى μα'νάϊ μ[illegible] δζαζή. «*— βεβιασμένη* معناى ضرورى μα'νάϊ ζαρουρή. «*διαστρέφω τὴ[ν] —αν χωρίου τινός* بر عبارەنك معناسنى .ا تأويل ἰπαρενὶν μα'νασινὶ τεέ6[illegible] ἰτ. «*ἔννοιά μου!* (χυδ.) هوا خوش [illegible] πανὰ χαβὰ χός.

Ἐννοιάζομαι, (κν.) .ا قيد καί[illegible] ἰτ. .ا تقيد و اهتمام τεκαγ-γιοὺδ [illegible] ἰχτιμὰμ ἰτ.

Ἔννομος, ον, نظامى νηζαμ[illegible] مشروع μεσ̈ρού, قانونى κανονή, [illegible] σ̈ερίΐ. § *—όμως* (ἐπρ.) نظاماً [illegible] ζάμεν, قانوناً κανόνεν.

Ἐννο(έω)ῶ, آكلامق ἀνλαμά[κ] .ا درك δὲρκι ἰτ. عقل ايرمك ἀκλ[ἰ] ἰρμέκ, ادراك - استدراك - تفهم - ازعان [illegible] .ا φὲχμ - ἰδρὰκι - ἰστιδρὰκι - τεφε[illegible] χοὺμ - ἰζὰν ἰτ. § آكلامق ἀνλα[μάκ] .ا تفهيم - افهام τεφχὶμ-ἰφχὰμ ἰ[τ]. § معناسى او .ا [illegible] μα'νασὴ ὀλ. δελαλὲτ ἰτ. معناسنده او μα'νασηνδ[ὰ] ὀλ. «*— κατὰ βάθος ἢ μὲ ἀκρίβεια[ν]* حق و حقيقتى آكلامق χάκκ βὲ χακ[ηκατηνὴ] ἀνλαμάκ, او اصلنه [illegible] واصل او γαβρηνὰ βασὶλ ὀλ. حقيقته و اصل و واقف او ἄσλ βὲ χακηκατηνά β[illegible]

σὶλ βὲ βακὴφ ὀλ. .ا تعمق τεαμ-μοὺκ ἰτ. «ἐννοεῖτε τὰ Τουρκικά; توركچه آكلارميسكز τούρκτσε ἀνλάρμι-σινιζ; «ἠννόησα τὸν σκοπόν του مرامنى آكلادم μεραμινὶ ἀνλαδήμ. «τοῦτο ἐννοεῖται (φρσ.) بللى در πελ-λίδιρ, دركاردر δερκιάρδιρ. «ἐννοεῖ-ται ὅτι... شو شرطكه σοὺ σάρτκι, شو قدركه σοὺ καδάρκι. «τοῦτο δὲν τὸ — بونى اصلا قبول ايتم πουνοὺ ἄσλα καπούλ ἰτμέμ. «ὁ μεταφραστὴς δὲν ἠννόησε καλῶς τὸ χωρίον τοῦτο مترجم بو عبارەنك معناسنى كوزلجه آكلامادى μουτερδζὶμ πού ἰπαρενὶν μα'νασινὶ γκιουζέλδζε ἀνλάμαδη. «μὴ τοῦ δίδητε νὰ ἐννοήσῃ ὅτι τὸ θέλετε ايسته‌دیككزى آكا ايما ايليكز ἰστεδιγινιζὶ ἀνὰ ἰμὰ εἴλέμεγινιζ. «δίδω τινὶ νὰ ἐννοήσῃ آكلاتمق ἀνλατμάκ, ايما ايلك ἰμὰ εἴλεμέκ. «εἶναι δύσκολον νὰ ἐννοηθῇ آكلاشلمسى كوجدر ἀνλασὴλ-μασὴ γκιούδζδούρ.

'Ενοίκησις, ἡ اقامت ἠκαμέτ, تمكن τεμεκκιούν.

'Ενοικήσιμος, ον, قابل سكنا καπίλι σουκνά.

'Ενοικήτωρ, ὁ ساكن σακίν, متمكن μουτεμεκίν.

'Ενοικιάζω, كرايه ويرمك κιρα-γιὰ βιρμέκ, .ا ايجار ἰδζάρ ἰτ. ‖ كرا ايله آلمق κιρὰ ἰλὲ ἀλμάκ, .ا استيجار ἰστιδζὰρ ἰτ.

'Ενοικίασις, ἡ ايجار ἰδζάρ, استيجار ἰστιδζάρ.

'Ενοικιαστήριον, τὸ ايجار و استيجار مقاوله‌نامه‌سى ἰδζὰρ οὐ ἰστιδζὰρ μουκαβελεναμεσί, ايجارنامه ἰδζαρ-ναμέ.

'Ενοικιαστής, ὁ كراجى κιρα-δζή, مستأجر μουστεεδζίρ. «— δη-μοσίων προσόδων ملتزم μουλτεζίμ.

'Ενοικίζω, .ا اسكان ἰσκιὰν ἰτ. .ا تمكين τεμκὶν ἰτ. ‖ (πθ.) ساكن او. σακὶν ὀλ. .ا تمكن τεμεκκιοὺν ἰτ.

'Ενοίκιος, ον, اودەكى ἑβδεκί. بيتى πεϊτί. «τὸ —ιον اجاره ἰδζκρέ, كرا κιρά, بدل ايجار πεδέλι ἰδζάρ.

"Ενοικος, ον, ساكن σακίν, متمكن μουτεμεκκίν. ‖ مسكون μεσκιούν.

'Ενοικ(έω)ῶ, اوتورمق ὀτουρμάκ, ايچنده ἰ-τσινδὲ ὀτουρμάκ, .ا اقامت ἰκαμὲτ ἰτ.

'Ενόν, τὸ (Μτχ. οὐδ. τοῦ "Ε-νειμι) «κατὰ τὸ — ممكن مرتبەده μουμκὶν μερτεπεδέ.

"Ενοπλος, ον, سلاحلى σιλαχλή, مسلح μουσελλάχ. ‖ —ως (ἐπρ.) مسلحا μουσέλλαχεν.

'Ενοποίησις, ἡ توحيد τεβχίδ.

'Ενοποι(έω)ῶ, برلشديرمك πιρ-λεσδιρμέκ, .ا توحيد τεβχὶδ ἰτ.

'Ενοπτρίζομαι, آينه‌يه باقمق ἀϊνα-γιὰ πακμάκ.

'Ενορία, ἡ محله μαχαλλὲ πλ. محلات μαχαλλάτ.

'Ενοριακός, ή, όν, محله‌لى μα-χαλλελή. «— ἱερεὺς محله پاپاسى-راهبى μαχαλλὲ παπασὴ-ραχιπί.

'Ενορίτης, ὁ محله‌لى μαχαλλελή,

محله ساكنلرندن μαχαλλὲ σακινλεριν δέν.

Ἔνορκος, ον, يمينلى γεμινλή. ‖ —ως (ἐπρ.) يمينله γεμίνλε, تحالفاً τεχάλλουφεν. «οἱ —οι (Νμ.) زورى ζουρή. [ρεσμί.

Ἐνόρμιον, τὸ ليمان رسمى λιμὰν

Ἐνόρμισμα, τὸ (Ντκ.) مرسا μερσά.

Ἔνορχος,ον, طاشاقلى ταšακλή.

Ἐνορ(άω)ῶ, ايچنه كورمك ἰτσινὲ γκιὀρμέκ, ا. مشاهده μουšαχεδὲ ἰτ.

Ἐνόσῳ, (Ἐπρ.) جه δζέ. « — ὑπάρχει اولدقجه ὀλδούκδζε, اولديقى مدتده ὀλδογοὺ μουδδετδέ. « — βρέχῃ ياغمور ياغديقجه γιαγμοὺρ γιαγδήκδζε.

Ἑνότης,ἡ برلك πιρλίκ, وحدانيت βαχδανιγέτ. ‖ برلشمه πιρλεšμέ, اتحاد ἰττιχάδ, توحيد τεδχίδ. ‖ تماميت τεμαμιγέτ. «ἡ — τῆς πίστεως وحدانيت دين βαχδανιγέτι δίν.

Ἐνοφθαλμισμός, ὁ آشله ἀšλαμά, تلقيح τελκήχ.

Ἐνοφθαλμι(άω)ῶ καὶ —ίζω, آشلامق ἀšλαμάκ, ا. تلقيح τελκὴχ ἰτ.

Ἐνοχή, ἡ (Νμ.) مجبوريت μεδζπουριγέτ, تعهد τεαχχούδ, عقود οὐκούδ. ‖ (Ποιν.) مدخل μεδχάλ, علاقه ἀλιακά.

Ἐνόχλησις, ἡ آغيرلق ἀγηρλήκ, اوصانج οὐσάνδζ, تصديع τασδί', تعجيز τα'δζίζ.

Ἐνοχλητής,ὁ معجز μουαδζδζίζ.

Ἐνοχλητικός, ή, όν, معجز μουαδζδζίζ, ثقيل σεκίλ, صيقنديلى σηκηνδηλή, كراجاندن γκιρανδζάν. ‖ —ῶς (ἐπρ.) معجزانه μουαδζδζιζανέ.

Ἐνοχλ(έω)ῶ, ا. تصديع-تعجيز τασδί'-τα'δζίζ ἰτ. صيقلت ويرمك σικλὲτ βιρμέκ, اوصاندرمق οὐσανδηρμάκ, بى حضور ايلك πὶ χουζοὺρ ἐϊλέμέκ. ‖ (πθ.) متعجز-متصدع او. μουτεαδζδζίζ-μουτεσσαδὴ ὀλ. صيقلمق σηκηλμάκ. منحرف المزاج او. μουνχαρὶφ οὐλ-μιζὰδζ ὀλ. «*φοβοῦμαι μήπως σᾶς ἐνοχλήσω* سزى تعجيزدن احتراز ايدرم σιζὶ τα'δζιζδὲν ἰχτιρὰζ ἰδέριμ.

Ἐνοχοποίησις, ἡ اسناد جرم ἰσνάδι δζούρμ, اتهام ἰττιχάμ.

Ἐνοχοποι(έω)ῶ, اسناد جرم ا. ἰσνάδι δζούρμ ἰτ. اتهام ا. ἰττιχὰμ ἰτ. ‖ (πθ.) اتهام اولنمق ἰττιχὰμ ὀλουνμάκ, متهم او. μουττεχὶμ ὀλ.

Ἔνοχος, ον, ذى مدخل ζὴ μεδχάλ, علاقه‌دار ἀλιακαδάρ, مرتكب μουρτεκίπ, مجرم μουδζρίμ. ‖ متهم μουττέχίμ, محكوم μαχκιούμ. «— *θανάτου* اعدامه محكوم ἰδὰμ ἰλὲ μαχκιούμ.

Ἔνσαρκος, ον, تنلى τενλή, مجسم μουδζεσσίμ, متجسم μουτεδζεσσίμ, متجسد μουτεδζεσσίδ.

Ἐνσαρκ(όο)οῦμαι, تجسد-تجسم ا. τεδζεσσοὺδ-τεδζεσσοὺμ ἰτ. ‖ حلول ا. χουλοὺλ ἰτ. تجسد ا. τεδζεσσοὺδ ἰτ.

Ἐνσάρκωσις, ἡ تجسم τεδζεσσούμ, تجسد τεδζεσσούδ, تمثل τεμεσσούλ. ‖ (Θλγ.) حلول χουλούλ, تجسد τεδζεσσούδ.

’Ενσκήπτω, اچينه يا اوزرينه رى ا. ἰτσινὲ γιὰ οὐζερινὲ ρεμὶ ἰτ. ظهورا. ζουχοὺρ ἰτ. § (ἀμτ.) شدتله دوشمك σιδδέτλε δούσμέκ, هجوم ا. χουδζοὺμ ἰτ. اصابت ا. ἰσαπὲτ ἰτ. «*ἐνέσκηψε θύελλα* فورطونه ظهور ايتمش φουρτούνα ζουχοὺρ ἰτμίς. «*ἐνέσκηψεν ἡ δεῖνα ἀσθένεια εἰς τὰ ζῶα* حيواناته فلان خسته‌لق ظهور ايتمشدر χαϊδανατὰ φιλὰν χασταλὴκ ζουχοὺρ ἰτμίσδιρ.

’Ενσπείρω, زرع ا. ζὲρ’ ἰτ. اكمك ἐκμέκ. § (μτφ.) القا ـ نشر ا. ἰλκὰ-νὲσρ ἰτ. «— *τὴν διχόνοιαν* القاى تخم شقاق و نفاق ا. ἰλκάϊ τοχού-μι σιφὰκ βὲ νιφὰκ ἰτ.

’Ενστάζω καὶ **’Ενσταλάζω,** تقيط ـ تقاطر ا. τενκὴτ-τεκατοὺρ ἰτ. § (μτφ.) القا ا. ἰλκὰ ἰτ.

’Ενστάλαξις, ἡ تنقيط τενκήτ, تقاطر τεκατούρ.

’Ένστασις, ἡ ممانعت μουμανακάτ, مخالفت μουχαλεφέτ. § (Νμ.) اعتراض ιτιράζ, ادعا ἰδδιά, دفع دعوى δέφ’ι δαβά. «— *ἀναρμοδιότητος* عدم صلاحيت ادعاسى ἀδέμι σελαχιγὲτ ἰδ-διασή. «*ἅπασαι αἱ —εις τοῦ ἐναγομένου ἀπερρίφθησαν* مدعى عليهك كافه اعتراضاتى رد اولنمشدر μουδδεὴ ἀ-λεϊχινὶν κιαφέϊ ἰτιραζατὴ ρέδδ ὀ-λουνμούσδουρ.

’Ενστερνίζομαι, در آغوش ا. δὲρ ἀγοὺς ἰτ. قبول ا. καπούλ ἰτ.

’Ένστικτον, τὸ سوق الطبيعه σεβκ οὐτ-ταπιγέ.

’Ενσώματος, ον, καὶ **’Ένσωμος, ον,** جسمانى δζισμανί.

’Ενσωματ(όω)ῶ, تجسيم ا. τεδζ-σὶμ ἰτ.

’Ενσωμάτωσις, ἡ تجسم τεδζεσ-σούμ, تجسد τεδζεσσούδ.

’Ένταλμα, τὸ امر ἔμρ, امرنامه ἐμιρναμέ, تنبيه τενπίχ, تذكره τεζ-κερέ. «— *συλλήψεως* ضبط و كرفت مذاكرسى ζὰπτ οὐ γκιρὶφτ μουζακε-ρεσί. «— *πληρωμῆς* تاديه امرى τεε-διγὲ ἐμρί. «— *προφυλακίσεως* موقف توقيف مذاكرسى μουβακκὰτ τεβκὴφ μουζακερεσί.

’Ένταοις, ἡ كيرمه γκιρμέ, كيرلمه γκιριλμέ. § (I) توتر τεβεττούρ, وترك βιτερὶν γκιριλμεσί.

’Εντατικός,ή,όν, كيرليجى γκι-ρλεϊδζή. § (I) مقوى μουκαββή.

’Ενταῦθα, (’Επρ.) بوراده πού-ραδα, بورايه πούραγια, شورايه σού-ραγια, شوراده σούραδα, بونده πουν-δά, شونده σουνδά.

’Ενταυτῷ, (’Επρ.) بونك ايله برابر πουνοὺν ἰλὲ περαπέρ, همده χέμδε, عينى وقتده ἀϊνὶ βακητδά, برابر περα-πέρ, اولجنكامده ὂλ χενγκιαμδά.

’Ενταφή, ἡ دفن δέφν, تدفين τεδφίν.

’Ενταφιάζω, كومك γκιόμμέκ, دفن ـ تدفين ا. δέφν-τεδφὶν ἰτ.

’Ενταφίασις, ἡ καὶ **—σμός,** ὁ دفن δέφν, تدفين τεδφίν.

’Ενταφιαστής, ὁ مزارجى με-ζαρδζή.

Ἐντάφιος, ον, دفنى δεφνί. § (οὐσ.) τὸ —ον كفن κεφέν. «τὰ —α لوازمات دفنيه λεβαζιμάτι δεφνιγέ.

Ἐντείνω, كرمك γκιρμέκ, .ا تمديد τεμδὶδ ἰτ. § چكمك τσεκμέκ.

Ἐντειχίζω, ديوار چكمك διβὰρ τσεκμέκ, .ا استحكام ايله احاطه ἰστιχκϳὰμ ἰλὲ ἰχατὲ ἰτ.

Ἐντέλεια, ἡ كمال κεμὰλ πλ. كمالات κεμαλάτ, مكمليت μουκεμμελιγέτ.

Ἐντελέχεια, ἡ وجود حقيقى βουδζούδι χακηκή, حقيقت χακηκάτ.

Ἐντελής, ές, كامل κϳαμίλ, مكمل μουκεμμέλ, تام τεμάμ, بى قصور πὶ κουσούρ. § —ῶς (ἐπρ.) كاملاً κϳάμιλεν, مكملاً μουκέμμελεν, تماماً τεμάμεν, كلياً κϳούλλιγεν, بسبتون πίσπιτουν. «εἶναι —ῶς ἀδύνατον بسبتون ممكن دكلدر πίσπιτουν μουμκὶν δεγίλδιρ. «ἰατρεύθη —ῶς كاملاً تداوى اولنمشدر κϳάμιλεν τεδαβὴ ὀλουνμούϣδουρ.

Ἐντέλλω καὶ μσ. **—ομαι,** امر و تنبيه .ا ἔμρ οὐ τενπὶχ ἰτ. اراده و فرمان بيورمق ἰραδὲ βὲ φερμὰν πουγϳουρμάκ.

Ἐνταλγία, ἡ (I) الم معائى ἐλέμι μιαΐ.

Ἐντερέλκωσις, ἡ (I) تقرح امعا τεκαρρούχι ἐμά'.

Ἐντερεπιπλοκήλη, ἡ (I) فتق امعا ثربى φέτκι μιάϊ σερπί.

Ἐντερικός, ή, όν, (Ἀνατ.) معائى μιαΐ.

Ἐντερῖτις, ἡ (I) التهاب معا ἰλτιχάπι μιά'. «χρονία — التهاب معا مزمن ἰλτιχάπι μιάϊ μουζμίν. «ὀξεῖα — التهاب معا شديد ἰλτιχάπι μιάϊ σεδίδ.

Ἐντεριώνη, ἡ (Βτ.) اوز ὂζ, لب λούππ, مغز μάγζ.

Ἐντεροαιμορραγία, ἡ (I) نزف معائى νίζφι μιαΐ.

Ἐντεροδυνία, ἡ (I) رثية امعا ρεσιέϊ ἐμά'.

Ἐντεροζωάρια, τὰ ديدان معائيه διδάνι μιαϊγέ, ديدان امعا διδάνι ἐμά'.

Ἐντεροκήλη, ἡ (I) فتق معا φέτκι μιά', فاسق بارينى κασὴκ γϳαρηγή.

Ἐντεροκωλῖτις, ἡ (I) التهاب معا قولون ἰλτιχάπι μιάϊ κολόν.

Ἐντερόλιθος, ὁ (I) حصات معا χασάτι μιά'.

Ἐντερολογία, ἡ (I) مبحث امعا μεπχάσι ἐμά'.

Ἔντερον, τὸ باغرساق παγηρσάκ, معا μιά' πλ. امعا ἐμά', روده ρουδέ.

Ἐντερορραφία, ἡ (Χργ.) خياطت امعا χιγϳατέτι ἐμά'. [χάζι' μιά'.

Ἐντεροτομία, ἡ (Χργ.) خزع معا

Ἐντεροτόμος, ὁ (Χργ.) مخزع معا μαχζίϊ μιά'.

Ἐντεροπώλης, ὁ καὶ **—πράτης,** ὁ جيرجى δζιγερδζή.

Ἐντεῦθεν, (Ἐπρ.) بورادن πούραδαν, شورادن σούραδαν, بوندن πουνδάν, شوندن σουνδάν, بو طرفدن ποὺ ταραφδάν, بو جانبدن ποὺ δζανιπδέν, بو جهتدن ποὺ δζιχετδέν.

'Εντευκτήριον, τὸ مسافر اوطهسی ουσαφίρ ὀδασή, قبول اوطهسی καπούλ δασή, ملاقات اوطهسی μουλακάτ ὀασή.

Ἔντευξις, ἡ كورشمه γκιόυρούσμέ, ملاقات μουλακάτ.

Ἔντεχνος, ον, صنعت ايله ياپلمش ανκάτ ἰλὲ γιαπηλμής, مصنع μουαννά, استادانه ούσταδανέ. § —έχνως (ἐπρ.) استادانه ούσταδανέ, ماهرانه μαηρανέ.

'Εντήκω, دوكمك ايچنه ίτσινὲ δόκ-έκ. § (πθ.) دوكلك δόκιόυλμέκ.

'Εντίθημι, ايچنه قومق ίτσινὲ κο-μάκ, ادخال ا. ίτχάλ ἰτ. § (μσ.) ايچنه قونلمق ίτσινὲ κονουλμάκ, ادخال اولنمق ίδχάλ ὀλουνμάκ, دخول ا. δου-χούλ ἰτ.

Ἔντιμος, ον, ناموسلو ναμου-σλού, معتبر μουτεπέρ, شريف σερίφ, مشهور μεσχούρ, عزيز άζήζ, اعتبارلی ιτιπαρλή, شهرتشعار σόχρετ-σιάρ, متحير μουτεχαΐζ, مشرف μουσερρέφ. § —ως (ἐπρ.) شان و شهرت ايله σάν σόχρέτ ἰλέ, شريفانه σεριφανέ, مكرمانه μουκεριμανέ, ناموس و اعتبار ايله να-μούς βὲ ίτιπάρ ἰλὲ, معتبرانه μουτε-περανέ.

'Εντιμότης, ἡ ناموس ναμούς, شان و شهرت σάν ού σόχρέτ. § (ὡς τίτλος) ἡ Ὑμ. — ذاتكز ζατηνήζ, ذات عاليلرى ζάτι άληλερή, ذات شريفلرى ζάτι σεριφλερή.

Ἔντοκος, ον, (Νμ.) فائضلى φα-ιζλή, كذشتلى γκιουζεστελή. § —ως (ἐπρ.) فائز - كذشته ايله φαΐζ-γκιου-ζεστὲ ἰλέ, مع فائض μεά-φαΐζ.

'Εντολή, ἡ امر ἔμρ, سپارش σι-παρίς. § (Πολ.) مأموريت مخصوصه μεεμουριγέτι μαχσουσέ. § (Νμ.) وكالت βεκιαλέτ. «αἱ δέκα —αὶ τοῦ Θεοῦ وصايای عشرهٔ الهيه βασαγιάΐ άσε-ρέΐ ἐλλαχιγέ. « — μερικὴ وكالت خصوصيه βεκιαλέτι χουσουσιγέ. «— γενικὴ وكالت عموميه βεκιαλέτι ούμου-μιγέ.

'Εντολεύς, ὁ (Νμ.) موكل μου-βεκκίλ. [βεκκίλ.

'Εντολοδότης, ὁ(Νμ.) موكل μου-

'Εντολοδόχος, ὁ (Νμ.) وكيل βεκίλ. «καθιστῶ τινα —ον برينى توكيل ا. πιρινὶ τεβκὶλ ἰτ.

'Εντομή, ἡ يارمه γιαρμά, شق σάκκ. «τὸ μέρος τῆς —ῆς ياريق γιαρήκ.

'Εντομοζωάρια, τὰ (I) شعبهٔ هوام وديدان σουουπέΐ χεββάμ βὲ διδάν.

Ἔντομος, ον, مشقوق μεσκούκ. § (οὐσ.) τὸ —ον (Ζλγ.) بوجك πό-δζέκ, هامه χαμέ, حشره χασερὲ πλ. حشرات χασεράτ.

'Εντομολογία, ἡ مبحث هوام μεπχάσι χεββάμ.

Ἔντονος, ον, قوى καβή, صاغلام σαγλάμ, متين μετίν. § شديد σεδίδ, سرت σέρτ, مؤكد μουεκκίδ, اكيد εκίδ. « —οι διαταγαὶ اوامر اكيده - شديده ἐβαμίρι εκιδὲ-σεδιδέ. § —ως (ἐπρ.)

قوقابيغن κακαβίγεν, اكيدن ἐκίδεν, شديدن σεδίδεν, سرتجه σέρτδζε, موءكدن μουέκιδεν.

'Εντόπιος, α, ον, يرلى γερλή, محلى μαχαλλή, اصلى ἀσλή. § —ίως (ἐπρ.) محلجه μαχαλλίνδζε.

'Εντός, ('Επρ.) ايچنده ἰτσινδέ, ايچنه ἰτσινέ, درونه δερουνινέ, ده δέ. § (χρόνον) ظرفنده ζαρφινδά, مدتده μουδδετδέ, وقتده βακητδά. «—πέντε ἡμερῶν بش كون ظرفنده πὲς γκιοὺν ζαρφηνδά. «τὰ — داخلى δαχηλή, درونى δερουνί. «— βολῆς κανονίου بر طوپ منزلنه قدر πὶρ τὸπ μενζιλινὲ καδάρ. «— τοῦ μηνός آيك ايچنده ἀῒν ἰτσινδέ. «— ὀλίγου آز زمان ايچنده ἂζ ζεμὰν ἰτσινδέ, بر آزدن πὶρ ἀζδάν, يقينده γιακηνδά, قريباً καρίπεν. « τὰ — τῆς οἰκίας خانه‌نك ايچندهكى χανενὶν ἰτσινδεκί.

'Εντόσθια, τὰ (Ι) باغرساقلر παγηρσακλάρ, *معا μιά' πλ. *امعا ἐμά'.

'Εντοσούτῳ, ('Επρ.) حالبوكى χαλπούκι.

'Εντρέπω, دوندرمك δὸνμέκ. § (ἠθ.) اوتاندرمق οὐτανδηρμάκ. § (μσ. ἢ πθ.) —ομαι دور اولنق δὲβρ ὀλοὺνμάκ. § (ἠθ.) اوتانمق οὐτανμάκ, عارلانمق ἀρλανμάκ, عار-حجاب ا. ἂρ-χηδζὰπ ἰτ. استحيا-حيا ا. ἰστιχγιὰ-χαγιὰ ἰτ. محجوب-شرمنده-شرمسار او. μαχδζοὺπ-σερμενδὲ-σερεμσὰρ ὀλ. «δὲν πρέπει τις νὰ ἐντρέπηται διότι πράττει τὸ καλόν ايلك ايتمكدن حيا ايتمك روا دكلدر ἐγιλὶκ ἰτμεκδὲν χαγιὰ ἰτμὲκ ρεβὰ δεγὶλδιρ. «τὸν ἔκαμε νὰ ἐντραπῇ فلانى تخجيل ايتشدر φιλανὶ ταχδζὶλ ἰτμίσδιρ.

'Εντριβής, ές, ماهر μαχήρ, مجرب μουδζερρέπ, اهل ἔχλ.

'Εντρίβω, اوغمق ὀγμάκ, دلك ا. δὲλκ ἰτ. احتكاك ا. ἰχτικιὰκ ἰτ.

"Εντριψις, ἡ اوغمه ὀγμά, احتكاك ἰχτικιάκ, دلك δὲλκ.

"Εντρομος, ον, ديترك διτερέκ, مرتعش μουρταΐς, رعشه‌دار ρασεδάρ, لرزه‌ناك λερζενάκι, مرتعد μουρταΐδ, مرعوب μερούπ. « ὠχρὸς καὶ — خاسف و لرزه‌ناك χασὶφ βὲ λερζενάκι.

'Εντροπαλός, ή, όν, اوتانغج οὐτανγήδζ, محجوب μαχδζούπ, شرمسار σερεμσάρ.

'Εντροπή, اوتانمه οὐτανμά, حجاب χηδζάπ, شرم σέρμ, حيا χαγιά, خجالت χηδζαλέτ, شرمسارى σερεμσαρή. § عار ἄρ, عيب ἀΐπ, رذالت ρεζαλέτ. « εἶναι — σου سكا عيبدر σανὰ ἀΐπδιρ.

'Εντροπιάζω, اوتاندرمق οὐτανδηρμάκ, محجوب ايلمك μαχδζοὺπ εἰλεμέκ, تخجيل ا. ταχδζὶλ ἰτ. § (πθ.) اوتانمق οὐτανμάκ, محجوب او. μαχδζοὺπ ὀλ.

'Εντρόπιασμα, τὸ اوتاندرمه οὐτανδηρμά, تخجيل ταχδζίλ.

'Εντρύφημα, τὸ ذوق و صفا ζέβκ οὐ σαφά, تذوق τεζεββούκ.

'Εντρύφησις, ἡ تذوق τεζεββούκ, تلذذ τελεζζούζ.

Εντρυφ(άω)ῶ, ذوقياب او. ζεβ-
ιὰπ ὀλ. ا. ذوق و صفا ζὲβκ οὐ σα-
ἰτ. ا. تذوّق τεζεββρὺκ ἰτ. خوشلنق
ὁλανμάκ, او. محظوظ μαχζοὺζ ὀλ.

Εντυγχάνω, راست كلمك ρὰστ
ελμέκ, ا. تصادف τεσαδοὺφ ἰτ.
ا. ملاقات μουλακὰτ ἰτ. كوروشمك
ιορούσμέκ. ξ ا. قرائت κηραὰτ ἰτ.
مطالعه μουταλιακὰ ἰτ. « οἱ ἐντυγ-
ἰνοντες قارئين καριήν.

Εντυπος, ον, مطبوع ματπού'.

Εντυπ(όω)ῶ, ا. ترسيم τερσίμ
ا. طبع τὰπ' ἰτ. باصمق πασμάκ,
تأثير τεεσὶρ ἰτ. « — εἰς τὴν μνή-
ην ا. لوحهٔ خاطره ترسيم λεβχάϊ χα-
ιρδὰ τερσίμ ἰτ.

Εντύπωμα, τὸ مطبوعه ματ-
ιυά'.

Εντυπώσιμος, ον, قابل تأثير
ἀπίλι τεεσίρ, متأثر μόυτεεσίρ.

Εντύπωσις, ἡ ترسيم τερσίμ. ξ
(θ.) تأثير τεεσίρ, تأثر τεεσσούρ « αἱ
ὧται — σεις εἶναι πάντοτε δι-
ικέστεραι تأثيرات اوليه دائماً زياده جه دوام
ايدر τεεσιράτι ἐββελιγὲ δάϊμα ζι-
ιαδέδζε δεβὰμ ἰδερλέρ. « τίποτε
ν τῷ κάμνει — σιν هيچ بر شيئدن
متأثر او χὶτς πὶρ σεϊδὲν μουτεεσὶρ
ιάζ.

Εντύχημα, τὸ καὶ **Ἐντυχία,**
تصادف τεσαδούφ, ملاقات μουλακάτ.

Ενυδρόβιος, ον, صودہ يشايان
ιδὰ γιασαγιάν مائى μαή.

Ενυδρος, ον, صولى σουλού,
مائى μαή. « τὰ — α ζῷα حيونات مائيه
χαϊβανάτι μαϊγέ.

Ἐνυπάρχω, او. ايچنده ἰτσινδὲ
ὀλ. او. موجود μεβδζοὺδ ὀλ. داخل او.
δαχὴλ ὀλ.

Ἐνυπνιάζω καὶ — **ομαι** رؤيا
كورمك ρουγιὰ γκιορμέκ. ξ ا. احتلام
ἰχτιλὰμ ἰτ. دوش آزمق δοὺς ἀζμάκ.

Ἐνυπνιασμός, ὁ دوش آزمه δοὺς
ἀζμά, حلم χούλμ, احتلام ἰχτιλάμ.

Ἐνύπνιον, τὸ رؤيا ρουγιὰ πλ.
رؤى ρουΐ, دوش δούς.

Ἐνύπνιος, ον, رؤياده كورن
ρουγιαδὰ γκιορουνέν.

Ἐνυπνιώδης, ες, رؤيايه بكزر
ρουγιαγιὰ πενζέρ.

Ἐνυπόγραφος, ον, امضالى ἰμ-
ζαλί, ممضى μουμζί.

Ἐνυπόθηκος, ον, رهنلى ρε-
χινλή, مرهون μερχούν. « πράγματα
— α اشياى مرهونه ἐσγιάϊ μερχουνέ.

Ἐνυπόκειμαι, برشيئك آلتنده بولنمق
πὶρ σεϊν ἀλτινδὰ πουλουνμάκ, اساس
اتخاذ اولنمق ἐσὰς ἰττιχὰζ ὀλουνμάκ.

Ἐνυπόστατος, ον, وار اولان
βὰρ ὀλάν, موجود μεβδζούδ.

Ἐνῷ ἢ **Ἐν ᾧ,** (Ἐπρ.) ايكن
ἰκέν, حالده χαλδέ, آنده ἀνδέ, اثناده
ἐσναδά, وقتده βακητδά. « — ἤρχετο
كلير ايكن γκελὶρ ἰκέν, كلديكى آنده γκελ-
διγὶ ἀνδέ, كلديكى وقتده γκελδιγὶ βα-
κητδά. « — ὡμίλει سويلر ايكن σοϊ-
λὲρ ἰκέν, سويلديكى حالده σοϊλεδιγὶ
χαλδέ.

'Ενωματάρχης, ὁ(Στρ.) ژاندارمه اون باشیسی ζανδάρμα ὂν πασησή.

'Ενωματαρχία, ἡ(Στρ.) ژاندارمه اون باشیلغی ζανδάρμα ὄν πασηληγή.

'Ενώμοτος, ον, یمینلی γεμινλή.

'Ενώνω, برلشدیرمك πιρλεσδιρμέκ, جمع و الحاق ایتدیرمك δζέμ' οὐ ίλχὰκ ἰτδιρμέκ, ا. ربط ραπτ ἰτ. متحد قیلمق μουτεχχὶδ κηλμάκ. § (μσ. καὶ πθ.) برلشمك πιρλεσμέκ, ا. التصاق ἰλτισὰκ ἰτ. او ملحق-مربوط μουλχὰκ-μερποὺτ ὀλ. § (ἠθ.) اتحاد-اتفاق ا. ἰττιχὰδ-ἰττιφὰκ ἰτ. § (πθ.μτχ.) *ἠνωμένος* متصل μουτασσίλ, ملحق μουλχάκ, مربوط μερποὺδ, متلاصق μουτελασίκ, متحد μουτεχχήδ, متفق μουτεφφίκ. «*αἱ ἡνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς 'Αμερικῆς* آمریقا ممالك مجتمعسی 'Αμέρικα μεμαλίκι μουδζτεμα'σί. «*τὸ κοινὸν συμφέρον τοὺς ἥνωσε* بینلرینی ربط ایدن منفعت مشترکدر πεῖνλερινὶ ραπτ ἰδὲν μενφεάτι μουστερεκέδιρ.

'Ενώπιον, ('Επρ.) اوکنده ὀνοὺνδέ, اوکنه ὀνουνέ, قارشی καρσί, حضورنده مواجهسنده μουβαδζεχεσινδέ, χουζουρουνδά. «— *μαρτύρων* شهود مواجهسنده σουχοὺδ μουβαδζεχεσινδέ. « — *τοῦ δικαστηρίου* محکمه حضورنده μεχκεμὲ χουζουρουνδά. « — *μου* اوکمه ὀνουμέ, حضورمده χουζουρουμδά. « — *τῆς οἰκίας* اولک قارشوسنده ἐβὶν καρσουσουνδά. «*οἱ πολῖται εἶναι ἴσοι — τοῦ νόμου* اهالی قانون باتجاه

نظرنده مساویدر πιλδζούμλε ἰχαλὶ κα νὸν ναζαρινδὰ μουσαβίδιρ.

'Ενωρίς, ('Επρ.) ارکن ἐρκέν «*ἐνωρίτερον* دها ارکن δαχὰ ἐρκέν «*εἶναι πολὺ* — دها چوق ارکندر δα χὰ τσὸκ ἐρκένδιρ. «*ἐλθὲ ὀλίγο ἐνωρίτερον* کل ارکنجه ἐρκένδζε γκέλ

"Ενωσις, ἡ برلشمه πιρλεσμέ اتحاد ἰττιχάδ, توحید τεβχίδ, الحاق ἰλχάκ, رابطه ραπιτά, عقد ἄκδ. § اتفاق ἰττιφάκ. «*ἡ — τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος* جان و بدن اتحادی ἰττιχάδι τζὰν οὐ πεδέν. «*ἡ — δύο ποτα μῶν* ایکی نهرک التحاقی ἰκὶ νεχρὶν ἰλ τιχακή. «*συζυγικὴ* — زوجیت اتحادی ἰττιχάδι ζεβδζιγέτ, عقد ازدواج ἄκδ ἰζδιβάδζ. [1

'Ενωτίζομαι, ا. استماع ἰστιμά

'Ενωτικός, ή, όν, ایدیجی ربط ραπτ ἰδιδζί, رابط ραπίτ. § اتحاد پرور ἰττιχὰδ-περβέρ. § (Γρμ.) — *ὂν* رابطه ραπιτά.

'Ενώτιον, τὸ کوپه κιουπέ, قرط κούρτ, حلقۀ کوش χαλκάϊ κιούς.

'Εξ, (Πρθ.) ἴδε **'Εκ** «*ἐξ ἀε στερῶν* صولدن σολδάν. «*ἐξ ἁπαλ ὀνύχων* حین صباوتدن بری χήνι σ παβετινδὲν περί. « — *ἐφόδ* بالهجوم πὶλ-χουδζούμ, حمله χάμλ τεν. « — *προμελέτης* قصداً κάστε عمداً ἄμδεν. « — *ἡμισείας* مناصفه μουνασάφετεν. «—*συμφώνου* بالاتفاق πὶλ-ἰττιφάκ, متفقاً μουτέφφικεν «— *ὅλης καρδίας* از دل و جان ἐζ δὶλ

ν. « — *ἀνάγκης* بالضروره πιζ-
ουρέ. « — *ἀπροόπτου* ارتجالا
δζάλεν, آنسزين ἄνσιζιν. « —
ας دولايى δολαΐ, سيدن σεπετ-
«— *ὄνυχος τὸν λέοντα* (πρμ.)
يناغندن آرسلانى ἀρσλὰν γιατα-
ὰν πελλίδιρ.

ξάβιβλος, ἡ آلتى كتابى مشتمل
; κιταπὶ μουστεμίλ.

ξάβραχυς, ὁ آلتى خفيف هجالى
χαφὶφ χεδζαλί.

αγανακτ(έω)ῶ, اغضب اولـ
π ὀλ. [χαφιγέ.

αγγελία, ἡ اخبار حفيه ἰχπάρι

αγγέλλω, اخبار - نشر - اعلان ا.
ι-νέσρ-ἰλ₃ὰν ἰτ.

άγγελος, ὁ مخبر μουχπίρ.

αγνίζω, ا. تنزيه τενζὶχ ἰτ.

άγνισις, ἡ καὶ **—ισμός,**
τενζίχ.

αγορά, ἡ اشترا ἰστιρά. ‖
فداء φιδάϊ νέφς, فديه φιδγέ,
ρτιδά, فدا φιδά.

ιγοράζω, ا. اشترا ἰστιρὰ ἰτ.
تخلص ταχλὶς ἰτ. ا. فداى نفس
νέφς ἰτ. فديهٔ نجات ايله قورتارمق
νεδζὰτ ἰλὲ κουρταρμάκ, افتدا
δὰ ἰτ.

γόρευσις, ἡ اقرار ἰκράρ,
ἰτιράφ. ‖ (Ἐκκλ.) اعتراف
؟ ἰτιράφι δζοὺρμ αἰνὶ توبه

γορευτής, ὁ (Ἐκκλ.)
قصور و توبه لرى-دينلـ κουσοὺρ

βὲ τεβπελερὶ δινλεγὲν πχπάς.

Ἐξαγορεύω, ا. بيان و افاده πε-
γ₃ὰν οὐ ἰφαδὲ ἰτ. ا. اقرار و اعتراف
ἰκρὰρ οὐ ἰτιρὰφ ἰτ. ا. توبه τεβπὲ ἰτ.

Ἐξάγραμμος, ον, آلتى چيزكيلى
ἀλτὶ τσιζγκιλί.

Ἐξαγριαίνω, —(όω)ῶ, καὶ
—ώνω ا. توحيش τεβχὶς ἰτ. ‖
(ἀμτ6.) ا. توحش τεβεγχοὺς ἰτ.

Ἐξαγρίωσις, ἡ توحيش τεβχίς,
توحش τεβεγχούς.

Ἐξάγω, چيقارمق τσηκαρμάκ,
ا. اخراج ἰχρὰδζ ἰτ. ‖ (ἀμτ6.)
ا. استخراج ἰστιχρὰδζ ἰτ. ا. استنباط
ἰστινπὰτ ἰτ. او. مستبان μουστεπὰν
ὀλ. « — *νόημα* معنا استفاده ا.-چيقارمق
μα'νὰ ἰστιφαδὲ ἰτ. - τσηκαρμάκ.
« — *συμπέρασμα* ا. استنتاج ἰστιν-
τὰδζ ἰτ. « — *ἐμπορεύματα* امتعه
ا. اخراج ἰμτιὰ ἰχρὰδζ ἰτ. « *ὡς
ἐξάγεται ἐκ τῶν προσαχθέντων ἐγ-
γράφων* مبرز اوراقدن مستبان اولديغى وجه
اوزره μουπρὲζ ἐβρακδὰν μουστεπὰν
ὀλδουγοὺ βέζχ οὐζρέ. «*τί ἐξάγεται
ἐκ τούτου;* بوندن نه استنباط اولنور؛
πουνδὰν νὲ ἰστινπὰτ ὀλουνούρ;
«*τὰ ἐξαγόμενα* اخراجات ἰχραδζάτ.

Ἐξαγωγεὺς, ὁ چيقاران τσηκα-
ράν. ‖ (Ἐμπ.) اخراجات تاجرى ἰχρα-
δζὰτ ταδζιρί.

Ἐξαγωγή, ἡ چيقارمه τσηκαρ-
μά, اخراج ἰχράδζ. (Ἐμπ.) اخراجات
« *ἐμπόριον* — *ἧς* اخراجات تجارتى ἰ-
χραδζὰτ τιδζαρετί.

'Εξαγωγικός, ή, όν, اخراجی ἰχραδζή. « — ὸν ἐμπόριον اخراجات تجارتی ἰχραδζὰτ τιδζαρετί. « —ὸν τέλος اخراجات رسمی ἰχραδζὰτ ρεσμί.

'Εξαγώγιμος, ον, قابل اخراج καπίλι ἰχράδζ.

'Εξαγώγιον, τὸ اخراجیه ἰχραδζιγέ, مروریه μουρουριγέ.

'Εξάγωνος, ον, آلتی کوشه‌لی ἀλτὴ κιοσελί. «τὸ — ον سداسی الاضلاع σεδασὶ οὺλ-ἀζλά.

'Εξάδελφος, ὁ (ὁ υἱὸς πατραδέλφου) عوجه‌زاده ὁμουδζαζαδέ. § (ὁ υἱὸς πατραδέλφης) خاله‌زاده χαλεζαδέ. § (ὁ υἱὸς μητραδέλφου) دائی‌زاده δαϊ-ζαδέ. § (ὁ υἱὸς μητραδέλφης) تیزه‌زاده τεϊζεζαδέ. § (θλ.) ἡ — η (θυγάτηρ πατραδέλφου) عوجه قیزی ὁμουδζὰ κηζή. § (θυγάτηρ πατραδέλφης) خاله قیزی χαλὲ κηζή. § (θυγ. μητραδέλφου) دائی قیزی δαΐ κηζή. § (θυγ. μητραδέλφης) تیزه قیزی τεϊζὲ κηζή.

'Εξαδάκτυλος, ον, آلتی پارمق ἀλτὴ παρμάκ, سداسی الاصابع σεδασὶ οὺλ-ἀσαπή.

'Εξάεδρος, ον, (Μθμ.) سداسی الوجوه σεδασὶ οὺλ-βουδζούχ. « τὸ —ον ذو الستة السطوح ζ-οὺσ-σιττὲτ οὺσ-σουτούχ.

'Εξαετής, ές, آلتی یاشنده ἀλτὴ γιαςηνδά, شش ساله σὲς σαλέ.

'Εξαετία, ἡ آلتی سنه مدتی ἀλτὴ σενὲ μουδδετί.

'Εξαήμερος, ον, آلتی کونلی ἀλτὴ γκιουνλού.

'Εξαιματίζω καὶ **—ώνω,** قان چیقارمق κὰν τσηκαρμάκ, ادمیه ا... μιγὲ ἰτ. § (πθ.) —ομαι تحویل اولنمق κανὰ ταχβὶλ ὀλουνμάκ.

'Εξαιμάτωσις, ἡ تدمیه τεδ... § قانه تحویل κανὰ ταχβίλ.

'Εξαιρέσιμος, ον, استثنا καπίλι ἰστισνά.

'Εξαίρεσις, ἡ آیرمه ἀϊρμ... (Γρμ.) استثنا ἰστισνά, شاذ σάζ... (Νμ.) استثنا ἰστισνά, رد ρέδδ... δικαστοῦ رد اعضا ρέδδι ἀζά... μαρτύρων رد شهادت ρέδδι σεχ... «ἄνευ ἐξαιρέσεως بلا استثنا πίλ... τισνά. « ἐξαιρέσει ماعدا μα... «κατ' ἐξαίρεσιν مستثنا اولارق τεσνὰ ὀλαράκ.

'Εξαιρετέος, α, ον, مستثنا σαγιάνι ἰστισνά, مستحق رد μ... χάκκι ρέδδ.

'Εξαιρετικός, ή, όν, ἰστισναΐ, مجرد μουδζερρέδ. § (ἐπρ.) مجرد μουδζερρέδ, لکن λήνηζ, آنجق ἄνδζακ.

'Εξαιρετός, ή, όν, رد اولنه بیلیر ἰστισνὰ-ρέδδ ὀλουνα... مردود μερδούδ.

'Εξαίρετος, ον, مستثنا ... τεσνά. § فوق العاده φέβκ ο... منتخب μουντεχάπ, کزیده ... γκιουζιδέ, ممتاز μουμτάζ, افراز ἐφράζ. § فائق φαήκ, افضل ...

νεφίς, انفس ἐνφές, مكمل μου-μέλ, اعلا ἀλ̣λ̣ά, الاعلا على ἀλὴ ἐλ-ά. § —έτως καὶ ἐξαίρετα (ἐπρ.) ك پك πὲκ γγ̣ιούζέλ, پك ايى πὲκ , اعلا پك πὲκ ἀλ̣λ̣ά.§ —ως (ἐπρ.) اولا خصوصى χουσουσὴ ὀλαράκ, باخا πὶλ-χασά, على الخصوص ἀλ-ἐλ-σούς, باشلجه πασλίδζε, فوق العاده οὐλ-ἀδέ, صورت فائقه σουρέτι ...καδέ.

'Εξαιρ(έω)ῶ, ا. استثنا ἰστισνὰ ... مستثنا طوتمق μουστεσνὰ τουτμάκ, آيرمق ἀϊρμάκ. § (Νμ.) ا. رد ρὲδδ ἰτ. ايدمك قبول καπούλ ἴτμεμεκ. § (μσ.) ...οῦμαι .او مستثنا μουστεσνὰ ὀλ. معاف طو μουάφ τουτουλμάκ. § چكنمك χινμέκ. « ὁ δικαστὴς ἐξήρεσεν τὸν ἐκ τῆς δεῖνα δίκης حاكم فلان دعوادن محكمه‌دن چك ...αδὰ μεχκεμεδὲν τσεκιλδί. «τοῦ-... ἐξαιρεῖται بو مستثنا ـ شاذدر πού ...στεσνὰ-σάζζδιρ. «μηδενὸς ἐξαι-...μένου كافه‌سى κι̣άφεσι, جمله‌سى ...μλεσι. « ἐξαιρουμένων ὅλων ... ἄλλων ساٸرلردن ماعدا σαῖρλερ-...μααδά. « ἐξαιρουμένου τοῦ... ...دن ...δὲν πασκά, ...دن ...δὲν γάῖρι, ...دن ماعدا ...δὲν μααδά.

'Εξαίρω, قالديرمق καλδηρμάκ, ...ρὲφ' ἰτ. ا. ترفيع τερφί' ἰτ. ا. اعظام ἠζὰμ ἰτ.

'Εξαίσιος, α, ον, فوق الطبيعه ...κ οὐτ-ταπιά, عجيب ἀδζίπ, فوق العاده φέβκ οὐλ-ἀδέ. آغرب ἀγρέπ, انفس ἐνφές, غير معتاد γάῖρι μουατάδ, غريب γαρίπ. « —ίως ὡραῖος فوق العاده كوزل φέβκ οὐλ-ἀδὲ γκ̣ι̣ούζέλ.

'Εξαιτ(έω)ῶ, ايستمك ἰστεμέκ, ا. طلب ταλὲπ ἰτ. ا. استدعا ἰστιδὰ' ἰτ. § (μσ.) ا. نياز ـ رجا ـ طلب ـ استرحام νιγ̣ι̣άζ-ριδζὰ-ταλὲπ-ἰστιρχὰμ ἰτ.

'Εξαίφνης, ('Επρ.) آنسزين ἄν-σηζὴν, آنى πάγτετεν.

'Εξάκις, ('Επρ.) آلتى كره ـ دفعه ἀλτὴ κερρὲ-δεφά.

'Εξακισμύριοι, αι, α, آلتمش بيڭ ἀλτμὴς πίν.

'Εξακισχίλιοι, αι, α, آلتى بيڭ ἀλτὴ πίν.

'Εξακολούθησις, ἡ دوام δε-βάμ, مداومت μουδαβεμέτ, مواظبت μουβαζεπέτ, استمرار ἰστιμράρ, عدم انقطاع ἐδέμι ἰνκιτά'.

'Εξακολουθητικός, ή, όν, متمادى μουτεμαδή, غير منقطع γάῖρι μουνκατί', مستمر μουστεμμέρ, بى فاصله πὶ φασηλέ, عواره χέμβαρε, مستديم μουστεδίμ, دائم δαΐμ, دائمى δαϊμί. § —ῶς (ἐπρ.) متماديا μουτεμάδιγεν, مستمرا μουστέμμερεν, هميشه χέμισε دائما δάϊμα.

'Εξακολουθ(έω)ῶ, دوام ا. δεβὰμ ἰτ. ا. مداومت μουδαβεμὲτ ἰτ. برقامق πράκμαμακ, طورمامق δούρ-μαμακ. § ا. استمرار ἰστεμρὰρ ἰτ. او ... μουμτὲδδ ὀλ. ا. امتداد ἰμτι-δὰδ ἰτ. « — ἐργασίαν τινὰ بر ايشده

دوام ا. πὶρ ἰσδὲ δεβάμ ἰτ. « ἐξακολουθεῖ νὰ πίνῃ ايچمكه مداومت ايدر ἰτσμεγὲ μουδαβεμὲτ « ἡ βροχὴ ἐξακολουθεῖ ياغمور سورمكده‌در γηαγμοὺρ σουρμεκδέδιρ, باران متماديدر παρὰν μουτεμαδήδηρ.

'Εξακοντίζω, اوزاق آتمق-رمى ا. οὔζακ ἀτμὰκ-ρεμὶ ἰτ. [γηούζ.

'Εξακόσιοι,αι,α, آلتى يوز ἀλτὴ

'Εξακοσιοστός, ή, όν, آلتى يوزنجى ἀλτὴ γηουζουνδζού.

'Εξακουστός, όν, مشهور μεσχούρ, شهرتشعار σόχρετ-σιάʼρ, نامدار ναμδάρ, مشتهر μουστεχίρ.

'Εξακρίβωσις, ἡ تفتيش τεφτίς, تدقيق τεδκήκ, تحقيق ταχκήκ.

'Εξακριβ(όω)ῶ, ἡ — ώνω, تدقيق ا. τεδκὴκ ἰτ. تحقيق ταχκὴκ ἰτ. تفتيش ا. τεφτὶς ἰτ.

'Εξαλείφω, سيلمك σιλμέκ, حذف ا. χὴζφ ἰτ. چيزمك τσιζμέκ, ترقين ا. τερκὶν ἰτ. ‖ بوزمق ποζμάκ, محو ا. μὰχβ ἰτ. ا. فسخ-ابطال φὲσχ-ἰπτὰλ ἰτ.

'Εξάλειψις, ἡ سيلمه σιλμέ, حذف χὴζφ. ‖ ترقين τερκήν. ‖ محو μάχβ. ‖ فسخ φέσχ, ابطال ἰπτάλ, لغو λάγβ, الغا ἰλγά.

'Εξαλλάζω, (κν.) البسه چيقارمق ἐλπισὲ τσηκαρμάκ, صويمق σοϊμάκ, تجريد ا. τεδζρὶδ ἰτ. ‖ (ἀμτβ. αὐτπθ.) صويونمق σογηουνμάκ, تجرد ا. τεδζερροὺδ ἰτ.

'Εξαλλάσσω, كلياً تبديل-تغيير ا. κηουλλιγὲν τεπδὶλ-ταγὶρ ἰτ. (ἀμτβ.) تبدل ا. τεπεδδοὺλ ἰτ. ا. تغير τεγαγ-γηοὺρ ἰτ.

"Εξαλλος, ον, مختلف μουχλίφ. ‖ (ἠθ.) مسلوب‌الشعر μεσλοὺσ-σὰ'ρ. « — ἐκ χαρᾶς القلب مطيار μουνπεσὶδ οὺλ-κάλπ, فرحناك الفؤاد μουνσερρὶχ οὺλ-φουάδ, فرحناك φε-χνάκη.

'Εξαλμυρίζω, طوزينى چيقارمق بر شيك τουζλοὺ πὶρ σεϊν τζουνοὺ τσηκαρμάκ.

'Εξαμαρτάνω, خطا ا. χατὰ ἰτ. « τὸ δὶς ἐξαμαρτεῖν οὐκ ἀνδρὸς σοφοῦ دفعه خطا ايتمك عاقل آدمه لايق دكلدر ἰκὶ δεφὰ' χατὰ ἰτμὲκ ἀκὴλ ἀδαμὰ λαΐκ δεγίλδιρ.

'Εξαμβλίσκω καὶ —(όω) چوجوق دوشورمك τσοδζοὺκ δουσουρμέκ, اسقاط جنين ا. ἰσκάτι δζενὶν ἰτ.

'Εξάμβλωμα, τὸ دوشوك δουσούκ, زليق ζελίκ, سقط σήκτ.

'Εξάμβλωσις, ἡ چوجوق دوشورمه τσοδζοὺκ δουσουρμέ, اسقاط جنين ἰσκάτι δζενίν.

'Εξαμερής, ές, القطعه سى سكز σεδασὶ οὺλ-κητά'.

'Εξάμετρος, ον, (Φλσ.) آلتى تفعلدن عبارت اولان مصراع ἀλτὴ φαουλδὲν ἰπαρὲτ ὀλὰν μησρά'.

'Εξαμηνία, ἡ آلتى آيلق ἀλτὴ ἀϊλήκ.

'Εξαμηνιαῖος, α, ον, آلتى آيلق اولان ἀλτὴ ἀϊλὴκ ὀλάν.

Ἐξάμηνος, ον, آلتی آیلق اولان ἀλτὴ ἀϊλὴκ ὀλάν, آی آلتی ἀλτὴ ἄϊ.

Ἐξαναγκάζω, اجبار ا. ἰδζπὰρ ἰτ.

Ἐξανάστασις, ἡ رفع ρέφ'. ꝗ دفع δέφ' ꝗ (Θλγ.) بعث πά'ς.

Ἐξαναστρέφω, ترسنه دور ا. τερσινὲ δὲβρ ἰτ. تار و مار ا. τὰρ οὐ μὰρ ἰτ.

Ἐξανάστροφα, (Ἐπρ.) عکسنه ἀκσινέ, ترسنه τερσινέ.

Ἐξαναφέρω, چیقاروب یوقاری کتیرملك τσικαροὺπ γ̇ιοκαρὴ γκιτιρμέκ, تکرار رفع ا. τεκρὰρ ρέφ' ἰτ.

Ἐξανδραποδίζω καὶ μσ. —ομαι ترقیق ا. τερκὴκ ἰτ. ارقاق ـ استرقاق ا. ἰρκὰκ-ἰστιρκὰκ ἰτ.

Ἐξανδραπόδισις, ἡ καὶ —ισμός, ὁ ترقیق τερκήκ, ارقاق ἰρκάκ, استرقاق ἰστηρκάκ.

Ἐξάνθημα, τὸ (I) چیبان τσιπάν, تفجر τεφεδζδζούρ.

Ἐξανθηματικός, ή, όν, (I) تفجری τεφεδζδζουρή.

Ἐξάνθησις, ἡ تزهر τεζεχούρ.

Ἐξανθρακ(όω)ῶ, کورلتملك κι̇ιοὐρλετμέκ, تفحیم ا. τεφχὶμ ἰτ.

Ἐξανθρωπίζω, تأنیس ا. τεεἐνὶς ἰτ.

Ἐξανθ(έω)ῶ, تزهر ا. τεζαχοὺρ ἰτ. ꝗ (I) چیبان چیقارمق τσιπὰν τσηκαρμάκ, تفجر ا. τεφεδζδζοὺρ ἰτ.

Ἐξανίστημι, آیاغه قالدیرمق ἀγιαγὰ καλδηρμάκ, اختلاله دعوت ا.

ἰχτιλαλὰ δαβὲτ ἰτ. ꝗ هجرت ایتدیرمك χιδζρὲτ ἰτδιρμέκ. ꝗ (μσ.) —αμαι قالقمق καλκμάκ. ꝗ عصیان او. ἀσιγ̇ιὰν ὀλ. ꝗ حدتلنمك ـ غضوب او. γαζοὺπ-χηδδετμένδ ὀλ.

Ἐξάντλησις, ἡ توکتمه τουκετμέ, توکنمه τουκενμέ. ꝗ (I) انفحال ἰνφιχάλ.

Ἐξαντλ(έω)ῶ, توکتمك τουκετμέκ, بوشاتمق ποσατμάκ. ꝗ تقلیل ایلمك τακλὶλ εϊλεμέκ, ضعیفلاندیرمق ζαϊφλανδηρμάκ. ꝗ (πθ.) —οῦμαι توکنمك τουκενμέκ, بوشانمق ποσανμάκ. ꝗ تقلل ا. τεκαλλοὺλ ἰτ. ضعیفلامق ζαϊφλαμάκ.

Ἐξάπαντος, (Ἐπρ.) مطلقا μούτλακα.

Ἐξαπάτησις, ἡ آلداتمه ἀλδατμά, اغفال ἰγφάλ.

Ἐξαπατ(έω)ῶ, آلداتمق ἀλδατμάκ, اغفال ا. ἰγφὰλ ἰτ.

Ἐξαπίνης, (Ἐπρ.) آنسزین ἄνσιζιν.

Ἐξαπλασιάζω, آلتی قات ا. ἀλτὴ κὰτ ἰτ. تسدیس ا. τεσεδδοὺς ἰτ.

Ἐξαπλάσιος, α, ον, καὶ **—πλασίων, ον,** آلتی قات ἀλτὴ κάτ.

Ἐξάπλευρος, ον, (Μθμ.) سداسی الاضلاع σεδασὶ οὐλ-ἀζλά'.

Ἐξαπλοῦς, ῆ, οῦν, آلتی قات ἀλτὴ κάτ, مسدس μουσεδδές.

Ἐξαπλ(όω)ῶ, καὶ **—ώνω,** یایمق γ̇ιαϊμάκ, سرمك σιρμέκ, آچمق ἀτσμάκ, اوزاتمق οὐζατμάκ. ꝗ (πθ.)

—οῦμαι یایلق γιαϊλμάκ, سریلمك σι-ριλμέκ, آچلق ἀτσηλμάκ, اوزانمق οὐζανμάκ.

'Εξάπλωσις, ἡ یایمه γιαϊμά, یایلمه γιαϊλμά. § انبساط ἰνπισάτ. § انتشار ἰντισάρ. «ἡ — *τῆς παιδείας* انتشار معارف ἰντισάρι μα'ρίφ.

'Εξαπολύω, براقمق πρακμάκ, صالیویرمك σαλίβιρμεκ. § (μσ.αὐτπθ.) سوقولمك σόκιουλμέκ, قوپمق κοπμάκ, قایمق καϊμάκ.

'Εξαποστέλλω, کوندرمك γκιόνδερμέκ, ι. اعزام-ارسال ἠζάμ-ἰρσάλ ἰτ.

'Εξαποστολή, ἡ ارسال ἰρσάλ, اعزام ἠζάμ.

'Εξάπους, ουν, سداسی الرجل σεδασὶ οὐρ-ρίδζλ.

'Εξαπτέρυγος, ον, سداسی الجناح σεδασὶ οὐλ-δζενάχ.

'Εξάπτω, یاقمق γιακμάκ, ι. اشعال ἰσά'λ ἰτ. ι. تحریك ταχρὶκ ἰτ. § (πθ.) —ομαι یانمق γιανμάκ, ι. اشتعال ἰσ-τιά'λ ἰτ. § قیزمق κηζμάκ, آتشلنمك ἀτεσλενμέκ, تحریك اولنمق ταχρὶκ ὀ-λουνμάκ, ι. تغضب τεγαζζοὺπ ἰτ. «*μὴ ἐξάπτεσθε* قیزمیکز κήζμαϊνιζ. «*εὐκόλως ἐξάπτεται* چابوق قیزار τσα-ποὺκ κηζάρ, چابوق داریلیر τσαποὺκ δαρηλήρ. «— *τὰ πάθη* ι. اشعال غرض ἰσά'λι γαράζ ἰτ. «*ἐξημμένη κεφαλή* سختسر σαχτ-σέρ, متمرد μουτεμερρίδ.

'Εξαργυρ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** نقده تحویل-تبدیل ι. νακδὰ ταχβίλ-τεπδὶλ ἰτ. § بوزمق πόζμάκ. § ا... ι. ایفا-تادیه νάκδεν ἰφά-τεεδιγὲ ἰ...

'Εξαργύρωσις, ἡ تحویل و تبدیل νακδὰ ταχβὶλ οὐ τεπδίλ. بوزمه πόζμά. § تادیه τεεδιγέ, ... ἰφά. «ἡ — *τῆς συναλλαγματικ...* پولیچه‌نك نقدا تادیه‌سی πόλιτσανιν νά...δεν τεεδιγεσί.

"Εξαρθρος, ον, چیقیق τσηκ... مخلوع μαχλού'.

'Εξαρθρ(όω)ῶ, ι. مفصل ... χάλι μεφσὴλ ἰτ.

'Εξάρθρωμα, τὸ καὶ **—ωσι...** ἡ خلع مفصل χάλι' μεφσήλ, مفاصل... πέτρι μεφασήλ, تمیم τεσμίμ.

'Εξαρκής, ές, کافی κιαφί, ... βαφί.

'Εξαρκ(έω)ῶ, یتمك γετμέ... ι. کفایت κιφαγὲτ ἰτ. و وافی او... κιαφὶ βὲ βαφὶ ὀλ. «*τὸ ποσὸν τοῦ... δὲν ἐξαρκεῖ πρὸς κάλυψιν τῶν χρε... του* مقدار دیونك ادا و تادیه‌سنه کافی دکلدر ποὺ μικδὰρ δουγιουνατινὶν ... βὲ τεεδιγεσινὲ κιαφὶ δεγίλδιρ.

"Εξαρμα, τὸ ('Αστρ.) ... ἰρτιφά'.

'Εξαρματώνω, سلاح ایتدیرمك τέρκι σιλὰχ ἰτδιρμέκ. § (Ντκ.) ... تجهیزاتی قالدیرمق γκεμινὶν τεδζχι... τινὶ καλδηρμάκ.

'Εξαρμάτωμα, τὸ سلاح... طوپلامسی-آلمسی σιλαχλαρὶν τοπ... μασὶ-ἀλμασί, ترك سلاح τέρκι σιλάχ. § (Ντκ.) تجهیزاتی قالدیرمه...

γκεμινὶν τεδζχιζατηνὶ καλδηρμά.

'Εξάρτημα, τὸ ملحقات μουλχακάτ, تعلقات τεαλλουκάτ, توابع τεβαπί', شعبه σου'πέ. « — τοῦ ταχυδρομείου پوستهٔ شعبه‌سی πόστα σου'πεσί.

'Εξάρτησις, ἡ مربوطيت μερπουτιγέτ, منسوبيت μενσουπιγέτ, تعلق τεαλλούκ.

'Εξάρτια, τὰ (Ντκ.) كمی تجهيزات و لوازمی γκεμὶ τεδζχιζάτ βὲ λεβαζημί.

'Εξαρτίζω, (Ντκ.) تجهيز ا. τεδζχὶζ ἰτ.

'Εξαρτισμός, ὁ تدارك τεδαρούκ, تجهيز τεδζχίζ. § (Ντκ.) كمی تجهيزات و لوازمی γκεμὶ τεδζχιζάτ βὲ λεβαζημί.

'Εξαρτ(έω)ῶ, تعلق ايتديرمك τεαλλοὺκ ἰτδιρμέκ, اتباع ا. ἰττιπά' ἰτ. توقف ا. τεβεκκοὺφ ἰτ. § (πθ.) —ῶμαι ملحق - مربوط - منسوب - تابع او. μουλχὰκ - μερποὺτ - μενσοὺπ - ταπὶ' ὀλ. وابسته - منوط - متوقف او. βαπεστὲ-μενοὺτ-μουτεβεκκὴφ ὀλ. « παρ' ὑμῶν ἐξαρτᾶται سزك الكزده‌در σιζὶν ἐλιν ζδέδιρ. « ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν θέλησίν του ارادهٔسنه منوطدر ἰραδεσινὲ μενούτδουρ «τοῦτο δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἐμὲ بو اللده دكلدر ποὺ ἐλιμδὲ δεγίλδιρ « τὸ ἀποτέλεσμα ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς αἰτίας اثر علته منوطدر ἰσὲρ ἠλλετὲ μενούτδουρ.

'Εξαρχία, ἡ ('Εκκλ.) اكسارخوسلق ἔκσαρχοσλουκ, مخصوصه مأموريت μεεμουριγέτι μαχσουσέ.

"Εξαρχος, ὁ ('Εκκλ.) اكسارخوس ἔκσαρχος. § مأمور مخصوص μεεμούρι μαχσούς.

'Εξάς, ἡ آلتيلق ἀλτηλήκ.

'Εξασθένισις, ἡ بيوك ضعيفلق πούγιοὺκ ζαϊφλήκ, ضعف قوى ζαάφι καβίϊ, هبط χέπτ, هبوط قوا χουπούτι καβά'.

'Εξασθενίζω, ضعيفلانديرمق ζαϊφλανδηρμάκ, ضعيفلنمق ζαϊφλανμάκ, تضعيف ا. ταζ'ὶφ ἰτ. هبط ا. χέπτ ἰτ.

'Εξασθεν(έω)ῶ, ضعيفلامق ζαϊφλαμάκ, تضعف ا. τεζαοὺφ ἰτ. مهبوط او. μεχποὺτ ὀλ. مهزول و ضعيف او. μεχζοὺλ βὲ ζαΐφ ὀλ.

'Εξάσκησις, ἡ تعليم τα'λίμ, ترمين τερμίν. § ايفا ἰφά, اجرا ἰδζρά. « ἐν τῇ ἐξασκήσει τῶν καθηκόντων του مأموريتى اجراى اثناسنده ἰδζρᾶϊ μεεμουριγετὶ ἐσνασινδά. «ἐλευθέρα — τῶν θρησκευμάτων اديانك سربستی اجراسى ἐδγιανὶν σερπεστίϊ ἰδζρασί. «ἡ — τοῦ δικαιώματος استعمال حقوق ἰστιμάλι χουκούκ.

'Εξασκ(έω)ῶ, ترمين - تعليم ا. τερμὶν-τα'λὶμ ἰτ. § اجرا - ايفا ا. ἰδζρὰ-ἰφὰ ἰτ. § (πθ.) تعلم ا. τεαλλοὺμ ἰτ. آليشمق ἀλησμάκ, تجارب ا. τεδζαροὺπ ἰτ. « — τὴν ἰατρικὴν اجراى طبابت ا. ἰδζρᾶϊ τεπαπὲτ ἰτ. « — τὸ καθῆκόν μου ايفاى وظيفه ا. ἰφᾶϊ βαζιφὲ ἰτ.

'Εξάστερον, τὸ ('Αστρ.) اولكر οὐλγκέρ, ثريا σουρεγιά.

'Εξάστιχος, سداسى المصراع σεδασὶ οὐλ-μησρά'.

'Εξαστράπτω, شمشك چاقق σιμσὲκ τσακμάκ, پارلامق παρλαμάκ.

'Εξάστυλος, ον, سداسى الركن σεδασὶ οὐρ-ρούκιν.

'Εξασύλλαβος, ον, آلتى هجالى ἀλτὴ χεδζαλί, سداسى الهجا σεδασὶ οὐλ-χεδζά.

'Εξασφαλίζω, تقويه و تحكيم ا. τακβιγὲ βὲ ταχκὶμ ἰτ. § (Νμ.) تأمين ا. τεεμὶν ἰτ. § (πθ.) —ομαι محكم و مقوى او. μούχκὲμ βὲ μουκαβὴ ὀλ. § (Νμ.) تأمينات آلمق τεεμινὰτ ἀλμάκ, تأمين ا. τεεμμοὺν ἰτ.

'Εξασφάλισις, ἡ تحكيم ταχκίμ, تقويه τακβιγέ. § (Νμ.) تأمين τεεμὶν πλ. تأمينات τεεμινάτ. «ἡ — *τῶν δικαιωμάτων* تأمين حقوق τεεμίνι χουκούκ.

'Εξατμίζω, تبخير ا. τεπχὴρ ἰτ. بوغولاتمق πογουλατμάκ. § (ἀμτβ. καὶ πθ.) بوغولانمق πογουλανμάκ, تبخر ا. τεπεχχοὺρ ἰτ.

'Εξάτμισις, ἡ بوغولاتمه πογουλατμά, تبخر τεπεχχούρ.

'Εξατμίσιμος, ον, قابل تبخر καπίλι τεπεχχούρ.

'Εξαφανίζω, ازاله ا. ἰζαλὲ ἰτ. محو ايلمك μάχβ εϊλεμέκ, امحا ا. ἰμχὰ ἰτ. مضمحل ا. μουζμεχὶλλ ἰτ. § (πθ.) —ομαι اضمحلال - محو - ازاله اولنمق ἰζμιχλὰλ-μὰχβ-ἰζαλὲ ὀλουνμάκ. «— *τὰ ἴχνη* امحاى اثر ا. ἰμχάϊ ἐσὲρ ἰτ.

'Εξαφάνισις, ἡ καὶ **—ισμός,** ὁ ازاله ἰζαλέ, محو μάχβ, امحا ἰμχά, اضمحلال ἰζμιχλάλ.

"Εξαφνα, ('Επρ.) "Ιδε 'Εξαίφνης.

'Εξαφνικός, ή, όν, آنسز ἀνσήζ, ناكهان νὰ κεχάν.

'Εξαφρίζω, كوپوك آلمق κιόπούγιοὺ ἀλμάκ.

'Εξάφρισμα, τὸ كوپوك آلمه κιόπούγιοὺ ἀλμά. [παρμάκ.

'Εξάχειρ, ὁ καὶ ἡ آلتى پارماق ἀλτὴ

'Εξαχρει(όω)ῶ καὶ **— ώνω,** خوار و حقير ا. χὸρ βὲ χακὴρ ἰτ. ذلته دوشورمك ζιλλετὲ δούσουρμέκ, اذلال ا. τεζλὶλ-ἰζλὰλ ἰτ. اخلاقى بوزمق ἀχλακατὴ πόζμάκ, سفاهته آليشديرمق σεφαχετὲ ἀλησδηρμάκ. § (πθ.) —οῦμαι اعتباردن- قيمتدن دوشمك ἰτιπαρδὲν-κηϊμετδὲν δούσμέκ, ادبسز او. ἐδεπσὶζ ὀλ. § (μτχ.) *ἐξηχρειωμένος* ادبسز ἐδεπσίζ.

'Εξαχρείωσις, ἡ ذلت ζιλλέτ, خوارلق χορλούκ, حقارت χακαρέτ, ادبسزلك ἐδεπσιζλίκ, سفاهت σεφαχέτ.

'Εξάψαλμος, ὁ ('Εκκλ.) حضرت داود آلتى مزمورى χαζρέτι Δαβίδὶν ἀλτὴ μεζμουρή.

"Εξαψις, ἡ مهاجمۀ حرارت μουχαδζεμέϊ χαραρέτ, حرارت χαραρέτ, تحريك ταχρίκ, اشعال ἰσά'λ. § قيزين κηζήν, قيزمه κηζμά.

'Εξεγείρω, اويانديرمق οὐγιανδηρ-

μάκ, .ا ایقاظ ἰκάζ. ἰτ. § و تشویق ا. تحریك τεσβὴκ οὐ ταχρὶκ ἰτ. § (πθ·) اویاغق οὐγιανμάκ, .ا تیقظ τεγιακκούζ ἰτ.

’Εξέγερσις, ἡ اویاندرمه οὐγιανδηρμά, ایقاظ ἰκάζ. § اویانمه οὐγιανμά, تیقظ τεγιακκούζ. § تشویق τεσβὴκ, تحریك ταχρίκ.

’Εξέδρα, ἡ صفه σοφά, پیكه πεϊκέ, دیوان διβάν, كرسی κιουρσί.

’Εξεικονίζω, .ا ترسیم - تصویر τερσὶμ-τασβὶρ ἰτ. .ا تمثیل τεμσὶλ ἰτ. § كوسترمك γκιόστερμέκ, وصف و بیان .ا βάσφ οὐ πεγιὰν ἰτ. § (πθ.) كوسترلمك γκιόστεριλμέκ, وصف و بیان اولنمق βάσφ οὐ πεγιὰν ὀλουνμάκ.

’Έξειμι, چیقمق τσηκμάκ, خروج .ا χουρούδζ ἰτ. .ا فراغت φεραγὰτ ἰτ. .ا ترك τὲρκι ἰτ. «ἔξεστι (ἀπρσ.) جائز - روادر δζαΐζ-ρεβάδιρ, رهین جواز و مساعدر ρεχίνι δζεβὰζ βὲ μεσάγδιρ.

’Εξείργω, .ا منع μέν’ ἰτ.

’Εξεκκλησιάζω, (’Εκκλ.) .ا كلیسادن طرد κελίσαδαν τὰρδ ἰτ.

’Εξεκκλησιασμός, ὁ(’Εκκλ.) كلیسادن طرد κελίσαδαν τάρδ.

’Εξέλασις, ἡ دفع δέφ’, طرد τάρδ, تبعید τεπ̓γίδ. §(Στρ.) حركت χαρεκέτ, سفر σεφέρ.

’Εξελαύνω, .ا طرد - دفع τὰρδ-δέφ’ ἰτ. .ا اخراج ἰχρὰδζ ἰτ. تبعید .ا τεπ̓γὶδ ἰτ. § (Στρ.) سفره كیتمك σεφερὲ γκιτμέκ.

’Εξέλεγξις, ἡ تفتیش τεφτίς, تدقیق τεδκὴκ, تحقیق ταχκὴκ, معاینه μουαγενέ. « — *τῶν μαρτύρων* تزكیه τεζκιγέ.

’Εξελέγξιμος, ον, تدقیق و تحقیق τεδκὴκ οὐ ταχκὴκ, تفتیش τεφτίς.

’Εξελέγχω, .ا تفتیش τεφτὶς ἰτ. .ا تدقیق - تحقیق - معاینه τεδκὴκ-ταχκὴκ-μουαγενὲ ἰτ. § .ا اثبات ἰσπὰτ ἰτ. .ا اظهار ἰζχὰρ ἰτ. § (πθ.) —*ομαι* .ا تبیین τεπεγ-γιοὺν ἰτ. تحقق τεχακκοὺκ ἰτ. « — *τοὺς μάρτυρας* .ا شهودی تزكیه σουχουδὶ τεζκιγὲ ἰτ. « —*λογαριασμὸν* حسابی معاینه و تدقیق .ا χισὰπ μουαγινὲ βὲ τεδκὴκ ἰτ. « —*ομαι ψευδόμενος* یالانجی چیقمق γιαλανδζὴ τσηκμάκ.

’Εξέλευσις, ἡ خروج χουρούδζ.

’Εξελιγμός, ὁ καὶ **’Εξέλιξις,** ἡ بسط πάστ, انبساط ἰνπισάτ. § (Στρ.) منوره μανέβρα. § (’Αστρ.) دور δέβρ.

’Εξελίσσω, یایمق γιαϊμάκ, آچمق ἀτσμάκ, .ا تبسیط - بسط τεπσὶτ-πάστ ἰτ. § (Στρ.) .ا منوره μανέβρα ἰτ. § (πθ.) —*ομαι* .ا انبساط ἰνπισὰτ ἰτ. مبسوط اولمق μεπσοὺτ ὀλ.

’Εξέλκω, دیشاری چیقارمق δισάρὶ τσηκαρμά, .ا اخراج ἰχρὰδζ ἰτ.

’Εξελκ(όω)ῶ, .ا تقریح سطح τεκρήχι σὶτχ ἰτ.

’Εξέλκωσις, ἡ (I) تقریح τεκρίχ, تقرح τεκαρρούχ.

Ἐξέμεσις, ἡ قوصمه κουσμά, استفراغ ἰστιφράγ, قئ κάϊ.

Ἐξεμ(έω)ῶ, قوصمق κουσμάκ, قئ-استفراغ ا. κάϊ-ἰστιφράγ ἰτ. «— *κατά τινος βαναυσολογίας* سويوب صاچمق σογιούπ σαϊμάκ.

Ἐξεναντίας, (Ἐπρ.) بالعكس πὶλ-ἀκίς, ترسنه τερσινέ.

Ἐξεντερίζω, باغرساقلری چيقارمق παγηρσακλαρὴ τσηκαρμάκ. ‖ (πθ.) —ομαι باغرساقلری چيقارمق παγηρσακλαριμὶ τσηκαρμάκ.

Ἐξεπίτηδες, ἴδε Ἐπίτηδες.

Ἐξέρασις, ἡ (Ι) قوصمه κουσμά, قئ κάϊ, استفراغ ἰστιφράγ.

Ἐξεργάζομαι, اكمال-اتمام ا. ἰκμὰλ-ἰτμὰμ ἰτ. تكميل ا. τεκμὶλ ἰτ. ‖ ايتمك ἰτμέκ, ياپمق γιαπμάκ.

Ἐξερεύγω, καὶ σχντ. —**ομαι,** قوصمق κουσμάκ, استفراغ ا. ἰστιφρὰγ ἰτ.

Ἐξερεύνησις, ἡ تحری τεχαρρὴ πλ. تحريات τεχαρριγιάτ, تفحص τεφεχχοὺς πλ. تفحصات τεφεχχουσάτ, استقصا ἰστικσά, تدقيقات وتحقيقات τεδκηκὰτ βὲ ταχκηκάτ, تتبع τετεππού'. ‖ كشف κέσφ.

Ἐξερευνητής, ὁ مستقصی μουστεκσή, اجرای كشفيات و تحريات ايدن ἰδζρὰϊ κεσφιγιὰτ βὲ τεχαρριγιὰτ ἰδέν, كاشف κιακσίφ.

Ἐξερευν(άω)ῶ, تدقيق-تحقيق-تحری-تفحص ا. τεδκὴκ-ταχκὴκ-ταχαρρὴ-τεφαχχοὺς ἰτ. استقصا ا. ἰστικσὰ ἰτ. تتبع ا. τετεππού' ἰτ.

Ἐξέρευξις, ἡ استفراغ ἰστιφράγ.

Ἐξέρχομαι, چيقمق τσηκμάκ, خروج ا. χουρούδζ ἰτ. «— *ἐνώπιον τινός* حضورينه چيقمق χουζουρινὰ τσηκμάκ. «— *τῶν ὁρίων* حدی تجاوز ا. χαδδὶ τεδζαββοὺζ ἰτ. «— *τοῦ θέματος* صددن چيقمق σαδεδδὲν τσηκμάκ. «— *τῆς φυλακῆς* حبسدن چيقمق χαπισδὰν τσηκμάκ, تخليه سبيل اولنمق ταχλιγέϊ σεπὶλ ὀλουνμάκ. «*ἐκ τῆς πηγῆς ταύτης ἐξέρχεται ἄφθονον ὕδωρ* بو بكاردن كليتلی صو چيقار πού πουναρδὰν κιούλλιγετλού σού τσηκάρ. «*ἐξῆλθε τῆς σχολῆς* مكتبدن چيقمشدر μεκτεπδὲν τσηκμήσδηρ.

Ἐξετάζω, تحقيق-تدقيق-تفتيش-معاينه ا. ταχκὴκ-τεδκὴκ-τεφτὶς-μουαγενὲ ἰτ. ‖ (Δδκ.) امتحان ا. ἰμτιχὰν ἰτ. ‖ استقصی-تفحص ا. ἰστικσὰ-τεφαχχοὺς ἰτ. ‖ (Νμ.) استجواب ا. ἰστιδζβὰπ ἰτ. استماع ا. ἰστιμὰ' ἰτ. «— *λογαριασμόν* حساب معاينه ا. χησὰπ μουαγενὲϊ ἰτ. «— *τοὺς μαθητάς* شاكردانی امتحان ا. σακιρδανὶ ἰμτιχὰν ἰτ. «— *τὸν κατηγορούμενον* مظنون عليهی استجوات ا. μεζνοὺν ἀλεϊχὶ ἰστιδζβὰπ ἰτ. «*ὁ δικαστὴς ἐξήτασε τοὺς μάρτυρας* حاكم شاهدلری استماع ايلدی χακὶμ σαχιδλερὶ ἰστιμὰ' ἐϊλεδί.

Ἐξέτασις, ἡ تفتيش τεφτίς, تحقيق ταχκὴκ, تدقيق τεδκὴκ. ‖ تفحص τεφαχχούς, استقصی ἰστικσά. ‖ (Δδκ.) امتحان ἰμτιχάν. ‖ (Νμ.) استجواب ἰστιδζβάπ, استماع ἰστιμά'.

'Εξεταστήριον, τὸ محل امتحان μαχάλλι ἰμτιχάν.

'Εξεταστής, ὁ مفتش μουφεττίς. § ممتحن μουμτεχίν, مميز μουμεγίζ.

'Εξεταστικός, ή, όν, تفتيشى τεφτισί. § (Δδκ.) امتحانى ἰμτιχανί. «—ἡ *ἐπιτροπὴ* امتحان هيئتى ἰμτιχὰν χιγετί, هيئت تفتيشيه χιγέτι τεφτισιγέ.

'Εξευγενίζω, مدنيته ايصال ا. μεδενιγετὲ ἰσὰλ ἰτ. ا تمدين ا. τεμδὶν ἰτ. § (πθ.) —ομαι مدنى او. μεδενὶ ὀλ. ا تمدن τεμεδδοὺν ἰτ.

'Εξευγενισμός, ὁ مدنيت μεδενιγέτ, تمدين τεμδίν, تمدن τεμεδδούν.

'Εξευμενίζω, تسكين ا. τεσκὶν ἰτ. حسن توجهى قازنق χούσνι τεβεδζ-δζουχὶ καζανμάκ.

'Εξευμενισμός, ὁ تسكين τεσκίν.

'Εξεύρεσις, ἡ كشف κέσφ, ايجاد ἰδζάδ, اختراع ἰχτιρά'.

'Εξευρετικός, ή, όν, موجد μουδζίδ. « —ὸν *πνεῦμα* عقل موجد ἄκλι μουδζίδ. [ριάτ.

'Εξεύρημα, νὸ مخترعات μουχτε-

'Εξευρίσκω, اختراع - ايجاد - كشف ا. ἰχτιρὰ' - ἰδζὰδ - κέσφ ἰτ. بولمق πουλμάκ.

'Εξευτελίζω, رذيل و رسواى ا. ρεζὶλ βὲ ρουσβάϊ ἰτ. ترذيل ا. τερ-ζὶλ ἰτ. ذليل ايلمك ζελὶλ εϊλεμέκ, تحقير - اهانت ا. ταχκὴρ - ἰχανὲτ ἰτ. § (πθ.) —ομαι رذيل و رسواى او. ρεζὶλ βὲ ρουσβάϊ ὀλ. تذلل ا. τεζελ-λοὺλ ἰτ.

'Εξευτελισμός, ὁ ترذيل τερζίλ, تذليل τεζλίλ, مذلت μιζλέτ, حقارت χακαρέτ, تحقير ταχκήρ.

'Εξευτελεστικός, ή, όν, تحقيرى ταχκηρή, مذلت آميز μιζλὲτ ἀμίζ; ذلالته باعث ζιλαλετὲ πάϊς, الحق ἀλ-τσάκ. « —ἡ *τιμὴ* (ἐμπ.) ادنى فيات ἐδνὰ φιγ(ι)άτ.

'Εξέχω, ايلرويه چيقمق ἠλερουγὲ τσηκμάκ. § (ἠθ.) تفوق ا. τεφεβ-βοὺκ ἰτ. ممتاز - فائق - سرافراز او. μουμ-τὰζ-φαήκ-σὲρ ἐφρὰζ ὀλ. «*ἡ οἰκία αὕτη ἐξέχει πολὺ εἰς τὸν δρόμον* بو خانه‌نك سوقاغه چوق چيقنديسى واردر ποὺ χανενὶν σοκαγὰ δογροὺ τσὸκ τσικινδισὶ βάρδιρ. «*ἐξέχει πάντων ἕνεκα τῆς εὐγλωττίας του* بلاغت حسبيله هر كشدن تفوق ايديور πελαγατὶ χασεπὶ ἰλὲ χὲρ κεσδὲν τεφεββοὺκ ἰδίγ(ι)ορ. [τεφσιρί.

'Εξηγηματικός, ή, όν, تفسيرى

'Εξήγησις, ἡ تشريح τεσρίχ, تفسير τεφσίρ, تعريف τα'ρίφ, ايضاح ἰζάχ. «*ζητῶ ἐξηγήσεις* ايضاحات طلب ا. ἰζαχὰτ ταλὲπ ἰτ. « ἡ — *τοῦ αἰνίγματος* معمانك حل وكشفى μα'μανὶν χὰλλ οὐ κεσφί. « — *ὀνείρου* تعبير رؤيا τα'πίρι ρουγ(ι)ά.

'Εξηγητής, ὁ شارح σαρίχ, مفسر μουφεσσίρ.

'Εξηγ(έω)ῶ, معنا ويرمك μα'νὰ βιρμέκ, شرح - تفسير - حل ا. σὲρχ-τεφσὶρ-χὰλλ ἰτ. تعبير - تأويل ا. τα'-πὶρ-τεεβὶλ ἰτ. § تعريف - ايضاح ا.

ταʿρίφ-ἰζάχ ἰτ. افاده و بيان ا. ἰφαδὲ βὲ πεγιὰν ἰτ. « *πῶς ἐξηγεῖτε τὴν φράσιν ταύτην* بو عباره‌يى نصل تفسير ايدرسكز ποὺ ἰπαρεγὶ νάσιλ τεφσὶρ ἰδέρσινιζ. «*δὲν ἠξεύρω πῶς νὰ ἐξηγήσω τὴν σιωπήν του* سكوتنه معنا ويرمكى بيليورم σουκιουτινὲ νὲ μαʿανὰ βιρμεγὶ πίλμεγιορουμ. « *ἐξηγοῦμαι μετά τινος* سويلشمك σοϊλεσμέκ.

'Εξήκοντα, οἱ, αἱ τὰ الثمش ἀλτμής, ستون σιττούνε, شست σέστ, شصت σάστ.

'Εξηκονταετής, ἐς καὶ — **τούτης,** الثمش ياشنده اولان ἀλτμὴς γιασίνδὰ ὀλάν, شست سال σέστ σάλ.

'Εξηκονταετία, ἡ الثمش سنه مدّت ἀλτμὴς σενὲ μουδδετί.

'Εξηκοντάκις, (ἐπρ.) الثمش كره دفعه ἀλτμὴς κερρὲ-δεφάʿ.

'Εξηκοντάς, ἡ الثمشلك ἀλτμησλὴκ.

'Εξηκοστημόριον, τὸ الثمشده بر ἀλτμησδὲ πίρ, ستّن σούττν.

'Εξηκοστός, ή, όν, الثمشنجى ἀλτμησὴνδζή.

'Εξημερ(όω)ῶ, تأنيس ا. τεεν-νὶς ἰτ. ‖ (πθ.) تأنس ا. τεέννοὺς ἰτ. كسب انسيت ا. κέσπ οὐνσιγὲτ ἰτ.

'Εξημέρωσις, ἡ تأنيس τεεννίς, تأنس τεεννούς.

'Εξηνταβελόνης, ὁ خسيس آدم χασὶς ἀδάμ, چنكانه τσινκιανέ, ابخل ἐπχέλ.

'Εξήρης, ἡ (Ντκ.) (قائق) التى چفته ἀλτὴ τσιφτὲ (καΐκ).

'Εξηρτημένος, η, ον, متعلق μουτεαλλὴκ, منوط μενούτ, ملحق μουλχάκ, مربوط μερπούτ.

'Εξῆς, ('Επρ.) ايلروده ἰλερουδέ, آتيده ἄνιδε, زيرده‌كى ζιρδεκί, اتى الذكر ἀτὶ οὐζ-ζίκρ. «*εἰς τὸ* — بوندنصوكره πουνδὰν σονρα, بوندن بويله πουνδὰν ποϊλέ, من بعد μὶν πάʿδ, فيما بعد φίμα πάʿδ, بعد ازين πάʿδ ἐζ ἴν. «*καὶ τὰ* — بونلر وشونلر πουνλάρ βὲ σουνλάρ, باقى و السلام πακὴ βὲσ-σελάμ. « *διὰ τοὺς — λόγους* اسباب آتيه‌يه مبنى ἰσπάπι ἀτιγεγὲ μεπνί. « *συνεβλήθησαν ὡς* — عقد مقاوله ايتشلردر شويله كه ἄκδι μουκαβελὲ ἰτμισλέρδιρ σοϊλέκι. « *ἐπώλησα τὰ — πράγματα* اشياى آتيه‌يى- آتى الذكر اشيالرى فروخت ايلدم ἰσγιάϊ ἀτιγεγὶ-ἀτὴ οὐζ-ζὶκρ ἰσγιαλαρὴ φουρούχτ εϊλεδίμ.

'Εξησκημένος, η, ον, مجرب μουδζερρέπ, آزموده ἀζμουδέ.

'Εξιδιάζομαι, (Μσ.) مال ايدنمك μὰλ ἰδινμέκ, تخصص ا. τεχασσοὺς ἰτ. ‖ (μτχ.) *ἐξιδιασμένος*, —*ως* (ἐπρ.) بالخاصه πὶλ-χασά, خصوصى χουσουσή, مخصوص μαχσούς. ‖ ممتاز μουμτάζ, فائق φαὴκ.

'Εξιδιασμός, ὁ مال ايدنمه μὰλ ἰδινμέ, تخصيص ταχσίς, تخصص τεχασσούς.

'Εξίδρωσις, ἡ تعرق τεαρρούκ.

'Εξίημι, چيقارمق τσηκαρμάκ, اخراج ا. ἰχρὰδζ ἰτ. ‖ (ἀμτ.) طرد دفع ا. τὰρδ-δὲφʿ ἰτ.

Ἐξικν(έο)οῦμαι, وصول بولمق βουσοὺλ πουλμάκ, اصل اولمق βασὶλ όλ.

Ἐξιλασμός, ὁ تسكين τεσκίν.

Ἐξιλαστήριος, ον, تسكيني τεσκινί.

Ἐξιλε(όω)ῶ, καὶ —ώνω, ا. تسكين τεσκὶν ἰτ. § ا. اقناع-ارضا ἰκνὰ-ἰρζὰ ἰτ. ا. تسكين غضب τεσκίνι γάσπ ἰτ.

Ἐξιλέωσις, ἡ تسكين τεσκίν.

Ἐξιλεωτικός, ή, όν, تسكيني τεσκινί.

Ἐξιππάζομαι, سوارى اولارق كزمك σουβαρὴ ὀλαρὰκ γκεζμέκ. § (κν.) قوروولمق κουρουλμάκ.

Ἐξίπταμαι, اوچمق οὐτσμέκ, ا. طيران ταϊρὰν ἰτ.

Ἕξις, ἡ عدت ἀδὲτ πλ. عادات ἀδάτ, خوى χούϊ, معتاد μουατάδ. § ملكه μουμαρεσέτ, ملكه μελεκέ. «— ἀγαθή عدت حسنه ἀδέτι χουσνέ. «— κακή عدت قبيحه ἀδέτι καπιχέ. «κάμνω τι ἕξιν ا. عدت اتخاذ ἀδὲτ ἰττιχὰζ ἰτ. عدت ايدنمك ἀδὲτ ἰδινμέκ. «ἡ — εἶναι δευτέρα φύσις عدت ايكنجى طبيعتدر ἀδὲτ ἰκινδζὶ ταπιγέτ-διρ. «καθ' ἕξιν حسب الاعتياد χάσπ οὐλ-ἰτιγιάδ, على العاده ἀλ-ἐλ-ἀδέ. «τοῦτο ἐγένετο πλέον — بو معتاد اولدى πού μουατὰδ ὀλδού.

Ἐξισάζω, طوغريلامق δογρου-λατμάκ, ا. تسويه τεσβιγὲ ἰτ. § (μσ.) طوغرى اولمق δογρού όλ. تسويه اولنمق τεσβιγὲ ὀλουνμάκ.

Ἐξισασμός, ὁ تسويه τεσβιγέ.

Ἐξίστημι, ا. نقل νάκλ ἰτ. § شاشمق σασμάκ, حيران اولمق χαϊρὰν ὀλ. § (μσ. καὶ πθ.) —αμαι چكلمك τσε-κιλμέκ. «—αμαι τῶν φρενῶν ا. تجنن τεδζεννοὺν ἰτ. ا. عقلى غائب ἀκλὴ γαϊπ ἰτ.

Ἐξιστόρησις, ἡ حكايه χικιαγέ, روايت ριβαγέτ, نقل νάκλ, بسط و بيان πάστ οὐ πεγιάν.

Ἐξιστορ(έω)ῶ, نقل-روايت-حكايه ا. νάκλ-ριβαγέτ-χικιαγὲ ἰτ.

Ἐξισ(όω)ῶ, ا. تسويه τεσβιγὲ ἰτ. ا. تعديل τα'δὶλ ἰτ. مساوى و مماثل قيلمق μουσαβὴ βὲ μουμασὶλ κηλ-μάκ. § (μσ.) —οῦμαι مساوى-معادل-مماثل اولمق μουσαβὴ-μουαδὶλ-μουμασὶλ ὀλ. ا. تعدل-تساوى τεαδδοὺλ-τεσαβὴ ἰτ. «— τὰς μερίδας ا. خصصى تسويه χισασὶ τεσβιγὲ ἰτ. «— τὸν λογαρια-σμὸν حسابى قارشيلاشديرمه χισαπὶ καρ-σιλασδιρμά.

Ἐξίσωσις, ἡ تسويه τεσβιγέ, تساوى τεσαβή. § (Μθμ.) معادله μουαδελέ.

Ἐξίτηλος, ον, سيلينور σιλη-νούρ, زائل ζαήλ, فرسوده φερσουδέ.

Ἐξίχνευσις, ἡ καὶ —χνία-σις, ἡ تحرى τεχαρρή.

Ἐξιχνευτής, ὁ متحرى μουτε-χαρρή, مستقصى μουστεκσά.

Ἐξιχνεύω καὶ **Ἐξιχνιάζω**, ا. تحرى τεχαρρὴ ἰτ. ا. تفحص τεφαχ-χοὺς ἰτ. ا. استقصا ἰστικσὰ ἰτ.

'Εξογκ(όω)ῶ, شيشرمك σισιρμέκ, قبارتمق καπαρτμάκ, ا. تنبيج τενπὶδζ ἰτ. ‖ (πθ.) —οῦμαι شيشمك σισμέκ, قبارمق καπαρμάκ, ا. تنبّج τενεπποὺδζ ἰτ. ا. انتباج ἰντιπάδζ ἰτ.

'Εξόγκωμα, τὸ (I) شيش σίς, ورم βερὲμ πλ. اورام ἐβράμ.

'Εξόγκωσις, ἡ شيش σίς, انتباج ἰντιπάδζ, تورّم τεβερρούμ.

'Εξόδευσις, ἡ صرف σάρφ, استهلاك ἰστιχλάκ.

'Εξοδευτής, ὁ مسرف μουσρέφ, مخروق اليد μαχροὺκ οὐλ-γέδ.

'Εξοδεύω, خرجلامق χαρδζανμάκ, ا. صرف σὰρφ ἰτ. ا. استهلاك ἰστιχλὰκ ἰτ. ا. خرج χὰρδζ ἰτ.

Ἔξοδον, τὸ مصروف μασρούφ, مصرف μασρὰφ πλ. مصارف μεσαρίφ, خرج χάρδζ. «*μὲ ὀλίγα* —α آز مصرف ايله ἄζ μασρὰφ ἰλέ. «*μὲ ἰδικά του* —α كندى مصرف ايله κενδὶ μασροφὶ ἰλέ, جيبندن δζεπινδέν. «*ἔκτακτα* —α مصارفات فوق العاده μεσαριφάτι φὲβκ οὐλ-ἀδέ. «*ὑπέρογκα ἔξοδα* مصارف كليه μεσαρίφι κγουλλιγέ. «*γραφικὰ* —α مصارف قلميه μεσαρίφι καλεμιγέ. «*οἰκιακὰ* —α مصارف بيتيه μεσαρίφι πεϊτιγέ. «*ὁδοιπορικὰ* —α خرجراه χάρδζι-ράχ, مصارف طريقيه μεσαρίφι ταρικιγέ. «*ὑποπίπτω εἰς* —α مصارفاته كرفتار او. μεσαριφατὰ γκιριφτὰρ ὀλ. «*περνῶ εἰς τὰ* —α مصارف حسابنه قيدا. μεσαρὶφ χισαπινὰ καῖδ ἰτ. «*ζῶ δι' ἐξόδων ἄλλου* ديكرك مصرفيله كچنمك διγκερὶν μασραφὶ ἰλὲ γκετσινμέκ. «*δικαστικὰ* —α ἢ *τὰ* —α *τῆς δίκης* مصارف محاكمه μεσαρίφι μουχακεμέ, محاكمه مصرفى μουχακεμὲ μασραφί.

Ἔξοδος, ἡ چيقمه τσηκμά, خروج χουρούδζ. ‖ عزيمت ἀζιμέτ, حركت χαρεκέτ. ‖ (ὁ τόπος) مخرج μαχρέδζ.

'Εξοικει(όω)ῶ, ا. تأليف-تأنيس τεελὶφ-τεενὶς ἰτ. آليشديرمق ἀλησδηρμάκ. ‖ (πθ.) —οῦμαι استئناس ا. ἰστινὰς-τεεννοὺς ἰτ. ا. تألف τεελλοὺφ ἰτ. آليشمق ἀλησμάκ, الفت ا. οὐλφὲτ ἰτ. ‖ (μτχ.) *ἐξῳκειωμένος* مأنوس μεενούς, مألوف μεελούφ, آليشيق ἀλησήκ.

'Εξοικείωσις, ἡ الفت οὐλφέτ, انسيت οὐνσιγέτ, تأنيس τεενίς, تأليف τεελίφ, تأنس τεεννούς, تألف τεελλούφ.

'Εξοικονόμησις, ἡ اداره ἰδαρέ. ‖ تدارك τεδαρούκ.

'Εξοικονομ(έω)ῶ, ا. اداره ἰδαρὲ ἰτ. ‖ ا. تدارك τεδαροὺκ ἰτ. «— *τὰς περιστάσεις* ا. حياطه رعايت ἰχτιγιατὰ ριαγὲτ ἰτ.

'Εξοκέλλω, قرهيه اوتورمق-دوشمك καραγιὰ ὀτουρμάκ-δουσμέκ. ‖ ا. دول انحراف οὐδοὺλ-ἰνχιρὰφ ἰτ.

'Εξολισθαίνω, قايمق καϊμάκ, ا. تزلق τεζελλοὺκ ἰτ.

'Εξολίσθησις, ἡ قايمه καϊμά, تزلق τεζελλούκ.

'Εξόλλυμι καὶ —ύω, ا. ا...

…λάφ ἰτ. ا. اهلاك ἰχλάκι ἰτ. § (μσ.) هلاك-تلف وا… χελάκι-τελέφ ὀλ.

'Εξολόθρευσις, ἡ زوال ζεβάλ, انعدام ἰνιδάμ, ازاله ἰζαλέ, تخريب ταχρίπ, افنا ἰφνά, امحا ἰμχά, محو μάχβ, اضمحلال ἰζμιχλάλ.

'Εξολοθρευτής, ὁ مزيل μεζγίλ, معدم μου'δίμ, مخرب μουχρίπ.

'Εξολοθρευτικός, ἡ, όν, تخريبي ταχριπί, انعدامي ἰνιδαμή, اتلافي …λαφή.

'Εξολοθρεύω, ا. كليا محو κιόύλ-…ιγέν μάχβ ἰτ. ا. زوال - ازاله - انعدام …βάλ-ἰζαλὲ-ἰνιδὰμ ἰτ. ا. تخريب …χρὶπ ἰτ. ا. امحا و افنا ἰμχὰ βὲ …νὰ ἰτ.

'Εξομαλίζω, دوزلتمك δούζλετ-…κ, ا. تسويه - تسطيح τεσβιγὲ-τεστὶχ … § (μτφ.) ا. تسويه τεσβιγὲ ἰτ. … (μτχ.) *ἐξομαλισθείς* تسويه پذير …σβιγὲ-πεζίρ.

'Εξομάλισις, ἡ دوزلتمه δούζλετ-…, تسطيح τεστίχ, تسويه τεσβιγέ. «ἡ — *τῆς ὑποθέσεως* تسويهٔ مصلحت τεσ-…γέϊ μασλαχάτ.

'Εξόμνυμι καὶ **—ύω,** يمين ايله انكار γεμὶν ἰλὲ ἰνκιὰρ ἰτ. § (Θρσ) ارتداد ἰρτιδὰδ ἰτ.

'Εξομοι(όω)ῶ καὶ **'Εξομοι-…ω,** بكزتمك πενζετμέκ, ا. تمثيل τεμ-… ἰτ. ا. تشبيه τεσπὶχ ἰτ. § (πθ.) بكزمك πενζεμέκ, ا. تمثل و تشبه τεμεσ-…λ βὲ τεσεππούχ ἰτ. مماثل و مشابه μουμασὶλ βὲ μουσαπὶχ ὀλ.

'Εξομοιωματικός, ἡ, όν, مماثل μουμασίλ, مشابه μουσαπίχ.

'Εξομοίωσις, ἡ بكزتمه πενζετμέ, مشابهت μουσαπεχέτ, مماثلت μουμασελέτ.

'Εξομολόγησις, ἡ اقرار ἰκράρ, تقرير τακρίρ, اعتراف ἰτιράφ. § ('Εκκλ.) اعتراف ἰτιράφ. «— *ἁμαρτιῶν* اعتراف ذنوب ἰτιράφι ζουνούπ.

'Εξομολογητής, ὁ ('Εκκλ.) كناهلرينك اعتراف ديكلن پاپاس γκιούναχλαρινὶν ἰτιραφὴ δινλεγὲν παπάς.

'Εξομολογ(έω)ῶ, ا. استنطاق ἰστινδὰκ ἰτ. § ('Εκκλ.) اعتراف ديكلمك ἰτιραφὴ δινλεμέκ. § (μσ.) —*οῦμαι* ا. اقرار و اعتراف ἰκρὰρ βὲ ἰτιρὰφ ἰτ. «— *τὰς ἁμαρτίας* ا. اعتراف ذنوب ἰτιράφι ζουνοὺπ ἰτ.

'Εξόμωσις, ἡ ارتداد ἰρτιδάδ, تبديل مذهب τεπδίλι μεζχέπ.

'Εξομώτης, ὁ مرتد μουρτάδδ.

'Εξομώττω, ا. ارتداد ἰρτιδὰδ ἰτ. ا. تبديل مذهب τεπδίλι μεζχὲπ ἰτ.

'Εξόμφαλον, τὸ (Ι) كوبك دوشمسى κιοπὲκ δούσμεσί, فتق سرى φέτκι σερρί.

'Εξονειδίζω, ا. طعن و تعييب τά'ν ού τα'γὶπ ἰτ.

'Εξονειδιστικός, ἡ, όν, شتم آميز σέτμ-ἀμίζ.

'Εξονειρωγμός, ὁ دوش آزمه δούς ἄζμά, احتلام ἰχτιλάμ.

'Εξοντώνω, ا. ازاله ἰζαλὲ ἰτ.

'Εξόντωσις, ἡ ازاله ἰζαλέ.

'Εξονυχίζω, طیرناق ایله تجربه ا. τηρνὰκ ἰλὲ τεδζριπὲ ἰτ. § (μτφ.) مدققانه تدقیق ا. μουδεκκικανὲ τεδκὴκ ἰτ.

'Εξόπισθεν, ('Επρ.) آرقه‌دن ἀρκαδάν, آردندن ἀρδηνδάν.

'Εξοπίσω, ('Επρ.) کیری طرفه γκιρὶ ταραφά, آرقه‌یه ἀρκαδά.

'Εξοπλίζω, سلاحلندیرمق σιλαχλανδηρμάκ, تسلیح ا. τεσλὶχ ἰτ. § (Ντκ.) تجهیز ا. τεδζχὶζ ἰτ. § (πθ.) —ομαι سلاحلنمق σιλαχλανμάκ, تسلح ا. τεσελλοὺχ ἰτ. § (Ντκ.) تجهیز اولنمق τεδζχὶζ ὀλουνμάκ.

'Εξοπλισμός, ὁ تسلیح τεσλίχ, تسلح τεσελλούχ. § (Ντκ.) تجهیز τεδζχίζ.

'Εξοργίζω, غضبلندیرمق γαζαπλανδηρμάκ, اغضاب ا. ἰγζὰπ ἰτ. § (πθ.) —ομαι غضبلنمق γαζαπλανμάκ, حدتلنمك χηδδετλενμέκ, تغضب ا. τεγαζζοὺπ ἰτ.

'Εξορία, ἡ سورکون σούργκιούν, نفی νέφι, اجلا ἰδζιλά. «τόπος —ας منفی καὶ منفا μενφά.

'Εξορίζω, سورمك σουρμέκ, سورکونه کوندرمك σούργκιουνὲ γκιόνδερμέκ, نفی – اجلا ا. νέφι-ἰδζλὰ ἰτ.

'Εξορισμός, ὁ سورکون σούργκιούν, نفی νέφι.

'Εξόριστος, ον, منفی μενφί, مجلی μουδζλά.

'Εξορκίζω, افسون اوقومق ἐφσοὺν ὀκουμάκ, استعاذه ا. ἰστιαζὲ ἰτ. انذار و تنبیه ا. ἰνζὰρ βὲ τενπὶχ ἰτ. «σὲ — ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ الله تعالی ... انذار و تنبیه ایدرمکه ... πισμίλλαχι τε... λια σανὰ ἰνζὰρ βὲ τενπὶχ ἰδέριμ...

'Εξορκισμός, ὁ دعاسی ... ἰστιαζὲ δοασή. [...]

'Εξορκ(όω)ῶ, تحلیف ا. ταχλ...

'Εξόρμησις, ἡ شدتله خروج ... δέτλε χουρούδζ.

'Εξορμίζομαι, لیماندن چیقمق ... μανδὰν τσηκμάκ.

'Εξορμ(άω)ῶ, خروج ا. ... σιδδέτλε χουροὺδζ ἰτ.

'Εξόρυξις, ἡ حفر χάφρ.

'Εξορύσσω καὶ —ττω, ... چیقارمق καζοὺπ τσηκαρμάκ, ... ا. χάφρ ἰτ. « — τοὺς ὀφθαλμο... کوزلری چیقارمق γκιόζλερὶ τσηκαρμά...

'Εξοστρακίζω, نفی و اجلا ا. νέ... βὲ ἰδζλὰ ἰτ.

'Εξοστρακισμός, ὁ نفی νέ... اجلا ἰδζλά. [ρέμι ἀζ...

'Εξόστωσις, ἡ (I) ورم عظم ...

'Εξότου ἢ **'Εξ ὅτου,** ('Επ... زماندنبری ζεμανδὰν-πέρί, ...دنبری βακητδὰν-περί.

'Εξουδενίζω καὶ **—ν(όω)ῶ** ... تحقیر - تذلیل ا. ταχκὴρ-τεζλὶλ ... ترذیل ا. τερζὶλ ἰτ.

'Εξουδενισμός, ὁ καὶ **—σις,** ἡ تذلیل τεζλίλ, ترذیل τερζ... تحقیر ταχκήρ. § تخفیف ταχφίφ.

'Εξουσία, ἡ حکم χούκμ, ... νουφούζ, قوه κουββέτ, اقتدار ἰκ... δάρ. § صلاحیت σελαχιγέτ, حد χά...

اذن ἰζίν, رخصت ῥουχσάτ, اجازت ...αζέτ. § مأموريت μεεμουριγέτ. (Πολ.) حكومت χοὺκϳουμέτ. « ἡ ...τόπιος — حكومت محليه χουκϳού...τι μαχαλλιγέ. « ἡ κεντρικὴ — حكومت مركز χουκϳουμέτι μερκεζι-... « ἡ ἁρμοδία — حكومت عائده χου-...ουμέτι ἀϊδέ. « ἡ στρατιωτικὴ — مأمورين عسكر μεεμουρίνι ἀσκεριγέ. ...ἐν τῇ —ᾳ مأمورين دولت μεε-...ουρίνι δεβλέτ. « καταχρῶμαι τῆς ...ας نفوذى سؤ استعمال ا. νουφουζὴ ...ῦι ἰστιμὰλ ἰτ. « ἐν πλήρει —ᾳ مأذونيت مطلقه μεεζουνιγέτι μουτ-...κὰ ἰλέ. « δὲν εἶναι εἰς τὴν —αν ... يد اقتدارمده دكلدر γέδι ἰκτιδα-...ιδὰ δεγίλδιρ, الده دكلدر ἐλιμδὲ ...γίλδιρ.

Ἐξουσιάζω, يوروتمك πουγϳουρ-...κ, امر ا. ἔμρ ἰτ. حكم ا. χοὺκμ ἰτ. حاكم χακὶμ ὀλ. تحكم ا. τεχακ-...ούμ ἰτ. اجراى حكومت ا. ἰδζρἀῒ ...κϳουμὲτ ἰτ. النده او. ἐλινδὲ ὀλ.

Ἐξουσιαστής, ὁ حاكم χακίμ, صاحب حكومت σαχίπι χουκϳουμέτ, حكمدار χουκϳουμδάρ, ضابط ζαπίτ, فرمانفرما φερμανφερμά.

Ἐξουσιαστικός, ή, όν, حكمفرما ...κϳουμφερμά.

Ἐξουσιοδότησις, ἡ اجازت ...αζέτ, مأذونيت μεεζουνιγέτ.

Ἐξουσιοδοτ(έω)ῶ, اجازت - مأذونيت و... ἰδζαζὲτ-μεεζουνιγὲτ ...μέγ, توكيل ا. τεβκὶλ ἰτ.

Ἐξοφθαλμία, ἡ (Ι). خروج عين χουρούδζι ἀῒν.

Ἐξόφλησις, ἡ ادا ἰδά, ايفا ἰφά, تسويه τεσβιγέ, استيفا ἰστιφά. § (Νμ.) ابرا ἰπρά. « γενικὴ — ابراى عام ἰπράϊ ἀμ. « — χρέους اداى دين ἰδάϊ δεΐν. « πρὸς —ιν (φρσ.) تاماً اخذ ايتدم τεμάμεν ἀχζ ὀλουνμούσδουρ. « μέχρι τελείας —εως حين تاديه سنه دكين χίνι τεεδιγεσινὲ δεγίν.

Ἐξοφλητικόν, τὸ ابرانامه ἰπρα-ναμέ, ابرا سندى ἰπρὰ σενεδί.

Ἐξοφλ(έω)ῶ, تسويه - ايفا - ادا ا. τεσβιγὲ-ἰφὰ-ἰδὰ ἰτ. تاديه ا. τεεδιγὲ ἰτ. استيفا ا. ἰστιφὰ ἰτ. § (Νμ.) ابرا ا. ἰπρὰ ἰτ. تبريه ا. τεπριγὲ ἰτ. « — τὸ χρέος اداى دين ا. ἰδάϊ δεΐν ἰτ. « — λογαριασμὸν حسابى تاديه ا. χισαπὶ τεδιγὲ ἰτ. « ἐξωφλήθη (τύπος) ويرلشدر βιριλμίσδιρ, آلنمشدر ἀλιν-μίσδιρ.

Ἐξοχή, ἡ چيقندى τσικινδί, چيقمه τσικμά, كنار κϳουννὲ πλ. كنان κϳουν-νάν. § كوى κϳόϊ, قامپانيا καμπάνι-γϳα. § (ἠθ.) تفوق τεβεφφούκ. « τὸ κτίριον τοῦτο ἔχει πολλὰς —ὰς بو بنانك چوق چيقنديسى واردر πoὺ πινανὶν τσὸκ τσικινδισὶ βάρδιρ. « οἱ πλούσιοι μεταβαίνουσι τὸ ἔαρ εἰς τὰς —ὰς زنكينلر يازين كويلره كوچ ايدرلر ζενγκινλὲρ γϳάζιν κϳοϊλερὲ κϳὸτς ἰδερλέρ. « κατ' ἐξοχὴν ἴδε Ἐξ-όχως.

Ἔξοχος, ον, فائق φαΐκ, ممتاز

μουρτάζ, سر افراز σὲρ ἐφράζ, معالی μααλή, عالی ἀλή, رفیع ρεφί', مشهور μεσχούρ, شهرتشعار σοχρετ-σιάρ, پرکزیده περ-κιουζιδέ. «— ἀνὴρ ذات معالی صفات ζάτι μααλὶ σιφάτ. «—α προτερήματα خصائل فائقه χασαΐλι φαϊκά. «κατέχει —ον θέσιν عالی بر ماموریتده در ἀλὴ πὶρ μεμουριγετδέδιρ. § (Τὸ ὑπρθ. ὡς τίτλος) ἐξοχώτατος دولتلو δεβλετλού, عطوفتلو ἀτουφετλού, سعادتلو σααδετλού. § — όχως (ἐπρ.) صورت فائقه ده σουρέτι φαϊκαδέ, زیاده سیله ζιγιαδεσὶ ἰλέ, درجهٔ اعلاده τερεδζέϊ ἀλιαδά, سیما σίγεμα, وسیما βεσίγεμα, لاسیما λασίγεμα.

Ἐξοχότης, ἡ فائقلق φαϊκλήκ, امتیاز ἰμτιγιάζ. § (ὡς τίτλος) ذات دولتلری ζάτι τεβλετλερί, حضرتلری χαζρετλερί, ذات سعادتلری ζάτι σααδετλερί. «ἡ Α. Ἐξοχ. ὁ Γ. Διοικητὴς τοῦ νομοῦ Ἀϊδινίου آیدین والیسی دولتلو پاشا حضرتلری Ἀϊδὶν βαλισὶ δεβλετλοὺ πασὰ χαζρετλερί.

Ἐξυβρίζω, ا. ناموس اخلال ἰχλάλι ναμοὺς ἰτ. ناموسه طوقنمق ναμουσὰ τοκουνμάκ, ا. شتم و تحقیر σέτμ βὲ ταχκὶρ ἰτ. ا. حقارت χακαρὲτ ἰτ. § (Νμ.) ا. اطاله لسان ἰταλέϊ λισὰν ἰτ.

Ἐξύβρισις, ἡ اخلال ناموس ἰχλάλι ναμούς, شتم σέτμ, تحقیر ταχκήρ. § (Νμ.) اطالهٔ لسان ἰταλέϊ λισάν.

Ἐξυβριστικός, ή, όν, آمیز [شتم] σέτμ ἀμίζ, تحقیر آمیز ταχκὶρ ἀμί[ζ], مخل ناموس μουχάλλι ναμούς.

Ἐξυγιαίνω, شفا بولق σεφὰ πού[λ]μάκ, شفایاب او. σεφαγιὰπ όλ.

Ἐξυγίανσις, ἡ شفا σεφά, [شف]ἰφαφάτ. § تطهیرات τατχιράτ.

Ἐξυγιαντικός, ή, όν, [شفا] بخش σεφα-πάχς. § تطهیری τατχηρή.

Ἐξυδάτωσις, ἡ صویه تحویل σο[υ]γιὰ ταχβίλ, تمیه τεμιγέ.

Ἐξυδρωπι(άω)ῶ, استسقا علتنه مبتلا او. ἰστισκὰ ἰλλετινὲ μουπτ[ε]λὰ όλ.

Ἐξύμνησις, ἡ تسبیح τεσπί[χ] § مدح و ثنا μέδχ οὺ σενά.

Ἐξυμν(έω)ῶ, ا. تسبیح τεσπ[ὶχ] ἰτ. § ا. مدح و ثنا μέδχ οὺ σενὰ ἰ[τ.]

Ἐξυπαρχῆς, (Ἐπρ.) یکیدن γ[ι]νιδέν, باشدن πασδάν, تکرار τέκρα[ρ].

Ἐξυπηρέτησις, ἡ خدمت χη[δ]μέτ.

Ἐξυπηρετ(έω)ῶ, ا. خدمت χη[δ]μὲτ ἰτ. «ἐξυπηρετεῖ τὰ συμφέροντου منفعت ذاتیه سنه خدمت ایدر μενφάτι ζατιγεσινὲ χηδμὲτ ἰδέρ.

Ἐξυπνητήριον, τὸ [اویا]ندیرمه ساعتی οὐγιανδηρμὰ σαατή, ساعت [منبه] μουνεππὶχ σαάτ.

Ἐξυπνίζω, اویاندیرمق οὐγιανδ[ηρ]μάκ, ا. تیقیظ τεγιαχὴζ ἰτ. ا. ایقاظ ἰκὰζ ἰτ.

Ἔξυπνος, ον, اویانیق οὐγιανή[κ], اویانمش οὐγιανμής, بیدار πιδάρ, [...]

ιουτεγεκκήζ, متنبه μουτενεππίχ. § آچيق كوز ἀτσ̌ὴκ γκιόζ, ذكى ζεκί, زيرك ζιρέκ. «εἶμαι — اويانمق οὐγιανμάκ, اويانيق طورمق οὐγιανὴκ δουρμάκ.

'Εξυπν(έω)ῶ, (Μτβ.) ἴδε 'Εξυπνίζω. § (ἀμτ.) اويانمق οὐγιανμάκ, پيدار او πιδὰρ ὀλ. ا. تيقظ τεγεκκούζ ἰτ. «ἀκόμη δὲν ἐξύπνησε داها اويانمدى قالقمادى - δαχὰ οὐγιάνμαδη - κάλκμαδη. «— καθ' ἑκάστην εἰς ὡρισμένην ὥραν هر كون وقت معينده اويانير χὲρ γκιοὺν βάκτι μουαγενέδὲ οὐγιανμάκ.

'Εξυφαίνω, طوقيوب بتيرمك τοκουμαγὶ πιτδιρμέκ. § (μτφ.) قورمق κουρμάκ, نسج ا. νέσδζ ἰτ. «— δολοπλοκίας حيله نسج ا. νέσδζι χηλὲ ἰτ. ا. اعمال دسايس ἰμάλι δεσαΐς ἰτ.

'Εξύφανσις, ἡ طوقيوب بتيرمه δοκουμαγὴ πιτδιρμέ. § (μτφ.) قورمه κουρμά, نسج νέσδζ.

'Εξυψ(όω)ῶ, ترفيع ا. τερφὶ' ἰτ. مبالغه ا μουπαλαγὰ ἰτ. افراز درجه سنه چيقارمق ἰφρὰζ δερεδζεσινὲ τσ̌ηκαρμάκ. § (μσ.) —οῦμαι ترفع ا. τεραφφοὺ ἰτ.

'Εξύψωσις, ἡ ترفيع τερφί', ترفع τεραφφού.

"Εξω, ('Επρ.) ديشارى δισ̌αρή, طشره τασ̌ρά, خارج χαρίδζ. «δεῦρο — ديشارى چيق δισ̌αρὴ τσ̌ήκ. «γνωρίζω τι ἀπ' — ازبردن بيلك ἐζ πέρδὲν πιλμέκ. «— ἀπὸ τὸ μέτρον حددن متجاوز χαδδὰν μουτεδζὰβίζ. «ἐπῆγεν — ديشارى چيقدى δισ̌αρὴ τσ̌ηκδή, طشره يه كيتدى τασ̌ραγιὰ γκιτδί. «ἐκβάλλω τινὰ — ديشارى چيقارمق δισ̌αρὴ τσ̌ηκαρμάκ, قوغمق κογμάκ, طرد ا. τὰρδ ἰτ. «τὸ — ديشاريسى γισ̌αρισί, خارجى χαριδζί. «ἡ οἰκία αὕτη φαίνεται ὡραία ἀπ' — بو خانه خارجدن كوزل كورونيور πού χανὲ χαριδζδὰν γκιοὺζὲλ γκιορουνίγιορ.

'Εξώδικος, ὁ καὶ ἡ (Νμ.) خارج از محكمه χαρὶδζ ἐζ μεχκεμέ, حضور حاكمدن غيرى محلده اولان χακιμὶν γαΐρι μαχαλλδὲ ὀλάν, مادهدن خارج μαδεδὲν χαρίδζ. «— συμβιβασμός خارج از محكمه وقوع بولان صلح χαρὶδζ ἐζ μεχκεμὲ βουκοὺ' πουλὰν σούλχ, صلح عادى σούλχι ἀδή. «— ὁμολογία خارج از محكمه وقوع بولان اقرار χαρὶδζ ἐζ μεχκεμὲ βουκοὺ' πουλὰν ἰκράρ. § —ίκως (ἐπρ.) خارج از محكمه اولرق χαρὶδζ ἐζ μεχκεμὲ ὀλαράκ, خارجدن χαριδζδέν.

"Εξωθεν, ('Επρ.) ديشاريدن δισ̌αριδάν, ديشاريده δισ̌αριδά, خارجدن χαριδζδέν. «— καὶ ἔσωθεν خارجا و باطنا χάριδζεν βὲ πάτινεν. «— τὸ ἔμαθον ديشاريدن ايشتدم δισ̌αρδὰν ἰσ̌ιτδίμ.

'Εξώθησις, ἡ دفع δέφ', طرد τάρδ, اخراج ἰχράδζ.

'Εξωθ(έω)ῶ, دفع ا. δέφ' ἰτ. طرد ا. τὰρδ ἰτ. اخراج ا. ἰχρὰδζ ἰτ. «ἐξώσθη τῆς συνελεύσεως مجلسدن طرد و اخراج ايدلدر μεδζλισδὲν τὰρδ

οὐ ἰχρὰδζ ἰδιλμίσδιρ. «*ἐξώσθη τῆς ὑπηρεσίας* ماموریتدن طرد اولنمشدر μεε-μουριγετδὲν τὰρδ ὀλουνμούσδουρ.

Ἐξώθυρα, ἡ دیشاری قاپو δισαρὴ καπού.

Ἐξώκαστρον, τὸ حصار χησάρ.

Ἐξωκκλήσιον, τὸ كوجك كلیسا κιούτσοὺκ κελίσα, مسجد μεσδζίδ.

Ἐξωκκλησιάζω, كلیسایه كیرمسی منع ا. κελίσαγια γκιρμεσὶ μέν' ἰτ.

Ἐξώλεια, ἡ محو كلی μάχβι κιούλλί.

Ἐξώλης, ες, چاپقین τσαπκήν, آخلاق بوزوق ἀχλακὴ ποζούκ. «— *καὶ προώλης* ایت اوغلی ایت ἴτ ὀγλοὺ ἴτ.

Ἐξωμίας, ὁ καὶ **Ἔξωμος, ον,** دوش كشاده δοὺς-κιουσαδέ.

Ἐξωμίζω, دوش كشاده او. δοὺς-κιουσαδὲ ὀλ.

Ἐξώνησις, ἡ اشترا ἰστιρά.

Ἐξων(έο)οῦμαι, اشترا ا. ἰσ-τιρὰ ἰτ.

Ἐξώπροικα, τὰ (Νμ.) جهازدن ماعدا قادینه هبه ایدیلان اموال و املاك δζιχαζδὰν μααδὰ καδινὲ χιππὲ ἰδι-λὲν ἐμβὰλ βὲ ἐμλάκ.

Ἐξωραΐζω, تزیین ا. τεζγὶν ἰτ. ‖ (πθ.)—*ομαι* تزیین ا. τεζεγ-γιοὺν ἰτ.

Ἐξώρας, (Ἐπρ.) كچ γκέτς.

Ἔξωσις, ἡ دفع δέφ', طرد τάρδ, اخراج ἰχράδζ.

Ἐξώστης, ὁ شاهنشین σαχνισίν, بالقون παλκόν.

Ἐξωτερικός, ή, όν, خارجی χαριδζί. ‖ اجنبی ἐδζνεπί. «*τὸ* — (ἦθος) ظاهر حال ζαχίρι χάλλ, ... ζαχιρί, ظاهره صورت σουρέτι ζαχ... «*τὸ —ὸν ἀπατᾷ* حال دائما ... دلفریبدر ζαχίρι χὰλλ δάϊμα δι... ρίπδιρ. «*ὡραῖον —όν* ... ظاهر مرغوبه ... ζεβαχίρι μεργουπέ. «*ἐμπόριον* — ادخالات تجارتی ἐδχαλὰτ τιδζαρε... « *τὸ ὑπουργεῖον τῶν —ῶν* ... خارجیه نظارتی χαρδζιγὲ ναζαρετή. «*ὁ ὑπου... γὸς τῶν —ῶν* ... خارجیه ناظری - مدیری χαρδζιγὲ ναζηρὴ-μουδιρί. « — μ... *θητής* شاكرد خارجی νεχαρὶ σακ... «*τὸ —όν* (ἐπὶ τόπου) طشره τασρ... ممالك اجنبیه μεμαλίκι ἐδζνεπιγέ. «... *ταβαίνω εἰς τὸ —όν* ... كیتمك ... ταςραγιὰ γκιτμέκ. «*δὲν πρέπει* ... *νὰ κρίνῃ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ* ... *—όν του* ... آدمك حالنی سیماسندن استدلال ... ایتمملی πὶρ ἀδαμὶν χαλινὶ σιμασ... δὰν ἰστιδλὰλ ἴτμεμελι. ‖ — (ἐπρ.) خارجا χάριδζεν. ‖ ظاهرا ζ... χιρεν, صورتا σούρετεν.

Ἐξωτικός, ή, όν, اجنبی ἐδζνε...

Ἐξωφυλλίζω, (Χαρτοπαίγ... كاغد یراقلق κιαγὰδ πρακμάκ.

Ἐξώφυλλον, τὸ (Χαρτοπ... اسقارته ἰσκάρτα. «— *βιβλίου* ... κάπ.

Ἑορτάζω, یورطی طوتمق γιορτ... τουτμάκ, تعیید ا. τα'γὶγ ἰτ. ... یورطی او. γιορτοὺ ὀλ. رسم عید ا. ρέσμι ... ἰτ. «*ἑορτάζει αὔριον* ... یورطیسی واردر γιάριν γιορτουσοὺ βάρδιρ.

Ἑορτάσιμος, ον, يورطى طوتلمسى لازم اولور γιορτοὺ τουτουλμασὴ λαζίμ ὀλάν. « — ἡμέρα روز عيد ρούζι ἤδ, يوم عيد γέβμι ἤδ.

Ἑορταστής, ὁ يورطيسى اولان γιορτουσοὺ ὀλάν.

Ἑορτή, ἡ يورطى γιορτού, عيد ἤδ πλ. اعياد ἀγιάδ. «σήμερον εἶναι — بو كون يورطى در πού γκιοὺν γιορτούδουρ. «μεγάλη — عيد كبير ἤδι κεπίρ. «κάθε 'μέρα δὲν εἶναι — πρμ.) هر كون بيرام دكلدر χὲρ γκιοὺν παϊράμ δεγίλδιρ. « κατόπιν —ῆς φρσ.) بيرامدنصوكره بيرام مباركى παϊραμδάνσονρα παϊράμ μουπαρεκί, يا نكنه يا νὰ πεχενκιάμ. « ἄγω —ήν يورطيسى اولمق γιορτουσοὺ ὀλ.

Ἑορτολόγιον, τὸ يورطى جدولى γιορτοὺ δζεδβελή.

Ἐπαγγελία, ἡ امر ἔμρ. § وعد βά'δ, سوز σόζ. «ἡ γῆ τῆς —ίας ارض كنعان ἄρζι Κινάν. (μτφ.) پك معمور ير πὲκ μα'μοὺρ γέρ.

Ἐπαγγέλλω, بيلديرمك πιλδιρμέκ, اخبار خبر ويرمك χαπὲρ βιρμέκ, ا. ἰχπὰρ ἰτ. § تنظيم و ترتيب ا. τενζὶμ βὲ τερτὶπ ἰτ. § (μσ.) —ομαι سوز ويرمك σὸζ βιρμέκ, وعد ا. βά'δ ἰτ. تعهد ا. τεαχχοὺδ ἰτ. § بر ايش يا بر صنعت اجرا ا. πὶρ ἴς γιὰ πὶρ σαναάτ ἰδζρὰ ἰτ. ايشلمك ἰσλεμέκ, ايش ايشله ἴς γιαπμάκ. « —ομαι τὸν ἰατρὸν طبابت اجراى ا. ἰδζράϊ τεπαπὲτ ἰτ. « —ομαι τὸν διδάσκαλον خوجه‌لق - معلق ا. χοδζαλὴκ-μουαλλιμλὴκ ἰτ.

Ἐπάγγελμα, τὸ ايش ἴς, صنعت σαναάτ, حرفت χηρφὲτ πλ. حرف χηρέφ, كار κιάρ. «ἀκολουθῶ τὸ — τοῦ πατρός μου بابامك حرفتنه اتباع ا. παπανὶν χηρφετινὲ ἰττιπὰ' ἰτ. «ἐκλέγω —τι بر كونه حرفت انتخاب ا. πὶρ κιουνὲ χηρφὲτ ἰντιχὰπ ἰτ. «τὸ στρατιωτικὸν — حرفت اهل حرب χηρφέτι ἔχλι χάρπ, حرفت اهل سيف χηρφέτι ἔχλι σέϊφ, طريقت حربيه ταρηκάτι χαρπιγέ. « τὸ ἰατρικὸν — طبابت حرفتى τεπαπὲτ χηρφετί. «χαρτοπαίκτης, μέθυσος ἐξ ἐπαγγέλματος كار و پيشه‌سى قماربازلق و بكريلكدر κιὰρ οὐ πισεσὶ κουμαρπαζλὴκ βὲ πεκρηλίκδιρ. « ἐξ ἐπαγγέλματος (Νμ.) زانيا ρέεσεν. «ἐξ ἐπαγγέλματος ψεύστης كذب و خلاف اعتياد ايدن يالانجى اوستاسى κὶζπ οὐ χιλαφὶ ἰτιγιὰδ ἰδέν, γιαλανδζή οὐστασί.

Ἐπαγγελματίας, ὁ اصنافدن اولان ἐσναφδὰν ὀλάν, اصنافلى ἐσναφλή.

Ἐπαγγελματικός ή, όν, متعهد μουτεαχχίδ.

Ἐπαγρύπνησις, ἡ كوزتمه γκιοζετμέ, نظارت ναζαρέτ, تيقظ τεγιακκούζ, انتباه ἰντιπάχ.

Ἐπάγρυπνος, ον, كوزديجى γκιοζεδιδζί, ديدبان διδεπάν.

Ἐπαγρυπν(έω)ῶ, كوزتمك γκιοζετμέκ, نظارت ايلمك ναζαρὲτ ἐϊλεμέκ, بكلمك πεκλεμέκ, احاله نظر تيقظ ا.

ἰχαλέϊ ναζάρι τεγ̇αχκοὺζ ἰτ. صرف عين التباه. σάρφι ἀΐνι ἰντιπὰχ ἰτ.

'Επάγω, اوزرينه كتيرمك οὐζερινὲ γκιτιρμέκ, سوق ا. σὲβκ ἰτ. تكليف ا. τεκλὶφ ἰτ. «— ὅρκον (Νμ.) يمين تكليف ا. γεμὶν τεκλὶφ ἰτ.

'Επαγωγή, ἡ كتيرمه γκιτιρμέ, سوق σέβκ. § (Λγκ.) استدلال ἰστιδλάλ, استنتاج ἰστιντάτζ, قياس κηγ̇άς. «— ὅρκου يمين تكليفی γεμὶν τεκλιφί.

'Επαγωγικός, ή, όν, جاذبه‌لی δζαζιπελί, دلكش διλκές, دلربا διλ-ρουπά. § (Λγκ.) استدلالی ἰστιδλαλί, قياسی κιγ̇ασί. § —ῶς (ἐπρ.) استدلالاً ἰστιδλάλεν, قياساً κιγ̇άσεν.

'Επαγωγός, όν, جاذب δζαζίπ, جالب δζαλίπ, دلكش διλ-κές, دلربا διλ-ρουπά, دلارا διλ-αρά, دلاويز διλ-αβίζ. «τρόποι — اطوار جاذب القلوب ἰτβάρι δζαζὶπ οὐλ-κουλούπ.

"Επαθλον, τὸ مكافات μουκ̇αφάτ.

'Επᾴδω, برابر ترنم - تغنی ا. περαπὲρ τερεννοὺμ-τεγαννὶ ἰτ.

'Επαινέτης, ὁ اوكيجی ὀκόυδζού, مداح μεδδάχ, ثناكار σενάκ̇ιάρ, ستايشكر σιταϊσκέρ, تحسين خوان ταχσὶν-χάν.

'Επαινετικός, ή, όν, ثناكاری σενακ̇ιαρή, مدحی μεδχή, ستايشنما σιταῒς-νουμά.

'Επαινετός, ή, όν, شايان مدح σαγ̇ιάνι μέδχ, ممدوح μεμτούχ, مندوب μενδούπ, ثناور σενκβέρ, پسنديده πεσενδιδέ.

"Επαινος, ὁ اوكه ὀκμέ, مدح μέδχ, πλ. مدائح μεδαΐχ, ستايش σιταΐς, ثنا σενὰ πλ. ثنايا σεναγ̇ιά, تحسين ταχσίν, جميل ذكر ζίκρι δζεμίλ. «εἶμαι ἄξιος ἐπαίνων مستحق مدح وثنا او مουστεχάκκι μέδχ οὐ σενὰ ὀλ. «εἶναι ὑπέρτερος ἐπαίνων مدائح و ثنايانك مافوقنده در μεδαΐχ βὲ σεναγ̇ιανὶν μαφεβκηνδὰ τὶρ ζάττδιρ.

'Επαιν (έω) ῶ, اوكمك ὀκμέκ, مدح و تمدح - مدح ا. τεμδὶχ-μέδχ ἰτ. ثنا - وصف ستايش ا. μέδχ οὐ σιταῒς ἰτ. ثنا سنا - باسف ا. σενὰ-βάσφ ἰτ. تحسين ا. ταχσὶν ἰτ. ا. ذكر جميل ايراد ا. ζίκρι δζεμιλὶ ἰρὰδ ἰτ. § (πθ.) —οῦμαι اوكلمك ὀκόυλμέκ, تمدح ا. τεμεδδοὺχ ἰτ. «— τὰς ἀγαθὰς πράξεις افعال خير يه‌ی مدح ايله ذكر و ثنا ا. ἐφάλι χαϊριγεγὶ μέδχ ἰλὲ ζὶκρ οὐ σενὰ ἰτ.

'Επαίρω, قالديرمق καλδηρμάκ, رفع ا. ρέφ' ἰτ. ارتفاع ا. ἰρτιφά' ἰτ. § (πθ.) —ομαι مرتفع او. μουρτεφὶ' ὀλ. § (ἠθ.) كبر و غرور ا. κιπρ οὐ γουροὺρ ἰτ. تكبر و تعظم ا. τεκεπποὺρ βὲ τεαζζοὺμ ἰτ. استغرار ا. ἰστιγρὰρ ἰτ. § (μτχ.) ἐπηρμένος مغرور μαγρούρ, متكبر μουτεκεππίρ.

'Επαισθητός, ή, όν, حسی χισί, محسوس μαχσούς. § سريع الاحساس σερὶ' οὐλ-ἰχσάς. § شديد σεδίδ. § اشكار ἀ-σικ̇ιάρ, ظاهر ζαχίρ, بديهی πεδιχί. § متأثر μουτεεσσίρ. § عظيم ἀζίμ, جسيم δζεσίμ. § —τῶς ('Επρ.) محسوساً μαχσούσεν, عياناً ἀγ̇ιάνεν. § متأثرانه μουτε-

εσσιρανέ. ‖ مهيمنه μουχιμανέ, جسيمنه δζεσιμανέ.

'Επαισχύνομαι, اوتانمق ουταν-μάκ, شرم و خجالت ا. σέρμού χεδζα-λέτ ίτ.

'Επαιτεία, ή دیلنجیلك διλενδζι-λίκ, سائليت σαϊλιγέτ, سؤال σουάλ, كدالق κgιουδαΐ.

'Επαίτης, ό دیلنجی διλενδζί, سائل σαΐλ, كدا κgιουδά.

'Επαιτ(έω)ῶ, دیلنمك διλενμέκ, دیلنجیلك ا. διλενδζιλίκ ίτ. سؤال ا. σουάλ ίτ.

'Επαιτι(άο)ῶμαι, سبب عد ا. σεπέπ ἄδ ίτ. ذم ا. ζέμμ ίτ.

'Επακολούθημα, τὸ καὶ —**θησις,** ή مستتبع μουστετεπί', مستلزمات μουστελζιμάτ, عاقبت ἀκιπέτ πλ. عواقب ἀβακίπ, نتیجه νετίδζε πλ. نتائج νεταΐδζ, انجام ένδζάμ.

'Επακόλουθος,ον, مستتبع μου-στετεπί', مستلزم μουστελζέμ, آتی ἀτί, تالی ταλί, ملحق μουλχάκ. ‖ صوك σόν, انجام ένδζάμ.

'Επακολουθ(έω)ῶ, اتباع ا. ίττιπά' ίτ. تعاقب - تلاحق ا. τεακούπ-τελαχούκ ίτ. ‖ تعقيب ا. τα'κήπ ίτ. ‖ رفاقت ا. ριφακάτ ίτ. رفيق اول ρεφήκ όλ.

'Επακούω, استماع ا. ίστιμά' ίτ. ‖ قبول ا. καπούλ ίτ. اجابت ايلك ί-δζαπέτ είλεμέκ, مقبول و مستجاب قيلق μακπούλ βὲ μουστεδζάτ κηλμάκ. «ὁ Θεὸς ἐπήκουσε τὰς δεήσεις ἡμῶν حق تعالى حضرتلرى دعاءزى قرين حسن اجابت ايلدى χάκκ τεάλgα χαζρετ-λερὴ δοαμηζὴ καρίνι χούσνι ίδζα-πὲτ εΐλεδί.

"Επακρος,ον, اوجى سيورى اولان οὐδζοὺ σιβρὶ ὀλάν. «*εἰς τὸ —ον* نهايت درجهده νιχαγὲτ δερεδζεδέ, فوق الغايه φέβκ οὑλ-γαγέ. «*εἰς τὸ —ον φιλάργυρος* فوق الغايه خسيس φέβκ οὑλ-γαγὲ χασίς.

'Επάκτιος, ον, ساحل σαχήλ.

'Επακτός, ή, όν, ادخال اولنمش ἰδχὰλ ὀλουνμούς. ‖ اجنبى ἐδζνεπί. «*ὅρκος* — (Νμ.) تكليف اولنان يمين τεκλίφ ὀλουνὰν γεμίν. «*ἡμέραι —αί* ايام مسترقه ἐγgάμι μουστερεκά, خمسه مسترقه χαμσέϊ μουστερεκά.

'Επαλγής, ές, وجيع βεδζί' مؤلم μουελλίμ.

'Επαλείφω, اوزرينه سورمك οὐζε-ρινὲ σουρμέκ, طلا و ادهام ا. ταλὰ βὲ ίδχὰμ ίτ.

'Επάλειψις, سورمه σουρμέ, طلا ταλά, ادهام ίδμάμ.

'Επαλήθευσις, ή تحقيق ταχκήκ, اثبات ίσπάτ, تصديق τασδήκ. «*ἡ — τῶν δανείων* (Νμ.) تحقيق ديون ταχ-κήκι δουγgούν.

'Επαληθεύω, اثبات- تصديق- تحقيق ا. ίσπάτ-τασδήκ-ταχκήκ ίτ. «*οἱ δανεισταὶ ἐπηλήθευσαν τὰ δάνειά των* اصحاب مطلوب آلاجقلرينى تصديق ايتديرلمشدر ἐσχάπι ματλούπ ἀλαδζακ-λαρηνὴ τασδὴκ ίτδιριλμίσδιρ.

'Επαλλάσσω, تبدیل - تحویل ا. τεπδὶλ-ταχβὶλ ἰτ.

'Επαλληλία, ἡ تعاقب داءمه τεακούπι δαϊμέ.

'Επάλληλος, ον, متعاقب μουτεακήπ, متوالی μουτεβαλή, متتابع μουτεταπί'. « κίνησις — حرکت متعاقبه χαρεκέτι μουτεακηπέ. § —ως (ἐπρ.) متعاقبا μουτεάκηπεν, متوالیا μουτεβάλιγεν.

"Επαλξις, ἡ بدن πεδέν, سپر σιπέρ.

'Επαμοιβαδόν, ('Επρ.) متناوبا μουναζέπετεν, بالمراوحه πὶλ-μουραβεχά.

'Επαμφοτερίζω, صاللانمق σαλλανμάκ, تردد ا. τερεδδοὺδ ἰτ. § ایکی معنالی او. ἰκὶ μα'ναλὴ ὀλ. «ἐπαμφοτερίζων (μτχ.) شبهه‌لی σουπχελή, مشکوك μεσκιούκ, متردد μουτερεδδίδ.

'Επαμφοτερισμός, ὁ تردد τερεδδούδ.

'Επάναγκες, τὸ لازم λαζίμ, الزم ἐλζέμ, لابد λαπούδδ, مقتضی μουκτεζά. § (ἐπρ.) مجبورا μεδζπούρεν.

'Επανάγω, ارجاع - اعاده ا. ἰρδζά' -ἰαδὲ ἰτ. «— τινὰ εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδόν طریق حقه ارجاع ایتدیرمك ταρήκι χακκὰ ἰρδζά' ἰτδιρμέκ.

'Επανακαλ(έω)ῶ, تکرار جلب و دعوت ا. τεκρὰρ δζέλπ βὲ δαβὲτ ἰτ.

'Επανακάμπτω, تکرار عودت ا. τεκρὰρ ἀβδὲτ ἰτ.

'Επαναλαμβάνω, تکرار آلمق τεκρὰρ ἀλμάκ, تکرار مباشرت ا. τεκρὰρ μουπασερὲτ ἰτ. تکرر ا. τεκαρρούρ ἰτ. تکرارلامق τεκραρλαμάκ, تجدید ا. τεδζδὶδ ἰτ. § (πθ.) مجددا مضبوط او. μουδζέδδεδεν μαζπούτ ὀλ. تجدد ا. τεδζεδδοὺδ ἰτ. تازه‌لنمك ταζελενμέκ. «— τὴν διακοπεῖσαν ἀλληλογραφίαν رهین انقطاع اولمش مخابراتی تجدید ا. ρεχίνι ινκιτά' ὀλμοὺς μουχαπερατι τεδζδὶτ ἰτ. «— τὸν λόγον صحبته آغاز ا. σοχπετὲ ἀγάζ ἰτ. «— τὴν δίκην دعوایه مباشرت تکرار ا. τεκρὰρ δαβαγὴ μουπασερὲτ ἰτ. «τὸ ψῦχος ἐπανελήφθη برودت تجدد ایلدی-تازه‌لندی πεῤουδὲτ τεδζεδδοὺδ εἰλεδὶ-ταζελενδί. § (πθ. μτχ.) ἐπανειλημμένος مکرر μουκερρέρ. « — μέναι διαταγαὶ اوامر مکرره ἐβαμίρι μουκερρερέ. §—μένως (ἐπρ.) تکرار بتکرار τεκρὰρ πὶ τεκράρ.

'Επαναλέγω, تکرار سویلمك τεκρὰρ σοϊλεμέκ.

'Επαναληπτικός, ή, όν, مکرر μουκερρέρ, تکراری τεκραρή.

'Επανάληψις, ἡ تکرار τεκράρ, تجدید τεδζδίδ, تکرر τεκερρούρ, تجدد τεδζεδδούδ. « αἱ —ψεις εἶναι ὀχληραί تکرر کلام موجب کلالدر τεκερρούρι κελιάμ μουδζίπι κιουλάλδιρ. «ἡ — τῆς δίκης دعوانك مجددا بدء و مباشرتی δαβανὶν μουδζέδδεδεν πεδ' βὲ μουπασερετί. «κατ' ἐπανάληψιν تکرارا علی التکرار مکررا μουκέρρερεν, τεκρὰρ ἀλ-ἐτ-τεκράρ.

'Επαναμιμνήσκω, تکرار اخطار ا. τεκρὰρ ἰχτὰρ ἰτ.

Ἐπαναπαύομαι, ا. استراحت ἰστιραχὰτ ἰτ. او. راحت ραχὰτ ὀλ. ‖ كوونك κιουβενμέκ, طيانمق ταγιανμάκ, ا. استناد - اتكا ἰστινὰδ-ἰττικιὰ ἰτ. ‖ ا. امنيت ἐμνιγὲτ ἰτ. ا. اعتماد ἰτιμὰδ ἰτ.

Ἐπανατέλλω, ا. رفع ρὲφ' ἰτ. ‖ ا. تكرار طلوع τεκρὰρ ταλοὺ' ἰτ. « ὁ *ἐπανατέλλων χρόνος* كلان زمان γκελὲν ζεμάν, زمان مستقبل ζεμάνι μουστακπίλ.

Ἐπαναφέρω, ا. تكرار نقل τεκρὰρ νὰκλ ἰτ. ا. ارجاع - اعاده ἰρδζὰ'-ἰαδὲ ἰτ. ‖ حل χὰμλ ἰτ. ا. عزو ἄζβ ἰτ. « — *τινὰ ἐκ τῆς ἐξορίας* سوركوندن نقل ايتديرمك σούργκιουνδὲν νὰκλ ἰτδιρμέκ.

Ἐπαναφορά, ἡ نقل تكرارى νάκλι τεκραρί. ‖ تكرار عرض و انها τεκρὰρ ἄρζ οὐ ἰνχά.

Ἐπανειλημμένως, (Ἐπρ.) مكررا μουκέρρερεν, بتكرار τεκρὰρ πὲ-τικράρ, دفعات ايله δεφ'άτ-ἰλέ, بالدفعات πιδ-δεφ'άτ.

Ἐπανέρχομαι, تكرار كلك τεκρὰρ γκελμέκ, دونمك δὸνμέκ, عودت ا. ἀβδὲτ ἰτ. ا. رجعت ρεδζά'τ ἰτ. ا. رجوع ρουδζοὺ' ἰτ. « *ἀνεχώρησε χθὲς καὶ ἐπανῆλθε σήμερον* دون عزيمت ايدوب بو كون عودت ايلدى δοὺν ἀζιμὲτ ἰδοὺπ πού γκιοὺν ἀβδὲδ ἐϊλεδί. « *θὰ ἐπανέλθω μετ' ὀλίγον* بر آزدن عودت ايدەجكم πὶρ ἀζδὰν ἀβδὲτ ἰδεδζέγιμ. « *τῷ ἐπανῆλθεν ἡ θέρμη* حما تكرار عودت ايلدى χουμμὰ τεκρὰρ ἀβδὲτ ἐϊλεδί. « *ἂς ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου* بحث محتره كلم γίνε σοχπετιμιζὲ γκελελίμ. « — *εἰς τὴν πρώτην κατάστασιν* اولكى حاله كلك ἐβελκὶ χαλὲ γκελμέκ. « — *εἰς τὸν ἑαυτόν μου* كنديمه كلك κενδινὲ γκελμέκ. « — *εἰς τὴν πατρίδα* وطنه عودت ا. βατανὰ ἀβδὲτ ἰτ.

Ἐπανθ(έω)ῶ, ا. تزهر τεζαχχοὺρ ἰτ.

Ἐπανίστημι, ا. تكرار رفع ا. τεκρὰρ ρὲφ' ἰτ. ‖ اختلال و عصيان ايتديرمك ἰχτιλὰλ βὲ ἠσιγιὰν ἰτδιρμέκ. ‖ (πθ.) ايافه قالقمق ἀγιαγὰ καλκμάκ. ‖ ا. اختلال و عصيان و قيام ἰχτιλὰλ βὲ ἠσιγιὰν βὲ κηγιὰμ ἰτ.

Ἐπάνοδος, ἡ دونيش δουνής, عودت ἀβδέτ, رجعت ρισδζά'τ, اياب ἀγιάπ, اعاده ἰα'δέ, رجوع ρουδζού', تكرر τεκαρρούρ. « *μετὰ τὴν* —*όν μου* عودتمدن صوكره ἀβδετιμδέν-σονρα, « *ἐπισπεύδω τὴν* —*ον μου* تعجيل عودت ا. τα'δζίλι ἀβδὲτ ἰτ. « ἡ — *τοῦ ἔαρος* فصل ربيعك عودتى φάσλι ρεπι'νὶν ἀβδετί. « ἡ — *τοῦ πυρετοῦ* حماك تكررى χουμμὰνὶν τεκαρρουρί.

Ἐπανοίγω, ا. تكرار كشاد τεκρὰρ κιουσὰδ ἰτ.

Ἐπανόρθωσις, ἡ طوغريلتمه δογρουλατμά, تسويه τεσβιγέ, ترميم τερμίμ, تصحيح τασχήχ, اصلاح ἰσλάχ,

تأديب τεεδίπ. ‖ تجديد τεδζίδ, كوشمال κιουσμάλ.

’Επανορθωτής, ὁ طوغريدبجى δογρουδουδζού, مصلح μουσλήχ, مصحح μουσαχχήχ, مجدد μουδζεδδίδ.

’Επανορθωτικός, ή, όν, اصلاحى ἰσλαχή, تأديبى τεεδιπί. «*ποιναὶ* —*αί* جازات تأديبيه μουδζαζάτι τεεδιπιγέ. «—*ὰ μέσα* وسائط تأديبيه βεσαΐτι τεεδιπιγέ.

’Επανορθ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** طوغريلتمق δογρουλατμάκ, ا. تسويه τεσβιγὲ ἰτ. اولى حالى كتيرمك ἐββελκὶ χαλὶ γκιτιρμέκ, ا. تصحيح τασχὴχ ἰτ. ا. اصلاح ἰσλὰχ ἰτ. ا. تجديد τεδζδὶδ ἰτ. ا. تأديب τεεδὶπ ἰτ. كوشمال ويرمك κιουσμὰλ βιρμέκ.

’Επάνω, (’Επρ.) يوقارى γιοκαρή, اوست οὔστ, اوزرينه οὐζερινέ, فوق φέβκ, بالا παλά. «*ὑπάγω* — يوقارى كيتمك γιοκαρὴ γκιτμέκ. «*κατοικῶ εἰς τὸ* — *μέρος* اوست طرفده اقامت ا. οὖστ ταραφδὰ ἰκαμὲτ ἰτ. «*εἶναι ἐκεῖ* — يوقارده در γιοκαρδάδηρ. «*ἀπ’* — يوقاردن γιοκαρδάν, اوستندن οὐστουνδέν, اوستنه οὐστουνέ, بالاسندن παλασινδάν. «*τὸ* — فوقانى φεβκανί, اوستى οὐστή, بالاسى παλασή. «*τὸ* — *τῆς χειρός* بالاى يد παλάϊ γέδ. «*τὸ* — *τῆς κεφαλῆς* بالاى سر παλάϊ σέρ. «— *εἰς τὸ τραπέζι* سفره اوستنده σοφρὰ οὐστουνδέ. «*ἔχεις χρήματα* — *σου*; اوزركزده پاره وارمى؟ οὐζερινιζδὲ παρὰ βάρμι; «— *εἰς τοῦτο* بونك اوزرينه πουνοὺν οὐζερινέ. «*τὸ ἕνα* — *εἰς τὸ ἄλλο* اوستنه - اوزرينه برى برى πιρὶ πιρὶ οὐστουνὲ-οὐζερινέ. ‖ «—*θεν* (ἐπρ.) اوستندن οὐστουνδέν. ‖ —*θι* (ἐπρ.) اوستنه οὐστουνέ; اوستنده οὐστουνδέ.

’Επανωφόριον, τὸ قابوت καπότ, پالتو παλτό, بالا پوش παλὰ πόςς. « — *ἀλεξίβροχον* ياغمورلق γιαγμουρλούκ.

’Επάξιος, α, ον, شايان σαγιάν, لايق λαήκ, سزاوار σεζαβάρ, شايسته σαγεστέ, مستحق μουσταχάκκ. ‖ —*ως* (ἐπρ.) لايقيله λαηκανέ, كركى كبى κερεγὶ κιπί.

’Επαξίωσις, ἡ حسن توجه χούσνι τεβεδζδζούχ, تصويب τασβίπ, تنسيب τενσίπ.

’Επαξι(όω)ῶ, لايق - مستحق - شايسته كورمك λαὴκ - μουσταχὰκκ - σαγεστὲ γκιορμέκ, حسن توجهى بولق χούσνι τεβεδζδζουχὶ πουλμάκ, قابل ايتديرمك καῒλ ἰτδιρμέκ, تنسيب و تصويب ا. τενσὶπ βὲ τασβὶπ ἰτ.

’Επαπειλ(έω)ῶ, قورقتمق κορκουτμάκ, ا. اخافه - تخفيف ἰχαφὲ-ταχφὶφ ἰτ. ا. تهديد ταχδὶδ ἰτ. ا. ايعاد ἰγιὰδ ἰτ.

’Επάρατος, ον, ملعون μελιούν πλ. ملاعين μελαΐν. ‖ اشنع ἐσνά’, اقبح ἀκπάχ.

’Επαρ(άο)ῶμαι, بد دعا ا. πὲδ δοὰ ἰτ. ا. لعن و نفرين λὰ’ν βὲ νεφρὶν ἰτ.

Ἐπάργυρος, ον, كومش قاپلى γκιομοὺς καπλή, سيم اندود σὶμ-ἐνδούδ.

Ἐπαργυρ(όω)ῶ, كومش ايله قاپلامق γκιομοὺς ἰλὲ καπλαμάκ.

Ἐπαρίθμησις, ἡ تعداد τεαδάδ.

Ἐπαριθμ(έω)ῶ, تعداد ا. τεαδὰδ ἰτ.

Ἐπάρκεια, ἡ تدارك τεδαρούκ, كفايت κεφαγέτ.

Ἐπαρκής, ές, معين μουαγ-γέν, كافى κιαφί, وافى βαφί.

Ἐπαρκούντως, (Ἐπρ.) ايتيجه ἔπεϊδζε, درجۀ كفايته δερεδζέϊ κεφαγετέ.

Ἐπαρκ(έω)ῶ, يتيشمك γετισμέκ, كفايت ا. κεφαγὲτ ἰτ. و كافى وافى او. κιαφὶ βὲ βαφὶ ὀλ. § تدارك ا. τεδαροὺκ ἰτ. « *τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν ἐπαρκεῖ πρὸς ἐξόφλησιν ὅλων τῶν χρεῶν* بو مقدار آقچه كافۀ ديونك اداسنه كافى دكلدر πού μικδὰρ ἀκτσὲ κιαφέϊ δουγιουνοὺν ἰδασινὰ κιαφὶ δεγίλδιρ. « *μόλις ἐπαρκεῖ εἰς τὰς ἀνάγκας του* احتياجاتنه آنجق كفايت ايده بيلير ἰχτεγιαδζατινὰ ἄνδζακ κεφαγὲτ ἰδεπιλίρ. « *ὅσον ἐπαρκεῖ* كفايت ايدرجه‌سينه κεφαγέτι ἰδέρδζεσινε.

Ἔπαρσις, ἡ ترفيع τερφί'. § (πθ.) غرور γουρούρ, تكبر τεκεππούρ, طفره ταφρά.

Ἐπαρχεῖον, τὸ متصرفلق μουτεσαριφλήκ.

Ἐπαρχία, ἡ سنجاق σανδζάκ, لوا λιβά, ايالت ἀγιαλέτ. § (τὸ ἀξίωμα) متصرفلق μουτεσαριφλήκ, متصرفيت μουτεσαριφιγέτ. « *ὁ νομὸς διαιρεῖται εἰς ἐπαρχίας* ولايت سنجاقلره منقسمدر βιλαγὲτ σανδζακλαρὰ μουνκασίμδιρ. « *ἀπεστάλησαν ἔντονοι διαταγαὶ εἰς τὰς — ίας* لوالره اوامر اكيده تسيار قيلنمشدر λιβαλαρὰ ἐβαμίρι ἰκιδὲ τεσγιὰρ κηληνμίσδιρ.

Ἐπαρχιακός, ή, όν, متصرفى μουτεσαριφί. « *— ὸν συμβούλιον* لوا اداره مجلسى λιβὰ ἰδαρὲ μεδζλισί, مجلس ايالت μεδζλίσι ἀγιαλέτ.

Ἐπαρχιώτης, ὁ سنجاق اهاليسندن اولان σανδζὰκ ἰχαλισινδὲν ὀλάν. § كويلى κιόϊλού. § اهالى ἐχαλή.

Ἔπαρχος, متصرف μουτεσαρίφ.

Ἐπαυγάζω, ضياپاش او. ζιγιαπὰς ὀλ.

Ἔπαυλις, ἡ چفتلك τσιφτλίκ.

Ἐπαυλισμός, ὁ كيجه‌لمه γκιδζελεμέ.

Ἐπαυξάνω, تكثير ا. τεκσὶρ ἰτ. تزييد ا. τεζγίδ ἰτ. § (πθ.) تكثر ا. τεκεσσοὺρ ἰτ. تزايد ا. τεζαγιοὺδ ἰτ. ازدياد ا. ἰζδιγιὰδ ἰτ.

Ἐπαύξησις, ἡ تكثير τεκσίρ, تكثر τεκεσσούρ, تزييد τεζγίδ, تزايد τεζαγ-γιούδ, ازدياد ἰζδιγιάδ.

Ἐπαύριον, (Ἐπρ.) يارين γιάριν, فردا φερδά. « *τῇ —* فرداسى كون φερδασὶ γκιούν.

Ἐπαφή, ἡ لمس λέμς, ملامسه μουλασεμέ, تماس τεμμάς, مس μέσς,

نقطهٔ ساي μούμάς. « σημεῖον — ῆς نقطهٔ ساي νοκτάϊ τεμμάς.

Ἐπαφίημι, .ا ترك τὲρκ ἰτ. اوزرینه آتمق οὐζερινὲ ἀτμάκ.

Ἐπάχθεια, ἡ تعجیز τα'δζίζ.

Ἐπαχθής, ές, ثقیل σεκίλ, بار اولان πὰρ ὀλάν, کرانجان γκιρανδζάν. § منفور μενφούρ, مکروه μεκρούχ.

Ἐπεγείρω, یوقاری قالدیرمق γιο-καρὴ καλδηρμάκ, اویاندیرمق οὐγιαν-δηρμάκ. § (πθ.) اویانمق οὐγιανμάκ. § (μτφρ.) تحریك و تشویق ταχρὴκ βὲ τεσβὴκ ἰτ.

Ἐπεί, (Συδ.) مادامکی μάδαμκι, چونکی τσούνκι, نظرا ναζάρεν, زیرا ζίρα.

Ἐπείγω, .ا تسریع - تعجیل τεσρὶ' - τα'δζὶλ ἰτ. § (πθ.) .ا مستعجل μουστεκδζὲλ ὀλ. .ا تعجل τεαδζδζοὺλ ἰτ. .ا مسارعت μουσαρεάτ ἰτ. «ἡ ὑπόθεσις ἐπείγει ایش مستعجلدر ἲς μουστεαδζέλδιρ.§(μτχ.) ἐπείγων مستعجل μουστεαδζέλ, ضروری ζαρουρή. «ἀνάγκη ἐπείγουσα حاجت ضروریه χαδζέτι ζαρουριγέ.

Ἐπειδάν, (Συδ.) حالده. χαλδέ, آنده. ἀνδά.

Ἐπειδή, (Συδ.) زیرا ζίρα, چونکی τσούνκι, مادامکه μάδαμκι, دولایی δολαΐ, زیرا ζίρα, جهتله δζιχέτλε, بنا πινάεν, دن δέν. «τὸν γνωρίζω — τὸν εἶδον εἰς τὸ δεῖνα μέρος فلانی فلان یرده کوردیکمدن طانیرم φιλανὶ φιλὰν γερδὲ γκιόρδουγούμδὲν τανίριμ.

«— ταῦτα μοὶ ἀνέμνησας مادامکه بونلری خاطرمه کتیرمیشسن μάδαμκι πουνλαρὴ χατηρημὰ γκιτιρμίσσιν.

Ἔπειμι, باق قالق πακὴ καλμάκ. § کلمك γκελμέκ. «ὁ ἐπιών کله‌جك γκελεδζέκ. «κατὰ τὸν ἐπιόντα μῆνα کله‌جك آیده. γκελεδζὲκ ἀϊδά. «ὁ ἐπιὼν ἐνιαυτὸς کله‌جك سنه γκελεδζὲκ σενέ. «ἡ ἐπιοῦσα یارین γιάριν, فرداسی کون φερδασὶ γκιούν.

Ἐπείπερ, (Ἐπρ.) مادامکه μάδαμκι, چونکی τσούνκι.

Ἐπείσακτος, ον, ادخال اولنمش ἰδχὰλ ὀλουνμούς, صوقولمش σουκουλμής, خارجی χαρδζή, اجنبی ἐδζνεπί.

Ἐπεισέρχομαι, .ا تکرار دخول τεκρὰρ δουχοὺλ ἰτ.

Ἐπεισόδιον, τὸ وقعه βακαά, منقبه μενκαπέ, وقعهٔ استطرادیه βακάϊ ἰστιτραδιγέ, عارضه ἀριζὰ πλ. عوارض ἀδαρίζ, ظهورات ζουχουράτ, لاحقه λαχικά.

Ἔπειτα, (Ἐπρ.) صوکره σόνρα, متعاقبا. مُتَعَقِبِنده ἀκιπινδέ, بعده πάδεχου, μουτεάκηπεν, بعد πα'δ. «καὶ — صوکره σόνρα, بونذن بشقه πουνδὰν πασκά, صوکره σόνρα, همده χέμδε. «πρῶτον μὲν — δὲ اولا... بعده ἔββελα... πάδεχου. «καλά, —! ای صوکره εἶ σόνρα. «ὁ — χρόνος صوکرکی زمان σόνρακι ζεμάν. «τί συνέβη—; آندن صوکره. نه اولدی ἀνδάνσονρα νὲ ὀλδού. «— ἀπὸ μερικὰς ἡμέρας بر قاچ کوندنصوکره. πὶρ κάτς γκιουνδένσονρα. « —

ὁμιλοῦμεν *περὶ τούτου* بونك ايچون صوكره‌سويله‌شيرز πουνοὺν ἰτσοὺν σόνρα σοϊλεσίριζ.

'Επέκεινα, ('Επρ.) اوته‌ده ὀτεδέ, اوته‌يه ὀτεγέ, اوته‌سنده ὀτεσινδέ, اوته‌سنه ὀτεσινέ, زياده ζιγιαδέ, اشورى ἀσουρή. « — *τῶν δέκα ἐτῶν* اون سنه‌دن زياده ὸν σενεδὲν ζιγιαδέ.

'Επέκτασις, ἡ اوزاتمه οὔζατμά, تمديد τεμδίδ, توسيع τεβσί', اتساع ἰττισά'. § اوزانمه οὔζανμά, امتداد ἰμτιδάδ, توسع τεβεσσού, انبساط ἰνπισάτ. «ἡ — *τῆς ἐξουσίας* حكومتك امتدادى χούκιούμετὶν ἰμτιδαδή. « ἡ — *τοῦ κληρονομικοῦ δικαιώματος* توسيع انتقال τεβσίϊ ἰντικάλ. «ἡ — *τοῦ σιδηροδρόμου* دمير يول حطنك تمديدى δεμὶρ γιὸλ χατηνὴν τεμδιδί.

'Επεκτείνω, اوزاتمق οὔζατμάκ, تمديد-توسيع ا. τεμδὶδ-τεβσὶ' ἰτ. § (πθ.) اوزانمق οὔζανμάκ, توسع ا. τεβεσσού' ἰτ. امتداد ا. ἰμτιδὰδ ἰτ. انبساط ا. ἰνπισὰτ ἰτ.

'Επέλασις, ἡ هجوم χουδζούμ.

'Επέλευσις, ἡ وصول βουσούλ.

'Επεμβαίνω, آرايه كيرمك ἀραγιὰ γκιρμέκ, كيريشمك γκιρισμέκ, قاريشمق καρησμάκ, دخالت ا. δαχαλὲτ ἰτ. مداخله ا. μουδαχαλὲ ἰτ. توسط ا. τεβασσοὺτ ἰτ. وساطت ا. βεσατὲτ ἰτ. « — *εἰς τὰ δικαιώματα ἄλλου* ديكرك حقوقنه مداخله ا. δίγκεριν χουκουκουνὰ μουδαχαλὲ ἰτ. «*τί ἐπεμβαίνετε εἰς τὰς ὑποθέσεις μου;* نه ايشلرمه قاريشيورسكز؛ νὲ ἰσλεριμὲ καρησίγιορσουνουζ;

'Επέμβασις, ἡ آرايه كيرمه ἀραγιὰ γκιρμέ, كيريشمه γκιρισμέ, مداخله μουδαχαλέ, توسط τεβασσούτ, وساطت βεσατέτ. « *τοῦτο εἶναι — εἰς τὰ δικαιώματά μου* بو مثللو حركت حقوقمه مداخله قيلندر ποὺ μισιλλοὺ χαρεκὲτ χουκουκουμὰ μουδαχαλὲ καπιλινδὲν διρ. « — *στρατιωτική* مداخلهٔ عسكريه μουδαχαλὲϊ ἀσκεριγέ. « — *πολιτική* مداخلهٔ سياسيه μουδαχαλὲϊ σιγιασιγέ. « — *φιλική* توسط دوستانه τεβασσούτι δοστανέ.

'Επενδύτης, ὁ καὶ **—δυμα,** τὸ قاپوت καπότ, ساقو σάκο, بالابوش πάλα-πός.

'Επενδύω, تلبيس ا. τελπὶς ἰτ. § (πθ.) تلبس ا. τελεππούς ἰτ.

'Επενέργεια, ἡ تأثير τεεσίρ, نفوذ νουφούζ.

'Επενεργ(έω)ῶ, ايشلمك ἰσλεμέκ, تأثير ا. τεεσὶρ ἰτ. عمل ا. ἀμὲλ ἰτ. اجراى نفوذ ا. ἰδζράϊ νουφοὺζ ἰτ. «*λίαν ἐπενήργησεν εἰς τὴν ἀπόφασιν, ἥτις ἐδόθη* ويريلان قراره زياده‌سيله تأثير ايلدى βιριλὲν καραρὰ ζιγιαδεσὶ ἰλὲ τεεσὶρ εϊλεδί.

'Επενθυμίζω, اخطار ا. ἰχτὰρ ἰτ. در خاطر ايتديرمك δὲρ-χατὴρ ἰτδιρμέκ.

'Επενθύμησις, ἡ اخطار ἰχτάρ, در خاطر ايتديرمه δὲρ-χατὴρ ἰτδιρμέ.

'Επεξεργάζομαι, ايشلمك ἰσλε-

μέκ, تكميل .ا - اكمال - اتمام ἰτμὰμ-ἰκμὰλ-τεκμὶλ ἰτ. تنفيذ - اجرا .ا τενφῖζ-ἰδζρὰ ἰτ.

Ἐπεξεργασία, ἡ ايشلمه ἰσλεμέ, اتمام ἰτμάμ, اكمال ἰκμάλ, اجرا ἰδζρά.

Ἐπεξέρχομαι, هجوم .ا χουδζοὺμ ἰτ. § مطالعه .ا μουταλ₂αὰ ἰτ. § بحث .ا πὰχς ἰτ. اكمال .ا ἰκμὰλ ἰτ.

Ἐπεξηγηματικός, ή, όν, تفسيري τεφσιρί. «μόριον —όν ادات تفسير ἀδάτι τεφσίρ.

Ἐπεξήγησις, ἡ تفسير مكرر τεφσίρι μουκερρέρ, شرح σέρχ, ايضاح ἰζάχ, تفصيل τεφσίλ.

Ἐπεξηγ(έω)ῶ, تكراراً تفسير و ايضاح .ا τεκράρεν τεφσὶρ οὐ ἰζὰχ ἰτ. شرح .ا σέρχ ἰτ. تفصيلاً افاده و بيان .ا τεφσίλεν ἰφαδὲ βὲ πεγ₂ὰν ἰτ. تفصيلات - ايضاحات ويرمك τεφσιλὰτ-ἰζαχὰτ βιρμέκ, مرام - بيان حال .ا افادهٔ ἰφαδέϊ μεράμ-πεγ₂άνι χὰλ ἰτ. § (πθ.) تفسير و ايضاح ايدلمك τεφσὶρ βὲ ἰζὰχ ἰδιλμέκ.

Ἐπερείδω, طيانمق δαγ₂ατμάκ. § (μσ.) طيانمق δαγ₂ανμάκ, استناد .ا ἰστινὰδ ἰτ. اتكا .ا ἰττικ₂ὰ ἰτ.

Ἐπέρχομαι, كلمك γκελμέκ, ظهور .ا ζουχοὺρ ἰτ. ظهوره كلمك ζουχουρὲ γκελμέκ, وقوع بولق βουκοὺ' πουλμάκ, اولق ὀλμάκ. «ἐπῆλθε νὺξ كيجه اولدي γκιδζὲ ὀλδού. «ἐπέρχεταί μοι εἰς τὴν μνήμην خاطرمه كلير χατηριμὰ γκελίρ. «δὲν θέλει ἐπέλθει βλάβη خلل كلميه جكدر χαλὲλ γκέλμεγεδζεκδιρ. «ἐὰν ἐπέλθη τὸ ἐλάχιστον συμβεβηκὸς اوزرينه ادنى شى بر عارضه ظهور ايدر ايسه πουνοὺν οὐζερινὲ ἐδνὰ πὶρ ἀριζὰ ζουχοὺρ ἰδὲρ ἰσέ. «ὁ ἐπελθὼν وارد βαρίδ.

Ἐπερώτησις, ἡ سؤال σουάλ. «ἐγένοντο πολλαὶ ἐπερωτήσεις پك چوق سؤاللر وقوع بولشدر πὲκ τσὸκ σουαλλὰρ βουκού' πουλμούσδουρ.

Ἐπερωτ(άω)ῶ, سؤال .ا σου'ὰλ ἰτ. «ὁ ἐπερωτῶν سائل σαΐλ.

Ἐπέτειος, α, ον, سنوى σενεβί. § مخصوص μαχσούς. «ἑορτὴ — عيد سنوى ἤδι σενεβί. «— ἡμέρα τῶν γενεθλίων τινὸς ولادتك يوم مخصوصى βελαδετινὶν γέβμι μαχσουσού.

Ἐπετηρίς, ἡ سالنامه σαλναμέ, تقويم τακβίμ.

Ἐπευδοκ(έω)ῶ, مساعده .ا μουσααδὲ ἰτ. تجويز بيورلق τεδζβὶζ πουγ₂ουρουλμάκ.

Ἐπευκτός, ή, όν, آرزو اولنان ἀρζοὺ ὀλουνάν, متمنا μουτεμενά, دلخواه διλ-χάχ.

Ἐπευφήμησις, ἡ تحسين ταχσίν, استحسان ἰστιχσάν, تقدير τακδίρ. § آلقيشلامه ἀλκησλαμά.

Ἐπευφημ(έω)ῶ, تقدير - احسان - استحسان .ا τακδὶρ-ταχσὶν-ἰστιχσὰν ἰτ. § آلقيشلامق ἀλκησλαμάκ. § (πθ.) —οῦμαι مظهر تحسين و رهين سپاس وتحسين او. ρεχίνι σιπὰς βὲ ταχσὶν ὀλ. و مظهر تحسين و افرين او. μαζχέρι ταχσὶν βὲ ἀφερὶν ὀλ. § آلقيشلانمق ἀλκησλανμάκ. «ἐ-

φήμησαν κράζοντες ζήτω یشا
لمشالقيـآ صدالرلـه γγκσὰ σεδα-
λι ἰλὲ ἀλκηϊλαμηϊλάρδιρ.
Επευχή, ἡ دعا δοά.
Επεύχιον, τὸ عبادت سجاده σι-
ζδέϊ ἰπαδέτ.
Επεύχομαι, دعا دعای خیر .ا
-δοάϊ χαΐρ ἰτ. دعاجیسی .او δοα-
σὶ ὀλ. ὃ .ا آرزو و تنی ἀρζοὺ βὲ
τεννὶ ἰτ. « *σᾶς — τὸ νέον ἔτος*
σιον سال جدیدیکز مبارك اولسون σάλι
εδιδινὶζ μουπαρὲκ ὀλσούν. «*σᾶς*
καλὴν ἡμέραν صباحکز خیر اولسون
πάχινὶζ χαΐρ ὀλσούν.
Επέχω, طوتمق τουτμάκ. «—
τον یرینی طوتمق γερινὶ τουτμάκ,
قائم مقامه μακαμηνὰ καΐμ ὀλ.
Επήκοος, ον, سامع σαμί'. «*εἰς*
-ον هر کسك استماع ایده‌جك صورتده
ἡ κεσὶν ἰστιμὰ' ἰδεδζὲκ σουρετδέ.
ἀνεγνώσθη εἰς — ον πάντων
جمله‌نك حضورنده-علنا قرائت اولنـ
ούμλενιν χουζουρουνδὰ-ἄλινεν κη-
ἐτ ὀλουνδού.
Επηλυς, ὁ καὶ **—υ,** τὸ خارجدن
χαριδζδὲν γκελέν, اجنبی ἐδζνεπί,
خا χαρίδζ.
Επηρεάζω, اخافه .ا ἰχαφὲ ἰτ.
.ا سو استعمال σοὺϊ ἰστιμὰλ ἰτ. خلل
کتیر χαλὲλ γκιτιρμέκ. .ا تأثیر τε-
ρ ἰτ. .ا نفوذ νουφοὺζ ἰτ. « *ἐπη-*
ρεσε τὰ δικαιώματά των حقوقلرینه
خلل کتیر χουκουκλαρινὰ χαλὲλ
τιρμίς. « *— τὸν λαὸν* خلقه

.ا اوزرینه تأثیر و نفوذ χαλκὴν οὐζε-
ρινὲ τεεσὶρ βὲ νουφοὺζ ἰτ.
'Επηρεασμός, ὁ سو استعمال σουῒ
ἰστι'μάλ, نفوذ νουφούζ, تأثیر τεεσίρ.
'Επηρεαστής, مؤثر μουεσσίρ.
'Επηρεαστικός, ή, όν, تأثیری
τεεσιρί, نفوذی νουφουζή.
'Επήρεια, ἡ تأثیر τεεσίρ, نفوذ
νουφούζ. « *αἱ —αι τοῦ καιροῦ* شدائد
زمان σεδαΐδι ζεμάν.
'Επηρμένος, η, ον, مغرور
μαγρούρ, متکبر μουτεκεππίρ, نخوت
آمیز ναχβὲτ-ἀμίζ.
'Επί, (Πρθ.) Α'. μετὰ γεν. 1)
τοπικῶς: اوزرنده οὐζερινδέ, اوزره
οὐζρέ, اوزرینه οὐζερινέ, ه χέ, ده
δέ, اوستنده οὐστουνδέ, اوستنه οὐσ-
τουνέ, بر πέρ, علی ἀλά. « *— τῆς*
τραπέζης سفره اوزرنده-اوستنده σοφρὰ
οὐζερινδὲ-οὐστουνδέ. «*νὰ μὴ ἀφίσῃ*
λίθον — λίθου طاش طاشه براقسون
τὰς τασὰ πράκμασουν. «*πόλις κει-*
μένη — τοῦ Ῥήνου رین نهری کنارنده
کائن شهر Ῥὶν νεχρὶ κεναρινδὰ κιαΐν
σεχίρ. « *ὡρκίσθησαν — τοῦ Ἰ.*
Εὐαγγελίου انجیل شریف اوزرنده یمین
ایتمشلردر Ἰνδζίλι σερὶφ οὐζερινδὲ γεμὶν
ἰτμισλέρδιρ. «*πρᾶξις γινομένη —*
συμβολαιογραφείου مقاولات محررلکنده
تنظیم ایدلمش سند μουκαβελὰτ μουχαρ-
ριρλιγινδὲ τανζὴμ ἰδιλμὶς σενέδ.
ὃ 2) χρονικῶς: وقتنده βακτηνδά,
مدتده μουδδετδέ, زماننده ζεμανινδά,
ده δέ, ظرفنده ζαρφινδά. « *— ἀρχον-*

τος δεῖνα فلان حكمدارلك زمانده φιλὰν χόυκ̇ιούμδαρὶν ζεμανινδά. «— τῆς δημοκρατίας جمهوريت زمانده δζουμχουριγὲτ ζεμανινδά. «ἔζη — τῆς βασιλείας τοῦ δεῖνα βασιλέως فلان پادشاهك زمان سلطنتده بر حيات ايدى φιλὰν παδισαχὶν ζεμάνι σαλτανατινδὰ πὲρ χαγιὰτ ἰδί. «— τῆς ὑπουργίας τῶν δεῖνα فلان وكلاك ايام اداره‌سنده φιλὰν βουκελανὶν ἐγ̇ιάμι ἰδαρεσινδέ. «ἐφ' ὅρου ζωῆς بر حيات اولدقجه πὲρ χαγιὰτ ὀλδούκδζε. «— ζωῆς του مدت عمرنده μουδδέτι 'όμρούνδέ. «— δέκα ἔτη اون سنه مدتنده ὂν σενὲ μουδδετινδέ, اون سنه ظرفنده ὂν σενὲ ζαρφινδά. § Β'. μετὰ δοτ. 1) τοπικῶς: اوزرنده οὐζερινδέ, ده δέ. «ἐπ' ἀριστερᾷ صول طرفده σὸλ ταραφδά. «— δεξιᾷ صاغ جهتده σὰγ δζιχετδέ. § 2) χρονικῶς: وقتده βακτηνδά, ظرفنده ζαρφινδά, مدتده μουδδετδέ. «— νυκτὶ كيجه وقتده γκιδζὲ βακτηνδά, ليلده βάκτι λεϊλδέ. § 3) τροπικῶς: صوكره σόνρα, بعد πά'δ, ماعدا μααδά. «— τούτοις بعد از ين πάδι ἐζ ἴν. «— πᾶσι بوندن ماعدا πουνδὰν μααδά. § 4) αἰτιολογικῶς: ايچون ἰτσούν. «— σωτηρίᾳ τῶν πολιτῶν اهالينك سلامتى ايچون ἐχαλινὶν σελαμετὶ ἰτσούν. «ἐπ' ἀγαθῷ τῆς πατρίδος وطن اوغورنده βατὰν ὀγουρουνδά. § 5) ὅρον: ايله ἰλέ. «— συμφωνίᾳ شرط ايله σὰρτ ἰλέ. «— ὑποθήκῃ رهن ايله τερχὶν ἰλέ. «— ποινῇ προστι[μ…] جزاى نقدى شرطيله δζεζάϊ νακδὶ σα[ρτὶ] ἰλέ. «— ἀποζημιώσει تضمينات شرطيله ταζμινὰτ σαρτὶ ἰλέ. § Γ'. μετ' α[ἰτ.] 1) τοπικῶς: طرفده ταραφδά. «… τὴν θύραν ἐβάδιζεν قپويه طوغرى كيدر ايدى καπουγ̇ιὰ δογρού γκιδὲρ… § 2) τροπικῶς: عليهنه ἀλεϊχ[ινέ] اوزرينه οὐζερινέ. «ἐφ' ἡμᾶς πα[ρα]σκευάζεται اوزريمزه هجوم ايتمكه حاضرلانيور οὐζεριμιζὲ χουδζούμ ἰτμεγὲ χαζ[ιρ]λανίγ̇ιορ. § 3) χρονικῶς: … βακήτ. «— πολὺ چوق وقتده βακητδά. § 4) αἰτιολογικῶς: … ἰτσούν. «— τί; نيچون; νίτσουν.

Ἐπιβαίνω, چيقمق τσηκμ[άκ] صعود ا. σουοὺδ ἰτ. § بنمك πιν[μέκ] ركوب ا. ρουκ̇ιοὺπ ἰτ. راكب او. ρακὶπ ὀλ. سوار او. σουβὰρ ὀλ. … ἵππου آته بنمك ἀτὰ πινμέκ. … πλοίου سفينه‌يه سوار - راكب او. σεφινεγὲ σουβὰρ-ρακὶπ ὀλ.

Ἐπιβάλλω, آتمق ἀτμάκ … اوزرينه قومق οὐζερινὲ κομάκ, … βάζ' ἰτ. حمل ا. χάμλ ἰτ. § … τεκλὶφ ἰτ. § طرح ا. τάρχ … تحميل ا. ταχμὶλ ἰτ. § اصابت ا. … πὲτ ἰτ. § (πθ.) نفوذى او. νουφ[ούζ…] ὀλ. «— σφραγῖδα مهر قومق μουχοὺρ κομάκ, وضع مهر ايلمك βάζ'ι μουχοὺρ εἴλεμέκ. «ὁ νικητὴς ἐπιβ[άλλει] τὸν νόμον εἰς τοὺς ἡττωμένους مغلوبين اوزرينه تحميل احكام ايديور … λὶπ μαγλουπὶν οὐζερινὲ ταχ[μίλ…]

χκιάμ ἰδιρίρ. «ἡ παρουσία του ἐπιβάλλει τὸν σεβασμόν حضورى الزام ايد هيبت χουζουρού ἰλζάμι χεϊπὲτ δέρ. «— ὅρκον يمين تكليف ا. γεμὶν τεκλὶφ ἰτ. يمين ويرمك γεμὶν βιρμέκ. «— φόρον ويركو طرح ا. βιργκιοὺ τάρχ ἰτ. « — ποινήν جزا حكم ا. τζεζὰ χοῦκμ ἰτ. «— σιωπήν اسكات ا ἰσκιὰτ ἰτ. « αἱ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβαλλόμεναι ὑποχρεώσεις قانوناً الزام اولان تكليفات κανόνεν ἐλζὲμ ὀλὰν τεκλιφάτ. « τὸ ἐπιβάλλον μέρος حصه مصيبه χησσάϊ μουσιπέ,حصه χησσά. «ἔλαβε τὸ ἐπιβάλλον αὐτῷ μέρος τῆς κληρονομίας تركه كندسنه اصابت ايدن حصه‌يى اخذ و قبض ايتشدر τερεκεδὲν κενδισινὲ ἰσαπὲτ ἰδὲν χησσαγὶ ἀχζ οὐ κὰπζ ἰτμίσδιρ. «τὸ ἐπιβαλλόμενόν μοι καθῆκον مكلف اولديغم وظيفه μουκελλὶφ ὀλδουγοὺμ βαζιφέ.

Ἐπιβάρυνσις, ἡ تشديد τεσδίδ. «ἡ — τῆς ποινῆς تشديد جزا τεσδίδι δζεζά.

Ἐπιβαρυντικός,ή,όν, (Nμ.) مشدد μουσεδδέδ. « —αἱ περιστάσεις اسباب مشدده ἰσπάπι μουσεδδεδέ.

Ἐπιβαρύνω, آغيرلشديرمق ἀγιρλασδιρμάκ, تشديد ا. τεσδὶδ ἰτ. تثقيل τεσκὶλ ἰτ.

Ἐπίβασις, ἡ صعود σουούδ, ركوب ρουκιούπ.

Ἐπιβατήριος, صعودى σουουδή. جلسي δζουλουσή.

Ἐπιβάτης, ὁ يولجى γιολδζού, راكب ρακίπ, سوار σουβάρ.

Ἐπιβεβαι(όω)ῶ, καὶ—ώνω, تصديق ا. τασδὶκ ἰτ. ☾ (πθ.) تصديق اولنق τασδὶκ ὀλουνμάκ, تحقق ا. τεχακκοὺκ ἰτ. « ἡ εἴδησις ἐπεβεβαιώθη حوادث تحقق ايتشدر χαβαδὶς τεχακκοὺκ ἰτμίσδιρ.

Ἐπιβεβαίωσις, ἡ تصديق τασδὴκ, استحقاق ἰστιχκάκ, تحقق τεχακκούκ.

Ἐπιβιβάζω, بنديرمك πινδιρμέκ, ركوب و اركاب ا. ρουκιοὺπ βὲ ἰρκιὰπ ἰτ. ☾ (πθ.) راكب او. ρακὶπ ὀλ. « ἐπιβιβασθέντες ἐπὶ τοῦ πλοίου ἀνεχώρησαν εἰς τὸ δεῖνα μέρος سفينه‌لره راكب اولارق فلان محله متوجهاً حركت ايتشلردر σεφινελερὲ ρακὶπ ὀλαρὰκ φιλὰν μαχαλλὲ μουτεβέδζδζουχεν χαρεκὲτ ἰτμισλέρδιρ.

Ἐπιβι(όω)ῶ, صاغ قالق σὰγ καλμάκ.

Ἐπιβλαβής, ές, ضررلى ζαραρλή, مضر μουζίρρ, موجب مضرت μουδζίπι μαζαράτ, موجب مضرتى μαζαρατὶ μουδζίπ, زيان آور ζιγιὰν-ἀβέρ. « — εἰς τὴν ὑγείαν صحته مضر σιχχατὰ μουζίρρ. «—ὲς εἰς τὸ συμφέρον σας حقوقكزه موجب ضرر χουκουκουνουζὰ μουδζίπι ζαράρρ. «— εἰς τὴν ὅρασιν بصره مضر πεσαρὰ μουζίρρ. ☾ —ῶς (ἐπρ.) مضرانه μουζιρρανέ. [νέπτι δζεδίδ.

Ἐπιβλάστησις, ἡ نبت جديد

'Επιβλέπω, باقق πακμάκ, مشاهده. مشاهده ا. μουσαχεδέ-ναζάρ ἰτ. كوزتمك γκιοζετμέκ, نظر ا. نظارت ναζαρέτ ἰτ.

'Επιβλεφαρίς, ἡ ('Ανθρ.) كوز قپاغى γκιὸζ καπαγή, جفن δζεφὲν πλ. اجفان ἐδζφάν.

'Επίβλεψις, ἡ كوزتمه γκιοζετμέ, نظارت ναζαρέτ.

'Επίβλημα, τὸ اورتى ὀρτού, يورغان γιοργάν. ‖ خالى χαλή. ‖ يامه γιαμά. [νουφουσλή.

'Επιβλητικός, ή, όν, نفوسلى

'Επιβοηθητικός, ή, όν, مؤيد μουεγ-γίδ. ‖ (Νμ.) احتياطى ἰχτιγιατή. « —ὰ μέσα، تدابير وسائط مؤيده τεδαπὶρ-βεσαΐτι μουεγ-γιδέ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) مؤيدا μουέγ-γιδεν. ‖ (Νμ.) احتياطا ἰχτιγιάτεν, فرض محال اولەرق φάρζι μουχὰλ ὀλαράκ.

'Επιβοηθ(έω)ῶ, امداديه يتيشمك ἰμδαδινὲ γετισμέκ.

'Επιβολή, ἡ حمل χάμλ, طرح τάρχ, تحميل ταχμίλ. « — φόρου ويركى طرحى βιργὴ ταρχή. « — ποινῆς تعيين جزا τα'γίνι δζεζά. « — σημείων وضع علامت βάζ'ι ἀλιαμέτ.

'Επιβουλευτής, ὁ سوء قصد ايدن σουΐ κάσδ ἰδέν, حيله‌كار χηλεκιάρ, دسايس اعمال ايدن ἰμάλι δεσαΐς ἰδέν.

'Επιβουλευτικός, ή, όν, حيله‌لى χηλελή, دساس δεσάς. ‖ —ῶς (ἐπρ.) سوء قصد ايله σουΐ κάσδ ἰλέ, دسايسكارانه δεσαϊσκιαρανέ.

'Επιβουλεύω, قصد ا. κάσδ ἰτ. حيله و دسايس اعمال و ترتيب ا. χηλὲ δεσαΐς ἰμ. ὰλ βὲ τερτὶπ ἰτ. ب... قورمق δουλὰπ κουρμάκ, ...دعه ا. χουδ'ὰ ἰτ.

'Επιβουλή, ἡ سوء قصد σουΐ κάσ..., تسلط τεσελλούτ, دولاب δολάπ, ... χηλέ, دسيسه δεσισέ, خدعه χουδ'... « — κατὰ τῆς ζωῆς سوء قصد ...ه δζανινὰ σουΐ κάσδ.

'Επίβουλος, ον, قصد ايدن ... σουΐ κάσδ ἰδέν, بد انديش πὲδ ἐνδ..., حيله‌كار χηλεκιάρ, خادع χαδή. ‖ — (ἐπρ.) سوء قصد ايله σουΐ κάσδ ἰ..., حيله‌كارانه χηλεκιαρανέ.

'Επιβραδύνω, كجيكمك γκεδζι... μέκ, تراخى ا. τεραχὴ ἰτ.

'Επιγαμία, ἡ مصاهرت μουσαχ...ρέτ, قرابت صهريه καραπέτι σιχρι...

'Επίγαμος, ον, يا‌شنده اولان ... ἐβλενμὲκ γιασηνδὰ ὀλάν, بالغ ... λήγ. « κόρη — كلينك قيز γκελ... λὶκ κήζ.

'Επιγαστραλγία, ἡ (Ι) ... الم معده شرسوف ἐλέμι σερσούφ, ... μηδέ.

'Επιγάστριον, τὸ ('Ανατ.) ... شرسوف σερσούφ, جان اوى δζάν ἐ...

'Επιγάστριος, ον, ('Ανατ.) شرسوفى σερσουφή. « — ἀρτη... شريان شرسوفى σερεγιάνι σερσουφή.

'Επιγαστροκήλη, ἡ (Ι) ... فتق شرسوفى φέτκι σερσουφή.

'Επίγειος, ον, فوق التراب φε... οὐτ-τουράπ, ترابى τουραπή. ‖ ...

συνγεβή, جسمانى δζεσμανή. « — αράδεισος روضۀ جنت ρεβζάϊ δζεννέτ.

'Επιγένεσις, ἡ (Φσ.) تكون بالتناسل τεκεββούν πιτ-τενασούλ.

'Επιγενής,ές, متأخر μουτεεχίρ.

'Επιγέννημα, τὸ عارضه άριζά. نتيجه νετιδζέ.

'Επιγίγνομαι καὶ **—γίνομαι,** بعده ظهور ا. πά'δεχου ζουχούρ ιτ. صوكره او. σόνρα όλ. وقوع بولق ουκού' πουλμάκ, سرغاى ظهور ا. σέρουμάϊ ζουχούρ ίτ. «οἱ *ἐπιγινόμενοι* متأخرين μουτεεχιρίν. « *ἡ ἐπιγιγνομένη ἡμέρα* يارينكى كون γιαρηνκὶ κιούν. « *ὁ ἐπιγιγνόμενος* عارضى ριζή.

'Επιγιγνώσκω καὶ **—γινώσκω,** مشاهده ا. μουσαχεδὲ ίτ. § فرق و تشخيص φάρκ βὲ τεσχὶς ίτ. تصديق ا. τασδὴκ ίτ.

'Επιγλωττικός,ή,όν,('Ανατ) لسان مزمارى λισάνι μεζμαρή.

'Επιγλωττίς, ἡ ('Ανατ.) دلجك ιλδζίκ, لسان مزمار λισάνι μεζμάρ.

'Επιγλωττῖτις, ἡ (Ι) التهاب لسان مزمار ἰλτιχάπι λισάνι μεζμάρ.

'Επίγνωσις, ἡ وقوف تام βουκούι τάμμ, معلومات تامه μα'λουμάτι ταμμέ. « *ἐν —σει* بيلەرك πιλερέκ.

'Επιγονάτιον, τὸ ('Εκκλ.) ديزلك διζλίκ.

'Επιγονατίς, ἡ ('Ανατ.) ديز قپاغى كميكى διζ καπαγὴ κεμιγή, ديز طاشى διζ τασή, رضفه ριζφέ.

'Επιγονή, ἡ تناسل τενασούλ.

'Επίγονος, ον, صوكره دن طوغمش σόνραδαν δογμούς. « *οἱ —οι* انسال ένσάλ, اخلاف έχλάφ.

'Επίγραμμα, τὸ تعريض τα'ρίζ, تاريخ ταρίχ. § Ἴδε καὶ 'Επιγραφή.

'Επιγραμματίζω, تاريخ و تعريض و تحرير ترتيب ا. ταρὶχ βὲ τα'ρὶζ τερτὶπ βὲ ταχρὶρ ίτ.

'Επιγραμματικός, ή, όν, تعريضى τα'ριζή, تاريخى ταριχή.

'Επιγραμματογράφος, ὁ καὶ **—ποιός,** ὁ معرض μουαρρίζ مورخ μουβερρίχ.

'Επιγραφή, ἡ اسم ἴσμ, القاب έλκάπ, كتابه κιταπέ, سرنامه σερναμέ, عنوان ουνβάν. § ('Αρχ.) لواىح λεβαΐχ, منقوشات μενκουσάτ, الواح έλβάχ. « *— ἐπιστολῆς* مكتوب اوزرى μεκτούπ ούζρού, سرنامه σερναμέ. « *— βιβλίου* كتاب سرنامۀ σερναμέϊ κιτάπ, كتابك عنوانى - القابى κιταπὶν ουνβανὶ-ἐλκαπί.

'Επιγράφω, اوزرينه يازمق ούζερινὲ γιαζμάκ, سرنامه يازمق σερναμὲ γιαζμάκ, عنوان قومق ουνβὰν κομάκ. «*ἐξέδωκε βιβλίον, ὅπερ ἐπιγράφεται οὕτω* طبع و نشر ايلديكى كتابك عنوانى بودر τὰπ οὐ νέσρ εϊλεδιγὶ κιταπὶν ουνβανὶ πούδουρ. «*πῶς ἐπιγράφεται τὸ βιβλίον τοῦτο;* بو كتابك اسمى نه در؟ πού κιταπὶν ισμὶ νέδιρ;

'Επιγώνιος, ον, كوشه ده واقع

κιοσεδὲ βακή'. «λίθος — كوشه طاشى κιοσὲ τασή.

'Επιδαψιλεύω, اعطا و احسان ἰτὰ βὲ ἰχσὰν πουγιουρμάκ, بيورمق ἰν'άμ ἰτ. انعام ا.

'Επιδείκνυμι καὶ **—κνύω,** كوسترمك γκιόστερμέκ, سيرمك σιρμέκ, اظهار ا. ἰζχὰρ ἰτ. ‖ اثبات ا. ἰσπὰτ ἰτ. ‖ (πθ.) كوستريش-غايش ا. γκιόστερὶς-νουμαΐς ἰτ.

'Επιδεικτικός,ή,όν, كوسترشلى γκιόστερισλή, غايشلى νουμαϊσλή, طمطراقلى τουμτουρακλή, مدبدب μουδεπδέπ. «—ῶς (ἐπρ.) غايش ايله νουμαΐς ἰλέ, طمطراق ايله τουμτουρὰκ ἰλέ, مدبدبانه μουδεπδεπανέ.

'Επιδεικτι(άω)ῶ, كوستريش-غايش ا. γκιόστερὶς-νουμαΐς ἰτ.

'Επίδειξις, ἡ كوستريش γκιόστερίς, غايش νουμαΐς. ‖ اظهار ἰζχάρ. ‖ تفاضل τεφαζούλ, تمازى τεμαζή, طمطراق τουμτουράκ, دبدبه δεπδεπέ, طنطنه ταντανά. « πρὸς —ιν غايش ايچون νουμαΐς ἰτσούν. «κάμνω —ιν غايش ا. νουμαΐς ἰτ.

'Επιδεκτικός, ή, όν, استعدادى-قابليتى اولان ἰστιδαδή-καπιλιγετὶ ὀλάν, مستعد μουσταΐδδ, قابل καπίλ. «— πολιτισμοῦ مستعد مدنيت μουσταΐδδι μεδενιγέτ. «— χωρητικότητος قابل استيعاب καπίλι ἰστιά'π.

'Επιδεκτικότης,ἡ استعداد ἰστιδάδ, قابليت καπιλιγέτ.

'Επιδέξιος, α, ον, اوز οὔζ, ماهر μαχίρ, اوسته οὐστά, اوستاد οὐστάδ, چيره كار τσιρεκιάρ. ‖ مقتدر μουκτεδδίρ, مستعد μουσταΐδδ. ‖ حاذق χαζήκ, درايتلى διραγετλή, زيرك ζεϊρέκ. «— τεχνίτης ماهر اوستاد μαχίρι οὐστάδ. «—ότερος, α, ον ماهر ἐρχέρ, احذق ἀχζάκ. «—ίως (ἐπρ.) مهارتله μεχαρέτλε, اوستادانه οὐσταδανέ, زيركانه ζεϊρεκιανέ, ماهرانه μαχιρανέ. « διευθύνω —ίως ماهرانه اداره ا. μαχιρανὲ ἰδαρὲ ἰτ.

'Επιδεξιότης,ἡ اوستالق οὐσταλήκ, مهارت μεχαρέτ, حذاقت χαζακάτ, اوستادى οὐσταδή, اقتدار ἰκτιδάρ, قابليت καπιλιγέτ. «ἔχει πολλὴν —τητα چوق مهارتى واردر τσὸκ μεχαρετὶ βάρδιρ.

'Επιδερμικός,ή,όν, ('Ανατ.) بشرى πεσερή.

'Επιδερμίς, ἡ ('Ανατ.) بشره πεσερέ, درينك اوزرى δερινὶν οὐζρού.

'Επιδερμοειδής,ές, (Φ.'Ιστ.) شبه بشرى σεπίχι πεσερή.

'Επίδεσις, ἡ (Χργ.) صاق رباط ἰλσάκι ριπάτ, الصاق لفافه ἰλσάκ λιφαφέ.

'Επίδεσμος, ὁ (Χργ.) صيق باغى κασὴκ παγή, لفافه λιφαφέ.

'Επιδέχομαι, قبول ا. καποὺλ ἰτ. تسليم ا. τεσλὶμ ἰτ. ‖ قابل و مستعد او. καπὶλ βὲ μουσταΐδδ ὀλ. «δὲν ἐπιδέχεται ἀμφιβολίαν قابل تردد دكلدر καπίλι τερεδδοὺδ δεγίλδιρ. «δὲ ἐπιδέχεται σύγκρισιν قابل تمثيل دكلدر

πίλι τεμσὶλ δεγίλδιρ. «δὲν ἐπιδέχεται ἀργοπορίαν تأخیر قبول ایتز قابل تأخیر دکلدر χὶρ καπούλ ἰτμέζ, πίλι τεεχὶρ δεγίλδιρ.

'Επιδέω, اوستنه باغلمق οὐστουνὲ γλαμάκ. ‖ او . لزوم - احتیاجی λουμοὺ-ἰχτιγιαδζὴ ὀλ. دها ایستمك χὰ ἰστεμέκ.

'Επιδημία, ἡ اقامت ἰκαμέτ. ‖ ورود βουροὺδ. ‖ (Ι) مرض مستولی ράζι μουστεβλή, صالغین خستهلق λγὴν χασταλήκ, دوغه δογά, علت ‑ ἠλλέτι σαριγέ.

'Επιδημικός, ή, όν, (Ι) مستولی μουστεβλή, استیلائی ἰστιλαή, ساری σαρή. «ἀσθένειαι —αί امراض مستولیه ἐμράζι μουστεβλιγέ. «—ῶς (επιρ.) علت ساریه ایله ἠλλέτι σαριγὲ , علت ساریه کبی ἠλλέτι σαριγὲ κι‑, سرایة σεράγετεν.

'Επιδημολογία, ἡ (Ι) مبحث امراض مستولیه μεπχάσι ἐμράζι μουστεβλιγέ.

'Επιδημ(έω)ῶ, بولنمق πουλουνμάκ, اقامت ا. ἰκαμὲτ ἰτ. توطن ا. τεβεττοὺν ἰτ. ‖ (Ι) مستولی او. μουστεβλὴ ὀλ. ساری او. σαρὴ ὀλ.

'Επιδιαθήκη, ἡ (Νμ.) وصیتنامه βασιγετναμὲ ζεϊλί.

'Επιδιαιτητής, ὁ (Νμ.) اوچنجی مميز تالث οὐτσουνδζοὺ χακέμ, μεγ-γίζι σαλίς, حکم علی الحکم χακὲμ ἀλ-ἐλ-χακέμ.

'Επιδιδυμίς, ἡ ('Ανατ.) فوق حصیه φέβκι χασιγέ, برچ περ-πάχ, موردین منی μουρδίνι μεννί.

'Επιδιδυμῖτις, ἡ (Ι) التهاب برچ ἰλτιχάπι περπάχ.

'Επιδίδω, دها ویرمك δαχὰ βιρμέκ, اعطا ا. ἰτὰ ἰτ. تسلیم ا. τεσλὶμ ἰτ. ترق ا. τερακκὴ ἰτ. ‖ میلی او. μεϊλὶ ὀλ. ‖ (Νμ.) تبلیغ ا. τεπλὶγ ἰτ. «ὁ μαθητὴς οὗτος ἐπιδίδει εἰς τὰ μαθηματικά بو شاکردك علوم ریاضیهیه میلی واردر ποὺ σακιρδὶν οὐλιούμι ριγιαζιγεγὲ μεϊλὶ βάρδιρ. «— τὴν ἐπιστολὴν مکتوبی تسلیم ا. μεκτουποὺ τεσλὶμ ἰτ. «ἡ ἀπόφασις ἐπεδόθη τὴν δεῖνα ἡμέραν اعلام فلان کونده تبلیغ ایدلشدر ἰλιὰμ φιλὰν γκιοὺνδὲ τεπλὶγ ἰδιλμίσδιρ.

'Επιδικάζω, (Νμ.) حکم ا. χοὺκμ ἰτ. «τὸ δεῖνα κτῆμα ἐπεδικάσθη εἰς τὸν δεῖνα فلان ملك فلانه حکم اولنمشدر φιλὰν μοὺλκ φιλανὰ χοὺκμ ὀλουνμούσδουρ. «τὸ ἐπιδικασθὲν ἀντικείμενον محکوم به μαχκιουμ-πίχ.

'Επιδικασία, ἡ (Νμ.) محاکمه μουχακεμέ.

'Επιδικάσιμος, ον, (Νμ.) دعوالی δαβαλή, متنازعفیه μουναζαὰφίχ.

'Επίδικος, ον, (Νμ.) مدعا μουδδαά, متنازعفیه μουναζαὰ-φίχ, مدعابه μουδδαὰ-πίχ.

'Επιδιορθ(όω)ῶ καὶ —ώνω, یکیدن تصحیح و اصلاح ا. γενιδὲν τασ-

χὴχ βὲ ἰσλὰχ ἰτ. ا. تعمير - ترميم τερμὶμ-τα'μὶρ ἰτ.

'Επιδιόρθωσις, ἡ اصلاح ἰσλάχ, تصحيح τασχήχ, ترميم τερμίμ, تعمير τα'μίρ. σαχχήχ.

'Επιδιορθωτής, ὁ مصحح μου-

'Επιδιώκω, آرقەسنه دوشمك ἀρκασὰ τουσμέκ, ا. تعقيب τα'κὶπ ἰτ. ‖ چاليشمق τσαλησμάκ, ا. سعى و غيرت σάϊ βὲ γαϊρὲτ ἰτ. « — *τὴν φιλίαν τινὸς* ا. جلب محبته سعى δζέλπι μουχαπετὲ σάϊ ἰτ.

'Επιδίωξις, ἡ تعقيب τα'κήπ. ‖ سعى σάϊ, اقدام ἰκδάμ, دوام δεβάμ.

'Επιδοκιμάζω, ا. تنسيب τενσὶπ ἰτ. ا. ارتضا ἰρτιζὰ ἰτ. روا و مناسب كورمك ρεβὰ βὲ μουνασὶπ γκιορμέκ, ا. قبول و تصديق κaπoὺλ βὲ τεσδὶκ ἰτ. تجويز بيورمق τεδζβὶζ πουγιουρμάκ, ا. تصويب - تقدير - تحسين τασβὶπ-τακδὶρ-ταχσὶν ἰτ. « *τὰς πράξεις, τὴν διαγωγήν τινος* رينك حركاتى مسلكنى تنسيب ا. πιρινὶν χαρεκιατινὶ-μεσλεκινὶ τενσὶπ ἰτ.

'Επιδοκιμασία, ἡ تقدير τακδίρ, تحسين ταχσίν, استحسان ἰστιχσάν, تنسيب τενσίπ, قبول καπούλ, تصويب τασβίπ, تصديق τασδίκ, جواز δζεβάζ, تجويز τεδζβίζ. « *τυγχάνω τῆς —ας* مظهر تحسين او. μαζχάρι ταχσὶν ὀλ. تنسيب اولنمق τενσὶπ ὀλουνμάκ.

'Επίδομα, τὸ فضله φαζλά. ‖ ضم ζάμμ. ‖ تخصيصات ταχσισάτ.

'Επίδοξος, ον, مشهور μεσχούρ.

« *ὁ — διάδοχος θρόνου* ولى عهد βελίϊ ἄχδ. ‖ *—ως* (ἐπρ.) و شهرتله σὰν οὐ σοχρὲτ ἰλέ, اجلال و ايله ἰζζὲτ οὐ ἰδζλὰλ ἰλέ.

'Επιδόρπιον, τὸ طعام صوكى ταамὶν σονί, چرز τσερέζ.

'Επίδοσις, ἡ اعطا ἰτά, تسليم τεσλίμ. ‖ ترقى τερακκή. ‖ ميل μεὶλ ‖ آرزو ἀρζού, رغبت ραγπέτ. ‖ (Ν) تبليغ τεπλίγ.

'Επιδοτήριον, τὸ (Νμ.) تبليغنامه τεπλιγναμέ, تبليغ علم و خبرى τεπλὶγ ἰλμ οὐ χαπερή.

'Επίδρασις, ἡ تأثير τεεσίρ, نفوذ νουφούζ.

'Επιδρομή, ἡ آقين ἀκίν, يورش γιουρουγιούς, چاپول τσαπούλ, يغما πασκίν, غارت γαρέτ, و تاراج νὰχτ οὐ ταράδζ. ‖ هجوم χουδζούμ. استيلا ἰστιλά. « — *αἰφνιδία* ناكهانى غارت γαρέτι νακεχανή. « — *λεπάλληλοι* متواليه غارات γαράτι μ. τεβελιγέ. « *ἡ — τῶν βαρβάρων* ام وحشيه نك تاخت و تاراجى οὐμέμι β. διγενὶν νὰχτ οὐ ταραδζή.

'Επιδρ(άω)ῶ, ا. تأثير τεεσὶρ ἰτ. ا. اجراى نفوذ ἰδζρὰϊ νοφοὺζ ἰτ. « *ἡ ἀνατροφὴ τῶν τέκνων ἐπιδρᾷ καλῶς ἢ κακῶς ἐπὶ τοῦ καθόλου βίου αὐτῶν* اولادك تربيه سى بتون عمرينه حسن و ياخود سؤ تأثير ايدر ... φαλὶν τερπιγεσὶ πουτοὺν 'ὀμρ... χοὺσν βὲ γιάχοτ σοὺϊ τεεσὶρ ἰδ...

'Επιείκεια, ἡ اسيركه ἰσιργκε...

آجيمه ἀδζιμά, مرحمت μερχαμέτ, رحم ράχμ, مهربانى μεχριπανί, رأفت ραφέτ. § حقانيت χακανιγέτ, عدالت ἀδαλέτ, انصاف ἰνσάφ. « *κρίνειν* (*δικάζειν*) *κατ' ἐπιείκειαν* حقانيت اوزره اِحكام ايتمك χακανιγὲτ οὔζρὲ μουχακεμὲ ἰτ. « *ἡ — εἶναι ἀρετὴ τῶν βασιλέων* مرحمت فضائل مخصوصهٔ ملوكانه دندر μερχαμὲτ φεζαΐλι μαχσουσέϊ μουλουκιανεδένδιρ.

Ἐπιεικὴς, ὁ مرحمتلى μερχαμετλή, رحمن ραχμάν, رحيم ραχήμ, مرحمتكار μερχαμετκιάρ, رأفتكستر ραφετκεστίρ, مرحمتپرور μερχαμετ-περβέρ, منصف μουνσίφ, مرحمتوايه μερχαμὲτ-βαγέ. § —ῶς (ἐπρ.) رحيمانه ραχημανέ, منصفانه μουνσιφανέ.

Ἐπιζεύγνυμι καὶ —**ύω**, ربط و قيد ا. ρὰπτ οὐ κάϊδ ἰτ.

Ἐπίζευξις, ἡ ربط ράπτ, عقد ἄκδ, قيد κάϊδ.

Ἐπίζηλος, ον, شايان غبطه σαγιάνι γαπτά, مرغوب μεργούπ.

Ἐπιζήμιος, ον, ضررلى ζαραρλή, مضر μουζίρρ, زيان آور ζιγιὰν-ἀβέρ. « —ῶς (ἐπρ.) مضرانه μουζιρρανέ.

Ἐπιζημι(όω)ῶ, اضرار ا. ἰζρὰρ ἰτ. ضرر ا. ζαρὰρ ἰτ.

Ἐπιζήτησις, ἡ تحرى τεχαρρή, طلب ταλέπ.

Ἐπιζήτητος, ον, آرانيلور ἀρανιλούρ, مطلوب ματλούπ.

Ἐπιζητ(άω)ῶ, يكيدن آرامق γενιδὲν ἀραμάκ, تحرى ا. τεχαρρὴ ἰτ. طلب ا. ταλὲπ ἰτ. آرزو ا. ἀρζοὺ ἰτ.

Ἐπιζ(άω)ῶ, بر حيات او. πὲρ χαγιὰτ ὀλ. صاغ قالمق σὰγ καλμάκ. « *κάμω νὰ ἐπιζήσῃ τὸ ὄνομά τινος* بعد الوفات ابقاى نام ايتديرمك π'ὰδ ἐλβεφὰτ ἰπκάϊ νὰμ ἰτδιρμέκ. « *ἐπέζησε τῶν τέκνων του* اولادينك وفاتندنصوكره قالدى ἐβλαδινὶν βεφατινδὰνσονρα καλδή. « *ὁ ἐπιζῶν* بر حيات اولان πὲρ χαγιὰτ ὀλάν, صاغ قالان σὰγ καλάν.

Ἐπιθαλάμιος, ον, عروسى ἀρουσί. «*τὸ — ᾆσμα* وليمه مدحيه‌سى βελιμὲ μεδχηγεσί, عروسيه ἀρουσιγέ.

Ἐπιθαλάσσιος, ον, ساحل دريا σαχίλι δεργιά, يالى γιαλή.

Ἐπιθανάτιος, ον, اولاجلك ὀλεδζέκ, مهلك μουχλίκ. « *— ἀσθένεια* مرض موت μαράζι μέβτ.

Ἐπίθεσις, ἡ قومه κομά, وضع βάζ'. § هجوم χουδζούμ, حمله χαμλέ, تعرض τεαρρούζ, تسلط τεσελλουτ, تجاوز τεδζαβούζ. « *— σφραγίδος* مهرلمه μουχουρλεμέ, تمهير τεμχήρ, وضع مهر βάζι μουχούρ.

Ἐπιθετικός, ή, όν, تعرضى τεαρρουζί, تجاوزى τεδζαβουζή. § (Γρμ.) وصفى βασφή. « *λαμβάνω —ὴν θέσιν* تجاوزى حركتده بولنمق τεδζαβουζὴ χαρεκετδὲ πουλουνμάκ. « *— πόλεμος* حرب تجاوزى χάρπι τεδζαβουζή, حرب تعرضى χάρπι τεαρρουζή. § —ῶς (ἐπρ.) تعروضى بر

صورتله τεαρρουζὴ πὶρ σουρέτλε. § (Γρμ.) صفت اولدرق σιφφὰτ ὀλαράκ, مقامنده قوللانيلرق صفت σιφφὰτ μακαμινδὰ κολανιλαράκ

'Επίθετον, τὸ (Γρμ.) صفت σιφφάτ, وصف βάσφ.

'Επιθέτω, اوزرينه قومق οὐζερινὲ κομάκ, وضع ا. βάζ' ἰτ.

'Επιθεώρησις, ἡ يوقلامه γιοκλαμά, تفتيش τεφτίς, معاينه μουαγενέ. «— *στρατοῦ* عسكر يوقلامه‌سى ἀσκὲρ γιοκλαμασί, رسم كچيد ρέσμι κετσίδ. «— *διαβατηρίου* ويزه βίζα. «— *λογαριασμοῦ* رؤيت محاسبه ρου'γέτι μουχασεπέ. «— *βιβλίων* كتاب معاينه‌سى κιτὰπ μουαγενεσί. § (Βιβλ.) رساله ρισαλέ, مجموعه μεδζμουά. «— *ἐπιστημονική* فنون مجموعه‌سى μεδζμουάϊ φουνούν, رساله فنيه ρισαλέϊ φεννιγέ.

'Επιθεωρητής, ὁ يوقلامه‌جى γιοκλαμαδζή, مفتش μουφετίς.

'Επιθεωρ(έω)ῶ, يوقلامق γιοκλαμάκ, تفتيش ا. τεφτὶς ἰτ. معاينه ا. μουαγενὲ ἰτ. نظارت ا. ναζαρὲτ ἰτ. «— *διαβατήριον* ويزه ا. βίζα ἰτ. قيد ا. κάϊδ ἰτ. « — *λογαριασμὸν* رؤيت محاسبه ا. ρου'γέτι μουχασεπὲ ἰτ. «— *βιβλίον* كتاب معاينه وتفتيش ا. κιτὰπ μουαγενὲ βὲ τεφτὶς ἰτ.

'Επιθυμητός, ή, όν, آرزو اولنان ἀρζοὺ ὀλουνάν, بر وجه دلخواه اولان πὲρ βέδζχι διλχὰχ ὀλάν, مرغوب μεργούπ, مستحب μουστεχχέπ, دلكش διλκές. «*ἤθελεν εἶναι* —*ὂν ἐὰν* شايان تمنى اولنه‌جق احوال و امورده‌ن بولنسه‌يدى σαγιάνι τεμεννὴ ὀλουναδζὰκ ἀχβὰλ βὲ οὐμουρδὲν πούλουρκι.

'Επιθυμία, ἡ ايستك ἰστέκ, آرزو ἀρζού, امل ἐμὲλ πλ. آمال ἀμάλ, هوس χαβές, تمنى τεμεννὴ πλ. تمنيات τεμεννιγιάτ, دلخواه διλχάχ, خواهش χαχίς, رغبت ραγπὲτ πλ. رغبات ραγπάτ, سودا σεβδά, شوق σέβκ πλ. اشواق ἐσβάκ, اشتياق ἰστιγιάκ. «— *φλογερὰ* آرزوى دلسوز ἀρζούϊ διλσούζ. «— *ὑπερβολικὴ* رغبت مفرط ραγπέτι μουφρίδ. « — *σαρκικὴ* شهوت σεχβέτ. «*φλέγομαι ὑπὸ τῆς —ίας* لهيب اشتياق ايله جيكر سوز او. λεχίπι ἰστιγιὰκ ἰλὲ δζιγκὲρ-σοὺζ ὀλ.

'Επιθυμ(έω)ῶ, ايستمك ἰστεμέκ, آرزولمق ἀρζουλαμάκ, آرزو ا. ἀρζοὺ ἰτ. ارتغاب ا. ἰρτιγὰπ ἰτ. خواهش ا. χαχὶς ἰτ. هوسكار او. χαβεσκιὰρ ὀλ. اشتياق ا. ἰσδιγιὰκ ἰτ. آرزومند او. ἀρζουμὲνδ ὀλ. مشتاق او. μουστὰκ ὀλ. تمنى ا. τεμεννὴ ἰτ. «—*τὰ πλούτη* آرزومند ثروت او. ἀρζουμένδι σερβὲτ ὀλ. «— *τὴν δόξαν* آرزوى شان و شهرت ا. ἀρζούϊ σὰν οὐ σοχρὲτ ἰτ. از دل و جان آرزومند او. ἐζ δὶλ οὐ δζὰν ἀρζουμὲνδ ὀλ. « — *τὴν εὐτυχίαν ἄλλου* آخرك سعادت حالنى تمنى ا. ἀχιρὶν σααδέτι χαλινὶ τεμεννὴ ἰτ. «*τί ἐπιθυμεῖτε;* نه استيورسكز νὲ ἰστίγιορσουνουζ; ندر آرزوكز ἀρζουνοὺζ νέδιρ; «*ὅλος ὁ κόσμος τὸ ἐπιθυμεῖ*

هر كس آرزو ايديور χὲρ κὲς ἀρζοὺ ἰδίγιορ. «*πολὺ τὸ* — زياده‌سيله آرزو ايدرم ζιγιαδεσὶ ἰλὲ ἀρζοὺ ἰδέριμ. § (μτχ.) *ὁ ἐπιθυμῶν* مشتاق μουσ-τάκ, راغب ραγίπ, هوشكار χαβεσκιάρ, آرزوكش ἀρζουκίς, آرزومند ἀρζουμένδ.

'Επικάθημαι, اوزرينه قعود ا. οὐ-ζερινὲ κουοὺδ ἰτ.

'Επίκαιρος, ον, وقت و حاله اويغون βὰκτ οὐ χαλὲ οϊγούν, مناسب μουνασίπ, موافق μουβαφίκ, جسبان δζισπάν. «*ἐν —ῳ* تام وقتنده τὰμμ βακτινδά. « *—ως* (ἐπρ.) مناسب و موافق بر صورتده μουνασὶπ βὲ μουβα-φὶκ πὶρ σουρετδέ.

'Επικαλ(έω)ῶ, آد - لقب قومق ἀδ-λακὰπ κομάκ, تلقيب ا. τελκὶπ ἰτ. تسميه ا. τεσμιγὲ ἰτ. اسمی ياد ا. ἰσμινὶ γιὰδ ἰτ. § (μεσ.) *—οῦμαι* طلب و التماس ا. ταλὲπ βὲ ἰλτιμὰς ἰτ. استرحام ا. ἰστιρχὰμ ἰτ. ملقب او. μουλακκὰπ ὀλ. «*—οῦμαι τὴν μαρ-τυρίαν τινὸς* استشهاد ا. ἰστισχὰδ ἰτ. «*—οῦμαι τὴν βοήθειάν τινος* استمداد ا. ἰστιμδὰδ ἰτ. استعانه ا. ἰστιανὲ ἰτ. «*—οῦμαι τὴν θείαν βοήθειαν* عون باريدن استرحام ا. ἄβνι παριγὶ ἰστιρ-χὰμ ἰτ. «*ὁ ἐπικαλούμενος* لقبلنمش λα-καπλανμής, ملقب μουλακκάπ.

'Επικάλυμμα, τὸ اورتو 'ορτού.

'Επικαλύπτω, اورتمك 'ορτμέκ, ستر ا. σέτρ ἰτ.

'Επικαμπής, ές, معوج μουαβ-βέδζ, منحنی μουνχενή.

'Επικαρπία, ἡ حاصلات χασιλάτ, ايراد ἰράδ, محصول μαχσούλ. § (Νμ.) انتفاع ἰντιφά', حق انتفاع χάκκι ἰντι-φά', استفاده ἰστιφαδέ, تمتع τεμεττού, تصرف τεσαρρούφ. « *δικαίωμα —ας* حق تصرف χάκκι τεσαρρούφ.

'Επικαρπωτής, ὁ ايراد خوار ἰρὰδ χόρ. § (Νμ.) صاحب انتفاع σαχίπι ἰντιφά', متصرف μουτεσαρρίφ.

'Επικαταλλαγή, ἡ ('Εμπ.) قامبيونك فياتی κάμπιονουν φιγιατή, آقچه فرقی باش πάς, ἀκτσὲ φερκή, صرافيه σαραφιγέ.

'Επικαταλλάκτης, ὁ صراف σαράφ. [λιούν.

'Επικατάρατος, ον, ملعون με-

'Επικαταρ(άο)ῶμαι, بد دعا ا. πὲδ δοὰ ἰτ. لعنت اوقومق - ا. λα'νὲτ ὀκουμὰκ - ἰτ.

'Επίκειμαι, موضوع او. μεβζοὺ' ὀλ. يقين او. γιακὴν ὀλ. اوزرنده بولنمق οὐζερινδὲ πουλουνμάκ, ظهور آماده او. ἀμαδὲϊ ζουχοὺρ ὀλ. «*ἐπίκειται κίνδυνος* مخاطره‌يه قريبدر μουχαταρεγὲ καρίπδιρ. «*ἐπίκειται πόλεμος* محاربه آماده‌ٔ ظهوردر μουχαρεπὲ ἀμαδὲϊ ζου-χούρδουρ. «*ὁ ἐπικείμενος* قريب الظهور καρὶπ οὐζ-ζουχούρ, مشرف μουσρίφ.

'Επικερδής, ές, كارلی κιαρλή, فائده‌لی φαϊδελή, مفيد μουφίδ, نافع ναφή. «*— ἐργασία* فائده‌لی بر ايش φαϊδελὴ πὶρ ἴς. § *—ῶς* (ἐπρ.) كارلی و فائده‌لی بر صورتده κιαρλὴ βὲ φαϊδελὴ πὶρ σουρέτλε, مفيدانه μουφιδανέ.

'Επικεφαλαι(όο)οῦμαι, خلاصه و اجمال ا. χουλασὰ βὲ ἰδζμὰλ ἰτ.

'Επικήδειος, ον, جنازه‌یه منسوب δζέναζεγὲ μενσούπ. «— λόγος مرثیه μερσιγέ, ندبه νουδπέ. «— τελετή جنازه آلایی δζεναζὲ ἀλαΐ. «— εὐχή جنازه دعاسی δζεναζὲ δοασή.

'Επικηρυκεία, ἡ (Πολ.) مأمور خصوص ایله مذاکراته کیریشمسی μεεμούρι μαχσοὺς ἰλὲ μουζακερατὰ γκιριόμεσί.

'Επικηρυκεύομαι, (Πολ.) مأمور خصوص ایله مذاکراته کیریشمك μεεμούρι μαχσοὺς ἰλὲ μουζακερατὰ γκιριόμέκ.

'Επικήρυξις, ἡ اعلان رسمی ἰλάνι ρεσμί, علنا نشر و تبلیغ ἄλινεν νέσρ οὐ τεπλίγ.

'Επικίνδυνος, ον, تهلکه‌لی τεχλικελή, مخاطره‌لی μουχαταρελή, خطرناك χαταρνάκι, مهلك μουχλίκι. «— ἀσθένεια مرض مهلك μαράζι μουχλίκι. «— πληγή مخاطره‌لی یاره μουχαταρελὴ γιαρά. ‖ —ως (ἐπρ.) مخاطره و تهلکه ایله μουχαταρὲ βὲ τεχλικὲ ἰλέ, مهلكا μουχλίκεν, خطرناکانه χαταρνακιανέ. «—ως ἀσθενής مهلكا مریض μουχλίκεν μερίζ. «—ως πληγωμένος مهلكا مجروح μουχλίκεν μεδζρούχ.

'Επίκλην, ('Επρ.) ملقب μουκαλλέπ, معنون μουνεββέν. «τούπίκλην معروف نامیله ναμὶ ἰλὲ μα'ρούφ.

'Επίκληρος, ον, وارث عوری βαρίσι οὐμουμή.

'Επίκλησις, ἡ لقب λακάπ, عنوان οὐνβάν. ‖ دعا δοά, رجا ριδζά, تمنی τεμεννί, نیاز νιγιάζ, طلب ταλέπ. «ἡ — τοῦ 'Αγ. Πνεύματος روح القدسك استعانه‌سی ρούχ ἐλ-κουδουσδὲν ἰστιανέ. «— βοηθείας استمداد ἰστιμδάδ.

'Επικλινής, ές, مائل μαΐλ.

'Επικλίνω, میل ا. μεΐλ ἰτ. مائل او. μαΐλ ὀλ.

'Επίκοινος, ον, مشترك μουστερρέκ.

'Επικοινωνία, ἡ اشتراك ἰστεράκ. ‖ مناسبات μουνασεπάτ.

'Επικοινωνός, όν, شریك σερίκ. ‖ حصه‌مند χησσαμένδ.

'Επικολλ (άω) ῶ, اوزرینه یاپشدیرمق γιαπισδιρμάκ.

'Επικόνδυλος, ον, ('Ανατ.) فوق القمه φὲβκ οὐλ-καμέ.

'Επικός, ή, όν, نظمی ναζμί. «ᾆσμα —όν دیوان διβὰν, داستان δαστάν.

'Επικόσμησις, ἡ تزیین τεζγίν.

'Επικοσμ(έω)ῶ, تزیین ا. τεζγὶν ἰτ.

'Επικουρία, ἡ یاردیم γιαρδήμ, امداد ἰμδάδ, معاونت μουαβενέτ, اعانه ἰανέ.

'Επικουρικός, ή, όν, یاردیمجی γιαρδιμδζή, امدادی ἰμδαδή, معاون μουαβίν. «στράτευμα —όν عساکر امدادیه ἀσακίρι ἰμδαδιγέ, عساکر معاونه ἀσακίρι μουαβινέ.

’Επίκουρος, ον, معاون μουαβίν, مدد μεμέδδ. ‖ حامى χαμί.

’Επικρανικός, ή, όν, (’Ανατ.) فوق القحف φέβκ οὐλ-κηχφή.

’Επικρανίς, ἡ (’Ανατ.) فوق القحف φέβκ οὐλ-κήχφ. ‖ (’Αρχτ.) ستون باشلغى σουτοὺν πασλιγή.

’Επικράτεια, ἡ اولكه ὀλκέ, ممالك μεμλεκέτ πλ. ممالك μεμαλίκ, حكومت χόυκιούμέτ, دولت δεβλέτ. «*αἱ ξέναι* — اجنبيه ممالك μεμαλίκι ἐδζνεπιγέ. «*ὁ γραμματεὺς τῆς —ας* خارجيه ناظرى χαρδζιγὲ ναζηρή.

’Επικρατής, ές, (ἐν χρήσει μόνον εἰς τὸ συγκριτικὸν) *ἐπικρατέστερος* اغلب ἀγλέπ, ارجح ἐρδζέχ.

’Επικράτησις, ἡ غلبه نفوذ و قوت γαλιπέϊ νουφοὺζ βὲ κουββέτ, حكم χόυκμ, غلبه γαλιπέ, تسلط τεσελλούτ, تفوق τεφεββούκ.

’Επικρατ(έω)ῶ, حكم ا. χόυκμ ἰτ. حكم سورمك χόυκμ σουρμέκ, حكمفرما χόυκιούμ-φερμὰ ὀλ. او. غالب او. γαλὶπ ὀλ. غلبه ا. γαλιπὲ ἰτ. نفوذ و تقدم ا. νουφοὺζ βὲ τεκαδδοὺμ ἰτ. تفوق ا. τεφεββοὺκ ἰτ. فائق او. φαΐκ ὀλ. مستولى او. μουστεβλὶ ὀλ. ‖ (μτφ.) جارى او. δζαρὴ ὀλ. عادت او. ἀδὲτ ὀλ. «*ἐπεκράτησε συνήθεια* عادت حكمنه كيرمش ἀδὲτ χόυκμινὲ γκιρμίς. «*ἐπεκράτει μεγίστη ἡσυχία* اسايش عظيم حكمفرما ايدى ἀσαΐσι ἀζὴμ χόυκιούμ-φερμὰ ἰδί.‖(μτχ.) *ὁ ἐπικρατῶν* حكمفرما χόυκιούμ-φερμά, غالب γαλίπ, مستولى μουστεβλή. «*ἡ ἐπικρατοῦσα θρησκεία* اكثريت اهاليه مخصوص مذهب ἐκσεριγέτι ἐχαλιγὲ μαχσοὺς μεζχέπ. «*ἡ ἐπικρατοῦσα γνώμη* افكار غالبه ἐφκιάρι γαλιπέ. «*τὰ ἐπικρατοῦντα ἔθιμα* عادات جاريه ἀδάτι δζαριγέ.

’Επικρέμαμαι, معلق او. μουαλλὰκ ὀλ. صارقيق او. σαρκὶκ ὀλ.

’Επικρεμής, ές, معلق μουαλλάκ.

’Επίκριμα, τὸ (Νμ.) قرار καράρ, حكم χόυκμ. «*κλητήριον* — احضاريه اجلبنامه ἰχζαριγέ, جلبنامه δζελπναμέ.

’Επικρίνω, τὸ (Νμ.) قرار ويرمك καρὰρ βιρμέκ, حكم ا. χόυκμ ἰτ.‖ ذم و تقبيح ا. ζὲμμ οὐ τακπὶχ ἰτ. - قدح تعييب ا. κάδχ-τα’γὶπ ἰτ. «— *τὴν διαγωγήν τινος* برينك حركاتنى ذم و تقبيح ا. πιρινὶν χαρεκετινὶ ζὲμμ οὐ τακπὶχ ἰτ.

’Επίκρισις, ἡ مؤاخذه μουαχαζέ, اعتراض ἰτιράζ, تعييب τα’γίπ, ذم ζέμμ, تقبيح τακπίχ, قدح κάδχ.

’Επικριτέος, α, ον, شايان ذم و تقبيح σαγιάννι ζὲμμ οὐ τακπίχ.

’Επικριτής, ὁ مؤاخذ μουαχήζ, معترض μουτερίζ. ‖ ذمام ζεμμάμ.

’Επικροτάφιος, ον, (’Ανατ.) فوق الشقاق φέβκ οὐσ-σακάκ, فوق القحف φέβκ οὐλ-κήχφ.

’Επικρότησις, ἡ καὶ **—τημα,** τὸ آلقشلامه ἀλκησλαμά. ‖ تحسين ταχσίν, تقدير τακδήρ, مدح μέδχ, ثنا σενά.

Ἐπικροτ(έω)ῶ, آلقيشلامق ἀλκηϭλαμάκ. § تقدير و تحسين ا. ταχδὴρ οὐ ταχσὶν ἰτ. ا. قبول و تصديق καποὺλ βὲ τασδὴκ ἰτ. ا. مدح و ثنا μέδχ οὐ σενὰ ἰτ.

Ἐπίκτητος, ον, مجلوب μεδζλούπ, مكسوب μεκσούπ, كسبي κεσπί. « *προτερήματα φυσικὰ καὶ —τα* خصائل ذاتيه و مكسوبه χασαῆλι ζατιγὲ βὲ μεκσουπέ.

Ἐπικυρ(όω)ῶ καὶ —ώνω, تصديق ا. τασδὴκ ἰτ. « *— ὑπογραφὴν* تصديق امضا ا. τασδῆκι ἰμζὰ ἰτ.

Ἐπικύρωσις, ἡ تصديق τασδήκ. « *— ἐγγράφου* اوراقك تصديق ἐβρακὴν τασδηκή.

Ἐπικυρωτικός, ή, όν, تصديقي τασδηκή, مصدق μουσαδδήκ.

Ἐπιλαμβάνω καὶ —ομαι, تكرار طوتمق τεκρὰρ τουτμάκ, آلمق ἀλμάκ, آخذ ا. ἄχζ ἰτ. § كيريشمك γκιρισμέκ, دريش ايلمك δὲρ-πὶς εἴλεμέκ. § مباشرت ا. μουπάσερὲτ ἰτ. « *ἐπελήφθησαν διαπραγματεύσεως* مذاكراته كيريشديلر μουζακερατὰ γκιρισμισλέρ. «*τὸ δικαστήριον ἐπελάβετο τῆς ὑποθέσεως* محكمه دعوانك رؤيتنه مباشرت ايلدي μεχκεμὲ δαβανὶν ρου'γετινὲ μουπασερὲτ εἴλεδί.

Ἐπιλανθάνομαι, اونوتمق ὀνουτμάκ, فراموش ايلمك φεραμοὺς εἴλεμέκ, اختيار ذهول و نسيان ايلمك ἰχτιγιάρι ζουχοὺλ βὲ νισγιὰν εἴλεμέκ.

Ἐπιλέγω, علاوه بيان و افاده ا. ἰλάβετεν πεγιὰν βὲ ἰφαδὲ ἰτ. ا. علاوه ἰλαβὲ ἰτ. § انتخاب ا. ἰντιχὰπ ἰτ. § (πθ.) تفكر ا. τεφεκκιοὺρ ἰτ. § در خاطر ا. δὲρ χατὴρ ἰτ. § (μτχ.) *ὁ ἐπιλελεγμένος* منتخب μουντεχχάπ, بركزيده περ-γκιουζιδέ. «*ὁ ἐπιλεγόμενος* معنون μουνεββέν, ملقب μουλακκάπ, مسمى μουσεμμά. «*Ἀλέξανδρος, ὁ — μέγας* عظيم لقبيله مسمى اسكندر ἀζὴμ λακαπὶ ἰλὲ μουσεμμὰ Ἰσκενδέρ. « *οἱ ἐπιλελεγμένοι στρατιῶται* منتخبه عساكر ἀσακίρι μουντεχχαπέ.

Ἐπιλείπω, ترك ا. τέρκι ἰτ. § (πθ.) قصور قالمق κουσοὺρ καλμάκ, اكسيك اولمق ἐκσὶκ ὀλ. غائب اولمق γαΐπ ὀλ. «*ἐπιλείπει με ὁ χρόνος* وقتم يوقدر βακτὴμ γιόκδουρ. «*ἐπιλείψει με διηγούμενον ὁ χρόνος* نقل ايتمكه وقتم اوليه جقدر νάκλ ἰτμεγὲ βακτὴμ ὀλμαγιαδζάκδηρ. «*τὸ ἐπιλειπόμενον τοῦ χρέους* ديندن قصور قالان δεϊνδὲν κουσοὺρ καλάν.

Ἐπίλεκτος, ον, منتخب μουντεχχάπ, كزيده γκιουζηδέ, ممتاز μουμτάζ. «*οἱ —* (Στρ.) عساكر ممتازه ἀσακὴρι μουμταζή.

Ἐπιληπτικός, ή, όν, (1) طوتارقلي τουταρκλή, صرعه لى σαραλή, صرعوى σαραβή, صرعى σαρή', مصروع μασρού'.

Ἐπίληπτος, ον, دردست اولنان δὲρ δέστ ὀλουνάν. § مذموم μεζμούμ.

Ἐπιλήσμων, ὁ καὶ ἡ اونوتقان

ὀνουτγάν, فراموشكار φεραμουσκ̇ιάρ, نسى νεσίγ.

'Επιλησμοσύνη, ἡ اونوتمه ὀνουτμά, فراموش φεραμούς, نسیان νισγ̇ιάν.

'Επιληψία, ἡ (Ι) طوتارغه τουταργά, صرعى σαρή'.

'Επιλήψιμος, ον, مذموم μεζμούμ, ذمیم ζεμήμ. «— διαγωγὴ احوال مذمومه ἀχβάλι μεζμουμέ, حركات مذمومه χαρεκ̇ιάτι μεζμουμέ. «—οι πράξεις افعال ذمیمه ἐφάλι ζεμημέ. «ὁ —μου διαγωγῆς مذموم الاحوال μεζμοὺμ οὑλ-άχβάλ.

'Επιλογή, ἡ انتخاب ἰντιχάπ, اختیار ἰχτιγ̇ιάρ. § (Νμ.) خیار χαγ̇ιάρ. «—ἐξ ὅρου خیار شرط χαγ̇ιάρι σάρτ. «— ἐξ ἰδιότητος خیار وصف χαγ̇ιάρι βάσφ. « — ἐκ προσδιορισμοῦ خیار تعیین χαγ̇ιάρι τα'γίν. «— ἐξ ὄψεως خیار رؤیت χαγ̇ιάρι ρου'γέτ. « — ἐξ ἐλαττώματος خیار عیب χαγ̇ιάρι ἀΐπ. «— ἐκ ποσότητος خیار کیت χαγ̇ιάρι κεϊμιγέτ.

'Επιλογίζομαι, ا. تفکر τεφεκκ̇ιοὺρ ἰτ. § حسابه کچیرمك χισαπὰ γκεδζιρμέκ. «τὰ μεταφορικὰ θέλουσιν ἐπιλογισθῆ εἰς βάρος σας مصارفات نقلیه حسابکزه کچیریله‌جکدر μεσαριφάτι νακλιγὲ χισαπινιζὰ γκεδζιριλεδζέκδιρ.

'Επίλογος, ὁ خاتمه χατιμέ, خاتمهٔ مقال χατιμέϊ μακάλ. § خلاصهٔ کلام χουλασάϊ κελάμ.

'Επίλοιπος, ον, قالان καλάν, باقی πακή, بقیه πακιγὲ πλ. بقایا πακαγ̇ιά, قصور κουσούρ. «τὰ —α χρήματα باقی قالان آقچه πακὴ καλὰν ἀκτσέ. «τὰ —α τὰ πληρώνω ἐντόκως باقیسنی فائض ایله تأدیه ایدرم πακησινὶ φαΐζ ἰλὲ τεεδιγὲ ἰδέριμ. «αἱ —οι ἡμέραι ایام باقیه ἐγ̇ιάμι πακηγέ.

'Επιλοχίας, ὁ (Στρ.) پیاده چاوش πιγ̇ιαδὲ τσχούς.

'Επιλόχιος, ὁ (πυρετὸς) (Ι) لوسه صیتمسی λεχοῦσα σητμασί.

'Επίλυσις, ἡ حل χάλλ, فصل φάσλ.

'Επιλύω, ا. حل χάλλ ἰτ. ا. فصل φάσλ ἰτ. § (Φλγ.) ا. ایضاح ἰζάχ ἰτ.

'Επιμαθής, ές, صوکره‌دن متعلم σόνραδαν μουτεαλλίμ.

'Επιμάνικον, τὸ ('Εκκλ.) قول قوری κὸλ κοπού.

'Επιμαρτύρομαι, ا. استشهاد ἰστισχὰδ ἰτ.

'Επιμαχία, ἡ اتفاق تدافعی ἰττιφάκι τεδαφουή. «συνθήκη συμμαχίας καὶ —ας اتفاق تعرضی و تدافعی ἰττιφάκι τεαρρουζὴ βὲ τεδαφουή.

'Επιμαχ(έω)ῶ, عقد اتفاق تدافعی ا. ἄκδι ἰττιφάκι τεδαφουὴ ἰτ.

'Επιμειδι(άω)ῶ, ا. تبسم τεπεσσοὺμ ἰτ.

'Επιμέλεια, ἡ کوزتمه γκ̇ιόζετμέ, باقمه πακμά, چالیشمه τσαλησμά, اهتمام ἰχτιμάμ, همت χιμμέτ, تقید τεκαγ-

γ̱ιούδ, جهد δζέχδ, سعى σάϊ, غيرت γαϊρέτ, كوشش κ̱ιουσίς. § دقت δηκκάτ. § ἐπιμελείᾳ (ἐπρ.) همت وغيرتيله χιμμὲτ βὲ γαϊρετὶ ἰλέ. «— ᾳ τοῦ δεῖνος فلانك همتيله φιλανὶν χιμμετὶ ἰλέ. « ἡ — νικᾷ ὅλας τὰς δυσκολίας سعى و غيرت هر كونه مشكلاته غلبه ايدر σάϊ οὐ γαϊρὲτ χὲρ γκ̱ιοῦνὲ μουσκιλατὰ γαλεπὲ ἰδέρ.

'Επιμελής, ές, چاليشقان τσαλησκάν, مقيد μουκαγ-γέδ, مقدم μουκδίμ, مهتم μουχτίμμ, مجد μουδζίδδ, «— μαθητής چاليشقان طلبه τσαλησκὰν ταλεπέ. § —ῶς (ἐπρ.) سعى و اقدام ايله σάϊ οὐ ἰκδὰμ ἰλέ, و دقت اهتمام ايله δηκκὰτ οὐ ἰχτιμὰμ ἰλέ.

'Επιμελητεία, ἡ (Στρ.) لوازمات و تعيينات عسكريه ادارهسى λεβαζιμὰτ βὲ τα'γινάτι ἀσκεριγὲ ἰδαρεσί.

'Επιμελητήριον, τὸ اوطه ὀδά, تجارت دائره δαϊρέ. «ἐμπορικὸν — تجارت اوطهسى τιδζαρὲτ ὀδασή.

'Επιμελητής, ὁ اداره مأمورى ἰδαρὲ μεεμουρού, مدير μουδίρ, ناظر ναζήρ. § (Στρ.) لوازمات و تعيينات عسكريه مديرى λεβαζιμὰτ βὲ τα'γινάτι ἀσκεριγὲ μουδιρί.

'Επιμελ (έο) οῦμαι, چاليشمق τσαλησμάκ, تقيد ا. κάϊδ ἰ.. ا. تقيد τεκαγ-γ̱ιοὺδ ἰτ.. مقيد او. μουκαγ-γὲδ ὀλ.. حصر دقت ا. χάσρι δηκκὰτ ἰτ. § اهتمام ا. ἰχτιμὰμ ἰτ.. اعتنا ا. ἰτινὰ ἰτ.. سعى و غيرت ا. σάϊ οὐ γαϊρὲτ ἰτ. اقدام-كوشش-جهد ا. ἰκδὰμ-κ̱ιουσὶς-δζέχδ ἰτ. صرف تقيد و اهتمام ا. σάρφι τεκαγ-γ̱ιοὺδ βὲ ἰχτιμὰμ ἰτ.

'Επίμεμπτος, ον, شايان تقبيح σαγ̱ιάνι τακπήχ, مذموم μεζμούμ, ذميم ζεμίμ.

'Επιμένω, طيانمق δαγ̱ιανμάκ, ثابت او. σαπὶτ ὀλ.. ثابت-قدم او. σαπὶτ-καδὲμ ὀλ.. اصرار ا. ἰσρὰρ ἰτ. § مواظبت ا. μουβαζεπὲτ ἰτ. § عناد-معانده-تعند ا. ἰνὰδ-μουανεδὲ-τεαννούδ ἰτ. «— εἰς τὴν ἰδέαν μου افكارمده اصرار ا. ἐφκ̱ιαριμδὰ ἰσρὰρ ἰτ. «— ἀρνούμενος انكارده اصرار ا. ἰνκ̱ιαρδὰ ἰσρὰρ ἰτ. «ὁ ἐπιμένων (μτχ.) مصر μουσίρρ. «ὁ ἐπιμένων πάντοτε ἐπιτυγχάνει (πρμ.) ثابت اولان ثابت اولور σαπὶτ ὀλὰν ναπὶτ ὀλούρ.

'Επιμερισμός, ὁ تقسيم τακσίμ, مقاسمه μουκασεμέ.

'Επίμετρον, τὸ علاوه ἰλαβέ, ضميمه ζαμιμέ. «εἰς — τῆς δυστυχίας نكبت ضميمهسى اولهرق ζαμιμέϊ νικπὲτ ὀλαράκ. «εἰς — τῆς εὐτυχίας اقبال علاوهسى اولهرق ἰλαβέϊ ἰκπὰλ ὀλαράκ.

'Επιμήθεια, ἡ ملاحظهء بطيه الظهور μουλαχαζάϊ πετίγετ ούζζουχούρ.

'Επιμηθεύς, ὁ ظهور واقعهدنصوكره تفكر ايدن ζουχούρι βακα'δάνσονρα τεφεκκ̱ιοὺρ ἰδέν. § (μτφ.) ملاحظهسز μουλαχαζασήζ.

'Επιμήκης, ες, اوزونجه οὐζουνδζέ, مستطيل μουστετήλ.

Επιμηκύνω, ا. تطويل τατβὶλ ꞏ (πθ.) ا. تطولّ τεταβδοὺλ ἰτ.

Επιμήνιος, ον, شهرى σεχρή, ... μαχή. ꞏ τὰ —ια (Ι) دم حيض ...μι χάϊζ.

Επιμίγνυμι καὶ **—γνύω,** تخليط - مخالطه ταχλὴτ - μουχα-τὰ ἰτ.

Επίμικτος, ον, قاريشق καρη-κ, مخلوط μαχλούτ. ꞏ مشترك μουσ-ρέκ.

Επιμιμνήσκομαι, ا. در خاطر ...ρ χατὴρ ἰτ.

Επιμίξ, ('Επρ.) قارمه قاريش ...ρμα καρής, تار و مار τὰρ οὐ μάρ.

Επιμιξία, ἡ اختلاط ἰχτιλάτ, مخالطه μουχαλατά. ꞏ مناسبات μου-σεπάτ.

Επιμίσθιος, ον, اجرتلى οὐδζ-τλή, موظف μουβαζζάφ. «τὸ —ον تخصيصات ταχσισάτ, تعيينات τα'γινάτ.

Επίμοιρος, ον, بهرمند πεχ-μένδ.

Επιμονή, ἡ اصرار ἰσράρ, عناد ...δ, تمنّد τεαννούδ, معانده μουανεδέ. مداومت μουδαβεμέτ, ملازمت μου-ζεμέτ, مواظبت μουβαζεπέτ. ꞏ الحاح ...χάμ, ابرام ἰπράμ.

Επίμονος, ον, عنادجى ἰναδ-ή, مصر μουσίρρ, معند μουανίδ. مداوم μουδαβίμ, مبرم μουπρέμ. —ως (ἐπρ.) مصرانه μουσιρρανέ, ابرام و الحاح ἰπρὰμ βὲ ἰλχὰμ ἰλέ, مبرمانه μουπρεμανέ, ابراما ἰπράμεν. «παρακαλῶ —ως ا. ابراماً نياز و التماس ἰπράμεν νιγιὰζ βὲ ἰλτιμὰς ἰτ.

'Επίμορτος, ον, (Νμ.) مزارعه‌ده شريك μουζαρααδὰ σερίκ.

'Επίμοχθος, ον, زحمتلى ζαχ-μετλή, رنج افزا ρὲνδζ-ἐφζά, كوج γκιούδζ, ناصت νασίπ.

'Επιμύθιον, τὸ قصه‌نك حصه‌سى κήσσανὴν χησσασή, معناى مثل μα'-νάϊ μισίλ, عبرت ἡπρέτ.

'Επίνειον, τὸ (Γγρ.) ليان λι-μάν. ꞏ اسكله ἰσκέλε.

'Επίνευσις, ἡ اشارت ἰσαρέτ, ايما ἡμά. ꞏ قبول καπούλ, رضا ριζά, موافقت μουβαφακάτ, مساعده μου-σααδέ.

'Επινεύω, باش اككك πὰς ἐκμέκ, ا. تصديق و قبول τασδὴκ βὲ καπούλ ἰτ. ا. موافقت μουβαφακὰτ ἰτ. مساعده ا. μουσααδὲ ἰτ.

'Επινίκιος, ον, غالب γαλίπ, منصور μενσούρ, مظفر μαζαφφέρ. «ᾄδω τὰ —α ا. غزا و نصرت ايله افتخار γα-ζὰ βὲ νουσρὲτ ἰλὲ ἰφτιχὰρ ἰτ.

'Επινόημα, τὸ ترتيب τερτίπ, ايجاد ἰδζάδ, احداث ἰχδάς.

'Επίνοια, ἡ تفكر τεφεκκιούρ, تصور τεσαββούρ, افكار ἐφκιάρ. ꞏ ايجاد ἰδζάδ, احداث ἰχδάς.

'Επινο(έω)ῶ, ا. تفكر-ملاحظه τε-φεκκιούρ-μουλαχαζὰ ἰτ. ا. تصور و تخيل τεσαββοὺρ βὲ τεχαγ-γιοὺλ ἰτ. ꞏ ا. احداث ἰχδὰς ἰτ.

'Επιορκία, ἡ (Νμ.) نقص يمين

νάκσι γεμίν, خلف يمين χούλφι γεμίν, حنث χήνς. § يالان يره يمين γιαλὰν γερὲ γεμίν, قسم كاذب κασέμι κιαζίπ.

'Επίορκος, ον, يمين نقص ايدن γεμινὶ νάκς ἰδέν, حانث χανίς. § يالان يره يمين ايدن γιαλὰν γερὲ γεμὶν ἰδέν.

'Επιορκ(έω)ῶ, نقص يمين ا. νάκσι γεμὶν ἰτ. حنث ا. χὴνς ἰτ. § يالان يره يمين ا. γιαλὰν γερὲ γεμὶν ἰτ.

'Επιούσιος, α, ον, هر كونكي χὲρ γκιουνκί, روزى ρουζή, يومي γεβμί. «ὁ — ἄρτος قوت يومي κούτι γεβμί, رزق روزى ρίζκι ρουζή.

'Επιπάσσω, سرپمك σερπμέκ, توزلامق τοζλαμάκ.

'Επιπεδομετρία, ἡ (Μθμ.) هندسهٔ سطحيه χενδεσεΐ σατχιγέ.

'Επίπεδος, ον, دوز δούζ, ياصى γιασή, مستوى μουστεβή, بسيط πεσίδ, هموار χεμβάρ, مسطح μουσαττάχ. «γωνία — زاويهٔ مسطحه ζαβιγέϊ μουσατταχά. « — ἐπιφάνεια سطح مستوى σάτχι μουστεβή.

'Επιπεδοσφαίριον, τὸ (Μθμ.) كرهٔ مسطحه κιουρρέϊ μουσατταχά.

'Επιπεδ(όω)ῶ, دوزلتمك δουζλετμέκ, دوز ا. δοὺζ ἰτ. تسويه ا. τεσβιγὲ ἰτ. تسطيح ا. τεστὶχ ἰτ.

'Επιπέδωσις, ἡ دوزلتمه δουζλετμέ, تسويه τεσβιγέ, تسطيح τεστίχ.

'Επιπίπτω, اوزرينه دوشمك οὐζερινὲ δουσμέκ, صالمق σαλμάκ, هجوم ا. ἰτ. حمله ا. χαμλὲ ἰτ.

"Επιπλα, τὰ او اشياسى ἒβ ἐσγιασί, آواداناق ἀβαδανλὴκ, مبيلا μόπιλα, بيتيه اثاث ἐσάσι πεϊτ, خانه اثاث ἐσάσι χανέ, مفروشات μ ρουσάτ. «κατάσχεσις, πώλησις — اشياى بيتيه حجزى - فروختى ἐσ πεϊτιγενὶν χεδζζὴ-φουρουχτί.

'Επίπλασμα, τὸ ياقى γιακί, لزوق λεσάκ, λουζούκ.

'Επίπλαστος, ον, ملصوق μ σούκ. § ياپمه γιαπμά, دوزمه δου ساخته σαχτέ, تقليد τακλήδ, ع μεσνού'. § يالان γιαλάν, كاذب κιαζ

'Επιπλέω, اوزرنده يوزمك οὐζερινδὲ γιουζμέκ, ر σουγιοὺν او. ἀπ-σουβὰρ ὀλ. « ὁ ἐπιπλ آبسوار ἀπ-σουβάρ.

'Επιπληκτικός, ή, όν, آزارلايجى ἀζαρλαϊδζή, عتاب اميز ἰτὰπ-ἀμ

'Επίπληξις, ἡ آزارلامه ἀζαρ μά, تعييب τα'γίπ, توبيخ τεβπ تعزير τα'ζήρ, تكدير τεκδήρ. δύναται νὰ ὑποφέρῃ τὰς — تعزيراتى چكمكه - هضم ايدهمز τα'ζηρ τσεκέμεζ-χάζμ ἰδέμεζ.

'Επιπλήττω, اورمق οὐρμ § آزارلامق ἀζαρλαμάκ, - توبيخ - تكدير - تعييب ا. τα'ζὴρ-τεβπὴχ δὴρ-τα'γὴπ ἰτ. « ὁ ἐπιπληχθ آزارديده ἀζαρ-διδέ, معاتب μουατ

'Επιπλοϊκός, ή, όν, (I) σερπί.

'Επιπλοκή, قاريشيقلق χαρη κλὴκ, تشوش τεσεββούς. § (I) ἰχτιλάτ.

'Επιπλοκήλη, ἡ فتق ترب φέτκι σέρπ.

'Επίπλοκος, ον, قاريشيق καρησήκ, مشوش μουσεββές, مختلط μουχτελλίτ.

"Επιπλον, τὸ "Ιδε "Επιπλα.

'Επίπλοον, τὸ (I) ترب σέρπ καὶ σερέπ.

'Επιπνέω, اوفله‌مك οὐφλεμέκ. § وحى و الهام ا. βεχὴ βὲ ἰλχὰμ ἰτ.

'Επίπνοια, ἡ تنفس τενεφφούς. § (Θλγ.) الهام ἰλχάμ, وحى βεχή.

'Επιπόθητος, ον, آرزوكش ἀρζου-κές, مرغوب μεργούπ.

'Επιποθ(έω)ῶ, زياده‌سيله آرزو ا. ζιγιαδεσὶ ἰλὲ ἀρζοὺ ἰτ. اشتياق ا. ἰστιγιὰκ ἰτ. هوس وامل ا. χαβὲς βὲ ἐμὲλ ἰτ.

'Επιπολάζω, سطح اوزرنده بولنمق σάτχ οὐζερινδὲ πουλουνμάκ. § يوزمك γιουζμέκ. § كثرت و وفرت اوزره او. κεσρὲτ βὲ βεφρὲτ οὐζρὲ ὀλ. حكمفرما او. χόυκιούμ-φερμὰ ὀλ.

'Επιπόλαιος, ον, سطحى σατχή. § بوش πός, بيهوده πιχουδέ. § خفيف χαφήφ. § —ως (ἐπρ.) سطحيجه σατχίδζε, سطحيا σατχίγεν, خفيفجه χαφήφδζε, صورتا σούρετεν.

'Επιπολαιότης, ἡ سطحيت σατχιγέτ. § خفت χηφφέτ.

'Επιπολή, ἡ سطح σάτχ. « ἐν —ῇ ἢ ἐξ —ῆς سطحيا σατχίγεν, خفيفجه χαφήφδζε.

'Επίπονος, ον, زحمتلى ζαχμετλή, مشقتلى μεσακκατλή, زياده افزا ρένδζ-έφζά, شاق σάκκ. § مشكل μουσκίλ. § —ως (ἐπρ.) زحمت و مشقتله ζαχμὲτ βὲ μεσακκάτλε.

'Επιπροσθ(έω)ῶ, ستر ا. σέτρ ἰτ. نظارتى كسمك ναζαρετὴ κεσμέκ.

'Επιπροστίθημι, زياده ضم و علاوه ا. ζιγιαδὲ ζάμμ οὐ ἰλαβὲ ἰτ.

'Επίπωμα, τὸ قاپاق καπάκ, طاپه τάπα.

'Επιπωματίζω, طاپه‌لامق ταπαλαμάκ. [μάκ.

'Επιρράπτω, يامه‌لامق γιαμαλα-

'Επιρρέπεια, ἡ اكنا ἰνχινά, ميل طبعى μεϊλι ταπί', استعداد ἰστιδάδ, هوس χαβές.

'Επιρρεπής, ές, منحنى μουνχεννή. § مائل μαΐλ.

'Επιρρέπω, ميل ا. μεῖλ ἰτ. مائل او. μαῖλ ὀλ.

'Επίρρημα, τὸ (Γρμ.) حال χάλ, ظرف ζάρφ πλ. ظروف ζουρούφ. « — χρόνου ظرف زمان ζάρφι ζεμάν. « — τόπου ظرف مكان ζάρφι μεκιάν. « — ἀριθμητικόν ظرف عدديه ζάρφι ἀδεδιγέ.

'Επιρρηματικός, ή, όν, (Γρμ.) ظرف ζαρφή. § —ῶς (ἐπρ.) ظرف كبى ζάρφ κιπί, ظرف مقامنده ζάρφ μακαμινδά.

'Επιρρίπτω, اوزرينه آتمق οὐζερινὲ ἀτμάκ, تحميل ا. ταχμὶλ ἰτ. § عزو و اسناد ا. ἀζβ οὐ ἰσνὰδ ἰτ.

'Επίρροια καὶ **'Επιρροή,** ἡ فيضان φεγιζάν. § كثرت κεσρέτ. § تأثير τεεσίρ, نفوذ νουφούζ. « ἔχω —ήν ἐπί τινος نفوذى اول. νουφουζοὺ ὀλ. تأثير ا. τεεσὶρ ἰτ. « ἐξασκῶ —ήν اجراى نفوذ ا. ἰδζράϊ νουφοὺζ ἰτ. « ὁ ἔχων —ήν نافذ ναφήζ.

'Επιρρώννυμι καὶ **—νύω,** قوتلنديرمك κουββετλενδιρμέκ, تقويت تακβιγὲτ βιρμέκ. § تشجيع ا. τεσ̌δζί' ἰτ. § (πθ.) قوتلنمك κουββετλενμέκ, تقوى ا. τεκαββὴ ἰτ. تشجع ا. τεσ̌εδζδζοὺ' ἰτ.

'Επίρρωσις, ἡ تشجيع τεσ̌δζί', تقويت τακβιγέτ, تأييد τεεγίδ. « εἰς —ιν τῆς ἀληθείας حقيقتى تأييد ضمننده τεεγίδι χακηκὰτ ζιμνινδά.

'Επίσαγμα, τὸ سمر σεμέρ, ايار ἢ ἐγέρ, اكر σέρδζ. § (μτφ.) يوك γιούκ.

'Επισάττω, ايرلمك ἐγιρλεμέκ, تسريج ا. τεσρὶδζ ἰτ. § تحميل ا. ταχμὴλ ἰτ.

'Επισείω, اوزرينه صاللامق οὐζερινὲ σαλλαμάκ. § تخويف و تهديد ا. ταχβὴφ βὲ τεχδὶδ ἰτ.

'Επισημαίνω, اشارت ا. ἰσ̌αρὲτ ἰτ. § اثر براقق ἐσὲρ πρακμάκ. § علامتلى اول. ἀλαμετὶ ὀλ. § دلالت ا. δελαλὲτ ἰτ. « ἐπισεσημασμένος ممهور μεμχούρ. § تعليق ταμγαλή.

'Επισήμανσις, ἡ اشارت ἰσ̌αρέτ. دلالت δελαλέτ. § تمهير τεμχήρ.

'Επισημει(όω)ῶ, اشارت ا. ἰσ̌αρὲτ ἰτ. § دركنار ا. δὲρ-κενὰρ ἰτ. شرح ويرمك σ̌έρχ βιρμέκ.

'Επισημείωσις, ἡ اشارت ἰσ̌αρέτ. § دركنار δὲρ-κενάρ, شرح σ̌έρχ.

'Επίσημος, ον, ممتاز μουμτάζ, مشهور μεσ̌χούρ. § رسمى ρεσμί. § معتبر μουτεπέρ. « — ἐφημερὶς رسمى جريدهٔ رسميه ρεσμὶ γαζέτα, δζεριδέϊ ρεσμιγέ. « — ἔγγραφον سند رسمى σενέδι ρεσμί, اوراق رسميه ἐβράκι ρεσμιγέ. « τὸ —ον (οὐσ.) رسميت ρεσμιγέτ. § عيديت ἠδιγέτ. « τὸ —ον τοῦ ἐγγράφου اوراقك رسميتى ἐβρακὴν ρεσμιγετί. « τὸ —ον τῆς ἡμέρας يومك عيديتى γεβμὶν ἠδιγετί. « οἱ ἐπισημότεροι τοῦ τόπου معتبران مملكت μουτεπεράνι μεμλεκέτ. « —ως (ἐπρ.) رسما ρέσμεν, صورت رسميهده σουρέτι ρεσμιγετέ.

'Επισημότης, ἡ رسميت ρεσμιγέτ. § عيديت ἠδιγέτ. § شهرت σ̌οχρέτ. « —τες اعيان وجوه ἀγιάνι βουδζούχ, معتبران مخيزان μουτεχαγιζάν, μουτεπεράν. « αἱ — τητες τοῦ κράτους رجال دولت ριδζάλι διβλέτ, مامورين كرام μεεμουρίνι κεράμ.

'Επίσης, ('Επρ.) كذا κέζα, كذالك κέζαλικ, هكذا χέκεζα, دخى δαχή.

'Επισιτισμός, ὁ ارزاق و لوازمات تدارك ἐρζὰκ βὲ λεβαζιμὰτ τεδαρηκί, تزويد τεζβήδ, تزود τεζεββούδ, تداركات τεδαρηκιάτ.

'Επισιτίζω, تزويد ا. τεζβὶδ ἰτ.

ارزاق تدارك ا. ἐρζὰκ τεδαρὶκ ἰτ. § (πθ.) تزود ا. τεζεββοὺδ ἰτ.

'Επισκεπτήριον, τὸ قارت دە καρτ δὲ βιζίτ, زيارتنامه ζιγιαρετ-ναμέ, زيارتنا ζιγιαρετ-νουμά.

'Επισκέπτης, ὁ زيارت ايدن ζιγιαρὲτ ἰδέν, زاير ζαῒρ πλ. زوار ζεββάρ, مسافر μουσαφίρ. «*χθὲς ἦλθον παρ' ἐμοὶ πολλοὶ* —*πται* دون پك چوق مسافرم وار ايدی δοὺν πὲκ τσὸκ μουσαφιρὶμ βὰρ ἰδί.

'Επισκέπτομαι, زيارت ا. ζιγιαρὲτ ἰτ. زيارته كيتمك ζιγιαρετὲ γκιτμέκ, ويزيته ويرمك ا- βίζιτα βιρμὲκ -ἰτ. § كيتمك γκιτμέκ, كلمك γκελμέκ. « — *ἀσθενῆ* خسته كورمك - باقمق - معاينه ا. χαστὰ γκιὸρμὲκ-πακμὰκ-μουαγενὲ ἰτ. «*κατὰ τὴν περιοδείαν του ἐπεσκέφθη τὸ Λονδῖνον* سياحتی اثناسنده لوندره يه كيتمشدر σιγιαχετὶ ἐσνασινδὰ Λόνδραγια γκιτμίσδιρ. «*τὸν ἐπεσκέφθην κατ' οἶκον* اوينه كيدوب كورشدم ἐβινὲ γκιδοὺπ γκιὸρουσδούμ. «*ὁ δεῖνα θὰ ἐπισκεφθῇ καὶ τὴν Κων)πολιν* فلان ذات درسعادته ده كلهجكدر φιλὰν ζὰτ δέρι σααδετέδα γκελεδζέκδιρ.

'Επισκευάζω, مرمت ا. μερεμὲτ ἰτ. تعمير - ترميم ا. τα'μὶρ-τερμὶμ ἰτ.

'Επισκευαστής, ὁ مرمتجی μερεμετδζή.

'Επισκευαστός, ή, όν, تعمير اولنمش τα'μὶρ ὀλουνμούς.

'Επισκευή, ἡ مرمت μερεμέτ, تعمير τα'μίρ, ترميم τερμίμ.

'Επίσκεψις, ἡ زيارت ζιγιαρέτ, ويزيته βίζιτα. «*ἰατρικὴ* — ويزيته βίζιτα, معاينه μουαγενέ.« — *ὀχληρά* زيارت موجب الملال ζιγιαρέτι μουδζὶπ οὐλ-μελάλ.

'Επισκήπτω, اصابت ا. ἰσαπὲτ ἰτ.

'Επισκιάζω, كولكه لمك γκιὸλγκελεμέκ, تظليل ا. ταζλὶλ ἰτ. اظلال ا. ἰζλὰλ ἰτ. § (πθ.) كولكه لنمك γκιὸλγκελενμέκ, تظلل ا. τεζαλλοὺλ ἰτ. «*ἐπεσκιάσθη ἡ δόξα του* شان و شهرتی كسب كدورت ايتمشدر σὰν οὐ σὸχρετὶ κέσπι κουδουρὲτ ἰτμίσδιρ.

'Επισκίασις, ἡ كولكه له γκιὸλγκελεμέ, تظليل ταζλήλ, اظلال ἰζλάλ, تظلل τεζαλλούλ.

'Επισκοπεῖον, τὸ ('Εκκλ.) پيسقپوسخانه πίσκοπος-χανέ.

'Επισκοπή, ἡ نظارت ναζαρέτ. § ('Εκκλ.) پيسقپوسلق πίσκοποσλουκ. § پيسقپوسخانه πίσκοπος-χανέ.

'Επισκόπησις, ἡ نظارت ναζαρέτ, معاينه μουαγενέ.

'Επισκοπικός, ή, όν, پيسقپوسه متعلق πίσκοποσα μουτεαλλήκ. «*ἡ* —*ἡ ἕδρα* پيسقپوس مقری - كرسيسی πίσκοπος μακαρρὴ-κιουρσισί. «*τὸ* —*ὸν ἀξίωμα* پيسقپوسلق مسند و رتبه سی πίσκοπος μεσνὲδ βὲ ρουτπεσί.

'Επίσκοπος, ὁ ناظر ναζήρ, مدير μουδίρ. § ('Εκκλ.) پيسقپوس πίσκοπος.

Ἐπισκοπ(έω)ῶ, نظارت .ا ναζαρέτ ἰτ. معاينه .ا μουαγενὲ ἰτ. تفتيش .ا τεφτὶς ἰτ.

Ἐπισκότισις, ἡ قرارمه χαραρμά, بولانمه πουλανμά, تظليل ταζλίλ.

Ἐπισκοτ(έω)ῶ καὶ **—τίζω,** قرارتمق χαραρτμάκ, بولاندرمق πουλανδηρμάκ, تظليل .ا ταζλὴλ ἰτ. ‖ (μτφ.) ستر و اخفا .ا σέτρ οὐ ἰχφὰ ἰτ. ‖ (πθ.) قرارمق χαραρμάκ, بولانمق πουλανμάκ, تظلل .ا τεζαλλοὺλ ἰτ.

Ἐπισκώπτω, استهزا .ا ἰστιχζὰ ἰτ.

Ἐπίσπασις, ἡ جذب δζέζπ. ‖ (I) مندفعات دوائيه μουνδεφιάτι δεβαϊγέ.

Ἐπισπαστικός, ή, όν, جالب δζαλίπ. ‖ (I) قباردیجی καπαρδιδζή, منفط μουνφίτ.

Ἐπισπεύδω, تعجيل .ا τα'δζὶλ ἰτ. ‖ (ἀμτ.) عجله - مسارعت .ا ἀδζελὲ - μουσαραὰτ ἰτ. تسريع .ا τεσρὶ' ἰτ. استعجال .ا ἰστιδζὰλ ἰτ. تهالك .ا τεχαλοὺκ ἰτ. تعجل .ا τεαδζδζοὺλ ἰτ. «ὁ ἐπισπεύδων معجل μουαδζδζέλ, متعجل μουτεαδζδζίλ, مستعجل μουστεαδζδζίλ.

Ἐπίσπευσις, ἡ تعجيل τα'δζίλ, تسريع τεσρί', استعجال ἰστιδζάλ, مسارعت μουσαραάτ, عجله ἀδζελέ.

Ἐπισπ(άω)ῶ, چكمك τσεκμέκ, جذب .ا δζὲζπ ἰτ. جلب .ا δζὲλπ ἰτ. استجلاب .ا ἰστιδζλὰπ ἰτ.

Ἐπισταθμεύω, قونمق κονμάκ, نزول .ا νουζοὺλ ἰτ.

Ἐπίσταμαι, بيلمك πιλμέκ, وقوف او βακὴφ ὀλ. آشنا او ἀσινὰ ὀλ. تعرف .ا τεαρροὺφ ἰτ. ‖ (μτχ.) ἐπιστάμενος عارف ἀρίφ, واقف βακήφ, آشنا ἀσινά. « ἐπισταμένως وقوف تام ايله βουκοὺφι τὰμμ ἰλέ. دقتله δηκκάτλε, مدققانه μουδεκκηκανέ.

Ἐπίσταξις, ἡ (τῆς ῥινὸς) (I) بورون قانمسی πουροὺν κανμασή, نفحه ναχμέ, رعاف ρουάφ.

Ἐπιστασία, ἡ دقت δηκκάτ, اعتنا ἰτινά. ‖ نظارت ναζαρέτ, اداره ἰδαρέ. ‖ مديريت μουδιριγέτ. ‖ كتخدالق κετχουδαλήκ. ‖ مأموريت μεεμουριγέτ. ‖ μετ' —ίας دقتله δηκκάτλε.

Ἐπίστασις, ἡ (I) انقطاع ἰνκητά'.

Ἐπιστάτης, ὁ مدير μουδίρ, كتخدا κετχουδά, مأمور μεεμούρ.

Ἐπιστατ(έω)ῶ, باقمق πακμάκ, نظارت .ا ναζαρὲτ ἰτ.

Ἐπιστέλλω, كوندرمك γκιὸνδερμεκ, ارسال .ا ἰρσὰλ ἰτ. اعزام .ا ἰζὰμ ἰτ. بعث .ا πὰ'ς ἰτ. ‖ مخابره .ا μουχαπερὲ ἰτ. ‖ استخبار .ا ἰστιχπὰρ ἰτ. «τὰ ἐπιστελλόμενα مراسلات μουρασελάτ.

Ἐπιστεφής, ές, متوج μουτεβδίδζ, تاجدار ταδζδάρ.

Ἐπιστήθιος, α, ον, قلبى καλπί, خالص χαλίς, عزيز ἀζήζ. «φίλος — دوست عزيز δόστι ἀζήζ.

Ἐπιστήμη, ἡ علم ἴλμ πλ. علوم οὐλιούμ, فن φέν πλ. فنون φουνούν « ἡ — τοῦ δικαίου علم فقه ἴλμ

..ιίχ, علم حقوق ἴλμι χουκούκ. «ἡ ..αδημία τῶν —ῶν دار الفنون δὰρ ..λ-φουνούν.

'Επιστημονικός, ή, όν, علمى ..μί, فنى φεννί. § —ῶς (ἐπρ.) علماً ..μεν, فناً φέννεν, فنجه φένδζε. ..ραγματεύομαι θέμα τι —ῶς بر شيئى ماده سنى فنجه بحث ..ρ πὶρ μαδεδὲν φέν.. ..ε πάχς ἰτ.

'Επιστήμων, ὁ متفنن μουτεφεν.., دانشمند δάνισμένδ, متعلم μουτεαλ..μ, علمدار ἰλιμδάρ.

'Επιστήριγμα, τὸ طياق δα..άκ, دستك δεστέκ, مسند μεσεν..έ, متكا μουττεκιά, تكيه τεκγέ.

'Επιστηρίζω, طيانق δαγιαν..κ, استناد ايتديرمك ἰστινὰδ ἰτδιρ... § (πθ.) طيانمق δαγιανμάκ, استناد ἰστινὰδ ἰτ.

'Επιστολάριον, τὸ انشا كتابى ..ὰ κιταπί, خزينهٔ مكاتيب χαζινέϊ ..ιατίπ.

'Επιστολή, ἡ مكتوب μεκτοὺπ .. مكاتيب μεκιατίπ, نامه ναμέ, تحرير ταχριράτ, شقه σουκκά, رقيمه ..ικά, رقيمه ρεκημέ. «ἔλαβον τὴν ..ήν σας مكتوبكزى آلدم μεκτου..νουζοὺ ἀλδήμ, مكتوبكز رسيده اولدى دست مخلصمه μεκτουπουνοὺζ ρε..ιδέϊ δέστι μουχλισὶμ ὀλμούσδουρ. ..ὐτόγραφος — محرر مكتوب خط دستيله ..ττι δεστὶ ἰλὲ μουχαρρὲρ μεκ..ύπ. «— συγχαρητήριος تبريكنامه ..ίριχ-ναμέ. » — συλλυπητήριος تعزيه نامه τα'ζιγὲ-ναμέ, تسليتيانامه τεσελλιγετ-ναμέ. «— συστατική توصيه نامه τεβσιγὲ-ναμέ. «—αἱ ἐμπορικαί مكاتيب تجاريه μεκιατίπι τιδζαριγέ. «— ἐγκύκλιος تحريرات عموميه ταχριράτι οὐμουμιγέ. « — ἀνώνυμος امضاسز مكتوب ἰμζασὴζ μεκτούπ. «— αὐτοκρατορική نامهٔ ايمپراطورى ναμέϊ ἰμπερατορή, نامهٔ همايون ναμέϊ χουμαγιούν.

'Επιστολίδιον, τὸ مكتوبجك μεκτουπδζίκ, نامهجك ναμεδζίκ, شقه σουκκά.

'Επιστολικός, ή, όν, انشائى ἰνσαΐ. «— ὕφος طرز انشات τάρζι ἰνσαάτ.

'Επιστολιμαῖος, α, ον, مكتوب صورتنده اولان μεκτοὺπ σουρετινδὲ ὀλάν.

'Επιστόλιον, τὸ نامهجك ναμεδζίκ.

'Επιστολογραφία, ἡ اصول مراسله οὐσοῦλι μουρασελέ, فن انشا φίννι ἰνσά, منشات μουνσαάτ, تحريرات ταχριράτ, مكاتبه μουκιατεπέ, مراسله μουρασελέ.

'Επιστολογράφος, ὁ مكتوب يازان μεκτοὺπ γιαζάν, منشى μουνσί, منشات محررى μουνσαὰτ μουχαρριρί.

'Επιστόμιον, τὸ آغيزلق ἀγηζλήκ, سداد σεδδάδ.

'Επιστόμισις, ἡ اسكات ἰσκιάτ.

'Επιστρατεία, ἡ (Στρ.) جمع عسكر δζέμ'ι ἀσκέρ, سوق عسكر σέβκι ἀσκέρ. § سفر σεφέρ.

Ἐπιστρατεύω, (Στρ.) جمع عسكر δζέμ'ι ἀσκὲρ ἰτ. ‖ سوق عسكر σέβκι ἀσκὲρ ἰτ. ‖ سفر σεφὲρ ἰτ.

Ἐπιστρέφω, دونمك δὸνμέκ, چويرمك τσεβιρμέκ. § اعاده ‖ ιαδὲ ἰτ. § (ἀμτ.) كيرى دونمك γκιρὶ δὸνμέκ, عودت ‖ ἀβδὲτ ἰτ. ‖ اياب ἰγιὰπ ἰτ. ‖ عزيمت ἀζημὲτ ἰτ. «ζητῶ νὰ ἐπιστραφῇ τι ‖ استرداد ἰστιρδὰδ ἰτ. «ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πόλιν μας شهريمزه عودت ايلدى σεχριμιζὲ ἀβδὲτ εἴλεδί. «εἶναι καιρὸς νὰ ἐπιστρέψωμεν عزيمتمزك وقتيدر ἀζημετιμιζὶν βακτίδιρ. «ἐπιθυμῶ νὰ μοὶ ἐπιστραφῶσι τὰ χρήματα پاره‌لك استرداديني آرزو ايدرم παρανὶν ἰστιρδαδινὶ ἀρζοὺ ἰδέριμ.

Ἐπιστροφή, ἡ دونيش δὸνούς, عودت ἀβδέτ, رجعت ριδζαάτ, اياب ἰγιάπ, اعاده ιαδέ, استرداد ἰστιρδάδ. «ἐπισπεύδω τὴν —ήν μου عودتمى تعجيل ‖ ἀβδετιμὶ τα'δζὶλ ἰτ.

Ἐπιστύλιον, τὸ (Ἀρχτ.) ستون تكنه‌سى σουτοὺν τεκνεσί.

Ἐπίστρωμα, τὸ مقاد μακάτ, خالى χαλί, مفروشات μεφρουσάτ.

Ἐπίστρωσις, ἡ تفريش τεφρίς.

Ἐπισυμβαίνω, تكرار ظهوره كلك τεκρὰρ ζουχουρὲ γκελμέκ, ‖ حدوث χουδοὺς ἰτ.

Ἐπισύμβαμα, τὸ وقعه βακά', عارضه ἀριζά, حادثه χαδισέ.

Ἐπισυμμαχία, ἡ اتفاق تعرضى و تدافعى ἰττιφάκι τεαρρουζὴ βὲ τεδαφουή.

Ἐπισυνάπτω, قاتمق κατμάκ, علاوه - ضم ‖ ζάμμ-ἰλαβὲ ἰτ. ‖ الحاق χὰκ ἰτ. § ربط ‖ ρὰπτ ἰτ. ‖ لف λὲφφ ἰτ. «ἐπισυνημμένος (μ مربوط μερπούτ, ملفوف μελφ § —ως (ἐπρ.) مربوطا μερπού ملفوفا μελφούφεν, لفا λέφεν.

Ἐπισύρω, چكمك τσεκμέκ, ‖ جلب δζὲλπ ἰτ. ‖ استجلاب ἰστιδζ ἰτ. § موجب - مستلزم او ‖ μουδζὶπ-στελζὶμ ὀλ. § مظهر او ‖ μαζχάρ «— τὴν προσοχὴν πάντων نظر دقتى جلب ‖ δζούμλενιν νὰ δικκατινὶ δζὲλπ ἰτ. «— τὸ μῖσος عامه‌نك نفرتنه مظهر او ‖ νεφρετινὲ μαζχὰρ ὀλ.

Ἐπισφαλής, ές, اوليان σαγλὰμ ὄλμαγιαν, غير ثابت σαπίτ, مترد μουτερεδδίδ

Ἐπισφραγίζω, واسطه‌سيله مهرلمك στουνὲ μουχουρλεμέκ, ‖ تمهير χὴρ ἰτ.

Ἐπισφράγισις, ἡ مهرلمه χουρλεμέ, تمهير τεμχήρ, تختيم τίμ. § تصديق τασδήκ.

Ἐπίσχεσις, ἡ انقطاع ἰνκι احتباس ἰχτιπάς. «ἡ — τῶν κ μηνίων احتباس حيض ἰχτιπάσι χ «ἡ — τοῦ ὄρους احتباس بول ἰ πάσι πέβλ. § (Νμ.) ضبط ζάπ

Ἐπισώρευσις, ἡ يريكمه πιρι يغينه γιγμά, تراكم τερακιούμ.

Ἐπισωρεύω, بريكديرمك π διρμέκ, يغمق γιγμάκ, تراكم ايلمك

ρακχούμ εϊλεμέκ, ايلمك ييغين γιγὶν εϊλεμέκ.

'Επιταγή, ἡ امر ἔμρ. § ('Εμπ.) چك τσέκ, حواله پوصلهسى χαβαλὲ πούσουλασι. «*πρὸς πληρωμὴν* (Νμ.) تأديه اخبارنامهسى τεεδιγὲ ἰχπαρναμεσί.

'Επιτακτικός, ή, όν, آمرانه ἀμιρανέ.

'Επίτασις, ἡ شدت σιδδέτ, تأكيد τεεκίδ, تأييد τεεγίδ, تزييد τεζγίδ, مبالغه μουπαλαγά, تشديد τεσδίδ, تشدد τεσεδδούδ. «*εὑρίσκομαι εἰς* — تشدد ا. τεσεδδοὺδ ἰτ. كسب شدت ا. κέσπι σιδδὲτ ἰτ.

'Επιτάσσω, امر ا. ἔμρ ἰτ. تنبيه ا. τενπὶχ ἰτ. امرويرمك ἔμρ βιρμέκ.

'Επιτατικός, ή, όν, مؤكد μουεκκίδ. «*μόρια* — (Γρμ.) ادات مؤكد ἀδάτι μουεκκιδέ. « —ῶς (ἐπρ.) تأييداً τεεγίδεν, تأكيداً τεεκίδεν, شديداً σεδίδεν.

'Επιταὐτοῦ, ('Επρ.) مخصوصاً μαχσούσεν, قصداً κάσδεν, عمداً ἄμδεν, تعمداً τεάμμούδεν, عن قصد ἂν κάσδ.

'Επιτάφιος, ον, قبرى καπρή. «— *λόγος* جنازه نطق δζεναζὲ νουτκί, ميت خطابهسى μιγὲτ χητατπεσί. « — *ὕμνος* ('Εκκλ.) كفن المقدس κεφὲν οὐλ-μουκαδδές. «—*ον ἐπίγραμμα* مزار تاريخى μεζὰρ ταρηχή.

'Επιτάχυνσις, ἡ تعجيل τα'δζίλ, تسريع τεσρή', استعجال ἰστιδζάλ.

'Επιταχύνω, تعجيل ا. τα'δζὶλ ἰτ. تسريع ا. τεσρή', استعجال ا. ἰστιδζὰλ ἰτ. «— *τὸ βῆμα* تعجيل رفتار ا. ταδζίλι ρεφτὰρ ἰτ.

'Επιτείνω, اوزاتمق οὐζατμάκ, توسيع ا. τεβσί' ἰτ. تزييد ا. τεζγὶδ ἰτ. ترفيع ا. τερφὶ ἰτ. § طيانمق δαγιανμάκ. § (ἀμβ.) تزيد ا. τεζαγ-γιοὺδ ἰτ. تشدد ا. τεσεδδοὺδ ἰτ. «— *τὴν φωνὴν* ترفيع صوت ا. τερφήϊ σάβτ ἰτ. «*ἡ ἀσθένεια ἐπιτείνεται* خستهلق تشدد ايديور χασταλὴκ τεσεδδοὺδ ἰδίγιορ.

'Επιτελεῖον, τὸ (Στρ.) اركان حرب ἰρκιάνι χάρπ, اركان حربيه ἐρκιάνι χαρπιγέ. « *γενικὸν* — اركان حربيهٔ عموميه ἐρκιάνι χαρπιγέϊ οὐμουμιγέ. « — *τάγματος* بر آلايك اركان ضابطانى πὶρ ἀλαῒν ἐρκιάνι ζαπιτανί.

'Επιτέλεσις, ἡ ايفا ἰφά, اجرا ἰδζρά, اكمال ἰκμάλ. «*ἡ* — *τοῦ καθήκοντος* ايفاى وظيفه ἰφάϊ βαζηφέ.

'Επιτελής, ές, تام τεμάμ, مكمل μουκεμμέλ. «*οἱ ἐπιτελεῖς* (Στρ.) اركان حرب ἐρκιάνι χάρπ, اركان حربيه ἐρκιάνι χαρπιγέ. « *τὸ σῶμα τῶν* —*ῶν* اركان حرب هيئتى ἐρκιάνι χὰρπ χιγετί. « *ὁ γενικὸς ἀρχηγὸς τῶν* —*ῶν* اركان حرب رئيسى ἐρκιάνι χὰρπ ρεϊσί.

'Επιτελ(έω)ῶ, ايفا-اجرا-تنفيذ ا. ἰφὰ-ἰδζρὰ-τενφὶζ ἰτ.

'Επιτερπής, ές, لطيف λατίφ, لذيذ λεζής, مرغوب μεργούπ.

'Επιτετραμμένος, ὁ وكيل مرخص βεκήλι μουραχχάς, مأمور μεεμούρ. § (Πλτ.) مصلحتكذار μασλαχατ-γκιουζάρ.

'Επίτευξις, ἡ نائليت ναϊλιγέτ, موفقيت μουβεφφακιγέτ, ترويج τερβίδζ, نيل νεΐλ, استحصال ἰστιχσάλ. «πρὸς —ξιν τοῦ σκοποῦ του ترويج مرام ايچون τερβίδζι μεράμ ἰτσούν.

'Επιτήδειος, α, ον, مستعد μουσταΐδδ, ماهر μαχήρ, اوستاد οὐστάδ. § لايق λαΐκ, مناسب μουνασίπ. § —είως (ἐπρ.) اوستادجه οὐστάδζε, ماهرانه μαχηρανέ, بالاستعداد πὶλ-ἰστιδάδ, اصولله οὐσούλλε. «εἶναι — εἰς ὅλα هر شئيه مستعدر χὲρ σεγὲ μουσταΐδδιρ.

'Επιτηδειότης, ἡ اوستالق οὐσταλήκ, استعداد ἰστιδάδ, مهارت μεχαρέτ, حذاقت χαζακάτ. § لياقت λιγιακάτ. «ἔχει μεγάλην —τα بيوك مهارتى واردر πόγιοὺκ πὶρ μεχαρετὶ βάρδιρ.

'Επίτηδες, ('Επρ.) مخصوص μαχσούς, مخصوصا μαχσούσεν, لحظا μάχζα, قصدا κάστεν, عمدا ἄμδεν.

'Επιτήδευμα, τὸ صنعت σαναάτ, ايش ἴς. «φόρος —τος تمتع ويركوسى τεμεττού' βιρκιούσού, تمتعات τεμεττουάτ.

'Επιτηδευματίας, ὁ صنعتكار σαναατ-κιάρ, اصناف ἐσνάφ.

'Επιτήδευσις, ἡ ياپمه γιαπμά, كوسترش γκιοστερίς, تصنع τεσαννού, تكلف τεκελλούφ, مرائيلك μουραϊλίκ.

'Επιτηδεύομαι, صنعت ايشلمك σαναάτ ἰσλεμέκ. § قابليت او قαπιλιγετὶ ὀλ. § (ἠθ.) تصنع ا. τεσαννοὺ ἰτ. تكلف ا. τεκελλοὺφ ἰτ. «ἐπιτετηδευμένος (μτχ.) تكلفلى τεκελλουφλού, مصنع μουσαννά, متكلف μουκελλέφ. «—αι τρόπους اطوار تكلفلو τεκελλουφλοὺ ἐτβάρ.

'Επιτήρησις, ἡ كوزجه γκιοζετμέ, نظارت ναζαρέτ. § محافظه μουχαφαζά. «ὑποβάλλομαι εἰς ἀστυνομικὴν —σιν ضبطيه نظارتى آلتنه آلنمق ζαπτιγὲ ναζαρετὶ ἄλτινὰ ἀλινμάκ.

'Επιτηρητής, ὁ كوزجيى γκιοζεδιδζή, ناظر ναζήρ, مفتش μουφεττίς, حافظ χαφίζ.

'Επιτηρητικός, ή, όν, تفتيشى τεφτισή.

'Επιτηρ(έω)ῶ, كوزتمك γκιοζετμέκ, نظارت ا. ναζαρὲτ ἰτ. بكلمك πεκλεμέκ, محافظه ا. μουχαφαζὰ ἰτ. تفتيش ا. τεφτὶς ἰτ.

'Επιτίθημι, اوزرينه قومق οὐζερινὲ κουμάκ, تحميل ا. ταχμὴλ ἰτ. § ضم ا. ζάμμ ἰτ. § (μσ.) تحمل ا. τεχαμμοὺλ ἰτ. § هجوم ا. χουδζοὺμ ἰτ.

'Επιτίμησις, ἡ تكدير τεκδίρ, تعييب ταγίπ, ذم ζέμμ.

'Επιτίμιον, τὸ ('Εκκλ.) آفوروس ἀφορός.

'Επίτιμος, ον, فخرى φαχρή. «— καθηγητής معلم فخرى μουαλλίμι

χρή. « —ον μέλος فخری اعضا
ζά. « — πρόεδρος رئیس فخری ρεΐσι
χρή.
'Επιτιμ(άω)ῶ, ا. تكدير τεκ-
ὶρ ἰτ. ا. ذم و مؤاخذه ζέμμ οὐ μου-
χεζὲ ἰτ. ا. توبيخ τεβπὶχ ἰτ. «σφο-
ρῶς τὸν ἐπετίμησε شديدا تكدير ايلدى
εδίδεν τεκδὶρ ἐϊλεδί.
'Επιτόκιον, τὸ فائض اوزرينه فائض
αΐζ οὐζερινὲ φαΐζ.
'Επίτοκος, ον, طوغراجق حالنده
اولا δογουραδζὰκ χαληνδὰ ὀλάν.
'Επιτομή, ἡ اختصار ἰχτισάρ,
اجمال ἰδζμάλ, خلاصه χουλασά, زبده
ουπδέ, تلخيص τελχίς. «κατ' —ὴν
ἐν —ῇ مختصرا μουχτασσάρεν,
خلاصة χουλαάσατεν, اجمالا ἰδζμά-
εν, على الاجمال ἀλ-ἐλ ἰδζμάλ.
'Επίτομος, ον, مختصر μουτασ-
άρ, مجمل μουδζμέλ, موجز μουδζέζ.
— ἱστορία تاريخ مختصر μουχτασσὰρ
αρήχ.
'Επιτόπιος, ον, يرلى γερλή,
محلى μαχαλλή. «ἡ — ἀρχή حكومت
محليه χούκιουμέτι μαχαλλιγέ. «—ον
θιμον عرف بلده ὄρφι πελδέ. «ἡ —
ξέτασις كشف محلده μαχαλλινδὲ κέσφ.
—ως (ἐπρ.) محلنده μαχαλλίνδζε,
محلده μαχαλλινδέ.
'Επιτραχήλιον, τὸ ('Εκκλ.)
بويون شالی πόυγιοὺν σαλή.
'Επιτραπέζιος, ον, سفره لق
σοφραλήκ. «—α σκεύη سفره طاقى
σοφρὰ τακημή.

'Επιτρέπω, ا. مساعده μουσαάδὲ
ἰτ. اذن ويرمك ἰζὶν βιρμέκ, جواز -
رخصت ويرمك δζεβὰζ-ρουχσὰτ βιρ-
μέκ, مساغ طوتمق μεσὰγ τουτμάκ,
ا. تجويز τεδζβὶζ ἰτ. ا. موافقت μου-
βαφεκὰτ ἰτ. «οἱ νόμοι δὲν ἐπιτρέ-
πουσι τὴν ἐξαγωγὴν τῶν νομισμά-
των مسكوكاتك خارج مملكت نقلنه قانونك
مساعده سى يوقدر μεσκιουκιατὶν χαρί-
δζι μεμλεκὲτ νακληνὰ κανονοὺν
μουσαακδεσὶ γιόκδουρ. «θὰ ἔλθω νὰ
σᾶς ἴδω εὐθὺς ἅμα ὡς αἱ ἐργασίαι
μου μοὶ τὸ ἐπιτρέψωσι در دست اولان
امورم مساعده ايلديكى عقيبنده زيارتكزه
وارەجغم δὲρ δέστ ὀλὰν οὐμουροὺμ
μουσαακδὲ ἐϊλεδιγὶ ἀκηπηνδὰ ζιγια-
ρετινιζὲ βαραδζάγημ. « δὲν τὸ ἐπι-
τρέπει ὁ καιρός, ἡ περίστασις وقت
و حالت بوكا مساعده سى يوقدر βὰκτ οὐ
χαλὶν πουνὰ μουσααδεσὶ γιόκδουρ.
«ἐπιτετραμμένος (μτχ.) مأمور μεε-
μούρ. ‖ (Δπλ.) مصلحتكذار μασλα-
χατ-γκιουζάρ.
'Επιτρίβω, ا. دلك δὲλκ ἰτ.
'Επίτριψις, ἡ دلك δέλκ.
'Επιτροπεία, ἡ (Νμ.) وكالت
βεκιαλέτ. «— ἀνηλίκων وصايت βε-
σαγέτ.
'Επιτροπεύω, (Νμ.) وكيل او.
βεκὶλ ὀλ. «— ἀνηλίκους وصي او.
βασὴ ὀλ.
'Επιτροπή, ἡ وكالت βεκιαλέτ.
‖ قوميسيون κομισγιόν. «— ἐκτελε-
στική قوميسيونى اجراات ἰδζραὰτ κο-

μισγιονού. «— *μικτή* قوميسيون مختلط μουχτέλλιτ κομισγιόν. «— *ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν* ابنيه قوميسيونی ἐπνιγὲ κομισγιονού. « — *ἐκκλησιῶν* كليسا متوليلری κελίσσα μουτεβελιλερή. «— *ἰδιαιτέρα* قوميسيون مخصوص κομισγιόνι μαχσούς.

'Επιτροπικός, ή, όν, وكيله - وكالته مخصوص βεκιλὲ-βεκιαλετὲ μαχσούς. ‖ —ῶς (ἐπρ.) وكالةً βεκιάλετεν, بالوكالة πὶλ-βεκιαλέ.

'Επίτροπος, ὁ وكيل βεκίλ, متولی μουτεβελή. « — *ἀνηλίκων* وصی βασή. «*γενικὸς* — وكيل عمومی βεκίλι οὐμουμή. «*διορίζω* —*ον* وكيل نصب و تعيين ا. βεκὶλ νάσπ οὐ τα'γὶν ἰτ. توكيل ا. τεβκὶλ ἰτ. «*βασιλικὸς* — قوميسر κομισέρ.

'Επιτροχάδην, (Ἐπρ.) عجلةً ἀδζέλετεν, سريعاً σερί'εν, چابوق τσαπούκ, على العجله ἀλ-ἐλ-ἀδζελέ. ‖ بلا دقت πίλα δηκκάτ, صورتا σούρετεν.

'Επιτυγχάνω, موافق او. μουβαφὴκ ὀλ. ‖ ميسر - نائل او. μουγεσσὲρ-ναΐλ ὀλ. ‖ راست كلك ράστ γκελμέκ, تصادف ا. τεσαδοὺφ ἰτ. بولق πουλμάκ. ‖ حسن ختام بولق χούσνι χητὰμ πουλμάκ, باشه چيقامق πασὰ τσηκαρμάκ, ظفرياب او. ζαφεργιὰπ ὀλ. «— *τοῦ σκοποῦ* مرامنه ظفرياب او. μεραμινὰ ζαφεργιὰπ ὀλ. «*πᾶν ὅ,τι ἐπεχείρησεν, ἐπέτυχε* هر نه يه تشبث ايتدی ايسه رهين يسر و سهولت اولدی χὲρ νεγὲ τεσεπποὺς ἔϊλεμὶς ἰσὲ ρεχίνι γε[...] βὲ σουχουλὲτ ὀλδού.

'Επιτύμβιος, ον, قبری καπ[...] «τὸ —ον وفات تاريخی βεφὰτ ταρη[...] كتابۀ سنك مزار κιταπέϊ σένκι μεζ[...]

'Επιτυχής, ές, ظفرياب ζαφ[...] γιάπ, موفق μουβεφφάκ, ميسر μ[...] γεσσέρ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) ميسرانه μ[...] γεσσιρανέ, موفقانه μουβεφφηκα[...] ‖ حسن صورتله χούσνι σουρέτλε, [...] حسن نتيجه ايله χούσνι νετιδζὲ ἰλέ, [...] γιουζέλδζε, اعلا ἀλιά.

'Επιτυχία, ἡ موفقيت μουβεφ[...] κηγέτ, حسن نتيجه χούσνι νετι[...] ميسريت μουγεσσεριγέτ, مطلوب [...] νέϊλι ματλούπ, راست كليش ράστ γ[...] λίς, باشه چيقارش πασὰ τσηκαρ[...] «ἡ — *τῆς ὑποθέσεως* حسن ختام [...] نتيجه سی μασλαχατὴν χούσνι νε[...] δζεσί. «*τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἐκ* [...] —*ας, ἣν θὰ λάβῃ ἡ ὑπόθεσις αὐ*[...] امور بو ايشك صورت نتيجه سنه توقف [...] ايدر κιαφέϊ οὐμοὺρ ποὺ ἰσὶν σουρ[...] νετιδζεσινὲ τεβακκοὺφ ἰδέρ.

'Επιφαίνω, كوسترمك γκιοστ[...] μέκ, ظهور ا. ζουχοὺρ ἰτ.

'Επιφάνεια, ἡ كوسترش γκ[...] στερίς, كورونش γκιορουνούς, [...] ظاهر σουρέτι ζαχιρέ. ‖ اوست οὐσ[...] يوز γιούζ. ‖ (Μθμ.) سطح σάτχ. «*κα*[...] —*αν* ظاهراً ζάχιρεν, صورتا σού[...] τεν, سطحا σάτχεν. «*ἡ* — *τοῦ σ*[...] *ματος* سطح بدن σάτχι πεδέν. «*ἡ* — *τῆς γῆς* سطح ارض σάτχι ἄρζ.

Επιφανής, ές, ظاهر ζαχήρ, ...اعيان ἀγιάν. § (ἠθ.) مشهور μεσχούρ, شهرتشعار σοχρετ-σιάρ, متميز μουτε-μιζ, ممتاز μουμτάζ. «οἱ ἐπιφανέστε-ροι τῆς πόλεως شهرك وجوه و اعيانى σε-χρὶν βουδζοὺχ βὲ ἀγιανί, متحيزان بلده μουτεχαϊζάνι πελδέ. «—ῶς (ἐπρ.) ظاهراً ζάχιρεν. § شان وشهرت ايله σὰν σοχρὲτ ἰλέ.

Επιφάνια, τὰ ('Εκκλ.) عيد تجلى ἦδ τεδζελλή.

Επιφέρω, كتيرمك يوقارى γιοκα-ρι γκιτιρμέκ, ايصال ا. ἰσάλ ἰτ. ايراث ἰράς ἰτ. § سبب او. σεπὲπ ὀλ. باعث - مؤدى πάϊς-μουεδδὴ ὀλ. مستلزم - موجب - بادى μουστελζίμ-μουδζὶπ-παδὴ ὀλ. منتج او. μουντὲδζ ... § (μσ.) تابع او. ταπὶ ὀλ. «— ...ίσιν περί τινος بر ماده‌ده بيان راى πὶρ μαδεδὲ πεγιάνι ρέϊ ἰτ. «— ...μίαν ايراث ضرر ا. ἰράσι ζαρὰρ ἰτ. بادئ مضرت παδίϊ μαζαρρὲτ ὀλ. «... ἐπιφέρων (μτχ.) كتيرن γκετι-ρ...ν, حامل χαμίλ. «ὁ — τὴν ἐπι-στολὴν حامل مكتوب χαμίλι μεκτούπ.

Επιφημίζω, تحسين ا. ταχ-σὶν ἰτ.

Επιφημισμός, ὁ تحسين ταχσίν.

Επίφθονος, ον, شايان غبطه σαγιάνι γαπτά, مذموم μεζμούμ. محسود χασούδ.

Επίφοβος, ον, قورقونج κορ-κούνδζ, مخوف μουχαββίφ. § موجب خوف او μουδζίπι χάβφ ὀλάν, هولفرما دهشت انكيز δεχὲτ-ἐνγκίζ, χαβελ-φερμά, هائل χαΐλ, مدهش μεδχής.

'Επιφοίτησις, ἡ ظهور ζουχούρ, وصول βουσοὺλ, قدوم κουδούμ. § ('Εκκλ.) نزول νουζούλ. «ἡ — τοῦ Ἁγ. Πνεύματος روح القدوسك نزولى ρούχ ἐλ-κουδουσοὺν νουζουλή.

'Επιφοιτ(άω)ῶ, مجاورت ا. μουδζαβερὲτ ἰτ. آميزش و اختلاط ا. ἀμιζὶς βὲ ἰχτιλὰτ ἰτ. § ('Εκκλ.) نزول ا. νουζοὺλ ἰτ.

'Επίφορος, ον, مائل μαΐλ.

'Επιφορτίζω, يوكلتمك γιουκλὲτ-μέκ, تحميل ا. ταχμὶλ ἰτ. § صمارلامق σιμαρλαμάκ, سپارش ا. σιπαρὶς ἰτ. § احاله - حواله ا. ἰχαλὲ-χαβαλὲ ἰτ. § (μσ.) يوكلنمك γιουκλενμέκ, در عهده ا. δὲρ οὐχδὲ ἰτ. التزام ا. ἰλτιζὰμ ἰτ. تحمل ا. τεχαμμοὺλ ἰτ. § مأمور او. μεεμοὺρ ὀλ. مرخص او. μουραχχὰς ὀλ. «τῷ ἐπεφόρτισα νὰ μοὶ ἀγο-ράσῃ μίαν οἰκίαν بر خانه‌ك اشتراسنى كندوسنه حواله ايلدم πὶρ χανενὶν ἰστι-ρασινὶ κενδουσινὲ χαβαλὲ εϊλεδίμ.

'Επιφράττω, طيقامق τηκαμάκ, ستر ا. σέτρ ἰτ.

'Επιφυλακτικός, ή, όν, محترز μουχτερρίζ, احتياطى ἰχτιγιατή. § —ῶς (ἐπρ.) احتياطاً ἰχτιγιάτεν.

'Επιφύλαξις, ἡ محافظه μουχα-φαζά, حفظ χήφζ, وقايه βικαγέ. § احتياط ἰχτιγιάτ. «πρὸς —ιν τῶν δικαιωμάτων μου حقوقك وقايه‌سى ـ

ضمننده محافظه‌سی χουκουμοὺν βικαγεσὶ -μουχαφαζασὶ ζιμνινδέ.

'Επιφυλάττω, صاقلامق σακλαμάκ, .ا حفظ - محافظه χὴφζ-μουχαφαζὰ ἰτ. .ا وقایه βικαγὲ ἰτ. .ا توقیف τεβκὴφ ἰτ. آلیقومق ἀληκομάκ. § (πθ.) صاقلانمق σακλανμάκ, قالمق καλμάκ, .او احتیاط و احتراز اوزره او ἰχτιγιὰτ βὲ ἰχτιρὰζ οὐζρὲ ὀλ. «—τομαι εἰς ἄλλην περίστασιν دیکر فرصته ظهورینه تعلیق .ا δίγκερ φουρσατὴν ζουχουρινὲ τα'λὴκ ἰτ. «ἐπιφυλαττόμενος τοῦ δικαιώματος τῆς ἐκκλήσεως استیناف حقمك وقایه‌سیله برابر ἰστινὰφ χακκημὴν βικαγεσὶ ἰλὲ περαπέρ.

'Επιφυλλίς, ἡ (ἐφημερίδος) تفریقه τεφρηκά.

'Επίφυσις, ἡ (I) نتوء كاذب νουτοὺ' καζίπ, نتوء ثانی νουτοὺ' σανή. § (Βτ.) زائد ζαΐδ.

'Επιφώνημα, τὸ (Γρμ.) حرف ندا χάρφι νεδά.

'Επιφωνηματικός, ή, όν, (Γρμ.) حرف ندائی χάρφι νεδαΐ.

'Επιφώνησις, ἡ ندا νεδά, فریاد φεργιάδ.

'Επιφων(έω)ῶ, .ا ندا νεδὰ ἰτ. .ا فریاد φεργιὰδ ἰτ. § .ا خطاب χητὰπ ἰτ.

'Επιφώσκω, .ا طلوع τουλοὺ' ἰτ.

'Επιφωτίζω, .ا تنویر τενβὶρ ἰτ.

'Επιχαιρεκακία, ἡ بد خواهلق πὲδ-χαχλήκ, بد خواهی πὲδ-χαχή.

'Επιχαιρέκακος, ον, بد خواه πὲδ-χάχ, بد اندیش πὲδ-ἐνδίς, ... χαΐν, کوتی κιοτού.

'Επιχαίρω, سوینمك σεβινμέ..., خوشلانمق χοσλανμάκ, .او مسرور و شادمان μεσροὺρ βὲ σαδμὰν ὀλ.

'Επιχαρής, ές, مسرور μεσρο..., شادمان σαδμάν. § مسرورت بخش μ... ρουριγὲτ-πάχς, مفرح μουφερρίχ.

'Επιχαρίτως, ('Επρ.) ... ναζικιανέ.

'Επίχειρα, τὰ جزا δζεζά, ... πελά. «ἔλαβε τὰ — τῆς κακίας ... بلاسنی بولدی πελασινὶ πουλδού.

'Επιχείρημα, τὸ برهان πο... χὰν πλ. براهین περαχίν, دلیل δε... πλ. دلائل δελαΐλ καὶ ادله ἐδιλέ.

'Επιχειρηματίας, ὁ كارکذار κιὰρ-γκιουζάρ, ایشکذار ἰσ-γκι... ζάρ, فعال φιάλ.

'Επιχειρηματικός, ή, ... دلیل δελιλή, ثبوتی σουπουτή. § ...ذار κιὰρ-γκιουζάρ. «—ὸν πνεῦμα ... كاركذارانه κιὰρ-γκιουζαρανέ.

'Επιχείρησις, ἡ ایش ἴς, ... τεσεπποὺς, عزم ἄζμ πλ. عزائم ἄζα... § تعهد τεαχχούδ, التزام ἰλτιζ... «τολμηραὶ —σεις متجاسرانه ... τεσεπποὺσάτι μουτεδζασιρανέ.

'Επιχειρ(έω)ῶ καὶ —ρίζ... كيرشمك γκιρισμέκ, .ا تشبث τεσ... ποὺς ἰτ. .ا عزم ἄζμ ἰτ. § ... .ا مباشرت μουπαδερὲτ-μουπασ... ἰτ. § .ا التزام - تعهد τεαχχοὺδ-ἰ...

ζάμ ἰτ. § مشغول او. μεσγοὺλ ὀλ. « — ταξείδιον عزم سفر ا. ἄζμι σεφὲρ ἰτ.

'Επιχέω, اوزرینه دوکمك οὐζερινὲ δὸκμέκ, اساله - افراغ ا. ἰσαλὲ-ἰφρὰγ ἰτ.

'Επιχόλερος, ον, قولرا علتنك بولندیغی محل κολέρα ἠλλετινὶν πουλουνδουγοὺ μαγάλλ.

'Επιχορήγησις, ἡ معاش μαάς, تعیین τα'γίν.

'Επιχορηγ(έω)ῶ, فضله اولهرق اعطا و تسلیم ا. φαζλὰ ὀλκρὰκ ἰτὰ βὲ τεσλὶμ ἰτ. اعانه ا. ἰανὲ ἰτ. مدار او. μεδὰρ ὀλ.

'Επίχρισις, ἡ سورمه σουρμέ, طلا ταλἰά.

'Επίχρισμα, τὸ طلا ταλἰά, سورمه σουρμέ.

'Επίχριστος, ον, مطلا μουταλά.

'Επιχρίω, سورمك σουρμέκ, طلا ا. ταλἰὰ ἰτ. [μίν.

'Επιχρόνιος, ον, مزمن μουζ-

'Επίχρυσος, ον, یالدیزلی γιαλδιζλή, مذهب μουζεχχέπ.

'Επιχρυσ(όω)ῶ, یالدیزلامق γιαλδιζλαμάκ, تذهیب ا. τεζχὴπ ἰτ.

'Επιχρύσωσις, ἡ یالدیزلامه γιαλδιζλαμά, تذهیب τεζχήπ.

'Επίχυσις, ἡ اراقه ἰρακά.

'Επίχωμα, τὸ سد σέδ, قالدیرم καλδιρίμ.

'Επιχωριάζω, یرلشمك γερλεσμέκ, امتزاج ا. ἰμτιζὰδζ ἰτ.

'Επιχώριος, ον, یرلی γερλή, محلی μαχαλλή, اصلی ἀσλή.

'Επίχωσις, ἡ استحکام ترابی ἰστιχκιάμι τουραπί.

'Επιψαύω, سطحیجه لمس ا.. σατχίδζε λὲμς ἰτ.

'Επιψηφίζω, قبول و تصدیق ا. καποὺλ βὲ τασδὴκ ἰτ. «*τὰ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν Βουλὴν εἰσαχθέντα νομοσχέδια ἐπεψηφίσθησαν* هیئت وكلا طرفندن معبوثان مجلسنه تقدیم اولنان نظامنامه لوایحی قبول و تصدیق اولنمشدر χιγέτι βουκελὰ ταραφινδὰν μεπουσὰν μεδζλισινὲ τακδὶμ ὀλουνὰν νιζαμναμὲ λεβαϊχὴ καποὺλ βὲ τασδὴκ ὀλουνμούσδουρ.

'Επιψήφισις, ἡ تصدیق τασδίκ, قبول καπούλ.

'Επίψογος, ον, مذموم μεζμούμ, ذمیم ζεμίμ.

'Επιών, οῦσα, όν, (μτχ. τοῦ ἔπειμι) آتی «*ἡ ἐπιοῦσα* فرداسی كون φερδασὶ γκιούν, ایرتسی كون ἰρτεσὶ γκιούν. [ἰτδιρμέκ.

'Εποικίζω, اسکان ایتدیرمك ἰσκιὰν

'Εποικοδόμησις, ἡ علاوهٔ بنا ا. ἰλάβετεν πινὰ ἰτ. § (ἠθ.) تهزیب اخلاق τεχζίπι ἐχλάκ, تربیه و اصلاح ἰσλὰχ οὐ τερπιγέ.

'Εποικοδομητικός, ή, όν, مدار تهزیب اخلاق μεδάρι τεχζίπι ἀχλάκ.

'Εποικοδομ(έω)ῶ, اوزرینه بنا ا. οὐζερινὲ πινὰ ἰτ. علاوهٔ بنا ا. ἰλά-

βετεν πινὰ ἰτ. § (ἠθ.) تخريب اخلاق
.ا τεχζίπι ἀχλὰκ ἰτ.

Ἕπομαι, كلك آردنجه ἀρδίνδζε γκελμέκ, .ا تبعيت - اتباع ταπιγὲτ-ἰττιπὰ ἰτ. .او تابع ταπὶ' ὀλ. § تعقيب .ا τα'κὴπ ἰτ. .ا تعاقب τεακοὺπ ἰτ. .ا تلاحق τελαχοὺκ ἰτ. § انتاج اولنق ἰντὰδζ ὀλουνμάκ, .او حاصل χασὴλ ὀλ. .او استنتاج ἰστιντὰδζ ὀλ. § .ا نشأت و ترتب νεσὰτ βὲ τερεττοὺπ ἰτ. «*τῷ ἔαρι ἕπεται τὸ θέρος* فصل حصاد فصل ربيعي تعاقب ايدر φάσλι χασὰδ φάσλι ρεπιὴ τεακοὺπ ἰδέρ. «*ἐκ τούτου ἕπεται ὅτι* بوندن ترتب ايدن بودركي πουνδὰν τερεττοὺπ ἰδὲν πούδουρκι. «*ἕπεται συνέχεια* مابعدی وار μὰ-παδὴ βάρ. «*ὁ ἑπόμενος* كلهجك γκελεδζίν, مابعد μὰ-πάδ, لاحق λαχήκ, آتی ἀτή, آتيدكی ἀτηδεκί. «*ἡ —μένη ἡμέρα* يوم لاحق γέβμι λαχήκ, ايرتسی كون ἰρτεσὶ γκιούν. «*ἴδε τὴν ἑπομένην σελίδα* آتيدكی صحيفه‌يه مراجعت ايله ἀτιδεκὶ σαχιφεγὲ μουραδζαὰτ εἰλέ. « *ἑπόμενος τῷ* اتباعا ἰττιπάεν, موجبنجه μουδζεπίνδζε, تطبيقا τατπίκεν, بنا πινάεν, اقتضاسنجه ἰκτιζασίνδζε « *ἑπόμενος τῇ διαταγῇ σας, ἀπέστειλα τὸ δεῖνα πρᾶγμα* امريكز موجبنجه فلان شيئي كوندردم ἐμρινὶζ μουδζεπίνδζε φιλὰν σεῖ γκιόνδερδίμ.

Ἑπομένως, (Ἐπρ.) آندن صوكره ἀνδὰν σόνρα, بعده πάδεχου, بنا عليه πινάεν ἀλέϊχ.

Ἐπονείδιστος, ον, شايان تعييب σαγιάνι τα'γίπ, مذموم μεζμούμ, ادبسز ἰδεπσίζ.

Ἐπονομασία, ἡ لقب λακάπ, شهرت σὀχρέτ.

Ἐποποιΐα, ἡ حكاية منظومه χικιαγέϊ μενζουμέ, داستان ταστάν.

Ἐποποιός, ὁ داستان نويش δαστὰν-νουβίς.

Ἐποπτεία, ἡ نظارت ναζαρέτ, تفتيش τεφτίς.

Ἐπόπτης, ὁ ناظر ναζήρ, مفتش μουφεττίς.

Ἔπος, τὸ كله κελιμέ, قلردی λακηρδή, سوز σόζ. § نطق νούτκ. «*ἅμ' ἔπος, ἅμ' ἔργον* (φρσ.) در ديمز δὲρ δεϊμίζ, در عقب δὲρ ἀκάπ.

Ἐπουλ(όο)οῦμαι, (Ι) .ا اندمال ἰνδὰπ ἰτ. .ا التيام ἰλτιγιὰμ ἰτ.

Ἐπούλωσις, ἡ (Ι) التيام ἰλτιγιάμ, التحام ἰντιχάμ, اندمال ἰνδάπ.

Ἐπουλωτικός, ή, όν, (Ι) ملتئم μουλτεΐμ, مندب μουνδίπ, نادب ναδίπ, ملتحم μουλτεχχίμ.

Ἐπουράνιος, α, ον, سماوی σεμαβή. «*τὰ —νια* (Γρφ.) كوك γκιόκ, سما σεμά, آسمان ἀσμάν فلك φελέκ.

Ἐπουσιώδης,ες, اهميتسز ἐχεμμιγετ-σίζ, غير ذاتي γάϊρι ζατή, غير اصلي γάϊρι ἀσλή, غير فطري γάϊρι φιτρή, غير حقيقي γάϊρι χακηκή, فرعاتدن اولان τεφερρουατδὰν ὀλάν. § —ῶς (ἐπρ.) اهميتسزجه ἐχεμμιγετ-σίζδζε

اولیار اصل - ذاتی ζατὶ-ἀσλὴ ὀλ-αγὶαρακ.

'Εποφθαλμι(άω)ῶ, کوز دیکمك κιὸζ δικμέκ, نظر اطماع ا. ἰτμάχι ναζὰρ ἰτ. قصد ا. κὰσδ ἰτ.

'Εποχή, ἡ زمان ζεμὰν πλ. ازمنه ἐζμινέ, دور δέβρ, تاريخ ταρὴχ, دهر δὲχρ, عصر ἄσρ, وقت βάκτ, ايام ἐγιάμ, هنکام χενγκιάμ. «ἀπὸ τῆς μοιραίας ἐκείνης —ῆς او وقت مسؤمدنبر ὁ βάκτι μεσουμδένπερι. ἡ σύγχρονος — دور آخر δέβρι ἀχὴρ. «ἐπὶ τῆς ἐποχῆς Ναπολέοντος τοῦ Α' برنجی ناپولیونك زماننده βιρινδζὶ Ναπολεονοὺν ζεμανινδά.

"Εποχος, ον, کردونه نشين κερδουνὲ-νισίν.

'Εποχ(έο)οῦμαι, آرابه يه راكب - سوار ا. ἀραπαγιὰ ρακὶπ-σουβὰρ ὀλ. کردونه نشين او. κερδουνὲ-νισὶν ὀλ.

"Εποψ, ὁ (Ζλγ.) چاوش قوشی τσαοὺς κουσού.

"Εποψις, ἡ نظر ναζάρ, يوز γιούζ, منظر μανζαρά, وجه βέδζχ, نقطهٔ نظر νοκτάϊ ναζάρ. «ὑπὸ τὴν —ψιν τῆς τιμῆς ناموس نقطهٔ نظرندن ναμοὺς νοκτάϊ ναζαρινδάν.

'Επτά, οἱ, αἱ, τὰ, ('Αρθμ.) يدی γεδί, سبع σέπ', هفت χέφτ. «οἱ — σοφοὶ τῆς 'Ελλάδος حکمای سبعهٔ يونان χουκεμάϊ σεπάϊ γιουνάν.

Επταγράμματος, ον, سباعی الحروف σεπαὴ οὺλ-χουρούφ.

Επταγώνιος, ον, (Μθμ.) سباعی الاضلاع σεπαὴ οὺλ-ἀδλά. «τὸ —ον ذو سبعة الاضلاع ζοὺ σεπὰ'τ οὺλ-ἀδλά, مسبع μουσεππά.

'Επταετής, ές, يدی ياشنده اولان γεδὶ γιασὴνδα ὀλάν, يدی سنه‌لك γεδὶ σενελὶκ.

'Επταετία, ἡ يدی سنه‌لك مدت γεδὶ σενελὶκ μουδδετί.

'Επταήμερος, ον, يدی کونلك γεδὶ γκιουνλούκ.

'Επτάκις, ('Επρ.) يدی کره - دفعه γεδὶ κερρὲ-δεφά'.

'Επτακισχίλιοι, αι, α, ('Αρθ.) يدی بيك γεδὶ πίν.

'Επτακόσιοι, αι, α, ('Αρθμ.) يدی يوز γεδὶ γιούζ.

'Επτακοσιοστός, يدی يوزنجی γιούζουνδζού.

'Επτάλοφος, ον, يدی تپه‌لی γεδὶ τεπελή. ‖ (Γγρ.) استامبول ἰσταμπόλ, در عليه δέρι ἀλιγέ, در سعادت δέρι σααδέτ.

'Επταμηνιαῖος, α, ον, καὶ **—μηνος, ον,** يدی آيلك γεδὶ ἀϊλίκ.

'Επταμόριον, τὸ يديده بر γεδιδὲ πίρ, سبع σούπ'.

'Επταπλασιάζω, يدی قات ا. γεδὶ κὰτ ἰτ. تسبيع ا. τεσπὶ' ἰτ.

'Επταπλάσιος, α, ον, καὶ **—πλοῦς,** يدی قاتلی γεδὶ κατλή, يدی مثلی γεδὶ μισλή, مسبع μουσεππά. ‖ —ως (ἐπρ.) يدی مثلی اولارق γεδὶ μισλὴ ὀλαράκ, مسبعا μουσεππάην.

Ἑπτάπλευρος, ον, (Μθμ.) سباعى الا ضلاع σεπαὴ οὐλ-ἀδλά.

Ἑπτάπους, ουν, سباعى الا قدام σεπαὴ οὐλ-ἐκδάμ.

Ἑπτάριον, τὸ (Νόμισμα) يدى لك γεδιλίκ.

Ἑπτάφυλλον, τὸ (Βτ.) سباعى الوريقات σεπαὴ οὐλ-βερικάτ.

Ἑπταφωνία, ἡ (Μουσ.) يدى الحان γεδὶ ἐλχάν, فهرست الحان φεχρίστι ἐλχάν.

Ἑπτάφωτος, ον, يدى ايشيقلى ἰσικλή. «— *λυχνία* يدى ايشيقلى قنديل γεδὶ ἰσικλὴ κανδὴλ.

Ἑπτάχορδος, ον, يدى تللى γεδὶ τελλί.

Ἐπῳάζω, قولوجقه او κολόδζκα ὀλ. قورطه باصمق γκουμουρτὰ πασμάκ, وكن ا. βέκν ἰτ. تفريخ ا. τεφρὶχ ἰτ.

Ἐπῴασις, ἡ قولوجقه اوتورمه κολόδζκα ὀτουρμά, وكن βέκν, تفريخ τεφρίχ. [ζάδι γαζέλ.

Ἐπῳδή, ἡ مستزاد غزل μουστε-

Ἐπῳδός, ἡ شرق نقراتى σαρκὴ νακαρατή.

Ἐπώδυνος, ον, آغريجى ἀγηρηδζή, آجديجى ἀδζηδιδζή, وجيع βεδζή', آور رنج ἀβέρ-ρὲνδζ.

Ἐπωμίς, ἡ (Στρ.) اسپالت ἰσπλέτ, اپولت ἐπολέτ. ‖ (Ἀνατ.) فوق الكتف اوموز اوستى ὀμοὺζ οὐστού, فوق الكتف φὲβκ οὐλ-κέτφ.

Ἐπωνυμία, ἡ لقب λακάπ, شهرت σοχρέτ, عنوان οὐνβάν.

Ἐπώνυμος, ον, ناميله ... ناملاغش πιρινὶν ναμὶ ἰλὲ ναμλανμ... ملقب μουλακκάπ. «τὸ —*ον* ... σοχρέτ, لقب λακάπ.

Ἐπωφελής, ές, فائدەلى φαϊ-λή, نافع ναφή, مفيد μουφίδ, ... μενφααττλή, سودمند σοὺδ-μένδ...

—*ῶς* (ἐπρ.) نافع صورتده ναφὴ σ...ρετδέ, فائده ايله φαϊδὲ ἰλέ, نفعا νέφ... بالمنفعت πὶλ-μενφαάτ.

Ἐπωφελ(έω)ῶ, فائدەلندرمك φαϊδελενδιρμέκ. ‖ (πθ.) فائدەلنمك φαϊδελενμέκ. استفاده ا. ἰστιφαδὲ ... كسب منفعت ا. κέσπι μενφαὰτ ἰτ.

Ἐρανίζομαι, استخراج ا. ἰστ...ρὰδζ ἰτ. اقتباس ا. ἰκτιπὰς ἰτ.

Ἐράνισμα, τὸ اقتباس ἰκτιπ...

Ἐρανιστής, ὁ مستخرج μουσ...χρίδζ, مقتبس μουκτεπίς.

Ἔρανος, ὁ اعانه ἰανέ. ‖ رفنه ... φενέ. «*συμπόσιον δι' —ου* ايله ... ترتيب اولنان ضيافت ρεφενὲ ἰλὲ τερ... ὀλουνὰν ζιγιαφέτ. «*συλλέγω* — اعانه طوپلامق ἰανὲ τοπλαμάκ. «δί... —*ον* اعانه ويرمك ἰανὲ βιρμέκ. «χ...*ματικὸς* — اعانهٔ نقديه ἰανέϊ ν...διγέ.

Ἐρασιτέχνης, ὁ مراقلى με...κλή, راغب ραγίπ, هوسكار χαβ...κιάρ, خواهشكر χαχισγκέρ. «...*μουσικὸς* خواهشكرى ـ مراقليسى ... μουσικὴ χαχισγκερὶ-μερακλισί.

Ἐράσμιος, α, ον, سوكيلى σ...γκιλί, سويلهجك σεβιλεδζέκ, ...

محبوب μαχπούπ, دلبر διλ-πέρ, ναζίκ, ظريف ζαρίφ.
ραστής, ὁ محب μουχίππ, عاشق, عشاق οὐσσάκ, معشوق μα'σούκ.
τῶν γραμμάτων محب علوم μου-ι οὐλιούμ, علم پرور ἰλίμ-περβέρ.
ατεινός, ή, όν, محبوب μαχ-, دلبر διλ-πέρ, مرغوب μεργούπ, دلجو διλ-κιούσά.
γάζομαι, ایشلهمك ἰσλεμέκ, τσαλησμάκ, اعمال ا. - عمل ά-μάλ ἰτ. ایش كورمك ἰς γκιόρ-ياپمق γιαπμάκ. «εἰργασμένος μα'μούλ, ایشلنمش ἰσλενμίς.
γάζω, (δέρμα) دباغت ا. δι- ἰτ.
γαλεῖον, τὸ آلت ἀλέτ πλ. ἀλιάτ, ادات ἐδάτ πλ. ادوات τ. «—α χειρουργικὰ آلات ἀλιάτι δζεραχιγέ. «—α μα-ικά آلات هندسه ἀλιάτι χεν- «—α γεωργικά آلات زراعيه ζιραϊγέ.
γαλειός, ὁ (Βμχ.) طوقويجى τοκουϊδζὴ δεστκιαχή جولا δζουλλὰχ δεστκιαχή.
γασία, ή ایش ἴς, عمل ἀμὲλ πλ. μάλ, كار κιάρ. ‖ ایش ἴς, خدمت τ, مأموريت μεεμουριγέτ, صنعت τ. « ὥρα —ας ایش وقتى ἴς
γάσιμος, ον, قابل اعمال κα-μάλ. «ἡμέρα — ایش كونى ἴς ού.

Ἔργασμα, τὸ سپيلهمه σεπιλεμέ, دباغت διπαγάτ.
Ἐργαστηριάρης, ὁ دكانجى δου-κιανδζή, مغازهجى μαγαζαδζή, اصناف ἐσνάφ.
Ἐργαστήριον, τὸ دكان δούκκιάν, مغازه μαγαζά.
Ἐργάτης, ὁ ایشجى ἰσδζή, رنجبر ρενδζπέρ, ارغات ἐργάτ, عامل ἀμὶλ πλ. عمله ἀμελέ. ‖ (Ντκ.) بوجرغات ποδζεργάτ, چقريغى خلات χαλὰτ τσηκρηγή.
Ἐργατικός, ή, όν, عمول ἀμούλ, چاليشقان τσαλησκάν. ‖ عملى ἀμελί. «ἡ —ἡ τάξις عمله طاقى ἀμελὲ τα-κημή, عمله صنف σινίφι ἀμελέ.
Ἐργοδηγός, ὁ ایش باشى ἴς πασή, ناظرى عمله ἀμελὲ ναζηρή.
Ἐργοδιώκτης, ὁ كاركذار κιὰρ-γκιουζάρ. [πασή.
Ἐργοδότης, ὁ ایش باشى ἴς
Ἐργολαβία, ή مقطوعاً التزام μακτούεν ἰλτιζάμ. ‖ (κν.) تعاشق τε-ασούκ.
Ἐργολαβικός, ή, όν, مقطوع μακτού'. ‖—ῶς (ἐπρ.) مقطوعاً μακ-τούεν.
Ἐργολάβος, ὁ ملتزم μουλτε-ζίμ, متعهد μουτεαχχίδ. ‖ (κν.) معشوق μα'σούκ.
Ἐργολαβῶ, التزام ا. - تعهد τε-αχχοὺδ-ἰλτιζὰμ ἰτ. ‖ (κν.) تعاشق ا. τεασοὺκ ἰτ.
Ἔργον, τὸ ایش ἴς, فعل φὶλ πλ.

افعال ἐφάλ, عمل ἀμὲλ πλ. اعمال ἀμάλ, كار κι̯άρ. § مصنوع μασνοῦ΄. § امور οὐμούρ, خصوص χουσούς, مصلحت μασ-λαχάτ, مواد μαδδὲ πλ. مواد μεβάδδ, شئ σέϊ. § مشغوليت μεσ̆γουλιγέτ, ايش ἴς. § (Φλγ.) اثر ἐσὲρ πλ. آثار ἀσάρ, تأليف τεελὶφ πλ. تأليفات τεελιφάτ. «ὁ *οὐρανὸς εἶναι — τοῦ Θεοῦ* سما مصنوعات ربانيه دندر σεμὰ μασνουάτι ρεπ-πανιγεδένδιρ. «*τὰ —α τῆς φύσεως* مصنوعات طبعيه μασνουάτι ταπιγέ. «*ἐκ τῶν ἔργων του κρίνεται ὁ ἐρ-γάτης* صانعك حالى صنعتندن بللى اولور σανιῒν χαλὴ σαναατινδὰν πελλὶ ὀλούρ. «*— τῶν χειρῶν* ال ايشى ἒλ ἰσ̆ί. «*τὸ κάμνω —* ايش يابرق ἴς γι̯απμάκ. «*ὁ ἐπὶ τῶν δημοσίων ἔρ-γων ὑπουργός* نافعه ناظرى ναφὰ να-ζηρή. «*εἶναι — του* ايشيدر آنك ἀνὴν ἰσ̆ίδιρ, وظيفه‌سيدر آنك ἀνὴν βαζιφε-σίδιρ. «*οἱ λόγοι του δὲν συμφω-νοῦσι μὲ τὰ ἔργα του* سوزى افعالنه توافق ايتمز σόζοὺ ἐφαλινὰ τεβαφοὺκ ἰτμέζ. «*τί — κάμετε;* ايشكز ندر ἰσ̆ινὶζ νέδιρ; نه ايله مشغولسكز؟ νὲ ἰλὲ μεσ̆γούλσουνουζ; «*ἔργα ἀγαθὰ* افعال خيريه ἐφάλι χαϊριγέ. «*ἔργα ἐπιλή-ψιμα* افعال مذمومه ἐφάλι μεζμουμέ.

Ἐργοστασιάρχης, ὁ فابريقه‌جى φάπρικαδζη.

Ἐργοστάσιον, τὸ فابريقه φά-πρικα, كارخانه κι̯αρχανέ.

Ἐργόχειρον, τὸ ال ايشى ἒλ ἰσ̆ή, دستكارى δεστκι̯αρί.

Ἐργώδης, ες, كوچ γι̯... مشكل μουσ̆κίλ.

Ἐρέα, ἡ يون γι̯ούν.

Ἐρέβινθος, ὁ (Βτ.) نخود ...

Ἔρεβος, ὁ ظلمت ζουλμέτ.

Ἐρεθίζω, قيزديرمق κηζ... حدته كتيرمك χιδδετδὲ γκι... تحريك و تحريض ا. ταχρὶκ βὲ... ἰτ. ا. تهييج τεχγ̆ὶδζ ἰτ. ا. اغضاب ἰγζὰπ ... ταχ̆δὶς ἰτ. ا. موجب حدت ا. ἰλκάϊ χιδδετὶ μ... ἰτ. § (I) قيزغينلق ويرمك κηζ... βιρμέκ. «*μὴ ἐρεθίζεις τοῦ... ἄνθρωπον* اغضاب ايله – قيزديرمه ποὺ ἀδαμὶ ἰγζὰπ εϊλέμε-κηζ... «*εἶναι πολὺ ἐρεθισμένος* ... σας عليكزه چوق قيزغيندر ἀλ... τσὸκ κηζγίνδιρ. «*ὁ λόγος... ρέθισε τοὺς ἀκροατὰς* ... سامعينه القاى حدت موجب اولمشدر ἐζχάνι σαμιῒνὲ ἰλκάϊ χιδδε... δζὶπ ὀλμούσ̆δουρ. «*τὰ πνεύμ... χισαν νὰ ἐρεθίζωνται* ...س كسب حدت ايلكه يوز طوتمشدر ἐζχ... κέσπι χιδδὲτ εϊλεμεγὲ γι̯ού... μούσ̆δουρ.

Ἐρεθισμός, ὁ قيزغينلق κ... λήκ, كسكينلك κεσκινλΐκ, حدت ... تحريك ταχρήκ, تحريض ταχρ... احتداد ἰχτιδάδ, تخرش τεχαρ...

Ἐρεθιστικός, ή, όν ... μουχαρρίκ. § محرش μουχαρρ...

Ἐρεθιστικότης, ἡ تخرش καπιλιγέτι τεχαρρούς.

είδω, طيانمق δαγιατμάκ, استناد ισνάδ ιτδιρμέκ. § (πθ.) طيانق δαγιανμάκ, استناد ι. ισνάδ ιτ. § *ἐρειδόμενος* (μτχ.) μουστενίδδ. «—*μενος ἐπὶ τῇ του* مستنداً اليه μουχατπετινὲ ένιδδεν.

είπιον, τὸ خرابه χαραπέ, βιρανέ, خرابه زار χαραπεζάρ, βιρανελίκ. «*τὰ —ια* بقيه قنديلر γικηνδηλάρ, خرابات πάτ, انقاض ινκάζ.

ειπ(όω)ῶ, ا. تخريب ταχ-τ. ا. خراب و ويران χαρὰπ βὲ ιτ.

είσμα, τὸ طياق δαγιάκ, ركن πλ. اركان ἐρκιάν, دستك δεστέκ, μουττακιά, استناد ισνάδ. «*τὸ ῆς οἰκογενείας* عائلك قوه استناد ιανην κουββέι ισνάδ.

έσσω, كورك چكمك κιουρὲκ μέκ.

εσχελία, ἡ طاقه ταχηνμά, ταχηλμά, اشتها ιστιχά.

έτης, ὁ كورك چكن κιούρὲκ εν, قايقجى καϊκδζή.

ευγμός, ὁ كگكرمه γκεγιρμέ.

εύγομαι, كگكرمك γκεγιρ- § قوصمق κουσμάκ, ا. استفراغ ράγ ιτ.

ευτικός, ή, όν, استفراغى ραγή.

ευνα, ἡ آرامه ἀραμά, آراشديرمه διρμά, تحرى τεχαρρή, جست و جو δζέστ οὐ δζού, تجسس τεδζεσσούς. § تفتيش τεφτίς, تفحص τεφεχχούς, تحقيق ταχκήκ. «*κατ' οἶκον* او باصمه ἐβ πασμά, مسكن تحرى τεχαρρίι μεσκέν, اقامتگاه تحريسى ικαμετ-γκιάχ τεχαρρησί. «*κάμνω τὰς ἀναγκαίας —ας* ا. لازمه‌يى تحقيقات اجرا ταχκηκάτι λαζημεγὶ ιδζρὰ ιτ.

'Ερευνητής, ὁ آرايجى ἀραϊδζή, مفتش μουφετίς.

'Ερευν(άω)ῶ, آرامق ἀραμάκ, آراشديرمق ἀραστιρμάκ, ا. تحرى-تجسس τεχαρρὴ-τεδζεσσοὺς ιτ. - تفتيش-تفحص تحقيق ا. τεφτὶς-τεφεχχοὺς-ταχκὴκ ιτ. ا. استقصا ιστικσὰ ιτ. § - استفسار ا. استخبار ιστιφσὰρ-ιστιχπὰρ ιτ. ا. مطالعه μουτάλαὰ ιτ. «— *περὶ τῆς ὑγείας τινος* ا. استفسار خاطر ιστιφσάρι χατὴρ ιτ.

'Ερημάζω, ا. خراب - ويران χαρὰπ - βιρὰν ιτ. ا. تخريب ταχρὶπ ιτ.

'Ερήμη, ἡ (δίκη) (Νμ.) غيابى γηγιαπή. «*κατ' ἐρήμην* غياباً γηγιάπεν. «— *ἀπόφασις* حكم غيابى χούκμι γηγιαπή, قرار غيابى καράρι γηγιαπή. «—*διαδικασία* محاكمهٔ غيابيه μουχακεμέϊ γηγιαπιγέ. «*δικάζω ἐρήμην* ا. غياباً محاكمه γηγιάπεν μουχακεμὲ ιτ.

'Ερημία, ἡ تنهالق τενχαλήκ, يالكزلق γιαληνηζλήκ, وحدت βαχδέτ, انزوا ινζιβά, عزلت οὐζλέτ. § بوش ير πὸς γέρ, خالى χαλή, چول τσό'λ, بريه περιγέ, بيابان πιγιαπάν, باديه παδιγέ.

'Ερημικός,ή,όν, پریهوی περιγεβή, خالی χαλή.

'Ερημιτήριον, τὸ عزلتگاه οὔζλετ-γκjάχ, دار العزلت δὰρ οὐλ-οὔζλέτ.

'Ερημίτης, ὁ منزوی μουνζεβή. ‖ بادیه نشین παδιγὲ-νισίν.

'Ερημιτικός, ή, όν, انزوائی ἰνζιβαή.

'Ερημοδικία, ἡ (Νμ.) محاکمهٔ غیابیه μουχακεμέϊ γηγjαπιγέ.

'Ερημοδικ(έω)ῶ, (Νμ.) محکمك دعوتنه اجابت ایتمامك μεγκεμενὶν δαβετινὲ ἰδζαπὲτ ἴτμεμεκ, غیاباً محاکمه اولنمق γηγjάπεν μουχακεμὲ ὀλουνμάκ, محاکمهده حاضر بولنمامق μουχακεμεδὲ χαζὴρ πουλούνμαμακ.

'Ερημοκλήσιον, τὸ صحرا کلیساسی σαχρὰ κελίσασι. [ἀδά.

'Ερημόνησος, ἡ خالی آطه χαλὴ

"Ερημος, ον, یالکز γjάλινιζ, منفرد μουνφερρίδ, تنها τενχά. ‖ غیر معمور γάϊρι μα'μούρ, بی آبادان πὶ ἀπαδάν. ‖ ویران βιράν, خراب χαράπ, بیقیق γηκήκ. ‖ متروك μετρούκ. ‖ محروم μαχρούμ. «— *πόλις* بلدهٔ غیر معموره πελδέϊ γάϊρι μα'μουρέ. ‖ «*ἡ* — (οὐσ.) چول τσόλ, قفره καφρέ, بریه περιγὲ πλ. براری περαρή, تیه τιγέ, بادیه παδιγέ, مفازه μεφαζέ. «*αἱ —οι τῆς 'Αραβίας* عربستان براری و مفازاتی 'Αραπιστὰν περαρὴ βὲ μεφαζατή.

'Ερημ(όω)ῶ καὶ —ώνω, ا. ویران-خراب βιρὰν-χαρὰπ ا. تخریب ταχρὴπ ἰτ. ا. اندراس ...ρὰς ἰτ. ا. خرابه زاره تبدیل ا. χαραβὲ ζαρὰ τεπδὶλ ἰτ. «*ἡ πανώλης ...μωσε τὴν χώραν* طاعون ملکتی خرابیتی مؤدی اولشدر βεπὰ ἤλλε... μλεκετὶν χαραπιγετινὲ μουεδδ... μούσδουρ. «*ἐρημωθείς* یبقلمش γ... μίς, خراب χαράπ, ویران βιρά...

'Ερήμωσις, ἡ خرابیت χα...γέτ, تخریب ταχρήπ, اخراب ... اندراس ἰντιράς, اضمحلال ἰζμ... پریشانلق περισανλήκ.

'Ερημωτής, ὁ مخرب μο...

'Ερίζω, طوتشمق τουτο... ا. نزاع ا. νιζὰ ἰτ. ا. غاوغا γαβγ... ا. منازعه μουναζαὰ ἰτ.

'Ερινάζω, (Βτ.) انجیر آصمق ... ἐρκὲκ ἰνδζίρ ἀσμάκ.

'Ερινεός, ὁ (Βτ.) انجیر ... اغاجی γjαπὰν ἰνδζὶρ ἀγαδζή.

'Ερινύς, ἡ جنیه δζινιγέ, ... ἰφριτέ. ‖ (μτφ.) عجوز ... ἀδζούρ.

"Εριον, τὸ یوك γjούν, یپاق ...πάκ, صوف σὸφ πλ. اصواف ἀσ... پشم πίσμ.

'Εριόξυλον, τὸ (Βτ.) ... اغاجی παμπούκ ἀγαδζή.

'Εριοπώλης, یوکجی γjού... یپاقچی γjαπακδζή.

'Εριουργεῖον, τὸ یوك فابریقه‌سی γjοὺν φάπρικασι.

'Εριουργία, ἡ یوکجیلك γ...

οὐλὀύκ, يپاقجيلق γιαπακκδζηλήκ, يپ تجارتی γιαπὰκ τιδζαρετί.

Ἐριουργός, ὁ يوڭجی γιόυνδζού, يپاقجی γιαπακδζή, يپاق تاجری γιαπὰκ ταδζιρή.

Ἐριουργ(έω)ῶ, يپاق ايشلمك γιαπὰκ ἰσλεμέκ.

Ἐριοῦχον, τὸ يوكلی قاش γιουνλού κουμάς, چوقه τσόκα.

Ἔρις, ἡ غاوغا γαβγά, نزاع νεζά, منازعه μουναζαά, معارضه μουαραζά. «τὸ μῆλον τῆς ἔριδος Ἴδε μῆλον.

Ἐριστής, نزاعجی νιζα'δζή, غاوغاجی γαβγαδζή, منازع μουναζή.

Ἐριστικός, ή, όν, منازعه‌لی μουναζααλή, منازعه انگيز μουναζαὰ-ἐνγκίζ.

Ἐρίτιμος, مشهور μεσχούρ, معتبر μουτεπέρ, ذی قيمت ζί-κηϊμέτ, اشهر ἐσχέρ, اشرف ἐσρέφ.

Ἐρίφιον, τὸ (Ζλγ.) كچی ياوروسی κετσὴ γιαβρουσού.

Ἔριφος, ὁ (Ζλγ.) كچی κετσή, اوغلاق ὀγλάκ. «οἱ —οι (Ἀστρ.) عيوق ἀγιούκ.

Ἕρμα, τὸ (Ντκ.) صاووره σαβούρα, صفره σαφρά.

Ἕρμαιον, τὸ لقطه λουκατά, بولنتی βουλουντή. «—τινὸς مبتلا μουπτελά.

Ἑρμάριον, τὸ دولاب δολάπ.

Ἑρματίζω, (Ντκ.) صاووره آلمق قومق σαβούρα ἀλμὰκ-κομάκ.

Ἑρμαφροδιτισμός, ὁ خنثايت χουνσαϊγέτ.

Ἑρμαφρόδιτος, ον, خنثی χουνσὰ πλ. خناثی χουνασί.

Ἑρμηνεία, ἡ شرح σέρχ, تشريح τεσρίχ, تفسير τεφσὴρ πλ. تفسيرات τεφσιράτ, معنا μαανά. § ترجمه τερδζουμέ. « — ἀλληγορικὴ تفسير على طريق الكنايه τεφσὴρ ἀλὰ ταρὴκ οὐλ-κιναγέ. « ἡ — ἣν δίδουσιν εἰς τὸ χωρίον τοῦτο بو فقره‌يه ويردكلری معنا ποὺ φικραγιὰ βιρδικλερὴ μαανά.

Ἑρμηνεὺς καὶ **—νευτής,** ὁ مفسر μουφσίρ, شارح σαρίχ. § مترجم μουτερδζίμ. § ترجمان τερδζουμάν. «οἱ ἑρμηνευταὶ τοῦ Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους افلاطون و آرسطو تاليفاتك شارحلری Ἰφλάτον βὲ Ἀρίστο τεελιφλερινὶν σαριχλερή. «οἱ ἑρμηνευταὶ τῆς Ἁγίας Γραφῆς تورات شريف مفسرين μουφσιρίνι Τεβράτι σερίφ.

Ἑρμηνευτικός, ή, όν, تفسيری τεφσιρή, شرحی σερχή. «ἡ —κὴ (ἐπιστήμη) علم تفسير ἴλμι τεφσίρ. «τὰ —κὰ βιβλία كتب تفاسير κιουτούπι τεφασήρ.

Ἑρμηνεύω, شرح ا. σὲρχ ἰτ. تفسير ا. τεφσὶρ ἰτ. تعبير ا. τα'πὶρ ἰτ. معنا ويرمك μα'νὰ βιρμέκ. § ترجمه ا. τερδζουμὲ ἰτ. § ترجمانلق ا. τερδζουμανλὴκ ἰτ. «οἱ Ἑβδομήκοντα ἡρμήνευσαν τὴν Παλαιὰν Διαθήκην تورات شريفی يتمش نفر مترجم طرفندن ترجمه اولنمشدر Τεβράτι σερὶφ γετμὶς νεφὲρ

μουτερδζίμ ταραφινδὰν τερδζουμὲ ὀλουνμούσδουρ.

Ἑρμῆς, ὁ (Ἀστρ.) عطارد ἀταρίδ.

Ἑρμητικῶς, (Ἐπρ.) هوا آلمز χαβὰ ἀλμὰζ σουρετδέ, صورتده μουχκέμδζε. محكمجه

Ἑρμογλυφικός, ή, όν, هيكل تراشانه χεϊγκὲλ-τιρασανέ. «ἡ —κὴ (τέχνη) هيكل تراشلق χεϊγκελ-τιρασλὴκ.

Ἑρμογλύφος, ὁ هيكلتراش χεϊγκελ-τιράς.

Ἑρπετολογία, ἡ (Φ. Ἱστ.) مبحث زواحق μεπχάσι ζεβαχήκ, مبحث زاحقات μεπχάσι ζαχηκάτ.

Ἑρπετός, όν, زاحق ζαχήκ.

Ἕρπης, ὁ (Ι) قوبا κουπά, تمركى τεμρικί, اريس ἔρπις.

Ἑρπητισμός, ὁ (Ι) فساد اريس φεσάδι ἔρπις.

Ἑρπητολογία, ἡ (Ι) مبحث قوبا μεπχάσι κουπά, مبحث اريس μεπχάσι ἔρπις.

Ἑρπητώδης, ες, καὶ —**τικός, ή, όν,** (Ι) قوبالى κουπαΐ.

Ἕρπω, سورنمك, يره γερὲ σουρουνμέκ. § (μτφ.) ياقلتلق γιακλτακλανμάκ, تبصبص ا. τεπεσπούς ἱτ.

Ἔρρινος, ον, بوروندن πουρουνδάν, غنه ايله γουννὲ ἰλέ. «—προφορὰ غنه ايله تلفظ γουννὲ ἰλὲ τελεφφούζ «—α γράμματα حروف غنه χουρούφι γουννέ. § —ως (ἐπρ.) غنا γούννεν.

Ἔρρυθμος, ον, آهنكلى ἀχεγκλή, موزون μεβζούν.

Ἔρρω, يواش يورومك γιαβὰς γιουρουμέκ, دفع او. δέφ᾽ ὀλ. «ἔρρε ... دفع اول δέφ᾽ ὄλ, كيت ... δζεχέν... γκίτ.

Ἐρρωμένως, (Ἐπρ.) شديدا ... δίδεν, قويا καβίγεν, جسورانه ... σουρανέ.

Ἔρρωσο, καὶ πλ. **Ἔρρωσθ...** صاغلق ايله σαγλὴκ ἰλέ, سلامتله σα... μέτλε, سعادتله σααδέτλε, والسلام βέ... σελάμ.

Ἐρύθημα, τὸ قيرميزيلق κηρμ... ζηλήκ, حمره χαμρέ. § (Ι) احرار ... μιράρ, التهابلى قيزارمه ἰλτιχαπλὴ κ... ζαρμά.

Ἐρυθηματικός, ή, όν, ... احرارى ἰχμιραρή.

Ἐρυθραίνω, قيزارتمق κηζα... τμάκ. § (πθ.) قيزارمق κηζαρμά... احرار ا. ἰχμιρὰρ ἱτ.

Ἐρυθρίασις, ἡ حمرت χαμρέ... احرار ἰχμιράρ.

Ἐρυθρῖνος, ὁ (Ζλγ.) جان... باليغى μερδζὰν παληγή.

Ἐρυθρι(άω)ῶ, قيزارمق ... κηζαρμάκ, اوتانمق οὐτανμάκ, دم ا. ... δέρμ-μένδ ὀλ. استحيا ا. ἰστιχγιὰ ἱ... خجل ا. χέδζλ ἱτ.

Ἐρυθροβαφής, ὁ رنك ... قرميزى ... بوياغش ايله κηρμιζὴ ρένγκ ἰλὲ π... γιαχνμής.

Ἐρυθρόδανον, τὸ كوك بويا γκιὸ... ποϊγιά, قيزيل بويا κηζὴλ ποϊγιά, ... φιβέ.

Ἐρυθροειδής, ές, قيرميزسى κηρμιζιμισί, قيرميزتراق κηρμιζιμι-ράκ.

Ἐρυθρόπους, ουν, احمر الاقدام ἀχμὲρ οὐλ-ἐκδάμ.

Ἐρυθρόξυλον, τὸ بقّم πακκάμ.

Ἐρυθρός, ά, όν, قيرميزى κιρμιζή, قيزيل κιζίλ, احمر ἀχμέρ, سرخ σούρχ. «ἡ —ρὰ θάλασσα بحر احمر πάχρι ἀχμέρ. «—ὰ χείλη شفة حمرا σεφέϊ χαμρά.

Ἐρυθρότης, ἡ قيرميزيلق κηρμηζιλήκ, حمرت χουμρέτ. «ἡ — τῶν χειλέων حمرت شفاه χουμρέτι σουφάχ.

Ἐρυθρόχρους, ουν, قيرميزى رنك κηρμιζὴ ρενκλί, احمر اللون ἀχμὲρ οὐλ-λέβν. [κάν.

Ἐρυσίβη, ἡ (Βτ.) يرقان γερ-

Ἐρυσίπελας, τὸ (Ι) يلانجق γιλανδζήκ, حمره χουμρέ.

Ἐρυσιπελώδης,ες, (Ι) حمروى χουμρεβή.

Ἔρχομαι, كلمك γκελμέκ, ورود .ا βουρὺδ - βαρὶδ .او وارد - واصل βασὶλ - βαρὶδ .ا. وصول بولمق βουσοὺλ πουλμάκ, مواصلت μουβασελὲτ ἰτ. «ὑπάγω καὶ — كيدوب كلمك γκιδοὺπ γκελ-μέκ. «— εἰς τὸν κόσμον دنيايه كلمك ντουνγιαγιὰ γκελμέκ, طوغمق δογμάκ. «— εἰς τὰ χέρια (φρσ.) دووشمك δουσμέκ, مضاربه .ا μουδαρεπὲ ἰτ. «καλῶς ἤλθατε خوش كلديكز χὸς γκελδινίζ. «ἔλα, ἐλάτε بيورك πού-ρουν, بيوريكز πουγιούρουνουζ, بيورسونلر πουγιουρσουνλάρ. «πόθεν ἔρχεσθε نرەدن كليورسكز νέρετεν γκελίγιορσούνουζ. «ὁ ἐρχόμενος كلن γκελέν, وارد βαρίδ, واصل βασήλ. «τὸ ἐρχόμενον ἔτος كلهجك سنه γκελεδζὲκ σενέ.

Ἐρχομός, ὁ كلمه γκελμέ, كليش γκελίς, وصول βουσούλ, مواصلت μουβασελέτ.

Ἐρ(άω)ῶ, سومك σεβμέκ, عاشق او. ἀσὴκ ὀλ. تعشق ا. τεασσοὺκ ἰτ. § (μσ.) سوشمك σεβισμέκ, تعاشق ا. τεασοὺκ ἰτ. «πρὸ πολλοῦ ἐρῶνται چوقدن برى تعاشق ايديورلر τσοκδὰν περὶ τεασοὺκ ἰδίγιορλαρ. «ἠράσθη τῆς κόρης قيزه تعشق ايتمشدر κηζὰ τεασσοὺκ ἰτμίσδιρ.

Ἐρωδιός, ὁ (Ζλγ.) بالقجيل قوشى παληκδζὶλ κουσού.

Ἐρωμένος,η,ον, عاشق ἀσήκ, معشوق μα'σούκ, محبوب μαχπούπ. § «ἡ —νη عاشقه ἀσηκά, معشوقه μα'σουκά, محبوبه μαχπουπέ, دلداده διλ-δαδέ.

Ἔρως, ὁ سودا σεβδά, عشق ἤσκ, محبت μουχαππέτ, علاقه ἀλιακά. «— φλογερός عشق دلسوز ἤσκι διλ-σούζ. «— σφοδρός عشق شديد ἤσκι σεδίδ. «θεῖος — عشق الهى ἤσκι ἰλλαχί. «φλέγομαι ὑπὸ τοῦ ἔρωτος آتش عشق ايله پرسوز او. ἀτέσι ἤσκ ἰλὲ πουρ-σοὺζ ὀλ. «ὁ — εἶναι τυφλός (πρμ.) عاشق اولان كوردر ἀσὴκ ὀλὰν κιό'ρδουρ.

Ἐρωταπόκρισις, ἡ سؤال جواب σουὰλ-δζεβάπ, استجواب ἰστιδζέβάπ. «κατ' —σιν سؤال جواب صورتيله σουὰλ-δζεβὰπ σουρετὶ ἰλέ.

Ἐρωτεύομαι, عاشق اول ἀσὴκ ὀλ. ا. تعشق τεασσοὺκ ἰτ. «ἐρωτευμένος عاشق ἀσήκ, معشوق μα'σούκ.

Ἐρώτημα, τὸ صورمه σορμά, سؤال σουάλ. § مسئله μεσελέ.

Ἐρωτηματικός,ή,όν, (Γρμ.) استفهامى ἰστιφχαμή. «μόριον —όν آدات استفهام ἀδάτι ἰστιφχάμ. « σημεῖον —ὸν علامت استفهام ἀλαμέτι ἰστιφχάμ. § —ῶς (ἐπρ.) سؤال و استفهام صورتيله σουὰλ βὲ ἰστιφχὰμ σουρετὶ ἰλέ.

Ἐρώτησις, ἡ صورمه σόρμά, سؤال σουάλ, استفهام ἰστιφχάμ.

Ἐρωτικός,ή,όν, عاشقانه ἀσηκανέ, عشقى ἠσκή. «ποιήσεις —αί عاشقانه اشعار ἐσάρι ἀσηκανέ. «ᾆσμα —όν غزل γαζέλ. § —ῶς (ἐπρ.) عاشقانه ἀσηκανέ.

Ἐρωτόληπτος,ον, سودالى σεβδαλή, مبتلاء عشقه ἤσκα μουπτελά, عاشق ἀσήκ. [ἀσουφτέῖ ἤσκ.

Ἐρωτομανής, ές, آشفتهٔ عشق

Ἐρωτομανία, ἡ مانيائى عشق μανιγιάῖ ἤσκ. [νάζ.

Ἐρωτοτροπία, ἡ جلوه δζιλβέ, ناز

Ἐρωτότροπος, ον, جلوه لى δζιλβελή, نازلى ναζλή.

Ἐρωτ(άω)ῶ, صورمق σορμάκ, سؤال σουὰλ ἰτ. ا. استفهام ἰστιφχὰμ ἰτ. § استجواب ا. ἰστιδζέβὰπ ἰτ.

Ἐσθής, ἡ روبا ρουπά, لباس λιπὰς πλ. البسه ἐλπισέ, اثواب ἐσβάπ.

Ἐσθίω, يمك γεμέκ, آكل ا. ἄγκλ ἰτ.

Ἐσοπτρίζομαι, آيينه يه كورمك ἀϊναγιὰ γκιόρμέκ.

Ἐσχάδες, αἱ (I) باسور داخلى πασούρι δαχηλή.

Ἑσπέρα, ἡ καὶ **Ἑσπέρας,** τὸ اقشام ἀκσάμ, ἢ اخشام ἀχσάμ, مسا μεσά. « καλὴν ἑσπέραν اخشاملر خير اولسون ἀχσαμλὰρ χαϊρ ὀλσούν. «πρὸς τὸ —ας اقشام اوستى ἀκσὰμ οὐστού, اقشاملين ἀκσάμλεϊν.

Ἑσπερία, ἡ (Γγρ.) ممالك غربيه μεμαλίκι γαρπιγέ, اوروپا Ὀρόπα.

Ἑσπερινός, ή, όν, مسائى μεσαή. § (Ἐκκλ.) ايكندى - اقشام دعاسى ἰκινδὴ-ἀκσὰμ δοασή.

Ἑσπέριος, α, ον, غربى γαρπί. «ἡ — Εὐρώπη ممالك غربيهٔ اوروپا μεμαλίκι γαρπιγέϊ Ὀρόπα.

Ἑσπερίς, ἡ مسامره μουσαμερέ, سؤعره σουαρέ. § (Βτ.) كيجه صفا چيچكى γκιδζὲ σαφὰ τσιτσεγή.

Ἑστία, ἡ اوجاق ὀδζάκ. § منبع μενπί', مركز μερκέζ. § وطن βατάν, مسقط رأس μεσκάτι ρέ'ς.

Ἑστιάς, ἡ (Μθμ.) آتش الهيهسى ἀτὲς ἰλαχεσί.

Ἑστιατόριον, τὸ يمك اوطهسى γεμὲκ ὀδασί, مطعم ματα'μ. § لوقاندا λοκάνδα.

'Εστίασις, ἡ ضیافت ζιγιαφέτ.

'Εστι(άω)ῶ, ضیافت ویرمك ζιγιαφὲτ βιρμέκ.

"Εστω, اولسون ὀλσούν, پکی πέκεϊ, ایسه ڤ νὲ ισέ.

'Εσχάρα, ἡ اسقاره ισκάρα.

'Εσχατιά, ἡ اوج οὖδζ, کنار κενάρ, صوك σόν, نهایت νίχαγετ, منتها μουντεχά.

'Εσχατόγηρως, ὁ پر اختیار πούρ ιχτιγιάρ, سالخورده σαλ-χορδέ, هرم χερέμ.

"Εσχατος, η, ον, سوك σόν, آخر ἀχήρ, منتها μουντεχά. § ادنی ἐδνά, اقصی ἀκσά, بعید παΐδ. § فوق العاده φέθκ οὐλ-ἀδέ, نهایت νίχαγετ, غایت γαγέτ, درجهٔ نهایه δερεδζέϊ νιχαγέ. § اعظم ἀζάμ, بیوك πογιούκ. «ἡ —η προδοσία خیانت اعظمه χηγιανέτι ἀζαμέ. «εἰς τὸν —ον βαθμὸν نهایت درجه‌ده νίχαγετ δερεδζεδέ, صوك درجه‌ده σὸν δερεδζεδέ. « εἶναι εἰς τὰ —τα τοῦ βίου صوك نفسنده‌در σὸν νεφεσινδέδιρ. « —ως (ἐπρ.) کچنده γκετσινδέ, کچنلرده γκετσενλερδέ, یقینده γιακινδά, مؤخرا μουάχερεν.

"Εσω, ('Επρ.) ایچنده ιτσινδέ, ایچنه ιτσινέ, درونده δερουνινδέ, داخل δαχίλ. «—θεν (ἐπρ.) ایچندن ιτσινδέν, دروندن δερουνινδέν, داخلاً δάχηλεν. «τὸ ἔσωθεν داخلی δαχηλή, درونی δερουνί. «ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν داخلاً و خارجاً δάχηλεν βὲ χάριδζεν.

'Εσώβρακον, τὸ ایچ طونی ἴτς δονού.

'Εσώπανον, τὸ استار ἀστάρ.

'Εσωτερικός, ή, όν, ایچندکی ιτσινδεκί, باطن πατίν, داخلی δαχηλή, درونی δερουνί. § قلبی καλπί. «τὸ ὑπουργεῖον τῶν —ῶν داخلیه نظارتی δαχιλιγὲ ναζαρετί. «ὁ ὑπουργὸς τῶν —ῶν داخلیه ناظری - مدیری δαχιλιγὲ ναζηρὶ - μουδιρί. « —ῶς (ἐπρ.) داخلاً δάχιλεν, باطناً πάτινεν.

'Εσωφόριον, τὸ ایچ روباسی ἴτς ρούπασι.

'Εσωτρόπιον, τὸ (Ντκ.) کمی دیره‌کی طابانی γκεμὶ διρεγὶ ταπανί.

'Ετάζω, ا. تدقیق τεδκὴκ ἰτ.

'Εταιρεία, ἡ جمعیت δζεμιγέτ. « φιλόπτωχος — جمعیت فقرا پرور δζεμιγέτι φουκαρὰ-περβέρ. « φιλόμουσος — جمعیت معارفپرور δζεμιγέτι μααρὶφ-περβέρ. « φιλολογικὴ — جمعیت علمیه δζεμιγέτι ἰλμιγέ. § ('Εμπ.) اورتاقلق ὀρτακλήκ, شرکت σιρκέτ, قومپانیه κομπανίγια. « — ἐμπορικὴ شرکت تجاریه σιρκέτι τιδζαριγέ. « — ὁμόρρυθμος قولکتیف شرکتی κολεκτὶφ σιρκετί, شرکت عمومیه σιρκέτι οὑμουμιγέ. « — ἑτερόρρυθμος قوماندیت شرکتی κομανδὶτ σιρκετί, سپارش شرکتی σιπαρὶς σιρκετί. « ἑτερόρρυθμος ἁπλῆ — عادی سپارش شرکتی ἀδὴ σιπαρὶς σιρκετί. « ἑτερόρρυθμος — κατὰ μετοχὰς حصه‌لی سپارش شرکتی χησσαλὶ σιπαρὶς σιρ-

κετί. « ἀνώνυμος — تسمیه‌سز شرکت τεσμιγεσίζ σιρκέτ, آنونیم شرکتی ἀ-νονὶμ. σιρκετί. « — μετοχικὴ حصه‌دارلق شرکتی χησσαδαρλὴκ σιρκετί, شرکت خصوصیه σιρκέτι χουσουσιγέ.

Ἑταιρικός, ή, όν, شرکته عائد σιρκετὲ ἀΐδ, مشترك μουστερρέκ· « — ὂν συμβόλαιον شرکت مقاوله‌نامه‌سی σιρκὲτ μουκαβελεναμεσί.

Ἑταῖρος, ὁ اورتاق ὀρτάκ, شریك σερίκ. § ἡ ἑταίρα فاحشه φαχισέ, روسبو ροσπού, آشفته ἀσουφτέ.

Ἑτεροβαρής, ές, (Νμ.) طرفیندن بریك تعادلنی حاوی سند ταραφεϊνδὲν πιρινὶν τεαχχουδατινὶ χαβὴ σενέδ.

Ἑτερογενής, ές, (Φ. Ἱστ.) غیر متجانس γαϊρι μουτεδζανίς. « — ἡ σώματα اجسام متجانسه ἐδζσάμι μου-τεδζανισέ. « τὸ — ές (οὐστ.) عدم تجانسیت ἀδέμι μουτεδζανισιγέτ.

Ἑτερόγλωσσος, ὁ مختلف اللسان μουχτελὶφ οὐλ-λισάν.

Ἑτεροδικία, ἡ تبعهٔ اجنبیه‌دعوالرینك کندی قونسولاتولرنده رؤیتی امتیازی τεπα-άϊ ἐδζνεπιγὲ δαβαλαρινὶν κενδὴ κον-σολατολαρινδα ρουουγετὶ ἰμτιγιαζί, امتیازات عدلیه ἰμτιγιαζάτι ἀδλιγέ.

Ἑτεροδοξία, ἡ مذهب مخالف μεζ-χέπι μουχαλίφ.

Ἑτερόδοξος, ον, مخالف المذهب μουχαλὶφ οὐλ-μεζχέπ.

Ἑτεροεθνής, ές, دیگر ملتدن اولان δίγκερ μιλλετδὲν ὀλάν, اجنبی ἐδζνεπί.

Ἑτεροειδής, ές, مخالف النوع μουχαλὶφ οὐν-νέβ'.

Ἑτεροθαλής, ές, لا اب λὶ-ἔπ, لا ام λὶ-ἄμ. « — ἀδελφός (ἐκ πατρὸς) اخ لاب ἔχου λὶ-ἔπ, بابا بر قرنداش πάπα πὶρ καρηνδάς. « — ἀδελφὸς (ἐκ μητρὸς) اخ لام ἔχχου λὶ-ἄμ, آنا بر قرنداش ἀνὰ πὶρ καρηνδάς.

Ἑτερόθρησκος, ον, بشقه مذهبدن اولان πασκὰ μεζχεπδὲν ὀλάν.

Ἑτεροκίνητος, ον, بر واسطه ایله محرك πὶρ βασιτὰ ἰλὲ μουχαρρίκ.

Ἑτερόκλιτος, ον, (Γρμ.) مختلف الانشقاق μουχτελὶφ οὐλ - ἰν-σιράφ.

Ἑτερόμορφος, ον, مختلف الاشکال μουχτελὶφ οὐλ-ἐσκιάλ.

Ἑτεροπάθεια, ἡ (Ι) تداوی معاکس τεδαβίϊ μουακίς.

Ἑτεροπλαστία, ἡ (Ι) تکون غیر متجانس τεκεββούνι γαϊρι μουτε-δζανίς.

Ἑτερόρρυθμος, ον, مختلف الوزن μουχτελὶφ οὐλ-βέζν. § (Ἐμπ.) قوماندیت κομανδίτ, سپارشلی σιπαρισ-λή. « — ἑταιρία قوماندیت سرکتی κο-μανδὶτ σιρκετί, سپارش شرکتی σιπα-ρὶς σιρκετί.

Ἕτερος, α, ον, بشقه πασκά, دیگر δίγκερ, غیری γαϊρι, آخر ἀχήρ, اوته‌کی ὀτεκί. « δυοῖν θάτερον ایکیسندن بری ἰκισινδὲν πιρί. « ἀφ' ἑτέρου دیگر طرفدن δίγκερ ταραφδάν, دیگر کونه δίγκερ γκιουνέ. § — ως (ἐπρ.) دیگر

صورتله δίγκερ σουρέτλε. ‖ —ρωθεν (ἐπρ.) دیکر طرفدن δίγκερ ταραφδάν, دیکر محلدن δίγκερ μαχαλλδέν.

Ἑτερόσκιοι, οἱ (Γγρ.) سکنۀ مختلفة الظل σεκενέϊ μουχτελίφετ οὐζ-ζίλλ.

Ἑτερότροπος, ον, (Φ. Ἱστ.) منعطف μουνατίφ. « —ον ἔμβρυον رشیم منعطف ρεσίμι μουνατίφ.

Ἑτερόφθαλμος, ον, یکچشم γὲκ-τσίσμ, اعور ἀβέρ.

Ἑτερόφρων, ον, مختلف الرأی μουχτελὶφ οὐρ-ρέϊ.

Ἑτερώνυμος, ον, مختلف الاسم μουχτελὶφ οὐλ-ἴσμ.

Ἐτησίαι, οἱ (Ντκ.) ملتمل μουλτεμλέρ.

Ἐτήσιος, α, ον, یللك γιλλίκ, سنوی σὲνεβί, سالی σαλί, سنه‌لك σενελίκ. « —ον μίσθωμα اجرت سنوی οὐδζρέτι σενεβιγέ, ییللك γιλλίκ. « —ίως (ἐπρ.) هر سنه χὲρ σενέ, بر سنه πεχὲρ σενέ, سنه بسنه σενὲ πὲ σενέ, سنوی اولرق σενεβὴ ὀλαράκ.

Ἔτι, (Ἐπρ.) دها δαχά, حالا χαλα, هنوز χένουζ. « — μᾶλλον اك زیاده ἒν ζιγιαδέ.

Ἑτοιμάζω, حاضرلامق χαζηρλαμάκ, حاضر ا. χαζὴρ ἰτ. تهیئه ا. τεχιγὲ ἰτ. مهیا و آماده ا. μουχεγιὰ βὲ ἀμαδὲ ἰτ. ‖ (μσ. καὶ πθ.) حاضرلامق χαζηρλαμάκ, حاضر و آماده او. χαζὴρ βὲ ἀμαδὲ ὀλ. مهیا او. μουχεγιὰ ὀλ. « ἑτοιμάσατε τὴν τράπεζαν سفره‌یی حاضرلایکز σοφραγὶ χαζηρλάϊνιζ.

Ἑτοιμασία, ἡ حاضرلامه χαζηρλαμά, حاضرلانمه χαζηρλανμά, حاضرلق χαζηρλήκ, تهیئه πλ. تهیئات τεχιγιάτ, تدارك τεδαροὺκ πλ. تداركات τεδαρουκιάτ.

Ἑτοιμόδακρυς, υ, اغلامغه حاضر ἀγλαμαγὰ χαζήρ.

Ἑτοιμόγενος, ἡ طوغوره‌جق وقتی كلمش اولان قاری δογουραδζὰκ βακτὴ γκελμὶς ὀλὰν καρή.

Ἑτοιμοθάνατος, ον, اوله‌جك درجه‌سنده اولان ὀλεδζὲκ δερεδζεσινδὲ ὀλάν.

Ἑτοιμόλογος, ον, حاضر جواب χαζὴρ-δζεβάπ, سریع الجواب σερὶ' οὐλ-δζεβάπ.

Ἑτοιμόρροπος, ον, چوكه‌جك حاضر τσοκμεγὲ χαζήρ, مشرف انقیاض μουσερρέφι ἰνκιγιάς.

Ἕτοιμος, η, ον, حاضر χαζήρ, مهیا μουχεγιά, آماده ἀμαδέ, متهی μουτεχί. « εἶμαι — νὰ πράξω ὅ,τι σᾶς εὐαρεστεῖ دلخواهكز نه ایسه اجراسنه آماده‌یم διλ-λαχινὶζ νὲ ἰσὲ ἰδζρασινὰ ἀμαδέϊμ. ‖ « —ως (ἐπρ.) حاضر اولرق χαζὴρ ὀλαράκ.

Ἑτοιμότης, ἡ حاضرلق χαζηρλήκ. ‖ بداهت πεδαχέτ. « — πνεύματος بداهت فكر πεδαχέτι φίκρ, سرعت خاطر σουρκάτι χατήρ, چابك اندیشی δζαπὶκ-ένδισί.

Ἔτος, τὸ ییل γίλ, سنه σενὲ πλ.

سنين σενίν, سال σάλ. «τὸ ἀρξάμενον — بدا اولنمش سنه πεδὰ ὀλουνμοὺς σενέ. «τὸ παρελθὸν — گچن سنه γκετσὲν σενέ, سنهٔ ماضيه σενέϊ μαζιγέ, سنهٔ سابقه σενέϊ σαπικά. «τὸ ἀρχόμενον سنهٔ قريب الحلول σενέϊ καρὶπ οὐλ-χουλούλ. «τὸ ἐλευσόμενον — سنهٔ آتيه σενέϊ ἀτιγέ, كلهجك سنه γκελεδζὲκ σενέ. «κατ' — هر سنه πεχὲρ σενέ. «οἰκονομικὸν — سنهٔ ماليه σενέϊ μαλιγέ. «δίσεκτον — سنهٔ كبيسه σενέϊ κεπισέ. «ἡλιακὸν — سنهٔ شمسيه σενέϊ σεμσιγέ. «σεληνιακὸν — سنهٔ قمريه σενέϊ καμεριγέ. «πένθιμον — سال ماتم σάλι ματέμ, عدة الحداد ἰδδὲτ οὐλ-χαδάδ. « — εὐτυχίας بولق سنهسى πολλοὺκ σενεσί. « — δυστυχίας قيتلق سنهسى κητλὴκ σενεσί. «τὰ ἔτη τῆς νεότητος كنجلك سنهلرى γκενδζλὶκ σενελερή. « ἀπὸ — εἰς — سنه بسنه σενὲ πὲ-σενέ, سال بسال σὰλ πὲ-σάλ.

'Ετυμηγορία, ἡ (Νμ.) حكم χούκμ, قرار καράρ, قرارنامه καραρναμέ.

'Ετυμολογία, ἡ (Γρμ.) علم اشتقاق ἴλμι ἰστικάκ, اشتقاق ἰστικάκ.

'Ετυμολογικός, ή, όν, اشتقاقى ἰστικακή. «τὸ —όν (Γρμ.) كتاب الاشتقاق κιτὰπ οὐλ-ἰστικάκ. § —ῶς اشتقاقا ἰστικάκεν.

'Ετυμολόγος, ὁ (Γρμ.) اشتقاق منشيسى ἰστικὰκ μουντεσιπί.

'Ετυμολογ(έω)ῶ, (Γρμ.) اشتقاق ا. ἰστικὰκ ἰτ.

Ἔτυμος, ον, صحيح σαχίχ, حقيقى χακηκή. «τὸ —ον (Γρμ.) علم اشتقاق ἴλμι ἰστικάκ.

Εὖ, (Ἐπρ.) اي εἴ, خوش χός, كوزل γκιοὐζέλ, خوب χόπ. « —ποιῶ ايلك ا. εἴλὶκ ἰτ.

Εὐαγγελίζομαι, تبشير ا. τεπ-σὶρ ἰτ. بشارت ا. πεσαρὲτ ἰτ.

Εὐαγγελικός, ή, όν, تبشيرى τεπσιρί. § (Ἐκκλ.) انجيلى ἰνδζιλή. « —ἡ Ἐκκλησία (Θρσ.) پروتستان مذهبى προτεστὰν μεζχεπί. § —ῶς (ἐπρ.) انجيل شريف احكامنجه ἰνδζίλι σερὶφ ἀχκιαμίνδζε.

Εὐαγγέλιον, τὸ (Θρσ.) انجيل شريف ἰνδζίλι σερίφ.

Εὐαγγελισμός, ὁ بشارت πεσαρέτ, تبشير τεπσίρ. «ἡ ἑορτὴ τοῦ —οῦ عيد بشارت ἤδ πεσαρέτ. [λιγιούν.

Εὐαγγελιστής, ὁ انجيليون ἰνδζι-

Εὐάγγελος, ὁ بشير πεσήρ.

Εὐαγής, ές, پاك πάκι. § مقدس μουκαδδές, عزيز ἀζήζ, شريف σερίφ. «καθιδρύματα —ῆ ابنيهٔ شريفه ἐπνιγέϊ σεριφέ. « — οἶκος كليسا κελίσα, جامع δζαμί, مسجد μεσδζίδ.

Εὐάγωγος, ον, ادارهسى قولاى ἰδαρεσὶ κολάϊ, ملائم μουλαιχίμ, تربيهلى τερπιγελί.

Εὐάερος, ον, هواسى كوزل χαβασὴ γκιοὐζέλ, هوادار χαβαδάρ.

Εὐαισθησία, ἡ تأثر τεεσσούρ, رقت قلب ρικκάτι κάλπ, رقت ρικκάτ, نزاكت νεζακέτ.

Εὐαίσθητος, ον, متأثر μουτεεσίρ, رقيق القلب ρεκὴκ οὐλ-κάλπ, نازك ναζήκ.

Εὐάλωτος, ον, سهل الفتح σεχὶλ οὐλ-φέτχ.

Εὐανάγνωστος, ον, اوقونمسى قولاى ὀκουνμασὶ κολάϊ, سهل القرائت σεχὶλ οὐλ-κηραάτ.

Εὔανδρος ον, (πόλις) معمور و آباداں μα'μοὺρ βὲ ἀπαδάν.

Εὐάνθεμον, τὸ (Βτ.) پاپاديه παπαδιγιά, بابونج παπουνάδζ.

Εὐανθής, ές, شكوفه‌دار σουκιούφεδάρ. § تازه ταζέ.

Εὐαπάτητος, ὁ قولاى آلدانير κολάϊ ἀλδανήρ, سهل الاخداع σεχὶλ οὐλ-ἰνχιδά'.

Εὐαπόδεικτος, ον, اثباتى قولاى ἰσπατὶ κολάϊ, سهل الاثبات σεχὶλ οὐλ-ἰσπάτ.

Εὐαρέσκεια, ἡ ممنونيت μεμνουνιγέτ, لطف λούτφ, كرم κερέμ, خاطر-شناسلق χατηρ-σινασλήκ.

Εὐαρέστησις, ἡ خشنوديت χουσνουδιγέτ, رضا ριζά.

Εὐάρεστος, ον, لطيف λατίφ, خوش χός, مقبول μακπούλ, مرغوب μεργούπ, مرضى μερζά, مرتضا μουρτεζά, مستطاب μουστετάπ, مستحب μουστεχάπ, دلپذير διλ-πεζίρ, دلپسند διλ-πεσένδ, دلارا διλαρά, دلنشين διλνισίν. «—οι τρόποι مرغوبه اطوار ἐτβάρι μεργουπέ. « — διαμονὴ دلارا اقامتكاهى ἰκαμετκιάχι διλαρά. § —ως (ἐπρ.) مرغوباً μεργούπεν, دلپذيرانه διλ-πεζηρανέ.

Εὐαρεστ(έω)ῶ, بكنيلمك πεγενιλμέκ, خوشه كيتمك χοσὰ γκιτμέκ, مقبوله كچمك μακπουλὰ γκετσμέκ, حظ اولنق χάζζ ὀλουνμάκ, راضى ايلمك ραζὴ εϊλεμέκ, ارضا ا. ἰρζὰ ἰτ. محظوظ ـ متلذذ ايلمك μαχζοὺζ-μουτελλεζζὶζ εϊλεμέκ. § حظ ا. χάζζ ἰτ. خوشلانمق χουσλανμάκ, ذوقنه كيتمك ζεβκινὲ γκιτμέκ, محظوظ او. μαχζοὺζ ὀλ. تلذذ ا. τελεζζοὺζ ἰτ. خوشدل او. χὸς-δὶλ ὀλ. « εὐαρεστούμενος لطف و كرم بيورلرق λοὺτφ οὐ κερὲμ πουγιουριλαράκ, لطفا λούτφεν.

Εὐάρμοστος, ον, اويغون ὀϊγούν, ياقشق γιακισίκ, لائق λαΐκ, مناسب μουνασίπ, موافق μουβαφίκ, مطابق μουταπίκ, متناسب μουτενασίπ. § —ως (ἐπρ.) لائق و مناسب بر صورتله λαΐκ βὲ μουνασὶπ πὶρ σουρέτλε.

Εὐβάστακτος, ον, سهل التحمل σεχὶλ οὐτ-τεχαμμούλ, متحمل μουτεχαμμίλ.

Εὐβουλία, درايت διραγέτ, خرد-مندانى χιρὲδ-μενδανί, خوشمندانى χὸς-μενδανί. [πράβο.

Εὖγε, (Ἐπρ.) آفرين ἀφερίν, براوو

Εὐγένεια, ἡ زادكانلق ζαδεκιανλήκ, اصالت ἐσαλέτ, نجابت νεδζαπέτ, نسب νεσέπ, صوى σόϊ, كشيزادەلك κεσιζαδελίκ, شرافت σεραφέτ. § حسن اطوار χούσνι ἐτβάρ, نزاكت νεζακέτ, حسن معامله χούσνι μουαμελέ, اكرام

ἰκράμ, چلبيلك τσελεπιλίκ, ملاطفت μουλατιφέτ. «μὲ —αν دلنوازانه δἰλ-νεβαζανέ, نوازشكارانه νεβαζισκιαρανέ, مكرمانه μουκριμανέ, نازكانه ναζικιανέ. « *ἐφέρθη μὲ πολλὴν —αν* غايت نازكانه معامله ايلدى γάγετ ναζικιανὲ μουαμελὲ εἶλεδή. « *ἡ — τῶν αἰσθημάτων* علو و شرافت افكار οὐλοὺβ βὲ σεραφέτι ἐφκιάρ.

Εὐγενής, ές, كشيزاده κεσιζαδέ, اصلزاده ἀσηλζαδέ, اصيل ἀσήλ, نجيب νεδζὶπ πλ. نجبا νουδζαπά, حسيب χασὴπ πλ. حسبا χουσαπά, عالى تبار ἀλὶ ταπάρ, اهل حسب و نسب ἐχλὶ χασὲπ βὲ νεσέπ, شرافتلو σεραφετλή, شريف σερίφ, ‖ نازك ναζίκ. « — *ἐκ γενετῆς* اصيل نسلاً νέσιλεν ἀσήλ. « — *καρδία* قلب شرافت آلود κάλπι σεραφὲτ-ἀλούδ. « —ῆ *αἰσθήματα* افكار نجابت آثار ἐφκιάρι νεδζαπὲτ-ἀσάρ, حسيات شرافت آثار χασιγιάτι σεραφὲτ-ἀσάρ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) نجيبانه νεδζιπανέ, كريمانه κεριμανέ, نازكانه ναζικιανέ.

Εὐγενία, ἡ Ἴδε Εὐγένεια. ‖ (συνήθως) ἡ — *του, της, τῶν* حضرتلرى χαζρετλερή, جنابلرى δζεναπλερί, ذاتلرى ζατλερή. «*ἡ — σας* ذات عاليكز ζάτι ἀλινίζ, ذات دولتلرى ζάτι δεβλετλερί.

Εὐγενικός, ή, όν, Ἴδε Εὐγενής.

Εὐγλωττία, ἡ فصاحت φεσαχάτ, بلاغت πελαγάτ, لطافت لسان λεταφέτι λισάν. « — *φυσική* بلاغت فطريه ذاتيه πελαγάτι φιτριγὲ-ζατιγέ

Εὔγλωττος, ον, فصيح φεσίχ, بليغ πελίγ, دلباز δἰλπάζ, سخنپرداز σουχανπερδάζ, سخندان σουχανδάν. « —ως (ἐπρ.) بليغانه πελιγανέ, فصيحانه φεσιχανέ.

Εὐγνωμον(έω)ῶ, نعمت - ايلك بيلمك εἶλὶκ-νι'μὲτ πιλμέκ, نعمت شاكر او. σακίρι νι'μὲτ ὀλ. منتدار-متشكر او. μιννετδὰρ-μουτεσεκκὶρ ὀλ. | تشكر ا. τεσεκκιοὺρ ἰτ. اظهار تشكر ا. ἰζχάρι τεσεκκιοὺρ ἰτ. «*θὰ σᾶς — αἰωνίως* اولنجه مؤبداً متشكر μουέπεδεν μουτεσεκκὶρ ὀλαδζάγημ.

Εὐγνωμοσύνη, ἡ شكر σούκρ, شكران نعمت σουκράνι νι'μέτ, تشكر τεσεκκιούρ, شكرانيت σουκρανιγέτ.

Εὐγνώμων, ον, شاكر نعمت σακίρι νι'μέτ, متشكر μουτεσεκκίρ, منتدار μιννετδάρ, سپاسدار σιπασδάρ, شكردان σουκιουρδάν. « — *μόνως* (ἐπρ.) متشكرانه μουτεσεκκιρανέ, تشكراً τεσεκκιουρεν. «*εἶναι λίαν —μων διὰ τὰς χάριτας, ἅς τῷ ἐπεδαψιλεύσατε* احسان بيورديغكز نعم و الطافك شكريني بيلير ἰχσὰν πουγιουρδουγουνοὺζ νιὰμ ἐλταφὶν σουκρινὶ πιλίρ.

Εὔγραμμος, ον, كوزلجه مرسم γκιουζέλδζε μουρεσσέμ.

Εὐδαιμονία, ἡ سعادت σααδέτ, مسعوديت μεσουδιγέτ, بختيارى παχτ[ιγιαρί], يمن γιούμν.

Εὐδαιμονίζω, بختيار عد ا. παχτιγιὰρ ἀδδ ἰτ.

Εὐδαίμων, ον, بختيار παχτι-άρ, نيكبخت νικ-πάχτ, خوب طالع -π-ταλί, سعادتمند σααδετ-μένδ, مسعود μεσούδ, كامران κιαμράν, بلند -ι πουλένδ-άχτέρ. § —όνως (ἐπρ.) سعادتمندانه σααδετ-μενδανέ.

Εὔδηλος, ον, پك اشكار πὲκ ἱκιάρ, اشكار ἐσκέρ.

Εὐδία, ἡ (Ντ.) آچيق هوا ἀτσὴκ ἑβά, ليمانلق λιμανλήκ.

Εὐδιάγνωστος, ον, سهل التشخيص σεχὶλ οὐτ-τεσχίς.

Εὐδιάθετος, ον, كوزلجه منتظم γκιόυζέλδζε μουντεζάμ. § كيفلي κεϊφλή. § حاضر χαζήρ, آماده ἀμα-δέ. «εἶναι — νὰ τὸ δώσῃ ويرمكه آماده βιρμεγὲ ἀμαδέδιρ.

Εὐδιάλλακτος, ον, سهل الصلح σεχὶλ οὐσ-σούλχ.

Εὐδιοίκητος, ον, ادارهسى قولاى ἰδαρεσὶ κολάϊ, سهل الاداره σεχὶλ ἰλ-ἰδαρέ.

Εὐδιόμετρον, τὸ (Φσ.) مقياس صفوت هوا μηκγιάσι σαφβέτι χαβά.

Εὐδιόρθωτος, ον, تصحيحى قولاى τασχηχὴ κολάϊ, سهل التصحيح σεχὶλ ἰτ-τασχήχ.

Εὔδιος, α, ον, آچيق هوا ἀτσὴκ [χαβά.

Εὐδοκία, ἡ حسن رضا χούσνι ριζά, حسن ارادا χούσνι ἰραδέ, ارتضا ἰρτιζά, عنايت ἰναγέτ, لطف λούτφ, كرم κέ-ρέμ. «θεία —α خدا ايله عنايت ἰναγέτι χουδὰ ἰλέ صمدانيه ايله اراده ἰραδεῒ σαμεδανιγὲ ἰλέ.

Εὐδοκίμησις, ἡ ميسريت μου-γεσσεριγέτ, موفقيت μουβεφφακηγέτ.

Εὐδόκιμος, ον, معتبر μουτεπέρ, محترم μουχτερέμ. § حسن χασέν, كوزل γκιουζέλ. « —ως (ἐπρ.) معتبرانه μου-τιπερανέ, محترمانه μουχτεριμανέ. « — ὑπηρεσία حسن خدمت χούσνι χιδμέτ.

Εὐδοκιμ(έω)ῶ, كسب اعتبار و شهرت ا. κέσπι ἰτιπὰρ βὲ σοχρὲτ ἰτ. پارلامق παρλαμάκ. § تفوق ا. τε-φεββοὺκ ἴτ. ايلرولك ἰλερόυλεμέκ. ظفرياب-موفق-ميسر او. ζαφεργιὰπ-μουβεφφὰκ-μουγεσσὲρ ὀλ.

Εὐδοκ(έω)ῶ, تصديق و قبول ا. τασδὴκ βὲ καποὺλ ἴτ. ممنون و مسرور او. μεμνοὺν βὲ μεσροὺρ ὀλ. § بيورمق πουγιόυρμάκ, لطف-كرم-احسان-عنايت ا. λοὺτφ-κερὲμ-ἰχσὰν-ἰναγὲτ ἴτ. ارزان و سزاوار بيورمق ἐρζὰν βὲ σεζαβὰρ πουγιόυρμάκ. «οὕτως ηὐδόκησεν ὁ Θεὸς حق تعالى حضرتلرى بويلجه اراده بيورمشدر χὰκκ τεάλια χαζρετλερὶ ποϊλέδζε ἰραδὲ πουγιόυρμούσδουρ.

Εὐδοξία, ἡ حسن اعتبار χούσνι ἰτιπάρ, شان و شهرت σὰν οὐ σόχρέτ.

Εὔδρομος, ον, چابوق قوشان τσα-ποὺκ κοσάν, سريع العدو σερὶ' οὐλ-ἄδβ.

Εὐειδής, ές, كوزل γκιόυζέλ, حسن χασέν, جميل δζεμίλ, خوشلقا χὸς-λεκά. «τὸ —ὲς τοῦ προσώπου خوبروى χὸπ-ρουή, وجاهت سيما βεδζα-χέτι σιμά.

Εὐεκτ(έω)ῶ, حال محتده او. χάλι σιχχατδὰ ὀλ. حسن مزاجده او. χούσνι μιζαδζδὰ ὀλ. صاغ و سالم او. σὰγ βὲ σαλὶμ ὀλ.

Εὐελπίζω, حسن اميد ويرمك χούσνι οὐμὶδ βιρμέκ, مأمول و اميدوار قيلق με'μοὺλ βὲ οὐμιδ-ϐὰρ κηλμάκ.

Εὐελπις, ι, اميدوار οὐμιδ-βάρ, مأمول με'μούλ.

Εὐελπιστία, ἡ حسن اميد χούσνι οὐμίδ.

Εὐελπιστ(έω)ῶ, مأمول-اميدوار او. με'μοὺλ-οὐμιδ-βὰρ ὀλ.

Εὐεξία, ἡ حسن صحت و عافيت χούσνι σιχχὰτ βὲ ἀφιγέτ, حسن مزاج χούσνι μιζάδζ.

Εὐεπίτευκτος, ον, موفقيتي قولاى μουϐεφφακηγετὶ κολάϊ.

Εὐεργεσία, ἡ ايليك ἑϊλίκ, لطف λοὺτφ πλ. الطاف ἐλτάφ, كرم πλ. اكرام ἐκράμ, احسان ἰχσάν, مروت μουρουϐϐέτ, مبرت μουπερρέτ, نعمت νι'μὲτ πλ. نعم νιάμ, نيكوكارى νικιουκιαρή. «*οὐδέποτε θὰ λησμονήσω τοιαύτην μεγάλην εὐεργασίαν* بو نعمت عظيمه يى فراموش ايتمى احتمالى يوقدر πόϊλε πὶρ νι'μέτι ἀζημεγὴ φεραμοὺς ἰτμεσὶ ἰχτιμαλὴ γιόκδουρ. «*ἡ* — *οὐδέποτε ἀπόλλυται* ايليك ضايع اولماز ἑϊλὶκ ζάϊ' ὀλμάζ.

Εὐεργέτημα, τὸ احسان ἰχσάν, مروت μουρουϐϐέτ, نعمت νι'μέτ. «*τὸ — τῆς ἀπογραφῆς* (Νμ.) شرط الوفا σάρτ οὐλ-βεφά.

Εὐεργέτης, ὁ ايليك ايدن ἰδέκ, منعم μουνίμ, محسن μουχσίν, نعمت βελίϊ νι'μέτ, كرمسار κερ... σάζ, صاحب الكرم σαχὶπ-οὐλ-κε... «*εἶναι — σας* ولى نعمتكزدر βελίϊ μετινίζδιρ.

Εὐεργετικός, ή, όν, كر... ρίμ, كرمكار κερεμ-κιάρ, خواه... χαϊρ-χάχ. «*—ἡ παράστασις* منفعته مخصوص ويريلان تياترو اويونى ρινὶν μενφαατινὰ μαχσοὺς βιρ... τέατρο ὀγιουνού.

Εὐεργετ(έω)ῶ, ايليك ا... πιρινὲ ἑϊλὶκ ἰτ. نعمت و احسان ا. ... μὲτ βὲ ἰχσὰν ἰτ. ... و احسان ا. λοὺτφ οὐ ἰχσὰν ἰτ.§ (πθ.) —ο... ايليك - نعمت-احسان كورمك ἑϊλὶκ-ἰχσ... νι'μὲτ γκιορμέκ, مظهر احسان او. μ... χέρι ἰχσὰν ὀλ. احسانديده او. ἰχσ... διδὲ ὀλ.

Εὐερέθιστος, ον, قيزار ... τσαποὺκ κιζάρ, حدتلى χι'δετλή (I) متخرش μουτεχαρρίς.

Εὐζωΐα, ἡ حسن حال χούσνι χ... رفاه حال ρεφάχι-χάλ, سعادت حال σα... δέτι χάλ.

Εὔζωμος, ον, خاصه سى كوزل ... σασὶ γκιουζέλ, ياغلى γιαγλή.

Εὔζωνος, ον, (Στρ.) طلبه... λιά, آوجى ἀϐδζή.

Εὔζωος, ον, كوزل كچينير γκι... ζὲλ γκετσινήρ, رفيه الحال ρεφὶχ ο... χάλ.

Εὐήθεια, ἡ سادهدلك σαδὲ-διλλ...

بدلاو πουδαλαλήκ, جاقت χαμακ-τ, بلاهت πελαχέτ.

Εὐήθης, ες, سادەدل σαδὲ-δίλ. بدلا πουδαλά, بون πό'ν, احمق ἀχ-κ, بلیه πελίχ.

Εὐήλατος, ον, قابل انطراق κα-ιι ἰντιράκ. [ἀπάδ.

Εὐήλιος, ον, شمس آباد σέμς-

Εὐημερία, ἡ سعادت σαάδέτ, جد و اقبال ρεφαχιγέτι χάλ, رفاهيت δδ οὐ ἰκπάλ, دولت δεβλέτ, میمو μεϊμουνιγέτ, كامرانى κγαμ-ή, میمنت μεϊμενέτ.

Εὐήμερος, ον, میمون μεϊμούν, مسعود μεσούδ, برخوردار περχορδάρ, كامران κγαμράν.

Εὐημερ(έω)ῶ, میمون و مسعود او. μοὺν βὲ μεσοὺδ ὀλ. و برخوردار كامران περχορδὰρ βὲ κγαμρὰν ὀλ. دولت و اقباله نائل δεβλὲτ οὺ ἰκ-λὰ ναὶλ ὀλ.

Εὔηχος, ον, خوب صدالى χὸπ αλί, طنين انداز τανὶν-ἐνδάζ, عكس ι ἀκς-ἐνδάζ.

Εὐθαλής, ές, شكوفه‌دار σου-υφεδάρ, پر ازهار ποὺρ ἐζχάρ.

Εὐθαρσής, ές, جسور δζεσούρ, δ διλαβέρ, غیرتمند γαϊρετμένδ, ποὺρ-δίλ. ‖ — ῶς (ἐπρ.) جسو δζεσουρανέ, غيرتمندانه γαϊ-μενδανέ, دلاورانه διλαβερανέ.

Εὐθεράπευτος, ον, تداويسى τεδαβισὶ κολάϊ.

Εὔθετος, ον, منتظم μουντεζάμ.

‖ مناسب μουνασίπ. «ἐν —ῳ καιρῷ وقت مناسبده βάκτι μουνασιπδέ. ‖ —ως (ἐπρ.) بر صورتله مناسب μουνα-σὶπ πὶρ σουρέτλε.

Εὐθετ(έω)ῶ, حسن تنظيم ا. χού-σνι τανζὴμ ἰτ.

Εὐθηναίνω, اوجوزلامق οὐδζουζ-λαμάκ, اهونلنمك ἀχβενλενμέκ, تدنى فيئات ا. τεδεννίϊ φιγιὰτ ἰτ.

Εὐθηνεία καὶ **—νία, ἡ** اوجوزلق οὐδζουζλούκ, اهونيت ἀχβενιγέτ.

Εὐθηνός, ή, όν, اوجوز οὐ-δζούζ, اهون ἀχβέν.

Εὔθραυστος, ον, قولاى قيريلير κολάϊ κηρηλήρ, سهل الانكسار σεχὶλ σεχὶλ οὐλ-ἰνκισάρ, رقيق ρεκήκ, نارين ναρίν, سهل الانفصام σεχὶλ οὐλ-ἰνφισάμ. «τὸ —ον (οὐσ.) قابليت انفصام καπιλιγέτι ἰνφισάμ, رقات ρεκακέτ.

Εὔθρυπτος, ον, كورك γκεβρέκ, هش χίς, رقيق ρεκήκ. « τὸ —ον (οὐσ.) كوركلك γκεβρεκλίκ, هشاشت χεσασέτ.

Εὐθυβολία, ἡ درست اندازلك δου-ρούστ-ἐνδαζλίκ.

Εὐθυγραμμία, ἡ خط مستقيم χάττι μουστεκήμ. ‖ (ἐπὶ ὁδοῦ) استقامت ἰστικαμέτ.

Εὐθύγραμμος, ον, مستقيم الخط μουστεκὴμ οὐλ-χάττ.

Εὐθυδικία, ἡ دوغريلق δογρού-λούκ, حقانيت χακανιγέτ, معدلت ά-δαλέτ.

Εὐθύδικος, ον, دوغری δογρού, حقانیتلی χακανιγετλή, عادل ἀδήλ, مستقیم μουστεκήμ.

Εὐθυδικ(έω)ῶ, اجرای حقانیت و عدالت ا. ἰδζράϊ χακανιγὲτ βὲ ἀδαλὲτ ἰτ.

Εὐθύδρομος, ον, دوغری حرکت ایدیجی δογροὺ χαρεκὲτ ἰδιδζή.

Εὐθυεπής, ές, راستکو ῥάστ-γκιού.

Εὐθυμία, ἡ سوینج σεβίνδζ, کیف κέϊφ, نشاط νεσάτ, بشاشت πεσασέτ, سرور σουρούρ, مسرت μεσερρέτ, ابتهاج ἰπτιχάδζ, شادئ دل σαδίϊ δίλ.

Εὔθυμος, ον, بشاشتلی πεσασετλή, سوینجلی σεβινδζλή, بهیج πεχίδζ, مفرح μουφερράχ, خاطر کشا χατηρ-κιουσά, نشاطمند νεσατ-μένδ, شاد σάδ, شادمان σαδ-μάν, فرحناک φερεχνάκι, مسرور μεσρούρ, بشوش πεσούς, دلکشا διλ-κιουσά. «— ὡς (ἐπρ.) شنلک و سوینجله σενλὶκ βὲ σεβίνδζλε, کوله کوله γκιουλὲ γκιουλέ, کیفله κέϊφλε, نشاط ایله νεσὰτ ἰλέ.

Εὐθυμ(έω)ῶ, (Ἀμτβ.) سوینمک σεβινμέκ, اکلنمک ἐγλενμέκ, کیفلنمک κεϊφλενμέκ, تنشط ا. τενεσσοὺδ ἰτ. تفرح ا. τεφερροὺχ ἰτ. ابتهاج ا. ἰπτιχάδζ ἰτ.

Εὐθύνη, ἡ مسؤلیت μεσουλιγέτ.

Εὐθυπόρος, ον, راسترفتار ῥάστ-ρεφτάρ.

Εὐθύς, εῖα, ύ, دوغری δογρού, مستقیم μουστεκίμ, راست ῥάστ. ‖ (دوغری δογρού, خالص χαλίς, ἀδίλ, مستقیم μουστεκίμ. «— θρωπος دوغری - مستقیم بر آدم δογ μουστεκὴμ πὶρ ἀδάμ. ‖ — (ἐπρ.) دوغریجه δογρούδζε, δὲρ-χάλ, آنیده ἄνιδε. «ἀπ' — ἢ κατ' —είαν دوغرییه δογρουδὰν δογρουγιά, دوغری δὸς δογρού.

Εὐθύς, (Ἐπρ.) درحال δὲρ-χ آنیده ἄνιδε, آنده ἀνδέ, همان χε همانده χεμανδέμ, عقبنده ἀκιπ «— ὅπου آنده کی او ὃ ἀνδέκι, κι πί. «— ὅπου σᾶς εἶδον کی γκιορδογοὺμ κιπί. «— ἀπὸ بر πἐρί. «— ἀπὸ τῆς παιδ ἡλικίας του چوجوقلقندنبری τσοτ κλουγουνδὰν περί. «— ἅμα ἀν λῃ ὁ ἥλιος کونشک طلوعی عقبنده γκ νεσὶν τουλουὴ ἀκιπινδέ. «— ἐφάνη ظهوری عقبنده ζουχουρὴ πινδέ.

Εὐθυσκοπ(έω)ῶ, نشان آلمق δογροὺ νισὰν ἀλμάκ.

Εὐθυτενής, ές, طوران δὶμ-δὶκ δουράν, دوغری δογρού.

Εὐθύτης, ἡ دوغریلق δογ λούκ, استقامت ἰστικαμέτ, حقانیت χακανιγέκ, صدق σίδκ, σαδακάτ, صدق بال σίδκι πάλ —τητι مستقیمانه μουστεκιμανέ.

Εὐθυτομία, ἡ دوغری کسمه γρού κεσμέ. ‖ استقامت ἰστικα

ὐθυφροσύνη, ἡ استقامت افكار ...ικεμάτι ἐφκιάρ. ‖ حسن توجه χού-τεβεδζδζούχ, خير انديشى χαΐρ ...ισέ.

ὐθύφρων, ον, مستقيم الافكار ...στεκὴμ οὐλ-ἐφκιάρ, مستوزى μου-...6ζή, خير خواه χαΐρ-χάχ, خير ...نا χαΐρ-ἐνδίς.

ὐκαιρία, ἡ وقت مساعد βάκτι ...σαήδ, وقت موافق βάκτι μουβα-..., وقت مناسب βάκτι μουνασίπ, ...فرصت φουρσάτ, وقت βάκτ. «καλή — ...فرصت φουρσάτι χασέν. «εὐνο- — فرصت مساعد φουρσάτι μου-...ήδ. «λαμβάνω τὴν —αν νά... فرصت اتخاذ ἰττιχάζι φουρσάτ ἰτ. ...ράττομαι τῆς —ας. اختلاس فرصت ا...ιλάσι φουρσάτ ἰτ.

ὔκαιρος, ον, مناسب μουνα-..., موافق μουβαφήκ. ‖ (κν.) بوش ..., خالى χαλή, تهى τεχή.

ὐκαιρ(έω)ῶ, وقتى او. βακτὴ ... وقت و حالى او. βάκτ οὐ χαλὴ ὀλ. ...εν — σήμερον بو كون وقتم يوقدر ... γκιοὺν βακτὴμ γιόκδουρ.

ὐκαίρωμα, τὸ بوشالمه ποσάτ-..., بوشالتما ποσαλτμά, تخليه ταχ-...έ.

ὐκαιρώνω, بوشالتمق ποσάτ-..., بوشالتمق ποσαλτμάκ, تخليه ا. ...χλιγὲ ἰτ.

ὐκάλυπτος, ὁ (Βτ.) اوقاليپتوس ...ا ἐβκάλιπτος ἀγαδζή.

ὔκαμπτος, ον, قابل انحنا κα-πίλι ἰνχινά, قابل انثنا καπίλι ἰνσινά.

Εὐκαμψία, ἡ قابليت انحنا καπι-λιγέτι ἰνχινά, قابليت انثنا καπιλιγέτι ἰνσινά.

Εὔκαρπος, ον, كثير الاثمار κεσίρ οὐλ-ἐσμάρ.

Εὐκατάληπτος, ον, قولاى κολάϊ آكلاشيلور ἀνλασήλούρ, سهل الفهم σεχὶλ οὐλ-φέχμ.

Εὐκατάστατος, ον, وقتى خوش اولان βακτὴ χὸς ὀλάν, زنكين ζεν-γκίν.

Εὐκαταφρόνητος, ον, شايان تحقير σαγιάνι ταχκήρ, حقير χακήρ, ادنى ἐδνά.

Εὐκατόρθωτος,ον, سهل الحصول σεχὶλ οὐλ-χουσούλ, قولاى κολάϊ.

Εὔκαυστος, ον, سهل الاحراق σεχὶλ οὐλ-ἰχράκ.

Εὐκινησία, ἡ چالاكلك τσαλιακ-λίκ, سرعت حركت σουρκάτι χαρεκέτ.

Εὐκίνητος, ον, سهل الحركه σε-χὶλ οὐλ-χαρεκέ, چست و چالاك τσέστ οὐ τσαλιάκ, خفيف χαφήφ.

Εὐκλεής, ές, شانلى σανλή, مشهور μεσχούρ, نامدار ναμδάρ, جليل δζελίλ, امجد ἐμδζέδ, مفخم μουφεχ-χάμ, اشرف ἐσρέφ, ذى شان ζι-σάν. «γένος —ές خاندان شرافت عنوان χα-νεδάνι σεραφὲτ-οὐνβάν. ‖ —ῶς (ἐπρ.) شرفمندانه σερεφμενδανέ, عزت و اجلال ايله ἠζζὲτ οὐ ἰδζλὰλ ἰλέ.

Εὔκλεια, ἡ شان و شهرت σὰν οὐ σοχρέτ, مجد و عزت μὲδζδ οὐ ἠζζέτ,

اشتهار ἰστιχάρ, شرف σερίφ, شرافت σεραφέτ, اجلال ἰδζλάλ.

Εὐκλεΐζω, شرفمند قیلمق σερεφμὲνδ κηλμάκ, اجلاد - اجلال ا. ἰμδζὰδ - ἰδζλὰλ ἰτ. [χίλ.

Εὐκοίλιος, ον, (I) مسهل μουσ-

Εὐκοιλιότης, ἡ (I) اسهال ἰσχάλ, لینت ληνέτ.

Εὐκολία, ἡ قولایلق κολαϊλήκ, سهولت σουχουλέτ, آسانی ἀσανή, یسر γιούσρ, وهن βέχν. « πρὸς —αν مدار سهولت اولمق اوزره μεδάρι σουχουλὲτ ὀλμὰκ οὐζερέ. «ἡ θύρα ἀνοίγει μὲ —αν قاپو قولای آچیلور καποὺ κολάϊ ἀτσηλούρ.

Εὐκολόβραστος, ον, قولای پیشیلیر κολάϊ πισιλίρ.

Εὐκολογύριστος, ον, قولای دونر κολάϊ δονέρ.

Εὐκολοκατόρθωτος, ον, قولای چوریلیر κολάϊ πετσεριλίρ.

Εὐκολοκίνητος, ον, قولای دونر κολάϊ δονέρ.

Εὐκολομάθητος, ον, قولای اوكرنیلیر κολάϊ ὀγρενιλήρ.

Εὐκολομοίραστος, ον, قولای تقسیم اولنور κολάϊ τακσὴμ ὀλουνούρ.

Εὐκολοπέραστος, ον, قولای کچیلیر κολάϊ γκετσιλήρ.

Εὐκολόπιστος, ον, قولای ایانیر κολάϊ ἰνάνηρ.

Εὔκολος, ον, قولای κολάϊ, سهل σεχίλ, آسان ἀσάν, سهولتلی σουχουλετλή, یسیر γεσίρ, قولایلقله κολαϊληκλή. § — ως (ἐπρ.) بالسهوله πὶσ-σουχουλε, سهلا σεχίλεν.

Εὐκολοχώνευτος, ον, قولای هضم اولنور κολάϊ χάζμ ὀλουνούρ.

Εὐκολύνω, قولایلشدرمق κολαϊλάσμάκ, تسهیل ا. τεσχὶλ ἰτ. آسان ایلمك ἀσὰν εἰλεμέκ, استیسار ا. ἰστισὰρ ἰτ. تهوین ا. τεχβὶν ἰτ. تسهیلات کوسترمك τεσχιλὰτ γκιόστερμέκ.

Εὐκοσμία, ἡ ادب ἐδέπ, ادب حسنی χούσνι ἐδέπ, ادبانه حرکت χαρεκὲτ ἐδεπανέ. [χαί.

Εὐκρασία, ἡ اعتدال هوا ἰτιδάλ

Εὔκρατος, ον, معتدل μουτεδίλ. «— ζώνη منطقه معتدله μιντακὰ μουτεδιλέ.

Εὐκρίνεια, ἡ صراحت σαραχάτ, وضوح βουζούχ, نقاهت νεκαχέτ.

Εὐκρινής, ές, آچیق ἀτσίκ, واضح βαζήχ, موضح μουβεζζίχ, مصرح μουσαρράχ, صریح σαρίχ. § — ως (ἐπρ.) صراحة σαράχατεν, واضحا βαζιχαν.

Εὐκταῖος, α, ον, دخلوه وجه اولان περ-βέδζχι διλχὰχ ὀλάν, مرغوب μεργούπ, مطلوب ματλούπ, مکش διλκές, شایان آرزو σαγιάνι ἀρζού, متمنی μουτεμεννή, مترضی μουτεραζί

Εὐκτήριος, α, ον, دعا متعلق ἰπαδετὲ μουτεαλλήκ. « — οἶκος عبادتخانه ἰπαδὲτ-χανέ.

Εὐκτικός, ή, όν, ترضیه لی و متضمن τεμεννὴ βὲ τερζιγεγὶ μουτ

...μίν. «ἡ —κὴ ἔγκλισις (Γρμ.) صيغه σηγάϊ τεμεννιγέ.

...ὐλάβεια, ἡ ديندارلق δινδαρ-..., ديانت διγιανέτ, تعبد τεαπποὐδ, ... τακβά.

...ὐλαβής, ές, ديندار δινδάρ, ديانتكار διγιανετ-κιάρ, متدين μουτε-...γίν, متعبد μουτεαππίδ. ‖ —ῶς (...ρ.) ديانتكارانه διγιανετ-κιαρανέ, متعبدانه μουτεαππιδανέ, ديانتله διγια-...ιλέ.

...ὐλαβ(έο)οῦμαι, صاقنمق σα-...μάκ, تحفظ ا. τεχαφφοὺζ ἰτ. ...تو... τεβεκκὴ ἰτ. محترز اولمق μουχ-...ζὰρ ὀλ. ‖ احترام ا. ἰχτιρὰμ ἰτ. حرمت و رعايت χουρμὲτ βὲ ριαγὲτ ...مقدس اولمق μουκαδδὲς ὀλουμάκ.

...ὐλαλία, ἡ خوش كفتارى χὸς-...φταρή.

...ὐληπτος, ον, قولاى آكلاشيلور ...άϊ ἀνλαὀηλούρ, واضح βαζήχ, ...ι ἀτσήκ.

...ὐλόγησις, ἡ دعا δοά, تبرك τε-...ρούκ, تبريك τεπρίκ. «ἡ — τῶν ...ων نكاح دعاسى νικιὰχ δοασή.

...ὐλογητός, ή, όν, مبارك μου-...έκ, مقدس μουκαδδές. « — ὁ ...ς الحمد الله ἐλ-χὰμδ οὐλ-λίλαχι.

...ὐλογία, ἡ دعا δοά, خير دعا ...ρ δοά, تبرك τεπερρούκ. ‖ (Ι) چچك τσιτσὲκ ἠλλετί, جدرى δζε-... « — Θεοῦ تبركات ربانيه τεπερ-...κιάτι ρεππανιγέ.

...ὐλογιάρης, ὁ چچك بوزوغى اولان τσιτσὲκ ποζουγοὺ ὀλάν, مجدر μου-δζεδδέρ, مجدور μεδζδούρ, چابور τσαπούρ.

Εὔλογος, ον, مناسب μουνασίπ, لائق λαήκ, اويغون ὀϊγούν, جائز δζαΐζ, سزا σεζά, بجا πεδζά, سزاوار σεζαβάρ, روا ρεβά, معقول μα᾽κούλ. «δὲν τὸ εὑρίσκω —ον مناسب كورمم μου-νασὶπ γκιὸρμέμ. ‖ —ως (ἐπρ.) لائقى وجهله λαηκὴ βέδζχιλε, بر وجه مناسب πὲρ-βέδζχι μουνασίπ.

Εὐλογοφανής, ές, معقول μα᾽-κούλ, مقبول μακπούλ, مناسب μουνα-σίπ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) مقبول بر صورتله μακποὺλ πὶρ σουρέτλε.

Εὐλογ(έω)ῶ, خير دعا ا. χαΐρ δοὰ ἰτ. تقديس ا. τακδὶς ἰτ. تبريك ا. τεπρὶκ ἰτ. دعا اوقومق δοὰ ὀκουμάκ, رحمت اوقومق ραχμὲτ ὀκουμάκ, مبارك قيلمق μουπαρὲκ κηλμάκ. ‖ حمد و شكر ا. χὰμδ οὐ σοὺκιρ ἰτ. تمجيد ا. τεμδζὶδ ἰτ. ‖ ميمون - مسعود قيلمق μεϊμοὺν-μεσοὺγ κηλμάκ. ‖ تشكر ا. τεσεκκιοὺρ ἰτ. ‖ (πθ. μτχ.) εὐλογημένος مبارك μουπαρέκ, مقدس μουκαδδές, تبركيافته τεπερροὺκ-γιαφτέ. « εὐλογημένος γάμος نكاح مبارك νικιάχι μουπαρέκ. «εὐλογημένον ὕδωρ ماى مقدس μάϊ μουκαδδές.

Εὐλύγιστος, ον, قولاى اكيلور κολάϊ ἐγκιλούρ.

Εὐμάθεια, ἡ سهولت تعلم σουχου-λέτι τεαλλούμ, فطانت φετανέτ, ذكاوت ζεκιαβέτ.

Εὐμαθής, ές, قولای اوکرنیر κολάϊ ὀγρενίρ, فطین φετίν, ذکی ζεκί.

Εὐμάλακτος, ον, سهل التلین σεχὶλ οὐτ-τελεγ-γιούν.

Εὐμάρεια, ἡ سهولت σουχουλέτ. § استراحت ἰστιραχάτ. § برکت περεκέτ.

Εὐμαρής, ές, قولای κολάϊ, سهل σεχήλ. § لطیف λατήφ. § بول πόλ, برکتلی περεκετλή.

Εὐμαρίς, ἡ باپوچ تختـه ταχτὰ παπούδζ.

Εὐμεγέθης, ες, اجسم ἐδζσέμ.

Εὐμέθοδος, ον, حسن اصـول χούσνι οὐσούλ, ترتیبلی τερτιπλή, منتظم μουντεζάμ. § —ως (ἐπρ.) حسن اصولتوفیقا χούσνι οὐσουλὰ τεϐφήκεν.

Εὐμελής, ές, آهنکلی ἀχεγκλή.

Εὐμένεια, ἡ حسن توجه χούσνι τεϐεδζδζούχ, لطف و کرم λοὺτφ οὐ κερέμ, عنایت ἰναγέτ, عاطفت ἀτιφέτ.

Εὐμενής, ές, مکرم μουκερρέμ, منعم μουνίμ, خیر خواه χαΐρ-χάχ, کریم κερίμ, یاور γιαϐέρ. § مساعد μουσαήδ, موافق μουϐαφίκ. § —ῶς (ἐπρ.) حسن توجـه ایله χούσνι τεϐεδζδζούχ ἰλέ, لطف و کرم ایله λοὺτφ οὐ κερὲμ ἰλέ, عنایتا ἰνάγετεν, لطفا λούτφεν.

Εὐμετάϐλητος, ον, سهل التبدل σεχὶλ οὐτ-τεπεδδούλ, تحول قابل καπίλι τεχαϐϐούλ, قرارسز καραρσήζ, ثباتسز σεπατ-σίζ, متلون μουτελεϐϐίν. «τὸ —τον τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων تحول عالمک احـوال ἀχϐάλι ἀλεμὶν τεχαϐϐουλή.

Εὐμετάθετος, ον, سهل النقل σεχὶλ οὐν-νάκλ.

Εὐμετακίνητος, ον, سهل الحرکة σεχὶλ οὐλ-χαρεκέ.

Εὐμετακόμιστος, ον, سهل النقل σεχὶλ οὐν-νάκλ.

Εὐμετάπειστος, ον, سهل الاقناع σεχὶλ οὐλ-ἰκνά'.

Εὐμετάτρεπτος, ον, سهل الانقلاب σεχὶλ οὐλ-ἰνκιλάπ.

Εὐμεταχείριστος, ον, قولای استعمال ἰστιμαλὶ κολάϊ, سهل الاستعمال σεχὶλ οὐλ-ἰστιμάλ.

Εὐμοιρ(έω)ῶ, بهره مند او χρεμὲνδ ὀλ. زنکین او ζενγκὶν «— χρημάτων پاره‌سی چوق او ρεσὶ τσὸκ ὀλ.

Εὐμορφαίνω, کوزللشدیرمک ὀυζελιστιρμέκ, تجمیل ا. τεδζμὶλ § (ἀμτ.) کوزللنمک γκιοῦζελενμέ تجمل ا. τεδζεμμοὺλ ἰτ.

Εὐμορφία, ἡ کوزللک γκιοῦζελίκ, حسن χούσν, جمال δζεμάλ.

Εὔμορφος, ον, کوزل γκιοῦζέ حسن χασέν, خوب χόπ, جمیل δζεμί ملیح μελίχ.

Εὔμουσος, ον, معارفپرور μα ρὶφ-περϐέρ.

Εὔνοια, ἡ لطف λοὺτφ πλ. الطاف ἐλτάφ, کرم κερὲμ πλ. اکرام ἐκρά عنایت ἰναγέτ, حسن نظر χούσνι να حسن توجه χούσνι τεϐεδζδζούχ, خاطر χατήρ. «ἀποκτῶ τὴν —αν τιν پرینک حسن توجهی قزانق πιρινὶν χούσ

τεβεδζδζουχινὶ καζανμάκ. « χάνω
ὴν —αν τινός بريك حسن توجهی
ا غائب πιρινὶν χούσνι τεβεδζδζου-
χινὶ γαϊπ ἰτ. خاطردن دوشمك χα-
τηρδὰν δουσμέκ. « ἔκτακτος —
لطف و كر بر خارق العاده χαρὴκ οὐλ-
δὲ πὶρ λουτφ οὐ κερέμ.

Εὐνοϊκός, ή, όν, مساعد μου-
σαὴδ, موافق μουβαφὴκ, اويغون οϊ-
γούν, مناسب μουνασίπ. § خيرخواه χαϊρ
χάχ. «περίστασις —ή فرصت مساعد
φουρσάτι μουσαὴδ. « — ἄνεμος
اويغون هو οϊγοὺν χαβά. § —ῶς
(Ἐπρ.) لطفاً مساعده ايله μουσααδὲ ἰλέ,
λουτφεν. «φέρομαι —ῶς πρός τινα
حقنده لطفله معامله ا χακκηνδὰ λουτφ
ιλὲ μουαμελὲ ἰτ.

Εὐνομία, ἡ نظامات حسن χούσνι
νιζαμάτ, حسن اداره χούσνι ἰδαρέ,
عدالت ἀδαλέτ.

Εὔνομος, ον, نظامی νιζαμί,
عادل ἀδίλ.

Εὐνομ(έο)οῦμαι, عادلانه اداره
اولنمق ἀδιλανὲ ἰδαρὲ ὀλουνμάκ.

Εὔνους, ουν, خيرخواه χαϊρ-
χάχ, كرمكار κερεμ-κιάρ.

Εὐνουχίζω, خادم ا. χαδὶμ ἰτ.
خصا - تطويش ا χησὰ-τατβὶς ἰτ. §
(ἐπὶ ζώων) انعام ἐνεμέκ. § (ἐπὶ
ἵππων) اكدش ا. ἰγδὶδζ ἰτ.

Εὐνουχισμός, ὁ خادم ايتمه χαδὶμ
ἰτμέ, خصا χησά, تطويش τατβίς.
§ انعام ἐνεμέ. [δὶμ ἰδιδζή.

Εὐνουχιστής, ὁ خادم ايديجی χα-

Εὐνοῦχος, ον, خادم χαδίμ, خصی
χασή, مخصی μαχσί, طواشی ταβασί.
§ (Ζλγ.) اكدیج ἰγδὶδζ. «ὁ — τῶν
ἀνακτόρων خادم آغا χαδὶμ ἀγά,
حرم آغاسی χαρὲμ ἀγασί, قيزلر آغاسی
κιζλὰρ ἀγασί, مصاحب μουσαχίπ.

Εὐνο(έω)ῶ, سومك σεβμέκ,
حسن توجه ا. χούσνι τεβεδζδζοὺχ ἰτ.
بريك خيرخواهی او. πιρινὶν χαϊρ-
χαχὴ ὀλ. كرمكار او. κερεμ-κιὰρ ὀλ.
«εὐνοούμενος مرغوب μεργούπ, نديم
νεδίμ, قرين καρίν. «οἱ —μενοι τοῦ
βασιλέως پادشاهك ندما و قرناسی παδι-
σαχὴν νουδεμὰ βὲ κουρενασί.

Εὐοδ(έω)ῶ, راست كلمك ράστ
γκελμέκ. § —οῦμαι (πθ.) ترقی τε-
ρακκὴ ἰτ. موفق و ميسر او. μουβεφ-
φὰκ βὲ μουγεσὲρ ὀλ.

Εὐοί, (Ἐπρ.) خای خای χάϊ χάϊ.

Εὔορκος, ον, يمينی طوتان γε-
μινί τουτάν, ناموسلی ναμουσλού,
وجدانلی βιδζδανλή.

Εὐοσμία, ἡ كوزل قوقو γκιουζὲλ
κοκού, طيب رائحه ραϊχάϊ τιπέ,
خوشبوی χοσ-πουή.

Εὔοσμος, ον, كوزل قوقولی γκιοὺ-
ζὲλ κοκουλού, خوشبو χόσπού.

Εὐπάθεια, ἡ رفاه ρεφάχ, خوشحال
χοσχάλ, صفاكارلق σαφακιαρλήκ,
تنعم τενεούμ. [μουτενεήμ.

Εὐπαθής, ές, صفاكار σαφακιάρ, متنعم

Εὐπαίδευτος, ον, معلوماتلی μα'-
λουματλή, دانشمند δανισμένδ, عالم
ἀλήμ, تربيه‌لی τερπιγελή.

Εὐπατόριον, τὸ (Βτ.) چایراوتی τσαΐρ ὀτού.

Εὐπατρίδης, ὁ زادکان ζαδεκjάν, اصیل ἀσήλ, نجیب νεδζίπ, خاندان χανεδάν.

Εὐπείθεια, ἡ اطاعت ἰταάτ, مطاوعت μουταβαάτ, انقیاد ἰνκιγjάδ.

Εὐπειθής, ές, اطاعتلی ἰτααтλή, مطیع μουτί', منقاد μουνκάδ, رام ράμ. «εὐπειθέστατος بندهٔ کمترانه πενδέΐ κεμτερανέ, بندهٔ عاجزانه πενδέΐ ἀδζιζανέ. § —ῶς (ἐπρ.) اطاعتله ἰταάτλε, مطیعاً μουτίεν.

Εὐπειθ(έω)ῶ, اطاعت ا. ἰταάτ ἰτ. مطیع او. μουτὶ' ὀλ. انقیاد ا. ἰνκιγjὰδ ἰτ.

Εὔπεπτος, ον, (Ι) هضمی قولای χαζμὶ κολάΐ سهل الهضم σεχὶλ οὐλχάζμ.

Εὔπιστος,ον, قولای ایناننیر κολάΐ ἰνανήρ, معتمد μου'τεμέδ, ساده دل σαδὲ-δίλ.

Εὔπλαστος,ον, سهل التشکل σεχὶλ οὐτ-τεσεκκjούλ.

Εὔπληκτος, ον, سهل الضرب σεχὶλ οὐδ-δάρπ.

Εὐπλοΐα, ἡ حسن سفر χούσνι σεφέρ. [Ἀγαθοεργία.

Εὐποιΐα, ἡ ایلك εΐλίκ. Ἴδε καὶ

Εὐποιός, όν, ایلك ایدیجی εΐλὶκ ἰδιδζί, کریم κερίμ, خیرخواه χαΐρχάχ.

Εὐποι(έω)ῶ, ایلك ا. εΐλὶκ ἰτ. کرم-احسان ا. κερὲμ-ἰχσὰν ἰτ.

Εὐπορία, ἡ سهولت σουχουλέτ. § پوللق πολλούκ, رفاه ρεφάχ, و ثروت يسار σερβὲτ οὐ γεσάρ, رفاه حال ρεφάχι χάλ, حسن حال χούσνι χάλ.

Εὔπορος, ον, قولای کچیلیر κολάΐ γκετσιλήρ. § قولای κολάΐ, سهل σεχίλ. § زنکین ζενγκίν, صاحب ثروت σαχίπι σερβέτ, غنی γανή.

Εὐπορ(έω)ῶ, صاحب ثروت- مالدار-زنکین او. σαχίπι σερβέτ-μαλδὰρ-ζενγκὶν ὀλ.

Εὐπραγία, ἡ سعادت σααδέτ, رفاه حال ρεφάχι χάλ. § ثروت σερβέτ.

Εὐπραγ(έω)ῶ, مسعود او. μεσού'δ ὀλ. § زنکین او. ζενγκὶν ὀλ.

Εὐπρέπεια, ἡ ياقیشیقلق γjακησήκλήκ, کوزللك γκjούζελλίκ. § تربیه τερπιγέ, ادب ἐδέπ.

Εὐπρεπής, ές, ياقیشیق γjακησήκ, کوزل γκjούζέλ, کوستریشلی γκjοστερισλή. § ادیب ἐδίπ, تربیه‌لی τερπιγελή, اوصلو οὐσλού. § —ῶς (ἐπρ.) ادبانه ἐδεπανέ.

Εὐπρεπίζω, دوناتمق δονατμάκ, سوسلندیرمك σουσλενδιρμέκ, تزیین ا. τεζγὶν ἰτ. [πούλ.

Εὐπρόσδεκτος,ον, مقبول μακ-

Εὐπροσηγορία, ἡ لطف ایله معامله λούτφ ἰλὲ μουαμελέ, ملاطفت μουλjαΐμέτ, التفات ἰλτιφάτ, خوش يارلق χοσ-γjαρλήκ, بشاشت πεσασέτ, کول يوزلیلك γκjουλὲρ γjούζλουλούκ.

Εὐπροσήγορος, ον, لطیف

ατίφ, ملايم μουλαΐμ, ملطف μουλ-
τεφίτ, كول يوزلى γκιούλὲρ γιούζλού,
خوش يا χοσ-γιάρ, بشوش πεσούς.

Εὐπρόσιτος, ον, يناشمسى قولاى
ιανασμασὴ κολάϊ, سهل التقرب σε-
ὶλ οὐτ-τεκαρρούπ, سهل المواصلت σε-
ὶλ οὐλ-μουβασελέτ.

Εὐπροσωπία, ἡ كوزللك γκιού-
ζελλίκ, خوبرويى χὸπ-ρουΐ.

Εὐπρόσωπος, ον, كوزل γκιού-
ζέλ, خوبرو χὸπ-ρού. ‖ —ως (ἐπρ.)
كوزلجه γκιούζέλδζε.

Εὔρεσις, ἡ بوليش πουλίς, بولمه
πουλμά. ‖ ايجاد ἰδζάδ, اختراع ἰχ-
τιρά', كشف κέσφ. «ἀπὸ τῆς —εως
τῆς τυπογραφίας فن طباعتك اختراعندن
بر φέννι ταπααττὴν ἰχτιραῖνδὰν
περού.

Εὑρετήριον, τὸ جدول δζεδβέλ,
فهرست φιχρίστ, دفتر اسامى τεφτέρι
σαμί.

Εὑρέτης, ὁ بولوجى πουλουδζού,
موجد μουδζίδ, مخترع μουχτερή, كاشف
ιασίφ.

Εὕρημα, τὸ بوليش πουλίς, بولدوق
πουλδούκ. ‖ بولنتى πουλεντή, لقطه
λουκατά.

Εὑρίσκω, بولق πουλμάκ, كشف ا.
κέσφ ἰτ. ‖ ايجاد-اختراع ا. ἰδζάδ-
ἰχτιρὰ' ἰτ. ‖ (πθ.) بولنمق πουλουν-
μάκ. ‖ چيقارمق τσηκαρμάκ. ‖ ظن ا.
ζὰνν ἰτ. ‖ عد ا. ἄδδ ἰτ. «— σημα-
σεύων ἢ προσβάλλων اصابت ايتديرمك
ισαπὲτ ἰτδιρμέκ. «— ὅτι τοῦτο εἶ-
ναι καλόν بو شى احسن اولديغى ظن ا.
πού σέϊ ἄχσεν ὀλδουγού ζὰνν ἰτ.
« — εὔλογον مناسب - لائق بولق -
كورمك μουνασὶπ - λαὴκ πουλμὰκ -
γκιορμέκ. «ἐὰν εὑρεθῇ ἀληθής صحيح
تحقق ايسه چيقار σαχὴχ τσηκὰρ ἰσέ,
و كسب ثبوت ايلر ايسه τεχακκούκ βὲ
κέσπι σουπούτ εῖλὲρ ἰσέ.

Εὔροια, ἡ انصباب ἰνσιπάπ. ‖
كثرت κεσρέτ, فزونى φεζουνί, و فيض
بركت φεῖζ οὐ περεκέτ. « — λόγου
وسعت قريحه علو فكر οὐλούβι φίκρ, قريحه
βουσά'τι καριχά.

Εὖρος, τὸ ان ἔν, عرض ἄρζ,
وسعت βουσά'τ. ‖ (Ντκ.) ὁ — شرق
روزكارى σάρκ ρουζκιαρή.

Εὐρυθμία, ἡ تناسب τενασούπ.
‖ (Μουσ.) آهنك ἀχένκ. (Φλσ.)
حسن اتساق كلام ἰντισάκι κελιάμ,
ترتيب χούσνι τερτίπ. ‖ (Φυσιολ.)
حسن نظم νάζμι χασέν, نظم مستحسن νά-
ζμι μουσταχσέν.

Εὔρυθμος, ον, آهنكلى ἀχεν-
κλή, موزون μεβζούν. ‖ متناسب μου-
τενασίπ, قياسى κηγιασί. ‖ —ως
(ἐπρ.) آهنك ايله ἀχὲνκ ἰλέ, متناسباً
μουτενάσιπεν.

Εὐρύνω, كنيشلنديرمك γκενισλεν-
διρμέκ, توسيع - تعريض ا. τεβσὶ'-τα'-
ρίζ ἰτ. ‖ (πθ.) كنيشلنمك γκενισλεν-
μέκ, توسع ا. τεβεσσού ἰτ. كسب وسعت
ا. κέσπι βουσά'τ ἰτ. امتداد ا. ἰμ-
τιδὰδ ἰτ.

Εὐρύς, εῖα, ύ, كنيش γκενίς,

انلى ἐνλή, واسع βασί, وسيع βεσί, عريض ἀρίζ, پهن πέχν. § —έως (ἐπρ.) كنيشلكله γκενισλίκλε, كنيش γκενὶς γκενίς, وسعتله βουσά'τλε, اسعاو βασίεν, بول بول πὸλ πόλ.

Εὐρύτης, ἡ ان ἔν, كنيشلك γκενισλίκ, عرض ἄρζ, وسعت βουσά'τ, پهن πέχν.

Εὐρυχωρία, ἡ كنيشلك γκενισλίκ, وسعت βουσά'τ.

Εὐρύχωρος, ον, كنيش γκενίς, وسعتلى βουσα'τλή, واسع βασί'.

Εὐρύστομος, ον, واسع الفم βασὶ' οὐλ-φέμμ.

Εὐρυφωνία, ἡ وسعت صوت βουσά'τι σάβτ.

Εὐρώς, ὁ كوف κούφ.

Εὐρωστία, ἡ قوتليك κουβετλήλίκ, ديجلك δινδζλίκ, توان τουβάν, قوت مزاج κουββέτι μιζάδζ.

Εὔρωστος, ον, قوتلى κουββετλή, قوى καββή, دينج δίνδζ, توانا τουβανά, قوى المزاج καββὴ οὐλ-μιζάδζ.

Εὐρωτι(άω)ῶ, كوفلنمك κούφλενμέκ, كوف باغلامق κοὺφ παγλαμάκ.

Εὐσαρκία, ἡ وجودك طولونلغى βουδζουδοὺν δολγουνλουγού, طيقنازلق τηκναζλήκ, شيشمانلق σισμανλήκ, سميزلك σεμηζλίκ.

Εὔσαρκος, ον, شيشمان σισμάν, چسهلى τσεσελή, سميز σεμίζ, ملحم μουλεχχέμ, تناور τεναβέρ, سمين σεμίν.

Εὐσέβεια, ἡ ديندارلق δινδαρλήκ, تقوى τακβά, ديانت διγιανέτ.

Εὐσεβής, ές, ديانتكار διγιανετκιάρ, متدين μουτεδεγ-γίν, ارباب ديانت ἐρπάπι διγιανέτ, اهل تقوى ἔχλι τακβά. § —ῶς (ἐπρ.) ديانتله διγιανέτλε, ديانتكارانه διγιανετκιαρανέ.

Εὐσεβόφρων, ὁ افكار ديانتكارانه صاحبى ἰφκιάρι διγιανετκιαρανὲ σαχηπή.

Εὔσηπτος, ον, قولاى چورولور κολάϊ τσουρουλούρ, سهل التعفن σεχλ οὐτ-τεαφφούν.

Εὐσθενής, ές, قوتلى κουββετλή, توانا τουβανά.

Εὔσκιος, ον, خوب سايه χὸπ σαγέ, سايه‌دار σαγεδάρ.

Εὐσπλαγχνία, ἡ رحم ράχμ, مرحمت μερχαμέτ, شفقت σεφακάτ, مهربانى μιχριπανί, رأفت ραφέτ.

Εὐσπλαγχνίζομαι, آجيمق ἀδζημάκ, ترحم ا. τεραχχοὺμ ἰτ. اسيرگمك ἐσιργκεμέκ, مرحمت ا. μερχαμὲτ ἰτ.

Εὔσπλαγχνος, ον, مرحتلى μερχαμετλή, صاحب مرحمت σαχίπι μερχαμέτ, مرحمتكار μερχαμετκιάρ, شفيق σεφήκ, مهربان μιχριπάν, صاحب رقت σαχίπι ρηκκάτ. § (ἐπὶ Θεοῦ) رحيم ραχίμ, رحمان ραχμάν, كريم κερίμ, رؤف ρεούφ. § —ως (ἐπρ.) و مرحمت شفقتله μερχαμὲτ βὲ σεφακάτλε, رحيمانه ραχιμανέ, بالترحم πιτ-τεραχχούμ, مرحمتكارانه μερχαμετκιαρανέ.

Εὐστάθεια, ἡ ثبات σεπάτ.

Εὐσταθής, ές, ثباتلى σεπατλή, ثابت σαπίτ, مستقر μουστεκάρ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) دوام و ثباتله δεβὰμ βὲ σεπάτλε, قويا καββίγεν, شديدا σεδίδεν, مستقرا μουστέκαρρεν.

Εὐσταλής, ές, ساده σαδέ, نازك ναζίκ.

Εὐστοχία, ἡ اصابت ἰσαπέτ. ‖ زكاوت ζεκιαβέτ.

Εὔστοχος, ον, مصيب μουσίπ. ‖ زكى ζεκί, مخيل μουχαγ-γίλ. «— ἀπάντησις جواب مخيل δζεβάπι μουχαγ-γίλ, جواب پرجواب δζεβάπι πούρ δζεβάπ. ‖ —ως (ἐπρ.) اصابتله ἰσαπέτλε. ‖ ماهرانه μαχιρανέ.

Εὐστοχ(έω)ῶ, اصابت ا. ἰσαπὲτ ἰτ. او ا. ميسر μούγεσέρ όλ.

Εὐστροφία, ἡ قولاى دونمه κολάϊ δόνμέ, سهل الانطاق σεχὶλ οὐλ-ἰνιτάφ, چابوقلق τσαπουκλούκ, مهارت μεχαρέτ.

Εὔστροφος, ον, قولاى دونر κολάϊ δόνέρ, سهل الانعطاف σεχὶλ οὐλ-ἰνιτάφ, چيرهدست τσιρὲ δέστ, ماهر μαχίρ. ‖ —ως (ἐπρ.) اصابتله ἰσαπέτλε, مهارتله μεχαρέτλε.

Εὐσυμβίβαστος, ον, سهل ال مصالحه σεχὶλ οὐλ-μουσαλαχά.

Εὐσυνειδησία, ἡ وجدان خالص βιδζδάνι χαλίς, انصاف ἰνσάφ.

Εὐσυνείδητος, ον, وجدان صاحبى βιδζδὰν σαχηπή, وجدانلى βιδζδανλή, دوغرى δογρού, منصف μουνσίφ. ‖ —ως (ἐπρ.) وجدانله βιδζδάνλε, صدق و خلوصله σηδκ οὐ χουλούσλε, انصافكارانه ἰνσαφκιαρανέ, منصفانه μουνσιφανέ. « —ος διανομή تقسيم منصفانه τακσίμι μουνσιφανέ. «ἐνεργῶ —ως وجدان و حقانيت اوزره معامله ا. βιδζδὰν βὲ χακανιγὲτ οὔζρὲ μουαμελὲ ἰτ.

Εὐσχημον(έω)ῶ, ادبانه معامله ا. ἐδεπανὲ μουαμελὲ ἰτ.

Εὐσχημοσύνη, ἡ (Ἠθ.) ادب ἐδέπ. ‖ نزاكت νεζακέτ.

Εὐσχημος, ον, (Ἠθ.) ادبلى ἐδεπλή, اديب ἐδίπ. ‖ مناسب μουνασίπ, لايق λαΐκ.

Εὐσχήμων, اديب ἐδίπ, مؤدب μουεδίπ. ‖ —όνως (ἐπρ.) حسن ادبله χούσνι ἐδέπλε, ادبانه ἐδεπανέ.

Εὔτακτος, ον, منتظم μουντεζάμ. ‖ تربيه لى τερπιγελή, ادبلى ἐδεπλή, اوصلى οὐσλού. ‖ —ως (ἐπρ.) منتظم بر صورتله μουντεζὰμ πὶρ σουρέτλε. ‖ تربيه و اوصلولق ايله τερπιγὲ βὲ οὐσλουλοὺκ ἰλέ.

Εὐτακτ(έω)ῶ, ادبانه معامله ا. ἐδεπανὲ μουαμελὲ ἰτ. اوصلى اوطورمق οὐσλοὺ ὀτουρμάκ.

Εὐταξία, ἡ حسن نظام χούσνι νιζάμ, حسن انتظام χούσνι ἰντιζάμ, حسن ترتيب χούσνι τερτίπ. ‖ ادب ἐδέπ, تربيه τερπιγέ, اوصلولق οὐσλουλούκ.

Εὐταξίας, ὁ چاوش τσαούς, يساقجى γιασακδζή.

Εὐτεκνία, ἡ ايى چوجوقلرى اولمه ἐϊ τσοδζουκλαρὴ ὀλμά.

Εὐτέλεια, ἡ آلچقلق ἀλτσακλήκ, دنائت δινάέτ. § اهونيت ἀχβενιγέτ.

Εὐτελής, ές, آلچق ἀλτσάκ, آشاغى ἀσαγή, دنى δενί, ذليل ζελίλ, سفيل σεφίλ, حقير χακήρ, خوار χόρ. § (ἐπὶ τιμῆς) دون δούν, اهون ἀχβέν, دنى δενί. «—εῖς τιμαί فيئات ادنى φιγιάτι ἐδνά, كيمبها κιουμ-παχά, دونبها δούν-παχά. «τὸ —ές τῆς τιμῆς قيمتك دنائتى κηϊμετὶν δινάετί. § —ῶς (ἐπρ.) آلچقجه ἀλτσάκδζε, آلچقلقله ἀλτσακλήκλε, ادنا بر صورتله ἐδνὰ πὶρ σουρέτλε.

Εὐτοκία, ἡ حسن ولادت χούσνι βελαδέτ.

Εὐτολμία, ἡ جسارت δζεσαρέτ, شجاعت σεδζαάτ.

Εὔτολμος, ον, جسور δζεσούρ, شجيع σεδζί'. § —ως (ἐπρ.) جسورانه δζεσουρανέ.

Εὐτραπελία, ἡ شنلك σενλίκ, لطيفه كوى λατιφὲ-γκιουΐ, بشاشت πεσασέτ.

Εὐτράπελος, ον, شن σέν, بشاشتلى πεσασετλή, بشوش πεσούς, لطيفه كو λατιφε-γκιού, لطيفه جى λατιφεδζή.

Εὐτραφής, ές, ايجه بسلنمش ἰΐδζε πεσλενμίς, سميز σεμίζ, سمين σεμίν, شيشمان σισμάν.

Εὐτρεπίζω, تنظيم و ترتيب ا. τανζὴμ βὲ τερτὶπ ἰτ. § دوزلندرمك δούζλενδιρμέκ, تزيين ا. τεζγὶν ἰτ. § حاضرلامق χαζηρλαμάκ.

Εὐτρεπισμός, ὁ حاضرلامه χαζηρλαμά, تهيئه τεχγιέ. § تزيين τεζγὶν πλ. تزيينات τεζγινάτ.

Εὐτροφία, ἡ تغذى τεγαδδή. § سميزلك σεμιζλίκ.

Εὐτύχημα, τὸ موتلولق μουτλουλούκ, سعادت σααδέτ, مسعوديت μεσουδιγέτ, تنعم τενεούμ, بختيارلق παχτιγιαρλήκ, سعادتمندانى σααδετμενδανί, خوشحال χοσ-χάλ.

Εὐτυχής, ές, موتلو μουτλή, سعيد σαΐδ, مسعود μεσούδ, كامران κιαμράν, كامكار κιαμκιάρ, سعادتمند σααδετμένδ, مرزوق μερζούκ, بختيار παχτιγιά, بختور παχτ-βάρ, ميمون μεϊμούν, مبارك μούπαρέκ, فيروز φερούζ, متيمن μουτεγεμμίν, ميمنت فرما μεϊμενὲτ-φερμά. «ὅλοι οἱ ἄνθρωποι θέλουσι νὰ ἦναι —εῖς هر كس مسعود و كامران اولمق آرزوسنده در χὲρ κὲς μεσοὺδ βὲ κιαμρὰν ὀλμὰκ ἀρζουσινδάδιρ. «μόνη ἡ ἀρετὴ δύναται νὰ καταστήσῃ τὸν ἄνθρωπον —ῆ آدمى مسعود الحال ايده بيلهجك آنجق فضيلتدر ἀδαμὴ μεσοὺδ οὐλ-χὰλ ἰδὲ πιλεδζὲκ ἄνδζακ φαζιλέτδιρ. «— βασιλεία سلطنت باهرة الميمنت σαλτανάτι παχίρετ οὐλ-μεϊμενέτ. «— ἡμέρα يوم مبارك γέβμι μούπαρέκ, روز فيروز ρούζι φερούζ. § —ῶς (ἐπρ.) سعادتمندانه σααδετμενδανέ, اقبال ايله ἰκπὰλ ἰλέ, تيمنا τεγέμμουνεν, بالسعود و الميمنه πὲσ-σού'δ β-ὲλ-μεϊμενέ, اوغور ايله ὀγοὺρ ἰλέ, مسعودا μεσούδεν, سالما σάλιμεν. § بركت ويرسين περεκὲτ βιρσίν.

« —ῶς δὲν ἔπεσε برکت ویرسین
دوشمدی περεκὲτ βιρσὶν δοὺσμεδι.

Εὐτυχία, ἡ سعادت σααδὲτ,
مسعودیت μεσουδιγέτ, بختیارلق παχτι-
γιαρλήκ, بخت πάχτ, دولت δεβλέτ,
اقبال ικπάλ, اوغور ὀγούρ, کامرانی
καμρανί, طالع ταλί', میمنت μεϊμε-
νέτ, یمن γιούμν, برکت περεκέτ. «ἡ
— τοῦ Κράτους سعادت حال ملک و
دولت σααδέτι χὰλ μοὺλκ οὐ δεβλέτ.
«συμμετέχω τῆς —ας ἄλλου آخرک
اقبالندن وایه‌دار سرور و محظوظیت او
ἀχηρὴν ικπαλινδὰν βαγεδάρι σου-
ρούρ βὲ μαχζουζιγὲτ ὀλ.

Εὐτυχ(έω)ῶ, موتلی - بختلی - بختیار
او μουτλοὺ-παχτλὴ-παχτιγιὰρ ὀλ.
دولت و اقبال نائل او δεβλὲτ οὐ ικ-
παλὰ ναὶλ ὀλ. مسعود و بختیار او με-
σοὺδ βὲ παχτιγιὰρ ὀλ. § موفق او.
μουβεφφὰκ ὀλ. § مالدار - زنگین او.
μαλδὰρ-ζενγκὶν ὀλ. صاحب ثروت او.
σαχίπι σερβὲτ ὀλ. «δὲν ηὐτύχησα
νὰ σᾶς συναντήσω ἐκεῖ سزی اوراده
تصادف ایتمکه موفق اولهمدم ὄραδα σιζὶ
τεσαδοὺφ ἰτμεγὲ μουβεφφὰκ ὀλά-
μαδημ. [τα'πὶρ ἰτ.

Εὐφημίζω, حسن تعبیر ا. χούσνι

Εὐφημισμός, ὁ (Φλσ.) حسن تعبیر
χούσνι τα'πίρ, تلیین کلام τελγίνι κε-
λάμ, تعدیل الفاظ و تعبیرات τα'δίλι ἐλ-
φάζ βὲ τα'πιράτ. «κατ' —σμὸν
حسن تعبیرا. χούσνι τα'πὶρ ἰλέ.

Εὔφημος, ον, حسن تعبیرلی χού-
σνι τα'πιρλή. § ممدوح μεμδούχ.
§ —ῶς (ἐπρ.) حسن تعبیر ایله χούσνι
τα'πὶρ ἰλέ. § عرض و ناموس ایله ἠρζ
οὐ ναμοὺς ἰλέ. § ممدوحا μεμδούχεν.

Εὐφημ(έω)ῶ, ادبانه صویلمک ἐ-
δεπανὲ σοϊλεμέκ, مدح و ثنا ا. μέδχ
οὐ σενὰ ἰτ.

Εὐφορία, ἡ (Γργ.) منبتلک μουν-
πιτλίκ, محصولدارلق μαχσουλδαρλήκ,
برکت περεκέτ, بوللق πολλούκ.

Εὔφορος, ον, منبت μουνπίτ,
محصولدار μαχσουλδάρ, برکتلی περεκε-
τλή, بول πόλ.

Εὐφορ(έω)ῶ, منبت و محصولدار او.
μουνπὶδ βὲ μαχσουλδὰρ ὀλ.

Εὐφράδεια, ἡ فصاحت φεσαχέτ,
بلاغت πελαγάτ, لطافت لسان λεταφέτι
λισάν.

Εὐφραδής, ές, فصیح φεσίχ,
بلیغ πελίγ. § —ῶς (ἐπρ.) بلیغانه
πελιγανέ, فصیحانه φεσιχανέ.

Εὐφραίνω, سوندیرمک σεβινδιρ-
μέκ, تفریح ا. τεφρὶχ ἰτ, تنشیط ا.
τενσὶδ ἰτ. § (μσ.) سونمک σεβιν-
μέκ, تفرح ا. τεφερροὺχ ἰτ. و متلذذ
مفرح او. μουτελεζζίζ βὲ μουφερ-
ρὶχ ὀλ. «οἶνος εὐφραίνει καρδίαν
ἀνθρώπου (Γρφ.) خمر قلب انسانی
تفریح ایدر χαμὲρ κάλπι ἰνσανὶ τε-
φρὶχ ἰδέρ.

Εὐφραντικός, ή, όν, مفرح
μουφερρίχ.

Εὐφροσύνη, ἡ سونج σεβίνδζ,
سرور σουρούρ, مسرت μεσερρέτ, محظوظیت
μαχζουζιγέτ, حبور χουπούρ, فرح

φεράχ, قلب نشاطی νεσ̆άτι κάλπ, شادمانی σαδμανή.

Εὐφρόσυνος, ον, لذیذ و لطیف λεζίζ βὲ λατίφ, دلکشا διλκιουσά, صفابخش σαφαπάχς̆, فرحرسان φερ-αχρεσάν, موجب مسروریت μουδζίπι μεσρουριγέτ, مفرح μουφερρίχ. § —ύνως (ἐπρ.) ذوق و صفا ایله ζέδκ οὐ σαφὰ ἰλέ, مسرورا μεσρούρεν, مفرحا μουφέρριχεν.

Εὐφυής, ές, ذکاوتلی ζεκιαβετλή, زیرک ζεϊρέκ, ذکی ζεκί, فطین φετίν. § —ῶς (ἐπρ.) ذکاوتله ζεκιαβέτλε, فراستله φερασέτλε, زیرکانه ζεϊρεκιανέ.

Εὐφυΐα, ἡ ذکاوت ζεκιαβέτ, فطانت φετανέτ, فراست φερασέτ, ذکا ζεκκιά.

Εὐφωνία, ἡ لطافت صوت λετα-φέτι σάβτ, لطافت تلفظ λεταφέτι τε-λεφφούζ. § (Γρμ.) سماع σεμά', آهنك حروف άχένκι χουρούφ.

Εὐφωνικός, ή, όν, (Γρμ.) سماعی σεμαή, آهنك حروفه موافق άχένκι χουρουφὰ μουβαφήκ. « —ὰ προσ-φύματα لواحق سماعیه λεβαχήκι σε-μαϊγέ.

Εὔφωνος, ον, كوزل سسلی γκιὸυ-ζὲλ σεσλή, خوب آواز χὸπ-άβάζ.

Εὔχαρις, ι, لطیف λατίφ, نازك ναζίκ, ظریف ζαρίφ, جمیل δζεμήλ, دلاویز διλ-άβίζ.

Εὐχαριστήριος, ον, تشكرانه τεσ̆εκκιουρατὰ δαΐρ ὀλάν. « — ἐπιστολή تشكرنامه τεσ̆εκκιουρ-ναμέ.

Εὐχαρίστησις, ἡ ممنونیت μεμ-νουνιγέτ, خشنودلق χοσ̆νουδλούκ, خشنودیت χοσ̆νουδιγέτ, محظوظیت μαχ-ζουζιγέτ. § حسن رضا χούσνι ριζά. «πρὸς κοινὴν —σιν عموما خشنودلغی ... ایچون οὐμουμὴν χοσ̆νουδλουγοὺ ... τσούν.

Εὐχαριστία, ἡ تشكر τεσ̆εκ-κιούρ, ایفای تشكر ἰφάϊ τεσ̆εκκιούρ, شكر σ̆ούκιρ, شكران σ̆ουκιράν. «κάμν... —ίας ا. عرض تشكر ἄρζι τεσ̆εκκιού... ἰτ. «εἰλικρινεῖς —αι تشكرات خالصانه τεσ̆εκκιουράτι χαλισανέ.

Εὐχάριστος, ον, مقبول μακ-πούλ, لذیذ λεζίζ, خوش χός̆, لطیف λατήφ, كوزل γκιὸυζέλ, مرغوب μερ-γούπ, مطبوع ματπού', دلارا διλ-αρά. « — διαμονή مسكن مطبوع μεσκέ... ματπού'. § —ίστως (ἐπρ.) ... μεμνούνεν, محظوظا μαχζούζεν, ... μουτεσ̆έκκιουρεν, مسرورا μεσρούρεν. § ... ایله πὲκ ἀλιά.

Εὐχαριστ(έω)ῶ, خشنود و ... ا. μεμνοὺν βὲ χοσ̆νοὺδ ἰτ. ... ا. مسرور χοσ̆διλ-μεσροὺρ ἰτ. ... او. محظوظیت - موجب ممنونیت μουδζί... μαχζουζιγὲτ-μουδζίπι μεμνουνιγ... ὀλ. § ا. تشكر τεσ̆εκκιοὺρ ἰτ. ... ا. ممنونیت πεγιάνι μεμνουνιγὲτ ἰτ. ا. حمد و شكر χάμδ οὐ σ̆ούκιρ ἰτ. ... ا. شكرانیت ἐδάϊ σ̆ουκρανιγὲτ ἰτ. (πθ.) خشنود و ممنون او. χοσ̆νοὺδ ... μεμνοὺν ὀλ. § ا. قناعت κανάὰτ ἰτ. ... راضی او. ραζὴ ὀλ. « σὰς — ...

ایدر τεσεκκιούρ ἰδέριμ, ایوالله ἐϊ-αλλάχ. « εὐχαριστημένος شاکر αχήρ, ممنون μεμνούν, متشکر μου-τεσεκκήρ, خشنود χοσνούδ.

Εὐχέλαιον, τὸ (Ἐκκλ.) دعا نفش یا δοαλανμὶς γιάγ, صلات الزیت αλλὰτ ούζ-ζέϊτ.

Εὐχέρεια, ἡ قلایلق κολαϊλήκ, سهول σεχουλέτ, آسانی ἀσανή.

Εὐχερής, ές, قولای κολάϊ, سهل σεχίλ, آسان ἀσάν, یسیر γεσίρ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) قولایلقله κολαϊλήκλε, بالسهوله μπις-σουχουλέ. [δαή.

Εὐχέτης, ὁ دعاجی δοαδζή, داعی

Εὐχή, ἡ دعا δοά, دعای خیر δοάϊ χαϊρ. ‖ آرزو ἀρζού, دلخواه διλ-χάχ, مراد μουράδ. « — γονέων دعای والدین δοάϊ βαλιδέϊν. « — Θεοῦ کرم الله κερέμ οὐλ-λάχ, ربانی تبرك τεπερρούκι ρεππανί. « — ὑπὲρ τῶν κεκοιμημένων اموات حقنده قرائت اولنان دعا ἰμβάτ χακκηνδὰ κηραάτ ὀλουνὰν δοά. « κατ' εὐχὴν آرزو اولندیغی صورتده ἀρζοὺ ὀλουνδουγοὺ σουρετδέ, مراد‌نجه μουρὰδίνδζε, دلخواه وجه بر πὲρ βέδζι διλ-χάχ. « εὐχῆς ἔργον آرزو اولنه جق شی ἀρζοὺ ὀλουναδζὰκ σέϊ. « ὅλα βαδίζουσι κατ' εὐχὴν هر شی مراد‌نجه ظهور ایدر χὲρ σέϊ μουραδίνδζε ζουχοὺρ ἰδέρ.

Εὐχολόγιον, τὸ (Ἐκκλ.) دعا کتابی δοὰ κιταπί, ادعیه مجموعه‌سی μεδζμουάϊ ἐδιγέ.

Εὐχομαι, دعا ا. δοὰ ἰτ. دعاجیلق ا. δοαδζιλὶκ ὀλ. دعای خیر ا. δοάϊ χαϊρ ἰτ. دعا ویرمك βιρμέκ, تمنی ا. τεμεννὴ ἰτ. « — ὑγείαν, πλούτη صحت وجودی و کثرت مالی تمنی ا. σηχχάτι βουδζουδὴ βὲ κεσρέτι μαλὶ τεμεννὴ ἰτ.

Εὐχρηστία, ἡ حسن استعمال χούσνι ἰστιμάλ. ‖ فائده φαϊδέ.

Εὔχρηστος, ον, مستعمل μουστα'μέλ. ‖ نافع ναφί', ایشه یارار ἰσὲ γιαράρ, صالح الاستعمال σαλὶχ οὐλ ἰστιμάλ. ‖ —ήστως (ἐπρ.) نافع صورتده ναφὶ' σουρετδέ.

Εὐχρηστ(έω)ῶ, یارامق γιαραμάκ. ‖ مستعمل او. μουστα'μὲλ ὀλ. استعمال اولنق ἰστιμὰλ ὀλουνμάκ.

Εὔχυλος, ον, καὶ **Εὔχυμος, ον,** صولی σουλού, کوزل خاصه‌لی γκιὀύζὲλ χασσαλή.

Εὐχώνευτος, ον, قولای هضم اولنور κολάϊ χάζμ ὀλουνούρ.

Εὐψυχία, ἡ جسارت δζεσαρέτ, دلاوری διλ-αβερή.

Εὔψυχος, ον, جسور δζεσούρ, دلاور διλαβέρ. ‖ —ως (ἐπρ.) جسورانه δζεσουρανέ, دلاورانه διλ-αβερανέ.

Εὐώδης, ες, قوقولی κοκουλού, کوزل قوقولی γκιὀύζὲλ κοκουλού, طیب الرایحه ταγὶπ οὺρ-ραϊχά, عطرناك ητηρνάκι, خوشبو χοσ-πού, معطر μουατάρ.

Εὐωδία, ἡ کوزل قوقو γκιὀύζὲλ κοκού, رایحهٔ طیبه ραϊχάϊ ταγιπέ, خوشبوی χοσ-πουί.

Εὐωδιάζω, كوزل قوقو γκιουζὲλ κοκμάκ, قوقمق μουατὰρ κηλμάκ, خوش قوقو معطر ا. تعطير τα'τὶρ ἰτ. § (ἀμτ.) χὸς κοκοὺ ἰλὲ κοκλανμάκ, ايله قوقلنمق, تعطر ا. τεαττοὺρ ἰτ.

Εὔωνος, ον, اوجوز οὐδζούζ, اهون ἀχβέν.

Εὐώνυμος, ον, شهرتشعار ὁοχρετσιάρ. § صول σόλ, يسار γεσάρ. § «ἐξ — ων صولدن σολδάν, صول طرفدن σὸλ ταραφδάν.

Εὐωχία, ἡ ضيافت ζιγιαφέτ, جنبس δζουνπούς.

Εὐωχ(έω)ῶ, ضيافت ويرمك ζιγιαφὲτ βιρμέκ. § (μσ.) —οῦμαι جنبس ا. δζουνποὺς ἰτ. زوق و صفا ا. ζὲβκ οὺ σεφὰ ἰτ.

Ἐφάμιλλος, ον, مساوی μουσαβή, مانند μανένδ. § آقران ἀκράν, مماثل μουμασίλ. « εἶναι — του فلانك آقرانندندر φιλανὶν ἀκρανινδάνδιρ.

Ἐφάπαξ, (Ἐπρ.) بر دفعه πὶρ δεφά', دفعة δέφατεν.

Ἐφάπλωμα, τὸ يورغان γιοργάν, اورتی ὀρτού.

Ἐφάπτω, ربط ا. ρὰπτ ἰτ. § (μσ.) —ομαι طوقونمق δοκουνμάκ, دیكمك δικμέκ, ایلیشمك ἰλισμέκ, تماس ا. τεμὰς ἰτ. § ἡ ἐφαπτομένη (γραμμὴ) خط تماس χάττι τεμάς.

Ἐφαρμογή, ἡ تطبيق τατπήκ, اجرا ἰδζρά. «— νόμου تطبيقات قانونيه τατπηκάτι κανονιγέ. «— τῶν ποινικῶν νόμων قوانين جزائيه تطبيق κανίνι δζεζαϊγὲ τατπηκή.

Ἐφαρμόζω, تطبيق ا. τατπὴκ ἰτ. اجرا ا. ἰδζρὰ ἰτ. اويدورمق οὐιδουρμάκ. § (ἀμτβ.) تطبيق اولنمق τατπὴκ ὀλουνμάκ, اويمق οὐϊμάκ, شقمق γιακηόμάκ. «τὸ ἄρθρον τοῦτο τοῦ νόμου δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὴν προκειμένην περίστασιν بو قانونك شو ماده سی احوال حاضره يه تطبيق اولنهماز κανονοὺ μαδδεσὶ ἀχβάλι χαζηρεγὲ τατπὴκ ὀλουνάμαζ.

Ἐφαρμόσιμος, ον, قابل تطبيق καπίλι τατπήκ.

Ἐφαρμοστέος, α, ον, تطبيق لازم اولان τατπηκὴ λαζὶμ ὀλάν.

Ἐφεδρεία, ἡ (Στρ.) رديف عسكری ρεδὶφ ἀσκερή.

Ἔφεδρος, ὁ (Στρ.) رديف ρεδίφ.

Ἐφεκτικός, ή, όν, احتياطی ἰχτιγιατή.

Ἐφελκυστικός, ή, όν, جاذب δζαζίπ, جالب δζαλίπ.

Ἐφέλκω καὶ **—κύω,** جذب ا. δζὲζπ ἰτ. جلب ا. δζὲλπ ἰτ. «— τὴν προσοχήν τινος بريناك دقتی جلب ا. πιρινὶν δηκκατινὶ δζὲλπ ἰτ.

Ἐφεξῆς, (Ἐπρ.) صره ايله σηρὰ ἰλέ, بلا فاصله πίλα φασιλέ. § صوكره σόνρα, بعده ἀκηπινδέ, بعد πά'δεχου, آندنصوكره ἀνδάνσονρα, متعاقبا μουτεάκκιπεν.

Ἐφεσείων, ὁ (Νμ.) مستأنف μουστενίφ. «ὁ — καὶ ὁ ἐφεσίβλητος

مستانف و مستانف μουστενὶφ βὲ
στενίφουν ἀλέῖχ.

φεσιβάλλω, (Νμ.) استيناف
دعو ἰστινάφι δαβὰ ἰτ. .ا استيناف
νὰφ ἰτ. «— *τὴν πρωτόδικον ἀ-*
ασιν .ا استيناف اعلامى بدايت πεδα-
ἰλ̲ιαμινὶ ἰστινὰφ ἰτ. «*ἡ ἐφεσι-*
λομένη ἀπόφασις اعلام مستانف ـه ἰ-
ι μουστενίφουν πίγ.

φεσίβλητος, ον, (Νμ.) مستانف
μουστενίφουν ἀλέῖχ.

φέσιμος, ον, (Νμ.) قابل
ـا καπίλι ἰστινάφ. «*αἱ προδι-*
κικαὶ ἀποφάσεις εἶναι —οι قرار
قابل استـ قارينهر καράρι καρηνε-
καπίλι ἰστινάφδιρ.

φεσις, ἡ آرزو ἀρζού, اشتياق
ιάκ. § (Νμ.) استيناف ἰστινάφ,
د استيناف ἰστινάφι δαβά. «*τὸ*
αφον τῆς —εως استيناف ادعاسى
νὰφ ἰστιδασί. «*προθεσμία τῆς*
ος استيناف مدت μουδδέτι ἰστι-
استينافيه مدت μουδδέτι ἰστινα-
. «*ἡ — ἔχει ἀναστατικὴν*
μιν استيناف دعوى حكمك انفاذينى
تعويق ἰστινάφι δαβὰ χοῦκμοῦν
ζινὶ τα'ἐηκ ἰδέρ. «*δικάζω κατ'*
ιν .ا استيناف رؤيت دعوى ἰστινά-
ρουγέτι δαβὰ ἰτ. «*κατ' ἔφεσιν*
ـا ἰστινάφεν.

φετεῖον, τὸ (Νμ.) استيناف محكمه‌سى
νὰφ μεχκεμεσί, استينافيه محكمه μεχ-
ἰ ἰστιναφιγέ. «*τὸ — ἠκύρωσε*
πρωτόδικον ἀπόφασιν استيناف

محكمه‌سى بدايت اعلامنى فسخ ايتدى ἰστι-
νὰφ μεχκεμεσὶ πεδαγὲτ ἰλ̲ιαμινὶ
φέσχ ἰτμίςδιρ.

'Εφέτης, ὁ (Νμ.) استيناف محكمه
اعضاسى μεχκεμέῖ ἰστινὰφ ἀζασή.
«*ὁ παρ' ἐφέταις εἰσαγγελεὺς* استيناف
محكمه‌سى مدعى عموميسى ἰστινὰφ μεχκε-
μεσὶ μουδδάῖ οὐμουμισί.

'Εφέτος, ('Επρ.) بو سنه πού
σενέ, سال جارى σάλι δζαρί.

'Εφεύρεσις, ἡ بولش πουλίς,
ايجاد ἰδζάδ, اختراع ἰχτιρά', احداث
ἰχδάς. § ايجادكرده ἰδζάδ-κερδέ.
«*εἶναι γόνιμος εἰς τὰς ἐφευρέσεις*
آدمدر بو الاختراعات كثير κεσὶρ οὐλ-ἰχ-
τιραὰτ πὶρ ἀδάμδιρ.

'Εφευρέτης, ὁ موجد μουδζίδ,
مخترع μουχτερή', محدث μουχδίς. «*ὁ*
τῆς τυπογραφίας موجدى طباعت فن
φέννι ταπκατὶν μουδζιδή.

'Εφευρετικός, ή, όν, موجد μου-
δζίδ. «*—νοῦς* عقل موجد ἄκλι μουδζίδ.

'Εφεύρημα, τὸ مخترع μουχτερά,
ايجاد كرده ἰδζὰδ-κερδέ.

'Εφευρίσκω, بولمق πουλμάκ,
.ا ايجاد-اختراع ἰδζὰδ-ἰχτιρὰ' ἰτ. احداث
.ا ἰχδὰς ἰτ.

'Εφηβικός, ή, όν, بلوغى πα-
λουγή, رشدى ρουσδή. «*ἡ —ἡ ἡλι-*
κία سن بلوغ σίννι παλούγ, حد بلوغ
χάδδι πιλούγ, سن رشد σίννι ρούσδ,
بلوغ πούλούγ.

'Εφηβικότης, ἡ سن بلوغ σίννι
πουλούγ.

Ἔφηβος, ον, رشيد ρεσίδ, بالغ παλίγ.

Ἐφῆλιξ, ὁ رشيد ρεσίδ.

Ἐφηλίς, ἡ (Ι) تن لكهسى τὲν λεκεσί.

Ἐφημερεύω, (Ἐκκλ.) كليسه‌ده باپاسلق ا. κελίσαδα παπασλὴκ ἰτ.

Ἐφημερία, ἡ (Ἐκκλ.) كليسه باپاسلغى κελίσα παπασληγή.

Ἐφημεριδογραφία, ἡ غزته‌جيلك γαζέταδζιλικ, غزته محررلكى γαζέτα μουχαρριρλιγί.

Ἐφημεριδογράφος, ὁ غزته‌جى γαζέταδζη, غزته محررى γαζέτα μουχαρριρί.

Ἐφημέριος, ὁ (Ἐκκλ.) كليسا باپاسى κελίσα παπασί, باپاس παπάς.

Ἐφημερίς, غزته γαζέτα, جريده δζεριδὲ πλ. جرايد δζεραΐδ, روزنامه ρουζναμέ, زورنال ζουρνάλ. « — ἐπίσημος' جريدهٔ رسميه δζεριδέϊ ρεσμιγέ. « δικαστική — جريدهٔ محاكم δζεριδέϊ μεχακίμ.

Ἐφήμερος, ον, بر كونلك πὶρ γκιουνλούκ, يومى γεβμί. § فانى φανί, موقت μουβεκκάτ.

Ἐφησυχάζω, استراحت ا. ἰστιραχὰτ ἰτ. [πούχ.

Ἐφθός, ή, όν, مطبوخ ματ-

Ἐφιάλτης, ὁ (Ι) آغير باصمه ἀγὴρ πασμά, كابوس κιαπούς.

Ἐφίδρωσις, ἡ ترلمه τερλεμέ, تعرق τεαρρούκ, ترشح τερεσσούχ.

Ἐφίεμαι, آرزو ا. ἀρζοὺ ἰτ. اشتياق ا. ἰστιγιὰκ ἰτ. تمنى ا. τεμεννὴ ἰτ.

Ἐφικτός, ή, όν, قابل καβίλ, ممكن μουμκίν.

Ἐφίππειον, τὸ اير ἐγέρ, سرج σέρδζ, زين ζίν.

Ἔφιππος, ον, آتلى ἀτλή, سوارى σουβαρή.

Ἐφίπταμαι, اوچوق ούτσ... طيران او. ταγερὰν ὀλ.

Ἐφίστημι, وضع ا. وزرينه ... ρινὲ βάζ' ἰτ. § (μσ. καὶ πθ.) ... موضوع او. οὐζερινὲ μεβζοὺ' ὀ... نظارت ا. ναζαρὲτ ἰτ. « ἐπιστα... τοῦ χρόνου وقتك حلولنده βακτὶν... λουλινδά.

Ἐφοδιάζω, لوازمات ويرمك ... μουχιμὰτ-λεβαζιμὰτ βιρμέκ, ... τεδαροὺκ ἰτ. § (Μσ.) لوازمات ... تدارك ا. μουχιμὰτ-λεβαζιμὰτ δαροὺκ ἰτ.

Ἐφόδιον, τὸ καὶ σχντρ. πλ.

Ἐφόδια, مالزمه μὰ-λεζεμέ, ... μουχιμάτ, لوازمات λεβαζιμάτ ... ارزاق ἰρζάκ, ذخيره ζαχιρέ. § ... βεσαΐλ.

Ἔφοδος, ἡ يورويش γιουρουγ... باصقين πασκήν, هجوم χουδζούμ, حمله χαμλέ, اقتحام ἰκτιχάμ. « ἐξ — ايلك حمله‌ده ἰλκ χαμλεδέ, بر دفعه‌ده πὶρ δεφατεν.

Ἐφόλκιον, τὸ καὶ —κίς (Ντκ.) قايق καΐκ, فلوقه φελοῦκα.

Ἐφοπλίζω, سلاحلنديرمق ...

…διρμάκ, .ا تسليح τεσλὶχ ἰτ. §
…) .ا تجهيز (كى) (γκεμὶ) τεδζ-
…τ. § (πθ.) سلاحلانق σιλαχ-
…λάκ, .ا تسلح τεσελλοὺχ ἰτ. §
…) تجهيزاولنق τεδζχὶζ ὀλουνμάκ.
…φοπλισμός, ὁ سلاحلنديرمه σι-
…λανδιρμά, تسليح τεσλίχ. § (Ντκ.)
… τεδζχίζ, سفينه تجهيزاتى σεφινὲ
…χιζατί.
…φοπλιστής, ὁ (Ντκ.) تجهيز
…τεδζχὶζ ἰδέν.
…φορεία, ἡ هيئت تفتيشيه χεϊέτι
…σιγέ. § قوميسيون κομισιγιόν. §
… μουτεβελλιλέρ. «— *Ἐκκλη-*
…, *σχολείου* كليسا، مكتب متوليلرى
…σκ, μεκτὲπ μουτεβελλιλερή.
…φορεῖον, τὸ هيئت تفتيشيه دائرەسى
…έτι τεφτισιγὲ δαϊρεσί. § قوميسيون
…اوطه κομισιγιὸν ὀδασί. § متوليلر
اوطه μουτεβελλιλὲρ ὀδασή.
…φορεύω, .ا نظارت ναζαρὲτ
§ .قوميسيون اعضاسى او κομισιγιὸν
…σὴ ὀλ. § .متولى او μουτεβελλὶ ὀλ.
…φορμίζω, ياناشمق γιαναστμάκ.
(πθ.) .ا يوروش γιουρούς ἰτ.
…φορμ(άω)ῶ. .ا هجوم χου-
…ύμ ἰτ.
…φορος, ὁ ناظر ναζίρ, مدير μου-
… § (Ἐκλ.) متولى μουτεβελλί.
…φορ(άω)ῶ, كوزتمك γκιοζετ-
…, .ا نظارت ναζαρὲτ ἰτ. .ا تفتيش
…τὶς ἰτ.
…χέγγυος, ον, معتبر μουτε-
…, معتمد μουτεμέδ. § تأمين اولنمش

τεεμὶν ὀλουνμούς. «*τὰ —να* تأمينات τεμινάτ.

Ἐχεμυθία, ἡ سر صقلامقلق σὶρρ σακλαμακλήκ, كتوملق κετουμλούκ.

Ἐχέμυθος, ον, سر صقلايان σὶρρ σακλαγιάν, كتوم κετούμ. [τεδπίρ.

Ἐχεφροσύνη, ἡ عقل ἄκλ, تدبير

Ἐχέφρων, ον, عقللى ἀκηλλή, عاقل ἀκήλ, تدبيرلى τεδπιρλί. § —*φρόνως* (ἐπρ.) عاقلانه ἀκηλανέ.

Ἐχθαίρω, دشمن ايتديرمك δουσμὰν ἰτδιρμέκ. § (μσ.) بغض - كين - خصومت .ا πούγζ-κὴν-χουσουμὲτ ἰτ.

Ἔχθρα, ἡ دشمنلق δουσμανλήκ, كين κήν, غرض γαράζ, بغض πούγζ, خصومت χουσουμέτ, عداوت ἀδαβέτ.

Ἐχθραίνω, .ا عداوت - بغض ἀδαβὲτ-πούγζ ἰτ.

Ἐχθρεύομαι, .دشمن او δουσμὰν ὀλ. .ا بغض - كين - خصومت πούγζ-κὴν-χουσουμὲτ ἰτ. غرض باغلامق γαρὰζ παγλαμάκ.

Ἐχθρικός,ή,όν, خصمى χασμί, دشمنى δουσμανή, خصومتكارانه χουσουμετ-κιαρανέ. § —*ῶς* (ἐπρ.) خصمانه χασιμανέ, دشمنكارانه δουσμανκιαρανέ.

Ἐχθροπάθεια, ἡ عداوت ἀδαβέτ, خصومت χουσουμέτ.

Ἐχθροπαθής, ές, خصم χάσμ καὶ χασὶμ πλ. خصما χουσεμά, عدو ἀδοὺββ πλ. اعدا ἀδὰ καὶ اعادى ἐαδή.

Ἐχθροπραξία, ἡ معاملهٔ عدويه μουαμελέϊ ἀδουββιγέ, حركت خصمانه χαρεκέτι χασιμανέ.

'Εχθρός, ά, όν, دشمن δουσμάν, خصم χάσμ (χασίμ) πλ. خصما χουσεμά, عدو ἀδοὺββ πλ. اعدا ἀδά. «—θανάσιμος خصم جان χασίμι δζάν.

"Εχιδνα, ἡ (Ζλγ.) انكرك ييلانى ἐνκερὲκ γιλανί, افعى ἐφά'.

'Εχῖνος, ὁ (Ζλγ.) دكيز كيرپيسى δενὶζ κιρπισί.

"Εχω, اولمق ὀλμάκ, مالك اول μαλὶκ ὀλ. وار اول βὰρ ὀλ. «— μίαν οἰκίαν بنم بر اوم وار πενὶμ πὶρ ἐβὶμ βάρ. «ἔχετε μεγάλην περιουσίαν بيوك بر ثروتكز وار πϊουγιοὺκ πὶρ σερβετινὶζ βάρ. «τί ἔχετε; نكز وار؟ νενὶζ βάρ; «τί ἔχω; بنده نه وار؟ πενδὲ νὲ βάρ; «— νὰ κάμω μίαν ἐπίσκεψιν ايده جك بر زيارتم واردر ἰδεδζὲκ πὶρ ζιγιαρετὶμ βάρδιρ, بر زيارت ايده جكم πὶρ ζιγιαρὲτ ἰδεδζέγιμ. «— χρήματα آقچه يه مالك او ἀκτσεγὲ μαλὶκ ὀλ. پاره‌سى او πἀρασὴ ὀλ. «ἔχει μίαν οἰκίαν διὰ πώλησιν بر باب خانه‌سى صاتيلق وار πὶρ πὰπ χανεσὶ σατηλὴκ βάρ. «δὲν ἔχει τίποτε هيچ بر شيئى يوقدر χὶτς πὶρ σεϊσὶ γιόκδουρ. «ἂς ἔχῃ τὴν εὐχήν μου خير دعام اوزرنده اولسون χαὶρ δοὰμ οὐζερινδὲ ὀλσούν. «ἔχει ὁ Θεός الله كرم 'Αλλὰχ κερίμ. «πῶς ἔχετε; نصلسكز؟ νάσηλσινιζ; «πόσας ἡμέρας ἔχει ἀφότου ἦλθε; كلهلى قاچ كون وار-اولدى γκελελὶ κάτς γκιοὺν βὰρ-ὀλδού; «τὸν ἔχουν εἰς τὴν φυλακήν حبسده قويديلر χάπησδὲ κοϊδουλάρ. «τὸ πρᾶγμα ἔχει οὕτω ايش بو مركزده‌در ἰς ποὺ μερκεζδέδιρ.

"Εψημα, τὸ پيشمه πισμέ, طبخ τι[...]

'Εψητός, ή, όν, پيشمش πισμίς, مطبوخ ματπούχ.

"Εψω, پيشمك πισμέκ, طبخ ا[...]

'Εωθινός, ή, όν, سحرى σεχ[...] «τὸ —όν صباح σαπάχ, سحر σε[...]

"Εωλος, ον, بيات παγιάτ.

'Εῷος, α, ον, سحرى σεχ[...]

"Εως καὶ "Εω, ἡ فجر φέ[...] شفاق σεφάκ.

"Εως, ('Επρ.) دك δέκ, دكين γίν, قدر καδάρ, الا ἰλά, تا τά. «— τὴν ἡμέραν ταύτην بوكونه دكين γκιουνὲ δεγίν. «— ἐκεῖ اوراية قدر ὄραγια καδάρ. «— σήμερον بوكونه دكين ποὺ γκιουνὲ δεγίν. «— οὐρανὸν كوكه قدر γκιοκὲ καδάρ, [...] τὰ πε-σεμά. «— πότε; نه زمانه قدر νὲ ζεμανὲ καδάρ. «— ὅτου [...] كلنجه‌يه قدر γκελίνδζεγε καδάρ. «τὸ πρωΐ—τὸ βράδυ صباحدن آخشامه قدر σαπαχδὰν ἀχσαμὰ καδάρ. «— [...] تاكى τακί. «τέσσαρα —πέντε [...] درت بش غروشه قدر δὸρτ [...] γουρουσὰ καδάρ. [δεῖτ[...]

'Εωσφορικός, ή, όν, [...]

'Εωσφόρος, ὁ زهره سياره‌سى [...] ζουχρὲ σιγιαρεσί, طلوع ييلدزى [...] γηλδηζή, فجر كوكبى κεβκὲπ [...] φέδζρ, سهيل ييلدزى σεχὶλ γηλδη[...] سهيل σεχίλ. § ('Εκκλ.) [...] رئيسى σεγιατὶν ρεϊσί.

Z

Z, ζ, زيتا ζήτα. (اشبو «زيتا» تسميه اولنان حرف الفباى روميتك آلتنجى حرفى اولوب ذ كبى تلفظ اولنور.)

Z', ζ', (Ἀρθμ.) يدى γεδί. ‖ يدنجى γεδινδζί.

,Z, ,ζ, (Ἀρθμ.) يدى بيك γεδὶ πὶν. ‖ يدى بيكنجى γεδὶ πινινδζί.

Ζάλη, ἡ(Ι) باش دونمسى πὰς δὸν-μεσί, دوار δεβάρ.

Ζαλίζω, باش آغيرتمق πὰς ἀγηρ-τμάκ, تصديع ا. τασδὶ' ἰτ. ‖ شاشيرتمق σάσηρτμάκ, عقلنى آلمق ἀκλην-ὴ ἀλ-μάκ. ‖ باشه اورمق πασὰ βουρμάκ.
—ομαι (πθ.) باشى دونمك πασὴ δὸνμέκ. «τὸ κρασί μὲ ἐζάλισε شراب باشمه اوردى σαράπ πασιμὰ βουρδού. «μὴ μὲ ζαλίζης باش آغيريسى ويرمه πὰς ἀγηρησὴ βίρμε.

Ζαμποῦκος, ὁ (Βτ.) مرور چيچكى μουρβὲρ τσιτσεγί.

Ζάπλουτος, ον, آغنى ἀγνά.

Ζαργάνα, ἡ (Ζλγ.) زاغران باليغى ζαγρὰν παληγή.

Ζαρκάδιον, τὸ (Ζλγ.) طاغ كچيسى ταγ κετσισί, جيران δζεϊράν.

Ζάρωμα, τὸ بوروشمه πουρουσμά, تقبض τεκαπποὺζ, تجعد τεδζαούδ.
— ὑφάσματος قات κάτ.

Ζαρωματιά, ἡ بوروش πουρούς, بوروشقلق πουρουσουκλούκ.

Ζαρώνω, (Μτβ.) بوروشديرمق πουρουσδουρμάκ, تقبيض ا. τεκπὶζ ἰτ. «— ἀπὸ φόβον, ἀπὸ ψῦχος صوقولمق σοκουλμάκ. ‖ (αὐτπθ.) بوروشمق πουρουσμάκ, تقبض - تجعد ا. τεκαπ-ποὺζ - τεδζαοὺδ ἰτ. ‖ (μτχ.) ζαρω-μένος, η, ον, بوروشمش πουρουσμούς, متقبض μουτεκαππίζ.

Ζατρίκιον, τὸ (Παίγν.) سطرنج اويونى σατρὰνδζ ὀγιουνού.

Ζαχαριάζω, شكرلنمك σεκερλεν-μέκ, قندلنمق κανδλανμάκ.

Ζαχαρικόν, τὸ شكرلمه σεκερλεμέ.

Ζαχάρινος, ον, شكرلى σεκερλή, سكرين σούκκερίν.

Ζάχαρις, ἡ شكر σεκέρ, سكر σούκ-κέρ. «— ἀκαθάριστος خام شكر χὰμ σεκέρ. «— κρυσταλλωτή (κν. κάν-διον) قند κάνδ.

Ζαχαροκάλαμον, τὸ شكر قامشى σεκὲρ καμησή. [σεκερδάν.

Ζαχαροδοχεῖον, τὸ شكردان

Ζαχαροπλαστεῖον καὶ **—ποι-εῖον,** τὸ شكرجى دكانى σεκερδζὴ δουκκιανή, شكر فابريقه سى σεκὲρ φάπ-ρικαση, شكرلمه جى دكانى σεκερλεμεδζὴ δουκκιανή.

Ζαχαροπλάστης καὶ **—ποι-ός,** ὁ شكرجى σεκερδζή, شكرلمه جى σεκερλεμεδζή.

Ζαχαροπλαστική, ἡ (τέχνη) شكرجيلك σεκερδζιλίκ, شكرلمه‌جيلك σεκερλεμεδζιλίκ.

Ζαχαροπωλεῖον, τὸ شكرجى دكانى σεκερδζὴ δουκκιανή.

Ζαχαροπώλης, ὁ شكرجى σεκερδζή.

Ζαχαρώδης, ες, شكرى σεκερή. «— *διαβήτης* (Ι) دیابیطس سكرى διγιαπίτις σούκκερί, شكر علتى σεκὲρ ἠλλετί.

Ζαχάρωμα, τὸ شكرلمه σεκερλεμέ, قندلمه κανδλαμά.

Ζαχαρώνω, شكرلمك σεκερλεμέκ.

Ζαχαρωτός, ή, όν, شكرلى σεκερλή, مقند μουκαννέδ. ‖ (πλ.) **τὰ —ά** شكرلمه‌لر σεκερλεμελέρ.

Ζέα καὶ **Ζεία,** ἡ پیغمبر آرپه‌سى πεϊγαμπὲρ ἀρπασή.

Ζελατίνη, ἡ (Χημ.) هلام χουλιάμ, جلاتين δζελατίν.

Ζεματίζω, حاشلامق χασλαμάκ.

Ζεματιστός, ή, όν, حاشلنمش χασλανμίς. ‖ قاينار καϊνάρ.

Ζεματῶ, حاشلامق χασλαμάκ. ‖ (ἀμτβ.) قاينامق καϊναμάκ, حاشلانمق χασλανμάκ, غليان ا. γαλεγιὰν ἰτ.

Ζενίθ, τὸ (Ἀστρ.) سمت الرأس σέμτ οὐρ-ρέες. «*τὸ — καὶ τὸ ναδὶρ* سمت الرأس و نظير σέμτ οὐρ-ρέες βὲ ναζήρ.

Ζέσις, ἡ قاينامه καϊναμά, غليان γαλεγιάν. ‖ حرارت χαραρέτ, صيجاقلق σιδζακλήκ, كرم κέρμ, كرميت κερμιγέτ. ‖ شدت σιδδέτ, حدت χιδδέτ ‖ غيرت γαϊρέτ, همت χιμμέτ.

Ζεσταίνω, ايصيتمق ἰσιτμάκ, تسخين ا. τεσχὶν ἰτ. ‖ *— ομαι* ايصينمق ἰσινμάκ, تسخن ا. τεσεχχοὺν ἰτ.

Ζέστη, ἡ صيجاقلق σιδζακλήκ, صيجاق σιδζάκ, حرارت χαραρέτ.

Ζεστός, ή, όν, صيجاق σιδζάκ, حار χάρρ.

Ζευγάριον, τὸ (Γργ.) چفت τσίφτ, آس ἄς. ‖ چفت τσίφτ.

Ζευγάρωμα, τὸ چفتلشديرمك τσιφτλεσδιρμέκ, چفتلشمه τσιφτλεσμέ.

Ζευγαρώνω, چفتلشديرمك τσιφτλεσδιρμέκ, چفت قوشمق τσίφτ κοσμάκ, چفت ايله‌مك τσίφτ εϊλεμέκ. (πθ.) *—ομαι* چفتلشمك τσιφτλεσμέκ, چفتلنمك τσιφτλενμέκ. ‖ **— ωτός** چفتلشمش τσιφτλεσμίς, چفت τσίφτ.

Ζευγηλασία, ἡ چفتجيلك τσιφτδζιλίκ.

Ζευγηλάτης, ὁ چفتجى τσιφτδζή, رنجبر ρενδζπέρ, زارع ζαρί'.

Ζευγηλατ(έω)ῶ, چفتجيلك ا. τσιφτδζιλὶκ ἰτ. زراعت ا. ζιραὰτ ἰτ.

Ζεύγνυμι καὶ **—ύω,** صبانه قوشمق σαπανὰ κοσμάκ. ‖ باغلامق παγλαμάκ, ربط ا. ρὰπτ ἰτ. « **— τοὺς ἵππους** آتلرى آرابه‌يه قوشمق ἀτλαρὴ ἀραπαγια κοσμάκ.

Ζεῦγος, τὸ چفت τσίφτ, زوج ζέδζ, آس ἄς. « *δύο ζεύγη βοῶν* ايكى چفت اوكوز ἰκὶ τσίφτ ὀκούζ.

Ζεύς, ὁ (Ἀστρ.) مشترى μουστερή

Ζέφυρος, ὁ (Ντκ.) امبات ἰμπάτ, نسيم νεσίμ, باد صبا πάδι σαπά.

Ζέω, ا. غليان γαλεγιὰν ἰτ.

Ζῆθι, ياشاسون γιαδασούν, ياشا ιαδά, يك ياشا πὶν γιαδά.

Ζηλευτός, ή, όν, شايان حسد γιάνι χασέδ, مرغوب μεργούπ.

Ζηλεύω, قيصقانمق κησκανμάκ, حسد χασέδ ἰτ.

Ζηλιάρης, ὁ قيصقانج κησκαιδζ, حسود χασούδ.

Ζῆλος, ὁ غيرت γαϊρέτ, حميت αμιγέτ, كرى κερμή, همت χιμέτ, اشتياق ἰστιγιάκ. « — κατ' επιφάνειαν, ψευδής ساخته غيرت αχτὲ γαϊρέτ, غيرت باطله γαϊρέτι ατιλέ. « — ὑπὲρ τῆς πίστεως غيرت دين γαϊρέτι δινιγέ. « — ὑπὲρ τῆς πατρίδος غيرت وطن γαϊρέτι βατάν. « δεικνύω ζῆλον πρός τι ا. اظهار غيرت ἰζχὰρ γαϊρέτ ἰτ.

Ζηλοτυπία, ἡ قيصقانجيلق κησκανζηλήκ, قيصقانمه κησκανμά, حسد χασέδ. § غبطه γηπτά, اغتباط ἰγτιπάτ, رشك ρέσκ.

Ζηλότυπος, ον, قيصقانج κησκανδζ, حسدجى χασεδδζή, حسود χουσούδ, رشكاور ρεσκιαβέρ, رشكين ρεσκίν, غبطه كش γηπτα-κές. § —ύπως (επρ.) حسدله χασέδλε, حسودانه χασουδανέ.

Ζηλοτυπ(έω)ῶ, قيصقانمق κησκανμάκ, ا. حسد χασέδ ἰτ. § غبطه ا. γηπτὰ ἰτ. ا. اغتباط ἰγτιπὰτ ἰτ. ا. رشك ρέσκ ἰτ.

Ζηλ(όω)ῶ, ا. حسد χασέδ ἰτ. § ا. آرزو و هوس ἀρζοὺ βὲ χαβὲς ἰτ. § ا. امتثال ἰμτισὰλ ἰτ. ا. اقتدا ἰκτιδὰ ἰτ.

Ζηλωτής, ὁ غيرتلى γαϊρετλή, غيور γαγιούρ, غيرتكش γαϊρετ-κές, غيرتمند γαϊρετ-μένδ. § مقتدى μουκτεδή.

Ζηλωτός, ή, όν, شايان غبطه σαγιάνι γηπτά, مغبوط μαγπούτ, محسود μαχσούδ. § شايان حسد σαγιάνι χασέδ.

Ζημία, ἡ خسارت χασαρέτ, ضرر ζαράρ, زيان ζιγιάν, مضرت μαζαράτ.

Ζημιάρης, ὁ زيانكار ζιγιανκιάρ.

Ζημι(όω)ῶ ἢ κν. **—ώνω,** ايراث خسار ايلەمك ἰράσι χασὰρ εϊλεμέκ, ايصال خسار ايلەمك ἰσάλι χασὰρ εϊλεμέκ, ا. اضرار ἰζρὰρ ἰτ. زيان كوسترمك ζιγιὰν γκιόστερμέκ, طوقونمق τοκουνμάκ. § (πθ.) ضرارديده او. ζαραρδιδὲ ὀλ. ا. تضرر τεζαρροὺρ ἰτ.

Ζῆτα, τὸ زيتا ζῆτα. (ترتيب حروف رومیەده آلتنجی حرفك اسمی)

Ζητεία, ἡ ديلنجيلك διλενδζιλίκ.

Ζητεύω, ديلنمك διλενμέκ.

Ζήτημα, τὸ مطلوب ματλούπ. § مسئله μεσελέ, ماده μαδδὲ πλ. مواد μεβάδδ. « ἐμπορικὰ —τα مواد تجاريه μεβάδδι τιδζαριγέ. « σπουδαῖα —τα مسائل مهمه μεσαΐλι μου-

χιμέ. « — δυσχερὲς مسئله مشكله μεσελέϊ μουσκιλέ.

Ζήτησις, ἡ آرامه ἀραμά, آراشديرمه ἀρασδηρμά, تحرى τεχαρρή. § ايستمه ἰστεμέ, طلب ταλέπ.

Ζητιάνος, ὁ ديلنجى διλενδζή.

Ζητοφημία, ἡ جلب انظار عموميه δζὶλπ ἐνζάρι οὐμουμιγέ, رقلام ρεκλάμ.

Ζητ(έω)ῶ, آرامق ἀραμάκ, آراشديرمق ἀρασδιρμάκ, ا. تحرى τεχαρρή ἰτ. § ايستمك ἰστεμέκ, ا. طلب ταλὶπ ἰτ. ا. آرزو ἀρζοὺ ἰτ. § ديلمك διλεμέκ, ا. استرحام ἰστιρχὰμ ἰτ. « ὁ ζητούμενος مطلوب ματλούπ. « ὁ ζητῶν طالب ταλίπ. « ὁ ζητῶν εὑρίσκει (Γρφ.) آرايان بولور ἀραγιὰν πόυλούρ. « σᾶς — συγγνώμην عفويكزى استرحام ايدرم ἀφινιζὶ ἰστιρχὰμ ἰδέριμ. « — τὸ δίκαιόν μου ا. حقمى طلب χακκιμὶ ταλὲπ ἰτ. « τί ζητεῖτε; نه ايستيورسكز؛ νὲ ἰστίγιορσουνουζ; « ποῖον ζητεῖτε; كيمى آرايورسكز κιμὶ ἀράγιορσουνουζ. « πόσον ζητεῖτε δι' αὐτό; بونى قاچه ويريورسكز πουνοὺ κατσὰ βερίγιορσουνουζ;

Ζήτω, ياشا γιασά, ياشاسون γιασασούν. « — ἡ Α. Α. Μ. ὁ Σουλτάνος پادشاهمز بيك ياشا παδισαχιμὶζ πὶν γιασά.

Ζητωκραυγάζω, ياشا چاغيرمق γιασὰ τσαγηρμάκ.

Ζητωκραυγή, ἡ ياشا چاغيرمه γιασὰ τσαγηρμά.

Ζιγγίβερις, ἡ (Βτ.) زنجبيل ζεδζιπίλ.

Ζίγκος, ὁ (Ὀρκτ.) توتيا τουτγιά, زينقو ζίνκο.

Ζιγκουργεῖον, τὸ توتياجى دكانى τουτίγιαδζη δουκκιανή.

Ζιζάνιον, τὸ (Βτ.) قرهموق καραμούκ. § (μτφ.) فساد φεσάδ, نفاق νιφάκ, شقاق σικάκ, فتنه φιτνέ. § (ὁ ἐπίθ.) فتنه‌كار φιτνεκιάρ, فتنه‌جو φιτνεδζού, فتان φεττάν. « ἐνσπείρω — ا. القاى نفاق ἰλκάϊ νιφὰκ ἰτ.

Ζίζικας, ὁ (Ζλγ.) قستوس بوجكى κιστοὺς ἄγουστος ποδζεγί.

Ζιζυφιά, ἡ (Βτ.) عناب آغاجى ἀγαδζή οὐννὰπ ἀγαδζή.

Ζίζυφον, τὸ (Βτ.) عناب οὐννάπ.

Ζουλῶ, ازمك ἐζμέκ, صيقمق σηκμάκ, ا. تعصير τα'σὴρ ἰτ.

Ζουριάζω, قورومق κουρουμάκ, مرضلانمق μαραζλανμάκ, ا. تورم τεβερρούμ ἰτ.

Ζοφερός, ά, όν, καὶ **Ζοφώδης, ες,** مظلم μουζλίμ, ظلمانى ζουλμανή.

Ζόφος, ὁ قرانلق καρανλήκ ظلمت ζουλμέτ.

Ζοφ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** قرانلق ويرمك - ا. καρανλὴκ βιρρὲκ - ἰτ. ايراث ظلمت ا. ἰράσι ζουλμὲτ ἰτ.

Ζοχάδες, αἱ (Ι) باسور πασούρ.

Ζοχός, ὁ (Βτ) سودلى اوت σουδλοὺ ὅτ, قورت اوتى κοὺρτ ὀτού.

Ζυγαριά, ἡ ترازى τεραζή.

Ζυγίζω, طارتمق δαρτμάκ, ا. وزن βέζν ἰτ. § آغيرلغى او ἀγηρληγὴ ὀλ. آغير كلك ἀγὴρ γκελμέκ.

Ζύγιον, τὸ طارتى δαρτή, وزن βέζν.

Ζύγισμα, τὸ طارتيش δαρτίς, طارتمه δαρτμά, وزن βέζν. πλ. اوزان ἐβζάν.

Ζυγιστής, ὁ طارتجى δαρτηδζή, قنطارجى κανταρδζή.

Ζυγόδεσμον καὶ **Ζυγόλωρον,** τὸ قوشوم طاقمى κουσούμ ταχημή, پيكير راختى πεϊγκὶρ ραχατή.

Ζυγολόγιον, τὸ (Ἐμπ.) اوزان دفترى ἐβζὰν δεφτερί.

Ζυγοποιός, ὁ ترازى ياپان τεραζὴ γιαπάν, ميزانجى μιζανδζή.

Ζυγός, ὁ καὶ **Ζυγόν,** τὸ (Ἀρθμ.) چفت τσίφτ. § (Βμχ.) ترازى τεραζή, ميزان μιζάν, وزن βέζν. § (Γργ.) بويوندريوق πουγιουνδουρούκ, شاخه σαχέ, رقّه ριπκά. § (Στρ.) صره σηρά, ديزى διζί, صف σάφφ. § (Ἀστρ.) ميزان برجى μιζὰν πουρδζού. «ὁ — τῆς δουλείας رقّهٔ رقيت ριπκάϊ ρικηγέτ. «ὁ — τῆς εὐπειθείας رقّهٔ اطاعت ριπκάϊ ἰτaάτ. «διέρρηξε τὸν — فك ربقه ايلدى φέκκι ριπκὰ ἐϊλεδί. «ζυγὰ ἢ μονά (παίγν.) و تك چفت τὲκ οὐ τσίφτ.

Ζυγ(όω)ῶ, صپانه - آرابه‌يه قوشمق σαπανὰ-ἀραπαγιὰ κοσμάκ. § تحت رقيته ا. ايصال ا. τάχτι ρικηγετὲ ἰσὰλ ἰτ.

Ζύγωμα, τὸ (Ἀνατ.) عظم وجنى ἄζμι βεδζενί.

Ζυγώνω, ياشمق γιανασμάκ, تقرب ا. τεκαρρούπ ἰτ.

Ζυθοποιεῖον καὶ **—πωλεῖον,** τὸ بيراخانه πίρα-χανέ.

Ζυθοποιὸς καὶ **—πώλης,** ὁ بيراجى πίραδζή.

Ζῦθος, ὁ آرپه صويى ἀρπὰ σουγιού, بيرا πίρα.

Ζυμάριον, τὸ خمير χαμὶρ καὶ χαμούρ.

Ζυμαρικόν, τὸ خميريه χαμιριγέ, خمير ايشى χαμὶρ ἰσί. § (πλ.) τὰ —ά اطعمهٔ خميريه ἐτιμέϊ χαμιριγέ.

Ζυμαρώδης, ες, خميرلى χαμιρλή. [μιρέ.

Ζύμη, ἡ مايه μαγιά, خميره χα-

Ζυμ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** يوغورمق γιογουρμάκ, تخمير - تعجين ا. ταχμὶρ-τα'δζὶν ἰτ. خمير ا. χαμὶρ ἰτ.

Ζύμωμα, τὸ يوغورمه γιογουρμά, تخمير ταχμίρ, تعجين τα'δζίν.

Ζυμώσιμος, ον, قابل اختمار καπίλι ἰχτιμάρ.

Ζύμωσις, ἡ مايه‌لنمه μαγιαλανμά, اختمار ἰχτιμάρ. [τεκνεσί.

Ζυμωταριά, ἡ خمير تكنه‌سى χαμὶρ

Ζυμωτικός, ή, όν, اختمارى ἰχτιμαρή. «τὸ —όν يوغورمه اجرتى γιογουρμὰ οὐδζρετί.

Ζυμωτός, ή, όν, مخمور μαχμούρ.

Ζ(άω)ῶ, ياشامق γιασαμάκ, بر حيات او. πὲρ-χαγιὰτ ὀλ. صاغ او. σάγ ὀλ. عمر سورمك ʽὸμρ σουρμέκ, معمور او. μα'μοὺρ ὀλ. § گچينمك γκε-

τσινμέκ, .ا تعيش τεαγ-γιούς ἰτ. ‖ سلنمك πεσλενμέκ, .ا تغذى τεγαδδὴ ἰτ. « — ἐν ἀνέσει كمال رفاه ايله κεμάλι ρεφάχ ἰλὲ γκετσινμέκ. «ζήτω ياشا γιασά, چوق ياشا τσὸκ γιασά. «ζήτω ὁ βασιλεύς پادشاهمز چوق ياشا παδισάχιμὶζ τσὸκ γιασά. «τὰ πρὸς τὸ ζῆν كفاف كسبي κεφάφι κεσπί. «νὰ ζήσητε صاغ اولهسكز σάγ ὀλάσηνηζ. «ἐνόσῳ — صاغ اولدقجه σάγ ὀλδούκδζε. «ζῇ ὁ πατήρ του; پدرى صاغميدر πεδερὴ σάγμιδιρ; « — μὲ λαχανικά سبزاوات ايله تعيش .ا σεπζαβὰτ ἰλὲ τεαγ-γιοὺς ἰτ. «ὁ ζῶν بر حيات اولان πὲρ-χαγιὰτ ὀλάν, صاغ σάγ, حى χάϊ, ديرى διρί, زنده ζινδέ. «εἶναι ζῶσα εἰκὼν τοῦ πατρός του باباسنك تصوير ذوالروحيدر παπασινὶν τασβίρι ζ-οὺρ-ρουχίδιρ. «ἡ ζῶσα γλῶσσα لسان مستعمل λισάνι μουστα'μέλ. «ζῶντος τοῦ δεῖνος فلانك حياتنده φιλανὶν χαγιατινδά, فلان حياتده ايكن φιλὰν χαγιατδὰ ἰκέν.

Ζωάριον, τὸ حيوانجق χαϊβανδζίκ, حوين χουβέϊν.

Ζωάρκεια, ἡ نفقه νεφακά, تعيش τεαγ-γιούς. ‖ مدار تعيش μεδάρι τεαγ-γιούς. ‖ ارزاق ἐρζάκ.

Ζωγραφεῖον, τὸ رسامخانه ρεσσαμχανέ, رسمخانه ρεσιμχανέ.

Ζωγράφημα, τὸ καὶ **—φία,** ἡ رسم ρέσμ, تصوير τασβίρ.

Ζωγραφητός, ή, όν, ἢ **—ιστός, ή, όν,** مصور μουσαββέρ, مرسم μουρεσσέμ, منقش μουνακκάς.

Ζωγραφικός, ή, όν, تصويرى τασβηρή, رسمى ρεσμί. ‖ نقشى νακσί. « ἡ —ἡ (τέχνη) فن رسم φέννι ρέσμ, فن تصوير φέννι τασβίρ. ‖ فن نقاشت φέννι νεκασέτ.

Ζωγράφισμα, τὸ تصوير τασβίρ, ترسيم τερσίμ. ‖ تنقيش τενκίς.

Ζωγράφος, ὁ رسام ρεσσάμ, مصور μουσαββίρ. ‖ نقاش νακκάς.

Ζωγραφ(έω)ῶ καὶ **—φίζω,** تصوير .ا τασβὶρ ἰτ. يابمق رسم ρεσὶμ γιαπμάκ, ترسيم .ا τερσὶμ ἰτ. نقش .ا νὰκς ἰτ. تنقيش .ا τενκὶς ἰτ.

Ζωγρεύω καὶ **—ρ(έω)ῶ,** حيا طوتمق χάϊγεν τουτμάκ, حيا اخذ و كرفت .ا χάϊγεν ἄχζ οὐ γκιρίφετ ἰτ. اسير طوتمق ἰσὶρ τουτμάκ.

Ζωδιακός, ή, όν, (Ἀστρ.) منطقه بروجه متعلق μιντακάϊ πουρουδζὲ μουτεαλλήκ. « ὁ — κύκλος (Ἀστρ.) منطقه بروج μιντακάϊ πουρούδζ.

Ζῴδιον, τὸ (Ἀστρ.) برج πούρδζ πλ. بروج πουρούδζ.

Ζωή, ἡ ديريلك διριλίκ, صاغلق σαγλήκ, حيات χαγιάτ, زندكى ζινδεκί. ‖ ياشايش γιασαΐς, عمر ὄμρ. ‖ مسلك μεσλέκ, طريق ταρήκ. ‖ معامله μουαμελέ, حركت χαρεκέτ. ‖ « ἡ μέλλουσα — ميت μιγέτ, دارا بقا δάρι πακά, آخرت ἀχηρέτ. « πνεῦμα ζωῆς روح حيات ρούχι χαγιάτ. « μεταξὺ ζωῆς καὶ θανάτου بين الحيات و

ثلك πέϊν οὐλ-χαγιὰτ βὲ μεμάτ. « μακρὰ — عمر مديد ὄμρι μεδίδ. « βραχεῖα — عمر قصير ὄμρι κασίρ. « ἐπὶ ζωῆς μου مدت عمرمده μουδδέτι ὀμρουμδέ. « ἐφ' ὅρου ζωῆς قيد حيات شرطيله καΐδι χαγιὰτ ϭαρτὶ ἰλέ. « διὰ νὰ γλυτώσῃ τὴν ζωήν του جانني قورتارمق ايچون δζανινὶ κουρταρμὰκ ἰτσούν. « διάγω ζωήν كچنمك γκετσινμέκ, تعيش ايتمك τεαγ-γιοὺς ἰτ. « — ἀγγελική مسلك ملايكه پسند μεσλέκι μελαΐκὲ-πεσένδ.

Ζωηρός, ά, όν, صاغ σάγ, ديرى διρί, حي χάϊ, زنده ζινδέ. § زيرك ζεϊρέκ, ذكى الفؤاد ζεκὶ οὐλ-φουάδ. § (μτφ.) جانلى δζανλή, روحلى ρουχλή, مؤثر μουεσσίρ. § منور μουνεββέρ, پارلاق παρλάκ, روشن ρουσέν. « ὸν παιδίον زيرك بر چوجوق ζεϊρὲκ πὶρ τσοδζούκ. « — αἱ ἐκφράσεις افادات مؤثره ἰφαδάτι μουεσσιρέ. « — ὀφθαλμός جسيم بر روح δζέσιμ πὶρ ρούχ. « — ὰ χρώματα پارلاق رنكلر « — αἱ ἐντυπώσεις تأثيرات قويه τεεσιράτι καβιγέ.

Ζωηρότης, ἡ سرعت حركت σουράτι χαρεκέτ, چولان τσουλάν. § پارلاقلق παρλακλήκ, رونق ρεβνάκ. § شدت ϭιδδέτ. « ἡ — τοῦ παιδὸς τούτου بو چوجوغك چولان طبيعى πὸυ τσοδζουγοὺν τσουλάνι ταπιΐ. « ἡ — τοῦ πνεύματος چولان ذهن τσουλάνι ζίχν. « ἡ — τῶν χρωμάτων نضارت الوان ναζρέτι ἐλβάν. « ἡ — τῶν ὀφθαλμῶν فروز جشم φουρούζι δζέσμ. « ἡ — τῆς συνδιαλέξεως كرميت محاوره κερμιγέτι μουχαβερέ.

Ζωηφόρος, ον, حياتبخش χαγιατπάχς.

Ζωϊκός, ή, όν, حيوانى χαϊβανί. § حياتى χαγιατή. « — ἄνθραξ فحم حياتى φέχμι χαγιατή.

Ζωϊκότης, ἡ حيات χαγιάτ, علامت حيات ἀλιαμέτι χαγιάτ.

Ζωμερός, ά, όν, صولو σουλού, آبدار ἀπδάρ.

Ζωμός, ὁ چوربا τσορπά, صوپه σούπα. § صو σού. § عصاره ἀσαρέ. « — κρέατος ات صويى ἒτ σουγιού. « — λεμονίου ليمون صويى λιμὸν σουγιού.

Ζώνη, ἡ καὶ **Ζωνάριον, τὸ** قوشاق κουσάκ, كمر κεμέρ, منطق μιντάκ. § (Γγρ.) منطقه μιντακά, آقاليم ἀκαλίμ. « ἡ — τῶν καλογήρων زنار ζουνάρ. « — διακεκαυμένη منطقۀ حاره μιντακάϊ χαρρέ. « — εὔκρατος منطقۀ معتدله μιντακάϊ μου τεδιλέ. « — κατεψυγμένη آقاليم بارده ἀκαλίμι παριδέ. « — στρατιωτική حواله χαβαλέ. « — μεθόριος حدود χουδούδ.

Ζώννυμι, — ύω, καὶ **Ζώνω,** قوشاتمق κουσατμάκ, احاطه ا. ἰχατὲ ἰτ. § (μσ.) قوشانمق κουσανμάκ, تسلح سيف ا. τεσελλούχι σέϊφ ἰτ.

Ζωντανεύω, (μτβ.) ديريلتمك διριλετμέκ, احيا ا. ἐχγιὰ ἰτ. § (ἀμτβ.)

ديريلنمك διριλενμέκ, احيا اولنمق ἰχγιὰ ὀλουνμάκ.

Ζωντανός, ή, όν, صاغ σάγ, دیری διρή, ﺑﺮ حيات اولان πὲρ χαγιὰτ ὀλάν, زنده ζινδέ, ذی حيات ζὶ χαγιάτ, حی χάϊ.

Ζωντοχήρα, ἡ قوجه‌سندن آیرلمش قاری κοδζασινδὰν ἀϊρηλμίς καρή.

Ζωογόνησις, ἡ احيا ἐχγιά.

Ζωογόνος, ὁ جان ویریجی δζὰν βιριδζί, محیی μουχίγ, حیاتبخش χαγιὰτ-πάχς.

Ζωογον(έω)ῶ, دیریلتمك διριλετμέκ, جانلاندیرمق δζανλανδιρμάκ, احیا ا. ἐχγιὰ ἰτ. اعاشه ا. ἰασὲ ἰτ. § قوتلندیرمك κουββετλενδιρμέκ, تجدید قوت ا. τεδζδίδι κουββὲτ ἰτ. «ὁ ἥλιος ζωογονεῖ τὰ φυτὰ شمس نباتاتی احیا ایدر σέμς νεπαδατὶ ἰχγιὰ ἰδέρ.

Ζωοδότης, ὁ حیابخش χαγιατ-πάχς.

Ζωοκλόπος, ὁ حیوان خرسزی χαϊβὰν χηρσηζή.

Ζωολάτρης, ὁ حیوان پرست χαϊβὰν-περσέτ.

Ζωολογία, ἡ علم حیوانات ἴλμι χαϊβανάτ, مبحث الحیوانات μεπχάσι οὐλ-χαϊβανάτ.

Ζωολογικός, ή, όν, حیوانی χαϊβανί. [γιούν.

Ζωολόγος, ὁ حیوانیون χαϊβανι-

Ζῷον, τὸ حیوان χαϊβάν. § ذی‌روح ζὶ-ρούχ. § (μτφ.) آحمق ἀχμάκ, حیوان χαϊβάν. «— λογικόν حیوان ناطق χαϊβάνι νατήκ. «— ἄλογον حیوان غیر ناطق χαϊβάνι γάϊρι νατήκ. «— τετράπουν درت آیاقلی حیوان δὸρτ ἀγιακλὴ χαϊβάν, بهیمه πεχιμέ. «ζῷα οἰκιακά حیوانات بیتیه χαϊβανάτι πεϊτιγέ, حیوانات اهلیه χαϊβανάτι ἐχλιγέ.

Ζωοπάροχος, ὁ حیاتبخش χαγιατ-πάχς.

Ζωοποιός, όν, احیا ایدیجی ἰχγιὰ ἰδιδζί, حیاتبخش χαγιατ-πάχς.

Ζωοποι(έω)ῶ, احیا ا. ἰχγιὰ ἰτ.

Ζῳοστάσιον, τὸ حیوانات آخوری χαϊβανὰτ ἀχουρού.

Ζῳότης, ἡ حیوانلق χαϊβανλήκ, حیوانیت χαϊβανιγέτ. [χάϊ.

Ζῳοτοκία, ἡ تولید حی τεβλίδι

Ζῳοτόκος, ον, متولد حی μουτεβελίδι χάϊ. [βανχανέ.

Ζῳοτροφεῖον, τὸ حیوانخانه χαϊ-

Ζῳοτροφία, ἡ تعیش τεαγ-γιούς, نفقه ναφακά § (πλ.) αἱ —αι ارزاق ἐρζάκ, ذخائر ζεχαΐρ.

Ζῳοτρόφος, ὁ حیوان بسلیجی χαϊβὰν πεσλεϊδζή.

Ζῳοφάγος, ον, حیوان اتی ییان χαϊβὰν ἐτὶ γεγέν.

Ζῳοφθόρος, ον, هالك الحیوانات χαλὶκ οὐλ-χαϊβανάτ.

Ζωοφόρος, ον, حیابخش χαγιατ-πάχς. § (Ἀρχτ.) قورنیزه صچاغی κουρνίζα σατσαγή, پرواز περβάζ.

Ζωόφυτον, τὸ حیوان نباتی χαϊβάνι νεπατή.

Ζώπισσα, ἡ قطرانی کی γκεμὶ κα-ραμή.

Ζώπυρον, τὸ علو οὐλούββ.

Ζωπύρωσις καὶ **—ρησις**, ἡ ...ا ἰγγιά, تشویق τεσβήκ, ترغیب ...ργήπ.

Ζῶσις, ἡ καὶ **Ζώσιμον**, τὸ قوشاق κουσατμά, قوشانمه κουσανμά. احاطه ἰχατέ. [ζουνάρ.

Ζωστήρ, ὁ قوشاق κουσάκ, زنار

Ζωτικός, ή, όν, حیاتی χαγιατή, حیاتبخش χαγιατ-πάχς. ‖ مهم μουχίμ. «—ὰ ζητήματα مسائل مهمه μεσαΐλι μουχιμέ.«ἡ —ἡ δύναμις قوهٔ حیاتیه κουββέϊ χαγιατιγέ.

Ζωΰφιον, τὸ حیوانجك χαϊβανδζίκ, حوین χουβέϊν. ‖ بوجك πόδζέκ.

Ζωώδης, ες, حیوانی χαϊβανί. «— κατάστασις حیوان حالی χαϊβὰν χαλί.«τὸ —ες حیوانیت χαϊβανιγέτ.

Η

Η, **η**, ایتا ἦτα تسمیه «ایتا» (اشبو اولنان حرف الفبای رومینك یدنجی اولوب کرهٔ ثقیله کی تلفظ اولنور.)

Η', **η'**, (Ἀριθμ.) سکز σεκίζ. ‖ سکزنجی σεκιζινζή.

Η, **,η**, (Ἀριθμ.) سکز بیك σεκὶζ ...ν. ‖ سکز بیکنجی σεκὶζ πινινδζή.

Ἤ, (Συνδ. διαζευκτ.) یا γιά, و یا γιά, یاخود γιάχοδ, یوقسه γιόκσα. ...ικᾶν ἢ θνήσκειν یا غالب کلمك یاخود ... او γιὰ γαλὶπ γκελμὲκ γιάχοδ ...λμέκ. «θὰ ἔλθῃ ἢ δὲν θὰ ἔλθῃ; کلهجك کلمیجکمی یوقسه γκελεδζέκμι ...όκσα γκέλμεγεδζεκμι.

Ἥβη, ἡ بلوغ πόυλούγ. ‖ (Ἀντ.) ... ἀνά.

Ἡβ(άω)ῶ, نوجوان اولمق νεβ-δζι-...ν ὀλ. بالغ او πάλὶγ ὀλ.

Ἡγεμονεύω, امارت ا. ادارهٔ ا. ι-δαρέϊ ἐμαρὲτ ἰτ. میر او. μὴρ ὀλ.

Ἡγεμονία, ἡ (Πολτ.) بکلك πεϊ-λίκ, امارت ἐμαρέτ. «ἡ — τῆς Σάμου سیسام آمارتی-بکلکی σισὰμ ἐμα-ρετὶ-πεϊλιγί.

Ἡγεμονικός, ή, όν, میری μηρή, بکه مخصوص πεγὲ μαχσούς. ‖ ملوکانه μουλουκιανέ, حکمدارانه χού-κιούμδαρανέ. «τὸ —ὸν ἦθος طور ملوکانه τάβρι μουλουκιανέ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) آمرانه ἀμιρανέ, حکمدارانه χού-κιούμδαρανέ.

Ἡγεμονίς, ἡ شاه و یا بر حکمدارك زوجهسی یا کریمهسی πὶρ χουκιούμ-δαρὶν βὲ γιὰ σαχζαδενὶν ζεβδζεσὶ γιὰ κεριμεσί, بر کندی حاکمهسی πὶρ μεμλεκετὶν χακιμεσί, ملکه μελικέ,

ميرك زوجه‌سى ἀμηρὶν ζεβδζεσί, پرنسس πρενσές.

Ἡγεμονόπαις, ὁ καὶ ἡ شاهزاده σάχ-ζαδέ, قيرالزاده κηράλ-ζαδέ.

Ἡγεμών, ὁ حكمدار χούκχούμδάρ, حاكم χακίμ, ملك μελίκ, قيرال κηράλ. § بك πέϊ, آمر ἀμίρ, مير μίρ, پرنس πρένς. «ὁ — τῆς Σάμου مير جزيره سيسام μίρι δζεζιρέϊ Σισάμ, سيسام بكى Σισὰμ πεϊ.

Ἡγεσία, ἡ رياست ριγιασέτ. § رهبرلك ρεχπερλίκ.

Ἡγέτης, ὁ رئيس ρεΐς. § رهبر ρεχπέρ. «ὁ — τῆς ἀντιπολιτεύσεως طرفداران رئيسى ρεΐσι ταραφδαράν.

Ἡγ(έο)οῦμαι, تقدم ا. τεκαδ-δούμ ἰτ. § ظن ا. ζάνν ἰτ. «ἡγούμενος متقدم μουτεκαδδίμ.

Ἡγουμενία, ἡ (Ἐκκλ.) مناستر باش پاپاسلغى μοναστὶρ πὰς παπασλιγή.

Ἡγούμενος, ὁ (Ἐκλ.) مناستر باش پاپاسى μοναστὶρ πὰς παπασή. «ἡ —νη καὶ —νισσα مناستر مديره‌سى μοναστὶρ μουδιρεσί. [σοϊλέκι.

Ἤγουν,(Συδ.) يعنى γιάνη,شويله‌كى

Ἤδη, (Ἐπρ.) شمدى σίμδι, الان ἐλάν, هنوز γένουζ. § ابتدا ἴμδι. § والحاصل β-ἐλ-χασίλ.

Ἥδομαι, تلذذ ا. τελεζζοὺζ ἰτ. ممنون او. μεμνοὺν ὀλ.

Ἡδονή, ἡ حظ χάζζ, تلذذ τε-λεζζούζ. § ذوق ζέβκ, صفا σαφά. § سرور σουρούρ, مسرت μεσερρέτ. «— σωματικὴ شهوت σεχβέτ.

Ἡδονικός, ή, όν, لطيف λα-τίφ, لذيذ λεζίζ, خوشكوار χοσκιού-βάρ. § اكلنجه‌لى ἐγλενδζελή, ذوقلى ζεβ-κλή. § شهوت انكيز σεχβέτ-ἐνγκίζ. § —ῶς (Ἐπρ.) ذوق و سفا ايله ζέβκ ο[ὺ] σαφὰ ἰλέ. § شهوت انكيزانه σεχβέτ-ἐνγκιζανέ. [χανδέ

Ἡδύγελως, ὁ خوش خنده χὸς

Ἡδύγλωσσος,ον, لطيف اللسان λατὶφ οὐλ-λισάν.

Ἡδυεπής, ές, لطيف اللسان λα-τὶφ οὐλ-λισάν, خوش كو χὸς-κιού

Ἡδυμελής, ές, خوش آواز χὸς ἀβάζ.

Ἡδύνω, طاتليلاشديرمق τατλη-λασδιρμάκ, لذيذ-خوشكوار ايله‌مك طاتلى-λεζίζ-χος-κιουβὰρ εϊλεμέκ, متلذذ ايله‌مك μουτελεζζὶζ εϊλεμέκ. ريح - تنشيط σεβινδιρμέκ, سويندرمك (μο تفريح-تنشيط ايله‌مك τεφρὶχ-τενσὶτ εϊλεμέκ. § طاتليلاشمق τατληλασμάκ, تلذذ ا. τ λεζζοὺζ ἰτ. لذتياب او. λεζζετγιά ὀλ. متلذذ او. μουτελεζζὶζ ὀλ. حظ ا. χάζζ ἰτ. محظوظ او. μαχζοὺζ ὀ[λ]. »ἡδύνεταί τις νὰ τὸ βλέπῃ رمكدن حظ ايدر γκιορμεκδὲν χάζζ ἰδέρ.

Ἡδύοσμος, ὁ (Βτ.) نانه ναν نعنع να'νά'.

Ἡδυπάθεια, ἡ ذوق و صفا ζέ[βκ] οὐ σαφά. § شهوت σεχβέτ.

Ἡδυπαθής, ές, اهل ذوق و صفا ἔχλι ζέβκ οὐ σαφά. § اهل شهوت ἔχλι σεχβέτ. [χὸς ραϊχαλ

Ἡδύπνους, ουν, خوش رايحه‌لى

'Ηδύς, εῖα, ύ, تاتلى τατλή, ...ل χουλουδδ, لذتلى λεζζετλή, رطيب ...ετίπ, لذيذ λεζίζ, لطيف λατίφ, خوش ...ός, شيرين σιρίν. «— ὕπνος خواب ... شيرين χάπι σιρίν. «—ὺ φῶς ضيای ...لطيف ζιγιᾶϊ λατίφ. « —εῖα ὀσμή ...رطي, رايحه ραϊχάϊ ρετιπέ. « —ὺ ...λέμμα نظرهٔ شيرين ναζαρέϊ σιρίν. ...ἡδίων καὶ ἥδιστος الذ ἐλέζ, الطف ...λτέφ. [τερπιγεσί.

"Ηδυσμα, τὸ تربيه‌سى ...ك γεμὲκ

'Ηδύτης, ἡ تاتليلق τατληλήκ, ...حلو χουλουββέτ, لطافت λεταφέτ, ...شيرين σιρινλίκ.

'Ηδύφθογγος, ον, خوش آواز ...ὸς-ἀβάζ. [νεβά.

'Ηδύφωνος, ον, خوش نوا χὸς

'Ηθικολογία, ἡ اخلاقيت ἀχ-...ακηγέτ. [κηγιούν.

'Ηθικολόγος, ὁ اخلاقيون ἀχλα-

'Ηθικοποίησις, ἡ تهذيب اخلاق ...εχζίπι ἀχλάκ, تربيه τερπιγέ.

'Ηθικοποιός, ὁ مربى μουρεππή.

'Ηθικοποι(έω)ῶ, تهذيب اخلاق ا. ...εχζίπι ἀχλὰκ ἰτ. تربيه ا. τερ-...ιγὲ ἰτ.

'Ηθικός,ή,όν, اخلاق ἀχλακή, ...ادبى ἐδεπί. § عقلى ἀκηλλή, قلبى καλ-...ί, معنوى μανεβή. «— ἄνθρωπος ...اخلاق حسنه صاحب ἀχλάκι χασενὲ σαχη-...η, فاضل φαζίλ. «—διηγήματα حكايات ...ادبيه χικιαγιάτι ἐδεπιγέ. «— ἀρε-...αί فضائل عقليه φεζαΐλι ἀκλιγέ. «ἡ —ἡ (ἐπιστήμη) علم اخلاق ἴλμι ἀ-

χλάκ. «τὸ ἠθικὸν اخلاق ἀχλάκ. «τὸ— τοῦ ἀνθρώπου τούτου بو آدمك اخلاقى πού ἀδαμὶν ἀχλακή. «τὸ — πόρισμα حصه χησά. «—ῶς (ἐπρ.) اخلاقجه ἀχλάκδζε, ادبا ἐδεπανέ. § معنا μά'νεν.

'Ηθικότης, ἡ اخلاقيت ἀχλακι-γέτ, ادب ἐδέπ.

'Ηθμοειδής,ές, (I) غربالى γηρ-παλή. «τὸ —ὲς ὀστοῦν عظم غربالى ἄζμι γηρπαλή.

'Ηθολόγος,ὁ عادتيون ἀδετιγιούν.

'Ηθοποιός, ὁ مربى μουρεππή. § οἱ —οἱ (θεάτρου) اويونجى ὀγιουν-δζού, اقتور ἀκτόρ.

'Ηθοποι(έω)ῶ, تربيهٔ اخلاق ا. τερπιγέϊ ἀχλὰκ ἰτ.

"Ηθος, τὸ خوى χούϊ, طبيعت τα-πιάτ, خلق χούλκ, خصلت χασλέτ. § عادت ἀδδέτ, معتاد μου'τάδ. § πλ. τὰ ἤθη اخلاق ἀχλάκ, خصائل χα-σαΐλ, طبايع τεπαΐ. «χρηστὰ ἤθη اخلاق حميده ἀχλάκι χαμιδέ, اخلاق پسنديده ἀχλάκι πεσενδιδέ. «ἤθη κακά اخلاق ذميمه - قبيحه ἀχλάκι ζεμιμὲ-καπιχέ, سو اخلاق σούϊ ἀχλάκ. «ἡ διαφθορὰ τῶν ἠθῶν فساد اخلاق φε-σάδι ἀχλάκ. «ἑκάστη χώρα ἔχει τὰ ἤθη της هر بر مملكتك اخلاق مخصوصه‌سى واردر χὲρ πὶρ μεμλεκετὶν ἀχλάκι μαχσουσεσὶ βάρδιρ.

"Ηκιστος, η, ον, زياده كوچوك ζιγιαδὲ κιουτσούκ, زياده‌سيله اوفاق ζι-γιαδεσὶ ἰλὲ οὐφάκ, اقل ἐκάλλ. «ἥ-

κιστα (ἐπρ.) ژ ايك πὲκ ἄζ, جزئجه δζουζίδζε.

Ἠλακάτη, ἡ (Ἐργ.) اورقه ὀρκέ.

Ἠλεκτραγωγός, όν, (Φσ.) جالب الكتريق δζαλίπι ἰλεκτρίκ.

Ἠλεκτρίζω, (Φσ.) الكتريقلندرمك ἰλεκτριλενδιρμέκ, ا. الكتريزه ἰλεκτριζὲ ἰτ. ‖ (μτφ.) ا. تهييج و تشويق τεχγὶδζ οὐ τεσβὶκ ἰτ.

Ἠλεκτρικός, ή, όν, (Φσ.) الكتريق ἰλεκτρική. « — *σπινθὴρ* الكتريقيه شرارهٔ σεραρέῖ ἰλεκτρικιγέ. « — *ἡ μηχανὴ* الكتريق ماكنه‌سى ἰλεκτρὶκ μάκενασί. « — *ὸν ῥεῦμα* جريان الكتريق δζεριγιάνι ἰλεκτρική.

Ἠλέκτρινος, η, ον, كهربارلى κεχριπαρλή.

Ἠλεκτρίσιμος, ον, (Φσ.) قابل الكتريقيت καπίλι ἰλεκτρηκηγέτ.

Ἠλεκτρισμός, ὁ (Φσ.) الكتريق ἰλεκτρίκ, كهربائيه κεχρουπαϊγέτ. « *θετικὸς* — الكتريق مثبت ἰλεκτρίκι μουσπέτ. « *ἀρνητικὸς* — الكتريق منفى ἰλεκτρίκι μενφί.

Ἠλεκτρογαλβανική, ἡ (Χμ.) الكتريق فلوانى ἰλεκτρίκι γαλβανή.

Ἠλεκτροδυναμική, ἡ (Φσ.) الكتريق قوى ἰλεκτρίκι καββή.

Ἠλεκτροθεραπεία, ἡ (Ι) تداوى بالالكتريق τεδαβὴ πὶλ-ἰλεκτρίκ.

Ἠλεκτρομαγνητική, ἡ (Φσ.) الكتريق مقناطيسيه ἰλεκτρίκι μικνατισιγέ.

Ἠλεκτρόμετρον, τὸ (Φσ.) مقياس الكتريق μικγιάσι ἰλεκτρίκ.

Ἤλεκτρον, τὸ (Φσ.) كهربار κεχριπάρ.

Ἠλεκτροσκόπιον, τὸ (Φσ.) الكتريقبين ἰλεκτρικπήν, الكتريقنما ἰλεκτρικ-νουμά.

Ἠλεκτροφόρον, τὸ (Φσ.) حامل الكتريق χαμίλι ἰλεκτρίκ, جالب الكتريق δζαλίπι ἰλεκτρίκ.

Ἠλεκτροχημεία, ἡ (Φσ.) كيمياى الكتريق κιμιάῖ ἰλεκτρίκ.

Ἡλιάζω, قوروشمق κουρουσμάκ, كونشه سرمك - كوسترمك - قومق γκιουνεσὲ σερμὲκ - γκιοστερμὲκ - κομάκ, كونشه ايصيتمق γκιουνεσὲ ἰσιτμάκ. ‖ (αὐτπθ.) كونشه اوتورمق γκιουνεσὲ ὀτουρμάκ.

Ἡλιακός, ή, όν, شمسى σεμσί. « — *ὸν ἔτος* سنهٔ شمسيه σενέῖ σεμσιγέ. « — *ὡρολόγιον* بسيطهٔ شمسيه πεσιτά σεμσιγέ. « — *ἡ ἔκλειψις* كسوف κιουσούφ. « — *οἰκίας* تختهپوش ταχτὰπος, چارداق τσαρδάκ.

Ἡλίασις, ἡ καὶ **Ἡλίασμα** τὸ كونشه سرمه γκιουνεσὲ σερμέ, كونشه ايصيتمه γκιουνεσὲ ἰσιτμά.

Ἠλίθιος, α, ον, بدلا πουδαλά, ابله ἐπλέχ, احمق ἀχμάκ, غبى γαπή.

Ἠλιθιότης, ἡ بدلالق πουδαλαλήκ, بلاهت πελαχέτ, حماقت χαμακάτ, غباوت γαπαβέτ.

Ἡλικία, ἡ ياش γιάς, سن σίνν. « — *γάμου* سن ازدواج σίννι ἰζδιβάδζ. « *ποίας ἡλικίας εἶναι*

κάτς γιαϛινδάδιρ, سنی قاچدر κάτσδιρ.

[Ἡλ]ικι(όο)οῦμαι, یاشلنق γιακλάκ, بلوغه پیومق πουγιουμάκ, تسنن ا. πουλουγὰ ἰριϛμέκ, ...ούν ἰτ. ‖ (παθ. μτχ.) ἡλι-[κιωμέν]ος, η, ον, یاشلی γιαϛλή, مسن ...ν.

[Ἡλ]ίκος, η, ον, اوقدر بیولکی ...κρ πουγιοὺκ κί.

[Ἡλ]ιοειδής, خورشید آسا χουρϛὶδ ... شمسی ϛεμσί.

[Ἡλ]ιοκαής, ἐς καὶ **Ἡλιό-[καυ]τος, ον,** کونشدن یانغش γκιου-... γιανμίς, قرارمش καραρμίς, ... مخروق μεχροὺκ μὶν ἐϛ-ϛέμς.

[Ἡλ]ιόκαυμα, τὸ کونش چالیغی ...ϛὲς δζαλιγί, کونش چارپمسی ...ϛὲς τσαρπμασί.

[Ἡλ]ιόκεντρος, ον, ('Αστρ.) من مرکز ... μὶν μερκὲζ οὐϛ-ϛέμς.

[Ἡλ]ιολατρεία, ἡ آفتاپرستلك ...τ-περεστλίκ.

[Ἡλ]ιολάτρης, ὁ آفتاپرست ἀφι-...ερέστ.

[Ἡλ]ιόμετρον, τὸ ('Αστρ.) مقیاس ... μηκγιὰς οὐϛ-ϛέμς, ἰλιόμετρο.

[Ἡλι]όμορφος, ον, آفتابرو ἀφι-...ύ.

[Ἥλι]ος, ὁ کونش γκιουνές, شمس ... خورشید χουρϛίδ, آفتاب ἀφι-... نیر اعظم νεΐρι ἐκπέρ, نیر اکبر ...ζάμ. «ἔκλειψις ἡλίου كسوف κιουσούφ. «ἀνατολὴ ἡλίου طلوع شمس τουλούϊ ϛέμς. «δύσις ἡλίου غروب شمس γουρούπι ϛέμς. ‖ (Βτ.) آی چیچکی ἄϊ τσιτσεγί.

Ἡλιοσκόπιον, τὸ ('Αστρ.) شمسیین ϛεμσπίν.

Ἡλιοστάσιον, τὸ تحویل شمس ταχβίλι ϛέμς.

Ἡλιοστάτης, ὁ ('Αστρ.) ناقل ضیا νακήλι ζιγιά, موقف ضیای شمس μεβκήφι ζιγιάϊ ϛέμς.

Ἡλιοτρόπιον, τὸ ('Αστρ.) بسیطهٔ شمسیه πεσιτάϊ ϛεμσιγέ. ‖ (Βτ.) آی چیچکی ἄϊ τσιτσεγί.

Ἧλος, ὁ چیوی τσιβί, اکسر ἐκ-σέρ, مخ μήχ. ‖ ناصیر νασήρ, ثقن σεφέν.

Ἡμεδαπός, ή, όν, وطنداش βατανδάϛ, همشهری χεμϛεχρή.

Ἡμεῖς, (πλ. τοῦ Ἐγώ) بز πίζ.

Ἡμέρα, ἡ کون γκιούν, یوم γέβμ. πλ. ایام ἐγιάμ, نهار νιχάρ, روز ρούζ. «ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ کوندن کونه γκιουν-δὲν γκιουνέ, روز بروز ρούζ πε-ρούζ, یوما فیوما γέβμεν φι-γέβμεν. «μία τῶν ἡμερῶν کونلردن بری γκιουνλερ-δὲν πιρί, یوما من الایام γέβμεν μὶν ἐλ-ἐγιάμ. «τὴν σήμερον —αν بوکونکی کون πουγκιουνκὶ γκιούν, امروز ἐμ-ρούζ, الیوم ἐλ-γέβμ. «ἀνὰ πᾶσαν —αν, καθ'—αν هر کون χὲρ γκιούν, کل یوم κιούλλου γέβμι. «—αν καὶ νύκτα کیجه کوندوز γκιδζὲ γκιουνδούζ, لیل و نهار λέϊλ οὐ νιχάρ, شبانروز ϛέ-

παν-ρούζ. « *τί* — *εἶναι σήμερον*; بو كونكى كون نه كوندر πού γκιοὺνκὶ γκιοὺν νὲ γκιούνδούρ; «— *ἐργάσιμος* ايش كونى ἰς γκιουνού. «— *νηστείας* پرهيز كونى περχὶζ γκιουνού. «*μία* — *προτήτερα* بر كون اول πὶρ γκιοὺν ἐββέλ. «*μία* — *ὑστερώτερα* بر كون صوكره πὶρ γκιοὺν σόνρα. «*αἱ* —*αι τῆς ἑβδομάδος* هفته كونلرى χαφτὰ γκιουνλερί. «— *θριάμβου* يوم غزا γέβμι γαζά. «— *δικάσιμος* يوم محاكمه γέβμι μουχακεμέ. «*καθ' ὡρισμένην* —*αν* يوم معيّنده γέβμι μουαγ-γενδέ. «— *κρίσεως* يوم حساب γέβμι χησάπ. «—*αι διακοπῶν* ايام تعطيليه ἐγιάμι τα'τιλιγέ. «*καλ' ἡμέρα* صباحلر خير اوله σαπαχλὰρ χαῒρ ὀλά, وقتلر خير اوله βακητλὰρ χαῒρ ὀλά. «*ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας* في يومنه هذا φὶ γέβμινα χαζά. «*τὸ καθ' ἡμέραν, τὸ καθημερινόν* يوميه γεβμιγέ. «*κάμνω τὴν ἡμέραν νύκτα καὶ τὴν νύκτα ἡμέραν* وقت نهارده نائم و وقت ليلده قائم اولـ. βάκτι νιχαρδὰ ναΐμ βὲ βάκτι λεϊλδὲ καΐμ ὀλ. [τεεννούς.

'Ημέρευσις, ἡ تأنيس τεενίς, تأنس

'Ημερεύω, تأنيس ا. τεενὶς ἰτ. § (πθ.) استيناس - تأنس ا. ἰστινὰς - τεεννοὺς ἰτ.

'Ημερήσιος, α, ον, يومى γεβμί, روزى ρουζή.

'Ημερόβιος, ον, بر كون ياشايان πὶρ γκιοὺν γιασαγιάν. § كوندهلكجى γκιουνδελικδζί.

'Ημερολόγιον, τὸ ... ρουζναμέ. § سالنامه σαλναμέ ... τακβήμ. « — *Γρηγοριανόν* ... افرنجى τακβήμι ἰφρενδζή. «— ... *λιανόν* تقويم رومى τακβήμι ... «— *παντοτεινόν* تقويم دائمى τακβήμι δαϊμή. § ('Εμπ.) ... γεβμιγὲ τεφτερή.

'Ημερομηνία, ἡ تاريخ ... «*ἡ ὑπὸ ἡμερομηνίαν δεῖνα ἐπ*... مكتوب فلان تاريخلى φιλὰν τ... μεκτούπ.

'Ημερομίσθιος,ον, يوميه ... § (οὐσ.) كوندهلكجى γκιουνδελ... «*τὸ* —*ον* كوندهلك γκιουνδελίκ, يوميه οὐδζρέτι γεβμιγέ, يوميه ... μιγέ.

'Ημερονύκτιον, τὸ ... γκιδζὲ γκιουνδούζ.

"Ημερος, ον, مؤنس μο... انيس ἐνίς, حليم χαλίμ, ملائم μο... «*ἥμερα φυτά* نباتات مربيه νε... μουρεππαγιά.

'Ημερότης, ἡ انسيت οὐ... مؤنسيت μουεννισιγέτ, وحشيت ... δέμι βαχσιγέτ, ملائمت μουλ... حلم χούλμ.

'Ημερούσιος,α,ον, يومى...

'Ημερ (όω) ῶ καὶ — ... تأنيس ا. τεενὶς ἰτ. § تسكين ا. ... ἰτ. § (αὐτπθ.) استيناس ا. ἰστι... تأنس ا. τεεννοὺς ἰτ. § اولمق ... κὶν ὀλουνμάκ.

'Ημέρωμα, τὸ καὶ —ρ...

...ι τεεννίς, اسنیناس ἰστινάς, تانس ...ούς. § تسکین τεσκίν.

...ιέτερος, α, ον, بزمکی πιζιμκί, ...ζίμ, م μίζ (ἐν τέλει λέξεων) ... *πατὴρ* پدرمز πεδεριμίζ, بزم πιζὶμ πεδεριμίζ.

...**ί,** (πρόθεμα ἀχώριστον) کلمه‌لر اولنه وضع اولنوب نیم یاخود یارم دلالت ایدن ادات سلادر.

...ιάνθρωπος, ον, نیم انسان ...σάν.

...ιβάρβαρος, όν, نیم بدوی ...δεβή, نیم متمدن νὶμ μουτεμεδδίν.

...ίβραστος, ον, یارم پشمش ... πισμίς.

...ίβρωτος, ον, یارم ینیلمش γιαρ-...ιλμίς.

...ίγυμνος, ον, یارم چیپلاق ... τσιπλάκ.

...ιδιάμετρος, ἡ (Γρμ.) نصف ...σφι κούτρ.

...ιεπίσημος, ον, نیم رسمی ...σμί.

...ιθανής, ές, یارم اولمش γιαρ-...λμούς, نیم مرده νὶμ μουρδέ.

...ίθεος, ον, نیم الله νὶμ ἀλλάχ.

...ίθραυστος, ον, نیم شکسته ...κεστέ.

...ίκαυστος, ον καὶ **—καής,** ...یارم یانمش γιαρὶμ γιανμίς, محترق μουχτερρίκ.

...ίκλειστος, ον, یارم قپانمش ... καπανμίς.

...ικρανία, ἡ (Ι) یارم باش ...

شقیقه آغریسی γιαρὶμ πὰς ἀγηρησί, σεκικά.

Ἡμικύκλιον, τὸ (Γεωμ.) نصف دائره νίσφι δαϊρέ.

Ἡμικύκλιος, ον, نیم دائروی νὶμ δαϊρεβή.

Ἡμικύλινδρος, ὁ καὶ **—ον,** τὸ نصف اسطوانه νίσφι ἰστιβανέ.

Ἡμίλουτρον, τὸ یارم حمام γιαρὶμ χαμάμ. |ταπούρ.

Ἡμιλοχία, ἡ نصف طابور νίσφι

Ἡμιμάθεια, ἡ ناقص وسطحی علم و معلومات νακὴς βὲ σατχὶ ἴλμ οὐ μα'λουμάτ.

Ἡμιμαθής, ές, یارم اوقومش γιαρὴμ ὀκουμούς, عالم ناقص ἀλίμι νακίς.

Ἡμίμετρον, τὸ یارم مترو γιαρὶμ μέτρο. § (Πλτ.) تدابیر ناقصه τεδα-πίρι νακισέ.

Ἡμιολία, ἡ (Ντκ.) ابریق ἰπρίκ.

Ἡμιονηλάτης, ὁ قاطرجی κα-τιρδζή.

Ἡμιόνιον, τὸ (Βτ.) طاووق اوتی ταβοὺκ ὀτού.

Ἡμίονος, ὁ καὶ ἡ (Ζλγ.) قاطر κατήρ, استر ἐστέρ, بغل πάγλ.

Ἡμίπαυλα, ἡ (Μουσ.) نیم وقف νὶμ βάκφ, یارم طوراق اشارتی γιαρὶμ τουρὰκ ἰσαρετί.

Ἡμιπαίδευτος, ον, عالم ناقص ἀλὶμ νακής.

Ἡμιπληγής, ὲς καὶ **—πλη-κτος, ον,** (Ι) فلج خسته‌لغنه مبتلا اولان

φέλδζ χασταλιγινὰ μουπτελὰ ὀλάν, طامللى ταμλαλή.

'Ημιπληγία, ἡ (Ι) يارم طامله γιαρίμ ταμλά, فلج φέλδζ, فالج φαλίδζ. «— **τοῦ προσώπου** فالج وجهى φαλίδζι βεδζχή, لقوه λακβά.

'Ημισέληνος, ὁ καὶ τὸ **—ον,** يكى آى شكلى γενὶ ἄϊ σεκλή, هلال χιλάλ.

'Ημιστίχιον, τὸ مصراع μισρά'.

"Ημισυς, εια, υ, يارم γιαρίμ, يارى γιαρή ἢ بوچوق πουτσούκ, نصف νίσφ, نيم νίμ. « **ἐξ ἡμισείας** يارى يارىيه γιαρὴ γιαριγιά, مناصفة μουνασίφετεν. «**—εια ὥρα** يارم ساعت γιαρὴμ σαάτ. «**μία καὶ —εια ὥρα** بر بچوق ساعت πὶρ πουτσοὺκ σαάτ. «**δύο καὶ —υ** ايكى بچوق ἰκὶ πουτσούκ. «**ὑπὲρ τὸ —υ** نصفندن زياده νισφινδὲν ζιγιαδέ.

'Ημισφαιρικός, ή, όν, نصف كروى νίσφι κιουρρεβή.

'Ημισφαίριον, τὸ نصف كره νίσφι κιουρρέ. «**τὸ — τῆς γῆς** كرۀ ارضك نصفى κιουρρέϊ ἀρζὴν νισφί. «**βόρειον —** نصف كرۀ شمالى νίσφι κιουρρέϊ σεμαλή. «**νότιον —** نصف كرۀ جنوبى νίσφι κιουρρέϊ τζενουπί.

'Ημιτελής, ές, يارم بتمش γιαρὴμ πιτμίς, نقصان νοκσάν, غير مكمل γάϊρι μουκεμμέλ. «**ἡ ἐργασία ἔμειvεν —** ايش نقصان قالمش ἰς νοκσὰν καλμής.

'Ημιτόνιον, τὸ (Μουσ.) يارم γιαρὴμ περδέ, پرده صدا نصف σεδά.

'Ημιϋπότροφος, ὁ نيم شاكرد νὶμ σακηλὴ σακίρδ.

'Ημιφόριον, τὸ ميسو μισό φούστα.

'Ημίφωνος,ον, يارم صدالى γιαρὴμ σεδαλή. ‖ «**τὸ —ον** نيم صوتيه νὶμ σαβτιγέ.

'Ημπορῶ, بيلمك πιλμέκ, قادر او. μουκτεδὶρ ὀλ. قادر اول καδ... اقتدارى او. ἰκτιδαρὴ ὀλ. ‖ (ἐπὶ πράγματων) ممكن او. μουμκὶν ὀλ... بيلمك ὀλὰ πιλμέκ. « **— νὰ** ... اوكرنه بيلمك ὀγρενὲ πιλμέκ. «**ὁ νὰ ...** بيلهممك πιλέμεμεκ. «**κάμω** يابه بيلمك γιαπὰ πιλμέκ. **— νὰ κάμω** يابامامق γιαπάμ... «**ἠμπορεῖ καὶ νὰ μὴν ἔλθῃ** كلهممسى اوله بيلير γκέλμεμεσι ὀλὰ πιλίρ. **—** (ἐπὶ ὑγείας) خسته او. χασ... كيفسز او. κεϊφσὶζ ὀλ.

'Ηνία, ἡ καὶ **'Ηνίον,** τὸ كم... يولار γιουλάρ, ديزكين διζγκίν, ... ζζάμ, زمام ζιμάμ, عنان ἰνάν. **ἡνίαι τοῦ κράτους** حكومت عنان χουκιουμέτ, زمام سلطنت ζιμάμ... τανάτ. « **ἀναλαμβάνω τὰς — κράτους** حكومتى الله آلمق عنا... χουκιουμετὶ ἐλινὲ ἀλμάκ.

'Ηνίκα, (Ἐπρ.) حالده χαλ... ἰκέν.

'Ηνιοχία, ἡ آرابهجيلك ἀ... δζιλίκ.

'Ηνίοχος, ὁ آرابه‌جى ἀραπαδζή, سائس σαΐς ἢ σεΐς.

'Ηνιοχ(έω)ῶ, عنانى طوتمق ἰνανὶ τουτμέκ. § .I آرابه‌جيلك ἀραπαδζιλὶκ ἰτ. § (μτφ.) .I اداره ἰδαρὲ ἰτ.

'Ηξεύρω, بيلمك πιλμέκ, واقف ـ آكاه ἀγκιὰφ-βακὶφ-ἀρὶφ ὀλ. ـ عارف او.ل معلوماتى او.ل μα'λουματὶ ὀλ. « *δὲν ἠξεύρω κανένα* كيمسه‌يى بيلمم κίμσεϊ πιλμέμ. «*δὲν* — *ποῖος* كيم بيلمم πιλμὲμ κίμ. « *χωρὶς νὰ ἠξεύρῃ κανεὶς* كيمسه‌نك معلوماتى اولقسزين κίμσενιν μα'λουματὶ ὄλμακσιζιν. «*δὲν ἠξεύρω τί* نه بيلمم πιλμὲμ νέ. « — *τι ἐκ στήθους* ازبردن بيلمك ἰζπερδὲν πιλμέκ. « *τίς ἠξεύρει τί θὰ συμβῇ* كيم بيلير نه اولاجق κὶμ πιλὶρ νὲ ὀλαδζάκ.

'Ηπαρ, τὸ ('Ανατ.) قره جكر καρὰ δζιγέρ, كبد κεπέδ. «*ἀσθένειαι τοῦ* —*τος* امراض كبديه ἐμράζι κεπεδιγέ. «*φλόγωσις τοῦ* —*τος* التهاب كبد ἰλτιχάπι κεπέδ. [κεπέδ.

'Ηπαταλγία, ἡ (I) الم كبد ἐλέμι

'Ηπατέμφραξις, ἡ (I) انسداد كبد ἴνσιδάδι κεπέδ.

'Ηπατικός, ή, όν, (I) كبدى κεπεδί. « *ἀρτηρία* —*ἡ* شريان كبدى σεργιάνι κεπεδί. «*φλὲψ* —*ἡ* آورده كبديه ἀβερδέϊ κεπεδιγέ. « *ἀγγεῖον* —*ὂν* قنات كبدى κανάτι κεπεδί.

'Ηπατῖτις, ἡ (I) التهاب كبد ἰλτιχάπι κεπέδ, ذات الكبد ζὰτ οὐλκεπέδ.

'Ηπατογραφία, ἡ ('Ανατ.) توصيف كبد τεβσίφι κεπέδ.

'Ηπατοκήλη, ἡ (I) فتق كبد φέτκι κεπέδ. [μεπχάσι κεπέδ.

'Ηπατολογία, ἡ (I) مبحث كبد

Ἤπειρος, ἡ (Γγρ.) قره καρά, بر πέρρ, ارض قطعه κητάϊ ἄρζ. « *ἡ ἀρχαία*— اسكى دنيا ἐσκὶ δουνγιά, بر عتيق πέρρι ἀτήκ. « *ἡ νέα* — يكى دنيا γενὶ δουνγιά, بر جديد πέρρι δζεδίδ. « *αἱ πέντε* —*οι* قطعات خمسه κηταάτι χαμισέ.«*ἡ Εὐρωπαϊκὴ* — اوروپا قطعه‌سى 'Ορώπα κητα'σή.

'Ηπειρώτης, ὁ برى περρή.

'Ηπειρωτικός, ή, όν, برى περρή. «*αἱ* —*αἱ δυνάμεις* دول بريه δουββέλι περριγέ.

Ἤπιος, α, ον, ملايم μουλαΐμ, حليم χαλίμ, ساكن σακίν. § مسكن μουσεκκίν, ملطف μουλτίφ. «— *χαρακτὴρ* طبيعت حليمه ταπιγὲτ χαλημέ. § —*ίως* (ἐπρ.) ملايمانه μουλαϊμανέ, حليمانه χαλιμανέ.

'Ηπιότης, ἡ ملايمت μουλαϊμέτ, حلم χίλμ, شيرينكارى σιρινκιαρή.«*ἡ* — *τοῦ χαρακτῆρος* حلاوت طبيعت χαλαβέτι ταπιγέτ.

'Ηράνθεμον, τὸ (Βοτ.) صالغام چيچكى σαλγὰμ τσιτσεγί.

Ἠρέμα, ('Επρ.) يواش γιαβάς, يواشجه γιαβάστζε, راحتله ραχάτλε.

Ἠρεμία, ἡ سكونت σουκιουνέτ, آرام ἀράμ. [ραχάτ.

Ἤρεμος,ον, ساكن σακίν, راحت

Ἠρεμ(έω)ῶ, راحتلانمق ραχατλανμάκ, قيپلدانمامق κιμιλδάνμαμακ, آرام و سكونتده بولنمق ἀράμ βὲ σουκιουνετδὲ πουλουνμάκ, ساكن اولمق σακὶν ὀλ.

Ἡρωϊκός, ή, όν, قهرمانى καχρεμανί. « οἱ — οἱ αἰῶνες قرون قهرمانيه κουρούνι καχρεμανιγέ. § — ῶς (ἐπρ.) قهرمانانه καχρεμανανέ.

Ἡρωϊκότης, ἡ قهرمانلق καχρεμανλήκ. [καδίν.

Ἡρωῒς, ἡ قهرمان قادين καχρεμὰν

Ἡρωϊσμός, ὁ قهرمانلق καχρεμανλήκ, بهادرى πεχαδιρή.

Ἡρῷον, τὸ قهرمان تربه‌سى καχρεμὰν τουρπεσί. [πεχαδίρ.

Ἥρως, ὁ قهرمان καχρεμάν, بهادر

Ἡσυχάζω, راحتلانمق ραχατλανμάκ, ساكن اولمق σακὶν ὀλ. آرام و سكونت ἀρὰμ οὐ σουκιουνὲτ ἰτ. § (μτβ.) راحتلاندرمق ραχατλανδιρμάκ, سكونت و استراحت ايتديرمك σουκιουνὲτ βὲ ἰστιραχὰτ ἰττιρμέκ, تسكين ايلمك τεσκὶν εἰλεμέκ.

Ἡσυχαστήριον, τὸ آرامكاه ἀραμγκιάχ. § (Ἐκκλ.) محل انزوا μαχάλλι ἰνζιβά, عزلتكاه οὐζλετκιάχ, مناستر μοναστίρ.

Ἡσυχία, ἡ راحتلق ραχατλήκ, حضور χουζούρ, استراحت ἰστιραχάτ, سكونت σουκιουνέτ, آرام ἀράμ. § (Πολ.) اسايش ἀσαΐς. « ἀγαπᾷ τὴν — راحت و حضورى سور ραχὰτ βὲ χουζουρὶ σεβέρ. « ἡ κοινὴ — διεταράχθη اسايش عموى اخلال اولندى ἀσαΐς ουμουμή ἰχλὰλ ὀλουνδή. «(ἐπὶ εἴδει ἐπιρ.) ἡσυχία! اولوكز سوس σοὺς ὄλουνουζ.

Ἥσυχος, η, ον, راحت ραχάτ, آسوده ἀσουδέ, ساكن σακίν, حليم χαλίμ, يواش γιαβάς, مطمئن μουτεμεΐν « μείνατε ἥσυχος راحت اولوكز ραχὰτ ὄλουνουζ. § —ως (ἐπρ.) راحت ايله ραχὰτ ἰλέ, آسوده اولەرق ἀσουδὲ ὀλαράκ, استراحتله ἰστιραχάτλε, سكونتله σουκιουνέτλε, حضور ايله χουζοὺρ ἰλέ, يواشجه γιαβάσδζε. [νέτακιμ.

Ἤτοι, (Ἐπρ.) يعنى γιάνι, نتكم

Ἧττα, ἡ مغلوبيت μαγλουπιγέτ, هزيمت χεζιμέτ, انهزام ἰνχιζάμ. بوزغونلق ποζγουνλούκ. « μετὰ τὴν ἧτταν τοῦ ἐχθροῦ دشمن عسكرينك انهزامندنصوكره δουσμὰν ἀσκερινὶν ἰνχιζαμινδάνσονρα. «παντελὴς— مغلوبيت كامله μαγλουπιγὲτ κιαμιλέ.

Ἡττ(άω)ῶμαι, مغلوب اولمق μεγλοὺπ ὀλ. بوزولمق ποζουλμάκ, يكلمك γενιλμέκ, منهزم اولمق μουνχεζὶμ ὀλ. § ἡττημένος مغلوب μαγλούπ, منهزم μουνχεζίμ.

Ἥττων, ον, καὶ **Ἥσσων, ον,** (Συγκρ. τοῦ Ὀλίγος) اصغر ἀσγάρ, ادنا ἐδνά, آز az, دها آشاغى δαχὰ ἄζ, δαχὰ ἀσαγή. «οὐχ ἧττον بونكله ايله πουνοὺν ἰλὲ περαπέρ, فقط φάκατ. «κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον آز آشاغى يوقارى ἀσαγὴ γιοκαρή, آز كه چوق ἄζ κιὰχ κιὰχ τσόκ.

Ἡφαίστειον, τὸ (Γγρ.) يانار

ﻠﻄ γιανὰρ τάγ, ﭘﺮﻛﺎﻥ πουρκιάν, ﻭﻭﻟﻘﻪ βολκάν, ﻛﻮﻩ ﺁﺗﺶ ﻓﺸﺎﻥ κιούχι ·ές-φεσάν.

Ἠφαιστειώδης, ες, (Γγρ) ﯼ ﭘﻮﺭ πουρκιανί.

Ἦχος, ὁ ﺻﺪﺍ σεδά, ﺻﻮﺕ σάβτ, ـﺲ σές. ‖ (Μουσ.) ﻫﻮﺍ χαβά, ﻣﻘﺎﻡ ·κάμ, ﭘﺮﺩﻩ περδέ. ‖ (Ἐκκλ.) ﻧﻐﻤﻪ γμέ.

Ἠχ(έω)ῶ, ﭼﻴﻘﺎﺭﻣﻖ ﺻﺪﺍ-ـﺲ σεδά-σές τσηκαρμάκ, ﭼﺎﻟﻤﻖ τσαλμάκ. «ἡ *σάλπιγξ ἠχεῖ* ﭘﻮﺭﻭ ﭼﺎﻻﺭ πουρού τσαλάρ.

Ἠχώ, ἡ ﺻﺪﺍ ﻋﻜﺲ ἄκσι σεδά, ﻻﺧﻦ λάχν καὶ λαχίν.

Ἠχώδης, ες, ﺻﺪﺍﻟﻰ σεδαλή, ﺷﻤﺎﺗﻪ ﻟﻰ σεματαλή.

Ἠώς, ἡ ﺷﻔﻖ σεφάκ, ﻓﺠﺮ φέδζρ. ‖ ﻃﻠﻮﻉ ﺷﻤﺲ τουλούϊ σέμς. ‖ ﺻﺒﺎﺡ σαπάχ. ‖ ﺷﺮﻕ σάρκ.

Θ

Θ, θ, ﺛﻴﺘﺎ θίτα. ﺁﺳﻤﻴﻪ «ﺛﻴﺘﺎ» (ﺍﺷﺒﻮ ﺍﻭﻟﻨﺎﻥ ﺣﺮﻑ ﺍﻟﻘﺎﻯ ﺭﻭﻣﻴﻚ ﻃﻘﻮﺯﻧﺠﻰ ﺍﻭﻟﻮﺏ ﺙ ﻋﺮﺑﻰ ﻛﻰ ﺗﻠﻔﻆ ﺍﻭﻟﻨﻮﺭ.)

θ', θ', (Ἀριθμ.) ﻃﻘﻮﺯ δοκούζ. ﻃﻘﻮﺯﻧﺠﻰ δοκουζουνδζού.

Θ, ,θ, (Ἀριθμ.) ﻃﻘﻮﺯ ﺑﻴﻚ δοκούζ ·ι. ‖ ﻃﻘﻮﺯ ﺑﻴﻜﻨﺠﻰ δοκούζ πινινδζή.

Θαλαμηγός, ἡ (Ντκ.) ﻭﺍﭘﻮﺭ ﻣﺨﺼﻮﺹ βαπόρι μαχσούς, ﺗﻨﺰﻩ ﻭﺍﭘﻮﺭﻯ ιεζζούχ βαπορού.

Θαλαμηπολία, ἡ ﻣﺎﺑﻴﻨﺠﻴﻠﻚ μαπινδζιλίκ, ﻗﺮﻧﺎ ﻣﺄﻣﻮﺭﻳﺘﻰ κουρενὰ μουριγετί, ﻗﺮﻧﺎﻟﻘﻠﻖ κουρεναλήκ.

Θαλαμηπόλος, ὁ καὶ ἡ ﺁﻏﺎ ﺍﻳﭻ ἀγά, ﻣﺎﺑﻴﻨﺠﻰ μαπεϊνδζί, ﻗﺮﻧﺎ κου-ά. «ὁ *πρῶτος — τῆς Α. Α. Μ. Σουλτάνου* ﺑﺎﺵ ﻣﺎﺑﻴﻨﺠﻰ πὰς μαπινδζή, ﺳﺮ ﻗﺮﻧﺎﻯ ﺣﻀﺮﺕ ﺷﻬﺮﻳﺎﺭﻯ σὲρ κουρεναΐ χαζρέτ σεχριγιαρή.

Θάλαμος, ὁ ﺍﻭﻃﻪ ὀδά, ﺣﺠﺮﻩ χούδζρέ. « — *νυμφικὸς* ﮔﺮﺩﻙ γκερδέκ. « — *ἐπιπλωμένος* ﻣﻔﺮﻭﺵ ﺍﻭﻃﻪ μεφρούς ὀτά. « — *σκοτεινὸς* (Φυσ.) ﻣﻈﻠﻢ ﺣﺠﺮﻩ χούδζρέϊ μουζλιμέ, ﻣﻈﻠﻢ ﺍﻭﻃﻪ μουζλὶμ ὀδά. ‖ (Ἀνατ.) «—*οι βολβικοὶ* ﺑﻴﻮﺕ ﺍﻟﻌﻴﻦ πουγιούτ ούλ-ἄιν.

Θάλασσα, ἡ ﺩﻛﻴﺰ δενίζ, ﺑﺤﺮ πάχρι πλ. ﺑﺤﺎﺭ πιχάρ, ﺩﺭﻳﺎ δεργιά. «ἡ *νεκρὰ* — ﺑﺤﺮ ﻣﻴﺖ πάχρι μιγέτ. «ἡ *ἐρυθρὰ* — ﺑﺤﺮ ﺍﺣﻤﺮ πάχρι ἀχμέρ. «ἡ *Βαλτικὴ θάλασσα* ﺑﺤﺮ ﺑﺎﻟﻄﻖ πάχρι παλτίκ. «ἡ *μαύρη* — ﻗﺮﻩ ﺩﻛﻴﺰ καρὰ δενίζ, ﺑﺤﺮ ﺳﻴﺎﻩ πάχρι σιγιάχ. «ἡ *ἄσπρη θάλασσα* ﺁﻕ ﺩﻛﻴﺰ ἄκ δενίζ, ﺑﺤﺮ ﺳﻔﻴﺪ πάχρι σεφίδ. « — *γαλη-*

νιῶσα بحر ساكن πάχρι σακίν. «διὰ θαλάσσης بحراً πάχρεν. «κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν براً و بحراً πέρρεν βὲ πάχρεν.

Θαλάσσιος,α,ον καὶ **—νός, ή, όν,** بحرى « *—ιον ὕδωρ* دكيز صويى δενὶζ σουγού. « *—ιον χρῶμα* دكيز رنكى δενὶζ ρεγκί. « *—σια ζῶα* حيوانات بحريه χαϊβανάτι παχριγέ « *ἡ —ία δύναμις* قوه بحريه κουββέϊ παχριγέ. « *οἱ θαλασσινοὶ* كميجيلر γκεμιδζιλέρ. «*τὰ θαλασσινὰ* انواع اصداف بحريه ἐνβάϊ ἐσδάφι παχριγέ, قواقع καβακή.

Θαλασσογράφος, ὁ توصيف البحر منتسبى τεβσίφ οὐλ-πάχρ μουντεσιπί.

Θαλασσοδάνειον, τὸ (Ἐμπ.) استقراض بحرى ἰστικράζι παχρή.

Θαλασσοκρατία, ἡ حكومت بحريه χουκιουμέτι παχριγέ, دكيز پادشاهلغى δενὶζ παδισαχλιγί.

Θαλασσοκράτωρ, ὁ καὶ ἡ ملك البحر μελὶκ οὐλ-πάχρ, پادشاه دريا παδισάχι διργιά.

Θαλασσοκρατ(έω)ῶ, ملك البحر او. μελὶκ οὐλ-πάχρ ὀλ. پادشاه دريا او. παδισάχι δεργιὰ ὀλ.

Θαλασσομάχος, ὁ دكيز ايله اوغراشان δενὶζ ἰλὲ ὀγρασάν.

Θαλασσομαχ(έω)ῶ, دكيز ايله اوغراشمق δενὶζ ἰλὲ ὀγρασμάκ.

Θαλασσοπλοΐα, ἡ سير بحرى σεΐρι παχρή.

Θαλασσοπόλεμος, ὁ محاربه سى δενὶζ μουχαριπεσί.

Θαλασσοπορία, ἡ سياحت δενὶζ σιγιαχετί, سياحت بحريه σιγ[ιαχ]έτι παχριγέ, سفر دريا σεφέρι δ[ιργ]ιά, كشت و كذار بحراً πάχρεν κ[εστ] οὐ γκουζάρ.

Θαλασσοπόρος, ὁ بحرى ... سياح البحر σιγιὰχ οὐλ-πάχρ ... البحر σαφὶρ οὐλ-πάχρι.

Θαλασσοπορ(έω)ῶ, سفرا ... διργιαδὰ σεφὲρ ἰτ. ايحار ا. ἰπχάρ ...

Θαλασσοταραχή, ἡ فورطونه سى δενὶζ φουρτούνασι.

Θαλασσόχρους, ουν, ...رنك δεργιὰ ρένγκ.

Θαλασσ(όω)ῶ, تبديل ا. ... δενιζὲ τεπδὶλ ἰτ. § (μέσ. καὶ τ...) سير بحرى ا. σεΐρι παχρὴ ἰτ. باصمق ... σοὺ πασμάκ, استيلا ا. طاشوب τασ... ἰστιλὰ ἰτ. [τα...

Θαλερός, ά, όν, تر τέρ, ...

Θαλλός, ὁ (Βοτ.) تازه دال τ... δάλ, فدان φιδάν.

Θάλλω, تزهر ا. τεζαχχούρ ... نشو و نما ا. νέσβ οὐ νουμὰ ἰτ. § ὡριμάζω.

Θάλπος, τὸ حرارت χαραρ[έτ] ... كرمى γκερμή.

Θάλπω, ايصيتمق ἰσιτμάκ, ا. ... τεσχὶν ἰτ. § احيا ا. ἰχγιὰ ἰτ.

Θάμβος, τὸ تعجب τεαδζδζο[ύπ] تحير τεχαγ-γιούρ, حيرت χαϊρέτ ... معجزه μου'δζιζέ.

Θαμβ(έω)ῶ καὶ **—οῦμαι,** تحير و تعجب او. τεχαγ-γὴρ βὲ τα'ὀζδζοὺπ ὀλ. متحير و متعجب او. μουτεχαγ-γὶρ βὲ μουτεαδζδζὶπ ὀλ. § (μτβ.) شاشيرتمق σασιρτμάκ, موجب حيرت او. μουδζίπι χαϊρὲτ ὀλ. ايلاه و تحيير ا. ἰλὰχ βὲ ταχγὶρ ἰτ. § (κν.) قامشديرمق καμασδηρμάκ.

Θαμβός, ή, όν, صونوك σονούκ, طونوك τονούκ.

Θαμνοειδής, ὲς καὶ **—ώδης, ες,** چالى كبى τσαλὶ κιπί.

Θάμνος, ὁ چالى τσαλή, چالى چربى τσαλὴ τσιρπή, شجير σεδζίρ.

Θαμίζω, صيق كوروشمق σὶκ γκιορούσμέκ, صيقچه كلمك-كيتمك σήκτσε γκελμὲκ-γκητμέκ.

Θανάσιμος, ον, موتى μεβτή. « —ον ἁμάρτημα بيوك كناه πογιοὺκ γκιουνάχ. « — ἐχθρὸς دشمن جان δὸσμάνι δζάν. § —ίμως (πρ.) بى غايه πὶ γαγέ.

Θανατηφόρος, ον, مهلك μουχλίκ. « κρούσματα —ρα وفيات βεφιγιάτ. § —φόρως (ἐπρ.) اولهجك درجهده ὀλαδζὰκ δερεδζεδέ, مهلكا μουχλίκεν «ἐπληγώθη —ρως مهلكا جرح اولنمشدر μουχλίκεν δζὲρχ ὀλουνμούσδουρ.

Θανατικός, ή, όν, موتى μεβτή. « — ἡ ποινὴ اعدام جزاسى ἰδὰμ δζεζασή. « τὸ —ὸν (I) يورجق γιουμουρδζάκ, وبا βεπά, طاعون ταούν.

Θάνατος, اولوم ὀλούμ, موت μέβτ, مرك μέρκ, ممات μεμάτ, وفات βεφάτ. « ὁ πολιτικὸς —ος موت مدنى μέβτι μεδενί, اسقاط حقوق مدنيه دن χουκούκι μεδινιγεδὲν ἰσκάτ. « ἡ ὥρα τοῦ —ου اجل ἐδζέλ.

Θανατ(όω)ῶ, κν. **—ώνω,** اولديرمك ὀλδουρμέκ, قتل - اعدام - هلاك - اهلاك ا. κάτλ-ἰδὰμ-χελὰκ-ἰχλὰκ ἰτ.

Θανάτωσις, ἡ اولديرمه ὀλδουρμέ, قتل κάτλ, اعدام ἰδάμ.

Θάπτω, كومك κιομμέκ, دفن ا. δέφν ἰτ. تدفين ا. τεδφὶν ἰτ. § (παθ. μτχ.) τεθαμμένος مدفون μεδφούν.

Θαῤῥαλέος, α, ον, جسارتلى δζεσαρετλή, جسور δζεσούρ. § —έως (ἐπρ.) جسورانه δζεσουρανέ, بلا احتراز πίλια ἰχτιράζ.

Θαῤῥαλεότης, ἡ اجتسار ἰδζτισάρ, جسارت δζεσαρέτ. § غيرت γαϊρέτ.

Θάῤῥος καὶ **—ρσος,** τὸ جسارت δζεσαρέτ, غيرت γαϊρέτ, اجتسار ἰδζτισάρ, جرأت δζουράτ. § اعتماد ἰτιμάδ, اعتقاد ἰτικάδ, اميد οὐμίδ. «—ἡρωϊκὸν جسارت قهرمانى δζεσαρὲτ καχρεμανί, تجديد غيرت ا. τεδζδίδι γαϊρὲτ ἰτ. «ἔλλειψις —ρους عدم جسارت ἀδέμι δζεσαρέτ, فقدان غيرت φικδάνι γαϊρέτ. «ἔχω — πρός τινα بركمسنه يه اعتماد ا. πὶρ κιμέσνεγε ἰτιμὰδ ἰτ. «θάῤῥος ! غيرت γαϊρέτ. «μὲ — تكليفسزجه τεκλιφσίζδζε.

Θαῤῥούντως, (Ἐπρ.) بلا اجتسار πὶλ-ἰδζτισάρ, جسورانه δζεσουρανέ, بالاحتراز πὶλ-ἰχτιζάρ.

Θαρρύνω, جسارت ويرمك δζεσαρὲτ βιρμέκ. ‖ .ا تشويق و ترغيب τεσβὴκ οὐ τεργὴπ ἰτ. [ἰτ.

Θαρρῶ, صانمق σανμάκ, .ا ظن ζὰν

Θᾶττον,('Επρ.) چابوق τσαπούκ, اسرع ἐσρά'. « — ἢ βράδιον قريبا χαρίπεν, ك و پيش πὶς οὐ κέμ.

Θάττερον, ('Επρ.) ديكري διγκερί, باشقه سى πασκασή. «δυοῖν — ايكيسندن برى ἰκισινδὲν πιρί.

Θαῦμα, τὸ ('Εκκλ.) كرامت κεραμέτ, معجزه μου'δζιζέ. ‖ غريبه γαριπέ, اعجوبه ἀδζουπέ, عجيبه ἀδζιπὲ πλ. عجائب ἀδζαΐπ. «τὰ ἑπτὰ —τα (τοῦ κόσμου) عجائب سبعه مشهوره سى ἀδζαΐπι σεπάϊ μουτεχαββιρεσί.

Θαυμάζω, ا تعجب τεαδζοὺπ ἰτ. .ا توله τεβελλοὺχ ἰτ. .او حيران χαϊρὰν ὀλ. حيران قالمق χαϊρὰν καλμάκ, .ا استغراب ἰστιγρὰπ ἰτ.

Θαυμάσιος, α, ον, باعث تعجب παΐσι τεαδζδζούπ, حيرت افزا χαϊρὲτ-ἐφζά, شايان استغراب σαγιάνι ἰστιγράπ, اعلا ἀλιά, واجب حيرت βαδζίπι χαϊρέτ. «ἔργα —ια امور حيرتنما οὐμούρι χαϊρὲτ-φερμά. ‖ —ίως (ἐπρ.) حيرت افزا بر صورتله χαϊρὲτ-ἐφζὰ πὶρ σουρέτλε, اعلا بك πὲκ ἀλιά, كوزل بك πὲκ γκιοὐζέλ, فوق الاعلا φέβκ οὐλ-ἀλιά, مستحباته μουτεαδζδζιπανέ.

Θαυμασμός, ὁ تعجب τεαδζδζούπ, حيرت χαϊρέτ, استغراب ἰστιγράπ. «εἶναι ἄξιον — σμοῦ شايان تعجب σαγιάνι τεαδζδζούπδουρ.

Θαυμαστής, ὁ تعجب ايديجى τεαδζοὺπ ἰδιδζί, حيران χαϊράν.

Θαυμαστικός, ή, όν, شايان تعجب σαγιάνι τεαδζδζούπ, باعث حيرت παΐσι χαϊρέτ. «τὸ —ὸν (Γρμ.) تعجبيه τεαδζδζουπιγέ.

Θαυμαστός, ή, όν, مستغرب μουστεγρέπ, حيرت بخشا χαϊρὲτ-παχσά, حيرتفرما χαϊρὲτ-φερμά, اعلا ἀλιά.

Θαυματοποιΐα, ἡ حقه بازلق χοκκαπαζλήκ.

Θαυματοποιός, ὁ καὶ ἡ حقه باز χοκκαπάζ.

Θαυματοποι(έω)ῶ, .ا حقه بازلق χοκκαπαζλὴκ ἰτ.

Θαυματουργία, ἡ كرامات و معجزات اظهارى κεραμάτι βὲ μου'δζιζὰτ ἰζχαρή.

Θαυματουργικός, ή, όν, كرامات و معجزه قبيلندن اولان κεραμὰτ βὲ μου'δζιζὲ καπιλινδὲν ὀλάν.

Θαυματουργός, ὁ καὶ ἡ صاحب كرامت σαχίπι κεραμέτ, صاحب معجزات σαχίπι μου'δζιζάτ.

Θαυματουργ(έω)ῶ, كرامت .ا معجزات اظهار κεραμὲτ ἰζχὰρ ἰτ μου'δζιζὰτ γκιοστερμέκ. كوسترمك

Θάψιμον, τὸ كومه κιόμμέ, دفن δέφν.

Θέα, ἡ نظرت ναζαρέτ, منظر μανζάρ, تماشا τεμασά. « ὁ κῆπος οὗτος ἔχει ὡραίαν θέαν بو باغچه نك كوزل نظارتى واردر πού παγτσενὶν γκιοὐζὲλ

ναζαρετὶ βάρδιρ. « θέτω τι εἰς τὴν —ν τοῦ δημοσίου بر سئي موقع انظار وضع ايتمك پὶρ σεὶ μεϐκήῑ ούμουμιγεγὲ βάζ' ἰτ.

Θέαμα, τὸ سير σείρ, سيران σεΐράν, منظر μανζάρ, منظره μανζαρά, تماشا ταμασά. § (Θεατρ.) تياترو اويونى τέγιατρο ὀγιουνού. « —φρ-ι هولناك منظره μανζαρά̈ι χεϐιλνάκη. «— θλιϐερὸν تماشاى كدرنما τεμασάϊ κεδερ-νουμά.

Θεάρεστος, ον, اللهه مقبول ἀλλαχά μακπούλ, ثوابلى σεϐαπλή, ثوابكار σεϐαπκιάρ, § —ως (ἐπρ.) ثوابكارانه σεϐαπκιαρανέ.

Θεατής, سيرجى σεϊρδζή, ناظر ναζήρ πλ. نظار νουζάρ, تماشاساز τεμασάσάζ.

Θεατός, ή, όν, كورينن γκιορουνέν, مرئى μερίϊ, تماشا شايان σαγιάνι τεμασά.

Θεατρίζω, رذيل ـ رسوا ا. ρεζίλ-ρούσϐα ἰτ. تشهير ـ تشريد ا. τεσχήρ-τεσρήδ ἰτ.

Θεατρικός, ή, όν, تياترو متعلق τέγιατρογια μουτεαλλήκ. §(μτρ.) كوسترشلى γκιοστερησλή.§—ῶς (ἐπρ.) تياترو ياقيشير بر صورتله τέγιατρογια γιακησὴρ πὶρ σουρέτλε.

Θεατρισμός, ὁ رسوا ايتمه ρουσϐὰ ἰτμέ, ترذيل τερζίλ, تشهير τεσχήρ, تشريد τεσρίδ.

Θεατρομανής, ὁ καὶ ἡ تياترو مراقليسى τέγιατρο μερακλησή.

Θέατρον, تياترو τέγιατρο, سيرانكاه σεϊρανκιάχ, ميدان μεϊδάν « — τοῦ πολέμου ميدان محار μεϊδάνι μουχαρεπέ.

Θεατρώνης, ὁ تياترو مستأجرى ـ مديرى τέγιατρο μουστεδζιρὶ-μουδιρί.

Θεία, ἡ (ἡ πρὸς πατρὸς) خاله χαλέ, عمه ἀμμέ. § (ἡ πρὸς μητρός) تيزه τέϊζε. « ἡ σύζυγος τοῦ πρὸς πατρὸς θείου عموجه نك زوجه سى ἀμουδζενὶν ζεϐδζεσί. « ἡ μεγάλη — بيوك خاله πουγιοὺκ χαλέ, بيوك تيزه πουγιοὺκ τεϊζέ.

Θειϊκόν, τὸ (ἅλας) (Χημ.) كبريتيت κιπριτιγέτ. § — ὀξὺ (Χημ.) خامض كبريت χαμίζι κιπρίτ.

Θεῖον, τὸ (Χημ.) كوكورد κιουκιούρδ, كبريت κιπρίτ.

Θεϊκός, ή, ὸν καὶ **Θεῖος, α, ον,** الهى ἀλλαχί, ربانى ρεππανί, رحمانى ραχμανί, يزدانى γεζδανί. § مقدس μουκαδδές, مبارك μουπαρέκ, عزيز ἀζήζ. « τὸ θεῖον الله ἀλλάχ, تكرى τανρή.

Θεῖος, ὁ (ὁ ἀδελφὸς τοῦ πατρὸς) عموجه ἀμηδζέ, عم ἄμμ. § (ὁ ἀδελφὸς τῆς μητρὸς) دايى δαή, خال χάλ. «ὁ μέγας بيوك عموجه πούγιουκ ἀμηδζέ.

Θειότης, ἡ تكريلق τανρηλήκ, الوهيت οὐλουχιγέτ.

Θειόχρους, ουν, كوكورد رنكلى κιουκιούρδ ρενκλή.

Θειοῦχος, ον, كبريت ـ حاوى κιπρὶτ χαϐή.

Θεϊσμὸς, ὁ فلسفۀ الهیه φιλσοφέϊ ἰλαχιγέ.

Θεϊστής, ὁ الوهیتك وجودینه قائل فیلسوف οὐλουχιγετὶν βουδζουδινὲ καΐλ φιλσόφ.

Θειώδης, δες, کبریتی κιπριτί.

Θει(όω)ῶ, کوکوردلتمك κιόκιουρδλετμέκ.

Θέλγητρον, τὸ دلبرلك διλ-περλίκ, جذبه δζεζπέ, آن ἄν, آب و تاب ἀπ οὐ τάπ. § ممنونیت μεμνουνιγέτ, تلذذ τελεζζούζ. «ἰσχυρὸν — جذبۀ قویه δζεζπέϊ καββιγέ.

Θέλγω, کوکلی قاپمق γκιουνούλού καπμάκ, دل شیفته قیلمق διλ-σηφτὲ κηλμάκ, مفتون ایلمك μεφτοὺν εϊλεμέκ, تسخیر و افتان ا. τεσχὶρ βὲ ἰφτὰν ἰτ. ممنون و متلذذ ا. μεμνοὺν βὲ μουτελεζζὶζ ἰτ. «ὁ θέλγων دلبر διλ-πέρ, دلكشا διλ-κιουσά.

Θέλημα, τὸ مطلوب ματλούπ, مرام μεράμ, مراد μουράδ, مقصد μακσάδ. § اراده ἰραδέ, خواه χάχ.

Θεληματικός, ή, όν, اختیاری ἰχτιγιατή. § —ῶς (ἐπρ.) بالاختیار πὶλ-ἰχτιγιάρ, حسن رضاسیله χούσνι ριζασὶ ἰλέ.

Θέλησις, ἡ ایستك ἰστέκ, ارادت ἰραδέτ, اختیار ἰχτιγιάρ, مشیت μεσιγέτ. § آرزو ἀρζού, خواهش χαχής, دلخواه διλχάχ. § رضا ριζά, حسن رضا χούσνι ριζά. § مرام μεράμ, مقصد μακσάδ, مراد μουράδ. § مطلوب ματλούπ, تكلیف τεκλίφ. «παρὰ τὴν θέλησιν مخالف رضا اولهرق μουχαλὶφ ριζὰ ὀλαράκ.

Θελητής, ὁ ایستین ἰστεγέν.

Θελκτήριος, ον καὶ **—κτικός, ή, όν,** جذبه‌لی δζεζπελή, آنلی ἀνλή, دلبر διλ-πέρ, دلكشا διλ-κιουσά, دلربا διλ-ρουπά, رعنا ρανά, دلنشین διλ-νισίν.

Θελξίνους, ουν, دلربا διλ-ρουπά, دلكشا διλ-κιουσά, دلكش διλ-κές, دلشاد διλ-σάδ, دلنواز διλ-νουβάζ.

Θέλω, ایستمك ἰστεμέκ, مراد ا. μουρὰδ ἰτ. آرزو وتمنی ا. ἀρζοὺ βὲ τεμεννὴ ἰτ. § طلب ا. ταλὲπ ἰτ. § ادعا ا. ἰδδαὰ ἰτ. § امر ا. ἐμρ ἰτ. § موافقت ا. μουβαφακὰτ ἰτ. رضا ویرمك ριζὰ βιρμέκ. § (ἀντὶ μέλλοντος) —ἔλθῃ كلەجكم γκελεδζέγιμ. «τί θέλει νὰ εἴπῃ τοῦτο بونه دیمك اولور ποὺ νὲ διμὲκ ὀλού, بونك معناسی نه‌در πουνοὺν μα'νασὶ νέδιρ. «— τὸ καλὸν τινὸς فلانك خیر خواهی او. φιλανὶν χαΐρ-χαχὴ ὀλ. «— τὸ κακὸν τινὸς فلانك بد خواهی او. φιλανὶν πέδ-χαχὴ ὀλ. «ἂς συμβῇ ὅ,τι θέλει نه اولور ایسه اولسون νὲ ὀλοὺρ ἰσὲ ὀλσούν. «ἂν θέλῃ ὁ Θεὸς الله استرایسه Ἀλλὰχ ἰστὲρ ἰσέ. «πόσον θέλεις διὰ τοῦτο بونك ایچون نه استیورسن πουνοὺν ἰτσοὺν νὲ ἰστίγιορσουν.

Θέμα, τὸ مطلب ματλέπ, مسئله μεσελέ, ماده μαδδέ. § (Γρμ.) اصل الفعل ἀσλ-οὺλ-φίλ. § (Δδκ.) درس δέρς

ترکیب τερκίπ. «τὸ — τοῦ λόγου کلامك موضوع κελιαμὶν μεβζουή. «τὸ ὑπὸ ζήτησιν — موضوع بحث μεβζούϊ μεπχούσουν άνχου. مبحوث عنه

Θεματογραφία, ἡ درس یازمه ντερς γιαζμά.

Θεματογραφ(έω)ῶ, درس یازمق ντερς γιαζμάκ.

Θεματοφύλαξ, ὁ (Νμκ.) امین εμίν, امانتدار έμανετδάρ.

Θεμέλιος, ον, اساسی έσασί. ‖ τὸ —ον تمل τεμέλ, اساس έσάς, بنیاد πούνγιάδ. « — ἰσχυρὰ اساس قوی καββιγέ. « θέτω —ια وضع اساس βάζ'ι έσάς ίτ. تأسیس ا. τεεσις ίτ. « — λίθος تمل طاشی τεμὲλ ταςή. « ἐκ —λίων تملدن τεμελδέν, اساسدن έσασδάν.

Θεμελι(όω)ῶ καὶ — **ώνω,** تمل قورمق τεμέλ κουρμάκ, تأسیس ا. τεεσίς ίτ. ‖ (πθ.) تأسس ا. τεεσσούς ... مؤسس و مبنی اول. μουεσσὲς βὲ μουπεννὴ όλ.

Θεμελιώδης, ες, اساسی έσασή, اصل άσλή, اس الاساس οὒςς ούλ-έσάς. « —εις νόμοι قوانین مؤسسه καβανι μουεσσεσέ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) اساساً έσάσεν.

Θεμελίωσις, ἡ تأسیس τεεσίς, ... πινά.

Θεμελιωτής, ὁ مؤسس μουεσσις, بانی πανή, واضع الاساس βάζ'ι ούλ-έσάς. «ὁ — τῆς δεῖνα πόλεως فلان شهرك بانیسی φιλὰν σεχρὶν πανισί.

Θέμις, ἡ (Ἀρχ.) عدالت الهیسی ἀδαλέτι ἰλαχεσί. ‖ (μτφ.) عدالت ἀδαλέτ, امور عدلیه ούμούρι ἀδλιγέ.

Θεμιτός, ή, όν, مشروع μεσρού', مباح μουπάχ. ‖ (Θρσ.) حلال χαλάλ. «καθιστῶ τι —όν مباح و حلال ا. μουπὰχ βὲ χαλὰλ ίτ. اباحت ا. ἰπαχὰτ ίτ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) مشروعاً μεσρού'εν, مساغ شرعی اوزره μεσάγι σερὶ' ούζρέ.

Θεοβλάβεια, ἡ تعصب τεασσούπ.

Θεοβλαβής, ές, متعصب μουτεασσήπ; صوفو σοφού.

Θεογνωσία, ἡ ایمان ἰμάν. «τὸν ἔφερεν εἰς —αν ایمانه کتیرمش ἰμανὰ γκετιρμίς.

Θεογονία, ἡ (Μθλγ.) نسل و تولد الهی νέσλ βὲ τεβελλοὺδ ἰλαχί.

Θεόγυμνος, ον, چیر چپلاق τσὶρ τσιπλάκ.

Θεοδικία, ἡ عدالت الهیه ἐδαλέτι ἰλαχιγέ. [ούλ-λάχ.

Θεόδουλος, ον, عبد الله ἀπδ

Θεοειδής, ές, الهی ἰλαχί.

Θεοκατάρατος, ον, ملعون الله μελιοὺν οὐλλάχ, ملعون μελιούν.

Θεολατρεία, ἡ خداپرستی χουδὰπερεστί. [περέστ.

Θεολάτρης, ὁ خداپرست χουδὰ-

Θεολογία, ἡ علم الهی ἴλμι ἰλαχί, علم کلام ἴλμι κελιάμ, علم عقائد ἴλμι ἀκαΐδ, علم خدا ἴλμι χουδά.

Θεολογικός, ή, όν, علم کلامی ἴλμι κελιαμή. «—ἡ σχολή مکتب

روحانى μεκτέπι ρουχανή, مدرسه μεδρεσέ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) كلاجه عم ἴλμι κελαάμδζε.

Θεολόγος, ὁ علم عقائد معلمى ἴλμι ἀκαΐδ μουαλλιμί.

Θεομανία, ἡ تعصب τεασσούπ.

Θεομηνία, ἡ غضب الله γαζὲπ οὺλ-λάχ. ‖ آفت ἀφφέτ, مصيبت μουσιπέτ.

Θεοπνευστία, ἡ الهام ἰλχάμ.

Θεόπνευστος, ον, ملهم μοῦλχέμ, وحى βαγή.

Θεόπεμπτος, ον, رسول الله ρουσοὺλ οὐλ-λάχ.

Θεοπλαστος, ον, مخلوق الله μαχλοὺκ οὐλ-λάχ.

Θεοποι(έω)ῶ, اسناد الوهيت ا. ἐσνάδι οὐλουχιγὲτ ἰτ. ‖ (μτφ.) ماله ايله مدح و ستايش ا. μουπαλαγὰ ἰλὲ μέδχ οὐ σιταΐς ἰτ.

Θεόρρητος, ον, منقول الله μενκοὺλ οὐλ-λάχ.

Θεός, ὁ الله ἀλλάχ, تكرى τανρή, رب ρέππ, خدا χουδά, يزدان γεζδάν. «Θεέ μου ياربّ γιὰ ρέππ. «Ὕψιστε Θεέ سبحان الله σουπχὰν οὐλ-λάχ. «δίκαιε Θεέ عزيز الله ἀζήζ ἀλλάχ. « δόξα σοι ὁ — الحمد لله ἐλ-χάμδ ου λίλλαχι, شكر الله اولسون ἀλλὰχ σούκιουρλὲρ ὀλσούν, شكر الله σούκιοὺρ ἀλλάχ. «δι' ἀγάπην Θεοῦ الله عشقنه ἀλλὰχ ἤσκηνά, الله ايچون ἀλλὰχ ἰτσούν. «πρὸς Θεοῦ اللهى سورسه‌ك ἀλλαχὶ σεβέρσεν. « μὰ τὸν Θεόν خدارا χουδάρα, والله βάλλαχι, πίλλαχι. «ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ بسم الله πίσμ-ιλλάχ. «ἄλλαι μὲν βου[λαὶ] ἀνθρώπων, ἄλλα δὲ — κελ[ε]... انسان تدبير ايدر الله تقدير ايدر ἰν... τεδπὶρ ἰδέρ, ἀλλὰχ τακδὴρ ἰδ[έρ]. «ἐλέῳ Θεοῦ بلطف الله تعالى πὲ λο[υτφ] οὔλλαχι τεάλια, عنايت ربانيه ايله ἰ... γέτι ρεππανιγὲ ἰλέ. «ὁ — νὰ [σὲ φυ]λάξῃ الله كوسترمسين ἀλλὰχ γκιοστ[ερ]μεσιν, خدا نكرده χουδὰ νὶ-κερδέ. — τὸ ἠξεύρει الله بيلير ἀλλὰχ πιλ[ίρ]. العلم عند الله ἐλ-ἴλμου ἤνδ ἄλλαχι. — νὰ δώσῃ الله ويرسين ἀλλὰχ β[ερ]σίν. «ὁ — νὰ μὲ φυλάξῃ صاقلاسين ἀλλὰχ σακλασίν. «ἐὰν ὁ — θέ[λῃ] ان شاالله ἰνσὰ'-ἀλλάχ. «Θεοῦ εὐδ[ο]κοῦντος بعون الله تعالى πὲ-ἴδν ἀλλα[χι] του τεάλια.

Θεόσδοτος, ον, موهوب الله με[βού]χοὺπ οὐλλάχ.

Θεοσέβεια, ἡ ديانت διγιανέ[τ], تقوى τεκβά, تعبد τεαπποὺδ.

Θεοσεβής, ές, متقى μουττεκ[ί], ديندار δινδάρ, متدين μουτετεγ-γί[ν].

Θεότης, ἡ اللهلق ἀλλαχλήκ, [الوهيت] ἰλαχιγέτ, الوهيت οὐλουχιγέτ, تكريلك τανρηλίκ. [μεση]

Θεοτόκος, ἡ والدهٔ مسيح βαλιδ[έϊ]...

Θεότρελλος, ον, بتون مجنون π[ύτουν] πίσπιτον μεδζνούν, دلسى ديوانه δ... διμαρχανὲ δελισί.

Θεότυφλος, ον, بتون كور πι[τούν] πιτοὺν κιόρ.

Θεοφάνεια, τὰ (Ἐκκλ.) عيد تجلى ἴδ τεδζελλή.

Θεοφιλής, ές, محبوب الله μαχ-βοὺπ οὐλ-λάχ, حبيب χαπίπ.

Θεόφοβος, ον καὶ **—ούμε-νος**, ὁ اللهدن قورقان ἀλλαχδὰν κορ-κάν, متقى μουττεκή.

Θεοφόρησις, ἡ الهام ἰλχάμ.

Θεοφόρητος, ον, ملهم μουλχέμ.

Θεοφρούρητος, ον, محفوظ من الله μαχφούζουν μὶν ἀλλάχ.

Θεοφύλακτος, ον, محفوظ من الله μαχφούζουν μὶν ἀλλάχ.

Θεράπαινα καὶ **—νίς**, ἡ خدمتجى قادين χηδμετδζὴ καδίν, جاريه τζαριγέ.

Θεραπεία, ἡ (I) تداوى τεδαβή, مداوات μουδαβάτ. § شفا σιφά, افاقت ιφακέτ, چاره τσαρέ, پر πέρ, استشفا ιστισφά. ‖ درمان δερμάν. ‖ اتباع ιτπά, خدمه χαδεμέ, معيت μαϊγέτ. *ἐπιδεκτικὸς* —ας قابل بر καπίλι πέρ, ممكن الشفا μουμκὶν οὐσ-σιφά. ἡ — *τοῦ βασιλέως* مابين حلق μα-πεϊν χαλκή, معيت شاهانه μαϊγέτι σαχανέ.

Θεράπευμα, τὸ خدمت χηδμέτ. (I) تداوى τεδαβή.

Θεραπεύσιμος, ον, قابل بر καπίλι πέρ.

Θεραπευσιμότης, ἡ قابليت بر καπιλιγὲτ πέρ.

Θεράπευσις, ἡ تداوى τεδαβή.

Θεραπευτής, ὁ مداوى μουδαβή, مداويجون μουδαβιγιούν.

Θεραπευτικός, ή, όν, شافى σαφί. « ἡ —ἡ فن تداوى φέννι τεδα-βή. « —ἡ *μέθοδος* اصول تداوى οὐ-σούλι τεδαβή. « —ἡ *ἐνέργεια* فعل تداوى φί'λι τεδαβή, تأثير مداوى τε-εσίρι τεδαβή.

Θεραπεύω, .ا تداوى τεδαβὴ ἰτ. شفا ويرمك σιφὰ βιρμέκ. § .ا خدمت χηδμὲτ ἰτ. « — *τὰς μούσας* علوم و فنونك تحصيلنه سعى .ا οὐλιούμ οὐ φου-νουνοὺν τεχσιλινὲ σάϊ ἰτ. علم و فنونه عارشت .ا ἴλμ οὐ φουνουνὰ μουμαρε-σὲτ ἰτ.

Θεράπων, ὁ خدمتجى χηδμετδζή, خدمتكار χηδμετκιάρ, اوشاق οὐσάκ, خادم χαδίμ πλ. خدمه χαδεμέ, بنده πενδέ. «*εὐπειθέστατος* — بنده' فرمانبردار πενδέϊ κεμτερανέ.

Θέρετρον, τὸ صيفيه σαϊφιγέ.

Θερίζω, بيچمك πιτσμέκ, اوراق اورمق ὀρὰκ βουρμάκ, اوراقلامق ὀ-ρακλαμάκ, .ا حصاد χασὰδ ἰτ. ‖ (μτφ.) .ا تخريب ταχρὶπ ἰτ. .ا تلف τελὲφ ἰτ. .ا هلاك χελὰκ ἰτ.

Θερινός, ή, όν, يازلق γιαζλήκ, صيفى σαϊφί. « —*ὸν ἡλιοστάσιον* سرطان σερετάν, رأس السرطان ρέες οὐσ-σερετάν. [χασάδ.

Θερισμός, ὁ بيچمه πιτσμέ, حصاد

Θεριστήριον, τὸ (Γργ.) اوراق ὀράκ, طيرپان τιρπάν, داس δάς, محصد μιχσάδ.

Θεριστής, ὁ (Γργ.) بيچيجى πιτσιδζή, اوراقجى ὀρακδζή, حاصد χασήδ.

Θεριστικός, ή, όν, (Γργ.) حصادى χασαδή. «τὸ —ὸν حصاديه χασαδιγέ, اوراقجى اجرتى ὀρακδζὴ οὐδζρετή.

Θεριστός, ή, όν, (Γργ) قابل حصاد καπίλι χασάδ.

Θερμαγωγός, ὁ (Φσ.) حامل حرارت χαμίλι χαραρέτ.

Θερμαίνω, ايصيتمق ἠσητμάκ, تسخين ا. τεσχὴν ἰτ. ‖ (πθ.) ايصينمق ἠσηνμάκ, تسخن ا. τεσαχχοὺν ἰτ. «ὁ θερμανθεὶς مسخن μουσαχχέν.

Θέρμανσις, ἡ تسخين τεσχήν.

Θερμαντήρ, ὁ καὶ **—τήριον,** τὸ قازان καζάν.

Θερμασία, ἡ (Φσ.) حرارت χαραρέτ.

Θερμάστρα, ἡ صوبا σόπα.

Θέρμη, ἡ (I) حما χουμμά, صيتمه σητμά. «αἱ θέρμαι قابلوجه καπλουδζά.

Θερμογόνος, ὁ (Φσ.) مولد الحرارت μουβελλὶδ οὐλ-χαραρέτ. «τὸ —γόνον (Φσ.) حرور χουρούρ, حرارت χαραρέτ.

Θερμοηλεκτρική, ἡ (Φσ.) الكتريق الحراره ἰλεκτρὴκ οὐλ-χαραρέ.

Θερμοηλεκτρικός, ή, όν, (Φσ.) الكتريقيت بالحرارت ἰλεκτρικιγὲτ π-ὶλ-χαραρέ.

Θερμοκρασία, ἡ حرارت χαραρέτ. «βαθμὸς —ίας درجهٔ حرارت ντερεδζέϊ χαραρέτ.

Θερμολογία, ἡ (Φσ.) مبحث الحراره μεπχὰς οὐλ-χαραρέ.

Θερμολουσία, ἡ حمام حارى ἰστιχμάμι χαρρή.

Θερμόλουτρον, τὸ, صيجاق حمام σηδζὰκ χαμμάμ.

Θερμόμετρον, τὸ (Φσ.) مقياس حرارت μικγιάσι χαραρέτ.

Θερμορρόη, ἡ سماور σεμαβερ.

Θέρμος, ὁ (Βτ.) آجى بقله ἀδζὶ πακλά.

Θερμός, ή, όν, صيجاق σηδζάκ, حرارتلى χαραρετλή, حار χάρρ, كرم κέρμ. ‖ يانيق γιανήκ. «ἔχυσε —ὰ δάκρυα زار زار اغلادى ζὰρ ζὰρ αγλαδή. «— ὕδατα مياه حاره μιγιαχ χαρρέ, صيجاق صولر σηδζὰκ σουλαρ. «—αὶ παρακλήσεις اكيد التماسات τιμασάτι ἐκιδέ. ‖ —ῶς (ἐπ.) كرميتله κερμιγέτλε. ‖ مبرمانه μουπραμανέ, ابراما ἰπράμεν. «τὸν παρεκάλεσα —ῶς ابراما نياز و التماس ايلدم ἰπράμεν νιγιὰζ βὲ ἰλτιμὰς εἴλεδιμ.

Θερμοσκόπιον, τὸ (Φσ.) حرارتبين χαραρετπήν.

Θερμότης, ἡ صيجاقلق σηδζακλήκ, حرارت χαραρέτ, كرميت κερμιγέτ. «ἡ — τοῦ ἡλίου حرارت شمس χαραρέτι σέμς.

Θέρος, τὸ ياز γιάζ, صيف σάιφ ‖ حرمان-اوراق وقتى χαρμὰν-ὀρὰκ βακτή, موسم حصاد μεβσίμι χασάδ.

έσις, ἡ وضع βάζ', وضعيت βαζι-
. § (ὁ τόπος) یر γέρ, موقع με-
πλ. مواقع μεβακή, محل μαχάλλ,
مو- μεβζί. § (ἠθ.) حال χάλ
احوال άχβάλ. § (Ρτρ.) مطلب
λέπ, مسئله μεσελέ. § (Λγκ.)
موضوع μεβζούϊ πάχς. «—δη-
ία مأموريت μεεμουριγέτ, منصب
σούπ, مقام μακάμ, خدمت χηδ-
. «—εις ἀμυντικαὶ مواقع مستحكمه
κχήϊ μουστεχκεμέ. «εὑρίσκομαι
ἐλεεινὴν —σιν فنا حالده بولنق
χαλδὲ πουλουνμάκ. « — ἐρ-
ίου كوز γκιόζ, راف ράφ.

-σμιος, α, ον, مشروع μεσ-
, قانونى κανονί.

-σμοθετ(έω)ῶ, وضع قانون ا.
ι κανὸν ἰτ. [ζάμ.

-σμός, ὁ قانون κανόν, نظام νι-

-σπέσιος, α, ον, الهى ἰλαχί,
ρεππανί. § حيرتفرما χαϊρετ-
ά, اعلا ἀλιά.

-σπίζω, حكم ا. امر ا. ἔμρ ἰτ.
μ ἰτ. «— νόμον قانون تنظيم و
تصد κανόνι τανζὴμ βὲ τασδὴκ ἰτ.

-σπισμα, τὸ امر ἔμρ, امرنامه
ναμέ, اراده ἰραδέ, فرمان φερμάν.

-τέον, (Ἐπρ.) ولو βελέβ, فرض
φὰρζ ἰδελίμ.

-τικισμός, ὁ فلسوفۀ مثبته φιλ-
μουσπετέ, حقيقت χακηκηγέτ.

-τικιστής, ὁ اثباتيون ἰσπα-
ύν.

-τικός, ή, όν, مثبت μουσπέτ,
حقيق χακκηκή, قطعى κατή. « —ἡ
ἀπάντησις جواب قطعى δζεβάπι κατή.
« — ἠλεκτρισμός الكتريق مثبت ἰλεκ-
τρήκι μουσπέτ. « —ἡ φιλοσοφία
فلسوفۀ مثبته φιλσοφέϊ μουσπετέ.
§ —ῶς (ἐπρ.) مثبتا μούσπετεν.

Θετικότης, ἡ ثبات σεπάτ, حقيقت
χακηκάτ, صحت σηχχάτ, موثوقيت μεβ-
σουκηγέτ, محققيت μουχακκακηγέτ.
«μετὰ —τητος موثوقا μεβσούκεν.

Θετός, ή, όν, موضوع μεβζού',
غير طبيعى γάϊρι ταπί'. «— υἱός آخرت
اولادى ἀχηρὲτ ἐβλαδή. «— πατήρ
آخرت پدرى ἀχηρέτι πεδερί.

Θέτω, قومق κομάκ, وضع ا. βάζ'
ἰτ. Ἴδε καὶ Τίθημι.

Θε(άο)ῶμαι, كورمك γκιόρμέκ,
مشاهده ا. μουσαχεδὲ ἰτ. تماشا ا. τε-
μασὰ ἰτ.

Θεωρατικός, ή, όν, كوسترشلى
γκιόστερισλή, نيك منظر νίκι μανζάρ.

Θεωρεῖον, τὸ لوجه λόδζα, تياترو
جرەسى τέγιατρο χοδζερεσί.

Θεώρημα, τὸ (Μθμ.) مسئله με-
σελέ.

Θεώρησις, ἡ مشاهده μουσαχεδέ,
تماشا τεμασά. § مطالعه μουταλιαά.

Θεωρητικός, ή, όν, نظرى
ναζιρή, تصورى τεσαββουρή, معنوى
μα'νεβή, علمى ἰλμί. § —ῶς (ἐπρ.)
نظريا تله ναζαριγιάτλε.

Θεωρία, ἡ نظريات ναζαριγιάτ.
§ (τρπ.) ملاحظه μουλαχαζά, مطالعه
μουταλιαά. § (ρτφ.) كوسترش γκιό-

στερίς, نشانی νουμαΐς, منظر μανζάρ. «— ἐπισκόπου καὶ καρδία μυλωνᾶ (πρμ.) دیشی خوش اجی بوش διϭὶ χὸς ἰτσὶ πός.

Θεωρ(έω)ῶ, کورمك γκιόρμέκ, باقق πακμάκ, .ا نظر- مشاهده μουσαχεδὲ-ναζὰρ ἰτ. .ا تماشا τεμασὰ ἰτ. .ا رؤيت- معاينه μουαγενὲ-ρουϊγὲτ ἰτ. § .ا عد ἄδδ ἰτ. «— λογαριασμόν .ا رؤيت حساب χησὰπ ρουϊγὲτ ἰτ. « — τι ὡς βέβαιον ,ر .ا عد شی محقق πὶρ σεῖ μουχακκὰκ ἄδδ ἰτ. «— τιμήν .ا افتخار عد ἰφτιχὰρ ἄδδ ἰτ. «ἐθεωρήθη كورلشدر γκιόρούλμούσδούρ. «μάτια 'ποῦ δὲν θεωροῦνται γρήγορα λησμονοῦνται (πρμ.) كوزدن ايراق اولان كوكلدن دخی ايراق اولور γκιόζδὲν ἰρὰκ ὀλὰν γκιόνούλδὲν δὰχὴ ἰρὰκ ὀλούρ.

Θήγω, بیلهمك πιλεμέκ.

Θηκάριον, τὸ قين κήν, غلاف γηλάφ, قليف κηλίφ.

Θήκη, ἡ محفظه μαχφαζά, ظرف ζάρφ, قاب κάπ, انا ἐνά. «— πυροβόλου قبور κουπούρ.

Θηλάζω, سوت ويرمك σοὺτ βιρμέκ, امزيرمك ἐμζιρμέκ, .ا ارضاع ἀρζά' ἰτ.

Θηλασμός, ὁ امزيريش ἐμζιρίς, ارضاع ἀρζά', املاج ἰμλάδζ.

Θηλάστρια, ἡ سود آنا σοὺδ ἀνά, مرضعه μιρζά'.

Θηλή, ἡ (Ἀνατ.) مه باشی μεμὲ πασή, حلمه χαλμέ.

Θηλοδερμῖτις, ὁ (Ι) حلمات جلديه ἰλτιχάπι χαλμάτι διγέ.

Θηλορραγία, ἡ (Ι) حلمه νέζφι χαλμέ.

Θηλυγονία, ἡ نسلی- نسی νισά νεσεπὴ-νεσελή.

Θηλυδρίας, ὁ كي آليشمش καδὴν κιπὶ ἀλισμίς.

Θηλυκώνω, دوكلمك δόκμέκ, قوپچهلامق κοπτσαλαμάκ.

Θηλυκωτήριον, τὸ κόπτσα.

Θηλυμανής,ές, زنپاره ζενπ

Θηλυκός, ή, όν, دیشی (Γρμ.) مؤنث μουεννές.

Θῆλυς, εια, υ, مؤنث μου «τὸ —υ γένος طائفهٔ نسا τ νισά. «ἄρρενες καὶ θήλεις , اناث ζουκιούρ βὲ ούνάς.

Θημωνι(άω)ῶ καὶ —ιά ييغمق γιγμάκ, .ا يغين γιγήν طوپلامق τοπλαμάκ.

Θήρ, ὁ (Ζλγ.) حيوان وحشی βάνι βαχσή.

Θήραμα, τὸ καὶ —ευμα آو ἄβ.

Θηράνθεμις, ἡ (Βτ.) ... اوتی σουγουλδζὰν ὀτού.

Θήρετρον, τὸ آلت صيديه σαϊδιγέ, آغ ἄγ. [πιλε

Θηρεύσιμος, ον, قابل صيد

Θήρευσις, ἡ آولامه ἀβλαμ σαΐδ, شكار σικιάρ.

Θηρευτής, ὁ آوجى ἀβδζή, صياد σ-γιάδ.

Θηρευτικός, ή, όν, صيدى σα-. « — κύων آو كوپكى ἄβ κιόπεγί.

Θηρεύω, آولامق ἀβλαμάκ, صيد و شكار σαὶδ οὐ σικιὰρ ἰτ. § (μσ. πθ.) تعقيب ا. τεακὴπ ἰτ. § (μτφ.) استحصاله چالش ἰστιχσαλινὰ τσαλιμάκ.

Θηριακός, ή, όν, (Ι) ترياقى τιριγιακή. « ἡ —ὴ ترياق τιριγιάκ.

Θηριομάχος, ὁ جاناوار ايله دوكوشن τζαναβὰρ ἰλὲ δουκιουσέν.

Θηριόμορφος, ον, جاناوار يوزلى τζαναβὰρ γιουζλού, سبعرو σεπ-ρού.

Θηρίον, τὸ جاناوار δζαναβάρ, وحشى حيوان βαχσὴ χαϊβάν, وحش βάχς وحوش βουχούς, سبع σέπ' πλ. سباع σεπαί.

Θηριότης, ἡ وحشيت βαχσιγέτ, سبعيت σεπηγέτ, حيوانيت χαϊβανιγέτ.

Θηριοτροφεῖον, τὸ حيوان سراى χαϊβὰν σεραΐ.

Θηριοτρόφος, ὁ وحوش مربيسى βουχοὺς μουρεππισί.

Θηρι(όω)ῶ, توحيش ا. τεβχὶς ἰτ. § (πθ.) توحش ا. τεβεχχὺς ἰτ.

Θηριώδης, ες, وحشى βαχσή, ... γιαπανή, حيوانى χαϊβανή. § ...ῶς (ἐπρ.) وحشيانه βαχσιγιανέ.

Θηριωδία, ἡ وحشيت βαχσιγέτ, سبعيت σεπηγέτ.

Θησαυρίζω, آقچه طوپلامق ἀκτσὲ τοπλαμάκ. § ادخار مال ا. ἰδδιχάρι μὰλ ἰτ.

Θησαύρισμα, τὸ ادخار اولنان مال ἰδδιχὰρ ὀλουνὰν μάλ.

Θησαυρισμός, ὁ ادخار مال ἰδδιχάρι μάλ.

Θησαυριστής, ὁ مدخر اموال μουδαχχίρι ἐμβάλ.

Θησαυρός, ὁ خزينه χαζινὲ πλ. خزائن χαζαΐν, گنجينه γκινδζινέ. § دفينه δεφινέ. § (μτφ.) مال μάλ, كليتلى مال κιουλλιγετλὴ μάλ, اموال كثيره ἐμβάλι κεσιρέ. « ὁ δημόσιος — خزينهٔ جليله χαζινέϊ δζελιλέ, بيت المال πεῖτ οὺλ-μάλ. « οἱ —οὶ τοῦ Κροίσου مال افزون μάλι ἐφζούν. « εὑρίσκω —όν دفينه بولق δεφινὲ πουλμάκ.

Θησαυροφυλάκιον, τὸ خزينه دائرهسى χαζινὲ δαϊρεσί.

Θησαυροφύλαξ, ὁ خزينه‌دار χαζινεδάρ.

Θῆτα, τὸ تيتا θῆτα. (الفباى رومينك سكزنجى حرفك اسمى.)

Θητεία, ἡ اجرتلى خدمت οὐδζρετλὴ χηδμέτ. § (Στρ.) خدمت عسكريه χηδμέτι ἀσκεριγέ.

Θητεύω, اجرتله خدمت ا. οὐδζρέτλε χηδμὲτ ἰτ. § (Στρ.) خدمت ا. χηδμὲτ ἰτ.

Θιασάρχης, ὁ جمعيت رئيس ρεΐσι δζεμιγέτ, قومپانيا رئيسى κομπανίγια ρεϊσί.

Θιάσιον, τὸ صوپيا σουπγιά.

Θίασος, ὁ شركت σιρκέτ, جمعيت

δζεμιγέτ, قومپانیا κομπανίγια ‖ (θεατρ.) اویونجیلر طاقمی όγιουνδζιλάρ τακημή. « μουσικὸς — جمعیت موسیقیپرور δζεμιγέτι μουσική-περβέρ.

Θιασώτης, ἡ تابع ταπί', تلمیذ τελμίζ.

Θίγω, طوقونمق δοκουνμάκ, مس ا. μὲσς ἰτ. ا لمس λὲμς ἰτ.

Θίς, ὁ καὶ ἡ ییغین γιγήν, قوملق κουμλούκ. ‖ ساحل σαχίλ.

Θλᾶσις, ἡ كسر κέσρ. ‖ (Φσ.) انكسار ἰνκισάρ.

Θλάστης, ὁ (Φσ.) كاسر κιασίρ.

Θλαστικός, ή, όν, قابل كسر καπίλι κέσρ. ‖ (Φσ.) انكسارى ἰν-κισαρί. «ἡ —ὴ δύναμις قوهٔ كسره κουββέϊ κεσρέ.

Θλαστικότης, ἡ قابلیت انكسار καπιλιγέτι ἰνκισάρ. [κασήρ.

Θλαστός, ή, όν, منكسر μουν-

Θλιβερός, ά, όν, كدرلى κε-δερλή, مؤلم μουελίμ, محزون μαχζούν, كدرفرما κεδερ-φερμά, ترحفرما τερὲχ-φερμά, كدرانگيز κεδερ-ενγκίζ. «—ὰ εἴδησις كدرلى - كدرفرما بر خبر κεδερλὴ - κεδερ φερμὰ πὶρ χαπέρ.

Θλίβω, ازلمك ἐζμέκ, صيقمق σηκ-μάκ. ‖ (ἠθ.) كدر ويرمك κιδὲρ βιρ-μέκ, ا. ايلام ήλιάμ ἰτ. ‖ (πθ.) ازلمك ἴζιλμέκ. ‖ (τρπ.) ا. تحزن τεχαζζοὺν ἰτ. اول. محزون ومتألم μαχζοὺν βὲ μου-τεελὶμ ὀλ. « τεθλιμμένος محزون μαχζούν, متألم μουτεελίμ, غمكين γαμ-κίν, دلتنك διλ-τένκ, كدرلى κεδερλή.

Θλιπτικός, ή, όν, ازيـ ἐζέ

Θλῖψις, ἡ ازمه ἐζμέ, صيقمه κμά. ‖ (ἠθ.) قساوت κασαβέτ, الم πλ. الام ἐλιάμ, حزن χαζὲν πλ. ἐχζάν, اندوه ἐνδούχ. ‖ تأسف τεες «ἡ — τοῦ ἀέρος مزاحمهٔ هوا μο χεμεϊ χαβά.

Θλ(άω)ῶ, قيرمق κηρμάκ, ا. كسر κέσρ ἰτ. ا. شكست σεκέστ ἰ (Φσ.) انكسار ايتديرمك ἰνκισάρ διρμέκ.

Θνησιμαῖος, α, ον, موتى 6τή. «τὸ —ον لش λές, لاشه λ

Θνησιμότης, ἡ موت قابليت πιλιγέτι μέβτ, عدم بقا ἀδέμι π ‖ تلفيات τελεφιγιάτ.

Θνησιγενής, ές, مردهزاد μ δὲ-ζάδ, مرده نوزاد νεβζάδι μουρ

Θνήσκω, اولمك ὀλμέκ, ا. وفات βεφάτ ἰτ. ا. تسليم جان τεσλίμι ἰτ. ‖ τεθνεὼς ميت μιγέτ, متوفا τεβεφφά, مرده μουρδέ. « — μι σικὸν θάνατον انف ايله اولمك χάτφι ἔνφ ἰλὲ ὀλμέκ. « — φυηδίως ا. فجأة دفات φούδζδζετε φάτ ἰτ.

Θνητός, ή, όν, موتى με هالك χαλήκ, فانى φανή. «οἱ τοὶ نوع بشر νέβι πεσέρ. «ὅλοι οἱ θρωποι εἰσὶ —οἱ جملهٔ هالك و فانيدر πενὶ ἀδεμὶν δζούμλεσι λὴκ βὲ φανίδιρ.

Θολερός, ά, όν, بولانيق λανήκ. ‖ مظلم μουζλίμ. ‖

ιουρδάρ, پيش πἰς. § (μτφ.) مبهم
ιουπχέμ. [νηκλήκ.

Θολερότης, ἡ بولانيقلق πουλα-

Θόλος, ὁ كمر κεμέρ, طاق τάκ. §
قبه κουππέ, كنبد κιουπένδ.

Θολός, ή, όν, بولانيق πουλα-
ήκ, طونوق τονούκ. § بولوتلى που-
ουτλού, دومانلى δουμανλή.

Θολοστάκτη, ἡ كول صويى κιούλ
ουγιού, بوغاده πουγάδα.

Θολότης, ἡ بولانيقلق πουλα-
ηκλήκ.

Θολ(όω)ῶ καὶ —ώνω,
بولاندیرمق πουλανδηρμάκ. § (μτφ.)
تشويش ا. τεσβὶς ἰτ. § (άμτ.) بولانمق
πουλανμάκ. § (μτφ.) تشوش ا. τε-
σεββοὺς ἰτ.

Θολώδης, ες, چامورلى τσαμουρ-
ού, بطاقلق πατακλήκ.

Θόλωμα, τὸ καὶ **—σις,** ἡ
بولاندیرمه πουλανδηρμά, تكدير τακ-
δήρ. § تشويش τεσβίς. § بولانمه που-
λανμά, تكدر τεκεδδούρ. § تشوش
τεσεββούς.

Θολωτός, ή, όν, كمرلى κεμερ-
λή, قبه‌لى κουππελή, مقبب μουκεππέπ.

Θορυβητικὸς καὶ **—βοποιός,**
ὸν, كورولدیلی γκιορουλδουλού, شماته‌جى
σαματαδζή, ولوله‌انداز βελβελὲ-ενδάζ.
§ فساد‌جى φεσαδδζή.

Θορυβοποι(έω)ῶ, شماته -
كوروالدى ياپمق σαματὰ-γκιορουλδοὺ
γιαπμάκ. § فساد-اختلال ا. φεσὰδ
-ἰχτιλὰλ ἰτ.

Θόρυβος, ὁ زمزمه ζεμζεμέ,
كورولدى κιουρουλδού, شماته σαματά,
پاتيردى πατιρδή, ولوله βελβελέ. § قال
و قيل κὰλ οὺ κήλ.

Θορυβ(όω)ῶ, كورولمك γκιου-
ρουλμέκ, كورولدى-ولوله-شماته-پاتيردى ا.
κιορουλδού-βελβελὲ-σαματὰ-πατιρ-
δὶ ἰτ. § (πθ.) مضطرب او. μουζτε-
ρὶπ ὀλ.

Θορυβώδης, ες, شماته‌لى σαμα-
ταλή, ولوله‌لى βελβελελή. § —ῶς
(ἐπρ.) كورلدى و پاتيردى ايله γκιορούλ-
δοὺ βὲ πατηρδὴ ἰλέ.

Θούριος, ον, شديد σεδίδ. § حربى
χαρπί.

Θρανίον, τὸ اسكمله ἰσκέμνε. §
بانقه πάνκα.

Θρανίς, ἡ (Ζλγ.) قليج باليغى κη-
λήτς παληγή.

Θράσος, τὸ جسارت δζεσαρέτ.
§ (ἠθ.) پروانسزلق περβασιζλήκ.

Θρασύδειλος, ον, كستاخ κιου-
στάχ, جبان δζιπάν, يوركسز γιου-
ρεκσίζ.

Θρασύνω, جسارت ويرمك δζεσα-
ρὲτ βιρμέκ. § (πθ.) كستاخ او. κιου-
στὰχ ὀλ.

Θρασύς, εῖα, ύ, جسور δζεσούρ.
§ (ἠθ.) كستاخ κιουστάχ.

Θρασύτης, ἡ جسارت δζεσαρέτ,
جرات δζουρά᾽τ, § صايغيسزلق σαϊγι-
σιζλήκ, كستاخلق κιουσταχλήκ.

Θραῦσις, ἡ قيرمه κηρμά, كسر
κέσρ. § تلفيات τελεφιγιάτ. «ἡ χολέρα

ἔκαμε μεγάλην θραῦσιν قولرا ملتدن چوق تلفيات وقوع بولمشدر κολέρα ἠλλετινδὲν τσὸκ τελεφιγ̇ὰτ βουκού' ποὐλμούσδουρ.

Θραύω, قيرمق κηρμάκ, كسروشكست ا. κὲσρ οὐ σεκὲστ ἰτ. پارەلامق παραλαμάκ. § (μτφ.) محو- اجا ا. μὰχβ-ἰμχὰ ἰτ.

Θρέμμα, τὸ بسلمه πεσλεμέ. § (πλ.) *τὰ θρέμματα* طوار ταβάρ, مواشی μεβασί.

Θρεπτικός, ή, όν, بسليجى πεσλεϊδζή, مغذى μουγαδδί, غادى γαδδί. § (I) غدائى γαδαΐ, طعامى ταμί. « — *ἡ δύναμις* قوۀ غاديه κουββέϊ γαδιγέ. [γαδδή.

Θρεπτός, ή, όν, متغذى μουτε-

Θρέψις, ἡ بسلهيش πεσλεΐς, بسلمه πεσλεμέ, اغدا ἰγδά, اغتدا ἰγτιδά, تغدى τεγαδδί.

Θρηνητικός, ή, όν, ايكلديلى ἠνιλδιλή, حزين χαζίν.

Θρηνολογία, ἡ فغان و فرياد φιγὰν οὐ φεργ̇ὰδ.

Θρηνολογ(έω)ῶ, فغان وفرياد ا. φιγὰν οὐ φεργ̇ὰδ ἰτ.

Θρῆνος, ὁ اكليش ἰνλίς, ايكلدى ἰνιλδί, اغلاشمه ἀγλασμά, فغان φιγάν, زارى ζαρή, فرياد φιργ̇ὰδ, حزن χαζέν, آه و آنين ἂχ οὐ ἀνίν.

Θρην(έω)ῶ, زار زار آغلامق ζὰρ ζὰρ ἀγλαμάκ, بكا و كريه ا. πουκ̇ὰ βὲ κεργ̇ὲ ἰτ.

Θρηνῴδης, ες, ناله انكيز νᾳλὲ-ἐνγκίζ, انده انكيز ἐνδοὺχ-ἐνγκ[íζ]. « *φωναὶ* —*δεις* فرياد انده انكيز φ[ερ]γ̇άδι ἐνδοὺχ-ἐνγκίζ.

Θρηνῳδία, ἡ صاغى صاغه σα[γ]σαγγρά, نوح νούχ, نياحت νιγ̇αχ[έ]τ, تعويل τα'βίλ.

Θρηνῳδ(έω)ῶ, صاغى صاغق σ[α]γὴ σαγμὰκ, نوح و آنين ا. νοὺχ οὐ νὶν ἰτ. تعويل ا. τα'βὶλ ἰτ.

Θρησκεία, ἡ καὶ **Θρήσκευμα,** τὸ مذهب μεζχὲπ πλ. مذاهب μεζαχίπ, دين δὶν πλ. اديان ἐδγ̇ά[ν]. « *ἡ Χριστιανικὴ* — دين عيسوى δ[ὶν] ἰσεβή. « *ἡ ἀληθὴς* — دين حق δ[ὶν] χάκκ.

Θρησκευτικός, ή, όν, [دينى] διννί, مذهبى μεζχεπί. « —*ὰ χρ[έη]* فرائض دينيه φεραΐζι δινιγέ. § —[ῶς] (ἐπρ.) ديانتكارانه διγ̇ανεκ̇αρανέ. صادقانه σαδικανέ. § تماميله τεμαμὶ ἰλ[έ].

Θρησκομανής, ές, متعصب μο[υ]τεασσίπ, صوفى پك πὲκ σοφού.

Θρησκομανία, ἡ تعصب τεασ[σ]ούπ, تصلب τεσαλλούπ.

Θρῆσκος, ὁ ديندار δινδάρ, دين[دار] μουτεδεγ-γίν, متقى μουτεκκή. § متعصب μουτεασσίπ.

Θριαμβευτικός, ή, όν, ظفرى ζαφερί, نصرى νασρί. § مظفر μουζαφ[φ]φέρ. § —*ῶς* (ἐπρ.) نصرت وظفراىله νουσρὲτ βὲ ζαφὲρ ἰλέ, مظفراً μου[ζ]ζάφφερεν. « —*κὴ ἁψὶς* طاق ظفر τάκ[ι] ζαφέρ.

Θριαμβεύω, -منصور- ظفرياب- غالب

او مظفر γαλὶπ-ζαφεργιὰπ- μενσοὺρ-
ουζαφφὲρ ὀλ. فوز و ظفر او. φὲδζ οὐ
αφὲρ πουλμάκ. ‖ مظفر و منصور كلك
ουζαφφὲρ βὲ μενσοὺρ γκελμέκ,
او نائل و موفق ναὶλ βὲ μουβεφ-
ὰκ ὀλ.

Θρίαμβος, ὁ ظفر ζαφέρ, نصرت
ουσρέτ, مظفريت μουζαφφεριγέτ,
غالبيت γαλιπιγέτ, فتوحات φουτουχάτ.
(μτφ.) موفقيت μουβεφφακηγέτ.
فر و احتشام φὲρρ οὐ ἰχτισάμ.

Θριγκός, ὁ (Ἀρχτ.) ديوار سچاغى
ιδὰρ σατσαγή.

Θρίδαξ, ὁ (Βτ.) مارول μαρούλ.

Θρίξ, ἡ قيل κὴλ, توى τούϊ, موى
οὐϊ. «— τῆς κεφαλῆς صاچ σάτς,
شعر σὰ'ρ πλ. اشعار ἐσὰ'ρ.

Θρίσσα, ἡ καὶ **Θρίσσος,** ὁ
(Ζλγ.) قره كوز باليغى καρὰ γκιὸζ
αληγή, حامسى باليغى χαμσὶ παληγή.

Θρόμβος, ὁ (I) پيحتى παχτή,
علق ἀλεκά, جمود دم δζουμούδι δέμμ.

Θρομβώδης,ες, (I) پيحتيلى παχ-
τηλή, علقى ἀλεκή.

Θρόμβωσις, ἡ (I) جمود دم δζου-
μούδι δέμμ.

Θρομβ(όο)οῦμαι, پيحتيلامق παχ-
τηλαμάκ, علقى او ἀλεκὴ ὀλ.

Θρονίζω, تخته اقعاد و اجلاس ا.
ταχτὰ ἰκὰ'δ βὲ ἰδζλὰς ἰτ.

Θρόνος, ὁ تخت τάχτ, سرير σε-
ρίρ πλ. اسره ἐσιρρέ, كرسى κιουρσί,
اريكه ἐρικὲ πλ. ارائك ἐραΐκ. «— βα-
σιλικός سرير سلطنت σερίρι σάλτανάτ,
تخت قيراليت τάχτι κηραλιγέτ. «ἀνέρ-
χομαι εἰς τὸν —ον جلوس ا. δζου-
λοὺς ἰτ. «ὁ ἐπὶ —ου καθήμενος
تخته نشين ταχτὰ-νισίν. «ὁ ἐπισκοπι-
κὸς — پسقپوس كرسيسى πίσκοπος
κιουρσισί.

Θροῦς, ὁ كورولدى γκιουρουλδού,
شماته σαματά, ويزيلدى βιζιλδί, طنين
τανίν. «ὁ — τοῦ ὕδατος صويك
شاريلتيسى σούγιοὺν σαρηλτησή.

Θρυαλλίς, ἡ فتيل φιτίλ.

Θρύλλημα, τὸ تواتر τεβατούρ,
شايعه σαϊὰ πλ. شايعات σαϊάτ.

Θρυλλ(έω)ῶ, افشا-نشر-اشاعه ا.
ἰφσὰ-νέσρ-ἰσὰ ἰτ. «θρυλλεῖται متواتر
در μουτεβατίρδιρ. «τὸ θρυλλούμενον
تواتر τεβατούρ, شايعه σαϊά.

Θρύμμα, τὸ قيريق κηρήκ, پارچه
παρτσά, قطعه κητ'ά. «κάμνω θρύμ-
ματα اوفق اوفق قيرمق οὐφὰκ οὐφὰκ
κηρμάκ, تفتيت ا. τεφτὶτ ἰτ.

Θρύπτω, پاره لامق παραλαμάκ,
پارچه پارچه ا. παρτσὰ παρτσὰ ἰτ.
تقطيع ا. τακτὶ' ἰτ. ‖ اوارتمق οὐβαρτ-
μάκ. ‖ يومشاتمق γιουμουσατμάκ,
تليين ا. τελγὶν ἰτ. ‖ رخاوت ويرمك
ρεχαβὲτ βιρμέκ. ‖ (πθ.) ناز و سيوه ا.
νὰζ οὐ σιβὲ ἰτ.

Θρυπτικός, ἡ, όν, ملين μου-
λεγ-γέν.

Θυγάτηρ, ἡ قيز κήζ, كريمه κε-
ριμέ, دختر δουχτέρ, بنت πίντ.

Θυγατριδῆ, ἡ قيزيك قيزى κηζη-
νὴν κηζή, حفيده χαφιδέ.

Θυγατριδοῦς, ὁ قیزینك اوغلی κηζηνὴν ὀγλού, حفید χαφίδ.

Θυγάτριον, τὸ قیزجغز κηζδζηγήζ.

Θύελλα, ἡ بوره πόρα, فورتونه φουρτούνα, عاصف ἀσίφ.

Θυελλώδης,ες, فورتونەلی φουρτούναλη, بورەلی πόραλη. § (μτφ.) تلاشلی τελασλή, هیجانلی χεγεδζανλή, دغدغەلی δαγδαγαλή.

Θυλάκιον, τὸ جب δζέπ, کیسه κισέ. § محفظه μαχφαζά, علبه ἀλιπέ.

Θυλακοειδής, ὲς καὶ **—ώδης, ες,** کیسەوی κισεβή, جرابی δζεραπί. § (I) محفظی μαχφεζή, علبی ἀλεπί.

Θύλακος, ὁ καὶ **Θύλαξ,** ὁ جوال τσουβάλ, خرار χαράρ, طوربه τορπά, طاغارجق ταγηρδζήκ. § (I) کیسه κισέ, جراب δζεράπ.

Θῦμα, τὸ قربان κουρπάν, πλ. قرابین καραπίν, ذبیحه ζεπιχὲ πλ. ذبایح ζεπαΐχ. § (μτν.) فدا اولان φεδὰ ὀλάν.

Θύμβρα, ἡ (Βτ.) سعتر σα'τέρ.

Θυμβρώδης, ες, (Βτ.) سعتری σα'τερή.

Θυμηδής, ές, ممنونیت بخش μεμνουνιγέτ-πάχς, کیفلی κεϊφλή.

Θυμηδία, ἡ کیف κεΐφ, اکلنجه ἐγλενδζέ.

Θυμήρης, ες, کیفلی κεϊφλή. § دلکشاد διλ-κιουσάδ, دلشاد διλ-σάδ.

Θυμίαμα,τὸ کونلك κιούνλούκ, لبان λιπάν. § (μτφ.) مدح و ثنا μέδχ ὐ σενά.

Θυμιατήριον, τὸ بخوردان πουχουρδάν, مجمره μεπχαρέ.

Θυμι(άω)ῶ καὶ **—ιάζω** کونلکلمك γκιούνλουκλεμέκ.

Θυμοειδής, ὲς καὶ **—ώδης ες,** حدتلی χιδδετλή, غضوب γαζούπ, غضبناك γαζεπ-νάκι, حدید المزاج χαδὶδ οὐλ-μιζάδζ.

Θυμός, ὁ دل δίλ, جان δζάν. § حدت χιδδέτ, غضب γαζέπ, خشم χήσμ, اوفکه ὀργκέ. § فکر φὶκρ πλ. افکار ἐφκιάρ.

Θυμ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** دیرلتمك κηζδηρμάκ, حدته کتیرمك χιδδετὲ γκιτιρμέκ. § ا. تحریك ـ تحریص ταχρίκ, ταχρὶς ἰτ. § (μσ. καὶ πθ.) قیزمق κηζμάκ, داریلمق δαρηλμάκ, حدتلنمك χιδδετλενμέκ, ا. تغضب τεγαζζοὺπ ἰτ. ا. اغتضاب ἰγτιζὰπ ἰτ. § (πθ. μτχ.) *θυμωμένος* دارغین δαργήν, قیزغین κηζγήν, غضبناك γαζεπ-νάκι, غضوب γαζούπ.

Θυμώδης, ες, اوفکەلی ὀργκελή, غضوب γαζούπ, غضبناك γαζεπ-νάκι.

Θύννος, ὁ (Ζλγ.) پالاموط بالیغی παλαμοὺτ παληγή.

Θύρα, ἡ قاپو καπού, باب πὰπ πλ. ابواب ἐπβάπ, در δέρ. « *διαδικασία κεκλεισμένων τῶν θυρῶν* (Νμ.) محاکمه خفیه μουχακεμέϊ χαφιγέ. « *κρούω τὴν —* قاپویی چالق καπουγὴ

τσαλμάκ. « ἀνοίγω τὴν — قاپویی آچمق καπουὶ ἀτσμάκ, .ا فتح باب φέτχι πὰπ ἰτ. « κλείω τὴν θύραν قاپویی قپامق καπουὶ καπαμάκ, سد باب .ا σέδδι πὰπ ἰτ. «περιέρχομαι ἀπὸ —ας εἰς —αν .ا دور ابواب δέβρι ἐπβὰπ ἰτ.

Θυρεοειδής,ές, (I) درقی δερκή.

Θυρεοειδῖτις, ἡ (I) التهاب درقی ἰλτιχάπι δερκή.

Θυρεός, ὁ قلقان καλκάν, سپر σιπέρ.

Θυρίς, ἡ کوچك قاپو κιουτσοὺκ καπού. ‖ حجره χοδζερέ, پنجره πέντσιρε.

Θυρίδιον, τὸ قاپوجك καπουδζίκ. « — τῆς ἁμάξης آرابه قاپوسی ἀραπὰ καπουσού.

Θυρόφυλλον, τὸ قاپو قناذی καπού καναδή, قناد κανάδ.

Θύρσος, ὁ مزراق μιζράκ. ‖ (Βτ.) عنقود هری ἀνκούδι χερεμί.

Θύρωμα, τὸ قاپو καπού.

Θυρωρεῖον, τὸ قاپوجی اوطه‌سی καπουδζοὺ ὀδασή.

Θυρωρός, ὁ قاپوجی καπουδζή, دربان δερπάν, بواب πεββάπ.

Θύσανος, ὁ سچاق σατσάκ, هدب χούδούπ. [κλή.

Θυσανώδης, ες, سچاقلی σατσα-

Θυσία, ἡ قربان κουρπάν, ذبیحه ζεπιχέ, نسیکه νεσικέ. ‖ (μτφ.) فدا φεδά.

Θυσιάζω καὶ **Θύω,** قربان کسمك κουρπὰν κεσμέκ, .ا ذبح ζέπχ ἰτ. ‖ (μτφ.) فدا و قربان τεζπὶχ ἰτ. ‖ .ا تذبیح :φεδὰ βὲ κουρπὰν ἰτ. « — τὴν ζωήν μου .ا فدای سر و جان φεδάῒ σὲρ οὐ δζὰν ἰτ.

Θυσιαστήριον, τὸ قربانکاه κουρπαν-κιάχ, مذبح μεζπάχ. ‖ محراب μιχράπ.

Θυσιαστής, ὁ قربان کسیجی κουρπὰν κεσιδζί, ذابح ζαπίχ.

Θωπεία, ἡ καὶ **Θώπευμα,** τὸ اوخشایش ὀχσαΐς, نوازش νουβαζίς, تلطیفات τελτιφάτ.

Θωπευτής, ὁ اوخشایان ὀχσαγιάν, ملطف μουλεττίφ, دلنواز διλνουβάζ, نوازشکار νουβαζιὸ-κιάρ.

Θωπευτικός, ή, όν, نوازشکار νουβαζισκιάρ. ‖ تلطیف شایان σαγιάνι τελτίφ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) نوازشکارانه νουβαζισκιαρανέ.

Θωπεύω, اوخشامق ὀχσαμάκ, حسن نوازش و التفات .ا χούσνι νουβαζὶς βὲ ἰλτιφὰτ ἰτ. .ا تلطیف τελτὶφ ἰτ.

Θωρακίζω, زرهله قاپلامق ζὶρχ ἰλὲ καπλαμάκ, جبه‌لتمك δζεπελετμέκ.

Θωρακικός, ή, όν, (I) صدری σαδερί.

Θωρακισμός, ὁ جبه‌له δζεπελεμέ.

Θωρακοφόρος, ὁ زرهلی ζιρχλή, زرهپوش ζερχ-πούς.

Θώραξ, ὁ زره ζίρχ, جبه δζεπέ, جوشن τσεβσέν. ‖ (I) صدر σάδρ.

Θωρακωτός, ή,όν, زرهلی ζιρχλί. «πλοῖα —ὰ زرهلی سفینه ζιρχλὶ σεφινέ, زرهلی واپور ζιρχλὶ βαπόρ.

Θώς, ὁ καὶ ἡ (Ζλγ.) چقال τσακάλ.

I

Ι, ι, ایوتا ἰγιότα «ایوتا» (اشبو تسمیه اولنان حرف الفبای رومینك طقوزنجی حرفی اولوب کسره کبی تلفظ اولنور.)

Ι', ι', (Ἀριθμ.) اون ὄν, اونجی ὀνουνδζού.

,Ι, ,ι, (Ἀριθμ.) اون بیك ὄν πίν. ‖ اون بیکنجی ὄν πινινδζή.

Ἰαίνω, شفا ویرمك σιφὰ βιρμέκ, ا. اشفا ἰσφὰ ἰτ.

Ἰαματικός, ή, όν, شافی σαφί, شفابخش σιφαπάχς.

Ἴαμβος, ὁ (Ποιτ.) ایامبوس ἴαμβος. (بر خفیف ایله بر ثقیل هجادن عبارت مصراع جزئی.)

Ἰάνθινος, η, ον, (Βτ.) منکشه‌لی μενεκσελή, مور μούρ.

Ἴανθος, ὁ (Βτ.) منکشه μενεκσέ, بنفشه πενεφσέ.

Ἰανουάριος, ὁ کانون ثانی κιάνουνι σανί.

Ἰάσιμος, ον, قابل شفا و افاقت καπίλι σιφὰ βὲ ἰφαφέτ, قابل بر‌ء καπίλι πέρ.

Ἴασις, ἡ شفا σιφά, افاقت ἰφαφέτ.

Ἰάσμινον, τὸ (Βτ.) یاسمین γιασμίν. ‖ (τὸ δένδρον) یاسمین آغاجی γιασμὶν ἀγαδζή.

Ἴασπις, ἡ یشم γεσέμ, یشب γεσέπ.

Ἰατός, ή, όν, قابل برء καπίλι πέρ.

Ἰάτραινα, ἡ طبیبه ταπιπέ.

Ἰατρεία, ἡ تداوی τεδαβή. ‖ شفا σιφά, افاقت ἰφαφέτ.

Ἰατρεῖον, τὸ خسته‌خانه χαστα-χανέ, معاینه‌خانه μουαγενεχανέ.

Ἰατρεύω, ایی یاپمق ἐγὶ γιαπμάκ, ا. تداوی τεδαβὴ ἰτ. شفا ویرمك σιφὰ βιρμέκ. ‖ (πθ.) ا. کسب شفا و افاقت κέσπι σιφὰ βὲ ἰφαφὲτ ἰτ. ایی او. ἐϊ ὀλ.

Ἰατρικός, ή, όν, طبی τιππή. «ἡ —ἡ (ἐπιστήμη) علم طب ἴλμι τίππ, طبابت τεπαπέτ, حکیملك χεκιμλίκ. «ἡ —ἡ σχολὴ مکتب طبیه μεκτέπι τεππιγέ. «φοιτητὴς τῆς —ῆς مکتب طبیه طلبه‌سی μεκτέπι τεππιγὲ ταλεπεσί. «διδάκτωρ τῆς —ῆς طوقتور δοκτόρ, نطیس νατίς. «τὸ —ὸν علاج ἰλάδζ, دوا δεβά, معالجه μουαλιδζέ. ‖ —ῶς طبابتجه τεπαπέτ-δζε, طبا τίππεν.

Ἰατρός, ὁ طبیب ταπίπ, حکیم χεκίμ.

Ἰατροσόφιον, τὸ علاج ترکیبی کتابی ἰλάδζ τερκιπὶ κιταπί.

Ἰατροφιλόσοφος, طبیب فلسوف ταπίπι φιλσόφ.

Ἰατροφυσική, ἡ حکمت طبیعیهٔ طبیه χικμέτι ταπιγεΐ τιππιγέ.

Ἰατροχημεία, ἡ طب کیمیوی τίππι κιμγεβί.

'Ιβίσκος, ὁ (Βτ.) خطمی χατμί.

'Ιγδίον, τὸ هاون χαβάν, دیبك δηπέκ, مهراش μιχράς.

'Ιγδοκόπανον, τὸ هاون الی χαβὰν ἐλί. [μα'πέζ.

'Ιγνύα καὶ **—ύς,** ἡ (Ι) مابض

'Ιγνυακός, ὁ (μῦς) (Ι) مابضیه μα'πιζιγέ.

'Ιδανικός,ή,όν, خیالی χαγιαλή, تصوری τεσαββουρή. ‖ موهوم μεβχούμ, وهمی βεχμί. « τὸ **—όν** وهم βέχμ, خیال χαγιάλ. « **—κὰ πλούτη** اموال موهومه ἐμβάλι μεβχουμέ.

'Ιδέα, ἡ فكر φὶκρ πλ. افكار ἐφκιάρ. ‖ ظن ζάνν. ‖ وهم βέχμ. ‖ تصور τεσαββούρ. ‖ خاطر χατήρ. ‖ خبر χαπέρ, معلومات μα'λιουμάτ. ‖ رأی ρέϊ. ‖ عزم ζά'μ. « **καλὴ —** حسن ظن χούσνι ζάνν. «**κακὴ —** سوء ظن σούϊ ζάνν. «**χιμαιρικαὶ —** خیالات χαγιαλάτ, اوهام ἐβχάμ. «**ἐγκρίνω τὴν —αν σας** افكاركزی تصدیق ایدرم ἐφκιαρινιζὶ τασδὴκ ἰδέριμ. «**δὲν ἔχω περὶ τούτου καμμίαν —αν** بوكا دائر هیچ بر معلوماتم یوقدر πουνὰ δαῒρ χὶτς πὶρ μα'λιουματὴμ γιόκδουρ.

'Ιδεάζω, آكلادیرمق ἀνλαδηρμάκ, اخبار ا. ἰχπὰρ ἰτ.

'Ιδεολογία, ἡ مبحث الفكر μεπχὰς οὐλ-φὶκρ.

'Ιδιαζόντως, ('Επρ.) آیریجه ἀϊρήδζε, خصوصیله χουσουσὶ ἰλέ, بالخاصه πὶλ χασά, بالخصوص πὰ χουσούς.

'Ιδιάζω, خصوصی-مخصوص او. χουσουσὶ-μαχσοὺς ὀλ.

'Ιδιαίτατος,η,ον, اخص ἀχάσς.

'Ιδιαίτερος, α, ον, آیری ἀϊρή, مخصوص μαχσούς, خصوصی χουσουσή, خاصی χασσή. «**—α συνέντευξις** ملاقات خاصه μουλακάτι χασσά. ‖ **—τέρως** (ἐπρ.) آیریجه ἀϊρήδζε, بسقه‌جه πασκάδζε, خصوصا χουσούσεν, یالکز γιάλνηζ, علی الخصوص ἀλ-ἐλχουσούς, بالخصوص πὰ χουσούς.

'Ιδιόγραφος, ὁ خط دستیله محرر χάττι δεστὶ ἰλὲ μουχαρρέρ. ‖ **—ως** (ἐπρ.) خط دستیله χάττι δεστὶ ἰλέ.

'Ιδιοκτησία, ἡ (Νμ.) ملك μούλκ, تملك τεμελλούκ, ملكیت μουλκιγέτ, تصرف τεσαρρούφ. ‖ اموال ἐμβάλ. «**— ἀκίνητος** تملك غیر منقول τεμελλούκι γαῒρι μενκούλ, اموال غیر منقوله ἐμβάλι γαῒρι μενκουλέ. «**— κινητή** تملك منقول τεμελλούκι μενκούλ, اموال منقوله ἐμβάλι μενκουλέ. « **— φιλολογικὴ** ملك معنوی μούλκι μανεβή, ثروت قلمیه σερβέτι καλεμιγέ.

'Ιδιοκτήτης, ὁ مالك μαλίκ, متملك μουτεμελλίκ, صاحب σαχίπ, متصرف μουτεσαρρίφ. « **— πλοίου** سفینه صاحبی σεφινὲ σαχηπή.

'Ιδιόκτητος, ον, كندی تصرفنده اولان κενδὶ τεσαρρουφηνδὰ ὀλάν. «**ἔχω —ον οἰκίαν** بر خانه‌یه متصرف او. πὶρ χανεγὲ μουτεσαρρὶφ ὀλ.

'Ιδιόμορφος, ον, خصوصی الشكل χουσουσὶ ούσ-σέκλ.

Ἰδιοπάθεια, ἡ (I) علت ذاتيه ἠλλέτι ζατιγέ, مرض مستقل μαράζι μουστεκκήλ.

Ἰδιοπαθής,ές, (I) مريض مستقل μερίζι μουστεκκήλ.

Ἰδιοποίησις, ἡ تصرف τεσαρρούφ, استملاك ἰστιμλάκ. § (Νμ.) احراز ἰχράζ.

Ἰδιοποι(έο)οῦμαι, مال ايدنمك μὰλ ἰδινμέκ, ا. تخصص τεχασσοὺς ἰτ. ا. استملاك ἰστιμλὰκ ἰτ. ملكيت ادعاسنده بولنق μουλκιγὲτ ἰδαασινδὰ πουλουνμάκ. § (Νμ.) احراز اولنق ἰχρὰζ ὀλουνμάκ.

Ἰδιορρυθμία, ἡ خصوصيت χουσουσιγέτ.

Ἰδιόρρυθμος, ον, خصوصيتى اولان χουσουσιγετὶ ὀλάν.

Ἴδιος, α, ον, كندى κενδί, مخصوص μαχσούς, خاص χάσς. § ذاتى ζατί, شخصى σαχσί. § طبق τεπκί, عينى ἀϊνί. § لايق λαΐκ. «ἔχει —ον τινὰ τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι .تفكر نده خصوصى بر اصول واردر τεφεκκιουρηνδὲ χουσουσὶ πὶρ οὐσοὺλ βάρδιρ. «δὲν εἶναι —ον φρονίμου νὰ ὁμιλῇ ἀκρίτως ملاحظهسز سويلك عاقل آدمهلايق دكلدر μουλαχαζασὶζ σοϊλεμὲκ ἀκὴλ ἀδαμὰ λαΐκ δεγίλδιρ. «τὰ ἐπλήρωσεν ἐξ ἰδίων του جيندن ويرمشدر δζεπινδὲν βιρμίσδιρ. «ἂς ὑπάγωμεν ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια هر كس كندى ايشنه كيدهلم χὲρ κὲς κεντὶ ἰσινὲ γκιδσίν. «τοῦτο δὲν εἶναι —ον τιμίου ἀνθρώπου بو ناموسلى آدمه ياقيشماز ποὺ ναμουσλοὺ ἀδαμὰ γιακησμάζ. «κατ' ἰδίαν καὶ ἰδίᾳ ἴδε **Ἰδιαιτέρως.** «θέλω νὰ τὸν ἴδω κατ' ἰδίαν بالذات كوروشمك استيورم πὶζ-ζὰτ γκιορουσμὲκ ἰστίγιορουμ. «ἰδίαις χερσὶν كندى اليله γκενδὶ ἐλὶ ἰλέ. «αὐτὸς ὁ — كنديسى κενδησί. «μὲ αὐτὰς τὰς ἰδίας λέξεις عينى بو الفاظ ايله ἀϊνὶ ποὺ ἐλφὰζ ἰλέ. «τὸ ἴδιον κάμνει هپسى بردر χέπσι πίρδιρ. «μὲ τοὺς ἰδίους μου ὀφθαλμοὺς كندى كوزمله γκενδὶ γκιοζούμλε.«θέλω νὰ ἦναι τὸ ἴδιον طبقيسى استرم τιπκισινὶ ἰστέριμ. «τὸ ἴδιον χρῶμα عينى رنك ἀϊνὶ ρέγκ.

Ἰδιοσυγκρασία, ἡ (I) استعداد شخصى ἰστιδάδι σαχσί, تأثر ذاتى τεεσσούρι ζατί, طبيعت ταπιγέτ, مزاج μιζάδζ.

Ἰδιοσύστατος, ον, خصوصى الوجود χουσουσὶ οὐλ-βουδζούδ.

Ἰδιοτελής ές, منافع شخصيهسى آرايان μεναφίϊ σαχσιγεσινὶ ἀραγιάν, كندوكار κενδουκιάρ, منفعتپرست μενφαάτ-περέστ, منفعتپرور μενφαάτπερβέρ.

Ἰδιοτέλεια, ἡ منفعت مخصوصه-ذاتيه μενφαάτι μαχσουσὲ-ζατιγέ, كندوكارى κενδουκιαρί, منفعتپرورى μενφαατ-περβερή, منفعتپرستى μενφαάτ-περεστί.

Ἰδιότης, ἡ كيفيت κεϊφιγέτ, خاصه χασσά, خاصيت χασιγέτ.

Ἰδιοτροπία, ἡ يكانلق γιαναζλήκ, عجايبلك ἀδζαϊπλίκ.

Ἰδιότροπος, ον, یکانه γιανάζ, عجائب ἀδζαΐπ.

Ἰδιοφυής, ές, خصوصی المزاج χουσουσὶ οὐλ-μιζάδζ.

Ἰδιοφυΐα, ἡ طبیعت مخصوصه ταπιγέτι μαχσουσέ.

Ἰδιόχειρος, ον, کندی الی ایله یازلمش κενδὶ ἐλὶ ἰλὲ γιαζιλμίς. § —*είρως* (ἐπρ.) کندی الیله κενδὶ ἐλὶ ἰλέ, خط دستیله χάττι δεστὶ ἰλέ.

Ἰδίωμα, τὸ خصوصیت χουσουσιέτ. § (Φλσ.) لسان خصوصی λισάνι χουσουσή, لهجه λεχδζέ. § (Φσ.) خوی χούϊ, طبیعت ταπιγέτ, خلق χούλκ, خصلت χασλέτ.

Ἰδίως, (Ἐπρ.) صورت مخصوصه‌ده σουρέτι μαχσουσιδέ, مخصوصا μαχσούσεν, بالخصوص πὶλ-χουσοούς.

Ἰδιωτεύω, مأموریتده بولنمامق μεεουριγετδὲ πουλούνμαμακ.

Ἰδιώτης, ὁ احاد ناسدن اولان χάδι νασδὰν ὀλάν, عوام ناسدن اولان ἀβάμι νασδὰν ὀλάν, افراد ناسدن اولان ἰφράδι νασδὰν ὀλάν, عادی بر آدم ἀδὴ πὶρ ἀδάμ.

Ἰδιωτικός, ή, όν, عادی ἀδή. (Πολ.) غیر رسمی γάϊρι ρεσμί. § خصوصی χουσουσή, ذاتی ζατί, شخصی σαχσί. « —*ὸν ἔγγραφον* سند عادی σενέδι ἀδή, غیر رسمی γάϊρι ρεσμί. —*ῶς* (ἐπρ.) افراد ناس کبی ἰφράδι νας κιπί. § غیر رسمی اوله‌رق γάϊρι ρεσμὶ ὀλαράκ. [λαχάτ.

Ἰδιωτισμός, ὁ اصطلاحات ἰστι-

Ἰδού, (Ἐπρ.) ایشته ἰστέ.

Ἵδρυμα, τὸ مؤسسات μουεσσισάτ, ابنیه ἐπνιγέ. « —*ματα δημόσια* مؤسسات عمومیه ـ میریه μουεσσισάτι οὐμουμιγὲ-μηριγέ.

Ἵδρυσις, ἡ تأسیس τεεσίς, بنا πινά, تأسس τεεσσούς.

Ἱδρυτής, ὁ مؤسس μουεσσίς, بانی πανί.

Ἱδρύω, قورمق κουρμάκ, دیکمك δικμέκ, نصب ا. νασπ ἰτ. آتمق قلعه تمل atmák τεμὲλ ἀτμάκ, ا. بنا ἰπνὰ ἰτ. بنا-تأسیس ا. πινὰ-τεεσὶς ἰτ. § (πθ.) ا. تأسس τεεσσοὺς ἰτ. مبنی و مؤسس اول. μουπεννὶ βὲ μουεσσὶς ὀλ.

Ἱδρ(ό⟩)ῶ καὶ —ώνω ترلمك τερλεμέκ, تعرق ا. τεαρροὺκ ἰτ. ترشح ا. τερεσσοὺχ ἰτ.

Ἵδρωμα, τὸ ترلمه τερλεμέ, تعرق τεαρρούκ, ترشح τερεσσούχ.

Ἱδρώς, ὁ تر τέρ, عرق ἄρκ, خوی χάϊ. «*ἄφθονος* — عرق کثیر ἄρκι κεσίρ. « — *ψυχρὸς* عرق بارد ἄρκι πχρίδ. «*κερδίζω τὸν ἄρτον ἐν ἱδρῶτι τοῦ προσώπου* اکمکنی آلن تریله قزانمق ἐκμεγινὶ ἀλὶν τερὶ ἰλὲ καζανμάκ.

Ἱδρωτήριον, τὸ تر قارجغی τὲρ καπαρδζηγή, قورداش κουρδάς, خورده‌داش χορδεδάς.

Ἱδρωτικός, ή, όν, ترلیجی τερλεϊδζή, معرق μουαρρήκ.

Ἱέραξ, ὁ (Ζλγ.) آتمجه ἀτμαδζέ, شاهین σαχίν, طوغان τουγάν.

'Ιεραπόστολος, ὁ ('Εκκλ.) دين نشرينه مأمور راهب δὶν νεσρινὲ μεεμοὺρ ραχίπ, ميسيونر μισιγιονέρ.

'Ιεράρχης, ὁ ('Εκκλ.) دسپوط δεσπότ.

'Ιεραρχία, ἡ ('Εκκλ) دسپوطلق δεσποτλούκ. § سلسلهٔ مراتب σελσελέϊ μερατίπ, اصول مراتب οὐσούλι μερατίπ. « — *στρατιωτικὴ* سلسلهٔ مراتب عسكريه σελσελέϊ μερατέπι ἀσκεριγέ. « — *ἐκκλησιαστικὴ* سلسلهٔ روحانيه σελσελέϊ ρουχανιγέ. « — *πολιτικὴ* سلسلهٔ مراتب ملكيه σελσελέϊ μερατίπι μουλκιγέ.

'Ιεραρχικός, ή, όν, دسپوطی δεσποτί. § سلسلهٔ مراتبی σιλσελέϊ μερατιπί. «*κατὰ —κὴν τάξιν* تقدم رتبه قاعده‌سنه توفيقاً τεκαδδοὺμ ρουτπὲ καϊδεσινὲ τεβφίκεν, على مراتبهم ἀλὰ μερατίπιχιμ. § —*ῶς* (ἐπρ) سلسلهٔ مراتب طريقيله σελσελέϊ μερατὶπ ταρικὶ ἰλέ.

'Ιερατεῖον, τὸ پاپاسلق παπασλίκ, كيشيشلك κισισλίκ, رهبانيت ρουχπανιγέτ.

'Ιερατεύω, پاپاس او. παπὰς ὀλ.

'Ιερατικός, ή, όν, روحانى ρουχανή, رهبانى ρουχπανή. «*—κὴ στολὴ* البسهٔ رهبانيه ἐλπισέϊ ρουχπανιγέ. « *—ὴ σχολὴ* رهبانى مكتب μεκτέπι ρουχπανή. « *—ὴ γραφὴ* پاپاس يازيسى παπὰς γιαζησή.

'Ιερεύς, ὁ پاپاس παπάς, راهب ραχίπ, كشيش κεσίς, رهبان ρουχπάν.

(πκρ' 'Οθωμ.) امام ἰμάμ. § (θη...) ἡ *ἱέρεια* راهبه ραχιπέ.

'Ιερογλυφικός, ή, όν, ...رو غليفی χιρογλιφί. «*τὰ —κὰ* (γράμματα) اشكال مرموزه ἰσκιάλι μερμουζέ, مصر حروف قديمه‌سى μησ... χουρούφι καδημεσί. [γλύφ...

'Ιερογλύφος, ὁ هيروغليف χιρο...

'Ιερογνωσία, ἡ امور دينيه ...رفت μα'ριφέτι οὐμούρι δινιγέ.

'Ιερογραφία, ἡ ...ريف مواد مقدسه τα'ρίφι μεββάδι μουκαδδεσέ.

'Ιεροδιδάσκαλος, ὁ ...قائد خواجه‌سى ἀκαΐδ χόδζασι.

'Ιερόδουλος, ἡ فاحشه φαχισέ

'Ιεροδικεῖον, τὸ ...كمهٔ شرعيه μεχκεμέϊ σερηγέ. § مجلس روحانى μεδζλίσι ρουχανή.

'Ιεροδίκης, ὁ حاكم χακίμ, ...اضى καδή, نائب ναΐπ. § حاكم روحانى χακίμι ρουχανή.

'Ιεροκῆρυξ, ὁ ('Εκκλ.) ...اعظ βαήζ, خطيب χατήπ.

'Ιερολογία, ἡ علم كلام ἴλμι κελιάμ.

'Ιερολόγος, ὁ علم كلام عالمى ἴλμι κελιὰμ ἀλιμί.

'Ιερομάρτυς, ὁ دين شاهدى δὶν σαχηδή, شاهد σαχὴδ πλ. شهدا σουχεδά.

'Ιερομόναχος, ὁ پاپاس παπάς, راهب ραχίπ.

'Ιεροπραξία, ἡ صلاة مبارك σελάτι μουπαρέκ, اجرای آيين ἰδζράϊ ἀΐν.

Ἱεροπρεπής, ές, شريف σερίφ, … μουχτερέμ. ؛ —ῶς (ἐπρ.) شريفانه σεριφανέ, حرمت و رعايتله … υρμὲτ βὲ ριαγέτλε.

Ἱερός, ά, όν, (Ἐκκλ.) مقدس … καδδές, مبارك μόυπαρέκ, عزيز … ήζ, شريف σερίφ, مكرم μουκερρέμ. … ὁ ἱερὸν (βῆμα) كليسا محرابى κελίσα … ραπί. «τὰ ἱερὰ ἄμφια البسهٔ رهبانيه … τισέϊ ρουχπανιγέ. «ἡ ἱερὰ ἱστο- … مقدس تاريخ ταρήχι μουκαδδές. … —πόλεμος جهاد δζιχάδ, غزا γαζά. … —ὸν ὀστοῦν (I) عظم عجز ἄζμι … ζ. «ἡ —ὰ Βίβλος كتاب مقدس … ἀπι μουκαδδές. ؛ —ῶς (ἐπρ.) … عزيزانه ἀζηζανέ, شريفانه σεριφανέ, … مباركانه μόυπαρεκιανέ.

Ἱεροσυλία, ἡ وقف خرسزلغى … κφ χηρσηζληγή, اشياى مقدسه سرقتى … ιάϊ μουκαδδεσὲ σιρκατή.

Ἱερόσυλος, ὁ وقف خرسزى βάκφ … σηζή, اشياى مقدسه سارق ἐσγιάϊ … μουκαδδεσὲ σαρηκή.

Ἱεροσυλ(έω)ῶ, اشياى مقدسه‌يى سرقت ἐσγιάϊ μουκαδδεσεγὶ σιρ- … ἰτ.

Ἱεροτελεστία, ἡ اجراى صلات مبارك … ἰδζράϊ σαλάτι μόυπαρέκ, اجراى … ἰδζράϊ ἀΐν.

Ἱερότης, ἡ قدسيت κουδσιγέτ, عزيزيت … ἀζιζιγέτ, مباركلك μόυπαρε- … κ. ؛ ولى ولايت βελιλίκ, ولايت βιλα- … , شرافت σεραφέτ. «— τοῦ τόπου … شرافتى σεραφέτι μεκιάν.

Ἱερουργία, ἡ اجراى صلات مبارك ἰδζράϊ σαλάτι μόυπαρέκ, تقديسات τακδισάτ.

Ἱερουργός, ὁ تقديسات ايدن τακ- δισὰτ ἰδέν, اجراى صلات ايدن ἰδζράϊ σαλὰτ ἰδέν.

Ἱερουργ(έω)ῶ, اجراى صلات مبارك ا. ἰδζράϊ σαλάτι μόυπαρὲκ ἰτ. اجراى آيين ا. ἰδζράϊ ἀΐν ἰτ.

Ἱεροψάλτης, ὁ كليسا مغنيسى κε- λίσα μουγαννισί, مؤذن μουεζζίν.

Ἱερ(όω)ῶ, تقديس ا. τακδὶς ἰτ. ؛ —οῦμαι پاپاس او. παπὰς ὀλ. «ἱε- ρωμένος پاپاس παπάς, راهب ραχίπ.

Ἱερωσύνη, ἡ پاپاسلق παπασλήκ, رهبانيت ρουχπανιγέτ.

Ἵημι, تحريك ا. ταχρὶκ ἰτ. ؛ ارسال ا. ἰρσὰλ ἰτ. ؛ اخراج ا. ἰχρὰδζ ἰτ.

Ἰησοῦς, ὁ حضرت عيسى χαζρέτι Ἰσά.

Ἰθαγένεια, ἡ اصليت ἀσλιγέτ. ؛ (Νλγ.) تبعيت τεπαγέτ, تابعيت τα- πιγέτ. «δικαίωμα —ας حق تابعيت χάκκι ταπιγέτ, حقوق اصليت ἀσλι- γὲτ χουκουκού.

Ἰθαγενής, ές, يرلى γερλή, اصلى ἀσλή. ؛ (πλ.) οἱ ἰθαγενεῖς اهالى اصليه ἐχαλίϊ ἀσλιγέ, اهالى ἐχαλί.

Ἰθύντωρ, ὁ مدير μουδίρ.

Ἰθύνω, اداره ا. ἰδαρὲ ἰτ.

Ἱκανοποίησις, ἡ ترضيه τερζιγέ.

Ἱκανοποιητικός, ή, όν, ترضيه‌بخش τερζιγὲ-πάχς.

Ἱκανοποι(έω)ῶ, ترضيه ويرمك

τερζιγὲ βιρμέκ, .ا ارضا ιρζὰ ἰτ. .ا اقناع ἰκνὰ' ἰτ. .ا خشنود χοσνοὺδ ἰτ. «— *τὴν περιέργειαν* مراق استيفا .ا μερακὶ ἰστιφὰ ἰτ. «— *τὴν ὄρασιν* .ا تفريح بسر τεφρὶχ πὰσρ ἰτ.

Ἱκανός,ή,όν, يتر γετέρ, الوير ἐλβιρίρ, كافي κιαφί, وافي βαφί.§ مقتدر μουκτεδίρ, قادر καδίρ, اهل ἔχλ.§ لياقتلو اولان λιγιακατλὶ ὀλάν, اهليتلي ἐχλιγετλή, قابل καπὶλ.§ لايق λαΐκ. «—*ὂν ποσὸν* كافي مقدار κιαφὶ μικδάρ. «*δὲν εἶναι — διὰ τίποτε* هيچ بر شئيه مقتدر دكلدر χἶτς πὶρ σεϊγὲ μουκτεδὶρ δεγίλδιρ. § —ῶς (ἐπρ.) كافي صورتده κιαφὶ σουρετδέ, درجهٔ كفايده δερεδζέϊ κεφαγεδέ. § خيليجه χαϊλίδζε.

Ἱκανότης, ἡ كفايت κεφαγέτ, وافيت βαχιγέτ.§ اقتدار ἰκτιδάρ, قدرت κουδρέτ. § لياقت λιγιακάτ, اهليت ἐχλιγέτ, استعداد ἰστιδάδ, قابليت καπιλιγέτ. «*ἔχω πολλὴν ἱκανότητα* اهليت تامه‌سى او. ἐχλιγέτι ταμμεσὶ ὀλ.

Ἱκεσία, ἡ يالوارمه γιαλβαρμά, نياز νιγιάζ, رجا ριδζά, التماس ἰλτιμάς, تمنى νεμεννή, نياز و شپاس νιγιὰζ βε σιπάς. § (Ἐκκλ.) دعا δοά.

Ἱκέσιος, α, ον, نيازمند νιγιαζμένδ, نيازى νιγιαζή.

Ἱκετευτικός, ή, όν καὶ —**τήριος, ον,** متضرع μουτεζαρρή, ضراعتنا ζαρακτ-νουμά, نيازمند νιγιαζμένδ. § —ῶς (ἐπρ.) رجا و نياز ايله ριδζὰ βὲ νιγιὰζ ἰλέ, نيازمندانه νιγιαζμενδανέ.

Ἱκετεύω, يالوارمق γιαλβαρμ[ακ], التماس-تمنى-نياز-رجا-تضرع .ا ἰλτιμ[άς]-τεμεννὴ-νιγιὰζ-ριδζὰ-τεζ[αρ]ροὺ' ἰτ.

Ἱκέτης, ὁ نيازمند νιγιαζμ[ένδ], متضرع μουτεζαρρή. § بنده πενδέ.

Ἱκετικός,ή,όν, نيازى νιγια[ζή].

Ἰκμάς, ἡ رطوبت ρουτουπέτ.

Ἰκρίον, τὸ καὶ **Ἰκρίωμα,** اسكله ἰσκέλε. «*τὸ — τῶν κατ[α]κων* دار آغاجى δὰρ ἀγαδζή.

Ἰκτερικός, ή, όν, (I) [...] γερκανή.

Ἴκτερος,ὁ (I) صاريلق σαρη[λ...] يرقان γερκάν.

Ἰκτερ(όο)οῦμαι, يلقه مبتلا او. σαρηληγὰ μουπτελὰ ὀλ.

Ἰκτερώδης, ες, (I) يرقانى [γερ]κανή. «*— πυρετὸς* تيفوس يرقانى [τι]φος γερκανή, حماى اصفر χουμμάϊ [ἀσ]φέρ.

Ἰλαρά, ἡ (I) قزامق حلق κι[ζα]μὰκ ἠλλετί, حصبه χασπέ.

Ἰκτίς, ἡ (Ζλγ.) سكسار σανσ[άρ].

Ἰλαρός, ά,όν, مسرور μεσρ[ούρ], بشيم πεσίμ, خندرو χανδε-ρού. §— سوينج و مسرورتله σεβὶνδζ βὲ μεσρ[ου]γετλε, بشاشتله πεσασέτλε.

Ἰλαρότης, ἡ سوينج σεβί[νδζ], بشاشت πεσασέτ, مسرت μεσερ[ρέτ].

Ἰλαροτραγῳδία,ἡ لطيفلي فاجعه λατιφελὶ φαδζά'.

Ἰνδικτιών, ἡ (Ἐκκλ.) ایندیکتیون ἰνδικτιγ̆ιόν.

Ἰνιακός, ή, όν, (I) قفوى καφεβή.

Ἰλαρύνω, .ا تفریح τεφρὶχ ἰτ. تنشیط τενσὶτ ἰτ.

Ἰλαρχία, ἡ سوارى بیکباشلغى σουβαρὴ πὶν πασλιγή.

Ἴλαρχος, سوارى بیکباشیسى σουβαρὴ πὶν πασισί.

Ἱλασμός, ὁ کفارت κεφαρέτ, تکفیر τεκφίρ. [μικφέρ.

Ἱλαστήριος, α, ον, مکفر

Ἵλεως, مساعد μουσαΐδ. § (Ἐκκλ.) غفور γαφούρ. [βαρὴ πουλούκ.

Ἴλη, ἡ (Στρ.) سوارى بلوك σου-

Ἰλιγγι(άω)ῶ, باشى دونغك πασὴ ἰνμέκ, .ا دواره مبتلا δεβαρὰ μουτελὰ ὀλ. § .ا سرسم σερσὲμ ὀλ.

Ἴλιγγος, ὁ باش دونغمسى πὰς ἰνμεσί, دوار δεβάρ, سرسملك σερσεμλίκ.

Ἴλιγξ, ἡ کرداب κερδάπ.

Ἰλλωπία, ἡ کوزلك سرعتله اطرافه طولاشدیرلمسى γκιόζλερὶν σουρά'τλε ἐτραφὰ δολασδιριλμασί.

Ἰλλωπάζω, .ا شاشى σασὶ ὀλ. کوزلرى سرعتله اطرافه طولاشدیرمق κιόζλερὴ σουρά'τλε ἐτραφὰ δολασδιρμάκ.

Ἰλύς, ἡ چامور τσαμούρ, بالچیق παλτσήκ, طین τήν, صلصال σαλσάλ.

Ἰλυώδης, ες, چامورلى τσαμουρλού, صلصالى σαλσαλή. [καφά.

Ἰνίον, τὸ (I) قفا نقره νουκρέϊ

Ἰνφλουένδζα, ἡ (I) انفلوانجه ἰνφλουένδζε, مستولیه نزله νεζλέϊ μουστεβλιγέ.

Ἰνώδης, ες, (I) لیفى λεϊφί.

Ἴνωμα, τὸ (I) لیفین λεϊφίν.

Ἰνωματώδης, ες, (I) لیفینى λεϊφινί.

Ἰξέα, ἡ (Βτ.) Ἴδε Ἰξός. § (I) دوالى δεβαλή.

Ἰξεύω, اوکسه چیبوغى ایله قوش طوتمق ὀκσὲ τσιπουγοὺ ἰλὲ κοὺς τουτμάκ.

Ἰξόβεργα, ἡ اوکسه چیبوغى ὀκσὲ τσιπουγού.

Ἰξός, ὁ (Βτ.) اوکسه اوتى ὀκσὲ ὀτού, حشیشة الدبق χασισὲτ οὐδδεπάκ.

Ἰξώδης, ες, اوکسه‌لى ὀκσελή.

Ἰοβαφής, ές, منکشه رنك μενεκσὲ ρέγκ, مور μόρ.

Ἰοβόλος, ον, زهرلى ζεχιρλή, ذوالذیب ζ-ουζ-ζεπίπ.

Ἰοειδής, ές, بنفشوى πενεφσεβή, مورمیسى μορμισί.

Ἴον, τὸ (Βτ.) منکشه μενεκσέ, بنفشه πενεφσέ.

Ἰός, ὁ (Φρμ.) زهر ζεχίρ, ذیب ζεπίπ, سم σέμμ.

Ἰούλιος, ὁ تموز τεμούζ.

Ἰούνιος, ὁ حزیران χαζιράν.

Ἰόχρους, ουν, بنفشه رنك πενεφσὲ-ρένκ.

Ἱππάριον, τὸ طاى τάϊ.

Ἱππαρχία, ἡ سوارى بلوك باشیلغى σουβαρὴ πουλοὺκ πασιλιγή.

Ἵππαρχος, ὁ سوارى بلوك باشى σουβαρὴ πουλοὺκ πασή.

Ἱππασία, ἡ بينجيلك πινιδζιλίκ, سواريلك σουβαρηλίκ.

Ἱππεὺς καὶ **—ευτής,** ὁ آتلى ἀτλή, سوارى σουβαρή, فارس φαρίς.

Ἱππεύω, بينمك (بنمك) آته ἀτὰ πινμέκ, آته سوار اولـ. ἀτὰ σουβὰρ ὀλ.

Ἱππηλασία, ἡ سواريلك σουβαρηλίκ.

Ἱππιατρική, ἡ فن بيطارى φέννι πεϊταρή, بيطاره πεϊταρέ.

Ἱππίατρος, ὁ آت حكيمى ἂτ χεκιμί, بيطار πεϊτάρ.

Ἱππικός, ή, όν, آته - آتلويه مخصوص ἀτὰ-ἀτλουγὶὰ μαχσούς. «ἡ —ή (τέχνη) سواريلك σουβαρηλίκ, فراست φερασέτ. «τὸ —όν سوارى عسكرى σουβαρὴ ἀσκερή. «τὸ βαρὺ —όν آغير سوارى ἀγὴρ σουβαρή. «τὸ ἐλαφρὸν —όν خفيف سوارى χαφὴφ σουβαρή. «τὸ —ὸν καὶ τὸ πεζικόν سوارى و پياده عسكرى σουβαρὴ βὲ πιγὶαδὲ ἀσκερή.

Ἱππίσκος, ὁ آتجق ἀτδζήκ.

Ἱπποδαμαστής, ὁ جانباز δζανπάζ.

Ἱπποδρομία, ἡ آت ياريشى ἂτ [γὶαρισί.

Ἱπποδρόμιον, τὸ آت ميدانى ἂτ μεϊδαν, قوشى ميدانى κουσοὺ μεϊδανί, مضمار μιζμάρ.

Ἱπποκάμπη, ἡ (Ζλγ.) فرس بحرى φερέσι παχρή. § (Ἀνατ.) قرن آمونى κάρνι ἀμονή.

Ἱπποκάστανον, τὸ (Βτ.) آت كستانه‌سى ἂτ κεστανεσί, ـهٔ خيليه κεστανέϊ χαϊλιγέ.

Ἱπποκένταυρος, ὁ (Μθ. ايپوكنداور ἱποκενδάβρ. (ـى انسان و ـر نصف باركير شكلنده بر حيوان موهوم)

Ἱππόκολλα, ἡ اشك طوتقالى ἐσ τουτκαλή.

Ἱπποκόμος, ὁ سايس σεΐς, ميرآخور μιρ-ἀχόρ.

Ἱπποπόταμος, ὁ (Ζλγ.) صو آيغرى σοὺ ἀγηρή, فرس الماء φε οὐλ-μά.

Ἵππος, ὁ (Ζλγ.) آت ἄτ, بكير παργκίρ, فرس φερές, اسب ἔσπ, رخش ῥάχς, سمند σεμένδ. § (Θλ.) ἡ - قيصراق κησράκ, ماديان μαδιγὶάν, ـه ρεμγκέ. «— ἔνορχις آت ἄτ, ايغر χασάν. § (Φσ.) باركير قوتى παργ κουββετή. «ἐπιβαίνω ἵππου بينمك ἀτὰ πινμέκ. «ἐφ' ἵππου سوارى اولارق σουβαρὴ ὀλαράκ, آتله ἀτλ «ἡ μηχανὴ αὔτη ἔχει 10 ἵππων δ ναμιν ما كنه‌نك اون باركير قوتى واردر ποὺ μάκενανιν ὂν παργκὶρ κουββε βάρδιρ. «ὁ ἵππος γνωρίζει τὸν ναβάτην (Πρμ.) بينجيى طانير ἂτ πινιδζιγὶ τανίρ.

Ἱπποστάσιον, τὸ آخور ἀχού اصطبل ἰστάπλ. «—αὐτοκρατορικ اصطبل عامره ἰστάπλι ἀμηρέ.

Ἱππότης, ὁ سوارى σουβαρή. (Πολ.) شواليه σεβαλιγέ. § قهرمان κ χρεμάν.

Ἱπποτικός, ή, όν, قهرمانانه χρεμανανέ, زادكانانه ζαδεκι̯ανανέ. —ῶς (ἐπρ.) بر طور قهرمانانه ایله ὂ δάβρι καχρεμανανὲ ἰλέ.

Ἱπποτισμός, ὁ زادكانلق ζαδε-ινλήκ.

Ἱπποτροφεῖον, τὸ καὶ **—φόρ-ον,** τὸ هركله χεργκελέ, حاره ρέ, حارجله χαρδζελέ, طوله τάβλα. — *αὐτοκρατορικὸν* حارهٔ همایون ράϊ χούμαγι̯ούν.

Ἱπποτροφία καὶ **—οφορβία,** فرس بیمسی φερὲς τερπιγεσί.

Ἱπποτροφ(έω)ῶ καὶ **—οφορ-έω)ῶ,** آت تربیه ا. ἂτ τερπιγὲ ἰτ.

Ἱππουρίς, ἡ قوپروغی آت ἄτ ἰρουγού.

Ἱπποφάγος, ὁ باركیر اتی ییین παρ-ρ ἐτὶ γεγέν. [μενζιλχανέ.

Ἱππών, ὁ اخور ἀχούρ. ‖ منزلخانه

Ἵπταμαι, اوچمق οὐτσμάκ, طیران ταγεράν ἰτ.

Ἶρις, ἡ (Βτ.) علامٌ سما ἀλαΐμι μά, قوس قزح κάβσι κούζάχ, الله قو ἀλλὰχ κουσαγή, قوشاغی ام ι κουσαγή. « — *τοῦ ὀφθαλμοῦ* طبقهٔ قز ταπακάϊ κουζαχιγέ. ‖ (.) سوسام چیچکی σουσὰμ τσιτσεγί.

ς, ἡ (Ι) لیف λέϊφ πλ. الیاف ι̯άφ.

δάγγελος, ἡ ملكوارى μελεκ-ή, ملك آسا μελέκι̯-άσά

δάδελφος, ὁ قرنداش كبی اولان νδὰς κιπὶ ὀλάν.

Ἱμάς, ὁ قامس καμίς, قولان κολάν. « — *ὑποδημάτων* آیاق باغی ἀγι̯ὰκ παγή. [δζηκ.

Ἱματίδιον, τὸ روباجق ρού πα-

Ἱματιοθήκη, ἡ روبا دولابی ρού-πα δολαπί, البسه‌دان ἐλπισεδάν.

Ἱμάτιον, τὸ روبا ρούπα, لباس λιπὰς πλ. البسه ἐλπισέ, اثواب ἐσβάπ.

Ἱματιοπώλης, ὁ البسه‌جی ἐλ-πισεδζή.

Ἱματιοφυλάκιον, τὸ روبا دولابی ρούπα δολαπί.

Ἱματιοφύλαξ, ὁ قفتان آغاسی καφτὰν ἀγασή, البسه محافظ μουχα-φίζι ἐλπισέ. [λίκ.

Ἱματουργική, ἡ ترزیلك τερζι-

Ἱματουργός, ὁ ترزی τερζή, خیاط χαγ-γι̯άτ.

Ἱματισμός, ὁ اثواب ἐσβάπ, البسه طاقی ἐλπισὲ τακημή, ملبوسات μελ-πουσάτ.

Ἵνα, (Συδ. τελ.) ایچون ἰτσούν, ضمننده ζιμνινδέ. « *διὰ τί;* نیچون νίτσουν.

Ἴνδαλμα, τὸ صورت σουρέτ. ‖ خیال χαγι̯άλ. [χαγι̯αλή.

Ἰνδαλματικός, ή, όν, خیالی

Ἰνδικός, ή, όν, هندی χινδί. « — *κάλαμος* هند قاموسی χίνδι κα-μουσή. « τὸ —*ὸν* (Φρμ.) چیوید τσιβίδ, نیل νίλ.

Ἰνδοπέπερι, τὸ قرمزی پبر κιρ-μιζὶ πιπέρ, فلفل احمر φουλφούλι ἀχμέρ.

'Ισάζω, (Μτβ.) ١. تسويه τεσβιγὲ ἰτ. ١. ماتل و مساوى μουσαβὴ βὲ μουμασὶλ ἰτ. § (ἀμτ.) ١. تساوى τεσαβοὺ ἰτ.

'Ισάμιλλος, ον, مساوى μουσαβή, ماتل μουμασίλ.

'Ισάξιος, ον, مساوى الاستحقاق μουσαβὴ οὐλ-ἰστιχκάκ.

'Ισαπόστολος, ον, مساوى الرسول μουσαβὴ οὐρ-ρεσούλ.

'Ισάριθμος, ον, مساوى العدد μουσαβὴ οὐλ-ἀδέδ, عددجه مساوى ἀδέδδζε μουσαβή.

'Ισημερία, ἡ ('Αστρ.) تساوى ليل و نهار τεσαβουΐ λέϊλ οὐ νιχάρ, اعتدال ليل و نهار ἰτιδάλι λέϊλ οὐ νιχάρ. «ἡ *ἐαρινὴ* — استواى ربيعى ἰστιβάϊ ρεπιΐ, اعتدال ربيعى ἰτιδάλι ρεπιΐ. «ἡ *φθινοπωρινὴ* — استواى خريفى ἰστιβάϊ χαριφή, اعتدال خريفى ἰτιδάλι χαριφή.

'Ισημερινός, ή, όν, ('Αστρ.) اعتدالى ἰτιδαλή. «ὁ — *κύκλος* خط استوا χάττι ἰστιβάϊ, دائرهٔ استوا δαϊρέϊ ἰστιβάϊ.

'Ισθμικός, ή, όν, برزخى περζιχή.

'Ισθμοειδής, ές, برزخى الشكل περζιχὴ οὐσ-σέκλ.

'Ισθμός, ὁ بوغاز πογάζ, برزخ περζίχ. «ὁ — *τῆς Κορίνθου* قورنت برزخى Κορὲντ περζιχή.

'Ισοβαθής, ές, متساوى العمق μουτεσαβὶ οὐλ-οὖμκ.

'Ισοβαρής, ές, متساوى الثقلت μουτεσαβὶ οὐσ-σικλέτ.

'Ισόβιος, ον, ابدى ἐπεδή, حيات κάϊδι χαγιάτ. «— *σύντ*[αξις] حيات شرطيله مشروط اولان معاش κάϊδι χαγιὰτ σαρτὶ ἰλὲ μεσρ[ούτ] ὀλὰν μαάς. § —*ίως* (ἐπρ.) [ا]لى مؤبدن μουέππεδεν, قيد حيات شرطيله κ[άϊδι] χαγιὰτ σαρτὶ ἰλέ.

'Ισογώνιος, ον, (Γμτ.) [متساو]ى الزوايا μουτεσαβὴ οὐζ-ζεβαγιά.

'Ισόγαιος, ον, متساوى الزمين μ[ου]τεσαβὴ οὐζ-ζεμίν. «—*ον πάτ*[ωμα] آلت قات ἄλτ κάτ.

'Ισοδυναμική, ἡ [متساو]ى المقناطيسيت μουτεσαβὴ οὐλ-μικνατισιγέτ.

'Ισοδύναμος, ον, [متساو]ى القوت μουτεσαβὴ οὐλ-κουββέτ. § [مساو]ى μέσαβή, معادل μουαδίλ, [بر] ... διγκερὶ πίρ.

'Ισοδυναμ(έω)ῶ, [همقدر]-مساوى او[لمق] ... او. χεμκάδρ-μουσαβὴ ὀλ. ... διγκερὶ πὶρ ὀλ. معادل كلك μου[αδὶλ] γκελμέκ.

'Ισοζυγής, ές, [متساو]ى الوزن μουτεσαβὴ οὐλ-βέζν.

'Ισοζύγιον, τὸ موازنه μουβαζ[ενέ].

'Ισοκρατία, ἡ تساوىٔ قوت τ[εσα]βοὺϊ κουββέτ, مساوات μουσα[βάτ].

'Ισολογισμός, ὁ (Nμ.) [موازنه] μουβαζανέ, ميزان μιζάν, بيلانچو [μπι]λάνδζο. «ὁ — *τῆς δεῖνα τραπ*[έζης] فلان بانقهنك موازنه جدولى φιλὰν [μπα]κανιν μουβαζανὲ δζετβελή.

ίσιος — سال موازنه دفتری σὰλ μου-
ζανὲ τεφτερή.

'Ισομεγέθης, ες, هم قد χέμ
κὰδ, متساوی الجسامت μουτεσαβὴ οὐλ-
ζεσαμέτ.

'Ισομετρία, ἡ تساوی قیاس τε-
σαβούϊ κηγιάς, موازنه μουβαζανέ.

'Ισόμετρος, ον, متساوی القیاس
μουτεσαβὴ οὐλ-κηγιάς.

'Ισομήκης, ες, متساوی الطول
μουτεσαβὴ οὐτ-τούλ.

'Ισομοιρία, ἡ تساوی حصه τεσα-
βούϊ χησσά.

'Ισόμοιρος, ον, متساوی الحصه μου-
τεσαβὴ οὐλ-χησσά, مشترك μουστερέκ.

'Ισομορφισμός, ὁ مشابهة الاشكال
μουσαπεχὲτ οὐλ-ἐσκιάλ.

'Ισόμορφος, ον, متشابه الشكل
μουτεσαπὶχ οὐσ-σέκλ.

'Ισονομία, ἡ مساوات μουσαβάτ,
حقوق مدنيه ده مساوات χουκούκι μεδενι-
γενὶν μουσαβατί.

'Ισόπεδος, ὁ دوز δούζ, مستوی
μουστεβή, هموار χεμβάρ, مسطح μου-
σαττάχ.

'Ισοπεδ(όω)ῶ, دوز و هموار ا.
ιοὺζ βὲ χεμβὰρ-ἰτ. تسطيح ا. τεσ-
τὶχ ἰτ. تسويه ا. τεσβιγὲ ἰτ.

'Ισοπέδωσις, ἡ تسطيح τεστίχ,
تسويه τεσβιγέ.

'Ισόπλευρος, ον, (Μθμ.) متساوی
الاضلاع μουτεσαβὴ οὐλ-ἀδλά. «*τρί-
γωνον —ον* مثلث متساوی الاضلاع μου-
σελλέσι μουτεσαβὶ οὐλ-ἀδλά.

'Ισοπολιτεία, ἡ تساوی حقوق
مدنيه τεσαβούϊ χουκούκι μεδενιγέ.

'Ισορροπία, ἡ موازنه μουβαζενέ,
معادله μουαδελέ, اعتدال ἰτιδάλ, دنك
اولقلق δὲνκ ὀλμακλήκ. «*φέρω εἰς
—ίαν* دنك ا. δὲνκ ἰτ. موازنه يه كتيرمك
μουβαζενεγὲ γκετιρμέκ. «*— πολιτικὴ*
موازنهٔ سياسيه μουβαζενέϊ σιγιασιγέ,
موازنهٔ دوليه μουβαζενέϊ δουβελιγέ.
«*— Εὐρωπαϊκὴ* اوروپا موازنهٔ دوليه‌سی
'Ορώπα μουβαζενέϊ δουβελιγεσί.
«*οἱ νόμοι τῆς —ίας* قوانين موازنه
καβανίνι μουβαζενέ.

'Ισόρροπος, ον, موازنه‌لی μου-
βαζανελή, معادل μουαδίλ, متساوی
الوزن μουτεσαβὴ οὐλ-βέζν.

'Ισορροπ(έω)ῶ, موازنه‌ده بولنمق
μουβαζενεδὲ πουλουνμάκ.

"Ισος, η, ον, مساوی μουσαβή.
§ بر πίρ, يكسان γεκσάν. § مماثل μου-
μασίλ, مطابق μουταπίκ, طوغری το-
γρού. § كبی κιπί. § (οὐσ.) «*τὸ ἴσον,
τὸ ἀντίγραφον* صورت σουρέτ. «*οἱ
ὀθωμανοὶ εἶναι ἴσοι ἀπέναντι τοῦ
νόμου* عثمانلولرك كافه‌سی حضور قانونده
مساويدر ὀσμανλουλερὶν κιάφεσι χου-
ζούρι κανονδὰ μουσαβίδιρ. «*ἐξ ἴσου*
مساوات اوزره متساوياً μουτεσάβιγεν,
οὐζρέ. § (Μσκ.) *τὸ ἴσον* اصول
οὐσούλ.

'Ισοσκελής, ές, متساوی الضلعين
μουτεσαβὴ οὐζ-ζιλί'ν.

'Ισοσταθμία, ἡ موازنه μουβα-
ζανέ, معادله μουαδελέ.

Ἰσοστάθμισις, ἡ تساوى وزن τεσαβούϊ βέζν.

Ἰσόσταθμος, ον, متساوى القوة والثقلت μουτεσαβῆ οὐλ-κουββὲτ β'-ές-σικλέτ.

Ἰσοσταθμ(έω)ῶ καὶ —ίζω, موازنه ا. μουβαζανὲ ἰτ. § (πθ.) موازنه اولنق μουβαζανὲ ὀλουνμάκ. «*τὰ κέρδη καὶ αἱ ζημίαι ἰσοσταθμίζονται* كار و زيان موازنه‌دەدر κιὰρ οὐ ζιγιὰν μουβαζανεδέδιρ.

Ἰσοσύλλαβος, ον, متساوى الهجا μουτεσαβῆ οὐλ-χεδζά.

Ἰσοταχύς, ές, متساوى السرعت μουτεσαβῆ οὐσ-σουρά'τ.

Ἰσότης, ἡ مساوات μουσαβάτ, تساوى τεσαβού. «*φυσικὴ* — مساوات طبيعيه μουσαβάτι τα'πιγέ. «*ἐκκλησιαστικὴ* — مساوات مذهبيه μουσαβάτι μεζχεπιγέ. § (Μθμ.) مساوات: μουσαβέτ, معادله μουαδελέ.

Ἰσοτιμία, ἡ تكريم و التفات متساويه τεκρὶμ βὲ ἰλτιφάτι μουτεσαβιγέ.

Ἰσότιμος, ον, دكرى بر διγιρὶ πίρ, باشقه بر πεχασὶ πίρ, مساوى μουσαβῆ. «*τὸ ἰσότιμον* دكرى διγκιρή, بدل πεδελή, ثمن σεμενί. «*τὸ —ον ἔλαβον τοῖς μετρητοῖς* بدلنى نقدا آلدم πεδελινὶ νάκδεν ἀλδίμ.

Ἰσοφαρίζω, تساوى ا. τεσαβοὺ ἰτ. § مساوى مماثل ا. μουσαβῆ-μουμασὶλ ἰτ.

Ἰσοχειλής, ές, ملو μεμλού, لب‌الب λὲπ-α-λέπ.

Ἰσοχρονισμός, ὁ تساوى زمان τεσαβούϊ ζεμάν.

Ἰσόχρονος, ον, متساوى الزمان μουτεσαβῆ οὐζ-ζεμάν. § (Γρμ.) متساوى الصيغه μουτεσαβῆ οὐσ-σιγ…

Ἰσόχρους, ουν, متساوى اللون μουτεσαβῆ οὐλ-λέβν.

Ἰσοψηφία, ἡ تساوى ارا τεσαβούϊ ἀρά, متناصفت الارا μουναςαφ… οὐλ-ἀρά.

Ἰσόψηφος, ον, متساوى الرأى μουτεσαβῆ οὐρ-ρέϊ. § (Γρμ.) متساوى الحروف μουτεσαβῆ οὐλ-χουρούφ.

Ἵστημι, قورمق κουρμάκ, ا. … ρὲφ' ἰτ. § ديكمك διχμέκ, ا. … βάζ' ἰτ. نصب و اقامه ا. νάσπ οὐ ἰ… καμὲ ἰτ. § (πθ.) —*μαι* طورمق του…μάκ, قالمق καλμάκ, قائم او. καΐμ ὀ… بولنمق πουλουνμάκ, اولمق ὀλμάκ. «*τὴν 10 ἱσταμένου μηνὸς* حالك … اونجى كونى χαλὶν 'ὀνούνδζ… γκιούνού.

Ἱστιοδρομία, ἡ (Ντκ.) … وسطاسيله سير و حركت γελκὲν βασ…τασὶ ἰλὲ σεῖρ οὐ χαρεκέτ.

Ἱστίον, τὸ (Ντκ.) يلكن γελκέ…, بادبان παδπάν, شراع σιρά'.

Ἱστιορράφος, ὁ يلكنجى γε…κένδζή.

Ἱστιοφόρον, τὸ (Ντκ.) … كيمسى γελκὲν γκεμισί, كـ… γκεμ… سفينه σεφινέ.

Ἱστοκεραία, ἡ (Ντκ.) … σερέν, آرتنه ἀρτίνα.

'Ιστολογία, ἡ (I) مبحث الانسجه μεπχὰς οὐλ-ἐνσιδζέ.

'Ιστονομία, ἡ (I) مناقب قوانين انسجه μενακίπι καβανίνι ἐνσιδζέ.

'Ιστόρημα, τὸ حكايه χηκιαγέ, روايت ρεβαγέτ.

'Ιστορία, ἡ تاريخ ταρίχ, علم تاريخ ἰλμι ταρίχ. § قصه κησσά, حكايه χηκιαγέ, نقل νάκλ, سر گذشت σὲρ κιουζέστ. « *παγκόσμιος* — تاريخ عمومى ταρίχι οὐμουμί. « *μερικὴ* — تاريخ خصوصى ταρίχι χουσουσί. «*ἱερὰ* — تاريخ مقدس ταρίχι μουκαδδές. «*ἀρχαία* — تاريخ عتيقه ταρίχι ἀτικά. « — *τοῦ μεσαίωνος* قرون وسطى تاريخى κουρούνι βαστὶ ταριχή. «*νεωτέρα* — تاريخ جديد ταρίχι δζεδίδ. «*σύγχρονος* — تاريخ متأخرين ταρίχι μουτεεχχιρίν. « — *τοῦ δικαίου* تاريخ حقوق ταρίχι χουκούκ. «*φυσικὴ* — تاريخ طبيعى ταρίχι ταπηΐ. « — *τῆς ἰατρικῆς* تاريخ طب ταρίχι τίππ.

'Ιστορικός, ή, όν, تاريخى ταριχί. «ὁ — (οὐσ.) تاريخيون ταριχιγιούν, مورخ μουβερρίχ. « οἱ — οἱ χρόνοι ازمنهٔ تاريخيه ἐζμινέϊ ταριχιγέ. οἱ *ἀρχαῖοι* — οἱ مورخين متقدمين μουβερριχίνι μουτεκαδδιμίν. « οἱ *νεώτεροι* — οἱ مورخين متأخرين μουβερριχίνι μουτεεχχιρίν. «οἱ *Ἕλληνες* — οἱ مورخين يونان μουβερριχίνι γιουνάν. § — ῶς (ἐπρ.) تاريخجه ταρίχτζε, تاريخ صورتنده ταρὶχ σουρετινδέ.

'Ιστοριογραφία, ἡ وقايع نويش βακαὴ νουβίς, تاريخنويش ταριχνουβίς.

'Ιστοριογράφος, ὁ وقعه نويش βακαὰ νουβίς, وقايع نويش βακαὴ νουβίς, مورخ μουβερρίχ, تاريخنويش ταρὶχ-νουβίς. [μεπχάσι βακαή.

'Ιστοριολογία, ἡ مبحث وقائع

'Ιστορ(έω)ῶ, نقل و روايت ا. νὰκλ οὐ ριβαγὲτ ἰτ. وقايع و تواريخ حكا ا. βακαῒ βὲ τεβαρὶχ χικιαγὲ ἰτ.

'Ιστός, ὁ (Ντκ.) كى ديركى γκεμὶ διρεγί, سرن σερέν. § دستكاه δεστκιάχ, كارگاه κιαρκιάχ. § بز πέζ. § آغ ἄγ. « — *ἀράχνης* آغى اوروجك οὐρουμδζὲκ ἀγή, بيت عنكبوت πεΐτι ἀνκιουπούτ.

'Ισχάς, ἡ قورو انجير κουροὺ ἰνδζίρ.

'Ισχιάγρα, ἡ (I) نقرس وركى νακρίσι βερεκί. [ρεκί.

'Ισχιακός, ή, όν, (I) وركى βε-

'Ισχιαλγία, ἡ (I) الم وركى ἐλέμι βερεκί. [βερεκί.

'Ισχιάς, ἡ (I) نقرس وركى νακρίσι

'Ισχιατικός, ή, όν, (I) وركى βερέκι. [βερεκί.

'Ισχιοκήλη, ἡ (I) فتق وركى φέτκι

'Ισχίον, τὸ (I) ورك βερέκ.

'Ισχναίνω, (Μτβ.) لاغير ا. λαγὴρ ἰτ. ضعيفلاتمق ζαϊφλατμάκ. § (ἀμτ.) لاغير او. λαγὶρ ὀλ. ضعيفلامق ζαϊφλαμάκ, نحيف او. ναχὶφ ὀλ. كسب نحافت ا. κέσπι νουχαφὲτ ἰτ.

"Ισχνανσις, ἡ لاغيرلق λαγιρλίκ, نحيفيت ναχιφιγέτ.

'Ισχνός, ή, όν, لاغر λαγίρ, نحيف ναχίφ, زبون ζαπούν, اريق ἀρήκ. § قورو κουρού, اينجه ἰνδζέ, رقيق ρεκήκ, ضعيف ζαΐφ.

'Ισχνότης, ἡ لاغرلق λαγηρλήκ, نحافت وجود νουχαφέτι βουδζούδ.

'Ισχνοφωνία, ἡ ضعيفت صدا ζαΐφιγέτι σεδά.

'Ισχνόφωνος, ὁ ضعيف الصدا ζαΐφ οὐσ-σεδά.

'Ισχουρία, ἡ (Ι) عسرت تبول οὐσρέτι τεπεββούλ.

'Ισχουρητικός, ή, όν. دافع عسرت تبول δαφίΐ οὐσρέτι τεπεββούλ.

'Ισχυρίζομαι, محكم او μουχκὲμ ὀλ. § (Νμ.) ادعا ا. ἰδδιὰ ἰτ. اعتراض ا. ἰτιρὰζ ἰτ.

'Ισχυρισμός, ὁ (Νμ.) ادعا ἰδδιά, اعتراض ἰτιράζ.

'Ισχυρογνωμοσύνη, ἡ اصرار ἰσράρ, تعند τεαννούδ, معاندة μουανεδέ.

'Ισχυρογνωμ(έω)ῶ, تعند - تمرد ا. τεαννούδ-τεμερρούδ ἰτ.

'Ισχυρογνώμων, ὁ مصر μουσίρρ, متعند μουτεαννίδ, متمرد μουτεμερρίδ, مريد μερίδ, مارد μαρίδ.

'Ισχυροποίησις, ἡ تقويه ταχβιγέ, تحكيم ταχκίμ, تأكيد τεεκίδ.

'Ισχυροποιός, ὁ متقوى μουτεχαβή, مقوى μουκαββή, متحكم μουτεχεκκίμ.

'Ισχυροποι(έω)ῶ, قوتلنديرمك κουββετλενδιρμέκ, تحكيم - تقويه ا. ταχκὶμ-ταχβιγὲ ἰτ. تأكيد ا. τεεκὶδ ἰτ.

'Ισχυρός, ά, όν, قوتلى κουβ-βετλή, قوى καββή, محكم μουχκέμ, مستحكم μουστεχκέμ, متين ματίν. قدرتلى κουδρετλή, مقتدر μουκτεδίρ § شديد σεδίδ. § صاحب نفوذ σαχίπι νοφούζ, نفوذلى νοφουζλού. «— οἱ λόγοι علل و اسباب قويه ἠλὲλ βὲ ἐσπάπι καβιγέ. «— ἄνεμος روزكار شديد ρουζγκιάρι σεδίδ. § —ῶς (ἐπρ.) قويا καββίγεν, اكيدا ἐκίδεν, شديدا σεδίδεν, πέκ. «—τερος, —τατος اقوى ἀκβά

'Ισχυρότης, ἡ قوت κουββέτ. مقتدريت μουκτεδιριγέτ. § شدت σιδδέτ

'Ισχυρόφωνος, ον, قوى الصدا καββὴ οὐσ-σεδά.

'Ισχυρόφρων, ὁ قوى الافكار καββὴ οὐλ-ἐφκιάρ.

'Ισχύς, ἡ قوت κουββέτ, طاقت τακάτ, قدرت κουδρέτ, اقتدار ἰκτι-δάρ. § (Μτφ.) حكم χούκμ, نفوذ νοφούζ, تأثير τεεσίρ. « — τῶν νόμων نفوذ قوانين νοφούζι καβανίν. « — μου ἡ ἀγάπη τοῦ λαοῦ حكم اهالينك محبته منوددر χούκμούμ ἐχαλινὶν μου-χαππετινὲ μενούδδουρ. «οἱ ἐν ἰσχύϊ νόμοι نظامات مرعيه νιζαμάτι μεριγέ. «εἶμαι ἐν ἰσχύϊ الاجرا او. μερὶ οὐλ-ἰδζρὰ ὀλ.

'Ισχύω قوتلى او. κουββετλὴ ὀλ. كسب قوت ا. κέσπ κουββὲτ ἰτ. نفوذ و اعتبارى او. νοφοὺζ βὲ ἰτπά ὀλ. متنفذ او. μουτενεφφὶζ ὀλ. § (Νμ) حكمى جارى - مرعى او. χούκμὶ δζαρὶ μερὶ ὀλ. «τὸ ἔγγραφον τοῦτο δ

ἰσχύει اشبو سند جاری و معتبر دكلدر ἴσπου σενὲδ δζαρὶ βὲ μου'τεπὲρ δεγίλδιρ. «*ὁ νόμος οὗτος δὲν ἰσχύει* اشبو قانون مرعی الاجرا دكلدر ἴσπου κανὸν μερὴ οὐλ-ἰδζρὰ δεγίλδιρ.

Ἴσωμα, τὸ دوز محل δοὺζ μαχάλλ.

Ἴσως, (Ἐπρ.) بلكی πέλκι, احتمالكی ἰχτιμάλκι, جائزكی δζαΐζκι. «— ἔλθῃ بلكی كلير πέλκι γκελίρ, احتمالكی كلمش ἰχτιμάλκι γκελμίς.

Ἰταμός, ὁ كستاخ κιουστάχ, سرت σέρτ, آزغین ἀζγήν.

Ἰταμότης, ἡ كستاخلق κιουσταχλήκ, سرتلك σερτλίκ.

Ἰτέα, ἡ (Βτ.) سوكود آغاجی σουγοὺδ ἀγαδζή, صفصاف σαφσάφ.

Ἰτέϊνος, ὁ صفصافیه σαφσαφιγέ.

Ἰτεών, ὁ سوكودلق σουγουδλούκ, صفصافستان σαφσαφιστάν.

Ἴτριον, τὸ قاتمر κατμέρ, بورك πουρέκ, بوغاچه πογάδζα.

Ἰχθύκεντρον, τὸ قاق καμάκ.

Ἰχθυοειδής, ὁ سمكی σεμεκί.

Ἰχθυοθήρας, ὁ بالیقجی παληκδζή.

Ἰχθυόκολλα, ἡ باليق طوتقالی παλὴκ τουτκαλή, غرای سمك γαράϊ σεμέκ.

Ἰχθυόλιθος, ὁ سمك مستحات σεμέκι μουστεχάς.

Ἰχθυολογία, ἡ مبحث الاسماك μεπχὰς οὐλ-ἐσμάκ. [σεμεκί.

Ἰχθυολογικός, ή, όν, سمكی

Ἰχθυολόγος, ὁ مبحث الاسماك معلمی μεπχὰς οὐλ-ἐσμὰκ μουαλιμί.

Ἰχθυοπωλεῖον, τὸ بالیقجی دكانی παληκδζὴ δουκκιανή, بالیقخانه παληκχανέ, بالیق بازاری παλὴκ παζαρή.

Ἰχθυοπωλία, ἡ بالیقجیلك παληκδζιλίκ. [δζή.

Ἰχθυοπώλης, ὁ بالیقجی παληκ-

Ἰχθυοτροφεῖον, τὸ بالیق حاوضی παλὴκ χαβουζή, ماهیدان μαχιδάν.

Ἰχθυοφαγία, ἡ ماهیخوارلق μαχιχορλίκ. [χόρ.

Ἰχθυοφάγος, ὁ ماهیخوار μαχι-

Ἰχθύς, ὁ بالق ἢ بالیق παλήκ, سمك σεμέκ, ماهی μαχί. ‖ (Ἀστρ.) *οἱ ἰχθύες* برج حوت πούρδζι χούτ, حوت χούτ. [ούς-σεμέκ.

Ἰχθύωσις, ἡ (I) داء السمك δάϊ

Ἴχνευσις, ἡ تحری τεχαρρή, جست و جو δζὲστ οὐ δζού.

Ἰχνευτικός, ή, όν, قابل تحری καπίλι τεχαρρή. «— *κύων* زغار ζαγάρ.

Ἰχνεύω, تحری ا. τεχαρρὴ ἰτ. جست و جو ا. δζὲστ οὐ δζοὺ ἰτ.

Ἰχνηλασία, ἡ ایزلمه ἰζλεμέ.

Ἰχνηλατ(έω)ῶ, ایزلمك ἰζλεμέκ, تعقیب ا. τα'κὴπ ἰτ.

Ἰχνογράφημα, τὸ رسم ρέσμ, تصویر τασβήρ.

Ἰχνογραφία, ἡ فن رسم φέννι ρέσμ, رسم ρέσμ. «— *γραμμική* رسم خطی ρέσμι χαττή.

Ἰχνογράφος, ὁ رسام ρεσσάμ, مصور μουσαββέρ.

'Ιχνογραφ(έω)ῶ, رسم - ترسیم ا. ρέσμ-τερσὶμ ἰτ. [ἐσάρ.

"Ιχνος, τὸ ایز ἴζ, اثر ἐσὲρ πλ. آثار

'Ιχώρ, ὁ (I) صدید σαδίδ.

'Ιχωρώδης, ες, (I) صدیدی σαδιδί.

'Ιώδης, ες, منفشه‌یی πενεφσεβί.

'Ιωδικός, ή, όν, (Φρμ) حامض ایود χαμίζι ἰγ̆ιόδ.

'Ιώδιον, τὸ (Φρμ.) ایود ἰγ̆ιόδ.

'Ιωδιοῦχος, ον, (Φρμ.) ایودلی ἰγ̆ιοδλή, ایودی ἰγ̆ιοδή. «*—ον ὀξὺ* حامض ایودی χαμίζι ἰγ̆ιοδί.

'Ιωδισμός, ὁ (I) دا ایود δάι ἰγ̆ιόδ.

'Ι(άο)ῶμαι, تداوی ا. τεδαβὴ ἰτ. ‖ (ἀμτ.) ایی او. ἔϊ ὀλ. كسب افاقت ا. κέσπι ἰφακὲτ ἰτ.

'Ιῶτα, τὸ ایوتا ἰγ̆ιότα. (الفبای رومینك طقوزنجی حرفك اسمی.)

Κ

Κ, κ, قاپا κάππα. (اشبو «قاپا» تسمیه اولنان حرف الفبای رومینك اونجی حرفی اولوب ق كبی تلفظ اولنور.)

Κ', κ', ('Αριθμ.) یكرمی γιγιρμί. ‖ یكرمنجی γιγιρμινδζί.

,Κ, ,κ, ('Αριθμ.) یكرمی بیك γιγιρμὶ πίν. ‖ یكرمی بیكنجی γιγιρμὶ πινινδζί.

Καβάλλα, (καὶ τ' ἀπ' αὐτοῦ) ἴδε 'Ιππασία. [κ̆ιουπρεσί.

Καβαλλίνα, ἡ آت كوبرهسی ἄτ

Κάβουρας, ὁ ἴδε Καρκῖνος. «*'πάγει 'σὰν τὸν —* ینگچ كبی یان یان گیدر γενκὶδζ κιπὶ γ̆ιὰν γ̆ιὰν γκιδέρ.

Καγκελλαρία, ἡ قانجلاریه καν-δζελαρίγ̆ια. «*— ἐμπορική* تجارت قانجلاریسی τιδζαρὲτ κανδζελαρίγεσι.

Καγκελλάριος, ὁ قانجلار καν-δζελάρ. ‖ مهردار μόυχόυρδάρ. ‖ (ἐν Τουρκίᾳ) بكلكجی πεϊλικδζί.

Καγκελλοθυρίς, ἡ پارمقلق παρ-μακλήκ, پارمقلق پنجرهسی παρμακλὴκ πενδζερεσί.

Κάγκελλον, τὸ پارمقلق παρμα-κλήκ, شبكه σεπεκέ.

Καγκελλωτός, ή, όν, پارمقلی اولان παρμακληγὴ ὀλάν.

Καγχάζω, قهقهه ایله كولمك καχ-καχὰ ἰλὲ γκ̆ιόυλμέκ, قهقهه ا. καχ-καχὰ ἰτ.

Καγχασμός, ὁ قهقهه καχκαχά.

Καγχαστής, ὁ قهقهه ایله كولن καχκαχὰ ἰλὲ γκ̆ιόυλέν.

Καδίσκος, ὁ قوغاجق κογαδζίκ.

Καδοποιός ὁ واریلجی βαριλδζή.

Κάδος, ὁ قوغا κογά, فوچی

ουτσού, وارل βαρίλ. « — *μέγας*
ڵا λάζα. «— *κηπουρικὸς* باغجوان
قوغا παγδζεβὰν κογασή, آبتابه
πιαπέ.

Καθά, (Ἐπρ.) كي κιπί, كوره
κιορέ, اوزره ούζρέ. «— *λέγεται*
روايت اولنديغي كي ριβαγὲτ ὀλουνδου-
ού κιπί.

Καθαγιάζω, تقديس ا. τακδὶς ἰτ.

Καθαγνίζω, پاك ا. πὰκι ἰτ.
تصفيه ا τασφιγὲ ἰτ.

Καθαιμάσσω καὶ **—τ(όω)ῶ,** قان ايچنده براق κὰν ἰτσινδὲ πρακ-
άκ, قانلة ملع ا. κάνλε μουλεμμὰ ἰτ.
تدميه ا τεδμιγὲ ἰτ. خونآلوده ا. χ-
οὺν-ἀλουδὲ ἰτ.

Καθαίρεσις, ἡ رفع رتبه ρέφ'ι
ουτπέ. «*ποινὴ πολιτικῆς* —*εως*
رفع رتبه و مأموريت و حقوق مدنيه
جزاء ρέφ'ι ρουτπὲ βὲ μεε-
ουριγὲτ βὲ χουκούκι μεδενιγεδὲν
κὰτ δζεζασή. « — *στρατιωτικὴ*
رفع رتبهٔ عسكر ρέφ'ι ρουτπέϊ ἀσκε-
γέ.

Καθαιρετέος, α, ον, مستحق
رفع ر μουστεχάκι ρέφ'ι ρουτπέ.

Καθαιρέτης, ὁ رافع ραφί'. §
محو μουχαρρίπ.

Καθαιρετός, ή, όν, قابل رفع
πίλι ρέφ'. § قابل تخريب καπίλι
χρίπ.

Καθαιρ(έω)ῶ, تنزيل ا. τενζίλ
. § ا. تخريب-محو ταχρὶπ-μὰχϐ ἰτ.
عزل ا. ἄζλ ἰτ. § ا. رفع رتبه ρέφ'ι
ρουτπὲ ἰτ. § (Ἐκκλ.) صفت رهبانيه‌سنى
آلمق-رفع ا. σιφάτι ρουχπανιγεσινὶ
ἀλμὰκ-ρέφ' ἰτ. § (Στρ.) رتبه و صفت
عسكريه‌سنى آلمق-رفع ا. ρουτπὲ βὲ σι-
φάτι ἀσκεριγεσινὶ ἀλμὰκ-ρέφ' ἰτ.

Καθαίρω, تطهير ا. τατχὶρ ἰτ.

Καθάπαξ, (Ἐπρ.) بر كره πὶρ
κερρέ, بر دفعه πὶρ δεφά, دفعةً δέφα-
τεν. § كاملاً κιάμιλεν.

Καθάπερ,(Ἐπρ.) كي κιπί, كوره
γκιορέ, نظراً ναζάρεν.

Καθάπτω, باغلامق παγλαμάκ,
ربط و عقد ا. ράπτ οὐ ἀκδ ἰτ. ا. بند
πένδ ἰτ. تعليق ا. ταλὶκ ἰτ. طاقمق
τακμάκ. § (μσ.) —*ομαι* دوقونمق δο-
κουνμάκ, آتمق سوز σὸζ ἀτμάκ, حرف
اندازلك ا. χὰρφ-ενδαζλὶκ ἰτ. اخلال
ا. ἰχλὰλ ἰτ. «—*ομαι τῆς ὑπολή-
ψεως τινὸς* اخلال ا. برينك ناموسنى πι-
ρινὶν ναμουσουνοὺ ἰχλὰλ ἰτ.

Καθαρίζω, تميزلمك τεμιζλεμέκ,
ا. تنظيف-تطهير τενζὶφ-τατχὶρ ἰτ.
ا. تنقيه τενκὴχ ἰτ. ا. تصفيه τασφιγὲ
ἰτ. § (ἐπὶ ὀπωρῶν) قابوغنى چيقارمق
καπουγουνοὺ τσηκαρμάκ, آيتلامق ἀϊ-
τλαμάκ, ا. تقشير τακσὶρ ἰτ. § (Ι)
ا. اسهال ἰσχὰλ ἰτ.

Καθάριος,ον, تميز τεμίζ, طاهر
ταχίρ, نظيف ναζίφ, پاك πάκι.

Καθαριότης, ἡ پاكلك πακιλίκ,
تميزلك τεμιζλίκ,نظافت νεζαφέτ,طهارت
ταχαρέτ.

Καθάρισμα, τὸ تميزلك τεμιζλίκ,
ايتلق ἀϊτλήκ, تقشير τεκσίρ.

Καθαρισμός, ὁ تميزله τεμιζλεμέ, تنظيف τενζίφ, تطهير τατχίρ.

Καθαριστήριον, τὸ مطهره μητχαρέ. [λεϊδζή.

Καθαριστής, ὁ تميزلیجی τεμιζ-

Καθαριστικός, ή, όν, تطهيری τατχηρή.

Κάθαρμα, τὸ پیسلك πισλίκ, مردارلق μουρδαρλήκ, نجاست νεδζασέτ, كیر κίρ, چرك τσέρκ. § (ἐπὶ ἀνθρώπ.) الچق ἀλτσάκ, ناموسسز ναμουσούζ, كلخانی κιουλχανή, انسان اسافل ناسدن مولوزی ἰνσὰν μολοζού, دنی و اولان ἐσαφίλι νασδὰν ὀλάν, و فسل رذیل آدم δενὶ βὲ ρεζὶλ ἀδάμ, φέσλ, فرومایه φερουμαγέ.

Καθαρμόζω, تطبيق ا. τατπὶκ ἰτ.

Καθαρμός, ὁ تطهير τατχίρ, تصفيه τασφιγέ.

Καθαρογραφ(έω)ῶ, تميز يازمق τεμὶζ γιαζμάκ, تبييض ا. τεπγὶζ ἰτ.

Καθαρός, ά, όν, خالص χαλίς, صاف σαφή, غیر مخلوط γάϊρι μαχλούτ, تميز τεμίζ, پاك πάκι, نظيف νεζίφ, طاهر ταχίρ. § (ἐπὶ λόγου) آچيق ἀτσήκ, آشكار ἀσικιάρ, واضح βαζήχ. «ὁ ἀὴρ εἰς τὴν χώραν ταύτην εἶναι πολὺ — بو مملكتك هواسی پك تميز-غايت لطيفدر ποὺ μεμλεκετὶν χαβασὶ πὲκ τεμὶζ - γάγετ λατίφδιρ. «εἶναι ἡ —ὰ ἀλήθεια عين حقيقتدر ἀΐνι χακικάτδιρ. «τὸ ὕδωρ τοῦτο δὲν εἶναι —ὸν بو صو تميز دكلدر ποὺ σοὺ τεμὶζ δεγίλδιρ. «δός μοι —ὸν λογαριασμὸν بر حساب بكا وير طوغری δογρὶ πὶρ χισὰπ πανὰ βίρ. «—ὸν κέρδος صافی كار σαφὶ κιάρ. § —ῶς ἢ καθαρὰ (ἐπρ.) خالص و صافی و پاك اولهرق χαλὶς βὲ σαφὶ βὲ πάκι ὀλαράκ, نظافتله νεζαφὲτ ἰλέ, تميزجه τεμίζδζε § آچيقدن آچيقه ἀτσηκδὰν ἀτσηγά, آشكاره ἀσικιαρέ. § خالصانه χαλισανέ. «ὁμιλῶ —ῶς آچيق سويلرم ἀτσὴκ σοϊλεμέκ. «μοὶ τὸ εἶπε καθαρὰ آچيقدن آچيقه سويلدی πανὰ ἀτσηκδὰν ἀτσηγὰ σοϊλεδή.

Καθαρότης, ἡ تميزلك τεμιζλίκ, پاكلك πακιλίκ, نظافت νεζαφέτ, صفوت σαφβέτ, طهارت ταχαρέτ.

Καθάρσιον, τὸ (Φρμ.) مسهل μουσχίλ, منق μουνκήγι.

Κάθαρσις, ἡ تميزله τεμιζλεμέ, تطهير τατχήρ, تصفيه τασφιγέ. § (انسهال ἰνσιχάλ, منافحه μουναχαχά, اسهال ἰσχάλ, مسهل μούσχίλ, ... τενκήχ. § قاراندينه καραν δίνα.

Καθαρτήριος, ον, Ἴδε Καθαρτικός. «τὸ —ον πῦρ (Ἐκκλ.) اعراف ἀράφ.

Καθαρτικός, ή, όν, تطهير ايديجی τατχὶρ ἰδιδζί. § (Ι) τὸ — Ἴδε Καθάρσιον.

Κάθε, (Πρθ.) هر χέρ, هر πέχ... «— ἄνθρωπος هر آدم χὲρ ἀδάμ. «— πρᾶγμα هر شی χὲρ σέϊ. «— ἡμέραν هر كون χὲρ γκιούν. «— ὥραν هر ساعت χὲρ σαάτ. «— χρόνον هر سنه χὲρ σενέ.

Καθέδρα, ἡ صندليه σανδαλιγέ, كرسى κιούρσί. ‖ اوتوراق ὀτουράκ, مقام μακάμ. ‖ مركز μερκέζ. «— *καθηγητοῦ* معلم مقامى μουαλλὶμ μακαμή.

Καθέζομαι, اوتورمق ὀτουρμάκ, قونمق κονμάκ, قعود ا. κουοὺδ ἰτ.

Καθείργνυμι καὶ **—είργω,** توقيف ا. τεβκὴφ ἰτ. ‖ بر يره قپامق πὶρ γερὲ καπαμάκ, حبس ا. χάπς ἰτ.

Κάθειρξις, ἡ حبس χάπς, توقيف τεβκήφ.

Καθείς, هر برى χὲρ πιρί, هر كس χὲρ κές.

Καθέκλα, ἡ صندليه σανδαλιγέ, اسكمله ἰσκέμλε.

Καθέλκω καὶ **—ύω,** آشاغى طرفه جلب ا. ἀσαγὴ ταραφὰ δζέλπ ἰτ. تنزيل ا. τενζὶλ ἰτ. [ρούχ.

Καθέλκωσις, ἡ (Ι) تقرح τεκαρ

Καθεξῆς, (Ἐπρ.) Ἴδε Ἐφεξῆς.

Καθεστώς, ῶσα, ώς, (Μτχ. πρκ. τοῦ Καθίσταμαι) حاضر χαζήρ. «*τὰ καθεστῶτα* (πράγματα) احوال حاضره ἀχβάλι χαζηρέ.

Καθετήρ, ὁ (Χργ.) مسبار μισ-τάρ, قاثاطير κασατήρ.

Καθετηρισμός, ὁ (Χργ) قثطره κασατερέ.

Κάθετος, ἡ (Μθμ.) خط عمود χάττι ἀμούδ. «*κατὰ κάθετον* ἢ *καθέτως* عمودا ἀμούδεν.

Καθεύδω, اويومق ὀγιουμάκ, نوم ا. νὲβμ ἰτ.

Καθηγεσία, ἡ خواجهلك χόδζα-λικ, مدرسيت μουδερρισιγέτ, معلميت μουαλλιμιγέτ.

Καθηγητής, ὁ خواجه χόδζα, مدرس μουδερρίς, معلم μουαλλίμ. «*τὸ ἐπάγγελμα τοῦ —οῦ* معلملك μουαλλιμλίκ. «*— τῆς φιλοσοφίας* علم حكمت معلمى ἴλμι χικμὲτ μουαλλιμί. «*— τῶν μαθηματικῶν* علوم رياضيه مدرسى οὐλιούμι ριγιαζιγὲ μουδερρισί. «*— Γυμνασίου* مكتب اعدادى معلمى μεκτέπι ἰδαδὶ μουαλλιμί.

Καθηγητικός, ή, όν, معلمه متعلق μουαλλιμὲ μουτεαλλήκ.

Καθηγ(έο)οῦμαι, تقدم ا. τεκαδδοὺμ ἰτ. ‖ تعليم و تدريس ا. τα'λὶμ βὲ τεδρὶς ἰτ. ‖ مباشرت ا. μουπασερὲτ ἰτ.

Καθηγούμενος, ὁ مناستر باش پاپاسى μοναστὴρ πὰς παπασή.

Καθηδύνω, تلذيذ ا. τελζὶζ ἰτ. تفريح ا. τεφρὶχ ἰτ.

Καθῆκον, τὸ وظيفه βαζιφὲ πλ. وظائف βεζαίφ, واجبه βαδζιπέ, ذمت ζιμμέτ, فريضه φαριζά. «*ἐκπληρῶ τὸ — μου* وظيفهمى ايفا ا. βαζιφεμὶ ἰφὰ ἰτ. «*εἶναι — σας* وظيفه كزدر βαζιφενίζδιρ. «*εἶναι ἀπαραίτητον —* واجبهٔ ما لا بد قابلندندر βαδζιπέϊ μὰ λὰ ποὺδ καπιλινδένδιρ. «*τὰ —τα ἑνὸς οἰκογενειάρχου* صاحب اولاد و عيالك وظائفى σαχίπι ἐβλὰδ βὲ ἠγιαλὴν βεζαϊφί.

Καθήκω, تنزيل ا. τενζὶλ ἰτ. ‖ امتداد ا. ἰμτιδὰδ ἰτ. ‖ صرمسى كلك

σιρασὶ γκελμέκ. ‖ مناسب - لائق او. μουνασὶπ-λαὴκ ὀλ. ‖ (ἀπρσ.) καθήκει لا يقدر مناسبدر λαήκδιρ, μουνασίπδιρ. [ἰτ.

Καθηλ(όω)ῶ, تسمير ا. τεσμὶρ

Καθήλωσις, ἡ تسمير τεσμίρ.

Καθηλωτός, ή, όν, مسمر μουσεμμέρ.

Κάθημαι, اوتورمق ὀτουρμάκ, قعود ا. κουοὺδ ἰτ. ‖ قونمق κονμάκ, اقامت ا. ἰκαμὲτ ἰτ. «*καθήσατε σᾶς παρακαλῶ* بيورك اوتورڭز πούγιουρουν ὀτούρουνουζ. «— *εἰς τὴν τράπεζαν* سفره يه اوتورمق σοφραγιὰ ὀτουρμάκ. « — *εἰς τὸν θρόνον* تخته نشين او. ταχτα-νισὶν ὀλ. « *τὸ πλοῖον ἐκάθησε* كمى اوتورمش γκεμὶ ὀτουρμούς. «*ποῦ κάθησθε;* نره ده اوتورييورسكز؛ νέρεδε ὀτουρίγιορσουνουζ;

Καθημερινός, ή, όν, يومى γεβμί. «*ἡ —ἡ* (ἡμέρα) ايش كونى ἰς γκιούνού. ‖ —ῶς (ἐπρ.) هر كون χὲρ γκιούν, كل يوم κιούλλι γέβμιν.

Καθησυχάζω, راحتلاندیرمق ραχατλανδιρμάκ, سكونت و استراحت صوقوندیرمق σουκιουνὲτ βὲ ἰστιραχὰτ καζανδιρμάκ, تسكين ا. τεσκὶν ἰτ. ‖ (ἀμτ.) راحتلانمق ραχατλανμάκ, تسكن ا. τεσεκκιοὺν ἰτ.

Καθησύχασις, ἡ استراحت ἰστιραχάτ, تسكين τεσκίν, تسكن τεσεκκιούν.

Καθίδρυμα, τὸ مؤسسات μουεσσεσάτ, تأسيسات τεεσισάτ. «*δημόσια* —τα مؤسسات خيريه μουεσσεσάτ χαΐριγέ. [πινά

Καθίδρυσις, ἡ تأسيس τεεσίς, ...

Καθιδρύω, بنا و تأسيس ا. πινὰ β... τεεσὶς ἰτ. ‖ تشكيل ا. τεσκὶλ ἰτ. ‖ —ομαι (μσ.) تأسس τεεσσοὺς ἰτ. ‖ تشكل ا. τεσεκκιοὺλ ἰτ.

Καθιδρ(όω)ῶ, پادەسيه تعرق ا. ζιγιαδεσὶ ἰλὲ τεαρροὺκ ἰτ.

Καθιερ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** تقديس ا. τακδὶς ἰτ. ‖ وقف ا. βάκφ ἰτ. ‖ تبرع ا. τεπερροὺ' ἰτ. ‖ حصر و تخصيص χάσρ βὲ ταχσὶς ἰτ. ‖ وضع - تعيين ا. βάζ' ... τεαγὶν ἰτ. ‖ صرف - استعمال ا. σάρφ ... ἰστιμὰλ ἰτ. «*ἡ λέξις αὕτη καθιερώθη ὑπὸ τοῦ χρόνου* تعبير كثرت استعمالندن تخصيص ايدلشدر πού τα'πὶρ κεσρέτ ἰστιμαλινδὰν ταχσὶς ἰδιλμίσδιρ.

Κάθιδρως, ὁ καὶ ἡ صوق ترلى ... τσὸκ τερλὶ ὀλάν.

Καθιέρωσις, ἡ تقديس ا. τακδίς ‖ وقف βάκφ. ‖ حصر χάσρ, تخصيص ... ταχσίς.

Καθίζησις, ἡ اوتوريش ὀτουρούς قعود κουοὺδ.

Καθίζω, (Μτϐ.) اوتورتمق ὀτουρτμάκ, اقعاد ا. ἰκὰδ ἰτ. ‖ قومق κο... μάκ, وضع ا. βάζ' ἰτ. ‖ (ἀμτ.) اوتورمق ὀτουρμάκ, قعود ا. κουοὺδ ἰτ.

Καθίημι, آشاغى براقق ἀσαγ... πρακμάκ. ‖ دوشورمك δούσούρμέκ ‖ (πθ.) تنزيل ا. τενζὶλ ἰτ.

Καθικέτευσις, ἡ رجا و نياز ρ... δζὰ βὲ νιγιάζ.

Καθικετεύω, یالوارمق γιαλβαρ-άκ, ا. تضرع - نیاز νιγιάζ-τεζαρ-ρού' ἰτ. ا. تمنی-رجا τεμεννὶ-ριδζὰ ἰτ.

Κάθισις, ἡ اوتوریش ὀτουρούς, قعود κουούδ.

Κάθισμα, τὸ اوتوراق ὀτουράκ, صندالیه σανδαλιγέ, اسکمله ἰσκέμνε. اوتوریش ὀτουρούς, حال وضعیت χάλι ζιέτ. «τί — εἶναι αὐτό; نه بو اوتوریش ποὺ νὲ ὀτουρούσδουρ, نصل بویله اوتوریورسن νάσιλ ποϊλὲ ὀτουρίορσουν.

Καθιστάνω καὶ **Καθίστημι,** (τδ.) یرلشدیرمك γερλεσδιρμέκ, قومق μάκ, ا. وضع βάζ' ἰτ. § تعیین-نصب-تخصیص τα'γὶν-νάσπ-ταχσὶς ἰτ. ا. تشکیل-تأسیس τεσκὶλ-τεεσὶς ἰτ. یاپمق γιαπμάκ, ایلهمك εϊλεμέκ, قیلمق λμάκ, بر حاله کتیرمك πὶρ χαλὲ ετιρμέκ. «καθίσταμαι اولق ὀλ-κ, ا. بر حال پیدا πὶρ χὰλ πεϊδὰ § یرلشمك γερλεσμέκ. § اوتورمق ὀ-ρμάκ, ا. اقامت-تمکن ἰκαμὲτ-τε-κιοὺν ἰτ. « — πληρεξούσιον توکیل τεβκὶλ ἰτ. «κατέστη μισή- منفور اولشدر μενφοὺρ ὀλμούσ-ρ. «καθιστάναι τινὰ δικαστήν بریني حاکم نصب و تعیین πιρινὶ χακὶμ π οὐ τα'γὶν ἰτ. § (μτχ) καθε-ς, ῶσα, ώς موضوع μεβζού', موجود μεβδζούδ, حاضر χαζήρ. «τὰ εστῶτα احوال حاضره ἀχβάλι χα-ζ. § (Πολ) حکومت حاضره χού-μέτι χαζηρέ. § (Νμ.) آسایش عمومی ἀσαΐσι οὐμουμή. «οἱ καθεστῶτες νόμοι قوانین موجوده-موضوعه καβανίνι μεβδζουδὲ-μεβζουά. «ἡ — ῶσα ἐξουσία حکومت حاضره χούκιουμέτι χαζηρέ.

Καθιστικός, ή, όν, اوتوراق ὀτουράκ, اوتورغان ὀτουργάν. «ὁ — βίος اوتوراق یشامه ὀτουρὰκ γιασαμά.

Καθιστόρησις, ἡ نقل و حکایه νάκλ οὐ χηκιαγέ.

Καθιστορ(έω)ῶ, نقل و حکایه ا. νάκλ οὐ χηκιαγὲ ἰτ.

Καθοδήγησις καὶ **—δηγία,** ἡ ارایهٔ طریق ἰραγέϊ ταρήκ, دلالت δελαλέτ.

Καθοδηγός, ὁ رهبر ρεχπέρ, دلیل δελίλ.

Καθοδηγ(έω)ῶ, ارایهٔ طریق ا. ἰραγέϊ ταρὴκ ἰτ. ا. رهبرلك-دلالت ρεχπερλὶκ-δελαλὲτ ἰτ.

Κάθοδος, ἡ اینه ἐνμέ, اینیش ἐνίς, نزول νουζούλ. «ἡ — καὶ ἡ ἄνοδος نزول و صعود νουζοὺλ βὲ σουούδ. § عودت ἀβδέτ.

Καθολικός, ή, όν, عمومی οὐμουμή, مطلق μουτλάκ. § (Ἐκκλ.) قتولیك κατολίκ. § —ῶς (ἐπρ.) عموما οὐμούμεν, علی العموم ἀλ-ὲλ-οὐμούμ, عمومیت اوزره οὐμουμιγὲτ οὐζρέ.

Καθολικότης, ἡ عمومیت οὐμουμιγέτ.

Καθολκή, ἡ آشاغی چکمه ἀσαγὴ τσεκμέ, جر δζέρρ, جلب δζέλπ. § (Ντκ.) دکیزه اندیرمه δενιζὲ ἐνδιρμέ.

Καθόλου, ἀντὶ Καθ' ὅλου, ('Επρ.) بسبتون πίσπουτουν, عموماً οὐμούμεν. ꝣ (ἀρν.) هيچ χίτς, هيچ بر وجهله χὶτς πὶρ βέδζχιλε, اصلا ἄσλα. »— εἰπεῖν خلاصة كلام χουλασσάϊ κελάμ. «δὲν τὸ θέλω — هيچ ايستمم χὶτς ἰστεμέμ.

Καθομολογ(έω)ῶ, اقرار و قبول ا. ἰκρὰρ βὲ κατποὺλ ἰτ. اعتراف ا. ἰτιρὰφ ἰτ. ꝣ وعد ا. βά'δ ἰτ.

Καθοπλίζω, سلاحلنديرمق σιλαχλανδηρμάκ, كاملاً تسليح ا. κιάμιλεν τεσλὴχ ἰτ. ꝣ (Nτκ.) تجهيز ا. τεδζχὶζ ἰτ.

Καθόπλισις, ἡ καὶ **—ισμός,** ὁ تسليح τεσλὴχ. ꝣ (Nτκ.) تجهيز τεδζχίζ.

Καθορ(άω)ῶ, دقت ايله كورمك δηκκὰτ ἰλὲ γκιὸρμέκ, مشاهده ا. μουσαχεδὲ ἰτ. امعان نظر ا. ἰμάνι ναζὰρ ἰτ. مطالعه ا. μουταλεὰ ἰτ. ꝣ پيش نظر ا. πὶς ναζὰρ ἰτ.

Καθορίζω, تعيين ا. τα'γὶν ἰτ. تحديد ا. ταχδὶδ ἰτ.

Καθοριστικός, ή, όν, تحديدى ταχδιδί, معين μουαγ-γέν, محدود μαχδούδ, مقرر μουκαρρέρ.

Καθορμίζω, ليمانه كيرمك λιμανὰ γκιρμέκ, يناشمق γιανασμάκ, لنكر انداز ا. λενγκὲρ-ἐνδὰζ ἰτ.

Καθοσι(όω)ῶ, تقديس ا. τακδὶς ἰτ. ꝣ وقف ا. βάκφ ἰτ. تبرع ا. τεπερρoὺ ἰτ. ꝣ فدا ا. φεδὰ ἰτ.

Καθοσίωσις, ἡ تقديس τακδίς. ꝣ وقف βάκφ. ꝣ (Nμ.) حكمدارى عليهنه جنايت ζάτι χὀυκιὀυμδαρὶ λεϊχινὲ δζεναγέτ.

Καθόσον, ἀντὶ Καθ' ὅσον ('Ε... قدر καδάρ, وجه اوزره βέδζχ ο... «— ἐνθυμοῦμαι هده اولديغى قدر ... χατηρημδὰ ὀλδουγοὺ καδάρ.

Καθότι, ἀντὶ Καθ' ὅτι ('Ε... چونكى τσούνκι, زيرا ζίρα.

Καθρέπτης, ὁ آينه ἀϊνά, ... μιράτ. ...ού δέτμ...

Καθυβρίζω, شتم ا. و شب ...

Καθυγραίνω, ايصلاتمق ἠσ... μάκ. ترطيب ا. τερτὶπ ἰτ.

Κάθυγρος, ον, غايت نملى γ... νεμλή, پك رطوبتلى πὲλ ρουτουπε... پك ياش πὲκ γιάς, نمناك νεμ-νάκ...

Κάθυδρος, ον, صولى σου...

Καθυπερτέρησις, ἡ تفوق φεββούκ, رجحان ρουδζχάν.

Καθυπέρτερος, α, ον καὶ ... **τατος, η, ον,** اكبر ἐκπέρ.

Καθυπερτερ(έω)ῶ, ... τεφεββοὺκ ἰτ.

Καθυποβάλλω, عرض ا. ... ἰτ. تقديم ا. τακδὴμ ἰτ. حواله ا. βαλὲ ἰτ. ꝣ (πθ.) عرض - حواله اولنق τακδὴλ-ἄρζ-χαβαλὲ ὀλουν... «καθυπεβλήθη εἰς ἐξέτασιν τ... πιτροπῆς تحقيق قوميسيونه حواله اولندى περάϊ ταχκὴκ κομισι... χαβαλὲ ὀλουνδού.

Καθυποτάσσω, ضبط و تسخير و استيلا ا. κιάμιλεν ζαπ...

ρ βὲ ἰστιλὰ ἰτ. «καθυπέταξεν τὰ βάρβαρα ἔθνη τῆς Ἀμε- امريقاده توطن ايدن كافهٔ امم و حشيه‌يی ضبط Ἀμέρικαδα τεβαττοὺν ..ιαφέϊ οὐμμέμι βαχϑιγεῖ ζάπτ ..ιρ.

..υστέρημα, τὸ تداخله. قالان ..ουλδὲ καλάν, بقايا باقی πακὴ πλ. ..γά.

..υστέρησις, ἡ كيكمه γκε-..έ, قالمه كری γκερὴ καλμά, ..τεεχχήρ.

..υστερ(έω)ῶ, كيكدیرمك γκε-..ρμέκ, ..ا. تأخير τεεχίρ ἰτ. ..γκεριλεμέκ, كری قالمق γκερὶ ..κ, كچ قلمق γκὲτς γκελμέκ. .. χρέους) براقه. تداخله τεδα-.. πρακμά, ويرمامك βίρμεμεκ, .. μουματαλὰ ἰτ. «τὰ καθυ-..μενα (χρήματα) تداخله قالان ..εδαχουλδὲ καλὰν μεπαλήγ. ..θυστεροῦντες τῶν φορολο-..ων ويركولری تداخله قالانلر βιρ-..ερὶ τεδαχουλδὲ καλανλάρ.

..ωραΐζω, كوزللتمك γκιοὐζελ-.. ..ا. تزيين - تجميل τεζγὶν - τε-..ἰτ. ‖ (μσ.) كوزلشمك γκιοὺ-..υέκ, ..ا. تزين - تجمل τεζεγ-γιοὺν ..μοὺλ ἰτ.

..ὡς, (Ἐπρ.) كی κιπί, مثللو ..ρ, كوره γιορέ, اوزره οὐζρέ, ..εζαλίκ. «— μοὶ εἶπεν بكا ..سويله πανὰ σοϊλεδιγὶ κιπί. ..ρέπει لائق - مناسب اولديغی كبی

λακὴκ-μουνασὶπ ὀλδουγοὺ κιπί. «— παραδείγματος χάριν مثلا μέσελα. «εἶναι ψυχρὸν — τὸν πάγον بوز كبی صوغوقدر πoὺζ κιπὶ σογούκδουρ. «— διηγοῦνται نقل اولنديغی كبی νὰκλ ὀλουνδουγοὺ κιπί. «— τοῦτο بونك كبی πουνοὺν κιπί. ‖ (χρόνον) كبی κιπί, آنده ἀνδέ, متعاقب μουτεα-κήπ. «— μὲ εἶδεν بكا كورديكی متعاقب πανὰ γκιόρδουγοὺ μουτεακήπ. «— ἔλαβον τὴν ἐπιστολήν του مكتوبنی آلديغم كبی - آلديغم آنده μεκτουπουνοὺ ἀλδηγὴμ κιπὶ - ἀλδηγὴμ ἀνδέ. ‖ (τρόπον) كوره γκιορέ, جه δζέ. «— βλέπω كورديكمه كوره γκιορδουγουμὲ γκιορέ. «— νομίζω ظن ايتديكمه كوره ζὰνν ἰτδιγιμὲ γκιορέ, ظنمجه ζαν-νίμδζα.

Καί, (Σνδ. συμπλ.) و βέ, هم χέμ, ايله ἰλέ, ده δέ. «— οἱ δύο ايكيسيده ἰκισίδε. «ἐγὼ — σύ بن و سن πὲν βὲ σέν. «τί ἔχεις — φωνάζεις; نه اولدكده باغيريورسن νὲ ὀλδούνδα πα-γηρίγιορσουν; ‖ (ἐμφαντικὸς) ! ای ἔϊ! نی πέκεϊ. «— λοιπόν! τί μέλλει γενέσθαι; ای! نه اولهجق؛ ἔϊ! νὲ ὀλαδζάκ; «— μάλιστα و يا خصوص βὲ πὰ χουσούς. «— στέκεις ἀκόμη; دها دوريورسن؛ δαχὰ δουρί-γιορσουν;

Καινοθηρία, ἡ ريورتلك ρεπορ-τερλίκ, حوادثجوی χαβαδὶς-δζουί.

Καινολογία, ἡ اصول جديد تكلم οὐσοὺλι δζεδίδι τεκελλούμ, كلمات

جديده استعمالى κελιμάτι δζεδιδὲ ἰστιμαλή. § حوادثات χαβαδισάτ.

Καινολόγος, ὁ كلات جديده استعمال ايديجى κελιμάτι δζεδιδὲ ἰστιμὰλ ἰδιδζή. § حوادثـكو χαβαδὶς-κ̧ιού.

Καινοπρεπής, ές, غير معتاد γάϊρι μου᾽τάδ.

Καινός, ή, όν, يكى γενί, جديد δζεδίδ, نو νέβ.

Καινοτομία, ἡ بدعت π̇ιδά᾽τ, طرز جديد τάρζι δζεδίδ.

Καινοτόμος, ὁ اهل بدعت ἔχλι π̇ιδά᾽τ, مجدد μουῦζεδδίδ.

Καινοτομ(έω)ῶ, يكى بر اصول چيقارمق γενὶ π̇ὶρ οὐσοὺλ τσηκαρμάκ, نو ايجاد ا. νὲβ ἰδζὰδ ἰτ. ا. بدعت π̇ιδὰ᾽τ ἰτ.

Καινότροπος, ον, يكى اصولى γενὶ οὐσουλλού.

Καινουργής,ές, يكى γενί, جديد δζεδίδ, نو νέβ, مجدد μουδζεδδέδ.

Καινουργ(έω)ῶ, يكيلشديرمك γενιλεσδιρμέκ, تجديد ا. τεδζδὶδ ἰτ.

Καινοφανής, ές, يكى چيقمش τσηκμής, يكى γενί, جديد δζεδίδ, نو νὲβ ζουχούρ ظهور. «τὸ —ές مودا μόδα.

Καίπερ, (Συδ.) هر نه قدر كه χὲρ νὲ καδάρκι, ايسهده ἰσέδε. « — εἰδώς بيلير ايسهده π̇ιλὶρ ἰσέδε. « — γυνὴ οὖσα قارى ايسهده καρὴ ἰσέδε.

Καιρικός, ή,όν, زمانى ζιμανί. «—αἱ περιστάσεις احوال زمان άχβάλι ζεμάν.

Καίριος,α, ον, لايق λα[ïκ] ὀϊγούν, مناسب μουνασίπ, [...] § مهلك μουχλίκ. «—ον τρα[ῦμα] جرحه μουχλὶκ δζερχά. [§] (ἐπρ.) مهلكا μουχλίκεν.

Καιρός, ὁ وقت βακὴτ π[λ.] ἐβκάτ, زمان ζεμὰν πλ. ازمنه [...] حين χίν, ان ἄν, هنكام χενκ[...] δέβρ, عهد οὖχδ. § (Φσ.) [...] § موسم μεβσίμ, فصل φάσ[λ] παρέρχεται وقتلر مرور ايدر β[...] μουροὺρ ἰδέρ. «— παντὶ κ[...] (πρμ.) وقتى وار خروس بيلهوقتيله [...] اوتر χὲρ ἐεῖν βακτὶ βάρ, χο[...] βακτὶ ἰλὲ ὀτέρ. «ὁ—τῶν [...] كراز موسمى-وقتى κιρὰζ μεβσιμ[...] «ἐν καιρῷ τῷ δέοντι مناسبنده [...] μουνὰσιπ̇ετδέ, وقتنده βακτιν[...] —ῷ χειμῶνος قيش وقتنده [...] τινδά. «κερδίζω —ὸν [وقت ...] βακὴτ καζανμάκ. «χάν[ω ...] وقت ضايع ا. βακὴτ ζάϊ ἰτ. [...] ا. ἰζαάϊ βὰκτ ἰτ. «διέρχ[ομαι] —ὸν امرار وقت ا. ἰμράρι [...] «κατὰ τὸν — زمانه كوره و[...] οὐ ζεμανὲ γκ̧ιορέ, كوره [...] βαγκ̧ὰ γκ̧ιορέ. «εἰς τὸν αὐτ[ὸν] اولوقتده ὀλ βακητδά. «πρ[ὸ] —οῦ وقت قلمدنبرو βάκτι [...] π̇ερού. «ἀπὸ —ὸν εἰς — وقت بوقت βακὴτ βακήτ, كاه كاه κ[...] دمبدم δέμπ̇εδέμ, آرالق آرالق [...] ἀραλήκ. «ἐν —ῷ τῆς διαμ[ονῆς] اقامتنده وقت βάκτι ἰκαμ[ε]τιν[...]

χενγκιάμι ἰκαμετινδέ. «ὁ ἀρ- — وقت مناسب βάκτι μουνα- ; — εἶναι πολύτιμος - وقتلر عزيز βακητλὰρ ἀζὴζ-ζὴ-κηϊμέτ- εἶναι — διασκέψεως مذاكره μουζακερὲ βακτίδιρ. «πρὸ چوقدن پر τσοκδὰν περού. «ἐν πολέμου وقت محاربه‌ده βάκτι ρεπεδέ. «ἐν —ῷ εἰρήνης وقت صلح و βάκτι σούλχ οὐ ά- . «κάμνει καλὸν —ὸν هوا ξαβὰ λατίφδιρ. «ἡ μεταβολὴ οῦ هوالك تبدلي χαβανὶν τε- λή. «ἔρχεται καὶ μὲ βλέπει —ὸν εἰς —ὸν آرالق آرالق زيارته λὴκ ἀραλὴκ ζιγιαρετιμὲ γκε- πρὸς —ὸν ἴδε Προσκαίρως. οσκόπος, ὁ فرصتجو φουρ- ού.

οφυλακ(έω)ῶ καὶ — فرصت آرامق - كوزتمك φουρσὰτ ι-γκιοζετμέκ.

αρική, ἡ τομή, (Χργ.) عمليات ἀμελιγιάτι καϊσεριγέ.

οι, (Σνδ.) هر نه قدر χὲρ νὲ كرچه γκέρτσι, ايسه‌ده ἰσέδε, έν. «— εἶναι πτωχὸς هر نه قدر-كرچه χὲρ νὲ καδὰρ-γκέρτσι ιρ, فقير ايسه‌ده φακὶρ ἰσέδε. το πληγωμένος هر نه قدر مجروح ὲρ νὲ καδὰρ μεδζρούχ ἰδί.

حرق ا. ياقمق γιακμάκ, και τ. ا. احراق ἰχρὰκ ἰτ. § (πθ.) ιανμάκ, اولمق محترق μουχτερρὶκ

ὀλ. او ياتق γιανὶκ ὀλ. «— ξύλα اودون ياقق ὀδοὺν γιακμάκ. «—τοὺς νεκροὺς احراق اموات ا. ἰχράκι ἐμ- βὰτ ἰτ. «ὁ ἥλιος ἔκαυσε τὰ σπαρτὰ كونشك حرارتي حبوباتي احراق ايلدي γκιουνεσὶν χαραρετὶ χουπουπατὶ ἰ- χρὰκ εἴλεδί. «ἔκαυσε τὰς χεῖράς του اللرینی یاقمشدر ἐλλερινὶ γιακμίσ- διρ. «ἐκάη ἡ οἰκία του - اوی یانمش اولمشدر محترق ἐβὴ γιανμὶς- μουχτερρὶκ ὀλμούσδουρ. «ἡ φωτιὰ καίει آتش یانار ἀτὲς γιανάρ. «ἡφαίστειον καιόμενον یانار برقان γιανὰρ πουρκάν.

Κακάον, τὸ لوز چوقولاتا λὲβζ τσοκολάτα, لوز هندی λέβζι χινδί, هند بادی χὶνδ παδεμί, قاقائو κακάο.

Κἀκεῖθεν, (ἐν χρήσει εἰς τὴν φρᾶσιν) **ἔνθεν** — اوته‌يه بروئه ὀ- τεγὲ περουγέ.

Κἀκεῖσε (ἐν χρήσει εἰς τὴν φρά- σιν) **τῇδε** — شوراده بوراده σούραδα πούραδα.

Κακέμφατος, ον, بد آواز زن πὲδ-ἀβὰζ-ζέν, بد طنين πὲδ-τινάν. § بد نام πὲδ-νάμ.

Κακεντρέχεια, ἡ بد خواهلق πὲδ-χαχλὴκ, فناكارلق φεναχιαρλὴκ, غرضكارلق γαρεζκιαρλὴκ, مكر μέκρ, حيله χιλέ, دسيسه δεσισέ.

Κακεντρεχής, ές, بدخواه πὲδ- χάχ, فناكار φεναχιάρ, غرضكار γα- ρεζκιάρ, حيله‌كار χιλεκιάρ, مكار μεκ- κιάρ, شرير σερίρ, فاسد φασίδ.

Κακία, ἡ فنالق φεναλὴκ, كوتيلك

κιότοὺλοὺκ, بد طولك πεδλίκ, شو σούϊ, شراخ ضغه ﺕ χαπασέτ, شر σέρρ; بدى πεδί.

Κακίζω, آزارلامق ἀζαρλαμάκ, ذم ζέμμ-τα'γὶπ ἰτ. تعييب ا.

Κακισμός, ὁ آزارلامه ἀζαρλαμά, ذم ζέμμ, تعيب τεαγίπ.

Κακιόνω, كوجنمك γκιὀυδζενμέκ, دارلمق δαριλμάκ, كوسمك κιόυσμέκ.

Κάκιστος, η, ον, ك فنا πὲκ φενά, اشر ἐσέρρ; اقبح ἀκπάχ.

Κακκάβη, ἡ قازغان (اوج آياقلى) (οὖτς ἀγιακλὴ) καζγάν.

Κακκάβη, ἡ (Ζλγ.) Ἴδε Πέρδιξ.

Κακκανίζω, قاقالامق κακαλαμάκ.

Κακοβουλία, ἡ بد خواهلق πὲδ-χαχλήκ, بد انديشى πὲδ-ἐνδισί.

Κακόβουλος, ον, بد انديش πὲδ-ἐνδίς, بد خواه πὲδ-χάχ. [μέζ.

Κακόβραστος, ον, پيشمز πισ-

Κακόγλωσσος, ον, بد زبان πὲδ-ζεπάν; فصال φασσάλ.

Κακογνώμων, ον, بد انديش πὲδ-ἐνδίς; يكاز γιανάζ, ترس τέρς.

Κακογραφία, ἡ فنا يازمه φενὰ γιαζμά, خط قبيح χάττι καπίχ.

Κακογραφ(έω)ῶ, فنا يازيسى او. φενὰ γιαζισὶ ὀλ. فنا يازمق φενὰ γιαζμάκ.

Κακοδαιμονία, ἡ بد بختلق πὲδ-παχτλήκ. § كدبختلك γκιὀυδζενμέκ... ὁφελακέτ, ادبار ἰδπάρ.

Κακοδαιμονίζω, بد بخت عد ا. πὲδ-πάχτ ἀδδ ἰτ. [πάχτ.

Κακοδαίμων, ον, بد بخت πὲδ-

Κακοδιαθεσία, ἡ كيفسزلك κεϊφ-σιζλίκ, انحراف مزاج ἰνχιράφ ζάδζ.

Κακοδιάθετος, ον, كيفسز κεϊφ-σίζ, منحرف المزاج μουνχερὶφ μιζάδζ.

Κακοδιδασκαλία, ἡ قلا الاشرار τεδρὶς οὑλ-ἐσράρ, اخلاق افسادى ἀχλάκ ἰφσάδι.

Κακοδοξία, ἡ بد نامى πὲδ-... § فكر باطل φίκρι πατήλ; سوء ظن σοὺϊ ζάνν.

Κακοζηλία, ἡ تصنع τεσσ...

Κακόζηλος, ον, متصنع μουτε-σαννή.

Κακοζωΐα, ἡ سفالت σεφ...

Κακοήθεια, ἡ اخلاق ابتذال δαγέτι ἀχλάκ, اخلاق رديه ἀχλάκ ρεδιγέ. § عارسزلق ἀρσιζλήκ, ادبسزلك ἐδεπσιζλήκ, صفاقت σεφακάτ. § فجور φὶσκ οὐ φουδζούρ. § فحشيات φαχσιγιάτ.

Κακοήθης, ες, اخلاق ... ἀχλάκ, بد مشرب πὲδ-μεσρέπ, ... πὲδ-χούλκ, عارسز ἀρσίζ, ادبسز ἐδεπσίζ. § (I) ردى ρεδί. «— π...» خالى ردى χουμμάϊ ρεδί.

Κακόηχος, ον, چيقاران ... φενὰ σὲς τσηκαράν, بد طنين πὲδ-...

Κακοθελής, ές, بدخواه πὲδ...

Κακοκαιρία, ἡ فنا هوا φενὰ ...

Κακοκαρδίζω, كدر ا. ...γκὶρ ἰτ. § (αὐτπθ.) كدرلو او. γκὶρ ὀλ.

Κακολογία, ἡ سويلمه ...

ενὰ σὸζ σοϊλεμέ, شتم σέτμ, شب σέπ, بد كوى πέδ-κγουΐ.

Κακολογικός, ή, όν, شتم آميز σέτμ-ἀμίζ, تحقير آميز ταχκὴρ-ἀμίζ.

Κακολόγος, ον, بد زبان πὲδ-ζεπάν, شاتم σατίμ, بد كو πὲδ-κγού.

Κακολογ(έω)ῶ, سويلمك σοϊγλέκ, شتم و شب ا. σέπ ού σέτμ ἰτ. اطاله لسان ἰταλέϊ λισὰν ἰτ. بدزبانلق πὲδ-ζεπανλὶκ ἰτ.

Κακομανθάνω, فنا آلیشمق φενὰ ἀλισμάκ.

Κακομεταχειρίζομαι, سو معامله σοΰϊ μουαμελὲ ἰτ. بد معامله ا. πὲδ-μουαμελὲ ἰτ. آزارلامق ἀζαρλαμάκ, سو استعمال ا. σοΰϊ ἰστιμὰλ ἰτ. شدت ايله معامله σιδδὲτ ἰλὲ μουαμελὲ ἰτ. «*κακομεταχειρίζεται τοὺς ὑπηρέτας του*: خدمتكارلرينه سو معامله ا. χιδμετκγιαρλαρινὰ σοΰϊ μουαμελὲ ἰτ.

Κακομοιρία, ή بد بختلق πὲδ-πάχτλὴκ, سفالت σεφαλέτ, بيچارهلق πιτσαρελὴκ.

Κακόμοιρος, ον, زوالى ζαβαλλή, بيچاره πιτσαρέ, محنتكش μιχνετ-κές, بدبخت πὲδ-πάχτ, بخت سز παχτ-σίζ, اوغورسز ὀγουρσούζ, طالعسز ταλα'σίζ, سفيل σεφίλ.

Κακομορφία, ή بد چهره πὲδ-τσεχρέ, چيركينلك τσιρκινλίκ, قبح κούπχ.

Κακόμορφος, ον, بد چهرهلى πὲδ-τσεχρελή, چركين τσιρκίν, قبيح καπίχ.

Κακόνους, ουν, بد خواه πὲδ-χάχ.

Κακοπάθεια, ή زحمت ζαχμέτ, رنج ρένδζ, مشقت μεσακκάτ, محنت μιχνέτ, كدر κεδέρ. ‖ سفالت σεφαλέτ.

Κακοπαθής, ές, زوالى ζαβαλλή, محنتكش μιχνετ-κές, مكدر μουκεδδέρ.

Κακοπαθ(έω)ῶ, رنج و محنت چكمك ρένδζ βὲ μιχνὲτ τσεκμέκ, زحمت و مشقت چكمك ζαχμὲτ βὲ μεσακκὰτ τσεκμέκ, مظهر مصائب او. μαζχάρι μεσαΐπ ὀλ.

Κακοπερνῶ, فنا چكنمك φενὰ γκετσινμέκ.

Κακοπιστία, ή سو اعتقاد σοΰϊ ἰτικάδ, سو امنيت σοΰϊ ἐμνιγέτ.

Κακοπληρώνω, بطاقجيلق ا. πατακδζηλὴκ ἰτ.

Κακοπληρωτής, ὁ بطاقجى παταχδζή.

Κακοποίησις, ή فنالق ايته φεναλὴκ ἰτμέ, سو معامله σοΰϊ μουαμελέ, غدر γάδρ, ظلم ζούλμ.

Κακοποιός, όν, فنالق ايدن φεναλὴκ ἰδέν, شرير σερίρ, ظالم ζαλίμ, جفاكار δζεφακγιάρ, بد كار πὲδ-κγιάρ, بد فعال πὲδ-φι'άλ.

Κακοποι(έω)ῶ, فنالق ا. φεναλὴκ ἰτ. سو معامله ا. σοΰϊ μουαμελὲ ἰτ. تكدير ا. τακδὶρ ἰτ. غدر و ظلم ا. γάδρ ού ζοὺλμ ἰτ. خسار ايرات χασὰρ-ἰράσι مضرت ايرات ا. ἰράσι μαζαρρὰτ ἰτ. ‖ ضرب ا. δάρπ ἰτ.

Κάκοπραγία, ἡ فلاكت φελακέτ.

Κακοπραγ(έω)ῶ, فنالق ايشلمك φεναλὴκ ἰσλεμέκ, سؤ قصد ا. σουΐ κὰσδ ἰτ.

Κακοπράγμων, ον, شرير σε-ρίρ, خبيث χαπίς, بد كار πὲδ-κιὰρ, مفسد μουφσίδ. [πάν.

Κακορρήμων, ὁ بد زبان πὲδ-ζε-

Κακορρίζικος, ον, بدبخت πὲδ-πάχτ, اوغورسز ὀγουρσούζ, مصيبتلى μουσιπετλή, رزيل ρεζίλ, آلچق ἀλ-τσάκ, سرسرى σερσερή.

Κακός, ή, όν, فنا φενά, كوتى κιὸτού, ردى ρεδή, قبيح καπίχ, سؤ σουΐ, بد πέδ, نا خوش νὰ χός, كريه κερίχ, چركين τσιρκίν. ‖ آلچق ἀλ-τσάκ. ‖ پيش πίς, مردار μουρδάρ. ‖ مضر μουζίρρ. « — *καιρὸς* فنا هوا φενὰ χαβά. « — *ἄνθρωπος* كوتى آدم κιὸτοὺ ἀδάμ. « —*ἡ συνήθεια* فنا عدت φενὰ ἀδδέτ. « —*ἡ μυρωδιὰ* رايحهٔ كريهه ραΐχάϊ κεριχά. «*ὁ — δαίμων* جن شرير δζίνι σερίρ. « —*ἡ χρῆσις* سؤ استعمال σουΐ ἰστιμάλ. «*εἶναι εἰς —ἡν κατάστασιν* فنا حالده در φενὰ χαλδέδιρ. «*ἡ πολλὴ ἐργασία κάμνει κακὸν εἰς τὴν ὑγείαν* مبالغهٔ اشتغال صحته مضردر μου-παλεγάϊ ἰστιγὰλ σηχχατὰ μουζίρρ-διρ. ‖ (οὐσ.) فنالق φεναλήκ, كوتيلك κιὸτουλούκ, سؤ σουΐ, شر σίρρ, بدى πεδδί. ‖ بچارەلق πιτσαρελήκ. ‖ ضرر ζαράρ, زيان ζιγιάν. ‖ حدت χιδδέτ. «*δύο —ῶν προκειμένων τὸ μὴ χεῖ-ρον προτιμώτερον* اختيار الاهون الشرين ἰχτιγιὰρ οὐλ-ἀχβὲν οὐσ-σιρρέϊν. «*μή-τε καλὸν κάμνει μήτε —* (φρ.) نه فائده نه ضرر ايدر νὲ φαϊδὲ νὲ ζα-ρὰρ ἰδέρ. «*θέλει τὸ — μου* ضررى ايشتيور ζαραριμὶ ἰστίγιορ. «*ἐκλαμ-βάνω τι ἐπὶ — οὗ* معنايه چويرمك ... φενὰ μουαναγιὰ τσεβιρμέκ. «*τί... κάκου* (φρ.) نافله ναφιλέ. ‖ (συγκρ.) دها فنا ـ كوتى δαχὰ φενὰ- κιὸτού, ... πὲδ-τέρ, اقبح ἀκπάχ. ‖ (ὑπερθ.) *κά-κιστος καὶ χείριστος* پك فنا πὲ... φενά, چوق كوتى τσὸκ κιὸτού, ... πὲδ-τερίν, اقبح ἀκπάχ.

Κάκοσμος, ον, قبيح الريحه κα-πὶχ οὐρ-ραΐχά, بدبو πὲδ-πού.

Κακοστομαχιάζω, ...معده‌سى بوزولمق μιδεσὶ πόζουλμάκ.

Κακοστόμαχος, ον, ...معده‌سى بوزولمش μιδεσὶ πόζουλμούς, ...معده‌يه مضر μιδεγὲ μουζίρρ, ...عسير الهضم ἀσὶρ οὐλ-χάζμ.

Κακόστομος, ον, ...عزى بوزوق ἀγζὴ πουζούκ, بدكو πὲδ-κιού.

Κακοσυνειθίζω, فنا آليشمق φενα ἀλισμάκ, سؤاعتياد ا. σουΐ ἰτιγιὰδ ἰτ.

Κακοσυνιστῶ, سؤ توصيه ا. σουΐ τεβσιγὲ ἰτ.

Κακοσχηματισμός, ὁ سؤ تشكل σουΐ τεσεκκιούλ.

Κακότης, ἡ فنالق φεναλήκ, كوتيلك κιὸτουλούκ, سوئنت σουϊνέτ, غرض γαράζ, بدى πεδή. ‖ فلاكت φελακέτ ادبار ἐδπάρ.

Κακοτροπία, ἡ فسق و فساد φέσκ ού φεσάδ.

Κακότροπος, ον, فاسد φασίδ, فاسق φασίκ.

Κακοτυχής, ές, بد بخت πέδ-πάχτ, بد آختر πέδ-άχτέρ.

Κακοτυχία, ἡ بختسزلق παχτ-σιζ-λήκ, بد بختلق πέδ-παχτλήκ, قره طالع καρὰ ταλί', بد آختر πέδ-άχτέρ.

Κακοτυχίζω, آجيقمق άδζιμάκ.

Κακούργημα, τὸ (Νμ.) جنايت ζεναγέτ.

Κακουργία, ἡ (Νμ.) جنايتكارلق ζεναγετ-κιαρλήκ.

Κακουργιοδικεῖον, τὸ (Νμ.) محكمهٔ جنايت μεχκεμέϊ δζεναγέτ.

Κακουργιοδίκης, ὁ (Νμ.) محكمهٔ جنايت اعضاسی δζεναγὲτ μεχκεμεσὶ άζασή.

Κακοῦργος, ὁ جانی δζανί, ارباب جنايت ἐρπάπι δζεναγέτ.

Κακουργ(έω)ῶ, اجرای جنايت ا. ἰζράϊ δζεναγὲτ ἰτ.

Κακουχία, ἡ محنت μιχνέτ, مشقت μεσάκκὰτ πλ. مشاق μεσάκ, الم ἐλέμ πλ. آلام άλάμ.

Κακουχ(έω)ῶ, محنتكش او. μιχνετκὲς ὀλ. مشاقده بولنمق μεσάκκιδὰ πουλουνμάκ.

Κακοφαίνεται, (τριτοπρσ.) خاطری قالمق χατηρὴ καλμάκ, كوجنمك κιουσενμὲκ,كوجنه كلمك γκιουδζουνὲ γκελμέκ, خاطر مانده او. χατὴρ-μανδὲ ὀλ. تأسف ا. τεεσσοὺφ ἰτ.

Κακοφημία, ἡ بد نام πέδ-νάμ.

Κακοφορμίζω, كسب عفونت ا. κέσπι οὐφουνὲτ ἰτ.

Κακοφροσύνη, ἡ سؤ افكار σούϊ ἐφκιάρ, سؤ نيت σούϊ νιγέτ.

Κακόφρων, ὁ سؤ نيتی اولان σούϊ νιγετὶ ὀλάν.

Κακοφυΐα, ὁ سؤ خلق σούϊ χούλκ, سؤ مزاج σούϊ μιζάδζ.

Κακοφωνία, ἡ ثقيل سس σεκὶλ σές, تنافر اصوات τεναφούρι ἐσβάτ, ثقلت صدا σικλέτι σεδά.

Κακόφωνος, ον, سسی فنا اولان σεσὶ φενὰ ὀλάν, ثقيل الصدا σεκὴλ οὺς-σεδά.

Κακοχυλία, ἡ (Ι) فساد كيلوس φεσάδι κιλός.

Κακοχυμία, ἡ (Ι) فساد اخلاط φεσάδι άχλάτ, سؤ مزاج σούϊ μιζάδζ.

Κακόχυμος, ον, (Ι) فاسد اخلاط φασίδι άχλάτ.

Κακοχώνευτος, ον, هضمی كوج اولان χαζμὶ γκιουτς ὀλάν, وخيم βεχίμ.

Κακόψητος, ον, پشلمسی كوج اولان πισλιλμεσὶ γκιουτς ὀλάν.

Κακοψυχία, ἡ جبانت δζεπανέτ. ؏ قيافت ἰγιαφέτ.

Κακ(όω)ῶ, سؤ معامله ا. σούϊ μουάμελὲ ἰτ. ؏ بوزمق ποζμάκ, اضرار ا. ἰζρὰρ ἰτ.

Κακῶς, (Ἐπρ.) فنا φενά, بد πέδ, سؤ صورتله σούϊ σουρέτλε, صورت قبيحده σουρέτι καπιχεδέ. «ἡ ὑπόθεσις βαίνει

— ایش فنا کیدیور ἰς φενὰ γκιδίγιορ. «—τὸ ἠννόησα آ کلادم فنا φενὰ ἀνλαδίμ. «— μετεφράσθη ترجمه یاکلیش γιανλὶς τερδζεμὲ ὀλουνμούς.

Κάκωσις, ἡ سو معامله σοῦϊ μουαμελέ, اضرار ἰζράρ, جور δζέβρ, جفا δζεφά. § ضرب δάρπ.

Καλά, (Ἐπρ.) ἴδε Καλῶς. «εἶναι — ایدر εἴδιρ. «νὰ ἦσε — صاغ اول σὰγ ὀλ. «ὅσον δύναται— اولدقجه کوزل ὀλδούκδζε γκιούζέλ. «τὸ ὡρολόγιόν μου δὲν πηγαίνει — ساعتم طوغری کیدمیور σαατὶμ δογροὺ γκίδμεγιορ. «ζῇ — پک کوزل کچنیور πὲκ γκιουζὲλ γκετσινίγιορ.

Καλαγκάθι, τὸ دولامه δολαμά, یارجه γιαρεμδζέ, داخس δαχίς.

Καλάθιον, τὸ καὶ **—θίς,** ἡ καὶ **—θος,** ὁ سپد σεπέδ, زنبیل ζενπίλ, کوفه κόφα. «ἓν — σταφυλὰς بر کوفه اوزوم πὶρ κόφα οὐζούμ.

Καλαθοποιός, ὁ سپدجی σεπεδδζή, زنبیلجی ζενπιλδζή, کوفهجی κόφαδζη. [φιρουζέ.

Κάλαϊς, ἡ **Κάλλαϊς,** ἡ فیروزه

Καλαισθησία, ἡ نازکی حسیات νεζακήτ χασιγιάτ.

Καλαμάριον, τὸ دوات δεβάτ, دویت διβίδ, مرکب حقهسی μουρεκκὲπ χοκασή. § (Ζλγ.) مرکب بالیغی μουρεκκὲπ παληγή, قالامار καλαμάρ.

Καλάμη, ἡ (Βτ.) اکین اوزدکی ἐκὶν 'όζδεγί, صمان دیبی σαμὰν διπί, صمان توپی σαμὰν τουγιού, قصبه κασαπά.

Καλαμηφόρα, τὰ (Ζλγ.) جل قصبه γιαμίλι κασαπά.

Καλάμινος, η, ον, قامشلی καμισλή.

Καλαμίς, ἡ قلم καλέμ. § جش هلال δὶς χαλιλλή.

Καλαμογλύφος, ὁ قلم یاپان καλὲμ γιαπάν. [λεμβαρ

Καλαμοειδής, ές, قلوارى κα

Καλαμοκοπτήριον, τὸ قلمتراش καλεμτιράς.

Κάλαμος, ἡ قامش καμίς, قصبه κασαπά, نای νάϊ, نی νέϊ, کلك κίλκ § قلم καλέμ, خامه χαμέ, کلك κίλκ, یراعه γεραά. «— ἀρωματική اق اکری ἀζὰκ ἐγρί, قصب الزریره κασά οὐζ-ζεριρέ. «— τοῦ ποδός قصبه ... ἄζμι κασαπά, ساق σάκ, اینجك ινδζίκ

Καλαμών, ὁ قامشلق καμισλή[κ], نیستان νεϊστάν, مقصبه μακσαπά.

Καλαμωτή, ἡ چیت τσίτ, ...καρές.

Καλανδάριον, τὸ تقویم τακβί[μ]

Καλάνδαι, αἱ آیك ایلك کونی γὲρ ἀϊν ἰλκ γκιουνού. «εἰς τὰς ἑλληνικὰς —ας روم ... وقتده صوکی کلز بر ... νοὺ γκελμὲζ πὶρ βακητδά.

Κάλανδρος, ὁ (Ζλγ.) چایر قوشی τσαὶρ κουσού, قنبره κηνπερέ.

Καλαπόδιον, τὸ قالب دوره καλούπι κουντουρὰ καληπή.

Κάλεσμα, τὸ دعوت δαβέτ.

Καλημαύκιον, τὸ کلاه ... παπὰς κιουλαχί.

Καλημερίζω, صباح سلامی ویرمك σαπὰχ σελαμὴ βιρμέκ.

Καληνυκτίζω, كیجەلر خیر اولسون دیمك γκιδζελὲρ χαῒρ ὀλσοὺν διμέκ.

Καλησπερίζω, آقشام سلامی ویرمك ἀκσὰμ σελαμὴ βιρμέκ.

Καλιά, ἡ قوش یوواسی κοὺς γιουβασί.

Καλιομετρία, ἡ (Χημ.) مقایسهٔ قلویات μηκαγεσέΐ καλβιγιάτ.

Καλιόμετρον, τὸ (Χημ.) مقیاس قلویت μηκγιάσι καλβιγέτ.

Καλλήτερα, (Ἐπρ.) دها كوزل δαχὰ γκιουζέλ, احسن ἀχσέν.

Καλλητέρευσις, ἡ ایلشدیرمه ἐϊλεσδιρμέ, ایلشمه ἐϊλεσμέ, اصلاح ἰσλάχ.

Καλλητερεύω, ایلشدیرمك ἐϊλεσδιρμέκ, اصلاح ا. ἰσλὰχ ἰτ. ‖ (ἀμτβ.) ایلشمك ἐϊλεσμέκ, اصلاح اولنمق ἰσλὰχ ὀλουνμάκ.

Καλλαρίας, ὁ (Ζλγ.) قورو موروونه بالیغی κουροὺ μουρούνα παληγή.

Καλλιβλέφαρος, ον, خوب اجفان χὸπ-ἐδζφάν. [γάττ.

Καλλιγραφία, ἡ حسن خط χούσνι

Καλλιγραφικός, ή, όν, حسن خطه متعلق χούσνι χαττὰ μουτεαλήκ, خطاطی χατατή.

Καλλιγράφος, ὁ خطاط χαττάτ.

Καλλιγραφ(έω)ῶ, حسن خط صاحبی اول. χούσνι χὰττ σαχηπὴ ὀλ. حسن خط ایله یازمق χούσνι χὰττ ἰλὲ γιαζμάκ.

Καλλιγώνω, نعللامق ναλλαμάκ.

Καλλιέπεια, ἡ ظرافت كلام ζαραφέτι κελιάμ, نزاكت كلام νεζακέτι κελιάμ, فصاحت φεσαχάτ, بلاغت πελαγάτ.

Καλλιεπής, ές, فصیح φεσήχ, بلیغ πελίγ.

Καλλιέργεια, ἡ اعمار ἰμάρ, زراعت ζιραάτ, حراثت χηρασέτ. ‖ تربیه τερπιγέ, تیمار τιμάρ. ‖ ممارست μουμαρεσέτ, تحصیل ταχσίλ. « ἡ — τῶν φυτῶν نباتاتك تیمار و تربیه‌سی νεπατατὶν τιμὰρ βὲ τερπιγεσί. « ἡ — τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν ممارست علوم و فنون μουμαρεσέτι οὐλιούμ βὲ φουνούν.

Καλλιεργήσιμος, ον, قابل اعمار καπίλι ἰμάρ, قابل زراعت καπίλι ζιραάτ, قابل حراثت καπίλι χηρασέτ, قابل تربیه καπίλι τερπιγέ.

Καλλιεργητής, ὁ چفتجی τσιφτδζή, زارع ζαρί, حراث χηρράς.

Καλλιεργ(έω)ῶ, اعمار ا. ἰμὰρ ἰτ. حراثت ا. χηρασὲτ ἰτ. زراعت ا. ζιραὰτ ἰτ. اعمال ا. ἰμὰλ ἰτ. تیمار ا. τιμὰρ ἰτ. تربیه ا. τερπιγὲ ἰτμέκ, یتیشدیرمك γετισδιρμέκ. « — τὴν γῆν اراضیی اعمار ا. ἀραζιΐ ἰμὰρ ἰτ. « — τὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας علوم و فنونه ممارست ا. οὐλιοὺμ βὲ φουνουνὲ μουμαρεσὲτ ἰτ. «καλλιεργημένος محروث μαχρούς, مزروع μεζρού'.

Καλλίκαρπος, ον, كوزل محصولی اولان γκιουζὲλ μαχσουλλοὺ ὀλάν,

تيه μουνπίτ, محصولدار μαχσουλδάρ.

Καλλικέλαδος, ον, خوشنوا χὸς-νεβά.

Καλλιλογία, ἡ (Φλσ.) سلاست كلام σελασέτι κελιάμ. [ρού.

Καλλίμορφος, ον, خوبرو χοπ-

Καλλίνικος, ον, غازى γαζή.

Κάλλιον, (Ἐπρ.) دها ايى δαχὰ εἴ, اولى ἐβλά, احسن ἀχσέν, انسب ἐνσέπ. « — *εἶναι νὰ περιμένῃ ὀλίγον* آزاجق بكلمك اولى و انسبدر ἀζαδζὶκ πεκλεμὲκ ἐβλὰ βὲ ἐνσέπδιρ. « — *πέντε εἰς τὸ χέρι παρὰ δέκα καὶ καρτέρει* (πρμ.) بو كونكى يومورطه يارنكى طاووقدن ايدر ποὺ γκιοῦνκὶ γιουμουρτὰ γιαρινκὶ ταβουκδὰν εἴδιρ. كلهجق دوهدن كلن طاووق ايدر γκελεδζὲκ δεβεδὲν γκελὲν ταβοὺκ εἴδιρ. « — *ἀργὰ παρὰ ποτὲ* (πρμ.) كچ اولسون كوچ اولماسون γκὲτς ὀλσοὺν γκιοὺτς ὄλμασιν.

Καλλιπάρθενος, ἡ باكرهٔ حسنه πακιρέῒ χασενέ.

Καλλιπρόσωπος, ον, خوبرو χὸπ-ρού.

Κάλλιστα, (Ἐπρ.) پك كوزل πὲκ γκιόυζέλ, پك اعلا πὲκ ἀλιά. «*ἐξεπλήρωσε — τὴν ἐντολήν του* مأموريتنى پك كوزل ايفا ايتمشدر μεεμουριγετινὶ πὲκ γκιουζὲλ ἰφὰ ἰτμίσδιρ.

Κάλλιστος, η, ον, (ὑπρθ. τοῦ Καλός), پك ايى πὲκ εἴ, اعلا ἀλιά, انفس ἐνφές, مكمل μουκεμμέλ.

Καλλιτέρευσις, ἡ اصلاح ἰσλάχ.

Καλλιτερεύω, اصلاح ا. ἰσλὰχ ἰτ. ἢ اصلاح او. ἰσλὰχ ὀλ.

Καλλιτέχνημα, τὸ استاد ايشى οὐστὰδ ἰσί, اعلا ايش ἀλιὰ ἴς, اثركزيده ἐσέρι κιουζιδέ.

Καλλιτέχνης, ὁ ايى ايش ايشليجى εἴ ἴς ἰσλεϊδζή, استاد οὐστάδ, هنرمند χουνὲρ-μένδ, هنرور χουνὲρ-βέρ.

Καλλιτεχνία, ἡ استادلق οὐσταδλὴκ. ἢ فنون نفيسه φουνοὺν νεφισέ, صنايع نفيسه σεναήῒ νεφισέ.

Καλλιτεχνικός, ή, όν, استادانه οὐσταδανέ, هنرمندانه χουνερμενδανέ.

Καλλίφυλλον, τὸ (Βτ.) بالديرى قره παλδιρὶ καρά.

Καλλιφωνία, ἡ حسن صدا χούσνι σεδά, خوش صداى σεδάῒ χός.

Καλλίφωνος, ον, سسى كوزل اولان σεσὶ γκιόυζὲλ ὀλάν, شرين آواز σιρὶν-ἀβάζ, خوب آواز χὸπ-ἀβάζ.

Καλλίων, ὁ καὶ ἡ Κάλλιον, τὸ (Συγκρ. τοῦ Καλὸς) احسن ἀχσέν, بكر πιχτέρ.

Καλλονή, ἡ καὶ Κάλλος, τὸ كوزللك γκιόυζελλίκ, حسن χούσν, جمال δζεμάλ, آب وتاب ἀπ οὐ τάπ, ملاحت μελαχέτ, بجت πιχδζέτ. «*τὸ —ος τοῦ προσώπου* وجاهت βιδζαχέτ, وسامت سيما βεσαμέτι σιμά, خوبروى χοπ-ρουΐ. «*τὸ —ος τῆς ψυχῆς* لطافت نفس λεταφέτι νέφς. « *τὰ κάλλη* محاسن μεχασίν, محسنات μεχασενάτ.

Καλλύνω, تزيين ا. τεζγὶν ἰτ. ἢ تزيين ا. τεζεγ-γιοὺν ἰτ.

Καλλωπίζω, طوناتمق δονατμάκ, كوزللندیرمك γκ̇ιοὐζελλενδιρμέκ, تزیین τεζγὶν ἰτ. ا. حسن وجمال ویرمك χοῦσν οὐ δζεμὰλ ἰτ. ا. تجمیل τεδζμὶλ ἰτ. زینتلمك ζινετλεμέκ, زینت ویرمك ζινὲτ βιρμέκ, ا. تجمل τεδζεμμοὺλ ἰτ. زینتلنمك ζινετλενμέκ, تزیین اولنمق τεζγὶν ὀλουνμάκ; ا. تزین τεζεγ-γ̇ιοὺν ἰτ. ا. كسب جمال κέσπι δζεμὰλ ἰτ. «*ἡ δεῖνα πόλις καλλωπίζεται ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ* فلان شهر كوندن كونه كسب جمال ایتكده‌در φιλὰν σέχρ γκ̇ιουνδὲν γκ̇ιοὺνὲ κέσπι δζεμὰλ ἰτμεκδέδιρ.

Καλλώπισμα,τὸ καὶ—**σμός,** ὁ سوس σούς, دوزكون δουζκ̇ιούν, زینت ζινέτ, زین ζέϊν, تزیین τεζγίν, تجمیل τεδζμίλ, آریش ἀραΐς, پیرایش πιραΐς.

Καλλωπιστής, ὁ سوسلی σουσλού, جلوه‌لی δζιλβελή, شوخ ادا σοὺχ ἀδά.

Καλλωπιστικός,ή, όν, تجمیلی τεδζμιλή, زینت بخش ζινὲτ-πάχς. § جلوه‌كار δζιλβεκ̇ιάρ, نازلی ναζλή.

Καλόβουλος, ον, خیر خواه χαΐρ-χάχ.

Καλόβραστος,ον, پیشكن πισκίν.

Καλογηρεύω, كشیش اول. κεσὶς ὀλ. راهب اول. ραχὶπ ὀλ.

Καλογηρικός, ή, όν, رهبانی ρουχπανί, كشیشلك κεσισλίκ, رهبانلق ρουχπανλήκ.

Καλόγηρος, ὁ كشیش κεσίς, راهب ραχίπ.

Καλογνώμων, ὁ خوش خویلی χὸς χοϊλού, خوش طبع χὸς τάπ'.

Καλογραία, ἡ قالوغریا καλογριγιά, كشیشه κεσισέ, راهبه ραχιπέ. § (Ζλγ.) ἴδε Φαλαρίς.

Καλογνωρίζω, ایجه طانیمق εΐδζε τανιμάκ.

Καλόγυρος, ὁ چماشیر قفسی τσαμασὶρ καφεσί.

Καλοήθεια, ἡ اخلاق حمیده ἀχλάκι χαμιδέ.

Καλοήθης, ες, اخلاق حمیده صاحبی ἀχλάκι χαμιδὲ σαχηπή.

Καλοθελητής, ὁ خیر خواه χαΐρ χάχ, نیكخواه νικ-χάχ.

Καλοκάγαθία, ἡ خیر خواهلق χαΐρ-χαχλήκ, لطف و كرم λοὺτφ οὐ κερέμ, صدق σίδκ, استقامت ἰστικαμέτ, عفت ήφφέτ.

Καλοκάγαθος, ον, خیر خواه χαΐρχάχ, لطیف λατίφ, كریم κερίμ, صادق σαδίκ.

Καλοκαιρία, ἡ كوزل هوا γκ̇ιοὐζὲλ χαβά, یاز هواسی γ̇ιὰζ χαβασή, لطیف هوای χαβάϊ λατίφ.

Καλοκαίριον, τὸ یاز γ̇ιάζ, صیف σαΐφ, موسم كرما μεβσίμι γκερμά.

Καλοκαιρινός, ή, όν, یازلق γ̇ιαζλήκ, صیفی σαϊφή. «*ἔνδυμα* — *νὸν* یاز البسه γ̇ιὰζ ἐλπισέ, یازلق γ̇ιαζλήκ. «*οἰκία* —*ἡ* صیفیه σαϊφιγέ.

Καλοκαρδίζω, سویندیرمك σεβινδιρμέκ, ا. دلشاد διλ-σὰδ ἰτ.

Καλόκαρδος, ὁ دلشاد διλ-σάδ.

Καλομέλας, ὁ (Χημ.) طاتلی سلمن τατλὴ σουλιμέν, زیبق حلو ζιπίκι χουλούββ.

Καλομεταχειρίζομαι, کوزلجه قوللانمق γκιούζέλδζε κουλανμάκ, حسن استعمال ا. χούσνι ἰστι'μὰλ ἰτ. حسن معامله ا. χούσνι μουαμελὲ ἰτ.

Καλοπέρασις, ἡ خوش کچینمه χὸς γκετσινμέ, تنعم τεαννούμ.

Καλοπερνῶ, خوش کچینمك χὸς γκετσινμέκ, تنعم ا. τεαννοὺμ ἰτ.

Καλοπιάνω, طاتلیلقله-ایلکله طوتمق τατληλήγλε - ἐϊλίγιλε τουτμάκ, اوخشامق ὀχσαμάκ, نوازش و تلطیف ا. νουβαζὶς βὲ τελτὶφ ἰτ.

Καλόπιασμα, τὸ ایلکله طوتمه ἐϊλίγελε τουτμά, معاملات دلنوازی μουαμελάτι διλνουβαζί.

Καλοπληρωτής, ὁ بورجی ویرر πορδζουνοὺ βιρίρ, آلش ویریشی صاغلام ἀλὶς βιρισὶ σαγλάμ.

Καλορρίζικος, η, ον, اوغورلی ὀγουρλού, قدملی καδεμλή, میمنتلی μεϊμινετλή.

Καλός, ή, όν, کوزل ایی ἐΐ, γκιούζέλ, حسن χασέν, جمیل δζεμίλ, خوش χός, خوب χόπ. § ایی ἐΐ, خیر χαΐρ, نیك νίκ, جید δζεϊδ. § صالح σαλήχ, فاضل φαζίλ. § مرغوب μεργούπ, مقبول μακπούλ. § ممدوح μεμδούχ. § فائدهلی φαϊδελή, مفید μουφίδ. «εἶναι — ἄνθρωπος ایی آدمدر ἐΐ ἀδάμδιρ. «ὁ καιρὸς εἶναι — هوا کوزلدر χαβὰ γκιούζέλδιρ. «ὁ — κόσμος ناریك و ظریف آدملر ναζὶκ βὲ ζαρὶφ ἀδαμλάρ. «εἶναι ἀπὸ —ὴν οἰκογένειαν کریم النسبدر κερὶμ οὐν-νεσέπδιρ, خاندان بر آدمدر χανεδὰν πὶρ ἀδάμδιρ. § (ἐπὶ ὑφασμάτων) ἡ καλὴ (ὄψις) یوز γιούζ. § (οὐδ.) τὸ καλόν ایلك ἐϊλίκ, خیر χαΐρ. «κάμνω τὸ —όν ایلك ا. ἐϊλὶκ ἰτ. «διὰ καλὸν καὶ διὰ κακόν ἢ καλὸν κακόν (φρσ.) هر حالده χὲρ χαλδέ. «τῷ ἔδωκεν ἓν —ὸν ῥάπισμα ایی بر طوقات اورمش ἐΐ πὶρ τοκὰτ βουρμούς. «κάμνει —ὸν εἰς τὸν στόμαχον معدهیه فائدهلیدر μι'δεγὲ φαϊδελίδιρ. «κάμε τὸ καλὸν καὶ ῥίψ' το 'ς τὸν 'γιαλόν (πρμ.) ایلك ایت ' دکیزه آت ' بالیق بیلمزسه خالق بیلیر ἐϊλὶκ ἴτ, δενιζὲ ἄτ, παλὴκ πιλμὲζ ἰσέ, χαλὴκ πιλίρ. «πήγαινε εἰς τὸ καλόν (φρσ. εἰρων.) ایشنه کیت ἰσινὲ γκίτ. «τὸ καλὸν δὲν χάνεται(πρμ.) ایلك ضایع اولماز ἐϊλὶκ ζαΐ ὀλμάζ. «πολὺ καλά پك ایی πὲκ ἐΐ, پك کوزل πὲκ γκιούζέλ, پك اعلا πὲκ ἀλιά. § —ῶς (ἐπρ.) ایی ἐΐ, اییجه ἐΐδζε, خوشجه χόσδζε, کوزلجه γκιούζέλδζε. «—ῶς ὡρίσατε (φρσ. φιλοφρ.) خوش کلدیکز χὸς γκελδινίζ, صفا کلدیکز σαφὰ γκελδινίζ, خوش آمد χὸς ἀμέδ. «—ῶς νὰ σ' εὕρω ایلککز، مشغلهکز ἐϊλιγινιζέ, ἡσκηνηζά.

Καλοσυνεύω, (ἐπὶ καιροῦ) آچیلمق ἀτσηλμάκ.

Καλοσύνη, ἡ ایلك ἐϊλίκ, لطف و ملاطفت λούτφ οὐ μουλιαϊμέτ, احسان

ἰγσάν, مروت μουρουββέτ. § (ἐπὶ καιροῦ) كوزل هوا γκιοῦζέλ χαβά, آچيق هوا ἀτσὴκ χαβά. «*παρακαλῶ, λάβετε τὴν —ην να μοὶ δώσητε...* لطفاً بكا اعطا بيورمكزى رجا ايدرم λούτφεν πανὰ ἰτὰ πουγιουρμανηζὴ ρι-δζὰ ἰδέριμ.

Καλοτρώγω, ايى يمك ἐϊ γεμέκ.

Καλοτυχίζω, موتليلمق μουτ-ληλάμάκ.

Καλότυχος, ον, موتلى μουτλή, بختيار παχτιγιάρ.

Καλπάζω, دورتله يورومك δορτλεμὲ γιουρουμέκ.

Καλπασμός, ὁ دورتله δορτλεμέ.

Κάλπη, ἡ قاب κάπ, قوطى κουτού.

Κάλτσα, ἡ جوراب δζουράπ.

Καλύβη, ἡ قوليه κουλουπέ, پاراقه παράκα, ايزبه ἴζπέ.

Καλύβιον, τὸ قولبهجك κουλου-παδζίκ.

Καλυκοειδής,ές, (Βτ.) كأسى الشكل κε'σὶ οὐσ-σέκλ.

Κάλυμμα,τὸ اورتى ὀρτού, غشاوه γουσαβέ, پوشش πουσίς, غطا γατὰ πλ. اغطيه ἰγτιγιά. «*τὸ — τοῦ προσώπου τῶν γυναικῶν* يوز اورتيسى γιοὺζ ὀρτουσού, ياشماق γιασμάκ, نقاب νικάπ, پرقع πουρκά'. «*τὸ — τῆς κεφαλῆς* باش اورتيسى πὰς ὀρτουσού. «*τὸ — τῶν οὐλεμάδων* صارق σα-ρὴκ, عمامه ἰμαμέ.

Κάλυξ, ἡ (Βτ.) غنجه γονδζέ, كأس κέ'ς.

Καλυπτήρ, ὁ چاتى τσατή, طام δάμ, سقف σεκάφ. § قپاق καπάκ.

Καλύπτρα,ἡ اورتى ὀρτού, پوشش πουσίς, دلبند δουλπένδ.

Καλύπτω, اورتمك ὀρτμέκ, بورومك πουρουμέκ, ستر ا. σέτρ ἰτ. تغطيه ا. ταγτιγὲ ἰτ. تغميز ا. ταγμίζ ἰτ. § صاقلامق σακλαμάκ, كيزلمك γκιζλεμέκ, اخفا ا. ἰχφὰ ἰτ. پوشيده ايلمك πουσιδὲ ἐϊλεμέκ, كتم ا. κέτμ ἰτ. § —*ομαι* (πθ.) اورتنمك ὀρτούνμέκ, بورونمك πού-ρουνμέκ, تغطى ا. τεγαττὴ ἰτ. تغمز ا. τεγαμμοὺζ ἰτ. اغتشا ا. ἰγτισὰ ἰτ. قاپلانمق καπλανμάκ. «*— τὸ πρόσωπον* جهرهيى يوزى اورتمك γιουζοὺ ὀρτμέκ τσεχρέϊ تغطيه ا. ταγτιγὲ ἰτ. «*ὁ οὐρανὸς ἐκαλύφθη ὑπὸ νεφῶν* كوك يوزى بلود ايله قاپلانمش γκιοὺκ γιουζοὺ πουλοὺδ ἰλὲ καπλανμίς.

Κάλυψις,ἡ اورتمه ὀρτμέ, ستر σέτρ, تغطيه ταγτιγέ.

Καλ(έω)ῶ, چاغيرمق τσαγηρμάκ, دعوت ا. δαβὲτ ἰτ. جلب ا. δζὲλπ ἰτ. تكليف ا. τεκλὶφ ἰτ. § تسميه ا. τεσμιγὲ ἰτ. § —*οῦμαι* (πθ.) دعوت اولنمق δαβὲτ ὀλουνμάκ. § تسميه اولنمق τεσμιγὲ ὀλουνμάκ, دنيلمك δινιλμέκ. «*— εἰς εὐωχίαν* ضيافته دعوت ا. ζι-γιαφετὲ δαβὲτ ἰτ. «*— εἰς δικαστήριον* محكمه يه جلب و احضار ا. μεχκε-μεγὲ δζὲλπ οὐ ἰχζὰρ ἰτ. «*πῶς καλοῦσι τοῦτο;* بونك اسمى نه در που-νοὺν ἰσμὶ νέδιρ; بوكا نه ديرلر πουνὰ νὲ διρλέρ; «*ἐκλήθη Γεώργιος* بوركى

تسميه اولندى Γιόργκι τέσμιγὲ ὀλουνδού. «κεκλημένος, η, ον, دعوت اولنمش δαβὲτ ὀλουνμούς, مدعو μεδούβ, مسافر μουσαφήρ.

Καλώδιον, τὸ καὶ **Κάλως,** ὁ (Ντκ.) پالامار παλαμάρ, خلات χαλάτ, رسن ρεσέν. [μάκ.

Καμακεύω, قاملامق καμακλα-

Καμάκιον, τὸ καὶ **Κάμαξ,** ἡ καὶ ὁ قاق καμάκ.

Καμάρα, ἡ كمر κεμέρ, طاق τάκ, «— γεφύρας كوپرى كمرى κιοπρού κεμερί, قنطره κανταρά.

Καμάρωμα, τὸ (Νλγ.) قورولمه κουρουλμά, تمكين τεμκίν.

Καμαρώνω,(Νλγ.) قورولمق κουρουλμάκ, تمكين كوسترمك τεμκὶν γκιοστερμέκ, صالينمق σαλινμάκ, صالنه صالنه يورومك σαλινὰ σαλινὰ γιουρούμέκ. ‖ باقمق πακμάκ, سير σεΐρ.

Καμαρωτός, ή, όν, كمرلى κεμερλή. ‖ (μτφ.) متكبر μουτεκεππίρ, متعظم μουτεαζζήμ.

Καματηρός,ά,όν, آغر ἀγήρ, ثقيل σεκήλ. ‖ يورغون γιοργούν. ‖ چالشقان τσαλησκάν, غيور γαγιούρ.

Κάματος, ὁ يورغونلق γιοργουνλούκ, زحمت ζαχμέτ, تعب τιά'π, املمك ἐμέκ, مشقت μεσκκάτ.

Καμηλέα, ἡ (Βτ.) قاملیا چیچکی καμέλια τσιτσεγί. [δζή.

Καμηληλάτης, ὁ دوه جى δεβε-

Καμηλοπάρδαλις, ἡ (Ζλγ.) زرافه ζουραφέ, سرنكپا σερνακπά.

Καμηλοπούλιον, τὸ (Ζλγ.) دوه قوشى δεβὲ κουσού.

Κάμηλος, ὁ καὶ ἡ (Ζλγ.) دوه δεβέ, جمل δζεμέλ, شتر σουτούρ, شتر ούστούρ. ‖ (θλ.) ἡ — ديشى دوه δισὶ δεβέ, ناقه νακά. ‖ ἡ — (Ντκ.) پالامار παλαμάρ, خلات χαλάτ, رسن ρεσέν.

Καμινεύς, ὁ فورونجى φουρουνδζή, اوجاقجى ὀδζακδζή. [δζάκ.

Καμινευτήριον, τὸ اوجاق ὀ-

Καμινεύω, اوجاقده ايشلمك ὀδζακδὰ ἴσλεμέκ, اوجاقده ياخود فورونده پيشمك ὀδζακδὰ γιαχὸδ φουρουνδὰ πισμέκ.

Κάμινος, ἡ فورون φουρούν, اوجاق ὀδζάκ.

Καμμία, ἡ (θλ. τοῦ Κανείς) كيمسه κίμσε, هيچ كيمسه χὶτς κίμσε, هيچ بريسى χὶτς πιρισί. «— μίαν φοράν بعضى كره πά'ζι κερρέ.

Καμμύω καὶ **Καμμύζω** .ا... γάμζ ἰτ.

Κάμνω, چالشمق τσαλισμάκ, سعى ا. σάϊ ἰτ. ‖ يورولمق γιουρουλμάκ, تعب ا. τιά'π ἰτ. ‖ ايتمك ἰτμέκ, ايلمك ἐϊλεμέκ, ايشلمك ἴσλεμέκ, يقمق γιαπμάκ, اعمال ا. ἰμὰλ ἰτ. اجرا ا. ἰδζρὰ ἰτ. ‖ كوسترمك γκιόστερμέκ. ‖ Ἴδε Προσποιοῦμαι. «τί κάμνεις نه ياپيورسن νὲ γιαπίγιορσουν ; «τί κάμνετε; (φρσ. φιλοφρ.) كيفكز نصلدر κεΐφινὶζ νάσιλδιρ; «τὸ ἔργον τοῦτο κάμνει πολὺ καλὰ بو شى بك كوزل ياپار πουσεϊ πὲκ γκιόζὲλ γιαπάρ. «κά-

ει εὔμορφα παιδία يك كوزل چوجق πὶκ γκιοὐζὲλ τσοδζοὺκ γιαπάρ. — συμμαχίαν عقد معاهده. ا ἄκδι ουαχεδὲ ἰτ. «—συμφωνίαν مقاوله. ا ουκαβελὲ ἰτ. «κάμνω πανιὰ (Ντκ.) قالق يلكن آچوب γελκὲν ἀτσοὺπ κλκμάκ. « — ὄρεξιν اشتها آچمق ιτιχὰ ἀτσμάκ. « ἔκαμε τρεῖς ἡμέρας νὰ φάγῃ اوچ كون يمدى οὔτσ κιοὺν γέμεμις. «κάμνει τὸν ἰατρὸν اجراى طبابت حكيملك يا γεκιμλὶκ ἰδέρ, ἰδζράϊ τεπαπὲτ ἰδέρ. «— τὸν εραστον كنديى خسته كوسترمك κενμὶ χαστὰ γκιοστερμέκ, تمارض ا. ταμαροὺζ ἰτ. «— τὸν κοιμώμενον تناوم τεναβοὺμ ἰτ. «— ὅτι δὲν γνωρίζω تجاهل ا. τεδζαχοὺλ ἰτ. —ὅτι δὲν ἀκούω ايشتمزلكه اورمق ιτμεζλιγὲ βουρμάκ. «κάμε γρήγορα چابوق ياپ τσαποὺκ γιάπ. «τί κάμω; نه ياپيم νὲ γιαπαΐμ. «δὲν μπορῶ νὰ κάμω χωρὶς κρασὶ شرابسز ياپه σαραπσὶζ γιαπάμαμ. «δὲν θέλω νὰ ἔχω νὰ κάμω μὲ τοιούτους ἀνθρώπους بويله آدملر ايله اوغراشمق ايستميو ποϊλὲ ἀδαμλὰρ ἰλὲ ὀγρασμὰκ ἰστέμεγιορουμ. «τοῦτο σᾶς κάμνει; بو سزه يارارى ποῦ σιζὲ γιαραρμι; «τοῦτο δὲν μὲ κάμνει بو بكا كلز يارامازـ ايشمه ποῦ πανὰ γκελμεζ-γιαραμαζ - ἰσιμὲ γκελμέζ. «τὸ ... μὲ κάμνει بكا هيچ بر πανὰ ... πίρ. «τί καιρὸν κάμνει; هوا نصل χαβὰ νάσιλδιρ. ‖ (πλ. μτχ.)

καμωμένος ياپلمش γιαπηλμής, اولمش ὀλμούς.

Καμπή, ἡ قات κάτ, قاتلانمه κατλανμά, بوكلوم πούκιλούμ, بوكندى πούκενδή, اعوجاج ἰδιδζάδζ.

Κάμπη, ἡ (Ζλγ.) قورت κούρτ, سرفه σουρρέ, طرطل τηρτήλ.

Κάμπος, ὁ (Γργ.) تارلا ταρλά.

Κάμποσος, η, ον, (Ἀντ.) بر قاچ πὶρ κάτς, خيلى χάϊλι, هپ ايجه γὲπ ἐγίδζε. «εἶναι — χρόνος خيلى زماندر χάϊλι ζεμάνδιρ.

Καμπούρης, ὁ قمبور καμποὺρ.

Καμπτήρ, ὁ ديرسك διρσέκ. ‖ (Ἀνατ.) قابض καπίζ.

Καμπτός, ή, όν, منحنى μουνχανί, قابل انحنا καπίλι ἰνχινά.

Κάμπτω, بوكمك πούκιμέκ, اكمك ἐγμέκ, تحنيه ا. ταχνιγὲ ἰτ. عطف ا. ἀτφ ἰτ. ‖ (ἐπὶ ὁδοῦ) صاپمق σαπμάκ. ‖ (πθ.) منحنى او. μουνχανὶ ὀλ. ‖ (μτφρ.) رقته كلمك ρηκκατὰ γκελμέκ, متأثر او. μουτεεσὶρ ὀλ. «— τὸ γόνυ ديز چوكمك δὶζ τσοκμέκ.

Καμπυλόγραμμος, ον, (Μθμ.) كروى κιουρρεβή, منحنى μουνχανί. «— τριγωνομετρία كرويه مثلثات μουσελεσάτι γκιουρρεβιγέ.

Καμπυλοειδής, ές, منحنى الشكل μουνχανὶ οὐσ-σέκλ, اكرى ἐγρί.

Καμπύλος, η, ον, اكلش ἐγιλμίς, بوكلش πούκιουλμούς, معوج μουαββέδζ, منحنى μουνχανί, محدب μουχαδδέπ. ‖ (οὐσ.) ἡ —η (γραμμὴ)

(Μθμ.) خط منحنى χάττι μουνχανί. « τὸ —ον τῆς γραμμῆς بر خطك تحدبى πὶρ χαττὶν τεχαδδουπή.

Καμπυλότης, ἡ اكلش ἐγιλίς, اكريلك ἐγριλίκ, اعوجاج ἰδιδζάδζ, انحنا ἰνχινά.

Καμπυλ(όο)οῦμαι, بوكلك πὸυκλουλμέκ, اكريلك ἐγριλενμέκ, انحنا ا. ἰνχινὰ ἰτ. [φούρ.

Καμφορά, ἡ (Χημ.) كافور καα-

Καμφορικόν, τὸ ὀξὺ (Χημ.) حامض كافور χαμίζι καφούρ.

Καμφοροῦχος, ον, (Φρμ.) كافورلى καφουρλή, مكوفر με-καουφέρ.

Καμφορώδης, ἡ δάφνη (Βτ.) كافور آغاجى καφοὺρ ἀγαδζή, شجر كافور σεδζίρι καφούρ.

Κάμψις, ἡ اكلش ἐγιλίς, اعوجاج ἰδιδζάδζ, انحنا ἰνχινά, انثنا ἰνσινά.

Κάμωμα, τὸ ايش ἴς, عمل ἀμέλ.

Κἄν, ἀντὶ Καὶ ἄν, Καὶ ἐάν, (Συδ.) بيله πιλέ. «κἂν θέλῃς استر ايسه‌ك بيله ἰστὲρ ἰσὲν πιλέ. ‖ (Συδ. ἐναντ. ἢ ὑποθ.) بيله πιλέ, حالده χαλ-δέ. « — ὑποτεθῇ فرض اولنسه بيله φὰρζ ὀλουνσὰ πιλέ.

Κάν(ν)αθρον, τὸ قوچى κοτσού.

Κανάριον, τὸ (Ζλγ.) قناريه قوشى κανάργια κουσού. «τὸ θηλυκὸν — δὲν κελαδεῖ ديشى قناريه قوشى اوتمز δισὶ κανάρια κουσοὺ ὀτμέζ.

Κανδηλανάπτης, ὁ قنديلجى καν-δηλδζή, زانقوج ζανκόδζ.

Κανδήλη, ἡ قنديل κανδίλ, قناديل κανχδίλ. [δα

Κανδηλέριον, τὸ شمعدان σαμ

Κανδηλοσβέστης, ὁ (Ζλγ.) پروانه περβανέ.

Κάνδιον, τὸ قند κάνδ.

Κάνδυς, ὁ قفتان καφτάν.

Κανείς, καμμία, κανέν, ... بر كيمسه χὶτς πιρί. ‖ كيمسه κίμσε, بر كيمسه πὶρ κίμσε, بر كسنه πὶρ κεμέσνε. «δὲν εἶναι — εἰς τὴν οἰκίαν كيمسه يوقدر ἐδδὲ κίμσε γιόκδουρ. « δὲν γνωρίζω κανένα كيمسه‌يى طانيمام κί-σεγι τανημάμ. «ἦλθε — ; ... كيمسه كلدى‌مى؛ κίμσε γκελδίμι ; «εἶναι ἐπάνω ; يوقارده كيمسه واريمى؛ γιοκαρ... κίμσε βάρμι ;

Κανέλλα, ἡ (Βτ.) دارچين δαρτσ...

Κανελλόλαδον, τὸ دارچين ياغى δαρτσὶν γιαγή.

Κανελλόχρους, ουν, دارچين رنكلى δαρτσὶν ρενκλί.

Κάνεον, τὸ سبت σεπέτ, سله σε... πλ. سلال σελάλ.

Κανθαρίς, ἡ (Ζλγ.) ... بوجكى κουδοὺζ ποδζεγί, ذروح ζουρούχ.

Κανθαροειδής, ές, ذروحى ζουρουχή. [πὸκ ποδζε...

Κάνθαρος, ὁ (Ζλγ.) بوجكى

Κανθός, ὁ (Ἀνατ.) قويروغى γκιόζ κουϊρουγού, زاويهٔ جفن ζαβί... δζέφν.

Κάνιστρον, τὸ سبت σεπ... سله σελλέ.

Καννάβινος, η, ον, قنبي κηννεπί.

Κάνναβις, ἡ (Βτ.) كنوير κενεβίρ, كنذير κενδίρ, قنب κηννάπ.

Καννάβόπανον, τὸ قناواجه κανναβάδζα.

Καννάβούριον, τὸ كنوير تخمى κένεβὶρ τοχουμού, شاهدانه σαχδανέ.

Καννιβαλισμός, ὁ انسان اتى ινσὰν ἐτὶ γεμέ, مردخوارى μερδουμχορί.

Κανονάρχης, ὁ مؤذن ملازى μουεζζὶν μουλαζιμί.

Κανονίζω, جدول ايله اولچمك δζεδβὲλ ἰλὲ ὀλτσμέκ. § جدول ايله تسويه δζεδβὲλ ἰλὲ τεσβιγὲ ἰτ. § نظام و قاعده آلتنه آلمق νιζὰμ βὲ καϊδὲ ἀλτηνὰ ἀλμάκ, ‖ تنظيم و ترتيب ا. τανζὴμ οὐ τερτὶπ ἰτ. نظامه قومق νιζαμὰ κομάκ. § قرار ويرمك καρὰρ βιρμέκ. «— τὰς ὑποθέσεις μου اموری حسن نظامه قومق ούμούρού χούσνι νιζαμὰ κομάκ. «— τὸν βίον صورت تعيشى نظامه وضع ا. σουρέτι τεαγ-γιουσὴ ἀχτι νιζαμὰ βὰζ' ἰτ. «— τὸ ὡρολόγιον ساعتى عيار ا. σαατὴ ἀγιὰρ ἰτ. «— τὰ ἔξοδά μου مصارفى ترتيبه قومق μεσαριφιμὶ τερτιπὲ κομάκ. τοῦτο ἀκόμη δὲν ἐκανονίσθη بونى هنوز قرار ويرلدى πουνὰ χένουζ καρὰρ βιρίλμεδί. § κεκανονισμένος مضبوط μαζπούτ, منتظم μουντεζζάμ, معين μουαγ-γέν, قراركير καραρ-γκίρ, قرارداده καραρ-δαδέ. «ἔξοδα κεκανονισμένα مصارفات معينه μεσαριφάτι μουαγ-γενέ. «κατὰ τὰ κεκανονισμένα اصول و نظاماته توفيقاً οὐσοὺλ βὲ νιζαματὰ τεβφήκεν. «κίνησις —ομένη حركت منتظمه χαρεκάτι μουντεζζαμέ.

Κανονικός, ή, όν, منتظم μουντεζζάμ, مرتب μουρεττέπ, مطرد μουτερρίδ, اصول و نظامه موافق οὐσοὺλ βὲ νιζαμὰ μουβαφήκ, قاعده يه مطابق καϊδεγὲ μουταπήκ, قانونى κανονί, نظامى νιζαμί. § مقرر μουκαρρέρ, مقنن μουκαννέν. § (Ἐκκλ.) شرعى σερή', مشروع μεσρού'. «κινήσεις —αί حركات مرتبه χαρεκιάτι μουρεττεπέ. «οἰκοδομὴ —ὴ منتظم بر بنا μουντεζζὰμ πὶρ πινά. «—ὸν δίκαιον قوانين مذهبيه شريعت καβανίνι μεζχεπιγέ, σεριά'τ. «τὰ —ὰ εἰσοδήματα واردات مقننه βαριδάτι μουκαννενέ. § —ῶς (ἐπρ.) انتظام و اطرادله ἰντιζὰμ βὲ ἰτ-τιράδλε, منتظماً μουντέζζαμεν, مطرداً μουτέρριδεν, حسب القوانين χάσπ ελκαβανίν, قانوناً κανόνεν. § (Ἐκκλ.) شرعاً σέρ'εν.

Κανονικότης, ἡ توفيقات قانونيه τεβφηκάτι κανονιγέ, قانونيت κανονιγέτ, مشروعيت μεσρουηγέτ.

Κανόνιον, τὸ (Στρ.) طوب τόπ.

Κανονιοφόρος, ἡ (Ντκ.) طوپلى كمى τοπλοὺ γκεμί. «θωρηκτὴ — زرهلى قره‌قول كميسى ζερχλὴ καραγὸλ γκεμισί.

Κανονισμός, ὁ ترتيب τερτίπ,

تنظيم ταντζήμ πλ. تنظيمات ταντζημάτ, تنسيق τενσὴκ πλ. تنسيقات τενσηκάτ. § نظاملمه νιζαμλαμά, قانونلمه κανονλαμά. « *ἀστυνομικὸς* — ضابطه قانون ζαπιτὰ κανον-ναμεσί.

Κανονιστής, ὁ قوانين مذهبيه آشنا καβανίνι μεζχεπιγεγὲ ἀσινά.

Κανονοβολισμός, ὁ (Στρ.) طوپ آتلسى-اندآخت τὸπ ἀτηλμασὴ-ένδαχτή.

Κανονοβολ(έω)ῶ, (Στρ.) طوپ آتمق τὸπ ἀτμάκ, طوپ انداخت ايلمك τὸπ ένδὰχτ εϊλεμέκ.

Κανονοστάσιον, τὸ (Στρ.) طابيه τάπιγια.

Κανονοστοιχία, ἡ (Στρ.) طوپ سپرى τὸπ σεπερί, بطاريه πασαρίγια.

Καντάριον, τὸ قنطار καντάρ.

Κανών, ὁ جدول تخته‌سى δζεδβὲλ ταχτασή, مسطر μιστάρ. § (μτφ.) اصول οὐσούλ, نظام νιζάμ, قاعده καϊδὲ πλ. قواعد καβαήδ, قانون κανὸν πλ. قوانين καβανίν, اركان έρκιάν. § (Ἐκκλ) كفارت κεφαρέτ, قانونا κανόνα. § (κν. Κάνονας) جزا δζεζά. « *γενικοὶ κανόνες* كلّ قواعد καβαήδι κιόυλλιγέ. « *εἰδικοὶ κανόνες* قواعد مخصوصه καβαήδι μαχσουσέ. « *οἱ κανόνες τῆς γραμματικῆς* قواعد صرفيه καβαήδι σαρφιγέ. « *οἱ κανόνες τῆς λογικῆς* قواعد منطقيه καβαήδι μαντηκηγέ. « *οὐδεὶς — ἄνευ ἐξαιρέσεως* بلا سذوذ قاعده مطلقه بولنمز πίλα σεζοὺζ καηδέϊ μουτλακὰ γιόκδουρ. « *γηπε-*

δικὸς — اجاره زمين ίδζαρέϊ ζεμίν. « *βακουφικὸς* — وقف اجاره‌سى βάκφ ίδζαρεσί. [ινεδζιλέκ.

Καπηλεία, ἡ ميخانه‌جيلك μεϊχα-

Καπηλεῖον, τὸ ميخانه μεϊχανέ, ميكده μεκδέ.

Καπήλευμα, τὸ ساخته‌كارلق σαχ-τεκιαρλήκ, تقليد ταχλίδ, تغيير ταγ-γίρ, تغشيش ταγσίς. [κιάρ.

Καπηλευτής, ὁ ساخته‌كار σαχτε-

Καπηλεύω, بوزمق ποζμάκ. تقليد و تغشيش ا. ταχλὶδ βὲ ταγσὶς ίτ.

Καπηλικός, ή, όν, ساخته‌كارانه σαχτεκιαρανέ, حيله‌كارانه χηλεκια-ρανέ. § آلچق ἀλτσάκ, حقير χακήρ § —ῶς (ἐπρ.) آلچق بر صورتده ἀλ-τσὰκ πὶρ σουρέτλε, سفيلانه σεφιλανέ حقيرانه χακηρανέ, تحقير آميز ταχκὴρ ἀμίζ. « *ὑβρίζω* —ῶς ناسزا لسان ا. φενὰ χαλδὲ ίταλέϊ λισὰν ίτ. آلچقجه‌سنه شتم و شب ا. ἀλτσάκδζα-σινα σέπ οὐ σέτμ ίτ.

Κάπηλος, ὁ ميخانه‌جى μεϊχανε-δζή, ميفروش μεϊφουρούς. § ساخته‌كار σαχτεκιάρ.

Καπίστριον, τὸ يولار γιουλάρ.

Καπνία, ἡ قوروم κουρούμ, [..]ίς, هباب χεπάπ. § (Βτ.) شاهتره σαχτερέ.

Καπνίζω, دومان چيقارمق δουμὰν τσηκαρμάκ, توتونلمك τουτμέκ, دخان ا. ίδχὰν ίτ. « — *τι* توتسيلتمك τουτ-σιλετμέκ. تدخين ا. τεδχὶν ίτ. (ἀμτ.) (πίνω καπνὸν) توتون ايچمك

τούτοὺν ἰτσμέκ. «*ἡ ἑστία καπνίζει* اوجاق ادخان ايدر - توتو ὀδζάκ ἰδχὰν δὲρ-τουτέρ. «*ἐκάπνιζεν ὅλην τὴν νύκτα* بتون كيجه توتون ايجر ايدى πιτοὺν γκιδζὲ τούτοὺν ἰτσὲρ ἰδί. «*δὲν* — توتون ايجميم τούτοὺν ἰτσμέμ. «*τὸ δωμάτιον ὅπου καπνίζουν* دخانخانه δουχανχανέ. ‖ (μτχ.) *καπνισμένος* توتسيلنمش τούτ-σιλενμίς, مدخن μουδεχχέν, دود آلود δοὺδ-ἀλούδ.

Καπνίλα, ἡ توتون قوقوسى τούτοὺν κοκουσού.

Κάπνισις, ἡ καὶ **Κάπνισμα**, τὸ توتلنديرمه τούτλενδιρμέ, توتسى τούτ-σόύ, تبخير τεπχίρ. ‖ توتون ايچمه τούτοὺν ἰτσμέ.

Καπνιστικός, ή, όν, تبخيرى τεπχιρί. [χαρδάν.

Καπνιστήριον, τὸ بخاردان πουχαρδάν.

Καπνιστός, ή, όν, توتسيلنمش τούτ-σούλενμίς, مدخن μουδεχχέν. *ψάρια —ά* توتون باليغى τούτοὺν παλιγή.

Καπνοδοχεῖον, καὶ **—δόχη**, اوجاق ὀδζάκ, بخارى πουχαρή.

Καπνοθήκη, ἡ توتون كيسه‌سى τούτοὺν κισεσί.

Καπνοκόνις, ἡ انفيه ἐνφιγέ.

Καπνός, ὁ دومان δουμάν, دخان δουχάν, دود δούδ. ‖ (Βτ.) توتون τούτούν, دخان δουχάν. «*τὸ Μονοπώλιον τῶν —ῶν* دخان انحصارى δουχὰν ἰνχισαρή, رژى ρεζί. «*μαῦρος* — دود اسود δουχάνι ἐσβέδ, سياه دخان

توتون σιγάρα τούτούν. «*ὡς — διελύθη* (πρμ.) توتون كبى طاغيلوب محو اولدى τούτοὺν κιπὶ ταγηλοὺπ μάχβ ὀλδού.

Καπνοσύριγξ, ἡ توتون چبوغى τούτοὺν τσιπουγού, چبوق τσιπούκ.

Καπνόχορτον, τὸ (Βτ.) توتون τούτούν, دخان δουχάν.

Καπνώδης, ες, دومان كبى δουμὰν κιπί, مظلم μουζλίμ.

Κἄποιος, α, ον, بريسى πιρισί, بر كيمسه πὶρ κίμσε.

Κἄποτε, (Ἐπρ.) بعض دفعه πά'ζὶ δεφά'.

Κἄπου, (Ἐπρ.) بر يره πὶρ γερέ.

Καπούλια, τὰ آتك اكسه‌سى-صاغيرى ἀτὴν ἐνσεσὶ-σαγηρή.

Κάππα, τὸ قاپا κάπα. (الفباى رومينك اونجى حرفك اسمى.)

Καππαριδοειδῆ, τὰ (Βτ.) شفلحيه σεφλιχιγέ.

Κάππαρις, ἡ (Βτ.) كبره آغاجى κεπερὲ ἀγαδζή, شجر شفلح σεδζίρι σεφλίχ. ‖ (ὁ καρπὸς) كبره κεπερέ, شفلح σεφλίχ.

Κάπραινα, ἡ (Ζλγ.) ديشى دوموز δισὶ δομούζ.

Κάπρος, ὁ (Ζλγ.) اركك دوموز ἐρκὲκ δομούζ.

Κάρα, ἡ باش πάς.

Καράβιον, τὸ گمى γκεμί, سفينه σεφινὲ πλ. سفاين σεφαΐν.

Καραβίς, ἡ (Ζλγ.) كروت κεβεβίτ.

Καραβοκύρης, ὁ قپودان καπουδάν, رئيس سفنه ρεΐσι σεφινέ.

Καραβόπανον, τὸ يلكن بزى γελκὲν πεζί.

Κάραβος, ὁ (Ζλγ.) كوچوك آياقلى آستاقوز κιὸυτσοὺκ ἀγιακλὴ ἀστακόζ.

Καραδοκία, ἡ صبرسز انتظار σαπ-ρισίζ ἰντιζάρ.

Καραδοκ(έω)ῶ, انتظار ا. ἰντι-ζὰρ ἰτ. ‖ تجسس ا. τεδζεσσοὺς ἰτ.

Καρακάξα, ἡ (Ζλγ.) قرغه κάργα.

Καραμέλλα, ἡ عقيده شكرى ἀκηδὲ σεκερί.

Καρατόμησις καὶ **—τομία,** ἡ قطع الرأس باش كسمه πὰς κεσμέ, κάτ' οὺρ-ρεές, اعدام جزاسى ἰδὰμ δζεζασί, تقفين τακφίν.

Καρατομ(έω)ῶ, باشى كسمك πασὴ κεσμέκ, اعدام ا. ἰδὰμ ἰτ. تقفين ا. τακφὶν ἰτ.

Κάρβουνον, τὸ كمور κιὸμούρ.

Καρδαμίνη καὶ **—δαμίς,** ἡ (Βτ.) يابانى تره اوتى γιαπανὶ τερὲ ὀτού.

Κάρδαμον, τὸ (Βτ.) تره τερέ, «— ἔνυδρον صو ترەسى σοὺ τερεσί.

Καρδάμωμον, τὸ (Βτ.) قاقوله κακουλέ, قاقله κακλά.

Καρδερίνα, ἡ (Ζλγ.) سقا قوشى σακὰ κουσού.

Καρδία, ἡ يورك γιὸυρέκ, كوكل γκιὸνούλ, قلب κάλπ πλ. قلوب κου-λούπ, دل δίλ, فؤاد φουάδ, بال πάλ. ‖ (μτφ.) كيف κέϊφ. ‖ جان δζάν. ‖ اورته ὀρτά, كوبك κιὸπέκ, ايچى ἰτσί. ‖ جسارت δζεσαρέτ, شجاعت σεδζαάτ, غيرت γαϊρέτ. «ὁ παλμὸς τῆς —ας يورك اويناماسى γιὸυρὲκ ὀϊναμασί. خفقان قلب χαφεκάνι κάλπ. «ἡ χαρὰ διαστέλλει τὴν —αν نشاط و شادمانى موجب انبساط قلبدر νεσὰτ βὲ σαδμανὶ μουδζίπι ἰνπισὰτ κάλπδιρ. «ἡ ἡσυχία τῆς —ας فراغ بال φεράγι πάλ, حضور قلب χουζούρι κάλπ. «εἰλικρινῆς τὴν —αν سليم البال σελὶμ οὺλ-πάλ. «συντετριμμένος τὴν —αν منكسر القلب μουνκεσσὶρ οὺλ-κάλπ. «μεθ' ἁγνῆς —ας با صفوت بال πὰ σαφβέτι πάλ, تميز قلب ايله τεμίζ κάλπ ἰλέ. «ἡ — του αἱμάσσει جيكرى خون اولور δζιγερὶ χοὺν ὀλούρ. «πλήττω τὴν —άν τινός بينك قلبنى مجروح ا. πιρινὶν καλπινὶ μεδζρὶχ ἰτ. «συγκινῶ τὴν —αν τινός بينك قلبنه ايرات حنان و رقت ا. πιρινὶν καλπίνε ἰράσι χανὰν βὲ ρηκκὰτ ἰτ. تأثير ا. τεεσὶρ ἰτ. «κάμπτω τὴν —αν τινὸς ترقيق قلب ا. τερκὶκ κάλπ ἰτ. «ἔχω —αν σκληρὰν سنكدل او. σενεκιδὶλ ὀλ. «ἔχω —αν λέοντος شير دل او. σὶρ δὶλ ὀλ. «ἔχω —αν τίγρεως پلنك خوى او. πελνὲγκ χουΐ ὀλ. «ἔχω ἀγαθὴν —αν نيكخوى او. νικχουΐ ὀλ. «ἔχω ἁγνὴν —αν پاكدرون او πακδε-ροὺν ὀλ. «ἐξ ὅλης τῆς —ας دل و جان ἐζ δὶλ οὺ δζάν. «κατακτ[ῶ] τὰς —ας جلب قلوب ا. δζέλπι κου-λοὺπ ἰτ. «κάμνω τι μὲ τὴν —α[ν]

...ν شی من صمیم البال ا. πὶρ σέϊ ἄν μὶμ οὐλ-πὰλ ἰτ. «εἶμαι μιὰ ψυ- καὶ μιὰ — متحد القلب او. μου-χχὶδ οὐλ-κὰλπ ὀλ. یکدل او. γεκ-λ ὀλ. «ἀνοίγω τὴν — μου πρός να ا. کشف درون κέσφι δεροὺν ἰτ. χωρὶς — یورکسز γιούρεκσίζ, ناخواه: χάχ. «ἡ — τοῦ μαρουλίου مارول ایچی-کو μαρούλ ἰτσὶ-κιοπεγί. «μέ- εἰς τὴν — τοῦ χειμῶνος قیش اورتاسی κὴς ὀρτασινδά. «ἔκτασις — قلب توسع τεβεσσοῦί κάλπ. ...λήψωσις τῆς — قلب تقرح τεκαρ-ρχί κάλπ. «πόνος τῆς — یورک آغریسی γιουρέκ ἀγηρησή.

Καρδιακός, ή, όν, قلبی καλπί. (ἠθ.) خالص χαλίς, صادق σαδίκ. — φίλος دوست صادق δόστι σαδήκ, کوکل دوستی κιονοὺλ δοστού, جان دوستی ...ἀν δοστού, محب صمیمی μουχίππι ...μημί.

Καρδιαλγία, ἡ (Ι) الم معده ἐ-λεμι μι'δέ.

Καρδιαλγικός, ή, όν, یورک علتنه مبتلا γιούρεκ ἰλλετινὲ μουπτελά.

Καρδιαλγ(έω)ῶ, یورک علتنه مبتلا او γιουρέκ ἰλλετινὲ μουπτελὰ ὀλ.

Καρδινάλιος, ὁ قاردینال καρδι-ναλ. «ἡ σύνοδος τῶν —ων قاردینال مجمعی καρδινὰλ δζεμιγετί. «ὁ βαθ-μὸς (τὸ ἀξίωμα) τοῦ —ου قاردینالك καρδιναλλίκ.

Καρδιογνώστης, ὁ عالم السروالخفایا ...ὶμ οὐσ-σὶρρ β-ἐλ-χαφιγιά.

Καρδιογραφία, ἡ (Ι) توصیف قلب τε'σίφι κάλπ.

Καρδιόδηκτος, ον, دل آزار δὶλ-ἀζάρ.

Καρδιοειδής, ές, قلبی καλπί.

Καρδιοκήλη, ἡ (Ι) فتق قلب φέτκι κάλπ.

Καρδιόκτυπος, ὁ یورک دترمسی γιουρέκ διτιρεμεσί, یورك اویناماسی γιου-ρὲκ ὀϊναμασή, خفقان χαφεκάν, خفقان قلب χαφεκάνι κάλπ. ‖ (μτφρ.) خوف χάβφ, اضطراب قلب ἰζτιράπι κάλπ.

Καρδιολογία, ἡ (Ἀνατ.) مبحث قلب μεπχάσι κάλπ.

Καρδιοπάθεια, ἡ (Ι) دای قلب δάϊ κάλπ. [χάπι κάλπ.

Καρδῖτις, ἡ (Ι) التهاب قلب ἰλτι-

Καρδιωγμός, ὁ الم معده ἐλέμι μι'δέ, معده بایغینلغی μι'δὲ παΐγινλιγί.

Καρηβάρεια καὶ —ία, باش آغیرلغی πὰς ἀγηρλιγή, ثقلت قلب σι-κλέτι κάλπ.

Καρηβαρής, ές, باش آغیرلغی اولان πὰς ἀγηρλιγὴ ὀλάν.

Καρηβαρ(έω)ῶ, باش آغیرلغی او. πὰς ἀγηρλιγὴ ὀλ.

Καρίς, ἡ (Ζλγ.) دکیز تکه‌سی δε-νὶζ τεκεσί, جراد البحر δζερὰδ οὐλ-πάχρ, قاریدس καρίδες.

Καρκινοβατ(έω)ῶ, چغانوس کبی یورومك τσαγανὸς κιπὶ γιουρουμέκ, آردین آردین کیتمك ἀρδὶν ἀρδὶν γκιτ-μέκ, مقهقرا مشی ا. μουκάχκαρεν μέσγι ἰτ.

Καρκινοειδής, ές, (Ι) سرطانی σερετάνι δζιλδί.

Καρκῖνος, ὁ (Ὀστρ.) چقانوس τσαγανός. § (Ἀστρ.) برج سرطان πούρδζι σερετάν. «ὁ **τροπικὸς τοῦ —ου** مدار سرطان μεδάρι σερετάν. § (Ι) قره سرطان καρὰ σέρετάν, الجتمه بنی ἰνδζίτμε πενί, قارجق καπαρδζήκ.

Καρκιν(όω)ῶ, سرطان علتنه مبتلا اول σερετὰν ἰλλετινὲ μουπτελὰ ὀλ.

Καρκινώδης, ες, (Ι) سرطانی σερετανί.

Κάρον, τὸ (Βτ.) قرمان کیمونی καραμὰν κιμγιονί, قره کیمون καρὰ κιμγιόν. [στεγρὰκ.

Κάρος, ὁ نوم مستغرق νέβμι μου-

Καρπερός, ή, όν, محصولدار μαχσουλδάρ, مثمر μουσμίρ.

Καρπικός, ή, όν, (Ἀνατ.) رسغی ρουσγή.

Κάρπιμος, ον, محصولدار μαχσουλδάρ, مثمر μουσμίρ, منبت μουνπίτ.

Καρποβάλσαμον, τὸ (Βτ.) ثمر بلسان مکی σεμέρι πελσάνι μεκκί.

Καρποειδής,ές, ثمری الشکل σεμερὶ οὐσ-σέκλ.

Καρπολογία, ἡ (Βτ.) مبحث اثمار μεπχάσι ἐσμάρ.

Καρπολόγος, ὁ (Βτ.) جامع اثمار δζαμίϊ ἐσμάρ.

Καρπολογ(έω)ῶ, جمع اثمار ا. δζέμι' ἐσμὰρ ἰτ.

Καρπός, ὁ (Βτ.) یمش γεμίς, میوه μεϊβά, ثمر σεμὲρ πλ. اثمار ἐσμάρ, ثمره σεμερέ, بار πάρ, محصولات μαχσουλάτ. § (Νμ.) حاصلات χασιλάτ, غله γαλέ. § (ἠθ.) کار κιάρ, حاصل χασίλ, فائده φαϊδέ. ثمره σεμερέ, نتیجه νετιδζέ, عاقبت ἀκηπέτ. § (Ι) ὁ — **τῆς χειρὸς** رسغ الید ρούσγ οὐλ-γέδ, بیلک πιλλίκ. «**οἱ — τῆς γῆς** محصولات ارضیه μαχσουλάτι ἀρζιγ… «**τὸ δένδρον τοῦτο παράγει ὡραίους —οὺς** بو آغاج علا میوه ویرر πού ἀγάδζ ἀλὰ μεϊβὰ βιρίρ. «**οἱ φυσικ… —οὶ** حاصلات طبیعه χασιλάτι ταπιγ… «**ἐκ τοῦ —οῦ τὸ δένδρον γιν… σκεται** آغاج میوه‌سندن بللی اولور ἀγάτ… μεϊβασινδὰν πελλὶ ὀλούρ.

Καρποφάγος, میوه خوار μεϊβ… χόρ.

Καρποφαλαγγῖτις, ὁ (Ι) … سلامی ابهام ρουσγίϊ σελαμίϊ ἐπχάμ.

Καρπούζιον, τὸ (Βτ.) … καρπούζ.

Καρποφορία, ἡ میوه ویرمه μεϊ… βιρμέ, محصولدارلق μαχσουλδαρλή… تثمر τεσεμμούρ.

Καρποφόρος, ον, حامل ثمر χ… μίλι σεμέρ, میوه‌دار μεϊβαδάρ, بار… παρδάρ, مثمر μουσμίρ, مثمر σεμί… «**δένδρα —α** اشجار مثمره ἀσδζά… μουσμιρέ.

Καρποφορ(έω)ῶ, یمش ویرمك γεμὶς βιρμέκ, محصول ویرمك μαχσο… βιρμέκ, ثمره حاصل ایلمك σεμερὲ χ… σὴλ εἴλεμέκ, صولات ویرمك μαχσο…

λὰτ βιρμέκ, .او ثمر μουσμὶρ όλ. § (πθ.) —οῦμαι .ا ع تمتّع - استفاده τεμέττού-ἰστιφτὰ ἰτ. .ا استفاده ἰστιφαδὲ ἰτ.

Καρπ(όω)ῶ, .ا حاصل ثمره σεμερὲ χασὴλ ἰτ. § (πθ.) حاصلات آلمق χασιλὰτ ἀλμάκ, محصولات طوپلامق μαχσουλὰτ τοπλαμάκ, .ا تحصيل ثمره σεμερὲ ταχσὶλ ἰτ. § .ا استفاده و تمتّع τεμεττοὺ' βὲ ἰστιφαδὲ ἰτ.

Κάρπωσις, ἡ نائليت ναϊλιγέτ, كامرانلق κιαμρανλήκ, استفاده ἰστιφαδέ, تمتّع τεμεττοῦ'.

Κάῤῥον, τὸ آرابه ἀραπᾶ.

Καρτερία, صبر σάπρ, تحمّل τεχαμμούλ. § ثبات σεπάτ, قرار καράρ, متانت μετανέτ, دوام δεβάμ.

Καρτερικός, ή, όν, صبرلى σαπιρλή, صابر σαπίρ, صبور σαπούρ, متحمّل μουτεχαμμίλ. § —ῶς (ἐπρ.) صبر و تحمّل ايله σάπρ οὐ τεχαμμοὺλ ἰλέ.

Καρτεροψυχία, ἡ جسارت قلب δζεσαρέτι κάλπ.

Καρτερόψυχος, ον, جسور القلب δζεσοὺρ οὐλ-κάλπ.

Καρτερ(έω)ῶ, .ا ثبات σεπὰτ ἰτ. .او ثابت قدم σαπὶτ-καδὲμ όλ. § .ا صبر و تحمّل σάπρ οὐ τεχαμμοὺλ ἰτ. § (κν.) بكلمك πεκλεμέκ, .ا انتظار ἰντιζὰρ ἰτ.

Καρύα, ἡ (Βτ.) جويز آغاجى δζεβὶζ ἀγαδζί, شجر الجوز σεδζὶρ οὐδζ-δζέβζ. [δζέβζ.

Καρύδιον, τὸ جويز δζεβίζ, جوز

Καρυδόφυλλον, τὸ (Βτ.) جويز آغاجى ياپراغى δζεβὶζ ἀγαδζὴ γιαπραγή.

Καρύϊνος, η, ον, جويز آغاجيندن اولان δζεβὶζ ἀγαδζινδὰν όλάν, جوزى δζεβζή.

Καρυκεία, ἡ καὶ —**κευμα**, τὸ طعام تربيه سى τκὰμ τερπιγεσί, ترپيه سى γεμὲκ τερπιγεσί, ترپيه τερπιγέ, بهار παχὰρ πλ. بهارات παχαράτ.

Καρυκεύω, .ا ترپيه يمكى بر πὶρ γεμεγὶ τερπιγὲ ἰτ. § (μτφρ.) لذّت و لطافت ويرمك λεζζὲτ-λεταφὲτ βιρμέκ, كلفت ايله تزيين ايلمك κιουλφὲτ ἰλὲ τεζγὶν ἐϊλεμέκ.

Καρυοβαφής, ές, جويز قبوقلرى ايله بوياغش δζεβὶζ καπουκλαρὶ ἰλὲ πογιανμής.

Καρυοκατάκτης, ὁ (Ἐργ.) جويز قيران δζεβὶζ κηράν.

Κάρυον, τὸ (Βοτ.) جويز δζεβίζ, جوز δζέβζ.

Καρυόφυλλον, τὸ (Βτ.) قرنفل καρενφίλ.

Καρυόχρους, ουν, جويز رنكنده اولان δζεβὶζ ρενγκινδὲ όλάν.

Καρφίον, τὸ چيوى τσιβί, اكسر ἐκσέρ, ميخ μίχ, مسمار μισμὰρ πλ. مسامير μεσαμίρ. [ἰγνέ.

Καρφίς, ἡ طوپلو ايكنه τοπλοὺ

Καρφοπωλεῖον, دكان اكسرجى ἐκσερδζὶ δουκκιανή.

Καρφοπώλης, ὁ چيويجى τσιβιδζή, اكسرجى ἐκσερδζή.

Καρφοποιεῖον, τὸ چيوى - اكسر فابريقه‌سى τσιβὶ - ἐκσὲρ φάπρικαση.

Καρφοποιΐα, ἡ چيوجيلك τσιβιδζιλίκ, اكسرجيلك ἐκσερδζιλίκ.

Καρφοποιός, ὁ چيوجى τσιβιδζή, اكسرجى ἐκσερδζή.

Κάρφος, τὸ صمان چوپى σαμὰν τσοπού. § چيوى τσιβί, اكسر ἐκσέρ.

Καρφ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** مخلاملق μηχλαμάκ, چيوله‌مك τσιβιλεμέκ, تسمير ا. τεσμὶρ ἰτ.

Κάρφωμα, τὸ مخلامه μηχλαμά, چيوله‌مه τσιβιλεμέ, تسمير τεσμίρ.

Καρφωτός,ή,όν, چيولنمش τσιβιλενμίς.

Καρχαρίας, ὁ (Ζλγ.) كوپك باليغى κιόπὲκ πκληγή.

Καρχήσιον, τὸ (Ντκ.) دیرك باشی διρὲκ πασί.

Καρχήσιοι, οἱ (Ντκ.) خلات χαλάτ, پالامار πκλαμάρ.

Κάρωσις, اويوشقلق ὀγιουσούκλούκ, درین طالغینلق δερὶν δαλγηνλήκ, سبات σουπάτ, نعاش νου᾽άς.

Καρωτίς,ἡ (᾽Ανατ.) سبات σουπάτ. «*αἱ καρωτίδες* سباتین σουπατέϊν.

Καρωτιδικός,ή,όν, (᾽Ανατ.) سباتی σουπατί.

Καρωτικός,ή,όν, (Ι) اويوشديران ὀγιουσδηράν.

Καρωτόν, τὸ (Βτ.) هاووج χαβούδζ, جزر δζεζέρ.

Κασία, ἡ (Βτ.) چین دارچینی τσὶν δαρτσινί.

Κασίγνητος, ὁ قرنداش καρινδάς. § (Θλ.) ἡ —τη همشیره χεμσιρέ.

Κασίδα, ἡ كل κέλ.

Κασσιτέρινος, η, ον, قالایدن اولان καλαϊδὰν ὀλάν, رصاصی ρεσασί.

Κασσίτερος, ὁ قالای καλάϊ, رصاص ρεσάς, ملاپی ἀλαπί, قصدیر κασδίρ.

Κασσιτερουργός, ὁ قالایجی καλαϊδζή. [λαϊλαμάκ.

Κασσιτερ(όω)ῶ, قالایلامق κα-

Καστανέα, ἡ (Βτ.) کستانه آغاجی κεστανὲ ἀγαδζή, شجر شاهبلوط σεδζίρι σαχπελούτ. [νελίκ.

Καστανεών, ὁ کستانه‌لك κεστα-

Κάστανον, τὸ (Βτ.) کستانه κεστανέ, شاهبلوط σαχπελούτ.

Καστανόχρους, ουν, کستانه رنکی κεστανὲ ρενγκί, قومرال κουμράλ. «— *ἵππος* دوری آت δουρὶ ἄτ.

Καστόριον, τὸ (Ι) قوندوز خایه‌سی κουνδοὺζ χαγεσί, خصی القضاعه χουσσὶγ οὐλ-κουζαά, هزد کند χέζδι κιούνδ.

Κάστρον, τὸ قلعه καλέ.

Κάστωρ, ὁ (Ζλγ.) قوندوز κουνδούζ, چاروت τσαρούτ, قضاعه κουζαά, هزد χέζδ.

Κατά, (πρθ.) Α) μετὰ γεν. σημαίνει 1) κίνησιν ἀπὸ τὰ ἄνω πρὸς τὰ κάτω دن δέν. «— *τοῦ τείχους ῥίπτειν* قلعدن آتمق καλα᾽δὰν ἀτμάκ. 2) ἐναντίον علیهنه ἀλεϊχινέ. «— *τοῦ ἐχθροῦ* دشمن علیهنه δουσμὰν ἀλεϊχινέ. 3) κάτω آشاغی ἀσαγή,

آشاغیده ἀσαγηδέ. «— γῆς یره γε-ρέ, یرده γερδέ. 4) τρόπον ایله ἰλέ. «καθ' ὅλου هر بر وجهله γὲρ πὶρ βέδζχιλε. § B) μετὰ αἰτ. σημαίνει 1) ἀπέναντι قارشی καρσή. «— προσώπου یوزینه قارشی γιουζουνὰ καρσή. 2) ὁμοιότητα, مشابهت μουσαπεχέτ, کبی κιπί, مثللو μισιλλού, کوره γκιορέ. «— εἰκόνα تصویرینه کوره τασβιρινὲ γκιορέ. 3) σχέσιν تعلق τεαλλούκ, دائر δαΐρ, حقنده χακκηνδά. «τὰ — τὴν μουσικὴν موسیقیه متعلق اولان μουσικιγὲ μουτεαλλὴκ ὀλάν. 4) τόπον مکان μεκιάν. «— ξηρὰν καὶ — θάλασσαν برا و بحرا πέρρεν βὲ πάχρεν. «καθ' ὁδὸν یولده γιολδά. 5) χρόνον زمان ζεμάν, آنده ἀνδέ, ده δέ, اثناده ἐσναδά. «— τὴν νόσον خستهلق اثناسنده χασταλὴκ ἐσνασινδά. «καθ' ἡμέραν هر کون γὲρ γκιούν. «— ἔτος سنهده σενεδέ, ییلده γηλ-δά. «— μῆνα Μάϊον مایس آینده μαΐς ἀϊνδά. «οἱ καθ' ἡμᾶς γεγονότες بزم زماننده اولانلر πιζὶμ ζε-μανινδὰ ὀλανλάρ. 6) ἐπιμερισμὸν تقسیم τακσίμ. «καθ' ἕνα, — μίαν بر بر πιρέρ. «— ἄνδρας آدم باشنه ἀδὰμ πασινά. «— κώμας بر قریه πεχὲρ καριγέ. «— λέξιν کلمه بکلمه κελεμὲ πὲ κελεμέ. «καθ' ἕκαστον μῆνα هر آیده χὲρ ἀϊδά. 7) αἰτίαν ایچون ἰτσούν, اوزره οὐζρέ, ایله ἰλέ, مبنی μεπνί. «— πρόσκλησιν τοῦ δεῖνος فلانك دعوتی اوزره φιλανὶν δαβετὶ οὐζερινέ, دعوتنه مبنی δαβετινὲ μεπνί, دعوتی ایله δαβετὶ ἰλέ. 8) σχέσιν καὶ τρόπον, جه δζέ, اوزره οὐζρέ, وجهله βέδζχιλε, نظرا ναζάρεν موجبنجه μουδζεπίνδζε, بر موجب πὲρ μουδζίπ. «— τὴν συνήθειάν του عادتی اوزره ἀδετὶ οὐζρέ. «— τὰ ἄνωθι بر موجب بالا πὲρ μουδζίπι παλά. «— τὴν συμφωνίαν μας مقاولهمز موجبنجه μουκαβελεμὶζ μουδζεπίνδζε. «— τὸν νόμον نظام موجبنجه νιζὰμ μουδζεπίνδζε. «— τὸν λογαριασμόν μου حسابمجه χησαπίμδζε.

Καταβαίνω, انمك ἐνμέκ, نزول ا. νουζοὺλ ἰτ. § (μτφ.) ایندیرمك ἐνδιρμέκ, ازال ا. ἰνζὰλ ἰτ. § تدنی ایلمك τεδεννὶ εἴλεμέκ. «τὸ θερμόμετρον κατέβη τέσσαρας βαθμοὺς میزان هوا درت درجهیه قدر ایندی μιζάνι χαβὰ δὸρτ δερεδζεγὲ καδὰρ ἐνδί. «ἡ λίρα κατέβη δύο γρόσια لیرا ایکی غروش اینمش - تدنی ایلهمش λίρα ἰκὶ γουροὺς ἐνμὶς - τεδεννὶ εἴλεμίς. «ὁ καταβαίνων نازل ναζίλ.

Καταβάλλω, آشاغی آتمق ἀσαγὴ ἀτμάκ, دوشورمك δουσουρμέκ, هدم ا. χέδμ ἰτ. § تنزیل ا. τενζὶλ ἰτ. § ویرمك βιρμέκ. § (ἠθ.) ایراث کسر و فتور ایلهمك ἰράσι κέσρ οὐ φουτοὺρ εἴλεμέκ, محزون و مکدر ا. μαχζοὺν βὲ μουκεδδὲρ ἰτ. § ایفا و تادیه ا. ἰφὰ βὲ τεεδιγὲ ἰτ. ویرمك βιρμέκ. § (πθ.) دوشمك δουσμέκ, چوکمك τσὸκμέκ, ییقیلق γηκηλμάκ, تنزل ا. τενεζζοὺλ.

ἰτ. ‖ (μσ.) تمل قومق τεμὲλ κομάκ, تأسيس ا. τεεσὶς ἰτ. «*κατεβλήθη ὑπὸ τῆς λύπης* بارملال آلتنده درماندهٔ وبيتاب τάρι μελὰλ ἀλτινδὰ δερμανδὲ βὲ πιτὰπ καλδή. «— *μεγίστην φροντίδα* صرف سعى و غيرت ا. σάρφι σάϊ οὐ γαϊρὲτ ἰτ. اهتمام ا. ἰχτιμὰμ ἰτ. «— *χρήματα* اقچه ويرمك ἀκτσὲ βιρμέκ, نقدا ادا و تأديه ا. νάκδεν ἐδὰ βὲ τεεδιγὲ ἰτ. ‖ (πθ. μτχ.) *καταβεβλημένος* دوشمش δουσμούς, ييقيلمش γηκηλμής. ‖ يورغون γιοργούν, مأيوس μεεγιούς, صولمش σολμούς.

Καταβαρύνω καὶ **—ρ(έω)ῶ**, يورومق γιουρουμάκ, زيادهسيله يوكلتمك ζιγιαδεσὶ ἰλὲ γιουκλετμέκ, ازمك ἐζμέκ, مخزون و مكدر ا. μαχζοὺν βὲ μουκεδδὲρ ἰτ.

Καταβασανίζω, زيادهسيله تعذيب ا. ζιγιαδεσὶ ἰλὲ τα'ζὶπ ἰτ.

Κατάβασις, ἡ اينمه ἐνμέ, نزول νουζούλ, اينيش ἐνίς, تنزل τενεζζούλ.

Καταβαυκαλίζω, نى نى ايدوب اويوتمق νινὶ νινὶ ἰδοὺπ ὀγιουτμάκ.

Καταβιβάζω, آشاغى آلمق ἀσαγὴ ἀλμάκ, ايندیرمك ἐνδιρμέκ, تنزيل ا. τενζὶλ ἰτ. انزال ا. ἰνζὰλ ἰτ.

Καταβίβασις, ἡ καὶ **—ασμός**, ὁ ايندیرمه ἐνδιρμέ, تنزيل τενζίλ, انزال ἰνζάλ.

Καταβιβρώσκω, بلع و التقام ا. πὲλ' οὐ ἰλτικὰμ ἰτ.

Καταβι(όω)ῶ, امرار عمر ا. ἰμράρι ὄμρ ἰτ.

Καταβλητικός, ή, όν, انزالى ἰνζαλή, تنزيلى τενζιλί.

Καταβοή, ἡ فرياد ايله شكايت φεριγιὰδ ἰλὲ σικιαγέτ.

Καταβόησις, ἡ صيزيلدى σηζηλδή, فرياد φεργιάδ.

Καταβόθρα, ἡ چوقور τσουκούρ, ورطه βαρτά, خفره χουφρέ.

Καταβολάς, ἡ (Βτ.) دالديرمه δαλδιρμά, فسل φὲσλ πλ. افسال ἐφσάλ.

Καταβολή, ἡ رمى ρεμί. ‖ ايفا و تأديه ἰφὰ βὲ τεεδιγέ. ‖ تأسيس τεεσίς. ‖ (Εὐκτ.) ابتدا ἰπτιδά. ‖ يارادیلش γιαραδηλής. ‖ (Ι) حمله χαμλέ. «ἀπὸ —ῆς κόσμου دنيانك يارادیلشندن برى δουνγιανὶν γιαραδιλισινδὲν περή.

Καταβο(άω)ῶ, برينك عليهنه باغيرمق πιρινὶν ἀλεϊχινὲ παγηρμάκ, ذم ا. ζέμμ ἰτ. شكايت ا. σικιαγὲτ ἰτ.

Καταβρενθύομαι, قورولمق κουρουλμάκ, تكبر ا. τεκεππὸυρ ἰτ.

Κατάβρεξις, ἡ صولاتمه σουλατμά, اسقا ἰσκά.

Καταβρέχω, صولامق σουλαμάκ, ايصلاتمق ἠσλατμάκ, صو سرپمك σοὺ σερπμέκ, اسقا ا. ἰσκὰ ἰτ.

Καταβροχθίζω, يوتمق γιουτμάκ, ابتلاع-بلع-التقام ا. ἰπτιλὰ'-πὲλ' -ἰλτικὰμ ἰτ. «*ὁ καταβροχθίζων* بالع παλή'. «*ὁ καταβροχθιζόμενος* مبلوع μεπλού'.

Καταβροχθισμός, ὁ καὶ —

ζθισις, ἡ يوغورتمه γιουρτμά, اتلاع ἰπ-τιλά', بلع πέλ', التقام ἰλτικάμ.

Κατάβρωσις, ἡ اكل ἐγκέλ, اتلاع ἰπτιλά'.

Καταβυθίζω, باتيرمق πατηρμάκ, غرق ا γάρκ ἰτ. ‖ (πθ.) باتمق πατ-μάκ, غرق اولنمق γάρκ ὀλουνμάκ. مغروق او μαγρούκ ὀλ. «τὸ πλοῖον κατεβυθίσθη سفينه غرق اولدى σεφινὲ γάρκ ὀλμούς. «καταβεβυθισμένος مغروق μαγρούκ, مستغرق μουσταγράκ. — εἰς χρέη مستغرق الديون μουστα-γρὰκ οὐδ-δουγιούν.

Καταβύθισις, ἡ باتيرمه πατιρ-μά, غرق γάρκ. [μουχπίρ.

Καταγγελεύς, ὁ (Νμ.) مخبر

Καταγγελία, ἡ (Νμ.) اخبار ἰχπάρ. [ἰχπὰρ ἰτ.

Καταγγέλλω, (Νμ.) اخبار ا.

Καταγγελτικός, ή, όν, (Νμ.) اخبارى ἰχπαρή.

Καταγέλαστος, ον, شايان استهزا σαγιάνι ἰστιχζά, كولنه جك γκιου-λουνεδζέκ.

Καταγελ(άω)ῶ, استهزا ا. ἰ-στιχζὰ ἰτ. اكلنمك ἐγλενμέκ.

Κατάγελως, ὁ آجى استهزا ἀδζὴ ἰστιχζά, استهزا ἰστιχζά, اكلنمه ἐγλενμέ.

Καταγεμίζω, املا ا. كلا كل γκιά-λεν ἰμλὰ ἰτ.

Καταγίγνομαι καὶ **—γίνο-μαι,** بولنمق πουλουνμάκ, مشغول او. μεσγούλ ὀλ. اشتغال ا. ἰστιγὰλ ἰτ. چاليشمق τσαλισμάκ, اقدام سعى ا. ἰκ-δάμ - σάϊ ἰτ. «καταγίνεται εἰς τὴν σπουδὴν τῶν Μαθηματικῶν علوم رياضيه نك مطالعه سنه مشغولدر οὐλιούμι ριγιαζιγενὶν μουταλιακασινὰ μεσ-γούλδουρ. «ὅλην τὴν ἡμέραν κατα-γίνεται εἰς τὴν ἀνάγνωσιν بتون كون كتاب مطالعه سنه مشغولدر πιτοὺν γκιοὺν κιτὰπ μουταλιακασινὰ μεσγούλδουρ. «— νὰ συμφιλιώσω τινάς قلانلرك مصالحه سنه چاليشمق φιλανλαρὶν μουσα-λεχασινὰ τσαλησμάκ. «καταγίνεται εἰς τὸν κῆπόν του باغچه سنده چاليشيور παγτσεσινδὰ τσαλησίγιορ. «— εἰς τὴν εἴσπραξιν τῶν φόρων ويركولرك تحصيله سعى و اقدام ا. βιργκιουλερὶν ταχσιλινὰ σάϊ οὐ ἰκδὰμ ἰτ. «ὁ κα-ταγινόμενος مشغول μεσγούλ.

Καταγιγνώσκω καὶ **—γινώ-σκω,** كوزلجه بيلمك γκιουζέλδζε πιλ-μέκ. ‖ حكم و قرار ويرمك χοῦκμ οὐ καρὰρ βιρμέκ, محكوم قيلمق μαχκιοὺμ κηλμάκ. «— τινὸς θάνατον اعدامنه حكم و قرار ا. ἰδαμινὰ χοῦκμ οὐ κα-ρὰρ ἰτ. «κατεγνώσθη αὐτῷ θάνατος اعدام جزاسنه محكوم اولدى ἰδὰμ δζε-ζασινὰ μαχκιοὺμ ὀλδού. «ἐκτείνειν τὴν καταγνωσθεῖσαν ποινήν حكم ايديلان جزايى اكال ا. χοῦκμ ἰδιλὲν δζεζαγὶ ἰκμὰλ ἰτ.

Κάταγμα, τὸ (Ι) قيريق κηρήκ, كسر κέσρ, انحضاض ἰνχιζάζ. «ἁπλοῦν — كسر بسيط κέσρι πεσίτ.

Καταγματικός, ή, όν, (Ι) كسرى κεσρί.

Κατάγνυμι, قيرمق κηρμάκ, كسر κέσρ ἰτ. § (πθ.) قيرلمق κηρηλμάκ, انكسار ا. ἰνκισὰρ ἰτ.

Καταγοήτευσις, ἡ سحر σὴχρ, بويو πογιού, تسحير τεσχίρ. § (ἠθ.) تذليه τεζλιγέ.

Καταγοητεύω, سحر ا. σὴχρ ἰτ. بويو ا. πουγιοὺ ἰτ. § (ἠθ.) تذليه ا. τεζλιγὲ ἰτ. § ممنون و متلذذ قيلمق μεμνοὺν βὲ μουτελεζζὶζ κηλμάκ. «*καταγοητευμένος* مسحور μεσχούρ. § (ἠθ.) مدله μουδλίχ. § ممنون و متلذذ μεμνοὺν βὲ μουτελεζζίζ.

Κατάγομαι, بر صويدن - سلسله‌دن - عرقدن اولمق - كلمك - چيقمق πὶρ σοϊδὰν-σιλσιλεδὲν-ἠρκδὰν ὀλμὰκ-γκελμὲκ-τσηκμάκ, انشعاب - تفرع ا. ἰνσιὰπ-τεφερροὺ ἰτ. منشعب - متفرع او. μουνσεΐπ-μουτεφερρὴ ὀλ. «*κατάγεται ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν* من اصل ايتاليادر ὰν ἀσὶλ Ἰτάλιαλιδιρ. «*κατάγεται ἀπὸ τὴν δεῖνα φυλὴν* فلان قومك عرقندندر φιλὰν καβμὴν ἠρκηνδάνδιρ. «*κατάγεται ἐκ βασιλικῆς οἰκογενείας* ملوك عرقندن منشعبدر μουλοὺκ ἠρκηνδὰν μουνσεΐπδιρ.

Καταγραφὴ, ἡ قيد καΐδ, تسجيل τεσδζίλ, تحرير ταχρίρ. «*κάμνω τὴν —ὴν σκευῶν* اشيا و اموالی دفتره قيد و تحرير ايتديرمك ἐσγιὰ βὲ ἐμβαλὴ τεφτερὲ καΐδ οὐ ταχρὶρ ἰτδιρμέκ.

Καταγράφω, قيد و تحرير ا. κάϊδ οὐ ταχρὶρ ἰτ. دفتره كچيرمك τεφτερὲ γκετσιρμέκ, تسجيل ا. τεσδζὶλ ἰτ. «*—τὰ ἔπιπλα οἰκίας* بيتيه‌يی دفتره قيد ا. ἰμτιαΐ πεϊτιγεΐ τεφτερὲ κα[ΐδ] ἰτ. «*αὐτὸ τὸ ἔγγραφον δὲν κατ[α]γράφη* بو اوراق قيد ايدلمه‌مشدر πο[ὺ] ε[β]ρὰκ κάϊδ ἰδίλμεμισδιρ.

Κατάγυμνος, ον, چيپلاق τσὶρ τσιπλάκ.

Καταγυμν(όω)ῶ, چيپلاق ا. τσὶρ τσιπλὰκ ἰτ. كاملا تجرد ا. κ[ιά]μιλεν τεδζερροὺδ ἰτ.

Κατάγω, ايندرمك ἐνδιρμέκ, تنزيل ا. τενζὶλ ἰτ. § كتيرمك γκετιρμέ[κ], عودت ايتديرمك ἀβδὲτ ἰτδιρμέκ. (πθ.) يناشمق γιαναδσμάκ. § اينديرمك ἐν[διρ]μέκ, نزول ا. νουζοὺλ ἰτ.

Καταγωγὴ, ἡ تنزيل τενζίλ. نزول νουζούλ. § يناشمه γιαναδσμ[ά]. § عودت ἀβδέτ. § (Νλγ.) اصل ἄσηλ, عرق ἤρκ, صوی σόϊ, تسلسل τεσελσο[ὺλ], نسب νεσέπ, نسل νέσλ, سلسله σιλσιλέ, ذريت ζεριγέτ. «*γνωρίζω τὴ[ν] —ήν του* اصل و عرقنی بيليرم ἄσηλ [ὀ] ἠρκηνὴ πιλίριμ. «*εἶναι εὐγενοῦ[ς] —ῆς* كريم الاصلدر κερὶμ οὐλ-ἀσήλ[ι]διρ, كريم العرقدر κερὶμ οὐλ-ἤρκδι[ρ]. «*κακῆς —ῆς* بد اصل πὲδ ἀσήλ, [...] ردی الاصل ρεδ[ὶ] οὐλ-ἀσήλ. «*ἡ — μιᾶς γλώσσης* العرق λεΐμ οὐλ-ἤρκ, بر لسانك اصلی πὶρ λισανὶν ἀσλή. «*εἶναι Γάλλος τὴν —ὴν* انسوی الاصلدر φρανσεβὴ οὐλ-ἀσήλδιρ. «*πόθε[ν] ἕλκει τὴν —ήν;* قانغی صويدندر κάν[γ]ι σοϊδάνδιρ; قانغی اصلدن منشعبدر καν[γι] ἀσηλδὰν μουνσεΐπδιρ;

Καταγώγιον, τὸ منزل μενζίλ, قوناق κονάκ.

Καταγωγός,όν, جاذب δζαζίπ, جالب δζαλίπ. § (I) مبسط μουπεσσίτ. «ὁ — τοῦ ὀφθαλμοῦ مبسط العين μουπεσσὶτ οὺλ-ἄϊν.

Καταδαμάζω, ا. ضبط ζάπτ ἰτ. آلمق تحت اطاعته. τάχτι ἰτααττδὰ ἀλμάκ, ا. قهر κάχρ ἰτ. ا. رام ρὰμ ἰτ.

Καταδάμασις, ἡ ضبط ζάπτ, قهر κάχρ.

Καταδαμαστής,ὁ ضابط ζαπίτ, قهار καχχάρ.

Καταδαμαστικός, ή, όν, قابل قهر و ضبط καπίλι κάχρ οὺ ζάπτ.

Καταδαπαν(έω)ῶ, بسبتون صرف ا. πίσπουτοὺν σὰρφ ἰτ. ا. اسراف ἰσρὰφ ἰτ. ا. استهلاك ἰστιχλὰκ ἰτ. هدر ا. χέδρ ἰτ. «*κατεδαπάνησεν ἄπασαν τὴν περιουσίαν του* بالجمله اموالني صرف و استهلاك ايلدى πὶλ-δζούμλε ἐμβαλινὶ σὰρφ οὺ ἰστιχλὰκ ἔϊλεδί.

Καταδείκνυμι καὶ **—κνύω,** كوسترمك γκιόστερμέκ, ا. بيان πεγιὰν ἰτ. ا. ارايه ἰραγὲ ἰτ. اظهار - عرض - ἰζχὰρ-ἄρζ-ἰπρὰζ ἰτ. ا. اثبات ا. ابراز ἰσπὰτ ἰτ. «*κατέδειξε τὴν ἀμάθειάν του* جهالتني كوسترمش δζεχαλετινὶ γκιόστερμίς.

Καταδεκτικός, ή, όν, متنزل μουτενεζζίλ, محويتلى μαχβιγετλή.

Κατάδενδρος, ον, پر اشجار πούρ ἐσδζάρ.

Καταδεσμεύω, شديداً ربط و عقد ا. σεδίδεν ρὰπτ οὺ ἄκδ ἰτ.

Καταδέχομαι, ا. قبول καπούλ ἰτ. § ا. تنزل τενεζζοὺλ ἰτ. § (ἐπὶ κακοῦ) ا. ارتكاب ἰρτικιὰπ ἰτ. «*δὲν* — تنزل ايتمهمك τενεζζοὺλ ἴτμεμεκ, قبول ايتمهمك καπούλ ἴτμεμεκ, نظر حقارتله باقمق ναζάρι χακαρέτλε πακμάκ. «*δὲν κατεδέχθη νὰ μᾶς ὁμιλήσῃ* بزمله سويلشمكه تنزل بيورمدى πιζίμλε σοϊλεσμεγὲ τενεζζοὺλ πουγιούρμαδη.

Καταδέω, ا. ربط و عقد ا. ρὰπτ οὺ ἄκδ ἰτ. § ا. منع μὲν' ἰτ. § او. اكسيك ἐκσὶκ ὀλ. § كيرى قالمق γκιρὶ καλμάκ.

Κατάδηλος, ον, آب آچيق ἄπ ἀτσήκ, اشكر ἐσκέρ, عيان ἀγιάν.

Καταδίδω(μι), ويرمك βιρμέκ, ا. اعطا ἰτὰ ἰτ. ا. تقسيم τακσὴμ ἰτ. ا. توزيع τεβζὶ' ἰτ. § Ἴδε Προδίδω.

Καταδικάζω, ا. حكم χοὺκμ ἰτ. محكوم قيلق μαχκιοὺμ κηλμάκ. «— *τινὰ εἰς θάνατον* بر كمسهنك اعدامنه حكم ا. πὶρ κίμσενιν ἰδαμινὰ χοὺκμ ἰτ. «*κατεδικάσθη εἰς δεσμά* كورك جزاسنه محكوم اولدى κιουρὲκ δζεζασινὰ μαχκιοὺμ ὀλδού. «*κατεδικάσθη εἰς θάνατον* قتل و اعدامه محكوم اولمش κὰτλ οὺ ἰδαμὰ μαχκιοὺμ ὀλμούς. «*καταδεδικασμένος* محكوم μαχκιούμ.

Καταδικάσιμος,ον, محكوم اولمسنه شايان μαχκιοὺμ ὀλμασινὰ σαγιάν.

Καταδικαστικός,ή,όν, جزائى δζεζαΐ.

Καταδίκη, ἡ حكم χιούκμ, محكوميت μαχκιουμιγέτ, مجازات μουδζαζάτ, جزا δζεζά. «ἀπαγγέλλω τὴν —ην» جزاتى تفهيم ا. δζεζαγὶ τεφχίμ ἰτ. «ἄξιος —ης» مستحق جزا μουσταχάκκι δζεζά, شايان مجازات σαγιάνι μουδζαζάτ.

Κατάδικος, ὁ محكوم μαχκιούμ, مجرم μουδζρίμ.

Καταδιψ(άω)ῶ, زياده‌سيله صوصامق ζιγιαδεσὶ ἰλὲ σουσαμάκ.

Καταδιωγμός, ὁ καὶ —ωξις, ἡ قووالامه κουβαλαμά, تعقيب τα'κήπ, تسلط τεσελλούτ, ظلم و اعتساف ζοὺλμ οὐ ἰτισάφ.

Καταδιώκτης, ὁ قووالايان κουβαλαγιάν, تعقيب ايديجى τα'κήπ ἰδιδζί. § مسلط μουσλίτ, ظالم ζαλίμ, غدار γαδδάρ, ستمكار σιτεμκιάρ.

Καταδιώκω, قووالامق κουβαλαμάκ, تعقيب ا. τα'κήπ ἰτ. تسلط ا. τεσελλοὺτ ἰτ.

Καταδότης, ὁ خائن χαΐν.

Καταδουλ(όω)ῶ, اسير ا. ἐσὶρ ἰτ. ضبط ا. ζάπτ ἰτ. § (μσ.) قول او. κοὺλ ὀλ. تابع او. ταπὶ' ὀλ. تحت اسارته كيرمك τάχτι ἰσαρετὲ γκιρμέκ.

Καταδούλωσις, ἡ استرقاق ἰστιρκάκ.

Καταδρομεύς, ὁ (Ντκ.) دكيز خرسزى δενὶζ χηρσηζή, قورصان κουρσάν.

Καταδρομή, ἡ قووالايش κουβαλαΐς, تعقيب τα'κήπ, هجوم χουδζούμ, تسلط τεσελλούτ, جور و اذيت δζὲβρ οὐ ἐζιγέτ, ظلم و اعتساف ζοὺλμ οὐ ἰτισάφ. § — τῆς τύχης طالعسزلق ταλα'σηζλήκ, اوغورسزلق ὀγουρσουζλούκ, بختسزلق παχτσιζλήκ, شآمت σεεμέτ.

Καταδρομικός, ή, όν, قورصانه κουρσανὰ, متعلق اولان μουτεαλλὴκ ὀλάν. «πλοῖον —ὸν (Ντκ.)» قورصان كيسى κουρσὰν γκεμισί.

Καταδυναστεία, ἡ اجبار و تضييق ἰδζπὰρ βὲ ταζγίκ, تسلط τεσελλούτ, ظلم ζοὺλμ, جبر δζέπρ, جور δζέβρ, ستم σιτέμ, زور ζόρ, غدارلق γαδδαρλήκ, عنف οὔνφ, تعدى τεαδδή, حال مغدوريت χάλι μαγδουριγέτ.

Καταδυνάστευσις, ἡ اجبار ἰδζπάρ, تعدى τεαδδή, تسلط τεσελλούτ.

Καταδυναστευτικός, ή, όν, ظلمى ζουλμί, جبرى δζεπρί.

Καταδυναστεύω, ظلم و جبر ايله معامله ا. ζοὺλμ οὐ δζὲπρ ἰλὲ μουαμελὲ ἰτ. ظلم آلتنده طوتمق ζοὺλμ ἀλτηνδὰ τουτμάκ, ظلم و غدر ا. ζοὺλμ οὐ γάδρ ἰτ. جور - تعدى - ستم ا. δζέβρ-τεαδδή-σιτέμ ἰτ. § (πθ.) مظلوم - مغدور او. μαζλοὺμ-μαγδοὺρ ὀλ. «ὁ καταδυναστεύων» جابر δζαπίρ, ظالم ζαλίμ, غدار γαδδάρ, ستمكار σιτεμκιάρ, جفاكار δζεφακιάρ, ظلمكار ζουλουμκιάρ.

Κατάδυσις, ἡ غطس γατίς, تغطيس ταγτής.

Καταδύω, (Μτβ.) باتيرمق πατ-δηρμάκ, تغطيس ا. ταγτὴς ἰτ. § (ἀμτβ.) باتمق πατμάκ, غطس او. γα-

ς ὀλ. .او مغطوس μαγτοὺς ὀλ. § Ἀστρ.) پاتمق πατμάκ, .ا غروب γυρούπ ἰτ.

Καταζεύγνυμι καὶ **—νύω**, جبرآ قوشمق δζέπρεν κοσμάκ. § اجبار ἰδζπὰρ ἰτ.

Κατάζευξις, ἡ قوشمه κοσμά. § برلشمه πιρλεσμέ, الصاق ἰλσάκ.

Καταθέλγω, مفتون قيلمق μεφτοὺν κιλμάκ, .ا تلطيف τελτὶφ ἰτ.

Κατάθελξις, ἡ مفتون قيلمه μεφτοὺν-κηλμά, تلطيف τελτίφ.

Κατάθερμος, **ον**, احرّ ἀχάρρ.

Κατάθεσις, ἡ وضع βάζ'. §(Νμ.) افاده ἰφαδέ, تقرير τακρίρ, شهادت σεχαδέτ, اقرار ἰκράρ. «— *μαρτύρων* شاهدلرك σαχιδλερὶν ἰφαδεσί, شهودك افاداتى واقعه σουχουδὶν ἰφαδάτι βακαασί. «*ἔγγραφος* — افادهٔ مضبوطه - تحريريه ἰφαδέϊ μαζπουτά-ταχριριγέ. «— *ὅπλων* تسليم سلاح τεσλίμι σιλάχ. § (Ἐμπ.) ديوزيتو ντεπόζιτο, وديعه βεδιά', امانت ἐμανέτ.

Καταθέτω, يره براقمق γερὲ πρακμάκ, قومق κομάκ, .ا وضع βάζ' ἰτ. (Νμ.) امانت ويرمك ἐμανὲτ βιρμέκ, وديعه اولرق براقمق βεδιὰ' ὀλαρὰκ πρακμάκ, .ا ايداع ἰδὰ' ἰτ. امانةً وضع ἐμάνετεν βάζ' ἰτ. كفالت آقچه‌سى توديع κεφαλὲτ ἀκτσεσὶ τεβδί' ἰτ. « — *ἐπὶ δικαστηρίου* اداى شهادت ἐδάϊ σεχαδὲτ ἰτ. افاده ويرمك ἰφαδὲ βιρμέκ, تقرير ويرمك τακρὶρ βιρμέκ, .ا اقرار ἰκρὰρ ἰτ.

«— *τὰ ὅπλα* .ا تسليم سلاح τεσλίμι σιλὰχ ἰτ.

Καταθλίβω, صيقمق σικμάκ, .ا تضييق ταζγὶκ ἰτ. § (μτφ.) ظلم و غدر .ا ζοὺλμ οὐ γάδρ ἰτ. .ا تعدى τεαδδὴ ἰτ.

Καταθλιπτικός, **ή**, **όν**, جبرى δζεπρί, ظلمى ζουλμί, مؤذى μουεζζή. «*ποιναὶ —αὶ* (Νμ.) مجازات ترهيبيه μουδζαζάτι τερχιπιγέ.

Κατάθλιψις, ἡ تضييق ταζγίκ. § ظلم ζούλμ, جبر δζέπρ, اعتساف ἰτισάφ, تعدى τεαδδή.

Καταθραύω, پستون قيرمق πίσπουτοὺν κηρμάκ.

Καταθρύπτω, پارچه‌لامق παρτσαλαμάκ.

Καταθύμιος, **ον**, مقبول μακπούλ, مرغوب μεργούπ, متمنى μουτεμεννί.

Καταθυμ(όο)οῦμαι, فوق العاده .ا تغضب φὲβκ ἐλ-ἀδὲ τεγαζζοὺπ ἰτ. «*καταθυμωμένος* طارغين δαργήν, اغضب ἀγζάπ.

Καταιβάζω, ἴδε Καταβιβάζω.

Καταιβασία, ἡ (I) نزله νεζλέ.

Καταιγίς, ἡ بوره πόρα, فورطونه φουρτούνα, عاصف ἀσίφ.

Καταιματώνω, قانلامق καν-λατμάκ.

Καταιόνησις, ἡ اوستنه صو دوكمه οὐστουνὲ σοὺ δὸκμέ, غسل γάσλ. § (I) دوش δούς.

Καταιον(άω ἢ έω)ῶ, صو دوكمك σοὺ δὸκμέκ, .ا غسل γάσλ ἰτ. § (I)

.ا - آلق دوش δοὺς ἀλμὰκ - ἰτ.

Καταισχύνη, ἡ رزالت ρεζαλέτ, رسوايى ρόυσβαΐ, فضاحت φεζαχάτ, عيب ἀΐπ, مخزيت μουχζιγέτ.

Καταισχύνω, بريننك عرضنه طوقونمق πιρινὶν ἠρζινὰ δοκουνμάκ, ناموسنى يابمال ا. ναμουσουνοὺ παϊμὰλ ἰτ. تحقير و تذليل ا. ταχκὴρ βὲ τερζὶλ ἰτ. اوطاندرمق οὐτανδηρμάκ, تحت خجالده براقمق τάχτι χηδζαλετδὲ πρακμάκ. «ὁ *καταισχύνων* مخزى μουχζή.

Κατακάθημαι καὶ **—θίζω,** ἴδε Κατασταλάζω.

Κατακαίω, بسبتون ياقمق πίσπουτοὺν γιακμάκ, ا. احراق كاملا κιάμιλεν ἰχρὰκ ἰτ. ا. كل κιοὺλ ἰτ. «ὁ *ἥλιος κατέκαυσε τὰ σπαρτὰ* كونش نباتاتى كليا احراق ايتمشدر γκιουνὲς νεπατατὶ κιούλλιγεν ἰχρὰκ ἰτμίσδιρ.

Κατακαλύπτω, ا. ستر كاملا κιάμιλεν σὲτρ ἰτ.

Κατακάρδιος, ον, دل زده δὶλ ζεδέ. ≬ (ὡς ἐπρ.) *κατακάρδια ἢ —δα* جان و كوكلدن δζὰν οὐ γκιοὐνουλδέν, جانانه δζανινά, جكرينه δζιγερινέ.

Κατάκαυσις, ἡ ياقمه γιακμά, احراق ἰχράκ. ≬ يانمه γιανμά, احتراق ἰχτιράκ.

Κατάκειμαι, ياتمق γιατμάκ. «— *ἐπὶ τῆς κλίνης* صاحب فراش او. σαχὶπ-φιρὰς ὀλ.

Κατακερματίζω, ا. پاره پاره παρὰ παρὰ ἰτ. ≬ (ἐπὶ νομισμ.) بوزمق ποζμάκ.

Κατακερματισμός, ὁ پاره لمه παρλαμά. ≬ بوزمه ποζμά.

Κατακέφαλα, (Ἐπρ.) ... τεπεσὶ οὐστουνέ, باش اشاغه πὰς ...

Κατακηλιδ(όω)ῶ, ... لكه لكه πίσπουτοὺν λεκελεμέκ, ... ا. τελβὶς ἰτ. لكه دار قيلق λεκεδ... κηλμάκ.

Κατακηλ(έω)ῶ, ا. تلطيف τ... τὶφ ἰτ. ا. تسكين τεσκὶν ἰτ.

Κατακίτρινος, ον, صارى ... σὰπ σαρή.

Κατακλείς, ἡ كليد κιλίδ. (μτφ.) نتيجه νετιδζέ. « — *τοῦ* ... خلاصهٔ كلام χουλασάϊ κελιάμ.

Κατάκλειστος, ον, ... قپالى πίσπουτοὺν καπαλή, مسدود μεσδο...

Κατακλείω, قپامق ايجينه ἰτς... καπαμάκ. ≬ (μτφ.) ا. تضييق ταζ... ἰτ. ≬ (πθ.) قپانمق καπανμάκ.

Κατακλίνω, ياتيرمق γιατιρμ... ≬ (μσ.) —*ομαι* ياتمق γιατμάκ.

Κατακλύζω, صو باصمق σοὺ ... σμάκ, صويه باتيرمق σουγιὰ πατιρμ... ا. غرق γὰρκ ἰτ. ≬ (μτφ.) ا. ... ἰστιλὰ ἰτ. «*ὅταν οἱ Γότθοι κα... κλυσαν τὴν Ἰταλίαν* قوتى ايتاليا ... ملكتى استيلا ايلديكى وقتده Γὸτ κα... Ἰτάλια μεμλεκετὶ ἰστιλὰ εἶλε... βακητδά.

Κατάκλυσις, ἡ (I) تنقيه τεν...

Κατακλυσμός, ὁ طاشقينلق ... σοὺ τασκηνληγή. ≬ (Ἰστρ.) ... τουφάν. «*βροχὴ* — ياغور كى ...

υφὰν κιπὶ γ̥ιαγμούρ. «πρὸ τοῦ -οῦ قبل الطوفان κάπλ ἐτ-τουφάν. (μτφ.)— ὕβρεων شتوم طغيان τόυ-άνι σετούμ.

Κατακοιμίζω, اويوتمق ὀγ̥ου-ἀκ.

Κατακοιμ(άω)ῶμαι, اويومق γ̥ουμάκ, .ا تنوم τενεββούμ ἰτ.

Κατακοίτομαι, صاحب فراش او. χὶπ-φιρὰς ὀλ.

Κατάκοιτος, ον, يتاقده ياتان εταχδὰ γ̥ιατάν, صاحب فراش σα-π-φιράς.

Κατακοκκινίζω, .ا قيب قرمزى π κηρμηζὴ ὀλ.

Κατακόκκινος, η, ον, قيب قرمزى κὴπ κηρμηζή.

Κατακόμβαι, αἱ كورخانه γκ̥ουρ-νέ, ناووس ναβούς, جنفور δζενφοὺρ جنافير δζεναφίρ.

Κατακομματιάζω, پارچه‌لامق ρτσαλαμάκ.

Κατάκοπος, ον, چوق يورغون ἰκ γ̥οργούν.

Κατακόπτω, بسيتون كسمك πίσπὸυ-ν κεσμέκ, دوغرامق δογραμάκ. § (μτφ.) يورومق γ̥ορουμάκ, .ا اتعاب ἀπ ἰτ.

Κατάκορος, ον, بيقمش πηκμής. —ως (ἐπρ.) افراط ايله ἰφρὰτ ἰλέ, فوق الغايه φὲβκ ἐλ-χάδδ, ἐλ-γαγέ. [γὶν ἰτ.

Κατακοσμ(έω)ῶ, .ا تزيين τεζ-

Κατακράτησις, ἡ آليقومه ἀλη-κομά, ضبط ζάπτ, توقيف τεβκήφ, غصب γάζπ.

Κατακρατ(έω)ῶ, آليقومق ἀλη-κομάκ, .ا غصب-ضبط γάζπ-ζάπτ ἰτ. .ا توقيف τεβκὴφ ἰτ.

Κατακραυγή, ἡ فرياد φεργ̥άδ. شكايت σικ̥αγέτ.

Κατακρεουργ(έω)ῶ, پارهلامق παραλαμάκ.

Κατακρημνίζω, دوشورمك δὸυ-σὸυρμέκ, .ا اهباط ἰχπὰτ ἰτ. ييقمق γικμάκ, .ا هدم χέδμ ἰτ. § (μσ.) —ομαι دوشمك δὸυσμέκ, آتلق ἀτηλ-μάκ, .ا انهباط ἰνχιπὰτ ἰτ. .ا انتكاس ἰντικ̥ὰς ἰτ. § ييقلمق γικηλμάκ, انهدام .ا ἰνχιδὰμ ἰτ.

Κατακρήμνισις καὶ —**σμός,** ὁ اهباط ἰχπάτ, انهباط ἰνχιπάτ, انتكاس ἰντικ̥άς. § هدم χέδμ, انهدام ἰνχιδάμ.

Κατακρίνω, .ا حكم χόυκμ ἰτ. محكوم قيلمق μαχκ̥οὺμ κηλμάκ.§ ذم و قدح فصل .ا تقبيح ζὲμμ βὲ τακπὶχ ἰτ. فصل-قدح .ا تعييب- φάσλ-κάδχ-τα'ἰπ ἰτ.

Κατάκρισις, ἡ حكم χόυκμ. § (ἠθ.) مذمت μεζεμμέτ, ذم ζέμμ, فصل φάσλ, قدح κάδχ, غيبت γηΐπέτ.

Κατακριτέος, α, ον, شايان ذم σαγ̥άνι ζέμμ.

Κατάκτησις, ἡ فتح φέτχ, تسخير τεσχήρ, ضبط ζάπτ.

Κατακτητής, ὁ فاتح φατίχ, جهانگير δζεχανγκίρ, كشوركشا κεσ-βερ-κ̥ὸυσά. «ὁ Ἀλέξανδρος ἦτο μέγας —اسكندر بر جهانگير معظم ايدى ἰσ

κενδὲρ πὶρ δζεχανγκίρι μουαζζὰμιδί.

Κατακτ(άω)ῶ, فتح-ضبط .ا φέτχ-ζὰπτ ἰτ. تسخير .ا τεσχὴρ ἰτ. قبضهٔ تصرفنه آلمق καπζάϊ τεσαρρουφηνὰ ἀλμάκ, آوردهٔ قبضهٔ فتح و تسخير .ا ἀβερ-δέϊ καπζάϊ φέτχ οὐ τεσχὴρ ἰτ. § (πθ.) —ῶμαι .او فتح و تسخير φέτχ οὐ τεσχὴρ ὀλ. § قزانمق καζανμάκ, «— πόλιν .او بر شهرك فتحنه ظفرياب πὶρ σεχρὶν φετχινὲ ζαφεργιὰπ ὀλ. «— τὰς καρδίας .ا تسخير قلوب τεσχήρι κουλοὺπ ἰτ. كوكل قاپمق κιονοὺλ καπμάκ. «αἱ κατακτηθεῖσαι πόλεις بلاد مستخره πελάδι μουστεχερρέ. «ὁ κατακτώμενος مفتوح μεφτούχ, مستخر μουστεχχέρ, دستبردانه δεστ-περδανέ, كرفتار γκιριφτάρ.

Κατακυλίω, يوارلامق γιου-βαρλαμάκ.§ (αὐτπθ.) يوارلنمق γιου-βαρλανμάκ, دوشمك δουσμέκ.

Κατακυρίευσις, ἡ ضبط ζάπτ, تسلط τεσελλούτ.

Κατακυριεύω, بسايتون ضبط-تسخير-تسلط .ا πίσπουτοὺν ζὰπτ-τεσχὴρ-τεσελλοὺτ ἰτ.

Κατακυρ(όω)ῶ, (Νμ.)-احاله .ا تفويض .ا ἰχαλὲ-τεφβὶζ ἰτ. تقرير .ا τακρὶρ ἰτ. قرار دادهٔ چكمك καραρδαδὲ τσεκμέκ. § (πθ.) —οῦμαι .ا تقرر τεκαρροὺρ ἰτ. «ἡ προμήθεια τῶν τροφῶν κατεκυρώθη εἰς τὸν δεῖνα ارزاقك التزامى فلانه احاله و تفويض ايدلشدر ἐρζακὴν ἰλτιζαμὶ φιλανὰ ἰχαλὲ βὲ τεφβὶζ ἰδιλμίσδιρ.

Κατακύρωσις, ἡ (Νμ.) تفويض τεφβίζ, احاله ἰχαλέ, تقرر τεκαρρούρ, قرارداده καραρδαδέ. «ἡ τελευταία احاله قطعيه ἰχαλέϊ κατι'ά.

Καταλαλιά, ἡ لوم λέβμ, ذم ζέμμ, فصل φάσλ, كوى κιουί.

Καταλαλ(έω)ῶ, فصل .ا φ ἰτ. لوم-ذم .ا λὲβμ-ζέμμ ἰτ. .ا τα'ζὶλ ἰτ.

Καταλαμβάνω, طوتمق τουτμ ضبط .ا ζάπτ ἰτ. دردست .ا δερ ἰτ. § (μτφ.) آكلامق ἀνλαμάκ, ادراك .ا φέχμ-ἰδρὰκ ἰτ. آكلاشلق ἀ σιλμάκ. «κατέλαβον αὐτὸν ἐπ' τοφώρῳ دردست ايتشلردر مشهوداً ἀνὶ μεσχούδεν δερδέστ ἰτμισλέρ «—πολὺ καλῶς ὅ,τι λέγετε كز كوزلجه فهم و ادراك ايدرم δίδιγ γκιουζέλδζε φέχμ οὐ ἰδρὰκ ἰδέ «δὲν καταλαμβάνετε τὸ δύσκ τῆς ὑποθέσεως صعوبتنى فهم و ادراك ايدهميورسكز μασλαχατὶν ουπετινὶ φὲχμ οὐ ἰδρὰκ ἰδέμι σουνουζ. «κατειλημμένος τουτουλμούς, مضبوط μαζπούτ

Καταλέγω, قيد .ا κάϊδ ἰτ. σαϊμάκ, عد .ا ἄδδ ἰτ. § (πθ.) σαϊλμάκ, معدود .او μα'δούδ «καταλέγεται μεταξὺ τῶν σίων زنكين صايلير ζενγκὶν σα زنكين عد اولنور ζενγκὶν ἄδδ ὀλο

Κατάλειμμα, τὸ قصور κου بقيه πακηγιέ.

Καταλείπω, براقمق πρακμάκ, ترك τέρκ ἰτ. ‖ ا. قصريد κασρὶδ ἰτ. ‖ واز كچ βάζ γκετσμέκ, ‖ ا. تسليم τεσλίμ ‖ (ἐπὶ κλῆρον.) ا. ترك و وصيت ‖ ... ρκ οὐ βασιγjὲτ ἰτ. ‖ (πθ.) قالق ...λμάκ, آرتق ἀρτμάκ. «*κατέλειπεν ...ασαν τὴν περιουσίαν του εἰς ἀ-...θοεργὰ καταστήματα* باجمله اموالنى مؤسسات خيريه يه ترك و وصيت ايلدى ...λ-δζούμλε ἐμβαλινὶ μουεσσισάτι ...ἱριγεγὲ τὲρκ οὐ βασιγὲτ ἰτμίσ-... «*καταλελειμμένος* متروك μετρούκ.

Κατάλειψις, ἡ ترك τέρκ.

Καταλεπτῶς, (Ἐπρ.) مفصلاً ...υφέσαλεν, موضحاً μουβάζαχεν, ...اطرا ἐτραφὶ ἰλέ, اينجه اينجه ἰνδζὲ ...ζέ, برر برر πιρὲρ πιρέρ.

Καταλευκαίνω, ا. تبييض τεπ-... ἰτ.

Κατάλευκος, ον, بام بياض πὰμ ...γjάζ, ابيض ἐπγέζ.

Καταλήγω, بيتمك πιτμέκ, ا. انتها ...ιχὰ ἰτ. ‖ ختامبولمق χητὰμ πουλμάκ, ...منتج μουντὶδζ ὀλ. ‖ ختامپذير او. χη-...μπεζὶρ ὀλ. «*ὅλαι αἱ γραμμαὶ ...ταλήγουσιν εἰς τὸ κέντρον* كافه خطوط مركزه منتج ... κjαφέϊ χουτοὺτ ...ρκεζὲ μουντίδζδιρ.

Καταληκτικός, ή, όν, انتهائى ...ιχαΐ.

Κατάληξις, ἡ صوك σόν, تنها ...ιχά. ‖ (Γρμ.) كلمه‌نك صوك حرف ...εμενὶν σὸν χαρφί, آخر ἀχήρ.

Καταληπτικός, ή, όν, فهمى φεχμί, ادراكى ἰδρακί. ‖ (I) داى الجدى δάϊ οὐλ-δζουμουδή, مثبوت μεσπούτ.

Καταληπτός, ή, όν, ضبط اوله بيلور ζάπτ ὀλουνὰ πιλούρ. ‖ آكلاشيلور ἀνλαῤιλούρ, قابل فهم καπίλι φέχμ, قابل ادراك καπίλι ἰδράκ.

Κατάληψις, ἡ ضبط ζάπτ, تسخير τεσχήρ, فتح φέτχ. ‖ آكلايش ἀνλαΐς. فهم φέχμ, ادراك ἰδράκ, ضبط ζάπτ. ‖ (Νμ.) ضبط ζάπτ, مصادره μουσα-δερέ. ‖ (I) داى الجود δάϊ οὐλ-δζου-μούδ, داى الثبات δάϊ οὐσ-σεπάτ, قتالپسى καταλιπσί.

Καταλλαγή, ἡ (Ἐμπ.) آقچه بوزمه‌سى ἀκτχὲ ποζμασή, صرافلق σαραφλήκ.

Καταλλάκτης, ὁ كوشه صراف κjοσὲ σαραφή, صراف σαράφ.

Καταλλάσσω καὶ **—ττω,** (Ἐμπ.) آقچه بوزمق ἀκτσὲ ποζμάκ, ‖ (ἠθ.) باريشديرمق παρησδηρμάκ, ا. اصلاح بين ἰσλάχι πέϊν ἰτ.

Κατάλληλος, ον, مقابل μου-καπίλ. ‖ لائق λαΐκ, مناسب μουνα-σίπ, اويغون οϊγούν, مطابق μουτα-πίκ, موافق μουβαφίκ, جسبان δζουσ-πάν. «*— περίστασις* فرصت مناسب φουρσάτι μουνασίπ. «*λαμβάνω τὰ —α μέτρα* ا. اتخاذ تدابير مناسبه ἰττι-χάζι τεδαπίρι μουνασεπὲ ἰτ. ‖ *—ήλως* (Ἐπρ.) لائق و مناسب بر صورتله λαΐκ βὲ μουνασὶπ πὶρ σουρέτλε, لائقانه λαϊκανέ, وجهله مناسب μουνασὶπ βέδζχιλε, كركى كى γκερεκὶ κιπί.

«*ἀπήντησε* —*ως* بر وجه اليق جواب ويردى πὶρ βέδζχι ἐλγὲκ δζεβὰπ βιρδί.

Καταλληλότης, ἡ اويغونلق ὀϊγουνλούκ, مناسبت μουνασεπέτ, سزاوارى σεζαβαρή, توافق τεβαφούκ.

Καταλογή, ἡ قيد و تحرير καΐδ οὐ ταχρήρ. § صنفلر تقسيم σινιφλερὲ τακσήμ.

Καταλογίζομαι, صايمق σαϊμάκ, عد ا. ἄδδ ἰτ. § حسابه كچيرمك χησαπὰ γκετσιρμέκ, محسوب ا. μαχσοὺπ ἰτ. § فهم ا. φέχμ ἰτ. دوشونمك δούσοὺνμέκ. § (Ἐμπ.) محسوب ايلمك-ايتديرمك μαχσοὺπ εἰλεμὲκ-ἰτδιρμέκ. «*τὰ χρήματα ταῦτα πρέπει νὰ καταλογισθῶσιν εἰς τὸν δεῖνα* بو پاره يى فلانك دينه محسوب ايتديرملى πού παραή φιλανὶν δεϊνινὲ μαχσοὺπ ἰτδιρμελή.

Καταλογισμός, ὁ عد ἄδδ, تعداد τα'δάδ. § (Ἐμπ.) محسوب قيله μαχσοὺπ κηλμά.

Κατάλογος, ὁ دفتر τεφτέρ, فهرست φιχρίστ, جريده δζεριδὲ πλ. جرايد δζεραΐδ, جدول δζεδβέλ. «*στρατιωτικοὶ* —*οι* عسكر جريده لرى ἀσκὲρ δζεριδελερί. «*φορολογικὸς* —*ος* ويركو جدولى βιργκιοὺ δζεδβελή. «*ὀνομαστικοὶ* —*οι* اسامى دفترى ἐσαμὶ τεφτερή. «*καταγράφω εἰς τὸν*—*ον* دفتره ثبت ا. σέπτι τεφτὲρ ἰτ. دفتره قيد ا. τεφτερὲ καΐδ ἰτ. «*ἐξαλείφω ἐκ τοῦ* —*ου* دفتردن چيقارمق τεφτερδὲν τσικαρμάκ, سيلمك σιλμέκ. «— *τῶν φαγητῶν* (*εἰς ξενοδοχεῖον*) يمك دفترى γεμὲκ τεφτερή, ليسته λίστ...

Κατάλοιπος, ον, قالان καλ..., قصور قالان κουσοὺρ καλάν, باقى π... κή. «*τὸ* —*ον* بقيه πακηγιέ, ... κουσούρ.

Κατάλυμα, τὸ منزل μενζί..., مسكن μεσκέν, قوناق κονάκ, خانه χα...

Καταλυμαίνομαι, بوزمق πο... μάκ, افنا ا. ἰφνὰ ἰτ. محو ا. μάχβ ... هلاك ا. χελὰκ ἰτ.

Καταλύσιμος, ον, المحو ... μουμκὶν οὐλ-μάχβ. «*ἡμέρα* — (Ἐκκλ.) ياغلى يندىكى كون γιαγλὴ γε... διγὶ γκιοὺν.

Κατάλυσις, ἡ بوزمه ποζμ..., يقمه γικμά, محو و تخريب μάχβ ... ταχρίπ. § الغا ἰλγά. § وفات βεφ... § اقامت ἰκαμέτ. § منزل μενζίλ, ... κονάκ. «*ἡ*—*τῆς νηστείας* (Ἐκκλ...) اورووجى بوزمه οὐρουδζοὺ ποζμά, ... يمه γιαγλὴ γεμέ.

Καταλύω, بوزمق ποζμάκ, ... γικμάκ محو و خراب ا. μάχβ οὐ χ... ρὰπ ἰτ. هدم ا. χέδμ ἰτ. § ... πιτδιρμέκ. ختام ويرمك χητὰμ β... μέκ. § اقامت-ييتوتت ا. ἰκαμὲτ-π... τουτὲτ ἰτ. قونمق κονμάκ. § (Ἐκκλ...) ات يمك ἐτ γεμέκ, اورووجى بوزمق ὀ... ρουδζοὺ ποζμάκ, ياغلى يمك γιαγ... γεμέκ. «— *παρά τινι* ... خانه سنده قونمق φιλανὶν χανεσινδὲ κονμά... فلانه مسافر او. φιλανὰ μουσαφὶρ ὀ... «— *εἰς ξενῶνα* خانده اقامت ا. χαν... ἰκαμὲτ ἰτ.

Καταμαρτυρ(έω)ῶ, بريتك عليهنه شهادت πιρινὶν ἀλεϊχινὲ σεχαδὲτ ἰτ.

Κατάμαυρος, ον, سيم سياه σὶμ σιαχ, قاپ قره κὰπ καρά.

Καταμαυρ(όω)ῶ, بستون سياهلاتمق σπὸυτὸυν σιγιαχλατμάκ.

Καταμελίζω, پارچهلامق παρτσαλαμάκ, پاره پاره ا. παρὰ παρὰ ἰτ.

Καταμέμφομαι, زياده سيله ذم ايتمك ζιγιαδεσὶ ἰλὲ ζέμμ-τεζμὶμ ἰτ.

Καταμερίζω, تقسيم ا. τακσὶμ ا. مقاسمه μουκασεμὲ ἰτ.

Καταμέρισις, ἡ καὶ —**ρισμός**, ὁ تقسيم τακσὴμ, مقاسمه μουκασεμέ.

Κατάμεστος, ον, طام طولو τὰμ τολού.

Καταμέτρησις, ἡ καὶ **-τρημα**, τὸ مقايسه μουκαγεσέ, مساحه μεσαχά. § صايش σαΐς, تعداد τα'δάδ.

Καταμετρ(έω)ῶ, اولچمك ὀλτσέκ, مساحه ا. μεσαχὰ ἰτ. § صايمق σαϊμάκ, تعداد ا. τα'δὰδ ἰτ.

Καταμήνιος, ον, شهرى σεχρή, ماهى μαχή. § (οὐσ.) τὰ —**νια** (Ι.) عادت ἀδέτ, حيض χαΐζ, قارينك آى باشى καρινὶν ἄϊ πασησή.

Καταμήνυσις, ἡ (Νμ.) اخبار ἰχπάρ. § (Ποίν.) تشكى τεσεκκή, شكايت σικιαγέτ.

Καταμηνύω, اخبار ا. ἰχπὰρ ἰτ. تشكى τεσεκκὴ ἰτ. شكايت ا. σικιαγὲτ ἰτ. [γιάλνηνζ.

Κατάμονος, ον, يپ يالكز γιὰπ

Καταναγκάζω, زورلامق ζορλαμάκ, اجبار ا. ἰδζπὰρ ἰτ. صيقيشديرمق σηκησδηρμάκ, مجبور ا. μεδζποὺρ ἰτ. تضييق ا. ταζγὶκ ἰτ.

Καταναγκασις, ἡ زورله ζορλαμά, اجبار ἰδζπάρ, مجبوريت μεδζπουριγέτ, صيقيندى σηκηνδή, تضييق ταζγίκ.

Καταναγκαστικός, ή, όν, جبرى δζεπρί, مجبورى μεδζπουρή. «*δύναμις* — قوهٔ جبريه κουββέϊ δζεπριγέ.

Καταναλίσκω, صرف ا. σὰρφ ا. اسراف ا. ἰσρὰφ ἰτ. استهلاك ا. ἰστιχλὰκ ἰτ. § افنا ا. ἰφνὰ ἰτ. اهلاك ا. ἰχλὰκ ἰτ. «*κατηνάλωσε τὴν πατρικήν του κληρονομίαν* پدرندن موروث اموالى صرف ايلدى κιὰφὲϊ πεδερινινδὲν μεβρούς κιαφέϊ ἐμβαλὴ σὰρφ ἐϊλεδή. «*πῦρ καταναλίσκον* (Γρμ.) آتش پر جوار ἀτὲς ποὺρ χόρ.

Καταναλώσιμος, ον, قابل صرف و استهلاك καπίλι σὰρφ οὐ ἰστιχλάκι.

Κατανάλωσις, ἡ صرف σάρφ, استهلاك ἰστιχλάκι, صرفيات σαρφιγιάτ. «*ἐξωτερική* — صرفيات و استهلاكات داخليه σαρφιγιὰτ βὲ ἰστιχλακιάτι δαχηλιγέ. «*ἐξωτερική* — صرفيات و استهلاكات خارجيه σαρφιγιὰτ βὲ ἰστιχλακιάτι χαρδζιγέ. «*ἐπιτόπιος* — صرفيات محليه σαρφιγιάτι μαχαλλιγέ. «*φόρος* — εως صرفيات ـ استهلاكات ويركوسى σαρφιγιὰτ-ἰστιχλακιὰτ βιργκιούσή.

Καταναλωτής, ὁ مستهلك μουστεχλίκ.

Καταναλωτικός, ή, όν, استهلاكی ιστιχλακί, صرفی σαρφή.

Κατανεύω, باش اكمك πὰς ἐϊμέκ. § قبول ا. καποὺλ ἰτ. رضا ويرمك ριζὰ βιρμέκ, راضی او. ραζὴ ὀλ. موافقت ا. μουβαφακὰτ ἰτ.

Κατανόησις, ἡ فهم φέχμ, درك δέρκ, ادراك ἰδράκ.

Κατανο(έω)ῶ, آكلامق ἀνλαμάκ, درك - فهم ا. δὲρκ-φὲχμ ἰτ.

Κατάντης, ες, نشيب νεσίπ.

Κατάντικρυ, (ἐπρ.) قارشی بقارشی καρσὴ πε-καρσή, متقابل μουτεκαπίλ.

Καταντ(έω)ῶ, (μτ6.) واردیرمق βαρδηρμάκ, كتيرمك γκετιρμέκ. § (ἀμτ6.) وارمق βαρμάκ, كلمك γκελμέκ, اولمق ὀλμάκ, كيرمك γκιρμέκ, منجر او. μουνδζὲρρ ὀλ. «*τοῦτο κατήντησε συνήθεια* بو عادت اولدی πού ἀδὲτ ὀλδού. «*κατήντησε παροιμία* مثال حكمه كرمش μεσὰλ χὸυκμινὲ γκιρμίς. «*κατήντησε πολὺ ὀχληρὸς* پك معجز اولدی πὲκ μουαδζὶζ ὀλδού. «*ὁ ἔρως του καταντᾷ μέχρι μανίας* (εἰς ὑπερβολὴν) عشق دليلكه واريور ἀσκὴ δελιλιγὲ βαρίγιορ. «*κατήντησεν ὁ λόγος εἰς...* سوز فلانه كلدی φιλανὰ γκελδή. «*κατήντησαν εἰς χειρονομίας* اله كلديلر ἐλὲ γκελδιλέρ. «*εἰς ποίαν κατάστασιν κατήντησε!* نه حاله وارمش - كلمش νὲ χαλὲ βαρμὴς γκελμίς! «*ποῦ κατηντήσαμεν* نيه دوشدك νεγέ δουσδέ[κ]

Κατανύγω, تحريك قلب ا. [τ]αχρὴκι κὰλπ ἰτ. تهييج قلب ا. τεχγ[ίτζ] κὰλπ ἰτ. سوق قلب ا. σὲ6κ ἰτ. ا. [...] τεεσὶρ ἰτ. ترقيق قلب ا. τερκ[ίκ] κὰλπ ἰτ.

Κατανυκτικός, ή, όν, [...] μουεσσίρ, رقت انكيز ρηκκὰτ-ἐνγκ[ίζ] مهيج الرقه μούχεγ-γὶδζ οὺρ-ρηκκ[ά] زمسازدل νερεμσάζι δίλ.

Κατάνυξις, ἡ تأثر τεεσσο[ύρ] ترحم τεραχχούμ, رقت ρηκκάτ, [رقت] قلب ρηκκάτι κάλπ. § (Ἐκκλ.) [...] و ندامت ἐσὲφ βὲ νεδαμέτ.

Κατανύσσομαι, رقته كلمك ρη[κκατὰ] γκελμέκ, مرقق القلب او. μο[υρακκὰκ] ρεφφὶκ οὺλ-κὰλπ ὀλ. باقته او. [...] ρηκκὰτ-γιαφτὲ ὀλ.

Καταξεσχίζω, بستون يرتمق πί[...] πὸυτὸυν γιρτμάκ.

Κατάξηρος, ον, قوب قوری κο[ὺπ] κουρού, كليا يابس κιούλλιγεν γιαπ[ίς]

Κάταξις, ἡ كسر κέσρ.

Καταξι(όω)ῶ, مستحق - اوار [...] كورمك σεζαβὰρ-μουσταχὰκκ γκ[ιορ]μέκ, تجويز بيورمق τεδζβὶζ π[ιουρ]γιουρμάκ.

Καταπακτή, ἡ كپنك κεπένκ.

Κατάπασμα, τὸ (Φρμ.) [...] ταγπίρ.

Καταπάσσω, سرپمك σερπμ[έκ] ا. تقطير ταγπὶρ ἰτ.

Καταπάτησις, ἡ چكنمه τσεϊγ[νε]μέ, پايمال πάϊ μάλ. § تحقير ταχκ[ίρ]

Καταπάτι, τὸ طورتى τορτόύ, پوصه πουσά, رسوب ρόυσόύπ, چوكندى τσόυκόυνδόύ.

Καταπατ(έω)ῶ, چيكنمك τσεῖγνεμέκ, ا. پاى مال πάῖ μὰλ ἰτ. آياق آلتنه آلمق ἀγιὰκ ἀλτηνὰ ἀλμάκ. § ا. تحقير ταχκὴρ ἰτ. § (πθ.) پاى مال او. πάῖ μὰλ ὀλ.

Κατάπαυσις, ἡ انقطاع ἰνκιτά'. § ترك τέρκ, تعطيل τα'τίλ. § سكونت σουκιουνέτ, راحت ραχάτ, استراحت ἰστιραχάτ. § لغو λάγβ, فسخ φέσχ, ابطال ἰπτάλ. «ἡ —τῶν ἐχθροπραξιῶν مخاصمات تعطيل τα'τίλι μουχασεμάτ.

Καταπαυστικός, ή, όν, موجب انقطاع μουδζὶπ ἰνκιτά'.

Καταπαύω, تعطيل ايتديرمك τα'τὶλ ἰτδιρμέκ, ختام ويرمك χητὰμ βιρμέκ. § ا. فسخ ـ الغا ـ ابطال φέσχ-ἰλγὰἰπτὰλ ἰτ. § راحتلنديرمق ραχατλανδιρμάκ, ا. تسكين τεσκὶν ἰτ. § (μσ.) طورمق δουρμάκ, ا. ترك τὲρκ ἰτ. ا. استراحت ἰστιραχὰτ ἰτ.

Καταπείθω, ايناندرمق ἰνανδηρμάκ, قاندرمق κανδηρμάκ, ا. اقناع ἰκνὰ' ἰτ. ا. الزام ἰλζὰμ ἰτ.

Κατάπεισις, ἡ ايناندرمه ἰνανδηρμά, قاندرمه κανδηρμά, اقناع ἰκνὰ', الزام ἰλζάμ.

Καταπειστικός, ή, όν, قاندريجى κανδηρηδζή, مقنع μουκνή', ملزم μουλζίμ. [μενδζενίκ.

Καταπέλτης, ὁ (Στρ.) منجنيق

Καταπέμπω, ا. اعزام ἠζὰμ ἰτ.

Καταπέτασμα, τὸ پرده περδέ, حجاب χηδζάπ.

Καταπήγνυμι καὶ **—ύω** درين صوقمق δερὶν σοκμάκ, ايى ميخلامق ἐγὶ μηχλαμάκ. § (πθ.) ا. كليا انجماد κιόύλλιγεν ἰνδζιμὰδ ἰτ.

Καταπιάνω, (ἐπὶ ραπτ.) ايلمك εῖλεμέκ, چاتمق τσατμάκ.

Κατάπιασμα, τὸ ايلى εῖλί, چاتمه τσατμά.

Καταπιέζω, صيقيشديرمق σηκησδηρμάκ, ا. جبر و تضييق δζὲπρ οὐ ταζγὶκ ἰτ. ا. ظلم و غدر ζοὺλμ οὐ γὰδρ ἰτ. ا. اذا و اذيت ἐζὰ βὲ ἐζιγὲτ ἰτ.

Καταπίεσις, صيقمه σηκμά, باصمه πασμά, تضييق ταζγίκ. § ظلم ζούλμ, جبر δζέπρ, اعتساف ἠτισάφ, اذا ἐζά, اذيت ἐζιγέτ, جور و جفا δζέβρ οὐ δζεφά.

Καταπιεστικός, ή, όν, ظلمى ζουλμί, جبرى δζεπρί, تضييق ταζγική.

Καταπικραίνω, زيادەسيله آجيتمق ζιγιαδεσὶ ἰλὲ ἀδζιτμάκ.

Κατάπικρος, ον, پك آجى πὲκ ἀδζή, زيادەسيله مر ζιγιαδεσὶ ἰλὲ μούρρ.

Καταπίνω, يوتمق γιουτμάκ, بلع ا. πὲλ' ἰτ.

Καταπίπτω, دوشمك آشاغى ἀσαγὴ δόυσμέκ, ا. سقوط σουκοὺτ ἰτ. § ا. تنزل τενεζζοὺλ ἰτ. «ὁ ἄνεμος *καταπίπτει* روزكار تنزل ايتمكدەدر ρουζγκιὰρ τενεζζοὺλ ἰτμεκδέδιρ, روزكار

ρουζγκιάρ κέσπι كسب سكونت اڭكدر σουκιουνέτ ἰτμεκδέδιρ. «ἡ *θάλασσα κατέπεσε* دريا ساكندر δεργιὰ σακίνδιρ. «*κατέπεσεν ὀλίγον ἡ θέρμη του* حرارتى جزيجه كسب سكونت ايلدى χαραρετὶ δζουζιδζὲ κέσπι σουκιουνὲτ εἶλεδή. [ἐμανέτ.

Καταπίστευμα, τὸ (Νομ.) امانت

Καταπιστεύω, ا. اعتماد ἰτιμὰδ ἰτ. § (Νμ.) ا. امنيت ἐμνιγὲτ ἰτ.

Καταπιστ(οο)οῦμαι, ا. تكفل τεκεφφοὺλ ἰτ. ا. تأمين τεεμὶν ἰτ.

Κατάπλασμα, τὸ (Φρμ.) لاپه λαπά, ضماد ζουμάδ.

Καταπλάσσω καὶ -ττω, صيوامق σηβαμάκ, سورمك σουρμέκ.

Καταπλέω, ياشمق γιαναςμάκ, واصل او βασὶλ ὀλ. وصول بولمق βουσοὺλ πουλμάκ, ا. مواصلت μουβασελὲτ ἰτ. ا. القاى لنكر قرار ἰλκάϊ λενγκέρι καρὰρ ἰτ.

Κατάπλεως, ων, كاملا مملو κιάμιλεν μεμλού.

Καταπληκτικός, ή, όν, باعث استغراق πάϊσι ἰστιγράπ, غريب γαρίπ, انكيز حيرت χαϊρὲτ-ἐνγκίζ, حيرتفزا χαϊρετ-φερμά, حيرتبخشا χαϊρὲτ-παχσά, شكفت افزا σικφὲτ-ἐφζά, مستغرب μουστεγράπ. § —ῶς (ἐπρ.) باعث تعجب و حيرت اولاجق بر صورتله παΐσι τεαδζδζοὺπ βὲ χαϊρὲτ ὀλαδζὰκ πὶρ σουρέτλε.

Κατάπληξις, ἡ حيرت χαϊρέτ, وله βελέχ, استغراب ἰστιγράπ.

Καταπλήσσω καὶ —ττω, حيرت و تعجبده براقق χαϊρὲτ βὲ τεαδζδζοὺπδὰ πρακμάκ, ا حيرت ايراث و دهشت δεχέσ̇τ βὲ χαϊρὲτ ἰρὰς ἰτ. و تحيرت فتوره دوچار ا. δουδζρὲτ βὲ φουτουρὲ δουτσὰρ ἰτ. § شاشيرمق σασιρμάκ, ايلاه ا. ἰλὰχ ἰτ. § (μσ.) شاشمق σασμάκ, ا. تحير τεχαγ-γιοὺρ ἰτ. ا. توله τεβελλοὺχ ἰτ. «*καταπεπληγμένος* حيران χαϊράν, مدهوش μεδχούς.

Κατάπλους, ὁ وصول βουσούλ, مواصلت μουβασελέτ.

Καταπλουτίζω, اغنى ايلك ἀγνὰ εἶλεμέκ [γνὰ ὀλ.

Καταπλουτ(έω)ῶ, اغنى او. ἀ-

Καταπνίγω, بوغمق πογμάκ.

Καταπολέμησις, ἡ تباهى ايله زوال ايجه τεπαχὴ ἰλὲ ζεβὰλ ἰτμέ, دفع δέφ'.

Καταπολεμ(έω)ῶ, تباهى ايله زوال ا. τεπαχὴ ἰλὲ ζεβὰλ ἰτ. دفع ا. δὲφ' ἰτ.

Καταπόνησις, ἡ اتعاب ἰτά'π.

Καταποντίζω, ا. غرق γὰρκ ἰτ. مغروق قيلق μαγροὺκ κηλμάκ § (πθ.) —ομαι غرق او. γὰρκ ὀλ. «*ὁ καταποντίζων* غارق γαρήκ. «*ὁ καταποντιζόμενος* مغروق μαγρούκ.

Καταποντισμός, ὁ غرق γάρκ, اغراق ἰγράκ.

Καταπον(έω)ῶ, ا. اتعاب ἰτά'π ἰτ.

Καταπόρνευσις, ἡ زنايه دوشورمك ζιναγιὰ δούσουρμέκ.

Καταπορνεύω, عهارت و زنايه دشورمك ἀχαρὲτ βὲ ζιναγ̣ιὰ δὸυσ̈ουρμέκ, رسوای اتمك ρουσβάϊ ἐϊλεμέκ. § فحشیاته صرف ا. φουχσ̈ιγ̣ιατὰ σὰρφ ἰτ.

Καταπόρφυρος, ον, قیپ قرمزی κὴπ κηρμηζή.

Κατάποσις, ἡ (I) یوتمه γ̣ιουτμά, بلع πέλ', ابلاع ἰπλά'.

Καταπότιον καὶ **—ποτον,** τὸ (I) حب χάπ̇π.

Καταπράϋνσις, ἡ تسكين τεσκίν, تطمين τετμίν.

Καταπραϋντικός, ή, όν, مسكن μουσ̇εκκίν

Καταπραΰνω, تطمين ـ تسكين ا. τετμὶν-τεσκὶν ἰτ. [βὴφ ἰτ.

Καταπτο(έω)ῶ, تخويف ا. ταχ-

Κατάπτυστος, ον, يوزينه توكورمسى شايان γ̣ιοὺζουνὲ τὸυκ̣ιὸυρμεσὶ σ̈αγ̣ιάν, مكروه μεκρούχ.

Καταπτύω, يوزينه توكورمك γ̣ιὸυζουνὲ τὸυκ̣ιὸυρμέκ, اكراه ا. ἰκρὰχ ἰτ.

Κατάπτωσις, ἡ دوشمه δὸυσ̈μέ, سقوط σουκούτ. § پريشانى περισ̈ανί. § (I) هبط χάπ̇τ.

Κατάπυκνος, ον, صيق صيق σὴκ σὴκ, اكشف ἐκσέφ.

Καταπυκν(όω)ῶ, صيقلاشديرمق σηκλασ̈δηρμάκ, تكثيف ا. τεκσὶφ ἰτ.

Καταπύκνωσις, ἡ تكثيف τεκσίφ. [πὲδ δοά.

Κατάρα, ἡ لعنت λα'νέτ, بددعا

Κατάρατος, ον, لعين λαΐν, ملعون μελ̣ιούν.

Κατάργησις, ἡ فسخ φέσχ, الغا ἰλγά, لغو λάγβ, مفسوخيت μεφσουχι-γέτ. «ἡ — *τῆς θανατικῆς ποινῆς* اعدام جزاسنك لغوى ἰδάμι δζεζασινὶν λαγβή.

Καταργήσιμος, ον, فسخ شايان σ̈αγ̣ιάνι φέσχ.

Καταργ(έω)ῶ, لغو ـ فسخ ـ ابطال ا. λάγβ-φέσχ-ἰπτὰλ ἰτ. قالديرمق καλδηρμάκ, رفع ا. ρέφ' ἰτ. منع و يساغ ا. μέν' βὲ γ̣ιασὰγ ἰτ. « — *νόμον* بر قانونى لغو ا. πὶρ κανονὶ λάγβ ἰτ. «ἡ *συνήθεια αὕτη κατηργήθη* بو عادت مفسوخ اولمشدر πού ἀδὲτ μεφσοὺχ ὀλμούσ̈δουρ. «*κατηργημένος* ملغا μουλγά, مفسوخ μεφσούχ.

Καταρκτικός, ή, όν, ابتدائى ἰπτιδαΐ.

Καταρράκτης, ὁ (Γλγ.) شلاله σ̈ελαλέ. § كپنك κεπένκ. § (I) آق صو ἂκ σού, گوز پردهسى γκ̣ιὸζ περδεσί, ما ابيض μάϊ ἐπγ̣ιέζ, ساد σάδ.

Κατάρρευσις, ἡ سيلان σεγελάν, فيضان φεγεζάν.

Καταρρέω, آقمق ἀκμάκ, دوكلمك δὸκ̣ιὸυλμέκ, سيلان ـ جريان ا. σεγελὰν-δζεριγ̣ιὰν ἰτ. مستغرق او. μουστεγρὰκ ὀλ. § دوشمك δὸυσ̈μέκ. سقوط ا. σουκοὺτ ἰτ. § ييقلمق γικηλμάκ, چوكمك τσὸκμέκ.

Καταρρήγνυμι καὶ **— ύω,** كسر و شكست ا. κέσρ οὐ σ̈εκέστ ἰτ. قيرمق κηρμάκ, § يرتمق γιρτμάκ, تشقيق ا. τεσ̈κὴκ ἰτ.

Καταρρίπτω, آشاغى آتمق ἀσαγὴ ἀτμάκ, دوشورمك δουσουρμέκ. ‖ هدم .ا χέδμ ἰτ. هرج و مرج .ا χέρδζ οὐ μέρδζ ἰτ.

Καταρροή, ἡ καὶ — **ρρους,** ὁ (I) نزله νεζλέ, زكام ζούκιάμ, نوازل νεβαζίλ.

Καταρροΐζομαι, زكامه اوغرامق ζουκιαμὲ ὀγραμάκ, نوازلى اول. νεβαζιλλὶ ὀλ.

Καταρροϊκός, ή, όν, (I) نزلى νεζλί, نوازلى νεβαζιλλί.

Κατάρρυτος, ον, هر طرفدن ريان χὲρ ταραφδὰν ριγιάν.

Καταρτίζω, تنظيم و ترتيب .ا τανζὴμ βὲ τερτὶπ ἰτ. تشكيل .ا τεσκὶλ ἰτ. ‖ (πθ.) —**ομαι** تشكل .ا τεσεκκιοὺλ ἰτ. «*τὸ Ὑπουργεῖον κατηρτίσθη* هيئت وكلا تشكل اتمشدر χιγέτι βουκελὰ τεσεκκιοὺλ ἰτμίσδιρ.

Κατάρτιον, τὸ (Ναυτ.) ديرك διρέκ.

Καταρτισμός, ὁ ترتيب τερτίπ, تنظيم τανζήμ. ‖ تشكيل τεσκίλ, تشكل τεσεκκιούλ.

Καταρτ(άω)ῶ, آصمق ἀσμάκ, تعليق .ا τα'λὴκ ἰτ. ‖ اويدرمق ούγιδουρμάκ.

Κατάρχω καὶ —**ομαι,** باشلامق πασλαμάκ, شروع - مباشرت .ا σερού'-μουπασερὲτ ἰτ.

Καταρ(άο)ῶμαι, لعنت اوقومق λα'νὲτ ὀκουμάκ, لعنت .ا λ'ανὲτ ἰτ. بد دعا .ا πὲδ δοὰ ἰτ.

Κατασβέννυμι καὶ —**ύω,** بستون سوندرمك πίσπουτοὺν σόνδουρμέκ, اطفا .ا ἰτφὰ ἰτ. ‖ تسكين .ا τεσκὶν ἰτ.

Κατάσβεσις, ἡ اطفا ἰτφά. ‖ تسكين τεσκίν.

Κατασιγάζω, صوصدرمق σουσδουρμάκ, اسكات .ا ἰσκιὰτ ἰτ.

Κατασκάπτω, بستون قازمق πίσπουτοὺν καζμάκ, حفر .ا χάφρ ἰτ. قازوب هدم .ا καζοὺπ χέδμ ἰτ. «*κατασκαφῆς* قازلمش καζηλμής.

Κατασκαφή, ἡ حفر χάφρ, هدم χέδμ.

Κατασκέπω καὶ —**πάζω,** كاملا ستر .ا κιάμιλεν σέτρ ἰτ.

Κατασκευάζω, ياپمق γιαπμάκ, ايشلك ἰσλεμέκ, اعمال .ا ἰμὰλ ἰτ. بنا .ا انشا πενὰ-ἰνσὰ ἰτ. ‖ (πθ.) ياپلق γιαπιλμάκ, ايشلنمك ἰσλενμέκ « — *δι' ἄλλου* ياپديرمق γιαπδηρμάκ, ايشلديرمك ἰσλενδιρμέκ. « — *διὰ τρίτου* ياپديرتمق γιαπδηρτμάκ, ايشلديرتمك ἰσλεδιρτμέκ. « — *μίαν οἰκίαν* بر باب منزل بنا .ا πὶρ πὰπ μενζὶλ πινὰ ἰτ. « — *πλοῖον* سفينه انشا .ا ἰνσὰ σεφινὲ ἰτ. ‖ (πθ. μτχ.) *κατεσκευασμένος* ياپلمش γιαπιλμής, معمول μα'μούλ, مبنى μεπνί.

Κατασκεύασμα, τὸ معمولات μα'μουλάτ. ‖ بنا πινά.

Κατασκευαστής, ὁ ياپيجى γιαπιδζή, عامل ἀμίλ, بانى πανί.

Κατασκευή, ἡ ياپى γιαπή, بنا

πινά, انشا ἰνσά, یاپیش γιαπίς, یاپمه γιαπμά, یاپیلیش γιαπιλίς, اشلمه ἰσλεμέ, اعمال ἰμάλ, كار κιάρ. § تركیب τερκίπ, ترتیب τερτίπ. «ὁ τρόπος τῆς—ῆς اصول انشا - بنا οὐσούλι ἰνσά -πινά. «τὸ πλοῖον τοῦτο εἶναι Γαλλικῆς — ῆς بو كمی فرانسز كاریدر ποὺ γκεμὶ φρανσὶζ κιαρίδιρ. «— ὁδῶν انشاى طرق ἰνσάϊ τουρούκ. «—λόγου (Γρμ.) تركیب كلام τερκίπι κελιάμ, انشا ἰνσά.

Κατασκην(όω)ῶ, چادیر قورمق τσαδὶρ κουρμάκ, قونمق κονμάκ, ا. تخیم τεχεγ-γιούμ ἰτ. خیمه نشین او‌ل χαϊμέ-νισὶν ὀλ.

Κατασκήνωσις, ἡ قونمه κονμά, خیمه‌نشینی χαϊμὲ-νισινί, تخیم τεχεγ-γιούμ.

Κατασκιάζω, كاملا تظلیل ا. κιάμιλεν τεζλὶλ ἰτ.

Κατάσκιος, ον, چوق سایه‌دار τσὸκ σαγεδάρ, سایه كستر σαγὲ-κιουστέρ.

Κατασκοπεία, ἡ جاسوسلق δζασουσλούκ.

Κατασκόπευσις, ἡ تجسس τεδζεσσούς, جاسوسلق δζασουσλούκ. § (Στρ.) استكشاف ἰστικσάφ, تفتیش τεφτίς.

Κατασκοπεύω καὶ **π(έω)ῶ**, كوزغتمك γκιόζετμέκ, ا. تجسس τεδζεσσοὺς ἰτ, جاسوسلق ا. δζασουσλοὺκ ἰτ. § كشف-استكشاف ا. κέσφ-ἰστικσάφ ἰτ.

Κατάσκοπος, ὁ جاسوس δζασούς, جاسید τσασίδ.

Κατασκοτώνω, اولدرمك ὀλδουρμέκ. ا. خالده ضرب فنا φενὰ χαλδὲ δὰρπ ἰτ.

Κατασπάζομαι, در آغوش ا. δὲρ-ἀγοὺς ἰτ. § سلام ا. σελὰμ ἰτ. § اوپمك ὀπμέκ.

Κατασπαράσσω καὶ **—ττω**, پستون پیرتمق-پارالامق πίσπουτοὺν γιρτμὰκ-παραλαμάκ.

Κατασπατα(λάω)ῶ, اسراف ا. ἰσρὰφ ἰτ. [πεγιάζ.

Κάτασπρος, ον, پم بیاض πὲμ

Καταστάζω, (μτβ.) تقطیر ا. τακτὶρ ἰτ. § تقطر ا. τεκαττοὺρ ἰτ.

Καταστάλαγμα, τὸ طورتو τορτού.

Κατασταλάζω, (μτβ.) طورولتمق τουρουλτμάκ, ترویق ا. τερβὶκ ἰτ. § (ἀμτβ. αὐτπθ.) ترسیب ا. τερσὶπ ἰτ. طورتیسی دیبه چوكك τορτὸυσοὺ διπὲ τσὸκμέκ.

Κατασταλτικός, ή, όν, قابض καπίζ, مقبض μουκαππίζ.

Κατάστασις, ἡ (μτβ.) وضع βάζ', وضعیت βαζιγέτ. § (ἀμτβ.) حال χὰλ πλ. احوال ἀχβάλ. § (κν.) ثروت σερβέτ, اموال ἐμβάλ. § تركه τερεκέ. «ἕκαστος δέον νὰ ζῇ κατὰ τὴν —του هر كس حالنه كوره كچنملیدر χὲρ κὲς χαλινὰ γκιορὲ γκετσινμελήδιρ. «εὑρίσκεται πάντοτε εἰς τὴν πρώτην του —ιν على الدوام اولكى حالندەدر ἀλὲδ-δεβὰμ ἐββελκὶ χαλινδάδιρ. «ἡ — τῆς ἀτμοσφαίρας هوانك حالى χαβανὶν χαλή. «ἀφῆκε μεγάλην —ιν بیوك بر تركه براقشدر πουγιοὺκ πὶρ

τερεκὲ πρακμήδδιρ. «ἡ —*μου δὲν μοὶ ἐπιτρέπει νὰ κάμω τοιαύτην δαπάνην* حالم بو قدر مصارفاتّه مساعد دكلدر χαλίμ πού καδὰρ μεσαριφατὰ μουσαῒδ δεγίλδιρ. «*αὐξάνει τὴν —ίν του* ثروتنى تزيد ايتدرمكده‌در σερβετινὶ τεζεγ-γιοὺδ ἰτδερμεκδέδιρ. «*ἡ ἀνισότης τῶν —εων* عدم مساوتى ثروتك σερβετὶν ἀδέμι μουσαβατή.

Καταστατικός, ή, όν, احواله متعلق ἀχβαλὰ μουτεαλλήκ. «*τὸ —κὸν* (Ἐμπ.) سرمايه σερμαγέ, اموال موجوده ἐμβάλι μεβδζουδέ.

Καταστέγασμα, τὸ سقف σάκφ.

Καταστέλλω, باصديرمق πασδηρμάκ, تسكين ا. τεσκὶν ἰτ. بر طرف ا. πὲρ ταρὰφ ἰτ. § منع ا. μὲν' ἰτ. اوكى آلمق ὀνοὺ ἀλμάκ.

Καταστερισμός, ὁ (Ἀστρ.) جملهٔ كوكبيه δζουμλέϊ κεβκεπιγέ.

Κατάστερος, ον, پرستاره πούρ σιταρέ.

Κατάστημα, τὸ مغازه μαγαζά, دكان δουκκιάν, او ἔβ, دار δάρ, فابريقه φάπρικα. § (πλ.) *τὰ —ματα* تأسيسات τεεσισάτ, مؤسسات μουεσσισάτ. «*δημόσια —τα* مؤسسات عموميه μουεσσισάτι ούμουμιγέ, تأسيسات ميريه τεεσισάτι μιριγέ. «*βιομηχανικὰ —τα* مؤسسات صناعيه μουεσσισάτι σαναϊγέ, فابريقه‌لر φάπρικαλαρ. «— *τῆς Τραπέζης* بانقه πάνκα. «*ἐμπορικὸν* — تجارتگاه τιδζαρετ-κιάχ, تجارت اوى τιδζαρὲτ ἐβή, تجار مغازه‌سى τουδζὰρ μαγαζεσή. «*κοινωφελῆ—τα* مؤسسات خيريه μουεσσισάτι χαϊριγέ, خيرخانه‌لر χαϊρὲτ-χανελερ. «*οἰκονομικὰ —τα* بانقه‌لر πάνκαλαρ, تأسيسات ماليه τεεσισάτι μαλιγέ. «— *ὑδροθεραπευτικὸν* مداواخانهٔ بالما μουδαβατχανέϊ πὶλμά'. «— *ἐκπαιδευτικὸν* دار تدريس δάρι τεδρίς, مدرسه μεδρεσέ, مكتب μεκτέπ. «*τὸ — τοῦ ὑπουργείου τῶν οἰκονομικῶν* ماليه دائره‌سى μαλιγὲ δαϊρεσί, دائرهٔ ماليه δαϊρέϊ μαλιγέ. «*ποῦ εὑρίσκεται τὸ — σας* مغازه‌كز نره‌ده‌در μαγαζανὶζ νέρεδεδιρ;

Καταστηματάρχης, ὁ مغازه‌جى μαγαζαδζή, مدير μουδίρ.

Καταστίζω, نقطه‌لامق νοκταλαμάκ.

Κατάστικτος, ον, منقوط μενκούτ.

Καταστιχάριος, ὁ دفتردار τεφτερδάρ.

Καταστίλβω, پارلاديرمق παρλαδηρμάκ. § (ἀμτβ.) پارلامق παρλαμάκ, نشر ضيا ا. νέσρι ζιγιὰ ἰτ.

Κατάστι(οι)χον, τὸ دفتر τεφτὲρ πλ. دفاتر τεφατίρ, جدول δζεδβέλ. «*γράφω (περνῶ) εἰς τὸ* — دفتره كچيرمك - قيد ا. τεφτερὲ γκετσιρμὲκ-καῒδ ἰτ. «— *ἐξόδων* مصارفات دفترى μεσαριφὰτ τεφτερή.

Καταστολίζω, سراپا تزيين ا. σὲρ-α-πὰ τεζγὶν ἰτ.

Καταστρεπτικός, ή, όν, مخرب μουχαρρίπ, پر سوز πούρ σούζ.

Καταστρέφω, بوزمق πόζμάκ, محو و خراب ا. μάχβ οὐ χαρὰπ ἰτ.

ییقمق γηκμάκ, ا. تخریب و هدم χέδμ οὐ ταχρὶπ ἰτ. تار ومار و پریشان ایلمك τὰρ οὐ μὰρ βὲ περισὰν ἐϊλεμέκ, ا. تدمیر τεδμὶρίτ. ا. هلاك χελὰκ ἰτ. § (πθ.) —ομαι ییقلمق γικηλμάκ, خراب و منهدم او. μουνχεˁὶμ βὲ χαρὰπ ὀλ. استخراب ا. ἰστιχρὰπ ἰτ. ا. اتساف ἰντισὰφ ἰτ. «— τὴν περιουσίαν τινὸς بر کسنك مالنی خراب ا. πὶρ κεσινὶν μαλινὶ χαρὰπ ἰτ. «— ἓν κτίριον بر بنایی هدم و تخریب ا. πὶρ πιναὴ χέδμ οὐ ταχρὶπ ἰτ. «τὸ μέγαρον τοῦτο ἀρχίζει νὰ καταστρέφηται بو قوناق انهدامه یوز طوتدی ـ مشرف خرابدر πού κονὰκ ἰνχιγαμὲ γιοὺζ τουτδοὺ-μουσερρὶφ χαράπδιρ. «κατεστραμμένος ییقیق γικήκ, ییقلمش γικηλμής, خراب χαράπ, منهدم μουνχεδίμ.

Καταστροφεύς, بوزیجی πόζουδζού, مخرب μουχαρρίπ.

Καταστροφή, ἡ ییقلیش γικηλής, خراب و ویران اولیش χαρὰπ βὲ βιρὰν ὀλούς, هدم χέδμ, خرابیت χαραπιγέτ, تخریب ταχρίπ, تلف τελέφ, استهلاك ἰστιχλάκ, اضمحلال ἰζμιχλάλ, محو μάχβ. «ἡ — τῆς πόλεως بر شهرك خرابیتی πὶρ σεχρὶν χαραπιγετί. «δύω, τρεῖς χρεωκοπίαι ἐπέφερον τὴν — ήν του بر ایکی افلاس محو و پریشانی موجب اولمشدر πὶρ ἰκὶ ἰφλὰς μάχβ οὐ περισχνινὶ μουδζὶπ ὀλμούσδουρ.

Κατάστρωμα, τὸ (Ναυτ.) کوکرته γκιουκέρτα.

Καταστρώννυμι καὶ —ύω, καὶ (κν.) —ώνω, دیزمك διζμέκ, سرمك σερμέκ. § ا. تفریس τεφρὶς ἰτ. «— λογαριασμὸν حساب ترتیب ا. χησὰπ τερτὶπ ἰτ.

Κατάστρωσις, ἡ تفریس τεφρίς. «— λογαριασμοῦ حساب ترتیب τερτὶπ χησάπ.

Κατασυντρίβω, بسبتون قیرمق πίσπουτοὺν κηρμάκ.

Κατασφαγή, قتل عام κάτλι ἄμμ, اعدام ἰδάμ.

Κατασφάζω, قتل عام ـ اعدام ا. κάτλι ἄμμ-ἰδὰμ ἰτ.

Κατασχέσιμος, ον, قابل الضبط καπὶλ οὐζ-ζάπτ, قابل حجز καπίλι χέδζζ.

Κατάσχεσις, ἡ ضبط ζάπτ, توقیف τεβκήφ. § (Νμ.) حجز χέδζζ, سیقویسترو σικουέστρο. «— ἀκινήτων اموال غیر منقولنك حجزی ἐμβάλι γάϊρι μενκουλενὶν χεδζζί. «συντηρητικὴ — احتیاطی حجز χέδζζι ἰχτιγιατί. «— καρπῶν ἀσυγκομίστων آغاج اوزرنده قالان حجزی ἀγὰδζ οὐζερινδὲ ἑσμαρὶν χεδζζί. «ἐνεργῶ (κάμνω) — حجز ایتدیرمك χέδζζ ἰτδιρμέκ. «ἐκτέλεσις —εως حجز اجراسی χέδζζ ἰδζρασί. «— ἐπίπλων δι' ἐνοίκιον بدل ایجارك تأمینی ایچون اشیای بیتیه حجزی πεδὲλ ἰδζαρὶν τεεμινὶ ἰτσοὺν ἐσγιαΐ πεϊτιγὲ χεδζζί. «αἴτησις —εως حجزنامه χεδζζναμέ, حجز استدعاسی χέδζζ ἰστιδασή. «— εἰς χεῖρας τρίτου شخص ثالث یدنده بولنان مالك حجزی σάχς

σαλὶς γεδινδὲ πουλουνὰν μαλὶν χε-δζζί. «*ἀγωγὴ περὶ κύρους* —*εως* تصديق حجز استدعاسى τασδίκι χὲδζζ ἰστιδασί. «*ὁ κατασχὼν* حاجز χαδζίζ. «*ὁ καθ' οὗ ἡ* — حاجز عليه χαδζὶζ ἀλέϊχ. «*τὸ ὑπὸ* —*ιν* محجوز μαχ-δζούζ.

Καταδχετήριον, τὸ (Νμ.) حجزنامه χεδζζ-ναμέ.

Καταδχίζω, بسبتون قيرمق πίσ-πόυτόυν κηρμάκ, .ا تشقيق-شق τασ-κὴκ-σάκκ ἰτ. [κούκ.

Κατάδχιδτος, ον, مشقوق μασ-

Κατάταξις, ἡ تصنيف τασνήφ, تنظيم τανζήμ, ترتيب τερτίπ.

Καταταράδδω, قاريشديرمق κα-ρησδηρμάκ, .ا اخلال و تشويش ἰχλὰλ οὐ τεσβὶς ἰτ. .ا آلت اوست ἄλτ οὗστ ἰτ.

Κατατάδδω καὶ —**ττω,** تصنيف-تنظيم-ترتيب .ا τασνὶφ-τανζὶμ-τερτὶπ ἰτ. .ا تعداد τα'δὰδ ἰτ. ا ادخال ἰδ-χὰλ ἰτ. § (πθ.) داخل .او δαχὴλ ὀλ. مد اولنق ἄδδ ὀλουνμάκ. «*κατετάχθη εἰς τὴν δεῖνα σχολὴν* فلان مكتبه داخل اولشدر φιλὰν μεκτεπὲ δαχὴλ ὀλ-μούσδουρ. «*κατετάχθη εἰς τὸν στρατὸν* صنف عسكريه داخل اولمشدر σινὶφ ἀσκεριγὲ δαχὶλ ὀλμούσδουρ.

Κατατείνω, .ا تمديد τεμδὶδ ἰτ.

Κατατέμνω, .ا تقطيع τακτὶ' ἰτ. .ا تقسيم τακσὶμ ἰτ.

Κατατήκω, كليا اريتمك κιόύλλι-γεν, ἐριτμέκ, .ا اتلاف ἰτλὰφ ἰτ. § (πθ.) ارنمك ἐριγμέκ, و تلف اولنمق ... μάχβ οὐ τελὲφ ὀλουνμάκ.

Κατατίθημι, يره براقمق-قومق γερ... πρακμὰκ-κομάκ, .ا وضع βαζ' ἰτ. § .ا ترك τὲρκ ἰτ. .ا تسليم τεσλὶμ ἰτ. § اماتا براقمق ἐμάνετεν πρακμάκ. § .ا وقف βάκφ ἰτ. § بحث قومق πάχς κομάκ. «— *τὰ ὅπλα* .ا تسليم سلاح τεσλίμι σιλὰχ ἰτ.

Κατατιτρώδκω, .ا جرح-تجريح δζέρχ-τεδζρὶχ ἰτ.

Κατατομή, ἡ كسمه κεσμέ, كسلمه κεσιλμέ, كسيم κεσίμ, قطع κάτ'. § — *τοῦ προσώπου* نيمروخ νιμρούχ.

Κατατοξεύω, اوق ايله اورمق ὀκ ἰλὲ βουρμάκ, .ا رمى ρεμὶ ἰτ.

Κατατρέχω, عليهنه يورومك-اورمق ἀλεϊχινὲ γιόυρόυμέκ-βουρμάκ, .ا تعقيب τα'κὴπ ἰτ. .ا تسلط τεσελλούτ ἰτ. .ا جور و اذيت δζὲβρ οὐ ἐζιγέτ ἰτ.

Κατάτρηδις, ἡ دلمه διλμέ, ثقب σάκπ, تثقيب τεσκήπ.

Κατατριβή, ἡ دق δάκκ. § صرف σάρφ. «— *χρόνου* اضاعهٔ وقت ἰζαάι βάκτ.

Κατατρίβω, .ا شدتله دق σιδδέτλι δάκκ ἰτ. § .ا اصراف ἰσράφ ἰτ. § (πθ.) پريشان .او περισὰν ὀλ. «— *τὸν χρόνον* .ا افاتهٔ وقت ἰφατέϊ βάκτ ἰτ. .ا اضاعهٔ وقت ἰζαάϊ βάκτ ἰτ.

Κατατατρομάζω, قورقوتمق κορ-κουτμάκ, .ا دهشته دوچار δεχεσ... δουτσὰρ ἰτ. § (αὐτπθ.) دهشته دوچار .او δεχεστὲ δουτσὰρ ὀλ. § (πθ. μτχ.

-τατρομαγμένος چوق قورقش τσὸκ -ρκμούς, دهشته‌دیده δεχσετεδιδέ, -اشمش σασμής.

Κατατροπ(όω)ῶ, غلبه كلك γα-πὲ γκελμέκ, ا. اهراب - تهریب - افرار ρὰπ-τεχρὶπ-ἰφρὰρ ἰτ.

Κατατρόπωσις, ἡ غلبه γαλεπέ, افرا ἰφράρ, تهریب τεχρίπ, اهراب ράπ.

Κατατρύχω, ا. اتعاب ἰτὰ'π ἰτ. قیلق مضطرب μουζταρὶπ κηλμάκ. —ομαι. مضطرب‌او μουζταρὶπ ὀλ.

Κατατρυπ(άω)ῶ, ا. دليك دليك -λὶκ δελὶκ ἰτ.

Κατατρώγω, يسيتون يمك πίσ-υτόυν γεμέκ. ‖. ا التقام ἰλτικὰμ ἰτ.

Κατατυραννν (έω) ῶ, ظلم-تعدى ζοὺλμ-τεαδδὶ ἰτ.

Καταυγάζω, ا. پرتو افشان περ-ὸ-ἐφσὰν ἰτ. ‖ (μτϐ.) ا. كاملا تنویر -άμιλεν τενϐὶρ ἰτ.

Καταυγασμός, ὁ تنوير τενϐίρ.

Καταφαίνω, ا. بیان - اظهار πε-ὰν-ἰζχὰρ ἰτ. ‖ (πθ.) —ομαι كور γκιόρόυνμέκ, ا. ظهور ζουχοὺρ -ا. ... او نمایان νουμαγιὰν ὀλ.

Καταφανής, ές, بدیهی πεδηχή, ظاهر ζαχίρ, بللی πελλί, واضح بك πὲκ -ήχ, روشن‌ واعیان ρουσὲν βὲ άγιάν. —ῶς (ἐπρ.) ظاهرا ζάχιρεν, بداهة -άχετεν.

Καταφαρμακεύω, ا. تسمیم τεσ- ἰτ.

Κατάφασις, ἡ اوت سويله‌ ἔϐετ σοϊλεμέ, تصدیق τασδήκ, قبول κα-πούλ. ‖ (Γρμ.) اثبات ἰσπάτ.

Καταφάσκω, اوت سويلك ἔϐετ σοϊλεμέκ, ا. تصديق - قبول τασδὴκ-καποὺλ ἰτ. «πᾶσα πρότασις κατα-φάσκει ἢ ἀποφάσκει هر برقضيه اثبات و یاخود نفیی متضمندر χὲρ πὶρ καζιγὲ ἰσπὰτ βὲ γιάχοδ νεφιὶ μουτεζαμ-μίνδιρ.

Καταφατικός, ή, όν, تصديق متضمن τασδηκὴ μουτεζαμμίν, مثبت μουσπέτ. «ρῆμα —όν فعل مثبت φί'λι μουσπέτ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) اثبات - اقرار ἰσπὰτ- ἰκρὰρ-τασδὴκ تصديق صورتیله σουρετὶ ἰλέ, مثبتا μούσπετεν.

Καταφέρω, ایندیرمك ἐνδιρμέκ, ا. تنزیل τενζὶλ ἰτ. ا. هدم χέδμ ἰτ. ‖ (πθ.) اینمك ἐνμέκ, دوشمك δόυσμέκ. ‖ (κν.) بجرمك πεδζερμέκ, اویدورمق οὐγιδουρμάκ, یاپمق γιαπμάκ. «μὲ κα-τάφερε μία δουλεία.. بكا بر ايش ياپدی کی πανὰ πὶρ ἲς γιαπδὶ κί. «περίφημα τὰ κατάφερα پك كوزل بجردم πὲκ γκιουζὲλ πεδζερδίμ. «μὲ κατάφερε νὰ τῷ δώσω χρήματα بكا ویرمكه پاره قاندرمش παρὰ βιρμεγὲ πενὶ καν-δηρμής.

Καταφεύγω, صیغینق σηγηνμάκ, ا. التجا ἰλτιδζὰ ἰτ. «κατέφυγεν εἰς τὴν χώραν ἐκείνην او ملكته التجا ایلدی ὂλ μεμλεκετὲ ἰλτιδζὰ εἴλε-δή. «— εἰς τὸν ἰατρὸν ا. طبيبه التجا ταπιπὲ ἰλτιδζὰ ἰτ.

Κατάφημι, اوت سويلك ἔϐετ

σοϊλεμέκ. § .ا تصديق و قبول τασδὴκ βὲ καποὺλ ἰτ.

Καταφθάνω, آكسز وصول بولق ἄνσιζ βουσοὺλ ποὺλμάκ, .ا مواصلت μουβασελὲτ ἰτ.

Καταφθείρω, .ا كلياً محو و خراب κιόὺλλιγεν μάχβ οὺ χαρὰπ ἰτ. بوزمق ποζμάκ.

Καταφλέγω, بستون ياقق πίσ-πόυτόυν γιακμάκ,.ا كلياً احراق κιόὺλ-λιγὲν ἰχρὰκ ἰτ.

Καταφοβ(έω)ῶ καὶ **—βίζω,** قورقوتمق κορκουτμάκ, .ا تخويف ταχ-βὶφ ἰτ. § (πθ.) قورقمق κορκμάκ, .ا خوف χάβφ ἰτ. [χουδζούμ.

Καταφορά, ἡ قوصوط σουκιούτ, هجوم

Καταφορικός, ή, όν, شدتلى σιδδετλή, سرت σέρτ, شديد σεδίδ. § —ῶς (ἐπρ.) شدتله σιδδέτλε, شديداً σεδίδεν.

Κατάφορος, ον, شديد σεδίδ.

Καταφορτίζω, زياده‌سيله يوكلتمك ζιγιαδεσὶ ἰλὲ γιουκλετμέκ.

Κατάφορτος, ον, غايت محول γάγετ μαχμούλ.

Κατάφρακτος, ον, هر طرفدن مستور χὲρ ταραφδὰν μεστούρ.

Καταφράσσω καὶ **—ττω,** ايچه .ا ياخود در طرفدن احاطه ἐγίδζε γιά-χοδ χὲρ ταραφδὰν ἰχατὰ ἰτ.

Καταφρόνησις, ἡ حقارت χα-καρέτ, تحقير ταχκήρ, ذلت ζιλλέτ, اهانت ἰχανέτ. [κήρ.

Καταφρονητής, ὁ محقر μουχακ-

Καταφρονητικός, ή, όν اسهانت آلود تحقير آميز ταχκὴρ-ἀμήζ, ἰστιχανὲτ-ἀλούδ.

Καταφρον(έω)ῶ, .ا تحقير ταχ-κὴρ ἰτ. اعتبار ايتمامك ἰτιπὰρ ἴτμ-μεκ, .ا حقارت χακαρὲτ ἰτ. .ا اسهانت ἰστιχανὲτ ἰτ. .ا اهانت ἰχανὲτ ἰτ. .ا استحقار ἰστιχκὰρ ἰτ. «κατεφρονη-μένος محقر μουχακκάρ, مستهان μου-στεχάν, خوار χόρ, ذليل ζελίλ.

Καταφυγή, ἡ التجا ἰλτιδζά, ملاوذه μιλαβεζέ. «τόπος καταφυ-γῆς ملجا μελδζά, ملاذ μελάζ, ..ا πενάχ.

Καταφύγιον, τὸ پناه πενάχ, دار الامان δὰρ οὺλ-ἐμάν, التجا ... δζάϊ ἰλτιδζά, جاى كريز δζάϊ γκ... ρίζ, ملجا μελδζά, ملاذ μελάζ, صيغنجق ... و قاچنجق محل σηγηναδζὰκ βὲ κατσ... δζὰκ μαχάλ. «ἀσφαλὲς — امين ... ى μελδζάϊ ἐμίν. «οἱ νόμοι εἶναι — τῶν ἀδυνάτων حقنه بيچارگان ... انين ... χαβανὶν πιτσαρεκιὰν χα... جاى پناهدر χηνὰ δζάϊ πενάχδιρ. «ἡ οἰκία τ... εἶναι— ὅλων τῶν δυστυχῶν ...سى ملجاى بيچارگاندر χανεσὶ μελδζάϊ π... τσαρεκιάνδιρ. [ἐσδζα...

Κατάφυτος, ον, پر اشجار πο...

Κατάφωρος, ον, مشهود με... χούδ, مثبت μουσπέτ. [νο...

Κατάφωτος, ον, پر نور πο...

Καταχέω, اوزرينه دوكمك οὐζερ... δοκμέκι, .ا اراقه ἰρακὰ ἰτ.

Καταχθόνιος, ον, الارض ...

χτ ἐλ-ἄρζ, تحت التراب τάχτ ἐτ-υράπ. § (μτφρ.) شيطانکار σεϊταν-κρ, ابليسانه ἰπλισανέ. § بد و شریر ... σερὶρ βὲ πέδ φιάλ.

Καταχνιά, ἡ (χυδ.) پوسلق που-ούκ. [σλοὺκ ἰτ.

Καταχνιάζω, ا. پوسلق που-

Καταχρεώνω, بورجه صوقق πορ-κ σοκμάκ, ا. بورجلى πορδζλοὺ ἰτ. بورجه دوشور πορδζὰ δούσούρμέκ. μσ.) بورج آلتنه كيرمك πούρδζ ἀλ-ὰ γκιρμέκ, او. مستغرق ديون μου-κγράκι δουγιοὺν ὀλ.

Κατάχρεως, ὁ καὶ ἡ مستغرق ديون ιγιουνὰ μόυσταγράκ, - مديون چوق بورج τσὸκ μεδγιοὺν-πορδζλού.

Καταχραστής, ὁ سؤ استعمال ايدن ἰ ἰστιμὰλ ἰδέν. § اختلاس ايدن ἰ-λὰς ἰδέν. § مرتكب μουρτεκίπ.

Καταχρεωστῶ, او. بورجى چوق ιδζοὺ τσὸκ ὀλ. او. مستغرق الديون μόυσταγρὰκ οὐδ-δουγιοὺν ὀλ.

Κατάχρησις, ἡ سؤ استعمال σούϊ ιμάλ. § مبالغه μουπαλεγά, افراط ἰ-τ. § تجاوز حدى χαδδί τεδζαββούζ, ...ا عدم ἀδέμι ἰτιδάλ, تجاوزات τε-βουζάτ. § اختلاس ἰχτιλάς, ارتكاب ...κιάπ. § ظلم و تعدى ζοὺλμ οὐ ...δδή. § (Γρμ.) مجاز μεδζάζ. «— ...ιστοσύνης امنيتى سؤ استعمال ἐμνι-ι σούϊ ἰστιμάλ. «— ἐπιβλαβὴς τὴν ὑγείαν صحته مضر تجاوزات σηχ-ὰ μουζὶρρ τεδζαβουζάτ.

Καταχρηστικός, ή, όν, سؤ استعمالى σούϊ ἰστιμαλή, خارج از قاعده χαρὶδζ ἐζ καϊδέ, خارج القياس χαρὶδζ ἐλ-κηγιάς. § (Γρμ.) مجازى μεδζαζή, غير قياسى γάϊρι κηγιασή. § —ῶς (ἐπρ.) سؤ استعمال ايله σούϊ ἰστιμὰλ ἰλέ, نظامه مغاير νιζαμὰ μουγαΐρ, بغير حق πιγάϊρι χάκ. § (Γρμ.) مجازا μεδζάζεν, على غير قياسى ἀλὰ γάϊρι κηγιασή. [ζεχχέπ.

Κατάχρυσος, ον, مذهب μου-

Καταχρυσ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** يالديزلانمق بسبتون πίσπουτοὺν γιλδιζ-λατμάκ, غايت مذهب قيلق γάγετ μου-ζεχχὲπ κηλμάκ.

Καταχρ(άο)ῶμαι, سؤ استعمال ا. σούϊ ἰστιμὰλ ἰτ. فنا قوللانق φενὰ κολλανμάκ. § افراط و مبالغه ا. ἰφρὰτ βὲ μουπαλεγὰ ἰτ. § تجاوز ا. τεδζα-βοὺζ ἰτ. «καταχρᾶσαι τῆς ἐμπι-στοσύνης امنيتى سؤ استعمال ايديورسن ἐμνιγετὶ σούϊ ἰστιμὰλ ἰδίγιορσουν. «— τῶν καθηκόντων وظيفه يى سؤ استعمال ا. βαζιφεῒ σούϊ ἰστιμὰλ ἰτ. «κατεχράσθη σπουδαῖα ποσὰ پك چوق اقچه اختلاس ايتمشدر πὲκ τσὸκ ἀκτσὲ ἰχτιλὰς ἰτμίσδιρ.

Κατάχωλος, ον, طوپ طوپال τὸπ τοπάλ.

Καταχωννιάζω, يوقيوتمق γιούτμάκ.

Καταχώννυμι, دفن ا. δέφν ἰτ.

Καταχωρίζω, درج ا. δέρδζ ἰτ. «— εἰς τὴν ἐφημερίδα غزته يه درج ا. γαζέταγια δέρδζ ἰτ.

Καταχώρησις, ἡ درج δέρδζ.

«— εἰς τὴν ἐφημερίδα ἄρθρου بر بندك غزته يه درجى πὶρ πενδὶν γαζέταγια δερδζί.

Κατάχωσις, ἡ دفن δέφν.

Κατάψευσις, ἡ تكذيب τεκζίπ.

Καταψηφίζω, عليهنه رأى ويرمك ἀλεϊχινὲ ρέϊ βιρμέκ, محكوم قيلق μαχκιούμ κηλμάκ.

Καταψήφισις, ἡ καὶ **—σμα,** τὸ محكوم قيلمه μαχκιοὺμ κηλμά, جزا δζεζά.

Κατάψυκτος, ον, مبرد μουπερρίδ.

Καταψυκτικός, ή, όν, مبرد μουπερρίδ, ملطف μουλεττίφ.

Κατάψυξις, ἡ صوئومه σοουμά, تبرد τεπερρούδ, تبريد τεπρίδ.

Καταψύχω, صوئوتمق σοουτμάκ, تبريد ا. τεπρὶδ ἰτ. § (πθ.) صوئومق σοουμάκ ا. تبرد τεπερροὺδ ἰτ.

Κατάψυχρος, ον, يك صوئوق πὲκ σοούκ, كليا بارد κιούλλιγεν πιαρίδ.

Κατεδαφίζω, ييقمق γικμάκ, هدم ا. χὲδμ ἰτ. تقويض ا. τακβὶζ ἰτ. تهديم ا. τεχδὶμ ἰτ. § (πθ.) ييقلق γικηλμάκ, انهدام ا. ἰνχιδὰμ ἰτ. انقياض ا. ἰνκιγιὰζ ἰτ. § (μτχ.) *κατεδαφισμένος* منهدم μουνχεδίμ.

Κατεδάφισις, ἡ هدم χέδμ, تقويض τακβίζ, تهديم τεχδίμ.

Κατεδαφιστής, ὁ هادم χαδίμ.

Κατειρωνεύομαι, مسخره يه آلمق μαχιταπὰ ἀλμάκ.

Κατέναντι, ('Επρ.) قارشى καρσή, روبرو ρού-πὲ-ρού.

Κατεντροπιάζω, اوتاندیرمق ουτανδηρμάκ.

Κατεξανάστασις, ἡ اختلال ἰχτιλάλ, عصيان ἀσηγιάν.

Κατεξανίσταμαι, عليهنه قالقمق ἀλεϊχινὲ καλκμάκ, اختلال - عصيان ا. ἀσηγιὰν - ἰχτιλὰλ ἰτ. تعرض ا. ταρροὺζ ἰτ.

Κατεξοδεύω, اسراف و اتلاف ا. ἰσρὰφ βὲ ἰτλὰφ ἰτ.

Κατεξουσιάζω, حكمفرما او. χιούμ-φερμὰ ὀλ.

Κατεπείγω, تضييق ا. ταζγὶκ ἰτ. § تعجيل ا. τα'δζὶλ ἰτ. § (πθ.) استعجال ا. τεαδζδζοὺλ ἰτ. استعجال ا. ἰστιδζὰλ ἰτ. عجله ا. ἀδζελὲ ἰτ. § (ἀπρ.) *κατεπείγει* مستعجلدر μουστα'δζέλδιρ § (μτχ.) *κατεπειγόμενος* معجل μουδζέλ, شتاشته σιταφτέ. «*κατεπείγουσα, ον,* مستعجل μουστα'δζέλ, واجب βαδζίπ, الزم ἐλζέμ, اهم ἐχέμμ, ضرورى ζαρουρή. « (οὐσ.) τὸ *κατεπεῖγον* استعجال ἰστιδζάλ. «ἡ *ὑπόθεσις κατεπείγει* مصلحت مستعجلدر μασλαχὰτ μουστα'δζέλδιρ. «*κατεπείγουσα ὑπόθεσις* مستعجل بر مصلحت μουστα'δζὲλ πὶρ μασλαχάτ. «*ἀνάγκη κατεπείγουσα* ضروريه حاجت χαδζὲτ ζαρουριγέ. «*ἔρχομαι διὰ κατεπείγουσαν ὑπόθεσιν* مستعجل بر ايش ايچون كليورم μουστα'δζὲλ πὶρ ἰς ἰτσὶν γκελίγιορουμ. «*αἱ κατεπείγουσαι ἀνάγκαι τοῦ Κράτους* دولتك حوائج ضروريه سى δεβλετὶν χαβαΐδζι ζαρ

-γεσί. «τὸ κατεπεῖγον τῆς ὑποθέσεως حال ضرورت ζαρουρέτι χάλ. κατεπειγόντως عجله ἀδζέλετεν, علی العجل ἀλ-έλ ἀδζελέ, سريعا σερίεν.

Κατεργάζομαι, يتديرمك πιτδιρμέκ, ا. اتمام ἰτμὰμ ἰτ. ‖ ايشلمك γιαπμάκ, ايشلمك ἰσλεμέκ, ا. اجرا ἰδζρὰ ἰτ. ا. اعمال ἰμὰλ ἰτ.

Κατεργάρης, ὁ حيله كار χηλεκιάρ.

Κατεργαριά, ἡ حيله كارلق χηλεκιαρλήκ.

Κατεργασία, ἡ ايشلمه ἰσλεμέ, اعمال ἰμάλ.

Κάτεργον, τὸ كورك κιὸυρέκ, پرانقه πράνκα, كورك جزاسی κιὸυρὲκ δζεζασί. «κατεδικάσθη εἰς τὸ — كورك جزاسنه محكوم اولدی κιὸυρὲκ δζεζασινὰ μαχκιοὺμ ὀλμούσδουρ.

Κατερειπ(όω)ῶ, ا. كليا تخريب κιούλλιγεν ταχρὶπ ἰτ.

Κατέρυθρος, ον, قيپ قيرمزی κιπ κηρμηζή.

Κατέρχομαι, اينمك ἐνμέκ, نزول νουζοὺλ ἰτ. ‖ دونمك δὸνμέκ, عودت ἀβδὲτ ἰτ.

Κατευθύνω, ا. تسويه τεσβιγὲ ‖ ا. اداره ἰδαρὲ ἰτ. ا. تصحيح τασχὶχ ἰτ. ‖ كوندرمك γκιόνδὸυρμέκ, توجيه τεβδζὶχ ἰτ. ا. ارسال و اعزام ἰρσὰλ ἰζὰμ ἰτ. ‖ (πθ.) ا. توجه-عزيمت τεβδζδζοὺχ-ἀζιμὲτ ἰτ.

Κατευνάζω, اويوتمق ὀγιουτμάκ. (μτφ.) ا. تسكين τεσκὶν ἰτ.

Κατευνασμός, ὁ تسكين τεσκίν.

Κατευόδιον, τὸ وداع βεδά'. «σᾶς εὔχομαι καλὸν— اوغورلر اولسون ὀγουρλὰρ ὀλσούν, سلامتله σελαμέτλε, الوداع ἐλ-βεδά'.

Κατευοδ(όω)ῶ, κα -ώνω ترقی سلامته چيقارمق اتديرمك ιτερακκὴ ἰτδιρμέκ, σελαμετὲ τσηκαρμάκ, راست كتورمك ρὰστ γκετὸυρμέκ, اسان ايلك ἀσὰν ἐϊλεμέκ. ‖ وداعلاشمق βεδα'λαδμάκ, اجرای مراسم وداع ايلك ἰδζράϊ μερασίμι βεδά' ἐϊλεμέκ. ‖ (πθ.) سلامتله ايريشمك σελαμέτλε ἰρισμέκ, و امينا ساليما وصول بولق ἐμίνεν βὲ σάλιμεν βουσοὺλ πουλμάκ.

Κατευόδωσις, ἡ حسن نتيجه χούσνι νετιδζέ. ‖ وداعلاشمه βεδα'λαδμά. ‖ و سالما وصول σάλιμεν βουσούλ.

Κατέχω, طوتمق τουτμάκ, آليقومق ἀληκομάκ, ا. استيعاب ἰστιά'π ἰτ. ‖ ا. توقيف τεβκὴφ ἰτ. ا. منع μέν' ἰτ. ‖ آلمق ἀλμάκ, ا. ضبط ζὰπτ ἰτ. حجز ا. χὲδζζ ἰτ. ‖ او. مالك-صاحب μαλὶκσαχὴπ ὀλ. ا. تصرف τεσαρρούφ ἰτ.‖ (πθ.) طوتلق τουτουλμάκ, او. مبتلا μουπτελὰ ὀλ. ‖ (ἀμτβ.) — ἐμαυτὸν ا. كنديني ضبط κενδινὶ ζὰπτ ἰτ. «τοῦτο κατέχει πολλὴν θέσιν بو چوق ير طوتار πού τσὸκ γὲρ τουτάρ. فلان شی بيوك بر محلی استيعاب ايدر φιλὰν σέϊ πὶρ μαχαλὴ ἰστιά'π ἰδέρ. «κατέχει ὑψηλὴν θέσιν جليله ده مأموريت بولنيور μεεμουριγέτι δζελιλεδὲ πουλουνίγιορ. «κατέσχον τὸν δεῖνα ἀριθμὸν τῆς ἐφημερίδος فلان غزته نك

نومروسنی ضبط ایتشلردر γαζέτανιν φιλὰν νούμεροσουνου ζὰπτ ἰτμιἀλέρδιρ. «κατέσχεν ὅλα τὰ κτήματα τοῦ ὀφειλέτου مديونك باجمله املاك و عقاريني μεδγιουνοὺν πὶλδζούμλε ἰμλὰκ βὲ ἀκαρινὶ τάχτι χιδζζὲ ἀλδηρμήσδιρ. «ὁ κατεχόμενος مضبوط μαζπούτ. «ὁ κατέχων ضابط ζαπίτ.

Κατεψυγμένος, η, ον, پك صوغوق πὲκ σοούκ, صوغوق σοούκ, بارد παρίδ. «ἡ —η ζώνη (Γγρ.) منطقهٔ بارده μιντακάϊ παριδέ.

Κατηγόρημα, τὸ (Φλσ.) مسند μουσνέδ. ‖ (Γρμ.) خبر χαπέρ.

Κατηγορία, ἡ فصل φάσλ, تعييب τα'γίπ, طعن τά'ν, ذم ζέμμ, قدح κάδχ, مذمت μεζεμμέτ, لوم λέομ, ملامت μελαμέτ. ‖ (Φλσ. καὶ Λογ.) صنف σινὶφ πλ. صنوف σούνούφ. ‖ (Νμ.) اتهام ἰτχάμ, ادعا ἰδδιά. ‖ شكايت σικιαγέτ, تشكى τεσεκκί, عزويات ἀζβιγιάτ, اسنادات ἰσναδάτ. «ἡ — καὶ ἡ ὑπεράσπισις مدعى عوى و متهم و كيل μουδδεήϊ οὐμουμὴ βὲ μουττεχὶμ βεκιλί, مدعى عوى و متهمك و ادعا و مدافعه‌لری μουδδεήϊ οὐμουμὴ βὲ μουττεχιμὶν ἰδδιὰ βὲ μουδαφα'λαρή. «τὰ κεφάλαια τῆς —ας اتهامه اساس اولان جرايم ἰτχαμὰ ἐσὰς ὀλὰν δζεραΐμ. «οἱ μάρτυρες τῆς —ίας حقوق عوميه مخبرلری χουκκούκη οὐμουμιγὲ μουχπιρλερή. «ψευδὴς— عزويات و اسنادات كاذبه ἀζβιγιὰτ βὲ ἰσναδάτι κιαζιπέ.

Κατηγορητήριον, τὸ اتهامنامه ἰτχαμ-ναμέ.

Κατηγορηματικός, ή, όν, قطعی κατί', منقح μουνεκκάχ. «ἀπάντησις—ἡ جواب قطعی δζεβάπι κατί ‖ —ῶς (ἐπρ.) تماميله τεμαμὶ ἰλέ, κατήγεν.

Κατήγορος, ὁ καὶ ἡ ایدیجی φάσλ ἰδιδζί, ذمام ζεμμάμ, لوام λεβάμ. ‖ (Νμ.) مشتكی μουστεκκί, شخصی مدعی ὀακί, شخصی مدعی μουδδεήϊ σαχσί. «ὁ δημόσιος — مدعی عوى شاكی ὀα ... οὐμουμή, مدعی عوى μουδδεήϊ μουμή. «ὁ ἰδιώτης — دعوا جی δαδζή, متشكی μουτεσεκκί, مدعی شخصی μουδδεήϊ σαχσή.

Κατηγορ(έω)ῶ, سویلك ... ἀλεϊχινὲ σοϊλεμέκ, ذم - طعن - ... لوم - فصل ا. τα'γὶπ-ζέμμ-τά'ν-λέ... -φάσλ ἰτ. ‖ (Νμ.) اتهام ا. ἰτχ... ἰτ. جرم عزو و اسناد ا. δζοὺρμ ... οὐ ἰσνὰδ ἰτ. «ὅλος ὁ κόσμος ... τηγόρησε τὴν διαγωγήν του كس ... فلانك حركتی ذم ايلدی χὲρ κὲς φι... νὶν χαρεκετινὶ ζέμμ ἐϊλεδή. «κα... γοροῦμαι ἐπὶ κακουργήματι ... اتهام اولنق δζεναγὲτ ἰλὲ ἰτχάμ... λουνμάκ. «τὸ ἔγκλημα, δι' ὃ κα... γορεῖται τις ... عزو و اسناد اولنان ... جرم κενδὸυσινὲ ἄζβ οὐ ἰσνὰδ ὀλ... νὰν δζοὺρμ. «— τινὰ ἐπὶ κλο... δολοφονίᾳ سرقت - قتل جرمی عزو ... و اسناد ا. πιρινὲ σιρκάτ-κάτλ δζ... μὶ ἄζβ οὐ ἰσνὰδ ἰτ. «κατηγορ...

ενος, ὁ (Νμ.) مظنون عليه μαζνοὺν λέϊχ, متهم μόυττεχίμ, مدعى عليه μούδδέϊ ἀλέϊχ, مشكى عليه μόυτε-εκκὶ ἀλέϊχ. «ἡ ἀνάκρισις τοῦ κατηγορουμένου مظنون عليهك استنطاق μαζνοὺν ἀλεϊχὶν ἰστινδακή. «τὸ κατηγορούμενον (Γρμ.) خبر χαπέρ.

Κατηραμένος, η, ον, ملعون μελʒούν.

Κατήφεια, ἡ چهره اكشيلكى τσεχρὲ ἐκσιλιγί, عبوست ούπουσέτ.

Κατηφής, ές, اكشى يوزلى ἐκσὶ γιοζλού, عبوس الوجه ούπούς ούλ-βεδζχ, ترش رو τούρς-ρού, متعبس μόυ-τεαππίς, مغموم μαγμούμ.

Κατηφές, ὁ (ὑφασ.) قاديفه κα-τιφέ.

Κατηφορικός,ή,όν, اينيش ἐνίς.

Κατήφορος, ὁ اينيش ἐνίς, حدور χουδούρ, هبوط χαπούτ, نشيب νεσίπ. —καὶ ἀνήφορος نشيب و فراز νεσὶπ φιράρ.

Κατήχησις, ἡ عقايد مذهبيه ἀ-κάϊδι μεζχεπιγέ. ‖ تعليم τα'λίμ. ‖ (Θρσ.) تلقين دين τελκήνι δίν. ‖ (Διδακτ.) علم حال ἴλμι χάλ. ‖ (τὸ βιβλίον) عقايد مذهبيه كتابى ἀκάϊδι μεζχεπιγὲ κιταπί.

Κατηχητής, ὁ (Θρσ.) تلقين دين ايدجى τελκήνι δὶν ἰδιδζί.

Κατηχητικός,ή, όν, (Θρσ.) علم حال ἴλμι χαλή.

Κατηχ(έω)ῶ, تلقين دين ا. τελ-κήνι δὶν ἰτ. «κατηχούμενος تلقين اولنان τελκὴν ὀλουνάν, مهتدى μουχ-τεδδή.

Κἄτι,(Ἀντ. ἀόρ.) بر شى πὶρ σέϊ, بر ايش πὶρ ἴς. «μοὶ εἶπον — بكا بر شى سويلديلر πανὰ πὶρ σέϊ σοϊλεδι-λέρ. «ὑπάρχει ἐκεῖ — اوراده بر شى وار ὄραδα πὶρ σέϊ βάρ. ‖ (μορ. ἐμφ.) ايى كه ἐγὶ κί, اصابت كه ἰσαπὲτ κί. ‖ نصل νάσιλ. «— ἐδῶ; نصل اولدى بوراده بولنيورسكز νάσιλ ὀλδοὺ πού-ραδα πουλουνίγʒορσουνουζ;

Κάτισχνος, ον, آب آريق ἂπ ἀ-ρήκ, چوق لاغر τσὸκ λαγίρ.

Κατισχύω, غالب كلك γαλὶπ γκελ-μέκ, غلبه ا. γαλεπὲ ἰτ. تفوق ا. τε-φεββοὺκ ἰτ. «ὁ ἀντίπαλός του κα-τίσχυσεν خصمى غالب كلدى χασμὴ γαλὶπ γκελδή.

Κατιών, οῦσα, όν, (μτχ. τοῦ κάτειμι) فرع φερί'. «οἱ κατιόντες (συγγενεῖς) اولاد و احفاد ἐβλὰδ βὲ ἐχφάδ, فروع φουρού'. «οἱ κατιόντες καὶ οἱ ἀνιόντες (συγγενεῖς) اصول و فروع οὐσοὺλ βὲ φουρού'.

Κατοικήσιμος, ον, قابل سكنى καπίλι σουκνά, قابل تمكن καπίλι τε-μεκκʒούν.

Κατοικητήριον, τὸ سكنى σου-κνά, مسكن μέσκέν, اقامتكاه ἰκαμετ-κʒάχ, قوناق κονάκ.

Κατοικία, ἡ سكنى σουκνά, محل اقامت μαχάλι ἰκαμέτ, مسكن μεσκὲν πλ. مساكن μεσακίν, اقامتكاه ἰκαμετ-κʒάχ, خانه χανέ, جاى ارام δζάϊ ἀράμ,

قوناق κονάκ. «πραγματική — اقامتكاه.
حقيق ἰκαμετκι̯άχι χακηκή. «αἱρετή
— اقامتكاه اولنان انتخاب ἰντιχὰπ̇ ὀλου-
νὰν ἰκαμετκιάχ. «ἄγνωστος —
اقامتكاه مجهول μεδζχοὺλ ἰκαμετκι̯άχ.
«ἐκλέγω —αν ا. انتخاب اقامتكاه ἰκα-
μετκι̯ὰχ ἰντιχὰπ̇ ἰτ. «τὸ ἀπαραβί-
αστον τῆς —ας مسكنك تعرضدن مصونيتى
μεσκενὶν τεάρρουζδὰν μεσουνιγετί. «ἡ
παραβίασις τῆς —ας مسكنه تعرض
μεσκενὲ τεαρρούζ. «ἀλλαγὴ —ας
اقامتكاه تبديل τεπ̇δίλι ἰκαμετκι̯άχ.
«ἔχει —αν ἰδίαν آيريجه خانه‌سى وار
ἀϊρίδζε χανεσὶ βάρ.

Κατοικίδιος, **ον,** بيتى π̇εϊτί.
«ζῷα —δια بيتيه حيوانات χαϊβανάτι
π̇εϊτιγέ, اهليه حيوانات χαϊβανάτι ἐ-
χλιγέ.

Κατοικίζω, ا. اسكان-ايوا ἰσκι̯άν-
ἰβὰ ἰτ. اسكان ايتديرمك ἰσκι̯ὰν ἰττιρ-
μέκ, معمور و آبادان ايلك μα'μοὺρ βὲ
ἀπ̇αδὰν εἰλεμέκ, ا. اعمار ἰμὰρ ἰτ.

Κάτοικος, ὁ ساكن σακίν, مقيم
μουκήμ, متمكن μουτεμεκκίν, قراركير
καραργκίρ. «οἱ κάτοικοι اهالى ἰχαλί,
نفوس νουφούς, سكنه σεκενέ, سكان
σουκι̯άν. «οἱ — χωρίου τινὸς فلان
قريه‌ده ساكن-مقيم-متمكن اولانلر φιλὰν
καριγεδὲ σακὶν-μουκὶμ-μουτεμεκκὶν
ὀλανλάρ, قريه اهالئ ἐχαλίϊ καριγέ.

Κατοίκισις, ἡ καὶ **—ισμός,**
ὁ اسكان ἰσκι̯άν.

Κατοικ(έω)ῶ, اوتورمق ὀτουρ-
μάκ, ساكن او. σακὶν ὀλ. ا. اقامت ἰ-
καμὲτ ἰτ. ا. تمكن τεμεκκι̯οὺν ἰ
ا. ايوا ἰβὰ ἰτ. «οἱ λαοί, οἱ κατο
κοῦντες τὴν χώραν ἐκείνην
مملكتده متمكن اولان ملل و اقوام
μεμλεκετδὲ μουτεμεκκὶν ὀλὰν μι
λὲλ βὲ ἀκβάμ. «— εἰς τὴν πόλ
ا. اقامت شهرده σεχιρδὲ ἰκαμὲτ ἰ
«ἐδῶ κατοικεῖ ὁ κύριος; افندى ن
بورادهمى اوتوريور φιλὰν ἐφένδη π̇ο
ραδάμι ὀτουρίγι̯ορ. «κατοικεῖ εἰς
πρῶτον πάτωμα قاتده اوتوريور
π̇ιρινδζὶ καττὰ ὀτουρίγι̯ορ. «κατο
κεῖ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον اقامت
ايديور χοτελδὲ ἰκαμὲτ ἰδίγι̯ορ «κα
τῳκημένος معمور μα'μούρ, آبادان
π̇αδάν, مسكون μεσκι̯ούν.

Κατόπιν, (Ἐπρ.) كرى γκερ
آرقه صره ἀρκὰ σηρά, آردنجه ἀρδή
δζα, عقيبنده ἀκηπ̇ηνδέ, متعاقباً μο
τεάκιπ̇εν, آرقه‌سنده ἀρκασηνδά,
ἀρδηνδά, پشينه πεσινέ. ξ صوكره σό
ρα, بعده π̇άδεχου, متعاقباً μουτεάκ
π̇εν. «τρέχω — آرقه‌سنه قوشمق ἀρκ
σινὰ κοσμάκ. « — ἑορτῆς (πρ
مبارك بيرامدن صوكره π̇αϊρα
δάνσονρα π̇αϊρὰμ μουπ̇αρέκ. «π
πτω — τινὸς پشينه دوشمك π̇εσι
δουσμέκ. «ὁ εἷς — τοῦ ἄλλου
برى آردنجه برى π̇ὶρ π̇ιρὶ ἀρδήνδζα
صره آردى برى π̇ὶρ π̇ιρὶ ἀρδὴ σηρά. «ἐ
θὲ —μου كل صرم آردى-صرم
ἀρκὰ σηρὰμ-ἀρδὴ σηρὰμ γκέλ.
— χρόνος زمان كلەجك γκελεδζ
ζεμάν.

Κατόπισθεν, ('Επρ.) آرقەسندن ἀρκασινδάν. § صوكره σόνρα.

Κατόπτευσις, ἡ كوزتمه γκ̇ιοζετμέ, اهتيان ἰτιγ̇ιάν, تجسس τεδζεσσούς.

Κατοπτεύω, كوزتمك γκ̇ιοζετμέκ, تجسس ا. τεδζεσσοὺς ἰτ. اهتيان ا. ἰτιγ̇ιὰν ἰτ. جاسوسلق ا. δζασουσλοὺκ ἰτ.

Κατοπτρίζω, آيينەيە كوسترمك ἀϊναγ̇ιὰ γκ̇ιοστερμέκ. § (πθ.) آيينەيە باقق ἀϊναγ̇ιὰ πακμάκ.

Κατοπτρικός, ή, όν, مرآتى μιρατί. § (Φσ.) انعكاس ἰνικ̇ιάς.

Κάτοπτρον, τὸ آيينە ἀϊνέ, مرآت μιράτ πλ. مرايا μιραγ̇ιά. «οἱ ὀφθαλμοὶ εἶναι τὸ — τῆς ψυχῆς كوز قلبك آيينەسيدر γκ̇ιὸζ καλπὶν ἀϊνασίδιρ.

Κατορθ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** ياپمق γ̇ιαπμάκ, بجرمك πεδζερμέκ, باشە چيقارمق πασὰ τσικαρμάκ, حصولە وجوده كتيرمك χουσουλὰ - βουδζουδὰ γκετηρμέκ, اجرا ا. ἰδζρὰ ἰτ. ايلەمك ἐϊλεμέκ, بايە بيلمك γ̇ιοπὰ πιλμέκ. § نائل - ميسر - موفق او. ναῒλ-μουγεσσέρ-μουβαφφὰκ ὀλ. دسترس او. δεστρὲς ὀλ. ظفرياب او. ζαφεργ̇ιὰπ ὀλ. «ὅλα κατορθοῦνται μὲ τὸν καιρὸν وقت و زمانيلە هر شيە ظفرياب اولنە بيلور βὰκτ ὔε ζεμανὶ ἰλὲ χὲρ σεγὲ ζαφεργ̇ιὰπ ὀλουνὰ πιλοὺρ «— τὸν σκοπόν μου تحصيل مرام ا. ταχσίλι μεράμ ἰτ. مرامە واصل او. μεραμὰ βασὶλ ὀλ. «— τὰ πάντα هر شيە ظفرياب او. χὲρ σεγὲ ζαφεργ̇ιὰπ ὀλ.« — νὰ λάβω آلمغە دسترس او. ἀλμαγὰ δεστρὲς ὀλ. «κατώρθωσα νὰ τὸν πείσω قاندره بيلدم κανδιρὰ πιλδίμ.

Κατόρθωμα, τὸ ايش ἴς, كار κ̇ιάρ. § شجاعت اثر ἐσέρι σεδζα'άτ, مفخرت μεφχερέτ, جليلە مآثر μεεσίρι δζελιλέ, حسن نتيجە χούσνι νετιδζέ, فتوحات φουτουχάτ.

Κατόρθωσις, ἡ بجرمە πεδζερμέ, حسن نتيجە χούσνι νετιδζέ.

Κατορθωτικός, ή, όν, بجريشلى πεδζερισλή, ايشكذار ἰσκ̇ιουζάρ.

Κατορθωτός, ή, όν, اولە بيلور ὀλὰ πιλούρ, ممكن الاجرا μουμκὶν οὐλ-ἰδζρά, قابل اجرا καπίλι ἰδζρά.

Κατόρυξις, ἡ καὶ **—ρυχή,** ἡ دفن δέφν.

Κατορύσσω καὶ **—ττω,** كوممك κ̇ιομμέκ, دفن ا. δέφν ἰτ.

Κατουρ(έω)ῶ, ايشەمك ἰσεμέκ, تبول ا. τεπεββοὺλ ἰτ.

Κατοχή, ἡ ضبط ζάπτ. § (Νμ.) تصرف τεσαρρούφ, تملك τεμελλούκ, ذى اليدلك ζ-ιλ-γεδλίκ.

Κάτοχος, ον, مالك μαλίκ, متصرف μουτεσαρρίφ, ذى اليد ζ-ὶλ-γέδ, صاحب σαχίπ, ارباب ἐρπάπ. «ὁ πρῶτος — متصرف اول μουτεσαρρὶφ ἐββέλ. «— παιδείας ارباب علم ἐρπάπι ἴλμ, علم صاحبى ἴλμ σαχηπή. «εἶναι — πολλῶν γλωσσῶν السنە وافره اربابندر ἐλσινέϊ βαφιρὲ ἐρπαπινδάνδιρ.

Κατρακυλῶ, (καὶ τ' ἀπ' αὐτοῦ) ἴδε Κατακυλίω.

Κατράμιον, τὸ قطرام κατράμ.

Κατσαρός, ή, όν, قيورجق κιδιρδζίκ.

Κατσίκι, τὸ (Ζλγ.) كچى κετσί.

Κατσιάζω, مرضلاقمق μαραζλανμάκ. § (ἐπὶ ἐνδ.) كير سنك κὶρ σινμέκ.

Κάτω, (Ἐπρ.) آشاغى ἀσαγή, آلت ἄλτ, زير ζίρ, تحت τάχτ. « *ἐδῶ* — بو دنياده πoὺ δουνγιαδά. « *ἐκεῖ* — اورادہ, اوتده ὅραδα, ὀτεδέ. « *ὁ — λαὸς* اهالينك سفلى صنفلرى ἐχαλινὶν σουφλὰ σινιφλερί, عوام ἀδάμ, سفلا σουφελά. « *πιάνω τι ἀπὸ* — آلتندن طوتمق ἀλτινδὰν τουτμάκ. « *ἔρχομαι ἀπὸ* — آلتندن-اشاغيدن كلك ἀλτινδὰν-ἀσαγηδὰν γκελμέκ. « *περνῶ ἀπὸ* — آلتندن كچمك ἀλτινδὰν γκετσμέκ. « *κατοικῶ* — آشاغى قاتده اوتورمق ἀσαγὴ καττά ὀτουρμάκ. « *τὸ — κάτω* اك صوكى ἓν σονού, نتيجه‌سى νετιδζεσί. « *τὸ — πάτωμα* تحتانى قات ταχτανὶ κάτ. « *ἀπὸ — ἐπάνω* آلتندن يوقاريه ἀλτινδὰν γιοκαρηγιά. « *κάμνω ἄνω* — آلت اوست ايت. ἄλτ οὔστ ἰτ. « — *θεν* آشاغيدن ἀσαγιδέν. « — *θι* آلتده. ἀλτινδά, زيرده. ζιρδέ.

Κατώγειος, ον, تحت التراب τάχτ ἐτ-τουράπ. « — *οἰκία* يرآلتى خانه πὶρ κατλὴ χανέ.

Κατώγειον, τὸ اك آشاغى قات ἓν ἀσαγὴ κάτ, ير اوطه‌سى γὲρ ὀδασή, تحتانى ταχτανή.

Κατώτατος, η, ον, اك آشاغى ἓν ἀσαγή, اسفل ἐσφέλ.

Κατώτερος, α, ον, دها آشاغى δαχὰ ἀσαγή, اسفل ἐσφέλ, ادنى ἐδνά, كمتر κεμτέρ, كوچك κιουτσούκ. « *εἶμαι — τινος* بريندن كمترى او. πιρινὶν κεμτερὶ ὀλ. « *εἶμαι — τὰς δυνάμεις* قوتجه ادنى-كمتر او. κουββέτδζε ἐδνά-κεμτὲρ ὀλ. « *ἡ — α τάξις* عوام ἀδάμ. « *οἱ — οι ὑπάλληλοι δέον νὰ σέβωνται τοὺς ἀνωτέρους* كوچك مأمورلر بيوكلره حرمت اتمليدر κιουτσοὺκ μεεμουρλὰρ πουγιουκλερὲ χουρμὲτ ἰτμελίδιρ. « *εἶναι πολὺ — του* اندن چوق كمتردر ἀνδὲν τσὸκ κεμτέρδιρ. « *κατωτέρω* (ἐπρ.) دها آشاغى δαχὰ ἀσαγή, زيرده ζιρδέ, آشاغيده ἀσαγηδά, آتيده ἀτιδέ. « *ὁ — ρω ἀναφερόμενος* زيرده ذكر اولنان ζιρδὲ ζίκρ ὀλουνάν. « *ὡς θὰ ἴδωμεν — ρω* زيرده بيان اولنه‌جغى وجه اوززه ζιρδὲ πεγιὰν ὀλουναδζαγὶ βέδζχ οὔζρέ.

Κατωφέρεια, ἡ انيش ἰνίς, نشيب νεσίπ, حدور χαδούρ.

Κατωφερής, ές, انيشلى ἰνισλή, نشيب νεσίπ, حدور χαδούρ.

Κατώφλιον, τὸ ايشيك ἰσίκ, عتبه ἀτεπέ, استان ἀσητάν, استانه ἀσητανέ.

Κάτωχρος, ον, صاپ صارى σὰπ σαρή.

Καύκαλον, τὸ قبوق καπούκ.

Καυλός, ὁ (Βτ.) ساق σάκ, ساپ σάπ, قوچان κοτσάν. § (Ἀνθρπ.) كزير ζεκίρ.

Καυλικός, ή, όν, ساقى σακί.

Καῦμα, τὸ يانيق γιανίκ, حرقه χαρκά. § حرارت χαραρέτ. « *τὰ καύ-*

νικὰ —*τα* باخور ايام ἀγιάμι παχούρ.

Καϋμένος, η, ον, زواللی ζαβαλλή, پيچاره πιτσαρέ.

Καϋμός, ὁ شديد الم ἐλέμι σεδίδ, الم و غم γάμμ οὐ ἐλέμ, درد δέρδ.

Καυσαλίς, ἡ قبارجق καπαρδζίκ, يانيق γιανίκ.

Καύσιμον, τὸ يانغه γιανγκά, يانيق γιανίκ, احتراق ἰχτιράκ. «*ξύλα διὰ* — اودون ياقه جق γιακακαδζὰκ ὀδούν.

Καύσιμος, ον, قابل احتراق καπίλι ἰχτιράκ, قابل احراق καπίλι ἰχράκ. «— *ὕλη* وقود βεκούδ. «*ξύλα* —*α* آتش اودونی ἀτὲς ὀδουνού.

Καῦσις, ἡ يانغه γιανγκά, حرقت χιρκάτ, احتراق ἰχτιράκ, سوزش σοζούς. ‖ صيجاقلق σιδζακλήκ, حرارت χαραρέτ, سخونت σουχουνέτ.

Καῦσος, ὁ (Ι) حای محرمه χουμμάϊ μουχριμέ.

Καυσ(οο)οῦμαι, حرارت شديده سی او. χαραρὲτ σεδιδεσὶ ὀλ. صيجاقلقدن بايلق σιδζακληκδὰν παϊλμάκ.

Καυστηρὸς καὶ κν. **—τερός,** يانار γιανάρ, قيزغين κηζγήν, سوزان σουζάν. ‖ حرارتلی χαραρετλή. ‖ كسكين κεσκίν. ‖ شديد σεδίδ.

Καυστικός, ή, όν, ياقيجی γιακηδζή, يانيق γιανήκ, قيزغين κηζγήν. ‖ (Χημ.) محرق μουχρήκ, كاوی καβή, سوزان σουζάν, آتشين ἀτεσίν. «— *λίθος* جهنم طاشی δζεχανὲμ τασή.

Καυστικότης, ἡ (Χημ.) كاويت καβιγιέτ.

Καύσων, ὁ صيجاقلق σηδζακλήκ, صيجاق σιδζάκ, شديد حرارت σεδὶδ χαραρέτ, اسيلك ἰσιλίκ, سخونت σουχουνέτ, تف τέφφ. «*οἱ* —*ες τοῦ θέρους* ياز اسيلكی γιὰζ ἰσιλιγή, حرارت موسم صيف χαραρέτι μεβσὶμ σαΐφ. «*ὁ* — *τοῦ Ἰουλίου* تف تموز τέφφι τεμούζ. «*ὑπερβολικὸς* — شدت تف و تاب σιδδέτι τὲφφ οὐ τάπ.

Καυτήρ, ὁ (Ι) داغ δάγ, كی κέϊ, ياقی γιακή.

Καυτηριάζω, (Ι) ياقمق γιακμάκ, داغلامق δαγλαμάκ, اكتوا ا. ἰκτιβὰ ἰτ.

Καυτηριασμὸς καὶ **-ρίασις,** ἡ (Ι) ياقمه γιακμά, داغلامه δαγλαμά, اكتوا ἰκτιβά.

Καυτήριον, τὸ (Ι) داغ δάγ, δάγ, كی κέϊ, ياقی γιακή. ‖ (Φρμ.) نحود ياقيسی νουχοὺδ γιακησή, مكوات μικβάτ.

Καύχημα, τὸ فخر φάχρ, افتخار ἰφτιχάρ, باعث مفخرت παΐσι μεφχερέτ, مدار افتخار μεδάρι ἰφτιχάρ, مباهات μουπαχάτ.

Καυχηματίας, ὁ مفتخر μουφτεχχίρ, لهلاق λιχλάκ, متصلف μουτεσελλίφ, فارفاره φαρφαρά, خود ستا χοδ-σιτά.

Καύχησις, ἡ تمادح τεμαδούχ, تفاخر τεφαχούρ, فارفاره لق φαρφαραλήκ, خود ستايی χοδ-σιταΐ.

Καυχ(άο)ῶμαι, اوكونمك ὀγιουνμέκ, تمدح-تفاخر ا. τεμεδδούχ-τεφα-

χοὺρ ἰτ. ا مباهات - تباهی μουπαχάτ-τεπαχὴ ἰτ.

Καφάσιον, τὸ قفس καφές.

Καφενεῖον, τὸ قهوه خانه καχβὲ χανέ

Καφεπωλεῖον, τὸ قهوه‌جی دکانی καχβεδζὴ δουκκιανή.

Καφεπώλης, قهوه‌جی καχβεδζή.

Καφεΐνη, ἡ (Χημ.) قهوئین καχβεΐν.

Καφές, قهوه καχβέ. § (τὸ δενδ.) قهوه آغاجی καχβὲ ἀγαδζή.

Καφέμυλος, ὁ قهوه دکیرمانی καχβὲ δεγιρμανί.

Καφουρά, ἡ کافور κιαφούρ. § (τὸ δένδρ.) کافور آغاجی κιαφοὺρ ἀγαδζή, کافور شجر σεδζίρι κιαφούρ

Καχεκτικός, ή, όν, ضعیف مزاج ζαΐφ-μιζάδζ, ضعیف ζαΐφ. § (Ι) قشکسیالی κασεκσίγιαλη.

Καχεκτ(έω)ῶ, ضعیف مزاج او. ζαΐφ-μιζὰδζ ὀλ.

Καχεξία, ἡ ضعف مزاج ζά'φι μιζάδζ, ضعیفلق ζαϊφλήκ. § (Ι) قشکسیا κασεκσίγια, سوی قنیه σουΐ κηνγιά.

Καχλάζω, فوقور فوقور قایناماق φουκοὺρ φουκοὺρ καΐναμάκ.

Καχύποπτος, ον, بد کمان πὲδ-κιουμάν. [μανλήκ.

Καχυποψία, ἡ بد کمانلق πὲδ-κιου-

Κέγχρινος, η, ον, داریدن یاپلمش δαριδὲν γιαπιλμίς, جاورسی δζαβρεσί.

Κέγχρος, ὁ داری δαρί, جاورس δζαβρές, بول πόλ.

Κεδρέλαιον, τὸ سدر یاغی σέδρ γιαγή, آردیج یاغی ἀρδίδζ γιαγή.

Κέδρινος, ον, سدری σεδρή.

Κεδρίς, ἡ (Βτ.) آردیج تخمی ἀρδίδζ τοχουμού.

Κέδρος, ὁ (Βτ.) سدر σέδρ, آردیج ἀρδίδζ. « — *τοῦ λιβάνου* سدر لبنان σέδρι λιπνάν, شجر سلیمان σεδζίρι σουλεϊμάν.

Κεδρών, ὁ سدرلك σεδιρλίκ.

Κεῖμαι, یاتمق γιατμάκ. § ا. آرام ἀράμ ἰτ. § بولنمق πολουνμάκ, موضوع او. μεβζού' ὀλ. کائن - واقع او. κιαΐν-βακὶ' ὀλ. موجود او. μεβδζοὺδ ὀλ. « *τὸ πτῶμά του κεῖται κατὰ γῆς ἄταφον* جسدی غیر مدفون اولەرق یرده بولنیور δζεσδὶ γάϊρι μεδφοὺν ὀλαρὰκ πουλουνίγιορ. « *οἰκία, κειμένη κατὰ τὴν ὁδὸν δεῖνα* فلان سوقاغنده واقع - کائن بر باب منزل φιλὰν σοκαγηνδὰ βακὴ'-κιαΐν πὶρ πὰπ μενζίλ. « *ὁ κείμενος* واقع βακί', کائن κιαΐν. « *τὸ κείμενον* (Φλγ.) متن μέτν, عباره ἰπαρέ. « *τὸ κείμενον τοῦ βιβλίου* متن کتاب μέτνι κιτάπ. « *τὸ — τῆς φράσεως* متن عباره μέτνι ἰπαρέ. « *τὸ — τοῦ Εὐαγγελίου* متن انجیل شریف μέτνι ἰνδζίλι σερίφ. « *τὸ — εἶναι ἐσφαλμένον* متنی یکلیشدر μετνὶ γιαγλίσδιρ.

Κειμήλιον, τὸ قیمتلی شی κηϊμετλὴ σέϊ, نادیده να-διδέ, مجوهرات μουδζεβχεράτ.

Κείτομαι, یاتمق γιατμάκ. « — ἀ-

σθενὴς خسته یاتق χαστὰ γ̇ιατμάκ, او صاحب فراش σαχὶπ-φιρὰς ὀλ. او اسیر فراش ἐσὶρ-φιρὰς ὀλ.

Κείρω, ا. تراش تρὰς ἰτ. قیرقمق κιρπμάκ. ‖ (τρπ.) کسمك κεσμέκ.

Κεκρύφαλος, ὁ قادین تاکیه‌سی καδὶν τακγεσί, هوتوز χουτούζ, جنبر τζενπὶρ, یاشماق γ̇ιασμάκ, یمنی γεμενί.

Κελάδημα, τὸ قوش اوتمه‌سی κοὺς ὀτμεσί, اوتیش ὀτούς.

Κελαδιστικός, ή, όν, اوتن ὀτέν. «—ὰ πτηνὰ اوتن قوشلر ὀτὲν κουσλάρ.

Κελαδ(έω)ῶ, اوتمك ὀτμέκ.

Κελαρύζω, چاغلداماق τσαγιλδαμάκ, ا. خریر χαρὶρ ἰτ.

Κελάρυσμα, τὸ καὶ —ρυσμός, ὁ چاغلدی τσαγηλδή, خریر χαρίρ, ایشار ἀπσάρ.

Κέλευσμα, τὸ ἢ **Κέλευμα**, τὸ امر ἔμρ, تنبیه τενπίχ, اراده ἰραδέ.

Κελευστής, ὁ آمر ἀμέρ. ‖ (Ντκ.) کمی قوماندانی γκεμὶ κομανδανί.

Κελεύω, ا. امر ἔμρ ἰτ. ا. تنبیه τενπὶχ ἰτ. [ἀτί.

Κέλης, ὁ (Ζλγ.) آتی بنك πινὲκ

Κελλάριον, τὸ کیلار κιλλάρ.

Κελλίον, τὸ پاپاس اوطه‌سی παπὰς ὀδασή. [κάσρ.

Κέλυφος, ὁ (Βτ.) قبوق καπούκ, قشر

Κενοδοξία, ἡ فکر باطل φίκρι πατίλ, ظن باطل ζάννι πατίλ. ‖ غرور γουρούρ, هباکی و بوش شیلرله تفخر χουλαϊ βὲ πὸς σεϊλέρλε τεφεχχούρ, مغروریت μαγρουριγέτ, تکبر τεκεππούρ.

Κενόδοξος, ον, حریص شان باطل χαρίσι σάνι πατήλ, مغرور μαγρούρ, متکبر μουτεκεππίρ. ‖ باطل πατήλ.

Κενοδοξ(έω)ῶ, حریص شان باطل او. χαρίσι σάνι πατὴλ ὀλ. ا. تفاخر τεφαχοὺρ ἰτ. ا. تکبر τεκεππούρ ἰτ.

Κενολογία, ἡ پیال سوز سویله‌مه πιμεὰλ σὸζ σοϊλεμέ, لافزانلق λαφαζανλήκ.

Κενολόγος, ὁ عبث - بیهوده - پیال سوز سویلین ἄπες-πιχουδὲ-πιμεὰλ σὸζ σοϊλεγέν.

Κενολογ(έω)ῶ, عبث - پیال سوز سویلمك ἄπες - πιμεὰλ σὸζ σοϊλεμέκ.

Κενοπάθεια, ἡ تأثیرات کاذبه τεσιράτι κ̇ιαζιπέ.

Κενός, ή, όν, بوش πός, خالی χαλή, تهی τεχή, آچیق ἀτσήκ. ‖ (μτφρ.) واهی βαχή, بیهوده πεϊχουδέ. ‖ محلول μαχλούλ, منحل μουνχίλ. ‖ محروم μαχρούμ «— νοῦ عقلسز ἀκηλσήζ. «— πάντων هر شیدن محروم χὲρ σεϊδὲν μαχρούμ, بوش بوم πομπός. «οἰκία —ἡ بر خالی خانه χαλὴ πὶρ χανέ, او بوش πὸς ἔβ. «θέσις —ἡ (χηρεύουσα) آچیق مأموریت ἀτσὴκ μεεμουριγέτ. «ὑπάρχει μία θέσις —ἡ εἰς τὸ δικαστήριον محکمه‌ده آچیق بر مأموریت واردر μεχκεμεδὲ ἀτσὴκ πὶρ μεεμουριγὲτ βάρδιρ. «κεναὶ χεῖρες بوش اللر πὸς ἐλλέρ, خالیه ایادی ἀ-

γιαδίϊ χαλιγέ, دست تهی δέστι τεχή. «ἔμεινε μὲ κενὰς χεῖρας دست تهی قالدی δέστι τεχὴ καλδή. «(οὐδ.) τὸ —ὸν بوشلق ποσλούκ, بوش محل πὸς μαχάλ, مسافه خالیه μεσαφέϊ χαλιγέ. ‖ (Φλσ. خلا χαλιά. «οὐδὲν —ὸν ἐν τῇ φύσει طبیعتده خلا یوقدر ταπιγετ-δὲ χαλιὰ γιόκδουρ.

Κενοσπουδία, ἡ بیهوده شیلره مشغولیت πεϊχουδὲ σεϊλερὲ μεσγου-λιγέτ.

Κενόσπουδος, ον, بیهوده شیلره مشغول πεϊχουδὲ σεϊλερὲ μεσγούλ.

Κενοτάφιον, τὸ بوش مزار πὸς μεζάρ.

Κενότης, بوشلق ποσλούκ, بوش محل πὸς μαχάλ.

Κενόφρων, ὁ افكار باطله صاحبی ἐφκιάρι πατιλὲ σαχηπή.

Κενταύριον, τὸ (Βτ.) قنطریون κεντεριγιούν, حشیشة القنطریون χασι-σὲτ οὺλ-κεντεριγιούν.

Κένταυρος, ὁ (Ἀστρ.) كنطروس κέντορος.

Κέντημα, τὸ صوقمه σοκμά, دلمه διλμέ, ایكنه و دیكن یارهسی ἰγνὲ βὲ δι-γὶν γιαρεσί. ‖ ایشله ἰσλεμέ, نقش νάκς, كركف ایشی κερκὲφ ἰσί, طراز τιράζ. ‖ سرمه ایشله σίρμα ἰσλεμέ, زر دوزی ζὲρ δουζί. «—λεπτὸν سوزنی σοζενή, اویا οὐγιά.

Κέντησις, ἡ صوقمه σοκμά, دلمه διλμέ. [νισέρ.

Κεντητήριον, τὸ بیز πίζ, نیشتر νιστέρ.

Κεντητής, ὁ نقاش νακκάς, سكمكش σιμκές. [σοζενὴ ἰσλεμές.

Κεντητός, ή, όν, سوزنی ایشلنمش

Κεντρίζω, دورتمك δουρτμέκ.

Κεντρικός, ή, όν, مركزی μερ-κεζί. «—ἡ δύναμις قوهٔ مركزیه κουβ-βέϊ μερκεζιγέ. «τὸ —ὸν γραφεῖον مركز اداره خانه‌سی μερκὲζ ἰδαρὲ-χα-νεσί. «ἡ —ἡ ἀρχὴ ادارهٔ مركزیه ἰ-ἰδαρέϊ μερκεζιγέ, حكومت مركزیه χου-κιουμέτι μερκεζιγέ. «—ὸν σημεῖον نقطهٔ مركزیه νοκτάϊ μερκεζιγέ.

Κεντρικότης, ἡ مركزیت μερκε-ζιγέτ.

Κεντροβαρικός, ή, όν, ثقلت مركزیه منسوب σικλέτι μερκεζιγεγὲ μενσούπ, ثقلتی σικλετή. «μέθοδος —ἡ اصول ثقلت مركزیه οὐσοῦλι σι-κλέτι μερκεζιγέ.

Κεντρόμολος, (Φσ.) الى المركز ἀλ-ελ-μερκέζ, مقرب الى المركز μου-καρρὶπ ἀλ-ἐλ-μερκέζ.

Κέντρον, τὸ (Βτ.) دیكن δικέν. ‖ = βούκεντρον ‖ (πτερνιστὴρ) مهموز μαχμούζ. ‖ (Μθμ.) مركز μερ-κέζ, دائرهٔ مركزیه δαϊρέϊ μερκεζιγέ. «τὸ — τῆς βαρύτητος ثقلت مركز μερκέζι σικλέτ. «ὀπτικὸν — مركز بصر μερκέζι πάσρ. ‖ (Ἀστρ.) «τὸ — τῆς ἕλξεως نقطهٔ مركزیه νοκτάϊ μερκεζιγέ. ‖ (Ι) νευρικὸν — مركز عصبیه μερκέζι ἀσαπιγέ. «—διοική-σεως مركز اداره μερκέζι ἰδαρέ. «τὸ — τοῦ στρατοῦ قلب كاه κάλπ-γκιάχ.

Κεντρόφυξ, ἡ (Φσ.) من المركز ...ν-ἐλ-μερκέζ, معد من المركز μουπαΐδ ...ν-ἐλ-μερκέζ. «— *δύναμις* قوة من المركز κουββέτ ἂν-ἐλ-μερκεζιγέ, قوة مبعدة من المركز κουββέτ μουπαΐδέτ ἂν-ἐλ-μερκεζιγέ.

Κεντρ(όω)ῶ, دورتمك δουρτμέκ.

Κέντρωσις, ἡ دورتمه δουρτμέ.

Κεντρωτός, ή, όν, دكنلى δικενλή.

Κεντ(άω)ῶ, دورتمك δουρτμέκ, صوقمق σοκμάκ, دلمك διλμέκ. § مهمزلامق ...αχμουζλατμάκ. § (ἐπὶ ἔργσ.) كركفده ...γκερκεφδὲ ἰσλεμέκ, ايشلمك ἰσ-...εμέκ, سرمه ايشلمك σίρμα ἰσλεμέκ. — *τὸν ἵππον* آته مهمزلامق ἀτὴ ...αχμουζλατμάκ.

Κεν(όω)ῶ ἢ **—ώνω,** بوشاتمق ...οσατμάκ, بوشالتمق ποσαλατμάκ, ...تخليه ταχλιγὲ ἰτ. ... تفريغ τεφρὶγ ...τ. « — *τὴν οἰκίαν* خانه‌يى تخليه ا. ...ανέϊ ταχλιγὲ ἰτ.

Κένωμα, τὸ καὶ **—νωσις,** ἡ ... بوشالتمه ποσαλατμά, تخليه ταχλιγέ. (I) افراغ ἰφράγ.

Κενῶς, (Ἐπρ.) ايجى بوش اولرق ...σὶ πὸς ὀλαράκ, بوشنه ποσουνά, بيهوده πεΐχουδέ, نافله ναφιλέ.

Κενωτικός, ή, όν, (I) مفرغ ...ουφερρίγ.

Κεραία, ἡ بوينوز ποϊνούζ. § (Ντ.) ...آر ἀρτένα, سرن σερέν. § قم چيزكيسى ...χλὲμ τσιζγκισί, خط χάττ. § (Αστρ.) اوجى هلال χιλὰλ οὐδζού. (Γρμ.) نقطه νοκτά, واحده نقطه νο-κτάϊ βαχιδέ. «*μέχρι κεραίας* (φρσ.) پر نقطه بيله نقصان اولمقسزين πὶρ νοκτὰ πιλὲ νοκσὰν ὄλμακσιζιν.

Κεραμεῖον, τὸ كرميد خانه κερε-μιδ-χανέ, چوملكجى دكانى τσομλεκδζὶ δουκκιανί.

Κεραμεύς, ὁ كرميدجى κερεμιδδζί, چوملكجى τσομλεκδζί, طوغلهجى δου-γλαδζή.

Κεραμευτική, كرميدجيلك κερεμιδ-δζιλίκ, چوملكجيلك τσομλεκδζιλίκ.

Κεραμεύω, چوملك - كرميد ياپمق τσόμλέκ-κερεμὶδ γιαπμάκ.

Κεραμίδιον, τὸ كرميد κερεμίδ, طوغله τούγλα.

Κεραμιδ(όω)ῶ, كرميد دوشه‌مك κερεμὶδ δόυσεμέκ, كرميد قاپلامق κερε-μὶδ καπλαμάκ.

Κεραμικός, ή, όν, كرميدى κε-ρεμιδί.

Κεραμιδόχωμα, τὸ قيرمزى طوپراق κηρμηζὴ τοπράκ.

Κεραμίδωμα, τὸ كرميد دوشه‌مه κερεμὶδ δουσεμέ.

Κεράμιον καὶ **—μον,** τὸ چوملك τσόμλέκ, دستى δεστί, پاردق παρδάκ.

Κεραμῖτις, ἡ چوملكجى چامورى τσόμλεκδζὴ τσαμουρού, كل κίλλ.

Κεραμοποιός, ὁ كرميدجى κερε-μιδδζί, چوملكجى τσομλεκδζί.

Κέραμος, ὁ كرميد κερεμίδ, طوغله τούγλα.

Κεράμωσις, ἡ كرميد دوشه‌مه κε-ρεμὶδ δόυσεμέ.

Κεραμωτός, ή, όν, كرميدلى κερεμιδλή.

Κεράννυμι καὶ **—ύω,** قاريشديرمق καρησδηρμάκ, .ا خلط ταχλὶτ ἰτ. § (ἠθ.) .ا تسكين τεσκὶν ἰτ. .ا تليين τελγὶν ἰτ. .ا آلوده ἀλουδὲ ἰτ. § ايچرمك ἰτσιρμέκ.

Κέρας, τὸ καὶ **—ρατον,** τὸ بوينوز πόϊνόύζ, قرن κάρν. «τὸ — *τῆς ἐλάφου* قرن طب κάρνι τίπ, كيك بوينوزى κεῖκ πόϊνόυζόύ.§ (Ντκ.) سرن σερέν. § (Στρ.) جناح δζενάχ.

Κερασέα ἡ καὶ **—σία** ἡ καὶ **—σος,** ὁ (Βτ.) كراس آغاجى κερὰς ἀγαδζή.

Κεράσιον, τὸ (Βτ.) كراس κεράς, كراز κιράζ.

Κερασεών, ὁ كرازلق κιραζλήκ.

Κέρασμα, τὸ مخلوط μαχλούτ. § ايچرمه ἰτσιρμέ, كيراس κιράς.

Κεραστής, ὁ خليط ايديجى ταχλὶτ ἰδιδζί.§ ايچريجى ἰτσιριδζί, ساقى σακή.

Κερασφόρος, ὁ بوينوزلى πόϊνόυζλόύ, قرنى χαρνή, شاخدار σαχδάρ, ذوالقرن ζ-ούλ-κάρν. «*ζῷα* —*α* حيوانات ذو القرن χαϊβανάτι ζ-ούλ-κάρν, بوينوزلى حيوانلر πόϊνόυζλόὺ χαϊβανλάρ.

Κερατᾶς, ὁ ديوس ἢ ديوث δεϊγιόύς, كراتا κερατά, بوينوزلى πόϊνόυζλόύ, قلتبان καλταπάν.

Κερατέα, ἡ (Βτ.) حروب آغاجى χαρούπ ἀγαδζή.

Κεράτειος, ον, قرنى χαρνί. «ὁ — *κόλπος* (Γεωγρ.) حليج χαλίδζ.

Κεράτινος, η, ον, قرنى χαρνί. «ἡ —*η (σάλπιγξ)* غايده γάϊδα.

Κεράτιον, τὸ بوينوزجق πόϊνόυζδζόύκ. § كچى بوينوزى γκετσὶ πόϊνόυζόύ, خروب χαρούπ.§ (εἶδος βάρους) قيراط κιράτ, عيار ἀγιάρ.

Κερατῖτις, ἡ (Ι) التهاب قرنيه ἰλτιχάπι χαρνιγέ.

Κερατόγλωσσον, τὸ (Ι) قرنيه لسانيه χαρνιγέϊ λισανιγέ.

Κερατοειδής, ές, قرنى χαρνή. «— *χιτὼν ἢ ὑμὴν*(Ι) قرنيه χαρνιγέ, قرنيهٔ لامعه χαρνιγέϊ λαμιά.

Κερατοκήλη, ἡ (Ι) فتق قرنيه φέτκι χαρνιγέ.

Κερατοτομία, ἡ (Χργ) خزع قرنيه χάζ'ι χαρνιγέ.

Κερατοτόμον, τὸ (Χργ.) مخزع قرنيه μουχζάϊ χαρνιγέ.

Κερατοφαρυγγίτης, (μῦς) ὁ (Ι) قرنيهٔ بلوميه χαρνιγέϊ πελουμιγέ.

Κερατώδης, ες, قرنى χαρνί.

Κεραυνόβλητος, ον, پيرزده πιρ-ζεδέ.

Κεραυνοβολία καὶ **—βόλησις,** يلديرمه چالينه γιλδιρίμλε τσαληνμά, صاعقه اصابتى σαηκὰ ἰσαπετί, پيرزدهلك πιρ-ζεδελίκ.

Κεραυνοβόλος, ον, يلديرم چلديران γιλδιρὶμ τσαλδηράν, منلالى μουτελαλή, صاعقهبار σαηκα-πάρ, صاعقهانداز σαηκὰ-ἐνδάζ. «— *ἀποπληξία* فجأه φουδζ'έ.

Κεραυνοβολ(έω)ῶ, يلديرم

صقع چالديرم γιλδιρὶμ τσαλδηρμάκ, σάκ' ἰτ.

Κεραυνόπληξ, ὁ καὶ ἡ مضروب بالصاعقه μαδρούπουν πὶς-σακηκά, صاعقه زده σακηκὰ-ζεδέ.

Κεραυνός, ὁ يلديرم γιλδιρίμ, صاعقه σακηκὰ πλ. صواعق σαβαήκ, πίρ.

Κεραυνοφόρος, ον, ὁ ييلدار ιρδάρ.

Κεραυν(όω)ῶ, يلديرم ايله اورمق γιλδιρὶμ ἰλὲ βουρμάκ.

Κεραύνωσις, ἡ يلديرمه چالنمه γιλδιρίμλε τσαληνμά, صاعقه اصابتى σακηκὰ ἰσαπετί.

Κερδαίνω, قزانمق καζανμάκ, كسب κέσπ ἰτ. ا| اكتساب ا ἰκτισὰπ ἰτ. ا| استفاده ا ἰστιφαδὲ ἰτ.

Κερδαλέος, α, ον, حيله‌كار χηλεκιάρ. ‖ مفيد μουφίδ.

Κερδαλεότης, ἡ حيله χηλέ, خدعه χουδ'ά.

Κερδίζω, قزانمق καζανμάκ, اكتساب ا ἰκτισὰπ ἰτ. ا| كسب-كار-تمتع κέσπ-κιάρ-τεμεττού' ἰτ. ا| استفاده ا ἰστιφαδὲ ἰτ. «ἐκέρδισε πολλὰ εἰς τὸ ἐμπόριον تجارتدن چوق قزاندى τιδζαρετδὲν τσὸκ καζανδή. «— καιρὸν وقت قزانمق βακὶτ καζανμάκ, اكتساب وقت ἰκτισάπι βὰκτ ἰτ. «γράψατε τὸ ταχυδρομεῖον διὰ νὰ κερδίσωμεν καιρὸν وقت قزانمق ايچون پوسته ايله يازيڭز βακὶτ καζανμὰκ ἰτσοὺν ... ἰλὲ γιάζινιζ. «ἐκέρδισε τὸ πρῶτον βραβεῖον εἰς τὸ ἱπποδρόμιον آت ياريشنده برنجى مكافاتى-برنجلكى احراز ايلدى ἂτ γιαρισὶνδὲ πιρινδζὶ μουκιαφατὶ-πιρινδζιλιγὶ ἰχρὰζ εἰλεδί. «ἐκέρδισε τὴν δίκην του داعواسنى قزاندى δαβασινὶ καζανδή, دعواسنه ظفرياب اولدى δαβασινὰ ζαφεργιὰπ ὀλδού. «τί ἐκέρδισες μὲ τοῦτο; بونك ايله نه قزاندك πουνοὺν ἰλὲ νὲ καζανδίν. «τί ἐκέρδισες ἀπὸ..; فلاندن نه استفاده ايلدك φιλανδὰν νὲ ἰστιφαδὲ εἰλεδίν;

Κέρδος, τὸ قزانچ καζάνδζ, قزانمه καζανμά, كار κιάρ, نفع νέφ', تمتع τεμεττού', كسب κέσπ, فائده φαϊδέ. «μέγα — كار عظيم κιάρι ἀζήμ. «κατεδαπάνησεν ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς ὅλα τὰ κέρδη τῶν δέκα ἐτῶν اون سنه ظرفنده قزانمش اولديغى اقچه‌يى بر آى ايچنده صرف ايلدى ὂν σενὲ ζαρφινδὰ καζανμὴς ὀλδουγοὺ ἀκτσεϊ πὶρ ἄϊ ἰτσινδὲ σὰρφ εἰλεδή. «διένειμαν τὰ κέρδη ἀναμεταξύ των حاصل اولان كارى بينلرنده تقسيم ايتشلردر χασὶλ ὀλὰν κιαρὶ πεϊνλερινδὲ τακσὶμ ἰτμισλέρδιρ.

Κερδοσκοπία, ἡ كار آرامه κιὰρ ἀραμά, تدبير تجارت τεδπίρι τιδζαρέτ, تجارت قارى τιδζαρὲτ κουμαρί.

Κερδοσκόπος, ὁ تدبير تجارت ايدن τεδπίρι τιδζαρὲτ ἰδέν, قمارجى κουμαρδζή.

Κερδοσκοπικός, ή, όν, قمارجى اصولى اوزره κουμαρδζὴ οὐσουλοὺ οὐζρέ.

Κερδοσκοπ(έω)ῶ, تدبير تجارت

.ا τεδπίρι τιδζαρὲτ ἰτ. .ا قارجلق κουμαρδζηλὴκ ἰτ.

Κερκίς, ἡ (Τχν.) مكيك μεκίκ, مكوك μεκιούκ. ‖ (Ι) شطيه σουζγέ, قصبۀ صغرى κασαπάϊ σουγρά. ‖ (Βτ.) آقجه قواق ἀκτσὲ καβάκ. |ζενέπ.

Κέρκος, ὁ قوبروق κουϊρούκ, ذنب

Κέρμα, τὸ پارچه παρτσά, پاره παρά. ‖ آقچه ἀκτσέ.

Κερματίζω, پارچه‌لمق παρτσαλαμάκ, پاره‌لمق παραλαμάκ.

Κερμάτιον, τὸ پارچه παρτσά. ‖ اوفاقلق οὐφακλήκ. [κερὰς ἰτ.

Κερνῶ, ايچيرمك ἰτσιρμέκ, .ا كراس

Κεφαλάγκαθον, τὸ (Βτ.) دوه ديكنى δεβὲ διγινί.

Κεφάλαιον, τὸ (Βϐλ.) باب πάπ, فصل φάσλ. ‖ (Ἐμπ.) سرمايه σερμαγέ, رأس المال ρέες οὐλ-μάλ, قاپيطال καπιτάλ. «*ἑταιρικὸν*— شركت سرمايه‌سى σιρκέτι σερμαγιασί. «*τὸ — καὶ οἱ τόκοι* رأس المال و كذشته ρέες οὐλ-μὰλ βὲ γκιουζεστέ. «*ἐπλήρωσε τοὺς τόκους, ἀλλ' ὀφείλει εἰσέτι τὸ —* ايشلنمش كذشته‌لرى ادا ايلدى لكن رأس المال ذمتنده قالمشدر ἰσλενμὶς γκιουζεστελερὶ ἐδὰ ἔϊλεδί, λάκιν ρέες οὐλμὰλ ζιμετινδὲ καλμήσδηρ. «*ἔχει πολλὰ —α* سرمايه‌سى چوقدر σερμαγεσὶ τσόκδουρ. «*ἐδιπλασίασε τὰ —ά του* سرمايه‌سنى ايكى قات ايتشدر σερμαγεσινὶ ἰκὶ κὰτ ἰτμίσδιρ. «*— ἐν κυκλοφορίᾳ* متداول سرمايه μουτεδαββὶλ σερμαγέ. «*— ὡρισμένον* ثابت سرمايه σαπὶτ σερμαγέ. «*αὔξησις —ων* تزييد سرمايه τεζαγ-γιούδι σερμαγέ. «*ἐλάττωσις —ων* تنقيص سرمايه τεδεννίϊ σέρμαγέ.

Κεφαλαῖος, α, ον, باشلى πασλή, باشلوجه πασλούδζε, اهم ἐχέμμ. «*τὰ —α γράμματα* باشخطوط و حروف اصليه χουρούφ βὲ γιὰ χουτούτι ἀσλιγέ, بيوك حرفلر πούγιοὺκ χαρφλάρ.

Κεφαλαιοῦχος, ὁ سرمايه‌دار σερμαγεδάρ, صاحب سرمايه σαχήπι σερμαγέ.

Κεφαλαιοποίησις, ἡ سرمايه ايدنمكلك σέρμαγὲ ἰδινμεκλίκ. «*ἡ — τῶν τόκων* كذشته‌لك رأس المال تحويل γκιουζεστενὶν ρέες οὐλ-μαλὰ ταχβιλί.

Κεφαλαι(όω)ῶ, طوپلامق τοπλαμάκ. ‖ .ا اجمال و خلاصه χουλασὰ βὲ ἰδζμὰλ ἰτ. ‖ (Ἐμπ.) سرمايه ايدنمك σερμαγὲ ἰδινμέκ, رأس المال اتخاذ .ا ρέες οὐλ-μὰλ ἰτιχὰζ ἰτ.

Κεφαλαιώδης, ες, خلاصه χουλασά, مجمل μουδζμέλ, مختصر μουχτασάρ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) خلاصه طريقيله χουλασὰ ταρηκὴ ἰλέ, مجملا μουδζμέλεν, مختصرا μουχτάσαρεν, طريق الايجاز ἀλὰ ταρὴκ ἐλ-ἰδζάζ.

Κεφαλαίωσις, ἡ خلاصه χουλασά, اجمال ἰδζμάλ.

Κεφαλαλγής, ές, آغريسى اولان πὰς ἀγηρησὴ ὀλάν.

Κεφαλαλγία, ἡ (Ι) آغريسى πὰς ἀγηρησή, صداع σουδά', سر دردى σέρδι σέρ.

Κεφαλᾶς, ὁ باش داله δανὰ πάς.
Κεφαλή, ἡ (κν. τὸ κεφάλι) باش ...άς, رأس ρέες πλ. روس ρούς, سر ...ρ, كله κελλέ. «τὸ ἔμπροσθεν τῆς ...φαλῆς باشك اوكى πασὶν ὀνού, مقدم ...الرأس μουκαδὲμ οὐρ-ρέες. «τὸὄπισθεν ...ς —ῆς باشك اكسى πασὶν ἐκσεσί, ...الرأس مؤخر μουαχχὶρ οὐρ-ρέες, قفا ...φά. «ἐστεμμένη — تاجدار ταδζ-...ρ, صاحب تاج σαχήπι τάδζ. «ἡ— ...ς Ἐκκλησίας رأس المذهب ρέες ...μεζχέπ. «κόπτω τὴν— ا. اعدام ...ιμ ἰτ. «θέτω τι εἰς τὴν—τινὸς ...القا ذهنه ζιχνινὲ ἰλκὰ ἰτ. «διανο-...κληρονομίας κατὰ —ὰς روس ...تقسيم اعتباريله و ركك ρούς ἰτιπαρίλε ...εκενὶν τακσιμί. «ἀπὸ —ῆς μέ-...ποδῶν باشدن ايا غه ازسرا يا ἐζ σὲρ-α-πὰ. «καρ-...ωρὶς — تپه سز اكسر τεπεσὶζ ἐκ-... «ἕνα — τυρὶ بر پينير كله πὶρ ...λὲ πεϊνίρ. «ἕνα — ζάκχαρι بر ... كله πὶρ κελλὲ σεκέρ. «ἕνα — ...ινα بر لهنه كوبكى πὶρ λάχανα κξο-...ί. «ἔχει καλὸ— صاحب در عقل سالم ... σαλὶμ σαχηπίδιρ. «ἔχει τόσα ...πρόβατα بو قدر رأس قيونى واردر ...καδὰρ ρέες κουγιουνοὺ βάρδιρ. ...ο—τέτοια θέλει (παρμ.) بويله ... باش بويله ποϊλὲ πὰς ποϊλὲ τράς.
...φαλιάτικον, τὸ جزيه δζέ-... ويركوى شخصى βιργκιουΐ σαχσή, ... رسم ρέσμι ρέες, خراج χαράδζ.
...φαλικός, ή, όν, رأسى ρε-... —ἡ ποινὴ جزاسى اعدام ἰδάμι δζεζασί. «—ὸς φόρος خراج χα-ράδζ, رسم رأس ρέσμι ρέες.

Κεφαλῖτις, ἡ (Ι) التهاب رأس ἰλ-τιχάπι ρέες.

Κεφαλόδεσμος, ὁ باش صارغيسى πὰς σαργησή, باشلق πασλήκ.

Κεφαλόποδα, τὰ (Ζλγ.) مرجول الرأس μερδζοὺλ οὐρ-ρέες.

Κεφαλόπονος, ὁ (Ι) باش آغريسى πὰς ἀγηρησή, صداع σουδά'.

Κέφαλος, ὁ (Ζλγ.) كفال باليغى κε-φὰλ παληγή.

Κεφαλοτομία, ἡ (Χργ.) خزع رأس χάζ'ι ρέες.

Κεφαλότομον, τὸ (Χργ.) مخزع μαχζάϊ ρέες.

Κεφαλοτριψία, ἡ (Χειρ.) تفتيت رأس τεφτίτι ρεές.

Κεφαλωτός, ή, όν, رأسى الشكل ρεεσὶ οὐσ-σέκλ.

Κηδεία, ἡ جنازه آلايى δζεναζὲ ἀλαΐ, جنازه δζεναζέ. «— μεγαλο-πρεπὴς جنازه محتشم μουχτεσὶμ δζε-ναζέ. «παρίσταμαι εἰς τὴν —αν رسم جنازه‌ده بولنمق ρέσμι δζεναζεδὲ πουλουνμάκ. «ἔξοδα —ας (Νμ.) تجهيز و تكفين مصارفى τεδζχὶζ οὐ τεκ-φὶν μεσαριφί, جنازه مصارفى δζεναζὲ μεσαριφί.

Κηδεμονεύω, (Νμ.) اجراى وصايت ا. ἰδζράϊ βεσαγὲτ ἰτ.

Κηδεμονεία, ἡ وصايت βεσαγέτ. «διατελῶ ὑπὸ —αν تحتده وصايت بولنمق βεσαγὲτ ταχτινδὰ πουλουνμάκ.

Κηδεμονικός, ή, όν, وصىيه منسوب βασιγὲ μενσούπ.

Κηδεμών, ὁ (Νμ.) وصى βασή. «ἀποκαθιστῶ —όνα وصى نصب و تعيين ا. βασὴ νὰσπ οὐ τα'γὶν ἰτ. «ὁ — τοῦ ἀνήλικος صغيرك وصيسى σηγηρὴν βασησή. « εἶναι — τῶν τέκνων της فلان خاتون كندى اولاديك وصيهسيدر φιλὰν χατοὺν κενδὶ ἐβλαδινὶν βασηγεσίδιρ.

Κηδεστία, ἡ صهريت σηχριγέτ, قرابت καραπέτ.

Κηδεύω, رسم جنازه اجرا ا. ρέσμι δζεναζὲ ἰδζρὰ ἰτ.

Κήδομαι, تقيد ا. τεκαγ-γιοὺδ ἰτ. صرف همت ا. σάρφι χιμμὲτ ἰτ. صرف تقيد ا. σάρφι τεκαγ-γιοὺδ ἰτ. اهتمام ا. ἰχτιμὰμ ἰτ.

Κηκίς, ἡ (Βτ.) مازو μαζού, عفص ἄφς.

Κήλη, ἡ (Ι) ياريق γιαρήκ, فتق φέτκ, قاسيق ياريغى κασὴκ γιαρηγή.

Κηλιδ(όω)ῶ, لكهلتمك λεκελετμέκ, كيرلتمك κιρλετμέκ, تلويث ا. τελβὶς ἰτ. لكهدار ا. λεκεδὰρ ἰτ. § (πθ.) لكهلنمك λεκελενμέκ, لكهدار اول. λεκεδὰρ ὀλ. تلوث ا. τελεββοὺς ἰτ.

Κηλίδωμα, τὸ لكهلمه λεκελεμέ, تلوث τελεββούς.

Κηλίδωσις, ἡ لكهلتمه λεκελετμέ, كيرلتمه κιρλετμέ, تلويث τελβίς.

Κηλιδωτός, ή, όν, لكهلى λεκελί, لكهدار λεκεδάρ.

Κηλίς, ἡ لكه λεκέ, كيرلك κιρλίκ, لوث λέβς. § (μτφ.) لكه λεκ… شين σέϊν, نقيصه νακησά. § (Ι) … λεκέ, شلال σελέλ. «αἱ —δες τοῦ δέρματος بنك πενέκ, خال χάλ, … νεμρέ. « — ἡλίου شمس شامه σαμ… σέμς. «ἡ πρᾶξίς του αὕτη εἶναι — εἰς τὴν ὑπόληψιν τῆς οἰκογενεί… του … اولديغى فعل فاملياسنك عرض و ناموسنه بر شين و نقيصهدر … ἰσλεμὶς … δουγοὺ φι'λ φαμίλιασινιν ἦρζ … ναμουσουνὰ πὶρ σέϊν οὐ νακησάδι…

Κηλοτομία, ἡ (Χργ.) فتق … χάζι' φέτκ.

Κήλων, ὁ (ἵππος) آيغير ἀϊγί… طامزلق δαμαζλήκ, فحل φέχλ.

Κηπαῖος, α, ον, باغچهيه متعلق παγτζεγὲ μουτεαλλήκ. «ἡ — θ… ρα باغچه قاپوسى παγτσὲ καπουσού…

Κηπάριον, τὸ باغچهجق πα… τσεδζήκ.

Κηπεύω, باغچهده غرس ا. παγτσ… γάρς ἰτ. باغچوانلق ا. παγτσεβανλὴκ …

Κῆπος, ὁ باغچه παγτσέ, … ποστάν, حديقه χαδικά.

Κηπουρία καὶ **—ουργία,** باغچوانلق παγτσεβανλήκ.

Κηπουρικὸς καὶ **-ουργικό…** **ή, όν,** باغچوانه مخصوص παγτσεβ… μαχσούς.

Κηπουρός, ὁ باغچوان παγτ… βάν, بوستانجى ποστανδζή, … παγπάν.

Κήρινος, η, ον, بال مومى … μουμλού, مومكى صارى μοὺμ κιπὶ σα…

Κηρίον, τὸ موم μούμ.
Κηροδόχος, ὁ شمعدان σαμ'δάν.
Κηροειδής, ές, بالموى كبي πάλ-μουμού κιπί.
Κηρόνω, بالموى سورمك πάλ-μουού σόυρμέκ, بالمومنه باتيرمق πάλ-μουμουνὰ πατηρμάκ.
Κηρόπανον, τὸ مشمع μουσεμμά'.
Κηροπηγεῖον, τὸ موملخانه μουμ-χανέ. [δάν.
Κηροπήγιον, τὸ شمعدان σαμ'-
Κηροπλάστης, ὁ موم‌جى μουμ-ζού.
Κηροπλαστική, ἡ (τέχνη) بالمومدن اشيا ياپمق صنعتى πάλ-μουμόυ-δὰν ἐσγιὰ γιαπμὰκ σαναατή, تخلبندى ἐχλεπενδί, صنعت شمعيه σαναάτι σα-μ'ιά.
Κηροπλαστ(έω)ῶ, بال مومیدن هيكل ياپ πάλ μουμόυδὰν χεϊγκὲλ γιαπμάκ.
Κηροποιός, ὁ موم‌جى μουμδζού.
Κηροπωλεῖον, τὸ موملخانه μουμ-χανέ, موم‌جى دكانى μουμδζοὺ δουκ-κιανή.
Κηροπώλης, ὁ موم‌جى μουμδζού.
Κηρός, ὁ بالموى πάλ-μουμού, موم μούμ, شمع σέμ', شمع عسل σέμ'ι ἀσέλ, ἀλείφω μὲ κηρὸν بالموى سورمك πάλ-μουμοὺ σόυρμέκ.
Κηροψάλιδον, τὸ موم مقاصى μουμ μακασή, شمع مقراض μικράζι σ'.
Κήρυγμα, τὸ اعلان ἰλιάν, خبر χαπέρ. § (Ἐκκλ.) وعظ βάζ, خطابت χητταπέτ.
Κηρυκεία, ἡ دلاللق δελαλλήκ, دلالت δελαλέτ.
Κηρύκευσις, ἡ اعلان ἰλιάν. § دلالت δελαλέτ.
Κηρυκεύω, دلاللق ا. δελλαλὴκ ἰτ. § اعلان ا. ἰλιὰν ἰτ.
Κήρυξ, دلال δελάλ, منادى μουνα-δή. § مأمور مخصوص μεεμούρι μαχ-σούς.
Κήρυξις, ἡ اعلان ἰλιάν, اخبار ἰχ-πάρ. § دلالت δελαλέτ. «— πολέ-μου (Στρ.) اعلان حرب ἰλιάνι χάρπ. «— τῆς πτωχεύσεως اعلان افلاس ἰ-λιάνι ἰφλάς.
Κηρύττω, بيلديرمك πιλδιρμέκ, اعلان ا. ἰλιὰν ἰτ. اخبار ا. ἰχπὰρ ἰτ. نشر ا. νέσρ ἰτ. بيان ا. πεγιὰν ἰτ. § (Ἐκκλ.) وعظ ا. β'άζ ἰτ. § (πθ.) —ομαι اعلان اولنمق ἰλιὰν ὀλουνμάκ, نشر و اشاعه اولنمق νέσρ οὐ ἰσαὰ ὀλουν-μάκ. «—ομαι ὑπέρ τινος طرفنى طوتمق ταραφηνὴ τουτμάκ, طرفدارلغى اعلان ا. ταραφδαρλιγηνὴ ἰλιὰν ἰτ. «τὸ *Εὐ-αγγέλιον ἐκηρύχθη εἰς ὅλον τὸν κό-σμον* انجيل شريف كافه اقطار عالمه نشر و اشاعه اولندى ἰνδζίλι σερὶφ κιαφεῖ ἐκ-τάρι ἀλεμὲ νέσρ οὐ ἰσαὰ ὀλουνδού. «*ὁ γάμος τοῦ δεῖνος ἐκηρύχθη ἄκυρος* فلانك نكاحى قبل شرعده فسخ ايدلشدر φι-λανὶν νικιαχὴ κάπλι σεριδὲ φέσχ ἰδιλμίσδιρ. ««*ἡ Ἰαπωνία ἐκήρυξε τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Κίνας* ژاپونيا

دولتی چین دولتی علیهنه اعلان حرب ایلدی. Ζαπόνιγια δέβλετὶ Τσὶν δέβλετὶ ἀλεϊχινὲ ἰλιάνι χάρπ εϊλεδή. «τὸ κοινὸν ἐκηρύχθη ὑπὲρ αὐτοῦ اهالی فلانك طرفداری اولدیغی بیان ایلدی ἐχαλὶ φιλανὶν ταραφδαρὴ ὀλδουγοὺ πεγιὰν εϊλεδή. «— τὸν πόλεμον اعلان حرب ا. ἰλιάνι χάρπ ἱτ. «ἐκηρύχθη ἔνοχος κακουργήματος اتهام جنایتله اولندی δζεναγέτλε ἰτχὰμ ὀλουνδού. «ἐκηρύχθη εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως افلاسیتنه قرار ویرلدر ἰφλασιγετινὲ κιρὰρ βιριλμίσδιρ.

Κηρωτός, ή, όν, مولمش μουμλενμίς, مشمع μουσεμμά'. «ἡ —ὴ καὶ τὸ —όν (Φρμ.) زیت مشمع ζεΐτι μουσεμμά', قایمق مرهمی καϊμὰκ μερχιμί, یاقی γιακή, چیروتو τσιρότο.

Κῆτος, τὸ (Ζλγ.) جانور بالیغی δζανεβὲρ παληγή, فالیانوس φαλιανός, بالنا παλένα. § (Ἀστρ.) برج حوت πούρδζι χούτ.

Κηφήν, ὁ (Ζλγ.) اشك آریسی ἐσὲκ ἀρησή, سرمان σουρμάν, یبان آریسی γιαπὰν ἀρησή, زنبوره ζενπουρέ. § (μτφ.) تنبل τενπέλ.

Κιβδηλεία καὶ **Κιβδηλία,** ἡ قلپزانلق καλπηζανλήκ, ساختەکارلق σαχτεκιαρλήκ, تقلید τακλίδ.

Κιβδηλεύω, بوزمق ποζμάκ, ساخته و قلپ ا. σαχτὲ βὲ κάλπ ἱτ. تقلید یاپمق τακλὶδ γιαπμάκ.

Κιβδηλοποιΐα, ἡ قلپزانلق καλπηζανλήκ.

Κιβδηλοποιός, ὁ قلپزان καλπηζάν, ساختەکار σαχτεκιάρ, قلپ καλλάπ.

Κίβδηλος, ον, قلپ κάλπ, ساخته σαχτέ, فاسد φασίδ, زیوف ζουγιούφ, زائف ζαΐφ. «— νομίσματ. قلپ مسکوکات κάλπ μεσκιουκιάτ.

Κιβώτιον, τὸ صندوق σανδούκ, قاصه κάσα, چکمجه τσεκμεδζέ.

Κιβωτοποιός, ὁ صندوقجی σανδουκδζή.

Κιβωτός, ἡ صندوق σανδούκ, قاصه κάσα. «ἡ — τοῦ Νῶε سفینهٔ نوح σεφινέϊ Νούχ.

Κιγκλίς, ἡ καὶ πλσ. **Κιγκλίδες,** αἱ پارمقلق παρμακλήκ, شبکه σεπεκέ.

Κιγκλιδωτός, ή, όν, پارمقلق طوقش παρμακλὴκ τοκμούς.

Κίδαρις, ἡ قاووق καβούκ, کلاه κιουλάχ, ساریق σαρήκ.

Κιθάρα, ἡ (Μουσ.) کیتاره κιτάρα.

Κιθαρίζω, کیتاره چالمق κιτάρα τσαλμάκ.

Κιθαριστής, ὁ کیتاره چالان κιτάρα τσαλάν, کیتارەجی κιταραδζή.

Κιθαρῳδία, ἡ کیتاره ایله ترکی چاغیرمه κιτάρα ἰλὲ τούρκὶ τσαγηρμά.

Κιθαρῳδός, ὁ کیتاره ایله ترکی چاغیران κιτάρα ἰλὲ τούρκὶ τσαγηράν.

Κίκι, τὸ (Βτ.) خروع χηρβά.

Κικινέλαιον, τὸ خروع یاغی χηρβὰ' γιαγή, هند یاغی Χίνδι γιαγή.

Κίκινος, η, ον, خروعی χηρβαΐ.

Κικκάβη, ἡ (Ζλγ.) بايقوش πάϊ-κος, بوف πούφ.

Κικκαβίζω, بايقوش كبي چاغيرمق πάϊκὸς κιπὶ τσαγηρμάκ.

Κίλλουρος, ὁ (Ζλγ.) صعوه σαβέ. [γιόν.

Κίμινον, τὸ (Βτ.) كيمون κιμ-

Κιμωλία, تبشير τεπεσίρ.

Κίνα, ἡ (Φρμ.) قينه قينه κήνα κήνα.

Κινάβαρι, (Φρμ.) زنجفره ζιν-ζιφρέ.

Κιναιδία, ἡ پوستلق πὸυστλούκ.

Κίναιδος, ὁ پوست πὸύστ, مخنث μουχαννές.

Κινάρα, ἡ (Βτ.) انكينار ἐνγκινάρ.

Κιναροειδής, ές, انكينار كبي ἐνγκινὰρ κιπί.

Κινδυνεύω, تهلكهده بولنمق τεχλεκεδὲ πουλουνμάκ, مخاطرهده بولنمق μουχαταραδὰ πουλουνμάκ. «κινδυνεύει تهلكهده‌در τεχλικεδέδιρ. «ἐκινδύνευσε νὰ قالدى از ἄζ καλδή. «ἡ ὑπόθεσις οὕτη κινδυνεύει بو ماده موقع خطرده‌در πού μαδδὲ μεβκήϊ χαταρ-δέδιρ. «κινδυνεύει ἡ τιμὴ καὶ ἡ ὑπόληψίς του ناموس و عتبارى مخاطرهده‌در ναμοὺς βὲ ἰτιπαρὶ μουχαταραδάδιρ. «ἐκινδύνευσε νὰ πνιγῇ از قالدى بوغولاجق ايدى ἄζ καλδὴ πογουλα-τζὰκ ἰδί.

Κίνδυνος, ὁ تهلكه τεχλικὲ πλ. تهلكات τεχλικιάτ, خطر χατάρ, مخاطره μουχαταρὰ πλ. مخاطرات μουχατα-ράτ, مهلكه μεχλεκὲ πλ. مهالك με-χαλίκ. «μέγας — خطر عظيم χατάρι ἀζήμ. «προφανὴς — خطر واضح χατάρι βαζήχ, تهلكهٔ واضحه τεχλικέϊ βαζιχά. «σώζομαι ἐκ τοῦ —ου مهلكه‌دن خلاص بولمق μεχλεκεδὲν χαλὰς πουλμάκ, تهلكه‌دن تخليص-كربيان ا. τεχλικεδὲν ταχλὶς-κεριπὰν ἰτ. «ἐκτίθεμαι εἰς τὸν —ον نفسنى مهلكه‌يه مرض ا. νεφσινὶ μεχλεκεγὲ ἀρζ ἰτ. «ὁ ἀσθενὴς οὗτος εὑρίσκεται ἐν —υφ بو خسته خطر موتده‌در-تهلكه‌ده‌در πού χαστὰ χατάρι μεβτδέδιρ-τε-χλικεδέδιρ. «εἶμαι ἐκτὸς —ου مخاطره‌دن برى او. μουχαταραδὰν πε-ρὶ ὀλ. «οὐδένα κίνδυνον διατρέχετε سزك ايچون احتمال مخاطره يوقدر σιζὶν ἰτσοὺν ἰχτιμάλι μουχαταρὰ γιόκ-δουρ. «οὐδεὶς — ὑπάρχει εἰς τοῦτο بو خصوصده هيچ بر مخاطره يوقدر πού χουσουσδὰ χὶτς πὶρ μουχα-ταρὰ γιόκδουρ. «ἐκτὸς —ου خارج از خطر χαριδζ ἒζ χατάρ. «περιέρχομαι εἰς —ον موقع خطره كرفتار او. μεβκήϊ χαταρὰ γκιριφτὰρ ὀλ. «μὲ —ον τῆς ζωῆς του برميدكى نفس πὰ ρεμιδεκίϊ νέφς.

Κινδυνώδης, ες, تهلكه‌لى τεχ-λικελή, مخاطره‌لى μουχαταραλή, خطرناك χαταρνάκ, وخيم βεχήμ, مهلك μουχ-λήκ. «— ἀσθένεια مرض مهلك μαράζι μουχλήκ, مرض موجب خطر μαράζι μουδζίπι χατάρ. «— πληγὴ مخاطره‌لى يره μουχαταραλὴ γιαρέ, جراحات مهلكه δζεραχάτι μουχλικέ. § —ῶς

(ἐπρ.) خاطره ايله و تحلكه τεχλικὲ βὲ μουχαταρὰ ἰλέ, مخاطله βεχαμέτλε, مهلكا μουχλίκεν.

Κίνημα, τὸ حركت χαρεκὲτ πλ. حركات χαρεκ᾽ιάτ. «— τῆς χειρὸς رمز ρὲμζ πλ. رموز ρουμούζ, اشارت ἰσαρέτ. «*κινήματα ἀπρεπῆ* حركات نا بجا χαρεκ᾽ιάτι νὰ πεδζά. «*ἐκφράζομαι διὰ κινήματος τῆς χειρὸς* رمز ايله افادۀ مرام ا. ρὲμζ ἰλὲ ἰφαδέϊ μεράμ ἰτ. «*ἐὰν κάμῃ τὸ αὐτὸ —, κατεστράφη* بو مقوله حركته بولنهجق اولور ايسه تلف اولهجغى دركاردر ποὺ μακουλὲ χαρεκετὲ πουλουναδζὰκ ὀλοὺρ ἰσὲ τελὲφ ὀλαδζαγὴ δερκ᾽ιάρδιρ.

Κίνησις, ἡ حركت χαρεκέτ. «*οἱ νόμοι τῆς—εως* شروط و قواعد حركت σουρούτ βὲ καβαΐδι χαρεκέτ. «*δίδω —ιν εἴς τι* بر شى تحريك ا. πὶρ σεῒ ταχρὶκ ἰτ.

Κινητήριος, α, ον, محرك μουχαρρίκ. «— *δύναμις* قوۀ محركه κουββέϊ μουχαρρικέ.

Κινητικός, ή, όν, محرك μουχαρρίκ.

Κινητός, ή, όν, متحرك μουτεχαρρίκ, قابل حركت καπίλι χαρεκέτ. ‖ منقول μενκούλ. «*ἡ —ὴ περιουσία ἢ τὰ —ὰ τινὸς* اموال منقوله ἐμβάλι μενκουλέ, «*ἡ —ὴ καὶ ἀκίνητος περιουσία* اموال منقوله و غير منقوله ἐμβάλι μενκουλὲ βὲ γάϊρι μενκουλέ.

Κινίνη, ἡ (Φρμ.) قينين κηνήν.

Κιννάμωμον, τὸ (Βτ.) دارچين δαρτσίν.

Κιν(έω)ῶ, صاللامق σαλλαμάκ, قيلداتمق κημηλδατμάκ, حركت ايتديرمك χαρεκὲτ ἰτδιρμέκ. ‖ قاريشديرمق καρησδηρμάκ. ‖ تحريك ا. ταχρίκ ἰτ. ‖ تشويق ا. τεσδὶκ ἰτ. ‖ تهييج ا. τεχγὶδ ἰτ. ‖ (ἀμτβ.) عزيمت ا. ἀζιμὲτ ἰτ. ‖ حركت ا. χαρεκὲτ ἰτ. ‖ (I) يورومك γιουρουμέκ. ‖ (πθ.) قيلدامق κημηλδαμάκ, حركت ا. χαρεκὲτ ἰτ. «—γῆν καὶ θάλασσαν دنيايى آلت اوست ا. δουνγ᾽ιαγὶ ἄλτ οὖστ ἰτ. «*δὲν εἶναι νεκρός, κινεῖται ἀκόμη* وفات ايتمامشدر حالا حركت ايديور βεφὰτ ἰτμεμισδιρ χαλὰ χαρεκὲτ ἰδίγ᾽ιορ. «*κινηθῆτε ὀλίγον* آزجق يريكزدن قيلدايكز ἄζαδζηκ γερινιζδὲν κημηλδάνιζ. «— *ἀγωγὴν* (Νμ.) اقامۀ دعوى ا. ἰκαμέϊ δαβὰ ἰτ. «— *τὸ γέλωτα* كولدرمك γκ᾽ιουλδουρμέκ. «— *εἰς συμπάθειαν, εἰς οἶκτον* جلب مرحمت ا. δζέλπι μερχαμὲτ ἰτ. «*οἱ πλανῆται κινοῦνται ἀδιακόπως* كواكب سياره لاينقطع سير و حركت اوزره‌در κεβακίπι σιγ᾽ιαρὲ λαγένκατι᾽ σεὶρ οὐ χαρεκὲτ οὐζρέδιρ. «*ἐκινήσαμεν πολὺ ἐνωρὶς* اركن حركت ايدك ἐρκὲν χαρεκὲτ ἰδίκ.

Κιονῖτις, ἡ (I) التهاب لهات ἰλτιχάπι λεχάτ.

Κιονοειδής,ές, عمودى ἀμουδί.

Κιονόκρανον, τὸ ستون تپه‌سى σουτοὺν τεπεσί.

Κιῤῥός, ά, όν, صارىمتراق σαρη-μητράκ.

Κιῤῥοκήλη, ἡ (I) دوالى صفن δεβαλίϊ σάφν, حيارجق χηγιαρδζήκ.

Κιρσός, ὁ (I) دوالى δεβαλή.

Κιρσοτομία, ἡ (I) خزع دوالى χάζ'ι δεβαλή.

Κισσάμπελος, ἡ καὶ **Κισσάν-θεμον, τὸ** (Βτ.) فول بحار φοὺλ παχάρ.

Κισσός, ὁ (Βτ.) صارماشيق σαρ-μασὴκ, لبلاب λεπλιάλ.

Κιστέρνα, ἡ صرنج σαρνίδζ, صريج σαρίδζ, صو خزينه‌سى σοὺ χαζινεσί.

Κίστη, ἡ قوطى κουτή, سپد σεπέδ.

Κιστοειδής, ές, لادنيه λαδενιγέ.

Κίστος, ὁ (Βτ.) لادن اوتى λαδὲν ὀτού.

Κιτρέα ἢ Κιτρία, ἡ (Βτ.) آغاج قاون ἀγάδζ καβοὺν ἀγαδζή.

Κιτρινάδα, ἡ صاريلق σαρηλήκ, اصفرار ἰσφιράρ. § (I) ἴδε Ἴ-κτερος.

Κιτρινίζω, صرارتمق σαραρτμάκ, تصفير ا τασφὶρ ἰτ. § (ἀμτ.) صرارمق σαραρμάκ, صارى اولـ σαρὴ ὀλ. اصفرار ا ἰσφιρὰρ ἰτ.

Κιτρίνισμα, τὸ صرارمه σαραρ-μά, تصفير τασφήρ, صارارمه σαραρ-μά, اصفرار ἰσφιράρ.

Κίτρινος, η, ον, صارى σαρή, اصفر ἀσφέρ, زرد ζέρδ. «— πυρετὸς (I) صارى صيتمه σαρὴ σητμά, حاى اصفر χουμμάϊ ἀσφέρ. «χρῶμα —ον صارى رنك σαρὴ ρένκ, لون اصفر λέδνι ἀσφέρ.

Κιτρινόχρους, ουν, صارى رنكلى σαρὴ ρενκλή, اصفر اللون ἀσφὲρ οὐλ-λέδν, زرد رنك ζὲρδ-ρένκ.

Κιτρινωπός, ή, όν, صاريمسى σαρημησή, صارىمتراق σαρημητράκ, صاريجه σαρήδζα. [λιμόν.

Κιτρόμηλον, τὸ (Βτ.) ليمون

Κίτρον, τὸ (Βτ.) آغاج قاوينى ἀ-γάδζ καβουνού.

Κίχλα, ἡ (Ζλγ.) آردج قوشى ἀρδὶτς κουσού.

Κιχόρεια, τὰ (Βτ.) هندبا χιν-διπά, رديكا ραδίκια.

Κιχοροειδῆ, τὰ (Βτ.) فصيلهٔ هنديه φασιλέϊ χινδιπιγέ.

Κίων, ὁ (Ἀρχτ.) ديرك διρέκ, ستون σουτούν, عمود ἀμούδ, ركن ρούκν. «— μαρμάρινος مرمر ستون μερμὲρ σουτούν, عمود رخامى ἀμούδι ρουχαμή. «ἡ βάσις τῆς —νος قاعدهٔ عمود καϊ-δέϊ ἀμούδ.

Κλαγγή, ἡ صيحهٔ خاده σηχχάϊ χαδδέ. § شماته σαματά, ولوله βελ-βελέ, كورولدى γκιουρουλδού.

Κλάδευμα, τὸ καὶ **—σις, ἡ** بودامه πουδαμά, حصد χάσδ.

Κλαδευτήριον, τὸ بيجكى πιδζκί, محصد μιχσάδ.

Κλαδευτής, ὁ بوداييجى πουδαϊ-δζή, حصاد χασσάδ.

Κλαδευτός, ή, όν, بودانمش πουδανμής, محصود μαχσούδ.

Κλαδεύω, بوداماق πουδαμάκ, حصد ا. χάσδ ἰτ.

Κλαδίον, τὸ دالجق δαλδζήκ. § (κν. ἐπὶ ὑφασμάτων) قماش نقشى κουμάς νακησή.

Κλάδος, ὁ (Βτ.) دال δάλ, بوداق πουδάκ, شاخ σάχ, غصن γούσν πλ. اغصان ἀγσάν, فليز φιλίζ. § (μτφ.) نسل νέσλ, حفيد χαφίδ. § فرع φερὴ πλ. فروع φουρού. § شعبه σού'πέ, دائره δαϊρέ. «οἱ —οι τῶν ἐπιστημῶν علم و فنونك اقسامى ἴλμ βὲ φουνουνοὺν ἀκσαμή. «οἱ —οι μιᾶς ἐπιστήμης بر فنك فروعاتى - شعبه‌لرى πὶρ φινὶν φουρουατὴ-σου'πελερή.

Κλαδωτός, ή, όν, داللى δαλλή, بوداقلى πουδακλή. § (ἐπὶ ὑφασμάτων) نقشلى νακησλή.

Κλαίω, آغلامق ἀγλαμάκ, كوز ياشى دوكمك γκιὸζ γιασή δοκμέκ, بكا و كريه ا. πεκιὰ βὲ κιριγὲ ἰτ. ا ولولاان ναλὰν ὁλ. «— ὡς παιδίον جوجوق كبى آغلامق τσοδζοὺκ κιπὶ ἀγλαμάκ. «— διὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς μητρός μου والده‌مك وفاتيچون اساله دموع حزن و كدر ا. βαλιδεμὶν βεφατὶ ἰτσοὺν ἰσαλέϊ δουμού' χοὺζν οὐ κεδὲρ ἰτ.

Κλάνω, اوصورمق οὐσουρμάκ, ضرط ا. ζάρτ ἰτ. ضرطه ا. ζαρτὰ ἰτ.

Κλασικός, ή, όν, ادبيات حقيقيه‌يه دائر ἐδεπιγιάτι ἀτηκαγιὰ δαΐρ, ادبى ἐδεπί. § مشهور μεσχούρ, معتبر μου'τεπέρ. «οἱ —οἱ (συγγραφεῖς) ادباى حقيقه ἐδιπάϊ ἀτηκά. «—ὰ ἔργα مصنفات ادبيه حقيقه μουσαννεφάτι ἐδεπιγέϊ ἀτηκά. «—ὸν ὕφος اصول حقيقه οὐσούλι ἀτηκάϊ κιτάπέτ. كتابت «—ὰ συγγράμματα كتب تدرسيه κιουτούπι τεδρισιγέ, تأليفات مشهوره τεελιφάτι μεσχουρέ.

Κλάσιμον, τὸ اوصورمه οὐσουρμά.

Κλάσις, ἡ قيرمه κηρμά, كسر κέσρ, § صنف σηνὴφ πλ. صنوف σουνούφ. § (Φσ. Ἱστ.) فصل φάσλ, صنف σηνήφ. § (Διδακτ.) صنف σηνήφ. «ἡ εἰς κλάσεις διαίρεσις تصنيف τεσνίφ, تصنف τεσεννούφ. «αἱ κλάσεις τῆς κοινωνίας صنوف اهالى σουνούφι ἐχαλί. «αἱ προνομιοῦχοι κλάσεις صنوف ممتازه σουνούφι μουμταζέ. «εἶναι εἰς τὴν δευτέραν — (σχολείου) ايكنجى صنفده‌در ἰκινδζή σηνήφδάδιρ.

Κλάσμα, τὸ پارچه παρτσά قيرينتى κηρηντή. § (Ἀρθμ.) كسر κέσρ كسور κιὶσοὺρ πλ. كسورات κιὸυσουράτ. «ἡ ἁπλοποίησις τῶν —ων كسوراتك احتصارى κιὸυσουρατὶν ἰχτισαρή. «ἀναγωγὴ τῶν —ων كسوراتك اصلاحى κιὸυσουρατὶν ἰσλαχή. «—τα ἁπλὰ كسورت عاديه κιὸυσουράτι ἀδιγέ. «— σύνθετον كسر مركب κέσρι μουρεκκέπ. «— ἀλγεβρικὸν كسر جبرى κέσρι δζεπρί. «—τα δεκαδικὰ كسورات اعشاريه κιὸυσουράτι ἀὄαριγέ. «οἱ ὅροι τοῦ —τος كسرك حدلرى κέσρὶν χαδδλαρή.

Κλασματικός, ή, όν, (Μθμ.) کسری κεσρή. «ἀριθμὸς — عدد کسری ἀδέδι κεσρί. « — δεκαδικὸς ἀριθμὸς عدد کسری اعشاری ἀδέδι κεσρίι ἀσαρή.

Κλαυθμηρίζω, کوچك چوجوق کبی اغلامق κjόυτσοὺλ τσοδζοὺκ κιπὶ ἀγλαμάκ, اینقا چالمق ἰνκὰ τσαλμάκ.

Κλαυθμηρισμός, ὁ کوچك چوجوق اغلایشی κjόυτσοὺκ τσοδζοὺκ ἀγλαϊσί, اینقا چالمه ἰνκὰ τσαλμά, تپاکی τεπακή.

Κλαυθμηρός,ά,όν, یکی طوغمش چوجوق کبی اغلار γενὶ δογμοὺς τσόδζοὺκ κιπὶ ἀγλάρ.

Κλαυθμός, ὁ اغلامه ἀγλαμά, بکا πεκjά, نالان ναλάν, فغان φιγάν.

Κλαυθμών, ὁ دار دمع δάρι δέμ'.

Κλαυσιάρης, ὁ اغلایجی ἀγλαϊδζή, اغلایان ἀγλαγjάν, کوزی یاشلی γκjόζοὺ γjαϭλή, کریان γκιργjάν.

Κλαυσίγελως, ὁ کولرك اغلامه γκjόυλερὲκ ἀγλαμά.

Κλαύσιμον, τὸ اغلامه ἀγλαμά, اغلایش ἀγλαΐς, بکا πεκjά, کریه κιριγέ, نالان ναλάν.

Κλαυσι(άω)ῶ, اغلامغه کلك ἀγλαμαγὰ γκελμέκ.

Κλαυστός,ή,όν, اشکریز ἐσκjρίζ, نالان ναλάν. [παῖκός.

Κλαυσοποῦλι, τὸ (Ζλγ.) بایقوش

Κλειδαρία, ἡ کلید κιλίδ, قفل κούφλ. «κρεμαστὴ — آصمه کلید ἀσμὰ κιλίδ.

Κλειδίον, τὸ آناختارجق ἀναχταρδζήκ.

Κλειδοκόκκαλον, τὸ کوپریجك کمکی κjόπρούτσὶκ κεμιγί.

Κλειδοποιΐα, ἡ چلنکیرلك τσιλινγκιρλίκ.

Κλειδοποιός, ὁ چلنکیر τσιλινγκίρ, قفال καφφάλ.

Κλειδοπωλεῖον, τὸ آناختارجی دکانی ἀναχταρδζὴ δουκκjανή, چلنکیر دکانی τσιλινγκὶρ δουκκjανή.

Κλειδοπώλης, ὁ آناختارجی ἀναχταρδζή, چلینکیر τσιλινγκίρ.

Κλειδοκυμβαλιστής, ὁ پیانو چالان πjάνο τσαλάν.

Κλειδοκύμβαλον, τὸ پیانو πjάνο.

Κλειδοῦχος καὶ **—δοφύλαξ** καὶ **—δοφόρος,** ὁ آناختارجی ἀναχταρδζή.

Κλειδ(όω)ῶ καὶ **—δώνω,** کلیدلمك κιλιδλεμέκ, تقفیل ا. ταкφὶλ ἰτ. ‖ (πθ.) کلیدلنمك κιλιδλενμέκ, تقفل ا. τεκαφφοὺλ ἰτ. ‖ (μτχ.) κλειδωμένος کلیدلنمش κιλιδλενμίς, مقفل μουκφέλ.

Κλείδωμα, τὸ کلیدلنمه κιλιδλενμέ, تقفیل ταкφίλ, تقفل τεκαφφούλ.

Κλείδωσις, ἡ کلیدلمه κιλιδλεμέ, تقفیل ταкφίλ. ‖ (Ι) مفصل μιφσὰλ πλ. مفاصل μεφασίλ.

Κλειθρία, ἡ آناختار دلیکی ἀναχτὰρ δελιγί.

Κλεῖθρον, τὸ كليد κιλίδ, قفل κοῦφλ, فرنك φερένκ. § (ἐν γένει) قاپو صورمەسی καποῦ σούρμεσή, مندال μανδάλ. [λινγκίρ.

Κλειθροποιός, ὁ چلنكير τσι-

Κλεινός,ή,όν, مشهور μεσχούρ, شهرتشعار σόχρετ-σι'άρ, اشرف ἐσρέφ.

Κλείς, ἡ آنآختار ἀναχτάρ, كليد κιλίδ, مفتاح μιφτάχ πλ. مفاتح με-φατήχ, مقلد μικλέδ πλ. مقاليد μεκα-λίδ. «οἱ ὀδόντες τῆς —δὸς آنآختار دیشلری ἀναχτὰρ δισλερί, مواشيق με-βασήκ, كليد دندانه δινδανέϊ κιλίδ. «αἱ —δες τοῦ Παραδείσου مقاليد السموات μεκαλίδι οὒς-σεμαβάτ. «ἡ λογικὴ εἶναι ἡ — τῆς φιλοσοφίας علم منطق حكمتك مفتاحی مقامندەدر ἴλμι μαντὴκ χηκμετὶν μιφταχὴ μακα-μινδάδιρ.

Κλεῖσις, ἡ καὶ **—σιμον,** τὸ قاپیش καπκίς, قپامه καπαμά, قپاتمه καπατμά, سد σέδδ. «τὸ — τοῦ λο-γαριασμοῦ بر حسابك قطعی-قپانمسی πὶρ χησαπὶν κατὴ-καπανμασή.

Κλειστός, ή, όν, قپانمش κα-πανμής, قپانیق καπανήκ, قپالی κα-παλή, مسدود μεσδούδ, بسته πεστέ. «θύρα —ή باب مسدود πάπι μεσ-δούδ. «μὲ κλειστὰ μάτια (φρσ.) كوز قپایەرق كورلەدن γκιὸζ καπαγιαράκ, گورلەدن γκιὸρλεμεδέν, على العميا ἀλ-ἐλ-ἀμαγιά, اغماض عين ابله ἰμάζι ἀὶν ἰλέ.

Κλεισώρεια ἡ κν. **Κλεισού-ρα,** ἡ گچيد γκετσίδ.

Κλειτορικός, ή, όν, (I) بظری πεζαρί.

Κλειτορίς, ἡ (I) دیلاق διλάκ, بظر πεζάρ.

Κλειτορισμός, ὁ [I) سحاقت σι-χακάτ.

Κλείω, قپامق καπαμάκ, سد ا. σέδδ ἰτ. § (πθ.) قپانمق καπανμάκ, انسداد ا. ἰνσιδὰδ ἰτ. «— δι' ἄλλου ἢ κάμω νὰ κλείσωσι قپاتمق καπατ-μάκ. «τὸ παράθυρον δὲν κλείει καλά پنجره ایی قپانیور πεντσερὲ ἐγὶ καπάνμαγιορ. «κλείω τὴν θύραν قپویی قپامق καπουΐ καπαμάκ. «— τοὺς ὀφθαλμούς كوز قپامق γκιὸζ κα-παμάκ. «δὲν ἔκλεισε 'μάτι ὅλην τὴν νύκτα صباحه قدر كوز قپامامش σαπαχὰ καδὰρ γκιὸζ καπάμαμης. «— τοὺς ὀφθαλμοὺς πρός τι (φρσ.) كورمەمزلك ا. γκιόρμεμεζλικ ἰτ. تعامی ا. τεαμὶ ἰτ. «— τὰ ὦτα πρός τι (φρσ.) حوالەسمع التفات اغماض χαβαλέϊ σέ-μ'ι ἰλτιφὰτ ἴτμεμεκ. «— τὸν δρόμον قطع طریق ا. κάτ'ι ταρὴκ ἰτ. «— παρένθεσιν فاصله وضع ا. φασιλὲ βάζ' ἰτ. «— τὰ παραπετάσματα پردەلری ایندیرمك περδελερὶ ἰνδιρμέκ. «— εἰρήνην عقد مصالحه ا. ἄκδι μου-σαλαχὰ ἰτ. § (μτχ.) κεκλεισμένος قپانمش καπανμής, قپالی καπαλή, مسدود μεσδούδ. «κεκλεισμένων τῶν θυρῶν (Νμ.) قپولر قپالی اولەرق καπουλὰρ καπαλὴ ὀλαράκ, مسدود الابواب اولەرق μεσδοὺδ οὒλ-ἐπβὰπ ὀλαράκ, إخفا

χαφίεν, کیزلیجه γκιζλίδζε, محرمانه μαχρεμανέ.

Κλέος, τὸ شان σάν, شهرت σό-χρέτ, نام νάμ.

Κλεπταποδόχος, ὁ خرسز یتاغی χηρσήζ γιαταγή, یتاق γιατάκ.

Κλέπτης, ὁ چالیجی τσαληδζή, خرسز χηρσήζ, سارق σαρήκ.

Κλεπτότοπος, ὁ خرسز یتاغی-یری χηρσήζ γιαταγή-γερή.

Κλεπτοφάναρον, τὰ خرسز فناری χηρσήζ φενερή.

Κλέπτω, چالمق τσαλμάκ, سرقت ا. σηρκάτ ἰτ. خرسزلق ا. χηρσηζλήκ ἰτ. استراق ا. ἰστιράκ ἰτ. «ὁ *ὑπηρέτης οὗτος ἔκλεψε τὸν κύριόν του* بو خدمتکار آغاسندن مال چالدی πού χηδμετκιὰρ ἀγασηνδὰν μὰλ τσαλδή. § (μτχ.) *κλαπεὶς* چالنمش τσαληνμήῆς, مسروق μεσρούκ.

Κλεψιγαμία, زنا ζινά, و فسق نکاح غیر فجور φίσκ οὐ φουδζούρ. § نكاح غير مشروع νικιάχι γάϊρι μεσρού'. «*τέκνον ἐκ —ίας*» ولد الزنا βελὲδ οὐζ-ζινά, حرامزاده χαραμζαδέ, پیچ πίτς.

Κλεψίγαμος, ὁ فاجر φαδζήρ θλ. فاجره φαδζιρέ, زانی ζανή θλ. زانیه ζανιγέ.

Κλεψιγαμ(έω)ῶ, زنا-فسق و فجور ا. ζινὰ-φίσκ οὐ φουδζούρ ἰτ. § اذنسز تزوج ا. ἰζινσὶζ τεζεββοὺδζ ἰτ.

Κλέψιμον, τὸ خرسزلق χηρσηζλήκ, سرقت σηρκάτ.

Κλεψύθρα, ἡ صوساعتی σοὺ σαατή.

Κλήδωνας, ὁ تفال τεφάλ. «*βγάζω —δωνα*» فال استخراج ا. φὰλ ἰστιχρὰδζ ἰτ.

Κλῆμα, τὸ (Βτ.) آصمه ἀσμά, باغ کتوکی πὰγ κιοτουγού, آصمه دالی ἀσμὰ δαλή, کرم κέρμ πλ. کروم κιού-ρούμ, چتوق τσουτούκ.

Κληματαρία, ἡ (Βτ.) آصمه چارداغی ἀσμὰ τσαρδαγή.

Κληματίς, ἡ (Βτ.) کوچك آصمه کتوکی κιόυτσοὺκ ἀσμὰ κιοτουγού.

Κληματοειδής,ές, کرمی κερμί.

Κληματόφυλλον, τὸ آصمه دالی یاپراغی ἀσμὰ δαλὴ-γιαπραγή.

Κληρικός, ή, όν, (Ἐκκλ.) رهبانی ρουχπανή. «*τὰ καθήκοντα τοῦ —οῦ*» وظایف رهبانیت βιζάϊφι-ρουχπανιγέτ.

Κληροδοσία, ἡ (Νμ.) وصیت βασιγέτ. [μουσὴ-πίχ.

Κληροδότημα, τὸ (Νμ.) موصی به

Κληροδότης, ὁ (Νμ.) موصی μουσή.

Κληροδοτ(έω)ῶ, (Νμ.) ترك و وصیت ا. τέρκ οὐ βασιγέτ ἰτ. -توریث ا. ایرات-تبرع ا. τεβρὶς-ἰρὰς-τεπερ-ρού ἰτ.

Κληροδόχος, ὁ (Νμ.) میرات آلان μιρὰς ἀλάν, موصی له μουσὴ λέχ, میراثخور μίρασχόρ.

Κληρονόμημα, τὸ میرات مالی μιρὰς μαλή, اموال موروثه ἐμβάλι-μεβρουσέ.

Κληρονομία, ἡ (Νμ.) ارث

ἴρς, وراثت βιρασέτ, توارث τεβαρούς. «*τὸ ἀντικείμενον τῆς —ίας* ميراث μιράς, تركه τερεκέ, مخلفات μουχαλλεφάτ, اموال متروكه ἐμβάλι μετρουκέ. «*ἡ διανομὴ τῆς —ίας* تقسيم تركه τακσήμι τερεκέ. «*σχολάζουσα* — تركهٔ علوله τερεκέϊ μαχλουλέ.

Κληρονομιαῖος,α,ον, (Νμ.) ارثى ἰρσί. § تركيه متعلق τερεκεγὲ μουτεαλλήκ.

Κληρονομικός,ή,όν, (Νμ.) ارثى ἰρσί. § ميراثه متعلق μιρασὰ μουτεαλλήκ. § موروث μεβρούς. «*—κὰ πράγματα* اموال موروثه ἐμβάλι μεβρουσέ, مخلفات μουχαλλεφάτ. «*—κὰ κτήματα* املاك و عقار موروثه ἐμλὰκ βὲ ἀκάρι μεβρουσέ. «*—καὶ γαῖαι* اراضئ موروثه ἀραζίϊ μεβρουσέ. «*—κὰ δικαιώματα* حقوق ارثيه χουκούκι ἰρσιγέ. «*—ὸν δίκαιον* علم فريض ἴλμι φεραΐζ, فريض φεραΐζ. «*—ὴ μερὶς* حصهٔ ارثيه χησσέϊ ἰρσιγέ. «*—ὸν δικαίωμα* حق وراثت χάκκι βιρασέτ, حق توارث χάκκι τεβαρούς. «*—καὶ ἀσθένειαι* (Ι) امراض موروثه ἐμράζι μεβρουσέ. § —ῶς (Ἐπρ.) ارثا ἴρσεν, موروثا μεβρούσεν.

Κληρονομικότης, ἡ (Νμ.) قابليت وراثت καπιλιγέτι βιρασέτ.

Κληρονομ(έω)ῶ, (Νμ.) ميراث آلمق μιρὰς ἀλμάκ, وارث اول. βαρὶς ὀλ. استورات ا. ἰστιβρὰς ἰτ. «*ἐκληρονόμησε τὸν θεῖόν του* عموجهسنى استورات ايلدى ἀμουδζεσινὲ ἐστιβρὰς εἶλεδή. «*κληρονομηθεὶς* موروث μεβρούς.

Κληρονόμος, ὁ (Νμ.) وارث βαρὶς πλ. ورثه βιρασέ, ميراثخور μιρασχόρ. «*νόμιμος* — وارث مشروع βαρίσι μεσρού'. «*γενικὸς* — وارث مطلق βαρίσι μουτλάκ. «*φυσικὸς*— وارث طبيعى βαρίσι ταπιΐ. «*— ἐκ διαθήκης* بالوصيه وارث منصوب πίλ-βασιγὲ βαρίσι μενσούπ. «*ἀποκαθιστῶ κληρονόμον* وارث نصب و تعيين ا. βαρὶς νὰσπ οὐ τα'γὶν ἰτ. «*ἀπέθανεν ἄνευ —μων* بلا وارث وفات ايلدى πίλα βαρὶς βεφὰτ εἶλεδή.

Κλῆρος, ὁ قرعه κουρά', حصه χησσέ, پاى πάϊ. § (Ἐκκλ.) هيئت رهبانيه χιγέτι ρουχπανιγέ, اهل كنائس ἕχλι κιναΐς, زمرهٔ علما ζουμρέϊ οὐλεμά, رهبان طائفه‌سى ρουχπὰν ταϊφεσή. «*ὁ κλῆρος ἔπεσεν εἰς τὸν δεῖνα* — قرعه فلانك اسمنه دوشدى - چيقدى - اصابت ايتمش κουρὰ' φιλανὶν ἰσμινὲ δουσδού - τσικδὶ - ἰσαπὲτ ἰτμίς. «*αἱ ἐκλογαὶ γίνονται διὰ κλήρου* انتخابات قرعه طريقيله اجرا اولنور ἰντιχαπὰτ κουρὰ' ταρηκὴ ἰλὲ ἰδζρὰ ὀλουνούρ. «*ἡ σύνοδος τοῦ* — جمعيت زمرهٔ رهابين δζεμιγέτι ζουμρέϊ ρεχαπίν. «*ὁ ἀνώτερος* — طائفهٔ رهابين رؤساى ρουεσάϊ ταϊφέϊ ρεχαπίν.

Κληρουχία, ἡ قرعه ايله تقسيم κουρὰ' ἰλὲ τακσήμ.

Κληροῦχος, ὁ حصه‌دار χησσεδάρ.

Κληρ(όω)ῶ, قرعه ايله تعيين ا. κουρὰ' ἰλὲ τα'γὶν ἰτ. قرعه اصابت ا. κουρὰ' ἰσαπὲτ ἰτ.

Κλήρωσις, ἡ قرعه كشيده‌سى κουρὰ' κουσιδεσί, قرعه چكمه κουρὰ' τσεκμέ. [κουρὰ' μαχαλλή.

Κληρωτήριον, τὸ قرعه محلى

Κληρωτρίς, ἡ قرعه صندوغى‌قابى κουρὰ' σανδουγοὺ-καπί.

Κληρωτός, ή, όν, قرعه ايله منتخب κουρὰ' ἰλὲ μουντεχχάπ. ‖ قرعه‌سى چيقمش κουρα'σὶ τσικμίς.

Κλῆσις, ἡ دعوت δαβέτ, جلب ζέλπ. ‖ (Νμ.) دعوتيه δαβετιγέ, احضاريه ἰχζαριγέ, جلبنامه δζὲλπ-ναμέ. ‖ (Ἐκκλ.) هدايت χιδαγέτ.

Κλήτευσις, ἡ (Νμ.) دعوت δαβέτ, احضار ἰχζάρ, جلب δζέλπ.

Κλητεύω, (Νμ.) جلب و احضار ا. ζὲλπ οὐ ἰχζὰρ ἰτ. دعوت ا. δαβέτ ἰτ.

Κλητήρ, ὁ چاوش τσαούς, قواس καββάς. «*δικαστικός*— مباشر μουβασίρ, محضر μουχζήρ. «— *ἐμπορικείου* تجارت مباشرى τιδζαρὲτ μουβασιρί.

Κλητήριον, τὸ (Νμ.) دعوتيه δαβετιγέ. « — *ἐπίκριμα* جلب مذاكره‌سى δζὲλπ μουζακερεσί, احضار مذاكره‌سى ἰχζὰρ μουζακερεσί.

Κλητική, ἡ (Γρμ.) منادى μουνδή.

Κλητός, ή, όν, دعوت اولنمش δαβὲτ ὀλουνμούς, مدعو μεδοὺβ πλ. مدعوين μεδουβίν, دعوت شايان δαγζάνι δαβέτ. «*πολλοὶ μὲν οἱ —οί, ὀλίγοι δὲ οἱ ἐκλεκτοί* المدعوين كثره و المخبين قليله ἐλ-μεδουβίνι κεσιρὲ β-ἐλ-μουτεχαπίνι καλιλέ. [ρούν.

Κλίβανος, ὁ فرون ἢ فوررون φου-

Κλιβανωτός, ή, όν, فورونلى φουρουνλού.

Κλίμα, τὸ (Γεωγρ.) اقليم ἠκλὶμ πλ. اقاليم ἀκαλίμ, اب و هوا ἂπ οὐ χαβά, هوا χαβά. « *εὔκρατα —τα* اقاليم معتدله ἀκαλίμι μουτεδιλέ. «*ψυχρὰ —τα* اقاليم بارده ἀκαλίμι παριδέ. «*θερμὰ —τα* اقاليم حاره ἀκαλίμι χαρρέ. «*γλυκὺ —* اقليم لطيف ἠκλίμι λατίφ. «*τὸ — τῆς δεῖνα πόλεως εἶναι γλυκύ* فلان بلدەنك آب و هواسى لطيفدر φιλὰν πελδενὶν ἂπ οὐ χαβασὶ λατίφδιρ. « *πολὺ μοὶ ἤρεσε τὸ — τῆς Σμύρνης* ازميرك آب و هواسى بكا خوش كلدى Ἰζμιρὶν ἂπ οὐ χαβασὴ πανὰ χὸς γκελδί. « *συνειθίζω τὸ — τόπου τινός* بر يرك هواسنه آلشمق πὶρ γερὶν χαβασινὰ ἀλησμάκ, امتزاج ا. ἰμτιζὰδζ ἰτ.

Κλιμακηδόν, (Ἐπρ.) درجه درجه δερεδζὲ δερεδζέ, بالترج πὶτ-τεδρίδζ.

Κλιμακίς, ἡ كوچك نردبان κιοὺτσοὺκ νερδουπάν.

Κλιμακοειδής, ὲς καὶ **—ώδης, ες,** نردبان شكلنده νερδιπὰν σεκλινδέ.

Κλιμακωτός, ή, όν, نردبان

یاپلش شکلنده νερδουπὰν σεκλινδὲ γ̱α-πηλμής. «*τό —όν* (σχῆμα ρητορ.) تقدیم تأخیر قاعده‌سی τακδήμι τεεχίρ καηδεσί.

Κλίμαξ, ἡ نردبان νερδουπάν. § اسکله ἰσκέλε. § باصماق πασαμάκ, مرقات μερκάτ, سلم σουλλέμ. § (Μουσ.) مقیاس μηκγ̱άς. «*διατονικὴ* — نوطه مقیاسی νότα μηκγ̱ασί, اسقاله ἰσκάλα. «— *μουσικῆς* موسیق مقیاسی μουσηκὴ μηκγ̱ασί. § (Μθμ.) مقیاس μηκγ̱άς.

Κλιματορικός, ή, όν, (Γγρ.) اقلیمی ἠκλιμί.

Κλιματολογία, ἡ (Γγρφ.) مبحث اقالیم μεπχάσι ἀκαλίμ.

Κλιματολογικός, ή, όν, (Γγρφ.) اقلیمی ἠκλιμί.

Κλίνη, ἡ یتاق γ̱ατάκ, فراش φιράς, دوشك δουσέκ, سریر σερίρ, قاریوله καργ̱όλα. «*κρεμαστὴ* — فراش معلق φιράσι μουαλάκ.

Κλινήρης, ες, یتاقده یتان γ̱ατακδὰ γ̱ατάν, مستفرش μουστεφρίς, اسیر فراش ἐσὶρ φιράς, صاحب فراش σαχήπι φιράς.

Κλινικός, ή, όν, (Ι) سریری σεριρί. «*ἡ —ή* (Ι) سریریات σεριριγ̱άτ, تداویخانه τεδαβιχανέ, قلینیق κλινίκ. «*μαθήματα —κά* دروس سریریه δουρούσι σεριριγέ.

Κλινοειδής, ές, (Ἀνατ.) سریری σεριρί. «*ἀποφύσεις —δεῖς* تنوأت سریریه τενεβουάτι σεριριγέ.

Κλινοπηγία, ἡ یتاقجیلق γ̱ατακδζηλήκ, قاریولهجیلق καργ̱όλα-δζηληκ.

Κλινοπηγός, ὁ یتاقجی γ̱ατακ-δζή, قاریولهجی καργ̱όλαδζη.

Κλινοπόδιον, τὸ (Βτ.) [باق]لی [ر]یحان بری فسلکن γ̱απανὴ φεσλικέν, ραϊχάνι περρί.

Κλινοπώλης, ὁ قاریولهجی καρ-γ̱όλαδζη, فراشفروش φιρὰς-φουρούς.

Κλιντήρ, ὁ قنیه καναπέ, [ص]وفه σοφά.

Κλίνω, اکمك ἐγμέκ̱, ا. [تحن]یه ταχνιγὲ ἰτ. ا. میل μεῖλ ἰτ. ا. [تم]ایل τεμαγ̱ούλ ἰτ. § (Γρμ.) ا. [تص]ریف τασρὶφ ἰτ. § (πθ.) اکلمك ἐγιλμέκ [ا]. سرفرو σὲρ-φουρού ἰτ. او [منح]نی μου[ν]χανὴ ὀλ. § (Γρμ.) تصریف اولنق [τα]σρὶφ ὀλουνμάκ. «*δὲν ἔχει ποῦ τ[ὴν] κεφαλὴν κλῖναι* (φρσ. Γρφ.) [ی]اتاجق یری یوق γ̱αταδζὰκ γερὶ γ̱όκ, [...] الفقره φακὴρ οὐλ φουκαρά. «*—γόν[υ]* دیز اکمك διζ ἐγμέκ, دیز چوکمك δὶ[ζ] τσὸκμέκ. «— *τὸν αὐχένα* [ب]یون اکمك πογ̱οὺν ἐγμέκ, اطاعت ا. ἰτα-ἀτ ἰτ. «— *τὴν κεφαλὴν* اکمك [با]ش πὰς ἐγμέκ, سرفرو ا. σὲρ-φουρού ἰτ. تحنیه رأس ا. ταχνιγὲ ρέες ἰτ. «[ὁ] *καιρὸς κλίνει πρὸς τὴν βροχὴν* هوا یاغموره مائلدر χαβὰ γ̱αγμουρὰ μαΐλ-δηρ, هوانك یاغموره میلی وار χαβανὶ[ν] γ̱αγμουρὰ μεϊλὶ βάρ. «*τὰ πτερ[ά] του κλίνουν πρὸς τὸ πράσινο[ν]* قنادلری یشله چکر κανατλαρὴ γεσιλ[ε] τσεκέρ. «— *ἓν ὄνομα* اسم تصریف

ι πὶρ ἴσμ τασρὶφ ἰτ. «*κεκλιμένος* مخي μουνχανί, مائل μαΐλ, ميال μεγιάλ.

Κλίσις, ἡ اكله ἐγιλμέ, اكليش ἐγιλίς, ميلولت μεΐλουλέτ, ميل μεΐλ, حنايت χηναγέτ. § انحنا ἰνχινά. § ميل μεΐλ, ميلان μεγελάν, مايلت μεμαϊλιγέτ. § انجذاب ἰνδζιζάπ. § (Γρμ.) تصريف τασρὶφ, اعراب ἰγράπ. «*ἔχω —ιν πρός τι* بر شئيه مائل - ميال او. πὶρ σεγὲ μαΐλ-μεγιὰλ ὀλ. «*ἡ —ῆς κεφαλῆς* تحنيۀ رأس ταχνιγέϊ ρέες, سرفرو σὲρ-φουρουΐ. «*—εις φυσικαὶ* طبيعه مايلات μεμαγελάτι ταπιγέ. «*— πρὸς τὸ ἀγαθόν* خيره ميل χαϊρὲ μεΐλ. «*— πρὸς τὸ χαρτοπαικτεῖν* قماره ميلان κουμαρὰ μεγελάν. «*— τῆς ψυχῆς πρός τι* ميل فؤاد μεΐλι φουάδ, ميل درون μεΐλι δερούν.

Κλιτός, ή, όν, (Γρμ.) قابل تصريف καπίλι τασρίφ, قابل انصراف καπίλι ἰνσιράφ, منصرف μουνσαρίφ. «*ὀνόματα —ά* منصرفه كلمات κελιμάτι μουνσαριφέ.

Κλιτύς, ἡ اينش ἐνίς, حدور χουδούρ, نشيب νεσίπ. «*— ὄρους* حدور طاغك اينش يرى χουδούρι δζεπέλ, ἐνὶς γερί.

Κλόνησις, ἡ صارصمه σαρσαμά, صارصلمه σαρσηλμά, تزلزل τεζελζούλ.

Κλονίζω καὶ **Κλον(έω)ῶ,** صاللامق σαλλαμάκ, صارصمق σαρσηττίκ, ارجاف ايتمك ἰρδζὰφ ἰτ. ا رجف ρέδζφ ἰτ. ا اضطراب ἰζτιρὰπ ἰτ. § (πθ.) صارصلمق σαρσηλμάκ, صاللانمق σαλλανμάκ, ارجاف اولنق ἰρδζὰφ ὀλουνμάκ, او متزلزل μουτεζελζίλ ὀλ. ا ترنج τερεννοὺχ ἰτ. ا تهادی τεχαδὴ ἰτ. «*— τὰς πεποιθήσεις τινός* برينك افكارينه ايراث اضطراب ا. πιρινὶν ἐφκιαρινὰ ἰράσι ἰζτιρὰπ ἰτ. «*ἐβάδιζε κλονούμενος* مترنج و متهادی اولهرق مشى وحركت ايدر ايدى μουτερεννὶχ βὲ μουτεχαδὴ ὀλαρὰκ μέσγι οὐ χαρεκὲτ ἰδὲρ ἰδί.

Κλονισμός, ὁ صارصمه σαρσαμά, صاللانمه σαλλάνμά, صاللانتى σαλλαντή, رجف ρέδζφ, رجفان ρεδζφάν, تزلزل τεζελζούλ. § ترنج τερεννούχ, مهادات μουχαδάτ.

Κλόνος, ὁ رجفان ρεδζφάν, زلزله ζελζελέ. «*ὁ ἠλεκτρικὸς —* زلزلۀ الكتريقيه ζελζελέϊ ἰλεκτρηκηγέ, رجفان الكتريق ρεδζφάνι ἰλεκτρηκή.

Κλοπή, ἡ (Νμ.) چالمه τσαλμά, حرسزلق χηρσηζλήκ, سرقت σιρκάτ. «*πᾶς ὅστις ἀφαιρέσῃ δολίως πρᾶγμά τι, μὴ ἀνῆκον εἰς αὐτὸν, εἶναι ἔνοχος —ῆς* هر كيم كندوسنه عائد اولميان بر مالى حيله ايله آشيرر و ياخود چالار ايسه فعل سرقت ايله مجرم و ياخود متهم اولور χὲρ κὶμ κενδουσινὲ ἀὴδ ὀλμαγιὰν πὶρ μαλὶ χηλὲ ἰλὲ ἀσιρὶρ βὲ γιάχοδ τσαλὰρ ἰσὲ φίλι σιρκὰτ ἰλὲ μουδζρὶμ βὲ γιάχοδ μουττεχὶμ ὀλούρ.

Κλοπιμαῖος, α, ον, مسروق

μεσρούκ. «δὲν εἶναι πρᾶγμα —ον مال مسروق دكلدر μάλι μεσρούκ δε-γίλδιρ. «τὰ κλοπιμαῖα (πράγματα) اشياء مسروقه ἐσγιὰ μεσρουκέ.

Κλουβιάζω, (Χυδ.) جلقلاق δζηλκλανμάκ.

Κλούβιος, α, ον, (Χυδ.) ايچى بوش ἰτσὶ πός, بوزوق ποζούκ, جلق δζήλκ. «αὐγὸν —ον ايچى بوش يومورطه ἰτσὶ πὸς γιουμουρτά, بوزوق يومورطه ποζοὺκ γιουμουρτά. § (μτφ.) κεφάλι κλούβιο قفاسى بوش καφασὴ πός, تهى مغز τεχὶ μάγζ.

Κλύδων, ὁ طالغه كورولتيسى δαλγὰγκιορούλτούσού, زمزمهٔ امواج ζεμζεμέϊ ἐμβάδζ, دكيز قاينهمسى δενὶζ καϊναμασί, دكيز جوش و خروشى δενὶζ δζοὺς οὺ χουρουσού, فرطونه φουρτούνα, بوره πόρα, تلاطم τελατούμ, تموج τεμεββούδζ.

Κλυδωνίζομαι, تلاطمده دريا او. τελατοὺμ-ζεδέϊ δεργιὰ ὀλ. § مضطرب او. μουζδαρὶπ ὀλ.

Κλυδωνισμός, ὁ تلاطم τελατούμ, تموج τεμεββούδζ.

Κλύζω, اسقا ا. ἰσκὰ ἰτ. § تغمز ا. τεγαμμοὺζ ἰτ. § (Ι) تنقيه ا. τενκὶχ ἰτ.

Κλύσις, ἡ (Ι) احتقان ἰχτικάν.

Κλύσμα, τὸ (Ι) احتقان ἰχτικάν, حقنه χουκνά. § تنقيه τενκίχ. § (Ντκ.) لهب ساحل λάχπι σαχίλ.

Κλυστήρ, ὁ καὶ **Κλυστήριον,** τὸ (Ι) مارپچى حقنه χουκνὰ μαρπουτσού, طولومباسى حقنه χουκνὰ τουλούμπασι, حقنه χουκνά. «βάλλ— احتقان ا. ἰχτικὰν ἰτ.

Κλωβίον, τὸ قفسجك καφεσδζίκ

Κλωβός, ὁ قفس καφές.

Κλ(άω)ῶ, قيرمق κηρμάκ, كسك ا. σικέστ ἰτ. § كسمك κεσμέκ, كسر ا. κέσρ ἰτ.

Κλωγμός, ἡ **Κλωσμός,** قولوچقه طاوغك قاقالامسى κουλούτσκα ταουγοὺν κακαλαμασή, قانقنانمه κακνακμά

Κλώζω, قاقلامق κακαλαμάκ, اوتوك اوتمك ὀτμέκ.

Κλωθογυρίζω, لاشوب چيويرلك δολασοὺπ τσεβιριλμέκ.

Κλώθω, اكيرمك ἰγιρμέκ, غزل ا. γάζλ-ἰγζὰλ ἰτ. § (μτφ.) κεκλωσμένος اكيرلمش ἐγιριλμίς, مغزول μαγζούλ, رشيده ρεϊσιδέ, رشته ρεστ

Κλών, ὁ دال δάλ, غصن γουσ. πλ. غصون γουσούν.

Κλωνάριον, τὸ النجه دال ἰνδ δάλ, چيبوق τσιπούκ.

Κλῶσις, ἡ ἢ **Κλώσιμον,** اكيرمه ἐγιρμέ, غزل γάζλ.

Κλῶσμα, τὸ ايبليك ἰπλίκ, خيط χαΐτ, رشته ρεστέ.

Κλῶσσα, ἡ (Ζλγ.) قولوچقه κολούτσκα, آناج ἀγάτς.

Κλώσσισμα, τὸ قولوچقه اوتورمسى κουλούτσκα ὀτουρμασί, تفريخ τεφρίχ. «ὁ καιρὸς τοῦ— قولوچقه موسمى κουλούτσκα μεβσιμί, زمان تفريخ ζαμάνι τεφρίχ.

Κλωσσόπουλον, τὸ پيليچ πι-λίδζ.

Κλωσσ(άω)ῶ, قولوچقه او κου-λούτσκα ὀλ. گيورطه باصمق γγ̇ιουμουρτὰ πασμὰκ, .ا ارقام ἰρχὰμ ἰτ.

Κλωστή, ἡ ايپليك ἰπλίκ, سلك σἰλκ πλ. اسلاك ἐσλάκ, خيط χαΐτ, πλ. خيوط χουγ̇ιούτ, رشته ρεστέ.

Κλωστήριον, τὸ ايپليك فابريقه‌سى ἰπλὶκ φάπρικασι.

Κλώστης, ὁ بوكيجك πὸυκεδζέκ, ايك ἴγ, مغزل μαγζέλ.

Κλωστός, ή, όν, اكيرلمش ἐγι-ριλμίς, مغزول μαγζούλ.

Κλωτσιά, ἡ تپمه τεπμέ, تپيق τεπίκ.

Κλωτσῶ, تپمك τεπμέκ.

Κνημαῖος, α, ον, ساقى σακή.

Κνήμη, ἡ (Ἀνθρ.) بالدير παλδὴρ, بجاق παδζάκ, ساق σάκ.

Κνημίς, ἡ طوزلق τουζλούκ, قالچين καλτσήν.

Κνῆσις, ἡ καὶ **Κνησμός,** ὁ قاشينمه κασ̇ηνμά.

Κνηστήρ, ὁ καὶ **Κνηστήριον,** τὸ رنده ρενδέ.

Κνίδωσις, ἡ قاشينمه κασ̇ηνμά.

Κνίζω, قاشيمق κασ̇ημάκ. § طيرمالامق τηρμαλαμάκ.

Κνίσα, ἡ يانيق قوقوسى γ̇ιανὶκ κο-κουσού. [χακκέ.

Κνισμός, ὁ قاشينمه κασ̇ηνμά, حكه

Κνισώδης, ες, يانيق قوقولى γ̇ια-νὶκ κοκουλού.

Κνίψ, ὁ (Ζλγ.) بازى بوجكى παζὶ πὸδζεγί.

Κνώδαλον, τὸ حيوان χαϊβάν.

Κοάζω, قوربغه كبى چاغيرمق κουρ-παγὰ κιπὶ τσαγηρμάκ.

Κόγχη, ἡ καὶ **Κόγχος,** ὁ (Ζλγ.) قوقعه κουκ'ά, بيوك نوتجق πόυγ̇ιοὺκ πουνδζάκ, ميره بونجق μεχρὲ πουν-δζαγή. § (Ι) صدفه σαδεφέ.

Κογχῖτις, ἡ (Ι) التهاب صيوان الاذن ἰλτιχάπι σιβὰν οὐλ-οὔζν. [δεφή.

Κογχοειδής, ές, (Ι) صدفى σα-

Κογχύλη, ἡ καὶ **—λιον,** τὸ (Ζλγ.) صدف σαδέφ, قوقعه κουκ'ά.

Κογχυλιολογία, ἡ مبحث الاصداف μεπχὰς οὐλ-ἐσδάφ, مبحث قواقع μεπ-χάσι καβακή'.

Κοΐζω, طوموز كبى خريلداتمق δομοὺζ κιπὶ χαρηλδανμάκ.

Κοιλαίνω, چوقورلاتمق τσουκουρ-λατμάκ, .ا تجويف τεδζβὶφ ἰτ. -تجوف .ا اخوف μὸυδζεββὲφ-ἐδζβὲφ ἰτ.

Κοίλανσις, ἡ چوقورلاتمه τσουκουρ-λατμά, تجويف τεδζβίφ, حفر χάφρ.

Κοιλαρᾶς, ὁ قارنى بيوك καρνὴ πόυγ̇ιούκ, عظيم البطن ἀζὴμ οὐλ-πάτν, قرنبا καρνàπά.

Κοιλάς, ἡ دره δερέ, وادى βαδή.

Κοιλία, ἡ (Ἀνθρ.) قارن κάρν, بطن πάτν, شكم σικέμ.

Κοιλιακός, ή, όν, قارنى καρ-νή, بطنى πατνή.

Κοιλιαλγία, ἡ (Ι) الم بطن ἐ-λέμι πάτν.

Κοιλιοδουλεία, ἡ اوپورلق ὀπουρλούκ.

Κοιλιόδουλος, ὁ بوغاز قولى πογάζ κουλού, عبد البطن ἄπδ οὐλ-πάτν, اوبور ὀπούρ.

Κοίλισμα, τὸ (Γργ.) طوپراغك بك درين قازلمسى τοπραγὴν πὲκ δερὶν καζιλμασή. «κάμνω (σκάπτω) — طوپراغى بك درين قازمق τοπραγὴ πὲκ δερὶν καζμάκ.

Κοιλόν, τὸ (Μετρ.) كيله κιλέ.

Κοιλόπονος, ὁ καὶ **—νημα,** τὸ طوغورمه صانجيسى δογουρμὰ σανδζησή, طوغورمه بوريسى δογουρμὰ πουρουσού, وجعة ولادت βεδζάϊ βελαδέτ.

Κοιλοπονῶ, صانجى - بورى چكمك σανδζὴ - πουροὺ τσεκμέκ.

Κοῖλος, η, ον, اويوق οὐγιούκ, قووق κοβούκ, اجوف ἐδζβέφ, مجوف μουδζεββέφ. «τὸ —ον (Ι) حفره χουφρὲ πλ. احفار ἐχφάρ. «τὸ —ον τοῦ αὐχένος نقره قفا νουκρέϊ καφά. «τὸ — τῆς παλάμης ال آياسى ἒλ ἀγιασή, آووج ايچى ἀβοὺδζ ἰτσί, بطن الكف πάτν οὐλ-κέφφ.

Κοιλότης, ἡ چوقورلق τσουκουρλούκ, اويوقلق οὐγιουκλούκ, قوولق κοβουκλούκ, جوف δζέβφ. «μυελώδης — جوف مخى δζέβφι μουχί. «θωρακικὴ — جوف صدرى δζέβφι σαδρί. «ἡ —τοῦ κρανίου جوف قحفى δζέβφι καχφή. «ἡ — τοῦ στομάχου جوف صدر δζέφβι σάδρ.

Κοιλόφθαλμος,ον, چوقور كوزلى τσουκοὺρ γκιοζλού, پاتقين كوزلى πατκὴν γκιοζλού, اخوص ἀχβάς.

Κοιλ(όω)ῶ, ἴδε Κοιλαίνω.

Κοιλώδης, ες, اويوقلى οὐγιουκλού.

Κοίλωμα, τὸ چوقور τσουκούρ, حفره χουφρέ.

Κοίμησις, ἡ اويقو ὀϊκού, اويومه οὐγιουμά, نوم νέβμ. ‖ (τρπ.) وفات βεφάτ. «ἡ — τῆς Θεοτόκου يوم معراج حضرت مريم γέβμι μιράδζι χαζρέτι Μεργέμ.

Κοιμητήριον, τὸ ياتاق اوطاسى γιατὰκ ὀδασή, خوابگاه χάπ-κιάχ. ‖ (Ἐκκλ.) مزارلق μεζαρλήκ, مزارستان μεζαριστάν, مقبره μακπερέ.

Κοιμίζω, اويوتمق οὐγιουτμάκ, تنويم ا. τενβὶμ ἰτ. ‖ (μτχ.) κοιμισμένος (μτφρ.) احمق ἀχμάκ, بودالا πουδαλά.

Κοίμισμα, τὸ اويوتمه οὐγιουτμά, تنويم τενβίμ.

Κοιμ(άω)ῶ, ياتيرمق γιατηρμάκ, اويوتمق οὐγιουτμάκ, تنويم ا. τενβὶμ ἰτ. ‖ (πθ.) —ῶμαι ياتمق γιατμάκ, اويومق οὐγιουμάκ, رقود - نوم ا. ρουκοὺδ-νέβμ ἰτ. نائم اول. ναΐμ ὀλ. ‖ (τρπ.) وفات ا. βεφάτ ἰτ. «κοιμᾶται ἡμέραν καὶ νύκτα كيجه كوندوز اويويور γκιδζὲ γκιουνδοὺζ οὐγιούγιορ. «κοιμᾶται βαθεῖα خواب كران اوزرەدر χὰπ γκιρὰν οὐζρέδιρ. «—ῶμαι τὴν μεσημβρίαν وقتنده اويله اويومق ὀϊλὲ βακτινδὰ οὐγιουμάκ, تقليل ا. ταλκὴλ

ἰτ. «ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ دار بقايه ارتحال ايلدى δάρι πακαγιὰ ἰρτιχὰλ εἴλεδή. «οἱ κεκοιμημένοι (Ἐκκλ.) ميتلر μιγετλέρ, متوفيان μουτεβεφι-γιάν. «ὁ κοιμώμενος καὶ κοιμηθεὶς نائم ναΐμ, راقد ρακήδ.

Κοινοβιακό,, ή, όν, جماعتى δζεμαετί, رهبانى ρυυχπανί.

Κοινοβιάρχης, ὁ مناستر باش باباسى μοναστὴρ πὰς παπασή.

Κοινοβιαρχία, ἡ مناستر باش باباسلق μοναστὴρ πὰς παπασλήκ, كشيشلك κεσισλίκ.

Κοινόβιος, ον, ديكرليله برابر ياشيان διγκερλὲρ ἰλὲ περαπὲρ γιασα-γιάν. § τὸ κοινόβιον (Ἐκκλ.) جمعيت رهبانيه δζεμιγέτι ρουχπανιγέ, مناستر μοναστήρ.

Κοινοβουλευτικός, ή, όν, حكومت مشروطه اصولنه منسوب و يا مطابق χουκιουμέτι μεσρουτὰ οὐσουλινὰ μεν-σοὺπ βὲ γιὰ μουταπίκ.

Κοινοβούλιον, τὸ مجلس شورا μεδζλίσι σουρά, پارلمنتو παρλαμέντο, سناتو σενάτο. «τὸ — τῆς Ἀγγλίας انكلتره پارلامنتوسى Ἰνγκιλτέρα παρλα-μέντοσου.

Κοινογαμία, ἡ مشاركت ازدواج μουσαρεκέτι ἰζδιβάδζ.

Κοινοκτημοσύνη, ἡ (Νμ.) مشاركت شركت املاك σιρκέτι ἐμλάκ, مشاركت اموال μουσαρεκέτι ἐμβάλ.

Κοινοκτήμων, ὁ (Νμ.) مشارك μουσαρίκ, متشارك μουτεσαρίκ.

Κοινολόγημα, τὸ نشريات νε-σριγιάτ.

Κοινολογ(έω)ῶ, نشر و اعلان ا. νέσρ οὐ ἰλιὰν ἰτ. تعميم و اشاعه ا. τα'-μὶμ οὐ ἰσα'ὰ ἰτ.

Κοινοποίησις, ἡ خبر χαπέρ, اخبار ἰχπάρ, اعلان ἰλιάν. § (Νμ.) تبليغ τεπλίγ. «— ἐγγράφων اوراق تبليغى τεπλίγι ἐβράκ. «ἡ εἰς τὴν Εἰσαγγελίαν — ἐγγράφων اوراق دعوالك مدعى عمويه تبليغى ἐβρὰκ δα-βανὶν μουδδεΐ οὐμουμιγὲ τεπλιγί. «— ἀποφάσεως اعلامك تبليغى ἰλια-μὶν τεπλιγί. «ἔξοδα —εως اجرت تبليغيه οὐδζρέτι τεπλιγιγέ, مباشريه μουπασιριγέ. «ἐπίσημοι —εις تبليغات رسميه τεπλιγάτι ρεσμιγέ.

Κοινοποι(έω)ῶ, اخبار ا. ἰχπὰρ ἰτ. § اعلان ا. ἰλιὰν ἰτ. § (Νμ.) تبليغ ا. τεπλὶγ ἰτ. «— ἀπόφασιν بر اعلامى تبليغ ا. πὶρ ἰλιαμὶ τεπλὶγ ἰτ. «— διὰ κλητῆρος مباشر معرفتيله تبليغ ا. μουπασὶρ μα'ριφετὶ ἰλὲ τεπ-λὶγ ἰτ. «ἡ ἀπόφασις τοῦ δικαστη-ρίου κοινοποιεῖται εἰς τὸν ἐναγό-μενον محكمه‌نك اعلامى مدعى عليهه تبليغ اولنور μεχκεμενὶν ἰλιαμὶ μουδδεὴ ἀλεΐχὰ τεπλὶγ ὀλουνούρ. «ἐκοινο-ποιήθη τὸ συμβόλαιον مقاوله‌نامه تبليغ اولندى μουκαβελεναμὲ τεπλὶγ ὀλουν-δού. «θὰ σᾶς κοινοποιήσω κάτι τι بر شئ عرض و افاده ايدەجكم πὶρ σέϊ ἀρζ βὲ ἰφαδὲ ἰδεδζέγιμ. «κοινο-ποιηθὲν (δκτ.) اخطارنامه ἰχταρναμέ,

رسما تبليغ ἰχτὰρ ρεσμὶ, اخطار رسمى ρέσμεν τεπλίγ.

Κοινός, ή, όν, عمومى οὐμουμή, عام ἄμμ. ‖ مشترك μουστερέκ. ‖ عادى ἀδή, بياغى παγιαγή, مبتذل μουπτεζζέλ, قبا καπά. ‖ (Νμ.) عام ἄμμ, مشترك μουστερέκ, شايع σαή. « — *δίκαιον* حقوق عاديه χουκούκι ἀδιγέ. « *ἔγκλημα τοῦ —οῦ δικαίου* افعال جرميهٔ عاديه ἐφάλι δζουρμιγέϊ ἀδιγέ. « ὁ — *νοῦς* عقل سليم ἄκλι σελίμ. « οἱ —οἱ *ἄνθρωποι* ἢ ὁ — *λαὸς* عوام ناس ἀβάμμι νάς, آحاد ناس ἀχάδι νάς. « —*ὂν ὄνομα* (Γρμ.) اسم جنس ἴσμι δζίνς, اسم عام ἴσμι ἄμμ. « ἡ —ἡ *γυναῖκα* فاحشه φαχησέ. « ἡ —ἡ *διάλεκτος* عوام لسانى ἀβάμμι λισανί. « ὁ — *διαιρέτης* (Μθμ.) قاسم مشترك κασίμι μουστερέκ. « ὁ *μέγιστος* — *διαιρέτης* قاسم مشترك اعظم κασίμι μουστερέκ ἀζίμ. « ἡ —ἡ *γνώμη* افكار عموميه ἐφκιάρι οὐμουμιγέ. « τὸ —ὸν *τῆς πόλεως* اهالئ بلده ἐχαλίϊ πελδέ. « τὸ —ὸν *ταμεῖον* بيت المال πεϊτ οὐλ-μάλ. « ἡ —ἡ *ὁδὸς* طريق مشترك ταρήκι μουστερέκ. « ὁ — *ἐχθρός* دشمن مشترك δουσμάνι μουστερέκ. « τὸ —ὸν *συμφέρον* منفعت مشتركه μενφαάτι μουστερεκέ. « οἱ —οἱ *τόποι* (Φλγ.) عبارات مطرده ἰπαράτι μουτερριδέ. « ἡ —ἡ *ὠφέλεια* منفعت عامه μενφαάτι ἀμμέ. « *τοῦτο εἶναι* —όν بو عموما معلوم و آشكاردر πού οὐμούμεν μα'λιούμ βὲ ἀσικιάρδιρ, عامه ناس بيليور ἀμμέϊ νὰς πιλίγιορ. « *τί* —ὸν *μεταξὺ τούτου καὶ ἐκείνου*; بونك ايله شونك بينده نه مناسبت واردر، πουνοὺν ἰλὲ σουνοὺν πεϊνινδὲ νὲ μουνασιπετὶ βάρδιρ; « *κοινοῦ γένους* (Γρμ.) مستوى μουστεβά. « *ὀνόματα κοινοῦ γένους* اسماى مستويه ἰσμαγίϊ μουστεβιγέ. « ἡ —ἡ *φήμη* (Νμ.) تواتر τεβατούρ. ‖ *κοινῇ* (ἐπρ.) عموما οὐμούμεν, متفقا μουτέφικεν.

Κοινότης, ἡ اهالى ἐχαλί, خلق χάλκ, ناس νάς, عوم οὐμούμ, جماعت δζεμαάτ, جمعيت δζεμιγέτ.

Κοινωνία, ἡ مشاركت μουσαρεκέτ, اشتراك ἰστιράκ. ‖ مناسبت μουνασεπέτ. ‖ (Νμ.) شركت σιρκέτ. ‖ معاشرت μουασερέτ, تمدن τεμεδδούν, اجتماع ἰδζτιμά', ‖ (Ἐκκλ.) قربان تناولى κουρπὰν τεναβουλή. « *ταράττω τὴν* — رابطهٔ تمدن واجتماعى اخلال ا. ραπιτάϊ τεμεδδοὺν βὲ ἰδζτιμαΐ ἰχλὰλ ἰτ. « —*ἀνθρώπων* جمعيت بشريه δζεμιγέτι πεσεριγέ. « ἡ *ἀνωτάτη* — كبار طاقم κιουπὰρ τακημί. « ἡ *μάστιξ τῆς* — اهالى بليهٔ πελιγέϊ ἐχαλί. « — *ἐκ κτήσεως* (Νμ.) شركت ملك σιρκέτι μούλκ. « — *ἐκ συμβάσεως* (Νμ.) شركت عقد σιρκέτι ἄκδ. « —*ἐπὶ τῶν φύσει κοινῶν πραγμάτων* (Νμ.) شركت اباحه σιρκέτι ἰπαχά.

Κοινωνικός, ή, όν, قابل انسيت καπίλι οὐνσιγέτ, الفته ميال و نسى οὐνσοὺ βὲ οὐλφετὲ μεγιάλ, تمدنى μουτεμεδδίν, مدنى μεδεννί, الوفى ἐ

λούρ, معاشر μουασίρ. «ὁ ἄνθρωπος εἶναι — مدنيدر بالطبع انسان ἰνσὰν πὶτ-ταπί' μεδενίδιρ. «ἡ — τάξις اهالی صنف σινίφι ἐχαλί. «αἱ — αἱ ἀρεταὶ اخلاق موانسه ἀχλάκι μουβανεσέ.

Κοινωνικότης, ἡ قابليت انسيت καπιλιγέτι οὐνσιγέτ, استئناس ἰστινάς, ميلان اجتماع μεγελάνι ἰδζτιμά', موانست μουβανεσέτ. § قابليت حضريت καπιλιγέτι χαζιριγέτ.

Κοινωνιολογία, ἡ مبحث موانسه μεπχάσι μουβανεσέ.

Κοινωνός, όν, حصه‌دار χησσεδάρ, حصه‌مند χησσεμένδ, بهره‌مند πεχρεμένδ, وايه‌دار βαγιεδάρ.

Κοινωνιστής, ὁ مشارکت عموميه طرفدارى μουσαρεκέτ οὐμουμιγὲ ταραφδαρί.

Κοινων(έω)ῶ, حصه‌دار او. χησσεδὰρ ὀλ. § (Ἐκκλ.) قربانى تناول ا. κουρπανδὰν τεναβοὺλ ἰτ.

Κοινῶς, (Ἐπρ.) مشترکاً μοστέρεκεν, عموماً οὐμούμεν, بالاشتراك πὶλ-ἰστιράκ. § عادتا ἄδετα, على العاده ἀλ-ἐλ-ἀδέ, بين العوام πεῖν ἐλ-ἀβάμ, قباجه καπὰδζε, بياغى παγιαγή.

Κοινωφέλεια καὶ —**φελία,** ἡ منفعت عموميه μενφαάτι οὐμουμιγέ.

Κοινωφελής, ές, عموميه مفيد οὐμουμιὲ μουφίδ, موجب منافع عموميه μουδζίπι μεναφίϊ οὐμουμιγέ. § —ῶς (ἐπρ.) عموميه مفيد اولرق οὐμουμιὲ μουφὶδ ὀλαράκ.

Κοιτάζω, باقمق γιακτμάκ. § (κν.) كورمك γκιόρμέκ, باقمق πακμάκ.

Κοίτη, ἡ ياتاق γιατάκ, فراش φιράς. § مجرا μεδζρά. § —ποταμοῦ مجراى نهر μεδζρᾶϊ νέχρ.

Κοιτίς, ἡ بشيك πεσίκ, مهد μέχδ. «—τοῦ πολιτισμοῦ مهد مدنيت μέχδι μεδενιγέτ.

Κοίτομαι, ياتمق ياتاغه γιαταγὰ γιατμάκ, اسير فراش او. ἐσὶρ φιρὰς ὀλ.

Κοιτών, ὁ ياتاق اوطه‌سی γιατὰκ ὀδασή, خوابگاه χὰπ-κιάχ.

Κοιτωνίσκος, ὁ كوچك ياتاق اوطه‌سی κιουτσοὺκ γιατὰκ ὀδασή.

Κοκκαλίζω, آغيزده قيتر قيتر ا. ἀγηζδὰ κητὶρ κητὶρ ἰτ. چاتر چاتر ايتمك τσατὴρ τσατὴρ γεμέκ.

Κοκκάλινος, η, ον, كيكلى κεμικλή.

Κόκκαλον, τὸ ἴδε Ὀστοῦν.

Κοκκάριον, τὸ قيصه صوغان κησσὰ σογάν.

Κοκκινάδα, ἡ قيرمزيلق κηρμηζηλήκ. § (νόσος) قزل خسته‌لغى κηζὴλ χαστεληγή.

Κοκκινάδι, τὸ دوزكون δουζγκιούν, سورمه σούρμέ.

Κοκκινίζω, (Μτ6.) قيزارتمق κηζαρτμάκ, قيرمزى ا. κηρμηζὴ ἰτ. § (ἀμτ6.) قيزارمق κηζαρμάκ, احرار ا. ἰχμιρὰρ ἰτ.

Κοκκίνισμα, τὸ قيزارتمه κηζαρτμά. § قيزارمه κηζαρμά, احرار ἰχμιράρ.

Κοκκινοβαφής, ές, قيرمزى بويا

γκ̇ιζνμής, قیرمزی لنمك κηρμηζή ρενκλή.

Κοκκινοβολῶ, قیرمزی او قیپ κήπ κηρμηζὴ ὀλ.

Κοκκινογούλιον, τὸ (Βτ.) پانجار πανδζάρ, سلق σίλκ.

Κοκκινόξυλον, τὸ (Βτ.) بقام ἤ بقم πακάμ.

Κόκκινος, η, ον, قیرمزی قرمزی κηρμηζή, قزل κηζήλ, سرخ σούρχ, احمر ἀχμέρ, لعل λά'λ. «— βαθὺς قویو قیرمزی κογιού κηρμηζή, آل ἄλ. «— ἀνοικτὸς آچیق قیرمزی ἀτσὴκ κηρμηζή. «—ὸν χρῶμα قیرمزی رنك κηρμηζὴ ρένκ. [ζηλήκ.

Κοκκινότης, ἡ قیرمزیلق κηρμη-

Κοκκινόχωμα, τὸ زنجفره ζιν-δζιφρέ, سلکن σόυλιόυγκέν.

Κοκκινωπός, ή, όν, قیرمزیمسی κηρμηζημησή, قیرمزیتراق κηρμηζημτράκ.

Κόκκος, ὁ (Βτ.) چکردك τσεκερδέκ, دانه δανέ, حبه χαπ̇πέ. § ثمر σεμέρ, عنب ἠνέπ.

Κοκκοειδής, ές, (Βτ.) عنبی الشکل ἠνεπὶ οὐσ-σέκλ.

Κοκκοφόρος, ὁ (Βτ.) حامل عنب χαμίλι ἠνέπ.

Κοκκύζω, قوقو کبی چاغیرمق κουκοὺ κιπὶ τσαγηρμάκ.

Κοκκυμηλέα, ἡ (Βτ.) قایسی آغاجی καϊσὶ ἀγαδζή.

Κοκκύμηλον, τὸ (Βτ.) قایسی καϊσί, زردالی ζερδαλή.

Κόκκυξ, ὁ (Ζλγ.) قوقو قوشی κουκοὺ κουσού, غوغوق قوشی γογοὺκ κουσού, قوقوماو κουκουμάβ. § (Ἀνθρ.) قویروق صوقومی کیکی κουϊροὺκ σουκουμοὺ κεμιγί, عظم مصوص ἄζμι οὐσούς.

Κοκκύγιος, ον, (Ἀνατ.) عصعصی οὐσουσή.

Κοκκῦτις, ὁ (βήξ) (Ι) باغيجه اكسوركی πογμαδζὰ ὀκσόυρόυγόύ, سعال دیکی σουάλι δικί.

Κολάζω, جزا ویرمك δζεζὰ βιρμέκ, .ا اعذاب ἰζὰπ ἰτ. § .ا تضییق ταζγὶκ ἰτ. § (Ἐκκλ.) کناهه صوقمق γκιουναχὰ σοκμάκ. § (πθ.) کناهه کیرمك γκιουναχὰ γκιρμέκ. § (μτχ.) κολασμένος (Ἐκκλ.) اهل جهنم ἔχλι δζεχεννέμ.

Κολακεία, ἡ یالتاقلق γιαλτακλήκ, مداهنه μουδαχενέ, طاقاوقلق ταλκαβουκλούκ, تملق τεμελλούκ, تملاق τιμλάκ, تبصبص τεπεσπούς. «χαμερπὴς — دنیه مداهنه μουδαχενέϊ δενιγέ, لامت آلود مداهنه μουδαχενέϊ λιαμὲτ-ἀλούδ.

Κολακευτικός, ή, όν, مداهن μουδαχίν, مداهنه آمیز μουδαχενέ-ἀμίζ, مداهنه آلود μουδαχενὲ-ἀλούδ. § دلنواز δὶλ-νουβάζ, نوازشکر νουβαζισκέρ. «λόγοι —οἱ مداهنه آمیز کلمات κελιμάτι μουδαχενὲ-ἀμίζ.

Κολακεύω, یالتاقلنمق γιαλτακλανμάκ, .ا مداهنه μουδαχενὲ ἰτ. تملق کوسترمك τεμελλοὺκ γκιόστερμέκ, اوخشامق ὀχσαμάκ. «— παιδίον چوجغی اوخشامق τσοδζουγοὺ ὀχσα-

μάκ. «κολακεύομαι νὰ πιστεύσω امید ایله افتخار اومὶδ ἰλὲ ἰφτιχὰρ ἰτ. امیدوار اول οὐμὶδ ϐὰρ ὀλ

Κόλαξ, ὁ یالتاقلیجی γιαλτακλανηδζή, مداهن μουδαχὶν πλ. مداهنین μεδαχινίν, خلوصکار χουλιουσκιάρ, تملق μουτεμελλήκ, متبصبص μουτεϐεσπής, طالقاووق ταλκαϐούκ, مداهنه‌جی μουδαχενεδζή. «οἱ ἄνθρωποι ἀγαπῶσι συνήθως τοὺς κόλακας بنی آدم عادتا مداهنلردن حظ ایدر πενὶ ἀδὰμ ἄδετα μουδαχινλερδὲν χάζζ ἰδέρ.

Κολάπτω, قازیمق καζιμάκ.

Κόλασις, ἡ جهنم δζεχεννέμ, دوزاخ δουζάχ. دار البوار δὰρ οὐλ-πουϐάρ. ‖ (μτφρ.) عقوبت οὐκουπέτ, عذاب ἀζάπ, نكال νεκιάλ, سیاست σιγιασέτ. τὴν αἰώνιον κόλασιν عذاب جهنم ἀζάπι δζεχεννέμ. «πέτρα τῆς —εως (Φρμ.) جهنم طاشی δζεχεννὲμ τασή.

Κόλασμα, τὸ مجازات μουδζαζάτ.

Κολαστήριον, τὸ محل عذاب μαχάλλι ἀζάπ.

Κολαστής, ὁ معذب μουαζζίπ.

Κολαφίζω, شمارلمق σαμαρλαμάκ,

Κολαφισμός, ὁ شمارلامه σαμαρλαμά.

Κόλαφος, ὁ شمار σαμάρ.

Κολεοκήλη, ἡ (Χργ.) فتق مهبلی φέτκι μεχπιλί.

Κολεόπτερα, τὰ (Ζλγ.) مغمد الجناح فرقه‌سی μουγτὶ οὐλ-δζενὰχ φρκασί. [σουκούτι μεχπίλ.

Κολεόπτωσις, ἡ (Ι) سقوط مهبل

Κολεός, ὁ قلیف κηλήφ, غلاف γηλάφ, قین κήν. «ὁ — τοῦ ξίφους قلیج قینی κηλὴδζ κηνή. ‖ (Ι) مهبل μεχπίλ. [κιϐνίς.

Κολίανδρον, τὸ (Βτ.) كشنش

Κολίας, ὁ ἢ **Κολιός,** ὁ (Ζλγ.) قولیوز بالغی κολιὸζ παληγή.

Κόλλα, ἡ قوله κόλα, چریش τσιρίς. ‖ طوتقال τουτκάλ, غرا γαρά. «— διὰ τὰ ὑφάσματα قوله κόλα. «— ὀψαρίου بالیق طوتقالی παλὴκ τουτκαλή. «— ἀμύλου نشاسته طوتقالی νισαστὲ τουτκαλή, قوله κόλα. «— τῶν δένδρων ضمغ ζάμγ. «— χαρτίου طباق کاغد ταπὰκ κιαγάτ. «βρέχω ἢ ἀλείφω μὲ κόλλαν قوله‌لمق κολαλαμάκ, چریشلمك τσιρισλεμέκ.

Κολλαρίζω καὶ **—ρω,** قوله‌لامق κολαλαμάκ, اوتولمك ὀτουλεμέκ.

Κολλάρισμα, τὸ قوله‌لامه κολαλαμά, اوتوله ὀτουλεμέ.

Κολλέγιον, τὸ مکتب μεκτέπ.

Κολλητικός, ή, όν, بولاشیجی πουλασηδζή, ساری σαρή, عدوی ἀδϐί. «νόσοι —αὶ امراض ساریه ἐμράζι σαριγέ.

Κολλητικότης, ἡ (Ι) بولاشمه πουλασμά, سرایت σιραγέτ, عدوی ἀδϐή.

Κολλητός, ή, όν, اولاشیق οὐλασήκ, بیتیشیك πιτισίκ, متصل μουτ-τασήλ.

Κολλητσίδα, ἡ (Βτ.) یاپیشغان اوتی γιαπησγὰν ὀτού.

Κολλυβιστής, ὁ صراف σαράφ, صراف كوشه κιοσὲ σαραφή.

Κολλυβιστικός, ή, όν, صرافی σαραφή. «ἡ —ή (τέχνη) صرافلق σαραφλήκ.

Κόλλυβον, τὸ قوليوه κόλυβα.

Κόλλυβος, ὁ اوفاقلق οὐφακλήκ. ‖ (Ἐμπ.) باش πάς, آجيو ἄτσιο.

Κολλύρα, ἡ سميد σιμίδ.

Κολλύριον, τὸ (Φρμ.) قطور κουτούρ, كحل κούχλ.

Κολλ(άω)ῶ, ياپيشديرمق γιαπησδηρμάκ, قولالامق κολαλαμάκ, چريشلك τσιρισλεμέκ. ‖ (ἀμτβ.) ياپيشمق γιαπησμάκ. ‖ بولاشمق πουλασμάκ, قاپمق καπμάκ, آلمق ἀλμάκ. «— *ἀσθένειαν* خسته‌لغی قاپمق χασταληγὴ καπμάκ, خسته‌لق سرايت ا. χασταλὴκ σιραγὲτ ἰτ. ‖ (μτχ.) *κολλημένος* ياپشيق γιαπησήκ, ملاصق μουλασήκ.

Κολόβιον, τὸ قولسز كوملك κολσοὺζ κιομλέκ, فاميزوله καμιζόλα.

Κολοβός, ή, όν, مجدع μεδζδού', اكسيك ἐκσίκ. ‖ (ἐπὶ ζώων) قويروقسز κουϊρουκσούζ, قويروغی كسيك κουϊρουγοὺ κεσίκ.

Κολοβότης, ἡ چقاطلق σακατλήκ, جدع δζέδ'.

Κολοβόχειρ, ὁ καὶ ἡ اِلی كسيك ἐλὶ κεσίκ.

Κολόβωμα, τὸ سقاطلق σακατλήκ.

Κολόβωσις, ἡ سقاطلمه σακατλαμά, جدع δζέδ'.

Κολοβ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** سقاطلامق σακατλαμάκ, سقاط ا. σακατ ἰτ. ا جدع δζέδ' ἰτ. قويروغی كسمك κουϊρουγοὺ κεσμέκ.

Κολοιός, ὁ (Ζλγ.) آلاجه قارغه ἀλαδζὰ κάργα.

Κολοκάσιον, τὸ (Βτ.) يرالماسی γὲρ ἐλμασί, قولوقاس κολοκάς.

Κολοκυνθέα, ἡ (Βτ.) قباق نباتی καπὰκ νεπατί.

Κολοκύνθη καὶ **-θίς,** ἡ (Βτ.) قباق καπάκ.

Κολοσσαῖος καὶ **Κολοσσιαῖος, α, ον,** غايت بيوك γάγετ πούγιούκ, جسيم δζεσίμ, اجسم ἐδζσέμ.

Κολοσσός, ὁ (Ἀρχτ.) هيكل جسيم χεϊκέλι δζεσίμ.

Κόλουροι, αἱ (Ἀστρ.) دائرهٔ مقاطعه δαϊρέϊ μουτεκατηά.

Κολοφών, ὁ اوج οὔδζ, بالا πάλά, نهايت درجه ال ἒν νιχαγὲτ δερδζέ, اولی درجه δερεδζέϊ οὐλά. «*φθάνω εἰς τὸν —ῶνα τῆς δόξης* اعلای مراتب عز و اقباله رسيده او. ἐ'λάϊ μερατίπι ἄζζ οὐ ἰκπαλὰ ρεσιδὲ όλ.

Κολοφωνία, ἡ καὶ **—ιον,** قره صاقز καρὰ σακήζ, قولوفان κολοφάν, رچينا ρετσίνα.

Κολποειδής, ές, طولاشيقلی δολασηκλή.

Κολποκήλη, ἡ (Ι) فتق مهبلی φὲτκ μεχπιλί.

Κόλπος, ὁ درينلق δερινλήκ. (Ἀνθρ.) كوكس γκιόκς, صدر σάδρ

σινέ, حضن χήζν. ‖ (Ντκ.) كورفز κιορφέζ, خليج χαλίδζ. ‖ (μτφ.) قوجاق κοδζάκ, دیز δίζ, آغوش ἀγούς, حضن χήζν, حجره χαδζρέ. «ὁ — τῆς Κωνσταντινουπόλεως حليج استانبول χαλίδζι Ἰσταμπόλ. «ὁ — τῆς Ἐκκλησίας ايمان قوجاغی ἰμάν κοδζαγή, حوزهٔ دين χαβζέϊ δίν, حجرة الدين χαδζρέτ οὐδ-δίν. «ὁ — τοῦ Ἀβραὰμ حضرت ابراهيم حضن χήζνι χαζρέτι Ἰπραχίμ.

Κολπ(όω)ῶ, قاپارلق καπαρτμάκ. ‖ (πθ.) قاپارلمق καπαρμάκ.

Κόλπωμα, τὸ (Ντκ.) قاپارتمه καπαρτμά, قاپارمه καπαρμά.

Κόλπωσις, ἡ قاپارتمه καπαρτμά.

Κολυμβήθρα, ἡ حوض χαβούζ, ‖ (Ἐκκλ.) واقتيز قاپی βαφτίζ καπί.

Κολύμβησις, ἡ καὶ **—μα,** τὸ يوزمه γιούζμέ, سباحت σιπαχέτ.

Κολυμβητήριον, τὸ يوزجك محل γιούζεδζέκ μαχάλλ.

Κολυμβητής, ὁ يوزيجی γιούζουδζού, يوزكج γιούζγκέδζ, سابح σαπήχ, سباح σιππάχ.

Κολυμβητικός, ή, όν, يوزمكه متعلق γιούζμεγὲ μουτεαλλήκ, سبحی σιπχή. «ἡ —ἡ (τέχνη) فن سباحت φέννι σιπαχέτ. [ρὰ πατάκ.

Κολυμβίς, ἡ (Ζλγ.) قاره بتاق καρὰ πατάκ.

Κολυμβ(άω)ῶ, يوزمك γιούζμέκ, سباحت ا. σιπαχὲτ ἰτ. «—εἰς τὸ αἷμα (μτφ.) قانه ملع او. κάνλε μουλεμμὰ' ὀλ.

Κολχικόν, τὸ (Χμ.) للاح λεχλάχ. [λεχλαχίν.

Κολχιχίνη, ἡ (Χμ.) للاحين

Κολώνα, ἡ (Ἀρχτ.) ديرك διρέκ, عمود ἀμούδ, ستون σουτούν. ‖ (Στρ.) قول κόλ.

Κολωνός, ὁ تپه τεπέ. ‖ مزار μεζάρ.

Κόμαρον, τὸ (Βτ.) قوجه يمشی κοδζὰ γεμισί, قطلب ثمر σεμέρι κατλέπ.

Κόμαρος, ὁ (Βτ.) قوجه يمشی آغاجی κοδζὰ γεμισὶ ἀγαδζή, قطلب κατλέπ.

Κομβίον, τὸ دوكمه δούγμέ.

Κομβοδένω, دوكملمك δούγμελεμέκ, دوكوم ا. δούγιούμ ἰτ.

Κομβολόγιον, τὸ تسبيح τεσπίχ.

Κόμβος, ὁ دوكوم δούγιούμ, عقده οὐκδέ, كره κιρέχ. «— ξύλου بوداق πουδάκ. «—δένδρου بوتراق πουτράκ. «— φυτοῦ بوغون πογούν, بوغناق πόγνάκ. ‖ (Ι) طامله δαμλά, قطره κατρά.

Κομβοσχοίνιον, τὸ ايب تسبيحی ἴπ τεσπιχί.

Κόμβωμα, τὸ ايليكلمه ἰλικλεμέ, دوكملمه δούγμελεμέ.

Κομβώνω, ايليكلمك ἰλικλεμέκ, دوكملمك δούγμελεμέκ. ‖ (πθ.) ايليكلنمك ἰλικλενμέκ.

Κόμη, ἡ صاچ σάτς, شعر σά'ρ, زلف ζουλούφ, يله γελέ.

Κόμης, ὁ قونت κόντ.

Κόμησσα, ἡ قونتس κοντές.

Κομητεία, ἡ قونتلق κοντλούκ.

Κομήτης, ὁ (Ἀστρ)) قویروقلی یلدیز κουϊρουκλοῦ γιλδίζ, نجم ذوذوابه νέδζμι ζοῦ ζεβαγέ, اختر کیسودار άχ-τέρι κεϊσουδάρ.

Κομητογραφία, ἡ (Ἀστρ.) مبحث نجوم ذات الذنب μεπχάσι νου-δζούμι ζάτ ούζ-ζενέπ.

Κομίζω, کتیرمك γκετιρμέκ, طاشیمق ταšημάκ, نقل ا. νάκλ ίτ. چكمك τσεκμέκ.

Κομιστής, ὁ کتیریجی γκετιρι-δζί, حامل χαμίλ, ساعی σαή, دارنده δαρενδέ, ناقل νακήλ. «— ἐπιστο-λῆς حامل مكتوب χαμίλι μεκτούπ, دارندهٔ مكتوب δαρενδέϊ μεκτούπ. «— συναλλαγματικῆς پولیچه حاملی πόλιτσα χαμιλί.

Κόμιστρα, τὰ حمالیه χαμμαλιγέ.

Κόμμα, τὸ (Πολ.) فرقه φιρκά πλ. فرق φάρκ, زمره ζουμρέ. «μέγα — فرقهٔ جسیمه φιρκάϊ δζεσιμέ. «ἰσχυ-ρὸν — فرقهٔ قویه φιρκάϊ καβιγέ. « ὑποστηρίζω — بر فرقه‌نك معین و دستکیری او. πὶρ φιρκανὶν μου'γὶν βὲ δεστ-γκιρὶ ὀλ. « εἶμαι ἀρχηγὸς —τος فرقه رئیسی او. φιρκά ρεϊσὶ ὀλ. فرقهٔ سرکرده‌سی او. φιρκά σερκερδεσὶ ὀλ. «ὁ ἀρχηγὸς —τος فرقه سرکرده‌سی φιρκά σερκερδεσί. «ἔχει μέγα — آنك طرفی بیوکدر ἀνὶν ταραφὴ πὸυ-γιούκδούρ, طرفداری چوقدر ταραφ-δαρὴ τσόκδουρ. § (Γρμ.) فاصله φασιλέ.

Κομματάρχης, ὁ فرقه سرکرده‌سی φιρκά σερκερδεσί.

Κομματιάζω, پارەلامق παραλα-μάκ, پارچەلامق παρτσαλαμάκ, تفتیت ا. τεφτὶτ ἰτ. § (πθ.) پارەلانمق παραλαν-μάκ, پارچەلانمق παρτσαλανμάκ, تفتت ا. τεφεττοὺτ ἰτ.

Κομμάτιασμα, τὸ پارەلامه πα-ραλαμά, پارچەلامه παρτσαλαμά.

Κομματιαστός, ή, όν, پارەلانمش παραλανμής.

Κομματικός, ή, όν, طرفدارانه ταραφδαρανέ, مفسد μουφσίδ, فساد آمیز φεσάδ-ἀμίζ.

Κομμάτιον, τὸ پارچه παρτσά, پاره παρά, قطعه κητά', حصه χησσά. § دانه δανέ. « ἓν — σχοινίου بر پارچه ایپ πὶρ παρτσὰ ἴπ. « πολὺ μὲ τὸ — پارچه پارچه، طوپ طوپ صاتمق παρτσὰ παρτσά, τὸπ τὸπ σατμάκ. « πέντε γρόσια τὸ — دانه‌سی بش غروش δανεσὶ πὲς γρούς. § (ἐπρ.) κομμάτι بر آز πὶρ ἄζ. «δὲν μοὶ δίδετε — νερόν بر آز صو ویرسه‌کز آ πὶρ ἄζ βιρσενὶζ ἄ!

Κόμμι, τὸ (Φρμ.) ضمغ ζάμγ. «ἀ-ραβικὸν — ضمغ عربی ζάμγι ἀραπί. «ἐλαστικὸν — قاوچوق καουτσούκ, اوغومه‌لاستیق γομαλαστήκ. «ἀμμωνιακὸν — ضمغ نوشادر ζάμγι νουšαδίρ, چادر اوشاغی τσαδὶρ οὐšαγή.

Κομμιώδης, ες, ضمغی ζαμγή.

Κομμ(όω)ῶ, دوناتمق δονατμάκ, تزیین ا. τεζγὶν ἰτ.

Κόμμωμα, τὸ تزيينات τεζγινάτ.

Κόμμωσις, ἡ سوس σούς, زينت ζινέτ, تزيينات τεζγινάτ. ‖ (κεφαλῆς) صاچ دوزلنسی σάτς δοὺζλενεσί.

Κομμωτής, ὁ تزيين ايديجى τεζγὶν ἰδιδζί. ‖ صاچ دوزلتيجى σάτς δοὺζλετιδζί, پرپر περπέρ.

Κομμωτικός, ή, όν, زينتى ζινετί.

Κομπάζω, اوكونمق ὀγξουνμάκ, تفخر - تمادح τεμαδοὺχ τεφαχχοὺρ ι. ا. فخر و مباهات φάχρ οὺ μουπαάτ ἰτ. ا. خود فروشلق χὸδ-φουρουσοὺκ ἰτ.

Κομπαστής, ὁ فاخر φαχίρ, خود فروش χὸδ-φουρούς, فارفاره φαρφαρά.

Κομπορρημοσύνη, ἡ اوكونجيلك ὀγξοὺνδζοὺλοὺκ, تمدح τεμεδδούχ, تفخر τεφαχχούρ, تمدح نفس τεμεδδούχι νεφς, خود فروشى χὸδ-φουρουσού.

Κομπορρήμων, ὁ فاخر φαχίρ, خود فروش χὸδ-φουρούς.

Κόμπος, ὁ شماته σαματά, كورولدى γιορουλδού. ‖ تمادح τεμαδούχ.

Κομπώδης, ες, فاخر φαχίρ, خود فروش χὸδ-φουρούς.

Κομψευτός, ή, όν, ظريف ζαρίφ, نازك ναζίκ, نفيس νεφίς.

Κομψεύω, ظريفلاتمق ζαριφλατμάκ, ا. تزيين τεζγὶν ἰτ. ‖ —ομαι سيوه كار σιβεκιὰρ ὀλ.

Κομψολογία, ἡ نزاكتكوى νεζακετ-κιουΐ.

Κομψοπρεπής, ές, ظرافتنما ζαραφετ-νουμά.

Κομψός, ή, όν, ظريف ζαρίφ, لطيف λατίφ, نازك ναζίκ, نفيس νεφίς, مزين μουζεγ-γέν. ‖ —ῶς (ἐπρ.) نازكانه ναζικιανέ.

Κομψότης, ἡ ظرافت ζαραφέτ, لطافت λεταφέτ, نزاكت νεζακέτ, نفاست νεφασέτ.

Κομ(άω)ῶ, اوزون صاچى او. οὐζοὺν σατσὴ ὀλ. ‖ قاپارمق καπαρμάκ.

Κόνδιτον, τὸ معجون μαʼδζούν.

Κονδυλίζω, يومروقلامق γιουμρουκλαμάκ.

Κονδυλιά, ἡ قلم چيزكيسى καλὲμ τσιζγκισί.

Κονδυλικός, ή, όν, (Ι) لقمى λουκμί, لقموى λουκμαβή.

Κονδυλισμός, ὁ يومروقلامه γιουμρουκλαμά.

Κονδυλομάχαιρον, τὸ قلمتراش καλὲμ-τράς, چاقى τσακή.

Κόνδυλος, ὁ (Ι) لقمه λουκμά. ‖ يومروق γιουμρούκ.

Κονδυλώδης, ες, (Ι) لقمى اشكل λουκμί οὐσ-σέκλ.

Κονδύλωμα, τὸ (Ι) ورم لقمى βερέμι λουκμί, قونديلوم κονδιλόμ.

Κονεύω, قونمق κονμάκ.

Κονία, ἡ توز τόζ, غبار γουπάρ.

Κονίαμα, τὸ بادانه παδανά, صيوا σηβά.

Κονίασις, ἡ صيوامه σηβαμά.

Κονιάτης, ὁ صيواجى σηβαδζή.

Κονιατός, ή, όν, صيوالى σηβαλή.

Κονιόπους, ὁ ترلك τερλίκ.

Κονιορτός, ὁ توز τόζ, غبار γουπάρ, كرد γκέρδ.

Κονιορτ(άω)ῶ, .ا تغبير ταγπὶρ ἰτ.

Κόνις, ἡ توز τούζ, غبار γουπάρ, كرد γκέρδ.

Κονίστρα, ἡ καὶ **—ήριον,** τὸ كورش ميدانى κιουρὲς μεϊδανί, ميدان مصارعه μεϊδάνι μουσαραά, تيآترو τέγιατρο, ميدان μεϊδάν.

Κονι(άω)ῶ, صيوامق σηβαμάκ, باداناﻻمق παδαναλαμάκ.

Κονίω, توزه بولاشديرمق τοζὰ πουλασδιρμάκ, .ا تغبير ταγπὶρ ἰτ.

Κονιώδης, ες, توزلى τοζλού, غبار آلود γουπὰρ-άλούδ.

Κοντά, (Ἐπρ.) ياقين ἤ يقين γιακήν.

Κονταίνω, (μτβ.) قيصالتمق κησ-σαλτμάκ, .ا تقصير τακσὴρ ἰτ. ‖ (άμτβ.) قيصالنمق κησσαλανμάκ, تقصر .ا τεκασσοὺρ ἰτ.

Κοντάκιον, τὸ قونداق κονδάκ.

Κοντάριον, τὸ صيرق σηρήκ. ‖ مزراق μιζράκ, حربه χάρπα. ‖ جريد δζιρίδ.

Κοντεύω, .ا تقرب τεκαρρούπ ἰτ. ياقلاشمق γιακλασμάκ.

Κοντινός, ή, όν, ياقين ἤ يقين γιακήν.

Κοντόξυλον, τὸ قيصه كسلن دال بوداق κησσὰ κεσιλὲν δὰλ πουδάκ.

Κοντός, ή, όν, قيصه κησσά.

Κοντοτράχηλος,ον, قيصه بويونلى κησσὰ πογιουνλού.

Κοντοφόρος,ον, (Στρ.) جريدجى δζιριδζί.

Κοντυλῶ, صارصلتمق σαρσαλτμάκ, سندرلمك σενδερεμέκ, سندر سندر يورومك σενδὲρ σενδὲρ γιουρουμέκ.

Κόνυζα, ἡ (Βτ.) پيره اوتى πιρὲ ὀτού.

Κοπάζω, كسلمك κεσιλμέκ, دشمك δούσμέκ, .ا منقطع μουνκατὶ' ὀλ. « ἄνεμος ἐκόπασεν روزكار كسلدى-دوشدى ρουζγκιὰρ κεσιλδὶ-δόυσδού.

Κοπάδι, τὸ سورى σούρού, قطيم ταχήμ.

Κοπανίζω, دوومك δόυβούμέκ, ازمك ἐζμέκ, .ا سحق σάχκ ἰτ.

Κοπάνισμα, τὸ دووهمه δόυβόυμέ, دوكمه δόγμέ, سحق σάχκ.

Κοπανιστήριον, τὸ دوكج δογέδζ, دوقاق δοκμάκ.

Κοπανιστός, ή, όν, دوكلمش δόγιούλμούς, مسحوق μεσχούκ.

Κοπανιστής, ὁ سحاق σαχχάκ.

Κόπανος, ὁ دوقماق δόκμάκ.

Κοπετός, ὁ فغان φιγάν, فرياد φεργιάδ.

Κοπή, ἡ كسمه κεσμέ, قطع κάτ'.

Κοπιαστικός, ή, όν καὶ **Κοπιώδης, ες,** زحتلى ζαχμετλί, مشقتلى μεσακκατλού, زنج افزا ρένδζ ἐφζά.

Κοπίς, ἡ كسكى κεσκί, ساطر σατήρ. § پچاق πιτσάκ.

Κοπι(άω)ῶ καὶ **Κοπιάζω,** زحمت چكمك ζαχμὲτ τσεκμέκ, چالیشمق τσαλησμάκ, ا. اختیار كلفت ἰχτιγιάρι κιουλφὲτ ἰτ. تعب و مشقت چكمك τὰ'π οὐ μεσακκὰτ τσεκμέκ, یورولمق γιου-ρουλμάκ. «*δὲν ἀγαπᾷ νὰ κοπιάζῃ* زحمتدن - زحمته كیرمكدن حظ ایتمز ζαχμετ-ἰὲν-ζαχμετὲ γκιρμεκδὲν χὰζζ ἰτμέζ.

Κόπος, ὁ زحمت ζαχμέτ, تعب τὰ'π πλ. اتعاب ταά'π, مشقت μεσακ-κὰτ πλ. مشاق μεσάκ, رنج ρένδζ, املك ἐμέκ, كلفت κιουλφέτ. § (κν.) حق ἀκκ, اجرت οὐδζρέτ. «*λάβετε τὸν —ον νὰ* ... زحمت بیوررك ζαχμὲτ πιου-ρούρουν, لطف ایلیك λοῦτφ ἐϊλέϊν. *κόπῳ τὰ καλὰ κτῶνται* (φρσ.) جفاسز صفا یوقدر δζεφασὶζ σαφὰ γιόκ-τουρ, صفا جفاسز اولماز σαφὰ δζεφα-σὶζ ὀλμάζ. «*δὲν ἀξίζει τὸν —ον* زحمته دكمز ζαχμετὲ δεϊγμέζ. «*πληρώ-σατε τὸν —ον του* حقى ویریكز χακ-κηνὴ βέρινιζ.

Κόπρανον, τὸ فضلات φαζιλάτ, ترس τέρς, نجاست νεδζασέτ.

Κοπριά, ἡ تزك τέζκ, ترس τέρς, فشقى φισκή, زبیل ζεπίλ, كوبره γκιόυ-πρέ. «*ἡ — τοῦ προβάτου* قیغ κήγ.

Κοπρίζω, كوبرهلمك γκιόυπρελε-μέκ, فشقیلامق φισκηλαμάκ, زبیللمك ζεπιλλεμέκ.

Κόπρισις, ἡ καὶ **—σμός,** ὁ كوبرهلمه γκιόυπρελεμέ, زبیللمه ζεπιλλεμέ.

Κοπροβολεῖον, τὸ καὶ **—δόχος,** ἡ καὶ **—θέσιον,** τὸ زبیللك ζεπιλλίκ, ترسلك τερσλίκ, مزبله μεζπιλέ, تمك τεμέκ.

Κοπρολόγος, ὁ كوبره طوپلایان γκιόυπρὲ τοπλαγιάν.

Κοπρολογ(έω)ῶ, كوبره طوپلامق γκιόυπρὲ τοπλαμάκ..

Κοπρομέλισσα, ἡ (Ζλγ.) اشك آریسی ἐσὲκ ἀρησή.

Κόπρος, ἡ فضلات φαζιλάτ, غایط γαΐτ. § كوبره γκιόυπρέ, فشقى φισκή.

Κοπροστασία, ἡ (Ι) احتباس غایط ἰχτιπάσι γαΐτ.

Κοπρ(όω)ῶ, كوبرهلتمك γκιόυπ-ρελετμέκ. § پیشلتمك πισλετμέκ.

Κοπρώδης, ες, كوبرهلی γκιόυπ-ρελί. § پیس πίς.

Κοπρών, ὁ مزبله μεζπιλέ. § آبدستخانه ἀπδεσχανέ.

Κοπτερός, ά, όν, كسكین κεσκίν, كسر κεσέρ, صارم σαρίμ, قاطع κατ'ί. «*τὸ —ὸν μέρος τοῦ ξίφους* اسلحه جارحهنك كسكین طرفی ἐσλαχάϊ δζαρι-χενὶν κεσκὶν ταραφή.

Κόπτης, ὁ (Ἐργ. μαγειρ.) ساطر σατήρ.

Κοπτός, ή, όν, كسلمش κεσιλμίς, كسیلیر κεσιλίρ. «*ὀρθὰ κοπτὰ* (φρσ.) آجیق آجیغه ἀτσὴκ ἀτσηγά.

Κόπτω, كسمك κεσμέκ, تجزیع-خزع ا. ταχζὴ-χάζ' ἰτ. یارمق γιαρμάκ, قطع ا. κάτ' ἰτ. § (ἐπὶ χρωμάτων) صولمق σουλμάκ, بوزولمق ποζουλμάκ.

§ (πθ.) كسلك κεσιλμέκ, .ا انقطاع ἰν-κιτὰ ἰτ. «— ξύλα اودون يارمق-كسمك ὀδοὺν γιαρμὰκ-κεσμέκ. «— τὰ μαλλιὰ ضاچى كسمك σατσὶ κεσμέκ, .ا قطع شعر κάτι' ἄρ ἰτ. «— εἰς δύο ايكيه يارمق ἰκιγὲ γιαρμάκ, تشطير .ا ταστὶρ ἰτ. «— εἰς τεμάχια پارچه پارچه كسمك παρτσὰ παρτσὰ κεσμέκ, طوغرامق δογραμάκ, .ا تفتيت τεφτὶτ ἰτ. «σειρὰ ὀρέων κόπτει τὴν ἐπαρχίαν بر صره جبال متسلسله فلان ملكتى سرتابا قطع وتفريق ايدر πὶρ σηρὰ δζεπάλι μουτεσελσιλὲ φιλὰν μεμλεκετὶ σέρτ-α-πα κὰτ' βὲ τεφρὶκ ἰδέρ. «— νομίσματα .ا ضرب سكه τάρπι σικκὲ ἰτ. «— τὸν δρόμον يولى كسمك γιολοὺ κεσμέκ, .ا قطع طريق κάτι' ταρὶκ ἰτ. § (μτχ.) κεκομμένος كسلش κεσιλμίς, مقطوع μακτού'. «γάλα κομένον صوقالمش صود σοὺ κατιλμίς σούδ, لبن مذوق λέπνι μεμζούκ.

Κοπώδης, ες, يوران γιουράν, زحتلى ζαχμετλή. [λούκ.

Κόπωσις, ἡ يورغونلق γιοργουν-

Κορακίσκος, ὁ (Ζλγ.) قارغا ياوروسى καργὰ γιαβρουσού.

Κορακιστικά, τὰ قارغه كبى سويلش καργὰ κιπὶ σοϊλεΐς, لسان محرف λισάνι μουχαρρέφ.

Κορακοειδής, ές, (Ἀνατ.) غرابى γουραπί. «—εῖς ἀποφύσεις نتو غرابى νουτούϊ γουραπί.

Κοράλλιον, τὸ (Ὀρκτ.) مرجان μερδζάν.

Κοράλλινος, η,ον, (Ὀρκτ.) مرجانى μερδζανί.

Κοραλλιογενῆ, τὰ (Ὀρκτ.) مرجان يوصونلرى μερδζὰν γιουσουνλαρή.

Κοραλλιοειδής, ές, (Ὀρκτ.) مرجان شبيه σεπίχι μερδζάν. «τὰ —δ (Γλγ.) مرجانيه μερδζανιγέ.

Κόραξ, ὁ (Ζλγ.) قارغا κάργα غراب γουρὰπ πλ. اغربه ἀγραπέ «ἐς κόρακας (φρ.) دفع اول δὲφ' ὄλ كيت دبنه جكلك δζεχενεμὶν διπινὲ γκίτ

Κοράσιον, τὸ καὶ **Κορασίς** ἡ كوچك قيز κιούτσοὺκ κήζ, نجيز κηζδζηγήζ.

Κορασάνιον, τὸ قراسان κορασάν

Κορδακίζω, .ا رقص ويتاريجه σουϊταρίδζε ρὰκς ἰτ.

Κορδακισμός, ὁ ويتارى رقصى σουϊταρὶ ρακσί.

Κορδέλλα, ἡ قورده‌له κορδέλα شريت σερίτ.

Κορδίζω, ἴδε Χορδίζω.

Κορδόνομαι, قورولمق κουρουλμάκ.

Κορέννυμι καὶ **—ύω,** ديورمق δόγιουρμάκ, .ا اشباع ἰσπά' ἰτ. بيقديرمق πικδιρμάκ, .ا ابشام ἰπσὰμ ἰτ. § (πθ.) طويمق δόϊμάκ, .او شبعان σιπὰν ὄλ. § بيقمق πικμὰκ .او متبشم μουπεσσέμ ὄλ. [σέπ

Κόρεσις, ἡ طوقلق δοκλούκ,

Κορδύλη, ἡ طوپوز τοπούζ چوماق τσουμάκ.

Κόρη, ἡ قيز κήζ, كريمه κεριμέ, دختر δουχτέρ. ‖ (Ι) ἡ — τοῦ ὀφθαλμοῦ كوز بيكي γκιὸζ πεπεγί, حدقه χαδακά.

Κόρις, ἡ (Ζλγ.) تخته بيتي ταχτὰ πιτί, تخته كهلسي ταχτὰ κεχλεσί, پكه πεκκά.

Κόρκορος, ὁ (Βτ.) باليق اوتى παλὴκ ὀτού.

Κόρμα, τὸ بوزه ποζά.

Κορμός, ὁ كوده κοδδέ, كوتوك κουτούκ. ‖ ساق σάκ, جذل δζέζλ.

Κορμοστασία, ἡ قامت καμέτ.

Κορνιοκτός, ὁ توز τόζ.

Κορόμηλον, τὸ (Βτ.) اريك ἐρίκ. ‖ يبان الماسى γιαπὰν ἐλμασί.

Κόρος, ὁ طوقلق δοκλούκ, شبع σεπά', بيقمه πηκμά. «μέχρι κόρου بيقنجيه پηκήνδζαγιαδεκ. «τρώγω μέχρι — بيقنجيه‌قدر يمك πηκήνδζα- κ καδὰρ γεμέκ.

Κορυβαντισμός, ὁ (Ι) داء قوريبا δάϊ κοριπάλτ.

Κορυδαλλός, ὁ (Ζλγ.) چاير قوشى τσαΐρ κουσού, قنبره κενπερέ, طويغار τουιγάρ.

Κόρυζα, ἡ (Ζλγ.) تخته بيتي-كهلسي ταχτὰ πιτὶ-κεχλεσί, بقه πεκκά. ‖ (Ι) سومك σουμούκ, بين نزلهسى πεῒν νεζλεσί, زكام ζουκιάμ.

Κορυζόχορτον, τὸ (Βτ.) پيره πιρὲ ὀτού.

Κόρυμβος, ὁ (Βτ.) حزمه χουζμέ.

Κορυμβοφόρος, ὁ حامل حزمه χαμίλι χουζμέ. ‖ τὰ —φόρα (Βτ.) فصلهٔ حزمه φασιλέϊ χουζμέ.

Κορυμβώδης,ες, حزمى χουζμί.

Κορυφαῖος, α, ον, باش πάς, رئيس ρέϊς, پير πίρ, سر σέρ, ايلك ἴλκ. «ὁ — τῶν Ἀποστόλων رئيس حواريون ρεΐσι χαβαριγιούν.

Κορυφή, ἡ باشك تپه‌سى πασὶν τεπεσί, فرق φάρκ, فرق سر φάρκι σέρ, تارك ταρέκ, مفرق μεφράκ. ‖ (ἐν γένει) تپه τεπέ, ذروه ζιρβέ, قمه κημμέ. «— ὄρους طاغ تپه‌سى δὰγ τεπεσί, شاهقه σαχικά.

Κορυφ(όω)ῶ, درجهٔ اوليه وارديرمق δερεδζέϊ οὐλιαγιὰ βαρδιρμάκ. ‖ (πθ.) درجهٔ اوليه وارمق δερέδζέϊ οὐλιαγιὰ βαρμάκ, نهايت درجه‌يه وارمق νιχαγὲτ δερεδζεγὲ βαρμάκ.

Κορύφωμα, τὸ نهايت νιχαγέτ, اوج οὔδζ.

Κορύφωσις, ἡ افراط ἰφράτ.

Κορφολόγημα, τὸ (Γργ.) تطهير ازرار τατχίρι ἐζράρ.

Κορφολογ(έω)ῶ, تطهير ازرار ا. τατχίρι ἐζρὰρ ἰτ.

Κόρωμα, τὸ ملولمه ἀλεβλενμέ, اشتعال ἰστιά'λ.

Κορῶνα, ἡ تاج τάτς. [γούν.

Κορώνη, ἡ (Ζλγ.) قوزغون κουζ-

Κορωνίς, ἡ قورنيزه κορνίζα. ‖ نتيجه νετιδζέ. ‖ تاج τάτς. ‖ (Γρμ.) ادغام اشارتى (᾽) ἰδγάμ ἰσαρετί.

Κοσκινίδι, τὸ قالبور چوروتيسى καλπὸὺρ τσουρουντουσού.

Κοσκινίζω, قالبورلامق χαλπουρ-λαμάκ, الهلك ἐλεμέκ.

Κοσκίνισμα, τὸ قالبورلامه χαλ-πουρλαμά, الهمه ἐλεμέ.

Κοσκινιστής, ὁ قالبورجی χαλ-πουρδζή.

Κοσκινοειδής, ές, غربالی γηρ-παλή.

Κόσκινον, τὸ قلبور ἢ قالبور χαλ-πούρ, الك ἢ الهك ἐλέκ, غربال γηρπάλ.

Κοσκινοποιὸς καὶ—**πώλης,** ὁ قالبورجی χαλπουρδζή.

Κόσμημα, τὸ بزك πεζέκ, سوس σούς, زينت ζινὲτ πλ. ازيان ἐζγιάν, زيب ζίπ, حليت χαλιγὲτ πλ. حلى χη-λά, تزيين τεζγίν πλ. تزيينات τεζγι-νάτ, آرايش ἀραΐς, پيرايه πιραγέ. «—*τα περιττὰ* زايده تزيينات τεζγι-νάτι ζαϊδέ. «*τὰ κοσμήματα* مجوهرات μουδζεβχεράτ.

Κοσμηματοπώλης, ὁ جواهرجی δζεβαχηρδζή.

Κόσμησις, ἡ تزيين τεζγίν, تحليه ταχλιγέ, تجميل τεδζμίλ.

Κοσμητικός,ή,όν, زينتويريجی ζινὲτ βιριδζί.

Κοσμητός, ή, όν, مزين μου-ζεγ-γέν.

Κοσμήτωρ, ὁ ناظر ναζίρ, مدير μουδίρ. «ὁ—*τῆς νομικῆς Σχολῆς* مكتب حقوق ناظرى μεκτέπι χουκοὺκ ναζιρί. «ὁ—*τῆς ἰατρικῆς Σχολῆς* مكتب طبيه ناظرى μεκτέπι τιπιγὲ ναζιρί.

Κοσμικός, ή, όν, دنياوى δου[νια]γιαβί, عالمى ἀλεμί. ℥ (ούσ.) ὁ [ـ] جسمانى δζισμανί. « ἡ — ἐξου[σία] حكومت جسمانيه χουκιουμὲτ δζισμα[νι]γέ.

Κόσμιος,α,ον, اوصل οὐσουλ[ί], ادبلى ἐδεπλί, اديت ἐδίπ, مظلوم [μ]α[ζ]λούμ. ℥ —ως (ἐπρ.) ادبانه ἐδεπά[νε].

Κοσμιότης, ἡ اوصليلق οὐσλου[λ]λούκ, ادب ἐδέπ, تربيه τερπιγέ, [تو]اضع τεβαζού'.

Κοσμογονία, ἡ [ا]صول تكوين عالم οὐσούλι τεκβίνι ἀλέμ.

Κοσμογονικός, ή, όν, [تكو]ينى τεκβινί. |οὐδ-δουνγ[ιά].

Κοσμογόνος, ὁ خالق الدنيا χαλ[ίκ]

Κόσμογραφία, ἡ قوزموغرافيه [ق]ο[ζ]-φέννι κοζμογραφίγια, علم هيئت ἴλ[μι] χιγέτ, هيئت عالم χιγέτι ἀλέμ.

Κοσμογραφικός, ή, ό[ν], قوزموغرافی κοζμογραφί.

Κοσμογράφος, ὁ هيئت عالمى ἴλμι χιγὲτ ἀλιμί, قوزموغراف κοζμ[ο]γράφ.

Κοσμογυρισμένος, η, ο[ν], جهانديده δζιχάν-διδέ.

Κοσμοκρατορία, ἡ [ج]هانكيرلك δζιχανγκιρλίκ, جهانكيرى δζιχα[ν]γκιρί.

Κοσμοκράτωρ, ὁ جهانكير δζ[ι]χανγκίρ, عالمكير ἀλεμγκίρ.

Κοσμολέτης, ὁ جهان مخرب μ[ου]χαρρίπι δζιγάν.

Κοσμοπλάστης, ὁ عالم [خال]ق

κλίκι ἀλέμ, جهان آفرین δζιχὰν-ἀφερίν.

Κοσμοποιΐα, ἡ خلقت عالم χηλκέτι ἀλέμ.

Κοσμοποιός, ὁ جهان آفرین δζιχὰν-ἀφερίν.

Κοσμολογία, ἡ مبحث الكائنات μεπχὰς οὐλ-κι̯αϊνάτ.

Κοσμολογικός, ή, όν, مبحث الكائنات علمنه متعلق μεπχὰς οὐλ-κι̯αϊνὰτ ἰλμινὲ μουτεαλλήκ.

Κοσμολόγος, ὁ مبحث كائنات عالمى μεπχάσι κι̯αϊνὰτ ἀλιμί.

Κοσμοπολίτης, ὁ وطنجه غير متعصب βατάνδζε γαΐρι μουτεασσήπ.

Κοσμοπολιτισμός, ὁ مذهب جهانگیری μεζχέπι δζιχανιγι̯ούν.

Κοσμόραμα, τὸ جهانما δζιχαννμά.

Κόσμος, ὁ نظم νάζμ, اصول ούσούλ. § (ἠθ.) ادب ἐδέπ, زینت ζινέτ, ... πιραγέ. § (Φσ.) دنیا δουνγι̯ά, عالم ἀλέμ πλ. عوالم ἀβαλέμ, جهان δζιχάν, گیتی κιτί, كائنات κι̯αϊνάτ. (περιληπτ.) خلق χάλκ, عالم ἀλέμ, ناس νάς, جمعیت δζεμιέτ, خلق عالم χάλκι ἀλέμ. «ὁ ἀρχαῖος — دنیای قدیم δουνγι̯άϊ ἀτήκ. «ὁ νέος— دنیای جدید δουνγι̯άϊ δζεδίδ. «ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸν — جناب حق عالمی خلق ایلدی δζενάπι χὰκκ ἀλεμὶ χὰλκ εϊλεδή. «ἡ δημιουργία τοῦ — خلقت عالم χηλκάτι ἀλέμ, آفرینش جهان ἀφεριδζιχάν. «τὸ τέλος τοῦ— ختام دنیا χητάμι δουνγι̯ά, انتهاء الزمان ἰντιχὰ οὐζ-ζεμάν. «τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ — اقطار اربعهٔ عالم ἀκτάρι ἐρπα'αϊ ἀλέμ. «κάμνω τὸν γῦρον τοῦ — دائرهٔ ارضی دور ا. δαϊρέϊ ἀρζὶ δέβρ ἰτ. «ὅλος ὁ — γνωρίζει τὴν εἴδησιν ταύτην جمیع ناس بو خبر معلومیدر πού χαπὲρ δζεμίϊ νασὶν μαλουμίδιρ. «τὸ κέντρον τοῦ — مرکز ارض μερκέζι ἄρζ, مرکز عالم μερκέζι ἀλέμ. «τὸ ἄκρον τοῦ — نهایت ارض νιχαγέτι ἄρζ, غایت ارض γαγέτι ἄρζ. «εἰς τὸν ἄλλον—ὀφείλομεν νὰ δώσωμεν λόγον τῶν ὅσων ἐπράξαμεν εἰς τὸν — τοῦτον بو دنیاده ایتدیکمز افعالك حسابنی آخرتده ویره‌جکیز πού δουνγι̯αδὰ ἰτδιγιμὶζ ἐφαλὶν χησαπινὶ ἀχηρετδὲ βιρεδζέγιζ. «ἄνθρωπος τοῦ — دنیا آدمی δουνγι̯ὰ ἀδαμή. «ὁ ἐδῶ (ὁ κάτω) — بو دنیا πού δουνγι̯ά. «φθαρτὰ τὰ τοῦ — عالمك اموری سریع الزوالدر ἀλεμὶν οὐμουρὶ σερὶ' οὐζ-ζεβάλδιρ. «ἀπὸ κτίσεως —ου پرادیلش سنه‌سی γι̯αραδηλὴς σενεσί, تاریخ خلقت عالم ταρίχι χηλκάτι ἀλέμ. «ἀφῆκε τὸν — دنیادن چکلدی δουνγι̯αδὰν τσεκιλδί, ترك دنیا ایلدی τέρκι δουνγι̯ὰ εϊλεδί. «χαλνῶ τὸν — (φρσ.) دنیایی آلت اوست ا. δουνγι̯αϊ ἄλτ οὔστ ἰτ. «κάθηται εἰς τὴν ἄκραν τοῦ — دنیانك اوجنه اقامت ایدر δουνγι̯ανὶν οὐδζουνὲ ἰκαμὲτ ἰδέρ. «μακρὰν τοῦ — καὶ τοῦ θορύβου خلقدن و دنیانك شماتسندن اوزاق χαλκ-

δὰν βὲ δουνγιανὶν σαματασινδὰν οὐζάκ. «γυναιξὶ ἡ σιγὴ κόσμον φέρει زينتدر نسانك سكوت σουκιοὺτ νισανὶν ζινετίδιρ.

Κοσμοφθόρος, ον, مخرب جهان μουχαρρίπι δζιχάν.

Κοσμ(έω)ῶ, بزهمك πεζεμέκ, طوناتمق δονατμάκ, .ا تزيين τεζγὶν ἰτ. تجميل-تحليه-سوسلندرمك σουσλενδιρμέκ, .ا τεδζμὶλ-ταχλιγὲ ἰτ. ‖ (πθ.) بزنمك πεζενμέκ, سوسلنمك σουσλενμέκ, تزيين اولنمق τεζγὶν ὀλουνμάκ. ‖ (μτχ.) κεκοσμημένος مزين μουζεγ-γέν, آراسته ἀραστέ, محلى μουχαλλά, پيراسته πιραστέ.

Κόσσυφος, ὁ (Ζλγ.) قره طاتوق καρὰ ταούκ.

Κοστερίτσα, ἡ (Ζλγ.) قرتنكله κερτενγκελέ.

Κοστίζω, دكمك δεγμέκ, .او مال μὰλ ὀλ. .او دكرى διγερὶ ὀλ.

Κοσύμβη, ἡ برجم περδζέμ. ‖ پوسقول πούσκούλ. ‖ پرواز περβάζ, كنار κενάρ.

Κοτσάνι, τὸ (Βτ.) ساق σάκ, صاب σάπ.

Κότσι, τὸ (Ἀνθρ.) ἴδε Ἀστράγαλος. ‖ (εἶδος παιγνίου) آشيق ἀσήκ.

Κοτύλη, ἡ اويوقلق ὀγιουκλούκ, چوقورلق τσουκουρλούκ, جوف δζέβφ. ‖ (Ἀνατ.) وقب βάκπ, حقه χοκκά. ‖ چاچق τσαμτσάκ, قدح تخته ταχτὰ καδέχ.

Κοτυλιστής, ὁ حقه‌باز χοκκαπάζ.

Κοτυληδών, ἡ (Βτ.) فلقه φιλκά.

Κοτυλοειδής, ἡ (κοιλότης) (Ι) جوف حق δζέβφι χακή.

Κουβάλημα, τὸ طاشيمه ταση-μά, نقل νάκλ.

Κουβαλητός, ή, όν, طاشينمش ταση-νμής, منقول μενκούλ.

Κουβαλιστικά, τὰ حالق χαμ-μαλήκ.

Κουβαλῶ, طاشيمق ταση-μάκ .ا نقل νὰκλ ἰτ.

Κουβαριάζω, يوماق صارمق γιου-μὰκ σαρμάκ.

Κουβαρίδα, ἡ (Ζλγ.) تسبيح بوجكي τεσπὶχ πὸδζεγί, قنفسه κανφασά.

Κουβάριον, τὸ طوب τόπ, يوماق γιουμάκ. [γιὰ παληγή

Κουβίδι, τὸ (Ζλγ.) قيا باليغى κα

Κοῦκον, τὸ (Βτ.) هندستان جيوزى χινδιστὰν δζιβιζί.

Κουκκί, τὸ (Βτ.) باقله πακλά ‖ دانه δανέ.

Κουκκία, ἡ (Βτ.) باقلا تباقى πακλ

Κουκκίδα, ἡ نقطه νοκτά.

Κουκκίζω, سرپمك σερπμέκ, طوزلامق τοζλαμάκ.

Κοῦκκος, ὁ (Ζλγ.) ἴδε Κόκκυξ.

Κουκκουβάϊα, ἡ (Ζλγ.) ἴδε Γλαύξ.

Κουκκοῦλα, ἡ قوقوله κουκουλέτα, باشلق πασλήκ, سرپوش σὲρ πούσ

Κουκκούλι, τὸ(Ζλγ.) قوزه κοζά

Κουκκουλώνω, بورغك πουρου

έκ, اورتمك ὀρτμέκ. § (μσ.) —ομαι اورتغلك ὀρτουνμέκ, بورغك που-ουνμέκ.

Κουκκουνάρα, ἡ (Βτ.) چام فستيغى τσὰμ φηστηγή. § مصر بغدايى μησὴρ πογδαή, قوقوروز κοκορόζ, لازوت λαζούτ.

Κουκουναρία, ἡ (Βτ.) چامفستيغى آغاجى τσὰμ φηστιγί ἀγαδζή, شجر صنوبر σεδζίρι σενεβίρ.

Κουκκουνάριον, τὸ (Βτ.) فستيق φηστήκ.

Κουκοῦτσι, τὸ چكردك τσεκερδέκ.

Κοῦκλα, ἡ قوقله κούκλα.

Κουλλός,ή,όν, چولاق τσολάκ.

Κουλούρα, ἡ بورمه πουρμά.

Κουλουριάζω, بورمق πουρμάκ.

Κουλούριασμα, τὸ بوروش ουρούς, بورمه πουρμά.

Κουλούριον, τὸ سميد σιμίδ, بكسماط πεκσιμάτ.

Κουμαριά, ἡ (Βτ.) ἴδε Κόμαρος.

Κουμάριον, τὸ بارداق παρδάκ.

Κουνέλι, τὸ (Ζλγ.) آطه طاوشانى ᾶδὰ ταβσανί.

Κούνημα, τὸ صاللانمه σαλλανμά, حركت χαρεκέτ.

Κούνια, ἡ بشيك πεσίκ, مهد μέχδ, كهواره κεχβαρέ. § (εἶδος παιγν.) صالينجاق σαλινδζάκ, آرجوجه ἀρδζουδζέ.

Κουνουπίδι, τὸ (Βτ.) قونبخار ...ὺν-παχάρ, قرنبط καρναπήτ, قنبيط ...νπήτ.

Κουνουπιέρα, ἡ قاريوله پردهسى

καργιόλα περδεσί, جبنلك δζεπινλίκ, سنكلك σινεκλίκ.

Κουντῶ, دفع ا. δὲφ' ἰτ. § تحريك ا. ταχρὶκ ἰτ.

Κουπαστή, ἡ مانقه μάνκα.

Κουπί, τὸ كورك κιουρέκ.

Κουρά, ἡ تراش τιράς.

Κουράζω, يورورمق γιορουμάκ, اتعاب ا. ἰτάʼπ ἰτ. § (πθ.) —ομαι يورولمق γιορουλμάκ. § (μτχ.) *κουρασμένος* يورغون γιοργούν, يورولمش γιορουλμούς, متعب μουτεʼάπ. «*ἡ πολλὴ ἀνάγνωσις κουράζει τὴν ὅρασιν* كثرت قرائت اتعاب باصره يه سبب اولور κεσρέτι κηραάτ ἰτάʼπι πασηρεγὲ σεπὲπ ὁλούρ. «*ἀναπαυθῆτε, ἐὰν ἦσθε κουρασμένος* يورغون ايسه كز استراحت ايديكز γιοργοὺν ἰσενὶζ ἰστιραχὰτ πουγιούρουνουζ.

Κούρασις, ἡ يورغونلق γιοργουνλούκ, تعب τεάπ, زحمت ζαχμέτ, مشقت μεσακκάτ.

Κούρβουλον, τὸ كوتك κιοτούκ.

Κουρεῖον, τὸ بربر دكانى περπὲρ δουκκιανή.

Κουρέλλι, τὸ پاچاوره πατσάβρα, اسكى پارچه ἐσκὶ παρτσά.

Κουρελλιάζω,ييرتمق γιρτμάκ, پارچهلامق παρτσαλαμάκ.

Κουρελλιάρης, ὁ پزموردە πέζμουρδέ.

Κουρεύς, ὁ بربر περπέρ.

Κούρευσις, ἡ καὶ **Κούρευμα,** τὸ صاچ كسمه σὰτς κεσμέ. § تراش

اوله τιρὰς ὀλμά. ‖ *(ἐπὶ ζώων)* قيرقه κηρκμά, قص κάζζ.

Κουρεύω, صاچ كسمك σάτς κεσμέκ, تراش ا. τιρὰς ἰτ. ‖ قيرپيق κηρπμάκ. ‖ (ἐπὶ ζώων) قيرقمق κηρκμάκ.

Κοῦρκος, ὁ (Ζλγ.) اركك هند طاوٰغى ἰρκὲκ χὶνδ ταουγού.

Κουρκοῦτι, بولامج πουλαμάδζ, صو پلازيسى σοὺ παλαζισί.

Κουροῦνα, ἡ (Ζλγ.) قره قارغه καρὰ κάργα. ‖ (μτφ. *μεθυσμένος*) مست لا يعقل μέστ-λὰ-γιακήλ.

Κουρουνόμυαλος, ὁ قوش عقلى κοὺς ἀκηλλή.

Κουστωδία, ἡ (Στρ.) نوبتجى فرقه‌سى νοπετδζὶ φιρκασί.

Κουτάκι, τὸ قوطيجك κουτουδζούκ.

Κουτάλα, ἡ جومجه δζομδζέ.

Κουτάλιον, τὸ قاشيق κασήκ.

Κουτίον, τὸ قوطى κουτού, قاپ κάπ. [τελπιδζί.

Κουτοπόνηρος, ὁ بون تلجى πὸν-

Κουτός, ή, όν, آحمق ἀχμάκ, بودالا πουδαλά.

Κούτρα, ἡ آلين ἀλήν.

Κουτρίζω, طوقوشمق τοκουσμάκ, مصادمه ا. μουσαδεμὲ ἰτ. [μάκ.

Κουτσαίνω, طوپاللامق τοπαλλα-

Κουτσοδόντης, ὁ ديشلرى قيريق δισλερὶ κηρήκ, ديشسز δισσίζ.

Κουτσομεσιάζω, بلينى صقطلامق πιλινὶ σακατλαμάκ.

Κουτσός, ή, όν, طوپال τοπάλ, آقساق ἀκσάκ.

Κουτσουλιά, ἡ قوش بوق κοὺς ποκού, ترس τέρς.

Κουτσουλῶ, ترسلك τερσλεμέκ, قيلامق κηῖλαμάκ.

Κούτσουρον, τὸ آغاچ كوتكى ἀγάδζ κιοτουγού, طومروق τομρούκ ‖ (μτφ.) ديوانه διβανέ.

Κούφα, ἡ ἴδε Κόφινος. ‖ (Ντκ.) چناقلق τσανακλήκ.

Κουφαίνω, (Μτβ.) صاغر ايلمك σαγὴρ ἔϊλεμέκ, قولاق كوش ايلمك γκ... ρὰν-κιοὺς ἔϊλεμέκ.

Κουφίζω, (Ἀμτ.) خفيف اولـ. χαφὶφ ὀλ. ‖ (μτφ.) رفع ا. ρέφ' ἰτ. ‖ تسكين ا. τεσκὶν ἰτ. ‖ (κν.) شمتمك ἰσίτμεμεκ, صاغر اولـ. σαγὴρ ὀλ.

Κούφιος, α, ον, بوش πό... قووق κοβούκ, مجوف μουδζεββέφ.

Κούφισις, ἡ تخفيف ταχφί... تسكين τεσκίν.

Κούφισμα, τὸ تسكين τεσκίν.

Κουφισμός, ὁ تسكين τεσκίν.

Κουφιστικός, ή, όν, ... ταχφιφί.

Κουφολόγος, ὁ بوش بوغاز π... πογάζ.

Κουφόνοια, ἡ خفت عقل χηφφ... ἄκλ, خفت χηφφέτ.

Κουφόνους, ὁ καὶ ἡ خفيف العقل χαφὶφ οὐλ-ἄκλ.

Κουφοξυλιά, ἡ (Βτ.) ... آغاجى μουρβὲρ ἀγαδζή, پيلسان πι... σάν. ‖ (τὸ ἄνθος) مرور چيچكى μου... βὲρ τσιτσεγί, مرور μουρβέρ.

Κοῦφος, η, ον, خفيف χαφίφ, سبك σεπούκ. ‖ بوش πός, اساسي πὶ-ἐσάς, واهى βαχή, بيهوده πιχουδέ.

Κουφότης, ἡ خفيفلك χαφιφλίκ, خفت χηφφέτ.

Κοφίνιον, τὸ قوفه‌جك κόυφεδζίκ.

Κόφινος, ἡ قوفه κόυφα, زنبيل ζεν-πίλ, سپد σεπέδ.

Κοχλιάριον, τὸ قاشيق κασὴκ.

Κοχλιαρίς, ἡ (Βτ.) قاشيق اوتى κασὴκ ὀτού.

Κοχλίας, ὁ (Ζλγ.) سموكلى بوجك σουμ.ουκλοὺ πὸδζέκ, صاليانغوز σά-λιαγγοζ, بزاقه πουζακά. ‖ ويدا βίδα, بورغو ποργού.

Κοχλιοειδής, ές, حلزونى الشكل χαλεζουνὶ οὐσ-σέκλ.

Κόχλος, ὁ (Ζλγ.) صدف σαδέφ, اينجى بوجكى ἰνδζὶ πὸδζεγί.

Κοψίδι, τὸ كسندى κεσινδί, قيرپندى κηρπηντή, كسيم κεσίμ, قراضه κου-ραζά.

Κόψιμον, τὸ كسمه κεσμέ, كسلمه κεσιλμέ, قطع κάτ', كسيم κεσίμ, تقطيع τακτή'. ‖ (Ι) بوريش πουρίς, تقطيع τακτή', تقطيعات τακτη'άτ, تقطيع بطن τακτὴἰ πάτν. ‖ بچم πιτσίμ, كسيم κεσίμ, تقطيع τακτή'. «— κονδυ-λίου قلم يونغه‌سى - آچمه‌سى καλέμ γιον-γασή-άτσμασή. ‖ اورنك ὀρνέκ, قالب καλούπ.

Κόψις, ἡ بچم πιτσίμ. ‖ چاپاقلق اغزى πιτσαγὴν ἀγζή, قلاغو κηλα-ού, غالم γιαλήμ.

Κράββατος, ὁ كروت κερεβέτ, قاريوله καργιόλα, سرير σερίρ. ‖ (κν.) ἴδε Ἐργαλειός.

Κραδαίνω, .ا تحريك ταχρὴκ ἰτ.

Κραδασμός, ὁ تزلزل τεζελζούλ.

Κράζω, باغيرمق παγηρμάκ, چاغيرمق τσαγηρμάκ, .ا فرياد φεργιὰδ ἰτ.

Κραιπάλη, ἡ سرخوشلق σαρ-χοσλούκ, سكر σέκρ, عيش و عشرت ἤς οὐ ἠσρέτ.

Κραιπαλώδης, ες, سرخوش σαρχός, مست μέστ, بكرى πεκρί, سكران σεκράν.

Κραιπαλ(άω)ῶ, سرخوش او. σαρχὸς ὀλ. .ا عيش و عشرت ἤς οὐ ἠσρέτ ἰτ.

Κράκτης, ὁ باغيرجى παγηρηδζή, چاغيرجى τσαγηρηδζή. ‖ (Ἐκκλ.) مؤذن μουεζζίν. ‖ (Ζλγ.) چاغيرغان قوش τσαγηργὰν κούς, باغيرتلاق πα-γηρτλάκ.

Κρᾶμα, τὸ مخلوط μαχλούτ. ‖ (Χημ.) مركب μουρεκκέπ.

Κράμβη, ἡ (Βτ.) لخنه λάχανα, كرنب κουρνούπ.

Κρανεία, ἡ καὶ **—νέα,** ἡ (Βτ.) قزلجيق آغاجى κηζηλδζὴκ ἀγαδζή, شجر قرانيا σεδζίρι κράνια.

Κράνειον, τὸ (Βτ.) قزلجيق κη-ζηλδζήκ, قرانيا κράνια.

Κράνινος, η, ον, خفى κηχφή.

Κρανιολογία, ἡ (Ἀνατ.) مبحث القحف μεπχὰς οὐλ-κὴχφ.

Κρανιολογικός, ή, όν, (Ι)

مبحث القحفه متعلق μεπχάς οὐλ-κηχφὰ μουτεαλλήκ.

Κρανιολόγος, ὁ (Ι) مبحث القحف عالم μεπχὰς οὐλ-κὴχφ ἀλιμί.

Κρανιομαντεία, ἡ تفأل بالقحف τεφὰλ πὶλ-κήχφ.

Κρανιόμετρον, τὸ (Ι) مقياس قحف μικγιάσι κήχφ.

Κρανίον, τὸ (Ι) باش طاشى πὰς ταστή, باش كيكى πὰς κεμιγί, قفا καφά, كله κελλέ, قحف κήχφ, جمجمه δζουμδζουμέ.

Κρανιοσκοπία, ἡ (Ι) مبحث القحف μεπχὰς οὐλ-κήχφ.

Κρανιοτομία, ἡ (Χργ.) خزع قحف χάζι κήχφ.

Κρανιοτόμον, τὸ (Χργ.) مخزع قحف μαχζάϊ κήχφ.

Κράνον, τὸ (Βτ.) قزلجيق κηζηλδζήκ, قرانيا κράνια.

Κράνος, τὸ (Στρ.) تيمور باشلق τιμοὺρ πασλήκ, توغلاق τουγλάκ, مغفر μιγφέρ.

Κρασί, τὸ شراب σαράπ.

Κρᾶσις, ἡ خليط ταχλίτ. § (Φσ.) مزاج μιζάδζ. § (Γρμ.) اعلال ἰλιάλ, ادغام ἰδγάμ. «ὁ δυνατῆς —σεως قوى المزاج καβὴ οὐλ-μιζάδζ. «αἱματώδης — مزاج دموى μιζάδζι δεμεβί. «χολερικὴ — مزاج صفراوى μιζάδζι σαφραβή. «λυμφατικὴ — مزاج بلغمى μιζάδζι παλγαμή. «νευρικὴ — مزاج عصبي μιζάδζι ἀσαπή.

Κράσπεδον, τὸ اتك ἐτέκ, دامن δαμέν, كنار κενάρ, ذيل ζεΐλ.

Κρασπεδ(όω)ῶ, كنارلامق ναρλαμάκ, .ا تذييل τεζγὶλ ἰτ.

Κραταιός, ά, όν, قوى καβὴ توانا τουβανά.§ عظيم ἀζήμ, معظم μουαζζάμ. «— ὰ δύναμις قوت عظيمه δεβλέτι ἀζημέ. «κραταιότατο (τιτλ.) شوكتلو σεβκετλού. § — (ἐπρ.) قويا καβίγεν.

Κραται(όω)ῶ, .ا تقويه τακβιγ[ε ἰτ.]

Κραταίωσις, ἡ تقويه τακβιγέ.

Κρατερός, ά, όν, قوى καβή قدرتلى κουδρετλή.

Κρατερόχειρ, ὁ قوى اليد καβ[ὴ] οὐλ-γέδ.

Κράτημα, τὸ اليقومه ἀληκομά توقيف τεβκήφ. § (Μουσ.) ترنم τε[ρ]ρεννούμ.

Κρατήρ, ὁ (ὄρους) بركان ... μενφέζι πουρκιάν, فتحه φετχά قراتر κρατίρ.

Κράτησις, ἡ طوتمه τουτμά, توقيف τεβκήφ, اخذ وگرفت ἀχζ οὐ γκιρίφτ § (Νμ.) توقيف τεβκήφ, حبس χάπς § (Στρ.) مجازات عسكريه μουδζαζάτι ἀσκεριγέ. «— ἄνομος اصول ... توقيف χηλάφι οὐσοὺλ τεβκήφ. «εἶναι ὑπὸ —ν توقيفدر τεβκηφδέδι[ρ] موقوفدر μεβκούφδουρ. «προσωπικ[ὴ] — حبس χάπς. «θέτω ὑπὸ — .ا توقيف τεβκὴφ ἰτ.

Κρατητήριον, τὸ (Νμ.) توقيفخانه τεβκηφχανέ.

Κράτιστος, η, ον, اقوى ἀκβά. ‖ اعلى ἀλχά, ارجح ἐρδζέχ, اشرف ἐ-σρέφ. ‖ *κράτιστα* (ἐπρ.) على العلا ἄλ ἐλ-ἀλχά.

Κράτος, τὸ قوت κουββέτ, قدرت κουδρέτ, اقتدار ἰκτιδάρ. ‖ حكم χούκμ. نفوذ νουφούζ. ‖ (Πολ.) سلطنت σαλτανάτ, دولت δεβλέτ, حكمدارلق χούκχουμδαρλὴκ. حكومت χούκχουμέτ. «τὸ— *τῶν νόμων* قانون حكم χούκμι κανόν. «*ἔνδοξον* — پرشان و سلطنت شوكت σαλτανάτι πούρ σὰν ού σεβκέτ. «*κατὰ* — (φρσ.) بوس پتون πὸς πιτούν, كليا κχούλλιεν, سراپا σέρ-α-πά. «*ἀρχηγὸς τοῦ* — حكمدار χούκχουμδάρ. «*οἱ θεμελιώδεις νόμοι τοῦ* — دولتك قوانين مؤسسه δεβλετὶν καβανίνι μουεσσισέ. «*ἀπόλυτον* — حكومت مطلقه χούκχουμέτι μουτλακά. «*μοναρχικὸν* — حكومت منفرده χούκχουμέτι μουνφεριδέ. «*συνταγματικὸν* — حكومت مشروطه χούκχουμέτι μεσρουτά. «*δημοκρατικὸν* — حكومت جمهوريه χούκχουμέτι δζουμχουριγέ.

Κρατύνω, قوتلشديرمك κουββετλεσδιρμέκ, .ا تقويه τακβιγὲ ἰτ. .ا تأكيد - تحكيم τέεκὶδ-ταγκὶμ ἰτ. ‖ (μσ.) .ا كسب متانت κέσπι μετανέτ ἰτ.

Κρατ(έω)ῶ, .ا حكم χούκμ ἰτ. ,ا ضبط ζάπτ ἰτ. ‖ .ا غلبه γαλεπὲ ἰτ. .ا تفوق τεφεββούκ ἰτ ‖ طوتمق τουτμάκ, .ا قبض κάπζ ἰτ. ‖ آليقومق ἀληκομάκ, .ا توقيف τεβκὴφ ἰτ. «*κράτησον τοῦτο καλὰ* شونى ايجه طوت σουνοὺ ἐγίδζε τούτ. «*ἐκράτησε τόσα διὰ τὰ ἔξοδα, διὰ τὰς ἐπισκευὰς* مصارف و تعميرات ايچون شو قدر اقچه اليقويدى μεσαρὶφ βὲ τα'μιράτ ἰτσοὺν σού καδὰρ ἀκτσὲ ἀληκοϊδού. «*κρατήσατέ τον εἰς τὸ γεῦμα* فلانى اقشام طعامنه اليقويكز φιλανὶ ἀκσὰμ ταaμινὰ ἀληκόϊνιζ «*σὰν δὲν τὸν ἐκράτουν, θὰ τὸν ἐφόνευε* فلانى طوتماز ايسه ايدم انى قتل ايدهجك ايدى φιλανὶ τουτμὰζ ἰσὲ ἰδὶμ ἀνὶ κάτλ ἰδεδζὲκ ἰδί. «— *οἰκίαν ὑπ' ἐνοίκιον* خانه استيجار .ا χανὲ ἰστιδζὰρ ἰτ. «— *μυστικὸν* سر طوتمق σὶρρ τουτμάκ. «— *τὸ χρηματοφυλάκιον* صندوقكار اول σανδοὺκ-κχὰρ ὀλ. «— *λογαριασμὸν* حساب طوتمق χησὰπ τουτμάκ. «*κρατεῖ ἓν διαμέρισμα* يالكز بر دائرهده اقامت ايدر γιάληνηζ πὶρ δαϊρεδέ ἰκαμὲτ ἰδέρ. «*δὲν δύναται νὰ κρατήσῃ τὴν γλῶσσάν του* لسانى ضبط ايدهمز λισανὶ ζάπτ ἰδέμεζ. «— *τὸν λόγον μου* سوزى طوتمق σοζοὺ τουτμάκ, .ا ايفاى عهد ἰφάϊ ἄχδ ἰτ. «— *τὴν ὀργήν μου* .ا غضبى ضبط γασπὶ ζάπτ ἰτ. .ا امساك غضب ἰμσάκι γάζπ ἰτ.

Κραυγάζω, باغيرمق παγηρμάκ, چاغيرمق τσαγηρμάκ, .ا فرياد φεργχὰδ ἰτ.

Κραυγή, ἡ چاغيرمه τσαγηρμά, باغيرمه παγηρμά, هايقيرمه χαϊκηρμά, ندا νεδά, فرياد φεργχάδ.

Κρεαζῶτον, τὸ قطران روحى κατρὰν ρουχού, قره‌ئوزوت κερεοζότ.

Κρέας, τὸ ات ἔτ, لحم λάχμ, كوشت γκιόυστ.

Κρεατίνη, ἡ (Ι) لحين λαχμίν.

Κρεάτινος, η, ον, اتلى ἐτλή, ياغلى γιαγλή. § (οὐσ.) ἡ —ή (Εκκλ.) ات يمك هفته‌سى ἔτ γεμὲκ χαφτασή.

Κρεατοελαία, ἡ ات بنى ἔτ πενί, ثؤلول σεϊλούλ.

Κρεατοσάνιδον, τὸ قيمه تخته‌سى κηϊγμὰ ταχτασή.

Κρεατώδης, ες, اتلى ἐτλή, لحى λαχμή, ملحم μουλεχχάμ.

Κρεββάτιον, τὸ يتاق γιατάκ, دوشك δόυσέκ, قاريوله καργιόλα. «*πίπτω νοσῶν εἰς τὸ* —» خسته‌لنوب يتاغه ياتق χασταλανοὺπ γιαταγὰ γιατμάκ, او اسير فراش ἐσίρφιρὰς ὀλ.

Κρείσσων καὶ **Κρείττων,** ὁ καὶ ἡ دها اى δαχὰ ἐγί, افضل ἐφζάλ, فائق φαήκ, اولى οὔλιά, ارجح ἐρδζέχ.

Κρεμάλα, ἡ دار آغاجى δὰρ ἀγαδζή, دار δάρ. § آصيلمه ἀσηλμά, صلب و اعدام σάλπ οὔ ἰδάμ.

Κρέμαμαι, آصيلمق ἀσηλμάκ, طاقيلمق τακηλμάκ, آبانمق ἀπανμάκ, معلقده - معلق او. μουαλλιακδὰ-μουαλλιὰκ ὀλ. § (μτφ.) تابع - مربوط - ملحق او ταπὶ'-μερποὺτ-μουλχὰκ ὀλ. «*ἐκρεμάσθην ἀπὸ τὸ παράθυρον καὶ εἶδον* پنجره‌دن آباندم، باقدم πένδζερεδεν ἀπανδίμ δα πακδίμ.

Κρεμάννυμι καὶ **Κρεμ(άω)ῶ** آصمق ἀσμάκ, صارقيتمق σαρκητμάκ, تعليق ا. τα'λὴκ ἰτ. طاقمق τακμάκ, تصليب - صلب ا. σάλπ- τασλὶπ ἰτ. § (παθ.) —ῶμαι آصيلمق ἀσηλμάκ, طاقيلمق τακηλμάκ, معلق او. μουαλλιὰκ ὀλ. «— *εἰς τὸν ἀέρα* هوايه آصمق χαβαγιὰ ἀσμάκ. «*κατεδικάσθη καὶ ἐκρεμάσθη* محكوم اولوب صلب و اعدام اولنمشدر μαχκιοὺμ ὀλοὺπ σάλπ οὔ ἰδὰμ ὀλουνμούσδουρ. § (μτχ.) *κρεμασμένος* آصيلمش ἀσηλμής, معلق μουαλλιάκ, مصلوب μασλούπ.

Κρέμασμα, τὸ آصمه ἀσμά, آصيلمه ἀσηλμά, صلب σάλπ, تعليقه τεαλλιούκ. «*εἶναι διὰ* —» صلبه مستحقدر σαλπὰ μουσταχάκκδηρ.

Κρεμασταριά, ἡ (Βτ.) آصمه اوزومى ἀσμὰ οὔζουμού.

Κρεμαστάριον, τὸ صارصيق σαρσήκ, صارقيق σαρκήκ.

Κρεμαστήρ, ὁ (Ι) لفافه معلقه λιφαφέϊ μουαλλιακά.

Κρεμαστός, ή, όν, آصيلى ἀσηλή, صارقيق σαρκήκ, معلق μουαλλιάκ, آصمه ἀσμά, آصيلمش ἀσηλμής. «—ἡ *γέφυρα* آصمه كوپرى ἀσμὰ κιοπρού, جر معلق δζέρρι μουαλλιάκ.

Κρεμέζιον, τὸ قرمز κηρμήζ.

Κρεοπωλεῖον, τὸ قصاب دكانى κασσὰπ δουκκιανή.

Κρεοπώλης, ὁ قصاب κασσάπ.

Κρεοστάθμη, ἡ قصاب ترازوسى κασσὰπ τεραζουσού.

Κρεουργία, ἡ قصابلق κασσαπ-λήκ. § قتل κάτλ.

Κρεουργός, ὁ قصاب κασσάπ. § قاتل κατίλ.

Κρεουργ(έω)ῶ, .ا قتل κάτλ ἰτ.

Κρεοφαγία, ἡ ات ايله بسلنمه ἒτ ἰλὲ πεσλενμέ, كوشتخوارلق γκjοὐστ-χορλούκ.

Κρεοφάγος, ὁ ات يين - يجي ἒτ γεγὶν γεγιδζή, كشتخوار γκjοὐστ-χόρ, لحم خوار λὰχμ-χόρ, لاشه جوار λασὲ-χόρ.

Κρεοφαγ(έω)ῶ, ات يمك ἒτ γεμέκ, لحم خوار او. λὰχμ-χὸρ ὀλ. كشتخوار او. γκjοὐστ-χὸρ ὀλ.

Κρήδεμνον, τὸ باش صارغيسى πὰσ σαργησή, ياشماق γjασμάκ.

Κρημνίζω, اوچورمق οὐτσουρμάκ, آشاغى آتمق ἀσαγηγjὰ ἀτμάκ. § (ἐπὶ οἰκοδομ.) ييقمق γικμάκ, هدم - تهديم .ا χέδμ-τεχδὶμ ἰτ. § (οὐδ. αὐτπθ.) يوكسك يردن آلتق γjουκσὲκ πὶρ γερδὲν ἀτηλμάκ, كنديني آشاغى آتمق κενδινὶ ἀσαγὴ ἀτμάκ. انهدام .ا ἰνχιδὰμ ἰτ. منهدم او. μουνχεδὶμ ὀλ. «κρημνίσου ἀπ' ἐδῶ دفع اول يوردن πουρδὰν δὲφ' ὄλ.

Κρήμνισις, ἡ هدم χέδμ.

Κρήμνισμα, τὸ اوچورمه οὐτσουρμά, ييقمه γικμά, انهدام ἰνχιδάμ. [τεχδίμ.

Κρημνισμός, ὁ هدم χέδμ, تهديم

Κρημνιστός, ή, όν, منهدم μουνχεδίμ.

Κρημνός, ὁ اوچوروم οὐτσουρούμ, ورطه βερτά.

Κρημνώδης, ες, اوچورملى οὐτσουρουμλού. § تهلكهلى τεχλικελί.

Κρηναῖος, α, ον, چشمهلى τσεσμελή. «ὕδωρ —ον چشمه صويى τσεσμὲ σουγjού.

Κρήνη, ἡ چشمه τσεσμέ, بيكار باشى πινὰρ πασή, منبع μενπά'.

Κρηπιδ(όω)ῶ, تأسيس .ا τεεσὶςίτ.

Κρηπίδωμα, τὸ قاعده καϊδέ, تمل τεμέλ.

Κρηπίς, ἡ (Ἀρχτ.) قاعده καϊδέ, تمل τεμέλ, اساس ἐσάς, بنياد πουνγjάδ, ديبلك διπλίκ. «— παραλίας ريختم ριχτίμ.

Κρησφύγετον, τὸ صيغينهجق محل σηγηναδζὰκ μαχάλλ. § ياتاق γjατάκ, ملجا μελδζά'. معاذ μεάζ. « — τῶν λῃστῶν اشقيا ياتاغى ἐσκηγjὰ γjαταγή. [πέδζ.

Κρητική, γῆ, ἡ اوسطوج οὐστου-

Κρητίς, ἡ تباشير τεπασίρ.

Κριθάλευρον, τὸ آرپه اونى ἀρπὰ οὐνού.

Κριθάριον, τὸ آرپه ἀρπά.

Κριθή, ἡ (Βτ.) آرپه ἀρπά, شعير σα'ίρ, جو δζέβ. § (Ι) آرپهجق ἀρπαδζίκ, شعره σαϊρέ.

Κρίθινος, η, ον, آرپهلى ἀρπαλή. «ἄρτος — آرپه اكمكى ἀρπὰ ἐκμεγί.

Κριθοπωλεῖον, τὸ آرپهجى دكانى ἀρπαδζὴ δουκκjανή.

Κριθοπώλης, ὁ آرپەجی ἀρπαδζή. [χορί.

Κριθοφαγία, ἡ جو خواری δζεβ-

Κριθοφάγος, ὁ جوخوار δζεβ-χόρ.

Κριθώδης, ες, آرپەدن یاپلمش ἀρπαδὰν γιαπηλμής.

Κρικέλλα, ἡ حلقه χαλκά.

Κρίκος, ὁ حلقه χαλκά, چنبر τσινπέρ. «ὁ — τῆς ἀλύσσου زنجیر حلقەسی ζινδζὶρ χαλκασί. «ὁ—τῆς ἀγκύρας لنكر حلقەسی λενγκὲρ χαλκασή.

Κρικωτός, ή, όν, حلقەلی χαλκαλή, حلقوی χαλκαβή.

Κρῖμα, τὸ حکم χοὺκμ. πλ. احکام ἀχκιάμ. § (Θρσκ.) کناه γκιουνάχ. «κρίματα Κυρίου الٰهك حکملری ἀλλαχὴν χοὺκιουμλαρή, احکام ربانیه ἀχκιάμι ρεππανιγέ. § (ὡς ἐπιφ) κρῖμα! یازیق γιαζήκ, حیف χαΐφ, افسوس ἐφσούς. «κρῖμα εἰς τὸν ἄνθρωπον آدمه یازیق γιαζὴκ ἀδαμά.

Κριματίζω, کناهلندیرمق γκιουναχλανδηρμάκ.

Κρινάνθεμον, τὸ (Βτ.) قطیفه چیچکی κατηφὲ τσιτσεγί.

Κρινέλαιον, τὸ زنبق یاغی ζανπὰκ γιαγή. [πακλή.

Κρίνινος, η, ον, زنبقلی ζαν-

Κρῖνον, τὸ καὶ **Κρῖνος,** ὁ (Βτ.) زانبق چیچکی ζανπὰκ τσιτσεγή.

Κρίνω, تفریق ا. τεφρὶκ ἰτ. § (Νμ.) حکم ا. χοὺκμ ἰτ. فصل دعوی ا. φάσλι δαβὰ ἰτ. محاکمه ا. μουχακεμὲ ἰτ. § تمییز ا. τεμγὶζ ἰτ. روا - جائز صواب ρεβὰ-δζαΐζ γκιόρμέκ, صواب σαβὰπ ἀδδ ἰτ. § ظن ا. ζὰνν ἰτ. عد ا. ἀδδ ἰτ. «—ὀρθῶς طوغری حکم ا. δογροὺ χοὺκμ ἰτ. «δὲν τὸ — εὔλογον جائز کورمەمك δζαΐζ γκιόρμεμεκ.

Κριός, ὁ (Ζλγ.) قوچ κότς. § (Ἀστρ.) برج حمل πούρδζι χαμέλ. § (Μχν.) منجنیق μενδζινήκ.

Κρίσιμος, η, ον, قاطع κατί, § (Ι) بحرانی πουχρανί. «— ἡμέρα یوم بحران γέβμι πουχράν. «— κατάστασις حال بحران χάλι πουχράν. «—οι περιστάσεις اوقات نازکه ἐβκάτι ναζικέ, احوال نازکه ἀχβάλι ναζικέ, اوقات بحران ἐβκάτι πουχράν. «— θέσις موقع مشکل μεβκὴϊ μουσκίλ. «αἱ περιστάσεις εἰσὶ —οι احوال حاضره بك نازك و مشکلدر ἀχβάλι χαζερὲ πὲκ ναζὶκ βὲ μουσκίλδιρ.

Κρίσις, ἡ تفریق τεφρίκ, تمییز τεμγίζ. § (Φλσ.) ادراك ἐδράκ, قوهٔ مدرکه κουββέϊ μεδρουκέ, قوهٔ ممیزه κουββέϊ μουμεγιζέ, عقل ἄκλ, کیاست κιγιασέτ. § (Νμ.) دعوی δαβά. § حکم χοὺκμ, قرار καράρ, رای ρέϊ. § (Ι) بحران πουχράν. § (Πολ.) بحران πουχράν. «— δικαία حکم عادل χοὺκμι ἀδίλ. «ἐπιφέρω κρίσιν περὶ συγγράμματός τινος بر کتاب حقنه رای ویرمك πὶρ κιτὰπ χακκηνὰ ρέϊ βιρμέκ. «ἔχει κρίσιν ὑγιᾶ صحت تمییزی واردر σηχχάτι τεμγιζὶ βάρδιρ. «δὲν ἔχει κρίσιν قوهٔ تمییزی یوقدر κουββέϊ

μουμεγιζεσὶ γιόκδουρ. « *ἔχει πνεῦμα, ἀλλὰ δὲν ἔχει —ν* رشد و ذكاسى ροὺσδ βὲ ζεκιασὶ βὰρ ἰσὲ κουββέϊ μουμεγιζὶ γιόκδουρ. « *ἀπώλεσε τὴν —ν του* قوة تميزيني غائب ايلدى κουββέϊ μουμεγιζινὶ γαῒπ εϊλεδί. « *ὑπουργικὴ* — بحران وكلا πουχράνι βουκελά. « *οἰκονομικὴ*— بحران مالى πουχράνι μαλί. « — *ἐπὶ τῶν βιβλίων* تنقيد τενκήδ, انتقاد ἰντικάδ. « *ἔχει —ν μὲ τὸν δεῖνα* فلان ايله دعواسى واردر φιλὰν ἰλὲ δαβασὴ βάρδιρ.

Κρισολογία, ἡ دعوى δαβά, محاكمه μουχακεμέ.

Κρισολογ(έο)οῦμαι, مرافعه اولنمق μουραφ'ὰ ὀλουνμάκ.

Κρίταμον, τὸ (Βτ.) دكيز رزنه‌سى δενὶζ ρεζινεσί, شمار بحرى σεμάρι πακρί.

Κριτήριον, τὸ محكمه μεχκεμέ.

Κριτής, ὁ حاكم χακίμ, قاضى καδή.

Κριτικός, ή, όν, تميز ايده بيلجى τεμγὶζ ἰδὲ πιλιδζί. § (Φλσ.) اهل تميز تاليفات μουμεγίζι τεελιφάτ, اهل انتقاد ἔχλι ἰντικάδ, منتقد μουντεκήδ. « ἡ —ὴ *ἐπιστήμη* (Φλσ.) انتقادات ἰντικαδάτ.

Κριτός, ή, όν, ممتاز μουμτάζ.

Κρόκινος, η, ον, زعفرانى ζαφρανή.

Κροκόδειλος, ὁ (Ζλγ.) فرعون تمساح ... ιράβν, تمساح τιμσάχ, نهنگ νιχένκ. *κροκοδείλου δάκρυα* (πρμ.) رياكارانه دوكيلن كوز ياشى ριγιακιαρανὲ δουκιλὲν γκιὸζ γιασή.

Κρόκος, ὁ (Βτ.) زعفران ζαφράν, صفران σαφράν. « — *ῳοῦ* يوموطه صاريسى γιουμουρτὰ σαρησή.

Κροκύς, ὁ (Ὑφαντ.) خاف χάφ.

Κροκύφαντον, τὸ تولبند τουλπένδ.

Κροκωτόν, τὸ زعفرانى لباس ζαφρανὴ λιπάς.

Κρόμ(μ)υον, τὸ صوغان σουγάν, بصل πάσλ.

Κρομμυοπωλεῖον, τὸ صوغانجى دكانى σογανδζὴ δουκκιανή.

Κρομμυοπώλης, ὁ صوغانجى σογανδζή.

Κρομμυών, ὁ صوغانلق σογανλήκ, صوغان ترلاسى σογὰν ταρλασή.

Κρονόληρος, ὁ بوناقمش πουναμήςΣ, معتوه μα'τούχ.

Κρόνος, ὁ (Ἀστρ.) زهره ζουχρά.

Κροσσός, ὁ صچاق σατσάκ, پوشكل πόυσκιούλ.

Κροσσωτός, ὁ صچاقلى σατσακλή, پوشكللى πόυσκιουλλού.

Κροταλίας, ὁ (Ζλγ.) قهقهه يلانى καχκαχὰ γιλανί.

Κροταλίζω, چارپاره چالمق τσαρπαρὰ τσαλμάκ, شاقيردامق σακηρδαμάκ. [κηρδαμά.

Κροτάλισμα, τὸ شاقيردامه σα-

Κρόταλον, τὸ چارپاره τσαρπαρά, چالياره τσαλπαρά. « *τὸ — τοῦ μύλου* دكرمن چاقلداغى δεγερμὲν τσακηλδαγή.

Κρόταλος, ὁ (Ζλγ.) چنغراقلی یلان τσινγηρακλὴ γιλάν.

Κροταφιαῖος,α, ον, (Ἀνατ.) صدغی σουδγή.

Κροταφίτης, ὁ **—φιος, ον,** (Ἀνατ.) صدغی σουδγή.

Κρόταφος, ὁ (Ἀνατ.) شقاق σακάκ, صدغ σούδγ, طلوق τουλούκ.

Κρότημα, τὸ καὶ **—σις,** ἡ شاقیردی σακηρδή, طاقیردی τακηρδή.

Κρότος, ὁ شاقیردی σακηρδή, طاقیردی τακηρδή, شماته σαματά, ولوله βελβελέ, کورولدی γκιορουλδού, پاتیردی πατηρδή. § قیل و قال κάλ οὐ κήλ. «*τὸ ἄρθρον τῆς δεῖνα ἐφημερίδος ἔκαμε μέγαν κρότον* فلان غزته‌نك بندی بیوك قال و قیله موجب اولدی φιλὰν γαζέτανιν πενδὶ πὸυγιοὺκ κὰλ οὐ κηλὲ μουδζὶπ ὀλδού.

Κροτ(έω)ῶ, شاقیردامق σακηρδαμάκ, چاتیردامق τσατηρδαμάκ, طاقیردامق τακηρδαμάκ. § اورمق βουρμάκ, قاقمق κακμάκ. «**—** *τὰς χεῖρας* آلقیشلامق ἀλκησλαμάκ. «*ἐκρότησε τὸ τηλεβόλον* طوپ پاتلادی τὸπ πατλαδή. «*κροτήτωσαν τὰ τηλεβόλα καὶ διαχυθήτωσαν τὰ πυρὰ* طوپ پاتلاسون آتشلر اطرافی صاچلسون τὸπ πατλασοὺν ἀτεσλὲρ ἐτραφὴ σατσιλσούν.

Κροτών ἢ **Κρότων,** ὁ (Ζλγ.) قیراد κηράδ, کنه κεννέ, آت سنکی ἂτ σινεγί,

Κρουνιά, ἡ صو خزینه‌سی σοὺ χαζινεσί, مخزن μαχζέν.

Κρουνηδόν, (Ἐπρ.) صو کبی σοὺ κιπί, سیلان کبی σεγελὰν κιπί, بول بول πὸλ πόλ, سجم کبی σιδζὶμ κιπί, زیاده‌سیله ζιγιαδεσὶ ἰλέ, کثرتله κεσρέτιλε. «*ρέω* — چای کبی آقق τσάϊ κιπὶ ἀκμάκ, کثرتله آقق-دوکلك κεσρὲτ ἰλὲ ἀκμὰκ-δουκιουλμέκ. «*βρέχει* — سجم کبی یاغمور یاغار σιδζὶμ κιπὶ γιαγμοὺρ γιαγάρ, سیللر کبی یاغمور یاغار σηλὲρ κιπὶ γιαγμοὺρ γιαγάρ.

Κρουνίζω, فشقیرمق φισκηρμάκ, صیچرامق σιτσαραμάκ, ا. فوران و انفجار ا. φεβερὰν βὲ ἰνφιδζὰρ ἰτ.

Κρούνισμα, τὸ فوران φεβεράν.

Κρουνός, ὁ صو بکاری σοὺ πιναρή. § مسلك μουσλούκ. «*ἔχυσε κρουνοὺς δακρύων* کوزلرندن پیکار کبی یاش دوکدی γκιόζλερινδὲν πινὰρ κιπὶ γιὰς δουκδού, سیلان سرشك ایلدی σεγελὰνι σερσὲκ ἔϊλεδή.

Κροῦσις, ἡ اورمه βουρμά.

Κροῦσμα, τὸ اورلمه βουρουλμά. § (Ι) مصاب μουσάπ. «*συνέβησαν δύο —τα χολέρας* قولره علتندن ایکی مصاب وقوعبولمشدر κολέρα ἠλλετινδὲν ἰκὶ μουσὰπ βουκου'-πουλμούσδουρ.

Κροῦστα, ἡ قولاج κολλάδζ.

Κρουστικός, ή, όν, ضربی δαρπί.

Κρουτάλι, τὸ طوقمق δοκμάκ.

Κρούω, اورمق βουρμάκ, دوومك δὸυβὸυμέκ, ضرب ا. δὰρπ ἰτ. چالمق

τσαλμάκ, .ا دق δάκκ ἰτ. «— *τὴν θύραν* قپويى چالمق - اورمق καπουὴ τσαλμὰκ-βουρμάκ, .ا دق باب δάκκι πὰπ ἰτ. «— *τὰς χεῖρας* آلقيشلامق ἀλκησλαμάκ. «— *ὄργανον* چالغى چالمق - اوينامق τσαλγὴ τσαλμὰκ-ὀϊναμάκ.

Κρυοβότανον, τὸ (Βτ.) زنجفيل ζενδζεφίλ.

Κρυερός, ά, όν, صوئوق σοούκ, بارد παρίδ. ‖ دهشتفرما δεχεστ-φερμά.

Κρυολόγημα, τὸ صوئوقلامه σοουκλαμά, تبرد τεπερρούδ.

Κρυολογ(έω)ῶ, صوئوقلنمق σοουκλανμάκ, صوئوق آلمق-قاپمق σοοὺκ ἀλμὰκ-καπμάκ, اوشومك οὐσουμέκ, تبرد ا τεπερροὺδ ἰτ.

Κρύον, τὸ صوئوق σοούκ, برد πέρδ, برودت πουρουδέτ.

Κρυόνω, صوئوتمق σοουτμάκ, تبريد ا τεπερὶδδ ἰτ. ‖ (ἀμτβ. αὐτπθ.) صوئوقلنمق σοουκλανμάκ, اوشومك οὐσουμέκ, .تبرد ا τεπερροὺδ ἰτ. «*κρυωμένος* صوئوقلنمش σοουκλανμίς, مبرد μουπερρέδ. «*κρυώνετε;* اوشيورميسكز οὐσούγιορμουσουνούζ; «*τὸ φαγητὸν κρύωσε* يمك صوئودى γεμὲκ σοουδού.

Κρῦος, α, ον, صوئوق σοούκ, بارد παρίδ.

Κρυότης, ἡ صوئوقلق σοουκλούκ, تبر τεπρίδ, برودت πουρουδέτ.

Κρύπτη, ἢ **Κρυπτή,** ἡ ير التى ὲρ ἀλτή, زير زمين ζίρι ζεμίν, ناووس ναβούς, مغاره μαγαρά.

Κρυπτίνδα, ἡ صاقلانباج اويونى σακλανπὰδζ ὀγιουνού.

Κρυπτογραφία, ἡ خط خفى χάττι χαφί, كيزلى خط γκιζλὶ χάττ, شفره σεφρέ, جفر δζεφέρ.

Κρυπτός, ή, όν, كيزلى γκιζλή, صاقلى σακλή, مخفى μαχφί, خفى χαφί, اختزارلى ἰχτιζαρλή, مستور μεστούρ. ‖ كيزلنمش γκιζλενγίς, صاقلنمش σακλανμίς, مختفى μουχτεφί, مستتر μουστετίρ. «*ἐν κρυπτῷ ἢ κρυπτῶς* (φρσ.) كيزليجه γκιζλίδζε, خفياً χαφίεν.

Κρύπτω, صاقلامق σακλαμάκ, كيزلمك γκιζλεμέκ, .اخفا ا ἰχφὰ ἰτ. .كتم ا κέτμ ἰτ. خفى طوتمق χαφὶ τουτμάκ. ‖ (πθ.) صاقلانمق σακλανμάκ, كيزلنمك γκιζλενμέκ, ميدانه چيقمامق μεϊδανὰ τσήκμαμακ. «— *θησαυρόν* .اخفاى دفينه ا ἰχφάϊ δεφινὲ ἰτ. «— *τὸ ὄνομά μου* .اسمى كتم ا ἰσμιμὶ κέτμ ἰτ. «*ἔκρυψε τὰ κλοπιμαῖα καὶ τὸν κλέπτην* كرك مال مسروق و كرك سارقى اخفا ايتمشدر γκερὲκ μάλι μεσρουκὴ βὲ γκερὲκ σαρικὴ ἰχφὰ ἰτμίσδιρ. «*εἶναι ἄνθρωπος ὅστις δὲν ἠμπορεῖ νὰ κρύψῃ (νὰ κρατήσῃ μυστικὸν) τίποτε* فلان كشى هيچ بر شئيك كتمنه قادر دكلدر φιλὰν κισὶ χὶτς πὶρ σεῒν κετμινὲ καδὶρ δεγίλδιρ. ‖ (μτχ.) *κεκρυμμένος* صاقلانمش σακλανμής, كيزلنمش γκιζλενμίς, مكتوم μεκτούμ, مستور μεστούρ, مختفى μουχτεφί, مستتر μουστετίρ.

Κρυσταλλίζω, (μτβ.) .ا تبلير τεπλὶρ ἰτ. § (ἀμτβ.) .ا تبلر τεπελλοὺρ ἰτ.

Κρυστάλλινος, η, ον, لوردن مصنوع πιλουρδὲν μασνού, بلورى πιλουρί.

Κρυσταλλολογία, ἡ مبحث بلورات μεπχάσι πιλουράτ.

Κρυσταλλοειδής,ές, شبه بلور σεπὶχ πιλόύρ, بلورى πιλόυρί. «ὁ — χιτὼν τοῦ ὀφθαλμοῦ محفظة بلوريه μαχφιζέϊ πιλουριγέ, جشم بلورى δζέσμι πιλουρί.

Κρυσταλλοειδῖτις,ἡ(I) التهاب جشم بلورى ἰλτιχάπι δζέσμι πιλουρί·

Κρυσταλλοηλεκτρική, ἡ (Φσ.) الكبريق بلورى πιλουρίϊ ἰλεκτρικί.

Κρυσταλλογραφία, ἡ (Φσ.) توصيف بلورات τεβσίφι πιλουράτ.

Κρυσταλλοποιεῖον καὶ —**ουργεῖον,** τὸ بلور فابريقه سى πιλοὺρ φάπρικασι, بلورخانه πιλουρχανέ.

Κρυσταλλοποιΐα, ἡ καὶ —**ουργία,**ἡ بلورجيلق πιλουρδζιλήκ, بلورجيلق صنعتى πιλορδζιλὶμ σαναατή.

Κρύσταλλος, ὁ (Ὀρκτ.) بلور πιλοὺρ, بوز πούζ, جمد δζεμέδ, ﻍ γ̇ιάχ.

Κρυσταλλοτεχνία, ἡ تصنيع بلورات τεσνίϊ πιλουράτ.

Κρυσταλλ(όο)οῦμαι, بلور كپى اولـ πιλοὺρ κιπὶ ὀλ. .ا تبلر τεπελλοὺρ ἰτ.

Κρυσταλλοφόρος, ον, حامل بلور χαμίλι πιλούρ. [λουρή

Κρσταλλώδης, ες, بلورى πι-

Κρυστάλλωμα, τὸ طوغه δονμά, انجماد ἰνδζιμάδ.§ تبلر τεπελλούρ.

Κρυστάλλωσις, ἡ بلورلنمه πιλουρλανμά, تبلر τεπελλούρ.

Κρυσταλλωτός, ή, όν, بلورى πιλουρί.

Κρύφα, (Ἐπρ.) كيزليجه γκιζλίδζε, خفيا χαφίεν.

Κρύφιος, α, ον, خفى χαφή, سر σίρρ, مكتوم μεκτούμ. «τὰ —α μέλη (τοῦ σώματος) اود-ادب يرلى οὐδ-ἐδὲπ γερλερί. § —ίως (ἐπρ.) كيزليجه γκιζλίδζε, خفيا χαφίεν, سرا σίρρεν, اخترازله ἰχτιράζλε, مخفيا μαχφίεν, خفية χαφίγετεν, محرمانه μαχρεμανέ. «ἀνεχώρησε — كيزليجه عزيمت ايتمشدر γκιζλίδζε ἀζιμὲτ ἰτμίσδιρ. « ὑπανδρεύθησαν — خفيا تزوج ايتمشلردر χαφίεν τεζεββοὺδζ ἰτμισλέρδιρ.

Κρυφοβλέπω καὶ **-κυττάζω,** .ا عطف نيم نكاه ἄτφι νίμι νιγ̇ιὰχ ἰτ. .ا نظر خفى الماح ἰλμάχι ναζὰρ ἰτ. ايله باقق ναζάρι χαφὶ ἰλὲ πακμάκ.

Κρυφομιλῶ, .ا يك يواش لقردى πὲκ γ̇ιαβάς λακηρδὴ ἰτ. فيسلدامق φισιλδαμάκ, .ا كيزليجه لقردى γκιζλίδζε λακηρδὴ ἰτ. قولاقنه سويلمك κουλαγινὰ σοϊλεμέκ.

Κρυφός, ή, όν, كيزلى γκιζλί, سر σίρρ, مكتوم μεκτούμ, خفى χαφί.

Κρυψιγαμία, ἡ ازدواج خفی ἰζ-διβάδζι χαφί.

Κρυψίνοια, ἡ مستوریت القلب με-στουριγέτ οὐλ-κάλπ.

Κρυψίνους, ουν, مستور القلب μεστοὺρ οὐλ-κάλπ, کتوم κετούμ, سر σίρρ.

Κρύψις, ἡ καὶ **Κρύψιμον,** τὸ اخفا ἰχφά.

Κρυψίχολος, ον, مستور الحدت μεστοὺρ οὐλ-χηδδέτ.

Κρυώδης, ες, صوئوق σοούκ, بارد παρίδ.

Κρύωμα, τὸ صوئوقمه σοουτμά, صوئومه σοουμά, تبريد τεπρίδ, تبرد τεπερρούδ. ‖ اوشومه οὐσούμέ, صوئوقلنمه σοουκλανμά.

Κρωγμός, ὁ قارغه كبي بافيرمه κάργα κιπὶ παγηρμά.

Κρώζω, قارغه كبي بافيرمق κάργα κιπὶ παγηρμάκ.

Κτείνω, اولديرمك ὀλδὀυρμέκ, قتل و اعدام κὰτλ βὲ ἰδάμ ἰτ.

Κτείς, ὁ (κν. κτένιον) طراق ταράκ, شانه σανέ, مشط μούστ, مشطه μουστά. [δζήκ.

Κτενίδιον, τὸ طراقجق ταρακ-

Κτενίζω, طرامق ταραμάκ. ‖ (πθ.) طرانمق ταρανμάκ. ‖ (μτχ.) ὁ *κτενισμένος* طرانمش ταρανμής, شانه زده σανὲ-ζεδέ. ‖ (μτχ.) ὁ *κτενίζων* طرايجى ταραϊδζή, شانه زن σανὲ-ζέν.

Κτένιον, τὸ طراق ταράκ, شانه σανέ, مشط μούστ, مشطه μουστά.

Κτένισμα, τὸ καὶ **—σμός,** ὁ طرامه ταραμά.

Κτενιστής, ὁ طرايجى ταραϊδζή, شانه زن σανὲ-ζέν.

Κτενιστός, ή, όν, طرانمش ταρανμής, شانه زده σανὲ-ζεδέ.

Κτενοπώλης, ὁ طراقجى ταρακ-δζή.

Κτῆμα, τὸ مال μὰλ πλ. اموال ἐμβάλ, ملك μοὺλκ πλ. املاك ἐμλάκ. «—*τα κινητὰ* اموال منقوله ἐμβάλι μενκουλέ. «—*τα ἀκίνητα* اموال غير منقوله ἐμβάλι γάϊρι μενκουλέ, املاك ἐμλάκ, عقارات ἀκαρέτ. «—*τα βακουφικα* املاك موقوفه ἐμλάκι μεβκουφέ. « —*τα ὀρφανικὰ* اموال ايتام ἐμβάλι ἐγιτάμ. «*κοινὰ* —*τα* اموال مشترکه ἐμβάλι μουστερεκέ. «*προικῷα* —*τα* اموال جهازيه ἐμβάλι δζιχαζιγέ. «—*τα τοῦ Κράτους* اموال ميريه ἐμβάλι μιριγέ. «*δημόσια* —*τα* ابنية ميريه ἐπνιγέϊ μιριγέ. «*χωρισμὸς* —*των* تفريق اموال τεφρίκι ἐμβάλ.

Κτηματίας, ὁ مالك μαλίκ, صاحب σαχήπ, متصرف μουτεσαρρίφ, صاحب عقار σαχήπι ἀκάρ, صاحب املاك σαχήπι ἐμλάκ.

Κτηματικός, ή, όν, املاكى ἐμλακί, عقارى ἀκαρή. «— *φόρος* املاك ويركوسى ἐμλάκι βιργκισούσή.

Κτηματολόγιον, τὸ املاك دفترى ἐμλὰκ τεφτερί, املاك تحرير ταχρίρι ἐμλάκ, دفتر خاقانى قيودى δεφτέρι χακανὴ κουγιουδού.

Κτηνηδόν, (Ἐπρ.) حيوانجه χα-ϊβάνδζα.

Κτηνιατρική, ἡ فن بيطارى φέννι πεϊταρί, بيطره πεϊταρέ.

Κτηνίατρος, ὁ بيطار πεϊτάρ, طبيب حيوانات ταπίπι χαϊβανάτ.

Κτηνοβασία, ἡ حيوان ايله مجامعت χαϊβὰν ἰλὲ μουδζαμεάτ.

Κτηνοβάτης, ὁ حيوان ايله جماع ايدن χαϊβὰν ἰλὲ δζιμά' ἰδέν.

Κτῆνος, τὸ حيوان χαϊβὰν πλ. حيوانات χαϊβανάτ, جاناوار δζαναβάρ.

Κτηνοστάσιον, τὸ آخور ἀχούρ, اصطبل ἰστάπλ.

Κτηνοτροφία, ἡ حيوان بسله‌مه χα-ϊβὰν πεσλεμέ.

Κτηνοτρόφος, ὁ حيوان بشلين χα-ϊβὰν πεσλεγέν, حيوان بشليجى χαϊβὰν πεσλεϊδζή.

Κτηνώδης, ες, حيوانى χαϊβανί, وخشى βαχσί. ‖ —ῶς (ἐπρ.) حيوانجه‌سنه χαϊβάνδζεσινε, وخشيانه βαχσιγιανέ.

Κτηνωδία, ἡ حيوانيت χαϊβανι-γέτ, وخشيت βαχσιγέτ.

Κτῆσις, ἡ قزانج καζάνδζ, تحصيل ταχσήλ, استحصال ἰστιχσάλ, كسب κέσπ, تملك τεμελλούκ, تصرف τεσαρ-ρούφ. ‖ πλ. *αἱ κτήσεις* تملكات τε-μελλουκιάτ, مستملكات μουστεμλε-κιάτ, مكتسبات μουκτεσιπάτ, مستعمرات μουστεαμιράτ. «*Γαλλικαὶ κτήσεις* فرانسه مستملكاتى Φράνσα μουστεμλε-κιατί.

Κτητικός, ή, όν, ملكى μουλκί, كسبى κεσπί. «—ἡ *ἀντωνυμία* ضمير ملكى ζαμίρι μουλκί. «—*ον ὄνομα* اسم منسوب ἴσμι μενσούπ.

Κτητός, ή, όν, قزانيلمش καζα-νηλμής, مكسوب μεκσούπ, مكتسب μουκτεσίπ, مجلوب μεδζλούπ.

Κτήτωρ, ὁ صاحب ملك σαχήπι μούλκ, متصرف μουτεσαρρίφ.

Κτίζω, ياپمق γιαπμάκ, ياپديرمق γιαπδηρμάκ, قورمق κουρμάκ, بنا انشا ا. πινὰ-ἰνσὰ ἰτ. «— *οἰκίαν* بر باب منزل بنا ايتديرمك πὶρ πὰπ μεν-ζὶλ πινὰ ἰτδιρμέκ.

Κτικιόν, τὸ (καὶ τ' ἀπ' αὐτοῦ) ἴδε Φθίσις.

Κτίριον, τὸ بنا πινὰ πλ. ابنيه ἐπνιγέ. «*τὰ δημόσια* —*τα* ابنيهٔ ميريه ἐπνιγέϊ μιριγέ.

Κτίσιμον, τὸ ياپى γιαπή, بنا πινά, انشا ἰνσά.

Κτίσις, ἡ انشا ἰνσά, بنا πινά. ‖ (Φσ.) يارادلش γιαραδηλής, خلقت χηλκάτ. «*ἀπὸ —ως κόσμου* خلقت عالمدن برى χηλκάτι ἀλεμδὲν περί.

Κτίσμα, τὸ مخلوق μαχλούκ. ‖ بنا πινά.

Κτίστης, ὁ صانع σανή', مؤسس μουεσσίς, بانى πανή. ‖ (Θρσκ.) خالق χαλήκ. ‖ (κν.) دولكر δουλγκέρ, ديوارجى διβαρδζή, ياپيجى γιαπηδζή, بانى πανί.

Κτιστός, ή, όν, ياپيلمش γιαπηλ-μής, قورولمش κουρουλμούς, مبنى μεπ-νί. ‖ مخلوق μαχλούκ.

τίτωρ, ὁ مؤسس μουεσσίς, بانى πανί.
τύπημα, τὸ اورروش βὀυρούς, ا بورما βουρμά, ضرب δάρπ, ضربه δαρ- صدمه σαδμέ. «ἔπεσε μὲ τὸ πρῶ- — دوشدى اورروشه بر πὶρ βου- σδὰ δουσδού.
τυπητός, ή, όν, اورولمش βου- λμούς, مضروب μαδρούπ.
τύπος, ὁ اورروش βουρούς, كورولدى ὁρὀυλδού, ولوله βελβελέ, شماته ὀα- τά, پاتيردى πατηρδή. «— σφυ- ῦ آهنى نبض νάπζ ἀτμασή, طمر آ δαμὰρ ἀτμασή.
τυπ(έω)ῶ, اورمق βουρμάκ, دو δὀγμέκ, ا. ضرب δάρπ ἰτ. ز ζεδελεμέκ. ‖ چالمق τσαλμάκ, κακμάκ, ا. دق δάκκ ἰτ. «— ἡν μάστιγα قامچيلمق καμτσιλα- , قرباج ايله دوكمك κηρπάδζ ἰλὲ μέκ. «— τὴν θύραν قپويى چالمق ουγιοὺ τσαλμάκ. «— τὰς χεῖ- ال چالمق ἒλ τσαλμάκ, ا. دق يد κι γὲδ ἰτ. «μὲ ἐκτύπησεν εἰς κεφαλὴν باشمه اوردى πασιμὰ ρδού.
:(άο)ῶμαι, قزانمق καζανμάκ. ἰδινμέκ, ا. اكتساب ἰκτισὰπ ἰτ. احتراز ἰχτιρὰς ἰτ. ‖ (μτχ.) ὁ ημένος مكسوب μεκσούπ, مكتسب τεσίπ.
'αθος, ὁ قدح καδέχ.
'αμος, ὁ (Βτ.) باقله πακλά.
'αμών, ὁ (Βτ.) باقله لاكسى πακλὰ κσή, باقلهلق πακλαλήκ.

Κυανοβαφής, ές, ازرق ἐζρακή.
Κυανοειδής, ές, ازرق ἐζρακή.
Κυανόμετρον, τὸ (Χμ.) مقياس كيانوس μικγιάσι κιγιανός.
Κυανοπάθεια, ἡ (Ι) برقان ازرق πουρκάνι ἐζράκ, زرقه ζερκά.
Κύανος, ὁ (Βτ.) پيغمبر چيچكى πεϊ- γαμπὲρ τσιτσεγί. ‖ (Ὀρκτ.) لاجورد طاشى λαδζιβὲρδ ταση.
Κυανουρία, ἡ (Ι) بول ازرق πέβλι ἐζράκ.
Κυανοῦς, ῆ, οῦν, لاجوردى λαδζιβερδή, مائى μαΐ.
Κυανόχρους, ουν, مائى رنكلى μαΐ ρενκλί.
Κυβεία, ἡ زار اويونى ζὰρ ὀγιου- νού, قمار اويونى κουμὰρ ὀγιουνού.
Κυβεῖον, τὸ قمارخانه κουμὰρ- χανέ.
Κυβερνεῖον, τὸ حكومت قوناغى χούκιουμὲτ κοναγή.
Κυβέρνησις, ἡ اداره ἰδαρέ. ‖ حكومت χούκιουμέτ. «προσωρινὴ — ادارۀ موقته ἰδαρέϊ μουβακκατά, حكومت موقته χούκιουμέτι μουβακκατά. «ἡ τοπικὴ — ἔλαβε τὰ ἀναγκαῖα μέτρα حكومت محليه تدابير لازمه‌يى اجرا ايلمشدر χούκιουμέτι μαχαλλιγὲ τεδαπίρι λαζιμεγὶ ἰδζρὰ εϊλεμίσδιρ.
Κυβερνήτης, ὁ (Ντκ.) دومنجى δὀυμενδζί, قپودان καπουδάν. ‖ (Διοικ.) حاكم χακίμ, والى βαλί. ‖ قومانْدان κο- μανδάν, مدير μουδίρ, ناظر ναζήρ.
Κυβερνητικός, ή, όν, (Διοικ.)

متعلق حكومته χόυκȝόυμετὲ μουτεαλλήκ, حكومته عائد χόυκȝόυμετὲ ἀΐδ. «ἡ —ἡ ἐξουσία حكومت قوه κουββέϊ χόυκȝόυμέτ. «οἱ —οἱ κύκλοι دوائر حكومت δεβαΐρι χόυκȝόυμέτ. «οἱ —κοὶ ὑπάλληλοι دولت مأمورين μεεμουρίνι δεβλέτ.

Κυβερν(άω)ῶ, ادارہ .ا ἰδαρὲ ἰτ. حكومت سورمك χόυκȝόυμέτι σόυρμέκ, قوماندہ .ا κομάνδα ἰτ. اجرای حكومت .ا ἰδζράΐ χόυκȝόυμέτ ἰτ. «— τὰ πράγματα τοῦ Κράτους اداره امور دولت .ا ἰδαρέϊ ούμούρι δεβλὲτ ἰτ. ≷ (Ντκ.) —πλοῖον بر گمی اداره .ا πὶρ γκεμὶ ἰδαρὲ ἰτ.

Κυβευτήριον, τὸ قمارخانه κουμὰρ-χανέ.

Κυβευτής, ὁ قمارجی κουμαρδζή. قمار باز κουμὰρ-πάζ.

Κυβεύω, قمار اوينامق κουμὰρ ὀϊναμάκ.

Κυβικός, ή, όν, (Μθμ.) مكعب μουκȝ'άπ, مكعبی μουκȝα'πή, كعب κȝά'π. «ἀριθμὸς — عدد مكعب ἀδὲδ μουκȝά'π. «μέτρον —ὸν زراع مكعب ζηρά'ϊ μουκȝά'π.

Κυβιτικός, ή, όν, (Ἀνατ.) زندی ζενδί. [ἄζμι ζένδ.

Κύβιτον, τὸ (Ἀνατ.) عظم زند

Κυβοειδής, ές, (Μθμ.) شبه مكعب σεπίχι μουκȝά'π. ≷ (Ἀνατ.) زندی ζενδί.

Κυβιστήνδα, ἡ طاقله اويونی ταχλὰ ὀγȝουνού.

Κύβος, ὁ زار ζάρ. ≷ (Μθμ.) κȝά'π, مكعب μουκȝά'π. «ἀνάγ[ω ἀ]ριθμόν τινα ἢ σῶμά τι εἰς — ... اولچی ایله اولچمك μουκȝά'π 'ὀλτ[σμ]ὶλὲ 'ὀλτσμέκ. «ἡ εἰς — ἀναγ[ωγή] تكعيب τεκή'π. «παίζω τοὺς [κύβους] زار اوينامق ζὰρ ὀϊναμάκ. «ἀνε[ρρί]φθη ὁ — (πρμ.) باداباد πὰδ-ά-π[άδ].

Κυβούριον, τὸ قوبور κουπ[ούρ].

Κυδωνάτον, τὸ آيوا طاتليسی ... ἴβὰ τατλησή, آيوا رچلی ἀΐβὰ ρετσ[ελή].

Κυδωνέα καὶ **—νία,** ἡ (...) آيوا آغاجی ἀΐβὰ ἀγαδζή.

Κυδώνιον, τὸ (Βτ.) آيوا ἀΐ[βά].

Κυδωνόμελι, τὸ آيوا رچلی ἀ[ΐβὰ] ρετσελή.

Κύημα, τὸ جنين δζενίν.

Κύησις, ἡ كبله κεπελίκ, χάμλ, حبل χάπλ.

Κυητικός, ή, όν, حبلی χα[πλή].

Κυκεών, ὁ بوزه ποζά. ≷ (μ[τφ.]) قاريشيقلق καρησηκλήκ, هرج و [مرج] χὲρδζ οὐ μέρδζ, قاريش موريش κα[ρὴς] μουρής.

Κυκλάμινον, τὸ (Βτ.) نان قولاغی ταβσὰν κουλαγή, مريم τιμοὺρ μεργέμ.

Κυκληδόν, (Ἐπρ.) صورتنده ... اولارق δαΐρὲ σουρετινδὲ ὀλαράκ, ايدرك δὲβρ ἰδερέκ.

Κυκλικός, ή, όν, دائروی ρεβί, دوری δεβρί, مدور μουδεβ[βέρ], مستدير μουστεδίρ.

Κυκλίσκος, ὁ دائرجك δαΐρε[δζίκ]

υκλοειδής, ές, دائروی δαϊ-ί, مدور μουδεββέρ.

ύκλοθεν, (Ἐπρ.) اطرافدن ἐτ-ρδάν.

ύκλοθι, (Ἐπρ.) اطرافده ἐτ-ρδά.

ύκλος, ὁ (Μθμ.) دائره δαϊρέ, چ τσεβρέ, دور δέβρ, مدار μεδάρ. Ἀστρ.) دور δέβρ. ‖ (Πολ.) محافل αφίλ. «*οἱ πολιτικοὶ —οι* محافل سیا μεχαφίλι σιγιασιγέ. «*οἱ ἐπί-οι —οι* محافل رسمیه μεχαφίλι μιγέ. «*ἐμπορικοὶ —οι* محافل تجاریه αφίλι τιδζαριγέ. «*σεληνιακὸς ἐτῶν 28* یکرمی سکز سنه‌دن عبارت دور γιρμὶ σεκὶζ σενεδὲν ἰπαρὲτ ρι καμέρ. «*ἡλιακὸς — ἐτῶν 19* اون طقوز سنه‌دن عبارت دور ὂν ούζ σενεδὲν ἰπαρὲτ δέβρι σέμς.

υκλοτερής,ές, مداری μεδαρί, ره‌وی δαϊρεβί. ‖ —ῶς (Ἐπρ.) دائره صورتنده δαϊρὲ σουρετινδέ, دورا ρεν.

υκλοφορία, ἡ کلیش کیدیش γκε-γκιδίς, آمد شد ἀμὲδ σούδ, مرور μουρούρ οὐ οὐπούρ. ‖ (Ι) دوران δεβεράν, جولان δζουλάν. ‖ τεδαβούλ, انتشار ἰντισάρ, مداوله δαβελέ. «*— αἵματος* دم دوران ράνι δέμμ, دم حرکت χαρεκέτι «*— χρημάτων* اقچه‌نك تداولی σενὶν τεδαβουλί. «*— πλούτου* ثروتك σερβετὶν τεδαβουλί. τω εἰς *—ν* تداوله اخراج ا. τε-δαβουλὲ ἰχράδζ ἰτ. ميدان تداوله چیقارمق μεϊδάνι τεδαβουλὲ τσηκαρ-μάκ. «*ἀποσύρω τῆς —ας* ميدان تداولدن آلق ـ قالدیرمق μεϊδάνι τεδαβουλδὲν ἀλμὰκ-καλδηρμάκ.

Κυκλοφορικός, ή, όν, (Ι) دورانی δεβερανί, جولانی δζουλανί, دوری δεβρί. «*κίνησις —ή* حرکت دوریه χα-ρεκέτι δεβριγέ.

Κυκλοφορ(έω)ῶ, دونمك δὸν-μέκ, دور ا. δὲβρ ἰτ. دوران ـ جولان ا. δεβερὰν-δζουλὰν ἰτ. تداول ـ انتشار ا. τεδαβοὺλ-ἰντισὰρ ἰτ. جریان ا. δζε-ρεγιὰν ἰτ. متداول اول. μουτεδαβὶλ ὀλ. ‖ شیوع بولق σουγιοὺ' πουλμάκ. «*τὸ αἷμα κυκλοφορεῖ εἰς τὰς φλέβας* دم عروق ایچنده دوران ایدر δὲμμ οὐρούκ ἰτσινδὲ δεβερὰν ἰδέρ. «*ἡ εἴδησις αὕ-τη κυκλοφορεῖ ἀπὸ χθὲς εἰς τὴν πόλιν μας* بو حوادث دونكی بری شهرمزده جریان ایتمكده‌در πού χαβαδὶς δούνδεν πέρὶ σεχριμιζδὲ δζερεγιὰν ἰτμεκ-δέδιρ.

Κυκλ(όω)ῶ, چویرمك τσεβιρμέκ, قوشاتمق κουσατμάκ, احاطه ا. ἰχατὰ ἰτ.

Κύκλωσις, ἡ چویرلمه τσεβιρλεμέ, احاطه ἰχατά.

Κύκλωψ, ὁ تپه كوز τεπὲ γκιὸ'ζ.

Κύκνειος, α, ον, قوغو قوشی كبی κουγοὺ κουσοὺ κιπί. «*—ον ᾆσμα* قوغو نغمه‌سی κουγοὺ ναγμεσί.

Κύκνος, ὁ (Ζλγ.) قوغو قوشی κουγοὺ κουσού.

Κυλικεῖον, τὸ سفره طالقه‌سی

مخصوص دولاب σοφρὰ τακηηλαρηνὰ μαχσοὺς δολάπ, مشروبات اوطهسى μεσρουπὰτ ὀδασή, بوفه πουφέτο.

Κυλινδρικός, ή, όν, (Μθμ.) استوانى, سيلندرشكلى σιλενδὲρ σεκλινδέ, οὐστουβανή. ‖ —ἄξων (Ἀνατ.) محور العصب μεχβὲρ οὐλ-ἀσάπ.

Κυλινδροειδής, ές, شبه اسطوانه σεπίχι οὐστουβανέ. «—εῖς ἀποφύσεις حدبات شبه اسطوانه χουδεππάτι σεπίχι οὐστουβανέ.

Κύλινδρος, ὁ سيلندر σιλενδέρ. ‖ (Μθμ.) اسطوانه οὐστουβανέ ‖ (Μηχ.) سيلندر σιλενδέρ. ‖ (Τπγρ.) مردانه μερδανέ.

Κυλινδρώδης, ες, اسطوانى οὐστουβανή.

Κυλίνδρωσις, ἡ (Ἀνατ.) درز اسطوانى δέρζι οὐστουβανή. ‖ (Τεχν.) سيلندردن كچورمه σιλενδερδὲν γκετσουρμέ.

Κύλιξ, ὁ قدح καδέχ.

Κύλισις, ἡ καὶ **Κύλισμα, τὸ** يووارلامه γιουβαρλαμά.

Κυλιστός, ή, όν, يووارلنمش γιουβαρλανμής.

Κυλίω, يووارلمق γιουβαρλαμάκ, ‖ (πθ.) يووارلنمق γιουβαρλανμάκ. «*πέτρα ποῦ δὲν κυλᾷ, δὲν πιάνει μαλλὶ* (πρμ.) يووارلنان طاش يوصون طوتماز γιουβαρλανὰν τὰς γιουσοὺν τουτμάζ.

Κυλλός, ή, όν, چولاق τσολάκ, طوپال τοπάλ, چقاط σακάτ.

Κύλλωσις, ἡ طوپاللق τοπαλλ[ίκ], چقاطلامه σακατλαμά.

Κῦμα, τὸ دالغه δαλγά, موج μ[ὲ]ζ, πλ. امواج ἐμβάδζ, خيزاب χη[ζάπ]. «*τὰ —τα τῆς θαλάσσης* دريا [امواجى] ἐμβάδζι δεργιὰ. «*ὁ φλοῖσβος* [τῶν] *—ων* زمزمهٔ امواج ζεμζεμέϊ ἐμβά[δζ].

Κυμαίνω, دالغه لانمق δαλγα[λαν]μάκ, تموج ا[يتمك] τεμβὶδζ ἰτ. ‖ (π[θ.]) دالغه لانمق δαλγαλανμάκ, تموج ا[يتمك] μεββοὺδζ ἰτ. ‖ [قي]ز و خورشه گلك [قيزوب خورشه گلمك] δζοὺς οὐ χουρουσὰ γκελμέκ. ‖ [چا]لقانمق τσαλκανμάκ, صاللانمق σαλλάνμ[άκ], تردد بولنمق τερεδδουδδὲ πουλουνμ[άκ].

Κύμανσις, ἡ صاللانمه σαλλαν[μά], تموج τεμεββούδζ. ‖ هيجان χεγεάν, قاريشيقلق καρησηκλήκ.

Κυματηρός, ά, όν, καὶ [—]**τίας, ὁ** دالغه لى δαλγαλή, تموج[لى] μ[.] τεμεββίδζ.

Κυματίζω, دالغه لانمق δαλγαλ[αν]μάκ, تموج - تلاطم ا[يتمك] τεμεββούδζ-[τε]λατοὺμ ἰτ. ‖ (πθ.) [دالغه]لردن چالقانمق δαλγαλαρδὰν τσαλκανμάκ.

Κυμάτισμα, τὸ καὶ **—ισμὸ[ς],** ὁ دالغه لانمه δαλγάλανμά, تموج τεμ[ε]ββούδζ, چالقندى τσαλκηνδή, تلاطم [τε]λατούμ, صاللندى σαλλανδή.

Κυματοειδής, ές, موجى [με]δζή. ‖ —ῶς (ἐπρ.) تموجله τε[μ]εββούδζλε.

Κυματ(όω)ῶ, قالديرمق [دالغه] δαλγὰ καλδηρμάκ. ‖ (πθ.) [تموج] ا[يتمك] τεμεββούδζ ἰτ.

Κυμάτωσις, ἡ καὶ **—μα,** τὸ تموج τεμεββούδζ, تلاطم τελατούμ.

Κυμβαλίζω, زيل چالمق ζὶλ τσαλμάκ.

Κυμβαλισμός, ὁ زيل چالمى ζὶλ τσαλμασή.

Κυμβαλιστής, ὁ زيل چالان ζὶλ τσαλάν.

Κύμβαλον, τὸ (Μουσ.) زيل ζίλ. ‖ تومبلك τουμπελέκ.

Κυμβίον, τὸ جوربه طاشى τσορπὰ ταση.

Κύμινον, τὸ (Φρμ.) كمون κεμμούν, كمنون κεμνούν.

Κυνάγχη, ἡ (I) خناق كلبى χηνάκι κελπί.

Κυνάκανθα, ἡ (Βτ.) يبان كل چچكى γιαπὰν γκιούλ τσιτσεγί.

Κυνάριον, τὸ كوپكجك κιοπεκδζίκ.

Κυνδαλισμός, ὁ چليك چوماق اويونى τσελὶκ τσομὰκ όγιουνού.

Κυνηγεσία, ἡ καὶ **—γέσιον,** τὸ آو ἄβ, صيد و شكار σαῒδ οὐ σικιάρ.

Κυνηγετικός, ή, όν, صيدى σαϊδί. «ἡ —ὴ τέχνη فن صيد φέννι σαῒδ, صيادت σαΐγιαδάτ. «— κύων آو كوپكى ἂβ κιοπεγί. «—ὰ βιβλία كتب صيد κιουτούπι σαΐδιγέ.

Κυνήγημα, τὸ قوولامه κοβαλαμά, تعقيب τα'κήπ.

Κυνήγιον, τὸ آو ἄβ, صيد و شكار σαῒδ οὐ σικιάρ. «ἄδεια —ίου آو تذكرهسى ἂβ τεζκερεσί. «ἡ ἔναρξις —ίου μετὰ... ἡ λῆξις τοῦ —ίου شكار موسمك

سكار و ختاى σικιὰρ μεβσιμενὶν κιουσὰδ οὐ χηταμή.

Κυνηγός, ὁ آوجى ἀβδζή, صياد σαγ-γιάδ, شكارجى σικιαργκίρ. ‖ (Στρ.) طليعه ταλι'ά.

Κυνηγ(έω)ῶ, آولامق ἀβλαμάκ, آو ا. ἂβ ἰτ. صيد و شكار ا. σαῒδ οὐ σικιὰρ ἰτ. آوجيلق ا. ἀβδζηλὴκ ἰτ. آوجى اول. ἀβδζὴ ὀλ. ‖ قوولمق κοβαλαμάκ, تعقيب ا. τα'κήπ ἰτ. «ὅποιος κυνηγᾷ δύο λαγοὺς δὲν πιάνει κανένα (πρμ.) ايكى طاوشان بردن آولانماز ἰκὶ ταβσὰν πιρδὲν ἀβλανμάζ, ايكى قاربوز بر قولتغه صيغماز ἰκὶ καρπούζ πὶρ κουλτουγὰ σηγμάζ.

Κυνηδόν, (Ἐπρ.) كوپك كبى κιοπὲκ κιπί.

Κυνηλασία, ἡ كوپك ايله آولامه κιόπὲκ ἰλὲ ἀβλαμά.

Κυνητίνδα, ἡ اوپوشمه اويونى ὀπούσμὲ ὀγιουνού.

Κύνικλος, ὁ (Ζλγ.) آطه طاوشانى ἀδὰ ταβσανί.

Κυνικός, ή, όν, كلبى κελπί. «—ὰ καύματα ايام باحور ἐγιάμι παχούρ. «οἱ —οὶ φιλόσοφοι كلبيون κελπιγιούν. «ἡ —ὴ φιλοσοφία مذهب كلبيون μεζχέπι γκελπιγιούν. «ἡ —ὴ ἀναίδεια كستاخلق κιουσταχλήκ.

Κυνισμός, ὁ مذهب كلبيون μεζχέπι γκελπιγιούν.

Κυνόβρωτος, ον, كوپكدن يئلمش κιόπεκδὲν γενιλμίς.

Κυνόγλωσσον, τὸ (Βτ.) لسان الكلب λισὰν οὐλ-κέλπ.

Κυνόδεσμος, ὁ ايت مرسى ἴτ μερεσί.

Κυνόδηκτος, ον, كوپكدن ايصيرلمش κιόπεκδὲν ἡσηρηλμής.

Κυνόδους, ὁ ايت ديشلرى ἴτ διςλερί, سن تابى σένι ναπί.

Κυνοκράμβη, ἡ (Βτ.) ايت اوزومى ἴτ οὐζουμού.

Κυνόλυσσα, ἡ داء الكلب δὰϊ οὐλ-κέλπ.

Κυνόμορον, τὸ (Βτ.) ايت بورنى ἴτ πουρνοὺ γεμισί, قوش بورنى κοὺς πουρνού.

Κυνόμυια, ἡ (Ζλγ.) ايت سينكى ἴτ σινεγί.

Κυνοπρόσωπος, ον, ايت يوزلى ἴτι γιούζλού. ‖ اوتانماز ὀτανμάζ.

Κυνορεξία, ἡ (Ι) جوع الكلب δζοὺϊ οὐλ-κέλπ.

Κυνόρροδον, τὸ (Βτ.) قوش بورنى κοὺς πουρνού, يبان كل بورنى γιαπὰν γκιοὺλ πουρνού.

Κυνόσβατον, τὸ (Βτ.) ايت اوزومى ἴτ οὐζουμού, كل نسرينك يمشى γκιοὺλ νεσρινὶν γεμισί.

Κυνόσβατος, ἡ (Βτ.) يبان كلى آغاجى γιαπὰν γκιουλοὺ ἀγαδζή.

Κυνόσουρα, ἡ (Ἀστρ.) ايت قويروغى ἴτ κουϊρουγού, دب اصغر δούππι ἀσγάρ.

Κυνώδης, ες, كلبى κελπί.

Κυοφορία, ἡ كبةلك κεπελίκ, حمل χάμλ, حبل χάπλ. «ὁ καιρὸς τῆς —ας كبةلك وقتى κεπελὶκ βακτή, مدت حمل μουδδέτι χάμλ, محبل μαχπέλ.

Κυοφόρος, ον, حامله-كبه قارى χαμιλὲ-κεπὲ καρή.

Κυοφορ(έω)ῶ, كبه-حامله اول. κεπὲ-χαμιλὲ ὀλ.

Κυπαρίσσινος, η, ον, سروى σερβί.

Κυπαρισσοειδής, ές, سرو آغاجنه بكزر σὲρβ ἀγαδζηνὰ πενζέρ.

Κυπαρισσόμηλον, τὸ (Βτ.) سروى قوزالاغى σερβὶ κοζαλαγή.

Κυπάρισσος, ἡ (Βτ.) سرو آغاجى σὲρβ ἀγαδζή, سروى σερβί.

Κυπαρισσών, ὁ (Βτ.) سرويلك σερβιλίκ, سلويلك σελβιλίκ.

Κύπειρος, ὁ (Βτ.) طوپلاق اوتى τοπαλὰκ ὀτού, سعد σού'δ.

Κύπελλον, τὸ قوپا κούπα, قدح καδέχ. ‖ (Βτ.) قدح بلوط καδέχι πελούτ.

Κυπελλοειδής, ές, (Βτ.) قدحى الشكل καδεχὶ οὐσ-σέκλ.

Κυπελλοφόρος, ον, حامل قدح χαμίλι καδέχ.

Κύπη, ἡ قدح καδέχ.

Κυπρῖνος, ὁ (Ζλγ.) سازان باليغى σαζὰν παληγή.

Κύπρις, ἡ قبريسيه κηπρησιγέ.

Κύπρος, ἡ (Βτ.) قنه κηνά.

Κύπτω, آشاغى اكلك ἀσαγὴ έγιλμέκ, اكلك ἐγιλμέκ.

Κυρία, ἡ خانم افندی μαδάμ, خانم افندی χανούμ ἐφένδι.

Κυριακός, ή, όν, ملکی μαλικί. « ἡ —ὴ ἡμέρα بازار کونی παζὰρ γκιουνού.

Κυριάρχης, ὁ مالك μαλίκ, ملك μελίκ, حكمدار χόυκιούμδάρ, آمر ἀμίρ, پادشاه παδισάχ, سلطان σουλτάν.

Κυριαρχία, ἡ آمریت ἀμιριγέτ, حكمدارلق χόυκιούμδαρλήκ, سلطنت σαλτανάτ, پادشاهلق παδισαχλήκ, حكومت χόυκιουμέτ.

Κυριαρχικός, ή, όν, ملوكانه μόυλόυκιανέ, حكمداری χόυκιόυμδαρί. § —ῶς (ἐπρ.) آمرانه ἀμιρανέ, ملوكانه μόυλόυκιανέ, حاكمانه χακιμανέ, پادشاهانه παδισαχανέ.

Κυρίευσις, ἡ فتح و ضبط φέτχ οὐ ζάπτ, تسخیر τεσχήρ.

Κυριεύω, مالك - صاحب اولـ. μαλὶκ -σαχήπ ὀλ. تملك اـ. τεμελλοὺκ ἰτ. § ضبط - فتح - تسخیر اـ. ζάπτ - φέτχ - τεσχὴρ ἰτ. § (πθ.) —ομαι ضبط و تسخیر اولنمق ζάπτ οὐ τεσχὴρ ὀλουνμάκ. § (μτφ.) اوغرامق ὀγραμάκ, دوچار - مبتلا اولـ. δουτσὰρ - μουπτελὰ ὀλ. «ἡ δεῖνα θέσις ἐκυριεύθη فلان موقع ضبط و تسخیر اولنمشدر φιλὰν ρεβκὴ ζάπτ οὐ τεσχὴρ ὀλουνμούσδουρ. «α—ομαι ὑπὸ τοῦ φόβου دوچار خوف اولـ. δουτσάρι χάβφ ὀλ. «—ομαι ὑπὸ τοῦ ἔρωτος عشقه مبتلا اولـ. ήσκὰ μουπτελὰ ὀλ. «τὸν ἐκυρίευσεν ἡ φιλοδοξία خرص جلال كندينه غالب اولدی χήρση δζελὰλ κενδινὲ γαλὶπ ὀλδού.

Κυριολεκτικός, ή, όν, معنای اصلیه منسوب μα'νάϊ ἀσλιγεγὲ μενσούπ. § —ῶς (ἐπρ.) معنای اصلیه‌جه μα'νάϊ ἀσλιγέδζε.

Κυριολεκτ(έω)ῶ, كلماتی معنای اصلیه اوزره استعمال اـ. κελιματὶ μα'νάϊ ἀσλιγὲ οὔζρὲ ἰστι'μὰλ ἰτ.

Κυριολεξία, ἡ معنای اصلیه μα'νάϊ ἀσλιγέ.

Κύριος, α, ον, افندی ἐφένδι, آغا ἀγά, جلبی δζελεπί, چورباجی τσόρπαδζη, موسیو μουσιού. § صاحب σαχήπ, مالك μαλίκ, متصرف μουτεσαρρίφ. § ذاتی ζατή, اصلی ἀσλή, فطری φιτρί. § حقیق χακηκή, صاف σαφή, خالص χαλίς. «ἡ λέξις αὕτη εἰς τὴν κυρίαν της σημασίαν σημαίνει τοῦτο بو لغاتك معنای اصلیه‌سی شودر ποὺ λογατὴν μα'νάϊ ἀσληγεσὶ σούδουρ. «ἡ —α σημασία معنای اصلیه μανάϊ ἀσλιγέ, معنای لغویه μα'νάϊ λαγβιγέ. «—ον ὄνομα (Γρμ.) اسم خاص ἴσμι χάσς, اسم عام ἴσμι ἄμμ. «τὸ —ον ὄνομα τινὸς اسم ذات ἴσμι ζάτ. «ὁ — σκοπὸς اصل مراد ἄσηλ μουράδ. «ἡ —α αἰτία سبب اصلی σεπέπι ἀσλή. «ἐλησμονήσατε τὸ κυριώτερον ذات مصلحتی فراموش ایدیكز ζάτι μασλαχατὴ φεραμοὺς ἰδινίζ. «ἦλθεν ὁ — τῆς οἰκίας او صاحبی كلدی ἐβ σαχηπὴ γκελδί. « εἴδετε τὸν —ον δεῖνα فلان افندی‌یی كوردیكزمی; φιλὰν ἐφενδιγὶ γκιόρδουνούζμού; «οὐδεὶς

δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν (Γρφ.) بر آدم ایکی افندیه خدمت ایدمز πὶρ ἀδὰμ ἰκὶ ἐφένδιγε χηδμὲτ ἰδέμεζ. «*εἶναι — τῆς γῆς ταύτης* بو آرضك متصرفيدر ποὺ ἀρζὶν μουτεσαρριφίδιρ. « *τίς εἶναι ὁ — τοῦ ἵππου τούτου;* بو باركيرك صاحبی كيمدر ποὺ παργκιρὶν σαχηπὴ κίμδιρ; «*Κύριος, ὁ Θεός* حق تعالی حضرتلری χὰκκ τεάλ̱α χαζρετλερί. « *φωνὴ λαοῦ, φωνὴ Κυρίου* لسان خلق لسان حقدر λισάνι χὰλκ λισάνι χάκκδιρ. «*Κύριος οἶδε* الله بيلر ἀλλὰχ πιλίρ, خدا ی داند χουδὰ μὴ δανέδ. ‖ (θλ.) *ἡ κυρία* (παρ' Ὀθωμ.) خانم χανούμ, خانم افندی χανοὺμ ἐφένδι, (παρ' Ἑλλ) قوقونا κοκόνα, (παρὰ Γάλλ.) مادام μαδάμ, (παρ' Ἀρμ.) طوطی δουδού, (παρ' Ἑβρ.) بوليجه πουλίδζα. ‖ (ἁπλῶς καὶ ἀντὶ γυνὴ) قاری καρή, خاتون χατούν, قادين καδήν. « *ἦσαν πολλαὶ κυρίαι εἰς τὸν χορόν* بالوده چوق خاتون وار ایدی πάλοδα τσὸκ χατοὺν βὰρ ἰδί.

Κυριότης, ἡ ملكيت μουλκιγέτ, تملك τεμελλούκ, تصرف τεσαρρούφ. ‖ حكم χόυκμ, حكومت χόυκ̱ουμέτ, اقتدار ἰκτιδάρ, قوة حاكمه κουββέϊ χακιμέ. «*ἀγωγὴ περὶ —τητος* ملكيت دعواسی μουλκιγὲτ δαβασή, دعوای تملك و تصرف δαβάϊ τεμελλοὺκ βὲ τεσαρρούφ.

Κυρίως, (Ἐπρ.) باشليجه πασλήδζα, علی الخصوص ἀλ-ἐλ-χουσούς, آصل ἀσήλ, بالخاصه πὶλ-χασσά, خاصة χάσσατεν, فی الوقع φὶλ-βακή', فی الحقيقه φὶλ-χακηκά. « *ἡ λέξις αὕτη σημαίνει — τοῦτο* بو لغاتك معناسی خاصة شودر ποὺ λογατὴν μα'νασὴ χάσσατεν σούδουρ. « *— εἰπεῖν* بالخاصه πὶλ-χασσά. «*τοῦτο — εἶναι ἀπάτη* بونك حق تعبيری حيلهبازلقدر πουνοὺν χάκκι τα'πιρὶ χηλεπαζλήκδηρ. «— *καὶ μεταφορικῶς* اصلی و مجازی اولهرق ἀσλὴ βὲ μεδζαζὴ ὀλαράκ.

Κῦρος, τὸ حكم χόυκμ, حكومت χόυκ̱ουμέτ. ‖ صحت σηχχάτ, حقيقت χακηκάτ. ‖ موثوقيت μεθσουκηγέτ. ‖ اعتبار ἰτιπάρ. «*τὸ — τῶν νόμων* قوانين موجودهنك حكمی καβανίνι μεβδζουδενὶν χόυκμί. «*ἔχει —* معتبردر μου'τεπέρδιρ, نافذدر ναφίζδιρ. «*τὰ ἔθιμα λαμβάνουσι — ὑπὸ τοῦ χρόνου* امرار وقت ايله آيين و عادت كسب اقتدار ايدر ἐμράρι βακτ ἰλὲ ἀγὶν οὐ ἀδὲτ κέσπι ἰκτιδὰρ ἰδέρ.

Κυρτοειδής, ές, احدبی ἀχδεπί.

Κυρτός, ή, όν, قامبور καμπούρ, محدب μουχαδδέπ.

Κυρτότης, ἡ اكريلك ἐγριλίκ, اعوجاج ἰβιδζάδζ, انحنا ἰνχινά, قامبورلق καμπουρλούκ, حدب χαδέπ.

Κυρτ(όω)ῶ, اكريلتمك ἐγριλετμέκ, تعويج ا. τα'βίδζ ἰτ. تعفيف ا. τα'φὶφ ἰτ. ‖ (πθ.) اكريلمك ἐγριλεμέκ, تعوج ا. τεαββοὺδζ ἰτ.

Κύρτωμα, τὸ اعوجاج ἰβιδζάδζ.

Κύρτωσις, ἡ تعوج τεαββούδζ, تعويج τα'βίδζ.

Κυρ(όω)ῶ, تصديق ا. τασδὴκ ἰτ.

Κύρωσις, ἡ تصديق τασδήκ.

Κυρωτικός, ή, όν, تصديق τασδηκή, مصدق μουσαδδάκ.

Κύστις, ἡ (I) سديك قاوغی σιδὶκ καβουγού, مثانه μεσανέ, حويصل χουβεϊσάλ, آبدان ἀπδάν. «*κατάρρους τῆς —εως* مثانه نزله νεζλέϊ μεσανέ. «*αἱμορραγία τῆς —εως* مثانه نزف νέζφι μεσανέ.

Κυστεαλγία, ἡ (I) الم مثانه ἐλέμι μεσανέ.

Κυστεοδυνία, ἡ (I) رثيه مثانه ρισγέϊ μεσανέ.

Κυστεοκήλη, ἡ (I) فتق مثانه φέτκι μεσανέ.

Κυστικός, ή, όν, (I) مرارى μεραρί. «*ἀρτηρία —ή* شريان مرارى σερεγιάνι μεραρί. «*φλέβαι —αί* اوردهٔ مراريه ἐβριδέϊ μεραριγέ.

Κυστῖτις, ἡ (I) التهاب مثانه ἰλτιχάπι μεσανέ.

Κυστεόπτωσις, ἡ (I) سقوط مثانه σουκούτι μεσανέ.

Κυστεοπυϊκός, ή, όν, (I) قيح مثانه κήχι μεσανί.

Κυστεοσπαστικός, ή, όν, (I) تسنج مثانه τεσεννούδζι μεσανί.

Κυστεοτομία, ἡ (Χργ.) خزع مثانه χάζι μεσανέ.

Κυστεοτόμον, τὸ (Χργ.) مخزع مثانه μαχζάϊ μεσανέ

Κυστοαιμία, ἡ (I) تراكم دم مثانه τερακιούμι δέμμι μεσανέ.

Κυστόλιθος, ὁ طاش مثانه μεσανὲ τάς.

Κυστοπλαστία, ἡ (I) تصنيع مثانه τασνήϊ μεσανέ.

Κυστοπληγία, ἡ (I) فلج مثانه φέλδζι μεσανέ.

Κύτταγμα, τὸ باقيش πακής, باقمه πακμά, نظر ναζάρ.

Κυττάζω, باقمق πακμάκ, نظر ا. ναζὰρ ἰτ. دقت ا. δηκκὰτ ἰτ. «*κύτταξε τὴν δουλειά σου* ايشنه باق ἰσινὲ πάκ.

Κύτταρον, τὸ (Φ. Ἱστ.) حجره χουδζρὲ πλ. حجرات χουδζουράτ.

Κυτταρώδης, ες, (Φ. Ἱστ.) حجروى χουδζρεβί.

Κυφός, ή, όν, قامبور καμπούρ, احدب ἀχδέπ.

Κυφότης, ἡ καὶ **—ωμα** καὶ **—ωσις,** ἡ قامبورلق καμπουρλούκ, حدب χαδέπ.

Κυψέλη, ἡ قووان κοβάν.

Κυ(έω)ῶ, كبه او. κεπὲ ὀλ. ξ طوغورمق δογουρμάκ.

Κύων, ὁ καὶ ἡ كوپك κιόπέκ, كلب κέλπ, سك σέκ. ξ (Ἀστρ.) *μέγας* — كلب اكبر κέλπι ἐκπέρ. «*μικρὸς* — كلب اصغر κέλπι ἀσγάρ. «*κύνες κυνηγετικοί* آو كوپكلرى ἆβ κιόπεκλερί. «*κύνες οἰκιακοί* او كوپكلرى ἒβ κιόπεκλερί.

Κωβιός, ὁ (Ζλγ.) قيا باليغى καγιὰ παληγή.

Κώδηξ, ὁ (Νμ.) دستور δεστούρ,

قانوننامه κανονναμέ, قانون κανόν. «ἀστικὸς — حقوقیه قوانین καβανίνι χουκουκηγέ, قانون مدنی κανόνι μεδενί. «ἀστυκὸς ὀθωμανικὸς — مجلهٔ احکام عدلیه μεδζελέϊ ἀχκιάμι ἀδλιγέ, مجله μεδζελέ. «ποινικὸς — جزا قانوننامه‌سی δζεζὰ κανονναμεσί. «ἐμπορικὸς — تجارت بریه قانوننامه‌سی τιδζαρέτι περριγὲ κανον-ναμεσί. «ναυτικὸς — تجارت بحریه قانوننامه‌سی τιδζαρέτι παχριγὲ κανον-ναμεσί. «— πολιτικῆς δικονομίας اصول محاکمات حقوقیه قانونی οὐσούλι μουχακεμάτι χουκουκηγὲ κανονού.

Κωδίκελλος, ὁ (Νμ.) وصیتنامه βασιγετναμὲ ζιλί, وصیتنامهٔ ثانی βασιγετναμέϊ σανί.

Κώδων, ὁ چاك τσάν, ناقوس ναχούς, جرس δζερές, چینغرداق τσηνγηρδάκ, قامپانه καμπάνα.

Κωδωνίζω, چاك چالمق τσὰν τσαλμάκ. § (μτφρ.) تواتر ا. τεβατοὺρ ἰτ. فاش ا. φὰς ἰτ.

Κωδώνισμα, τὸ چاك چاله τσὰν τσαλμά.

Κωδωνίσκος, ὁ كوچك چاك κιοὐτσοὺκ τσάν.

Κωδωνοειδής, ές, جرسی الشكل δζερεσὶ οὐσ-σέκλ. «τὰ —ῆ (Βτ.) فصیلهٔ جرسیه φασιλέϊ δζερεσιγέ.

Κωδωνοστάσιον, τὸ چاك قله‌سی τσὰν κουλεσί.

Κώθων, ὁ تخته قدح ταχτὰ καδέχ.

Κωθωνίζω, سرخوش اولمق σαρχὸς ὀλμάκ.

Κωθωνισμός, ὁ سرخوشلق σαρχοσλούκ.

Κωθωνιστής, ὁ سرخوش σαρχός.

Κωλάντερον, τὸ كودن بغرصاغی κιοδὲν παγηρσαγή.

Κωλικόπονος, ὁ (Ι) قولنج κουλένδζ, وجع بطن βεδζάϊ πάτν, سانجی σανδζή.

Κωλικός, ή, όν, (Ι) قولونی κολονί. «τὸ —ον καὶ ἡ —ή قولنج κολένδζ, وجع بطن βεδζάϊ πάτν.

Κωλομέριον, τὸ ἴδε Γλουτός.

Κῶλον, τὸ پارچه παρτσά, قطعه κητά', جزء δζούζ'. § (Ἀνθρ.) عضو ὀὐζβ πλ. اعضا ἀζά, آلت ἀλέτ. § (Γρμ.) فقره φικρά. «ἀφῆκε τὰ κῶλα ἐν τῇ ἐρήμῳ نالری آتدی ναλλαρὴ ἀτδή.

Κωλόπανον, τὸ طهارت بزی ταχαρὲτ πεζί.

Κῶλος, ὁ كوت κιότ, بوزوك πούζούκ.

Κωλοφωτιά, ἡ (Ζλγ.) كیجه بوجكی γκιδζὲ πόδζεγί, آتش بوجكی ἀτές πόδζεγί, شبتاب σεπτάπ, ولد الزنا βελὲδ οὐζ-ζινά.

Κώλυμα, τὸ مانع μανὴ πλ. موانع μεβανί'. «κωλύματα τοῦ γάμου (Νμ.) موانع ازدواج μεβανίϊ ἰζδιβάδζ.

Κωλυσιεργία, ἡ تعطیل τα'τίλ.

Κωλυσιεργός, ὁ معطل μου-αττίλ.

Κωλυσιεργ(έω)ῶ, ا. تعطيل τα'τὶλ ἰτ.

Κώλυσις, ἡ منع μέν', ممانعت μου-μανaάτ.

Κωλυτικός, ή, όν, منعى μενίῒ.

Κωλυτός, ή, όν, ممنوع μεμνού'.

Κωλύω, .ا منع μέν' ἰτ. .ا ممانعت μουμαναὰτ ἰτ. .او مانع μανί' ὀλ. پراقمامق πράκμαμακ. ‖ (πθ.) منع اولنمق μέν' ὀλουνμάκ, معذور او μα'-ζοὺρ ὀλ. «*οὐδὲν κωλύει* هيچ بر مانع يوقدر χὶτς πὶρ μανὶ' γ̧όκδουρ, ممنوع دكلدر μεμνού' δεγίλδιρ.

Κῶμα, τὸ (I) درين بايغينلغى δερὶν παῒγηνληγή, سبات عميق σεπάτι ἀμήκ, قوما κόμα.

Κώμη, ἡ كوى κ̧ιόϊ, قريه καριγέ, ناحيه ναχηγέ.

Κωμήτης, ὁ كويلى κ̧ιοϊλή, اهل قريه ἔχλι καριγέ.

Κωμίδιον, τὸ كويجگز κ̧ιοϊδζηγήζ.

Κωμικός, ή, όν, مضحك μουδ-χήκ, هزال χεζάλ, مقلد μουκαλλίδ, قوميق κομήκ. «— *ὑποκριτής* مقلد μουκαλλίδ. «— *ποιητής* شاعر مضحكه نويش σαήρι μουδχηκὲ-νουβίς. «*διήγησις* —ἡ حكايه مضحكه χηκιαγέϊ μουδχηκέ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) تحف و صورتده كولنج بر τοχὰφ βὲ γκιουλένδζ πὶρ σουρέτλε, طريقيله كلنجه ἐγλενδζὲ ταρηκὴ ἰλέ. «*ἐπὶ τὸ κωμικώτερον* مقلدجهسنه μουκαλλίδδζεσινέ.

Κωμόπολις, ἡ قصبه κασαπά.

Κῶμος, ὁ جنبش δζουνπούς, عيش و عشرت ضيافت ζιγιαφέτ, عيش ὴς ού ήσρέτ.

Κωμῳδία, ἡ مضحكه μουδχηκέ, قومديا κομέδια.

Κωμῳδιογράφος, ὁ مضحكه نويش μουδχηκὲ-νουβίς.

Κωμῳδοποιΐα, ἡ مضحكه نويشى μουδχηκὲ-νουβισή.

Κωμῳδοποιός, ὁ مضحكه محررى μουδχηκὲ μουχαριρί.

Κωμῳδός, ὁ مقلد μουκαλλίδ, قوميق κομίκ.

Κώνειον, τὸ (Βτ.) بالديران اوتى παλδηρὰν ὀτού, شوكران σουκράν.

Κωνικός, ή, όν, (Μθμ.) مخروطى μαχρουτί. «*αἱ —αἱ τομαὶ* قطوع مخروطيت κουτού'ῒ μαχρουτιγέτ.

Κωνοειδής, ές, اشكل مخروطى μαχρουτὶ ούσ-σέκλ, شبه مخروط σε-πίχι μαχρούτ.

Κωνίς, ἡ مطاره ματαρά.

Κῶνος, ὁ (Μθμ.) مخروط μαχρούτ.

Κωνωπεῖον, τὸ قاريوله پردهسى καργ̧όλα περδεσί, جبنلك δζιπινλίκ, اوزلك ούβεζλίκ, ناموسيه ναμουσιέ.

Κωνωπίδιον, τὸ قرنبط ἢ قرنبيط καρναπίτ.

Κώνωψ, ὁ (Ζλγ.) سورى سينك σιβρὶ σινέκ, اوز ούβέζ.

Κωπεύω, كورك چكمك κ̧ιόυρὲκ τσεκμέκ.

Κώπη, ἡ καὶ **Κωπίον,** τὸ قايق كوركى καῒκ κ̧ιόυρεγί.

Κωπηλασία, ἡ كورك چكمه κι̯όυρὲκ τσεκμέ.

Κωπηλάτης, ὁ كورك چكن κι̯όυρὲκ τσεκέν, قايقجى καϊκδζή, كوركجى κι̯όυρεκδζή.

Κωπηλατ(έω)ῶ, كورك چكمك κι̯όυρὲκ τσεκμέκ.

Κώρυκος, ὁ دغارجق δαγαρδζήκ, طوربه τοπ̇ρά.

Κωτίλος ὁ لافزان λαφαζάν.

Κωφεύω, صاغر اول σαγὴρ ὀλ. ‖ اصمام ا. ἰσμὰμ ἰτ. ‖ (κάμνω τὸν κωφὸν) ايشتمزلك ا. ἰσίτμεμεζλὶκ ἰτ.

Κωφός, ή, όν, صاغر σαγήρ, كران كوش γκιρὰν-γκι̯ούς, اصم ἀσάμμ.

Κωφότης, ἡ صاغرلق σαγηρλήκ, اصميت ἀσαμμιγέτ.

Κωφ(όω)ῶ, اصمام ا. ἰσμὰμ ἰτ.

Κώφωσις, ἡ اصميت ἀσαμμιγέτ.

Κώχη, ἡ كوشه κι̯όσέ, كنار κενάρ, بوجاق π̇ουδζάκ.

Κωχιαστός, ή, όν, كوشه‌لى κι̯όσελί.

ΤΕΛΟΣ

ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΤΟΜΟΥ

Λ

λ, Λ, لامدا λάμδα. «لامدا» اشبو تسمیه اولنان حرف الفبای رومینك یرنجی حرفی اولوب ل کبی تلفظ اولنور).
λ', Λ', ('Αρθμ.) اوتوز ὀτούζ. اوتوزنجی ὀτουζουνδζού.
,λ, Λ, ('Αρθμ.) اوتوز بیك ὀτοὺζ ... اوتوز بیکنجی ὀτοὺζ πινινδζί.
Λάβαρον, τὸ سنجاق شریف σαν-... σερίφ, لوای شریف λιβᾶϊ σερίφ.
Λάβδανον, τὸ (Φρμ.) آفیون روحی ...ιὸν ρουχού.
Λαβδοειδής, ές, لامی λαμί.
Λαβή, ἡ قبض κάπζ, آخذ ἄχζ. ...ελ, قبضه καπζά, صاب σάπ. «— ...ους قلج قبضه‌سی κηλήδζ καπζασή. (μτφ.) سررشته σερριστέ. «δίδω λα- πρὸς ἐπίκρισιν سررشتهٔ لوم وتعییبه ..., σερριστέϊ λέβμ οὐ τα'γιπὲ ...έκ.
Λαβίς, ἡ قبضه καπζά. § ملقط ...κάτ, ماشه μασά, جنبستره δζιν-...τρα, جنبس δζινπίς. § کلبتان κελ-...άν. [χαραρέτ.
Λάβρα, ἡ شدت حرارت σιδδέτι
Λαβράκιον, τὸ καὶ Λάβραξ, (...λγ.) لورك بالیغی λέβρεκ παλιγή.
Λάβρος, ον, شدید σεδίδ, سرت σέρτ, کسکین κεσκίν. § —ως (ἐπρ.) شدیدا σεδίδεν. «ἐπιπίπτω —ως κατά τινος .ا شدتله برینك آلیهنه هجوم σιδ-δέτλε πιρινὶν ἀλεϊχινὲ χουδζοὺμ ἰτ.

Λαβύρινθος, ὁ لغز λούγζ, عاقول ἀκούλ. § (μτφ.) مسئلهٔ مشکله - مشوشه μεσελέϊ μουσκιλὲ-μουσεββεσέ. § (I) تیه τίχ, تجویف اذن τεδζβίφι οὔζν, جوف الاذن δζὲβφ οὐλ-οὔζν.

Λαβυρινθιακός, ή, όν, لغزی λουγζή. § (I) تیهی τιχί.

Λαβυρινθώδης, ες, لغزی شکلنده اولان λουγζὴ σεκλινδὲ ὀλάν. § (I) تیهی الشکل τιχὶ οὐσ-σέκλ. § (μτφ.) مشوش μουσεββές, اشکل ἐσκέλ.

Λαβώνω, یارەلامق γιαραλαμάκ, .ا جرح - تجریح δζέρχ-τερδζὶχ ἰτ.

Λάγανον, τὸ یوفقه γιουφκά.

Λαγάρα, ἡ (τοῦ οἴνου) شیره σιρέ. « — χρυσίου ابریز ἰπρίζ, قال κάλ. «— δέρματος کوردی γκιούδερί.

Λαγαρίζω, .ا تصفیه τασφιγὲ ἰτ. § (ἐπὶ μετάλλων) .ا قال κάλ ἰτ. «— τὴν ζάχαριν شکری تصفیه ایلمك σεκερὶ τασφιγὲ ἔϊλεμέκ.

Λαγάρισμα, τὸ تصفیه τασφιγέ, ترویق τερβήκ.

Λαγαρός,ή,όν, كوشك κεβσέκ, يومشاق γιουμουσάκ.

Λαγαρότης, ἡ كوشكلك κεβσεκλίκ, يومشاقلق γιουμουσακλήκ.

Λαγγάδι, τὸ دره δερέ.

Λάγγερας, ὁ فنا شراب φενὰ σαράπ, لانكر λανγκέρ.

Λαγιδεύς, ὁ καὶ **Λαγίδιον,** τὸ طاوشان يوروسى ταβουσὰν γιαβρουσού.

Λαγνεία, ἡ باه πάχ, شهوتپرستلك σεχβετ-περεστλίκ, شهوت باهيه σεχβέτι παχιγέ, اجفان ἰδζφάν, تجفين τεδζφίν, غلمت γουλμέτ.

Λαγνεύω, شهوتپرست او σεχβετ-περὲστ ὀλ. شهوان او σεχβὰν ὀλ.

Λάγνος, η, ον, شهوتپرست σεχβετ-περέστ, شهوان σεχβάν, شهوت انكيز σεχβὲτ-ἐνγκίζ. «—α βλέμματα انظار شهوت انكيز ἐνζάρι σεχβὲτ-ἐνγκίζ. § —ως (ἐπρ.) شهوت انكيزانه σεχβὲτ-ἐνγκιζανέ. «βλέπω τι —ως شهوت انكيزانه نظر ا. σεχβὲτ-ἐνγκιζανὲ ναζὰρ ἰτ. [τσοὺκ δεστί.

Λαγύνιον, τὸ كوچك دستى κιουτ-

Λάγυνος, ὁ καὶ ἡ دستى δεστί, سبو σεπού.

Λαγχάνω, قرعه ايله آلق κουρὰ' ἰλὲ ἀλμάκ. § ا. اصابت ἰσαπὲτ ἰτ. «ὁ λαχὸς ἔλαχεν εἰς ἐμέ قرعه بكا اصابت ايتمش κουρὰ' πανὰ ἰσαπὲτ ἰτμίς. «τὸ λαχὸν μέρος اصابت ايدن پارچه ἰσαπὲτ ἰδὶν παρτσά. «ὁ λαχὼν مصبوب μεσπούπ.

Λαγών, ἡ (I) بوكور πουγκ[ιούρ], خاصره χασιρέ. [τσ

Λαγωνικόν, τὸ (Ζλγ.) [...]

Λαγώπους, ὁ καὶ ἡ الرجل [ارنب] ἐρνεπὶ οὐρ-ρίδζλ.

Λαγὼς καὶ **Λαγωός,** ὁ (Ζ[...]) طاوشان ταβουσάν, ارنب ἐρνέπ.

Λαγωτόμαρον, τὸ [طاوشان] دريسى ταβουσὰν δερισί.

Λαγωτροφεῖον, τὸ ارنبخانه νεπχανέ.

Λαγωφθαλμία, ἡ (I) [عين] الارنب ἄϊν οὐλ-ἐρνέπ.

Λαγώφθαλμος, ὁ καὶ ἡ [طاوش]ان كوزلى ταβουσὰν γκιοζλού.

Λάδανον, τὸ (Βτ.) [لا]دن ياغى [λα]δὲν γιαγή.

Λάδι, τὸ ἴδε Ἔλαιον. «ἀπὸ πέτραν βγάλει— (πρμ.) [طاشد]ن اتمكنى چيقارر ταὰσδὰν ἐτμεγινὶ τσηκαρ[ήρ].

Λαδώνω, ياغلتمق γιαγλατμ[άκ], ياغ سورمك γιὰγ σούρμέκ § (πθ.) [...] ομαι ياغلنمق γιαγλανμάκ, [ياغ] سورونمك γιὰγ σούρούνμέκ. § (πθ. μτχ.) [λα]δωμένος ياغلنمش γιαγλανμής, [...] μεδχούν.

Λαθεύω, ἴδε Λανθάνω.

Λάθος, τὸ ياكلشلق γιανλησ[λήκ], زله ζελλέ, هفو χέφβ, ياكلش γιαν[λής], خطا χατά, سهو σέχβ, وهل β[...], غلط γαλάτ. «γραφικὸν — سهو σ[...], سهويات σεχβιγιάτ. «— λογαριασ[μοῦ] حساب سهو σέχβι χησάπ. «γραφ[ι]κὰ —η سهويات صرفيه σεχβιγ[...]

φιγέ. «ὀρθογραφικὸν — خطه χατάϊ ἰμλά. «ἔχετε — یاکلیشلکز γιανλησλήγηνήζ βάρ. «κατὰ سهوا یاکلیسلقله γιανγησλήγηλε, ἰ-
δενα.

άθρα, ('Επρ.) خفیا χαφίγεν, ... μεκνούνεν. «— ἀπέδρα خفیا ... فرار χαφίγεν φιράρ ἰτμίσδιρ.

αθραῖος, α, ον, كیزلی γκιζλί, χαφί, مکنون μεκνούν. ‖ —αίως ...) كیزلیجه γκιζλίδζε, خفیا χαφί-... مکنونا μεκνούνεν.

αθρεμπορία, ἡ καὶ —πόρι-τὸ قاچیرمه κατσηρμά, قاچاقلق ...σακλήκ, قاچاقجیلق κατσακ-λήκ.

αθρέμπορος, ὁ قاچیرمهجی κα-...ρμαδζή, قاچاقجی κατσακδζή.

αθρεμπόρευμα, τὸ قاچیرمه κατσηρμὰ μαλή, قاچاق مالی κα-... μαλή.

αϊκεύω, ἴδε 'Εκλαϊκεύω.

αϊκός, ή, όν, اهالیه منسوب ...ιγὲ μενσούπ, روحانی اولمیان ρου-... ὄλμαγιαν, جسمانی δζισμανί, ... δουνγεβί.

αλαπώδης, ες, فورطونلی ...τούναλη, بورەلی πόραλη.

αλαψ, ἡ بورە πόρα, قاصیرغه κα-...ά, عاصف ἀσὴφ πλ. عواصف ...ήφ.

ιμά, τὰ ('Ανατ.) بوغاز ملتی ...ζ ἠλλετί.

ιμαργία, ἡ اوبورلق ὀπουρ-

λούκ, كثرت الاكل κεσρέτ οὐλ-ἔκλ, پرخواری πούρ-χαρή.

Λαίμαργος, ον, اوبور ὀπούρ, اكول ἐγκιουλ, پرخوار πούρ-χάρ.

Λαιμητόμος, ἡ محکوم اعدامله اولانلرك بویونه اورمغه مخصوص بر نوع آلت ἰδὰμ ἰλὲ μαχκιοὺμ ὀλανλαρὶν πο-γιουνουνὰ βουρμαγὰ μαχσοὺς πὶρ νέβι ἀλέτ, كیلوتین γκιλοτίν.

Λαιμοδέτης, ὁ قراواطه κραβά-τα, كلوبند γκιουλου-πένδ.

Λαιμοπέδη, ἡ كردانلق γκερ-δανλήκ.

Λαιμός, ὁ بویون πογιούν, عنق οὔνκ, بوغاز πογάζ, كردان γκερδάν, كلو γκιουλού. ‖ مصاله μεσαλέ. «ὁ πόνος τοῦ —οῦ بوغاز آغریسی πογὰζ ἀγρησή. «ὁ — τῶν ἀγγείων شیشه آغزی σισὲ ἀγζή. «τὸ ὄπισθεν μέ-ρος τοῦ —οῦ انسه ἐνσέ. «— φο-ρέματος یاقه γιακά, كریبان γκιριπάν. «— λαγύνου بوغازی دستی δεστὶ πο-γαζή. «ὁ — τῆς κύστεως مصاله مثانه μεσαλέϊ μεσανέ. «συλλαμβάνω τινὰ ἀπὸ τὸν —όν یاقهلق γιακαλα-μάκ, بوغازینه صارلق πογαζηνὰ σα-ρηλμάκ.

Λακέρδα, ἡ لاكردا λακέρδα.

Λάκκος, ὁ چوقور τσουκούρ, حفره χουφρέ, خندق χανδάκ. «πίπτω εἰς τὸν —ν بر حفره ایچنه سقوط ا. πὶρ χουφρὲ ἰτσινὲ σουκοὺτ ἰτ.

Λακκώδης, ες, چوقورلی τσου-κουρλού.

Λακπατ(έω)ῶ, پاى مال ا. πάϊ μὰλ ἰτ. آياق آلتنده چیکنمك ἀγιὰκ ἀλτηνδὰ τσεϊγνεμέκ.

Λακτάρα, ἡ اشتياق ἰστιγιάκ, اشتياق شديد ἰστιγιάκι σεδίδ.

Λακταρ(έω)ῶ, چوق آرزولمق τσὸκ ἀρζουλαμάκ, اشتياق ا. ἰστιγιὰκ ἰτ. جان و دلدن آرزومند او. δζὰν οὐ διλδὲν ἀρζουμένδ ὀλ.

Λακτίζω, قيچ آتمق τεπμέκ, κὴτς ἀτμάκ. «*πρὸς κέντρα λακτίζειν* (πρμ.) اوكندرلره قارشو تپمك ὀκενδελερὲ καρσοὺ τεπμέκ.

Λακωνίζω, پك مختصر سويلمك πὲκ μουχτασὰρ σοϊλεμέκ.

Λακωνικός, ή, όν, وجيز βεδζίζ, مختصر μουχτασάρ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) مختصرجه μουχτασάρδζε, ايجاز طريقيله ἰδζάζ ταρηκὴ ἰλέ.

Λακωνισμός, ὁ وجازت βεδζαζέτ, وجز βέδζζ, ايجاز ἰδζάζ.

Λαλλάγγιον, τὸ καὶ **Λαλλαγγήτα,** ἡ ياصى چورك γιασὴ τσὸυρέκ.

Λάλημα, τὸ لقردى λακηρδή, كوزه‌لك γκεβεζελίκ. «*τὸ — τοῦ πετεινοῦ* خروس اوتمسى χορὸς ὀτμεσί.

Λαλητός, ή, όν, قابل تكلم καπίλι τεκελλιούμ.

Λαλιά, ἡ صدا σεδά, سس σές, لقردى λακηρδή. ‖ بوش بوغازلق πὸς πογαζλήκ, لافزنلق λαφαζανλήκ.

Λάλος, ον, لافزن λαφαζάν, كوزه γκεβεζέ, قوال καββάλ. «*λαλίστερος*, *α, ον, —στατος, η, ον,* اقوال ἀκβ

Λαλ(έω)ῶ, سويلمك σοϊλεμ[έκ] ديمك διμέκ, لقردى ا. λακηρδὴ [ἰτ.] تكلم ا. τεκελλιοὺμ ἰτ. [صحبت] ا. μουσαχεπὲτ ἰτ. نطق ا. νοὺτ[κ] ‖ (ἐπὶ πτηνῶν) اوتمك ὀτμέκ. ‖ —οῦμαι زبانزد او. ζεπανζέδ «*ἡ γαλλικὴ γλῶσσα λαλεῖται* ταχοῦ لسانى هر يرده زبانزددر Φρανσὶζ λισανὶ χὲρ γερδὲ ζεπα[ν]διρ. «*ὁ λαλούμενος* منطوق μεν[τ]

Λαμβάνω, آلمق ἀλμάκ, [طوتمق] τουτμάκ, آخذ و قبض ا. ἄχζ οὐ κ[αβζ] ἰτ. قبول و تلقى ا. καποὺλ βὲ τελ[ακκὴ] ἰτ. ‖ چالمق τσαλμάκ, سرقت ا. [σιρ]κὰτ ἰτ. «— *τὰ ὅπλα* سلاحلنمق λαχλανμάκ, تسلح ا. τεσελλοὺχ «— *ταμβάκον* انفيه چكمك ἐν[φιὲ] τσεκμέκ. «— *σύζυγον* اولنمك ἐ[β]μέκ, تزوج ا. τεζεββοὺδζ ἰτ. «— *ὑπομονήν* صبر ا. σαπρ ἰτ. «— *δειαν νά...* اذن آلمق ἰζν ἀλμάκ. «— *πληροφορίας περί τινος* [معلومات] آلمق μα'λιουμὰτ ἀλμάκ, استخبار ا. ἰσ[τιχ]πὰρ ἰτ. «— *γνῶσιν πράγμ[ατός]* *τινος* كسب معلومات ا. κέσπι μα'[λιου]μὰτ ἰτ. «— *τὸ θάρρος νά...* جرائت ا. ἰδζτισὰρ ἰτ. [ا.] δζο[ρ] ἰτ. «— *τὸν λόγον* كلامه آغاز ا. [κε]λιαμὰ ἀγὰζ ἰτ. «— *μισθόν* مهدسنه آلمق μαὰς ἀλμάκ. «*εἰς τὴν* [κατοχ]*σίαν μου* ضبط ا. ζὰπτ ἰτ. «— [μα]*νω μου* مهدسنه آلمق οὐχδεσιν [αλ]μάκ. «— *εὐχαρίστησιν* [قبول]

(οσλανμάκ. «— τὸν κόπον زحمت ا.
ζαχμὲτ ἰτ. ا. التزام زحمت ἰλτιζάμι
ζαχμὲτ ἰτ. «— τὴν τιμὴν كسب
افتخار ا κέσπι ἰφτιχὰρ ἰτ. «— ἀνα-
τροφήν تربيه او. τερπιγὲ ὀλ. «—
ἐπ' ὄψει تحت نظره آلمق τάχτι να-
ζαρὰ ἀλμάκ, نظر اهميته آلمق ναζάρι
εχεμμιγετὲ ἀλμάκ. «— τὸ μέρος
τινὸς بر كسنه‌نك طرفنى طوتمق πὶρ κι-
μέσνενιν ταραφινὶ τουτμάκ, برينى
التزام ا πιρινὶ ἰλτιζὰμ ἰτ. تصاحب ا.
τεσαχοὺπ ἰτ. «τὰ ληφθέντα μέτρα
اتخاذ اولنان تدابير ἰττιχὰζ ὀλουνὰν τε-
δαπίρ. «— εἰς τὴν κατοχήν μου
وضع يد ا βάζι' γὲδ ἰτ. ضبط ا. ζάπτ
ἰτ. «— τὸ σχῆμα τινὸς كسب صورت
ا κέσπι σουρὲτ ἰτ. «— οἶκτον ترحم
ا - مرحمت τεραχχοὺμ-μερχαμὲτ ἰτ.
— μέτρα περί τινος حقنده تدابيره
تشبث ا χακκηνδὰ τεδαπιρὲ τεσεπ-
πούς ἰτ. «— τέλος ختام بولمق χη-
τὰμ πουλμάκ, ختامپذير او. χηταμ-
πεζὶρ ὀλ. «ἔλαβον τὴν ἐπιστολήν
σας مكتوبكزى آلدم μεκτουπουνουζοὺ
ἀλδήμ, مكتوبكز واصل دست عاجزانهم
اولمشدر μεκτουπουνοὺζ βασίλι δέστι
ἀδζηζανὲμ ὀλμούσδουρ. «— καὶ δίδω
آخذ و آلوب ويرمك ἀλοὺπ βιρμέκ,
اعطا ἀχζ ού ἰτὰ ἰτ. § (μτχ.) λη-
φθεὶς مأخوذ με'χούζ, مقبوض μακ-
πούζ, مضبوط μαζποὺτ.

Λάμβδα, τὸ لامدا λάμδα. (الفباى رومينك اون ايكنجى حرفك اسمى).

Λαμβδοειδής, ές, «ὀστοῦν —ές (Ι) درز لامى δέρζι λαμί.

Λάμια, ἡ (Ζλγ.) قره قونجلوس χαρὰ κόνδζολος, غول بيابان γούλι πὲ-γιαπάν. § (Ι) جوع الكلب δζοὺ' οὺλ-κέλπ.

Λάμπα, ἡ لامپه λάμπα.

Λαμπαδάριος, ὁ (Ἐκκλ.) باش مشعلدار πὰς μασα'λαδάρ.

Λαμπαδηφορία, ἡ مشعلدارلق μασα'λαδαρλήκ.

Λαμπαδηφόρος, ον, مشعلدار μασα'λαδάρ.

Λαμπαδηφορ(έω)ῶ, مشعلدار او. μασα'λαδὰρ ὀλ.

Λαμπαδίας, ὁ (Ἀστρ.) عين الثور يلديزى ἄϊν οὺσ-σοὺρ γιλδιζί, الدبران ἐδ-δεπαράν.

Λαμπάς, ἡ مشعله μασα'λά, شمع σέμ'. § شمعدان σεμα'δάν. «ἀνάπτειν λαμπάδας ايقاى شموع ا. ἰκάϊ σουμού' ἰτ. موملرى ياقمق μουμλαρὴ γιακμάκ.

Λαμπηδών, ἡ ضيا ζηγιά, نور νούρ, تاب τάπ.

Λαμπρός, ά, όν, پارلاق παρλάκ, لامع λαμί, براق περράκ, رخشان ραχσάν, رونقدار ρεβνεκδάρ, تابناك ταπνάκι, پرتوريز περτεβρίζ, روشن ρουσέν, ضيادار ζηγιαδάρ, كوزل γκιουζέλ. § جليل δζελίλ, شهرتشعار σόχρετ-σιάρ, كريم κερίμ, شريف σερίφ. «— αἱ πράξεις اعمال جليله ἐφάλι δζελιλέ. «— αἱ ὑποσχέσεις مواعيد كريمه μεβαΐδι κεριμέ. «— καιρὸς كوزل هوا γκιουζὲλ χαβά. «— ἀ στολὴ البسهٔ فاخره ἐλπισεΐ

φαχηρέ. § —ῶς (ἐπρ.) پارلاقجه παρ-
λάκδζε, كوزلجه γκιοὐζέλδζε, كريمانه
κεριμανέ, سخاوتله σεχαβέτλε.

Λαμπρότης, ἡ, پارلايش παρλαΐς, لمعان λεμε'άν, نور νούρ, رونق ρεβνάκ. § شان و شهرت σὰν οὐ σόχρέτ, شرف σερέφ. «— ὀφθαλμοῦ نور عين νούρι ἄϊν. « — τοῦ γένους شرافت نسل σεραφέτι νέσλ.

Λαμπροφόρος, ον, البسهٔ فاخره ايله ملتبس ἐλπισεϊ φαχηρὲ ἰλὲ μουλτεπὶς.

Λαμπροφορ(έω) ῶ, البسهٔ فاخره تلبس ا. ἐλπισέϊ φαχηρὲ τελεπποὺς ἰτ.

Λαμπρύνω, پارلاتمق παρλατμάκ, اب و تاب ويرمك ἀπ οὐ τὰπ βιρμέκ, پارلاق ايلمك παρλὰκ εϊλεμέκ, پرتو افشان قيلمق περτὲβ-ἐφσὰν κηλμάκ. § (μτφ.) شان و شهرت و شرف ويرمك σὰν οὐ σόχρὲτ οὐ σερὲφ βιρμέκ.

Λαμπτήρ, ὁ مانقال μανκάλ. § فنار φανάρ, فانوس φανός.

Λαμπυρίζω, آتش بوجكى كبى پارلامق ἀτὲς πὸδζεγὶ κιπὶ παρλαμάκ مجلا اول μουδζελλὰ ὀλ.

Λαμπυρίς, ἡ (Ζλγ.) آتش بوجكى ἀτὲς πὸδζεγί.

Λάμπω, پرلامق παρλαμάκ, يلديرامق γιλδιραμάκ, نشر ضيا ا. νέσρι ζιγιὰ ἰτ., لمع ا. λέμ' ἰτ., لمعان ا. λεμε'άν ἰτ. «ὁ ἥλιος λάμπει شمس نشر ضيا ايدر σὲμς νέσρι ζιγιὰ ἰδέρ. «οἱ λάμποντες ἀστέρες كواكب لامعه κεβακίπι λαμιά. « ὁ λάμπων پرلايان παρλαγιάν, لامع λαμί', ضيا باش ζιγιὰ-πάς, رخشان ρα[χ]σάν, تابدار ταπδάρ, پرتونك περτεβ-νάκι, مجلا μουδζελλά.

Λάμψις, ἡ پارلايش παρλαΐς, پارلاقلق παρλακλήκ, ضيا ζιγιά, لمعه λεμά, لمعان λεμε'άν, شعشعه σα'σα'ά, زهر ἐζχέρ, رونق ρεβνάκ. § شان و شهرت σὰν οὐ σόχρέτ, جلا δζιλά, صولت σαφβέτ. «ἡ — τοῦ ἡλίου ضياى شمس ζιγιάϊ σέμς. «ἡ — τῆς σελήνη[ς] ضياى قمر ζιγιάϊ καμέρ. «ἡ — τῶν ἀστέρων كواكب نور و ضياسى κεβακιπι[ν] νοὺρ οὐ ζιγιασί.

Λανάρα, ἡ طراق ταράκ, [كتان] طراغى κετὲν ταραγή.

Λαναρίζω, طرامق ταραμάκ.

Λανάρισμα, τὸ طرامه ταραμά.

Λανθάνω καὶ μσ. —ομαι يا كليشلق γιανληςλαμάκ, يا كلق γιανλημάκ. § آلداتمق ἀλδατμάκ, اغلاط ا. غلط ταγλὶτ-ἰγλὰτ ἰτ. § (ἐπὶ λ]σμοῦ حساب يا كليش ا. γιανλὶς χησὰπ ἰτ. «λανθάνεσθε يا كليشكز وار γιανλησηνη[ζ] βάρ. «λανθάνεται εἰς τὸν λ)σμὸ[ν] حسابده يا كليور χησαπδὰ γιανιλίγιορ. « λελανθασμένος يا كليش γιανηλμής «γνώμη λελανθασμένη خاطى رأى ρεϊ χατή. «οἱ λογαριασμοὶ εἶνα[ι] λελανθασμένοι حسابده سهويات واردر χησαπδὰ σεχβιγιὰτ βάρδιρ.

Λάξευμα, τὸ يونغه γιονμά, يونتمه γιονουτμά, نحت νάχτ, پيچمه πιτσμέ, طوغرامه δογραμά, قطع κάτ'.

Λαξευτήριον, τὸ منحت μινχάτ

Λάξευσις, ἡ يونغو γιονμά, تخت νάχτ.

Λαξευτής, ὁ يونغجي γιονδζού, تخت ايديجي νάχτ ἰδιδζί.

Λαξευτός, ή, όν, يونلمش γιο-νουλμούς, مخروط μενχούτ.

Λαξεύω, طاش يونغق τὰς γιονμάκ, تخت ايت νάχτ ἰτ.

Λαοπλάνος, ον, ناس مضل μου-ζίλλι νάς, تلبيسكار τελπισκιάρ, مفسد μουφσίδ.

Λαός, ὁ خلق χάλκ, قوم κάβμ, امت ούμμέτ, ناس νάς. § اهالي ἐχαλί, سكان σικιάν. «ὁ — τοῦ Ἰσραὴλ قوم بني اسرائيل κάβμι πενὶ Ἰσραήλ. «οἱ ἀνατολικοὶ — οἱ امم شرقيه ούμέμι σαρκιγέ. «ὁ κάτω — ناس اراذل ἀραζίλι νάς. «φωνὴ λαοῦ, φωνὴ Κυρίου لسان الخلق لسان الحق λισὰν ούλ-χαλκ λισὰν ούλ-χάκκ.

Λαοφθόρος, ον, اهاليي اضلال و اغوا ايديجي ἐχαλιγὶ ἰζλὰλ βὲ ἰγβὰ ἰιδδζί, ظالم ζαλίμ.

Λάπαθον, τὸ (Βτ.) لاپادا λάπαδα, او اشخون ἐσχοὺν ὀτού.

Λάπαρις, ἡ (Ιτρ.) تنقيه τενκήχ, اسها ἰσχάλ.

Λαπάρα, ἡ καὶ — **ον,** (Ἀνατ.) بوكرور πουγκιούρ, خاصره χασηρέ, اطل ἐλ.

Λαπαροκήλη, ἡ (Ἀνατ.) فتق قه φέτκι κατανί.

Λαπαρός, ή, όν, كوشك κεβσέκ, مسهل μουσχίλ.

Λαπαρότης, ἡ كوشكلك κεβσε-κλίκ. § (Ι) اسهال ἰσχάλ.

Λαπαροτομία, ἡ (Ι) خزع قطن χάζι' κατάν.

Λαρδί, τὸ طومور ياغي δομοὺζ γιαγή.

Λάρναξ, ὁ صندوق σανδούκ. § قاب κάπ. «— τῶν νεκρῶν لحد λάχδ, مخزن μαχζέν.

Λάρος, ὁ (Ζλγ.) مارتي قوشي μαρτὶ κουσού.

Λαρυγγίζω, باغيروب چاغيرمق πα-γηρούπ τσαγηρμάκ.

Λαρυγγικός, ή, όν, حنجري χανδζερί. [γάζ σεσί.

Λαρυγγισμός, ὁ بوقاز سسى πο-

Λαρυγγῖτις, ὁ (Ι) التهاب حنجره ἰλτιχάπι χανδζερέ.

Λαρυγγογραφία, ἡ (Ι) توصيف حنجره τεβσίφι χανδζερέ.

Λαρυγγοσκόπιον, τὸ حنجره بين χανδζερὲ-πίν.

Λαρυγγοτομία, ἡ (Ι) خزع الحنجره χάζ' ούλ-χανδζερέ.

Λάρυγξ, ὁ (Ἀνατ.) بوغاز πογάζ, حلقوم χαλκούμ, حنجره χανδζερέ πλ. حناجر χεναδζίρ, قيرتلاق κηρτλάκ.

Λάσιος, α, ον, اهلب ἐχλέπ.

Λασιότης, ἡ اهلبيت ἐχλεπιγέτ.

Λάσπη, ἡ چامور τσαμούρ, كل κίλ, طين τίν, وحل βεχάλ, πλ. اوحال ἐβχάλ. « — δι' οἰκοδομὴν صمانلي چامور σα-μανλὴ τσαμούρ. « — ὁδοῦ سوقاق چاموري σοκὰκ τσαμουρού.

Λασπώδης, ες, چامورلى τσαμουρλού.

Λάσπωμα, τὸ چامورله τσαμουρλαμά, ایحال ἰχάλ.

Λασπώνω, چامورلمق τσαμουρλαμάκ, چامورله پیسلتمك τσαμούρλε πισλετμέκ, چاموره بولاشدیرمق τσαμουρὰ πουλασδιρμάκ, ا. ایحال ἰχάλ ἰτ. ‖ (πθ.) **—ομαι,** چاموره بولاشمق τσαμουρὰ πουλασμάκ. «*θὰ λασπώσητε τὸ φόρεμά σας* روبه‌كزی چامورله پیسلیه‌جكسكز ροπανιζὴ τσαμούρλε πισλεγεδζέκσινιζ. ‖ (μτχ.) *λασπωμένος* كل آلوده κὶλ-ἀλουδέ, چاموره بولاشمش τσαμουρὰ πουλασμής.

Λατομεῖον, τὸ طاش اوجاغی τὰς ὀδζαγή.

Λατομία, ἡ طاشجیلق τασδζηλήκ.

Λατόμος, ὁ طاشجی τασδζή.

Λατομ(έω)ῶ, طاش چیقارمق τὰς τσηκαρμάκ, طاش كسمك τὰς κεσμέκ.

Λατρεία, ἡ عبادت ἰπαδέτ, پرستش περεστίς, طاپینیش ταπινίς. ‖ (μτφ.) علاقه ἀλᴵακά, عشق ἤσκ. «*ἡ θεία —* عبادت الله ἰπαδὲτ οὐλλάχ. «*ἡ — τῶν εἰδώλων* بت پرستی πούτ-περεστί.

Λατρευτής, ὁ ἴδ. Λάτρις.

Λατρευτικός, ή, όν, عبادته منسوب ἰπαδετὲ μενσούπ, پرستشكارانه περεστισκιαρανέ. ‖ **—ῶς** (ἐπρ.) پرستشكارانه περεστισκιαρανέ.

Λατρευτός, ή. όν, شایان عبادت σαγιάνι ἰπαδέτ, سزاوار پرستش σεζαβάρι περεστίς, معبود μα'πούδ, پرستنده περεστενδέ.

Λατρεύω, طاپینمق ταπηνμάκ, عبادت ا. ἰπαδὲτ ἰτ. پرستش ا. περεστὶς ἰτ. ‖ (μτφ.) تعظیم و حرمت ا. τα'ζὴμ βὲ χουρμὲτ ἰτ., سجود ا. σεδζοὺδ ἰτ. ‖ (πθ.) **—ομαι** طاپینلمق ταπηνμάκ. ‖ (μτχ.) *λατρευόμενος* معبود μα'πούδ, پرستنده περεστενδέ.

Λάτρις, ὁ καὶ ἡ طاپان ταπάν, عابد ἀπίδ, متعبد μουτεαπίδ, پرستشكار περεστισκιάρ. ‖ (μτφ.) عاشق ἀσίκ, مفتون μεφτούν. «*εἶναι — τῆς δεῖνα γυναικὸς* فلان محبوبه‌نك مفتون و پرستشكاریدر φιλὰν μαχπουπενὶν μεφτοὺν βὲ περεστισκιαρίδιρ, فلان خاتونك عاشقیدر φιλὰν χατουνοὺν ἀσηκήδιρ.

Λαύρα, ἡ (Ἐκκλ.) مناستر μοναστίρ.

Λαφυραγωγία, ἡ یغما γιαγμά, غارت γαρέτ, نهب νέχπ, تاراج ταραδζ, تاخت τάχτ.

Λαφυραγωγός, ὁ یغماجی γιαγμαδζή, یغماكر γιαγμαγκέρ, تاراجكر ταραδζγκέρ, نهاب νεχχάπ.

Λαφυραγωγ(έω)ῶ, یغما ا. γιαγμά ἰτ. نهب و غارت ا. νέχπ ὑ γαρὲτ ἰτ. اتهات ا. ἰντιχὰτ ἰτ. تاخت و تاراج ا. τὰχτ βὲ ταρὰδζ ἰτ. ‖ (πθ.) **—οῦμαι** یغما او. γιαγμὰ ὀλ. منهوب او. μενχοὺπ ὀλ. غارتزده او. γαρετζεδὲ ὀλ. تاراج او. ταρὰδζ ὀλ. «*λαφυραγωγημένος* منهوب μενχούπ, غارتزده γαρετζεδέ.

Λάφυρον, τὸ غنيمت γανιμὲτ πλ. غنائم γαναΐμ, نفل νὲφλ πλ. انفال ἐνφάλ, مال مسلوب μάλι μεσλοὺπ πλ. اموال مسلوبه ἐμβάλι μεσλουπέ. «*πλούσια* —*α* غنائم كرانبها γαναΐμι γκιρανπαχά. «*διανέμω τὰ* —*α* غنائم تقسيم و توزيع ا. γαναΐμ τακσὶμ βὲ τεβζὶ' ἰτ.

Λαχανικόν, τὸ سبزه σεπζὲ πλ. سبزوات σεπζεβάτ.

Λαχανοειδής, ές, بقلیه παχληγέ. [κελέμ.

Λάχανον, τὸ لاخنه λάχανα, كلم

Λαχανοπωλεῖον, τὸ سبزواتجی دكانی σεπζεβατδζὴ δουκκιανή.

Λαχανοπώλης, ὁ سبزواتجی σεπζεβατδζή, سبزه‌فروش σεπζὲ-φουρούς.

Λαχανοπωλία, ἡ سبزواتجیلق σεπζεβατδζηλήκ, سبزه‌فروشلق σεπζεφουρουσλούχ.

Λαχεῖον, τὸ پیانقو πιάνκο. «*ἐκδίδω* — پیانقو كشیده ا. πιάνκο κιουσιδὲ ἰτ.

Λαχνός, ὁ قرعه κουρά'. «*ὁ* — *ἔπεσεν εἰς τὸν δεῖνα* قرعه فلانك اسمنه دوشدی - اصابت ایتدی κουρὰ' φιλανὶν ἰσμινὲ δουσδού-ἰσαπὲτ ἰτδί.

Λέαινα, ἡ (Ζλγ.) دیشی آرسلان δισὶ ἀρσλάν.

Λεβηρίς, ἡ دری δερί, جلد δζίλδ.

Λέβης, ὁ تنجیره τένδζερε, قازان καζάν, قازغان καζγάν.

Λεβητοποιός, ὁ قازغانجی καζγανδζή.

Λεβιθόχορτον, τὸ (Βτ.) خرسانی χορασανί, سولجان اوتی σολουδζὰν ὀτού.

Λεγεών, ἡ آلای ἀλάϊ, بلوك πὸυλούκ. «*ἡ* — *τῆς τιμῆς* لژیون دونور نشانی λεζιγιὸν δονὸ'ρ νισανί.

Λέγω, دیمك διμέκ, سویلمك σοϊλεμέκ, قردی ا. λακηρδὴ ἰτ. تكلم ا. τεκελλιοὺμ ἰτ. بیان ا. πεγιὰν ἰτ. «— *ψεύδη* یلان سویلمك γιαλὰν σοϊλεμέκ, تكذب ا. τεκεζζοὺπ ἰτ. «*λέγει ὅ,τι γνωρίζει* بیلدیكنی سویلر πιλδιγινὶ σοϊλέρ. «*δὲν γνωρίζει τί λέγει* نه سویلدیكنی بیلز νὲ σοϊλεδιγινὶ πιλμέζ. «*τί θὰ εἴπῃ τοῦτο;* بو نه دیمك اولور؛ πού νὲ διμὲκ ὀλούρ; «*τί εἶπε;* نه سویلدی؛ νὲ σοϊλεδί; «*πῶς ὀνομάζεσθε;* نه دیدی؛ νὲ διδί; ... اسمكز نه‌در؛ ἰσμινὶζ νέδιρ; «*λέγεται ὅτι* جریان ایدیور دییورلركه διγιορλαρκι, ... ἰδίγιορ, منقولدر μενκούλδουρ, متواتردر μουτεβατίρδιρ. «*καθὼς λέγει ὁ κόσμος* هر كسك سویلدیكی كبی χὲρ κεσὶν σοϊλεδιγὶ κιπί. «*κατὰ τὸ λέγειν του* سویلدیكنه نظراً σοϊλεδιγινὲ ναζάρεν, قولنجه καβλίνδζα. «*ἄφες τον ἂς λέγῃ* براقه دیرسه دیسن πρὰκ νὲ δέρσα δεσίν. «*ἂς εἴπωμεν ὅτι* دیهلم كه διγελὶμ κί, مثلا μέσελα. «*τὸν εἶπε κλέπτην* خرسز اولدیغی سویلدی χηρσὴζ ὀλδουγοὺ σοϊλεδί. «— *πρὸς ἐμαυτόν* كندی كندینه دیمك κενδὶ κενδινὲ διμέκ. «*ὁ λέγων* متكلم μουτεκελλίμ. «*ὁ λεγόμενος* دینلان

δινιλέν. «ὁ εἰρημένος مذكور μεζγκιούρ, مرقوم μερκούμ, انف البيان ἄνιφ οὒλ-πεγιάν, انف الذكر ἄνιφ οὒζ-ζίκρ.

Λεπλασία καὶ —**τησις**, ἡ يغما γιαγμά, غارت γαρέτ, تاراج ταράδζ.

Λεπλατ(έω)ῶ, يغما .ا γιαγμὰ ἰτ. غارت .ا و نهب νέχπ οὐ γαρὲτ ἰτ. انتهاب .ا ἰντιχὰτ ἰτ. تاخت و تاراج .ا τάχτ οὐ ταρὰδζ ἰτ. اغتنام .ا ἰγτινὰμ ἰτ.

Λεία, ἡ غنيمت γανιμὲτ πλ. غنائم γαναίμ, نفل νέφλ πλ. انفال ἐνφάλ.

Λειαίνω, دوزلتمك δὸυζλετμέκ, تمليس .ا τεμλὶς ἰτ.

Λειμών, ὁ چايرلق τσαϊρλήκ, چمن τσεμέν, چمنزار τσεμενζάρ, روضه ῥαβζά.

Λειογένειος, ον, كوسه κιοσέ.

Λειόπους, ουν, دوز طبان δοὺζ ταπάν.

Λεῖος, α, ον, دوز δόὺζ, هموار χεμβάρ, مستوى μουστεβή, املس ἐμλές.

Λειότης, ἡ دوزلك δόὺζλούκ, ملاست μελασέτ, ملوست μουλουσέτ.

Λειπανάβατος, ον, مايهسز μαγιασήζ, فطير φατήρ.

Λειποθυμία, ἡ بايلمه παϊλμά, اغما ἰγμά, غشى γασή.

Λειποθυμ(έω)ῶ, بايلمق παϊλμάκ.

Λειπομαρτύριον, τὸ شاهدلق محكمهيه كلمهمسى σαγιδλὶν μεχκεμεγὲ γκέλμεμεσι.

Λειποτάκτης, ὁ قاچقين κατσκήν, فرار φιράρ.

Λειποτακτ(έω)ῶ, قاچمق κατσμάκ, فرار .ا φιρὰρ ἰτ.

Λειποταξία, ἡ قاچمه κατσμά, فرار φιράρ.

Λειποψυχία, ἡ بايلمه παϊλμά, اغما ἰγμά.

Λειπόψυχος, ον, بايلمش παϊλμίς.

Λείπω, غائب او. γαΐπ ὀλ. حاضر اولمامق χαζὴρ ὀλμαμακ, غيوبت .ا γαϊπουπὲτ ἰτ. موجود اولمامق μεβδζοὺδ ὄλμαμακ. ☞ (ἐπὶ πραγμ.) اكسيك او. ἐκσὶκ ὀλ. «θὰ λείψω ἐπὶ πέντε μῆνας تمام بش آى غيوبت ايدهجكم τεμὰμ πὲς ἄϊ γαϊπουπὲτ ἰδεδζέγιμ. «λείπει εἰς Κων)πολιν استانبولدهدر Ἰσταντπολδάδιρ. «λείπουν πέντε γρόσια بش غروش اكسيكدر πὲς γουρούς ἐκσίκδιρ. «δὲν λείπει τίποτε هيچ بر شئ اكسيك دكلدر χὶτς πὶρ σέϊ ἐκσὶκ δεγίλδιρ. «ὀλίγον ἔλειψε νὰ... (φρσ) آز قالدى ἄζ καλδή. «ὀλίγον ἔλειψε νὰ πέσω آز قالدى دوشيور ايدم ἄζ καλδὴ δουσήγιορ ἰδίμ.

Λειριοειδῆ, τὰ (Βτ.) فصيله زنبقيه φασιλέϊ ζανπακηγέ.

Λείριον, τὸ (Βτ.) زنبق چيچكى ζανπὰκ τσιτσεγί.

Λειτούργημα, τὸ خدمت χηδμέτ, مأموريت μεεμουριγέτ. «δημόσιον — مأموريت رسميه μεεμουριγέτι ρεσμιγέ.

Λειτουργία, ἡ خدمت χηδμέτ,

مأموريت μεεμουριγέτ, وظيفه βαζιφέ. § ('Εκκλ.) نماز و دعالك رسم و آيني ναμὰζ βὲ δοανὶν ρέσμ οὐ ἀϊνί, اجراى ἰδζράϊ ἀΐν, قداس κουδάς, ليتوريا λιτούργια.

Λειτουργικός, ή, όν, اجراى آييني ἰδζράϊ ἀϊνί, قداسي κουδασή.

Λειτουργός, ὁ مأمور μεεμούρ. § ('Εκκλ.) اجراى آيين ايدن پاپاس ἰδζράϊ ἀΐν ἰδὲν παπάς, قشيش κεσίς, خادم χαδήμ. «οἱ δημόσιοι — οἱ مأمورين دولت μεεμουρίνι δεβλέτ. «οἱ ἀνώτεροι — οἱ مأمورين كرام μεεμουρίνι κεράμ. «ὁ — τῆς Θέμιδος عدليه مأمورى άδλιγὲ μεεμουρού. «ὁ — τοῦ Θεοῦ راهب ραχίπ.

Λειτουργ (εω) ῶ, خدمت ا. χηδμὲτ ἰτ. مأموريت اجراى ا. ἰδζράϊ μεεμουριγὲτ ἰτ. § ('Εκκλ.) اجراى آيين ا. ἰδζράϊ ἀΐν ἰτ. اجراى قداس ا. ἰδζράϊ κουδὰς ἰτ.

Λειχήν, ὁ (I) قوبه κουπά. § (Βτ.) حزاز χαζάζ, شيب σίπ.

Λειχηνι(άω)ῶ, متقوب او. μετκοὺπ ὀλ. «ὁ λειχηνιῶν متقوب μετκούπ, قوپي κουπή.

Λείχω, يالامق γιαλαμάκ.

Λειψανδρία, ἡ آدم قيتلغي ἀδὰμ κητληγή.

Λείψανον, τὸ بقيه πακηγὲ πλ. بقايا πακαγιά, باقي πακή. § ميت μιγέτ, ميت جسم δζίσμι μιγέτ. § ('Εκκλ.) نعش νάἲς, جنازه δζεναζέ, جنازه آلاي δζεναζὲ ἀλαϊ. «τὸ ἅγιον — بقيه مباركه πακηγέϊ μουπαρεκέ, «τὰ —α τοῦ φαγητοῦ يمك بقيه سى γεμὲκ πακηγεσί. «τὰ —α τῆς περιουσίας του مالك بقيه πακηγέϊ μαλή.

Λειψός, ή, όν, ناقص νακής, اكسيك ἐκσίκ.

Λειψυδρία, ἡ صوسزلق σουσουζλούκ, قوراقلق κορακλήκ, يبوست γιουπουσέτ.

Λείωσις, ἡ دوزلتمه δὸυζλετμέ, تسويه τεσβιγέ.

Λεκάνη, ἡ لكن λεγέν. § ('Ανατ.) قورصاق κουρσάκ, حوصله χαβσαλέ.

Λεκανοειδής, ές, لكن شكلنده اولان λεγὲν σεκλινδὲ ὀλάν.

Λεκανομετρία, ἡ ('Ανατ.) مقايسهٔ حوصله μουκαγεσέϊ χαβσαλέ.

Λεκανόμετρον, τὸ (I) مقياس حوصله μηκγιάσι χαβσαλέ.

Λέκιθος, ὁ (Βτ.) ازمه ἐζμέ. «— ᾠοῦ يورطه صاريسى γιουρμουρτὰ σαρησή.

Λεκτικός, ή, όν, نطقى νουτκή, لسانى λισανή. «τὸ — ὸν لسان λισάν, نطق νούτκ, طرز كلام τάρζι κελιάμ, سيوهٔ كلام σιβέϊ κελιάμ.

Λέκτρον, τὸ ياتاق γιατάκ, دوشك δὸυσέκ, فراش φιράς.

Λελέκι, τὸ (Ζλγ.) لپلك λεϊλέκ.

Λέμβος, ἡ صندال σανδάλ, فلوقه φελούκα.

Λεμονάδα, ἡ ليموناته λιμονάτα, ليمون صويى λιμὸν σουγιού.

Λεμονιά, ἡ (Βτ.) ليمون آغاجى λιμὸν ἀγαδζή.

Λεμόνιον, τὸ (Βτ.) ليمون λιμόν. «*γλυκὺ* — طاتلى ليمون τατλὴ λιμόν.

Λεξιθήρ, ὁ καὶ ἡ καὶ **Λεξίθηρος,** ὁ لغت اراشديرجى λουγὰτ ἀραστηρηδζή, لغت آيقلايجى λουγὰτ ἀγκακλαϊδζή.

Λεξιθηρία, ἡ لغت اراشديرمه λουγὰτ ἀρασδηρμά.

Λεξικογραφία, ἡ لغت نويشلك λουγὰτ-νούβισλίκ, لغت تأليف τέελίφι λουγάτ.

Λεξικογραφικός, ή, όν لغت نويشانه λουγὰτ-νούβισανέ, لغوى λουγαβή.

Λεξικογράφος, ὁ لغويون λουγαβιγκιούν, لغت محررى - مؤلفى λουγὰτ μουχαρριρὶ-μουελλιφί, لغت نويش λουγὰτ-νούβίς.

Λεξικολογία, ἡ علم اللغت ἴλμ οὐλ-λουγάτ, علم الاشتقاق ἴλμ οὐλ-ἰστικάκ.

Λεξικολογικός, ή, όν, لغوى λουγαβή, اشتقاقى ἰστικακή.

Λεξικολόγος, ὁ لغويون λουγαβιγκιούν.

Λεξικόν, τὸ لغت كتابى λουγὰτ κιταπί, لغت λουγάτ, لغتنامه λουγατναμέ. «— *τῆς Ἀκαδημίας* انجمن دانش لغتى ἐνδζιμένι δανὶς λουγατί. «— *τῆς Γεωγραφίας* لغت جوغرافيه λουγάτι δζογράφιγια. «— *Ἑλληνο-Τουρκικὸν* لغت روجهدن تركجهيه ρουμδζεδεν τούρκδζεγε λουγάτ. «— *Περσικὸν* لغت فارسى λουγάτι φαρσή.

Λεξιλόγιον, τὸ لغتچه λουγάτδζε.

Λέξις, ἡ سوز σόζ, كلمه κελιμέ, لفظ λάφζ, لغت λουγάτ, كلام κελιάμ, سخن σουχάν, لقردى λακηρδή, تعبير ταπίρ. «*αἱ δύο αὗται λέξεις εἰσὶ συνώνυμοι* بو ايكى كلمه مترادفه دندر ἰκὶ κελιμὲ μουτεραδιφεδένδιρ. «*τοῦτο δὲν δύναται νὰ λεχθῇ δι' ὀλίγων λέξεων* بو شئيك ايله مختصر الفاظ افادهسى ممكن دكلدر ἐλφάζι μουχτασαρὲ ἰλὲ πού σεϊν ἰφαδεσὶ μουμκὶν δεγίλδιρ. «— *εις καθιερωμέναι* الفاظ مخصوصه ἐλφάζι μαχσουσέ. «—*ν πρὸς —ν ἢ κατὰ λέξιν* كلمه بكلمه κελιμὲ πὲ κελιμέ, حرفيا χαρφίγεν, لفظ بلفظ λάφζ πὲ λάφζ. «*μὲ μίαν λέξιν* (φρσ.) الحاصل ἐλ-χασίλ, نهايت νιχαγέτ, خلاصهٔ كلام χουλασάϊ κελιάμ. «*μεταφράζω κατὰ λέξιν* حرفيا ترجمه ا. χαρφίγεν τερδζουμὲ ἰτ. «— *χυδαία* قبا كلمه καπὰ πὶρ κελιμέ. «*αὐταῖς λέξεσι* كندى سوزلر ايله κενδὶ σόζλαρ ἰλέ. «— *ὀνοματική* اسم ἴσμ. «— *ρηματικὴ* فعل φί'λ.

Λεοντῆ, ἡ ارسلان دريسى-پوستى ἀρσλὰν δερισὶ-ποστού.

Λεοντίασις, ἡ (Ι) داء الاسد δάϊ οὐ-έσέδ. [σλὰν γιαβρουσού]

Λεοντιδεύς, ὁ ارسلان ياورسى ἀρ-

Λεοντόθυμος, ον καὶ **—καρδος, ον,** ارسلان يوركلى ἀρσλὰν γιουρεκλή.

Λεοντοπόδιον, τὸ (Βτ.) كف ارسلان پچەسی ...ـسا لا κέφ οὐλ-ἐσέδ, ...ρσλὰν πετσεσί.

Λεοπάρδαλις, ἡ (Ζλγ.) پلنك ...τελένκ, پارس πάρς.

Λεπιδοειδής,ές, شبه فلس σεπί-...ι φέλς.

Λεπιδόμορφος, ον, خرشفی ...اشكا χαρσεφὶ ουσ-σέκλ.

Λεπιδόπτερα, τὰ (Ζλγ.) خرشفی ...الجنا χαρσεφὶ οὐλ-δζενάχ.

Λεπιδοσάρκωμα, τὸ (Ι) ورم ...خرشفی لحمی βερέμι λαχμίϊ χαρσεφί.

Λεπιδόφυλλον, τὸ (Βτ) خرشفی ...الاورا χαρσεφὶ οὐλ-ἐδράκ.

Λεπιδώδης, ες, حرشفی χαρ-...εφί.

Λεπιδωτός, ή, όν, خرشفی ...χρσεφί, مفلوس μεφλούς.

Λεπίς, ἡ فلس φέλς, سفط σάφτ, باغه ...αγά, خرشف χαρσέφ, پول πούλ, ...قابو καπούκ.

...λεπισμός, ὁ صوريه σοϊμά, صويلمه ...ιλμά.

...λέπρα, ἡ (Ι) جذام δζουζάμ, ...مسك μισκινλίκ, ایرص ἐπράς.

...λεπροκομεῖον, τὸ (Ι) دارالجذومين ...ο οὐλ-μεδζζουμίν, مسكيخانه μισ-...χανέ.

...λεπρός, ά όν, (Ι) مجذوم μεδζ-...μ, مسكين μισκίν, ابرص ἐπράς.

...λεπρότης, ἡ مجزوميت μεδζζου-...έτ.

...λεπρ (άω) ῶ καὶ — (έω) ῶ, ζουζάμ ἰλλετινὲ جذام علتنه مبتلا او. μουπτελὰ ὀλ. مجذوم او. μεδζζοὺμ ὀλ.

Λεπρώδης,ες, جذامی δζουζαμή.

Λεπτεπίλεπτος, ον, ارق ἐρέκ, زياده رقيق و اينجه ζιγιαδὲ ρεκὴκ βὲ ἰνδζέ.

Λεπτόγεως, ων, رقيق الارض ρεκὴκ οὐλ-ἄρζ.

Λεπτόγραμμος, ον, اينجه يازيلى ἰνδζὲ γιαζηλή.

Λεπτόγραφος, ον, اينجه يازى ايله يازلش ἰνδζὲ γιαζὴ ἰλὲ γιαζηλμής.

Λεπτοδάκτυλος, ον, اينجه پارمقلى ἰνδζὲ παρμακλή.

Λεπτοδείκτης, ὁ يل قوان γὲλ κοδάν, دقيقه δακηκά.

Λεπτόδερμος, ον, رقيق الجلد ρεκὴκ οὐλ-δζίλδ.

Λεπτόκαρπος, ον, اينجه ميوه‌لى ἰνδζὲ μεϊδαλή.

Λεπτοκαρύα, ἡ (Βτ.) فندق آغاجى φινδὶκ ἀγαδζή.

Λεπτοκάρυον, τὸ (Βτ.) فندق φινδίκ.

Λεπτολογία, ἡ دقايق δεκαὴκ, جزئيات δζουζιγιάτ, اينجه‌دن اينجه آراشديرمه ἰνδζεδὲν ἰνδζὲ ἀρασδηρμά.

Λεπτολόγος, ὁ مدقق μουδεκκήκ.

Λεπτολογ(έω)ῶ, اينجه اينجه آراشديرمق ἰνδζὲ ἰνδζὲ ἀρασδῆρμάκ, تدقيق ا. τεδκὴκ ἱτ.

Λεπτομέρεια, ἡ تفصيل ταφσὴλ πλ. تفصيلات ταφσηλάτ. «*θὰ σᾶς διηγηθῶ τὴν ὑπόθεσιν χωρὶς νὰ εἰσ-*

έλθω εἰς —είας تفصيلاته كيرشمكسزين جريان ايدن احوالى همان نقل ايدهجكم ταφσηλατὰ γκιρίσμεκσιζιν δζερεγιὰν ἰδὲν ἀχβαλὴ χέμαν νὰκλ ἰδεδζέγιμ.

Λεπτομερής, ές, مفصل μουφασσάλ. § —ῶς (Ἐπρ.) مفصلا μουφάσσαλεν, بر تفصيل πὲρ ταφσίλ, اوزون اوزاديه οὐζοὺν οὐζαδιγέ.

Λεπτός, ή, όν, اينجه ἰνδζέ, رقيق ρεκήκ, يوفقه γιουφκά. § اوفاق οὐφάκ, كوچك κιοὐτσούκ, خرده χουρδέ, دقيق δακήκ. § نازك ναζίκ, ظريف ζαρήφ. «— *χάρτης* اينجه كاغد ἰνδζὲ κιαγάδ. «—*ὸν ὕφασμα* اينجه قماش ἰνδζέ κουμάς, رقيق ثوب σέβπι ρεκήκ. «—*ὸν ζήτημα* بر مهم مسئله μουχὶμ πὶρ μεσελέ. «—*ἡ ἀνατροφὴ* نازك تربيه ναζὶκ τερπιγέ. § (οὐσ.) *τὸ —ὸν* دينار δινάρ, پول πόλ, مانغر μαγγάρ, اقچه ἀκτσέ. «*τὸ —ὸν τῆς ὥρας* دقيقه δακηκά. «*εἰς ἕνα —ὸν* بر دقيقهده πὶρ δακηκαδά. «*δύο —ὰ καὶ τρία δευτερόλεπτα* ايكى دقيقه و اوچ ثانيه ἰκὶ δακηκὰ βὲ οὖτς σανιγέ.

Λεπτότης, ἡ اينجهلك ἰνδζελίκ, يوفقهلق γιουφκαλήκ, رقت ρηκκάτ, رقيقلق ρακηκλήκ. § نزاكت νεζακέτ, ظرافت ζεραφέτ.

Λεπτότριχος, ον, رقيق الشعر ρεκὴκ οὐσ-σ'άρ.

Λεπτουργία, ἡ اينجه ايشله ἰνδζὲ ἰσλεμέ. § طوغراماجيلق δογραμαδζηλήκ, دولكرلك δούλγκερλίκ.

Λεπτουργός, ὁ طوغراماجى δο-γραμαδζή, دولكر δούλγκέρ.

Λεπτουργ(έω)ῶ, طوغراماجيلق ا. δογραμαδζηλὴκ ἰτ.

Λεπτόφλοιος, ον, اينجه قابوقلى ἰνδζὲ καπουκλού.

Λεπτοφυής, ές, نازكمزاج ναζὶκ μιζάδζ.

Λεπτοφυΐα, ἡ نزاكت مزاج νεζα-κέτι μιζάδζ.

Λεπτόφυλλος, ον, رقيق الاوراق ρεκὴκ οὐλ-ἐβράκ.

Λεπτόφωνος, ον, اينجه سسلى ἰνδζὲ σεσλή.

Λεπτόχειλος, ον, اينجه طوداقلى ἰνδζὲ τουδακλή.

Λέπτυνσις, ἡ اينجهلتمه ἰνδζελ-τμέ, ترقيق τερκήκ.

Λεπτυντικός, ή, όν, اينجهلتن ἰνδζελετέν.

Λεπτύνω, اينجهلتمك ἰνδζελετμ-, يوفقهلتمق γιουφκαλατμάκ, ورقيق اينجه ا. ἰνδζὲ βὲ ρεκὴκ ἰτ. ترقيق ا. τε-κὴκ ἰτ. § (πθ.) اينجهلنمك ἰνδ-λενμέκ, اينجه و رقيق ا. ἰνδζὲ βὲ ρε-κὴκ ὀλ.

Λέπυρον, τὸ قابوق καπούκ, σάφτ, پول πόλ.

Λέρα, ἡ پيسلك πισλίκ, ارلق μουρδαρλήκ, قذارت καζαρέτ, κίρ.

Λέρωμα, τὸ پيسلمه πισλεμέ, τελβίς, تدنيس τεδνίς.

Λερώνω, پيسلتمك πισλετμ-

كيرلتك κιρλετμέκ, مردارلتق μουρδαρλατμάκ, .ا تلويث - تدنيس τεδνὶς-τελ-ὅὶς ἰτ. ‖ (πθ.) —ομαι كيرلنك κιρλενμέκ, پيسلنك πισλενμέκ, تدنس - .ا تلوث τεδεννοὺς-τελεϐϐοὺς ἰτ. ‖ (μτχ.) λερωμένος پيسلنش πισλενμίς. كيرلنش κιρλενμίς, ملوث μουλεϐϐές, مدنس μουδεννές.

Λέσχη, ἡ جميتخانه δζεμιγετχανέ, قازينو καζίνο, قلوب κλούπ, جميت δζεμιγέτ. [ἀζασή.

Λεσχήτης, ὁ قلوب اعضاسي κλοὺπ

Λευκαίνω, بياضلتمق πεγιαζλατμάκ, آغارتمق ἀγαρτμάκ, .ا تبييض τεπγὶζ ἰτ. ‖ (πθ.) —ομαι بياضلنمق πεγιαζλανμάκ, آغارمق ἀγαρμάκ, .ا تبيض τεπεγ-γιοὺζ ἰτ.

Λευκάκανθα, ἡ (Βτ.) اكشى موشمله ἐκσὶ μούσμουλα, زعرور حامض ζουρούρ χαμίζ, آق ديكن ἀκ διγέν.

Λευκάνθεμον, τὸ (Βτ.) پاپادیه چیچکی παπαδιὰ τσιτσεγί.

Λευκανθής, ές, آق چیچکلی ἀκ τσιτσεκλή.

Λεύκανσις, ἡ تبييض τεπγίζ.

Λευκαντής, ὁ چماشيرجى τσαμασηρδζή, قصار κασσάρ.

Λευκάργιλλος, ὁ (Ὀρκτ.) بياض بالجق πεγιὰζ παλδζήκ, طين ἀλουμίν, آلومين ἀλουμίν.

Λευκαργιλλώδης, ες, (Ὀρκτ) آلومى ἀλουμινί.

Λευκάργυρος, ὁ (Ὀρκτ.) آرژانپلا ἀρζανπλάκ.

Λεύκη, ἡ (Βτ.) آقچه قواق آغاجى ἀκτσὲ καϐὰκ ἀγαδζή.

Λευκίσκος, ὁ (Ζλγ.) طاتلى صو كفالى τατλὴ σοὺ κεφαλή.

Λευκογραφίς, ἡ تباشير ἢ تبسير τεπεσίρ.

Λευκόθριξ, ὁ καὶ ἡ آق صاچلى ἀκ σατσλή.

Λευκόϊον, τὸ (Βτ.) آق بنفشه ἀκ πενεφσέ.

Λευκόρροδον, τὸ (Βτ.) آق كل ἀκ γκιούλ.

Λευκόρροια, ἡ (Ι) سيلان ابيض σεγελάνι ἐπγιάζ.

Λευκός, ή, όν, بياض πεγιάζ, ابيض ἐπγιάζ, سفيد σεφίδ, آق ἄκ. «— πώγων آق صقال ἀκ σακάλ. «—αἱ τρίχες آق صاچ ἀκ σάτς. «— ὡς χιών قار كبى بياض κὰρ κιπὶ πεγιάζ. «— ὡς τὸ γάλα سود كبى بياض σοὺδ κιπὶ πεγιάζ.

Λευκοσίδηρος, ὁ (Ὀρκτ.) تنكه τενεκέ.

Λευκόστικτος, ον, آق بنكلى ἀκ πενεκλή.

Λευκότης, ἡ بياضلق πεγιαζλήκ, آقلق ἀκλήκ, بياضت πεγιαζέτ, سفيدى σεφιδί. «ἡ — τοῦ προσώπου يوزك بياضلغى γιουζοὺν πεγιαζληγή.

Λευκόφαιος, ον, قيرغل κηργήλ, قيرجه κηρδζέ, قير κήρ, سنجابى σινδζαπί.

Λευκοφλεγματία, ἡ (Ι) التهاب ابيض ἰλτιχάπι ἐπγιάζ.

Λευκόφυλλος, ον, بياض الاوراق πεγιάζ οὐλ-ἐδράκ.

Λευκοφόρος, ον, بياض البسه ايله ملبس πεγιάζ ἐλπισὲ ἰλὲ μουλεπσές.

Λευκοφορ(έω)ῶ, بياض كيمك πεγιάζ γκιϊνμέκ.

Λευκόχροους, ουν, بياض رنكلى πεγιάζ ρενκλή, سفيدفام σεφίδι-φάμ.

Λευκόχρυσος, ον, بياض يالديزلى πεγιάζ γιαλδηζλή.

Λεύκωμα, τὸ مجلد جزدان μουδζελλὶδ δζουζδάν, البوم ἀλπούμ. ‖ (I) ورق بنك آق βεδέκ, ἄκ πινέκ.

Λευκωματόρροια, ἡ (I) سيلان ابيض σεγελάνι ἐπγιάζ.

Λευκωματώδης, ες, زلالى ζουλαλή.

Λεύκωσις, ἡ (I) امراض لنفاويه ἐμράζ λενφαβιγέ.

Λευχείμων, ὁ καὶ ἡ بياض البسه ايله ملبس πεγιάζ ἐλπισὲ ἰλὲ μουλεπσές.

Λεχῶ, ἡ لوخوصه λεχουσά.

Λέων, ὁ (Ζλ.) آرسلان ἀρσλάν, اسد ἐσέδ, شير σίρ. ‖ (Ἀστρ.) برج اسد πούρδζι ἐσέδ. «*ὁ βρυχηθμὸς τοῦ —οντος* زمزمهٔ اسد ζεμζεμέϊ ἐσέδ, ارسلانك كومردمسى ἀρσλανὴν γκιομουρδεμεσί. «*ἐξ ὄνυχος τὸν λέοντα* (πρμ.) آرسلان پاتقندن بللیدر ἀρσλὰν γιατκαγινδὰν πελλίδιρ. ‖ (θλ.) ἡ **Λέαινα,** ديشى ارسلان δισὶ ἀρσλάν, شير ماده σίρι μαδέ.

Λεωφορεῖον, τὸ ارابه ἀραπά, اومنيوس ὄμνιπους.

Λεωφόρος, ἡ (ὁδὸς) جاده δζαδέ, شاهراه σαχράχ, ديوان يولى διδὰν γιολού, طريق ταρήκ.

Λήγω, بيتمك πιτμέκ, ختام بولق χητὰμ πουλμάκ. ‖ (ἐπὶ συναλλ.) وعدهسى حلول ا. βαδεσὶ χουλοὺλ ἰτ., مدتى منقضى او. μουδδετὶ μουνκαζὴ ὀλ. ‖ (Γρμ.) آخرنده او. ἀχηρηνδὲ ὀλ. «*ἡ συναλλαγματικὴ αὕτη ἔληξε* بو پوليچهنك وعدهسى حلول ايتمشدر πὸυ πολιτσανιν βαδεσὶ χουλοὺλ ἰτμίσδιρ «*ἡ διορία τῆς μισθώσεως λήγει τὴν δεῖνα ἡμέραν* ايجار مدتى فلان كونده رهين ختام اولور ἰδζάρ μουδδετὶ φιλὰν γκιουνδὲ ρεχίνι χητὰμ ὀλούρ. «*τὰ ὀνόματα τὰ λήγοντα εἰς ωρ.* آخرلرى ωρ اولان اسملر ἀχηρλερὴ ωρ ὀλὰν ἰσιμλέρ. ‖ (μτχ.) **λήγουσα,** ἡ (Γρμ.) كلمنك آخر هجاسى κελιμενὶν ἀχὴρ χεδζασή.

Λήδανον, τὸ (Χημ.) افيون روحى ἀφιὸν ρουχού.

Ληθαργία, ἡ (I) مستغرق نوم νέβμι μουσταγράκ, ليثارغوس λίσαργος, سبات σουπάτ.

Ληθαργικός, ή, όν, (I) ليثارغوسى λισαργοσή, سباتى σουπατί.

Λήθαργος, ὁ (I) ليثارغوس λίσαργος, سبات σουπάτ.

Λήθη, ἡ اونوتمه ὀνουτμά, نسيان νισγιάν, فراموش φεραμούς.

Ληκτικός, ή, όν, اخرى ἀχηρή

Λήκυθος, ὁ شيشه‌سی ياغ γιὰγ ...εσή. [ραμάς.
...ήμη, ἡ (I) چاپاق τσιπάκ, رمس
...ηνὸς, ἡ καὶ ὁ سیر•فوچیسی σιρὲ ...τσουσού, تکنه τεκνέ, قورنه κουρ-
... معصر μι'σάρ.
...ηξιαρχικός, ή, όν, تحریر ... نفوسه دار ταχρίρι νουφουσὰ ... ὀλάν. «—ὸν βιβλίον سجل نفوس σεδζίλι νουφοὺς κουγιουδού.
...ηξίαρχος, ὁ سجلات مأموری σε- λὰτ μεεμουρού.
...ηξιπύρετος, ον, (I) دافع اتشا ... οὐλ-χουμμά.
...ῆξις, ἡ ختام χητάμ. § (Ἐμπ.) ... حلول χουλούλι βαδέ, ختام مدت ...άμι μουδδέτ, انقضای مدت ἰνκιζάϊ ...δδέτ. «κατὰ τὴν —ν τῆς προ- ...μίας وعده‌لك حلولنده βαδενὶν χου- ...ουνδά. «ἡ — τῆς συναλλαγμα- ...ς پولیچه وعده‌سی πόλιτσα βαδεσί.
...ίπτης, ὁ آليجی ἀληδζή, آلان ... قابض καπίζ, قبول ايدیجی κα- ... ιδιδζί.
...ιπτός, ή, όν, مقبوض μακ- ... مقبول μακπούλ.
...ιρος, ὁ هزيان χεζεγιάν, لافزانلق ...ζανλήκ.
...ρώδης, ες, مفلس ἀκηλσήζ, ... χαρίφ.
...σμον(έω)ῶ, اونوتمق ὀνουτ- ... فراموش ا. φεραμοὺς ἰτ. خاطردن ... χατηρδὰν τσηκμάκ, نسيان ا. ...ν ἰτ. نسی ا. νεσὶ ἰτ. «ἐλησμο- νήσατε νὰ ἔλθητε τὴν πρωίαν بو صباح كلكز فراموش ايلديكز σαπὰχ γκελμεγινὶζ φεραμοὺς ἐϊλεδινίζ. «ἐλησμόνησα νὰ σᾶς εἴπω سزه سويله‌مك خاطرمدن چيقدی σιζὲ σοϊλεμὲκ χατηρημδὰν τσηκδή. «ἐλησμόνησε τὰ χειρόκτιά του الدوانی اونوتمشدر ἐλδιβανινὶ ὀνουτμούσδουρ.

Αῃσταποδοχία, ἡ (Νμ.) يتاقلق γιατακλήκ. [γιατάκ.

Αῃσταποδόχος, ὁ (Νμ.) يتاق

Αῃστάρχης, ὁ καὶ **—αρχος**, ὁ سركرده٬ اشقيا σερκερδὲϊ ἀσκηγιά.

Αῃσταρχία, ἡ اشقيا سركرده‌لكی ἀσκηγιὰ σερκερδελιγί.

Αῃστεία, ἡ حيدودلق χαϊδου- δλούκ, شقاوت σεκαβέτ, قطع طريق κάτι' ταρήκ.

Αήστευσις, ἡ شقاوت σεκαβέτ.

Αῃστεύω, ا. اجرای شقاوت ἰδζάρϊ σεκαβὲτ ἰτ. چالمق τσαλμάκ, سرقت ا. σιρκὰτ ἰτ. § (παθ.) **—ομαι**, چالنمق τσαληνμάκ, سرقت اولنق σιρκὰτ ὀλουνμάκ.

Αῃστής, ὁ حيدود χαϊδούδ, شاق σακή, πλ. اشقيا ἀσκηγιά, قاطع طريق κατήϊ ταρήκ, ازباندوط ἰζπανδούτ.

Αῃστοπειρατεία, ἡ شقاوت بحريه σεκαβέτι παχριγέ.

Αῃστρικός, ή, όν, اشقيايه مخصوص ἀσκηγιαγιὰ μαχσούς. § —ῶς (ἐπρ.) حيدود كبی χαϊδοὺδ κιπί.

Αῆψις, ἡ آليش ἀλής, اخذ ἀχζ, قبض κάπζ.

Ληψοδοσία, ἡ آليش ويريش ἀλὶς βερίς, اخذ و اعطا ἄχζ οὐ ἰτά, داد وستاد δὰδ οὐ σιτάδ.

Λίαν, (Ἐπρ.) پك πέκ, زياده ζιγιαδέ, چوق τσόκ, غايت γάγετ, اشوری ἀσουρί, بغايت πεγαγέτ, فوق العاده φέβκ ἐλ-ἀδέ.

Λιανίζω, پارچه‌لمق παρτσαλαμάκ, دوغرامق δογραμάκ, رزه رزه ا. ρεζὲ ρεζὲ ἰτ.

Λιάνισμα, τὸ پارچه‌لامه παρτσαλαμά, دوغرامه δογραμά.

Λιανοπωλητής, ὁ خردواتجى χουρδεβατδζή, خرده‌فروش χουρδὲ-φουρούς.

Λιβάδιον, τὸ چمن τσεμέν, چمنزار τσεμενζάρ.

Λιβάνινος,η,ον, لبانى λουπανή.

Λιβανοειδής, καὶ — **ώδης, ες,** شبه لبان σεπίχι λουπάν.

Λίβανος, ὁ καὶ **Λιβανωτός,** ὁ (Βτ.) كونلك γκιουνλούκ, لبان λουπάν.

Λιβανόχρους, ουν, لبانى اللون λουπανὶ οὐλ-λέβν.

Λιβανωτίς, ἡ (Βτ.) بيربه πιπεργέ.

Λίβας, ὁ باطى لدوس هوا πατὶ λοδὸς χαβά.

Λιβελλογράφος, ὁ رسالهٔ هجويه محررى ρισαλέϊ χιδζβιγὲ μουχαρρηρί, هجويه نويس χιδζβιγὲ-νουβίς.

Λίβελλος, ὁ رسالهٔ هجويه ρισαλέϊ χιδζβιγέ, هجونامه χιδζβ-ναμέ.

Λιβρός, ά, όν, تونى قيصه τὸ... κησσά, تويسز τουϊσούζ.

Λίγδωμα, τὸ غلمه γκιγκλαμ...

Λιγδώνω, ياغلمق γκιγκλαμα... ياغه بولاشديرمق γκιγκὰ πουλασδ... μάκ. § (μτχ.) *λιγδωμένος* ... γκιγκλή.

Λιγεύω, بايغلق كلك παϊγην... γκελμέκ, بوزمك كوكل γκιονὶ... πεζμέκ.

Λιγνεύω, (καὶ τ' ἀπ' αὐτ...) ἴδε Ἰσχναίνω.

Λιγοθυμῶ, بايلق παϊλμάκ.

Λιγυρός, ά, όν, لطيف λατ... «*φωνὴ* — *ὰ*» سس يارلاق παρλὰκ... لطيف صوت σάβτι λατίφ.

Λιθαγωγός, όν, (Ι) ... الحصات ταρὶδ οὐλ-χασάτ.

Λιθάνθραξ, ὁ (Ὀρκτ.) ... كومورى βαπὸρ κιομουρού.

Λιθάργυρος, ὁ (Ὀρκτ.) ... μερτέκ.

Λιθάρι, τὸ قيراق καϊράκ. § ...

Λιθίασις, ἡ (Ι) الحصات ... τεκεββοὺν οὐλ-χασάτ.

Λίθινος, η, ον, معمول ... مصنوع ταςδὰν μεμοὺλ — μασν... سنكين σενγκίν.

Λιθοβόλημα, τὸ طاشلامه ... λαμά, رجم ρέδζμ.

Λιθοβολ(έω)ῶ, طاشلامق τα... μάκ, رجم ا. ρέδζμ ἰτ.

Λιθογλύπτης, ὁ καὶ —γ... **φος,** ὁ حكاك χακκιάκ, نقار νακ...

Λιθογλυφία, ἡ فن نقر ρέννι
ιxρ.

Λιθογραφεῖον, τὸ طاش باصمه خانه
ς πασμαχανέ, ليطوغرافيا خانه λιτο-
χρίγια-χανέ.

Λιθογραφία, ἡ طاش باصمه سى τὰς
σμασή, ليطوغرافيا λιτογράφιγια.

Λιθογραφικός, ή, όν, طاش
باصمه سنه منسوب و متع τὰς πασμασηνὰ
νσοὺπ βε μουτεαλλήκ, ليطوغرافى
τογραφή.

Λιθογράφος, ὁ طاش باصمه جيسى
ς πασμαδζησή, ليطوغرافياجى λι-
γραφιγιαδζή, ليطوغراف λιτογράφ.

Λιθογραφ(έω)ῶ, طاش باصمه سيله
باصمق τὰς πασμασὶ ἰλὲ πασμάκ.

ιθοκάρδιος, ον, سنكدل σεν-
δίλ, بى رحم و بى رقت πὶ ράχμ βὲ
ρικκάτ.

ιθοκλάστης, ὁ (I) مجرش الحصات
ζρὲς οὐλ-χασάτ.

ιθοκλαστία, ἡ (I) جرش الحصات
ρς οὐλ-χασάτ.

ιθόκολλα, ἡ (Ὀρκτ.) جمندو
μένδο.

ιθοκόλλητος, ον, مجوهر
δζεβχέρ. [γκίρ.

ιθόκτιστος, ον, كاركير κιαρ-

ιθολάβος, ὁ (Χργ.) مقبضة الحصات
πζὰ οὐλ-χασάτ.

ιθολογία, ἡ مبحث الاحجار μεπχὰς
-άχδζάρ. § (I) مبحث الحصات μεπ-
οὐλ-χασάτ.

ιθολόγος, ὁ مبحث الاحجار عالمى
μεπχὰς οὐλ-άχδζὰρ ἀλιμί. § (I)
مبحث الحصات معلمى μεπχὰς οὐλ-χασὰτ
μουαλιμί.

Λιθοξοεῖον, τὸ طاشجى كارخانه سى
τασδζὴ κιαρχανεσί.

Λιθοξοϊκή, ἡ (τέχνη) طاشجيلق
τασδζηλήκ.

Λιθοξόος, ὁ طاشجى τασδζή.

Λιθοποι(έω)ῶ, تحجير ا. ταχ-
δζὶρ ἰτ.

Λίθος, ὁ طاش τάς, حجر χαδζέρ,
πλ. احجار άχδζάρ, سنك σένκια § (I)
حصات χασάτ. « —οι πολύτιμοι
ذيقيمت طاشلر ζὴ-κημὲτ τασλάρ,
مجوهرات μουδζεβχεράτ. «ὁ θεμέ-
λιος — تمل طاشى τεμὲλ τασή. «ἀ-
κρογωνιαῖος — زاويه طاشى ζαβιγὲ
τασή. «ἡ Λυδία — محك طاش με-
χάκια τασή. « κινῶ πάντα —ν
دونيايى الت اوست ا. δουνγιαὶ ἄλτ
οὖστ ἰτ.

Λιθόστρωτος, ον, طاش ايله
دوشنمش τὰς ἰλὲ δὸυσενμίς. «τὸ —ον
قالديرم καλδηρήμ.

Λιθοτομεῖον, τὸ طاش معدنى τὰς
μαʼδενί, طاش اوجاغى τὰς ὀδζαγή.

Λιθοτομία, ἡ طاش كسمه - يونمه
τὰς κεσμὲ-γιουνμά.

Λιθοτόμος, ον, طاشجى τασδζή.
§ (οὐσ.) ὁ — خزاع الحصات χαζάϊ
οὐλ-χασάτ. § (Χργ.) مخزع الحصات
μουχζάʼ οὐλ-χασάτ.

Λιθοτρίπτης, ὁ مفتت الحصات
μουφεττὶτ οὐλ-χασάτ.

Λιθουργεῖον, τὸ طاشجى دكانى ταὁδζὴ δουκκιανή. [λὴκ.

Λιθουργία, ἡ طاشجيلق ταὁδζη-

Λιθουργός, ὁ طاشجى ταὁδζή.

Λιθόφυτα, τὰ (Βτ.) نبات محجره νεπάτι μουχαδζδζερέ.

Λιθοχρωμία, ἡ طاش بويلى πογιαλὴ τὰς πασμασή, باصمه‌سى ليطوحروى λιτοχρομί.

Λιθώδης, ες, طاشلى ταὁλή, سنكين σενγκίν.

Λίθωσις, ἡ تحجر τεχαδζδζούρ.

Λιθ(όω)ῶ, ا تحجير ταχδζὶρ ἰτ.

Λικμ (άω) ῶ καὶ **Λικνίζω,** صاورمق σαουρμάκ, ا. تزريه τεζ-ριγὲ ἰτ.

Λίκνον, τὸ بشيك πεσίκ, مهد μέχδ, πλ. مهود μεχούδ, كهواره κεχβαρέ.

Λιμεναρχεῖον, τὸ ليمان اوطه‌سى λιμὰν ὀδασή, ليمان دائره‌سى λιμὰν δαϊρεσί. [ρεϊσί.

Λιμενάρχης, ὁ ليمان رئيسى λιμὰν

Λιμεναρχία, ἡ ليمان رئيسلكى-مديريتى λιμὰν ρεϊσλιγὶ-μουδιριγετί.

Λιμενίσκος, ὁ ليمانجق λιμανδζίκ.

Λιμενικός, ή, όν, ليمانى λιμανί.

Λιμενοειδής, ές, ليمان شكلنده اولان λιμὰν ὀεκλινδὲ ὀλάν.

Λιμενοποιΐα, ἡ ليمان انشاسى λι-μὰν ἰνὁασί.

Λιμενοφύλαξ, ὁ ليمان بكجيسى λι-μὰν πεκδζισί.

Λιμήν, ὁ ليمان λιμάν, مرسى μερσά.

Λιμνάζω, كول ياپمق γκιὸλ για-μάκ, ا. كول تشكيل γκιὸλ τεσκὶλ ... اولمق γκιὸλ ὀλ. ‡ ا. طورغون-... ρακὶδ-δουργοὺν ὀλ. «τὰ λιμνάζοντα ὕδατα طورغون صولر δουργοὺν σουλάρ, ركودات ρουκιουδάτ.

Λιμναῖος, α, ον, بولنان ... γκιὸλδὲ πουλουνάν. «—ον ζῶον كول حيوانى γκιὸλ χαϊβανί.

Λίμνη, ἡ كول γκιόλ, غدير γαδίρ, πλ. غدر γουδέρ. «ἡ Μαιῶτις آزاق دكيزى ἀζὰκ δενιζί.

Λιμνόβιος, ον, ... ياشايان ... γκιὸλδὲ γιαὁαγιάν. [κι...

Λιμνοειδής, ές, كولكى γκ...

Λιμοκτον(έω)ῶ, آجيقديرمق ... δζηκδηρμάκ, اجلقدن اولديرمك ... ληκδὰν ὀλδούρμέκ, ا. تجويع τε... βι' ἰτ. ‡ (ἀμτ.) اجلقدن اولمك ... ληκδὰν ὀλμέκ.

Λιμός, ὁ قيتلق κητλήκ, غلا و ... κὰχτ οὐ γαλά, قحط و جوع κὰχτ ... δζού', قحط عظيم κάχτι ἀζήμ.

Λιμώσσω καὶ **—ττω,** ... اجلقدن اولمك ἀδζληκδὰν ὀλμέκ, ... او ... ἀδζ ὀλ.

Λινάριον, τὸ كتان κετέν.

Λιναρόσπορος, ὁ كتان تخمى ... κετὲν τοχουμού.

Λινέλαιον, τὸ بزر ياغى ... γιαγή, كتان ياغى κετὲν γιαγή.

Λίνον, τὸ (Βτ.) كتن κέτν, ... κετέν.

Λινοειδής, ές, كتانيه κετεν...

Λιπασμός, ὁ (Γργ.) كوپره‌ته κιόυπρελετμέ.

Λῖπος, τὸ ايچ ياغى ἴτς γιαγή, شحم σάχμ.

Λιπόσαρκος, ον, لاغر λαγήρ, ضعيف ζαΐφ.

Λιποτάκτης, ὁ قاچقين κατσκήν, فرارى φιραρή.

Λιποτακτ(έω)ῶ, قاچمق κατσμάκ, فرار ا. φιράρ ἰτ.

Λιποταξία, ἡ فرار φιράρ.

Λιπώδης, ες, ياغلى γιαγλή.

Λίσγος, ὁ (Γργ.) بل πέλ.

Λίστρον, τὸ (Γργ.) كورك κιουρέκ.

Λιτανεία, ἡ (Ἐκκλ.) آلاى ايله αλάϊ ἰλὲ δοά.

Λιτανεύω, (Ἐκκλ.) آلاى ايله دعا ا. ἀλάϊ ἰλὲ δοὰ ἰτ.

Λιτός, ή, όν, دوز δούζ, هموار χεμβάρ. § قناعتكار καναατκιάρ, زينت و تكلفدن عارى ζινὲτ οὐ τεκελλουφδὲν ἀρή, غير مكلف γαΐρι μουκελλέφ. قاريشيق و مشوش اولميان καρησὴκ βὲ μουσεββὲς ὄλμαγιαν, ساده σαδέ. —ῶς (ἐπρ.) قناعتكارانه καναατκιαρανέ, سادهجه σαδέδζε, عادتا ἄδετα.

Λιτότης, ἡ سادهلك σαδελίκ, سادهكى σαδεκί, بساطت πεσατέτ, قناعت καναάτ. «ζῶ μετὰ λιτότητος على وجه القناعت تعيش ἀλὰ βέδζχ οὐλ-καναάτ τεαγ-γιοὺς ἰτ. «ἀγαπῶ τὴν —τα سادهلكى سومك σαδελιγὶ σεβμέκ.

Λίτρα, ἡ فوند φούνδ, ليتره λίτρα.

Λινοποιός, ὁ كتانجى κετενδζή.

Λινός, ή, όν, كتاندن ياپلمش κετενδὲν γιαπηλμής. § (οὐσ.) τὸ—ὄν كتان بز κετὲν πεζί.

Λινόσπερμα, τὸ ἢ —ον τὸ Ἴδε Λιναρόσπορος.

Λινοστολία, ἡ البسهٔ كتانيه ἐλπισέϊ κετενιγέ.

Λινουργεῖον, τὸ طوقومهجى دكانى δοκουμαδζὴ δουκκιανή.

Λινουργία, ἡ طوقومهجيلق δοκουμαδζηλήκ.

Λινουργός, ὁ طوقومهجى δοκουμαδζή.

Λινουργ(έω)ῶ, طوقومق δοκουμάκ.

Λινοῦς, ῆ, οῦν, τὸ كتاندن ياپلمش κετενδὲν γιαπηλμής, كتانلى κετενλή.

Λιπάζω καὶ **Λιπαίνω**, ياغلامق γιαγλαμάκ. § تسمين ا. τεσμὶν ἰτ.

Λιπανδρία, ἡ آدم قيتلغى ἀδὰμ κητληγή.

Λιπαρός, ά, όν, ياغلى γιαγλή, سميز σεμίζ, سمين σεμίν. «γῆ —ὰ پك صيق و متين طوپراق πὲκ σὴκ βὲ μετὶν τοπράκ.

Λιπαρότης, ἡ ياغليلق γιαγληλήκ, سميزلك σεμιζλίκ.

Λιπαροκήλη, ἡ (Ι) ورم شحمى βερέμι σαχμί.

Λίπασμα, τὸ (Ι) ورم شحم βερέμι σάχμ. § (Γργ.) كوپره‌ته κιόυπρελετμέ.

Λιχανός, ὁ پارمق شهادت σεχαδὲτ παρμαγή.

Λιχνεία, ἡ نكاهت νεχακέτ.

Λίχνευμα, τὸ مزلك μεζελίκ.

Λιχνεύω, يالامق γιαλαμάκ, لحس ا. λὲχς ἰτ. ‖ (μ.σ.) حريص او. χαρὴς όλ.

Λιχνίζω, صاورمق σαβουρμάκ, تذريه ا. τεζριγὲ ἰτ.

Λίχνισμα, τὸ صاورمه σαβουρμά, تذريه τεζριγέ.

Λίχνος, ὁ ناهك ναχίκ, پرخور πουρ-χόρ.

Λοβός, ὁ (Ἀνατ.) فص φάσς πλ. فصوص φουσούς. «ὁ — τοῦ ὠτός قولاق اوجى κουλὰκ οὐδζού. «ὁ — τοῦ ὀσπρίου قوزق ἢ قابوق καπούκ.

Λοβώδης,ες, فصوصى φουσουσή.

Λογαριάζω, صايمق σαϊμάκ, حساب ا. χησὰπ ἰτ. تعداد ا. τα'δὰδ ἰτ. ‖ عد ا. ἄδδ ἰτ. ظن ا. ζὰνν ἰτ. «λογαριάζομαι μετά τινος حسابلشمق χησαπλασμάκ, محاسبه ا. μουχασεπὲ ἰτ. «— μὲ τοὺς δακτύλους پارمق ايله حساب ا. παρμὰκ ἰλὲ χησὰπ ἰτ. مخارجه ا. μουχαρεδζὲ ἰτ. «— τὰ ἔξοδα καὶ τὰ ἔσοδα مصرف و ايرادى حساب ا. μασρὰφ βὲ ἰραδὴ χησὰπ ἰτ. «— ν' ἀναχωρήσω αὔριον يارين كتمكه عزيمت نيتم واردر γιάρην ἀζημὲτ ἰτμὲκ νίγετίμ βάρδιρ.

Λογαριασμός, ὁ حساب χησάπ, محاسبه μουχασεπέ. «τρεχούμενος — حساب جارى χησάπι δζαρή. «ἔχω —ὸν μετά τινος ايله حسابى او. ....ρὶ ἰλὲ χησάπὶ όλ. «δίδω —ὸν حساب ويرمك χησὰπ βιρμέκ. «βλέπω —ὸν حساب كورمك χησὰπ γκιόρμέκ, رؤيت ا. ρουϊγέτ ἰτ. «κλείω —ὸν حسابى قطع ا. χησάπι κὰτ' ἰτ. «περνῶ εἰς τὸν —ὸν τινὸς حسابنه كچيرمك χησαπίνε γκετσιρμέκ, محسوب ا. μαχσοὺπ ἰτ. «τὸ κατάστιχον τοῦ —οῦ حساب دفترى χησὰπ τεφτερὶ «εἶναι διὰ —ὸν τινὸς فلانك حسابى ايچوندر φιλανίν χησαπὶ ἰτσούνδουρ. «διὰ —ὸν على الحساب ἀλ-ἐλ-χησάπ. «λαμβάνω διὰ —μόν μου التزام ا. ἰλτιζὰμ ἰτ. درعهده ا. δὲρ-ούχδὲ ἰτ. «ἐνεργῶ ἐπ' ὀνόματι ἢ διὰ —ὸν τινὸς كسنه‌نك نام ياخود حسابى ايچون حركت ا. [..]ὶρ κιμέσνενιν νὰμ γιάχοδ χησαπὶ ἰτσοὺν χαρεκὲτ ἰτ. «τὸ πληρονόμενον εἰς —ὸν (χρέους) على الحساب محسوباً ويريلان ἀλ-ἐλ-χησὰπ-μαχσούπεν βιριλέν. «δὲν θὰ σοὶ δώσω —ὸν سكا حساب ويرميه‌جكم σανὰ χησὰπ βίρμεγεδζεγίμ. «οἱ καλοὶ —οἱ κάμουν τοὺς καλοὺς φίλους طوغرى حساب دوستلق ارتيرر δογροὺ χησὰπ δοστλοὺκ ἀρτηρήρ.

Λογάριθμος, ὁ (Μθμ.) لوغارتمه λογαρίτμα.

Λογάς, ὁ καὶ ἡ معتبر μουμτάζ, معتبر μου'τεπέρ. «οἱ λογάδες اشراف ἐσσρεφ, معتبران μου'τεπεράν, متميزان μουτεχαγιζάν.

Λογίδριον, τὸ كوچك مقاله κιὀυ-τσοὺκ μακαλέ, قصير نطق νούτκι κεσήρ.

Λογίζομαι, ἴδε Λογαριάζω. ‖ ملاحظه μουλάχαζά ἰτ. ‖ عد اولنق ἀδ ὀλουνμάκ. «— εὐτυχὴς كندوى بختيار عد ايد κενδουμοὺ πάχτιγιὰρ ἀδ ἰδέριμ.

Λογικεύομαι, تعقل ا. τεακ-κὺλ ἰτ. تفهم ا. τεφεχχοὺμ ἰτ. ‖ ظن و قياس ζάνν οὐ κηγιὰς ἰτ.

Λογικός, ή, όν, منطقى μαν-τική, ناطق νατήκ. ‖ عاقل ἀκήλ, صاحب ο σαχήπι ἄκλ, ذو العقل ζ-λ-ἄκλ, معقول μα'κούλ. «ἡ —ὴ (τέ-χνη) علم منطق ἴλμι μαντήκ, منطق μαντήκ. «τὸ —ὸν عقل ἄκλ, نطق νούτκ. «οἱ κανόνες τῆς —ῆς قواعد منطق καβαΐδι μαντηκηγέ, قواعد منطق καβαΐδι μαντήκ. «ὁ ἄνθρω-πος εἶναι ζῶον —ὸν انسان حيوان معقول ἰνσὰν χαϊβὰν μα'κούλδουρ. —ῶς (ἐπρ.) منطقيه μαντήκδζα, معقولانه μα'κουλανέ, عاقلانه ἀκηλα-νέ, خردمندانه χηρεδμενδανέ.

Λογικότης, ἡ عاقليت ἀκηλιγέτ, عقل ἄκλ, معقوليت μα'κουλιγέτ.

Λόγιον, τὸ حكمت χηκμέτ, حديث χαδίς, قول كبار κάβλι κιπάρ. ‖ (κν. χρήσει εἰς τὸν πλ.) τὰ λόγια لاف و قرو λακηρδή, كلام κελιάμ, و كلر λὰρ οὐ γκιὀυζάφ. «χάνω τὰ λόγια μου سوزك يره نافله ναφιλὲ γερὲ σοιλεμέκ. «μὲ τὰ λόγια δουλεία δὲν τελειώνει (πρμ.) لقردى ايله ايش بتمز λακηρδὴ ἰλὲ ἲς πιτμέζ. «τὰ λό-για κουμέρκι δὲν ἔχουν (πρμ.) لافه كمرك آلمز λαφὰ γκιὀυμρούκ ἀλημάζ.

Λόγιος, α, ον, اوقومش ὀκου-μούς, عالم ἀλίμ, πλ. علما οὐλεμά, علمدار ἰλιμδάρ, فاضل φαζίλ, اديب ἐδίπ, دانشمند δανισμένδ, دانشور δα-νισβέρ, هنرور χουνερβέρ. «οἱ λόγιοι ارباب علم و معرفت ἐρπάπι ἴλμ οὐ μα'ριφέτ, علما οὐλεμά. ‖ (τὸ ὑπερθ. ὡς τίτλος) λογιώτατος فضيلتلو φα-ζιλετλού.

Λογιότης, ἡ دانشمندى δανισμενδί, «ἡ ὑμ. — ذات فاضلانه لرى ζάτι φα-ζιλανελερί.

Λογισμός, ὁ حساب χησάπ. ‖ دوشونمه δουσουνμέ, فكر φίκρ, πλ. افكار ἐφκιάρ, تفكر τεφεκκιούρ, انديشه ἐνδισέ, نيت νιγέτ πλ. نيات νι-γιάτ. «ἔχω κακοὺς —οὺς افكار فاسده سى او. ἐφκιάρι φασιδεσὶ ὀλ.

Λογιστήριον, τὸ محاسبه اوطه سى μουχασεπὲ ὀδασή, محاسبه قلمى μου-χασεπὲ καλεμί.

Λογιστής, ὁ محاسبه مأمورى μου-χασεπὲ μεεμουρού, محاسب μούχα-σίπ, محاسبه جى μουχασεπεδζή.

Λογιστικός, ή, όν, محاسبه يه دائر اولان μουχασεπεγὲ δαΐρ ὀλάν. «τὸ —ὸν συνέδριον ديوان محاسبات دائره سى διβάνι μουχασεπὰτ δαϊρεσί. «τὸ—ὸν (μέρος τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας)

محاسبه μουχασεπέ, محاسبه‌جیلك μου-χασεπεδζιλίκ.

Λογιστικότης, ἡ محاسبه‌جیلك μουχασεπεδζιλίκ.

Λογογραφία, ἡ نثر νέσρ, منثور تألیف μενσοὺρ τεελίφ, لوغوغرافی λογογραφί. «ἡ —ἡ (τέχνη) فن انشا φέννι ινσά.

Λογογράφος, ὁ منشی μουνσί, لوغوغراف λογογράφ. ‖ مصنف μου-σαννίφ, مؤلف μουελλίφ.

Λογογραφ(έω)ῶ, نثرا یازمق νέσρεν γιαζμάκ. [λουγάζ.

Λογογρίφος, ὁ معمّا μουαμμά, لغز

Λογοδιάρροια, ἡ لافزانلق λα-φαζανλήκ, گوزه‌جیلك γκεβεζελίκ, مکثارلك μικσαρλίκ.

Λογοδοσία, ἡ حساب ویرمه χη-σὰπ βιρμέ, حساب تسلیمی τεσλίμι χησάπ.

Λογοθέτης, ὁ مفتش μουφεττίς. ‖ (Ἐκκλ.) لوغوفت λογοφέτ.

Λογοκρισία, ἡ معاینهٔ مطبوعات μουαγενέϊ ματπουάτ, معاینهٔ مطبوعات اصولی μουαγενέϊ ματπουὰτ ούσουλή, معاینه μουαγενέ, تفتیش τεφτίς.

Λογομαχία, ἡ منازعه μουναζαά, غوغا γαβγά, مناقشه μουνακασά, چکشمه τσεκισμέ, معارضه μουαραζά.

Λογομάχος, ὁ نزاعجی νιζα'δζή.

Λογομαχ(έω)ῶ, نزاع-منازعه-معارضه ا. νιζά'-μουναζαά-μουαραζὰ ἰτ. مشاعته‌یه گلك μουσατεμεγὲ γκελμέκ.

Λογοπαίγνιον, τὸ جناس δζι-νάς, تجنیس τεδζνίς.

Λογοποιός, ὁ مؤلف μουελλίφ

Λογοποι(έω)ῶ, کاذب اولوب χαβαδίσι κιαζιπὲ δούζμέκ ... دوزمك اراجیف ارادجیف چیقارمق ἐραδζίφ τσηκαρμάκ

Λόγος, ὁ سوز σόζ, کلام κελιάμ ... قول κάβλ πλ. اقوال ἀκβάλ, ... λακηρδή, کفتار κιουφτάρ, مقال μα-κὰλ πλ. مقالات μακαλάτ, صحبت σοχ-πέτ. «ὁ — τοῦ Θεοῦ کلام الله ... λιὰμ οὐλ-λάχ. « ζητῶ τὸν —ν ... سوز سویلمك اوزره رخصت ایستمك ... πὶρ μεδζλισδὲ σὸζ σοϊλεμὲκ οὐζρ ... ρουχσὲτ ἰστεμέκ. «ἔχω τὸν —ν ... سویلمك حقی حائز او. σὸζ σοϊλεμὲ ... χακκηνὴ χαΐζ ὀλ. « ἀπαγγέλλ ... —ν نطق ایراد ا. ἰράδι νούτκ ἰτ. « ... ἔδωκε τὸν —ν του وعدی ویردی ... σόζουνοὺ βιρδί. «— τιμῆς ... حق ایچون ... ναμοὺς χακκὴ ἰτσούν, ... بر الله بر σόζ πίρ, ἀλλὰχ πίρ. « — ἀστεῖος لطیفه λατιφέ. «— ἔμμετρ ... منظومه مقاله μακαλέϊ μενζουμέ. « — πεζὸς دوز عباره δὸὺζ ἰπαρέ, ... μενσούρ. « — μακροσκελὴς ... طویله مقاله μακαλέϊ ταβιλέ. «— ῥητορ ... κὸς نطق νούτκ, خطبه χουτπέ, ... μακάλ, مقاله μακαλέ. «— ἐπικήδειο ... ἡ ἐπιτάφιος خطبهٔ مرثیه χουτπέϊ με ... σιγέ. «ὁ ὀρθὸς — عقل ἄκλ. « ἐν ... λόγῳ الحاصل ἐλ-χασίλ, خلاصهٔ کلام χουλιασάϊ κελιάμ, نهایت νιχαγέ ... اصل کلام نتیجهٔ کلام νετιδζέϊ κελιάμ, ...

χασίλι κελιάμ. «ὁ περὶ οὗ ὁ — مذكور μεζκιούρ, مرقوم μερκούμ., مذبور μεζπούρ, مبحث عنه μεπχάσουν άνεχου. «λόγου χάριν مثلا μέσελα. «τοῦ λόγου γενομένου سوز آچيلدقده σὸζ ἀτσηλδηκδά. «περὶ τίνος ὁ —; نه يه دائر νεγὲ δαΐρ; «λόγῳ μὲν... ἔργῳ δὲ قولا ... فعلا λάφζεν ... φί'λεν. «ἄνευ —ου بلا سبب πίλα σεπέπ. «τὰ μέρη τοῦ —ου اجزاى كلام ἐδζζάϊ κελιάμ. «ἐπαναλαμβάνω τὴν σειρὰν τοῦ —ου رشته كلامى تكرار ا. ριστέϊ κελιαμὴ τεκρὰρ ἰτ. «φυσικῷ τῷ —ῳ طبعا τάπαν, حقانيت اوزره χακανιγὲτ οὐζρέ. «— πανηγυρικὸς مديحه μεδηχά. «διὰ τὸν —ν بنا πινάεν, ايچون ἰτσούν. «δίδω —ν حساب ويرمك χησὰπ βιρμέκ. «λόγῳ χρέους دين ناميله δεϊν ναμὶ ιλέ. «καὶ δικαίῳ τῷ —ῳ بحق πιχάκκην. «τὸ ἀντικείμενον τοῦ —ου بحث πάχς, ضد σαδέδ, صدد بحث σαδέδι πάχς. «εἶναι πολλοῦ —ου ἄξιος اهم و معتنادر ἐχέμμ βὲ μου'τενάδιρ. «εἶναι μικροῦ —ου ἄξιος اهميتى يوقدر ἐχεμμιγετὶ γιόκδουρ. «κατὰ λόγον ἀντίστροφον قياس عكسى اوزره κηγιάσι ἀκσὴ οὐζρέ.

Λογοτριβή, ἡ غاوغا γαβγά, معارضه μουαραζά

Λογοτριβέω, غاوغا ا. γαβγὰ ἰτ. معارضه ا. μουαρεζὰ ἰτ.

Λόγχη, ἡ (Στρ.) مزراق μιζράκ, سونكى σόυνγκί, رمح ρούμχ, πλ. رماح ρεμάχ. «ἡ — τοῦ ὅπλου τῶν στρατιωτῶν سونكى σόυνγκί.

Λογχοειδής, ές, رمحى ρουμχή.

Λογχοφόρος, ον, مزراقلى سوارى نفرى μιζρακλὴ σουβαρὴ νεφερί.

Λοιδόρημα, τὸ سب و شتم σέππ οὐ σέτμ.

Λοιδορία, ἡ سوكمه σοϊμέ, شتم σέτμ, سب σέππ, دشنام δουσνάμ.

Λοίδορος, ον, شتم آمير σέτμ-ἀμίζ, شاتم σατίμ.

Λοιδορ(έω)ῶ, سوكمك σοϊμέκ. سب و شتم ا. σέππ οὐ σέτμ ἰτ. دشنام ا. δουσνὰμ ἰτ.

Λοιμικός, ή, όν, سارى σαρί, وبائى βεπαΐ. «νόσοι —αὶ علل امراض ساريه ἰλὲλ-ἐμράζι σαριγέ.

Λοιμοκαθαρτήριον, τὸ تحفظ خانه τεχαφφουζχανέ, قرانتينه καραντίνα. [ταʼούν.

Λοιμός, ὁ (I) وبا βεπά, طاعون

Λοιμώδης, ες, (I) طاعونى ταʼουνή.

Λοιμώσσω καὶ **—ττω,** وبا خستەلغنە مبتلا او. βεπὰ χασταληγηνὰ μουπτελλὰ όλ.

Λοιπόν, (Συνδ.) ايمدى ἴμδι, بوحالده πού χαλδέ. «— ἀποποιεῖσθε; ايمدى امتناع ايديورميسكز; ἴμδι ἰμτινὰ ἰδίγιορμουσουνούζ; — τί λέγετε; ايمدى نه ديبورسكز; ἴμδι νὲ δίγιορσουνούζ;

Λοιπός, ή, όν, قصور κουσούρ, باقى πακή, سائر σαΐρ. «οἱ —οὶ ἄνθρωποι سائر آدملر σαΐρ ἀδαμλάρ..

«τοῦ λοιποῦ (φρσ.) بوندن بویله πουνδὰν ποϊλέ, فیما بعد φιμὰ πάδ. «καὶ τὰ λοιπὰ (φρσ.) و غیره βὲ γάϊριχι, و امثالی βὲ έμσαλή, و بوکا مماثل βὲ πουνὰ μόυμασίλ, الی آخره ἴλα ἀχήρηχι.

Λοίσθιος, α, ον, صوك σόν, آخر ἀχήρ, منتها μουντεχά. «πνέει τὰ λοίσθια جان چکیشیور δζὰν τσεκισίγιορ, احتضار ایچنده‌در ίχτιζὰρ ἰτμεκδέδιρ.

Λόξευμα, τὸ انحنا ἰνχινά, انحراف ἰνχιράφ. [μάκ.

Λοξοδρομ(έω)ῶ, صاپیق σαπ-

Λοξός, ή, όν, اکری ἐγρί, ارقوری ἀρκουρή, منحنی μουνχανί, منحرف μουνχαρρίφ. «ἡ — γραμμὴ خط منحرف χάττι μουνχαρρίφ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) مائل و منحرف اوله‌رق μαΐλ βὲ μουνχαρρὶφ ὀλαράκ.

Λοξότης, ἡ اکریلك ἐγριλίκ, مائلیت μαϊλιγέτ, منحرفیت μουνχαρριφιγέτ.

Λόξυγγας, ὁ ἴδε Λύγξ.

Λοξ(όω)ῶ, انحراف ا. ἰνχιρὰφ ἰτ.

Λορδ(εο)οῦμαι, اکلك ἐγιλμέκ, انحنا-تحنی ا. ἰνχινὰ-τεχαννὴ ἰτ.

Λοστός, ὁ (Ἐργ.) صیریق σηρήκ, مانله μανέλα, ‖ تیموری قول κὸλ τιμουρή. [δζούκ.

Λουκάνικον, τὸ صوجوق σου-

Λουλάκι, τὸ چوید τσιβίδ.

Λοῦσις, ἡ καὶ **—ιμον,** یقامه γηκαμά, غسل γάσλ.

Λουτήρ, ὁ مغطس μεγτής.

Λουτράρης, ὁ حامجی χαμμαμδζή.

Λουτρικός, ή, όν, حامیه χαμμαμιγέ. «—ὸν φόρεμα حمام طاقمی χαμμὰμ τακημή.

Λουτρός, ὁ καὶ **Λουτρών,** ὁ حمام χαμμάμ.

Λουτρόν, τὸ استحمام ἰστιχμάμ, بانیه πάνγια. «— θαλάσσιον دکیز حامی δενὶζ χαμμαμή. «— ἀλκολοῦχον قلوی حام χαμμάμι καλβή. «— θερμὸν صیجاق حام σηδζὰκ χαμμάμ, صیجاق بانیه σηδζὰκ πάνγια. «ὑπάγω εἰς τὰ —ὰ حامه کیتمك χαμμαμὰ γκιτμέκ.

Λοῦφος, ὁ (Ζλγ.) قره بتاق καρὰ πατάκ.

Λούω, یقامق γηκαμάκ, بانیه حامه قومق πάνγια ἰτδιρμέκ, حامه قومق χαμμαμὰ κομάκ, غسل ا. γάσλ ἰτ. ‖ (πθ.) **—ομαι,** یقانمق γηκανμάκ, بانیه ا. πάνγια ἰτ. حامه کیرمك χαμμαμὰ γκιρμέκ, اغتسال ا. ἰγτισὰλ ἰτ.

Λοφίδιον, τὸ تپه‌جك τεπεδζίκ, پرچم περτσέμ.

Λόφος, ὁ تپه τεπέ, بایر παΐρ. «— περικεφαλαίας پوشقول ποσκούλ. «— τῆς κεφαλῆς τῶν πτηνῶν ایبك ἰπίκ. «— ἐκ πτερῶν سرغوچ σεργούδζ.

Λοφώδης, ες, پرجملی περτσεμλή.

Λόφωσις, ἡ ایبك ἰπίκ.

Λοφωτός, ή, όν, پرچملی περτσεμλή.

Λοχαγία, ἡ (Στρ.) یوزباشیلق γιουζ-πασηλήκ.

Λοχαγός, ὁ (Στρ.) یوزباشی γιουζ πασή.

Λοχεία, ἡ (I) وضع حمل βάζ'ι χάμλ, طوغورمه δογουρμά.

Λοχεύω, طوغورمق δογουρμάκ, وضع حمل ا. βάζ'ι χάμλ ἰτ.

Λοχίας, ὁ (Στρ.) اونباشی ὂν πασή.

Λοχίτης, ὁ (Στρ.) بر بلوکده بولنان πὶρ πουλοὺκδὲ πουλουνάν.

Λόχος, ὁ بلوك πουλούκ.

Λυβρός, ή, όν, تویی قیصه τουγὶ κησσά.

Λυγηρός, ά, όν, سهل العطف σεχὶλ οὐλ-ἄτφ, نرم νέρμ.

Λυγίζω, (Μτβ.) اکلتمك ἐγιλτμέκ, اماله ا. ἰμαλὲ ἰτ. ‖ (ἀμτ.) اکلمك ἐγιλμέκ, اکرلمك ἐγριλμέκ, تمایل ا. τεμαγιοὺλ ἰτ.

Λύγισμα, τὸ اکلتمه ἐγιλτμέ, اکلمه ἐγιλμέ, انعطاف ἰνιτάφ.

Λυγιστός, ή, όν, اکلور ἐγιλούρ, سهل العطف σεχὶλ οὐλ-ἄτφ.

Λυγμός, ὁ Ἴδε Λύγξ.

Λύγξ, ὁ καὶ **ἡ** (Ζλγ.) واشاق βασάκ.

Λύγξ, ἡ (I) انجفریق ἰνδζηκρήκ, فواق φουβάκ, شهقه σεχκέ, عکه ἀκέ.

Λύγος, ὁ (Βτ.) ساز σάζ, پارماق اوتی παρμὰκ ὀτού.

Λύκαινα, ἡ (Ζλγ.) دیشی قورد δισὶ κούρδ.

Λυκανθρωπία, ἡ (I) جنت ذئب δζιννέτι ζίπ.

Λυκαυγής, ές, فجری φεδζρή. ‖ (οὐσ.) **τὸ —ές** فجر φέδζρ, شفق σεφάκ.

Λύκειον, τὸ اعدادی داخلی ἰδαδίι δαχηλή, لیسه λισέ. «*αὐτοκρατορικὸν* — » مکتب سلطانی μεκτέπι σουλτανή.

Λυκηθμός, ὁ قوردك هاولامسی κουρδοὺν χαβλαμασή.

Λυκιδεύς, ὁ کوچك قورد κιουτσοὺκ κούρδ, قوردجق κουρδδζούκ.

Λύκιον, τὸ (Βτ.) سنجان دیکنی σενδζὰν δικενί, عوسج ἀβσέδζ.

Λυκοειδής, ές, ذئبی ζιπί.

Λυκοπάνθηρ, ὁ (Ζλγ.) چقال τσακάλ, شغال σαγάλ.

Λυκοπέρδιον, τὸ (Βτ.) قورد ماتاری κοὺρδ μανταρή.

Λυκοπόδιον, τὸ (Βτ.) مسکیه μισκιγέ.

Λυκορεξία, ἡ (I) جوع ذئب δζοὺϊ ζίπ.

Λύκος, ὁ قورد κούρδ, کرك κιούργκ, ذئب ζὶπ πλ. ذئاب ζεάπ. «*ὁ* — *εἰς τὴν ἀνεμοζάλην χαίρεται* (πρμ.) قورد دومانلی هوایی سور κοὺρδ δουμανλὴ χαβαγὶ σεβέρ. «*ἀπὸ τὰ μετρημένα τρώγει ὁ* — (πρμ.) قورد صایلمش قویونلری بیله قپار κοὺρδ σαϊλμὴς κουγιουνλαρὴ πιλὲ καπάρ. «*ὁ*

— ’σὰν γηράσῃ γίνεται παίγνιον τοῦ σκύλου (πρμ.) قورد قوجاڭجه كوپكك مسخرەسى اولور κοὺρδ κοδζαϊνδζε κιό-πεγὶν μασχαρασὴ ὀλοὺρ.

Λυμαίνομαι, تخريب ا. ταχρὶπ ἰτ. مضمحل و خراب ا. μοὺζμιχὰλ βὲ χαρὰπ ἰτ.

Λυμαντήρ, ὁ ويرانساز βιρανσάζ.

Λυμαντικός, ή, όν, مضر μουζίρρ, ويرانساز βιρανσάζ.

Λυμεών, ὁ مخرب μουχαρρίπ, فاسق φασὴκ, فاسد φασίδ. ‖ آفت ἀφέτ, بلا πελά.

Λυμφαδενῖτις, ἡ (Ι) التهاب غدد لنفاويه ἰλτιχάπι γουδέδι λενφαβιγέ.

Λυμφαντικός, ή, όν, (Ι) لنفاوى λενφαβή,

Λύμφη, ἡ (Ι) لنفا λενφά.

Λυμφῖτις, ἡ (Ι) التهاب آوعيهٔ لنفائيه ἰλτιχάπι ἀβιγέϊ λενφαΐγέ.

Λύπη, ἡ حزن χοὺζν πλ. احزان ἀχζάν, كدر κεδέρ, الم ἐλὲμ πλ. آلام ἀλιάμ, قساوت κασαβέτ, درد δέρδ, غصه γουσσὰ πλ. غصص γουσάς, اسف ἐσέφ, اندوه ἐνδούχ, غم γάμμ πλ. غموم γουμούμ. «κατέχομαι ὑπὸ —ς مظهر الم و كدر او. μαζχάρι ἐλὲμ βὲ κεδὲρ ὀλ. «κατευνάζω τὴν —ν شدت الم و اندوهى تسكين ا. σιδδέτι γάμμ οὐ ἐνδουχὴ τεσκὶν ἰτ. «μετὰ λύπης مع التأسف μεὰ τεεσούφ, محزونا μαχζούνεν.

Λυπηρός, ά, όν, مؤلم μουελλίμ, مكدر μόυκεδδίρ, متألم μουτεελλίμ, مغموم μαγμούμ, غمناك γαμνάκι, غمكين γαμκίν. «— αἱ φωναί اصوات محزونه ἐσβάτι μαχζουνέ. «θέαμα — ὀν تماشاى الم افزا τεμασάϊ ἐλὲμ-φερμά. ‖ — ῶς (ἐπρ.) حزن و كدر والله χοὺζν οὐ κεδὲρ βὲ ἐλέμλε.

Λυπητήριος, α, ον, مكدر μουκεδδέρ, حزين χαζίν.

Λυπ (έω) ῶ, كدر ويرمك κεδὲρ βιρμέκ, آلام و احزان ا. ἀλιὰμ βὲ ἀχζὰν ἰτ. محزون ا. μαχζοὺν ἰτ. آجيقدرمق ἀδζηνμάκ, مكدر ايلمك μουκεδδὲρ εἰλεμέκ, صيقمق σηκμάκ. ‖ (παθ.) — οῦμαι صيقلمق σηκηλμάκ, مكدر او. μουκεδδὲρ ὀλ. حزن و كدره طالمق χοὺζν οὐ κεδερὲ ταλμάκ, محزون او. و متألم μουτεελλὶμ βὲ μαχζοὺν ὀλ. و تأسف ا. ἐσέφ βὲ τεεσσοὺφ ἰτ. آجيقمق ἀδζημάκ, دلتنك او. διλτὲνκ ὀλ. تحزن ا. τεχαζζοὺν ἰτ. احتزان ا. ἰχτιζὰν ἰτ. تألم ا. τεελλοὺμ ἰτ. «πολὺ μ’ ἐλύπησεν ἡ εἴδησις αὐτὴ بو حوادث بنى زيادەسيله محزون ايدرمشدر ποὺ χαβαδὶς πενὶ ζιγιαδεσὶ ἰλὲ μαχζοὺν ἰδιρμίσδιρ. «μὴ λυπεῖσθε δι’ αὐτό بونك ايچون تأسف ايتميكز πουνοὺν ἰτσοὺν τεεσσοὺφ ἴτμεγινιζ. ‖ (μτχ. ἀντὶ ἐπιθ.) λυπημένος, η, ον, محزون μαχζούν, مكدر μουκεδδέρ, متألم μουτεελίμ, متأسف μουτεεσίφ, مغموم μαγμούμ, حزين χαζίν.

Λύρα, ἡ (Μουσ.) عود οὐδ. ‖ (Ποιητ.) قوه شعريه κουββέϊ σαϊριγέ, طبيعت شعريه ταπιγέτι σαϊριγέ.

Λυρίζω, عود چالمق οὔδ τσαλμάκ.
Λυρικός, ή, όν, عود ایله چالنان οὔδ ἰλὲ τσαλινὰν
شا اشعارى نظم ایدن شاιαρὶ νάζμ ἰδὲν ϭαΐρ. «ἡ —ὴ ποίη-
ς عود ایله چالنان اشعار οὔδ ἰλὲ τσα-
νὰν ἀσ'άρ.
Λυριστής, ὁ عودجى οὔδδζή,
كمانجى κεμανδζή. [λούκ.
Λυροποιΐα, ἡ عودجیلق οὔδδζου-
Λυροποιός, ὁ عودجى οὔδδζή.
Λυρῳδία, ἡ عود ایله برابر شرقى
سویله‌مه οὔδ ἰλὲ πεϱαπὲϱ ϭαρκὴ σοϊ-
λεμέ.
Λυρῳδός, ὁ عود چالوب شرقى
سویلین οὔδ τσαλούπ ϭαρκὴ σοϊλεγέν.
Λυσίκομος,ον, صاچلرى طاغنیق
اولان σατσλαρὴ δαγηνήκ ολάν.
Λύσιμος, ον, قابل حل καπίλι
χάλλ.
Λύσιος,α,ον, مخلص μουχαλλίς.
Λύσις, ἡ حل χάλλ. «ἡ — τοῦ
ζητήματος حل مسئله‌نك μεσελενὶν
χαλλή.
Λυσιτέλεια, ἡ منفعت μενφαάτ,
فائده φαϊδέ.
Λυσιτελής, ές, فائده‌لى φαϊδε-
λί, نافع ναφί', مفید μουφίδ.
Λύσσα, ἡ (Ι) قودورمه κουδουρμά,
داء الكلبه قودوز κουδούζ ἡλλετί,
داء الكلب ούλ-κελπέ, كلاب κελιάπ.
Λυσσαλέος, α, ον, قودورمش
κουδουρμούς, مكلوب μεκλούπ. «κύ-
ων —» قودوز كوپك κουδούζ κιοπέκ.
Λυσσόδηκτος, ον, قودورمش
كوپكدن ایصیرلمش κουδουρμοὺς κιοπεκ-
δὲν ἡσηρηλμής.
Λυσσ(άω)ῶ, قودورمق κουδουρ-
μάκ, قودوز اولمق κουδούζ όλ.
Λυσσώδης, ες, قودورمش κου-
δουρμούς, مجنون μεδζνούν ‖ —ῶς
(ἐπρ.) مجنونانه μεδζνουνανέ.
Λύτρον, τὸ فدیهٔ نجات φιδγέϊ νε-
δζάτ, فدیه φιδγέ.
Λυτρ(όω)ῶ, قورتارمق κουρταρ-
μάκ. ا. تخلیص ταχλὶς ἰτ. ‖ (μσ. καὶ
πθ.) —οῦμαι قورتلمق κουρτουλμάκ,
خلاص بولمق χελὰς πουλμάκ, ا. تخلص
τεχαλλοὺς ἰτ.
Λύτρωσις, ἡ فدیهٔ نجات ایله قورتاریش
φιδγέϊ νεδζὰτ ἰλὲ κουρταρής, خلاص
χελάς, تخلیص ταχλίς, نجات νεδζάτ.
Λυτρωτής, ὁ مخلص μουχαλλίς,
ناجى ναδζή. [γιακμάκ.
Λυχνεύω, قندیل یاقمق κανδὴλ
Λυχνία, ἡ شمعدان ϭαμ'δάν.
Λυχνίς, ἡ (Βτ.) روبین ρουπίν.
Λυχνοπώλης, ὁ قندیلجى κανδηλ-
δζή, لامپه‌جى λάμπαδζη, فنارجى φα-
ναρδζή.
Λύχνος, ὁ قندیل κανδήλ, لامپه
λάμπα, فنار φανάρ.
Λύω, چوزمك τσόζμέκ, سوكمك σόκ-
μέκ, ا. حل χάλλ ἰτ. سیال ایلك σεϊ-
γιὰλ ἔϊλεμέκ. «τὸ λύειν καὶ δένειν
حل و عقد χάλλ οὐ ἄκδ, فتق و رتق
φάτκ οὐ ράτκ. «— τὴν κόμην
صاچلرى طاغیتمق σατσλαρὴ δαγητμάκ,
«— τὸ ζήτημα ا. حل مسئله χάλιλ

μεσελὲ ἰτ. «— τὴν πολιορκίαν محاصره‌یی قالدیرمق μουχασαρεγὶ καλ-δηρμάκ. «— τὴν ἀγορὰν .ا بیع اقاله ἰκαλὲῒ πέῒ ἰτ. «— τὸν γάμον فسخ نكاح .ا φέσχι νικιάχ ἰτ.

Αυώνω, اریمك ἐριμέκ, .ا اذابه ἰζαπὲ ἰτ.

Αυώσιμον, τὸ اریمه ἐριμέ, اریتمه ἐριτμέ, اذابه ἰζαπέ.

Αώβα, ἡ "Ιδε Λέπρα.

Αωλός, ὁ دیوانه διβανέ.

Αωποδυσία, ἡ سرسریلك σερσερι-λίκ, یان كیسه‌جیلك γιὰν κισεδζιλίκ.

Αωποδύτης, ὁ سرسری σερσερί, یان كیسه‌جی γιὰν κισεδζή.

Αωποδυτ(εύω)ῶ, كیسه‌جیلك .ا γιὰν κισεδζιλὶκ ἰτ. .ا سرقت σ... κάτ ἰτ.

Αωρίον, τὸ قایش καΐς, ق... κουλάκ. «τὸ — τοῦ χαλινοῦ قایشی γκὲλ καΐσί, دیزكین διζγκίν.

Αωρίς, ἡ سریت σιρίτ. ‖ ... πκρτσά, قطعه κιτ'ά.

Αῶστος, η, ον, احسن ἀχσ... مبارك μουπαρέκ. « ◈ λῶστε مبارك ... ἔῒ μουπαρέκ.

Αωτός, ὁ (Βτ.) فول مصری φο... μησηρή.

Αώφησις, ἡ راحت ραχάτ, استراحت ἰστιραχάτ.

Μ

Μ, μ, ی μί, تسمیه «ی» اشبو اولنان حرف الفبای رومینك اون ایكنجی حرفی اولوب م كبی تلفظ اولنور

Μ', μ', (Ἀρθμ.) قرق κήρκ. ‖ قرقنجی κηρκηνδζή.

Μ, ,μ, (Ἀρθμ.) قرق بیك κήρκ πίν. ‖ قرق بیكنجی κὴρκ πινὶνδζή.

Μά, (Μόρ. ὅρκου) و βέ, ب πί, ت τά. «— τὸν Θεὸν والله βάλλαχι, بالله πίλλαχι, تالله τάλλαχι, بحق خدا πὶ χάκκι χουδά.

Μαγγανεία, ἡ بوكو πόγ... سحر σήχρ. [...]

Μαγγανευτής, ὁ سحرباز σηχ...

Μαγγανεύω, .ا سحر σήχρ ...

Μάγγανον, τὸ منكنه μένγκε... «— τοῦ κεντήματος كركف κεργκ...

Μαγγανοπήγαδον, τὸ صو دولابی κογιοὺ δολαπή, دولابی δολαπή, دولاب δολάπ.

Μαγεία, ἡ بوكو πόγιού, بوكوجیلك πόγιουδζουλούκ, سحر σήχρ.

Μαγειρεῖον, τὸ مطبخ ματπάχ. آشجى دكانى ἀσδζή δουκκιανή.

Μαγείρευμα, τὸ پيشيرمه πι-σιρμέ, ا. طبخ τάπχ ἰτ.

Μαγειρεύω, پيشيرمك γεμὲκ πισιρμέκ, ا. طبخ τάπχ ἰτ.

Μαγειρικός, ή, όν, طبخى ταπχή. «τὰ —κὰ σκεύη طبخ ظالمى ματπάχ τακημή, مطبخ اشياسى ματπάχ ἐσγιασή. «ἡ —ή (τέχνη) آشجيلق ἀσδζηλήκ, طباخت τηπαχάτ, فن طباخت φέννι τηπαχάτ.

Μάγειρος, ὁ آشجى ἀσδζή, طباخ ταππάχ.

Μάγευμα, τὸ بوكو πόγιού, بوكوجيلك πογιούδζουλούκ, سحر σήχρ.

Μαγευτής, ὁ سحر باز σηχὴρ-πάζ.

Μαγευτικός, ή, όν, سحر باز σηχὴρ-πάζ, ساحر σαχήρ. § (μτφ.) دل ربا δὶλ-πέρ, دلربا δὶλ-ρουπά, خوشربا χὸς-ρουπά, آفتهساز ἀσουφτὲ-σάζ, دلنشين δὶλ-νισίν. «—ὸν βλέμμα لحظهٔ هوشربا λαχζάϊ χὸς-ρουπά.

Μαγεύω, ا. بوكو πόγιού ἰτ. ا. سحر σήχρ ἰτ. ا. تسحير τεσχὴρ ἰτ. ا. افسون ἐφσοὺν ἰτ. ا. فال φὰλ ἰτ. § (μτφ.) تدليه τεδλιγὲ ἰτ. ا. تفتين τεφτὶν ἰτ. شيفته و مفتون ايلك σιφτὲ βὲ μεφτοὺν ἐϊλεμέκ. «ἡ ὡραιότης της τὸν ἐμάγευσε حسن وجمالى انى مفتون ايلدى χοὺσν δζεμαλὴ ἀνὶ μεφτοὺν εἰλεδή. (μτχ.) μαγευμένος مسحور μεσχούρ, افسونكر ἐφσουν-γκέρ, مفتون μεφτούν, آشفته ἀσουφτέ.

Μάγια, τὰ بوكو πόγιού, افسون ἐφσούν, فال φάλ, سحر σήχρ.

Μαγικός, ή, όν, سحرى σηχρή.

Μάγισσα, ἡ بوكوجى قارى πουγιούδζοὺ καρή, ساحره σαχηρέ.

Μαγνησία, ἡ (Φρμ.) مغنزيا μαγνέζιγια.

Μαγνήτης, ὁ (Φσ.) مقناطيس μηκνατής, آهنربا ἀχεν-ρουπά, آهنكش ἀχεν-κές.

Μαγνητίζω, مقناطيسلنديرمق μηκνατησλαντηρμάκ, مقناطيسلمق μηκνατησλαμάκ. § (πθ.) **—ομαι,** مقناطيسلنمق μηκνατησλανμάκ.

Μαγνητικός, ή, όν, مقناطيسى μηκνατησή. § —ῶς (ἐπρ.) مقناطيسله μηκνατησὴ ἰλέ, مقناطيسى اولرق μηκνατησὴ ὀλαράκ.

Μαγνήτισις, ἡ مقناطيسلنديرمه μηκνατησλανδηρμά, مقناطيسلنمه μηκνατησλανμά.

Μαγνητισμός, ὁ مقناطيسيت μηκνατησιγέτ.

Μαγνητιστής, ὁ مقناطيسلنديريجى μηκνατησλανδηρηδζή.

Μαγνητοηλεκτρική, ἡ مقناطيسى الكتريقى μηκνατησήϊ ἠλεκτρική.

Μαγνητολογία, ἡ مبحث المقناطيس μεπχὰς οὐλ-μηκνατής.

Μάγος, ὁ بوكوجى πόγιουδζού, سحرباز σηχὴρ-πάζ, سحار σεχχάρ, ساحر σαχήρ. § (Ἐκκλ.) مجوس μεδζούς, مغ μούγ, πλ. مغان μουγάν.

Μάγουλον, τὸ Ἴδε Παρειά.

Μαδαρός, ή, όν, طاز τάζ, اصلع ἀσλά'.

Μαδάρωσις, ἡ (Ι) سقوط شعر σουκούτι σα'ρ. [νετέφ.

Μάδησις, ἡ يولمه γιολμά, نتف

Μαδιστήριον, τὸ منتف μουντίφ.

Μαδ (άω) ῶ καὶ **Μαδίζω,** يولمق γιολμάκ, نتف ا. νετὲφ ἰτ. تنتيف ا. τεντὶφ ἰτ.

Μάζα, ἡ خمير χαμὴρ. § طوب τόπ. «— μετάλλων كولچه κιολτσέ.

Μαζῆ, (Ἐπρ.) برابر περαπέρ, ايله ἰλέ.

Μάζωμα, τὸ طوپلامه τοπλαμά, جمع δζέμ'.

Μαζώνω, طوپلامق τοπλαμάκ, جمع ا. δζέμ' ἰτ.

Μάθημα, τὸ درس δὲρς πλ. دروس δουρούς. «*σειρὰ μαθημάτων* دوره درس δεβρέϊ δέρς. «*παραδίδω μαθήματα* درس ويرمك δὲρς βιρμέκ, تدريس ا. τεδρὶς ἰτ. « *λαμβάνω* — درس الق δὲρς ἀλμάκ, تدرس ا. τεδερ-ροὺς ἰτ. «*ἀκολουθῶ τὸ* — *τοῦ δεῖνος καθηγητοῦ* فلان معلمك درسلرينى الق φιλὰν μουαλλιμὶν δερσλερινὶ ἀλμάκ. «*ὁ δεῖνα μαθητὴς ἐτελείωσεν ὅλα του τὰ* —*τα* فلان طلبه اكمال مدت درس ايتدى φιλὰν ταλεπὲ ἰκμάλι μουδδέτι δὲρς ἰτμίσδιρ. «*ἐγκύκλια* —*τα* درسلر متعارفه μουκαννὲν δερσλέρ. «*ἡ ἔναρξις τῶν* —*των* ابتداى تدريسات ἰπτιδάϊ τεδρισάτ.

Μαθηματικός, ή, όν, رياضى ριγιαζί. § (οὐσ.) ὁ — رياضيون ριγιαζιγιούν. «*τὰ* —*κά* علوم رياضيه οὐλιούμι ριγιαζιγέ. «—*κὰ προβλήματα* مسائل رياضيه μεσαΐλι ριγιαζιγέ. § —*ῶς* (ἐπρ.) تطبيقاً علوم رياضيه οὐλιούμι ριγιαζιγεγὲ τατπήκεν, حسب القواعد رياضيه χάσπ ἐλ-καβαΐδι ριγιαζιγέ. § مبرهناً μουπέρχενεν. «*ὑπέδειξε* —*ῶς* اثبات الكشدر مبرهناً ἰσπάτ εϊλεμίσδιρ. μουπέρχενεν

Μάθησις, ἡ تعلم τεαλλιούμ, تدرس τεδερρούς. § تربيه τερπιγέ.

Μαθητεία, ἡ شاكردلك σαγκιρδ-λίκ, طلبهلق ταλεπελήκ, تدرس τε-δερρούς, تعلم τεαλλιούμ.

Μαθητεύω, طالبه - شاكرد او. τα-λεπὲ-σαγκὶρδ ὀλ. تعلم و تدرس ا. τε-αλλιοὺμ βὲ τεδερροὺς ἰτ. § (μετ.) تعليم ا. τα'λὶμ ἰτ. تدريس ا. τεδρὶς ἰτ. «*μαθητευόμενος* طالبه ταλεπέ. § (Διπλ.) آتشه ἀτασέ, ملازم μου-λαζίμ.

Μαθητής, ὁ شاكرد σαγκίρδ, طالب ταλὶπ πλ. طلبه ταλεπέ, متعلم μουτεαλλίμ. § (θλ.) ἡ *μαθήτρια* شاكرد σαγκίρδ, طالبه ταλιπέ. «— *τεχνίτου* چيراق τσιράκ.

Μαΐα, ἡ ايبه-قادين ἐπὲ καδὴν, قابله καπιλέ.

Μαιευτήρ, ὁ قابل καπίλ, ... ايبلك ايدن طبيب ἐπελὶκ ἰδὲν ταπίπ.

Μαιευτικός, ή, όν, قابلى καπαλή. «*ἡ* —*ή* (τέχνη) ايبهلك ἐπε-λίκ, قبالت κηπαλέτ.

Μαιεύτρια, ἡ قابله καπιλέ.
Μαιεύω, .ا قبالت κηπαλέτ ἰτ.
Μαινάς, ἡ مجنونه μεδζνουνέ.
Μαίνομαι, چيلديرمق τσιλδηράκ, مجنون - دلى - ديوانه اولمق μεδζνοὺν-ελὶ-διβανὲ ὀλ. .ا جنن τεδζεννοὺν ἰτ.
Μαίνω, .ا تجنين τεδζνὶν ἰτ.
Μάϊος, ὁ مايس μαΐς.
Μάκαρ, ὁ Ἴδε Μακάριος.
Μακαρία, ἡ سعادت σααδέτ. Βάλλ' εἰς —ν كيت جهنمه δζεχεννεμὲ κίτ, دفع اول δέφ' ὄλ.
Μακαρίζω, .ا مسعود عد με'σοὺδ ἀδ ἰτ. § (ἐπὶ τεθνεώτων) رحمت اوقومق ραχμὲτ ὀκουμάκ.
Μακάριος, α, ον, موتلو μουτλού, مسعود μεσ'ούδ, سعيد σαΐδ. «—α μνήμη رحمت الله عليه ραχμὲτ οὐλλαχὶ ἀλέϊχι. «— ἀνήρ, ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον حق تعالى حضرتلرندن خوف ايدن نه موتلو χὰκκ τεάλιγα χαζρετλεριντὲν χάβφ ἰδὲν νὲ μουτλύδουρ.
Μακαριότης, ἡ موتلولق μουτλουλούκ, سعادت σααδέτ, سعادت ابديه σααδέτι ἐπεδιγέ, نعمت νη'μέτ. § (ὡς τίτλος ἐκκλ.) ἡ Μακαριότης σας ذات مقدسلرى ζάττι μουκαδδεσλερή.
Μακαρισμός, ὁ تسعيد τεσ'ίδ, تقديس τακδίς, سعادت σααδέτ.
Μακαριστός, ή, όν, شايان تسعيد - تقديس σαγιάνι τε'σὶδ-τακδίς.
Μακαρίτης, ὁ καὶ —ῖτις, ἡ مرحوم μερχούμ, متوفى μουτεβεφά.

§ (ἐπὶ Σουλτ.) جنتمكان δζεννετμεκιάν.
Μακαρόνιον, τὸ ماقارونيا μακαρόνια.
Μακεδονήσιον, τὸ (Βτ.) معدانوس μαϊδανός.
Μακελεῖον, مذبح μεζπάχ.
Μάκελλα, ἡ چاپه τσάπα.
Μακραίων, ὁ καὶ ἡ طويل العمر ταβὶλ οὐλ-"όμρ.
Μακραίνω, ἴδε Μακρύνω.
Μακράν, (Ἐπρ.) اوزاق οὐζάκ, ايراق ἰράκ, بعيد παΐδ, دور δούρ. «— ἀφ' ἡμῶν αἱ τοιαῦται σκέψεις بو مقوله افكار بزدن ايراق اولسون πού μακουλὲ ἐφκιὰρ πιζδὲν ἰρὰκ ὀλσούν. «— πάσης ὑπονοίας شبههدن سالم σουπχεδὲν σαλίμ. «οὐκ εἰς — عن قريب ἀν καρίπ. «εἴμεθα εἰσέτι — ἀπὸ τὴν πόλιν بلدهدن دها چوق اوزاقيز πελδεδὲν δαχὰ τσὸκ οὐζάκηζ. «διαμένω — .ا محل بعيدده اقامت μαχάλλι παϊδδὲ ἰκαμὲτ ἰτ.
Μακρηγορία, ἡ تطويل كلام τατβίλι κελιάμ, اطناب ἰτνάπ.
Μακρηγόρος, ὁ καὶ ἡ مطنب μουτεννίπ.
Μακρηγορ(έω)ῶ, .ا تطويل كلام τατβίλι κελιὰμ ἰτ. .ا اطناب ἰτνὰπ ἰτ.
Μακρινός, ή, όν, اوزاق οὐζάκ, بعيد παΐδ. § اوزون οὐζούν.
Μακρόβιος, ον, طويل العمر ταβὶλ οὐλ-"μεσσίομρ, مسن ν.
Μακροβιότης, ἡ تطويل عمر τατβίλι "όμρ, عمر مطول "όμρι μουταββέλ.

Μακροβλέπω, اوزاق کورمك οὐζὰκ γκιόρμέκ.

Μακρογένειος,ον, اوزون صقاللی οὐζοὺν σακαλλή.

Μακροδάκτυλος, ον, اوزون پارمقلی οὐζοὺν πκρμακλή.

Μακροζωΐα, ἡ Ἴδε Μακροβιότης.

Μακροημέρευσις, ἡ چوق یاشامقلق τσὸκ γιασαμακλὴκ, طول عمر τάβλι ὄμρ, امتداد ایام ἰπκά, ἐιγιάμ τεμαδῆι ἀγιάμ, ازدیاد ایام ἐφζουνίϊ ἀγιάμ.

Μακροημερεύω, چوق یاشامق ἐγιάμι. ὀμροῦ φεραβὰν ὀλ. عمری فراوان او ... مدید ... ایام μεδὶδ οὐλπακὰ ὀλ. [ζαλδάν.

Μακρόθεν, (Ἐπρ.) اوزاقدن οὐ-

Μακρόθριξ, ὁ καὶ ἡ اوزون صاچلی οὐζοὺν σατσλή.

Μακροθυμία, ἡ صبر وتحمل σάπρ σάπρ οὐ ταχαμμούλ, حلم χήλμ.

Μακρόθυμος, ον, متحمل μουτεχαμμίλ, صابر σαπίρ, حلیم χαλήμ. || —ῶς (Ἐπρ.) حلیمانه χαλημανέ.

Μακροθυμ(έω)ῶ, صبر و تحمل ا. σάπρ οὐ τεχαμμοὺλ ἰτ. حلم ا. χήλμ ἰτ.

Μακροκατάληπτος, ον, صوك قیلی حجاسی ... σὸν χηδζασὴ σεκὴλ ὀλ.

Μακροκέφαλος, ον, اوزون قفالی οὐζοὺν καφαλή.

Μακρόκομος, ον, اوزون صاچلی οὐζοὺν σατσλή.

Μακρολογία, ἡ اوزون سوزلولك ... ὀζουνλουγού, اطناب ἰτνάπ, تطویل کلام τατβίλι κελιάμ.

Μακρολογ(έω)ῶ, تطویل کلام ا. τατβίλι κελιάμ ἰτ.

Μακρολαίμης, ὁ اوزون بوینلی اولان πόγιουνοῦ οὐζοὺν ὀλάν.

Μακρόμαλλος, ον, اوزون صاچلی οὐζοὺν σατσλή.

Μακρομελής, ές, کبیر الاطراف κεπὶρ οὐλ-ἐτράφ.

Μακροποδία, ἡ (I) کبیرة القدمیت κεπιρὲτ οὐλ-καδεμιγέτ.

Μακροπορία, ἡ سفر مدید σέφερι μεδίδ.

Μακροπροσωπία, ἡ (I) کبیرة الوجهیت κεπιρὲτ οὐλ-βεδζχηγέτ.

Μακρόπτερος, ον, طویل الاجناح ταβὶλ οὐλ-ἐδζνάχ.

Μακροπώγων, ὁ καὶ ἡ اوزون صقاللی οὐζοὺν σακαλλή.

Μακρόρρινος, ον, اوزون بورونلی اولان πουρουνοῦ οὐζοὺν ὀλάν.

Μάκρος, τὸ Ἴδε Μῆκος.

Μακρός, ά, όν, اوزون οὐζοὺν, طویل ταβήλ, دراز δηράζ, مدید μεδίδ. «*φόρεμα* —*ὸν* لباس طویل λιπάς ταβήλ. «*ἀνάστημα* —*ὸν* قد بالا κάδ παλιά. «— *καὶ εὐδαίμων βίος* عمر مدید و میمون ὄμρι μεδὶδ βὲ μειμούν. «—*ὰ ἔτη* سنین مدیده σινινι μεδιδέ. «*οὐκ εἰς μακρὸν* بر آزدن πὶρ ἀζδάν. «*ἐπὶ* —*ὸν χρόνον* مدت مدیده μουδέτι μεδιδέ. «*εἰς* —*όν, ἐπὶ*—

جوقدنبر τσοκδάν-περού. «διὰ μακροτέρων مفصلا μουφάσσαλεν. «—ἀ συλλαβή (Γρμ.) هجای ثقیله χεδζάϊ σεκηλέ. «μακρότερος —τατος اطول ετβέλ, امد ἐμέδδ. § —ῶς (Ἐπρ.) اوزون اوزادی οὐζοὺν οὐζαδηγέ, مفصلا μουφάσσαλεν.

Μακροσκελής, ές, كبير الساق κεπὶρ οὐσ-σακή.

Μακροσκελία, ἡ كبيرة الساقيت κεπιρὲτ οὐσ-σακηγέτ.

Μακροσύλλαβος, ὁ (Γρμ.) ثقيل هجا σεκὴλ χεδζαλή.

Μακροσωματία, ἡ (Ι) كبيرة الجسد κεπιρὲτ οὐλ-δζεσσεδιγέτ.

Μακρότης, ἡ اوزونلق οὐζουνλούκ, طول τοὺλ πλ. اطوال ἐτβάλ, درازی δαραζή. § امتداد ἰμτιδάδ, تمادی τεμαδή, افزونی ἐφζουνή. «— ἡμερῶν تمادی ایام τεμαδήϊ ἀγιάμ, افزونی ἐφζουνίϊ ἀγιάμ. «— δόξης καὶ ζωῆς افزونی اقبال و دولت ἐφζουνίϊ ἰκπὰλ ού δεβλέτ.

Μακροτράχηλος, ον, بویونی اوزون πογιουνοὺ οὐζοὺν ὀλάν.

Μακρουλός, ή, όν, اوزونجه οὐζουνδζα, مستطيل μουστετίλ.

Μακρόφυλλος, ον, كبير الاوراق κεπὶρ οὐλ-ἐβράκ.

Μακρόχειρ, ὁ καὶ **ἡ** كبير اليد κεπὶρ οὐλ-γέδ.

Μακροχειρία, ἡ (Ι) كبيرة اليد κεπιρὲτ οὐλ-γέδ.

Μακροχρόνιος, ον, چوق سنه یاشایان τσὸκ σενὲ γιασάγιάν, مديد العمر μεδὶδ οὐλ-ὄμρ.

Μακροχρονιότης, ἡ طول عمر τούλι ὄμρ.

Μακρυνάριον, τὸ اوزون حيات οὐζοὺν χαγιάτ, گجيد γκετσίδ.

Μακρυνός, ή, όν, اوزاق εὐζάκ, بعيد παΐδ. «—ὸν ταξείδιον سفر بعيد σεφέρι παΐδ.

Μακρύνω, اوزاتمق οὐζατμάκ, تمديد ا. τεμδὶδ ἰτ. تطويل ا. τατβὶλ ἰτ. اطاله ا. ἰταλὲ ἰτ. § تبعيد ا. τεπγὶδ ἰτ. § (πθ.) اوزانمق οὐζανμάκ, امتداد ا. ἰμτιδὰδ ἰτ. استطاله ا. ἰστιταλὲ ἰτ. § سورملك σούρμέκ. § تبعد ا. τεπαγ-γιοὺδ ἰτ.

Μακρύς, Ἴδε Μακρός. «ἐξαπλώθηκε — πλατὺς (φρσ.) یر برابر دوشدی γὲρ περαπὲρ δουσδού. «λέγει ὁ ἕνας τὸ μακρύ του καὶ ὁ ἄλλος τὸ κοντό του (πρμ.) بری اگر بری پچر πιρὶ ἐγὲρ πιρὶ πιτσέρ.

Μάκτρον, τὸ پچاوره πατσαβούρα.

Μάλα, (Ἐπρ.) چوق τσόκ, زياده ζιγιαδέ, پك πέκ, غايت γάγετ, فوق العاده φὲβκ οὐλ-ἀδέ.

Μάλαγμα, τὸ (καὶ τ᾿ ἀπ᾿ αὐτοῦ) Ἴδε Χρυσός.

Μάλαθρον, τὸ (Βτ.) رزنه ρεζενέ, رازيانه ραζιγιανέ.

Μαλάζω, ال ايله طوتمق ἐλ ἰλὲ τουτμάκ, لمس ا. λέμς ἰτ.

Μαλακία, ἡ يومشاقلق γιουμου-

σακλήκ, رخاوت ρεχαβέτ. § (I) استمنا ιστιμνὰ πιλ-γέδ, اباظه ἀπαζά.

Μαλάκια, τὰ (Ζλγ.) حيوانات ناعمه χαϊβανὲτ νακημέ.

Μαλακίζω καὶ μέσ. **—ομαι,** (I) ابازه‌يه وارمق ἀπαζαγιὰ βαρμάκ, استمنا ا. ιστιμνὰ ιτ.

Μαλακόδερμος, ον, (Ζλγ.) مرخى الجلد μερχὴ οὐλ-δζίλδ.

Μαλακοπτερύγια, τὰ (Ζλγ.) مرخى المسح μερχὴ οὐλ-μεσίχ.

Μαλακός, ή, όν, يومشاق γιουμουσάκ, لين λεΐν, ناعم ναΐμ, ملايم μουλαΐμ, نرم νέρμ. § (ἠθ.) ملايم μουλαΐμ, كوشك κεβσέκ. «ὁ καιρὸς εἶναι — هوا ملايمدر χαβὰ μουλαΐμδιρ. « εἶναι — ἄνθρωπος كوشك آدمدر κεβσὲκ ἀδάμδιρ, نرم خو νερὲμ-χού.

Μαλακόστρακος, ον, قوروقلى καπουκλού, قشرى κησρή, ذوالقشر ζ-οὐλ-κήσρ. « ὁ ἀστακὸς εἶναι — آستقوز ذو القشردر ἀστακὸζ ζ'οὐλ κησίρδιρ.

Μαλακότης, ἡ يومشاقلق γιουμουσακλήκ, نرمى νερμί, رخاوت ρεχαβέτ, ملايمت μουλαϊμέτ.

Μαλακτικός, ή, όν, (I) يومشادان γιουμουσαδάν, ملين μουλεγ-γέν.

Μαλακτός, ή, όν, قابل تلين καπίλι τελεγ-γιούν.

Μαλακ(όω) ῶ καὶ **—ύνω,** يومشاتمق γιουμουσατμάκ, تليين ا. τελγὶν ιτ. نرم ايلمك νὲρμ εἴλεμέκ. § (πθ.) يومشامق γιουμουσαμάκ, تلين ا. τελεγ-γιοὺν ιτ.

Μαλάκωμα, τὸ يومشاتمه γιουμουσατμά, تليين τελγίν.

Μάλαξις, ἡ تليين τελγίν, تلين τελεγ-γιούν.

Μαλάσσω, تليين ا. τελγὶν ιτ. تسكين ا. τεσκὶν ιτ. تلطيف ا. τελτ... § (πθ.) ملايم او. μουλαΐμ ὀλ.

Μαλάχη, ἡ (Βτ.) پيم كوجى ἐπὲμ γκιόμεδζί, خباز χηπάζ.

Μαλαχοειδής, ές, καὶ **—ώδης, ες,** (Βτ.) خبازلى χηπαζλή

Μάλη, ἡ Ἴδε Μασχάλη. «(μόνον ἐν τῇ φράσει) ὑπὸ μάλης قولتوق التنده κολτοὺκ ἀλτινδά, خفيا χαφίγεν.

Μαλθακός, ή, όν, كوشك κεβσέκ, مسترخى μουστιρχή, لين λεΐν.

Μαλθακότης, ἡ كوشكلك κεβσεκλίκ, رخاوت ρεχαβέτ.

Μαλθακύνω, كوشكتمك κεβσετμέκ, ارخا ا. ἰρχὰ ιτ.

Μαλθακώδης, ες, يومشاقجه γιουμουσάκδζε.

Μαλλίον, τὸ يوك γιούν, صوف σόφ, πλ. اصواف ἐσβάφ. § (πλ.) μαλλιὰ صاچ σάτς, شعر σάρ. « μακρυ μαλλιὰ اوزون صاچ οὐζοὺν σάτς «μακρυὰ μαλλιὰ καὶ ὀλίγη γνώ (πρμ.) رنك صاچى اوزون عقلى قيصه‌در καρινὶν σατσὴ οὐζοὺν ἀκηλ κησσάδηρ.

Μάλιστα, (Ἐπρ. βεβαιωτ.) ... ἔβετ. § (ἐπιτατικ.) بيله πιλέ, ...

δαχή. «ὄχι μόνον τῷ ἐπλήρωσα, ἀλλὰ μάλιστα καὶ τῷ ἔδωσα δῶρον آلجنغى تأديه ايلديكمدن بشقه كندوسنه دخى ويرد ἀλαδζαγηνὴ τεεδιγὲ ἰλεδιγιμδὲν ἴτασκὰ κενδουσινὲ ἴταχ-ζίς δαχὴ βιρδίμ. «καὶ μάλιστα τὸν ἐκτύπησε حتى انى ضرب ايلدى χάτ-τα ἀνὴ δάρπ εἴλεδή.

Μαλλιαρός, ή, όν, صاچلى σατσ-λή, قيللى چوق κηλλὴ τσόκ, اهلب ἐχ-λέπ. § (ἐπὶ προβ.) يپاقلى يوكلى γιαπακλή. γιόυνλού, [λού.

Μάλλινος, η, ον, يوكلى γιόυν-

Μᾶλλον, (Ἐπρ.) دها δαχά, زياده ζιγιαδέ, آرتق ἀρτίκ. «ἔτι — دها زياده δαχὰ ζιγιαδέ. «τοσούτῳ — اك زياده ἔν ζιγιαδέ, اك چوغى ἔν τσό-ρού. «— τοῦ δέοντος لزومندن زياده λουζουμινδὲν ζιγιαδέ. «ἐπὶ — καὶ — كيدججه زياده γκιτδίκδζε ζιγιαδέ. «κατὰ τὸ — καὶ ἧττον آشاغى يوقارى ἀσαγὴ γιοκαρή, تقريباً τακρίπεν. «— θάνατος παρὰ δουλεία اسيرلكدن اولوم يكدر ἐσιρλικδὲν ὀλούμ γέκδιρ.

Μαλλώνω, تكدير ا. τεκδὶρ ἰτ. (ἀμτ. ἢ προθετ.) غاوغا-نزاع-منازعه γαβγὰ-νιζὰ'-μουναζὰ' ἰτ. بوزشمق βοζουσμάκ.

Μαμμή, ἡ Ἴδε Μαῖα.

Μάμμη, ἡ بيوك انا πόυγιούκ ἀνά. بيوك والده πόυγιούκ βαλιδέ, جده δζεδδέ.

Μαμμόθρεπτος, ον, مقنع μου-κανχίμ.

Μάμμος, ὁ (Ι) قاپيل καπίλ.

Μάνδαλος, ὁ ماندال μανδάλ, سورمه σόυρμέ.

Μανδαλ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** مندال قومق μανδὰλ κομάκ, مندالامق μανδαλλαμάκ.

Μανδάλωμα, τὸ مندالامه μαν-δαλλαμά, مندال قومه μανδὰλ κομά.

Μανδήλιον, τὸ منديل μενδίλ, ياغلق γιαγλήκ. «τὸ ἅγιον — (Ἐκκλ) نقاب مقدس νεκάπι μουκαδδές.

Μάνδρα, ἡ مندرا μάνδρα, آغيل ἀγήλ, حظيره χαζηρέ.

Μανδραγόρας, ὁ (Βτ.) قان قورودان κὰν κουρουδάν, لفاح البرى λουφὰχ οὐλ-πεῤῥί, عبد السلام ἄπδ οὐσ-σελάμ.

Μανδραγορικός, ή, όν, عبد السلامى ἄπδ οὐσ-σελαμί.

Μανδρεύω καὶ **—ίζω,** آغيله قومق ἀγηλὰ κομάκ, آغيللامق ἀγηλ-λατμάκ.

Μανδρόσκυλος, ὁ ماندرا كوپكى μάνδρα κιόπεγί, چوبان كوپكى τσοπὰν κιόπεγί.

Μανδύας, ὁ حرمانى χαρμανί, احرام ἰχράμ.

Μανθάνω, اوكرنمك ὀγρενμέκ, تعلم ا. τεαλλιούμ ἰτ. مدرس-تحصيل ا. τεδερρούς-ταχσὶλ ἰτ. § خبر آلمق χαπὲρ ἀλμάκ, استخبار ايلمك ἰστιχπὰρ εἴλεμέκ. «— νὰ γράφω, ν' ἀναγινώσκω قرائت و كتابت تعلم ا. κηραὰτ βὲ κιταπετὶ τεαλλιούμ ἰτ. «— ἐκ στήθους ازبرلمك ἐζπερλεμέκ, حفظ ا.

χὴφζ ἰτ. «*ἔμαθον τὸν θάνατόν του* وفاتنى استخبار ايلدم βεφατινὶ ἰστιχπὰρ ἐϊλεδίμ. «*κάμνω τινὰ νὰ μάθῃ* اوكرتمك ὀγρετμέκ, ا. تعليم τα'λὶμ ἰτ. «*ἤρχισε νὰ μανθάνῃ τὴν Τουρκικὴν γλῶσσαν* لسان عثمانيك تحصيلنه مباشرت ايلدى λισὰν ὀσμανινὶν ταχσιλινὰ μουπασερὲτ ἐϊλεδί. «*ἔμαθες τὸ μάθημά σου;* درسكى ازبرلدكى δερσινὶ ἰζπερλεδίνμι; «*τί μανθάνω;* نه ايستديورم νὲ ἰσιτδίγιορουμ; «*κἄτι ἔμαθα* برشى خبر آلدم πὶρ σέϊ χαπὲρ ἀλδίμ. «*τί νέα ἐμάθατε;* نه حوادث ايستديكز νὲ χαβαδὶς ἰσιτδινίζ; «*θὰ τὸν μάθω ποῖος εἶμαι* كيم اولدغمى كندوسنه اوكرده جكيم κὶμ ὀλδουγουμοὺ κενδουσινὲ ὀγρεδεδζέγιμ. «*ὁ μεμαθηκὼς* اوكرنمش اولان ὀγρενμὶς ὀλάν, معلم μουαλλίμ, آموخته ἀμουχτέ.

Μανία, ἡ جنت δζιννέτ, دليلك δελιλίκ. § (I) مانيا μανίγια. § مراق μεράκ. § تهور τεχαββούρ.

Μανιακός, ή, όν, مجنون μεδζνούν. § (I) مانيالى μανίγιαλη, مشغوف μεσγούφ. § مراقلى μερακλή.

Μανιτάριον, τὸ (Βτ.) مانتار μαντάρ.

Μανιώδης, ες, مجنون μεδζνούν, قودورمش κουδουρμούς, متهور μουτεχαββίρ, غضبناك γαζεπνάκι. § شديد σεδίδ. «*—εις φωναί* اصوات شديده ἐσβάτι σεδιδέ. «*— ἔρως* عشق دلسوز ἦσκι διλσούζ. § —ῶς (ἐπρ.) مجنونانه μεδζνουνανέ, متهورانه μουτεχαββιρανέ.

Μάννα, ἡ (I) قدرت حلواسى κουδρὲτ χαλβασί, من μένν. § (κν.) آنا ἀνά, والده βαλιδέ.

Μανόμετρον, τὸ (Φσ.) مقياس الغازات μηκγιὰς οὐλ-γαζάτ.

Μανοσκόπιον, τὸ (Φσ.) مقياس ثقلت هوا μηκγιάσι σικλέτι χαβά.

Μαντεία, ἡ فالجيلق φαλδζηλὴκ, كهانت κεχανέτ, تفال τεφάλ.

Μαντεῖον, τὸ كهانتكاه κεχανετγκιάχ, هاتف غيب χατίφι γαΐπ.

Μαντευτικός, ή, όν, تفالى τεφαλή.

Μαντευτός, ή, όν, كرامتله بولنور κεραμέτλε πουλουνούρ.

Μαντεύω, استقبالده اولجق بر شيدن خبر ويرمك ἰστικπαλδὰ ὀλαδζὰκ πὶρ σεϊδὲν χαπὲρ βιρμέκ, فال آچمق φὰλ ἀτσμάκ, كرامتله بولق κεραμέτλε πουλμάκ, غائبدن خبر ويرمك γαϊπδὲν χαπὲρ βιρμέκ, فالجيلق-كهانت-تكهن-تكهين ا. φαλδζηλὴκ-κεχανὲτ-τεκεχχοὺν-τεκχὶν ἰτ. § ا. تخمين ταχμὶν ἰτ. ا. استخراج ἰστιχρὰδζ ἰτ. عقل ايله بولق ἀκλ ἰλὲ πουλμάκ, تفرس - توسم ا. τεφερροὺς-τεβεσσοὺμ ἰτ. «*ἐμαντεύσατε τὴν ἰδέαν μου* فكرمى تفرس ايلديكز φικριμὶ τεφερροὺς ἐϊλεδινίζ.

Μαντικός, ή, όν, كاهنى κιαχινί. «*ἡ —ὴ (τέχνη)* فالجيلق φαλδζηλὴκ, كهانت κεχανέτ, فن كهانت φέννι κεχανέτ, تفال τεφάλ.

Μάντις, ὁ καὶ ἡ فالجى φαλδζή, رمال ρεμμάλ, كاهن κιαχίν, فالكير φαλ-γκίρ.

Μαξιλάριον, τὸ ياصديق γιασδήκ.

Μάραθον, τὸ (Βτ.) رازيانه ραζι-ιανέ, رزنه ρεζενέ.

Μαραίνω, صولدرمق σολδουρμάκ. (μτφ.) سوندرمك σόνδουρμέκ, اطفا ιτφὰ ἰτ. افنا و اهلاك ἰφνὰ βὲ ἰχλάκι ... (μσ. αὐτπθ.) —ομαι صولمق σολμάκ, پژمرده اوـ πεζμουρδὲ ὀλ. ذبول كسب ζουπούλ κέσπι ἰτ. تذبل τεζεππούλ ἰτ. ‖ سونمك σόνμέκ, اولمك ὀλμέκ, هلاك اوـ χελάκι ὀλ. ‖ (μτχ.) μεμαραμένος صولش σολμούς, پژمرده πεζμουρδέ, مذبول μεζπούλ. ἡ νόσος μαραίνει τὸ κάλλος خسته‌لق جمالك آب و تابى صولدير χασταλὴκ τζεμαλὶν ἀπ οὐ ταπὶ σολδουρούρ. τὸ ῥόδον ὁ χρόνος μαραίνει كل وقت و زمانيله كسب ذبول ايلر γκιοὺλ βακτ οὐ ζεμανὶ ἰλὲ κέσπι ζουποὺλ έρ. «ἄνθος μαρανθέν شكوفۀ پژمرده. σκιουφέϊ πεζμουρδέ.

Μάρανσις, ἡ ذبول ζουπούλ, تذبل τεζεππούλ, افنا ἐφνά.

Μαραντικός, ή, όν, اذبالى ἰζ-πλή, ذبولى ζουπουλή.

Μαρασμός, ὁ صولمه σολμά, ذبول ζουπούλ, ضعف ζά'φ, سونمه σόνμέ. ‖ (Ι) قحول κουχούλ, تقحل τεκαχχούλ.

Μαρασμώδης, ες, قحولى κου-χουλού.

Μαργαρίτης, ὁ اينجو ἰνδζού, لؤلؤ λουλού πλ. لآلى λαλί, در δούρρ.

Μαργαριτορόρριζα, ἡ صدف σεδέφ πλ. اصداف ἐσδάφ.

Μαργαριτοφόρος, ον, حامل در χαμίλι δούρρ.

Μάργαρος, ὁ καὶ ἡ صدف σεδέφ.

Μαργαρώδης, ες, لؤلؤلى λουλουλή, درى δουρρή, مصدف μου-σεδδέφ.

Μαρμαίρω καὶ **Μαρμαρίζω**, پرتو افشان اوـ. پارلامق παρλαμάκ, περτέβ-ἐφσὰν ὀλ. [μερμερλή.

Μαρμάρινος, η, ον, مرمرلى

Μαρμαρογλυφία, ἡ مرمر يونمه صنعتى μερμὲρ γιονμὰ σαναατή.

Μάρμαρον, τὸ مرمر μερμέρ, رخام ρουχάμ. «λατομεῖον μαρμάρων مرمر اوجاغى μερμὲρ ὀδζαγή.

Μαρμαροποιός, ὁ مرمرجى μερ-μερδζή, طاشجى τασδζή.

Μαρμαρυγή, ἡ پارلايش παρλαΐς, تاب τάπ, فروغ φουρούγ, پرتو περτέβ.

Μαρμαρυγώδης, ες, پارلاق παρλάκ, لامع λαμί', شعشعه‌باش σα'-σα'-πάς.

Μαρμαρ(όω)ῶ, مرمره تحويل ا. ταχβὶλ ἰτ. ‖ (πθ.) —(όο)οῦμαι مرمره تحويل او. μερμερὲ ταχβὶλ ὀλ.

Μαρούλιον, τὸ (Βτ.) ماروول μαρούλ.

Μάρρον, τὸ (Γργ.) چاپه τσάπα, مرفسه μερφισέ.

Μάρσιπος, ὁ هكبه χικπέ, جامه‌دان δζαμεδάν.

Μάρτιος, ὁ مارت Μάρτ. «*κατὰ μῆνα* —*ον* مارت آينده Μὰρτ ἀϊνδά. «*τῇ πέμπτῃ τοῦ* —*ου* شهر مارتك بشنجی کونی ϭέχρι Μαρτὶν πεϭινδζὶ γκ̣ιοὐνού.

Μαρτυρία, ἡ (Νμ.) شهادت ϭε-χαδέτ. «*ψευδής* — شهادت كاذبه ϭε-χαδὲτ κ̣αζιπέ, شهادت يالان γκ̣αλὰν ϭεχαδέτ. «*ἔγγραφος*— شهادت تحريريه ϭεχαδέτι ταχριριγέ. «*ἐπικαλοῦμαι τὴν μαρτυρίαν τινὸς* فلانی استشهاد ا. φιλανὶ ἰστιϭχὰδ ἰτ. «*ὁ ὑπὲρ οὗ ἡ* — مشهود له μεϭχούδουν λέχ. «*ὁ καθ' οὗ ἡ* — مشهود عليه μεϭχούδουν ἰλέϊχ. «*τὸ ἐφ' οὗ ἡ* — مشهود به μεϭχούδουν πίχ.

Μαρτυρικός, ή, όν, شهيدی ϭε-χιδί. ‖ (Νμ.) شاهدی ϭαχηδή. «*τὸ* —*ὸν* (ἔγγραφον) شهادتنامه ϭεχαδετναμέ, علم و خبر ἴλμ οὐ χαπέρ. «—*ον καλῆς διαγωγῆς* حسن حال شهادتنامه‌سی χούϭνι χὰλλ ϭεχαδετναμεσί, حسن حاله دائر علم و خبر χούϭνι χαλλὲ δάϊρ ἴλμ οὐ χαπέρ.

Μαρτύριον, τὸ (᾿Εκκλ.) عذاب ἀζάπ, اذيت ἐζιγέτ, اذا ἐζά. «*ὁ στέφανος τοῦ*—*ου* تاج شهادت τάδζι ϭεχαδέτ, تاج شهدا τάδζι ϭουχεδά.

Μαρτυρολόγιον, τὸ شهدانامه ϭουχεδαναμέ, سيرنامهٔ شهيدان σιρναμέϊ ϭεχιδάν.

Μαρτύρομαι, استشهاد ا. ἰστιϭ-χὰδ ἰτ. ‖ تصديق شهادته ا. ϭεχαδέ-τλε ταϭδὴκ ἰτ.

Μαρτυρ(έω)ῶ, شاهد او. ϭαχίδ ὀλ. شهادت ا.- ويرمك ϭεχαδὲτ ἰτ. βιρμέκ, ايفای شهادت ا. ἰφάϊ ϭεχαδὲτ ἰτ. ‖ (μτφ.) اقرار ا. ἰκρὰρ ἰτ. ‖ (᾿Εκκλ.) شهيد او. ϭεχὶδ ὀλ. شاهدلق ا. ϭαχηδλὴκ ἰτ. «*ἐμαρτύρησε τοὺς συνενόχους του* شريكلرينی اقرار ايتدی ϭερικλερινὶ ἰκρὰρ ἰτμίϭδιρ.

Μάρτυς, ὁ καὶ ἡ (Νμ.) شاهد ϭαχὶδ πλ. شهود ϭουχούδ. ‖ (᾿Εκκλ.) شهيد ϭεχὶδ πλ. شهدا ϭουχεδά καὶ شهيدان ϭεχιδάν. «— *αὐτήκοος* سمع شاهد ϭέμαν ϭαχίδ. «— *αὐτόπτης* بالمعاينه شاهد ϭαχὶδ πὶλ-μουαγενέ, عين شاهد العين ρέϊ οὐλ-ἄϊν ϭαχίδ. «*οἱ ὑπὲρ καὶ κατά τινος μάρτυρες* لهنه و عليهنه اقامه ايديلان شهود λεχινὲ βὲ ἀλεϊχινὲ ἰκαμὲ ἰδιλὲν ϭουχούδ. «*ἡ διὰ* —*ων ἀπόδειξις* بينهٔ شخصيه πεϊνέϊ ϭαχσιγέ. «—*ρες ὑπερασπίσεως* مدافعه شاهدلری μουδαφαὰ ϭαχιδλερί. «—*ρες κατηγορίας* ادعا شهودی ἰδδιὰ ϭουχουδή. «*προσάγω* —*ας* شهود كتورمك ϭαχὶδ γκ̣ιοτουρμέκ. «*ἡ ἀκρόασις τῶν* —*ων* شاهدلك استماعی ϭαχιδλερίν ἰστιμαΐ. «*αἱ καταθέσεις τῶν* —*ων* شاهدلك افادهلری - اخبارلری ϭαχιδλερὶν ἰφαδελερὴ-ἰχπαρλαρή. «*ἡ ἐξέλεγξις τῶν* —*ων* شاهدلك تزكيه‌سی ϭαχιδλερὶν τεζκιγεσί. «*παρίσταμαι ὡς* — شاهد او. ϭαχὶδ ὀλ. «— *μου ὁ Θεὸς ὅτι* الله بيلوركه ἀλλὰχ πιλούρ κι

عادلرك شاهد ἀλλὰχ ὀαχἰδ ἀδήλ-διρκι «ἀξιόπιστος — عادل شاهد ὀαχἰδ ἀδήλ.

Μάσημα, τὸ καὶ **Μάσησις,** ἡ چينمه τσινεμέ, مضغ μάζγ, مضغ μάζ'.

Μασητήρ, ὁ چينجى τσινεδζή, ماضغ μαζγή. «μῦς — عضله مضغيه ἀδαλέϊ μαζγηγέ. «οἱ μασητῆρες ὀδόντες آزى ديشلرى άζή διὀλερή, اضراس ἀζράς.

Μαστιγίας, ὁ خيلاز χαϊλάζ.

Μαστίγιον, τὸ قامچى καμτσή, قرباج κηρπάδζ, سوط σάβτ, تازيانه ταζγιανέ.

Μαστιγοφόρος, ον, حامل تازيانه χαμίλι ταζγιανέ.

Μαστιγ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** قامچيلمق καμτσηλαμάκ, امشاق ا. ἰμσὰκ ἰτ.

Μαστίγωσις, ἡ قامچيلامه καμτσηλαμά, امشاق ἰμσάκ.

Μαστίζω, امشاق ا. ἰμσὰκ ἰτ. ‖ (μτφ.) حكمفرما او. χὸυκιουμφερμὰ ὀλ. خراب ا. χαρὰπ ἰτ. «ἡ πανώλης ἐμάστιξε τὴν δεῖνα πόλιν فلان شهره وبا خستهلغى حكمفرما ايدى φιλὰν σεχρὲ βεπὰ χασταληγὴ χὸυκιουμφερμὰ ἰδί.

Μάστιξ, ἡ قامچى καμτσή, تازيانه ταζγιανέ, سوط σάβτ. ‖ (μτφ.) آفت ἀφέτ, داهيه δαχιγέ, بليه πελιγέ.

Μαστίχη, ἡ (Βτ.) ساقز σακήζ, مصطكى μαστίκι. [κὴζ ἀγαδζή.

Μαστιχιά, ἡ (Βτ.) ساقز آغاجى σακ-

Μαστιχοφόρος, ον, ساقز حاصل ايدن σακὴζ χασὴλ ἰδέν.

Μαστόδεσμος, ὁ قورسه κορσέ.

Μαστοειδής, ές, شدى الشكل σεδὶ οὐσ-σέκλ, شدئى σεδιί.

Μαστοδυνία, ἡ (Ι) الم شدى ἐλέμι σεδή.

Μαστός, ὁ (Ἀνθρ.) مه μεμέ, شدى σεδή, پستان πιστάν.

Μαστοφόρος, ον, مملى μεμελή. «τὰ —α (Ζλγ.) حيوانات شديه χαϊβανάτι σεδιγέ.

Μαστροπεία, ἡ پزونكلك πεζεβενκλίκ. |βενκλὶκ ἰτ.

Μαστροπεύω, پزونكلك ا. πεζε-

Μαστροπός, ὁ پزونك πεζεβένκ, پازن πεζέν.

Μασχάλη, ἡ (Ἀνθρ.) قولتوق κολτούκ, ابط ἴπτ πλ. اباط ἀπάτ. بغل παγάλ. «τὸ ὑπὸ τὴν —ν λαμβανόμενον πρᾶγμα اباط ἰπάτ.

Μασχαλιαῖος, α, ον, ابطى ἰπτί.

Μασχαλίζω, قولتوق آلتنده قومق κολτοὺκ ἀλτινδὰ κομάκ.

Μασχαλιστήρ, ὁ قولان κολάν.

Μασ(άω)ῶ, چينه مك τσινεμέκ مضغ ا. μάζγ ἰτ. «μασημένος چينانمش τσινανμίς, ممضوغ μεμζούγ.

Ματαιολογία, ἡ بوش لقردى πὸς λακηρδή, هرزهكان χεζεγιάν, ترهات τουρρεχάτ, هرزه χερζέ, لغويات λαγβιγιάτ.

Ματαιολογ(έω)ῶ, بوش و بيهوده

سویلمك πός βὲ πιχουδὲ σοϊλεμέκ, سویلمك هرزه و ترهات χερζὲ βὲ τοσρ-ρεχὰτ σοϊλεμέκ, ا. اهدار ἰχζὰρ ἰτ.

Ματαιοπονία, ἡ بیهوده زحمت πιχουδὲ ζαχμέτ.

Ματαιοπον(έω)ῶ, بیهوده زحمت ا. πιχουδὲ ζαχμὲτ ἰτ. بیهوده چالشمق πιχουδέ τσαλησμάκ.

Μάταιος, α, ον, فائده سز φα-ϊδεσίζ, بی فائده πὶ φαϊδέ, بیهوده πιχου-δέ, نافله ναφιλέ, بوش πός, باطل πα-τήλ, واهی βαχή, عبث ἀπές, لزومسز λουζουμσούζ. «*μάταιαι προσπάθειαι* تشبثات غیر مؤثره τεσεππουσάτι γα-ϊρι μουεσσιρέ. «*ἐπὶ ματαίῳ* (φρσ.) بوشنه ποσουνά, بیهوده πιχουδέ, نافله ναφιλέ. § —ως (ἐπρ.) بوش یره πός γερέ, حق یره نا νὰ χὰκκ γερέ, بیهوده πιχουδέ, نافله ναφιλέ. «*—ως ἐργά-ζεται* بیهوده ایشلر πιχουδὲ ἰσλέρ.

Ματαιοσχολία, ἡ بوش شیلر ایله اشتغال πὸς σεϊλὲρ ἰλὲ ἰστιγάλ, خیلازلق χαϊλαζλήκ.

Ματαιόσχολος, ὁ بوش شیلر ایله اشتغال ایدن πὸς σεϊλὲρ ἰλὲ ἰστιγὰλ ἰδέν, خیلاز χαϊλάζ.

Ματαιοσχολ(έω)ῶ, بوش شیلر ایله اشتغال ایدوب افاتهٔ وقت ا. πὸς σε-λὲρ ἰλὲ ἰστιγὰλ ἰδοὺπ ἰφατέϊ βακτ ἰτ.

Ματαιότης, ἡ بوش شی πὸς σεΐ, باطلق πατηλλήκ, بطلان πουτλάν. «*τὰ πάντα — ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ* بو دنیاده جملهسی باطلدر πού δουνγιαδὰ δζουμλεσὶ πατήλδιρ.

Ματαιοφρον(έω)ῶ, افکار باطله ذاهب او. ἐφκιάρι πατηλεγὲ ζαχὴπ ὀλ. بطلان افکاره سلوك ا. πουτ-λὰν ἐφκιαρὰ σουλοὺκ ἰτ.

Ματαιοφροσύνη, ἡ باطل فکر φίκρι πατήλ.

Ματαιόφρων, ὁ افکار باطله صاحبی ἐφκιάρι πατηλὲ σαχηπή, فضول φου-ζούλ.

Μαται(όω)ῶ καὶ —ώνω, ابطال - اهدار - هدر ا. ἰπτὰλ-ἰχδὰρ-χέδρ ἰτ. بر طرف ا. πὲρ ταρὰφ ἰτ. ازاله ا. ἰζαλὲ ἰτ. § (πθ.) —οῦμαι بوش چیقمق πὸς τσηκμάκ. «*ἐματαίωσε τὰ σχέδιά του* تدبیرلرینی اهدار ایلدی τεδ-πιρλερινὶ ἰχδὰρ εϊλεδή. «*ἐματαιώ-θησαν αἱ ἐλπίδες του* بوش مأمولاتی چیقمشدر μεεμουλατὶ πὸς τσικμίσδιρ.

Ματαίωσις, ἡ ابطال ἰπτάλ, هدر χέδρ, اهدار ἰχδάρ.

Μάτην, (Ἐπρ.) نافله ναφιλέ, بوشنه ποσουνά, حق یره نا νὰ χὰκκ γερέ, بیهوده πιχουδέ. «*εἰς μάτην κοπιάζει* عبث یره زحمت چکر ἀπὲς γερὲ ζαχμὲτ τσεκέρ. «*εἰς — τόσον ταλαιπωρεῖ-ται* نافله او قدر اذیت چکیور ναφιλὲ ὁ καδὰρ ἐζιγὲτ τσεκίγιορ.

Μάτι, τὸ ἴδε Ὀφθαλμός. «*μὲ τὰ μάτια μου* کندی کوزمله κενδὶ γκιό-ζούμλε. «*δὲν ἔκλεισα — χθὲς τὴν νύκτα* دون کیجه هیچ کوزمی قپامدم δοὺν γκιδζὲ γκιόζουμού χὶτς κα-πάμαδημ. «*μάτια ποῦ δὲν βλέπονται γρήγορα λησμονοῦνται* (πρμ.) کوزدن

ایراق اولان کوکلدن دخی ایراق اولور γκιοζδὲν ἰρὰκ ὀλὰν γκιονοῦλδὲν δαχὴ ἰρὰκ ὀλούρ. «τὸ ἕνα — 'στὴν 'Ανατολὴ καὶ τ' ἄλλο εἰς τὴν Δύσι» بر کوزی شرقده دیکری غربده πὶρ γκιοζοῦ σαρκδὰ διγκερὶ γαρπδά, شاشی σασή. «διὰ τὰ μάτια (φρσ.) ایاق اتباتی ἀγιὰκ πατηρδησή. «νὰ μὴ σὲ πιάσῃ 'μάτι» نظر دیکمسون ναζὰρ δείμεσουν.

Ματιάζω, Ἴδε Βασκαίνω.

Ματοκυλῶ, قانه بولاشدیرمق κανὰ πουλασδηρμάκ.

Ματόπονος, ὁ Ἴδε Ὀφθαλμία.

Ματώνω, قانتمق κανατμάκ, Ἴδε καὶ Αἱμάσσω. [κλὶκ ἰτ.

Μαυλίζω, پزوکلک ا. πεζεβενκλὶκ ἰτ.

Μαυλιστής, ὁ پزونک πεζεβένκ.

Μαυρίζω, قره لامق καραλαμάκ, قرارتمق καραρτμάκ, سیاهلتمق σιαχλατμάκ, تسوید ا. τεσβὶδ ἰτ. ǁ (ἀμτβ. κὐτπθ.) قرارمق καραρμάκ, سیاهلنمق σιγιαχλανμάκ, اسوداد ا. ἰσβιδὰδ ἰτ. «ἐμαύρισαν τὰ μαλλιά του» صاچلری سیاهلندی σατσλαρὴ σιαχλανδή. «ἐμαύρισεν εἰς τὸν ἥλιον» کونشده سیاهلندی γκιουνεσδὲ σιγιαχλανδή. ǁ (μτχ.) μαυρισμένος قرارمش καραρμής, مسود μεσεββέδ.

Μαυρίλα, ἡ قره لق καραλήκ, سیاهلق σιγιαχλήκ, سواد σεβάδ.

Μαύρισμα, τὸ قره لمه καραλαμά. [καρὰ σατσλή.

Μαυρόθριξ, ὁ καὶ ἡ قره صاچلی

Μαυροκέρασσον, τὸ (Βτ.) قوش کرازی κοὺς κεραζή.

Μαυροκοῦκκι, τὸ (Βτ.) چورک اوتی τσουρὲκ ὀτού.

Μαυρομμάτης, ὁ قره کوزلی καρὰ γκιοζλού.

Μαυροποῦλι, τὸ (Ζλγ.) صیغیرجق قوشی σηγηρδζὴκ κουσού.

Μαῦρος, η, ον, قره καρά, سیاه σιγιάχ, اسود ἐσβέδ.

Μαυροφορ(έω)ῶ, (καὶ τ' ἀπ' αὐτοῦ) Ἴδε Μελανειμονῶ.

Μαυροφρύδης, ὁ سیاه قاشلی σιγιὰχ κασλή. [ρος.

Μαυρόψαρον, τὸ Ἴδε Κάνθαρος.

Μαυσωλεῖον, τὸ تربه τουρπέ, مرقد μερκάδ.

Μάχαιρα, ἡ پیچاق πιτσάκ, یاتاغان γιαταγάν, قامه κάμα.

Μαχαιριά, ἡ پیچاق چالیمی τσαλιμί, ضربة السیف δαρπὲτ οὐσ-σεΐφ.

Μαχαιρίδιον, τὸ کوچک پیچاق κιουτσοὺκ πιτσάκ, چاقی τσακή.

Μαχαίριον, τὸ پیچاق πιτσάκ, سکین σεκὶν πλ. سکاکین σενακίν. «— κυνηγετικόν» آو پیچاغی ἂβ πιτσαγή. «εἶναι εἰς τὰ μαχαίρια (φρσ.)» پیچاق پیچاغه درلر πιτσὰκ πιτσαγάδιρλερ.

Μαχαιροβγάλτης, ὁ قانلی قاتل κανλὴ κατίλ, جیدود χαϊδούδ.

Μαχαιροθήκη, ἡ پیچاق قوطیسی πιτσὰκ κουτουσού.

Μαχαιροπείρουνον, τὸ پیچاق ایله چاتال πιτσὰκ ἰλὲ τσατάλ.

Μαχαιροποιεῖον, τὸ بيچاقجى دكانى πιτσακδζὴ δουκκιανή, بيچاق فابريقاسى πιτσὰκ φάπρικαση.

Μαχαιροποιΐα, ἡ بيچاقجيلق πιτσακδζηλήκ, سككلك σεκκιανέτ.

Μαχαιροποιός, ὁ بيچاقجى πιτσακδζή, سكان σεκκιάν.

Μαχαιροπωλεῖον, τὸ بيچاقجى دكانى πιτσακδζὴ δουκκιανή.

Μαχαιροπώλης, ὁ بيچاقجى πιτσακδζή, سكان σεκκιάν.

Μαχαιροφορ(έω)ῶ, بيچاق طاشمق πιτσὰκ τασμάκ.

Μαχαιρώνω, بيچاق يا قامه يا خنجر ايله اورمق و يا اولديرمك πιτσὰκ γιὰ κάμα γιὰ χανδζὲρ ἰλὲ βουρμὰκ βὲ γιὰ 'ολδουρμέκ.

Μάχη, ἡ حرب χάρπ, محاربه μουχαρεπέ, مصادمه μουσαδεμέ, جنك δζένκ, غوغا γαβγά. «τὸ πεδίον τῆς —ης ميدان حرب μεϊδάνι χάρπ, جنك ميدانى δζένκ μεϊδανί, معركه μα'ρεκέ. «εἶμαι ἐκτὸς —ης محاربه‌دن عاجز او. μουχαρεπεδὲν ἀδζὶζ ὀλ.

Μαχητής, ὁ محارب μουχαρίπ.

Μαχητικός,ή,όν, حربى χαρπί, جنكاور δζένκι-άβέρ. «ἡ —κὴ (τέχνη) فن حرب φέννι χάρπ.

Μάχιμος, ον, حربى χάρπ, جنك آور δζένκι-ἀβέρ, جنكه مستعد δζενκὲ μουσταΐδδ.

Μάχομαι, دوكشمك δόγιουσμέκ, حرب ا. χὰρπ ἰτ. غوغا ا. γαβγὰ ἰτ. جنك - محاربه ا. δζὲνκ - μουχαρεπὲ ἰτ.

« — ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος اجتهاد ا. ἰδζτιχὰδ ἰτ. « — ἀνδρείως مردانه جنك ا. μερδανὲ δζὲνκ ἰτ.

Μέ, (Προθ.) ايله ἰλέ, ب πέ, برابر περαπέρ, مع μά', معان μέαν. «ξ καλὰ — ὅλον τὸν κόσμον ... كوزجه جكنيور δζουμλεσὶ ἰλὲ γκιὀυζέλ δζε γκετσινίγιορ. « χρόνον — τὸν χρόνον سنه بسنه σενὲ πὲ-σενέ. «δικάζεται — τὸν δεῖνα ايله دعواسى وار ... ἰλὲ δαβασὴ βάρδιρ. «πλάγι — πλάγι يان يانه γιὰν γιανά. «χείλη — χείλη لب ا لب λὲπ-ά-λέπ. «آغيز آغيزه ἀγὴζ ἀγηζά. «μ' ὅλον τοῦτο, μ' ὅλα ταῦτα مع هذا μὰ' χεζά. مع مافيه μὰ' μαφίχ. «μ' ὅλον ὅτι ... قدر ... χὲρ νὲ καδάρ. «— τὴν βίαν جبر ايله δζὲπρ ἰλέ. «μετρῶ — τὸν πῆχυν آرشون ايله اولچمك ἀρσοὺν ἰλὲ 'ολτσμέκ. «ἐργάζομαι — ἡμερομίσθιον كوندلك ايله ايشلمك γκιὀυνδελὶκ ἰλὲ ἰσλεμέκ. «ἦλθε — σκοπὸν قصدله κάσδεν γκελδί. «δὲν τὸ ἔκαμα — σκοπόν قصدا يابمدم κάσδεν γιάπμαδημ. «τί ἐννοεῖτε — τοῦτο بونك ايله نه ديمك استيورسكز؛ πουνοὺν ἰλὲ νὲ διμὲκ ἰστίγιορσουνοὺζ;

Μεγάθυμος, ον, علو همت صاحبى οὐλοὺβι χημμὲτ σαχηπί, والا همت ... ζ-οὐλ-ἐπχέτ, بزركوار πούζουργκιάβάρ.

Μέγαιρα, ἡ يالاز قارى γιανὰζ καρή.

Μεγακλεής, ές, اشهر ἐσχέρ, ذوالشان ζ-οὺσ-σάν.

Μεγαλαύχησις, ἡ καὶ —χία

ἡ فخر φάχρ, فخريت φαχριγέτ, تعظم τεαζζούμ.

Μεγαλαύχης, ὁ καὶ **—ος, ον,** فخور φεχούρ.

Μεγαλαυχ(έω)ῶ, تفاخر ا. τεφαχούρ ἰτ. تفخر ا. τεφεχχούρ ἰτ. بيوكلك صاتمق πόυγ̣ιουκλούκ σατμάκ, عظمت صاتمق ἀζαμὲτ σατμάκ, كبرلنمك κιπιρλενμέκ, تعظم ا. τεαζζούμ ἰτ.

Μεγαλεῖος, α, ον, عظيم ἀζήμ, جليل δζελίλ. «τὸ —ον بيوكلك πόυγ̣ιουκλούκ, عظمت ἀζαμέτ, جلالت δζελαλέτ.

Μεγαλειότατος, η, ον, (κυρ. ὡς τίτλος παρ' Ὀθωμ.) شوكتلو σεβκετλού, مرحمتلو μουχαπετλού. § (παρὰ ξένοις) حشمتلو χασμετλού.

Μεγαλειότης, ἡ بيوكلك πόυγ̣ιουκλούκ, عظمت ἀζαμέτ. § (ὡς τίτλος) مرحمتلو μουχαπετλού, شوكتلو σεβκετλού, جناب شوكتماب δζενάπι σεβκετμεάπ, حشمتلو χασμετλού. «ἡ Α. Μ. ὁ Σουλτάνος ذات شوكتماب حضرت پادشاه ζάτι σεβκετμεάπι χαζρέτι πατισαχή. «ἡ Α. Α. Μ. ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσσίας حشمتلو روسيه ايمپراطور χασμετλοὺ Ρουσίγ̣ια ιμπερατορή. «ἡ Α. Μ. ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας حشمتلو ايتاليا قرالی χασμετλοὺ Ἰτάλια κηραλή.

Μεγαλέμπορος, ὁ καὶ ἡ بيوك بازرگان πόυγ̣ιοὺκ παζιργ̣κιάν, تجار معتبرانی τουδζάρι μουτεπερανδάν.

Μεγαλεπήβουλος, ον, كاركزار κιαργκ̣ιουζάρ.

Μεγαληγορία, ἡ بيوك لقردی سويلمه πόυγ̣ιοὺκ λακηρδὴ σοϊλεμέ, تفخر τεφαχχούρ.

Μεγαληγορ(έω)ῶ, بيوك لقردی سويلمك πόυγ̣ιοὺκ λακηρδὴ σοϊλεμέκ, تفخر ا. τεφαχχούρ ἰτ.

Μεγαλοδοξία, ἡ تكبر τεκεπ-[πούρ.

Μεγαλόδοξος, ον, اجل ἐδζέλλ, اشهر ἐσχέρ.

Μεγαλοδύναμος, ον, اقوى ἀκβά, بلند اقتدار πουλὲνδ ἰκτιδάρ.

Μεγαλοδωρία, ἡ جومردلك δζουμερδλίκ, جوانمردی δζουβανμερδή, سخاوت σεχαβέτ, جودت δζεβδέτ.

Μεγαλόδωρος, ον, جومرد δζουμέρδ, جوانمرد δζουβανμέρδ, سخی σεχή, كريم κερίμ, جواد δζεβάδ, πλ. جود δζουβούδ.

Μεγαλόλογος, ὁ بيوك لقردی سويليجی πόυγ̣ιοὺκ λακηρδὴ σοϊλεϊδζή, فخور φεχούρ.

Μεγαλόνοια, ἡ جن فكرليلك δζὶν φικριλιλίκ, دها δαχάϊ, زكاوت ζεκ̣ιαβέτ.

Μεγαλόνους, ουν, جن فكرلی δζὶν φικριλί, داهيه δεχιγέ, زكی ζεκί, فطين φετίν.

Μεγαλοπιάνομαι, بيوكلك صاتمق πόυγ̣ιουκλούκ σατμάκ, تعظم ا. τεαζζούμ ἰτ.

Μεγαλοποι(έω)ῶ, بيوتمك πόυγ̣ιουτμέκ, بيوك كوسترمك πόυγ̣ιοὺκ

γκιοστερμέκ, .ا اعظام و مبالغه مومπα-λιγὰ βὲ ἀζὰμ ἰτ. «ἡ φήμη μεγαλοποιεῖ τὰ πάντα تواتر هر شي بيوتور τιβαττοὺρ χὲρ σεγὶ πόυγιόυτίγιορ. «— τὰς ἀρετὰς τοῦ φίλου μου دوستمك فضائلني مبالغه ايله اعظام ا. δοστου-μοὺν φεζαῖλινὶ μουπάλεγὰ ἰλὲ ἰζὰμ ἰτ.

Μεγαλόπολις, ἡ بيوك شهر πόυγιοὺκ σεχίρ, جسيمه بلده πελδέϊ δζεσιμέ, عظيمه مدينه μεδινεῖ ἀζημέ.

Μεγαλοπραγμοσύνη, ἡ بيوك ايشلر كيرشمه πόυγιοὺκ ἰσλερὲ γκεριςμέ, كاركزارى κιαργκιουζαρή.

Μεγαλοπράγμων, ὁ καὶ ἡ بيوك ايشلره كيريشن πόυγιοὺκ ἰσλερὲ γκιρισέν, كاركزار κιαργκιουζάρ.

Μεγαλοπρέπεια, ἡ احتشام ἰχτισάμ, حشمت χησμέτ, دارات δαράτ, عظمت ἀζαμέτ, ابهت οὐπχέτ.

Μεγαλοπρεπής, ές, طنطنه لى ταντανελή, جليل الاحتشام δζελὶλ οὐλ-ἰχτισάμ, محتشم μουχτεσίμ, عظمتلى ἀζαμετλή, احتشاملى ἰχτισαμλή, دبدبه‌دار δεπδεπεδάρ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) طنطنه و احتشامله ταντανὰ βὲ ἰχτισάμλε, عظمتله ἀζαμέτλε محتشمًا μουχτέσιμεν. «ὑπεδέχθη —ῶς τοὺς πρέσβεις سفرايى احتشام عظيم ايله ملاقات ايلدى σουφεραὴ ἰχτισάμι ἀζὴμ ἰλὲ μουλακὰτ εἶλεδή.

Μεγαλοπρόσωπος, ον, ايرى جهلى ἠρὴ δζουσελή, جهه‌دار δζουσεδάρ.

Μεγαλορρημοσύνη, ἡ كذاف λὰφ οὐ γκιουζάφ, تفخر و ... τε-φαχχούρ.

Μεγαλορρημον(έω)ῶ, كذاف لاف و ... ا. λὰφ οὐ γκιουζὰφ ἰτ. ...ا. τεφαχχοὺρ ἰτ.

Μεγαλορρήμων, ὁ καὶ ἡ ... φαχούρ.

Μεγαλόσταυρος, ὁ ... نشانى πόυγιοὺκ χὰδζ νισανή, ... قوردون ياخود غراند قروا نشانى κορδὸν γιάχοδ γρὰνδ κρουὰ νισανή.

Μεγαλόσχημος, ον, ...الهيئه δζεσὶμ οὐλ-χιγέ, عظيم الشكل ἀζὴμ οὐσ-σέκλ.

Μεγαλουργία, ἡ ...ال عظيمه ἐφάλι ἀζημέ, علو همت οὐλούββι χημμέτ.

Μεγαλουργός, όν, ... همت صاحبى ὀὐλοὐββι χημμὲτ σαχηπή.

Μεγαλουργ(έω)ῶ, ...ل عظيمه و خيريدده بولنمق ἐφάλι ἀζημὲ ... χαϊριγεδὲ πουλουνμάκ.

Μεγαλόφθαλμος, ον, ...ك كوزلى πόυγιοὺκ γκιόζλού.

Μεγαλοφρον(έω)ῶ, ... كريمسى او. ἐφκιάρι κεριμεσὶ ... تكبر ا. τεκεππούρ ἰτ.

Μεγαλοφροσύνη, ἡ ...و همت οὐλουββι χημμέτ. ‖ تكبر τεκεππού...

Μεγαλόφρων, ὁ καὶ ἡ ...و همت صاحبى οὐλούββι χημμὲτ σαχηπή ... متكبر علی جناب ἀλὴ δζενάπ. ‖ μο... τεκεππίρ. ‖ —ως (ἐπρ.) ...كار كريمانه

ἐφκιὰρ κερημανέ ἰλέ. § متكبرانه
υτεκεππιρανέ.

Μεγαλοφυής, ές, چوق ذكاوتلی
όκ ζεκιαβετλή, ذكی ἐζκιά.

Μεγαλοφυΐα, ἡ ذكاوت ζεκιαβέτ,
فراس φερασέτ.

Μεγαλόφωνος, ον, يوكسك سسی
σὶ γιοὐκσέκ, بلند اواز πουλὲνδ-ά-
ζ, جهوری الصوت δζεχουρὶ ούσ-
ετ. § —νως (ἐπρ.) بلند اواز ايله
υλὲνδ-ἀβάζ ἰλέ. يوكسك سس ايله
ιυκσὲκ σὲς ἰλέ. «ἀνεγνώσθη εὐ-
ινῶς καὶ —νως جهراً و بلند اواز
ايله قرائت اولن δζέχρεν βὲ πουλὲνδ
άζ ἰλὲ κηραὰτ ὀλουνδού.

Μεγαλοψυχία, ἡ علو همت ού-
ὑββι χημμέτ, جلالت نفس δζελα-
τι νέφς, ابهت ούπχέτ, دلاوری δι-
βερή.

Μεγαλόψυχος, ον, علو همت
صا ούλούββι χημμὲτ σαχηπή,
عالی جناب ἀλὴ δζενάπ, ابهتلی ούπχετλή,
شجیع σεδζή', دلاور δὶλ-ἀβέρ. § —ως
(ἐπρ.) علو همتله ούλούββι χημμέτλε,
بلا πὶλ-ούπχέτ, بزركوارانه πού-
ρκι-βαρανέ.

Μεγαλύνω, تعظیم ا. τα'ζὶμ ἰτ.
ثنا σενὰ ἰτ. § ('Εκκλ.) مدح و
ثنا μέδχ οὐ σενὰ ἰτ.

Μεγάλωμα, τὸ بيوتمه πούγιού-
, بيومه πουγιουμέ, توسيع τεβσί',
τεβεσσού.

Μεγαλώνυμος, ον, نامدار ναμ-
, اشهر ἐσχέρ.

Μεγαλώνω, بيوتمك πούγιούτμὲκ,
بيوك كوسترمك πούγιοὺκ γκιόστερμέκ,
اعظام ا. ἰζὰμ ἰτ. توسيع ا. τεβσὶ' ἰτ.
§ (ἀμτβ. αὐτπθ.) بيومك πούγιού-
μέκ, بيوك او. πούγιοὺκ ὀλ. كسب جسامت
ا. κέσπι δζεσαμὲτ ἰτ. «τὸ τηλε-
σκόπιον μεγαλώνει τὰ ἀντικείμενα
دوربين اجسامی بيوك كوستريور δουρπὶν
ἐδζσαμὶ πούγιοὺκ γκιόστερίγιορ.
«αἱ ἡμέραι μεγαλώνουν كونلر اوزانيور
ايدر استطاله - γκιόυνλὲρ ούζανίγιορ-
ἰστιταλὲ ἰδέρ.

Μεγάλως, ('Επρ.) پك چوق πὲκ
τσόκ, بغايت πιγαγέτ, فوق العاده φὲβκ
ἐλ-ἀδέ, زياده‌سيله ζιγιαδεσὶ ἰλέ, فوق
الغايه φὲβκ ἐλ-γαγέ. [σεράϊ.

Μέγαρον, τὸ قوناق κονάκ, سرای

Μέγας, μεγάλη, μέγα, بيوك
πούγιούκ, كبير κεπίρ, عظيم ἀζήμ,
جسيم δζεσίμ, بزرك πουζούρκι. § كلی
κιόυλλί, كليتلی κιόυλλιγετλί, وافر
βαφίρ, چوق τσόκ. § شديد σεδίδ.
«—γα δένδρον شجر جسيم σεδζίρι
δζεσίμ. «— ποταμὸς نهر كبير νέχρι
κεπίρ. «—λη ποσότης مقدار كلی μικ-
δάρι κιόυλλί. «— γα ψῦχος برد
شديد πέρδι σεδίδ. «—λα ὑποκεί-
μενα بيوك آدملر πούγιοὺκ ἀδαμλάρ,
ذوات جليل الشان ζεβάτι δζελὶλ ούσ-
σάν, كبرا κιουπερά, شرفا σουρεφά.
«— ποιητὴς شاعر عظيم الشان σαΐρι
ἀζὴμ ούσ-σάν. «—λα ἔξοδα مصارف
جسيمه μεσαρίφι δζεσιμέ. «τὰ μεγάλα
ψάρια τρώγουν τὰ μικρὰ (πρμ.)

ايرى باليق اوفاقلرى يوتار ἰρὶ παλὴκ οὐφακλαρὴ γιοὺτάρ. «—λα λόγια تفخرات بيوك لقردى πὸυγιοὺκ λακηρδή, τεφεχχουράτ. «ἡ—η ἑβδομὰς مبارك هفته μουπαρὲκ χαφτά. «ὁ — δοὺξ τῆς Τοσκάνης طوسقانه كبير دوقه‌سى Τοσκανὶν κεπὶρ δούκασι. «Ἀλέξανδρος ὁ — اسكندر عظيم Ἰσκενδὲρ ἀζήμ. «—γα πρᾶγμα بيك شى πὸυγιοὺκ σέϊ. «ἔχετε μέγα δίκαιον بك چوق حقكز وار πὲκ τσὸκ χακκηνὴζ βάρ. «ὁ—θεῖος بيوك عوجه πὸυγιοὺκ ἀμουδζέ. «ἡ — θεία بيوك خاله πὸυγιοὺκ χαλέ, بيوك تيزه πὸυγιοὺκ τεϊζέ. ξ (οὐσ.) τὸ μέγα ايريلك ἰριλίκ بيوكلك πὸυγιοὺκλούκ, جسامت δζεσαμέτ, كبارت κιουπαρέτ, كبر κίπρ. ξ علو οὐλούββ, فخامت φεχαμέτ, بزركوارى πουζουρκια-βαρή. ξ (συγκρ.) μεγαλείτερος καὶ μείζων (ὑπερθ.) μεγαλώτατος καὶ μέγιστος اكثر ἐκσέρ, اعظم ἀζάμ, اجسم ἐδζσέμ, اكبر ἐκπέρ, اشد ἐσέδδ.

Μεγάτιμος, ον, جليل القدر δζελὶλ οὐλ-κάδρ, شرفا و معتبراندن اولان σουρεφὰ βὲ μουτεπερανδὰν ολάν.

Μεγάτολμος, ον, فوق العاده جسور φὲβκ ἐλ-ἀδὲ δζεσούρ.

Μέγεθος, τὸ بيوكلك πὸυγιοὺκλούκ, ايريلك ἰριλίκ, جسامت δζεσαμέτ, عظم ἄζμ, كبر κιούπρ, وسعت βουσά'τ. ξ بوى πόϊ. ξ اهميت ἐχεμμιγέτ. ξ عظمت ἀζαμέτ, جلالت δζελαλέτ. «εἰκόνες διαφόρου μεγέθους بوى بوى رسملر πόϊ πόϊ ρεσιμλέρ. «ἔχει ἑνὸς ποδὸς بر قدم جسامتى واردر ... καδὲμ δζεσαμετὶ βάρδιρ. «τὸ—ἐγκλήματος جرمك اهميتى δζουρμοὺ χεμμιγετί.

Μεγεθύνω, بيوتمك πὸυγιοὺτμ... توسيع ا. τεβσί' ἰτ. ξ (πθ.) بيونمك πὸυγιοὺμέκ, توسع ا. τεβεσσού' ἰτ.

Μεγιστᾶνες, οἱ وجوه و رجال ... δζοὺχ οὐ ριδζάλ, كبار و رجال ριδζὰλ οὐ κιπάρ, اعيان و رجال ριδ... οὐ ἀγιάν. «οἱ—τοῦ Κράτους ... دولت ἐρκιάνι δεβλέτ, ... دولت βουκελάϊ δεβλέτ.

Μέγιστος, η, ον, بك بيوك ... πὸυγιούκ, اعظم ἀζάμ, اكبر ἐκ... «τὰ μέγιστα (ἐπρ.) بك چوق ... τσὸκ زياده‌سيله ζιγιαδεσὶ ἰλέ, ... πι-γχαγέτ. غايت الغايه γαγὲτ οὐλ-γ... «θὰ μὲ ὑποχρεώσητε τὰ μέγι... زياده‌سيله بنده‌كزى منتدار ايده‌جكسكز ... γιαδεσὶ ἰλὲ πενδενιζὶ μιννετδα... δεδζέκσινιζ.

Μεθαύριον, (Ἐπρ.) ... كون ايرتسى ... ἰρτεσὶ γκιοὺνοὺν ἰρτεσί. ... دكل اوبر كون ... γιάρην δεγὶλ ... γκιούν, ايكى كونصوكره‌كى كون ἰκὶ γ... σόνρα κι γκιούν, اوبر كون ô πὶρ γκ...

Μέθεξις, ἡ اشتراك ἰστιράκ.

Μεθεόρτιος, ον, ايرتسى ... كونى γιορτουνοὺν ἰρτεσὶ γκι... «τὰ μεθεόρτια يورتودن صوكره ... τουδάνσονρα. [δζ...

Μεθερμήνευσις, ἡ ترجمه

Μεθερμηνεύω, .ا ترجمه τερ-δζουμὲ ἰτ.

Μέθη, ἡ سرخوشلق σαρχοσλούκ, مستلك μεστλίκ, بكريلك πεκριλίκ, سكر σέκρ, سرمستی σερμεστί.

Μεθημερινός,ή,όν, يوى γεβμί.

Μεθίημι, .ا ترك τέρκ ἰτ.

Μεθίστημι, يريدكيشديرمك γέρ δε-γιστιρμέκ, يردن قالديرمق γερδὲν καλ-δηρμάκ, .ا نقل νάκλ ἰτ. ا تبدل τε-πεδδοὺλ ἰτ. ‖ (πθ.) .ا تبديل افكار τεπδίλι ἐφκιὰρ ἰτ. «*πολλοὶ τῶν βουλευτῶν μεταβαλόντες γνώμην μετέστησαν εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν* چوق معبوثان تبديل افكار ايله مخالف طرفه كيدمشلردر τσὸκ μα'πουσὰν τεπδίλι ἐφκιὰρ ἰλὲ μουχαλὶφ ταρκφὰ γκιδ-μισλέρδιρ. «*μετέστη εἰς τὰς οὐρα-νίους μονὰς* دربقايه ارتحال ايلدى δέρι πακηγιὰ ἰρτιχὰλ εἰλεδί.

Μεθοδεύομαι, .ا اصول ايله اداره .ا οὐσοὺλ ἰλὲ ἰδαρὲ ἰτ. ‖ .ا خدعه χη-δὰ ἰτ. .ا مكر - فند μέκρ - φένδ ἰτ. .ا احتيال ἰχτιγιὰλ ἰτ.

Μεθοδικός, ή, όν, اصولى οὐ-σουλή, قانونى κανονή, صنعتلى σανακ-τλή, مصنع μουσαννά', ترتيبلى τερτιπλή ‖ — ῶς (ἐπρ.) اصولا οὐσούλεν, اصول مخذجه οὐσούλι μουτεχαζζέδζε.

Μέθοδος, ἡ اصول οὐσούλ, طريق ταρήκ, قاعده καϊδέ, اسلوب οὐσλούπ. «*ἡ — τῶν τριῶν* (Μθμ.) تناسب اصولى τενασοὺπ οὐσουλή. [λιγιούν.

Μεθοδιστής, ὁ اصوليون οὐσου-

Μεθοδολογία, ἡ مبحث الاصول μεπχὰς οὐλ-οὐσούλ.

Μεθοκόπημα, τὸ بكريلك πε-κριλίκ. [ἀγιάς.

Μεθοκόπος, ὁ بكرى πεκρί, عياش

Μεθοκοπ(έω)ῶ, بكريلنمك πε-κριλενμέκ, .ا عيش و نوش ἤς οὐ νοὺς ἰτ.

Μεθομανία, ἡ (Ι) منياى حريه μανιγιάϊ χαμριγέ.

Μεθόριος, α, ον, حدودده بولنان χουδουδδὰ πουλουνάν, همحدود χέμ-χουδούδ, همجوار χεμβάρ. «*τὸ —ον ἢ τὰ —α* سينور σινόρ, حد χάδδ πλ. حدود χουδούδ. «*ἡ — γραμμή* سر حد σὲρ χάδδ. «*ἐπεκτείνω τὰ —α* .ا تمديد حدود τεμδίδι χουδοὺδ ἰτ.

Μεθορμίζω, ديكر ليمانه لنكر انداز .ا δίγκερ λιμανὰ λενγκὲρ ἐνδὰζ ἰτ.

Μεθύσκω, .ا سرخوش σαρχὸς ἰτ. مست - سكران ايلمك μέστ - σεκρὰν εἰ-λεμέκ, .ا اسكار - تسكير ἰσκιὰρ - τεσκὶρ ἰτ. ‖ (πθ.) **—ομαι,** سرخوش او. σαρχὸς ὀλ, .ا استكار ἰστικιὰρ ἰτ. «*μεθυσμένος* Ἴδε Μέθυσος.

Μέθυσος, ον, سرخوش σαρχός, مست μέστ, سكران σεκράν, بكرى πεκρί.

Μεθυστικός, ή, όν, سرخوشلق ويرن σαρχοσλοὺκ βιρέν, مسكر μὀυσκὶρ πλ. مسكرات μουσκιράτ.

Μεθύω καὶ **Μεθῶ,** سرخوش - مست - سكران ايلمك σαρχὸς - μέστ - σεκρὰν εἰλεμέκ, .ا اسكار - تسكير ἰσκιὰρ-τεσκὶρ ἰτ. ‖ (ἀμτβ.) سرخوش او. σαρχὸς ὀλ.

Μειδίαμα, τὸ كولمشمه γκιόυλόυμσεμέ, تبسم τεπεσσούμ. « — *εἰρωνικὸν* تبسم استهزا آميز τεπεσσούμι ἰστιχζὰ-ἀμίζ. « — *θελκτικὸν* تبسم دلربا τεπεσσούμι δὶλ-ρουπά.

Μειδι(άω)ῶ, كولمشمك γκιόυλόυμσεμέκ, تبسم ا. τεπεσσούμ ἰτ.

Μείζων, ὁ (Συγκρ. τοῦ Μέγας) اعظم ἀζάμ, اكبر ἐκπέρ.

Μειλίχιος, α, ον, لطيف λατίφ, حليم χαλίμ, ملايم μουλαΐμ, ساكن σακίν. § —*ίως* (ἐπρ.) ملايمانه μουλαϊμανέ.

Μειλιχιότης, ἡ لطافت λεταφέτ, ملايمت μουλαϊμέτ, حلم χήλμ, سرينكارى σεριν-κιαρή, مساهلت μουσαχελέτ.

Μειοδοσία, ἡ مناقصه μουνακασά.

Μειοδοτ(έω)ῶ, مناقصه يه چيقارمق μουνακασαγιὰ τσικαρμάκ.

Μειοδότης, ὁ مناقصه ايدن μουνακασὰ ἰδέν.

Μεῖον, τὸ (οὐδ. τοῦ Μείων) آزجه ἄζδζε, اقل ἐκάλλ, كمتر κεμτέρ.

Μειονέκτημα, τὸ آشاغيلق ἀσαγηλήκ, كمترى κεμτερή. § قصور κουσούρ. [κεμτέρ.

Μειονέκτης, ὁ ادنى ἐδνά, كمتر

Μειονεκτ(έω)ῶ, اكسيك - نقصان ἐκσίκ-νοκσὰν ὀλ. ناقص - دون او. νακὴς-δοὺν ὀλ. «*αἱ γυναῖκες μειονεκτοῦσι κατὰ τοῦτο τῶν ἀνδρῶν* طائفۀ نسا بو جهتجه ذكوردن كمتر و ادنى در ταϊφέϊ νισὰ πού δζιχέτ ἰλὲ ζόυγκιόυρδέν κεμτὲρ βὲ ἐδνάδιρ.

Μειονοψηφία, ἡ اقل آرا ἐκαλλιγέτι ἀρά, اقليت ἐκαλλιγέτ.

Μείουρος, ὁ (σφυγμὸς) (Ι) نبض ذنب الفار νάπζι ζενὲπ οὐλ-φάρ.

Μειράκιον, τὸ καὶ —**ίσκος,** چوجق τσοδζόυκ, نوجوان νὲβ-δζιβάν.

Μειρακιώδης, ες, چوجقوارى τσοδζουκβαρή.

Μει(όω)ῶ, آزالتمق ἀζαλατμάκ, اكسيلتمك ἐκσιλετμέκ, تقليل - تنقيص ا. τενκὴς-τακλὴλ ἰτ. تصغير ا. τασγὴρ ἰτ. § (πθ.) —*οῦμαι* آزالمق ἀζαλμάκ, اكسيلمك ἐκσιλεμέκ, انتقاص - تصغر ا. τεσαγ-γοὺρ-ἰντικὰς-τεκαλλοὺλ ἰτ. تدنى ا. τεδεννὶ ἰτ. «*μειοῦται ἡ ἀξία του* فياتى تدنى ايدر φιγιατὶ τεδεννὶ ἰδέρ.

Μείων, ὁ καὶ ἡ (Συγκρ. τοῦ Μικρὸς) اصغر ἀσγάρ, اقل ἐκάλλ.

Μείωσις, ἡ آزالمه ἀζαλμά, اكسيلمه ἐκσιλεμέ, نقصان νοκσάν, نقص νάκς انتقاص ἰντικάς, تقليل τακλίλ, تدنى τεδεννί, تنزيل τενζίλ.

Μειωτικός, ή, όν, تصغيرى τασγηρή.

Μειωτός, ή, όν, قابل انتقاص καπίλι ἰντικάς.

Μελαγχολία, ἡ قره سودا καρασεβδά, حزن χόυζν, غم γάμμ, ماليخوليا μαλανχουλίγια.

Μελαγχολικός, ή, όν, قره سوداليه مبتلا καρὰ σεβδαγιὰ μουπτελά, سوداوى σεβδαβί, حزن انكيز χούζνἐνγκίζ, مغموم μαγμούμ, ماليخوليوى

μαλανχουλίγιαβη. ‖ —ῶς (ἐπρ.) حزن انكيز بر صورتله χοὺζν-ένγκὶζ πὶρ σουρέτλε, محزونا μαχζούνεν, مغموما μαγμούμεν, حزن و مالنخوليا ايله χοὺζν βὲ μαλανχουλίγια ἰλέ. «τί ἔχετε; ἴσθε πολὺ — نه كدر وار يك مغموم و مكدرسكز νὲ κὲδὲρ βάρ; πὲκ μαγμοὺμ βὲ μουκεδδέρσινιζ. «— καιρὸς هواى تراح انكيز χαβάϊ τερὰχ-ἐνγκίζ.

Μελαγχολ(έω)ῶ, محزون ومغموم او μαχζοὺν βὲ μαγμοὺμ ὀλ. و مكدر او غمكين μουκεδδὲρ βὲ γαμκὶν ὀλ.

Μελάγχρους, ουν, اسمر ἐσμέρ.

Μέλαθρον, τὸ طام τάμ. ‖ (μτφ.) خانه χανέ, منزل μενζίλ.

Μελαίνω, سياهلتمق σιγιαχλατμάκ, قرارتمق καραρτμάκ, قرالمق καλαμάκ, تسويد ا. τεσβὶδ ἰτ. ‖ (πθ.) سياهلنمق σιγιαχλανμάκ, قرارمق καραρμάκ, اسوداد ا. ἰσβιδὰδ ἰτ.

Μελαμπόδιον, τὸ (Βτ.) قره چوپلمه καρὰ τσοπλεμέ, حريق اسود χαρὴκι ἐσβέδ.

Μελάμπους, ουν, اسود القدم ἐσβὲδ οὐλ-καδέμ.

Μελάμπτερος, ον, اسود الجناح ἐσβὲδ οὐλ-δζενάχ.

Μελανάδα, ἡ قره لق καραλήκ, سياهلق σιγιαχλήκ.

Μελανειμονία, ἡ سياه البسه ايله ملبس او σιγιὰχ ἐλπισὲ ἰλὲ μουλεπ-πὲς ὀλμά, لباس ماتم ايله ملبس اوله λιπάσι ματὲμ ἰλὲ μουλεππὲς ὀλμά.

Μελανειμον(έω)ῶ, سياه البسه ايله ملبس او σιγιὰχ ἐλπισὲ ἰλὲ μουλεππὲς ὀλ. لباس ماتم ايله اكتسا ا. λιπάσι ματὲμ ἰλὲ ἰκτισὰ ἰτ.

Μελανείμων, ὁ سياه البسه ايله ملبس σιγιὰχ ἐλπισὲ ἰλὲ μουλεππές, جامه پوس ماتم اولان τσαμὲ πούσι ματὲμ ὀλάν.

Μελάνθεμον, τὸ (Βτ.) پاپونادج παπουνάδζ, پاپاديه παπαδιά.

Μελάνθιον, τὸ (Βτ.) چورك اوتى τσορὲκ ὀτού, يبان كيونى γιαπὰν κιμιονού.

Μελάνη, ἡ مركب μουρεκκέπ, حبر χήπρ. «— τυπογραφικὴ مطبعه مركبى ματπουὰ μουρεκκεπί. «— ἐρυθρὰ قرميزى مركب κηρμηζὴ μουρεκκέπ. «— τοῦ γραψίματος يازى مركبى γιαζὴ μουρεκκεπί. «— τῆς σουπιᾶς سوپيا مركبى σουπγιὰ μουρεκκεπί.

Μελανιάζω, مورايلمك μὸρ ἐϊλεμέκ, كاپى ايلمك κιαπὶ ἐϊλεμέκ. ‖ (ἀμτβ. αὐτπθ.) مور او. μοὺρ ὀλ. كاپى او. κιαπὶ ὀλ. بوزارمق ποζαρμάκ, قرارمق καραρμάκ.

Μελανίζω, مور او. μὸρ ὀλ. قرارمق καραρμάκ, اسوداد ا. ἐσβιδὰδ ἰτ.

Μελανισμός, ὁ (Ι) داء سواد δάϊ σεβάδ.

Μελαναιμία, ἡ (Ι) اسوداد ἰσβι-[δάδ.

Μελανοδερμία, ἡ (Ι) اسوداد جلد ἰσβιδάδι δζίλδ.

Μελανοδοχεῖον, τὸ حقه χοκκά, محبر μουχπέρ, دويت διβίτ.

Μελανοειδής, ές, قرهجه καρα-

δζά, سياهی σιγιαχή, اسودی ἐσβεδί.

Μελανόθριξ, ὁ καὶ ἡ سياه صاچلی σιγιὰχ σατσλή.

Μελανός, ή, όν, مور μόρ, کاپی κιαπί, بوزارمش ποζαρμής, اسود ἐσβέδ.

Μελανότης, ἡ سیاهلق σιγιαχλήκ, قره‌لق καραλήκ, سواد σεβάδ, سیاهی σιγιαχή.

Μελανουρία, ἡ (Ι) بول اسود πέβλι ἐσβέδ. [κηρή.

Μελανόφαιος,ον, بوزقیری πούζ

Μελανόφθαλμος,ον, قره کوزلی καρὰ γκιόζλού.

Μελανοφορ(έω)ῶ, سیاه البسه کیمك - تلبس ا. σιγιὰχ ἐλπισὲ γκιϊμὲκ -τελεππούς ἰτ. [καὁλή.

Μελάνοφρυς, ὁ قره قاشلی καρὰ

Μελανόχρους, ουν, اسود اللون ἐσβὲδ οὐλ-λέβν.

Μελανώδης, ες, اسمر ἐσμέρ, سیاهمسی σιγιαχμησή.

Μελάνωμα, τὸ قرارقه καραρτμά. ξ (Ι) ورم سواد βερέμι σεβάδ.

Μελανώνω, مرکبلمك μουρεκκεπλενμέκ, مرکب‌سورمك μουρεκκέπ σύρμέκ, قرارتمق καραρτμάκ. ξ (πθ.) —ομαι مرکبله سیاهلانمق μουρεκκέπλε σιγιαχλανμάκ.

Μελάνωσις, ἡ تسوید τεσβίδ. ξ (Ι) انسواد ἰνσιβάδ. [κεπδζή.

Μελανωτής, ὁ مرکبجی μουρεκ-

Μελανωτικός, ή, όν, (Ι) سوادی σεβαδή.

Μέλας, αινα, αν, سیاه σιγιάχ, قره καρά, اسود ἐσβέδ. «— ἵππος قره فرس ادهم φέρσι ἐδχέμ, یاغز آت γιαγὴζ ἄτ. «— ὀφθαλμὸς سیاه چشم δζέσμι σιγιάχ, قره کوز καρὰ γκιόζ, اسود عین άϊνι ἐσβέδ. «τὸ —αν χρῶμα اسود لون λέβνι ἐσβέδ, سیاه رنك ρένκ σιγιάχ. «— ἴκτερος (Ι) یرقان اسود γιρκάνι ἐσβέδ.

Μελεαγρίς, ἡ (Ζλγ.) مصر طاوُوغی μησὴρ ταουγού.

Μελέτη, ἡ مطالعه μουταλιαά, اوقومه ὀκουμά. «συνεχὴς — مطالعهٔ متمادیه μουταλιαάϊ μουτεμαδιγέ. «ἐπιδίδομαι εἰς —τας ا. مطالعاته توغل μουταλιαατὰ τεβεγ-γοὺλ ἰτ.

Μελέτημα, τὸ مطالعه‌ کذار μουταλιαὰ-γκιουζάρ. [ρακτ-χανέ

Μελετητήριον, τὸ قرائتخانه κι-

Μελετ(άω)ῶ, اوقومق ὀκουμάκ, مطالعه ا. μουταλλιαὰ ἰτ. «— τὸ μάθημά μου درسمی مطالعه ا. δερσιμ μουταλιαὰ ἰτ. ξ (κν) دوشونمك δὸσουνμέκ, نیت ا. νιγὲτ ἰτ. «و نیتده و فکر بولنمق φὶκρ βὲ νιγετδὲ πουλουνμάκ. «— ν' ἀναχωρήσω μετ' ὀλίγας ἡμέρας قاچ کون ظرفنده عزیمت ایتمکه نیتم وار πὶρ κάτς γκιοὺν ζαρφιν... ἀζιμὲτ ἰτμεγὲ νιγετὲμ βάρ.

Μέλημα, τὸ دقت δηκκάτ, ... χιμμέτ, اهتمام ἰχτιμάμ, تقید τεκα... γιούδ. ξ وظیفه βαζιφέ, ایش ἴς.

Μέλι, τὸ بال πάλ, عسل ἀσὲλ π... عسال ἀσάλ, شهد σέχδ πλ. شهاد ...

ὁ, ئيكلي ἐνκισυπίν. «γλυκὺς ὡς — πὰλ κιτὶ بال كبي طاتلي τλή. «τρέφω τινὰ μὲ — ا. تعسيل 'σὶλ ἴτ.

Μελία, ἡ (Βτ.) ديش بوداق آغاجي πουδὰκ ἀγαδζή, عصفور آغاجي ἀ-σύρ ἀγαδζή.

Μελίγγι, τὸ Ἴδε Κρόταφος.

Μελίγλωσσος, ον, عسلي اللسان -λὶ οὐλ-λισὰν.

Μελίεφθος, ον, عسل ايله مطبوخ -λ ἰλὲ ματπούχ.

Μελιζάνα, ἡ بادلجان παδλιδζάν.

Μελίζω, پارچه‌لامق παρτσαλαμάκ, تقطيع τακτὶ' ἴτ.

Μελικηρίς, ἡ (Ι) سلعه عسليه σε-ἀσελιγέ.

Μελίκηρον, τὸ بال كوجي πὰλ -ὀμεδζή.

Μελίκρατον, τὸ ماء عسل μάϊ ἀ-, بال شربتي πὰλ σερπετί.

Μελικός,ή,όν, آهنكلي ἀχενκλή.

Μελίπηκτον, τὸ رچل ρετσέλ, πελτέ.

Μελίρρυτος, ον, بال آقدريجي ἀκδιριδζή. § بال كبي طاتلي πὰλ τατλή. § سليس σελίς, سرينكو -ν-γκιού.

Μέλισσα, ἡ (Ζλγ.) آري ἀρή, بال آ πὰλ ἀρισή, نحل νάχλ, ζενπούρ. § (Βτ.) اوغل اوتي ὀ-λ ὀτού, مليسا μέλισα. «ἐργάτις خادم نحله χαδὶμ ναχλέ. «ἡ βασί-σσα τῶν —ῶν آري بك ἀρὴ πέϊ,

Μελισσαῖος,α,ον, نحلي ναχλή.

Μελισσηδόν, (Ἐπρ.) آري سوريسي كبي ἀρὴ σουρουσοὺ κιπί.

Μελισσοβότανον, τὸ (Βτ.) Ἴδε Μέλισσα.

Μελισσοκόμος,ον, قوانجي κο-βανδζή, آريجي ἀρηδζή.

Μελισσουργεῖον, τὸ آري قوانى ἀρὴ κοβανή, معسله μα'σαλέ.

Μελισσουργία, ἡ آريجيلق ἀρη-δζηλήκ آريلق ἀρηλήκ.

Μελισσουργός, آريجي ἀρηδζή, قوانجي κοβανδζή.

Μελισσουργ(έω)ῶ, ا. آريجيلق ἀρηδζηλὴκ ἴτ. آري سلك ἀρὴ πεσ-λεμέκ.

Μελισσοφάγος, ὁ (Ζλγ.) آري قوشي ἀρὴ κουσού.

Μελισσόφυλλον, τὸ (Βτ.) اوغل اوتي ὀγοὺλ ὀτού, مليسا μέλισα.

Μελισσών, ὁ معسله μα'σαλέ.

Μελίτινος, η, ον, عسلي ἀ-σελή.

Μελιτίτης, ὁ معسل μουασσέλ.

Μελιτοειδής, ές, بال كبي πὰλ κιπί, عسلي ἀσελή.

Μελιτοπώλης, ὁ بالجي παλδζή.

Μελιτοτροφία, ἡ بالسله تغذي τεγαδδὶ πὶλ-ἀσέλ.

Μελιτουργεῖον, τὸ معسله μα'-[σαλέ.

Μελιτουρία, ἡ (Ι) بول معسل πέβλι μουασσέλ.

Μελίφθογγος, ον καὶ **—φωνος, ον,** طاتلي سسلي τατλὴ σεσλή,

Μελιχρός, ά, όν, بال كبی طاتلی πὰλ κιπὶ τατλή, لذيذ λεζίζ.

Μελιχρότης, ἡ بال طاتلغی πὰλ τατληγή, لذت λεζζέτ.

Μελίχρυσος, ον, بال و آلتون πὰλ βὲ ἀλτοὺν κιπὶ σαρή.

Μελίφυρτος, ον, بال ایله مخلوط πὰλ ἰλὲ μαχλούτ.

Μελίχρους, ουν, بال رنکنده πὰλ ρενκινδέ.

Μελλόνυμφος,ον, تزوج ایده‌جك کیمسه τεζεββοὺδζ ἰδεδζὲκ κίμσε.

Μέλλω, فكر و نیتده بولنمق φὶκρ οὐ νιγεττὲ πουλουνμάκ, نیتی اول νιγετὶ ὀλ. § حاضرلنمق χαζηρλανμάκ. «αὔριον — νὰ ὑπάγω εἰς τὴν ἐξοχὴν یارین کویه کیتمك نیتنده‌یم γιάρην κιογὲ γκιτμὲκ νιγετινδέ ιμ, یارین کویه کیده‌جکم γιάρην κιογὲ γκιδεδζέγιμ. «ἡ συζήτησις ἔμελλε νὰ τελειώσῃ مباحثه ختام بولمجق ایدی μουπαχασὰ χητὰμ πουλαδζὰκ ἰδί. § (μτχ.) ὁ μέλλων اولهجق ὀλαδζάκ, مستقبل μουστακπέλ. § ὁ μέλλων (χρόνος) (Γρμ.) مستقبل μουστακπέλ. § (οὐσ.) τὸ μέλλον كلهجك زمان γκελεδζὲκ ζεμάν, زمان استقبال ζεμάνι ἰστικπάλ, زمان مستقبل ζεμάνι μουστακπέλ. «τὸ μέλλον θὰ τὸ δείξῃ زمان استقبال حكم ایدهجكدر ζεμάνι ἰστικπὰλ χοὺκμ ἰδεδζέκδιρ. «ἐν τῷ μέλλοντι فیما بعد φιμὰ-πὰ'δ, بعدازین πὰ'δ-ἐζ-ίν, بوندنصوكره πουνδάνσονρα, بوندن بویله πουνδὰν ποϊλέ. «τὸ μέλλον εἶναι ἀβέβαιον زمان استقبال مشكوك و نامعلومدر ζεμάνι ἰστικπὰλ μεσκιοὺκ βὲ νὰ μα'λιούμδουρ. «ἔμελλον νὰ φύγω كيدهجك ایدم γκιδεδζὲκ ἰδίμ.

Μελόδραμα, τὸ فاجعه مؤثره φαζιάϊ μουεσσιρέ, اوپرا ὄπερα.

Μελοδραματικός,η,όν, اوپرایه منسوب و متعلق ὄπεραγια μενσοὺπ μουτεαλλήκ.

Μελοδραματουργός, ὁ اوپرا نویس ὄπερα-νουβίς.

Μελοποιΐα, ἡ سرق ترتیبی σαρκὴ τερτιπί. [μουρεττιπ

Μελοποιός, ὁ سرق مرتبی σαρ

Μελοποι(έω)ῶ, سرق ترتیب ا. σαρκὴ τερτὶπ ἰτ.

Μέλος, τὸ عضو οὐζβ. πλ. اعضا ἀζά. «τὰ κρύφια μέλη یرلری ἐδέπὶ γερλερή. § (Μουσ.) مقام μακάμ, آهنك ἀχένκ, ازكی ἐζγκί, ترانه τερανέ. «— ἐπιτροπῆς كومیسیون اعضاسی κομισιὸν ἀζασή.

Μέλπω, ترنم ا. τερεννοὺμ ἰτ.

Μέλω, دقت و اهتمام ا. δηκκὰτ ἰχτιμὰμ ἰτ. § التزام ا. ἰλτιζάμ. § (ἀπρσ.) μέλει قید - وظیفه ا. καϊδ-βαζηφὲ ἰτ. «δὲν μοὶ μέλει قید ایتمم βαζηφὲ ἰτμέμ, بکا هوا خوش πα χαβὰ χός. «τί μὲ μέλει لازم نه νε λαζίμ, وظیفه‌م نه νὲ βαζηφέμ. «μὴ μέλει قید ایتمه καϊδ ἴτμε, اول راحات ὄλ ραχὰτ ὄλ.

Μελῳδία, ἡ لطافت صدا λεταφὲτ σεδά, آهنك ἀχένκ, نغمه νάγμ., ترنم

ρεννούμ, تغنی τεγαννί, تلحين τελχίν, لحن λάχν, هزج χεζέδζ.

Μελῳδικός, ή, όν, لطيف صدا λατίφ σεδά, آهنكلی άγενκλή, نغملی ναγμελή, سرين نوا σερὶν νεβά, ترانەلی τερανελή, ازكيلی έζγκιλί, مهزج μουχεζζίδζ. «ᾆσμα—ὸν سرين نوا ترانه τερανέϊ σερὶν νεβά. «φωνὴ —ή سرين آواز άβάζι σερίν. ‖ —ῶς (ἐπρ.) لطافتله و آهنك ἀχένκ βὲ λεταφέτι ἐσβάτλε مهزجا μουχέζζιδζεν, سرين نوا ايله σερὶν νεβὰ ἰλέ.

Μελῳδός, όν, نغمەساز ναγμεσάζ, نغمەپرداز ναγμὲ-περδάζ, نغمەكس ναγμε-κές.

Μελῳδ(έω)ῶ, ترنم و تغنی ايلمك τερεννοὺμ βὲ τεγαννὶ εϊλεμέκ.

Μεμβράνα, ἡ ترشه τιςσέ, رق ράκκ. ‖ (Ι) زار اينجه ἰνδζὲ ζάρ, غشا γησά πλ. اغشيه άγσιγέ.

Μεμβρανώδης, ες, (Ι) زار قبيلندن اولان ζὰρ καπουλινδὲν ὀλάν, غشائی γησαΐ.

Μεμβράς, ἡ (Ζλγ.) سارده باليغی σαρδέλα παληγή.

Μεμπτός, ή, όν, ذم و تعييبه شايان μὲμμ οὐ ταγιπὲ σαγιάν, مذموم μεζμούμ, شايان تكدير σαγιάνι τεκδίρ.

Μέμφομαι, آزارلامق ἀζαρλαμάκ, تعييب-طعن-ذم ا. τα'γὶπ-τὰ'ν-ζέμμ ἰτ. تقبيح-تكدير ا. τακπὶχ- τεκδὶρ ἰτ. فصل و ذم ا. φάσλ οὐ ζέμμ ἰτ. ‖ سوكمك σόγμέκ, شتم ا. σέτμ ἰτ. ‖ ὁ μεμφθεὶς ملوم μελιούμ, مذموم μεζμούμ. «ὅλοι τὸν ἐμέμφθησαν διὰ τὴν διαγωγήν του جملەسی فلانك حركتنی تعييب ايلدی τζούμλεσι φιλανὶν χαρεκετινὶ τα'γὶπ εϊλεδί.

Μεμψιμοιρία, ἡ اينكليش ἰνλίς, اينكلدی ἰνλιδί, فغان φεγάν, زاری ζαρή, تظلم τεζαλλούμ.

Μεμψίμοιρος, ον, حزين χαζίν, متظلم μουτεζαλλίμ.

Μεμψιμοιρ(έω)ῶ, افلاشمق ἀγλασμάκ, شكايت ا. σικιαγὲτ ἰτ. تظلم ا. τεζαλλοὺμ ἰτ. تشكی ا. τεσεκκὶ ἰτ. حل تظلم ا. τεζαλλούμι χὰλλ ἰτ.

Μέμψις, ἡ ازارلمه ἀζαρλαμά, تعييب τα'γίπ, طعن τά'ν, ذم ζέμμ. ‖ شكايت σικιαγέτ, تشكی τεσεκκί.

Μέν, (Σνδ.) و βέ, دخی δαχή. «οἱ μὲν ἦσαν λευκοί, οἱ δὲ μέλαινες بعضيسی بياض و بعضيسی سياه ايديلر πάζηση πεγιὰζ βὲ πάζηση σιγιὰχ ἰδιλέρ. «ὁ μὲν...ὁ δὲ بری...اوتكی πιρὶ...ὀτεκί. [φάκατ.

Μέντοι, (Ἐπρ.) لكن λάκιν, فقط

Μένω, قالمق καλμάκ, طورمق δουρμάκ, اوتورمق ὀτουρμάκ, ساكن و مقيم او. σακὶν βὲ μουκὴμ ὀλ. مكث ا. μὲκς ἰτ. «ἐμείναμεν ὀλίγας ἡμέρας εἰς Σμύρνην بر قاچ كون ازميرده قالدق πὶρ κὰτς γκιοὺν ἰζμιρδὲ καλδήκ. «ἔμεινεν εἰς Κωνσταντινούπολιν درسعادتده اوتورمش ὀτουρμούς.دερσααδετδὲ «μεῖνε, ἔχω νὰ σὲ ὁμιλήσω اوتور سويلەجكم وار در ὀτούρ, σοϊλεδζεγὶμ βάρδιρ. «τί μοὶ μένει νὰ κάμω; ايدەجكم نه

قالدى ἰδεδζεγίμ νέ καλδή. «αὐτὸ μόνον ἔμεινεν يالكز بو قالمش γιάλη-νηζ ποὺ καλμής. «ἡ θύρα ἔμεινεν ἀνοικτὴ قپو آچيق قالمش καπού ἀτσὴκ καλμής. «ὅλοι ἔφυγον, μόνον ἐγὼ ἔμεινον هپسى كيتمشلردر يالكز بن قالدم χέπσι γκιτμισλέρδιρ, γιάλνηζ πὲν καλδίμ. «ἔμεινεν εἰς τὸν τόπον (φρσ.) دوشوت قالدى δòυσούτ καλδή. «ποῦ μένετε; نره‌ده اوتوريورسكز νέ-ρεδε ὀτουρίγιορσουνουζ; «χθὲς ἔ-μεινον εἰς τὸ ξενοδοχεῖον دون لوقانده‌ده قالدم δοὺν λοκάνδαδα καλδήμ.

Μεραρχία, ἡ (Στρ.) فرقه φηρκά.

Μέραρχος, ὁ (Στρ.) فريق φαρίκ.

Μερίδιον, τὸ پاى πάϊ, حصه χησ-σέ, بهره πεχρέ, جزء δζούζ, پارچه παρ-τσά, قطعه κητά'. «τοῦτο ἔλαχεν εἰς τὸ — μου بو اصابت اجتشدر حصه‌مه χησσεμὲ ποὺ ἰσαπὲτ ἰτμίσδιρ.

Μερίζω, پايلاشمق παϊλασμάκ, پاى .ا πάϊ ἰτ. تقسيم .ا τακσίμ ἰτ. مقاسمه .ا μουκασεμὲ ἰτ.

Μερικεύω, تخصيص .ا ταχσὴς ἰτ.

Μερικός, ή, όν, جزئى δζου-ζίϊ, قسمى κησμί, مخصوص μαχσούς, خصوصى χουσουσή, خاصى χασή. ‖ (πλ.) μερικοὶ بعض πά'ζι, بر قاچ πὶρ κάτς, چند τσένδ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) قسماً κήσμεν, جزئيا δζουζίγεν, بالحصه πὶλ-χησσέ.

Μερικότης, ἡ خصوصيت χουσου-σιγέτ, مخصوصيت μαχσουσιγέτ, تخصيص ταχσής, ذاتيت ζατιγέτ.

Μέριμνα, ἡ قيد καΐδ, اهتمام ἰχτι-μάμ, تقيد τεκαγ-γιούδ, انديشه ἐνδι-σέ. ‖ غائله γαϊλὲ πλ. غوايل γαβαΐλ, كدر κεδέρ, قساوت κασαβέτ.

Μεριμν(άω)ῶ, قيد .ا καΐδ ἰτ. تقيد و اهتمام مقيد اول. μουκαγ-γὶδ ὀλ. .ا τεκαγ-γιοὺδ βὲ ἰχτιμὰμ ἰτ. ‖ سعى و غيرت .ا σάϊ οὐ γαϊρὲτ ἰτ. دوشنمك δòυσòυνμέκ.

Μερίς, ἡ پارچه παρτσά, جزء δζούζ, قسم κήσμ, قطعه κητά'. ‖ سهم σέχμ, حصه χησσέ. ‖ (Πολ.) طرف ταράφ, فرقه φηρκά. ‖ (Ἐμπ.) حصه χησσέ. «— τροφῆς διδομένης εἰς στρατιώτας تعيين τα'γίν. «ἡ — τῶν ἀντιπολιτευομένων خلافكيران طرف - فرقه‌ى χηλαφγκιρὰν ταραφὴ-φηρ-κασή.

Μέρισμα, τὸ καὶ **Μερισμός,** ὁ تقسيم τακσήμ, مقاسمه μουκασεμέ, توزيع τεβζί'. ‖ (Ἐμπ.) حصه χησσέ, پاى πάϊ.

Μεριστής, ὁ مقسم μουκασσίμ, موزع μουβεζζί. [τακσιμί.

Μεριστικός, ή, όν, تقسيمى

Μεριστός, ή, όν, قابل تقسيم κα-πίλι τακσίμ, مقسوم μακσούμ.

Μέρος, τὸ پارچه παρτσά, قسم κήσμ, قطعه κιτά'. ‖ حصه χησσέ. ‖ طرف ταρὰφ πλ. اطراف ἐτράφ, جانب δζανίπ, يرِ γέρ, جهت δζιχέτ πλ. جهات δζιχάτ. «τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ κόσμου چار جهات عالم τσάρι δζιχάτι ἀλέμ. «τὸ βιβλίον τοῦτο δι-

ιρεῖται εἰς τέσσαρα μέρη بر كتاب دورت قسمه منقسم اولور قسمه اقسام اربعه یه پοὺ κιτάπ ἐκ-σὰμ ἐρπααγὰ μουνκασίμδιρ. «τὰ συμβαλλόμενα μέρη (Νμ.) ذوات معاهدين - عاقدين ζεβάτι μουαχιδέϊν-ά-κιηδέϊν. «τὰ μέρη τοῦ λόγου (Γρμ.) اجزای كلام ἐδζζάϊ κελιάμ. «θέτω τι κατὰ — بر یانه - بر طرفه قومق πὲρ γιανὰ-πὲρ ταραφὰ κομάκ. «ἀφίνω κατὰ — بر طرفه براقق πὲρ ταραφὰ πρακμάκ, بر طرف ایلمك πὲρ ταρὰφ ἰλεμέκ. «λαμβάνω —εἴς τι مشاركت - اشتراك ا. μουσαρεκέτ - ἰστιρὰκ ἰτ. قارشمق καρησμάκ, «ا. ور-منقسم مصحوب-حصهمند τεχρεμένδ-χησσεμένδ όλ. «ἔλαβε — εἰς τὰ ἔξοδα مصارفده حصهمند اولان واقع اولدی βακὴ ὀλὰν μεσαριφδὲ χησσεμένδ ὀλδού. «εἴς τι — بر يرده πὲρ γερδέ. «ἐκ μέρους μου طرفمدن ταραφιμδάν. «κατὰ — بر طرف πὲρ ταρὰφ, آيريجه αϊρίδζε. «ἀφήσατε τοῦτο κατὰ — شونی بر طرف ایتدیکز σουνοὺ πὲρ ταρὰφ ἴττινιζ. «ἦλθεν ἐκ μέρους τοῦ Βασιλέως جانب هایوندن كلشدر δζανὶπ χουμαγιουνδὰν γκελμίσδιρ. «εἴπετε τοῦτο ἐκ μέρους μου بونی طرفمدن سویلیکز πουνοὺ ταραφιμδὰν σοϊλέϊνιζ. «θὰ σᾶς ἀκολουθήσω εἰς οἱονδήποτε — καὶ ἂν ὑπάγετε هر قنقی طرفه كیدجك اولور ایسه کز سزه تبعیت ایدجکم χὲρ κάνγη ταραφὰ γκιδεδζὲκ οὐλοὺρ ἰσενὶζ ταπιὲτ ἰδεδζέγιμ. «ὅσον ἐκ μέρους μου (φρσ.) بنجه قالور ایسه πανὰ καλοὺρ ἠσέ, بکا قالیجه πανὰ καλίνδζε, بندن یانه πενδὲν γιανά, بنجه πένδζε. «ἐν μέρει بر مقدار πὶρ μικδάρ, بعضا πά'ζεν. «τὸ πλεῖστον — چوغی τσογού, اكثری ἔκσερι. «κάθηται ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος او بر طرفده اوتوریور ὂ πὶρ ταραφδὰ ὀτουρίγιορ. «δὲν εἶνε μὲ τὸ μέρος τοῦ δεῖνος فلانك طرفداری دکلدر φιλανὶν ταραφδαρὴ δεγίλδιρ. «κατὰ μέγα — اكثریا ἔκσεριγεν.

Μερσίνη, ἡ Ἴδε Μύρτον.

Μεσάζω, اورتهده او. ὀρταδὰ ὀλ. توسط ا. τεβεσσοὺτ ἰτ. وساطت ا. βεσατὲτ ἰτ. «ὁ μεσάζων متوسط μουτεβεσσίτ, مصلح μουσαλλίχ.

Μεσαῖος, α, ον, اورتهده كی ὀρταδακί, اوسط ἐβσάτ, متوسط μουτεβεσσίτ, مشترك μουστερέκ. [βαστί.

Μεσαίων, ὁ قرون وسطى κουρούνι

Μεσαραϊκός, ή, όν, (Ι) ماساریقی μασαρηκή. [σαρηκά.

Μεσάραιον, τὸ (Ι) ماساریقا μα-

Μεσεγγύημα, τὸ καὶ **Μεσεγγύησις**, ἡ (Νμ.) امانت ἐμανέτ, ودیعه βεδιά', كفالت κεφαλέτ.

Μεσεγγυητής, ὁ (Νμ.) امین ἐμίν, كفیل κεφίλ.

Μεσεγγυ(άω)ῶ, (Νμ.) امانت ویرمك ἐμανὲτ βιρμέκ, كفالت ا. κεφαλὲτ ἰτ.

Μεσεντερία, ἡ (Ι) سل غدد ماساریقا σέλλι γουδέδι μασαρηκά.

Μεσεντερικός, ή, όν, (Ι) ماساریقی μασαρηκή.

Μεσεντέριον, τὸ (I) Ἴδε Μεσάρκιον.

Μεσεντερῖτις, ἡ (I) التهاب ماساريقا ἰλτιχάπι μασαρηκά. [γιαχσλή.

Μεσῆλιξ, ὁ καὶ ἡ اورته ياشلى ὀρτὰ

Μεσημβρία, ἡ اويلين وقتى ὀϊλέϊν βακτή, ظهر ζούχρ. § (Γγρ.) جنوب δζενούπ.

Μεσημβρινός, ή, όν, اويلين وقتنده ὀϊλέϊν βακιτδακί, ظهرى ζουχρί. § (Γγρ.) جنوبى δζενουπί. «ὁ — *κύκλος* دائرهٔ نصف نهار δαϊρέϊ νίσφι νεχάρ. «ὁ — *πόλος* قطب جنوبى κούτπι δζενουπί. «αἱ — *αἱ χῶραι* ممالك جنوبيه μεμαλίκι δζενουπιγέ.

Μέσης, ὁ (Ντκ.) شمالى شرقى σουμαλὴ σαρκή.

Μεσιτεία, ἡ وساطت βεσατέτ, توسط τεβεσσούτ. § ('Εμπ.) دلاللك δελλαλλίκ, سمسارلك σιμσαρλίκ. «*δικαίωμα—ας* دلاليه δελλαλιγέ, سمساريه σιμσαριγέ.

Μεσιτεύω, وساطت ا. βεσατὲτ ἰτ. توسط ا. τεβεσσοὺτ ἰτ. § ('Εμπ.) سمسارلك ا. σιμσαρλὶκ ἰτ.

Μεσίτης, ὁ ميانجى μεγιανδζή, متوسط μουτεβεσσίτ. § ('Εμπ.) دلال δελλάλ, سمسار σιμσάρ. «— *ἐμπορευμάτων* امتعه سمسارى ἰμτιὰ' σιμσαρή. «— *ἀσφαλειῶν* سيغورتا سمسارى σιγούριτα σιμσαρή. «— *μετακομίσεων* نقليه دلالى νακλιγὲ δελλαλή. «— *χρεωγράφων* والوطهجى βαλόταδζη, قونسوليدهجى κονσολίδαδζη.

Μεσιτικόν, τὸ دلاليه δελλαλιγέ, سمساريه σιμσαριγέ.

Μεσοβασιλεία, ἡ فترت φιτρέτ, فترت سلطنت φιτρέτι σαλτανάτ.

Μεσόγαιος, ον καὶ **—γειος, ον,** داخل δαχηλή, درونى δερουνί, ايچ ἴτς. «*αἱ —οι χῶραι* ممالك داخليه μεμαλίκι δαχηληγέ. «ἡ — *θάλασσα* آق دكيز ἀκ δενίζ, ايچ دكيز ἴτς δενίζ, بحر سفيد πάχρι σεφίδ.

Μεσόκοπος, ον, اورته ياشلى ὀρτὰ γιασλή. [σούτ.

Μεσολάβησις, ἡ توسط τεβεσ-

Μεσολαβ(έω)ῶ, آرايه كيرمك ἀραγιὰ γκιρμέκ, توسط - وساطت ا. τεβεσσοὺτ - βεσατὲτ ἰτ. [πεγιάζ.

Μεσόλευκος, ον, نيم بياض νὶμ

Μεσονύκτιον, τὸ كيجه ياريسى γκιδζὲ γιαρησή, نصف الليل νὶσφ οὐλλέϊλ.

Μεσοπεντηκοστή, ἡ اسقاليهدن يكرى بشنجى كونى πασκάλιαδαν γίρμι πεσινδζὶ γκιουνού.

Μεσόπλευρος, ον, بين الاضلاع πεὶν οὐλ-άδλά.

Μέσος, η, ον, اورته ὀρτά, اوسط βασίτ, وسيط βεσίτ, متوسط μουτεβεσσίτ, مشترك μουστερέκ. «— *ὅρος* درجهٔ واسطه δερεδζέϊ βασιτά. «ὁ — *δάκτυλος* اورته پارمق ὀρτὰ παρμάκ. «*διὰ μέσου* واسطهسيله βασιτασὶ ἰλέ, معرفتيله μα'ριφετὶ ἰλέ. § (οὐδ.) τὸ *μέσον* اورته ὀρτά, آره ἀρά, بين πεΐν, ميان μεγιάν, وسط βάστ. § (μτφ.

واسطه βασιτά, تدبير τεδπίρ, وسيله βεσιλέ, مدار μεδάρ, چاره τσαρέ. § طرز τάρζ, معرفت μα'ριφέτ. § سبب σεπέπ πλ. اسباب ἐσπάπ. § (ἠθ.) طرف ταράφ. « τοῦτο εἶναι τὸ φρονιμώτερον — بو اك معقول بر تدبيردر ποὺ ἐν μα'κοὺλ πὶρ τεδπίρδιρ. «μέσον ρῆμα (Γρμ.) فعل مطاوعت φί'λι μουταβαάτ. «ἡ μέση (τοῦ σώματος) بل πέλ. «μέσαι νύκτες كيجهلين γκιδζέλεῖν. «ἐμβαίνω εἰς τὸ —ον اورته يه اوكرمك ὀρταγιὰ γκιρμέκ, توسط ا. τεβεσσοὺτ ἰτ. «ἔμεινεν εἰς τὴν —ην τοῦ δρόμου يول اورته سنده قالدى γιὸλ ὀρτασινδὰ καλδή. «ἐδγαίνω εἰς τὴν —ην ميدانه چيقمق μεϊδανὰ τσηκμάκ, «ἐδγάζω εἰς τὴν —ην ميدانه چيقارمق μεϊδανὰ τσηκαρμάκ, ظاهره اخراج ا. ζαχηρὲ ἰχρὰδζ ἰτ. «ἡ δεῖνα πόλις εἶναι ἐν τῷ —ῳ τῆς Γαλλίας فلان شهر فرانسه‌نك وسطنده كاندر φιλὰν σεχρ Φράνσχνιν βασινδὰ κιαϊνδιρ. περὶ τὰ μέσα τῆς νυκτός اواسط ليل ἐβασίτι λεϊλδέ. «ἐν —ῳ χειμῶνος اواسط شتاده ἐβασίτι σιταδά. αὐτὸ εἶναι καλὸν —ον بو ايى بر تدبير ποὺ ἐγὶ πὶρ τεδπίρδιρ. «ἀποφυκτικὰ μέσα (Νμ.) بينات πεϊνάτ. προφυλακτικὰ — α تدابير تحفظيه τεδαπίρι τεχαφφουζιγέ. « ἐξυγιαντικὰ — α تدابير تطهيريه τεδαπίρι τετχηρηγέ, تدابير صحيه τεδαπίρι σιχχηγέ.

Μεσότης, ἡ وساطت βεσατέτ, مركز μερκέζ. § ميانه حال μεγιανὲ χάλ. § طرفين پى ταραφεϊνὶ πὶ ταραφλήκ. [διδάρ.

Μεσότοιχον, τὸ اورته ديوار ὀρτὰ

Μεσοτριδής, ές, يارم اسكى γιαρὶμ ἐσκί, مستعمل μουστα'μέλ.

Μεσουράνημα, τὸ καὶ —νησις, ἡ دائرهٔ نصف النهار بولنمه δαϊρέϊ νίσφ οὺν-νεχαρδὰ πουλουνμά.

Μεσουραν(έω)ῶ, دائرهٔ نصف النهارده بولنمق δαϊρέϊ νίσφ οὺν-νεχαρδὰ πουλουνμάκ.

Μεσπίλη, ἡ (Βτ.) موشمله آغاجى μούσμουλα ἀγαδζή. [σμουλα.

Μέσπιλον, τὸ (Βτ.) موشمله μού-

Μεστός, ή, όν, طولو τολού, ملو μεμλού, مشحون μεσχούν, پر πούρ. Ἴδε καὶ Ὥριμος.

Μεστότης, ἡ بوللق πολλούκ, فزونى φεζουνί.

Μεστ(όω)ῶ καὶ —ώνω, املا ا. ἰμλὰ ἰτ. § اولمق ὀλμάκ, نصاب بولمق νισὰπ πουλμάκ, پيشمك πισμέκ, كمال بولمق κεμὰλ πουλμάκ.

Μέστωμα, τὸ καὶ **Μέστωσις**, املا ἰμλά. § (Βτ.) نضج νάζδζ.

Μετά, (Προθ.) μετὰ γεν. ايله ἰλέ, برابر περαπέρ, مع μεά', (μετ' αἰτ.) صوكره σόνρα, بعد πά'δ. «ἐνυμφεύθη — τῆς θυγατρὸς τοῦ δεῖνος فلانك قيزيله تزوج ايلدى φιλανὶν κηζὶ ἰλὲ τεζεββοὺδζ εἰλεδή. «ἀνεχώρησε — 10000 ἀνδρῶν اون بيك نفر ايله برابر عزيمت ايلدى ὂν πὶν νεφὲρ ἰλὲ περαπὲρ ἀζιμὲτ εἰλεδή. « — χαρᾶς ممنونا

μεμνούνεν. «— φόβου خوف ايله χάβφ ιλέ. «— ταῦτα آندن-بوندن صوكره ἀνδὰν-πουνδάνσονρα, بعده πά'δεγου, بعدازين πάδ-εζ-ίν. «— τὸ γεῦμα بعد الطعام πά'δ ἐτ-ταάμ. «— τρεῖς ἡμέρας اوچ كوندنصوكره οὔτς γκιοὺνδένσονρα. «— τρεῖς μῆνας اوچ آيدنصوكره οὔτς ἀϊδάνσονρα. «— τὸν κατακλυσμὸν بعد الطوفان πά'δ ἐτ-τουφάν, طوفاندنصوكره τουφανδάνσονρα «— τρεῖς ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τῆς συναλλαγματικῆς پوليچه ابرازندن اوچ كونصوكره πόλιτσα ἰπραζινδὰν ὂν γκιοὺν σόνρα. «μετ' οὐ πολὺ ἢ μετ' ὀλίγον بر آزدنصوكره πὶρ ἀζδάνσονρα. «μετ' ἐμοῦ بنم ايله برابر πενὶμ ἰλὲ περαπέρ. «— τὴν διαδικασίαν بعد المحاكمه πά'δ ἐλμουχακεμέ.

Μεταβαίνω, كيتمك γκιτμέκ, وارمق βαρμάκ, ا. عزيمت ἀζιμὲτ ἰτ. ا. انتقال ἰντικὰλ ἰτ. «— ἐπιτοπίως محله كيتمك μαχαλλινὲ γκιτμέκ. «διετάχθησαν νὰ μεταβῶσιν εἰς τὰς θέσεις των مقام مأموريتلرينه عزيمت ايتملرينه امر ويرلمشدر μακάμι μεεμουριγετλερινὲ ἀζιμὲτ ἰτμελερινὲ ἔμρ βιριλμίσδιρ.

Μεταβάλλω, دكيشديرمك δεγισδιρμέκ, ا. تبديل τεπδὶλ ἰτ. ا. تغيير ταγ-γὶρ ἰτ. ا. تحويل ταχβὶλ ἰτ. ا. تقليب τακλὴπ ἰτ. § (μσ.) —**ομαι,** دكيشديرلمك δεγισδιριλμέκ, تغير تبدل ا. τεγαγ-γιοὺρ-τεπεδδοὺλ ἰτ. ا. تحول τεχαββοὺλ ἰτ. ا. انقلاب ἰνκιλὰπ ἰτ. او. منقلب μουνκαλὶπ ο... «— γλῶσσαν ا. لسان تبديل τεπδί... λισὰν ἰτ. «— γνώμην ا. افكار تبديل τεπδίλι ἐφκιὰρ ἰτ. «— χρῶμα ... دكيشديرمك ρένκ δεγισδιρμέκ. «— σκοπὸν ا. نيت تبديل τεπδίλι νιγὲτ ἰ... «ὁ καιρὸς μεταβάλλεται ἀδιακόπ... هوا لاينقطع تحول ايتمكده‌در χαβὰ λα... γένκατη τεχαββοὺλ ἰτμεκδέδι... «ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ τὰ πάντα μεταβάλλονται دنياده هر شي تبدل و تحول اوزره‌در ποὺ δουνγιαδὰ χέρ ... τεπεδδοὺλ βὲ τεχαββοὺλ οὐζρέδι... § (μτχ.) μεταβεβλημένος ... μουτεχαββίλ, متبدل μουτεπεδδί... متغير μουτεγαγ-γίρ.

Μετάβασις, ἡ, كيديش γκιδ... عزيمت ἀζιμέτ. § انتقال ἰντικάλ.

Μεταβατικός, ή, όν. نقل ... καπίλι νάκλ, قابل انتقال καπίλι ἰντικάλ. § (Γρμ.) متعدى μουτεκαδ... § (Στρ.) سيار σεγιάρ. [τικό...

Μεταβατικότης, ἡ انتقال ...

Μεταβιβάζω, ا. نقل-انتقال νά... -ἰντικὰλ ἰτ. ا. توصيل τεβσὶλ ἰτ. (Νμ.) ا. فراغ-انتقال φιρὰγ-ἰντικὰλ...

Μεταβίβασις, ἡ نقل νάκλ, ... ἰντικάλ, توصيل τεβσίλ. § (Ν...) فراغ φιράγ, انتقال ἰντικάλ.

Μεταβλητικός, ή, όν, ... تغير καπίλι τεγαγ-γιούρ, تحول ... καπίλι τεχαββούλ. § متحول μου... χαββίλ, متغير μουτεγαγ-γίρ.

Μεταβολή, ἡ دكیشمه δεγισμέ, تبدیل τεπδίλ, تبدل τεπεδδούλ, تغیر τεγαγ-γιούρ, تحویل ταχβίλ, تحول τε-χαββούλ. «— *καταστάσεως* انقلاب ἰνκηλάπ, استحاله ἰστιχαλέ. «— *τοῦ χρόνου* انقلاب زمان ἰνκηλάπι ζεμάν. «— *τῆς μεθόδου* تغییر اصول ταγ-γίρι οὐσούλ.

Μεταβουλεύομαι, تبدیل افكار ا. τεπδίλι ἐφκιὰρ ἰτ. نكول ا. νου-κιοὺλ ἰτ.

Μεταγγίζω, دوكدرمك δὸγδὸυρ-μέκ, نقل ا. νὰκλ ἰτ.

Μεταγγισμός, ὁ (Φσ.) دوكدرمه δὸγδὸυρμέ, نقل νάκλ.

Μεταγενής, ές, مؤخر μουαχ-χάρ, لاحق λαχίκ, متأخر μουτεεχ-χήρ. § (Συγκρ.) *μεταγενέστεροι* متأخرين μουτεεχχηρίν, اخلاف ἐχλάφ. «ὁ *συγγραφεὺς οὗτος εἶναι —στε-ρος τοῦ δεῖνος* بو مؤلف فلاندن مؤخردر ποὺ μουελλὶφ φιλανδὰν μουαχχάρ-διρ. « *χρονολογία —στέρα* تاریخ مؤخر ταρήχι μουαχχάρ.

Μεταγιγνώσκω, تبدیل افكار ا. τεπδίλι ἐφκιὰρ ἰτ. پیشمان - نادم او. πισμὰν-ναδὶμ ὀλ.

Μεταγλωττίζω, ترجمه ا. τερ-δζουμὲ ἰτ.

Μεταγλώττισις, ἡ ترجمه τερ-δζουμέ.

Μεταγραμματίζω, بر كلمك حرفلری تبدیل ا. πὶρ κελιμενὶν χάρφ-λαρὴ τεπδὶλ ἰτ.

Μεταγραφή, ἡ استنساخ ἰστιν-σάχ, تبییض τεπγίζ.

Μεταγράφω, استنساخ ا. ἰστιν-σὰχ ἰτ. تبییض ا. τεπγὶζ ἰτ.

Μετάγω, نقل ا. νὰκλ ἰτ. انتقال ا. ἰντικὰλ ἰτ.

Μεταγωγή, ἡ نقل νάκλ.

Μεταγωγός, όν, ناقل νακήλ.

Μεταδίδωμι καὶ **Μεταδίδω,** حصه دار ایلمك χησσεδὰρ εϊλεμέκ, حصه بخش ایلمك χησσὲ-πὰχς εϊλεμέκ, ویرمك βιρμέκ. § (I) اولاشديرمق οὐ-λαϭδηρμάκ. § (ἐν γένει) تبلیغ - ایصال τεπλὶγ-ησὰλ ἰτ. § سرایت ا. σιρα-γὲτ ἰτ. «*ἡ νόσος αὕτη εὐκόλως με-ταδίδεται* بو خستهلق قولای سرایت ایدر ποὺ χασταλὴκ κολάϊ σιραγὲτ ἰδέρ.

Μετάδοσις, ἡ تبلیغ τεπλίγ, ایصال ἰσάλ. § (I) سرایت σιραγέτ, انتقال ἰντικάλ. § (Ἐκκλ.) قربان تناولی κουρ-πὰν τεναβουλί.

Μεταδόσιμος, ον, قابل تبلیغ و ایصال καπίλι τεπλὶγ βὲ ἰσάλ. § (I) قابل سرایت καπίλι σιραγέτ, قابل انتقال καπίλι ἰντικάλ.

Μεταδοτικός, ή, όν, (I) ساری σαρί, منتقل μουντεκκήλ. § (ἠθ.) جومرد δζουμέρδ, سخی σεχή, كريم κερίμ.

Μεταθέσιμος, ον, قابل تحویل مأموريت καπίλι ταχβίλι μεεμουριγέτ, ممكن العزل μουμκὶν οὐλ-ἄζλ. «*οἱ δι-κασταὶ δὲν πρέπει νὰ εἶναι —οι* حكما تحويل مأموريت ايتمەمليدر χουκεμὰ ταχβίλι μεεμουργὲτ ἴτμεμελιδιρ.

Μετάθεσις, ἡ تبديل مكان τεπδιλὶ μεκιάν, نقل νάκλ. § تحويل ταχβίλ, تحول τεχαββούλ. § (Πολ.) تحويل مأموريت ταχβίλι μεεμουριγέτ. § (Νμ.) حواله χαβαλέ.

Μεταθέτω, Ἴδε Μετατίθημι.

Μεταίχμιον, τὸ آرالق ἀραλήκ, ماين μαπέϊν.

Μετακαλ(έω)ῶ, جلب ودعوت ا. δζέλπ οὐ δαβὲτ ἰτ.

Μετακάρπιον, τὸ (I) ال طراغي ἒλ ταραγή, الد مشطه μοῦστ οὐλ-γέδ.

Μετάκειμαι, تبديل مكان او. τεπδίλι μεκιὰν ὀλ.

Μετακίνησις, ἡ تبديل مكان-محل τεπδίλι μεκιὰν-μαχάλλ, نقل νάκλ, تبديل τεπδίλ.

Μετακιν(έω)ῶ, يرندن چيقارمق γερινδὲν τσηκαρμάκ, آخر محله نقل ايتديرمك ἀχὴρ μαχαλλὲ νάκλ ἰττιρμέκ, تبديل مكان ا. τεπδίλι μεκιὰν ἰτ.

Μετάκλησις, ἡ دعوت δαβέτ, جلب δζέλπ.

Μετακομιδή, ἡ نقل νάκλ.

Μετακομίζω, نقل ا. νάκλ ἰτ. كوچ ا. γκιότς ἰτ. [γκιότς.

Μετακόμισις, ἡ نقل νάκλ, كوچ

Μετακόσμησις, ἡ ديكر كونه تنظيم و ترتيب δίγκερ κιουνὲ τανζὶμ οὐ τερτίπ.

Μετακυλινδ(έω)ῶ, ديكر طرفه دور ا. δίγκερ ταραφὰ δὲβρ ἰτ.

Μεταλαμβάνω, حصه مند او. χησσεμένδ ὀλ. § آلمق صوكره σόνρα ἀλμά, قبول ا. καποὺλ ἰτ. § تبديل ا. τεπδὶλ ἰτ. § (Ἐκκλ.) قربان تناول ا. κουρπὰν τεναβοὺλ ἰτ. « — τινὰ قربان تناول ايتديرمك κουρπὰν τεναβοὺλ ἰτδιρμέκ.

Μετάληψις, ἡ صوكره آلمه σόνρα ἀλμά, بهرهمندى πεχρεμενδί. § (Ἐκκλ.) قربان تناولى κουρπὰν τεναβουλί.

Μεταλλαγή, ἡ دكيشمه δεγισμέ, تبدل τεπεδδούλ, تبديل τεπδίλ, مبادله μουπαδελέ, ترامپه τράμπα.

Μεταλλάσσω καὶ — ττω, دكيشديرمك δεγισδιρμέκ, تبديل ا. τεπδὶλ ἰτ. استبدال ا. ἰστιπδὰλ ἰτ. تحويل ا. ταχβὶλ ἰτ. مبادله ا. μουπαδελὲ ἰτ. ترامپه ا. τράμπα ἰτ. « — βίον وفات ا. βεφὰτ ἰτ.

Μεταλλεύσιμος, ον, قابل تحرى καπίλλι τεχαρρή.

Μεταλλευτικός, ή, όν, معدنى μα'δενί. « ἡ — ἡ (τέχνη) معدنجيلك μα'δενδζιλίκ.

Μεταλλεύω, استخراج معدن ا. ἰστιχράδζι μα'δὲν ἰτ. حفر ا. χάφρ ἰτ.

Μεταλλικός, ή, όν, (Φσ.) معدنى μα'δενί. « — ὰ ὕδατα معدن صولرى μα'δὲν σουλαρή, مياه معدنيه μιγιαχι μα'δενιγέ.

Μεταλλοειδής, ές, معدن شبيهى σεπίχι μα'δέν.

Μεταλλογραφία, ἡ توصيف معدن τεδσίφι μα'δέν. [μαχδέν.

Μέταλλον, τὸ معدن μα'δὲν πλ. معادن

Μεταλλοποίησις, ἡ (Φσ.) تمعدن τεμαδδούν, استحصال معدن ἰστιχσάλι μαδέν.

Μεταλλουργεῖον, τὸ معدن كارخانه‌سى μαδὲν-καρχανεσί.

Μεταλλουργία, ἡ معدنلك اخراج و اعمالى μαδενλερὶν ἰχρὰδζ βὲ ἰμαλὶ σανκατί, معدنجيلك μαδεντζιλίκ.

Μεταλλουργικός, ή, όν, معدنلك اخراج و اعماله منسوب و متعلق μαδενλερὶν ἰχρὰδζ βὲ ἰμαλινὰ μεν-σοὺπ βὲ μουτεαλλήκ. [δενδζή.

Μεταλλουργός, ὁ معدنجى μα-

Μεταλλουργ(έω)ῶ, معدن حفر ا μαδὲν χὰφρ ἰτ.

Μεταλλοφόρος, ὁ حامل معدن χαμίλι μαδέν.

Μεταμανθάνω, تبديل عادت ا. τεπδίλι ἀδὲτ ἰτ. ‖ اوكرنديكى اونوتمق ὀγρενδιγινὶ ὀνουτμάκ.

Μεταμέλεια, ἡ پشيمانلق πεσι-μανλήκ, ندامت νεδαμέτ.

Μεταμέλομαι, نادم و پشيمان او. νὰδὶμ βὲ πεσιμὰν ὀλ. تندم ا. τενεδ-δοὺμ ἰτ.

Μεταμορφ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** شكل و صورتى تبديل σέκλ οὐ σου-ρετὶ τεπδὶλ ἰτ. تحويل ا. ταχβὶλ ἰτ. (πθ.) مستحيل - متحول او. μουστεχὶλ μουτεχαββὶλ ὀλ.

Μεταμόρφωσις, ἡ تبديل شكل و صور τεπδίλι σέκλ οὐ σουρέτ, تبديل τεπδίλ, استحاله ἰστιχαλέ. «— τοῦ Χριστοῦ (Ἐκκλ.) تجلى حضرت عيسى τετζελλίϊ χαζρέτι Ἰσά. «ἡ— τῶν ἐντόμων حشراتك استحالسى χασρατὶν ἰστιχαλεσί.

Μεταμόσχευσις, ἡ (Βτ.) نقل الاغراس νὰκλ οὐλ-ἰγράς.

Μεταμφιέννυμι καὶ **—αμφιέ-ζω,** قيافت دكيشديرمك κηγιαφὲτ δε-γισδιρμέκ, تبديل قيافت ا. τεπδίλι κηγιαφὲτ ἰτ.

Μεταμφίεσις, ἡ تبديل قيافت τεπδίλι κηγιαφέτ.

Μετανάστασις καὶ **—στευσις,** هجرت χιδζρέτ, مهاجرت μουχαδζε-ρέτ, توطن τεβεττούν, رحلت ριχλέτ.

Μεταναστεύω, هجرت ا. χιδζ-ρὲτ ἰτ. توطن ا. τεβεττοὺν ἰτ. مهاجرت ا. μουχαδζερὲτ ἰτ.

Μετανάστης, ὁ مهاجر μουχα-δζίρ, متوطن μουτεβεττίν.

Μετάνοια, ἡ پشيمانلق πεσιμαν-λήκ, ندامت νεδαμέτ. ‖ (Ἐκκλ.) توبه τεβπέ. ‖ (μτφ.) دیز چوككمك δὶζ τσὸκμεκλίκ, ركعت ρεκιάτ. «ἡ — δέον νὰ ᾖ ἄδολος καὶ εἰλικρινὴς توبه صدق و خلوص اوزره اولمق لازمه‌دندر τεβπὲ σηδκ οὐ χουλοὺς οὐζρὲ ὀλμὰκ λαζιμεδένδιρ. «— εἰλικρινὴς توبه نصوح τεβπέϊ νεσούχ.

Μετανο(έω)ῶ, نادم و پشيمان او. νὰδὶμ βὲ πεσιμὰν ὀλ. تندم ا. τενεδ-δοὺμ ἰτ. ندامت كتيرمك νεδαμὲτ γκιττιρμέκ. ‖ تأسف و كدر ا. τεεσ-σοὺφ βὲ κεδὲρ ἰτ. ‖ (Ἐκκλ.) توبه ا. τεβπὲ ἰτ. «θὰ τὸ μετανοήσῃς (φρσ.)

اولهجقسين پشيمان πεσιμὰν ὀλαδζάκσην. «ὁ μετανοῶν نادم ναδίμ, پشيمان πεσιμάν. § (Ἐκκλ.) توبه‌كار τεϐπεκιάρ, تائب ταΐπ.

Μέταξα, ἡ ايپك ἰπέκ, حرير χαρίρ.

Μεταξᾶς, ὁ ايپكجى ἰπεκδζή, قزاز καζζάζ.

Μετάξινος, η, ον, ايپكلى ἰπεκλί, حريرى χαρirí.

Μεταξοποιός, ὁ ايپكجى ἰπεκδζή.

Μεταξοσκώληξ, ὁ ايپك بوجكى ἰπὲκ πὀδζεγί.

Μεταξουργεῖον, τὸ ايپك كارخانه‌سى - فابريقه‌سى - ἰπὲκ κιαρχανεσὶ - φάπρικασι, ايپكخانه ἰπεκχανέ. [δζιλίκ.

Μεταξουργία, ἡ ايپكجيلك ἰπεκ-

Μεταξουργός, ὁ ايپكجى ἰπεκδζή.

Μεταξοΰφαντος, ον, ايپك ايله ايشلنمش ἰπὲκ ἰλὲ ἰσλενμίς, ايپكلى ἰπεκλί.

Μεταξύ, (Ἐπρ.) آرا ἀρά, بين πέϊν, ميان μιγιάν, ميانه μιγιανέ, مابين μαπέϊν. «εἶναι — ζωῆς καὶ θανάτου بين الحيات و المات πέϊν ἑλ-χαγιὰτ β-ἑλ-μεμάτδιρ. «ἐν τῷ — τούτῳ بو اثناده πού ἐσναδά, بو آراده πού ἀραδά. § (ἔναρθρον) τὸ — آراسى ἀρασή, آرالق ἀραλήκ. «μεγάλη διαφορὰ ὑφίσταται — τῶν δύο τούτων ἀνθρώπων بو ايكى كشى بيننده πού ἰκὶ κισὶ πεϊνινδὲ φάρκι κιόυλλὶ βάρδιρ. «ἀνεμίχθη — αὐτῶν بينلرنده قاريشدى πεϊνλερινδὲ καρησδή. «εὗρον τὴν διαθήκην — τῶν ἐγγράφων τοῦ وصيتنامه‌سنى اوراق ميانده بولديلر βασιγετναμεσινὶ ἐϐρακὴ μιγιανινδὰ πουλδουλάρ. «— τοῦ μὲν ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ δὲ ἀφ' ἑτέρου συνεφωνήθησαν τὰ ἑπόμενα فلان ايله فلان بيننده بر وجه آتى عقد مقاوله اولنشدر φιλὰν ἰλὲ φιλὰν πεϊνινδὲ πὲρ βέδζχι ἀτὶ ἄκδι μουκαϐελὲ ὀλουνμούσδουρ. «νὰ μείνῃ — μας (φρσ.) بينمزده قالسون πεϊνιμιζδὲ καλσούν. «τὸ φαιὸν εἶναι — μέλανος καὶ λευκοῦ بوز رنكى بياض ايله سياه بيننده بر رنكدر κὴρ ρενκὶ πεγιάζ ἰλὲ σιγιὰχ πεϊνινδὲ πὶρ ρένκδιρ. «— φόβου καὶ ἐλπίδος بين الخوف والرجا πέϊν ἑλ-χάϐφ β-ἑρ-ριδζά. «— ἄλλων (φρσ.) ازجمله ἐζ-δζούμλε بالخصوص πὰ χουσούς.

Μεταξωτός, ή, όν, ايپكلى ἰπεκλί. «χειρόκτια —ὰ ايپكلى الدوان ἰπεκλὶ ἑλδιϐάν. «περικνημίδες —αἱ ايپكلى چوراب ἰπεκλὶ τσουράπ. «τὰ —ὰ (ὑφάσματα) ايپك قاشلر ἰπεκ κουμασλάρ, ايپكلى امتعه ἰπεκλὶ ἐμτιά'. «ἔμπορος —ῶν حريريه امتعه تاجرى ἐμτιά'ϊ χαριριγὲ ταδζιρί.

Μεταπείθω, راينڭدن دوندرمك ρεϊνδὲν δὀνδουρμέκ, افكارل ويل ايتدرمك ταχϐίλι ἐφκιὰρ ἰττιρμέκ.

Μεταπέμπω, طلب و دعوت ايت δζέλπ οὐ δαϐέτ ἰτ.

Μεταπίπτω, بر طرفه دوشمك δίγκερ ταραφὰ δὀυσμέκ. § نقل اولنمق νὰκλ ὀλουνμάκ.

Μετάπλασις ἡ تبدیل صورت τε-
:δίλι σουρέτ, تمثل τεμεσσούλ, تحول
εχαββούλ, استحاله ἰστιχαλέ.

Μεταπλάττω, شکل و صورتی
دکیشدیرمك σέκλ οὐ σουρετὶ δεγισ-
ιρμέκ, ا. تحویل ταχβὶλ ἰτ. § بشقه
قومق بشقه قیافته - بشقه قالبه πασκὰ καλή-
ὰ-πασκὰ κηγιαφετὲ κομάκ, دیکر
شکل و هیئته وضع δίγκερ σέκλ οὐ
ιγετὲ βάζ' ἰτ.

Μεταποίησις, ἡ تبدیل هیئت τεπ-
ίλι χιγέτ, تجدید τεδζδίδ, اصلاح ἰ-
λάχ. § استحاله ἰστιχαλέ.

Μεταποι(έω)ῶ, بشقه درلو یاپمق
κὰ τουρλοὺ γιαπμάκ, - تحویل
تبدیل ταχβὶλ-τεπδὶλ ἰτ. § استحاله
ἰστιχαλὲ ἰτ. [πάζ.

Μεταπράτης, ὁ مطراباز ματρα-

Μετάπτωσις, ἡ تبدیل τεπδίλ.
(I) انتقال مواقع امراض ἰντικάλι με-
κὴ ἐμράζ.

Μεταπώλησις, ἡ تکرار صاتیش
κραρ σατίς, مکرر بیع πέϊ μου-
ρέρ.

Μεταπωλ(έω)ῶ, تکرار صاتمق
κραρ σατμάκ, ا. تکرار بیع و فروخت
ραρ πέϊ οὐ φουρούχτ ἰτ.

Μεταρρυθμίζω, مجددا اصلاح
تنظیم - تنسیق μουδζέδδεδεν ἰσλὰχ-
ζὶμ-τενσὶκ ἰτ.

Μεταρρύθμισις, ἡ اصلاح ἰ-
χ πλ. اصلاحات ἰσλαχάτ, تنظیم
ζὶμ πλ. تنظیمات τανζιμάτ, تنسیق
σὶκ πλ. تنسیقات τενσικάτ.

Μεταρρυθμίσιμος, ον, قابل
اصلاح καπίλι ἰσλάχ, محتاج اصلاح
μουχτάδζι ἰσλάχ.

Μεταρρυθμιστής, ὁ مجدد μου-
δζεδδίδ, صاحب اصلاحات و تنظیمات ἰ-
σλαχὰτ βὲ τανζιμὰτ σαχηπή.

Μετάρσιος, ον, مرتفع μουρτε-
φή, بلند πουλένδ.

Μεταρσι(όω)ῶ, ترفیع ا. τερφὶ' ἰτ.
اعلا ا. ἰλιὰ ἰτ. § (πθ.) ترفع ا. τε-
ρεφφοὺ ἰτ. صعود ا. σουοὺδ ἰτ.

Μετασαλεύω, تبدیل مکان ایتدیرمك
τεπδίλι μεκιὰν ἰτδιρμέκ.

Μετασκευάζω, بشقه درلو یاپمق
πασκὰ τουρλοὺ γιαπμάκ, تبدیل-اصلاح
ا. τεπδὶλ-ἰσλὰχ ἰτ.

Μετάστασις, ἡ تبدیل مکان τεπ-
δίλι μεκιάν. § انتقال ἰντικάλ.

Μεταστρέφω, دونمك δόνμέκ, کری
کیتمك γκερὶ γκιτμέκ, چویرمك τσε-
βιρμέκ, دوندیرمك δὸνδὸυρμέκ, عودت-
رجعت ا. ἀβδὲτ-ριδζαὰτ ἰτ. § اعاده ا.
ἰαδὲ ἰτ. تقلیب ا. τακλὶπ ἰτ.

Μεταστροφή, ἡ رجوع ρουδζού',
رجعت ριδζαάτ, عودت ἀβδέτ. § اعاده
ἰαδέ, تقلید τακλίδ.

Μετασχηματίζω, تبدیل هیئت ا.
τεπδίλι χιγὲτ ἰτ. تبدیل صورت ا.
τεπδίλι σουρὲτ ἰτ. تحویل ا. ταχβὶλ
ἰτ. § (πθ.) تمثل - تحول ا. τεμεσσοὺλ-
τεχαββοὺλ ἰτ.

Μετασχηματισμός, ὁ تبدیل هیئت
τεπδίλι χιγέτ, تحول τεχαββούλ,
تمثل τεμεσσούλ, استحاله ἰστιχαλέ.

Μετατάρσιον, τὸ (Ι) مشط القدم μοὔστ οὐλ-καδέμ.

Μετατίθημι, آرایه قومق ἀραγιὰ κομάκ. § ١. وضع ا. محله دیکر δίγκερ μαχαλλὲ βάζ' ἰτ. § ١. تبدیل مکان ا. τεπδίλι μεκιὰν ἰτ. § (μσ.) —θεμαι تحویل - تبدیل ا. ταχβὶλ - τεπδὶλ ἰτ. § (πθ.) تحول - تبدل ا. τεχαββοὺλ- τεπεδδοὺλ ἰτ. «ὁ Νομάρχης Ἀϊδινίου μετετέθη ὡς τοιοῦτος εἰς Χαλέπιον آیدین والیسی حلب والیلکنه تعیین بیورلدر Αϊδὶν βαλισὶ Χαλὲπ βαλιλιγινὲ τα'γὶν πουγιουρουλμούσδουρ.

Μετατοπίζω, تبدیل مکان ایتدیرمك τεπδίλι μεκιὰν ἰτδιρμέκ.

Μετατόπισις, ἡ تبدیل مکان τεπδίλι μεκιάν.

Μετατρέπω, بشقه درلو چویرمك πασκὰ τοὺρλοὺ τσεβιρμέκ. § (μσ.) دونمك δὸνμέκ, چویرلمك τσεβιριλμέκ.

Μετατροπή, ἡ تحویل ταχβίλ, تبدیل τεπδίλ.

Μετατύπωσις, ἡ طبع تکراری τάπ'ι τεκραρή.

Μεταφέρω, بر محلدن دیکر محله πὶρ μαχαλλδὰν δίγκερ μαχαλλὲ γκιότούρμέκ, کوتورمك. نقل ا. νὰκλ ἰτ.

Μεταφορά, ἡ کوتورمه γκιότούρμέ, نقل νάκλ. § (Γρμ.) استعاره ἰστιχρέ, مجاز μεδζάζ. § (ἐπὶ λ[σμῶν) نقل وحواله νάκλι χησάπ. § ترك حساب τέρκι οὐ χαβαλέ.

Μεταφορικός,ή,όν, نقلى ναχλή. § (Γρμ.) مجازى μεδζαζή, مستعار μουστεάρ, استعارى ἰστιαρή. «— σημασία معناى مستعار μα'νάῖ μουστεαρέ. «τὰ —κὰ (δικαιώματα) نقليه ναχλιγέ, حاليه χαμμαλιγέ. § —ῶς (ἐπρ.) مجاز و استعاره طريقيله μεδζὰζ βὲ ἰστιχρὲ ταρηκὴ ιλέ, مجازا μεδζάζεν. «ὁμιλῶ —ῶς مجازا سويلمك μεδζάζεν σοϊλεμέκ. «κυρίως καὶ —ῶς اصلى و مجازى ἀσλὴ βὲ μεδζαζή.

Μετάφραγμα, τὸ (Ι) ...ار فاصل δζιδάρι φασίλ.

Μεταφράζω, ترجمه ا. τερδζούμ ἰτ. «— ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς Τουρκικόν رومجه‌دن تركجه‌يه ترجمه ا. ρούμδζεδεν τούρκδζεγε τερδζούμ ἰτ. «— λέξιν πρὸς λέξιν كلمه بكلمه حرفيا ترجمه ا. κελιμὲ πὲ κελιμὲ χαρφίγεν τερδζουμὲ ἰτ. «ἡ λέξις αὕτη δὲν μεταφράζεται بو كلمه ترجمه اولنماز πού κελιμὲ τερδζουμὲ ὀλουνμάζ. «τοῦτο μετεφράσθη ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς بو لسان يونانيدن مترجمدر πού λισάνι γιουνανιδὲν μουτερδζέμδιρ.

Μεταφράσιμος, ον, ترجمه‌يه قابل καπίλι τερδζουμέ. «ἡ φράσις αὕτη δὲν εἶναι — بو عباره قابل ترجمه دكلدر πού ἰπαρὲ καπίλι τερδζουμὲ δεγίλ.

Μετάφρασις, ἡ ترجمه τερδζουμέ. «ἡ — εἶναι ἐπίμοχθος ἐργασία ترجمه متعب بر مشغلةدر τερδζουμὲ ἔμρι πὶρ μουτεά'π πὶρ μεσγουλέδιρ. «ἀνέγνωσα ὅλας τὰς —σεις τοῦ Πλάτωνος افلاطونك تأليفاتك بالجمله ترجمه‌لريني اوقودم Ἰφλάτον τεελιφατὶν ...

δζούμλε τερδζουμλερινὲ ὀκουδούμ. «— *κατὰ λέξιν* ترجمه حرفيا χαρφίγεν τερδζουμέ. «ἡ — *εἶναι πιστή, ἀκριβής* ترجمه اصله مطابقدر τερδζουμὲ ἀσληνὰ μουταπίκδιρ.

Μεταφραστής, ὁ مترجم μουτερδζίμ πλ. مترجمين μουτερδζιμίν.

Μεταφραστικός,ή,όν, ترجمه‌وی τερδζουμεβή. «*τὰ —κὰ* (*δικαιώματα*) ترجمه اجرتی τερδζουμὲ ουδζρετή.

Μεταφυσικός, ή, όν, غير طبيعى γάϊρι ταπἶ', حكمت غير طبيعه χηκμέτι γάϊρι ταπιγέ, ما فوق الطبيعه μὰ φὲβκ ἰτ-ταπιγέ. «ἡ —κὴ حكمت غير طبيعه χηκμέτι γάϊρι ταπιγέ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) صورت غير طبيعه σουρέτι γάϊρι ταπιγέ.

Μεταφύτευσις, ἡ نقل اغراس νάκλι ἐγράς, غرس نقلى γάρσι νακλί.

Μεταφυτεύω, يرى دكيشديرمك γερὶ δεγιστιρμέκ, ا. نقل اغراس νάκλι ἐγρὰς ἰτ.

Μεταχειρίζομαι, قوللانمق κουλλανμάκ, ا. استعمال ἰστιμὰλ ἰτ. «*μετεχειρίσθησαν διαφόρους τρόπους* صور مختلفه استعمال اتمشلر σουβέρι μουχτελιφὲ ἰστιμὰλ ἰτμιστλέρδιρ. «— *περροὴν* ا. صرف نفوذ σάρφι νουφοὺζ ἰτ. «— *τινὰ εἰς τινα ὑπηρεσίαν* ا. استخدام ἰστιχδὰμ ἰτ. «*μεταχειρίζεται συχνὰ αὐτὴν τὴν φράσιν* اكثريا بو عبارهيى قوللانيور ἔκσεριγεν μπου ἰπαρεγὶ κουλλανίγιορ. «*τί μέθοδον μετεχειρίσθητε* نه اصول اتخاذ ايتديكز νὲ οὐσοὺλ ἰττιχὰζ ἰττινίζ;

Μεταχείρησις, ἡ قوللانمه κουλλανμά, استعمال ἰστι'μάλ.

Μέτειμι, آراده بولنمق ἀραδὰ πουλουνμάκ. ‖ بهره‌مند او. πεχρεμὲνδ ὀλ. ‖ عائد او. ἀϊδ ὀλ. [σοὺχ ἰτ.

Μετεμψυχ(όω)ῶ, ا. تناسخ τενα-

Μετεμψύχωσις, ἡ تناسخ τενασούχ, تناسخ ارواح τενασούχι ἐρβάχ.

Μετέπειτα,(Ἐπρ.) Ἴδε Ἔπειτα.

Μετέρχομαι, ياپمق γιαπμάκ, ايشلمك ἰσλεμέκ, فعله كتيرمك φι'λὲ γκετιρμέκ, ا. اتخاذ كار κιὰρ ἰττιχὰζ ἰτ. ا. اتخاذ حرفت ἰττιχάζι χηρφὲτ ἰτ. ا. بر ايش ويا صنعت اجرا πὶρ ἰς βὲ γιὰ σανκάτ ἰδζρὰ ἰτ. ا. استعمال-اعمال ἰστι'μὰλ-ἰτιμὰλ ἰτ. «—*τὸν ἰατρὸν* ا. اجراى طبابت ἰδζράϊ τεπαπὲτ ἰτ. «— *τὸν ἔμπορον* ا. اجراى تجارت ἰδζράϊ τιδζαρὲτ ἰτ. «*τί ἐπάγγελμα μετέρχεσαι;* نه ايشك ايدر ἰσὶν νέ διρ; نه ايش ياپيورسن νὲ ἰς γιαπίγιορσουν;

Μετέχω, بهره‌دار او. πεχρεδὰρ ὀλ. حصه‌دار-حصه‌مند او. χησσεδὰρ-χησσεμὲνδ ὀλ. ا. اشتراك ἰστιρὰκ ἰτ. شريك او. σερὶκ ὀλ. اشريك ايلمك τεσρὶκ εἴλεμέκ. «— *εἰς τὰ κέρδη καὶ εἰς τὰς ζημίας* كار و زيانه اشتراك او. κιὰρ οὐ ζιγιανὲ ἰστιρὰκ ὀλ.

Μετεωρίζω, يوكسلتمك γιουκσελτμέκ, يوقاريه قالديرمق γιοκαριγιὰ καλδηρμάκ, ا. ترفيع-تصعيد τέρφι'-τασ'ἰδ ἰτ,

Μετεωρικός, ή, όν, علاّم جوى ἀλαΐμι δζεββί.

Μετεώρισις, ἡ ترفيع τερφί', تصعيد τασ'ίδ.

Μετεωρισμός, ὁ (Ι) انتفاخ بطن ἰν-τικάχι πετέν, قوربه κουρπέ. ‖ (Χημ.) تصعيد τασ'ίδ.

Μετεωρολογία, ἡ مبحث علاّم جويه μεπχάσι ἀλαΐμι δζεββιγέ.

Μετεωρολογικός, ή, όν, علاّم جويه وى ἀλαΐμι δζεββιγεβί.

Μετεωρολόγος, ὁ علاّم جويه علميله مشغول اولان ἀλαΐμι δζεββιγὲ ἰλμὶ ἰλὲ μεσγοὺλ ὀλάν.

Μετέωρον, τὸ علاّم جويه ἀλαΐμι δζεββιγέ. «*ἡ βροντή, ἡ ἀστραπὴ εἶναι —ρα* رعد و برق علاّم جويه دندر ρὰδ βὲ πούρκ ἀλαΐμι δζεββιγεδένδιρ.

Μετέωρος, ον, يوكسلتمش γιουκ-σελτμίς, يوقاريه قالديرلمش γιοκαρι-γιὰ καλδηρηλμής, مترفع μουτερεφφί. ‖ (μτφ.) مذبذب μουνδεπδέπ, بى قرار πὶ-καράρ.

Μετεωροσκοπικός, ή, όν, رؤيت علاّم جويه وى ρουϊγέτι ἀλαΐμι δζεββιγεβί.

Μετεωροσκόπιον, τὸ علاّم جويه مخصوص دوربين ἀλαΐμι δζεββι-γεγὲ μαχσοὺς δουρπίν.

Μετεωροσκόπος, ὁ علاّم جويه يى رؤيت ايدن ἀλαΐμι δζεββιγεγὶ ρουϊ-γὲτ ἰδέν.

Μετοικεσία, ἡ رحلت ριχλέτ, هجرت χιδζρέτ, مهاجرت μουχαδζερέτ.

Μετοικίζω, . كوج γκιὸτς ἰτ... تبديل مكان ايتديرمك τεπδίλι μεκια... ἰττιρμέκ.

Μετοίκισις, ἡ كوج γκιότς, ... نقل مكان νάκλι μεκιάν, نقل νάκλ, رحلت ριχλέτ. ‖ هجرت χιδζρέτ.

Μετοικισμός, ὁ كوج γκιότς ‖ هجرت χιδζρέτ.

Μέτοικος, ον, ملتجى μουλτεδζ... مهاجر μουχάδζίρ, اجنبى ἐδζνεπί.

Μετοικ(έω)ῶ, ا. كوج γκιότ... ἰτ. ا نقل νάκλ ἰτ. مسكن يا خود موقع ... دكيشديرمك ἰκαμετκιὰχ γιάχοδ με... κή' δεγιςδιρμέκ, ا. نقل مكان νάκ... μεκιὰν ἰτ.

Μετονομάζω, ا. تبديل نام τε...δίλι νὰμ ἰτ. ديكر نام ويرمك δίγκ... νὰμ βιρμέκ. [δίλι νά...

Μετονομασία, ἡ تبديل نام τε...

Μετουσιαστικός, ή, ό... (Γρμ.) اشتقاقى ἰστικακή, مشتق μο... στάκκ.

Μετουσι(όω)ῶ, ...يل جوهر ا. ταχβίλι δζεβχὲρ ἰτ.

Μετουσίωσις, ἡ ...يل جوهر ταχβίλι δζεβχέρ, استحالهٔ جوهر ...στιχαλέϊ δζεβχέρ.

Μετοχέτευσις, ἡ آقدرمه ἀκδ...τμά, نقل νάκλ, تحويل مجرا ταχβ... μεδζρά.

Μετοχετεύω, آقدرمق ἀκδηρτμα... ا. نقل νάκλ ἰτ. ‖ ا. تحويل مجرا τα...βίλι μεδζρὰ ἰτ.

Μετοχή, ἡ اشتراك ἰστιράκ.

(Γρμ.) — ἐνεργητικὴ اسم فاعل ἴσμι φαΐλ. «— παθητικὴ اسم مفعول ἴσμι μεφούλ. ‖ (Ἐμπ.) حصه χησσέ, سهم σέχμ πλ. اسهام ἐσχάμ. «ὀνομαστικὴ — صاحبنك اسمنه محرر حصه سندى σαχηπηνὴν ἰσμινὲ μουχαρρὶρ χησσὲ σενεδί. «—ἀνώνυμος حامله حصه سندى χαμιλινὲ χησσὲ σενεδί.

Μετοχικός, ή, όν, (Ἐμπ.) حصه‌لى χησσελή, سهمى σεχμή. «—ἡ ἑταιρία حصه‌دارلق شركتى χησσεδαρλὴκ σιρκετή, خصوصيه شركت σιρκέτι χουσουσιγέ.

Μετόχιον, τὸ ملحق μουλχάκ, ملحقات μουλχακάτ. «εἶναι — τοῦ ἐκεῖνος μοναστηρίου فلان مناسترك ملحقاتندر φιλὰν μοναστιρὶν μουλχακατινδάνδιρ.

Μέτοχος, ον, شريك σερίκ, مشارك μουσαρίκ. ‖ (Εμπ.) حصه‌دار χησσεδάρ, حصه‌مند χησσεμένδ. «γενικὴ συνέλευσις τῶν —ων حصه‌داران مجلس عموميسى χησσεδαρὰν μεδζλίσι οὐμουμισί.

Μέτρημα, τὸ καὶ —σις, ἡ اولچو ὀλτσμέ, مقايسه μουκαγεσέ. ‖ (Αρθμ.) صايمه σαϊμά, حساب χησάπ. تركيم τερκήμ, تعداد τα'δάδ.

Μετρητής, ὁ اولچيجى ὀλτσιτζή, اولچكجى ὀλτσεκδζή.

Μετρητός, ή, όν, قابل مقايسه καπίλι μουκαγεσέ. ‖ قابل تعداد καπίλι τα'δάδ. «τοῖς μετρητοῖς نقدا νάκδεν, پشينا πεσίνεν. «πληρώνω τοῖς —οῖς نقدا تأديه ا. νάκδεν τεεδιγὲ ἰτ.

Μετριάζω, آزالتمق ἀζαλτμάκ, تعديل ا. τα'δὶλ ἰτ. تقليل ا. τακλὴλ ἰτ. تعديل و تخفيف ا. τα'δὶλ βὲ ταχφὴφ ἰτ. ‖ (ἀμτ. αὐτπθ.) كسب اعتدال ا. κέσπ ἰτιδὰλ ἰτ. «— τὴν ποινήν του جزاسنى تخفيف ا. δζεζασινὶ ταχφὴφ ἰτ. «— τὴν ὀργὴν تعديل غضب ا. τα'δίλι γαζὲπ ἰτ. «ὁ καιρὸς ἐμετριάσθη هوا كسب اعتدال ايلدى χαβὰ κέσπι ἰτιδὰλ εἰλεδή.

Μετριασμός, ὁ καὶ —σμα, τὸ تعديل τα'δίλ, تخفيف ταχφίφ, اعتدال ἰτιδάλ.

Μετρικός, ή, όν, (Γρμ.) موزون μεβζούν. «ἡ —ή (τέχνη) فن عروض φέννι ἀρούζ. «—κὸν σύστημα اصول اشاريه οὐσοῦλι ἀσαριγέ.

Μετριοπάθεια, ἡ انصاف ἰνσάφ, اعتدال ἰτιδάλ, اعتدال نفس ἰτιδάλι νεφς, اقتصاد مزاج ἰκτισάδι μεζάδζ.

Μετριοπαθής, ές, اعتدالى ἰτιδαλλή, معتدل μουατεδίλ, مقتصد المزاج μουκτεσὶδ οὐλ-μιζάδζ, انصافلى ἰνσαφλή, منصف μουνσίφ.

Μέτριος, α, ον, اعتدالى ἰτιδαλλή, مقتصد μουκτεσίδ. ‖ اورته ὀρτά, اوسط ἐβσάτ, عادى ἀδή. «— τὸ ἀνάστημα اورته بويلى ὀρτὰ ποϊλού. «—α τιμὴ الويريشلى فيأت ἐλβιρισλὴ φιγιάτ. ‖ —ίως اعتداله ἰτιδάλ-λε, معتدلانه μου'τεδιλανέ, جزئجه δζουζίδζε, شويله بويله σοϊλὲ ποϊλέ, ايجه ἐπεϊδζέ.

Μετριότης, ἡ اعتدال ἰτιδάλ, اورته حال ὀρτὰ χάλ.

Μετριοφρον(έω)ῶ, متواضع او. μουτεβαζὴ ὀλ.

Μετριοφροσύνη, اعتدال افكار ἰτιδάλι ἐφκιάρ, انصاف ἰνσάφ, تواضع τεβαζζού, تخضع τεχαζζού.

Μετριόφρων, ον, متواضع μουβαζί, منصف μουνσίφ, خاضع χαζί'. «—όνως (ἐπρ.) تواضع ايله τεβαζζοὺ ἰλέ.

Μέτρον, τὸ اولچي ὀλτσού, مقياس μικγιάς. ‖ مترو μέτρο. ‖ اعتدال حد χάδδι ἰτιδάλ, حد χάδδ, پايان παγιάν. ‖ تدبير τεδπὶρ πλ. تدابير τεδαπίρ, اسباب ἐσπάπ. ‖ (Ποιητ.) وزن βέζν. «λαμβάνω τὸ — τοῦ ποδός του اياغنك اولچيسنى آلق ἀγιαγηνὴν ὀλτσούσουνοὺ ἀλμάκ. «λάβε τὰ μέτρα σου (φρσ.) چارهسنه باق τσαρεσινὲ πάκ. «λαμβάνω τὰ ἀναγκαῖα —α تدابير لازمهيه تشبث ايلمك τεδαπίρι λαζιμεγὲ τεσεπποὺς ἐϊλεμέκ. «ὑπερβαίνω τὰ —α حددن چيقمق χαδδὰν τσηκμάκ, حدى تجاوز ا. χαδδὴ τεδζαβοὺζ ἰτ. «ἐν ᾧ μέτρῳ μετρᾶτε ἀντιμετρηθήσεσθε (πρμ.) هركش اكديكنى بيچر γὲρ κὲς ἐκδιγινὶ πιτσέρ, هر كش ايتديكنى بولور γὲρ κὲς ἰττιγινὶ πουλούρ. «ὑπὲρ τὸ — فوق الحد φὲβκ ἐλ-χάδδ, آشورى ἀσουρή, فوق الغايه φὲβκ ἐλ-γαγέ.

Μετρ(άω)ῶ, اولچمك ὀλτσμέκ, مساحه ا. μεσαχὰ ἰτ. ‖ صايمق σαϊμάκ, حساب ا. χησὰπ ἰτ. تعداد ا. τα'δὰδ ἰτ. ‖ تكيل ا. τεκγὶλ ἰτ. ‖ ذرع ا. ζιρὰ' ἰτ. ‖ مترو ايله اولچمك μέτρο ἰλ[έ] ὀλτσμέκ. ‖ تقدير - قياس ا. τακδὶρ [κ]ηγιὰς ἰτ. ‖ (Ποιητ.) وزن ا. βέζ[ν] ἰτ. «— τὸν ἀγρὸν اراضى مساحه ا. [ἀρ]αζὶ τἀρλαγὶ μεσαχὰ ἰτ. «— τὸν σῖτο[ν] حنطهيى تكيل ا. χιντχὶ τεκγὶλ ἰτ. «— τὴν τσόχαν چوقهيى اولچمك τσο[χαγὶ] καὶ ὀλτσμέκ. «— τὸν βαθμὸν το[ῦ] ψύχους صوغوقك درجهسنى تقدير وقياس ا. πουρουδετὶν δερεδζεσινὶ τακδὶρ [β]ηγιὰς ἰτ. «τὰ χρήματα ἐμετρή[θη]σαν ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογρά[]φου مقاولات محررى حضورنده صايلمشدر πχρὰ μουκαβελὰτ μουχαρριρὶ χου[ζουρ]ουνδὰ σαϊλμίσδιρ. «— τὰς ψ[ή]φους قرعهلرى تعداد ا. κουρχγὶ τα'δὰδ ἰτ.

Μετωνυμία, ἡ تبديل نام τεπ[]δίλι νάμ.

Μετωνυμικός, ή, όν, آخر [] νάμι ἀχήρ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) آخر [] ايله νάμι ἀχὴρ ἰλέ.

Μετωπικός, ή, όν, (I) [] δζεπχή. «—ὸν ὀστοῦν [عظ]م جبهى ἄζμι δζεπχή.

Μέτωπον, τὸ آلين ἀλήν, [جبه] δζεπχὲ πλ. جباه δζιπάχ. ‖ [] γιούζ, وجه βέζχ, رو ρού. «— εὐ[] جبه واسعه δζεπχέϊ βασιά. «κα[ὶ] — وجاهل βεδζάχεν, مقابلا μουτεκ[ά]πιλεν, يوز يوزه γιοὺζ γιουζέ.

Μέχρι καὶ (πρὸ φων. συνήθ[]) **Μέχρις,** (ἐπρ.) دك δέκ, دكين [δε]γίν, قدر καδάρ, الى ἰλά, [] وارنجه βαρίνδζε. «ἀπὸ κεφαλῆς

ποδῶν بابشلدن ایاغه قدر πασδὰν ἀγιαγὰ καδάρ. « — *τίνος καιροῦ* قنغی وقته دکین κάνγη βακητὰ δεγίν. «*ἀπὸ Σμύρνης — Κωνσταντινουπόλεως* ازمیردن درسعادته قدر Ἰζμιρδὲν δέρι σααδετὲ καδάρ. « — *τινὸς* بردرجه به قدر πὶρ δερεδζεγὲ καδάρ; « — *ὅτου ἐκτελεσθῇ* اجرا اولنجه یه قدر ἰδζρὰ ὀλούνδζαγια καδάρ. « — *νεωτέρας διαταγῆς* امر جدید صدورینه قدر ἔμρι δζεδὶδ σουδουρινὲ καδάρ. « — *τῆς ὥρας ταύτης* الى الآن ἰλ-ἐλάν. « — *τοῦδε* بو آنه قدر πού ἀνὲ καδάρ, شمدی یه دکین σίμδιγε δεγίν. « — *οὐρανοῦ* کوکه قدر κιογὲ καδάρ, تا سما τὰ πὲ-σιμά. « — *καὶ τοῦ ἐλαχίστου ὑπηρέτου* الك کوچك خدمتکاره وارنجه ἒν κιούτσοὺκ χηδμετκιαρὰ βαρίνδζε.

Μή, (Μόρ. ἀρνητ. ἢ ἀπαγορ.) م ἢ مه μέ, ما μά, (ἐντὸς τῶν ῥημάτων) « — *ὑπάγῃς ἐκεῖ* اورایه کیتمه ὄραγια γκίτμε. « — *ἀφίσῃς* بیراقمه πράκμα. « — *θέλων* استمیه رك ἰστέμεγερεκ. « — *γένοιτο* الله کوسترمسین ἀλλὰχ γκιόστέρμεσιν. «*εἴδεμή* یوخسه γιόχσα.

Μηδαμινός, ή, όν, هیچ اولان مثابه سنده χὶτς μουσαπέσινδὲ ὀλάν, حکمسز χόυκιούμσίζ, اعتبارسز ἰτιπαρσίζ, قیمتسز κημετ-σίζ, بی اعتبار πὶ ἰτιπάρ, آلچق ἀλτσάκ, دنی δενί, ادنا ἐδνά, حقیر χακήρ, کمپایه κεμπαγέ, اهمیتسز ἐχεμμιγετ-σίζ.

Μηδαμινότης, ἡ آلچقلق ἀλτσακλήκ, دنائت δεναγέτ,

Μηδαμῶς, (Ἐπρ.) هیچ بر وجهله χὶτς πὶρ βέδζχιλε, اصلا ἄσλα.

Μηδείς, μηδεμία, μηδέν, هیچ بر χὶτς πίρ, هیچ بر شی χὶτς πὶρ σέϊ. «*ὁ Θεὸς παρήγαγε τὰ πάντα ἐκ τοῦ μηδενὸς* جناب رب العالمین یوقدن وار ایتدی δζενάπι ῥαππ οὐλ-ἀλεμὶν γιοκδὰν βὰρ ἰττί, کافه اشیایی عدمدن وجوده کتوردی κιαφεῖ ἐσγιαγὶ ἀδεμδὲν βουδζουδὰ γκιότούρδού. «*τὸ μηδὲν* یوقلق γιοκλούκ, عدم ἀδέμ. ȣ (Ἀρθμ.) صفر σηφήρ. «*ἐκ τοῦ μηδενὸς* یوقدن γιοκδάν.

Μηδενίζω, یوق ا. γιὸκ ἰτ. - محو ا. فسخ - μάχβ-ἰρνά-ἰζαλὲ ἰτ. - افنا - ازاله ا. φέσχ - ἰλγὰ - ἰπτὰλ ἰτ. - الغا - ابطال ا. حکمسز ا. χόυκιούμσίζ ἰτ. [σηφήρ.

Μηδενικόν, τὸ (Ἀριθμ.) صفر

Μηδέποτε, (Ἐπρ.) هیچ بر وقت χὶτς πὶρ βακήτ.

Μηδέτερος, α, ον, ایکیسندن هیچ بریسی ἰκισινδὲν χὶτς πιρισί, هیچ بریسی χὶτς πιρισί.

Μηδικός, ή, όν, فرسی φαρσί. « — *ὸν μῆλον* آغاچ قاوونی ἀγὰτς καβουνή, لیمون λιμόν.

Μήδιον, τὸ (Βτ.) قورط κούρτ, قبا یونجه καπὰ γιουνδζέ.

Μηκασμός, ὁ καὶ **Μηκυθμός**, مله مه μελεμέ.

Μηκέτι, (Ἐπρ.) ارتق ἀρτίκ.

Μήκιστος, η, ον, (ὑπερθ. τοῦ Μακρὸς) اطول ἀτβέλ, اوزون زیاده سیله ζιγιαδεσὶ ἰλὲ οὐζούν,

Μῆκος, τὸ اوزونلق οὐζουνλούκ, بوی πόϊ, طول τούλ. § ارتفاع ἰρτιφά'. «κατὰ — اوزونلغنه οὐζουνλουγουνά, بوینه ποϊνά, طولاً τούλεν. «καθ' ὅλον τὸ — بویندن بوینه ποϊνδὰν ποϊνά.

Μηκύνω, اوزاتمق οὐζατμάκ, تمدید τεμδὶδ ἰτ. ا. اطاله - تطویل ἰταλὲ-τατβὶλ ἰτ. «— τὸν λόγον تطویل کلام τατβίλι κελαμ ἰτ. ا. § (πθ.) اوزانمق οὐζανμάκ, استطاله ا. ἰστιταλὲ ἰτ. ا. امتداد ἰμτιδὰδ ἰτ.

Μήκων, ὁ (Βτ.) خشخاش χασχάς.

Μηκώνιον, τὸ (Βτ.) آفیون ἀφγιόν. [ἀγαδζή.

Μηλέα, ἡ (Βτ.) الما اغاجی ἐλμὰ

Μήλη, ἡ (Χργ.) سونده σόνδα, میل μίλ, مسبار μισπάρ.

Μηλολόνθη, ἡ (Βτ.) Ἴδε Χρυσοκάνθαρος. [ρετσελή.

Μηλόμελι, τὸ الما رچلی ἐλμὰ

Μῆλον, τὸ (Βτ.) الما ἐλμά, تفاح τούφφάχ, سیب σίπ. «τὸ — τῆς ἔριδος سیب مناقشه σίπι μουνακασά. «σιρόπιον —ων الما شوروبی ἐλμὰ σοροπί. «πηκτὴ ἀπὸ μῆλα الما پلته‌سی ἐλμὰ πελτεσί, الماسیه ἐλμασιγέ.

Μηλοπέπων, ὁ (Βτ.) قاربوز καρπούζ. [ρετσελή.

Μηλοπλακοῦς, ὁ الما رچلی ἐλμὰ

Μηλ(όω)ῶ, مسبارلمق μισπαρλαμάκ.

Μηλών, ὁ الملك ἐλμαλίκ.

Μήλωσις, ἡ مسبار ایله یوقلامه μισπὰρ ἰλὲ γιοκλαμά. [κιούρκ.

Μηλωτή, ἡ دری δερί. § کورك

Μήν, (Μόρ. βεβαιωτ.) حقیقة χακήκατεν. «ἀλλὰ — فقط φάκατ لكن λάκιν.

Μήν, ὁ آی ἄϊ, شهر σέχρ, ماه μάχ. «ἡ πρώτη τοῦ —ὸς آیك ابتداسی ἀϊν ἰπτιδασί. «πόσας τοῦ —ὸς ἔχομεν; آیك قاچنده‌یز ; ἀϊν κατσινδέϊζ; آیك قاچنجیسیدر ἀϊν κατσινδζισίδιρ. «ὁ — ἐτελείωσεν - ماه منقضی اولدی - تمام اولدی μὰχ μουνκαζὴ ὀλδού - τεμὰμ ὀλδού. «— ἱστάμενος ماه جاری μάχι δζαρή. «— ἀπελθὼν ماه گذاران گچن ایدن ماه γκιοὐζαρὰν ἰδὲν μάχ, گچن آی γκετσὲν ἄϊ. «πληρώνω κατὰ μῆνα ماهیه - ماه بماه ویرمك μαχιγέ-μὰχ πὲ-μὰχ βιρμέκ. «κερδίζω τόσα κατὰ μῆνα آیده شوقدر قزانمق ἀϊδὰ σού-καδὰρ καζανμάκ. «μισθώνω οἰκίαν κατὰ μῆνα بر منزلی ماهیه ایله استئجار ا. πὶρ μενζιλὶ μαχιγὲ ἰλὲ ἰστιδζὰρ ἰτ. «— Ἡλιακὸς شهر شمسی σέχρι σερμσὶ πλ. شهور شمسیه σουχούρι σεμσιγέ. «— Σεληνιακὸς شهر قمری σέχρ καμερὶ πλ. شهور قمریه σουχούρι καμεριγέ. «τὸν καθέκαστον μῆνα هر ماه πεχὲρ μάχ.

Μηνιαῖος, α, ον, شهری σεχρί, ماهی μαχί. «ἡ —α κατάστασις τῶν ἐξόδων مصارفاتك احوال شهریه‌سی μεσαραφατὶν ἀχβάλι σεχριγεσί. § (οὐσ.) τὸ —ον آیلق ἀϊλήκ, ماهیه μαχιγέ, شهریه σεχριγέ.

Μηνιγγῖτις, ἡ (I) التهاب اغشيهٔ دماغ ἰλτιχάπι ἀγσιγέϊ δημάγ, التهاب سحايا ἰλτιχάπι σεχαγιά.

Μηνιγγοεγγεφαλῖτις, ἡ (I) التهاب سحايا و دماغ ἰλτιχάπι σεχαγιὰ βὲ δημάγ.

Μηνίγγωσις, ἡ (I) مفصل غشائی μεφσάλι γησαΐ, منفوش μινινγός.

Μήνιγξ, ἡ (I) اغشيهٔ دماغ ἀγσιγέϊ δημάγ, سحايا σεχαγιά. [γαζέπ.

Μῆνις, ἡ حدت χιδδέτ, غضب

Μηνοειδής, ές, هلال χηλαλή.

Μηνοῤῥαγία, ἡ (I) وفرت طمث βεφρέτι τάμς.

Μηνόῤῥοια, ἡ (I) عادت شهريه ἀδέτι σεχριγέ. [ἰχπάρ.

Μήνυμα, τὸ خبر χαπέρ, اخبار

Μήνυσις, ἡ خبر χαπέρ. § (Νμ.) شكايت σικιαγέτ, تشكی τεσεκκί.

Μηνυτής, ὁ مخبر μουχπέρ. § (Νμ.) متشكی μουτεσεκκί.

Μήνυτρα, τὰ اخباريه ἰχπαριγέ.

Μηνύτωρ, ὁ مخبر μουχπίρ.

Μηνύω, بيلديرمك πιλδιρμέκ, خبر كوندرمك χαπὲρ γκιὸνδερμέκ, خبر ويرمك χαπὲρ βιρμέκ, اخبار ا. ἰχπὰρ ἰτ. § (Νμ.) شكايت ا. σικιαγὲτ ἰτ. § چاغيرمق τσαγηρμάκ, دعوت ا. δαβὲτ ἰτ. «ἐμήνυσαν τὸν ἰατρὸν حكيمی چاغيرديلر χεκιμὶ τσαγηρδηλάρ. «τὸν ἐμήνυσα νὰ ἔλθῃ ἐνταῦθα بورايه كلسی ايچون خبر كوندردم πούραγια γκελμεσὶ ἰτσοὺν χαπὲρ γκιὸνδερδήμ. «μὴ κάμῃς τίποτε χωρὶς νὰ σὲ μηνύσω خبر ويرمكجه هيچ بر شی ايله χαπὲρ βίρμεγινδζε χἳτς πὶρ σέϊ γιάπμα. «μοὶ ἐμήνυσεν ὅτι ἔφθασεν ὑγιὴς صاغ و سالم واصل اولديغی طرفمه اخبار ايلدی σὰγ βὲ σαλὶμ βασὶλ ὀλδουγοὺ ταραφημὰ ἰχπὰρ εἶλεδή.

Μήποτε, (Ἐπρ.) هيچ بر وقت χἳτς πὶρ βακήτ.

Μήπως, (Ἐπρ.) عجبا ἄδζεπα, كه κί. «— εἶσθε ἀσθενής; عجبا كيفسزميسكز ἄδζεπα κεϊφσίζμισινιζ; «— τὸ ἠξεύρει; عجبا بيلوری ἄδζεπα πιλίγιορμι; «πρόσεξε μήπως σὲ ἀπατήσῃ دقت ايت كه شی الداتماسين δηκκάτ ἲτ κὶ σενὶ ἀλδάτμασιν. «— εἶσθε συγγενὴς τοῦ δεῖνος; عجبا فلانك اقربا سندنميسكز ἄδζαπα φιλανὶν ἀκραπασινδάνμισινιζ; «φοβοῦμαι — ἀλλάξῃ γνώμην افكار ايتسين تبديل قورقيورم τεπδίλι ἐφκιὰρ ἴτμεσιν κορκούγιορουμ.

Μηριαῖος, α, ον, (Ἀνατ.) اويلوقه دائر οὐΐλουγὰ δαΐρ, فخذی φαχζή.

Μηρός, ὁ (Ἀνατ.) اويلوق οὐΐλούκ, بوط πούτ, فخذ φάχζ.

Μηρυκισμός, ὁ كويش كيتريش γκεβὶς γκιτιρίς, اجترار ἰδζτιράρ.

Μηρυκ(άο)ῶμαι, كويش كيترمك γκεβὶς γκιτιρμέκ, اجترار ا. ἰδζτιρὰρ ἰτ. «τὰ μηρυκώμενα ζῶα كويش كيترجی حيوانات γκεβὶς γκιτιριδζὶ χαϊβανάτ, حيوانات مجتره χαϊβανάτι μουδζτιρρέ.

Μήτε, (Συδ.) نه νέ. « — ὁ εἷς — ὁ ἄλλος نه بری نه اوتکی νὲ πε-ρικὶ νὲ ὀτεκί.

Μήτηρ, ἡ انا ἤ آنه ἀνά, والده βαλιδέ, ام οὔμ, مادر μαδέρ. «πάπ-πος πρὸς —τρός جد لام δζέδδι λὶ-οὔμ. «μάμμη πρὸς —ός جده لام δζεδέϊ λὶ-οὔμ. «συγγενεῖς ἐκ —ός انا طرفندن خصم-لام اقربا ἀνὰ ταρα-φινδὰν χησὴμ-λὶ-οὔμ ἀκραπά. «ἡ ἀργία — κακίας عطلت و بیکاری ام المایبدر ἀταλὲτ βὲ πὶ-κᾶαρὴ οὔμ οὐλ-μααΐπδιρ. «ἡ — τοῦ Βασιλέως والده سلطان βαλιδὲ σουλτάν. «ἡ ἀρχαία Ἑλλὰς ὑπῆρξεν ἡ — τῶν ὡραίων τεχνῶν یونان قدیم ام الصنایع نفیسه ایدی γιουνάνι καδὴμ οὔμ οὐσ-σανάϊ νε-φισὲ ἰδί. «μητρόθεν لام λὶ-οὔμ.

Μήτρα, ἡ (Ι) یتاغی طول τοὺλ γιατανή, رحم ράχμ. § (Τεχν.) قالب καλούπ. [ράχμ.

Μητραλγία, ἡ (Ι) الم رحم ἐλέμι

Μητραλοίας, ὁ والده‌سنی ضرب ایدن قتل یاخود βαλιδεσινὶ δάρπ γιά-χοδ κάτλ ἰδέν.

Μητρέμφραξις, ἡ (Ι) تسدد رحم τεσεδδούδι ράχμ.

Μητρικός, ή, όν, مادری μα-δερί, مادرانه μαδερανέ, اموی οὐμβί. « —ἡ γλῶσσα آنا بابا لسانی ἀνὰ πάπα λισανί, لسان مادرزاد λισάνι μαδερζάδ. « ἡ —ἡ φιλοστοργία شفقت مادرانه σεφκάτι μαδερανέ. «τὸ —ὸν φίλτρον محبت مادری μουχαπ-πέτι μαδερή, علاقهٔ امویه ἀλακαΐ οὐμβιγέ. § —ῶς (ἐπρ.) آناجه ἀνά-δζε, والدجه βαλιδέδζε, مادرانه μα-δερανέ. [χάπι ράχμ.

Μητρῖτις, ἡ (Ι) التهاب رحم ἰλτι-

Μητροδυνία, ἡ (Ι) الم رحم ἐλέμι ράχμ. [ράχμ.

Μητροκήλη, ἡ (Ι) فتق رحم φέτκι

Μητροκτονία, ἡ قتل مادر κάτλι μαδέρ. [λι μαδέρ.

Μητροκτόνος, ὁ قاتل مادر κατί-

Μητρομανία, ἡ (Ι) مانیای رحم μανιγιάϊ ράχμ.

Μητροπάτωρ, ὁ والدهٔك پدری βαλιδενὶν πεδερή, جد لام δζέδδι λὶ-οὔμμ.

Μητρόπολις, ἡ مرکز μερκέζ, ام القرا οὔμμ οὐλ-κουρά. § (Ἐκκλ.) متروپولیتلق μιτροπολιτλήκ, متروپولیتخانه μιτροπολιτχανέ, § باش کلیسا πὰς κελίσα.

Μητροπολίτης, ὁ (Ἐκκλ.) متروپولیت μιτροπολίτ.

Μητρόπτωσις, ἡ (Ι) سقوط رحم σουκούτι ράχμ.

Μητρορραγία, ἡ (Ι) نزف رحم νέζφι ράχμ.

Μητροσκόπιον, τὸ (Χργ.) رحم بين ραχμ-πίν.

Μητρότης, ἡ والدهلك βαλιδελήκ, آنالق ἀναλήκ, امیت οὐμμιγέτ, مادری μαδερή.

Μητρυιά, ἡ اوکی آنا ὄγκι ἀνά, اوکی والده ὄγκι βαλιδέ, رابه ραπέ.

Μητρυιάζω, اوکی آنا او. ὀγκὶ ἀνὰ ὀλ. اوکی والده کی معامله ا. ὀγκὶ βαλιδὲ κιπὶ μουαμελὲ ἰτ.

Μητρυιός, اوکی پدر ὀγκὶ πεδέρ, بابا ράπα.

Μητρῷος, α, ον, مادری μαδερί, مادرانه μαδερανέ, مادرزاد μαδερζάδ. § (οὐσ.) τὸ —ον آنا دفتر ἀνὰ τεφτέρ, کوتوك κιὀτούκ, سجل σιδζὶλλ πλ. سجلات σιδζιλλάτ, قیود κούγιούδ. [νῶμαι.

Μηχανεύομαι, Ἴδε Μηχα-

Μηχάνευσις, ἡ تصنیع τασνί', حیله χηλέ.

Μηχανή, ἡ آلت ἀλὲτ πλ. آلات ἀλιάτ, ماکینه μάκινα. § (μτφ.) حیله χηλέ. «ἠλεκτρικὴ — الکتریق ماکینه‌سی ἐλεκτρὶκ μάκινασι. «ὑποχθόνιος — تحت الارض ماکینه‌سی τὰχτ οὐλ-ἄρζ μάκινασι. «— ἀτμήρης بخار ماکینه‌سی πουχὰρ μάκινασι. [νοὐάτ.

Μηχάνημα, τὸ مصنوعات μασ-

Μηχανικός, ή, όν, غیر اختیاری γάϊρι ἰχτιγιαρή, قسری κασρή «—ὴ κίνησις قسریه حرکت χαρεκέτι κασριγέ. § (οὐσ.) ὁ — ماکینه‌جی μάκιναδζη. «ἡ —ὴ (τέχνη) جر اثقال δζέρρι εσκάλ, فن میخانیکی φέννι μιχανικί. «τὸ —ὸν (Στρ.) احکام عسکری صنف ἰστιγκιάμι ἀσκερὴ σηνηφή, احکام آلایلری ἰστιγκιάμι ἀλαϊλαρή. «ἀξιωματικοὶ τοῦ—οῦ احکام ضابطانی ἰστιγκιὰμ ζαπιτανί. § —ῶς (ἐπρ.) غیر اختیارانه γάϊρι ἰχτιγιαρανέ, قسریانه κασριγιανέ, کی ماکینه μάκινα κιπί. § فن میخانیکی فجه μιχανικὶ φεννίδζε فن میخانیکیجه φέννι μιχανικίδζε.

Μηχανισμός, ὁ ترتیب اجرا τερτίπ, نظام νιζάμ. [κιναδζη.

Μηχανοποιός, ὁ ماکینه‌جی μά-

Μηχανοποι(έω)ῶ, ماکینه انشا ا. μάκινα ἰνσὰ ἰτ.

Μηχανορραφία, ἡ تصنیع فساد τασνίϊ' φεσάδ, حیله ودسایس ترتیب ایته χηλὲ βὲ δεσαΐς τερτὶπ ἰτμέ, فساد پردازی φεσὰδ-περδαζή, دسیسه δεσισέ.

Μηχανορράφος, حیله‌کار χηλεκιάρ, فساد پرداز φεσὰδ-περδάζ, دسیسه‌کار δεσισεκιάρ.

Μηχανορραφ(έω)ῶ, تصنیع فساد ا. τασνίϊ' φεσὰδ ἰτ. حیله و دسایس ترتیب و اعمال ا. χηλὲ βὲ δεσαΐς τερτὶπ βὲ ἰμὰλ ἰτ. فساد قورمق φεσὰδ κουρμάκ.

Μηχανουργεῖον, τὸ فابریقه φάπρικα ماکینه کارخانه‌سی μάκινα καρχανεσί. [κιναδζη.

Μηχανουργός, ὁ ماکینه‌جی μά-

Μηχανοστάσιον, τὸ فابریقه φάπρικα.

Μηχαν(άο)ῶμαι, ترتیب ا. τερτὶπ ἰτ. تصنیع ا. τασνί' ἰτ. حیله قورمق χηλὲ κουρμάκ, قورمق κουρμάκ.

Μία, ἡ بر πίρ. «διὰ μιᾶς بردن πιρδέν.

Μιαίνω, بولاشدرمق πουλασδηρμάκ, بیشلتمك πισλετμέκ, کیرلتمك κιρλετμέκ, تلویث ا. τελβὶς ἰτ. تدنیس

.ا τεδνὶς ἰτ. « — *τὴν γαμήλιον κοίτην* .ا فراش زوجيتى لكه‌دار-خيانت φιράσι ζεϐδζιγετὶ λεκεδὰρ-χηγανὲτ ἰτ. § (πθ. μτχ.) *μεμιασμένος* مدنس μουδδενές, ملوث μουλεϐϐές.

Μιαιοφονία, ἡ آلوده خون ἀλουδέϊ χούν, قتل κάτλ.

Μιαιοφόνος, ὁ قاتل κατίλ.

Μίανσις, ἡ بولاشمه πουλασμά, تلويث τελϐίς, تدنيس τεδνίς, لكه λεκέ.

Μιαντός, ή, όν, ملوث μουλεϐϐές, آلوده ἀλουδέ, لكه‌دار λεκεδάρ.

Μιαρός, ά, όν, پاك وطاهر اولميان πάκη βὲ ταχὶρ ὄλμαγιαν, ناپاك νά-πάκη, پيس πίς, مردار μουρδάρ, ملوث μουλεϐϐές, آلوده دامن ἀλουδὲ δαμέν, قبيح καπίχ, شنيع σενί'.

Μιαρότης, ἡ پيسلك πισλίκ, ناپاكلك νὰ πακηλίκ, عدم طهارت ἀδέμι ταχαρέτ, لوث λέϐς, تلويث τελϐίς, تدنيس τεδνίς.

Μίασμα, τὸ ناپاك νὰ πάκη, تعفن τεαφφούν, بخار متعفن πουχάρι μουτεαφφὶν πλ. ابخرهٔ متعفنه ἐπχηρέϊ μουτεαφφινέ. § (I) مادهٔ ساريه μαδδέϊ σάριγέ, مياسموس μιγιασμός.

Μιασματικός, ή, όν, (I) سارى σαρί, مياسموسى μιγιασμοσή.

Μιγάς, ὁ καὶ ἡ مخلوط μαχλούτ.

Μίγμα, τὸ تركيب τερκίπ. § (I) مخلوط μαχλούτ.

Μίγνυμι καὶ **—ύω,** قاريشديرمق καρησδηρμάκ, .ا تخليط ταχλὶτ ἰτ. قاتمق κατμάκ. § (πθ.) قاريشمق καρησμάκ, .ا اختلاط ἰχτιλὰτ ἰτ. § (πθ μτχ.) *μεμιγμένος* مخلوط μαχλούτ, ممزوج μεμζούδζ, قاريشيق καρησήκ.

Μικραίνω, كوچكلتمك κιουτσουκλετμέκ, كوچلتمك κιουτσουλτμέκ, .ا تصغير τασγὴρ ἰτ. § (ἀμτϐ. αὐτπθ.) كوچكلنمك κιουτσουκλενμέκ.

Μικρέμπορος, ὁ كوچك بازركان κιουτσοὺκ παζιργκιάν.

Μικρογένειος, ον, قيصه صقاللى κησὰ σακαλλή.

Μικρογραφία, ἡ توصيف المصغرات τεϐσὶφ οὺλ-μουσαγ-γαράτ, مجبث خردهبين μεπχάσι χουρδεπίν.

Μικρογράφος, ὁ خردهبين χουρδὲ-πίν, مصغرات محررى μουσαγ-γαρὰτ μουχαρριρί.

Μικροδουλεία, ἡ كوچك ايش κιουτσοὺκ ἴς, جزئى شيئ δζουζέϊ σέϊ.

Μικροκέφαλος, ον, باشى كوچك اولان πασὴ κιουτσοὺκ ὀλάν.

Μικρόκοσμος, ὁ عالم صغرا ἀλέμι σουγρά.

Μικρολογία, ἡ صبيانت ἀπεσιγιάτ.

Μικρολόγος, ον, صبيانت ايله مشغول اولان ἀπεσιγιὰτ ἰλὲ μεσγοὺλ ὀλάν, خردهبين χουρδὲ-πίν.

Μικρόμετρον, τὸ مقياس خردهبينى μηκγιάσι χουρδὲ-πινί.

Μικροπρέπεια, ἡ كوچكلك κιουτσουκλούκ, آلچقلق ἀλτσακλήκ, صغارت σαγαρέτ, دنايت δεναγέτ, سفالت σεφαλέτ.

Μικροπρεπής, ές, آلچق ἀλ-τσάκ, سفیل σεφίλ, دنی δενί, فرومایه φουρουμαγέ. § —ῶς (ἐπρ.) دنائت ایله δεναγέτ ιλέ.

Μικρός, ά, όν, کوچك κιούτσούκ, اوفاق ούφάκ, صغیر σαγήρ πλ. صغار σουγάρ, خرده χουρδέ. § (ἐπὶ ποσοῦ) آز ἄζ, جزی δζουζί, قلیل καλήλ. § قیصه κησσά, قصیر κασήρ. «— κατὰ τὸ ἀνάστημα قیصه بویلی κησὰ ποϊ-λού, قصیر القامه κασὴρ ούλ-καμέ. «—ὰ ποσότης χρημάτων قلیل المقدار آقچه καλὴλ ούλ-μικδὰρ ἀκτσέ. «τὰ —ὰ ἔξοδα مصارف قلیله μεσαρίφι κα-ληλέ. « ἡ —ὰ Ἀσία آسیای صغیر Ἀσιγιάϊ σαγήρ. «—ὸν κατὰ —ὸν آز آز ἀζὰρ ἀζάρ, اندك اندك ἐνδὲκ ἐνδέκ, تدریجا τεδρίδζεν. «πρὸ —οῦ بر آز اول πὶρ ἀζδὰν ἐββέλ, مؤخرا μουέχχαρεν. «μικροῦ δεῖν آز قالدی ἄζ καλδή. «κατὰ —όν قلیلا κα-λήλεν. § —τερος, α, ον καὶ —τα-τος, η, ον بك كوچك πέκι κιούτσούκ, اصغر ἀσγάρ. «εἶναι ἕξ ἔτη – τέρα τοῦ ἀδελφοῦ της برادرندن آلتی سنه كوچك دها πιραδερινδὲν ἀλτὴ σενὲ δαχὰ κιούτσούκδούρ.

Μικροσκοπία, ἡ (I) استعمال خرده ιστιμάλι χουρδὲ-πίν.

Μικροσκοπικός, ή, όν, خرده χουρδὲ-πινί.

Μικροσκόπιον, τὸ خرده بین χουρ-δὲ-πίν. δὲ-πεδέν.

Μικρόσωμος, ον, خرده بدن χουρ-

Μικρότης, ἡ كوچكلك κιούτσούκ-λούκ, اوفاقلق ούφακλήκ, صغر σαγάρ, صغارت σαγαρέτ, آزلق ἀζαλήκ, جزیت δζουζιγέτ.

Μικροφιλοτιμία, ἡ حیثیات ایله اشتغال ἀπεσιγιὰτ ιλὲ ιστιγάλ.

Μικρόφρων, ὁ καὶ ἡ افكار سفیله صاحبی ἐφκιάρι σεφιλὲ σαχηπή.

Μικρόφωνον, τὸ میقروفون μι-κροφόν.

Μικρόχρονος, ον, قلیل الزمان καλὴλ ούζ-ζεμάν.

Μικροψυχία, ἡ ضعف قلب ζά'φι κάλπ, جبانت δζεπανέτ.

Μικρόψυχος, ον, ضعیف القلب ζαΐφ ούλ-κάλπ, یورکسز γιούρεκσίζ, جبین δζεπίν.

Μικροψυχ(έω)ῶ, جبین او. δζε-πὶν ὀλ. یورکسز او. γιούρεκσὶζ ὀλ.

Μικρύνω ἢ **Σμικρύνω,** (Μτβ.) تصغیر ا. τασγὴρ ἰτ. كوچولتمك κιούτσούλτμέκ, كوچك كوسترمك κιούτσούκ γκιόστερμέκ, آزالتمق ἀζαλτμάκ, تقلیل ا. τακλὴλ ἰτ. § (ἀμτ. αὐτπθ.) كوچكلنمك κιούτσουκλενμέκ, تصغر ا. τεσαγ-γοὺρ ἰτ.

Μικτός, ή, όν, قاریشیق καρη-σήκ, مختلط μουχτελίτ, مخلوط μαχ-λούτ, مختلف μουχτελίφ. § (Ἀρθμ.) مركب μουρεκκέπ. « —ὴ ἐπιτροπὴ مختلط قومیسیون μουχτελὶτ κομισγιόν. « τὰ —ὰ δικαστήρια محاكم مختلطه μεχακίμι μουχτελιτέ. « —ὰ σώμα-τα اجسام مركبه ἐδζσάμι μουρεκκεπέ.

Μιλιάριον, τὸ ميل نشانى μὶλ νισανή. [έμγηὰλ.

Μίλιον, τὸ ميل μὶλ πλ. اميال

Μίλτος, ὁ (Ὀρκτ.) زنجفره ζινδζιφρέ, كبريت احمر زيف κιπριγέτι ἀχμέρι ζιπίκ. § حجر متوسط χούμζι μουτεβεσσίτ, قورشون سولكن κουρσοὺν σουλεγέν.

Μιλτ(όω)ῶ, زنجفره ايله بويالمق ζινδζιφρὰ ἰλὲ πογιατμάκ.

Μιλτώδης, ες, زنجفرهلى ζινδζιφρελή.

Μίλφωσις, ἡ (Ι) سقوط اهداب σουκούτι ἐχδάπ.

Μίμημα, τὸ تمثيل τεμσίλ, تقليد τακλίδ.

Μίμησις, ἡ بڭزتمه πενζετμέ, تقليد τακλήδ, اقتدا ἰκτιδά, مماثلت μουμασιλέτ. «*κατὰ μίμησιν*» تمثيلا τεμσίλεν, تقليدا τακλίδεν.

Μιμητής, ὁ مقلد μουκαλλίδ, مقتدى μουκτεδί. «— *τῶν προγονικῶν ἀρετῶν*» آباء و اجدادينڭ فضائل ممدوحهسنه اقتدا ايدن ἀπὰδ βὲ ἐδζδαδινὶν φεζαΐλι μεμδουχασενὲ ἰκτιδὰ ἰδέν.

Μιμητικός, ή, όν, تقليدى τακλιδί, اقتدا قابل καπίλι ἰκτιδά, قابل تقليد καπίλι τακλίδ.

Μιμητός, ή, όν, قابل تقليد καπίλι τακλίδ, شايان تمثيل σαγιάνι τεμσίλ, مقتدى μουκτεδί.

Μιμνήσκω, خاطره كيترمك χατηρὰ γκιτιρμέκ, اخطار ا. ἰχτὰρ ἰτ. تخطير ا. ταχτὴρ ἰτ. § (μσ. καὶ πθ.) در خاطر δὲρ χατὴρ ἰτ. تخطر ا. τεχαττοὺρ ἰτ.

Μιμογράφος, ὁ مقلد شيلرى يازان μουκαλλὶδ σεϊλερὶ γιαζάν.

Μιμολογία, ἡ اصول تقليد οὐσούλι τακλήδ.

Μῖμος, ὁ καὶ ἡ مقلد μουκαλλίδ.

Μιμ(έο)οῦμαι, بڭزتمك πενζετμέκ, تقليد ا. τακλὴδ ἰτ. مماثلت ا. μουμασελὲτ ἰτ. اويمق οὐϊμάκ, اقتدا ا. ἰκτιδὰ ἰτ. اتخاذ امثال ا. ἰττιχάζι ἐμσὰλ ἰτ. «— *τοὺς μεγάλους ποιητὰς*» مشاهر شعرايى تمثيل ا. μεσαχήρι σουαραγὶ τεμσὶλ ἰτ. «— *τοὺς προγόνους μου*» آباء و اجدادمه اثرينه اقتدا ا. ἀπὰδ βὲ ἐδζδαδὶν ἐσερινὲ ἰκτιδὰ ἰτ. «*ἐμιμήθη τὸν δεῖνα συγγραφέα*» فلان مؤلفدن اتخاذ امثال ايتمشدر φιλὰν μουελλιφδὲν ἰττιχάζι ἐμσὰλ ἰτμίσδιρ.

Μίνθα ἢ **Μίνθη,** ἡ (Βτ.) نانه νανέ, نعنع να'νά'.

Μινυρίζω, فغان و زارى ا. φιγὰν βὲ ζαρὴ ἰτ. ميرلدامق μηρηλδαμάκ.

Μῖξις, ἡ خلط χάλτ, تخليط ταχλίτ, اختلاط ἰχτιλάτ. § مجامعه μουδζαμαά.

Μιξοβάρβαρος, (διάλεκτος), ἡ غلط مشهور ايله ملولسان γαλάτι μεσχοὺρ ἰλὲ μεμλοὺ λισάν.

Μιξοπόλιος, ον, قيره چالان κιρὲ τσαλάν, قير كورينن κὴρ γκιορινέν.

Μισάγαθος, ον, بغيض الخير πεγὴζ οὐλ-χαγίρ, نيككريز νὶκ-γκιριζ.

Μισάδελφος, ον, برادر کریز πιραδὲρ-γκιρίζ.

Μισανθρωπία, ἡ بغض الانسان πούγζ οὺλ-ἰνσάν, نفرت انسان νεφρέτι ἰνσάν, مردم کریزی μερδοὺμ γκιριζί.

Μισάνθρωπος, ον, باغض الانسان παγὴζ οὺλ-ἰνσάν, مردم کریز μερδοὺμ γκιρίζ.

Μίσεργος, ον, چالیشمقدن اکراه ایدن τσαλισμακδὰν ἰκρὰχ ἰδέν.

Μισερός, ά, όν, سقط σακάτ, علیل ἀλήλ.

Μισερώνω, سقطلامق σακατλα-μάκ, سقط ا. σακὰτ ἰτ.

Μισητικός, ή, όν, کینه‌دار κι-νεδάρ, باغض παγήζ, بغض آلود πούγζ-ἀλούδ.

Μισητός, ή, όν, مکروه μακρούχ, منفور μενφούρ, شایان اکراه و نفرت σα-γιάνι ἰκρὰχ βὲ νεφρέτ, مبغوض μεπ-ούζ.

Μισθαποδοσία, ἡ مکافات μου-κιαφάτ, اجرت οὐδζρέτ, عوض ἠβάζ.

Μισθαποδότης, ὁ اجر و مکافات ویر οὔδζρ βὲ μουκιαφὰτ βιρέν, مجازی μουδζαζί. «δίκαιος — » مجازی عداله μουδζαζίϊ ἀδαλετκιάρ.

Μίσθαρνος, ον, اجرتلی خدمتکار οὐδζρετλὴ χηδμετκιάρ. [ρετλή.

Μίσθιος, α, ον, اجرتلی οὐδζ-

Μισθοδοσία, ἡ اجرت οὐδζρέτ, معاش μεʼάς, عوض ἠβάζ.

Μισθοδότης, ὁ اجرت ویرن οὐ-δζρὲτ βιρέν.

Μισθοδοτ(έω)ῶ, اجرت - معاش ویرمك οὐδζρὲτ-μεʼὰς βιρμέκ.

Μισθός, ὁ اجرت οὐδζρέτ, معاش μεʼάς, مکافات μουκιαφάτ. «αὐξάνω τὸν —ὸν» معاشی آرتیرمق μεʼασὶ ἀρ-τηρμάκ. «ἐλαττώνω τοὺς —οὺς» معاشاتی تنزیل ا. μεασατὶ τενζὶλ ἰτ.

Μισθοφορία, ἡ اجرتله خدمت οὐ-δζρέτλε χηδμέτ.

Μισθοφορικός, ή, όν, معاشلی μεʼασλή, وظیفه‌دار βαζιφεδάρ.

Μισθοφόρος, ὁ اجرتلی οὐδζρετ-λή, معاشلی μεʼασλή, وظیفه‌لی βαζιφε-λή, موظف μουβαζζάφ.

Μισθ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** کرایه ویرمك κιραγιὰ βιρμέκ, ایجار ا. ἰδζὰρ ἰτ. ‖ (μσ.) ایله طوتمق κιρὰ ἰλὲ τουτμάκ, کرالامق κιραλαμάκ, استیجار ا. ἰστιδζὰρ ἰτ. [οὐδζρέτ.

Μίσθωμα, τὸ کرا κιρά, اجرت

Μισθώσιμος, ον, (Νμ.) قابل ایجار و استیجار καπίλι ἰδζὰρ βὲ ἰστι-δζάρ.

Μίσθωσις, ἡ (Νμ.) ایجار ἰδζάρ, استیجار ἰστιδζάρ. «τὸ ἐφʼ οὗ ἡ —» مستأجر فیه μουστεεδζίρουν φίχ.

Μισθωτής, ὁ (Νμ.) مستأجر μου-στεεδζίρ.

Μισθωτός, ή, όν, (Νμ.) اجیر ἀδζίρ, اجرتلی οὐδζρετλή.

Μισογύνης, ὁ باغض النسا παγὴζ οὺν-νισά.

Μισόκαλος, ον, ایوی سومین ἐγιουγιοὺ σέβμεγεν.

Μιδοκλείω, یارم قپامق γιαρὴμ καπαμάκ.

Μιδόξενος, ον, باغض الاجانب πηγὴζ οὐλ-ἐδζανίπ.

Μιδός, ή, όν, Ἴδε Ἥμισυς.

Μῖδος, τὸ کینه κινέ, غرض γαράζ, بغض πούγζ. § خصومت χουσουμέτ, عداوت ἀδαβέτ. § اکراه ἰκράχ, نفرت νεφρέτ. «*τρέφω — κατά τινος* بر کسه‌یه علیهنه بغض و کینه صاقلامق πὶρ κίμσενιν ἀλεϊχινὲ πούγζ βὲ κινὲ σακλαμάκ. «*κρύπτω τὸ —* بغضی کتم و اضمار ا. πουγζὶ κέτμ οὐ ἰζμὰρ ἰτ. «*κρύφιον —* بغض خفی πούγζι χαφί.

Μιδότεκνος, ον, باغض الاولاد πηγὴζ οὐλ-ἐβλάδ.

Μιδοφέγγαρον, τὸ Ἴδε Ἡμισέληνος. [φούστα.

Μιδοφώριον, τὸ میسو μισό, فوسته

Μίδχος, ὁ یاپراق صاپی γιαπρὰκ σαπή, ذنب ζενὲπ πλ. اذناب ἐζνάπ.

Μιδ(έω)ῶ, بغض و کینه وخصومت ا. πούγζ βὲ κινὲ βὲ χουσουμὲτ ἰτ. غرض باغلامق γαρὰζ παγλαμάκ, عداوت ا. ἀδαβὲτ ἰτ. § تنفر ا. τενεφφοὺρ ἰτ. «*— τοὺς ἐχθροὺς* دوشمنلره بغض ا. δουσμανλαρὰ πούγζ ἰτ.

Μίτος, ὁ ایپلك ἰπλίκ, خیط χαΐτ, رشته ρισ̈τέ.

Μίτρα, ἡ (Ἐκκλ.) متروپولیت یا پیسقوپوس تاجی μιτροπολὶτ γιὰ πίσκοπος ταδζή, تاج τάδζ, میترا μίτρα.

Μιτροφόρος, ον, تاجدار ταδζδάρ.

Μνεία, ἡ آکمه ἀνμά, ذکر ζίκρ, تذکار τεζκιάρ. «*— ποιεῖσθαι* تذکار ا. τεζκιὰρ ἰτ.

Μνῆμα, τὸ یادگار γιαδκιάρ. § تربه τουρπέ, مرقد μερκάδ, مزار μεζάρ, قبر κάπρ, مقبره μακπερέ.

Μνημεῖον, τὸ اثر ἐσέρ πλ. آثار ἀσάρ, مآثره μεεσερέ. § مزار μεζάρ, مقبره μακπερέ.

Μνήμη, ἡ خاطر χατήρ, قوهٔ حافظه κουββέϊ χαφιζά, قوهٔ ذکره κουββέϊ ζικρέ. § ذکر ζίκρ, تذکار τεζκιάρ. § (Ἐκκλ.) ذکر ζίκρ. «*εἰς —ν τοῦ δεῖνος συμβάντος* فلان وقعه‌نك ذکری ایچون φιλὰν βακαανὶν ζικρὶ ἰτσούν. «*δὲν ἔχω πολλὴν —ν* قوهٔ حافظه‌م ناقصدر κουββέϊ χαφιζὰμ νακήσδιρ. «*ἔχει —ν, ἀλλὰ δὲν ἔχει κρίσιν* فلانك قوهٔ حافظه‌سی واسع ایسه‌ده قوهٔ تمیزی‌سی ناقصدر φιλανὶν κουββέϊ χαφιζασὶ βασὴ ἰσέδε κουββέϊ μουμεγγιζεσὶ νακήσδιρ. «*φέρω εἰς τὴν —ν τινὸς* خاطره کتورمك χατηρὲ γκετούρμέκ. «*γράφω τι ἀπὸ —ης* ازبردن یازمق ἐζπερδὲν γιαζμάκ. «*μοὶ διέφυγε τὴν —ην* خاطرمدن چیقدی χατηρημδὰν τσικδί. «*αἰωνία του ἡ —* رحمة الله علیه ραχμὲτ οὐλλὰχ ἀλέϊχ. «*τιμῶ τὴν —ν τινὸς* فلانك ذکرینی تمجید ا. φιλανὶν ζικρινὶ τεμδζὶδ ἰτ.

Μνημόνευμα, τὸ καὶ —*σις* ἡ یاد و تذکار γιὰδ οὐ τεζκιάρ.

Μνημονευτικός, ή, όν, اوکی تذکار ὀκγιάνι τεζκιάρ.

Μνημονευτός, ή, όν, مذكور μεζγκιούρ.

Μνημονεύω, .ا ياد وتذكار γιὰδ ού τεζκιὰρ ἰτ. § (Ἐκκλ.) رحمت اوقومق ραχμὲτ ὀκουμὰκ .ا ذكر دعاى اموات ζίκρι δοάϊ ἐμβὰτ ἰτ.

Μνημονικός, ή, όν, تذكارى τεζκιαρί. «τὸ —ὸν قوهٔ حافظه κουβὲϊ χὰφιζά.

Μνημόσυνον, τὸ (Ἐκκλ.) بر اولولك روحيچون اوقونان دعا πὶρ ὀλὸυνοὺν ρουχίτσουν ὀκουνὰν δοά.

Μνήμων, ὁ καὶ ἡ صاحب قوهٔ حافظه σαχήπι κουββὲϊ χάφιζά.

Μνησικακία, ἡ كين κίν, كينه κινέ, غرض γαράζ, حقد χάκδ, πλ. حقود χουκούδ.

Μνησίκακος, ον, كينه‌دار κινεδάρ, غرضكار γαραζκιάρ.

Μνησικακ(έω)ῶ, كين طوتمق κὶν τουτμάκ. .ا حقد χὰκδ ἰτ.

Μνηστεία, ἡ نشان رسمى νισὰν ρεσμί, نامزدلك ναμζεδλίκ.

Μνήστευμα, τὸ καὶ **—σις,** ἡ نشانلامه νισανλαμά.

Μνηστεύω, نشانلامق νισανλαμάκ, .ا نامزدلك رسمى اجرا ναμζεδλὶκ ρεσμινὶ ἰδζρὰ ἰτ.

Μνηστή, ἡ نشانلى قادين νισανλὴ καδίν, ياوقلو γιαβουκλού. [ναμζέδ.

Μνηστήρ, ὁ نشانلى νισανλή, نامزد

Μνῆστρον, τὸ نامزدى ναμζεδή.

Μνίον, τὸ (Βτ.) يوصون γιοσούν, اشنه ουσνιγέ.

Μογ(έω)ῶ, .ا زحمت ζαχμὲτ ἰτ.

Μοῖρα, ἡ قسمت κησμέτ, نصيب νασήπ. § قدر καδέρ, فلك φελέκ, طالع ταλί', بخت πάχτ. § (Στρ.) فرقه φιρκά. «ἀρχηγὸς —ς فرقه قوماندانى φιρκὰ κομανδανί. § (Μθμ.) درجه δερεδζέ.

Μοιράζω, پايلاشمق παϊλασμάκ, .ا پاى πάϊ ἰτ. .ا تقسيم τακσὴμ ἰτ. طاغتمق δαγητμάκ, .ا توزيع τεβζί' ἰτ. § (μσ.) پايلاشمق παϊλασμάκ, مقاسمه اول μουκασεμὲ ὀλ. «μοιρασθῆτέ το μεταξύ σας ايكيكز تقسيم ايدكز πεῖνιζδὲ τακσὶμ ἐϊλέϊνιζ. «τὸ ἐμοιράσθησαν ὡς ἀδελφοὶ قرنداش كبى تقسيم ايديلر καρηνδὰς κιπὶ τακσὶμ ἰττιλέρ. «τί ἔχετε νὰ μοιρασθῆτε; (φρσ.) بينكزده موجب منازعه ارلججق نه‌در؟ πεῖνινιζδὲ μουδζίπι μουναζαὰ ὀλαδζὰκ νέδιρ; غوغاكز نه‌در؟ γαβγανὴζ νέδιρ;

Μοιραῖος, α, ον, قدرى καδερί.

Μοιραρχία, ἡ (Στρ.) فرقه قوماندانلغى φιρκὰ κομανδαληγή.

Μοίραρχος, ὁ (Στρ.) فرقه قوماندانى φιρκὰ κομανδανή. «—τῆς χωροφυλακῆς آلاى بكى ἀλάϊ πεγί.

Μοίρασμα, τὸ پايلاشمه παϊλασμά, تقسيم τακσήμ, مقاسمه μουκασεμέ, توزيع τεβζί'.

Μοιραστής, ὁ مقسم μουκασσίμ, قسام κασσάμ, موزع μουβεζζί'.

Μοιρολόγος, ον, نصيبكو νεσὶπγκιού.

Μοιχαλίς, ἡ روسپى ροσπού, فاجره φαδζιρέ, زانيه ζανιγέ.

Μοιχεία, ἡ فجور φουδζούρ, زنا ζινά. «τὸ *ἔγκλημα τῆς —ας* فعل زنا شنيع φί'λι σενίϊ ζινά, فعل زنا φί'λι ζινά. «τὸ *τῆς —ας τέκνον* ولد زنا βελέδι ζινά, حرامزاده χαραμζαδέ, پیچ πίτς.

Μοιχεύω, ارتكاب فعل زنا ا. ἰρτικιάπι φί'λι ζινὰ ἰτ. ا زنا ζινὰ ἰτ.

Μοιχικός, ή, όν, فاجری φαδζηρή, زنائى ζιναΐ.

Μοιχός, ὁ زانى ζανί, فاجر φαδζίρ, زناكار ζινακιάρ.

Μόλις, (Ἐπρ.) انجق ἄνδζακ, هنوز χένουζ, همان χέμαν, كوچ ايله γκιοὺτς ἰλέ. «— *εἰξεύρει ν' ἀναγνώσῃ* انجق اوقويه بيلور ἄνδζακ ὀκουγιὰ πιλούρ. «— *ἠρχίσαμεν* انجق باشلادق ἄνδζακ πασλαδήκ. «— *ἠγέρθη τῆς κλίνης* هنوز ياتاقدن قالقمشدر χένουζ γιατακδὰν καλκμήσδηρ. «— *τὸ εἶπε καὶ μετενόησε* دير ديمز پشيمان اولدی δὲρ δεϊμὲζ πεσιμὰν ὀλδού. [σουροὺ κιοπεγί.

Μολοσσός, ὁ (Ζλγ.) سورى كوپكى

Μολόχη, ἡ Ἴδε Μαλάχη.

Μολύβδινος, η, ον, قورشوندن يابلمش κουρσουνδὰν γιαπηλμής.

Μολυβδοειδής, ές, شبه رصاص σεπίχι ρασάς.

Μολυβδοκόνδυλον, τὸ قورشون قلم κουρσοὺν καλέμ.

Μόλυβδος, ὁ قورشون κουρσούν, رصاص ρασάς, رصاص اسرب οὐσρούπ ρασάσι ἐσβέδ. § (Φρμ.) «— ὀξικὸς قورشون طوزى κουρσοὺν τουζού.

Μολυβδόχωμα, مردسنك μουρδεσένκ.

Μολυβδ (όω) ῶ καὶ —ώνω, قورشون سورمك و يا ياغلامق κουρσοὺν σούρμεκ βὲ γιὰ παγλαμάκ, قورشونلامق κουρσουνλατμάκ, ا. ترصيص τερσὶς ἰτ. § (πθ.) قورشونلنمق κουρσουνλανμάκ, ا. ترصص τερεσσοὺς ἰτ.

Μολυβδώδης, ες, قورشونلى κουρσουνλού.

Μολύβδωμα, τὸ καὶ **—σις,** ἡ قورشونلامه κουρσουνλαμά, ترصيص τερσίς.

Μολυβδωτός, ή, όν, قورشون قاپلى κουρσοὺν καπλή.

Μόλυνσις, ἡ بولاشمه πουλασμά, تلويث τελβίς, لكه λεκέ. § (Ι) نتان ιντάν.

Μολύνω, بولاشديرمق πουλασδηρμάκ, ا. پيس و مردار πὶς βὲ μουρδὰρ ἰτ. ا. تلويث τελβὶς ἰτ. ا. لكه‌دار λεκεδὰρ ἰτ. § بوزمق πoζμάκ, ا. خلل ἰχλὰλ ἰτ. ا. افساد ἰφσὰδ ἰτ. § (πθ. μτχ.) *μεμολυσμένος* بولاشيق πουλασίκ, بوزلمش πoζουλμούς, مطمون ματτούν. «*μεμολυσμένα μέρη* بولاشيق يرلر πουλασὴκ γερλέρ. «*τοῦτο μολύνει τὸν ἀέρα* هوايى انتان ايدر-افساد ايدر πού χαβαγὶ ἰντὰν ἰδὲρ-ἰφσὰδ ἰδέρ. «*ἐμόλυνε τὴν ὑπόληψίν του* ناموسنى لكه‌دار ايتمشدر ναμουσουνοὺ λεκεδὰρ ἰτμίσδιρ.

Μόλυσμα, τὸ پيسلك πισλίκ, تلويث

τελδίς, تكله λεκέ. § (Ι) انتان ιντάν.

Μολυσμός, ὁ تلوث τελδίς. § ...اخلال ἰχλάλ. § انتان ιντάν.

Μομφή, ἡ تعييب ταἰγίπ, لوم λέδμ, ذم ζέμμ, عتاب ιτάπ, سرزنش σερζενίς, ἄξιος —ῆς مستحق ذم μουσταχάκι ζέμμ, مذمم μουζεμμέμ, ذميم ζεμίμ.

Μοναδικός, ή, όν, بريجى πιρινδζί, فريد φερίδ, وحيد βεχήδ, يكانه γεκιγανέ, تك τέκ, يكتا γεκτά, يالكز γιάλνηνζ. «εἶναι — ἄνθρωπος يكتا آدم بر γεκτὰ πὶρ ἀδάμ δὶρ. «εἶναι — εἰς τὴν τέχνην του صنعتنده بر بريجيدر σανακτηνδὰ πιρινδζίδιρ «εἶναι — εἴς τι ا. تفرد τεφερρούδ ἰτ.

Μονάζω, يالكز ياشامق γιάλνηνζ γιασαμάκ. § (Ἐκκλ.) منزوى او. μουνζεβὴ ὀλ.

Μοναξιά, ἡ يالكزلق γιαλνηνζλήκ, فردانيت φερδανιγέτ. § تنهالق τενχαλήκ, تنهائى τενχαΐ. § عزلت ὀζλέτ, انزوا ἰνζιβά.

Μονάρχης, ὁ حكمدار χουκιουμδάρ, پادشاه πιαδισάχ, آمر مطلق ἀμίρι μουτλάκ.

Μοναρχία, ἡ حكمدارى χουκιουμδαρή, حكومت مطلقه χουκιουμέτι μουτλακά, سلطنت σαλτανάτ.

Μοναρχικός, ή, όν, حكمدارى χουκιουμδαρή, پادشاهى πιαδισαχή. «—ὸν Κράτος حكومت مطلقه ايله اداره اولنان دولت χουκιουμέτι μουτλακὰ ἰλὲ ἰδαρὲ ὀλουνὰν δεβλέτ.

Μονάς, ἡ برلك πιρλίκ, يك γέκ, احد ἄχδ πλ. احاد ἀχάδ. «πολλαὶ —άδες ἀποτελοῦσιν ἕνα ἀριθμὸν احاد عديده دن بر عدد حاصل اولور ἀχάδι ἀδηδεδὲν πὶρ ἀδὲδ χασὶλ ὀλούρ. «ὁ ἀριθμὸς σύγκειται ἐκ μονάδων عدد احاددن مركبدر ἀδέδι ἀχαδδὰν μουρεκκέπδιρ.

Μοναστήριον, τὸ مناستر μοναστίρ, كشيشخانه κεσισχανέ, رهبانخانه ρουχπανχανέ, صومعه σαβμεά, تكيه τεκιέ.

Μοναστής, ὁ عزلتكزين ὀζλετγκιουζίν, عزلتشين ὀζλετνισίν.

Μοναστικός, ή, όν, راهبى ραχηπή, زاهدى ζαχηδή, منزويانه μουνζεβιγιανέ. «— βίος عيش زاهدى αΐσι ζαχηδή. «τὸ —ὸν σχῆμα منزوى قيافتى μουνζεβὶ κηγιαφετί.

Μοναχικός, ή, όν, راهبى ραχηπή. § يالكز γιάλνηνζ, منفرد μουνφερίδ, آيرى ἀϊρί.

Μοναχός, ή, όν, كندى كنديسى κενδὶ κενδισί, يالكز γιάλνηνζ, منفرد μουνφερίδ, آيرى ἀϊρί. § (Ἐκκλ.) كشيش κεσίς, راهب ραχήπ, تارك دنيا ταρίκι δουνγιά. «τὸν εὗρον —ὸν يالكز بولدم γιάλνηνζ πουλδούμ. «— σου χόρευε κι' ὅσο θέλῃς πήδα (πρμ.) كندى كندى چالار كندى اوينار κενδὶ τσαλὰρ κενδὶ ὀϊνάρ.

Μονή, ἡ مناستر μοναστίρ, كشيشخانه κεσισχανέ, رهبانخانه ρουχπανχανέ.

Μονήρης, ες, يالكز γιάλνηνζ, آيرى ἀϊρί, منفرد μουνφερίδ. «— βίος انزوا ἰνζιβά.

Μόνιμος, ον, طیانقلی δαγιανακλή, متین μετίν, ثابت σαπίτ, محکم μουχκέμ, باقی πακή, مستمر μουστεμίρρ, دائمی δαϊμί. « — κατοικία دائمی اقامتکاهی ίκαμετκιάχι δαϊμί. «ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ οὐδὲν τὸ —ον ὑπάρχει بو دنیاده هیچ بر شئ ثابت و منفرد دکلدر πού δουνγιαδά χίτς πίρ σέϊ σχπίτ βὲ μουνφερίδ δεγίλδιρ. § —ίμως (ἐπρ.) متانتله μετανέτλε, مستمراً μουστέμιρρεν, دائماً δάϊμα. «κατοικῶ —ίμως εἰς Κων)πολιν مستمراً در سعادتده اقامت ایدر. μουστέμιρρεν δέρι σααδετδὲ ἰκαμὲτ ἰτ.

Μονιμότης, ἡ طیانقلق δαγιανηκλήκ, متانت μετανέτ, ثبات σεπάτ, ثبوت σουπούτ, دوام δεβάμ, بقا πεκά.

Μονογαμία, ἡ (Βτ.) وحیدالزوجیه βεχὴδ οὐζ-ζεδζιγέ. § (Ἐκκλ.) بر قاری آله πὶρ καρὴ ἀλμά, تزوج وحید τεζεββούδζι βεχὴδ.

Μονογενής, ές, وحید الجنس βεχὴδ οὐλ-δζίνς. § ولد فرید βελέδι φερίδ, یك اولاد γὲκ ἐβλάδ, ابن الواحد ἴπν ἐλ-βαχὴδ.

Μονόγραμμα, τὸ صح σάχχ.

Μονογράμματος, ον, بر حرفلی πὶρ χαρφλή.

Μονογραφία, ἡ توصیف خصوصی τεβσίφι χουσουσή. § صح σάχχ. § رساله مخصوصه ρισαλέϊ μαχσουσέ.

Μονογραφ(έω)ῶ, صح چکمك σάχχ τσεκμέκ.

Μονοειδής, ές, تك جنسلی τὲκ δζινσλή.

Μονοζωϊκότης, ἡ فردیت φερδιγέτ, انفرادیت ἰνφιραδιγέτ.

Μονόκαρπος, ον, (Βτ.) وحید الثمر βεχὴδ οὐσ-σεμέρ.

Μονοκέφαλος, ον, (Βτ.) وحید القلعه βεχὴδ οὐλ-καμέ.

Μονόκερως, ων, ὁ (Ζλγ.) کرکدن κερκεδέν.

Μονόκλινον, τὸ حادی الفراش ἀχαδὴ οὐλ-φιράς. [πχρέ

Μονοκόμματος, ον, یك پاره γεκ

Μονοκονδυλία, ἡ یك قلم γὲκ καλέμ, صح σάχχ.

Μονοκόρη, ἡ تك قیز τὲκ κήζ

Μονοκρατορία, ἡ حکومت مطلقه χουκιούμετι μουτλακά.

Μονοκράτωρ, ὁ καὶ ἡ حکمدار مطلق χουκιουμδάρι μουτλάκ.

Μονόκυκλος, ον, حادی الدائره ἀχαδὴ οὐδ-δαϊρέ.

Μονόκωπος, ον, (Ντκ.) بر چفته πὶρ τσιφτέ.

Μονόλιθος, ον, یک پاره طاشلی γεκπαρὲ ταςλή.

Μονολογία, ἡ کندی کندینه سویلیش κενδὶ κενδινὲ σοϊλεΐς.

Μονόλογος, ον, کندی کندینه سویلشور اولان κενδὶ κενδινὲ σοϊλ... σούρ ὀλάν.

Μονομανής, ές, الجنة الواحدة ζ' οὐλ-δζιννὲτ οὐλ-βαχιδέ. § اقلی μερακλή.

Μονομανία, ἡ جنت واحده δζιν-νέτι βαχηδέ, مراق μεράκ.

Μονομαχία, ἡ مبارزه μουπαρε-ζά, دوئلو δουέλο.

Μονομάχος, ὁ مبارز μουπαρίζ, دوئلوجى δουέλοδζη.

Μονομαχ(έω)ῶ, .ا مبارزه μου-παρεζὰ ἰτ. .ا دوئلو δουέλο ἰτ.

Μονομερής, ές, يك پارچه‌لى γὲκ παρτσαλή, بسيط πεσίτ, طرفگير τα-ραφγκίρ, يك‌جانب γὲκ-δζανίπ. § —ῶς (ἐπρ.) طرفگيرانه ταραφγκιρανέ, طرفدارانه ταραφδαρανέ.

Μόνον, (Ἐπρ.) يالكز γιάληνηζ, فقط φάκατ. Ἴδε καὶ Μόνος.

Μονονοῦ καὶ **Μονουχί,** (Ἐπρ.) همان χέμαν.

Μονόξυλον, τὸ بر پارچه اودون پاخود كراسته‌دن ياپلمش πὶρ παρτσὰ ὀδοὺν γιάχοδ κερεστεδὲν γιαπηλμής.

Μονόπαις, ὁ καὶ ἡ يك اولاد γὲκ ἐδλάδ.

Μονοπάτιον, τὸ جيغر δζηγήρ, ياي يولى γιαγιὰ γιολού. [ταφλή.

Μονόπετρος, ον, يك طاشلى γὲκ

Μονόπους, ὁ καὶ ἡ بر اياقلى πὶρ ἀγιακλή, يكپاى γὲκ πάϊ.

Μονοπρόσωπος, ον, بر يوزلى πὶρ γιοὺζλού وحيد الوجه βεχὴδ οὐλ-βέδζχ.

Μονόπτερος, ον, وحيد الجناح βεχὴδ οὐλ-δζινάχ.

Μονόπτωτος, ον, (Γρμ.) وحيد الحال βεχὴδ οὐλ-χάλλ.

Μονοπώλιον, τὸ انحصار ἰνχισάρ. رزق ρεζί. «— τῶν καπνῶν انحصار دخان ἰνχισάρι δουχάν.

Μόνος, η, ον, مركب اولميان μου-ρεκκὲπ ὄλμαγιαν, بسيط πεσίτ. § (Ἀρθμ.) چفت اولميان τσὶφτ ὄλμα-γιαν, تك τέκ. § يالكز γιάληνηζ, منفرد μουνφερίδ, واحد βαχήδ, فريد φερίδ, يكتا γεκτά, يكانه γεκιανέ. § كندى κενδή. «ἡ —η του ἐπιθυμία مقصد يكانه‌سى μακσάδι γεκιανεσί. «ἡ —η του ἐνασχόλησις مشغوليت يكانه‌سى μεσγουλιγέτι γεκιανεσί. «ἐφονεύθη — του كندى كنديني اولديرمش κενδὶ κενδινὶ ὀλδουρμούς, انتحار ايتمش ἰντι-χὰρ ἰτμίς. «ὁ — Θεὸς الله واحد ἀλ-λὰχ βαχήδ, بر الله ἀλλὰχ πίρ. «— μου, σου, του كنديم κενδίμ, كنديك κενδίν, كندى يا كنديسى κενδὶ γιὰ κεν-δισί. «ἦλθε — του بالذات كنديسى πιζζὰτ-κενδισὶ γκελδί. «τὸ ἔγραψε — του كنديسى يازدى κενδισὶ γιαζδή. «ἔμειναν —οι يالكز قالديلر γιάληνηζ καλδηλάρ. «μόνον (ἐπρ.) انجق ἀνδζάκ, يالكز γιάληνηζ, شو قدر σοὺ κάδάρ, فقط φάκατ. «ὄχι — يالكز بو دكل γιάληνηζ ποὺ δεγίλ. «— εἰς ἐμὲ συμβαίνουν τὰ τοιαῦτα بويله شيلر يالكز بنم باشمه كليور ποϊλὲ σεϊλὲρ γιάληνηζ πενὶμ πασιμὰ γκε-λίγιορ.

Μονοσύλλαβος, ον, (Γρμ.) بر هجالى πὶρ χεδζαλή.

Μονότοκος, ον, بر تولدده بر

طورغران چوجق πεχέρ τεβλιδεδὲ πὶρ τσοδζοὺκ δογουράν.

Μονοτονία, ἡ يكسانلق γενσανλήκ, وحدة سياق βαχηδέτι σιγιάκ, بر اصولده اوله πὶρ οὐσουλδὲ ὀλμά. § تكنالك τενχαλίκ.

Μονότονος, ον, يكسان γεκσάν, واحد السياق βαχὴδ οὐσ-σιγιάκ. § تنها τενχά.

Μονόφθαλμος, ον, وحيد العين βεχὴδ οὐλ-ἄϊν, تك كوزلى τὲκ γκιὸζλού, يك چشم γὲκ-τσέσμ.

Μονόφθογγος, ον, وحيد الصوت βεχὴδ οὐσ-σαβτ. [οὐλ-νέβ'.

Μονοφυής, ές, وحيد النوع βεχὴδ

Μονόφυλλον, τὸ وحيد الورق βεχὴδ οὐλ-βαράκ.

Μονόχειρ, ὁ καὶ ἡ وحيد اليد βεχὴδ οὐλ-γέδ, چولاق τσολάκ.

Μονόχορδον, τὸ يك تللى ساز γὲκ τελλὶ σάζ, منوحورد μονοχόρδ.

Μονόχρονος, ον, يكسال γὲκσάλ. § موقت μουβακκάτ.

Μονόχρους, ουν, وحيد اللون βεχὴδ οὐλ-λέβν, يك رنك γὲκ ρένκ.

Μον(όω)ῶ, آيرمق ἀϊρμάκ, يالكز براقمق γιάλνηζ πρακμάκ, و منفرد منزوى حالنده براقمق μουνφερὶδ βὲ μουνζεβὴ χαλινδὰ πρακμάκ, تفريد ا. τεφρὶδ ἰτ. § (πθ.) آيرلمق ἀϊριλμάκ, يالكز قالمق γιάλνηζ καλμάκ, تفرد ا. τεφερροὺδ ἰτ. § (πθ. μτχ.) *μεμονωμένος* آيرى ἀϊρή, منفرد μουνφερίδ, يالكز γιάλνηζ.

Μονῳδία, ἡ يكنوا γὲκ-νεβά.

Μόνωσις, ἡ يالكزلق γιαλνηζλήκ, انفراد ἰνφιράδ, انعزال ἰνι'ζάλ.

Μορέα, ἡ (Βτ.) دوت آغاجى δοὺτ ἀγατζή.

Μόρικος, ὁ مور μόρ.

Μόριον, τὸ پارچه παρτσά, قطعه κητά'. § (Ι) جزء فرد δζοὺζι φέρδ, زره ζερὲ πλ. زرات ζεράτ. «*τὰ γεννητικὰ μόρια* آلات تناسل ἀλιάτι τενασούλ. § (Γρμ.) ادات ἐδάτ, حرف χάρφ.

Μορμολυκεῖον, τὸ بوستان قورقولغى ποστὰν κορκουλουγού, اويوق ὀγιούκ, مجدار μιδζδάρ.

Μορμολύττομαι, اخافه ا. ἰχαφὲ ἰτ. تخفيف ا. ταχφὶφ ἰτ.

Μορμυρίζω, ميريلدامق μηρηλδαμάκ. [μιδζδάρ.

Μορμὼ καὶ **Μορμών,** ἡ مجدار

Μόρον, τὸ (Βτ.) دوت δούτ.

Μόρυχος, ὁ مور μόρ.

Μορφάζω, يوز اكشتك γιοὺζ ἐκσιτμέκ, تقطيب ا. τακτὶπ ἰτ. قطوب ا. κουτοὺπ ἰτ. [κουτούπ

Μορφασμός, ὁ تقطيب τακτίπ, قطوب

Μορφή, ἡ شكل σέκλ πλ. اشكال ἐσκιάλ, صورت σουρὲτ πλ. صور σουβέρ, هيئت χιγιὲτ πλ. هيئات χιγιάτ, اسلوب οὐσλούπ, قالب καλὴπ πλ. قوالب καβαλήπ, طرز τάρζ, قيلق κηλλήκ. «— *ἀνθρώπινος* شكل بشر σέκλι πέσέρ. «— *εὐάρεστος* صورت دلربا σουρέτι διλ-ρουπά. «— *δυσειδὴς* صورت

قيافه سουρέτι καπιγά. «λαμβάνω —ν كسب شكل و صورت ا. κέσπι σέκλ οὐ σουρὲτ ἰτ. «δίδω —ν هيئتلنديرمك χιγετλενδιρμέκ.

Μορφίνη, ἡ (I) مورفين μορφίν.

Μορφολογία, ἡ مبحث اشكال اجساد μεπχάσι ἐσκιάλι ἐδζσάδ.

Μορφ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** تشكيل - ترتيب - تركيب ا. τεσκὶλ-τερτὶπ-τερκὶπ ἰτ. شكل و صورت ويرمك σέκλ οὐ σουρὲτ βιρμέκ, تصنيع ا. τασνὶ' ἰτ. بر قالبه افراغ ا. πὶρ καληπὰ ἰφρὰγ ἰτ. § (ἠθ.) تعليم - تربيه ا. τα'λὶμ-τερπιγὲ ἰτ. § (πθ.) تشكل ا. τεσεκκιοὺλ ἰτ. كسب صورت ا. κέσπι σουρὲτ ἰτ. تمثل ا. τεμεσσοὺλ ἰτ. § تربيه اولنق τερπιγὲ ὀλουνμάκ, اصلاح اولنق ἰσλὰχ ὀλουνμάκ. « ἡ πεῖρα μορφώνει τοὺς ἀνθρώπους انسان تجربه ايله كسب اصلاح ايدر ἰνσὰν τεδζριπὲ ἰλὲ κέσπι ἰσλὰχ ἰδέρ.

Μόρφωσις, ἡ تشكيل τεσκίλ, تشكل τεσεκκιούλ, تمثيل τεμσίλ, تمثل τεμεσσούλ. § (ἠθ.) تربيه τερπιγέ. «— ἠθῶν تربيهٔ اخلاقيه τερπιγέϊ ἀχλακιγέ.

Μορφωτικός, ή, όν, اصلاحى ἰσλαχή, مدار تربيه μεδάρι τερπιγέ.

Μορφωτής, ὁ تشكيل و ترتيب ايدن τεσκὶλ βὲ τερτὶπ ἰδέν, مربى μουρεππί, مصلح μουσλίχ.

Μοσχάριον, τὸ (Ζλγ.) كوجك طانه κιουτσούκ δανά.

Μοσχάτος, η, ον, مسكت μισκέτ. »— ἡ σταφυλή مسكت اوزمى μισκὲτ οὐζουμού. «— οἶνος مسكت شرابى μισκὲτ σαραπί.

Μόσχειος, ον, طانه لى δανὰ ἐτί.

Μόσχευμα, τὸ طالديرمه ταλδηρμά, فسل φέσλ-πλ. افسال ἐφσάλ.

Μόσχευσις, ἡ افسال ἰφσάλ.

Μοσχεύω, طالديرمق ταλδηρμάκ, افسال ا. ἰφσὰλ ἰτ. § (κν.) صوبه اصلاتمق σουγιὰ ἰσλατμάκ.

Μοσχοβολ(έω)ῶ, مسك كبى قوقومق μὶσκ κιπὶ γκιοὺζὲλ κοκμάκ.

Μοσχογαλῆ, ἡ (Ζλγ.) مسك كدى μὶσκ κεδί. [σελπένδ.

Μοσχοθυμίαμα, τὸ عسلبند ἀ-

Μοσχοκαρυά, ἡ (Βτ.) هندستان جوزى آغاجى χινδιστὰν δζεβίζὶ ἀγαδζή, شجر بوا σεδζίρι πεβά.

Μοσχοκάρυον, τὸ (Βτ.) هندستان جوزى χινδιστὰν δζεβιζί, جوز بوا δζέβζι πεβά.

Μοσχοκαρφιά, ἡ (Βτ.) قرنفل آغاجى καρενφὶλ ἀγαδζή.

Μοσχοκάρφιον, τὸ (Βτ.) قرنفل καρενφίλ.

Μοσχολίβανον, τὸ جاوى δζαβή, عسلبند ἀσελπένδ, عسل اللبنى ἄσελ οὐλλεπνί. [λῶ.

Μοσχομυρίζω, Ἴδε Μοσχοβο-

Μοσχομυρωδιά, ἡ مسك قوقوسى μὶσκ κοκουσού.

Μοσχοπόντικος, ὁ (Ζλγ.) مسك فارهسى μὶσκ φαρεσί.

Μόσχος, ὁ فسل φέσλ. § (Ζλγ.)

طاله δανά, یوزاغی πουζαγή, عجل ἤδζλ. ‖ (μυρωδ.) مسك μίσκ. «— ὁ σιτευτὸς اولان یوزاغی بسلی πεσλὴ ὀλὰν πουζαγή. «μυρίζω —ον مسك كبی قوقمق μὶσκ κιπὶ κοκμάκ. «ἀλείφω μὲ —ον مسك سورمك μὶσκ σούρμέκ.

Μοσχοσάπωνον, τὸ مسك صابونی μὶσκ σαπουνού. [μὶσκ οὐζουμού.

Μοσχοστάφυλον, τὸ مسك اوزومی

Μοτός, ὁ تفتيك τιφτίκ, نساله νισαλέ. [βάζ' ἰτ.

Μοτ(όω)ῶ, نساله وضع ا. νισαλὲ

Μουγγρίζω, Ἴδε Μυκῶμαι.

Μουδιάζω, Ἴδε Αἱμωδιάζω.

Μουρμουρίζω, Ἴδε Ψιθυρίζω.

Μοῦσα, ἡ علوم الهيسی οὐλζοὺμ ἰλαχεσί. ‖ (πλ.) αἱ μοῦσαι علوم و معارف οὐλζοὺμ βὲ μα'ρίφ.

Μουσεῖον, τὸ دار آثار متقدمين δάρι ἀσάρι μουτεκαδδιμίν, موزه μουζέ, موزه‌خانه μουζεχανέ.

Μουσικός, ή, όν, موسيقی μουσικί. ‖ (οὐσ.) موسيقی شناس μουσικὴ σινάς, موسيقيون μουσικηγζούν, موسيقه‌جی μουσίκαδζη, چالغيجی τσαλγηδζή, سازنده σαζενδέ. «ἡ —ὴ (τέχνη) موسيقی μουσική, علم موسيقی ἴλμι μουσική. «τετράδιον —ῆς موسيقی دفتری μουσικὴ τεφτερί. «εἶναι ἄριστος — ماهر بر موسيقيوندر μαχὶρ πὶρ μουσικηγζούνδουρ. «διδάσκω τὴν —ὴν موسيقی‌يی تدريس ا. μουσικηγὶ τεδρὶς ἰτ. «—ὸν ὄργανον موسيقی آلتی μουσικὴ ἀλετί. ‖ —ῶς (ἐπιρ.) موسيقی اصول و قواعدنجه μουσικὴ οὐσοὺλ βὲ καβαϊδίνδζε.

Μουσικομανία, ἡ موسيقی مراقی μουσικὴ μερακή.

Μουσκεύω, ايصلاتمق ἰσλατμάκ.

Μούσμουλον, Ἴδε Μέσπιλον.

Μουσουργία, ἡ شعر σί'ρ. ‖ خانندهلك χανενδελίκ.

Μουσουργός, ὁ شاعر σαΐ'ρ. ‖ خاننده χανενδέ.

Μουσοφιλής, ὁ معارفپرور μα'ρὶφ-περβέρ.

Μουστάρδα, ἡ خردال χαρδάλ.

Μοῦστος, ὁ شيره σιρέ.

Μούχλα, ἡ كوف κιόύφ.

Μουχλιάζω, كوفلنمك κιόὺφλενμέκ.

Μοχθηρία, ἡ فنالق φεναλήκ, سوء نيت σουῒνιγέτ, غرض γαράζ, كوتيلك κιότουλούκ, خباثت χαπασέτ.

Μοχθηρός, ά, όν, فنالق ايتمه‌سون φεναλὴκ ἰτμεγὶ σεβέν, كوتی κιότού, غرضكار γαραζκιάρ, شرير σερίρ πλ. اشرار ἐσράρ, اهل شر ἔχλι σέρρ, خبيث χαπίς.

Μόχθος, ὁ زحمت ζαχμέτ, مشقت μεσακκάτ, محنت μηχνέτ, كدر κεδέρ.

Μοχθ(έω)ῶ, يورولمق γιόὑρούλμάκ, اتعاب ا. ἰτ'ὰπ ἰτ. زحمت چكمك ζαχμὲ τσεκμέκ.

Μόχλευσις, ἡ مانيولا ايله قالديرمه μαναβέλα ἰλὲ καλδηρμά.

Μοχλεύω, مانيولا ايله قالديرمق μαναβέλα ἰλὲ καλδηρμάκ.

Μοχλός, ὁ مانيولا μαναβέλα.

سورکی σόργκί, سورمه σούρμέ, طرقاژ τηρκάζ. [κομάκ.

Μοχλ(όω)ῶ, قومق سورمه σούρμέ

Μυάγρα, ἡ فاره قپانی φαρέ καπανή.

Μυάκανθα, ἡ ἢ **—νθος,** ὁ (Βτ.) هلیون یری χαλιγιούνι περρή.

Μυγαλῆ, ἡ (Ζλγ.) یر صیچانی γέρ σητσανή.

Μύδιον, τὸ میدیه μίδια.

Μυδραλιοβόλον καὶ **Μυδροβόλον,** τὸ (Ντκ.) مترالیوز طوپی μιτραγιὸζ τοπού. [δζι καζγιγέ.

Μυδρίασις, ἡ (Ι) فلج قزحیه φέλ-

Μυδροβολ(έω)ῶ, مترالیوز طوپی آتمق μιτραγιὸζ τοποὺ ἀτμάκ.

Μύδρος, ὁ قزغین دمیر کولجه‌سی κηζγὴν δεμὶρ γκιολδζεσί.

Μυέλινος, η, ον, مخاعی νου-χαή, یومشاق γιουμουσάκ.

Μυελῖτις, ἡ (Ι) التهاب مخاع شوکی ἰλτιχάπι νουχάϊ σεβγκί.

Μυελοειδής, ές, شبه مخاعیه σε-πίχι νουχαϊγέ.

Μυελός, ὁ ایلیك ἰλίκ, مخ μούχ. ‖ (μτφ.) عقل ἄκλ, ادراك ἰδράκ. «—ἀκανθώδης (Ι) مخ شوکی μούχι σεβ-γκί, مخاع شوکی νουχάϊ σεβγκί. «τὸ ψῦχος διῆλθε μέχρι τοῦ —οῦ τῶν ὀστέων شدت برودت مخ عظامه قدر تأثیر ایلدی σιδδέτι πουρουδὲτ μούχι ἀζαμὲ καδὰρ τεεσὶρ εἴλεδί.«δὲν ἔχει —όν (ὀσσ.) هیچ عقلی یوقدر χὶτς ἀκηλὴ γιοκδουρ.

Μυελοσάρκωμα, τὸ (Ι) سرطان مخاعی σερετάνι νουχαή. [νουχαή.

Μυελώδης,ες, مخی μουχή, مخاعی

Μυέλωμα, τὸ (Ι) ورم مخاع βε-ρέμι νουχά'.

Μυζίθρα, ἡ جایز پینری δζαΐρ πεϊνιρί, مزیترا پینری μιζίτρα πεϊνιρί.

Μύησις, ἡ محرم قیلمه μαχρέμ κηλμά.

Μυθεύω, حکایه ا. χηκιαγὲ ἱτ.

Μυθικός, ή, όν, اساطیر قدیمه متعلق ἐσατίρι καδιμεγὲ μουτεαλλήκ.

Μυθιστόρημα, τὸ καὶ **—ρία,** ἡ حکایه χηκιαγέ, رومان ρομάν.

Μυθιστορικός, ή, όν, خیالی χηγιαλή, رومانی ρομανί. «—ὸν ὕφος رومان اصولی ρομὰν οὐσουλού.

Μυθιστοριογράφος, ὁ رومانجی ρομανδζή, رومان محرری ρομὰν μου-χαρριρί.

Μυθογραφία, ἡ افسانه نویسلك ἐφ-σανὲ-νουβισλίκ. [σανὲ-νουβίς.

Μυθογράφος, ὁ افسانه نویس ἐφ-

Μυθολογία, ἡ اساطیر ἐσατίρ, افسانه ἐφσανέ.

Μυθολογικός, ή, όν, اساطیره منسوب و متعلق ἐσατιρὲ μενσοὺπ βὲ μουτεαλλήκ. ‖ **—ῶς** (ἐπρ.) اساطیره منسوب و متعلق قیلندن اولرق ἐσατιρὲ μενσοὺπ βὲ μουτεαλλὴκ καπιλιν-δὲν ὀλαράκ.

Μυθολόγος, ὁ اساطیر مورخی ἐ-σατίρι μουβερριχή, مصالجی μασαλ-δζή, افسانه‌گو ἐφσανε-γκιού.

Μυθολογ(έω)ῶ, مصال سویلمك μασὰλ σοϊλεμέκ.

Μυθοπλάστης, ὁ مصالجی μασαλδζή. |τίπι ἐφσανέ.
Μυθοποιΐα, ἡ ترتیب افسانه τερ-
Μυθοποιός, ὁ افسانه مرتبی ἐφσανὲ μουρετιππί.
Μῦθος, ὁ مثل μεσέλ, (κν.) مصال μασάλ, داستان δαστάν, افسانه ἐφσανέ.
Μυθώδης, ες, مصال قیلندن μασὰλ καπιλινδέν, مصال کبی μασὰλ κιπί. § —ῶς (ἐπρ.) مصال طریقیله ταρηκὴ ιλέ, مصالجه‌سنه μασαλδζεσινέ.
Μυῖα, ἡ سینك σινέκ, زباب ζουπάπ, مکس μεγκές. «*χάφτει μυίας* (φρσ.) سینك آولار σινὲκ ἀβλάρ. |τουτάν.
Μυίαγρος, ὁ سینك طوتان σινὲκ
Μυιάζω, سینکلری قووموق σινεκ-λερὶ κοβμάκ.
Μυιαστήριον, τὸ سینکلك σινεκ-λίκ, مکسران μεγκεσράν, یلپازه γελ-παζέ.
Μυΐνδα, ἡ کوز باغلامه‌سی اویونی γκιὸζ παγλαμασὴ ὀγιουνού.
Μυιώδης, ες, ذبابی ζουπαπί.
Μυκηθμός, ὁ بوکورمه πούκιουρμέ, رغو ράγθ, نزب νέζπ.
Μύκης, ὁ (Βτ.) منطار μαντάρ.
Μυκτήρ, ὁ (Ἀνθρ.) بورون دلیکی πουροὺν δελιγί, منخر μουνχὶρ πλ. مناخر μεναχίρ.
Μυκτηρίζω, ذوقلنمك ζεθκλεν-μέκ, استهزا ا. ἰστιχζὰ ἰτ. استهزایه آلمق ἰστιχζαγὲ ἀλμάκ.
Μυκτήρισμα, τὸ καί **—σμός,** ὁ ذوقلنمه ζεθκλενμέ, استهزا ἰστιχζά.
Μυκτηριστής, ὁ ذوقلیجی ζεθ-κλεϊδζή, مستهزی μουστεχζή.
Μυκ(άο)ῶμαι, بوکورمك πού-κιουρμέκ, رغو ا. ράγθ ἰτ. نزب ا. νέζπ ἰτ. § (ἐπὶ θαλάσσης) کورولدمك γκιουρούλδεμέκ, ا. نحوج νουδζούχ ἰτ.
Μύλαξ, ὁ καὶ **Μύλη,** ἡ دکرمن طاشی δεγιρμὲν τασή.
Μυλόδους, ὁ آزی دیشی ἀζὴ διςί, ضرس δάρς. «*οἱ μυλόδοντες* اضراس ἀδράς.
Μυλοκόπος, ὁ طاشجی ταςδζή.
Μυλόπετρα, ἡ Ἴδε Μύλαξ.
Μύλος, ὁ دکرمن δεγιρμέν, طاحونه ταχουνέ, آسیاب ἀσιγιάπ.
Μυλωθρός, ὁ دکرمنجی δεγιρμεν-δζή, طحان ταχχάν.
Μύξα, ἡ سموك σουμούκ, رعام ρου-άμ, سقاوه σεκαβέ. «*ἐκβάλλω τὴ-ν μου* سموکورمك σουμουκιουρμέκ, بورنی سیلك πουρουνοὺ σιλμέκ, ا. تمخط τεμεχχούτ ἰτ.
Μυξώδης, ες, سموکلی σουμού-κλού. |τσὰν τουτάν.
Μυοθήρας, ὁ صیچان طوتان σι-
Μυογραφία, ἡ (I) وصف العضلات τεθσὶφ οὐλ-ἀδαλάτ.
Μυοδυνία, ἡ (I) رثیه عضلیه ρε-σιγέϊ ἀδαλιγέ. |ρέμι ἀδαλή.
Μυοκήλη, ἡ (I) ورم عضلی β-
Μυομαχία, ἡ صیچان غوغاسی σι-τσὰν γαθγασή.
Μυοπάρων, ὁ (Ντκ.) چك ابریق κιουτσοὺκ ἰπρίκ, فولت φολέτ.

Μυοσωτίς, ἡ (Βτ.) صيچان قولاغى σητσὰν κουλαγή. [ποκού.

Μυόχοδον, τὸ صيچان بوقو σητσὰν

Μύραινα, ἡ (Ζλγ.) مرن باليغى μουρὲν παλιγή. [δουκκιανή.

Μυρεψεῖον, τὸ عطار دكانى ἀττὰρ

Μυρεψία, ἡ عطارلق ἀτταρλήκ.

Μυρεψός, ὁ عطار ἀττάρ.

Μυριάκις, (Ἐπρ.) اون بيك كره ὂν πὶν κερρέ. ‖ هزار بهزار χεζὰρ πὲ-χεζάρ. «σᾶς ζητῶ διὰ τοῦτο — συγγνώμην بو بابده بيك كره عفويكزى استرحام ايدرم ποὺ παπδὲ πὶν κερρὲ ἀφβινιζὶ ἰστιρχὰμ ἰδέριμ.

Μυριάς, ἡ اون بيك ὂν πίν. ‖ بك چوق πὲκ τσόκ, كثرت κεσρέτ, وفرت βεφρέτ. [ὂν πὶν ὀλτσέκ.

Μυριόλιτρον, τὸ اون بيك اولچك

Μυριόμετρον, τὸ اون بيك متره ὂν πὶν μέτρο.

Μυρίζω, قوقو κοκμάκ, قوقوسى اولمق κοκουσοὺ ὀλ. قوقولق κοκουλαμάκ, شم ـ اشتمام ا. σέμμ-ἰστιμὰμ ἰτ.

Μυρίκη, ἡ (Βτ.) تمر هندى ταμὶρ ινδή, هند خورماسى χὶνδ χουρμασή.

Μύριοι, οἱ, αἱ, τά, اون بيك ὂν πίν. ‖ صايلماز σαϊλάμαζ, حسابسز χησαπσίζ, لا يعد و لا يحصى λὰ γιουὰδ ... λὰ γιουχσά.

Μυριοπλάσιος, α, ον καὶ —ιος, ον, اون بيك دفعه او قدر ὂν πὶν δεφὰ ὂ καδάρ.

Μυριόπλουτος, ον, پك زنكين πὲκ ζενγκίν, اغنى ἀγνά.

Μύριος, α, ον, حسابسز χησαπσίζ, بى حساب πὶ χησάπ. ‖ بى حد و پايان πὶ χὰδδ οὐ παγιάν. ‖ اعظم ἀζάμ. «μύρια ὅσα بيك درلو شيلر πὶν τουρλοὺ σεϊλέρ. «μύρια βάσανα آلام بى حساب ἀλιάμι πὶ χησάπ.

Μυριοστημόριον, τὸ اونبيكده برى ὂν πινδὲ πιρί. [πινινδζί.

Μυριοστός, ή, όν, اونبيكنجى ὂν

Μυριόφυλλον, τὸ (Βτ.) قنديل چيچكى κανδὴλ τσιτσεγί, هزار دانه χεζὰρ δανέ.

Μυρμηδών, ὁ καὶ **Μυρμηκιά,** ἡ قرينجه يووسى καρήνδζα γιουβεσή.

Μυρμηκίασις, ἡ (Ι) قرينجه لنمه καρηνδζαλανμά, تنمل τεναμμούλ.

Μυρμηκίζων, σφυγμός, ὁ (Ι. نبض نملى νάπζι νεμλί.

Μυρμηκι(άω)ῶ, قرينجه لنمق καρηνδζαλανμάκ, تنمل ا. τενεμμοὺλ ἰτ.

Μυρμηκοειδὴς καὶ **—ώδης,** ες, نملى νεμλί.

Μύρμηξ, ὁ قرينجه καρηνδζά, مور μούρ, نمل νέμλ.

Μυροβάλανος, ἡ (Βτ.) قره حليله καρὰ χαλιλέ, صارى حليله σαρὴ χαλιλέ.

Μυροθήκη, ἡ مسك قوطيسى μίσκ κουτουσού, عطردان ἠτριδάν.

Μυρολόγιον, τὸ صاغى σαγή, نوح νέβχ, نياحت νιγιαχάτ.

Μυρολογ(έω)ῶ, فغان و فرياد ا. φιγὰν βὲ φεργιὰδ ἰτ. صاغى صاغمق σαγὴ σαγμάκ.

Μύρον, τὸ عطر ἤτρ, طيب τίπ. «τὸ ἅγιον — مبارك عطر ἤτρ μουπαρέκ γιάγ, دهن مبارك δοὺχνι μουπαρέκ.

Μυροποιός, ὁ καὶ **—πώλης,** ὁ عطار ἀττάρ.

Μυροπωλεῖον, τὸ عطار دكانى ἀττὰρ δουκκιανή, عطريات كارخانه‌سى ἠτριγιὰτ κιαρχανεσί.

Μυροστάφυλλον, τὸ مسكت اوزومى μισκὰτ οὐζουμή.

Μυροφόρος, ὁ حامل عطريات χαμίλι ἠτριγιάτ. [σκφή.

Μύῤῥα, ἡ (Βτ.) مرصافى μούρρι

Μυῤῥίνη καὶ **Μυρσίνη** καὶ **Μύρτις,** ἡ (Βτ.) مرسين آغاجى μερσὶν ἀγαδζή, شجر الاس σεδζὶρ οὐλ-ἄς.

Μυρσινοειδής, ἐς, مرسينيه μερσινιγέ.

Μύρσινος,η,ον, مرسينى μερσινί.

Μυρσινών, ὁ مرسينستان μερσινεστάν, مرسينلك μερσινλίκ. [οὐσ-σέκλ.

Μυρτοειδής, ἐς, آسى الشكل ἀσὴ

Μύρτον, τὸ مرسين آغاجى ميوه‌سى μερσὶν ἀγαδζὴ μεϊβασή.

Μυρ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** تعطير ا. τα'τὴρ ἰτ. ‖ (πθ.) تعطر ا. τεατ-τοὺρ ἰτ.

Μύρω καὶ μ.σ. **Μύρομαι,** ايكلمك ινιλμέκ, انين و ناله ا. ἀνὴν βὲ ναλὲ ἰτ. ‖ اغلامق ἀγλαμάκ.

Μυρωδάτος, η, ον, كوزل قوقولى γκιοὺζὲλ κοκουλού.

Μυρωδιά, ἡ كوزل قوقو γκιοὺζὲλ κουκού, قوقو κοκού.

Μυρωδικόν, τὸ عطريات ἠτριγιάτ, بخور πουχούρ. [τα'ττούρ.

Μύρωμα, τὸ تعطير τα'τήρ, تعطر

Μῦς, ὁ (Ζλγ.) صيچان σητσάν, فاره φαρέ, موش μούς. ‖ ('Ανθρ.) عضله ἀδαλὲ πλ. عضلات ἀδαλάτ. «—πίτης γεύεται (πρμ.) بلامق يولدى πε-λασινὴ πουλδού.

Μυσαρός, ά, όν, مكروه μεκρούχ, منفور μενφούρ, مدهش μεδχούς, پيس πίς, مردار μουρδάρ.

Μυσαρότης, ἡ اكراه ἰκράχ, نفرت νεφρέτ, پيسلك πισλίκ.

Μυσάττομαι, تكلنمك τεκλενμέκ, اباء ا. ἀπὰ ἰτ. اكراه ا. ἰκράχ ἰτ.

Μυσταγωγία, ἡ اسراره رهبرلك ἐσραρὲ ρεχπερλίκ. ‖ ('Εκκλ.) اجراى آيين ἰδζράϊ ἀΐν.

Μυσταγωγός, όν, اسراره رهبر ἐσραρὲ ρεχπέρ. ‖ ('Εκκλ.) اجراى آيين ايدن ἰδζράϊ ἀΐν ἰδέν.

Μυσταγωγ(έω)ῶ, اسراره سوق و ادخال ا. ἐσραρὲ σέβκ οὐ ἰδχὰλ ἰτ. ‖ ('Εκκλ.) اجراى آيين ا. ἰδζράϊ ἀΐν ἰτ. [ρίπ.

Μύσταξ, ὁ بييق πιγίκ, شارب σα-

Μυστήριον, τὸ سر σίρρ πλ. اسرار ἐσράρ, باطن πατίν, راز ράζ. ‖ (Θλγ.) سر σίρρ, حكمت χηκμέτ. «τὰ —α τῆς πολιτικῆς اسرار سياسيه ἐσράρι σιγιασιγέ, اسرار پوليتيقيه ἐσράρι πολίτικιγιε. «τὰ θεῖα —α اسرار خفيه دينيه ἐσράρι χαφιγέϊ διγιγέ.

Μυστηριώδης,ες, سرى σιρρί,

حكمت آميز χηκμὲτ-ἀμίζ. § مرموز μερμούζ, كزلى γκιζλί, مكتوم μεκτούμ, خفى χαφί, مستور μεστούρ. «— ἔννοια معناى مرموز μα'νάϊ μερμούζ. «— ἄνθρωπος كتوم آدم κετούμ ἀδάμ. § —ῶς (ἐπρ.) سرا σίρρεν, خفيا χαφίγεν, مكتوما μεκτούμεν, مستورا μεστούρεν. «ὁμιλῶ —ῶς مستورا افاده ا. μεστούρεν ἰφαδὲ ἰτ.

Μύστης, ὁ محرم μαχρέμ, واقف βακήφ, آشنا ἀσινά.

Μυστικισμός, ὁ طريق صوفيون ταρήκι σοφιγιούν.

Μυστικιστής, ὁ صوفى σοφού.

Μυστικός, ή, όν, سرى σιρρί, كزلى γκιζλί, سرانى σιρανί, خفى χαφί, مستور μεστούρ, مكتوم μεκτούμ, پنهان πενχάν. «— σύμβουλος سر مشاور σὶρρ μουσαβέρ, سركاتب σὶρρ κιατίπ. «—ἡ συνθήκη مهادنهٔ خفى μχδναιέϊ χαφή. «—ἡ ἑταιρία جمعيت خفيه τζεμιγέτι χαφιγέ. «—αἱ διαπραγματεύσεις مذاكرات خفيه μουζακεράτι χαφιγέ. «—ὰ ἄρθρα (συνθήκης) شروط خفيه σουρούτι χαφιγέ. § (οὐσ.) τὸ —όν سر σὶρρ πλ. اسرار ἐσράρ. «φυλάττω τὸ —όν سرى حفظ ا. σιρρὶ ἡφζ ἰτ. «προδίδω τὸ —όν كتم سرده ارتكاب خيانت κέτμι σιρρδὲ ιρτικιάπ χηγιανὲτ ἰτ. «ἐμπιστεύομαι —όν εἴς τινα سرى برينه افشا ا. σιρρί πιρινὲ ιφσὰδ ἰτ. «γνωρίζει τὰ —ά μου هپ سرلرى بيلير χέπ σιρλεριμὶ πιλίρ. § (Στρ.) τὸ —όν

باروله παρόλα, سرليل σίρρι λέϊλ. § —ῶς (ἐπρ.) كزليجه γκιζλίδζε, خفيا χαφίγεν, سرا σίρρεν, محرمانه μαχρεμανέ.

Μυστικοσυμβούλιον, τὸ قابينتو καπινέτο, هيئت وكلا χιγέτι βουκελά.

Μυστικοσύμβουλος, ὁ سرمشاور σὶρρ μουσαβέρ, سركاتب σὶρρ κιατίπ.

Μυστικότης, ἡ سريت σιρριγέτ, محرميت μαχρεμιγέτ.

Μυτερός, ή, όν, سورى σιβρί.

Μύτη, ἡ بورون πουρούν, انف ἔνφ. § اوج ούδζ. «ἡ — τοῦ πτηνοῦ ἴδε Ράμφος. «ἡ — τοῦ χοίρου ἴδε Ρύγχος. «ἡ — τοῦ ἐλέφαντος ἴδε Προβοσκίς. «ὁμιλῶ μὲ τὴν —ν خيم خيم ا. χὴμ χὴμ ἰτ. عنه ا. γουννὲ ἰτ. «ἐσήκωσε τὴν —ν του بورونى قالديرمش πουρουνουνοὺ καλδηρμής, ورم انف الهش τεβρίμι ἔνφ ἐϊλεμίς.

Μυττωτός,ή,όν, تارطور ταρατόρ.

Μυχαίτερος, α, ον καὶ **—τατος, η, ον,** (Συγκρ. καὶ ὑπερθ. τοῦ Μύχιος) فوق العاده عميق φέβκ ἐλαδὲ ἀμήκ, اقصى ἀκσά.

Μύχιος,α,ον, عميق ἀμήκ, درين δερίν, بعيد παΐδ. § خفى χαφή, باطن πατίν. «— πόθος نيات خفيه - باطنه νιγιάτι χαφιγὲ-πατινέ. «τὰ —α τῆς καρδίας بواطن قلب πεβατίνι κάλπ.

Μυχός, ὁ ديب δίπ, اقصى ἀκσή, درون δερούν, كزلى γκιζλί, چقورلق τσουκουρλούκ. «ὁ — τοῦ λιμένος ليمانك درونى λιμανὶν δερουνί.

Μυχώδης, ες, چقورلی τσουκουρλού.

Μύω, سر. آکاه - واقف - اطلاع - محرم ι. σιρρέ-άκιάχ - βακήφ - ιτλά' - μαχρέμ ιτ. «ὁ μεμυημένος محرم μαχρέμ.

Μυώδης, ες, عضلی άδαλή.

Μυών, ὁ (Ἀνατ.) بالق آتی παλήκ ετί, عضله άδαλέ πλ. عضلات άδαλάτ.

Μυωξός, ὁ (Ζλγ.) تارلا صیچانی ταρλά σητσανή, زباه ζεπαπέ.

Μυωπάζω, قصیر البصر او. κασήρ ούλ-πασάρ όλ.

Μυωπία καὶ **Μυωπίασις, ἡ** قصر البصر κάσρ ούλ-πασάρ, کوته بینی κιουτέχ-πινί.

Μυωπίας, ὁ καὶ **Μύωψ, ὁ** καὶ ἡ (Ι) قصیر البصر κασήρ ούλ-πασάρ, کوته بین κιουτέχ-πίν. § (ούσ.) ὁ — آت سنکی άτ σινεγί. § (ἵππος) مهموز μαχμούζ.

Μωλωπίζω, یره لمك περελεμέκ, رض ا. ρέζζ ιτ. یرالامق γιαραλαμάκ.

Μώλωψ, ὁ یره. περέ. § یاره γιαρά, رض ρέζζ. [ζά.

Μῶμος, ὁ ذم ζέμμ, استهزا ιστιχ-

Μωραίνω, (Ἀμτ.) دیوانه او. διβανέ όλ. تجنن او. τεδζεννούν όλ. § (μτβ.) دیوانه ا. διβανέ ιτ. تجنین ایلمك τεδζνίν ειλεμέκ. § (πθ.) طاتسز او. τατ-σίζ όλ. «ἐὰν τὸ ἅλας μωρανθῇ ἐν τίνι ἁλισθήσεται; (Γρφ.) طوز طاتسز اولدیغی تقدیرده نه ایله طوزلنه‌جقدر؛ τούζ τατ-σίζ όλδουγού τακδιρδέ νε ιλέ τουζλαναδζάκδιρ;

Μώρανσις, ἡ تجنن τέδζεννούν.

Μωρία, ἡ دیوانه‌لك διβανελίκ, دلیلك δελιλίκ, جنت δζιννέτ.

Μωρολόγημα, τὸ καὶ **—γία, ἡ** فائده‌سز سوز φαϊδεσίζ σόζ, هذیان χεζεγιάν, ترهات τουρρεχάτ, صاچمه صپان سوز σατσμά σαπάν σόζ.

Μωρολόγος, ὁ صاچمه صپان سویلین σατσμά σαπάν σοϊλεγέν, کوزه γκεβεζέ, لافزان λαφαζάν, بوش بوغاز πός πογάζ, هرزه‌کو χερζέ-γκιού.

Μωρολογ(έω)ῶ, صاچمه صپان سویلمك σατσμά σαπάν σοϊλεμέκ, هذیان سویلمك χεζεγιάν σοϊλεμέκ, بوش بوغازلق ا. πός πογαζλήκ ιτ. کوزه‌لنمك γκεβεζελενμέκ, ترهات سویلمك τουρχάτ σοϊλεμέκ.

Μωροπίστευτος, ον, قولای ایناتور κολάϊ ινανούρ, هر شیه ایناتور بوداله χέρ σεγέ ινανούρ πουδαλά.

Μωρός, ά, όν, شاشقین σασκήν, بوناق πουνάκ, آحق άχμάκ, بودالا πουδαλά, آبله άπλά. § —ῶς (ἐπρ.) آحمقجه άχμάκδζε, بودالالقله πουδαλαλήκλε, آبلهانه άπλαχανέ. [μάκ.

Μωρ(όο)οῦμαι, بوناق πουνα-

Μώρωσις, ἡ بودالالق πουδαλαλήκ, حماقت χαμακάτ, لاقابت λουγαπέτ.

N

N, ν, νί. (اشبو «نی» تسمیه اولنان. روم الفبا اون اوچنجی حرفی اولوب ن کبی تلفظ اولنور).

N′, ν′, ('Αριθμ.) اللی ἐλλί. ‖ اللینجی ἐλλινδζί.

‚N, ‚ν, ('Αριθμ.) اللی بیك ἐλλὶ πίν. ‖ اللی بیکنجی ἐλλὶ πινινδζί.

Νά, (Συνδ.) Ἴδε Ἵνα ‖ (Μόρ. δεικτ.) ایشته ἰστέ. «νά με ایشته بورادهیم ἰστὲ πούραδαϊμ. «νὰ ὅπου ἔρχεται ایشته کلیور ἰστὲ γκελίγιορ.

Ναί, ('Επρ. καταφ. ἢ βεβαιωτ.) اوت ἔβετ, های های χάϊ χάϊ, بلی πέλι. ‖ ('Ορκωτ.) و βέ. «ναί, μὰ τὸν Θεὸν والله β-άλλαχι.

Ναΐσκος, ὁ کوچك کلیسا κιούτσοὺκ κελίσα, کوچك معبد κιούτσοὺκ μα'πέδ, مسجد μεσδζίδ.

Νάμα, τὸ اقار صو ἀκὰρ σού, مای جاری μάϊ δζαρί, پیکار πινάρ, منبع μενπά'.

Νανισμός, ὁ نغاشیت νουγασιγέτ.

Νάνος, ὁ بودور πουδούρ, جوجه δζουδζέ, نغاش νουγάς, نغاشی νουγασή.

Νανουρίζω, .ا نی نی νιννὶ ἰτ.

Ναός, ὁ عبادتخانه ἰπαδετχανέ, عبادتکاه ἰπαδετκιάχ, معبد μα'πέδ, کلیسا κελίσα. «ὁ — τῶν διαμαρτυρομένων پروتستان کلیساسی προτεστὰν κελίσασι. ὁ — τῶν Μωαμεθανῶν جامع δζαμί'. «ὁ — τῶν Χριστιανῶν کلیسا κελίσα. «ὁ — τῶν Ἰουδαίων خاورا χάβρα.

Νάρδος, ἡ (Βτ.) سنبل رومی σενπούλι ρουμί, ناردین ναρδίν. «ἡ — Κελτικὴ لاواندا λαβάνδα. «— ἀγρία کدی اوتی κεδὶ ὀτού.

Νάρθηξ, ὁ ('Εκκλ.) ناردیقا νάρδικα, حیات χαγιάτ, دهلیز δεχλίζ.

Νάρκη, ἡ اویوشقلق οὐγιουσσουκλούκ, خدر χαδέρ. «ἡ — εἶναι ἀρχὴ παραλυσίας خدرعلت فلجك مقدمه‌سیدر χαδὲρ ἰλλέτι φελτζὶν μουκαδεμεσίδιρ.

Νάρκισσος, ὁ (Βτ.) نرکس νεργκίς, زرین قدح ζερὶν καδέχ, نرجس νερδζίς. «— ὁ κίτρινος فول φούλ.

Ναρκ(όω)ῶ καὶ — **ώνω,** تخدیر ـ اویوشدیرمق οὐγιουσδουρμάκ, اخدار .ا ταχδὶρ-ἰχδὰρ ἰτ. ‖ (πθ.) اخدار .ا ἰνχιδὰρ ἰτ. اویوشمق οὐγιουσμάκ, «τὸ ψῦχος ναρκώνει τὰς χεῖρας شدت برودت اللری اویوشدیرر σιδδέτι πουρουδὲτ ἐλλερὶ οὐγιουσδουρούρ.

§ (πθ. μτχ.) *νεναρκωμένος* مخدر μουχαδδέρ. § *ὁ ναρκώνων* مخدر μουχαδδίρ.

Ναρκώδης, ες, خدری χαδερί.

Νάρκωσις, ἡ اویوشقلق οὐγ̓ιοὺ-σ̇ουκλούκ, خدر χαδέρ, تخدیر ταχδίρ.

Ναρκωτικός,ή,όν, اویوشدیریجی οὐγ̓ιουσ̇δουρούδζού, مخدر μουχαδδίρ. «*τὰ ναρκωτικὰ* مخدرات μουχαδδιράτ.

Ναρκωτισμός, ὁ داء الخدر δάϊ οὐλ-χαδέρ.

Νάτρον, τὸ (᾿Ορκτ.) ناطرون να-τρόν, سود σούδ.

Ναυαγιαίρεσις, ἡ (Ντκ.) تخلیص ταχλίς. «*δικαίωμα —ας* تخلیصیه ταχλισιγέ.

Ναυάγιον, τὸ غرق γάρκ, و کسر شکست κέσρ οὐ σ̇ικέστ. «*τὰ λείψανα τοῦ —ίου* قضازده اولمش سفینه‌نك انقاضی καζὰ-ζεδὲ ὀλμοὺς̇ σεφινενὶν ἰνκαζή. «*οὐδεὶς ναῦλος ὀφείλεται διὰ τὰ ἐμπορεύματα, τὰ ἀπολεσθέντα ἐν —ίῳ* غرق اولمقدن طولایی تلف اولان امتعه ایچون هیچ برنول ویرلمی لازم کلز γάρκ ὀλμακδὰν δολαΐ τελὲφ ὀλὰν ἰμτιὰ' ἰτσοὺν χὶτς π̇ὶρ νάβλ βιριλμεσὶ λα-ζὶμ γκελμέζ.

Ναυαγός, ὁ قضازده καζὰ-ζεδέ.

Ναυαγ(έω)ῶ, دکیزده کی قیرلق و یا باتق δενιδζδὲ γκεμὶ κηρηλμὰκ βὲ γ̓ιὰ π̇ατμάκ, کسر و شکست او. κέσρ οὐ σ̇ικέστ ὀλ. غرق او. γάρκ ὀλ. قضایه اوغرامق καζαγ̓ιὰ ὀγραμάκ. § (μτφ.) فعله چیقمامق φι'λὲ τσήκμαμακ. «*ἐ-ναυάγησεν εἰς τὰ παράλια* ... *φρικῆς* سواحلنده دوچار کسر و شکست اولمشدر Ἀφρικα σεβαχ... δουτσάρι κὲσρ οὐ σ̇ικέστ ὀλμούς̇... «*ἐναυάγησε τὸ σχέδιόν του* تدبیری فعله چیقمامش τεδπιρὶ φι'λὲ τσίκμ...

Ναυαρχεῖον, τὸ (Ντκ.) نظارت ναζαρετή. § (ἐν Το...) ترسانه عامره τερσανεΐ ἀμιρέ.

Ναυαρχία, ἡ (Ντκ.) امیراللق μιραλλίκ, دوننما قوماندانلغی δο... κομανδανληγή, بحریه‌مشیریتی π̇α... μουσ̇ιριγετί.

Ναυαρχίς, ἡ (Ντκ.) ...بی ἀμιρὰλ γκεμισί, سفینه‌سی ... پاشا καπουδὰν π̇ασ̇ὰ σεφινεσί.

Ναύαρχος, ὁ (Ντκ.) ...شیری π̇αχριγὲ μουσ̇ιρί, امیرال ἀμ... قپودان پاشا καπουδὰν π̇ασ̇ά.

Ναυαρχ(έω)ῶ, (Ντκ.) قوماندانی او. δονανμὰ κομανδα... بر دوننماده امیرال او. π̇ὶρ δονα... ἀμιρὰλ ὀλ.

Ναυκληρία, ἡ (Ντκ.) سفینه τεσαρρούφι σεφινέ.

Ναύκληρος, ὁ (Ντκ.) ...کی صاحبی سفینه σαχήπ̇ι σεφινέ, ... σαχηπ̇ή.

Ναῦλος, ὁ (Ντκ.) ...ره سفینه π̇εδέλι ἰδζαρέϊ σεφινέ, ...لیهٔ بحریه سفینه οὐδζρέτι σεφινέ, ...ولنه οὐδζρέτι νακλιγέϊ π̇αχριγέ,

Ναύλοχος, ὁ (Ντκ.) ...خانه ἰκχανέ, مرسی μερσά, لیمان λι...

Ναυλοχ(έω)ῶ, (Ντκ.) لنكر اندازاولمق λενγκὲρ-ἐνδάζ ὀλ.

Ναυλ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** سفينه ايجار ا. σεφινὲ ἰδζὰρ ἰτ. § (ἀμτβ.) سفينه استيجار ا. σεφινὲ ἰστιδζὰρ ἰτ.

Ναύλωμα, τὸ καὶ **—σις,** ἡ سفينه استيجاری σεφινὲ ἰστιδζαρή, سفينه ايجاری σεφινὲ ἰδζαρή.

Ναυλωτής, ὁ (Ντκ.) سفينه مستأجری σεφινὲ μουστεεδζιρί.

Ναυλωτικόν, τὸ (ἔγγραφον) نول مقاوله نامه سی νὰβλ μουκαβελε-ναμεσί.

Ναυμαχία, ἡ محاربهٔ بحريه μου-χαρεπέϊ παχριγέ.

Ναυμαχ(έω)ῶ, بحراً محاربه ا. πάχρεν μουχαρεπὲ ἰτ.

Ναυπηγήσιμος, ον, انشای سفينه يه صالح ἰνσάϊ σεφινεγὲ σαλὴχ.

Ναυπήγησις καὶ **—γία,** ἡ گمی ياپمه γκεμὶ γιαπμά, سفينه انشاسی σε-φινὲ ἰνσασί, سفينه اعمال ἰμάλι σεφινέ.

Ναυπήγιον καὶ **—γεῖον,** τὸ ترسانه τερσανέ.

Ναυπηγός, ὁ گمی ياپان γκεμὶ για-πάν, سفينه انشا ايدیجی σεφινὲ ἰνσὰ ἰ-διδζί. § سفائن بنای πεννάϊ σεφαΐν.

Ναυπηγ(έω)ῶ, گمی ياپق γκεμὶ γιαπμάκ, سفينه انشای ا. ἰνσάϊ σε-φινὲ ἰτ.

Ναῦς, ἡ گمی γκεμί, سفينه σεφινὲ πλ. سفائن σεφαΐν, كشتی κεσ̌τί, مركب بحری μερκέπι παχρή.

Ναυσιπόρος, ον, گمی ايله كشت و گذار ايدن γκεμὶ ἰλὲ κέσ̌τ οὐ γκιουζὰρ ἰδέν.

Ναύσταθμος, ὁ ترسانه τερσανέ.

Ναυταπάτη, ἡ حيلهٔ بحريه χηλέϊ παχριγέ, باراتاريه παραταρίγια. «ἔγ-κλημα —ης باراتاريه جنحه سی παρατα-ρίγια δζουνχασή.

Ναύτης, ὁ گميجی γκεμιδζή, ملاح μελλάχ, طائفه ταϊφέ, بحريه نفری παχ-ριγὲ νεφερί.

Ναυτία καὶ **—τίασις,** ἡ دكيز طوتمه سی δενὶζ τουτμασή, بولانمه που-λανμά, غثيان γασεγιάν, غثی γασή.

Ναυτικός, ή, όν, بحری παχρί. «—ὸν ἐμπόριον تجارت بحريه τιδζα-ρέτι παχριγέ. «—ὸν πολεμικὸν سفائن بحريه σεφαΐνι παχριγέ. «—ὸς χάρτης خريطهٔ بحريه χαριτάϊ παχριγέ. «— κώδηξ تجارت بحريه قانوننامه سی τι-δζαρέτι παχριγὲ κανονναμεσί. «τὸ ὑπουργεῖον τῶν —ῶν نظارت بحريه ναζαρετί παχριγέ. «ἡ —ὴ πυξὶς پوصله πούσουλα. «ἡ —ή (τέχνη) سير سفائن فن و اصولی σίρι σεφαΐν φένν οὐ οὐσουλού, علم دريا ἴλμι δεργιά. § (οὐσ.) τὸ—όν قوهٔ بحريه κουββέϊ παχ-ριγέ. § دونانمه δονανμά. «—ὸν ἐμπο-ρικὸν سفائن تجاريه σεφαΐνι τουδζαριγέ.

Ναυτιλία, ἡ بحراً كشت و گذار πάχρεν κέσ̌τ οὐ γκιόυζάρ, آمد شد بحری ἀμὲδ-σ̌ούδι παχρί.

Ναυτιλιακός,ή,όν, بحری πα-χρί. «—κὰ ἔγγραφα اوراق مروريه ἐβράκι μουρουριγέ.

Ναυτίλλομαι, کمی ایله سفرا. γκεμὶ ἰλὲ σεφὲρ ἰτ.

Ναυτίλος, ὁ کمیجی γκεμιδζή, سیاح σιγιάχ.

Ναυτι(άω)ῶ, بولانمق πουλανμάκ, غثیان ا. γασεγιὰν ἰτ.

Ναυτοδάνειον, τὸ (Νμ.) استقراض بحری ἰστικράζι παχρί.

Ναυτοδικεῖον, τὸ (Νμ.) محکمهٔ بحریه μεχκεμέϊ παχριγέ.

Ναυτοδίκης, ὁ (Νμ.) محکمهٔ بحریه اعضاسی μεχκεμέϊ παχριγὲ ἀζασή.

Ναυτολόγιον, τὸ (Νμ.) طائفه دفتری ταϊφὲ τεφτερί.

Ναυτολογ(έω)ῶ, طائفه طوپلامق ταϊφὲ τοπλαμάκ.

Ναυτόπαιδον, τὸ کمی اوشاغی γκεμὶ οὐσαγή.

Ναυτοφύλαξ, ὁ کمی بکجیسی γκεμὶ πεκδζισή, کشتیبان γκεσττιπάν.

Νάφθα, ἡ (Ὀρκτ.) نفت νέφτ. «*ἔλαιον* — ης نفت یاغی νὲφτ γιαγή.

Νεάζω, کنج او. γκένδζ ὀλ. ‖ کنج کبی بولنمق γκένδζ κιπὶ πουλουνμάκ.

Νεανίευμα, τὸ کنج معاملهسی γκένδζ μουαμελεσί, کنج اثری γκένδζ ἐσερί, دلیلك δελιλίκ.

Νεανίας, ὁ دلی قانلی δελὶ κανλή, نو جوان νὲβ-δζιβάν, یکیت γιγίτ.

Νεανικός, ή, όν, جوانی δζιβανί. «*— ἀ ἔργα* افعال جوانیه ἐφ'άλι δζιβανιγέ. «*— ὀν θάρρος* جسارت جوانیه δζεσαρέτι δζιβανιγέ. «*— ὀν κίνημα (φέρσιμον)* حرکت جوانی χαρεκέτι δζιβανί, معاملهٔ جوانی μουαμελέϊ δζιβανί.

Νεανικότης, ἡ کنجلك γκεν[δζ]λίκ, شبابت σεπαπέτ.

Νεᾶνις, ἡ کنج قیز γκένδζ [κ]ήζ.

Νεανίσκος, ὁ دلی قانلی δελὶ [κανλ]ή, کنج γκένδζ, جوان δζιβάν, شاب σάππ, رشید ρεσίδ.

Νεαρός, ά, όν, کنج γκ[ένδζ], جوان δζιβάν. ‖ یکی γενί, جدید δ[ζε]δίδ, نو νέβ. ‖ سرین σερίν, تازه τ[αζέ], تر τέρ, کوربه κιόρπέ, طراوتلی τ[αρα]βετλού. «*— ὰ ἡλικία* سن شاب [σ]ίνν σάππ. «*— ὸν ἄνθος* تازه چیچك [ταζέ] τσιτσέκ. « *ἐκ — ᾶς ἡλικίας* صباوتدنبری σίννι σεπαβεττὲν [...] ‖ (οὐδ.) «*τὸ — όν* تازه‌لك ταζ[ελίκ], طراوت ταραβέτ. *καὶ Νεαραὶ τάξεις τοῦ Ἰουστινιανοῦ)* [...]لور [...] ژوسطینك ارادات شاهانه‌سی ἰμπερ[...] Ζουστινὶν ἰραδάτι σαχανεσί.

Νεαρότης, ἡ کنجلك γκενδ[ζλίκ] ‖ طراوت ταραβέτ. [β...]

Νεβρός, ὁ کیك یاوریسی κεΐκ[...]

Νέηλυς, ὁ καὶ ἡ کلش یکی [...] γκελμίς, نومورود νὲβ-μεβρούδ.

Νεῖκος, τὸ منازعه μουν[αζαά], مباحثه μουπαχασά.

Νεκρικός, ή, όν, میتی μ[...] «*— ἡ στολή* البسهٔ میتیه ἐλπισ[έϊ μεϊ]γιτιγέ. «*— ἡ πομπή* جنازه آلایی [δζε]ναζὲ ἀλαΐ. « *— ἡ σιγή* [...] σουκιούτι κιαμιλέ. « *— οἱ δι[...]*

ـه مخاورات μουχαβεράτι μεγιτιγέ.

Νεκροθάπτης, ὁ مزارجی με-ζαρδζή. [ταπούτ.

Νεκροκράββατον, τὸ تابوت

Νεκρολογία, ἡ ترجمهٔ احوال اموات τερδζουμέϊ ἀχβάλι ἐμβάτ.

Νεκρολογικός, ή, όν, ترجمهٔ احوال اموا τερδζουμέϊ ἀχβάλι ...βατί.

Νεκρολούλουδον, τὸ (Βτ.) عين صفا كون چيچكى γκιοὺν τσιτσεγί, ...ιι σαφά.

Νεκροπομπός, ὁ جنازه مأموری δζεναζὲ μεεμουρού. § تابوتجی ταπουτδζή.

Νεκρός, ά, όν, اولمش ὀλμούς, متوفا μουτεβεφά, هالك χαλίκ.§ (οὐσ.) — اولو ὀλού, نعش νάς, ميت με-γίτ πλ. اموات ἐμβάτ, مرده μουρδέ. «*θάπτειν τοὺς —ούς* ا. تكفين اموات τεκφίνι ἐμβάτ ἰτ.

Νεκροσκοπία, ἡ (Ι) تفتيش ميت τεφτίσι μεγίτ, كشف ميت κέσφι μεγίτ.

Νεκροταφεῖον καὶ **—τάφιον,** مزارلق μεζαρλήκ, قبرستان καπ-ιστάν.

Νεκροφορεῖον, τὸ تابوت ταπούτ, سرير ميت σερίρι μεγίτ.

Νεκροφόρος, ον, ميت نقلنه مخصوص μεγὶτ νακλινὲ μαχσούς. «*ἡ — ἅμαξα* جنازه آرابه‌سی δζεναζὲ ἀραπασή. [οὐλ-μέβτ.

Νεκροφοβία, ἡ خوف الموت χάβφ

Νεκροψία, ἡ كشف ميت κέσφι με-γίτ, معاينهٔ ميت μουαγενέϊ μεγίτ, تفتيش ميت τεφτίσι μεγίτ.

Νεκρ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** اولو حالنه كتورمك ὀλὸὺ χαλινὰ γκετὸυρμέκ, ا. قوتنى بالكليه ازاله κουββετινὶ πὶλ-κιουλλιγὲ ἰζαλὲ ἰτ.§ (Ι) ا. تخدير τενχὶρ ἰτ. § (πθ.) اولو حالنه كلمك ὀλὸὺ χαλινὰ γκελμέκ. § (Ι) ا. تخدر τενεχχοὺρ ἰτ. § (πθ. μτχ.) *νενεκρωμένος* اولمش ὀλμούς, ميت μεγίτ.

Νεκρώσιμος, ον, جنازه يا دفنه منسوب δζεναζὲ γιὰ δεφνὲ μενσούπ. «*— ἀκολουθία* جنازه آيين رسمى δζεναζὲ ἀΐνι ρεσμί.

Νέκρωσις, ἡ (Ι) نخره νουχρέ.

Νέκταρ, τὸ رحيق ρεχήκ. § بادهٔ ناب παδέϊ νάπ, بادهٔ خوشكوار παδέϊ χοσ-γκιουβάρ.

Νέμω, ا. تقسيم τακσὶμ ἰτ. ا. توزيع τεβζὶ' ἰτ. § ا. اعطا ἰτὰ ἰτ. § (μσ. καὶ πθ.) اولق ὀλμάκ. § ايراد آلمق ἰρὰδ ἀλμάκ, ا. تمتع τεμεττοὺ' ἰτ. ا. استمتاع ἰστιμτὰ' ἰτ. § رعى ا. ραΐ ἰτ. § (Νμ.) ا. تصرف τεσαρροὺφ ἰτ. «*— σῖτον* ا. بغداى توزيع πογδάϊ τεβζὶ' ἰτ. «*πῦρ νέμεται τὴν πόλιν* فلان بلده آتش ايچنده‌در φιλὰν πελδὲ ἀτὲς ἰτσινδέδιρ. «*—ομαι τὴν περιουσίαν τινός* ا. برينك اموالنى تصرف πιρινὶν ἐμβαλινὶ τεσαρροὺφ ἰτ. «*ὁ νεμόμενος* (Νμ.) ذى اليد ζ-ιλ-γέδ, متصرف μουτεσαρρίφ.

Νεοβάπτιστος, ον, يكى وافتيز اولمش γενὶ βαφτὶζ ὀλμούς.

Νεόβλαστος, ον, یکی تمش γενὶ πιτμίς, تازه ταζέ.

Νεόγαμβρος, ὁ یکی کویکی γενὶ γκιούβεγί. § نو عروص νὲβ ἀρούς.

Νεόγαμος, ον, یکی اولنمش γενὶ ἐβλενμίς.

Νεογέννητος, ον καὶ **Νεογνός, όν,** یکی طوغمش γενὶ δογμούς, یاوری γιαβρή. «τὸ νεογνόν یاوری γιαβρή, نوزاد νὲβ-ζάδ, سليل σελὶλ πλ. سلان σουλάν.

Νεόδμητος, ον, یکی بنا اولنمش γενὶ πινὰ ὀλουνμούς, مبنی جدید μεπνίϊ δζεδίδ.

Νεοθαλής, ές, یکی نبت ایدن γενὶ νέπτ ἰδέν.

Νεόκτιστος, ον, یکی بنا اولنمش γενὶ πινὰ ὀλουνμούς, مبنی جدید μεπνίϊ δζεδίδ.

Νεολαία, ἡ دلی قانلیلر δελὶ-κανλήλάρ, نوجوانان νὲβ-δζιβανάν, فتيان φιτγιάν, نورشدکان νὲβ-ρεσιδεκιάν. § اطفال ἐτφάλ, صبيان σηπγιάν. «ἡ — τῆς πόλεως بر مملکتك فتيان و نوجوانانی πὶρ μεμλεκετὶν φιτγιὰν βὲ νὲβ-δζιβανάν. «ἡ ἐκπαίδευσις τῆς —ας اطفال و صبيانك تعليم و تربيهسی ἐτφάλι βὲ σηπγιανὶν τα'λὶμ οὐ τερπιγεσί.

Νεολογία, ἡ (Φλσ.) یکی تعبيرات و اصول ايجادی γενὶ τα'πιράτ βὲ οὐσούλι ἰδζαδή.

Νεολογικός, ή, όν, (Φλσ.) یکی تعبيرات و اصوله منسوب γενὶ τα'πιρὰτ βὲ οὐσουλὰ μενσούπ. § —ῶς (ἐπρ.) یکی تعبيراتجه γενὶ τα'πιράτδζε, یکی اصول اوزره γενὶ οὐσοὺλ οὐζρέ.

Νεολόγος, ὁ (Φλσ.) اصطلاحپرداز ἰστιλαχπερδάζ. § (δημοσιογρ.) ناشر حوادث ναδίρι χαβαδίς.

Νεομηνία, یکی آی γενὶ ἄϊ, آی باشی ἄϊ πασή. § قمر جديد καμέρι δζεδίδ, هلال χηλιάλ.

Νεόνυμφος, ον, یکی کویکی γενὶ γκιούβεγί. «ἡ — نو عروص νὲβ-ἀρούς, یکی کلين γενὶ γκελίν.

Νεόπλουτος, ον, یکی زنکين اولمش γενὶ ζενγκὶν ὀλμούς, صوکرهدن کورمش σόνραδαν γκιορμούς.

Νεόπλασμα, τὸ (I) تصنع τεσαννού. [σνή

Νεοπλαστία, ἡ (I) تصنيع τα

Νέος, α, ον, یکی γενί, جديد δζεδίδ. § (ἐπὶ ἐμψύχων) کنج γκένδζ, دلی قانلی δελὶ-κανλή, نوجوان νὲβ-δζιβάν, فتی φετά, شاب σάππ πλ. شباب σουπάπ, نورسيده νὲβ-ρεσιδέ. § (Βτ.) تازه ταζέ, کوربه κιορπέ. «ὁ — κόσμος یکی دنيا γενὶ δούνγιά, آمريقا Ἀμέρικα. «τὸ — ον ἔτος جديد سال σάλι δζεδίδ, سنهٔ جديده σενέϊ δζεδιδ «τὸ — ἔνδυμα یکی یاپلمش لباس γενὶ γιαπηλμὴς λιπάς. «ἡ — διαθήκη انجيل شريف ἰνδζίλι σερίφ. «ἡ — σελήνη قمر جديد καμέρι δζεδίδ, هلال χηλιάλ. «ἡ — κόρη کنج قيز γκένδζ κήζ. «— ἄνθος تازه چيچك ταζὲ τσιτσέκ. «οἱ νέοι نوجوانان νὲβ-δζιβανάν

...ιτγιάν. ‖ (πλ.) «τὰ νέα خبر ...، حوادث χαβαδίς. «οἱ νεώτα-...ρόνοι سنين جديده σινίνι δζεδιδέ. ...ρετε τὰ νεώτερα صوك حوادث ...ايشا σὸν χαβαδισὶ ἰσιττινίζ μι. ...έα ἔχομεν خبر يوق νὲ χαπέρ. ...ατος ἔτι ἐγένετο ὑπουργὸς ...ξωτερικῶν دها كنج ايكن خارجيه ناظرلغنه تعيين ا... δαχὰ γκὲνδζ ἰκὲν ...ιγὲ ναζαρετινὲ τα'γὶν ὀλουν-...ουρ. «ὁ νεώτερος τῶν ἀδελ-...ου قرنداشلرينك اك كوچكى ـ صغيرى ...δαςλαρινὶν ἐν κιοὺτσούγιού-σα-... «ἐκ νέου (φρσ.) يكيدن γένιδεν, ...πιτ-τεκράρ, مجدداً μουδζέδδε-...ي γίνε. «ἐφυλακίσθη ἐκ νέου ...ينه حبس γίνε χάπς ὀλουνδού.

...οσσεύω, قلوچقه او. κουλού-...όλ. يووه ياپق γιουβὲ γιαπμάκ, ...ιι ἰττικιὰρ ἰτ.

...οσσός, ὁ ياللاز παλάζ, ياوري ...ή. [γενὶ μουεσσές.

...οσύστατος, ον, يكي مؤسس

...οσύλλεκτος, ον, يكي طوپلانمش ...οπλανμής. ‖ (Στρ.) يكي قرعه نفرى ...ουρὰ' νεφερί. ‖ οἱ —οι قرعه ... جديده κουράϊ δζεδιδὲ ἐφραδί, ... قرعه κουρὰ' νεφερατί.

...τευκτος, ον, يكي معمول γενὶ ...όλ.

...της, ἡ كنجلك γκενδζλίκ, دلى ... δελὶ-κανληλήκ, شبابت σεπα-... مهد شباب οὔχδι σεπάτ, جوانى ...νί, حداثت χαδασέτ. ‖ (μτφ.) اطفال و صبيان ἐτφὰλ βὲ σηπιγιάν. «ἡ — ταχέως παρέρχεται مهد شباب سريع الزوالدر οὔχδι σεπὰτ σερὶ' οὐζ-ζεβάλδιρ. «εἰς τὸ ἄνθος τῆς νεότητος του عنفوان شبابنده οὐνφουβάνι σεπαπετινδέ.

Νεοτόκος, ον, يكى متولد γενὶ μουτεβελλίδ.

Νεοφανής, ές, يكى چيقمه γενὶ τσηκμά, نو ظهور νὲβ-ζουχούρ.

Νεοφυής, ές, يكى چيقمش ـ بتمش τσηκμὴς - πιτμίς.

Νεόφυτος, ον, يكى ديكلمش γενὶ δικιλμίς. ‖ يكى حرستيان اولمش γενὶ χριστιγιὰν ὀλμούς.

Νεοφυτεῖον, τὸ يكى آغاجلق γενὶ ἀγαδζλήκ.

Νεοφώτιστος, ον, يكى واقتيز اولمش γενὶ βαφτὶζ ὀλμούς, مهتدى μόυχτεδί.

Νεοχειροτόνητος, ον, يكى پاپاس ياخود پيسقوپوس اولمش γενὶ παπὰς γιάχοδ πίσκοπος ὀλμούς.

Νεραντζία, ἡ (Βτ.) نارنج آغاجى ναρὲνδζ ἀγαδζή. [ρένδζ.

Νεράντζιον, τὸ (Βτ.) نارنج να-

Νερόβραστος, ον, ساده صو ايله پيشيرلمش σαδὲ σοὺ ἰλὲ πισιριλμίς, ساده σαδέ.

Νεροκάρδαμον, τὸ (Βτ.) صو ترهسى σοὺ τερεσί.

Νεροκολόκυνθον, τὸ (Βτ.) صو قباغى σοὺ καπαγή.

Νερολούλουδον, τὸ (Βτ.) صو چيچكى σοὺ τσιτσεγί.

Νερόμυλος, ὁ صو دكرمنى σοὺ δεγιρμενί, آسياب ἀσηγιάπ.

Νερόν, τὸ Ἴδε Ὕδωρ. «τὸ πλοῖον κάμει νερά كى صو آلير γκεμὶ σοὺ ἀλήρ. ‖ (ἐπὶ ὕφασμ.) صو σού, موج μέβδζ. «ὕφασμα μὲ νερά متموج قماش μουτεμεββὶδζ κουμάς.

Νερόπλυμα, τὸ بولاشيق صو πουλασὴκ σού.

Νεροσέλινον, τὸ (Βτ.) صو كرويزى σοὺ κερεβιζί.

Νερουλιάζω, صو كسلك σοὺ κεσιλμέκ, سياك او. σεῖγιὰκ ὀλ.

Νερουλός, ή, όν, صولى σουλού, آبدار ἀπδάρ.

Νερόφειδον, τὸ (Ζλγ.) صو ييلانى σοὺ γιλανί.

Νεροχύτης, ὁ صو دوكجك ير σοὺ δὸκεδζὲκ γέρ.

Νεῦμα, τὸ كوز اشارتى γκιὸ'ζ ἰ-[σαρετί.

Νευραλγία, ἡ (Ι) سيكير آغريسى σινὶρ ἀγηρησή, الم عصب ἐλέμι ἀσάπ.

Νευραλγικός, ή, όν, (Ι) سيكير خستەلغنە منسوب σινὶρ χασταληγηνὰ μενσούπ.

Νευρασθένεια, ἡ (Ι) تضيق عصبي τεχεγ-γούδζι ἀσαπή.

Νευρείλημα, τὸ (Ι) غلاف عصب γηλάφι ἀσάπ.

Νευρικός, ή, όν, (Ι) عصبي ἀσαπή. «—ή ἀσθένεια علت عصبيه ἠλλέτι ἀσαπιγέ.

Νευρῖτις, ἡ (Ι) التهاب عصب ἰλτιχάπι ἀσάπ.

Νευρολογία, ἡ (Ι) مبحث الاعصاب μεπχὰς οὐλ-ἀσάπ.

Νεῦρον, τὸ (Ι) سيكير ἢ سينير νίρ, عصب ἀσάπ πλ. اعصاب ἀσ[άπ.

Νευροπάθεια, ἡ (Ι) داء العصب δάϊ οὐλ-ἀσάπ.

Νευρόπτερα, τὰ (Ζλγ.) عصبي الجناح ἀσαπὶ οὐλ-δζενάχ.

Νευρόσπαστον, τὸ قوقله κού[κλα.

Νευροτομία, ἡ (Ι) قطع العصب χάζ' οὐλ-ἀσάπ.

Νευρ(όω)ῶ, سيكيرلك σινιρλε[μέκ.

Νευρώδης, ες, سيكيرلى σινι[ρλί, كثير العصب κεσὶρ οὐλ-ἀσάπ.

Νεύρωμα, τὸ (Ι) ورم عصبي βε[ρέμ] ἀσαπή.

Νεύρωσις ἡ (Ι) مرض عصبي [με]ράζι ἀσαπί, نوروز νεβρόζ.

Νεῦσις, ἡ كوز اشارتى γκιὸζ [ἰσα]ρετί, اشارت ἰσαρέτ, ايما ἰμά, [ايمار] ἰσμάρ.

Νεύω, اشارت ا. ἰσαρὲτ ἰτ. ἰμὰ ἰτ. اسمار ا. ἰσμὰρ ἰτ. ‖ ا. καπούλ ἰτ. «— τὴν κεφαλὴ[ν] باش اكك ا. πὰς ἐγμέκ, سرفرو ا. σερφερ[ού ἰτ.]

Νεφέλη, ἡ بلوط πουλούτ, σεχάπ, ابر ἔπρ, غيم γαΐμ.

Νεφέλιον, τὸ (Ι) سحاب σ[εχάπ]

Νεφελ(όο)οῦμαι, بلوطلنمق [που]λουτλατμάκ, تغيم ا. τεγαγ-γιο[ύμ ἰτ.]

Νεφελώδης, ες, بلوطلى π[ου]τλού, مغيم μουγίμ, ابرناك ἐπρ[νάκ], ابريوش ἐπρ-πός.

Νέφος, τὸ بلوط πουλούτ,

σεχάπ, سحابه σεχαπέ, غيم γαΐμ, ابر ἔπρ. ‖ صوری σουρού, فوج φέδδζ.

Νεφραλγία, ἡ (Ι) بورك طلتی πουπρὲκ ἰλλετή, الم الكليه ἐλὲμ οὐλ-κιουλγέ. [κιουλγεδί.

Νεφριτικός, ή, όν, (Ι) كليوی

Νεφρῖτις ἡ (Ι) بورك مرضی πὸπρὲκ μαραζή, ذات الكليه ζὰτ οὐλ-κιουλγέ, التهاب كليه ἰλτιχάπι κιουλγέ.

Νεφροκήλη, ἡ (Ι) فتق كليه φέτκι κιουλγέ.

Νεφρολιθίασις, ἡ (Ι) قوم κούμ, رمل ρέμλ; حصات χασὰτ πλ. حصیات χασιγιάτ.

Νεφρολογία, ἡ (Ι) مبحث الكليه μεπχὰς οὐλ-κιουλγέ.

Νεφρορραγία, ἡ (Ι) نزف كليه νέζφι κιουλγέ.

Νεφρός, ὁ (Ἀνατ.) بورك πο-πρέκ, كليه κιουλγέ.

Νεφροτομία, ἡ (Ι) خزع الكليه χὰζ' οὐλ-κιουλγέ. [γεδή.

Νεφρώδης,ες, (Ι) كليوی κιουλ-

Νεφώδης, ες, بلوطلی πουλου-τλού, سحابی σεχαπί.

Νέφωσις, ἡ بلوطلنمه πουλουτ-λανμά, تغيم τεγαγ-γιούμ. [Νήθω.

Νέω, يوزمك γιούζμέκ. ‖ Ἴδε

Νεωκόρος, ὁ عبادتكاه ديدبانی ἰ-πάδετκιάχ διδεπανί.

Νεωλκός, ὁ (Ντκ.) سفينه يی قره يه چكن σεφινεγὶ καραγιὰ τσεκέν.

Νεωλκ(έω)ῶ, سفينه يی قره يه چكمك σεφινεγὶ καραγιὰ τσεκμέκ.

Νεώριον, τὸ (Ντκ.) ترسانه τερσανέ.

Νεωστί, (Ἐπρ.) يكی γενί, آخيرا ἄχηρεν, مؤخرا μουάχχαρεν. «ὁ — ἐλθὼν يكی كلش γενὶ γκελμίς.

Νεώτατος, η, ον, چوق كنج τσὸκ γκένδζ. «ὁ — υἱός του فلانك الك كوچك چوجغی φιλανὶν ἐν κιοὺτσοὺκ τσοδζουγού.

Νεωτερίζω, يكی بر اصول چيقارمق γενὶ πὶρ οὐσοὺλ τσικαρμάκ, نو ايجاد ا. νὲδ-ἰδζὰδ ἰτ. تجديد ا. τεδζδὶδ ἰτ.

Νεωτερισμός, ὁ يكی طرز و اصول γενὶ τὰρζ βὲ οὐσούλ, نو ايجاد νὲδ-ἰ-δζάδ, تجدد τεδζεδδούδ, بدعت πιδα-άτ, يكی شی γενὶ σέϊ, مودا μόδα.

Νεωτεριστής, ὁ يكی اصول چيقاران γενὶ οὐσοὺλ τσικαράν, مجدد μουδζεδ-δίδ, محدث μουχαδδίς.

Νεώτερος, α, ον, زياده كنج ζι-γιαδὲ γκένδζ, دها كنج δαχὰ γκένδζ. ‖ يكی γενί, جديد δζεδίδ, متأخر μουτεαχήρ. «ἡ —α ἱστορία تاريخ اعصار متأخره ταρήχι ἀσάρι μουτεα-χηρέ. «οἱ —οι συγγραφεῖς مؤلفين متأخرين μουελιφίνι μουτεαχηρίν. «κατὰ τὸν —ον τρόπον اصول جديد اوزره οὐσοὺλι δζεδὶδ οὐζρέ. ‖ (πλ.) τὰ νεώτερα (αἱ νέαι εἰδήσεις) حوادث χαδαδίς, خبر χαπέρ. «τί νεώτερα; نه خبر νὲ χαπέρ; «ἔχεις τι νεώτερον; يكی بر حوادث واری؟ γενὶ πὶρ χαδαδὶς βάρμι; «ἐμάθετε τὰ νεώτερα; يكی حوادثدن خبركز واری؟ γενὶ

χαβαδισαττὰν χαπερινὶζ βάρμι;

Νὴ, (Μόρ. ὅρκου) و βέ, با πά, ت τέ. «*νὴ τὸν Δία* والله βάλλαχι, بالله πίλλαχι, تالله τάλλαχι. § (μόρ.ἀρν.) Ἴδε Α. «*νήποινος* جزاسز δζεζασίζ.

Νήδυμος, ὁ (ὕπνος) طاتلى اويقو τατλὴ ὀϊκού. |γάζλ ἰτ.

Νήθω, اكيرمك ἐγιρμέκ, غزل ا.

Νῆμα, τὸ ايپليك ἰπλίκ, خيط χαΐτ, سلك σίλκ, رشته ριστέ, حبل χέπλ. «— *βαμβακερὸν* پاموق παμπούκ, تره ايپليكى τιρὲ ἰπλιγί. «— *λινὸν* كتان ايپليكى κετὲν ἰπλιγί. «— *καννάβεως* كناب κινάπ. «*τὸ — τῆς ζωῆς* رشتهٔ حيات ριστέϊ χαγιάτ. «*τὸ — τῶν ἰδεῶν* شيرازهٔ افكار σιραζέϊ ἐφκιάρ.

Νηματώδης, ες, (I) ليفى λιφί, خيطى χαϊτί.

Νηνεμία, ἡ صوت ليمانلق σοὺτ λιμανλήκ, بوناسه πουνάσα, سكونت هوا σουκιουνέτι χαβά.

Νῆξις, ἡ يوزمه γιούζμέ, سبح σέπχ.

Νηπιάζω, چوجوقلامق τσοδζουκλαμάκ.

Νήπιον, τὸ چوجوق τσοδζούκ, رضيع ρεδί', صبى σαπὶ πλ. صبيان σηπγιάν. «*νηπιόθεν* (ἐπρ.) سن صباوتدنبرى σίννι σαπαβετινδένπερι.

Νηπιότης, ἡ چوجوقلق τσοδζουκλούκ, صباوت σαπαβέτ, طفوليت τουφουλιγέτ, طفولت τουφουλέτ.

Νηπιώδης, ες, طفلى τιφλί. § چوجوقجه τσοδζούκδζε. [δεφνέ.

Νήριον, τὸ (Βτ.) آغى دفنه ἀδζὴ

Νησίδιον, τὸ آطهجق ἀδαδζήκ.

Νησιώτης, ὁ آطهلى ἀδαλή, جزيروى δζεζιρεβή. § (πλ.) οἱ —*ται* اهالئ جزيره ἐχαλίϊ δζεζιρέ.

Νησιωτικός, ή, όν, آطهلى ἀδαλή, جزيروى δζεζιρεβή.

Νῆσος, ἡ آطه ἀδά, جزيره δζεζιρὲ πλ. جزاير δζεζαΐρ. «*αἱ* — **τοῦ** *Αἰγαίου πελάγους* جزاير بحر سفيد δζεζαΐρι πάχρι σεφίδ.

Νῆσσα, ἡ (Ζλγ.) اوردك ὀρδέκ, مرغاب μουργάπ.

Νηστεία, ἡ اوروج ὀρούδζ, صوم σάβμ, روزه ρουζέ, پرهيز περχήζ.

Νηστευτής, ὁ صائم σαΐμ, روزه‌دار ρουζεδάρ, پرهيزكار περχηζ-κιάρ.

Νηστεύω, اوروج طوتمق ὀρούδζ τουτμάκ, صوم ا. σάβμ ἰτ. صائم او. σαΐμ ὀλ. پرهيز ا. περχὴζ ἰτ.

Νηστήσιμος, ον, پرهيزى περχηζή, اوروجه دائر ὀρουδζὰ δαΐρ. «— *ἡμέρα* اوروج كونى ὀρούδζ γκιουνού, پرهيز كونى περχὴζ γκιουνού. «—*ον φαγητὸν* پرهيز يمكى περχὴζ γεμεγί.

Νηστικός, ή, όν, يمه‌مش γέμεμίς, آج قارنى ἂδζ καρνὴ, قارنى آج καρνὴ ἂδζ, كرسنه κιούρισνέ.

Νῆστις, ὁ καὶ ἡ اوروجلى ὀρουδζλού, صائم σαΐμ. § آج ἂδζ.

Νηφάλιος, ὁ شرابسز σαραπσήζ, شراب ايچميان σαρὰπ ἴτσμεγεν. § پرهيزكار περχηζ-κιάρ.

Νηφαλιότης, ὁ سرخوش اولمامق حالى σαρχὸς ὄλμαμακ χαλή. § قناعت

ανακάτ, پرهيز περχήζ, پرهيزكارلق
εργηζκιαρλήκ, رياضت ριγιαζέτ.

Νήφω, شراب ايچمهمك σαράπ ἴτσ-
εμεκ. § معتدل او. μουτεδὶλ ὀλ.
رياضت ριγιαζὲτ ἰτ.

Νηχεῖον, τὸ حاووز χαβούζ.

Νήχομαι, يوزمك γιουζμέκ, سبح
σέπχ ἰτ.

Νιαουρίζω, ماولامق μαβλαμάκ.

Νιαούρισμα, τὸ ماولامه μαβλαμά.

Νίκη, ἡ غلبه γαλεπέ, ظفر ζαφέρ,
نصرت νουσρέτ, غالبيت γαλιπιγέτ,
مظفريت μουζαφφεριγέτ, فتوحات φου-
τουχάτ, غزا γαζά, غزات γαζὰτ πλ.
غزوات γαζαβάτ, فيروزى φεϊρουζή.

Νικητήριος, α, ον, غالبيت و
مظفريته متعلق γαλεπιγὲτ βὲ μουζαφ-
φεριγετὲ μουτεαλλήκ.

Νικητής, ὁ غازى γαζή, غالب
γαλίπ, مظفر μουζαφφέρ, منصور μεν-
σούρ, ظفرياب ζαφὲρ-γιάπ.

Νικηφόρος, ὁ غازى γαζή, غالب
γαλίπ, ظفرياب ζαφὲρ-γιάπ, فيروزمند
φιρουζμένδ, ظفر شعار ζαφὲρ-σι'άρ,
نصرت مآثر νουσρὲτ-μεεσίρ.

Νικοτιανή, ἡ (Φρμ.) دخان δου-
χάν, توتون τουτούν.

Νικοτίνη, ἡ (Φρμ.) دخانين δου-
χανίν.

Νικ(άω)ῶ, يكمك γενμέκ, نصرت-
غلبه ا. νουσρὲτ-γαλεπὲ ἰτ. غالب كلك
γκελμέκ, اوست كلك οὖστ γκελμέκ,
ظفر بولق ζαφὲρ πουλμάκ, نائل فتوحات
مظهر غلبه او. - ναΐλι φουτουχὰτ-μαζ-
χάρι γαλεπὲ ὀλ. ظفرياب او. ζαφερ-
γιὰπ ὀλ. § (πθ.) يكلمك γενιλμέκ,
مغلوب او. μαγλοὺπ ὀλ. § (πθ. μτχ.)
ὁ *νενικημένος* يكلمش γενιλμίς, مغلوب
μαγλούπ. § ὁ *νικῶν* غالب γαλίπ.

Νιπτήρ, ὁ لكن λεγέν, لنكر λέν-
γκέρ, طباق ταπάκ.

Νίπτω, ييقامق γηκαμάκ, غسل ا.
γάσλ ἰτ. «— *τὰς χεῖρας* (φρσ.)
قاريشمامق καρήσμαμακ.

Νιτρικός, ή, όν, (Φρμ.) كهرجلهلى
γκιούχερτσιλελί, سورجى σουρδζή.
«—*ὸν ὀξὺ* حامض آزوت χαμίζι ἀζότ.
«—*ὸν ἅλας* آزوتيت ἀζοτιγέτ. «—
ἄργυρος آزوتيت فضه ἀζοτιγέτι φεζζά.

Νιτρογόνον, τὸ (Φρμ.) مولد
سورج μουβελλίδι σούρδζ.

Νιτροειδής, ές, (Φρμ.) كهرجلهلى
γκιούχερτσιλελή, سورجى σουρδζή.

Νίτρον, τὸ (Φρμ.) آزوتيت پوتاس
ἀζοτιγέτι ποτάς, كهرجله γκιουχερ-
τσιλέ, سورج σούρδζ.

Νιφάς, ἡ قار طوپى κὰρ τοπού,
طوفان τουφάν.

Νιφετός, ὁ قار ياغمهسى κὰρ γιαγ-
μασή, قار هواسى κὰρ χαβασί.

Νιφόεις, εσσα, εν, برف ايله
پرشيده πούρφ ἰλὲ πουρσιδέ.

Νίφω, قار ياغمق κὰρ γιαγμάκ, باران
برف او. παράνι πούρφ ὀλ.

Νίψις, ἡ καὶ **—ιμον,** τὸ ييقانمه
γικανμά, غسل γάσλ. [σανί.

Νοέμβριος, ὁ تشرين ثانى τεσρίνι

Νοερός, ά, όν, معقول μα'κούλ,

ρουχανί, روحانى معنوى μα'νεβί, باطنى πατηνή, وجدانى βεδζδανή, مدرك μουδρίκ, عقلى ἀκηλλή, فاهم φαχήμ. «τὰ —ὰ ὄντα موجودات معنويه μεβδζουδάτι μα'νεβιγέ. «ἡ —ὰ δύναμις قوهٔ فاهمه κουββέϊ μουδρικέ, قوهٔ مدركه κουββέϊ φαχημέ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) عقلا ἄκλεν, ذهنا ζίχνεν, وجدانا βεδζδάνεν.

Νόημα, τὸ ملاحظه μουλαχαζά. ‖ معنا μα'νά, مآل μάλ, افكار ἐφκιάρ, مقصد μακσάδ.

Νοημοσύνη, ἡ عقلليق ἀκηλληλήκ, هوشيارى χουσ̌γιαρί, فطانت φετανέτ, ذكاوت ζεκιαβέτ.

Νοήμων, ὁ عقللى ἀκηλλή, عاقل ἀκήλ, هوشيار χουσ̌γιάρ, ذكى ζεκί, فطين φετίν.

Νόησις, ἡ فهم φέχμ, ادراك ἰδράκ.

Νοητικός, ή, όν, فهمى φεχίμ, فهمى φεχμί, عقلى ἀκηλλή, ادراكى ἰδρακί. «ἡ —ὴ δύναμις قوهٔ ادراكيه κουββέϊ ἰδρακιγέ.

Νοητός, ή, όν, آكلاشيلير ἀνλασ̌ιλίρ, قابل فهم καπίλι φέχμ, معنوى μα'νεβί.

Νοθεία, ἡ پيچلك πιτσλίκ.

Νόθευσις, ἡ بوزمه ποζμά, بوزلمه ποζουλμά. ‖ تقليد τακλίδ, افساد ἰφσάδ, تغشيش ταγσίς, تغيير ταγ-γίρ ‖ ساختەكارلق σαχτεκιαρλήκ. «— ἐγγράφου سندك ساختەكارلغى تغييرى σενεδὶν σαχτεκιαρλήκλε ταγ-γιρί. «— χρημάτων قالپزانلق καλπουζανλίκ.

Νοθευτής, ὁ بوزان ποζάν, ساختەكار σαχτεκιάρ, حيلەكار χηλεκιάρ.

Νοθεύω, بوزمق ποζμάκ, افساد ا. ἰφσὰδ ἰτ. حيله طاقمق χηλὲ τακμάκ, ساختەكارلق-ساختەلق ا. σαχτεκιαρλὴκ-σαχτελὴκ ἰτ.

Νοθοπλευρῖτις, ἡ (Ι) ذات الجنب كاذب ζὰτ οὐλ-δζενέπι κιαζίπ.

Νοθοπνευμονία, ἡ (Ι) ذات الريه كاذب ζὰτ οὐρ-ραγέϊ κιαζίπ.

Νόθος, ὁ پيچ πίτς, ولد زنا βελέδι ζινά, حرامزاده χαρὰμ-ζαδέ. ‖ كاذب κιαζίπ, ساخته σαχτέ, بوزوق ποζούκ.

Νομαδικός, ή, όν, كوچبه‌يه منسوب γκιουτσεπεγὲ μενσούπ, بدوى πεδεβί. «αἱ —αὶ φυλαὶ اقوام خيمه نشين ἀκβάμι χαϊμὲ-νισ̌ίν. «— βίος كوچبه‌لك γκιουτσεπελίκ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) خيمه نشين كبى χαϊμὲ-νισ̌ὶν κιπί.

Νομάρχης, ὁ والئ ولايت βαλίϊ βιλαγέτ, والى βαλί.

Νομαρχεῖον, τὸ والى قوناغى βαλὶ κοναγή, ولايت مركزى βιλαγὲτ μερκεζή.

Νομαρχία, ἡ واليلك βαλιλίκ, ولايت βιλαγέτ, ايالت ἐγιαλέτ. «ἡ πρωτεύουσα τῆς —ας مركز ولايت μερκέζι βιλαγέτ. «ἐπὶ τῆς —ας τοῦ δεῖνος فلانك واليلكى زماننده φιλανὶν βαλιλιγὶ ζεμανινδά.

Νομαρχιακὸς καὶ **—χικός, ή, όν,** ولايته متعلق-مخصوص βιλαγετὲ μουτεαλλὴκ-μαχσούς. «—ὸν συμ-

βούλιον ولايت مجلس ادارهٔ μεδζλίσι ἰ-δαρέϊ βιλαγέτ. «— ἰατρὸς ولايت طبيبى βιλαγὲτ ταπιπί. «—ἡ ἐφημερίς ولايت غزته سى βιλαγὲτ γαζέτασι.

Νομάς, ὁ كوچبه γκ̇ιουτσεπέ, خيمه نشين χαϊμὲ-νισίν, بدوى πεδεβὶ πλ. بدويون πεδεβιγ̇ιούν.

Νομεύς, ὁ چوبان τσοπάν, راعى ραή'. § (Νμ.) متصرف μουτεσαρρίφ, ذى اليد ζ-ἰλ-γέδ.

Νομεύω, راعى او ραή' ὀλ. چوبان او τσοπὰν ὀλ.

Νομή, ἡ مرعى μερ'ά, اوتلاق ὀτλάκ. § چراك τσερακ̇ιάχ. § (Νμ.) تصرف τεσαρρούφ, وضع يد βάζι' γέδ, ضبط و تملك ζάπτ ού τεμελλούκ.

Νομίζω, صانمق σανμάκ, ظن ا. ζὰνν ἰτ. قياس ا. κηγ̇ιὰς ἰτ. ظن و فكر و رأيده بولنمق πὲρ ζὰνν βὲ φίκρ βὲ ρεϊδὲ πουλουνμάκ, تخمين ا. ταχμὶν ἰτ. § فرض ا. φὰρζ ἰτ. تخيل ا. τεχαγ-γ̇ιοὺλ ἰτ. § عد ا. ἄδδ ἰτ. صايمق σαϊμάκ. «τὸ νομίζετε ἀναγκαῖον τοῦτο; بونى لازمى صايارسكز-عد πουνοὺ λαζίμ μι σαγ̇ιάρσινιζ-ἄδδ ἰδέρσινιζ; «τί νομίζετε; نه ظن ايديورسكز νὲ ζὰνν ἰδίγ̇ιορσουνουζ; «ὁ νενομισμένος نظامى νιζαμί, قانونى κανονί. «ὁ νενομισμένος τόκος كذشتهٔ نظامى γκ̇ιουζεστέϊ νιζαμί. «τὰ νενομισμένα ايجاب ἰδζάπ, مقتضى μουκτεζά, لازم λαζίμ. «πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν νενομισμένων اجراى ايجابى ضمننده ἰδζράϊ ἰδζαπὶ ζιμνινδέ.

Νομικός, ή, όν, قانونى κανονί, نظامى νιζαμί. § (οὐσ.) ὁ — حقوقيون χουκουκιγ̇ιούν, قانونشناس κανὸν-σινάς, فقيه φακήχ, متشرع μουτεσερρί. «τὰ νομικὰ καὶ ἡ —ή (ἐπιστήμη) علم حقوق ἴλμι χουκούκ, علم فقه ἴλμι φίκχ. «διδάκτωρ τῆς —ῆς دوقتور آن‌دروا δοκτὸρ ἀν-δρουά, حقوق معلمى χουκοὺκ μουαλλιμί. «ἡ σχολὴ τῆς —ῆς مكتب حقوق μεκτέπι χουκούκ. § —ῶς (ἐπρ.) نظام و قانونه توفيقاً νιζὰμ βὲ κανονὰ τεβφίκεν, قانوناً κανόνεν, شرعاً σέραν.

Νομιμοποίησις, ἡ (Νμ.) مشروع قيله μεσροὺ κηλμά.

Νομιμοποι(έω)ῶ مشروع قيلق μεσροὺ' κηλμάκ.

Νόμιμος,ον, قانونى κανονί, نظامى νιζαμί, شرعى σερί', مشروع μεσρού'. «— ὑποθήκη رهن قانونى ρέχνι κανονί. «ἡ — μερὶς حصه مفروضه χησσέϊ μεφρουζά, سهم مفروض σέχμι μεφρούζ. «— γάμος نكاح شرعى νικ̇ιάχι σερί', نكاح حلال νικ̇ιάχι χαλάλ. «— τόκος فائض قانونى φαΐζι κανονί. «ἡ — γυνὴ زوجهٔ منكوحه ζεβδζέϊ μενκ̇ιουχέ, حليله χαλιλέ. «τὰ νόμιμα عادات ἀδάτ, عادات مرعيه ἀδάτι μεριγέ, مراسم شرعيه μερασίμι σεριγέ. § —ίμως (ἐπρ.) قانون و نظامه توفيقاً κανὸν βὲ νιζαμὰ τεβφίκεν, قانونه مطابق κανονὰ μουταπίκ, شرعاً σέραν, قانوناً κανόνεν.

Νομιμότης, ἡ مشروعيت μεσρου-

ἰγέτ, رشد ρούσδ, حل χάλλ, استحلال ἰστιχλάλ.

Νομιμόφρων, ὁ قوانين موضوعيه تابع καβανίνι μεβζουαγιὰ ταπί'.

Νόμισμα, τὸ آقچه ἀκτσέ, سكه σικκὲ πλ. سكك σικέκ, مسكوك μεσκιούκ πλ. مسكوكات μεσκιουκιάτ. «—τα μετρητὰ نقود νουκούδ. «—ἀρχαῖον سكۀ عتيقه σικκέϊ ἀτηκά. «—κίβδηλον آقچه قلب κάλπ ἀκτσέ. «χάλκινα —τα مسكوكات نحاسيه μεσκιουκιάτι νουχασιγέ. «ξένα —τα مسكوكات اجنبيه μεσκιουκιάτι ἰδζνεπιγέ. «ἀπαγορεύεται ἡ διάλυσις τῶν —ων مسكوكاتك ازابهسى ممنوعدر μεσκιουκιατὶν ἰζαπεσὶ μεμνού'δουρ.

Νομισματικός, ή, όν, مسكوكاته منسوب و متعلق μεσκιουκιατὰ μενσοὺπ βὲ μουτεαλλήκ, سكهيه دائر σικκεγὲ δαΐρ. «ἡ —ἡ (τέχνη) علم مسكوكات عتيقه ἴλμι μεσκιουκιάτι ἀτηκά. «ἡ —ἡ ἀξία قيمت اعتبارى ἰτιπαρὶ κηΐμέτ.

Νομισματογραφία, ἡ توصيف مسكوكات قديمه τεβσίφι μεσκιουκιάτι καδημέ. [μεσκιουκιατχανέ.

Νομισματοθήκη, ἡ مسكوكاتخانه

Νομισματοκοπεῖον, τὸ ضربخانه ζαρπχανέ.

Νομισματοκοποιΐα, ἡ ضرب سكه صنعتى ζάρπι σικκὲ σαναατί.

Νομισματοκόπος, ὁ سكهزن σικκεζέν.

Νομισματοκοπ(έω)ῶ سكه ضرب ايتمك σικκὲ ζάρπ βὲ ἰμάλ.

Νομισματολογία, ἡ توصيف مسكوكات τεβσίφι μεσκιουκιάτ.

Νομισματολόγος, ὁ مسكوكات معلمى μεσκιουκιὰτ μουαλλιμί, سكهشناس σικκὲ-σινάς.

Νομοδιδάσκαλος, ὁ حقوق معلمى χουκοὺκ μουαλλιμί.

Νομοθεσία, ἡ وضع القوانين βαζ' οὺλ-καβανίν. ‖ (περιλιπ.) قوانين καβανίν.

Νομοθέτημα, τὸ قانون κανοὺν, نظامنامه νιζαμναμέ. [κανοὺν

Νομοθέτης, ὁ واضع قانون βαζ' ...

Νομοθέτησις, ἡ وضع قوانين βαζι καβανίν.

Νομοθετικός, ή, όν, قوانينه منسوب و متعلق βάζι καβανίνε μενσοὺπ βὲ μουτεαλλήκ, وضع قوانين و ترتيبه مخصوص καβανινὶν βαζ' τερτιπὲ μαχσούς. «ἡ —ἡ ἐξουσία قوت وضع قانون κουββέτι βάζι κανούν. «τὸ —ὸν σῶμα هيئت قوانين καβανὶν χιγετί.

Νομοθετ(έω)ῶ, قانون وضع ا. βάζι κανὸν ἰτ.

Νομοκάνων, ὁ كتاب القوانين κιτὰπ οὺλ-καβανίν, دستور δεστούρ.

Νομομάθεια, ἡ قانونشناسى κανὸν-σινασί. [κανὸν-σιν...

Νομομαθής, ές, قانونشناس ...

Νομολογία, ἡ شرح قوانين σέρχι καβανίν, علم قوانين ἴλμι καβανίν.

Νομολογικός, ή, όν, ...

σέρχι καβανινὲ قوانينه منسوب و متعلق μενσοὺπ βὲ μουτεαλλήκ. § —ῶς (ἐπρ.) شرح قوانينجه σέρχι καβανίνδζε.

Νομός, ὁ ولايت βιλαγέτ, ايالت ἐγιαλέτ, واليلك βαλιλίκ.

Νόμος, ὁ قانون κανὸν πλ. قوانين καβανίν, نظام νιζάμ, قاعده καϊδὲ πλ. قواعد καβαΐδ. «οἱ πολιτικοὶ —οι قوانين ملكيه καβανίνι μουλκιγέ. «οἱ θεῖοι —οι شرع شريف σέρι' σερίφ, شريعة الله σεριά'τ οὐλλάχ. «ποινικὸς — قانون جزا κανόνι δζεζά. «ἐμπορικὸς — تجارت نظامنامه‌سی τιδζαρὲτ νιζαμναμεσί «ἀστικὸς ὀθωμανικὸς — مجله μουδζελλέ, مجلهٔ احكام عدليه μουδζελλέϊ ἀχκιάμι ἀδλιγέ. «ἐκκλησιαστικοὶ —οι قوانين مذهبيه καβανίνι μεζχεπιγέ. «δημοσιεύω —ον قانون نشر ا. κανὸν νέσρ ἰτ. «καταργῶ τὸν —ον قانونى فسخ والغا ا. κανονὶ φέσχ οὐ ἰλγὰ ἰτ. «ἑρμηνεύω —ον قانونى شرح و تفسير ا. κανονὶ σέρχ οὐ τεφσὶρ ἰτ. «ὑποτάσσομαι εἰς τοὺς —ους قانونه امتثال - مطاوعت ا. κανονὰ ἰμτισὰλ-μουταβαὰτ ἰτ. «δὲν ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ —ου قانوناً ممنوعدر κανόνεν μεμνού'δουρ, حسب القانون جائز دكلدر χάσπ ἐλ-κανὸν δζαΐζ δεγίλδιρ. «τὸ ἄρθρον τοῦ —ὸυ مادهٔ قانونيه μαδδέϊ κανονιγέ, فقرهٔ قانونيه φικράϊ κανονιγέ. «παραβαίνω τὸν —ον قانونك خلافنه حركت ا. κανονοὺν χηλαφ.νὰ χαρεκὲτ ἰτ. خلاف قانون حركت ا. χηλάφι κανὸν χαρεκὲτ ἰτ. «τοῦτο ἀντίκειται εἰς τοὺς —ους بو كيفيت قوانين مرعيه‌يه مخالفدر πού κεϊφιγὲτ καβανίνι μεριγεγὲ μουχαλίφδιρ. «λαμβάνω ἰσχὺν —ου قانون حكمنه كيرمك κανὸν χόυκμινὲ γκιρμέκ. «οἱ θεράποντες τοῦ —ου علماى شرع شريف οὐλεμάϊ σέρι' σερίφ. «δὲν ἔχει οὔτε —ον οὔτε πίστιν (φρσ.) فلانك نه امانى نه شريعتى وار φιλανὶν νὲ ἰμανὶ νὲ σεριά'τὶ βάρ. «τὸ ἔθος εἶναι — عادت قانون حكمنده‌در ἀδὲτ κανὸν χόυκμινδέδιρ. «ὁ ἐν ἐνεργείᾳ (ἰσχύων) — مرعى الاجرا - دستور العمل - حكمى جارى اولان قانون μερὶ οὐλ-ἰδζρά, δεστοὺρ οὐλ-ἀμέλ, χόυκμὶ δζαρὶ ὀλὰν κανόν, قوانين مرعيه καβανίνι μεριγέ. «παρὰ νόμον ἢ παρὰ νόμους خلاف قانون χηλάφι κανόν.

Νομοσχέδιον, τό قانون لايحه‌سى κανὸν λαΐχασί.

Νομοτελεστικός,ή,όν, اجرائى ἰδζραΐ. «ἡ —ὴ ἐξουσία قوهٔ اجرائيه κουββέϊ ἰδζραϊγέ.

Νομοφύλαξ, ὁ حافظ القوانين χαφὶζ οὐλ-καβανίν.

Νοσερὸς καὶ **Νοσηρός,ά,όν,** مخل صحت μουχίλλι σηχχάτ, صحته مضر σηχχατὰ μουζίρρ, خسته‌لقلى χασταληκλή.

Νοσηλεία, ἡ خسته باقه χαστὰ πακμά, مداوات μουδαβάτ.

Νοσηλεύω, خسته باقمق χαστὰ πακμάκ, مداوات ا. μουδαβὰτ ἰτ.

Νόσημα, τὸ (I) خسته‌لق χαστα-λήκ, مرض μαρὰζ πλ. امراض ἐμράζ.

Νοσοκομεῖον, τὸ خسته‌خانه χαστα-χανέ, مراضستان μιραζιστάν, دار الشفا δὰρ οὐσ-σιφά, تيمارخانه τιμαρχανέ, تيمارستان τιμαριστάν. «*στρατιωτικὸν* — عسكرى خسته‌خانه ἀσκερὶ χαστα-χανέ. «*πολιτικὸν* — بلديه خسته‌خانه‌سى πελεδιγὲ χασταχανεσί. «*φορητὸν* — سيار خسته‌خانه σιγιὰρ χασταχανέ.

Νοσοκομία, ἡ مداوات μουδαβάτ.

Νοσοκόμος, ὁ تيمارجى τιμαρδζή.

Νοσολογία, ἡ (I) مبحث الامراض μεπχὰς οὐλ-ἐμράζ.

Νοσοποιητικός, ή, όν, (I) مكون مرض μουκεββένι μαράζ.

Νόσος, ἡ (I) خسته‌لق χασταλήκ, كيفسزلك κεϊφσιζλίκ, مرض μαρὰζ πλ. امراض ἐμράζ, داء δάϊ, سقم σακὰμ πλ. اسقام ἐσκάμ, علت ἤλλέτ πλ. علل ἰλέλ. «*ἐλαφρὰ* — مرض خفيف μαράζι χαφίφ. «*μακρὰ* — مرض مديد μαράζι μεδίδ. «*θανατηφόρος* — مرض مهلك μαράζι μουχλίκ. «*κολλητικὴ* — مرض سارى μαράζι σαρί. «*χρονία* — مرض مزمن μαράζι μουζμίν. «*ὀξεῖα* — مرض حاد μαράζι χάδδ, علت حاده ἠλλέτι χαδδέ «*νόσοι κληρονομικαὶ* علل و اسقام موروثه ἠλὲλ βὶ ἐσκάμι μεβρουσέ.

Νοσταλγία, ἡ داء الصله δάϊ οὐσ-σηλέ, سوداء وطن σεβδάϊ βατάν.

Νοσταλγικός, ή, όν, داء الصلهيه منسوب و متعلق δάϊ οὐσ-σηλεγὲ μέν-σοὺπ βὲ μουτεαλλήκ.

Νοσταλγ(έω)ῶ, داء الصلهيه مبتلا او. δάϊ οὐσ-σηλεγὲ μουπτελὰ ὀλ.

Νοστιμάδα, ἡ لذت λεζζέτ, δάδ, تلذذ τελεζζούζ, حظ χάζζ, ζέβκ, محظوظيت μαχζουζιγέτ.

Νοστιμεύομαι, خوشنه كيتمك χο-σούνα γκιτμέκ, ا. حظ χάζζ ἰτ. او. محظوظ μαχζοὺζ ὀλ.

Νόστιμος, η, ον, طاتلى τατλ-, خوشكوار χοσγκιουβάρ. ‖ لطيف λα-τίφ, تحف τοχάφ. «*εἶσαι* — *τῇ ἀληθείᾳ* حقيقة تحفسن χακήκατεν τ- χάφσιν «*πολὺ* —*ον διήγημα* لطيف بر حكايه τσὸκ λατὶφ πὶρ χ- κιαγέ. «*τὸ* —*ον εἶναι ὅτι* بودر كه ἐν τοχαφὴ ποὔδουρ κι. «*νόστιμα εἶναι ἐνδεδυμένη* كوزل متلبسدر νὲ γκιοὐζὲλ μουτελεπηίσδ-

Νοστιμίζω, لذت ويرمك λεζζ- βιρμέκ. ‖ (ἀμτβ.) ظريف او. ζα- ὀλ. ا. كسب ظرافت κέσπι ζερα- ἰτ. او. كوزل γκιουζὲλ ὀλ.

Νόστος, ὁ عودت وطنه βατ- ἀβδέτ. [τανὰ ἀβδέτ

Νοστ(έω)ῶ, وطنه عودت ا.

Νοσφίζω, چالمق τσαλμάκ, σηρκὰτ ἰτ. ا. اختلاس ἰχτιλὰς ا. ارتكاب ἰρτικιὰπ ἰτ.

Νοσφισμός, ὁ سرقت σηρ-, اختلاس ἰχτιλάς, ارتكاب ἰρτικ-

Νοσφιστής, ὁ سارق σαρ-, مرتكب μουρτεκίπ, مختلس μουχτε-

Νοσώδης, ες, خستەلقلی χαστα-ληκλή, معلول المزاج μα'λλούλ ούλ-μιζάδζ. ξ وخیم βεχήμ, مضر μουζίρρ.

Νοταπηλιώτης, ὁ جنوب شرقی δζενούπι σαρκή.

Νοτερός, ά, όν, رطوبتلی ρου-τουπετλού, رطیب ρατίπ.

Νοτία, ἡ رطوبت ρουτουπέτ.

Νοτίζω, اسقا ا. ίσκὰ ίτ. ξ (πθ.) رطیب او ρατὶπ όλ. نملنمك νεμ-λενμέκ.

Νότιος, ὁ جنوبی δζενουπή.

Νότος, ὁ جنوب δζενούπ, الدوس λοδός, قبله یلی κηπλὲ γελί, ریح جنوبی ρήχι δζενουπή.

Νουθεσία, ἡ اوكوت ούγκούτ, نصیحت νασηχάτ πλ. نصائح νεσαΐχ, پند πένδ.

Νουθέτημα, τὸ καὶ —σις, ἡ اوكوتمه ούγκουτμέ, نصح νάσχ, نصیحت νασηχάτ.

Νουθετ(έω)ῶ, اوكوتلمك ούγκουτ-λέκ, نصح و نصیحت ا. νάσχ ού νασηχάτ ίτ. نصیحت ویرمك νασηχάτ βιρμέκ.

Νουμηνία, ἡ هلال χιλλάλ, غره γουρρέ, آی یکی αϊ γενὶ αϊ, آی باشی αϊ μπασή.

Νουμήνιος, ον, هلالی χιλλαλί. ξυνῆλθον 'Ατταγᾶς τε καὶ — (πρμ.) تنجره یووارلاندی قپاغنی بولدی τέντζερε γιουβαρλανδὴ καπαγηνὴ μπουλδού.

Νουνέχεια, ἡ عقللولق ακηλλη-λήκ, عقل άκλ, خردمندی χηρεδ-μενδί.

Νουνεχής, ές, عقللو ακηλλή, عاقل ακήλ, خردمند χηρεδ-μένδ.

Νοῦς, ὁ عقل άκλ, فكر φίκρ. ξ نیت νιγέτ. ξ خاطر χατήρ. «δὲν μοὶ ἦλθε κατὰ νοῦν خاطرمه كلدی χατη-ρημὰ γκέλμεδι. «ἔχω κατὰ νοῦν نیتم وار νιγετὶμ βάρ. «εἶπε μὲ τὸν νοῦν του كندی كندینه سویلدی κένδι κενδινὲ σοϊλεδί.

Νο(έω)ῶ, آكلامق ανλαμάκ, فهم ا. φέχμ ίτ. «ὁ νοῶν فهیم φεχίμ, عارف αρίφ. «ὁ νοῶν νοείτω (πρμ.) عارف اولان آكلاسین αρὶφ ολὰν αν-λασίν.

Νῦ, τὸ نی νί. (الفبای روممینك اون اوچنجی حرفك اسمی.)

Νύγμα, τὸ καὶ —μός, ὁ صانجندی σανδζινδί, دورتمه δούρτμέ, صوقمه σοκμά, وخز βάχζ, ایصرمه ή-σηρμά, قرص κάρς.

Νυγματώδης,ες, واخز βαχήζ.

Νυκταλωπίασις, ἡ (Ι) خفش χαφές.

Νυκτάλωψ, ὁ (Ι) اخفش αχφές.

Νυκτέρευμα, τὸ كیجه قالاجق محل γκιδζὲ καλαδζὰκ μαχάλλ, خان χάν. ξ (νλγ.) كیجه ایشلمه γκιδζὲ ίσλεμέ.

Νυκτερεύω, كیجهلمك γκιδζελε-μέκ, ایل امرار ا. ιμράρι λέϊλ ίτ. ξ (νλγ.) كیجه ایشلمك γκιδζὲ ίσ-λεμέκ.

Νυκτερινός, ή, όν, لیلی λεϊλί. «τὸ —ὸν φόρεμα كیجهلك γκιδζελίκ.

Νυκτερίς, ἡ (Ζλγ.) یارسه قوشی

γκ̇αρασὲ κουσού, خفاش γουφφάς, وطواط βατβάτ, شبره σεππερέ.

Νυκτιάζω, كيجه اولمق γκιδζὲ ὀλ.

Νυκτικόραξ, ὁ (Ζλγ.) كيجه قوشى γκιδζὲ κουσού, بوم πούμ.

Νυκτικός, ή, όν, ليلى λεϊλί, كيجه شى σεϊπί. «τὸ —ὸν φόρεμα كيجه‌لك γκιδζελίκ. «τὰ νυκτικά كيجه روباسى γκιδζὲ ρουπασή.

Νυκτοβάτης, ὁ (Ι) سائر فى النوم σαΐρι φ-ἰν-νέβμ.

Νυκτοκλέπτης, ὁ كيجه خرسزى γκιδζὲ χηρσηζή.

Νυκτοπορία, ἡ كيجه‌لين حركت γκιδζέλεϊν χαρεκέτ.

Νυκτοπούλι, τὸ (Ζλγ.) Ἴδε Νυκτικόραξ.

Νυκτοφυλακή, ἡ كيجه قره‌قولى γκιδζὲ καραγολού.

Νυκτοφύλαξ, ὁ كيجه بكجيسى γκιδζὲ πεκδζισί, پاسبان πασπάν, حارس الليل χαρὶς οὐλ-λέϊλ, وارديانجى βάρδι̇αδζη.

Νυκτώνω, كيجه اولمق γκιδζὲ ὀλ. كيجه باصمق γκιδζὲ πασμάκ. § (πθ.) —ομαι كيجه‌لنمك γκιδζελενμέκ.

Νύκτωρ, (Ἐπρ.) كيجه‌لين γκιδζέλεϊν, ليلاً λέϊλεν.

Νυμφαγωγία, ἡ كلين آلايى γκελὶν ἀλαΐ. [φέρ.

Νυμφαία, ἡ (Βτ.) نيلوفر νιλουφέρ.

Νύμφευμα, τὸ καὶ **—σις,** ἡ نكاح νικι̇άχ, ازدواج ἰζδιβάδζ.

Νυμφεύω, اولندرمك ἐβλενδιρμέκ, تزويج ا. τεζβὶδζ ἰτ. § (μσ.) —ομαι اولنمك ἐβλενμέκ, ... قوجه‌يه وارمق κοδζαγι̇ὰ βαρμάκ, ... تأهل ا. τεεχχοὺλ ἰτ., تزوج ا. τεζεββοὺδζ ἰτ.

Νύμφη, ἡ كلين γκελίν, عروس ἀρούς. § (Μθλ.) پرى περί. § (Ι) شفيره σεφιρέ.

Νυμφικός, ή, όν, عروسى ἀρουσή. «ὁ — θάλαμος زفاف اوطه‌سى ζιφὰφ ὀδασή, كلين اوطه‌سى γκελὶν ὀδασή.

Νυμφίος, ὁ كوكى γκι̇ουβεγί.

Νυμφῖτις, ἡ (Ι) التهاب شفيرتان ἰλτιχάπι σεφιρετάν.

Νυμφομανία, ἡ (Ι) ميانى غلمت μανιγι̇αΐ γηλμέτ, جنون غلمت δζουνούνι γηλμέτ.

Νυμφών, ὁ زفاف اوطه‌سى ζιφὰφ ὀδασή.

Νῦν, (Ἐπρ.) شمدى σίμδι, الحاله χάλι̇α, الحالة هذه ἰλχάλετου χάζιχι.

Νύξ, ἡ كيجه γκιδζέ, ليل λέϊλ, ... ليال λεγι̇άλ καὶ ليالى λεγι̇αλί, ... σέπ. «— βαθεῖα ليلة ليلا λεϊλέ λεϊλά. «ἡ — τῆς Κυριακῆς πρὸς τὴν Δευτέραν بازار ايرتسى كيجه‌سى παζὰρ ἰρτεσὶ γκιδζεσί. «περὶ τὰ μέσα τῆς νυκτὸς اواسط ليله. ἐβασίτι λεϊλδέ. «ἐν καιρῷ νυκτὸς كيجه‌لين γκιδζέλεϊν, ليلاً λέϊλεν. «τὸ σκότος τῆς— ظلال ليل ζελάλι λέϊλ.

Νύξις, ἡ ساچنجى σανδζηνδή, وخز βάχζ. § (μτφ.) وسيله βεσιλέ, سررشته σιρεσ̇τέ.

Νύσσω καὶ —ττω, سانجمق σαντζμάκ, دورتمك δούρτμέκ, صوقمق σοκμάκ, واً بارز βάχζ ἰτ.

Νύσταγμα, τὸ καὶ —γμὸς καὶ ...ξις, اويقو باصمسى οὐϊκοὺ πασμασή.

...υστάζω, اويقولامق οὐϊκουλαμάκ, ... اويقو باصمق οὐϊκοὺ πασμάκ.

...υσταλέος, α, ον, مخمور μαχμούρ.

...υστέριον, τὸ (Ι) نشتر νιστέρ, ... μιπζά.

...υστεριά, ἡ نشترلمه νιστερλεμέ.

...υφίτσα, ἡ (Ζλγ.) كلينجك γκελιντζίκ.

...υχθημερόν, (Ἐπρ.) كيجه كوندوز γκιτζὲ γκιουνδούζ, ليل و نهار λέϊλ ου νιχάρ.

...υχθήμερος, ον, ليل و نهارى λέϊλ οὐ νιχαρή, يومى γεβμί. «τὸ — ... كيجه كو... γκιδζὲ γκιουνδούζ, يومى ...ί.

...χι, τὸ Ἴδε Ὄνυξ.

...ιδός, ή, όν, ديشسز διϊσ-σίζ, ... شكسته σικεστὲ-διδάν.

...θρός, ή, όν, آغير ἀγήρ, ... τενπέλ, كسلان κεσλάν, كاهل κιαχήλ. § —ῶς (ἐπρ.) آغيرجه ἀγήρδζα.

Νωθρότης, ἡ καὶ —εία, ἡ كوشكلك γκεβσεκλίκ. § تنبللك τενπελλίκ, تكاسل τεκιασούλ, كسل κέσλ.

Νωπός, ή, όν, تازه ταζέ, تر τέρ, طرى ταρή.

Νωπότης, ἡ تازه لك ταζελίκ, ترى τερή, طراوت ταραβέτ.

Νωταλγία, ἡ (Ι) الم ظهر ἐλέμι ζάχρ.

Νωτιαῖος, α, ον, ظهرى ζαχρή. « — μυελὸς مردار ايليك μουρδὰρ ιλίκ, نخاع شوكى νουχάϊ σεβγκί.

Νῶτον, τὸ ἢ Νῶτος, ὁ آرقه ἀρκά, صرت σήρτ, ظهر ζάχρ πλ. ظهور ζαχούρ, پشت πούστ. «στρέφω τὰ νῶτα آرقه‌يوز چويرمك ἀρκὰ-γιοὺζ τσεβιρμέκ.

Νωχέλεια, ἡ كوشكلك γκεβσεκλίκ, توانى τεβανί, تكاسل τεκιασούλ.

Νωχελής, ές, كوشك γκεβσέκ, متوانى μουτεβανί, كسلان κεσλάν. § —ῶς (ἐπρ.) ايله كوشكلك γκεβσεκλὶκ ιλέ, بالتوانى πιτ-τεβανί.

Ξ

Ξ, ξ, ξσί, قسی ksí, تسمیه « قسی » اشبو اولنان حرف ترتیب حروف رومیلک اون دردنجی حرفی اولوب قسی کبی تلفظ اولنور

Ξ΄, ξ΄, ('Αρθμ.) آلتمش ἀλτμὴς. ‖ آلتمشنجی ἀλτμησηνδζή.

͵Ξ, ͵ξ, ('Αρθμ.) آلتمش بیك ἀλτμὴς πίν. ‖ آلتمش بیکنجی ἀλτμὴς πινινδζή.

Ξαίνω, طرامق ταραμάκ, امشاط ا. ἰμσὰτ ἰτ. ‖ (μτφρ.) ضرب ا. δὰρπ ἰτ.

Ξανά, (Μόρ.) ینه γίνε, یکیدن γένιδεν, تکرار τεκράρ. (بعض بین العوام مستعمل کلماتك اولنه وضع اولنوب تکرار معناسنی دلالت ایدر اداتدر) « — βάλλω ینه قومق γίνε κομάκ. « — βαπτίζω یکیدن واپتیز ا. γένιδεν βαπτὶζ ἰτ. « — βάπτω یکیدن بویامق γένιδεν πογιατμάκ. « — βλαστάνω یکیدن بیتمك γένιδεν πιτμέκ. « — βλέπω یکیدن کورمك γένιδεν γκιόρμέκ. « — βράζω یکیدن قاینامق γένιδεν καϊναμάκ. « — γεμίζω تکرار طولدیرمق τεκρὰρ δολδουρμάκ. « — γεννῶ Ἴδε 'Αναγεν(άω)ῶ. « — γίνομαι یکیدن اولمق γένιδεν ὀλμάκ. « — γοράζω یکیدن صاتون آلمق γένιδεν σατοὺν ἀλμάκ. « — γράφω یکیدن یازمق γένιδεν γιαζ[…] « — γυρεύω تکرار آرامق τεκρὰ[…]ραμάκ. « — γυρίζω یکیدن دونمك γένιδεν δὸνμέκ. « — δένω باغلامق […] τεκρὰρ παγλαμάκ. « — διαβ[…] یکیدن اوقومق γένιδεν ὀκουμάκ. […] δίδω یکیدن ویرمك γένιδεν βιρ[…] « — ἔρχομαι Ἴδε 'Επανέρχο[…] « — ευρίσκω تکرار بولق τε[…]πουλμάκ. « — ξεσταίνω ا[…]صیتمق […] γένιδεν ἠσητμάκ. « — ζητῶ […] طلب ا. τεκρὰρ ταλὲπ ἰτ. « — […]θημαί یکیدن اوتورمق γένιδεν ὀτ[…]μάκ. « — καίω یکیدن یاقق γέ[…] γιακμάκ. « — κάμνω یاپق […] τεκρὰρ γιαπμάκ. « — κλείω […] قاپامق γένιδεν καπαμάκ. « — κο[…]μαι تکرار اویومق τεκρὰρ ὀγιου[…] « — κτίζω تکرار بنا و انشا ا. τε[…]πινὰ βὲ ἰνσὰ ἰτ. « — κτυπῶ […] اورمق τεκρὰρ βουρμάκ. « — […] تکرار اوزلمك τεκρὰρ οὔζελμέκ. […] λέγω تکرار سویلمك τεκρὰρ σοϊλ[…] « — μασσῶ Ἴδε 'Αναμασσῶ. […] μετρῶ تکرار صایمق ـ اولچمك τ[…]σαϊμὰκ-'ὀλτσμέκ. « — μωραίν[…] تکرار بوناقمق τεκρὰρ πονατμάκ.

-ξώνω .ا تجدید تکرار τεκρὰρ τεζδίδ .. «—νοίγω آچمق یکیدن γένιδεν ...τσμάκ. «—νοικιάζω .ا ایجار تکرار ...κρὰρ ἰδζὰρ ἰτ. «— παίζω تکرار اوینا τεκρὰρ ὀϊναμάκ. «—παν-...ρεύομαι اولنمك یکیدن γένιδεν ἐβλεν-...έκ. «— περνῶ چکمك تکرار τεκρὰρ ...κετσμέκ. «— πηδῶ صیچرامق یکیدن ...ένιδεν σητσραμάκ. «—πιάνω یکیدن ...طوتمق γένιδεν τουτμάκ. «—πλύνω ...یقامق یکیدن γένιδεν γικαμάκ. «—...ολῶ صاتمق یکیدن γένιδεν σατμάκ. —ρχίζω باشلامق یکیدن γένιδεν πα-...λαμάκ. «— σκάπτω قازمق یکیدن ...ένιδεν καζμάκ. «— στέλλω یکیدن ...کوندرمك γένιδεν γκιόνδερμέκ. «—...σώνω تکرار یتمك τεκρὰρ γεμέκ. — τυπώνω باصمق یکیدن γένιδεν πα-...μάκ. «— φυτεύω دیکمك یکیدن γέ-...ιδεν δικμέκ. «— φυτρώνω یکیدن ...بیتمك γένιδεν πιτμέκ. «— χαιρετῶ ...ویرمك سلام تکرار τεκρὰρ σελὰμ βιρ-...έκ. «—χύνω دوکمك یکیدن γένιδεν ...κμέκ.

Ξανθίζω, صاریلاتمق σαρηλατμάκ, تصفیر τασφὴρ ἰτ. § (ἀμτβ.) صارارمق ...ραρμάκ, .ا اصفرار ἰσφιρὰρ ἰτ. ...θρὶξ ξανθίζουσα صاچ صاری σαρὴ ...ἐτς.

Ξανθογένειος, ον, صاری صقاللی ...ρὴ σακαλλή.

Ξανθόθριξ, ὁ καὶ ἡ καὶ **-μάλ-λης,** ὁ صاری صاچلی σαρὴ σατσλή.

Ξανθός, ή, όν, صاری σαρή, اصفر ἀσφέρ, زرد ζέρδ. «ἀπὸ ξανθὸν καὶ γαλανὸν μακρυὰ τὰ ροῦχά σου صاری صقاللی ماوی کوزلودن خیر کلمز σαρὴ σακαλλὴ μαβὴ γκιόζλούδέν χαΐρ γκελμέζ.

Ξανθότης, ἡ صاریلق σαρηλήκ, صفرت σαφρέτ, زردی ζερδή.

Ξανθόχρους, ουν, صاری رنکلی σαρὴ ρενκλή, اصفر اللون ἀσφὲρ οὐλ-λέβν.

Ξανθύνω, .ا تصفیر τασφὶρ ἰτ. § (πθ.) .ا اصفرار ἰσφιρὰρ ἰτ.

Ξανθωπός, ή, όν, اصفر الوجه ἀσφὲρ οὐλ-βέδζχ. § صاریمتراق σαρη-μητράκ, صاریمسی σαρημησή.

Ξάνιον, τὸ یون طاراغی γιοὺν τα-ραγή.

Ξάντης, ὁ طرایجی ταραϊδζή, حلاج χαλλάδζ. [νισαλέ.

Ξαντόν, τὸ تیفتیك τιφτίκ, نساله

Ξέ, (κατ' ἀναγραμματισμὸν ἐκ τῆς **Ἐξ,** προτίθεται τῶν λέξεων καὶ σημαίνει ἀποβολὴν ἢ ἀναίρε-σιν) ادانندن مؤخذ اولوب بعض یرن Ἐξ العوام مستعمل کلمات اولنه وضع ایله رد و نفی معنالری دلالت ایدر ادات در «—βά-πτω رنکی - بویاسنی چیقارمق ρενγκινὶ - πογιακσινὶ τσηκαρμάκ. § (μτβ.) رنکی آتمق ρενγκὶ ἀτμάκ. «—βιδώ-νω ویدهسنی چیقارمق - صوکمك βιδασινὴ τσικαρμὰκ - σόκμέκ. «—βουλώνω Ἴδε Ἀποσφραγίζω. «—βραχνιάζω سسی آچلمق σεσὶ ἀτσηλμάκ. «— γδέρνω Ἴδε Ἐκδέρω. «—γεννῶ

چوجق آلمق τσοδζουγού ἀλμάκ, طوغورمق δογουρμάκ. «—γυμνώνω Ἴδε Ἀπογυμν(όω)ῶ. «—διαλύω Ἴδε Διαλύω. «—διπλώνω قاتنی آچمق κατινὶ ἀτσμάκ. «—ζεύγω بیوندروقدن چیقارمق πουγιουνδουρουκδὰν τσηκαρμάκ. «—ζώνω قوشاغی چیقارمق κουσαγὴ τσηκαρμάκ. «—θάπτω Ἴδε Ἐκθάπτω. «—θαρρεύομαι Ἴδε Ἀναθαρρ(έω)ῶ. «—θυμαίνω حدتی تسکین ا. χηδδετὶ τέσκὶν ἰτ. § Ἴδε Ἐξατμίζομαι. «—θύμασμα Ἴδε Ἐξάτμισις. «—καπνόνω بارشمق παρησμάκ. «—κάμνω Ἴδε Ἐκποιῶ, Ἀπαλλάσσω. «—καρδίζομαι کوکلدن بایلمق γκιὸυλμεδὲν παῖλμάκ. «—καρφώνω چیویلری چیقارمق - سوکمك τσιβιλερὴ τσηκαρμάκ - σὸκμέκ. «—κοκκινίζω قیرمزیلغی کیدرمك κηρμηζηληγὴ γκιδιρμέκ. «—κολλῶ Ἴδε Ἀποσπῶ. «—κόπτω کسمك κεσμέκ. § فراغت ا. φεραγὰτ ἰτ. «—κουμβώνω دوکمه یی چوزمك δογμεγὶ τσὸζμέκ. «—κουράζω یورغونلغی کیدرمك γιοργουνλουγού γκιδιρμέκ. § (μ.σ.) تنفس ا. τενεφφοὺς ἰτ. «—κρεμνῶ آصقیدن کیدرمك ἀσκηδὰν γκιδιρμέκ. «—λασπώνω چاموری سیلمك τσαμουροὺ σιλμέκ. «—λιγοθυμῶ آیلمق ἀῖλμάκ. «—λογιάζω آیارقمق ἀγιαρτμάκ. «—μαγεύω سحری بوزمق σηχρὴ ποζμάκ. «—μανθάνω Ἴδε Ἀπομανθάνω. «—μεθῶ Ἴδε Ἀνανήφω. «—μουδιάζω اویوشقلغی کیتمك οὐγιουσουκλουγού γκετσμέκ. «—μπερδεύω چوزمك τσὸζμέκ, حل ا. χὰλλ ἰτ. «—μυαλίζω Ἴδε Ἐκμυαλίζω. «—μυστηρεύομαι Ἴδε Ἐκμυστηρεύομαι. «—νυκτίζω καὶ —νυκτῶ Ἴδε Διανυκτερεύω. «—νυστάζω اویقوسی کیتمك οὐϊκουσοὺ γκετσμέκ. «—παγιάζω طوڭمق δονμάκ. «—παγώνω بوزی اریتمك πουζοὺ ἐριτμέκ. (αὐτπθ.) بوز اریمك πουζ ἐριμέκ. «—παστρεύω Ἴδε Ἐκκαθαρίζω. § (μτφ.) اولدورمك ὀλδουρμέκ. «—πατώνω دیبنی سوکمك διπινὶ σὸκμέκ. § (μτφρ.) خراب ا. χαρὰπ ἰτ. «—περνῶ ایپلکدن چیقارمق ἰγνεδὲν ἰπλιγὶ τσηκαρμάκ. § (μτφ.) تفوق ا. τεφεββοὺκ ἰτ. «—πεσμὸς Ἴδε Ἐκπεσμός. § Παρακμή. «—πίπτω Ἴδε Ἐκπίπτω. Παρακμάζω. «—πλέκω اوروکی سوکمك ὀργκιουγιοὺ σὸκμέκ. «—πληρώνω Ἴδε Ἐξοφλῶ. «—πλύνω Ἴδε Ἐκπλύνω. «—πρήσκομαι شیشلکی اینمك σισλιγὶ ἰνμέκ. «—ριζώνω Ἴδε Ἐκριζ(όω)ῶ. «—σαμαρώνω سمارینی آلمق σαμαρινὶ ἀλμάκ. «—σκάνω صیمی آلمق χηρσηνὶ ἀλμάκ. «—σκεπάζω Ἴδε Ἀποκαλύπτω. «—σκλαβώνω Ἴδε Ἀπελευθερ(όω)ῶ. «—σκονίζω طوزی سیلمك τουζοὺ σιλμέκ. «—σκουριάζω پاسی چیقارمق πασὴ τσηκαρμάκ. «—σπαθώνω قلیچ صیرمق κηλητσ σηρμάκ. «—σπάνω قوپمق κοπμάκ, آچلمق ἀτσηλμάκ. «—στομίζω آغزندن چیقارمق ἀγζηνδὰν τσηκαρμάκ. «—στουππώνω آچمق ἀτσμάκ,

στρώνω دوشكی چیقارمق δὸυσεγὶ τση-καρμάκ. « —συνειθίζω (μτβ.) عادتی براقدیرمق ἀδετινὶ πρακδηρμάκ. § (ἀμτ.) عادتی براقمق ἀδετὶ πρακμάκ. « —σφίγγω كوشتك γκεδσετμέκ, بوشالتمق ποσαλτμάκ. « —σχίζω یرتمق γιρτμάκ. « —σχισμένος یرتیق γιρτήκ. « — σχολίζω ا. تخرج τεχαρρούδζ ἰτ. « —τιμῶ ῎Ιδε ᾿Εκτιμ(άω)ῶ. « —τινάζω ῎Ιδε ᾿Εκτινάζω. « —τοπίζω ῎Ιδε ᾿Εκτοπίζω. « —τραχηλίζομαι ῎Ιδε ᾿Εκτραχηλίζομαι. « —τρελλαίνω دلی ایلمك δελὶ ἰΐλεμέκ. § (πθ.) دلی - مجنون او. δελὶ - μεδζνοὺν ὀλ. « —τρυπώνω دلكدن چیقارمق δελιγινδὲν τσηκαρμάκ. صارغی آچمق بولمق πουλμάκ. « —τυλίγω صارغی آچمق σαργὴ ἀτσμάκ. « —φακκιολίζω باش صارغیسنی چیقارمق πὰς σαργησηνὴ τσηκαρμάκ. « —φαντώνω ا. ذوق و صفا ζεβκ οὐ σαφὰ ἰτ. « —φάντωμα جنبش τζουνπούς. « —φαρμακώνω زهرینی چیقارمق - كسمك ζεχρινὶ τσηκαρμάκ-κεσμέκ. « —φασκιόνω قونداغی - باغرداغی چیقارمق - چوزمك κονδαγὴ-παγηρδαγὴ τσηκαρμάκ-τσὸζμέκ. « —φλουδίζω ῎Ιδε ᾿Εκλεπίζω. « —φορτώνω ῎Ιδε ᾿Εκφορτώνω. « —φουρνίζω فرونندن چیقارمق φουρουνδὰν τσηκαρμάκ. « —φυσκώνω قبارلغی ایندیرمك καπαργὴ ἐνδιρμέκ. « —φιτιλίζω فتیلی چیقارمق φιτιλὶ τσηκαρμάκ. « —φυτώνω حیسدن چیقارمق χαπισδὰν τσηκαρμάκ. « —φυτεύω كوكی قوپارمق γκιοκὶ κοπαρμάκ. « —φυτρώνω ῎Ιδε ᾿Αναφύω. « — φωνίζω چاغیرمق τσαγηρμάκ, باغیرمق παγηρμάκ. « —χειλίζω طاشمق τασμάκ. « —χειμωνιάζω قیشلامق κησλαμάκ. « —χρεώνω بورجدن قورتارمق πορδζδὰν κουρταρμάκ. « —χωρίζω آیرمق ἀϊρμάκ. « —ψυχῶ ῎Ιδε ᾿Εκπνέω.

Ξεναγία, ἡ مهمانداراق μιχμανδαρλήκ, مهمانداری μιχμανδαρή.

Ξεναγός, ὁ مهماندار μιχμανδάρ.

Ξενηλασία, ἡ نفی اجانب νέφι ἐδζανίπ.

Ξενία, ἡ مسافرلق μουσαφιρλήκ, مهمانپرورلك μιχμαν-περβερλίκ, مهماننوازلق μιχμαν-νουβαζλήκ, غریبنوازلق γαριπ-νουβαζλήκ.

Ξενίζω, ا. مسافر قبول μουσαφὶρ καποὺλ ἰτ. مهماندار او. μιχμανδὰρ ὀλ. مسافره رعایت و اكرام ا. μουσαφιρὲ ριαγὲτ βὲ ἰκρὰμ ἰτ. مهماننواز او. μιχμαν-νουβὰζ ὀλ.

Ξενικός, ή, όν, اجنبی ἐδζνεπί. « —ὰ ἤθη اجنبیه آخلاق ἀχλάκι ἐδζνεπιγέ.

Ξένιος, α, ον, مسافری μουσαφιρί, مهمانی μιχμανί, دوستانه δοστανέ.

Ξένισις, ἡ مهماننوازلق μιχμαννουβαζλήκ.

Ξενιστής, ὁ مهماندار μιχμανδάρ.

Ξενιτεία, ἡ غربت γουρπέτ.

Ξενιτεύω, غربتده او. γουρπεττὲ ὀλ. § (μσ.) —ομαι غربته كیتمك γουρ-

πετὲ γκιτμέκ. .ا افترب ἰγτιρὰπ ἰτ. .ا اغراب ἰγρὰπ ἰτ.

Ξενοδοχεῖον, τὸ مسافرخانه μου-σαφιρχανέ, مهمانسرای μιχμανσεραΐ, خان χάν, لوقانطه λοκάντα, هوتل χοτέλ.

Ξενοδόχος, ὁ مسافرخانه صاحبی - مدیری μουσαφιρχανὲ σαχηπή - μου-διρί, خانجی χανδζή, لوقانطهجی λοκάν-ταδζη, هوتلجی χοτελδζή.

Ξενοκρατία, ἡ حكم اجنبی χὸύκμι ἐδζνεπί.

Ξενομανία, ἡ عادت اجنبيه مراق ἀδέτι ἐδζνεπιγὲ μερακή.

Ξενοπρεπής, ές, غريبنما γαριπ-νουμά.

Ξένος, η, ον, مسافر μουσαφίρ, مهمان μιχμάν. § اجنبی ἐδζνεπὶ πλ. اجانب ἐδζανίπ. § يابانجی γιαπανδζή, بيكانه πιγκιανέ. « ἡ ξένη (γῆ) ديار اجنبيه διγιάρι ἐδζνεπιγέ, غربت γουρ-πέτ. «οἱ —οι ὑπήκοοι اجنبيلر ἐδζ-νεπιλέ, اجانب ἐδζανίπ, تبعهٔ اجنبيه τε-παάϊ ἐδζνεπιγέ. «—ον πρᾶγμα مالى بشقهسنك πασκασηνὴν μαλή. «αἱ —αι δυνάμεις دول اجنبيه δουβ-βέλι ἐδζνεπιγέ.

Ξενότροπος, ον, غريب الاطوار γαρὶπ οὐλ-ἀτβάρ.

Ξεν(όω)ῶ, مسافر قبول و اكرام .ا μουσαφὶρ καπούλ βὲ ἰκράμ ἰτ. § (μσ.) محروم قيلق μαχρούμ κηλμάκ. § (πθ.) مسافرت .ا μουσαφερὲτ ἰτ.

Ξενών, ὁ مسافرخانه μουσαφιρχανέ, مهمانسرای μιχμανσεράϊ, خان χάν.

Ξερνῶ, Ἴδε Ἐμ(έω)ῶ.

Ξερός, ή, όν, (καὶ τ' ἀπ' α... τοῦ) Ἴδε Ξηρός.

Ξέσις, ἡ قازيمه καζημά, ...ش καζής.

Ξέσμα, τὸ قازينتى καζηντή.

Ξεστός, ή, όν, قازيمش καζη-μής, محكوك μαχκιούκ.

Ξεστουργία, ἡ جلاكارلق δζιλα-κιαρλήκ. [μησκαλ...

Ξέστρον, τὸ رنده ρενδέ, ...

Ξέω, قازيمق καζημάκ. § ...قيل .ا τασκὴλ ἰτ. § Ἴδε καὶ Ξύνω. [γερ...

Ξήλωμα, τὸ سوكوكيی σόκιού...

Ξηλώνω, سوكمك σόκμέκ.

Ξημέρωμα, τὸ صباح وقتى σα-πάχ βακτή, شفق σεφακάτ.

Ξημερώνω, صباح اول. σαπ... ὀλ. كون آغارمق γκιοὺν ἀγαρμά... شفق سوكمك σεφὰκ σόκμέκ.

Ξηραίνω, قوروتمق κουρουτμά... تيبيش .ا τεγιπὶς ἰτ. تجفيف .ا τεδζφ... ἰτ. § (πθ.) قورومق κουρουμάκ, ...ا τεγεπποὺς ἰτ. تجفف .ا τεδζεφφο... ἰτ. اجتفاف .ا ἰδζτιφὰφ ἰτ.

Ξήρανσις, ἡ قورومه κουρουμ... تجفف τεδζεφφούφ.

Ξηραντικός, ή, όν, ...وديجى κουρουδουδζού, مجفف μουδζεφφ... مييس μουγεπίς.

Ξηρασία, ἡ قوروراق κουρουλο... يبوست γιουπουσέτ. § (Γργ.) ...لق κουρακλήκ. [σουφο...

Ξηρίον, τὸ (Φρμ.) توز τόζ, ...

Ξηροβήχω, قورو اوكسورمك κουροὺ 'όκσόυρμέκ.

Ξηρόκαρπος,ον, (Βτ.) اسمارى قورو اولان ἐσμαρὶ κουροὺ ὀλάν.

Ξηροκέφαλος, ον, قورو قفالى κουροὺ καφαλή. [ροὺ δερέ.

Ξηροπόταμος,ον, قورودره κου-

Ξηρός, ά, όν, قورو κουρού, يابس γιαπίς, خشك χούσκ. ‖ (οὐσ.) ἡ ξηρά قره καρά, بر πέρρ. «διὰ ξηρᾶς قرەدن καραδάν, برا πέρρεν. «— τόπος قوراق بر κουρὰκ γέρ. «—ὸν ψῦχος قورو صوغوق κουροὺ σοούκ. «— βήξ قورو اوكسورك κουροὺ 'όκσουρούκ, سعال يابس σουάλι γιαπίς. «—αὶ ὀπῶραι قورو يمش κουροὺ γεμίς. «τρώγω ξηρὸ ψωμί قورو اكمك يمك κουροὺ ἐκμὲκ γεμέκ. « ξηρά, ξηρὰ μοὶ τὸ εἶπε باكا آچيق آچيغه سويلدى παγὰ ἀτσὴκ ἀτσηγὰ σοϊλεδί.

Ξηρότης, ἡ قورولق κουρουλούκ, يبوست γιουπουσέτ.

Ξηροφαγία, ἡ قورو يمك κουροὺ γεμέκ.

Ξηροτρώγω, قورو يمك يمك κουροὺ γεμὲκ γεμέκ.]κησὴκ σεσλή.

Ξηρόφωνος, ον, قيصيق سسلى

Ξηρώδης, ες, قوروومش κουρουμούς, مجفف μουδζεφφέφ.

Ξιφήρης,ὁ قليج طوتان الندە ἐλινδὲ κηλὴδζ τουτάν, سيفدار σεϊφδάρ.

Ξιφηφόρος, ὁ قليج قوشانمش κηλὴδζ κουσανμής. [παληγή.

Ξιφίας,ὁ (Ζλγ.) قليج باليغى κηλὴδζ

Ξιφίδιον, سيفچك σεϊφδζίκ.

Ξιφίον, τὸ (Βτ.) قوزغون قليجى κουζγοὺν κηληδζή, سيف الغراب σεϊφ οὐλ-γαράπ.

Ξιφιστής, ὁ (Στρ.) قليج آصقيسى κηλὴδζ ἀσκησή.

Ξιφοειδής, ές, قليجوارى κηληδζ-βαρή. [κηνή.

Ξιφοθήκη, ἡ قليج قينى κηλὴδζ

Ξιφοποιός, ὁ قليج ياپان κηλὴδζ γιαπάν, قليججى κηληδζδζή, سياف σεγ-γιάφ. [γάν.

Ξιφομάχαιρα, ἡ ياتاغان γιατα-

Ξιφομαχία,ἡ مسايفه μουσαγεφέ.

Ξίφος,τὸ قليج κηλήδζ, سيف σεϊφ πλ. سيوف σουγιούφ, شمشير σιμσίρ, تيغ τίγ. «ἡ λάμψις τοῦ —ους بارقۀ شمشير παρικάϊ σιμσίρ. «— ἀδαμαντοκόλλητον مجوهر قليج μουδζεβχὲρ κηλήδζ. «σύρω τὸ — قليجى صيرمق κηληδζὴ σηρμάκ, سل سيف ا. σέλλι σεϊφ ἰτ. «βάλλω τὸ — εἰς τὴν θήκην του اغماد سيف ا. ἰγμάδι σεϊφ ἰτ.

Ξιφουλκία, ἡ (Στρ.) قليج صيرمه κηλὴδζ σηρμά, سل سيف σέλλι σεϊφ.

Ξιφουλκός, ὁ (Στρ.) سل سيف ايديجى σέλλι σεϊφ ἰδιδζί.

Ξιφουλκ(έω)ῶ, ὁ (Στρ.) قليج صيرمق κηλὴδζ σηρμάκ, سل سيف ا. σέλλι σεϊφ ἰτ.

Ξιφοφόρος, ὁ قليج طاقنمش κηλὴδζ τακηνμής, حامل سيف χαμίλι σεϊφ, ارباب سيف ἐρπάπι σεϊφ.

Ξιφοφορ(έω)ῶ, قليج طاقنمق κηλὴδζ τακηνμάκ.

Ξόανον, τὸ هيكل χεϊγκέλ, بت πούτ. ‖ (μτφρ.) حيوان χαϊβάν, بودالا πουδαλά.

Ξοινάδα, ἡ اكشلك ἐκσιλίκ, حوضت χουμουζάτ.

Ξοινίζω, (μτβ.) اكشيتمك ἐκσιτμέκ. ‖ (ἀμτβ.) اكشيمك ἐκσιμέκ. ‖ (μτφ.) بوزشمق ποζουσμάκ.

Ξοινίλα, ἡ اكشى داد ἐκσὶ δάδ.

Ξοινόγαλον, τὸ ياغورت γιαγούρτ.

Ξοινοκέρασον, τὸ وشنه βισνέ.

Ξοινός,ή,όν, اكشى ἐκσί, حامض χαμίζ, ترش τούρς.

Ξόμπλι, τὸ چيچك τσιτσέκ.

Ξύδι, τὸ سركه σιρκέ.

Ξυλαλόη, ἡ (Βτ.) عود اغاجى ὂδ ἀγαδζή. [δοὺν παρτσασή.

Ξυλάριον, τὸ اودون پارچه‌سى ὁ-

Ξυλαποθήκη, ἡ اودونلق ὀδουνλούκ, كراسته مغازه‌سى κερεστὲ μαγαζεσί. [ἀχσάπ.

Ξυλεία, ἡ كراسته κερεστέ, اخشاب

Ξυλέμπορος, ὁ كراسته‌جى κερεστεδζή, كراسته تجارى κερεστὲ τουδζαρή.

Ξυλεύω, كسمك اودون ὀδοὺν κεσμέκ. ‖ (μσ.) احتطاب .ا ἰχτιτὰπ ἰτ. اودون طوپلامق ὀδοὺν τοπλαμάκ.

Ξυλεύς, ὁ اودونجى ὀδουνδζού, حطاب χαττάπ.

Ξυλιά, ἡ طياق δαγιάκ.

Ξυλιάζω, كسلمك اودون ὀδοὺν κεσιλμέκ.

Ξυλίζω, طياق آتمق δαγιὰκ ἀτμάκ, اورمق βουρμάκ, ضرب .ا δάρπ ἰτ. ‖ (μτ.) —ομαι احتطاب .ا ἰχτιτὰπ ἰτ. مضروب او. μαδρούπ ὀλ.

Ξυλικός, ή, όν, καὶ **Ξύλινος, η, ον,** اودوندان ὀδουνδάν, اخشاب ἀχσάπ. « — *οἰκία* اخشاب خانه ἀχσὰπ χανέ. « —*γέφυρα* اخشاب كوپرى ἀχσὰπ κιοπρού. « ἡ *ξυλική* كراسته κερεστέ.

Ξύλισμα, τὸ دوكمه δόγμέ, طياق چالمه δαγιὰκ τσαλμά.

Ξυλογραφία, ἡ اوزرينه حك اغاج ἀγὰδζ οὐζερινὲ χὰκκ ἰτμὲκ σαναατὴ صنعتى ἰτ.

Ξυλογράφος, ὁ اوزرينه حك اغاج ἀγὰδζ οὐζερινὲ χὰκκ ἰδιδζί. ايديجى

Ξυλογραφ(έω)ῶ, اوزرينه اغاج حك .ا ἀγὰδζ οὐζερινὲ χὰκκ ἰτ.

Ξυλοθήκη, ἡ اودونلق ὀδουνλούκ.

Ξυλοκάρβουνον, τὸ مارصيق μαρσήκ.

Ξυλοκάρφιον, τὸ تخته چيوى ταχτὰ τσιβί, چيوى τσιβί.

Ξυλόκοττα, ἡ (Ζλγ.) قپانى چوان σιδζὰν καπανή, فاره قپانى φαρὲ καπανή.

Ξυλοκερατία, ἡ (Βτ.) خروب آغاجى χαροὺπ ἀγαδζή.

Ξυλοκέρατον, τὸ (Βτ.) كچى بوينوزى γκετσὶ πουινουζού, خروب χαρούπ.

Ξυλοκοπία, ἡ καὶ **Ξυλοκόπημα** τὸ طياق δαγιάκ, ضرب δάρπ.

Ξυλοκόπος, ὁ اودون يارىجى ὁδοὺν γιαρηδζή.

Ξυλοκοπ(έω)ῶ, طياق آتمق δαγιὰκ ἀτμάκ, ضرب ا. δάρπ ἰτ.

Ξυλόκοττα, ἡ (Ζλγ.) جوليق قوشى δζουλὴκ κουσού, بلاسه πεκάσα.

Ξυλοκράββατον, τὸ نعش νά'ς, خسته تسكرهسى χαστὰ τεσκερεσί.

Ξύλον, τὸ اودون ὁδούν, خشب χασὲπ πλ. اخشاب ἀχσάπ, آغاج ἀγάδζ. «— πρὸς καῦσιν اودون ὁδούν, حطب χατάπ. «— πρὸς οἰκοδομὴν كراسته κερεστέ, خشب χασέπ. § (κν.) طياق δαγιάκ, ضرب δάρπ. «τὸ — τοῦ σταυροῦ عود الصلب ὂδ οὐσσάλπ, عود صلبى οὐμούδι σαλπί. «τὸ — τῆς γνώσεως شجرهٔ تميز σεδζιρέϊ τεμγίζ. «σχίζω ξύλα اودون يارمق ὁδοὺν γιαρμάκ.

Ξυλοπέδη, ἡ طومروق τομρούκ.

Ξυλοπετεινός, ὁ (Ζλγ.) يابان خروسى γιαπὰν χοροσού.

Ξυλοπινάκα, ἡ غواطه γαβάτα.

Ξυλοπόδαρον, τὸ اياقلق ἀγιαλήκ.

Ξυλοπώλης, ὁ اودونجى ὁδουνδζού, حطاب χαττάπ.

Ξυλοσχίστης, ὁ اودون يارىجى ὁδοὺν γιαρηδζή.

Ξυλουργία, ἡ دوالكرلك δουλκερλίκ, طوغرامهجيلق δογραμαδζιλήκ, مارانقوزلق μαρανκοζλούκ, نجارت νιδζαρέτ. [νιδζαρή.

Ξυλουργικός, ή, όν, نجارى

Ξυλουργός, ὁ دولكر δουλγκέρ, طوغرامهجى δογραμαδζή, مارانقوز μαμαρανκόζ, نجار νεδζδζάρ.

Ξυλοφάγος, ὁ تحته يين ταχτὰ γεγέν, اخشاب آكل ἀγκέλι ἀχσάπ.

Ξυλοφόρος, ὁ اودون حالى ὁδοὺν χαμμαλή.

Ξυλόφρακτος ὁ καὶ ἡ اخشاب ايله محيط ἀχσὰπ ἰλὲ μουχίτ.

Ξυλ(όω)ῶ, اودونه تحويل ا. ὁδουνὰ ταχβὶλ ἰτ. § (πθ.) اودونه تحول ا. ὁδουνὰ τεχαββοὺλ ἰτ. اخشاب ايله بنا ا. ἀχσὰπ ἰλὲ πινὰ ἰτ.

Ξυλώδης, ες, خشبى χασεπή.

Ξυλών, ὁ اودونلق ὁδουνλούκ.

Ξύνω, قاشيمق κασημάκ. § رنده‌لك ρενδελεμέκ. § قازيمق καζημάκ, حك ا. χὰκκ ἰτ.

Ξυπνητήριον, τὸ منبه ساعت μουνεππὶχ σαάτ. [πνος.

Ξυπνητός, ή, όν, Ἴδε Ἔξυ-

Ξυπόλυτος, ον, يالين اياق γιαλὴν ἀγιάκ.

Ξυπνῶ, Ἴδε Ἐξυπνῶ.

Ξυππάζω, بلكلتمك πελινλετμέκ, الكلتمك ἰλκιτμέκ. § قورقوتمق κορκουτμάκ, شاشيرمق σασιρμάκ. § (μσ.) —ομαι بلكلنمك πελινλενμέκ, الكلنمك ἰλκινμέκ, قورقمق κορκμάκ, شاشمق σασμάκ, بيهوش او. πιχοὺς ὀλ. § (πθ. μτχ.) *ξυππασμένος* شاشمش σασμής,

صوكره‌دن كورمش σόνραδαν γκιορμούς.

Ξυράφιον, τὸ اوستره οὔστουρά.

Ξυραφίζω, ι تراش τρὰς ἰτ.

Ξύρισις, ἡ καὶ **Ξύρισμα,** τὸ تراش τράς.

Ξυρίας, ὁ تراش اولمش τρὰς ὀλουνμούς, تراشيده τρασιδέ.

Ξυρίζω, ι. تراش τρὰς ἰτ. § (μτ.) —ομαι ι. تراش اول τρὰς ὀλ.

Ξυροδόχη, ἡ καὶ —**θήκη,** ἡ اوستره قوطيسى - قابى οὔστουρὰ κουτουσοὺ-καπή.

Ξυρόν, τὸ Ἴδε Ξυράφιον. «*ἐπὶ ξυροῦ ἵσταμαι ἀκμῆς* وقت بحرانده اول βάκτι πουχρανδὰ ὀλ. نازك بر حالده بولنق ναζὶκ πὶρ χαλδὲ πουλουνμάκ, بر بيچاق ارقه‌سى قالمه πὶρ πιτσὰκ ἀρκασὶ καλμά. [ἰτ.

Ξυρ(έω ἢ άω)ῶ, ι. تراش τρὰς

Ξῦσις, ἡ قاشيمه κασημά, قازمه καζημά. [κουραζά.

Ξῦσμα, τὸ قازينتى καζηντή, قراضه

Ξυσμός, ὁ قاشنمه κασηνμά.

Ξυστήρ, ὁ καὶ **Ξύστρα,** ἡ καὶ

Ξύστρον, τὸ رنده ρενδέ, قاشاغى κασαγή, طاراق ταράκ, قازاغى καζαγή.

Ξυστός, ή, όν, محكوك μαχκιούκ. «τὸ ξυστὸν حربه χάρπα.

Ξυστροποιός, ὁ رنده‌جى ρενδεδζή.

Ξύω, قاشيمق κασημάκ. § ι. حك χὰκκ ἰτ.

Ο

Ο, ο, اوميقرون ὄμικρον. (اشبو «اوميقرون» تسميه اولنان حرف الفباى روميڭ اون بشنجى حرفى اولوب «اوطه» كلمه‌سنده‌كى الف واو كى تلفظ اولنور).

Ο', ο', (Ἀριθμ.) يتمش γετμίς. § يتمشنجى γετμισινδζί.

͵Ο, ͵ο, (Ἀριθμ.) يتمش بيك γετμὶς πίν. § يتمش بيڭنجى γετμὶς πινινδζί.

Ὁ, ἡ, τό, (Ἄρθρον) ال ἐλ. «ὁ *πατὴρ* الوالد ἐλ-βαλίδ, پدر πεδέρ. «ἡ *μήτηρ* الوالده ἐλ-βαλιδέ, والده βαλιδέ. «τὸ *δεύτερον* الثانى ἐς-σανί «τὸ *νῦν* شمدى σίμδι. «τὸ *πάλαι* ازمنهٔ قديمه‌ده ἐζμινέϊ καδημεδέ. «τὴν *σήμερον* بو كون πού γκιούν. «ὁ *ἐγγύς,* ὁ *πλησίον* القريب ἐλ-καρίπ. «τὸ *ἀπὸ τοῦδε* شمديدن σίμδιδεν. § (Ἀντ. δεικτική) او ὅ, بو πού, شو σού. برى πιρί, اولبرى ὀλ-πιρί, ديكرى δι γκερί, بشقه‌سى πασκασή. «ὁ *μὲν* ἢ

θεν, ὁ δὲ ἀπῆλθε پری کلدی دیکری کیتدی πιρὶ γκελδὶ διγκερὶ γκιττί.

Ὄασις, ἡ الواح ἐλβάχ.

Ὀβελίσκος, ὁ (Ἀρχτ.) دیکلی طاش δικιλὶ τάς.

Ὀβελός, ὁ شیش σίς. § خط افقی χάττι οὐφκή.

Ὀβολός, ὁ پول πούλ, منغیر μαγκήρ, فلس φέλς.

Ὀγδοήκοντα, οἱ, αἱ, τὰ (Ἀρθμ.) سکسان σεκσέν, ثمانون σεμανούν, ثمانین σεμανίν, هشتاد χεστάδ.

Ὀγδοηκοντούτης,ες, καὶ θλ. **—οῦτις,** ἡ سکسان یاشنده اولان σεκσὲν γιασηνδὰ ὀλάν. [σεκτενηνδζή.

Ὀγδοηκοστός,ή,όν, سکسانجی

Ὄγδοος, η, ον, سکزنجی σεκιζινδζί, ثامن σαμίν, هشتم χεστούμ, هشتمی χεστουμί. «τὸ ὄγδοον (μέρος τινός) ثمن σούμοὺν καὶ σούμν. «τὸ —ον (ἐπρ.) ثامنا σάμινεν.

Ὀγκηθμός, ὁ καὶ **Ὄγκημα,** τὸ καὶ **Ὄγκησις,** ἡ آ کیرمه ἀνηρμά, نهیق νεχήκ, نهق νέχκ, اشك سسی ἐσὲκ σεσί.

Ὀγκόμετρον, τὸ مقیاس حجم μηκγιάσι χάδζμ.

Ὄγκος, ὁ قالینلق καληνλήκ, حجم χάδζμ. § طوپ τόπ, یغین γιγήν. § (Ι) شیشمه σισμέ, شیش σίς, رهله ρεχλέ. § جسامت δζεσαμέτ. § (ἠθ.) قپارمه καπκρμά, تکبر τεκεππούρ. «— μετάλλου کلچه κιολτσέ.

Ὀγκοτομία, ἡ (Ι) فتح الخراج φέτχι οὐλ-χουράδζ.

Ὀγκ(όω)ῶ, .ا تجمل χαδζεμλὴ ἰτ. .ا تحجیم ταχδζὶμ ἰτ. § (πθ.) .ا تحجم τεχαδζδζοὺμ ιτ.

Ὀγκώδης,ες, حجملی χαδζεμλή, ایری ἰρί, ضخیم ζαχήμ, جسیم δζεσίμ.

Ὀγκ(άο)ῶμαι, آ کیرمق ἀνηρμέκ, .ا نهیق νεχὴκ ἰτ.

Ὄγκωσις, ἡ تحجم τεχαδζδζούμ.

Ὀγλίγωρα, (Ἐπρ.) چابوق τσαπούκ, سریعا σερίεν, سرعتله σουραάτλε.

Ὀγλιγωράδα, ἡ چابوقلق τσαπουκλούκ, سرعت σουρά'τ.

Ὀγλίγωρος, η, ον, چابوق τσαπούκ, تیز τήζ, چالاك τσαλάκ, سریع σερί'.

Ὁδεύσιμος,ον, قابل مرور و عبور καπίλι μουροὺρ οὐ οὐποὺρ.

Ὁδεύω, یورومك γιουρουμέκ, مشی .ا μέσγι ἰτ. .ا حرکت χαρεκὲτ ἰτ. .ا سفر σεφὲρ ἰτ. [καπίλι δελαλέτ.

Ὁδηγητικός,ή,όν, قابل دلالت

Ὁδηγία, ἡ قولاغوزلق κουλαγουζλούκ, دلالت δελαλέτ, رهنمائی ρεχνουμαΐ, رهبری ρεχπερί. § تعلیمات τα'λιμάτ, معلومات μα'λιουμάτ. § (πλ.) تدریسات τεδρισάτ. «πρὸς ὁδηγίαν σας معلوماتکز اولق ایچون μ'αλιουμάτινὶζ ὀλμὰκ ἰτσούν. «δὲν δύναμαι νὰ ἐξέλθω τῶν ὁδηγιῶν, ἃς ἔλαβον آلمش اولدیغم تعلیماتدن خارج معامله یه بولنهمام ἀλμὶς ὀλδουγοὺμ τα'λιματτὰν χαρὶδζ μουαμελεδὲ που-

λουνάμαμ. «*μυστικαὶ* — تعليمات خفيه τα'λιμάτι χαφιγέ.

'Οδηγός, ὁ قولاغوز κουλαγούζ, دليل δελίλ, قايد καΐδ, رهبر ρεχπέρ, رهما ρέχνουμά. § (ἠθ.) مرشد μερσίδ, مدرس μουδερρίς.

'Οδίτης, ὁ يولجى γιολδζού, سفربر σεφέρ-πέρ.

'Οδηγ(έω)ῶ, ا. قولاغوز κολαγοὺζ ἰτ. كوسترمك γκιόστερμέκ, دلالت ا. δελαλὲτ ἰτ. رهبر او. ρεχπὲρ ὀλ. اسرا ا. ἰσρὰ ἰτ. § (ἐπὶ ζώων καὶ πραγμάτων) سوق ا. σέβκ ἰτ. قيادت ا. κιγιαδὲτ ἰτ. § (ἠθ.) تدبير ا. τεδπὶρ ἰτ. § (Πολ.) اداره ا. ἰδαρὲ ἰτ. «— *τυφλὸν* اعما يه دلالت ا. ἰμαγὲ δελαλὲτ ἰτ. «— *ἀγέλην* سورى سوق ر. ا. πὶρ σὸυρὸὺ σέβκ ἰτ.

'Οδοιπορία, ἡ يول γιόλ, سفر σεφέρ, سياحت σεγιαχάτ.

'Οδοιπορικός, ή, όν, سفرى σεφερί, سياحى σεγιαχή. «—*ὸν βιβλίον* سياحتنامه σεγιαχατναμέ, منازل دفترى μεναζὶλ τεφτερί.

'Οδοιπόρος, ὁ يولجى γιόλδζού, سفربر σεφὲρ-πέρ, سياح σεγ-γιάχ, ابن سبيل ἴπνι σεπίλ.

'Οδοιπορ(έω)ῶ, كيتمك γκιτμέκ, كزمك γκεζμέκ, سفر ا. σεφὲρ ἰτ. مشى ا. μέσγι ἰτ. سياحت ا. σεγιαχὰτ ἰτ.

'Οδόμετρον, τὸ مقياس الطريق μηκγιὰς οὐτ-ταρήκ.

'Οδοντάγρα, ἡ (I) كلبتان اسنان κελπετάνι ἐσνάν.

'Οδονταγωγόν, τὸ (I) ملقط اسنان μιλκάτι ἐσνάν.

'Οδονταλγία, ἡ (I) ديش آغريسى δὶς ἀγηρησή, الم اسنان ἐλέμι ἐσνάν, الم سن ἐλέμι σίνν.

'Οδονταλγ(έω)ῶ, ديش آغريق δὶς ἀγηρμάκ, الم سنه مبتلا او. ἐλέμι σιννὲ μουπτελὰ ὀλ.

'Οδοντίασις, ἡ (I) علائم خروج و سقوط اسنان ἀλιαΐμι χουρούδζ βὲ σουκούτι ἐσνάν.

'Οδόντιον, τὸ ديشجك δισδζίκ.

'Οδοντῖτις, ἡ (I) ورم الاسنان βερὲμ οὐλ-ἐσνάν.

'Οδοντογλυφίς, ἡ ('Εργ.) ديش هلالى δὶς χιλαλί, هلال اسنان χιλάλι ἐσνάν.

'Οδοντοϊατρός, ὁ ديش طبيق δὶς ταπιπί, ديشجى δισδζί, مسنن μουσεννέν.

'Οδοντολογία, ἡ (I) مبحث اسنان μεπχάσι ἐσνάν.

'Οδοντόπονος, ὁ (I) ديش آغريسى δὶς ἀγηρησή, الم اسنان ἐλέμι ἐσνάν.

'Οδοντοπρόφερτος, ον, (Γρμ.) حرف سنى χάρφι σιννί.

'Οδοντόσμηγμα, τὸ ديش طوزى δὶς τοζού.

'Οδοντοφυΐα, ἡ (I) ديشمه δισμέ, ديش چيقارمه δὶς τσηκαρμά, تسنين τεσνίν, تسنن τεσεννούν.

'Οδόντωσις, ἡ (I) تكون اسنان τεκεββουνι ἐσνάν, اسنان ἐσνάν.

'Οδοντωτός, ή, όν, ديشلى δισλή, ذو الاسنان ζ-οὐλ-ἐσνάν, مسنن μουσεννέν.

Ὀδοντοποιΐα, ἡ دیشجیلك διϭ-δζιλίκ.

Ὀδοντοποιός, ὁ دیشجی διϭδζί.

Ὁδοποιΐα, ἡ یول یاپمه γιὸλ γιαπ-μά, طریق انشاسی ινϭάϊ ταρήκ.

Ὁδοποιός, ὁ یول یاپان γιὸλ γιαπ-άν, یولجی γιολδζού.

Ὁδοποι(έω)ῶ, طریق انشا ا. ταρὴκ ινϭὰ ἰτ.

Ὁδός, ἡ یول γιὸλ, طریق ταρήκ, راه ράχ. ‖ جاده δζαδέ, سوقاق σοκάκ. *καθ' ὁδόν* یولده γιολδά, اثنای راهده ινάϊ ραχδέ. «*κατοικεῖ εἰς τὴν ὁδὸν* ... *ἵνα* فلان سوقاقده اقامت ایدییور φιλὰν σοκακδὰ ἰκαμὲτ ἰδίγιορ. « *μεγάλη* - شاهراه ϭαχ-ράχ, جاده δζαδέ«— *μεγαλυνομένη* عرناس بریول μεμέρι νὰς γιόλ, طریق بر ناس کذارکاه γκιου-ζαρκιάχι νὰς πὶρ ταρήκ.

Ὁδοστρωσία, ἡ دوشمه δουϭε-, قالدیریم καλδηρήμ.

Ὀδούς, ὁ (Ἀνθρ.) دیش δίς, سن, دندان δενδάν. «*γαλαθηνοὶ ὀ-δόντες* سود دیشلری σοὺδ διϭλερί. *προσθιοι, τομεῖς, γελασῖνοι ὀ-δόντες* اول دیشلری ὂν διϭλερί, اسنان ثنایا ἐσνάνι κατι'ά, ثنایا σουναγιά. *ἀπεξῖται ὀδόντες* آزو دیشلری ἀ-ζὶ διϭλερή, آضراس ἀδράς. «*μασ-τῆρες ὀδόντες* صنی دیشلر σανὴ διϭλέρ. [χαΐτ ούτ-ταρήκ.

Ὁδόφραγμα, τὸ حائط الطریق

Ὁδοφύλαξ, ὁ یول بکجیسی γιὸλ πεκδζισί, راهبان ραχπάν.

Ὀδύνη, ἡ آجی ἀδζή, آغیری ἀ-γηρή, صیزی σιζί, وجع βέδζα' πλ. اوجاع ἐϐδζά', الم ἐλέμ πλ. الام ἐ-λιάλ, حزن و ملال χοὺζν οὐ μελάλ.

Ὀδυνηρός, ά, όν, آغیرجی ἀ-γηρηδζή, واجع βαδζή', رنجآور ρένδζ-ἀϐέρ, الم و درد موجب μουδζίπι δὲρδ οὐ ἐλέμ, حزن و ملال موجب μουδζίπι χοὺζν οὐ μελάλ, محزون μαχζούν, الم فریا ἐλέμ-φεργιά, درد انکیز δὲρδ-ἐν-γκίζ. «*—αἱ κραυγαί* محزونه اصوات ἀσϐάτι μαχζουνέ. ‖ *—ῶς* (ἐπρ.) آجی و آغیری ایله ἀδζὴ βὲ ἀγηρὴ ἰλέ, متألمانه μουτεελιμανέ, محزونا و مکدرا μαχζούνεν βὲ μουκέδδερεν, اندوهکارانه ἐνδουχ-κιαρανέ.

Ὀδυν(άω)ῶ, آجی و آغیری طوتمق ἀδζὴ βὲ ἀγηρὴ τουτμάκ, درد والم چکمك δὲρδ οὐ ἐλὲμ τσεκμέκ, مظهر اندوه و کدر او. μεζχάρι ἐνδοὺχ βὲ κεδὲρ ὀλ.

Ὀδυρμός, ὁ بکا πεκιά, کریه γκιργιά.

Ὀδύρομαι, آغلامق ἀγλαμάκ, بکا و کریه πεκιὰ βὲ γκιργιὰ ἰτ. «*ὀδυ-ρόμενος* باکی πακή, کریان γκιργιάν.

Ὄζαινα, ἡ (Ι) تنانة الانف νετα-νὲτ οὐλ-ἔνφφ. قرحه حیشوم καρχάϊ χαϊϭούμ. [γιούρ.

Ὄζος, ὁ دال δάλ. ‖ دوکوم δου-

Ὄζω, قوقمق κοκμάκ. ‖ فنا قوقمق φενὰ κοκμάκ. «*ὄζει σχολαστικότη-τος* آدمدر حقیف بر χαφὶφ πὶρ ἀδάμδιρ.

Ὅθεν, (Ἐπρ.) ایمدی ἴμδι, پس πές, بو حالده πού χαλδέ, آنك ایچون

ἀνὶν ἰτσούν. «—δήποτε هر نه دن ایسه χὲρ νέρεδεν ισέ.

'Οθόνη, ἡ بز πέζ, تولپند τουλπένδ.

'Οθονιοποιός, ὁ καὶ **—πώλης,** ὁ بزجی πεζδζή, تولپندجی τουλπενδζή.

Οἴαξ, ὁ دومنك صاپی الی δουμενὶν σαπὴ-ἐλί, دومن δουμέν. «οἱ οἴακες τῆς Κυβερνήσεως زمام اداره ζιμάμι ἰδαρέ.

Οἶδα, بیلمك πιλμέκ, ا. آكاه و واقف ἀκιάχ βὲ βακὴφ ὀλ. «Κύριος οἶδε (Γρφ. φρσ.) الله بیلیر ἀλλὰχ πιλίρ, خدا می داند χουδὰ μὶ δανέδ.

Οἴδημα, τὸ (Ι) شیش σίς, ورم βερέμ.

Οἴδησις, ἡ شیشمه σισμέ, تورم τεβερρούμ.

Οἰηματίας, ὁ خودبین χοδ-πίν, خودپسند χὸδ-πεσένδ, مغرور μαγρούρ, فضول φουδούλ, متكبر μουτεκεππίρ. خودپرست χοδ-περέστ.

Οἴησις, ἡ ظن ζάνν, فكر φίκρ, مطالعه μουταλιαά. § خودبینلك χὸδ-πινλίκ, خودپسندلك χὸδ-πεσενδλίκ, فضوللق φουδουλλούκ, خودپرستلك χὸδ-περεστλίκ, عجب οὔδζπ, كبر و تعظم κὶπρ οὐ τεαζζούμ, نخوه ναχβέ.

Οἴκαδε, ('Επ.) اوه ἐβδέ, خانه ده χανεδέ. § اوه ἐβέ, خانه یه χανεγέ.

Οἰκεοθελῶς, ('Επρ.) كندیلكندن κενδιλιγινδέν, حسن رضاسیله χούσνι ριζασὶ ἰλέ, بالاختیار πὶλ-ἰχτιγιάρ.

Οἰκειοποίησις, ἡ مال ایدینمه μὰλ ἰδινμέ, تصرف τεσαρρούφ, استملاك ἰστιμλάκ.

Οἰκειοποι(έω)ῶ, توقیف ا. τεβκὴφ ἰτ. تخصیص و تعین ا. ταχσὶς ο[ὐ] τα'γ-γὶν ἰτ. § (μ.σ.) —οῦμαι [...] مال ایدینمك μὰλ ἰδινμέκ, استملاك ا. ἰστιμ[λὰκ] ἰτ. تصرف ا. τεσαρροὺφ ἰ[τ.] تخصص ا. τεχασσοὺς ἰτ.

Οἰκεῖος, α, ον, بیتی πεϊτί. قریب καρίπ, آقربا ἀκραπά. § ملاقدن [...] μουτεαλληκατδὰν ὀλάν, د[و]ست δόστ. § مخصوص μαχσούς. § [...] تكلیفسزجه τεκλιφσίζδζε, لا ابالیانه λ[ὰ] οὐπαλιγιανέ, بی تكلف πὶ-τεκε[λ]λούφ, محابانه μουχιππανέ, [دو]ستانه δοστανέ.

Οἰκειότης, ἡ دوستلق δοστλο[ύκ], الفت οὔλφέτ, محبت μουχαππέ[τ], خصوصیت χουσουσιγέτ. § تكلیفسزلك [τε]κλιφσιζλίκ, لاابالیلك λὰ-οὐπαλ[ι]λί[κ], عدم تكلف ἀδέμι τεκελλούφ.

Οἰκει(όω)ῶ, ایتدیرمك اولفت و [...] οὔνς οὐ οὔλφὲτ ἰτδιρμέκ. § (π[...]) انس و الفت پیدا ا. οὔνς οὐ οὔλ[φὲτ] πεϊδὰ ἰτ. مالوف او. μεελούφ [...] دوست او. δόστ ὀλ.

Οἰκείωσις, ἡ الفت οὔλφέτ, [...] οὐνσιγέτ.

Οἰκέτης, ὁ خدمتكار χηδμετκ[ιάρ].

Οἴκημα, τὸ خانه χανέ, او [...] بیت πεΐτ, مسكن μεσκέν, منزل μ[εν]ζίλ, اقامتگاه ἰκαμετκιάχ.

Οἰκήσιμος, ον, قابل اسكان [κα]πίλι ἰσκιάν.

[Ο]ἴκησις, ἡ اسكان ἰσκιάν. ‖ مسكن [με]σκέν.

[Οἰ]κητήριον, τὸ مسكن μεσκέν.

[Οἰ]κητής, ὁ καὶ **—τωρ** ὁ ساكن [σακ]ίν, مقيم μουκήμ, متمكن μουτεμεκ-

[Οἰ]κία, ἡ او ἔβ, خانه χανέ, قوناق [κονα]κ, مسكن μεσκέν, منزل μενζὶλ πλ. [منازل] μεναζίλ, بيت πεὶτ πλ. بيوت [μπ]ιουύτ, دار δὰρ πλ. ديار διγιὰρ [و] ديران διράν. «πρὸς πώλησιν [ص]اتيلق σατηλὴκ ἔβ. «— πρὸς ἐ-[ν]οίκιασιν كرالك خانه κιραλὶκ χανέ. [«—] ξυλίνη اخشاب خانه ἀχσὰπ χανέ. [«—] λιθόκτιστος كاركير خانه κιαρ-[κιὶρ] χανέ.

[Οἰ]κιακός, ή, όν, بيتى πεὶτί. [«—]κὰ σκεύη اشياى بيتيه ἐσγιαΐ πεῖ-[τιγέ.] «—κύων او كوپكى ἔβ κιοπεγί. [«—]ὰ ζῷα حيوانات بيتيه χαϊβανάτι [πεῖτ]ιγέ. «—αἱ ὑποθέσεις امور بيتيه [ουμ]ὺρ πεῖτιγέ.

[Οἰ]κίσκος, ὁ اوجكز ἐβδζιγίζ, [خانج]ه χανεδζίκ.

[Οἰ]κίζω, .ا اسكان ἰσκιὰν ἰτ.

[Οἰ]κισμός, ὁ καὶ **Οἴκισις,** ἡ [اسكان] ἰσκιάν. [ἰδιδζί.

[Οἰκ]ιστής, ὁ اسكان ايديجى ἰσκιὰν

[Οἰκ]ογένεια, ἡ اهل بيت ἔχλι [πεῖτ,] عائله ἀϊλέ, عيال ἰγιάλ, اولاد [ἐβλα]δ, چولوق چوجق τσολοὺκ τσο-[τσου]κ, خاندان χανεδάν, فاميلا φαμί-[λια] ‖ جنس δζίνς, صوى σόϊ. «βασι-[λικὴ] — خاندان قرالى χανεδάνι κη-ραλή. «αὐτοκρατορικὴ — خاندان ايمپراطورى χανεδάνι ἰμπερατορή.

Οἰκογενειακός, ή, όν, اهل بيت و عائليه منسوب و متعلق ἔχλι πεῖτ βὲ ἀϊλεγὲ μενσοὺπ βὲ μουτεαλλήκ, فاملياية دائر اولان φαμίλιαγια δαῒρ ὀλάν. «—ὂν συμβούλιον (Νμ.) فاميليا مجلسى φαμίλια μεδζλισί. عائله هيئتى ἀϊλὲ χιγετί. ‖ —ῶς (ἐπρ.) فامليا‌جه φα-μίλιαδζε, عائله ايله برابر ἀϊλὲ ἰλὲ πε-ραπέρ.

Οἰκογενειάρχης, ὁ اولاد و عيال صاحبى ἐβλὰδ οὐ ἰγιὰλ σαχηπή.

Οἰκοδέσποινα, ἡ خانه صاحبه‌سى χανὲ σαχηπεσί.

Οἰκοδεσπότης, ὁ او صاحبى ἔβ σαχηπή.

Οἰκοδομή, ἡ καὶ **Οἰκοδόμη-μα,** τὸ ياپى γιαπή, بنا πινὰ πλ. ابنيه ἐπνιγέ. [ἰνσά.

Οἰκοδόμησις, ἡ بنا πινά, انشا

Οἰκοδομητικός, ή, όν, انشائى ἰνσαΐ.

Οἰκοδόμος, ὁ ياپى πανί, معمار με-ϊμάρ, بنا πεννά.

Οἰκοδομ(έω)ῶ, ياپمق γιαπμάκ, بنا و انشا .ا πινὰ βὲ ἰνσὰ ἰτ. ياپديرمق γιαπδηρμάκ.

Οἴκοθεν, (Ἐπρ.) اودن ἐβδέν, وطندن βατανδάν. ‖ كنديلكندن κενδι-λιγινδέν. [χανεδέ.

Οἴκοι, (Ἐπρ.) اوده ἐβδέ, خانه‌ده

Οἰκοκύρης, ὁ او صاحبى ἔβ σα-χηπή. ‖ (θλ.) ἡ —ρά او صاحبه‌سى

ἐβ σαχηπεσί. § (μτφ.) ادارلی ἰδαρελή.

Οἰκονομία, ἡ ادارهٔ بيتيه ἰδαρέϊ πεϊτιγέ. § اداره ἰδαρέ, حسن تصرف χούσνι τεσαρρούφ, عدم اسراف ἀδέμι ἰσράφ. «— *πολιτική* علم اقتصاد ἴλμι ἰκτισάδ, علم ثروت ἴλμι σερβέτ, فن اداره φέννι ἰδαρέ. «*θεία* — عنايت خدا ἰ-ναγέτι χουδά. «*οἰκιακή* — ادارهٔ بيتيه ἰδαρέϊ πεϊτιγέ, تدبير منزل τεδπίρι μενζίλ, خانه اداره اصولی χανὲ ἰδαρὲ οὐσουλού, فن انتظام منزل φέννι ἰντιζάμι μενζίλ. «*ζῶ μὲ μεγάλην —αν* بيوك اداره و تصرف ايله يشامق πόυγιοὺκ ἰδαρὲ βὲ τεσαρρούφ ἰλὲ γιασαμάκ.

Οἰκονομικός, ή, όν, اداره‌وی ἰδαρεβί. § علم ثروته متعلق ἴλμι σερβετὲ μουτεαλλήκ. § ماليه μαλιγέ. «*τὸ ὑπουργεῖον τῶν —ῶν* ماليه نظارتی μαλιγὲ ναζαρετί, ماليه وكالتی μαλιγὲ βεκιαλετί. «*ὑπουργὸς τῶν —ῶν* ماليه ناظری μαλιγὲ ναζηρή, ماليه مديری μαλιγὲ μουδιρί. «*τὸ ὑπουργεῖον (τὸ γραφεῖον) τῶν —ῶν* ماليه قوناغی μαλιγὲ κοναγή. «*τὰ οἰκονομικά* امور ماليه οὐμούρι μαλιγέ. § —ῶς (ἐπρ.) اداره و تصرف ايله ἰδαρὲ βὲ τεσαρρούφ ἰλέ. § (Ἐμπ.) ماليه‌جه μαλιγέδζε. § (μτφ.) اوجوز ὀδζούζ, اهون ἀχβέν.

Οἰκονομολόγος, ὁ علم ثروت متتبعی ἴλμι σερβέτι μουντεσιπί, ارباب علم ثروت ἐρπάπι ἴλμι σερβέτ.

Οἰκονόμος, ὁ اداره مأموری ἰδαρὲ μεεμουρού, مدير μουδίρ, وكيل خرج ... κιλ-χάρδζ, كتخدا κεχαγιά, كتخدا ... χουδά. § (ἐν γένει) ادارلی ἰδα...

Οἰκονομ(έω)ῶ, اداره ا... χούσνι ἰδαρὲ ἰτ. § اويدرمق ... δουρμάκ.

Οἰκόπεδον, τὸ عرصه‌سی μενζὶλ ἀρσασή, عرصه ἀρσά.

Οἶκος, ὁ Ἴδε Οἰκία. § آل... خاندان χανεδάν, اوجاق ὀδζάκ. «... *εὐγενής* آل باهر الشرافت ἄλι πα... οὐσ-σεραφέτ. «— *ἔνδοξος* جليل الشان ἄλι δζελὶλ οὐσ-σάν, ... خاندان بولند عنوان χανεδάνι πουλένδ-οὐν... «— *Θεοῦ* بيت الله πεϊτ οὐλ-... «*ἡ κατ' οἶκον ἔρευνα* (Νμ.) ... مسكن τεχαρρίϊ μεσκέν.

Οἰκόσημον, τὸ ... آرمه‌سی χανεδὰν ἄρμαση.

Οἰκόσιτος, ον, (Ἐκπαιδ.) ... δαχηλή, ليلی λεϊλί. «*οἱ —οι μ...ταί* داخلی شاكردان δαχηλὴ σαγκι...

Οἰκοσκευή, ἡ او اشياسی ἐβ... γιασή, اثاث بيتيه ἐσάσι πεϊτιγέ.

Οἰκότροφος, ὁ (Ἐκπαιδ.) δαχηλή, ليلی λεϊλί.

Οἰκουμένη, ἡ (γῆ) ... مسكون ρούπι μεσκιούν, عالم ἀλέμ.

Οἰκουμενικός, ή, όν, ... οὐμουμή, عالمی ἀλεμή. § مسكونی ...κιουνί. «*τὸ —ὸν Πατριαρχεῖο...* پطريقخانه‌سی ρούμ πατρικχανεσ... —ῶς (ἐπρ.) عموما οὐμούμεν.

Οἰκουρία, ἡ اوده اوتوريش ...

ὑρούς, خانه‌نشینی χανὲ-νισινί.
Οἰκουρός, όν, خانه‌نشین χανὲ-...ν.
Οἰκουρ(έω)ῶ, اوده قالمق-اوتورمق ... καλμὰκ-ὀτουρμάκ, او. خانه‌نشین ...ὲ-νισὶν ὀλ.
Οἰκοφύλαξ, ὁ خانه بکجیسی χανὲ ...δζισί, خانه بان χανὲ-πάν.
Οἰκτείρω, آجیمق ἀδζιμάκ, ترحم ...εραχχοὺμ ἰτ. ا. مرحمت μερχα-...ἰτ. ا. توجع τεβεδζδζού' ἰτ.
Οἰκτιρμός, ὁ καὶ —μοσύνη, آجیما ἀδζιμά, ترحم τεραχχούμ, ... τεβεδζδζού'. «*διὰ τοὺς —οὺς Θεοῦ*» الله شفقته ἀλλὰχ ἠσκηνά, ...αμάν.
Οἰκτίρμων, ὁ رحمن ραχμάν, رحیم ...μ, راحم ραχίμ.
Οἶκτος, ὁ آجیما ἀδζιμά, مرحمت ...αμέτ, ترحم εραχχούμ, شفقت ...κάτ, رقت ρηκκάτ. «*λαμβάνω ...ον ὑπὲρ τῶν πτωχῶν*» فقرایه مرحمت ...ουκαραγγὰ μερχαμὲτ ἰτ. «*εἶναι ...ς οἴκτου*» شایان مرحمتدر σαγιάνι μερ-...ἐτδιρ. «*κινῶ εἰς οἶκτον*» جلب ... رقت و مرحمت δζέλπι ρηκκὰτ βὲ ...αμὲτ ἰτ.
Οἰκτρός, ά, όν, شایان مرحمت ...άνι μερχαμέτ, بر حالده آجینه‌جق ... ἀδζιναδζὰκ πὶρ χαλδὲ που-...άν. ‖ باعث تأسف παΐσι τεεσ-... ‖ پك فنا πὲκ φενά, سفیل σε-... ‖ —ῶς (ἐπρ.) پك فنا πὲκ φενά, ... σεφιλανέ.

Οἰκτρότης, ἡ رداءت ρεδαγέτ, سفالت σεφαλέτ.
Οἰκ(έω)ῶ, اوتورمق ὀτουρμάκ, قالمق καλμάκ, او. ساكن σακὶν ὀλ. ا. اقامت ἰκαμὲτ ἰτ. ‖ (πθ.) —οῦμαι اقامت اولنق ἰκαμὲτ ὀλουνμάκ, اسكان اولنق ἰσκιὰν ὀλουνμάκ, او. متوطن μουτεβαττὶν ὀλ.
Οἴμοι, (Ἐπρ.) هیهات χαΐχάτ, ایواه ἐϊβάχ, حیف χαΐφ, یازیق γιαζήκ, افسوس ἐφσούς.
Οἰμωγή, ἡ آغلایوب باغیرمه ἀγλαγιοὺπ παγηρμά, فریاد ایله بكا φεργιὰδ ἰλὲ πεκιά, ناله ναλέ.
Οἰμώζω καὶ —ττω, آغلایوب باغیرمق ἀγλαγιοὺπ παγηρμάκ, فریاد ایله بكا ا. φεργιὰδ ἰλὲ πεκιὰ ἰτ.
Οἰνέμπορος, ὁ شراب تجاری σαρὰπ τουδζαρή, شرابجی σαραπδζή.
Οἰνοβαρής, ές, سرخوش σερχός, مست μέστ, سكران σεκράν.
Οἰνοδοχεῖον, τὸ شراب فوجیسی-دستیسی σαρὰπ φουδζουσοὺ-δεστισί.
Οἰνοθήκη, ἡ شرابلق σαραπλήκ, میخانه μεϊχανέ, شراب مخزنی σαρὰπ μαχζενί. [οὺλ-χάμρ.
Οἰνολογία, ἡ مبحث الخمر μεπχὰς
Οἰνολογικός, ή, όν, خمری χαμρή. [γιαΐ χάμρ.
Οἰνομανία, ἡ مانیای خمر μανι-
Οἰνόπνευμα, τὸ اسپیرتو ἰσπίρτο, الكؤل ἀλκόλ, كؤل κόλ.
Οἰνοπνευματοποίησις, ἡ اسپیرتولامه ἰσπιρτολαμά.

Οἰνοπνευματισμός, ὁ مسكراتك استعمالی کثرت μουσκερατὶν κεσρέτι ἰστιμαλί, داء الکئول δάϊ οὐλ-κόλ.

Οἰνοπνευματόμετρον, τὸ (Χημ.) مقیاس کئول μηκγιάσι κόλ.

Οἰνοπνευματώδης, ες اسپرتولی ἰσπίρτολου, کئولی κολί.

Οἰνοποιΐα, ἡ شراب اعمالی صنعتی σαρὰπ ἰμαλὶ σαναατή.

Οἰνοποιός, ὁ شراب یاپان σαρὰπ γιαπάν, شرابجی σαραπδζή.

Οἰνοποσία, ἡ شراب ایچمه σαρὰπ ἰτσμέ, عشرت ἰσρέτ, سرخوشلق σερχοσλούκ, بکریلك πεκριλίκ.

Οἰνοπότης, ὁ عشرت ایدیجی ἰσρέτ ἰδιδζί, سرخوش σερχός, بکری πεκρί, چاکیجی τσακιδζή, شراجخوار σαρὰπ-χόρ, باده نوش παδὲ-νούς, باده خوار παδὲ-χόρ.

Οἰνοποτ(έω)ῶ, شراب ایچمك σαρὰπ ἰτσμέκ, سرخوشلق ا. σερχοσλοὺκ ἰτ.

Οἰνοπωλεῖον, τὸ میخانه μεϊχανέ, شراجخانه σαραπχανέ, میکده μικδέ. «τὸ *μικρὸν* — قولتوق κουλτούκ.

Οἰνοπώλης, ὁ میخانه‌جی μεϊχανεδζή, باده‌فروش παδὲ-φουρούς.

Οἰνοπωλ(έω)ῶ, شراب صاتمق σαρὰπ σατμάκ, باده فروش او. παδὲ-φουροὺς ὀλ.

Οἶνος, ὁ شراب σαράπ, خمر χάμρ, باده παδέ, می μέϊ. «— *μελίτης* الما شرابی ἐλμὰ σαραπί.

Οἰνόφιλος, ον, مراقلیسی σαρὰπ μερακλισί.

Οἰνοφλυγία, ἡ سرخوشلق χοσλούκ, میخوارلق μεϊχορλούκ, πεκριλίκ, سکر σέκρ, مستلك μεστ

Οἰνόφλυξ, ὁ καὶ ἡ سرخوش χός, بکری πεκρί, میخوار μεϊχόρ, μέστ, سکران σεκράν.

Οἰνοφορεῖον, τὸ فوجیسی واریلی σαρὰπ φουδζουσοὺ-βαρελί.

Οἰνοφόρος, ὁ حاصل ایدن σαρὰπ χασὶλ ἰδέν.

Οἰνοχοεία, ἡ ساقیلك σακηλ

Οἰνοχόος, ὁ ساق σακή.

Οἰνώδης, ες, رنکنده اولان σαρὰπ ρενκινδὲ ὀλάν, دادیسی اولان σαρὰπ δαδισὶ ὀλάν.

Οἰνών, ὁ شرابلق σαραπλήκ, مخزنی σαρὰπ μαχζενί, شراجخانه σαρα χανέ.

Οἴομαι καὶ **Οἶμαι** صانمق σα μάκ, ظن ا. ζάνν ἰτ.

Οἷος, α, ον, بویله ποϊλέ, شویله σοϊλέ, اویله ὀϊλέ, بونك كبی πουν κιπί. § قدر καδάρ, مقتدر μουκτεδ § تخمیناً ταχμίνεν, قریباً καρίπ «*οἷον δέκα πήχεις* اون ارشون قریبا ὂν ἀρσούν. «*οἷον* (ἐπρ.) مثلا μέσελλα, کبی κιπί.

Οἰσοφαγῖτις, ὁ (Ι) مری التهابی ἰλτιχάπι μερί, ذات المری ζὰτ οὐ μερί.

Οἰσοφάγος, ὁ ('Ανθρ.) قیزیل اوكلك او کلك κηζὶλ 'ὀνλούκ, مری μερί.

Οἰστρηλασία, ἡ غضب γαζέπ, τεχαββούρ, جنت δζιννέτ.

Οἰστρηλατ(έω)ῶ, جلديرمق]λδηρτμάκ, تهور ايتديرمك τεχαβ-]ρ ἰττιρμέκ. ‖ (πθ.) متهور اولمق τεχαββὶρ ὀλ.

Οἶστρος, ὁ (Ζλγ.) صيغير سينكى]ήρ σινεγί. ‖ (μτφ.) آرزو ἀρζού,]εμέλ, تحريك ταχρίκ, تهور τεχαβ-]ρ, جنت δζιννέτ, شدت σιδδέτ.

Οἴχομαι, چكلمك τσεκιλμέκ, ييقيلوب]γικηλοὺπ γκιτμέκ. ‖ اولمك ὀλ-]. «ᾤχετο ἀπιών ييقيلوب كيتدى γι-]οὺπ γκιτδί. «οἰχόμενος غائب]π, وفات ايتمش βεφὰτ ἰτμίς.

Οἰωνίζομαι, تفأل ا. τεφὰλ]. اوغور عد ا. ὀγοὺρ ἄδδ ἰτ. تفأل] و استدلال ا. τέφὰλ βὲ ἰστιδλὰλ]μέκ, استشعار ا. ἰστισ'ὰδ ἰτ. ‖]αμβάνω ὡς κακὸν οἰωνόν) فالى] اوغورسز و يرامز φαλὶ ὀγουρ-] βὲ γκιαραμὰζ ἄδδ ἰτ. تشاءم ا.]ούμ ἰτ.

Οἰωνός, ὁ فال φάλ, طالع ταλί',] ὀγούρ. «αἴσιος — فال نيك]νίκ, علامت خير ἀλιαμέτι χαίρ.]αίσιος — يرامز فال γκιαραμὰζ] فال ردى φάλι ρεδί, طيره τιρέ,] τιρουρέ.

]ωνοσκοπία, ἡ فالجيلق φαλ-]ήκ.

]ωνοσκόπος, ὁ فالجي φαλδζή.

]κνηρία, ἡ καὶ **Ὄκνος,** ὁ] οὐσενμέ, تنبللك τενπελλίκ, تكاسل τεκιασούλ, كسل κέσλ, كاهللك κιαχιλλίκ, حيلازلق χαϊλαζλήκ.

Ὀκνηρός,ά,όν καὶ **Ὀκνός, ή, όν,** اوشنن οὐσενέν, تنبل τενπέλ, كسلان κεσελάν, حيلاز χαϊλάζ, كاهل κιαχίλ, كسلنك κεσελ-νάκι.

Ὀκν(έω)ῶ, اوشنمك οὐσενμέκ, تنبللكه اورمق τενπελλιγὲ βουρμάκ, تنبللنمك τενπελλενμέκ, تكاسل ا. τε-κιασοὺλ ἰτ.

Ὀκρίβας, ὁ كرسى κιουρσί. ‖ دستكاه δεστκιάχ.

Ὀκτάγωνος, ον, (Μθμ.) ذو ثمانية الاضلاع ζου-σεμανιγὲτ οὐλ-ἄδλά, مثمن الاضلاع μουσεμμὲν οὐλ-ἀδλά'.

Ὀκταδάκτυλος, ον, سكزپارمقلى σεκὶζ παρμακλή.

Ὀκτάεδρος, ον, (Μθμ.) ذوثمانية الوجوه ζου-σεμανιγὲτ οὐλ-βου-δζούχ, مثمن الوجوه μουσεμμὲν οὐλ-βουδζούχ.

Ὀκταετής, ές, سكز ياشنده اولان σεκὶζ γιασηνδὰ ὀλάν, هشتساله χεστ-σαλέ.

Ὀκταετία, ἡ سكز سنه مدتى σε-κὶζ σενὲ μουδδετί.

Ὀκταήμερος, ον, سكز كونلك σεκὶζ γκιοὺνλούκ.

Ὀκτάκις, (Ἐπρ.) سكز كره دفعه σεκὶζ κερρὲ-δεφά.

Ὀκτακισχίλιοι, αι, α, سكز يوز بيك σεκὶζ γιοὺζ πίν.

Ὀκτακόσιοι, αι, α, سكز يوز σεκὶζ γιούζ.

Ὀκτακοσιοστός, ή, όν, سکز یوزنجی σεκὶζ γιουζουνδζού.

Ὀκταμηνιαῖος, α, ον, καὶ **—μηνος, ον,** سکز آیلق σεκὶζ αϊλήκ.

Ὀκτάπηχυς, υ, سکز آرشونلی σεκὶζ ἀρσουνλού.

Ὀκταπλασιάζω, سکز قات ا. σεκὶζ κὰτ ἰτ. سکز ایله ضرب ا. σεκὶζιλὲ δὰρπ ἰτ. ا. تثمین τεσμὶν ἰτ. § (πθ.) *—ομαι* ا. تثمن τεσεμμοὺν ἰτ.

Ὀκταπλάσιος, α, ον, سکز قاتلی σεκὶζ κατλή, مثمن μουσεμμέν. § *—ως* (ἐπρ.) سکز قات σεκὶζ κάτ.

Ὀκτάπλευρος, ον, (Μθμ.) سکز ضلعلی σεκὶζ ζηλλή.

Ὀκταπόδιον, τὸ (Ζλγ.) آختپوت ἀχταπότ.

Ὀκτάπους, ουν, سکز ایاقلی σεκὶζ ἀγιακλή.

Ὀκτάς, ἡ سکزلک σεκιζλίκ.

Ὀκτάστυλος, ον, سکز ستونلی σεκὶζ σουτούνλού.

Ὀκτασύλλαβος, ον, (Γρμ.) سکز هجالی σεκὶζ χεδζαλή.

Ὀκτάτομος, ον, سکز جلدلی σεκὶζ δζιλδλή.

Ὀκτάφυλλον, τὸ سکز یاپراقلی σεκὶζ γιαπρακλή.

Ὀκταφωνία, ἡ (Μουσ.) سکز درجه‌ده صدا σεκὶζ δερεδζεδὲ σεδά.

Ὀκτώ, οἱ, αἱ, τά, (Ἀρθμ.) سکز σεκίζ, هشت χέστ, ثمان σεμάν, ثمانیة σεμανιγέτ. *«ἀπὸ σήμερον —* سکز کوندن صوکره σεκὶζ γκιούνδένσο... *«ἐντὸς — ἡμερῶν* سکز کون ظرفنده σεκὶζ γκιοὺν ζαρφινδά.

Ὀκτώβριος, تشرین اول τε... ἐββέλ.

Ὁλάνοικτος, ον, آچیق آ...

Ὄλβιος, α, ον, خیرلی χαϊ... مبارک μουπαρέκ, بختیار παχτιγ... متیمن μουτεγεμμίν, میمون μεϊμ... مسعد μουσάδ, مسعود μεσούδ, ... ζενγκίν.

Ὄλβος, ὁ بختیاری παχτιγ... ثروت σερβέτ.

Ὀλέθριος, α, ον, مشؤم σούμ, منحوس μενχός, وخامت رسان χαμὲτ-ρεσάν, وخیم βεχίμ. § فنا φ... بد πέδ, ردی ρεδί. *«—α συμβ...»* نصیحت منتجهٔ الوخامت νασιχάτι μου... δζετ οὺλ-βεχαμέτ. § *—ίως* (... فنا φ... وخامتکارانه βεχαμετκιαρανέ,

Ὄλεθρος, ὁ خسار χασάρ, ... χασαρέτ, خرابیت χαραπιγέτ, ... χαράπ, هلاک χελάκ, اضمحلال ιζ... λάλ, انقراض ἰνκηράζ, زوال ζεβ...

Ὀλετήρ, ὁ καὶ **Ὀλέτη...** هالک χαλίκ, مخرب μουχρίπ, ... μουζίρρ.

Ὀλιγάκις, (Ἐπρ.) آز‌جه ἄζ... جزئیجه δζουζίδζε, بعضا πάζεν, ... ναδίρεν.

Ὀλιγανδρία, ἡ ندرت الانسان νεδρὲτ οὺλ-ἰνσάν.

Ὀλιγανθρωπία, ἡ قلت نفوس κηλλέτι νουφούς.

Ὀλιγάνθρωπος, ον, قليل النفوس καλ-ὴλ οὐν-νουφούς.

Ὀλιγάριθμος, ον, قليل المقدار καλ-ὴλ οὐλ-μικδάρ.

Ὀλιγαρκής, ές, معتدل μουτ-εδίλ, قناعتكار κανααττ-κιάρ, قناعتكش κανααττ-κές, مقتصد μουκτεσίδ.

Ὀλιγαρκία, ἡ اعتدال ἰττιδάλ, قناعت κανκάτ, اقتصاد ἰκτισάδ.

Ὀλιγαρχία, ἡ قوت و نفوذك بر تاج خاندانه منحصر اولسى اساسنه مبنى ادارة حكومت κουββὲτ βὲ νουφουζοὺν πὶρ ... χανεδανὰ μουνχασὶρ ὀλμασὶ ... σινὰ μουπτενὶ οὐσούλι χόυκιούμέτ.

Ὀλίγιστος, η, ον, آز پك πὲκ ... اقل ἀκάλλ.

Ὀλιγόβιος, ον καὶ —ζωος, ... قليل العمر καλὴλ οὐλ-"όμρ.

Ὀλιγοδάπανος, ον, قليل المصرف καλ-ὴλ οὐλ-μασράφ.

Ὀλιγοδίαιτος, ον, آز ايله گچنن ... ἰλὲ γκετσινέν.

Ὀλιγοζωΐα, ἡ قلة العمر καλη-... οὐλ-"όμρ.

Ὀλιγοήμερος, ον, قليل الايام καλ-ὴλ οὐλ-ἐγιάμ.

Ὀλιγόκαρπος, ον, قليل الاثمار καλ-ὴλ οὐλ-ἐσμάρ.

Ὀλιγόλογος, ον, آز سويلر ... ἄζ σοϊλὲρ ὀλάν, قليل الكلام κα-λὴλ οὐλ-κελιάμ. [καλὴλ οὐλ-ἄκλ.

Ὀλιγόνους, ουν, قليل العقل

Ὀλιγόπιστος, ον, قليل الاعتقاد καλ-ὴλ οὐλ-ἰτιμάδ.

Ὀλιγοποδία, ἡ قلت عطش κηλ-λέτι ἀτς. [ἰτσέν.

Ὀλιγοπότης, ὁ آز ايچن ἄζ

Ὀλίγος, η, ον, آز ἄζ, قليل καλὴλ, اندك ἐνδέκ. «— *καιρός* آز وقت, ἄζ βακήτ, قليل وقت βάκτι κα-λὴλ. «*ἔχετε ὀλίγην ὑπομονήν* بر آز صبر ايديكز πὶρ ἄζ σαπρ ἴδινιζ. ‖ (οὐδ.) *ὀλίγον* (ὡς ἐπρ.) آز ἄζ, قليلا καλὴλεν, جزئجه δζουζίδζε. «*ὀλίγον τι* بر آز πὶρ ἄζ, بر مقدار πὶρ μικδάρ. اقل قليل ἀκάλλι καλὴλ. « *προσμεί-νατε —ον* آز جق بكلكز ἄζαδζηκ πεκλέϊνιζ. «*ὀλίγον ἔλειψεν ἢ παρ' —ον* آز قالدى ἄζ καλδή. «*ὀλίγον κατ' ὀλίγον* يواش يواش γιαβάς για-βάς, آزر آزر ἄζὰρ ἄζάρ, قليلا قليلا καλὴλεν καλὴλεν. « *—ον προτή-τερα* بر آز اولجه πὶρ ἄζ ἐββέλδζε. «*ὀλίγον ὑστερώτερα* همان χέμαν, تقريبا τακρίπεν. «*πρὸ ὀλίγου (χρό-νου)* دميندن δεμινδέν, بوندن اول πουν-δὰν ἐββέλ. «*μετ' ὀλίγον* ἢ *ἐντὸς ὀ-λίγου* بر آزدن πὶρ ἄζδάν, بر آزدن صوكره πὶρ ἄζδάν-σόνρα, قريبا κα-ρίπεν. «*θὰ φθάσῃ ἐντὸς ὀλίγου* قريبا واصل اولهجقدر καρίπεν βασὶλ ὀλα-δζάκδιρ.

Ὀλιγόστευσις, ἡ آزالمه ἀζαλ-τμά, تقليل τακλίλ.

Ὀλιγοστεύω, آزالمق ἀζαλμάκ, تقلل ا. τεκαλλοὺλ ἰτ. تناقص ا. τε-νακοὺς ἰτ. ‖ (μτβ.) آزالتمق ἀζαλτ-μάκ, تقليل ا. τακλὴλ ἰτ.

Ὀλιγοστός, ή, όν, آزجه ἄζ-δζε, قليل καλήλ, قليل المقدار καλήλ οὐλ-μικδάρ, جزئ δζουζί.

Ὀλιγοσύλλαβος, ον, (Γρμ.) آز هجالى ἄζ χεδζαλή.

Ὀλιγότης, ἡ آزلق ἀζλήκ, قلت κηλλέτ, ندرت νεδρέτ.

Ὀλιγοτροφία, ἡ قلت تغدى κηλ-λέτι τεγαδδή.

Ὀλιγόϋπνος, ον, آز اويقوسى اولان οὐϊκουσοὺ ἄζ ὀλάν, قليل النوم καλήλ οὐν-νέβμ.

Ὀλιγοφαγία, ἡ قلت الطعام κηλ-λὲτ οὐτ-ταάμ.

Ὀλιγοφάγος, ον, آز يين ἄζ γεγέν, قليل اكل καλὴλ ἔκιλ, قتين κατίν.

Ὀλιγόφυλλος, ον, قليل الاوراق καλὴλ οὐλ-ἐβράκ.

Ὀλιγοχρόνιος, ον, قليل المدت καλὴλ οὐλ-μουδδέτ.

Ὀλιγοψυχία, ἡ جبانت δζεπα-νέτ, بلاهت πελαχέτ.

Ὀλιγόψυχος, ον, جبين δζεπίν.

Ὀλιγ(όω)ῶ, كوچلتمك κιουτσου-λέτμέκ, آزالتمق ἀζαλτμάκ, تقليل ا. τακλὴλ ἰτ.

Ὀλιγωρία, ἡ قيدسزلق καϊδσηζ-λήκ, اهمالسزلق ἰχτιμαμσηζλήκ, مسامحه μουσαμαχά, اهمال ἰχμάλ.

Ὀλίγωρος, ον, قيدسز καϊδσίζ, مهمل μουχμίλ.

Ὀλιγωρ(έω)ῶ, اهمال و تسامح ا. ἰχμὰλ βὲ τεσαμοὺχ ἰτ. قيد ايتمامك καϊδ ἴτμεμέκ, اولامق ὄλμαμακ, مسامحه ا. μουσαμαχά

Ὀλιγώτερος, α, ον, [illegible] δαχὰ ἄζ, اقل ἀκάλλ.

Ὀλιγωφελής, ές, [قليل المن]فعت καλὴλ οὐλ-μενφαάτ.

Ὀλικός, ή, όν, بتون πιτ[ούν] تام τά[μ] هپسى χέπσι, مجموع μεδζμού', كلى κιούλλί, عمومى οὐμουμή. «ἡ [—] ποσότης» يكون γεκιούν. ‖ —ῶς (ἐ[ν]) بتون بتونه πιτοὺν πιτουνέ, تماميله [τα]μαμὶ ιλέ, جملا δζέμαν, كليا κι[ουλ]λιγεν.

Ὀλισθαίνω, قايق κα[γ]... زلق ا. τεζελλοὺκ ἰτ. [τεζελλ...]

Ὀλίσθημα, τὸ قايمه καημά,

Ὀλισθηρός, ά, όν, قيار [κα]γιάρ. «—ὸν μέρος» قايغنچ ير κ[α]γηνδζὰκ γέρ, مزلقه μεζλακά.

Ὁλκάς, ἡ (Ντκ.) واپورى [χα]μουλὲ βαπορί, تجار واپورى [τε]δζὰρ βαπορί.

Ὁλκή, ἡ جذب δζέζπ, جاذبه [δζαζι]πέ κουββέτ δζαζιπέ. ‖ ثقلت σηκλ[έτ]

Ὁλκός, ὁ (Ντκ.) قيزاق κηζ[άκ]

Ὄλλυμι καὶ Ὀλλύω, [ا.] ζαί ἰτ. غائب ا. γαΐπ ἰτ. ‖ [ا.] τελὲφ ἰτ. محو ا. μὰχβ ἰτ. ‖ (μ[...]) اتلاف ا. ἰτλὰφ ἰτ. بوزمق πο[ζ]μ[άκ] غائب او. γαΐπ ὀλ. محو او. μὰχβ [ὀλ.] وفات ا. βεφὰτ ἰτ.

Ὄλμος, ὁ هاون χαβάν.

Ὁλοάνοικτος, ον, آچيق ἀπ ἀτσήκ.

Ὁλόγραφος, ον, تام و مكمل تمام βὲ μουκεμμὲλ γ̇αζιλμής. [τσὶρ τσιπλάκ.

Ὁλόγυμνος, ον, چير چيپلاق

Ὁλόγυρα, (Ἐπρ.) Ἴδε Πέριξ.

Ὀλόθρευσις, ἡ تخريب ταχρίπ.

Ὁλοκαύτωμα, τὸ قربان κουρπάν. ‖ فداكارلق φεδακ̇αρλήκ.

Ὁλοκαύτωσις, ἡ قربان ايتمه κουρπὰν ἰτμέ. ‖ فداكارلق φεδακ̇αρλήκ.

Ὁλοκληρία, ἡ بتونلك πιτὸυνλύκ, تماميت τεμαμιγέτ. «καθ' ὁλοκληρίαν بتون بتونه πιτὸυν πιτὸυνέ, بسبتون πίσπὸυτὸυν, كليا κ̇ιὸύλλιγεν, تماماً τεμάμεν, كاملا κ̇ιάμιλεν, سراپا σὲρ-α-πά, سراسر σὲρ-α-σέρ.

Ὁλόκληρος, ον, بتون πιτὸύν, تمام τεμάμ, كامل κ̇ιαμήλ. «ἐξ ὁλοκλήρου ἢ ὁλοκλήρως (ἐπρ.) بسبتون πίσπὸυτὸυν, تماميله τεμαμὶ ἰλέ, بالتمام πὶτ-τεμάμ, كليا κ̇ιούλλιγεν.

Ὁλοκληρωτικός, ή, όν, (μ.) بتون πιτούν, تام τεμάμ. «— λογισμὸς تامى حساب χησάπι τεμί.

Ὁλόλευκος, ον, پن بياض πὲν μιάζ.

Ὀλολυγή, ἡ καὶ Ὀλολυγμός, ὁ حاولامه χαβλαμά, اولوشمه ὀλὸυσμέ, باغيرمه παγηρμά, فغان φιγάν, فرياد φεργ̇ιάδ.

Ὀλολύζω, حاولامق χαβλαμάκ, اولوشمق ὀλὸυσμέκ, باغيرمق παγηρμάκ, اه و فرياد ايت φιγὰν βὲ φεργ̇ιὰδ ἰτ. [καρά.

Ὁλόμαυρος, ον, قاپ قره κάπ

Ὁλομέλεια, ἡ بتونلك πιτὸυνλούκ, تماميت τεμαμιγέτ.

Ὁλομόναχος, ον, ياپ يالكز γ̇ιὰπ γ̇ιάλην ηζ.

Ὁλοπόρφυρος, ον, قيپ قرمزى κὴπ κηρμηζή.

Ὅλος, η, ον, بتون πιτούν, بسبتون πίσπὸυτὸυν, هپ χέπ, هپسى χέπσι, كافه κ̇ιαφέ, جمله δζούμλε, جميع ناس δζεμί'ϊ νάς, بتون خلق πιτὸυν χάλκ. «ἐξ ὅλης καρδίας از دل و جان ἒζ δὶλ οὐ δζάν. «ὅλην τὴν ἡμέραν بتون كون πιτὸυν γκ̇ιούν, مجموع نهار μεδζμούϊ νεχάρ. «ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως بالجمله اهالئ بلده πὶλδζούμλε ἐχαλήϊ πελδέ. ‖ (ὡς οὐσ.) τὸ ὅλον مجموع μεδζμού', كل κ̇ιούλλ, يكونى γεκ̇ιουνί. «τὸ — τῆς ποσότητος يكون مقدار γεκ̇ιοὺν μικδάρ. ‖ (ὡς ἐπρ.) τὸ ὅλον جمعا δζέμαν, كافة κ̇ιάφετεν, بتون πιτούν, هپسى χέπσι. «λέγει ὅλον φλυαρίας بتون ترهات سويلر πιτοὺν τουρρεχὰτ σοϊλέρ. «εἶναι ὅλον τὸ ἴδιον هپسى بردر χέπσι πίρδιρ. «μ' ὅλον ὅτι هر نه قدر χὲρ νὲ καδάρ. «μ' ὅλον τοῦτο, μ' ὅλα ταῦτα هر نه حال ايسه χὲρ νὲ χὰλ ἰσέ. «δι' ὅλου هيچ χίτς. «καθ' ὅλα من كل وجه هر وجهله μὶν κ̇ιούλλι βέδζχιν, هر خصوصده χὲρ βέδζχιλε, χὲρ χουσουσδέ. ‖ ὅλως (ἐπρ.) بسبتون πίσ-

πόυτόυν, تمامیله τεμαμὶ ιλέ, كلّیا κιόυλ-λιγεν, عموما ούμούμεν.

Ὁλοσηρικός, ή, όν, بتون πιτόυν ιπεκλή. ‖ —ὸν (ὕφασμα) اطلس ἀτλάς.

Ὁλοστρόγγυλος, ον, یاپ یوواولاق γιὰπ γιουβαρλάκ.

Ὁλοσχέρεια, بتونلك πιτόυν-λόυκ, تمامیت τεμαμιγέτ, مجموع μεδζ-μού'.

Ὁλοσχερής, ές, بتون πιτόυν, تام τάμμ, کامل κιαμίλ, عموی ούμουμί. ‖ —ῶς (ἐπρ.) بسبتون πίσπόυτόυν, تمامیله τεμαμὶ ιλέ, بالتمام πιτ-τεμάμ, کلیا κιόυλλιγεν.

Ὁλοτελής, ές, تام τάμμ, مکمل μουκεμμέλ, بتون πιτόυν. ‖ —ῶς (ἐπρ.) تمامیله τεμαμὶ ιλέ, بسبتون πίσ-πόυτόυν, کاملا κιάμιλεν.

Ὁλότης, ή هپسی χέπσι, بتون πιτούν, یکون γεκιούν, مجموع μεδζ-μού', کل κιόυλλ, کلیت κιόυλλιγέτ.

Ὁλοτρόπως, (Ἐπρ.) هر بر صورتله χὲρ πὶρ σουρέτλε, هر وجهله χὲρ βέδζ-χιλε.

Ὁλοφάνερος, ον, آپ آشکار ἄπ ἀσκιάρ, اظهر έζχέρ.

Ὁλοφυρμός, ὁ اینکلدی ινλεδί, فغان ایله بکا φιγὰν ιλὲ πεκιά, زاری ζαρή. [γὰν ιλὲ πεκιὰ ιτ.

Ὁλοφύρομαι, فغان ایله بکا ا. φι-

Ὁλόχρυσος, ον, یاپ یالدزلی γιὰπ γιαλδιζλή, سراپا مذهب σέρ-α-πα μουζεχχέπ.

Ὁλόψυχος, ον, جان و دل ἔζ δὶλ ού δζάν. ‖ —ῶς (ἐπρ.) جاندن دلدن δεδρούνι διλδέν.

Ὅμαιμος, ον, همدم χὲμ-δέ ‖ ὁ — قرنداش καρινδάς, «ἡ — همشیره χεμσιρέ.

Ὁμαλίζω, καὶ —**λύνω,** دوز ا. δοὺζ ιτ. دوزلتمك δουζλετμέ تسویه ا. τεσβιγὲ ιτ. مساوی و کامل ا. μουσαβὴ βὲ μουμασὶλ ιτ. تعدیل ا. τεμλὶς ιτ.

Ὁμαλιστήρ, ὁ καὶ **Ὁμαλίστρα,** ἡ καὶ **Ὁμάλιστρον,** مصقل μισκάλ, مصقله μισκαλέ, μουχρέ.

Ὁμαλός, ή, όν, دوز δουζ, مساوی μουσαβή, معدل μουαδίλ, μουτεσαβή. ‖ (Γρμ.) قیاسی κηγιασί ‖ — ῶς (ἐπρ.) متساویا μουτεσαβί-γεν, سادهجه σαδέδζε.

Ὁμαλότης, ἡ دوزلق δουζλούκ, دوغریلق δογρουλούκ, تساوی τεσα-βού, سویت σεβιγέτ.

Ὁμάς, ἡ مجموع μεδζμού'. ‖ (Ἐμ... ماسه μάσα. «ἡ — **τῶν δανειστῶν** آلاجقلولرك ماسهسی ἀλαδζακλουλα-ρ... μάσαση.

Ὄμβριος, α, ον, یاغمورلی γαγ-μουρλού. « —**ον ὕδωρ** صوری ... γιαγμούρ σουγιού, یارن صای ... παράν.

Ὄμβρος, ὁ صغانق σαγανάκ, ... παράν.

Ὁμήγυρις, ἡ جمعیت δζεμιγ...

جماع δζεμα'άτ, مجلس μεδζλίς, مجمع
δζμά', انجمن ἐνδζουμέν.
'Ομηλικία, ἡ همسنى χεμσιννί.
'Ομῆλιξ ὁ καὶ ἡ همسن χεμσίνν,
یاشداش γιαςδάς.
'Όμηρος, ὁ رهن ρεχίν.
'Ομιλητής, ὁ شاکرد σαγκίρδ,
تلميذ τελμίζ, اصحاب ἀσχάπ.
'Ομιλία, ἡ صحبت σόχπέτ, لقردی
λακηρδή, قونیشمه κονουσμά, مكالمه
μουκιαλεμέ, تكلم τεκελλούμ, مصاحبت
μουσαχεπέτ. ‖ درس و معلومات δέρς
μα'λουμάτ. ‖ ('Εκκλ.) نطق νούτκ,
وعظ βάζ.
'Ομιλος, ὁ جمعيت δζεμιγέτ, هيئت
χεγέτ. ‖ قلبالق γαλαπαλήκ, ازدحام
ιζδιχάμ.
'Ομιλ(έω)ῶ, قونیشمق γκιορουσ-
μάκ, مناسبتی او. μουνασιπετὶ όλ. ‖
سویلمك σοϊλεμέκ, لقردی ا. λακηρδή
ἰτ. تكلم ا. τεκελλούμ ἰτ. قونیشمق
κονουσμάκ, مصاحبت ا. μουσαχεπὲτ
ἰτ. صحبت ا. σοχπὲτ ἰτ. «— μεγα-
λοφώνως» اواز بلند ایله سویلمك ἀβάζι
μπουλένδ ἰλὲ σοϊλεμέκ. «— μετά
τινος» سویلشمك σοϊλεσμέκ, مكالمه ا.
μουκιαλεμὲ ἰτ. «— περὶ φιλολο-
γίας» ادبیاتدن بحث ا. ἰδεπιγιατδὰν
μπαχς ἰτ. «ὁμιλεῖ Τουρκιστὶ» تركجه
تكلم ا. Τούρκδζε τεκελλοὺμ ἰδέρ.
«— εἰς τὸν λαὸν» اهالی یه خطاب ا. ἰ-
χαλιγὲ χιτάπ ἰτ. «— ἐπ' ἄμβωνος»
وعظ ا. βὰζ ἰτ.
'Ομίχλη, ἡ سیس σίς, دومان δου-
μάν, ضباب ζαπάπ, پوص πούς.
'Ομιχλώδης, ες, دومانلی δου-
μανλή, سیسلی σισλί, پوصلی πουσλού.
"Ομμα, τὸ "Ιδε 'Οφθαλμός.
'Ομματιάζω, نظر دكمك ναζὰρ
δεϊμέκ.
"Ομνυμι καὶ **'Ομνύω,** قسم يمين
ا. γεμὶν-κασὲμ ἰτ. آند ایجمك ἀνδ ἰτσ-
μέκ, تحلف ا. τεχαλλοὺφ ἰτ. [σίρ.
'Ομογάλακτος,ον, همشير χεμ-
'Ομογενής, ές, (Φυσ.) متجانس
الاجزا μουτεδζανὶς οὐλ-ἐδζζά. ‖
(Μθμ.) متجانس μουτεδζανίς, مجانس
μουδζανίς, همجنس χὲμ-δζίνς. ‖
('Εθν.) بر ملتدن اولان πὶρ μιλεττὲν
ὀλάν, هم ملت χὲμ-μιλλέτ, ملتداش
μιλλετ-δάς.
'Ομογένεια, ἡ (Φυσ.) مجانست
μουδζανεσέτ, تجانس τεδζανούς. ‖
('Εθν.) ملتداشلق μιλλετδασλήκ.
'Ομόγλωσσος, ον, هم زبان
χὲμ-ζεπάν.
'Ομογνωμον(έω)ῶ, هم افكار
او. χὲμ-ἐφκιὰρ όλ. متوافق الرأى او.
μουτεβαφὴκ οὐρ-ρέϊ όλ.
'Ομογνωμοσύνη, ἡ هم افكارلق
χὲμ-ἐφκιαρλήκ.
'Ομογνώμων, ὁ هم افكار χὲμ-
ἐφκιάρ, متوافق الرأى μουτεβαφὶκ οὐρ-
ρέϊ. ‖ —όνως (ἐπρ.) هم افكارجه χὲμ
ἐφκιάρδζε, متوافقا μουτεβάφικεν.
'Ομοδίαιτος, ον, سفرداش σο-
φραδάς, آرقداش ἀρκαδάς, اوطه‌ق
ὀδασήκ.

'Ομοδικία, ἡ (Νμ.) هلاقدارلق ἀλ̤ακκαδαρλήκ, بر دعوادە هلاقدار اولە πὶρ δαϐαδὰ ἀλ̤ακαδὰρ ὀλμά.

'Ομόδικος, ὁ καὶ ἡ (Νμ.) بر دعوادە هلاقدار اولان πὶρ δαϐαδὰ ἀλ̤ακαδὰρ ὀλάν.

'Ομόδοξος, ον, هم افكار χὲμ-ἐφκ̤άρ. ‖ ('Εκκλ.) همذهب χὲμ-μεζ-χέπ, مذهبداش μεζχεπ-δάς.

'Ομοεθνής, ές, هم ملت χὲμ-μιλλέτ, ملتداش μιλλετ-δάς.

'Ομοειδής, ές, همجنس χεμ-δζίνς, متجانس μουτεδζανίς. ‖ (ἀφηρ.) τὸ—ές تجانست μουτεδζανισέτ, تجانس τεδζανούς. ‖ —ῶς (ἐπρ.) همجنسجه χὲμ-δζίνσδζε, متجانسانە μουτεδζανισανέ.

'Ομόθρησκος, ον, همذهب χὲμ-μεζχέπ, مذهبداش μεζχεπδάς.

'Ομοθυμαδόν, ('Επρ.) اتحاداً ἰττιχάδεν, متحداً μουτέχχιδεν, يكزبان اولەرق γεκ̤-ζεπὰν ὀλαράκ, بالاتفاق πὶλ-ἰττιφάκ.

'Ομόθυμος, ον, هم افكار χὲμ ἐφκ̤άρ, متوافق μουτεϐαφήκ, متحد μουτεχχίδ, متوافق عليه μουτεϐαφὴκ ἀλέϊχ. ‖ —ως (ἐπρ.) ἴδε 'Ομοθυμαδόν.

'Ομοιάζω, بكزمك πενζεμέκ, تشابه ا. τεσαποὺχ ἰτ. مشابه او. μουσαπὶχ ὀλ. مماثلت ا. μουμασελὲτ ἰτ. مطابق او. μουταπὴκ ὀλ. محاكات ا. μουχακ̤ὰτ ἰτ. *ὁ ὁμοιάζων* شبيه σεπίχ, مشابه μουσαπίχ.

'Ομοιοβαρής, ές, الثقلت [...] μουτεχχὶδ οὺσ-σηκλέτ.

'Ομοιογράφος, ὁ (Γρμ.) [...] الاملا μουτεχχὶδ οὺλ-ἰμλά.

'Ομοιοκατάληκτος,ον,(Γρ[...] متحد الاخر μουτεχχὶδ οὺλ-ἀχήρ. (Ποιητ.) قافيەلى καφιγελή, مقفى μ[...] καφά.

'Ομοιοκαταληξία, ἡ قافيە κ[...]φιγέ, سجع σέδζ'.

'Ομοιόμορφος, ον, الشكل [...] μουτεχχὶδ οὺσ-σέκλ, همشكل χεμ-σέκ[...] *τὸ —ον* (ἀφηρ.) اتحاد الشكل ἰτ[...]χὰδ οὺσ-σέκλ.

'Ομοιοπάθεια, ἡ الاحساس [...] ἰττιχὰδ οὺλ-ἐχσάς, امتزاج ἰμτιζάδ[...] ‖ (Ι) تداوی بالمثل τεδαϐίϊ πὶλ-μίσ[λ]

'Ομοιοπαθής, ές, الاحساس [...] μουτεχχὶδ οὺλ-ἐχσάς, جاذبەلی δζα[...]πελή, ممتزج μουμτεζίδζ, همدرد χε[μ]δέρδ.

'Ομοιοπαθητική, ἡ (Ι) [...]ی بالمثل اصولی τεδαϐίϊ πὶλ-μὶσλ οὺσ[ου]λού, طبابت بالمثل τεπαπέτι πὶλ-μίσ[λ]

'Ομοιοπαθητικός,ή,όν, [...] متداوی بالمثل μουτεδαϐίϊ πὶλ-μίσ[λ] *«ἀστυκλινικὴ —ή* [...]يات متداويە بالمثل σεριργ̤ὰτ μουτεδαϐιγέϊ πὶλ-μίσ[λ] *«θεραπευτικὴ —ή* تداوی بالمثل [...]φέννι τεδαϐίϊ πὶλ-μίσλ.

'Ομοιόπτωτος,ον, (Γρμ.) [...] الاحوال μουτεχχὶδ οὺλ-άχϐάλ.

"Ομοιος, α, ον, بكزر πενζ[...] مثل μὶσλ πλ. امثال ἐμσάλ, مثلی μ[...]

ι, شبه σεπίχ, مشابه μουσαπίχ, ماثل
υμασίλ, معادل μουαδίλ, نظير να-
ι, مانند μανένδ, همتا χεμτά, مطابق
υταπήκ, یکسان γεκσάν. «— τὸν
ιον ἢ ὅμοιος ὁμοίῳ ἀεὶ πελάζει
ιμ.) تنجره بوارلاندی قپاغنی بولدی
ιδζερε γιουβαρλανδὴ καπαγηνὴ
ιλδού. «οἱ ὅμοιοι امثال ἐμσάλ,
ا ἀκράν.

Ὁμοιόσχημος, ον, همشكل
ι-σέκλ.

Ὁμοιότης, ἡ بكزه‌مه πενζεμέ,
مشا μουσαπεχέτ, مماثلت μουμασε-
, مطابقت μουταπακάτ, مانندی μα-
δί. «*ὑπάρχει μεγάλη — μεταξὺ*
δύο τούτων πραγμάτων بو ایکی
و شئ بیننده مشابهت تامه πού ικὶ
πεϊνινδὲ μουσαπεχέτι ταμμὲ
δις. ‖ ὁμοίως (ἐπρ.) كذا κέζα,
كذلك κεζαλλίκ, همكذا χέκεζα, دخی
ή, كی κιπί, ایضا ἔϊζεν.

Ὁμοι(όω)ῶ, ا. تشبیه‌تمثیل τεσ-
-τέμσιλ ἰτ. ‖ ا. تطبیق τατπὶκ
‖ (πθ.) ا. تشابه‌تمثل τεσαποὺχ-
κσσοὺλ ἰτ. ا. تطبق τεταππούκ
‖ (ἀμτβ.) او. مشابه‌ماثل‌مطابق
ιαπὶχ-μουμασὶλ-μουταπὶκ ὀλ.

Ὁμοίωμα, τὸ مثل μὶσλ πλ.
ἐμσάλ, صورت σουρὲτ πλ. صور
έρ, تصویر τασβίρ, تمثیل μεμσίλ.

Ὁμοιωματικός, ή, όν, تمثیلی
ιλί, تشبیهی τεσπιχί.

Ὁμοίωσις, ἡ بکزتمه πενζετμέ,
εμσίλ, تشبیه τεσπίχ, انظار ἰνζάρ.

Ὁμόκεντρος, ον, (Μθμ.) متحد
المركز μουτεχχὶδ οὐλ-μερκέζ, همركز
χεμ-μερκέζ.

Ὁμολογητής, ὁ (Ἐκκλ.) شهید
σαχὶδ πλ. شهدا σουχεδά.

Ὁμολογία, ἡ اقرار ἰκράρ, اعتراف
ἰττιράφ. ‖ تصدیق τασδὴκ قبول κα-
πούλ. «*ὁ ὑπὲρ οὗ ἡ* — مقرله μου-
κάρρουν λέχ. «*ὁ καθ' οὗ ἡ* — مقر
علیه μουκάρρουν ἀλέϊχ. «*τὸ ἀντικεί-*
μενον τῆς —ας مقر به μουκάρρουν
πίχ. «*δικαστικὴ*— حضور محكمه‌ده واقع
اولنان اقرار χουζούρι μεχκεμεδὲ βακὶ
ὀλουνὰν ἰκράρ. «*ἐξώδικος* — خارج
محكمه‌ده واقع اولنان اقرار χαρίδζι μεχ-
κεμεδὲ βακὶ ὀλουνὰν ἰκράρ. «*ἕκα-*
στος τῇ ἰδίᾳ ὁμολογίᾳ αὐτοῦ ἁλί-
σκεται هر كس كندو اقراری ایله مؤاخذ
اولنور χὲρ κὲς κενδοὺ ἰκραρὶ ἰλὲ μου-
αχεζὲ ὀλουνούρ.

Ὁμολογιοῦχος, ὁ (Ἐμπ.)
صاحب تحویلات ταχβιλὰτ σαχηπή,
صاحب اسهام ἐσχὰμ σαχηπή.

Ὁμόλογον, τὸ (Ἐμπ.) دین
سندی δέϊν σενεδί, تمسك τεμεσσούκ,
تحویل ταχβίλ, سند σενέδ.

Ὁμολογ(έω)ῶ, ا. توافق τε-
βαφοὺκ ἰτ. او. متوافق μουτεβαφὴκ
ὀλ. ‖ (Nμ.) ا. اعتراف‌قرار ἰττι-
ράφ-ἰκρὰρ ἰτ. ا. قبول و تصدیق κα-
ποὺλ βὲ τασδὴκ ἰτ. ‖ (πθ.) اقرار و
اعتراف اولنق ἰκρὰρ βὲ ἰττιρὰφ ὀλουν-
μάκ. ‖ او. مسلم μουσελλὲμ ὀλ. «*ὁ ὁ-*
μολογῶν مقر μουκὴρρ, معترف μου'τε-

ρίφ. «ὁμολογούμενος مقرر μόυκαρ-ρέρ, مسلم μουσελλέμ. «ὡμολόγησε τοὺς συνενόχους του رفيقلرینی اقرار و اعتراف ایتمشدر ραφικλαρηνὶ ἰκρὰρ βὲ ἰττιρὰφ ἰτμίσδιρ.

Ὁμομήτριος, ον, بر آنادن πὶρ ἀναδάν, لا ام λὶ-ἄμμ. «ἀδελφὸς — اخ لام ἔχχου λὶ-ἄμμ.

Ὁμόνοια, ἡ اویوشمه ὀγιουσμά, وفاق βεφάκ, اتفاق ἰττιφάκ, اتحاد ἰτ-τιχάδ. هم دمی χὲμ-δεμί. ‖ اشتراك ἰ-στιράκ, حسن مناسبات χούσνι μουνασι-πάτ. حسن امتزاج χούσνι ἰμτιζάδζ.

Ὁμονο(έω)ῶ, اتحاد - اتفاق ا. ἰττιχάδ-ἰττιφὰκ ἰτ. حسن امتزاج ا. χούσνι ἰμτιζὰδζ ἰτ. حسن مناسبتده بولنمق χούσνι μουνασεπετδὲ πορ-λουνμάκ.

Ὁμόνω, Ἴδε Ὁρκίζομαι.

Ὁμοούσιος, ον, متحد الجوهر μουτεχχὶδ οὐλ-δζεβχέρ, همجوهر χεμ-δζεβχέρ, همذات χεμ-ζάτ. ‖ (οὐσ.) τὸ —ον همجوهرلق χεμ-δζεβ-χερλήκ.

Ὁμοπάτριος, ον, بر بابادن πὶρ παπαδάν, لاب λὶ-ἔπ. «ἀδελφὸς — اخ لاب ἔχχου λὶ-ἔπ.

Ὁμόπιστος, ον, هم مذهب χὲμ μεζχέπ, مذهبداش μεζχεπδάς.

Ὅμορος, ον, همحدود χὲμ-χου-δούδ, همجوار χεμ-δζιβάρ, قومشو κομ-σού, سنورداش σινορδάς, مؤارف μου-βαρίφ. «τὰ —α κράτη ممالك مؤارفه μεμαλίκι μουβαριφέ.

Ὁμορρυθμία, ἡ (Ἐμπ.) قوللكتيفلك κολλεκτιφλίκ.

Ὁμόρρυθμος, ον, (Ἐμπ.) قوللكتيف κολλεκτίφ. « — ἑταιρ[εία] عمومیه شركت σιρκέτι ούμουμι[ιέ] قوللكتيف شركتی κολλεκλὶφ σιρκε[τί].

Ὁμοσπονδία, ἡ تجمع [...] χόυκιούμέτι μουδζτεμιά, هيرتجمع δζεμαχίρι μουδζτεμιά, [...] تجمع μεμαλίκι μουδζτεμιά.

Ὁμότεχνος, ον, اصنافدن [...] اولان πὶρ ἐσναφδὰν ὀλάν, [...] آرقه‌داشی σανακὰτ ἀρκαδασή, [...] χεμ-πισέ, صنعتداش σανακατ-δάς.

Ὁμοτράπεζος, ὁ همسفره χε[μ-]σοφρά, طعام آرقه‌داشی ταὰμ ἀρκαδα[σή].

Ὁμοῦ, (Ἐπρ.) برابر περαπ[έρ] برلكده πιρλεκδέ, معا με'άν.

Ὁμοφρον(έω)ῶ, افكار او[...] χὲμ-ἐφκιὰρ ὀλ. متوافق او. μουτε[βαφὴκ] ὀλ. اتحاد ا. ἰττιχὰδ ἰτ.

Ὁμοφροσύνη, ἡ همافكارلق χε[μ-]ἐφκιαρλήκ, اتحاد ἰττιχάδ, [اتفا]ق آرا ἰττιφάκι ἀρά.

Ὁμόφρων, ὁ καὶ ἡ متوافق μ[ουτεβαφὴκ] τεβαφήκ, همرأى χεμ-ρέϊ, [هم]افكار χὲμ-ἐφκιάρ, طرفدار ταραφδάρ. ‖ ὁμόφρόνως (ἐπρ.) متحداً μουτέχχιδεν, [اتفا]ق آرا ايله ἰττιφάκι ἀρὰ ἰλέ.

Ὁμοφυής, ές, هم خلق χ[εμ-] χούλκ.

Ὁμοφυΐα, ἡ هم خلقت χὲμ-χ[ιλκάτ].

Ὁμόφυλος, ον, هم قوم χ[εμ-] κάβμ, هم قبله χὲμ καπιλέ, [ملت]داش μιλλετ-δάς.

Ὁμοφωνία, ἡ اتحاد الصوت ἰτ-τιχάδ σὐσ-σάδτ. ‖ اتفاق ἰττιφάκ.

Ὁμόφωνος, ον, متحد الصوت μουτεχχίδ σὐσ-σάδτ. ‖ متوافق μουτε-φήκ. ‖ —*ώνως* (ἐπρ.) همزبان اولرق χεμ-ζεπὰν ὀλαράκ, متوافقاً μουτεδάφηκεν.

Ὁμοφων(έω)ῶ, همزبان او. χεμ-πὰν ὀλ. ‖ اتفاق ا. ἰττιφάκ ἰτ.

Ὁμόχροους, ουν, هم رنك χὲμ νκ. [ζεμάν.

Ὁμόχρονος, ον, همزمان χὲμ

Ὁμόψηφος, ον, هم آرا χὲμ ἀ-. ‖ —*ήφως* (ἐπρ.) اتحاد آرا ايله ἰτ-τιχάδι ἀρὰ ἰλέ, اتفاق آرا ايله ἰττι-φάκι ἀρὰ ἰλέ.

Ὁμόψυχος, ον, متوافق μουτε-φήκ, هم افكار χὲμ-ἐφκιάρ. ‖ —*ύ-χως* (ἐπρ.) اتفاق آرا ايله ἰττιφάκι ἀρὰ ἰλέ, متحداً μουτέχχιδεν, متوافقاً μου-τεδάφηκεν. [σουρρεδί.

Ὀμφαλικός, ή, όν, (Ι) سروى

Ὀμφαλοβλεφῖτις, ὁ (Ι) التهاب ورید سره ἰλτιχάπι βερίδι σουρή.

Ὀμφαλοειδής, ές, كوبكلى γκιόπεκλή.

Ὀμφαλοκήλη, ἡ (Ι) فتق سرى φτκι σουρρή.

Ὀμφαλός, ὁ (Ἀνθρ.) كوبك γκιό-πεκ, سره σουρρέ, ناف νάφ.

Ὄμφαξ, ὁ καὶ ἡ (Βτ.) قوروق κο-ρούκ, خام χάμ.

Ὁμωνυμία, ἡ آداشلق ἀδδασλήκ, همناملق χεμ-ναμλήκ.

Ὁμώνυμος, ον, آداش ἀδδάς, همنام χεμ-νάμ, نامداش ναμ-δάς. ‖ (Γρμ.) مترادف μουτεραδίφ.

Ὅμως, (Συδ.) اما ἄμα, فقط φά-κατ, لكن λάκιν. «*καὶ* —, *ἀλλ'* — بونك ايله برابر πουνοὺν ἰλὲ πεφαπέρ, مع هذا μέα' χεζά, بويله ايكن حال χὰλ ποϊλὲ ἰκέν.

Ὄν, τὸ (οὐδ. τοῦ Ὤν, μτχ. τοῦ Εἰμὶ) مخلوق μαχλούκ. ‖ موجود μεδ-δζούδ. «*τὸ ὑπέρτατον* — موجود عالى μεδδζούδι ἀλή, جناب حق δζε-νάπι χάκκ, خداى متعال χουδάϊ μου-τεάλ. «*τῷ ὄντι* كرچكدن γκερδζεκ-δέν, حقيقة χακήκατεν, في الحقيقه φὶλ-χακηκά, واقعا βακαά. ‖ (πλ.) *τὰ ὄντα* موجودات μεδδζουδάτ, مخلوقات μαχ-λουκάτ, كائنات κιαϊνάτ. «*τί ἐλεει-νὸν ὄν* آه نه آلچق آدم ἀὶ νὲ ἀλτσάκ ἀδάμ.

Ὀνάγρα, ἡ (Βτ.) حشيشة الحمار χα-σισέτ οὐλ-χημάρ.

Ὄναγρος, ὁ (Ζλγ.) يبانى اشك γιαπανὶ ἐσέκ, كور κιούρ, حمار وحشى χημάρι βαχσί.

Ὄναρ, τὸ رويا ρουγιά, دوش δούς, حلم χέλμ πλ. احلام ἐχλάμ, واقعه βακηά.

Ὀνοκρόταλος, ὁ (Ζλγ.) دكيز قارغه سى δενὶζ κάργασῃ.

Ὄνομα, τὸ اسم ἴσμ, آد ἄδ, نام νάμ. ‖ (συνεκδ.) شهرت σὸχρέτ, شان σάν, نام νάμ. ‖ (Γρμ.) اسم ἴσμ πλ. اسما ἐσμά. «— *κύριον* اسم خاص ἴσμι χάσς, اسم علم ἴσμι ἀλέμ. «— *προση-*

γορικόν اسم عام اسم جنس ἴσμι ἄμμ. «— συγκεκριμένον اسم ἴσμι ἀΐν. «— ἀφῃρημένον اسم عين ἴσμι μαʼνά. «— πρωτότυπον اسم معنى ἴσμι δζαμίδ. «— παράγωγον اسم جامد ἴσμι μουσ̃τάκκ. «— οὐσιαστικόν اسم مستق ἴσμι μεδσούφ. «— ἀρσενικὸν اسم موصوف ἴσμι μουζεκκέρ. «— θηλυκόν اسم مذكر ἴσμι μουεννές. «τὸ — τοῦ βαπτίσματος اسم مؤنث ἴσμι ζατή. «εἰπὲ τὸ — σου اسم ذاتی ἀδινὶ π̃ιλδίρ, اسمنی سویله آدینی بیلدیر ἰσμινὶ σοϊλέ. «κατʼ — اسما ἴσμεν. «ἐπʼ ὀνόματι نامنه ναμινά. «ὀνόματι نام νάμ, نامنده ναμινδά. «πόλις ὀνόματι Θεσσαλονίκη نام شهر سلانیك Σελανὶκ νὰμ σ̃εχίρ. «ἐξ ὀνόματος τοῦ δεῖνος فلانك طرفندن φιλανὶν ταραφινδάν, فلان نامنه φιλὰν ναμινά. «ἐπὶ ψιλῷ ὀνόματι فخری φαχρή. «εἰς τὸ — τοῦ Θεοῦ بسم الله π̃ισμίλλαχι. «ἀπέκτησε μέγα — εἰς τὰς ἐπιστήμας علم وهنرباینده تحصیل شهرت عظیمه ایتشدر ἴλμ οὐ χουνὲρ π̃αἴνδὰ ταχσήλι σ̃όχρέτι ἀζημὲ ἰτμίσ̃διρ. «καλλίτερα νὰ βγῇ τὸ ʼμάτι σου παρὰ τὸ — σου (πρμ.) كسك آدی چیقمدن جان چیقمه‌سی خیرلیدر κεσ̃ὶν ἀδὴ τσήκμαδαν δζὰν τσηκμασὴ χαϊρλήδιρ. «ἐχάθη τὸ — του آدی باتدی ἀδὴ π̃αττή, نسیانه دوشدی νισγιανὲ δούσ̃δού. «βγῆκε τʼ — του آدی چیقدی ἀδὴ τσηκδή.

Ὀνομάζω, آد- اسم قومق ἄδ-ἴσμ κομάκ, آدلامق ἀδλαμάκ, اسملك ἰσμλεμέκ, نامْلامق ναμλαμάκ, ... تسمیه ا. τεσμιγὲ ἴτ. ‖ دیمك διμέκ, ... σοϊλεμέκ. ‖ (πθ.) آدلنمق ἀδλανμά... اسملنمك ἰσιμλενμέκ, نامْلانمق ναμλα... μάκ, تسمیه اولنمق τεσμιγὲ ὀλουνμά... مسمی اولمق ... τεσεμμοὺ ἴτ. ... تسمی ا. ... σεμμὰ ὀλ. «πῶς ὀνομάζεσθε; ... ἰσμινὶζ νέδιρ; «ὀνομάζομαι Γεώργιος اسمم یورکیدر ἰσμὶμ Γιό... γκιδιρ. «τὸν ὠνόμασε κλέπτην ... خرسز دیدی - سویلدی ἀνὴ χηρσὴζ δι... - σοϊλεδί. ‖ (μτχ.) ὀνομαζόμενος, ... ον مسمی μουσεμμά, متسمی μουτε... σεμμά.‖

Ὀνομασία, ἡ اسم ἴσμ, نام νά... تسمیه τεσμιγέ, تسمی τεσεμμού.

Ὀνομαστήρια, τὰ (Ἐκκλ.) ... خصوصی γέδμι μαχσουσού, - اسمی ... یورطیسی κεσινὶν ἰσμὶ-γιορτουσού.

Ὀνομαστής, ὁ تسمیه ایدیجی τε... μιγὲ ἰδιδζί.

Ὀνομαστί, (Ἐπρ.) اسمیله ἰσ... ἰλέ, اسم باسم ἴσμ-π̃ὲ-ἴσμ, نامیله να... ἰλέ. [ναμ...

Ὀνομαστικόν, τὸ لغتنامه λογα...

Ὀνομαστικός, ή, όν, ... ναμί, تسمیه‌وی τεσμιγεδή, اعتباری τιπ̃αρή. ‖ ἡ «— ἡ (Γρμ.) مجرد μο... δζερρέδ.

Ὀνομαστός, ή, όν, مسمی μο... σεμμά, ملقب μουλεκκέπ̃. ‖ ... تسمیه ... καπ̃ίλι τεσμιγέ. ‖ نامدار ναμδά... مشتهر μουσ̃τεχίρ.

'Ονάριον, τὸ اشك صباسى ἐσὲκ σηπασή.

'Ονειδίζω, يوزه اورمق γκιουζέ βουρμάκ, عيبلمق ἀϊπλαμάκ, ا. طعن τά'ν ἰτ. ꝗ ا. ذم ζέμμ ἰτ. ا. تكدير τεκδὶρ ἰτ.

'Ονειδισμός, ὁ عيبلمه ἀϊπλαμά, طعن τά'ν, تعييب τα'γίπ. ꝗ ذم ζέμμ, تكدير τεκδίρ.

'Ονειδιστικός, ή, όν, طعن آمیز τὰ'ν-ἀμίζ, تحقير آميز ταχκὴρ-ἀμίζ, شتم آميز σέτμ-ἀμίζ.

"Ονειδος, τὸ طعن τά'ν, تعيير τα'γίρ, تعييب τα'γίπ. ꝗ ذم ζέμμ, سرزنش σερζενίς, شتم σέτμ. ꝗ عار ἄρ, خجالت χηδζαλέτ.

"Ονειος, α, ον, حارى χημαρή, اشك ἐσέκ. «—ον γάλα اشك صودى ἐσὲκ σουδού.

'Ονειρεύομαι, رؤيا كورمك ρουγιὰ γκιόρμέκ, دوش كورمك δοὺς γκιόρμέκ.

'Ονειροδυνία, ἡ (I) منام مؤذى μενάμι μουεζζή.

'Ονειροκρισία, ἡ تعبير رؤيا τα'πὶρι ρουγιά.

'Ονειροκρίτης, ὁ معبر رؤيا μουαπ-πὶρι ρουγιά, معبر μουαππίρ.

'Ονειροκριτικός, ή, όν, تعبيرى τα'πιρί. «τὸ —ὸν (βιβλίον) تعبير نامه τα'πὶρ-ναμέ, كزرنامه γκιουζερ-ναμέ. «ἡ —ή (τέχνη) معبرلك μουαπ-πιρλίκ.

"Ονειρον, τὸ καὶ **"Ονειρος,** ὁ رؤيا ρουγιὰ πλ. رؤى ρουί, دوش δούς, حلم χουλούμ πλ. احلام ἀχλάμ. «— ἡδὺ رؤياى لطيف ρουγιάϊ λατίφ. «ὁ βίος εἶναι — عمر انسان محضا رؤيادر 'όμρι ἰνσὰν μάχζεν ρουγιάδιρ.

'Ονειροπόλημα, τὸ خيال χαγιὰλ πλ. خيالات χαγιαλάτ, وهم βὲχμ πλ. اوهام ἐβχάμ.

'Ονειροπόλησις, ἡ صايقلمه σαηκλαμά, خيالات χαγιαλάτ, اوهام ἐβχάμ.

'Ονειροπολ(έω)ῶ, خيالامق χαγιαλλαμάκ, صايقلمق σαηκλαμάκ, ذهنی طالمق ζιχνὶ δαλμάκ.

'Ονειρωγμός, ὁ καὶ **—ξις,** ἡ احتلام ἰχτιλάμ.

'Ονειρώττω, ا. تحلم τεχαλλούμ ἰτ. ꝗ (I) ا. احتلام ἰχτιλὰμ ἰτ.

'Ονηλασία, ἡ اشكجيلك ἐσεκδζι-λίκ, خربانى χαρπανή.

'Ονηλάτης, ὁ اشكجى ἐσεκδζή, مركبجى μερκεπδζή, خربنده χαρπενδέ, خربان χαρπάν.

'Ονήσιμος, ον, مفيد μουφίδ.

"Ονησις, ἡ فائده φαϊδέ. ꝗ استفاده ἰστιφαδέ.

'Ονθύλευμα, τὸ طولمه δολμά.

'Ονίσκος, ὁ اشك يوروسى ἐσὲκ γιουβρουσού, صپا σηπά. ꝗ ('Ιχθ.) مورنه باليغى μουρούνα παληγή.

'Ονοβάτης, ὁ خر سوار χὰρ-σουβάρ.

'Ονόβλητον, τὸ (Βτ.) اسپاناق ἰσπανάκ.

'Ονοματίζω, اسمنى ذكر - ياد ا. ἰσμινὶ ζὶκρ-γι̯ὰδ ἰτ.

'Ονοματικός,ή,όν, اسمى ἰσμί.

'Ονοματοθεσία, ἡ آد قومه ἂδ κομά, تسميه τεσμιγέ, وضع اسم βάζ'ι ἴσμ.

'Ονοματολογία, ἡ مبحث الاصطلاحات μεπ̇χὰς οὐλ-ἰστιλαχάτ. «— *χημική* اصطلاحات كيميويه ἰστιλαχάτι κιμγεβιγέ. «— *βοτανική* اصطلاحات نباتيه ἰστιλαχάτι νεπ̇ατιγέ. «— *ἰατρική* اصطلاحات طبيه ἰστιλαχάτι τιπ̇π̇ιγέ.

'Ονοματοποιΐα, ἡ بر شئيك چيقارديغى صوت و صدا ايله تسميهسى π̇ὶρ σεγὶν τσηκαρδηγὴ σὰβτ βὲ σεδὰ ἰλὲ τεσμιγεσί.

"Ονος,ὁ (Ζλγ.) اشك ἐσέκ, مركب μερκέπ̇, حمار χημὰρ πλ. احمره ἀχμιρέ, خر χάρ.§ (θλ.) ἡ — ديشى اشك δισὶ ἐσέκ, قانجيق κανδζήκ. [δαμ.ή.

'Ονοστάσιον, τὸ اشك طامى ἐσὲκ

'Οντολογία, ἡ مبحث المكونات μεπ̇χὰς οὐλ-μουκεβενάτ. [διγέτ.

'Οντότης, ἡ موجوديت μεβδζου-

"Οντως, ('Επρ.) بالفعل π̇ὶλ-φίλ, حقيقة χακήκατεν.

"Ονυξ,ὁ طيرناق τηρνάκ, ظفر ζουφοὺρ πλ. اظفار ἐζφάρ, نا حن ναχούν. «ὁ — *τῶν σαρκοβόρων ὀρνέων* پنجه πεντσέ, مخلاب μιχλάπ̇, مخلب μιχλέπ̇. § ('Ορκτ.) ظفره ζουφρέ, عقيق ἀκήκ. «*ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων* هنكام صباوتدن χενγκι̯άμι σεπ̇αβετδέν.

'Ονυχιστήριον, τὸ طرناق مقاصى τηρνὰκ μακασή.

'Ονυχοειδής, ές, طرناق شكلنده τηρνὰκ σεκλινδέ, ظفرى ζουφρί.

'Οξαλικόν,τὸ ὀξὺ (Χημ.) حمض حماض χαμίζι χουμμάζ.

'Οξαλίς, ἡ اكشيمش شراب ἐκσί[...] σαράπ̇. § (Βτ.) كوزى قولاغى γκι̯ο[...] κουλαγή, حماض χουμμάζ.

'Οξάλμη, ἡ صالامورا مخلوطى [...] λαμούρα μαχλουτή, صالجيه σάλτ[...]

'Οξείδιον, τὸ (Φρμ.) [...] χουμούζ.

'Οξέλαιον,τὸ ايله زيتون ياغى [...] مخلوطى σιρκὲ ἰλὲ ζεϊτοὺν γι̯αγὴ μα[...]λουτή.

'Οξοπώλης, ὁ سركهجى σιρ[...]δζή, خلال χαλλι̯άλ.

"Οξος, τὸ سركه σιρκέ, خل χά[...]

'Οξύ, τὸ (Χημ.) حامض χαμ[...] اكشى ἐκσί. «*ἁλικὸν* — روحى τοὺζ ρουχού. «*ἀνθρακικὸν* — [...] فحم χαμήζι φάχμ. «*θειϊκὸν* — روحى ζὰδζ ρουχού. «*μεταλλικὰ* [...] حامضات معدنيه χαμηζάτι μα'δεν[...]

'Οξύα καὶ **'Οξύη,** ἡ (Βτ.) آق كولكن آغاجى καϊν ἀγαδζή, γκι̯ουλκέν.

'Οξυάκανθα καὶ **—θος,** (Βτ.) قادين طوزلغى καδὶν τουζλου[...] آنبر باريس ἀνπ̇ὲρ π̇αρίς, زرشك ζιρ[...]

'Οξύγαλα, τὸ ياغورت γι̯αγο[...]

'Οξύγγιον,τὸ ايچ ياغى ἴτς γι̯α[...]

'Οξύγλυκυς, ὁ ميخوش μεϊ[...]

ξυγόνον, τὸ (Χημ.) مولد ...ι μουβελλὶδ οὺλ-χουμουζά.

υγονοποιήσιμος,ον,(Χημ.) ... قابل καπίλι τεχαμμούζ.

ξυγονοποίησις, ἡ (Χημ.) ... ταχμήζ.

ξυγονοποι(έω) ῶ, (Χημ.) ... ταχμήζ ἰτ. § (πθ.) تحمض ... χαμμοὺζ ἰτ.

υγράφω, چاپكنويش او. τσα-... ουβὶς ὀλ. [νουβίς.

υγράφος,ὁ چاپكنويش τσαπικ-

υγώνιος,ον, (Μθμ.) سورى σιβρὴ κηοσελή, ذوالزوايای ...ζ-ουζ-ζεβαγηάτ οὺλ-χαδδέ.

υδέρκεια, ἡ حدت بصر χηδ-πάσρ, بصيرت πασηρέτ, فراست ...έτ.

υδερκής,ές, حديد البصر χα-...λ-πάσρ, بصير πασήρ.

ὕδιον, τὸ (Χημ.) حامض χα-... (κν.) سركه σιρκέ, اكشى ἐκσί.

ηκοΐα, ἡ حدت سامعه χηδ-...κμιά'.

ήκοος,ον, حديد السامعه χα-...-σαμιά'.

θυμία, ἡ حدت مزاج χηδ-...ζάδζ, حدت χηδδέτ.

θυμος, ον, تيز طارليلر τίζ ..., حدتلى χηδδετλή, حديد المزاج ...ὺλ-μιζάδζ, سريع الغضب σερὶ' ...άπ.

μάθεια, ἡ سرعت تعلم σου-...αλλούμ.

'Οξυμαθής, ές, سريع التعلم σερὶ' οὺτ-τεαλλούμ, ذكى ζεκί.

'Οξύμωρος, ον, تحامق ايدن ذكى τεχαμοὺκ ἰδὲν ζεκί. § (Φλγ.) ... برينه مختلف المعنى كلاتك ياخود عبارهنك تركيبى τὶρ πιρινὲ μουχτελὶφ οὺλ-μα'νὰ κελιματὶν γηάχοδ ἰπαρενὶν τερκιπί.

'Οξύν(οο)ους, ουν, دقيق العقل δακὴκ οὺλ-ἄκλ, ذكى ζεκί, فطين φετίν.

'Οξύνω, سيوريلتمك σιβριλετμέκ, كسكين ا. κεσκίν ἰτ. تحديد ا. τεμδὶδ ἰτ. بيلهمك πιλεμέκ. § (τρπ.) حدتلنديرمك χηδδετλενδιρμέκ, تشويق و تحريك ا. τεσβὴκ βὲ ταχρὶκ ἰτ. § (Γρμ.) اشارتى وضع ا. (΄) ἰσαρετὶ βάζ' ἰτ. § اكشيتمك ἐκσιτμέκ, تحميض ا. ταχμὴζ ἰτ. § (πθ.) سيوريلنمك σιβριλενμέκ, كسكينلك κεσκινλεμέκ. § اكشيمك ἐκσι-μέκ, تحمض ا. τεχαμμοὺζ ἰτ. § (Γρμ.) اشارتى (΄) آلمق ἰσαρετὶ ἀλμάκ.

'Οξυποίησις, ἡ (Χημ.) تحميض ταχμήζ, انحماض ἰνχημάζ, تحمض τε-χαμμούζ.

'Οξυποι(έω)ῶ, (Χημ.) اكشيلتمك ἐκσιλετμέκ, تحميض ا. ταχμὴζ ἰτ. § (πθ.) اكشيلك ἐκσιλεμέκ, تحمض ا. τεχαμμοὺζ ἰτ.

'Οξυρρεπής, ές, καὶ **—ρο-πος, ον**, سريع الميل σερὶ' οὺλ-μεΐλ, متلون μουτελεββίν, متحول μουτεχαβ-βίλ, حديد المزاج χαδὶδ οὺλ-μιζάδζ

'Οξύρρινος, ον, سيورى بورونلى σιβρὶ πουρουνλού. § (Ι) حديد السامعه χαδὶδ οὺσ-σαμιά.

Ὀξυρρόδινον, τὸ كل سركه‌سی γκιοὺλ σιρκεσί.

Ὀξύρρυγχος, ὁ (Ζλγ.) مرسين باليغی μερσὶν παληγή.

Ὀξύς, εῖα, ύ, سيوری σιβρί, كسكين κεσκίν, تيز τίζ, حديد χαδίδ, شديد σεδίδ. ‖ اكشی έκσί. ‖ (μτφ.) ذكی ζεκί, فطين φετίν. ‖ ثقيل σεκήλ. « — *νόσημα* مرض شديد μαράζι σεδίδ. «*ἔχω τὴν ὄσφρησιν, τὴν ὅρασιν ὀξεῖαν* قوهٔ شامعه‌سی - قوهٔ باصره‌سی حديد او. κουββέτι σαμιασὶ - κουββέτι πασηρεσὶ χαδὶδ όλ. ‖ (οὐσ.) ἡ ὀξεῖα (Γρμ.) حروف صوتيه اوزرينه وضع ايديلان اشارتی (ʹ) χουρούφι σαβτιγὲ οὐζερινὲ βάζ ἰδιλὲν (ʹ) ἰσαρετί. « τὸ ὀξύ (Χημ.) حامض χαμήζ, اكشی έκσί. «*νιτρικὸν* ὀξύ آزوت حامض χαμήζι ἀζότ. «*θειϊκὸν* ὀξύ كبريت حامض χαμήζι κιπρίτ. «*ἀνθρακικὸν* ὀξύ حامض فحم χαμήζι φάχμ. « *ὀξαλικὸν* ὀξύ حامض حماض χαμήζι χουμμάζ. ‖ ὀξέως (ἐπρ.) شدتله σιδδέτλέ, شديداً σεδίδεν.

Ὀξύστομος ον, كسكين آغيزلی κεσκὶν ἀγηζλή.

Ὀξύτης, ἡ سيوريلك σιβριλίκ, تيزلك τιζλίκ, كسكينلك κεσκινλίκ. ‖ سرعت σουρά'τ. ‖ شدت σιδδέτ, حدت χηδδέτ. ‖ اكشيلك έκσιλίκ. ‖ (Χημ.) حامضيت χαμηζηγέτ. «ἡ — *τοῦ νοός* دقيقهٔ فهم δακηκάτι φέχμ.

Ὀξύφθογγος, ον, حديد الصوت χαδὶδ οὐσ-σάβτ.

Ὀξυφλόγωσις, ἡ (Ι) فوق العاده التهاب ἰλτιχάπι φὲβκ ἐλ-χαδδ[...]

Ὀξυφοῖνιξ, ὁ (Βτ.) [...] δεμὶρ χινδί, هند خرماسی χινδ[...] μασή. [...]

Ὀξυφωνία, ἡ حديث صوت [...]

Ὀξύφωνος, ον, حديد الصوت χαδὶδ οὐσ-σάβτ.

Ὀξύχολος, ον, حدتلی χ[...] λή, حديد المزاج χαδὶδ οὐλ-[...]

Ὀπαδός, ὁ καὶ ἡ آرقه‌داش [...] δάς, تابع ταπὶ πλ. توابع τεβ[...] طرفدار ταραφδάρ, طرفگير ταρ[...]

Ὅπερ, اوكه ὄκι, كه κί. [...] γνοῶ بيلديكم شئ πίλμεδιγιμ [...]

Ὀπή, ἡ دليك δελίκ, [...] سوراخ σουράχ.

Ὄπιον, τὸ (Βτ.) آفيون [...]

Ὀπισθάγκωνα, (Ἐ[...]) آرقه طرفنده باغلی ἐλλερὴ ἀρκ[...] φινδὰ παγλή.

Ὄπισθεν, (Επρ.) [...]دن [...] δάν, آرقه‌سندن ἀρκασινδάν, [...] βερασινδάν, كيرودن γκερ[...] آرقه‌ده ἀρκαδά, آرقه‌سنده [...] «— *τῆς θύρας* [...] آرقه‌سنده [...] ἀρκασινδά.

Ὀπισθενέργεια, ἡ [...] ماقبله شمولی اولملق μαζιγ[...] λινὲ σουμουλὴ ὀλμακλήκ.

Ὀπισθενεργός, όν, [...] قبله شمولی يا حكم و تأثيری اولان -μακαπλινὲ σουμουλὴ γ[...] οὐ τεεσιρὶ ὀλάν.

[Ὀπ]ίσθιος, α, ον, كيرى طرف ... ταράφ, آرقه طرف ἀρκὰ ταράφ, ظهر ζάχρ. § متأخر μουτεαχ-... «τὰ —α (κν) قيچ κήτς.

[Ὀπ]ισθογεμής, ές, آرقه‌دن طولار ...ὰν δολάρ.

[Ὀπ]ισθογράφησις, ἡ (Ἐμπ.) ζαχριγέ, جيرو δζίρο. «λευκὴ — آچيق جير ἀτσὴκ δζίρο.

[Ὀπ]ισθογράφος, ὁ καὶ ἡ (Ἐμπ.) صاحب σαχήπι χαβαλέ, محيل ...λ, جيرانته δζιράντα.

[Ὀπ]ισθογράφω, سندك ظهرينه بر ... يازمق πὶρ σενέδὶν ζαχρινὲ ...ὰκ-ἰμζὰ ἰτ. § (Ἐμπ.) جيرو ا. ...ἰτ. جيرو طريقيله دور ا. δζίρο ...ἡ ἰλὲ δὲβρ ἰτ.

[Ὀπ]ισθοδρόμησις, ἡ كيرويه γκιρουγὲ τσεκιλμέκ, كيرو قالمه ...λενμέ. § رجوع ρουδζού, رجعت ...ἰτ. § (νλ.) منع ترقى μένι τε-...

[Ὀπ]ισθοδρομικός, ή, όν, راجع ... § (νλ.) مانع ترقيات μανίϊ τε-...γχάτ.

[Ὀπι]σθοδρομ(έω)ῶ, كيريلمك ...ενμέκ, كيرى چكلمك γκιρὶ τσε-... كيرى كيتمك γκιρὶ γκιτμέκ, ...كيرى γκιρὶ καλμάκ. § رجعت ... ριδζαὰτ-ρουδζοὺ ἰτ. § ترقى ... τερακκὴ ἴτμεμεκ.

[Ὀπι]σθότονος, ὁ (Ι) كزاز خلق ...ι χαλφή, خلق غدّه τεμεδδοὺδ

Ὀπισθοφυλακή, ἡ (Στρ.) دمدار δουμδάρ, مؤخر الجيش μουαχχὰρ οὺλ-δζέϊς. [σθιος.

Ὀπισινός, ή, όν, Ἴδε Ὀπί-

Ὀπίσω, (Ἐπρ.) كيرى γκιρί, آرقه ἀρκά, ارد ἄρδ, پس πές. «ἐπιστρέφω — كيرى دونمك γκιρὶ δὸνμέκ. «μένω — كيرى قالمق γκιρὶ καλμάκ. «ὕπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ (φρ.) استغفرالله ἰσταγφιρουλ-λάχ. «ἐμπρὸς καὶ — پيش و پس πὶς οὺ πές, پس و پيش πὲς οὺ πίς.

Ὀπισθοχώρησις, ἡ رجعت ριδζαάτ, رجوع ρουδζού.

Ὀπισθοχωρ(έω)ῶ, رجعت-رجوع ا. ριδζαὰτ-ρουδζοὺ ἰτ. [κερδέ.

Ὁπλαρχηγός, ὁ سر كرده σέρ-

Ὁπλασκία, ἡ سلاحبازلق σιλαχπαζλήκ, سلاح تعليمى σιλὰχ τα'λιμί.

Ὁπλίζω, سلاحلندرمق σιλαχλανδιρμάκ, تسليح ا. τεσλὶχ ἰτ. § (Ντκ.) تجهير ا. τεδζχὶρ ἰτ. § (πθ.) سلاحلنمق σιλαχλανμάκ, تسلح ا. τεσελλοὺχ ἰτ. § (Ντκ.) تجهز ا. τεδζεχχοὺζ ἰτ. § (πθ. μτχ.) ὡπλισμένος سلاحلى σελαχλή, مسلح μουσελλάχ. «— μέχρις ὀνύχων بر سلاح ποὺρ σιλάχ.

Ὅπλισις, ἡ καὶ Ὁπλισμός, ὁ تسليح τεσλίχ, تسلح τεσελλούχ.

Ὁπλιταγωγός, ἡ (Ντκ.) نقليه وايورى νακλιγὲ βαπορού.

Ὁπλίτης, ὁ پر سلاح ποὺρ σιλάχ. § (Στρ.) نفرى پياده پر سلاح ποὺρ σιλὰχ πιγιαδὲ νεφερί.

'Οπλοδιδάσκαλος, ὁ سلاح معلمی σιλὰχ μουαλλιμί.

'Οπλοθήκη, ἡ مخزن اسلحه ἐσλιχὰ μαχζενί, سلاحخانه σιλαχχανέ, دپوی δεπoΐ.

'Οπλομαχία, ἡ سلاح ايله غوغا σιλὰχ ἰλὲ γαβγὰ ἰδισμέ. ‖ سلاحبازلق σιλαχπαζλήκ.

'Οπλομαχική, ἡ (τέχνη) فن سيافه φέννι σιγιαφέ.

"Οπλον, τὸ سلاح σιλὰχ πλ. اسلحه ἐσλιχά, حرب χάρπ, آلت ἀλέτ. «*καταθέτω τὰ —α*.» سلاح تسليم τεσλίμι σιλὰχ ἰτ. «سلاح ترك .ا» τέρκι σιλὰχ ἰτ. «*εὑρίσκομαι ὑπὸ τὰ —α*» سلاح الندا بولنمق σιλὰχ ἀλτινδὰ πουλουνμάκ. «*παρουσιάζω —α*» سلامه طورمق σελαμὰ δουρμάκ. «*παρουσιάσατε —α!*» آرس طوت! ἄρς τούτ! «*μεταχειρίζομαι τι ὡς —*» آلت اتخاذ .ا ἀλὲτ ἰττιχὰζ ἰτ. «*εἰς τὰ ὅπλα!*» سلاحه طاورانك σιλαχὰ δαβράν.

'Οπλοποιΐα, ἡ سلاحجيلق σιλαχδζηλήκ, فن اعمال اسلحه φέννι ἰμάλι ἐσλιχά.

'Οπλοποιός, ὁ سلاحجى σιλαχδζή, تفنكجى τουφενκδζή.

'Οπλοστάσιον, τὸ سلاحخانه σιλὰχ χανέ.

'Οπλοφορία, ἡ سلاح طاشيمه σιλὰχ τασιμά. «*ἄδεια —ας*» سلاح تذكرەسی σιλὰχ τεζκερεσί.

'Οπλοφόρος, ὁ سلاح طاشيان σιλὰχ τασαγιάν, مسلح μουσελλάχ.

'Οπλοφορ(έω)ῶ, سلاح طاشيمق σιλὰχ τασιμάκ.

'Οπλοφυλακεῖον, τὸ سلاحخانه σιλὰχ χανέ.

'Οπλοφύλαξ, ὁ اسلحه محافظی ἐσλιχὰ μουχαφίζι, سلاحخانه مديری σιλὰχ χανὲ μουδιρί.

'Οπόθεν, Ἐπρ.) دن δέν, نرهدن νέρεδεν. ‖ دولايى δολαΐ. «—ὁ... قنغى طرفدن اولور ايسه اولسون ...ταραφδὰν ὀλοὺρ ἰσὲ ὀλσούν.

'Οποῖος, α, ον, كه κί, نه درلو νὲ τουρλού. «—*δήποτε...*» هر كيم χὲρ κίμ, هر نه χὲρ νέ. «—*ἂν ἦνε*» هر كيم ايسه χὲρ κὶμ ἰσέ. ... *εἶναι τοιοῦτος, ὁποῖον τὸν νο...τε*» ظن ايديككز كبى دكلدر ζάνν... νὶζ κιπὶ δεγίλδιρ. «*ὁποιοιδ...καὶ ἂν ἦνε οἱ σκοποί του*» ... هر نه مقصدلری ايسه ... μακσαδλαρὴ χὲρ ... «*τὸ ὅπλον διὰ τοῦ ὁποίου* ... *πλήγωσε*» ... ايلديكى سلاح جرح ... δζέρχ ἐϊλεδιγὶ σιλάχ. «*ἡ κατ...σις, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκ...*» بولنديغمز حال πουλουνδουσυγ... χάλ.

"Οποιος, α, ον, كه كيم κ..., كه نه νὲ κί, هر كيم χὲρ κίμ, نه ... νέ.

'Οπός, ὁ نبات طملتيسى δαμλαντησή, عصاره οὐσαρέ, χουλασά, صو σού. [νὲ κ...

'Οπόσος, η, ον, ('Ἀντ. ...

'Οπόταν καὶ **'Οπότε,** ...

وقته βακηττά, زمانده ζεμανδά, نده νέ βακήτ κι, وقتکه βακητκί, ایکن ικέν, ده δέ. « — ἔλθῃ وقت کلدیکی κελδιγὶ βακήτ.

Ὁπότερος, α, ον, ایکیسندن بری ...ισινδέν πιρί.

Ὅπου, (Ἐπρ.) یر γέρ, یره γερέ, یرده γερδέ, نرده νέρεδε, نره یه νέρεγε, ...εσθ' — بعضاً πάζεν «— γῆς هر طرفده χέρ ταραφδά. «— θέλω نرده ایستر ایسه νέρεδε ιστέρ ισέμ. «— ...ἂν ὑπάγῃ نره یه کیدر ایسه νέρεγε ...ιδέρ ισέ. «θὰ ὑπάγω — θέλω ایستدیکم یره کیده... ιστεδιγίμ γερέ ...ιδεδζέγιμ. « - δήποτε هر نرده ... χέρ νέρεδε ισέ.

Ὀπτασία, ἡ کشف κέσφ, رؤیا ...γιά.

Ὀπτικός, ή, όν, بصری πασα... «ἡ — (τέχνη) مبحث البصر μεπ...ς ούλ-πασάρ, علم البصر ίλμ ούλ...σάρ, مبحث المرآت μεπχάς ούλ-μι...τ.

Ὀπτός, ή, όν, پیشمش πισμίς, مطبوخ ματπούχ. «τὸ —όν کباب κε...π.

Ὀπτόμετρον, τὸ (Τεχ.) مقیاس ...ال μηκγιάς ούλ-πασάρ.

Ὀπώρα, ἡ (Βτ.) یمش γεμίς, ... μεϊβά, ثمره σεμερέ, اثمار εσμάρ, ...πάρ.

Ὀπωρικόν, τὸ Ἴδε Ὀπώρα. ...ηρὰ ὀπωρικὰ قوری یمشلر κουρού ...ισλέρ.

Ὀπωροθήκη, ἡ میوه طولابی μεϊβὰ δολαπὶ-ἀνπαρί, یمشلك γεμισλίκ, میوه‌لك μεϊβαλίκ.

Ὀπωροπώλης, ὁ یمشجی γεμισδζί.

Ὀπωροφόρος, ον, یمشلی γεμισλή, میوه‌دار μεϊβαδάρ, مثمر μουσμίρ. «δένδρα —α اشجار مثمره ἐσ-δζάρι μουσμιρέ.

Ὅπως, (Ἐπρ.) نصل νάσηλ, وجهله βέδζχιλε, وجه اوزره βέδζχ ούζρέ, کبی κιπί, ایچون ιτσούν, امرنده έμριν-δέ, ضمننده ζιμνινδέ, باینده παπινδά. «— τύχῃ بخته παχτινά. «— ὁ νόμος διατάσσῃ قانونك امر ایلدیکی وجه اوزره κανονούν έμρ ιλεδιγὶ βέδζχ ούζρέ. «— καὶ ἂν θέλῃς استدیکك کبی ιστεδιγὶν κιπί. «οὐκ οἶσθ' ὅπως فیر ممکندر γαϊρι μουμκίνδιρ. «οὐχὶ ὅπως ... ἀλλά ... اوزره ... ایچون دکل ι-τσούν δεγίλ ... ούζρέ. «οὐχὶ ὅπως τιμωρήσῃ, ἀλλὰ ἐπαινέσῃ αὐτὸν تأدیب ایچون دکل تحسین ایتك اوزره τεε-δίπ ιτσούν δεγίλ ταχσίν ιτμὲκ ούζ-ρέ. «ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως ἀποσταλῇ ἡ παροῦσά μου αἴτησις τῷ δεῖνα اشبو استدعامك فلانه بعث وتسیار ایتدیرلمسی ضمننده ίσπου ιστιδαμὶν φιλανὰ πά'ς ού τεσγιὰρ ιττιριλμεσὶ ζεμινινδέ. «—δήποτε هر نصل ایسه χὲρ νάσιλ ισέ. هر نه حال ایسه χὲρ νὲ χάλ ισέ. «ὁπωσοῦν (ἐπρ.) اولدقجه ὀλδούκδζε.

Ὅραμα, τὸ منظره μανζαρέ, کشف κέσφ, رؤیت ρουϊγέτ. ‡ وحی βαχή, رؤیا ρουγιά.

"Ορασις, ἡ کورمه .γκιόρμέ, بصر πασάρ, نظر ναζάρ, رؤيت ρουïγέτ. « ἡ δύναμις τῆς —ως قوهٔ باصره κουββέϊ πασηρέ. [σαρή.

'Ορατικός, ή, όν, بصری πα-

'Ορατός, ή, όν, کورینور γκιό-ρουνούρ, مرئی μερί', منظور μενζούρ, مشهود μεσχούδ, معاین μουαγέν, بديد πεδίδ.

'Οργανίζω, قورمق κουρμάκ, ترتيب - تنظيم - تشكيل ا. τερτὶπ-τανζὴμ-τεσκὶλ ἰτ.

'Οργανικός, ή, όν, عضوی ά-ζουβή, آلتی ἀλετή. « —ἡ χημεία کیای عضوی κιμγιάϊ ἀζουβή. « —ἡ καὶ φωνητικὴ μουσικὴ موسيقیٔ آلتی و صوتی μουσικήϊ ἀλετὴ βὲ σαβτή. « — νόμος اداره نظامنامه‌ئی ἰδαρὲ νιζαμναμεσί, نظامنامهٔ داخلی νιζαμναμέϊ δαχηλή. ‖ —ῶς (ἐπρ.) عضوی و آلتی صورتله ἀζουβὴ βὲ ἀλετὴ πὶρ σουρέτλε.

'Οργανισμός, ὁ ترتيب τερτίπ, تنظيم τανζήμ, تنسيق τενσίκ. ‖ (Nμ.) نظامات νιζαμάτ, تنسيقات τενσικάτ, تنظيمات τανζημάτ. ‖ (I) تعضو τεαζ-ζού, عضويت ἀζουβιγέτ.

'Οργανιστής, ὁ (Μουσ.) اورفنون چالغی چالان ὄργανον τσαλγὴ τσα-λάν, اورفنونجی οργανονδζή.

'Οργανογραφία, ἡ (I) مبحث الاعضا μεπχὰς οὐλ-ἀζά.

"Οργανον, τὸ آلت ἀλέτ πλ. آلات ἀλιάτ, عضو ἀζοὺ πλ. اعضا ἀζά. ‖ ماكنه μάκενα. « — μουσικὸ[ν] آلتی موسيق μουσικὴ ἀλετή. « τὸν μ[ετε]-χειρίσθη ὡς ὄργανον τῶν σκοπῶ[ν] του اجرای مرامنه آلت اتخاذ ايلدی [κ]ἀ φιλανὶ ἰδζράϊ μεραμινὰ ἀλὲτ ἰττ[ι]χὰζ ἐϊλεδί. [ἱμάλι ἀλιάτ

'Οργανοποιΐα, ἡ آلات [ع]مال

'Οργανοποιός, ὁ آلاتجی ἀλιατ-δζή, ماكنه‌جی μάκεναδζή.

'Οργανοσκοπία, ἡ (I) استقصای اعضا ἰστικσάϊ ἀζά.

'Οργαν(όω)ῶ, عضولنديرمك ζουλενδιρμέκ. ‖ ترتيب - تنسيق - [تش]كيل ا. τεσκὶλ-τερτὶπ-τενσὶκ ἰτ.

'Οργάνωσις, ἡ تعضو τεαζζο[ύ] ‖ ترتيب τερτίπ, تشكيل τεσκίλ, [تن]سيق τενσίκ.

'Οργασμός, ὁ هيجان χεγεδζάν.

'Οργή, ἡ حدت χηδδέτ, غضب γ[α]ζάπ, خشم χάσμ, اوفكه οὔφγκέ, [غ]يظ γαΐζ. « — Κυρίου غضب - بلای [ا]لهی 'Αλλαχὴν γαζαπὶ-πελασή.

"Οργια, τὰ اجرای آيين ἰδζράϊ ἀ[ϊ]ὶ[ν] ‖ (ἐπὶ κακοῦ) فحشيات φουχσιγιάτ.

'Οργιάζω, اجرای آيين ا. ἰδζ[ράϊ] ἀῒν ἰτ. ‖ اجرای فحشيات ا. ἰδζ[ράϊ] φουχσιγιὰτ ἰτ.

'Οργίζω, قيزديرمق κηζδηρμά[κ], حدته كتيرمك χηδδετὲ γκετιρμέ[κ], تغضيب ا. ταγζὴπ ἰτ. اغضاب ا. ἰ[γ]ζὰπ ἰτ. ‖ (πθ.) حدتلنمك χηδδετλε[ν]μέκ, طارلمق δαρηλμάκ, تغضب ا. τ[α]γαζζοὺπ ἰτ. او متغضب μουτεγα[ζ]ζὶπ ὀλ.

Ὀργίλος, η, ον, تیز طارلیر τιζ δαρηλήρ, حدید المزاج χαδὶδ οὐλ-ζὰδζ. ‖ **—ως** (ἐπρ.) حدةً χηδ-ελε.

Ὀργιλότης, ἡ تیز طارلق τίζ ρηλμά, حدت مزاج χηδδέτι μιζάδζ.

Ὀργυιά, ἡ قولاج κουζλάδζ, باع

Ὀργ(άω)ῶ, ا. هیجان χεγεδζάν — **πρός τι** دلیسته - دلیسیفته اول πεστὲ-διλσιφτὲ ὀλ.

Ὄργωμα, τὸ چفت - صبان سورمه ιφτ-σαπὰν σούρμέ.

Ὀργώνω, چفت - صبان سورمك ιφτ-σαπὰν σούρμέκ.

Ὀρέγω, ا. تمدید - مد τεμδὶδ-μέδδ ‖ ویرمك βιρμέκ. ‖ (μσ.) تمدید اول ιδὶδ ὀλ. ‖ ا. آرزو ἀρζοὺ ἰτ. ‖ ἀλμάκ, طوتمق τουτμάκ. «*χεῖρα εἰς οὐρανόν* سمایه تمدید ید ا. σε-γιὰ τεμδίδι γέδ ἰτ. «*πάντες ἄνθρωποι τοῦ εἰδέναι ὀρέγονται* انسان بالطبع کسب عرفان ایتمك آرزو ایدر ἰνσὰν πὶτ-τὰπ' κέσπι ἰρφὰν έκ ἀρζοὺ ἰδέρ.

Ὀρεινός, ή, όν, طاغلی δαγλή, δζεπελί. «*—αί φυλαί* قبائل κασαίλι δζεπελιγέ.

Ὀρειχάλκινος, η, ον, پرنجلی ινδζλί.

Ὀρείχαλκος, ὁ ('Ορκτ.) توج δζ, پرنج πιρίνδζ.

Ὀρεκτικός, ή, όν, آجیقدیران ηκδιράν, اشتهایی آچان ἰστιχαγὶ ἀ-τσάν, مهیج اشتها μουχεγ-γίδζι ἰστιχά. «*τὰ —ά* مزهلك μεζελίκ.

Ὄρεξις, ἡ اشتها ἰστιχά. ‖ آرزو ἀρζού, امل ἐμέλ. «*τρώγω μὲ —ιν* اشتها ایله یمك ἰστιχὰ ἰλὲ γεμέκ. «*ἀνοίγω τὴν —ιν* اشتهایی آچمق ἰστιχαγὶ ἀτσμάκ. «*χωρὶς —ιν* اشتهاسز ἰστιχασίζ. ‖ كرها γκέρχεν, ایستهمیهرك ἰσ-τέμεγερεκ.

Ὀρεσίβιος, ον, طاغلی δαγλή, كوه نشین κιουδὲ-νισίν.

Ὄρθιος, α, ον, آیاقده ἀγιακδά, طوغری δογρού, قائم καΐμ.

Ὀρθῖτις, ἡ (I) التهاب سرم ἰλτι-χάπι σούρμ.

Ὀρθοβουλία, ἡ استقامت رای ἰσ-τικαμέτι ρέϊ, راست اندیشی ράστ-ἐνδισί.

Ὀρθογνώμων, ον, مستقیم الرای μουστεκὴμ οὐρ-ρέϊ, راست اندیش ράστ-ἐνδίς.

Ὀρθογραφία, ἡ املا ἰμλά.

Ὀρθογραφικός, ή, όν, املائی ἰμλαΐ.

Ὀρθογράφος, ὁ املا ایله یازان ἰμλὰ ἰλὲ γιαζάν.

Ὀρθογραφ(έω)ῶ, املا ایله یازمق ἰμλὰ ἰλὲ γιαζμάκ.

Ὀρθογώνιος, ον, قائم καΐμ, قائم الزاویه καΐμ οὐζ-ζαβιγέ. «*—ον τρίγωνον* (Μθμ.) مثلث قائم الزاویه μουσελλέσι καΐμ οὐζ-ζαβιγέ.

Ὀρθοδοξία, ἡ رای مستقیم ρέϊ μουστεκήμ. ‖ ('Εκκλ.) دین مستقیم

'Ορμαθί(ά)ζω, دیزمك διζμέκ, صره‌لامق σηραλαμάκ.

'Ορμαθός, صره σηρά, دیزی διζί, صنف σινίφ, سلك σίλκ, رشته ρισ̇τέ.

'Ορμή, ἡ خیز χήζ, شدت σ̇ιδδέτ, سرعت σουρά'τ. § سوق σέβκ. « ἡ — *τοῦ ρεύματος* آقندینك شدتی ἀκηνδηνὴν σ̇ιδδετή. « ἡ *ἔμφυτος* — سوق الطبیعت σέβκ ούτ-ταπιγέτ. « *τὰ ζῶα ἐνεργοῦσι διὰ τῆς ἐμφύτου* —ς بهایم قسمی سوق طبیعت ایله اداره‌ٔ نفس ایدرلر πεχαΐμ κησμὴ σέβκι ταπιγὲτ ἰλὲ ἰδαρέϊ νέφς ἰδερλέρ. « *τὸ ὕδωρ εἰς τὸ μέρος τοῦτο ρέει μετὰ μεγάλης* —ς صو بو طرفده شدت اوزره جریان ایدر σοὺ πού ταραφδὰ σ̇ιδδέτ ούζρὲ δζεριγιὰν ἰδέρ.

'Ορμητήριον, τὸ یتاق γιατάκ. «—*τῶν κλεπτῶν, τῶν ληστῶν* خرسز اشقیا یتاغی χηρσήζ-έσ̇κηγιὰ γιαταγή. § (Στρ.) قلعه καλέ, استحکام ἰστιχκιάμ, مرکز اعال حربیه μερκέζι ἰμάλι χαρπιγέ.

'Ορμητικός, ή, όν, شدتلی σ̇ιδδετλή, شدید σ̇εδίδ, سریع σερί', سریع الحرکه σερὶ' ούλ-χαρεκέ, سریع الجریان σερὶ' ούλ-δζεριγιάν, خیزلی χηζλή, کسکین κεσκίν. « — *ἄνεμος* کسکین روزکار κεσκὶν ρουζγκιάρ, ریح شدید ρίχι σ̇εδίδ. § —*ῶς* (ἐπρ.) خیز ایله χὴζ ἰλέ, شدتله σ̇ιδδέτλε, شدیدا σ̇εδίδεν, سریعا σερί'εν.

'Ορμητικότης, ἡ خیزلق χηζλήκ, شدت σ̇ιδδέτ, سرعت σουρά'τ.

'Ορμιά, ἡ (Ντκ.) اولطه ὀλτά.

'Ορμίζω, (Ντκ.) یناشدیرمق γιανασ̇δηρμάκ. § (μσ. καὶ πθ.) یناشمق γιανασ̇μάκ, ارسا ا. ἰρσὰ ἰτ.

"Ορμινον, τὸ (Βτ.) آطه چایی ἀδὰ τσαΐ, مریمیه μεριμιγέ.

"Ορμισις, ἡ (Ντκ.) یناشمه γιανασ̇μά, ارسا ἰρσά.

'Ορμίσκος, ὁ (Ντκ.) لیمانجق λιμανδζήκ, مرسای صغیره μερσάϊ σαγηρέ.

"Ορμος, ὁ کردانلق γκερδανλήκ. § (Ντκ.) لیمان λιμάν, مرسا μερσά.

'Ορμ(άω)ῶ, تحریک ا. ταχρὶκ ἰτ. § صالمق σαλμάκ, هجوم ا. χουδζοὺμ ἰτ. § (ἀμτ. καὶ μσ.) عجله ا. ἀδζελὲ ἰτ. § چیقمق τσηκμάκ, صدور ا. σουδοὺρ ἰτ. ...دن اولمق ...δέν ὀλμάκ. «—*ῶμαι ἐκ Σμύρνης* ازمیردن اولمق 'Ιζμιρδὲν ὀλμάκ, ازمیرلی اولمق 'Ιζμιρλὴ ὀλμάκ. «—*ῶμαι ἐκ πτωχῶν* فقرادن اولمق φουκαραδὰν ὀλμάκ. «*ὥρμησεν ἐναντίον του* اوزرینه هجوم ایتدی ούζερινὲ χουδζοὺμ ἰτδί. «*πόθεν ὁρμώμενος ἔκαμε τοῦτο;* قنغی سبیدن دولایی بونی یاپمشدر κάνγη σεπεπδὲν δολαΐ πουνοὺ γιαπμήσ̇διρ;

'Ορμ(έω)ῶ, (Ντκ.) یناشمق γιανασ̇μάκ, ارسا ا. ἰρσὰ ἰτ. انکر انداز قرار ا. λενγκὲρ-ἐνδάζι καρὰρ ἰτ.

"Ορνεον, τὸ (Ζλγ.) قوش κούς, طیر τὶρ πλ. طیور τουγιούρ.

'Ορνίθιον, τὸ (Ζλγ.) پلیچ πιλίτς.

Ὀρνιθοθήρας, ὁ قوشباز κουσ-πάζ.

Ὀρνιθολογία, ἡ مبحث الطيور μεπχὰς οὐτ-τουγιούρ.

Ὀρνιθολόγος, ὁ طيوريون του-γιουριγιούν.

Ὀρνιθοπώλης, ὁ قوشجى κουσ-δζού, طاوقجى ταουκδζού.

Ὀρνιθοτροφεῖον, τὸ قوشخانه κουσχανέ.

Ὀρνιθόψειρα, ἡ كنه κινέ, قوراد κουράδ.

Ὀρνιθώδης,ες, طاوق كى اولان ταοὺκ κιπὶ ὀλάν.

Ὀρνιθών, ὁ طاوق كومسى ταοὺκ κιουμεσή, كومس κιουμές.

Ὄρνις, ἡ قوش κούς, مرغ μούργ. § فال φάλ, تفال τεφάλ. «ὁ — خروس χορός. «ἡ — طاوق ταούκ. «*ὀρνίθων γάλα* (φρσ.) قوش صودى κοὺς σουδού. [δζάκ.

Ὄροβος, ὁ (Βτ.) بورجاق πουρ-

Ὀρογραφία, ἡ توصيف جبال τεϐσήφι δζεπάλ.

Ὀροθεσία, ἡ تعيين حدود τα'γίνι χουδούδ, تحديد ταχδίδ.

Ὀροθέτης, ὁ تعيين حدود مأمورى τα'γίνι χουδοὺδ μεεμουρού.

Ὀροθέτησις, ἡ وضع حدود βάζι χουδούδ, تحديد حدود ταχδίδι χουδούδ.

Ὀροθετικός, ή, όν, تحديدى ταχδιδί. «ἡ —ἡ *γραμμὴ* خط فاصل χάττι φασίλ, خط حدود χάττι χουδούδ, سرحد σὶρ-χάδδ.

Ὀροθετ(έω)ῶ, سينور قومق σινὸρ κομάκ, ا. تعيين حدود τα'γίνι χουδοὺδ ἰτ. ا. وضع حدود βάζι χουδοὺδ ἰτ. ا. تحديد ταχδὶδ ἰτ.

Ὀροπέδιον, τὸ دوز تپه δοὺζ τεπέ.

Ὄρος, τὸ طاغ δάγ, جبل δζεπὲλ πλ. جبال δζεπάλ, تپه τεπέ. «**τὸ** — *Σινὰ* جبل سينا δζεπίλι Σινά, جبل موسى δζεπίλι μουσά.

Ὅρος, ὁ سينور σινόρ, حد χὰδ πλ. حدود χουδούδ. § صوك σόν, انجام ἐν-δζάμ. § نتيجه νετιδζέ. § قانون κα-νόν. § (νλ.) اصطلاحات ἰστιλαχάτ, تعبير τα'πίρ. § (Νμ,) شرط σάρτ πλ. شروط σουρούτ, احكام ἀχκιάμ. «ὁ *πρὸς ὃν*— محل مقصود μαχάλλι μακ-σούδ. «ὁ *μέγιστος* — نهايت درجه νι-χαγὲτ δεριδζέ. «ὁ *ἐλάχιστος* — اقل ἐκαλλί. «*τεχνικὸς* — اصطلاحات فنيه ἰστιλαχάτι φεννιγέ. «*κατὰ τοὺς ὅρους τῶν ἄρθρων δεῖνα τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας* اصول محاكهٔ حقوقيه‌نك فلان و فلان بندلك احكامنجه οὐσούλι μου-χακεμεῖ χουκουκιγενὶν φιλὰν βὲ φι-λὰν πενδὶν ἀχκιαμίνδζε. «*ὑπὸ τὸν ὅρον* شرطيله σαρτὶ ἰλέ. «*πώλησις ὑπὸ ὅρον* شرط ايله بيع σάρτ ἰλὲ πέϊ.

Ὀροφή, ἡ καὶ —**ος,** ὁ چاتى τσατί, طام δάμ, سقف σακάφ. § قات κάτ.

Ὀροφύλαξ, ὁ حدود بكجيسى χου-δοὺδ πεκδζισί.

'Ορόφωμα, τὸ ('Αρχ.) طوان تختەسی ταβὰν ταχτασί.

'Ορόφωσις, ἡ ('Αρχ.) طوانلامە ταβανλαμά.

'Ορροπύγιον, τὸ I) قويروق صوقى كيكى κοϊρὸυκ σοκουμοὺ κεμιγί.

'Ορρός, ὁ (I) مصل μάσλ, مادە مصليه μαδδέϊ μασλιγέ, طورتى τουρτού.

'Ορρώδης, ες, صولى σουλού, مائى μαΐ.

'Ορτύγιον, τὸ (Ζλγ.) كوچك بيلدرجين κιουτσοὺκ πιλδιρδζίν.

"Ορτυξ, ὁ (Ζλγ.) بيلدرجين πιλδιρδζίν. [τσουκούρ.

"Ορυγμα, τὸ حفره χουφρέ, چقور

"Ορυζα, ἡ (Βοτ.) پرنج πιρίνδζ, ارز ἐρέζ. [λάδζ.

'Ορυζόγαλον, τὸ صوتلاج σουδ-

'Ορυζών, ὁ پرنج تارلاسی πιρὶνδζ ταρλασί, پرنجلك πιρινδζλίκ.

'Ορυκτολογία, ἡ مبحث المعدن μεπχὰς οὐλ-μα'δέν, علم معادن ἴλμι μααδέν. [μα'δενί.

'Ορυκτολογικός, ή, όν, معدنی

'Ορυκτολόγος, ὁ معدنجی μα'δενδζή, معدنيون μα'δενιγιούν.

'Ορυκτός, ή, όν, قازلمش καζηλμής, محفور μαχφούρ. ‖ (ἐπθ.) معدنی μα'δενί. «ἅλας —όν معدن طوزی μα'δὲν τουζού. «τὰ —κτὰ معدنيات μα'δενιγιάτ.

"Ορυξις, ἡ καὶ **'Ορυχή,** ἡ حفر χάφρ.

'Ορύσσω, قازمق καζμάκ, ا. حفر χάφρ ἰτ. ا. حفر ايله اخراج χάφρ ἰλὲ ἰχρὰδζ ἰτ. چيقارمق τσικαρμάκ. ‖ دلمك διλμέκ.

'Ορφανεύω, يتيم-اوكسوز قالمق γετὴμ-'ὀκσοὺζ καλμάκ.

'Ορφανία, ἡ اوكسوزلك 'ὀκσοὺζλούκ, يتيملك γετιμλίκ.

'Ορφανίζω, يتيم قيلق-ايتديرمك γετὶμ κηλμὰκ-ἰτδιρμέκ. ‖ محروم قيلق μαχροὺμ-κηλμάκ.

'Ορφανικός, ή, όν, يتيمه مخصوص γετιμὲ μαχσούς. «— πρᾶγμα يتيم مالى γετὶμ μαλί. «—ἡ τράπεζα ايتام صندوغى ἰτὰμ σανδουγού.

'Ορφανός, ή, όν, اوكسوز 'ὀκσούζ, يتيم γετὶμ πλ. ايتام ἰτάμ.

'Ορφανοτροφεῖον, τὸ يتيمخانه γετιμχανέ, ايتامخانه ἰταμχανέ, اوكسوز خانه 'ὀκσοὺζ-χανέ.

'Ορφανοτρόφος, ὁ مربى ايتام μουραππίϊ ἰτάμ.

"Ορχησις, ἡ رقص ράκς.

'Ορχηστής, ὁ رقاص ρακκάς.

'Ορχηστικός, ή, όν, رقصى ρακσή.

'Ορχήστρα, ἡ موسيقى طاقمى μουσικὴ τακημή, خانندە طاقمى χανενδὲ τακημή. ‖ (ὁ τόπος) سازندە يرى σαζενδὲ γερί.

"Ορχις, ὁ ('Ανθρ.) طاشاق ταάκ, خايه χαγέ, خصيه χουσγέ. ‖ (Βτ.) ثعلب σα'λέπ, سالب σαλέπ.

Ὀρχῖτις, ἡ (I) خصيه التهاب ἰλ-ιχάπι χουσγέ.

Ὀρχοτομία, ἡ (I) خزع خصيه άζ'ι χουσγέ.

Ὀρχ(έο)οῦμαι, رقص ا. ρὰκς ἰτ.

Ὁρ(άω)ῶ, كورمك γκιόρμέκ, نظر ναζὰρ ἰτ. ا. مشاهده - رؤيت ουσαχεδὲ-ρουϊγὲτ ἰτ.

Ὅς, ἥ, ὅ, (Ἀντ. Ἀναφ.) اوكيم κίμ, كيم κὶμ κί, كيم κίμ, كه κί. ἡ ὥρα, καθ' ἣν τρώγω يديكم ساعت εδιγὶμ σαάτ. « ὃ μὴ γένοιτο الله Ἀλλὰχ γκιόστέρμέσιν, خدا χουδὰ νὲ κερδέ. «ὅ ἐστι يعنى نكر γιάνι. «ἐξ οὗ, ἀφ' οὗ (χρόνου) دن برو ν περοῦ. «ἔστιν οὗ بعض يرده πά'ζι ερλερδέ, بعضا πά'ζεν. «ὃς λέγεται دينلر δινιλέν.

Ὁσάκις, (Ἐπρ.) نه قدر دفعه νὲ καδὰρ δεφά, هر نه وقت χὲρ νὲ βα-ιτ, هر نه زمان χὲρ νὲ ζεμάν.

Ὁσημέραι, (Ἐπρ.) هر كون ιόύν, دائما δάϊμα.

Ὅσιος, α, ον, مشروع μεσρού'. مقدس μουκαδδές, عزيز άζίζ, شريف ρίφ, مكرم μουκερρέμ, مبارك μουπα-κ, عفيف ἀφήρ. «ὅσιόν ἐστιν حلالدر λάλδιρ. «χρήματα ἱερὰ καὶ ὅσια موقوف و نقود νουκούδι μεϐκούφέ. § — (ἐπρ.) شرعا σέρεν. § عزيزانه άζη-νέ, عفيفانه ἀφηφανέ, مشرفا μου-ρρεφεν.

Ὁσιότης, ἡ مباركلك μουπαρεκ-κ, مقدسلك μουκαδδεσλίκ, قدسيت κουδσιγέτ, شرافت σεραφέτ. «ἡ Α. Ὁσιότης ذات شرافتسمات ζάτι σερα-φετ-σιμάτ, شرافتلو σεραφετλού.

Ὀσμή, ἡ قوقو κοκού, رايحه ρα-ϊχὰ πλ. روايح ρεϐαϊχ, بوى πούϊ. «ὡραία — بوى خوش πούϊ χός. «εὐάρεστος — رايحهٔ نفيسه ραϊχάϊ νεφι-σέ, بوى دلنشين πούϊ διλνισίν.

Ὀσμώδης, ες, قوقولى κοκουλού, رايحه لى ραϊχαλή, معطرلك ἀταρ-νάκι.

Ὀσμ(άω)ῶμαι, قوقلامق κοκ-λαμάκ, ا. استشمام ἰστισάμ ἰτ.

Ὁσονούπω, (Ἐπρ.) ياقينده για-κηνδά, قريبا καρίπεν.

Ὅσος, η, ον, قدر καδάρ. «ὅλοι ὅσοι ἤμεθα παρόντες نه قدر حاضر بولنور ايدك νὲ καδὰρ χαζὴρ πουλου-νοὺρ ἰδίκ. « δὲν ἐνόησα τίποτε ἀφ' ὅσα μοὶ λέγετε سويلديككزدن هيچ بر شئ آكلامدم σοϊλεδιγινιζδὲν χὶτς πὶρ σέϊ ἀνλάμαδημ. «δὲν ἔκαμε τίποτε ἀφ' ὅσα τῷ εἶπον سويلديكمدن هيچ برينى ياپمادى σοϊλεδιγιμδὲν χὶτς πι-ρισινὶ γιάπμαδη. « ὅσα καὶ ἂν τῷ εἶπον هر نه قدر سويلدم ايسه χὲρ νὲ καδὰρ σοϊλεδὶμ ἰσέ. «ὅσον δύναμαι اليمدن كلديكى قدر ἐλιμδὲν γκελδιγὶ κα-δάρ. «ὅσον εἶναι δυνατόν ممكن اولديغى قدر μουμκὶν ὀλδουγοὺ καδάρ. «ὅσον τὸ κατ' ἐμέ بنجه πένδζε. «ὅσον πλούσιος καὶ ἂν ἦνε نه قدر زنكين ايسه νὲ καδὰρ ζενγκὶν ἰσέ. «δάκρυε ὅσον θέλῃς ايسته ديككك قدر آغلا ἰστεδιγὶν καδὰρ ἀγλά. «ἐν ὅσῳ ζῶ بنم حيانده

اولدقجه πενίμ χαγγκτδὰ ὀλδούκδζε, عمراولدقجه 'ομρούμ ὀλδούκδζε, برحيات πὲρ-χαγγἀτ ὀλδουγούμ اولديغى حالده χαλδέ. «καθ' ὅσον زيرا ζίρα, چونكى τσούνκι. «ὅσον δισχίλιοι ايكى بيك قدر ἰκὶ πὶν καδάρ. «ὅσον οὐ آز قالدى ἄζ καλδή. «ἐν ὅσῳ δὲν πληρώσῃ τὸ χρέος του بورجنى ادا ايتمديكجه πορδζουνοὺ ἐδὰ ἴτμεδικδζε. «Ὅσῳ ὀλιγώτερον σκέπτεταί τις, τόσῳ πλειότερον ὁμιλεῖ كسى نه قدر آز دوشنور ايسه او قدر زياده سويلر κισὶ νὲ καδὰρ ἄζ δουσουνοὺρ ἰσέ, ὃ καδὰρ ζιγιαδὲ σοϊλέρ.

"Οσπερ, ἥπερ, ὅπερ, ('Αντ.) اوكه ὃ κί.

'Οσπριοθήκη, ἡ حبوبات أنبارى χουπουπὰτ ἀνπαρή.

"Οσπριον, τὸ حبوبات χουπουπάτ.

'Οσπριοπώλης, ὁ حبوباتجى χουπουπατδζή, حبوباتفروس χουπουπατφουρούς. [πουπὰτ-χόρ.

'Οσπριοφάγος, ὁ حبوباتخوار χου-

'Οσπριώδη, τὰ (Βοτ.) فصيله بقليه φασιλέϊ πακλιγέ. [ἀζημέ.

'Οστάριον, τὸ ('Ανθρ.) عظيمه

'Οστεϊνος, ον, ('Ανθρ.) عظمى ἀζμή. [χάπι ἄζμ.

'Οστεΐτις, ὁ (Ι) التهاب عظم ἰλτι-

'Οστεοζωάρια, τὰ (Ι) ذات الفقرات ζὰτ οὐλ-φικράτ.

'Οστεοκήλη, ἡ (Ι) فتق عظمى φέτκι ἀζμί.

'Οστεόκολλα, ἡ غراى العظم γαράϊ οὐλ-ἄζμ.

'Οστεολογία, ἡ (Ι) المعظم μεπχὰς οὐλ-ἄζμ.

'Οστεομυελῖτις, ὁ (Ι) مخ عظم ἰλτιχάπι μίχι ἄζμ.

'Οστεοπλαστία, ἡ (Ι) ترميم عظم τερμίμι ἄζμ, تصنيع عظم τασνίι ...

'Οστεοποίησις, ἡ (Ι) ... ισστιζάμ. κεμικλεσμέ, استعظام

'Οστεοσάρκωσις, ἡ (Ι) ... تلخيم عظام τελεχχούμι ἀζάμ.

'Οστεοτομία, ἡ (Ι) ... عظام χάζ'ι ἀζάμ.

'Οστεοτόμον, τὸ (Ι) ... عظام μαχζάϊ ἀζάμ.

'Οστεώδης, ες, عظمى ἀζμί.

'Οστέωσις, ἡ (Ι) تكون عظام κεββούνι ἀζάμ, تكوين عظام τεκ... ἀζάμ.

"Οστις, ἥτις, ὅτι, ('Αντ.) ... κί, هر كيم χὲρ κίμ, هر نه χὲρ ... «ἀγαπᾶτε ἐκεῖνον, ὅστις σᾶς ἀγα... هر كيم سزى سورسه آنى سويكز χὲρ ... σιζὶ σεβέρσα ἀνὶ σέβινιζ, ... سويكز σιζὶ σεβενὶ σέβινιζ. «ἐκεῖ... ὅστις هر كيم χὲρ κίμ, كه كيم κὶμ ... «πᾶν ὅ,τι كه هر نه χὲρ νὲ κί. «ἂν λέγῃ هر نه كه سويلر ايسه χὲρ ... κὶ σοϊλὲρ ἰσέ, سويلديكى σοϊλεδι... «ὅ,τι τύχῃ نه اولور يسه اولسون νὲ ... λοὺρ ἰσὲ ὀλσούν. «ἐξ ὅτου, ἀφ' ... του دن برو ... δὲν-περού.

'Οστ(έο)οῦν, τὸ كيك κεμ... عظم ἄζμ πλ. عظام ἀζάμ, ستخوان ... στιχβάν.

Ὀστοδοχεῖον, τὸ كمكلك κεμι-λήκ, ظامطه ήζαμδάν.
Ὀστρακιά, ἡ (I) قزيل خستەلغى ηζὴλ χασταληγή, قيرمزيه κηρ-μζιγέ.
Ὀστρακίζω, ا. نفى و اجلال φγι οὑ ἰδζλὰλ ἰτ. [φλή.
Ὀστράκινος, ον, صدفلى σαδε-
Ὀστρακισμός, ὁ نفى و اجلال φγι οὑ ἰδζλάλ.
Ὀστρακόδερμος,ον, صدفى σα-φί, صدفيات σαδεφιγιάτ. «τὰ —α اصداف بحرى ἀσδάφι παχριγέ.
Ὀστρακοκονία, ἡ خراسان χο-σάν.
Ὄστρακον, τὸ قبوق καπούκ. صدف σαδέφ. § (παιγ.) زار ζάρ. —α θαλάσσης اصداف بحريه ἀσ-φι παχριγέ.
Ὀστρακ(όω)ῶ, صدفلتمك σαδεφ-τμέκ. § (πθ.) صدفلنمك σαδεφλενμέκ.
Ὀστρακώδης, ες, صدفلى σα-λή.
Ὄστρειον καὶ **Ὄστρεον,** τὸ ايستر ἰστρίδια.
Ὀσφραίνομαι, قوقلامق κοκλα-κ, ا. استشمام ἰστισάμ ἰτ.
Ὀσφραντήριος,ον, شامهيه متعلق μεγὲ μουτεαλλήκ. «τὸ —ον محرك شامه μουχαρρίκι σαμμέ.
Ὀσφραντικός, ή, όν, قابل استشمام καπίλι ἰστισάμ.
Ὄσφρησις, ἡ (Ἀνθρ.) قوۀ شامه κουββέϊ σαμμέ, شامه σαμμέ.
Ὀσφρησιολογία, ἡ مبحث الشامه μεπχὰς οὑσ-σαμμέ.
Ὀσφρητικός,ή,όν, شمى σεμμί.
Ὀσφυαλγία, ἡ (I) بل آغريسى πὲλ ἀγηρησή.
Ὀσφύς, ἡ (Ἀνθρ.) بل πέλ.
Ὀσχεΐτις, ἡ (I) التهاب صفن ἰλ-τιχάπι σηφήν. [σηφήν.
Ὀσχεοκήλη, ἡ (I) فتق صفن φέτκι
Ὄσχεον, τὸ καὶ **Ὄσχη,** ἡ (Ἀνατ.) طاشاق طوربه سى ταδὰκ τορ-πασή, صفن σηφὴν πλ. اصفان ἀσφάν.
Ὄσχος, ὁ (Βτ.) كل اوزومى γκιὸὺλ οὐζουμού.
Ὅταν καὶ **Ὅτε,** (Ἐπρ.) وقت βακήτ, زمان ζεμάν, حين χίν, حالده χαλδέ, ايكن ἰκέν. « *ὅταν ἦνέ τις νέος* كنج اولديغى حالده κεσὶ γκὲνδζ ὀλδουγοὺ χαλδέ. « *ὅταν θέλετε* نه زمان ايستر ايسه كز νὲ ζεμὰν ἰστὲρ ἰσε-νίζ, ايستديككز وقت ἰστεδιγινὶζ βα-κήτ. « *ὅταν ἀνεχώρουν ἐκ Σμύρ-νης* ازميردن حركتده Ἰζμιρδὲν χαρε-κετιμδέ. « *ἔστιν ὅτε καὶ ἔσθ' ὅτε* بعض وقت بعضا πά'ζεν, بعض وقت πά'ζι βακήτ. «*οὐκ ἔστιν ὅτε* دائما δάϊμα, هر وقت χὲρ βακήτ.
Ὁτέ, (Ἐπρ.) بعض دفعه - كره πά'ζι δεφὰ'-κερρέ, بعضا πά'ζεν, كاه γκιάχ. «*ὁτὲ μὲν... ὁτὲ δὲ* بعضا ... بعضا πά'ζεν... πά'ζεν, كاه...كاه γκιάχ... γκιάχ, بعض كره ... بعض كره πά'ζι κερρὲ... πά'ζι κερρέ.
Ὅτι, (Συδ.) كه κί. «*βλέπω ὅτι*

ἔχετε δίκαιον كوريورم كه حقكز وار γκιόρίγγιόρούμ κὶ χακκηνὴζ βάρ. «*λέγουν ὅτι ἦλθε* ديورلر كه كلدى δί-γιορλαρ κὶ γκελδί, كلديكنى ديورلر γκελδιγινὶ δίγγιορλαρ. § (ἐπρ. χρν.) همانكه χέμαν κί, همانده χεμανδέμ.

’Οτρηρός, ά, όν, سريع σερί’, مقدام μουκδάμ, مقدم μουκδίμ.

’Οτρύνω, تشويق و تحريك ا. τεσ-βὴκ οὐ ταχρὶκ ἰτ. § استعجال ا. ἰστι-δζὰλ ἰτ.

Οὐ καὶ Οὐκ, يوق γιόκ, خير χάϊρ, هر نه حال ايسه دكل χὲρ νὲ χὰλ ἰσέ. § م ـ ما (ἐντὸς τῶν ῥημάτων). «*οὐ θέλω* ايستمم ἰστέμεμεκ. «*οὐ ποιεῖν* ياپمامق γιάπ-μαμακ.

Οὐαί, (Ἐπρ.) يازيق γιαζήκ, هيهات χαϊχάτ, ايواه εϊβάχ, افسوس ἐφσούς.

Οὐγγία ἡ (Μτρ.) سكز درهم σεκὶζ διρχέμ. [χὶτς πὶρ γερέ.

Οὐδαμοῦ, (Ἐπρ.) هيچ بر يره

Οὐδαμῶς, (Ἐπρ.) هيچ بر وجهله χὶτς πὶρ βέδζχιλε, وجهاً من الوجوه βέδζχεν μὶν ἐλ-βουδζούχ.

Οὐδέ, (Ἐπρ.) نه νέ, نده νέδε.

Οὐδείς, οὐδεμία, οὐδέν, كيمسه κίμσε, هيچ بر كيمسه χὶτς πὶρ κίμσε, فرد واحد φέρδι βαχήδ, هيچ χίτς. «*κατ’ οὐδένα τρόπον* هيچ بر وجهله χὶτς πὶρ βέδζχιλε, اصلا ἄσλα.

Οὐδέποτε καὶ **—πώποτε,** (Ἐπρ.) هيچ بر وقتده χὶτς πὶρ βακητ-τά, ابدا ἔπεδεν.

Οὐδετερώνω, Ἴδε ’Εξουδε-ρ(όω)ῶ.

Οὐδέτερος, α, ον, بر ي... χὶτς πιρί. § طرفدن پى πὶ ταράφ. «— *γένος* (Γραμ.) مذكر نه مؤنث اولان μουζεκκὲρ νὲ μουεννὲς ὀλάν. «— *ῥῆμα* (Γρμ.) فعل لازم φί’λι λαζίμ.

Οὐδετερότης, ἡ بى طرفلق ταραφλήκ. § اعتدال ἰττιδάλ, ... μουαδελέ. «*ἔνοπλος* — بى طرف سلاح πὶ ταραφίι πούρ-σιλάχ.

Οὐδόλως, (Ἐπρ.) هيچ χί... اصلا ἄσλα, قطعا κατί’εν.

Οὐδός, ὁ ايشيك ἰσίκ, عتبه ἀτ... استان ἀστάν. § طريق ταρήκ.

Οὔγια, ἡ (Χυδ.) ياقه γιακά.

Οὐκέτι, (Ἐπρ.) ارتق ἀρτήκ.

Οὐλαμός, ὁ (Στρ.) فرقه φιρ...

Οὐλή, ἡ (Ι) يارة نشانى γιαρὰ σανί, ندبه νουδπέ.

Οὐλῖτις, ἡ (Ι) التهاب لثه ἰλτιχ... λισσέ. [λισ...

Οὐλορραγία, ἡ (Ι) لثه نزفى νε...

Οὔλόθριξ, ὁ καὶ ἡ صاچلى قيوجق ... κηβηρδζὴκ σατσλή.

Οὖλον, τὸ καὶ μλστ. πλ.

Οὖλα, (’Ανθρ.) ديش اتى δὶς ἐ... لثه λισσὲ πλ. لثات λισάς.

Οὐλοποίησις, ἡ تجعيد τεδζ...

Οὐλότης, ἡ قيوريلق κηβηρλ... جعد δζά’δ, جعادت δζααδέτ.

Οὖν, (Συδ.) ايمدى ἴμδι.

Οὔποτε, (Ἐπρ.) هيچ بر وقت χ... πὶρ βακήτ.

Οὔπω, ('Επρ.) هنوز χένουζ, دها χά.

Οὐρά, ἡ قوروق κουϊρούκ, ذنب νὲπ πλ. اذناب ἐζνάπ, دمبل δουμπέλ.

Οὐραγία, ἡ (Στρ.) دمدار δουμδάρ, مؤخرالجيش μουαχχάρ ούλ-δζέϊς, دمباله δουμπαλέϊ λεσκέρ.

Οὐραγός, ὁ (Στρ.) دمدار رئيسى δουμδάρ ρεϊσί.

Οὐραιμία, ἡ (I) دم متبول δέμ μουτεπεββίλ.

Οὐραῖος, **α,** **ον,** زنبى ζενπί. ‖ ἀχήρ, آردى ἀρδή.

Οὐράνιος, **α,** **ον,** سماوى σεμαβή, علوى οὐλβή, آسمانى ἀσουμανή. ‖ فوق العاده يبو φὲβκ ἐλ-ἀδὲ πόυγιούκ. «—ον τόξον علائم سما ἀλαΐμι σεμά, قوس قزاح κάβσι κουζάχ. «— Κράτος چين دولتى Τσὶν δεβλετί. «—α σώματα اجسام سماويه ἐδζσάμι σεμαβιγέ.

Οὐρανίσκος, ὁ ('Ανθρ.) دماغ δεμάγ, حنك χανέκ, كام κιάμ.

Οὐρανογραφία, ἡ توصيف السما τεβσίφ ούσ-σεμά.

Οὐρανοκαταίβατος,ον, كوكدن اينمش γκιόκδὲν ἐνμίς.

Οὐρανομήκης, **ες,** سمايه قدر σεμαγιὰ καδὰρ πόυγιούκ, اعظم ...

Οὐρανός, ὁ ('Αστρ.) كوك γκιόκ, سما σεμὰ πλ. سماوات σεμαβάτ, آسمان ἀσουμάν, فلك φελὲκ πλ. افلاك ἐφλάκι. ‖ جو هوا δζέβι χαβά. ‖ اقليم ἠκλήμ. ‖ طوان ταβάν. «— ἔναστρος نجوم ايله مجلى سما νουδζούμ ἰλὲ μουδζελλὰ σεμά. «ὑψῶ τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν — سمايه جانب عطف انظار ا. δζανίπι σεμαγιὰ ἄτφι ἐνζὰρ ἰτ. «τὸν ὕψωσε μέχρι τρίτου —οῦ ميوقه جيقاردى οὐγιουκὰ τσικαρδή. «ὑψῶ χεῖρας ἱκέτιδας πρὸς τὸν —όν سمايه طرف رفع ايادىٔ نياز ا. ταράφι σεμαγιὰ ρέφι ἀγιαδίϊ νιγιὰζ ἰτ. «τὰ πτηνὰ τοῦ —οῦ جو هواده پرواز ايدن طيور δζέβι χαβαδὰ περβὰζ ἰδὲν τουγιούρ. «τὸ πῦρ τοῦ —οῦ آتش آسمانى ἀτέσι ἀσουμανί. «ὦ οὐρανέ! آمان يارپى ἀμὰν γιὰ ραπί, اى حق ἔϊ χάκκ. «ἡ βασιλεία τῶν —ῶν ملكوت سماوات μελ(κιούτι σεμαβάτ.

Οὐρανόχρ(οο)ους, **ουν,** كوك رنكلى γκιὸκ ρενγκλή, آسمانفام ἀσουμανφάμ, آسمانى ἀσουμανί.

Οὐρήθρα, ἡ ('Ανατ.) احليل ἠχλήλ, مجراى بول μεδζράϊ πέβλ.

Οὐρηθραλγία, ἡ (I) الم احليل ἐλέμι ἠχλήλ.

Οὐρηθρικός,όν, احليلى ἠχλιλή.

Οὐρηθρῖτις, ἡ (I) التهاب احليل ἰλτιχάπι ἠχλήλ.

Οὐρηθρόρροια, ἡ (I) سيلان احليل σεγελάνι ἠχλήλ.

Οὐρηθροσκόπιον, τὸ (I) احليلبين ἠχλήλ-πίν.

Οὐρηθροστένωσις, ἡ (I) ضيق احليل ζίκι ἠχλήλ.

Οὐρητήρ, ὁ (Ἀνατ.) حالب χα-λίπ. [ἐλέμι χαλίπ.

Οὐρητηραλγία, ἡ (Ι) الم حالب

Οὐρητηρῖτις, ὁ (Ι) التهاب حالب ἰλτιχάπι χαλίπ.

Οὐρητηρολιθίασις, ἡ (Ι) حصات حالب χασάτι χαλίπ.

Οὔρησις, ἡ ايشمه ἰσεμέ, تبول τεπεββούλ. [πεβλή.

Οὐρίδρωσις, ἡ (Ι) عرق بولى οὔρκι

Οὐρικός, όν, (Ι) بولى πεβλή.

Οὐριοδρομ(έω)ῶ, باد مساعد ايله سير ا. πάδι μουσαΐδ ἰλὲ σεΐρ ἰτ. طوغرى كيتمك δογροὺ γκιτμέκ.

Οὔριος, α, ον, اويغون οὐΐγούν, موافق μουβαφίκ, مساعد μουσαΐδ. «— ἄνεμος هوا اويغون οὐΐγοὺν χαβά, باد مساعد πάδι μουσαΐδ.

Οὐρλιάζω, حاولامق χαβλαμάκ.

Οὐρλίασμα, τὸ حاولامه χαβλαμά.

Οὐροδοχεῖον, τὸ اوردك όρ-δέκ, مبوله μιπβελέ, قاروره καρουρέ.

Οὐροδυνία, ἡ (Ι) وجع تبول βέ-δζι τεπεββούλ.

Οὐροκυστεῖτις, ἡ (Ι) التهاب مثانه ἰλτιχάπι μεσανέ. [σάτι πέβλ.

Οὐρόλιθος, ὁ (Ι) حصات بول χα-

Οὐρόμετρον, τὸ (Ι) مقياس بول μικγιάσι πέβλ. [πέβλ.

Οὖρον, τὸ (Ι) سدك σιδίκ, بول

Οὐροποίησις, ἡ (Ι) تكون بول τεκεββούνι πέβλ.

Οὐροποιητικός, ή, όν, (Ι) مكون بول μουκεββένι πέβλ.

Οὐρόρροια, ἡ (Ι) بول πεβ[...]

Οὐροφόρος, ὁ (Ι) ناقل بول [...] κήλι πέβλ.

Οὐρώδεις, αἱ (Ι) طرق بوليه [...] ἐμράζι τουρούκι πεβλιγέ.

Οὖς τὸ قولاق κουλάκ, اذن [...] πλ. اذان ἀζάν, سمع σέμ' πλ. [...] μεσαμὶ καὶ اسماع ἐσμά', كوش γκ[...] «ἠδύνω τὸ — تفريح سمع ا. τεφ[...] σέμ' ἰτ. «τείνω τὸ — ويرمك [...] κουλὰκ βιρμέκ, احاله سمع ا. ἰχ[...] σέμ' ἰτ. «τείνω εὔνουν τὸ — [...] سمع اعتبار ا. χαβαλέϊ σέμι' ἰτ[...] ἰτ. حواله كوش التفات ا. χαβ[...] γκιουσὶ ἰλτιφὰτ ἰτ. «ἔρχομαι ε[...] — τινος رسيده سمع او. ρεσιδέ[...] όλ. كوشكذار او. γκιουσὰκιουζάρ[...] «κλείω τὸ — سد سمع ا. σέδδι[...] ἰτ. قولاق ويرمك κουλὰκ βίρμε[...] قولاق طيقامق κουλὰκ τηκαμάκ, [...] سمع التفات اغماض χαβαλέϊ σέμ'ι [...] φὰτ ἴτμεμεκ.

Οὐσία, ἡ ماده μαδέ, [...] δζεβχέρ, ذات ζάτ, اصل ἄσηλ, [...] κέβν. § مغز μάγζ, اوز οὐ[...] (μτν.) قايماق καϊμάκ, زبده ζου[...] خلاصه χουλασά. § مال μάλ, [...] σερβέτ. § (Νμ.) اساس ἐσάς, [...] ماده ἐσάσι μαδέ. § (κν.) لطافت [...] لذت λεζζέτ. «δὲν ἔχει —αν [...] بوقدر δατὶ γιόκδουρ. «τὸ δικα[...] ριον ἀπέρριψε τὴν περὶ ἁρμοδ[...] τος ἔνστασίν του καὶ ἐδίκασε[...] τῆς οὐσίας حقيقت ادعاى [...] وظيفه

ζ... اساس ماده‌یه کیریش μεχκεμὲ ζιφὲ χακινδακὶ ἰδδιασινὶ ρέδδ ἰλὲ ...σι μαδιγὲ γκιρισμίς.

Οὐσιαστικός, ή, όν, ذاتی ζα-..., اساسی ἐσασή, اصلی ἀσλή. «ὄνομα ...όν اسم ذات ἴσμι ζάτ, اسم موصوف ...ι μεδσούφ.

Οὐσι(όω)ῶ, یاراتمق γκιρατμάκ, وجوده کتور βουδζουδὰ γκιὀτούρ-...κ.

Οὐσιώδης, ες, ذاتی ζατή, اصلی ...λή, فطری φιτρή, جوهری δζεβχερί. ...مهم μουχίμ. «τὸ —ες τῆς ὑποθέ-...ως کیفیتک اهمیتی κεϊφιγετὶν ἐχεμ-...γετί. «τοῦτο εἶνε τὸ οὐσιῶδες بو ...ك اهمیتلیسی ποὺ ἒν ἐχεμμιγετλη-...ιρ. § —δῶς (Ἐπρ.) ذاتاً ζάτεν, ...فطرةً φίτρετεν, اصلا ἀσλίγεν. § ...فوق الـ φέβκ ἐλ-ἀδέ. «—δῶς δια-...ρει فوق العاده فرق واردر φέβκ ἐλ-...ὲ φαρκὴ βάρδιρ.

Οὔτε, (Ἐπρ. ἀρν.) نه νέ, نه‌ده ...δε, بیله πιλέ, دخی δαχή, ودخی βὲ ...χή. «οὔτε ὁ εἷς οὔτε ὁ ἄλλος نه ...بری نه دیکری νὲ πιρὶ νὲ διγκερί. ...— ἕν هیچ بر χἰτς πίρ. «δὲν ἠξεύ-...ι οὔτε λέξιν Τουρκικὴ ترکجه بر کله ...بیله τούρκδζε πὶρ κελιμὲ πιλὲ ...λμέζ. «— τρώγει, — πίνει نه ...یر نه‌ده ایچر νὲ γὲρ βὲ νέδε ἰτσέρ.

Οὐτιδανός, ή, όν, هیچدن آدم ...τσδὲν ἀδάμ, یارامز γκιραμάζ, ...حیلاز χαϊλάζ, ادنا ἐδνά.

Οὗτος, αὕτη, τοῦτο, (Ἀντ. δεικτ.) او ὅ, بو ποὺ, شو σού. «ὁ ἄνθρωπος— بو آدم ποὺ ἀδάμ. «πρὸς τοῦτο, ἐπὶ τούτῳ بوڭا اوزرینه ποὺ-νοὺν οὐζερινέ, بونك ایچون πουνοὺν ἰ-τσούν, خصوص اولهرق μαχσοὺς ὀλα-ράκ. «ἐκ τούτου بوندن πουνδάν, شوندن σουνδάν. «τούτου δοθέντος بویله فرض اولندقده ποϊλὲ φάρζ ὀλουν-δουκδά. «ὁ μὲν πράττει τοῦτο, ὁ δὲ ἐκεῖνο بریسی بونی دیکری آنی یاپار πι-ρισὶ πουνού, διγκερὶ ἀνὶ γιαπάρ. «διὰ τοῦτο بونك ایچون πουνοὺν ἰ-τσούν. «περὶ τούτου بو بابده ποὺ παπδέ, بونك اوزرینه πουνοὺν οὐζε-ρινέ, بونك ایچون πουνοὺν ἰτσούν. «μὴ ἀνησυχῇς περὶ τούτου بونك ایچون راحتسز اول πουνοὺν ἰτσοὺν ραχὰτ ὄλ. «τί σημαίνει τοῦτο; بو نه دیمك اولور ποὺ νὲ διμὲκ ὀλούρ; بونك معناسی نه‌در; πουνοὺν μαʼνασὴ νέδιρ; «ἐν τούτοις بو آراليقده ποὺ ἀραληκδά. «μετὰ ταῦτα بعده صوكره πάδεχο, σόνρα.

Οὕτω, (Ἐπρ.) بویله ποϊλέ, شویله σοϊλέ, بویلهجه ποϊλέδζε, بو وجهله ποὺ βέδζχιλε, بو منوال اوزره ποὺ μινβὰλ οὐζρέ. «οὕτως εἰπεῖν (φρσ.) صانكی σάνκι, دیه‌لم διγελίμ. «οὐχ οὕτως ἔσται بو شویله اولمیه‌جقدر ποὺ σοϊλὲ ὀλμαγιαδζακδιρ. «τοῦτο οὕτως ἔχει بو بویله‌در ποὺ ποϊλέδιρ. «οὕτω μέγας بو قدر بیوك ποὺ καδὰρ πουγιούκ. «καὶ οὕτω καθεξῆς و الی آخره βὲ ἰλὰ ἀχήριχι. «τούτων οὕτως ἐχόν-των بو بویله ایكن ποὺ ποϊλὲ ἰκέν,

Οὐχί, (Ἐπρ.) خير χάϊρ, يوق γιόκ, دكل δεγίλ. [λανδζήκ.

Ὀφείδιον, τὸ (Ζλγ.) ييلانجق γι-

Ὀφειλέτης, ὁ بورجلى πορδζλού, مديون μεδγιούν.

Ὀφειλή, ἡ بورج πόρδζ, دين δεΐν.

Ὀφείλω, بورجلى او. πορδζλοὺ ὀλ. مديون او. μεδγιοὺν ὀλ. ذمتى او. ζιμμετὶ ὀλ. دينى او. δεΐνὶ ὀλ. ‖ مجبور او. μεδζποὺρ ὀλ. ‖ واجب او. βαδζὶπ ὀλ. ‖ اقتضا ا. ἰκτιζὰ ἰτ. مقتضى او. μουκτεζὰ ὀλ. «*τὰ τέκνα ὀφείλουσι νὰ σέβωνται τοὺς γονεῖς των* اولاد والدينه ايفاى حرمت ايتك واجبۀ ذمتيدر ἐβλὰδ βαλιδεϊνινὲ ἰφάϊ χουρμὲτ ἰτμὲκ βαδζιπέϊ ζιμμετίδιρ. «*ὁ τίμιος ὀφείλει νὰ τηρῇ τὸν λόγον του* اهل ناموس وعدينه وفا ايتك اقتضا ايدر ἔχλι ναμοὺς βαδινὲ βεφὰ ἰτμὲκ ἰκτιζὰ ἰδέρ. «*τὸ ὀφειλόμενον* واجب βαδζίπ, فريضۀ ذمت φαριζέϊ ζιμμέτ. «*τὸ ὀφειλόμενον σέβας* احترامات واجبه ἰχτιραμάτι βαδζιπέ. « *ὀφείλει νὰ τὸν ἀποζημιώσῃ* تضمينه مجبوردر ταζμινινὲ μεδζπούρδουρ.

Ὄφελος, τὸ فائده φαϊδέ, نفع νέφ', تمتع τεμεττού, منفعت μενφαάτ. «*τί τὸ ὄφελος!* نه يارار νεγέ γιαράρ, چه فائده τσὶ φαϊδέ. «*πρὸς ὄφελός του* كندى منفعتنه κενδὶ μενφαατινά.

Ὀφθαλμικός, ή, όν, (I) عينى ἀϊνί.

Ὀφθαλμῖτις, ἡ (I) التهاب عين ἰλτιχάπι ἄϊν.

Ὀφθαλμι(άω)ῶ, آغيرمق γκιὸζ ἀγηρμάκ.

Ὀφθαλμογραφία, ἡ (I) ...يف العين τεδσὶφ οὐλ-ἄϊν.

Ὀφθαλμοειδής, ές, شكلنده γκιὸζ σεκλινδέ, شبه عين σεπίχι ...

Ὀφθαλμοϊατρός, ὁ طبيب ... γκιὸ'ζ ταπιπί, كحال κεχχάλ.

Ὀφθαλμοκήλη, ἡ (I) ...وج مقله χουρούδζι μακλέ.

Ὀφθαλμολογία, ἡ (I) ...ث عين μεπχάσι ἄϊν.

Ὀφθαλμοσκοπία, ἡ (I) ...مال چشمبين ἰστιμάλι τσεσμπίν.

Ὀφθαλμοσκόπιον, τὸ (I... ديده بين διδεπίν, چشمبين τσεσμπίν.

Ὀφθαλμοτομία, ἡ (I) ...ح عين τεσρίχι ἄϊν.

Ὀφθαλμός, ὁ كوز γκιόζ, عين ἄϊν πλ. عيون ἀγιούν, اعين ἀγίν, چشم δζέσμ, ديده διδέ. «*ἐν ῥοπῇ ὀφθαλ... μοῦ* لحظة العينده λαχζὰτ οὐλ-ἀϊνδέ... «*λαμβάνω πρὸ ὀφθαλμοῦ* ...دقته آلمق ναζάρι δηκκατὰ ἀλμάκ. «*ἐξο... ρύσσω ὀφθαλμὸν* كوز چيقارمق γκιὸζ τσικαρμάκ, ابخاق ا. ἰπχὰκ ἰτ.

Ὀφθαλμοφανής, ές, مرئى μερΐϊ, اشكاره ἀσικιαρέ, ظاهر ζαχίρ ‖ —ῶς (ἐπρ.) اشكاره ἀσικιαρέ, ظاهرا ζαχίρεν, عيانا ἀγιάνεν. «*βλέπω* ... —ῶς راى العين مشاهده ا. ρέϊ οὐλ-ἄϊν μουσαχεδὲ ἰτ. [οὐλ-χανέ...

Ὀφίασις, ἡ (I) داء الحنش δά...

Ὀφιόγλωσσον, τὸ (Βτ.) ...

ν γιλάν δελί, لسان الحيه λισάν οὐλ-χιγέ.

Ὀφιοειδής, ές, ييلان شكلنده γιλάν σεκλινδέ, ييلانقاوى γιλανκαβή.

Ὄφις, ὁ (Ζλ.) ييلان γιλάν, حيه χιγέ, افعى ἀφί', مار μάρ.

Ὀφῖτις, ὁ (Βτ.) ييلان اوتى γιλάν ὀτού, لوف ثعبانى λέβφι σα'-κνή.

Ὄφλημα, τὸ بورج πόρδζ. ‖ وظ βαζηφά.

Ὀφλισκάνω, مديون اولمق μεδγιουν ... ‖ غائب ا. γαΐπ ίτ. محكوم اولمق μαχ-κούμ ὀλ. «—γέλωτα شايان استهزا اولمق σαγιάνι ἰστιχζὰ ὀλ.

Ὀφρύς, ἡ قاش κάς, حاجب χα-ζέπ, ابرو ἐπρού. ‖ (μτφ.) تكبر τε-κεππούρ, غرور γουρούρ.

Ὀφρῦτις, ἡ (Ι) التهاب حاجب ἰλ-τιχάπι χαδζέπ.

Ὀφφίκιον, τὸ مأموريت μεεμου-ριγέτ, منصب μανσούπ. «ἐξ —ίου ... ρέσεν. «πληρεξούσιος ἐξ —ίου ... وكيل مستشار βεκὶλ μουσαχχάρ.

Ὄχ, (Ἐπιφ.) اه ἄχ, واه βάχ, واى βάϊ.

Ὀχεία, ἡ چفتلشمه τσιφτλεσμέ, سفاد σεφάδ, مجامعت μουδζαμαάτ.

Ὀχετεύω, جدول ايله صويى نقل ا. δζεδβὲλ ἰλὲ σουγιού νάκλ ἰτ.

Ὀχένδρα, ἡ (Ζλγ.) انكرك ييلانى γκερὲκ γιλανί.

Ὀχετός, ὁ صو جدولى σοὺ δζεδ-βελή, جدول δζεδβέλ, صو يندى σοὺ πενδί, صو يولى σοὺ γιολού. ‖ قنال κανάλ. ‖ كريز γκερίζ, لغوم λαγούμ.

Ὀχεύω, چفتلشدیرمك τσιφτλεσδιρ-μέκ. ‖ (πθ.) چفتلشمك τσιφτλεσμέκ.

Ὄχημα, τὸ عرابه ἢ آرابه ἀραπά. كردونه γκερδουνέ. «αὐτοκρατορικὸν — كردونهٔ شاهانه γκερδουνέϊ σαχανέ.

Ὄχησις, ἡ سوار σουβάρ, ركوب ρουκιούπ.

Ὄχθη, ἡ كنار κενάρ, ياللى γιαλή. ساحل σαχὴλ πλ. سواحل σεβαχήλ, قيى κηγί.

Ὄχι, (Ἐπρ.) يوق γιόκ, خير χά-ϊρ, دكل δεγίλ, لا λά.

Ὀχλαγωγία, ἡ اجتماع ناس ἰδζ-τιμάϊ νάς, ازدحام ἰζδιχάμ. ‖ فساد φεσάδ, اختلال ἰχτιλάλ.

Ὀχλαγωγός, ὁ مفسد μουφσίδ, عاصى ἀσή.

Ὀχλαγωγ(έω)ῶ, خلبه لك طوپلامق γαλεπελὶκ τοπλαμάκ. ‖ فساد ا. φε-σάδ ἰτ.

Ὀχληρός, ά, όν, مجز μουαδζ-δζίζ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) معجزانه μουαδζ-δζιζανέ. [τα'δζίζ.

Ὄχλησις, ἡ تصديع τασδή', تعجيز

Ὀχλητικός, ή, όν, مجز μου-αδζδζίζ.

Ὀχλοβοή, ἡ كورولدى γκιουρουλ-δού, پاتيردى πατιρδή.

Ὀχλοκρατία, ἡ اسافل ناسك حكمى ἐσαφίλι νασὶν χούκμί.

Ὄχλος, ὁ عوام ناس ἀβάμι νάς. اسافل ناس ἐσαφίλι νάς, طاقى آشاغى

ἀσαγὴ τακημή. § ازدحام ἰζδιχάμ, سوری σουρού, غلبلك γαλεπελίκ. «ὁ ἀμαθὴς καὶ ἄστατος — اجهل جهل ادنى طاقی ἐδζχέλι δζουχελὰ τακημή. «ὁ χύδην — ادنى طاقی ἐδνὰ τακημή.

Ὀχλ(έω)ῶ, تصدیع تعجیز ا. τασδὶ-τα'δζίζ ἰτ. راحت براقمق ραχὰτ πράκμαμακ.

Ὀχ(έο)οῦμαι, راکب سوار او. ρακὶπ-σουβὰρ ὀλ.

Ὀχυρός, ά, όν, متین μετίν, حصین χασίν, رصین ρασήν, مستحکم μουστεχκέμ.

Ὀχυρότης, ἡ. متانت μετανέτ, حصانت χασανέτ, رصانت ρεσανέτ, استحکام ἰστιχκιάμ.

Ὀχυρ(όω)ῶ, استحکام ا. ἰστιχκιὰμ ἰτ. تحصین و تحکیم ا. ταχσὶν βὲ ταχκὶμ ἰτ. استحکامات ایله احاطه ا. ἰστιχκιαμὰτ ἰλὲ ἰχατὲ ἰτ. § (πθ.) تحصن ا. τεχασσοὺν ἰτ. تحکم ا. τεχακκιοὺμ ἰτ.

Ὀχύρωμα, τὸ قلعه καλέ, استحکامات ἰστιχκιαμάτ, حصار χησάρ, حصن χήσν.

Ὀχυρωματικός, ή, όν, استحکامی ἰστιχκιαμή. «ἡ —ή (τέχνη) استحکامات انشاسی ἰστιχκιαμὰτ ἰνσασή. « —ἡ γραμμὴ استحکام خطی ἰστιχκιὰμ χαττί.

Ὀχύρωσις, ἡ استحکام ἰστιχκιάμ, تحصین ταχσίν, تحکیم ταχκίμ.

Ὀχυρωτικός, ή, όν, استحکامی ἰστιχκιαμή. [καὶ Ἰχθύς.

Ὀψάριον, τὸ بالق παλήκ, Ἴδε

Ὀψέ, (Ἐπρ.) بعده πάδεχου[...] کج γκέδζ. § آقشام ἀκσάμ.

Ὀψιμάθεια, ἡ تأخر التعلم τεε[...] χοὺρ οὐτ-τεαλλούμ.

Ὀψιμαθής, ές, متأخر التعلم μ[...] τεαχὴρ οὐτ-τεαλλούμ.

Ὀψίγονος, ον, [متأ]خر الظهور μουτεαχὴρ οὐζ-ζουχούρ.

Ὄψιμος, ον, کجکن κεδζκι[ν], کجکین γκεδζκίν, وقتسز βακὴτ-σ[ιζ] «τὸ —ον τῶν ὀπωρικῶν کج [میوه] [...] میوه اولمسی μεϊβανὶν γκέδζ ὀλμασί.

Ὄψιος, α, ον, [متأ]خر الوقوع μουτεαχὴρ οὐλ-βουκού'. «ἡ ὀψία [...] وقت ἀκσὰμ βακτί.

Ὀψιότης, ἡ تأخیر τεεχήρ, [تأخر] τεεχχούρ.

Ὀψίπλουτος, ον, کورادن کورمش σόνραδαν γκιόρμούς.

Ὄψις, ἡ بکز πένζ, یوز γιού[ζ] لهجه λεχδζέ, رو ρού, وجه βέδζ[χ] چهره τσεχρέ, سیما σιμά, لقا λικ[ά] منظره μενζαρέ. § کوز γκιόζ, نظر να[ζάρ.] § رنك ρένκ. § (Ἐμπ.) [نسخه] βίστα, رؤیت ρουϊγέτ. «ἔχει ὡραία[ν] τὴν —ιν روی احسندر ρούϊ ἀχσένδι[ρ] «δυσειδὴς τὴν —ιν یوزی چیرکین γιουζοὺ τσιργκίν. «ἐκ πρώτης ὄψεω[ς] الك نظرده بردن بر ἰλ[ὲκ ναζαρδὰ] πιρδὲν πιρέ, الدی وهله βεχλέϊ οὐλ[ιαδ]ά. «λαμβάνω ὑπ' ὄψει مطالعه ا. [...] δὲρ πίσι μουταλιιὰ ἰτ. دقت آلمق [...] ναζάρι δηκκατὰ ἀλμάκ, نظر [...] دقت ا. ἄτφι ναζάρι δηκκὰτ ἰτ. «[...]

...ῦς ὄψεσι راى العين ρέϊ οὐλ-ᾄϊν, ... كوزى كندى κενδὶ γκι̯όζοὺ ἰλέ.

Ὄψον, τὸ طعام ταάμ.

Ὀψοπωλεῖον, τὸ ما كولات مغازەسى ...εκι̯ουλὰτ μαγαζασή.

Ὀψοπώλης, ὁ ما كولاتفروش μεε-...ουλὰτ-φουρούς

Ὀψοφυλακεῖον, τὸ كلار κε-...ρ, آنبار ἀνπάρ.

Ὀψώνης καὶ **—ιστής,** ὁ مشترى μουστερή.

Ὀψώνια τὰ καὶ **—νισμα,** τὸ صاتون آلمه σατοὺν ἀλμά, اشترا ἰστιρά.

Ὀψωνίζω, صاتون آلق σατοὺν ἀλμάκ, اشترا ا ἰστιρὰ ἰτ.

Ὀψώνιον, τὸ تعينات τα'γινάτ, ما كولات μεεκι̯ουλάτ, تداركات τεδα-ρουκι̯άτ.

Π

..., π, پى πί. اشبو «پى» تسميه اولنان حرف الفباى رومينك اون آلتنجى اولوب پ كبى تلفظ اولنور).

..., π', (Ἀρθμ.) سكسان σεκσέν. ... سكسانجى σεκσενινδζή.

..., ,π, (Ἀρθμ.) سكسان بيك σεκ-...πίν. § سكسان بيكنجى σεκσὲν πι-...ζή.

...γανισμός, ὁ بتپرستلك πουτ-...στλίκ. [τσιπλάκ.

...ίγγυμνος, ον, چير چپلاق τσὶρ

...ιγερός, ά, όν, منجمد μουν-...ίδ. § صاب صوتوق σὰπ σοο'ὑκ.

...ιγετός, ὁ طوك δόν, انجماد ἰν-...άδ.

...ιγετώδης, ες, طوكش δονμούς, طوكوق δονούκ, منجمد μουνδζεμίδ.

Παγίδευμα, τὸ حيله مكر χηπα-λέϊ μέκρ, دام حيله δάμι χηλέ.

Παγιδεύω, دوزاقده طوتمق δου-ζακδὰ τουτμάκ, دامه دوشورمك δαμὰ δὸυσὸυρμέκ, دام حيليه كرفتار ايتديرمك δάμι χηλεγὲ γκιριφτὰρ ἰτδιρμέκ.

Πάγιος, α, ον, ثابت σαπίτ, مقرر μουκαρρέρ. «*—α δάνεια* ديون منجمده δουγι̯ούνι μουντεζζαμέ, ديون مقرره δουγι̯ούνι μουκαρρερέ. § (χρη-ματ.) قونسليد κονσολίδ. «*μεταβάλλω τὰ χρέη εἰς πάγια* ديون غير منتظمه يى ديون منتظمه يه تحويل ا. δουγι̯ούνι γάϊρι μουντεζζαμενὶν δουγι̯ούνι μουντεζ-ζαμεγὲ ταχβὶλ ἰτ.

Παγιότης, ἡ ثبات σεπάτ.

Παγίς, ἡ دوزاق δουζάκ, قاپانجه καπανδζέ, مصيد μησγέδ, حباله χηπαλέ. § دام حيله δάμι χηλέ, دولاب δολάπ.

Παγι(όω)ῶ, تحكيم - تقويه ا. ταχκίμ-τακβιγὲ ἰτ. [τακβιγέ.

Παγίωσις, ἡ تحكيم ταχκίμ, تقويه

Πάγκακος,ον, پك فنا πὲκ φενά, چوق كوتى τσὸκ κιότού, ادنى ἐδνά.

Πάγκαλος, ον, پك كوزل πὲκ γκιόυζέλ, احسن ἀχσέν.

Πάγκοινος, ον, عمومى οὑμουμή.

Παγκόσμιος,ον, عمومى οὑμουμή.

Πάγκρεας, τὸ (Ι) پانقراس πανκράς.

Παγκρεαταλγία, ἡ (Ι) الم پانقراس ἐλέμι πανκράς.

Παγκρεατῖτις, ἡ (Ι) التهاب پانقراس ἰλτιχάπι πανκράς.

Πάγκρυφος,ον, كلياً مخفى κιόύλλιγεν μουχαφή.

Παγοδρομία, ἡ بوز اوزرينه پورومه πούζ οὐζερινὲ γιουρούμέ.§ بوز قوشوسى πούζ κουσουσού.

Παγοδρόμος, ὁ بوز قوشجيسى πούζ κουσουδζουσού.

Παγοθήκη, ἡ بوزخانه πουζχανέ.

Πάγος, ὁ طوك δόν, انجماد ἰνδζιμάδ. § بوز πούζ, طوك δόν, جمد δζεμέδ, يخ γιάχ. «*Ἄρειος Πάγος* (Νμ.) محكمهٔ تميز μεχκεμέϊ τεμίζ. [γκέδζ.

Πάγουρος, ὁ (Ζλγ.) يڭنكچ γεν-

Πάγχρυσος, ον, صوم صيرمه σόμ σηρμά, مذهب غايت γάγετ μουζεχέπ.

Παγ(όω)ῶ καὶ **-ώνω,** طوكديرمق δονδουρμάκ, تجميد ا. τεδζμὶδ ἰτ, (ἀμτβ. αὐτπθ.) طوكمق δονμάκ, ... انجماد-تجمد ا. κέσπ ἰνδζιμὰδ-τεδζεμμοὺδ ἰτ. § (πθ. μτχ.) *παγωμένος* طوكمش δονμούς, منجمد μουνδζεμίδ, جامد δζαμίδ. «ὁ *—μένος Ὠκεανὸς* ἢ *—μένη θάλασσα* بحر منجمد πάχρι μουνδζεμίδ.

Πάγωμα, τὸ طوكمه δονμέ, ...اد ἰνδζιμάδ. [ταβοὺς κουσ...

Παγῶνι, τὸ (Ζλγ.) قوشى طاووس

Παγωτόν, τὸ طوكديرمه δονδουρμ...

Παθαίνω, متأثر قيلق μουτεεσσὶρ κηλμάκ. § (μσ.) متأثر او. μουτεεσσὶρ ὀλ. آجى و آفيرى طويمق ἀδζὴ ἀγηρὴ δουϊμάκ, اولمق ὀλμάκ, ... τσεκμέκ. § بلا بولق πελὰ πουλμάκ. «*τί ἔπαθα ὁ ἄθλιος* اولدم ... ζαβαλὴ νὲ ὀλδούμ. «*τί ἔπαθες δὲν ἦλθες* اولدكده كلدك نه νὲ ὀλδὲ γκέλμεδιν. «*θὰ τὴν πάθῃς* ... بولاجق πελασινὶ πουλαδζάκ. «*ἡ... λές τα κ' ἔπαθές τα* (πρμ.) پيش... بويله ترس ποϊλὲ πὰς ποϊλὲ τράς. «... *ἔπαθε* (φρσ.) بلاسنى بولدى πελασινὶ πουλδού.

Πάθημα, τὸ مصيبت μουσηπ..., قضا καζά, بلا πελά.§ آفيرى ἀγ... الم ἐλέμ. § وقوعات βουκουάτ.

Πάθησις, ἡ تأثير τεεσίρ. § ... ἐλέμ.

Παθητικός, ή, όν, قابل تأثير ...ϰαβίλι τεεσίρ, متأثر μουτεεσσίρ. § ... اشتياق ἰστιγιακί, يانيق γιανίκ. § (Γρμ.) مفعول μεφού'λ. «ῥῆμα —ὸν ... فعل مجهول φίλι μεδζχούλ. «μετοχὴ —ὴ ... اسم مفعول ἴσμι μεφού'λ. §τὸ—ὸν (Ἐμπ.) وير وجك βιρεδζέκ, ديونات δουγιουνάτ. § —ῶς (ἐπρ.) متأثرانه μουτεεσσιρανέ. § (Γρμ.) اولارق مفعول μεφού'λ ὀλαράκ.

Παθογένεια, ἡ (Ι) تكون مرض τεκεββούνι μαράζ.

Παθογνωμικόν, τὸ (σημεῖον) علامت يقينيه ἀλιαμέτι γεκηνιγέ.

Παθολογία, ἡ (Ι) علم الامراض ἰλμ-ούλ-ἐμράζ.

Παθολογικός, ή, όν, (Ι) مرضى μαραζή.

Παθολόγος, ὁ (Ι) مرضيون μαραζιούν.

Πάθος, τὸ محنت μιχνέτ, الم ἐλέμ. ... خسته‌لك χασταλήκ, مرض μαράζ. § ... χασιγιάζ. § غرض γαράζ, عداوت ἀδαβέτ. «ὑστερικὸν — مرض رحم μαράζι ράχμ. «εἶναι δοῦλος — ῶν του امراض نفسانيه‌سنك اسيريدر ἀμραζι νεφσανιγεσινὶν ἐσιρίδιρ. «μὲ — غرض ايله γαρὰζ ἰλέ. «χωρὶς — بلا غرض πίλα γαράζ. «φυλάττω— غرض طوتمق γαρὰζ τουτμάκ.

Παιάν, ὁ مارش μάρς.

Παιανίζω, .ι. آهنك ايله موسيقه ... ϰα ἰλὲ ἀχὲνκ ἰτ. چالمق τσαλμακὶ ἰλέ. «παιανιζούσης τῆς μουσικῆς چالغيلر چالسيله τσαλγηλαρὴν τσαλμασὶ ἰλέ.

Παίγνιον, τὸ اويون ὀγιούν, اويونجاق ὀγιουνδζάκ, لعب λούπ, ملعبه μέλαπέ, بازيچه παζιδζέ. § اكلنجه ἐγλενδζέ. § لطيفه λατιφέ. § (μτφρ.) مسخره μασχαρά, دستخوش δεσχός. «— τῆς τύχης دستخوش فلك δεσχόσι φελέκ. § (πλ.) τὰ παιγνίδια چالغى τσαλγή.

Παιγνιόχαρτα, τὰ اويون كاغدى ὀγιοὺν κιαγηδή.

Παιγνιώδης, ες, لطيفه‌جى λατιφεδζή, خوراتجى χορατάδζή, كيفلى κεϊφλή.

Παιδαγωγεῖον, τὸ مكتب اطفال μεκτέπι ἐτφάλ.

Παιδαγώγημα, τὸ تربيه τερπιγέ.

Παιδαγωγία, ἡ تربيهٔ اطفال τερπιγέϊ ἐτφάλ.

Παιδαγωγικός, ή, όν, اصول تربيهٔ اطفاله متعلق οὐσούλι τερπιγέϊ ἐτφαλὰ μουτεαλλήκ. «ἡ —ὴ اصول تربيهٔ اطفال οὐσούλι τερπιγέϊ ἐτφάλ.

Παιδαγωγός, ὁ مربى اطفال μουρεππίϊ ἐτφάλ, لالا λαλά.

Παιδαγωγ(έω)ῶ, .ι. تربيهٔ اطفال τερπιγέϊ ἐτφὰλ ἰτ.

Παιδάριον, τὸ كوچك چوجق κιουτσοὺκ τσοδζούκ, طفل τήφλ, صبى σαπί.

Παιδαριώδης, ες, چوجقجه τσοδζούκδζα, طفلى τηφλή, صبى σαπί. «ἔργον—ες فعل وحركت چوجقجه τσο-

δζούκδζα φὶ'λ οὐ χαρεκέτ, چوجق ایشی τσοδζοὺκ ἰσί. § —ῶς (ἐπρ.) چوجق كبي τσοδζοὺκ κιπί. چوجقجه τσοδζούκδζα.

Παιδεία, ἡ علم ἴλμ πλ. علوم οὐλ̇ούμ, تعليم τα'λίμ, تحصيل ταχσὴλ, معلومات μα'λ̇ουμάτ, تربيه τερπιγέ. § اجرای مجازات ἰδζρὰῖ μουδζαζάτ, جزا δζεζά, تأديب τεεδίπ. «*κάτοχος παιδείας* علمدار ἰλιμδάρ.

Παιδεραστής, ὁ غلامپاره γουλαμπαρά, لوطی λουτήῖ, غلامی γουλαμήῖ.

Παιδεραστία, ἡ غلامپاره‌لق γουλαμπαραλήκ, لواطه λεβατά.

Παιδεραστικός, ή, όν, غلامی γουλαμή.

Παιδεραστ(έω)ῶ, غلامپاره او. γουλαμπαρὰ ὀλ.

Παίδευμα, τὸ تعليم τα'λίμ, تدريس τεδρίς. § تعليم كرده τα'λὶμ-κερδέ.

Παίδευσις, ἡ علم ἴλμ, تعليم τα'λίμ, تربيه τερπιγέ.

Παιδευτήριον, τὸ مكتب μεκτέπ, مدرسه μεδρεσέ.

Παιδευτής, ὁ معلم μουαλλίμ, خواجه χόδζα. § مربی μουρεππί.

Παιδευτικός, ή, όν, علمی ἰλμί.

Παιδευτός, ή, όν, قابل تعلم καπίλι τεαλλούμ.

Παιδεύω, تربيه ا. τερπιγὲ ἰτ. تعليم ا. τα'λὶμ ἰτ. تلميذ ا. τελμὶζ ἰτ. § جزا ويرمك δζεζὰ βιρμέκ, مجازات ا. μουδζαζὰτ ἰτ. § (πθ.) تربيه او. τερπιγὲ ὀλ. تلمذ - تعلم ا. τελεμμοὺζ τ… αλλοὺμ ἰτ. § (πθ. μτχ.) *πεπαιδε…μένος* عالم ἀλίμ, متعلم μουτεαλλί…, مربى μουρεππά.

Παιδιά, ἡ اويون ὀγ̇ιούν. § …λατιφέ. § اكلنجه ἐγλενδζέ.

Παιδικός, ή, όν, چوجوقجه τσ…δζούκδζα, طفلی τηφλί, صبی σαπί. —ἡ *ἡλικία* چوجقلق τσόδζουκλου…, سن صباوت σίννι σεπαβέτ. «*ἐκ παιδ…κῆς ἡλικίας του* چوجقلغندن برى τσ…δζουκλουγουνδὰν-περί.

Παιδίον, τὸ چوجق τσοδζού… § اوشاق οὐσάκ, اوغل ὀγούλ, …بيان σηπιγ̇άν. «*τοῦ πατρός του— ἡ τ… μητρός του*—(πρμ.) والدسنك - …سنك بورندن دوشمش بر چوجقدر πκπασινὶ… βαλιδεσινὶν πουρνουνδὰν δούσμ… πὶρ τσοδζούκδουρ. § *παιδιόθεν* (ἐπ…) چوجقلغندن برى τσοδζουκλουγουνδ… περί, سن صباوتندن برى σίννι σεπ…βετινδὲν περί.

Παιδίσκη, ἡ قيزجغز κηζδζηγ… جاريه δζαριγέ.

Παιδογονία, ἡ توليد τεβλίδ, …[τενασου…]

Παιδογόνος, ον, طوغرنجی … γουρουδζού, تناسلی τενασουλή. «—*α μόρια* آلات تناسل ἀλ̇ιάτι …νασούλ.

Παιδοκόμος, ὁ مربی اطفال μ…ρεππίῒ ἐτφάλ.

Παιδοκτονία, ἡ قتل اطفال κά… [ἐτφ…]

Παιδοκτόνος, ον, قاتل اطفال … κατίλι ἐτφάλ.

Παιδομανία, ἡ مانیای فلامه μανιγιάϊ γουλαμέ. [πιγέϊ ἐτφάλ.
Παιδονομία, ἡ ترییهٔ اطفال τερ-
Παιδονόμος, ὁ مربی اطفال μουρεππίϊ ἐτφάλ. § مکتب قالفه سی μεκτέπι καλφασή.
Παιδοποιΐα, ἡ چوجق یاپمه τσοδζοὺκ γιαπμά, تناسل τενασούλ.
Παιδοποιός, όν, چوجق یاپان τσοδζοὺκ γιαπάν, تناسل τενασουλή.
Παιδοποι(έω)ῶ, چوجق یاپمق τσοδζοὺκ γιαπμάκ, تناسل ا. τενασοὺλ ἰτ. تولید ا. τεβλὶδ ἰτ.
Παιδοτριβεῖον, τὸ جیمناستیکخانه ζιμναστικχανέ.
Παιδοτρίβης, ὁ جیمناستیك معلمی ζιμναστὶκ μουαλλιμί.
Παιδοτρόφος, ὁ مربی اطفال μουρεππίϊ ἐτφάλ.
Παιδοφύλαξ, چوجق بكجیسی τσοζοὺκ πεκδζισί.
Παίζω, اویناماق ὀϊναμάκ, تلعب ا. τελοὺ'π ἰτ. التها ا. ἰλτιχὰ ἰτ. اکلنمك ἐγλενμέκ. § (Μουσ.) چالمق τσαλμάκ. لطیفه - شقا ا. λατφιὲ-σακὰ ἰτ. § استهزا ا. ἰστιχζὰ ἰτ. § (θεατρ.) اویناماق ὀϊναμάκ. « — μὲ τὰς λέξεις کنایه و جناس سویلمك κιναγὲ βὲ δζινὰς σοϊλεμέκ. « — χαρτία قمار اویناماق κουμὰρ ὀϊναμάκ, مقامره ا. μουκαμερὲ ἰτ. « — βιολίον کمان چالمق κεμὰν τσαλμάκ. « — ζατρίκιον سنطرنج اویناماق σαντρὰνδζ ὀϊναμάκ. « τὸ εἶπε παίζων اویناریق سویلهدی ὀϊναγιαρὰκ σοϊλεδί, لطیفه سویلهدی λατιφὲ σοϊλεδί.
Παίκτης, ὁ اویونجی ὀγιουνδζού, لاعب λαΐπ, بازنده παζενδέ. § قمارجی κουμαρδζή, قماریاز κουμαρπάζ. § (Μουσ.) چالغیجی τσαλγηδζή, سازنده σαζενδέ. [ὁιλίρ.
Παικτός, ή, όν, اویناشیلر ὀϊνα-
Παίξιμον, τὸ اویناما ὀϊναμά, اویناییش ὀϊναΐς. [φούφ.
Παιπάλη, ἡ توز τόζ, سفوف σου-
Παίρνω, Ἴδε Λαμβάνω.
Παῖς, ὁ καὶ ἡ چوجق τσοδζούκ, طفل τήφλ πλ. اطفال ἐτφάλ, صبی σαπὶ πλ. صبیان σηπγιάν. § ولد βελὲδ πλ. اولاد ἐβλάδ. § (πλ.) οἱ παῖδες احفاد ἀχφάδ.
Πάκτος, ὁ زمین اجارهٔ ἰδζαρέϊ ζεμίν, پاقدوس πάκδος.
Πακτ(όω)ῶ καὶ **-ώνω,** (Μτβ.) آراضی یی کرایه یا خود التزامه ویرمك ἀραζιγὶ κιραγιὰ γιάχοδ ἰλτιζαμὰ βιρμέκ. § (ἀμτβ.) آراضی یی کرایه آلمق ἀραζιγὶ κιραγιὰ ἀλμάκ.
Πάκτωσις, ἡ التزام ἰλτιζάμ.
Πακτωτής, ὁ ملتزم μουλτεζίμ, مستأجر μουστεεδζίρ.
Παλαβός, ή, όν, سرسم σέρσεμ, شاشقین ὁασὁκήν, لوقه λουκά.
Πάλαι, (Ἐπρ.) اسکی زمانده ἐσκὶ ζεμανδά, زمان سابقده ζεμάνι σαπηκδά, قدیما καδήμεν, قدیم الایامده καδὴμ οὺλ-ἐγιαμδά, اولجه ἐββέλδζε. « — ποτὲ وقتیله βακτὶ ἰλέ, اوایلده ὀϊλδέ.

Παλαιογραφία, ἡ علم كهنخوانى ἔλμι κιουχνεχανί. [χνεχάν.
Παλαιογράφος, ὁ كهنخوان κιου-
Παλαιογραφικός, ή, όν, كهنخوانى κιουχνεχανί.
Παλαιογονία, ἡ قديميت καδη-μιγέτ, عتيقيت ἀτηκηγέτ.
Παλαιόθεν, (Ἐπρ.) اسكيدنبرو ἐσκιδὲν-περοὺ, من القديم μὶν ἐλ-καδήμ.
Παλαιολογ(έω)ῶ, آثار عتيقه دن بحث ا. ἀσάρι ἀτηκαδὰν πὰχς ἰτ.
Παλαιοντολογία, ἡ مبحث المستحاثات μεπχὰς οὐλ-μουστεχασάτ.
Παλαιός,ά,όν, اسكى ἐσκί, قديم καδήμ, عتيق ἀτήκ. « —ὸν φόρεμα اسكى روبا ἐσκὶ ρόπα, عتيق ثوب σέβπι ἀτήκ. « — φίλος μου اسكى دوستم ἐσκὶ δοστούμ. « τὸν —ὸν καιρόν زمان قديمده ζεμάνι καδημδέ. «ἐκ παλαιοῦ Ἴδε Παλαιόθεν. «ἡ Παλαιὰ Διαθήκη كتاب عهد عتيق κιτάπι ἄχδι ἀτήκ, تورات τεβράτ. «οἱ παλαιοὶ ἄνθρωποι اسكى زمان آدملرى ἐσκὶ ζεμὰν ἀδαμλαρή, قدما κουδεμά, متقدمين μουτεκαδδιμίν.
Παλαιότης, ἡ اسكيلك ἐσκιλίκ, قدم κηδέμ. Ἴδε καὶ Ἀρχαιότης.
Παλαιστής, ὁ كولشجى γκιουλεσδζή, پهلوان πεχλιβάν, مصارع μουσαρή.
Πάλαισμα, τὸ كولش γκιουλές, مصارعه μουσαραά.
Παλαιστικός, ή, όν, مصارعى μουσαρή.
Παλαίστρα, ἡ كولش يرى γκιουλὲς γερί, كورش ميدانى γκιουρὲς μεϊδανή, كشتيكاه κιουστιγκιάχ. ‖ ميدان μεϊδάν.
Παλαίτατος, η, ον καὶ **—τερος, α, ον,** اقدم ἀκδέμ, اسكى‌رق ἐσκιρέκ [?] τσὸκ ἐσκί.
Παλαίφατος, ον, مشهور قديم καδήμεν μεσχούρ, قدم καδήμ.
Παλαίω, كولشمك γκιουλεσμέκ, كورشمك γκιουρεσμέκ, مصارعه ا. μουσαρὰ ἰτ. ‖ (μτφ.) طاورلاق δαβραμάκ, چبالمق τσαπαλαμάκ, اجتهاد ا. ἰδζτιχὰδ ἰτ. اوغراشمق ὀγρασμάκ ‖ دوكشمك δογκιουσμέκ. « — μὲ τὸν θάνατον جان چكيشمك δζὰν τσεκισμέκ.
Παλαι(όω)ῶ, اسكيتمك ἐσκιτμέκ ‖ (ἐπὶ φορεμ.) اورسلمك οὐρσελεμέκ, فرسوده ا. φερσουδὲ ἰτ. ‖ (μτφ.) اسكيمك ἐσκιμέκ, ازمان ا. ἐζμὰν ἰτ. كهنه او. κιουχνὲ ὀλ. «ἡ μέθοδος αὕτη ἐπαλαίωσε اصول مزمن و عملى اولمش ماند‌ه ποὺ οὐσοὺλ μουζμὶν βὲ ἀμέλι μανδὲ ὀλμούς.
Παλαίωσις, ἡ اسكيتمه ἐσκιτμέ, اسكيمه ἐσκιμέ, ازمان ἐζμάν.
Παλαμάριον, τὸ (Ντκ.) خلاط χαλιάτ, پالامار παλαμάρ.
Παλάμη, ἡ (Ἀνθρ.) آيا ἀγιά, كف κέφφ. «ἐν τῇ παλάμῃ καὶ οὐ βοήσομαι (πρμ.) دودوكى ويرن دوز چالار ταραϊ βιρὲν δουδουγοὺ τσαλάρ.
Παλαμίδα, ἡ (Ζλγ.) طوريق پالاموت παλαμούτ πάληγή.

Παλαμίζω, قالافاتلامق καλαφατ-αμάκ.

Παλάτιον, τὸ سراى σεράϊ. ‖ قوناق κονάκ. « ἐξοχικὸν — صيفيه σεϊφιγέ.

Πάλη, ἡ كولش γκιουλές, كورش κιουρές, مصارعه μουσαρεά, مبارزه μουπαρεζά. ‖ هيجان χεγεδζάν.

Παλιλλογία, ἡ سوزك تكرارى σιοζούν τεκραρή.

Παλιμβουλία, ἡ ثباتسزلك σεπατσιζλίκ, تبديل افكار τεπδίλι εφκάρ, عدم ثبات άδέμι σεπάτ, تلون τελεββούν.

Παλίμβουλος, ον, ثباتسز σεπατσίζ, عدم الثبات ἀδὴμ οὐσ-σεπάτ, متلون μουτελεββίν.

Παλίμπαις, ὁ καὶ ἡ يوناميش πομής, معتوه ματούχ.

Πάλιν, (Ἐπρ.) كيرى γκιρί, پيش. ‖ عكسى ἀκσί. ‖ (συθ.) تكرار τεκραρ, ينه γίνε. «— ρίπτω ينه آتمق ἀτμάκ. «— ἔρχομαι تكرار كلمك τεκραρ γκελμέκ.

Παλινδικία, ἡ (Nμ.) اعادهٔ محاكمه ἐϊ μουχακεμέ.

Παλινδρομία, ἡ كيرى دونيش γκιρὶ δονούς, عودت ἀβδέτ, رجوع ρουδζού', رجعت ριδζαάτ.

Παλινδρομικός,ή,όν, رجوعى ρουδζουΐ.

Παλινδρομ(έω)ῶ, كيرى دونمك γκιρὶ δονμέκ, عودت-رجوع-رجعت ا. ἀβδέτ-ρουδζού'-ριδζαάτ ἰτ.

Παλινοστ(έω)ῶ, عودت ا. ἀβδέτ ἰτ.

Παλινόρθωσις, ἡ اصلاح ἰσλάχ, احيا ἰχγιά, تجدد τεδζεδδούδ.

Παλίντροπος, ον, كيرى-ترسنه دونر γκιρὶ-τερσινὲ δονέρ. ‖ عكسى ἀκσί.

Παλινωδία, ἡ ترنم تكرارى τερεννούμι τεκραρή. ‖ (μτφ.) رجوع ρουδζού'.

Παλινωδ(έω)ῶ, تكرار ترنم ا. τέκραρ τερεννούμ ἰτ. ‖ (μτφ.) رجوع ا. ρουδζού' ἰτ. [φούρ.

Παλίουρος, ὁ (Βτ.) اصفور ἀσ-

Παλίρροια, ἡ جزر و مد δζὲζρ οὐ μέδδ.

Παλλάδιον, τὸ حارس χαρίς, حرز الامان χὴρζ οὐλ-ἀμάν.

Παλλακεία, ἡ اوطهلق استعمالى ὁδαλὴκ ἰστι'μαλή, مزانات μεζανάτ, مسافحه μουσαφεχέ, زنا ζινά.

Παλλακὶς καὶ **—κή,** ἡ اوطهلق ὀδαλήκ, زانيه ζανιγέ.

Πάλλαξ, ὁ καὶ ἡ κν. **Παλληκάρι,** τὸ نو جوان νὲβ-δζιβάν. ‖ مرد μέρδ, يكيت γιγίτ, جسور δζεσούρ.

Παλληκαριά, ἡ يكيتلك γιγιτλίκ, جسارت δζεσαρέτ, شجاعت σιδζαάτ.

Πάλλω, اويناتمق ὀϊναμάκ, ديترهمك διτρεμέκ, خلجانه كلمك χαλεδζανὲ γκελμέκ, اهتزاز ا. ἰχτιζάζ ἰτ.

Παλμός, ὁ صاللانيش σαλλανής, اويناش ὀϊναΐς, ديترهيش διτρεΐς, خلجان χαλεδζάν, اهتزاز ἰχτιζάζ, خفقان χα-

φεκάν. «— σφυγμοῦ نبضان νεπζάν, ضربان δαρπάν. « — καρδίας خفقان قلب χαφεκάνι κάλπ.

Παλμώδης, ες, اهتزازى ἰχτιζαζή.

Παλοῦκι, τὸ قازيق καζήκ.

Παλουκώνω, قازيقلامق καζηκλαμάκ.

Πάλσις, ἡ اهتزاز ἰχτιζάζ.

Παμβασιλεία, ἡ شهنشاهى σεχινσαχή, جهانكيرى δζιχανγκιρί.

Παμβασιλεύς, ὁ شهنشاه σεχινσάχ, جهانكير δζιχανγκίρ.

Παμμακάριστος, ον, اسعد ἐσά'δ.

Παμμέγας καὶ **—γέθης, ες,** اعظم ἀζάμ, اجسم ἐδζσέμ.

Παμμέγιστος, ον, اعظم العظما ἀζὰμ οὐλ-οὐζαμά.

Παμμέλας, -λαινα, -λαν, قاپ قره κὰπ καρά.

Πάμμεστος, ον, طوپ طولى τὸπ δολού. [οὐζούν.

Παμμήκης, ες, پك اوزون πὲκ

Παμμήχανος, ον, غايت مستعد γάγετ μουσταῖδ. § پك مفسد πὲκ μουφσίδ.

Παμμίαρος, ον, پك پيس πὲκ πίς, ادنى ἐδνά.

Πάμμικρος, ον, اقصر ἀκσάρ.

Πάμμορφος, ον, رنكارنك ρένκι-α-ρένκι.

Παμπάλαιος, ον, پك اسكى πὲκ εσκί, اقدم ἀκ δέμ.

Παμπληθής, ές, پك چوق πὲκ τσόκ, اكثر ἐκσέρ, بى حد πὶ χάδδ.

Πάμπολυς, υ, پك چوق πὲκ τσόκ, اكثر ἐκσέρ, بسيار πουσγιάρ.

Παμπόνηρος, ον, پك فاسق πὲκ φασήκ, پك فاسد πὲκ φασίδ, شيطان اوغلى شيطان σεϊτὰν ὀγλοὺ σεϊτάν.

Πάμπτωχος, ον, افقر ἐφκάρ, افقر الفقرا ἐφκὰρ οὐλ-φουκαρά.

Παμφάγος, ον, پر خوار πούρ-χάρ, پر سوز πούρ-σούζ.

Παμψηφεί, (Ἐπρ.) اتفاق ارا ايله ἰττιφάκι ἀρὰ ἰλέ, متفقا μουτέφφεκεν, بالاتفاق πὶλ-ἰττιφάκ, متحدا μουτέχχιδεν. «ἐξελέγη — اتفاق ارا ايله انتخاب اولندى ἰττιφάκι ἀρὰ ἰλὲ ἰντιχὰπ ὀλουνδού. «ἀπεφασίσθη بالاتفاق - متفقا قرار ويرلشدر πὶλ-ἰττιφὰκ - μουτέφφικκεν καρὰρ βερilμίσδιρ.

Πάμψυχρος, ον, پك صووق πὲκ σοούκ, ابرد ἐπρέδ.

Πᾶν, οὐδ. τοῦ **πᾶς,** كل اوله (اولندقده بسبتون معناسنى دلالت ايدر)

Πανάγαθος, ον, پك ايى πὲκ ἐγί, اكرم ἐκρέμ.

Πανάγιος, ον, عزيز و مقدس πὲκ ἀζὶζ βὲ μουκαδδές, اقدس ἀκδές, اشرف ἐσρέφ, اعز ἐάζζ. «ἡ Παναγία حضرت مريم χαζρέτι Μεργέμ, مريم انا Μεργὲμ ἀνά.

Παναγιότης, ἡ اقدسيت ἀκδεσιγέτ, اشرفيت ἐσρεφιγέτ. § (ὡς τίτλος) مقدسلرى μουκαδδεσλερί, جنابلرى

λερή, حضرتلری χαζρετλερή. « ἡ Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πα-ρχης ʼ حرمتلو روم پطريقى جنابلرى μετλοὺ ροὺμ Πατρηγὴ δζενάπ-.

ναγιώτατος, ὁ (ὡς τίτλος) – χουρμετλού, شرافتلو σεραφέτ-, جناب قدسماب δζενάπι κου-μεάπ.

νάθλιος, ον, بك آلچق πὲκ άκ, ادنا ἐδνά. [σελλέ.

ναίριον, τὸ سپد σεπέδ, سله

νάκεια, ἡ دواى كل δεβάϊ κιοὺλλ.

ναλήθης,ες, اصحّ ἀσχάχ.

νάμωμος, ον, بك پاك πὲκ

νάξιος, ον, اليق ἐλγέκ.

νάρεστος,ον, على الاعلا ἀλὴ ἀλιά.

νάρχαιος, ον, بك اسكى πὲκ اقدم ἀκδέμ.

νᾶς, ὁ دلبندجى δουλπενδδζή, πεζδζή, بزاز πεζζάζ.

νδαής, ές, اعلم ἀ'λέμ.

νδαισία, ἡ ضيافت ζηγιαφέτ.

νδαμάτωρ, ὁ هر شئى افنا و ...ا χὲρ σεγὶ ἰφνὰ βὲ ἰνπὰχ ἰ-... پرسوز πούρ-σούζ. «ὁ — χρόνος زمان ζεμάνι πούρ-σούζ.

νδεινος,ον, غايت دهشتلو γά-χεστλή. «τὰ πάνδεινα هردرلو رنج χὲρ τουρλοὺ ρένδζ οὐ-.

νδέκτης, ὁ مجموعه μεδζμουά',

دستور δεστούρ. « οἱ —αι τοῦ Ἰουστινιανοῦ ژوستينك دستورى Ζουστινὶν δεστουρού.

Πανδέξιος, α, ον, بك حاذق πὲκ χαζήκ, آحذق ἀχζέκ.

Πανδημεί, (Ἐπρ.) بتون اهالى ايله πιτοὺν ἐχαλὶ ἰλέ, عموما οὐμουμεν.

Πανδημία, ἡ باجمله اهالى πὶλ-δζούμλε ἐχαλί. § (Ι) مرض بلده μαράζι πελδέ.

Πάνδημος, ον, عمومى οὐμουμί. عام ἄμμ. § —ως (ἐπρ.) عموما οὐμού-μεν, على العموم ἀλ-ὶλ-οὐμούμ.

Πανδοχεῖον, τὸ مسافرخانه μουσαφιρχανέ, لوقانطه λοκάντα, خان χάν.

Πανδοχεύς, ὁ لوقانطهجى λοκάνταδζη, خانجى χανδζή.

Πανελεήμων, ὁ καὶ ἡ ارحم ἐρχάμ.

Πανένδοξος, ον, اشرف ἐσρέφ, اجل ἐδζέλλ.

Πανεπιστήμιον, τὸ دار الفنون δὰρ οὐλ-φουνούν.

Πανεπιστήμων, ὁ بك متفنن πὲκ μουτεφεννίν.

Πανευγενής, ές, بك نجيب πὲκ νεδζίπ, بك نازك πὲκ ναζίκ. «*πανευγενέστατος* عزتلو ἠζζετλού.

Πανευδαίμων, ον, بك مسعود πὲκ μεσού'δ, اسعد ἐσά'δ.

Πανεύφημος, ον, هر خصوصده شايان حرمت χὲρ χουσουσδὰ σαγιάνι χουρμέτ, اشهر ἐσχέρ.

Πανηγεμών, ὁ شهنشاه σεχινσάχ.

Πανηγυρίζω, رسم و آیینی اجرا ا. ρέσμ οὐ ἀϊνὶ ἰδζρὰ ἰτ. پنایر ا. παναΐρ ἰτ. شنلك - دونانمه ایلمك σενλὶκ-δονανμὰ εἴλεμέκ.

Πανηγυρικός, ή, όν, رسمی ρεσμί. § طنطنه‌لی τανταναλή, مدبدب μουδεπδέπ. «— λόγος مدحیه نطق μεδχηγὲ νουτκού. § —ῶς (ἐπρ.) رسمی و علنی صورتده. ρεσμὶ βὲ ἀληνὴ σουρετδέ.

Πανήγυρις, ἡ رسم و آیین ρέσμ οὐ ἀΐν, آلای ἀλάϊ, پنایر παναΐρ, عید ἤδ.

Πανηγυρισμός, ὁ اجرای رسم و آیین ἰδζράϊ ρέσμ οὐ ἀΐν.

Πανηγυριστής, ὁ پنایرجی παναΐρδζή. § مداح μεδδάχ.

Πανημερεύω, کوندوزی کچیرمك γκιόνδουζού γκετσιρμέκ.

Πάνθεον, τὸ معبد عمومی μαʼπέδι οὐμουμί. § مزارستان خصوصی μεζαριστάνι χουσουσού.

Πάνθηρ, ὁ (Ζλγ.) یوز γιούζ, پارس πάρς.

Πανίερος, ον, اقدس ἀκδές.

Πανιερότης, ἡ اقدسیت ἀκδεσιγέτ. § (ὡς τίτλ.) شرافتماب σεραφετμεάπ, شرافتلو σεραφετλού.

Πανιερώτατος, η, ον, (ὡς τίτλος) شرافتلو σεραφετλού, رتبتلو ρουτπετλού, حرمتلو χουρμετλού.

Πανίον, τὸ بز πέζ, قماش κουμάς. § (Ντκ.) یلکن γελκέν.

Πανικός, ὁ سببسز قورقو σεπεπσὶζ κορκού, قورقو κορκού, هراس χηρ وحشت βαχσέτ, فزع φεζά. «— τέλαβε τοὺς πάντας هراس هر و طرق منتشر اولمشدر φεζὰʼ βὲ χ χὲρ ταραφὴ μουντεσσὶρ ὀλμούσδ

Πανίσχυρος, ον, اقوی ἀκ

Παννύχιος, ον, لیلی λεϊλί

Παννυχίς, ἡ عید لیلی ἤδι λ

Πανοικεί, (Ἐπρ.) فامیلیاجه φ λιαδζα, عائله ایله برابر ἀϊλὲ ἰλὲ ραπέρ, اولاد و عیال ایله ἐβλὰ ἀγιὰλ ἰλέ, سوریسیله σουρουσού

Πανόλβιος, ον, اسعد ἐ مبارك μουπαρέκ, میمنت افزون μεϊμ ἐφζούν.

Πανόμοιος, ον, طبق τη عینی ἀϊνί, مماثل μουμασίλ, مطابق ταπίκ.

Πανομοιότυπον, τὸ عینی طبقیسی τηπκησή, صورت σουρέτ

Πανοπλία, ἡ اسلحه طاقمی ἐσ τακημή, جبه δζεπέ, سلاح طاقمی λὰχ τακημή.

Πάνοπλος, ὁ پرسلاح πούρ-σ

Πανόσιος, ον, اشرف ἐσρέ

Πανοσιότης, ἡ اشرفیت ἐσ γέτ. «ἡ Α. — شرافتماب ذات σεραφετμεάπ, ذات شرافتلری ζά ραφετλερί.

Πανοσιώτατος, ὁ (ὡς τί شرافتلو σεραφετλού.

Πανουργία, ἡ شیطانلق σ λήκ, حیله χηλέ, مکر μέκρ, دسیسه σισέ, احتیال ἰχτιγιάλ.

Πανοῦργος, ον, حیله‌کار χηλεκιάρ, مکار μεκκιάρ, محتال μουχτάλ, شیطان σεϊτάν.

Πανουργ(έω)ῶ, حیله و دسایس ايمك χηλὲ βὲ δεσαΐς ἰμὰλ ἰτ., شیطانلق ايت σεϊτανλὴκ ἰτ.

Πανσεβάσμιος, ὁ καὶ ἡ پك محترم πὲκ μουχτερρέμ.

Πανσέληνος, ἡ طولو آی δολοὺ αϊ, بدر πέδρ. «νὺξ — ليلة البدر λεϊλετ οὐλ-πέδρ, ماهتاب μαχιτάπ.

Πάνσεπτος, ον, اجل ἐδζέλλ.

Πάνσοφος, ὁ καὶ ἡ اعلم α'λέμ. —ως (ἐπρ.) اعلمانه α'λεμανέ.

Πανστρατιᾷ, (ἐπρ.) بتون عسكرى πιτοὺν ἀσκερὶ ἰλέ, سوريسيله σουρισοὺ ἰλέ.

Παντάπασι(ν), (Ἐπρ.) بسبتون πισπουτοὺν, تماميله τεμαμὶ ἰλέ. § هيچاً χίτσα χίτς, هيچ χίτς.

Πανταχόθεν, (Ἐπρ.) هر يردن χὲρ γερδέν. § —χόσε هر يره χὲρ γερέ. § —χοῦ هر يره χὲρ γερέ, في كل φὶ κιούλλι μεκιάν.

Παντελεήμων, ὁ καὶ ἡ پك رحيم πὲκ ρεχήμ, زياده‌سيله مرحمتلو ζιγιαδεσὶ μερχαμετλού.

Παντελής, ές, بتون πιτούν, تمام τεμάμ, كامل κιαμίλ, مكمل μουκεμμέλ. « —ἠρεμία سكونت كامله σουκιουνέτι κιαμιλέ. § —ῶς (ἐπρ.) بسبتون πισπουτοὺν, تماميله τεμαμὶ ἰλέ, كاملا κιάμιλεν, تماما τεμάμεν.

Παντεπόπτης, ὁ هر شئي كورن χὲρ σεγὶ γκιορέν, ناظر ναζήρ.

Πάντη, (Ἐπρ.) بسبتون πίσπουτοὺν, اصلا ἄσλα, كاملا κιάμιλεν. «εἶναι — ἄχρηστον بسبتون غير مستعملدر πίσπουτοὺν γάϊρι μουστα'μέλδιρ. «εἶναι — ἀνωφελὲς بسبتون فائده‌سزدر πίσπουτοὺν φαϊδεσίζδιρ. «εἶναι — ἀδύνατον اصلا ممكن دكلدر ἄσλα μουμκὶν δεγίλδιρ.

Παντοδαπός, ή, όν, درلو درلو τουρλοὺ τουρλού, كونا كون γκιουνὰ γκιούν, متنوع μουτενεββί'.

Παντοδυναμία, ἡ قدرت مطلقه κουδρέτι μουτλακά.

Παντοδύναμος, ον, قادر مطلق καδήρι μουτλάκ, قدرت و نفوذى غير محدود κουδρὲτ βὲ νουφουζοὺ γάϊρι μαχδούδ.

Παντοειδής, ές, درلو درلو τουρλοὺ τουρλού, كونا كون γκιουνὰ γκιούν, متنوع μουτενεββί'. [ταραφδάν.

Πάντοθεν, (Ἐπρ.) هرطرفدن χὲρ

Παντοῖος, α, ον, هر χέρ, هر درلو χὲρ τουρλού, درلو درلو τουρλοὺ τουρλού, متنوع μουτενεββί'.

Παντοιοτρόπως, (Ἐπρ.) هر وجهله χὲρ βέδζχιλε, هر صورتده χὲρ σουρετδέ, هر كونه χὲρ γκιουνέ.

Παντοκράτωρ, ὁ حاكم مطلق χακίμι μουτλάκ, جهانكير δζιχανγκίρ. § جناب الله δζενάπι ἀλλάχ.

Παντομῖμα, ἡ مقلدلق μουκαλλιδλὴκ, پاندوميمه πανδομίμα.

Παντόμιμος, ὁ مقلد μουκαλ-λίδ, پاندومیمجی πανδομίμαδζη.

Παντοπωλεῖον, τὸ بقال دكانى πακκὰλ δουκκι̯ανή.

Παντοπώλης, ὁ بقال πακκάλ.

Παντοπωλία, ἡ بقاللق πακ-καλλήκ.

Παντόρφανος, ὁ بسبتون اوكسوز πίσπουτοὺν 'ὀκσούζ.

Πάντοτε, (Ἐπρ.) هر وقت χὲρ βακήτ, هر زمان χὲρ ζεμάν, دائما δάϊμα, دائم δαΐμ, همواره χεμβαρέ, همیشه χέμισε.

Παντοτεινός,ή,όν, دائمى δαΐ-μί, ابدى ἐπεδδί. [γερδέ.

Παντοῦ, (Ἐπρ.) هر یرده χὲρ

Πάντως, (Ἐπρ.) مطلقا μούτλα-κα. ‖ حقیقة χακήκατεν, صحیحا σα-χήχεν, فالحقیقه φ-ὶλ-χακηκά.

Πάνυ, (Ἐπρ.) پك πέκ, چوق τσόκ, غایت γάγετ, زیاده سیله ζιγι̯α-δεσὶ ἰλέ, فوق العاده φέβκ ἐλ-ἀδέ. «— *καλῶς* پك اى πὲκ ἐγί, اعلا ἀλι̯ά. «ὁ — مشهور μεσχούρ. «— *γε* شبهه‌سز σούπχεσίζ. [βεδζή'.

Πανώδυνος,ον, چوق وجیع τσὸκ

Πανωλεθρία, ἡ زوال وانعدام عظیم ζεβὰλ οὐ ἰνιδάμι ἀζήμ, امحاى كامله ἰμχάϊ κι̯αμιλέ.

Πανώλης, ἡ (Ι) یوروجق γι̯ου-μουρδζάκ, طاعون ταού'ν, وبا βεπά.

Παξιμάδιον, τὸ پكسمت πεκ-σιμέτ.

Παπαῖ, (Ἐπφ.) هیهات χαϊχάπ, یازیق γι̯αζήκ, ایواه ἐϊβάχ, افسوس ἐ[φ]-σούς.

Παπαλήθρα, ἡ پرچم περτσέ[μ]

Πάπας, ὁ روما پاپاسى Ρόμα παπα[...]

Παπικός, ή, όν, (Ἐκκλ.) پ[...] πχπαλήκ. « — *θρόνος* پاپالق مقامى παπαλὴκ μακαμή.

Πάπλωμα, τὸ (καὶ τ' ἀπ' ἀ[...] τοῦ) Ἴδε Ἐφάπλωμα.

Παππαγάλλος, ὁ (Ζλγ.) - پا[...] طوطى قوشى παπαγὰν-δουδοὺ κουσ[...]

Παππαδιά, ἡ پاپاس قاریسى παπ[...] καρησή. ‖ (Βτ.) پاپادیه چیچكى παπ[...] δι̯ὰ τσιτσεγί.

Παππάκι, τὸ (Ζλγ.) پالاز παλά[...]

Παππᾶς, ὁ پاپاس παπάς.

Πάππια, ἡ Ἴδε Νῆσσα.

Πάππος, ὁ بیوك پدر πουγι̯οὺκ [...] δέρ, دده δεδέ, جد δζέδδ. «*ὁ πρὸς* [...] *τρὸς* — جد صحیح δζέδδι σαχήχ. [...] *πρὸς μητρὸς* — جد فاسد δζέδδι φασ[...]

Πάπυρος, ὁ καὶ ἡ كولان κι̯ουλ[...] ایردى ἐπερδί.

Παρά, (Πρθ.) 1) μετὰ γεν. δὲν ἢ δάν, طرفدن ταραφδάν, [...] δζανιπινδέν. « *ἔλαβον — τοῦ* [...] *νος χίλια γρόσια* [...]ن بیك غروش [...] آلدم φιλανδὰν πὶν γουρούς ἀλδ[...] «*οἱ πρέσβεις οἱ παρὰ τοῦ βασιλ*[...] *ἀποσταλέντες* [...] جانبندن كوندرلش [...] اولان سفرا κηρὰλ δζανιπινδὲν γκ[...] δεριλμὶς ὀλὰν σουφερά. ‖ 2) μ[...] δοτ. σημ. τὸ πλησίον. یان γ[...] قرب κούρπ, یقین γι̯ακήν, نزد ν[...]

ہند, ده δὲ ἤ δά. «— *τοῖς ἀρ-
ίοις* متقدمین عندنده μουτεκαδιμὶν ἡν-
νδέ. «*ὑπηρετῶ — τινι* بریك یاننده
خدمت πιρινὶν γι̯ανηνδὰ χηδμὲτ
. «*παρ' ἐμοί* اومده ἐδιμδέ. «*παρ'
οἱ διατρίβει* اقامت ایدییور اومده ἐ-
μδὲ ἰκαμὲτ ἰδίγι̯ορ. § خارج χα-
δζ, دن بشقه دن غیری δὲν γάϊρι, δὲν
σκά, خلاف χηλάφ, مغایر μουγαΐρ,
σίζ. « — *τὸν νόμον* قانون مغایر
υγαΐρι κανόν. «—*τὴν ἀξίαν* خارج
ازلیا χαρὶδζ ἐζ-λιγι̯ακάτ. «*παρ'
πίδα* مأمولك غیری μεεμουλοὺν γά-
. «— *τὴν συνήθειαν* خلاف عادت
λάφι ἀδέτ. «— *τὴν γνώμην μου*
رأیمه مخا ρεϊμὲ μουχαλίφ. § ده δέ.
— *πάντα τὸν βίον* مدت عمرنده μουδ-
ι ὀμρὰυνδέ. « — *τοσοῦτον* بو
درجه ποὺ δερεδζεδέ. «*παρ' ὀλίγον*
آز قا ἄζ καλδή. «*ἡμέραν παρ'
ραν* ایکی کونده بر ἰκὶ γκι̯όυνδὲ πίρ.
ἐν συνθέσει) یقین γι̯ακήν. «—*κά-
μαι* یقین اوتورمق γι̯ακὴν ὀτουρ-
. § خلاف χηλάφ. « —*βαίνω*
خلاف حرك χηλάφι χαρεκὲτ ἰτ.

Παραβαίνω, خلاف حركت ا. χη-
ι χαρεκὲτ ἰτ. تجاوز ا. τεδζαβοὺζ
نقض ا. νὰκζ ἰτ. بوزمق ποζμάκ,
ایفا ا ἰφὰ ἴτμεμεκ, مخالف و مغایر
حركتده بو μουχαλὶφ βὲ μουγαΐρ
κετδὲ πουλουνμάκ. «—*τὸν λό-
μου* سوزمده طورمامق σὸζόυμδὰ
μαμακ, وفا ایتمامك βεφὰ ἴτμε-
«— *τὰ καθήκοντά μου* وظیفه‌مدن
خارج معامله ا. βαζιφεμδὲν χαρὶδζ μου-
αμελὲ ἰτ. «— *τὰς ἀστυνομικὰς δια-
τάξεις* ضابطه نظامنامه‌سنه مخالف حركتده
بولنمق ζαπιτὰ νιζαμναμεσινὲ μουχα-
λὶφ χαρεκετδὲ πουλουνμάκ. «— *τὰς
συνθήκας* تجاوز عهود ا. τεδζαβούζι
οὐχοὺδ ἰτ. «— *τὰ καθήκοντα τῆς
ὑπηρεσίας* وظائف مأموریتی تجاوز ا.
βεζαΐφι μεεμουριγετὶ τεδζαβοὺζ ἰτ.
«— *τοὺς κανόνας τῆς γραμματικῆς*
قواعد صرفیه‌یی تجاوز ا. καβαΐδι σαρ-
φιγεγὶ τεδζαβοὺζ ἰτ.

Παραβάλλω, یان یانه وضع ا. γι̯ὰν
γι̯ανὰ βάζ' ἰτ. § تقرب ا. τεκαρροὺπ
ἰτ. § (κυρ.) تطبیق - مقابله ا. τατπὴκ-
μουκαπελὲ ἰτ. «— *τὸ ἀντίγραφον
μὲ τὸ πρωτότυπον* صورتی اصلنه تطبیق
و مقابله ا. σουρετὶ ἀσληνὰ τατπὴκ
βὲ μουκαπελὲ ἰτ.

Παραβαρύνω, آغیرلق ویرمك ἀ-
γηρλὴκ βιρμέκ, بار او. πὰρ ὀλ.

Παράβασις, ἡ تجاوز τεδζαβούζ,
نقض νάκζ. «— *τοῦ νόμου* نقض قانون
νάκζι κανόν, تجاوزات قانونیه τεδζα-
βουζάτι κανονιγέ. «— *ὅρκου* نقض
یمین νάκζι γεμίν. «— *λόγου* سوزنده
عدم وفا σὸζόυνδὲ ἀδέμι βεφά.

Παραβάτης, ὁ متجاوز μουτεδζα-
βίζ, ناقض νακήζ, شكن σικέν. «*ὁ —
τοῦ νόμου* قانون شكن κανὸν-σικέν.

Παραβιάζω, زورلامق ζορλαμάκ,
اجبار ا. ἰδζπὰρ ἰτ. بوزمق ποζμάκ,
اخلال ا. ἰχλὰλ ἰτ. «— *τὸ ἄσυλόν
τινος* بریك مسكننه جبراً دخول ا. πι-

ρινὶν μεσκενινὲ δζέπρεν δουχοὺλ ἰτ. «— τὴν ἔννοιαν معانى اخلال ا. μα'-ναγὶ ἰχλὰλ ἰτ.

Παραβίασις, ἡ اجبار ἰδζπάρ. ‖ تجاوز τεδζαβοὺζ πλ. تجاوزات τε-δζαβουζάτ. «ἡ — τοῦ ἀσύλου تجاوز مساكن τεδζαβούζι μεσακίν.

Παραβλάπτω, ضرر-خلل كتورمك ζαρὰρ-χαλὲλ γκετὸυρμέκ, ايراث مضرت ا. ἰράσι μαζαρρὰτ ἰτ. «μὴ παραβλαπτομένων τῶν δικαιωμάτων μου حقوقه اصلا خلل كلمك شرطيله χουκουκουμὰ ἄσλα χαλὲλ γκέλμεμεκ σαρτὴ ιλέ.

Παραβλάστημα, τὸ فليز φιλίζ شاخ σάχ. [λιζλεμέ.

Παραβλάστησις, ἡ فليزله φι-

Παραβλέπω, كورمه‌مزلك ا. γκιόρμεμεζλικ ἰτ. اغماض-غمض ا. γάμζ-ἰγμὰζ ἰτ. تغميض ا. ταγμὴζ ἰτ.

Παράβλεψις, ἡ كورمه‌مزلك ايته γκιόρμεμεζλικ ἰτμέ, اغماض ἰγμάζ, غمض γάμζ, تغميض ταγμήζ.

Παραβλητέος, α, ον, شايان تطبيق σαγιάνι τατπήκ.

Παραβλητός, ή, όν, قابل تطبيق καπίλι τατπήκ.

Παραβλώψ, ὁ καὶ ἡ, شاشى σασή, احول ἀχβέλ.

Παραβολή, تطبيق τατπήκ, مقابله μουκαπελέ. ‖ رمز ρέμζ, كنايه κιναγέ. ‖ (Γρφ.) تشبيه τεσπίχ, تمثيل τεμσίλ, πλ. تمثيلات τεμσιλάτ. «— ἐγγράφων اوراق مقابله μουκαπελέϊ ἐβράκ.

Παραβολικός, ή, όν, تطبيق τατπηκή. ‖ تمثيلى τεμσιλί. ‖ —(ἐπρ.) تمثيلا τεμσίλεν.

Παράβολον, τὸ (Nμ.) ايى نقدى δζεζάϊ νακτή, ديپوزيتو διπόζιτο.

Παράβολος, ον, جسور δζεσού[ρ], پرواسز περβασίζ. ‖ —ως (ἐπ[ρ.]) جسورانه δζεσουρανέ.

Παράβυστος, ον, خارجى χα[ριτ]δζί. «ἐν παραβύστῳ كيزليجه γκι[ζ]λίδζε, خفيا χαφίγεν. [ρισκ...

Παραγγελεύς, ὁ سپارشكار σιπ[αρισκιάρ].

Παραγγελία, ἡ امر ἔμρ, [تنبيه] τενπίχ, اخبار ἰχπάρ. ‖ ('Eμ[π.]) ايصمارلاما ἠσμαρλαμά, سپارش σιπα[ρίς]. «ἔκαμε τοῦτο κατὰ —ν τοῦ ἰατ[ροῦ] بونى طبيبك امرى اوزرينه ياپشدر πού[νου] ταπιπὶν ἐμρὶ οὐζερινὲ γιαπμήσδ[ιρ].

Παραγγελιοδόχος, ὁ ('Eμ[π.]) قومسيونجى κομισιονδζή, سپارشكار σιπαρισκιάρ [...] ταδζίρι σιπαρισκιάρ.

Παραγγέλω, امر ا. ἔμρ ἰτ. [تنبيه] ا. τενπὶχ ἰτ. امر ويرمك ἔμρ βιρ[μέκ], اخبار ا. ἰχπὰρ ἰτ. ‖ ('Eμπ.) ايصمارلامق ἠσμαρλαμάκ, سپارش ا. σιπαρὶς [ἰτ.] «παρήγγειλε μίαν ἐνδυμασίαν طاقم اثواب سپارش ايلدى πὶρ τα[κὴμ] ἐσβὰπ σιπαρὶς εϊλεδί.

Παράγγελμα, τὸ اخبار ἰχ[πάρ], ‖ امر ἔμρ, تنبيهات τενπιχάτ. «ἠ[θικὰ] —τα احكام اخلاقيه ἀχκιάμι ἀ[χλα]κηγέ.

Παραγγελματικός, ή, [όν], امرى ἐμρί.

αραγγελτός, ή, όν, ایصمارلنمش ...αρλανμής, سپارش اولنمش σιπαρὶς ...νμούς.

αραγεμίζω, طولديرمق δολ-...μάκ, طولمه ا. δολμὰ ἰτ.

αραγέμισμα, τὸ طولديرمه δολ-...μά, طولمه δολμά. [δολμά.

αραγεμιστός, ή, όν, طولمه

αραγίνομαι, حاضر بولنمق χαζὴρ ...ουνμάκ. § اولمق ὀλμάκ.

αραγκωνίζω, ديرسك ايله ايتمك ...ἐκ ἰλέ ἰτμέκ. § برطرف ا. πὲρ ...κφ ἰτ.

αραγκωνισμός, ὁ برطرف ايتمه ...ταρὰφ ἰτμέ.

αραγναθίς, ἡ (Ἀνθρ.) قيسه فم ...ῖ φέμ, بيوك و صارغيق يناقلر πὸυ-...κ βὲ σαργὴκ γιανακλάρ.

αραγνωρίζω, طانيمامق τανή-...ακ, بيلممك πιλέμεμεκ, تشخيص ...ا τεσχὴς ἴτμεμεκ.

αραγραμματίζω, تبديل حروفات ...πδίλι χουρουφὰτ ἰτ.

αραγραφή, ἡ دركنار δὲρ-κε-... §(Νμ.) مرور زمان μουρούρι ζε-... «ἐνιαύσιος — برسنه لك مرور ...πὶρ σενελὶκ μουρούρι ζεμάν. ...ταετὴς — بش سنه لك مرور زمان ...σενελὶκ μουρούρι ζεμάν. «δια-... —ῆς مرور زمانك انقطاعى μου-... ζεμανὶν ἰνκηταΐ.

αράγραφος, ὁ فقره φικρά, بند ... §(τὸ σημεῖον) علامت فصل ἀ-...ετι φάσλ, فاصله φασηλέ.

Παραγράφω, (Νμ.) مرور زمان ايله ساقط ايتدرمك μουρούρι ζεμὰν ἰλὲ σακὴτ ἰτδιρμέκ. § —ομαι (μσ.) مرور زمان ايله ساقط او. μουρούρι ζεμὰν ἰλὲ σακὴτ ὀλ. «*τὰ δικαιώματα τῶν ἀνηλίκων δὲν παραγράφονται* صغارك حقوق مرور زمان ايله ساقط اولماز σηγαρὴν χουκουκὴ μουρούρι ζεμὰν ἰλὲ σακὴτ ὀλμάζ.

Παραγράψιμος, ον, (Νμ.) مرور زمان ايله ساقط اوله بيلن μουρούρι ζεμὰν ἰλὲ σακὴτ ὀλὰ πιλέν.

Παράγω, حصوله كتورمك χου-σουλὰ γκετὸυρμέκ, حاصل ا. χασὴλ ἰτ. حاصلات ويرمك χασηλὰτ βιρμέκ, وجوده كتورمك βουδζουδὰ γκετὸυρ-μέκ, چيقارمق τσηκαρμάκ, ويرمك βιρ-μέκ. § انتاج ا. ἰντὰδζ ἰτ. ايراث ا. ἰρὰς ἰτ. استلزام ا. ἰστιλζὰμ ἰτ. § طوغورمق δογουρμάκ, توليد ا. τεβλὶδ ἰτ. §(πθ.) حصوله كلك χουσουλὰ γκελμέκ, چيقمق τσηκμάκ, ظهوره كلك ζουχουρὰ γκελμέκ, ظهور ا. ζουχοὺρ ἰτ. §(Γρμ.) اشتقاق ا. ἰστικὰκ ἰτ. مشتق او. μουστὰκκ ὀλ. «*ὁ παράγων* حاصل χασὴλ. «*ὁ παραγόμενος, παραχθείς* محصول μαχσούλ. «*πόθεν παράγεται ἡ λέξις αὕτη;* بو كلمه نره دن اشتقاق ايديلور πoὺ κελιμὲ νέρεδεν ἰσ-τικὰκ ἰδιλούρ. «*πᾶν ὅ,τι παράγει ἡ γῆ* آرضك كافهٔ محصولاتى ἀρζὴν κια-φεῖ μαχσουλατή. «*ἡ χώρα ἐκείνη δὲν παράγει χρυσόν* او مملكتده آلتون حاصل اولماز - چيقماز ὁ μεμλεκετδὲ ἀλ-

τοὺν χασὴλ ὀλμάζ-τσηκμάζ. «ὁ *παράγων* (Μθμ.) مضروب μαδρούπ.

Παραγωγεύς, ὁ حاصل ايدين χασὴλ ἰδιρέν, مولد μουβελλίδ. ‖ باپجى γιαπηδζή, بانى πανί.

Παραγωγή, ἡ محصولات μαχσουλάτ. ‖ (Γρμ.) اشتقاق ἰστικάκ.

Παραγωγικός, ή, όν, منبت μουνπίτ, محصولدار μαχσουλδάρ. ‖ (Γρμ.) اشتقاقى ἰστικακή.

Παραγωγός,όν, حاصل χασήλ, منبت μουνπίτ.

Παράγωγος, ον, محصول μαχσούλ. ‖ (Γρμ.) مشتق μουστάκκ. «*ρήματα —γα* افعال مشتقه ἐφά'λι μουστακκά.

Παράδειγμα, τὸ عبرت ἡπρὲτ πλ. عبر ἡπέρ, مثال μεσὰλ πλ. امثال ἐμσάλ, نمونه νουμουνέ, اورنك ὀρνέκ. «*δίδω τὸ* — عبرت او. ἡπρὲτ ὀλ. عبرتنما او. ἡπρετ-νουμὰ ὀλ. «*κακὸν* — سوء عبرت σουῒ ἡπρέτ. «*λαμβάνω* — *τινὰ* فلانى مثال اتخاذ ا. φιλανὶ μεσὰλ ἰττιχὰζ ἰτ. «*παραδείγματος χάριν* مثلا μέσελα.

Παραδειγματίζω, عبرت عالم ا. ἡπρέτι ἀλὲμ ἰτ. تنكيل ا. τενκὶλ ἰτ.

Παραδειγματικός, ή, όν, عبرتنما ἡπρετ-νουμά, عبرتآميز ἡπρὲτ-ἀμίζ, عبرتفرما ἡπρετ-φερμά. ‖ —ῶς (ἐπρ.) عبرة لسائرين ἡπρετεν λισαῒρίν.

Παραδειγματισμός, ὁ رسواى عالم ايتمه ρουσβαῒ ἀλὲμ ἰτμέ, تنكيل τενκίλ.

Παράδεισος, ὁ جنت δζεννέτ, جنان δζενάν, فردوس φιρδέβς, فراديس φιραδίς, بهشت πιχέστ. ‖ (μ... روضه ρεβζά. «*ἐπίγειος* — عدن δζεννέτι ἀδέν, باغ ارم πάγι ... روضهٔ جنت ρεβζαῒ δζεννέτ.

Παραδεκτέος, α, ον, قبول ... σαγιάνι καπούλ, مقبول ... πούλ. [...

Παραδεκτός,ή,όν, مقبول ...

Παραδέρνω, چپالامق τσα... λαμάκ.

Παραδέχομαι, قبول ا. κα... ἰτ. تسليم ا. τεσλὶμ ἰτ. تصديق ا. ... δὴκ ἰτ. «*δὲν* — قبول ايتمه‌مك κα... ἴτμεμεκ, رد ا. ρὲδδ ἰτ. «*παρα... δεγμένος* مقبول μακπούλ, مقرر ... καρρέρ, مرعى μερή'. «*τὰ* — ... *ἔθιμα* مرعيه عادات ἀδάτι με... «—*μέναι ἀρχαί* افكار مرعيه ἐφ... μεριγέ.

Παραδίδωμι καὶ —δί... ويرمك βιρμέκ, تسليم ا. τεσλὶμ ἰτ... ا. ἰτὰ ἰτ. ‖ (διδακτ.) درس ويرمك ... διρμέκ, تدريس ا. τεδρὶς ἰτ. ‖ καὶ αὐτπθ.) ويريلمك διριλμέκ, و تسليم اولنمق ἰτὰ βὲ τεσλὶμ ὀ... μάκ. ‖ (διδακτ.) تدريس ا. τεδε... ἰτ. « — *ψυχὴν* تسليم روح ا. τε... ρούχ ἰτ. «— *τὰ ὅπλα* سلاح ا. ... τεσλίμι σιλὰχ ἰτ. « «— *μά*... درس ويرمك δὲρς βιρμέκ. ا. ... τεδρὶς ἰτ. «*ὅταν τῷ παραδο*... *αἱ πραγματεῖαι* تسليم كندوسنه ...

اولندقده ἐμτιὰ κενδουσινὲ τεσλὶμ ὀλουνδουκδά.

Παραδοξολογία, ἡ غرائبکویی γαραΐπ-γκ̤ιόυΐ. [ραΐπ-γκ̤ιόυ.

Παραδοξολόγος, ὁ غرائبکو γα-

Παραδοξολογ (έω) ῶ, غریب شیلر سویلمك γαρὶπ σεϊλὲρ σοϊλεμέκ.

Παράδοξος, ον, غریب γαρίπ, πλ. غرائب γαραΐπ, غریبنما γαρὶπνουμά, تحف τοχάφ, عجائب ἀδζαΐπ. «— *ὑπομονὴ* صبرغریبفرما σάπρι-γαρὶπ-φερμά. «*εἶναι πολὺ — ἄνθρωπος* بك عجائب آدمدر πὲκ ἀδζαΐπ ἀδάμδιρ. «*τὸ —ον εἶναι ὅτι* غرائب بوندهدر كه γαραΐπ πουνδάδιρ κι. «*εἶναι παραδοξότατον* اغرب غرائبدندر ἀγρέπι γαραϊπδένδιρ. § —*ως* (ἐπρ.) غریبا γαρίπεν, غریبنما بر صورتله γαρὶπ νουμὰ πὶρ σουρέτλε.

Παραδόσιμος, ον, قابل تسلیم καπίλι τεσλίμ.

Παράδοσις, ἡ تسلیم τεσλίμ. § روایت ριβαγέτ, نقل νάκλ. § (Θρσκ.) حدیث χαδὴς πλ. احادیث ἀχαδής. § (διδακτ.) درس δέρς, تدریس τεδρίς. «*ἐν καιρῷ τῆς —σεως* زمان تدریسده ζεμάνι τεδρισδέ, درس زماننده δὲρς ζεμανινδά. «*ὁ τόπος, τὸ δωμάτιον τῆς —σεως* درس اوطهسی δὲρς ὀδασή, درسخانه δερσχανέ. «*ἡ — τῶν ἐμπορευμάτων* تسلیم امتعه τεσλίμι ἐμτιά. «*ἐκ —σεως ἢ κατὰ —σιν* نقل طریقیله νάκλ ταρηκὴ ἰλέ, نقلاً νάκλεν, نقل اولەرق νακλὴ ὀλαράκ.

Παραδοτέος, α, ον, تسلیمی لازم اولان τεσλιμὶ λαζὶμ ὀλάν. «*ἐμπορεύματα —τέα εἰς Σμύρνην μετὰ δύο μῆνας* ایکی آیدن صوکره ازمیره تسلیم اولنهجق امتعهٔ تجاریه ἰκὶ ἀϊδάν-σονρα Ἰζμιρὲ τεσλὶμ ὀλουναδζὰκ ἐμτιάϊ τιδζαριγέ.

Παραδοχή, ἡ قبول καπούλ. § تصدیق τασδήκ. «— *συναλλαγματικῆς* پولیچهنك قبولی πόλιτσανην καπουλού. «— *ἐγγυήσεως* كفالتك قبولی κεφαλετὶν καπουλού.

Παραδρομή, ἡ مرور μουρούρ. § خطا χατά, سهو σέχβ. «—*χρόνου* مرور زمان μουρούρι ζεμάν. «*ἐκ —ῆς ἐν —ῇ* سهوا σέχβεν.

Παραζάλη, ἡ باش دونمهسی πὰς δόνμεσί, دوار δεβάρ, سرسملك σερσεμλίκ.

Παραζαλίζω, شاشیرتمق σασηρτμάκ, سرسملتمك σερσεμλετμέκ, عقلنی آلمق ἀκλην ὴ ἀλμάκ. § آغرتمق ἀγαρτμάκ, تصدیع ا. τασδὴ' ἰτ.

Παραθαλάσσιος, α, ον, دكیزه یقین δενιζὲ γ̤ακήν, ساحلی σαχηλή. «*ἡ —ία* (οὐσ.) دكیز قیيسی δενὶζ κηγισή, ساحل σαχὴλ πλ. سواحل σεβαχήλ.

Παράθεσις, ἡ یانته قومه γ̤ανηνὰ κομά, تقریب τακρίπ, قیاس κηγ̤άς, تشبیه τεσπίχ, تطبیق τατπήκ. «*ἐν —σει, κατὰ —σιν* قیاسا κηγ̤άσεν.

Παραθετικός, ή, όν, قیاسی κηγ̤ασή, مشبه μουσεπτέχ. «—*ὰ*

ἐπίθετα صفات مشبهه σηφάτι μουσεπ-πεχέ.

Παραθέτω, Ἴδε Παρατίθημι.

Παραθύριον καὶ **παράθυρον,** τὸ پنجره πενδζερέ.

Παραθυρόφυλλον, τὸ پنجره قنادی πενδζερὲ καναδή.

Παραιγιάλιον, τὸ دكيز قييسى δενὶζ κηγισή.

Παραίνεσις, ἡ اوكوت ὀγκιούτ, نصيحت νασηχάτ πλ. نصايح νεσαΐχ, پند πένδ, اخطار ἰχτάρ.

Παραινέτης, ἡ ناصح νασήχ.

Παραινετικός, ή, όν, نصيحت آمیز νασηχάτ-ἀμίζ. «*τὸ —όν* (βιβλίον) پندنامه πενδ-ναμέ ‖ *—ῶς* (ἐπρ.) نصيحت طريقيله νασηχὰτ ταρηκὴ ἰλέ.

Παραιν(έω)ῶ, نصيحت ويرمك νασηχὰτ βιρμέκ, ا. پند πένδ ἰτ. اخطار ا. ἰχτὰρ ἰτ.

Παραίτησις, ἡ ترك τέρκ, فراغت φεραγάτ, فراغ φιράγ. ‖ استعفا ἰστιφά. «*— τῆς δίκης* دعوادن فراغت δαβαδὰν φεραγάτ. «*— ἐκ τῆς θέσεως* مأموريتدن استعفا μεεμουριγετδὲν ἰστιφά. «*ἔδωσε τὴν —ν του* استعفاسنى ويردى ἰστιφασινὶ βιρδί. ‖ (τὸ ἔγγραφον) استعفانامه ἰστιφὰ-ναμέ.

Παραίτιος, ον, سبب σεπέπ, موجب μουδζίπ.

Παραιτ(έω)ῶ καὶ μσ. **—οῦμαι,** براقمق πρακμάκ, وازگچمك βὰζ γκετσμέκ, ا. ترك τέρκ ἰτ. ا. فراغت φεραγὰτ ἰτ. ا. فارغ φαρὶγ ὀλ. ا. تسليم τεσλὶμ ἰτ. ‖ ا. كف يد κέφφι γέδ ἰτ. ا. صرف نظر σάρφι ναζὰρ ἰτ. ‖ (ἐπὶ ὑπηρεσίας) ا. استعفا ἰστιφὰ ἰτ. ‖ ا. احتزار ἠτιζὰρ ἰτ. «*—οῦμαι τῆς ὑπηρεσίας* ا. مأموريتدن استعفا μεεμουριγετδὲν ἰστιφὰ ἰτ. «*—οῦμαι τῶν ἀξιώσεών μου* ا. ادعامدن صرف نظر ἰδδιαμδὰν σάρφι ναζὰρ ἰτ. «*ἔχετέ με παρῃτημένον* عفو بيوريكز ἄφβ πουγιούρουνουζ, معذور بيوريكز μαʿζοὺρ πουγιούρουνουζ.

Παρακάθημαι, يانينده اوتورمق γιανηνδὰ ὀτουρμάκ.

Παρακαθίζω, يانينده اوتورتمق γιανηνδὰ ὀτουρτμάκ. ‖ (πθ. καὶ μσ.) يانينده اوتورمق γιανηνδὰ ὀτουρμάκ. ‖ حاضر بولنمق χαζὴρ πουλουνμάκ.

Παράκαιρος, ον, وقتسز βακητ-σήζ, نا بمحل νὰ πὲ-μεχάλλ, بيهنگام πὶ-χενγκιάμ. ‖ *—ως* (ἐπρ.) وقتسز اولهرق βακητ-σὴζ ὀλαράκ.

Παρακάλεσις, ἡ رجا ριδζά. ‖ دعا δοά.

Παρακαλεστός, ὁ مرجو μερδζού, متمنى μουτεμεννά, ملتمس μουλτεμές.

Παρακαλ(έω)ῶ, يالوارمق γιαλβαρμάκ, ا. رجا ριδζὰ ἰτ. ا. نياز νιγιὰζ ἰτ. ا. استرجا ἰστιρδζὰ ἰτ. التماس ا. ἰλτιμὰς ἰτ. ‖ (Ἐκκλ.) ا. دعا δοὰ ἰτ. نماز قيلمق ναμὰζ κηλμάκ, ا. مناجات μουναδζὰτ ἰτ. ا. تضرع τεζαρρού' ἰτ. ا. استرحام ἰστιρχὰμ ἰτ.

Παρακάμνω, ا. مبالغه μουπα-
λαγὰ ἰτ. افراط درجه‌سنه چیقارمق ἰφ-
ρὰτ δερεδζεσινὲ τσηκαρμάκ. « τὸ
παράκαμες! چوق اولدی τσὸκ ὀλδού.
Παρακάμπτω, صاومق σαβμάκ,
صاپمق σαπμάκ, صاوشدیرمق σαβουσ-
τουρμάκ. § (πθ.) صاوشمق σαβουσ-
μάκ.
Παρακατάθεσις, ἡ امانت براقه
μανὲτ πρακμά, تودیع τεβδί', ودیعه
βεδι'ά, ایداع ἰδά'. § تسلیم τεσλίμ.
— *ἐγγράφων* اوراق تودیع τεβδῆῒ
εβράκ. [μουστεβδή.
Παρακαταθέτης, ὁ (Νμ.) مستودع
Παρακαταθέτω, امانت براقمق ἐ-
μανὲτ πρακμάκ, ا. تودیع τεβδὶ' ἰτ.
ا. امانةً اعطا و تسلیم ἐμάνετεν ἰτὰ βὲ
τεσλὶμ ἰτ. «— *ἔγγραφα ἐν τῷ δι-
καστηρίῳ* محکمه‌یه اوراق وسندات تودیع ا.
μεχκεμεγὲ ἐβρὰκ βὲ σενεδὰτ τεβ-
δὴ' ἰτ.
Παρακαταθήκη, ἡ (Νμ.) امانت
ἐμανέτ, ودیعه βεδι'ά, ایداع ἰδά'. «ὁ
ἐχόμενος τὴν —ν مستودع μουστεβ-
δά'. «ὁ *δίδων τὴν —ν* مستودع μουσ-
τεβδή'. « ἡ *σύμβασις καὶ οἱ ὅροι
τῆς —ης* عقد وشرط ایداع ἀκδ βὲ
σάρτι ἰδά'. «*ἀποτελέσματα καὶ ἀπο-
ζημιώσεις τῆς —ης* ودیعه‌نك احكام و
ضمانی βεδι'ανὶν ἀχκιὰμ βὲ ζαμα-
νετί. «— *ἀναγκαία* ایداع اضطراری
ἰδάϊ ἰζτιραρή. « — *ἑκουσία* ایداع
اختیاری ἰδάϊ ἰχτιγιαρή. § (Ἐμπ.)
دیپوزیتو διπόζιτο.

Παρακατάσχεσις, ἡ توقیف τεβ-
κήφ, ضبط ζάπτ.
Παρακατατίθημι, Ἴδε Παρα-
καταθέτω.
Παρακατέχω, ضبط و توقیف ا.
ζάπτ οὐ τεβκὴφ ἰτ. § ا. منع μέν' ἰτ.
Παρακατινός, ή, όν, آشاغیلق
ἀσαγηλήκ, پیاغی παγιαγή.
Παρακατιών, οῦσα, όν, آشاغی
ἀσαγή, آتیده ἀτιδέ, زیرده ζιρδέ. «ἴδε
— آشاغیده باق ἀσαγηδὰ πάκ. «*κα-
θὼς θέλομεν ἴδει —όντες* آتیده
بیان اولنه‌جغی مثللو ἀτιδὲ πεγιὰν ὀλου-
ναδζαγὴ μισιλλού. [τωτέρω.
Παρακάτω, (Ἐπρ.) Ἴδε Κα-
Παράκειμαι, یقینده - یاننده بولنمق
γιακηνδὰ - γιανηνδὰ πουλουνμάκ,
قریب و متقرب او. καρὶπ βὲ μουτεκαρ-
ρὶπ ὀλ. قومشو او. κομσοὺ ὀλ. ا. تقرب
τεκαρροὺπ ἰτ. «ὁ *παρακείμενος* متقرب
μουτεκαρρίπ, قریب καρίπ, حاضر χα-
ζήρ. § (Γρμ.) ماضی نقلی μαζῆϊ νακ-
λή. «*αἱ —μεναι χῶραι* ممالك متقربه
μεμαλίκι μουτεκαρριπέ.
Παρακελεύομαι, ترغیب و تشویق
ا. τεργὴπ βὲ τεσβὶκ ἰτ. § ا. امر ἔμρ ἰτ.
Παρακέλευσις, ἡ تشویق τεσ-
βίκ, ترغیب τεργήπ.
Παρακελευσματικός, ή, όν,
ترغیبی τεργηπί.
Παρακελευστικός, ή, όν,
ترغیب آمیز τεργὴπ-ἀμίζ.
Παρακέντησις, ἡ (Ι) بزل πέζλ,
تبزیل τεπζίλ.

Παρακεντ(έω)ῶ, (I) .ا تبزيل τεπζὶλ ἰτ.

Παρακινδύνευσις, ἡ تهلكه‌يه ايصال صالديرمه τεχλικεγὲ σαλδηρμά, ايصال نفس ἰσάλι νέφς, جانسپازی δζανσιπαζή.

Παρακινδυνεύω, تهلكه‌يه صالديرمق τεχλικεγὲ σαλδηρμάκ, ايصال نفس .ا ἰσάλι νέφς ἰτ. جانسپازی كوسترمك δζανσιπαζὴ γκιόστερμέκ.

Παρακίνησις, ἡ تشويق τεσβίκ, ترغيب τεργήπ, تحريك ταχρίκ. «*κάμω τι κατὰ —ν τινὸς* بريننك تشويقيله ياپمق πιρινὶν τεσβικὴ ἰλὲ γιαπμάκ.

Παρακινητικός, ή, όν, محرك μουχαρρίκι.

Παρακιν(έω)ῶ, تشويق-ترغيب-تحريك .ا τεσβὶκ-τεργὴπ-ταχρὶκ ἰτ.

Παράκλησις, ἡ يالوارمه γιαλ-βαρμά, رجا ριδζά, نياز νιγιάζ, التماس ἰλτιμάς, تمنى τεμεννά, استرحام ἰστιρ-χάμ. § (Ἐκκλ.) دعا δοά, نماز ναμάζ, صلاة σαλιάτ. «*ταπεινὴ —* رجاى حقيرانه ριδζάϊ χακηρανέ, التمس كمترانه ἰλτι-μάσι κεμτερανέ. «*δὲν εἰσήκουσε τῶν —ών μου* التماسلرمه اصلا التفات ايتمه‌مشدر ἰλτιμασατιμὰ ἄσλα ἰλτιφὰτ ἴτμε-μιὅδιρ, نياز و رجامه اصلا حواله سمع اعتبار ايتمه‌مشدر νιγιὰζ βὲ ριδζαμὰ ἄσλα χα-βαλέϊ σέμ'ι ἰτιπὰρ ἴτμεμιὅδιρ. «*πρω-ϊνὴ —* (Ἐκκλ.) صباح نمازی σαπὰχ ναμαζή, صلاة صبح σαλιάτι σούπχ.

Παρακλητικός, ή, όν, تسليت بخش τεσελιγὲτ-παχσά. § مرجو μερ-δζού, متمنى μουτεμεννά.

Παρακλητός, ή, όν, مسلى μου-σελλί, معزى μουαζζί, تسليت رسان τεσελιγὲτ-ρεσάν. § حامى χαμί. «*πνεῦμα τὸ —ον* (Ἐκκλ.) روح القدس المعزى ροὺχ ἐλ-κουδοὺς ἐλ-μουαζζί.

Παρακλίνω, صاپتيرمق σαπιτμάκ, صرف .ا σάρφ ἰτ.

Παρακμάζω, دوشكونلكه دوشمك δὸυσκιουνλουγὲ δὸυσμέκ, قم كچمك βακτὴμ γκετσμέκ, زوال بولق ζεβὰλ πουλμάκ, انحطاط .ا ἰνχητὰτ ἰτ. هبوط و انحطاط .ا χουποὺτ βὲ ἰνχητὰτ ἰτ. تدنى .ا τεδεννὶ ἰτ. «*αἱ τέχναι παρακμάζουσι* صنايع مشرف زوال و انحطاطدر σαναὴ μουσερρέφι ζεβὰλ βὲ ἰνχητάτδιρ.

Παρακμή, ἡ دوشكونلك δὸυσκιουν-λούκ, زوال ζεβάλ, هبوط χουπούτ, انحطاط ἰνχητάτ, انحطاط ἰνχηπάτ, تنزل τεδεννί, تنزل τενεζζούλ. «*ἡ — τῆς ἡλικίας*, سن انحطاطى ἰνχητάτι σίνν. «*ἡ — τοῦ ἐμπορίου* تجارت انحطاطى ἰνχητάτι τιδζαρέτ.

Παρακνήμιον, τὸ (I) صغره قصبه κασαπάϊ σουγρά.

Παρακοή, ἡ اطاعتسزلق ἰτααt-σηζλήκ, سركشلك σερκεσλίκ, عصيان ἀσηγιάν.

Παρακολούθημα, τὸ نتيجه νε-τιδζὲ πλ. نتايج νεταΐδζ, فرع φέρ'. «*πιπτούσης τῆς ἀρχῆς πίπτει ἐπί-σης καὶ τὸ —* اصل ساقط اولدقده فرع

ولو ساقط دخى ἄσηλ σακὴτ ὀλδουκδὰ ερὴ' δαχὴ σακὴτ ὀλούρ.

Παρακολούθησις, ἡ تباعت επαάτ, رفاقت ρεφακάτ.

Παρακολουθ(έω)ῶ, آردينجه كيتمك ἀρδήνδζα γκιτμέκ, ا. تباعت τεαάτ ἰτ. ا. تعاقب τεακκούπ ἰτ. برابر كيتمك περαπὲρ γκιτμέκ, ا. رفاقت ρεκκάτ ἰτ. [δζὰν κηζή.

Παρακόρη, ἡ (κν.) جان قيرى

Παρακούω, ترس-ياكليس ايشتمك. اكلا τὲρς-γιανλὴς ἰσιτμὲκ-ἀνλαὰκ. § قولاق مسافرى او. κουλὰκ μουσαφιρὶ ὀλ. ديكلممك δινλέμεμεκ. اطاعت ايتممك ἰταὰτ ἴτμεμεκ, عصيان ἀσηγιὰν ἰτ.

Παρακράτησις, ἡ ضبط ζάπτ, توقيف τεβκήφ. § منع μέν'.

Παρακρατ(έω)ῶ, ضبط-توقيف ا. ζάπτ-τεβκὴφ ἰτ. § ا. منع μὲν' ἰτ.

Παράκρουσις, ἡ آهنكسزلك ἀνκσιζλίκ, حيله χηλέ.

Παρακρούω, يان اورمق γιὰν ουρμάκ. § ا. اغفال ἰγφὰλ ἰτ.

Παράκτιος,α,ον, ساحلى σαχηλή.

Παρακύλημα, τὸ يوارلمه γιουρλαμά.

Παρακυλῶ καὶ **—λιοῦμαι,** يوارلمق γιουβαρλαμάκ. § (Ντκ.) چالقلق τσαλκανμάκ.

Παραλαβή, ἡ آلمه ἀλμά, آخذ ἄζ, قبض κάπζ. «*ἀπόδειξις —ῆς* مقبوض سندى-علم و خبر μακπούζ σενεδὶ-ἰλμ οὐ χαπερί.

Παραλάλημα, τὸ صايقلامه σαϊκλαμά.

Παραλαλ(έω)ῶ, صايقلامق σαϊκλαμάκ, ساچمهلامق σατσμαλαμάκ.

Παραλαμβάνω, آلمق ἀλμάκ, ا. آخذ و قبض ἄχζ οὐ κάπζ ἰτ. ا. تسلم τεσελλοὺμ ἰτ. «*— χρήματα* آقچه آخذ و قبض ا. ἀκτσὲ ἄχζ οὐ κάπζ ἰτ. «*— ἐπιστολὰς* ا. مكاتب آخذ μεκιατὶπ ἄχζ ἰτ.

Παράλειμμα, τὸ قصور κουσούρ, باق πακή.

Παραλειπτός, ή, όν, شايان ذهول σαγιάνι ζουχούλ, شايان ترك σαγιάνι τέρκ.

Παραλείπω, براقمق πρακμάκ, ا. ترك τὲρκ ἰτ. ا. ذهول ζουχοὺλ ἰτ. ا. قصور κουσοὺρ ἰτ. مسكوت عنه كچيرمك μεσκιούτουν ἄνεχ γκετσιρμέκ, سكوت ا. σουκιοὺτ ἰτ.

Παράλειψις, ἡ براقمه πρακμά, ترك τέρκ, ذهول ζουχούλ. § مسكوت عنه كچيرمه μεσκιούτουν ἄνεχ γκετσιρμέ, عدم ذكر ἀδέμι ζίκρ. «*— καθήκοντος* وظيفهده قصور βαζηφεδὲ κουσούρ.

Παραλήγω, قبل الاخر او. κάπλ ἐλ-ἀχὴρ ὀλ. «*ἡ παραλήγουσα* (συλλαβὴ) (Γρμ.) (هجا) قبل الاخر κάπλ ἐλ-ἀχὴρ (χεδζά).

Παραλήπτης, ὁ آليجى ἀληδζή, آلان ἀλάν, آخذ ἀχήζ, قابض καπήζ.

Παραληπτός, ή, όν, مقبوض μακπούζ, مأخوذ μεεχούζ.

Παραλήρημα, τὸ καὶ **—ρησις,** ἡ هذيان χεζεγιάν.

Παράληρος, ὁ هذار χεζζάρ.

Παραληρ(έω)ῶ, هذيان ا. χεζεγιὰν ἰτ. [κάπζ.

Παράληψις, ἡ آخذ ἄχζ, قبض

Παράλιος, α, ον, ساحل σαχηλή. «ἡ *—ία,* τὸ *—ιον* (οὐσ.) قيي κηγί, يالي γιαλί, ساحل σαχὴλ πλ. سواحل σεβαχὴλ. «*τὰ — α τῆς Γαλλίας* فرانسه سواحلي Φράνσα σεβαχηλή.

Παραλιώτης ὁ ساحلي σαχηλή.

Παραλλαγή, ἡ دكيشمه δεγισμέ, تبديل τεπδίλ, تبدل τεπεδδούλ. ‖ اختلاف ἰχτιλάφ, فرق φάρκ, مباينت μουπαγενέτ.

Παραλλάξ, (Ἐπρ.) تبديلاً τεπδίλεν, انتقالاً ἰντικάλεν.

Παραλλάσσω, دكيشديرمك δεγισδιρμέκ, تبديل - تحويل - تغيير ا. τεπδὶλ - ταχβὶλ - ταγὶρ ἰτ. ‖ (ἀμτ.) دكيشمك δεγισμέκ, تبدل - تحول - تغير ا. τεπεδδοὺλ-τεχαββοὺλ - τεγαγ-γιοὺρ ἰτ. فرق اوا φαρκὴ ὀλ. «*παρηλλαγμένος* دكيشمش δεγισμίς, متغير μουτεγαγ-γίρ, متبدل μουτεπεδδίλ, متحول μουτεχαββίλ.

Παραλληλεπίπεδον, τὸ(Μθμ.) متوازی السطوح μουτεβαζὴ οὐσσουτούχ.

Παραλληλίζω, قارشيلاشديرمق καρσηλασδηρμάκ, تطبيق - مقابله - توازی ا. τατπὴκ-μουκαπελὲ-τεβαζὶ ἰτ.

Παραλληλισμός, ὁ تطبيق τατπήκ, مقابله μουκαπελέ, توازی τεβαζί

Παραλληλόγραμμον, τὸ (Μθμ.) متوازی الاضلاع μουτεβαζ οὐλ-άδλά.

Παραλληλόγραφον, τὸ(Μθμ.) متوازی آلت ἀλέτι μουτεβαζή.

Παράλληλος, ον, (Μθμ.) متوازی μουτεβαζή, موازی μουβαζή «*γραμμὴ* — متوازی خط χάττι μουτεβαζή. ‖ (Γγρ.) *ὁ* — (*κύκλος*) منطقه μιντακά. «*δύο οἱ γραμμαὶ* ايكى خط متوازی ἰκὶ χάττι μουτεβαζή. «*ἐκ —λου ἢ —ως* (ἐπρ.) متوازياً μουτεβάζιγεν.

Παραλληλότης, ἡ (Μθμ.) متوازيت μουτεβαζιγέτ.

Παραλογία, ἡ رأی باطل ρέϊ πατήλ, عدم معقوليت ἀδέμι μα'κουλιγέτ

Παραλογίζομαι, رأی باطله بولنمق ρέϊ πατηλδὰ πουλουνμάκ, احمقجه سوز سويلمك σατσμὰ σοϊλεμέκ, معقول سويلمك νὰ μα'κοὺλ σὸζ σοϊλεμέκ مقلسزلق سويلمك ἀκηλσηζλὴκ σοϊλεμέκ. ‖ (μτχ.) *παραλογισμένος* شقين σασκήν, حيران χαϊράν.

Παραλογισμός, ὁ رأی باطل ρ πατήλ, خطای عقل χατάϊ ἀκλ. ‖ ... χηλέ.

Παράλογος, ον, عقله مغاير ἀκη μουγαΐρ, نامعقول νὰ μα'κούλ, عقله مباين ἀκηλὰ μουπαγίν. ‖ —ως (ἐπ عقله مغاير اولهرق ἀκηλὰ μουγαΐρ ὀλ ράκ, نامعقول بر صورتله νὰ μα'κοὺλ π σουρέτλε.

Παραλυσία, ἡ (I) کوتوروملك κιότούρούμλούκ, فلج φέλδζ. § (κν.) عيس و عشرت ἤσ οὐ ἠσρέτ, خوارده‌لق χοβαρδαλήκ.

Παράλυσις, ἡ (I) فلج φέλδζ. § رخاوت ρεχαβέτ.

Παραλυτικός, ή, όν, (I) کوتوروم κιότούρούμ, مفلوج μεφλούδζ. § (κν.) خوارده χοβαρδά, عياش ἀγιάς.

Παραλύω, کوشتمك κεβσετμέκ, سوكمك σόκμέκ, بوزمق ποζμάκ, چوزمك τσόζμέκ, خلل كيدرمك χαλὲλ γκιδιρμέκ, افساد ا. ἰφσὰδ ἰτ. و ابطال و تعطيل ا. ἰπτὰλ βὲ τα'τὶλ ἰτ. § (I) كوتوروم ا. κιότούρούμ ἰτ. فلجه اوغراتمق φελδζὲ όγρατμάκ. § (κν.) خوارده‌لق ا. χοβαρδαλὴκ ἰτ., خوارده او. χοβαρδὰ ὀλ. «*παρέλυσεν ἡ διοίκησις* امر اداره اخلال اولنمش ἔμρ ἰδαρὲ ἰχλὰλ ὀλουνμούς. «*παραλελυμένος* مختل μουχτίλλ. «*παραλυμένος*(κν.) خوارده χοβαρδά, عياش ἀγιάς.

Παραμάγειρος, ὁ آشجى يامغى ἀσδζὴ γιαμαγή. [ἀναλήκ.

Παραμάνα, ἡ داده δαδά, آنالق

Παραμέλησις, ἡ قيدسزلق καϊδσηζλήκ, عدم اهتمام ἀδέμι ἰχτιμάμ, اهمال ἰχμάλ, مساحه μουσαμαχά, تكاسل τεκιασούλ, تسامح τεσαμούχ.

Παραμελ(έω)ῶ, قيدسزلق ا. καϊδσηζλὴκ ἰτ. اهمال و تسامح ا. ἰχμὰλ βὲ τεσαμοὺχ ἰτ. ارتكاب اهمال و تكاسل ا. ἰρτικιάπι ἰχμὰλ βὲ τεκιασοὺλ ἰτ. مقيد اولماملق μουκαγὲδ ὄλμαμακ. «*παρημέλησε τὸ καθῆκόν του* اجراى وظيفه‌سنده اهمال و تكاسل ايتشدر ἰδζράϊ βαζηφεσινδὲ ἰχμὰλ βὲ τεκιασοὺλ ἰτμίσδιρ. «*παρημελημένος* مهمل μουχμέλ. § معطل μουατέλ. «*ὁ παραμελῶν* اهماجى ἰχμαλδζή, متكاسل μουτεκιασίλ, مهمل μουχμίλ.

Παραμένω, يانده قالمق γιανηνδὰ καλμάκ, قالمق καλμάκ. § دوام ا. δεβὰμ ἰτ. § باقى قالمق πακὴ καλμάκ.

Παράμερα, (Ἐπρ.) آيريجه ἀϊρίδζα, اوزاق οὐζάκ.

Παραμερίζω, آيرمق ἀϊρμάκ, آچمق ἀτσμάκ, طاغيتمق δαγηνμάκ, اوزاقلاشديرمق οὐζακλασδιρμάκ, كيرى چكلمك γκιρὶ τσεκιλμέκ, بر طرف ا. πὲρ ταρὰφ ἰτ. § (ἀμτ. αὐτπθ.) چكلمك τσεκιλμέκ, صاولمق σαβουλμάκ اوزاق او. οὐζὰκ ὀλ. «*παραμερίσου ὀλίγον* براز چكل πὶρ ἀζ τσεκίλ.

Παραμέρισμα, τὸ چكلمه τσεκιλμέ.

Παράμερος, ον, اوزاق οὐζάκ, تنها τενχά. «— *τόπος* بر محل تنها τενχὰ πὶρ μαχάλλ. [δαχὰ ἰτσερί.

Παραμέσα, (Ἐπρ.) دها ايچرى

Παράμεσος, ον, اورته‌ده‌كينك يانده اولان ὀρταδακινὶν γιανηνδὰ ὀλάν, قريب الوسط καρὶπ ἐλ-βασίτ. «— *δάκτυλος* يوزوك پارمغى γιουζοὺκ παρμαγή, بنصر πινσίρ.

Παραμικρός, ά, όν, پك كوچك πὲκ κιότσούκ; آصغر ἀσγάρ. § ياغى παγιαγή.

Παραμιλῶ, هذيان ا. χεζεγιὰν ἰτ. هجر ا. χέδζρ ἰτ.

Παραμονεύω, جاسوسلامق δζασουσλαμάκ, كوزتمك γκιόζετμέκ, پوصوره بكلمك πουσουδὰ πεκλεμέκ.

Παραμονή, ἡ اقامت ἰκαμέτ. ‖ عرفه ἀρεφέ.

Παραμορφ(όω)ῶ καὶ **-ώνω,** شكل و صورتنى دكيشديرمك σέκλ οὐ σουρετινὶ δεγισδιρμέκ, تغيير ا. ταγ-γὶρ ἰτ. ا. اندراس ἰνδιρὰς ἰτ. بوزمق ποζμάκ. «—*τὴν ἀλήθειαν* حقيقت حالى تغيير ا. χακηκάτι χαλὶ ταγ-γὶρ ἰτ.

Παραμόρφωσις, ἡ تغيير شكل ταγγίρι σέκλ, عدول شكل οὐδούλι σέκλ, تغيير ταγ-γίρ, اندراس ἰνδιράς.

Παραμυθητικός, ή, όν, تسلى ويرن τεσελλὶ βιρέν, تسليتبخش τεσελιγέτ-πάχς, تعزيه بخش τα'ζιγὲ-πάχς, تسليت آميز τεσελλιγὲτ-ἀμίζ. «—*ἡ ἐπιστολὴ* تعزيتنامه ταζιγεναμέ. «—*οἱ λόγοι* الفاظ تسليت آميز ἐλφάζι τεσελλιγὲτ-ἀμίζ.

Παραμυθητός, ή, όν, قابل تسلى καπίλι τεσελλί.

Παραμυθία, ἡ تشويق τεσβίκ, ترغيب τεργήπ. ‖ تسلى τεσελλί, تعزيه τα'ζιγέ. «*γλυκεῖα* — تسلى فرحبخشا τεσελλίἱ φερὰχ-παχσά.

Παραμύθιον, τὸ مصل μεσάλ, حكايه χακιαγέ.

Παραμυθ(έο)οῦμαι, تسلى ا. τεσελλὶ ἰτ. تعزيه ا. τα'ζιγὲ ἰτ.

Παρανάλωμα, τὸ اسراف ἰσράφ. ‖ (μτφ.) طعمه τὸ'μέ. «— *τοῦ πυρὸς* طعمهٔ نار τὸ'μέἰ νάρ. «*ἐγένετο — τοῦ πυρὸς* محترق اولمشدر μουχτερίκι ὀλμούσδουρ.

Παρανομία, ἡ (Νμ.) حقسزلق χακκσηζλήκ, قانونشكنلك κανον-σικενλίκ, قانونه مخالفت κανονὰ μουχαλεφέτ, عدالتسزلق ἀδαλετσηζλήκ, فعل نا مشروع φί'λι νὰ μεσρού'.

Παράνομος, ον, قانونه مخالف و مغاير κανονὰ μουχαλὶφ βὲ μουγαΐρ, خلاف قانون χηλάφι κανόν, نا مشروع νὰ μεσρού', حقسز χακκσήζ, قانونشكن κανὸν-σικέν. ‖ —ῶς (ἐπρ.) خلاف قانون اولهرق χηλάφι κανὸν ὀλαράκ, خارج از نظام χαρὶδζ ἐζ-νιζάμ, غير مشروعه اولهرق γαΐρι μεσρουὰ' ὀλαράκ, حقسز اولهرق χακκσὴζ ὀλαράκ.

Παρανομ(έω)ῶ, قانون مخالف حركتده بولنمق μουχαλίφι κανὸν χαρακετδὲ πουλουνμάκ, قانونشكنلك ا. κανὸν-σικενλὶκ ἰτ. حقسزلق ا. χακκσηζλὴκ ἰτ.

Παρανυκτεύω, يانده كيجهلمك γιανηνδὰ γκιδζελεμέκ.

Παρανο(έω)ῶ, ياكليش آكلامق γιανλὴς ἀνλαμάκ, ياكليش معنا ويرمك γιανλὴς μα'νὰ βιρμέκ. ‖ تجنون ا. τεδζεννοὺν ἰτ.

Παράνυμφος, ὁ قوروزن κουρουζάν, آيلاقجى ἀϊλακδζή. ‖ (θλ.) ἡ— يكنه γιενκέ.

Παραξενεύομαι, يكاز او. γιανὰζ ὀλ. تعجب ا. τεαδζδζοὺπ ἰτ.

ιραξενιά, ἡ يكازلق γιαναζ-, تيزلك τιτιζλίκ.
ιράξενος, η, ον, يكاز για-, تيز τιτίζ, يدخوى πέδ-χόϊ, عجائب ἀδζαίπ, تحف τοχάφ, غريب γα-
«εἶναι τφόντι —ον طوغريسى
ش عجايب δογρουσού ἀδζαΐπ σέϊ-
«—ον ! تحف τοχάφ ! عجايب ἀ-π !
ιραξηλώνω, طاتلى قاچيرمق δα- ἠ κατσηρμάκ, افراط ا. ἰφράτ ἰτ.
ιραξυφίς, ἡ ياتاغان γιαταγάν, يان γιὰν πιτσαγή.
ιραπαίω, تعمد ا. τεαμμοὺδζ ἰτ.
ιράπαν, τὸ (Ἐπρ.) بسبتون ὀυτὸυν, كاملا κιάμιλεν. ‖ (Ἀρ-) اصلا ἄσλα. [γιαδέ.
ιραπάνω, (Ἐπρ.) زياده ζι-
ιραπάτημα, τὸ ياكلش باصمه λὴς πασμά.
ιραπατ(έω)ῶ, ياكلش-اكرى γιανλὴς-ἐγρὶ πασμάκ.
ιραπείθω, قاندیرمق χανδηρ- اقناع ا. ἰκνὰ' ἰτ. وازكچيرمك βάζ σιρμέκ, تحويل فكر ا. ταχβίλι ἰτ. ‖ اغفال ا. ἰγφὰλ ἰτ.
ράπεισις, ἡ قانديرمه χανδηρ- اقناع ἰκνά'. ‖ اغفال ἰγφάλ.
ραπεισικός,ή,όν, قانديرجى ηρηδζή, مقنع μουκνή'.
ραπέμπω, كوندرمك γκιὸνδερ- ارسال ا. ἰρσὰλ ἰτ. ‖ حواله ا. λὲ ἰτ. ‖ (πθ.) كوندرلك γκιὸν- μέκ, ارسال اولنق ἰρσὰλ ὀλουν-

μάκ ‖ حواله اولنق χαβαλὲ ὀλουνμάκ. «ἡ ὑπόθεσις παρεπέμφθη εἰς διαιτητάς ايش ميزانه حواله اولندى ἴς μουμουμεγ-γιζλερὲ χαβαλὲ ὀλουνδού. «ἡ ἀναφορὰ παρεπέμφθη εἰς τὸ δασονομικὸν γραφεῖον عرضحال معدن اداره سنه حواله اولندى ἀρζηχὰλ μα'δὲν ἰδαρεσινὲ χαβαλὲ ὀλουνδού.
Παραπέτασμα, τὸ پرده περδέ.
Παράπηγμα, τὸ پارانقه πάράνκα, قلبه κουλουπέ.
Παραπήγνυμι καὶ **—νύω,** ياننده ديكمك γιαννηνδὰ δικιμέκ, نصب ا. νάσπ ἰτ.
Παραπήχιον, τὸ (Ι) عظم كبره ἄζμι κιὸυπερέ.
Παραπικραίνω, كوجنديرمك γκιὸυδζενδιρμέκ, كدرلنديرمك κεδερλενδιρμέκ, آجينديرمق ἀδζηνδηρμάκ, احداد ا. ἰχδὰδ ἰτ.
Παράπικρος, ον, آجيجه ἀδζίδζε, آجيمتراق ἀδζημτράκ.
Παραπίπτω, ياننه دوشمك γιαννηνὰ δὸυσμέκ. ‖ غائب او. γαΐπ ὀλ.
Παραπλάνησις, ἡ اغفال ἰγφάλ, اضلال ἰζλάλ, اغوا ἰγβά.
Παραπλαν(έω)ῶ, اغوا - اضلال - اغفال ا. ἰγβὰ-ἰζλὰλ-ἰγφὰλ ἰτ.
Παραπλεύριος καὶ **—ρος,ον,** قريب καρίπ, يان يانه اولان γιὰν γιανὰ ὀλάν. ‖ —εύρως (ἐπρ.) يان يانه γιὰν γιανά, قرب κούρπ, يان γιάν. «—εύρως τῆς οἰκίας خانه نك قربنده - ياننده χανενὶν κουρπινδὲ-γιαννηνδά.

Παραπλέω, قيى صره كيتمك κηγὶ σηρὰ γκιτμέκ, ا. سير سواحل σεΐρι σεβαχὴλ ἰτ. «*τὰ πλοῖα παρέπλεον τὴν Ῥόδον* سفائن رودوس جزيرەسنك سواحلنه سير و سفر ايدرلر ايدى σεφαΐν Ρόδος δζεζιρεσινὶν σεβαχιλινὲ σεΐρ οὐ σεφὲρ ἰδιρλὲρ ἰδί.

Παραπληξία, ἡ (Ι) فلج اسفل φέλδζι ἐσφέλ.

Παραπληρ(όω)ῶ, ا. املا كاملا κιάμιλεν ἰμλὰ ἰτ.

Παραπληρωματικός, ή, όν, زائد ζαΐδ. «— *σύνδεσμος* (Γρμ.) حرف زائد χάρφι ζαΐδ.

Παραπλήρωσις, ἡ املا ἰμλά, اكمال ἰκμάλ.

Παραπλήσιος, α, ον. يقين γιακήν, قريب καρίπ. ‖ بكزر πενζέρ, مشابه μουσαπίχ, مماثل μουμασίλ. ‖ —ίως (Ἐπρ.) مشابه و مماثل اولەرق μουσαπὶχ βὲ μουμασὶλ ὀλαράκ.

Παραπόδας, (Ἐπρ.) آتى ἀτί, زير ζίρ. «*ἀνέγνω τὴν — ἐγκύκλιον* آتى الذكر امرنامەيى قرائت ايلدى ἀτὶ οὐζζὶκρ ἐμιρναμεΐ κηραάτ ἐΐλεδί.

Παραποίησις, ἡ(Νμ.) ساختەكارلق σαχτεκιαρλὴκ, تقليد τακλίδ. ‖ (νομισμάτων) قلبزنلق καλπουζανλήκ.

Παραποι (έω) ῶ, ساختە ايلەمك σαχτὲ ἐΐλεμέκ, ا. ساختەكارلق σαχτεκιαρλὴκ ἰτ. ا. تقليد τακλὶδ ἰτ. ‖ قلب ياپمق κάλπ γιαπμάκ, ا. قلبزنلق καλπουζανλὴκ ἰτ. «— *σφραγίδα* ساختە مهر ياپمق σαχτὲ μουχοὺρ γιαπμάκ. «— *νομίσματα* سكه ياپمق κάλπ σικκὲ γιαπμάκ.

Παραπομπή, ἡ رفاقت ρεφακ… ‖ نقل νάκλ, حواله χαβαλέ. «— εἰς ἕτερον *δικαστήριον* محكمەيە نقل و حواله δίγκερ μεχκεμεγὲ νάκλ … χαβαλέ.

Παραπονετικός, ή, όν, … ἰνιλισλί, شكايت آميز σικιαγέτ-ἀμ…

Παράπονον, τὸ اينكلى ἰνιλ… اينلش ἰνιλίς, زارى ζαρί, شكايت σικιαγέτ, تشكى τεσεκκί, اشتكا ἰστικ… «*ἔχω —να κατά τινος* شكايتى … ‧ χακκηνδὰ σικιαγετὶ ὀλ.

Παραπον (έο) οῦμαι, … ا. تشكى-شكايت ἰστικιὰ-τεσεκκὶ-σικιαγὲτ ἰτ. «*παραπονεῖται πολὺ* سزدن چوق تشكى ايدر σιζδὲν τ… τεσεκκὶ ἰδέρ.

Παραποτάμιος, α, ον, … النهر οὐν-νέχρ.

Παραπρεσβεία, ἡ سفير … χηγιανέτι σεφίρ.

Παράπτωμα, τὸ خطا χατ… قصور κουσούρ, قباحت καπαχά… (Ἐκκλ.) گناه κιουνάχ.

Παραπύλιον, τὸ … قپوسى … κουζουλοὺκ καπουσού.

Παράπτωσις, ἡ كراهلق γκια… ραχλήκ. [νὰρ δικ…

Παραρράπτω, كنار ديكمك …

Παραρρέω, ا. ياقين جريان για… δζερεγιὰν ἰτ. ا. طغيان τουγια…

Παράρτημα, τὸ علاوە ἠλ…

ζαμιμέ, ضميمه τετιμμέ, ذيل ζεΐλ.
τῶν Ὀθωμανικῶν Κωδίκων
ذيل ζεΐλι δεστούρ.
αρτ(άω)ῶ, علاوه-الحاق ا.
-ίλχὰκ ἰτ. ا تذييل τεζγὶλ ἰτ.
ασάγγης, ὁ فرسنك φερσένκ,
ερσάχ.
ασαλεύω, قيملداتمق κημὴλ-
κ, ا تحريك اساسا ἐσάσεν τα-
τ. [δίκ.
άσειρος, ὁ (ἵππος) يدك γε-
άσημον, τὸ نشان νισάν.
λικὸν — نشان ذيشان شاهانه νι-
σάνι σαχανέ. «τὸ — Ὀσμα-
نشان عالى عثمانى νισάνι ἀλίϊ Ὀ-
نشان ذيشان عثمانيه Ὀσμανιγὲ
ζισανί. «τὸ — Μεδζητιὲ
مجيد Μεδζιδιγὲ νισανί.
ασημοφορ(έω)ῶ, نشان
νισὰν βιρμέκ, نشان احسان بيورمق
χσὰν πουγιουρμάκ. § (ἀμτ.)
نشان تعليق ا. νισὰν τακμάκ, نشا
α'λὶκ ἰτ.
ασημαίνω, ساخته مهر ايله تمهير
ὲ μούχούρ ἰλὲ τεμχὴρ ἰτ. §
در قلب ياپمق δὲρ κενὰρ ἰτ. §
ιαπμάκ. «παρασεσημασμένα
κτα قلب مسكوكات κάλπι μεσ-
τ.
ασημει(όο)οῦμαι, دركنار
ενὰρ ἰτ. [κενάρ.
ασημείωσις, ἡ دركنار δὲρ
σιτία, ἡ طالقاووقلق δαλ-
λουκ, طفيليت τουφεϊλιγέτ.

Παρασιτικός, ή, όν, طفيلى τουφεϊλί. § «ἡ—ὴ Ἴδε Παρασιτία.
Παράσιτος, ον, طالقاووق δαλ-καβούκ, كاسه ليس κιασελίς, مفت خوار μούφτ-χόρ; طفيل τουφεΐλ.
Παρασιώπησις, ἡ سكوته كچرمك σουκιούτλὲ γκετσιρμέκ, ذكر ايتمامك ζὶκρ ἴτμεμεκ, مسكوت عنه براقق μεσκιούτουν ἄνεχ πρακμάμ.
Παρασκευάζω, حاضرلامق χαζηρλαμάκ, ا حاضر χαζὴρ ἰτ. حاضر و آماده قيلمق χαζὴρ βὲ ἀμαδὲ κηλμάκ, ا تهيئه τεχηγὲ ἰτ. § (μσ.) حاضرلانمق χαζηρλανμάκ, آماده و مهيا او. ἀμαδὲ βὲ μουχεΐγια ὀλ.
Παρασκεύασμα, τὸ حاضرلق χαζηρλήκ. [ζηρλαμά.
Παρασκεύασις, ἡ حاضرلامه χα-
Παρασκευαστής, ὁ حاضرلايجى χαζηρλαϊδζή, مهيئ μουχεϊγί.
Παρασκευαστός, ή, όν, مهيا μουχεΐγιά. § قابل καπίλ.
Παρασκευή, ἡ حاضرلامه χαζηρλαμά, تهيئه τεχηγέ. § حاضرلق χαζηρλήκ; تدارك τεδαροὺκ πλ. تداركات τεδαρουκιάτ. § (ἡμέρα) — جمعه كونى δζουμαὰ γκιουνού. «μεγάλαι —αί جسيمه تداركات τεδαρουκιάτι δζεσιμέ. «πολεμικαὶ —αὶ تداركات حربيه τεδαρουκιάτι χαρπιγέ. «— αἰ ταξειδίου تداركات سفريه τεδαρουκιάτι σεφεριγέ. «—ἰατρικῶν معالجات تركيبى μουαλεδζάτ τερκιπί. « ἐκ —ῆς قصدا κάσδεν. « ἄνευ —ῆς

آباكنز ἀπανσίζ, من فير قصد μὶν γάϊρι κάσδ.

Παρασκήνιον, τὸ (θεάτρου) سورمه قنادى σούρμὲ καναδή. § پرده آرقهسى περδὲ ἀρκασή.

Παρασπόνδησις, ἡ خلف عهد χούλφι ἄχδ.

Παράσπονδος, ον, عهدشكن ἄχδ-σικέν, بىوفا πὶ βεφά, خائن χαΐν.

Παρασπονδ(έω)ῶ, خلاف عهد ا. χηλάφι ἄχδ ἰτ. وفا ايتمهمك βεφὰ ἴτμεμεκ, خيانت ا. χηγιανὲτ ἰτ. نقص ا. νὰκς ἰτ.

Παραστάσιμος, ον, (Θεατρ.) تماشايه وضع اوله بيلور τεμασαγιὰ βάζ' ὀλὰ πιλούρ.

Παράστασις, ἡ تقديم τακδήμ, عرض ἄρζ, ابراز ἰπράζ. § (Θεατρ.) اويون اجراسى ὀγιοὺν ἰδζρασί, اويون ὀγιούν, تماشا τεμασά. «— *ἐπὶ δικαστηρίου* محكمهده حاضر بولنمه μεχκεμέγὲ χαζὴρ πουλουνμά. «— *μελοδράματος* اوپره اويونك اجراسى ὄπερα ὀγιουνοὺν ἰδζρασί.

Παραστάτης, ὁ ياردىمجى γιαρδημδζή, معاون μουαβίν. § (κν.) اوسته باشى οὐστὰ πασή.

Παραστατικός, ή, όν, مشعر μουσίρ, مبين μουπεγ-γίν.

Παραστατ(έω)ῶ, ياردم - معاونت ا. γιαρδὴμ-μουαβενὲτ ἰτ.

Παράστημα, τὸ قامت καμέτ, بوى πόϊ.

Παραστρατῶ καὶ **—τίζω,** صاپمق σαπμάκ, عدول ا. οὐδούλ ... ضلالته دوشمك ζαλαλετὲ δούσ...

Παραστράτισμα, τὸ ... σαπμά, عدول οὐδούλ.

Παρασυναγωγή, ἡ خفى ... μεδζλίσι χαφί, هيئت خفيه χ... χαφιγέ.

Παρασύνθετος, ον, (... مضاعف مركب μουρεκκέπι μου...

Παρασύρω, چكمك τσεκ... سورمك σούρμέκ, سوق ا. σέ... سوركلهمك σούρουκλεμέκ. § ... δζὲλπ ἰτ. استلزام ا. ἰστιλζάμ... اغوا و اضلال ا. ἰγβὰ βὲ ἰζλά... § (μσ. καὶ πθ.) چكمك τσεκ... سورلك σούρουλμέκ, سوركلك σού...λενμέκ. « *οἱ χείμαῤῥοι παρέ... τὰ πάντα* هر شيئ سوروب ... سيلابلر كتورمشلر σιλαπλὰρ χὲρ σεΐ σο... γκετούρμουσλέρ.

Παράταξις, ἡ ترتيب τερτ... (Στρ.) تجيد رسمى γκετσὶδ ρεσμ... بسته σάφφ πεστέ. § (κν.) آلاى ... رسم ρέσμ. «*μάχη ἐκ —εως* ... صفوف عسكر ايله محاربه τερτίπι... φούφι ἀσκὲρ ἰλὲ μουχαρεπέ. «... *ξει* آلاى ايله ἀλάϊ ἰλέ, بالمواكبه μουβακεπέ. «*ὁ ἐπὶ τῶν* —... تشريفاتجى τεσριφατδζή. «*ὁ ἐπ... —ξεων τοῦ Ὑπουργείου τῶν ...τερικῶν* خارجيه تشريفاتى τεσρ... χαρδζιγέ.

Παράτασις, ἡ اوزاتمه οὐζ... مد μέδδ, تمديد τεμδίδ, تأخير τ...

προθεσμίας تمديد وعده τεμδίδι
.

[Πα]ρατάσσω καὶ **—ττω,** ترتيب [τε]ρτίπ ἰτ. § (πθ. μτχ.) *παρα[τετα]γμένος* مرتب μουρεττίπ, صفبسته [σαφ]-πεστέ.

[Πα]ρατατικός, ή, όν, تمديدى [τεμ]διδί. § (οὐσ.) ὁ — (Γρμ.) حكايه [χικι]χηκιαγέϊ χάλ.

[Πα]ρατείνω, اوزاتمق οὐζατμάκ, [تمد]يد τεμδίδ ἰτ. ا. تطويل τατβὶλ § (πθ.) اوزانمق οὐζανμάκ, تمدد ا. [τεμ]δδοὺδ ἰτ. ا. تطول τεταββοὺλ ἰτ. [ا]متداد ἰμτιδὰδ ἰτ. «— *τὴν ζωὴν* [عمر]ه تمديد τεμδίδι ὀμρ ἰτ. § (μτχ.) *[πα]ρατεταμένος* ممدود μεμδούδ, ممتد [μουμ]τέδδ. «*—μέναι ἐπευφημίαι* [ممدوده] تحسينات ταχσινάτι μεμδουδέ.

[Πα]ρατελευταῖος, α, ον, قبل [ما قبل ال]آخر κάπλ ἐλ-ἀχήρ.

[Πα]ρατήρησις, ἡ دقت δηκκάτ, [نظر να]ζάρ. § اعتراض ἰτιράζ. § مطالعه [μουτ]αλιαά. «*ἔχω νὰ κάμω μίαν* — بر اعتراضم واردر بالكز γιάλνηζ [βιρ] ἰτιραζὴμ βάρδιρ. «*ἀστρονομι[καὶ]* —*σεις* مطالعات رصديه μουτα[λιαά]τ ρεσαδιγέ. «*φιλολογικαὶ* — مطالعات ادبيه μουταλιαάτι ἐδε[βιγέ].

[Πα]ρατηρητέον, (Ἐπρ.) دقت [لازم] δηκκάτ ἰτμελί, لازم دقت δηκ[κάτ] λαζίμ.

[Πα]ρατηρητής, ὁ باقيجى πακη[τζή], مترصد μουτερασσήδ, مفتيش μου-
φεττίς, بين πίν. «*λεπτολόγος* — دقائقبين δεκαῒκ-πίν.

Παρατηρητικός, ή, όν, دقيق النظر δεκὴκ οὐν-ναζάρ. «*νοῦς* — عقل دقيق النظر ἄκλι δεκὴκ οὐν-ναζάρ.

Παρατηρ(έω)ῶ, ا. دقت δηκκάτ ἰτ. ا. امعان نظر ἰμάνι ναζὰρ ἰτ. باقمق πακμάκ, كورمك γκιὀρμέκ, معاينه ا. μουαγενὲ ἰτ. ا. مشاهده μουσαχεδὲ ἰτ. ا. مترصد او μουτερασσὴδ ὀλ. ترصد ا. τερασσοὺδ ἰτ. «*τὸν παρετήρησα ἀλλὰ δὲν τὸν ἀνεγνώρισα* آكا امعان نظر ايتمش ايكن تشخيص ايدەمدم ἀνὰ ἰμάνι ναζὰρ ἰτμὶς ἰκὲν τεσχὴς ἰδέμεδιμ. «— *προσεκτικῶς* دقت ايله مشاهده ا. δηκκὰτ ἰλὲ μουσαχεδὲ ἰτ. «— *μετ' εὐχαριστήσεως* بالممنونيه مشاهده ا. πὶλ μεμνουνιγὲ μουσαχεδὲ ἰτ. «*δὲν τὸ παρετήρησα* دقت ايدەمدم δηκκὰτ ἰδέμεδιμ, كورەمدم γκιὀρέμεδιμ.

Παρατίθημι, يانه قومق γιανηνὰ κομάκ, ا. يقين وضع γιακὴν βάζ' ἰτ. «— *τράπεζαν* سفره قومق σοφρὰ κομάκ, ا. ترتيب مائده τερτίπι μαϊδὲ ἰτ. «— *δεῖπνον* ضيافت ويرمك ζηγιαφὲτ βιρμέκ. «*τὰ παρατιθέμενα* يمكلر γεμεκλέρ, اطعمه ἐτα'μέ.

Παράτολμος, ον, صايقيسز σαϊκησήζ, جسور δζεσούρ. § خاطرناك χατηρνάκι. § —ως (ἐπρ.) صايقيسزلقله σαϊκησηζλήκλε, جسورانه δζεσουρανέ.

Παρατολμ(άω)ῶ, ا. اجتسار ἰδζτισὰρ ἰτ.

Παράτονος, ον, آهنككه مغاير ἀχενκὲ μουγαΐρ.

Παρατράγῳδος, ον, غير هولى γαΐρι χαβλή. § مناسبتسز μουνασεπέτσίζ, عبث ἀπές. «συνέβησαν πολλὰ —δα پك چوق مناسبتسز شيلر وقوع بولمشدر πὲκ τσὸκ μουνασεπετ-σὶζ σεϊλὲρ βουκού' πουλμούσδουρ.

Παρατρέπω, صاپتمق σαπητμάκ, صاپديرمق σαπδηρμάκ, صرف و اضاعه ا. σὰρφ οὐ ἰζαφὲ ἰτ.

Παρατρέχω, قوشوب كچمك κουσοὺπ γκετσμέκ, كچمك γκετσμέκ, تجاوز ا. τεδζαβοὺζ ἰτ., تقدم ا. τεκαδδοὺμ ἰτ. § صرف نظر ا. σάρφι ναζὰρ ἰτ. مسكوت عنه براقمق μεσκιούτουν ἄνεχ πρακμάκ.

Παρατρώγω, زيادهسيله يمك ζιγιαδεσὶ ἰλὲ γεμέκ.

Παρατυγχάνω, حاضر بولنمق χαζὴρ πουλουνμάκ, راست كلمك ρὰστ ρὰστ γκελμέκ, تصادف ا. τεσαδοὺφ ἰτ. «ὁ παρατυχὼν حاضر بولنان χαζὴρ πουλουνάν, راست كلان ρὰστ γκελέν. «οἱ παρατυχόντες μάρτυρες شهود حاضره σουχούδι χαζηρέ. «ἐκ τοῦ παρατυχόντος تصادفاً τεσάδουφεν, قضاءً καζαρά.

Παρατυπία, ἡ (Νμ.) مخالفت اصول μουχαλεφέτι οὐσούλ, اصوله مغاير معامله οὐσουλὰ μουγαΐρι μουαμελέ.

Παράτυπος, ον, مغاير اصول μουγαΐρι οὐσούλ, مخالف اصول μουχαλίφι οὐσούλ.

Παρατύπωσις, ἡ طبع ا[...] κλίδεν τάπ'.

Πάραυτα καὶ **-τίκα,** ([...] آنيده ἄνιδε, آنده ἀνδέ, درحال [...] χάλ, در عقب δὲρ-ἀκάπ.

Παραφέρω, يقين كتيرمك γ[...] γκετιρμέκ, اظهار ا. ἰζχὰρ ἰ[...] سوق ا. σέβκ ἰτ. § (μσ. αὐτπθ.) [...] سوق اولنمق σέβκ ὀλουνμάκ. § خدتلنمك δετλενμέκ, تغضب ا. τεγαζζού[...] § (κν.) Ἴδε Παρομοιάζω.

Παράφερνα, τὰ جهازدن [...] ماعدا آلديغى اموال καδινὴν δζιχ[...] μααδὰ ἀλδηγὴ ἐμβάλ.

Παραφθάνω, يتيشمك γετι[...] § تقدم ا. τακδὴμ ἰτ.

Παραφθορά, ἡ افساد ἰφσ[...] (Γρμ.) تحريف ταχρὶφ πλ. ت[...] ταχριφάτ.

Παραφορά, ἡ ازغينلق ἀζγη[...] خدت χηδδέτ, تهور τεχαββούρ.

Παράφορος, ον, آزغين ἀζ[...] چالق τσαλήκ, متهور μουτεχαββ[...]

Παραφορτώνω, [...] يوكلتمك ζιγιαδεσὶ ἰλὲ γιουκλετμέκ.

Παραφράζω, شرح - تعبير ا. τα'πὶρ ἰτ. § ترجمه ا. τερδζουμ[...]

Παράφρασις, ἡ شرح σέρ[...] τα'πίρ. § ترجمه τερδζουμέ.

Παραφράσσω καὶ — [...] استحكامات ايله سد ا. ἰστιχκιαμὰ[...] σέδδ ἰτ.

Παραφραστής, ὁ شارح σ[...] § مترجم μουτερδζίμ.

Παραφρόνησις, ἡ جنّت τεδζεννούν. [δζεννοὺν ἰτ.

Παραφρον(έω)ῶ, .ا جنّت τε-

Παραφροσύνη, ἡ دليلك δελι-, ديوانلك διβανελίκ, جنت δζιν-, جنّت τεδζεννούν.

Παράφρων, ον, دلى δελί, ديوانه ανέ, مجنون μεδζνούν.

Παραφυάς, ἡ (Βτ.) ديب سوركونى σούργκιούνού, فرخ φὲρχ πλ. افراخ ἐφράχ. ‖ شعبه σουουπέ.

Παραφυλακὴ καὶ **Παραφύλαξις**, ἡ كوزقه γκιόζετμέ, تجسس δζεσσούς.

Παραφυλάσσω καὶ — **ττω**, كوز γκιόζετμέκ, بكلمك πεκλεμέκ, جاسوسلق δζασουσλούκ ἰτ. نكاهبانلق νικιαχπανλὴκ ἰτ. .ا تجسس τε-σσοὺς ἰτ. [κὴν δικιμέκ.

Παραφυτεύω, يقين ديكمك για-

Παραφωνία, ἡ (Μουσ.) آهنكسزلك νκσιζλίκ, مقامسزلق μακαμσηζ-, عدم توافق ἀδέμι τεβαφούκ, فالسو φάλσο.

Παράφωνος, ον, (Μουσ.) آهنكسز νκσίζ, مقامسز μακαμσήζ, فالسو φάλσο ἰδέν.

Παραφων(έω)ῶ, (Μουσ.) آهنكدن ἀχενκδὲν τσηκμάκ, فالسو φάλσο ἰτ. پردهيى شاشيرمق περ-σασηρμάκ.

Παραχάραγμα, τὸ καὶ — **ξις**, ساخته كار σαχτεκιαρλήκ, قلبزنلق καλπουζανλήκ, تقليد τακλίδ.

Παραχαράκτης, ὁ ساخته كار σαχτεκιάρ, قلبزن καλπουζάν.

Παραχαράσσω καὶ — **ττω**, .ا ساخته-قلب σαχτὲ-κάλπ ἰτ. .ا ساخته كارلق-قلبزنلق σαχτεκιαρλὴκ-καλπουζανλὴκ ἰτ. .ا تقليد τακλὶδ ἰτ.

Παραχειμάζω, قيشلامق κησλαμάκ, .ا تشتى τεσαττὶ ἰτ.

Παραχειμασία, ἡ قيشلامه κησλαμά, تشتى τεσαττί.

Παράχορδος, ον, آهنكه مخالف ἀχενκὲ μουχαλίφ, اويغونسز οὐϊγουνσούζ, غير موافق γάϊρι μουβαφίκ.

Παραχρῆμα, (Ἐπρ.) درحال δερχάλ, درعقب δὲρ-ἀκάπ, آنيده ἄνιδε. «ἐκ τοῦ — آكسزين ἄνσηζην, بداهة πεδάχετεν.

Παράχρησις, ἡ سوء استعمال σοὺϊ ἰστιμάλ.

Παράχωμα, τὸ كومه γκιόμμέ, دفن δέφν.

Παραχώνω, كومك γκιόμμέκ. .ا دفن δέφν ἰτ.

Παραχώρησις, ἡ ترك τέρκ, فراغ φιράγ, فراغت φεραγάτ, احاله ἰχαλέ. ‖ مساعده μουσααδέ. «— **περιουσίας** ترك اموال τέρκι ἐμβάλ.

Παραχωρ(έω)ῶ, چكلمك τσεκιλμέκ, واز كچمك βὰζ γκετσμέκ. ‖ .ا ترك τὲρκ ἰτ. .ا فراغ-فراغت φιράγ-φεραγὰτ ἰτ. ‖ ويرمك βιρμέκ, .ا تسليم τεσλὶμ ἰτ. .ا احاله ἰχαλὲ ἰτ. ‖ -احسان .ا مساعده ἰχσὰν-μουσααδὲ ἰτ. «— **ἄδειαν** رخصت ويرمك ρουχσὰτ βιρ-

μέκ. «— *προνόμιον* امتياز احسان ا. ἰμτιγιὰζ ἰχσὰν ἰτ. «— *περιουσίαν* ترك اموال ا. τέρκι ἰμβὰλ ἰτ.

Παρδάλιος, ον, نمری νιμρί.

Παρδαλή, ἡ (Ζλγ.) قاپلان پوستی καπλὰν ποστού.

Πάρδαλις, ἡ (Ζλγ.) يوز γιούζ, قاپلان καπλάν, نمر νίμρ, پارس πάρς.

Παρδαλός, ή, όν, آلاجه بولاجه ἀλαδζὰ πουλαδζά, بنكلی πενεκλί.

Παρεγκεφαλίς, ἡ ('Ανατ.) دميغ δεμίγ, دماغك اكسه سی διμαγὴν ἐνσεσί.

Παρεγκλίνω, ميل و انحراف ا. μεῒλ βὲ ἰνχηρὰφ ἰτ. ميلان ا. μεγελὰν ἰτ. [ἰνχηράφ.

Παρέγκλισις, ἡ ميل μεΐλ, انحراف

Παρεδρεύω, برابر - يانده اوتورمق περαπὲρ-γιανηνδὰ ὀτουρμάκ, اعضا او. ἀζὰ ὀλ. ملازمت ا. μουλαζεμὲτ ἰτ. «— *εἰς τὸ δικαστήριον* محكمه ده اعضا او. μεχκεμεδὲ ἀζὰ ὀλ.

Παρεδρία, ἡ اعضالق ἀζαλήκ, ملازمت μουλαζεμέτ.

Πάρεδρος, ὁ اعضا ἀζά, ملازم μουλαζίμ. «— *Πρωτοδικείου* محكمهٔ بدايت اعضاسی μεχκεμεῖ πεδαὲτ ἀζασή. «— *Ἐφετείου* محكمهٔ استيناف اعضاسی μεχκεμέῖ ἰστινὰφ ἀζασή. «— *δικαστής* محكمه اعضاسی μεχκεμὲ ἀζασή. «— *δημαρχιακὸς ἢ δημοτικός* بلديه اعضاسی πελεδιγὲ ἀζασή.

Παρειά, ἡ ياناق ἢ يكاق γιανάκ, رخسار ρουχσάρ, رخ ρούχ.

Παρεικάζω, مشابه او. μουσ... πὶχ ὀλ. تشبيه ا. τεσπὶχ ἰτ.

Πάρειμι, حاضر-موجود بولنمق χα...-μεβδζοὺδ πουλουνμάκ. ‖ (μτχ. *παρών, οὖσα, όν* حاضر χαζήρ, ... μεβδζούδ. «*ἤμην παρών* ايدم ... χαζὴρ ἰδίμ. «*ὁ Θεὸς εἶναι πα...χοῦ παρών* الله حضرتلری هر مكانده ... حاضردر χάκκ τεάλια χαζρετ... χὲρ μεκιανδὰ χαζήρδιρ. «*ὁ πα...αἰών* عصر حاضر ἄσρι χαζήρ, ... دور διμδικὶ δέβρ. «*ὁ παρὼν κα...* زمان حاضر ζεμάνι χαζήρ. «*παρόν τοῦ δεῖνος καὶ δεῖνος* فلان و ... كسی حاضر اولدقلری حالده φιλὰν βὲ ... λὰν κισὶ χαζὴρ ὀλδουκλαρὴ χα... ‖ (οὐδ.) *τὸ παρόν* شمدیکی وقت ... δικὶ βακήτ, حال χάλ. «*τὸ πα... τὸ παρελθὸν καὶ τὸ μέλλον* ... ماضی ومستقبل χὰλ βὲ μαζὴ βὲ μ... τακπέλ. «*τὸ παρὸν ἔγγραφον* ... سند ἴσπου σενέδ. «*ἡ παροῦσα ... στολή* اشبو مكتوب ἴσπου μεκτο... «*πρὸς τὸ παρόν, ἐπὶ τοῦ παρόν...* شمدی σίμδι, شمدیکی حالده σιμ... χαλδέ, حالا χάλα, الحالة هذه ἐλ-λετου χάζιχι. «*κατοικῶ ἐπὶ τοῦ ... ρόντος εἰς τὴν ἐξοχήν* كويده ... اقامت ايدرم χάλα κιοϊδὲ ἰκαμὲ... δέριμ.

Πάρειμι, (Εἶμι) كچمك γκε... μέκ, مرور ا. μουροὺρ ἰτ. «*οἱ ... ριόντες* معابر μουαπίρ. «*παριὼν τὸ βῆμα ἔλεξε τάδε* ... چيقوب شو ...

وجهله افاده اشقا κιόυρσιγὲ τσηκούπ οὐ βέδζχιλε ἰφαδὲ ἐϊλεμίσδιρ.

Παρεισάγω, صوقمق آرا یره ἀρὰ ερὲ σοκμάκ.

Παρεισαγωγή, صوقمه σοκμά, ادخال ἰδχάλ.

Παρείσακτος, ον, صوقولمش σο-ουλμούς, داخل δαχήλ.

Παρεισδύω, صوقمق σοκμάκ, اصول ایله ادخال οὐσοὺλ ἰλὲ ἰδχὰλ ῖτ. ‖ (μσ.) —ομαι اصول ایله صوقولمق οὐσοὺλ ἰλὲ σοκουλμάκ.

Παρεισέρχομαι, اصول ایله کیرمك οὐσοὺλ ἰλὲ γκιρμέκ, خفیاً دخول ا. χαφίγεν δουχοὺλ ἰτ.

Παρεισφρύω, اصول ایله ادخال ا. οὐσοὺλ ἰλὲ ἰδχὰλ ἰτ.

Παρεκβαίνω, یان طرفدن چیقمق γιὰν ταραφδὰν τσικμάκ, صدددن خروج σαδεδδὲν χουροὺδζ ἰτ. تجاوز τεδζαβοὺζ ἰτ. ‖ (Ῥτρ.) استطراد ἰστιτρὰδ ἰτ.

Παρεκβάλλω, دیشاری چیقارمق δισαρὴ τσικαρμάκ, صدددن چیقارمق σαδεδδὲν τσικαρμάκ, اخراج ا. ἰχρὰδζ ἰτ.

Παρέκβασις, ἡ تجاوز τεδζαβούζ, استطراد ἰστιτράδ.

Παρεκβολή, ἡ انتخاب ἰντιχάπ. خلاصه χουλασαά.

Παρεκδέχομαι, دیگر معنا ویرمك ντιγκερ μα'νὰ βιρμέκ.

Παρεκδοχή, ἡ دیگر معنا ویریش ντιγκερ μα'νὰ βιρίς.

Παρέκει, (Ἐπρ.) اوته‌یه ὀτεγέ, داها اوته‌یه δαχὰ ὀτεγέ.

Παρεκκλήσιον, τὸ کوچك کلیسا κιόυτσοὺκ κελίσα, مسجد μεσδζίδ.

Παρεκκλίνω, چکلمك τσεκιλμέκ, صاپمق σαπμάκ, عدول - انحراف ا. οὐδοὺλ-ἰνχηρὰφ ἰτ. «—τῆς εὐθείας ὁδοῦ طریق استقامتدن عدول و انحراف ا. ταρήκι ἰστικαμετδὲν οὐδοὺλ βὲ ἰνχηρὰφ ἰτ. «— τῶν ἀρχῶν τῆς δικαιοσύνης احکام عدالت و حقانیتدن عدول ا. ἀχκιάμι ἀδαλὲτ βὲ χακανιγετδὲν οὐδοὺλ ἰτ.

Παρέκκλισις, ἡ عدول οὐδούλ, انحراف ἰνχηράφ.

Παρέκτασις, ἡ تمدید τεμδίδ, امتداد ἰμτιδάδ.

Παρεκτείνω, اوزاتمق οὐζατμάκ, تمدید ا. τεμδὶδ ἰτ. تطویل ا. τατβὶλ ἰτ. ‖ (πθ.) اوزانمق οὐζανμάκ, امتداد ا. ἰμτιδὰδ ἰτ. «*παρεκτείνεται κατὰ μῆκος* طولاً امتداد ایدر τούλεν ἰμτιδὰδ ἰδέρ.

Παρεκτός, (Ἐπρ.) بشقه πασκά, غیری γάϊρι, ماعدا μαάδά, آنجق ἄνδζακ. «— *τούτου* بوندن ماعدا πουνδὰν μαάδά.

Παρεκτρέπω, طوغری یولدن چیقارمق δογροὺ γιολδὰν τσικαρμάκ, کمراه ا. γκιουμρὰχ ἰτ. تضلیل-اضلال ا. τεζλὶλ-ἰζλὰλ ἰτ. اغوا ا. ἰγβὰ ἰτ. ‖ (πθ.) —ομαι صاپمق σαπμάκ, عدول-انعدال- کمراه او. γκιουμρὰχ ὀλ. انحراف ا. οὐδοὺλ-ἰνι'δὰλ-ἰνχηρὰφ ἰτ.

Παρεκτροπή, ἡ عدول οὐδούλ, انحراف ἰνχηράφ, انعدال ἰνι'δάλ. § ضلال ζαλάλ, غوايت γαβαγέτ.

Παρέλασις, ἡ (Στρ.) رسم گچید ρέσμι γκετσίδ.

Παρελαύνω, گچمك γκετσμέκ, مرور ا. μουροὺρ ἰτ.

Παρέλευσις, ἡ گچیش γκετσίς, مرور μουρούρ, گذار γκιουζάρ. «—ν *δέκα ὡρῶν* اون ساعت مرورندنصوكره ὂν σαὰτ μουρουρουνδάνσονρα.

Παρελθών, οὖσα, όν, گچمش γκετσμίς, گذاران γκιουζαράν, ماضی μαζή. «*ὁ — χρόνος* زمان گچمش γκετσμὶς ζεμάν, زمان ماضی ζεμάνι μαζή. «*τὸ —ὸν* ماضی μαζή.

Παρέλκω καὶ **—κύω,** چكمك τσεκμέκ, سورمك σούρμέκ, سوق ا. σέβκ ἰτ. § جلب ا. δζέλπ ἰτ. § امتداد ا. § (ἀμτ.) زائد او. ζαῒδ ὀλ. «*τὰ παρέλκοντα* زائدات ζαῒδάτ.

Παρεμβαίνω, قارشمق καρησμάκ آرایه كیرمك ἀραγὲ γκιρμέκ, مداخله ا. μουδαχελὲ ἰτ. توسط ا. τεβεσσοὺτ ἰτ. § (Νμ.) مداخله ا. μουδαχελὲ ἰτ.

Παρεμβάλλω, آرا صوقمق ἀραγιὰ σοκμάκ, ایچری قومق ἰτσερὶ κομάκ, ادخال ا. ἰδχὰλ ἰτ. «*— ἐμαυτὸν* آرایه كیرمك ἀραγιὰ γκιρμέκ, توسط ا. τεβεσσοὺτ ἰτ. «*— προσκόμματα* ایراث موانع ا. ἰράσι μεβανὶ ἰτ.

Παρέμβασις, ἡ (Νμ.) مداخله μουδαχελέ. § آرایه كیرمه ἀραγιὰ γκιρμέ, توسط τεβεσσούτ, وساطت βεσατέτ. «*ὁ κατὰ —ιν ἀποδοχεύς* ('Εμ[π.]) بالتوسط قبول ایدیجی πὶτ-τεβασσοὺτ κα[πο]ὺλ ἰδιδζί, متوسط μουτεβεσσί[τ]. «*πληρωτὴς κατὰ—ιν* ('Εμπ.) [ب]التوسط تادیه ایدیجی πὶτ-τεβεσσοὺτ τεεδ[ιγὲ] ἰδιδζί.

Παρεμβολή, ἡ ادخال ἰδχάλ. (Στρ.) صف حرب σάφφι χάρπ, [نظام] حرب νιζάμι χάρπ.

Παρεμπίπτω, آرایه كیرمك ἀραγ[ὲ γκιρμέκ], مداخله ا. μουδαχελὲ ἰτ. توسط ا. τ[ε]βεσσοὺτ ἰτ. § حیلولت ا. χαϊλουλ[ὲτ] ἰτ. § ظهور ا. ζουχοὺρ ἰτ. § [عار]ض او. ἀρήζ ὀλ. تحدث ا. τεχαδδοὺς ἰ[τ]. «*ὁ παρεμπίπτων, ουσα, ον,* [حادثه] χαδισὲ πλ. حادثات χαδισάτ, [عارضه] ἀρηζὰ πλ. عوارض ἀβαρήζ, واقعه β[α]κά'. «*—ουσα πρότασις* عارضه [ع]ب[ار]ه ἰπαρέϊ ἀρηζά. «*—οντα ζητήμα[τα]* مسائل حادثه μεσαΐλι χαδισέ. «*—ου[σα] δίκη* دعوای حادثه δαβάϊ χαδισέ.

Παρεμποδίζω, منع ا. μέν' ἰ[τ.] ایراث موانع ا. ἰράσι μεβανὴ' ἰτ. § [مانع] او. μανὶ' ὀλ.

Παρεμπόδισις, ἡ منع μέ[ν'], ممانعت μουμανααάτ.

Παρεμπρός, ('Επρ.) ایلری ἰ[λερί], دها ایلری δαχὰ ἰλερί, دها اوته‌سی δαχὰ ὀδεσ[ί].

Παρέμπτωσις, ἡ وساطت βεσ[α]τέτ. § حیلولت χαϊλουλέτ, عارضه [ἀ]ρηζά.

Παρεμφαίνω, ارایه ا. باقین γ[ια]κὴν ἰραγὲ ἰτ. عرض ا. ἄρζ ἰτ. تشبیه ا. τεσπὶχ ἰτ.

Παρέμφασις, ἡ عرض ἄρζ, ابراز ἰπράζ. § معنا μαʼνά. § مشابهت μουσαπεχέτ, مماثلت μουμασελέτ.

Παρεμφερής, ές, بڭزر πενζέρ, مشابه μουσαπίχ, مماثل μουμασίλ.

Παρεμφέρω, صوقمق σοκμάκ, ادخال ا. ἰδχὰλ ἰτ. درج ا. δὲρδζ ἰτ.

Παρένθεσις, ἡ ادخال ἰδχάλ, درج δέρδζ. § (Γρμ.) معترضه μουʼτεριζά.

Παρενόχλησις, ἡ تصديع τασδήʼ, تعجيز ταʼδζίζ, ثقلت σικλέτ.

Παρενοχλ(έω)ῶ, تصديع-تعجيز ا. τασδὴʼ-ταʼδζὶζ ἰτ. ثقلت ويرمك σικλὲτ βιρμέκ, اوصانديرمق οὐσανδηρμάκ, جان صيقمق δζὰν σηκμάκ.

Παρεξήγησις, ἡ ياڭليش معنا ويرمه γιανλὴς μαʼνὰ βιρμέ, خلاف معنا χηλάφι μαʼνά, معناى برعكس μαʼνάϊ πὲρ-ἄκς.

Παρεξηγ(έω)ῶ, ترس معنا ويرمك τὲρς μαʼνὰ βιρμέκ, معنايي چويرمك μαʼναΐ τσεβιρμέκ, تغيير معنا ا. ταγγίρι μαʼνὰ ἰτ.

Παρεπιδημία, ἡ اقامت موقته ἰκαμέτι μουβακκατά, مسافرلك μουσαφιρλίκ.

Παρεπίδημος, ον, مسافر μουσαφίρ, مقيم موقة μουβάκκατεν μουκήμ, يولجى γιολδζού.

Παρεπιδημ(έω)ῶ, اقامت موقة ا. μουβάκκατεν ἰκαμὲτ ἰτ. مسافر او. μουσαφὶρ ὀλ. مسافرة بولنمق μουσαφίρετεν πουλουνμάκ.

Παρέπομαι, آردى صره كلمك ἀρδὴ σηρὰ γκελμέκ, تابع ا. τεταποὺ ἰτ. تلاحق ا. τελαχοὺκ ἰτ. تعاقب ا. τεακοὺπ ἰτ. § ترتب ا. τερεττοὺπ ἰτ. § استلزام ا. ἰστιλζὰμ ἰτ. انتاج او. ἰντὰδζ ὀλ. لازم كلمك λαζὶμ γκελμέκ. «τὸ παρεπόμενον مستلزم μουστελζέμ, مستتبع μουστετεπή, عاقبت ἀκήπὲτ πλ. عواقب ἀβακήπ, انجام ἐνδζάμ, صوك σόν. § فرعى φερήʼ, لاحق λαχήκ. «ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ παρεπόμενον اصل وفرعى ἀσὴλ βὲ φερήʼ. «τὰ παρεπόμενα τοῦ γήρατος عواقب شيخوخت ἀβακήπι σεϊχουχέτ. «τὰ παρεπόμενα τοῦ ῥήματος مسندات فعل μεσνεδάτι φίʼλ.

Πάρεργος, ον, ايكنجى درجهده اولان ἰκινδζὶ δερεδζεδὲ ὀλάν, تالى ταλί. «ἐν —γῳ ايكنجى درجهده اولەرق ἰκινδζὶ δερεδζεδὲ ὀλαράκ.

Παρέρχομαι, كچمك γκετσμέκ, مرور ا. μουροὺρ ἰτ. ا. كذار γκιουζὰρ ἰτ. § جريان ا. δζερεγιὰν ἰτ. «ὁ καιρὸς παρέρχεται وقتلر مرور ايدر βακητλὰρ μουροὺρ ἰδέρ. «ὁ ὡρισμένος χρόνος παρῆλθε وقت معين كچدى -مرورايلدى βάκτι μουαγ-γὲν γκετσδὶ-μουροὺρ εϊλεδί. «ὁ παρελθών كچمش γκετσμίς, كچن γκετσέν, جريان ايدن δζερεγιὰν ἰδέν, ماضى μαζή, سابق σαπήκ, سالف σαλίφ. «τὸν παρελθόντα μῆνα كچن آيده γκετσὲν ἀϊδά. «τὸ παρελθὸν ἔτος كچن سنه γκετσὲν σενέ, سنهٔ سابقه σενέϊ σαπηκά. «εἰς

τὸ διάστημα τῆς παρελθούσης δεκαετίας مرور ايدن اون سنه ظرفنده. μουροὺρ ἰδὲν ὂν σενὲ ζαρφινδά. «παρελθούσης τῆς προθεσμίας وعدهسی مرورنده. βαδεσὶ μουρουρινδέ. «τὸ κάλλος ὡς ἄνθος παρέρχεται حسن و جمال شكوفه مثللو چوب صاور χοῦσν οὺ δζεμὰλ σὸυκιόυφὲ μισιλλοὺ γκετσοὺπ σαβάρ. «τὰ πάντα παρέρχονται εἰς τὸν κόσμον τοῦτον بو دونيای فانيده هر شيئده ثبات و بقا يوقدر ποὺ δουνγιάϊ φανιδὲ χὲρ σεῖδὲ σεπὰτ βὲ πεκὰ γιόκδουρ. «τὰ παρελθόντα احوال سابقه ἀχβάλι σαπηκά, احوال ماضيه ἀχβάλι μαζιγέ.

Πάρεσις, ἡ (Ι) وهن βέχν.

Παρευθύς, (Ἐπρ.) آنيده ἄνιδε, درحال δὲρ-χάλ, در عقب δὲρ-ἀκάπ.

Παρευρίσκω, بولق πουλμάκ, كشف ا. κέσφ ἰτ. ايجاد و اختراع ا. ἰ-δζὰδ βὲ ἰχτιρὰ' ἰτ. § (πθ.) —ομαι بولنق πουλουνμάκ, حاضر- موجود بولنق χαζὴρ-μεβδζοὺδ πουλουνμάκ. «ἅπαντες οἱ παρευρεθέντες كافهٔ حاضرين κιαφέϊ χαζηρήν.

Παρέχω, ويرمك βιρμέκ, اعطا ا. ἰτὰ ἰτ. § ارايه- ابراز ا. ἰραγὲ-ἰπρὰζ ἰτ. «— ἐγγύησιν كفالت ويرمك κεφαλὲτ βιρμέκ. كفيل ارايه ا. κεφὶλ ἰραγὲ ἰτ. « — τεκμήρια دلائل و امارات ارايه و ابراز ا. δελαῖλ βὲ ἐμαρὰτ ἰραγὲ βὲ ἰπρὰζ ἰτ.

Παρηγορητικός, ή, όν, تسلی ويرن τεσελλὶ βιρέν, تسلی آميز τεσελλὶ-ἀμίζ, تسليتبخش τεσελλιγετ-πάχς. «— ἡ ἐπιστολή تعزيهنامه τα'ζιγὲ ναμέ.

Παρηγορία, ἡ تسلی τεσελλί, تسليت τεσελλιγέτ, تعزيه τα'ζιγέ.

Παρήγορος, ον, تسلی ويرن τεσελλὶ βιρέν, تسلی آميز τεσελλὶ-ἀμίζ, تسليتبخش τεσελλιγετ-πάχς, تسليترسان τεσελλιγετ-ρεσάν, تسليتفرما τεσελλιγετ-φερμά, تسليتساز τεσελλιγετ-σάζ.

Παρηγορ(έω) ῶ, تسليت - تسلی ويرمك τεσελλιγὲτ-τεσελλὶ βιρμέκ, تعزيه ا. τα'ζιγὲ ἰτ. تأسيه ا. τασιγὲ ἰτ. § (πθ.) —οῦμαι تسلی بولق τεσελλὶ πουλμάκ. « παρηγορημένος, η, ον متسلی μουτεσελλί, تسليتيافته τεσελλιγὲτ-γιαφτέ, متأسی μουτεεσσή.

Παρηκοΐα, ἡ اطاعتسزلق ἰτααττσιζλήκ, سركشلك σερκεσλίκ, كردنكشی γκερδαν-γκεσί, عصيان ἀσιγιάν.

Παρήκοος, ον, اطاعتسز ἰτααττσήζ, سركش σερκές, كردنكش γκερδαν-κές, عاصی ἀσή.

Παρῆλιξ, ὁ καὶ ἡ ياشی كچمش γιασὴ γκετσμίς, ياشلوجه γιασλούδζε.

Παρήχησις, ἡ صداجه مشابهت σεδάδζε μουσαπεχέτ. § (γρμ.) لفظجه مشابه كلماتك تقربی τελεφφούζδζε μουσαπὶχ κελιματὶν τεκαρρουπί.

Παρθεναγωγεῖον, τὸ قيز مكتبی κὴζ μεκτεπί, مكتب اناث μεκτέπι ἰνάς.

Παρθενεύω, قيز براقق κὴζ πρακμάκ, اولندرمك ἐβλενδίρμεμεκ.

قيز اولمق-قالمق κὴζ ὀλμὰκ-καλμάκ. § (κν.) عائد او. αἴδ ὀλ. اولمق ὀλμάκ. «αὐτὸ σὲ παρθενεύει بو سكا عائددر» ποὺ σανὰ αἴδδιρ.

Παρθενία, ἡ قيزلق κηζλήκ, بكر πίκρ, بكارت πεκ̣ιαρέτ. «φθείρω τὴν —ίαν ا. ازالهٔ بكر ἰζαλέϊ πὶκρ ἰτ.

Παρθενικός, ή, όν, بكرى πικρί.

Παρθένιον, τὸ (Βτ.) حشيشة العطار χασισὲτ οὐλ-ἀταρίδ.

Παρθενομήτωρ, ἡ بتول πετούλ.

Παρθένος, ἡ قيز κήζ, قيز اوغلان κὴζ ὀγλὰν κήζ, باكره πακιρέ, بتول πετούλ, عذرا οὐζαρά. «ἡ — Μαρία حضرت بتول مريم χαζρέτι πετούλι Μεργέμ. § (Ἀστρ.) سنبله σενπιλέ. [ζαλέι πίκρ.

Παρθενοφθορία, ازالهٔ بكر ἰ-

Παρθενών, ὁ مسكن ابكار μεσκένι ἐπκ̣ιάρ. § پاردهنون παρτενόν.

Παρίημι, اينديرمك ἐνδιρμέκ, براقمق πρακμάκ.

Παρίσθμιον, τὸ (Ἀνθρ.) بادمجك παδεμδζίκ, لوزه λεβζέ.

Παριστάνω, كوسترمك γκ̣ιοστερμέκ, ا. عرض ἄρζ ἰτ. ا. وصف-تعريف βάσφ-τα'ρὶφ ἰτ.. ا. بيان و افاده πεγ̣ιὰν οὐ ἰφαδὲ ἰτ. § (ἐπὶ θεατρ.) اويناتمق οϊναμάκ, ا. اجرا ἰδζρὰ ἰτ. ا. وضع تماشا βάζι τεμασὰ ἰτ. «δὲν δύναμαι νὰ σᾶς παραστήσω τί ὑποφέρω چكديكمى تعريف ايده‌مم τσεκδιγιμὶ τα'ρὶφ ἰδέμεμ.. «θὰ παραστήσωσι μετ' ὀλίγον νέον δρᾶμα بر آز دن صوكره يكى بر درام وضع تماشايه ايده‌جكاردر πὶρ ἄζδὰν σόνρα γενὶ πὶρ δρὰμ τεμεσαγ̣ιὰ βάζι ἰδεδζεκλέρδιρ. «ὁ δεῖνα παριστάνει καλῶς فلان كوزل اوينيور φιλὰν γκ̣ιουζὲλ οϊνίγ̣ιορ.

Παρίστημι, يانينه قومق γ̣ιανινὰ κομάκ. § ا. تطبيق τατπὶκ ἰτ. § كوسترمك γκ̣ιοστερμέκ, ا. عرض ἄρζ ἰτ. ا. ابراز و ارايه ἰπρὰζ βὲ ἰραγὲ ἰτ. § (πθ.) يانينه طورمق γ̣ιανινὰ δουρμάκ. § كلمك γκελμέκ, حاضر بولنمق χαζὴρ πουλουνμάκ. «—σταμαι ἐπὶ δικαστηρίου محكمه‌يه حاضر بولنمق μεχκεμεγὲ χαζὴρ πουλουνμάκ. «ὁ παριστάμενος, ὁ παρεστηκὼς καὶ παρεστὼς حاضر χαζὴρ πλ. حضار χουζάρ. «παρέστη εἰς τὴν τελετὴν رسم آيينده حاضر بولنمشدر ρέσμ ἄϊνδὰ χαζὶρ πουλουνμούσδουρ. «παρέστη ὡς πληρεξούσιος εἰς τὸ δικαστήριον محكمه‌ده وكيل صفتيله حاضر بولنمشدر μεχκεμεδὲ βεκὴλ σιφατὶ ἰλὲ χαζὴρ πουλουνμούσδουρ. «—σταμαι αὐτοπροσώπως بالذات-اصالةً حاضر بولنمشدر πὶζζὰτ-ἀσάλετεν χαζὶρ πουλουνμούσδουρ. «παρεστῶτος πλήθους λαοῦ جم غفير حاضر بولنديغى حالده δζέμμι γαφὶρ χαζὴρ πουλουνδουγοὺ χαλδέ.

Παροδεία, ἡ مرور μουρούρ.

Παροδικός, ή, όν, گچر γκεδζέρ, موقت μουβακκάτ.§—ῶς (ἐπρ.) كلوب گچه‌رك γκελοὺπ γκεδζερέκ, موقتاً μουβάκκατεν.

Παροδίτης, ὁ يولجى γιολδζού, مار μάρρ, عابر ἀπίρ.

Πάροδος, ἡ مرور μουρούρ. ‖ گچيد γκετσίδ, يول γιόλ, ممر μεμέρρ, دربند δερπένδ. ‖ كوسترش γκιοστερίς. «ἐν παρόδῳ صاووشهرق σαβουσαράκ, گچرك γκετσερέκ.

Παροικία, ἡ اقامت موقته ἰκαμέτι μουβακκατά. ‖ جمعيت δζεμιγέτ. ‖ محله μαχαλλέ. «τῶν ξένων — جمعيت اجنبيه δζεμιγέτι ἰδζνεπιγέ.

Πάροικος, ον, قومشو κομσού. ‖ مسافر μουσαφίρ, موقتا مقيم μουβάκκατεν μουκήμ. ‖ اجنبى ἐδζνεπί.

Παροικ(έω)ῶ, يقين اوطورمق γιακὴν ὀτουρμάκ, قومشو او. κομσοὺ ὀλ. موقتا اقامت ا. μουβάκκατεν ἰκαμὲτ ἰτ.

Παροιμία, ἡ ضرب مثل δάρπι μεσέλ, آتالر سوزى ἀταλὰρ σοζού, مثل μεσὲλ πλ. امثال ἐμσάλ. «αἱ —αι τοῦ Σολομῶντος امثال سليمان ἐμσάλι Σουλεϊμάν. «κατὰ τὴν — αν امثالا ἐμσάλεν. «κατήντησε — ضرب مثل اولمشدر δάρπι μεσὲλ ὀλμούσδουρ, ضرب مثل حكمنه كيرمشدر δάρπι μεσὲλ χόυκμινὲ γκιρμίσδιρ.

Παροιμιάζω, ضرب مثل ايدرمك δάρπι μεσὲλ ἰδιρμέκ. ‖ (πθ.) ضرب مثل او. δάρπι μεσὲλ ὀλ. ضرب مثل حكمنه كيرمك δάρπι μεσὲλ χουκμινὲ γκιρμέκ. ‖ (μσ.) ضرب مثل ايراد ا. δάρπι μεσὲλ ἰρὰδ ἰτ.

Παροιμιακός, ή, όν καὶ —ώδης, ες, ضرب مثل حكمنه كيرمش δάρπι μεσὲλ χουκμινὲ γκιρμίς, مثلى μεσελί. «ἡ φιλαργυρία του κατήντησε —ώδης خسيسلكى ضرب مثل حكمنه كيرمشدر χασισλιγὶ δάρπι μεσὲλ χόυκμινὲ γκιρμίσιρ. ‖ —ωδῶς (ἐπρ.) ضرب مثل صورتيله δάρπι μεσὲλ σουρετὶ ἰλέ, ضرب مثل كبى δάρπι μεσὲλ κιπί, على صورت المثل ἀλὰ σουρὲτ οὐλ-μεσέλ.

Παροιμιαστής, منتخب ضروب امثال μουντεχάπι δουρούπι ἐμσάλ.

Παροιμιογράφος, انتخابات ضروب امثال محررى ἰντιχαπάτι δουρούπι ἐμσὰλ μουχαρριρί.

Παροινία, ἡ رزالت (سرخوشلقده) (σαρχοσλουκτὰ) ρεζαλέτ.

Παροίνιος, ον, مستى μεστή. «—α ἄσματα عيش و عشرت نغمتى ἰὶς οὐ ἰσρὲτ ναγματί.

Πάροινος, ον, سرخوش σαρχός, مست μέστ.

Παροιν(έω)ῶ, سرخوش حالنده رزالت ا. σαρχὸς χαλινδὰ ρεζαλὲτ ἰτ.

Παροίχομαι, گچمك γκετσμέκ, گچمش او. γκετσμὶς ὀλ. «ὁ παρῳχημένος (Γρμ.) ماضى μαζή.

Παρολισθαίνω, قايوب يان طرفنه دوشمك καϊγιοὺπ γιὰν ταραφινὰ δούσμέκ, حلول-دخول ا. χουλοὺλ-δουχοὺλ ἰτ.

Παρολίσθησις, ἡ قايمه καϊμά, دخول δουχούλ, حلول χουλούλ.

Παρομαρτ(έω)ῶ, تمسى او. τετεμμεσὶ ὀλ. مستلزم او. μουστελζὲμ ὀλ.

Παρομοιάζω, بكزتمك πενζετ-μέκ, ا. تشبيه ـ تمثيل τεσπὶχ-τεμσὶλ ἰτ. (ἀμτ. αὐτπθ) بكزمك πενζεμέκ. ا تشبيه ا. مشابهت μουσάπεχετὶ ὀλ. ا. تشبيه τεσπὶχ ἰτ.

Παρόμοιος, α, ον, بكزر πεν-ζερ, طبق τηπκή, عينى ἀϊνί, شبيه σι-πίχ, مشابه μουσαπίχ, عديل ἀδίλ, مماثل μουμαθήλ, مثل μεσελή, مثللو μι-σιλλού, نظير ναζήρ, اقرب ἀκρέπ. «τί θὰ ἐκάμετε εἰς —αν περίστασιν» بو مثللو حال وقوعنده نه وجهله حركت ايده جك ايديكز (?) πού μισιλλού χάλ βου-κουνδά νὲ βέδζχιλε χαρεκέτ ἰ-δζὲκ ἰδινίζ. § —ως (ἐπρ.) بويله πιλέ, كبى κιπί, عيناً ἀΐνεν, مثللو μισιλλού, كذلك κέζαλικ, هكذا χά-κεζα.

Παρομοι(όω)ῶ, بكزتمك πενζετ-μέκ, ا. تشبيه τεσπὶχ ἰτ.

Παρομοίωσις, ἡ تشبيه τεσπίχ, مشابهت μουσάπεχέτ, تمثيل τεμσίλ, مماثلت μουμασελέτ.

Παρονομασία, ἡ الجناس ἰλτι-νάς, ترادف لفظى τεραδούφι λεφζή. § لقا λακάπ.

Παρονομαστής, ὁ (᾿Αρθμ.) مخرج μαχρέδζ. «κοινὸς —» مخرج مشترك μαχρέδζι μουστερέκ. «ὁ ἐλά-χιστος κοινὸς —» مخرج مشترك اصغر μαχρέδζι μουστερέκι ἀσγάρ. «ἄ-γω ὑπὸ τὸν αὐτὸν —ην» كسرلرك مخرجلرينى مساوى قيلمق κεσρλερὶν μα-χρεδζλερινὶ μουσαβὴ κηλμάκ.

Παροξυντικός, ή, όν, قيزديرجى κηζδηρηδζή, مهيج μουχγίδζ.

Παροξύνω, قيزديرمق κηζδηρ-μάκ, ا. تحريك ταχρὶκ ἰτ. ا. تهييج τεχ-χὶδζ ἰτ. § (I) تحريش τεχρὶς ἰτ.

Παροξυσμός, ὁ قيزغينلق κηζ-γηνλήκ, كسكينلك κεσκινλίκ, تهيج τεχ-χίδζ, اشتداد ἰστιδάδ. § (I) اشتداد مرض ἰστιδάδι μαράζ.

Παροξύτονος, ον, (Γρμ.) قبل الاخر هجاده اشارتى اولان κάπλ ἐλ-ά-χὴρ χεδζαδὰ ἐσαρετὶ ὀλάν.

Παρόραμα, τὸ ياكلش γιανλής, سهو σέχβ, خطا χατά. § (βιβλ.) τὰ —α خطا صواب جدولى χατὰ σε-βὰπ δζεδβελί. [δηκκάτ.

Παρόρασις, ἡ عدم دقت ἀδέμι

Παρορ(άω)ῶ, بالا دقت كورمك πίλα δηκκὰτ γκιόρμέκ, كورممك γκιόρμεμεκ, § ا. اهمال ἰχμὰλ ἰτ. § ا. استحقار ἰστιχκὰρ ἰτ.

Παροργίζω, حدتلنديرمك χηδδετ-λενδιρμέκ, قيزديرمق κηζδηρμάκ, طارلتمق δαρηλτμάκ, غضبه كتيرمك γαζαπὰ γκετιρμέκ, ا. اغضاب ἰγζὰπ ἰτ. § (πθ.) حدتلنمك χηδδετλενμέκ, طارلمق δαρηλμάκ, قيزمق κηζμάκ, ا. تغضب τεγαζζοὺπ ἰτ. «παρωργι-σμένος» متغضب μουτεγαζζίπ.

Παροργισμός, ὁ اغضاب ἰγζάπ. § تغضب τεγαζζούπ.

Παρόρμησις, ἡ ترغيب τεργίπ, شوق و تشويق σέβκ οὐ τεσβήκ, تحريك ταχρίκ.

Παρορμ(άω)ῶ, تهييج-تحريك-شوق تشويق-ترغيب ا. τεχγὶδζ-ταχρὶκ-σέβκ οὺ τεσβὶκ-τεργὴπ ἰτ.

Παρότρυνσις, ἡ تشويق τεσβίκ, ترغيب τεργήπ, تحريك ταχρίκ.

Παροτρύνω, تشويق-ترغيب ا. τεσβὶκ-τεργὴπ ἰτ. اغوا ا. ἰγβά.

Παρουσία, ἡ حضور χουζούρ, وجود βουδζούδ. «ἡ — σας εἰς τὴν πόλιν ταύτην εἶναι ἀναγκαία بوشهرده حضوركز لازمدر πού σεχιρδὲ χουζουρουνοὺζ λαζίμδιρ. «κάμνω τι ἐπὶ παρουσίᾳ τινὸς برينك حضورنده بر شى ياپمق πιρινὶν χουζουρουνδὰ πὶρ σέϊ γιαπμάκ. «ἐπὶ παρουσίᾳ του حضورنده χουζουρουνδά, مواجهه‌سنده μουβαδζεχεσινδέ. حاضر بولنديغى حالده χαζὴρ πουλουνδουγοὺ χαλδέ. «ἡ δευτέρα — يوم البعث γὲβμ οὺλ-πάς, يوم الحشر γὲβμ οὺλ-χάσρ, يوم الميزان γὲβμ οὺλ μιζάν, يوم الجواب γὲβμ οὺλ-δζεβάπ, يوم السؤال γὲβμ οὺσ-σουάλ, يوم القرار γὲβμ οὺλ-καράρ, يوم الوعد γὲβμ οὺλ-βά'δ, يوم القيام γὲβμ οὺλ-κηγιάμ, قيامت كونى κηγιαμὲτ γκιοὺνού.

Παρουσιάζω, كوسترمك γκιόστερμέκ, عرض-تقديم ا. ἄρζ-τακδὴμ ἰτ. ايراز-ارايه ا. ἰπρὰζ-ἰραγιὲ ἰτ. «— — ἀναφορὰν تقديم عرضحال ا. τακδήμι ἀρζηχὰλ ἰτ. «— τινὰ εἴς τινα فلانى فلانه تقديم ا. φιλανὶ φιλανὰ τακδὴμ ἰτ. «— μάρτυρα شاهد كتورمك σαχὴδ γκετόυρμέκ. ₰ (πθ.) —ομαι حضوره چيقمق χουζουρὰ τσηκμάκ, ظهور ايلمك ζουχοὺρ ἐϊλεμέκ. «—ομαι ἐνώπιον τινός برينك حضورينه چيقمق πιρινὶν χουζουρινὰ τσηκμάκ. «ἅμα παρουσιασθῇ ἡ κατάλληλος περίστασις ... بر فرصت ظهور ايلدكده μουνασὶπ ... φουρσὰτ ζουχοὺρ ἐϊλιδικδέ. «... παρουσιασθῶσιν οἱ διάδικοι ... كلسنلر ταραφέϊν γκελσινλέρ.

Παρουσίασις, ἡ عرض ἄρζ, ... τακδήμ.

Παροχή, ἡ تدارك τεδαρούκ. وظيفه βαζηφέ.

Πάροχος, ον, تداركات مأمورى τεδαρουκιὰτ μεεμουρού. ₰ ... βαχήπ, بخش πάχς. «— ἀγαθῶν ... خير بخش χαΐρ-πάχς.

Παροψίς, ἡ مزه‌لك μεζελίκ. (σκεῦος) چناق τσανάκ, طباق ταπάκ.

Παρρησία, ἡ صدق σήδκ, ... χουλούς. ₰ اشكار ἀσικιάρ. ₰ جهار δζέχρ, جهار δζιχάρ. ₰ حضور χουζούρ, مواجهه μουβαδζεχέ. ₰ παρρησίᾳ (ἐπρ.) آچيقدن آچيغه ἀτσικδὰν ἀτσιγά. ₰ خلوصكارانه χουλουσκιαρανὲ ₰ اشكاره ἀσικιαρέ. ₰ جهاراً δζιχάρεν.

Παρρησιάζομαι, خلوصكارانه سويلمك χουλουσκιαρανὲ σοϊλεμέκ ₰ اشكاره سويلمك ἀσικιαρὲ σοϊλεμέκ.

Πάρσιμον, τὸ (κν.) آليش ἀλίς, آخذ ἄχζ.

Παρυφή, ἡ كنار κενάρ, ... τσίτ, كريبان κεριπάν.

Ιαρῳδία, ἡ هزلياتە تحويل χεζλι-
τὰ ταχβίλ, تقليد τακλίδ.
Ιαρῳδός, ὁ مقلد μουκαλλίδ.
Ιαρῳδ(έω)ῶ, هزلياتە تحويل ا.
λιγιατὰ ταχβὶλ ἰτ. § تقليد ا.
κλίδ ἰτ.
Ιαρωκεάνιος,ον, قريب بحر محيط
ίπι πάχρι μουχίτ.
αρωμίς, ἡ اوموزلق ὀμουζλούκ.
αρών, οὖσα, όν, Ἴδε Πά-
ιι.
άρων, ὁ (Ντκ.) كوجك ابريق
υτσοὺκ ἰπρίκ, غولت γολέτ.
αρωνυμία,ἡ اشتقاق عن الاسم ἰσ-
ἰκκι ἂν ἐλ-ἴσμ, تقليد τακλίδ.
αρώνυμον,τὸ لقب λακὰπ πλ.
ι ἐλκάπ, شهرت σὸχρέτ.
αρώνυμος,ον, هراسم χὲμ ἴσμ.
.ال مشتق عن μουστάκκουν ἂν ἐλ
§ هم لقب χὲμ λακάπ.
αρωνυχίς, ἡ (I) دولامە δολα-
داخس δαχές, اِت باران ἒτ γιαράν.
ίρωρος,ον, وقتسز, βακητ-σήζ,
κέδζ, ماضى μαζή.
ιρωροφίς, ἡ صجاق σαδζάκ.
ιρωτίς, ἡ (I) قولاق يزى κου-
πεζί, نكفە νεκφέ.
ιρωτῖτις, ἡ (I) التهاب نكفە ἰλ-
πι νεκφέ.
ις, πᾶσα, πᾶν, هر χέρ هربر
πίρ, هركس χὲρ κές. § بتون πι-
بسبتون πισπουτούν, كافە κιαφέ,
ζούμλε, كل κιούλλ. «οὐ παν-
δίον هر كسك ايشى دكلدر χὲρ κε-
σὶν ἰσὶ δεγίλ διρ. «ἐνώπιον πάντων
جملەنك عندندە δζούμλενιν ἠνδηνδέ,
جملەنك مواجهەسندە δζούμλενιν μου-
βαδζεχεσινδέ.«—τὶς هركس χὲρ κές.
«τὸ — τῆς ὑποθέσεως اصل مادە ἄσηλ
μαδδέ, نفس الامر νέφς οὐλ ἔμρ. «ὁ
Θεὸς ἐδημιούργησε τὰ πάντα حق
تعالى حضرتلرى جميع كائناتى خلق ايلمشدر
χὰκκ τεάλλια χαζρετλερὶ δζεμίι
κιαϊνατὶ χὰλκ ἐϊλεμίσδιρ. «διὰ παν-
τὸς ادائما δάϊμα, هرحالدە χὲρ χαλδέ,
ابدا مؤبد μουέππεδεν.«ἐξ ἅπαντος مطلقا
μούτλακκα, البتە ἔλπεττε.«πρὸ πάν-
των باشليجە πασλήδζα, على الخصوص ἀλ-
ἐλ-χουσούς, بالخاصە πιλ-χασσά. «κα-
τὰ πάντα هر وجهلە χὲρ βέδζχιλε,
هر صورتلە χὲρ σουρέτλε. «ἐπὶ πᾶσι
بوندن بشقە πουνδὰν πασκά, بوندن فضلە
πουνδὰν φαζλά. «ἐν παντὶ هرخصوصدە
χὲρ χουσουσδά, هر بر وجهلە χὲρ πὶρ
βέδζχιλε. § τὸ πᾶν جهان δζιχάν.
كائنات κιαϊνάτ, بتون عالم πιτοὺν ἀλέμ,
كافە موجودات κιαφέϊ μεβδζουδάτ.Ἴδε
καὶ Πᾶν.

Πασίγνωστος, ον, جملەيە معلوم
δζούμλεγε μα᾿λιούμ, اشهر ἐσχέρ.

Πασίδηλος, ον, بام بللى πὰμ
πελλί, جملەيە اشكار و معلوم δζούμ-
λεγε ἀσικιὰρ βὲ μα᾿λιούμ, اشكر ἐσ-
κέρ.

Πασιφανής,ές, جملەيە مرئى δζούμ-
λεγε μερί, اشكر ἐσκέρ.

Πασπάλη, ἡ انجە اون ἰνδζὲ οὔν,
بوطرا πούτρα.

Πασπατεύω, (κν.) پاسپالامق πα-σπαλαμάκ. [μάκ.
Πασσαλεύω, قازيقلامق καζηκλα-
Πάσσαλος, ὁ قازيق καζήκ, ويّد βετέδ. ‖ چيوى τσιβί. ‖ تخته چيوى ταχτὰ τσιβί. «—οι πασσάλοις ἐκκρούονται (πρμ.) چيوى چيويكى صوقر τσιβὶ τσιβιγὶ σοκέρ.
Πάσσω, سرپمك σερπμέκ.
Παστάβι, τὸ (κν.) طوپ τόπ.
Παστάς, ἡ حياب χαγιάτ. ‖ اوطه ὀδά, يتاق اوطه‌سى γιατὰκ ὀδασή.
Παστοκύδωνον, τὸ (κν.) آيوا پستلى αϊβὰ πεστελί.
Παστός, ὁ طوزلانمش τουζλανμής, طوزلى τουζλού. «*παστὸν χοιρινὸν* طوموز پاصديرمه‌سى δομοὺζ παστηρμασή. ‖ (περιλ.) *τὰ —ά* طوزلانمه τουζλανμά, طوزلى τουζλού. «—*νεονύμφων* عروس اوطه‌سى ἀροὺς ὀδασή, كردك κερδέκ, فراس عروس φιράσι ἀρούς.
Πάστρα, ἡ (κν. καὶ τ' ἀπ' αὐτοῦ). Ἴδε Καθαριότης.
Πάστωμα, τὸ طوزلاتمه τουζλατμά, املاح ἰμλάχ.
Παστώνω, طوزلامق τουζλαμάκ, طوزلاتمق τουζλατμάκ, سالاموراية قومق σχλαμούραγια κομάκ.
Πάσχα, τὸ پاسقاليه πασκάλια. «*τὰ αὐγὰ τοῦ—* پاسقاليه يومورطه‌سى πασκάλια γιουμουρτασή, قيزيل يومورطه κηζὴλ γιουμουρτά. «*καθ' ἡμέραν δὲν εἶναι —* هر كون بايرام دكل χέρ γκ...
παϊράμ δεγίλ.
Πασχάζω, پاسقاليه ياپمق πασ...
λια γιαπμάκ. ‖ اوروجى بوزمق οὐ...
δζοὺ ποζμάκ.
Πασχαλιά, ἡ (Βτ.) ليلاق λεϊλ...
Πασχάλιος, ον καὶ —λινός, ή, όν, پاسقاليه‌لق πασκάλιαλικ...
Πάσχω, آغريمق ἀγρημάκ, ...
τεβεδζδζοὺ ἰτ. ‖ چكمك τσεκ...
‖ اولمق ὀλμάκ. ‖ اوغرامق ὀγραμ...
.او دوچار-كرفتار δουτσάρ-γκιριφτάρ...
‖ (Ι) .او خسته-مريض χαστὰ-μ...
ὀλ. «— *τοὺς πόδας* آياق آغريمق ...
γιὰκ ἀγρημάκ. «*τί ἔπαθες ;* ...
νὲ ὀλδούν; ؛ نك وار νενὶν βάρ...
Πάταγος, ὁ كورولدى γκιούρ...
δού, پاتيردى πατιρδί, ولوله βελβ...
شماته σαματά, زمزمه ζεμζεμέ...
Παταγώδης, ες, كورولديلى γκιού...
ρούλδουλού, ولوله‌لو βελβελέ-...
Πατάσσω, اورمق βουρμάκ, ...
.ا δάρπ ἰτ.
Πατερίτσα, ἡ قولتوق دكنكى κολ...
δεγνεγί, عكاز ἀκκιαζέ. ‖ ('Εκ...
اصا ἀσά.
Πάτημα, τὸ باصمه πασμά. ‖ ...
τα'σίρ. ‖ ايز ἴζ, اثر ἐσέρ. ‖ خانه
χανέ. «*ηὗρε πάτημα* خانه بولدى
χανὲ πουλδού.
Πατημασία, ἡ (κν.) اياق ...
ἀγιὰκ ἰζί, ايز ἴζ, اثر ἐσέρ.
Πατήρ, ὁ بابا πατά, اب ἔπ...
آتا ἀτά, والد βαλίδ, پدر πεδέρ...

ονομία τοῦ πατρὸς ὁμοιάζει κη-
καιόμενον بابالك ميراثى(?) يانان موم παπανὶν μιρασὶ γιανὰν μούμ
ιρ. «θεωρῶ τινὰ ὡς πατέρα
ι παπαλὴκ ἰτ. ابابت ا ἰπαβὲτ
«ἡ πρὸς τὸν πατέρα ἀγάπη
محبت μουχαππέτι πεδερανέ.
τοῦ ἀνθρωπίνου γένους (Ἀ-
ابوالبشر ἐπ-οὐλ-πεσέρ. «ἀπὸ πα-
εἰς υἱὸν باباذن اوغليه παπαδὰν
γιά, آبا عن جد ἔπεν ἂν δζέδδιν.
όνιος — جناب الله δζενάπι ἀλ-
«οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας
آباى ائمة الكرام ἀπάϊ κελισά, ἐ-
οὐλ-κιράμ. «οἱ πατέρες (πλ.)
ἀταλάρ, ددلر δεδελέρ, و ابا
ἐπὰ οὐ ἐδζδάδ. «Πάτερ (Ἐκ-
پاپاس افندى παπὰς ἐφένδι. «πα-
ν پدر طرفندن πεδὲρ ταραφιν-
الاب λι-ἐπ.

ητήριον, τὸ شيرەخانه σιρε-
معصره μασὰρ πλ. معاصر μαασίρ.

ητής, ὁ باصان πασάν.

ητός, ή, όν, باصلمش πασηλ-
‖ (οὐσ.) ἡ πατητὴ (ραπτ.)
ζουλάλ(?).

ος, ὁ ديب δίπ, قعر κάʽρ.

οῦνα, ἡ طبان ταπάν, عقب
پاشنه πασινέ.

ραγαθία, ἡ پدر ياخود اجداد
πεδὲρ γιάχοδ ἐδζδὰδ φου-
τή.

ράδελφος, ὁ عوجه ἀμ(ου)-
δζά, ع οὔμμ. ‖ (θλ.) ἡ —φη خاله
χάλα, ئە οὐμμέ. [πιλέ.

Πατριά, ἡ نسل νέσλ. ‖ قابله κα-

Πατριαρχεῖον, τὸ پطريقخانه πα-
τρηκχανέ. [τρὴκ ὀλ.

Πατριαρχεύω, پطريق او. πα-

Πατριάρχης, ὁ پطريق πατρήκ,
پطريق افندى πατρὴκ ἐφένδι.

Πατριαρχία, ἡ پطريقلق πατρηκ-
λήκ.

Πατριαρχικός, ή, όν, پطريقى
πατρηκή. «—ἡ ἐπιστολὴ پطريق
تحريراتى πατρὴκ ταχριρατί.

Πατρίκιος, ὁ نجيب νεδζίπ,
اصلزاده ἀσηλζαδέ.

Πατρικός, ή, όν, باباياڭه πα-
παγιανέ, پدرانه πεδερανέ, ابوى ἐπε-
βί. «—ἡ φιλοστοργία محبت پدرانه
μουχαππέτι πεδερανέ, محبت ابويه
μουχαππέτι ἐπεβιγέ. ‖ —ῶς (ἐπρ.)
پدرجه πεδέρδζε, پدرانه πεδερανέ.

Πάτριος, α, ον, پدرانه πεδε-
ρανέ, ابوى ἐπεβί. «τὰ —ια پدردن
قالمش عادتلر πεδερδὲν καλμὴς ἀδετ-
λέρ, عادات قديمه ἀδάτι καδημέ.

Πατρίς, ἡ مسقط رأس μασκάτι
ρέες, مملكت μεμλεκέτ, وطن βατάν.
«ποία ἡ — σας قنقى مملكتدنسكز κάν-
γη μεμλεκετδένσινιζ, نرەلىسكز νέρε-
λισινιζ.

Πατριώτης, ὁ وطنداش βαταν-
δάς, همشهرى χεμσεχρί, هموطن χεμ-
βατάν. ‖ وطنپرور βατανπερβέρ,
حميتمند χεμιγετμένδ.

Πατριωτικός, ή, όν, وطنی βατανή. § وطنپرورانه βατανπερβερανέ, حمیتمندانه χεμιγετμενδανέ. § —ῶς (ἐπρ.) وطنپرورانه βατανπερβερανέ.

Πατριωτισμός, ὁ حب وطن χούπ-πι βατάν, غيرت وطنيه γαϊρέτι βατανιγέ, حميت χεμιγέτ.

Πατρογονικός, ή, όν, ابوی ἐπεβί, پدرانه πεδερανέ.

Πατρόθεν, (Ἐπρ.) پدر طرفندن πεδὲρ ταραφινδάν. [βαλίδ.

Πατροκτονία, ἡ قتل والد κάτλι

Πατροκτόνος, ον, قاتل والد κατίλι βαλίδ.

Πατρομήτωρ, ὁ والدهٔ پدری βαλιδενὶν πεδερί, جد فاسد δζέδδι φασίδ. § (θλ.) ἡ — پدرك والدهسی πεδερὶν βαλιδεσί, جده δζεδδέ.

Πατροπαράδοτος, ον, پدردن قاله πεδερδὲν καλμά, پدر ياخود اجدادن πεδὲρ γιάχοδ ἐδζδαδδὰν μουντεκήλ. منتقل

Πατρότης, ἡ باباليق παπαλήκ, پدرلك πεδερλίκ, ابوت οὐπουββέτ.

Πατρυιός, ὁ Ἴδε Μητρυιός.

Πατρώζω, پدره بكزهمك πεδερὲ πενζεμέκ, ا. پدره امتثال πεδερὲ ἰμτισὰλ ἰτ. «*πατρώζει ὁ νέος* باباسنك خيرلى اولادى παπασινὶν χαϊρλὴ ἐβλαδή.

Πάτρων, ὁ مولا μεβλά, افندی ἐφένδι. § حامی χαμί.

Πατρωνεία, ἡ مولالق μεβλαλήκ, افنديلك ἐφένδιλικ, موالات μουβαλάτ.

Πατρωνεύω, ا. موالات ... λὰτ ἰτ.

Πατρωνυμία, ἡ تسميه ... ابو ... πεδερὶν ἰσμὶ ἰλὲ τεσμιγέ... μά, لقب λακάπ, كنيه κιουνγ...

Πατρῷος, α, ον, ...رانه ...ρανέ, ابوی ἐπεβί. «ἡ — *περ...* پدرك تركسی πεδερὶν τερεκεσ... اموالى πεδὲρ ἐμβαλί.

Πατ(έω)ῶ, باصمق πασμ... چكنمك τσεϊνεμέκ, ا. وطئ β... ا. پايمال πάϊ-μὰλ ἰτ. «— *στ...* اوزوم باصمق οὔζοὺμ πασμάκ. *σφραγῖδα* ا. تمهير τεμχὴρ ἰτ.

Πάτωμα, τὸ دوشمه δόσ... قات κάτ. «*κατοικεῖ εἰς τὸ ...ρον* — ايكنجى قاتده اوتوريور ... κατδὰ ὀτουρίγιορ.

Πατωσιά, ἡ دوشمه δόσ... قات κάτ.

Παυσίλυπος, ον, افع كدر ... κεδέρ. [φίϊ ...

Παυσίπονος, ον, وجعه ...

Παῦλα, ἡ صوك σόν. § ... فارقه φαρηκά.

Παῦσις, ἡ كسلمه κεσιλμέ, ἰνκητά'. § تعطيل τα'τίλ. § ... δζάμ. § (Διοικ.) عزل ἄζλ, ἰνφησάλ. «— *κινήσεως* ... τα'τίλι χαρεκέτ. «*αἱ παύσει...* λείου) تعطيل τα'τὶλ πλ. ...ليلات τιλάτ. «*προσωρινὴ* — ... وقت τα'τίλι μουβακκάτ. «— ... μῶν (Νμ.) تعطيل تأديبات τα'...

...ἀτ. ‖ (Στρ. ἐπιφ.) ! طور
!
...ύω, طوردیرمق δουρδουρμάκ, ...κάτ' ἰτ. ‖ | تعطيل τα'τὶλ ἰτ. ...و ختام χητὰμ βιρμέκ. ‖ توقیف ...κὴφ ἰτ. .| منع μὲν' ἰτ. .| مكث ...ἰτ. ‖ .| ترك τὲρκ ἰτ. ‖ (ἀμτ. ...) كسلك κεσιλμέκ, طورمق δουρ-...| انقطاع ἰνκητὰ' ἰτ. ‖ ختام ...ητὰμ πουλμάκ, دیکمك δινμέκ. ...صا σαβμάκ. ‖ تعطيل اولنمق τα'-...λουνμάκ. «— ὑπάλληλον عزل ... ἰτ. .| تعزيل τα'ζὶλ ἰτ. «— ...ἀ ὁμιλῶ كلامدن منقطع او κε-...ὰν μουνκατὴ' ὀλ. «ὁ πυρε-...ου ἔπαυσε حاسی منقطع اولدی ...ασὶ μουνκατὴ' ὀλδού. «ἔπαυσε ...ὴ یاغمور دیندی-طوردی γιαγ-...ινδὶ-δουρδού, باران منقطع اولمشدر ... μούνκατὴ' ὀλμούσδουρ. «— ...καιρὸν.| موقة تعطيل μουβάκκα-...'τὶλ ἰτ. «παῦσε τὴν ἐργα-...σου ایشکی براق-ترك ایله ἰσινὶ ...τέρκ εἰλέ. «ἔπαυσαν προσω-... τὴν δεῖνα ἐφημερίδα فلان ... غزته‌یی موقة تعطيل φιλὰν γα-...μουβάκκατεν τα'τὶλ ἰτμισ-... «ὁ δεῖνα ἔμπορος ἔπαυσε ...ληρωμάς του فلان تجار تعطيل ...تأدیات φιλὰν τουδζὰρ τα'τίλι ...ὰτ ἰτμίσδιρ. «ὁ παυθείς, ὁ ...μένος (ὑπαλλ.) معزول μαζούλ. ...λάζω, .| فوران و غلیان φε-...βὲ γαλεγιὰν ἰτ.

Πάφλασμα, τὸ فوران φεβεράν, غلیان γαλεγιάν.

Πάφυλλος, ὁ تنكه τενεκέ.

Πάχνη, ἡ قیراغی κηραγού, قرس κάρς, ژاله ζαλέ.

Πάχος, τὸ قالينلق καληνλήκ, ایریلق ἰριλήκ, شحم σούχν, ضخامت δα-χαμέτ, جسامت δζεσαμέτ. ‖ ایچ یاغی ἶτς γιαγή, شحم σάχμ.

Παχουλός, ή, όν, طقناز τη-κνάζ, طولغون δολγούν.

Παχυδερμία, ἡ ضخامت جلد δα-χαμέτι δζίλδ.

Παχύδερμος, ον, ضخیم الجلد δαχὴμ οὐλ-δζίλδ.

Παχυλός, ή, όν, قالين καλήν, غلیظ γαλήζ, قبا καπά. «—ἡ ἀμά-θεια جهل غلیظ δζέχλι γαλήζ. «—ῶς (ἐπρ.) قالینجه καλήνδζε, قباجه κα-πάδζα.

Πάχυνσις, ἡ سمیرتمه σεμιρτμέ, تسمین τεσμίν, تثخین τεσχήν, تثخن τε-σεχχούν.

Παχυντικός, ή, όν, قابل تسمین καπίλι τεσμίν, قابل تثخین καπίλι τεσχήν.

Παχύνω, سمیرتمك σεμιρτμέκ, تسمین .| τεσμὶν ἰτ. .| تثخين τεσχὴν ἰτ. ‖ (αὐτπθ.) سمیرمك σεμιρμέκ, طاولانمق ταβλανμάκ, كسب سمن ایلمك κέσπι σεμὲν εἰλεμέκ, .| تسمن τεσεμμοὺν ἰτ..| تثخن τεσεχχοὺν ἰτ. «—τὰ πρόβατα تسمين .| اغنام τεσμίνι ἀγνὰμ ἰτ. «παχυν-θεὶς سمین σεμίν, مسمن μουσεμμίν.

Παχύς, εῖα, ύ, سمیز σεμίζ, سمین σεμίν, سامن σαμίν, یاغلی γιαγλή, شخیم σεχήμ, لحیم λεχήμ. ‖ قبا καπά. ‖ قویو κογιού. «*εἶναι χονδρὸς καὶ —* شخیم و سمیدر σεχὴμ βὲ σεμίμδιρ. «*— κρέας* یاغلی ات γιαγλὴ ἔτ. «*— ζῶον* سمیز حیوان σεμὶζ χαϊβάν. «*τὸ φαγητὸν τοῦτο εἶνε πολὺ παχὺ* بو ییمك پك یاغلیدر πού γεμὲκ πὲκ γιαγλήδιρ. «*— στρῶμα* قبا یتاق καπὰ γιατάκ. «*—εῖα* (πυκνὴ) *μελάνη* قویو مرکب κογιοὺ μουρεκκέπ.

Παχύσαρκος, ον, ضخیم الوجود δαχὴμ οὺλ-βουδζούδ, لحیم λεχήμ.

Παχύτης, ἡ قالینلق καληνλήκ, ایریلق ἰριλήκ, ضخامت δαχαμέτ, حجم χέδζμ, جسامت δζεσαμέτ.

Πέδη, ἡ کوستك κιοστέκ, آت کوستکی ἄτ κιοστεγί, بوقاغی πουκαγή, پای بند παΐ-πένδ.

Πεδιάς, ἡ اووه ὀβά, صحرا σαχρά, بادیه παδιγέ.

Πεδικλώνω, کوستك قومق κιοστὲκ κομάκ.

Πέδιλον, τὸ آیاق قابی ἀγιὰκ καπί, پاپوچ παπούτς, قوندره κουνδουρά, یمنی γεμενί.

Πεδιλοῤῥάφος, ὁ پاپوچجی παπουτσδζού.

Πεδινός, ή, όν, دوز یر δοὺζ γέρ, دوز δούζ, اووه ὀβά. ‖ بدوی πεδεβί.

Πεδίον, τὸ اووه ὀβά. ‖ میدان μεϊδάν. «*τὸ — τῆς μάχης* میدان حرب μεϊδάνι χάρπ. «*τὸ — τοῦ ...ρεως* تعلیمخانه τα'λιμχανέ.

Πεζεύω, یایان کیتمك γιαγιὰν γιτμέκ. ‖ اینمك ἰνμέκ.

Πεζικός, ή, όν, پیاده πιγ... یایان γιαγιάν. ‖ (οὐσ.) τὸ (Στρ.) پیاده عسکری πιγιαδὲ ἀσ...

Πεζοβόλος, ὁ سرپمه σαρπμ...

Πεζογραφία, ἡ نثر νέσρ, منثور کلامی κελιάμι μενσούρ.

Πεζογράφος, ὁ منشی μουνσ...

Πεζογραφ(έω)ῶ, نثرا یازمق ἰ...σρεν γιαζμάκ.

Πεζοδρόμος, ὁ ساعی σαΐ, قاصد κασήδ.

Πεζομαχία, ἡ یریه محاربه χαρεπέϊ ϊερριγέ. ‖ پیاده محاربه‌سی γιαδὲ μουχαρεπεσί.

Πεζομάχος, ὁ یرا یاخود ... محاربه ایدیجی πιγιαδὲ γιάχοδ ... μουχαρεπὲ ἰδιδζί.

Πεζομαχ(έω)ῶ, یرا یاخود ... محاربه ا. πιγιαδὲ γιάχοδ πέρρεν χαρεπὲ ἰτ.

Πεζός, ή, όν, یایان για... پیاده πεγιαδέ. ‖ (Φιλ.) عسکری πεγιαδὲ ἀσκερί. «*γράφω εἰς τ...* نثرا یازمق νέσρεν γιαζμάκ. ‖ *καὶ πεζῶς* (Ἐπρ.) یایان اولارق γι... ὀλαράκ. ‖ (Φιλ.) نثرا νέσρεν, μενσούρεν.

Πειθαναγκάζω, قاندرمق ... δζέπρεν κανδηρμάκ. ‖ ا. ... νὰ' ἰτ.

[Π]ειθανάγκη καὶ **—άγκασις,** [اقن]اع جبرا δζέπρεν ἰκνά', اقناع مجبو[ر] ἰκνάϊ μεδζπουρί.

[Π]ειθαρχία, ἡ اطاعت ἰταάτ, [انض]باط ἰνζηπάτ, ربط و ضبط ζάπτ οὐ [ρά]πτ. «— δικαστική آداب قضاة ἀ-[δά]πι καζάτ, انضباط محاكم ἰνζηπάτι [μεχ]ακίμ. «— στρατιωτική ضبط و ربط عسكر ζάπτ οὐ ράπτ ἀσκερί, [عس]كر اطاعت و تربيه τερπιγὲ βὲ ἰ-[τα]άτι ἀσκεριγέ. «— ἐκκλησιαστική [انض]باط رهبانيه ἰνζηπάτι ρουχπανιγέ. [Κα]νονισμὸς περὶ τῆς στρατιωτι-[κῆ]ς —ίας ضوابط و نظامات عسكريه ζε-[βα]πὶτ βὲ νιζαμάτι ἀσκεριγέ.

[Π]ειθαρχικός, ή, όν, انضباط [ἰνζ]ηπατή. «—αἱ ποιναὶ مجازات انضباطيه μουδζαζάτι ἰνζηπατιγέ, [مجازات] انضباطيه μουδζαζάτι ἰντιπα-[τι]γέ. «— ἐξουσία قوهٔ انضباطيه κουβ-[βε]ι ἰνζηπατιγέ.

[Π]ειθαρχ(έω)ῶ, .ا اطاعت ἰτα-[ὰτ ε]ἰτ.

[Π]ειθήνιος, ον, مطاعل ἰταα-[τκ]ή, مطيع μουτή', فرمانبر φερμαν-πέρ, [اطاع]τ ταπή'.

[Π]είθω, قاندیرمق χανδιρμάκ, ایناندیرمق [ἰνα]νδιρμάκ, .ا الزام ἰλζάμ ἰτ. ملزم [ق] μουλζίμ κηλμάκ. § (πθ. καὶ [μ]) قانمق χανμάκ, ایناغق ἰνανμάκ, [او] اقناع ἰκνὰ ὀλουνμάκ, او. ملزم [μου]λζέμ ὀλ. .ا اعتقاد-اعتقاد ἰτικάτ-[τ]μὰτ ἰτ. .ا ظن ζάνν ἰτ. «πέποιθα [ا]ينا ἰνανίριμ, كوونيرم γκιουβενέριμ, افترار ايدرم ἰγτιράρ ἰδέριμ. «πεπεισμένος قانمش χανμής, ايناغش ἰνανμής, معتقد μουτεκήδ, ملزم μουλζέμ. «εἶμαι —μένος περὶ τούτου بونى يقينا πούνα γιακήνεν μουτεκήδημ. معتقدم

Πειθώ, ἡ ايناندیرمه ἰνανδιρμά, قاندیرمه χανδιρμά, اقناع ἰκνά', الزام ἰλζάμ. § اطاعت ἰταάτ. § قناعت κα-ναάτ. «διὰ τῆς πειθοῦς الزام ايله ἰλ-ζάμ ἰλέ.

Πεῖνα, ἡ آجلق ἀδζλήκ, جوع δζού' لغوب λουγούπ. «ἀποθνήσκω τῆς πείνης آجلقدن اولك ἀδζληκδὰν 'όλ-μέκ. § (κν.) Ἴδε Λιμός.

Πειναλέος, α, ον, زياده آجيقمش ζιγιαδὲ ἀδζηκμής, آجيقان ἀδζηκάν.

Πειναδμένος, η, ον, قارنى آج χαρνὴ ἄδζ, جايع δζαΐ, كرسنه γκιούρ-σινέ.

Πειν(άω)ῶ, آجيقمق ἀδζηκμάκ, قارنى آج او χαρνὴ ἄδζ ὀλ. .ا تجوع τεδζεββού' ἰτ. «κάμω νὰ πεινάσῃ τις آجيقدرمق ἀδζηκδηρμάκ, .ا تجويع τεδζβή' ἰτ.

Πεῖρα, ἡ دينمه δινεμέ, آليشمه ἀ-λησμά, تجربه τεδζριπέ. «γνωρίζω τοῦτο ἐκ πείρας بونى بالتجربه بيليورم πουνοὺ πιτ-τεδζριπὲ πιλίγιορουμ. «ἔχω πολλὴν πεῖραν .او چوق مجرب τσὸκ μουδζερρὲπ ὀλ.

Πείραγμα, τὸ طوقانه δοκανμά, تصديع τασδή', تجيز τα'δζίζ.

Πειράζω, دينمك δινεμέκ, .ا تجربه τεδζριπὲ ἰτ. § (κν.) طوقانمق δοκαν-

μάκ, طاقيلمق δακηλμάκ, .ا تعجيز-تصديع τα'δζίζ-τασδὴ ἰτ. § .ا ضرر ζαρὰρ ἰτ. «τὸ φαγητὸν μὲ ἐπείραξε بكا معدهمی قازيشديردی γεμὲκ μι'δεμὶ καρησδηρδή. «τί πειράζει; نه ضرر وار؛ νέ ζαρὰρ βάρ; «μὴ πειράζεσθε (φρσ.) زحمت ايتميكز-آلمايكز ζαχμὲτ ἴτμεϊνιζ-ἄλμαϊνιζ.

Πειρακτικός, ή, όν, طوقناقلی δοκανακλή, معجز μουαδζδζίζ, آزاررسان ἀζὰρ-ρεσάν. § مضر μουζήρρ. «—λόγος طوقناقلی سوز δοκανακλὴ σόζ, كلمات قارضه κελιμάτι καριζά.

Πείραμα, τὸ تجربه τεδζριπέ.

Πειραματικός, ή, όν, تجربی τεδζριπί, عمل ἀμελί. «φυσικὴ —ή حكمت عليه χηκμέτι ἀμελιγέ. §—ῶς عمليات و تجربه ايله ἀμελιγιὰτ βὲ τεδζριπὲ ἰλέ.

Πειραματιστής, ὁ تجربه كار τεδζριπεκιάρ.

Πείραξις, ἡ تصديع τασδή', تعجيز τα'δζίζ.

Πειρασμός, ὁ تجربه τεδζριπέ. § تصديع τασδή', تعجيز τα'δζίζ. § تسويل τεσβίλ, وسوسه βεσβεσέ, همزه χεμεζέ. § شيطان σεϊτάν. «—οἱ σατανικοὶ تسويلات شيطانيه τεσβιλάτι σεϊτανιγέ. [σανλήκ.

Πειρατεία, ἡ قورصانلق κουρ-

Πειρατεύω, .ا قورصانلق κουρσανλὴκ ἰτ. .ا قورصان κουρσὰν ἰτ.

Πειρατής, ὁ خرسز دكيز δενὶζ χηρσηζή, قورصان κουρσάν.

Πειρατικός, ή, όν, قورصانجه κουρσάνδζε. «—ὸν πλοῖον قورصان كيمسی κουρσὰν γκεμισί.

Πειρούνιον, τὸ چتال τσατά[λ]

Πειρ(άω)ῶ, .ا تجربه τεδζρ[ιπὲ] ἰτ. چاليشمق τσαλησμάκ. «πεπειρ[α]μένος مجرب μουδζερρέπ.

Πεῖσμα, τὸ عناد ἠνάδ, اصرار ἰσράρ. «εἰς τὸ — (φρ.) عنادينه ἠν[α]δηνά, رغماً ράγμεν. «τὸ ἔκαμεν [δι]ὰ τὸ — μου بنم عنادنه يابدی πενὶμ [ἠ]ναδηνὰ γιαπδή; بكا رغماً يابدی πα[κὰ] ράγμεν γιαπδή.

Πεισματάρης, ὁ عنادجی ἠνα[δ]δζή, عنود ἀνούδ, سر تاب σὲρ τα[πή]

Πεισματικός, ή, όν, معند μ[ου]αννίδ. § —ῶς (ἐπρ.) عنادينه ἠναδ[η]νά, رغماً ράγμεν, عناد ايله ἠνὰδ ἰ[λέ].

Πεισματώνω, قيزديرمق κηζδ[ηρ]μάκ, عناده دوشورمك ἠναδὰ δουσο[υρ]μέκ, تعند ايتديرمك τεαννοὺδ ἰτδιρμ[έκ] معند ايلك μουαννὶδ εϊλεμέκ, [ق]زقورتمق κουδουρτμάκ. § (πθ.) —ομαι ق[يز]μάκ, .ا عناد ἠνὰδ ἰτ. .ا تعند-اصرار ἰσρὰρ-τεαννοὺδ ἰτ. .ا معند μουαν[νὶδ] ἰτ. عنادلاشمق ἠναδλασμάκ.

Πεισματώδης, ες, عنادجی ἠ[να]ναδδζή, معند μουαννίδ, مصر μουσ[ή]ρ, متمرد μουτεμερρίδ, مصرانه μουσηρ[ρα]νέ. «— μάχη آسوری محاربه ἀσο[υ]... μουχαρεπέ, اشد محاربه μουχαρε[πὲ] ἐσεδδέ. § —ῶς (ἐπρ.) عناد ايله ἠν[ὰδ] ἰλέ, مصرانه μουσηρρανέ, معندانه μ[ου]αννιδανέ.

Πεισμονή, ἡ عناد ήνάδ, تعند τε-νούδ, اصرار ισράρ.

Πεισμώνω, Ἴδε Πεισματώνω.

Πείσμων, ὁ عنادجى ήναδζή, عنود ούδ, معند μουαννίδ, سرتاب σερτάπ, مصر μουσήρρ.

Πειστήριος, ον, مدار اقناع μεδάρι ικνά', ملزم μουλζίμ. ‖ مدار اثبات μεδάρι ισπάτ, ثبوتی σουπουτί. —ρια (Νμ.) دلائل δελαΐλ, امارات άμαράτ, مدار ثبوت μεδάρι σουπούτ, وسائط ثبوتيه βεσαΐτι σουπουτιγέ.

Πειστικός, ή, όν, ملزم μουλζίμ, مدار الزام μεδάρι ιλζάμ, الزامساز ιλζαμσάζ. «—ὰ ἐπιχειρήματα براهين ملزمه περαχίνι μουλζιμέ.

Πελαγοδρομ(έω)ῶ, انكين دكيزه سير ἐνγκὶν δενιζὲ σεϊρ ἱτ.

Πέλαγος, τὸ دكيز آچيقلرى δενὶζ ἀτσηκλαρή, انكين ἐνγκίν, آچيق دكيز ἀτσήκ δενίζ, لجه λουδζδζέ. ‖ بحر μπάχρ, دريا δεργιά. ‖ (μτφρ.) اكثر ἐκσέρ, بشيار πουσγιάρ. «Αἰγαῖον — آق دكيز ἂκ δενίζ. «Ἰόνιον — جزاير سبعه دكيزى δζεζαΐρι σεπαὰ δενιζί.

Πελάζω, ياناشمق γιανασμάκ, تقرب τεκαρρούπ ἱτ.

Πελαργικός, ή, όν, لقلاق λακλακή.

Πελαργός, ὁ (Ζλγ.) ليلك λεϊλέκ, لقلاق λακλάκ.

Πέλας, (Ἐπρ.) يقين γιακήν, قرب κούρπ, عند ήνδ.

Πελατεία, ἡ مشتريلر μουστεριλέρ, اتباع ἐτπά. «ἔχει μεγάλην —αν مشتريسى چوقدر μουστερισὶ τσόκδουρ.

Πελάτης, ὁ قومشو κομσού, قريب καρίπ. ‖ تابع ταπί'. ‖ مشترى μουστερί. «εἶναι πελάτης του مشتريلرندندر μουστεριλερινδένδιρ.

Πελεκάν, ὁ (Ζλγ.) قاشيقجى قوشى κασηκδζὴ κουσού.

Πελέκημα, τὸ بالطه ايله كسمه παλτὰ ἰλὲ κεσμέ. ‖ يونغه γιουνμά, نحت νάχτ.

Πελεκητός, ή, όν, يونلمش γιουνουλμούς, منحوت μενχούτ.

Πελεκίζω, بالطه ايله كسمك παλτὰ ἰλὲ κεσμέκ. ‖ يونغمق γιουνμάκ, نحت ا. νάχτ ἱτ.

Πελεκοῦδι, τὸ يونقه γιουνκά.

Πελεκ(υ)οφόρος, ὁ بالطهجى παλταδζή. [κεσέρ.

Πέλεκυς, ὁ بالطه παλτά. ‖ كسر

Πελεκ(άω)ῶ, يونغق γιουνμάκ, نحت ا. νάχτ ἱτ. ‖ كسمك κεσμέκ.

Πελιδνός, ή, όν, مور μόρ, قورشونى κουρσουνού.

Πελιδνότης, ἡ مورلق μορλούκ.

Πελιδν(όο)οῦμαι, مور رنكى او. μὸρ ρενκὶ ὀλ.

Πέλμα, τὸ طبان ταπάν.

Πελταστής, ὁ (Στρ.) سپردار σεπερδάρ.

Πελώριος, α, ον, اجسم ἐδζσέμ, مفرط μεφράτ. ‖ يكيت γιγίτ.

Πέμπτη, ἡ پنجشنبه πενδζὅεμπὶχ καὶ κν. پرشنبه περσενπέ.

Πεμπτημόριον, τὸ بشده بر πεσδὲ πίρ, خمس χοὺμς πλ. اخماس ἀχμάς.

Πεμπτός, ή, όν, مرسول μερσούλ, مبعوث μεπούς.

Πέμπτος, η, ον, بشنجی πεσινδζή, خامس χαμίς, نجم πενδζούμ. «ὁ — *βασιλεύς* بشنجی قرال πεσινδζὴ κηράλ. «ἡ —η *φορὰ* دفعهٔ خامسه δεφάϊ χαμισέ. «ἡ —η *τοῦ μηνὸς* آیك بشی ἀῒν πεσί. «*πέμπτον* (ἐπρ.) بشنجی اولەرق πεσινδζὴ ὀλαράκ.

Πέμπω, كوندرمك γκηὸνδερμέκ, ارسال-بعث-ابعاث-آسیر-تسبیل-تسیار ا. ἰρσὰλ-πὰς-ἰπὰς-τεσγὶρ-τεσπὶλ-τισγηὰρ ἰτ. § (μσ.) كوندرلك γκηὸνδερ-ιλμέκ.

Πένης, ὁ فقیر φακήρ πλ. فقرا φουκαρά, فقیر الحال φακὴρ οὺλ-χάλλ, زوكورب ζὸυγηὸύρτ, مسكین μισκίν, كدا κηουδά. «*προσποιοῦμαι τὸν πένητα* تفاقر ا. τεφακοὺρ ἰτ. «*πενέστερος —στατος* افقر ἐφκάρ.

Πενθερός, ὁ قاین پدر καΐν πεδέρ, قاین آتا καΐν ἀτά. § (θλ.) ἡ —ρὰ قاین والده καΐν βαλιδέ, قاین انا καΐν ἀνά. «*ἐσένα τὰ λέγω πενθερὰ γιὰ νὰ τ' ἀκούῃ ἡ νύμφη* (πρμ.) قیزم سكا سویلیورم كلینم سن آكلا κηζὴμ σανὰ σοϊλίγηορουμ γκελινὶμ σὲν ἀνλά.

Πένθημα, τὸ یاس γηάς, ماتم ματέμ.

Πενθήμερος, ον, بش كونلك πὲς γκηοὺνλούκ. «*κατὰ —ον* بش كونده πεχὲρ πὲς γκηοὺνδέ.

Πενθηφορ(έω) ῶ, طوتمق [...] γηὰς τουτμάκ, ماتم طوتمق ματὲμ του-τμάκ.

Πένθιμος,ον, ماتملق ματεμλήκ[...], انكیز ماتم ματὲμ-ἐνγκίζ, [...]آمیز χοὺζν-ἀμίζ, حزین χαζίν, مغموم μα[...]μούμ, مؤلم μουελλέμ. «— *ἔτος* [...] وقتی γηὰς βακτή. «— *σκέπη* [...] اورتیسی ματὲμ ὀρτουσού. «—*ον φό*[...]*ρεμα* یاس روباسی γηὰς ρόπαση, [...] البسه‌سی ματὲμ ἐλπισεσί. «— *ἀκ*[...]*λουθία* ماتم رسم ρέσμι ματέμ, [...]νουδπέ. «—*ως ἐνδεδυμένος* [...] ملبس ایله ماتم λιπάσι ματὲμ ἰλὲ μο[...]λεππές.

Πένθος, τὸ یاس γηάς, ماتم ματέ[μ], حزن χοὺζν πλ. احزان ἀχζάν.

Πενθ(έω)ῶ, آغلامق ἀγλαμά[κ], بكا ا. πουκηὰ ἰτ. § ماتم طوتمق ματ[ὲμ] τουτμάκ.

Πενία, ἡ فقیرلق φακηρλή[κ], زوكورتلك ζὸυγηὸυρτλούκ, فقرالق φο[υ]καραλήκ, فقر φάκρ, فاقه φακά, [مسكن]ت μισκινέτ, كدایی κηουδαΐ. «*ἀποδει*[*κ*]*τικὸν —ας* فقر حال شهادتنامه‌سی φ[α]κρι χὰλ σεχαδετναμεσί.

Πενιχρός, ά, όν, فقیر φακή[ρ], § (μτφ.) آز ἄζ, دنی δενί. «—*ὰ* [...]*κήματα* فقیر خانلر φακὴρ χανελέρ. «—*ῶς* (ἐπρ.) فقراجه φουκαράδζ[α], فقیرانه φακηρανέ.

Πενιχρότης, ἡ فقيرلق φακηρ-λήκ, فقر حال φάκρι χάλ.

Πένομαι, اولمق فقير φακὴρ ὀλ. فقر و فاقه‌ده بولنمق φάκρ οὐ φακαδὰ πουλουνμάκ, تفقر ا. τεφακκοὺρ ἰτ.

Πεντάγραμμος, ὁ بش حرفلی πὲς χαρφλή.

Πεντάγωνος,ον, (Μθμ.) خماسی الاضلاع χουμασὴ οὐλ-ἀδλά', بش كوشه‌لی πὲς κιοσελή.

Πεντάεδρος, ον, (Μθμ.) خماسی الوجوه χουμασὴ οὐλ-βουδζούχ.

Πενταδάκτυλος, ον, بش پارمقلی πὲς παρμακλή. [πὲς δράχμ.

Πεντάδραχμον, τὸ بش درهم

Πενταετηρίς, ἡ بش سنه‌لك πὲς σενελίκ.

Πενταετής, ές, بش یاشینده πὲς γιασὴνδά, بش یاشنده πένδζ-σαλέ.

Πενταετία, ἡ بش سنه مدت πὲς σενὲ μουδδετί. «*κατὰ —ίαν* هر بش سنه‌ده بر χὲρ πὲς σενεδὲ πίρ.

Πεντάκις, (Ἐπρ.) بش كره πὲς κερρέ, بش دفعه πὲς δεφά.

Πεντακισχίλιοι, αι, α, بش بیك πὲς πίν.

Πεντακόσιοι, αι, α, بش یوز πὲς γιούζ.

Πεντακοσιοστός, ή, όν, بش یوزنجی πὲς γιουζουνδζού.

Πεντάλιθον, τὸ بش طاش اویونی πὲς τὰς 'όγιονού.

Πενταμερής, بش قسمه تقسیم اولنمش πὲς κησμὲ τακσὴμ ὀλουνμούς.

Πεντάμηνος, ον, بش آیلق مدتی πὲς ἀϊλὴκ μουδδετί.

Πεντάνευρον, τὸ (Βτ.) سكرلی اوت σινιρλὶ ὄτ, صغیر یاپراق σηγὴρ γιαπράκ.

Πεντάπηχυς, υ, بش ارشونلی πὲς ἀρσουνλού.

Πενταπλασιάζω, بش قات ا. πὲς κὰτ ἰτ. تخمیس ا. ταχμὴς ἰτ. § (πθ.) تخمس ا. τέχαμμοὺς ἰτ.

Πενταπλάσιος, α, ον, بش قات πὲς κάτ, بش مثلی πὲς μισλί. § *—ίως* (ἐπρ.) بش مثلی اوله‌رق πὲς μισλὶ ὀλαράκ.

Πεντάριον, τὸ بشلك πεσλίκ.

Πεντάς, ἡ بش عددی πὲς ἀδεδί.

Πεντάσπερμος,ον, (Βτ.) خماسی البزور χουμασὴ οὐλ-πουζούρ.

Πεντάστιχος, ον, بش بیتلی πὲς πεϊτλί.

Πεντάστυλος, ον, بش ستونلی πὲς σουτουνλού.

Πεντασύλλαβος,ον, بش هجالی πὲς χεδζαλή.

Πεντάτευχος, ον, بش جلدی πὲς δζιλδί. § ἡ — (Ἐκκλ.) تورات τεβράτ.

Πεντάφυλλος, ον, بش یاپراقلی πὲς γιαπρακλή. § τὸ *—ον* (Βτ.) بش پارمق اوتی πὲς παρμὰκ ὀτού.

Πέντε, (Ἀρθμ.) بش πές, خمس χάμς, خمسه χάμσετ, پنج πένδζ. «*— τοῖς ἑκατόν* یوزده بش γιουζδὲ πές.

Πεντήκοντα, (Ἀρθ.) اللی ἐλλί,

خمسين χαμσίν, پنجاه πενδζάχ. «— δύο اللی ایکی ἐλλὶ ἰκί.

Πεντηκονταετής, ές, καὶ —**τούτης,** ὁ اللی یاشنده اولان ἐλλὶ γιαςήνδα ὀλάν.

Πεντηκονταετία, ἡ اللی سنه مدتی ἐλλὶ σενὲ μουδδετί.

Πεντηκοντάκις, (Ἐπρ.) اللی کره دفه ἐλλὶ κερρέ-δεφά.

Πεντηκοντάς, ἡ اللیلك ἐλλιλίκ.

Πεντηκοστημόριον, τὸ اللی جزئده بر ἐλλὶ δζοὺζηδὲ πίρ.

Πεντηκοστός, ή, όν, اللینجی ἐλλινδζή, پنجاهم πενδζαχούμ. «ἡ—ἡ (Ἐκκλ.) پاسقالیانك اللینجی کونی πασκάλιανην ἐλλινδζὴ γκιοὺνού.

Πέπανσις, ἡ (I) انتضاج ἰντιζάδζ. [μουνζίδζ.

Πεπαντικός, ή, όν, (I) منضج

Πέπερι, τὸ بیبر πιπέρ, فلفل φοὺλφούλ. «—*κόκκινον* قرمیزی بیبر κηρμηζὴ πιπέρ. «—*μαῦρον* سیاه بیبر σιγιὰχ πιπέρ.

Πιπερίζω, بیبر داتی او. πιπὲρ δατὶ ὀλ.

Πέπερις, ὁ (Βτ.) بیبر آغاجی πιπὲρ ἀγαδζή, فلفل آغاجی φοὺλφοὺλ ἀγαδζή.

Πέπλος, ὁ اورتی ὀρτού. § پرده περδέ. § یاشمق γιασμάκ, نقاب νικάπ. § فرجه φερεδζέ.

Πέποιθα, اعتماد ا. ἰτιμὰδ ἰτ. تیقن ا. τεγεκκοὺν ἰτ. § امید وار او οὐμὶδ-βὰρ ὀλ.

Πεποίθησις, ἡ اعتماد ἰτιμάδ, وثوق βεσούκ, تیقن τεγεκκούν, امنیت ἐμνιγέτ, اعتقاد ἰτικάδ, قناعت κανάατ. § —*ότως* (ἐπρ.) اعتماد ایله ἰτιμὰδ ἰλέ, تیقناً τεγέκκουνεν.

Πεπόνιον, τὸ (Βτ.) قاوون καβούν.

Πεπρωμένος, η, ον, مقدر μουκαδδέρ. «—*μένη* ἢ τὸ —*μένον* قسمت κησμέτ, طالع ταλή', قضا καζά. «*τὸ —ον τέλος* اجل ἐδζέλ.

Πέπρωται, تقدیر اولنمش τακδὴρ ὀλουνμούς, یازیلی در γιαζηλήδιρ, مقدردر μουκαδδέρδιρ. «*οὕτως ἐπέπρωτο* قسمت بویله ایمش κησμὲτ ποϊλὲ ἰμίς, قسمتدن زیاده اولماز κησμετδὲν ζιγιαδὲ ὀλμάζ.

Πεπτικός, ή, όν, هضمی χαζμή. «— *σωλὴν* هضمیه انبوبه ἐνπουπέϊ χαζμιγέ. «*τὰ —ὰ ὄργανα* آلات هضمیه ἀλιάτι χαζμιγέ.

Πεπτός, ή, όν, قابل هضم καπίλι χάζμ. § مطبوخ ματπούχ.

Πέπων, ὁ قاون καοὺν ἢ قاوون καβούν.

Πέρ, (Ἐπρ.) هر نه قدر χὲρ νὲ καδάρ. «*ἀγαθὸς περ ἐὼν* هر نه قدر ایيدر χὲρ νὲ καδὰρ ἐγίδιρ. § چوق τσόκ, غایت γάγετ. «*ὀλίγον* — چوق آز τσὸκ ἄζ. § هر حالده χὲρ χαλδέ. «*εἴπερ* اگر ἔγερ. «*ὅτε* —, *ὅταν* — ایکن ἰκέν, اولدیغی حالده ὀλδουγοὺ χαλδέ.

Πέρα, (Ἐπρ.) او ته ὀτέ. § زیاده

دن... ...δὲν ζιγɪαδέ. «παρὰ — دها δαχὰ ὀτεγέ. « — τοῦ δέοντος اوته‌یه (φρσ.) لزومندن زیاده λουζουμινδὲν ζιγɪαδέ. «πέρα—πέρα (φρσ.) بر طرفدن πὶρ ταραφδὰν πὶρ ταραφά, بر طرفه باشدن باشه πασδὰν πασά, سراسر σὲρ-α-σέρ, سراپا σὲρ-α-πά.

Περαίνω, بیتیرمك πιτιρμέκ, اكمال-اتمام ἰκμὰλ-ἰτμὰμ ἰτ. ‖ (πθ.) بیتمك πιτμέκ, ختام بولمق χητὰμ πουλμάκ, ختامپذیر او χητὰμ-πεζὶρ ὀλ.

Περαῖος, α, ον, قارشوكی καρσουκί. ‖ ἡ—α (ὄχθη) قارشو یاقه καρσοὺ γɪακά.

Περέταιρος, α, ον, دها اوزاق δαχὰ οὐζάκ, ابعد ἐπάδ.

Περαιτέρω, (Ἐπρ.) اوته ὀτέ, اوته‌یه ὀτεγέ, ایلری ἰλερί, دها ایلری δαχὰ ἰλερί, آتی ἀτί. «— προβαίνω ایلری كیتمك ἰλερὶ γκιτμέκ. «τὸ μὴ— (Φρσ.) نهایت درجه‌سی νιχαγὲτ δερεδζεσί. «τὸ μὴ — τῆς ἀναισχυντίας ادبسزلكك نهایت درجه‌سی ἰδεπσιζλιγὶν νιχαγὲτ δερεδζεσί.

Περαι(όω)ῶ, قارشویه كتیرمك καρσουγɪὰ γκετιρμέκ, نقل ا. νάκλ ἰτ. ‖ اكمال-اتمام ا. ἰκμὰλ-ἰτμὰμ ἰτ. ‖ (πθ.) قارشویه كیتمك καρσουγɪὰ γκιτμέκ. ‖ ختامپذیر او. χητὰμ-πεζὶρ ὀλ.

Περαίωσις, ἡ كچیرمه γκετσιρμέ, نقل νάκλ. ‖ اتمام ἰτμάμ, اكمل ἰκμάλ.

Πέραμα, τὸ كچید γκετσίδ. ‖ (Ντκ.) قایق καΐκ, صندال σανδάλ.

Πέραν, (Ἐπρ.) قارشو καρσού, دها اوته δαχὰ ὀτέ. «τὸ — τοῦ ποταμοῦ نهرك قارشو یاقه‌سی νεχρὶν καρσοὺ γɪακασή. «— τοῦ δέοντος لزومندن زیاده λουζουμινδὲν ζιγɪαδέ.

Πέρας, τὸ صوك σόν, اوج οὖδζ, نهایت νιχαγέτ, غایه γαγέ, عاقبت ἀκηπὲτ πλ. عواقب ἀβακήπ, ختام χητάμ. «τὸ — τοῦ βίου عمر نهایتی νιχαγέτι ὄμρ. «τὰ τέσσαρα —τα τοῦ κόσμου اقطار اربعهٔ ارض ἀκτάρι ἰρπαάῒ ἄρζ, چار اقطار عالم τσάρι ἀκτάρι ἀλέμ, چار جهات عالم τσάρι δζιχάτι ἀλέμ. «φέρω εἰς — بیتیرمك πιτιρμέκ, اكمال و اتمام ا. ἰκμὰλ βὲ ἰτμὰμ ἰτ. «ἔρχομαι εἰς — بیتمك πιτμέκ, ختام بولمق χητὰμ πουλμάκ.

Περάσιμος, ον, كچیلور γκετσιλούρ, قابل مرور καπίλι μουρούρ.

Πέρασις, ἡ مرور μουρούρ. ‖ (Ἐμπ.) رواج ρεβάδζ.

Πέρασμα, τὸ كچید γκετσίδ, ممر μεμέρ. ‖ مرور μουρούρ.

Περαστικός, ή, όν, كچیلور γκετσιλούρ. ‖ كچیجی γκετσιδζί, عابر ἀπίρ. ‖ (σνθ. ὡς ἐπρ.) كچر ایكن γκετσὲρ ἰκέν. ‖ περαστικὰ (φρσ.) كچمش اولسون γκετσμὶς ὀλσούν.

Περατ(όω)ῶ, تحدید ا. ταχδὶδ ἰτ. ‖ (σνθ.) تكمیل ا. τεκμὶλ ἰτ. اتمام ا. ἰτμὰμ ἰτ. اكمال ا. ἰκμὰλ ἰτ.

Περγαμηνή, ἡ كودری γκɪόυδερί, ترشه τιρσέ.

Περδικιάς, ἡ (Βτ.) یاپیشقان اوتی

γιαπισκὰν ὀτού, حشيشة الزجاج χασισὲτ οὐζ-ζεδζάδζ.

Πέρδιξ, ὁ καὶ ἡ (Ζλγ.) ككليك κεκλίκ, حجل χίδζλ.

Πέρδω καὶ **Πέρδομαι**, اوصورمق ὀσουρμάκ, ضراط ا. ζουρὰτ ἰτ.

Περί, (Πρθ.) Α΄. μετ' αἰτιατ. [1. τόπον] اطراف ἐτράφ. «— τὸ *φρούριον* قلعه‌نك اطرافنده. καλενὶν ἐτραφινδά. «*οἱ — αὐτόν* اولان معيتنده. μιγετινδὲ ὀλάν, طرفدارلری ταραφδαρλαρή, اصحابی ἀσχαπί, اتباعی ἐτπαΐ. § [2. χρόνον] وقت, βακήτ, ده. δέ. «— *τὴν ὀγδόην ὥραν* ساعت سكز رادەلرنده. σαὰτ σεκὶζ ραδδελερινδέ. «—*τὴν μεσημβρίαν* اویله‌ین وقتنه طوغری ὀϊλέϊν βακτηνὰ δογρού. «—*μέσας νύκτας* كيجه يارسنده. γκεδζὲ γιαρεσινδέ. «— *λύχνων ἀφὰς* اقشام وقتنده. ἀκσὰμ βακτηνδά. «— *τὰ τέλη τοῦ χειμῶνος* اواخر شتاده. ἐβαχήρι σιταδά. § [3. ὡς ἔγγιστα, σχεδὸν] يقين γιακήν, قريبا καρίπεν, تخمينا ταχμίνεν. «— *τοὺς τρισχιλίους* اوچ بيكه يقين οὔτσ πινὲ γιακήν. § Β΄. μετὰ γεν. [σχέσιν, ἀναφορὰν] ايچون ἰτσούν, اوزره, οὐζρέ, دائر δαΐρ, بابنده. παπινδά. «— *τούτου* بونا دائر πουνὰ δαΐρ. «*ὁμιλῶ — φιλολογίας* ادبیاتدن بحث ا. ἰδεπιγιατδὰν πάχς ἰτ. «*νόμος — γεωργίας* زراعت نظامنامه‌سی ζιραὰτ νιζαμναμεσί. «— *τίνος πρόκειται* نه‌یه دائر νεγὲ δαΐρ, نيچون νίτσουν. § (ἐν συνθέσει) اطراف ἰτράφ. «—*βλέπω* اطرافه باقمق ἰτραφινὰ πακμάκ. § غايت γάγετ, فوق العاده φέβκ ἐλ-ἀδέ. «—*καλλὴς* غايت كوزل γάγετ γκιουζέλ.

Περιάγω, اطرافه چویرمك ἐτραφὰ τσεβιρμέκ, دوندرمك δόνδούρμέκ, تقليب ا. ταχλὶπ ἰτ. § (πθ.) دور ا. δέβρ ἰτ. § كلمك γκελμέκ.

Περιαγωγεύς, ὁ بوزارغات ποζαργάτ. [δεβράτ.

Περιαγωγή, ἡ دور δέβρ, دورات

Περιάδω, تغنی ایله دور ا. τεγαννὶ ἰλὲ δέβρ ἰτ. نعت و تحميد ا. νὰ'τ οὐ ταχμὶδ ἰτ. «*τὰ περιαδόμενα* تواتر τεβαττούρ.

Περιαιρετός, ή, όν, ايرتی ἐΐρετί

Περιαιρ(έω)ῶ, صويمق σοϊμάκ, تعريه و تجريد ا. τα'ριγὲ βὲ τεδζρὶδ ἰτ. سلب ا. σέλπ ἰτ.

Περιαίρω, چوروب قالديرمق τσεβιρούπ καλδιρμάκ.

Περίακτον, τὸ دولاب δολάπ.

Περιαλγής, ές, زیاده‌سیله متألم و محزون ζιγιαδεσὶ ἰλὲ μουτεελλὶμ βὲ μαχζούν, دلتنك διλ-τένκι, المناك ἐλεμνάκι.

Περίαμμα, τὸ حائل χαμαΐλ.

Περιανθής, ές, ذوغلاف زهره ζόυγουλάφι ζεχρέ. «τὸ —ον (Βτ.) غلاف زهره γουλάφι ζεχρέ.

Περίαπτος, ον, هر طرفده مربوط χὲρ ταραφδὰ μερπούτ. «ἀν—ον نسخه νουσχέ, حائل χαμαΐλ.

Περιάπτω, ربط ا. ρὰπτ ἰτ. الصاق ا. ἰλσὰκ ἰτ. كسب-تحصيل ايتديرمك κέσπ-

ταχσὴλ ἰτδιρμέκ, .ا عزو-اسناد ἄζβ-σνὰδ ἰτ. α— τιμὴν كسب افتخار ايتديرمك κέσπι ἰφτιχὰρ ἰτδιρμέκ, نائل افتخار ايتديرمك ναΐλι ἰφτιχὰρ ἰτ-διρμέκ. α— τὸν τύπον τῆς ἐκτε-λέσεως .ا اولنمسى امر على موجبجه μου-ζζεπίνδζε ἀμὲλ ὀλουνμασὴ ἔμρ ἰτ. موقع اجرايه قومق μεβκήῒ ἰδζραγὰ κο-μάκ.

Περιάσχολος, ον, فوق العاده مشغول φέβκ ἐλ-άδὲ μεσγούλ.

Περιαύλιον, τὸ خاولى χαβλή.

Περιαυτολογία, ἡ تمدح نفس τεμεδδούχι νέφς, فخريه φαχριγέ. § تكرار τέκραρ.

Περιαυτολόγος, ον, متمدح μου-τεμεδδήχ. § تكرار ايديجى τέκραρ ἰ-διδζή.

Περιαυτολογ(έω)ῶ, تمدح-تفاخر τεμεδδούχ-τεφαχοὺρ ἰτ. § تكرار τέκραρ ἰτ.

Περιβάλλω, .ا وضع اطرافه ἐ-ραφὰ βάζ' ἰτ. قوشاتمق κουσατμάκ, احاطه ἰχατὰ ἰτ. § .ا در آغوش δὲρ αγούς ἰτ. § كييديرمك γκιῖδιρμέκ, اكسا ἰκσὰ ἰτ. .ا احسان وتوجه ἰχσὰν βὲ τεβεδζδζούχ ἰτ. § (πθ.) قوشانمق κου-σανμάκ, كيمك γκιῖμέκ, .ا اكتسا ἰκ-τισὰ ἰτ. .ا تلبس τελεππούς ἰτ. «*περιβεβλημένος* مكتسب μουκτεσσίπ. § ملبس μουλεππές.

Περίβλεπτος, ον, هر طرفدن كورينو χὲρ ταραφδὰν γκιορουνούρ, مشهور μεσχούρ, مشرف μουσερρέφ, شهرتشعار σοχρὲτ-σιάρ.

Περίβλημα, τὸ لباس λιπὰς πλ. البسه ἐλπισέ.

Περιβόητος, ον, مشتهر μουσ-τεχέρ, مشهور μεσχούρ, شهرتشعار σό-χρετ-σιάρ.

Περιβολὴ, ἡ تلبيس τελπίς, تلبس τελεππούς. § اندام ἐνδάμ, قيافت κη-γαφέτ. § دور δέβρ. «— *ἀνδρὸς ἀναγγέλλει τὰ περὶ αὐτοῦ* هر كس كيافتندن بللى اولور χὲρ κὲς κηγαφε-τινδὲν πελλὶ ὀλούρ.

Περιβόλιον, τὸ (κν.) باغچه ἡ بغچه παγτσέ.

Περίβολος, ὁ چوره τσεβρέ, چورنتى τσεβρεντί. § سور σούρ, ساحه σαχά. § خاولى χαβλί. « — *τῆς ἐκκλησίας* كليسا خاوليسى κελίσα χα-βλισί.

Περιγέλασμα, τὸ ذوقلنمه ζεβ-κλενμέ, اكلنمه ἐγλενμέ, استهزا ἰστιχ-ζά, تمسخر τεμεσχούρ.

Περιγελαστὴς, ὁ ذوقلنجى ζεβ-κλενιδζή, مستهزى μουστεχζή.

Περιγελαστικός, όν. طوقناقلى τοκανακλή, مستهزيانه μουστεχζι-γανέ. § —ῶς (ἐπρ.) مستهزيانه μου-στεχζιγανέ.

Περιγέλαστος, ον, شايان استهزا σαγάνι ἰστιχζά, مسخره μασχαρά.

Περιγελ(άω)ῶ, ذوقلنمك ζεβ-κλενμέκ, .ا استهزا ἰστιχζὰ ἰτ. اكلنمك ἐγλενμέκ, .ا تمسخر τεμεσχοὺρ ἰτ.

Περίγελως, ὁ ذوكلمه ζεβκλενμέ, اكلنمه ἐγλενμέ, استهزا ἰστιχζά, تمسخر τεμεσχούρ, مسخره μασχαρά. «κατήντησεν ὁ — τοῦ κόσμου عالمك مسخرهسی اولدی ἀλεμὶν μασχαρασὶ ὀλδού.

Περιγηθής, ἐς, پر نشاط πούρ νισάδ, مسرور μεσρούρ.

Περιγιάλιον, τὸ یالی γι̯αλί, ساحل σαχήλ.

Περιγίγνομαι καὶ **—γίνομαι,** ا. تفوق تεφεββούκ ἰτ. § باقی πακή καλμάκ. § قازانمق καζανμάκ.

Περιγραφή, ἡ تخطیط ταχτήτ. § توصیف τεβσήφ. § تعریف τα'ρίφ, § تعریفنامه τα'ριφναμέ. «— τῶν ἀρχαίων ἐνδυμάτων تعریفات البسهٔ قدیمه τα'ριφάτι ἐλπισεῖ καδιμέ.

Περιγραφικός, ή, όν, توصیفی τεβσηφή, ترسیمی τερσιμί, رسمی ρεσμί. «γεωμετρία —κὴ هندسهٔ رسمیه χενδισεῖ ρεσμιγέ. «ἀνατομία —ἡ تشریح توصیفی τεσρίχι τεβσηφή. «βοτανικὴ —ἡ علم نباتات توصیفی ἴλμι νεπατάτι τεβσιφί.

Περιγράφω, ا. تخطیط ταχτὶτ ἰτ. § ا. تحدید ταχδὶδ ἰτ. § (κν.) ا. تعریف τα'ρὶφ ἰτ. ا. وصف-توصیف βάσφ-τεβσὴφ ἰτ. § ا. ترسیم τερσὶμ ἰτ. ا. تصویر τασβὶρ ἰτ. «περιγράφει τὰ πράγματα τόσον ζωηρῶς ὥστε νομίζει τις ὅτι τὰ βλέπει نقل ایلدیکی شیلری اولقدر کوزل وصف و تصویر ایدرکه کویا پیش نظرده طورر νάκλ εἰλ[...] διγὶ σεϊλερὶ ὄλκαδαρ γκι̯ουζὲλ βα[...] οὐ τασβὶρ ἰδὲρ κι γκι̯ούγι̯α πὶς [...] ζαρδὰ δουρούρ. «ὁ ποιητὴς οὗτο[ς] περιγράφει καλῶς τὴν μάχην [...] فلان محاربه‌یی کوزل توصیف ایدر [...] φιλὰν σαὶρ φιλὰν μουχαριπέγὶ γκι̯ο[υ]ζὲλ τεβσὴφ ἰδέρ. «τοῦτο δὲν περιγράφεται بو قابل تعریف دکلدر [...] καπὶλ τα'ρὶφ δεγίλδιρ.

Περιδεής, ές. قورقاق κορκά[κ] خائف χαίφ, مرعوب μερούπ, هراس[...] πούρ χηράς.

Περιδένω, ا. بالاطرق بند πὶλ-τρὰφ πὲνδ ἰτ.

Περιδέραιον, τὸ كردانلق γκε[ρ]δανλήκ, قلاده κηλι̯αδέ, كردانبند γκε[ρ]δανπένδ, مخنقه μιχνακά.

Περίδερμα, τὸ (I) محیط آدمه μο[υ]χὶδ ἀδεμέ.

Περιδερμικός, όν, (I) [...] محیط ράπτι μουχίδ. [πένδ]

Περίδεσμος, ὁ صارغی σαργή, [...]

Περιδένω, ا. اطراف ربط و بند πὶλ-ἐτρὰφ ράπτ οὐ πένδ ἰτ. § (μ[...]) قوشاتمق κουσατμάκ.

Περίδηλος, ον, اشکار ἐσκέ[ρ]

Περιδιαβάζω. كزمك γκεζμέκ ا. سیر σεῒρ ἰτ. كزنمك γκεζενμέκ «περιδιαβάζει εἰς τὸν κῆπον باغچه‌ده كزینور πάγτσεδὲ γκεζινίορ. «οἱ περιδιαβάζοντες كزنلر γκεζενλέρ, [...] و كزار ایدنلر γκεζὲτ οὐ γκι̯ουζὰρ δενλέρ, سیرجیلر σεϊρδζιλέρ.

εριδιάβασις, ἡ كزمه γκεζμέ, ...ك γκεζινμέ, كزينتى γκεζιντί, سير ..., تفرج τεφερρούδζ, تنزه τενεζ-..., كشت و كذار γκέστ ού γκηζού-... ‖ (τὸ μέρος) سيرانكاه σεϊρανγκηάχ ... μεσιρέ.

εριδοξος, ον, شهرتشعار σό-...τ-σιάρ, اشهر εσχέρ.

εριδρομος, ον, دور δέβρ, ...دائره δαϊρέ. ‖ (ὁ τόπος) مسيره μέ-... ‖ (Χυδ.) شيطان σεϊτάν. ‖ (συθ. ...ρ. ἐν εἴδει κατάρας) قرن عكسى ...ν ἀκσί, الله بلاسنى ويرسين ἀλλάχ ...ασινὶ βερσίν. «— νὰ σὲ κόψῃ ...سوس σοὺς ὄλ.

εριειμι, (ἐκ τοῦ εἰμὶ) .ا احاطه ...ὰ ἰτ. ‖ .ا تفوق τεφεββοὺκ ἰτ. ...باقى قالق πακὴ καλμάκ, متباق ... ...τεπακὴ καλμάκ, فضله قالق φαζ-...καλμάκ. ‖ (ἐκ τοῦ εἶμι) .ا دور ... ἰτ. ‖ .ا احاطه ἰχατὰ ἰτ. ‖ واصل ...ασὴλ ὀλ.

ριεκτικός, ή, όν, جامع δζα-..., حاوى χαβή, شامل σαμίλ, محتوى ...τεβή, متضمن μουτεζαμμίν. «ὄ-...—ὀν (Γρμ.) اسم جامع ἴσμι δζα-... «ῥῆμα —ὸν (Γρμ.) فعل مطاوعت ...μουταβαάτ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) ... ἰδζμάλεν, مجموعاً μεδζμουέν.

ριελαύνω, .ا كشت و كذار γκέστ ...γκηζούζαρ ἰτ. .ا دور δέβρ ἰτ.

ριέλευσις, ἡ دور δέβρ. ‖ ... ἰντικάλ.

ριελίσσω, دورمك δεβιρμέκ, ...ادراج ا... ἰδράζ-λέφφ ἰτ.

Περιέπω, .ا استعمال ἰστιμάλ ἰτ. ‖ .ا معامله μουαμελὲ ἰτ.

Περιεργάζομαι, اهتمام و دقت ايله باقق ἰχτιμὰμ βὲ δηκκὰτ ἰλὲ πακ-μάκ, .ا تجسس τεδζεσσοὺς ἰτ.

Περιεργία, ἡ καὶ **—γεια,** ἡ دقت δηκκάτ, تجسس τεδζεσσούς, تحدس τεχαδδούς, تطلع τεταλλούπ, مراق μεράκ, حظ χάζζ. «δοκιμάσατέ το χάριν —γίας حظ ايچون تجربه ايديكز χὰζ ἰτσοὺν τεδζριπὲ ἴδινιζ. «μὲ —αν اهتمام ايله و دقت δηκκὰτ βὲ ἰχ-τιμὰμ ἰλέ. «μεγάλη — تحدس عظيم τεχαδδούσι ἀζήμ. «ἀνόητος — تطلع حاقت آلود τεταλλούπι χαμα-κάτ-ἀλούδ.

Περίεργος, ον, متجسس μουτε-δζεσσίς, مستقصى μουστακσή, متحدس μουδεχαδδίς, متطلع μουτεταλλίπ. ‖ مراقلى μερακλή. ‖ تحف τοχάφ, غريب γαρίπ, عجائب ἀδζαΐπ. «εἶσαι πολὺ — ἄνθρωπος چوق عجائب آدمسين τσὸκ ἀδζαῒπ ἀδάμσιν. «τὸ —ον εἶναι ὅτι تحفى بودركه τοχαφὴ πούδουρ-κι. «περίεργον! تحف! τοχάφ! عجائب ἀδζαΐπ. ‖ —ως (ἐπρ.) دقت و اهتمام ايله δηκκὰτ βὲ ἰχτιμὰμ ἰλέ, دقتليجه δηκκατλήδζε, على وجه الاخرى ἀ-λὰ βέδζχ οὐτ-τεχαρρή.

Περιέρχομαι, اطرافه طولاشمق ἐτραφὰ δολασμάκ, كزمك γκεζμέκ, .ا دور-دوران δέβρ-δεβερὰν ἰτ. و كشت .ا كذار γκέστ οὐ γκηζούζαρ ἰτ. .ا سياحت σιγιαχὰτ ἰτ. ‖ دوشمك δούσ-

μέχ, قلمق χαλμάκ, اصابت ا. ίσαπὲτ ίτ. انتقال اولنمق ἰντικὰλ ὀλουνμάκ, «περιῆλθε τὴν Γαλλίαν فرانسه ممالكى كشت و كذار ايلدى Φράνσα μεμαλικὶ γκέσ̇τ οὐ γκ̣ιουζὰρ εἴλεδί. «περιῆλθεν ὅλην τὴν Ἀσίαν بتون آسيا قطعه سنى كزمش πιτοὺν Ἀσία κητα'σηνὴ γκεζμίς. «περιῆλθεν εἰς ἔνδειαν فقر و ضرورته دوشمشدر φάκρ οὐ ζαρουρετὲ δὸυσ̇μοὺσ̇δὸυρ. «— εἰς ἔριδας منازعه ا. μουναζαὰ ίτ.

Περιεσκεμμένως, (Ἐπρ.) متبصرانه μουτεπασσηρανέ, متفكرانه μουτεφεκκ̣ιουρανέ.

Περιεστώς, ῶσα, ός, حاضر χαζήρ, موجود μεδδζούδ. «οἱ περιεστῶτες حضار χουζάρ, حاضرين χαζηρήν.

Περιέχω, قوشاتمق κουσ̇ατμάκ, احاطه ا. ίχατὰ ίτ. ‖ ايچنه آلمق ιτσίνὲ ἀλμάκ, استيعاب ا. ίστιὰπ ίτ. و جمع احاطه ا. δζέμ οὐ ίχατὰ ίτ. ‖ محتوى - جامع - شامل - حاوى - مشتمل او μουχτεβὴ-δζαμὴ- σ̇αμὶλ -χαβὴ- μουσ̇τεμὲλ ὀλ. ‖ (πθ.) ايچنده داخل او δαχὴλ ὀλ. ايچنده او. ίτσινδὲ ὀλ. «ἡ σφαῖρα τῆς γῆς περιέχει τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ κόσμου كرهٔ ارض چار اقطار عالمى مشتملدر κ̣ιουρρέϊ ἀρζ τσάρι ἀκτάρι ἀλεμὴ μουσ̇τεμέλδιρ. «τὸ ἄρθρον τοῦτο δὲν περιέχεται εἰς τὸ συμβόλαιον بو ماده مقاوله نامه ده مندرج دكلدر πού μαδδὲ μουκαβελεναμεδὲ μουνδερρὶδζ δεγίλδιρ. «ὁ περιέχων, ουσα, ον حاوى χαβή, شامل σ̇αμίλ, محتوى μουχτεβή, جامع δζαμί, محيط μουχ... متضمن μουτεζαμμίν, عبارت اولان ίπαρὲτ ὀλάν. «ὁ περιεχόμενος ... μουσ̇τεμέλ, محتوى μουχτεβή. «... περιεχόμενον (ἐγγράφου, βιβλί... محتويات μουχτεβιγιάτ, مال μα... منطوق μεντούκ, مضمون μαζμο... مندرجات μουντερριδζάτ, متن μετ... مفهوم μεφχούμ. «τὸ περιέχον εἶ... μεγαλείτερον τοῦ περιεχομένου ... حاوى محتويدن اكبردر χαβὴ μουχτεβὶ... ἐκπέρδιρ. «θὰ σᾶς εἴπω τὸ περιεχόμενον مفهومنى افاده ايدهجكم μεφχ... μινὶ ίφαδὲ ίδεδζέγιμ. «τοῦτο εἶ... τὸ —μενον τοῦ ἐγγράφου ... مضمونى بودر σενεδὶν μαζμουνοὺ ... δουρ.

Περιζήτητος, ον, ارغب... γέπ, معتبر μου'τεπέρ, مطلوب μ... λούπ.

Περίζωμα, τὸ پشتمال πεσ̇τεμ...

Περιζώννυμι καὶ **—ζώνν...** قوشاتمق κουσ̇ατμάκ, احاطه ا. ίχ... ίτ. طاقمق ταχμάκ. ‖ (μσ.) —ζ... νυμαι καὶ —ζώνομαι قوشانمق κ... σ̇ανμάκ, احاطه اولنمق ίχατὰ ὀλ... μάκ. ‖ طاقنمق τακημμάκ. «— σ... θην قلج طاقمق κηλὴδζ ταχμ... تقليد سيف ا. τακλίδι σεΐφ ίτ.

Περίζωσις, ἡ قوشاتمه κουσατ... احاطه ίχατά. «— τοῦ ξίφους سيف تقليد τακλίδι σεΐφ.

Περιζώστρα, ἡ پشتمال πεστεμ... ‖ شريت σιρίτ.

[Π]εριήγησις, ἡ سياحت σιγια-[χ]ετ, سير σεΐρ. § (Βιβλ.) سياحتنامه [σι]γιαχατναμέ.

[Π]εριηγητής, ὁ يولجى γιολδζού, [سيا]ح σεΐγιάχ, سيار σεΐγιάρ.

[Π]εριηγητικός, ή, όν, سياحى [σε]γιαχή, سيارى σεΐγιαρή.

[Π]εριηγ(εο)οῦμαι, (Ἀμτ.) [ك]زدير γκεζδιρμέκ.§ كوشترمك γκιό-[στε]ρμέκ, ا. ايضاح ιζάχ ἰτ. § (συθ.) [سياح]ت-سير-سفر σεφέρ-σεΐρ- σιγια-[χετ] ἰτ. «διῆλθε τὴν ζωήν του [περ]ιηγούμενος ايام عمرينى سياحته صرف [ايلد]ى ἀγιάμι ὀμρούνοὺ σιγιαχατὰ [σαρφ] ἐϊλεδί.

[Π]εριθάλπω, ا. احرار ἰχρὰρ ἰτ. [(με]τφ.) ا. اهتمام ايله حمايه χημαγὲ ἰτ. [ἰχτ]ιμὰμ ἰλὲ πακμάκ, ا. معاونت [μου]αβενὲτ ἰτ. ا. حسن معامله χούσνι [μου]αμελὲ ἰτ. ا. رعايت ριαγὲτ ἰτ.

[Π]ερίθαλψις, ἡ احرار ἰχράρ. [(με]τφ.) اهتمام ايله باقه حمايه χημαγέ, [ἰχτι]μὰμ ἰλὲ πακμά, حسن معامله χούσνι [μουα]μελέ, رعايت ριαγέτ.

[Π]εριθώριον, τὸ كنار κενάρ هامش [χαμ]ίς πλ. هوامش χεβαμίς. «—α [βιβλ]ίου كتاب هوامش χαβαμίσι κιτάπ. [«ση]μείωσις εἰς τὸ — دركنار δὲρ [κενά]ρ, حاشيه χασιγέ. «γράφω εἰς τὸ [—» ا.] دركنار δὲρ κενὰρ ἰτ. ا. تحشيه [ταχσ]ιγὲ ἰτ.

[Πε]ριΐστημι, ا. اطرافه وضع ἐ-[τραφ]ὰ βάζ ἰτ. ميدانه قومق μεϊδανὰ [κομα]κ. § (π. καὶ μσ.) اطرافده طورمق ἐτραφδὰ δουρμάκ. § ا. احاطه ἰχατὰ ἰτ. § ا. واصل اوا βάσηλ ὀλ. «οἱ περιεστῶτες حاضر بولنانلر χαζὴρ πουλουνανλάρ, حضار χουζάρ. «περιέστη εἰς δεινὴν θέσιν فنا حاله واصل اولدى φενὰ χαλὰ βασὴλ ὀλδού. «περιέστη εἰς πενίαν فقر و ضروره دوچار اولدى φάκρ οὐ ζαρουρατὲ δουτσὰρ ὀλδού.

Περικάθαρμα, τὸ سپرندى σούπρουνδού.

Περικαλλής, ές, احسن ἀχσέν, اجمل ἐδζμέλ.

Περικάλυμμα, τὸ اورتى ὀρτού, صارغى σαργή, قاب κάπ, غشا γησά, غطا γητὰ πλ. اغطيه ἀγτηγέ, غلاف γηλάφ. § (Βτ.) قبوق καπούκ, قشر κήσρ, قشره κησρέ. § (ἐπιστολῶν) ظرف ζάρφ πλ. ظروف ζουρούφ, انولوپ ἀνβελόπ.

Περικαλύπτω, بالاطراف اورتمك πὶλ-ἐτράφ ὀρτμέκ, ا. ستر σέτρ ἰτ. ا. تغطيه ταγτηγὲ ἰτ. ا. اغطا ἰγτὰ ἰτ. § ا. احاطه ἰχατὰ ἰτ.

Περικάρδιον, τὸ (Ἀντ.) يورك غلافى γιουρὲκ γηλαφή, شغاف σεγάφ, تامور ταμούρ.

Περικαρδῖτις, ἡ (Ι) التهاب شغاف ἰλτιχάπι σεγάφ, التهاب تامور ἰλτιχάπι ταμούρ.

Περικάρπιον, τὸ (Βτ.) غلاف ثمر γηλάφι σεμέρ, محيط ثمر μουχήτι σεμέρ.

Περικεφαλαία, ἡ تمور باشلق τι-

Περίοικος, ον, همجوار χεμ-δζιβάρ, متجاور μουτεδζαβίρ, قومشو κομσού.

Περιοικ(έω)ῶ, جوارده اقامت ا. δζιβαρδὰ ἰκαμὲτ ἰτ. «οἱ *περιοικούμενοι τόποι* متجاوره مواقع μεβακὴῖ μουτεδζαβιρέ.

Περιορίζω, تحديد ا. ταχδὶδ ἰτ. حصر ا. χάσρ ἰτ. § تعيين ا. τα'γὶν ἰτ. § حبس و توقيف ا. χάπς ού τεβκὴφ ἰτ. § آزالتمق ἀζαλτμάκ, تقليل ا. τακλὶλ ἰτ. § (πθ.) —ομαι محدود و محصور او. μαχδοὺδ βὲ μουνχασὴρ ὀλ. حصر اولنمق χάσρ ὀλουνμάκ. «—*τὰ ἔξοδα* مصارفي تقليل ا. μεσαριφὶ τακλὶλ ἰτ. § (πθ. μτχ.) *περιωρισμένος* محدود μαχδούδ, محصور μαχσούρ, منحصر μουνχασήρ, مقيد μουκαγ-γίδ. § (κν.) قيصه κησά, قاصر κασήρ. «—*μένος νοῦς* قاصر عقل ἄκλι κασήρ.

Περιορισμός, ὁ καὶ —ρισις, ἡ تحديد ταχδίδ, حصر χάσρ, انحصار ἰνχησάρ. § توقيف τεβκήφ. § تقليل τακλίλ, تنزيل τενζίλ. «ὁ — *τοῦ πνεύματος* قصارت عقل κασαρέτι ἄκλ.

Περιόστεον, τὸ (Ἀνατ.) سمحاق σημχάκ, عظم قشرى κάσρι ἄζμ.

Περιορ(άω)ῶ, بالادقت مشاهده ا. πίλα-δηκκάτ μουσαχεδὲ ἰτ. و اهمال تكاسل ا. ἰχμὰλ βὲ τεκ͜ασοὺλ ἰτ. Ἴδε καὶ Παρορῶ.

Περιουσία, ἡ بوللق πολλούκ, وفرت βεφρέτ. § (κν.) وارلق βαρλήκ, ثروت σερβέτ, مال πλ. اموال ἐμβάλ, ماملك μὰ - μέλεκ. «ἡ *πατρικὴ* — *μητρικὴ* — اموال پدر و مادر ἐμβάλ πεδὲρ βὲ μαδέρ, اموال والدين ἐμβάλ βαλιδέϊν. «*ὅλη ἡ* — *κατεσχέθη* اموال تحت حجزه آلديرمشدر ... βὰλ τάχτι χεδζζὲ ἀλδηρμήσ... *ἀδιανέμω τὴν* —*αν* مالي تقسيم ا. ... λὶ τακσὴμ ἰτ. «*κηδεμὼν τῆς* ... *λαζούσης* —*ας* اموال علوله مديرى ... βάλι μαχλουλὲ μουδιρί. «ἡ *κινητὴ καὶ ἀκίνητος* — منقوله و غير منقوله اموال ἐμβάλι μενκουλὲ βὲ γάϊρι μ...κουλέ. «*βακουφικὴ* — موقوفه اموال ἐμβάλι μεβκουφέ, وقفلر βακηφλ... «ἡ *δημοτικὴ* — اموال بلديه ἐμβάλ... πελεδιγέ. «ἡ *ἐκκλησιαστικὴ* — كليسايه مربوط اموال و املاك κελίσα... μερπούτ ἐμβὰλ βὲ ἐμλάκ. «ἐκ — (φρσ.) زيادهسيله ζιγ͜αδεσὶ ἰλέ.

Περιούσιος, ον, مالدار μα...δάρ. § بركزيده، πὲρ κ͜ζοὺζιδέ, ... μουντεχάπ. «ὁ — *λαὸς* اهالى ... μουτεπεράνι ἐχαλί.

Περιοχή, ἡ چوره τσεβρέ, ... χαβλή, جوار δζιβάρ.

Περιπάθεια, ἡ تأثير τεεσίρ.

Περιπαθής, ές, متأثر μουτ...σίρ, شديد σεδίδ, عاشقانه ἀσηκανέ. —ῶς (ἐπρ.) عشق و سوقله ...σέβκ ἰλέ, شديدا σεδίδεν, العاده ...φὲβκ ἐλ-ἀδέ.

Περίπαιγμα, τὸ زوكله ζεβκ...μέ, استهزا ἰστιχζά.

Ιερiπαίζω, زوكلنك ζεβκλενμέκ, استهزا ίστιχζὰ ἰτ.

Ιεριπαικτικός, ή, όν, مستهزی ιστεχζή. § —ῶς (ἐπρ.) استهزا ايله ιχζὰ ἰλέ, مستهزيانه μουστεχζιγιανέ.

Ιεριπάτημα, τὸ καὶ **Περιπά-ιδις**, ἡ يورويش γιόρουγιούς, مشی ἔγι, رفتار ριφτάρ.

Ιεριπατητής, ὁ ماشی μασί, — σεϊγιάρ.

Ιεριπατητικός, ή, όν, كزيجی — γκεζμεγὶ σεβέν, سيار σεϊγιάρ. § λσ.) مشائی μεσαΐ πλ. مشائيون με-ϊγιούν, مشاوون μεσαβούν. «— λόσοφος حكمای مشائيوندن بری χου-μάϊ μεσαΐγιουνδὰν πιερί.

Ιερίπατος, ὁ كزمه γκεζμέ, كزينتی εζιντί, تفرج τεφερρούδζ, سير σεΐρ. ρ. § تفرجگاه τεχερρουδζκιάχ, مسيرگاه ιρέ. «μετέβη εἰς —ον سيره كيتدی ρὲ γκιτδί. «ὡραῖος — لطيف و دلكشا λατίφ βὲ διλκιουσὰ ρ.

Ιεριπατ(έω)ῶ, كزمك γκεζμέκ, يورو γιουρουμέκ, مشی ا μέσγι ا كشت وكذار γκέστ οὺ γκιουζὰρ ἰτ. سير σεῖρ ἰτ. § ذاهب او ζαχὶπ ὀλ. **εριπατεῖ εἰς τὸν κῆπον** باغچه‌يه كزر παγτσεδὲ γκεζίγιορ. «μετέ-σαν **νὰ περιπατήσωσι** كزمكه كيتديلر ρὲ γκιτδιλέρ.

Ιεριπέτεια, ἡ قضيه عجيبه‌غريبه ζηγεῖ ἀδζιπὲ-γαριπέ, عارضهٔ غريبه ιζάϊ γαριπέ, حادثه χαδισέ, ظهورات ζουχουράτ. § نكبت νικπέτ, ادبار ἐδπάρ.

Περιπίπτω, دوشمك δούσμέκ, اوغرامق ὀγραμάκ, چاتمق τσατμάκ, سقوط ا σουκοὺτ ἰτ. دوچار-كرفتار-مبتلا او δουτσὰρ-γκιριφτὰρ-μουπτελὰ ὀλ. «**περιέπεσεν εἰς λῃστὰς** اشقيانك الينه دوشدی ἀσκηγιανὶν ἐλινὲ δούσδού. «— **ἀχρηστίαν** بطال او-قالمق πατὰλ ὀλ.-καλμάκ. «— **εἰς πενίαν** حال فقره كرفتار او. χάλλι φακρὰ γκιριφ-τὰρ ὀλ.

Περιπλάνησις, ἡ آواره كزمه ἀ-βαρὲ γκεζμέ, سرسريلك σερσεριλίκ. § اغفال ἰγφάλ.

Περιπλαν(έο)ῶμαι, اوته‌يه بروپه كزمك ὀτεγὲ πιερουγὲ γκεζμέκ, آواره كزمك ἀβαρὰ γκεζμέκ, سرسری و آواره او. σερσερὶ βὲ ἀβαρὰ ὀλ.

Περίπλεκτος, ον, قاريشيق κα-ρησήκ.

Περιπλέκω, قاريشديرمق καρησ-δηρμάκ. § (μτφ.) ادخال ا ἰδχὰλ ἰτ. مشكلاته دوچار يتديرمك μουσκιλατὰ δουτσὰρ ἰτδιρμέκ. § (πθ.)—**ομαι**, قاريشمق καρησμάκ, مشكلاته دوچار او. μουσκιλατὰ δουτσὰρ ὀλ. § (μτχ.) **περιπεπλεγμένος** قاريشيق καρησήκ, مخلوط μαχλούτ, مركب μουρεκκέπ.

Περιπλέω, اطرافه كمی ايله طولاشمق ἐτραφὰ γκεμὶ ἰλὲ δολασμάκ, كذار، كشت و كذار-امرار ا. γκιουζὰρ-γκέστ οὺ γκιουζὰρ-ἰμρὰρ ἰτ.

Περίπλεως, ων, καὶ —**πλε-**

ος, ον, طوپطولی τὸπ τολού. ‖ زائد ζαΐδ.

Περιπλοκή, ἡ قاریشیقلق καρηϭηκλήκ, تشویش τεϭβίς. ‖ مشكلات μουϭκιλάτ. ‖ (I) اختلاط ἰχτιλάτ.

Περίπλοκος, ον, قاریشیق καρηϭήκ. مشوش μουϭεββής, مختلط μουχτελίτ, مخلوط μαχλούτ, مرکب μουρεκκέπ. «— ὑπόθεσις قاریشیق ایش καριϭὶκ ἴϛ.

Περίπλοος, ουν, ὁ كشت و كذار γκέϭτ οὺ γκιουζάρ. ‖ (Ντκ.) سفینه‌نك قول كزمسی σεφινενὶν κὸλ γκεζμεσί.

Περιπνευμονία, ἡ آق جكرك ذات الرئه التهابی ἂκ δζιγιρὶν ἰλτιχαπί, ζὰτ οὺρ-ριγέ.

Περιπνοή, ἡ καὶ **Περίπνοια,** ἡ اوفلمه οὐφλεμέ, نفحه νεφχά.

Περίπνους, ουν, هر طرفدن روزكاری اولان χὲρ ταραφδὰν ρουζγκιαρὶ ὀλάν.

Περιπόδιον, τὸ كنار κενάρ.

Περιπόθητος, ον, مرغوب μεργούπ, مستحب μουστεχήπ, اعز ἐάζ, دلكش διλ-κιούς.

Περιποίησις, ἡ حسن معامله χούσνι μουαμελέ, معامله التفات آمیز μουαμελέϊ ἰλτιφὰτ-ἀμίζ, معامله دلنوازانه μουαμελέϊ διλνουβαζανὲ-دلنوازشكرانه νουβαζιϭγκερανέ, اكرام ἰκράμ, التفات ἰλτιφάτ, حرمت χὸυρμέτ, رعایت ριαγέτ. ‖ دقت δηκκάτ, اهتمام ἰχτιμάμ, تقید τεκαγ-γιούδ. ‖ باقمه πακμά, تمار τιμάρ, خدمت χηδμέτ. «μᾶς ἔκαμε μεγάλας περιποιήσεις فوق العاده اكرام و التفات ایلدی φὸυκ-ἐλ-ἀδὲ ἰκρὰμ βὲ ἰλτιφὰτ ἐϊλεδί.

Περιποιητικός, ή, όν, معاملهٔ خاطرنواز μουαμελέϊ χατηρνοβάζ, مكرم μουκερρέμ, ملتفت μουλτεφίτ, دلنواز διλ-νουβάζ, نوازشكر νοβαζιϭ-γκέρ, خاطرشناس χατηρ-ϭινάς. «εἶναι ἄνθρωπος — خاطرشناس بر آدمدر χατηρ-ϭινὰς πὶρ ἀδάμδιρ. «τὰ ποι —οἱ اداى دلنوازانه ἐδάϊ διλνουβαζανέ.

Περιποι(έω)ῶ, .ا ایرات ἰϊράτ ἰτ. كسب ایتدیرمك κέσπ ἰτδιρμέκ, بادی-باعث او. πάδι-παΐς ὀλ. ‖ (Π.) —οῦμαι حسن معامله ایلمك χούσνι μουαμελὲ ἐϊλεμέκ, معامله نوازشكرانه اجرا ایتمك ἰζχάρι μουαμελέϊ νουβαζιϭγκερανὲ ἐϊλεμέκ, .ا اكرام-التفات-تلطیف ἰκρὰμ-ἰλτιφὰτ-τελτὶφ ἰτ. و حرمت و رعایت .ا χουρμὲτ βὲ ριαγὲτ ἰτ. ‖ باقق πακμάκ, .ا تمار τιμὰρ ἰτ. «περιεποιήθη κάλλιστα كوزل اكرام و تلطیف بیورمشدر γκιουζὲλ ἰκρὰμ βὲ τελτὶφ πουγιουρμουϭδουρ. «ἡ πρᾶξις αὕτη σᾶς περιποιεῖ τιμὴν سزه ایرات شان و اعتبار ایدر σιζὲ ἰϊρὰτ ϭὰν οὺ ἰτιπὰρ ἰδίρ.

Περιπολία, ἡ قول كزمسی κὸλ γκεζμεσί. ‖ قول κόλ. «ἡ — νυκτὸς كیجه بكیلك γκιδζὲ πεκδζιλίκ.

Περιπόλιον, τὸ مركز μερκέζ, قره‌قولخانه καρακολχανέ.

Περίπολος, ὁ καὶ ἡ (Στρ.) قره‌قول καρακόλ, قول κόλ.

Περιπολ(έω)ῶ, قول‌كزمك κὸλ γκεζμέκ.

Περίπου, (Ἐπρ.) قريبا καρίπεν, تخمينا ταχμίνεν. «*εἶναι — δέκα ἔτη* سنه‌در اون قريبا καρίπεν ὂν σενέ διρ.

Περίπτερον, τὸ كوشك κιόσκ.

Περιπτύσσομαι, اورتمك ὀρτμέκ. ‖ قوجاقلامق κοδζακλαμάκ, معانقه ا. μουανακὰ ἰτ. ا. درآغوش δὲρ ἀγοὺς ἰτ.

Περίπτωσις, ἡ حال χάλ πλ. احوال ἀχβάλ. «*ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ* اول تقديرده ὂλ τακδιρδέ, اول حالده ὂλ χαλδέ. «*ἐν —σει καὶ* اولديغى حالده ὀλδουγοὺ χαλδέ, اولورسه ὀλούρσα. «*— ἐξαιρετικὴ* فوق المتاد بر حال φὲβκ ἐλ-μου'τὰδ πὶρ χάλ. «*ἐν τοιαύτῃ —σει* اول مقوله احوالده ὂλ μακουλὲ ἀχβαλδά, اول تقديرده ὂλ τακδιρδέ, اول حالده ὂλ χαλδέ. «*ἐπιβαρυντικαὶ —σεις* (Νμ.) اسباب مشدده ἐσπάπι μουσεδδεδέ. «*ἐν —σει θανάτου* موت تقديرنده μὲβτ τακδιρινδέ, حال موت وقوعنده χάλι μὲβτ βουκουυνδά, وفاتى وقوعنده βεφατὶ βουκουυνδά. «*— νόμου* احوال قانونيه ἀχβάλι κανονιγέ. «*ἐν παρομοίᾳ —σει* او مثللو احوالك ظهورى μισιλλού, مثللو تقديرنده ὂ μεσιλλοὺ ἀχβαλίνι ζουχουρὴ τακδιρινδέ. «*ἐν πάσει —ει* بهمه‌حال πεχέμε χάλ, هرحالده χὲρ χαλδέ, على كل‌حال ἀλὰ κιούλλου χάλ.

Περίπτυστος, ον, معروف μα'ρούφ, نامدار ναμδάρ, شهرتشعار σοχρὲτ-σιά'ρ.

Περιρραίνω, καὶ **—ραντίζω,** هر طرفده سرپمك χὲρ ταραφδὰ σερπμέκ.

Περίρραμα, τὸ يامه γιαμά.

Περιρραντήριον, τὸ صوسرپمكه مخصوص آلت σοὺ σερπμεγὲ μαχσοὺς ἀλέτ.

Περιρράπτω, هر طرفدن ديكمك χὲρ ταραφδὰν δικμέκ, اطرافه ديكمك ἐτραφὰ δικμέκ.

Περιρρέω, هر طرفدن ايصلاتمق χὲρ ταραφδὰν ἰσλατμάκ. ‖ (πθ.) دوكلمك δουκιούλμέκ, دوشمك δούσμέκ, مستغرق او. μουστεγρὰκ ὀλ. *αἵδρῶτι περιρρεόμενος* العرق مستغرق μουστεγρὰκ οὐλ-ἀράκ.

Περισάρωμα, τὸ سپورندى σουπουρουνδού. [ἐδζέλλ.

Περίσεπτος, ον اكرم ἐκρέμ, اجل

Περισκελίς, ἡ καὶ **—λιον,** τὸ پانتالون πανταλόν, شالوار σαλβάρ, چاقشير τσακσίρ, پوتور ποτούρ.

Περισκέπτομαι, ايجه دوشونمك ἐγίδζε δουσούνμέκ, ا. انتباه ἰντιπὰχ ἰτ. ‖ (μτχ.) *περιεσκεμμένος* احتياطلى ἰχτιγιατλή, متبصر μουτεπασσήρ, متنبه μουτενεπῖχ, متأمل μουτεεμίλ, متفكر μουτεφεκκίρ. ‖ —ως (Ἐπρ.) متبصرانه μουτεπασσηρανέ, متفكرانه μουτεφεκκιρανέ.

Περίσκεπτος, ον, هر طرفدن كورينور χὲρ ταραφδὰν γκιορούνούρ, مرغوب μεργούπ.

Περίσκεψις, ἡ اختياط ἰχτιγιάτ, بصيرت πασηρέτ, انتباه ἰντιπάχ, تفكر τεφεκκιούρ.

Περισκόπησις, ἡ اطرفه نظر ا. ἐτραφδὰ ναζὰρ ἰτ. تفتيش τεφτίς.

Περισκοπ(έω)ῶ, هر طرفده نظر ا. χὲρ ταραφδὰ ναζὰρ ἰτ. دقت ا. δηκκὰτ ἰτ. تفتيش ا. τεφτὶς ἰτ.

Περισπασμός, ὁ قاريشيقلق καρησηκλήκ, دغدغه δαγδαγά, تشويش τεσβίς, آشوب ἀσούπ. § اشغال ἰσγάλ, غائله γαϊλέ, بلا πελά. «— τοῦ πνεύματος ذهن اشغال ἰσγάλι ζίχν. «ἔχω πολλοὺς —οὺς چوق بلاسى او. τσὸκ πελασὶ ὀλ.

Περισπαστικός, ή, όν, موجب اشغال μουδζίπι ἰσγάλ.

Περισπουδάζω, فوق العاده بذل همت ا. φὲβκ ἐλ-ἀδὲ πέζλι χημμὲτ ἰτ.

Περισπούδαστος, ον, زياده سيله مرغوب مستحب ζιγιαδεσὶ ἰλὲ μεργούπ, μουστεχάπ.

Περισπ(άω)ῶ, چكوب قوپارمق τσεκιοὺπ κοπαρμάκ, تفريق و افراز ا. τεφρὶκ οὐ ἰφρὰζ ἰτ. چوريمك τσεβιρμέκ, چكديرمك τσεκδιρμέκ, جلب دقت ا. δζέλπι δηκκὰτ ἰτ. § اشغال ا. ἰσγὰλ ἰτ. § (Γρμ.) شو اشارتى قومق σοὺ ἰσαρετὶ κομάκ. «ἡ περισπωμένη (Γρμ.) شو اشارتك اسمى σοὺ ἰσαρετὶν ἰσμί, مد μέδδ.

Περισσεία, ἡ ارتمه ἀτμά, زائدلك ζαϊδελίκ, فضله φαζλά. § بوللق πολλούκ, چوقلق τσοκλούκ, افزونى ἐφ[...] ζουνί, فراوانى φεραβανί, غزارت γα[...]ζαρέτ.

Περίσσευμα, τὸ آرتيق ἀρτή[κ], فضله φαζλά, زوائد ζαϊδ πλ. زوائد ζα[...] βαΐδ, بقيه πεκηγέ, باقى πακή, فضل[ه] τεφαζούλ. «— λογαριασμοῦ حساب تفاضل χησάπ τεφαζουλή.

Περισσεύω, آرتمق ἀρτμάκ, زياده ζιγιαδὲ ὀλ. زائد-فضله قالمق-او. ζα[ϊ]ὶδ-φαζλὰ καλμὰκ-ὀλ. «καὶ περισσεύει ἀκόμη ارتار بيله ἀρτὰρ πιλέ.

Περισσός, ή, όν, چوق τσόκ, متعدد μουτεαδδάδ, زياده ζιγιαδέ, قليل[...] κιούλλιγετλή. Ἴδε καὶ Περιττός. «ἐκ —σοῦ فضله φαζλά, زياده‌دن [بو]لونمدن λουζουμινδὲν ζιγιαδέ.

Περισσότερος, α, ον, [د]اها δαχὰ ζιγιαδέ, چوق τσόκ, اكثر ἐκσέρ. «οἱ —οι [چ]وغى τσογού, اكثريسى ἐκσερισί, اغلب[ى] γλεπί, زياده‌سى ζιγιαδεσί. «τὸν —ρον χρόνον اكثر زمانده ἐκσέρι ζεμανδά. «—α τῶν πέντε φράγκω[ν] بش فرانقدن زياده πὲς φρανκδὰν ζιγια[...]δέ. «οὔτε —ον οὔτε ὀλιγώτερο[ν] نه آرتيق نه اكسيك νὲ ἀρτὶκ νὲ ἐκσίκ [...] تام او قدر τὰμμ ὃ καδάρ. «οἱ —οι τῶν ἀνθρώπων اكثر ناس ἐκσέρι νάσ. «(τὸ οὐδ.) —ον (ἐπρ.) داها δαχά آرتيق ἀρτίκ, بوندن زياده πουνδὰν ζι[...]γιαδέ, بوندن بشقه πουνδὰν πασκά. «τί θέλεις —ον بوندن زياده نه استرسن πουνδὰν ζιγιαδὲ νὲ ἰστέρσιν,

Περισταλτικός, ή, όν, استداری ἰστιδαρί. «— ἡ ἐνέργεια حركت مستديره χαρεκέτι μουστεδιρέ, حركت ديدانيه χαρεκέτι διδανιγέ.

Περίστασις, ἡ حال χάλ πλ. احوال ἀχβάλ, حالت χαλὲτ πλ. حالات χαλἀάτ, فرصت φουρσάτ, وقت βάκτ, وقت مناسب βάκτι μουνασίπ, وقت و حال βάκτ οὐ χάλ, قضا καζά, ظهورات ζουχουράτ. § اتفاق ἰττιφάκ. § وقوعات βουκουάτ. § تهلكه τεχλικέ. «κατὰ —ιν ἢ ἐκ —σεως تصادفا τεσάδουφεν, قضاره καζαρά, ازقضا ἐζ-καζά, اتفاقا ἰττιφάκεν. «ἐπιβαρυντικαὶ —σεις اسباب مشدده ἐσπάπι μουσεδδεδέ. «ἀξιοσημείωτος — شايان دقت بر سαγιάνι δηκκάτ πὶρ χάλ. «κατὰ τὰς —σεις وقت و حاله كوره βάκτ οὐ χαλὲ γκιορέ, حسب الاقتضاى حال χάσπ λ-ικτιζάϊ χάλ. «ἡ παροῦσα — احوال حاضره ἀχβάλι χαζηρέ, شمديكى وقت و حال σιμδικὶ βάκτ οὐ χάλ. «καλὴ — فرصت حسنه φουρσάτι χουσνέ. «εὐνοϊκὴ — وقت مساعد βάκτ μουσαΐδ. «δράττομαι τῆς —σεως انتهاز فرصت ا ἰντιχάζι φουρσάτ ἰτ. اختلاس فرصت ا ἰχτιλάσι φουρσάτ ἰτ. «ἐπωφελοῦμαι τῆς —σεως اغتنام فرصت ا ἰγτινάμι φουρσάτ ἰτ.

Περιστατικός, ή, όν, تصادفى τεσαδουφί, عارضى ἀριζί. «τὸ —ὸν Ἴδε Περίστασις. «τὰ —κὰ احوال ἀχβάλ. § —ῶς (ἐπρ.) تصادفا τεσάδουφεν, قضارا καζαρά.

Περιστέλλω, احاطه ا ἰχατὰ ἰτ. § تزيين ا τεζγὶν ἰτ. § حصر ا χάσρ ἰτ. منع ا μέν' ἰτ. تقليل ا τακλὶλ ἰτ. «— τὰς δαπάνας مصارفى تقليل ا μεσαριφὶ τακλὶλ ἰτ. «— τὰς καταχρήσεις سؤ معاملاتى منع ايلامك σοὺϊ μουαμελατὶ μέν' ἐϊλεμέκ.

Περιστερά, ἡ (Ζλγ.) كوورجين γκιούβερδζίν, حامه χαμαμέ, كبوتر κεπουτέρ.

Περιστερεὼν, ὁ καὶ **—ρών,** ὁ كوورجين قومسى γκιούβερδζὶν κουμασί, كوورجينلك γκιούβερδζινλίκ.

Περιστοιχίζω, قوشاتمق κουσακτμάκ, اطرافنى چويرمك ἐτραφινὶ τσεβιρμέκ, اورتهيه آلمق ὀρταγιὰ ἀλμάκ, احاطه ا ἰχατὰ ἰτ. § (πθ.) —ομαι احاطه اولنمق ἰχατὰ ὀλουνμάκ, معيتده او μαγετενδὲ ὀλ.

Περιστολή, ἡ حصر χάσρ, منع μέν'. § (Φσ.) حركت ديدانيه χαρεκέτι διδανιγέ.

Περιστρέφω, بالاطراف دور ا πὶλ-ἐτρὰφ δέβρ ἰτ. چويرمك τσεβιρμέκ, دوندرمك δὸνδουρμέκ. § (πθ.) بالاطراف دونمق πὶλ-ἐτρὰφ δὸνμέκ. § دائر-مدار او δαῒρ-μουτεδαῒρ ὀλ. «ὁ λόγος του περιστρέφεται ἐπὶ τῆς ἠθικῆς نطقى اخلاقه مدارٔدر νουτκὴ ἀχλακὰ μουτεδαΐρδιρ.

Περιστροφή, ἡ دور δέβρ, دوران δεβεράν, دوريه δεβριγέ. § (μτφρ.) حيله χηλέ, دسيسه δεσισέ, اويون ὀγιούν. «ὁμιλῶ μὲ —ὰς دوريه ايله سويلمك

δεβριγὲ ἰλὲ σοϊλεμέκ. ا. تعريض ταʽ-ρίζ ἰτ.

Περιστροφικός, ή, όν, دورى δεβρί. «—ἡ *κίνησις* حركتدوريه χα-ρεκέτι δεβριγέ.

Περίστρωμα, τὸ مقات μακάτ, حالى χαλί.

Περίστυλος, ον, (Ἀρχτ.) صره ديركلر σηρὰ διρεκλέρ, ديركلك διρε-κλίκ, رواق ρεβάκ.

Περισυστολή, ἡ (I) ما بين الانبساط و الانقباض μαπέϊν οὐλ-ἰνπισὰτ β-ἐλ ἰνκηπάζ, قرب انقباض القلب κούρπι ἰν-κηπὰζ οὐλ-κάλπ.

Περισφίγγω, ا. بالاطراق سد ا. πὶλ ἐτρὰφ σέδδ ἰτ. [ἐτρὰφ σέδδ.

Περίσφιγξις, ἡ بالاطراف سد πὶλ

Περισφύριον, τὸ ديز باغى δίζ παγή, ديزلك διζλίκ.

Περισώζω, ا. تخليص ταχλὶς ἰτ. § (πθ.) خلاص اولمق-بولمق χαλὰς ὀλ-μὰκ-πουλμάκ.

Περισωρεύω, اطرافه ييغمق ἐτρα-φὰ γιγμάκ.

Περιτειχίζω, ديوار چكمك διβὰρ τσεκμέκ, ا. احاطه ديوارله διβάρλε ἰ-χατὰ ἰτ. ا. ديوارله سد διβάρλε σέδδ ἰτ. §(μτχ.) *περιτετειχισμένος* مسدود μεσδούδ, ديوار ايله محاط διβὰρ ἰλὲ μουχάτ. «*κῆπος περιτετειχισμένος* ديوار ايله محاط باغچه διβὰρ ἰλὲ μου-χὰτ παγτσέ.

Περιτείχισις, ἡ καὶ **—σμός,** ὁ اطرافده ديوار چكمه ἐτραφδὰ διβὰρ τσεκμέ.

Περιτείχισμα, τὸ ديوار و يا چيتلك ... محاط محل διβὰρ βὲ γιὰ τσίτλε μου-χὰτ μαχάλλ, حصار χησάρ.

Περιτέμνω, بالاطراف كسمك πὶλ ἐτρὰφ κεσμέκ. § ا. سنت σοὺννὲτ ἰτ. ختان-ختن ا. χητὰν-χὰτν ἰτ. «*περι-τετμημένος* سنتلى σοὺννετλή, مختون μαχτούν.

Περιτομή, ἡ (Χργ.) سنت σοὺν-νέτ, ختان χητάν, ختن χάτν, ختانه χητανέ.

Περιτόναιον, τὸ καὶ **—νειον,** τὸ (I) غشا منبطن البطن γησὰϊ μου-στεπετὶν οὐλ-πάτν, پريطون περιτόν, صفاق σηφάκ.

Περιτονῖτις, ὁ (I) التهاب صفاق ἰλτιχάπι σηφάκ, التهاب پريطون ἰλ-τιχάπι περιτόν, التهاب حجاب مستبطن ἰλτιχάπι χεδζάπι μουστεπετίν.

Περίτρανος, ον, اوضح ἐβζάχ, عيان ἀγιάν.

Περιτραχήλιον, τὸ كردانلق κερδανλήκ.

Περιτρέπω, دوندرمك δὸνδουρ-μέκ, چورمك τσεβιρμέκ, ا. ومار .... τὰρ οὐ μὰρ ἰτ.

Περιτρέχω, اطرافه قوشمق ἐτρα-φα κοσμάκ, كزمك γκεζμέκ, ... طولاشمق γκεζοὺπ δολασμάκ.

Περίτριμμα, τὸ (τῆς ἀγορᾶς) چاپقين τσαπκίν, خيلاز χαϊλάζ, ... γκιὸυλγανί.

Περίτρομος, ον, مرعوب με-ρούπ, دهشتلى δεχεσ̌τ-νάκι.

Περιτροπή, ἡ دور δέβρ, دوران δεβεράν. «ἐκ —πῆς» بالنوبه πὶλ-μουναβεπέ, نوبتله νεβπέτλε.

Περιτρώγω, كميرمك γκεμιρμέκ, | قضم κάζμ ἰτ. يوتمق γιουνουτμάκ. | كسمك κεσμέκ. | تنزيل τενζὶλ ἰτ.

Περιττεύω, زياده او ζιγιάδὲ ὀλ. | (Γρμ.) زائد او ζαΐδ ὀλ. «τὸ ἐπίθετον τοῦτο περιττεύει» بو صفت زائددر που σηφάτ ζαΐδδιρ.

Περιττολογία, ἡ فضله و لزومسز لقردى λουζουμσοὺζ βὲ φαζλὰ λακηρδή, زائد لقردى ζαΐδ λακηρδὴ يهوده سوز πιχουδὲ σόζ.

Περιττολόγος, ὁ قوال καββάλ.

Περιττολογ(έω)ῶ, لزومسز يره چوق سويلمك λουζουμσοὺζ γερὲ τσὸκ σοϊλεμέκ, | تطويل كلام ا. τατβίλι κελιάμ ἰτ.

Περιττός, ή, όν, زائد ζαΐδ πλ. زوائد ζεβαΐδ, لزومسز λουζουμσοὺζ, يهوده πιχουδέ. | (Ἀρθ.) تك τέκ, فرد φέρδ, وتر βετέρ. «ὁ ὅρος οὗτος εἶναι —» بو شرط زائددر πού σάρτ ζαΐδδιρ. «ἡ λέξις αὕτη εἶναι —ἡ» بو لفظ زائددر πού λάφζ ζαΐδδιρ. «οἱ ἀριθμοὶ τρία, πέντε καὶ ἑπτὰ εἶναι —οἱ» اوچ و بش و يدى عددلرى اعداد وترددر οὔτς βὲ πὲς βὲ γεδὶ ἀδεδλερὶ ἀδάδι βετέρδιρ. «τὰ περιττὰ (πράγματα)» زوائد ζεβαΐδ. «λόγοι —οἱ» زائد كلمات κελιμάτι ζαΐδέ. «ἔξοδον —όν» زائد مصرف μασράφι ζαΐδ.

Περιττοσύλλαβος, ὁ καὶ ἡ (Γρμ.) زائد هجالى ζαΐδ χεδζαλή.

Περίττωμα, τὸ نجاست νεδζασέτ, فضلات φαζλάτ, ثفل σέφλ.

Περιττωματικός, ή, όν, فضلى φαζλή, ثفلى σεφλή. «ὗλαι —αὶ» مواد فضليه μεβάδι φαζλιγέ, مواد ثفليه μεμάδι σεφλιγέ.

Περιτύλιγμα, τὸ ظرف ζάρφ, قاب κάπ.

Περιτυλίσσω, صارمق σαρμάκ. | (πθ.) صارلمق σαρηλμάκ. | (ἀλληλ.) صارشمق σαρησμάκ.

Περιϋβρίζω, ناموسه طوقنمق ναμουσὰ δοκανμάκ, | شتم و تحقير ا. σέτμ οὐ ταχκὶρ ἰτ. | بدسوء معامله ا. πὲδ-σουΐ μουαμελὲ ἰτ.

Περιΰβρισις, ἡ شتم σέτμ, كسر ناموس κέσρι ναμούς.

Περιφανής, ές, مشهور μεσχούρ, شريف σερίφ, جليل δζελίλ. | —ῶς (ἐπρ.) ظاهرا ζάχηρεν علنا ἄλινεν. [νούρ.

Περιφεγγής, ές, پر نور πούρ

Περιφέρεια, ἡ دائره δαϊρέ, چوره τσεβρέ, چورنتى τσεβρεντί. | (Μθμ.) محيط دائره μουχὴτ δαϊρέ, محيط μουχήτ. | (Γγρ.) ملحقات μουλχακάτ, دائره δαϊρέ. «ἡ — τῆς πόλεως, τοῦ κήπου» شهرك - باغچهك چورهسى σεχρὶν - παγτσενὶν τσεβρεσί, بلده دائره و حديقه δαϊρέϊ πελδὲ βὲ χαδικά.

Περιφερής, ές, يووارلق γιουβαρλάκ, مدور μουδεββέρ.

Περιφέρω, اوته يه بريه كتيرمك ὀ-

τεγὲ περουγὲ γκετιρμέκ, طولاشدیرمق δολαὅδηρμάκ, دورایتدیرمك δέβρ ἰτ-διρμέκ. § (πθ. καὶ μσ.) اطرافه طولاشمق ἰτραφὰ δολαὅμάκ, دور ا. δέβρ ἰτ. كزمك γκεζμέκ. «— τὰ βλέμματα بالاطراف امرار نظر ا. ἰμράρι ναζάρ ἰτ. پیل-اطراف عطف نظر ا. πὶλ-ἐτρὰφ ἄτφι ναζάρ ἰτ.

Περίφημος, ον, مشهور μεὅχούρ πλ. مشاهیر μεὅαχήρ, شهرتشعار ὅόχρὲτ-ὅιάρ, شهرتیافته ὅόχρὲτ-γιαφτέ. § اعلا ἀλιά.

Περιφλεγής, ές, مشتعل μουὅτεάλ, فروزان φερουζάν, علوكیر οὐλουβγκίρ.

Περιφλέγω, علولندیرمك οὐλουβλενδιρμέκ, اشعال ا. ἰὅά'λ ἰτ. احتراق ا. ἰχτιρὰκ ἰτ.

Περίφοβος, ον, چوق قورقاق τσὸκ κορκάκ, مرعوب μερούπ, متهول μουτεχαββίλ. [δεβεράν.

Περιφορά, ἡ دور δέβρ, دوران

Περίφραγμα, τὸ چیت τσίτ, چورنتی τσεβριντί, دیوار διβάρ.

Περίφρακτος, ον, بالاطراف مستور πὶλ ἐτρὰφ μεστούρ.

Περίφραξις, ἡ بالاطراف ستر πὶλ ἐτρὰφ σέτρ.

Περίφρασις, ἡ تعریف τα'ρίφ, حال تعریف τα'ρίφι χάλ, اطناب ἰτνάπ.

Περιφράσσω, دیوار ویاچیتله احاطه ا. διβὰρ βέ γιὰ τσὶτ ἰλὲ ἰχατὰ ἰτ. اطرافنی چویرمك ἰτραφινὶ τσεβιρμέκ. «κῆπος περιεφραγμένος μὲ τοῖχον دیوار ایله محاط باغچه διβὰρ ἰλὲ μουχὰτ παγτσέ, دیوار ایله چویرلمش باغچه ἐτραφὶ διβὰρ ἰλὲ τσεβιριλμὶς παγτσέ.

Περιφραστικός, ή, όν, تعریفی τα'ριφί. § —ῶς (ἐπρ.) تعریف حال ایله τα'ρίφι χὰλ ἰλέ, تعریف ایله τα'ρὶφ ἰλέ. «ὁμιλῶ —ῶς تعریف حال صورتیله افادهٔ مرام ا. τα'ρίφι χὰλ σουρετιλὲ ἰφαδέϊ μεράμ ἰτ.

Περιφρόνησις, ἡ حقارت χακαρέτ, تحقیر ταχκήρ, ذلت ζιλλέτ, استحقار ἰστιχκάρ. «ἡ — τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου استحقار عمر و موت ἰστιχκάρι ὅμρ οὐ μέβτ.

Περιφρονητέος, α, ον, شایان تحقیر ὅαγιάνι ταχκήρ, حقیر χακήρ, ذلیل ζελίλ, موجب تحقیر μουβζίπι ταχκήρ, مهین μουχίν, محقر μουχακκάρ. «— ἄνθρωπος شایان تحقیر بر آدم ὅαγιάνι ταχκὴρ πὶρ ἀδάμ.

Περιφρονητής, ὁ محقر μουχακκήρ, تحقیر آمیز ταχκὴρ-ἀμίζ, حقارت آلود χακαρὲτ-ἀλούδ.

Περιφρονητικός, ή, όν, تحقیری ταχκηρή, تحقیر آمیز ταχκὴρ ἀμίζ. «βλέμμα —ὸν سیمای تحقیر آمیز σιμάϊ ταχκὴρ-ἀμίζ. «λόγοι —οὶ كلمات تحقیر آمیز κελιμάτι ταχκὴρ-ἀμίζ.] § —ῶς (ἐπρ.) تحقیر آمیزانه ταχκὴρ-ἀμιζανέ.

Περιφρον(έω)ῶ, تحقیر ا. ταχκὴρ ἰτ. استحقار ا. ἰστιχκὰρ ἰτ. نظر حقارتله باقمق ναζάρι χακαρέτλε πακμάκ, تحقیر آمیز معامله ا. ταχκὴρ-ἀμὶζ μουαμελὲ ἰτ. «δὲν πρέπει νὰ περι-

φρονῇ τις τοὺς πτωχούς, τοὺς δυσ-τυχεῖς فقرا و محتاجينى تحقير ايتك جائز دكلدر φουκαρὰ βὲ μουχταδζινὶ ταχ-κὴρ ἰτμὲκ δζαΐζ δεγίλδιρ. «περι-φρονημένος محقر μουχακκάρ, مستهان μουστεχάν, ذليل ζελίλ, ديده تحقير ταχκὴρ-διδέ, خوار χόρ, حقير χα-κήρ.

Περιφρούρησις, ἡ بالاطراف حرست محافظه πὶλ-ἐτρὰφ χερασὲτ-μουχα-φαζά.

Περιφρουρ(έω)ῶ, بالاطراف حرست و محافظه ا πὶλ-ἐτρὰφ χερασὲτ βὲ μουχαφαζὰ ἰτ. [μάκ.

Περιφρύγω, قاوورمق καβουρ-

Περιφυλάττω, بالاطراف حفظ ا. πὶλ-ἐτρὰφ χὴφζ ἰτ.

Περιχαρής, ές, آشورى مسرور و متلذ ἀσουρὶ μεσροὺρ βὲ μουτελε-ζίζ, ممنون μεμνούν, بك دلشاد و شادمان πὲκ διλσὰδ βὲ σαδμάν.

Περιχέω καὶ **—χύνω,** اطرافه دوكك ἐτραφὰ δὸκμέκ.

Περιχρίω, بالاطراف سورمك πὶλ-ἐτρὰφ σούρμέκ.

Περίχρυσος, ον, بالاطراف مذهب πὶλ ἐτρὰφ μουζεχέπ.

Περιχρυσ(όω)ῶ, بالاطراف تذهيب ا πὶλ-ἐτρὰφ τεζχὴπ ἰτ.

Περίχωρος, ον, جوار δζιβάρ, حوالى χαβαλή, اطراف ἐτράφ. «τὰ πε-ρίχωρα شهرك اطراف و حواليسى σεχρὶν ἐτρὰφ βὲ χαβαλησή, جواردە كائن قريه لر δζιβαρδὰ κιαΐν καριγελέρ.

Περίψυξις, ἡ (I) تبريد τεπρίδ, تبرّد τεπερρούδ.

Περιώδυνος, ον, اوجع ἐδδζά.

Περιώνυμος, ον, مشهور μεσ-χούρ, اشهر ἐσχέρ, شهرتشعار σόχρετ-σιάρ, نامدار ναμδάρ, معروف μα'ρούφ.

Περιωρισμένος, η, ον, محدود μαχδούδ, محصور μαχσούρ. § قيصه κησά, قاصر κασήρ.

Περιωπή, ἡ محل مرتفع μαχάλλι μουρτεφί. § ذروه ζερβέ, درجهٔ اعلا δερεδζέϊ ἀλζά. «ἄνθρωπος ὑψηλῆς —ῆς اشرفدن ἐσραφδάν.

Πέρνω, Ἴδε Λαμβάνω.

Περνῶ, كچيرمك γκετσιρμέκ, نقل ايتديرمك νάκλ ἰτδιρμέκ. § (ἀμτβ.) كچمك γκετσμέκ. «— εἰς τὸ κατά-στιχον دفتره كچيرمك-قيد ا. τεφτερὲ γκετσιρμὲκ-καΐδ ἰτ. «— εἰς τὸν λογαριασμὸν حسابه كچيرمك χησαπὰ γκετσιρμέκ. «— τὴν κλωστὴν ἀ-πὸ τὴν βελόνην ديزمك διζμέκ. «— ἄντικρυ قارشويه كچمك καρσουγιὰ γκετσμέκ, «— μέσα كيرمك γκίρ-μέκ. «— τὸν καιρόν μου وقت امرار ا. ἰμράρι βακτ ἰτ. وقتى كچيرمك βα-κτινὶ γκετσιρμέκ. «πῶς περνᾶτε; نصلسكز νάσιλσινιζ; «— τὸ κτῆμα εἰς τὸ ὄνομά τινος املاكى برينك نامنه كچيرمك-انتقال ا. ἐμλακὶ πιρινὶν ναμινὰ γκετσιρμὲκ-ἰντικὰλ ἰτ. «— τὸ ὄ-ρος طاغى اشمق δαγὴ ἀσμάκ. «ἐπέρα-σεν ἡ διορία του ومدتى كچمش βα-δεσὶ γκετσμίς. «αὐτὸ τὸ νόμισμα

δὲν περνᾷ بو پاره كچمز *πού παρά γκετσμέζ.*

Περόνη, ἡ ايليك ἰλίκ. § (συθ.) پرون πιρόν, چاتال τσατάλ. § (I) قصبهٔ صغری κασαπάϊ σουγρά, شطيه σαζηγέ.

Περονῖτις, ὁ(I) شطّی σαζή'.

Περροῦκα, ἡ صاچ طاقمه τακμὰ σάτς.

Περπερεία, ἡ تكبر τεκεππούρ.

Πέρπερος, ον, متكبر μουτεκεππίρ.

Περσέα καὶ **Περσεία,** ἡ (Βτ.) شفتالی آغاجی σεφταλὴ ἀγαδζή.

Περσεύς, ὁ (Ἀστρ.) فارس φαρίς.

Πέρυσι(ν), (Ἐπρ.) گچن سنه γκετσὲν σενέ, سابقه سنه σενέϊ σαπικά.

Περυσινός, ή, όν, گچن سنه‌لك γκετσὲν σενενίν.

Πέσιμον, τὸ دوشمه δόυσμέ, سقوط σουκούτ.

Πεσσεία, ἡ دامه اويونی δάμα ὀγιουνού.

Πεσσός, ὁ دامه‌طاشی δάμα τασή. § پول πούλ. § پياده πιγιαδέ.

Πεσσευτική, ἡ دامه اويونی δάμα ὀγιουνού. § شطرنج اويونی σατρὰνδζ ὀγιουνού.

Πέταγμα, τὸ آتمه ἀτμά. § (ἐπὶ πτηνῶν) اوچمه οὔτσμέ, اوچيش οὐτσούς, طيران ταϊράν, پرواز περβάζ.

Πέταλον, τὸ نعل νά'λ. § (Βτ.) ورق βαράκ πλ. اوراق ἐβράκ, ورقهٔ توجيه βαρικάϊ τεβιδζιγέ.

Πεταλοποιός, ὁ نعلبند να'λπένδ.

Πεταλοῦδα, ἡ (Ζλγ.) كلبك κελεπέκ, پروانه περβανέ. فرفور φουρφούρ.

Πεταλώνω, نعل اورمق να'λ βουρμάκ, نعللامق να'λλαμάκ.

Πετάλωμα, τὸ نعللامه να'λλαμά.

Πεταλωτής, ὁ نعلبند να'λπένδ.

Πέτασος, ὁ شاپقه σάπκα. § (Βτ.) قبه κουπέ, كنبد κιουνπέδ.

Πέταυρον, τὸ καὶ **Πέτευρον,** τὸ اينجه تخته ἰνδζὲ ταχτά. § داوره πεδάβρα. § چندره τσινδερέ.

Πετεινάριον, τὸ (Ζλγ.) خورس پلیجی χορὸς πιλιδζί.

Πετεινός, ὁ (Ζλγ.) خورس χορός, ديك δίκ. «*ὁ — τοῦ τουφεκίου* تفنك خورسی τουφὲνκ χοροσού.

Πέτρα, ἡ طاش τάς, حجر χέδζρ πλ. احجار ἀχδζάρ, سنك σένκι. «— *σκληρὰ* حجر صلب χέδζρι σέλπ. «— *τῆς δάμας* دامه طاشی δάμα τασή, § (I) Ἴδε Λιθίασις.

Πετραῖος, α, ον, قيالی καγιαλή, سنكی σενκί.

Πετρᾶς, ὁ طاشجی ταςδζή.

Πετρέλαιον, τὸ نفت ياغی νέφτ γιαγή, نفت νέφτ, پترول πετρόλ.

Πετραχήλιον, τὸ كردانلق γκερδανλήκ.

Πέτρινος, η, ον, طاشدن مصنوع δασδὰν μασνού', سنكين σενκίν.

Πετροβολία, ἡ —**λισμός,** καὶ —**λημα,** τὸ طاش آتمه τὰς ἀτμά, طاشلامه τασλαμά.

Ιετροβόλος, ὁ سنك آتدر σένγκ-δάζ.

Ιετροβολ(έω)ῶ, طاش آتق τὰς μάκ, طاشلامق τασλαμάκ.

Ιετροκάρβουνον, τὸ معدن كورى :'δὲν κιὀμὀυρού.

Ιετροκότσυφος, ὁ (Ζλγ.) قيا ; καγιὰ πουλπούλ.

Ιετροπόλεμος, ὁ طاش محاربه‌سى ς μουχαρεπεσί, طاش دوكوشى τὰς γιὸυσού.

Ιετροσέλινον, τὸ (Βτ.) چوبان ا τσοπὰν ὀτού.

Ιετροχελίδονον, τὸ (Ζλγ.) طاغ قيرلا" δὰγ κηρλανγηδζή.

Ιετρόψαρον, τὸ طاش باليغى τὰς ληγή.

Ιετρ(όω)ῶ καὶ κν. **—ώνω,** طاشه تحويل τασὰ ταχβὶλ ἰτ. تحجير ταχδζὶρ ἰτ. طاش كسلمك τὰς κε-μέκ.

ετρώδης, ες, طاشلى τασλή, طاشلق τασλήκ, سنكستان σενγκιστάν.

έτρωμα, τὸ طاش كسلمش τὰς ιλμίς. [τασλήκ.

ετρωτός, ή, όν, طاشلق

ετρών, ὁ طاشلق τασλήκ, سنكستان γκιστάν.

έτσα, ἡ درى δερί. § اكك قابوغى έκ καπουγού.

ετσέτα, ἡ Ἴδε Χειρόμακτρον.

ετσί, (καὶ τ' ἀπ' αὐτοῦ) Ἴδε μα.

ετ(άω)ῶ, اوچمق οὐτσμάκ, طيران ا. ταϊρὰν ἰτ. ا. پرواز περβὰζ ἰτ. «*κάμνω νὰ πετάξῃ* اوچورمق οὐτσουρ-μάκ. § آتمق ἀτμάκ.

Πευθήν, ὁ (Νλγ.) حوادثجى χα-βαδησδζή, حوادثجو χαβαδησδζού, ريپورتر ρέπορτερ.

Πεύκη, ἡ (Βτ.) چام آغاجى τσὰμ ἀγαδζή, صنوبر شجرى σεδζίρι σενεβπέρ.

Πεύκινος, η, ον, (Βτ.) چاملى τσαμλή

Πευκών, ὁ (Βτ.) چاملق τσαμλήκ.

Πέψις, ἡ (Ι) هضم χάζμ.

Πηγαδᾶς, ὁ قويوجى κουγιουδζού.

Πηγάδιον, τὸ قويو κουγιού, بئر πίρ, چاه τσάχ. «*ἀνοίγω* — قويو قازمق κουγιοὺ καζμάκ, ابتار ا. ἰπ-τιὰρ ἰτ.

Πηγαδήσιος, ον, بئرى πιρί. «*νερὸν —ον* قويو صويى κουγιοὺ σουγιού.

Πηγάζω, يردن چيقمق γερδὲν τσικ-μάκ, نبع-تنبع ا. νέπ'-τενεππού ἰτ. § حاصل او. χασὴλ ὀλ. نشأت ا. νεσέετ ἰτ. § چيقمق τσικμάκ, صدور ا. σου-δοὺρ ἰτ. صادر او. σαδὴρ ὀλ. ظهور ا. ζουχοὺρ ἰτ. § منتج او. μουντίδζ ὀλ. «*ὁ ρύαξ οὗτος πηγάζει δύο ὥρας μακρὰν* بو جدول ايكى ساعت مسافه‌دن نشأت ايدر πού δζεδβὲλ ἰκὶ σαὰτ μου-σαφεδὲ νεσέετ ἰδέρ.

Πηγαῖος, α, ον, پيكارلى πιναρ-λί, چشمه‌لى τσεσμελή. «*ὕδωρ —ον* پيكار صويى πινὰρ σουγιού, چشمه صويى τσεσμὲ σουγιού.

Πηγαιμός, ὁ كيديش γκιδίς, روش ρεβίς.

Πηγαίνω, Ἴδε Ὑπάγω.

Πήγανον, τὸ (Βτ.) صدف اوتى σαδὲφ ὀτού, سدب σαδέπ. «— τὸ *ἄγριον* مخمور چيچى μαχμοὺρ τσιτσεγί.

Πηγή, ἡ چشمه τσεσμέ, پيكار πι-νάρ, منبع μενπᾶ', ينبوع γενποῦ' πλ. ينابيع γεναπί. § (μτφ.) اصل ἀσήλ, منشا μενσά, مبدا μεπδά.

Πῆγμα, τὸ طوكش δὸνούς, منجمد μουνδζεμίδ.

Πήγνυμι καὶ—**νύω,** صوقمق σοκ-μάκ, ديكمك δικμέκ. § پختيلاتمق πιχτιλα-τμάκ, ا تخثير ταχσὶρ ἰτ. § (πθ.) صوقلمق σοκουλμάκ, ديكلمك δικιλμέκ. § پختيلانمق πιχτιλανμάκ, ا تخثر τε-χασσοὺρ ἰτ. «*πεπηγὼς* متخثر μουτε-χασσίρ.

Πηδάλιον, τὸ (Ντκ.) دومن δού-μέν, سكان σουκκιάν.

Πηδαλιουχία. دومنجيلك δὸυμεν-δζιλίκ. [δὸυμενδζί.

Πηδαλιοῦχος, ὁ (Ντ.) دومنجى

Πηδαλιουχ(έω)ῶ, (Ντκ.) ا دومنجيلك δὸυμενδζιλὶκ ἰτ. ا اداره ἰδαρὲ ἰτ.

Πήδημα, τὸ آتيليش ἀτιλίς, آتلايش ἀτλαΐς, آتلمه ἀτλαμά, برتاب περτάπ, وثب βέσπ, طفور τουφούρ. «*ἰδοὺ ἡ Ρόδος ἰδοὺ καὶ τὸ*— حالب اوراده ايسه آرشين بوراده χαλὲπ ὄραδα ἰσέ, ἀρσὴν πούραδα. [τλαΐσλή.

Πηδηκτός, ή, όν, آتلايشلى ἀ-

Πηδητής, ὁ صيچرايجى σητρ[αϊ]δζή, وثاب βεσσάπ, طفار ταφφάρ.

Πηδ(άω)ῶ, صيچرامق σητραμ[άκ], آتلمق ἀτλαμάκ, ا وثوب βουσ[ούπ] ἰτ. فيرلامق φιρλαμάκ, ا طفور του[φούρ] ἰτ. ا وثب-وثبان βέσπ-βεσεπὰν ἰτ.

Πήζω. (Μτβ.) طوندرمق δονδο[υρ]μάκ, پكشدرمك πεκιστιρμέκ, [پختي]لندرمق πιχτιλανδιρμάκ, پختيلاتمق πιχτιλ[ατ]μάκ, ا تخثير ταχσὶρ ἰτ. § (ἀ[μτβ.] αὐτπθ.) قويولاشمق κογιουλασμ[άκ], پختيلانمق πιχτιλανμάκ, پكشمك [πε]κισμέκ, قاتيلاشمق κατιλασμάκ, ا [تخثر] τεχασσοὺρ ἰτ.

Πηκταίνω, قويولاشديرمق κογ[ιου]λασδιρμάκ, قويولتمق κογιουλατμ[άκ], صلب حالنه قومق σέλπ χαλινὰ κομ[άκ], پختيلاتمق πιχτιλατμάκ. § (αὐτ[πθ.]) قويولانمق κογιουλανμάκ, پختيلانمق [πι]χτιλανμάκ.

Πηκτικός,ή,όν, قابل تخثير [κα]πίλι ταχσίρ.

Πηκτός, ή, όν, ديكلمش δι[κιλ]μίς. § صيق σήκ, قويو κογιού, [...] κεσίφ. § (ἐπὶ ὑγρῶν) قويو κογ[ιού] «*ἡ πηκτὴ* پختى πιχτή.

Πηλίκος, η, ον, بويوك ياخود اوزون νέκαδαρ πουγιοὺκ γιάχοδ[...] ζούν, قاچ ياشنده κάτς γιασίνδά. — *ον* (Μθμ.) خارج قسمت χαρίδζι σμέτ.

Πήλινος, η, ον, طوپراقدن ياپلمش τοπρακδὰν γιαπιλμίς. «*σκεύη*— چوملك τσόμλέκ, چناق τσανάκ.

Πηλοβατίδες, αἱ لاستيك پاپوچی λάστικ παπουτσού, جيزمه δζίζμέ.

Πηλοποιΐα, ἡ καὶ **—ουργία,** چامورجيلق τσαμουρδζουλούκ, چوملكجيلك τσομλεκδζιλίκ.

Πηλοποιός, ὁ καὶ **—ουργός,** چامورجی τσαμουρδζού, چوملكجی τσομλεκδζή.

Πηλός, ὁ چامور τσαμούρ, طين ... κίλ, بالچق παλδζήκ. «ὁ — δὲν δαρθῇ κέραμος δὲν γίνεται چامور ايشلنمزايسه كرميد اولماز ...) ...μούρ ἰσλενμὲζ ἰσὲ κερεμὶδ ...άζ.

Πηλ(όω)ῶ, چامور سورمك τσα-...σούρμέκ, چامورلامق τσαμουρ-...άκ.

...λωμα, τὸ καὶ **—σις,** ἡ چامور τσαμουρλαμά.

...ῆξις, ἡ καὶ **Πήξιμον,** τὸ ...δονμά, انجماد ἰνδζιμάδ, تجمد τε-...μούδ, پختيلانمه πιχτιλανμά, ... κατηλανμά, تخثر τεχασσούρ.

...ήρα, ἡ طوربه δορπά.

...ρός, ά, όν, سقط σακάτ.

...ρ(όω)ῶ, سقطلمق σακατ-...άκ.

...ῖττα, ἡ پيده πιδέ.

...χυς, ὁ آرشين ἀρσήν, اندازه ἐν-... ذراع ζιρὰ πλ. اذرع ἐζρά. § ...κτ.) ὁ — τῆς χειρὸς قول κόλ, ...σαΐδ, بيلك πιλέκ, مرفق μιρφάκ. ...ῶ μὲ τὸν —ν ذراع ايله اولچمك ... ἰλὲ όλτσμέκ, آرشين ايله اولچمك ἀρ-σὴν ἰλὲ όλτσμέκ, آرشينلامق ἀρσηνλα-μάκ, مساحه ا. μεσαχὰ ἰτ. «τετραγωνικὸς — ذراع مربع ζιρά'ϊ μουρεππί.

Πίανσις, ἡ سمين τεσμίν.

Πιάνω, Ἴδε Λαμβάνω, Συλλαμβάνω.

Πίαρ, τὸ قيماق καϊμάκ.

Πιάσιμον, τὸ طوتمه τουτμά, قبض καπζ, آلمه ἀλμά, اخذ ἄχζ. § (σνκδ.) قبضه καπζά.

Πιάτον, τὸ طباق ταπάκ.

Πίδαξ, ὁ پيكار πινάρ, چشمه τσεσμέ. § شادروان σαδηρβάν.

Πιέζω, صيقمق σηκμάκ, صيقشديرمق σηκησδηρμάκ, باصمق πασμάκ, تعصير ا. τα'σὶρ ἰτ. § تضييق ا. ταζγὶκ ἰτ. § (πθ.) صيقلمق σηκηλμάκ, باصلمق πασηλμάκ, تعصر ا. τεασσοὺρ ἰτ. § تضيق ا. τεζαγ-γιοὺκ ἰτ.

Πίεσις, ἡ صيقشديرمه σηκησδηρμά, صيقمه σηκμά, باصمه πασμά. تضييق ταζγίκ. «ἡ — τῆς ἀτμοσφαίρας تضييق هوا ταζγίκι χαβά.

Πιεστήριον, τὸ معصره μι'σαρέ, منكنه μένγκενέ, ماكينه μάκινά, دستكاه δεστγκιάχ. «τυπογραφικὸν — طبع ماكينه‌سی - دستكاهی τὰπ' μάκενασι-δεστγκιαχί. «βιβλίον ὑπὸ τὰ —ια كتاب طبع دردست δερδέστι τὰπ' κιτάπ. «θέτω ὑπὸ τὰ —ια ماكينه‌يه قومق μάκιναγια κομάκ.

Πιεστής, ὁ دستكاهجی δεστγκιαχδζή, ماكينه‌جی μάκινχδζη.

Πιεστός, ή, όν, قابل تضييق καπίλι ταζγίκ.

Πιζέλιον, τὸ (Βτ.) پیزلیه πιζέλγα.
Πιθαμή, ἡ قاریش καρίς.
Πιθανολογία, ἡ احتمال ἰχτιμάλ, πλ. احتمالات ἰχτιμαλάτ.
Πιθανολόγος, ὁ احتمالجی ἰχτιμαλδζή. احتمالجکو ἰχτιμαλ-γκιού.
Πιθανολογ(έω)ῶ, احتمالات سویلمک ἰχτιμαλλάτ σοϊλεμέκ.
Πιθανός, ή, όν, محتمل μουχτεμέλ, قابل καπίλ, ممکن μουμκίν, ملحوظ μελχούζ. «*εἶναι* —*όν ὅτι* احتمالدرکه ἰχτιμάλδιρκι,. محتملدر μουχτεμέλδιρ. ‖ —*ῶς* (ἐπρ.) غالبا γάλιπά, اغلب احتمال ایله ἀγλέπι ἰχτιμὰλ ἰλέ, حسب الاحتمال χάσπ ἐλ-ἰχτιμάλ, احتمالدرکه ἰχτιμάλδιρκι, بلکه πέλκι.
Πιθανότης, ἡ احتمال ἰχτιμάλ, احتمالات ἰχτιμαλάτ, امکان ἐμκιάν, اغلب احتمال ἀγλέπι ἰχτιμάλ. «*ὑπάρχει* — *ὅτι* واردرکه احتمالی ἰχτιμαλὶ βάρδιρκι. [χούμμ.
Πιθάριον, τὸ کوپ κιούπ, خم
Πιθηκίζω, میمون کبی تقلید ا. μαϊμοὺν κιπὶ τακλὶδ ἰτ. تقلید ا. τακλὶδ ἰτ. مواغده ا. μουδαγαδὰ ἰτ. محاکات ا. μουχακιάτ ἰτ.
Πιθηκισμός, ὁ تقلید τακλὶδ, محاکات μουχακιάτ, مواغده μουδαγαδά.
Πίθηκος, ὁ (Ζχγ.) میمون μαϊμούν, قرد κήρδ, پوزینه πουζινέ.
Πίθος, ὁ فوچی φουτσού, کوپ κιούπ, خم χούμμ. «*κενὸς* — بوش فوچی πὸς φουτσού. *εἰς τὸν τετριμμένον* —*ν ἀντλεῖν* (πρμ.) بوش

چالیشمق بوشنه πὸς πόσουνα ... λισμάκ.
Πίκρα, ἡ Ἴδε Πικρότης. ‖ ... حزن χούζν, کدر κεδέρ.
Πικραγγουριά, ἡ (Βτ.) ... خیاری γιαπὰν χηγιαρή.
Πικραίνω, آجیلاندیرمق ἀδζ... διρμάκ, آجی ایلک ἀδζὴ εϊλεμέκ, ... τὲλχ ἰτ. ‖ (τρπ.) صیقمق ... کدر ویرمک κεδὲρ βιρμέκ, بوزمق χοτὴρ πόζμάκ. ‖ (μσ. αὐτοπ... ομαι صیقلمق σηκηλμάκ, ... μουκεδδὲρ ὀλ.
Πικραμύγδαλον, τὸ ... ἀδζὴ παδέμ.
Πικρασμός, ὁ انکسار قلب ... σάρι κάλπ.
Πικρία, ἡ آجیلق ἀδζηλήκ, ... μεραρέτ, تلخی τελχί. ‖ (μτφ.) ... کدر و حزن χοὺζν οὐ κεδέρ, الم ἐλέμ...
Πικρίδιος, α, ον, ... δζημσή.
Πικρίζω, آجی اولمق ἀδζὴ ὀ... آجیلق پیدا ا. ἀδζηλὴκ πεϊδά... (ἀμτ.) آجی او. ἀδζὴ ὀλ. ... ا. κέσπ μεραρὲτ ἰτ.
Πικρικόν, τὸ (ὀξὺ) (Χημ.) پیقرین χαμίζι πικρίν.
Πικρόγλυκος, ον, ... ἀδζὴ τατλή.
Πικρόγλωσσος, ον, ... ἀδζὴ διλί, تلخ کفتار τὲλχ-γκιο...
Πικροδάφνη, ἡ Ἴδε Ροδα...
Πικρομάρουλον, τὸ (...

ιλι ἀδζὴ μαρούλ, هندبا χινδιπά.
Πικρομέλι, τὸ (Χημ.) پيقرومل πικρομέλ.
Πικρόκαρπος, ον, آجی میوه‌لی ἀ... ἡ μεϊβαλή.
Πικρός, ά, όν, آجی ἀδζή, مر ...ρρ, تلخ τέλχ. § شدید σεδίδ.
...ικρια — ὰ حزن ... πουκιάϊ ...ίν, انکین حزن سرشك σερσέκι ...ζιν-ενγκίζ. «*εἰρωνεία* —ὰ استهزای ... ἰστιχζάϊ σεδίδ. «—ὰ ἡ ἀλή-...α الحق مر ἐλ-χάκκουν μούρρουν, ...آجی سوز طوغری δογρού σὸζ ἀδζί-... § —ῶς (ἐπρ.) آجیلقله ἀδζιλίκλε, ... آجی ἀδζὴ πὶρ τάβρλε, مرارت μεραρὲτ ἰλέ, آجی آجی ἀδζὴ ἀ-...
Πικρότης, ἡ آجیلق ἀδζηλήκ, مر μεραρέτ, تلخی τελχί.
Πικρ(όω)ῶ, آجی ایتك ἀδζὴ ἐϊ-...έκ. [δηρμάκ.
...λατεύω, صیقشدیرمق σηκησ-
...ίλινος, η, ον, کچه‌دن یاپلمش κε-...δὲν γιαπηλμής.
...λοποιΐα, ἡ شاپقه‌جیلق σαπκα-...λήκ.
...λοποιός, ὁ καὶ **—πώλης,** ...شاپقه σάπκαδζη.
...λοπωλεῖον, τὸ شاپقه‌جی دکانی σάπκαδζη δουκκιανὶ-μαγα-... [τσέ.
...ῖλος, ὁ شاپقه σάπκα. § کچه κε-
...λοφόρος, ὁ شاپقه‌لی σάπκαλη.
...μελή, ἡ شحم σάχμ.

Πιμελῖτις, ἡ (Ι) التهاب نسج شحمی ἰλτιχάπι νέσδζι σαχμί.
Πίμπλημι, .ا املا ἰμλὰ ἰτ.
Πίμπρημι, .ا احراق ἰχρὰκ ἰτ.
Πινάκιον, τὸ تخته ταχτά, لوحه λεβχά. § (Νμ.) دفتر τεφτέρ, جدول δζεδβέλ, ليسته λίστα. § طباق ταπάκ, تپسی τεπσί, چناق τσανάκ. «*τὰ —ια τῆς ζυγαριᾶς* ترازی کوزلری-طاسلری چناقلغی τεραζὴ γκιοζλερὶ-τασλαρὴ-τσανακληγή. «*ἐγγράφω εἰς τὸ —* ليسته‌يه کچرمك λίσταγια γκετσιρμέκ. «*ἡ ὑπόθεσίς μας ἐγράφη εἰς τὸ —* دعوامز ليسته‌يه کچرمش δαβαμὶζ λίσταγια γκετσιρμίς.
Πινακίς, ἡ تخته ταχτά, لوحه λεβχά.
Πινακογραφία, ἡ ترسيم τερσίμ.
Πινακογράφος, ὁ رسام ρεσσάμ.
Πινακογραφ(έω)ῶ, .ا ترسيم τερσὶμ ἰτ.
Πινακοθήκη, ἡ تصويرخانه τασβιρχανέ, تصويرات موزه‌سی τασβηρὰτ μουζεσή. [πακδζή.
Πινακοπώλης, ὁ طباقجی τα-
Πινακωτή, ἡ پناقوت πινακότ.
Πίναξ, ὁ تخته ταχτά, لوحه λεβχά. § طوله τάβλα. § دفتر τεφτέρ, جدول δζεδβέλ. § (Βιβλ.) فهرست φιχρίστ, فهرس φιχρίς. «— *χρονολογικὸς* تقويم التواريخ τακβίμι οὐτ-τεβαρίχ. «—*ἀστρονομικὸς* زيج ζίδζ πλ. ازياج ἐζγιάδζ. «— *γενεαλογικὸς* شجره σεδζερέ. «— *ἀλφαβητικὸς* ترتيب هجا

اوزره مرتّب فهرست τερτίπι χεδζά οὐζρὲ μουρεττὲπ φιχρίστ. «— γεωγραφικὸς خريطه χαρίτα.

Πίννα καὶ **Πίννη**, ἡ (Ζλγ.) بيوك صدف πουγιοὺκ σαδέφ, پينا πίνα.

Πίνω, ايچمك ἰτσμέκ, .ا شرب σοὺρπ ἰτ. .ا نوش νοὺς ἰτ. «— *εἰς ὑγείαν τινὸς* بريك عشقنه باده‌نوش .او πιρινὶν ἠσκηνὰ παδενοὺς ὀλ. فلانك عشقنه ايچمك φιλανὶν ἠσκηνὰ ἰτσμέκ, .ا رفع قدح ρέφι καδὲχ ἰτ.

Πιπέρι, τὸ پپر πιπέρ, بوبر πούπέρ, فلفل φοὺλφούλ.

Πιπερίς, ἡ (Βτ.) پپر آغاجى πιπὲρ ἀγαδζή.

Πιπεροδοχεῖον, τὸ بوبر قوطيسى πούπὲρ κουτουσού, بوبر دان πούπὲρ-δάν.

Πιπερίζω, بوبر قومق πούπὲρ κο-[μάκ.

Πιπερών, ὁ بوبرلك πούπερλίκ.

Πιπερρόριζα, ἡ (Βτ.) زنجفيل ζινδζεφίλ, زنجبيل ζινδζεπίλ.

Πιπεροφάγος, ὁ فلفلخوار φοὺλφοὺλχάρ. [φοὺλφοὺλιγέ.

Πιπεροειδῆ, τὰ (Βτ.) فلفليه

Πιπερίνη, ἡ (Χημ.) فلفلين φοὺλφουλίν.

Πιπιλίζω, Ἴδε Ἐκμυζῶ.

Πιπράσκω, .ا بيع-فروخت πέϊ-φουρούχτ ἰτ.

Πίπτω, دوشمك δούσμέκ, .ا سقوط σουκούτ ἰτ. .او ساقط σακὴτ ὀλ. «*κάμνω νὰ πέσῃ* دوشورمك δούσουρμέκ, .ا اسقاط ἰσκάτ ἰτ. ϩ (ἐπὶ οἰκοδομῶν) ييقلق γικηλμάκ. ϩ .ا ثابت σαπὲτ ἰτ. .ا تصادف τεσαδούφ [ἰτ.] «— *κατὰ γῆς* يره دوشمك γερὲ δ[ού]σμέκ. «— *εἰς τὸ ὕδωρ* صويه دوشمك σουγιὰ δούσμέκ. «*ὅλοι οἱ ὀδόν[τες] του ἔπεσαν* بتون ديشلرى دوشدى πτοὺν δισλερὶ δοὺσδού, [ق]فتانى مسلول اولمشدر κιαφέϊ ἐσνανὶ μεσλοὺ[λ ὀλ]μούσδουρ. «*πίπτει βροχή, χιὼν* ... [ي]اغمور قار ياغيور γιαγμοὺρ-κὰρ γιαγή[ορ]. «— *ἀσθενὴς* خسته‌لانمق χαστα[λαν]μάκ, خسته دوشمك χαστὰ δού[σμέκ]. «*ὁ ἄνεμος ἔπεσε* روزكار دوشدى ρ[ου]ζκιὰρ δοὺσδού, سكونت بولدى ... σουκιοῦνὲτ πουλδού. «... γου *ἔλειψε νὰ πέσῃ* ... دوشه‌جك اولدى ἂζ καλδὶ δοὺσεδζὲκ ὀλ[δού]. «*τὸ πλοῖον ἔπεσεν ἔξω* ... دوشدى γκεμὶ καραγιὰ δού[σδού]. «— *ἀπὸ τὴν ὑπόληψίν μου* ... ساقط .او ἰτιπὰρδὰν σακὴτ ὀλ. «... *πεσεν εἰς τὴν μερίδα μου* ... دوشدى-اصابت ايتدى πχῖμὰ δοὺσδού-ἰσα[πὲτ] ἰτδί. «*ἡ ἑορτὴ ἔπεσε Κυριακὴ* ... بازار كونى تصادف ايتدى γιόρτού ... ζὰρ γκιουνοὺ τεσαδοὺφ ἰτδί.

Πισσοβελονιά, ἡ تيل τιγέ[λ] ...

Πισσόκωλα, (Ἐπρ.) آردين ... ἀρδὴν ἀρδήν. [τ...

Πίσσα, ἡ زفت ζίφτ. ϩ قطران ...

Πισσαλείφω, قطرانلامق κατ[ρα]λανμάκ.

Πισσάσφαλτος, ὁ قر اليهود ... ζίφτι κάφρ οὺλ-γιαχούδ.

[Π]ισσέλαιον, τὸ زفت یاغی ζίφτ [ι]αγή. [τρανλανμά.
[Π]ισσοκωνία, ἡ قطرانلاغه κα-
[Π]ισσουργός, ὁ زفتجی ζιφτδζή.
[Π]ισσ(όω)ῶ, زفتلمك ζιφτλενμέκ, زفت سور ζίφτ σούρμέκ. ‖ قطرانلاغق τρανλανμάκ.
[Π]ιστάκη, ἡ (Βτ.) فیستیق آغاجی [φισ]τὶκ ἀγαδζή.
[Π]ιστάκια, τὰ (Βτ.) فیستیق φι-[στί]κ, شام فیستیغی σάμ φιστιγή.
[Π]ίστευσις, ἡ اعتقاد ἰττικάδ, امنیت [έμν]ιγέτ.
[Π]ιστεύω, ایناغق ἰνανμάκ, اعتقاد [ἰ]τικὰδ ἰτ. .ا ایتمان ἰτιμὰν ἰτ. [ا]منیت-اعتما ἐμνιγὲτ-ἰτιμὰδ ἰτ. ‖ [Ἐ]κκλ.) .ا ایمان ἰμὰν ἰτ. «— εἰς [Θ]εὸν اللهه ایناغق ἀλλαχὰ ἰναν-[μά]κ. «δυσκολεύομαι νὰ πιστεύσω [τ]ο بوكا اعتقاد ایدهمیورم πουνὰ ἰτι-[κὰδ] ἰδέμεγιορουμ. ‖ (ἐναρθ.) τὸ Πι-[στε]ύω (Ἐκκλ.) دین اقراری δὶν ἰ-[κρα]ρί, شهادت ایمان σεχαδέτι ἰμάν. [ὁ] πιστεύων مؤمن μουεμίν, دیندار [δινδ]άρ, اهل ایمان ἔχλι ἰμάν.
[Π]ίστις, ἡ ایناغه ἰνανμά, اعتقاد [ἰτι]κάδ. ‖ اعتماد ἰτιμάδ, امنیت ἐ-[μνι]γέτ. ‖ (Ἐκκλ.) ایمان ἰμάν, دین ‖ (Ἐμπ.) اعتبار ἰτιπάρ. «κα-[λὴ] — حسن اعتبار χούσνι ἰτιπάρ. [«κα]κὴ — سوء اعتبار σούι ἰτιπάρ. [«νομ]εὺς καλῆς —εως شرعی ایله زعم [ζά'μμι σε]ὶρ ἰλὲ μουτε-[σαρρ]ίφ ... متصرف ζά'μμι σεΐρ ἰλὲ μουτε-[σαρρ]ίφ ὁλάν. «νομεὺς κακῆς —εως

باعتقاد الفاسد متصرف μουτεσαρρίφι πα-ἰτικὰδ οὐλ-φασίδ. «ἡ δημοσία — اعتبار عمومی ἰτιπάρι οὐμουμί. «ἐμ-πορικὴ — اعتبار تجاری ἰτιπάρι του-δζαρί. «ἄνθρωπος ἄνευ —εως وفاسز آدم βεφασὶζ ἀδάμ. «μὰ τὴν —ν μου ایمانم حق ایچون ἰμανὶμ χακκὴ ἰτσούν, دینم حق ایچون δινὶμ χακκὴ ἰτσούν. «ἡ χριστιανικὴ — دین عیسوی δίνι Ἰσεβί.
Πιστόλιον, τὸ طبانچه ταπάνδζα.
Πιστολισμός, ὁ طبانچه آتمه τα-πάνδζα ἀτιλμά. [δήκ.
Πιστοποίησις, ἡ تصدیق τασ-
Πιστοποιητικός, ή, όν, تصدیق τασδηκή, مصدق μουσαδδάκ. ‖ (οὐσ.) τὸ —ὸν (ἔγγραφον) تصدیقنامه τασ-δηκναμέ, شهادتنامه σεχαδετναμέ, علم و خبر ἴλμ οὐ χαπέρ. «—ὸν ὑγείας صحت شهادتنامهسی σηχχὰτ σεχαδετναμεσί. «—ὸν γάμου علم و خبری مناكحات μου-ναχεχὰτ ἴλμ οὐ χαπερί, ازدواج شهادتنامهسی ἰζδιβάδζ σεχαδετνα-μεσί. «—ὸν θανάτου وفات شهادتنامهسی βεφὰτ σεχαδετναμεσί.
Πιστοποι(έω)ῶ, .ا تصدیق τασ-δὴκ ἰτ. .ا تأمین τεεμὶν ἰτ. «ὁ —ῶν مصدق μουσαδδάκ, مشعر μουσίρ.
Πιστός, ή, όν, امین ἐμίν, معتمد μου'τεμέδ, صادق σαδήκ, خالص χα-λής, صحیح σαχήχ, وفاكار βεφακιάρ. ‖ (Θρσ.) مؤمن μουεμίν, دیندار δινδάρ. «— ὑπηρέτης صادق خدمتكار σαδὴκ χηδμετκιάρ. «φίλος — دوست وفاكار

δόστι βεφακιάρ, صادق محب μουχίππι σαδήκ. «— σύζυγος زوج صداقتكار ζέβδζι σαδακατκιάρ. «φιλία —ή محبت صادقه μουχαππέτι σαδηκά «—ή διήγησις روايت صحيحه ριβαγὲτ σαχηχά. «τὸ πιστὸν καὶ πλ. τὰ πιστὰ امنيت ἐμνιγέτ, اعتماد ἰτιμάδ. «δίδω τὰ —ὰ .ا امنيت-اعتماد ἰμνιγὲτ-ἰτιμὰδ ἰτ. «λαμβάνω τὰ —ὰ .امين او ἐμὶν ὀλ. ا. كسب امنيت κέσπι ἐμνιγὲτ ἰτ. «—ὸν ἀντίγραφον صورت عينا ἀΐνεν σουρέτ, مصدق صورت σουρέτι μουσαδδάκ. § —ῶς (ἐπρ.) صادقانه σαδηκανέ, صادقت ايله σάδακὰτ ἰλέ. صداقتكارانه σαδακατκιαρανέ.

Πιστότης, ἡ طوغريلق δογρουλούκ, صداقت σαδακάτ, صداقتكارى σαδακατκιαρή. § (Νμ.) امنيت ἀΐνιγέτ.

Πιστ(όω)ῶ καὶ κν. **—ώνω,** ('Εμπ.) .ا قيد مطلوب نامنه ναμινὰ ματλοὺπ κάϊδ ἰτ. ذمتنده كچرمك ζιμετινδὲ γκετσιρμέκ, .ا قرەدى-اعتبار κρεδὶ-ἰτιπὰρ ἰτ. «— λογαριασμὸν .ا بر حسابك مطلوباتنه قيد πὶρ χησαπὶν ματλουπατινὰ κάϊδ ἰτ. قرەدى حسابنه .ا ادخال κρεδὶ χισαπινὰ ἰδχὰλ ἰτ.

Πίστωσις, ἡ ('Εμπ.) اعتبار ἰτιπάρ, اعتبار مالى ἰτιπάρι μαλί. § ويرەسيه βιρεσιέ, قرەدى κρεδί. «ἀγοράζω πωλῶ ἐπὶ πιστώσει ويرەسيه آلق-صاتمق βιρεσιὲ ἀλμὰκ-σατμάκ. «ἀνοίγω —ν .ا كرەدى كشاد-آچمق κρεδὶ κισοὺσὰδ ἰτ.-ἀτσμάκ. «— καὶ χρέωσις مطلوب و ذمت ματλοὺπ βὲ ζιμμέτ, مطلوبات و ديونات ματλουπὰτ βὲ δ[...] γιουνάτ. «ἔκτακτος — فوق [...]مات [...]ا ταχσισάτι φέβκ ἐλ ἀδέ. «εἰς τὸν προϋπολογισμὸν [...]يصات ταχσισάτ.

Πιστωτικός, ή, όν. اعتبارى τιπαρί. «—ὰ καταστήματα [...]سات اعتباريه τέεσισάτι ἰτιπαριγέ. «ἡ — ἐπιστολή ('Εμπ.) قرەدى مكتوبى [...] δὶ μεκτουπού, حوالەنامه χαβαλεναμ[...] «—ὴ τράπεζα اعتبار عمومى بانقەسى [...] πάρι οὐμουμὶ πάνκασι.

Πιστωτής, ὁ قرەدى يى اچان [...] διγὶ ἀτσάν, دائن δαΐν.

Πιττάκιον, τὸ اعتمادنامه ἰτιμ[...] ναμέ. § برات πεοάτ, امتياز ἰμτιγ[...] «Πατριαρχικὸν — تحريراتى [...]ق πατρὴκ ταχριρατί.

Πιτ(σ)υλίζω, صيچراتمق [...] τσαμοὺρ σητσρατμάκ, آتمق [...] ζίφος ἀτμάκ.

Πιτ(σ)ύλισμα, τὸ صيچراتمه [...] τσαμοὺρ σητσρατμά, آتمه زيفوس [...] φος ἀτμά.

Πιτυρίασις, ἡ (Ι) باش قوناغى [...] κοναγή, حزازه χεζαζέ.

Πιτυρίδα, ἡ قوناق κονάκ, κεπέκ. [νουχ[...]

Πίτυρον, τὸ كپك κεπέκ,

Πίτυς, ἡ (Βτ.) فستيق آغاجى [...] τὶκ ἀγαδζή.

Πιτυών, ὁ فستيقلك φιστικλ[ὶκ.]

Πλαγγών, ἡ قوقله κούκλα.

Πλαγιάζω, (Μτ6.) ياتيرمق [...]

τιρμάκ. § (ἀμτϐ. αὐτπθ.) یاتمق γιατμάκ.

Πλάγιασμα, τὸ یاتیرمه γιατιρμά, یاتمه γιατμά.

Πλαγιαστός, ή, όν, یاتمش γιατμίς.

Πλαγίαυλος, ὁ (Μουσ.) نی νάϊ, دودوك δουδούκ, قاوال καβάλ.

Πλάγιος, α, ον, καὶ **—γινός, ή, όν,** اکری ἐγρί, مائل μαΐλ, منحرف μουνχαρίφ, منحنی μουνχανή. § یاندکی γιανηνδακή, یان γιάν, جانبی δζανιπί. § (μτφ.) حیله کار χηλεκιάρ, دسیسه کار δεσισεκιάρ. «ὁδὸς —α صاپه-طولاشق یول σαπὰ - δολασὴκ γιόλ. «αἱ —αι πτώσεις (γρμ.) احوال تالیه ἀχβάλι ταλιγέ. « — ἦχος (Μουσ.) هوای تالیه χαβάϊ ταλιγέ. «μεταχειρίζομαι —ὰ μέσα دسایس اعمال ا. δεσαΐς ἰμὰλ ἰτ. § (οὐσ.) τὸ πλάγιον یان γιάν. «ἐκ πλαγίου یاندن γιανδάν. «οἱ ἐκ —ου συγγενεῖς اوزاقدن خصم οὐζακδὰν χησήμ, کلاله κελαλέ. «ἐκ πλαγίου κληρονόμος وارث من الکلالة βαρὶς ἀν-ἐλκελαλέ. § —ίως (ἐπρ.) اکری ἐγρί, آرقوری ἀρκουρί, منحرفا μουνχάριφεν, یاندن γιανδάν, طولاشقدن δολασὴκδάν. § اصول ایله οὐσοὺλ ἰλέ.

Πλαδαρός, ή, όν, صولی σουλού, نمناك νεμνάκι.

Πλαδαρότης, ἡ نملك νεμλίκ.

Πλάθω, اکمك طوپلامق ἐκμὲκ τοπλαμάκ.

Πλαίσιον, τὸ پرواز περβάζ.

Πλακοστρωσία, ἡ دوز طاش ایله دوشهمه δοὺζ τὰς ἰλὲ δόσεμέ.

Πλακόστρωτος, ον, دوز طاش دوشهمه‌سی δοὺζ τὰς δόσεμεσί.

Πλακ (οο) οῦμαι, دوز طاشی یاخود مرمرطاشیله قیاغق δοὺζ τασὶ γιάχοδ μερμὲρ τασὶ ἰλὲ καγιατμάκ.

Πλακούντιον, τὸ پاسته πάστα, شکرلمه σεκερλεμέ.

Πλακουντοποιεῖον, τὸ پاسته‌جی دکانی πάσταδζη δουκκιανή, شکرلمه‌جی دکانی σεκερλεμεδζὴ δουκκιανί.

Πλακουντοποιός, ὁ پاسته‌جی πάσταδζη, شکرلمه‌جی σεκερλεμεδζή.

Πλακώνω, اوزرینه دوشمك-باصمق οὐζερινὲ δὸυσμὲκ - πασμάκ, ازمك ἐζμέκ.

Πλακωτός, ή, όν, دوز δούζ, یاصی γιασή. § ازلمش ἐζιλμίς.

Πλάνη, ἡ ضلالت ζηλλέτ, یاکلش γιανλίς, ضلالت ζαλαλέτ, ضلال ζαλάλ, جنوف ζουνούφ, غوایت γαβαγέτ. § خطا χατά. § اغفال ἰγφάλ. § (Νμ.) وهل βέχλ, ذهاب ζεχάπ, خطا χατά. «— περὶ τὸ δίκαιον قوانین موضوعه‌یی بیلمه‌مه καβανίνι μεβζουαΐ πίλμεμε. «— περὶ τὸ πρᾶγμα بر شیٔ یاکلش بیلمه πὶρ σέϊ γιανλὶς πιλμέ, ذهاب ζεχάπ. «δικαστικαὶ πλάναι خطایای عدلیه χαταγιάϊ ἀδλιγέ.

Πλάνης, ὁ سرسری σερσερή.

Πλάνησις, ἡ آوارلق ἄβαραλήκ.

Πλανητεύω, سرسری-آواره او σερσερὶ-ἀβαρὰ ὀλ.

Πλανήτης, ὁ (Ἀστρ.) سياره σεΐγιαρὲ πλ. سيارات σεΐγιαράτ. «ἡ κίνησις τῶν —ῶν حركت سيارات χαρεκέτι σεΐγιαρέτ.

Πλανητικός, ή, όν, كزيجى γκεζιδζί, سرسرى σερσερί, آواره ἀβαρά. ‖ (Ἀστ.) سيارى σεΐγιαρί. «—κὸν σύστημα هيئت سيارات χηγέτι σεΐγιαρέτ.

Πλανόδιος, α, ον, سرسرى σερσερί, آواره ἀβαρά.

Πλάνος, ον, آلداديجى ἀλδαδηδζή, خداع χαδδά', مضل μουζήλλ, مفضل μουφζίλ, حيله‌كار χηλεκιάρ.

Πλαν(άω)ῶ, الداتمق ἀλδατμάκ, كراه ا. κιουμρὰχ ἰτ. اضلال ا. ἰζλὰλ ἰτ. تخديع ا. ταχδί' ἰτ. خطايه دوشورمك χαταγιὰ δὸυσ̌ὸυρμέκ, اغفال ا. ἰγφὰλ ἰτ. ‖ (πθ.) —ῶμαι الداغق ἀλδανμάκ, اغفال اولنمق ἰγφὰλ ὀλουνμάκ. ‖ كزمك γκεζμέκ, طولاشمق δολασ̌μάκ, سرسرى و آواره او σερσερὶ βὲ ἀβαρὰ ὀλ. كراه او κιουμρὰχ ὀλ.

Πλαντάζω, پاتلامق πατλαμάκ.

Πλάξ, ἡ تخته ταχτά, لوحه λεβχά, مالطه μάλτα, دوز طاش δοὺζ τάς, «πλάκες διὰ στρώσιμον δδοῦ قالديرم طاشلرى καλδηρὴμ τασ̌λαρή. «στρώνω μὲ πλάκας قالديرم ياپمق καλδηρὴμ γιαπμάκ, قالديرم دوشمك καλδηρὴμ δὸσ̌ετμέκ. «— τάφου مزار طاشى μεζὰρ τασ̌ή. «— πρὸς γραφὴν يازو تخته‌سى γιαζοὺ ταχτασή, رمل تخته‌سى ρεμὲλ ταχτασή. ‖ (μτφρ.) μία — σαπώνιον بر قالب صابون πὶρ καλὴπ σαπούν.

Πλάσις, ἡ تشكيل τεσ̌κίλ. ‖ يارادليش γιαραδηλίς, خلقت χηλκάτ, افرينش ἀφερινίς. ‖ اختراع ἰχτιρά', احداث ἰχδάς.

Πλάσμα, τὸ مخلوق μαχλοὺκ πλ. مخلوقات μαχλουκάτ. «— τῆς φαντασίας دوزمه δουζμέ, خيال χαΐγιάλ. «ὡραῖον — دلبر مخلوق μαχλοὺκ διλπέρ.

Πλάσσω καὶ **—ττω,** ياپمق γιαπμάκ, انشا ا. ἰνσ̌ὰ ἰτ. ترتيب-تشكيل ا. τερτὶπ-τεσ̌κὶλ ἰτ. ‖ ترتيه ا. τερτιγέ ἰτ. ‖ يارادمق γιαρατμάκ, خلق ا. χὰλκ ἰτ. تكوين ا. τεκβὶν ἰτ. ‖ اصلى يوقدن دوزمك ἀσλὴ γιοκδὰν δὸυζμέκ, اختراع ا. ἰχτιρὰ'ι κὶζπ ἰτ. ‖ تخيل ا. τεχαΐγιοὺλ ἰτ. تصور ا. τεσαββοὺρ ἰτ. ‖ خيرى يورلايوب اكمك ياپمق χαμιρί γιουβαρλαγιοὺπ ἐκμὲκ γιαπμάκ.

Πλάστης, ὁ (Θλγ.) يارادجى γιαραδηδζή, خالق χαλίκ, خلاق χηλλάκ, بارى παρή, جهان آفرين δζιχὰν-ἀφεφίν, آفريننده ἀφερινενδέ, پروردكار περβερδεκιάρ.

Πλάστιγξ, ἡ ترازى τεραζή, ميزان μιζάν.

Πλαστικός, ή, όν, مخمر μουτεχαμμίρ, متعجن μουτεκδζδζίν. «ἡ — (τέχνη) الحيجيلق ἀλτσηδζηλήκ, لولاجيلق λουλεδζιλίκ,

Πλαστογράφημα, τὸ ساخته اوراق σαχτὲ ἐβράκ.

Πλαστογραφία, ἡ(Νμ.) ساخته‌لك σαχτιλίκ, ساخته‌كارلق σαχτεκιαρλήκ. «— ἐγγράφου ساخته‌لكی اوراق ἐβρὰκ σαχτελιγί. |σαχτεκιάρ.

Πλαστογράφος, ὁ(Νμ.) ساخته‌كار

Πλαστογραφ(έω)ῶ, ساخته‌كارلق σαχτικιαρλήκ ἰτ. تقليد ا. τακλὶδ ἰτ. «— ἔγγραφον ساخته سند ياپمق σαχτὲ σενὲδ γιαπμάκ.

Πλαστός, ή, όν, متشكل μουδεκκίλ. ‖ مخلوق μαχλούκ. ‖ (Νμ.) يالان γιαλάν, مصنوع μασνού', ساخته σαχτέ, قلب κάλπ, تقليد τακλίδ, جعلی δζαλί. «—ὸν ἔγγραφον ساخته اوراق σαχτὲ ἐβράκ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) ساخته اولرق σαχτὲ ὀλαράκ, تقليداً τακλίδεν.

Πλαστούργημα, τὸ مخلوق μαχλούκ. ‖ مصنوع μασνού', ساخته σαχτέ.

Πλαστουργός, ὁ صانع σανί'. ‖ (Θλγ.) خالق χαλήκ.

Πλαστουργ(έω)ῶ, تشكيل-انشا ا. τεσκὶλ-ἰνσὰ ἰτ. ‖ خلق ا. χὰλκ ἰτ.

Παταγή, ἡ καὶ **—γημα,** τὸ شاقيردی σακηρδή, طاقيردی τακηρδή.

Παταγ(έω)ῶ, شاقيردامق σακηρδαμάκ, طاقيردامق τακηρδαμάκ.

Πλαταμών, ὁ دوز يالی δοὺζ γιαλή. ‖ اووه ὀβά.

Πλάτανος, ἡ (Βτ) چنار آغاجی τσινὰρ ἀγαδζή, الصنار شجر σεδζὶρ οὒσ-σηνάρ.

Πλατανών, ὁ چنارلق τσιναρλήκ.

Πλατειασμός, ὁ آچيق اغزی ايله تلفظ ἀτσὴκ ἀγζὴ ἰλὲ τελεφφούζ.

Πλάτη, ἡ (Ἀνατ.) اوموز باشی ὀμοὺζ πασή, كورك كيكی κιούρεκ κεμιγί.

Πλατίνη, ἡ (Ὀρκτ.) بياض التون πεγιὰζ ἀλτούν, پلاتين πλατίν.

Πλατονικός, ή, όν, (Μτφ.) معنوی μα'νεβί, حقيق χακηκή, خالص χαλίς. «— ἔρως عشق حقيق ἤσκη χακηκή.

Πλάτος, τὸ كنيشلك γκενισλίκ, آن ἒν, انليلك ἐνλιλίκ, وسعت βουσαάτ, عرض ἄρζ, فسحت φουσχάτ. «— καὶ μῆκος عرض و طول ἄρζ οὒ τούλ. «κατὰ — عرضا ἄρζεν. ἀπὸ —τοῦ ποταμοῦ نهرك عرضی νεχρὶν ἀρζή. «ἀπὸ — τῆς ὁδοῦ طريق وسعت βουσαάτι ταρήκ.

Πλατύνω, كنيشلتمك γκενισλετμέκ, انليلتمك ἐνλιλετμέκ, توسيع ا. τεβσί' ἰτ. تفسيح ا. τεφσὶχ ἰτ. تعريض ا. τα'ρὶζ ἰτ. ترحيب ا. τερχὴπ ἰτ. امتداد ا. ἰμτιδὰδ ἰτ. ‖ (ἀμτ. αὐτπθ.) كنيشلمك γκενισλεμέκ, توسع ا. τεβεσσού' ἰτ. كسب وسعت ا. κέσπι βουσαὰτ ἰτ. اتساع ا. ἰττισὰ' ἰτ. انفساح ا. ἰνφισὰχ ἰτ. ‖ (μτχ.) **πλατυνθεὶς** متوسع μουτεβεσσή', مرحب μουρεχχάπ.

Πλατυπρόσωπος, ον, انلی يوزلی ἐνλὶ γιούζλού.

Πλατύρρις, ὁ انلی پورونلی ἐγλὶ πουρουγλού.

Πλατύς, ὁ καὶ **—εῖα,** ἡ كنيش γκενίς, انلی ἐνλί, واسع βασί', عريض ἀρίζ, وسيع βεσί', ين πεχίν. ‖ ياصی γιασή, دوز δούζ. ‖ آچيق ἀτσήκ, بول πόλ, وافر βαφίρ. ‖ ἡ *πλατεῖα* (ὁδὸς) ميدان μεϊδάν, شاهراه σαχράχ.

Πλατυσμός, ὁ توسيع τεβσί', توسع τεβεσσού', وسعت βουσαάτ.

Πλατύφυλλος, ον, انلی ياپراقلی ἐνλὶ γιαπρακλή,

Πλέγμα, τὸ اورکی 'ορκιού. «— *τριχῶν* صاچ اورکیسی σὰτς 'ορκιού-σού, ضفيره ζαφιρέ.

Πλέθρον, τὸ دونم δόνούμ, پلتر πελέτρ.

Πλειάδες, αἱ καὶ **Πλειάς,** ἡ ('Αστρ.) اولکر οὐλγκέρ, پروين περβίν, ثريا σούρεγ-γιά.

Πλειοδότης, ὁ آرتران ἀρτιράν.

Πλειοδοτ(έω)ῶ, آرتيرمق ἀρ-τιρμάκ. [γέτ.

Πλειονότης, ἡ اکثريت ἐκσερι-

Πλειονοψηφία, ἡ καὶ **Πλειοψηφία,** ἡ اکثريت آرا ἐκσεριγέτι ἀρά.

Πλειότερος, α, ον, دها زياده δαχὰ ζιγιαδέ, اکثر ἐκσέρ.

Πλειστάκις, ('Επρ.) چوق دفعه-کره τσὸκ δεφὰ-κερρέ.

Πλειστηριάζω, مزايده‌ده آرتيرمق μουζαγεδεδὲ ἀρτιρμάκ, تزييد فيات ا. τεζγίδι φιγιὰδ ἰτ. مزايده‌يه چيقارمق μουζαγεδεγὲ τσικαρμάκ, مزايده ا. μουζαγεδὲ ἰτ.

Πλειστηριασμός, ὁ (Νμ.) مزايده μουζαγεδέ, مزاد μεζάδ. «*δημόσιος* — علنيه مزايده μουζαγεδέϊ ἀλινιγέ. «*πωλῶ εἰς —ὸν* بالمزايده فروخت ا. πὶλ μουζαγεδὲ φουρούχτ ἰτ. «*ἐκθέτω εἰς —ὸν* مزايده‌يه قومق μουζαγεδεγὲ κομάκ. «ὁ *πλειστηριάζων* طالب ταλίπ.

Πλειστηριαστής, ὁ مزايده مأموری μουζαγεδὲ μεεμουρού.

Πλεῖστος, η, ον, پك چوق πὲκ τσόκ, کليتلی κιούλλιγετλή, کلی κιούλλή. «*οἱ —οἱ τῶν παρόντων* حاضرلرك اکثريسی χουζζαρδὰν ἔκσερισι. «*οἱ* — اکثری ἔκσερι, اك چوغی ἒν τσογού. «*το —ον* ἢ *ὡς ἐπὶ τὸ —ον* ('Επρ.) اکثريا ἔκσεριγεν, اکثر احوالده ἔκσερ ἀχβαλδά, اکثريت اوزره ἔκσεριγετ οὐζρέ.

Πλείων, ὁ καὶ ἡ دها زياده δαχὰ ζιγιαδέ, دها چوق δαχὰ τσόκ. «*οἱ πλείονες* اکثری ἔκσερι, چوغی τσο-γού, اکثريت ἔκσεριγετ.

Πλεκτάνη, ἡ اورغش شئ 'ορούν-μούς σέϊ, اورکی 'οργκιού. ‖ (μτφ.) حيله χηλέ, دسيسه δεσισέ, خدعه χου-δά, حيله مکر χηπαλέϊ μέκρ. «*πλέκω —ας* نسج حباله مکر ا. νέσδζι χη-παλέϊ μέκρ ἰτ.

Πλεκτός, ή, όν, اورلش 'ορούλ-μούς, منسوج μενσούδζ.

Πλέκω, اورمك 'ορμέκ, نسج ا. νέσδζ ἰτ. ‖ احداث ا. ἰχδὰς ἰτ.

Πλεξίδα, ἡ صاچ اورکیسی σὰτς 'οργκιούσού, ضفيره ζαφιρέ.

Πλέξις, ἡ καὶ **Πλέξιμον,** τὸ اورمه ὀρμέ, نسج νέσδζ.

Πλέον, (Ἐπρ.) آرتيق ἄρτηκ, زياده ζιγιαδέ. «*δὲν ἐπανῆλθε* — آرتيق عودت ايتمدى ἄρτηκ ἀδδὲτ ἴτμεδι. «*δὲν θέλω*— آرتيق استمم ἄρτηκ ἰστεμέμ.

Πλεονάζω, زائد-زياده او ζαΐδ-ζιγιαδὲ ὀλ. بول او πὸλ ὀλ. افراط اوزره او ἰφρὰτ οὐζρὲ ὀλ. چوق-وافر-كثرت اوزره او τσὸκ-βαφὶρ-κεσρὲτ οὐζρὲ ὀλ. «*τὸ πᾶν πλεονάζει εἰς τὴν πόλιν ταύτην* بو مملكتده هر شئ بولدر μεμλεκετὲ χὲρ σέϊ πόλδουρ. «*ἐκ τοῦ πλεονάζοντος* (φρσ.) فضله اولارق φαζλὰ ὀλαράκ. «*ὁ πλεονάζων* فضله اولان φαζλὰ ὀλάν زائد ζαΐδ.

Πλεονάκις, (Ἐπρ.) اكثريا ἔκσεριγεν, بالدفعات πὶδ-δεφάτ.

Πλεόνασμα, τὸ فضله φαζλά, متباقى μουτεπακή.

Πλεονασμός, ὁ καὶ —**σις,** ἡ فضله φαζλά, چوقلق τσοκλούκ, زيادهلك ζιγιαδελίκ, كثرت κεσρέτ, وفرت βεφρέτ. § (Γρμ.) زائد لفظ λάφζι ζαΐδ, حشويات χασδιγιάτ.

Πλεοναστικός, ή, όν, زائدى ζαϊδί.

Πλεοναστός, ή, όν, بول πόλ.

Πλεονέκτημα, τὸ تفوق τεφεβδούκ, رجحان ρουδζχάν, مزيت μεζιγέτ, فضل φάζλ, تفاوت τεφαβούτ, براءت περαάτ, تفضل τεφαζζούλ. § تقدم τεχαδδούμ, تميز τεμγίζ, افضليت ἐφζελιγέτ. § امتياز ἰμτιγιάζ, فائده φαϊδέ, منفعت μενφάατ.

Πλεονέκτης, ὁ طمعكار ταμακιάρ, حريص χαρίς, حرصلى χηρσλή, طامع ταμί'. [ταμακιάρ.

Πλεονεκτικός, ή, όν, طمعكار

Πλεονεκτ(έω)ῶ, طمعكار و حريص او ταμακιὰρ βὲ χαρὶς ὀλ. § زياده-بويوك او ζιγιαδὲ-πουγιούκ ὀλ.-تفوق-تفاوت-تقدم ا τεφεββούκ-τεφαββούτ-τεκαδδούμ ἰτ. فائق-سرافراز او φαΐκ-σὲρ ἐφρὰζ ὀλ.

Πλεονεξία, ἡ طمعكارلق ταμακιαρλήκ, طماح τεμάχ, طمع τάμ', حرص χήρς, شره σιρέ, آج كوزلولك ἄδζ γκιόζλουλούκ.

Πλευρά, ἡ καὶ **Πλευρόν,** τὸ يان γιάν, جنب δζένπ. § (Ι) قبورغه كميكى καπουργὰ κεμιγί, ايكو كميكى έγεκιού κεμιγί, ضلع ζὶλ' πλ. اضلاع ἀζλά'. § (Μθμ.) ضلع ζὶλ' πλ. اضلاع ἀζλά'. § (μτφρ.) يان γιάν, جنب δζένπ. «—*αἱ παράλληλοι* اضلاع متوازيه ἀζλάϊ μουτεβαζιγέ. «—*αἱ εὐθεῖαι* اضلاع مستقيمه ἀζλάϊ μουστεκημέ. «—*αἱ προσκείμεναι* اضلاع متجاوره ἀζλάϊ μουτεδζαβιρέ. «—*αἱ γνήσιαι ἢ ἀληθεῖς* (Ι) اضلاع حقيقيه ἀζλάϊ χακηκηγέ. «—*αἱ νόθοι ἢ ψευδεῖς* اضلاع كاذبه ἀζλάϊ κιαζιπέ.

Πλευριτικός, ή, όν, (Ι) ذات الجنبى ζὰτ οὐλ-δζενπί.

Πλευρικός, ή, όν, جنبى δζενπί.

Πλευρῖτις, ἡ (Ι) صاتليجان علتى

σατλιδζὰν ἰλλετί, ذات الجنب ζὰτ οὐλ-δζένπ, التهاب غشا جنب ἰλτιχάπι γησᾶϊ δζένπ, پونطه πούντα.

Πλευριτόνομαι, صاتلجانه طوتلمق σατλιδζανὰ τουτουλμάκ, ذات الجنب ايله خستهلنمق ζὰτ οὐλ-δζὲνπ ἰλὲ χασταλαμάκ. [φέτκι δζενπί.

Πλευροκήλη, ἡ (Ι) فتق جنبي

Πλευροδυνία, ἡ (Ι) رئيهٔ جنبيه ρεσγέϊ δζενπιγέ, وجع جنب βέδζ'ι δζένπ.

Πλευροβότανον, τὸ (Βτ.) جكر اوتى δζιγὲρ ὀτού, حشيشة الرئه χασισὲτ οὐρ-ριγέ.

Πλεύσιμος, ον, καὶ **Πλευστός, ή, όν,** سير سفائنه مساعد σεὶρ σεφαϊνὲ μουσαΐδ.

Πλευσιμότης, ἡ قابليت سير سفائن καπιλιγέτι σεΐρι σεφαΐν.

Πλέω, كمی ايله سفر ا. γκεμὶ ἰλὲ σεφὲρ ἰτ. دريادہ عبور و مرور-امدشد-كشت. ا. دريادہ عبور و مرور-امدشد-كشت و كذار δεργιαδὰ οὐποὺρ οὐ μουροὺρ-ἀμὲδ σοὺδ-γκὲστ οὐ γκιοὐζὰρ ἰτ. ‖ (ἐπὶ ἀψύχων) يوزمك γιοὐζμέκ. «πλέει εἰς τὸ αἷμα قانه باتمش κανὰ πατμίς, آلوده خوندر ἀλουδὲ-χούνδουρ.

Πληγή, ἡ يارہ γιαρά, جرح δζέρχ, زخم ζέχμ, جرحه δζερχά, πλ. جروح δζουρούχ καὶ جرحات δζερχάτ. ‖ (μτφ.) آفت ἀφέτ, بلا πελά. ‖ اورمه βουρμά, ضربه δαρπέ.

Πλήγωμα, τὸ جرح δζέρχ, تجريح τεδζρίχ. ‖ تقرح τεκαρρούχ.

Πληγώνω, يارهلامق γιαραλαμάκ, ا. جرح-تجريح δζέρχ-τεδζρὶχ ἰτ. (πθ.) يارهلنمق γιαραλανμάκ. ‖ (μτχ.) πληγωμένος يارهلنمش γιαραλανμής, مجروح μεδζρούχ.

Πληθαίνω, Ἴδε Πληθύνω.

Πλῆθος, τὸ چوقلق τσοκλούκ, كثرت κεσρέτ, وفرت βεφρέτ. ‖ عدد ἀδέδ, مقدار μικδάρ. ‖ چوق τσόκ, حيلی χάϊλι, وافر βάφιρ, كثير κεσίρ, قليلی κιούλλιγετλή. ‖ جماعت δζεμαάτ. «τὸ — غالبهلك γαλεπελίκ, ازدحام ἰζδιχάμ. ‖ اموام ناس ἀβάμι νάς. «— ἀνθρώπων چوق آدملر τσὸκ ἀδαμλάρ. «— ζώων كثرت حيوانات κεσρέτι χαϊβανάτ.

Πληθυντικός, ὁ (Γρμ.) جمع δζέμ'. «— ὁμαλὸς جمع قياسی δζέμ'ι κηγιασί. «— ἀνώμαλος جمع مكسر-سماعی δζέμ'ι μουκεσὲρ-σεμαΐ. «— πληθυντικοῦ جمع الجمع δζέμ' οὐλ-δζέμ'.

Πληθύνω, چوغالتمق τσογαλατμάκ, آرتيرمق ἀρτιρμάκ, زيادہ ايتدرمك ζιγιαδὲ ἰτδιρμέκ, ا. تكثير-توفير τεκσὶρ-τεβφὶρ ἰτ. زيادہ الملك ζιγιαδὲ ἰλεμέκ, افزون ايلمك ἐφζοὺν εϊλεμέκ, ا. تزييد τεζγὶδ ἰτ. ‖ (πθ.) چوغالمق τσογαλαμάκ, زيادہ اول. ζιγιαδὲ ὀλ., زيادهلنمك ζιγιαδελενμέκ, توفر-تزيد-تكثر ا. τεβεφφοὺρ-τεζεγ-γιοὺδ-τεκεσσοὺρ ἰτ.

Πληθύς, ἡ چوقلق τσοκλούκ, كثرت

κεσρέτ, وفرت βεφρέτ, غلبله γαλεπελίκ, ازدحام ἰζδιχάμ.

Πληθυσμός, ὁ تكثير τεκσίρ, تزيد τεζαγ-γιούδ. § اهالی ἐχαλί, نفوس νουφούς, اهالی عدد ἀδέδι ἐχαλί, سكنه عدد ἀδέδι σεκενέ.

Πληθύω, .او ملو μεμλοὺ ὀλ. .ا امتلا ἰμτιλὰ ἰτ.

Πλήθω, .او پر-ملو πούρ-μεμλοὺ ὀλ..ا امتلا ἰμτιλὰ ἰτ.§.ا املا ἰμλὰ ἰτ.

Πληθώρα, ἡ امتلا ἰμτιλά. § (Ι) «—αἵματος دم امتلای ἰμτιλάϊ]δέμμ.

Πληθωρικός, ή, όν, (Ι) امتلای دمی ἰμτιλάϊ δεμμί.

Πληθωρι(άω)ῶ, امتلای دم علتنه .ا مبتلا ἰμτιλάϊ δέμμ ἰλλετινὲ μουπτελὰ ὀλ.

Πληκτικός, ή, όν, اوصاندیریجی ούσανδηρηδζή, جان صیقیجی δζὰν σηκηδζή, آور ثقیل σεκήλ, ثقلت σικλέτβέρ, ملال افزا μελὰλ-ἐφζά, كرانجان γκιρανδζάν. «—καιρὸς بر هوا ثقیل σεκήλ πὶρ χαβά. «— ἄνθρωπος آدم بر كرانجان γκιρανδζὰν πὶρ ἀδάμ·

Πλῆκτρον, τὸ مهمیز μεχμίζ. § مضراب μηζράπ.

Πληκτροποιός, ὁ مضرابجی μηζραπδζή.

Πλήκτω, اوصاندیرمق ούσανδηρμάκ, جان صقندیسی ویرمك δζὰν σηκηνδησή βιρμέκ, ملال ویرمك μελὰλ βιρμέκ. § (ἀμτβ. αὐτπθ.) صیقلمق σηκηλμάκ, اوصانمق ούσανμάκ, جانی صیقلمق δζανὴ σηκηλμάκ.

Πλημμελειοδικεῖον, τὸ(Νμ.) جنحه محكمه‌سی δζουνχὰ μεχκεμεσί, محكمهٔ بدایت جزا دائره‌سی μεχκέμέϊ πιδαὲτ δζεζὰ δαϊρεσί.

Πλημμελειοδίκης, ὁ (Νμ.) جنحه محكمه‌سی اعضاسی δζουνχὰ μεχκεμεσὶ ἀζασή.

Πλημμέλεια, ἡ خطا χατά, سهو σέχβ, نقصانیت νοκσανιγέτ.

Πλημμέλημα, τὸ (Νμ.) جنحه δζουνχά. «καταδιώκεται ἐπὶ —ατι جنحه ایله اتهام اولنور δζουνχὰ ἰλὲ ἰτχὰμ ὀλουνούρ.

Πλημμελής, ές, قصورلی κουσουρλού, سقیم σεκήμ, نقصانلی νοκσανλή, اكسیك ἐκσίκ. § —ῶς (ἐπρ.) قصور و نقصانله κουσοὺρ βὲ νοκσάνλε. «ἔγγραφον —ές نقصان سند νοκσὰν σενέδ, نقصانیتی اولان سند νοκσανιγέτι ὀλὰν σενέδ.

Πλημμελ(έω)ῶ, .ا خطا χατὰ ἰτ. § .ا جنحه اجرای ἰδζράϊ δζουνχὰ ἰτ.

Πλημμύρα, ἡ طاشمه ταςμά. طغیان τουγ-γιάν, فیضان φεγεζάν. § (μτφ.) كثرت κεσρέτ.

Πλημμυρίζω καὶ **Πλημμυρ(έω)ῶ,** طاشمق ταςμάκ, فیضان-طغیان .ا φεγεζὰν-τουγ-γιὰν ἰτ. § (μτφ.) طغیان ایتدیرمك τουγ-γιὰν ἰτδιρμέκ.

Πλημμυρίς, ἡ طغیان τουγ-γιάν. § (ἰδίως) مد μέδδ.

Πλημμύρισμα, τὸ طغیان τουγ-γιάν.

Πλήν, (Πρθ.) بشقه ...دن ...δὲν πα-

σκά, فيرى دن ...δὲν γαῖρι, مستثنا μουστεσνὰ ὀλαράκ, اولارق ماعدا μααδά. ≬(ἐπρ.) انجق ἄνδζακ, لكن λάκιν.

Πλῆξις, ἡ ملال μελάλ, ثقلت σικλέτ.

Πληρεξούσιος, ὁ (Νμ.) وكيل βεκίλ, مرخص μουραχχάς. «—*δικηγόρος* وكيل مرخص و مفوض βεκίλι μουραχχὰς βὲ μουφαββάζ. ≬ (Πολ.) مرخص μουραχχάς. «— *ὑπουργὸς* سفير مرخص σεφίρι μουραχχάς. «*εἰδικὸς*— وكيل خصوصى βεκίλι χουσουσή. «*γενικὸς*— وكيل عمومى βεκίλι οὑμουμί. «*διορίζω* —*ν* .ا توكيل τεβκὶλ ἰτ. .ا وكيل نصب و تعيين βεκὶλ νάσπ οὐ τα'γὶν ἰτ.

Πληρεξουσιότης, ἡ (Ν.) وكالت βεκjαλέτ, مأذونيت μεεζουνιγέτ. «*ἔγγραφον* —*τητος* وكالتنامه βεκjαλετναμέ. «*δίδω* —*τητα τινὶ* مأذونيت ويرمك μεεζουνιγὲτ βιρμέκ, .ا توكيل τεβκὶλ ἰτ. «*εἰδικὴ*— وكالت خصوصيه βεκjαλέτι χουσουσιγέ. «*γενικὴ* — وكالت عامه-عموميه βεκjαλέτι ἀμμὲ-οὑμουμιγέ.

Πληρέστατα, (Ἐπρ.) بسيتون πίσπὀυτὀυν, تماميله τεμαμὶ ἰλέ, كاملاً κjάμιλεν, كليا κjόὐλλιγεν. «*ἔχετε — δίκαιον* چوق حقكز واردر τσὸκ χακκηνὶζ βάρδιρ.

Πληρέστατος, η, ον, طوب طولو τὸπ τολού, مالامال μαλαμάλ.

Πλήρης, ες, طولو τολού, ملو μεμλού, مشحون μεσχούν, پر πούρ. ≬ تمام τεμάμ, تام τάμμ, كامل κjαμίλ, مكمل μουκεμμέλ, بى نقصان πὶ νοκσάν. «*ἐν πλήρει ἡμέρᾳ* كوندوزك اورتهسنده γκjὀνδὀύζὀύν ὀρτασινδά. «—*τάγμα* طولو آلاى τολοὺ ἀλάϊ. «— *σφαλμάτων* پر خطا πούρ χατά.

Πληροφορία, ἡ اخبارات ἰχπαράτ, استخبارات ἰστιχπαράτ, معلومات μαλjουμάτ, تحقيقات ταχκηκάτ. «*ξ τῶ —ίας περί τινος* .ا استخبار دن ...δὲν ἰστιχπὰρ ἰτ. .ا استعلام ἰστιλjὰμ ἰτ. «*λαμβάνω —ίας* معلومات كسب .ا κέσπι μαλjουμὰτ ἰτ. خبر آلمق χαπὲρ ἀλμάκ. «*δίδω —ίας* معلومات ويرمك μαλjουμὰτ βιρμέκ. «*θετικαὶ —ίαι* اخبارات موثوقه ἰχπαράτι μεσουκέ. «*ἀληθεῖς —ίαι* استخبارات صحيحه ἰστιχπαράτι σαχηχέ. «*ψευδεῖς —ίαι* استخبارات كاذبه ἰστιχπαράτι κjαζιπέ. «*γραφεῖον—ιῶν* معلومات دائرهسى-قلمى μαλjουμὰτ δαϊρεσὶ-καλεμί.

Πληροφορ(έω)ῶ, بيلديرمك πιλδιρμέκ, خبر و معلومات ويرمك χαπὲρ βὲ μαλjουμὰτ βιρμέκ, .ا خبر دار χαπερδὰρ ἰτ. .ا اخبار ἰχπὰρ ἰτ. وقف آكاه اتمك βακὴφ-ἀκjὰχ ἐϊλεμέκ. ≬(πθ.) —*οῦμαι* خبر آلمق χαπὲρ ἀλμάκ. .ا استخبار ἰστιχπὰρ ἰτ. واقف-آگاه اولمق ἀκjὰχ-βακὴφ ὀλ. .ا كسب معلومات κέσπι μαλjουμάτι ἰτ. «*καθὰ πληροφορούμεθα* آلنان استخباراته كوره ἀλινὰν ἰστιχπαρατὲ γκjὀρέ.

Πληρ(όω)ῶ, طولديرمق δολδουρμάκ, .ا املا ἰμλὰ ἰτ.

Πλήρωμα, τὸ املا ἰμλά, تتمه τε-ουμέ. § انقضا ἰνκηζά. § (Ντκ.) طائفه ταϊφέ, مارينل طاقمی μαρινὲλ τα-κιμί. «τὸ — τοῦ χρόνου انقضای زمان ἰνκηζάϊ ζεμάν.

Πληρωμή, ἡ اودمه ὀδεμέ, تأديه τεεδιγέ, ادا ἐδά, ايفا ἰφά. § اجرت ἰδζρέτ. «— χρεῶν ادای ديون ἐδάϊ δυγιούν. «ἡ ἡμέρα τῶν —ῶν اقچه‌لك ادا يوم ἀκτσενὶν γέβμι ἐδασί. «ἡ — τοῦ ἰατροῦ, δικηγόρου طبيب دعوى وكيل اجرتی τα πὶπ-δαβὰ βεκιλὶ ἰδζρετί.

Πληρώνω, اودمك ὀδεμέκ, ويرمك βερμέκ, تأديه ايتمك τεεδιγὲ ἰτ. ايفا ا. ἰφὰ ἰτ. ادا ا. ἐδὰ ἰτ. «— τὴν ἀξίαν τῶν ἐμπορευμάτων امتعه‌نك بدلنی تأديه ἐμτια'νὶν πεδελινὶ τεεδιγὲ ἰτ. «— τοὺς δανειστὰς آلهجقلولرك مطلوباتنی ايفا-ادا ἀλαδζακλουλαρὴν ματλουπατινὶ ἰφὰ-ἐδὰ ἰτ. «— εἰς χρυσὸν آلتون اولهرق ادا ا. ἀλτοὺν ὀ-λαρὰκ ἐδὰ ἰτ. «— ἀπέναντι λογαριασμοῦ الحساب على ادا ا. ἀλ-ἐλ-χισὰπ ἐδὰ ἰτ. «πληρώσατε ἅμα τῇ ἐμφανίσει ابرازنده تأديه ايدهسكز ἰπρα-ζινδὰ τεεδιγὲ ἰδέσινιζ.

Πλήρωσις, ἡ املا ἰμλά. § اكمال ἰκμάλ, ايفا ἰφά. § اجرا ἰδζρά.

Πληρωτέος, α, ον, اودنه‌جك ὀδενεδζέκ, تأديه اولنه‌جق τεεδιγὲ ὀ-λουναδζάκ, تأديه‌سی لازم كلان τεεδι-γεσὶ λαζὶμ γκελέν, واجب الادا βαδζὶπ-ουλ-ἐδά. «συναλλαγματικὴ —έα ἅμα τῇ ὄψει كورندكده واجب الادا اولان پولیچه γκιορουνδουκδὲ βαδζὶπ ουλ-ἐδὰ ὀλὰν πόλιτσα.

Πληρωτής, ὁ املا ايديجی ἰμλὰ ἰδιδζί. § اكمال ايديجی ἰκμὰλ ἰδιδζί. § اجرا ايديجی ἰδζρὰ ἰδιδζί. § اوده‌يجی ὀδεϊδζί, مؤدی μουεδδί.

Πληρωτικός, ή, όν, املا ايديجی ἰμλὰ ἰδιδζί. § اجرتلی ούδζρε-τλή. § (I) محكم μουλεχχάμ.

Πλησιάζω, ياقلاشديرمق γιακλασδηρμάκ, ياناشديرمق γιανασδηρμάκ, يقين كتيرمك γιακὴν γκετιρμέκ, تقريب ا. τακρὶπ ἰτ. § (ἀμτβ.) ياقلاشمق για-κλασμάκ, ياناشمق γιανασμάκ, يقين كلمك γιακὴν γκελμέκ, تقرب ا. τε-καρροὺπ ἰτ. «ὁ καιρὸς πλησιάζει زمان تقرب ايدر ζεμάνι τεκαρροὺπ ἰδέρ.

Πλησίασις, ἡ καὶ **Πλησιασμός,** ὁ ياقلاشمه γιακλασμά, يقينلاشمه γιακηνλασμά, تقريب τακρίπ, تقرب τεκαρρούπ.

Πλησιαστής, ὁ قريب καρίπ, يقين γιακήν, متقرب μουτεκαρρίπ. § قومشو κομσού.

Πλησιέστατος, η, ον, پك يقين πὲκ γιακήν, اك يقين ἒν γιακήν, اقرب ἀκρέπ. «—στερος, α, ον, دها يقين δαχὰ γιακήν, اقرب ἀκρέπ.

Πλησίον, (Ἐπρ.) يقين γιακήν, قرب κούρπ, جوار δζιβάρ, يان γιάν. «οἱ—συγγενεῖς قرين καρήν, اقربا ἀ-κρεπά. «ὁ — (Γρφ.) ابن جنس ἴπνι δζίνς. «κατοικῶ — τοῦ παλατίου

ا. سرایه یقین اقامت σεραγιὰ γιακὴν ἰ-καμὲτ ἰτ. «ἔδω — بورایه یقین πού-ραγια γιακήν. «ἡ ἀγάπη τοῦ — محبت الی القرین μουχαπ̇πέτι ἰλ ἐλ-κα-ρήν. «ἐκ τοῦ — (φρσ.) یقیندن για-κηνδάν, قریباً καρίπεν.

Πλησιόχωρος, ον, قریب الی الحل καρίπι ἰλ-ἐλ-μαχάλλ, مجاور μουτε-δζαβίρ, همجوار χέμ-δζιβάρ, جوار δζιβάρ.

Πλησίστιος, ον, (Ντκ.) طولو یلکن δολοὺ γελκέν.

Πλησιφαής, ές, مهتاب μεχτάπ.

Πλησμονή, ἡ طوقلق τοκλούκ, شبع σιπά'. § کثرت κεσρέτ, وفرت βε-φρέτ, بوللق πολλούκ.

Πλήσσω καὶ **—ττω,** اورمق βουρ-μάκ, ا. ضرب δάρπ ἰτ. § (πθ.) اورلق βουρουλμάκ, او. مضروب μαδρούπ ὀλ. ا. تضرب τεδαρρούπ ἰτ.

Πλίκος, ὁ Ἴδε Φάκελλος.

Πλινθευτής, ἡ طوغلهجی τούγλα-δζη. [γιαπμάκ.

Πλινθεύω, طوغله یاپمق τούγλα

Πλίνθινος, η, ον, طوغلهدن اولان τούγλαδαν ὀλάν, طوغلهلی τούγλαλη.

Πλίνθιον, τὸ طوغلهجق τουγλαδζήκ.

Πλινθόκτιστος, ον. طوغله ایله یاپلمش τούγλα ἰλὲ γιαπιλμής.

Πλίνθος, ὁ طووله τούβλα, طوغله τούγλα.

Πλινθουργεῖον, τὸ طوغله فابریقهسی-کارخانهسی τούγλα φάπ̇ρικα-σι-κιαρχανεσί.

Πλινθουργία, ἡ طوغلهجیلق τούγλαδζηλήκ. [γλαδζ

Πλινθουργός, ὁ طوغلهجی το

Πλινθουργ(έω)ῶ, طوغله یاپمق τούγλα γιαπμάκ.

Πλοιάριον, τὸ (Ντ.) -گمیجکی قایق καγιούκ, κιουτσοὺκ γκεμὶ-καΐκ, ساندال σανδάλ.

Πλοίαρχος, ὁ (Ντ.) رئیس γκεμὶ ρεΐσί, قپودان καπουδάν.

Πλοῖον, τὸ گمی γκεμί, سفینه σεφίνε πλ. سفائن σεφαΐν, کشتی κεσ-... مراکب بحریه μερακίπι παχριγέ. «ἱστιοφόρον — یلکن گمیسی γελκὲν γκε-... σί. «— ταχυδρομικὸν پوسته گمیسی πο-... στα γκεμισί. «— ἐμπορικὸν ... تجاریه σαφινέϊ τιδζαριγέ. «— πο-... μικὸν سفینهٔ حربیه σεφινέϊ χαρπι-... «δίκροτον — ایکی انبارلی گمی ἰκὶ ... παρλὴ γκεμί. «τρίκροτον — ... انبارلی گمی οὖτς ἀνπαρλὴ γκεμί. «... τῆς γραμμῆς قپاق καπάκ, قلیون κ... λιόν. «ἀλιευτικὸν — بالقجی گمیسی ... παλικδζὶ γκεμισί. «φορτηγὸν ... حموله گمیسی χαμουλὲ γκεμισί, ... تجار گمیسی τουδζάρ γκεμισί. «— θαλ-... μηγὸν تنزه گمیسی-واپوری τενεζζο-... γκεμισὶ-βαπορού. «— ρυμουλκ... رمورکر گمیسی ριμουρκὲρ γκεμισί, چکر واپوری γκεμὶ τσεκὲρ βαπορ... «—καταδρομικὸν قورصان گمیسی κο-... σὰν γκεμισί. «καθελκύω — ... صویه ایندیرمك γκεμιγὶ σουγιὰ ἐνδ... μέκ. «ἀνελκύω — گمی چکمك γκε...

κμέκ. «ναυλώνω — کی استیجار
γκεμὶ ἰστιδζὰρ ἰτ. «ἐπιδιορθώ-
— ا. کی تعمیر γκεμὶ τα'μὶρ ἰτ.
μαιοστολίζω — کی طوناغق γκε-
δονατμάκ.
λόκαμος, ὁ زلف ζουλούφ پرچم
τσέμ. § (Ζλγ.) اقتبوت اياغی ἀκτα-
ἀγιαγή.
λοκή, ἡ اورمه 'όρμέ, کرفت
ίφτ. § ارتباط ἰρτιπάτ, التساج
σάδζ. § (Γρμ.) ترکيب τερκίπ.
λουμίδι, τὸ چیچك τσιτσέκ,
νακὴς.
λουμίζω, سوسلنديرمك σουσλεν-
έκ, ا. تزيين τεζγὶν ἰτ. § ا. نقش
ὴς ἰτ.
ούμισμα, τὸ زينت ζινέτ, سوس
§ نقش νακὴς.
ουμιστής, ὁ نقاش νακκάς.
ουμιστός, ή, όν, چيچكلی
σεκλή, منقوش μενκούς.
οῦς, ὁ دكيز سياحتی δενὶζ σιγιαχ-
سفردريا σεφέρι δεργιά, بحرا
سير و πάχρεν σεὶρ οὐ σιγια-
کشت و کذار γκέστ οὐ γκιουζάρ.
ουσιόδωρος, ον, كثير
κεσὶρ οὐλ-α'ταγιά, جومرد
έρδ, واسع الكرم βασί'ι οὐλ-κε-

ουσιοπάροχος, ον, بول
وافر βαφίρ, كثير κεσίρ, كليتلی
λιγετλή, مبذول μεπζούλ. §—
(ἐπρ.) بول بول πὸλ πόλ, مع زياده
γιαδέ, كثرتله κεσρέτλε, جوقجه

τσόκδζε. بولجه πόλδζε, كثرت اوزره
κεσρὲτ οὐζρέ.

Πλούσιος, α, ον, زنكين ζεν-
γκίν, متمول μουτεμεββίλ, غنی γανὶ πλ.
اغنيا ἀγνιγιά, صاحب ثروت σαχήπι σερ-
βέτ, صاحب اليسار σαχὴπ οὐλ-
γεσάρ, مالدار μαλδάρ. § بول πόλ,
فراوان φεραβάν. «γλῶσσα —α واسع
لسان βασί' λισάν. «ὁ — καὶ ὁ πτω-
χὸς زنكين و غنی و فقير γαννὶ βὲ φακήρ,
بای زوکورت ζενγκὶν βὲ ζούγιούρτ,
قيمتدار و پای و كدا πάϊ οὐ κεδά. «— ἔπιπλα
امتعهٔ بيتيه κηϊμετδὰρ ἐμτιάϊ πεϊτιγέ.
§ —ίως (ἐπρ.) زنكينجه ζενγκίνδζε.
§ بركت و بوللقله περεκὲτ βὲ πολλούκλε.

Πλουτίζω, زنكينلنمك ζενγκιν-
λετμέκ, ا. زنكين ζενγκὶν ἰτ. - اغنا
ا. مالدار ἰγνὰ-μαλδὰρ ἰτ. تغنيه-تمويل
ا. ταγνιγὲ-τεμβὶλ ἰτ. § (μτφ.) تزيين
ا. اكمال-توسيع τεζγὶν-ἰκμὰλ-τεβσί'
ἰτ. § (ἀμτ.) زنكينلنمك ζενγκινλεν-
μέκ, ا. تمول τεμεββοὺλ ἰτ.

Πλουτισμός, ὁ تمويل τεμβίλ,
تغنيه ταγνιγέ, تمول τεμεββούλ, تغنی
τεγαννή. § توسيع τεβσι'. § تزيين τε-
ζεγγιούν. [βὲτ-πάχς.

Πλουτοδότης, ὁ ثروتبخش σερ-

Πλουτοκρατία, ἡ تغلب اغنيا τε-
γαλλούπι ἀγνιγιά.

Πλουτοκρατ(έω)ῶ, ثروتجه تغلب
ا. σερβέτδζε τεγαλλοὺπ ἰτ.

Πλοῦτος, ὁ زنكينلك ζενγκινλίκ,
مالدارلق μαλδαρλήκ, وارلق βαρλήκ,
غنا γανά, ثروت σερβέτ, يسار γεσάρ,

بولق فراوانى اموال φεραβανὶ ἐμβάλ. § πολλούκ, بركت περεκέτ. § معموريت μα'μουριγέτ.

Πλουτ(έω)ῶ, زنكينلنمك ζενγκιν-λενμέκ, زنكين اولـ ζενγκὶν ὀλ. كسب غنا و ثروت ا. κέσπι γανὰ βὲ σερβέτ ἰτ. تموّل ا. τεμεββοὺλ ἰτ. متموّل اولـ. μουτεμεββὶλ ὀλ. تغنى ا. τεγαννὴ ἰτ.

Πλυνός, ὁ καὶ **Πλυντήρ,** ὁ چماشيرلك τσαμαϭιρλίκ.

Πλύντης, ὁ چماشيرجى τσαμα-ϭιρδζί, چامه‌شوى τσαμεϭούϊ. § ἡ — τρια قارى چماشيرجى τσαμαϭιρδζὶ καρή. [γασλή.

Πλυντήριος, α, ον, غسلى

Πλύνω, يقامق γικαμάκ, غسل ا. γάσλ ἰτ. تميزلمك τεμιζλεμέκ. § (μτφ.) — τὰς χεῖράς μου قاريشمامق καρήϭ-μαμακ, وبستنه مسؤليت آلامق οὔστουνὲ μεσουλιγὲτ ἄλμαμακ. § (μσ.) —ο-μαι يقانمق γικανμάκ, تغسل ا. τεγασ-σοὺλ ἰτ.

Πλύσιμον, τὸ يقامه γικαμά, غسل γάσλ.

Πλύσις, ἡ غسل γάσλ. § (συθ.) چماشير τσαμαϭίρ, چماشير يقامقلق τσα-μαϭὶρ γικαμακλήκ, چماشيرجيلق τσα-μαϭιρδζηλήκ. § (κν. τὸ πλυστα-ρειὸν) چماشيرخانه τσαμαϭιρχανέ, چماشيرلك τσαμαϭιρλίκ, چماشير يرى τσα-μαϭὶρ γερί.

Πλυσταρειόν, τὸ Ἴδε Πλύσις.

Πλωΐμος, ον, سير سفائنه مساعد σεΐρι σεφαϊνὲ μουσαΐδ.

Πλώρη, ἡ (Ντκ.) باش طرف γκεμινὶν πὰς ταραφή.

Πλωτός, ή, όν, يوزيجى ζουδζού, سابح σαπίχ. § سفائن سير καπίλι σεΐρι σεφαΐν.

Πλωτάρχης, ὁ قپودان κορβέτ καπουδανή.

Πνεῦμα, τὸ روزكار ρούζγ... ريح ρίχ. § (Θλγ.) روح ρούχ... δζάν. § عقل ἄκλ, ذهن ζίχν, ... κιά, فكر φίκρ. § (Nμ.) روح ... معناى حقيقى μα'νάϊ χακηκή. § (Χ... روح ρούχ, اسپرتو ἰσπίρτο. § (Γ... اشباع علامتى ἰϭπὰ ἀλαμετή. ... γιον — روح القدس ρούχ οὐλ-... δούς. «πονηρὸν — خبيث روح ... χαπίς, شيطان ϭεϊτάν. «τὰ οὐρ... —τα ارواح فلكيه-سماويه ἐρβάχ... κιγὲ-σιμαβιγέ. «παραδίδω ... تسليم روح ا. τεσλίμι ρούχ ἰτ. ... جان ا. τεσλίμι δζὰν ἰτ. «τὸ — γλώσσης لسان شيوه ϭιβέϊ λισάν... — τοῦ αἰῶνος افكار عصر ἐφ... ἄσηρ. «τὸ — τοῦ νόμου مضمون ... مفادى κανονοὺν μαζμοὺν βὲ μου... «— δασὺ (Γρμ.) علامت تفخيم ... μὲτ τεφχίμ. «— ψιλὸν (... علامت ترقيق ἀλαμέτι τερκήκ. ... τοῦ οἴνου اسپرتو ἰσπίρτο, راق... «ἀλκαλικὰ —τα ارواح قلويه ἐ... καλβιγέ. « — συμφιλιώσεως ... مسالمه‌كارانه ἐρκιάρι μουσαλαμε... ρανέ.

Πνευματικός, ή, όν,

χανί, غير جسمانى معنوى μα'νεβί, ρι δζισμανί. ‖ هوائى χαβαΐ. «— λία محلية الهوا μουχαλιγὲτ οὐλ-ά. § (οὐσ.) ὁ — (πατὴρ) ('Εκ-) كناهلرى پدر معنوى πεδέρι μα'νεβί, عفو ايلدى γκιουναχλαρὴ ἀφβ ἰδὲν ᾶς. [μεζχέπι-ρουχανιγιούν.

Πνευματισμός, ὁ مذهب روحانيون

Πνευματιστής, ὁ هوائيون χα-γιούν, روحانيون ρουχανιγιούν.

Πνευματοκήλη, ἡ (I) دبهلك δε-ίκ, ادره οὐδρέ.

Πνευματολογία, ἡ (Φλσ.) مبحث الارواح μεπχὰς οὐλ-ἐρβάχ, المبحث الريحيات ... ηγιάτ. ‖ (I) مبحث الامراض الريحيه ... χὰς οὐλ-ἐμρὰζ οὐρ-ριχηγέ.

Πνευματόμετρον, τὸ (Χημ.) مقياس النفس μικγιάσι νέφς.

Πνευματόμφαλος, ὁ (I) فتق سرّى φέτκι σουρίΐ ριχί, كوبك ... κιόπὲκ πατλαμασή.

Πνευματοποιός, ὁ مكون الارواح ... εββὶν οὐλ-ἐρβάχ, مكون النفس ... εββὶν οὐν-νέφς.

Πνευματοποι(έω)ῶ, ا. تبخير ... ὶρ ἰτ. ‖ (πθ.) ا. تبخر τεπεχ-ὶτ.

Πνευματ(όω)ῶ, ا. تبخير τεπχὶρ ‖ (πθ.) ا. تبخر τεπεχχοὺρ ἰτ.

Πνευματώδης,ες, (Φσ.) روحلى λού, روحى ρουχού, اسپرتولى ἰσπίρ-... ‖ (ἐπὶ ἀνθρώπων) ذكى ζεκί, ... φετίν, زيرك ζεϊρέκ.

Πνευμάτωσις, ἡ (I) علت ريحيه ... ἰλλέτι ριχηγέ, استسقا ἰστι ‧βά, ريح ρίχ.

Πνευμονία, ἡ (I) اق جكر التهابى ἀκ δζιγὲρ ἰλτιχαπί, ذات الرئه ζὰτ οὐρ-ριγέ, التهاب الرئه ἰλτιχὰπ οὐρ-ριγέ.

Πνευμονικός, ή, όν, (I) ذات الرئوى ζὰτ οὐρ-ριγεβί.

Πνευμονοαιμοῤῥαγία, ἡ (I) نزف رئوى νέζφι ριγεβί.

Πνευμονοαλγία, ἡ (I) الم رئه ἐλέμι ριγέ, خناق صدر χουνάκι σάδρ.

Πνευμονοθώραξ, ὁ (I) ريح صدر ρίχι σάδρ.

Πνευμονοκήλη, ἡ (I) فتق رئوى φέτκι ριγεβί.

Πνευμονοπάθεια, ἡ (I) مرض الرئه μαρὰζ οὐρ-ριγέ.

Πνευμονοῤῥαγία, ἡ (I) نزف الرئه νὲζφ οὐρ-ριγέ.

Πνευμονόῤῥοια, ἡ (I) سيلان الرئه σεγελὰν οὐρ-ριγέ.

Πνευμονοφυμία, ἡ (I) سل الرئه σὶλλ οὐρ-ριγέ.

Πνεύμων, ὁ (I) آق جكر ἀκ δζι-γέρ, رئه ριγέ.

Πνεῦσις, ἡ اوفوروك οὐφουρούκ, نفخه νεφχά.

Πνευστικός,ή,όν, نفخى νεφχί.

Πνευστι(άω)ῶ, صولومق σο-λουμάκ.

Πνέω, اوفلمك οὐφλεμέκ, اوفورمك οὐφουρμέκ, ا. نفخ νὲφχ ἰτ. ‖ اسمك ἐσμέκ, ا. هبوب χουποὺπ ἰτ. ‖ صولوق آلمق σολοὺκ ἀλμάκ, ا. تنفس τενεφ-

φοὺς ἰτ. «*πνέει σφοδρὸς ἄνεμος* شديد روزكار اسر σεδὶδ ρουζγκιὰρ έσέρ. § (μτφ.) — *ἐκδίκησιν* انتقام ارزوسنده او. ἰντικὰμ ἀρζουσουνδὰ ὀλ. «— *μένεα* پر خشم و غضب او. ποὺρ χὴσμ οὺ γαζὲπ ὀλ. «— *τὰ λοίσθια* جان چكيشمك احتضار ا. δζὰν τσεκισμέκ, ἰχτιζὰρ ἰτ.

Πνιγηρός, ά, όν, بوغناق ποΥανάκ, ثقيل σακὴλ, النفس حاصر χασὶρ οὺν-νέφς, خانق χανίκ, مخنق μουχαννίκ. «*ἀὴρ* — قيزغين روزكار κηζγὴν ρουζγκιάρ.

Πνιγμός, ὁ بوغلمه ποΥουλμά, اختناق ἰχτινάκ, حصرنفس χάσρι νέφς.

Πνίγω, بوغمق ποΥμάκ, اخناق ا. ἰχνὰκ ἰτ. خنق-تخنيق ا. χὴνκ-ταχνὶκ ἰτ. «— *εἰς τὸ ὕδωρ* صوده بوغمق σουδὰ ποΥμάκ, غرق ا. γὰρκ ἰτ. تغريق ا. ταγρὴκ ἰτ. § (πθ.) —*ομαι* بوغلمق ποΥουλμάκ, اختناق ا. ἰχτινὰκ ἰτ. § باتمق πατμάκ, غرق او. γάρκ ὀλ. «*τὸν ἔπνιξεν ὁ καπνὸς* دومانذن بوغلدى δουμανδὰν ποΥουλδού. «—*ομαι εἰς τὸ αἷμα* خونريز او. χουνρὶζ ὀλ. «*ἐπνίγη εἰς τὸν ποταμὸν* نهر ايچنده غرق اولدى νέχρ ἰτσιν'ὲ γὰρκ ὀλδού. § (πθ. μτχ.) *πνιγμένος, η, ον,* بوغلمش ποΥουλμούς, مخنوق μαχνούκ. § باتمش πατμίς, مستغرق μουστεγράκ, مغروق μαγρούκ. § (μτφ.) —*μένος εἰς τὰ χρέη* ديونه باتمش δουγιουνὲ πατμίς, مستغرق ديون μουστεγράκι δουγιούν.

Πνικτός, ή, όν, بوغلش ποΥουλμούς, مخنوق μαχνούκ, بوغوق ποΥούκ. § مغروق μαγρούκ.

Πνίξις, ἡ καὶ **Πνίξιμον,** بوغلمه ποΥουλμά, اخناق ἰνχηνά[...] بوغمه ποΥμά, خنق χὴνκ, تخنيق ταχ[...]

Πνοή, ἡ اوفوروك οὐφούρούκ, نفحه ναφχά. § صولوق σολούκ, نفس [...] φές, دم δέμμ. § اسمه ἐσμέ, [...] χουπούπ. «— *ἀνέμου* هبوب ريح [...] πούπι ρίχ.

Πόα, ἡ نبات νεπάτ. § چمن τσ[...] جاير δζαΐρ.

Ποασμός, ὁ قلع نبات κάλ'ι νε[...] § چمنلمه τσεμενλεμέ, اوتلق ὀτλ[...]

Ποδάγρα, ἡ (Ι) اياق نقرسى [...] νηκρισί, نقرس قدم νηκρίσι καδέμ[...]

Ποδαγρικός, ή, όν, (Ι) [...] νηκρισί.

Ποδαλγία, ἡ (Ι) الم قدم [...] καδέμ, نقرس قدم νηκρίσι καδέμ.

Ποδαλγός, όν, نقرسى νηκ[...]

Ποδανιπτήρ, ὁ مغسل الاقدام [...] σὲλ οὺλ-ἐκδάμ.

Ποδαπός, ή, όν, نرەلو νέρ[...] نه درلو νὲ τουρλού.

Ποδηγεσία, ἡ قولاغوزلق κ[...] γουζλούκ, رهبرى ρεχπερή, دلال[...] λαλέτ. § اداره ἰδαρέ.

Ποδηγέτης, ὁ قولاغوز κ[...] γούζ, رهبر ρεχπέρ, دليل δελίλ.

Ποδηγετ(έω)ῶ, قولاغوزلامق [...] λαγουζλαμάκ, دلالت ا. δελαλέ[...] § ا. اداره ἰδαρὲ ἰτ.

Ποδήρης, ες, ايافه قدر واصل ...لا ἀγιαγὰ καδὰρ βασὴλ ἐλπισέ.

Ποδιά, ἡ اتك ἐτέκ.

Ποδίζω, .ا پند قدم نْد πένδι καδὲμ .. .ا نْد و قيد καϊδ οὐ πὲνδ ἰτ. § منع μὲν' ἰτ.

Ποδίστρα, ἡ كوستك γιοστέκ, پرا πράνκα, پاى بند πάϊ-πένδ.

Ποδόγυρος, ὁ اتك كنارى ἐτὲκ ναρί, وزيك ζίχ. [ἀγιὰκ πατιρδισί.

Ποδοκρουσία, ἡ اياق پاتردیسی

Ποδόμετρον, τὸ مقياس الاقدام ...κγιὰς οὐλ-ἐκδάμ.

Ποδοπατ(έω)ῶ, چيكنك τσεϊνε-κ, .ا پايمال πάϊ μὰλ ἰτ. «ὁ ποδο-πατηθεὶς چيكنمش τσεϊνεμίς پازده ζεδέ.

Ποδοπέδη, ἡ پاى بند πάϊ-πένδ.

Ποθεινός,ή,όν, مرغوب μαργούπ, مستحب μουστεχάπ, دلكش διλκές.

Πόθεν, (Ἐπρ.) نره‌دن νέρεδεν, نه طرف νὲ ταραφδάν.

Ποθητός, ή, όν, آرزو اولنور ...οὺ ὀλουνούρ, مرغوب μεργούπ.

Πόθος, ὁ ايستك ἰστέκ, آرزو ἀρζού, ...ἐμέλ, هوس χεβές, اشتياق ἰστι-...κ, رغبت ραγπέτ. § حسرت χασρέτ.

Ποθ(έω)ῶ, ايستمك ἰστεμέκ, آرزو ἀρζοὺ ἰτ. .ا امل و اميد οὐμὶδ βὲ ...λ ἰτ. .ا ارتقاب-تمنى-اشتياق ἰρτιγάπ-...εννὴ-ἰστιγιὰκ ἰτ. مشتاق و آرزو مند μουστὰκ βὲ ἀρζοὺ-μὲνδ ὀλ. تحسر حسرت چكمك χασρὲτ τσεκμέκ, ...τεχασσοὺρ ἰτ.

Ποίημα, τὸ ايش ἴς, عمل ἀμέλ, كار κιάρ. § (Φλγ.) تأليفات τεελιφάτ, تصنيفات τασνιφάτ, اثر ἐσέρ. «—ἔμμετρον منظومه μενζουμέ, شعر σί'ρ, نظم νάζμ, قصيده κασηδέ. «συλλογὴ —των ديوان διβάν. [κιουτσοὺκ σί'ρ.

Ποιημάτιον, τὸ كوچوك شعر

Ποιηματογράφος, ὁ شاعر σαΐρ.

Ποίησις, ἡ اعمال ἰμάλ, انشا ἰνσά. § خلق χάλκ. § شعر σί'ρ, نظم νάζμ. §(τέχνη) شاعرلق σαϊρλήκ, علم شعر ἴλμ σί'ρ, شعر σί'ρ.

Ποιητέος, α, ον, ياپلسى لازم γιαπηλμασὴ λαζίμ. «τί ποιητέον; نه ياپملى ؛ نه ياپمق لازم ؛ νὲ γιαπμαλή; νέ γιαπμὰκ λαζίμ;

Ποιητής, ὁ عامل ἀμίλ, فاعل φαΐλ. § خالق χαλίκ. § (Φλγ.) شاعر σαΐρ. «ἡ —τρια شاعره σαϊρέ.

Ποιητικός, ή, όν, عملى ἀμελή, عاملى ἀμιλί. § شعرى σι'ρί, شاعرانه σαϊρανέ. «ἡ —ὴ (τέχνη) علم شعر ἴλμι σί'ρ, علم عروض ἴλμι ἀρούζ. «— ἄδεια ضرورت شعريه مبنى اولان رخصت ζαρουρέτι σιριγεγὲ μεπνὶ ὀλὰν ρουχσάτ. «—ὸν αἴτιον علت فاعليه ἤλλέτι φαϊλιγέ. § —ῶς (ἐπρ.) شاعرانه σαϊρανέ, شاعرجه σαΐρδζε.

Ποιητός, ή, όν, ياپلمش γιαπιλμίς, معمول μα'μούλ, مصنوع μασνού'.

Ποικιλία, ἡ دورلولق τουρλουλούκ, تنوع τενεββού', كونا كون γκιουνὰ γκιούν. § اختلاف ἰχτιλάφ اختلاط ἰχτιλάτ. «— σχημάτων تنوع اشكال

τενεββούϊ ἐσκιάλ. «— ἐδεσμάτων اطعمه تنوع τενεββού' ἐτη'μέ.

Ποικίλλω, كونا كون نقش و تصوير ا. γκιουνά γκιοὺν νὰκς βὲ τασβὶρ ἰτ. تجميل و تزيين ا. τεδζμὶλ βὲ τεζγὶν ἰτ. ‖ دورلو دورلو ا. τουρλοὺ τουρλοὺ ἰτ. تنويع ا. كونا كون ا. γκιουνὰ γκιοὺν ἰτ. ‖ τενβὶ' ἰτ. متنوع قيلمق μουτενεββὶ κηλμάκ. ‖ (ἀμτ.) اختلاف ا. ἰχτιλὰφ ἰτ. تحول ا. τεχαββοὺλ ἰτ.

Ποίκιλμα, τὸ چچك τσιτσέκ, نقش νακής, تزيينات τεζγινάτ.

Ποικιλμός, ὁ تبديل صورت τεπδίλι σουρέτ, تغيير ταγ-γίρ.

Ποικιλόγραμμος, ον, متنوع الخط μουτεναββὶ οὐλ-χάττ.

Ποικιλόμορφος, ον, متنوع الشكل μουτεναββὶ' οὐσ-σέκλ, رنكا رنك ρένκι-ά-ρένκι.

Ποικίλος, η, ον, دورلو دورلو τουρλοὺ τουρλού, متنوع μουτενέββί, كونا كون γκιουνὰ γκιούν, مختلف μουχτελίφ. ‖ رنكا رنك ρένκι-ὰ-ρένκι, ملون μουλεββέν, متلون μουτελεββίν. «— αι ἰδέαι افكار متنوعه ἐφκιάρι μουτενεββιά. ‖ —ῶς (ἐπρ.) صورت متنوعجه σουρέτι μουτενεββίδζε.

Ποικιλόχρους, ουν, رنكا رنك ρένκι-ὰ-ρένκι.

Ποικιλτής, ὁ نقاش νακκάς.

Ποικιλτικός, ή, όν, نقاشى νακκασί. |κούς.

Ποικιλτός, ή, όν, منقوش μεν-

Ποιμαίνω, اوتلامق ὀτλαμάκ, رعى ا. ράϊ ἰτ. ‖ اداره ا. ἰδαρὲ ἰτ.

Ποίμανδις, ἡ اوتلامه ὀτλαμ… ‖ اداره ἰδαρέ.

Ποιμαντικός, ή, όν, καὶ **Ποι… μενικός**, ή, όν, چوبانه مخصوص τσ… πανὰ μαχσούς. «ἡ —κή فن راعى φέ… νι ρα'ί. «ἡ — ῥάβδος چوبان صوپه‌سى… τσοπὰν σόπασῃ, عصاى راعى ἀσάϊ ρα'…

Ποιμήν, ὁ چوبان τσοπάν, ر… ρα'ί. ‖ (μτφ.) رئيس ρεΐς, مدير μουδί…

Ποίμνη, ἡ καὶ **Ποίμνιον**, … سورى σουρού, قطيع κατί'. ‖ (μτφ… جماعت δζεμαάτ.

Ποινή, ἡ (Nμ.) جزا δζεζά, …ات μουδζαζάτ. «κεφαλικὴ — اعدام… جزاسى ἰδὰμ δζεζασή. «ἐπανορθ… τικαὶ —αι تأديبيه مجازات μουδζαζά… τεεδιπιγέ. «ἀτιμωτικαὶ —αι …ات ترذيليه μουδζεζάτι τερζιλιγέ. «θ… νατικὴ — قتل-اعدام جزاسى κάτλ-… δὰμ δζεζασί. «ἀστυνομικαὶ — … معامله تكديريه μουαμελέϊ τεκδιριγ… «χρηματικὴ — جزاى نقدى δζεζ… νακδή. «ἐπὶ ποινῇ προστίμου … جزاسيله جزاى نقدى δζεζάϊ νακδὶ δζεζασί…

Ποινικός, ή, όν, (Nμ.) … δζεζαΐ, مجازاته دائر μουδζαζατὰ δ… ἰρ. «— κώδηξ جزا قانوننامه‌سى δζε… κανονναμεσί. «—ὸν δίκαιον … جزائيه χουκούκι δζεζαϊγέ. «—ὸν … καστήριον جزا محكمه‌سى δζεζὰ μεχ… μεσί, محكمهٔ جزائيه μεχκεμέϊ δζεζαϊ…

Ποῖος, α, ον, (Ἀντ. ἐρωτη… كيم؟ κίμ; هانكى؟ χάνκι; قنغى؟ … γή; «— εἶναι ἐκεῖ; كيم وار او…

ὁραδα κίμ βάρ; «— μὲ φωνάζει; بنی کیم چاغیرییور πενὶ κίμ τσαγηρί-γιορ; «— εἶναι; کیمدر؛ κίμδιρ; «— σᾶς τὸ εἶπε; سزه کیم سویلدی؛ σιζὲ κίμ σοϊλεδί;

Ποιότης, ἡ کیفیت κεϊφιγέτ, جنس δζίνς, نوع νέβ', صفت σηφάτ, حال χάλ.

Ποι(έω)ῶ, یاپق γιαπμάκ, اعمال ا. ... μάλ ἰτ. ایشلمك ἰσλεμέκ, انشا ا. ἰνσὰ ἰτ. § اجرا ا. ἰδζρὰ ἰτ. فعله کتیرمك ... ὶ'λὲ γκετιρμέκ. § اتمك ἰτμέκ, ایشلمك ἰσλεμέκ. «περὶ πολλοῦ —οῦμαι چوق رعایت - اعتبار ا. τσὸκ ριαγὲτ-ἰτιπὰρ ἰτ. «περὶ ὀλίγου —οῦμαι رعایت ایتمامك ριαγὲτ ἴτμεμεκ. «πρόνοιαν —οῦμαι تقید ا. τεκαγ-γιοὺδ ἰτ. «δύναμαι ποιεῖν ایده بیلمك ἰδὲ πιλμέκ, یاپه بیلمك γιαπὰ πιλμέκ. «ἐκ ποδῶν —οῦμαι قورتلق κουρτουλμάκ, خلاص بولمق χαλὰς πουλμάκ. «πεποιημένος معمول μα'μούλ.

Πόκος, ὁ یپاق γιαπάκ, یپاغی γιαπαγή.

Πολέμαρχος, ὁ رئیس الحرب ρεϊς ούλ-χάρπ, اوردو قوماندانی ὀρδοὺ κομανδανή, جنکاور δζενκιαβέρ.

Πολεμικός, ή, όν, حربی χαρπί. «ἡ —ὴ (τέχνη) فن حرب φέννι χάρπ, فن سفر φέννι σεφέρ. «πλοῖα —κὰ سفائن حربیه σεφαΐνι χαρπιγέ. «τὰ —κὰ (ἔργα) امور حربیه οὐμούρι χαρπιγέ. «—κὸν συμβούλιον دیوان حرب διβάνι χάρπ.

Πολέμιος, α, ον, دشمن δουσμάν, خصم χάσμ πλ. خصما χουσεμά, عدو ἀδούββ.

Πολεμιστής, ὁ جنکجی δζενγκιδζή, جنکاور δζενγκιαβέρ, محارب μουχαρίπ.

Πόλεμος, ὁ حرب χάρπ, محاربه μουχαρεπέ, جنك δζένγκι, سفر σεφέρ. «ἡ κήρυξις τοῦ —ου اعلان حرب ἰλιάνι χάρπ. «ὁ ἱερὸς — جهاد δζιχάδ, غزا γαζά. «ἐμφύλιος — اختلال داخلی ἰχτιλάλι δαχηλή, محاربهٔ داخلیه μουχαρεπέϊ δαχηληγέ. «τὸ ὑπουργεῖον τοῦ —ου نظارت (امور) حربیه ναζαρετί (οὐμούρι) χαρπιγέ. (ἰδιαιτ. ἐν Τουρκίᾳ) باب سر عسکر πάπι σὲρ ἀσκέρ. «ναυτικὸς — محاربهٔ بحریه μουχαρεπέϊ παχριγέ. «—ἐπιθετικὸς حرب تعرضی χάρπι τεαρρουζή, حرب تجاوزی χὰρπ τεδζαβουζή. «ἀμυντικὸς— حرب تدافعی χάρπι τεδαφου'ί. «προμήθεια τοῦ —ου لوازمات حربیه λεβαζιμάτι χαρπιγέ, تدارکات سفریه τεδαρουκιάτι σεφεριγέ.

Πολεμεφόδια, τὰ لوازمات حربیه λεβαζιμάτι χαρπιγέ.

Πολεμ(έω)ῶ, حرب - محاربه ا. χὰρπ-μουχαρεπὲ ἰτ. جنك ا. δζὲνγκι ἰτ. § (μτφ.) چالشمق τσαλισμάκ, سعی و غیرت ا. σάϊ βὲ γαϊρὲτ ἰτ.

Πολικός, ή, όν, (Ἀστρ.) قطبی κουτπί. «— ἀστὴρ قطب شمالی یلدیزی κούτπι σιμαλί γιλδιζί, دمیر قازیق δεμὶρ καζήκ. «— κύκλος قطب دائرهسی κούτπ δαϊρεσί. [σατσλή.

Πολιόθριξ, ὁ καὶ ἡ آق صاچلی ἄκ

Πολιορκητής, ὁ محاصر μουχασήρ.
Πολιορκητικός, ή, όν, محاصرهوى μουχασαραβί.
Πολιορκία, ἡ (Πλμ.) محاصره μουχασαρά. § (μτφ.) تعجيز τα'δζίζ, تصديع τασδή'.
Πολιορκ(έω)ῶ, .ا محاصره μουχασαρὰ ἰτ. § (μτφ.) .ا تعجيز-تصديع τα'δζίζ-τασδὴ' ἰτ.
Πολιός, ά, όν, قير κήρ, اشهب ἐσχέπ. § آغارمش صاچى σατσὴ ἀγαρμής. § اسكى ἐσκί, عتيق ἀτήκ. «— ἀνὴρ سالخورده σαλχορδέ, مسن μουσίνν.
Πολιότης, ἡ قيرلق κηρλήκ, شيبت σεχπέτ. § اختيارلق ἰχτιγιαρλήκ.
Πολιοῦχος, ον, حامئ شهر χαμίϊ σέχρ.
Πόλις, ἡ شهر σέχρ, بلده πελδέ, قصبه κασαπά, مدينه μεδινέ.
Πόλισμα, τὸ ناحيه ναχιγέ, قريه καριγέ.
Πολιτάρχης, ὁ شهر امينى σέχρ ἐμινί.
Πολιτεία, ἡ مملكت μεμλεκέτ, حكومت χουκιουμέτ, دولت δεβλέτ. § اصول اداره οὐσοῦλι ἰδαρέ.
Πολίτευμα, τὸ حكومت χουκιουμέτ, دولت δεβλέτ. § اصول اداره οὐσοῦλι ἰδαρέ. «*μοναρχικὸν* — حكومت منفرده χουκιουμέτι μουνφεριδέ. «*δημοκρατικὸν* — حكومت جمهوريه χουκιουμέτι δζουμχουριγέ.
Πολιτεύω, .ا اداره ἰδαρὲ ἰτ. .ا اجراى حكومت ἰδζράϊ χουκιουμέτ ἰτ. § (πθ.) —*ομαι* مأموريتده بولنمق μεεμουριγετδὲ πουλουνμάκ. § (συ... .ا حسن معامله و التفات χουσνι μουαμ... ...λὲ βὲ ἰλτιφὰτ ἰτ. حاطريني كوزتمك χα... ...τηρηνὴ γκιόζετμέκ, .ا رعايت ριαγ... ἰτ. § خلوص كوسترمك χουλοὺς γκ... ...στερμέκ, .ا مداهنه μουδαχανὲ ἰτ.
Πολίτης, ὁ شهرلى σεχιρλή, شهرى σεχρί, اهل بلده ἔχλι πελδέ. § (πλ.) οἱ —*αι* اهالى ἐχαλί.
Πολιτίζω, .ا تمدين τεμδὶν ἰτ. § (πθ.) —*ομαι* .ا تمدن τεμεδδοὺν ἰτ. .ا كسب مدنيت κέσπι μεδενιγὲτ ἰτ. «*πεπολιτισμένος* متمدن μουτεμεδδίν. «*τὰ πεπολιτισμένα ἔθνη* دول-امم متمدنه δουββέλι-οὐμέμι μουτεμεδδινέ.
Πολιτικός, ή, όν, بلدى πελεδί. § سياسى σιγιασί. § مدنى μεδενί, حقوق χουκουκή. «(πλ.) *οἱ* —*οἱ* سياسيون σιγιασιγιούν, مدنيون μεδενιγιούν. «*ἡ* —*ὴ ἐπιστήμη* علم اداره دولت ἴλμι ἰδαρέϊ δεβλέτ, فن سياسى φέννι σιγιασί, اداره ملك ἰδαρέϊ μούλκ. «—*ὸν δίκαιον* حقوق عاديه يا مدنيه χουκούκι ἀδηγὲ γιὰ μεδενιγέ. «—*ὸς κώδηξ* قانون مدنى κανόνι μεδενί. «—*ὸς ὀθωμανικὸς κώδηξ* مجله احكام عدليه μεδζελάϊ ἀχκιάμι ἀδλιγέ, مجله μεδζελέ. «—*ὸν δικαστήριον* محكمۀ حقوق χουκοὺκ μεχκεμεσί, محكمۀ حقوقيه μεχκεμέϊ χουκουκηγέ. «—*ὴ ἀγωγὴ* حقوق شخصيه دعواسى χουκούκι σαχσιγὲ δαβασή. «*ὁ* — *ἐνάγων* مدعى شخصى μουδδέϊ σαχσή. «*ἡ* —*ὴ κατάστασις* صفت مدنيه σηφάτι μεδε...

νιγέ. «οἱ —οἱ νόμοι قوانين ملكيه καβανίνι μουλκιγέ. «διοίκησις —ἡ καὶ στρατιωτικὴ ادارهٔ ملكيه و عسكريه ἰδαρέϊ μουλκιγὲ βὲ ἀσκεριγέ. «—ὸν ἔνδυμα البسهٔ عاديه ἐλπισέϊ ἀδηγέ, البسهٔ غير رسميه ἐλπισέϊ γαΐρι ρεσμιγέ, البسهٔ ملكيه ἐλπισέϊ μουλκιγέ, اونيفورمهسز οὐνιφόρμασιζ. «ἡ διεύθυνσις τῶν —ῶν ὑποθέσεων امور حقوقيه مديريتى οὐμούρι χουκουκηγὲ μουδιριγετέ. «— θάνατος موت مدنى μέβτι μεδενί. «—ὰ δικαιώματα حقوق مدنيه χουκούκι μεδενιγέ. «—ὰ καθήκοντα وظائف بلديه βεζαΐφι πελεδιγέ. «ἡ διοίκησις τῶν —ῶν δικαιωμάτων حقوق عاديڭ استعمالى χουκούκι ἀδιγενὶν ἰστιμαλῆ. «ἀφαίρεσις τῶν —ῶν δικαιωμάτων حقوق مدنيهدن اسقاط χουκούκι μεδενιγεδὲν ἰσκάτ. «ἡ ποινὴ τῆς —ῆς καθαιρέσεως رفع رتبه جزاسى ρέφ'ι ρουτπὲ δζεζασί. «—ἡ καθαίρεσις حقوق مدنيهدن اسقاط χουκούκι μεδενιγεδὲν ἰσκάτ, حقوق بلديهدن محروميت χουκούκι πελεδιγεδὲν μαχρουμιγέτ. «αἱ —αἱ καὶ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ مأمورين ملكيه و عسكريه μεεμουρίνι μουλκιγὲ βὲ ἀσκεριγέ. «—ἡ δικονομία اصول محاكمات حقوقيه οὐσοῦλι μουχακεμάτι χουκουκιγέ. «— ἀποζημιώσεις تضمينات ταζμινάτ. «—οἱ ὑπάλληλοι مأمورين ملكيه μεεμουρίνι μουλκιγέ. «ἡ —ἡ (κράτους) اصول پوليتيقه οὐσοῦλι πολιτίκα, پوليتيقه πολιτίκα. «τὰ —κὰ امور ملكت οὐμούρι μεμλεκέτ, امور پوليتيقه οὐμούρι πολιτίκα. «— ἐπίτροπος پوليتيقه مأمورى πολιτίκα μεεμουρού. «τὸ —κὸν (φέρσιμον) ἢ —ἡ (κν.) نزاكت νεζακέτ. § —ῶς (ἐπρ.) مدنى و ملكى اولهرق μεδενὶ βὲ μουλκὶ ὀλαράκ, ملكيهجه μουλκιγέδζε, پوليتيقهجه πολιτίκαδζε. § (Νμ.) حقوقجه χουκούκδζε. § (κν.) ظرافت و نزاكتله ζαραφὲτ βὲ νεζακέτλε, اديبانه ἐδιπανέ, نازكانه ναζικιανέ. «εἶμαι —ῶς ὑπεύθυνος حقوقجه مسئول او. χουκούκδζε μεσοὺλ ὀλ. مسئول بالمال او. μεσοὺλ πὶλ-μὰλ ὀλ.

Πολιτισμός, ὁ مدنيت μεδενιγέτ, تمدن τεμεδδούν. «ἐπιδεκτικὸς —οῦ قابل مدنيت καπίλι μεδενιγέτ. «ὁ συντελῶν πρὸς τὸν —ὸν مدنيتبخش μεδενιγὲτ-πάχς.

Πολιτογράφησις, ἡ καὶ —**φία,** ἡ تبعهٔ سائره سلكنه داخل اوله τεπεάϊ σαϊρὲ σελκινὲ δαχὴλ ὀλμά, نفوس سجلاتنه قيد ايتديرلمسى-اولمسى νουφοὺς σεδζιλλατδὰ καϊδ ἰτμεσὶ-ὀλμασή.

Πολιτογραφ(έω)ῶ, نفوس سجلاتنه قيد ايتديرمك-ا. νουφοὺς σεδζιλλατδὰ καϊδ ἰτδιρμὲκ-ἰτ.

Πολιτοφυλακή, ἡ ملت عسكرى μιλλὲτ ἀσκερί, پوليس ادارهسى πολὶς ἰδαρεσί. «ὁ ἀρχηγὸς τῆς —ῆς پوليس سر قوميسرى πολὶς σὲρ κομισερί.

Πολιτοφύλαξ, ὁ پوليس مأمورى-قوميسرى πολὶς μεεμουρού-κομισερί.

Πολίχνη, ἡ καὶ **Πολίχνιον,** τὸ كوچكز κιοϊδζιγίζ.

Πολλά, ('Επρ.) چوق τσόκ, پك πὲκ τσόκ, پك غايه πὶ γαγέ. «— πρωΐ چوق ارکن τσὸκ ἐρκέν.

Πολλάκις, ('Επρ.) چوق کره-دفعه τσὸκ κερρὲ-δεφά, دفعه‌لرله δεφάτλε. § اکثريا ἔκσεριγεν, اکثری ἔκσερι.

Πολλαπλασιάζω, چوغالتمق τσογαλατμάκ, تکثير ا. τεκσὶρ ἱτ. تضعيف ا. ταζή'φ ἱτ. § (Μθμ.) ضرب ا. δάρπ ἱτ. § (πθ.) چوغالمق τσογαλμάκ, تكثر ا. τεκεσσοὺρ ἱτ. تضاعف ا. τεζαοὺφ ἱτ. ضرب اولمق δάρπ ὀλουμάκ.

Πολλαπλασιασμός, ὁ تكثير τεκσίρ, توفير τεβφίρ. § تکثر τεκεσσοὺρ, تضاعف τεζαόυφ, توفر τεβεφφούρ. § (Μθμ.) ضرب δάρπ.

Πολλαπλασιαστέος, α, ον, قابل ضرب καπίλι δάρπ, قابل تضعيف καπίλι ταζή'φ. § (Μθμ.) مضروب μαδρούπ, مضروب عليه μαπρούπουν ἀλέϊχ.

Πολλαπλασιαστής, ὁ (Μθμ.) مضروب فيه μαπρούπουν φίχ.

Πολλαπλάσιος, α, ον, καὶ **—σίων** καὶ **—πλοῦς,** ὁ چوق قات τσὸκ κάτ, متكثر μουτεκεσσίρ, متعدد μουτεαδδίδ. § **—ίως** καὶ **—ῶς** (ἐπρ.) متكثرا μουτεκέσσιρεν.

Πολλαχόθεν, ('Επρ.) چوق طرفدن τσὸκ ταραφδάν. § **—χόσε** καὶ **—χοῦ** (ἐπρ.) چوق يرده τσὸκ γερδέ. § **—χῶς** (ἐπρ.) چوق دورلو τσὸκ τουρλού.

Πολλοστημόριον, τὸ اك كوچوك ἐν κιουτσουγού, اقلی ἀκαλλή, جزء آخر δζούζι ἀχήρ.

Πολλοστός, ή, όν, اقلی ἀκαλλή. «τὸ—ὸν جزء آخر δζούζι ἀχήρ.

Πολοδείκτης, ὁ (Ντ.) پوصوله πούσουλα.

Πόλος, ὁ ('Αστρ.) قطب κούτπ. «ἀρκτικὸς ἢ βόρειος — قطب شمالی κούτπι σιμαλή. «ὁ ἀνταρκτικὸς ἢ νότιος — قطب جنوبی κούτπι δζενουπί.

Πόλτος, ὁ لاپه λαπά, بولامج πουλαμάδζ, قورقوت κουρκούτ.

Πολυαγάπητος, ον, پك سوكيلی πὲκ σεβγκελί, احب ἀχάπ.

Πολυαιμία, ἡ (Ι) فرط دم φέρτι δέμμ.

Πολυαλγής, ές, زياده‌سيله مؤلم ζιγιαδεσὶ ἰλὲ μουελλέμ.

Πολυανδρία, ἡ كثرت سكنه κεσρέτι σεκενέ. [κεσὶρ οὐλ-έζχάρ.

Πολυανθής, ές, كثير الازهار

Πολυανθρωπία, ἡ كثرت نفوس κεσρέτι νουφούς, كثرت سكنه κεσρέτι σεκενέ, معموريت μα'μουριγέτ, آبادانی ἀπαδανί.

Πολυάνθρωπος, ον, كثير النفوس κεσὶρ οὐν-νουφούς, معمور μα'μούρ, آباذان ἀπαδάν.

Πολυάριθμος, ον, كثير العدد κεσὶρ οὐλ-ἀδέδ, متعدد μουτεαδδίδ.

Πολυαρχία, ἡ ادارهٔ مشترکه ἰδαρεΐ μουστερεκέ. [ἀχτέρ.

Πολυάστρος, ον, پر اختر πούρ

Πολυάσχολος, ον, چوق مشغول τσὸκ μεσγούλ.

Πολυαυγής, ές, انور ἐνβέρ.

Πολύγαλον, τὸ (Βτ.) سود اوتی σοὺδ ὀτού, پولیغالا πολίγαλα.

Πολυγαμία, ἡ كثرت ازدواج κεσρέτι ἰζδιβάδζ, كثرت تزوج κεσρέτι τεζεββούδζ. § (Βτ.) مزواجه μιζβαδζέ.

Πολύγλωσσος καὶ **—ττος**, **ον**, چوق لسان بیلن τσὸκ λισὰν πιλέν, كثير الالسنه κεσὶρ οὺλ-ἐλσινέ. § چوق لسانده یازلمش τσὸκ λισανδὰ γιαζηλμής.

Πολύγνωστος, **ον**, چوق معلوم و معروف τσὸκ μα'λιούμ βὲ μα'ρούφ.

Πολυγραφία, ἡ تحریر تألیفات كثیره ταχρίρι τεελιφάτι κεσιρέ.

Πολυγράφος, **ον**, چوق یازان τσὸκ γιαζάν, تألیفات كثیره محرری τεελιφάτι κεσιρὲ μουχαρριρί. § پولیغراف πολιγράφ.

Πολυγώνιος καὶ **—ωνος**, **ον**, كثير الزوایا κεσὶρ οὺζ-ζεβαγιά. § τὸ *—γωνον* (Μθμ.) كثير الاضلاع κεσὶρ οὺλ-ἐδλά'.

Πολύδακρυς, ὁ καὶ ἡ باعث بكا παΐσι πουκιά, شايان مرحمت σαγιάνι μερχαμέτ. [τσὸκ μασραφλή.

Πολυδάπανος, **ον**, چوق مصرفلی

Πολύδενδρος, **ον**, كثير الاشجار κεσὶρ οὺλ-ἐσδζάρ.

Πολύδωρος, **ον**, كثير الاكرام κεσὶρ οὺλ-ἰκράμ.

Πολύεδρος, **ον**, (Μθμ.) كثير الوجوه κεσὶρ οὺλ-βουδζούχ.

Πολυειδής, **ές**, كثير النوع κεσὶρ οὺν-νέβ', متنوع μουτενεββί. § **—ῶς** (ἐπρ.) كونا كون γκιουνὰ γκιούν.

Πολυέλαιος, ὁ آویزه ἀβιζέ.

Πολυέλεος, **ον**, چوق مرحمتلی τσὸκ μερχαμετλή. ارحم ἐρχάμ.

Πολυέξοδος, **ον**, چوق مسرف τσὸκ μουσρίφ.

Πολυέραστος, **ον**, چوق سوكیلی τσὸκ σεβγκιλί, احب ἀχάππ.

Πολυετής, **ές**, چوق سنه‌لك τσὸκ σενελίκ, كثير السنين κεσὶρ οὺσ-σινίν.

Πολυετία, ἡ كثرت سنين κεσρέτι σινίν.

Πολυεύσπλαγχνος, **ον**, چوق مرحمتلی τσὸκ μερχαμετλή, ارحم ἐρχάμ, صاحب شفقت σεφακάτ σαχηπή, رؤف ρεούφ.

Πολυζήτητος, **ον**, چوق مطلوب و مرغوب اولان τσὸκματλοὺπ βὲ μεργοὺπ ὀλάν.

Πολυζωΐα, ἡ Ἴδε Μακροβιότης.

Πολύζωος, **ον**. طويل العمر ταβὶλ οὺλ-ὄμρ.

Πολυημερεύω, تزاید عمر ا. τεζαγ-γιούδι ὄμρ ἰτ.

Πολυήμερος, **ον**, متزید العمر μουτεζαγ-γὶδ οὺλ-ὄμρ.

Πολυθαύμαστος, **ον**, چوق حیرتفرما τσὸκ χαϊρὲτ-φερμά.

Πολυθέατος, **ον**, چوقلردن كورینور τσοκλαρδὰν γκιορουνούρ. § اشرف ἐσρέφ.

Πολυθεΐα, ἡ شرك σίρκ, مشركیت μουσρικιγέτ, اشراك ἰσράκ.

Πολυθεϊστής, ὁ مشرك μουσρίκι.

Πολυθρήνητος, ον, چوق ناله τσὸκ ναλὲ-ένγκίζ, انكيز شايان مرحمت σαγιάνι μερχαμέτ.

Πολυθρύλλητος,ον, چوق نامدار τσὸκ ναμδάρ, اشهر ἐσχέρ. ἢ چوق متواتر τσὸκ μουτεβατίρ.

Πολυΐστωρ, ὁ καὶ ἡ چوق بيلير τσὸκ πιλίρ, اعلم ἀλέμ.

Πολυκαιρία, ἡ كثرت زمان κεσρέτι ζεμάν, زمان مديد ζεμάνι μεδίδ.

Πολυκαιρίζω, چوق زمان دوام ا. τσὸκ ζεμὰν δεβὰμ ἰτ. اسكيلمك ἐσκιλεμέκ. [ἐσμάρ.

Πολυκαρπία, كثرت اثمار κεσρέτι

Πολύκλαδος, ον, داللرى چوق اولان δαλλαρῆ τσὸκ ὀλάν.

Πολύκλαυστος, ον, چوق ناله انكيز τσὸκ ναλὲ-ένγκίζ.

Πολυκλεής, ές, اشهر ἐσχέρ, اشرف ἐσρέφ.

Πολυκτήμων, ὁ صاحب املاك كثيره σαχήπι ἐμλάκι κεσιρέ.

Πολυκύμαντος καὶ **—κύματος, ον,** پر امواج πούρ-ἐμβάδζ.

Πολυλογᾶς, ὁ كوزه γκεβεζέ.

Πολυλογία ἡ καὶ **—λαλία,** ἡ چوق سويليش τσὸκ σοϊλεΐς, كوزهلك γκεβεζελίκ, لافزنلق λαφαζανλίκ.

Πολυλόγος,ον καὶ**—λαλος, ον,** كثير الكلام κεσὶρ οὺλ-κελιάμ, پچاق πεχχάς, كوزه γκεβεζέ, مكثار μικσάρ.

Πολυλογ(έω)ῶ καὶ **—λαλ(έω)ῶ,** چوق سويلمك τσὸκ σοϊλεμέκ, كوزهلك ا. γκεβεζελὶκ ἰτ. لافزنلق ا. λαφαζανλῆκ ἰτ.

Πολυμάθεια, ἡ چوق بيليش τσὸκ πιλίς, كثرت معلومات κεσρέτι μαλιουμάτ.

Πολυμαθής, ές, چوق شيئه آشنا τσὸκ σεγὲ ἀσινά, هزار آشنا χεζάρ ἀσινά. [σὶρ οὺλ-ἀζά.

Πολυμελής, ές, كثير الاعضا κε-

Πολυμήχανος, ον, چوق حيلهباز τσὸκ χηλεπάζ. [λάτι ἀζήμ.

Πολυμιξία, ἡ اختلاط عظيم ἰχτι-

Πολυμνήμων, ὁ كثير القوة حافظه κεσὶρ οὺλ-κουββέϊ χαφιζά.

Πολύμορφος, ον, كثير الاشكال κεσὶρ οὺλ-ἐσκιάλ, متنوع μουτενεββί.

Πολύμοχθος, ον, كثير المشاق κεσὶρ οὺλ-μεσάκ, پك مشقتلى πὲκ μεσακατλή. [πιλέν.

Πολύξερος, ον, چوق بيلن τσὸκ

Πολυομβρία, ἡ كثرت باران κεσρέτι παράν.

Πολύοσμος, ον, پررايحه πούρ-ραΐχά, پربو πούρ-πού.

Πολυπάθεια,ἡ سهولت تأثير σουχουλέτι τεεσίρ.

Πολυπαθής, ές, سهل التأثر σεχὶλ οὺτ-τεεσσούρ. ἢ چوق چكمش τσὸκ τσεκμίς, جفا كش δζιφακές.

Πολύπειρος, ον, چوق بيلير τσὸκ πιλίρ, هزار آشنا χεζάρ ἀσινά, چوق مجرب τσὸκ μουδζερρέπ, آزموده ἀζμουδέ.

Πολυπενθής, ές, چوق مكدر τσὸκ μουκεδδέρ.

Πολυπληθής, ές, كثير العدد κεσίρ οὐλ-ἀδέδ, متعدد μουτεαδδίδ, پول πόλ, وافر βαφίρ.

Πολύπλοκος, ον, پك قاريشيق πέκ καρησήκ, قارش مورش καρὶς μουρίς, مشكل μουσκίλ. «—κα νοσήματα امراض مركبه ἐμράζι μουρεκεππέ.

Πολυπόθητος, ον, چوق مرغوب τσὸκ μεργούπ.

Πολυποίκιλος, ον, چوق متنوع τσὸκ μουτενεββί.

Πολύπονος, ον, چوق مؤلم τσὸκ μουελλέμ. ‖ چوق زحتلی τσὸκ ζαχμετλή, مشكل μουσκίλ. [σούρπ.

Πολυποσία, ἡ فرط شرب φέρτι

Πολύποτος, ον, زياده‌سيله شارب ζιγιαδεσὶ ἰλὲ σαρίπ.

Πολυποτ(έω)ῶ, چوق ايچمك τσὸκ ἰτσμέκ.

Πολύπους, ὁ καὶ ἡ (Ζλγ.) پوليپ πολίπ, اختاپود ἀχταπόδ. ‖ (Ι) پوليپ πολίπ, نابت لحم λάχμι ναπίτ.

Πολυπραγμον(έω)ῶ, تجسس واستقصا ايتمك τεδζεσσοὺς-ἰστικσὰ ἰτ. متجسس μουτεδζεσσὶς ὀλ.

Πολυπραγμοσύνη, ἡ تجسس τεδζεσσούς, استقصا ἰστικσά.

Πολυπράγμων, ὁ متجسس μουτεδζεσσίς, مستقصی μουστακσή.

Πολυρρήμων, ὁ ثرثار πεχχάς.

Πολύς, πολλή, πολύ, چوق τσὸκ, پك πέκ, زياده ζιγιαδέ, كليتلی κιουλλιγετλή, كثير κεσίρ, وافر βαφίρ, متوافر μουτεβαφίρ, بسيار πισγιάρ, فراوان φεραβάν. «ἔχει πολλὰ χρήματα چوق پاره‌سی وار τσὸκ παρασὶ βάρ. «ἔχω πολλὰς γνώσεις كثير المعلومات او κεσὶρ οὐλ-μαλιουμὰτ ὀλ. «τὸ πολὺ πολὺ زياده‌سی ايله ζιγιαδεσί, اولسه اولسه ὀλσὰ ὀλσά. «πολλοῦ γε καὶ δεῖ چوق اوزاقدن τσὸκ οὐζακδάν, چوق فرق φαρκὴ τσόκ, اراسی چوق ἀρασὶ τσόκ. «ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ اكثری ἔκσερι. «πρὸ πολλοῦ چوقدنبری τσοκδὰν-περί, مدت مديده‌دنبرو μεδιδεδὲν-περού. «οἱ πολλοὶ اكثری ἔκσερι. «οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων اكثر ناس ἔκσερι νάς. «παρὰ πολὺ زياده‌سيله ζιγιαδεσὶ ἰλέ. «μετ' οὐ πολὺ پر آزدن صوكره πὶρ ἀζδὰν-σόνρα.

Πολυσαρκία, ἡ (Ι) شيشمانلق σισμανλίκ, سمن σιμέν.

Πολύσαρκος, ον, شيشمان σισμάν, ملحم μουλεχχάμ.

Πολυσήμαντος, ον, چوق معنالی τσὸκ μα'ναλή, معنادار μα'ναδάρ.

Πολυσιελία, ἡ (Ι) كثرت لعاب κεσρέτι λουάπ.

Πολυσιτία, ἡ كثرت حنطه κεσρέτ χιντά, كثرت ارزاق κεσρέτι ἐρζάκ.

Πολύσπερμος, ον, (Βτ.) كثير البزور κεσὶρ οὐλ-πουζούρ.

Πολυσπούδαστος, ον, غيور γαγιούρ. ‖ مرغوب μεργούπ.

Πολυσύλλαβος,ον, جوق هجالى τσὸκ χεδζαλή.

Πολυσύνθετος, ον, جوق مركب τσὸκ μουρεκκέπ.

Πολυτάλαντος, ον, اغنى ἀγνά.

Πολυτάραχος,ον, جوق كورلديلى τσὸκ κιὸρουλδουλού. § (Ντ.) ابر امواج πούρ-ἐμβάδζ.

Πολυτεκνία, ἡ كثرت اولاد κεσρέτι ἐβλάδ.

Πολύτεκνος, ον, جوق چوجقلى اولان τσὸκ τσοδζουγοὺ ὀλάν.

Πολυτέλεια, ἡ اسراف ἰσράφ. § احتشام ἰχτισάμ, سوس σούς, دارات δαρέτ, طنطنه ταντανά, دبدبه δεπδεπέ, پارلاقلق παρλακλήκ, سلطنت σαλτανάτ.

Πολυτελής, ές, جوق مصرفلى τσὸκ μασραφλή. § احتشاملى ἰχτισαμλή, مطنطن μουταντάν, مدبدب μουδεπδέπ, فاخر φαχήρ. «*ἔπιπλα —λῆ* فاخره مفروشات μεφρουσάτι φαχηρέ. «*δεῖπνον —ές* ضيافت مطنطنه ζιγιαφέτι μουταντανέ. § *—ῶς* (ἐπ.) دارات و احتشام ايله δαρὰτ βὲ ἰχτισάμλε.

Πολυτεχνία, ἡ چوق صنعت بيلمش τσὸκ σαναὰτ πιλίς.

Πολυτεχνεῖον, τὸ دار الصنايع δὰρ οὐσ-σαναΐ, صنايع مكتبى σαναΐ μεκτεπί. [τσὸκ σαναὰτ πιλέν.

Πολυτεχνίτης, ὁ چوق صنعت بيلن

Πολυτεχνικός, ή, όν, چوق فنون و صنايعى جامع اولان τσὸκ φουνοὺν βὲ σαναΐ δζαμὶ ὀλάν. «*ἡ —ὴ σχολὴ* مكتب صنايع μεκτέπι σαναΐ.

Πολύτιμος καὶ **—τίμητο** ον, گرانبها γκιρανπαχά, ذيقيمت ζ κηῖμετ, قيمتلى κηῖμετλή, ثمين σεμ قيمتدار κηῖμετδάρ, بهاكير παχά-γκ عزيز ἀζήζ. «*λίθοι —οι* گرانبها اهر δζεβαχήρι γκιρανπαχά. « *πολ τιμε φίλε* دوستم عزيز ἀζὴζ δοστο

Πολυτλήμων,ὁ καὶ ἡ فلكزده τσὸκ φελεκ-ζεδέ.

Πολύτομος, ον, جلددن عبارت τσὸκ δζιλδδὲν ἰπαρέτ.

Πολύτριχος, ον, كثير الاشعار κεσὶρ οὐλ-ἀσάρ. «*τὸ —ον* (Βτ بالدرى اوتى παλδηρὴ ὀτού, شاوشان πὲρ σαβουσάν.

Πολυτρίχιον,τὸ Ἴδε Ἀδίαντ

Πολυτροπία, ἡ كثره تيبات τερτιπάτι κεσιρέ.

Πολύτροπος, ον, تدبيرلى τσὸκ τεδπιρλή. § *—πως* (ἐπρ جوق دورلو τσὸκ τουρλού, وق وجه اوزره τσὸκ βέδζχ οὐζρέ, ور مختلفه ايله σέβρι μουχτελιφὲ ἰλέ.

Πολυτροφία, ἡ افراط تغذى ράτι τεγαδδή. | μέ

Πολυτρώγω, چوق يمك τσὸκ γ

Πολυϋπνία,ἡ فرط نوم φέρτι νέβ

Πολυφαγία, ἡ اوبورلق ὀπου λούκ, آكاليه ἐκιαλιγέ, كثرت اكل κεσρέτι ἔκιλ.

Πολυφάγος, ον, اوبور ὀπού اكول ἐκιούλ.

Πολυφάδι τὸ صابون پارچه‌سى σ πούν παρτσασή.

Πολύφερνος, ον, كثير الجهاز εσὶρ οὐλ-δζιχάζ.

Πολύφημος, ον, اشهر ἐσχέρ.

Πολύφιλος, ον, چوق دوستی اولان σὸκ δοστοὺ ὀλάν.

Πολύφροντις, ὁ چوق اندیشه‌لی σὸκ ἐνδισελή.

Πολύφυλλος, ον, كثير الاوراق εσὶρ οὐλ-ἐβράκ.

Πολυφωνία, ἡ كثرت اصوات εσρέτι ἀσβάτ.

Πολύφωνος, ον, كثير الاصوات εσὶρ οὐλ-ἀσβάτ. ‖ چوق بلیغ τσὸκ ελίγ.

Πολύφωτος, ον, انور ἐνβέρ.

Πολυχειρία, ἡ (I) كثرت ایادی εσρέτι ἀγιαδή.

Πολύχορδος, ον, چوق تللی σὸκ τελλή.

Πολυχρηματία, ἡ ثروت عظیمه ερβέτι ἀζημέ, اموال كثیره ἐμβάλι εσιρέ.

Πολυχρήματος, ον, چوق زنكین σὸκ ζενγκίν, اغنی ἀγνά.

Πολυχρονία, ἡ فزونی ایام φεζουνίι ἀγιάμ.

Πολυχρονίζω καὶ **—χρον(έω)ῶ,** چوق زمان سورمك-قالمق τσὸκ ζεμὰν σούρμὲκ-καλμάκ.

Πολυχρόνιος καὶ **—χρονος, ον,** چوق سنه یاشایان-سورن τσὸκ σενὲ γιασαγιὰν-σούρέν, چوق سنه‌لك τσὸκ σενελίκ, مزمن μουζμίν.

Πολυχρονισμός, ὁ فزونی ایام φεζουνίι ἀγιάμ δοασί, چوق « یاشا » دعاسی «τσὸκ γιασά» δοασί.

Πολύχρους, ουν, كثير الالوان κεσὶρ οὐλ-ἐλβάν.

Πολυψηφία, ἡ كثرت آرا κεσρέτι ἀρά.

Πολυώδυνος, ον, چوق وجع τσὸκ βεδζά'.

Πολυώνυμος, ον, كثير الاسامی κεσὶρ οὐλ-ἐσαμί.

Πομπεύω, .ا دبدبه-طنطنه ایله حركت δεπδεπὲ-ταντανὰ ἰλὲ χαρεκὲτ ἰτ. ‖ .ا رسوای ρουσβάϊ ἰτ.

Πομπή, ἡ ارسال ἰρσάλ, اعزام ἰζάμ. ‖ آلای ἀλάϊ, موكب μεβκέπ, احتشام ἰχτισάμ, طنطنه ταντανά, دبدبه δεπδεπέ, دارات δαράτ, حشم χασέμ. «*ἐν —ῇ καὶ μεγαλοπρεπείᾳ* كمال دبدبه و احتشام ایله κεμάλι δεπδεπὲ βὲ ἰχτισάμ ἰλέ. ‖ (κν.) عیب α'ΐπ.

Πομπώδης, ες, دبدبه‌لی δεπδεπελή, مطنطن μουταντάν, مدبدب μουδεπδέπ. ‖ طمطراقلی τουμτουρακλή. ‖ **—ῶς** (ἐπρ.) دبدبه و طنطنه ایله ταντανὰ βὲ τεπδεπὲ ἰλέ. ‖ طمطراق الفاظ ایله τουμτουρὰκ ἐλφὰζ ἰλέ.

Πομφολυγώδης, ες, حبابی χουπαπί. ‖ (I) قابارجقلی καπαρδζηκλή, فقاعی φουκαΐ.

Πομφόλυξ, ἡ صوقبارجغی σοὺ καπαρδζηγή, حباب χουπάπ.

Πόνημα, τὸ تألیفكرده τεελὶφκερδέ, تصنیفكرده τασνηφκερδέ, اثر ἐσέρ.

Πονημάτιον, τὸ اثرجك ἐσερδζίκ.

Πονήρευμα, τὸ شیطانلق σεϊταν-λίκ.

Πονηρεύομαι, خباثتکار او. χαπασετκιάρ ὀλ. خبیث او. χαπὶς ὀλ. خباثت ا. χαπασὲτ ἰτ.

Πονηρία, ἡ سؤحال σοῦϊ χάλλ, فنالق φεναλὴκ. § حیله χηλέ, دسیسه δεσισέ, خباثت χαπασέτ, شر σέρρ, احتیال ἰχτιγιάλ.

Πονηρός, ά, όν, فنا φενά, الچق ἀλτσάκ, شریر σερίρ, خبیث χαπίς, خباثتکار χαπασετκιάρ, بدکار πεδκιάρ, حیله کار χηλεκιάρ, مکار μεκκιάρ. § —ῶς (ἐπρ.) خباثله χαπασέτλε, خباثتکارانه χαπασετκιαρανέ.

Πόνησις, ἡ زحمت ζαχμέτ, مشقت μεσακκάτ. [πὰς ἀγρησή.

Πονοκέφαλος, ὁ (I) باش آغریسی

Πονόμματος, ὁ (I) کوز آغریسی γκιὸζ ἀγρησή.

Πόνος, ὁ زحمت ζαχμέτ. § (ἠθ.) الم ἐλέμ, کدر κεδέρ, حزن χούζν. § آجیلق ἀδζηλήκ, آغری ἀγρή, صانجی σανδζή, وجع βεδζά'.

Ποντιάς, ἡ بحری παχρή.

Ποντίζω, ا. تغریق ταγρὶκ ἰτ.

Ποντικός, ὁ (Ζλγ.) صیچان σητσάν, فاره φαρέ, موش μούς. § (Ἀνθρ.) Ἴδε Μῦς.

Ποντικοφάρμακον, τὸ صیچان اوتی σητσὰν ὀτού.

Πόντιος, α, ον, بحری παχρή.

Ποντοκράτωρ, ὁ بحرکیر πάχρ-γκίρ.

Ποντοπορεία, ἡ سیر بحری σεϊρ παχρή, بحرا سیر πάχρεν σεΐρ.

Ποντοπόρος, ον, سیار بحری σε... ἴγιάρι παχρή.

Ποντοπορ(έω)ῶ, ا. بحرا سیر πάχρεν σεΐρ ἰτ.

Πόντος, ὁ دکیز δενίζ, بحر πάχρ... دریا δεργιά. ὁ Εὔξεινος — (Γε... ωγρ.) قره دکیز καρὰ δενίζ.

Πον(έω)ῶ, آجی و آغری طوتق ἀδζὴ βὲ ἀγρὴ τουτμάκ, آجیمق ἀδζη... μάκ, درد و الم چکمك δὲρδ βὲ ἐλέ... τσεκμέκ, آغریق ἀγρημάκ, ا. وجع... τεβεδζδζοὺ ἰτ. «*κάμω τινὰ νὰ π... νέσῃ* - آغرتق ἀγρητμάκ, ا. ... تحیج τεβδζὴ' ἰτ.

Πόποι, (Ἐπφ. ἐκπλήξεως, ὀρ... γῆς καὶ πόνου) پوپو πόπο, ... ἐφσούς, یازیق γιαζήκ.

Πορδή, ἡ اوصورق οὐσουρούκ, ... τήζ, ضرطه ζαρτά.

Πορεία, ἡ یورویش γιουρούγιού..., کیدیش γκιδίς, مشی μέσγι, روش ρεβί..., حرکت χαρεκέτ. § (τρπ.) یول γιόλ.

Πορεύσιμος, ον, ... مرور و ... عبور καπίλι μουροὺρ οὐ οὐπούρ...

Πορεύω, یوروتمك γιουρούτμέκ, مشی ایتدیرمك μέσγι ἰτδιρμέκ, حرکت ایتدیرمك χαρεκὲτ ἰτδιρμέκ, کوندرمك γκιόνδερμέκ. § (πθ.) —ομαι کتمك γκιτμέκ, ا. مشی μέσγι ἰτ. ا. حرکت χαρεκὲτ ἰτ. § (κν.) کیتمك γκετσ... μέκ. «—ομαι εἰς Ἀθήνας ... کیدیورم Ἀτίναγια γκιδίγιορουμ.

…ρθησις, ἡ فتح φέτχ, استيلا …ιά.
…ρθητής, ὁ فاتح φατίχ.
…ρθμεῖον, τὸ قايق καΐκ. § τὰ …μεῖα قايق پارسى καΐκ παρασή, …ιδλ.
…ρθμεύς, ὁ قايقجى καΐκδζή.
…ρθμεύω, قارشويه چكيرمك καρ-… γκετσιρμέκ.
…θμός, ὁ جدول δζεδβέλ, قنال …, بوغاز πογάζ, خليج χαλίδζ.
…θ(έω)ῶ, ا استيلا و فتح φέτχ …ιλὰ ἰτ.
…ίζω, تحصيل آلديرمق ἀλδηρμάκ, …ا ταχσὴλ ἰτδιρμέκ, تدارك … τεδαρούκι ἰτδιρμέκ. § ايرات … ἰτ. § —ομαι -تحصيل-تدارك …ا τεδαρούκι-ταχσὴλ-ἰστιχ-… استخراج-استنتاج-استدلال ا. § …ἀδζ-ἰστιντὰδζ-ἰστιδλὰλ ἰτ.
…ισμα, τὸ (Φλσ.) استدلال ἰσ-… § نتيجه νετιδζέ.
…ισμός, ὁ تدارك τεδαρούκι, … ἰστιχσάλ. [δαρουκί.
…ιστικός, ή, όν, تداركى τε-
…ιστός, ή, όν, قابل تدارك … τεδαρούκι.
…νεία, ἡ روسپيلق ροσπου-… فحش φούχς, زنا ζινά, و فسق …σκ οὐ φουδζούρ, عهاره ἀχαρέ.
…νεῖον, τὸ روسپى و فاحشه …ك ροσπού βέ φαχησὲ κιαρ-… كرخانه κιαρχανέ, بالخانه πα-…έ.

Πορνεύω, ا زنا ζινὰ ἰτ. اجراى فحشيات ا. ἰδζράϊ φουχσιγιάτ ἰτ.
Πόρνη, ἡ روسپى ροσπού, فاحشه φαχησέ, عاهره ἀχηρέ, زانيه ζανιγέ, آلفته ἀλουφτέ.
Πορνικός, ή, όν, زانى ζανί.
Πορνοβοσκεῖον, τὸ كارخانه κιαρχανέ.
Πορνοβοσκός, ὁ كارخانه‌جى κιαρχανεδζή.
Πορνοβοσκ(έω)ῶ, ا كارخانه‌جيلق κιαρχαναδζηλὴκ ἰτ.
Πορνογραφία, ἡ توصيف الزانيات τεβσὴφ οὐζ-ζανιγιάτ. [ζανί.
Πόρνος, ὁ زناكار ζινακιάρ, زانى
Πορνοστάσιον, τὸ كارخانه κιαρχανέ.
Πόρος, چكيد γκετσίδ, قنال καvάλ. § مدار تعيش μεδάρι τεαγιούς, كچيم γκετσίμ. § (Ἀνθρ.) مسام μεσάμμ πλ. مسامات μεσαμμάτ.
Πόρπη, ἡ ايليك ἰλίκ.
Πορπ(έω)ῶ, ايليكلمك ἰλικλεμέκ.
Πόρρω, (Ἐπρ.) اوزاق οὐζάκ, ايراق ἰράκ, بعيد παΐδ. « —ἡμῶν ايراق بزدن πιζδὲν ἰράκ. § —θεν (ἐπρ.) اوزاقدن οὐζακδάν. § —θι (ἐπρ.) اوزاقده οὐζακδά. § —τέρω (ἐπρ.) دها اوزاق δαχὰ οὐζάκ.
Πορσελάνη, ἡ فغفورى φαγφουρή, چينى τσινί. [τοκάλ.
Πορτοκάλλιον, τὸ پورتوقال πορ-
Πορφύρα, ἡ ارغوان ἐργουβάν, ارجوان ἐρδζουβάν. § فرفير φιρφίρ.

«*ἡ βασιλικὴ* — خلعت فرفيرى χηλά'τι φιρφιρί.

Πορφυρανθής, ές, فرفيرى الازهار φιρφιρὶ οὐλ-ἐζχάρ. ‖ (οὐσ.) **τὸ**—ἐς (Βτ.) Ἴδε Ἡμεροκαλλίς.

Πορφύριον, τὸ فغفورى φαγφουρή.

Πορφυρίτης, ὁ (Ὀρκτ.) فرفيرى سماق طاشى φιρφιρὶ σομακὴ - τασή.

Πορφυροβαφής, ές, ارجوانى بوياغش ἐρδζουβανὶ ποϊανμής.

Πορφυρογέννητος, ον, شاهزاده σαχζαδέ. [γουβανί.

Πορφυροειδής, ές, ارغوانى ἐρ-

Πορφυροῦς, ᾶ, οῦν. ارغوانى ἐργουβανί, ارجوانى ἐρδζουβανί, كوز γκϊοὐβέζ.

Πορφυρ(όω)ῶ, ارغوانى بويامق ἐργουβανὶ ποϊαμάκ.

Πορώδης, ες, (I) مسامى μεσαμμί. «*τὸ πορῶδες* مساميت μεσαμμιγέτ.

Ποσάκις, (Ἐπρ.) قاچ كره-دفعه κάτς κερρὲ-δεφά'.

Ποσαπλοῦς, ῆ, οῦν, قاچ كره اوقدر κάτς κερρὲ ὄκαδαρ.

Ποσαχῶς, (Ἐπρ.) قاچ درلو κάτς τουρλού.

Πόσθη, ἡ (I) غلفه γουλφέ, سنت درىسى σουννὲτ δερισί.

Ποσθία, ἡ آرپه جك ἀρπαδζήκ.

Ποσθῖτις, ἡ (I) ذات الغلفه ζὰτ οὐλ-γουλφέ, التهاب غلفه ἰλτιχάπι γουλφέ. [τσίφτ ὀϊουνού.

Ποσίνδα, ἡ تك جفت اويونى τὲκ

Πόσιμος, ον, ايچرلير ἰτσιρλίρ, قابل شرب καπίλι σούρπ, μεσρούπ.

Πόσις, ἡ ايچيم ἰτσίμ, ايچكى ‖ شرب σούρπ, نوش νούς.

Ποσόν, τὸ كميت κεμιγέτ, μικδάρ, يكون γεκϊούν. ‖ مبلغ μεβ

Πόσος, η, ον, (Ἐρωτ.) κάτς; نه قدر; νὲ καδάρ; ἀξίζει τοῦτο; نه قدر دكير شى λὰν σέϊ νὲ καδὰρ διγέρ; πόσου καιροῦ; وقت ايچنده; καδὰρ βακὴτ ἰτσινδέ; «πρὸς τὰ ἠγοράσατε; قاچه آلديكز ἀλδηνήζ;

Ποσότης, ἡ كيت κεϊ مقدار μικδάρ. «*χρηματικὴ* — مقدارى ἀκτσὲ μικδαρή, مبلغ μεβ

Ποσῶς, (Ἐπρ,) هيچ χίτς ἄσλα, قطعيا κατίεν.

Ποταμηδόν, (Ἐπρ.) ἰρμὰκ κιπί, سيل كبى σεϊλ هورهور χορχόρ. «*τὸ αἷμα του* — قانى سيل كبى اقارايدى κανὴ κιπὶ ἀκὰρ ἰτδί.

Ποτάμιον, τὸ ايرمقجق δζήκ, نهرجك νεχριδζίκ.

Ποτάμιος, α, ον, نهرى «—*ον ὕδωρ* نهر صويى νεχὶρ σο

Ποταμοπλοΐα, ἡ نهرى ἰρὶ νεχρί.

Ποταμός, ὁ ايرمق ἰρμάκ τσάϊ, نهر νέχρ.

Ποταπός, ή, όν, الچق τσάκ, دنى δενί, فرومايه φουρο

...τε, ('Επρ. ἐρωτ.) زمانه؛ νὲ ...ν; وقته؛ νὲ βακήτ; «ἀπὸ ... وقتدنبرو؛ νὲ βακητδὰν-πέρί; ... — ; وقتهقدر؛ νέ βακητὰ ...ρ;

...τέ, ('Επρ. χρον.) بروقت πὶρ ...τ, برزمان πὶρ ζεμάν. «πάλαι ... وقتيله βακτὴ ἰλέ. «ἀεί— هروقت βακήτ, دائما δάϊμα. «— μὲν ... بعضا...بعضا πά'ζεν...πά'ζεν. ...νητ.) هيچ بروقت χὶτς πὶρ βακήτ.

...τερος, α, ον, ايكيسندنهانكيسى ...νδὲν χάνγκισι.

...τήριον, τὸ قدح καδέχ, جام ..., پياله πιγιαλέ.

...της, ὁ شارب σαρίπ.

...τίζω, ايچيرمك ἰτσιρμέκ, اشراب ...άπ ἰτ ‖(ἐπὶ ζώων) صوارمق σου-...άκ, اسقا ا. ἰσκὰ ἰτ. ‖ (ἐπὶ φυ-...) صولاتمق σουλατμάκ, صولامق σου-...κ, ايصلاتمق ἠσλατμάκ, صوسرپمك ...ερπμέκ. «— ἄνθη چچك صولاتمق ...σέκ σουλατμάκ. « — ζῶα ..., حيوانلره صو χαϊβανλαρὰ σοὺ ...έκ. «ὁ ποτίζων صولايجى σουλα-..., ايار ἀπγιάρ.

...τισμός, ὁ —σμα καὶ —σις ... اشرا ἰσράπ. ‖ صولاتمه σουλατμά. ... صوارمه σουβαρμά, اسقا ἰσκά.

...τιστήριον, νὸ حوض χαβούζ. ... صولاق σουλάκ.

...τιστής, ὁ صولايجى σουλαϊδζή, ...ἀπγιάρ.

...τίστρα, ἡ صواد σουβάδ, تكنه τεκνέ, مسقات μεσκάτ, فورنه γούρνα.

Ποτόν, τὸ ايچكى ἰτσκί, مسكر μου-σκὶρ πλ. مسكرات μουσκιράτ, مشروب μεσρούπ πλ. مشروبات μεσρουπάτ. ‖ مكيف μουκεΐφ πλ. مكيفات μουκεϊφάτ.

Ποτός, ή, όν, مشروب μεσρούπ.

Πότος, ὁ ضيافت ζηγιαφέτ, عيش و عشرت ἤς οὺ ἰσρέτ.

Ποῦ, ('Επρ. ἐρωτ.) نره‌يه νέρεγε, نره‌ده νέρεδε. «—εἶναι; نره‌ده‌در νέρεδεδιρ; « — πηγαίνετε; نره‌يه كيديورسكز νέρεγε γκιδίγιορσουνουζ;

Ποῦ, ('Επρ. ἀόριστ.) بريره πὶρ γερέ. «— καὶ — بعضى دفعه πάζι δεφά, سيرك σεϊρέκ. «πουθενὰ هيچ بر يرده χὶτς πὶρ γερδέ.

Πουγγίον, τὸ كيسه κισέ.

Πούποτε, ('Επρ.) هيچ بر يرده χὶτς πὶρ γερδέ.

Πούπουλον, τὸ توى τούϊ, خط χάτ, پوپله πούπλα.

Πούς, ὁ اياق ἀγιάκ, قدم καδέμ πλ. اقدام ἐκδάμ, رجل ρὶδζλ πλ. ارجل ἐρδζούλ, پى πάϊ. ‖ (Μθμ.) قدم κα-δέμ, اياق ἀγιάκ. ‖ (Ποιητ.) اجزا ἐδζζά. «παρὰ πόδας آنى ἀνί. «ἐκ ποδῶν ποιοῦμαι بر طرافا. πὲρ τα-ράφ ἰτ. «κατὰ πόδα آرتى ἀρτή. «ἐ-πὶ ποδὸς اياقده ἀγιακδά, قائما κάϊμεν. «ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν سرتاپا σὲρ-τα-πά. «κυβικὸς — قدم مكعب καδὲμ μεκιούπ.

Πρᾶγμα, τὸ شى σέϊ πλ. اشيا ἐσ-γιά, نسنه νεσνέ. ‖ ('Εμπ.) مال μάλ

πλ. اموال ἐμβάλ, متاع μετά' πλ. امتعه ἐμτιά. «οἰκιακὰ —τα اشياى بيتيه ἐσγιάῖ πεῖτιγέ. «τί —τα πωλεῖτε; نه مال صاتيورسكز؛ νέ μάλ σατίγιορσουνουζ; «παρέχω τινὶ —τα بلايه صوقق πελαγιὰ σοκμάκ. «οἱ ἐν τοῖς πράγμασιν مأمورين دولت μεεμουρίνι δεβλέτ. ‖ اهالى معتبران μουτεπεράνι ἐχαλί.

Πραγματεία, ἡ (Φλγ.) تأليف τεελίφ, اثر ἐσέρ, كتاب κιτάπ. ‖ (Ἐμπ.) مال μάλ πλ. اموال ἐμβάλ, متاع μετά', πλ. امتعه ἐμτιά.

Πραγματεύομαι, .ا بحث πάχς ίτ, .ا ابحاث-مباحثه ἰπχὰς-μουπαχασὰ ίτ. .ا تذكر-مذاكره τεζεκκιοὺρ-μουζακερὲ ίτ. «τὸ βιβλίον τοῦτο πραγματεύεται περὶ μετάλλων καὶ φυτῶν بو كتاب معادن و نباتاتدن بحث ايدر πού κιτὰπ μα'δὲν βὲ νεπατατδὰν πάχς ἰδέρ.

Πραγματευτής, ὁ تاجر ταδζὶρ πλ. تجار τουδζδζάρ, بازركان παζιργκιάν.

Πραγματικός, ή, όν, حقيق χακηκή, صحيح σαχήχ, كرچك γκερτσέκ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) كرچكدن γκερτσεκδέν, حقيقةً χακήκατεν, صحيحا σαχήχεν, فى الحقيقه φὶλ-χακηκά, جدا δζέδδεν, فعلا φί'λεν.

Πραγματογνώμων, ὁ كار آشنا κιὰρ-ἀσινά, اهل وقوف ἔχλι βουκούφ, اهل خبره ἔχλι χηπρέ. ‖ (Νμ.) اهل خبره ἔχλι χηπρέ, ارباب وقوف ἐρπάπι βουκούφ. «τὸ δικαστήριον ἀν... τὴν ὑπόθεσιν εἰς πραγματογ... νας ايشى اهل خبره و وقوفه حواله ... ايلدى μεχκεμὲ ἰσὶ ἔχλι χηπ... βουκουφὰ χαβαλὲ εἴλεδί. «ἡ ... σις τῶν —μόνων كشفنامه κεσφ... راپور ραπόρ, راپورط ραπόρτ.

Πραγματοποιήσιμος, ο... اجرا καπίλι ἰδζρά.

Πραγματοποίησις, ἡ اجرا... ρά, اجراى فعل ἰδζράϊ φι'λί, ... فعله اخراج κουββεδὲν φι'λὲ ἰχ... وجودپذيرى βουδζοὺδ-πεζιρί.

Πραγματοποι(έω)ῶ, .ا ... ἰδζρὰ ίτ. قوه‌دن فعله چيقارمق κο... δὲν φι'λὲ τσικαρμάκ, اجرايه ... كتيرمك μεβκήῖ ἰδζραγιὰ γκετι... .ا فعلا اجرا φί'λεν ἰδζρὰ ίτ. ‖ —οῦμαι اجرا اولنمق ἰδζρὰ ὀλου... او. وجودپذير βουδζοὺδ-πεζὶρ ὀλ...

Πρακτέος, α, ον, اجرا... λαζὶμ οὐλ-ἰδζρά.

Πρακτικός, ή, όν, شكذار... γκιουζάρ, چالشقان τσαλισκάν... هل تجربه ἔχλι τεδζριπέ, عمليات ... ἀμελιγιάτ. ‖ على ἀμελί, فعلى ... «τὸ —ὸν (μέρος) عمليات ἀμελι... تطبيقات τατπικάτ. « — καὶ ... ρητικὸς نظرى و على α'μελὶ βὲ ... ρή. «— ἰατρὸς طبيب تجربه ... χλι τεδζριπὲ ταπίπ. « — ... ωμετρία هندسه عمليه χενδεσέϊ ἀ... γέ. ‖ (πλ.) τὰ πρακτικὰ (... ضبطنامه ζαπτναμέ, ورقه‌سى ضبط ...

βαραχασή. «*τὰ —κὰ τοῦ δικαστηρίου* محكمه ضبطنامه‌لری μεχκεμὲ ζαπτ-ναμελερή. «*ὁ ἐπὶ τῶν —ῶν γραμματεὺς* ضبط كاتبى ζὰπτ κιατιπί. ‖ —**ῶς** (ἐπρ.) عمليجه ἀμελιγκιάτδζε, عمليله ἀμελιγκιάτλε, ايله ἄμελεν. ‖ فعلا φί'λεν.

Πρακτορεία, ἡ آجنته‌لك ἀδζένταλικ, آجنته مأموريتى ἀδζέντα μεεμουριγετί.

Πρακτορεῖον, τὸ آجنجيه ἀδζενζίγια, آجنته ἀδζέντα, اداره‌خانه ἰδαρεχανέ, شعبه σουουπέ. «*— ἑταιρίας τινὸς* شركت شعبه‌سى σιρκὲτ σουουπεσί.

Πράκτωρ, ὁ مأمور μεεμούρ, وكيل βεκίλ, آجنته ἀδζέντα. «*ἐμπορικὸς —* تجار وكيلى τουδζδζὰρ βεκιλή, تجار آجنته‌سى τουδζδζὰρ ἀδζέντασι. «*ἀστυνομικὸς —* ضابطه مأمورى ζαπὶτ μεεμουρού, پوليس πολίς. «*πολιτικὸς —* پوليتيقه مأمورى πολίτικα μεεμουρού, قپوكتخداسى καποὺ κετχουδά. «*διπλωματικὸς —* سفير σεφίρ, مصلحتكذار μασλαχατγκιουζάρ.

Πραξικόπημα, τὸ جبرى حركت و تدبير δζεπρὶ χαρεκὲτ βὲ τεσεπποὺς, جبرى معامله μουαμελέϊ δζεπριγέ.

Πρᾶξις, ἡ ايش ἴς, عمل ἀμὲλ πλ. اعمال ἀμάλ, فعل φί'λ πλ. افعال ἐφάλ, كار κιάρ. ‖ حركت χαρεκέτ, معامله μουαμελέ, معاملات μουαμελάτ, تدبير τεδπίρ. ‖ قرار καράρ. ‖ (ἐπὶ θεάτρου) فصل φάσλ. «*ἐμπορικαὶ —ξεις* معاملات تجاريه μουαμελάτι τουδζαριγέ. «*δικαστικαὶ —ξεις* معاملهٔ حقوقيه μουαμελέι χουκουκηγέ. «*κυβερνητικαὶ —ξεις* معاملات رسميه μουαμελάτι ρεσμιγέ. «*συμβολαιογραφικὴ —* سند رسمى σενέδι ρεσμί. «*— αὐθαίρετος* تدبير مستبدانه τεδπὶρ μουστεππιδανέ, معاملهٔ خودكارانه μουαμελέι χὸδ-κιαρανέ. «*καλαὶ —ξεις* اعمال حسنه ἀμάλι χουσνέ. «*κακαὶ —ξεις* اعمال قبيحه ἀμάλι καπηχέ. «*αἱ —ξεις τῶν συνόδων* مجالس قرارلرى μεδζαλὶς καραρλαρή. «*συνοδικὴ —* مجلس روحانى قرارى μεδζλίσι ρουχανὶ καραρή. «*ἐγκληματικὴ —* جرم δζούρμ. «*ἡ — τοῦ προέδρου* رئيس قرارى ρεϊσὶν καραρή,

Πρᾶος, ον, طاتلى τατλή, حليم χαλίμ, مظلوم μαζλούμ, ملائم μουλαΐμ, شرين σερίν. ‖ —**άως** (ἐπρ.) شرينكارانه σερινγκιαρανέ, ملايمتله μουλαΐμέτλε, حليمانه χαλιμανέ.

Πραότης, ἡ طاتليلق τατληλήκ, حلم χήλμ, ملايمت μουλαΐμέτ, شرينكارى σερινγκιαρή.

Πρασιά, ἡ (Γργ.) ترلا ταρλά, تخته ταχτά.

Πράσιμος, ον, صاتيلق σατηλήκ, قابل بيع καπίλι πέϊ'.

Πρασινάδα, ἡ يشيللك γεσιλλίκ, خضرت χηζρέτ. ‖ چمن τσιμέν. ‖ چايرلق τσαΐρλήκ.

Πρασινίζω, يشيللتمك γεσιλλετμέκ, تخضير ا. ταχζὴρ ἰτ. ‖ (ἀμτ.) يشيللنمك γεσιλλενμέκ, يشيرمك γεσιρμέκ,

ἰχζιρὰρ ἰτ. اخضرار ا. ἰχζὰπ ἰτ. اخضاب ا. «τὰ δένδρα ἀρχίζουσι νὰ πρασινίζωσι اشجار خضبه يوز طوتدى ἐσδζὰρ χαζαπὰ γɩοὺζ τουτδή.

Πράσινος, η, ον, يشيل γεσίλ, اخضر ἀχζάρ, سبز σέπζ.

Πρασινωπός, ή, όν, يشيلمسى γεσίλμισί, يشيلجه γεσίλδζε, يشيلمتراق γεσίλμτιράκ. [χασισὲτ οὺλ-κέλπ.

Πράσιον, τὸ (Βτ.) حشيشة الكلب

Πρᾶσις, ἡ صاتيش σατίς, بيع πέϊ', فروخت φουρούχτ.

Πράσον, τὸ (Βτ.) پراصه πράσα.

Πρατὴρ καὶ **Πράτης,** ὁ بايع παΐ.

Πρατήριον, τὸ مزاد يرى μεζὰδ γερί, بازار παζάρ, چارشو τσαρσού.

Πράττω, ياپمق γɩαπμάκ, ايشلمك ἰσλεμέκ, ايتمك ἰτμέκ, ايلمك ἔϊλεμέκ. اجرا ا. ἰσδζρὰ ἰτ. ارتكاب ا. ἰρτικɩὰπ ἰτ. «τὸ πραχθὲν ياپلان γɩαπιλάν, ايديلان ἰδιλέν, معمول μα'μούλ. «τὰ πεπραγμένα افعال ἐφά'λ. «— σφάλμα خطا ارتكاب ا. ἰρτικɩάπι χατὰ ἰτ. ارتكاب جرم ا. ἰρτικɩὰπ δζοὺρμ ἰτ. «— τὰ δίκαια اجراى حقانيت ا. ἰσδζράϊ χακκανιγὲτ ἰτ. «τὰ ἑαυτοῦ πράττει ايشنى باقار ἰσινὶ πακάρ. «εὖ καὶ καλῶς πράττειν بختيار او. παχτιγɩὰρ ὀλ. «κακῶς πράττειν فقير الحال او. φακὴρ οὐλ-χὰλλ ὀλ.

Πραΰνσις, ἡ تسكين τεσκίν, تليين τελγίν.

Πραϋντικός, ή, όν, مسكن μουσεκίν, ملين μουλεγ-γίν.

Πραΰνω, ملايملندرمق μουλα[...]λανδιρμάκ, تسكين و تليين ا. τεσκὶν [...] τελγὶν ἰτ. § (πθ.) تسكن ا. τεσ[...] κɩοὺν ἰτ. تلين ا. τελεγ-γɩοὺν ἰτ. [...] ملايمت و سكونت ا. κέσπι μουλɩαϊμ[...] βὲ σουκɩουνὲτ ἰτ.

Πρέμνον, τὸ كوتوك κɩουτο[...]

Πρέπει, (Ἀπρσ)) ياقيشير γɩακι[...]σίρ, لازمدر λαζίμδιρ, مناسبدر μουν[...]σίπδιρ, لايقدر λαΐκδιρ. «δὲν — ياقيشماز γɩακησμάζ. «— νὰ ἔλ[...] كلمليدر γκελμελίδιρ. «— νὰ γρά[...] يازمليم γɩαζμαλίϊμ. § (μτχ.) τὸ πρ[...]πον لايق λαΐκ, مناسب μουνασί[...] اويغون ὀϊγούν, جسبان δζόυσπάν, [...] σεζά, واجب βαδζίπ. «δὲν εἶναι — لايق دكلدر λαΐκ δεγίλδιρ.

Πρεπόντως, (Ἐπρ.) لايق و مناسب [...] برصورتله λαΐκ βὲ μουνασὶπ πὶρ σο[...]ρέτλε, لايقاله λαΐκανέ.

Πρεσβεία, ἡ مبعوثيت μαπουσιγέ[...] § (Δπλ.) ايلچيلك ἰλτσιλίκ, [...] σεφαρέτ. § (τὸ μέρος) سفارتخانه [...]φαρετχανέ. «τὸ προσωπικὸν τ[...] —είας مأمورين سفارت μεεμουρίνι [...]φαρέτ. «πέμπω —αν هيئت مبعوثان [...] سفارت اعزام ا. πὶρ χιγέτι μεπους[...] -σεφαρὲτ ἰ'ζὰμ ἰτ.

Πρεσβεῖον, τὸ καὶ συθ. **Πρ[...]σβεῖα, τὰ** حق قدم χάκκι καδέμ.

Πρεσβειοφόρος, ὁ مصلحتكذار μα[...] λαχατ-γκɩουζάρ.

Πρέσβευσις, ἡ سفيرلك σεφιρλ[...]

Πρεσβευτής, ὁ ايلچى ἰλτσί, سفير σεφὶρ πλ. سفرا σουφερά.

Πρεσβευτικός, ή, όν, سفيرى σεφιρί.

Πρεσβεύω, (Ἀμτ.) اختيار او. ἰχτιγι̯άρ ὀλ. تقدم ا. τεκαδδούμ ἰτ. (μτφ.) تقدم ايتديرمك τεκαδδούμ ἰτδιρμέκ. ȣ (πλ.) ايلچيلكه كيتمك ἰλτσιλιγὲ γκιτμέκ, سفير او. σεφὶρ ὀλ. (μτφ.) توسط ا. τεβεσσοὺτ ἰτ. ȣ (Θλγ.) اعتقاد ا. ἰτικὰδ ἰτ. اعتقادده بولنمق ἰτικαδδὰ πουλουνμάκ. ȣ (μσ.) سفير كوندرمك σεφὶρ γκι̯όνδουρμέκ. «τὸ δικαίωμα τοῦ πρεσβεύεσθαι حقوق سفارت χουκούκι σεφαρέτ.

Πρεσβυγενής, ές, مسن μουσίνν.

Πρέσβυς, ὁ اختيار ἰχτιγιάρ. ȣ (Πολ.) ايلچى ἰλτσί, سفير σεφὶρ πλ. سفرا σουφερά. «ἡ ἀκολουθία τοῦ—ως سفارت معيتى σεφαρὲτ μιγιτί. «ἡ Α. Ε. ὁ πρέσβυς τῆς Περσίας ايران دولتك سفير كبيرى دولتلو خان حضرتلرى Ἰρὰν δεβλετινὶν σεφίρι κεπιρὶ δεβλετλοὺ χὰν χαζρετλερή.

Πρεσβύτατος, η, ον, پك ياشلى πὲκ γι̯ασλή, اسن ἐσέν.

Πρεσβυτέρα, ἡ اختياره ἰχτιγι̯αρέ. ȣ پاپاديه παπαδι̯ά.

Πρεσβύτερος, α, ον, اختيار ἰχτιγι̯άρ. ȣ اولپاپاس ἐββελὶ παπάς, شيخ σεΐχ. «οἱ — τῆς Ἐκκλησίας رهبان ρουχπάν.

Πρεσβυτέριον ἢ **—ρεῖον,** τὸ (Ἐκκ.) پاپاسلرك هيئتى παπασλαρὴν χιγετί. ȣ پاپاسك اقامتكاهى يا محله κι̯όϊ γι̯ὰ μαχαλλὲ παπασὴν ἰκαμετκι̯αχή.

Πρεσβύτης, ὁ اختيار ἰχτιγι̯άρ, ياشلى γι̯ασλή, مسن μουσίνν. ȣ (Ι) مديد البصر μεδὶδ οὐλ-πάσρ. [ἴχή.

Πρεσβυτικός, ή, όν, شيخى σε-

Πρεσβυωπία. ἡ (Ι) مدالبصر μέδδ οὐλ-πάσρ.

Πρεσβυωπικός, ή, όν, (Ι) مدالبصرى μέδδ οὐλ-πασρή, اوزاقدن ايى كورن οὔζακδὰν ἐγὶ γκι̯ορέν, مديد البصر μεδὶδ οὐλ-πάσρ, شيخان σεεγι̯άν.

Πρεσβυωπ (έω) ῶ, اوزاقدن ايى كورمك οὔζακδὰν ἐγὶ γκι̯ορμέκ.

Πρηγορεών, ἢ **Πρηγορών,** ὁ قوش قورشاغى κοὺς κουρσαγή, قانسه κανσά.

Πρηνής, ές, يوزى اوستنه γι̯ού-ζοὺ οὐστουνέ, ساجد σαχήδ, سر بر زمين نهاده σὲρ πὶρ ζεμὶν νεχαδέ. «ἔπεσε — يوزى اوستنه دوشدى γι̯ούζοὺ οὐστουνὲ δουστού.

Πρήξιμον, τὸ شيشكينلك σισκινλίκ, شيش σίς, رهله ρεχλέ, قبارجيق καπαρδζήκ, قباردى καπαρδή, نفخه νεφχέ.

Πρήσκω, شيشيرمك σισιρμέκ قبارتمق καπαρτμάκ, نفخ ا. νέφχ ἰτ. تورم ا. τεβρὶμ ἰτ. ȣ (αὐτπθ.) شيشمك σισμέκ, قبارمق καπαρμάκ, انتفاخ ا. ἰντιφὰχ ἰτ. تورم ا. τεβερρούμ ἰτ. ȣ (μτχ.) πρησμένος شيشمش σισμίς,

شیشکین σισκίν, منفوخ μενφούχ, متورم μουτεβερρίμ. [κογζούν.

Πρηκτήν, ὁ شیشك قویون σισὲκ

Πριαπισμός, ὁ (Ι) انعاظمؤلم ἰνά'ζι μουελλέμ, نعوظمؤلم νουούζι μουελλέμ

Πρίγκηψ, ὁ شاهزاده σαχζαδέ, بیکزاده πεϊζαδέ, قرالزاده κηραλζαδέ, پرنس πρένς.

Πρίν, (Ἐπρ. χρν.) اول ἐββέλ, اقدم ἀκδέμ, مقدم μουκχδδέμ. «— ἔλθω کلمزدن اول γκελμεζδέν ἐββέλ.

Πρινοειδής, ές, پرنارکی πρι-νὰρ κιπί.

Πρινόκοκκος, ὁ قیرمز κηρμήζ.

Πρῖνος, ἡ (Βτ.) پرنارآغاجی πρι-νὰρ ἀγαδζή.

Πρινών, ὁ پرنارلق πριναρλήκ.

Πριονίδιον, τὸ بیچقی طلاشی πιτσ-κὴ ταλασή, طلاش ταλάς, نشاره νουσαρέ.

Πριονίζω, بیچمك πιτσμέκ, دسترملك δεστερελεμέκ, .ا نشر νέσρ ἰτ.

Πριόνιον, τὸ بیچقی πιτσκή, دستره δεστερέ, منشار μινσάρ.

Πριόνισμα, τὸ دسترمله δεστερε-λεμέ, بیچمه πιτσμέ, نشر νέσρ.

Πριονιστής, ὁ بیچقیجی πιτσκη-δζή, نشار νεσσάρ.

Πριονωτός, ή, όν, بیچیلمش πι-τσιλμίς, منشور μενσούρ.

Πρῖσμα, τὸ طلاش ταλάς. ‖ (Μθμ.) منشور μενσούρ.

Πρισματικός, ή, όν, (Μθμ.) منشوری μενσουρή.

Πρίων, ὁ Ἴδε Πριόνιον.

Πρίω, Ἴδε Πριονίζω.

Πρό, (Πρθ.) μετὰ γεν. σημ. Α' τόπον, اوك όν, قارشی καρσή. «— τῆς θύρας قپو اوكنده καπού 'όνουν-δέ. «— τῶν ὀφθαλμῶν του كوزی اوكنده γκιόζού 'όνουνδέ. ‖ Β') χρό-νον اول ἐββέλ, مقدم μουκάδδέμ, ایلری ἰλερί, اوك όν, قبل κάπλ. «ἦλθε— ἐμοῦ بندن اول كلدی πενδὲν ἐββέλ γκελδί. «— πολλῶν ἐτῶν چوق سنه‌لردن اول τσὸκ σενελερδὲν ἐββέλ «— πολλοῦ چوقدنبری τσοκδὰν πε-ρού. «— ὀλίγου بر آزدن اول πὶρ ἀζ-δὰν ἐββέλ. «— ἡμερῶν بر قاچ کوندن اول πὶρ κάτς γκιούνδὲν ἐββέλ. «— τοῦ θανάτου قبل الموت κάπλ ελ-μέβτ. «οἱ — ἡμῶν بزدن مقدم اولانلر πιζδὲν μουκαδδὲμ ὀλανλάρ. اسلافمز ἐσλαφιμίζ. «— τῆς λήξεως τοῦ ... τους ختام سنه‌سندن اول χητάμι σενεσι-δὲν ἐββέλ. «— τῆς προθεσμίας قبل الوعده κάπλ ἐλ-βα'δέ. «— τῆς μεσημ-βρίας اویله‌دن اول ὀϊλενδὲν ἐββέλ.

Προαγγελία, ἡ اولدن ویریلان خبر ἐββελδὲν βιριλὲν χαπέρ.

Προαγγέλλω, اولدن خبر ویرمك ἐββελδὲν χαπὲρ βιρμέκ, قبل الوقوع اخبار .ا κάπλ ἐλ-βουκού' ἰχπὰρ ἰτ.

Προάγγελος, ὁ مبشر μουπεσσίρ.

Προαγορά, ἡ اولدن اشترا ἐββελ-δὲν ἰστιρά, مطربازلق ματραπαζλήκ, احتکار ἰχτικιάρ.

Προαγοράζω, اولدن اشترا .ا ἐβ-

βελδὲν ἰστιρὰ ἰτ§.ا احتكار ἰχτικʒὰρ ἰτ.

Προαγοραστής, ὁ مطرباز μαπραπάζ, محتكر μουχτεκίρ.

Προάγω, ايلرلتمك ἰλεριλετμέκ, ايلرى چكمك ἰλερὶ τσεκμέκ, ترق ايتديرمك τερακκὴ ἰτδιρμέκ, .ا نصب و تعيين νὰσπ οὐ τα'γὶν ἰτ. § (μσ. αὐτπθ.) ايلرلمك ἰλεριλεμέκ, .ا ترق τερακκὴ ἰτ. § .او نصب و تعيين νὰσπ οὐ τα'γὶν ὀλ. § .او واصل βασὴλ ὀλ. α—μαι κατὰ τὸν βαθμὸν رتبه آلمق ρουτπὲ ἀλμάκ, .ا احراز رتبه ἰχράζι ρουτπὲ ἰτ. «προήχθη εἰς βαθμὸν ἑκατοντάρχου يوزباشى رتبه‌سى كندوسنه توجيه بيورلشدر γʒοὺζ πασὴ ρουτπεσὶ κενδουσινὲ τεβδζὶχ πὸυγʒὸυρὸυλμούσδουρ. [βενκλίκ.

Προαγωγεία, ἡ پزونكلك πεζε-

Προαγωγή, ἡ ايلرلمه ἰλεριλεμέ, ترق τερακκή.

Προαγωγός, ὁ پزونك πεζεβένκ.

Προαγωνίζομαι, اولجه چاليشمق ἐββέλδζε τσαλισμάκ.

Προαίρεσις, ἡ اراده ἰραδέ, اختيار ἰχτιγʒάρ, كوكل γκʒὸνὸύλ, حسن اراده χούσνι ἰραδέ, حسن رضا χούσνι ριζά, حسن اختيار χούσνι ἰχτιγʒάρ. «ἐκ προαιρέσεως خود بخود χὸδ-πὲ-χὸδ, قصدا κάσδεν.

Προαιρετικός, ή, όν, اختيارى ἰχτιγʒαρί, كوكلى γκʒὸνὸυλλού. §—ως (ἐπρ.) اراده‌سيله ἰραδεσὶ ἰλέ, ايستيه‌رك ἰστεγερέκ, كا κʒάχ.

Προαιρετός, ή, όν, مختار μουχτάρ.

Προαιρ(έω)ῶ, چيقارمق τσικαρμάκ. § (μσ.) —οῦμαι .ا ترجيح τερδζὶχ ἰτ. .ا تقديم τακδὶμ ἰτ. § ايستهمك ἰστεμέκ.

Προαισθάνομαι, .ا اول قلباً حس ἐββὲλ κάλπεν χὴσς ἰτ. اول دويمق ἐββὲλ δουϊμάκ. § .ا مقدم احساس μουκαδδὲμ ἰχσὰς ἰτ.

Προαίσθησις, ἡ اول حس ايتمه ἐββὲλ χὴσς ἰτμέ, حس مستقبل χὴσσι μουστακπέλ.

Προαιώνιος, α, ον, دهور و ازمنه‌دن اول اولان δουχοὺρ οὐ ἐζμινεδὲν ἐββὲλ ὀλάν, قديم καδίμ, ازل ἐζζέλ.

Προαναγγέλλω, .ا اولدن اخبار ἐββελδὲν ἰχπὰρ ἰτ.

Προανακρίνω, (Nμ.) تحقيقات اوليه اجرا .ا ταχκηκάτι ἐββελιγὲ ἰδζρὰ ἰτ.

Προανάκρισις, ἡ (Nμ.) تحقيقات اوليه ταχκηκάτι ἐββελιγέ.

Προανάκρουσις, ἡ مقدمه μουκαδδεμέ. § (Μουσ.) دوزن δουζέν.

Προανάκρουσμα, τὸ (Μουσ.) پشرو πισρέβ. [δουζὲν ἰτ.

Προανακρούω, (Μουσ.).ا دوزن

Προανατέλλω, .ا اولدن طلوع ἐββελδὲν τολού' ἰτ.

Προαναφέρω, .ا اولدن ذكر ἐββελδὲν ζὶκρ ἰτ. .ا سبق σέπκ ἰτ. § (μτχ.) ὁ προαναφερθεὶς ذكرى سبقت ايدن ζικρὶ σεπκὰτ ἰδέν, سابق الذكر σαπὶκ οὐζ-ζίκρ, سالف الذكر σαλὶφ οὐζ-ζίκρ.

Προαπαιτ (έω) ῶ, اولدن-پيشين طلب ا. ἐββελδὲν-πεσὶν ταλὲπ ἰτ. § *προαπαιτεῖται* اول امرده مقتضادر-الزمدر ἐββὲλ ἐμιρδὲ μουκτεζάδιρ-ἐλζέμδιρ, اومورديدر اقدم ἀκδέμι οὐμουρδάνδιρ. «*τὰ προαπαιτούμενα* اقدم اومورددن اولان مواد ἀκδέμι οὐμουρδὰν ὀλὰν μεβάδδ. [τικπάλ.

Προαπάντησις, ἡ استقبال ἰσ-

Προαπαντ(άω)ῶ, استقباله چيقمق ἰστικπαλὰ τσικμάκ.

Προαποβι(όω)ῶ, بشقه‌سندن اول وفات ا. πασκασινδὰν ἐββὲλ βεφὰτ ἰτ.

Προαποβίωσις, ἡ مقدم وفات βεφάτι μουκαδδέμ.

Προαποδεικνύω, اول اثبات ا. ἐββὲλ ἰσπὰτ ἰτ.

Προαπόδειξις, ἡ (Nμ.) بينه اوليه πεϊνέϊ ἐβελλιγέ.

Προαποθνήσκω, اول وفات ا. ἐββὲλ βεφὰτ ἰτ. [γάσπ ἰτ.

Προαρπάζω, اول غصب ا. ἐββὲλ

Προασπίζω, مدافعه ا. μουδαφαὰ ἰτ. § منع ا. μέν' ἰτ.

Προαποφασίζω, اولدن قرار ويرمك ἐββελδὲν καρὰρ βιρμέκ.

Προάστειον, τὸ واروش βαρούς, جوار δζιβάρ. «*τὰ —α τῆς πόλεως* شهرك جوارى σεχρὶν ὐζιβαρί, كويلر κιϊοϊλέρ.

Προασφαλίζω, اولدن تأمين ا. ἐββελδὲν τεεμὶν ἰτ.

Προαύλιον, τὸ ديش حاولى δὶς χαβλή, رواق ριβάκ, حاولى χαβλή.

Προαύξησις, ἡ تزييد مقدم τεζγίδι μουκαδδέμ.

Προαφαιρ(έω)ῶ, اولدن تنزيل ا. ἐββελδὲν τενζὶλ ἰτ.

Προβάδην, (Ἐπρ.) ماشياً μασίγεν, ياياﻥ γιαγιάν. § بالتدريج πιτ-τεδρίδζ.

Προβαδίζω, ا. تقدم τεκαδδοὺμ ἰτ.

Προβαίνω, ايلريلمك ἰλεριλεμέκ, ايلرى گيتمك ἰλερὶ γκιτμέκ, تقدم ا. τεκαδδοὺμ ἰτ. § وارمق βαρμάκ. «*προέβησαν εἰς τὴν παῦσίν του* عزله قرار ويرديلر α'ζλινὰ γκιδιλμίσδιρ. كيدلشدر

Προβάλλω, ميدانه آتمق μεϊδανὰ ἀτμάκ. § تكليف و درميان ا. τεκλὶφ βὲ δερμεγιὰν ἰτ. سرد و ايراد ا. σὲρδ οὐ ἰρὰδ ἰτ. «— *τὰς χεῖρας* ال اوزاتمق ἒλ οὐζατμάκ.

Προβατέμπορος, اغنام تجارى ἀγνὰμ τουδζδζαρή.

Προβατίνα, ἡ ديشى قويون δισὶ κογιούν, مارﻪ μαργιά.

Προβατοβοσκός, ὁ قويون چوبانى κογιοὺν τσοπανή.

Προβατοκάπηλος, ὁ قويونجى κογιουνδζού, جلب δζελέπ.

Προβατοκάμηλος, ὁ آمريقه قويونى Ἀμέρικα κογιουνού, لاماس λαμάς.

Πρόβατον, τὸ (Ζλγ.) قويون κογιούν, غنم γανὲμ πλ. اغنام ἀγνάμ. « — *μακρόουρον* قيوريجق κηβηρδζήκ. « — *πλατύουρον* قرامان قويونى Καραμὰν κογιουνού.

Προβεία, ἡ قويون دريسى κογιοὺν δερισί, پوستكى ποστεκί.

Πρόβειος, α, ον, غنمى γανεμί. «κρέας —ον قويون اتى κογιοὺν ἐτί.

Προβιβάζω, ايلريلتمك ἰλεριλετμέκ, ترقى ايتديرمك τερακκὴ ἰτδιρμέκ. § ا. تزييد τεζγὶδ ἰτ. § ا. ترفيع رتبه τερφίι ρουτπὲ ἰτ. ا. ترفيع مأموريت τερφίι μεεμουριγὲτ ἰτ. «ἐπροβιβάσθη λοχαγὸς يوزباشى رتبه‌سنى حائز اولمشدر γιοὺζπασὴ ρουτπεσινὶ χαΐζ ὀλμούσδουρ.

Προβιβασμός, ὁ ترفيع رتبه τερφίι ρουτπέ, ترفيع مأموريت τερφίι μεεμουριγέτ, ترقى τερακκή.

Προβλεπτικός, ή, όν, عاقبت انديش ἀκηπὲτ-ἐνδίς, دورانديش δοὺρ-ἐνδίς, احتياطلى ἰχτιγιατλή, اهل بصيرت ἔχλι πασηρέτ, بصيرتلى πασηρετλή. § (οὐδ.) τὸ—ὸν عاقبت انديشلك ἀκηπὲτ ἐνδισλίκ, احتياط ἰχτιγιάτ, بصيرت πα-πασηρέτ. § —ῶς (ἐπρ.) عاقبت انديشانه ἀκηπὲτ ἐνδισανέ, مبصرانه μουπασηρανέ.

Προβλέπω, بر شئى اولدن كورمك πὶρ σεγὶ ἐββελδὲν γκιορμέκ, قبل الوقوع فهم ا. κὰπλ ἐλ-βουκοὺ φέχμ ἰτ. ا. قبل الظهور استشعار κὰπλ ἐζ-ζουχοὺρ ἰστισα'ρ ἰτ. § استخراج-استدلال ا. ἰστιχρὰδζ- ἰστιδλὰλ ἰτ. كله‌جكى بيلمك γκελεδζεγὶ πιλμέκ. «— τὰς συνεπείας نتايجى استدلال ا. νεταΐδζὶ ἰστιδλὰλ ἰτ. «— τὸ μέλλον كشف استقبال ا. κέσφι ἰστικπὰλ ἰτ.

Πρόβλεψις, ἡ (Ἐμπ.) بوليچه پدلى-قارشولغى πόλιτσα πεδελὶ-καρσουλουγού.

Πρόβλημα, τὸ مسئله μεσελὲ πλ. مسائل μεσαΐλ. «— δυσχερὲς مسئلهٔ مشكله μεσελέϊ μουσκιλέ.

Προβληματικός, ή, όν, شبهه‌لى σουπχελή, مشكوك μεσκιούκ, مبهم μουπχέμ, مشتبه μουστεπίχ, كمان آلود κεμὰν-ἀλούδ. «ἡ θέσις του εἶναι —ἡ احوالى مبهم و مشكوكدر ἀχβαλὶ μουπχὲμ βὲ μεσκιούκδουρ. § —ῶς (ἐπρ.) شبهه‌لى و مشكوك بر صورتده σουπχελὴ βὲ μεσκιοὺκ πὶρ σουρέτλε.

Προβληματώδης, ες, مشكوك μεσκιούκ, مبهم μουπχέμ, مجهول μεδζχούλ. § مشكل μουσκίλ.

Πρόβολος, ὁ بورون πουρούν. § استحكامات ἰστιχκιαμάτ.

Προβοσκίς, ἡ خرطوم χουρτούμ.

Προβούλευμα, τὸ لايحه λαΐχά, قرارنامه καραρναμέ.

Προβουλεύω, اولدن دوشنمك ἐββελδὲν δουσουνμέκ. § ا. مذاكره μουζακερὲ ἰτ. قرار ويرمك καρὰρ βιρμέκ.

Προγαμιαῖος, α, ον, قبل النكاح κὰπλ ἐν-νικιάχ. «—α δωρεὰ قبل النكاح هبه κὰπλ ἐν-νικιὰχ χηπέ.

Προγάστωρ, ὁ καὶ ἡ بيوك قارنلى πουγιοὺκ καρνλή, بطان πεττάν.

Προγενέστερος, α, ον, اقدم ἀκδέμ, متقدم μουτεκαδδίμ. «οἱ—στεροί μας اسلافمز ἐσλαφιμίζ, متقدمين μουτεκαδδιμίν.

Προγεννήτωρ, ὁ جد δζέδδ πλ. اجداد έδζδάδ.

Πρόγευμα, τὸ قهوه آلتی καχβὲ ἀλτή, صباح طعامی σαπὰχ τααμή, قوشلق طعامی κουσλοὺκ τααμή.

Προγευματίζω καὶ **—γεύομαι,** صباح یمکی یمك σαπὰχ γεμεγὶ γεμέκ, ا. قهوه آلتی καχβὲ ἀλτὴ ἰτ. § تغدی ا. τεγαδδὶ ἰτ.

Προγηράσκω, وقتندن اول اختیارلامق βακτινδὰν ἐββὲλ ἰχτιγιαρλαμάκ.

Προγίγνομαι καὶ **—γίνομαι,** ظهور ا. ζουχοὺρ ἰτ. ایلری کیتمك ἰλερὶ γκιτμέκ. § اول اولدن ἐββελδὲν όλ. «προγεγονὼς سابق σαπὶκ πλ. سوابق σεβαπίκ. «οἱ προγεγονότες, οἱ προγεγενημένοι مقدمین μουτεκαδδιμίν.

Προγιγνώσκω καὶ **—γινώσκω,** اولدن بیلك-آكلامق ἐββελδὲν πιλμὲκ-ἀνλαμάκ, پیشین طانیمق πεσὶν τανιμάκ, اولدن كشف-استدلال ا. ἐββελδὲν κέσφ-ἰστιδλὰλ ἰτ.

Προγλωσσίς, ἡ (I) مقدم لسان μουκεδδὲμ λισάν.

Πρόγνωσις, ἡ اولدن كوریش ἐββελδὲν γκιορούς, اولدن آكلایش ἐββελδὲν ἀνλαΐς, كشف و استدلال κέσφ οὐ ἰστιδλάλ. § (I) انذار ἰνζάρ.

Προγνώστης, ὁ عالم الغیب ἀλὶμ οὺλ-γαΐπ.

Προγνωστικός, ή, όν, انذاری ἰνζαρί. § (οὐσ.) τὸ **—όν** علامت ἀλιαμέτ, دالّه علامتی ἀλλιαμέτι δαλλέ.

Προγονή, ἡ اوکی قیز ὀγεῖ κήζ, ربیبه ρεπιπέ.

Προγονικός, ή, όν, جدی δζεδδί, كل اجدادین ἐδζδαδὰν γκελέν.

Προγονός, ὁ اوکی اوغل ὀγεῖ ὀγούλ, ربیب ρεπίπ.

Πρόγονος, ὁ جد δζέδδ, دده δεδέ. § (πλ.) οἱ **—οι** اجداد ἐδζδάδ, اسلاف ἐσλάφ.

Πρόγραμμα, τὸ اعلان ἰλιάν, بیاننامه πεγιαννναμέ. § پروغرام προγράμ.

Προγραφή, ἡ اعلاننامه ἰλιαννναμέ, یافته γιαφτά. § بلا محاكمه و عرفاً مجازات اجراسی πίλα μουχακεμὲ βὲ οὔρφεν μουδζαζὰτ ἰδζρασί.

Προγράφω, بلا محاكمه و عرفاً مجازاته دوچار ا. πίλα μουχακεμὲ βὲ οὔρφεν μουδζαζατὰ δουτσὰρ ἰτ. § فرارك اموالی ضبط و فروخت ا. φιραρὶν ἐμβαλὶ ζάπτ οὐ φουρούχτ ἰτ.

Προγυμνάζω, اول تعلیم ایتدیرمك ἐββὲλ τα'λὶμ ἰτδιρμέκ. § (Δδκ.) درس تکرار ا. δερσὶ τέκραρ ἰτ. مذاكره ا. μουζακερὲ ἰτ.

Προγύμνασμα, τὸ καὶ **—σις,** ἡ اولدن تعلیم ἐββελδὲν τα'λίμ. § (Δδκ.) درس مذاكره‌سی δὲρς μουζακερεσί.

Προγυμναστής, ὁ مذاكره‌جی μουζακερεδζή. § (Στρ.) تعلیمجی τα'λιμδζή.

Προδείκνυμι καὶ **—ύω,** اوکنه ابراز-اظهار ا. ὀνούνε ἰπρὰζ-ἰζχὰρ ἰτ.

Πρόδηλος, ον, آچیق ἀτσήκ, واضح βαζήχ, صریح σαρίχ, اشکار ἀσικιάρ,

, مستبان μουστεπάν. «εἶναι —ον θὰ ἔλθῃ كلهجكی اشكاردر γκελεγὶ ἀσικιὰρ διρ. § —ήλως (ἐπρ.) ظاهر ζάχηρεν, بداهة πεδάχετεν, اشكارا ἀσικιάρεν, واضحا βάζηχεν.

ροδηλοποι(έω)ῶ, اول اشكار ... ἐββὲλ ἀσικιὰρ κηλμάκ, اولجه اخبار ἐββέλδζε ἰχπὰρ ἰτ. ا. اخبار ...ὰρ ἰτ. [βελδὲν ἰχπάρ.

ροδήλωσις, ἡ اولدن اخبار ἐβ-

ροδιάγνωσις, ἡ (I) مقدمهٔ معرفه ...καδδεμέϊ μαριφέ.

ροδιάθεσις, ἡ (I) استعداد ἰ-...δάδ.

ροδιαθέτω, ا. اول ترتيب وتنظيم ...ἐλ τερτὶπ βὲ τανζὴμ ἰτ. § (I) ... استعداد ἰστιδὰδ βιρμέκ, ا. تهيئه ...ιγὲ ἰτ.

ροδιασάφησις, ἡ ايضاحات اوليه ...άτι ἐββελιγέ.

ροδιασαφ(έω)ῶ, اولجه ايضاح و بيان ἐββέλδζε ἰζὰχ βὲ πεγιὰν ... اولجه ايضاحات ويرمك ἐββέλδζε ἰ-...άτ βιρμέκ.

ροδιατάττω, ا. اولجه تنظيم وترتيب ...ἐλδζε τανζὶμ βὲ τερτὶπ ἰτ. اولجه ... امر و ... ἐββέλδζε ἔμρ οὐ τεν-... ἰτ.

ροδίδωμι καὶ **—δίδω,** خيانت ...ηγιανὲτ ἰτ. ا. اختيان ἰχτιγιὰν ... ا. ارتكاب خيانت ἰρτικιάπι χη-...νὲτ ἰτ. ا. اغفال ἰγλὰλ ἰτ. § ميدا ... جيقارمق μεϊδανὰ τσικαρμάκ. «— τὸ ...ικὸν ا. افشای سر ἰφσαΐ σὶρρ ἰτ.

Προδιήγησις, ἡ مقدمه μουκαδδεμέ, ديباجه διπαδζέ.

Προδιηγ(εο)οῦμαι, اول نقل و حكايه ا. ἐββὲλ νὰκλ οὐ χηκιαγὲ ἰτ.

Προδικάζω, اولدن حكم و قرار ويرمك ἐββελδὲν χοὺκμ οὐ καρὰρ βιρμέκ.

Προδικασία, ἡ (Νμ.) محاكمهٔ اوليه μουχακεμέϊ ἐββελιγέ, محاكمهٔ ابتدائيه μουχακεμέϊ ἰπτιδαϊγέ.

Προδικαστικός, ή, όν, (Νμ.) تقديم و ترجيحی مستلزم τακδὶμ οὐ τερδζιχὶ μουστελζίμ. «ἀπόφασις —ή قرار قرينه καράρι καρινέ. «ζήτημα—ον مسئلهٔ اوليه μεσελέϊ ἐββελιγέ, مسئلهٔ ابتدائيه μεσελέϊ ἰπτιδαϊγέ.

Πρόδομος, ὁ حيات χαγιάτ, دهليز δεχλίζ.

Προδοσία, ἡ خائنلك χαϊνλίκ, خيانت χηγιανέτ, اختيان ἰχτιγιάν, غلول γουλούλ. «ἐσχάτη — خيانت عظيمه χηγιανέτι άζιμέ, دولت عليهنه خيانت δεβλὲτ ἀλεϊχινὲ χηγιανέτ.

Προδότης, ὁ خائن χαΐν, خيانتكار χηγιανετκιάρ. §—ῶς(ἐπρ.) خيانتكارانه χηγιανετκιαρανέ.

Πρόδρομος, ὁ مژدهجی μουζεδεδζή, مبشر μουπεσίρ, رهبر ρεχπέρ, پشرو πισρέβ, مقدمه μουκαδδεμέ. § (I) رسس ρεσίς, علامات متقدمه ἀλιαμάτι μουτεκαδδιμέ.

Προεδρεύω, ا. رياست ριγιασὲτ ἰτ. ا. رئيسلك ρεϊσλὶκ ἰτ. رئيس اول ρεὶς ὀλ. ا. اجرای رياست ἰδζράϊ ριγιασὲτ ἰτ. «προεδρεύοντος τοῦ δεῖ-

νος ریاستنه فلاتك φιλανὶν ριγιασετινδέ.

Προεδρία ἡ —ρεία, ἡ رئیسلك ρεϊσλίκ, ریاست ριγιασέτ. «ἡ *διάρκεια τῆς —ας* مدت ریاست μουδδέτι ριγιασέτ.

Προεδρικός, ή, όν, رئیسه و یا ریاستنه منسوب و متعلق ρεϊσέ βὲ γιὰ ριγιασετὲ μενσοὺπ βὲ μουτεαλλήκ.

Πρόεδρος, ὁ رئیس ρεΐς. «ὁ — *τοῦ Ἀκυρωτικοῦ* محکمهٔ تمیز رئیسی μεχκεμέϊ τεμγὶζ ρεϊσί. «ὁ — *τοῦ Πρωτοδικείου* بدایت محکمه‌سی رئیسی πεδαὲτ μεχκεμεσὶ ρεϊσί.

Προειδοποι (έω) ῶ, اول خبر ویرمك ἐββὲλ χαπὲρ βιρμέκ, ا. تقدم τεκαδδοὺμ ἰτ.

Προεικάζω, اولدن ظن وتخمین ا. ἐββελδὲν ζὰνν οὐ ταχμὶν ἰτ.

Πρόειμι, اولجه او. ἐββέλδζε ὀλ. ‖ ایلری کیتمك ἰλερὶ γκιτμέκ, تقدم ا. τεκαδδοὺμ ἰτ. «*προϊόντος τοῦ χρόνου* تقدم زمان ایله τεκαδδούμι ζεμὰν ἰλέ. «*προϊούσης τῆς ἡλικίας* تقدم سن ایله τεκαδδούμι σὶνν ἰλέ.

Προειρημένος, η, ον, Ἴδε Προλέγω.

Προεισαγωγή, ἡ اولیه مقدمه μουκαδδεμέϊ ἐββελιγέ, مقدمه μουκαδδεμέ.

Προεκτίθημι, اول عرض و بیان ا. ἐββὲλ ἄρζ οὐ πεγιὰν ἰτ.

Προέλασις, ἡ ایلری کیدیش ἰλερὶ γκιδίς, تقدم τακδίμ. ‖ ἀλάϊ.

Προελαύνω, ایلری کیتمك-کچمك ἰλερὶ γκιτμὲκ-γκετσμέκ, تقدم ا. τεκαδδοὺμ ἰτ.

Προέλευσις, ἡ کلیش γκελίς, انبات ἰνπάς, حصول χουσούλ. ‖ ἀλάϊ.

Προεμβαίνω, اولا دخول ا. ἐββὲλ-ἴλκ δουχοὺλ ἰτ.

Προέμβρυον, τὸ (I) مرشیم μουκαδδὲμ ρεσίμ.

Προενυπάρχω, اولدن بولنمق ἐββελδὲν ἰτσινδὲ πουλουνμάκ, اول موجود او. ἐββὲλ μεβδζοὺδ ὀλ.

Προεξάγω, اول اخراج ا. ἐββὲλ ἰχρὰδζ ἰτ.

Προεξαποστέλλω, اول ارسال و اعزام ا. ἐββὲλ ἰρσὰλ βὲ ἤζὰμ ἰτ.

Προεξάρχω, اول مباشرت ا. ἐββὲλ μουπασερὲτ ἰτ. ‖ تقدم ا. τεκαδδοὺμ ἰτ. ا. تفوق τεφεββοὺκ ‖ ریاست ا. ριγιασὲτ ἰτ.

Προεξέδρα, ἡ شاهنشین σαχνισ

Προεξελέγχω, تفتیش و تدقیق ا. ἐββὲλ τεφτὶς βὲ ταδκὴκ ἰτ.

Προεξετάζω, اول صورمق ἐββὲλ σορμάκ, اول امتحان ا. ἐββὲλ ἰμτιχ ἰτ. اولیه اجرا ا. تحقیقات ταχκηκ ἐββελιγὲ ἰδζρὰ ἰτ.

Προεξέτασις, ἡ اول امتحان ἐββ ἰμτιχάν. ‖ اولیه تحقیقات ταχκηκ ἐββελιγέ.

Προεξέχω, تقدم ا. τεκαδδ ἰτ. تفوق ا. τεφεββοὺκ ἰτ.

Προεξόφλησις, ἡ (Ἐμπ.) تنزیل τενζίλ, اسقونطو ἰσκόντο.

Προεξοφλητικός, ή, όν, (Εμπ.) تنزيلى τενζιλί. «—*ἡ τράπεζα* اسقونطو بانقه ἰσκόντο πάνκασι.

Προεξοφλ(έω)ῶ, قيرمق κηρ-μάκ, ا. اسقونطو ا. ἰσκόντο ἰτ. § وجه ر ... ادا پيشين πὲρ βέδζχι πεσὶν ἐδὰ ἰτ. تعجيل دين τα'δζίλι δεἲν ἰτ.

Προεόρτιος, ον, يورطى كونك γιορτοὺ γκιόνουνοὺν ἐββελισί. *τὰ προεόρτια* عرفه كونى ἀρεφὲ γιόυνού.

Προεπιβάλλω, ا. اول تحميل ا. ἐβ-βὲλ ταχμὶλ ἰτ.

Προέρχομαι, ايلرى كيتمك - وارمق ἰλερὶ γκιτμὲκ-βαρμάκ. § واصل او. βασὴλ ὀλ. § (συθ. τρτπ.) حاصل او. χασὴλ ὀλ. ا. صدور σουδοὺρ ἰτ. نشأت νεσέετ ἰτ. «*πόθεν προέρχεται τοῦτο;* بونه دن نشأت ايدر؛ πού νεδὲν νεσέετ ἰδίρ. [πὰς παπάς.

Προεστώς, ὁ (Ἐκκλ.) باش پاپاس

Προετοιμάζω, حاضرلامق χαζηρ-λαμάκ, ا. تهيئه τεχιγὲ ἰτ. آماده قيلمق ἀμαδὲ κηλμάκ.

Προετοιμασία, ἡ حاضرلامه χα-ζηρλαμά, حاضرلانمه χαζηρλανμά, تهيئه τεχιγέ, تدارك τεδαρούκ. § (πλ.) *—σίαι* تداركات τεδαρουκιάτ, ترتيبات τερτιπάτ.

Προετοιμαστής, ὁ حاضرلايجى χαζηρλαϊδζή, مهيى μουχεϊγί.

Προέχω, ا. تقدم τεκαδδοὺμ ἰτ. تفوق τεφεββοὺκ ἰτ. § (μτχ.) ὁ *προέχων* ἢ *προύχων* فائق φαΐκ, ممتاز μουμτάζ. «*οἱ προύχοντες* قوجه باشيلر κόδζα πασηλάρ, معتبران μουτεπεράν, اشراف ἐσράφ. [χαμηρέ.

Προζύμιον, τὸ مايه μαγιά خميره

Προηγ(έο)οῦμαι, ايلرى-اول كيتمك ἰλερὶ-ἐββὲλ γκιτμέκ, ا. تقدم τεκαδ-δοὺμ ἰτ. او پيشرو πισρὲβ ὀλ. ا. سبقت σεπκὰτ ἰτ. ا. استقدام ἰστικδὰμ ἰτ. «*ἡ αὐγὴ προηγεῖται τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου* شفق طلوع شمسى تقدم ايدر σε-φὰκ τολούϊ σεμσὶ τεκαδδοὺμ ἰδέρ. § (πθ. μτχ.) *προηγούμενος* اول ἐβ-βέλ, اولكى ἐββελκί, مقدم μουκαδ-δέμ, سابق σαπίκ, ماضى μαζή. «*τὰ προηγούμενα* سوابق σεβαπίκ.

Προηγουμένως, (Ἐπρ.) اولجه ἐββέλδζε, مقدما μουκάδδεμα, آنفا ἄ-νιφεν, ابتداى امرده ἰπτιδάϊ ἐμιρδέ, اول باول ἐββὲλ πὲ ἐββέλ, ابتدا ἰπτι-δά, مقدمجه μουκαδδέμδζε. [χανέ.

Προθάλαμος, ὁ ديوانخانه διβαν-

Πρόθεσις, ἡ نيت νιγέτ, قصد κάσδ, مقصد μακσάδ, آرزو ἀρζού, مرام μεράμ, تصور τεσαββούρ. § (Γρμ.) حرف جر χάρφι δζέρρ, حرف الصاق χάρφι ἰλσάκ. «*ἐκ—σεως* قصدا κάσδεν, تعمدا τεάμμουδεν, عمدا ἄμ-μδεν.

Προθεσμία, ἡ وعده βα'δέ, مهلت μιχλέτ, مدت μουδδέτ. «*νόμιμος—* مدت قانونيه μουδδέτι κανονιγέ. «*ἔκπνευσις τῆς —ίας* انقضاى مدت ἰν-καζάϊ μουδδέτ. « *αὔξησις τῆς —ίας* تمديد مدت τεμδίδι μουδδέτ. «*δίδω*

—ίαν وعده ويرمك βα'δὲ βιρμέκ. «ἄνευ —ίας بلا سهلت πίλα σιχλέτ, بلا وعده πίλα βα'δέ.

Προθετικός, ή, όν, (Γρμ.) حرف جری χάρφι δζερρί.

Προθέτω, اول قومق ἐββὲλ κο- [μάκ.

Προθυμία, ἡ همت χιμμέτ, اهتمام ἰχτιμάμ, غيرت γαϊρέτ, تقيد τεκαγγιούδ, سعی σάϊ, مسارعت μουσαραάτ, استعجال ἰστιδζάλ.

Προθυμοποι(έο)οῦμαι, اهتمام-همت ا. ἰχτιμάμ-χιμμὲτ ἰτ. مسارعت ا. μουσαραὰτ ἰτ.

Πρόθυμος, ον, غيرتلی γαϊρετλή, آرزوكش ἀρζουκές, خواهشكار χαχησκιάρ, خواهشمند χαχησμένδ, متقيد μουτεκαγ-γίδ. § حاضر χαζήρ, آماده ἀμαδέ. § خيرخواه χαϊρχάχ. § —ως (ἐπρ.) خواهشايله χαχὴς ἰλέ, كمال ممنونيت ايله κεμάλι μεμνουνιγὲτ ἰλέ, كمال محظوظيت ايله κεμάλι μαχζουζηγὲτ ἰλέ, مع الممنونيه μὰ ἐλ-μεμνουνιγέ, مع التشكر μὰ ἐτ-τεσεκκιούρ. § باش اوستنه πὰς οὑστοὺνέ, بسر و چشم πεσὲρ οὐ τσέσμ, على الرأس والعين ἀλ-ἐρρεέσι β-ἐλ-ἄϊν.

Πρόθυρον, τὸ حيات χαγιάτ, دهليز δεχλίζ.

Προϊδεάζω, اول خبر ويرمك ἐββὲλ χαπὲρ βιρμέκ. [σὰλ ἰτ.

Προΐημι, اول ارسال ا. ἐββὲλ ἰρ-

Προικίζω, جهاز ويرمك δζιχὰζ βιρμέκ, جهازلامق δζιχαζλαμάκ, تجهيز ا. τεδζχὶζ ἰτ. § ويرمك βιρμέκ, احسن- ا. ἰχσὰν-τεπερροὺ ἰτ. § (μ ...) مالك-متصف-متصرف قيلمق μαλὶκ-μου... σὴφ-μουτεσαρρὶφ κηλμάκ. § προικισμένος محلى μουχαλλά, ... ἀραστέ.

Προίκισμα, τὸ καὶ **—σμός** جهازلامه δζιχαζλαμά, تجهيز τεδζχ...

Προικοδότης, ὁ جهاز ويرن ... χὰζ βιρέν, مجهز μουδζεχχίζ.

Προικοδότησις, ἡ جهاز ... ἰ'τάϊ δζιχάζ.

Προικοδοτ(έω)ῶ, ويرمك ... δζιχὰζ βιρμέκ. § بخش و تبرع ا. ... οὐ τεπερροὺ ἰτ.

Προικοσύμφωνον τὸ (Ν...) جهازنامه δζιχαζναμέ.

Προικῷος, α, ον, جهازلی ... χαζλή. «προικῷα διοίκησις جهاز اداره‌سی ἰδαρεῖ δζιχάζ. «κτήματα ... κῷα اموال جهازيه ἐμβάλι δζιχα...

Προίξ, ἡ جهاز μεδζδζανή. § (Ν...) تراخومه τράχουμα, جهاز δζιχάζ. ... στασις προικὸς ترتيب جهاز τερ... δζιχάζ.

Προϊόν, τὸ حاصل χασὴλ ... حاصلات χασηλάτ, محصول μαχσοὺλ ... محصولات μαχσουλάτ. § (Βιβλ.) ... ἐσέρ, تأليف τεελίφ. «τὰ —τα γεωργίας زراعت محصولاتی ζιραὰτ ... σουλατί. «τὰ —τα τῶν διαφ... τόπων ممالك مختلفه محصولاتی μεμα... μουχτελιφὲ μαχσουλατί.

Προΐστημι, اوكنه وضع ا. ὀ... βὰζ ἰτ. § نظارت-رياست ا. νεζ...

ιχσὲτ ἰτ. «οἱ προεστῶτες مخيزان ουτεχαϊζάν, اشراف ἐσράφ. «ἡ προ-αμένη ἀρχὴ نظارت ναζαρέτ, مديريت ουδιριγέτ.

Προϊστορικός, ή, όν, قبل التاريخ κὰπλ ἐτ-ταρίχ, اقدم ἀκδέμ.

Προκάθημαι καὶ **—θίζω,** اوتوركه اوتور ὀνοῦνε ὀτουρμάκ, رياست ا. ιχσὲτ ἰτ.

Προκαλῶ, دعوت ا. δα'βὲτ ἰτ. جلب δζέλπ ἰτ. ‖ ا. تحريك-تحريض χρὶκ-ταχρὴζ ἰτ.

Προκάρδιον, τὸ (I) جوار قلب ιβάρι κάλπ.

Προκαταβάλλω, پيشين ويرمك-اوده πεσὶν βιρμὲκ-'ὀδεμέκ, بر وجه پيشين تأديه πὲρ βέδζχι πεσὶν τεεδιγὲ «προκαταβάλλω τὸ ἐνοίκιον ἑνὸς ους بر سنه‌لك بدل ايجارى پيشين تأديه ا. σενελὶκ πεδέλι ἰδζαρὶ πεσὶν εδιγὲ ἰτ.

Προκαταβολή, ἡ پيشين ويريلن آقچه πεσὶν βιριλὲν ἀκτσέ, قاپارو κα-ρο, تعويض τα'βίζ πλ. تعويضات τα'-ζάτ.

Προκαταβολικός, ή, όν, پيشين σίν, تعويضى τα'βιζί. ‖ **—ῶς** (ἐπρ.) پيشين πεσίνεν, تعويضا τα'βίζεν.

Προκατάγνωσις, ἡ اولدن حكم ἐβ-λδὲν χιούκμ.

Προκαταδικάζω, محكوم قيد اول ἐββὲλ μαχκιοὺμ κηλμάκ.

Προκατακλυσμιαῖος, α, ον, قبل الطوفان κὰπλ ἐτ-τουφάν.

Προκαταλαμβάνω, اول ضبط ا. ἐββὲλ ζάπτ ἰτ. ‖ يتشمك γετισμέκ. ‖ اول طاورلق ἐββὲλ δαβρανμάκ. ‖ ذهنى طولدرمق-صارمق ζιχνὶ τολδουρμὰκ-σαρμάκ, صاپديرمق σαπδιρμάκ, چويرمك τσεβιρμέκ. ‖ (πθ.) **—ομαι** مغلق الذهن صاپلنديرمق σαπλανδηρμάκ, مغلق الذهن او. μαγλοὺκ οὐζ-ζίχν ὀλ. ‖ (πθ. μτχ.) προκατειλημμένος طالغين δαλγήν, طالمش δαλμής.

Προκατάληψις, عقلى صاپلانمسى ἀκηλὴν σαπλανμασή, طالغينلق δαλγηνλήκ, اشتغال ذهن ἰστιγάλι ζίχν, استغراق ذهن ἰστιγλὰκ ζίχν. ‖ ذهاب باطل ζαχάπι πατήλ, زاهق اعتقاد ἰτι-κὰδ ζαχήκ.

Προκαταρκτικός, ή, όν, اصلى ἀσλή, ابتدائى ἰπτιδαΐ «σχολὴ **—κὴ** مكتب ابتدائى μεκτέπι ἰπτιδαΐ.

Προκάταρξις, ἡ مباشرت μου-πασερέτ, ابتدار ἰπτιδάρ.

Προκατάρχω, اول مباشرت ا. ἐββὲλ μουπασερὲτ ἰτ.

Προκατατίθημι, اول توديع ا. ἐββὲλ τεβδὶ' ἰτ.

Προκάτοχος, سلف σελέφ.

Πρόκειμαι, اوكنده او.-بولنمق ὀ-νοῦνδὲ ὀλ.-πουλουνμάκ, درميان او. δερμεγιὰν ὀλ. معروض او. μα'ρούζ ὀλ. درپيش ا. δερπὶς ἰτ. معين-مقرر او. μουαγγὲν-μουκαρρὲρ ὀλ. ‖ متدائر-دائر او. μουτεδαΐρ-δαΐρ ὀλ. حقنده او. χα-κηνδὰ ὀλ. «περὶ τίνος πρόκειται; نيه دائردر ؛ νεγὲ δα'ϊρδὶρ; «πρόκει-

ται περὶ τῆς ὑγείας τῶν πολιτῶν اهالينك صحته داڭردر ἐχαλινὶν σηχχατινὰ δαΐρδιρ. § (μτχ.) προκείμενος معروض μα'ρούζ. § (οὐσ.) τὸ προκείμενον بحث πάχς, صدد σαδέδ, مبحوث عنه μεπχούσουν ἄνχου. «ἐκτὸς τοῦ —μένου صدددن خارج σαδεδδὲν χαρίδζ. «ἂς ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τὸ —μενον اصل بحثه ارجاع كلام ايدهلم ἄσλι πεχσὰ ἰρδζάϊ κελᾳὰμ ἰδελίμ, بحثمزه كلهلم παχσημηζὰ γκελελίμ, صدده كيرهلم σαδεδδὲ γκιρελίμ.

Προκήρυξις, ἡ اخبار ἰχπάρ. اعلان ἰλᾳάν, اعلاننامه ἰλᾳαννναμέ. بياننامه πεγᾳανναμέ.

Προκηρύττω, اعلان ا. ἰλᾳὰν ἰτ. اخبار ا. ἰχτιπὰρ ἰτ.

Προκινδυνεύω, اولدن تهلكهيه كيرمك ἐββελδὲν τεχλικεγὲ γκιρμέκ.

Πρόκλησις, ἡ تحريك ταχρίκ, دعوت δαβέτ, سبب ويريش σεπὲπ βιρίς.

Προκλητικός, ή, όν, مسبب μουσεππέπ, محرك μουχαρρίκᾳ.

Προκνήμιον, τὸ (Ἀνθρ.) عظم قصبي ἄζμι κασαπή.

Προκοίλιον, τὸ (Ι) بطن اسفل πάτνι ἐσφέλ, قاصيق κασήκ.

Προκοπή, ἡ ترقي τερακκή. § موافقيت μουβαφικηγέτ.

Προκόπτω, ايلرى كيتمك ἰλερὶ γκιτμέκ, ايلرولمك ἰλεριλεμέκ, ترقي ا. τερακκὴ ἰτ. § (πθ. μτχ.) προκομμένος صاحب معلومات μαλᾳουμὰτ σαχηπί, عالم ἀλίμ.

Προκρίνω, ترجيح ا. τερδζίχ

Πρόκριτος, ον, ممتاز μουμτ... معتبر μουτεπέρ, متحيزان μουτεχ... ζάν. «οἱ —οι τῆς πόλεως شهرك متحيزلري μουτεχαϊζάνι μεμλεκέτ...

Προκυμαία, ἡ ريحتم ρίχτ... رصيف ρεσίφ, ليمان سدی λιμὰν σε... قوردون κορδόν.

Προκύπτω, باشی چيقاروب باقمق ... σὴ τσίκαρούπ πακμάκ. § (τρ... καὶ μτφ.) انتاج اولمق ἰντὰδζ ὀλ... μάκ, منتج او. μουντὶδζ ὀλ. ... ζούχοὺρ ἰτ. منجر او. μουνδζίρρ... § حاصل چيقمق τσηκμάκ, او. χα... ὀλ. ترتب ا. τερεττοὺπ ἰτ. § ... λαζὶμ γκελμέκ, اقتضا ا. ἰκτιζά... مستلزم او. μουστελζὲμ ὀλ. «τί... προκύψῃ ἐκ τούτου بوندن نه لازم كلور πουνδὰν νὲ λαζὶμ γκελούρ;

Προλαβόντως, (Ἐπρ.) اولجه ἐββέλδζε, مقدما μουκάδδεμα, آنفا ἄνιφεν, بوندن اول πουνδὰν ἐββ... اقدمجه ακδέμδζε, سابقا σαπίκεν.

Προλαμβάνω, اول آلمق ἐββ... ἀλμάκ. § يتشمك γετισμέκ, كلمك... ἐββὲλ γκελμέκ. § سبقت ا. σεπ... ἰτ. تقديم ا. τακδὶμ ἰτ. § اوكا الدق ... ὀνοὺ ἀλμάκ. «—τὸ κακὸν فنالغه اوكنى آلمق φεναλιγὴν ὀνοὺ ἀλμάκ. «ὁ π... λαβὼν سابق σαπίκ. «οἱ προλα... τες اسلاف ἐσλάφ, متقدمين μουτεκ... διμίν. «τὰ προλαβόντα سابقه احوال ἀχβάλι σαπικά.

Προλέγω, اولجه سويلمك ἐββέλ...

ερέκ; .ا اول اخبار ἐββέλ ἰχπὰρ
§ .ا عرافت .ا ἰτ. § كشف κεσ̃ ? ἰτ. ἰ-
τ ἰτ. «καθὼς προείπομεν بالاده
بيان ابلادلغ πχλιχδὰ πεγιὰν ἐῖ-
ιμὶζ κιπί. «ὡς προείρηται بالاده
بيان اوليدغى παλιχδὰ πεγιὰν
λγοὺ οὐζρέ. «τὰ προλεγόμενα
ا μουκαδδεμάτ «ὁ προειρημέ-
مذكور μεζκιούρ, آنفا الذكر ά-
ζ-ζίκρ, موى اليه μουμὰ ἰλέῖχ,
μερκούμ, مشار اليه μουσ̃ὰρουν
, ماز الذكر μὰρ οὐλ-πεγιάν, سابق
σαπὶκ οὐλ-πεγιάν, سالف الذكر
ὀὐζ-ζίκρ, مذبور μεζπούρ.
ολειαίνω, ا تسويه τεσβιγὲ ἰτ.
ληπτικός, ή, όν, افكار
باطله ἐφκιάρι πατηλεγὲ μου-
ηδ, اعتقادات باطله - اوهام باطله
ι ἰτικαδάτι πατιλὲ - ἐβχάμι
λὲ ἀσχαπηνδάν.
ληψις, ή فكر باطل φίκρι πα-
τίλ, اعتقاد باطل ἰτικάδι πατίλ, عز
μ.
λοβος, ὁ قوش قوشاغى κοὺς
γή.
λογίζω, مقدمه صورتيله سويلك
δδεμὲ σουρετὶ ἰλὲ σοϊλεμέκ.
λογος, ὁ مقدمه μουκαδδεμέ,
διπαδζέ, فاتحه φατιχέ.
λύτης, صنف ثانى مأذون σηνίφι
ουεζούν, لسانيه λισανσιγέ.
μάμμη, ὁ ابا بويوك πόυγιοὺκ
جده δζεδδέϊ φασιδέ, والدنك
βαλιδενὶν ἀνασή.

Προμαντεύω, اولدن خبر ويرمك
ἐββελδὲν χαπὲρ βιρμέκ, قبل الوقوع
سويلمك κάπλ ἐλ-βουκού' σοϊλεμέκ. §
.ا تفال τεφὰλ ἰτ.

Πρόμαχος, ὁ مدافع μουδαφή,
حامى χαμή. [δαφὰ ἰτ.

Προμαχ(έω)ῶ, .ا مدافعه μου-

Προμαχών, ὁ طوپراق طابيه το-
πρὰκ τάπια, مترس μετερίς, قلعه بدنى
καλὲ' πεδενί.

Προμελέτησις, ή καὶ **—με-
λέτη**, ή پيشين مطالعه πεσ̃ὶν μουτα-
λιαά, تأمل τεαμούλ, ملاحظه μουλα-
χαζά, مطالعه μουταλιαά.§ (Νμ.) قصد
κάσδ, تعمد τεαμμούδ. «ἐκ **—της**
(φρσ.) قصدا κάσδεν, تعمدا τεάμμου-
δεν, عمدا ἄμδεν.

Προμελετητής,ὁ مذاكرهجى μου-
ζακερεδζή.

Προμελετ(άω)ῶ, اولدن دوشونمك
ἐββελδὲν δουσ̃ουνμέκ, .ا اولدن مطالعه
ἐββελδὲν μουταλιὰ ἰτ. .ا قصد
κάσδ ἰτ. .ا تعمد τεαμμοὺδ ἰτ. قورمق
κουρμάκ.

Προμετωπίδιον, τὸ الن باغى ά-
λὶν παγή, باشلق πασ̃λήκ.

Προμετωπίς, ή الن اوستى ἀλὶν
οὐστού. § جبهه δζεπχέ.

Προμήθεια, ή بصيرت πασηρέτ,
احتياط ἰχτιγιάτ, عاقبت انديشلك ἀκη-
πὲτ-ἐνδισ̃λίκ. § (Στρ.) تدارك τε-
δαρούκι, تداركات τεδαρουκιάτ. §
(Ἐμπ.) سپارش σιπαρίς, قوميسيون
κομισιόν. § ارزاق ἐρζάκ, ذخيره ζα-

χηρέ. «*δικαίωμα —θείας* دلالیه δελαλιγέ, قومیسیون اجرتی κομισ̤ιὸν οὐδζ-ρετή.

Προμηθευτής, ὁ تدارك ایدیجی τεδαρούκ̤ ἰδιδζί. § (Ἐμπ.) تاجر ταδζίρι سپارشكار σιπαριὄκ̤άρ. «*ὁ γενικὸς —τῶν στρατευμάτων* ذخائر عسكریه ناظری ζεχαΐρι ἀσκεριγὲ ναζηρή.

Προμηθεύω, ا. تدارك τεδαρούκ̤ ἰτ. ارزاق و الیویرمك ἀλιβιρμέκ, ارزاق و ورمك ἐρζὰκ βὲ μουχιμὰτ βιρμέκ. § (πθ.) —ομαι كندی ارزاق و مهماتی تدارك ا. κενδὶ ἐρζὰκ βὲ μουχιματὶ τεδαρούκ̤ ἰτ.

Προμηθεύς, ές مدرك, μουδρίκ̤.

Προμήκης, ες, اوزونجه οὐζούνδζα.

Προμήνυμα, τὸ اولدن اخبار ἐββελδὲν ἰχπάρ. § دلالت δελαλέτ, علامت ἀλ̤αμέτ, اشارت ἰσαρέτ.

Προμηνύω, ا. اولدن اخبار ا. ἐββελδὲν ἰχπὰρ ἰτ. § دلالت ا. δελαλὲτ ἰτ. كوسترمك γκ̤ιόστερμέκ. «*ὁ καιρὸς προμηνύει βροχὴν* هوا یاغمور كوستریر χαβὰ γ̤αγμοὺρ γκ̤ιόστερίρ.

Προμήτωρ, ὁ والدهنك آناسی βαλιδενὶν ἀνασή, ابه ἐπέ, جدۀ فاسده δζεδδέϊ φασιδέ.

Προμυτίζω, یوز اوستنه دوشمك γ̤ιοὺζ οὐστοὺνὲ δουσμέκ.

Πρόναος, ὁ دهلیز δεχλίζ, نارتقه νάρτικα.

Προνοητής, ὁ اقبت اندیش ἀκηπὲτ-ἐνδίς, دور اندیش δοὺρ-ἐν[...]

Προνοητικός, ή, όν, [...] ἰχτιγ̤ατλή, اقبت اندیش ἀκηπὲτ-[...]δίς. § *τὸ —όν* اقبت اندیشلك ἀκη[...] ἐνδισ̤λίκ, بصیرت πασηρέτ, فراست [...]ρασέτ, احتیاط ἰχτιγ̤άτ. § — (ἐπρ.) اقبت اندیشانه ἀκηπὲτ-ἐνδισ[...] مبصیرانه μουπασσηρανέ.

Πρόνοια, ἡ اولدن حس ἐββε[...] χῆσς. § اقبت اندیشلك ἀκηπὲτ-ἐν[...]λίκ, احتیاط ἰχτιγ̤άτ, بصیرت πα[...]ρέτ, فراست φιρασέτ. § دقت [...]κάτ, اهتمام ἰχτιμάμ, همت χιμ[...] تقید τεκαγ-γ̤ούδ. «*ἡ θεία —* [...] ربانیه χηκμέτι ρεππανιγέ, [...] اللهی مقدرات χηκμὲτ οὐλλάχ, [...] μουκαδεράτ, قضا καζά, قدر κα[...] فلك φελέκ.

Προνομία, ἡ امتیاز حق χ[...] ἰμτιγ̤άζ, امتیاز ἰμτιγ̤άζ.

Προνόμιον, τὸ امتیاز ἰμτιγ[...]

Προνομιοῦχος, امتیازلی [...]γ̤αζλή, صاحب امتیاز σαχήπι ἰ[...]γ̤άζ.

Προνο(έω)ῶ, ا. اولدن حس [...]βελδὲν χῆσς ἰτ. § اولدن آكلامق [...]βελδὲν ἀνλαμάκ, لوقوع درك و [...] استدلال ا. κὰπλ ἐλ-βουκοὺ' δὲρ[...] ἰστιδλὰλ ἰτ. درك و تفرس ا. δὲρ[...] τεφερρούς ἰτ. § قایرمق καϊρ[...] اهتمام ا. مقید او. μουκαγ-γὲδ ὀλ. [...] χιμμὲτ-ἰχτιμὰμ ἰτ. باقق [...]نه ἰκτιζασινὰ πακμάκ.

Προξενεία, ἡ توسط τεβεσ[...]

Προξενεῖον, τὸ قونسولاتو κονσολάτο, قونسلوسخانه κόνσολοσχανε, شهبندرخانه σεχπενδερχανέ. «*γενικὸν* — جنرال قونسولاتو δζενεράλ κονσολάτο.

Προξενεύω, ή توسط ا. τεβεσσούτ ἰτ. ا. میانجیلك μιγιανδζιλὶκ ἰτ.

Προξένευσις, ἡ توسط τεβεσσούτ, قولاغوزلق κολαγουζλούκ میانجیلك μιγιανδζιλίκ.

Προξενητής, میانجی μιγιανδζή, متوسط μουτεβεσσίτ.

Προξενικός, ή, όν, قونسلوسلغه متعلق κονσολοσλουγὰ μουτεαλλήκ. *προξενικὰ δικαστήρια* قونسولاتو محكمه‌لر κονσολάτο μεχκεμελερή. —*κὸν γραφεῖον* قنچلاریه καντσελαρίγια, قونسلوس قلمی κόνσολος καλεμή.

Πρόξενος, ὁ (Ἁπλ.) قونسلوس κόνσολος, شهبندر σεχπενδέρ. ꝿ (παρὰ Πέρσαις) كارپرداز κιαρπερδάζ. «*γενικὸς* — جنرال قونسلوس δζενεράλ κόνσολος, باش شهبندر πὰς σεχπενδέρ (παρὰ Πέρσαις) اول-بزرك كارپرداز ἐββὲλ-πουζούρκ κιαρπερδάζι. «*ὑπο*— قونسلوس وكيل κόνσολος βεκιλί. «*μαθητευόμενος προξενείου* قونسلوس ملازمی κόνσολος μουλαζιμί.

Πρόξενος, ον, (Ἐπθ.) سبب σεπέπ, بادی παδή, موجب μουδζίπ, باعث παΐς, مستلزم μουστελζίμ.

Προξεν(έω)ῶ, ايرات ا. ἰρὰς ἰτ. سبب-باعث-بادی اولمق σεπὲπ-παΐς-παδή ολ. «—*βλάβην* خسار ا. ايرات ا. ἰράσι χασὰρ ἰτ. «—*σκάνδαλα* فتنه ا. ايرات ا. ἰράσι φιτνὲ ἰτ. فتنه انكيز او ا. φιτνὲ ἐνγκὶζ ὀλ.

Προοδευτικός, ή, όν, ترقی پرور τερακκὴ-περβέρ, ترقی ايدیجی τερακκὴ ἰδιδζί. ꝿ —ῶς (ἐπρ.) ترقيات متواليه ايله τερακκηγιάτι μουτεβαλιγὲ ἰλέ.

Προοδεύω, ایلری كیتمك ἰλερὶ γκιτμέκ, ایلرولمك ἰλεριλεμέκ, ترقی ا. τερακκὴ ἰτ. كسب ترقی ا. κέσπι τερακκὴ ἰτ. ꝿ (μτφ.) تقدم ا. τεκαδδοὺμ ἰτ. «*θὰ προοδεύσῃ εἰς τὰς ἐπιστήμας* فنونده كسب ترقی ايده‌جكدر φουνουνδὰ κέσπι τερακκὴ ἰδεδζέκδιρ.

Πρόοδος, ἡ ترقی τερακκή. ꝿ تقدم τεκαδδούμ.

Προοιμιάζομαι, مقدمه ا. μουκαδδεμὲ ἰτ. بدا-شروع-اغاز ايلمك πὲδ-σουροὺ'-ἀγὰζ ἐϊλεμέκ.

Προοιμιακός, ή, όν, مقدمه طرزنده μουκαδδεμὲ ταρζινδά.

Προοιμιαστής, ὁ مقدمه‌كو μουκαδδεμὲ-γκιού.

Προοίμιον, τὸ مقدمه μουκαδδεμέ, ديباجه διπαδζέ. ꝿ بدا πεδά, شروع σουρού'.

Προορατικός, ή, όν, احتياطلی ἰχτιγιατλή, عاقبت انديش ἀκηπὲτ-ἐνδίς. ꝿ (οὐσ.) τὸ —ὸν بصيرت πασηρέτ, عاقبت انديشی ἀκηπὲτ-ἐνδισί.

Προορίζω, اولدن-ازلدن تقدير ا. ἐββελδὲν-ἐζελδὲν τακδὶρ ἰτ. «*ὡς ὁ Θεὸς προώρισε* حق تعالی حضرتلرینك تقدیر ايلديكی كی χὰκκ τεάλια χαζρετ-

λεριν τακδὶρ ἐϊλεδιγὶ κιπί. «*προωρισμένος* مقدر μουκαδδίρ. ‖ معين μουαγ-γέν. [κάδρ.

Προορισμός, ὁ تقدير τακδίρ, قدر

Προορ(άω)ῶ, اوكنه كورمك 'ὀνοῦνὲ γκιόρμέκ, ا. اولدن تفرس ἐϐϐελδὲν τεφερρούς ἰτ.

Προπαίδεια, ἡ تدريسات اوليه-ابتدائيه τεδρισάτι ἐϐϐελιγὲ- ἰπτιδαϊγέ. ‖ (Μθμ.) كرات κιρράτ.

Προπαίδευμα, τὸ καὶ **—σις,** ἡ تدريسات ابتدائيه τεδρισάτι ἰπτιδαϊγέ. [ἰπτιδαΐ.

Προπαιδευτικός,ή,όν, ابتدائى

Προπαιδεύω, اجراى تدريسات ابتدائيه ا. ἰδζράϊ τεδρισάτι ἰπτιδαϊγὲ ἰτ.

Προπαίρνω, اوكى آلمق 'ὀνοῦ ἀλμάκ.

Προόπαππος, ὁ دده‌نك باباسى δεδενὶν πάπασή, جد الجد δζέδδ οὐλδζέδδ.

Προπαραλήγουσα, ἡ (Γρμ.) قبل الآخر هجانك اولدكى هجا κάπλ ἐλ-ἀχήρ, χεδζανὶν ἐϐϐελινδεκὶ χεδζά.

Προπαρασκευάζω, اولجه حاضرلامق ἐϐϐέλδζε χαζηρλαμάκ, ا. اولجه تهيئه ἐϐϐέλδζε τέχιγὲ ἰτ.

Προπαρασκευαστικός,ή,όν, مهيى μουχειγί. «—ἡ *σχολὴ* مكتب اعدادى μεκτέπι ἰδαδή.

Προπαρασκευή, ἡ حاضرلامه χαζηρλαμά, تهيئه τεχιγέ, تدارك τεδαρούκι.

Προπαροξύνω, قبل الآخر هجادن اول بولنان هجاده شو (΄) اشارتى وضع ا. κάπλ ἐλ-ἀχὴρ χεδζαδὰν ἐϐϐὲλ πουλουνὰν χεδζαδὰ σοὺ (΄) ἰσαρετ βαζ' ἰτ.

Προπαροξύτονος, ον, قبل الآخر هجادن اولدكى هجاده شو (΄) اشارتى اولان κάπλ ἐλ-ἀχὴρ χεδζαδὰν ἐϐϐελινδεκὶ χεδζαδὰ σοὺ (΄) ἰσαρετ ὀλάν.

Προπατορικός, ή, όν, جدى δζεδδί. ‖ قديم καδήμ, اصليه ἀσλιγέ. «*—ὸν ἁμάρτημα* قديمه-اصليه ذلّه ζιλλέϊ καδημὲ-ἀσλιγέ.

Προπάτωρ, ὁ آتا ἀτά, دده δεδέ, جد δζέδδ.

Προπεμπτήριον, τὸ (Νμ.) تحله سبيل قرارنامه‌سى ταχλιγέϊ σεπὶλ καραρναμεσί.

Προπέμπω, اولجه ارسال و اعزام ا. ἐϐϐέλδζε ἰρσὰλ βὲ ἰζὰμ ἰτ. ‖ تشييع ايلمك τεσγὶ' ἐϊλεμέκ, توديع ايلمك τεϐδὶ' ἐϊλεμέκ.

Προπερισπ(άω)ῶ. قبل الآخر هجاده شو (῀) اشارتى وضع ا. κάπλ ἐλ-ἀχὴρ χεδζαδὰ σοὺ (῀) ἰσαρετὶ βαζ' ἰτ.

Προπέρυσι, ('Επρ.) اولكى سنه ἐϐϐελκὶ σενέ, ايكى سنه اقدم ἰκὶ σενὲ ἀκδέμ.

Προπερυσινός, ή, όν, ايكى سنه اول اولان ἰκὶ σενὲ ἐϐϐὲλ ὀλάν.

Προπέτεια, كستاخلق κιουσταχλήκ, صايقيسزلق σαϊκησηζλήκ.

عارسزلك ἀρσηζλήκ, ادبسزلك ἐδεπσιζ-
κ. § تهور τεχαββούρ, تجاسر τε-
κσούρ.

Προπέτης, ὁ صايقيسز σαϊκησήζ,
ـك κιουστάχ, پي پروا πὶ περβά.
تيز مزاج τὶζ-μιζάδζ, ملاحظهسز μου-
λαζασήζ. § عارسز ἀρσήζ, ادبسز
πσίζ. § متهور μουτεχαββίρ, متجاسر
τεδζασίρ. § آتاق ἀτάκ, زبانددراز
ἀν-διράζ. § —ῶς (ἐπρ.) كستاخانه
ιισταχανέ, آتاقلق ايله ἀτακλὴκ ἰλέ,
ـه μουτεχαββιρανέ.

Προπηλακίζω, سوكك σόγμέκ,
تحقير و ترذيل ταχκὴρ βὲ τερζὶλ ἰτ.

Προπηλακισμός, ὁ ترذيل τερ-
، تحقير ταχκήρ, شتم σέτμ.

Προπίνω, اچمك مشقفه ἀσκηνὰ
ιέκ, ا. قدح رفع مشقفه ἀσκηνὰ
ι καδὲχ ἰτ. [ὀυσμέκ.

Προπίπτω, اوكنه دوشمك ὀνοῦνὲ

Πρόπλασμα, τὸ نمونه νουμουνέ.

Προπληρωμή, ἡ پيشين πεσίν.

Προπληρώνω, پيشين ويرمك πε-
βιρμέκ, ا. پيشين تاديه و ايفا
روجه βέδζχι πεσὶν τεεδιγὲ βὲ ἰφὰ ἰτ.

Προπληρωτέος, α, ον, ادا
ى ἐδασὶ πεσίν, پيشين πεσίν.

Πρόποδες, Ἴδε Πρόπους.

Προπομπή, ἡ اوكه ارسال-اعزام
λδζε ἰρσὰλ-ἰζάμ. § تشييع τεσ-
توديع τεβδί. § آلاى ἀλάϊ موكب
ιἴπ.

Προπορεύομαι, ايلرى-اوكندن
ἰλερὶ-ὀνοῦνδὲν γκιτμέκ, پيشرو
او πισρὲβ ὀλ. ا. تقدم-سبقت τεκαδ-
δοὺμ-σεπκὰτ ἰτ.

Πρόποσις, ἡ مشقفه بادەنوس اولمق تكليفى
ἀσκηνὰ παδενοὺς ὀλμὰκ τεκλιφί.
«ἐγείρω —σιν ا. بادەنوس اولمغى تكليف
παδενοὺς ὀλμαγὴ τεκλὶφ ἰτ.

Πρόπους, ὁ κυρ. πλ. οἱ **Πρό-
ποδες,** اتك ἐτέκ, دامن δαμέν. «οἱ
— ὄρους دامن جبل δαμένι δζεπέλ.

Πρόπτωσις, ἡ (I) سقوط σουκούτ,
انسدال ἰνσιδάλ.

Προπύλαιον, τὸ ديش حاولى δὶς
χαβλή, دهليز δεχλίζ.

Προπύργιον, τὸ حصار χησάρ,
قلعه καλέ', استحكام ἰστιχκιάμ.

Πρόρρησις, ἡ عرافت ἰραφέτ,
كرامت κεραμέτ, كشفيات κεσφιγιάτ.

Πρόρριζος, ον, كوكدن قوپارمش
κιόκδὲν κοπαρμής. § —α (ἐπρ.)
بسبتون πίσπὸυτὸυν, كليا κιούλλιγεν.

Πρός, (Πρθ.) μετὰ γεν. دن δέν,
ايچون ἰτσούν. § (μετὰ δοτ.) ايله برابر
ἰλὲ πεπαπέρ. ماعدا μααδά. § (μετ'
αἰτ. » ἡ يه γέ. § μετὰ δοτ. ايله ἰλέ,
ايچون ἰτσούν. « — πατρὸς پدرطرفندن
πεδὲρ δαραφινδάν. « — μητρὸς والده
طرفندن βαλιδὲ ταραφινδάν. «—Θεοῦ
الله ايچون ἀλλὰχ ἰτσούν. «— τούτοις
بونك ايله برابر πουνοὺν ἰλὲ περαπέρ.
بوندن ماعدا πουνδὰν μααδά. «—
ἀνατολὰς جانب شرقده δζανίπι σαρκδά.
«— τοῖς εἰρημένοις مذكوردن افادهٔ
ماعدا ἰφαδέϊ μεζγκιόυρεδὲν μααδά.
«τί — ἐμέ; بكا نه؟ πανὰ νέ; «ἐὰν

— ἓν پرپر πιρὲρ πιρέρ. «*λέξιν—λέξιν* کلمه کلمه κελιμὲ πὲ κελιμέ. حرفیا χαρφίγεν. «— *τὸ παρὸν* شمدیلك σιμδιλίκ. « — *τὸ ἑσπέρας* اقشام اوستی ἀκσὰμ οὑστού. «— *κοινὴν εὐχαρίστησιν* عمومك خشنودلغی ایچون οὐμουμοὺν χουσνουδλουγοὺ ἰτσούν. «—*ὄφελος τῶν πτωχῶν* فقرالك منفعتی ایچون φουκαρανὴν μενφαατὶ ἰτσούν. «*ὡς*— کوره γκιὸρέ, نظارا ναζάρεν. «*ὡς — τοῦτο* بوباده πού παπδά. «— *πέντε τοῖς ἑκατὸν* یوزده بش γιὸυζδὲ πές. «— *δέκα γρόσια τὸν πῆχυν* آرشینی اون غروش ἀρσινὶ ὂν γουρούς. «— *δέ,* — *δὲ καί,* دخی δαχή, دخا δαχά.

Προσαγόρευσις, ἡ سلاملمه σελαμλαμά, سلام σελάμ. § خطاب χητάπ.

Προσαγορεύω, سلام ویرمك σελὰμ βιρμέκ, سلاملمق σελαμλαμάκ. رسم سلام اجرا ا. ρέσμι σελὰμ ἰδζρὰ ἰτ. § خطابا ایراد نطق ا. χιτάπεν ἰράδι νουτκ ἰτ.

Προσάγω, تقدیم-عرض-ابراز-ارایه ا. τακδὶμ-ἀρζ-ἰπρὰζ-ἰραγὲ ἰτ. «— *μάρτυρας* شاهد کوسترمك σαχὴδ γκιοστερμέκ, استشهاد ا. ἰστισχὰδ ἰτ.

Προσαγωγή, ἡ تقدیم τακδίμ, عرض ἀρζ, ابراز ἰπράζ, ارایه ἰραγέ. «— *ἐγγράφων εἰς τὸ δικαστήριον* محکمه یه اوراق ابرازی μεχκεμεγὲ ἐβρὰκ ἰπραζή.

Προσαγωγός, ὁ جالب δζαλίπ, جاذب δζαζίπ. § مرغوب μεργούπ.

Προσάδω, برابر ترنم ا. περαπὲρ τεραννοὺμ ἰτ. § توافق ا. τεβαφοὺκ …

Προσάκτιος, ον, یالی γιαλ… ساحل σαχήλ, لب دریا λέπι δεργ…

Προσάλληλος, ον, …لدیکر γεκδιγκέρ.

Προσάναμμα, τὸ طوطوراق το… τουράκ, قبس καπές.

Προσαπαιτ(έω)ῶ, طلب ا. … δαχὰ ταλὲπ ἰτ.

Προσαποφέρω, دها کتورمك δα… χὰ γκιὸτουρμέκ.

Προσάπτω, تعلیق ا. τα'λὶκ … طاقق τακμάκ, اسناد-حمل-نسبت ا. … ἀζβ-ισνὰδ-χὰμλ-νισπὲτ ἰτ. § … ا. ἰρὰς ἰτ.

Προσάραξις, ἡ صدمه σαδεμ… مصادمه μουσαδεμέ.

Προσαράσσω. صدمه ا. σαδε… ἰτ. مصادمه ا. μουσαδεμὲ ἰτ.

Προσάρκτιος, ον, شمالی σιμαλ…

Προσαρμόζω, اویدرمق οὐϊδο… μάκ, یاقشدیرمق γιακησδηρμάκ, … ا. τατπὶκ ἰτ. مطابق ا. μουτα… ἰτ. § (μσ. αὐτπθ.) —*ομαι* … οὐϊμάκ, یاقیشمق γιακησμάκ, … اولق τατπὶκ ὀλουνμάκ, …-مطابق … اویغون οὐϊγοὺν -μουταπὶκ γκελμ… تطابق ا. τεταποὺκ ἰτ.

Προσαρμογή, ἡ تطبیق τ… πίκ, تطابق τεταπούκ.

Προσάρτησις, ἡ ربط ρά… تعلیق τα'λίκ. § ضم ζάμμ, علاوه … βέ, الحاق ἰλχάκ, تذییل τεζγίλ.

Προσαρτ(άω)ῶ, ا. …تعلیق-

ῥάπτ-τα'λὶκ ἰτ. .ا الحاق ἰλχὰκ ἰτ. ضم و ملحق قيلمق μουλχὰκ κηλμάκ, ضم و علاوه .ا ζὰμμ οὐ ἰλ̤αβὲ ἰτ. ‖ (πθ.) — ῶμαι .ا تعلق τεαλλοὺκ ἰτ. ربط و الحاق اولنق ῥάπτ ὀλουνμάκ, الحاق اولنق ἰλχὰκ ὀλουνμάκ, ضم و علاوه اولنق ζὰμμ οὐ ἰλ̤αβὲ ὀλουνμάκ, مربوط-ملحق او. μερπούτ-μουλχὰκ ὀλ.

Προσαυξάνω, دها زياده تزييد .ا δαχὰ ζιγ̤αδὲ τεζγὶδ ἰτ. ‖ (πθ.) دها زياده تزيد .ا δαχὰ ζιγ̤αδὲ τέζεγ-γ̤οὺδ ἰτ.

Προσαύξησις, ἡ تزييد τεζγίδ, تزيد τεζεγ-γ̤ούδ.

Προσβάλλω, اورمق βουρμάκ. ‖ .ا اصابت ἰσαπὲτ ἰτ. ‖ (σνθ.) صالمق σαλμάκ, .ا تعرض-تسلط-اقتحام-هجوم-حمله τεαρροὺζ-τεσελλοὺτ-ἰκτιχὰμ-χουδζοὺμ-χαμλὲ ἰτ. ‖ (ἠθ.) طوقنمق δοκανμάκ, انجتمك ἰνδζιτμέκ, .ا حقارت χακαρὲτ ἰτ. .ا اخلال ἰχλὰλ ἰτ. خلل كتيرمك χαλὲλ γκετιρμέκ. ‖ (διὰ τοῦ λόγου) .ا حرف انداز χὰρφ-ἐνδαζὶ ἰτ. .ا لسان ايله دلازار λισὰν ἰλὲ δὶλ-ἀζὰρ ἰτ. «— τὴν τιμήν τινος بريتك ناموسنه خلل كتيرمك-ايرات نقيصه .ا πιρινὶν ναμουσουνὰ χαλὲλ γκετιρμέκ-ἰράσι νακησὲ ἰτ. بريتك ناموسنى اخلال .ا πιρινὶν ναμουσουνοὺ ἰχλὰλ ἰτ. «— τὸν ἐχθρὸν دوشمن اوزرينه هجوم و اقتحام .ا δουσμὰν οὐζερινὲ χουδζοὺμ οὐ ἰκτιχὰμ ἰτ. «τοῦτο προσβάλλει τὴν φιλοτιμίαν του بو خشيته دوقنور ποὺ χασιγετινὲ δοκουνούρ.

Προσβεβαι(όω)ῶ, بر دها تصديق .ا πὶρ δαχὰ τασδὴκ ἰτ.

Προσβλέπω, باقمق πακμάκ, نظر-مشاهده .ا νάζαρ-μουσαχεδὲ ἰτ.

Προσβλητικός, ή, όν, طوقنجى δοκανιδζή, طوقانقلى δοκανακλή, حقارت آميز χακαρὲτ-ἀμίζ, دلازار δὶλ-ἀζάρ, تكدير آميز τεκδὶρ-ἀμίζ.

Προσβολή, ἡ حمله χαμλέ, هجوم χουδζούμ, اقتحام ἰκτιχάμ, تسلط τεσελλούτ. ‖ اصابت ἰσαπέτ. ‖ (ἐπὶ λόγου) حرف اندازى χὰρφ-ἐνδαζή. ‖ خلل χαλέλ, اخلال ἰχλάλ, نقيصه νακησά, تكدير τεκδίρ, حقارت χακαρέτ. ‖ ضرر ζαράρ, اضرار ἰζράρ. «— ἀποπληξίας نزول اصابتى νουζοὺλ ἰσαπετί. «μεγάλη — بويوك حقارت πουγ̤οὺκ χακαρέτ. «— κατὰ τῶν ἠθῶν اخلال ادب ἰχλάλι ἐδέπ. «— κατὰ τῆς τιμῆς اخلال ناموس ἰχλάλι ναμούς. «ἐκδικοῦμαι τὴν —ὴν نقيصه و حقارتك انتقامنى آلمق νακησὰ βὲ χακαρετὶν ἰντικαμινὶ ἀλμάκ. «— κατὰ τῶν συμφερόντων منافعه ايرات ضرار μεναφιὰ' ἰράσι ζαράρ.

Πρόσγειος, ον, قريب البر καρὶπ οὐλ-πέρρ. [σοὺμ ἰτ.

Προσγελ(άω)ῶ, تبسم .ا τεπεσ-

Προσγίγνομαι, كلمك γκελμέκ, ضم و اعلاوه او. ζὰμμ οὐ ἰλ̤αβὲ ὀλ. وقوع بولق βουκοὺ' πουλμάκ.

Προσδεκτός, ή, όν, مقبول μακπούλ.

Προσδέομαι, دها احتياجى-لزوى

او. δαχὰ ἰχτιγιακδζή-λουζουμοῦ ὀλ. § ا. طلب و استرحام ταλὶπ οὐ ἰστιρχὰμ ἰτ.

Πρόσδετος,ον, مربوط μερπούτ.

Προσδέχομαι, ا. قبول καποὺλ ἰτ. ا. استقبال ἰστικπὰλ ἰτ. ا. انتظار ἰντιζὰρ ἰτ.

Προσδίδωμι, دها ویرمك δαχὰ βιρμέκ.

Προσδιορίζω, تعيين-تحديد-تخصيص ا. τα'γὶν-ταχδὶδ-ταχσὶς ἰτ. § قرار ویرمك καρὰρ βιρμέκ. «— τὰ ὅρια ا. تحديد حدود ταχδίδι χουδοὺδ ἰτ. «—τὴν μισθοδοσίαν ا. معاش تخصيص μαὰς ταχσὶς ἰτ. § (πθ. μτχ.) προσδιωρισμένος معين μουαγ-γέν, محدود μαχδούδ, مقرر μουκαρρέρ, مخصوص μαχσούς, مقنن μουκαννέν. «—σμένη ἡμέρα يوم معين γέδμι μουαγ-γέν. «εἰς τὴν —σμένην ὥραν معين ساعتده μουαγ-γὲν σαατδά.

Προσδιορισμός, ὁ تعيين τα'γίν, تخصيص ταχσίς, تحديد ταχδίδ. «ὁ —τῆς τιμῆς τῶν τροφίμων نرخ νάρχ.

Προσδοκία, ἡ كلمه πεκλεμέ, انتظار ἰντιζάρ, ترقب τερακκούπ, مأمول μεεμούλ, توقع τεβεκκού', ترجي τεραδζδζή. § اميد ούμίδ, امل ἐμέλ. «παρὰ —ίαν مأمولك غيري μεεμουλοὺν γάϊρι. «— ὀχληρὰ انتظار ملال انكيز ἰντιζάρι μελὰλ-ἐνγκίζ.

Προσδοκ(άω)ῶ, كلمك πεκλεμέκ, ا. ترقب-انتظار τερακκοὺπ-ἰντιζὰρ ἰτ. § ا. اميد و مأمول ούμὶδ βὲ μεεμοὺλ ἰτ. ا. توقع τεβεκκού' ἰτ. ا. استقاع ἰστικὰ' ἰτ. ا. ترجي τεραδζδζὴ ἰτ. «ὁ προσδοκῶν مترقب μουτερακκίπ, منتظر μουντεζήρ.

Προσεγγίζω, يقين كتيرمك γιακὴν γκετιρμέκ, ياقلاشديرمق γιακλασδηρμάκ, ا. تقريب τακρὶπ ἰτ. § (πθ.) ياقلاشمق γιακλασμάκ, ا. تقرب τεκαρροὺπ ἰτ.

Προσέγγισις καὶ **—σμός,** § يقينلاشمه γιακηνλασμά, تقرب τεκαρρούπ, تقريب τακρίπ. § (Μθμ.) تقريب τακρίπ, تخمين ταχμίν. «κατὰ —ιν تقريبا τακρίπεν, تخمينا ταχμίνεν. «ὁ κατὰ —ιν تقريبي τακριπί, تخميني ταχμινί. «ὁ κατὰ —ιν ὑπολογισμὸς حساب تقريبي χισάπι τακριπί.

Προσεδρεύω, ا. مداومت-ملازمت μουδαβεμὲτ-μουλαζεμὲτ ἰτ.

Πρόσεδρος, ὁ مداوم μουδεβάμ, ملازم μουλαζίμ. § اعضا ἀζά. § مصلحتكذار μασλαχατκιουζάρ.

Πρόσειμι, او. پرابر περαπὲρ ὀλ. او. موجود χέμ-βουδζοὺδ ὀλ. § عائد او. ἀϊδ ὀλ. § ا. تقرب τεκαρροὺπ ἰτ.

Προσεκτικός,ή,όν, دقتلو δηκκατλή, دقتكار δηκκατκιάρ, مقيد μουκαγ-γέδ, متبصر μουτεπεσίρ. § صاقينجي σακηνηδζή, احتياطلي ἰχτιγιατλή, محترز μουχτερίζ. § —ῶς (ἐπρ.) دقتله δηκκάτλε, دقتكارانه δηκκατκιαρανέ, اهتمام ايله ἰχτιμὰμ ἰλέ, متبصرانه μουτεπασηρανέ, محترزانه μουχτεριζανέ.

Προσελαύνω, ا. دفع طرد δὲφ'-τάρδ ἰτ. ‖ ا. هجوم χουδζούμ ἰτ.

Προσέλκυσις, ἡ وصول βουσούλ, تقرب τεκαρρούπ.

Προσελκύω καὶ **—κω,** ا. جذب δζὲζπ ἰτ. ‖ ا. استجلاب-جلب ἰστιδζλὰπ-δζέλπ ἰτ. «— *τὴν καρδίαν* ا. قلب جلب δζέλπι κάλπ ἰτ.

Προσέρχομαι, یاقلاشمق γιακλαşμάκ, ا. تقرب τεκαρρούπ ἰτ. ‖ کلمك γκελμέκ, حضوره چیقمق χουζουρὰ τσικμάκ. [τιρὰκ ἰτ.

Προσεταιρίζομαι, ا. اشتراك ἰϐ-

Προσέτι, (Ἐπρ.) دها δαχά, دخی δαχή, ماعدا بوندن πουνδὰν μααδά.

Προσευκτήριον. τὸ عبادتكاه ἰπαδετκιάχ.

Προσευχή, ἡ دعا δοά, صلات σαλάτ, صلوة σαλϐέτ. ‖ (παρ' Οθ.) نماز ναμάζ. «ἡ *Κυριακὴ* — الصلات الربانیه ἐσ-σαλὰτ-ουρ-ρεππανιγέ, دعاء ربانی δοάϊ ρεππανί. «*κάμνω τὴν—ήν μου* ا. دعا δοὰ ἰτ. نماز قیلمق ναμὰζ κηλμάκ.

Προσευχητάριον, τὸ كتاب الدعا κιτὰπ οὐδ-δοά, عبادتنامه ἰπαδετναμέ.

Προσευχητήριον, τὸ عبادتكاه ἰπαδετκιάχ.

Προσεύχομαι, ا. دعا δοὰ ἰτ. نماز قیلمق ναμὰζ κηλμάκ, عبادت قیلمق ἰπαδὲτ κηλμάκ.

Προσεχής, ές, یقین γιακήν, قریب καρίπ. ‖ مجاور μουδζαϐὲρ, جوار δζιϐάρ. ‖ کلهجك γκελεδζέκ, آتی ἀτί, قریب الحلول καρὶπ οὐλ-χουλούλ. «*τὴν* — *ἑβδομάδα* کلهجك هفته γκελεδζὲκ χαφτά, اوکریکی هفته ὀνούμυούζδεκὶ χαφτά. «*τὸ* —*ὲς ἔτος* کلهجك سنه γκελεδζὲκ σενέ, سنهٔ آتیه σενέϊ ἀτιγέ, سنهٔ آتی الحلول σενέϊ ἀτὶ οὐλ-χουλούλ. «*εἰς τὴν* —*ῆ συνεδρίασιν* مجلس آتیده μεδζλίσι ἀτιδέ. «*εἰς τὸ* —*ὲς φύλλον* (ἐφημερίδος) چیقاجق نسخه‌ده τσικαδζὰκ νουσχαδά. ‖ —*ῶς* (ἐπρ.) یقینده γιακηνδά, قریبا καρίπεν, من قریب μὶν καρίπ.

Προσέχω, ا. دقت δηκκὰτ ἰτ. اعتنا ا ἰτινὰ ἰτ. ا. اهتمام-تقید ἰχτιμὰμ-τεκαγ-γιοὺδ ἰτ. ‖ باقمق πακμάκ, صرف ذهن ا. σάρφι ζίχν ἰτ. ‖ صاقنمق σακηνμάκ, کوزتمك γκιόζετμέκ, احتراز ا. ἰχτιρὰζ ἰτ.

Πρόσηβος, ον, قریب البلوغ καρὶπ οὐλ-πουλούγ.

Προσηγορία, ἡ تسمیه τεσμιγέ, اسم ἴσμ.

Προσηγορικός, ή, όν, اسمی ἰσμί, نامی ναμί. «*ὄνομα* —*ὸν* (Γρ.) اسم جنس ἴσμι δζίνς, اسم عام ἴσμι ἄμμ.

Προσηκόνομαι, ایاغه قالقمق ἀγιαγὰ καλκμάκ, ا. قیام κηγιὰμ ἰτ.

Προσηκόντως, (Ἐπρ.) لایق وجهله λαϊκὶ βέδζχιλε, اصولا οὐσούλεν. «*ἐκοινοποιήθη* — اصولا تبلیغ اولندی οὐσούλεν τεπλὶγ ὀλουνδού.

Προσήκω, بولنق πουλουνμάκ, حاضر بولنق χαζὴρ πουλουνμάκ. «*προσήκει* (ἀπρσ.) واجبدر βαδζίπδιρ, یاقشور γιακησούρ, الزمدر ιλζέμδιρ, لایقدر λαΐκδιρ. «*τὸ προσῆκον* مناسب μουνασίπ, لایق λαΐκ, واجب βαδζίπ. «*τὸ προσῆκον σέβας* احترامات لازمه ἰχτιραμάτι λαζιμέ.

Προσήκωμα, τὸ قیام κηγιάμ.

Προσήλιος, ον, شمس اباد σέμς-ἀπάδ.

Προσηλυτίζω, جلب ا. δζὲλπ ἰτ. § (Θρσ.) تلقین ا. τελκὶν ἰτ.

Προσηλυτιστής, ὁ (Θρσκ.) تلقین ایدیجی τελκὶν ἰδιδζί.

Προσηλυτισμός. ὁ تلقین τελκήν, تلقینات τελκηνάτ.

Προσήλυτος, ον, دونمه δόνμέ, مهتدی μουχτεδή.

Προσηλ(όω)ῶ, مخلامق μηχλαμάκ, دیکمك δικμέκ, رکز ا. ρέκζ ἰτ. § حصر ا. χάσρ ἰτ. «— *τὰ βλέμματα* اطماح نظر ا. ἰτμάχι ναζὰρ ἰτ. حصر نظر ا. χάσρι ναζὰρ ἰτ. «— *τὸν νοῦν μου* حصر ذهن ا. χάσρι ζίγν ἰτ. حصر افکار ا. χάσρι ἐφκιὰρ ἰτ.

Προσήλωσις, ἡ مخلامه μηχλαμά, رکز ρέκζ. § حصر χάσρ. § اشتغال ἰστιγάλ.

Προσημαίνω, اعلام ایله بیان ا. ἀλιαΐμ ἰλὲ πεγιὰν ἰτ. اخبار ا. ἰχπὰρ ἰτ. § دلالت ا. δελαλὲτ ἰτ. § تفال ا. τεφὰλ ἰτ.

Προσημει(όω)ῶ, قید ایتدیرمك κάϊδ ἰτδιρμέκ. § احتیاطی اجرا حجز χέδζζι ἰχτιγιατὶ ἰδζρὰ ἰτδιρμέκ.

Προσημείωσις, ἡ (Νμ.) قید κάϊδ. § حجز احتیاطی χέδζζι ἰχτιγιατή.

Προσήνεια, ἡ ملایمت μουλαϊμέτ, حلم χήλμ, شیرینکاری σερινκιαρή.

Προσηνής, ές, حلیم χαλήμ, ملایم μουλαΐμ, شیرینخو σερὶν-χού. —*ῶς* (ἐπρ.) حلیمانه χαλημανέ.

Προσθαφαίρεσις, ἡ ضم و تنزیل ζάμμ οὐ τενζίλ.

Πρόσθεμα, τὸ علاوه ἰλιαβέ, ضمیمه ζεμιμὲ πλ. ضمائم ζεμαΐμ.

Πρόσθεν, (Ἐπρ.) اول ἐββέλ, قبل κάπλ, اوك ὄν.

Πρόσθεσις, ἡ ضم ζάμμ, علاوه ἰλιαβέ, الحاق ἰλχάκ. § (Ἀρθμ.) جمع δζέμ'.

Προσθέτης, ὁ جامع δζαμί.

Πρόσθετος, ον, علاوه-ضم اولنمش ἰλιαβὲ-ζάμμ ὀλοῦνμούς, منضم μουνζάμ, ملحق μουλχάκ, مضاف μουζάφ. عاریت ἀριγέτ. «— *κόμη* عاریت صاچ ἀριγὲτ σάτς.

Προσθέτω, قاتمق κατμάκ, و ... ضم و علاوه ا. ζάμμ οὐ ἰλιαβὲ ἰτ. ... الحاق ا. ἰζαμὲτ-ἰλχὰκ ἰτ. § (Ἀρ... جمع ا. δζέμ' ἰτ. § (μσ. αὐτπ... —*ομαι* قاتلمق κατιλμάκ, ... اولنق ... ἰλιαβὲ ὀλουνμάκ. «—*ομαι εἰς τ... γνώμην τινὸς* ... طرافداری او... ... πὶρ κιμέσνενιν ταραφδαρὶ ὀλ... ...

اشكار τεσφήκι έφκιάρ ίτ. «πρόσ-ες εἰς τοῦτο ὅτι... بوڭا علاوه آيت γουνούδα ίλαβὲ ἵτ.

Προσθήκη, ἡ قاتمه κατμά, ضم ζάμμ, علاوه ίλιαβέ, الحاق ίλχάκ, ضميمه ζαμιμέ, جمع δζέμ'. «ὡς ἐκ —κης (φρσ.) فضله اولارق φαζλὰ ὅ-λαράκ, فضله φαζλά.

Πρόσθιος,α,ον, اوكنده كى ὀνόυν-εκί. «—ιοι πόδες اوك آياقلرى ὄν γιακλαρή. [ζερινὲ ταζγὶκ ἵτ.

Προσθλίβω, .ا اوزرينه تضييق οὐ-

Πρόσθλιψις, ἡ تضييق ταζγίκ.

Προσίημι, .ا تقريب τακρὶπ ἵτ.

Προσικετεύω, .تكرار رجاو نياز آ ἔκραρ ριδζὰ βὲ νιγιὰζ ἵτ.

Προσιτός, ή, όν, قابل تقرب καπίλι τεκαρρούπ. § مقبول μακπούλ.

Πρόσκαιρος,ον, موقت μουβακ-κάτ, فانى φανή. «—ρα δεσμὰ (Νμ.) موقت كورك جزاسى μουβακκὰτ κιουρὲκ ζεζασί. § —αίρως (ἐπρ.) موقتا μουβάκκατεν, فانى اولارق φανὴ ὀλα-ράκ. [κλῆσις.

Προσκάλεσμα, τὸ Ἴδε Πρόσ-

Προσκαλ(έω)ῶ, چاغيرمق τσα-γηρμάκ, باغيرمق παγηρμάκ. § دعوت δα'βὲτ ἵτ. .ا احضار ίχζὰρ ἵτ. جلب δζὲλπ ἵτ. «— εἰς τὸ δικαστή-ριον .ا محكمه يه احضار μεχκεμεγὲ ίχ-ζὰρ ἵτ. «— εἰς δεῖπνον ضيافته دعوت ζηγιαφετὲ δα'βὲτ ἵτ. «προσκλη-θεὶς ὑπέγραψεν بالدعوت امضا ايلدى πιλ-δα'βὲτ ίμζὰ εϊλεδή. «προσκε-κλημένος دعوتلى δα'βετλή, مدعو μεδούββ.

Προσκαρτέρησις, ἡ صبر σάπρ, دوام δεβάμ, ثبات σεπάτ.

Προσκαρτερ(έω)ῶ, .ا صبر σαπρ ἵτ. .ا دوام-ثبات δεβὰμ-σεπὰτ ἵτ. ثابت قدم او σαπὶτ-καδὲμ ὀλ.

Πρόσκειμαι, يقين بولنق γιακὴν πουλουνμάκ, يانده بولنق γιανηνδὰ πουλουνμάκ. § ملحق او μουλχὰκ ὀλ. مربوط او μερποὺτ ὀλ. «προκείμε-νος ملحق μουλχάλ, مربوط μερπούτ.

Προσκεφάλαιον, τὸ يوز ياصديغى γιοὺζ γιασδηγή, ياصديق γιασδήκ, باش ياصديغى πὰς γιασδηγή, بالين πα-λίν.

Προσκήνιον, τὸ تياترو صحنه سنك اوك طرفى τέγιατρο σαχνεσινὶν ὄν τα-ραφή. [πὶρ δαχὰ τεχαλοὺκ ἵτ.

Προκινδυνεύω, .ا بر دها تهالك

Προσκλαίομαι, .ا شكايت σι-κιαγὲτ ἵτ. .ا اشتكا ίστικιὰ ἵτ.

Πρόσκλησις, ἡ دعوت δα'βέτ.§ جلب δζέλπ, احضار ίχζάρ. «ἔλαβε —ιν νὰ ὑπάγῃ εἰς ... فلان محله كيتمكه دعوت اولندى φιλὰν μαχαλλὲ γκιτ-μεγὲ δα'βὲτ ὀλουνδού. «— πρὸς ἐμφάνισιν εἰς τὴν ὡρισμένην ἡμέ-ραν يوم معينده حاضر بولنسه دعوت γέ-βμι μουαγ-γενδὲ χαζὴρ πουλουν-μασινὰ δα'βέτ.

Προσκλητήριος, ον, دعوتيه δαβετιγέ. § τὸ —ριον دعوتنامه δα'-βετναμέ.

Προσκλινής, ές, مائل μαΐλ.

Προσκλίνω, .ا انحنى ἰνχινὰ ἰτ. § .او مائل μαΐλ ὀλ.

Προσκόλλησις, ἡ یاپشمه γιαπισμά, تلاصق τελασούκ, الصاق ἰλσάκ. § یاپشدرمه γιαπισδιρμά, الحاق ἰλχάκ, الصاق ἰλσάκ, یاپشقلق γιαπισικλήκ. § (ἠθ.) اختصاص ἰχτισάς, حصر χάσρ, تعلق τεαλλούκ.

Προσκολλητός, ή, όν, ملحق μουλχάκ, مربوط μερπούτ, متعلق μουτεαλλήκ.

Προσκολλ(άω)ῶ, یاپشدرمق γιαπισδιρμάκ, .ا ربط و بند ρὰπτ οὐ πένδ ἰτ. .ا تعليق τα'λὴκ ἰτ. الحاق .ا ἰλχὰκ ἰτ. .ا الصاق ἰλσὰκ ἰτ § (πθ.) —ῶμαι یاپشمق γιαπισμάκ «—ῶμαι εἴς τινα .او تابع τάπι' ὀλ. .ا تخصص τεχασσοὺς ἰτ. «προσκεκολλημένος مربوط μερπούτ, ملتصق μουλτεσίκ, ملحق μουλχάκ.

Προσκομιδή, ἡ تقديم τακδίμ.

Προσκομίζω, كتيرمك γκετιρμέκ. .ا نقل νὰκλ ἰτ, § (Μσ.) برابر كتيرمك περαπὲρ γκετιρμέκ.

Πρόσκομμα, τὸ مانع μανὶ' πλ. موانع μεβανί'. «ἀνυπέρβλητα —τα موانع ممتنع الدفع μεβανίι μουμτενὶ οὐδδέφ', .ا احداث موانع ἰχδάσι μεβανίι ἰτ.

Πρόσκοπος, ὁ (Ντκ) كشاف كيسی κεσὰφ γκεμισί. § (Στρ.) كشاف κεσάφ, پیشدار πισδάρ, چاپوجی τσαπουλδζού.

Προσκόπτω, چارپمق τσαρπμά[κ], سورو چمك σούρουτσμέκ, ایلیشمك ἰλι[σ]μέκ, ؛ا موانعه تصادف μεβανιὲ τεσα[δ]δούφ ἰτ. § .ا خطا χατὰ ἰτ. [ق] γιανηλμάκ. [διριδζ]

Προσκορής, ές, بیقدیریجی π[ι]...

Πρόσκρουσις, ἡ چارپمه τσα[ρ]πμά. § مصادمه μουσαδεμέ.

Προσκρούω, چارپمق τσαρπμά[κ] § كوجنمك γκιδζούδζενμέκ. § مخالف و ...او مغاير μουγαΐρ βὲ μουχαλὶφ ὀλ. εἰς τὰ χρηστὰ ἤθη و ادبه مغاير ... .او ἀχλὰκ βὲ ἐδιπὲ μουγαΐρ ὀλ.

Πρόσκτησις, ἡ قازانج καζάνδ[ζ], كسب κέσπ, اكتساب ἰκτισάπ. § [جلب] δζέλπ.

Πρόσκτητος, ον, مكسوب μ[εκ]σούπ, مكتسب μουκτεσίπ.

Προσκτ(άο)ῶμαι, قازانق γένιδεν καζανμάκ, ؛ دها قازانق δα[χα] καζανμάκ, .ا كسب-اكتساب κέσπ-ἰ[κ]τισὰπ ἰτ. § .ا جلب δζέλπ ἰτ. «—πεῖραν .ا كسب تجربه κέσπι τεδζρ[ιπέ] ἰτ. «— φίλους .ا دوست پیدا δο[στ] πεϊδὰ ἰτ.

Προσκύνημα, τὸ عبادت ἰπ[α]δέτ. § عبادتگاه ἰπαδετκιάχ. § (πλ.) προσκυνήματα (κν.) سلام σελάμ.

Προσκύνησις, ἡ تمنی τεμεννί. § عبادت ἰπαδέτ, سجده σεδζδέ.

Προσκυνητάριον, τὸ عبادتگاه ἰπαδετκιάχ, سجده‌گاه σεδζδεκιάχ.

Προσκυνητής, ὁ عابد ἀπίδ. حاجی χαδζή.

Προσκυνητός, ή, όν, شایان سجود ... σαγιάνι περεστίς. § مسجود μεσ-ρὐδ.

Προσκυν(έω)ῶ, (ἐπὶ Θεοῦ) سجده σεδζδὲ ἰτ. طاپمق ταπμάκ, عبادت ἰπαδὲτ ἰτ. § (ἐπὶ ἱερῶν πραγμάτων) اوپمك ὀπμέκ, ا. تقبيل τακπὶλ ἰτ. § (ἐπὶ ἀνθρώπου) ا. سلام σελὰμ ἰτ. ا. تمنّى τεμεννὴ ἰτ.

Προσλαλιά, ἡ نطق νούτκ, خطاب χιτάπ.

Προσλαμβάνω, داها آلمق δαχὰ ἀλμάκ, ا. اخذ ἄχζ ἰτ. § برابر آلمق περαπὲρ ἀλμάκ, ا. استصحاب ἰσ-τισχὰπ ἰτ. § ا. كسب-اكتساب κὲσπ ἰκτισὰπ ἰτ. § ا. اشتراك ἰστιρὰκ ἰτ. «προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν» خدمتنه كيرمشدر χηδμετινὲ γκιρ-μιδιρ. «τὸν προσέλαβεν ὡς συνέταιρον» شريك صفتيله يانينه آلمشدر σερὶκ σιφατὶ ἰλὲ γιανινὰ ἀλμίσδιρ.

Πρόσληψις, ἡ اخذ ἄχζ, قبول κα-πούλ.

Προσλιμενίζομαι, ليمانه لنكر λιμανὰ λενγκὲρ-ἐνδὰζ ἰτ.

Προσλογίζομαι, ا. داخل حسابه χεσαπὰ δαχὶλ ἰτ. § ا. عطف ἄτφ ἰτ.

Προσμειδι(άω)ῶ, ا. تبسم τεπεσ-σοὺμ ἰτ.

Προσμένω, بكلمك πεκλεμέκ, انتظار ἰντιζὰρ ἰτ. «σᾶς — αὔριον» يارين سزى γιάριν σιζὶ πεκλέ-ρίμ. «πρόσμενε (φρσ.) بكله πεκλέ.

Πρόσμιξις, ἡ التصاق ἰλτισάκ, تقرب τεκαρρούπ, تصادق τεσαδούφ.

Προσνέμω, ا. تخصيص ταχσὶς ἰτ.

Προσνεύω, ا. اشارت ἰσαρὲτ ἰτ. § ا. قبول καπούλ ἰτ.

Προσοδεύω, ايراد كتيرمك-ويرمك ἰρὰδ γκετιρμέκ- βιρμέκ. § (μσ.) ايراد او ἰρὰδ ὀλ.

Προσοδικός, ή, όν, ايراد كتورن ἰρὰδ γκιοτούρέν, محصولدار μαχσουλ-δάρ.

Πρόσοδος, ἡ ايراد ἰράδ, واردات βαριδάτ, حاصلات χασηλάτ. «αἱ — δοι τοῦ Κράτους» اموال ميريه ἐμ-βάλι μιριγέ, واردات دولت βαριδάτι δεβλέτ. « τελωνειακοὶ — واردات رسوميه βαριδάτι ρουσουμιγέ.

Προσοδοφόρος, ον, ايراد ويرن ἰρὰδ βιρέν, محصولدار μαχσουλδάρ. «κτήματα —ρα عقارات ἀκαράτ.

Προσοικει(όω)ῶ, ا. تأليف τε-ελὶφ ἰτ. ا. تأنيس τεενὶς ἰτ. مألوف ايله‌مك μεελοὺφ εἴλεμέκ, الفت پيدا ايتدرمك οὐλφὲτ πεϊδὰ ἰτδιρμέκ. § (πθ.) ا. تألف τεελλοὺφ ἰτ.. ا. تأنس τε-εννοὺς ἰτ. ا. كسب الفت و انسيت κέσ-πι οὐλφὲτ βὲ οὐνσιγὲτ ἰτ. «προσῳκειωμένος مألوف μεελούφ, مأنوس με-ενούς, آلشق ἀλουφτέ.

Προσοικείωσις, ἡ الفت οὐλ-φέτ, انسيت οὐνσιγέτ, اعتياد ἰτιγιάδ, تمرن τεμερρούν.

Προσομιλ(έω)ῶ, كوروشمك γκιο-ρουσμέκ, ا. الفت و معاشرت οὐλφὲτ βὲ μουασερὲτ ἰτ.

Προσομοιάζω, قريباً مشابه اولـ καρίπεν μουσαπεχετὶ ὀλ.

Προσόμοιος, ον. مشابه μουσά-πίχ, مماثل μουμασίλ.

Προσόν, τὸ صفت σηφάτ πλ. اوصاف έδσάφ, خصائل χασαΐλ, خصيصه χασησὲ πλ. خصائص χασαΐς. «φυσικὰ —τα خصائل طبيعيه χασαΐλι ταπιγέ, خصائل فطريه χασαΐλι φιτριγέ. «ἐπίκτητα —τα خصائل مكتسبه χασαΐλι μεκσουπέ. «λαμπρὰ —τα اوصاف بلنديده έδσάφι πεσενδιδέ. | ἰτ.

Προσονομάζω, تلقيب ا. τελκὴπ

Προσονομασία, ἡ لقب λακάπ, شهرت σόχρέτ.

Προσορμίζω, καὶ —**σορμίζομαι,** ياناشمق γιανασμάκ, وصول- مواصلت ا. βουσούλ-μουβασελέτ ἰτ. ارسا ا. ἰρσὰ ἰτ. «προσωρμίσθησαν εἰς τὸν δεῖνα λιμένα فلان ليمانه مواصلت ايتديلر φιλὰν λιμανὰ μουβασιλὲτ ἰτμισλέρδιρ.

Προσόρμισις, ἡ(Nτ.) ياناشمه γιανασμά, وصول βουσούλ, مواصلت μουβασελέτ, ارسا ἰρσά.

Πρόσορμος, ὁ مرسا μερσά.

Προσορμ(άω)ῶ, لنكر انداز او. λενγκὲρ-ἐνδὰζ ὀλ.

Προσοχή, ἡ دقت δηκκάτ, تقيد τεκαγ-γιούδ, امعان ἰμά'ν, اهتمام ἰχτιμάμ.

Προσόψιον, ἡ حاولي χαβλή, مقرمه μακραμά.

Πρόσοψις, ἡ كوريتش γκιόρούνούς, كوستريش γκιόστερίς, منظره

μενζαρέ, نظارت νεζαρέτ, ...
δάρ ... نمايش νουμαΐς ...

Προσπάθεια, ἡ چاليشمه τσαλ-μά, چاپالامه τσαπαλαμά, جهد δζέ... جد δζέ... كوشش γκιοσίς, سعى σάϊ, اهتمام ἰχτιμάμ, تقيد τεκαγ-γιο... اقدام ἰκδάμ, مقدرت μουκαδδερ... مقدور μακδούρ. «καταβάλλω πᾶ... —αν ... بذل مقدور ا. πέζλι μακδ... ἰτ.. بذل كوشش و اقدام ا. πέζλι γκι... σὶς βὲ ἰκδὰμ ἰτ. «ματαία ... سعى باطل σάϊ πατίλ, فائده ... ... γκιουσίσι πὶ φαϊδέ.

Προσπαθ(έω)ῶ, چاليشمق ... λησμάκ, جهد ا. δζέχδ ἰτ. ... δζέδδ ἰτ. سعى-اقدام ا. σάϊ-ἰκδάμ... تقيد و اهتمام ا. τεκαγ-γιοὺδ βὲ ἰ... μὰμ ἰτ. افراغ مقدور ا. ἰφράγι μ... δοὺρ ἰτ. بذل سعى و اقدام ا. πέζλι ... οὺ ἰκδὰμ ἰτ.

Προσπαίζω, لطيفه ا. λατιφέ...

Προσπελάζω, ياناشمق για... μάκ, تقرب ا. τεκαρροὺπ ἰτ.

Προσπέλασις, ἡ تقرب τεκ... ρούπ.

Προσπίπτω, آياغنه دوشمك ... πιρινὶν άγιαγηνὰ δούσμέκ, ... δούσμέκ, رجا و نياز ا. ριδζὰ β... γιὰζ ἰτ. استرحام ا. ἰστιρχάμ... تضرع ا. τεζαρρού' ἰτ.

Προσποίησις, ἡ كوستريش γκ... τερίς, ياپمه γιαπμά, مواضعه μο... ζαά, تصنع τεσαννού' رِيا ριγιά...

ροσποιητός, ή, όν, يابمه
τμά, تقليد τακλίδ, § مصنوع μασνού'.
ροσποιοῦμαι (έο), οὔμαι, يالاندن
كوكر γκαλανδάν γκιοστερμέκ,
كوسترمك γκιοστερμέκ, صورتينی σουρετινὶ γκιοστερμέκ.
τὸν ἀσθενῆ تمارض ا. τεμαρούζ
τὸν ἀμαθῆ تجاهل ا. τεδζα-
ιέτ.
ροσπορίζω, دها تدارك ا. δα-
τεδαρούκ ἰτ. § اتحلال ا. ίστιδ-
ἰτ. [ρινὲ δικμέκ.
ροσράπτω, اوزرینه دیكمك ούζε-
ρόσρησις, ή سلام σελάμ.
ροσταγή, ή امر ἔμρ πλ. اوامر
ίρ, تنبيه τενπίχ, بيورلدی πουρουλδού فرمان φερμάν.
ρόσταγμα, τὸ (Στρ.) قومانداتلق
κανδανλίκ, قومانده κομάνδα, رياست
ιασέτ.
ροστάζω, Ἴδε Προστάττω.
ροστακτικός, ή, όν, آمرانه ά-
νέ, حاكمانه χακιμανέ, امری متضمن
μουτεζαμμίν, امره مخصوص ἐμ-
αχσούς. «ἡ —ή (ἔγκλισις)
(.) صيغهٔ امر σηγάϊ ἔμρ. § —ῶς
) آمرانه άμιρανέ, حاكمانه χα-
νέ.
ροστασία, ή حمايت χημαγέτ,
σηγιανέτ, تصاحب τεσαχούπ,
νέν, صحابت σηχαπέτ, استصحاب
χάπ. «ὑπὸ τὴν —ίαν τοῦ δεῖ-
حمايه‌سی فلانك φιλανὶν χημαγέ-
.
ροστάσσω καὶ —ττω, بيورمق

πουγιουρμάκ, امر ا. ἔμρ ἰτ. تنبيه ا.
τενπὶχ ἰτ.
Προστατεύω, حمايه ا. χημαγὲ ἰτ.
احما ا. ἰχμὰ ἰτ. استصحاب ا. ίστισχὰπ
ἰτ. تصاحب و التزام ا. τεσαχοὺπ βὲ ἰλ-
τιζὰμ ἰτ. صيانت ا. σηγιανὲτ ἰτ. §
προστατευόμενος محمى μουχαμμή,
حمايت‌كرده χημαγετ-κερδέ, آرقه‌لی ἀρκαλή.
Προστάτης, ὁ حامی χαμή, صاحب
σαχίπ. § (Ι) پروستات προστάτ.
Προστίθημι, قاتمق κατμάκ, علاوه-
ضم-الحاق-اضافه ا. ἰλιαβὲ-ζὰμμ-ἰλ-
χὰκ-ἰζαφὲ ἰτ.
Πρόστιμον, τὸ جريمه δζεριμέ,
قچه‌ی تجريم τεδζρὶμ ἀκτσεσί. §
(Νμ.) جزای نقدی δζεζάϊ νακδή.
Προστρέχω, مراجعت ا. μουρα-
δζαὰτ ἰτ. التجا ا. ἰλτιδζὰ ἰτ.
Προστρίβω, اوزرینه سورمك ού-
ζερινὲ σούρμέκ. § (μτφ.) عطف-مرو ا.
ἄζ6-ἀτφ ἰτ. § (πθ.) —ομαι سورنمك
σούρούνμέκ, راجع-منعكس ا. ραδζὶ-μουνακὶς ἰτ. «— μῶμον لكه‌دار ا. λε-
κεδὰρ ἰτ.
Πρόστριψις, ή سورمه σούρμέ.
Προστυγχάνω, راست كلمك ράστ
γκελμέκ, تصادف ا. τεσαδοὺφ ἰτ. «ὁ
προστυχὼν راست كلن ράστ γκελέν.
Πρόστυχος, ον, بياغی παγιαγή,
عادی ἀδή, حوریاد χοργιάδ, اسفل ἐσ-
φέλ, دنی ἐδνά.
Προσυπογραφή, ή امضا ἰμζά.
Προσυπογράφω, يانده امضا قومق
γιανινδὰ ἰμζὰ κομάκ.

Προσφάγιον, τὸ قاتيق κατήκ.

Πρόσφατος, ον, تازه ταζέ. § يكى γενί, جديد δζεδίδ. § —τως (ἐπρ.) مجدداً μουδζέδδεδεν, تازه ταζέ, يكى γενί. § يقيندە γιακηνδά.

Προσφέρω, عرض و تقديم ا. ἄρζ οὐ τακδὶμ ἰτ. § اعطا ا. ἰτὰ ἰτ. § (μσ.) — ομαι معامله ا. μουαμελὲ ἰτ. عمل و حركت ا. ἀμὲλ βὲ χαρεκὲτ ἰτ. «— θυσίαν قوربان ا. κουρπὰν ἰτ. «— δῶρον هديه تقديم ا. χεδιγὲ τακδὶμ ἰτ. «— βοήθειαν اعانه ا. ἰανὲ ἰτ. «προσφέρομαι ὡς πατὴρ پدر كبى حسن معامله ا. πεδὲρ κιπὶ χούσνι μουαμελὲ ἰτ.

Προσφεύγω, التجا ا. ἰλτιδζὰ ἰτ. مراجعت ا. μουραδζαὰτ ἰτ.

Προσφιλής, ές, سوكيلى σεβγκιλί, محبتلو μουχαπετλού, محيب μουχίπ, محبوب μαχπούπ, دلجو διλ-δζού, دلپسند διλ-πεσένδ, دلريز διλ-ρίζ, مرغوب μεργούπ, عزيز ἀζίζ. «— πατὴρ عزيز پدر ἀζὴζ πεδέρ. «ἡ ἀνάμνησίς του ἔσται μοι — ذكرى عندمده عزيز عد اولهجقدر ζικρὶ ἠνδιμδὲ ἀζὶζ ἄδδ ὀλαδζάκδιρ. «—στερος, —στατος, η, ον, اعز ἐάζζ, احب ἀχάπ.

Προσφορά, ἡ تقديم κακδίμ, عرض ἄρζ. § تكليف τεκλίφ, تكليفات τεκλιφάτ. § ويريش βιρίς, اعطا ἰτά. § هديه χεδιγέ, پيشكش πισκές, عطيه ἀτιγέ.

Πρόσφορος, ον, ياقيشور γιακησούρ, مناسب μουνασίπ, جسبان δζουσπάν, لايق λαΐκ, موافق μουβαφίκ, مطابق μουταπίκ. § —όρως (ἐπρ.) وجه مناسب اوزره βέδζχι μουνασὶπ οὐζρέ, لايق وجه اوزره λαΐκὶ βέδζχ οὐζρέ.

Προσφυγή, ἡ التجا ἰλτιδζά, مراجعت μουραδζαάτ.

Προσφυής, ές, ياقيشيق γιακησήκ, مناسب μουνασίπ, جسبان δζουσπάν. § —ῶς (ἐπρ.) لايق وجهله βέδζχιλε, وجهه مناسب اوزره βέδζχι μουνασὶπ οὐζρέ.

Πρόσφυξ, ὁ ملتجى μουλτεδζί, مهاجر μουχαδζίρ.

Πρόσφυσις, ἡ التصاق ἰλτισάκ.

Προσφύω, التصاق ا. ἰλτισάκ ἰτ.

Προσφώνημα, τὸ خطاب χιτάπ, نطق νούτκ, مقاله μακαλέ.

Προσφώνησις, ἡ خطاب χιτάπ, خطابه χητανέ, مخاطبه μουχαταπέ, ايراد نطق ἰράδι νούτκ.

Προσφων(έω)ῶ, ندا ا. νιδά ἰτ. § سلام ويرمك σελὰμ βιρμέκ. § مخاطبه ا. χητὰπ-μουχαταπὲ ἰτ. توجيه مقال ا. τεβδζίχι μακάλ ἰτ. ايراد نطق ا. ἰράδι νούτκ ἰτ. § (...) تخصيص و وقف ا. ταχσὶς βὲ βάκφ ἰτ.

Προσχαίρω, تبريك ا. τεπρὶκ ἰτ.

Προσχαρής, ὁ مسرور μεσρούρ.

Πρόσχημα, τὸ ستر σέτρ. ظاهر γιούζ, صورت σουρέτ, ظاهره σουρέτι ζαχηρέ, نمايش νουμαγίς, كوسترش γκιόστερίς. § بهانه πεχανέ, عذر οὐζρ. «ὑπὸ τὸ — φιλίας دوستلق يوزندن-صورتندن δοστλοὺκ γιουζιν-δὲν-σουρετινδέν, ظاهره موددن ζαχηρὲ ...

...ετι ζαχηρέϊ μουβεδδετδεν. «ὑπὸ — τῆς θρησκείας مذهب بهانه‌سیله ...ἐπ πᾳχανεσὶ ἰλέ.

...όσχωμα, τὸ طوپراق يغيني το-γηγηνή.

...οσχώννυμι, طولمق δολμάκ, ... ἰμλὰ ἰτ.

...οσχωρ(έω)ῶ, ا. تقرب τε-...ῦπ ἰτ. § ا. موافقت μουβαφακὰτ ... قبول καπούλ ἰτ. ا. اشتراك ἰσ-... ἰτ.

...οσχώρησις, ἡ تقرب τεκαρ-... § موافقت μουβαφακάτ, قبول ...λ, اشتراك ἰστιράκ.

...όσχωσις, ἡ طولمه δολμά, املا ...

...όσψαυσις, ἡ مس μέσς.

...οσψαύω, ا. مس μὲσς ἰτ.

...όσω, (Ἐπρ.) اوك ὄν, ايلرى ...

...οσῳδία, ἡ تجويد τεδζβίδ. § ...ἀρούζ, علم عروض ἴλμι ἀρούζ.

...οσῳδιακός, ή, όν, تجويدى ...ιδί. § عروضى ἀρουζή.

...οσῳδός, ὁ موزون μεβζούν.

...οσωνυμία, ἡ لقب λακάπ, ... σόχρέτ.

...οσωπεῖον, τὸ ماسقه μάσκα. ...ρ.) عذر οὔζρ, بهانه παχανέ, ...εσιλέ.

...οσωπαλγία, ἡ (Ι) الم وجعى ...βεδζχί, الم عصب وجعى ἐλέμι ... βεδζχί.

...οσωπικός, ή, όν, شخصي σαχ-σί, ذاتى ζατί, خصوصى χουσουσή. «— *ἀντωνυμία* (Γρμ.) ضمير ζαμίρ, اسم شبه ضمير ἴσμι ζαμίρ. «ἡ —ὴ *ὕβρις* شخصي σέππι σαχσή, شخصيات σαχσι-γιάτ. «—ὴ *κράτησις* (Νμ.) توقيف τεβκήφ. § (πρλπτ.) «τὸ —ὸν مأمورلر μεεμουρλέρ, مأمورين μεεμουρίν, معيت مأمورلرى μα'γὲτ μεεμουρλερή, اعضا ἀζά, خدمه χαδεμέ. «τὸ —ὸν *τῆς Πρεσβείας* سفارت مأمورلرى σεφαρὲτ μεεμουρλερή. «τὸ —ὸν *καταστήματος* مغازه مأمورلرى μαγαζὰ μεεμουρλερή. § —ῶς (ἐπρ.) شخصاً σάχσεν, ذاتاً ζάτεν, ذاتنجه ζατίνδζε, بالذات πιζ-ζάτ, بنفسه πὶν-νέφσχι بالنفس πὶν-νέφς. «*τὸν γνωρίζω* —ῶς شخصاً طانيرم σάχσεν τανίριμ.

Προσωπικότης, ἡ شخصيت σαχ-σιγέτ, ذاتيت ζατιγέτ. «*αἱ* —*τητες* شخصيات σαχσιγιάτ.

Προσωπίς, ἡ Ἴδε Προσωπεῖον.

Προσωπολήπτης, ὁ طرافدار ταραφδάρ, طرافكير ταραφγκίρ, غرضكار γαραζκιάρ. § —ως (ἐπρ.) طرفدارانه ταραφδαρανέ, طرفكيرانه ταραφγκιρανέ, غرضكارانه γαραζκιαρανέ.

Προσωποληψία, ἡ خاطره رعايت χατηρὲ ριαγέτ, خاطرلق χατηρλήκ, طرفدارلق ταραφδαρλήκ, طرفكيرى ταραφγκιρί. § عدم حقانيت ἀμμέμι χακανιγέτ.

Πρόσωπον, τὸ يوز γιούζ, وجه βέδζ, رو ρού, چهره τσεχρέ. § (ἐπὶ οἰκοδομῶν) اوك طرف ὂν ταράφ, جبهه

δζεπχέ. § (Θλγ.) اقنوم ουκνούμ. § کیسه κίμσε, کسی κισί, کس κές, شخص σάχζ, ذات ζάτ. § (Γρμ.) ذات ζάτ. «πρῶτον —(Γρμ.) متکلم μουτεκελλίμ. «δεύτερον — (Γρμ.) مخاطب μουχατάπ. «τρίτον — (Γρμ.) غائب γαΐπ. «τὰ τρία πρόσωπα τῆς Θεότητος اقانیم ثلثه ακανίμι σελεσέ. «— πρὸς — یوز یوزه γιούζ γιουζέ, رو برو ρού-πὲ-ρού. «κατὰ —ον قارشیسنده καρσησηνδά, اوکنده όνουνδέ, یوزینه γιουζουνὲ καρσή. «ἐν ἱδρῶτι τοῦ —ου του (Γρφ.) الن تری ایله άλην τερὶ ιλέ, عرق جبین ایله αράκι δζεπὶν ιλέ. «τὰ —α τοῦ δράματος تیاترو شخصلر τέγιατρο σαχσλαρή. «τὸ εἶπε κατὰ —ν یوزینه قارشی سویلدی γιουζουνὲ καρσὴ σοϊλεδή.

Προσωποποίησις καὶ—**ποιΐα**, ἡ تجسم τεδζεσσούμ.

Προσωποποι (**έω**) **ῶ**, تجسم ایتدیرمك τεδζεσσούμ ιτδιρμέκ. § (μτχ.) προσωποποιημένος مجسم μουδζεσσέμ. «ἡ ἀρετὴ —μένη فضل مجسم φάζλι μουδζεσσέμ.

Προσωρινός, **ή**, **όν**, موقت μουβακκάτ. §—ῶς (ἐπρ.) موقتا μουβάκκατεν. «ἡ δεῖνα ἐφημερὶς ἐπαύθη —ῶς فلان غزته موقتا تعطیل ایدلمشدر φιλὰν γαζέτα μουβάκκατεν τα'τὶλ ιδιλμίσδιρ. «ὁ —ῶς ἐπιφορτισμένος τὴν γραμματείαν موقتا سرکتابتده بولنان μουβάκκατεν σέρκιταπετδὲ πουλουνάν. «ὁ — πρόεδρος τοῦ ἐπιτελείου موقت رئیسی هیئت ... κιάνι χαρπιγὲ ρεΐσι μουβακκάτι

Προτακτικὸ**ς**, **ή**, **όν**, ... μουκαδδέμ.

Πρότασις, ἡ تكلیف τεκλίφ, ... τεκλιφάτ. § عرض άρζ, افاده ιφα... § (Γρμ.) عباره ιπαρέ, جمله δζου... § (Νμ.) προτάσεις لایحه λαϊ... اعتراضات ιτιραζάτ. «κατὰ —ιν εἰσαγγελέως اوزرینه طلبی قومیسیرك μουδδάϊ ουμουμινὶν ταλεπὶ ῦ... ρινέ. «κατὰ —ιν τοῦ Νομ... والینك عرضی موجبنجه βαλινὶν ... μουδζεπίνδζε.

Προτάσσω, ۱. اول وضع ... βάζ ιτ. ۱. تقدیم τακδὶμ ιτ. § ... ۱. ταχσὶς ιτ.

Προτείνω, ۱. تمدید τεμδὶδ ... ۱. عرض و تقدیم άρζ ου τακδὶμ ... ۱. درمیان δερμιγιὰν ιτ. ۱. تكلیف τεκλὶφ ιτ. ۱. ایراد-ایتان ιράδ-ιτγιά... «— ὅπλα سلاح طورمق ... βὲ γιὰ σελὰμ δουρμάκ. «πρ... νατε ὅπλα! عارس طوت άρς τ... «τῷ ἐπρότειναν τὴν δεῖνα θ... فلان مأموریت تكلیف ایتشلردر φιλὰν μουριγετὶ τεκλὶφ ιτμισλέρδιρ.

Προτείχισμα, τὸ تحكیمات τιχκιαμάτ.

Προτειχίζω, ۱. تحكیم ایله ... ιστιχκιαμάτ ιλὲ ταχκὶμ ιτ.

Προτελευταῖος, **α**, **ον**, ما قبل الاخر κάπλ έλ-αχήρ, صوك اوستی ... ουστού.

[Π]ροτελευτή, ἡ مقدم وفات μουκαδδέμ βεφάτ.

[Π]ροτελευτ(άω)ῶ, اولجه وفات ا. ἐβελδζὲ βεφὰτ ἰτ.

[Π]ροτεραῖος,α,ον, اولکی ἐββελκί, مقدم μουκαδδέμ, اولی ἐββελί. —α (ἡμέρα) اولکی کون ἐββελκὶ γκιούν.

[Π]ροτεραιότης, اقدمیت ἀκδεμιγέτ, مقدمیت μουκαδδεμιγέτ, اولیت ἐββελιγέτ.

[Π]ροτέρημα, τὸ درایت δεραγέτ, اهلیت ἐχλιγέτ, هنر χουνέρ, فضلت φαζηλέτ, معرفت μα'ριφέτ, [ر]جحان ριδζγιέρ. § مزیت μεζζιγέτ, فضیلت φαζηλέτ, قدر κάδρ. «εἶναι ἄνθρωπος πολλὰ —ματα آدمدر, هنرمند χουνερμένδ πὶρ ἀδάμδιρ, معرفتشناس بر آدمدر μα'ριφετ-σινὰς πὶρ ἀδάμδιρ.

[Π]ρότερος,α,ον, اولکی ἐββελκί, مقدم μουκαδδέμ. «ἐκ τῶν προτέρων (φρσ.) مقدمات ظاهرهدن μουκαδδεμάτι ζαχηρεδέν, اولدن ἐββελδέν. § (οὐδ.) πρότερον (ὡς ἐπρ.) اول ἐββέλ, اقدم ἀκδέμ, مقدم μουκαδδέμ, مقدما μουκάδδεμα.

[Π]ροτητερινός, ή, όν, اولکی ἐββελκί, مقدمکی μουκαδδεμκί, سابق σαμπίκ, اسکی ἐσκί.

[Π]ροτίθημι, اولنه وضع ا. ἐββελινὲ βάζ' ἰτ. § درپیش-درمیان ا. δερπίς-δερμιγιὰν ἰτ. ا تکلیف τεκλὶφ ἰτ. عرض ا. ἄρζ ἰτ. § (πθ.) —θεμαι قصد و نیت κάσδ βὲ νιγὲτ ἰτ. اتوا ا. ἰντιβὰ ἰτ. تصمیم ا. τασμὶμ ἰτ. تصور ا. τεσαββοὺρ ἰτ. § προτιθέμενος معروض μα'ρούζ. § مصمم μουσεμμέμ. «—θεμαι νὰ ἀναχωρήσω μετά τινας ἡμέρας بر قاچ کون ظرفنده عزیمت ایتمك نیتنده-فکرنده اولدیغم پὶρ κὰτς γκιοὺν ζαρφινδὰ ἀζημὲτ ἰτμὲκ νιγετινδὲ-φικρινδὲ ὀλ.

Προτίμησις, ἡ رجحان ριδζχάν, ترجیح τερδζίχ. «κατὰ —σιν بالترجیح πιτ-τερδζίχ, ترجیحا τερδζίχεν.

Προτιμητέος, α, ον, مرجح μουρεδζδζάχ, اولی ἐβλιά, شایان ترجیح σαγιάνι τερδζίχ, واجب الترجیح βαδζὶπ οὐτ-τερδζίχ. [δζάχ.

Προτιμότερος,α,ον, ارجح ἐρ-

Προτιμ(άω)ῶ, ترجیح ا. τερδζὶχ ἰτ.

Προτομή, ἡ انسانك قطعهٔ علیاسی ἰνσανὶν κηταῖ ἀλιασί, نیم هیکل νὶμ χεϊγκέλ, پیکر πεϊγκέρ.

Πρότονα, τὰ καὶ **Πρότονοι,** οἱ (Ντ.) خلاط χαλάτ, پالامار παλαμάρ.

Προτοῦ, ἢ **Πρὸ τοῦ,** (Ἐπρ.) اول ἐββέλ, مقدم μουκαδδέμ, سابق σαπίκ, سابقا σάπικα. «— νὰ μὲ ἴδῃ بنی کورمزدن اول πενὶ γκιορμεζδὲν ἐββέλ.

Προτρεπτικός, ή, όν, نصیحت آمیز νασιχὰτ ἀμίζ, تشویق τεσβικί, الحاجی ἰλχαχί. § —ῶς (ἐπρ.) ترغیب صورتیله τεργὴπ σουρετὶ ἰλέ.

Προτρέπω, ترغیب-تشویق-تحریض-اغرا ا. τεργὴπ-τεσβὶκ-ταχρὶζ-ἰγρὰ

ἰτ. ١. الحاح ἰλχὰχ ἰτ. «— *τινὰ εἰς εἰρήνην* صلح و مصالحه‌یه الحاح و تشویق ١. σοὺλχ οὐ μουσαλαχαγιὰ ἰλχὰχ βὲ τεσ̌βὶκ ἰτ.

Προτρέχω, ایلری قوشمق ἰλερὴ κοσ̌μάκ, ایلری کیتمك ἰλερὴ γκιτμέκ, تقدم ١. τεκαδδοὺμ ἰυ.

Προτροπάδην (Ἐπρ.) قاچان قاچانه κατσὰν κατσανά.

Προτροπή, ἡ تشویق τεσ̌βίκ, ترغیب τεργήπ, الحاح ἰλχάχ, اغرا ἰγρά.

Πρότυπος,ον, نمونه اتخاذ اولنان νουμουνὲ ἰττιχὰζ ὀλουνάν. «—*σχολὴ* نمونه مکتبی νουμουνὲ μεκτεπί. § (οὐσ.) *τὸ πρότυπον* نمونه νουμουνέ, قالب καλήπ.

Προϋπάντησις, ἡ استقبال ἰστικπάλ. «*ὑπάγω εἰς —ιν* استقباله چیقمق-کیتمك ἰστικπαλὰ τσικμὰκ-γκιτμέκ, استقبال ١. ἰστικπὰλ ἰτ.

Προϋπαντ(έω)ῶ, قارشیلامق καρσ̌ηλαμάκ, استقبال ١. ἰστικπὰλ ἰτ.

Προϋπαρξις, ἡ اولجه اولمقلق ἐββέλδζε ὀλμακλήκ.

Προϋπάρχω, دها اول موجود او. δαχὰ ἐββὲλ μεβδζοὺδ ὀλ. زمانجه تقدم ١. ζεμάνδζε τεκαδδοὺμ ἰτ.

Προϋποβάλλω, اولجه وضع ١. ἐββέλδζε βάζ' ἰτ. § اولجه عرض و تقدیم ١. ἐββέλδζε ἄρζ οὐ τακδὶμ ἰτ.

Προϋπόθεσις, ἡ اولدن اولنان فرض ἐββελδὲν ὀλουνὰν φάρζ, مقدم فرض μουκαδδὲμ φάρζ, اقدم زعم ζοὺ'μι ἀκδέμ.

Προϋποθέτω, καὶ **—τίθημ** اولدن فرض - زعم ١. ἐββελδὲν φάρ ζοὺ'μ ἰτ.

Προϋπολογισμός, یه دفتری μουβαζανὲ τεφτερή, موازنهٔ مالیه μουβαζανέϊ μαλιγέ, بودجه πουδδ «*γενικὸς* — عمومی بودجه οὐμου πουδδζέ. «— *τῶν ἐξόδων* ارفات بودجه‌سی μεσ̌αριφὰτ πουδδζεσί. «— *ἐσόδων* واردات بودجه‌سی βαριδ πουδδζεσί. «*σχέδιον* —οῦ جه لایحه‌سی πουδδζὲ λαϊχασί. «*συζή σις τοῦ* —οῦ زنهٔ مالیه‌نك مذاکراتی μουβαζανέϊ μαλιγενὶν μουζακερα «*ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ* —οῦ جه انجمنی و یا قومیسیونی πουδδζὲ ἐνδζουμενὶ γιὰ κομισιγιονού. «*συντάσσω* —ὸν موازنهٔ مالیه‌یی تنظیم ١. μουβαζ νέϊ μαλιγεΐ τανζὶμ ἰτ.

Προΰχων, καὶ μλστ. πλ. **προΰχοντες,** رؤسای ملت ρουε μιλλέτ, متحیزان μουτεχαϊζάν, ا ἐσ̌ράφ, معتبران μουτεπεράν.

Προφαίνω, اولدن کوسترمك βελδὲν γκιόστερμέκ.

Προφανής, ές, بللی πελλί, ر ζαχήρ, بدیهی πεδιχί, باهر παχήρ, ا πεδιδάρ, اشکار ἀσ̌ικιάρ. § —*έσ τος, η, ον,* اشکر ἐσ̌κέρ, اظهر χέρ. § —ῶς (ἐπρ.) ظاهرا ζάχηρ بداهة πεδάχετεν, اوضحا βάζηχ اشکارا ἀσ̌ικιάρεν.

Προφασίζομαι, اتخاذ ١. βεσ̌ιλὲ ἰττιχὰζ ἰτ..١ بهانه πεχανὲ

بولمق عذر ὄζρ πουλμάκ, .ا تعلّل τε-λλοὺλ ἰτ. ؟ا اعتذار ἰτιζὰρ ἰτ. اعتلال ἰτιλὰλ ἰτ. .ا ايراد عذر ἰράδι ὄζρ ἰτ.

Πρόφασις, ἡ وسيله βεσιλέ, بهانه παχανέ, عذر ὄζρ. «*ὑπὸ τὴν —ιν* وسيله سيله بهانه سيله παχανεσὶ ἰλέ, βεσιλεσὶ ἰλέ. «*τοῦτο εἶναι —* بو بر بهانه πού πὶρ παχανέδιρ.

Προφασιστικός, ή, όν, عذرى ὀζρή. [φοὺζ-τεφεϐϐοὺχ ἰτ.

Προφέρω, .ا تلفّظ - تفوّه τελεφ-

Προφητεία, ἡ معجزه μα'δζιζέ. ⸗ پيغمبرلك πεϊγαμπερλίκ, نبوت νου-πουϐϐέτ.

Προφητεύω, اظهار معجزات و نبوت ἀζχάρι μα'δζιζὰτ βὲ νου-πουϐϐὲτ ἰτ. .ا مستقبل كشف μουστακ-ϐελὶ κέσφ ἰτ.

Προφήτης, ὁ (Θλγ.) پيغمبر πε-ϊγαμπέρ, نبي νεπίϊ πλ. انبيا ἐνπιγιά, رسول ρεσούλ. «*ἡ τῶν —ῶν ἀπο-στολή* نبوت νουπουϐϐέτ.

Προφητικός, ή, όν, پيغمبرى πεϊγαμπερή, نبوى νουπουϐϐί. ⸗ —ῶς (ἐπρ.) پيغمبرانه πεϊγαμπερανέ.

Προφθάνω, يتشمك γετισμέκ. «*δὲν ἐπρόφθασα τὸ ταχυδρομεῖον* بوستهيى يتشهمدم πόσταγι γετισέμεδιμ.

Προφορά, ἡ تلفّظ τελεφφούζ.

Προφορικός, ή, όν, شفاهى σι-φαχή. ⸗ —ῶς (ἐπρ.) شفاهاً σιφάχεν.

Πρόφρων, ὁ ممنون μεμνούν, مسرور —όνως (ἐπρ.) ممنوناً μεμνούνεν.

Προφυλακή, ἡ (Στρ.) مقدمة الجيش μουκαδδεμὲτ οὐλ-δζέϊς, پيشدار πισδάρ, قره‌غولى ايلرى ἰλερὴ καραγολού

Προφυλακίς, ἡ (Ντκ.) قره‌غول سفينه‌سى καραγὸλ σεφινεσί.

Προφυλακτικός, ή, όν, احتياطى ἰχτιγιατί, تحفظى τεχαφφου-ζί. «*ἄνθρωπος —* حازم χαζίμ, دور انديش δοὺρ-ἐνδίς, محترز μουχτερίζ. ⸗ (I) واق βακή. «*μέτρα —κὰ* تدابير احتياطيه τεδαπίρι ἰχτιγιατιγέ. «*ἰα-τρικὰ —κὰ* ادويهٔ واقيه ἐδϐιέϊ βα-κηγέ. ⸗ —ῶς (ἐπρ.) احتياطاً ἰχτι-γιάτεν, دور انديشانه δοὺρ-ἐνδισανέ, احترازاً ἰχτιράζεν.

Προφύλαξις, ἡ حفظ χήφζ, صيانت σηγιανέτ, محافظه μουχαφαζά, وقايه βικαγέ. ⸗ تدبير τεδπίρ, احتياط ἰχτιγιάτ, حزم χάζμ, دوراندیشى δουρ-ἐνδισὶ, احتياطكارى ἰχτιγιατκια-ρή. ⸗ صاقينمه σακηνμά, حذر χαζέρ, احتراز ἰχτιράζ. ⸗ (I) واقيه βακηγέ. «*διὰ —ιν* وقاية βικάγετεν.

Προφυλάττω, صاقلامق σακλα-μάκ, .ا محافظه و وقايه μουχαφαζὰ βὲ βικαγιὲ ἰτ. حفظ و صيانت χήφζ βὲ σηγιανὲτ ἰτ. ⸗ (μσ. αὐτπθ.) صاقينمق σακηνμάκ, .ا حذر-احتراز-تحفّظ χαζὲρ-ἰχτιρὰζ-τεχαφφοὺζ ἰτ. .ا تحرز τε-χαρροὺζ ἰτ. .ا توقى τεϐακκὴ ἰτ. «*—ομαι ἀπὸ τὸ ψῦχος* صووقدن .ا تحفظ σοουκδὰν τεχαφφοὺζ ἰτ. ⸗ (πθ. μτχ.) *προφυλαγμένος* محفوظ μαχ-φούζ.

Προφύλλι, τὸ زعره ζα'ρά.

Προχειρίζω, انتخاب-نصب و تعيين ا. ἰντιχάπ-νάσπ ού τα'γίν ἰτ.

Προχείρησις, انتخاب ἰντιχάπ. نصب و تعيين νάσπ ού τα'γίν.

Πρόχειρος, ον, حاضر χαζήρ, آماده ἀμαδέ. § سهل σεχίλ, قولاى κολάϊ. «—ον βιβλίον (Ἐμπ.) ال دفترى ἐλ τεφτερή, مسوده دفترى μόυσ-βεδδὲ τεφτερή. «δὲν ἔχω —ρα χρήματα حاضر پارهم يوقدر χαζὴρ παράμ γιόκδουρ. «ἐκ τοῦ προχείρου (φρσ.) سريعا σερί'εν, عجلة ἀδζέλετεν, حاضر بالبداهه χαζὴρ ὄλμακσιζιν, اولمقسزين πὶλ-πεδαχά.

Προχειρότης, ἡ قولايلق κολαϊλήκ, سهولت σουχουλέτ. [κμέκ.

Προχέω, دوكمك طيشارى δισαρὶ δο-

Προχθές, (Ἐπρ.) اولكى كون ἐβ-βελκὶ γκιούν.

Προχθεσινός, ή, όν, اولكى كونكى ἐββελκὶ γκιουνκί.

Προχόη καὶ **Πρόχ(οο)ους,** ὁ قناط κανάτ, ابريق ἰπρίκ.

Προχρονολογία, ἡ تاريخ مقدم ταρίχι μουκαδδέμ.

Προχρονολογ (έω) ῶ, مقدم تاريخ قومق μουκαδδέμ ταρὶχ κομάκ.

Πρόχωμα, τὸ سد σέδδ, استحكام ἰστιχκιάμ πλ. استحكامات ἰστιχκιαμάτ.

Προχώρησις, ايلرولمه ἰλεριλεμέ, ترقى τερακκή. § سبق σέπκ, مرور μουρούρ.

Προχωρ(έω)ῶ, ايلرولمك ἰλεριλεμέκ, كيتمك-كچمك-وارمق ايلرى ἰλερὶ γκιτμὲκ-γκετσμὲκ-βαρμάκ, تقدم ا. τεκαδδούμ ἰτ. ترقى ا. τερακκὴ ἰτ. تسابق ا. τεσαπούκ ἰτ. § سبق ا. σέπκ ἰτ. مرور ا. μουρούρ ἰτ. «μὴ προχωρῆς τόσον اوقدر ايلرى كيتمه ὄκαδαρ ἰλερὴ γκίτμε. «ἡ ὑπόθεσις προχωρεῖ ايش ايلرى كيديور ἰς ἰλερὶ γκιτίγιορ. «ὁ καιρὸς προχωρεῖ وقت و زمان سبق و مرور ايدر βάκτ ού ζεμὰν σέπκ ού μουρούρ ἰδέρ. «εἶναι πολὺ προχωρημένος εἰς τὰ μαθήματά του درسلرنده چوق ترقى ايتمشدر ἐρσλερινδὲ τσὸκ τερακκὴ ἰτμίσδιρ. «ἡ νὺξ εἶναι προχωρημένη ليل قاراكلق اغماده λεῖλ γκιουζαράν ἰτμεκδέ διρ.

Προ[illegible], ὁ چاپقين τσαπκίν.

Π[illegible]ισμένος, η, ον, مخصوص μαχσο'ς, مختص μουτεχασσής.

Πρόωρος, ον, وقتسز βακητσίζ, قبل الوقت κάπλ ἐλ-βακήτ, يومم نا ν[illegible] πὲ μεβσίμ. «— θάνατος قبل الاجل μέβτι κάπλ-ἐλ-ἐδζέλλ. § —ρως (ἐπρ.) وقتسز اولدراق βακητσὶζ ὀλαράκ.

Πρύμα, ἡ (Ἐπρ. Ντκ.) پويا πού[illegible] πα. «ἀρμενίζω — پويا كيتمك πούπα γκιτμέκ.

Πρύμνα ἢ **Πρύμνη,** ἡ (Ντκ.) كمينك قيچى γκεμινὶν κητσή, پوپا πούπα.

Πρυμναῖος, α, ον, قيچ طرفى κὴτς ταρκφή. «— ἄνεμος پويا روزكارى πούπα ρουζκιαρή.

Πρυμνήσιος, α, ον, (Ντκ.) پالامار پالات χαλάτ, παλαμάρ. «τὰ —σια پالامارى قيج κήτς παλαμαρή.

Πρυμνίζω, سيوشمك σιβισμέκ, عجله ايله قاچمق ἀδζελὲ ἰλὲ κατσμάκ. «τὰ ἐπρύμνησεν (φρσ.) سيوشدى σιβισδί.

Πρυτανεία, ἡ رياست ριγιασέτ.

Πρυτανεῖον, τὸ رياست دائرەسى ριγιασὲτ δαϊρεσί. [ἰτ.

Πρυτανεύω, ا. رياست ριγιασὲτ

Πρυτανικός, ή, όν, رئيسى ρεϊσί.

Πρύτανις, ὁ رئيس ρεΐς, ناظر ναζήρ. «ὁ — τοῦ Πανεπιστημίου دار الفنون رئيسى δὰρ-οὺλ-φουνοὺν ρεϊσί.

Πρώην, ('Επρ.) اول ἐββέλ, سابق σαπίκ. «ὁ — δήμαρχος سابق بلديه رئيسى σαπὶκ πελεδιγὲ ρεϊσί. «ὁ — διοικητής سابق مدير μουδίρι σαπίκ.

Πρωθυπουργία, ἡ رياست وكلا ριγιασέτι βουκελά, صدرت عظما σαδαρέτι ούζαμά.

Πρωθυπουργός, ὁ رئيس وكلا ρεΐσι βουκελά, صدر اعظم σάδρι ἀζάμ.

Πρωθύστερον, τὸ (-σχῆμα) (Γρμ.) تقديم و تأخير τακδίμ οὺ τεεχήρ.

Πρωΐ, ('Επρ.) صباح σαπάχ, صباحلين σαπάχλεϊν, على الصباح ἀλ ἐσ-σαπάχ, اركن ἐρκέν. «πολλὰ — چوق صباح τσὸκ σαπάχ. «ἐγείρεται — اركن قالقيور ἐρκὲν καλκήγιορ. «— καὶ βράδυ صباح اقشام σαπὰχ ἀκσάμ. «κάθε — هر صباح χὲρ σαπάχ.

Πρωΐα, ἡ صباح σαπάχ, صبح σούπχ, سحر σάχρ.

Πρώϊμος, ον, اركن يتيشمش ἐρκὲν γετισμίς, وقتسز βακητσήζ, قبل الوقت κάπλ ἐλ-βακήτ, نابوسم νὰ πὲ μεβσίμ, عاجل ἀδζίλ. «κεράσια — χ تورفندە كراز τορφανδὰ κεράζ. «— ὀπωρικὰ تورفندە τροφανδά, باكوره πακιουρέ. ‖ τὸ πλ. οὐδ. πρώϊμα (ἐπρ) وقتسز اولەرق βακητσὴζ ὀλαράκ.

Πρωϊμότης, ἡ ابتكار ἰπτικιάρ.

Πρωϊνός, ή, όν, صبحى σουπχί, سحرى σαχρή. «ἡ —ὴ προσευχὴ صباح دعاسى σαπὰχ δοασή, صباح نمازى σαπὰχ ναμαζή.

Πρωκτός, ὁ كوت κιότ, مقعد μακά'δ, دبر δουπούρ, كون κούν, شرج σερέδζ.

Πρωκταλγία, ἡ (Ι) الم شرج ἐλέμι σερδέζ, الم سرم ἐλέμι σούρμ.

Πρωκτῖτις, ἡ (Ι) التهاب شرج ἰλτιχάπι σέρδζ.

Πρωκτοκήλη, ἡ (Ι) فتق مستقيم φέτκι μουστεκήμ.

Πρωκτορραγία, ἡ (Ι) نزف شرجى νέζφι σερεδζί.

Πρῶρα, ἡ (Ντκ.) باش πάς.

Πρωρεύς, ὁ (Ντκ.) قولاغوز κολαγούζ, پيلوت πιλότ.

Πρωταγωνιστής, ὁ (Θεατρ.) برنجى اويونجى πιρινδζὶ ὀγιουνδζού, رئيس ρεΐς, سركرده σεργκερδέ.

Πρωταγωνιστ(έω)ῶ, (Θέατ.) برنجى اويونجى او. πιρινδζὶ ὀγιουνδζοὺ ὀλ. ‖ تقدم ا. τεκαδδοὺμ ἰτ. تفوق ا. τεφεββοὺκ ἰτ.

Πρωταίτιος, α, ον, سبب اول σεπέπι ἐββέλ, اصل سبب ἄσηλ σεπέπ, اصل منشا ἄσηλ μενσά.

Πρωτάρα, ἡ ايلك طوغران خاتون ἶλκ δογουρὰν χατούν.

Πρωτεῖον, τὸ καὶ μλστ. πλ. τὰ **Πρωτεῖα,** اوليت ἐββελιγέτ, تقدم τεκαδδούμ, رياست ριγιασέτ. «*τῷ παρεχώρησε τὰ πρωτεῖα* مقام تقدمى ترك و فراغ ايلدى μακάμι τεκαδδουμὴ τὲρκ οὐ φιράγ εἴλεδή. «*ἔχω τὰ πρωτεῖα* ا. تقدم τεκαδδοὺμ ἰτ.

Πρωτεύουσα, ἡ مقر حكومت μακάρρι χουκιουμέτ, پاى تخت πάϊ-τάχτ, دار سلطنت δάρι σαλτανάτ, دار الملك δὰρ οὐλ-μούλκ. «*ἡ — ἐπαρχίας ἢ νομοῦ* كرسى ايالت κιούρσιϊ ἐγιαλέτ, مركز ولايت μερκέζι βιλαγέτ.

Πρωτεύω, ايلك-اوست او. ἶλκ-οὖστ ὀλ. تقدم-تفوق ا. τεκαδδούμ-τεφεββοὺκ ἰτ. فائق و ممتاز او. φαὶκ βὲ μουμτάζ ὀλ.

Πρωτινός, ή, όν, اسكى زمان ἐσκὶ ζεμάν. «— *ἄνθρωπος* اسكى زمان آدمى ἐσκὶ ζεμὰν ἀδαμή.

Πρώτιστος, η, ον, باشليجه πασλίδζε, اول ἐββέλ, اقدم ἀκδέμ. § اهم ἐχέμμ. § رئيس ρεΐς. «*οἱ —οι τῆς πόλεως* رؤساى بلده ρουεσάϊ πελδέ. § (οὐδ.) τὸ —*ον* اك اول ἒν ἐββέλ, اقدم ἀκδέμ. § —*ίστως* (ἐπρ.) باشليجه πασλίδζε, على الخصوص ἀλ ἐλχουσούς, بالخاصه πὶλ-χασσά.

Πρωτοβουλία, ἡ تقدم فضل τεκαδδούμι φαζλή. «*λαμβάνω τὴν —ίαν* ا. اك اول تشبث ἒν ἐββὲλ τεσεπποὺς ἰτ.

Πρωτόγαλα, τὸ Ἴδε Πῦος.

Πρωτογενής, ές, ايلك طوغمش ἶλκ δογμούς, ايلك اولاد ἶλκ ἐβλάδ.

Πρωτοδικεῖον, τὸ (Νμ.) بدايت محكمه‌سى πεδαγέτ μεχκεμεσί, درجهٔ اولى محكمه‌سى δερεδζέϊ οὐλιὰ μεχκεμεσί, محكمهٔ ابتدائيه μεχκεμέϊ ἰπτιδαϊγέ.

Πρωτοδίκης, ὁ (Νμ.) بدايت محكمه‌سى اعضاسى πεδαγέτ μεχκεμεσὶ ἀζασή, محكمهٔ بدايت اعضاسى μεχκεμέϊ πεδαγὲτ ἀζασή. «*ὁ πρόεδρος τῶν —κῶν* محكمهٔ بدايت رئيسى μεχκεμέϊ πεδαγὲτ ρεϊσί.

Πρωτόδικος, ον, (Νμκ.) ابتدائى ἰπτιδαΐ. «— *ἀπόφασις* بدايت قرارى-اعلامى πεδαγὲτ καραρὴ-ἰλιαμί, اعلام ابتدائى ἰλιάμι ἰπτιδαγί. § —*δίκως* (ἐπρ.) بدايتاً πεδάγετεν.

Πρωτόθρονος, ον, برنجى سريره قعود ايدن πιρινδζὶ σεριρδὲ κουοὺ'δ ἰδέν, متصدر μουτεσαδδίρ.

Πρωτοζωάρια, τὰ (Ι) حيوانات بسيطه χαϊβανάτι πεσιδέ.

Πρωτοκαθεδρία, ἡ تصدر τεσαδδούρ, تقدم τεκαδδούμ. «*δικαίωμα —ίας* حق تقدم χάκκι τεκαδδούμ.

Πρωτοκλέπτης, حرسز باشى χηρσὴζ πασή, اشقيا سر كرده‌سى ἐσκηγιὰ σὲρ κερδεσί.

Πρωτόκλητος, ον, ایلك مدعو ἴλκι μεδούββ. § (Νμ.) ابتدائی ἰπτιδαΐ, درجهٔ اولی δερεδζέϊ οὐλᾳά. § —ήτως (ἐπρ.) بدایتا πεδάγετεν درجهٔ اولیده δερεδζέϊ οὐλᾳαδά. «δικάζω —ήτως بدایتا محاکمه ا. πεδάγετεν μουχακεμὲ ἰτ.

Πρωτόκολλον, τὸ مضبطه μαζπατά, ضبطنامه ζαπτναμέ, پروتوقول προτοκόλ.

Πρωτόλεια, τὰ ایلك ἴλκ. § (ἐπὶ προϊόντων) ترفنده τορφανδά, باكوره πακᾳουρέ. § ایلك اثر ἴλκ ἐσέρ, ابـكار ἐπκᾳάρ.

Πρωτολογία, ایلك سوزلك حق ἴλκ σοϊλεμὲκ χακκή.

Πρωτομάγειρος, ον, اشجی باشی ἀσδζὴ πασή. [οὐστὰ πασή.

Πρωτομαγίστωρ, ὁ اوسته باشی

Πρωτομάρτυς, ὁ شاهد اول σαχήδι ἐββέλ.

Πρωτομηνία, ἡ آی باشی ἄϊ πασή, غره γουρρέ.

Πρωτόμισθον, τὸ چفتاه σιφτάχ.

Πρωτοπάθεια, ἡ (Ι) مرض اول μαράζι ἐββέλ. [μαράζι ἐββελί.

Πρωτοπαθής, ές, (Ι) مرض اولی

Πρωτόπαππας, ὁ باش پاپاس πὰς παπάς.

Πρωτόπειρος, ον, عجمی ἀδζμί, مبتدی μουπτεδί.

Πρωτόπλασμα, τὸ (Ι) مادهٔ مصوره μαδδέϊ μουσεββιρέ, مادهٔ مشكله μαδέϊ μουσεκκιλέ.

Πρωτόπλαστος, ον, مخلوق اول μαχλούκι ἐββέλ.

Πρωτοπρεσβύτερος, ὁ باش راهب πὰς ραχίπ.

Πρῶτος, برنجی πιρινδζί, اول ἐββέλ, اولكی ἐββελκί, ایلك ἴλκ, ابتدائی ἰπτιδαΐ. § باش πάς, رئیس ρεΐς, سر σέρ. «κεφάλαιον —ον باب اول πάπι ἐββέλ, برنجی باب πιρινδζὶ πάπ. «ἡ —η τοῦ μηνὸς آیك برنجی كونی ἀΐν πιρινδζὶ γκᾳουνού. «ὁ — γραμματεὺς باش كاتب πὰς κᾳατίπ. سر كاتب σὲρ κᾳατίπ. «ὁ — διερμηνεὺς باش ترجمان πὰς τερδζουμάν. «ἡ — ὕλη (φλγ.) مادهٔ اصلیه μαδδέϊ ἀσλιγέ. «εἰκοστὸς — یكرمی برنجی γιρμὶ πιρινδζί. § (οὐδ.) πρῶτον καὶ τὸ πρῶτον (ἐπρ.) برنجی درجهده πιρινδζὴ δερεδζεδέ, اولا ἔββελα, ابتدا ἰπτιδά, اول باول ἐββὲλ-πὲ-ἐββέλ. «ἐν πρώτοις اول باول ἐββὲλ-πὲ-ἐββέλ. «κάθε πρῶτο δύσκολο (πρμ.) هر شیك ابتداسی كوچ χὲρ σεΐν ἰπτιδασὶ γκᾳούτς.

Πρωτοστάτης, ὁ رئیس ρεΐς, سركرده σερκερδέ.

Πρωτοσύγγελος, ὁ (Ἐκκλ.) پروتوشیكلوس πρωτοσύγκελος, باش راهب πὰς ραχίπ.

Πρωτόσχολος, ὁ صبیان مكتبی قلفه‌سی σηπῃᾳὰν μεκτεπὶ καλφασί.

Πρωτοτοκία, ἡ اكبریت ἐκπεριγέτ, خستزادهلك νοχουστζαδελίκ.

Πρωτοτόκια, τὰ اكبریت حق ἐκπεριγὲτ χακκή.

Πρωτοτόκος, ον, ایلك طوغراق ἴλκ δογουράν.

Πρωτότοκος, ον, ایلك طوغمش ἴλκ δογμούς, نخزاد νουχουστζάδ.

Πρωτοτυπία, ἡ اصلیت ἀσλιγέτ.

Πρωτότυπος, ον, اصلی ἀσλή. «λέξις — کلمهٔ اصلیه κελιμέϊ ἀσλιγέ, کلمهٔ غیر مشتقه κελιμέϊ γάϊρι μουσ-τακκά. «γλῶσσα — لسان اصلی λι-σάνι ἀσλή. § (οὐσ.) τὸ —ον اصل ἄσηλ, اصلیه نسخهٔ νουσχάϊ ἀσλιγέ. «ὅ,τι ἀκριβὲς ἀντίγραφον τῷ —ῳ اشبو صورت اصلنه مطابقدر ἴσπου σου-ρὲτ ἀσληνὰ μουταπίκδιρ. § —ύπως (ἐπρ.) اصلی اولهراق ἀσλὴ ὀλαράκ.

Πρωτουργός, ὁ فاعل اول φαΐλι ἐββέλ. § اصلی سبب σεπέπι ἀσλή.

Πρωτοφανής, ές, ایلك كورنمش ἴλκ γκιὀρουνμούς, نو ظهور νὲβ-ζου-χούρ, نو νέβ, جدید δζεδίδ.

Πρωτοχρονία, ἡ سنه - ییل باشی σενὲ-γὶλ πασή, رئیس السنه ρεῒς οὐσ-σενέ. [اقدم ἀκδέμ.

Πρωτόχρονος, ον, قدیم καδίμ,

Πρωτοψάλτης, ὁ باش مغنی πὰς μουγαννή, سر مؤذن σὲρ μουεζζίν.

[**Πταῖσμα, τὸ** قباحت καπαχάτ, تقصیرات τακσηράτ, تهمت τόχμέτ, خطا χατά. § (Νμ.) قباحت καπαχάτ.

Πταισματοδικεῖον, τὸ (Νμ.) قباحت محکمه‌سی καπαχὰτ μεχκεμεσί.

Πταισματοδίκης ὁ (Νμ.) قباحت محکمه‌سی اعضاسی καπαχὰτ μεχκεμεσὶ ἀζασή.

Πταίστης, ὁ قباحتلی καπαχατλή, قباحتكار καπαχατκιάρ, صوچلی σουτσλή,

Πταίω, قباحت ا ι καπαχὰτ ἰτ-, تقصیرات ا ι τακσηρὰτ ἰτ-, صوچلی او ι σουτσλὴ ὀλ-, قباحتلی او ι καπαχατλὴ ὀλ. ارتکاب قباحت ا ι ἰρτικιάπι κα-παχὰτ ἰτ. «ποῖος πταίει قباحت کیمدر καπαχὰτ κιμδέδιρ. «δὲν πταίει ἐκεῖνος اول قباحتی یوقدر ὀλ καπαχατὶ γιόκδουρ.

Πταρμίζομαι, آقصیرمق ἀκσηρ-μάκ, تطیس ا ι τα'τὶς ἰτ.

Πταρμικός, ή, όν, آقصیردیجی ἀκσηρηδζή, معطس μουχαττής. § (οὐσ.) ἡ —ή (πόα ἢ ρίζα) (Βτ.) اود العطاس ἂδ οὐλ-ἀτάς, قصیریق اوتی ἀκσηρὴκ ὀτού.

Πταρμός, ὁ آقصیرمه ἀκσηρμά, آقصیریق ἀκσηρήκ, عطس ἄτς.

Πτελέα, ἡ (Βτ.) قره آغاج καρὰ ἀγάδζ, داردار δαρδάρ.

Πτελεών, ὁ (Βτ.) قره آغاجلق καρὰ ἀγαδζλήκ, داردارستان δαρ-δαριστάν.

Πτέρινος, η, ον, قوش تویندن معمول κοὺς τουγιουνδὰν μα'μούλ.

Πτερὶς καὶ Πτέρις, ἡ (Βτ.) اکرلتی اوتی ἐγρελτὶ ὀτού.

Πτέρνα, ἡ طابان ταπάν, اوکچه ὀκ-τσέ, عقب ἀκὴπ πλ. اعقاب ἀκάπ, باشنه πασινά. [μέκ.

Πτερνίζω, مهمزلك μιχμεζλε-

Πτερνιστήριον, τὸ مهمیز μιχμέζ,

Πτεροειδής, ές, تويلي τουϊλού, ريشلى شكل ρισλὶ σούσ-σέκλ.

Πτερόεις, εσσα, εν, مجنح μουδζεννέχ, § خفيف χαφίφ.

Πτεροθύσανος, ὁ سرغوج σοργούδζ, چلنك τσελένκ.

Πτερόν, τὸ توى τούϊ, ريش ρίς. § قناد κανάδ, جناح δζενάχ πλ. اجنحه ἐδζνιχέ, بال πάλ, پر πέρ.

Πτεροπώλης, ὁ تويجى τουϊδζή, سرغوجى σοργουδζή.

Πτερόποδες, οἱ (Ζλγ.) مرجول الجناح μερδζοὺλ οὐλ-δζενάχ.

Πτερόρροια, ἡ καὶ ῥρύησις, توى دوكلمه τούϊ δουκιουλμέ, نسول νουσούλ.

Πτεροφόρος, ὁ تويلي τουϊλού, حامل ريش χαμίλι ρίς. § قنادلى καναδλή, جناحدار δζεναχδάρ.

Πτερυγίζω, جناحلرى صالق δζεναχλαρὶ σαλμάκ, ا.. تدويم τετβὶμ ἰτ.

Πτερύγιον, τὸ قناد جق καναδ-δζήκ. § قوش قناد ى κοὺς καναδή, ظفره ζαφρέ. § (I) جناح δζενάχ.

Πτερύγισμα, τὸ جناحلامه δζεναλαμά, تدويم τεδβίμ. [δζεναχή.

Πτερυγοειδής, ές, (I) جناحى

Πτερυγοφαρύγγιος, μῦς, ὁ (I) جناحى بلعوى δζεναχίϊ πελουμί.

Πτερυγοσταφυλίτης, ὁ (I) جناحى لهاتى δζεναχίϊ λουχατί.

Πτερύγωμα, τὸ تكون ريش τεκεββούνι ρίς.

Πτερυγωτός, ή, όν, قنادلى κα-ναδλή, مجنح μουδζεννάχ, ذوالجناح ζ-ούλ-δζενάχ.

Πτέρυξ, ἡ قناد κανάδ, جناح δζε-νάχ, پر πέρ. (Στρ.) قول κόλ, جناح δζινάχ. «ἐκτείνω τὰς πτέρυγας بسط جناح ا. πέστι δζενὰχ ἰτ. «αἱ πτέρυγες τοῦ στρατοῦ جناحين عسكرى δζεναχίνι ἀσκερί. «δεξιὰ — جناح يمين δζενάχι γεμίν, صاغ قول σὰγ κόλ. «ἀριστερὰ — جناح يسار δζε-νάχι γεσάρ, صول قول σὸλ κόλ.

Πτέρωμα, τὸ καὶ —σις, ἡ تويلر τουϊλέρ, ارياش ἐργιάς.

Πτερωτός, ή, όν, قنادلى καναδ-λή, جناحلى δζεναχλή, مجنح μουδζεν-νάχ, بالدار παλδάρ, بالوار παλβάρ, پردار περδάρ. § تويلي τουϊλού, ذوالريش ζ-οὺρ-ρίς. [γήζ.

Πτηνάριον, τὸ قوشجغز κουσδζη-

Πτηνόν, قوش κούς, طير ταΐρ πλ. طيور τουγιούρ, مرغ μούργ πλ. مرغان μουργάν. «οἰκιακὰ — νὰ طيور اهليه τουγιούρι ἐχλιγέ. «θαλάσσιον — مرغ دريا دكز قوشى δενὶζ κουσού, μούργι δεργιά. «ἐκ τοῦ γένους τῶν πτηνῶν اجناس طيوردن ἐδζνάσι του-γιουρδάν. [δζουλούκ.

Πτηνοτροφία, ἡ قوشجيلق κουσ-

Πτηνοτρόφος, ὁ قوشجى κουσδζού.

Πτῆξις, ἡ ارتعاش ἰρτιάς.

Πτήσιμος, ον, قابل طيران κα-πίλι ταϊράν.

Πτῆσις, ἡ اوچمه ούτσμέ, طيران ταϊράν, پرواز περβάζ.

Πτητικός, ή, όν, اوچار οὔτσάρ, طيار ταγγιάρ, طائر ταΐρ. § (οὐσ.) τὸ—ον طيران قابليت καπιλιγέτι ταϊράν.

Πτίλον, τὸ توى τούϊ, حاو χάβ, خط χάτ. [σουκούτι ἐχτάπ.

Πτίλωσις, ἡ (I) سقوط اهداب

Πτιλωτός, ή, όν, تويلى τουϊλού, حاولى χαβλή, خطى χατή.

Πτισάνη, ἡ فرنك آرپه‌سى φρένκ ἀρπασή. [σοϊμάκ.

Πτίσσω, ازمك ἐζμέκ. § صويمق

Πτίστης, ὁ ازمجى ἐζμεδζή, دوكمجى δογμεδζή.

Πτο(έω)ῶ, قورقتمق κορκουτμάκ, اخافه ا. ἰχαφὲ ἰτ. § (πθ.) —οῦμαι قورقمق κορκμάκ, خوف ا. χάβφ ἰτ.

Πτυαλαγωγὸς καὶ **Πτυελαγωγός,** ὁ (I) مسيل اللعاب μεσὶλ οὐλλουάπ.

Πτυαλίζω καὶ **Πτυελίζω,** اساله لعاب ا. ἰσαλέϊ λουάπ ἰτ. تعلب ا. τεαλλούπ ἰτ.

Πτυαλισμὸς καὶ **Πτυελισμός,** ὁ (I) كثرت لعاب κεσρέτι λουάπ, تعلب τεαλλούπ. [μιδζρεφέ.

Πτυάριον, τὸ كورك κιούρέκ, مجرفه

Πτύελον, τὸ توكورك τούκιούρούκ, لعاب λουάπ, سالى σάλια, ريق ρήκ.

Πτύον, τὸ كورك κιούρέκ.

Πτύξις, ἡ انطوا ἰντιβά.

Πτύσις, ἡ توكورمه τούκιούρμέ, تبصق τεπέσσούκ.

Πτύσμα, τὸ توكورك τούκιούρούκ, بصاق πούσάκ, بزاق πουζάκ.

Πτύσσω, بوكمك πούκμέκ, انطوا ا. ἰντιβὰ ἰτ.

Πτυχή, ἡ قات κάτ, قاتلانمه κατλανμά, بوكلوم πουκλούμ, قيوريم κηβηρήμ.

Πτυχίον, τὸ شهادتنامه σεχαδετναμέ, ديپلومه δίπλομα.

Πτυχίς, ἡ (Ντκ.) لوحه λεβχά.

Πτύω, توكورمك τούκιούρμέκ, بصاق ا. ἰπσὰκ ἰτ. «— αἷμα توكورمك قان κὰν τούκιούρμέκ.

Πτῶμα, τὸ لاشه λασέ, لش λές, ميت μιγέτ, اولو ὀλού.

Πτωματισμός, ὁ (I) صرعه علتى σαρὰ ἰλλετί.

Πτῶσις, ἡ دوشمه δούσμέ, دوشكونلك δούσκιούνλούκ, سقوط σουκούτ, زوال ζεβάλ, انقراض ἰνκηράζ. § تبدل τεβεδδούλ. § (Γρμ.) احوال ἀχβάλ. «ἡ — τῶν φύλλων ياپراق دوكوى γιαπρὰκ δόκιουμού. «ἡ — τοῦ ὑπουργείου وكلا تبدل βουκελὰν τεπεδδουλί. «πτῶσιν ὠδίνει (Φρσ.) خرابدر مشرف μουσερρέφι χαράπδιρ.

Πτωτικός, ή, όν, (Γρμ.) احوالى ἀχβαλή.

Πτωχαλαζών, ὁ καὶ ἡ فقير ال متكبر σαΐλι μουτεκεππίρ.

Πτωχεία, ἡ فقرالق φουκαραλήκ, زكورتلك ζούγούρτλούκ, فقر φάκρ, فاقه φακά, مسكنت μησκινέτ.

Πτώχευσις, ἡ افتقار ἰφτικάρ.

[μ.) آتش طوب τὸπ ἀτμά, افلاس
λάς. «ἡ κατάστασις τῆς —εως
افلا حال χάλλι ἰφλάς,افلاسيت ἰφλα-
γέτ. «ἡ κήρυξις τῆς —εως اعلان
افلا ἰλάνι ἰφλάς. «δανειστὴς τῆς
-εως آلاجقلى ἀλαδζακλή, صاحب
مطلو σαχήπιματλούπ,غريم γαρήμ.
Πτωχεύω, فقير-زوكورت او. φακήρ-
ζγιούρτ ὀλ. § (Νμ.) افلاس ا. ἰ-
λάς ἰτ. اظهار افلاس ا. ἰζχάρι ἰφλὰς
«ὁ πτωχεύσας مفلس μουφλίς.
έμπορος πτωχεύσας مفلس تاجر τα-
ζήρ μουφλίς.
Πτωχικός, ή, όν, فقيرانه φακη-
ρανέ. § τὸ —ὸν (οἴκημα) فقيرخانه
φακηρχανέ. § —ῶς (ἐπρ.) فقيرانه
φακηρανέ فقراجه φουκαράδζε,زوكورتجه
ζγιούρτδζε.
Πτωχοκομεῖον, τὸ καὶ —τρο-
φεῖον, τὸ فقيرخانه φακηρχανέ, دار
المساكين δὰρ οὐλ-μεσακίν.
Πτωχός, ή, όν, فقير φακὴρ πλ.
فقرا φουκαρά, زوكورت ζόυγιούρτ,
مسكين μεσκίν, اهل الخال φακὴρ οὐλ-
حال χάλ. § كدا κεδά. § ديلنجى διλινδζή,
سائل σαΐλ. § عاجز ἀ'δζίζ, بيچاره πι-
τσαρέ. «κάμω, προσποιοῦμαι τὸν
—, تفاقر ا. τεφακοὺρ ἰτ. «—οἱ
πνεύματι (Εὐαγγ.) كم خرد κέμμ
خرد, قليل العقل καλὴλ οὐλ-ἀκλ. §
—ῶς (ἐπρ.) فقيرانه φακηρανέ.
Πυγαῖος, α, ον, اليوى ἰλγεβί.
Πυγή, ἡ (Ἀνθρ.) قيچ قبا اتلرى
καπὰ ἐτλερή, اليه ἰλγέ.

Πυγμαῖος, α, ον, جوجه δζου-
δζέ, نقاش νουγάς.
Πυγμαχία, ἡ مشتزلك μουστ-
ζενλίκ, يومروق قوغاسى γιουμρούκ
γαβγασή.
Πυγμάχος, ὁ يومروق ايله دوكشان
γιουμρούκ ἰλὲ δόυγιουσέν, مشتزن
μουστζέν.
Πύγμαχ(έω)ῶ, يومروق ايله
دوكشمك γιουμρούκ ἰλὲ δόυγιουσμέκ.
Πυγμή, ἡ يومروق γιουμρούκ,
مشت μούστ.
Πυγολαμπίς, ἡ (Ζλγ.) آتش
بوجكى ἀτὲς πόδζεγή.
Πυελῖτις, ὁ (Ι) التهاب حويضه ἰλ-
τιχάπι χουβαΐζέ, التهاب غشا حويضه
ἰλτιχάπι γησάϊ χουβαΐζέ.
Πύελος, ὁ (Ι) حويضه χουβαΐζέ.
Πυθαγορικός, ή, όν پتاغوريون
Πιταγοριγιούν. «—πίναξ جدول ضرب
كرات- δζεδβέλι δάρπ-κερράτ.
Πυθμήν, ὁ ديب δίπ, قعر κά'ρ.
«μέχρι πυθμένος دبينه قدر διπινὲ
καδάρ.
Πυκνός, ή, όν, متمادى μουτεμα-
δή. § صيق σήκ, كثيف κεσίφ. §
قالين καλήν, جسيم δζεσίμ. § يوغون γιού-
γούν غليظ γαλίζ, كند κενδέ. «τὸ πυ-
κνότερον μέρος τοῦ δάσους ورمانك
اك كثيف محلى ὀρμανὶν ἐν κεσὶφ μα-
χαλλί. «πυκναὶ φάλαγγες (Στρ.)
صنوف متلاصقه σουνούφι μουτελασακά.
§—ῶς (ἐπρ.) صيق صيق σὴκ σήκ. §
متمادياً μουτεμάδιγεν.

Πυκνότης, ἡ صيقلق σηκλήκ, كثافت κεσαφέτ. § جسامت δζεσαμέτ.

Πυκν(όω)ῶ, καὶ **—ώνω,** صيقلشديرمق σηκλασδιρμάκ, صيقشديرمق σηκησδηρμάκ, صيق ايلك σηκὴ ἐϊλεμέκ, كثيف ايلك κεσίφ ἐϊλεμέκ, تكثيف ا. τεκσίφ ἰτ. § (πθ.) **—οῦμαι** صيقشمق σηκησμάκ, صيق او. σηκὴ ὀλ. تكاثف ا. τεκιασούφ ἰτ. كسب كثافت ا. κέσπι κεσαφὲτ ἰτ. «*πεπυκνωμένος* مكثوف μεκσούφ.

Πυκνώσιμος, ον, قابل كثافت καπίλι κεσαφέτ.

Πυκνωσιμότης, ἡ قابليت كثافت καπίλιγέτι κεσαφέτ.

Πύκνωσις, ἡ صيقلمه σηκήλμά, تكثيف τεκσίφ, تكاثف τεκιασούφ.

Πυκνωτικός, ή, όν, متكاثف μουτεκιασίφ.

Πύλη, ἡ قپو καπού, باب πὰπ πλ. ابواب ἐπ6άπ, در δέρ. «ἡ *ὑψηλὴ* — باب عالى πὰπ ἀλή, دولت عليهٔ عثمانيه δε6λέτι ἀλιγέϊ ὀσμανιγέ. «ἡ —τῆς *εὐδαιμονίας* (ἡ Κωνσταντινούπολις) در سعادت δέρι σααδέτ. «ἡ —τῆς *εὐσπλαγχνίας* باب عنايت πάπι ἰναγέτ, باب لطف و مرحمت πάπι λοὺτφ οὐ μερχαμέτ.

Πυλών, ὁ بيوك قپو πουγιοὺκ καπού, آلاى قپو ἀλάϊ καπού, درواز δερ6άζ. [6απί.

Πυλωρικός,ή,όν, (I) بوابى πε-

Πυλωρός, ὁ قپوجى κάπουδζή, دربان δερπάν. § (I) بواب πε6άπ.

Πυλωροκαρκινία, ἡ (I) ...
بواب σερετάνι πε6άπ.

Πυνθάνομαι, خبر آلمق χα... ἀλμάκ, استخبار ا. ἰστιχπὰρ ... معلومات آلمق μα'λιουμὰτ ἀλμ... معلوم او. μα'λουμοὺμ ὀλ.

Πύξ, (Ἐπρ.) يومروق ايله γιο... ροὺκ ἰλέ.

Πυξίς, ἡ قوطى κουτή, ... σανδούκ. § (Ντκ.) پوصله πούσου...

Πύξις, ἡ (Βτν.) آغاجى ... σεμσὶρ ἀγαδζή, شمشير σεμσίρ.

Πυξών, ὁ شمشيرلك σεμσιρλίκ.

Πυοαιμία, ἡ (I) تقيح دم τεκ... γιούχι δέμμ.

Πυογένεια, ἡ (I) تكون قيح τε... 6ούνι καγίχ.

Πυογενικός, ή, όν, (I) ... μουκαγ-γίχ. [κα...

Πυοειδής,ές, (I) شبه قيح σε...

Πυοζωάρια, τὰ (I) قيحيه ... χαϊ6ανάτι καγιχιγέ.

Πυοθώραξ, ὁ (I) قيح صدر ... καγ-γιούχι σάδρ, جراحهٔ صدر δζ... χέϊ σάδρ.

Πυόλιθος, ὁ (I) حصات قيحى ... σάτι καγιχί.

Πύον, τὸ (I) قيح καγίχ, ايرين ...

Πυονεφρῖτις, ὁ (I) قيح كليه ... καγ-γιούχι κιούλιγέ.

Πυοποίησις, ἡ (I) تكون قيح ... κε66ούνι καγίχ.

Πυόρροια, ἡ (I) سيلان قيح ... γελάνι καγίχ.

[Π]υουλκός, ὁ (I) قيح طلومباى ...λορμπάϊ καγίχ.

[Π]υοφθαλμία, ἡ (I) تقيح عين τε-...-γιούχι ἄϊν.

[Π]ῦρ, τὸ آتش ἀτές, نار νάρ, اود آزر ἀζέρ, آذر ἀδέρ. «—ἀδηφά-...» آتش پرخور ἀτὲς πούρ-χόρ. «εὔ-χομαι μεταξὺ δύο πυρῶν ايكى آتش ...آراسنده ἰκὶ ἀτὲς ἀρασινδὰ πού-...νμάκ. « — πνέει (φρσ.) آتش ...پوشكور ἀτὲς πούσκιούρούρ. «ἐμοῦ ...όντος γαῖα μιχθήτω πυρὶ (Γρφ.) ...بن اولدقدنصوكره طاش طاش اوستنده قالسون ...ὀλδουκδένσονρα τὰς τὰς ού-...υνδὲ κάλμασιν. «ἔγεινε παρανά-...μα τοῦ πυρὸς محترق اولشدر μουχ-...ρὶκ ὀλμούσδουρ. «τὸ — τῆς κο-...σεως نار سقر νάρι σακάρ, آتش ...دوزخ ἀτέσι δουζάχ. «ὑγρὸν—آتش ...رومى ἀτέσι ρουμί. «τὰ —ὰ آتش ἀ-... شعله σου'λέ. ‖ شنلك σενλίκ.

[Π]υρά, ἡ يانار اودون يغيني γιανάρ ...ὐν γηγηνή. ‖ اوجاق ὀδζάκ, آتش ...ς.

[Π]υράγρα, ἡ ماشه μασά.

[Π]υρακτ(όω)ῶ, قيزديرمق κηζ-...μάκ, احما ا. ἰχμὰ ἰτ.

[Π]υράκτωσις, ἡ احما ἰχμά.

[Π]υραμιδικός, ή, όν, هرمى ...μί. [χερρούμ ἰτ.

[Π]υραμιδ(όο)οῦμαι, تهرم ا. τε-...

[Π]υραμίς, ἡ هرم χέρμ πλ. اهرام ...χμ. «αἱ πυραμίδες τῆς Αἰγύ-...υ اهرام مصريه ἐχράμι Μισιριγέ.

Πυραμοειδής, ές, هرمى الشكل χερμί ούσ-σέκλ, هرمى χερμί.

Πύραυνος, ὁ منقال μανκάλ, آتشدان ἀτεσδάν, كانون κιανούν.

Πυραύστης, ὁ (Ζλγ.) پروانه περβανέ.

Πυργίον, τὸ καὶ **Πυργίσκος,** ὁ قله‌جك κουλλεδζίκ, برججك πούρδζ-δζούκ. [σάϊ πούρδζ.

Πυργοποιΐα, ἡ انشاى برج ἰν-

Πυργοποιός, ὁ قله ياپان κουλλὲ γιαπάν.

Πύργος, ὁ قله κουλλέ, برج πούρδζ πλ. بروج πούρούδζ. «— ζατρικίου رخ ρούχ. «— τῆς Βαβυλῶνος برج بابل πούρδζι παπίλ, غرود قلعه‌سى Νεμρούδ κουλλεσὶ καὶ μτφρ. هر قفادن بر سس چيقار محل و مجلس χὲρ καφαδὰν πὶρ σὲς τσικὰρ μαχὰλλ βὲ μεδζλίς.

Πυργοφύλαξ, ὁ καὶ ἡ قله كجيسى κουλλὲ πεκδζισί.

Πυργ(όω)ῶ, قله ايله استحكام ا. κουλλὲ ἰλὲ ἰστιχκιάμ ἰτ.

Πύργωμα, τὸ استحكامات ἰστιχ-κιαμάτ.

Πύργωσις, ἡ انشاى برج ἰνσά ἰ πούρδζ, انشاى استحكامات ἰνσάϊ ἰστιχ-κιαμάτ. [λελί.

Πυργωτός, ή, όν, قله‌لى κουλ-,

Πύρεθρον, τὸ (Βτν.) نزله اوتى νεζλὲ ὀτού.

Πυρεῖον, τὸ καὶ πλ. τὰ **Πυ-ρεῖα,** كبريت κιπρίτ.

Πυρέσσω, حاسی - صیتمه‌سی او. χουμμασὶ-σητμασὶ ὀλ. حرارتی او. χαραρετὶ ὀλ.

Πυρετικός, ή, όν, (Ι) حموی χουμμεβή, حمی χουμμά.

Πύρεξις, ἡ (Ι) حمی χουμμὰ πλ. حمیات χουμμεγιάτ.

Πυρετός, ὁ (Ι) صیتمه σητμά, حما χουμμά. ‖ حرارت χαραρέτ. «— *συμπτωματικὸς* حمای عرضیه χουμμάϊ ἀρζηγέ. «*ἐξανθηματικὸς*— حمای اندفاعیه χουμμάϊ ἰνδιφαϊγέ. «*συνεχὴς*—حمای دائمه χουμμάϊ δαϊμέ. «*διαλείπων* — اصل صیتمه ἄσηλ σητμά, حمای منقطعه χουμμάϊ μουνκατά'. «*τριταῖος* — حمای غب χουμμάϊ γήππ. «*τεταρταῖος* —حمای ربع χουμμάϊ ρούπ'. «*ἑκτικὸς* — حمای دق χουμμάϊ δάκκ, حمای دقیه χουμμάϊ δακκηγέ. «*ὑφαίσιμος*— حمای مترده χουμμάϊ μουτερεδδιδέ. «*κίτρινος* — صاری صیتمه‌سی σαρὴ σητμασί, حمای اصفر χουμμάϊ ἀσφέρ. «*νευρικὸς* — حمای عصبیه χουμμάϊ ἀσαπιγέ. «*ἑλώδης* — حمای مرزغیه χουμμάϊ μερζιγηγέ. «*τυφοειδὴς* — حمای تیفوئیدی χουμμάϊ τιφοϊδί.

Πυρετολογία, ἡ (Ι) مبحث الحیات μεπχὰς οὐλ-χουμμεγιάτ.

Πυρετολόγος, ὁ (Ι) حمائیون χουμμαϊγιούν.

Πυρετώδης, ες, (Ι) صیتمه‌لی σητμαλή, حموی χουμμεβή. ‖ کسکین κεσινίν, شدید σεδίδ.

Πυρήν, ὁ جکردک τζεγκιρδέκ, نوات νεβάτ. ‖ (μτφρ.) اصل ἄσηλ, منشا μενσά, منبع μενπά'.

Πύρινος, η, ον, آتشی ἀτ... ناری ναρή, آتشین ἀτεσίν, یانیق ... νίκ, آتشناکی ἀτεσνάκι.

Πυρίπνοος, ουν, آتشفشان τὲς-φεσάν, آتش انداز ἀτὲς-ενδάζ.

Πυριτιδοβολή, ἡ فشنک φισ... فارتوج χαρτούτς. [παρουτχ...

Πυριτιδοποιεῖον, τὸ ...

Πυριτιδοποιός, ὁ باروتجی ... ρουτδζή.

Πυρῖτις, ἡ بروت παρούτ. ‖ (...) پیریت πιρίτ. ‖ چاقماق طاشی τσακ... ταση. [ρούτ ἀνπα...

Πυριτοθήκη, ἡ بروت انباری ...

Πυρίφλεκτος, ον, آتشتاب ... τεσ-τάπ.

Πυρκαϊά, ἡ یانغین γιαγ... حریق χαρήκ.

Πυροβολαρχεῖον, τὸ ... τοπχανέ. «ὁ *διοικητὴς τοῦ* —... (ἐν Τουρκίᾳ) مشیری عامره ... τοπχανέϊ ἀμιρὲ μουσιρή.

Πυροβόλημα, τὸ تفنک - ... آتمه τὸπ τουφὲνκ ἀτμά.

Πυροβολητής, ὁ طوبجی τοπδ...

Πυροβολικόν, τὸ (Στρ.) ... عسکری τοπδζὴ ἀσκερή, طاقمی ... طوبجی بلوکی τοπδζὴ τακημή, ... δζὴ πόλουγί.

Πυροβολισμός, ὁ تفنک - ... اندازی τὸπ-τουφὲνκ ἐνδαχτή.

Πυροβολιστής, ὁ طوبجی τοπδ...

…ροβόλος, ον, آتش انداز ἀ…ένδάζ. § (οὐσ.) τὸ —ον (ὅ…) تفنك τουφένκ.

…ροβολ(έω)ῶ, آتش ا. ἀτὲς … بوشاتمق σιλάχ πόσατμάκ, …اتمك ἐνδάχτ ἰτ. آتق طوپ-تفنك …τουφένκ ἀτμάκ.

…ρογενής, ές, مولد الحرارة …ελλὶδ οὐλ-χαραρέτ.

…ροειδής, ές, شبه نار σεπίχι [τεσίν.

…ρόεις, εσσα, εν, آتشين ἀ-

…ρολαβίς, ἡ ماشه μασά.

…ρολατρεία, ἡ آتش پرستلك ἀ-τεῤεστλίκ.

…ρολάτρης, ὁ آتشپرست ἀτεσ-…τ.

…ρομανία, ἡ جنت حريقيه δζιν-…χαρικηγέ. [μικγ̇ὰς οὐν-νάρ.

…ρόμετρον, τὸ مقياس النار

…ρονομία, ἡ استدراج حراره ἰσ-…δζι χαραρέ.

…ροσβέστης, ὁ طولمبه‌جى του-πασδζη.

…ροσβεστικός, ή, όν, اطفائى …: «—ὸν σῶμα» هئيت اطفائيه …ι ἰτφαῖγέ.

…ροσκόπιον, τὸ حرارتبين χα-…πίν. [βαπόρ.

…ρόσκαφον, τὸ (Ντ.) واپور

…ροστάτης, ὁ صاج آياغى σάτς …ή.

…ροτεχνία, ἡ صنعت ناريه σα-… ναριγέ.

Πυροτέχνημα, τὸ فشنك φισένκ.

Πυροτέχνης, ὁ فشنكجى φισενκδζή.

Πυροφόρος, ὁ حامل حرارة χαμί-λι χαραρέτ, آتشدار ἀτὲς-δάρ.

Πυρπόλησις, ἡ احراق ἰχράκ, تحريق ταχρήκ.

Πυρπολικόν, τὸ (Ντκ.) آتش كيسى ἀτὲς γκεμισί, حراقه χαρακά, بورلوطه πουρλότα. [πουρλόταδζη.

Πυρπολιστής, ὁ بورلوطه‌جى

Πυρπολ(έω)ῶ, ياقق γ̇ακμάκ, احراق ا. ἰχρὰκ ἰτ.

Πυρπόλος, ὁ محرق μουχρίκ.

Πυρρόθριξ, ὁ قزيل صاچلى κηζὶλ σατσλή, قزيل باش κηζὶλ πάς.

Πυρρονισμός, ὁ مذهب فيرونى μεζχέπι φιρουνί. [νιγ̇ιούν.

Πυρρονιστής, ἡ فيرونيون φιρου-

Πυρρός, όν, قرميزى κηρμηζή, قزيل κηζίλ, احمر ἀχμέρ.

Πυρρούλας, ὁ (Ζλγ.) قيش قوشى κὴς κουσού.

Πυρρόχρους, ουν, قرميزى رنك κηρμηζὴ ρένκ.

Πυρσεύω, احراق ا. ἰχρὰκ ἰτ.

Πυρσός, ὁ مشعله μεσα'λέ.

Πυρσώδης, ες, آتشين ἀτεσίν.

Πυρφόρος, ον, آتشفشان ἀτεσ-φεσάν, آتشدان ἀτὲς-δάν.

Πυρ(όω)ῶ, آتشلندرمك ἀτεσλεν-διρμέκ, تحريق ا. ταχρὶκ ἰτ. § (πθ.) آتش آلمق ἀτὲς ἀλμάκ, حرارتده او. χαραρετδὲ ὀλ. محترق او. μουχτερὶκ ὀλ.

Πυρώδης, ες, آتشين ἀτεσίν.

Πύρωμα, τὸ قيزديرمه κηζδηρμά.

Πύρωσις, ἡ (Ι) حديد محمى χαδίδι μουχαμμή.

Πυρωμένος, η, ον, قيزارمش κηζαρμής, قيزغين κηζγήν, آتش كبى قيزارمش ἀτὲς κιπὶ κηζαρμίς.

Πυρωστία, ἡ صاج آياغى σάτς ἀγ̇ιαγή.

Πυτία, سوت مايه‌سى σοὺτ μαγ̇ιασή, يغورت مايه‌سى γ̇ιαγοὺρτ μαγ̇ιασή, مايه μαγ̇ιά.

Πυτίνη, ἡ حصيرلى شيشه χασηρλή σισέ, دامجانه δαμδζάνα.

Πυώδης, ες, (Ι) متقيّح μουτεκαγ-γίχ.

Πύωσις, ἡ (Ι) تقيّح τεκαγ-γ̇ιούχ, جراحلانمه δζεραχλανμά.

Πώγων, ὁ صقال σακάλ, لحيه λιχγέ. [καλλή.

Πωγωνοφόρος, ὁ صقاللى σα-

Πωλάριον, τὸ كوچوك طاى κ̇ιουτσοὺκ τάϊ.

Πώλησις, ἡ صاتمه σατμά, صاتيش σατίς, بيع πέϊ, فروخت φουρούχτ. «— *ἐπὶ ἐξωνήσει* بيع بالوفا πέϊ πὶλ-βεφά. «— *συνωμολογημένη* بيع منعقد πέϊ μουνακίδ. «— *ἀσυνωμολόγητος* بيع غير منعقد πέϊ γάϊρ μουνακίδ. «— *ἔγκυρος* بيع صحيح πέϊ σαχήχ. «— *πλημμελὴς* بيع فاسد πέϊ φασίδ. «— *ἄκυρος* بيع باطل πέϊ πατήλ. «— *ἐξαρτωμένη* بيع موقوف πέϊ μεβκούφ. «— *ἐκτελεστὴ* بيع نافذ πέϊ ναφίζ. «— *ἀμετάκλητος* بيع لازم πέϊ λα... «— *ὁριστική, τελεία* بيع بات πέϊ π... «— *ἐπὶ ἀντιχρίσει* بيع بالاستغلال πὶλ-ἰστιγλάλ. «— *ἐπ' ἀνταλλ...* بيع مقايضه πέϊ μουκαγεζά. *ἀἀνα...πὴ τῆς —σεως* بيع اقاله ἰκαλέϊ...

Πωλητήριον, τὸ (ἔγγρα... (Νμ.) بيع مقاوله‌نامه‌سى πέϊ μουκαβ...ναμεσί, مبايعه سندى μουπαγ̇ιὰ σε...

Πωλητής, ὁ صاتيجى σατιδζή... παΐ. «ὁ — *καὶ ὁ ἀγοραστὴς* ... μουτεπαϊάν.

Πωλοδάμνης, ὁ جاباز δζαν...

Πῶλος, ὁ (Ζλγ.) طاى τάϊ.

Πωλ(έω)ῶ, صاتمق σατμάκ... فروخت ا. πέϊ οὐ φουροὺχτ ἰτ. ... *τοῖς μετρητοῖς* پيشين صاتمق ... σατμάκ. ‖ (πθ.) صاتلق σατ... انبياع ا. ἰνπιγ̇ιὰ' ἰτ. «— *χον*... طوپدن صاتمق τοπδὰν σατμάκ. ... *εἰς τὸν πλειστηριασμὸν* ... فروخت ا. πὶλ-μουζαγεδὲ φου... ἰτ. «*πωλημένος* صاتلش σατι... مبيوع μεπού', فروخته φουρουχτέ...

Πῶμα, τὸ قپاق καπάκ, طپه τ...

Πωματίζω, قپامق καπα... طپه لامق ταπαλαμάκ.

Πώποτε, (Ἐπρ.) اصلا ... هيچ بر وقت χὶτς πὶρ βακήτ.

Πωροκήλη, ἡ (Ι) فتق ... φέτκι σεφενίϊ σεφινί.

Πῶρος, ὁ طاشى قوم χοὺμ... كوفكى κ̇ιουφεκί.

Πώρωσις, ἡ تصلب τεσαλ...

—τῆς καρδίας قلب تصلب τεσαλ-λούπ καλπ.

Πωρ(όω)ῶ, تصلب ايتديرمك τεσαλούπ ἰτδιρμέκ. ℥ (πθ.) تصلب ا τεσαλλούπ ἰτ.

Πῶς, (Ἐπρ. Ἐρωτ.) نصل ؟ νάσιλ, نه ؟ νέ, نيجون ؟ νίτσουν; «— ἔχεις; نه ديبورسن ؟ νὲ δίγιορσουν. — γὰρ οὔ نيجون νίτσουν. «— εἴθε نصلسكز νάσιλσινιζ, نصل در كفيكز κεϊφινίζ νάσιλδιρ. «—δὲν τὸ εἶπατε; سويلمديكز نيجون νίτσουν σοϊλέμεδινιζ. ℥(Ἐγκλ.) جه δζέ, اوزره ούζρέ, وجه اوزره βέδζχ ούζρέ. «φδε — بويلجه ποϊλέδζε, بو وجه اوزره πού βέδζχ ούζρέ. «ἄλλως — ديكر صورتله δίγκερ σουρέτλε. ℥ كه κί. «βλέπω — ἔχετε δίκαιον باقارم كه حقكز وار πακάριμ κὶ χακκηνὶζ βάρ. «νομίζω—δὲν θὰ τὸ δώσῃ ظن ايدرم كه ويرميه جكدر ζάνν ἰδέριμ κὶ βίρμεγεδζεκδιρ.

Ρ

Ρ, ρ, رو ρό, اشبو « رو » تسميه اولنان حرف الفباى روميڭ اون يديجى حرف اولوب ر كبى تلفظ اولنور.

Ρ', ρ', (Ἀριθμ.) يوز γιούζ. ℥ يوزنجى γιουζουνδζού.

,Ρ, ,ρ, (Ἀριθμ.) يوز بيڭ γιοὺζ πίν. ℥ يوز بيڭنجى γιοὺζ πινινδζί.

Ραβάσι, τὸ (κν.) محبتنامه μουχαπέτναμέ, عاشق نامه ἀσηκ ναμέ, تذكره τεζκερέ.

Ραβδίζω, دكنكلمك δεϊγνεκλεμέκ, دكنك ايله دوكمك δεϊγνὲκ ἰλὲ δόγμέκ, تعصى ا τεασσὴ ἰτ.

Ραβδίον, τὸ دكنكجك δεϊγνεκδζίκ, عصا ἀσὰ πλ. اعصا ἀ'σά.

Ραβδισμός, ὁ καὶ **—σμα,** τὸ دكنكلمه δεϊγνεκλεμέ, تعصى τεασσή.

Ραβδιστής, ὁ عصا ايله ضارب ἀσὰ ἰλὲ δαρίπ.

Ραβδοειδής, ές, عصاوى ἀσαβή. «— ῥαφὴ (I) درز سهمى δέρζι σεχμί.

Ραβδομαχία, ἡ دكنك ايله مضاربه δεϊγνὲκ ἰλὲ μουδαρεπέ.

Ράβδος, ἡ دكنك δεϊγνέκ, باستون παστούν, عصا ἀσά, باهو παχού. «ἡ — τοῦ τυμπάνου ترامپته دكنكى τραμπέτα δεϊγνεγί. «ἡ μεγάλη — صوبه σόπα. «ἡ ποιμαντορικὴ — رئيس رهبانى عصاسى ρεΐσι ρουχανὶ ἀσασί, عصاى سقپوس ἀσάϊ πίσκοπος. «ἡ — τοῦ Μωϋσέως عصاى موسى ἀσάϊ Μωσά.

Ραβδοῦχος, ὁ دكنكلى چاوش δεϊ-

γνεκλὴ τσαούς, عصادار ἀσαδάρ, يساقجى γιασακδζή, دورباش δουρ-πάς.

Ραβδοφόρος, ὁ دكنكلى چاوش δέγνεκλὴ τσαούς.

Ράβδωμα, τὸ καὶ — **σις,** ἡ اولوقله ὀλουκλαμά, اولوق ὀλούκ, چيزكى δζιζγκί.

• **Ραβδωτός, ή, όν,** اولوقلى ὀλουκλού, چيزكلى τσιζγκιλί. § (ἐπὶ ὑφασμάτων) چبوقلى τσιπουκλού, مقلم μουκαλλέμ.

Ραβέντι, τὸ (Φρμ.) راوند ραβένδ.

Ραγάς, ἡ (Ζλγ.) چاتلاق τσατλάκ, يارق γιαρήκ, اخدود ούχδούδ, § (Ι) شق σέκκ, فرجه φουρδζέ.

Ραγδαῖος, α, ον. شديد σεδίδ, سرت σέρτ. «βροχὴ —α شديد ياغور σεδὶδ γιαγμούρ, سجم كى ياغور σιδζὶμ κιπὶ γιαγμούρ, اپتياق ἰπτιάκ.

Ραγδαιότης, ἡ شدت σιδδέτ, سرتلك σερτλίκ.

Ράγδην, (Ἐπρ.) شديداً σεδίδεν.

Ραγίζω, (Μτβ.) چاتلاتمق τσατλατμάκ, يارمق γιαρμάκ, تفليل ا. τεφλὶλ ἰτ. § (ἀμτβ.) چاتلامق τσατλαμάκ. § (μτνμ.) يارلمق γιαρηλμάκ, تفلل-انفلال ا. τεφελλοὺλ-ἰνφιλιάλ ἰτ. «ἐρράγισεν ἡ καρδία μου جانم منكسر اولدى δζανὶμ μουνκεσὶρ ὀλδού.

Ράγισμα, τὸ چاتلاق τσατλάκ, يارق γιαρήκ, رخنه ρεχνέ, فلل φέλλ·

Ραγοειδής, ὁ (χιτὼν) (Ι) طبقه مشيميه ταπακάϊ μεσημιγέ.

Ραδίκι, τὸ (Βτ.) راديقيا ραδ... κια, هند χινδιπά.

Ραδινός, ή, όν, يومشق γιο... μουσάκ, كورك γκεβρέκ, كوشك κε... σέκ, لين λεΐν. § نازك ναζίκ, اينجه ἰ... δζέ.

Ράδιξ, ἡ (Βτ.) چاپ τσάπ, ... ναρίν, دال δάλ.

Ράδιος, α, ον, قولاى κολάϊ, ... σεχίλ. § (συγκρ.) ῥάων, ον (ὑπρθ.) ῥᾶστος, ον اسهل ἐσχέλ. «οὐ ῥάδιο... قولاى دكلدر κολάϊ δεγίλδιρ. § —ίω... (ἐπρ.) قولاى κολάϊ, سهولتله σουχο... λέτλε, اسهلا ἐσχέλεν, مشكلز μου... κίλδιρ.

Ῥᾳδιουργία, ἡ حيله χηλέ, ... φιτνέ, دسيسه δεσισὲ πλ. دسايس δε... σαΐς.

Ῥᾳδιουργικός, ή, όν, فتنه انكيز φιτνὲ-ἐνγκίζ, دسايسكار δεσαΐς-κιάρ... § —ῶς (ἐπρ.) دسيسه كارانه δεσισε... κιαρανέ.

Ῥᾳδιουργὸς, ον, حيله كار χηλέ... κιάρ, دسيسه كار δεσισεκιάρ, دساس δεσσάς.

Ῥᾳδιουργ(έω)ῶ, حيله و دسايس قورمق χηλὲ βὲ δεσαΐς κουρμάκ... دسيسه كارلق ا. δεσισεκιαρλὴκ ἰτ. ... ا. دسايس ἰμάλι δεσαΐς ἰτ. فتنه انكيز اولـ. φιτνὲ-ἐνγκὶζ ὀλ.

Ῥᾳθυμία, ἡ تنبللك τενπελλίκ, رخاوت ρεχαβέτ, اهمال ἰχμάλ, تكاسل τεκιασούλ, عدم غيرت ἀδέμι γαϊρέτ.

Ῥᾴθυμος, ον, اهمالجى ἰχμαλ...

ζή, تنبل τενπέλ, قیدسز καϊδσίζ, كسلان κεσλάν, متكاسل μουτεκιασίλ.
Ραθυμ(έω)ῶ, تنبل او τενπέλ ολ. | عدم تقید ἀδέμι τεκαγ-γιούδ ἰτ. | اهمال ἰχμάλ ἰτ. | تكاسل τεκια-σούλ ἰτ.
Ραιβός, ή, όν, اكری ἐγρί, چارپیق τσαρπίκ, معوج μουαββέδζ.
Ραιβοσκελής, ές, اكری بچاقلی ἐγρὶ πατζακλή, پاتیك πατίκ.
Ραιβ(όω)ῶ, اكریلتمك ἐγριλετμέκ.
Ραίνω, صاچمق σατσμάκ, سرپمك σερπμέκ, صولامق σουλατμάκ, | اسقا ... ἰτ. «— χρήματα» پاره صاچمق παρὰ σατσμάκ. [μιτράκ.
Ραιστήρ, ὁ چكیچ τσικίδζ, مطرق
Ρακενδύτης, ὁ καὶ **Ρακένδυτος, ον,** پزمورده πεζμουρδέ.
Ρακί, τὸ راقی ρακή, عرق ἀράκ.
Ρακίον, τὸ یامه γιαμέ.
Ρακοπωλεῖον, τὸ میخانه μεϊχανέ, قولتوق κολτούκ. § چاورهجی دكانی τσαβούραδζη δουκκιανή.
Ρακοπώλης, ὁ میخانهجی μεϊχανε-τζή, عرقفروش ἀρακφουρούς. § چاورهجی τσαβούραδζη.
Ράκος, τὸ پز پارچهسی πὲζ παρτσασή, یامه γιαμέ, اسكی پوسكی ἐσκὶ πουσκί, مزقه μιζκά, چاوره πατσαβούρα.
Ρακοφόρος, ὁ پزمورده πεζμουρδέ.
Ρακοφορ(έω)ῶ, اسكی پوسكی كیمك ἐσκὶ πουσκὶ γκιϊμέκ, | پزمورده او πεζμουρδὲ ὀλ.

Ρακ(όω)ῶ, پارچهلامق παρτσαλαμάκ,ییرتمق γιρτμάκ.
Ρακώδης, ες, پزمورده πεζμουρδέ.
Ρακώματα, τὰ اسكی پوسكی پارچهلری ἐσκὶ πουσκὶ παρτσαλαρή.
Ράκωσις, ἡ رثاثت ρεσασέτ.
Ράμμα, τὸ ایپلیك ἰπλίκ, رشته ρισ̄τέ. «ἀπὸ — ὡς βελόνι (πρμ.)» ایگنهدن ایپلیكه دك ἰγνεδὲν ἰπλιγὲ δέκ.
Ράμνος, ἡ (Βτ.) آق دیكن ἀκ διγέν. [κάρ.
Ράμφος, τὸ غاغا γαγά, منقار μιν-
Ραμφώδης, ες, منقاری μινκαρή.
Ρανίς, ἡ دامله δαμλά, قطره κατρά.
Ραντίζω, سرپمك σερπμέκ, رش | ترشیش ایت ρέσ̄-τερσ̄ὶς ἰτ. «— διὰ τοῦ στόματος» پوسكورتمك πουσκιουρτμέκ.
Ράντισμα, τὸ **—σμός,** ὁ καὶ **—σις,** ἡ سرپیش σερπίς, سرپمه σερπμέ, رش ρέσ̄, ترشیش τερσ̄ίς.
Ραντιστήριον, καὶ **Ράντιστρον,** τὸ صو سرپمكه مخصوص آلت σοὺ σερπμεγὲ μαχσοὺς ἀλέτ.
Ραντός, ή, όν, سرپلمش σερπιλμίς, مرشوش μερσ̄ούς.
Ράξ, ἡ دانه δανέ.
Ραπίζω, دكنكلتمك δεγνεκιλετμέκ, | ضرب ἀαρπ ἰτ. § توقات-شمار-سله τοκάτ-σαμάρ-σιλλὲ βουρμάκ. اورمق
Ράπισμα, τὸ καὶ **Ραπισμός,** ὁ ضرب δάρπ. § توقات τοκάτ, سله σιλλέ, شمار σαμάρ, لطمه λατμέ.
Ραπτεῖον, τὸ ترزی دكانی τερζὶ δουκκιανή.

Ράπτης, ὁ دیکمجی διχμεδζή, ترزی τερζί, خیاط χαγ-γιάτ.

Ραπτικός,ή,όν, خیاطی χαγγιατή. ‖ ἡ —ή (τέχνη) ترزیلک τερζιλίκ, خیاطت χηγγιατέτ. ‖ τὰ —κὰ دیکمه پاره‌سی διχμὲ παρασή, اجرت خیاطیه οὐδζρέτι χηγγιατιγέ, فاتوره φατούρα.

Ραπτός,ή,όν, دیکلمش διχιλμίς.

Ράπτρια, ترزی قادین τερζὶ καδίν, خیاطه χαγ-γιατέ. [γιάτ ἰτ.

Ράπτω, دیکمك διχμέκ,.ا خیاط χα-

Ράσον, τὸ خرقه χηρκά.

Ρασοφόρος, ὁ خرقه‌لی χηρκαλή.

Ραστώνη, ἡ قولایلق κολαϊλήκ, سهولت σουχουλέτ. ‖ لطف وکرم λοὺτφ οὐ κερέμ. [τοὺρπ γιαγή.

Ραφανέλαιον, τὸ طورب یاغی

Ραφανίς, ἡ (Βτν.) طورب τούρπ, فجل φουδζούλ. [δουκκιανή.

Ραφεῖον, τὸ ترزی دکانی τερζὶ

Ραφή, ἡ دیکیش διχίς, خیاطه χηγιατέ, درز δέρζ. ‖ دیکیش یری διχὶς γερί. ‖ (Ἀνατ.) خیاطه χηγγιατέ, درز δέρζ.

Ραφιδοθήκη, ἡ ایکنه‌دان ἰγνεδάν, ایره‌دان ἰπρεδάν.

Ραφίς, ἡ ایکنه ἰγνέ, ایره ἰπρέ.

Ράχεντρον,τὸ (Ι) آرقه کیکی ἀρκὰ γκεμιγί, اوکورغه ὀνουργά.

Ραχία, ἡ قیا καγιά.

Ραχιαλγία, ἡ (Ι) فقاری الم ἐλέμι φικαρή, شوکی الم ἐλέμι σεβκί.

Ράχις, ἡ آرقه ἀρκά, صرت σήρτ, ظهر ζάχρ πλ. ظهور ζουχούρ. ‖ (Ἀνατ.) شوك σέβκ, عود فقاری οὐμ ούδ[ι] φικαρί. « — ὄρους طاغ صیرتی δα[γ] σιρτή. « ῥάχιν μὲ ῥάχιν آرقه آرقه ἀρκὰ ἀρκά. « σηκώνει ἡ — του آرقه‌سی قالیندر ἀρκασὶ καλήνδιρ, آرقه‌سی قالدیرر ἀρκασὶ καλδιρίρ. « γυρίζω τὴν —ν μου روکردان او ρού-κερδὰν ὀλ.

Ραχιτιάζω, قریه علتنه مبتلا او. κουρπὰ ἰλλετινὲ μουπτελὰ ὀλ.

Ραχῖτις, ἡ (νόσος) (Ι) قریه علتی κούρπὰ ἰλλετί, کساحه κεσαχέ, [کسل] χέσλ.

Ραχιτικός,ή,όν, شوکی σεβκί, فقاری φικαρί. ‖ (Ι) مکسح μουκεσσέχ, ذوالرخیطس حسیل χασίλ, ζ-ούρ-ραχίτις.

Ραχνιά, ἡ اورمجك ὀρούμδζέκ.

Ραχοκόκκαλον, τὸ (Ἀνθρ.) شوك عظمی σέβκι ζάχρ, اوکورغه ὀνουργά.

Ράψις, ἡ καὶ **Ράψιμον,** τ[ὸ] دیکمه διχμέ, دیکیش διχίς, خیاطه χη[γ]γιατέ, درز δέρζ. « *βελόνη τοῦ ῥ[άψιματος]* دیکیش ایکنه‌سی διχὶς ἰγνεσ[ί]. « *μανθάνω ῥάψιμον* دیکیش اوکرنمك δ[ι]χὶς ὀγρενμέκ. [κιου[γί]]

Ραψῳδία, ἡ اشعار کوئی ἀσ᾽ά[ρ]

Ραψῳδός, ὁ اشعارکو ἀσ᾽ά᾽ρ-κιο[υ]

Ραψῳδ(έω)ῶ, [ا]شعاریکی سویلمك [ε]ιγκερὶν ἀσ᾽α᾽ρινὶ σοϊλεμέκ.

Ρέγξις, ἡ غطیط γατήτ.

Ρέγχω, خیرلدمق χηρηλδαμά[κ], غطیط ا. γατὴτ ἰτ.

Ρεβίθιον, τὸ Ἴδε Ροβίθιον.

Ρεῖθρον, τὸ جريان δζερεγιάν, اقندى ἀκηνδή. § يتاق γιατάκ, مجرا μεδζρά. «— τοῦ ποταμοῦ مجراى نهر μεδζράϊ νέχρ.

Ρέκτης, ὁ فاعل φαΐλ, عامل ἀμίλ, كارساز κιαρσάζ, كاركذار κιαρκιουζάρ.

Ρεμβάζω, Ἴδε Ρέμβομαι.

Ρεμβασμός, ὁ طالغنلق δαλγηνλήκ, تشتت ذهن τεσεττούτι ζίχν, استغراق ذهن ἰστιγράκι ζίχν.

Ρέμβομαι, ذهنى طالق ζιχνὶ δαλμάκ, تشتت ذهن ا. τεσεττούτι ζίχν ἰτ.

Ρεμβός,ή,όν, سرسرى σερσερή, آواره ἀβαρά.

Ρέμβω, آواره كزمك ἀβαρὰ γκεζμέκ. § Ἴδε Ρέμβομαι.

Ρεμβώδης, ες, طالغين δαλγήν, مستغرق ذهن μουστεγράκι ζίχν, اوهام و تخيلات صاحبى ἐβχὰμ βὲ τεχαγγιουλὰτ σαχηπή.

Ρεπάνι, τὸ (Βτ.) طورب τούρπ.

Ρεπανίδα, ἡ (Βτ.) بابر طوربى παὶρ τουρπού.

Ρέπω, اكلك ἐγμέκ, مائل او. μαΐλ ὀλ. ميل ا. μεῖλ ἰτ. تمائل ا. τεμαγιοὺλ ἰτ.

Ρετσίνα, Ἴδε Ρητίνη.

Ρεύγομαι, ككرمك γκεγιρμέκ.

Ρεῦμα,τὸ اقندى ἀκηνδή, جريان ما δζερεγιάνι μεά. § (ἐπὶ πραγμάτων) روش ρεβίς, حال χάλ. § (Ι) نزله νεζλέ. «τύχης — طالع روش ρεβίσι ταλή.

Ρευματίζομαι, فيضان ا. φεγεζὰν ἰτ. § يله دوچار او. γελὲ δουτσὰρ ὀλ.

Ρευματισμός, ὁ (Ι) يل γέλ, رثيه ρεσιγέ, ريح طيار ρίχι ταϊγιάρ.

Ρευματώδης,ες,(Ι) رثى ρεσγί.

Ρεῦσις, ἡ آقيش ἀκήσ, جريان δζερεγιάν, سيلان σεγελάν, دوكلش δόκιουλούς, دوكلمه δόκιουλμέ.

Ρευστός,ή,όν, (Φσ.) صويق σηβήκ, سيال σεγ-γιάλ, سائل σαΐλ, سياله σεγγιαλέ, مايع μαΐ', بخار πουχάρ. § **τὸ ρευστὸν** سيالت σεγγιαλέτ, مايعيت μαϊγέτ. «**τὸ ὕδωρ καὶ ὁ ἀὴρ εἶναι σώματα ρευστὰ** اب و هوا عناصر مايعه‌دندر ἂπ οὐ χαβὰ οὐνασίρι μαϊγεδένδιρ, «**τὸ ἠλεκτρικὸν —ν** سياله الكتريقيه σεγγιαλέϊ ἰλεκτρικηγέ. «**τὸ μαγνητικὸν —ὸν** سياله مقناطيسيه σεγγιαλέϊ μικνατισιγέ. «**τὰ ρευστὰ** مايعات μαϊγιάτ, سيالات σεγγιαλάτ.

Ρευστότης, ἡ (Φσ.) سياليت σεϊγιαλιγέτ, مايعيت μαϊγέτ.

Ρέψιμον, τὸ ككرمه γκεγιρμέ.

Ρέω, آقق ἀκμάκ, دوكلمك δόκιουλμέκ, جريان ا. δζερεγιὰν ἰτ. سيلان ا. σεγελὰν ἰτ. «**ὁ δεῖνα ποταμὸς ρέει πέριξ τῆς πόλεως** فلان نهر شهرك اطرافنده جريان ايدر φιλὰν νέχρ σεχρὶν ἐτραφινδὰ δζερεγιὰν ἰδέρ.

Ρῆγμα, τὸ يرتمه γιρτμά, يرتيق γιρτίκ, مزق μέζκ, مزقه μιζκά.

Ρήγνυμι καὶ **—ύω,** يرتمق γιρτμάκ, پارەلمق παραλαμάκ, شق ا.

σάκκ ἰτ. § قیرمق κηρμάκ, کسر و سکشت κέσρ οὐ σεκέστ ἰτ.

Ρηθείς, εἶσα. έν, مذکور μεζκιούρ, مرقوم μερκούμ, مزبور μεζπούρ, مومی الیه μουμὰ ἰλέϊχ, مشار الیه μουσάρουν ἰλέϊχ, مارالذکر μὰρ οὐζ-ζίκρ, مارالبیان μὰρ οὐλ-πεγιάν, سالف البیان σαλὶφ οὐλ-πεγιάν.

Ρῆμα, τὸ سوز σὸ'ζ, کلام κελιάμ, کلمه κελιμέ. § عباره ἰπαρέ. (Γρμ.) فعل φί'λ. «— *ἐνεργητικὸν* فعل معلوم φί'λι μαλιούμ. «— *παθητικὸν* فعل مجهول φί'λι μεδζχούλ. «— *μέσον* فعل مطاوعت φί'λι μουταβαάτ. «— *ὁμαλὸν* فعل سالم φί'λι σαλίμ, فعل قیاسی φί'λι κηγιασί. «— *ἀνώμαλον* فعل غیر قیاسی φί'λι γάϊρι κηγιασί. «— *μεταβατικὸν* فعل متعدی φί'λι μουτεαδδί, فعل وقوع φί'λι βακή'. «— *ἀμετάβατον* فعل غیر متعدی φί'λι γάϊρι μουτεαδδή. «— *οὐδέτερον* فعل لازم φί'λι λαζίμ. «— *πρωτότυπον* فعل مجرد φί'λι μούδζερρεδ. «— *ἀλληλοπαθὲς* فعل مشارکت φί'λι μουσαρεκέτ. «— *δυνητικὸν* فعل اقتداری φί'λι ἰκτιδαρί. «— *ἁπλοῦν* فعل بسیط φί'λι πεσίδ. «— *σύνθετον* فعل مرکب φί'λι μουρεκκέπ. «— *ἀποφατικὸν* فعل منفی φί'λι μενφί. «— *ἐπισπεύσεως* فعل تعجیل φί'λι τα'δζίλ.

Ρηματικός, ή, όν, (Γρμ.) فعلی φι'λί. «— ὸν *ὄνομα* اسم فعل ἴσμι φί'λ, اسم مصدر ἴσμι μασδάρ. «— ὸν *ἐπίθετον* صفت فعلیه σηφάτι φι'λιγέ.

Ρῆξις, ἡ قیرمه κηρμά, قیرلمه κηρηλμά, کسر و سکشت κέσρ οὐ σεκέστ, انکسار ἰνκισάρ, قطع κάτ', انقطاع ἰνκητά'. § یرتمه γιρτμά, یرتیق γιρτίκ. § (σνκδ.) نزاع νεζά' غاوغا γαβγά, منازعه μουναζαά. § (Νμ.) کسر و سکشت κέσρ οὐ σεκέστ, زور ζόρ, جبر δζέπρ. «— *σφραγῖδος* فك مهر φέκκι μουχούρ. « *κλοπὴ μετὰ ῥήξεως* کسر و سکشتله سرقت κέσρ οὐ σεκέστ ἰλὲ σιρκάτ. «*ἐπῆλθε — μεταξύ των* منازعه تشلردر μουναζαὰ ἰτμισλέρδιρ, بینلرنده برودت حاصل اولدی πεϊνλερινδὲ πουρουδὲτ χασὴλ ὀλδού.

Ρῆσις, ἡ تکلم τεκελλούμ, افاده ἰφαδέ, لقردی λακηρδή, نطق νούτκ. § امثال ἐμσάλ. § فقره φικρά, بند πένδ, عباره ἰπαρέ.

Ρῆσος, ὁ (Ζλγ.) وشق βασάκ.

Ρητινέλαιον, τὸ (Χημ.) رچینه یاغی ρετσίνα γιαγή. [ρετσίνα.

Ρητίνη, ἡ راتینج ρατίνδζ, رچینه

Ρητινίτης, ὁ **οἶνος,** رچینه شرابی ρετσίνα σαραπί.

Ρητιν(όω)ῶ. رچینه سورمك ρετσίνα σούρμέκ. [ναλη.

Ρητινώδης, ες, رچینه‌لی ρετσί-

Ρητόν, τὸ Ἴδε Ρητός.

Ρητορεία, ἡ خطابت χηταπέτ, نطق νούτκ. § بلاغت πελαγάτ, فصاحت φεσαχάτ. § علم بیان ἴλμι πεγιάν.

Ρητορεύω, ایراد نطق ا. ἰράδι νοὺτκ ἰτ.

Ρητορικός, ή, όν, (Φλγ.) علم

بيانى ἴλμι πεγιανί. § ἡ —ὴ (τέχνη) فن البيان ἴλμι οὐλ-πεγιάν, فن البديع φέννι πελαγέ, علم البديع ἴλμι οὐλ-πεδί'. «οἱ κανόνες τῆς —ῆς قواعد علم بيان καβαΐδι ἴλμι πεγιάν. «—ὸν ὕφος سبك خطبى σέπκι χατιπί. «σχήματα —κὰ صنايع بيانيه σαναγῖ πεγιανιγέ. «ὁ περὶ τὴν —κὴν καταγινόμενος بيانيون πεγιανιγιούν. «ὁ καθηγητὴς τῆς —ῆς علم بيان معلمى ἴλμι πεγιὰν μουαλλιμί. § —ῶς (ἐπρ.) خطيبوارى χατὶπ - βαρή, نطوقانه νουτουκανέ.

Ρητός, ή, όν, منقول μενκούλ, معين μουαγ-γέν, مخصوص μαχσούς, صريح σαρίχ, قطع κατί', واضح βαζήχ, مقرر μουκαρρέρ, اشكار ἀσικιάρ. «εἰς ρητὴν ἡμέραν يوم معينده γέβμι μουαγγενδέ. «ρητὴ διαταγὴ امر صريح ἔμρι σαρίχ. «κατὰ —ὴν διαταγὴν τῆς Α.Μ. τοῦ Σουλτάνου ذات حضرت تاجدريك ارادهٔ مخصوصه‌سى منطوقنجه ζάτι χαζρέτι ταδζδαρινὶν ἰραδέϊ μαχσουσεσὶ μεντουκήνδζε. «κατὰ —ὴν διαταγὴν τοῦ νόμου قوانينك احكام صريحه‌سى اقتضاسنجه καβανινὶν ἀχκιάμι σαριχασὴ ἰκτιζασίνδζε. § (οὐσ.) τὸ ρητὸν فقره φικρά, بند πένδ, عباره ἰπαρέ. «ρητὰ τῆς Ἁγίας Γραφῆς كتاب مقدس فقراتى φικράτι κιτάπι μουκαδδές. § —ῶς (ἐπρ.) قطعيا καττίεν, صراحة σαράχατεν, مصرحا μουσαρράχεν, اشكارا ἀσικιάρεν, مواضحا μουβαζζάχεν. § آديله ἀδὶ ἰλέ, اسميله ἰσμὶ ἰλέ, اسم و رسميله ἴσμ οὐ ρεσμὶ ἰλέ.

Ρήτρα, ἡ (Νμ.) شرط σάρτ πλ. شروط σουρούτ. § (Ἐκκλ.) فتوا φετβὰ πλ. فتاوى φεταβή. «ποινικὴ — جزا نذر νέζρ, تضمينات شرطى ταζμινὰτ σαρτί, تغريمى شرط σάρτι ταγριμί.

Ρήτωρ, ὁ خطيب χατὶπ πλ. خطبا χουτεπά, نطوق νουτούκ. «—εὔγλωττος فصيح البيان خطيب χατίπι φεσὴχ οὐλ-πεγιάν. [βὰ ἐμινί.

Ρητροφύλαξ, ὁ فتوا امينى φετ-

Ρηχός, ὁ درين اولميان δερὶν ὀλμαγιάν, صيغ σήγ. [ὀτού.

Ρίγανη, ἡ كويكو اوتى γκιöϊγκιöὺ

Ρῖγος, τὸ ديترمه δετιρεμέ, رعشه ρασά, ارتعاش ἰρτιάς, عروا οὐρεβά. «τὸ — τοῦ πυρετοῦ صيتمه ديترمه‌سى σητμὰ δετιρεμεσί, عروا οὐρεβά.

Ριγ(έω ἢ όω)ῶ, ديترمك δετιρεμέκ, ارتعاش ا. ἰρτιὰς ἰτ. «ὁ ριγῶν مرتعش μουρτεΐς.

Ριγηλός, όν, ارتعاش آميز ἰρτιὰς-ἀμίζ.

Ριγώδης, ες, جليدى δζελιδί. «— πυρετὸς حماى جليديه χουμμαῖ δζελιδιγέ.

Ρίγωσις, ἡ اعضا سكرمه‌سى ἀζὰ σεκιρμεσί, طمور τουμούρ.

Ρίζα, ἡ كوك κιö'κ, اصل ἄσηλ, بيخ πίχ, عرق ἤρκ. § (Γρμ.) اصل ἄσηλ, مشتاق منه μουστάκουν μίνιχι. § (Μθμ.) جذر δζέζρ. «ἡ — τοῦ ρήματος اصل فعل ἄσηλ φί'λ. «— τετραγωνικὴ جذر مربع δζέζρι μουρεππά.

«— τοῦ δένδρου آغاجك كوكى ἀγα-δζῆν κιόκιού, اصل شجر ἄσλι σέδζρ. «ριζηδὸν (ἐπρ.) كوكندن κιόκιουνδέν, اساسا ἐσάσεν, ديبندن διπινδέν, بسبتون πίσπουτούν, كليا κιούλλιγεν.

Ριζάριον, τὸ كوك بويا κι'όκ πογιά.

Ριζικός,ή,όν, اصل ἀσλή, اساسى ἐσασή, ذاتى ζατί. § جذرى δζεζρί «—ὸν γράμμα اصل حرف χάρφι ἀσλή πλ. حروف اصليه χουρούφι ἀσλιγέ. § τὸ —κὸν (κν.) بخت πάχτ, قسمت κησμέτ, طالع ταλή'.

Ριζοβολ(έω)ῶ, تأصل ا. τεεσοὺλ ἰτ. اغراق ا. ἰγρὰκ ἰτ.

Ριζοβόλησις, ἡ تأصل τεεσούλ, اغراق ἰγράκ.

Ριζόγαλον, τὸ صودلو σούδλού.

Ριζοσπάστης, ὁ اصلاحات وتبديلات اساسيه طرفدارى ἰσλαχὰτ βὲ τεπδιλάτι ἐσασιγὲ ταραφδαρί.

Ριζοτομ(έω)ῶ, كوكلرى تميزلمك κιόκλερὶ τεμιζλεμέκ. § كوكلرى قوپارمق κιόκλερὶ κοπαρμάκ, قلع ا. κάλ' ἰτ. [γεγέν.

Ριζοφάγος, ὁ كوك يين κιό'κ

Ριζοφυής, ές, كوك صالان κιό'κ σαλάν.

Ριζ(όω)ῶ, كوكلشديرمك κιόκλεσδιρμέκ, طوتديرمق τουτδουρμάκ, ديكمك δικμέκ, كوك طالق κιό'κ δαλ.ιάκ. § (μτφ.) يرلشمك γερλεσμέκ, تأسيس ا. τεεσὶς ἰτ. § تأصل ا. τεεσοὺλ ἰτ. اغراق ا. ἰγρὰκ ἰτ. طوتمق τουτμάκ.

ΙΡζωμα, τὸ καὶ **Ρίζωσις,** ἡ كوكلشمه κιόκλεσμέ, توصل τεβεσούλ. § اساس ἐσάς.

Ρικνός, ή, ὸν καὶ **Ρικνώδης,** ες, بوروشوق πουρουσούκ.

Ρικνότης, ἡ بوروشقلق πουρουσουκλούκ.

Ρίμμα, ἡ رمى ρεμί.

Ριναγωγ(έω)ῶ, بوروندن چكمك πουρουνδὰν τσεκμέκ.

Ριναλγία, ἡ (Ι) الم انف ἐλέμι ἔνφ.

Ρινεγχύτης, ὁ (Ι) مزرقة انف μεζρεκέϊ ἔνφ, بورون شرينقهسى πουροὺν σιρίνκασι.

Ρινέμφραξις, ἡ (Ι) انسداد مناخر ἰνσιδάδι μεναχήρ.

Ρίνη, ἡ اكه ἐγέ, ليمه λίμα, صيقل σαϊκάλ. § (Ζλγ.) كدى باليغى κεδὶ πχληγή.

Ρινηλατ(έω)ῶ, سامه ايله تحرى ا. σαμὲ ἰλὲ τεχαρρὶ ἰτ.

Ρινητής, ὁ اكهجى ἐγεδζή.

Ρινίζω, اكهلك ἐγελεμέκ.

Ρίνισμα, τὸ اكهله ἐγελεμέ. § (πλ.) τὰ ρινίσματα اكندى ἐγινδί.

Ρινόκερως, ὁ (Ζλγ.) كركدان κερκεδάν.

Ρινόμακτρον, τὸ منديل μενδίλ. «— τῆς ρινὸς بورون منديلى πουροὺν μενδιλί. «— τῆς χειρὸς ال منديلى ἔλ μενδιλί.

Ριπή, ἡ شدت σιδδέτ. § رمى ρεμί طرفة العين ἀτίμ.. «—ὀφθαλμοῦ طرفة العين

ταρφὲτ οὐλ-ἄϊν. «*ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ* آنسزین ἄνσιζίν, پادذن πάδζίν.

Ριπίδιον, τὸ يلپازه γελπαζέ.

Ριπίζω, هوالندیرمق χαβαλανδιρμάκ, يلپازه ايله هوا ويرمك γελπαζὲ ἰλὲ χαβὰ βιρμέκ.

Ριπτασμός, ὁ تملل τεμελλούλ, اضطراب ἰζτιράπ, قلق καλέκ.

Ρίπτω, آتمق ἀτμάκ, .ا القا ἰπὰ' ἰτ. .ا رمی-القا-انداخت ρεμί-ἰλκὰ-ἐνδάχτ ἰτ. «— *κάτω* آشاغی آتمق ἀσαγὴ ἀτμάκ, .ا طرح-اسقاط ἰσκὰτ ἰτ. «— *πλοῖον εἰς τὴν θάλασσαν* كيي دكيزه γκεμιγὶ δενιζὲ ἐνδιρμέκ.«— *τὸ σφάλμα εἰς ἄλλον* .ا عزو تهمت ἄζβι τοχμὲτ ἰτ. « — *τὰ χαρτία* كاغد قومق κιαγὰτ κομάκ. «— *εἰς τὸν ἀέρα* هوايه-بوشه آتمق χαβαγιὰ-ποσὰ ἀτμάκ.«*ἐρρίφθη ὁ κύβος* اولورسه ني نه ὀλούρσα ὀλσούν, پادپاد جي νὲ ὀλούρσα ὀλσούν, πὰδ-ἀ-πάδ. [γιαγή.

Ριτσινόλαδον, τὸ هند ياغى χὶνδ

Ρίς, ἡ بورون πουρούν, انف ἔνφ, ἀνφ πλ. انوف οὐνούφ, بيني πινί.

Ρίψ, ἡ قفس καφάς. ꙁ حصير χασήρ.

Ρίψιμον. τὸ καὶ **Ρίψις,** ἡ آتيش ἀτίς, رمی ρεμί, القا ἰλκά, انداخت ἐνδάχτ.

Ριψοκινδυνεύω, كندی نفسنی تهلكه‌یه دوشورمك κενδὶ νεφσινὶ τεχλικεγὲ δουσουρμέκ,.ا اخلال ἰνχιλὰλ ἰτ.

Ριψοκίνδυνος, ον, مهلك μουχλίκ, متهور μουτεχαββίρ, متجاسر μουτεδζασσίρ.

Ριάς, ἡ (Ι) يانيق ملقى γιανὶκ ἰλλετί.

Ροβίθιον, τὸ نخود νοχούδ.

Ρογχάζω, خيرلدامق χηρηλδαμάκ, .ا غطيط γατὴτ ἰτ.

Ρογχασμός, ὁ καὶ **Ρόγχος,** ὁ خيرلدی χηρηλδή, غطيط γατήτ.

Ροδακινέα, ἡ (Βτ.) شفتالی آغاجی σεφταλὴ ἀγαδζή.

Ροδάκινον, τὸ (Βτ.) شفتالی σεφταλή.

Ροδαλθαία, ἡ (Βτ.) كل حطمی γκιοὺλ χατμί. [κρίκ.

Ροδάνι, τὸ (Βτ.) چيقريق τσι-

Ροδέλαιον, τὸ كل ياغی γκιοὺλ γιαγή.

Ροδέα καὶ **Ροδῆ,** ἡ (Βτ.) كل آغاجی γκιοὺλ ἀγαδζή.

Ρόδειος, ον, كللی γκιοὺλλού, كل رنك γκιοὺλ ρένκι.

Ρόδι, τὸ (Βτ.) نار νάρ.

Ροδιά, ἡ (Βτ.) نار آغاجی νὰρ ἀγαδζή.

Ροδίζω, كله بكرمك γκιοὺλὲ πενζεμέκ. ꙁ كل رنكلی او. γκιοὺλ ρενκλὶ ὀλ.

Ρόδινος, η, ον, كلدن ياپلمش γκιοὺλδὲν γιαπιλμίς, كللی γκιοὺλού.

Ροδῖτις, ἡ (σταφυλὴ) رخ انكور ρούχ ἐνγκιούρ.

Ροδίτης, ὁ (οἶνος) كل شرابی γκιοὺλ σαραπί.

Ροδοβαφής,ές, كل رنكندن بويانمش γκιοὺλ ρενκινδὲν πογιανμίς.

Ροδοδάκτυλος, ἡ قرمزى بامقل κηρμηζὴ πάρμακλή.

Ροδοδάφνη, ἡ (Βτ.) كل دفنه‌سى γκιοὺλ δεφνεσί, زقوم آغاجى ζακκούμ ἀγαδζή. [δάν.

Ροδοδοχεῖον, τὸ كلدان γκιοὺλ-

Ροδοζάχαρις, ἡ كلبشكر γκιοὺλ-πε-σεκέρ.

Ροδοκόκκινος, ον, كل كبى قرمزى γκιοὺλ κιπὶ κηρμηζή, كل رنك γκιοὺλ ρένκι. [παλή.

Ροδόμελι, τὸ كل بالى γκιοὺλ

Ροδόμηλον, τὸ الما طاتليسى ἐλμὰ τατλησή.

Ρόδον, τὸ (Βτ.) كل γκιούλ, ورد βέρδ πλ. وراد βεράδ. «*κάλυξ ῥόδου* كل غنچه‌سى γκιοὺλ γανδζασί. «*ἡ ἐποχὴ τῶν ῥόδων* كل موسم μεβσίμι γκιούλ. «*λευκὸν* — وان كلى βὰν γκιουλιού. «*κίτρινον* — صارى كل σαρὶ γκιούλ. «*φύλλον ῥόδου* كلبرك γκιοὺλ-πέρκ. «*συλλογὴ ῥόδων* كلچين γκιοὺλ-πίν. «*ἀνθοδέσμη ἐκ ῥόδων* كلدسته γκιοὺλδεστέ.

Ροδόξειδον, τὸ كل سركه‌سى γκιοὺλ σιρκεσί.

Ροδοπάρειος, ον, كل رخسار γκιοὺλ-ρουχσάρ, كل رخ γκιοὺλ-ρούχ.

Ροδοπρόσωπος, ον, كل چهره γκιοὺλ τσεχρέ. كل روى γκιοὺλ ρουΐ.

Ροδοσάκχαρ, τὸ كلبشكر γκιοὺλ πε-σεκέρ.

Ροδόσταγμα, τὸ كل صويى γκιοὺλ σουγιού, كلاب γκιουλάπ.

Ροδοστεφής, ές, كلفشان γκιοὺλ-φεσάν.

Ροδόχρους, ουν, كل رنكى γκιοὺλ ρενκί, آل ἄλ, كلكون γκιοὺλ-γκέβν, كلفام γκιοὺλ-λάμ.

Ροδών, ὁ كلستان γκιουλιστάν, كلزار γκιοὺλ-ζάρ, كلشن γκιοὺλ-σέν.

Ροδωνία, ἡ (Βτ.) كل آغاجى γκιοὺλ ἀγαδζή.

Ροδωπός, όν, وردى βερδί.

Ρόζος, ὁ بوداق πουδάκ.

Ροή, ἡ سيلان σεγελάν, آقندى ἀκηνδή.

Ροιάς, ἡ (Βτν.) نار آغاجى νὰρ ἀγαδζή. § (ὁ καρπὸς) نار νάρ.

Ρόκα, ἡ (Ἐργ.) اوركه ὀρεκέ § (Βτ.) روقه ρόκα.

Ροκάνιον, τὸ (Ἐργ.) رنده ρενδέ

Ροκανίδιον, τὸ يونقه γιονκά.

Ροκανίζω, رنده‌لمك ρενδελεμέκ, رنده‌دن كچيرمك ρενδεδὲν γκετσιρμέκ, كورمك γκευιρμέκ. [λεμέ

Ροκάνισμα, τὸ رنده‌له ρενδε

Ροκανιστής, ὁ رنده‌جى ρενδεδζή

Ροκέτον, τὸ فيسنك φισένκ.

Ροκοκέφαλον, τὸ اوركه تپه‌سى ὀρεκὲ τεπεσί.

Ρομβοειδής, ές, معين الشكل μαΐν ὑσ-σέκλ. § τὸ —ές (Μθμ.) شبيه معين σεπίχι μαΐν. § —ῶς (ἐπρ.) فريلداق φιριλδάκ.

Ρόμβος, ὁ (Παιγν.) توپاچ τοπάτς. § (Μθμ.) معين μαΐν, باقلاوا شكلى بجمى πακλαβὰ σεκλπιτζιμί.

Ρομφαία, ἡ قليج ايلى ἐνλὶ κιλίδζ, سيف σεΐφ, تيغ τίγ, شمشير σεμσίρ, حسام ουσάμ. [μάκ.

Ροπαλίζω, چوماقلامق τσομακλα-

Ρόπαλον, τὸ طوپوز τοπούζ, چوماق τσομάκ, دبوس δεπ̃πούς, كرز κιούρζ. «— τῆς θύρας طوقاق οκμάκ. [πουσδάρ.

Ροπαλοφόρος, ὁ دبوسدار δεπ̃-

Ροπή, ἡ ميل μεΐλ, مائل μαΐλ, ميلان μεγελάν, ركون ρουκιούν, سوق σὸκ. § تأثير τεεσίρ. ‖ آن ἄν, دم δέμ. «ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ آنده ἀνδέ, آن و ἄνὶ βαχηδέ. «ἔχω ῥοπὴν πρός بر شئيه ميلى او. πὶρ σεγὲ μεϊλὶ ὀλ.

Ρόπτρον, τὸ طوپوز τοπούζ. ‖ قپو حلقه καπού χαλκασή, طوقاق τοκμάκ.

Ρουβίνιον, τὸ ياقوت γιακούτ.

Ροῦς, ὁ آقندى ἀκηνδή, جريان τζερεγιάν, سيلان σεγελάν. ‖ روش ρεβίς ‖ مجرا μεδζρά. «ὁ — τοῦ ποταμοῦ مجراى نهر μεδζράϊ νέχρ. «ὁ φυσικὸς — τῶν πραγμάτων روش طبيعى ρεβίσι ταπ̃ίϊ χάλ. «ἀκολουθῶ τὸν ῥοῦν τῶν περιστάσεων روش حاله كوره معامله ρεβίσι χαλλὲ γκιόρε μουαμελὲ ἰτ. «ὅλα τῷ ἦλθον κατὰ ῥοῦν هر شى مرادنجه اولدى χὲρ σεϊ μουραδίνδζε ὀλδού. ‖ (Βτ.) سم σουμμάκ. [πέλ'.

Ρόφημα, τὸ يوتمه γιουτμά, بلع

Ρόφησις, ἡ بلع πέλ'.

Ροφητικός, ή, όν, بلعى πελί'.

Ροφητός, ή, όν, يوتلمش γιουτουλμούς, مبلوع μεπ̃λού'. «—ὸν αὐγὸν رفدان يومورطه ρεφεδὰν γιουμουρτά.

Ροφ (έω) ῶ, يوتمق γιουτμάκ, صورومق σουρουμάκ, ايچمك ἰτσμέκ, بلع ا. πὲλ' ἰτ. ابتلاع ا. ἰπτιλά' ἰτ.

Ροχαλητόν, τὸ خيرلدى χηρηλδή, غطيط γατήτ.

Ροχαλίζω, خيرلامق χηρλαμάκ, خيرلدامق χηρηλδαμάκ, غطيط ا. γατὴτ ἰτ.

Ρόχαλον, τὸ توكوروك τὸκιὸυρὸύκ.

Ρόχθος, ὁ زمزمه امواج ζεμζεμέϊ ἐμβάδζ.

Ροών, ὁ نارلق ναρλήκ.

Ρυάκιον, τὸ درهجك δερεδζίκ, كوچك چاى κιουτσοὺκ τσάϊ.

Ρύαξ, ὁ دره δερέ, اوفاق چاى οὐφὰκ τσάϊ.

Ρυάς, ἡ (Ι) تدمع τεδεμμού.

Ρύγχος, τὸ بورون πουρούν, غاغا γαγά, منقار μινκάρ. [οὐνού.

Ρυζάλευρον, τὸ پرنج اونى πιρὶνδζ

Ρύζι, τὸ پرنج πιρίνδζ.

Ρυζόγαλον, τὸ سودلاج σουδλάδζ

Ρυθμίζω, وزن ويرمك βέζν βιρμέκ, هوا و آهنك ويرمك χαβὰ βὲ ἀχὲνκ βιρμέκ, موازنه ا. μουβαζανὲ ἰτ. ‖ تنظيم و ترتيب ا. τανζὶμ βὲ τερτὶπ ἰτ.

Ρυθμικός, ή, όν, موازنلى μουβαζανελή, معتدل μουτεδίλ, مطرد μουτταρίδ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) آهنكله ἀ-

χένκλε. «ὁ — τύπος موزون μεβζούν.

Ρύθμισις, ἡ موازنه μουβαζανέ. § تنظيم و ترتيب τανζὶμ οὐ τερτίπ.

Ρυθμιστής, ὁ موازنه جى μουβαζενεδζή. § تنظيم و ترتيب ايديجى τανζὶμ οὐ τερτὶπ ἰδιδζή.

Ρυθμός, ὁ موزون حركت μεβζοὺν χαρεκέτ, اصول οὐσοὺλ, نظم νάζμ, وزن βέζν, آهنك ἀχένκ, سلاست σελασέτ. § موازنه μουβαζανέ, اعتدال ἰτιδάλ, اطراد ἰττιράδ. § مناسبت μουνασεπέτ, تناسب τενασούπ. § ترتيب و تنظيم τερτὶπ οὐ τανζίμ.

Ρυθρινάρι, τὸ (Ζλγ.) مرجان باليغى μερζὰν παληγή.

Ρυκάνη, ἡ (Ἐργ.) رنده ρενδέ.

Ρυκανίζω, رنده لمك ρενδελεμέκ.

Ρύμη, ἡ شدت σιδδέτ. § (μτφ.) يول γιόλ, سوقاق σοκάκ, محله μαχαλλέ. § صره σηρά.

Ρυμός, ὁ آرابه اوقى ἀραπὰ ὀκού, اوق ὄκ.

Ρυμοτομία, ἡ تقسيمات τακσιμάτ, استقامت ἰστικαμέτ.

Ρυμοτομ(έω)ῶ, يوللر آچمق γιολλὰρ ἀτσμάκ, محلهلره تقسيم ا. μαχαλλατὰ τακσὶμ ἰτ. استقامت ويرمك ἰστικαμὲτ βιρμέκ.

Ρυμουλκία, ἡ كيمى ايله چكلمسى γκεμινὶν ἰπλὲ τσεκιλμεσί, يدكه چكمه γεδὲκ τσεκμέ.

Ρυμουλκός, ὁ كمى چكمكه مخصوص واپور γκεμὶ τσεκμεγὲ μαχσοὺς βαπόρ, يدك واپور γεδὲκ βαπόρ, [illegible] ριμουρκέρ.

Ρυμουλκ(έω)ῶ, يدك چكمك γεδὲκ τσεκμέκ, كمى چكمك γκεμὶ [illegible] κμέκ.

Ρύομαι, كيرى چكمك γκερὶ τσεκμέκ, منع ا. μὲν' ἰτ. § تخليص ا. [illegible] χλὶς ἰτ.

Ρυπαίνω, پيسلتمك πισλετμέ[k], تلويث ا. τελβὶς ἰτ. § (μτφ.) [illegible] ناموس ا. ἰχλάλι ναμοὺς ἰτ.

Ρύπανσις, ἡ تلويث τελβίς.

Ρυπαρία, ἡ καὶ **Ρυπαρότης** پيسلك πισλίκ, مردارلق μουρδαρλ[ὶκ], نجاست νεδζασέτ.

Ρυπαρογράφος, ὁ [illegible] رسامى محررى μελεββεσὰτ ρεσσαμὶ-[μου]χαρριρί.

Ρυπαρός,ά,όν, پيس πίς, [مردار] μουρδάρ, نجاستلى νεδζασετλή, [illegible] μουδεννίς.

Ρυπαρώδης,ες, پيس πίς, [مردار] μουρδάρ.

Ρύπος, ὁ پيسلك πισλίκ, [مردارلق] μουρδαρλήκ, نجاست νεδζασέτ.

Ρύπτω, تميزلمك τεμιζλεμέκ.

Ρυπώδης, ες, مردار μουρδ[άρ].

Ρύπωσις, ἡ تلويث τελβίς.

Ρύσις, ἡ سيلان σεγελάν. § [illegible] χαλάς, سلامت σελαμέτ.

Ρύστης, ὁ ناجى ναδζή, [illegible] νεδζαπὲτ-παχσά.

Ρύσωσις, ἡ بوروشيقلق πουρ[ου]σουκλούκ.

υτήρ, ὁ دیزکین διζγκίν. «ἀπὸ
ῆρος دیزکین طولو δολοὺ διζγκίν.
υτιδ(όω)ῶ, بوروشدیرمق πουρ-
σδουρμάκ. ‖ (μσ. αὐτπθ.) بوروشمق
ρουσμάκ. [ρουσμούς.
υτιδώδης, ες, بوروشمش που-
υτίδωσις, ἡ بوروشمه πουρουσμά.
υτίς, ἡ بوروشقلق πουρουσου-
λούκ.
ῶ, τὸ (ἄκλ. Γρμ.) رو ρό. اشبو
(ρ) حرفك اسمی
ωγαλέος, ον, یرتیق γιρτίκ,
ـ σεκεστέ.
ώγα, ἡ (τοῦ σταφυλιοῦ) اوزوم
دانه ούζούμ δανεσί. ‖ (τοῦ βυζί-
مه مه دکه‌سی μεμὲ δουγμεσί, امزك
ὲ έμζεγί, امجك باشی έμδζὲκ πασή.
ωγμή, ἡ καὶ **Ρωγμός,** ὁ قیا
یاریغی καγιὰ γιαρηγή, یاریق γιαρήκ.
ώδι, τὸ (Βτ.) نار νάρ.
ωδιά, ἡ (Βτ.) نار آغاجی νὰρ ά-
δζή.
ώθων, ὁ بورون دلیکی πουροὺν δε-
λί, مخر μενχὰρ πλ. مناخر μεναχήρ.
ωθωνίζω, .ا حم حم χὲμ χέμ ἰτ.
ωμαλέος, α. ον, قوتلی κουβ-
βετλή, قوی البنیه κάββη οὺλ-πενιγέ,
εδζί', توانا τουβανά, تندرست
τουνδ-ρούστ, دنج δίνδζ.

Ρωμαλεότης, ἡ قوت κουββέτ,
دنجلك δινδζλίκ.
Ρώμη, ἡ قوت κουββέτ, شجاعت
σεδζαάτ, تندستی τουνδ-ρουστή.
Ρώννυμι καὶ **—ύω,** قوتلندیرمك
κουββετλενδιρμέκ, .ا تقویه τακ-
βιγὲ ἰτ. ‖ (μσ.) قوتلنمك κουββετ-
λενμέκ, .ا تقوی τεκαββὴ ἰτ. ‖ اقتداری
.او ἰκτιδαρὴ ὀλ. .او مقتدر μουκτε-
δὶρ ὀλ. «*ἔρρωσο!* صاغ اول σὰγ ὄλ.
«*ἐρρωμένος* تندرست τουνδ-ρούστ,
توانا τουβανά, صاغ و سالم σὰγ οὐ
σαλίμ.
Ρῶξ, ὁ قیا یاریغی καγιὰ γιαρηγή. ‖
اوزوم دانه‌سی ούζούμ δανεσί.
Ρωπογράφος, ὁ اویونجاق رسامی
ὀγιουνδζὰκ ρεσσαμί.
Ρωποπερπερήθρα, ἡ لقلقیات
λακλακηγιάτ.
Ρωποπωλεῖον, τὸ خوردواتجی
دكانی χουρδεβατδζὴ δουκκιανή.
Ρωποπώλης, ὁ عطار ἀτάρ,
خوردواتجی χουρδεβατδζή, خورده
فروش χουρδὲ-φουρούς.
Ρῶπος, ὁ خوردوات χουρδεβάτ,
عطاریه ἀταριγέ. [καββή.
Ρῶσις, ἡ تقویه τακβιγέ, تقوی τε-
Ρωστικός, ή, όν, قوتلندیریجی
κουββετλενδιριδζί; مقوی μουκαββή.

Σ

Σ, σ, سيغما σίγμα, «سيغما» اشبو تسميه اولنان حرف القبای رومينك اون سكزنجی حرفی اولوب س كبی تلفظ اولنور.

Σ′, σ′, (Ἀρθμ.) ايكی يوز ἰκὶ γιούζ. § ايكی يوزنجی ἰκὶ γιουζουνδζού.

‚Σ, ‚σ, ايكی يوز بيك ἰκὶ γιοὺζ πίν. § ايكی يوز بيكنجی ἰκὶ γιοὺζ πινινδζή.

Σάβανον, τὸ كفن κεφέν.

Σαβάνωμα, τὸ كفنلمه κεφενλεμέ, تكفين τεκφίν.

Σαβανώνω, كفنلمك κεφενλεμέκ, تكفين ا. τεκφὶν ἰτ.

Σαβανωτής, ὁ تكفين ايدیجی τεκφὶν ἰδιδζί.

Σάββατον, τὸ جمعه ايرتسی δζουμαά' ἐρτεσί, يوم السبت γέβμ οὐσσεπέτ.

Σαβούρα, ἡ (Ντκ.) صفره σαφρά, صابوره σαπούρα. [σαφραλαμά.

Σαβούρωμα, τὸ (Ντκ.) صفرهلمه

Σαβουρώνω, (Ντκ.) صفره آلمق σαφρὰ ἀλμάκ, صفره قومق σαφρὰ κομάκ.

Σαγὴ ἢ Σάγη, ἡ پالان παλάν, سمر σεμέρ.

Σαγηνεία, ἡ (Ἠθ.) مكر و حيله ايله جلب μὲκρ οὐ χηλὲ ἰλὲ δζέλπ.

Σαγηνεύω, (Ἠθ.) مكر و حيله ايله جلب ا. μὲκρ οὐ χηλὲ ἰλὲ δζέλπ… دام حيله طوتق δάμι χηλεγὲ τουτ…

Σαγήνη, ἡ ἐἲ بيوك آغ πόυγιοὺκ… § (ἠθ.) دوزاق δουζάκ, حيله χηλέ…

Σαγιάκι, τὸ شياق σαγιάκ.

Σάγισμα, τὸ καὶ **Σάγιστρ…** τὸ اكر اورتسی ἐγὲρ ὀρτουσού, … χασέ, غاشيه γασιγέ.

Σαγίττα, ἡ Ἴδε Βέλος. § ἡ … τοῦ ὑφαντοῦ (ἐργ.) مكيك μεκίκ, … μεκιούκ.

Σαγιττεία, ἡ καὶ **—τευμα,** اوق آتمی ὂκ ἀτημή, اوق اوروشی … βουρουσού.

Σαγιττεύω, اوق آتق ὂκ ἀτ… رمی سهام ا. ρέμι̇ σιχὰμ ἰτ.

Σαγιττοθήκη, ἡ محفظهسی … ὂκ μαχφαζασή, تيردان τιρ-δάν, … τιρ-κές.

Σάγμα, τὸ سمر σεμέρ.

Σαγμάριον, τὸ سمرجك σεμ… δζίκ.

Σαγματοποιὸς καὶ **—πώλη…** ὁ سمرجی σεμερδζή.

Σαγματ(όω)ῶ, سمر قومق … μὲρ κομάκ.

Σάγος, ὁ (Στρ.) قاپوت καπ…

Σαθρός, ή, όν, قيريق κηρ…

یوز πὸζούκ. ‖ چوروك τσουρούκ,
چو τσουρουμούς, متعن μουτε-
ν. ‖ (μτφ.) واهی βαχή, فاسد φα-
باطل πατήλ. «σαθραὶ ἰδέαι
افكار ἐφκιάρὶ πατηλέ. «σαθρὸν
ὅμημα بنا چوروك τσουρούκ
. «σαθρὸν ἐπιχείρημα ادعای
ἰδδιάϊ βαχηγέ. ‖ —ῶς (ἐπρ.)
چو τσουρούκδζε. ‖ باطلانه πα-
νέ.

θρότης, ἡ چوروكلك τσουρού-
ι, تعفن τεαφφούν. ‖ (μτφ.)
اهمال ἐχεμμιγέτσιζλίκ, بطلان πού-
.

θρ(όω)ῶ, چوروتمق τσουρούτ-
بوزمق πὸζμάκ.

ίνω, قوروغی صاللامق κουϊρου-
σαλλαμάκ, یالتقلامق γιαλτα-
μάκ.

κκίον, τὸ كيسه‌جك κισεδζίκ,
τσουβάλ, طوربه τορπά.

κκοπήρα, ἡ حرار χαράρ.

κκοράφα, ἡ چوالدیز τσουβαλ-

κκος, ὁ (φόρεμα) خرقه χηρ-
دلق δέλκ, ساقو σάκο. ‖ چانطه
τα, چوال τσουβάλ, طوربه τορ-
ὁ ταχυδρομικὸς— پوسته‌چانطه‌سی
طو-πόστα τσάντασὴ-τορπασή.

κκουλιάζω, پوروشمق πού-
άκ, بوطلك πὸτ γκελμέκ.

κκούλιον, τὸ كيسه κισέ.

κχαρις, ἡ شكر σεκέρ, سكر
ρ.

Σακχαροποίησις, ἡ شكرلتمه σεκερλετμέ, تسكير τεσκίρ.

Σακχαροποιητός,ή,όν, شكرلی σεκερλή, مسكر μουσεκκέρ.

Σακχάρινος, η, ον, سكری σου-
κερή. [κερή.

Σακχαροειδής, ές, سكری σου-

Σακχαροκάλαμον, τὸ شكر قامشی σεκέρ καμισί.

Σακχαρόμετρον, τὸ مقياس سكری μικγιάσι σουκερή.

Σακχαρ(όω)ῶ, شكره تحويل ا. σεκερὲ ταχβὶλ ἰτ. تسكير ا. τεσκὶρ ἰτ.

Σαλαμάνδρα, ἡ (Ζλγ.) سمندر σεμενδέρ.

Σαλαμούρα, ἡ صالاموره σαλα-
μούρα. [παληγή.

Σαλάχι, τὸ (Ζλ.) كدی باليغی κεδὶ

Σάλευμα, τὸ قيملدتمه κημηλδατ-
μά, حركت χαρεκέτ. ‖ قيملدنمه κημηλ-
δανμά.

Σαλεύω, (Μτβ.) صاللاندیرمق σαλ-
λανδηρμάκ, قيملدتمق κημηλδατμάκ,
حركت ايتديرمك χαρεκὲτ ἰτδιρμέκ. ‖
(ἀμτ.) صاللانمق σαλλανμάκ, قيملدنمق
κημηλδανμάκ, حركت ا. χαρεκὲτ
ἰτ. «μὴ σαλεύσῃς ἀπὸ τὸν τόπον
σου يرندن قيملدنمه γερινδὲν κημηλ-
δάνμα. «σάλευσε ὀλίγον بر آز چكل
πὶρ ἄζ τσεκίλ.

Σάλιαγκος, ὁ (Ζλγ.) ساليانقوز σαλιαγκός.

Σαλιάζω, چوق توكوروك چيقارمق τσὸκ τουκιουρούκ τσικαρμάκ.

Σαλιάρης, ὁ سالیالی σαλγιαλή. ‖ کوزه γκεβεζέ, بوش بوغاز πὸς πογάζ.

Σαλιαρίζω, سالیا آقیتمق σάλγια ἀκητμάκ. ‖ کوزه‌لکٔ ا. γκεβεζελὶκ ἰτ.

Σάλιον, τὸ Ἴδε Σίελος. ‖ Ἴδε Σχεδία. ‖ (φόρεμα) شال σάλ.

Σάλιωμα, τὸ توکورکلمه τούκγιούρουκλεμέ. [κλεμέκ.

Σαλιώνω, توکورکلمك τούκγιουρού-

Σάλος, ὁ صالندی σαληνδή, ارتجاج ἰρτιδζάδζ. ‖ اضطراب ἰζτιράπ, خلجان χαλεδζάν.

Σαλός, ὁ آحمق ἀχμάκ.

Σαλπιγκτής, ὁ καὶ **Σαλπιστής,** ὁ ترنبته‌جی τρανπέταδζη, بوروزن πουρουζέν. [πουρού.

Σάλπιγξ, ἡ ترنبته τρανπέτα, بوری

Σαλπίζω, بوری-ترنبته چالمق πουρού-τρανπέτα τσαλμάκ.

Σάλπισμα, τὸ بوری-ترنبته چالمسی πουρού-τρανπέτα τσαλμασή.

Σαμαρᾶς, ὁ سمرجی σεμερδζή.

Σαμάριον, τὸ سمر. «*τὸν πταίει ὁ γάϊδαρος καὶ δαίρνει τὸ σαμάρι* (πρμ.) اشککه کوجی یتمز سمرینی دوکر ἐσεγὲ κιουδζοὺ γετμὲζ σεμερινὶ δόγέρ.

Σαμάρωμα, τὸ سمرلمه σεμερλεμέ.

Σαμαρώνω, سمرلمك σεμερλεμέκ.

Σαμοῦρι, τὸ (Ζλγ.) سمور σεμμοὺρ ἢ κν. σαμούρ.

Σαμουρόγουνα, ἡ سمور کورکی σαμοὺρ κιούρκιού.

Σάμψυχον, τὸ (Βτν.) مرزنکوش μερζενκιούς.

Σανδάλιον καὶ **Σάνδαλ…** τὸ آیاق قابی ἀγιὰκ καπί, پابوچ πούτς, قوندوره κονδούρα.

Σανδαλοθήκη, ἡ طولابی παπούδζ δολαπί.

Σανδαλ(όο)οῦμαι, کیمك παπούτς γκιϊμέκ.

Σάνδιξ, ὁ صندوق σανδούκ.

Σανίδιον, τὸ تخته‌جق ταχταδ…

Σανιδ(όω)ῶ, κν. —**ωνω,** دوشه‌مك ταχτὰ δόυσεμέκ.

Σανίδωμα, τὸ تخته دوشه‌مه τα… δόυσεμέ.

Σανίδωσις, ἡ دوشه‌مه‌سی ταχτὰ δόυσεμεσί.

Σανιδωτός,ή,όν, دوشنمش ταχτὰ ἰλὲ δόυσενμίς.

Σανίς, ἡ تخته ταχτά, لوح λ…

Σαπίζω, چوروتمك τσόυρούτ… ‖ (ἀμτ. αὐτπ.) چوروملك τσόυρό…

Σαπίλα, ἡ چوروکلك τσόυρουκλ… تعفن τεαφφούν.

Σάπιος, α, ον, چوروك τ… ρούκ, چورومش τσόυρόυμούς.

Σάπισμα, τὸ چوروومه τσόυρόυ…

Σαπρία, ἡ καὶ **Σαπρότη…** چورومه τσόυρόυμέ, چوروکلك τσό… κλούκ, تعفن τεαφφούν.

Σαπρίζω, تعفن ا. τεαφφού…

Σαπρός,ή,όν, چوروك τσόυ… بوزوق πόζούκ, چورومش τσό… μούς, متعفن μουτεαφφίν.

Σαπφείρινος, η, ον, … σαφιρί.

Σαπφειροειδής, ές, شبه صفير πίχι σαφίρ.

Σάπφειρος, ὁ ('Ορκτ.) صفير σαφίρ, پروزه περουζέ.

Σάπων, ὁ صابون σαπούν.

Σαπωνάδα, ἡ صابون كوپکی σαπούν κιὀπούγιού.

Σαπωνίζω, صابونلامق σαπουνλαμάκ, صابون ايله يیقامق σαπούν ἰλὲ γικαμάκ, صابون سورمك σαπούν σούρμέκ.

Σαπώνισμα, τὸ صابونلامه σαπουνλαμά, صابون ايله يیقامه σαπούν λὲ γικαμά. [πουνού.

Σαπωνοειδής, ές, صابونى σα-

Σαπωνοποιήσιμος, ον, قابل تصبن καπίλι τεσαππούν.

Σαπωνοποίησις, ἡ تصبين τασπίν.

Σαπωνοποι(έω)ῶ, ا. تصبين τασπίν ἰτ.

Σαπωνοποιεῖον καὶ **—ουργεῖον,** τὸ صابون فابريقه‌سى σαπούν φάπρικασι, صابونخانه σαπουνχανέ.

Σαπωνοποιὸς καὶ **—πώλης,** ὁ صابونجى σαπουνδζή.

Σαπωνοπωλεῖον, τὸ صابونخانه σαπουνχανέ.

Σαπωνόρριζα, ἡ (Βτ.) چوغن آغاجى τσόυγέν ἀγαδζή.

Σαράβαρα, τὰ شالوار σαλβάρ.

Σάρακας, ὁ (Ζλγ.) قورد κούρδ.

Σαρακοφάγωμα, τὸ قورد يکی κούρτ γενιγί.

Σαρακοφαγωμένος, η, ον, قوردلانمش κουρδλανμίς, قورد يمش κούρδ γεμίς.

Σαράντα, Ἴδε Τεσσαράκοντα.

Σαρανταπόδαρον, τὸ (Ζλγ.) قرق اياقلى بوجك κήρκ ἀγιακλὴ πὸδζέκ.

Σαραντίζω, قرق گچيرمك κηρκή γκετσιρμέκ, ا. قرق كون مدتى اقامه κὴρκ γκιοὺν μουδδετὶ ἰτμὰμ ἰτ.

Σαργάνη, ἡ زنبيل ζενπίλ.

Σάρδα, Σαρδίνη καὶ **Σαρδέλλα,** ἡ (Ζλγ.) ساردله باليغى σαρδέλα παληγή, سارده‌له σαρδέλα.

Σαρδόνιος, ον, استهزالى ἰστιχζαλή. «— *γέλως*» خنده مستهزيانه χανδέϊ μουστεχζιγιανέ. [κήκ.

Σαρδόνιξ, ὁ ('Ορκτ.) عقيق ἀ-

Σαρκάζω, ا. آجى استهزا ἀδζὴ ἰστιχζὰ ἰτ. [ἰστιχζά.

Σαρκασμός, ὁ آجى استهزا ἀδζὴ

Σαρκαστικός, ή, όν, آجى استهزالى ἀδζὴ ἰστιχζαλή, مستهزيانه μουστεχζιγιανέ.

Σαρκικός, ή, όν, لحمى λαχμί, ‖ جسمانى δζισμανί, نفسى νεφσί, نفسانى νεφσανί, شهوانى σεχβανί. «*αἱ — καὶ ἐπιθυμίαι*» شهوت σεχβέτ. «*ἡ — ἡ συνουσία*» جماع δζιμά', مجامعه μουδζαμαά'. ‖ —ῶς (ἐπρ.) جسمانى اولەرق δζισμανὶ ὀλαράκ.

Σαρκίον, τὸ اتجك ἐτδζίκ, بدنجك πεδενδζίκ.

Σαρκοβόρος, ὁ آكل لحم ἀγκέλι λάχμ, لاشه‌خور λασὲ-χόρ.

Σαρκοειδής, ές, لحمى λαχμί,

Σαρκόδερμα, τὸ (I) ادمهٔ لحیه έδιμέϊ λαχμιγέ.

Σαρκοκήλη, ἡ (I) قیلهٔ لحیه κηλέϊ λαχμιγέ, سرطان خصیه σερετάνι χασιγέ.

Σαρκόμφαλον, τὸ(I) سرطان سری σερετάνι σερί.

Σαρκοποίησις, ἡ ('Ανατ.) اتلنمه ἐτλενμέ, تلحم τελαχχούμ.

Σαρκοποι(έω)ῶ, ا. تلحیم τελχίμ ίτ. § (πθ.) —οῦμαι ا. تلحم τελαχχοὺμ ἰτ.

Σαρκοφαγία, ἡ ات یمه ἔτ γεμέ.

Σαρκοφάγος, ὁ ات ییجی ἔτ γιγεδζή, آکل اللحم ἀγκὲλ οὐλ-λάχμ, کوشتخور κιουστχόρ, لاشه‌خور λασεχόρ. «—ον ὄρνεον یرتیجی قوش γιρτιδζὶ κούς. § (οὐσ. πλ.) τὰ —γα (ὄρνεα) حیوانات لاحمه χαϊβανάτι λαχιμέ, لاشه‌خور حیوانلر λασεχὸρ χαϊβανλάρ.

Σαρκοφαγ(έω)ῶ, ات یمك ἔτ γεμέκ. § لاشه‌خور او. λασεχὸρ ὀλ.

Σαρκοφυΐα, (I) ἡ تکون لحم τεκεββούνι λάχμ.

Σαρκ(όω)ῶ, ا. تلحیم τελχὶμ ἰτ. § ا. تقویه ταχβιγὲ ἰτ. § (πθ.) ا. تلحم τελαχχοὺμ ἰτ. § ا. کسب تقویه κέσπι ταχβιγὲ ἰτ.

Σαρκώδης, ες, اتلی ἐτλή, لحمی λαχμί, ملحم μουλαχχάμ.

Σάρκωμα, τὸ عقل ἄκλ, لحم λάχμ.

Σάρκωσις, ἡ (I) تکون لحم τεκεββούνι λάχμ. § (Θλγ.) تجسم τεδζεσσούμ, تجسد τεδζεσσούδ, تمثل τεμεσσούλ.

Σαρκωτικός, ή, όν, (I) ملحم μουλαχχάμ, ملتحم μουλταχχίμ.

Σάρξ, ἡ ات ἔτ, لحم λάχμ, لحوم λουχούμ, کشت κιούστ. § وجود βουδζούδ, تن τέν, جسد δζέσδ. «τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ — ἀσθενής (Γρφ.) اراده حاضر اما قوت قاصردر ἰραδὲ χαζὴρ ἄμμα κουββέτ κασίρδιρ.

Σάρον, τὸ سپورکه σούπουργκέ.

Σαρ(όω)ῶ κν. —ώνω, سپورمك σούπουρμέκ. [γκέ.

Σάρωθρον, τὸ سوپورکه σούπουρ-

Σάρωμα, τὸ سپورندی σούπουρουνδού.

Σάρωσις, ἡ سوپورمه σούπουρμέ.

Σαρωτής, ὁ سوپوریجی σούπουρουδζού.

Σατανᾶς, ὁ شیطان σεϊτάν, ابلیس ἰπλίς. «ὕπαγε ὀπίσω μου σατανᾶ (Γρφ.) الله بلاسنی ویرسن ἀλλὰχ πελασινὶ βερσίν.

Σατανικός, ή, όν, شیطانی σεϊτανί, ابلیسانه ἰπλισανέ, شیطنت آمیز σεϊτανὲτ-ἀμίζ.

Σατραπεία, ἡ والیلك βαλιλίκ.

Σατράπης, ὁ پاشا πασά, والی βαλή.

Σάττω, صمرلمك σεμερλεμέκ, تحمیل ا. ταχμὶλ ἰτ.

Σάτυρα, ἡ هجو χίδζβ, هجونامه χιδζβναμέ.

Σατυρίασις, ἡ καὶ **—ισμός**, ὁ (Ι) انتاط دايم ἰνάτι δαΐμ.

Σατυρίζω, هجو ايتمك χὶδζϐ ἰτ. مستهزيانه فصل ايتمك μουστεχζιγιανὲ φάσλ ἰτ.

Σατυρικός, ή, όν, هجوى χιδζϐί, هجو آميز χὶδζϐ-ἀμίζ. «ἐφημερὶς —ή» غزته‌سى مزاح μεζζὰχ γαζέτασι. **—ῶς** (ἐπρ.) هجوا χίδζϐεν.

Σατύριον, τὸ صالب σαλέπ.

Σατυριστής, ὁ هجو ايديجى χὶδζϐ ἰδζί.

Σατυρογράφος, ὁ هجويا‌تنويس ιδζϐιγιὰτ-νουϐίς.

Σαῦρα, ἡ (Ζλγ.) كرتنكله κερτενκελέ, ضب ζάππ. [δαμον.

Σαυρίδιον, τὸ Ἴδε Ἀγριοκάρ-

Σαυροειδῆ, τὰ (Ζλγ.) ضبابيه ζηπάπιγέ.

Σαφήνεια, ἡ آچيقلق ἀτσηλήκ, وضوح βουζούχ, صراحت σαραχάτ.

Σαφηνίζω, آچمق ἀτσμάκ, ايضاح ἰζὰχ ἰτ. ا توضيح τεϐζὴχ ἰτ. اشكار ἀσικιὰρ ἰτ. ‖ (πθ.) **—ομαι** آچلق ἀτσιλμάκ, ا كسب وضوح κέσπι βουζοὺχ ἰτ. او واضح-اشكار βαζὴχ ἀσικιὰρ ὀλ. ا توضح τεϐεζζοὺχ ἰτ.

Σαφηνισμός, ὁ ايضاح ἰζάχ, توضيح τεϐεζζούχ.

Σαφηνιστής, ὁ موضح μουζήχ.

Σαφηνιστικός, ή, όν, توضحى τεϐεζζουχί, موضح μουζήχ.

Σαφής, ές, آچيق ἀτσίκ, واضح βαζὴχ, آشكار ἀσικιάρ, بين πεΐν, صريح σαρίχ, مصرح μουσαρράχ, موضح μουϐαζζάχ. «τὸ ὕφος του εἶναι —ές» اسلوب افادهسى صريحدر οὐσλούπι ἰφαδεσὶ σαρήχδιρ. ‖ **—ῶς** (ἐπρ.) آچيقدن ἀτσικδὰν ἀτσιγά, آشكاره ἀσικιαρέ, شك و شبههدن عارى اولهرق σὲκ οὐ σούπχεδὲν ἀρὶ ὀλαράκ, مصرحا μουσάρραχεν, صراحتا σαράχατεν, موضحا μουϐάζζαχεν. «ἐκθέτω τὰς ἰδέας μου —ῶς» مرامى صراحتا افاده ا σαράχατεν ἰφαδέϊ μεράμ ἰτ.

Σαχλιάζω, نملنمك νεμλενμέκ.

Σαψαλιάζω, سورپولنمك σούρπούλενμέκ.

Σάψαλον, τὸ كوشك γκεϐσέκ, سورپوك σούρπούκ.

Σβαρνάρω, چاقى τσακμάκ.

Σβέρκος, ὁ (κν.) انكسه ἐνσέ.

Σβέννυμι καὶ **Σβεννύω** سوندرمك σόνδουρμέκ, ا اطفا ἰτφὰ ἰτ. باصدرمق πασδηρμάκ. ‖ ا تسكين τεσκὶν ἰτ. ا اخماد ἰχμὰδ ἰτ. ‖ ا محو μάχϐ ἰτ. ا خراب χαρὰπ ἰτ. ا انطفا ἰντιφὰ ἰτ. ‖ (πθ.) سونمك σόνμέκ, باصلمق πασηλμάκ. ‖ (μτφ.) اولمك ὀλμέκ, ا تسليم روح τεσλίμι ροὺχ ἰτ.

Σβέσις, ἡ سوندريش σόνδουρούς, اطفا ἰτφά, اخماد ἰχμάδ. ‖ (ἐπὶ γραφ.) ترقين τερκήν, چيزمه τσιζμέ.

Σβεστήρ, ὁ مطفى μουτφή.

Σβεστήριος, α, ον, اطفائى ἰτφαΐ.

Σβεστός, ή, όν, منطفى μουνταφή.

Σβίγλα, ἡ (Ἐργ.) چيقريق τσικρίκ.

Σβοῦρος, ὁ طوپچ τοπέδζ, طوپاچ

τοπάτς, فيرلداق φιριλδάκ. «*παίζω τὸν σβοῦρον* فيرلداق چويرمك اويناموق φιριλδὰκ τσεβιρεμὲκ οϊναμάκ.

Σβύνω, Ἴδε Σβέννυμι. § (ἐπὶ γραφῆς) سلمك σιλμέκ, بوزمق πόζμάκ. § (ἐπὶ χρωμάτων) صولمق σολμάκ. § (ἐπὶ ἐγγράφων) ترقين ا. τερκὶν ἰτ. § — *ξύων* قازيمق καζμάκ. حك ا. χάκκ ἰτ. «— *τὴν πυρκαϊὰν* حريق اطفا ا. χαρικὴ ἰτφὰ ἰτ. «— *τὴν δίψαν* تسكين عطش ا. τεσκίνι ἄτς ἰτ. *ἐσβεσμένος* منطفى μουνταφή.

Σβῶλος, ὁ Ἴδε Βῶλος.

Σγάρα, ἡ قورصاغى قوش κοὺς κουρσαγή, حوصله χαβσαλέ, قانصه κανισά.

Σγουραίνω, (Μτβ.) قيوريقق κηβηρτμάκ, قيورمق κηβηρμάκ, قيورجيق ياپمق κηβηρδζὴκ γιαπμάκ, تجعيد ا. τα'δζὶδ ἰτ. § (ἀμτ. αὐτπθ.) قيورلق κηβηρηλμάκ, بوكلمك πουκιουλμέκ, تجعد ا. τεδζαοὺδ ἰτ.

Σγουρός, ή, όν, قيورجيق κηβηρδζήκ, قيوريق κηβηρήκ, قيورى κηβρή, قيورم κηβηρήμ. «*μαλλιὰ σγουρὰ* قيورجيق صاچ κηβηρδζὴκ σάτς, زلف ζουλούφ, كاكل κιακιούλ.

Σγούρωμα, τὸ قيورمه κηβηρμά, تجعيد τα'δζίδ, تجعد τεδζαούδ.

Σε, (Ἐπρ.) يه γέ, ه ε. «*ἄλλοσε* ديكر محله δίγκερ μαχαλλέ. «*ἀμφοτέρωσε* طرفينه ταραφεϊνέ.

Σέβας, τὸ حرمت χούρμέτ, رعايت ριαγέτ, احترام ἰχτιράμ, تكريم τεκρίμ, توقير τεβκήρ, تعظيم τα'ζήμ, تادب τεέδδούπ. «*ἡ παρουσία το[ῦ] ... ἐμπνέει* — حضورى ايقاع تأدبى مستلزمدر χουζούρου ἰκάϊ τεέδδουπὶ μουστελζέμδιρ. «— *πρὸς τὸν νόμον* قانونه حقنده حرمت و رعايت καβαχὴν χακκην[ε] δὰ χουρμὲτ βὲ ριαγέτ. «ὁ *ἐμπνέων* — مهابتفرما μεχαπὲτ-φερμά, مهيب μεχήπ. «*μὲ* — حرمت و رعايتله χούρμὲτ βὲ ριαγὲτ ἰλέ, اديبانه ἐδιπανέ, محترمانه μουχτεριμανέ. «*τὰ σέβη* احترامات ἰχτιραμάτ, سلام σελάμ. «*προσφέρετε παρακαλῶ τὰ* — μο[υ] *τῷ πατρί σας* پدر افنديكزه سلاملرى πεδὲρ ἐφενδινιζὲ σελαμλαριμὶ τακδὶμ πουγιουρμανιζὴ ριδζὰ ἰδέριμ.

Σέβασμα, τὸ احترام اولان ὀλάν ἰχτιράμ ὀλάν. § (πλ.) *τὰ σεβάσματα* مراسم احتراميه μερασίμι ἰχτιραμιγέ, احترامات ἰχτιραμάτ, تكريمات τεκριμάτ, سلام σελάμ.

Σεβάσμιος, α, ον, شايان حرمت و رعايت σαγιάνι χούρμὲτ βὲ ριαγέτ, محترم μουχτερέμ, اجب احترام βαδζίπι ἰχτιράμ, ذوالاحترام ζουλ-ἰχτιράμ, ارجمند ἐρδζουμένδ. § (τ. ὑπρθ.) *Σεβασμιώτατος* (ὡς τίτλ. Ἐκκλ.) فضيلتلو φαζιλετλού. § —*ίω[ς]* (ἐπρ.) حرمت و رعايتله χούρμὲτ βὲ ριαγέτλε, احترام و توقير τεβκὴρ βὲ ἰχτιράμλε.

Σεβασμιότης, ἡ محترميت μουχτερεμιγέτ. «ἡ Ὑμ. — (πρσφ. πρὸ[ς]

ἱερωμ.) ذات فضيلتكز ζάτι φαζιλε-τινίζ, ذات فضيلتسمات ζάτι φαζιλετ-σημάτ, شرافتلری σεραφετλερή.

Σεβασμός, ὁ حرمت χουρμέτ, رعايت ριαγέτ, احترام ἰχτιράμ, تبجيل τεπδζίλ, تعظيم τα'ζίμ.

Σεβαστός, ή, όν, حرمتلی χουρ-μετλή, محترم μουχτερέμ, مبجل μου-πεδζ'ζέλ. [τερεμιγέτ.

Σεβαστότης, ἡ محترميت μουχ-

Σέβω καὶ **Σέβομαι,** حرمت-رعايت ا. χουρμὲτ-ριαγὲτ ἰτ. تعظيم-تبجيل ا. τα'ζὶμ-τεπδζὶλ ἰτ. ترجيب-احترام-توقير-تكريم ا. τερδζὶπ-ἰχτιρὰμ-τεβ-κὴρ-τεκρὶμ ἰτ. «—ομαι **τοὺς ἱε-ροὺς τόπους** امكنهٔ مقدسيه‌يی تعظيم ا. ἐμκινέϊ μουκαδδεσιγεγὶ τα'ζὶμ ἰτ.

Σειρά, ἡ صيره σηρά, صنف σηνὴφ πλ. صنوف σουνούφ, سلسله σιλσιλέ, پλ. تسلسل τεσελσούλ. § ديزی διζί, سطر σάτρ πλ. سطور σουτούρ. § نوبت νεβπέτ. «— **μαθημάτων** درس δέρς. «— **ὀρέων** سلسلهٔ جبال σιλσιλέϊ δζι-πάλ, جبال مسلسله δζιπάλι μουσελ-σελέ. «— **λόγου** سلك كلام σίλκι κελιάμ, رشتهٔ حكايه ριστέϊ χηκιαγέ, شيرازهٔ صحبت σιραζέϊ σοχπέτ. «ἦλθεν ἡ —του صيره‌سی كلش σηρασὶ γκελμίς. «— **δυστυχημάτων** تسلسل بلايا τεσελσούλι πελαγιά. «— **οἰκιῶν** بر صيره خانه‌لر πὶρ σηρὰ χανελέρ. «**κατὰ σειρὰν** صيره ايله σηρὰ ἰλέ, متواليا μουτεβά-λιγεν, متتابعا μουτετάπιαν.

Σειρήν, ὁ دكيز پريسی δενὶζ περι-σί. § (μτν.) دلباز و مكاره قادين διλ-πὰζ βὲ μεκιαρὲ καδὴν.

Σειρήτιον, τὸ شريت σιρίτ.

Σειρίασις, ἡ (I) التهاب دماغ ἰλ-τιχάπι διμάγ.

Σείριος, α, ον, حر χάρρ. § ('Αστρ.) شعری σα'ρή.

Σεισάχθεια, بطلان ديونات που-τλάνι δουγιουνάτ.

Σεῖσμα καὶ **Σείσιμον,** τὸ صارصمه σαρσαμά, صارصله σαρσαλα-μά, تزلزل τεζελζούλ, زلزال ζελζάλ.

Σεισμολόγιον, τὸ مبحث حركات ارض μεπχάσι χαρεκιάτι ἄρζ.

Σεισμός, ὁ حركت ارض χαρεκέτι ἄρζ, زلزله ζελζελέ. «**οἱ παθόντες ἐκ τοῦ —οῦ** حركت ارضدن مصاب اولانلر χαρεκέτι ἀρζδὰν μουσὰπ ὀλανλάρ. «**ἔγεινε —** زلزله-حركت ارض وقوع بولمشدر ζελζελὲ-χαρεκέτι ἄρζ βου-κού' πουλμούσδουρ.

Σεισοπυγίς, ἡ (Ζλγ.) يوند قوشی γιοὺνδ κουσού.

Σείστης, ὁ محرك μουχαρρίκ.

Σειστός, ή, όν, متزلزل μουτε-ζελζίλ.

Σεῖστρον, τὸ دائره δαϊρέ دف δέφ.

Σείω, صارصيتمق σαρσητμάκ, صاللاندرمق σαλλανδηρμάκ, تحريك ا. ταχρὶκ ἰτ. سيلكمك σιλκμέκ, نفض ا. νέφζ ἰτ. § (μσ.) صارصمق σαρσαμάκ, صاللامق σαλλαμάκ, قيملدانمق κημηλ-δανμάκ, سيلكنمك σιλκινμέκ, انفضاض

.ا ἰνφιζὰζ ἰτ. .ا تزلزل τεζελζοὺλ ἰτ. .ا تحرك τεχαρροὺκ ἰτ. «— *τὴν οὐρὰν* قويروغي صاللاميق κουΐρουγοὺ σαλλαμάκ. «— *τὴν κεφαλὴν* باش صاللامق πὰς σαλλαμάκ, .ا تحريك رأس ταχρίκι ρέες ἰτ.

Σελάγισμα, τὸ تشعشع τεσα'-σά', پرتو افشانی περτὲβ-ἐφσανί.

Σελαγ(έω)ῶ, .ا تشعشع τεσὰσὰ ἰτ. .او پرتوريز περτεβ-ρίζ ὀλ. لمعه پاش .او λεμ'ά-πὰς ὀλ.

Σέλας, τὸ پرتو περτέβ, فروغ φουρούγ, نور νούρ, فجر φέδζρ. «*βόρειον* — فجر شمالی φέδζρι σιμαλί. «*νότιον* — فجر جنوبی φέδζρι δζενούπι.

Σελασφόρος, ὁ پرتوريز περτεβ-ρίζ, پرتوافشان περτὲβ-ἐφσάν.

Σεληναῖος,α,ον, قمری καμερή.

Σελήνη, ἡ آی ἄϊ, ماه μάχ, قمر καμέρ. «*ἡ λάμψις τῆς —ης* آی آیدینلغی ἄϊ ἀϊδηνληγή, ماهتاب μαχτάπ.

Σεληνιάζομαι,(I) صرعلنمك, كرفتار .او σαρὰ' ἠλλετινὲ γκιριφτὰρ ὀλ. مصروع .او طوتارقلی τουταρακλὴ ὀλ. .او μασρού' ὀλ.

Σεληνιακός, ή, όν, قمری καμερή. «— *μὴν* شهر قمری σέχρι καμερή. «— *ἔτος* سنۀ قمریه σενέΐ καμεριγέ.

Σεληνιασμός, ὁ (I) طوتاریق τουταρήκ, صرع σαρά'.

Σεληνοειδής,ές, قمروار καμερβέρ, قمری καμερή.

Σεληνογραφία, ἡ توصيف القمر τεβσὴφ οὐλ-καμέρ.

Σεληνόφως, τὸ آی آیدینلغی ἄϊ ἀϊδηνληγή, ماهتاب μαχτάπ.

Σελιδ(όω)ῶ, καὶ **—ώνω,** صحيفه يافمق σαχηφὲ γιαπμάκ.

Σέλινον, τὸ (Βτ.) كرويز κερεβίζ, كرفس κερφές.

Σελίς, ἡ صحيفه σαχηφέ. «*σχηματίζω σελίδας* (Τπγρ.) صحيفه ترتيب .ا σαχηφὲ τερτὶπ ἰτ.

Σέλλα, ἡ اكر ἤ اير ἐγέρ.

Σελλοποιός καὶ **—πώλης,** ὁ سراج σερράδζ. [κομάκ.

Σελλώνω, اير ἤ اكر قومق ἐγέρ

Σεμίδαλις, κν. '**—γδαλις,** ἡ ايرميك ἰρμίκ, سميد اونی σιμὶδ οὐνού.

Σεμιδαλίτης, (ἄρτος) ὁ سميد σιμίδ, كورك κεβρέκ.

Σεμνολογία, ἡ الفاظ اديبانه ἐλφάζι ἐδιπανέ.

Σεμνολόγος, ὁ وقار ايله سويلين βεκὰρ ἰλὲ σοϊλεγέν.

Σεμνολογ(έω)ῶ, وقار ايله-اهميت ايله سويلمك βεκὰρ ἰλὲ-ἐχεμμιγὲτ ἰλὲ σοϊλεμέκ.

Σεμνοπρέπεια, ἡ تمكين τεμκίν, وقار βεκάρ, ركونت ρουκχούνέτ, رزانت ρεζανέτ, هيبت χεϊπέτ, علوقدر ὀλούββι κάδρ, رفعت قدر ριφά'τι κάδρ, علوشان οὐλούββι σάν.

Σεμνοπρεπής, ές, تمكينلی τεμκινλή, وقور βεκούρ, رزين ρεζίν, ركين ρεκίν. ‖ **—ῶς** (ἐπρ.) وقارله βεκάρλε,

وقورانه βεκουρανέ, بالوقار و تمكين πὶλ βεκὰρ βὲ τεμκίν.

Σεμνός, ή, όν, محترم μουχτερέμ, عزيز ἀζήζ. § وقور βεκούρ, رزين ρεζίν. ℥ اديلى ἐδεπλή, اديب ἐδίπ. ℥ محجوب μαχδζούπ, شرمناك σερμνάκ, عارمند ἀρμένδ. ℥ —ῶς (ἐπρ.) حسن اديله χούσνι ἐδίπλε, اديبانه ἐδιπανέ. ℥ محجوبانه μαχδζουπανέ.

Σεμνότης, ἡ وقار βεκάρ, ركونت ρουκιουνέτ. ℥ حسن ادب χούσνι ἐδέπ. ℥ محجوبيت μαχδζουπιγέτ, حجاب χηδζάπ, شرم σέρμ, عار ἄρ, خشوع χουσού', خضوع χουζού'.

Σεμνοτυφία, ἡ تكبر τεκεππούρ, تفخر τεφαχχούρ, تمادح τεμαδούχ.

Σεμνοτυφής, ές, متكبر μουτεκεππίρ, متفخر μουτεφαχχίρ.

Σεμνύνω, تجليل-تعظيم ا. τεδζλὶλ-τα'ζίμ ἰτ. ℥ (μσ.) —ομαι قورولق κουρουλμάκ, تفاخر ا. τεφαχοὺρ ἰτ. تمدح ا. τεμεδδοὺχ ἰτ. مباهات-تباهى-افتخار ا. μουπαχὰτ-τεπαχή-ἰφτιχὰρ ἰτ. «—ομαι ἐπὶ κάλλει حسن و جمال ايله تفاخر ا. χοὺσν οὐ δζιμὰλ ἰλὲ τεφαχοὺρ ἰτ.

Σέμνωμα, τὸ حليه χηλιγέ, افتخار ἰφτιχάρ, پيرايه πιραγέ, زينت وسيله βεσιλέϊ ζινέτ.

Σενδούκιον, τὸ صندوق σανδούκ.

Σεπτέμβριος, ὁ ايلول εϊλούλ.

Σεπτός, ή, όν, حرمتلى χουρμετλή, مكرم μουκερρέμ, مجلل μουπεδζδζέλ, ارجمند ἐρδζουμένδ, عزيز ἀζίζ, شريف σερίφ, مبارك μουπαρέκ. «αἱ —αὶ εἰκόνες تصاوير شريفه τεσαβίρι σεριφέ. «— ὄνομα نام عزيز νάμι ἀζήζ. § —ῶς (ἐπρ.) محترمانه μουχτερεμανέ. ℥ شريفانه σεριφανέ, عزيزانه ἀζιζανέ.

Σέριφον, τὸ دكيز پنيلى δενὶζ πενιλί.

Σέρνω, Ἴδε Σύρω.

Σερπετός, ὁ راحت طورماز ραχὰτ δουρμάζ, قاينار قانلى καϊνὰρ κανλή.

Σευτλομόλοχον, τὸ (Βτ.) اسپاناخ ἰσπανάχ.

Σεῦτλον, τὸ پازى παζή, سلق σίλκ.

Σηκός, ὁ ماندره μανδερέ. ℥ يووه γιουβά. ℥ حجره χουδζερέ. ℥ مسجد μεσδζίδ. ℥ قبر κάπρ.

Σήκωμα, τὸ قالديرمه καλδηρμά, رفع ρέφ'.

Σηκώνω, قالديرمق καλδηρμάκ, رفع ا. ρέφ' ἰτ. Ἴδε καὶ Ἐγείρω.

Σηκῶτι, τὸ Ἴδε Ἧπαρ.

Σηκωτός, ή, όν, قالقار καλκάρ, منقول μενκούλ, عاريت ἀριγέτ. «τὸν ἔφερον —τὸν قالديرق كتورديلر καλδηραρὰκ κιοτούρδιλέρ.

Σῆμα, τὸ نشان νισάν, نشانه νισανέ, علامت ἀλιαμέτ. ℥ اشارت ἰσαρέτ. § مهر μουχούρ. ℥ تمغا ταμγά.

Σημάδευμα, τὸ نشانلامه νισανλαμά, اشارت ἰσαρέτ.

Σημαδεύω, نشانلامق νισανλαμάκ, نشان قومق νισὰν κομάκ, اشارت ا. ἰσαρὲτ ἰτ. ℥ تمغالامق ταμγαλαμάκ,

اورمق ἐπταμγὰ βουρμάκ. § (μὲ ὅπλον) نشان آلمق νισὰν ἀλμάκ.

Σημαία, ἡ سنجاق σανδζάκ, بيراق παϊράκ, لوا λιβά, علم ἀλέμ, رايت ρα-γέτ. «*καλῶ ὑπὸ τὰς σημαίας* سنجاق التنه دعوت ا. σανδζὰκ ἀλτινὰ δα'-βὲτ ἰτ. «*πλοῖον ὑπὸ Γαλλικὴν* — فرانسز سنجاغى حامل سفينه φρανσὶζ σαν-δζαγινὶ χαμὴλ σεφινέ. «*προηγοῦν-το αἱ σημαῖαι τῶν συντεχνιῶν* اصناف بيراقلرى تقدم ايدرلر ايدى ἐσνὰφ παϊ-ρακλαρὴ τεκαδδοὺμ ἰδιρλὲρ ἰδή.

Σημαίνω, معنا سى او. μα'νασὶ ὀλ. معناسنده او. μα'νασινδὰ ὀλ. دلالت ا. δελαλὲτ ἰτ. دال او. δὰλ ὀλ. § بيلديرمك πιλδιρμέκ, اظهار و اعلان ا. ἰζχὰρ βὲ ἰλιὰν ἰτ. بيان ا. πεγιὰν ἰτ. § اهميتى او. ἐχεμμιγετὶ ὀλ. مهم او. μούχιμμ ὀλ. § (ἠθ.) حكمى-اعتبارى-نفوذى او. χοκμὶ-ἰτιπαρὶ-νουφουζοὺ ὀλ. § (ἐπὶ ὀργάνων) چالمق τσαλμάκ. «*ἡ λέξις αὕτη Γαλλιστὶ σημαίνει τοῦτο* بو كلمه فرانسزجه شونى دلالت ايدر ποὺ κε-λιμὲ φρανσίζδζε σουνοὺ δελαλὲτ ἰ-δέρ. «*τί σημαίνουν αἱ λέξεις αὗται;* بو كلمه لرك معناسى نه در؟ ποὺ κελιμελε-ρὶν μα'νασὶ νέδιρ; «*τοῦτο δὲν ση-μαίνει τίποτε* بونك اصلا اهميتى يوقدر πουνοὺν ἄσλα ἐχεμμιγετὶ γιόκδουρ. «*ὁ κώδων ἐσήμανε* چاك چالندى τσὰν τσαλδή. «*τὸ σημαινόμενον* معنا μα'-νά, مآل μεὰλ.

Σημαιοστολίζω, سنجاقلرله طوناتمق σανδζακλάρλε δονατμάκ.

Σημαιοστόλιστος, ον, سنجاقلرله طوناتلمش σανδζακλάρλε δονατιλμίς.

Σημαιοφόρος, ὁ سنجاقدار σαν-δζακδάρ, بيراقدار παϊρακδάρ, علمدار ἀλεμδάρ. [μανδούρας

Σημαντήρ, ὁ (Ντκ.) شماندره σα-

Σημαντικός, ή, όν, معنالى μα'-ναλή, معنيدار μα'νιδάρ, مفسر حال μου-φεσσίρι χάλλ. § مهم μουχίμμ. § (ἐπὶ ἀνθρώπων) مشهور μεσχούρ, معتبر μου'-τεπέρ. § (ἐν γένει) چوق τσόκ, كليتلى κιόυλλιγετλή. «*ὑπόθεσις* — ἡ بر مهم ايش μουχὶμμ πὶρ ἰς. «*ποσότης* — ἡ كليتلى مقدار κιόυλλιγετλὴ μικδάρ. § *σημαντικὰ* ἢ — *ῶς* (ἐπρ.) پك چوق πὲκ τσόκ, كليتله κιόυλλιγέτλε, زياده سيله ζιγιαδεσὶ ἰλέ, كليا κιούλλιγεν.

Σημαντός, ή, όν, معنيدار μα'-νιδάρ.

Σήμαντρον, τὸ تخته ταχτά, ناقوس νακούς, چاك τσάν.

Σημασία, ἡ معنا μα'νά, مآل με-άλ. § دلالت δελαλέτ, اشارت ἰσαρέτ. § (μτν.) اهميت ἐχεμμιγέτ. «*ἡ* — *τῆς λέξεως* كلمه معناى μα'νάϊ κελιμέ. «*δὲν ἔχει οὐδεμίαν* — *ν* بونك اصلا اهميتى يوقدر πουνοὺν ἄσλα ἐχεμμιγε-τὶ γιόκδουρ.

Σημειογραφική, ἡ (τέχνη) اشارت-نويسى ἰσαρέτ-νουβισί.

Σημεῖον, τὸ نشان νισάν, علامت ἀλιαμέτ πλ. اعلام ἀλιαΐμ, اشارت ἰσαρέτ. § (μτν.) دليل δελὶλ πλ. دلائل δελαΐλ καὶ ادله ἐδιλλέ, اماره ἐ-

ιαρέ. § (ἐπὶ τοῦ προσώπου) بك πε-νέκι, علامه ὀαμέ. «τὸ — τοῦ σταυροῦ علامت صليب ختاج اشارتى χάδζ ἰσαρετί, ἀλιαμέτι σαλίπ. «τὰ σημεῖα τοῦ ζωδιακοῦ برج πούρδζ πλ. بروج που-ρούδζ. «τὰ τέσσαρα —α τοῦ κό-σμου افقك جهات اربعهٔ اصليه‌سى οὐφου-κοὺν δζιχάτι ἐρπαάϊ ἀσλιγεσί. «οὐ-ράνια σημεῖα علائم سما ἀλιαΐμι σε-μά. «εἶναι καλὸν — علامت خيردر ἀλιαμέτι χαΐρδιρ. «εἶναι κακὸν — فنا علامتدر سوق علامتدر σοῦϊ ἀλιαμέτδιρ, φενὰ ἀλιαμέτδιρ. «ἔχει σημεῖόν τι ἐπὶ τοῦ προσώπου چهره‌سنده بر بنك واردر τσεχρεσινδὲ πὶρ πενὲκι βάρδιρ. «ἰδι-αίτερον — علامت فارقه ἀλιαμέτι φαρικά. «ἔκαμε τέρατα καὶ σημεῖα (φρσ.) دنيايى الت اوست كتورمشدر δουν-γιαΐ ἀλτ οὔστ γκιότουρμούσδουρ. § (Γρμ.) θαυμαστικὸν — علامت تعجب ἀλιαμέτι τεαδζδζούπ. «ἐρωτηματι-κὸν — علامت استفهام ἀλιαμέτι ἰστιφ-χάμ. «φωνητικὸν — حركه χαρεκέ.

Σημει (όω) ῶ, καὶ **—ώνω,** اشارت ا. ἰσαρὲτ ἰτ. § قومق مارقه μάρκα κομάκ, نشان وضع ا. νισὰν βάζ' ἰτ. § دقت ا. δηκκὰτ ἰτ. نظره دقه آلمق ναζάρι δηκκατὰ ἀλμάκ «— εἰς τὸ τετράδιον دفتره اشارت ا. τεφ-τερὲ ἰσαρὲτ ἰτ. دفتره يازمق τεφτερὲ γιαζμάκ. «— δι' ἀριθμῶν رقام قومق-يازمق ρακὰμ κομὰκ-γιαζμάκ. «— τὴν τιμὴν τῶν πραγματειῶν امتعه‌نك فياتنى اشارت ا. ἐμτιάνὶν φιγια-τινὴ ἰσαρὲτ ἰτ. «σημείωσαι دقت ايت δηκκὰτ ἴτ, بلكه πελλέ, خاطرنده طوت χατηρηνδὰ τούτ. § (μτχ.) ση-μειωμένος نشانلى νισανλή, تمغالى ταμ-γαλή. § (κν.) سقط σακάτ.

Σημείωμα, τὸ اشارت ἰσαρέτ.

Σημειωματάριον, τὸ مخطره μουχτιρέ, مجموعه μεδζμουά, عقل دفترى ἀκὴλ τεφτερή.

Σημείωσις, ἡ نشان νισάν. § اشارت ἰσαρέτ, علامت ἀλιαμέτ. § (Φιλ.) شرح σέρχ, مطالعات μουτα-λιαάτ. § (εἰς τὸ περιθώριον) حاشيه χασιγὲ πλ. حواشى χαβασί, خامش χαμίς. § پوصوله πούσουλα, دفتر τεφτέρ. § دقت δηκκάτ. § تنبيه τεν-πίχ. «λαμβάνω —ν اشارت ا. ἰσα-ρὲτ ἰτ. «δὸς τὴν —ιν τῶν ἐξόδων مصرف دفترينى وير μασρὰφ τεφτερινὶ βέρ.

Σημειωτέος, α, ον, شايان دقت σαγιάνι δηκκάτ, جالب دقت δζαλὶπ δηκκάτ, دقته شايسته δηκκατὰ σα-γεστέ.

Σημειωτέον, (Ἐπρ.) دقت ايتملى δηκκὰτ ἰτμελή, دقتى لازم δηκκατὴ λαζίμ, جاى نظردر δζάϊ ναζάρδιρ. «— ὅτι ὅλοι εἶναι πτωχοὶ جمله‌سى فقرا اولدقلرى جاى نظردر δζούμλεσι φακιρὰ ὀλδουκλαρὴ δζάϊ ναζάρδιρ.

Σημειωτός, ή, όν, نشانلى νι-σανλή, تمغالى ταμγαλή.

Σημερινός, ή, όν, بوكونكى πού γκιόυνκί. § بوزمانده πού ζεμανδά.

«ἡ —η ἡμέρα εἶναι ὡραιοτέρα τῆς χθεσινῆς بوكونكى كون دونكى كوندن الطفدر ποὺ γκιοὺνκὶ γκιοὺν δούνγκὶ γκιοὺνδὲν ἐλτάφδιρ. «οἱ —οἱ νέοι زمانه نوجوانلرى ζεμανὲ νεβδζιβανλαρή.

Σήμερον, (Ἐπρ.) بو كون ποὺ γκιοὺν, اليوم ἐλ-γέβμ. «ἦλθε— τὴν μεσημβρίαν بو كون اويلين ورود ايلدى ποὺ γκιοὺν ὀϊλέγιν βουροὺδ ἐϊλεδί. «— αὔριον (φρσ.) بو كون يارين ποὺ γκιοὺν γιάριν. «ἀπὸ τῆς — بوكوندن اعتبارا ποὺ γκιοὺνδὲν ἰτιπάρεν. «ὀκτὼ ἡμέρας ἀπὸ — ἢ — ὀκτὼ بوكوندن سكز كون صوكره يا سكز كوندنصوكره ποὺ γκιοὺνδὲν σεκὶζ γκιοὺν σόνρα, γιὰ σεκὶζ γκιοὺνδένσονρα. «τὴν — زمانغزده ζεγανιμιζδά, في يومنا هذا φὶ γέβμινα χέζα, في زمانه هذا φὶ ζεμάνινα χέζα.

Σημύδα, ἡ (Βτ.) قاين آغاجى καΐν ἀγαδζή, هوشى آغاجى χαβσὴ ἀγαδζή.

Σημυδοειδῆ, τὰ (Βτ.) قاين آغاجى قصيلهسى καΐν ἀγαδζὴ φασιλεσί.

Σηπία, ἡ مركب باليغى μούρεκκὲπ παληγή, سوپيا باليغى σουπιὰ παληγή.

Σηπιδονώδης,ες, چوروك و متعفن τσουροὺκ βὲ μουτεαφφίν. ‖ (οὐσ.) τὸ —ες عفونت οὐφουνέτ, فسخه φουσχά, تعفن τεαφφούν.

Σηπτικός, ή, όν, چوروتيجى τσόυρόυτόυδζόύ.

Σήπτω, چوروتمك τσόυρόυτμέκ, تعفين ا. τα'φὶν ἰτ. تفسيخ ا. τεφσὶχ ἰτ. افساد ا. ἰφσὰδ ἰτ. ‖ (πθ.) —ομαι چوروملك τσόυρόυμέκ, تعفن ا. τεαφφοὺν ἰτ. تفسخ ا. τεφεσσοὺχ ἰτ. انفساد ا. ἰνφισὰδ ἰτ. «τὰ ὀπωρικὰ σήπονται ميوهلر چورور μεϊβαλὰρ τσόυρόύρ. ‖ σεσηπώς, υῖα, ός, چوروموش τσόυρόυμούς, چوروك τσόυρόύκ, متعفن μουτεαφφίν, پوسيده πουσιδέ. «ὀδόντες σεσηπότες چوروك ديشلر τσόυρόύκ διϊσλέρ.

Σηραγγώδης.ες,(Ι)كهفى κεχφή

Σήραγξ, ἡ (Ι) كهف κέχφ, مغاره μαγαρά. ‖ تونل τουνέλ.

Σηρικός, ή, όν, ايپكلى ἰπεκλί, حريرى χαριρί.

Σής, ὁ (Ζλγ.) كووه γκιουβέ.

Σησαμέλαιον, τὸ سيسام ياغى σισὰμ γιαγή.

Σησάμη, ἡ سيسام σισάμ, سوصام σουσάμ, سمسم σιμσίμ.

Σησαμίς, ἡ (Βτ.) سيسام نباتى σισὰμ νεπατί. [σαμλή

Σησάμινος, η, ον, سيساملى σισαμλή

Σησαμοῦς, ὁ سيسام خلواسى σισὰμ χαλβασή.

Σῆψις, ἡ چورومه τσόυρόυμέ, چوروكلك τσόυρόυκλούκ, عفونت οὐφουνέτ, فسخه φουσχά, تفسخ τεφεσσούχ.

Σθεναρός,ή,όν, قوتلى κουββετλή, توانا τουβανά, روزمند ρουζ-μένδ.

Σθένος, τὸ قوت κουββέτ, قدرت κουδρέτ, تاب و توان τὰπ οὐ τουβάν. «παντὶ σθένει (φρσ.) مهما امكن μεχμὰ ἐμκέν.

Σιαγών, ἡ چکه τσενέ, فك φέκκ, φάκμ, زنخ ζενάχ. «ἡ ἄνω — اوست چکه οὖστ τσενέ, اعلى فك φέκκι ἀλά. «ἡ κάτω — آلت چکه ἄλτ τσενέ, اسفل فك φέκκι ἐσφέλ.

Σιάζω, Ἴδε Ἰσάζω.

Σιαλίζω, توكوروك چیقارمق τὸυκουροὺκ τσικαρμάκ.

Σιαλικός, ή, όν, لعابی λουαπί.

Σιαλισμός, ὁ (I) تلعّب τεαλλούπ.

Σίαλον, τὸ توكوروك τὸυκιούρούκ, سالیا σάλια, لعاب λουάπ.

Σιαλοχόος, ὁ (I) لعابی λουαπί. —οι ἀδένες غدد لعابیه γουδδέδι λουαπιγέ.

Σιγὰ καὶ **Σιγανά,** (Ἐπρ.) یواش γιαβάς, آهسته ἀχεστέ. «ὁμιλῶ — یواش سویلمك γιαβάς σοϊλεμέκ. «περιπατῶ — یواش یورومك γιαβάς γιούρουμέκ. «σιγὰ σιγὰ یواش یواش γιαβάς γιαβάς.

Σιγάζω, صوصدیرمق σουσδουρμάκ, اسكات ا. ἰσκιὰτ ἰτ.

Σιγαλέος, α, ον, καὶ **Σιγαλός, ή, όν,** ساكت σακίτ, كم كفتار κιμ-γκιουφτάρ.

Σιγανός, ή, όν, یواش γιαβάς. ساكت σακίτ, خاموش χαμούς.

Σιγάρον, τὸ سیغاره σιγάρα.

Σιγαρόχαρτον, τὸ سیغاره كاغدی σιγάρα κιαγαδή.

Σιγγίλιον, τὸ (Ἐκκλ.) امرنامه ἐμιρναμέ, تحریرات ταχριράτ.

Σιγγιλιώδης, ες, (Ἐκκλ.) امری ἐμρί, رسمی ρεσμί.

Σιγή, ἡ صوصمه σουσμά, سكوت σούκιούτ, سكونت σούκιουνέτ, صمت σάμτ, خاموشی χαμουσί. «φυλάττω —ν صوصمق σουσμάκ, سكوت ا. σούκιούτ ἰτ. «διακόπτω τὴν —ν فسخ عقدهٔ سكوت ا. φέσχι οὐκδέϊ σούκιούτ ἰτ. «παρέρχομαι ἐν σιγῇ سكوتله چیرمك σούκιούτ ἰλὲ γκετσιρμέκ, ذكر اتمامك ζὶκρ ἴτμεμεκ, مسكوت عنه براقق μεσκιοὺτ ἄνεχου πρακμάκ. ‖ Σιγή! صوص اول σοὺς ὄλ. «ἡ—ἡ τῆς νυκτὸς سكونت لیل σούκιουνέτι λέϊλ.

Σιγηλός, ά, όν, ساكت σακίτ, صامت σαμίτ, خاموش χαμούς. ‖ —ῶς (ἐπρ.) سكوتله σούκιούτλε, سكونتله σούκιουνέτλε.

Σίγμα, τὸ سیغما σίγμα. (σ) اشبو حرفك اسمی.

Σιγ(άω)ῶ, صوصمق σουσμάκ, سكوت ا. σούκιούτ ἰτ. سس چیارمامق σὲς τσικάρμαμακ, خاموش- ساكت او. χαμοὺς-σακὶτ ὄλ.

Σίδερον, τὸ تیمور τιμούρ, دمیر δεμίρ, آهن ἀχέν, حدید χαδήδ. «τὸ — τῶν ἐνδυμάτων اوتی οὐτού.

Σιδέρωμα, τὸ اوتولمه οὐτόυλεμέ.

Σιδερώνω, اوتولمك οὐτόυλεμέκ.

Σιδηρεῖον, τὸ دمیر معدنی δεμὶρ μαʼδενί. ‖ تیمورخانه τιμουρχανέ.

Σιδηρικός, ή, όν, حدیدی χαδηδή. «τὸ —όν دمیر آلتی δεμὶρ ἀλετί,

دمیر اوادانلغی δεμὶρ ἀβαδανληγή. «*τὰ —κὰ* دمیر آلاتی δεμὶρ ἀλιατί.

Σιδηροδέσμιος καὶ **—δετος**, ὁ دمیربند δεμὶρ-πένδ, زنجیر بند ζεν-δζὶρ-πένδ.

Σιδηρόδρομος, ὁ دمیر یولی δε-μὶρ γιὸλού, سکة الحدید σικκὲτ οὐλ χαδήδ, سمندفر σεμενδεφέρ.

Σιδηροκέφαλος, **ον**, دمیر باش δεμὶρ πάς. ‖ (μτφ.) *τὰ σιδηροκέφαλα* (ζῶα) دمیر باش حیوانات δεμὶρ πὰς χαϊβανάτ.

Σιδηροπέδη, ἡ آیاق زنجیری ἀ-γιὰκ ζενδζιρί.

Σιδηροπωλεῖον, τὸ دمیرجی دکانی δεμιρδζὶ δουκκιανή, دمیرخانه δεμιρ-χανέ.

Σιδηροπώλης, ὁ دمیرجی δεμιρ-δζή, آهنفروش ἀχὲν-φουρούς.

Σίδηρος, ὁ دمیر δεμίρ, تیمور τι-μούρ, آهن ἀχέν, حدید χαδήδ. «*ὀξύ-δειον τοῦ —ου* (Χημ.) حمض اول حدید χούμζι ἐββέλι χαδίδ. «*ὑπερο-ξείδιον τοῦ —ου* (Χημ.) حمض اخیر حدید χούμζι ἀχήρι χαδίδ. «— *σι-δήρῳ ἐκκρούεται* (πρμ.) دمیر دمیری سوکر δεμὶρ δεμιρὶ σόκέρ. «*ὁ — ξε-στὸς κτυπιέται* (πρμ.) دمیر طاونده دوکلور δεμὶρ ταβανδὰ δόγιλούρ.

Σιδηρουργεῖον, τὸ دمیرخانه δε-μιρχανέ, دمیر فابریقه‌سی δεμὶρ φά-πρικαση.

Σιδηρουργία, ἡ دمیرجیلك δεμιρ-δζιλίκ, آهنکاری ἀχενγκιαρή.

Σιδηρουργός, ὁ دمیرجی δεμι-δζή, حداد χαδδάδ, آهنکر ἀχενγκέ

Σιδηροῦς, **ᾶ**, **οῦν**, دمیرلی δ-μιρλή, حدیدی χαδηδή, آهنین ἀχενί ‖ شدید σεδίδ. «— *χαρακτὴρ* ... شدید μιζάδζι σεδίδ.

Σιδηροφόρος, ὁ سلاحدار σιλα-δάρ, مسلح μουσελλάχ.

Σιδηροφορ(έω)ῶ, ... او. μουσελλὰχ ὀλ.

Σιδηροῦχος, **ον**, دمیرلی δεμι-λή, حدیدی χαδηδή.

Σιδηρ(όω)ῶ, دمیرله قاپلامق δ-μίρλε καπλαμάκ, دمیر طاقمق δεμ- τακμάκ.

Σιδηρώδης, **ες**, دمیرلی δεμιρλ- حدیدی χαδηδή.

Σιδηρωρυχεῖον, τὸ ...یر معدنی δεμὶρ μα'δενί. [ἀγιαγ

Σιδηρωστιά, ἡ صاج آیاغی σα

Σιελαγωγός, ὁ (Ι) ... اللعاب μουδὶρρ οὐλ-λουάπ.

Σιελαδενῖτις, ἡ (Ι) ...اب غدد لعابیه ἰλτιχάπι γουδδέδι λουαπιγ

Σιελισμός, ὁ (Ι) ...ت لعاب κεσρέτι λουάπ.

Σιελολογία, ἡ (Ι) ...ث لعاب μεπχάσι λουάπ.

Σιελόρροια, ἡ (Ι) ...لان لعاب σεγελάνι λουάπ.

Σίελος, ὁ (Ι) توکوروك τούκιου-ρούκ, لعاب λουάπ, سالیا σάλια.

Σιελώδης, **ες**, (Ι) لعابی λουαπ

Σίκαλις, ἡ چاودار τσαβδάρ.

κύα, ἡ (I) حجامت شیشه‌سی χα-
μὲτ σισεσί, محجم μιχδζέμ.§ (Βτ.)
χηγιάρ. § قاوون καβούν, قاتون
ν.

κυάζω, حجامت شیشه‌سی یاپیشدیرمق
αμὲτ σισεσὶ γιαπησδηρμάκ.

κύασις, ἡ καὶ **—σμός,** ὁ
حجامت شیشه‌یی یاپیش χαδζαμὲτ σι-
γιαπησδηρμά.

κυήλατον, τὸ - حیار باغچه‌سی
χηγιὰρ παγτσεσὶ-ταρλασί.

κυός, ὁ (Βτ.) حیار χηγιάρ.

χαίνομαι, اکرنمك ίγρενμέκ,
اکراه و نفر ίκρὰχ βὲ νεφρὲτ ίτ.

χαμερός, ή, όν, مکروه με-
منفور μενφούρ.

χασία, ἡ καὶ **—σμός,** ὁ
ίγρενμέ, نفرت νεφρέτ, اکراه ί-
استکراه ίστικράχ.

ιπορδία, ἡ خوریادلق χορ-
ήκ.

ιπορδ(έω)ῶ, خوریاد و ادبسز
معامله χοργιὰδ βὲ έδεπσὶζ
μελεδὲ πουλουνμάκ.

λογραφία, ἡ هجویا‌نویسی
ίγιατ-νουβισί.

λουρος, ὁ (Ζλγ.) مرسین بالیغی
παληγή.

φη, ἡ (Ζλγ.) کووه γκιουβέ.

φιον, τὸ (Φρμ.) شیطان بوق
ποκού, خلتیت χαλτίτ.

βλος, ὁ (Ζλγ.) آری قووان άρὴ
ν.

ίβιον, τὸ (Βτ.) سیماپا σιμάπα.

Σιμαρύβη, ἡ (Βτ.) سیماروبا σι-
μαρούπα.

Σιμαρυβοειδῆ, τὰ (Βτ.) فصیلهٔ
سیماروبیه φασιλέϊ σιμαρουπιγέ.

Σιμός, ή, όν, یاصی- باصیق بورونلی
γιασὴ-πασὴκ πουρουνλού, اخنس ά-
χνές.

Σιμότης, ἡ اخنسیت άχνεσιγέτ.

Σιμ(όω)ῶ, اخنس ا. άχνὲς ίτ.

Σιναπέλαιον, τὸ (Φρμ.) خردال
یاغی χαρδὰλ γιαγή. [δάλ.

Σινάπι, τὸ (Φρμ.) خردال χαρ-

Σιναπίζω, خردال لاپه‌سی قومق
χαρδὰλ λαπασὴ κομάκ.

Σιναπισμός, ὁ خردال لاپه‌سی و یا
یاقیسی χαρδὰλ λαπασὴ βὲ γιὰ για-
κησή, ضماد خردال ζαμάδι χαρδάλ.

Σιναπόσπορος, ὁ خردال تخمی
χαρδὰλ τοχουμού.

Σινικά, τὰ (σκεύη) چین قابلری
τσὶν καπλαρή.

Σινδόνη, ἡ καὶ **Σινδών,** ἡ
تلبند τουλπένδ.§ (τῆς κλίνης) چارشب
τσαρσέπ.

Σίραιον, τὸ تمر πετμέζ. § شروب
σιρό †, شربت σερπέτ.

Σιρίασις, ἡ (I) التهاب دماغ ίλ-
τιχάπι διμάγ.

Σίσαρον, τὸ (Βτ.) کروز κερε-
βίζ, سیصرون σίσερον.

Σίσυμβρον, τὸ (Βτ.) صو ترەسی
σοὺ τερεσή.

Σισύρα, ἡ کورك κιούρκ.

Σισυροπώλης, ὁ كورکجی κι̯όυρκ-δζόύ.

Σισυροφόρος, ὁ كورك كيين κι̯όυρκ γκιγέν.

Σιτάριον, τὸ بغدای πογδάϊ.

Σιταρόσπορον, τὸ بغدای دانه‌سی πογδάϊ δανεσί, چكردك τσεγερδέκ.

Σιτευτός, ή, όν, بسلنمش πεσλενμίς, مقتدی μουτεγαδδή, پرورده περβερδέ. ‖ سمیز σεμίζ, طولغون δολγούν.

Σιτεύω, بسلمك πεσλεμέκ, ا. تغدیه ταγδιγὲ ἰτ. سمیزتمك σεμίζετμέκ. ‖ (πθ.) بسلنمك πεσλενμέκ, ا. تغدی τεγαδδὴ ἰτ. سمیزلمك σεμίζμέκ.

Σιτηρέσιον, τὸ تعیین τα'γὶν πλ. تعيينات τα'γινάτ.

Σιτηρός, ά, όν, بغدای πογδαή. ‖ (πλ.) *τὰ σιτηρὰ* حبوبات χουπου-πάτ, ذخائر ζαχαΐρ. [ταγδιγέ.

Σίτισις, ἡ καὶ —**ισμός,** ὁ تغدیه

Σιτοβολεῖον καὶ —**βολών,** ὁ حبوبات - ذخیره انباری χουπουπάτ-ζαχηρὲ ἀνπαρή.

Σιτοδεία, ἡ قیتلق κητλήκ, ذخیره قیتلغی ζαχηρὲ κητληγή, قحط و غلا κάχτ οὐ γαλᾳά.

Σιτοδοχεῖον, τὸ ذخیره انباری ζαχηρὲ ἀνπαρή.

Σιτολόγος, ὁ جامع حبوبات δζα-μίϊ χουπουπάτ.

Σιτολογ(έω)ῶ, ا. جمع حبوبات δζέμ'ι χουπουπάτ ἰτ.

Σιτομετρ(έω)ῶ, ا. وزن حبوبات βέζνι χουπουπάτ ἰτ. ‖ ا. ارزاق تعبیه ا. τεβζίϊ ἐρζὰκ ἰτ.

Σιτοποιΐα, ἡ اكمكجیلك ἐκμεκ...

Σιτοποιός, ὁ اكمكجی ἐκμεκ... ‖ دكرمنجی δεγϊρμενδζή.

Σιτοπομπία, ἡ ارسال ذخائر ...σάλι ζαχαΐρ.

Σιτοπωλεῖον, τὸ ...جی دكانی ζαχηρεδζὴ δουκκι̯ανή.

Σιτοπώλης, ὁ بغدای تاجری ...δάϊ ταδζιρί, ذخیره‌جی ζαχηρε... حنطه‌فروش χηντὰ-φουρούς.

Σῖτος, ὁ بغدای πογδάϊ, χηντά, كندم κενδούμ.

Σιτοφαγία, ἡ آكل حنطه ἀγ... χηντά.

Σιτοφάγος, ὁ حنطه‌خوار χη...

Σιτοφόρος, ον, حاصل حنطه ... σήλι χηντά, حاصل حبوبات χα... χουπουπάτ.

Σιτόχρους, ουν, رنكنده ... ποϒδάϊ ρενκινδέ, كندمكون κενδ... γκι̯ούν, حنطه‌رنك χηντὰ-ρένκ.

Σιτών, حنطه ترلاسی χηντὰ λασή. ‖ بغدای انباری ποϒδάϊ... παρή.

Σιφιλιδοποίησις, ἡ (Ι) ... افرنجی τεσεππούϊ ἐφρενδζή.

Σιφιλιδογράφος, ὁ (Ι) ... داى الافرنج μουσαννίφι δάϊ ἐφρένδζ.

Σιφιλιτικός, ή, όν, (Ι) ... ἐφρενκιλί, افرنجی ἐφρενδζή.

Σίφιλις, ἡ (Ι) فرنك علتی φ...

ετί, الافرنج ادا δάϊ οὐλ-ἐφρένδζ.
ιφιλοειδής, ές, (Ι) شبه داء الا σεπίχι δάϊ οὐλ-ἐφρένδζ.
ίφων, ὁ بورى ποὐρού, خرطوم ...τούμ, طولومبه τουλούμπα. § (Ι) سيف σίφον.
ιφωνίζω, بورى ايله چيقمق ποὐ... ἰλὲ τσικμάκ.
ιχαίνομαι (καὶ τ' ἀπ' αὐτοῦ) ε Σικχαίνομαι.
ιωπή, ἡ سكوت σόυκȣούτ, صمت ...ιτ, خاموشى χαμουσί. § Σιωπή! ...ρ. παρακλ.) صوص اول σοὺς ὄλ, سكوت σόυκȣοὺτ ἴτ.
ιωπηλός, ή, όν, ساكت σα..., خاموش χαμούς. § راحت ραχάτ. — ῶς (ἐπρ.) سكوتله σόυκȣούτλε.
ιωπ(άω)ῶ, صوصمق σουσμάκ, سويلممك σοϊλέμεμεκ, .ا سكوت σόυ...ὺτ ἴτ. .صوص او σοὺς ὀλ. -ساكت خاموش σακὶτ-χαμοὺς ὀλ. «κά...ο νὰ σιωπήση صوصديرمق σουσ...ρμάκ, .ا اسكات ἰσκȣὰτ ἴτ. سكوت ايتدير σόυκȣοὺτ ἰτδιρμέκ.
καθί, τὸ (Ζλγ.) سرچه قوشى τσὲ κουσού, اسكته قوشى ἰσκέτε ...σού.
κάζω, اقسامق ἀκσαμάκ.
καιός, ά, όν, صول σόλ. § ...اوغور ὀγουρσούζ, مسؤم μεσούμ. § ...τέρς, كوتى κȣοτού. § مهارتسز ...αρετ-σίζ, قبا καπά, طاسلاق قبا ...πὰ τασλάκ. § حويلو چتين τσετὶν χουϊλού. § —ῶς (ἐπρ.) ترس τέρς, مهارتسزجه μεχαρετ-σίζδζε.

Σκαιότης, ἡ عدم مهارت ἀδέμι μεχαρέτ, خويرادلق χοϊραδλήκ, چولپه‌لق τσολπαλήκ.

Σκάλα, ἡ مرديوان μερδιβάν, نردبان νερδιπάν, مرقات μιρκάτ. § (Ντκ.) اسكله ἰσκέλε, ليمان λιμάν.

Σκάλευθρον, τὸ مقله μουκλά'.

Σκαλεύω, قاريشديرمق καρησ̇δηρμάκ.

Σκαληνόν, τὸ τρίγωνον (Μθμ.) مثلث مختلف الاضلاع μουσελλέσι μουχτελὶφ οὐλ-ἀδλά'.

Σκαλίζω, آيرتلامق ἀϊρτλαμάκ. § قاريشديرمق καρησ̇δηρμάκ. § قازمق καζμάκ, .ا حك χὰκκ ἴτ. § (ἐπὶ ὄρνιθος) اشمك ἐσ̇μέκ. § آرامق ἀραμάκ, .ا تحرى τεχαρρὴ ἴτ. .ا جستجو δζεστδζοὺ ἴτ.

Σκαλίς, ἡ καὶ **—λιστήριον,** τὸ (Γργ.) چتال چاپه τσατὰλ τσάπα, چتال τσατάλ.

Σκάλισμα, τὸ قاريشديرمه καρησ̇δηρμά, قازمه καζμά, حك χάκκ. § آرامه ἀραμά, تحرى τεχαρρή.

Σκαλιστής, ὁ حكاك χακκȣάκ.

Σκαλιστός, ή, όν, محكوك μαχκȣούκ, منقور μενκούρ.

Σκαλμός, ὁ (Ντκ.) كورك صيرى κȣοὺρέκ σηρημή, اسقارموز ἰσκαρμόζ.

Σκαλοκέφαλον, τὸ مرديوان باشى μερδιβὰν πασ̇ή.

Σκαλοπάτιον, τὸ مرديوان آياغى

μερδιβὰν ἀγ͜ιαγή, باشماق πασαμάκ.

Σκάλοψ, ὁ Ἴδε Τυφλοπόντικος.

Σκάλωμα, τὸ ایلیشدیرمه ἰλισδιρμέ, طاقمه δακμά, باغلمه παγλαμά.

Σκαλώνω, ایلیشدیرمك ἰλισδιρμέκ, طاقمق δακμάκ, آصمق ἀσμάκ, تعليق τα'λὶκ ἰτ. ‖ طوتدیرمق τουτδουρμάκ, قانجالامق κανδζαλαμάκ. ‖ (ἐπὶ πτηνῶν) قونمق κονμάκ. ‖ (ἀμτ. αὐτπθ.) ایلیشمك ἰλισμέκ, اعتلاق ἰτιλὰκ ἰτ. طوتنمق τουτουνμάκ, طوتلمق τουτουλμάκ, بولاشمق πουλασμάκ.

Σκαλωσιά, ἡ اسكله‌سی بنا πινὰ ἰσκέλεσι.

Σκαμμωνία, ἡ (Βτ.) محموده μαχμουδέ, اسقامونیا ἰσκαμόν͜ια.

Σκαμνίον, τὸ اسكمله ἰσκέμλε, اسكمنه ἰσκέμνε.

Σκαμπάζω, آكلامق ἀνλαμάκ.

Σκανδάλη, ἡ (τοῦ ὅπλου) تفنك تتيكی τουφένκ τιτιγί.

Σκανδάληθρον, τὸ دوزاق زنبركی δουζὰκ ζενπερεγί.

Σκανδαλίζω, كناهه صوقمق - دوشورمك γκ͜ιόυναχὰ σοκμὰκ - δούσουρμέκ, ایثام ἰσὰμ ἰτ. ‖ آزدیرمق ἀζδηρμάκ, تحریك ταχρὶκ ἰτ. ‖ كوجندیرمك γκ͜ιόυδζενδιρμέκ. ‖ (πθ.) —ομαι كناهه كیرمك - دوشمك γκ͜ιόυναχὰ γκιρμὲκ-δούσμέκ, انجینمك ἰνδζινμέκ, كوجنمك γκ͜ιόυδζενμέκ, استثام ἰστισὰμ ἰτ. ‖ (πθ. μτχ.) *σκανδαλιζόμενος* καὶ *σκανδαλισθεὶς* كناهه كیرن γκ͜ιόυναχὰ γκιρέν, مؤثم μου'τεσέμ.

Σκάνδαλον, τὸ ریب ρεΐπ, زلت ζιλλέτ. ‖ سوء صبرت σούϊ ἠπρέ..., شماته σαματά, توار τεβατούρ. ‖ فتنه φιτνέ, فساد φεσάδ, نفاق νεφάκ. ... —*νομαι αἰτία* —ου ریب و زلت اولمق ... σεπέπι ρεΐπ βὲ ζιλλὲτ ὀλ. ... —ου (Γρφ.) موقع ریب μεβκήϊ ... موقع زلت μεβκήϊ ζιλλέτ. « ... —α ایراث فتنه ا. ἰράσι φιτνὲ ἰτ.

Σκανδαλοποιός, ὁ مفسد μ...σίδ, فتنه‌كار φιτνεκ͜ιάρ, اهل فساد ... φεσάδ.

Σκανδαλοποι(έω)ῶ, ... فتنه‌كارلق ا. φιτνεκ͜ιαρλὴκ ἰτ. فتنه و فساد ا. ἰράσι φιτνὲ βὲ φεσὰδ ἰτ.

Σκανδαλώδης, ες, ریاب γ͜ιάπ, باعث رذالت παΐσι ρεζα..., فتنه آمیز φιτνὲ-ἀμίζ, قیل و قاله ... μουδζίπι κὴλ ού καλέ. ‖ —ῶς (...) ریبه‌كارانه ριπεκ͜ιαρανέ, رذیلانه ... λανέ.

Σκανδήλι, τὸ (ἡ βολὶς ναυτῶν) اسقندیل ἰσκανδήλ, بلد πι...

Σκάνδιξ, ἡ (Βτ.) میدانوزی φρένκ μαϊδανοζού.

Σκαντζόχοιρος, ὁ Ἴδε Ἀ...θόχοιρος.

Σκάνω, چاتلامق τσατλα..., پاتلامق πατλαμάκ, شق او... σάκ... «*ἔσκασεν ὁ τοῖχος* دیوار یاریلدی ... γ͜ιαρηλδή. «*σκάσε!* (ἐπφ. ἐν κατάρας) پاتلا πατλά, چاتلا τσα..., كبر γκεπέρ.

Σκαπανεύς, ὁ لغوجی λαγ...

ζή, قازمەجی καζμαδζή. ‖ (Στρ.) قازمەجی καζμαδζή, بالطەجی παλ-αδζή.

Σκαπάνη, ἡ چاپە τσάπα, بل πέλ, قازمە καζμά. [χαφίρ.

Σκάπτης, ὁ قازیجی καζηδζή, حافر

Σκαπτός, ή, όν, قازلمش καζιλ-μής, محفور μαχφούρ.

Σκάπτω, قازمق καζμάκ, حفر ا. ἀφρ ἰτ. ‖ (Γργ.) بل ایلە قازمق πὲλ ιλὲ καζμάκ, بللەمك πελλεμέκ. «*σκάπτει τὸν λάκκον του* كندی الیلە مزارینی قازار κενδὶ ἐλὶ ιλὲ μεζαρινὶ καζάρ.

Σκάρα, ἡ اسقارە ἰσκάρα. «*ψήνω ς την σκάραν* اسقارەدە پیشیرمك ἰσ-κάραδα πισιρμέκ.

Σκαρδαμυγμός, ὁ كوز قیپمە γκιό'ζ κηπμά, اختلاج اجفان ἰχτιλά-δζι ἐδζφάν.

Σκαρδαμύσσω, كوز قیپمق γκιό'ζ κηπμάκ, اختلاج اجفان ا. ἰχτιλάδζι ἐδζφὰν ἰτ.

Σκαρί, τὸ (Ντκ.) اوكورغە ὀνουρ-γά, قارینە καρίνα. ‖ قزاق κηζάκ. ‖ مز μιζάδζ.

Σκαρδώνω, طیرمالایەرق چیقمق τηρ-μαλαγιαρὰκ τσηκμάκ, صاریلمق σα-ρηλμάκ.

Σκαρίφημα, τὸ ایلك رسم ἰνδζὲ ρεσμ, تصویر τασβίρ.

Σκάριφος, ὁ (Χργ.) جامت زنبرکی χαδζαμὲτ ζενπερεγί, مبزغ μιπζάγ, نشتر νισ̇τέρ.

Σκαριφεύω, نشتر اورمق νισ̇τὲρ βουρμάκ. ‖ (I) جامت ا. χαδζαμὲτ ἰτ. بزغ ا. πὲζγ ἰτ.

Σκαρλατίνα, ἡ (I) قزیل خستەلغی κηζὴλ χασταληγή, قرمزیە κηρμη-ζιγέ.

Σκαρμός, ὁ (Ντκ.) كورك صیریی κιούρὲκ σηρημή, اسقارموز ἰσκαρμόζ.

Σκάρος, ὁ (Ζλγ.) مورونە بالیغی μουρούνα παληγή.

Σκάρωμα, τὸ قورمە κουρμά.

Σκαρώνω, قورمق κουρμάκ.

Σκάσιμον, τὸ چاتلاق τσατλάκ, یاریق γιαρήκ, شقە σακκά. «— *τῶν χειρῶν, τῶν ποδῶν* سلع σιλ'ὰ πλ. سلوع σουλού'.

Σκασμός, ὁ طوپاللق τοπαλλήκ, اقسامە ἀκσαμά, اعرجیت ἀ'ραδζιγέτ.

Σκατόν, τὸ بوق πόκ.

Σκατώνω, بوقلامق πoκλατμάκ.

Σκαφεύς, ὁ قازیجی καζηδζή, حافر χαφίρ. [χάφρ.

Σκαφή, ἡ قازمە καζμά, حفر

Σκάφη, ἡ تكنە τεκνέ.

Σκαφίδιον, τὸ (Ντκ.) قایق καΐκ, زورق ζεβράκ.

Σκαφίον, τὸ چناق τσανάκ.

Σκάφος, τὸ (Ντκ.) كمی تكنەسی γκεμὶ τεκνεσί. ‖ (ἐν γένει) كمی γκε-μί, سفینە σεφινέ.

Σκάψιμον, τὸ قازمە καζμά, حفر χάφρ.

Σκεδάζω, καὶ **Σκεδάννυμι,** طاغیتمق δαγητμάκ, پریشان ا. περισ̇ὰν ἰτ. تار و مار ا. τὰρ οὐ μὰρ ἰτ. ‖

(πθ.) طاغلق δαγηλμάκ, پريشان او. περισάν ὀλ. [σμά.

Σκέβρωμα, τὸ پروشمه πουρου-

Σκεβρώνω, پروشمق πουρουσμάκ. «*σκεβρωμένος* پروشق πουρουσούκ.

Σκελετολογία, ἡ (I) مبحث اسكلت μεπχάσι ἰσκελέτ.

Σκελετοποιΐα, ἡ (I) تنظيم اسكلت τανζήμι ἰσκελέτ.

Σκελετός, ὁ (I) اسكلت ἰσκελέτ, قديد καδήδ. § (μ.τφ.) Ἴδε Κάτισχνος.

Σκελετώδης, ες, قديد وارى καδήδ-βαρή, قديدى καδηδή.

Σκελίς, ἡ ديش δίς. « *σκόρδου* صارمساق ديشى σαρμουσάκ δισί.

Σκέλος, τὸ پاچاق παδζάκ, اينجك ἰνδζέκ, ساق σάκ πλ. سيقان σικάν.

Σκελοτύρβη, ἡ (I) تزلزل اطراف سافله τεζελζούλι ἐτράφι σαφιλέ.

Σκεπάζω, قپامق κάπαμάκ, قپاتمق καπατμάκ. § اورتمك ὀρτμέκ, ستر ا. σέτρ ἰτ. § (πθ.) قپانمق καπανμάκ. § اورتنمك ὀρτόυνμέκ, مستور او. μεστούρ ὀλ. § قپلانمق καπλάνμάκ. «—*οἰκίαν* تغطيه ا. ταγτιγὲ ἰτ. «— *ἀγγεῖον* قپاقلامق καπακλαμάκ.

Σκεπαρνίζω, كسر ايله كسمك κεσὲρ ἰλὲ κεσμέκ.

Σκεπαρνισμός, ὁ (I) كسر قحف κέσρι κάχφ.

Σκέπαρνον, τὸ καὶ —**νος,** ὁ كسر κεσέρ.

Σκέπασμα, τὸ اورتو ὀρτού, ستر μιστέρ. « — *ἀγγείου* قپاق καπάκ.

Σκεπασμός, ὁ اورتمه ὀρτμέ, ستر σέτρ.

Σκεπαστής, ὁ اورتيجى ὀρτόυδζού, ساتر σατίρ.

Σκεπαστός, ή, όν, اورتولى ὀρτούλού, قپالى καπαλή, مستور μεστούρ.

Σκέπη, ἡ اورتو ὀρτού. § (μ.τφ.) حمايه χημαγέ, سايه σαγέ. «*ὑπὸ τὴν* —*ην σας* سايه كزده σαγενιζδέ. «— *οἰκίας* چاتى τσατί, طام δάμ, سقف σάκφ. «— *τῶν γυναικῶν* ياشمق γιασμάκ, نقاب νικάπ.

Σκεπτικός, ή, όν, دوشونجى δόυνόυδζού, فكير φεκίρ, انديشه لى ἐνδισελί, متفكر μουτεφεκκίρ, انديشه مند ἐνδισενάκι, انديشه مند ἐνδισεμένδ, متأمل μόυτεεμίλ. § (Φλσ.) οἱ —*οἱ* ريبيون ριπιγιούν.

Σκεπτικισμός, ὁ (Φλσ.) مذهب ريبيون μεζχέπι ριπιγιούν.

Σκέπτομαι, دوشونمك δόυσόυμέκ, فكر-تفكر ا. φὶκρ-τεφεκκιούρ ἰτ. انديشه-تأمل-ملاحظه-مطالعه ا. ἐνδισὲ-τεεμούλ-μουλαχαζὰ-μουταλιαὰ ἰτ. تعقل-تصور-تخير ا. τεακκούλ-τεσαββούρ-τεχαγ-γιούρ ἰτ. ذهن ا. ζίχν ἰτ. صرف ذهن σάρφι ζίχν ἰτ. «*ὁ ἄνθρωπος σκέπτεται* انسان تفكر ايدر ἰνσὰν τεφεκκιούρ ἰδέρ. «— *παραδόξως* غريب انديش او. γαρὶπ-ἐνδὶς ὀλ. «*ἐσκέφθητε καλῶς;* ايجه دوشونديكزمى ἰγιδζὲ δόυσόυνδόυνόυζμόυ «*θὰ τὸ σκεφθῶ* دوشونه جكم δόυσό

νεδζέγιμ. «*τί σκέπτεσθε;* نه دوشونيورسكز νὲ δουσουνίγιορσουνουζ;

Σκέπω, Ἴδε Σκεπάζω.

Σκευαγωγός, ὁ نقل اشيا νακὴλ ἐσγιά, حمال χαμμάλ. «— *ἅμαξα* يوك آرابه‌سى γιοὺκ ἀραπασή.

Σκευαγωγ(έω)ῶ, نقل اشيا ا. νὰκλ ἐσγιὰ ἰτ. ‖ املا ا. ἰμὰλ ἰτ. انشا ا. ἰνσὰ ἰτ.

Σκευάζω, املا-انشا ا. ἰμὰλ-ἰνσὰ ἰτ. ‖ حاضرلامق χαζηρλαμάκ, تهيئه ا. τεχιγὲ ἰτ. ‖ ترتيب ا. τερτὶπ ἰτ.

Σκευασία, ἡ انشا ἰνσά. ‖ حاضرلامه χαζηρλαμά, تهيئه τεχιγέ. ‖ تركيب τερκίπ, ترتيب τερτίπ, املا ἰμάλ. ‖ (Φρμ.) ترتيب τερτίπ.

Σκευαστής, ὁ عامل ἀμίλ.

Σκευαστός, ή, όν, معمول μαʼμούλ.

Σκευοθήκη, ἡ اثاث بيتيه مخزنى ἐσάσι πεϊτιγὲ μαχζενί, دولاب δολάπ.

Σκεῦος, τὸ قاپ κάπ, كاسه κιασέ, ظرف ζάρφ. ‖ (πλ.) *τὰ σκεύη* اوادانلق ἀβαδανλήκ, آوانى ἀβανί, طاقم τακήμ, اشيا ἐσγιά, آلات ἀλιάτ, ادوات ἐδαβάτ, اثاث ἐσάς. «*τὰ —η τῆς οἰκίας* اثاث بيتيه ἐσάσι πεϊτιγέ.

Σκευοφυλάκιον, τὸ اثاث بيتيه مخزنى ἐσάσι πεϊτιγὲ μαχζενί, دولاب δολάπ, انبار ἀνπάρ. [μουχαφηζή.

Σκευοφύλαξ, ὁ اشيا محافظى ἐσγιὰ

Σκευωρία, ἡ فساد φεσάδ, فتنه φιτνέ, خدعه χαδʼά, حيله χηλέ, دسيسه δεσισέ.

Σκευωρ(έω)ῶ, دسيسه - حيله - فتنه - خدعه - فساد قورمق ا. δεσισὲ-χηλὲ-φιτνὲ-χαδὰ-φεσὰδ κουρμὰκ-ἰτ.

Σκέψις, ἡ دوشونمه δουσουνμέ, تفكر τεφεκκιούρ, ملاحظه μουλαχαζά, مطالعه μουταλιαά, تأمل τεεμούλ, انديشه ἐνδισέ. «*μετὰ μακρὰν —ιν* بعد المطالعات عميقه πὰʼδ ἐλ-μουταλιαάτι ἀμηκά. «*τοῦτο ἀπαιτεῖ πολλὴν —ν* بو مطالعات عميقه‌يه محتاجدر πού μουταλιαάτι ἀμηκαγιὰ μουχτάδζδιρ.

Σκηνή, ἡ چادر τσαδήρ, خيمه χαϊμέ. ‖ قلوبه κουλουπέ, چارداق τσαρδάκ. ‖ طام δάμ, سقف σάκφ. ‖ (θεάτρου) لبتسكا λουπετκιάχ, صحنه σαχνέ. ‖ (δράματος) فصل φάσλ, صحنه σαχνέ, مجلس μεδζλίς. ‖ وقوعات βουκουάτ. ‖ غوغا γαβγά, نزاع νιζά', پاتيردى πατηρδή.

Σκηνικός, ή, όν, صحنه‌يه يا تياترويه متعلق σαχνεγὲ γιὰ τέγιατρογια μουτεαλλήκ.

Σκηνίτης, ὁ خيمه نشين χαϊμὲ-νισίν, كوچه‌به γκιότσεπέ, يوروك γιουρούκ.

Σκηνογραφία, ἡ (Θεατρ.) پرده ترسيمى περδὲ τερσιμί, علم مناظر ἴλμι μεναζήρ. ‖ (ἐν γένει) منظره μενζαρέ, تماشا τεμασά. «*ἡ γραμμικὴ σκηνογραφία* مناظر خطوط μεναζήρι χουτούτ, مناظر طوليه μεναζήρι τουλιγέ.

Σκηνογραφικός, ή, όν, پرده ترسيمنه متعلق περδὲ τερσιμινὲ μουτεαλλήκ.

Σκηνογράφος, ὁ پرده رسامی περδὲ ρεσσαμί. [μὶς πaϊραμή.

Σκηνοπήγια, τὰ قامش بیرامی κα-

Σκηνοπηγία, ἡ چادر قورمه τσα-δὴρ κουρμά, خیمه نصب νάσπι χaϊμέ.

Σκηνοποιΐα, ἡ چادرجیلق τσα-δηρδζηλήκ.

Σκηνοποιός, ὁ چادرجی τσαδηρ-δζή. ‖ (Θεατρ.) صحنه پردهسی رسامی σαχνὲ περδεσὶ ρεσσαμί.

Σκην(όω)ῶ, چادر قورمق τσαδὴρ κουρμάκ, خیمه نصب ا. νάσπι χα-ϊμὲ ἰτ.

Σκήνωμα, τὸ مسکن μεσκέν. ‖ (Μτφ.) جسد δζεσέδ. [σινί.

Σκήνωσις, ἡ خیمه نشینی χaϊμὲ νι-

Σκηπτοῦχος, ὁ عصادار ἀσαδάρ, حکمدار χόυκιόυμδάρ.

Σκῆπτρον, τὸ عصا ἀσά. ‖ عصای حکومت ἀσάϊ χόυκιουμέτ. ‖ حکمدارلق χόυκιόυμδαρλήκ.

Σκιά, ἡ گولگه γκιόλγκέ, ظل ζὴλλ πλ. ظلال ζηλάλ, سایه σαγέ. «*αἱ σκιαὶ τῶν ἀποθανόντων* ارواح اموات ἰρ-βάχι ἐμβάτ. «*ὑπὸ τὴν ἀμφιλαφῆ σκιὰν τοῦ Ἄνακτος* سایهٔ مرحتوایهٔ حضرت پادشاهیده σαγέϊ μερχαμετβαγέϊ χαζρέτι παδησαχηδέ.

Σκιαγραφία, ἡ رسم ظلام ρέσμι ζελάμ, قبا طاسلاق رسم καπὰ τασ-λὰκ ρέσμ, مسوده μουσβεδέ, تسوید τεσβίδ. ‖ (μτφ.) وصف βάσφ, توصیف τεβσήφ, مختصر تعریف μουχτασὰρ τα'ρίφ.

Σκιαγράφος, ὁ رسام ظلام ρεσ-σάμι ζελάμ.

Σκιαγραφ(έω)ῶ, رسم ظلام ا. ρέσμι ζελὰμ ἰτ. رسم تسوید ا. ρέσμ τεσβὶδ ἰτ. ‖ (μτφ.) مختصرجه توصیف ا. μουχτασάρδζε τεβσὴφ ἰτ.

Σκιαδᾶς, ὁ شاپقهجی σάπκαδζη

Σκιάδειον ἡ —**διον,** τὸ شمسیه σεμσιγέ. ‖ شاپقه σάπκα.

Σκιαδηφόρος, ὁ شمسیهدار σεμ-σιγεδάρ. ‖ (Βτ.) حامل صیوان χαμὶλ σεϊβάν.

Σκιάζω, گولگهلمك γκιόλγκελε-μέκ, گولگه ا. γκιόλγκὲ ἰτ. تظلیل - اظلال ا. ταζλὶλ - ἰζλὰλ ἰτ. ‖ (κυ-αὐτπθ.) قورقق κορκμάκ.

Σκιαμαχία, ἡ محاربهٔ بالظلام μου-χαρεπέϊ πὶζ - ζελάμ. ‖ بوش و بیهوده چبالهمه πὸς βὲ πιχουδὲ τσαπαλαμά

Σκιαμαχ(έω)ῶ, محاربهٔ بالظلام ا. μουχαρεπέϊ πὶζ-ζελὰμ ἰτ. گولگهسیله غوغا ا. γκιόλγκεσὶ ἰλὲ γαβγὰ ἰτ ‖ بوش و بیهوده چبالمق πὸς βὲ πιχουδ τσαπαλαμάκ.

Σκιάς, ἡ گولگهلك γκιόλγκελίκ سایهبان σαγεπάν. ‖ كوشك κιόσκ چارداق τσαρδάκ, تنته τέντα. ‖ (κή-πων) قمریه καμεριγέ.

Σκιασμός, ὁ گولگهلمه γκιόλγκε-λεμέ, اظلال ἰζλάλ.

Σκιαύγεια, ἡ (Ζγρ.) ایدنلق و قرانلق ویرمکلك αϊδηνλὴκ βὲ καραν-λὴκ βιρμεκλίκ.

Σκιερός,ά,όν, گولگهلی γκιόλ

γκελή, سايه‌دار σαγεδάρ, سايه‌كستر σαγε-κ̡ουστέρ, سايه‌افكن σαγὲ-έφκέν, ظليل ζαλίλ, ظلال ζιλάλ. ‖ مظلم μουζλίμ, كثيف κεσίφ.

Σκιερότης, ἡ ظلمت ζουλμέτ, كثافت κεσαφέτ.

Σκίλλα, ἡ (Βτ.) آطه صوغانى ἀδὰ σογανή.

Σκίμπους, ὁ اسكمنه ἰσκέμνέ. ‖ تذكره τεζκερέ.

Σκίουρος, ὁ (Ζλγ.) سنجاب σινδζάπ, تيون τιγ̡ούν. «— Σιβηριτικὸς روسيه نافه‌سى ρουσίγ̡α ναφεσί, سبير سنجابى Σιπὶρ σινδζαπί.

Σκιόφως, τὸ شفق σεφάκ, فجر φέδζρ «τὸ — τῆς πρωΐας صباح شفقى σαπὰχ σεφακή, صبح كاذب σούπχι κ̡αζίπ, فجر كاذب φέδζρι κ̡αζίπ. «τὸ — τῆς νυκτὸς اقشام قرارتيسى ἀκσὰμ καραρτησή, فجر غروبى φέδζρι γουρουπί

Σκῖρος ἢ **Σκίῤῥος,** ὁ (Ι) سكيروس σακιρούς, اسكيروس ἰσκίρους.

Σκιῤῥώδης, ες, (Ι) سكيروسى σακιρουσή.

Σκίῤῥωμα, τὸ (Ι) سيروز σιρόζ, تصمّو τεσαμμού'.

Σκίρτημα, τὸ صيچرايش σητσραΐς, پرتاب περτάπ. ‖ احتزاز ἰχτιζάζ.

Σκίρτησις, ἡ پرتاب περτάπ. ‖ احتزاز ἰχτιζάζ. [χτιζαζή.

Σκιρτικός, ή, όν, احتزازى ἰ-

Σκιρτ(άω)ῶ, صيچرامق σητσραμάκ, .ا پرتاب περτὰπ ἰτ. .ا احتزاز ἰχτιζὰζ ἰτ.

Σκιώδης, ες, قرانلق καρανλήκ, مظلم μουζλίμ, سايه‌دار σαγεδάρ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) قرانلقله καρανλήκλε.

Σκλάβα, ἡ خلايق χαλαΐκ, جاريه δζαριγέ.

Σκλαβιά, ἡ اسيرلك ἐσιρλίκ, اسارت ἐσαρέτ, مملوكيت μεμλουκιγέτ. ‖ قوللق κολλούκ, كوله‌لك κ̡ὸλελίκ.

Σκλάβος, ὁ اسير ἐσίρ, مملوك μεμλούκ. ‖ قول κόλ, كوله κ̡ὸλέ, بنده πενδέ. [κάκ.

Σκλάβωμα, τὸ استرقاق ἰστιρ-

Σκλαβώνω, تحت اسارته آلمق τάχτι ἐσαρετδὲ ἀλμάκ, .ا قول κὸλ ἰτ. ‖ (πθ.) تحت اسارته كيرمك τάχτι ἐσαρετὲ γκιρμέκ. ‖ كوله-قول او. κ̡ὸλὲ-κὸλ ὀλ.

Σκλῆθρος, ὁ (Βτ.) قزيل آغاج κηζὴλ ἀγάδζ.

Σκληραγωγία, مشقت ايله كچنمه μεσακκὰτ ἰλὲ γκετσινμέ, رياضت ριγ̡αζέτ.

Σκληραγωγ(εω)ῶ, مشقت ايله كچنمك μεσακκὰτ ἰλὲ γκετσινμέκ, .ا رياضت ριγ̡αζὲτ ἰτ.

Σκληρίασις, ἡ (Ι) تصلب τεσαλλούπ, تخشن τεχασσούν.

Σκληροκαρδία, ἡ قتى يوركليك κατὴ γ̡ουρεκλιλίκ, سخت دلى σάχτ διλί, مرحمتسزلك μερχαμετσιζλίκ.

Σκληροκάρδιος, ον, καὶ —**καρδος,** ὁ قتى يوركلى κατὴ γ̡ου-

ρεκλή, سخت دل σάχτ-δίλ, مرحمتسز μερχαμετσίζ.

Σκληροκέφαλος, ον, قالين قفالى καλὴν καφαλή.

Σκληρός, ά, όν, سرت σέρτ. § قتى κατή, پك πέκι, قاسى κασή, صلب σοὺλπ, سخت σάχτ, خشين χασίν. § قورو κουρού. § عنيف ἀνίφ, شديد σεδίδ. § (πθ.) سرت σέρτ, ظالم ζαλίμ, مرحمتسز μερχαμετσίζ. «*σκληρὸν ξύλον* قورو تخته κουροὺ ταχτά. «—*ὰ γῆ* قورو طوپراق κουροὺ τοπράκ.«—*ῶς ὁ σίδηρος* دمير كبي سرت δεμὶρ κιπὶ σέρτ. «*ἀνάγκη —ὰ* ضرورت عنيفه ζαρουρέτι ἀνιφέ. «*λόγοι —οὶ* كلمات شديده κελεμάτι σεδιδέ. § —*ῶς* (ἐπρ.) سرتلكله σερτιλίκλε, شديدا σεδίδεν, جفاكارانه δζεφακιαρανέ, ظالمانه ζαλιμανέ, مرحمتسزجه μερχαμετσίσδζε.

Σκληροσάρκωμα, τὸ (I) ورم لحم βερέμι λισσέ, سرطان لحم σερετάνι λισσέ.

Σκληρόστομος, ὁ (κυρ. ἵππος) كم آلماز γκὲμ ἀλμάζ, حرون χαρούν, سخت لكام σάχτ-λιγκιάμ.

Σκληρότης, ἡ سرتلك σερτλίκ, قتيلق κατηλήκ, پكلك πεκλίκ, خشونت χουσουνέτ, صلابت σαλαπέτ, خشونت σουχουνέτ. § عنف ἄνφ, شدت σιδδέτ, عدم انصاف ἀδέμι ἰνσάφ. § ظلم ζούλμ, اعتساف ἰτισάφ, سوء معامله σοὺϊ μουαμελέ, فنالق φεναλήκ. «*ἔπραξεν ἀνηκούστους σκληρότητας* ايشيدلمش معاملات اعتسافكارانه ده بولنمشدر ἰσιδίλμαμις μουαμελάτι ἰτισαφκιαρανεδὲ πουλουνμούσδουρ.

Σκληροτράχηλος, ον, سرت بويونلى σέρτ πογιουνλού, متمرد μουτεμερρίδ, سركش σερκές.

Σκληροφθαλμία, ἡ (I) رمد يابس ρέμδι γιαπίς. [σέρτ σεσλή.

Σκληρόφωνος, ον. سرت سسلى

Σκλήρυνσις, ἡ سرتلشمه σερτλεσμέ, پكشمه πεκισμέ, قتيلاشمه κατηλασμά, تصليب τασλίπ, تصلب τεσαλλούπ.

Σκληρυντικός, ή, όν, تصليبى τασλιπί.

Σκληρύνω, سرتلشديرمك σερτλεσδιρμέκ, قتيلاشديرمق κατηλασδηρμάκ, پكشديرمك πεκισδιρμέκ, تصليب ا. τασλὶπ ἰτ. § (Μσ. αὐτπθ.) سرتلشمك σερτλεσμέκ, قتيلاشمق κατηλασμάκ, پكشمك πεκισμέκ, تصلب ا. τεσαλλοὺπ ἰτ.

Σκλήρωμα, τὸ (I) تصلب τεσαλλούπ, تخشن τεχασσούν.

Σκληρωτῖτις, ἡ (I) التهاب صلبه ἰλτιχάπι σουλπέ.

Σκνίψ ὁ (Ζλγ.) مازى بوجكى μαζὴ ποδζεγί, كليپه κελιπέ.

Σκολιάζω, اكرى-بوكرى او. ἐγρὶ-πουγρὶ ὀλ.

Σκολιός, ά, όν, اكرى ἐγρί, بوكرى πουγρί, چاربق τσαρπίκ, منحنى μουνχανή, معوج μουαββίδζ. § مائل μαΐλ, منحرف μουνχαρρίφ. § غير مستقيم γάϊρι μουστεκήμ.

Σκολιότης, ἡ اكريلك ἐγριλίκ, بوكريلك πουγρουλούκ, انحنا ινχινά. ‖ مائليت μαϊλιγέτ, منحرفيت μουνχαριφιγέτ. ‖ عدم استقامت ἀδέμι ἰστικαμέτ.

Σκολόπαξ, ὁ (Ζλγ.) چوللق قوشى τσουλλοὺκ κουσού, بقاسه πεκάσα.

Σκολόπενδρα, ἡ (Ζλγ.) قرق آياق بوجك κὴρκ ἀγιὰκ ποδζεγί.

Σκολοπένδριον, τὸ (Βτ.) لسانى غزل λισάνι γάζλ.

Σκόλυθρον, τὸ اسكمنه ἰσκέμνε.

Σκόλυμος, ὁ καὶ ἡ (Βτ.) يبان انكنارى γιαπὰν ἐνγκιναρή.

Σκόλωψ, ὁ قازيق καζήκ, وتد βετέδ.

Σκόμβρος, ὁ (Ζλγ.) اسقومرى باليغى ἰσκουμρὶ παληγή

Σκόνη (καὶ τ' ἀπ' αὐτοῦ), Ἴδε Κόνις.

Σκονίζω, توزلاندرمق τοζλανδιρμάκ. ‖ (πθ. μτχ.) *σκονισμένος* توزلانمش τοζλανμής, توزلى τοζλού.

Σκόνισμα, τὸ توزلامه τοζλαμά.

Σκόνταμμα, τὸ توكسمه τοκεσεμέ, سورچمه σουρτσμέ.

Σκοντάπτω, سورچمك σουρτσμέκ, توكسمك τοκεσεμέκ.

Σκόπελος, ὁ قيا καγιά, صخره σαχρά. ‖ (μτν.) موانع μεβανή'.

Σκόπευσις, ἡ نشان آلمه νισὰν ἀλμά. ‖ (Στρ.) كشف κέσφ.

Σκοπευτής, ὁ نشان آليجى νισὰν ἀληδζή. ‖ (Στρ.) كشاف κεσάφ, پيشدار πισδάρ.

Σκοπευτικός, ή, όν, كشافى κεσαφί.

Σκοπεύω καὶ **Σκοπ(έω)ῶ,** نشان آلمق νισὰν ἀλμάκ. ‖ (ἠθ.) - قصد - نيت - تصور - ترتيب ا. κάσδ - νιγέτ - τεσαββούρ - τερτὶπ ἰτ. نيتده بولنمق νιγετδὲ πουλουνμάκ.

Σκοπιά, ἡ نظركاه ναζαρκιάχ, منظر μενζάρ. ‖ نوبتجى قله سى νοπετδζὴ κουλλεσί, نقطه قوللغى νοκτὰ κουλουπεσί.

Σκοπός, ὁ (Στρ.) نوبتجى νοπετδζή, قره قول καρακόλ, نقطه νοκτά. ‖ نشان νισάν. ‖ (ἠθ.) نيت νιγέτ, قصد κάσδ, مرام μεράμ, مقصد μακσάδ, مقصود μακσούδ. ‖ فكر φίκρ, نيت νιγέτ. § معنا μα'νά, مفهوم μεφχούμ, مآل μεάλ. «*ἐπιτυγχάνω τοῦ —οῦ* مقصده واصل او. μακσαδὰ βασὴλ ὀλ. تحصيل مقصده ظفرياب او. ταχσῆλι μακσαδὰ ζαφεργιὰπ ὀλ. «*τείνω πρὸς τὸν —ν* هدف مقصوده اصابت ا. χέδφι μακσουδὰ ἰσαπὲτ ἰτ. «*ἔχω —όν* نيتده بولنمق νιγετδὲ πουλουνμάκ, نيتم او. νιγετὶμ ὀλ. «*μὲ ποῖον —ὸν τὸ ἔκαμες;* بونى قنغى مقصده مبنى ياپدك πουνοὺ κάνγη μακσαδὰ μεπνὶ γιαπδήν; «*τὸ ἔκαμε μὲ καλὸν ἢ κακὸν —όν* ايى يا فنا مقصد ايله ياپدى ἐγὶ γιὰ φενὰ μακσὰδ ἰλὲ γιαπδή. «*μεταβάλλω —όν* تبديل نيت ا. τεπδίλι νιγὲτ ἰτ. «*ἠννόησα τὸν —όν σου* مرامكزى آكلادم μεραμινιζὶ ἀνλαδήμ. «*κρύφιος—* نيت خفيه νιγέτι χαφιγέ. «*καλὸς —* ايى نيت ἐγὶ νιγέτ, نيت

خير νιγέτι χαΐρ, نيت حسنه νιγέτι χουσνέ. «κακὸς — فنا نيت φενὰ νιγέτ, سوء قصد σούϊ κάσδ. «ἐπὶ σκοπῷ نيت ايله νιγὲτ ἰλέ, فكر ايله φὶκρ ἰλέ, افكار ايله ἐφκι̯ὰρ ἰλέ, قصد ايله κάσδ ἰλὲ, معنى مقصده μακσαδὰ μεπνί, بابنده πακινδά, ضمننده ζημνινδέ. ‖ (Μουσ.) هوا χαβά, فصل φάσλ, مقام μακάμ.

Σκορακίζω, دفع ا. δὲφ' ἰτ.

Σκορακισμός, ὁ دفع δέφ', طرد τάρδ.

Σκορδαλιά, ἡ ترتور τερατόρ.

Σκορδαλός, ὁ (Ζλγ.) چاير قوشى τσαΐρ κουσού.

Σκόρδιον, τὸ (Βτ.) بلوط الارض πουλοὺτ οὐλ-ἄρζ.

Σκόρδον καὶ **Σκόροδον,** τὸ (Βτ.) صارمساق σαρμουσάκ, ثوم σούμ.

Σκορδόπρασον, τὸ (Βτ.) تازه صارمساق ταζὲ σαρμουσάκ.

Σκοροδοτρίβανον, τὸ هوان χαβάν.

Σκοροδῶν, ὁ (Βτ.) صارمساقلق σαρμουσακλήκ.

Σκόρπαινα, ἡ (Ζλγ.) اسقوربد بالغى ἰσκορπὶδ παληγή.

Σκορπίζω, طاغيتمق δαγητμάκ, صاچمق σατσμάκ, نشر ا. νέσρ ἰτ. ‖ پريشان ا. περισὰν ἰτ. تار و مار ا. τὰρ οὐ μὰρ ἰτ. ‖ (μτχ.) σκορπισμένος طاغيلمش δαγηλμής, پريشان περισάν, پراكنده περακενδέ.

Σκορπιός, ὁ (Ζλγ.) عقرب ἀκρέπ. ‖ (Ἀστρ.) برج عقرب πούρδζι ἀκρέπ.

Σκορπίουρος, ὁ عقرب قويروقلى ἀκρὲπ κουΐρουκλού. ‖ τὸ—ον (Βτ.) آى چيچكى ἄϊ τσιτσεγί.

Σκόρπισμα, τὸ καὶ **—σμός,** ὁ طاغيتمه δαγητμά, طاغلمه δαγηλμά, پريشانى περισανί, نشر νέσρ.

Σκορπιστός, ή, όν, طاغينق δαγηνήκ, منتشر μουντεσίρ, پريشان περισάν, پراكنده περακενδέ.

Σκορπίων, ὁ (Ἀστρ.) برج عقرب πούρδζι ἀκρέπ.

Σκοτεινιάζω, قرارمق καραρτμάκ, بولاندرمق πουλανδηρμάκ, قرانلق ا. καρανλὴκ ἰτ. ايرات ظلمت ا. ἰράσι ζουλμὲτ ἰτ. ‖ (αὐτπθ.) قرارمق καραρμάκ, بولانمق πουλανμάκ, قرانلق باصمق καρανλὴκ πασμάκ.

Σκοτείνιασμα, τὸ قرارمه καραρμά, بولانمه πουλανμά, قرانلق καρανλήκ.

Σκοτεινός, ή, όν, قرانلق καρανλήκ, مظلم μουζλίμ, تاريك ταρίκ, ظلمانى ζουλμανί. ‖ (χρωμ.) طونق τονούκ, قويو κουγι̯ού. ‖ (μτφρ.) قپانق καπανήκ, آكلاشلماز ἀνλασηλμάζ, مغلق μουγλάκ, غامض γαμίζ, مبهم μουπχέμ. «—ὸν χωρίον فقرهٔ غامضه φικράϊ γαμιζέ. «—ἡ νὺξ شب تاريك σέπι ταρίκ. «—ὸς καιρὸς بولانق هوا πουλανὶκ χαβά, هواى مظلم χαβάϊ μουζλίμ. «—ὸν χρῶμα قويو رنك κουγι̯οὺ ρένκ. «σκοτεινὰ (ἐπρ.) قرانلقله καρανλήκλε, بولانيق بر صورتده

ουλανὶκ πὶρ σουρέτλε, مفهم μουπ-μανέ.

Σκοτεινότης, ἡ قرانلق καρανλὴκ, ظلمت ζουλμέτ. ‖ عدم صراحت ...δέμι σαραχέτ.

Σκοτίζω, قرارتمق καραρτμάκ, قرانلق καρανλὴκ ἰτ. ‖ بولاندیرمق πουλανδηρμάκ. ‖ قاریشدیرمق καρηστηρμάκ, تشویش ا. τεσδὶς ἰτ. ‖ باش آغرتمق πὰς ἀγρητμάκ, تصدیع-تعجیز ا. τασδὶ'-τα'δζὶζ ἰτ. ‖ (μσ. αὐτπθ.) قرارمق καραρμάκ, بولانمق πουλανμάκ, قاریشمق καρησμάκ, شاشیرمق σασηρ-μάκ. «ὁ νοῦς του ἐσκοτίσθη عقلی بولاندی ἀκλὴ πουλανμής. «τὰ πάθη σκοτίζουσι τὸ λογικὸν امراض نفسانیه عقلی خیره‌سازدر ἐμράζι νεφσανιγὲ χη-ρεσάζι ἀκήλδιρ. «οἱ ὀφθαλμοί του ἐσκοτίσθησαν کوزلری قارارمش γκιόζλερὴ καραρμής. «μ' ἐσκότισες باشی آغرتدک πασὴ ἀγρητδήν.

Σκοτισμός, ὁ قرارمه καραρμά, بولانمه πουλανμά.

Σκοτοδινία καὶ **—νίασις,** ἡ باش دونمه πὰς δὸνμεσί, کوز قرارمسی γκιόζ καραρμασή, دوار مظلم δεβάρι μουζλίμ.

Σκοτιδινι(άω)ῶ, باش دونمك πὰς δὸνμέκ, باش آغرمق πὰς ἀγ-ρητμάκ, کوزی قرارمق γκιόζὸυ κα-ραρμάκ.

Σκότος, τὸ قرانلق καρανλήκ, ظلمت ζουλμέτ, تاریکی ταρικί. «τὸ — τῆς νυκτὸς ظلمت لیل ζουλμέτι λέϊλ, «διώκω τὸ — دفع ظلام ا. δέφι ζέ-λὰμ ἰτ. «βαθὺ — ظلمت شدید ζουλ-μέτι σεδιδέ. «τὸ — τῆς ἀμαθείας ظلمت جهالت ζουλμέτι δζεχαλέτ. «ὁ ἄρχων, ὁ ἄγγελος τοῦ σκότους شیطان σεϊτάν, ابلیس ἰπλίς.

Σκοτοῦρα, ἡ بلا πελά.

Σκοτ(όω)ῶ καὶ **Σκοτώνω,** اولدیرمك 'ὸλδὸυρμέκ, قتل-اعدام-اتلاف ا. κάτλ-ἰδὰμ-ἰτλὰφ ἰτ. «ἐσκοτώθη μόνος του انتحار ایتمش ἰντιχὰρ ἰτμίς. ‖ (μτχ.) σκοτωμένος اولدیرلمش 'ὸλ-δὸυρὸυλμὸύς, مقتول μακτούλ.

Σκότωμα, τὸ اولدیرمه 'ὸλδὸυρμέ, قتل κάτλ, اعدام ἰδάμ, اتلاف ἰτλάφ.

Σκοτωμός, ὁ قتل κάτλ, مقاتله μουκατελέ.

Σκουλαρίκιον, τὸ کوپه κιὸυπέ, منکش μενγκιὸύς, قرط κούρτ.

Σκουμπρί, τὸ (Ζλγ.) اسقومری ἰσκουμρὶ, بالیغی παληγή.

Σκοῦπα, ἡ سوپورکه σὸυπὸυργκέ.

Σκουπίζω, سوپورمك σὸυπὸυρμέκ.

Σκουπίδι, τὸ سوپورندی σὸυπὸυ-ρὸυνδὸύ, چوپ τσόπ.

Σκοῦρος, ὁ قویو κουγιού, سیاهچه σιγιαχτσέ.

Σκουφάτος, ὁ (κυρ. ἐπὶ πτην.) تپه‌لی τεπελή.

Σκοῦφος, ὁ تاکیه τακιέ, کلاه κιουλλάχ, تربوش ταρπός, اسکوف ὸύ-σκιὸύφ. ‖ (ἐπὶ πτηνῶν) تپه τεπέ.

Σκουφοποιὸς καὶ **—πώλης,** ὁ تاکیه‌جی τακιεδζή, کلاهجی κιουλ-

λαχδζή. [λαμά.

Σκούφωμα, τὸ صاچلمه σατσ-

Σκουφώνω, صاچی دوزلتمك σατσὴ δουζλετμέκ.

Σκυβαλίζω, تحقير .ا ταχκὴρ ἰτ. ترذيل .ا τερζὶλ ἰτ.

Σκύβαλον, τὸ قلبور چوروتیسی καλποὺρ τσουρουντουσού, سوپوروندی σούπούρούνδού.

Σκυθρωπάζω, صورت آصمق σου-ρὲτ ἀσμάκ, تعبس .ا τεαπποὺς ἰτ.

Σκυθρωπασμός, ὁ صورت آصمه σουρὲτ ἀσμά, تعبس τεαππούς.

Σκυθρωπός, ή, όν, آكشی یوزلی ἐκσὶ γιοὺζλού, عبوس الوجه οὐποὺς οὐλ-βέδζχ, عبوسلی οὐπουσετλού, حزين χαζίν, محزون μαχζούν, مغموم μαγ-μούμ, مكدر μουκεδδέρ.

Σκυθρωπότης, ἡ صورت آصمه σουρὲτ ἀσμά, یوز اكشیلكی γιοὺζ ἐκσι-λιγί, عبوست οὐπουσέτ, مغمومیت μαγ-μουμιγέτ, حزن و كدر χοὺζν οὐ κε-δέρ.

Σκύλα, ἡ (Ζλγ.) دیشی كوپك δι-σὶ κιόπέκ, قانجق καvδζήκ, كلبه κελπέ.

Σκυλάκιον, τὸ كوپك یاوروسی κιό-πὲκ γιαβρουσού, كوپكجك κιόπεκδζίκ.

Σκύλαξ ὁ (Ζλγ.) یاوری γιαβρή. ἢ كوپك یاوروسی κιόπὲκ γιαβρουσού.

Σκυλεία καὶ **Σκύλευσις,** ἡ یغما γιαγμά, غارت γαρέτ, نهب νέχτ.

Σκυλεύω, یغما-غارت-نهب .ا γιαγ-μὰ-γαρὲτ-νὲχτ ἰτ. چالمق τσαλμάκ.

Σκυλευτής, ὁ یغماجی γιαγμα-δζή, یغماگر γιαγμαγκέρ.

Σκυλιάζω, پك حرصلانمق πε-χηρσλανμάκ, عفریت .ا ἰφρὶτ ἰτ.

Σκύλιον, τὸ (Ζλγ.) بالیغی كوپك κιόπὲκ παληγή.

Σκυλίτικος, η, ον, كوپكجه κιό-πέκτσε, كلبی κελπί.

Σκυλοβότανον, τὸ (Βτ.) قا كلب χανήκι κέλπ, چیدم آجی ἀδζὴ τσι-δίμ, لخلاخ λαχλάχ. [τε

Σκυλόδοντες, οἱ Ἴδε Κυνόδον

Σκυλοκρόμμυον, τὸ (Βτ.) ا صوغانی ἀδὰ σογανή.

Σκυλολόγιον, τὸ سوریسی ك κιόπὲκ σουρουσού.

Σκυλόμυια, ἡ (Ζλγ.) سنكی ت ἰτ σινεγί.

Σκύλον, τὸ غنیمه γανιμὲ π غنائم γαναΐμ.

Σκυλοπρόσωπος, ον, یوزلی ت ἰτ γιοὺζλού, كوپك صورتلی κιόπὲκ σου-ρετλή. [κέλ

Σκύλος, ὁ كوپك κιόπέκ,

Σκυλόψαρον, τὸ (Ζλγ.) ك بالیغی κιόπὲκ παληγή.

Σκύμνος, ὁ (Ζλγ.) یاوری γι-βρή. «—λέοντος آرسلان یاوروسی ἀ-σλὰν γιαβρουσού, شبل σίπλ. «—λύκου قورد یاوروسی κοὺρδ γιαβρο-σού.

Σκύπτω, Ἴδε Κύπτω.

Σκυτάλη, ἡ طوپوز τοπού-چوماق τσομάκ.

Σκυτεύω, ا. اجرای طباخت ἰδζ-
ταπαχὰτ ἰτ.
Σκυτοδέψης, ὁ طباخ ταπ̇πάχ.
Σκυτοπώλης, ὁ طوماجی το-
μαδζή, دری تجاری δερὶ τουδζαρή.
Σκυτοῤῥάφος, ὁ سراج σερράδζ.
Σκῦτος, τὸ دری δερί, جلد δζίλδ,
پو πουστέ, طومار τομάρ.
Σκυτοτομεῖον, τὸ پاپوشجی-قوندرهجی
ﺩ παπουσδζοὺ - κουνδούραδζη
ντουκκιανή.
Σκυτοτομία, ἡ قوندرهجیلق κουν-
δουραδζηλήκ, پاپوشجیلك παπουσδζιλίκ.
Σκυτοτομική, ἡ قوندرهجیلق κουν-
δουραδζηλήκ, پاپوشجیلك παπουσδζι-
λίκ, چاتقار τσαγκάρ.
Σκυτοτόμος, ὁ قوندرهجی κουν-
δουραδζη, پاپوشجی παπουσδζή, چاتقار
τσαγκάρ, خفاف χαφφάφ.
Σκύψιμον, τὸ آشاغی اکلمه ἀσαγὴ
εγιλμέ, اکلمه ἐγιλμέ.
Σκωληκίασις, ἡ قوردلنمه κουρδ-
λανμά.
Σκωληκι(άω)ῶ, قوردلنمق κουρδ-
λανμάκ, ا. قورد پیدا κοὺρδ πεϊδὰ ἰτ.
دود پیدای πεϊδάϊ δοὺδ ἰτ. ‖ (μτχ.)
Σκωληκιασμένος قوردلانمش κουρδλαν-
μής, قوردلو κουρδλού.
Σκωληκόβρωτος, **ον**, کوره
χορδέ, کرم خوارده κὶρμ-χορδέ.
Σκωληκοειδής, **ές**, قوردی
κουρδού, دودی δουδή.
Σκωληκοφάγος, ὁ دود خوار
δοὺδ-χόρ.

Σκώληξ, ὁ (Ζλγ.) قورد κούρδ,
دود δούδ, کرم κίρμ. «ὁ — τῆς γῆς
صوغولجان σογουλδζάν. «ὁ — τῶν ξύ-
λων آغاج قوردی ἀγὰδζ κουρδού,
چوبخوار τσὸπ-χόρ. «ὁ — τῆς μετά-
ξης Ἴδε Μεταξοσκώληξ. «ὁ — τῆς
κοιλίας Ἴδε Ἔλμινς. ‖ (μτφ.) ὁ —
τῆς συνειδήσεως خدشهٔ ندامت χαδ-
σέϊ νεδαμέτ, نار ندامت νάρι νεδαμέτ.
Σκῶμμα, τὸ καὶ **Σκῶψις**, ἡ
اكلنمه ἐγλενμέ, لطیفه λατιφέ, خوراطه
χορατά, شقه σακά, ماهاتاب μαχιτάπ,
لاغ λάγ, مزاح μιζάχ, هزل χὲζλ πλ.
هزلیات χεζλιγιάτ, استهزا ἰστιχζά.
Σκώπτης, ὁ خوراطهجی χορατα-
δζή, شقهجی σακαδζή. ‖ ذوقلنجی ζεβ-
κλενιδζή, مستهزی μουστεχζή.
Σκωπτικός, **ή**, **όν**, καὶ **—ῶς**,
مستهزیانه μουστεχζιγιανέ.
Σκώπτω, ذوقلنمك ζεβκλενμέκ,
ا. تمسخر τεμεσχοὺρ ἰτ. مسخرهلغه آلمق
μασχαραληγὰ ἀλμάκ, ا. استهزا ἰσ-
τιχζὰ ἰτ. ‖ ذوقلنمك ζεβκλενμέκ, شقه
- خوراطه - لطیفه ا. σακὰ - χορατὰ -
λατιφὲ ἰτ.
Σκῶρ, τὸ بوق πόκ, نجس νεδζές,
غایط γαΐτ, ثفل σούφλ.
Σκωρία, ἡ پاس πάς, زنك ζένκ,
صد σάδ. ‖ (Ὀρκτ.) معدن كوپوكی μα'-
δὲν κιοπουγού, توپال τουπάλ, جروف
δζουρούφ.
Σκωριάζω, (Μτβ.) پاسلاندیرمق
πασλανδιρμάκ, ا. تجریف τεδζρὶφ ἰτ.
‖ (αὐτπθ.) پاسلانمق πασλανμάκ, پاس

طوتق πὰς τουτμάκ. § (πθ. μτχ.) *σκωριασμένος* پاسلانمش πασλανμὴς, بسته ژنك ζένκ-πεστέ, كهنه κχιόυχνέ. «*σκωριασμέναι ἰδέαι* افكار باطله ἐφκχιάρι πατιλέ.

Σκωρίασμα, τὸ پاسلانمه πασλανμά, پاسليلق πασληλήκ, تحريف τεδζρίφ.

Σκῶρος, ὁ كووه γκχιουβέ.

Σμάλτος, ὁ (Ὀρκτ.) مينا μινά, اسمالتو ἰσμάλτο.

Σμάλτωμα, τὸ ميناله μιναλαμά, مينا ايشله μινὰ ἰσλεμέ.

Σμαλτώνω, مينالق μιναλαμάκ, مينا ايشلك μινὰ ἰσλεμέκ, .ا مينا ايله نقش μινὰ ἰλὲ νὰκς ἰτ. «*σμαλτωμένος* ميناكارى μινακχιαρί.

Σμαράγδειος, ον καὶ **—γδινος, η, ον,** زومردى ζόυμρόυδί.

Σμάραγδος, ὁ καὶ ἡ (Ὀρκτ.) زمرد ζόυμόυρὸυδ καὶ ζόυμρόυδ.

Σμαραγδώδης, ες, زمردى ζόυμρόυδί.

Σμαρίς, ἡ (Ζλγ.) ازماريد باليغى ἴζμαρὶδ παληγή.

Σμηνηδόν, (Ἐπρ.) سوروسيله σόυρόυσὸυ ἰλέ, فوجافوج φὲβδζ-ἀ-φέβδζ.

Σμῆνος, τὸ آرى سوروسى ἀρὴ σόυρόυσόυ. § فوج φέβδζ, كروه κχιουρούχ. § غلبهلك γαλεπελίκ, چوقلق τσοκλούκ, كثرت κεσρέτ.

Σμήχω, اوغمك οὐγμέκ, سيلمك σιλμέκ.

Σμίγω, قاريشديرمق καρησδηρμάκ, مزج ا. μὲζδζ ἰτ. § (ἀμτβ.) قاريشمق καρησμάκ, اختلاط ا. ἰχτιλὰτ ἰτ. § (Μσ.) مخالطه ا. μουχαλατὰ ἰτ. § وكشمق κονουσμάκ, كوروشمك γκχιόρυυσμέκ, اختلاط ا. ἰχτιλὰτ ἰτ.

Σμικρολόγος, ὁ خردهكو χόυρ-δε-γκχιόυ.

Σμικρός, ά, όν, كوچك κχιόυτσόυκ, صغير σηγήρ, خرده χόυρδέ.

Σμικρότης, ἡ كوچكلك κχιόυτσόυκλόυκ, صغر σαγάρ, خردى χουρδή

Σμικρύνω, كوچكلتمك κχιόυτσόυλετμέκ, اوفالتمق οὐφαλατμάκ, تصغير ا. τασγὴρ ἰτ. § آزالتمق ἀζαλτμάκ, تقليل ا. ταχλὶλ ἰτ. § خفيفلتمك χαφηφλετμέκ, تخفيف ا. ταχφὶφ ἰτ.

Σμίλαξ, ὁ (Βτ.) صپارنا σαπάρνα.

Σμίλη, ἡ (Ἐργ.) ميل μίλ. § پيچاق πιτσάκ, كزلك κεζλέκ. § (Χρ.) تشريح پيچاغى τεσρὶχ πιτσαγή, نيستر تشريح σεκίνι τεσρίχ, نيستر νιστέρ.

Σμίλτωσις, ἡ ميل ايله ايشله μὶλ ἰλὲ ἰσλεμέ.

Σμίξιμον, τὸ قاريشمه καρησμά, تخليط ταχλίτ.

Σμύρις, ἡ (Ὀρκτ.) زنپاره ζονπαρέ, سنپاده σουνπαδέ.

Σμύρνα, ἡ مر μούρρ, مر صافى μούρρι σαφή.

Σοβαρεύομαι, وقور اولمق βεκὸρ ὀλ. توقر ا. τεβεκκοὺρ ἰτ. تكبر ا. κεππούρ ἰτ.

Σοβαρός, ά, όν, آغير ἀγήρ

τεμκινλή, وقارلى βεκαρλή, βεκούρ. ‖ مهم μουχίμ, اهميتلى μιγετλή. ‖ بيوك πόυγιούκ, جسيم μ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) آغير قدّه ἀγηρ-ε, وقورانه βεκουρανέ, وقارله βε-ε. ‖ جدا δζίδδεν, كرچكدن γκερ-δέν. ‖ اهميتله ἐχεμμιγέτλε. «—ὸν ωπον صورت مكنت آثر σουρέτι τ-ἐσέρ. «—αὶ προτάσεις تكليفات ἐκλιφάτι μουχιμμέ. «ὑποθέσεις مواد مهمه μεβάδι μουχιμμέ. «—ὰ νεια آغير خستهلق ἀγὴρ χαστα- « σοὶ τὸ λέγω —ῶς سكا جدا σανὰ δζίδδεν σοϊλέριμ.

βαρότης, ἡ آغيرلق ἀγηρλήκ, εκάρ, مكنت μικνέτ, تمكين τεμ-‖ اهميت ἐχεμμιγέτ. «ἡ — τῆς έσεως اهميت مصلحت ἐχεμμιγέτι χάτ. [πίρ.

βαρόφρων, ὁ متكبر μουτεκεπ-

(έω)ῶ, اخافه ا. ἰχαφὲ ἰτ. ‖ ταχρὶκ ἰτ.

ομία, ἡ غلامپارلق γουλλαμ-ήκ, لواطه λιβατά.

ομίτης, ὁ غلامپاره γουλλαμ- لوطى λουτί.

α, ἡ (Χημ.) سوده σόδα.

νίκι, τὸ (μέτρον) سنيك σινίκ.

ολάτα, ἡ چيقولاته τσικολάτα.

οικίζω, غلط سويله مك γαλὰτ λέκ.

οικισμός, ὁ غلط γαλάτ.

οικιστής, ὁ غلط ايدن γαλὰτ

Σόλοικος, ον, غلط سويلين γα-λὰτ σοϊλεγέν, بوزوق ποζούκ. «*ἀποδεικνύω τινὰ —ον* تغليط ا. ταγ-λὶτ ἰτ.

Σολοικοφανής, ές, غلط كورونن γαλὰτ γκιὀρόυνέν. [ναμέ.

Σολομωνική, ἡ افسوننامه ἐφσουν-

Σός, ή, όν, (Ἀντ.) سنك σενίν, سنككى σενινκί.

Σούβλα, ἡ شيش σίς.

Σουβλερός,ή,όν, سيورى σιβρί, اوجلى οὐδζλού, حاد χάδδ, تيز τίζ.

Σουβλί, τὸ (Ἐργ.) بيز πίζ. ‖ شيش σίς.

Σουβλιά, ἡ شيش طوليسى σὶς δο-λουσού, شيش σίς ‖ (μτφ.) آجى ἀδζή, وجع βεδζά'.

Σουβλίζω, شيشلمك σισλεμέκ, شيش صاپلاتمق σαπλατμάκ, -شيشه چيرمك صاپلامق σισὲ γκετσιρμὲκ-σαπλαμάκ.

Σουδάριον, τὸ منديل μενδίλ.

Σουλῖνα, ἡ (Ζλγ.) سولنه σουλίνα.

Σουμάδα, ἡ سوماده σουμάδα.

Σουπιά, ἡ (Ζλγ.) سوپيه σούπια.

Σουρβιά, ἡ (Βτ.) اووز آغاجى οὐ-βὲζ ἀγαδζή, غبير شجر σεδζέρι γα-πίρ.

Σοῦρβον, τὸ (Βτ.) اووز οὐβέζ, غبير γαπίρ.

Σούρωμα, τὸ سوزمه σόυζμέ, سوزلمه σόυζόυλμέ.

Σουρώνω, (Μτβ.) سوزمك σόυζ-μέκ, سوزدیرمك σόυζδόυρμέκ. ‖ (ἀμτ.) سوزلمك σόυζόυλμέκ.

Σουσουράδα, ἡ (Ζλγ.) قوريوق صالالايان κουΐρούκ σαλλαγιάν, يوند قوشى γιοὺνδ κουσού, پيغمبر قوشى πεϊγαμπὲρ κουσού, صعوه σα'6έ, تر τέρ.

Σούφρα, ἡ قيريمه κηβηρμά, قيريق κηβηρήκ, قيرمه κηρμά. § (ἐπὶ ἀνθρώπων) بوروشق πούρούσούκ.

Σούφρωμα, τὸ بوروشمه πούρού-σμά.

Σουφρώνω, (Μτβ.) قيوريمق κη-βηρμάκ, بوروشديرمق πούρούσδούρ-μάκ. § (μτν.) چالمق τσαλμάκ, سرقت ا. σηρκάτ ἰτ. § (αὐτπθ.) قيوريلمق κη-βηρηλμάκ, بوروشمق πούρούσμάκ.

Σοφία, ἡ علم ἴλμ, معرفت μα'ρι-φέτ, دانش δανίς. § (Θλγ.) حكمت χι-κμέτ. «*ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου* رأس الحكمة مخافة الله ρέες οὐλ-χικ-μὲτ χάβφετ οὐλλάχ «— *Σολομῶν-τος* حضرت سليمان حكمت χικμέτι χαζ-ρέτι Σουλεϊμάν.

Σοφίζω, عالم ا. ἀλὶμ ἰτ. تعليم ا. τα'λὶμ ἰτ. § (πθ.) —ομαι عالم او. ἀλὶμ ὀλ. تدرس ا. τεδερρούς ἰτ. تعلم ا. τεαλλούμ ἰτ. § تصور-تخيل-تفكر ا. τεσαβ6ούρ-τεχαγ-γιούλ-τεφεκκιούρ ἰτ. تعقل ا. τεακκούλ ἰτ. § سفسطه-مغلطه طريقيله سويلك σαφσατὰ-μαγλα-τὰ ταρικὶ ἰλὲ σοϊλεμέκ, اعمال مغلطه ا. ἰμάλι μαγλατὰ ἰτ.

Σόφισμα, τὸ καὶ **Σοφισμός,** ὁ سفسطه σαφσατά, مغلطه μαγλατά.

Σοφιστεία, ἡ فن مغلطه φέννι μαγλατά.

Σοφιστεύω, مغلطه سويلك μαγ-λατὰ σοϊλεμέκ.

Σοφιστής, ὁ سفسطه‌جى σαφσα-δζή, مغلطه‌جى μαγλαταδζή.

Σοφιστικός, ή, όν, سفسطه‌لى σαφσαταλή, مغلطه‌لى μαγλαταλή. (οὐσ.) ἡ — ἡ (τέχνη) فن مغلطه φέννι μαγλατά. § —ῶς (ἐπ.) سفسطه و مغلطه طريقيله σαφσατὰ μαγλατὰ ταρικὶ ἰλέ.

Σοφιστι(άω)ῶ, مغلطه‌جى او. μαγλαταδζὴ ὀλ.

Σοφολογιότης, ἡ حكمت مآب χικμέτ-μεάπ, فضيلتمآب φαζι[λετ]-μεάπ.

Σοφολογιώτατος, ον, (τίτλος) مكرمتلو μεκρεμετλού, فضيلتلو φαζιλετλού.

Σοφός, ή, όν, حكيم χακίμ, حكما χουκεμά, فيلسوف φιλσόφ. § عالم ἀλίμ, عارف ἀρίφ, دانش δανίς, دانا δανά. § عقلى ἀκηλλή, عاقل ἀκ[ίλ], خردمند χηρεδμένδ. «ὁ — Σολο[μῶν]» حكيم سليمان χακίμι Σουλεϊμάν. § —ῶς (ἐπρ.) حكيمانه χακιμανέ, عاقلانه κηλλανέ, خردمندانه χηρεδμενδ[ανέ], عالمانه ἀλιμανέ, درايتكارانه διρα[ετ-]κιαρανέ.

Σπάγγος, ὁ سجيم σιδζίμ, كناپ κηννάπ, كندر κενδίρ.

Σπάδων, ὁ خادم χαδίμ.

Σπάθη, ἡ قليچ κηλήδζ, سيف σεΐφ. § (ἐργ. ὑφαντ.) طوقماق τσὰκ τοκμαγή. § (εἰς τὸ χα[ρτοπαίγνιον]

γνιον τὸ σπαθὶ) اسپاتی ἰσπάτι.
παθηφόρος, ὁ سیفدار σεϊφδάρ.
παθιά, ἡ قلیچ یاره‌سی κηλὴδζ
ασή.
παθίς, ἡ (Φρμ.) مبلق μεπ̄λάκ.
παθισμός, ὁ سیف ایله ضرب
ἰλὲ δάρπ̄.
παθόχορτον, τὸ (Βτ.) قوزغون
κουζγοὺν κηληδζή, سیف الغراب
οὐλ-γηράπ̄.
παίρω, ا. اختلاج ἰχτιλὰδζ ἰτ.
πανάκι, τὸ (Βτ.) اسپاناق ἰσ-
άκ.
πανίζω, نادر او. ναδὶρ ὀλ. کسب
ندر κέσπ̄ι νεδρὲτ ἰτ. کیاب او.
ιὰπ̄ ὀλ. « *σπανίζει τὸ χρῆμα*
نقو ندرت νεδρέτι νουκοὺδ βάρ.
άνιος, α, ον, آز بولنور ἄζ
ουνούρ, نادر ναδὶρ π̄λ. نوادر νε-
ρ, کیاب κεμγιάπ̄, سیرك σεϊρέκ.
ὡραιότης حسن نادر الوجود χού-
αδὶρ οὐλ-βουδζούδ. « *εἶναι —ον*
ον نادر بر کتابدر ναδὶρ π̄ὶρ κι-
ιρ. « *τὰ σπάνια* (πράγματα)
νεδαδίρ, نادرات ναδιράτ, غرایب
π̄. § *σπανιώτατος, η, ον* پك
π̄ὲκ σεϊρέκ. اندر ἐνδέρ. § —*ίως*
) نادراً ναδίρεν, سیرك اولهرق σεϊ-
λαράκ, کمبر κὲμ-π̄άρ. « —*ίως*
ίνει نادراً وقوع بولور ναδίρεν
ὐ' π̄ουλούρ. « —*ίως ἀναγινώ-*
نادراً اوقور ναδίρεν ὀκούρ.
ανιότης καὶ **Σπᾶνις,** ἡ
· σεϊρεκλίκ, ندرت νεδρέτ, قلت

κηλλέτ. « — *ἀνδρῶν* قلت انسان κηλ-
λέτι ἰνσάν. « — *σοφῶν* ندرت حکما
νεδρέτι χουκεμά.
Σπανοπώγων καὶ **Σπανός,** ὁ
کوسه κιοσέ.
Σπάνω, قیرمق κηρμάκ, کسر-شکست
ا. κὲσρ-σικὲστ ἰτ. § (αὐτπθ.) قیریلمق
κηρηλμάκ, انکسار - تکسر ا. ἰνκισάρ-
τεκεσσοὺρ ἰτ. شکست او. σικέστ ὀλ.
« — *τὴν θύραν* قپویی قیرمق - شکست ا.
καπουγὶ κηρμὰκ-σικέστ ἰτ. § (πθ.
μτχ. *σπασμένος* قیرلمش κηρηλμής,
قیریق κηρήκ, منکسر μουνκεσίρ,
شکسته σικεστέ. § (Ι) مفتوق μεφ-
τούκ.
Σπαράγγι, τὸ (Βτ.) قوش قوناز
κοὺς κονράζ, هلیون χιλγέόν.
Σπαραγμός, ὁ يرتمه γιρτμά,
يرتيق γιρτίκ, پارچالامه παρτσαλαμά.
§ اضطراب ἰζτιράπ̄. § اختلاج ἰχτι-
λάδζ. § (Ι) مزق μέζκ, مزقه μεζκά.
Σπαράζω, دپلنمك δεπελενμέκ,
صیچرامق σητσραμάκ, چاپلامق τσαπα-
λαμάκ, دپرنمك δεπ̄ρενμέκ, دترمك
διτρεμέκ. § ا. اختلاج ἰχτιλὰδζ ἰτ.
Σπαρακτικός, ή, όν, بادی
انشقاق اولان π̄αδίι ἰνσικὰκ ὀλάν,
دلشکن διλ-σικέν.
Σπαραξικάρδιος, ον, دلشکاف
διλ-σικιάφ, دلشکن διλ-σικέν.
Σπαράσσω καὶ **—ττω,** يرتمق
γιρτμάκ, ا. تسقیق - شق τεσκὴκ-σάκκ
ἰτ., پارهلامق π̄αραλαμάκ, پارچهلامق
π̄αρτσαλαμάκ, ا. لیمه لیمه λιμὲ λιμὲ

ἰτ. .ا مضمحل μουζμαχὴλλ ἰτ. خراب .ا χαράπ ἰτ.

Σπάραχνον, τὸ (Ζλγ.) بالیق قولاغی παλὴκ κουλαγή.

Σπάργανον, τὸ قونداق بزلری κονδὰκ πεζλερί, چوجوق قونداغی τσοδζοὺκ κονδαγή.

Σπαργαν(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** چوجوغی قونداغه باغلامق τσοδζουγοὺ κονδαγὰ παγλαμάκ, قونداغه صارمق κονδαγὰ σαρμάκ, قونداقلامق κονδακλαμάκ.

Σπαργάνωμα, τὸ قونداغه صارمه κονδαγὰ σαρμά, قونداقلامه κονδακλαμά.

Σπάρος, ὁ (Ζλγ.) اسپاروس ἰσπάρος.

Σπάρσιμον, τὸ (Γργ.) اکمه ἐκμέ, زرع ζέρ'.

Σπαρτίον, τὸ ایپ ἴπ.

Σπάρτον, τὸ صاری بقام σαρὴ πακάρ.

Σπαρτός, ή, όν, اکلمش ἐκιλμίς, مزروع μεζρού'. § πλ. ***τὰ σπαρτὰ*** اکین ἐκίν, اکینلر ἐκινλέρ, مزروعات μεζρουάτ.

Σπάσιμον, τὸ قیرمه κηρμά, کسر κέσρ, انکسار ἰνκισάρ, شکست σικέστ.

Σπασμός, ὁ (Ι) اسپازموز ἰσπαρμόζ, تشنج τεσεννούδζ, اختلاج ἰχτιλάδζ, رعشه ρα'σέ.

Σπασμώδης, ες, (Ι) تشنجی τεσεννουδζί, اسپازموز کبی ἰσπαζμὸζ κιπί, اختلاجی ἰχτιλαδζή.

Σπασμωδικός, ή, όν, (Ι) اختلاجی ἰχτιλαδζή. «*βὴξ* — سعال اختلاجی σουάλι ἰχτιλαδζή. § —*ῶς* اختلاجا ἰχτιλάδζεν.

Σπατάλη, ἡ مسرفلك μουσρι[φλίκ], اسراف ἰσράφ, تبزیر τεπζίρ.

Σπάταλος, ον, مسرف μου[σρίφ].

Σπαταλ(έω)ῶ, اسراف-تبزیر ἰσ]ρὰφ-τέπζὶρ ἰτ. .ا استهلاك و صرف σὰρφ οὐ ἰστιχλὰκ ἰτ. ا اتلاف τελέφ-ἰτλὰφ ἰτ.

Σπεῖρα, ἡ اورکو ὀργκιού, φιρκά, کروه κιουρούχ.

Σπειραία, ἡ (Βτ.) ... اوتی κετσὶ σακαλὴ ὀτού.

Σπείρω, اکمك ἐκμέκ, آتمق ... χοὺμ ἀτμάκ, .ا زرع ζὲρ' ἰτ. § ... σατσμάκ, .ا نشر νέσρ ἰτ. ... γητμάκ. «— *σῖτον* .ا زرع ... χηντὰ ζὲρ' ἰτ. «— *ἀγρὸν* ... ταρλὰ ἐκμέκ, .ا القای تخم ... λαγὴ ἰλκάϊ τοχοὺμ ἰτ. «— ...*νοιαν, ζιζάνια* ... تخمی القا ... .ا νιφὰκ βὲ σικὰκ τοχουμουν ἰτ. § (πθ. μτχ.) *σπαρμένο[ς]* ἐκιλμίς, مزروع μεζρού'. § ... σατσηλμής, طاغلمش δαγηλμής ... περακενδέ. «*ἀγρὸς* —*ος* ... μεζροὺ ταρλά. «*ὁ σπείρα[ς]* ... ζαρὶ πλ. زراع ζουρά'. «*ὁ* ...*νια* ... فتنه افشان φιτνὲ-ἐφσάν.

Σπένδω, دوکمك δὸκμέκ, ... ἰφρὰγ ἰτ. .ا اساله ἰσαλὲ ἰτ. .ا معاهده μουαχεδὲ ἰτ.

Σπέρμα, τὸ (Γργ.) تخم ... بذر πέζρ, چکردك τσεκιρδέκ,

اصل ἄσηλ, مبدا μεπδά, مايه μαγέ. ‖ چوجو τσοδζούκ, ذريت ζουρριγέτ, سلاله σουλαγέ, نسل νέσλ. ‖ (Ι) منى μενί, نطفه νουτφέ. « — *κήτους* اسپارماجت ισπαρματσέτ. «*τὰ σπέρματα τῆς ἀρετῆς* فضل تخم τοχούμι φάζλ.

Σπερματικός, ή, όν, (Ι) منوى μενδί, نطفى νουτφί. « —*κὰ ἀγγεῖα* اوعيۀ منى ἐδιγέϊ μενί.

Σπερματοζωάρια, τὰ(Ι) حيوانات منويه χαϊβανάτι μενδιγέ, بزيرات نطفيه πεζιράτι νουτφιγέ.

Σπερματοκήλη, ἡ (Ι) امتلاى منى ἰμτιλάϊ μενί.

Σπερματολογία, ἡ (Ι) مبحث المنى μεπχὰς οὐλ-μενί.

Σπερματόρροια, ἡ (Ι) سيلان منى σεγελάνι μενί. [δζερσούμ.

Σπερμάτωσις, ἡ القاى تخم ἰλκάϊ τοχούμ. [δζερσούμ.

Σπερμογονία, ἡ (Ι) جرثوم

Σπερμολογία, ἡ كوزهلك γκεδεζελίκ, هرزه χερζέ, هذيان χεζεγιάν. ‖ (πλ.) اراجيف ἀραδζίφ, اكاذيب ἐκιαζίπ.

Σπερμολόγος, ὁ بوش بوغاز πὸς πογάζ, ياوهكو γιαβε-γκιού.

Σπερμολογ(έω)ῶ, .ا هذيان χεζεγιὰν ἰτ. .ا نشر اراجيف νέσρ ἀραδζὶφ ἰτ.

Σπεύδω, .ا عجله ἀδζελὲ ἰτ. تعجيل ا τα'δζὶλ ἰτ. تيز-چابوق يابمق τὶζ-τσαπούκ γιαπμάκ, چيرپمق τσιρπμάκ, ا. سرعت-مسارعت-شتاب σουραάτ-μουσαραάτ-σιτὰπ ἰτ. ‖ سوق و تسويق ا σέδκ οὐ τεσδὶκ ἰτ. «*σπεῦδε βραδέως* تأنى ايله شتاب ايله τεενὶ ἰλὲ σιτὰπ ἐϊλέ. «*σπεύσατε* چابوق اولك τσαποὺκ ὄλουν. «*εἰπὲ νὰ σπεύσωσι* استعجال ايلملرينى كندولرينه سويله ἰστιδζὰλ ἐϊλεμλερινὶ κενδουλερινὲ σοϊλέ. «—*νὰ σᾶς πληροφορήσω ὅτι* اخباره مسارعت ايدرم ἰχπαρὰ μουσαραάτ ἰδέριμ. «— *τὴν ἀναχώρησιν* تعجيل عزيمت ا. τα'δζίλι ἀζιμὲτ ἰτ.

Σπήλαιον, τὸ اين ἴν, مغاره μαγαρά, غار γάρ, كهف κέχφ.

Σπηλαιώδης, ες, مغارهيه بكزر μαγαραγιὰ πενζέρ. ‖ غارستان γαριστάν.

Σπιθαμή, ἡ قاريش καρής, سره σιρέ, شبر σίπρ, بدست πιδέστ.

Σπιθαμιαῖος, α, ον, بر قاريش πὶρ καρὴς μουσαφελή. «—*τὸ ἀνάστημα* بر قاريش بويى اولان πὶρ καρὴς πόγιοὺ ὀλάν.

Σπιλάς, ἡ قيا καγιά.

Σπίλος, ὁ لكه λεκέ, كير κίρ. ‖ قصور κουσούρ.

Σπιλ(όω)ῶ, .ا تلويث τελδὶς ἰτ.

Σπίλωμα, τὸ تلويث τελδίς.

Σπιλωτός, ή, όν, لكهدار λεκεδάρ, ملوث μουλεδδές.

Σπινθήρ, ὁ قيغلجم κηγηλδζήμ, شراره σεραρὲ πλ. شرار σεράρ. «*ἠλεκτρικὸς* — شرارۀ الكتريقيه σεραρέϊ ἰλεκτρικηγέ.

Σπινθηρίζω, Ἴδε Σπινθηροβολῶ.

Σπινθηροβολία, ἡ قيغلجم صاچمه κηγηλδζήμ σατσμά, پارلايش παρλαΐς, لمعان λεμεάν, تابش ταπίς, تَوهج τεβεχχούδζ.

Σπινθηροβόλος, ὁ قيغلجم صاچان κηγηλδζήμ σατσάν, پارلايان παρλαγιάν, لامع λαμί', شراره پاش σεραρὲ πάς, شراره افشان σεραρὲ-ἐφσάν, شراره زن σεραρὲ-ζέν, رخشان ραχσάν, متوهج μουτεβεχχήδζ.

Σπινθηροβολ (έω) ῶ, قيغلجم صاچمق κηγηλδζήμ σατσμάκ, پارلامق παρλαμάκ, پار پار پارلامق πὰρ πὰρ παρλαμάκ, شراره افشان او σεραρὲ-ἐφσὰν ὀλ. توهج ا τεβεχχοὺδζ ἰτ.

Σπινθηροειδής,ές, شراره الشكل σεραρὲ οὐσ-σέκλ.

Σπινθηρόμετρον, τὸ (Φσ.) مقياس شرارات μεκγιάσι σεραράτ.

Σπίνος, ὁ (Ζλγ.) اسپنو قوشى ἰ-σπίνο κουσού.

Σπλαγχνικός,ή,όν,(Ι) احشائى ἀχσαΐ, حشوى χασβή.

Σπλαγχνογραφία,ἡ (Ι) توصيف الاحشا τεβσὴφ οὐλ-ἀχσά.

Σπλαγχνολογία, ἡ (Ι) مبحث الاحشا μεπχάσι οὐλ-ἀχσά.

Σπλάγχνον, τὸ καὶ μλστ. πλ. **Σπλάγχνα.** τὰ باغير παγήρ, باغيرصاق παγηρσάκ, امعا ἐμά', حشو χάσβ, حشا χασὰ πλ. احشا ἀχσά, حشاى بطن χασάῒ πάτν. ‖ (μτφ.) يورك γιουρέκ, بطن πάτν: ‖ (ἠθ.) شفقت σεφακάτ, مرحمت μερχαμέτ. «τὰ *σπλάγχνα τῆς γῆ*» كره ارضك طبقات بطنيهسى κιουρρέϊ ἀ[ρζ]ὴν ταπακάτι πατνιγεσί. «τὰ *μ[η]τρικὰ —α*» شفقت مادرنه σεφακάτι μ[α]δερανέ.

Σπλήν, ὁ طلاق ταλάκ, طحال τ[ι]χὰλ πλ. طحل τουχούλ.

Σπληναλγία,ἡ (Ι) آغريسى [طل]اق ταλὰκ ἀγρησή, الم الطحال ἐλὲμ οὐ[τ]τηχάλ.

Σπληνέμφραξις,ἡ(Ι) [سده] طحاليه σεδδέϊ τηχαλιγέ. [τηχαλ[

Σπληνικός, ή, όν, (Ι) [طح]الى

Σπληνίον καὶ **Σπλήνιον,** (Χργ.) باصقى πασκή.

Σπληνῖτις, ἡ (Ι) [الته]اب طحال ἰλτιχάπι τηχάλ.

Σπληνι(άω)ῶ, [ع]لة طحاله مبتلا او βεδζάϊ τηχαλὲ μουπτελὰ ὀλ.

Σπληνοβότανον, τὸ (Βτ.) [ط]لاق اوتى ταλὰκ ὀτού.

Σπληνογραφία, ἡ (Ι) [تو]صيف طحال τεβσήφι τηχάλ.

Σπληνοκήλη, ἡ (Ι) [فتق] طحال φέτκι τηχάλ.

Σπληνοπάθεια,ἡ (Ι) [امر]اض طحال ἐμράζι τηχάλ, طحاله τηχαλέ.

Σπογγάριον, τὸ καὶ **Σπόγ[γ]γος,** ὁ سونكر σούνγκέρ, اسفنج ἰσφένδ[ζ]

Σπογγεύς, ὁ سونكرجى σού[ν]γκερδζή.

Σπογγίζω, سونكر ايله سيلمك σού[ν]γκὲρ ἰλὲ σιλμέκ, سيلمك σιλμέκ,

Σπογγοειδής, ὲς καὶ **—ώδης, ες,** اسفنجى ἰσφενδζή.

Σπονδή, ἡ قربان κουρπάν. § قربان دعاسى κουρπὰν δοασή. § عهد ἄχδ, پيمان πεϊμάν, ميثاق μισάκ. «*κάμνω σπονδάς* .ا معاهده μουαχεδὲ ἰτ.

Σπονδεῖος, ὁ (Πσ.) ايكى ثقيل هجادن مركب اجزا ἰκὶ σεκὴλ χεδζαδὰν μουρεκκὲπ ἐδζζά.

Σποδίζω, .ا كول κιοὺλ ἰτ. اتراب - ارماد .ا ἰτρὰπ-ἰρμὰδ ἰτ.

Σποδός, ἡ كول κιούλ, رماد ρεμάδ, خاكستر χακεστέρ.

Σποδ(έω)ῶ, .ا اتراب - ارماد .ا ἰτρὰπ - ἰρμὰδ ἰτ. § (πθ.) **—οῦμαι** .كول او κιοὺλ ὀλ. اتراب - ارماد او. ἰτρὰπ - ἰρμὰδ ὀλ. [φεκαρή.

Σπονδυλικὸς,ή,όν, (I) فقارى

Σπόνδυλος, ὁ (I) اوكورغه كيكى ὀνουργὰ κεμιγί, فقره φηκρὲ πλ. فقرات φηκαράτ. § زار ζάρ.

Σπονδυλωτός, ή, όν, (I) ذوالفقر ζ-οὺλ-φηκρέ.

Σπορά, ἡ زرع ζέρ' تبذير τεπζίρ. § تخم τοχούμ, بذر πέζρ. § (μτφ.) نسل νέσλ, صوى σόϊ, ذريت ζουρριγέτ.

Σποράδην, (Ἐπρ.) شوراده بوراده σούραδα πούραδα اوتده بريده ὀτεδὲ περιδέ, شونده بونده σουνδὰ πουνδά, طاقينق δαγηνήκ, پراكنده περακενδέ.

Σποραδικός, ή, όν, طاقينق δαγηνίκ, پراكنده περακενδέ. § (I) متفرق μουτεφερρίκ, متفرد μουτεφερρίδ. «*—κὰ κρούσματα* مصاب متفرد μεσάπι μουτεφερρίδ.

Σποραδικότης, ἡ (I) تفرق τεφερρούκ.

Σποράς, ἡ طاقينق δαγηνήκ, پراكنده περακενδέ. «*αἱ Σποράδες* (νῆσοι) جزاير يونانيه δζεζαΐρι Γιουνανιγέ.

Σπορεύς, ὁ (Γργ.) تخم اكيجى τοχοὺμ ἐκιδζί, زارع ζαρί', بذار πεζζάρ.

Σποριάζω, .او تخملق τοχουμλοὺκ ὀλ. تخمه وارمق τοχουμὰ βαρμάκ.

Σπόριμος, ον, قابل زرع καπίλι ζέρ'. «*τὰ σπόριμα* مزروعات μεζρουάτ.

Σποροθήκη, ἡ (Βτ.) تخم قابى- كيسه‌سى-ظرف τοχοὺμ καπὶ-κισεσὶ-ζαρφί, بذر غلف γηλάφι πεζέρ.

Σπόρος, ὁ تخم τοχούμ, بذر πεζέρ. § (I) منى μενί.

Σπουδάζω, چالشمق τσαλησμάκ, .ا جد و سعى δζίδδ οὐ σάϊ ἰτ. صرف اقدام .ا σάρφι ἰκδὰμ ἰτ. § (Δδκτ.) .ا تحصيل علم و فن ταχσὶλ ἴλμ οὐ φὲνν ἰτ. .ا تحصيل ταχσὴλ ἰτ. اوكرنمك ὀγρενμέκ. «*σπουδάζων λέγω* كرچكدن سويلك γκερτσεκδὲν σοϊλεμέκ, -جدى حقيق سويلك δζιδδὶ-χακκηκὴ σοϊλεμέκ. «*— εἰς τὸ Πανεπιστήμιον* دار الفنونده دوام .ا δὰρ οὐλ-φουνουνδὰ δεβὰμ ἰτ. «*— τὴν νομικὴν* علم حقوق تحصيل .ا ἴλμι χουκουκὴ ταχσὴλ ἰτ. § (πθ. μτχ.) *σπουδασμέ-*

νος اوقومش ὀκουμούς, معلم μουαλλίμ. «παίζων ἢ σπουδάζων τὸ λέγεις; كذبى ى يوخسه جدى ى سويليورسن κεζπί μι γιόχσα δζιδδί μι σοϊλίγιορσουν.

Σπουδαιολογία, ἡ بحث جدى πὰχς δζιδδί, جديات δζιδδιγιάτ.

Σπουδαιολογ(έω)ῶ, جداً بحث ا. δζίδδεν πὰχς ίτ. اهميتله سويله مك έχεμμιγέτλε σοϊλεμέκ.

Σπουδαῖος,α,ον, اهميتلى έχεμμιγετλή, مهم μουχίμμ, شايان اعتنا σαγιάνι ἰτινά, معتنا μου'τενά, معتنا به μουτενὰ πίχ. ⸗ طوغرى δογρού, كرچك γκερτσέκ, حقيق χακηκή, جدى δζιδδί. ⸗ بيوك πὸυγιούκ, عظيم ἀζήμ. ⸗ معتبر μου'τεπέρ. «—α γεγονότα وقوعات مهمه βουκουάτι μουχιμμέ. «ἡ ὑπόθεσις καθίσταται —α مصلحت كسب اهميت ايدر μασλαχὰτ κέσπι έχεμμιγὲτ ἰδέρ. ⸗ (συγκρ. καὶ ὑπρθ.) σπουδαιότερος καὶ —τατος اهم έχέμμ, الزم ἐλζέμ. «τοῦτο εἶναι —τατον بو اهم اموردادر πού έχέμμι οὐμουρδάνδιρ. ⸗ —αίως (ἐπρ.) اهميتله έχεμμιγέτλε, كرچكدن γκερτσεκδέν, جداً δζίδδεν, جدى و حقيق δζιδδὶ βὲ χακηκὴ ὀλαράκ. «σᾶς τὸ λέγω —αίως سزه جداً سويلرم σιζὲ δζίδδεν σοϊλέριμ.

Σπουδαιότης, ἡ اهميت έχεμμιγέτ, مهميت μουχιμμιγέτ, اعتنا ἰτινά, الزميت ἐλζεμιγέτ. «εἶναι μεγίστης—τος اهم مهامدندر έχέμμι μεχμαδάνδιρ, الاهتمامدندر واجب امور οὐμούρι βαδζὶπ οὐλ-ἰτιναδάνδιρ.

Σπουδαρχία, ἡ آمريجو ἀμιριγέτδζού. [γὲτ-δζού.

Σπουδάρχης, ὁ آمريجو ἀμιρι...

Σπουδαρχ(έω)ῶ, اولمغه ... چاپالق ἀμὶρ ὀλμαγὰ τσαπαλαμάκ.

Σπουδαστέος,α,ον, شايان اعتنا σαγιάνι ἰτινά.

Σπουδαστήριον, τὸ طالبه اوطهسى μουταλιαὰ ὀδασή, طوت اوطهسى χαλβὲτ ὀδασή, قرائتخانه κηραατχανέ. « — δικηγόρου وكلا يازيخانه سى ἀβοκὰτ γιαζηχανεσί.

Σπουδαστής, ὁ شاكرد σαγκίρδ, طالب ταλίπ, طالبه ταλιπέ. «— τῆς ἰατρικῆς مكتب طبيه طالبى ταλεπέϊ μεκτέπι τιπιγέ.

Σπουδή, ἡ چابوقلق τσαπουκλούκ, عجله ἀδζελέ, سرعت σουρά'τ. ⸗ جهد δζέχδ, سعى σάϊ, اقدام ἰκδάμ. ⸗ (Δδχ.) علم ἴλμ, تحصيل ταχσήλ, تدريس τεδρίς, تعلم τα'λίμ, مطالعه μουταλιαά. «ἄξιος —ῆς شايان اعتنا σαγιάνι ἰτινά. شايان مطالعه σαγιάνιμουταλιαά. «μετὰ —ῆς چابوق τσαπούκ, سريعا σερί'ε, سرعتله σουρά'τλε. «ἐτελείωσε τὰς —άς του تدريساتنى اكمال ايتمشدر τεδρισατινὶ ἰκμὰλ ἰτμίσδιρ.

Σπουργίτης, ὁ (Ζλγ.) چه قوشى σερτσὲ κουσού, سرچه σερτσέ, عصفور ἀσφούρ, كنجشك γκιουνδζίσκ.

Σπρώξιμον, τὸ ايتمه ἰτμέ.

Σπρώχνω, ايتمك ἰτμέκ, ويرمك ἰτιβιρμέκ.

Σπύρεθος, ὁ قيون يا كچى قيقى κου-γ̇ιοὺν γ̇ιὰ κετσὶ κηγή, بعر πὰ'ρ πλ. ابعار ἐπά'ρ.

Σπυριάζω, سيوجليك چيقارمق σι-βιλδζὶκ τσηκαρμάκ, - چبان چيقارمق τσιπὰν τσηκαρμὰκ - دوكمك δὸκμέκ.

Σπυρίον, τὸ چكردك τσεκιρδέκ, دانه δανέ, حبه χαπ̇πέ. § (Ι) سيوجليك σιβιλδζίκ, قوله καμουλέ, چبان τσι-πάν, طمورجق τομουρδζάκ.

Σπυρίς, ἡ قوفه κόφα, زنبيل ζενπίλ.

Σπ(άω)ῶ, قيرمق κηρμάκ, - كسر شكست ا. κέσρ-σικέστ ἰτ.

Στάγμα, τὸ مايع مقطر μαή'ῒ μου-καττάρ.

Σταγών, ἡ طامله ἢ دامله δαμλά, قطره κατρά, مقطر μουκαττάρ, رشحه ρεσχά. «*κατὰ σταγόνα* ἢ *στάγδην* طامله طامله δαμλὰ δαμλά.

Σταδιοδρομία, ἡ استاد يارشى ἰστὰδ γ̇ιαρησή.

Σταδιοδρόμος, ὁ استاد يارشنده قوشان ἰστὰδ γ̇ιαρισινδὲ κουσάν, قوشوجى κουσουδζού.

Σταδιοδρομ(έω)ῶ, استاد ميدانده قوشمق ἰστὰδ μεϊδανδὰ κου-σμάκ.

Στάδιον, τὸ يوز يكرى بش خطوه دن عبارت مسافه γ̇ιοὺζ γιρμὶ πὲς χατβε-δὲν ἰπαρὲτ μεσαφέ, استاد ἰστάδ, مضمار μιζμάρ. § طريق ταρήκ, مسلك μεσ-λέκ. § مدت μουδδέτ, دور δέβρ, سلك σίλκ. «*εὐρὺ* — ميدان واسع μεϊδάνι βασή'. «*κατέρχομαι εἰς τὸ* — ميدان مبارزه‌يه كيرمك μεϊδὰν μουπαρεζεγὲ γκιρμέκ. «*διπλωματικὸν* — مسلك سياسى μεσλέκι σιγ̇ιασί. «*στρατιωτικὸν* — سلك عسكرى σὶλκ ἀσκερή. «*ἐκκλησιαστικὸν* — طريق روحانى ταρήκι ρουχανί. «— *ζωῆς* مدت عمر μουδδέτι ῞όμρ «*διέτρεξε τὸ* — *του* دورينى تكميل ايلدى δεβρινὶ τεκμὶλ ἐϊ-λεδί. «*εὐρὺ* — *ἀνοίγεται ἐνώπιόν μας* اوكنزه كوزل و واسع بر ميدان آچلير ὀνουμιζὲ γκ̇ιοὺζὲλ βὲ βασὶ' πὶρ μεϊδὰν ἀτσιλίρ.

Στάζω, (Μτβ.) طاملاتمق δαμλατ-μάκ, تقطير ا. τακτὴρ ἰτ. § (ἀμτβ.) طاملامق δαμλαμάκ, تقطر ا. τεκατ-τοὺρ ἰτ. «*ὁ στάζων* قاطر κατήρ, متقاطر μουτεκαττήρ, ماصل μασίλ, قطره‌ريز κατρα-ρίζ.

Σταθερός, ά, όν, ثباتلى σεπα-τλή, بر دوام πὲρ-δεβάμ, بر قرار πὲρ καράρ, ثابت قدم σαπὶτ-καδέμ, پايدار παϊδάρ, مستمر μουστεμμέρ, راسخ ρα-σήχ. § (ἠθ.) مستقيم μουστεκήμ, مستقر μουστεκκήρ. «*ἔχω —ὰν γνώμην* ثابت افكار او. σαπὶτ-ἐφκ̇ιὰρ ὀλ. «—*ὰ εὐτυχία* رفاه مستمر ρεφάχι μουστεμ-μέρ. § —ῶς (ἐπρ.) ثباتله و دوام δε-βὰμ βὲ σεπάτλε, على الدوام ἀλ-ἐδ-δε-βάμ, پايدارانه παϊδαρανὲ هر دائم χὲρ δαΐμ.

Σταθερότης, ἡ ثبات σεπάτ, قرار καράρ, متانت μετανέτ, دوام δεβάμ, ثابتلك σαπιτλίκ, قويلك καβιλίκ. «*σπα-*

νία — ثبات و متانت نادره σεπὰτ βὲ μετανέτι ναδιρέ. «— *φιλίας* ثبات محبت σεπὰτ μουχαππέτ.

Σταθμάρχης, ὁ استاسیون مأموری ἰστασιγιὸν μεεμουρού.

Σταθμεύω, قوںمق κονμάκ, قوناق ا. κονὰκ ἰτ. نزول ا. νουζοὺλ ἰτ.

Στάθμη, ἡ (Ἀρχτ.) شاقول ايپی σακοὺλ ἰπί, چرپی ايپی τσιρπὶ ἰπί, پرسه περσέ, مطمار μητμὰρ ἢ مطمر μητμέρ. ‖ جدول δζεδβέλ, ميزان μιζάν.

Σταθμίζω, شاقوللمق σακουλλαμάκ. ‖ طارتمق ταρτμάκ, وزن ا. βὲζν ἰτ. ‖ اولچمك ὀλτσμέκ. ‖ (μτφρ.) قياس ا. κηγιὰς ἰτ. تدقيق ا. τεδκὴκ ἰτ. تقدير ا. τακδὴρ ἰτ.

Στάθμισις, ἡ طارتمه ταρτμά, وزن βέζν, توزين τεβζίν.

Σταθμιστής, ὁ طارتيجی ταρτηδζή, وزان βεζζάν, ميزانجی μιζανδζή.

Σταθμός, ὁ قوناق κονάκ, منزل μενζίλ, موقف μεβκήφ. ‖ وزن βέζν, ميزان μιζάν. «*ταχυδρομικὸς* — منزلخانه μενζιλχανέ, منزلگاه μενζιλκιάχ, مرحله μερχαλέ. «*ἀστυνομικὸς* — قره‌قول خانه καρακὸλ χανέ, مركز μερκέζ, قوللق κολλούκ. «*σιδηροδρομικὸς* — استاسيون ἰστασιγιόν.

Στακτερός, ή, όν, كول رنكلی κιοὺλ ρενκλί, كوللی κιοὺλλού, ارمد ἐρμέδ.

Στάκτη, ἡ كول κιούλ, رماد ρεμάδ, خاكستر χακιστέρ.

Στακτόνερον, τὸ كل صويی κιοὺλ σουγιού, بوغادا πογάδα.

Στακτοπαίπαλη, ἡ كول كديسی κιοὺλ κεδισί.

Στακτόπανον, τὸ كول پاچوراسی κιοὺλ πατσαβούρασι.

Στακτώνω, كول بولاشديرمق κιοὺλ πουλαδδηρμάκ, كول اكك κιοὺλ ἐκμέκ, كوللمك κιοὺλλεμέκ, ترميد ا. τερμὶδ ἰτ.

Στάλα, ἡ καὶ **Σταλία,** ἡ καὶ **Σταλαματία,** دامله δαμλά, قطره κατρά. «*στάλα-στάλα* قطره قطره κατρὰ κατρά. «*μία* — بر آز πὶρ ἄζ.

Στάλαγμα, τὸ تقاطر τεκατούρ, قطره κατρά.

Σταλαγμός, ὁ طامله δαμλά, قطره κατρά, تقطر τεκαττούρ.

Σταλάζω, تقطر ا. τεκαττοὺρ ἰτ. ‖ (μτφ.) Ἴδε Κατασταλάζω.

Σταλακτήρ, ὁ (Χημ.) انبيق ἀνπίκ.

Σταλακτίτης, ὁ (Ὀρκτ.) استالاقتيت ἰσταλακτίτ. [τεκατίρ.

Σταλακτός, ή, όν, متقاطر μου-

Στάλσις, ἡ καὶ **Στάλσιμον,** τὸ كوندريش γκιὸνδερίς, ارسال ἰρσάλ, اعزام ἰζάμ, تسيار τεσγιάρ, اسبال ἰσπάλ, تسبيل τεσπίλ, بعث πά΄ς.

Σταμάτισμα, τὸ دوردرمه δουρδουρμά, توقيف τεβκήφ, مكث μέκς. ‖ (ἀμτβ.) دورمه δουρμά, توقف τεβεκκούφ.

Σταματῶ, دوردرمق δουρδουρμάκ, ا. توقيف τεβκήφ ἰτ. مكث تسكين ايتدرمك μὲκς ἰτδιρμέκ. § ا. τεσκὶν ἰτ. § (ἀμτβ.) دورمق δουρμάκ, ا. توقف τεβεκκοὺφ ἰτ. § (ἐπὶ ὑγρῶν دنديرمك δινδιρμέκ, دوردیرمق δουρδουρμάκ, آقيشى كسمك ἀκησὴ κεσμέκ.

Στάμνος, ὁ καὶ ἡ دستى δεστί, بارداق παρδάκ.

Στάνη, ἡ ماندره μάνδρα.

Στανικός, ή, όν, زوراكى ζορακί, جبرى δζεπρί, غير اختيارى γάϊρι ἰχτιγιαρί, اضطرارى ἰζτιραρί. § —ῶς (ἐπρ.) زوراكى ζορακί, اضطراراً ἰζτιράρεν, جبراً δζέπρεν.

Στάξις, ἡ καὶ **Στάξιμον,** τὸ طاملاتمه δαμλατμά, تقاطر τεκατοὺρ, طاملامه δαμλαμά, تقطير τακτίρ.

Στασίδιον, τὸ (Ἐκκλ.) كليسه اسكمله‌سى κελίσα ἰσκέμλεσι.

Στάσιμος, ον, قيملدانميان κημηλδάνμαγιαν, ثابت σαπίτ, مستقر μουστεκκήρ. § (ἐπὶ ὑγρῶν) طورغون δοργούν, طوراقلى δουρακλή, راكد ρακίδ.

Στασιμότης, ἡ طورغونلق δοργουνλούκ, حال سكونت χάλι σουκιουνέτ.

Στάσις, ἡ طوريش δουρούς, قيام κηγιάμ. § طورغونلق δουργουνλούκ, ركود ρουκιούδ. § موقع μεβκή'. § عصيان ἀσηγιάν, طغيان τουγιάν, اختلال ἰχτιλάλ. § (ἠθ.) حال χάλ. احوال ἀχβάλ, حركت χαρεκέτ, اطوار ἐτβάρ. § (Ρτρ.) قسم κήσμ, فقره φικρά, فصل φάσλ. «ἡ — του εἶναι ἀθλία احوال و حركاتى مذمومدر ἀχβὰλ βὲ χαρεκιατὶ μεζμούμδουρ.

Στασιώτης, ὁ اختلالجى ἰχτιλαλδζή, عاصى ἀσή.

Στασιωτικός, ή, όν, عصيانى ἀσηγιανί, فساد آمیز φεσὰδ-ἀμίζ.

Στατήρ, ὁ قنطار καντάρ.

Στατιστικός, ή, όν, استاتستيق ἰστατιστική. § (οὐσ.) «ἡ —ἡ استاتستيق ἰστατιστίκ. [χόρ.

Σταυλάρχης, ὁ ميراخور μιρα-

Σταῦλος, ὁ آخور ἀχούρ, اسطابل ἰστάπλ. «*βάλλω εἰς τὸν —ν* آخوره قومق ἀχουρὰ κομάκ, آخورده طوتمق ἀχουρδὰ τουτμάκ.

Σταυρίδιον, τὸ (Ζλγ.) استاوريد باليغى ἰσταβρὶδ παληγή.

Σταυροδρόμιον, τὸ درت يول آغزى δὸρτ γιὸλ ἀγζή. § (ἐν Κων)-πόλει) بك اوغلى πέϊ ὀγλού.

Σταυροειδής, ές, خاچوارى χατσβαρή. § (Βτ.) «τὰ —ῆ فصلهٔ صليبيه φασιλέϊ σαλιπιγέ. § —ῶς (ἐπρ.) خاچوارى اولەرق χατσβαρὴ ὀλαράκ.

Σταυροκοποῦμαι, استاوروس اشارتى ياپمق ἰσταυρὸς ἰσαρετὶ γιαπμάκ.

Σταυροπήγιον, τὸ (Ἐκκλ.) پطريقخانه‌يه مربوط مناستر πατρικχανεγὲ μερπούτ μοναστίρ.

Σταυροπόδι, (Ἐπρ.) باغداش παγδάς.

Σταυροπροσκύνησις, ἡ خاچ عبادتی χάτς ἰπαδετί, خاچپرستی χάτς-περεστί.

Σταυρός, ὁ خاچ χάτς, صليب σαλίπ, صلب σάλπ. ‖ (Ἐκκλ.) استاوروس ἰσταυρός. «τὸ σημεῖον τοῦ —οῦ استاوروس اشارتی ἰσταυρὸς ἰσαρετί. «κάμω τὸ σημεῖον τοῦ —οῦ استاوروس اشارتی یاپمق ἰσταυρὸς ἰσαρετὶ γιαπμάκ. «ὁ ἐρυθροῦς— صليب احمر σαλίπι ἀχμέρ. ‖ (Ζλγ.) دکیز یلدیزی δενὶζ γιλδιζί.

Σταυροφορία, ἡ اهل صليب سفری ἴχλι σαλιπὶν σεφερί, قروآساد κρουασάδ.

Σταυροφόρος, ὁ صليبيون σαλιπιγιούν, قروآساد κρουασάδ.

Σταυρ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** خاچه آصمق χατσὰ ἀσμάκ, صلب ا. σάλπ ἰτ. ا. تصليب τασλὶπ ἰτ. ‖ (ἀμτ.) قاوشمق καβουσμάκ. ‖ اوستنه استاوروس یاپمق οὐστουνὲ ἰσταυρὸς γιαπμάκ. ‖ (πθ.) خاچه آصلمق χατσὰ ἀσηλμάκ, تصلب ا. τεσαλλοὺπ ἰτ. «— τας χεῖρας ال قاوشدیرمق ἒλ καβουσδουρμάκ. «οἱ δρόμοι σταυρόνωνται یوللر قاوشیور γιολλὰρ καβουσίγιορ. ‖ (μτχ.) ἐσταυρωμένος مصلوب μασλούπ.

Σταύρωμα, τὸ صلب σάλπ, چارمیخ τσαρμίχ, تصليب τασλίπ.

Σταυρωτής, ὁ صالب σαλίπ.

Σταυρωτός, ή, όν, مصلوب μασλούπ. ‖ خاچواری χατσβαρή. «μὲ χεῖρας —τὰς ال باغلی اولەرق ἒλ παγλὴ ὀλαράκ.

Σταφιδεμπορία, ἡ قورو اوزوم تجارتی κουροὺ οὐζοὺμ τιδζαρετί.

Σταφιδέμπορος, ὁ قورو اوزوم تاجری κουροὺ οὐζοὺμ ταδζιρί.

Σταφιδιάζω, قورو اوزوم کبی او بوروشیق κουροὺ οὐζοὺμ κιπὶ πουρουσοὺκ ὀλ. بروشمق πουρουσμάκ.

Σταφιδοποιΐα, ἡ اوزوم قوروتمه οὐζοὺμ κουρουτμά, اوزومجیلك οὐζοὺμδζουλούκ.

Σταφιδ(όω)ῶ, اوزوم قوروتمق οὐζοὺμ κουρουτμάκ. ‖ (πθ.) بروشمق πουρουσμάκ.

Σταφίς, ἡ قورو اوزوم κουροὺ οὐζοὺμ, زبیب ζεπίπ. «— ροζακιά روزاقی ροζακή. «— σουλτανίνη سلطانیه σουλτανιγέ. «— κορινθιακή کشنش κεσνίς.

Σταφυλή, ἡ (Βτ.) اوزوم οὐζοὺμ, عنب ἠνέπ, انکور ἐνγκιούρ, کروم κιουρούμ.

Σταφυλίτης, ὁ καὶ **Σταφυλίς,** ἡ (Ι) دلجك διλδζίκ, لهات λουχάτ.

Σταφυλόρρωγα, ἡ (Βτ.) اوزوم دانەسی οὐζοὺμ δανεσί.

Σταφυλοτομία, ἡ (Χργ.) خزع لهات χάζ'ι λουχάτ.

Σταχυολογία, ἡ باشاق طوپلامه πασὰκ τοπλαμά. ‖ جمع δζέμ'.

Σταχυολόγος, ὁ باشاقجى πασακ-ζή. § جامع δζαμί'.

Σταχυολογ(έω)ῶ, باشاقطوپلامق πασάκ τοπλαμάκ. ا جمع δζέμ' ίτ.

Στάχυς, ὁ (Βτ.) باشاق πασάκ.

Στέαρ, τὸ ياغى ا ايچ ἴδζ γιαγή, طوك ياغى δὸν γιαγή, شحم σάχμ, مراع μιρά'.

Στεατοκήλη, ἡ (Ι) ت صفن τένι σάφν.

Στεατ(όω)ῶ, ا تشحيم τεσχὶμ ίτ. § (πθ.) ا تشحم τεσαχχοὺμ ίτ.

Στεγάζω, اورتمك 'ὀρτμέκ, ا تسقيف τεσκὴφ ίτ.

Στεγανογραφία, ἡ شفره σεφρέ.

Στεγανός, ή, όν, ايى و صيق ἐγὶ βὲ σηκὴ καπανάν. § (μτν.) كثيف κεσίφ. § محكم μουχκέμ, متين μετίν. § (μτφ.) كيزلى γκιζλί. § —ῶς (ἐπρ.) ايجه و صيق قپالى ἐγίδζε βὲ σηκὴ καπαλή.

Στεγανότης, ἡ كثافت κεσαφέτ. § متانت μετανέτ.

Στέγασις, ἡ قاپايش καπαΐς, تسقيف τεσκήφ. [σεκάφ.

Στέγασμα, τὸ قاپاق καπάκ, سقف

Στεγαστήρ, ὁ بداوره تخته πεδαβερὲ ταχτά.

Στεγαστής, ὁ اورتيجى 'ὀρτοὺδζού, طوابجى ταβανδζή.

Στέγη, ἡ چاتى τσατί, طام τάμ, طوان ταβάν, اورتى 'ὀρτού, سقف σεκάφ. § (μτφ.) او ἔβ, خانه χανέ.

Στεγνός, ή, όν, قورو κουρού, قورومش κουρουμούς, ياپيس γιαπίς.

Στεγνότης, ἡ قورولق κουρουλούκ, يبوست γεπουσέτ.

Στεγν(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** قوروتمق κουρουτμάκ, ا تيبيس τεγιπὶς ίτ. ا تجفيف τεδζφὶφ ίτ. § (ἀμτ.) قورومق κουρουμάκ, ا كسب يبوست κέσπι γεπουσὲτ ίτ. ا تجفف τεδζεφφοὺφ ίτ.

Στέγνωμα, τὸ قوروما κουρουμά, قوروتمه κουρουτμά, تجفيف τεδζφίφ, تجفف τεδζεφφούφ. [πούζ.

Στέγνωσις, ἡ (Ι) تقبض τεκαπ-

Στέγω, اورتمك 'ὀρτμέκ. § ا حفظ χὶφζ ίτ.

Στειλιάριον, τὸ بالطه صاپى παλτὰ σαπί. § (μτφ.) طياق δαγιάκ.

Στείνω, طار قيلمق δὰρ κηλμάκ. § (μτφ.) ا تضييق ταζγὶκ ίτ.

Στειρεύω, عقيم-عاقر او. ἀκὴμ-ἀκὴρ ὀλ. ا تعقم τεακκοὺμ ίτ. ا تعقر τεακκοὺρ ίτ. قورومق κουρουμάκ. «*ἐστείρευσε τὸ φρέαρ* قويو قورومش κουγιοὺ κουρουμούς.

Στεῖρος, ὁ قصير κησήρ, عقيم ἀκήμ, عاقر ἀκήρ, حايل χαΐλ, غير مثمر γάϊρι μουσεμμέρ.

Στειρ(όω)ῶ, ا تعقير-تعقيم τα'κὴρ-τα'κὴμ ίτ.

Στείρωσις, ἡ قصيرلق κησηρλήκ, عقم οὔκμ, عقاره οὐκαρέ, عقر οὔκρ.

Στέκω καὶ **—ομαι,** طورمق δουρμάκ, ا توقف τεβεκκοὺφ ίτ. اكلنمك ἐγλενμέκ. «*τὸ ὡρολόγιον στέ-*

κεται طوريور ساعت σαὰτ δουρίγιορ. «στάσου! طور δούρ ا اكلن ἐγλέν!

Στελιχιαία, ἡ (φλέψ) (I) وريد باب βερίδι πάπ.

Στέλεχος, τὸ كوتك κιότούκ, ساق σάκ, جذل δζίζλ. § قوچان κοτσάν.

Στελεχώδης, ες, جذلی δζιζλί.

Στέλλω, كوندرمك γκιόνδερμέκ, يوللامق γιολλαμάκ, ارسال ا. ἰρσὰλ ἰτ. ا. اعذام - ابعاث - تسيار ا. ἴζὰμ-ἰπὰ'ς-τεσγιὰρ ἰτ. § (πθ.) كوندرلك γκιόν-δεριλμέκ. § (μτχ.) *ἐσταλμένος* مرسول μερσούλ, مبعوث μεπού'ς. «— *ἐπιστολὴν* مكتوب كوندرمك μεκτοὺπ γκιόνδερμέκ.

Στέμμα, τὸ تاج τὰδζ πλ. تيجان τιδζάν, اكليل ἰκλίλ, افسر ἐφσέρ. «— *βασιλικὸν* تاج پادشاهی τάδζι παδιό̇αχή. «*κτήματα τοῦ —τος* املاك مريه ἐμλάκι μιριγέ, املاك همايون ἐμλάκι χουμαγιούν.

Στέμφυλον, τὸ جبره δζιπρέ.

Στεναγμός, ὁ ايكليش ἰνλίς, اكلمه ἰνλεμέ, آه واه و آه اينين ἄχ βὲ ἐνίν, آه واه ἄχ-βάχ, آه و فغان ἄχ οὐ φιγάν, ناله ναλέ.

Στενάζω, اكلمك ἰνλεμέκ, آه ا. ἄχ ἰτ. ا. آه و انين ا. ἄχ οὐ ἐνὶν ἰτ. ا. ناله و زاری ναλὲ βὲ ζαρὴ ἰτ. انان ا. ἰνὰν ἰτ. «*ὁ στενάζων* آنان άν-νάν, نالان ναλάν, زرنده ζαρενδέ.

Στένευμα, τὸ دارلانمه δαρλατμά, دارلانمه δαρλανμά.

Στενεύω, دارلانمق δαρλατμάκ, ا. تضيق ταζγὶκ ἰτ. ا. اضاقه ἰζακὰ ἰτ. § (ἀμτ. αὐτπθ.) دارلانمق δαρλανμάκ, دارلاشمق δαρλαό̇μάκ, چكمك τσεκμέκ, ا. تضيق τεζαγ-γιοὺκ ἰτ.

Στενογραφία, ἡ اشارتله يازمه ἰσαρὲτ ἰλὲ γιαζμά, اشارتنويسی ἰσαρετνουβισί, استنوغرافيه ἰστινογράφιγια.

Στενογράφος, ὁ اشارت ايله يازان ἰσαρὲτ ἰλὲ γιαζάν, اشارتنويس ἰσαρετνουβίς, استنوغراف ἰστινογράφ.

Στενογραφ(έω)ῶ, اشارتله يازمق ἰσαρέτλε γιαζμάκ, استنوغرافيه اصولی اوزره يازمق ἰστινογράφιγια οὐσουλοὺ οὐζρὲ γιαζμάκ.

Στενοκάρδιος, ον, دار يوركلی δὰρ γιουρεκλή. [καφαλή.

Στενοκέφαλος, ὁ دار قفالی δὰρ

Στενοπορία, ἡ دار بوغاز δὰρ πογάζ, دار كچيد δὰρ γκετσίδ, دربند δερπένδ.

Στενοπόρος, ὁ دار يول δὰρ γιόλ.

Στενοπρόσωπος, ον, دار يوزلی δὰρ γιούζλού.

Στενός, ή, όν, دار δάρ, صيق σηκή, انسز ἐνσίζ, ضيق ζαΐκ, تنكی τενκί. § مؤكد μουεκκίδ, اكيد ἐκίδ. § كوچك κιόυτσούκ. § محدود μαχδούδ. § (ἠθ.) صادق σαδήκ. «— *φίλος* محب صادق μουχίππι σαδήκ, دوست عزيز δόστι ἀζίζ. «— *δρόμος* دار يول δὰρ γιόλ, طريق ضيق ταρήκι ζαΐκ. «—*ἡ φιλία* محبت اكيده μουχαππέτι ἐκιδέ. § (οὐσ.) *τὸ στενὸν*

τὰ στενά دار كچيد δὰρ γκετσίδ, بوغاز πογάζ, كچيد γκετσίδ, دربند δερ-πένδ, تنكاى τενκjάϊ. § (Ντκ.) بوغاز πογάζ. «τὸ —ὸν τοῦ Γιβραλτὰρ» باب الزقاق πὰπ οὒζ-ζουκάκ. «*ἐν στε-νῷ*» مجدوداً μαχδούδεν. § (σγκρ. καὶ πρθ.) *—τερος* καὶ *—τατος* اضيق ζγέκ. § *—ῶς* (ἐπρ.) دارينه دار δὰρ αρινά, دارلقله δαρλήκλε, ضيقجه σηήδζε. § اكيداً ἐκίδεν, مؤكداً μουέκ-εδεν, پك πέκ.

Στενότης, ἡ دارلق δαρλήκ, انسزلك νσιζλίκ, تنكى τενκί, ضيق ζάϊκ.

Στενοχωρία, ἡ طارلق ταρλήκ, عدم وسعت ἀδέμι βουσά᾽τ. § (ἠθ.) صيقنتى σηκηνδή, صقلت σηκλέτ, راحتسزلق ραχατσηζλήκ, كدر κεδέρ, مضايقه μουζαϊκά. «*εὑρίσκομαι εἰς μεγάλην —αν*» بيوك مضايقه‌ده بولنمق πουγjούκ μουζαϊκαδὰ πουλουνμάκ.

Στενόχωρος, ον, دار δάρ, ضيق ζάϊκ. § محدود μαχδούδ. § (ἠθ.) تحمل ايتمز τεχαμμοὺλ ἰτμέζ, دار قلبى δὰρ καλπί, صبرسز σαπηρσήζ.

Στενοχωρ (έω) ῶ, صيقيشديرمق σηκησδηρμάκ, صيقمق σηκμάκ, صبرسزلق σαπηρσηζλὴκ ἰτ. ا. اضاعهٔ صبر ἰζάϊ σάπρ ἰτ. ا. تضييق ταζγὶκ ἰτ. (πθ.) *—οῦμαι* صيقلمق σηκηλμάκ, تضيق τεζαγ-γjοὺκ ἰτ. «*μὴ στε-νοχωρεῖσθε*» صيقلمايكز σηκήλμαϊνιζ. «*πολὺ μὲ στενοχωρεῖτε*» بنى پك تجيز ايديورسكز πενὶ πὲκ τα᾽δζὶζ ἰδί-γορσουνουζ.

Στεν(όω)ῶ, دارلاتمق δαρλατμάκ, تضييق ταζγὶκ ἰτ. § (πθ.) دارلانمق δαρλανμάκ, تضيق ا. τεζαγ-γjοὺκ ἰτ.

Στένω, ناله و زارى ا. ναλὲ βὲ ζαρὶ ἰτ.

Στενωπός, ἡ دار سوقاق δὰρ σο-κάκ, دار يول δὰρ γjόλ, دربند δερ-πένδ, دار كچيد δὰρ γκετσίδ.

Στένωσις, ἡ دارلاتمه δαρλατμά, تضييق ταζγίκ.

Στεπτός, ή, όν, متوج μουτε-τεββίδζ, مكلل μουκελλέλ.

Στέργω, رضا ويرمك-كوسترمك ριζὰ βιρμὲκ-γκjöστερλέκ, راضى او. ραζὴ όλ. ا. موافقت μουβαφακὰτ ἰτ. رضا داده او. ριζὰ-δαδὲ ὀλ. § قائل او. καΐλ ὀλ. § ا. قبول καπούλ ἰτ.

Στερεογραφία, ἡ رسم مجسمات ρέσμι μουδζεσσεμάτ.

Στερεομέτρης, ὁ مجسمات مهندسى μουδζεσσεμάτι μουχενδισί.

Στερεομετρία, ἡ هندسهٔ مجسمه χενδεσέϊ μουδζεσσεμέ.

Στερεομετρ (έω) ῶ, مجسمات مساحه ا. μουδζεσσεμὰτ μουσα-μαχὰ ἰτ.

Στερεοποι (έω) ῶ, قتيلاشديرمق κατηλασδηρμάκ, تحكيم ا. ταχκὶμ ἰτ. § (Χημ.) تصليب ا. τασλὶπ ἰτ. § (πθ.) محكم و متين او. μουχκὲμ βὲ μετὶν ὀλ. § (Χημ.) تصلب ا. τεσαλλοὺπ ἰτ.

Στερεός, ά, όν, قتى κατή, صلب σούλπ, صليب σαλίπ. § (Χημ.) غير سيال γάϊρι σεϊγjάλ, صلب σούλπ. §

طیانیقلی δαγιανηκλή, متین μετίν, محکم μουχκέμ, صاغلام σαγλάμ, قوی καββί, قوند κούνδ, ثابت σαπίτ, پایدار παϊδάρ. ‖ قورو κουρού, غلیظ γαλήζ. «σώματα —ὰ اجسام صلبه έδζσάμι σουλπέ. «—ὰ τροφὴ غدای غلیظ γηδάϊ γαλήζ. «—ὸν οἰκοδόμημα متین و محکم بنا μετὶν βὲ μουχκὲμ πινά. ‖ (οὐσ.) ἡ στερεὰ (Γεωγρ.) قره καρά, بر πέρρ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) متانتله μετανέτλε, محکم و قوی اولهرق μουχκὲμ βὲ καββὶ ὀλαράκ.

Στερεότης, ἡ قتیلق κατηλήκ, پکلك πεκλίκ, صلابت σαλαπέτ, خشونت χουσουνέτ, خشونت σουχουνέτ. ‖ متانت μετανέτ, ثبات σεπάτ, قوت κουββέτ, تقویت τακβιγέτ, رصانت ρεσανέτ.

Στερεοσκόπιον, τὸ صلبیین σουλπιπίν, استرئوسقوب ἰστερεοσκόπ.

Στερεοτομία, ἡ قطع اجسام صلبه κάτ'ι έδζσάμι σουλπέ.

Στερεοτυπεῖον, τὸ استرئوطیپخانه ἰστερεοτιπχανέ. [ἰστερεοτιπί.

Στερεοτυπία, ἡ (Τπγρ.) استرئوطیپی

Στερεότυπος, ον, (Τπγρ.) استرئوطیپی اصولی اوزره باصلمش ἰστερεοτιπὶ οὐσουλοὺ οὐζρὲ πασηλμής. ‖ لایتغیر λὰ-γετεγαΐγούρ.

Στερεοτυπ(έω)ῶ, (Τπγρ.) استرئوطیپی اصولی اوزره باصمق ἰστερεοτιπὶ οὐσουλοὺ οὐζρὲ πασμάκ.

Στέρευμα, τὸ قورومه κουρουμά, توکنمه τούκενμέ.

Στερεύω, توکنمك τούκετμ[έκ], قوروتمق κουρουτμάκ. ‖ (ἀμτβ.) [قور]ومق κουρουμάκ, توکنمك τούκενμέκ.

Στερε(όω)ῶ, καὶ **—ώνω,** و متین ایتلك καββὶ βὲ μετὶν εἴλεμ[έκ] ا. تقویه τακβιγὲ ἰτ. ا. تحکیم τ[αχ]κὶμ ἰτ. ا. تأیید-تأکید τεεγὶδ-τεε[κὶδ] ἰτ. ا. ابقا ἰπκὰ ἰτ. ‖ (πθ.) —(ο)οῦμαι ا. کسب تقویت و متانت κέ[σπι] τακβιγὲτ βὲ μετανὲτ ἰτ. و توکد ا. τεεγ-γιοὺδ βὲ τεβεκκιοὺδ ἰτ. ا. تحکم τεχακκιοὺμ ἰτ. ‖ (μτχ.) ἐ[στε]ρεωμένος مستقر μουστακάρρ, مؤکد μουεγ-γέδ, مؤکد μουεκκέδ, پایدار [πα]ϊδάρ, بر قرار πὲρ καράρ.

Στερέωμα, τὸ تمل τεμέλ, [اساس] ἐσάς, طیاق δαγιάκ. ‖ (Ἀστρ.) یوزی γκιὸκ γιούζού, قبه سما κ[ουπ]πέϊ σιμά, فلك φελέκ.

Στερέωσις, ἡ محکمشه μουχ[κε]λεσμέ, متانت μετανέτ, تقویت [τακ]βιγέτ.

Στέρησις, ἡ محرومیت μαχρ[ουμι]γέτ, حرمان χηρμάν, غائب γαΐπ, [اضاعه] ἰζα'ά, فوت φέβτ. ‖ سلب σ[ελπ], اختلاس ἰχτιλάς, اختطاف ἰχτητάφ. ‖ ἰδιοκτησίας (Νμ.) [ملکیتد]ن اسقاط μουλκιγετδὲν ἰσκάτ, ضبط ζάπ[τ].

Στερητικός, ή, όν, (Γ[ρ.]) نفی νεφί, منفی μενφί, سلبی σ[ελπί]. «μόριον —ὸν حرف نفی χάρφι [νεφί], ادات نفی ἀδάτι νεφί.

Στέρνα, ἡ صهریج σαχρήνδζ, [صهریج] σαχρήδζ, صارنج σαρνίδζ.

Στερναλγία, ἡ (Ι) الم قص ἐλέ-
ιι κάσς. [ἀγοὺς ἰτ.
Στερνίζομαι, ا. در آغوس δέρ-
Στέρνον, τὸ كوكس γκιόγιούς, صد σάδρ, سينه σινέ, حضن χήζν.
Στέρξις, ἡ رضا ριζά. § محبت ιουχαππέτ. [μουχχέμ.
Στερρός, ή, όν, قوى κατή, محكم
Στερρότης, ἡ قتيلق κατηλήκ, صلابت σαλαπέτ.
Στερ(έω)ῶ, محروم قيلمق μαχρούμ ηλμάκ, ا. حرمان χηρμὰν ἰτ. سلب σέλπ ἰτ. § قاپمق καπμάκ, آلمق λμάκ. § (πθ.) — οῦμαι احتيار محروميت ἰχτιγιάρι μαχρουμιγέτ τ. او. محروم μαχρούμ ὀλ. ا. غائب αἴπ ἰτ. او. تلف-اضاعه-فوت τελέφ-ζαὰ-φὲϐτ ὀλ. اولمامق ὄλμαμακ. § محتاج-احتياجى او μουχτάδζ-ἰχτιγια-ζὶ ὀλ. مضايقه چكمك μουζαϊκά τσεκ-έκ. «στερεῖται τὰ πάντα هيچ بر شيسى يوقدر χὶτς πὶρ σεϊσὶ γιόκδουρ.
Στεφάνη, ἡ چنبر τσενπέρ, حلقه αλκά, دائره δαϊρέ, پرواز περβάζ. § Εκκλ.) نور خلقه‌سى νοὺρ χαλκασή. ('Αρχτ.) صچاق σατσάκ.
Στεφανηφορία, ἡ تاجدارى αδζδαρή.
Στεφανηφόρος, ὁ تاجدار ταδζ-άρ, متوج μουτετεϐϐίδζ, افسربر ἐφ-ὲρ-πέρ. [ταδζδὰρ ὀλ.
Στεφανηφορ(έω)ῶ, تاجدار او.
Στεφανοπλόκος, ὁ تاج اوروجيسى άδζ ὀρουδζουσού.
Στεφανοπώλης, ὁ تاجفروش τὰδζ-φουρούς.
Στέφανος, ὁ پرواز περβάζ, دائره δαϊρέ, افسر ἐφσέρ. § تاج τάδζ, اكليل ἰκλίλ. «— νυμφικὸς استفان ἰστε-φάν, تاجوارى باغ ταδζβαρὴ πάγ. «ὁ — τῆς δόξης افتخار تاج τάδζι ἰφτιχάρ. «ὁ — τοῦ μαρτυρίου تاج شهادت τάδζι σεχαδέτ. «ὁ ἀκάνθι-νος — افسر پرخار ἐφσέρι πούρ-χάρ.
Στεφαν(όω)ῶ καὶ **Στεφανώ-νω,** تاج كيدرمك τάδζ γκεϊδιρμέκ, تاجلنديرمق ταδζλανδηρμάκ, تتويج ا. τετβὶδζ ἰτ. § (ἐπὶ τελετῆς γάμου) اولنديرمك ἐβλενδιρμέκ, نكاح ا. νι-κιάχ ἰτ. § (πθ.) —οῦμαι تاجلنمق ταδζλανμάκ, تتوج ا. τετεϐϐοὺδζ ἰτ. § اولنمك ἐβλενμέκ. «— τινὰ δι' ἀνθέων باشنى تاج پرازهار ايله آرايسته قيلمق πασηνὴ τάδζ πούρ-έζχὰρ ἰλὲ ἀρα-στὲ κηλμάκ.
Στεφάνωμα, τὸ تتويج τετβίδζ, تتوج τετεϐϐούδζ. § ('Εκκλ.) اجراى رسم نكاح ἰδζράϊ ρέσμι νικιάχ.
Στεφάνωσις, ἡ تتويج τετβίδζ.
Στεφανωτής, ὁ تتويج ايديجى τετ-βὶδζ ἰδιδζί.
Στέφω, ا. تكليل τεκλὶλ ἰτ. تتويج ا. τετβὶδζ ἰτ. «ἐστέφθη βασιλεὺς قراللق تاجنى تتوج ايتمشدر κηραλλὴκ ταδζηνὶ τετεϐϐοὺδζ ἰτμίσδιρ.
Στέψις, ἡ تتويج τετβίδζ, تتوج τετεϐϐούδζ, رسم تتوج ρέσμι τετεϐ-ϐούδζ.

Στηθικός, ή, όν, صدری σαδρή.

Στηθόδεσμος, ὁ قورسه κορσέ, سینه‌بند σινὲ-πένδ.

Στηθοκατάρρους, ὁ (Ι) كوكس نزله‌سی γκιόγιοὺς νεζλεσί, صدریه نزله‌ٔ νεζλέϊ σαδριγέ. [γιοὺς βουρμάκ.

Στηθοκοπῶ, كوكس اورمق γκιό-

Στῆθος, ὁ كوكس γκιόγιούς, صدر σάδρ, سینه σινέ, حضن χήζν. § (ἐπὶ γυναικῶν) نحر νάχρ, سر سینه σέρι σινέ, مه μεμέ. « ἔχει ὡραῖον — حسن النحر بر محبوبه‌در χοῦσν οὺν-νάχρ πὶρ μαχπουπέδιρ. «ἔχει ἀνοικτὸν τὸ — της سینه‌سی آچیقدر σινεσὶ ά-τσήκδιρ. «μάχομαι — πρὸς — یقه یقه‌یه دوکشمك γιακὰ γιακαγιὰ δό-γκιούσμέκ, ا. تن بتن محاربه τὲν πὲ-τὲν μουχαρεπὲ ἰτ.

Στηθοσκοπία, ἡ (Ι) استقصا بالسمع ἰστικσὰ πὶλ-μισμά.

Στηθοσκοπικός, ή, όν, (Ι) مسمعی μισμαί. [μισμά.

Στηθοσκόπιον, τὸ (Ι) مسمع

Στήλη, ἡ (Ἀρχτ.) دیرك διρέκ, عمود ἀμούδ, ستون σουτούν. § دیکلی طاش δικενλὶ τάς. «— μαρμάρινος مرمر ستون μερμέρ σουτούν. «τίθημι — ا. نصب عمود ا. νάσπι ἀμοὺδ ἰτ. «αἱ στῆλαι τῆς ἐφημερίδος غزته ستونلری γαζέτα σουτουνλαρή.

Στηλίτευσις, ἡ تشهیر τεσχήρ, رسوا ρουσβά.

Στηλιτεύω, ناموسی اخلال ا- να-μουσοὺ ἰχλὰλ ἰτ. ا. تذلیل τερ-ζὶλ ἰτ. تشهیر-تشرید-رسوا ایلهمك τεσχὶρ-τεσρὶδ-ρουσβὰ ἒϊλεμέκ.

Στηλίτης, تقالی ταμγαλή, رجال ρεζίλ, لکه‌دار λεκεδάρ.

Στηλοβάτης, ὁ راکب عمود ρ... πι ἀμούδ.

Στηλογραφία, ἡ ستونه قید σου-τουνὰ καΐδ.

Στηλ(όω)ῶ, καὶ —ώ... نصب عمود ا. νάσπι ἀμοὺδ ἰτ. و اقامه ا. νάσπ οὐ ἰκαμὲ ἰτ. ا... τεεσὶς ἰτ.

Στήλωσις, ἡ ستونه قید σουτ... καΐδ, یاپشدیرمه γιαπησδηρμά.

Στήμων, ὁ (Ἐργ.) اریش ... تار τάρ. «ὁ — τῶν ἀνθέων تذکیر οὔζβι τεζκίρ, قائمه καϊμέ.

Στήνω, قورمق κουρμάκ, ا. نصب νάσπ ἰτ. دیکمك δικμέκ, ا. رکز ... ἰτ. «— παγίδα دوزاق قورمق ... ζὰκ κουρμάκ. «— σημαίαν بیراق دیکمك παϊράκ δικμέκ, ا. لوا ... νάσπι λιβὰ ἰτ. «— τρόπαια مثار فتوحات ا. ἰκαμέϊ μεσαΐρι τουχὰτ ἰτ.

Στήριγμα, τὸ طیاق δα... دستك δεστέκ, رکن ρούκν, پاینده... γενδέ, عمده οὐμδέ, عماد ἠμάδ, διαμέ. § (ἠθ.) آرقه ἀρκά, طیاق γιάκ, تکیه‌گاه τεκιεγκιάχ, پناه π... مستند μουστενίδ. «εἶναι τὸ — οἰκογενείας του ... و رکن ... عائله‌سیدر φαμιλιασινὶν ροὺκν οὐ... μεσίδιρ.

Στηριγμός, ὁ تقویه τακβιγέ.

Στηρίζω, طیاقلق δαγιακτμάκ, طیاندیرمق δαγιανδηρμάκ, طیاق قومق γιὰκ κομάκ, دستك اورمق δεστὲκ υρμάκ, طیامق δαγιαμάκ, اسناد ا. ...ιάδ ἰτ. ا. اعماد ἠμάδ ἰτ. § (πθ.) -ομαι طیانمق δαγιανμάκ, استناد ا. ...ινὰδ ἰτ. ا. اعتماد ἰτιμὰδ ἰτ. اتكا ἰττικιά ἰτ.

...τήριξις, ἡ اتكا ἰττικιά.

...τήσιμον, τὸ نصب νάσπ, وضع ..., تأسیس τεεσίς. § (Ἐμπ.) فاطوره ...τούρα.

...τιβάζω, باصمق πασμάκ.

...τιβαρός, ά, όν, قوتلی κουβ-...λή, قوی البنیه καββὶ οὐλ-πετινέ, ... τουβανά, تندرست τενδουρούστ. متین μετίν, رصین ρεσίν, استوار οὐσ-...βάρ. § —ῶς (ἐπρ.) قویا καβ-...εν, استوارانه οὐστοὐβαρανέ.

...τιβαρότης, ἡ قوت κουββέτ, ... μετανέτ, استواری οὐστοὐβαρή.

...τιβάς, ἡ یتاق γιατάκ, دوشك δό-..., فرش φιράς, قات κάτ.

...τίγμα, τὸ دوكون δόκιούν, نعل ..., وشم βέσμ. § داغ δάγ. § بنك ...έκ, خال χάλ. § لكه λεκέ. § نشان ...άν, تمغا ταμγά.

...τιγματίζω, میملمك μιμλεμέκ, ... ταμγαλαμάκ. § رسوا ایلمك ...βὰ εἶλεμέκ, لكه‌لتمك λεκελετ-... § لكه‌دار ا. λεκεδὰρ ἰτ. اخلال ... ناموس ἰχλάλι ναμοὺς ἰτ. § (μτχ.) ...γματισμένος میملی μιμλή, تمغالی ταμγαλή, موشوم μεβσούμ, لکه‌دار λεκεδάρ.

Στιγματισμός, ὁ میمله μιμλεμέ. § ترذیل τερζίλ.

Στιγμή, ἡ (Χρον.) آن ἄν, لحظه λαχζά, دم δέμ, دقیقه δακηκά. § نقطه νοκτά. «*εἰς πᾶσαν —ν* هر دقیقه‌ده χὲρ δακηκαδά. «*τῇ —ῇ ταύτῃ* بر آنده πὶρ ἀνδά, آنلا ἀλάν. «*εἰς μίαν —* آن واحده ἄνι βαχηδέ, بر آنده πὶρ ἀνδέ, در آن δὲρ ἄν, فی الحال φ-ὶλ-χάλ. «*— χρόνου βίος* عمر انسانی بر دم زماندر ὄμρι ἰνσανὶ πὶρ δέμι ζεμάνδιρ. § (Γρμ.) *τελεία —* نقطه νοκτά. «*αἱ δύο —αί* ایکی نقطه ἰκὶ νοκτά.

Στιγμιαῖος, α, ον, بر لحظه‌لق πὶρ λαχζαλήκ, بر دقیقه‌لق πὶρ δακηκαλήκ, یکدمه γεκδεμέ, آنی ἀνί. § —αίως (ἐπρ.) یکدم γεκδέμ, بر دقیقه‌ده πὶρ δακηκὰ καδάρ.

Στίζω, داغلامق δαγλαμάκ, دوكون آتمق δόκιοὺν ἀτσμάκ, نعل كسمك νὰ'λ κεσμέκ, توشیم ا. τεθσὶμ ἰτ. بنكلمك πενεκλεμέκ. § (Γρμ.) نقطه قومق νο-κτὰ κομάκ.

Στικτός, ή, όν, بنكلی πενεκλή, نشانلی νισανλή, تمغالی ταμγαλή, رنك رنك ρένκι-ἀ-ρένκι. § نقطه‌لی νοκταλή.

Στιλβηδών, ἡ لمعان λεμεάν, جلالت δζιλαλέτ, احتشام ἰχτισάμ.

Στιλβ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** پارلاتمق παρλατμάκ, پرداخ ویرمك περ-δὰχ βιρμέκ, جلا ویرمك δζιλὰ βιρ-μέκ, جلالامق δζιλαλαμάκ.

Στίλβω, پارلامق παρλαμάκ, نشر νέσρι ζιγιὰ ἰτ. ا. ضیا λεμεάν ἰτ. ا. لمعان περτεβ-ρὶζ ἰτ. ا. پرتوریز

Στίλβωμα, τὸ جلا ویرمه δζιλὰ βιρμέ, پرداخلمه περδαχλαμά, جلا δζιλά. [βιρίς.

Στίλβωσις, ἡ جلا ویریش δζιλὰ

Στιλβωτής, ὁ جلاجی δζιλαδζή, پرداخجی περδαχδζή.

Στίλβωτρον, τὸ مصقل μησκάλ, مصقله μησκαλέ.

Στιλπνός, ή, όν, پارلاق παρλάκ, جلالی δζιλαλή, مجلا μουδζελλά, پرتوناك περτεβ-νάκι, تابدار ταπδάρ.

Στιλπνότης, ἡ پارلاقلق παρλακλήκ, پارلایش παρλαΐς, جلا δζιλά, آب وتاب ἂπ οὐ τάπ.

Στιλπν(όω)ῶ, جلا ویرمك δζιλὰ βιρμέκ, ا. تجلیه τεδζλιγὲ ἰτ. ا. تصقیل τασκὴλ ἰτ.

Στίμμι ἢ **Στἶμι,** τὸ (Χμ.) دمیر بوزان δεμὶρ ποζάν, آنتیمون ἀνδιμόν

Στἶξις, ἡ تقلامه ταργαλαμά, سورمه σούρμέ. § (Γρμ.) نقطه τενκήτ.

Στἶφος, τὸ سوری σουρού, کروه κιούρούχ, آلای ἀλάϊ, فوج φέβδζ, بلوك πουλούκ, غلبهلك γαλεπελίκ.

Στιχάριον, τὸ بر نوع پاپاس البسه‌سی πὶρ νέβι παπὰς ἐλπισεσί.

Στιχηδόν, (Επρ.) صیره‌سیله σιρασὶ ἰλέ. [νουβισί.

Στιχογραφία, ἡ بیتنویسی πέϊτ-

Στιχογράφος, ὁ بیتنویس πέϊτουβίς, شاعر σαΐρ.

Στίχος, ὁ صیره σηρά, سطر σατήρ. § (Πσ.) بیت πέϊτ πλ. ابیات πεγιάτ, ابیات ἐπγιάτ.

Στιχούργημα, τὸ منظومه μαζουμέ, قصیده κασηδέ.

Στιχουργία, ἡ καὶ —ποιΐα ἡ ابیات ترتیبی ἐπγιὰτ τερτιπί, نظم νάζμ, علم عروض و قافیه ἴλμι ἀρούζ καφιγέ. [σαι

Στιχουργός, ὁ ناظم ναζήμ,

Στιχουργ(έω)ῶ, ا. ترتیب ابیات ἐπγιὰτ τερτὶπ ἰτ. شعر یازمق γιαζμάκ, بیت یازمق πέϊτ γιαζμα ا. نظم νάζμ ἰτ.

Στοά, ἡ رواق ρεβάκ, کر آلتی μὲρ ἀλτή, دیرك آلتی διρὲκ ἀλτή.

Στοίβα, ἡ استف ἰστίφ, ییغین γιγήν, طوپ τόπ.

Στοιβάζω, پریکدیرمك περικμέκ, ییغمق γιγμάκ, ییغدیرمق γιγδμάκ, ا. استف ἰστὶφ ἰτ. § ا. τερακκιοὺμ ἰτ.

Στοιβασμός, ὁ استف ἰστίφ.

Στοιβαστής, ὁ استفاجی ἰστιδζή.

Στοιχάς, ὁ καὶ ἡ (Βτ.) باش چیچی καρὰ πὰς τσιτσεγί.

Στοιχειοθεσία, ἡ (Τπγ حروف دیزلمه‌سی χουρούφι διζιλμ ترتیب حروفات τερτίπι χουρου ترتیب τερτίπ. [μουρετ

Στοιχειοθέτης, ὁ (Τπγρ.)

Στοιχειοθετ(έω)ῶ, (Τπ ا. ترتیب τερτὶπ ἰτ,

[Σ]τοιχειολογία, ἡ (Χημ.) مبحث [عنا]صر μεπχάσι ἀνασήρ.

[Σ]τοιχειομετρία, ἡ مقايسهٔ عناصر [μου]καγιασέϊ ἀνασήρ.

[Σ]τοιχεῖον, τὸ (Χημ.) جسم بسيط [τζι]σμι πεσίτ, مادّه μαδδέ, عنصر ούν-[σου]ρ πλ. عناصر ἀνασήρ. «τὰ τέσ-[σε]ρα —α اربعه عناصر ἀνασήρι ἐρ-[μπαα]ά. ⸗ اساس ἐσάς, منشا μενσά, اصل [ασ]ήλ πλ. اصول οὐσούλ, مبدا μεπ-[ντα] πλ. مبادی μεπαδί. ⸗ (μτφ.) مادّه [μαδδέ] — μαδδέϊ χαγιάτ, مايهٔ الحيات [μαγιά]πὶχ οὐλ-χαγιάτ, مدار حيات μεδάρι [χα]γιάτ. «τὸ κυνήγιον εἶναι τὸ — [τῆς ζωῆς]» صيد و شكار مادّهٔ حياتيدر σεῖδ οὐ [σικ]άρ μαδδέϊ χαγιατίδιρ. ⸗ (Γρμ.) [حرف] χάρφ. ⸗ (Τπγρ.) حروفات χου-[ρου]φάτ. ⸗ (πλ.) τὰ στοιχεῖα (ἐπι-[στή]μης τινος) قواعد اصليه καβαΐδι [ασλ]ιγέ. «τὰ —α τῆς γεωμετρίας» [هندسه] اصول οὐσούλι χενδεσιγέ. ⸗ [(κοιν.] τὸ στοιχειὸ) جن δζίνν.

[Σ]τοιχειοχυτήριον, τὸ حروفات [دو]كمخانه‌سی χουρουφὰτ δὸκμεχανεσί.

[Σ]τοιχει(όω)ῶ, مبادیٔ علومی تدريس [ايتمك] μεπαδίϊ οὐλουμὶ τεδρὶς ἰτ. [مختصر] تدريس مختصرجه μουχτασάρδζε τε-[δρίς] ἰτ.

[Σ]τοιχειώδης, ες, عنصری οὐν-[σου]ρή. ⸗ مختصر μουχτασάρ. «— [διδα]σκαλία» تدريسات مختصره τεδρισάτι [μου]χτασαρέ. «— γεωμετρία» مختصر [هندسه] μουχτασὰρ χενδεσέ.

Στοιχείωσις, ἡ تدريس مختصر τε-δρίσι μουχτασάρ.

Στοίχημα, τὸ بحث πάχς, مراهنه μουραχανέ. ⸗ اوكدول ὀνδούλ.

Στοιχηματίζω, بحث ا. πὰχς ἰτ. بحث طوتمق πὰχς κομάκ, بحث قومق τουτμάκ, مراهنه ا. μουραχανὲ ἰτ.

Στοιχίζω, ترتيب و تنظيم ا. τερ-τὶπ βὲ τανζὴμ ἰτ. [τήρ.

Στοῖχος, ὁ صيره σηρά, سطر σα-

Σταλαρχία, ἡ (Ντκ.) دونانما قوماندانلغی δονανμὰ κομανδανληγή.

Στόλαρχος, ὁ (Ντκ.) دونانما قوماندانی δονανμὰ κομανδανί, آمرال ἀμιράλ.

Στολή, ἡ لباس λιπὰς πλ. البسه ἐλπισέ, قيافت κηγιαφέτ. «πολιτική —» البسهٔ عاديه ἐλπισέϊ ἀδιγέ, البسهٔ ملكيه ἐλπισέϊ μουλκιγέ. «στρατιωτική —» البسهٔ عسكريه ἐλπισέϊ ἀσκεριγέ. «ἐπίσημος —» آلای البسه‌سی ἀλάϊ ἐλπισεσί, يوك اونيفورمه πούγιοὺκ οὐνιφόρμα, البسهٔ رسميه ἐλπισέϊ ρεσμιγέ. «ἱερατική —» البسهٔ روحانيه ἐλ-πισέϊ ρουχανιγέ.

Στολίδιον, τὸ زينت ζινέτ, تزيينات τεζγινάτ.

Στολίζω, دوناتمق δονατμάκ, سوسلنديرمك σουσλενδιρμέκ, تزيين ا. τεζγὶν ἰτ. تحليه ا. ταχλιγὲ ἰτ. ⸗ (μτχ.) ἐστολισμένος دوناتلمش δονα-τιλμίς, مزين μουζεγ-γέν, آراسته ἀ-ραστέ, پيراسته πιραστέ.

Στολίσκος, ὁ (Ντκ.) كوچك فيلو

κἰουτσοὺκ φιλό, فرقهٔ بحریه φιρκάϊ πἀχριγέ, دونانمهٔ ایجه ἰνδζὲ δονανμά.

Στόλισμα, τὸ καὶ **Στολισμός**, ὁ سوس σούς, زینت ζινέτ, حلیه χαλιγέ, تزیین τεζεγ-γἰούν, پیرایه πιραγέ, آرایش ἀραΐς.

Στολιστήριον, τὸ تحلیات اوطهسی ταχλιγἰὰτ ὄδασή.

Στόλος, ὁ (Ντκ.) دونانمه δονανμὰ, فیلو φιλό, فرقهٔ بحریه φιρκάϊ παχριγέ.

Στόμα, τὸ آغز ἀγήζ, فم φέμμ πλ. افواه ἐφβάχ, دهان διχάν. § (ποταμοῦ) بوغاز πογάζ. § (κανονίου) طوب آغزی τὸπ ἀγζή. «*ἀνὰ — φέρεται* متواتردر μουτεβατίρδιρ. «*ἐν ἑνὶ στόματι* متفقاً μουττέφικεν.

Στομακάκη, ἡ (Ι) تقرّح متعفنهٔ فم τεκαρρούχι μουτεαφφινέϊ φέμμ.

Στομαλγία, ἡ (Ι) الم فم ἐλέμι φέμμ. § (μτφ.) بوش بوغازلق πὸς πογαζλήκ.

Στοματῖτις, ἡ (Ι) آغز آغریسی ἀγὴζ ἀγρησή, التهاب فم ἰλτιχάπι φέμμ.

Στοματοσκόπιον, τὸ (Ι) دهان بین διχὰν-πίν. [μι'δεβί.

Στομαχικός, ή, όν, (Ι) معدوی

Στόμαχος, ὁ معده μι'δέ. «*οἱ ἀδένες τοῦ —ου* غدد معده γουδέδι μι'δέ. [ἀγήζ.

Στόμιον, τὸ بوغاز πογάζ, آغز

Στομφάζω, طمطراق ایله سویلمك τομτουρὰκ ἰλὲ σοϊλεμέκ, مكابرت ا.

μουκἰαπερὲτ ἰτ. تكبر ا. τεκεππούρ ἰτ.

Στόμφαξ, ὁ متكبر μουτεκεππίρ, مدبدب μουδεπδέπ.

Στόμφος, ὁ طمطراق τουμτουρὰκ مكابرت μουκἰαπερέτ, دبدبه δεπδεπέ, تكبر τεκεππούρ.

Στομφώδης, ες, طمطراقلی τουμτουρακλή, تكبر آمیز τεκεππούρ-ἀμίζ.

Στομ(όω)ῶ καὶ **—ώνω**, ... ا. ἰσκἰὰτ ἰτ. § چلیكلمك τσιλικλεμέκ, چلیك قاپلامق τσιλὶκ καπλαμάκ.

Στόνος, ὁ آنین ἀνίν, زاری ζαρή, ناله ναλέ.

Στοργή, ἡ محبت μουχαππέτ, حب χούππ, شفقت σεφακάτ, مودت μουβεδδέτ. § استیاق ἰστιγἰάκ. «*μητρικὴ —* شفقت مادرانه σεφακάτι μαδερανέ. [πό

Στουππίον, τὸ اوستوپو οὐστο

Στουππόχαρτον, τὸ شكر كاغدی σούνγκὲρ κἰαγηδή, ... كاغدی πουβὰρ κἰαγηδή.

Στούππωμα, τὸ طپهلامه ταπαλαμά, طقانمه τηκανμά.

Στουππώνω, طقالامق τηκαλαμάκ, طپهلامق ταπαλαμάκ, طقانمق τηκανμάκ.

Στοχάζομαι, دوشونمك δουσουνμέκ, فكر-تفكر ا. φὶκρ-τεφεκκιουρ ἰτ. ا. درانديش δὲρ ἐνδὶς ἰτ. ... τεσαββούρ ἰτ. § صانمق σανμάκ, ا. ζὰνν ἰτ. «*στοχάσου καλὰ* ... گوزلجه دوشون γκἰουζέλδζε δουσούν.

Στοχασμός, ὁ دوشونه δούσούνμέ, فكر φìκρ πλ. افكار ἐφκ̇ιάρ, تفكر τεφεκκ̇ιούρ, اندیشه ἐνδισέ, صاغمه σανμά.

Στοχαστικός, ή, όν, دوشونجی δούσούνούδζού, ملاحظه لی μουλαχαζαλή, متفكر μουτεφεκκίρ, اندیشه مند ἐνδισὲ-μένδ, نیك اندیش νìκ-ἐνδίς.

Στραβίζω, كور او. κ̇ιὸρ ὀλ. § شاشی او. σασὴ ὀλ.

Στραβισμός, ὁ كورلك κ̇ιόρλούκ. § شاشیلق σασηλήκ, حول χάβλ.

Στραβοκύτταγμα, τὸ كج نظر γκὲδζ ναζάρ.

Στραβοκυττάζω, اكری-یان باقق ἐγρὶ-γ̇ιὰν πακμάκ, ا. كج نظر γκὲδζ ναζὰρ ἰτ.

Στραβολαίμης, ὁ اكری بویونلی ἐγρὶ πουγ̇ιουνλού.

Στραβόξυλον, τὸ اكری آغاج ἐγρὶ ἀγάτς.

Στραβοπατῶ, اكری باصمق ἐγρὶ [πασμάκ.

Στραβοπόδης, ὁ اكری پاچالی ἐγρὶ παδζακλή, پاتیك πατίκ.

Στραβός, ή, όν, اكری ἐγρί, اكری بوكری ἐγρὶ πόγρί, چارپیق τσαρπήκ, معوج μουαββέδζ, اعوج ἀβέδζ, منحنی μουνχανή, كج γκέδζ. § كور κ̇ιόρ, علیل ἀλίλ. § شاشی σασή.

Στραβότης, ἡ شاشیلق σασηλήκ, كورلق κ̇ιόρλούκ, حول χάβλ.

Στράβωμα, τὸ اكریلمه ἐγριλμέ, اعوجاج ἰβιδζάδζ, انحنا ἰνχηνά. § اكریلتمه ἐγριλτμέ, تعویج τα'βίδζ.

Στραβώνω, اكریلتمك ἐγριλτμέκ, اكمك ἐγμέκ, چارپیق ایلك τσαρπὴκ ἐϊλεμέκ, ا. تعویج-تحنیه ταχνιγὲ-τα'βὶδζ ἰτ. § كورلتمك κ̇ιόρλετμέκ. § (αὐτπθ.) اكریلمك ἐγριλμέκ, اكلمك ἐγιλμέκ, چارپیق او. τσαρπὴκ ὀλ. ا. تعوج τεαββοὺδζ ἰτ. ا. انحنا ἰνχινὰ ἰτ. «*ἐστράβωσε τὸ στόμα του*» آغزی چارپیلمش ἀγζὴ τσαρπηλμής.

Στραγάλια, τὰ لبلبی λεπλεπί.

Στραγγίζω, صیقمق σηκμάκ, ا. تعصیر τα'σìρ ἰτ. سوزدرمك σούζδουρμέκ. § (ἀμτ. αὐτπ.) سوزمك σούζμέκ, ا. تعصر τεασσοὺρ ἰτ.

Στραγγαλίζω, بوغمق πόγμάκ.

Στραγγαλισμός, ὁ بوغمه πογμά, خنق χήνκ, اختناق ἰχτινάκ.

Στράγγισμα, τὸ صیقمه σηκμά, تعصیر τα'σήρ. § سوزنتی σούζόυντού, سوزمه σούζμέ, طاملامه δαμλαμά.

Στραγγιστήριον, τὸ سوزكی σούζγκού, سوزكنج σούζγκένδζ, سوزك σούζέκ.

Στραγγουλίζω, بورقق πουρκμάκ, بورقلتق πουρκουλτμάκ. § (μσ.) بورقلمق πουρκούλμάκ, برتلمق περτιλμέκ, برتنمك περτινμέκ.

Στραγγούλισμα, τὸ بورقلمه πούρκουλμά, برتلمه περτιλμέ.

Στρατάρχης, ὁ (Στζ.) سرعسكر σὲρ ἀσκέρ, سردار اكرم σερδάρι ἐκρέμ, مشیر μουσίρ.

Στραταρχία, ἡ (Στρ.) مشیرلك μουσιρλίκ, مشیریت μουσιριγέτ.

Στρατεία, ἡ سفر σεφέρ. § عساكر ἀσακίρ.

Στράτευμα, τὸ اردو ὀρδού, عسكر ἀσκὲρ πλ. عساكر ἀσακίρ, فرقه φιρκά, لشكر λεσκέρ, جيش δζεΐς, جند δζοὺνδ πλ. جنود δζουνούδ.

Στρατεύσιμος, ον, عسكرلكه مستعد ἀσκερλιγὲ μουστεήδδ, انسان داخل عسكريه ἐσνάνι ἀσκεριγεγὲ δαχήλ.

Στράτευσις, ἡ سفر σεφέρ. § جمع عساكر δζέμι' ἀσακίρ.

Στρατεύω, عسكر طوپلامق ἀσκὲρ τοπλαμάκ, سفر ا. σεφὲρ ἰτ. § (ἀμ.τ.) عسكرلكه خدمت ا. ἀσκερλιγὲ χηδμὲτ ἰτ. عسكر او. ἀσκὲρ ὀλ.

Στρατηγεῖον, τὸ اردو مشيرى چادیری ὀρδοὺ μουσιρὶ τσαδηρή. § اردوكاه ὀρδουκιάχ.

Στρατήγημα, τὸ حرب خدعه‌سى χάρπι χουδασή, تدبير حربى τεδπίρι χαρπί, حيلهٔ حربيه χηλέϊ χαρπιγέ. § حيله χηλέ, طولاب δολάπ, اويون ὀγιούν, خدعه χουδά, فند φένδ.

Στρατηγία, ἡ اردو مشيرى ὀρδοὺ μουσιρί, اردو قوماندانلغى ὀρδοὺ κομανδανληγή, عسكر سركرده‌لكى ἀσκὲρ σερκερδελιγί.

Στρατηγικός, ή, όν, اردو مشيريته متعلق ὀρδοὺ μουσιριγετὲ μουτεαλλήκ. § ادارهٔ عسكريه‌جه ماهر ἰδαρέϊ ἀσακεριγέδζε μαχήρ. § (οὐσ.) ἡ —κὴ (τέχνη) فن ادارهٔ عسكريه φέννι ἰδαρέϊ ἀσκεριγέ.

Στρατηγός, ὁ (Στρ.) باش اردو قوماندان πὰς κομανδάν, اردو قوماندانى ὀρδοὺ κομανδανί, اردو مشيرى ὀρδοὺ μουσιρί, جنرال δζενεράλ, سائق الجيش σαῒκ οὐλ-δζέϊς, لشكرپر λεσκερπέρ.

Στρατηγ(έω)ῶ, اردو قوماندانى او. ὀρδοὺ κομανδανὶ ὀλ.

Στρατηλασία, ἡ سوق عساكر σέβκι ἀσακίρ.

Στρατηλάτης, ὁ سوق عساكر قوماندانى σέβκι ἀσακὶρ κομανδανί.

Στρατιά, ἡ عسكر ἀσκὲρ πλ. عساكر ἀσακίρ. § اردو ὀρδού.

Στρατιώτης, ὁ عسكر ἀσκέρ, نفر νεφέρ.

Στρατιωτικός, ή, όν, عسكرى ἀσκερί. § حربى χαρπί. «τὸ —ὸν (πλῆθος) عساكر ἀσακίρ, اردو ὀρδού. οἱ —οὶ *νόμοι* قوانين عسكريه καβανίνι ἀσκεριγέ. «—ὸν *στάδιον* سلك عسكرى σίλκι ἀσκερί. «—ἡ *δύναμις* قوهٔ عسكريه κουββέϊ ἀσκεριγέ. «τὰ —ὰ (ἔργα, πράγματα) امور عسكريه οὐμούρι ἀσκεριγέ. «τὸ *ὑπουργεῖον τῶν* —ῶν حربيه نظارتى χαρπιγὲ ναζαρετί. «ὁ *ὑπουργὸς τῶν* —ῶν حربيه ناظرى χαρπιγὲ ναζηρή, سر عسكر پاشا σὲρ ἀσκὲρ πασά. § —ῶς (ἐπρ.) عسكريجه ἀσκερίδζε.

Στρατοδικεῖον, τὸ ديوان حرب διβάνι χάρπ.

Στρατοδίκης, ὁ ديوان حرب اعضاسى διβάνι χὰρπ ἀζασή.

Στρατοκρατία, ἡ حكومت عسكريه χούκιουμέτι ἀσκεριγέ.

Στρατολογία, ἡ (Στρ.) عسكر آلمه ἀσκὲρ ἀλμά, عسكر طوپلامه ἀσκὲρ τοπλαμά, اخذ عسكر ἄχζι ἀσκέρ, جمع عساكر δζέμι' ἀσακίρ.

Στρατολογ(έω)ῶ, عسكر طوپلامق ἀσκὲρ τοπλαμάκ, عسكر جمع و تحرير ا. ἀσκὲρ δζέμ' βὲ ταχρὶρ ἰτ. § (πθ.) عسكر يازمق ἀσκὲρ γιαζμάκ.

Στρατοπεδαρχία, ἡ اردوكاه قوماندانلغى ὀρδουκιάχ κομανδανληγή.

Στρατοπεδεύω, چادير قورمق τσαδὶρ κουρμάκ, اردو قورمق ἀρδοὺ κουρμάκ.

Στρατόπεδον, τὸ اردو ὀρδού, اردوكاه ὀρδουκιάχ, معسكر μουασκέρ.

Στρατός, ὁ عسكر ἀσκὲρ πλ. عساكر ἀσακίρ. «— *ἐφεδρικὸς* رديف عسكرى ρεδὶφ ἀσκερί. « — *ἐπιφυλακῆς* احتياط اردوسى ἰχτιγιὰτ ὀρδουσού. «—*ἐνεργὸς* عساكر مواظفه ἀσακίρι μουβαζζαφέ. «— *νικηφόρος* عساكر منصوره ἀσακίρι μενσουρέ, عساكر ظفر-رهبر-نصرت اثر ἀσακίρι ζαφὶρ ρεχπὲρ-νουρὲτ ἐσέρ. «*αὐτοκρατορικὸς* — عساكر شاهانه ἀσακίρι σαχανέ.

Στρατών, ὁ عسكر قيشلهسى ἀσκὲρ κησλασή, قيشله κησλά.

Στρεβλός, ὁ اكرى ἐγρί, اكرى بوكرى ἐγρὶ πόγρί, معوج μουαββέδζ. § ترس τέρς, خويسز χόυϊσίζ. «*μετὰ ὁσίου ὅσιος ἔσῃ καὶ μετὰ στρεβλοῦ διαστρέψῃ* (πρμ.) طوپال ايله كزن آقسامق اوكرهنور τοπὰλ ἰλὲ γκεζὲν ἀκσαμὰκ ὀγρενούρ. § —ῶς (ἐπρ.) اكريلكله ἐγριλίκλε, معوجاً μουάββεδζεν.

Στρεβλότης, ἡ اكريلك ἐγριλίκ, اعوجاج ἰβιδζάδζ.

Στρεβλ(όω)ῶ, καὶ —**ώνω,** اكريلتمك ἐγριλτμέκ, اكرى بوكرى ايلمك ἐγρὶ πόγρὶ ἐϊλεμέκ, تعويج ا. ταʼβὶδζ ἰτ. § اذيت ويرمك ἐζιγὲτ βιρμέκ.

Στρέβλωσις, ἡ اكريلتمه ἐγριλτμέ. § اشكنجه ἰσκένδζε, اذيت ἐζιγέτ. [σκένδζε ἰδιδζί.

Στρεβλωτής, ὁ اشكنجه ايديجى ἰ-

Στρείδιον, τὸ استريديه ἰστρίδια.

Στρειδοπώλης, ὁ استريديهجى ἰστρίδιαδζη.

Στρέμμα, τὸ دونم δονούμ.

Στρεπτός, ή, όν, بوكلش πόυκιουλμούς, قيوريلمش κηβηρηλμής.

Στρέφω, دونديرمك δὸνδουρμέκ, چويرمك τσεβιρμέκ دور ايتديرمك δὲβρ ἰτδιρμέκ, تقليب ا. τακλὶπ ἰτ. تبديل ا. τεπδὶλ ἰτ. § بوكمك πόυκμέκ, قيوريمق κηβηρμάκ. § (πθ. καὶ μσ.) —*ομαι* دونمك δὸνμέκ, دور-دوران ا. δὲβρ-δεβερὰν ἰτ. چويرلمك τσεβιριλμέκ. «— *τοὺς ὀφθαλμοὺς* كوزلرى طولاشديرمق-كزديرمك γκιὸζλερὶ δολασδηρμάκ-γκεζδιρμέκ. «*ὁ λόγος στρέφεται περὶ τῆς ἠθικῆς* بحث اخلاقه متداردر πάχς ἀχλακὰ μουτεδαΐρδιρ. «*στραφῆτε πρός με* بنم طرفمه توجه ايلكز πενὶμ ταραφιμὰ τεβεδζδζοὺχ

ἐïλέïνιζ. «— *τὸ πρόσωπον πρός τι μέρος* یوزی بر طرفه چویرمك γιόυζόυ πὶρ ταραφὰ τσεβιρμέκ. «— *τὸ πρόσωπον ἀλλαχοῦ* یوزی چیویرمك γιόυζόυ τσεβιρμέκ, اعراض ا. ἰρὰζ ἰτ. «—*ομαι πέριξ* اطرافنه دوغك ἐ-τραφινὰ δὸνμέκ.

Στρέψις, ἡ بوكه πόυκμέ, دور δέβρ. § تبدیل τεπδίλ.

Στρεψοδίκης, ὁ مزور μόυζεββίρ.

Στρεψοδικία, ἡ مزورلك μουζεβ-βιρλίκ, تزویرات τεζβιράτ.

Στρεψοδικ (έω) ῶ, مزورلك ا. μουζεβιρλὶκ ἰτ. تزویرات ا. τεζβι-ρὰτ ἰτ.

Στρηφογυρίζω, چویروب قاریشدیرمق τσεβιροὺπ καρησδηρμάκ, طولاشدیرمق δολασδηρμάκ, دوغك δόν-μέκ.

Στρηφογύρισμα, τὸ قاریشدیرمه καρησδηρμά, طولاشدیرمه δολασδηρ-μά, دونمه δὸνμέ.

Στρήφω, بوكمك πόυκμέκ, بورمق πουρμάκ, قویرمق κηβηρτμάκ. § (μτφ.) قاچمق κατσμάκ, سیوشمك σι-βισμέκ. «— *σχοινίον* ایپی بوكمك ἰ-πὶ πόυκμέκ, تفتیل ا. τεφτὶλ ἰτ.

Στρήψιμον, τὸ بوكه πόυκμέ, بورمه πουρμά, قویرمه κηβηρμά.

Στρίγλα, ἡ جادو δζαδού.

Στροβιλέα, ἡ (Βτ.) فستق آغاجی φιστὶκ ἀγαδζή.

Στροβιλεών, ὁ (Βτ.) فستقلك φιστικλίκ.

Στροβιλίζω, قیویرتمق κηβηρτ-μάκ.

Στρόβιλος, ὁ والس رقصی βὰλς ρακσή. § (Ντκ.) قصرغه κασηργά.

Στρογγυλαίνω, یوارلق-مدور ا. γιουβαρλὰκ-μουδεββὲρ ἰτ. تدویر ا. τεδβὶρ ἰτ. § (οὐδ. αὐτπθ.) یوارلق-مدور او. γιουβαρλὰκ-μουδεββὲρ ὀλ.

Στρογγυλοειδής, ές, كروی κιούρρεβή, مدور μουδεββέρ.

Στρογγυλοπρόσωπος, ον, یوارلق یوزلی γιουβαρλὰκ γιόυζλού, كردرو γκὶρδ-ρού.

Στρογγύλος, ὁ یوارلق γιουβαρ-λάκ, مدور μουδεββέρ, مستدیر μουστε-δίρ, كرد γκίρδ. «— *ὡς σφαῖρα* كه كروی الشكل κιουλλὲ κιπὶ κιουρ-ρεβὶ οὐσ-σέκλ. «— *λογαριασμὸς* تام حساب τάμμ χησάπ.

Στρογγυλότης, ἡ یوارلقلق γιου-βαρλακλήκ, كرویت κιουρρεβιγέτ, مدورلك μουδεββερλίκ, استداره ἰστιδα-ρέ, كردی γκιρδί. «*ἡ — τῆς γῆς* ارضك كرویتی ἀραζὴν κιουρρεβιγετί.

Στρογγύλωσις, ἡ تدویر τεδβίρ.

Στρομβοειδής, ὲς καὶ —**ώ-δης, ες,** مخروطی الشكل μαχρουτὶ οὐσ-σέκλ.

Στρόμβος, ὁ قصرغه κασηργά. § (Μθμ.) مخروط μαχρούτ.

Στρουθίον, τὸ (Ζλγ.) سرچه قوشی σερτσὲ κουσού, عصفور ἀσφούρ. § (Βτ.) چوكن اوتی τσογὲν ὀτού.

Στρουθοκάμηλος, ὁ καὶ ἡ

(Ζλγ.) دوه قوشی δεβὲ κουσού, شترمورغ σουτουρμούργ, نعام νεά'μ.

Στρουθός, ὁ (Ζλγ.) سرچه قوشی σερτσὲ κουσού. § (μτφ.) قوشجغز κουσδζηγήζ.

Στροφή, ἡ دونش δονούς, طولاشمه δολασμά, دور δέβρ, دوران δεβεράν, كردش γκιρδίς, تدور τεδαββούρ. § (Πσ.) قطعه κητά'. § (Μουσ.) تكرر τεκερρούρ.

Στρόφιγξ, ὁ καὶ ἡ رزه ρεζέ. § موصلق μουσλούκ.

Στρυμώνω, صيقيشديرمق σηκησδηρμάκ, قاصديرمق κασδηρμάκ.

Στρυφνός, ή, όν, سرت σέρτ, ككره κεκρέ, اكشى ἐκσί, خشين χασίν. § (μτφ.) شديد σεδίδ. § غليظ γαλήζ. «— τὸν χαρακτῆρα چتين خويلى τσετὶν χουϊλού. «—ὸν ὕφος سبك غليظ σέπκι γαλήζ.

Στρυφνότης, ἡ سرتلك σερτλίκ, ككرهلك κεκρελίκ, اكشيلك ἐκσιλίκ, خشونت χουσουνέτ. § شدت σιδδέτ. § غلظت γαλλζέτ. [τρικνίν.

Στρυχνίνη, ἡ (Ι) استريكنين ἰσ-

Στρύχνος, ὁ καὶ ἡ (Βτ.) قرغه بوكن κάργα πουκέν, جوز مق δζέβζι μουκαΐ.

Στρῶμα, τὸ ياتاق γιατάκ, دوشك δουσέκ, فراش φιράς. «— ποταμοῦ چاى ياتاغى τσάϊ γιαταγή, نهر مجراسى νέχρι μεδζρασί. «— γῆς قات κάτ, طبقه ταπεκά.

Στρωματόδεσμος, ὁ خرار χαράρ.

Στρωματοθήκη, ἡ يوك γιούκ, خرار χαράρ.

Στρωμνή, ἡ ياتاق γιατάκ, دوشك δουσέκ, فراش φιράς.

Στρώννυμι καὶ **—νύω** καὶ **Στρώνω,** دوشتمك δουσετμέκ, تفريش ا. τεφρὶς ἰτ. § (πθ.) دوشنمك δουσενμέκ, تفرش ا. τεφερρούς ἰτ. فرش اولنمق φὲρς ὀλουνμάκ. «— κλίνην دوشك ياپمق δουσὲκ γιαπμάκ. «— οἰκίαν خانه تفريش ا. χανὲ τεφρὶς ἰτ. «— δρόμον يول دوشهمك γιὸλ δουσεμέκ. § (μτχ.) ἐστρωμένος دوشنمش δουσενμίς, مفروش μεφρούς, مفرش μουφερρές.

Στρωσίδιον, τὸ دوشهمه δουσεμέ, مفروشات μεφρουσάτ.

Στρῶσις, ἡ καὶ **Στρώσιμον,** τὸ دوشهمه δουσεμέ, فرش φέρς, تفريش τεφρίς.

Στρωτός, ή, όν, دوشنمش δουσενμίς, مفرش μουφερρές.

Στυγερὸς, ά, όν, مكروه μεκρούχ, متنفر μενφούρ, دهشت انكيز διχὲστ-ἐνγκίζ, مدهش μουδεχχής, دهشتفرما διχεστ-φερμά. «—ὸν κακούργημα جنايت دهشت انكيز δζεναγέτι διχὲστ-ἐνγκίζ.

Στυγνός, ή, όν, عبوس ούπούς.

Στυγνότης, ἡ عبوست ουπουσέτ.

Στυλίς, ἡ (Ντκ.) بيراق ديركى παϊρὰκ διρεγί.

Στυλοβάτης, ὁ قاعدۀ عمود καϊδδέϊ ἀμούδ, ديرك آياغى διρὲκ ἀγια-

γή, کرسی دیرك دیبی διρὲκ διπί, κjόυρσί.

Στυλοκέφαλον, τὸ (Ἀρχτ.) دیرك باشی διρὲκ πασή.

Στυλομαστοειδής, ἡ (ἀπόφυσις) (I) ابریه حلیه ἐπριγέϊ χαλεμιγέ.

Στυλοσιαγωνίτης, ὁ (σύνδεσμος) (I) ابریه قکیه ἐπριγέϊ φεκκιγέ.

Στυλοφαρυγγίτης, ὁ (μῦς) (I) ابریه بلعومیه ἐπριγέϊ πελουμιγέ.

Στύλος, ὁ (Ἀρχτ.) دیرك διρέκ, عود ἀμούδ, ستون σουτούν, دعامه διαμέ. ‖ (Μτν.) رکن ρούκν. «— *καὶ ἑδραίωμα τῆς Ἐκκλησίας* و رکن دعامه دین ρούκν ού διαμέϊ δίν.

Στυλ(όω)ῶ, κν. —**ώνω,** طیاق قومق δαγjὰκ κομάκ, هرك ایله طیاندرمق χερὲκ ἰλὲ δαγjανδηρμάκ, هركلهمك χερεκλεμέκ. ‖ یرلشدیرمك γερλεσδιρμέκ, تمکین ا. τεμκὶν ἰτ. «— *τοὺς ὀφθαλμοὺς* کوزی دیکمك γκjόζού δικμέκ, دیك دیك باقق δὶκ δὶκ πακμάκ, عطف نظر ا. ἄτφι ναζὰρ ἰτ.

Στύλωμα, τὸ طیانه δαγjατμά, دستك δεστὲκ, اورمه 6ουρμά, طیاق قومه δαγjὰκ κομά. ‖ دستك δεστέκ, دعامه διαμέ, پاینده παγενδέ.

Στυλωτός, ή, όν, ستونلی σουτουνλού.

Στυππεῖον, τὸ اوستوپی ούστόυπού, قتیق κητήκ.

Στυπτηρία, ἡ (γῆ) شاب σάπ. «*ὀρυχεῖον* —*ας* شاب اوجاغی σάπ ὀδζαγή, معدن شاب μα'δένι σάπ.

Στυπτηρίασις, ἡ شابلنمه σαπλανμά, تشبب τεσεππούπ.

Στυπτηριοῦχος, ὁ شابلی σαπλή ‖ (Χημ.) الومینی ἀλουμινί.

Στυπτικός, ή, όν, وشدیریجی πουρουσδουρουδζού, بوزیجی πουζουδζού, منقبض μουνκαπήζ, قابض καπήζ. «*τὰ στυπτικὰ* (Φρμ.) بضات καπηζάτ. [πλή

Στυπτηριώδης, ες, شابلی σα

Στύραξ ὁ (Bτ.) قره کونلك καρ κjόυνλόυκj, مجوی μενδζόυ6ί, ...μιάτ.

Στῦσις, ἡ (I) قوام ذکر κα6άμ ζεκέρ, نعاظ ναάτ.

Στυφίζω, ککرملك κεκjρελεμέκ

Στυφός, ή, όν, ککره κεκjρε, عفص ἄφς. «*ὀλίγον* — ککرمسی κεκjρεμεσί.

Στυφότης, ἡ ککرهلك κεκjρελίκ, عفوصت ούφουσέτ.

Στύφω, صیقمق σηκμάκ. ‖ زوملك σούζμέκ. ‖ (μτ6.) قویولاشدیرمق κογjουλασδηρμάκ, باض کتیرمك-ویرمك ἰνκηπὰζ γκετιρμὲκ-6ιρμέκ. ‖ (ἀμτ6.) قابض او. καπὴζ ὀλ.

Στύψις, ἡ صیقمه σηκμά, زمه σούζμέ. ‖ (Χημ.) عفوصت ούφουσέ

Στύω, قالدیرمق καλδηρμάκ. (μσ. καὶ πθ.) قوامه کلمك κα6αμ γκελμέκ, نعاظه مبتلا او. ναατὰ μουτελὰ ὀλ.

Στωϊκός, ή, όν, رواقیون ρεβακηγιούν. «ἡ —ὴ φιλοσοφία حكمت رواقیون χικμέτι ρεβακηγιούν.

Στωϊκισμός, ὁ مذهب رواقیون μεζχέπι ρεβακηγιούν.

Στωμυλία, ἡ فصاحت φεσαχάτ, بلاغت πελαγάτ. [πελίγ.

Στωμύλος,ον, فصیح φεσήχ, بلیغ

Σύ, (Ἀντ. προσωπ.) سن σέν. «— εἶσαι; سن میسك; σένμισιν; «περὶ σοῦ ὁ λόγος لقردی سنك ایچوندر λακηρδὴ σενὶν ἰτσούνδιρ. «πρὸς σὲ ὁμιλῶ سكا سویلیورم σκνὰ σοϊλίγιορουμ. «σὲ ἀγαπῶ سنی سویورم σενὶ σεβίγιορουμ. «σὲ εὐχαριστῶ تشکر ایدرم τεσεκκιουρλὲρ ἰδέριμ.

Σύαγρος, ὁ (Ζλγ.) يبان طوموز γιαπὰν δομούζ.

Σύαξ, ὁ (κν. Συάκι) (Ζλγ.) قالقان بالیغی καλκὰν παληγή.

Συβαρίτης, ὁ (Μτφ.) تنپرور τενπερβέρ. [περβερλίκ.

Συβαριτισμός, ὁ تنپرورلك τέν-

Συβώτης, ὁ طوموز چوبانی δομοὺζ τσοπανή. [νάκ.

Σύγγαμβρος, ὁ باجاناق παδζα-

Συγγαμία, ἡ صهریت σηχρηγέτ.

Συγγένεια, ἡ آقربالق ἀκραπαλήκ, خصملق χησημλήκ, قرابت καραπέτ. «— ἐξ αἵματος قرابت لاب καραπέτι λὶ-ἔπιν. «— ἐξ ἀγχιστείας صهریب σηχρηγέτ, صهر σήχρ.

Συγγενεύω, خصم او. χησὴμ ὀλ. قرابت پیدا ا. καραπὲτ πεϊδὰ ἰτ.

Συγγενής, ές, خصم χησήμ, قریب καρὶπ πλ. اقربا ἀκραπά. «εἶναι —μου اقربامدر ἀκραπαμδάνδιρ. «ἔχει καλοὺς —εἰς ایی اقرباسی واردر ἐγὶ ἀκραπασὴ βάρδιρ. «— πατρόθεν باباذن خصم παπαδὰν χησήμ «— μητρόθεν آنادن خصم ἀναδὰν χησήμ. «—εἰς μεμακρυσμένοι اوزاقدن اقربا οὐζακδὰν ἀκραπά, اباعد ἀπαϊδ.

Συγγενικός, ή, όν, خصمی χησημή. «—ὴ οἰκία خصم اوی χησὴμ ἐβί.

Συγγενολόγιον, τὸ خصملر χησημλάρ, اقربا ἀκραπά, تعلقات τεαλλουκάτ.

Συγγηράσκω, برابر اختیارلامق περαπὲρ ἰχτιγιαρλαμάκ.

Συγγίγνομαι καὶ **Συγγίνομαι,** برابر تولد ا. περαπὲρ τεβελλοὺδ ἰτ. § اولمق ὀλμάκ, الفت ا. οὐλφὲτ ἰτ.

Συγγιγνώσκω καὶ **Συγγινώσκω,** هم افكار او. χὲμ ἐφκιὰρ ὀλ. § بیلمك πιλμέκ. § قبول ا. καποὺλ ἰτ. § عفو ا. ἄφβ ἰτ.

Συγγνώμη, ἡ عفو ἄφβ, صفح σάφχ. «σᾶς ζητῶ —ν عفو ایدرسکز ἄφβ ἰδέρσινιζ, عفویکزی استرحام ایدرم ἀφβινιζὶ ἰστιρχὰμ ἰδέριμ.

Συγγνώμων, ὁ هم افكار χὲμ ἐφκιάρ, موافق μουβαφφίκ. § مرحمتلی μερχαμετλή, شفیق σεφίκ.

Σύγγνωσις, ἡ وجدان βιδζδάν.

Συγγνωστός, ή, όν, شایان عفو σαγιάνι ἄφ6. § (Νμ.) معاف μουάφ.

Σύγγραμμα, τὸ تألیف τεελὶφ πλ. تألیفات τεελιφάτ, تألیفکرده τεελιφκερδέ, أثر ἐσὲρ πλ. آثار ἀσάρ, تصنیفکرده τασνιφκερδέ.

Συγγραφεύς, ὁ مؤلف μουελλίφ, محرر μουχαρρίρ, مصنف μουσαννίφ, صاحب قلم σαχήπι καλέμ.

Συγγραφή, ἡ تألیف τεελίφ, تصنیف τασνίφ.

Συγγράφω, برابر تحریر ا. περαπὲρ ταχρὶρ ἰτ. § ا. تألیف-تصنیف τεελὶφ-τασνὶφ ἰτ.

Συγκάθεδρος, ὁ هم نشین χὲμ-νισίν.

Συγκάθημαι, برابر لوتورمق περαπὲρ ὀτουρμάκ.

Συγκαίω, برابر یاقق περαπὲρ γιακμάκ. § (μσ. αὐτπ.) پیشمك πισμέκ.

Συγκάλεσις, ἡ دعوت δαβέτ, جمع δζέμ', جلب δζέλπ.

Σαγκαλ(έω)ῶ, جمع-جلب-دعوت ا. δζὲμ'-δζὲλπ-δαβὲτ ἰτ.

Συγκαλύπτω, ا. هر طرفدن ستر ا. χὲρ ταραφδὰν σέτρ ἰτ.

Σύγκαμμα, τὸ (I) یانیق γιανίκ, سحج σέχδζ.

Συγκάπτω, ا. برابر امالە ا. περαπὲρ ἰμαλὲ ἰτ.

Συγκαταβαίνω, ا. برابر تنزیل ا. περαπὲρ τενζὶλ ἰτ. § ا. مساعده μουσααδὲ ἰτ..ا اراية روی رضا ا. ἰραγέϊ ρούϊ ριζὰ ἰτ. ا. موافقت μουβαφακὰτ ἰτ.

Συγκαταβάλλω, برابر آشاغی آتق περαπὲρ ἀσαγὴ ἀτμάκ. § ا. برابر تأدیه περαπὲρ τεεδιγὲ ἰτ.

Συγκατάβασις, ἡ مساعده μουσααδέ, موافقت μουβαφακάτ.

Συγκαταβατικός, ή, όν, مساعدەلی μουσααδελή, مساعد μουσαὰδ, الویرشلی ἐλβιρισλή. « τιμὴ —» الویرشلی فیات ἐλβιρισλὴ φιγιάτ.

Συγκαταβι(όω)ῶ, برابر چکنمك περαπὲρ γκετσινμέκ.

Συγκατάθεσις, ἡ رضا ριζά, موافقت μουβαφακάτ, قبول καπούλ, مساعده μουσααδέ. § تحسین ταχσίν, تصویب τασβίπ. «μὲ τὴν —ίν του» حسن رضاسیلە χούσνι ριζασὶ ἰλέ.

Συγκατάκειμαι, برابر یاتمق περαπὲρ γιατμάκ.

Συγκαταλέγω, برابر حسابه قویمق περαπὲρ χησαπὰ κοϊμάκ, صایمق σαϊμάκ, ا. عد ἀδδ ἰτ.

Συγκατάνευσις ἡ رضا ριζά, موافقت μουβαφακάτ, قبول καπούλ § تحسین ταχσίν, تصویب τασβίπ, تجویز τεδζβίζ.

Συγκατανεύω, رضا ویرمك-کوسترمك ριζὰ βιρμὲκ-γκιόστερμέκ, ا. ارتضا ἰρτιζὰ ἰτ. راضی او. ραζὶ ὀλ. ا. موافقت μουβαφακὰτ ἰτ. قائل او. καὶλ ὀλ. ا. اراية روی رضا ا. ἰραγέϊ ρούϊ ριζὰ ἰτ. ا. تجویز τεδζβὶζ ἰτ. «σιωπῶν συγκατανεύει» سکوت اقرارددر σούκιοὺτ ἰκραρδάνδιρ. «ὁ συγκατανεύων» مرتضی μουρτεζή.

Συγκαταριθμ (έω) ῶ, برابر حساب داخل ا. صايمق περαπὲρ σαϊμάκ, χησαπὰ δαχὴλ ἰτ. ا. تعداد τα'δὰδ ἰτ. ا. عد ἄδδ ἰτ.

Συγκαταρρίπτω, برابر آتمق περαπὲρ ἀτμάκ, ا. برابر هدم περαπὲρ χέδμ ἰτ.

Συγκατατάσσω καὶ **—ττω,** بر صيره يه قومق πὶρ σηραγιὰ κομάκ, ترتيب و تنظيم ا. τερτὶπ οὐ τανζὴμ ἰτ. ا. عد ἄδδ ἰτ.

Συγκατατίθημι, برابر قومق περαπὲρ κομάκ. § (μσ.) **—τίθεμαι** رضا ويرمك ριζὰ βιρμέκ, ا. ارتضا ἰρτιζὰ ἰτ. ا. موافقت μουϐαφακὰτ ἰτ.

Συγκατέρχομαι, برابر اينمك περαπὲρ ἰνμέκ.

Συγκατέχω, برابر طوتمق περαπὲρ τουτμάκ, برابر ذى اليد او. περαπὲρ ζ-ὶλ-γὲδ ὀλ.

Συγκατήγορος, ὁ هم مشتكى χὲμ-μουστεκί.

Συγκατοικίζω, برابر اسكان ا. περαπὲρ ἰσκιὰν ἰτ.

Συγκάτοικος, ον, برابر اوتوران περαπὲρ ὀτουράν, هم نشين χὲμ-νισίν, يولداش γιολδάς, رفيق ρεφίκ.

Συγκατοικ(έω)ῶ, برابر اقامت ا. περαπὲρ ἰκαμὲτ ἰτ. هم نشين او. χὲμ νισὶν ὀλ.

Σύγκαυσις, ἡ يانيق γιανήκ, التهاب ἰλτιχάπ.

Σύγκειμαι, مركب او. μουρεκκὲπ ὀλ. ا. تركب τερεκκιοὺπ ἰτ. عبارت ا. ἰπαρὲτ ὀλ. «ὁ ἄνθρωπος σύγκειται ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος انسان روح و جسددن مركبدر ἰνσὰν ροὺχ οὐ δζεσεδδὲν μουρεκκέπδιρ. § (μτχ.) συγκείμενος عبارت ἰπαρέτ, مركب μουρεκκέπ.

Σύγκελλος, ὁ (Ἐκκλ.) سينكلوس σίνγκελος, دسپوط ملازى δεσπὸτ μουλαζιμί.

Συγκέντρ(όω)ῶ, بر مركزه جمع ا. πὶρ μερκεζὲ δζὲμ' ἰτ. ا. تجمع τεδζεμμοὺ' ἰτ. ا. اجتماع ἰδζτιμὰ' ἰτ. «— στρατεύματα عسكر جمع و تحشيد ا. ἀσκὲρ δζὲμ' οὐ ταχσὶδ ἰτ.

Συγκέντρωσις, ἡ بر مركزه جمع πὶρ μερκεζὲ δζέμ', اجتماع ἰδζτιμά', تجمع τεδζεμμού', حصر و جمع χάσρ οὐ δζέμ'. § (Δκτ.) مركزيت μερκεζιγέτ. § (Στρ.) تحشيد ταχσίδ, تحشد τεχασσούδ. « — στρατευμάτων عسكر جمع و تحشيدى ἀσκὲρ δζὲμ' οὐ ταχσιδί.

Συγκεράννυμι, καὶ **Συγκερνῶ,** قاريشديرمق καρησδηρμάκ, خلط مزج ا. χὰλτ-ταχλὴτ-μὲζδζ ἰτ. § تعديل ا. τα'δὶλ ἰτ. معتدل قيلمق μου'τεδὶλ κηλμάκ. § (μσ. αὐτπθ.) اعتدال بولمق ἰτιδὰλ πουλμάκ, ا. كسب اعتدال κέσπι ἰτιδὰλ ἰτ. § تسكين ا. τεσκὶν ἰτ.

Συγκεφαλαι(όω)ῶ καὶ **—αιώνω,** اجمال ا. ἰδζμὰλ ἰτ. [μάλ.

Συγκεφαλαίωσις, ἡ اجمال ἰδζ-

Συγκεχυμένως, (Ἐπρ.) قاريشيق καρησήκ, قارش مورش καρὴς μουρίς,

هرج و مرج χέρδζ ού μέρδζ. § مغلق اولارق μουγλὰκ ὀλαράκ.

Συγκηδεμών, ὁ هم وصى χέμ βασί, وصئ ثاني βασίϊ σανί.

Συγκινδυνεύω, برابر اختيار περαπὲρ ἰχτιγιάρι μουχατάρε ἰτ. مخاطره ا.

Συγκίνησις, ἡ تأثير τεεσίρ, تحريك ταχρίκ, تهيج τεχγίδζ, اضطراب ἰζτιράπ, تلاش τελάς, قلق κὴλκ. «*προὐξένησε μεγίστην —ιν* موجب قلق و اضطراب عظيم اولمشدر μουδζίπι κὴλκ ού ἰζτιράπι ἀζὴμ ὀλμούσδουρ, تأثيرات عظيمه يى مؤدى اولمشدر τεεσιράτι ἀζημεγὶ μουεδδὶ ὀλμούσδουρ.

Συγκινητικός, ή, όν, تأثير آميز τεεσὶρ-ἀμίζ, مؤثر μουεσσέρ. § —ῶς (ἐπρ.) مؤثرانه μουεσσερανέ.

Συγκιν(έω)ῶ, تحريك-تأثير ا. ταχρὶκ-τεεσὶρ ἰτ. اضطراب ويرمك ἰζτιρὰπ βιρμέκ, تهزيز قلب ا. τεχζίζι κὰλπ ἰτ. اهتزاز قلب ا. ἰχτιζάζι κὰλπ ἰτ. § (πθ.) —οῦμαι متأثر او. μουτεεσσὶρ ὀλ. [πὲρ ἀγλαμάκ.

Συγκλαίω, برابر آغلامق περα-

Συγκλείω, برابر قپامق περαπὲρ καπατμάκ, بالاطراف ستر ا. πὶλ-ἐτρὰφ σὲτρ ἰτ. § (μτχ.) *συγκεκλεισμένος* مستور μεστούρ, محدود μαχδούδ.

Συγκληρία, ἡ ارتباط ἰρτιπάτ.

Συγκληρονόμος, ὁ معا وارث μεὰν βαρίς, مشترك وارث βαρίσι μουστερέκ, همراث χέμ-βαρίς.

Συγκληρονομ(έω)ῶ, معا وارث او. μεὰν βαρὶς ὀλ.

Συγκληρώσις, ἡ اشتراك ἰστιράκ.

Συγκλητικός, ή, όν, هيئت ميان اعضاسى χιγέτι ἀγιὰν ἀζασή.

Σύγκλητος, ἡ هيئت ميان χιγέτι ἀγιάν, سناتو مجلسى σενάτο μεδζλισί, سناتو σενάτο. [ἐγιρμέκ.

Συγκλώθω, برابر اكرمك περαπὲρ

Συγκοιμ(άο)ῶμαι, برابر ياتمق περαπὲρ γιατμάκ.

Συγκοινωνία, ἡ ارتباط ἰρτιπάτ, اختلاط ἰχτιλάτ. § مناسبات μουνασεπάτ, مخابرات μουχαπεράτ. «—*ίαι διεκόπησαν* مخابرات قطع اولمشدر μουχαπερὰτ κὰτ' ὀλμούσδουρ. «*δδοὶ —ίας* طرق اختلاط τουρούκι ἰχτιλάτ. § (Ὑγειον.) پراتقو πράτικο.

Συγκοινωνός, όν, حصه‌دار χισσεδάρ, شريك σερίκ, مشارك μουσαρίκ, وايه‌دار βαγε-δάρ, وايه‌مند βαγε-μένδ, حصه‌مند χισσε-μένδ.

Συγκοινων(έω)ῶ, اشتراك ا. ἰστιρὰκ ἰτ. مناسبتده بولنمق μουνασεπέτδὲ πουλουνμάκ, و ارتباطده بولنمق اختلاط ἰχτιλὰτ βὲ ἰρτιπατδὰ πουλουνμάκ. § مخابره ا. μουχαπερὲ ἰτ. § اريشمق καρησμάκ, يرلشمك πιρλεσμέκ. § كچمك γκετσμέκ, متواصل او. μουτεβασὴλ ὀλ. § كورشمك γκιόρούσμέκ, قوشمق κονουσμάκ, الفت-اختلاط ا. οὐλφὲτ ἰχτιλὰτ ἰτ. مخالطه ا. μουχαλατὰ ἰτ. «*οἱ δύο ποταμοὶ συγκοινωνοῦσι διὰ διώρυγος* ايكى نهر جدول واسطه‌سيله بر

متوه برینه ικὶ νὲχρ δζεδβὲλ βασι-ιλὲ πὶρ πιρινὲ μουτεβασήλδιρ.

Συγκόλλησις, ἡ یاپشمه براپر πε-ρ γιαπησμά, یاپشمق γιαπησ-λήκ. § (I) تغری τεγαρρί, قطابت κτπέτ.

Συγκολλ(άω)ῶ, براپر یاپشدرمق πὲρ γιαπησδηρμάκ, ربط و الصاق ραπτ οὐ ἰλτισὰκ ἱτ. § (πθ.) ربط و الصاق ῥὰπτ οὐ ἰλτισὰκ ὀλουν-. § (I) تغری ا. τεγαρρὶ ἱτ. قطابت κητατὲτ ἱτ.

Συγκολλητικός, ή, όν, (I) μουγρά, مقطب μουκαττίπ.

Συγκομιδή, ἡ بچم πιτσίμ, دوشرمه δεδσιρμέ, حصاد χασάδ. § احتطاف ἰχτιτάφ.

Συγκομίζω, براپر کوتورمك περα-γκιὸτὸυρμέκ, ا. جمع δζέμ' ἱτ. § (γεωργ.) میوه دوشرمك - طوپلامق μεϊδὰ δουσιρμὲκ-τοπλαμάκ, بچمك πιτσ-μέκ, ا. احصاد ἰχσὰδ ἱτ.

Συγκομιστής, ὁ حصاد χασσάδ.

Συγκομιστός, ή, όν, محصود μαχσούδ.

Συγκοπή, ἡ کسمه κεσμέ, قطع κατ, کسلمه κεσιλμέ, انقطاع ἰνκητά'. § بایلمه παϊλμά, غشیان γασεγιάν, غشی γασή. § (Γρμ.) حذف χάζφ.

Συγκοπτικός,ή,όν, (I) غشیانی γασεγιανί.

Συγκόπτω, براپر کسمك περαπὲρ κεσμέκ, ا. قطع κάτ' ἱτ. § (Γρμ.) حذف χάζφ ἱτ. § (I) بایلمق παϊλ-μάκ. § (μτχ) συγκεκομμένος کسلمش κεσιλμίς, منقطع μουνκατή'.

Σύγκραμα, τὸ مخلوط μαχλούτ, خلیطه χαλιτά.

Σύγκρασις, ἡ اختلاط ἰχτιλάτ, مزج μέζδζ.

Συγκρατ(έω)ῶ, براپر طوتمق πε-ραπὲρ τουτμάκ, طوتدیرمق τουτδουρ-μάκ. § ا. ضبط ζάπτ ἱτ. ا. ابقا ἰπ-κὰ ἱτ.

Συγκρατύνω, ا. تأیید بالاطراف πὶλ-έτρὰφ τεεγὶδ ἱτ.

Συγκρίνω, ا. تطبیق-مقابله τατπὴκ-μουκαπελὲ ἱτ. ا. مقایسه μουκαγε-σὲ ἱτ.

Σύγκρισις, ἡ مقابله μουκαπελέ, تطبیق τατπίκ, مقایسه μουκαγεσέ, نسبت νισπέτ, مشابهت μουσαπεχέτ, تمثیل τεμσίλ. § (Φλσ.) تشبیه τεσπίχ, قیاس κηγιάς. «*κατὰ —ιν καὶ ἐν—σει* نسبةً νίσπετεν, قیاساً κηγιάσεν.

Συγκριτικός, ή, όν, قیاسی κηγιασί, تطبیقی τατπική. § (Γρμ.) *ὄνομα —ον* اسم تفضیل ἴσμι τεφδίλ. § *—ῶς* (ἐπρ.) قیاساً κηγιάσεν, نسبةً νίσπετεν.

Συγκρότησις, ἡ تشکیل τεσκίλ, عقد ἄκδ, تجمع τεδζεμμού'. «*— συνελεύσεως* عقد مجلس ἄκδι μεδζλίς.

Συγκροτ(έω)ῶ, براپر اورمق πε-ραπὲρ βουρμάκ.§.ا ترتیب τερτὶπ ἱτ. ا. تشکیل τεσκὶλ ἱτ. عقد ایتدیرمك ἄκδ ἰτδιρμέκ. § ا. جمع δζέμ' ἱτ. § (πθ.) *—οῦμαι* او. عبارت-مرکب ἰπαρέτ-

μουρεκκὲπ ὀλ. «— *συνέλευσιν* عقد مجلس ا. ἄκδι μεδζλὶς ἰτ. «— *μάχην* فوغايه طوتشمق γαβγαγὰ τουτουσμάκ, ا. جنك δζὲνκ ἰτ. «— *σύνοδον* ا. عقد مجلس روحانى ἄκδι μεδζλίσι ρουχανὶ ἰτ. ‖ (μτχ.) *συγκεκροτημένος* مركب μουρεκκέπ, عبارت ἰπαρέτ.

Σύγκρουσις ἡ چاتيشمه τσατησμά, مصادمه μουσαδεμέ, تصادم τεσαδούμ. ‖ (μτφ.) منازعه μουναζαά, نزاع νιζά'. ‖ (Νμ.) اختلاف ἰχτιλάφ. ‖ (Ντκ.) — *πλοίων* مصادمه μουσαδεμέ. «— *δικαιοδοσίας* (Νμ.) مجالس ملكيه و محاكم عدليه بيننده وقوع بولان اختلاف μεδζαλίσι μουλκιγὲ βὲ μεχακίμι ἀδλιγὲ πεϊνινδὲ βουκού'-πουλὰν ἰχτιλάφ. «— *καθηκόντων* (Νμ.) محاكم عدليه بيننده وظيفه حقنده اختلاف μεχακίμι ἀδλιγὲ πεϊνινδὲ βαζιφὲ χακκηνδὰ ἰχτιλάφ.

Συγκρούω, بر برينه چاتمق πὶρ πιρινὲ τσατμάκ, چاتيشديرمق τσατησδηρμάκ, چارتيشمق τσαρτησμάκ, اوروشمق βουρουσμάκ, ا. مصادمه-تصادم μουσαδεμὲ-τεσαδοὺμ ἰτ.

Σύγκτησις, ἡ تملك مشترك τεμελλούκι μουστερέκ.

Συγκτήτωρ, ὁ καὶ ἡ معا صاحب μεὰν σαχήπ, شريك σερίκ.

Συγκυρία, ἡ تصادف τεσαδούφ, قضا καζά. «*κατὰ συγκυρίαν* تصادفا τεσαδούφεν, قضارا καζαρά.

Συγυρίζω, دوزلتمك δούζλετμέκ. ‖ حاضرلتمق χαζηρλατμάκ. ‖ (—*ομαι* كيينمك γκιϊνμέκ, ...لنمك ...λενμέκ.

Συγύρισμα, τὸ دوزلتمه δούζ...μέ, تنظيم τανζήμ, ترتيب τερτ... حاضرلامه χαζηρλαμά.

Συγχαίρω, ا. تبريك-تهنيه τε... τεχνιγὲ ἰτ. «*σᾶς* — تبريك ايدرم πρὶκ ἰδέριμ.

Συγχαρητήριος, ον, تبريكى πρικί.. «— *ἐπιστολὴ* تبريكنامه πρικναμέ, تهنيه نامه τεχνιγεναμέ.

Συγχέω, قاريشديرمق χαρη...μάκ, ا. قارمه قاريش χάρμα χαρ... ا. تشويش τεσβὶς ἰτ. مورش ايلمك χαρὴς-μουρὶς ἐϊλεμέκ. ‖ (μ... *συγκεχυμένος* قاريشيق χαρ... قاريش مورش χαρὴς μουρίς, ... هرج مرج χὲρδζ οὺ μέρδζ.

Συγχιτωνῖτις, ὁ (I) ... غشاى ملتحمه γισσᾶίλτισάκι γησᾶϊ μου...χιμέ.

Συγχόνδρωσις, ἡ (I) غضروفى ἰρτιπάτι γαζρουφί.

Συγχορεύω, ا. برابر رقص πὲρ ρὰκς ἰτ.

Σύγχρησις, ἡ معا استعمال ἰστιμάλ. [ασ...

Συγχρονισμός, ὁ معاصرت

Σύγχρονος, ον, هموقت βακήτ, همعصر χὲμ-ασήρ, معاصر ...σήρ. ‖ —*όνως* (ἐπρ.) برابر πὲρ... معا μεάν, دفعة δέφατεν, ... πὶρ ἐγλαμδά.

Συγχρωτίζομαι, كورشمك γκιὸ-ρμέκ, ا. اختلاط ἰχτιλάτ ἰτ. آميزش ἀμιζίς-μουαϭερέτ ἰτ. معاشرة-

Συγχύζω, قاريشديرمق καρηϭδηρ-... هرج و مرج χὲρδζ οὐ ... ايلك ... ϭζ εἴλεμέκ. § ا. راحتسز ραχατ-ϭὶζ ἰτ. ا سلب راحتى-حضور πὶ χου-... راحتسزلق ραχατὴ σέλπ ἰτ. اضطراب-و ... ραχατσηζλὴκ-ἰζτι-... βιρμέκ. § (πθ.) —ζομαι بوزشمق ...ουϭμάκ, ا. نزاع νιζὰ' ἰτ. مضطرب ...ουζτερρὶπ ὀλ.

Σύγχυσις, ἡ قاريشقلق καρηϭη-..., تشويش τεϭβίς, تشوش τεϭεβ-..., هرج و مرج χὲρδζ οὐ μέρδζ. ... شماته ϭαματά, كورولدى γκιὀρὀυλ-... عربده ἀρπεδέ. § بوزشقلق πο-ζουκλούκ, اختلاف ἰχτιλάφ, مباينت ...παγενέτ, منازعه μουναζαά. § ... نفاق و ... νιφὰκ οὐ ϭιφάκ. «ἡ — *γλωσσῶν* اختلاف السنه ἰχτιλάφι ...νέ. «— *ἰδεῶν* اختلاف افكار ἰχ-...φι ἐφκιάρ.

Συγχώνευσις, ἡ قاريشمه καρηϭ-... خلط χάλτ, تخليط ταχλήτ, برلشمه ...εϭμέ.

Συγχωνεύω, برابر دوكمك πεget-... δὀκμέκ, ا. برابر اذابه περαπὲρ ἰ-...ὲ ἰτ. قاريشديرمق καρηϭδηρμάκ. § برلشد... πιρλεϭδιρμέκ. § (πθ.) —...μαι برلشمك πιρλεϭμέκ, بولاشمق ...λαϭμάκ, قاريشلمق καρηϭηλμάκ.

Συγχώρησις, ἡ عفو ἄφϐ. § (Θρσ.) ... μαγφιρέτ.

Συγχωρητέος, α, ον, شايسته عفو ϭαγεστέϊ ἄφϐ, مستحق عفو μου-σταχάκκι ἄφϐ, معذور μα'ζούρ.

Συγχωρητής, ὁ عفو ايديجى ἄφϐ ἰδιδζή, عاف ἀφή. [ἀφϐή.

Συγχωρητικός, ή, όν, عفوى

Συγχωρητός, ή, όν, معاف μουάφ. [μουαφναμέ.

Συγχωροχάρτιον, τὸ معافنامه

Συγχωρ(έω)ῶ, ا. عفو ἄφϐ ἰτ. ا. صفح σάφχ ἰτ. قصوره باقامق κου-σουρὰ πάκμαμακ, ا. تجويز عفو τεδζ-ϐίζι ἄφϐ ἰτ. رهين عفو قيلمق ρεχήνι ἄφϐ κηλμάκ. § ا. مساعده μουσααδὲ ἰτ. معذور طوتمق μα'ζοὺρ τουτμάκ. ا. اعذار ἰζὰρ ἰτ. «*μὲ συγχωρεῖτε* (φρσ.) عفو ايدرسكز ἄφϐ ἰδέρσινιζ, معذور بيورك μα'ζοὺρ πουγιούρουν. «*ὁ Θεὸς νὰ μὲ συγχωρήσῃ* (φρσ.) نعوذ بالله تعالى νεοὺζ-ου-πι-λλάχη τε-άλια, استغفر الله ἰστάγφιρουλ-λάχ. «— *τὰς ἁμαρτίας* كناه باغيشلامق γκιὀυνὰχ παγηϭλαμάκ. «*ὁ Θεὸς συγχωρῆσαι αὐτόν* (φρσ.) الله رحمت ايلسون ἀλλὰχ ραχμὲτ εἴλεσούν- رحمة الله عليه ραχμὲτ οὔλλαχι ἀλέϊχι.

Συζεύγνυμι, برلشديرمك πιρλεϭ-διρμέκ, ا. الصاق ἰλτισὰκ ἰτ. § اولنديرمك ἐϐλενδιρμέκ, ا. تزويج τεζ-ϐὶδζ ἰτ.

Σύζευξις, ἡ برلشمه πιρλεϭμέ. § (Νμ.) اولنمه ἐϐλενμέ, تزويج τεζϐίδζ, مزاوجه μουζαϐεδζέ, ازدواج ἰζδιϐάδζ, تزوج τεζεϐϐούδζ.

Συζήτησις, ἡ مذاكره μουζακερὲ πλ. مذاكرات μουζακεράτ, مباحثه μουπαχασὰ πλ. مباحثات μουπαχασάτ. «*προφορικὴ* — (ἐν τῷ δικαστηρίῳ) (Νμ.) دعوايه كيريشمه δαβαγιὰ γκιρισμέ, مرافعه μουραφαά, محاكمه μουχακεμέ. «*διευθύνω τὰς —σεις* امر محاكمه‌يى اداره ا. ἔμρι μουχακεμεγὶ ἰδαρὲ ἰτ. «*ἡ δημοσιότης τῶν —σεων* علنيت محاكمه ἀλενιγέτι μουχακεμέ.

Συζητητής, ὁ مباحث μουπαχὴς.

Συζητ(έω)ῶ, مذاكره - مباحثه ا. μουζακερὲ-μουπαχασὰ ἰτ. «*ἡ ὑπόθεσις αὕτη πολλάκις συνεξητήθη* بو دعوى دفعتله مرافعه اولندى ποὺ δαβὰ δεφαάτλε μουραφαὰ ὀλουνδού.

Συζυγία, ἡ زوجيت ζεβδζιγέτ. § (Γρμ.) تصريف τασρίφ. § (Ἀστρ.) اقتران ἰκτιράν.

Συζυγικός,ή,όν, زوجى ζεβδζί.

Σύζυγος, ὁ زوج ζέβδζ, قوجه κοδζά.§ (θλ.) ἡ — قارى καρή, زوجه ζεβδζέ, حليله χαλιλέ, منكوحه μενκιουχά. § (πλ.) οἱ —οι قارى قوجه καρὴ κοδζά, زوجين ζεβδζέϊν.

Συζ(όω)ῶ, برابر ياشامق περαπὲρ γιασαμάκ. [ἰνδζὶρ κουσού.

Συκαλίς, ἡ (Ζλγ.) انجير قوشى

Συκαμινέα,ἡ (Βτ.) دوت آغاجى δοὺτ ἀγαδζή.

Συκάμινον,τὸ (Βτ.) دوت δούτ.

Συκεών, ὁ انجيرلك ἰνδζιρλίκ.

Συκ(έα)ῆ, ἡ (Βτ.) انجير آغاجى ἰνδζὶρ ἀγαδζή, شجر تين σεδζέρι τίν.

«— *ἀγρία* يبانى انجير آغاجى γιαβανὶ ἰνδζὶρ ἀγαδζή.

Σύκινος,η,ον, انجيرلى ἰνδζιρλί, تينى τινί.

Συκομωρέα, ἡ (Βτ.) عرابستان انجير آغاجى ἀραπιστὰν ἰνδζὶρ ἀγαδζή, جميز آغاجى δζεμὶζ ἀγαδζή.

Συκόμωρον, τὸ (Βτ.) عرابستان انجيرى ἀραπιστὰν ἰνδζιρί, جميز δζ...

Σῦκον, τὸ (Βτ.) انجير ἰν... تين τίν. «— *ξηρόν* قورو انجير κουροὺ ἰνδζίρ.

Συκοφάγος, ὁ (Ζλγ.) انجير قوشى ἰνδζὶρ κουσού.

Συκοφάντης,ὁ مفترى μουφ... غماز γαμμάζ.

Συκοφαντία, ἡ افترا ἰφ... بهتان πουχτάν.

Συκοφαντικός, ή, όν, ... ἰφτιραλή, افترا آميز ἰφτιρὰ-ἀμ... —ῶς (ἐπρ.) افترا صورتيله ἰφτιρὰ... ρετὶ ἰλέ, مفتريانه μουφτεριγιανέ.

Συκοφαντ(έω)ῶ, افترا ا. ἰ... ἰτ. بهتان آتمق πουχτὰν ἀτμάκ,... γαμμαζλὴκ ἰτ.

Συκών, ὁ (Βτ.) انجيرلك ἰν...

Συλαγωγία, ἡ يغما για... غارت γαρέτ.

Σύλησις, ἡ يغما γιαγμά, ... γαρέτ, نهب νέχπ.

Συλλαβή, ἡ (Γρμ.) هجا χ...

Συλλαβίζω, هجالمك χεδ... μέκ, تهجى - تهجى ا. τεχεδζδζ... χεδζδζοὺ ἰτ.

Συλλαβικός, ή, όν, هجائی χεδζαΐ. «—ἡ αὔξησις اوليه زائده ζαϊδὲϊ ἐδλιγέ, هجای زائده χεδζάϊ ζαϊδέ.

Συλλάβισμα, τὸ هجهله χεδζελεμέ, تهجی τεχεδζδζί.

Συλλαλητήριον, τὸ مذاكره مجمعيت عموميه μουζακερὲ δζεμιέτι οὐμουμιγεσί, ميتنغ μίτιγκ.

Συλλαμβάνω, طوتمق τουτμάκ, اخذ و كرفت ايلمك ἄχζ οὐ γκιρὶφτ εῖλεμέκ, دردست ايلمك δερδὲστ εἶλεμέκ. § (ἐπὶ γυναικῶν) كبه قالمق κεπὲ καλμάκ, حامله قالمق χαμιλὲ καλμάκ, احتبال ا. ἰχτιπὰλ ἰτ. § آكلامق ἀνλαμάκ, ضبط ا. ζάπτ ἰτ. «— *ἰδέαν* عقلده تصور ا. ἀκληνδὰ τεσαβδούρ ἰτ. ا. تفكر τεφεκκιούρ ἰτ. «*συνέλαβεν ἔρωτα* عاشق اولدی ἀσὴκ ὀλδού, ملاقه و تعشق ايلدی ἀλακὰ βὲ τεασσοὺκ εἶλεδί. «— *ἀπέχθειαν* نفرت-استكراه ا. νεφρέτ-ἰστικρὰχ ἰτ. «— *ἐπ' αὐτοφώρῳ* مشهوداً دردست ا. μεσχούδεν δερδὲστ ἰτ.

Συλλέγω, طوپلامق τοπλαμάκ, جمع ا. δζέμ' ἰτ. «— *καρποὺς* جمع اثمار ا. δζέμ'ι ἐσμὰρ ἰτ.

Συλλείτουργον, τὸ بر قاچ پاپاسك برابرجه اجرای آيين ايتمسی πὶρ κὰτς παπκσὶν περαπέρδζε ἰδζράϊ ἀΐν ἰτμεσί.

Συλλειτουργός, ὁ ('Εκκλ.) معاً اجرای آيين ايدن پاپاس μεὰν ἰδζράϊ ἀΐν ἰδὲν παπάς.

Συλλειτουργ(έω)ῶ, ('Εκκλ.) معاً اجرای آيين ا. μεὰν ἰδζράϊ ἀΐν ἰτ.

Σύλλεξις, ἡ طوپلامه τοπλαμά, جمع δζέμ'.

Συλλήβδην, ('Επρ.) مختصرجه μουχτασάρδζε, والحاصل β-ἐλ-χασήλ. § جمعاً δζέμαν.

Σύλληψις, ἡ ضبط ζάπτ, اخذ ἄχζ, كرفت γκιρίφτ, دردست δερδέστ. § (ἐπὶ γυναικῶν) كبه-حامله قالمه κεπὲ-χαμιλὲ καλμά, حبل χάπλ. § (Φλσ.) فهم φέχμ, ادراك ἰδράκ. «*ἔνταλμα —ως* احضار مذاكرسی ἰχζὰρ μουζακερεσί.

Συλλογεύς, ὁ جامع δζαμί'.

Συλλογή, ἡ جمع δζέμ', اجمال ἰδζμάλ. § (βιβλίον) مجموعه μεδζμουά, مجموع μεδζμού'. «— *νόμων* مجموعهٔ قوانين μεδζμουάϊ καβανίν, (ἐν Τουρκίᾳ) دستور τεστούρ. § (Νλγ.) دوشنمه δουσουνμέ, انديشه ἐνδισέ.

Συλλογίζομαι, دوشنمك δουσουνμέκ, تفكر ا. τεφεκκιοὺρ ἰτ. ملاحظه ا. μουλαχαζὰ ἰτ. فكر - انديشه ا. φὶκρ - ἐνδισὲ ἰτ. « *ὁ ἄνθρωπος συλλογίζεται* انسان تفكر ايدر ἰνσὰν τεφεκκιοὺρ ἰδέρ. « *τί συλλογίζεσαι*; نه دوشونيورسن νὲ δουσουνίγιορσουν; «*ὅταν τὸ συλλογισθῶ* خاطرمه كلديكی حالده χατηρημὰ γκελδιγὶ χαλδέ. § (πθ. μτχ.) *συλλογισμένος, η, ον* دالغين δαλγήν, متفكر μουτεφεκκίρ, انديشه ناك ἐνδισὲ-νάκι.

Συλλογισμός, ὁ (Φλσ.) قياس

κηγιάς. «οἱ κανόνες τοῦ—οῦ قواعد قياس καβαΐδι κηγιάς. § دوشنمه δούσουνμέ, تفكر τεφεκκιούρ, اندیشه ἐνδισέ.

Συλλογιστικός, ή, όν, (Φλσ.) قیاسی κηγιασί.

Σύλλογος, ὁ جمعیت δζεμιέτ, جماعت δζεμαάτ, انجمن ἐνδζουμέν. «ἐκλογικὸς — منتخبلر جمعیتی μουντεχάπλαρ δζεμιετί, دائرهٔ انتخابیه δαϊρέϊ ἰντιχαπιγέ. «δικηγορικὸς — دعوی وکیللری هیئتی δαβὰ βεκιλλερὶ χιγετί, بارو παρό. «ὁ πρόεδρος τοῦ δικηγορικοῦ —ου دعوی وکیللری هیئتی رئیسی δαβὰ βεκιλλερὶ χιγετὶ ρεϊσί. «μουσικὸς — موسیقی جمعیتی μουσηκὴ δζεμιετί.

Συλληπτήριος, ἡ (ἐπιστολή) تعزیه نامه τα'ζιγεναμέ.

Συλλυπ(έω)ῶ, معاً تعزیر ا. μεάν τα'δζίζ ἰτ. § (πθ.) — οῦμαι اسف و کدر کوسترمك ἐσὲφ βὲ κεδὲρ γκιόστερμέκ, اظهار اسف ا. ἰζχάρι ἐσὲφ ἰτ. تعزیه ا. τα'ζιγὲ ἰτ.

Συλ(άω)ῶ, يغما ا. γιαγμὰ ἰτ. نهب و غارت ا. νέχπ οὐ γαρὲτ ἰτ.

Συμβαίνω, وقوع بولق βουκοὺ' πουλμάκ, واقع او. βακὴ' ὀλ. اولق ὀλμάκ, ظهور ا. ζουχοὺρ ἰτ. «τοῦτο συμβαίνει εἰς πάντας بو هر کسه اوله بیلور ποὺ χὲρ κεσὲ ὀλὰ πιλούρ. ὅ,τι δήποτε καὶ ἂν συμβῇ هر نه وقوع بولور ایسه بولسون χὲρ νὲ βουκοὺ' πουλοὺρ ἰσὲ πουλσούν; هر نه اولور ایسه اولسون χὲρ νὲ ὀλοὺρ ἰσὲ ὀλσούν. «τοῦτο συνέβη τὴν δεῖνα ἐποχὴν بو فلان تاریخده وقوعه کلمشدر ποὺ φιλὰν ταρηχδὰ βουκουὰ' γκελμίσδιρ. § (μτχ.) τὸ συμβὰν ἢ τὸ συμβεβηκὸς وقعه βακη'ά, وقوعات βουκουάτ, قضیه καζηά, عارضه ἀρηζά, حادثه χαδισέ.

Συμβάλλω, برابر آتق περαπὲρ ἀτμάκ. § (ἀμτβ.) برلشمك πιρλεσμέκ, یاراشمق γιαραςμάκ. § (μσ. αὐτπθ.) عقد مقاوله ا. ἄκδι μουκαβελὲ ἰτ. تعهد ا. τεαχχοὺδ ἰτ. مقاوله ا. μουκαβελὲ ἰτ. «ὁ συμβαλλόμενος متعاقد μουτεακήδ, متعاهد μουτεαχήδ, عاقد ἀκήδ. «οἱ συμβαλλόμενοι عاقدین ἀκηδήν, متعاهدین μουτεαχηδήν. «μεταξὺ τῶν —ων عاقدین-متعاهدین بیننده ἀκηδὴν-μουτεαχηδὴν πεϊνινδέ. «τὰ δύο —μενα μέρη طرفین متعاقدین ταραφέϊν μουτεακηδέϊν, طرفین متعاهدین ταραφέϊν μουτεαχηδέϊν. «ὁ ἕτερος τῶν συμβαλλομένων متعاقدیندن بری μουτεακηδεϊνδὲν πε̇ρί. «συνεβλήθησαν ὡς ἀκολούθως بر وجه آتی عقد مقاوله ایتمشلر πὲρ βέδζχι ἀτὶ ἄκδι μουκαβελὲ ἰτμισλέρδιρ.

Σύμβαμα, τὸ καὶ **Συμβάν,** τὸ وقوعات βουκουάτ, حادثه χαδισέ, عارضه ἀρηζὰ πλ. عوارض ἀβαρήζ, سر کذشت σὲρ-γκιουζέστ. «εὐτυχὲς — میمونه حادثهٔ χαδισέϊ μεϊμουνέ. «— παράδοξον غریبه حادثهٔ χαδισέϊ γαριπέ. «ἔκτακτα συμβάντα

وقوعات فوق العاده βουκουάτι φέβκ ἐλ-ἀδδέ.

Σύμβασις, ἡ (Νμ.) اتفاق ἰττιφάκ, مقاوله μουκαβελέ, عهد ἄχδ, مشارطه μουσαρατά, قونطوراتو κοντοράτο. «*οἱ ὅροι τῆς* —*ως* شرائط مقاوله σεραΐτι μουκαβελέ. § (Πολ.) عهد ἄχδ πλ عهود οὐχούδ, عهدنامه ἀχδναμέ. «—*περὶ εἰρήνης* صلح عهدنامه‌سی σοὺλχ ἀχδναμεσί.

Συμβεβηκός, τὸ Ἴδε Σύμβαμα.

Συμβιβάζω, اوزلاشدیرمق οὐζλασδηρμάκ, باریشدیرمق παρησδηρμάκ, بین اصلاح ا. ἰσλάχι πέϊν ἰτ. § (Νμ.) صلح ایتدیرمك σοὺλχ ἰτδιρμέκ. § (π.θ.) —*ομαι* اوزلاشمق οὐζλασμάκ, باریشمق παρησμάκ, صلح او. σοὺλχ ὀλ.. مصالحه ا. μουσαλαχὰ ἰτ. § (ἐπὶ πραγμάτων) اویمق οὐϊμάκ. «*συνεβιβάσθη μὲ τοὺς δανειστάς του* اصحاب مطلوبی ایله صلح اولدی ἀσχάπι ματλουποὺ ἰλὲ σοὺλχ ὀλδού.

Συμβιβασμός, ὁ باریشقلق παρησηκλήκ, اویوشمه οὐγιουσμά, صلح σοὺλχ, بین اصلاح ἰσλάχι πέϊν. § (Νμ.) صلح σούλχ, مصالحه μουσαλαχά. «*τὸ ἔγγραφον τοῦ* —*οῦ* صلح سندی σοὺλχ σενεδί, مصالحه مقاوله‌نامه‌سی μουσαλαχὰ μουκαβελεναμεσί. «*ὁ ἐνεργῶν τὸν* —*ὸν* مصالح μουσαλίχ. «*ὁ ἀποδεχόμενος τὸν* —*ὸν* مصالح علیه μουσαλίχουν ἀλέϊχ. «*τὸ περὶ οὗ ὁ* — عنه مصالح μουσαλίχουν ἄνχ. «— *πτωχεύσαντος* قونقورداتو κονκορδάτο. «*ἀκύρωσις τοῦ* —*οῦ* قونقورداتوك فسخی κονκορδάτονουν φεσχί. «*ὁ ἐπὶ ἐγκαταλείψει τῆς περιουσίας* — اموال موجوده‌نك آلاجقلیلره ترکیله قونقورداتو ἐμβάλι μεβδζουδενὶν ἀλαδζακληλαρὰ τερκὶ ἰλὲ κονκορδάτο. «*ἀποτελέσματα τοῦ* —*οῦ* قونقورداتوك اجرای احکامی κονκορδάτονουν ἰδζράϊ ἀχκιαμί. «*μεσολαβῶ πρὸς* —*ὸν* صلحه توسط ا. σουλχὰ τεβεσσοὺτ ἰτ. «*ἦλθον εἰς* —*ὸν* صلح اولشلر اوزلاشدیلر οὐζλαστηλάρ, σοὺλχ ὀλμουσλάρ. «*ἀπόπειρα πρὸς* —*ὸν* صلحه تشبث σουλχὰ τεσεπποὺς.

Συμβιβαστής, ὁ مصالح μουσαλήχ.

Συμβιβαστικός, ή, όν, مصالح μουσαλήχ, صلحپرور σουλχ-περβέρ. «*μὲ* —*ὸν ὕφος* لسان اعتدال ایله λισάνι ἰτιδὰλ ἰλέ. «—*οἱ λόγοι* كلمات صلح بخشا κελιμάτι σοὺλχ-παχσά.

Σύμβιος, ὁ قوجه κοδζά, زوج ζέβδζ. § (θλ.) ἡ —*α* قاری καρή, زوجه ζεβδζέ, حلیله χαλιλέ.

Συμβι(όω)ῶ, برلكده یاشامق یا اوتورمق πιρλικδὲ γιασαμὰκ γιὰ ὀτουρμάκ, معاشرت ا. μουασερὲτ ἰτ.

Συμβίωσις, ἡ برلكده اوتوریش-یاشایش πιρλικδὲ ὀτουροὺς-γιασαΐς, معاشرت μουασερέτ. «*ἡ μετὰ παλλακίδος* — مسافحه μουσαφεχά, مزانات μουζανάτ, زنا ζινά.

Συμβοηθός, یاردیمجی γιαρδημδζή, امدادجی ἰμδαδδζή, معاون μουαβίν, ملازم μουλαζίμ.

Συμβοηθ(έω)ῶ, .ا معاً امداد ا μ.-ε ἀν ἰμδὰδ ἰτ.

Συμβολαιογραφεῖον, τὸ (Νμ.) مقاولات محررى اوطه‌سى-دائره‌سى μουκαβελὰτ μουχαρριρὶ ὀδασὴ-δαϊρεσί.

Συμβολαιογραφικός, ή, όν, (Νμ.) مقاولات محررلکه متعلق μουκαβελάτι μουχαρριρλιγὲ μουτεχλλήκ, مقاولاتجه μουκαβελάτδζε. «—ὸν ἔγγραφον مقاولات محررلى طرفندن مصدق سند μουκαβελὰτ μουχαρριρλιγὶ ταραφινδὰν μουσαδδὰκ σενέδ, رسمى سند σενέδι ρεσμί.

Συμβολαιογράφος, ὁ (Νμ.) مقاولات محررى μουκαβελὰτ μουχαρριρί.

Συμβόλαιον, τὸ (Νμ.) سند σενέδ, مقاوله μουκαβελέ, قونطوراتو κοντοράτο, مقاوله‌نامه μουκαβελεναμέ. «γαμικὸν — نكاح مقاوله‌سى νικιὰχ μουκαβελεσί. «— ἐνεχυριάσεως بيع بالاستغلال سندى πέϊ πὶλ-ἰστιγλὰλ σενεδή, استغلال سندى ἰστιγλὰλ σενεδί, ترهين سندى τερχὴν σενεδί. «— ἐπίσημον رسمى مقاوله‌نامه ρεσμὶ μουκαβελεναμέ. «— ἰδιωτικὸν عادى مقاوله‌نامه ἀδὴ μουκαβελεναμέ, مقاوله‌نامهٔ غير رسمى μουκαβελεναμέϊ γάϊρι ρεσμί. «ἀμφοτεροβαρὲς — تعهدات متقابله‌يى حاوى مقاوله‌نامه τεαχχουδάτι μουτεκαπιλεγὶ χαβὶ μουκαβελεναμέ. «ἑτεροβαρὲς — يالكز بر طرفك تعهداتنى شامل مقاوله‌نامه γιαλνηζ πὶρ ταραφὶν τεαχχουδατινὶ σαμὶλ μουκαβελεναμέ. «— μισθώσεως ايجار واستئجار مقاوله‌نامه‌سى ἰδζὰρ βὲ ἰστιδζὰρ μουκαβελεναμεσί. «ἑταιρικὸν — شركت مقاوله‌نامه‌سى σιρκὲτ μουκαβελεναμεσί. «— δωρεᾶς هبه مقاوله‌نامه‌سى χηπὲ μουκαβελεναμεσί, تبرعات سندى τεπερρουὰτ σενεδί.

Συμβολή, ἡ تصادف τεσαδούφ. «— ποταμῶν ملتقاى نهرين μουλτεκάϊ νεχρέϊν.

Συμβολικός, ή, όν, معمائى μουαμμαΐ, مجازى μεδζαζή, رمزى ρεμζί, مرموز μερμούζ, مغلق μουγλάκ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) مجازاً μεδζάζεν, رمزاً ρέμζεν.

Σύμβολον, τὸ مثال مجسم μεσάλι μουδζεσέμ, علامت ἀλαμέτ, اشارت ἰσαρέτ. «τὸ — τῆς πίστεως كلمهٔ شهادت κελιμέϊ σεχαδέτ, شهادت ايمان σεχαδέτι ἰμάν, دين اقرارى δὶν ἰκραρί.

Συμβουλευτής, ὁ ناصح νασὴχ πλ. نصاح νισὰχ καὶ نصح νουσσάχ.

Συμβουλευτικός, ή, όν, نصيحت آميز νασηχὰτ-ἀμίζ, پند آميز πὲνδ-ἀμίζ. «γνώμη —ή على طريق الاخطار رأى ἀλὰ ταρὴκ οὐλ-ἰχτὰρ ρέϊ.

Συμβουλεύω. اوكوت ويرمك ὀγιοὺτ βιρμέκ, .ا نصيحت νασηχὰτ ἰτ. .ا پند πὲνδ ἰτ. نصيحت ويرمك νασηχὰτ βιρμέκ, .ا نصح و اخطار νοὺσχ οὐ ἰχτὰρ ἰτ. ‖ (μσ.) —ομαι طانيشمق δανησμάκ, .ا استشاره ἰστισαρὲ ἰτ. «—ομαι μετά τινος .ا مشورت μεσβερὲτ ἰτ. .ا مشاوره μουσαβερὲ ἰτ. «—ομαι

τὸν ἰατρόν حكيمه طانيشمق χεκιμὲ δανησμάκ. «ὁ συμβουλεύων ناصح νασίχ, مشاور μουσαβίρ.

Συμβουλή, ἡ اوكوت ὀγκούτ, نصح νούσχ, نصيحت νασηχάτι πλ. نصايح νεσαίχ, پند πένδ, اخطار ἰχτάρ. «— ἀγαθὴ نصيحت خيريه νασηχάτι χαϊριγέ. «— κακὴ سو اخطار σούϊ ἰχτάρ.

Συμβούλιον, τὸ مجلس μεδζλίς, شورا σουρά, مجلس مشورت μεδζλίσι μεσβερέτ. «τὸ — τῆς Ἐπικρατείας شورای دولت σουράϊ δεβλέτ. «ὑπουργικὸν — مجلس وكلا μεδζλίσι βουκελά. «δημαρχιακὸν — بلديه مجلسى πελεδιγὲ μεδζλισί. «τὸ ἀνώτατον — τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως مجلس كبير معارف μεδζλίσι κεπίρι μεαρίφ. «οἰκονομικὸν — مجلس ماليه μεδζλίσι μαλιγέ, شورای ماليه σουράϊ μαλιγέ. «ὑγειονομικὸν — صحيه مجلسى σηχχηγὲ μεδζλισί. «διοικητικὸν — اداره مجلسى ἰδαρὲ μεδζλισί. «— τοῦ πολέμου ديوان حرب διβάνι χάρπ, مجلس حرب μεδζλίσι χάρπ. «στρατιωτικὸν — مجلس عسكرى μεδζλίσι ἀσκερί. «— τῆς δικαιοσύνης احكام عدليه ἀχκιάμι ἀδλιγέ. «ἐμπορικὸν ναυτικὸν — تجارت بحريه مجلسى τιδζαρέτι παχριγὲ μεδζλισί. «ἀστυνομικὸν — ديوان ضبطيه διβάνι ζαπτιγέ. «λογιστικὸν — محاسبه مجلسى μουχασεπὲ μεδζλισί. «ναυτικὸν — بحريه مجلسى παχριγὲ μεδζλισί. «— τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ πυροβολικοῦ مجلس طوپخانه عامره μεδζλίσι τοπχανέϊ ἀμιρέ. «— τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως مجلس معارف عموميه μεδζλίσι μεαρίφι οὐμουμιγέ. «ἰατρικὸν — قونسولته κονσόλτα, مشاوره μουσαβερέ. «δικηγορικὸν — استشاره ἰστισαρέ, مشاوره μουσαβερέ. «τὰ μέλη τοῦ —ίου اعضای مجلس ἀζάϊ μεδζλίς.

Σύμβουλος, ὁ ناصح νασήχ. § (Δκτ.) مشاور μουσαβίρ, مستشار μουστεσάρ. «— τῆς ἐπικρατείας شورای دولت عضاسى σουράϊ δεβλὲτ ἀζασή, دولت مستشار μουστεσάρι δεβλέτ. «— πρεσβείας سفارت مستشارى σεφαρὲτ μουστεσαρί. «— διοικήσεως ولايت مشاورى βιλαγὲτ μουσαβιρί, ولايت مستشارى βιλαγὲτ μουστεσαρί. «δημαρχιακὸς — مجلس بلديه اعضاسى μεδζλίσι πελεδιγὲ ἀζασή. «νομικὸς — حقوق مشاورى χουκοὺκ μουσαβιρί.

Συμμαζεύω, طوپلامق τοπλαμάκ. § (μτφρ.) تربيه ا. τερπιγὲ ἰτ. § (μσ.) —ομαι طوپلانمق τοπλανμάκ. § چكلمك τσεκιλμέκ. «συμμάζευσε τὴν γλῶσσάν σου آغزيكى طوپلا ἀγζηνὴ τοπλά. § (μτχ.) συμμαζευμένος (μτφρ.) اصلى ρὐσλού, محجوب μαχδζούπ.

Συμμάζωμα, τὸ طوپلانه τοπλανμά.

Συμμαθητής, ὁ درس آرقداشى δὲρς ἀρκαδασή, مكتب رفيقى μεκτὲπ ρεφική, همدرس χεμ-δέρς.

Συμμαρτυρῶ, معاً شهادت ا. με-

ἀν σεχαδὲτ ἰτ. ‖ او. موافق μουβα-φὶκ ὀλ.

Συμμαχία, ἡ اتّفاق ἰττιφάκ. «*παντοτεινὴ* — اتّفاق دائمی ἰττιφάκι δαϊμί. «*συνθήκη —ίας* معاهدهٔ اتّفاقیه μουαχεδέϊ ἰττιφακηγέ, معاهدهٔ اتّفاق ἀχδναμέϊ ἰττιφακή. «*ἡ τριπλῆ* — اتّفاق مثلث ἰττιφάκι μουσελλές. «*ἡ τετραπλῆ*— اتّفاق مربع ἰττιφάκι μουρεββί. «*ἐπιθετικὴ*— اتّفاق تجاوزی ἰττιφάκι τεδζαβουζί, اتّفاق تعرضی ἰττιφάκι τεαρρουζή. «*ἀμυντικὴ* — اتّفاق تدافعی ἰττιφάκι τεδαφουΐ. «— *καὶ ἐπιμαχία* اتّفاق تعرضی و تدافعی ἰττιφάκι τεαρρουζὶ βὲ τεδαφουΐ.

Συμμαχικός, ή, όν, اتّفاقی ἰττιφακί, متّفق μουττεφίκ. «—*ἀ στρατεύματα* عساکر متّفقه ἀσακίρι μουττεφικά.

Σύμμαχος, ον, متّفق μουττεφίκ, متّحد μουττεχήδ. «*αἱ —αι δυνάμεις* دول متّفقه δουβέλι μουττεφικά, دول متّحده δουβέλι μουττεχηδά.

Συμμαχ(έω)ῶ, ا. عقد اتّفاق ἄκδι ἰττιφάκ ἰτ.

Συμμέθεξις, ἡ اشتراك ἰστιράκ, مشارکه μουσαρεκέ.

Συμμερίζομαι, قاریشمق καρησμάκ, ا. اشتراك ἰστιράκ ἰτ. ذی مدخل ζή-μεδχάλ ὀλ. او. مشترك-حصه‌یاب-حصه‌دار-حصه‌مند μουστερὲκ-χησσεγιάπ-χησσεδάρ-χησσεμένδ ὀλ. «— *τῇ θλίψει τινὸς* حصه‌مند حزن و کدر او χησσεμένδ χοὒζν οὐ κεδὲρ ὀλ. «— *τῇ γνώμῃ τινὸς* ا. اشتراك افکار ἰστιράκ ἐφκιάρ ἰτ.

Συμμετέχω, ا. اشتراك ἰστιράκ ἰτ. او حصه‌دار-حصه‌مند χησσεδάρ-χησσεμένδ ὀλ.

Συμμετοχή, ἡ اشتراك ἰστιράκ.

Συμμέτοχος, ὁ καὶ ἡ مشترك μουστερέκ, حصه‌مند χησσεμένδ, حصه‌دار χησσεδάρ, مشارك μουσαρίκ, وایه‌دار βαγεδάρ.

Συμμετρία, ἡ اویغونلق οὐϊγουνλούκ, موازنه μουβαζανέ, تناسب τενασούπ.

Συμμετρικός, ή, όν, موازنه‌لی μουβαζανελή. ‖ —ῶς(ἐπρ.) موازنه ایله μουβαζανὲ ἰλέ.

Σύμμετρος, ον, اویغون οὐϊγούν, متناسب μουτενασίπ, موازنه‌لی μουβαζανελή. ‖ —έτρως (ἐπρ.) اویغونجه οὐϊγούνδζε, متناسباً μουτενάσιπεν.

Συμμιγής, ές, قاریشیق καρησήκ, مختلط μουχτελίτ. ‖ (Μθμ.) مرکب μουρεκκέπ. *ἀριθμοὶ —εῖς* اعداد مرکبه ἀδάτι μουρεκκεπέ.

Συμμίγνυμι, قاریشدیرمق καρησδηρμάκ, ا. تخلیط ταχλὶτ ἰτ.

Σύμμικτος, ον, قاریشیق καρησήκ, مختلط μουχτελίτ, مخلوط μαχλούτ. «*σύμμικτα* (ποιήματα) مجموعه μεδζμουά'.

Σύμμιξις, ἡ قاریشدیرمه καρησδηρμά, تخلیط ταχλίτ. ‖ اختلاط ἰχτιλάτ.

Συμμορία, ἡ فرقه φιρκά, زمره ζουμρέ, طرف ταράφ, كروه γκιουρούχ.

Συμμορίτης, ὁ اصحاب كروهدن ἀσχάπι γκιουρουχδάν.

Σύμμορφος, ον, شبه الشكل σε-πὶχ οὐσ-σέκλ. § بكزر πενζέρ, مشابه μουσαπίχ, شبيه σεπίχ, مطابق μουτα-πὴκ, موافق μουβαφίκ, مماثل μουμασίλ.

Συμμορφ(όο)οῦμαι, اويمق οὐ-ϊμάκ, توافق ا. τεβαφοὺκ ἰτ. تابع اول ταπὶ' ὀλ. موافقت ا. μουβαφακὰτ ἰτ. امتثال ا. ἰμτισὰλ ἰτ. تبعيت ا. τεπεϊ-γὲτ ἰτ. توقيف حركت ا. τεβκήφι χα-ρεκὲτ ἰτ. «— ταῖς διαταγαῖς τι-νος امتثال ا. بريتك امرينه πιρινὶν ἐμ-ρινὲ ἰμτισὰλ ἰτ. «— μὲ τὸν καιρὸν وقته و زمانه اويمق ζεμανὰ οὐϊμάκ, حاله موافقت و تبعيت ا. βὰκτ οὐ χαλὰ μουβαφακὰτ βὲ τεπεϊγὲτ ἰτ.

Συμμόρφωσις, ἡ امتثال ἰμτι-σάλ, توافق τεβαφούκ.

Συμπαγής, ές, صيق σήκ, كثيف κεσίφ, غليظ γαλήζ.

Συμπάθεια, ἡ امتزاج ἰμτιζάδζ, طبيعت اويغونلغى ταπ'ιγὲτ οὐϊγουν-λουγού. § علاقه ἀλιακά, ميل μεΐλ, ميلان μεγελάν, انجذاب ἰνδζιζάπ. § حسن توجه χούσνι τεβεδζδζούχ. § شفقت σεφακάτ, مرحمت μερχαμέτ, ترحم τε-ραχχούμ. «ἐκίνησε τὴν —αν τῆς συνελεύσεως مجلس اعضالرينك مرحمت و شفقتنى جلب ايتمشدر μεδζλίσι ἀζαλα-ρηνὴν μερχαμὲτ βὲ σεφακατηνὴ δζὲλπ ἰτμίσδιρ.

Συμπάθειον, τὸ (κν.) عفو ἄφβ, «μὲ — عفو ايدرسكز ἄφβ ἰδέρσινιζ, ! حاشا χασά!

Συμπαθής, ές, καὶ **Συμπα-θητικός, ή, όν,** جاذبهلى δζαζι-πελή, مترج μουμτεζίδζ. § مشفق μουσφίκ, مرحمتلى μερχαμετλού, مهربان μεχριπάν. «—θὴς καρδία مشفق قلب κάλπι μουσφίκ, دل پر رحم δίλι πούρ-ράχμ. § —ῶς (ἐπρ.) جاذبهلى قلبيه ايله δζαζιπέϊ καλπιγὲ ἰλέ, مشفقانه μουσφικανέ. § مرحتاً μερχάμετεν.

Συμπαθ(έω)ῶ, آجيمق ἀδζη-μάκ, ترحم ا. τεραχχοὺμ ἰτ. مرحمت ا. μερχαμὲτ ἰτ. تشفق ا. τεσεφφοὺκ ἰτ. § عفو ا. ἄφβ ἰτ. قصوره باقامق κουσουρὰ πάκμαμακ. «νὰ μὲ συμ-παθήσητε عفو ايدرسكز ἄφβ ἰδέρσινιζ, مرحمت بيوريكز μερχαμὲτ πουγιούρου-νουζ. [οϊναμάκ.

Συμπαίζω, برابر اويناملق περαπὲρ

Συμπαίκτωρ, ὁ اويون آرقداشى ὀγιοὺν ἀρκαδασή.

Συμπαλαίω, برابر دوكوشمك πε-ραπὲρ δόγιοϋσμέκ.

Σύμπαν, τὸ (Ἀστρ.) عالم ἀλέμ, كائنات κιαϊνάτ, جهان δζιχάν, دونيا δουνγιά.

Συμπαραβάλλω, معاً تطبيق ا. μεὰν τατπὶκ-μουκαπελὲ ἰτ.

Συμπαραδέχομαι, معاً قبول ا. μεὰν καποὺλ ἰτ.

Συμπαρακάθημαι, برابر يقين اوتورمق περαπὲρ γιακὴν ὀτουρμάκ.

Συμπαραλαμβάνω, برابر آلمق περαπὲρ ἀλμάκ, .ا استصحاب ἰστισχὰπ ἰτ.

Συμπαρασύρω, برابر سوردمك περαπὲρ σούρμέκ. § .ا معا اغفال μεὰν ἰγφὰλ ἰτ.

Συμπαρατίθημι, برابر يقين وضع .ا περαπὲρ γιακὴν βάζ' ἰτ.

Συμπαρεδρεύω, برابر اعضا او. περαπὲρ ἀζὰ ὀλ.

Συμπάρεδρος, ὁ اعضا ἀζά.

Συμπάρειμι καὶ **—ευρίσκομαι,** حاضر بولنق χαζὴρ πουλουνμάκ.

Συμπαρίστημι, .ا معا بيان μεὰν πεγιὰν ἰτ. § حاضر بولنق χαζὴρ πουλουνμάκ.

Σύμπας,—πασα,—παν, بتون πιτούν, بسبتون πίσπουτούν, هپ χέπ, هپسى χέπσι, جميع δζεμί', جمله δζούμλε, كافه κιαφέ. «*—α ἡ πόλις* بالجمله اهالى πὶλ-δζούμλε ἐχαλί. «*σύμπαντες οἱ ἄνθρωποι* جميع ناس δζεμίϊ νάς. «*σύμπαντα τὰ ἔθνη* كافه ملل و اقوام κιαφέϊ μιλλὲλ βὲ ἀκβάμ.

Συμπάσχω, برابر آغريمق περαπὲρ ἀγρημάκ, برابر آجيمق περαπὲρ ἀδζημάκ, برابر چكمك περαπὲρ τσεκμέκ, .ا الم و كدره اشتراك ا. ἐλὲμ οὐ κεδερὲ ἰστιρὰκ ἰτ. .ا ترحم τεραχχούμ ἰτ.

Συμπατριώτης, همشهرى χεμσεχρί, وطنداش βατανδάς.

Συμπενθερία, ἡ دونورلق δουνουρλούκ. § (κν.) *τὸ συμπεθερειὸ* دونور طاقمى δουνοὺρ τακημή.

Συμπενθεριάζω, دونورلق پيدا ا. δουνουρλοὺκ πεϊδὰ ἰτ. .ا عقد صهريت ἄκδι σηχριγὲτ ἰτ.

Συμπένθερος, ὁ دونور δουνούρ.

Συμπεραίνω, .ا ظن وقياس ζὰνν οὐ κηγιὰς ἰτ. § .ا ظن وتخمين ζὰνν ταχμὶν ἰτ. .ا وهم و قياس βέχμ οὐ κηγιὰς ἰτ. § نتيجه چيقارمق νετιδζὲ τσηκαρμάκ, استنتاج - استدلال - استخراج - استنباط .ا ἰστιντὰδζ - ἰστιδλὰλ - ἰστιγρὰδζ - ἰστινπὰτ ἰτ. «*τί συμπεραίνετε ἐκ τούτου;* بوندن نه استدلال ايدرسكز πουνδὰν νὲ ἰστιδλὰλ ἰδέρσινιζ. «*δὲν εἰξεύρω τί νὰ συμπεράνω* نه كونه ظن و تخمين ايده جكى بيليورم νὲ γκιοῦνὲ ζὰνν οὐ ταχμὶν ἰτμεγὶ πὶλμεγιορουμ.

Συμπέρασμα, τὸ نتيجه νετιδζὲ πλ. نتائج νεταΐδζ, حكم χούκμ, قرار καράρ. § تخمين ταχμίν, ظن ζάνν, قياس κηγιάς, استدلال ἰστιδλάλ, استنباط ἰστινπάτ, استنتاج ἰστιντάδζ. «*ἐξάγω —* نتيجه چيقارمق νετιδζὲ τσηκαρμάκ, .ا استنتاج ἰστιντάδζ ἰτ.

Συμπερασματικός, ή, όν, منتج μουντίδζ, نتيجه‌فرما νετιδζὲ-φερμά, «*σύνδεσμος —* (Γρμ) ادات نتلكه ἐδάτι φεζλεκέ.

Συμπερασμός, ὁ نتيجه νετιδζέ, تخمين ταχμίν, ظن ζάνν, قياس κηγιάς. «*ἐκ —οῦ ἢ κατὰ —όν* تخميناً ταχμίνεν, ظن و قرينه ايله ζάνν οὐ καρινὲ ἰλέ, قياساً κηγιάσεν.

Συμπεριλαμβάνω, ايچنه آلمق

ἰτσινὲ ἀλμάκ, .ا داخل δαχὴλ ἰτ. .ا ادخال ἰδχὰλ ἰτ. § (πθ.) —ομαι .او داخل δαχὴλ ὀλ. «συμπεριλαμβανομένων τῶν ἐξόδων مصارف داخل اولدیغی حالده μεσαρὶφ δαχὴλ ὀλδουγοὺ χαλδέ, مع مصارف μεὰν μεσαρίφ.

Συμπεριφέρω, برابر کتیرمك περαπὲρ γκετιρμέκ, برابر کیتمك περαπὲρ γκιτμέκ. § (ἠθ.)—ομαι حرکت و معامله .ا χαρεκὲτ βὲ μουαμελὲ ἰτ.

Συμπεριφορά, ἡ آداب معاشرت ἀτάπι μουασερέτ, طور و حرکت τὰβρ οὐ χαρεκέτ, مراسم و معاملات μερασὶμ βὲ μουαμελάτ.

Σύμπηξις, ἡ قورمه κουρμά, انشا ἰνσά. § (ἐπὶ ὑγρῶν) انجماد ἰνδζιμάδ.

Συμπιέζω, برابر صیقمق περαπὲρ σηκμάκ, باصمق πασμάκ, .ا تضییق ταζγὶκ ἰτ. «ὁ συμπιέζων ضاغط δαγήτ, § (μτχ.) συμπεπιεσμένος باصیق πασήκ, متضیط μουτεπεσσίτ, مضغوط μαζγούτ. «ἀὴρ—σμένος هوای متبسط χαβᾶΐ μουτεπεσσίτ, هوا مضیق μουζγὶκ χαβά. [ἰτσμέκ.

Συμπίνω, بربر ایچمك περαπὲρ

Συμπίπτω, برابر دوشمك περαπὲρ δουσμέκ. § راست کلمك ράστ γκελμέκ, .ا تصادف τεσαδοὺφ ἰτ. § واقع-.او عارض βακὴ-ἀρὴζ ὀλ. .ا ظهور ζουχοὺρ ἰτ. § بر برینه چاتشمق πὶρ πιρινὲ τσατησμάκ, .ا التقا-اجتماع ἰλτικὰ-ἰδζτιμὰ ἰτ. § (Μθμ.) .ا تلاقی-اقتران τελακὴ-ἰκτιρὰν ἰτ. «δύω γραμμαὶ συμπίπτουσαι εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον بر نقطهده تلاقی ایدن ایکی خط πὶρ νοκταδὰ τελακὴ ἰδὲν ἰκὶ χάττ.

Σύμπλεγμα, τὸ طاقم τακήμ. § زمره ζουμρέ, مجموعه μεδζμουά.

Συμπλεκτικός, ή, όν, ربط-عاطف ραπτ-ἀτφ ἰδιδζί, عاطف ایدیجی ἀτίφ. § (Γρμ.) عاطفه ἀτιφέ. «σύνδεσμος — حرف عاطف χάρφι ἀτὶφ πλ. حروف عاطفه χουρούφι ἀτιφέ.

Συμπλέκω, برابر اورمك περαπὲρ ὀρμέκ. § قاریشدیرمق καρησδηρμάκ. § (μσ. αὐτπθ.) طوتلمق τουτουλμάκ, اله کلمك ἐλὲ γκελμέκ. § (πθ. μτχ.) συμπεπλεγμένος, η, ον, قاریشیق καρησήκ, قاریش موریش καρὴς μουρίς, هرج و مرج χὲρδζ οὐ μέρδζ.

Συμπλέω, .ا معاً سفر μεὰν σεφὲρ ἰτ.

Συμπληρ(όω)ῶ, .ا کاملاً-معاً املا κιάμιλεν-μεὰν ἰμλὰ ἰτ § تماملامق τεμαμλαμάκ, .ا اتمام و اکمال ἰτμὰμ βὲ ἰκμὰλ ἰτ. .ا تکمیل τεκμὶλ ἰτ. § (πθ.) —οῦμαι .او مکمل μουκεμμὲλ ὀλ. .ا تکمل τεκεμμοὺλ ἰτ. .او تام τεμὰμ ὀλ. § (μτχ.) συμπεπληρωμένος تام τάμμ, مکمل μουκεμμέλ. «συνεπλήρωσε τὰ τριάκοντα ἔτη اوتوز سنه‌یه کیرمش ὀτοὺζ σενεγὲ γκετσμίς. «τὸ ὑπουργεῖον συνεπληρώθη هیئت وکلا تکمیل اولدی χιγέτι βουκελὰ τεκμὶλ ὀλδού.

Συμπλήρωμα, τὸ تتمه τετιμμέ, تکمله τεκεμμουλέ. «τὸ — τοῦ ῥήματος متمم μουτεμμίμ, مفعول μεφούλ.

Συμπληρωτικός,ή,όν, اكمال ايديجى ἰκμὰλ ἰδιδζί, مكمل μουκεμ-μίλ.

Συμπλοκή, ἡ بر برينه گچمه-قارشمه πὶρ πιρινὲ γκετσμὲ-καρησμά.§ مكافحه μουκ͜ιαφεχά,مناوشه μουναδεσέ,مصادمه μουσαδεμέ.

Σύμπνοια,ἡ اتفاق ἰττιφάκ, اتفاق افكار ἰττιφάκι ἐφκ͜ιάρ,اتحاد قلب ἰττιχάδι κάλπ, توافق آرا τεβαφφούκι ἀρά, يكدلى γὲκ-διλί, موافقت μουβαφακάτ, حسن آميزش χούσνι ἀμιζίς.

Συμπολεμ(έω)ῶ, معاً محاربه ا. μεὰν μουχαρεπὲ ἰτ.

Συμπολιτεία, ἡ ممالك مجتمعه μεμαλίκι μουδζτεμά', حكومت متفقه χούκ͜ιουμέτι μουττεφικά. «ἡ— τῆς Ἑλβετίας اسويچره حكومت متفقهسى Ἰσβίτσερε χουκ͜ιουμέτι μουττεφικασή. «τὰ κράτη τῆς—ας هيئت مجتمعه دوليه χιγέτι μουδζετμά'ï δουβελιγέ.

Συμπολιτεύομαι,حكومت طرفدارى او. χόυκ͜ιόυμὲτ ταραφδαρὴ όλ. «ὁ συμπολιτευόμενος حكومت طرفدارى χόυκ͜ιόυμὲτ ταραφδαρή.

Συμπολίτευσις, ἡ حكومت طرفدارلغى χόυκ͜ιόυμὲτ ταραφδαρλιγή.

Συμπολίτης, ὁ همشهرى χεμσεχρὶ κν. χεμσερί, ملكتلى μεμλεκετλή.

Συμπον(έω)ῶ, برابر زحمت چكمك περαπὲρ ζαχμὲτ τσεκμέκ. § برابر محنتكش او. περαπὲρ μιχνετκὲς όλ. § برابر ترحم آجيمق ἀδζημάκ, ا. τεραχχοὺμ ἰτ.

Συμπορεύομαι, برابر كيتمك περαπὲρ γκιτμέκ.

Συμποσιάζω, برابر جنبش ا. περαπὲρ δζουνποὺς ἰτ.

Συμπόσιον, τὸ ضيافت ζηγ͜ιαφέτ, وليمه βελιμέ, جنبش δζουνπούς.

Συμποσ(όω)οῦμαι,وارمق βαρμάκ, بالغ او. παλὶγ όλ. ابلاغ ا. ἰπλὰγ ἰτ.«*τὸ ὅλον τῆς δαπάνης συμποσοῦται εἰς γρ. 1000* قوع بولان مصارف بيك غروشه بالغ اولور βουκοὺ πουλὰν μεσαρὶφ πὶν γρουσὰ παλὶγ όλούρ.«*ὁ στρατὸς συμποσοῦται εἰς 2000 ἀνδρῶν* عسكر يكرمى بيك نفره بالغ اولور ἀσκὲρ γιρμὶ πὶν νεφὲρὲ παλὶγ όλούρ.

Συμπότης, ὁ ضيافت آرقداشى ζηγ͜ιαφὲτ ἀρκαδασί.

Συμπράκτωρ, ὁ ايش آرقداشى ἰς ἀρκαδασί, رفيق ρεφίκ.

Σύμπραξις, ἡ برلكده چاليشمقلق πιρλικδὲ τσαλησμακλήκ. § ارديم γ͜ιαρδήμ, معاونت μουαβενέτ, دستگيرى δεστ-γκιρί.

Συμπράττω, برابر چاليشمق περαπὲρ τσαλησμάκ, برلكده ايشلمك πιρλικδὲ ἰσλεμέκ, سعى و عمل ا. مشتركا μουστέρεκεν σάï οὐ ἀμὲλ ἰτ. -ارديم γ͜ιαρδὴμ-معاونت ا. μουαβενὲτ ἰτ.

Συμπροσκυν(έω)ῶ, برابر عبادت ا. περαπὲρ ἰπαδὲτ ἰτ. § (πθ.) —(έο)οῦμαι معبود او. مشتركا μουστέρεκεν μα'πoὺδ όλ.

Συμπτυκτικός, ή, όν, مختصر μουχτασάρ, موجز μουδζίζ.

Σύμπτυξις, ἡ ايجاز ἰδζάζ, تضييق ταζγίκ. § (Φλγ.) ايجاز ἰδζάζ, اختصار ιχτισάρ.

Συμπτύσσω, برابر بوكك πέραπέρ πουκμέκ. § (Φλγ.) اختصار ا. ιχτισὰρ ἰτ. ا. ايجاز ἰδζὰζ ἰτ. اجمال ἰδζμὰλ ἰτ. § (μτχ.) *συνεπτυγμένος* صيقلمش σηκηλμής, تضيق اولنمش ταζαγ-γιοὺκ ὀλουνμούς. § (Φλγ.) موجز μουδζέζ, مختصر μουχτασάρ, مجمل μουδζμέλ. «*ὕφος —γμένον* سبك بالاختصار σέπκι πὶλ-ἰχτισάρ.

Σύμπτωμα, τὸ علامت ἀλιαμέτ, اما ἐμαρέ, نشانه νισανέ. § (Ι) علامت مرض ἀλιαμέτι μαράζ, عرض ἀράζ ج. اعراض ἀράζ.

Συμπτωματικός, ή, όν, تصادفى τεσαδουφί, عارضى ἀρζή. § (Ι) عرضى ἀραζή.

Συμπτωματολογία, ἡ (Ι) مبحث الاعراض μεπχὰς οὺλ-ἀράζ.

Σύμπτωσις, ἡ راست كلمه ράστ κελμέ, تصادف τεσαδούφ, قضا καζά, عارضه ἀριζά. «*κατὰ σύμπτωσιν* تصادفا τεσάδουφεν, قضارا καζαρά.

Σύμπυκνος, ον, صيق σήκ, كثيف κεσίφ. [σὶφ ἰτ.

Συμπυκν(όω)ῶ, تكثيف ا. τεκ-

Συμπωλ(έω)ῶ, برابر صاتمق πέπὲρ σατμάκ.

Συμφέρον, τὸ منفعت μενφαάτ ج. منافع μεναφί', فائده φαϊδὲ πλ.

فوائد φεβαΐδ, كار κιάρ. «*τί —ἔχει*; نه فائده سى واردر؟ νέ φαϊδεσὶ βάρδιρ; «*ὑπερασπίζομαι τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου* منافع عموميه يى مدافعه ا. μεναφίϊ οὐμουμιγεγὶ μουδαφαὰ ἰτ.

Συμφέρω, برابر كتورمك πέραπὲρ γκιοτούρμέκ. § اويمق οὐϊμάκ, توافق ا. τεβαφοὺκ ἰτ. مناسب و موافق او. μουνασὶπ βὲ μουβαφὶκ ὀλ. § (τρτπρσ.) *συμφέρει* الويرر ἐλβερίρ, فائدەليدر φαϊδελίδιρ, يارار γιαράρ, جدير و لايقدر δζεδὶρ βὲ λαΐκδιρ. § اقتضا ايدر ἰκτιζὰ ἰδέρ, لازمدر λαζίμδιρ. «*δὲν συμφέρει* الويرمز ἐλβιρμέζ. «*συμφέρων, ουσα, ον,* فائدەلى φαϊδελή, مفيد μουφίδ.

Συμφερώτερος, α, ον, دها فائدەلى - خيرلى δαχὰ χαϊρλὴ-φαϊδελή, اصلح ἐσλέχ, انفع ἐνφά. «*—οι ὅροι* دها فائدەلى شرطلر δαχὰ φαϊδελὴ σαρτλάρ, شرائط انفعه σεραΐτι ἐνφαά.

Σύμφημι, سويلەمك اوت ἔβετ σοϊλεμέκ, رضا ويرمك ριζὰ βιρμέκ, راضى او. ραζὴ ὀλ. موافقت ا. μουβαφακὰτ ἰτ. افكار ا. توفيق τεβφίκι ἐφκιὰρ ἰτ. تصديق-قبول ا. τασδὴκ-καποὺλ ἰτ. «*— ὅτι ἔχει δίκαιον* حق اولديغى تصديق ايدرم χακκὴ ὀλδουγοὺ τασδὴκ ἰδέριμ.

Συμφιλιώνω, باريشديرمق παρισδηρμάκ, اصلاح بين ا. ἰσλάχι πέϊν ἰτ. مصالحه ايتديرمك μουσαλαχὰ ἰτδιρμέκ. § (πθ) باريشمق παρισμάκ, مصالحه ا. μουσαλαχὰ ἰτ.

Συμφιλίωσις, ἡ اويوشمه οὐγιουσ-μά, بارش παρής, مصالحه μουσαλαχά, مسالمه μουσαλεμέ. «*εἰλικρινὴς* — حالصه مصالحه μουσαλλαχάϊ χαλησέ.

Συμφοιτητής, مكتبداش μεκτεπ-δάς, مكتب رفيق μεκτὲπ ρεφική.

Συμφορά, ἡ نكبت νικπέτ, ادبار ἐδπάρ, بلا πελά, كدر κεδέρ, آفت ἀφέτ, فلاكت φελακέτ, داهيه δαχηγὲ πλ. دواهى δεβαχή, مصيب μουσὴπ πλ. مصائب μεσαΐπ. «*πρὸς ἐπίμετρον τῆς* —*ᾶς* ضميمهٔ ادبار اولرق ζαμιμέϊ ἐδπὰρ ὀλαράκ. «*αἱ* —*αἱ τοῦ βίου* مصائب و اكدار عمر μεσαΐπ βὲ ἐκ-δάρι ὄμρ.

Συμφόρησις, ἡ (Ι) تراكم τερα-κιούμ. «— *αἵματος* تراكم دم τερα-κιούμι δέμμ.

Σύμφορος, ον, مفيد μουφίδ, نافع ναφή'.

Συμφρον(έω)ῶ, هم افكار او χὲμ ἐφκιὰρ ὀλ. ا. توافق افكار τεβα-φούκι ἐφκιὰρ ἰτ.

Συμφυής, ές, بيتيشك πιτισίκ, بالطبع πὶτ-ταπί, ملتصق μουλτεσήκ.

Συμφυΐα, ἡ التصاق طبيعى ἰλτισά-κι ταπηῒ.

Συμφύομαι, برابر تولد ا. περαπὲρ τεβελλοὺδ ἰτ. § التصاق او. ἰλ-τισὰκ ὀλ.

Σύμφυρτος, ον, قاريشيق καρη-σήκ, مخلوط μαχλούτ, مشوش μου-σεββές.

Συμφύρω, قاريشديرمق καρησδηρ-μάκ, ا. تخليط ταχλὶτ ἰτ. § *συμπεφυρμένος* قاريشيق καρησήκ, مخلوط μαχλούτ.

Σύμφυσις, ἡ (Ι) ارتفاق ἰρτιφά[k]

Σύμφυτος, ον, ملتصق μουλτε-σήκ. § (ἠθ.) جبلى δζεπιλλί, فطرى φι-τρί. § (οὐσ.) τὸ —*ον* قره قفس καρα-καφές, اشك قولاغى ἐσὲκ κουλαγή.

Συμφύω, بيتيشدرمك πιτισδιρμέκ, التصاق ا. ἰλτισὰκ ἰτ. § (πθ.) —*μαι* برابر بيتمك περαπὲρ πιτμέκ. بر اشمك πιρλεσμέκ.

Συμφωνητικόν, τὸ (ἔγγρα-φον) (Νμ.) مقاوله نامه μουκαβελενάμ[ε] مقاوله سندى μουκαβελὲ σενεδ[ι] قوندوراتو κονδοράτο.

Συμφωνία, ἡ (Μουσ.) آهنك ἀχένκι. § (Νμ.) مقاوله μουκαβελέ, شرط σάρτ. § (ἠθ.) موافقت μουβαφακά[τ] مطابقت μουταπακάτ, اتفاق ἰττιφά[k] اتحاد ἰττιχάδ, حسن مناسبت χού[σνι] μουνασεπέτ. «— *τοῦ οὐσιαστικ[οῦ] μετὰ τοῦ ἐπιθέτου* (Γρμ.) اضافت ἰζαφέτ. «*κάμνω* —*ίαν* مقاوله ا. ἄκδι μουκαβελὲ ἰτ. «*ἐπὶ* —*ίᾳ* شرط ايله σάρτ ιλέ.

Σύμφωνος, ον, موافق μουβα-φίκ, متفق μουττεφίκ, متفق الراى μου[τ]τεφὶκ οὐρ-ρέϊ. § اويغون οὐϊγο[ύν] موافق μουβαφίκ. § مماثل μουμασ[ίλ] مسابه μουσαπίχ, مطابق μουταπ[ίκ] «*εἶμαι* — همفكر او. χὲμ-φὶκρ [ὀλ.] متفق او. μουττεφὶκ ὀλ. توفق ا. βεφφοὺκ ἰτ. «*ἐκ συμφώνου* [ا]تفاق

ὶλ-ἰττιφάκ, متفقاً μουττέφικεν. «πράττω ἐκ συμφώνου بالاتفاق اجرا ا. ὶλ-ἰττιφὰκ ἰδζρὰ ἰτ. «τὸ —νον ούσ.) (Γρμ.) حرف غير صوتی χάρφι γαΐρι σαϐτή. § (Νμ.) شرط σὰρτ πλ. شرائط σεραΐτ καὶ شروط σουρούτ. § —φώνως (ἐπρ.) تطبيقاً τατπίκεν, توفيقاً τεϐφίκεν, امتثالاً ἰμτισάλεν, اقتضاسنجه ἰκτιζασήνδζα, مقتضاسنجه μουκτεζασήνδζα, اتفاقاً ἰττιφάκεν. «—φώνως τοῖς κειμένοις νόμοις نظامات موضوعه يه توفيقاً νιζαμάτι μεϐζουαγιὰ τεϐφίκεν. «—φώνως μὲ τὸ δέκατον ἄρθρον اونجی ماده يه توفيقاً ὀνουνδζοὺ μαδδεγὲ τεϐφίκεν.

Συμφων(έω)ῶ, موافقت ا. μουβαφακὰτ ἰτ. اتفاق ا. ἰττιφὰκ ἰτ. وفاق و اتحاد ده همفکر او βεφὰκ βὲ ἰττιχαδδὰ πουλουνμάκ. § (Νμ.) مقاوله عقد ا. ἄκδι μουκαϐελὲ ἰτ. تعهد ا. τεαχχοὺδ ἰτ. § اويغو ουΐμάκ, توافق ا. τεϐαφοὺκ ἰτ. تطابق τεταποὺκ ἰτ. تناسب ا. τενασοὺπ ἰτ. § بكزمك πενζεμέκ, مماثل او مشابه- μουμασὶλ-μουσαπὶχ ὀλ. «συνεφώνησαν νὰ μὲ ἀπατήσωσι بنی آلداتمغه اتفاق ايلديلر πενὶ ἀλδατμαγὰ ἰττιφὰκ ἐΐλεδιλέρ. «τὰ δύο αὐτὰ χρώματα δὲν συμφωνοῦσι بو ايكی رنك بر برلرينه اويماز-توافق ايتمز ποὺ ἰκὶ ρένκι πὶρ πιρλερινὲ ουΐμάζ-τεϐαφοὺκ ἰτμέζ. «συνεφώνησαν περὶ τῆς τιμῆς فيأته موافق قالديلر φιγιάτδζε μουϐαφὶκ καλδηλάρ.

Συμψηφίζω, حسابه داخل ايلك χησαπὰ δαχὴλ ἐΐλεμέκ. § قارشيلاشديرمق καρσηλασδηρμάκ, تقابل ايتديرمك τεκαποὺλ ἰτδιρμέκ. § (Νμ.) تقاص ا. τεκὰσς ἰτ. محسوب ا. μαχσοὺπ ἰτ. تقابل ا. τεκαποὺλ ἰτ. § (αὐτπθ.) قارشيلمق καρσηλαμάκ, تقابل ا. τεκαποὺλ ἰτ. مقابل كلمك μουκαπὶλ γκελμέκ.

Συμψηφισμός, ὁ (Νμ.) تقاص τεκάσς, محسوب μαχσούπ, تقابل τεκαπούλ, قارشيلق καρσηλήκ.

Σύν, (Πρθ.) برابر περαπέρ, ايله ἰλέ, مع μεά. § (ἐπρ.) معاً μεάν, برابر περαπέρ. «— Θεῷ بعون الله تعالى πὶ ἀϐν-ί-λλαχι τεάλια, اللهك ياردميله ἀλλαχὴν γιαρδημὶ ἰλέ. § (ἐν συνθέσει) برابر περαπέρ, معاً μεάν. «συνάρχω برابر اجرای حكومت ا. περαπὲρ ἰδζραΐ χὀυκιούμὲτ ἰτ. «συν-οδεύω برابر كيتمك περαπὲρ γκιτμέκ. § تماماً τεμάμεν, كاملاً κιάμιλεν. «συμπληρῶ كاملاً املا ا. κιάμιλεν ἰμλὰ ἰτ.

Συναγάλλομαι, برابر مسرور او. περαπὲρ μεσροὺρ ὀλ.

Συναγείρω, جمع ا. δζέμ ἰτ.

Συναγελάζομαι, تحذب ا. τεχαζζοὺπ ἰτ. § قونشمق κονουσμάκ. § (ἐπὶ κακοῦ) خذله ايله قونشمق χαζελὲ ἰλὲ κονουσμάκ.

Συναγελασμός, ὁ قونشمه κονουσμά, تحذب τεχαζζούπ.

Σύναγμα, τὸ طوپلامه τοπλαμά,

جمع δζέμ'. § دوشرمه δεβσιρμέ, تحصيل ταχσήλ.

Συναγρίς, ἡ (Ζλγ.) لوفر باليغنك پر نوعی λουφὲρ παληγηνὴν πὶρ νεβή.

Συνάγχη, ἡ (I) نزله νεζλέ, زكام ζουκιάμ, نوازل νεβαζίλ.

Συνάγω, طوپلامق τοπλαμάκ, دوشرمك δεβσιρμέκ, جمع ا. δζὲμ' ἰτ. تحصيل ا. ταχσὴλ ἰτ. § استدلال-استنتاج ا. ἰστιδλὰλ-ἰστιντάδζ ἰτ. «*τί συνάγετε ἐκ τούτου;* بوندن نه استنتاج ايدرسكز؛ πουνδὰν νὲ ἰστιντάδζ ἰδέρσινιζ; «*τὸ συναγόμενον* نتيجه νετιδζέ.

Συναγωγή, ἡ جمع δζέμ'. «— *τῶν ἑβραίων* خاوره χάβρα.

Συναγωνίζομαι, برابر كورشمك περαπὲρ γκιορούσμέκ, رقابت ا. ρεκαπὲτ ἰτ. مسابقت ا. μουσαπεκὰτ ἰτ. § برابر چاليشمق περαπὲρ τσαλήσμάκ, سعی و اقدام ا. σάῒ οὺ ἰκδὰμ ἰτ.

Συναγώνισμα, τὸ معاونت μουαβενέτ.

Συναγωνισμός, ὁ رقابت ρεκαπέτ, مسابقت μουσαπεκάτ, استرقاب ἰστιρκάπ.

Συναγωνιστής, ὁ رقيب ρεκήπ. § رفيق ρεφίκ.

Συνάδελφος, ὁ آرقداش ἀρκαδάς, يولداش γιολδάς, رفيق ρεφίκ.

Συνᾴδω, برابر ترنم ا. περαπὲρ τερεννοὺμ ἰτ. § اويمق οὐϊμάκ, اويغون كلمك οὐϊγοὺν γκελμέκ, موافق اول. μουβαφὶκ ὀλ. توافق ا. τεβαφοὺκ ἰτ. موافقت ا. μουβαφακὰτ ἰτ. § مناسب اول. μουνασὶπ βὲ λαῒκ ὀλ. «*δὲν συνᾴδει μὲ τὴν ἠθικὴν* عاداب مغاير ... μουγαΐρι ἐδέπδίρ, ... توافق ايتمز ἐδεπὲ τεβαφοὺκ ἴτμεγιορ.

Συνάζω, طوپلامق τοπλαμάκ, جمع ا. δζὲμ' ἰτ. تحصيل ا. ταχσὴλ ἰτ. «— *χρήματα* پاره تحصيل ا. παρὰ ταχσὴλ ἰτ.

Συναθροίζω, طوپلامق τοπλαμάκ, جمع ا. δζὲμ' ἰτ. تحصيل ا. ταχσὴλ ἰτ. § ييغمق γιγμάκ, اجتماع ا. ἰδζτιμὰ' ἰτ. § (πθ.) طوپلانمق τοπλανμάκ, تجمع ا. τεδζεμμοὺ' ἰτ. «— *στρατὸν* جمع عسكر ا. δζέμι' ἀσκὲρ ἰτ.

Συνάθροισις, ἡ طوپلامه τοπλαμά, جمع δζέμ', طوپلانمه τοπλανμά, تجمع τεδζεμμού', اجتماع ἰδζτιμά', جمعيت δζεμιέτ, جماعت δζεμαάτ, مجلس μεδζλίς, مجمع μεδζμά'.

Συναΐδιος, ον, ازل و ابد اشتراك μουστέρεκεν ἐζὲλ βὲ ἐπέδ. § *τὸ —ον* ايديته اشتراك ἐπεδιγετδὲ ἰστιράκ.

Συναίνεσις, ἡ رضا ριζά, قبول καποὺλ, تراضی τεραζή, موافقت μουβαφακάτ, طوع τάβ'. «— *ἀμφοτέρων τῶν μερῶν* رضای طرفين ριζάϊ ταραφέϊν, تراضی طرفين τεραζήϊ ταραφέϊν. «— *προφορικὴ* رضای شفاهی ριζάϊ σιφαχή. «— *γραπτὴ* رضای تحريری ριζάϊ ταχριρί. «— *ἀκουσία* رضای كرهی ριζάϊ κερχή. «— *ἑκουσία*

σία اختيارى رضاى ριζάϊ ἰχτιγιαρί. «τῇ συναινέσει μου انضمام رضامله ἰνζημάμι ριζάμλε, حسن رضامله χούσνι ριζάμλε.

Συναινέτης, ὁ راضى ραζή, طايع ταΐ, رضاداده ριζαδαδέ.

Συναιν(έω)ῶ, رضا ويرمك ριζὰ βιρμέκ, راضى او. ραζὴ ὀλ. موافقت ا. μουβαφακὰτ ἰτ. ارتضا ا. ἰρτιζὰ ἰτ. «ὁ σιωπῶν συναινεῖ سكوت اقراردندر σούκιούτ ἰκραρδάνδιρ.

Συναίρεσις, ἡ (Γρμ.) اعلال ἰ-λάλ, ادغام ἰδγάμ.

Συναιρ(έω)ῶ, (Γρμ.) ادغام ا. ἰδγὰμ ἰτ. § (μτχ.) συνῃρημένος, η, ον, مدغم μουδγάμ, معتل μου'τέλλ.

Συναισθάνομαι, برابر حس ا. μπεραπὲρ χῆσς ἰτ. مشتركا حس ا. μου-στέρεκεν χῆσς ἰτ. احساس-حس ا. ἰχ-σὰς-χῆσς ἰτ. متأثر البال او. μουτεε-σὶρ οὐλ-πὰλ ὀλ.

Συναίσθησις, ἡ حس χῆσς.

Συναίτιος, α, ον, (Νμ.) فاعل مشترك φαΐλι μουστερέκ, معين μουήν, سبب σεπέπ.

Συναιτι(άο)ῶμαι, سبب مد ا. σεπέπι ἄδδ ἰτ. عزو و اسناد ا. ἄζβ οὐ σνὰδ ἰτ. [χέμ-ἐσίρ.

Συναιχμάλωτος, ὁ هم اسير

Συνακόλουθος, ον, هم تابع χέμ-ταπί.

Συνακολουθ(έω)ῶ, برابر كيتمك μπεραπὲρ γκιτμέκ, آرقداشلق ا. ἀρκα-δασλὴκ ἰτ. تشييع ا. τεσπὴ' ἰτ. § ... موافق او. μουβαφὶκ ὀλ. توافق ا. τε-βαφοὺκ ἰτ.

Συνάκτης, ὁ تحصيلدار ταχσηλδάρ.

Συναλγ(έω)ῶ, اشتراك الم ا. ἰσ-τιράκι ἐλέμ ἰτ.

Συναλλαγή, ἡ (Ἐμπ.) مبادله μουπαδελέ, تعاطى τεατί, معاملات μου-αμελάτ. «ἐμπορικαὶ —αὶ معاملات تجاريه μουαμελάτι τιδζαριγέ.

Συνάλλαγμα, τὸ (Ἐμπ.) پوليچه πόλιτσα. § (ἐν γένει) مقاوله μου-καβελέ, عقود οὐκούδ.

Συναλλαγματικός, ή, όν, حواله لى χαβαλελή. «—κὰ χρήματα پوليچه آقچه سى πόλιτσα ἀκτσεσί, قامبيو آقچه سى κάμπιο ἀκτσεσί. § ἡ συναλ-λαγματική (Ἐμπ.) پوليچه πόλιτσα, قامبيال καμπιάλ, حواله سندى χαβαλὲ σενεδί. «—κὴ ὄψεως آويسته پوليچه ἀ-βίστα πόλιτσα. « —κὴ πρώτη, δευτέρα پوليچه نك برنجى - ايكنجى نسخه سى πόλιτσανην πιρινδζὶ - ἰκινδζὶ νουσ-χασή. « σύρω —κήν پوليچه چكمك πόλιτσα τσεκμέκ, پوليچه كشيده ا. πό-λιτσα κισιδὲ ἰτ. «αἱ —καὶ ὄψεως εἶναι πληρωτέαι ἅμα τῇ ἐμφανίσει آويسته پوليچه لر ابراز اولنديغى آنده تأديه قلنور ἀ-βίστα πόλιτσαλαρ ἰπρὰζ ὀ-λουνδουγοὺ ἀνδὲ τεεδιγὲ κηλινούρ.

Συναλλάσσω καὶ —ττω, اصلاح بين ا. ἰσλάχι πέϊν ἰτ. § (Ἐμπ.) مبادله ا. μουπαδελὲ- ترامپه - τράμπα ἰτ. § (συνθ.) تجاريه ده بولنق معاملات μουα-μελάτι τιδζαριγεδὲ πουλουνμάκ.

Σύναμα, ('Επρ.) برابر περαπέρ; برابرجه περαπέρδζε ايله معا μεάν, ιλέ.

Συναμιλλ(άο)ῶμαι, رقابت ا. ρεκαπέτ ίτ.

Συναναγινώσκω, برابر اوقومق περαπέρ όκουμάκ.

Συνάναρχος,ον,(Θλγ.) مشتركا قديم و ازل μουστέρεκεν καδήμ βέ έζέλ.

Συναναστρέφομαι, كورشمك γκιόρούσμέκ, قونشمق κονουσμάκ, الفت و مناسبت بولنق ούλφέτ βέ μουνασεπετδὲ πουλουνμάκ, الفت و معاشرت ا. ούλφέτ βέ μουασερέτ ίτ. مخالطه ا. μουχαλατά ίτ. اختلاط ا. ίχτιλάτ ίτ. مجاوره ا. μουδζαβερέ ίτ. آميزش ا. άμιζίς ίτ. «— *μὲ τιμίους ἄνδρας* اهل عرض ايله كورشمك ἔχλι ἤρζ ιλὲ γκιόρούσμέκ.

Συναναστροφή,ἡ كورشمه γκιό-ρούσμέ, قونشمه κονουσμά, الفت و معاشرت ούλφέτ βέ μουασερέτ, مناسبت μουνασεπέτ, اختلاط ίχτιλάτ, مخالطه μουχαλατά, مجاوره μουδζαβερέ, آميزش άμιζίς, انسيت ούνσιγέτ. § جمعيت δζε-μιέτ, جماعت δζεμαάτ. «*κακὴ* — فنا كسنه لر ايله معاشرت و الفت φενὰ κιμέσ-νελερ ιλὲ μουασερὲτ βὲ ούλφέτ.

Συνανατέλλω, برابر طلوع ا. πε-ραπὲρ τουλού' ίτ.

Συνάντησις, ἡ راست كلمه ράστ γκελμέ, تصادف τεσαδούφ, مصادفه μουσαδεφέ. § استقبال ίστικπάλ. «*με-ταβαίνω εἰς —ν* استقباله چيقمق ίσ-τικπαλὰ τσηκμάκ, استقبال ا. ίσ-τικπὰλ ίτ.

Συναντ(άω)ῶ, راست كلمك ράσ-γκελμέκ, قاوشمق καβουσμάκ, تصادف ا. τεσαδούφ ίτ. § (πθ.) —ῶμαι تصادف اولنق τεσαδούφ όλουνμάκ تصادفاً بولنق τεσάδουφεν πουλουνμάκ «*τὰ μεγάλα πνεύματα συναντῶνται* قول شديده صاحبي اولانلرك افكارى توافق ايدر ούκούλι σεδιδὲ σαχηπὴ όλανλα-ρὴν έφκιαρὶ τεβαφοὺκ ιδέρ.

Συναξάριον,τὸ ('Εκκλ.) ... ترجمهٔ احوال مجموعه‌سى άζιζλερὶν τε-δζουμέϊ άχβάλ μεδζμουασή.

Συναξαριστής,ὁ ('Εκκλ.) ... اوليا راويسى σιρέτι έβλιγιὰ ραβι...

Σύναξις,ἡ طوپلامه τοπλαμά, ... δζέμ'. «— *ἀνθρώπων* اجتماع ίδ... τιμά'. «— *χρημάτων* تحصيل ταχσή...

Συναπάντησις, ἡ تصادف τεσα-δούφ, تلاقى τελακή.

Συναπαντ(άω)ῶ, تلاقى-تصادف ا. τελακὴ-τεσαδούφ ίτ.

Συναπαρτίζω, تماملامق τεμα-λαμάκ, اتمام-اكمال ا. ίτμὰμ ίκμὰλ ί...

Συναπέρχομαι, برابر عزيمت ا. περαπὲρ άζιμὲτ ίτ.

Συναποθνήσκω, برابر وفات ا. περαπὲρ βεφὰτ ίτ.

Συναπολαμβάνω, برابر استفاده ا. περαπὲρ ίστιφαδὰ ίτ.

Συναποστέλλω, برابر ارسال ا. περαπὲρ ίρσὰλ ίτ.

Συναποφασίζω, برابر قرار ويرمك περαπὲρ καρὰρ βιρμέκ.

Συναπτικός, ή, όν, ربط ايديجى ῥὰπτ ἰδιδζί, عاطف ἀτίφ. [πούτ.

Συναπτός, ή, όν, مربوط μερ-

Συνάπτω, برلشديرمك πιρλεσ̃διρ-μέκ, بيتيشديرمك πιτισδιρμέκ, الصاق ا. ἰλσὰκ ἰτ. قيلق مربوط μερπούτ κηλ-μάκ, عقد و ربط ا. ἄκδ οὐ ῥὰπτ ἰτ. § (μσ.) برلشمك πιρλεσ̃μέκ, التصاق ا. ἰλ-τισὰκ ἰτ. «— μάχην محاربه يه باشلامق μουχαρεπεγὲ πασ̃λαμάκ. «— γάμον عقد نكاح ا. ἄκδι νικ̃άχ ἰτ. ازدواج ا. ἰζδιβὰδζ ἰτ. «—σχέσεις عقد مناسبات ا. ἄκδι μουνασεπὰτ ἰτ.

Συναρίθμησις, ἡ برابر تعداد πε-ραπὲρ τα'δάδ.

Συναριθμ(έω)ῶ, برابر حساب ا. περαπὲρ χησὰπ ἰτ.

Συνάρθρωσις, ἡ (I) مفصل موثوق μεφσήλι μεβσούκ, مفصل غير متحرك μεφσήλι γάϊρι μουτεχαρρίκ.

Συναρμογή, ἡ ارتباط ἰρτιπάτ. § توفيق τεβφίκ, تطبيق τατπίκ.

Συναρμόζω, عقد و ربط ا. ἄκδ οὐ ῥὰπτ ἰτ. § تطبيق و توفيق ا. τατ-πὶκ οὐ τεβφὶκ ἰτ. [ζάμ.

Συναρμολογία, ἡ انتظام ἰντι-

Συναρμολογ(έω)ῶ, نظام و ترتيب اوزره صيرالامق νιζὰμ οὐ τερτὶπ οὐζρὲ σηραλαμάκ.

Συναρπαγή, ἡ قاپمه καπμά, ضبط ζάπτ. § ملاحظه‌سزلق μουλαχαζα-σηζλήκ. «ἐκ συναρπαγῆς ἢ κατὰ —ἡν ملاحظه‌سزجه μουλαχαζασήζ-δζα.

Συναρπάζω, آنسزين ياخود برابر قاپمق ἄνσηζιν γ̃αχὸδ περαπὲρ κα-πμάκ, ضبط ا. ζάπτ ἰτ.

Σύναρσις, ἡ معاونت μουαβενέτ, عون ἄβν.

Συνάρτησις, ἡ ارتباط ἰρτιπάτ.

Συναρτ(άω)ῶ, برابر آصمق πε-ραπὲρ ἀσμάκ, ياپشمق γ̃απησ̃μάκ. § عقد و ربط ا. ἄκδ οὐ ῥὰπτ ἰτ.

Συνάρχω, برابر اداره ا. περαπὲρ ἰδαρὲ ἰτ.

Συναρωγός, ὁ معاون μουαβίν.

Συνασπισμός, ὁ اتفاق ἰττιφάκ.

Συναυλία, ἡ (Μουσ.) قونچرتو κοντσέρτο, ساز طاقى σὰζ τακημή, آهنك ἀχένκ̃, موسيقى جمعيتى μουσηκὴ δζεμιετί.

Συναυξάνω, برابر تكثر ا. περαπὲρ τεκεσσοὺρ ἰτ.

Συνάφεια, ἡ ارتباط ἰρτιπάτ, التصاق ἰλτισάκ. § علاقه ἀλ̃ακά, اتصال ἰττισάλ, مناسبت μουνασεπέτ, عقد ἄκδ. «γαμικὴ — عقد زوجيت οὐκδέϊ ζεβ-δζιγέτ.

Συναφής, ές, مربوط μερπούτ, متصل μουττασήλ, ملتصق μουλτασήκ. § —ῶς (ἐπρ.) متصلا μουττάσηλεν.

Συνάχι, τὸ Ἴδε Συνάγχη.

Σύναψις, ἡ برلشديرمه πιρλεσ̃-διρμέ, عقد ἄκδ, ربط ῥάπτ, ارتباط ἰρ-τιπάτ. « — γάμου عقد نكاح ἄκδι νικ̃άχ.

Συνδαιτημών, ὁ سفره آرقداشى σοφρὰ ἀρκαδάσή, سفرهداش σοφραδάς.

Συνδανειστής, ὁ برابر دائن περαπὲρ δαΐν.

Σύνδειπνος, ον, برابر طعام ايديجى περαπὲρ ταὰμ ἰδιδζί, سفرهداش σοφραδάς. [ούμουμί.

Σύνδειπνον, τὸ طعام عمومى ταάμι

Συνδειπν(έω)ῶ, برابر طعام ا. περαπὲρ ταὰμ ἰτ.

Σύνδενδρος, ον, صيق آغاجلر ايله ملو σὴκ ἀγαδζλὰρ ἰλὲ μεμλού. «τὸ —ον آغاجلق ἀγαδζλήκ.

Σύνδεσις, ἡ برابر باغلايش περαπὲρ παγλαΐς, ربط ράπτ.

Συνδεσμολογία, ἡ (Ι) مبحث ارابطه μεπχάσι ἐρπιτά.

Συνδεσμογραφία, ἡ (Ι) توصيف ارابطه τεβσίφι ἐρπιτά.

Σύνδεσμος, ὁ ربط ράπτ. § (μτφ.) جمعيت δζεμιέτ. § (Γρμ.) حرف عطف χάρφι ἄτφ. «— *συμπλεκτικὸς* عطف بيان ἄτφι πεγιάν. «— *συμπερασματικὸς* ادات ترديد ἐδάτι τερδίδ. «— *ἐναντιωματικὸς* ادات تشريك ἐδάτι τεσρίκ.

Συνδετικός, ή, όν, ربطى ραπτί.

Συνδέω, برابر باغلامق περαπὲρ παγλαμάκ, عقد و ربط ا. ἄκδ οὐ ράπτ ἰτ. «— *φιλίαν* عقد رابطهٔ محبت ا. ἄκδι ραπιτάΐ μουχαππὲτ ἰτ. § (μτχ.) *συνδεδεμένος* مربوط μερπούτ, مقيد μουκαγ-γέδ, معقود μαʼκούδ, بسته πεστέ,

Συνδημότης, ὁ همشهرى χεμσεχρί. [ραπὲρ ἰκαμέτ

Συνδιαίτησις, ἡ برابر اقامت πε-

Συνδιαιτ(άο)ῶμαι, برابر ياتشمق περαπὲρ γιαάσμάκ, برابر اقامت ا. περαπὲρ ἰκαμὲτ ἰτ.

Συνδιαλέγομαι, برابر قونشمق περαπὲρ κονουσμάκ, سويلشمك σοϊλεσμέκ, مصاحبت ا. μουσαχεπὲτ ἰτ. مكالمه-محاوره ا. μουκιαλεμὲ-μουχαβερὲ ἰτ. مباحثه ا. μουπαχασὰ ἰτ.

Συνδιάλεξις, ἡ مكالمه μουκιαλεμέ, مباحثه μουπαχασά. § (Πολ.) مشورت μεσβερέτ, مشاوره μουσαβερέ, قونفرانس κονφεράνς.

Συνδιαλλαγή, ἡ اوزلاشمه οὐζλασμά, بارشمه παρησμά, صلح σούλχ.

Συνδιαλλακτικός, ή, όν, بارشديريجى παρησδηρηδζή, صلح فرما σοὺλχ-φερμά. «*μέτρα* —ὰ تدابير مصالحانه τεδαπίρι μουσαλησανέ. § —ῶς (ἐπρ.) مصالحانه μουσαλησανέ.

Συνδιαλλάττω, اوزلاشديرمق οὐζλασδηρμάκ, بارشديرمق παρησδηρμάκ, صلح بين ا. σούλχι πέϊν ἰτ. صلح ا. σοὺλχ ἰτ. اصلاح ذات البين ا. ἰσλάχ ζὰτ οὐλ-πέϊν ἰτ. تأليف بين ا. τεελίφ πέϊν ἰτ. § (πθ.) —ομαι بارشمق παρησμάκ, اوزلاشمق οὐζλασμάκ, مصالحه ا. μουσαλαχὰ ἰτ.

Συνδιασκέπτομαι, مذاكره ا. μουζακερὲ ἰτ. تذكر ا. τεζεκκιοὺρ ἰτ. مشاوره ا. μουσαβερὲ ἰτ.

Συνδιάσκεψις, ἡ مذاكره μου-

ζακερέ, تذكر τεζεκκιούρ, محاوره μουχαβερέ, مشاوره μουσαβερέ. «ἡ *μυστικότης τῶν* —*ων* خفای مذاكرات χαφάϊ μουζακεράτ. § (Πολ.) قونفرانس κονφεράνς, مجلس مشاوره μεδζλίσι μουσαβερέ. «ἡ *ἐν Λονδίνῳ* — لوندرا قونفرانسی Λόνδρα κονφερανσή.

Συνδιατίθημι, تنظيم ا. τανζήμ ἰτ. تسويه ا. τεσβιγὲ ἰτ.

Συνδιατριβή, ἡ برابر اقامت περαπὲρ ἰκαμέτ.

Συνδιατρίβω, برابر ياشامق περαπὲρ γιασαμάκ, برابر امرار وقت ا. περαπὲρ ἰμράρι βακτ ἰτ.

Συνδιημερεύω, برابر امرار ايام ا. περαπὲρ ἰμράρι ἀγιάμ ἰτ.

Συνδικαστής, ὁ همحاكم χέμ-χακίμ, محكمه اعضاسی μεχκεμὲ ἀζασή.

Σύνδικος, ὁ (Νμ.) سنديك σινδίκ. «*προσωρινὸς* — موقت سنديك μουβακκὰτ σινδίκ. «—*ὁριστικὸς* سنديك σινδίκ.

Συνδικᾶτον, τὸ سنديكه σινδικά, قوميسيون κομισιόν. «*τὸ* —*τῶν δανειστῶν* اصحاب مطلوب قوميسيونی ἀσχάπι ματλοὺπ κομισιονού.

Συνδοξάζω, برابر تقديس ا. περαπὲρ τακδὶς ἰτ.

Συνδρομή, ἡ اجتماع ἰδζιτμά. § ياردیم γιαρδήμ, اعانه ἰανέ, معاونت μουαβενέτ. «*χρηματικὴ* — نقديه اعانه ἰανέϊ νακδιγέ. «— *περιστάσεων* احوال اجتماع ἰδζτιμάϊ ἀχβάλ. «— *εἰς ἐφημερίδα* غزته آبونه‌سی γαζέτα ἀπονεσί, آبونمان ἀπονεμάν, آبونه ἀπονέ.

Συνδρομητής, ὁ مشتری μουστερή, آبونه ἀπονέ. «*γίνομαι* — مشتری او. آبونه او. μουστερὴ-ἀπονὲ ὀλ. «*γίνομαι* — *εἰς τὸ θέατρον* تياترويه آبونه او. τέγιατρογια ἀπονὲ ὀλ. «*ὁ κατάλογος τῶν* —*ῶν* آبونه دفتری ἀπονὲ τεφτερή.

Συνδυάζω, چفتلمك τσιφλετμέκ. § (μτφ.) اويدرمق οὐϊδουρμάκ, توفيق ا. τεβφὶκ ἰτ. § (πθ.) چفتلنمك τσιφτλενμέκ. § (μτφ.) اويمق οὐϊμάκ, توافق ا. τεβαφοὺκ ἰτ.

Συνδυασμός, ὁ چفتلمه τσιφτλετμέ. § اويدرمه οὐϊδουρμά, توفيق τεβφίκ. § اويمه οὐϊμά, توافق τεβαφούκ.

Συνεγγυητής, ὁ مشتركا كفيل μουστέρεκεν κεφίλ.

Σύνεγγυς, (Ἐπρ.) چوق يقين τσοὺκ γιακήν, اقرب ἀκρέπ. «*ἐκ τοῦ* — يقيندن γιακηνδάν.

Συνεγείρω, برابر قالديرمق περαπὲρ καλδηρμάκ.

Συνεδρία, ἡ مجلس μεδζλίς, اجتماع ἰδζτιμά', انعقاد ἰνη'κάδ.

Συνεδριάζω, عقد مجلس ا. ἄκδι μεδζλὶς ἰτ. عقد مجلس مشورت ا. ἄκδι μεδζλίσι μεσβερὲτ ἰτ. «*τὸ δικαστήριον συνεδριάζει κεκλεισμένων τῶν θυρῶν* محكمه خفياً اجرای محاكمه ايدر μεχκεμὲ χαφίγεν ἰδζράϊ μουχακεμὲ ἰδέρ.

Συνεδρίασις, ἡ مجلس μεδζλίς,

اجتماع ἰδζτιμά', انعقاد ἰνη'κάτ. «— *δικαστηρίου* محاكمه μουχακεμέ. «*ἡ δημοσιότης τῶν —σεων* محاكمك μουχακεμενὶν ἀλενιγετί. «— *κεκλεισμένων τῶν θυρῶν* خفيا اجرای محاكمه χαφίγεν ἰδζράϊ μουχακεμέ. «*ἡ ἔναρξις τῶν —σεων* ابتداى محاكمات ἰπτιδάϊ μουχακεμάτ. «*ἐν πλήρει —σει* محاكمه حضورنده μουχακεμὲ χουζουρουνδά. «*διαρκούσης τῆς —σεως* مجلس منعقد اولديغى حالده μεδζλὶς μουνα'κὴδ ὀλδουγοὺ χαλδέ, اثناى محاكمده ἐσνάϊ μουχακεμεδέ. «— *δημοσία δικαστηρίου* محاكمه علنيه μουχακεμέϊ ἀλενιγέ.

Συνέδριον, τὸ مجلس μεδζλίς, قونفرانس κονφεράνς.

Σύνεδρος, ὁ اعضا ἀζά, مجلس اعضاسى μεδζλὶς ἀζασή. «*οἱ σύνεδροι ἢ τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων* محكمهٔ جنايت μεχκεμέϊ δζεναγέτ.

Συνείδησις, ἡ καὶ **Συνειδός,** τὸ وجدان βιδζδάν, ضمير ζαμίρ, قلب κάλπ. § فرق و تميز φάρκ οὐ τεμγίζ. «*καθαρὰ —* وجدان پاك βιδζδάνι πάκη. «*ἡ ἐλευθερία τῆς —σεως* حريت مذهبيه χουριγέτι μεζχεπιγέ. «*ἐν (καθαρᾷ) συνειδήσει* خالصانه χαλισανέ, صدق و خلوصله σηδκ οὐ χουλούσλε, منصفانه μουνσηφανέ, كما هو حقه κέμα χούβε χάκκαχου. «*ὁ ἔλεγχος (ἡ τύψις) τοῦ συνειδότος* عذاب وجدانى ἠζάπι βιδζδανί. «*δὲν ἔχει συνείδησιν τῶν πράξεών του* كندى حركاتنى κενδὶ χαρεκατινὶ فرق و تميز ايدەمز φάρκ οὐ τεμγίζ ἰδέμεζ. «*ὁ ἔχων συνείδησιν* اهل انصاف ἔχλι ἰνσάφ, منصف μουνσήφ, حقانيتلو χακκανιγετλού.

Συνειθίζω, آليشديرمق ἀλησδηρμάκ, عادت ايتدرمك ἀδὲτ ἰτδιρμέκ, الفت ايتديرمك οὐλφὲτ ἰτδιρμέκ, تعويد ا. τα'βὶδ ἰτ. تدريب ا. τεδρὶπ ἰτ. تأنيس ا. τεενὶς ἰτ. تأليف ا. τεελὶφ ἰτ. § (αὐτπ.) آليشمق ἀλησμάκ, عادت ايدنمك ἀδὲτ ἰδινμέκ, اعتياد ا. ἰτιγιὰδ ἰτ. استعاده ا. ἰστιαδὲ ἰτ. تدرب ا. τεδερρούπ ἰτ. تعود ا. τεαββοὺδ ἰτ. اعتيار ا. ἰτιγιὰρ ἰτ. تألف ا. τεελλοὺφ ἰτ. تأنس ا. τεεννοὺς ἰτ. معتاد و مألوف او. μου'τὰδ βὲ μεελοὺφ ὀλ. «— *τὸ κλίμα τόπου τινός* بر يرك هواسنه آليشمق πὶρ γεριν χαβασηνὰ ἀλησμάκ, و آب هواسيله امتزاج ا. ἂπ οὐ χαβασὶ ἰλὲ ἰμτιζὰδζ ἰτ. «*ἐσυνείθισε τὴν κακοπάθειαν* مشاقه آليشمش μουσακκὰ ἀλησμής. § (μτχ.) *συνειθισμένος* آليشمش ἀλησμής, آليشيق ἀλησήκ, مانوس معتاد μου'τάδ, مالوف μεελούφ, مأنوس μεενούς, عادى αδή, متعود μουτεαββίδ. «*τοῦτο εἶναι πρᾶγμα —σμένον* بو عادى بر شىٔ در πού ἀδὴ πὶρ σέϊδιρ.

Σύνειμι, برابر بولنق περαπὲρ πουλουνμάκ. § معاشرت ا. μουασερὲτ ἰτ. § مناسبتى او. μουνασεπετὶ ὀλ. § (ἐκ τοῦ εἶμι) برابر كلك περαπὲρ γκελμέκ. § منازعه ا. μουναζαὰ ἰτ.

Συνειρμός, ὁ تعقيد τεακκούδ,

«— φράσεως تعقد عباره τεακκούδι ἰπαρέ. «— ἰδεῶν تعقد افكار τεακκούδι ἐφκιάρ.

Συνείρω, ربط ا. ρὰπτ ἰτ. § دوام ا. δεβὰμ ἰτ.

Συνεισέρχομαι, برابر كيرمك πεβαπὲρ γκιρμέκ.

Συνεισφέρω, اعانه ا. ἰανὲ ἰτ. اعانه ويرمك ἰανὲ βιρμέκ. «— χρήματα اعانهٔ نقديه ا. ἰανέϊ νακδιγὲ ἰτ. «συνεισέφερεν ὅλη ἡ πόλις بالجمله اهالى اعانات ويرمشدر πὶλ-δζούμλε ἐχαλὶ ἰανὰτ βιρμίσδιρ.

Συνεισφορά, ἡ اعانه ἰανέ. «— χρηματική اعانهٔ نقديه ἰανέϊ νακδιγέ.

Συνεκβάλλω, برابر طیشارى چیقارمق περαπὲρ δησαρὴ τσηκαρμάκ.

Συνέκδημος,ον, يولداش γιολδάς.

Συνεκδίδωμι, برابر چيقارمق περαπὲρ τσηκαρκάκ. § جهاز ويرمك δζιχὰζ βιρμέκ.

Συνεκδοχή, ἡ كنايه κιναγέ.

Συνεκδοχικός, ή, όν, مجازى μεδζαζή. § —ῶς (ἐπρ.) كنايةً κινάγετεν, مجازاً μεδζάζεν.

Συνεκπέμπω, برابر طيشارى كوندرمك περαπὲρ δησαρὴ γκιονδουρμέκ.

Συνεκτικός,ή,όν, ضبط ايديجى ζὰπτ ἰδιδζί. «—ἡ δύναμις قوهٔ محافظه κουββέϊ μουχαφεζά.

Συνεκφων(έω)ῶ, برابر تلفظ ا. περαπὲρ τελεφφούζ ἰτ.

Συνέλευσις, ἡ مجلس μεδζλίς, جمعيت δζεμιέτ, هيئت χηγέτ. «διευθυνῆς — مجلس ملى μεδζλίσι μιλλί. «γενικὴ — مجلس عمومى μεδζλίσι οὐμουμί. «— τῶν δανειστῶν اصحاب مطلوب جمعيتى ἀσχάπι ματλούπ δζεμιετί. «γενικὴ — τῶν μετόχων حصه داران جمعيت عموميه سى χησσεδαρὰν δζεμιέτι οὐμουμιγεσί. «ἔκτακτος — جمعيت فوق العاده δζεμιέτι φέβκ ἐλάδέ. [πὲρ ἰδχὰλ ἰτ.

Συμβάλλω, برابر ادخال ا. περα-

Συνεννόησις, ἡ موافقت μουβαφακάτ, اتفاق ἰττιφάκ. § مخابره μουχαπερέ. «κακὴ — ياكليش آكلاشلمش γιανλὴς ἀνλασηλμής, ياكليشلق γιανλησλήκ. «— μυστικὴ مخابرهٔ خفيه μουχαπερέϊ χαφιγέ.

Συνεννοοῦμαι, سوزلشمك σόζλεσμέκ, خبرلشمك χαπερλεσμέκ, موافقت اتفاق ا. μουβαφακὰτ-ἰττιφὰκ ἰτ. § تكلم ا. τεκελλοὺμ ἰτ. «— Γαλλιστί فرانسزجه تكلم ا. φρανσίζδζε τεκελλοὺμ ἰτ.

Συνενοχή, ἡ (Νμ.) مشاركت جرم μουσαρεκέτι δζούρμ.

Συνένοχος, ὁ καὶ ἡ (Νμ.) مشترك بالجرم μουστερὲκ πὶλ-δζούρμ, فاعل مشترك φαΐλι μουστερέκ, ذى مدخل ζὴ μεδχάλ.

Συνέντευξις, ἡ كورشمه γκιορούσμέ, ملاقات μουλακάτ.

Συνένωσις, ἡ برلشمه πιρλεσμέ, اتحاد ἰττιχάδ, توحيد τεβχίδ.

Συνεξάρχω, برابر تقدم ا. περα-

πὲρ τεκαδδούμ ἰτ. § برابر مباشرت ا. περαπὲρ μουπασερὲτ ἰτ.

Συνεξέρχομαι, برابر چیقمق πε-ραπὲρ τσηκμάκ.

Συνεορτάζω, برابر یورطی یاپمق περαπὲρ γιορτοὺ γιαπμάκ.

Συνεπάγω, برابر کتیرمك περαπὲρ γκετιρμέκ. § (πθ.) —ομαι جلب-دعوت-استلزام ا. δζέλπ-δα'βέτ-ἰστιλζάμ ἰτ.

Συνεπαρχιώτης, ὁ ملکتداش بر اولان πὶρ μεμλεκετδὲν ὀλάν.

Συνέπεια, ἡ نتیجه νετιδζὲ πλ. نتایج νεταΐδζ, عاقبت ἀκηπὲτ πλ. عواقب ἀβακήπ, صوك σόν, انجام ἐν-δζάμ. § ثمره σεμερέ, حاصل χασήλ. «*δύναται νὰ ἔχῃ παραδόξους συνεπείας* نتایج و عواقب غریبه ایجاب ایده بیلور νεταΐδζ βὲ ἀβακήπι γαριπὲ ἰδζὰπ ἰδὲ πιλούρ. «*ὁ ἔχων ἢ φυλάττων συνέπειαν εἰς τοὺς λόγους του, εἰς τὰς πράξεις του* رابطه‌لی ραπιταλή, ثبات و رزانت صاحبی σεπὰτ βὲ ρεζανὲτ σαχηπή. «*κατὰ συνέπειαν* بنا علیه بوندن دولایی πουνδὰν δολαΐ, بنا علیه πινάεν ἀλέϊχ, بنا علیه ذلك πινάεν ἀ-λέϊχ ζαλίκ, بنا برین πινὰ περίν.

Συνεπής,ές, رابطه‌لی ραπιταλή, ثابت σαπίτ. § —ῶς (ἐπρ.) کوره γκιόρέ, تطبیقا τατπίκεν, مقتضاسنجه μουκτεζασήνδζα, بنا علیه πινάεν ἀ-λέϊχ, بنا برین πινὰ περίν.

Συνεπιβάτης, ὁ برابر یولجی πε-ραπὲρ γιολδζού, معا راکب μεὰν ρα-κίπ.

Συνεπιθυμ(έω)ῶ, برابر ارزو ا. περαπὲρ ἀρζοὺ ἰτ.

Συνεπικυρ(όω)ῶ καὶ —ώνω, برابر تصدیق ا. περαπὲρ τασδὴκ ἰτ.

Συνεπιστρέφω, برابر عودت ا. περαπὲρ ἀβδὲτ ἰτ.

Συνεπισώρευσις, ἡییغنه γιγ-μά, تراکم τερακιούμ, جمع δζέμ'. § (Νμ.) تراکم τερακιούμ, انضمام ἰν-ζημάμ, اجتماع ἰδζτιμά. «*— ποινῶν* اجتماع مجازات ἰδζτιμάϊ μουδζαζάτ.

Συνεπισωρεύω, ییغمق γιγμάκ, جمع ا. δζέμ' ἰτ. طوپلامق τοπλαμάκ, تراکم ا. τερακιούμ ἰτ.

Συνεπίτροπος, ὁ مشترکا وصی μουστέρεκεν βασή.

Συνεπιφέρω, برابر کتورمك πε-ραπὲρ γκιότούρμέκ. § دعوت-استلزام ا. δαβὲτ-ἰστιλζάμ ἰτ. انتاج ا. ἰν-τάδζ ἰτ.

Συνεπτυγμένος, η, ον, صیق σηκή. § (ἐπὶ ὕφους λόγου) موجز μουδζέζ, مختصر μουχτασάρ, مجمل μουδζμέλ. § —ῶς (ἐπρ.) مختصرجه μουχτασάρδζε.

Συνέπομαι, برابر تعاقب ا. περα-πὲρ τεακοὺπ ἰτ. [τεσσίπ.

Συνερανιστής, ὁ مکتسب μουκ-

Συνεργάζομαι, برابر ایشلمك - چالیشمق περαπὲρ ἰσλεμὲκ-τσαλησμάκ.

Συνεργασία, ἡ انضمام عمل ἰνζη-μάμι ἀμέλ, تعاون τεα'βούν.

Συνεργάτης, ὁ برلکده ایشلین πιρλικδὲ ἰσλεγέν, ایش آرقداشی ἰς

ἀρκαδασί, رفيق ρεφίκ. «— ἐφημερίδος محرر μουχαρρίρ.

Συνεργία, ἡ تعاون τεαβούν, معاونت μουαβενέτ, انضمام ἰνζημάμ. § (Νμ.) اشتراك ἰστιράκ.

Συνεργατικός, ή, όν, متعاون μουτεαβίν, معاون μουαβίν. «— ἡ ἑταιρία شركت متعاونه σιρκέτι μουτεαβινέ.

Σύνεργον, τὸ آلت ἀλέτ πλ. آلات ἀλιάτ, ادات ἐδάτ πλ. ادوات ἀδεβάτ.

Συνεργός, ὁ καὶ ἡ معاون μουαβίν, معين μουήν.

Συνεργ(έω)ῶ, برابر ايشلمك-چاليشمق περαπὲρ ἰσλεμὲκ-τσαλησμάκ. § يارديم-معاونت ا. γιαρδὶμ-μουαβενὲτ ἰτ.

Συνερίζομαι, رقابت ا. ρεκαπὲτ ἰτ. ضبطه كش او. γηπτακὲς ὀλ. § قصورى باقمق κουσουροὺ πάκμαμακ. «μὴ μὲ συνερίζεσαι قصورمه باقمه κουσουρουμὰ πάκμα.

Συνερεσία, ἡ رقابت ρεκαπέτ. § غبطه γηπτά.

Συνέρχομαι, برلشمك πιρλεσμέκ, بولشمق πουλουσμάκ, طوپلانمق τοπλανμάκ, بر يره بر ارايه كلمك πὶρ γερὲ-πὶρ ἀραγιὰ γκελμέκ, تجمع ا. τεδζεμοὺ' ἰτ. اجتماع ا. ἰδζτιμὰ' ἰτ. جمع و. δζέμ' ὀλ. «συνερχόμεθα ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος εἰς τὸ δεῖνα μέρος هفته ده بر كره فلان يره تجمع ايديورز χαφταδὰ πὶρ κερρὲ φιλὰν γερὲ τεδζεμοὺ' ἰδίγιορουζ. «τὸ συμβούλιον συνέρχεται δὶς τῆς ἑβδομάδος مجلس هفته ده ايكى دفعه اجتماع ايدر μεδζλὶς χαφταδὰ ἰκὶ δεφὰ ἰδζτιμὰ' ἰδέρ. § (κν.) ἔρχομαι εἰς τὸν ἑαυτόν μου كنديمه كلمك κενδινὲ γκελμέκ, آيلمق ἀϊλμάκ. «μόλις συνῆλθεν ἀπὸ τὸν φόβον του آنجق قورقوسنى دفع ايده بيلدى ἄνδζακ κορκουσουνοὺ δὲφ' ἰδὲ πιλδί.

Συνεσθίω, برابر طعام ا. περαπὲρ ταὰμ ἰτ.

Σύνεσις, ἡ عقليلك ἀκηλληλήκ, عقل ἀκήλ, درايت δεραγέτ, هوشمندى χουσμενδί, هشيارى χουσγιαρί.

Συνεστίασις, ἡ ضيافت ζηγιαφέτ.

Συνεταιρίζομαι, اورتاق او. ὀρτὰκ ὀλ. شريك او. σερὶκ ὀλ. عقد شركت ا. ἄκδι σιρκὲτ ἰτ. مشاركت ا. μουσαρεκὲτ ἰτ.

Συνεταιρισμός, ὁ اورتاقلق ὀρτακλήκ, شركت σιρκέτ.

Συνέταιρος, ὁ (Νμ.) اورتاق ὀρτάκ, شريك σερίκ.

Συνετός, ή, όν, عاقل ἀκηλλή, مدبر μουδεππίρ, عاقل ἀκὴλ πλ. عقلا οὐκαλά, اختياطلى ἰχτιγιατλή, درايتلى διραγετλή, هوشمند χουσμένδ, خردمند χηρεδμένδ, هشيار χουσγιάρ. § —ῶς (ἐπρ.) عاقلانه ἀκηλανέ, مدبرانه μουδεππιρανέ, حكيمانه χακιμανέ, اختياطكارانه ἰχτιγιατκιαρανέ.

Συνευρίσκομαι, برلكده اوتورمق πιρλικδὲ ὀτουρμάκ, برلكده ياشامق

πιρλικδὲ γκιαάμαμάκ, بولشمق برابر περαπὲρ πουλουνμάκ. § بابقمق برابر περαπὲρ γκιατμάκ, جمع-مجامعه ا. δζιμὰ'-μουδζαμαὰ' ἰτ.

Συνευτυχ(έω)ῶ, برابر بختيار او. περαπὲρ παχτιγκιὰρ ὀλ.

Συνευφραίνομαι, برابر مسرور او. περαπὲρ μεσροὺρ ὀλ.

Συνευωχ(έο)οῦμαι برابر جنبش ا. περαπὲρ δζουνποὺς ἰτ.

Συνεφάπτομαι, ياردم-خدمت ا. γκιαρδὴμ-χηδμὲτ ἰτ. § (μτφ.) ايندرمك ἰνδιρμέκ, اكلك ἐγμέκ. § (οὐσ.) *συνεφαπτομένη* (γραμμὴ) (Μθμ.) خط مماس τεμάμι μουμάσς.

Συνέχεια, ἡ آرقاسی ἀρκασή, ما بعدی μὰ παδί, بقيه πακηγέ. «*κατὰ συνέχειαν* صيره ايله σηρὰ ἰλέ, بلا فاصله πίλα φασηλά, بلا انقطاع πίλα ἰνκητά', على التوالى ἀλ-ετ-τεβαλή, متعاقباً μουτεάκηπεν, متوالياً μουτεβάλιγεν. «*ἕπεται* — ما بعدى صوكره μὰ πα'δὶ σόνρα, بقيه‌سى صوكره πακηγεσὶ σόνρα. «*τρεῖς ἡμέρας κατὰ συνέχειαν* اوچ كون متوالياً μουτεβάλιγεν οὒτς γκιούν.

Συνεχής, ές, بيتيشيك πιτισίκ, اولاشيق οὐλασήκ, ملاصق μουλασήκ, متصل μουττασήλ. § دائمى δαϊμί, متمادى μουτεμαδί, مستمر μουστεμμέρ, غير منقطع γάϊρι μουνκατί'. «— *ἀλληλογραφία* مخابرۀ دائمه μουχαπερέϊ δαϊμέ. «— *πυρετὸς* (Ι) حماى دائمى χουμμάϊ δαϊμί. § —*ῶς* (ἐπρ.) آرهسى كسلمكسزين ἀρασή κεσίλμεκσιζιν, صيق صيق σὴκ σήκ, بلا فاصله πίλα φασηλά, متماديا μουτεμάδιγεν, بلا منقطع λὰ γένκατι, دايما δάϊμα, الى التوالى ἀλ-ετ-τεβαλή, مستمراً μουστέμερρεν, متوالياً μουτεβάλιγεν, متعاقبا μουτεάκηπεν.

Συνεχίζω, دوام ايتدرمك δεβὰμ ἰτδιρμέκ, كسمهمك κέσμεμεκ, برافمامق πράκμαμακ.

Συνέχω, طوتمق τουτμάκ, ضبط و اداره ا. ζὰπτ οὐ ἰδαρὲ ἰτ. § (μσ. αὐτπθ.) بيتيشك او. πιτισὶκ ὀλ. ملاصق-ملتصق-مربوط-رابطه‌لى-ارتباطى او. μουλασὴκ-μουλτεσὴκ-μερποὺτ-ραπιταλὴ-ἰρτιπατὴ ὀλ. «*ἡ οἰκία μου συνέχεται μετὰ τοῦ κήπου σας* خانه‌م باغچه‌كز ايله ملتصق در χανὲμ παγτσενὶζ ἰλὲ μουλτεσὴκ δὶρ. «*τὰ δύω ταῦτα δωμάτια συνέχονται* بو ايكى اوطه برينه بيتيشيكدر ποὺ ἰκὶ ὀδὰ πὶρ πιρινὲ πιτισίκδιρ. [δαφαά.

Συνηγορία, ἡ (Νμ.) مدافعه μου-

Συνήγορος, ὁ (Νμ.) مدافعه وكيلى μουδαφαὰ βεκιλί, دعوى وكيلى δαβὰ βεκιλί, وكيل βεκίλ, آووقات ἀβοκάτ.

Συνηγορ(έω)ῶ, (Νμ.) مدافعه ا. μουδαφαὰ ἰτ. § آووقاتلق ا. ἀβοκατλὴκ ἰτ. اجراى وكالت ا. ἰδζράϊ βεκιαλὲτ ἰτ.

Συνήδομαι, برابر مسرور او. περαπὲρ μεσροὺρ ὀλ. وايه‌دار مسرت او. βαγεδάρι μεσερρὲτ ὀλ.

Συνήθεια, ἡ عادت ἀδέτ, معتاد μου'τάδ. «*κατὰ τὴν —άν του* عادتی

اوزره ἀδετὶ οὐζρέ, بر معتاد πὲρ μου'-τάδ. « κάμνω τὶ συνήθειαν عادت ايدنمك ἀδὲτ ἰδινμέκ, استعاده ا. ἰσ-τιαδὲ ἰτ.

Συνήθης, ες, عادت اولمش ἀδὲτ ὀλμούς, آليشلمش ἀλησηλμής, مألوف μεελούφ, معتاد μου'τάδ, مأنوس μεε-νούς. § عادى ἀδή, يباغى πχγιαγή. «τὸ σύνηθες عادت ἀδέτ, معتاد μου'-τάδ. «τοῦτο εἶναι πρᾶγμα —ες بر عادى شئ در πού ἀδὴ σέϊδιρ. «κατὰ τὸ σύνηθες, وجه معتاد اوزره βέδζ-χι μου'τὰδ οὐζρέ, بر معتاد πὲρ μου'-τάδ, على العادت ἀλ-ἐλ-ἀδέτ. § —ήθως (ἐπρ.) بالاعتياد πὶλ-ἰτιγιάδ, اكثريا ἔκσεριγεν, على العاده ἀλ-ἐλ-ἀδέ, بر وجه معتاد πὲρ βέδζχι μου'τάδ, عادت اوزره ἀδὲτ οὐζρέ, عادتا ἄδετεν, غالبا γάλιπεν.

Συνηλικιώτης καὶ **Συνῆλιξ,** ὁ ياشداش γιασ-δάς, همسن χεμσίνν.

Συνημμένος, η, ον, مربوط μερπούτ. «—μένα ἔγγραφα اوراق مربوطه ἐβράκι μερπουτά. § —ως (ἐπρ.) مربوطا μερπούτεν. «ἀποστέλ-λω —ως مربوطا كوندرمك μερπούτεν γκιόνδερμέκ. [δάρ.

Συνηρεφής, ές, سايه دار σαγε-

Συνηρημένος, η, ον, مدغم μουδγάμ § —ως (ἐπρ.) مدغم اولهرق μουδγὰμ ὀλαράκ.

Συνήχησις, ἡ آهنك ἀχένκι.

Σύνθεσις, ἡ برلشديرمه πιρλεσ-διρμέ, تركيب τερκίπ, تركب τερεκ-γιούπ, ترتيب τερτίπ, ترتب τερετ-τούπ, تأليف τεελίφ. « — λέξεων تركيب كلام τερκίπι κελιάμ.

Συνθέτης, ὁ (Τπγρ.) مرتب μου-ρεττίπ. § (Πσ.) نوايردار νεβά-περδάζ.

Συνθετικός, ή, όν, تركيب وتأليفه متعلق τερκὶπ βὲ τεελιφὲ μουτεαλλήκ. «μέθοδος —ὴ اصول تركيب و تأليف οὐσούλι τερκὶπ βὲ τεελίφ § —ῶς (ἐπρ.) تركيب و تأليف اصول و طريقيله τερκὶπ βὲ τεελὶφ οὐσοὺλ βὲ ταρη-κὴ ἰλέ.

Σύνθετος, ον, مركب μουρεκκέπ. «λέξεις —οι كلمات مركبه κελιμάτι μουρεκκεπέ. « —οι ἀριθμοὶ اعداد مركبه ἀδάδι μουρεκκεπέ.

Συνθέτω, برلشديرمك πιρλεσδιρ-μέκ, ترتيب-تركيب ا. τερτὶπ-τερκὶπ ἰτ. § (ἐπὶ συγγραμμάτων) تأليف-تصنيف-انشا ا. τεελὶφ-τασνὶφ-ἰνσὰ ἰτ. جمع و ترتيب ا. δζέμ' οὐ τερτὶπ ἰτ. تحرير ا. ταχρὶρ ἰτ. § (πθ.) برلشمك περλεσμέκ, ترتب-تركب ا. τερεττοὺπ τερεκκοὺπ ἰτ. مركب او. μουρεκκὲπ ὀλ. § (Τπγρ.) ديزمك διζμέκ, ترتيب حروف ا. τερτίπι χουροὺφ ἰτ. « — ποίημα شعر ياپق σί'ρ γιαπμάκ, انشاد ا. ἰνσὰδ ἰτ.

Συνθήκη, ἡ عهد ἀχδ πλ. عهود οὐχούδ, معاهده μουαχεδέ, مقاوله μου-καβελέ. § (τὸ ἔγγραφον) عهدنامه ἀχδναμέ. « προφορικὴ — مقاوله شفاهيه μουκαβελέϊ σιφαχιγέ. «προς-

ωρινή — موقته معاهده μουαχεδέϊ μουβακκατά. «ἔγγραφος — معاهدهٔ تحريريه μουαχεδέϊ ταχριριγέ. «διεθνεῖς —αι عهود دوليه ούχούδι δουβελιγέ. «συνάπτω —ην عقد معاهده ا. ἄκδι μουαχεδὲ ἰτ. «ἐκ συνθήκης ἢ κατὰ συνθήκην بالاعتبار πὶλ ἰτιπάρ. [δι μουαχεδέ.

Συνθηκολογία, ἡ. عقد معاهده ἄκ-

Συνθηκολογ(έω)ῶ, عقد معاهده ا. ἄκδι μουαχεδὲ ἰτ.

Σύνθημα, τὸ اشارت ἰσαρέτ. § نشان νισάν. § (Στρ.) پارولا παρόλα, شعار σιά'ρ, كلمهٔ معهوده κελιμέϊ μα'χουδέ. «δίδω τὸ — τῆς ἀναχωρήσεως ارايهٔ نشان عزيمت ا. ἀραγέϊ νισάνι ἀζιμὲτ ἰτ. «ἐκ συνθήματος اتفاق اوزره ἰττιφὰκ οὐζρέ.

Συνθηματικός, ή, όν, اشارتلى ἰσαρετλή, معهود μα'χούδ. «λέξεις —αί كلمات معهوده κελιμάτι μα'χουδέ. § —ῶς (ἐπρ.) اشارت ايله ἰσαρὲτ ἰλέ, علامت ايله ἀλ̤αμὲτ ἰλέ.

Σύνθλασις, ἡ معاً كسر μεὰν κέσρ.

Συνθλίβω, برابر تضييق ا. περαπὲρ ταζγὴκ ἰτ.

Σύνθλιψις, ἡ تضييق ταζγίκ. «ἐπιδεκτικὸς συνθλίψεως قابل تضييق καπίλι ταζγίκ.

Συνθρην(έω)ῶ, برابر آغلامق περαπὲρ ἀγλαμάκ.

Συνίζησις, ἡ چوكمه τσὸκμέ, رسوب ρουσούπ. § (Γρμ.) اعلال ἰλ̤άλ, ادغام ἰδγάμ.

Συνίστημι καὶ **Συνιστῶ,** تشكل ا. τεσκὶλ ἰτ. ترتيب ا. τερτὶπ ἰτ. ترکیب ا. τερκὶπ ἰτ. § يابمق γ̤απμάκ, وجوده-حصوله كتيرمك βουδουδὲ-χουσουλὰ γκετιρμέκ, ايجاد ا. ἰδζὰδ ἰτ. § ياپمق γ̤απμάκ, كشاد ا. κ̤ουσὰδ ἰτ. § وضع ا. βάζ' ἰτ. § نصب-تعيين ا. νὰσπ-ταγὶν ἰτ. § توصيه ا. τεβσιγὲ ἰτ. § (μσ. αὐτπθ.) συνίσταμαι عبارت او. ἰπαρὲτ όλ. مركب او. μουρεκκὲπ όλ. συνέστησεν ἐργοστάσιον فابريقه كشاد ايتمش φάπρικα κ̤ουσὰτ ἰτμίς. «συνίσταται ἐκ τεσσάρων μερῶν درت قسمدن عبارتدر δὸρτ κησημδὲν ἰπαρέτδιρ. «συνεστήθη εἰς τὴν ἐπιείκειαν τοῦ βασιλέως قرالك عنايت و مرحمته توصيه اولندى κηραλὴν ἰναγὲτ οὐ μερχαμετινὲ τεβσιγὲ ὀλουνδού. «συνεστὼς καὶ συνεστηκώς واقع اولان βακὴ ὀλάν.

Συννεφής, ές, بلوطلى πουλουτλού, ابرناك ἐπερνάκ̤, ابربوش ἐπερπούς. [λοὺ χαβά.

Συννεφιά, ἡ بلوطلى هوا πουλου-

Συννεφιάζω, بلوطلانمق πουλουτλανμάκ. § (μτχ.) συννεφιασμένος بلوطلانمش πουλουτλανμής, بلوطلى πουλουτλού, دومانلى δουμανλή.

Συννέφιασμα, τὸ بلوطلانمه πουλουτλανμά.

Σύννεφον, τὸ بلوط πουλούτ, سحاب σεχάπ, ابر ἔπρ.

Συννεφώδης, ες, بلوطلى πουλουτλού, دومانلى δουμανλή.

Σύννοια, ἡ تفكر درين δερίνι τε-φεκκιούρ, اندیشه ἐνδισέ.

Σύννους, ουν, طالغين δαλγήν, متفكر μουτεφεκκίρ, انديشهناك ἐνδισέ-νάκ, متأمل μουτεεμίλ.

Σύννυμφος, ἡ (κν. συννυμφάδα) الى ἐλτί.

Συνόδευσις, ἡ يولداشلق γιολ-δασλήκ, مرافقت μουραφακάτ, رفاقت ρεφακάτ.

Συνοδεύω, برابر كيتمك πεϱαπὲρ γκιτμέκ, ا. آرقداشلق ἀρκαδασλήκ ἐτ. او. يولداش γιολδάς ὀλ. او. رفيق ρεφὶκ ἰτ. ا. رفاقت ρεφακὰτ ὀλ. تشييع τεσγὶ' ἰτ.

Συνοδία, ἡ يولداشلق γιολδασ-λήκ, رفاقت ρεφακάτ. § اتباع ἐτπά', توابع τεβαπί', خدم و حشم χάδεμ βὲ χασέμ, معيت μαϊγέτ. «— ἐμπόρων كاروان κιαρβάν, كروان κερβάν, كاربان κιαρπάν.

Συνοδικός, ὁ (Ἐκκλ.) مجلس روحانى اعضاسى μεδζλίσι ρουχανὶ ἀζα-σή. «τὸ —δν مجلس μεδζλίς, دائره δαϊρέ.

Συνοδίτης, ὁ يولداش γιολδάς, رفيق ρεφίκ.

Συνοδοιπόρος, ὁ يول آرقداشى γιὸλ ἀρκαδασή, يولداش γιολδάς.

Συνοδοιπορ(έω)ῶ, برابر كيتمك περαπὲρ γκιτμέκ, ا. رفاقت ρεφα-κὰτ ἰτ.

Σύνοδος, ἡ جمعيت δζεμιέτ, جماعت δζεμαάτ, مجلس μεδζλίς. § (Ἐκκλ.) جمعيت عموميهٔ روحانيه δζεμι-έτι οὐμουμιγέϊ ρουχανιγέ, مجلس روحانى μεδζλίσι ρουχανί. § (Ἀστρ.) اقتران ἰκτιράν, قران κηράν. *ἀσυγ-κροτῶ* — ا. عقد مجلس ἄκδι μεδζλὶς ἰτ. «*τὰ πρακτικὰ τῆς* —*ου* مجلس ضبطنامهسى μεδζλὶς ζαπτναμεσί.

Σύνοιδα, بيلمك πιλμέκ, معلوماتى او. μα'λιουματὶ ὀλ. او. واقف βα-κὴφ ὀλ. «*τὸ συνειδὸς* وجدان βιδζδάν.

Συνοικει(όω)ῶ καὶ —**κειώ-νω,** آليشديرمق ἀλησδηρμάκ, تأليف ا. τεελὶφ ἰτ. ا. تأنيس τεενὶς ἰτ. انسيت پيدا ايتديرمك οὐνσιγὲτ πεϊδὰ ἰτ-διρμέκ. § (πθ.) —οῦμαι آليشمق ἀ-λησμάκ, ا. تألف-تأنس τεελλοὺφ-τε-εννοὺς ἰτ. ا. انسيت پيدا οὐνσιγὲτ πε-ϊδὰ ἰτ. § ا. اعتياد ἰτιγιὰδ ἰτ. «— *οῦμαι μὲ τὸ κλίμα τόπου τινὸς* بر يرك هواسنه آليشمق πὶρ γερὶν χαβασι-νὰ ἀλησμάκ, ا. كسب الفت اب و هواسيله ἄπ οὐ χαβασὶ ἰλὲ κέσπι οὐλφὲτ ἰτ. § (μτχ.) *συνῳκειωμένος* آليشمش ἀ-λησμής, آليشيق ἀλησήκ, مأنوس μεε-νούς, الفته οὐλφετέ.

Συνοικείωσις, ἡ الفت οὐλφέτ, انسيت οὐνσίγέτ.

Συνοικέσιον, τὸ نكاح νικιάχ, ازدواج ἰζδιβάδζ.

Συνοίκησις, ἡ برلكده اقامت πιρ-λικδὲ ἰκαμέτ, همنشينى χεμνισινί.

Συνοικία, ἡ محله μαχαλλέ.

Συνοικίζω, ا. اسكان ἰσκιὰν ἰτ.

Συνοίκεσις, ἡ καὶ **Συνοικι-**

σμός, ὁ اسكان ἰσκιάν, ايوا ἰϐά, اعمار ἰμάρ.

Σύνοικος, ον, اوطاشق ὀδασήκ, آرقداش ἀρκαδάς, همشين χεμνισίν.

Συνοικ(έω)ῶ, برلكده اوتورمق πιρλικδὲ ὀτουρμάκ, برابر اقامت ا. περαπὲρ ἰκαμὲτ ἰτ. همشين او. χεμνισὶν ὀλ. برلكده ياشامق πιρλικδὲ γιασαμάκ.

Συνολκή, ἡ (Φσ.) جذب δζέζπ, قوّهٔ جاذبه κουϐϐέϊ δζαζιπέ. «— σιδηροδρομική قطار κατάρ.

Σύνολον, τὸ عموميت ούμουμιγέτ, طوب τόπ, جمله δζουμλέ, مجموع μεδζμού', كافه κιαφέ. «ἐν συνόλῳ جمعاً δζέμα'ν. ‖ والحاصل β-ἐλ-χασήλ.

Συνομῆλιξ, ὁ καὶ ἡ ياشداش γιασδάς, همسال χεμ-σάλ.

Συνομιλία, ἡ قونشمه κονουσμά, صحبت σόχπέτ, مكالمه μουκιαλεμέ, مصاحبت μουσαχεπέτ.

Συνομιλ(έω)ῶ, قونشمق κονουσμάκ, مصاحبت ا. μουσαχεπὲτ ἰτ. مكالمه ا. μουκιαλεμὲ ἰτ.

Συνομνύω, برابر يمين ا. περαπὲρ γεμὶν ἰτ. ‖ اتفاق خفى تشكيل ا. ἰττιφάκι χαφὶ τεσκὶλ ἰτ. سوء قصد ا. σούϊ κάσδ ἰτ.

Συνομολογία, ἡ اتفاق ἰττιφάκ. ‖ اقرار ἰκράρ, اعتراف ἰτιράφ, تصديق و قبول τασδὴκ βὲ καπούλ.

Συνομολογ(έω)ῶ, اقرار و اعتراف ا. ἰκρὰρ βὲ ἰτιρὰφ ἰτ. تصديق و قبول ا. τασδὴκ βὲ καπούλ ἰτ. ‖ تعهد ا. τεαχχοὺδ ἰτ. عقد ا. ἄκδ ἰτ. عقد مقاوله ا. ἄκδι μουκαϐελὲ ἰτ. «— δάνειον استقراض ا. ἰστικράζ ἰτ. «— εἰρήνην عقد مصالحه ا. ἄκδι μουσαλαχὰ ἰτ.

Συνονόματος, ὁ آدداش ἀδδάς, همنام χεμνάμ.

Συνοπτικός, ή, όν, مختصر μουχτασάρ. «—ἡ ἔκθεσις خلاصه χουλιασά, اجمال ἰδζμάλ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) مختصراً μουχτάσαρεν.

Συνορεύω, همحدود او. χέμ-χουδοὺδ ὀλ.

Σύνορον, τὸ حد χάδδ πλ. حدود χουδούδ, سينور σινόρ, نصب νάσπ, سرحد σερχάδδ. «χωρίζω (βάλλω) σύνορα سينور قومق σινὸρ κομάκ, تحديد ا. ταχδὶδ ἰτ.

Συνουλ(όω)ῶ, ايلشديرمك ἰλισδιρμέκ, اندمال ا. ἐνδὰπ ἰτ. التيام ا. ἰλτιγιὰμ ἰτ.

Συνούλωσις, ἡ (Ι) اندمال ἐνδάπ, التيام ἰλτιγιάμ.

Συνουσία, ἡ جماع δζιμά', مجامعه μουδζαμεά, باه πάχ, فعل شنيع φί'λι σενί'.

Συνουσιάζομαι, جماع ا. δζιμὰ' ἰτ. مجامعه ا. μουδζαμεὰ ἰτ. فعل شنيع اجرا ا. φί'λι σενὶ' ἰδζρὰ ἰτ.

Συνοφειλέτης, ὁ (Νμ.) مشترك دين مديون μεδγιούνι μουστερέκ, شريك دين σερίκι δεΐν.

Σύνοφρυς, υ, اكثى يوزلى ἐκσὶ γιουζλού, عبوس ούπούς, ترسرو τὲρς-ρού

Συνοφρυ(όο)οῦμαι, اكثى يوز تعبس كوشترمك ἐκσὶ γιοὺζ γκιοστερμέκ, ترس رو ا. τεαπποὺς ἰτ. ا. τὲρς-ροὺ ἰτ.

Συνοφρύωμα, τὸ ترس رو τὲρς ρού, عبوست οὐπουσέτ.

Συνοχή, ἡ التصاق ἰλτισάκ. «— καρδίας اضطراب قلب ἰζτιράπι κάλπ.

Σύνοχος, ὁ (πυρετὸς) (Ι) حماى دائم χουμμάϊ δαΐμ.

Συνοψίζω, خلاصه و اجمال ا. χουλιασὰ βὲ ἰδζμὰλ ἰτ. تلخيص ا. τελχὴς ἰτ.

Σύνοψις, ἡ خلاصه χουλιασά, اجمال ἰδζμάλ, تلخيص τελχής. «ἐν συνόψει خلاصة χουλιάσατεν, مجملا μουδζέμελεν, تلخيصا τελχήσεν.

Συνταγή, ἡ (Ι) رچته ρετσέτα.

Σύνταγμα, τὸ (Στρ.) آلاى ἀλάϊ. ‖ (Δκτ.) قونستيتوسيون κονστιτουσιόν, قانون اساسى κανόνι ἐσασί.

Συνταγματάρχης, ὁ (Στρ.) ميرالاى μὶρ ἀλάϊ.

Συνταγματικός, ή, όν, مشروط μεσρούτ. «κράτος —ὸν حكومت مشروطه χουκιουμέτι μεσρουτά. «—ὸν σύστημα اصول مشروطيت οὐσούλι μεσρουτιγέτ. «—ὸν δίκαιον (Νμ.) حقوق اساسيه χουκούκι ἐσασιγέ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) مشروطيتله μεσρουτιγέτλε.

Συνταγματικότης, ἡ (Δκτ.) مشروطيت μεσρουτιγέτ.

Συντάκτης, ὁ محرر μουχαρρίρ. «ὑπεύθυνος — ἐφημερίδος مدير مسؤل μουδίρι μεσούλ.

Συντακτικός, ή, όν, (Γρμ.) نحوى ναχβί. «— κανὼν قاعدهٔ نحويه καϊδέϊ ναχβιγέ. ‖ (οὐσ.) τὸ —ὸν علم نحو ἴλμι νάχβ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) قواعد نحويه جه καβαΐδι ναχβιγέδζε.

Συνταξειδεύω, برابر سياحت ا. περαπὲρ σεϊγιαχὰτ ἰτ.

Συνταξειδιώτης, ὁ يولداش γιολδάς, آرقداش ἀρκαδάς.

Συνταξιοῦχος, ὁ مخصصات آلان μουχασσασὰτ ἀλάν, معزول μα'ζούλ.

Σύνταξις, ἡ ترتيب τερτίπ, تنظيم τανζήμ, تركيب τερκίπ. ‖ تأليف τελίφ, تصنيف τασνήφ, انشا ἰνσά, جمع و ترتيب δζὲμ' οὐ τερτίπ, تحرير ταχρίρ. ‖ (Δκτ.) معاش μαάς, تخصيصات ταχσισάτ. ‖ (Γρμ.) تركيب τερκίπ, ربط ράπτ. ‖ علم نحو ἴλμι νάχβ. «— νόμων تنظيم قوانين τανζήμι καβανίν. «— συμβολαίου مقاوله نامه تنظيمى μουκαβελεναμὲ τανζημί. «ὁρίζω —ν معاش تخصيص ا. μαὰς ταχσὶς ἰτ.

Συνταράσσω, قاريشديرمق καρησδηρμάκ, تار و مار ا. τὰρ οὐ μὰρ ἰτ. اخلال ا. ἰχλὰλ ἰτ. ‖ تحريك ا. ταχρὶκ ἰτ.

Συντάσσω καὶ —ττω, صيرەلامق σηραλαμάκ. ترتيب-تنظيم-ربط-تركيب ا. τερτὶπ-τανζήμ-ράπτ-τερκὶπ ἰτ. ‖ يازمق γιαζμάκ, قلمه آلمق καλεμὲ ἀλμάκ, تحرير ا. ταχρὶρ ἰτ. ‖ (πθ.) ربط-تركيب او. ράπτ-τερκὶπ ὀλ. تركب ا. τερεκκιοὺπ ἰτ. مقاوله ا. μουκαβελὲ ἰτ. اتفاق ا. ἰττιφὰκ ἰτ. ‖ تصديق

ا. قبول و τασδὴκ βὲ καπούλ ἰτ. § (Γρμ.) مفعول و سائر متعلقات آلمق με-φοὺλ βὲ σάϊρ μουτεαλληκάτ ἀλμάκ. «τὸ ῥῆμα τοῦτο συντάσσεται μὲ αἰτιατικὴν بو فعل مفعول عليه آلیر ποὺ φὶ'λ μεφούλουν ἀλέϊχ ἀλίρ. «— ἐφημερίδα غزته چیقارمق γαζέ-τα τσηκαρμάκ, غزته محرری او. γα-ζέτα μουχαρρἱρὶ όλ. «— συμβόλαιον مقاوله‌نامه تنظیم ا. μουκαβελεναμὲ ταν-ζὴμ ἰτ. «— ἀναφορὰν عرضحال یازمق ἀρζηχὰλ γιαζμάκ. «—ομαι τῇ γνώ-μῃ τινὸς برینك افکارینی قبول ا. πι-ρινὶν ἐφκιαρινὶ καπούλ ἰτ.

Συντείνω, یارامق γιαραμάκ, یاردیم و خدمت ا. γιαρδὶμ βὲ χηδμὲτ ἰτ. فائده ا. φαϊδὲ ἰτ.

Συντεκνία, ἡ صاغدجلق σαγδηδζ-[λήκ.

Σύντεκνος, ον, صاغدج σαγ-δήδζ.

Συντέλεια, ἡ صوك σόν, انجام ἐν-δζάμ. «— τοῦ κόσμου دنیانك صوکی δουνγιανὴν σονού, قیامت κηγιαμέτ.

Συντελεστικός, ή, όν, یارار γιαράρ, نافع ναφί', خادم χαδήμ, مفید μουφίδ.

Συντελ(έω)ῶ, بیترمك πιτιρμέκ, اتمام و اکمال ا. ἰτμὰμ βὲ ἰκμὰλ ἰτ. § یارامق γιαραμάκ, یاردیم ا. γιαρδὴμ ἰτ. خدمت ا. χηδμὲτ ἰτ. «συνετέλεσε τὸ ἔργον του ایشنی اکمال ایتمش ἰσινὶ ἰκμὰλ ἰτμίς. «συνετέλεσεν εἰς τὴν καταστροφήν του تلفنه سبب اولمش τελεφινὲ σεπὲπ όλμούς.

Συντέμνω, برابر کسمك περαπὲρ κεσμέκ, قطع ا. κὰτ' ἰτ. § قیصه‌لاتمق κησαλατμάκ, کوچولتمك κιουτσου-λετμέκ, آزالتمق ἀζαλτμάκ, تقصیر ا. τακσὴρ ἰτ. قصر ا. κάσρ ἰτ. تقلیل ا. τακλὶλ ἰτ. اختصار ا. ἰχτισὰρ ἰτ. «— τὸν λόγον لقردی‌یی قیصه کسمك λακηρ-δηγὶ κησὰ κεσμέκ, اختصار کلام ا. ἰχτισάρι κελιὰμ ἰτ. قصر کلام ا. κάσρ κελιὰμ ἰτ. «— τὴν ὁδόν یولی کسمك γιολοὺ κεσμέκ, قصر طریق ا. κάσρ ταρὴκ ἰτ.

Συντεχνία, ἡ اصناف ἐσνάφ.

Συντεχνίτης, ὁ اصناف آرقداشی ἐσνὰφ ἀρκαδασή.

Συντήρησις, ἡ حفظ χήφζ, محافظه μουχαφαζά, وقایه βικαγέ, صیانت σηγιανέτ, ابقا ἰπκά. § (κν.) نفقه νε-φεκά. «πρὸς —ν τῆς οἰκογενείας του فاملیاسنك نفقه‌سی ایچون φαμίλιασι-νιν νεφεκασὴ ἰτσούν.

Συντηρητικός, ή, όν, احتیاطلی ἰχτιγιατλή, محافظه ایدیجی μουχαφαζ ἰδιδζί, محافظه‌کار μουχαφαζὰ-κιάρ «—ὸν κόμμα (μερὶς) محافظه‌کاران فرقه‌سی μουχαφαζακιαρὰν φιρκασή. «—ἡ κατάσχεσις حجز تامینی χέδζζ τεεμινί, احتیاطا حجز ἰχτιγιάτεν χέδζζ.

Συντηρ(έω)ῶ, طوتمق τουτμάκ, ابقا ا. ἰπκὰ ἰτ. حفظ ا. χήφζ ἰτ. گچیندیرمك γκετσινδιρμέκ, بسله‌مك πεσ-λεμέκ, انفاق ا. ἰνφὰκ ἰτ. اداره ا. ἰδαρὲ ἰτ. § اولمق όλμάκ. § (πθ.) —οῦμαι ابقا اولنق ἰπκὰ όλουνμάκ.

بسلمك πεσλενμέκ, كچنمك γκετσινμέκ, تعيش ا. τεαγ-γιούς ίτ. «— *μεγάλην οἰκογένειαν* - بيوك بر عائله كچنديرمك πούγιούκ πὶρ ἀϊλὲ γκετσινδιρμὲκ-ἰνφὰκ ίτ. انفاق ا. «—*οῦμαι μὲ τὰς προσόδους τῶν κτημάτων μου* عقارم ايرادى ايله كچنمك ἀκαρὶμ ἰραδὴ ἰλὲ γκετσινμέκ. « — *τὴν ὑγείαν* خفظ صحت ا. χήφζι σηχχὰτ ίτ.

Συντίθημι, برابر قومق περαπὲρ κομάκ, ييغمق γιγμάκ. § ترتيب-تركيب-تنظيم ا. τερτὶπ - τερκὶπ-τανζὴμ ίτ. § (μσ.) عقد ا. ἀκδ ίτ. § اتفاق ا. ἰττιφὰκ ίτ. § عبارت - مركب او. ἰπαρὲτ-μουρεκκὲπ ὀλ.«*ἡ λέξις ἐκ συλλαβῶν συντίθεται* كلمه هجادن مركبدر κελιμὲ χεδζαδὰν μουρεκκέπδιρ.

Συντομή, ἡ تقصير τακσήρ, تقليل τακλίλ.

Συντομία, ἡ قيصه لق κησαλήκ, اختصار ἰχτισάρ, ايجاز ἰδζάζ.«*ἐν συντομίᾳ* قيصه جه κησάδζε, اختصارجه ἰχτισάρδζε, مختصراً μουχτάσαρεν.

Συντομολογία, ἡ اختصار كلام ἰχτισάρι κελιάμ.

Σύντομος, ον, قيصه κησά, قصير κασήρ. § مختصر μουχτασάρ. «—*ὁδὸς* قيصه يول κησὰ γιόλ, راه كوتاه ράχι κιουτάχ. «— *εἰς τοὺς λόγους* قيصه سوزلو κησὰ σόζλού. § —*όμως* (ἐπρ.) قيصه جه κησάδζε, مختصرجه μουχτασάρδζε, مختصراً μουχτάσαρεν.

Σύντονος, ον, سرت σέρτ, كسكين κεσκίν, شديد σεδίδ, مؤكد μουεκκίδ, مؤثر μουεσσίρ. § متصل μουττασήλ, بلافاصله πίλα φασηλά. «*νὰ ληφθῶσι —α μέτρα* تدابير مؤكده-تدابير مؤثره اتخاذ اولنسى τεδαπίρι μουεκκιδὲ-τεδαπίρι μουεσσιρὲ ἰττιχὰζ ὀλουνμασή. «— *προσοχὴ* سريعاً بذل دقت و اعتنا ايدلمسى σερίεν πέζλι δηκκὰτ βὲ ἰτινὰ ἰδιλμεσί. § —*όνως* (ἐπρ.) شديداً σεδίδεν, چابوق τσαπούκ, سرعتله σουραάτλε, بلا فاصله πίλα φασηλά, سريعاً σερίεν.

Συντοπίτης, ὁ همشهرى χεμσεχρί.

Συντραγωδ(έω)ῶ, برابر ترنم ا. περαπὲρ τερεννοὺμ ίτ.

Συντράπεζος, همسفره χεμσοφρά, سفره داش σοφραδάς.

Συντρέφω, برابر بسلمك περαπὲρ πεσλεμέκ.

Συντρέχω, قوشمق κοσουσμάκ, سكرتمك σιγιρτμέκ. § طوپلانمق τοπλανμάκ, اجتماع ا. ἰδζτιμὰ ίτ. § (μτβ.) ياردم-معاونت-اعانه ا. γιαρδὴμ-μουαβενὲτ-ἰανὲ ίτ. § خدمت ا. χηδμὲτ ίτ. § سبب او. σεπὲπ ὀλ. «*συνέδραμε τὸ πλῆθος* اهالى طوپلانمش ἐχαλὶ τοπλανμής.

Συντριβή, ἡ قيرمه κηρμά, انكسار ἰνκισάρ. «— *τῆς καρδίας* انكسار قلب ἰνκισάρι κάλπ.

Συντρίβω, قيرمق κηρμάκ, كسر -شكست ا. κέσρ-σικέστ ίτ. § (πθ.) —*ομαι* قيرلمق κηριλμάκ, تكسر-انكسار ا. τεκεσσοὺρ-ἰνκισὰρ ίτ. § (μτχ.) *συντετριμμένος* منكسر μουνκεσίρ

شکسته σικεστέ. «—ος τὴν καρδίαν منکسر القلب μουνκεσὶρ οὐλ-κάλπ. «καρδία —μένη منکسر قلب κάλπι μουνκεσίρ.

Σύντριμμα, τὸ پارچه παρτσά, قیریندی κηρηνδή.

Σύντριψις, ἡ قیرمه κηρμά, قیریقلق κηρηκλήκ, شکست σικέστ, کسر κέσρ.

Συντροφεύω, (Μτϐ.) آرقداشلق ا. ἀρκαδασλὴκ ἰτ. تشییع ا. τεσγὶ' ἰτ. رفاقت ا. ρεφακὰτ ἰτ. رفیق او. ρεφὶκ ὀλ. § تشریك ا. τεσρὶκ ἰτ. § (ἀμτϐ.) اورتاقلاشمق ὀρτακλασμάκ, اورتاق او. ὀρτὰκ ὀλ. بر شرکته داخل او. πὶρ σιρκετὲ δαχὴλ ὀλ. عقد شرکت ا. ἄκδι σιρκὲτ ἰτ. اشتراك ا. ἰστιρὰκ ἰτ. شریك او. σερὶκ ὀλ.

Συντροφία, ἡ آرقداشلق ἀρκαδασλήκ, رفاقت ρεφακάτ. § اورتاقلق ὀρτακλήκ, شرکت σιρκέτ. § اشتراك ἰστιράκ, مشارکت μουσαρεκέτ. § اورتاقلر ὀρτακλάρ, شریکلر σερικλέρ, شرکا σουρεκιά. « Γεώργιος Δημητριάδης καὶ — یورکی دیمتریادی و شرکاسی Γιόργι Δημητριάδη βὲ σουρεκιασί.

Συντροφικός, ή, όν, مشترك μουστερέκ. § (οὐδ. πλ.) συντροφικὰ ἢ —ῶς برابرجه περαπέρδζε, برلکده πιρλικδέ, مشترکا μουστέρεκεν.

Σύντροφος, ὁ آرقداش ἀρκαδάς, رفیق ρεφίκ, قفادار καφαδάρ. § (οἰκογ.) ἡ — حلیله χαλιλέ. § (Ἐμπ.) شریك σερίκ, اورتاق ὀρτάκ. «ἔχασε τὴν —όν του حلیله‌سنی غائب ایتدی χαλιλεσινὶ γαΐπ ἰτδί. «εἶναι — ἐξ ἡμισείας شریکدر مناصفة μουνασάφετεν σερίκδιρ.

Συντρώγω, برابر یمك یاطعام ا. περαπὲρ γεμὲκ γιὰ ταὰμ ἰτ.

Συντυγχάνω, راست کلمك ρὰστ γκελμέκ, تصادف ا. τεσαδοὺφ ἰτ. «ὁ συντυχὼν راست کلان ρὰστ γκελέν, وقوع بولان βουκού' πουλάν.

Συντυχία, ἡ تصادف τεσαδούφ. § قسمت κησμέτ. § ملاقات μουλακάτ. «κατὰ —ίαν قضارا καζαρά.

Συνυπάγομαι, برابر تابع او. περαπὲρ ταπὶ' ὀλ.

Συνυπακούω, ضمنا آکلاشلمق ζήμνεν ἀνλασηλμάκ. § (Γρμ.) تقدیر اولنمق τακδὶρ ὀλουνμάκ, مقدر او. μουκαδδὶρ ὀλ. مستتر او. μουστετὶρ ὀλ.

Συνύπαρξις, ἡ همو جودلق χέμβουδζουδλούκ.

Συνυπάρχω, برابر موجود او. περαπὲρ μεϐδζοὺδ ὀλ.

Συνυπηρετ(έω)ῶ, برابر خدمت ا. περαπὲρ χηδμὲτ ἰτ.

Συνυποσχετικόν, τὸ (Νμ.) تحکیمنامه ταχκιμναμέ, قومپرومسو κομπρομέσο.

Συνυποχρεωτικόν, τὸ تعهدات سندی τεαχουδὰτ σενεδί.

Συνυπουργός, ὁ برلکده وکلادن اولان πιρλικδὲ βουκελαδαν ὀλάν.

Συνυφαίνω, برابر طوقومق περαπὲρ δοκουμάκ, کرفت ا. γκιρὶφτ ἰτ.

(μτν.) حيله و دسائس قورمق χηλὲ βὲ σαΐς κουρμάκ.

Συνῳδία, ἡ برابر ترنم περαπὲρ ρεννούμ. ‖ آهنك ἀχένκ.

Συνῳδός, ὁ برابر ترنم ايديجى πε-πὲρ τερεννοὺμ ἰδιδζί. ‖ موافق μυβαφίκ, مطابق μουταπήκ. ‖ συν-ᾠδά (ἐπρ.) توفيقاً τεβφίκεν, موجبنجه μυδζεπίνδζε.

Συνῳδ(έω)ῶ, برابر ترنم ا. πε-πὲρ τερεννοὺμ ἰτ.

Συνωνυμία, ἡ (Γρμ.) ترادف τεραδούφ, مرادفت μουραδεφέτ.

Συνωνυμικός, ή, όν, (Γρμ.) ترادف τεραδουφί.

Συνώνυμος, ον, (Γρμ.) مترادف μυτεραδίφ, مرادف μουραδίφ, همعنى ...μ-μα'νά, مشترك المعنى μουστερὲκ ...λ-μα'νά.

Συνωρίς, ἡ بر چفت باركير πὶρ ...ιφτ παργκίρ. ‖ چفت τσίφτ. ‖ ... δζεμιέτ.

Συρίγγιον, τὸ (I) ناسور νασούρ, فيسه φίστουλα. «σιελικὸν — ناسور ... νασούρι λουαπί. «δακρυτικὸν ناسور دمعى νασούρι δεμί'. «τυφλὸν بر دليكلى فيسطولا πὶρ δελικλὶ φί-...ουλα, ناسور اعور νασούρι ἀβέρ. ...ούρικὸν — ناسور بولى νασούρι ...λί.

...υριγγοτομία, ἡ (I) تشريح ناسور ...ρίχι νασούρ.

...υριγγ(όω)ῶ, فيسطولا او. φί-...υλα ὀλ.

Συριγγώδης, ες, (I) ناسورى νασουρί, فيسطولالى φίστουλαλη.

Συρίγγωμα, τὸ (I) فيسطولا φί-στουλα, ناسور νασούρ.

Συρίγγωσις, ἡ فيسطولا اولمه φί-στουλα ὀλμά.

Σύριγμα, τὸ καὶ **Συριγμός,** ὁ فيسلدى φισιλδί, فيسلدايش φισιλδαΐς, ايصلق ἠσλήκ, صفير σαφίρ, تصفير τασ-φίρ. «— ὄφεως يلان فيسلديسى γιλὰν φισιλδισί.

Σύριγξ, ἡ بورو πορού, كونك κι̯ούνκι̯. «— βοσκῶν دودوك δου-δούκ, قوال καβάλ. ‖ لغوم λαγούμ. ‖ (Ἐργ.) شيرينغه σίρινγα, احتقان ἰχ-τικάν. ‖ (I) فيسطولا φίστουλα, ناسور νασούρ.

Συρίζω, ايصلق چالمق ἠσλὴκ τσαλμάκ, صفر - تصفير ا. σάφρ-τασ-φὶρ ἰτ. ‖ فيسلدامق φισιλδαμάκ. ‖ وزلدامق βιζιλδαμάκ. «τὰ βόλια συ-ρίζουν قورشون وزيلدر κουρσοὺν βι-ζιλδίρ. «ὁ ἄνεμος συρίζει يل وزلر γὲλ βιζλέρ, روزكار صيزلر ρουζγκι̯ὰρ σηζλάρ. ‖ (ἐπὶ θεάτρου) يوها چاغيرمق γι̯ούχα τσαγηρμάκ, يوهالامق γι̯ου-χαλαμάκ.

Συρικόν, τὸ اطلس ἀτλάς.

Συρίκτρα, ἡ ايصلق ἠσλήκ, دودوك δουδούκ, نايچه ναϊτσέ, صفير σαφήρ.

Συριστής, ὁ صفيرزن σαφηρζέν.

Σύρμα, τὸ سرمه σίρμα. ‖ تل τέλ. «— σιδηροῦν تيمور تل τεμοὺρ

τέλ. «τηλεγραφικὰ —ατα تلغراق تللرى τελεγρὰφ τελλερή.

Συρμός, ὁ مودا μόδα, يكى چيقمه اصول γενὶ τσηκμὰ οὐσούλ. § (ἐπὶ ἀσθενείας) مستولى μουστεβλή, سارى σαρί.

Συρόπιον, τὸ مروب σιρόπ.

Σύρραξις, ἡ (Ντκ.) مصادمه μουσαδεμέ.

Συρράπτω, برابر ديكمك περαπὲρ [δικμέκ.

Συρραφή, ἡ برابر ديكيش περαπὲρ δικίς.

Σύρρευσις, ἡ ترا كم τερακιούμ.

Συρρέω, برابر آقق περαπὲρ ἀκμάκ, .ا تراكم τερακιοὺμ ἰτ.

Σύρριζος,ον, كوكدن ملتصق κιὸκιδὲν μουλτεσήκ. § σύρριζα (ἐπρ.) يان يانه γιὰν γιανά, يانيندن γιανηνδάν, يانينه γιανηνά, كوكدن κιὸκιδέν.

Συρροή, ἡ καὶ **Σύρροια,** ἡ تراكم τερακιούμ. § (μτφρ.) غلبهلك γαλεπελίκ, ازدحام ἰζδιχάμ.

Σύρσιμον, τὸ سوركله σούρούκλεμέ, سورتنه σούρτούνμέ.

Συρτάριον, τὸ چكمجه τσεκμεδζέ, سورمه σούρμέ. [σούργκιού.

Σύρτης, ὁ سورمه σούρμέ, سوركو

Συρτός, ή, όν, سورينور σουρινούρ. «τὸ συρτὸν سورمه σούρμέ.

Συρφετός, ὁ آياق طاقى ἀγιὰκ τακημή.

Συρφετώδης,ες, آياق طاقى ἀγιὰκ τακημή. «ὁ — ὄχλος عوام ناس ἀβάμι νάς, اسافل ناس ἐσαφίλι νάς, آياق طاقى ἀγιὰκ τακημή.

Σύρω, سوركلمك σούρούκλεμέκ, چكمك τσεκμέκ, .ا جذب δζὲζπ ἰτ. .ا جر δζὲρρ ἰτ. § سيوريلمك σούπούρμέκ, چكوب آلمق τσεκιούπ ἀλμάκ. (μσ. αὐτπθ.) —ομαι سوركلنمك σούρούκλενμέκ, سورونمك σούρούνμέκ. « — ἀπὸ τὴν μύτην بروندن چكمك πουρουνδὰν τσεκμέκ. «τὸν σύρει πάντοτε μαζύ του دائما برابر كتورر δάϊμα περαπὲρ γκιότούρούρ. « — ὅπλον تفنك آتمق τουφὲνκ ἀτμάκ. « — τὴν ἄγκυραν دمير چكمك δεμὶρ τσεκμέκ, .ا رفع لنكر ρέφι' λενγκὲρ ἰτ. « — συνάλλαγμα پوليچه چكمك πολίτσα τσεκμέκ, .ا پوليچه كشيده πολίτσα κιὀυσιδὲ ἰτ. « — γραμμὴν چيزكى چكمك τσιζγκὶ τσεκμέκ, خط كشيده .ا χὰττ κιὀυσιδὲ ἰτ. « — ξίφος .ا سل سيف σέλλι σέϊφ ἰτ. (ἡ προστ.) σύρε كيت γκίτ, قوش κός. «σύρε στὸν δρόμον σου يولنه كيت γιολουνὰ γκίτ.

Συσκέπτομαι, برابر دوشونمك περαπὲρ δούσούνμέκ, .ا اوره و مذاكره μουσαβερὲ βὲ μουζακερὲ ἰτ. .ا تذكر τεζεκκιοὺρ ἰτ. .ا مشورت μεσβερὲτ

Συσκευάζω, بوغچه-پاكت باغلامق πακὲτ-πογτσὰ παγλαμάκ. § .ا تهيئه τεχιὲ ἰτ. حاضرلامق χαζηρλαμάκ .ا تجهيز τεδζχὶζ ἰτ.

Συσκευασία, ἡ ادوات و آلات طاقى ἀλιὰτ βὲ ἐδαβὰτ τακημή. § تدارك τεδαρούκ, حاضرلق χαζηρλήκ.

Συσκευή, ἡ آلات ἀλιάτ, ت

قلب ἐδαδάτ τακημή.§(Φρμ.) ترکیب τερκίπ.

Σύσκεψις, ἡ مذاکره μουζακερέ, مشاوره μουσαδερέ, مشورت μεσδερέτ, تذکر τεζεκκιούρ.

Συσκιάζω, هر طرفدن کولکه ویرمك χέρ τκραφηνδὰν γκιόλκὲ βιρμέκ, کولکه لمك γκιόλκελεμέκ. § ستر ا. σέτρ ἰτ. [λεμέ.

Συσκίασις, ἡ کولکه له γκιόλκε-

Σύσκιος, ον, کولکه ایله مستور γκιόλκὲ ἰλὲ μεστούρ. [ταχλὶτ ἰτ.

Συσμίγω, برابر تخلیط ا. περαπὲρ

Συσπαράττω, کاملا ییرتمق κιάμιλεν γιρτμάκ, پارچه لامق παρτσαλαμάκ.

Σύσπασις, ἡ چکلمه τσεκιλμέ, انقباض ἰνκηπάζ, انسداد ἰνσιδάδ, تقلص τεκλίς. «— τῶν μυώνων تقلص τεκαλλούς.

Συσπείρω, صارمق σαρμάκ, یومق γιουμάκ. § طوپلامق τοπλαμάκ. § (μσ.) صارلق σαρηλμάκ. § (πθ.) طوپلنق τοπλανμάκ.

Συσπ(άω)ῶ, قیوریرمق κηδηρμάκ, بورشدیرمق πουρουσδουρμάκ. § (πθ.) قیوریلمق κηδηρηλμάκ, بورشمق πουρουσμάκ. «— τὰς ὀφρῦς قاش بورشدیرمق κὰς πουρουσδουρμάκ. §(I) تقلص ا. τεκαλλοὺς ἰτ.

Συσπουδαστής, ὁ خواجه داش χοδζαδάς, مکتب رفیقی μεκτὲπ ρεφικί.

Συσσάρκωσις, ἡ (I) التحام ἰλτιχάμ.

Συσσίτιον, τὸ (τὸ μέρος) یمك قوغوشی γεμὲκ κογουσού.

Σύσσιτος, ον, همطعام χὲμ-ταάμ, همسفره χὲμ-σοφρά, سفره داش σοφραδάς.

Συσσωματοποι (έω) ῶ, یك وجود ا. γὲκ-βουδζοὺδ ἰτ.

Συσσωματ (όω) ῶ, بر وجود ا. πὶρ βουδζοὺδ ἰτ. برلشدیرمك πιρλεσδιρμέκ. § اتحاد ا. ἰττιχὰδ ἰτ. § (πθ.) —οῦμαι بر وجود او. πὶρ βουδζοὺδ ὀλ. برلشمك πιρλεσμέκ. § اجتماع-اتفاق ا. ἰδζτιμὰ'-ἰττιφὰκ ἰτ. «*τὰ δύω ἔθνη συνεσωματώθησαν προϊόντος τοῦ χρόνου* مرور زمان ایله ایکی ملت یك وجود اولشدر μουρούρι ζεμὰν ἰλὲ ἰκὶ μιλλὲτ γὲκ-βουδζοὺδ ὀλμούσδουρ.

Συσσωμάτωσις, یك وجود اولمه γὲκ-βουδζοὺδ ὀλμά, برلشمه πιρλεσμέ, برلشدیرمه πιρλεσδιρμέ.§ اتحاد ἰττιχάδ. § اتفاق ἰττιφάκ.

Σύσσωμος, ον, بتون وجود ایله πιτοὺν βουδζοὺδ ἰλέ, اندامیله ἐνδαμὶ ἰλέ, بالجمله πιλ-δζούμλε. «*ἠγέρθη — ἡ πόλις* بالجمله اهالی آیاغه قالقمشدر πιλ-δζούμλε ἐχαλὶ ἀγιαγὰ καλκμήσδιρ.

Συσσώρευσις, ἡ ییغمه γιγμά, تراکم τερακιούμ, جمع δζέμ'.

Συσσωρεύω, بریکدیرمك πιρικδιρμέκ, ییغمق γιγμάκ, جمع ا. δζέμ' ἰτ. تراکم ا. τερακιοὺμ ἰτ.

Συστάδην, (Ἐπρ.) یقین γιακήν,

الله ال ἔλ ἐλέ, يقهقه يقه γιακὰ γιακα-γιά, ين بتن τὲν-πὲ-τέν, بدن ببدن πε-δὲν-πὲ-πεδέν. « *ἐκ τοῦ — μάχη* محاربه بدن ببدن μουχαρεπέϊ πεδὲν-πὲ-πεδέν.

Συσταίνω, Ἴδε Συνίστημι.

Συσταλτικός,ή,όν, (Ι) انقباضى ἰνκηπαζή.

Σύστασις, ἡ ايجاد ἰδζάδ, تركيب τερκίπ, تنظيم τανζήμ, تشكيل τεσκίλ, تأسيس τεεσίς, ترتيب τερτίπ. ‖ توصيه τεβσιγέ. «— *ἑταιρίας* شركتك تشكيلى σιρκετὶν τεσκιλί.«— *προικός* ترتيب جهاز τερτίπι δζιχάζ, تراخومه تعيينى τεραχουμὲ τα'γινί. «— *φιλανθρωπικῶν καταστημάτων* ابنيهٔ خيريه‌نك تأسيسى ἐπνιγέϊ χαϊριγενὶν τεεσισί. «— *Τραπέζης* بانقه تأسيسى πάνκα τεεσισί. « *ἐπιστολὴ ἐπὶ συστάσει* تعهدلى مكتوب τεαχχουδλοὺ μεκτούπ.

Συστατικός,ή,όν, اصلى ἀσλή, مركب μουρεκκέπ, مرتب μουρεττέπ. «—*ὰ μόρια* اجزاى مركبه ἐδζζάϊ μουρεκκεπέ, اجزاى اصليه ἐδζζάϊ ἀσληγέ. «—*ὸν γράμμα ἢ —ὴ ἐπιστολή* توصيه‌نامه τεβσιγεναμέ. ‖ (ἐπὶ πρέσβεων) اعتمادنامه ἰτιμαδναμέ.

Συστέλλω, چكمك τσεκμέκ, طوپلامق τοπλαμάκ. ‖ كوچلتمك κιουτσουλτμέκ, آزالتمق ἀζαλτμάκ. ‖ تحديد - حصر ا. ταχδὶδ - χάσρ ἰτ. ‖ داراتمق δαραλτμάκ. ‖ (μσ.) —*ομαι* طوتلق τουτουλμάκ, چكلمك τσεκιλμέκ, انقباض ا. ἰνκηπὰζ ἰτ. انسداد ا. ἰνσιδὰδ ἰτ. ‖ (ἠθ.) اوتانمق οὐτανμάκ, تجاب ا. χηδζὰπ ἰτ. ‖ (μτχ.) *συνεσταλμένος* محجوب μαχδζούπ.

Σύστημα, τὸ مجموع μεδζμού'. ‖ اصول οὐσούλ. « *τὸ παλαιὸν —* اصول عتيقه οὐσούλι ἀτηκά. «*τὸ νέον —* اصول جديد οὐσούλι δζεδιδέ.«*τὸ — τῆς διοικήσεως* اصول اداره οὐσούλι ἰδαρέ. «*τὸ κοινοβουλευτικὸν —* اصول مبعوثان μα'πουσὰν οὐσουλού. «*ἐκ συστήματος* مسلكجه μεσλέκδζε.

Συστηματικός, ή, όν, اصولى οὐσουλλού, قاعده‌لى καϊδελή. ‖ —*ῶς* (ἐπρ.) اصولاً οὐσούλεν, قاعدةً καΐδετεν.

Συστηματοποίησις,ἡ اصول اتخاذى οὐσοὺλ ἰτμέ, ترتيب ايتمه τερτὶπ ἰτμέ.

Συστηματοποι(έω)ῶ, اصول ا. οὐσοὺλ ἰτ.

Συστοιχία, ἡ بر صيره‌يه قومه πὶρ σηραγιὰ κομά. ‖ صنف σηνήφ.

Σύστοιχος, ον, بر صيره‌يه اولان πὶρ σηραγιὰ ὀλάν. ‖ همصنف χὲμ-σηνήφ, متجانس μουτεδζανίς. « *—α γράμματα* حروف متجانسه χουρούφι μουτεδζανισέ.

Συστολή, ἡ صيقلمه σηκηλμά, چكلمه τσεκιλμέ, تقليل τακλίλ. ‖ (Ι) انسداد ἰνσιδάδ, انقباض ἰνκηπάζ, تقلص τεκαλλούς. «— *τῶν πόρων* انقباض مسامات ἰνκηπάζι μεσαμμάτ, انسداد مسامات ἰνσιδάδι μεσαμμάτ. «— *καὶ διαστολή* حركت انقباضيه و انبساطيه χαρεκέτι ἰνκηπαζιγὲ βὲ ἰνπισατιγέ. ‖

(ἠθ.) حيا شرم حجاب χηδζάπ, σέρμ, χαγιά. [πὲρ σεφὲρ ἴτ.

Συστρατεύω, برابر سفر ا. πέρα-

Συστράτηγος, ὁ برابر قوماندان اولان περαπὲρ κομανδὰν ὀλάν.

Συστρατιώτης, ὁ عسكر ارقداشى ἀσκὲρ ἀρκαδασή, رفيق ρεφίκ.

Συστρέφω, برابر بوكمك περαπὲρ πούκμέκ, بورمق πουρμάκ ‖ قيوريمق κηϐηρμάκ, چويرمك τσεβιρμέκ. ‖ (μσ. αὐτπθ.) قيوريلمق κηϐηρηλμάκ, بوكلمك πούκιούλμέκ, تقلص ا. τεκαλλούς ἴτ.

Συστροφή, ἡ بورمه πούρμά. «— *ἀνέμου* قاصرغه κασηργά. «— *ὑδάτων* اقيندى ἀκηνδή, كرداب γκερδάπ.

Συσφίγγω, صيقمق σηκμάκ, تضييق ا. ταζγὶκ ἴτ. ‖ (μσ.) صيقلمق σηκηλμάκ, تضيق ا. τεζαγ-γιούκ ἴτ.

Σύσφιγξις, ἡ صيقشمه σηκησμά. «— *τῶν δεσμῶν τῆς φιλίας* تأكيد روابط موالات τεεκίδι ρεβαπίτι μουβαλάτ.

Σύφιλις, ἡ (I) Ἴδε Σίφιλις.

Σύχλιος, α, ον, Ἴδε Χλιαρός.

Συχνάζω, صيقجه كيتمك-كلمك-وارمق σήκδζε γκιτμὲκ-γκελμὲκ-βαρμάκ, دوام ا. δεβὰμ ἴτ. كورشمك γκιόρούσμέκ, آميزش ا. ἀμιζὶς ἴτ. «— *εἰς τὰ θέατρα* تياترولره دوام ا. τεγιατρολαρὰ δεβὰμ ἴτ.

Συχνάκις, (Ἐπρ.) صيق صيق σὴκ σήκ, صيقجه σήκδζε, چوق دفعه τσὸκ δεφά', اكثريا ἔκσεριγια, پى در پى πέϊ δὲρ πέϊ.

Σύχνασμα, τὸ صيقجه كورشمه σήκδζε γκιόρούσμέ, الفت οὐλφέτ, مناسبت μουνασεπέτ, دوام δεβάμ.

Συχνός, ή, όν, صيق صيق كلان σὴκ σὴκ γκελέν, كثير الوقوع κεσὶρ οὐλ-βουκού', مكرر μουκερρέρ. «—*αἱ ἐπισκέψεις* زيارات مكرره ζιγιαράτι μουκερρερέ.

Σφαγεῖον, τὸ صالخانه σαλαχανέ, سلخخانه σελχ-χανέ, مذبح μεζπάχ. [κατίλ.

Σφαγεύς, ὁ ذابح ζαπίχ, قاتل

Σφαγή, ἡ بوغازلامه πογαζλαμά, ذبح ζέπχ. ‖ قتل κάτλ, مقاتله μουκατελέ, قتال κατάλ, اعدام ἰδάμ. «*γενικὴ* — قتل عام κάτλι ἄμμ. «*τρομερὰ* — قتل عام دهشت انجام κάτλι ἄμμ δεχσὲτ-ἐνδζάμ.

Σφαγιάζω, قربان كسمك κουρπὰν κεσμέκ.

Σφαγιασμός, ὁ قربان κουρπάν.

Σφάγιον, τὸ قربان κουρπάν.

Σφαγῖτις, ἡ (κυρ. εἰς τὸν πλ.)

Σφαγίτιδες, αἱ (φλέβες) شاح طمارى σὰχ ταμαρή, وريد وداج βερίδι βιδάδζ.

Σφαδάζω, چاپالامق τσαπαλαμάκ, دپەلنمك δεπελενλέκ, دپرنمك δεπρενμέκ.

Σφαδασμός, ὁ چاپالايش τσαπαλαΐς, دپرنيش δεπρενίς.

Σφάζω, بوغازلامق πογαζλαμάκ, كسمك κεσμέκ, ذبح ا. ζέπχ ἴτ. ‖

اولدرمك ὀλδουρμέκ, .ا قتل κατλ ἰτ. .ا اعدام ἰδάμ ἰτ. § .ا قربان κουρπὰν ἰτ.

Σφαῖρα, ἡ طوپ τόπ, كره. κ̲ουρρέ. § (Ἀστρ.) كره. κ̲ουρρέ. «— *τηλεβόλου* گله κ̲ιοὺλλέ. «— *πυροβόλου* قورشون κουρσούν. «*γήϊνος* (ὑδρόγειος) — كرهٔ ارض κ̲ιόυρρέϊ ἄρζ. «*οὐράνιος* — كرهٔ سما κ̲ιόυρρέϊ σιμά.

Σφαιρίδιον, τὸ (Φρμ.) كروى κ̲ουρρεβί. « *τὰ —α τοῦ αἵματος* كرويات دمويه κ̲ουρρεβιγ̲ιάτι δεμεβιγέ. « *—α λευκὰ* كرويات ابيض κ̲ουρρεβιγ̲ιάτι ἐπγέζ. « *—α ἐρυθρὰ* كرويات احمر κ̲ουρρεβιγ̲ιάτι ἀχμέρ.

Σφαιρίζω, طوپ اويناماق τὸπ ὀϊναμάκ.

Σφαιρικός, ή, όν, كرى κ̲ουρρί, كروى κ̲ιουρρεβί. § —ῶς (ἐπρ.) كروى شكلنده اولهرق κ̲ουρεβὶ σεκλινδὲ ὀλαράκ. [βιγέτ.

Σφαιρικότης, ἡ كرويت κ̲ιόυρρε-

Σφαιρισμός, ὁ طوپ اويونى τὸπ ὀγ̲ιουνού.

Σφαιριστήριον, τὸ بيلاردو πιλ̲ιάρδο. § بيلاردو سالونى πιλ̲ιάρδο σαλονού. [δοδζη.

Σφαιριστής, ὁ بيلاردوجى πιλ̲ιάρ-

Σφαιροειδής, ές, كروى κ̲ουρρεβί, شبه كره. σεπίχι κ̲ουρρέ. § —ῶς (ἐπρ.) كروى κ̲ουρρεβί.

Σφαιρογραφία, ἡ توصيف كرهٔ ارض τεβσίφι κ̲ιόυρρέϊ ἄρζ.

Σφαιρόμετρον, τὸ مقياس كرويات μηκγ̲ιάσι κ̲ιουρρεβιγ̲ιάτ.

Σφαιρομαχία, ἡ طوپ غاوغاسى τὸπ γαβγασή.

Σφαιροποιΐα, ἡ طوپ اعمالى τὸπ ἱμαλί. [γ̲ιαπάν.

Σφαιροποιός, ὁ طوپ ياپان τὸπ

Σφαίρωσις, ἡ يوارلاقلق γ̲ιουβαρλακλήκ.

Σφακελίζω, غانغرن او. γανγρὲν ὀλ. چورومك τσόυρουμέκ.

Σφάκελος, ὁ (Ι) غانغرن يابس γανγρένι γ̲ιαπίς, تموت τεμεββούτ.

Σφακελώνω, قاريش قادوب معاملهٔ تحقيريه .ا καρὴς κατδοὺπ μουαμελέϊ ταχκηριγὲ ἰτ. [τσάϊ.

Σφάκος, ὁ (Βτ.) چايى آطه ἀδὰ

Σφάκτης, ὁ ذابح ζαπίχ.

Σφακτός, ή, όν, مذبوح μεζπούχ. § *τὸ σφακτὸν* قويون κουγ̲ιούν, حيوان χαϊβάν.

Σφαλερός, ά, όν, ياكليش γ̲ιανλής, بوزوق πoζούκ, فاسد φασίδ, باطل πατήλ, ضلالت آميز ζαλλαλὲτ-ἀμίζ, خاطى χατί, خطيات نما χατιγ̲ιὰτνουμά. «*ἰδέα —ὰ* افكار خطيات نما ἐφκ̲ιάρι χατιγ̲ιὰτ-νουμά, ياكليش فكر γ̲ιανλὴς φικίρ. § —ῶς (ἐπρ.) ياكليشلقله γ̲ιανλησλήκλε, خطا χατάεν.

Σφαλερότης, ἡ ياكليشلق γ̲ιανλησλήκ, خطا χατά. [σέδδ ἰτ.

Σφαλίζω, قپامق καπαμάκ, .ا سد

Σφάλισμα, τὸ قپامه καπαμά, سد σέδδ,

Σφαλιστός, ή, όν, قپانمش καπανμής, مسدود μεσδούδ.

Σφάλλω, یاكلق γιανηλμάκ, خطا ا. χατὰ ἰτ. تخطی ا. τεχαττὴ ἰτ. ضلالته بولمق ζαλαλετδὲ πουλουνμάκ, ارتكاب قباحت ا. ἰρτικιάπι καπαχάτ ἰτ. § (μτχ.) *ἐσφαλμένος* یاكلش γιανλής, بوزوق ποζούκ, سهو و خطاسی σέχβ βὲ χατασὴ τσόκ. «*ἰδέα —μένη* افكار فاحشه ἐφκιάρι φαχησέ.

Σφάλμα, τὸ یاكلش γιανλής, خطا χατὰ πλ. خطایا χαταγιά, سهو σέχβ, قباحت καπαχάτ, تقصیرات τακσηράτ, قصور κουσούρ. «*μέγα —* قباحت كبیره καπαχάτι κεπιρέ. «*συγχωρῶ τὰ —α τινὸς* برینك قصورلرینی πιρινὶν κουσουρλαρηνὴ ἄφβ عفو ا. ἰτ. «*ὡμολόγησε τὸ — του* خطاسنی اعترافا ایتمش χατασινὶ ἰτιρὰφ ἰτμίς.

Σφαλνῶ, Ἴδε Κλείω.

Σφάξιμον, τὸ بوغازلامه πογαζλαμά, ذبح ζέπχ. § قتل κάτλ, اعدام ἰδάμ.

Σφένδαμνος, ὁ καὶ ἡ (Βτ.) آقچه آغاج ἀκτσὲ ἀγάδζ, اسفندان ἰσφενδάν. «*— ὁ ζαχαροφόρος ἢ τοῦ Καναδᾶ* اسفندان سكری ἰσφενδὰν σουκκερί.

Σφενδόνη, ἡ صپان σαπάν, فلاخان φελαχάν, مخذفه μιχζεφέ, قذافه καζαφέ, مقلاع μικλά.

Σφενδόνησις, ἡ صپانله طاش آتمه σαπάνλε τὰς ἀτμά, رمی ρεμί.

Σφενδονίζω, صپانله طاش آتمق-رمی ا. σαπάνλε τὰς ἀτμὰκ-ρεμὶ ἰτ.

Σφετερίζομαι, مال ایدینمك μὰλ ἰδινμέκ, قاپمق καπμάκ, غصب-اغتصاب ا. γάσπ-ἰγτισὰπ ἰτ. اختلاس ا. ἰχτιλὰς ἰτ. جبراً و فضولی ضبط ا. δζέπρεν βὲ φουζουλὶ ζάπτ ἰτ. «*— τὴν περιουσίαν τινὸς* برینك اموالنی غصب ا. πιρινὶν ἐμβαλινὴ γάσπ ἰτ.

Σφετερισμός, ὁ (Νμ.) غصب γάπ, اختلاس ἰχτιλάς. «*— δημοσίων χρημάτων* اموال میریه اختلاس ἰχτιλάσι ἐμβάλι μιριγέ.

Σφετεριστής, ὁ (Νμ.) غاصب γασίπ, مختلس μουχτελίς. § سارق σαρήκ. «*— δημοσίων χρημάτων* اموال میریه مختلس μουχτελὶς ἐμβάλι μιριγέ.

Σφέτερος, α, ον, كندیسی κενδισί, كندی κενδί.

Σφῆκα, ἡ (Ζλγ.) یبان آریسی γιαπὰν ἀρησή, اشك آریسی ἐσὲκ ἀρησή.

Σφηκιά, ἡ یبان آریسی یتاغی γιαπὰν ἀρησὴ γιαταγή, اشك آریسی قوانی ἐσὲκ ἀρησὴ κοβανή.

Σφήν, ἡ قامه κάμα, چیوی τσιβί, میخ μίχ. § (Ι) وتد βετέδ.

Σφηνοειδής, ές, اسفینی الشكل ἰσφινὶ οὐσ-σέκλ, مخروطی الشكل μαχρουτὶ οὐσ-σέκλ. § (Ι) وتدی βετεδί. «*—ὲς ὀστοῦν* عظم وتدی ἄζμι βετεδί. «*—ῆς γραφὴ* میخ یازیسی μὶχ γιαζησή, خط مسماری χάττι μισμαρή.

Σφην(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** قامه ایله یارمق κάμα ἰλὲ γιαρμάκ, صیقمق σηκμάκ, قاپامق καπαμάκ.

Σφήνωσις, ἡ قامه ایله یارمه χάμα ἰλὲ γιαρμά, صیقمه σηκμά.

Σφήξ, ἡ (Ζλγ.) یبان آریسی γιαπὰν ἀρησή, آریسی اشك ἐσὲκ ἀρησή.

Σφίγγω, صیقمق σηκμάκ, صیقیشدیرمق σηκησδηρμάκ, صیق باغلامق-طوتمق σηκὴ παγλαμὰκ-τουτμάκ. تضییق ا, ταζγὶκ ἰτ. § (πθ.) صیقلمق σηκηλμάκ, تضیق ا. τεζαγ-γιοὺκ ἰτ. «τῷ ἔσφιξε τὴν χεῖρα الني طوتمش ἐλινὶ τουτμούς. «τὸ ὑπόδημα μὲ σφίγγει پابوس آیاغمی صیقار παποὺς ἀγιαγημὴ σηκάρ. «— εἰς τὰς ἀγκάλας در آغوش ا. δὲρ ἀγοὺς ἰτ. «— τὸ σφογγάριον سونكری صیقمق σουνγκερὶ σηκμάκ.

Σφιγκτά, (Ἐπρ.) صیقیجه σηκήδζα, شدیدا σεδίδεν.

Σφιγκτήρ, ὁ (Ἀνάτ.) صیقیجی σηκηδζή, معصر μασάρ, مضیق μουζγίκ. § (Ι) ὁ—τοῦ πρωκτοῦ معصره. μα'σαρέ, عاصره. ἀσηρέ.

Σφιγκτός, ή, όν, صیق σηκή, صیق σήκ. «ἄνθρωπος — (δηλ. φιλάργυρος) الی صیق ἐλὶ σηκή, طمعكار ταμα'κιάρ, خسیس χασίς.

Σφίγξ, ἡ اسفینكس ἰσφίνκς.

Σφίγξιμον, τὸ صیقمه σηκμά, تضییق ταζγίκ.

Σφόγγος, ὁ Ἴδε Σπόγγος.

Σφογγαρίζω, سونكر ایله سیلمك σούνγκὲρ ἰλὲ σιλμέκ, سونكر ایله تمیزلمك σούνγκὲρ ἰλὲ τεμιζλεμέκ, سیلمك σιλμέκ.

Σφογγάρισμα, τὸ سونكر ایله سیلمه σουνγκὲρ ἰλὲ σιλμέ.

Σφογγίζω, سیلمك σιλμέκ.

Σφόγγισμα, τὸ سیلمه σιλμέ.

Σφόδρα (Ἐπρ.) پك چوق πὲκ τσόκ, اشوری ἀσουρή, فوق العاده φὲβκ ἐλ-ἀδέ, فوق الغایه φὲβκ ἐλ-γαγέ, غایت γάγετ, فرط φέρτ. § شدیدا σεδίδεν, قویا καβίγεν. «ὁ — δημοκρατικὸς افراط درجه‌ده حكمدارلق طرفداری ἰφρὰτ δερεδζεδὲ χόυκιουμδαρλὴκ ταραφδαρή.

Σφοδρός, ά, όν, زورلی ζορλού, قوتلی κουββετλή, شدتلی σιδδετλή, سرت σέρτ, كسكین κεσκίν, شدید σεδίδ, حدید χαδίδ, تند τούνδ. § چوق τσόκ, عظیم ἀζήμ, كلی κιουλλί, كثیر κεσίρ, بیغایت πὶ-γαγέτ. «— ἄνεμος شدید سرت روزكار σὲρτ ρουζγκιάρ, شدید روزكار σεδὶδ ρουζγκιάρ, كسكین روزكار κεσκὶν ρουζγκιάρ, تند باد τοὺνδ-πάδ. «— ἐπιθυμία شدید ارزوی ἀρζοὺῒ ἀρζοὺῒ σεδίδ. «—ὰ κλίσις میل كلی μεΐλι κιοὐλλί. «—ὰ τρικυμία شدید فورطونه σεδὶδ φουρτούνα. § — ῶς (ἐπρ.) شدتله σιδδέτλε, سرتلكله σερτλίκλε, زورله ζόρλε, جبرا δζέπρεν, شدیدا σεδίδεν.

Σφοδρότης, ἡ سرتلك σερτλίκ, كسكینلك κεσκινλίκ, زور ζόρ, شدت σιδδέτ, قوت κουββέτ, جبر δζέπρ.

Σφοδρύνω, تشدید ا. τεσδὶδ ἰτ. تقویه ا. τακβιγὲ ἰτ.

Σφονδύλη, ἡ καὶ **Σφόνδυλος,** ὁ Ἴδε Σπόνδυλος.

Σφουγγάτον, τὸ قایغانه καϊγανά.

Σφραγιδοφύλαξ, ὁ مهردار μουχούρδάρ.

Σφραγίζω, مهرلمك μούχουρλεμέκ, مهر باصمق μούχοὺρ πασμάκ, .تمهیر ا τεμχὶρ ἰτ. .ختم ا ταχτὶμ ἰτ. ‖ تمغا اورمق ταμγὰ βουρμάκ, تمغالامق ταμγαλαμάκ. « — ἔγγραφα تختیم اوراق ا. ταχτίμι ἐβρὰκ ἰτ.

Σφραγίς, ἡ مهر μούχούρ, ختم χατέμ. ‖ تمغا ταμγά. ‖ (Νμ.) مهر μούχούρ. « ἐπίθεσις —ίδος وضع مهر βάζ'ι μούχούρ. « ῥῆξις —ίδος فك مهر φέκκι μούχούρ.

Σφράγισμα, τὸ καὶ **Σφράγισις,** ἡ مهرلمه μούχουρλεμέ, تمغالامه ταμγαλαμά, تمهیر τεμχίρ, تختیم ταχτίμ. ‖ (Δκτ.) امر تمهیر ἔμρι τεμχίρ.

Σφραγιστήρ, ὁ مهر μούχούρ, تمغا ταμγά.

Σφραγιστής, ὁ تمغاجی ταμγαδζή, مهرلیجی μούχουρλεϊδζή.

Σφραγιστός, ή, όν, مهرلنمش μούχουρλενμίς, مهرلو μούχουρλού, تمغالی ταμγαλή, ممهور μεμχούρ, مختوم μαχτούμ.

Σφρίγος, τὸ كسكينلك κεσκινλίκ, شدت σιδδέτ, قوت κουββέτ, كمال κεμάλ, بلوغ πουλούγ, فزونی φεζουνί. « τὸ — τῆς νεότητος قوت شباب κουββέτι σεπάπ.

Σφριγ(άω)ῶ, كسكين او. κεσκὶν όλ. شدتلو ارزومند او. σιδδέτλε άρζουμένδ όλ.

Σφριγώδης, ες, كسكين κεσκίν, سبكمشرت σεπεκμεσρέτ.

Σφυγμός, ὁ (I) نبض νάπζ.

Σφύρα, ἡ چكیج τσεκίτς.

Σφυρηλάτησις, ἡ چكیج ایله اورمه دوكه دق- τσεκὶτς ἰλὲ βουρμὰ - δόγμέ, δάκκ.

Σφυρήλατος, ον, مطروق μαπρούκ, مدقوق μεδκούκ, ایشلنمش ἰσλενμίς.

Σφυρηλατ (έω) ῶ, چكیج ایله اورمق-دوكمك τσεκὶτς ἰλὲ βουρμὰκ-δόγμέκ, دق ا. δάκκ ἰτ.

Σφυρίον, τὸ چكیج τσεκίτς, مطرقه μητρακά. « — τοῦ σιδηρουργοῦ دمیرجی چكیجی δεμιρδζὴ τσεκητσή. « — τοῦ λιθοτόμου واربوز βαρπούζ, ملطاس μιλτάς.

Σφυρίζω, Ἴδε Συρίζω. [δζή.

Σφυροκόπος, ὁ باقرجی πακηρ-

Σφυροκοπ(έω)ῶ, چكیج ایله دوكه τσεκὶτς ἰλὲ δόγμέκ.

Σφυρόν, τὸ (I) كعب κεάπ.

Σχάζω, یارمق γιαραμάκ.

Σχεδία, ἡ صال σάλ.

Σχεδιάζω, قورمق κουρμάκ, رسم و تصویر ا. ρέσμ οὐ τασβὴρ ἰτ. رسیم یاپمق - چیزمك ρεσὶμ γιαπμὰκ - τσιζμέκ. ‖ (ἐπὶ ἐγγράφων) مسوده یاپمق μουσβεδὲ γιαπμάκ, تسوید ا. τεσβὶδ ἰτ. ‖ (μτφ.) دوشونمك δουσουνμέκ, تصور - تخیل ا. τεσαββοὺρ - τεχαγ-γιοὺλ ἰτ.

Σχεδίασμα, τὸ قرارله καραρ-

λαμά, تسويد τεσβίδ. § (μτφ.) دشونمه δοὺσούνμέ, تصور τεσαββούρ.

Σχεδιαστής, ὁ رسام ρεσσάμ, مصور μουσαββίρ.

Σχέδιον, τὸ رسم ρέσμ, تصوير τασβίρ. § اورنك ὀρνέκ, قالب καλούπ, صورت σουρέτ. § پلان πλάν, خريطه χάριτα. § (μτφ.) نيت νιγέτ, قصد κάσδ, مرام μεράμ, ترتيب τερτίπ, تدبير τεδπὶρ πλ. تدابير τεδαπίρ. «— ἐγγράφου مسوده μουσβεδέ, تسويد τεσβίδ. «— κτιρίου بنانك رسم و ترتيبى πινανὶν ρέσμ οὐ τερτιπί. «τὸ — τῆς πόλεως شهرك خريطهسى σεχρὶν χάριτασῃ. «— νόμου قانون لايحاسى κανὸν λαΐχασή. «ὅλα τὰ σχέδιά του ἀνετράπησαν بتون تدبيرلرى بوشه چيقدى πιτοὺν τεδπὶρλερὶ ποσὰ τσικδή.

Σχεδιογραφία, ἡ ترسيم τερσίμ.

Σχεδιογραφ (έω) ῶ, ترسيم ا. τερσὶμ ἰτ.

Σχεδιογράφος, ὁ رسام ρεσσάμ.

Σχεδόν, (Ἐπρ.) همان χέμαν, تقريبا τακρίπεν, كي κιπί, قريبا καρίπεν, تخمينا ταχμίνεν, آنجق ἄνδζακ.

Σχέσις, ἡ تعلق τεαλλjούκ, تعلقات τεαλλjουκάτ. § نسبت νισπέτ, مناسبت μουνασεπέτ, ملاقيه μουκαγεσέ. § علاقه ἀλjακά, الفت οὐλφέτ, معاشرت μουασερέτ. « ἀμοιβαῖαι —εις مناسبات متقابله μουνασεπάτι μουτεκαπιλέ. «— συγγενική علاقهٔ قرابت ἀλjακάϊ καραπέτ. «— φιλική علاقهٔ دوستى ἀλjακάϊ δόστ, علاقهٔ محبت ἀλjακάϊ μουχαππέτ, رابطهٔ موالات ραπιτάϊ μουβαλάτ. «ἔχουν σχέσιν الفتلرى واردر οὐλφετλερὶ βάρδιρ. «αἱ μεταξὺ τῶν ξένων δυνάμεων σχέσεις دول اجنبيه ايله اولان مناسبات δουββέλι ἐδζνεπιγὲ ἰλὲ ὀλὰν μουνασεπάτ.

Σχετίζω, كورشديرمك γκjὀρούσδουρμέκ, الفت پيدا ايتديرمك οὐλφὲτ πεϊδὰ ἰτδιρμέκ, قونشديرمق κονουσδουρμάκ, واسطهٔ معارفه او. βασιτάϊ μουαρεφὲ ὀλ. § (μσ.) —ομαι قونشمق κονουσμάκ, كورشمك γκjὀρούσμέκ, الفت ا. οὐλφὲτ ἰτ. انس و الفت ا. οὗνς οὐ οὐλφὲτ ἰτ.

Σχετικός, ή, όν, متناسب μουτενασίπ, منسوب μενσούπ, متعلق μουτεαλλήκ. § انس و الفت ايدن οὗνς οὐ οὐλφὲτ ἰδέν, انيس ἐνίς. «ὄνομα —ὸν (Γρμ.) اسم منسوب ἴσμι μενσούπ. § —ῶς نسبة νισπέτλε, نسبة νίσπετεν, بالنسبه πιν-νισπέ.

Σχετλιάζω, شكايت ا. σικjαγὲτ ἰτ. تظلم ا. τεζαλλοὺμ ἰτ. غضبلنمك γαζεπλενμέκ.

Σχετλιασμός, ὁ انفعال ἰνφιάλ, كوكوزنمه γκjὀυζενμέ, طارلمه δαρηλμά.

Σχετλιαστικός, ή, όν, و غم كدرى مبين γὰμμ οὐ κεδερὶ μουπεΐν. «—ὸν ἐπίρρημα ἢ ἐπιφώνημα حرف ندا χάρφι νεδά.

Σχέτλιος, α, ον, مصر μουσήρρ, معند μουαννίδ.

Σχῆμα, τὸ صورت σουρέτ, هيئت

πιτσίμ, قيليق κηλήκ, شكل σέκλ πλ. اشكال έσκ̱άλ, هيئت χηγέτ, قيافت κηγ̱αφέτ. «γεωμετρικὰ —τα اشكال هندسه έσκ̱άλι χενδεσέ. «τὸ — βιβλίου قطعه κητά', فورمه φόρμα.

Σχηματίζω, ويرمك شكل σέκλ βιρμέκ, ا. تشكيل-ترتيب-تركيب τεσκὶλ-τερτὶπ-τερκὶπ ίτ. § ياپمق γ̱απμάκ, ايتمك ιτμέκ. § قورمق κουρμάκ, تصور ا. τεσαββοὺρ ίτ. § (Γρμ.) ا. تصريف τασρὴφ ίτ. § (μσ.) —ομαι ا. تشكل τεσεκκ̱οὺλ ίτ. حاصل او. χασὴλ ὀλ. § صورتلنمك σουρετλενμέκ, كسب صورت ا. κέσπι σουρὲτ ίτ.

Σχηματισμός, ὁ تشكيل τεσκίλ, تشكل τεσεκκούλ. § (Γρμ.) تصريف τασρήφ. «— ὑπουργείου هيئت وكلانك تشكلى χηγέτι βουκελανὶν τεσεκκ̱ουλί.

Σχηματογραφία, ἡ صورت يازمه σουρὲτ γ̱αζμά.

Σχηματογραφ (έω) ῶ, صورت يازمق σουρὲτ γ̱αζμάκ.

Σχηματοποιΐα, ἡ تشكيل τεσκίλ.

Σχηματοποι(έω) ῶ, ا. تشكيل τεσκὶλ ίτ.

Σχίδαξ, ὁ آغاج قيريتيسى ἀγὰδζ κηρηντησή, يونقه γ̱ιοννά.

Σχιζόπους, ἡ (Φσλγ.) چتال طرناقلى τσατὰλ τηρνακλή.

Σχίζω, ييرتمق γιρτμάκ, ا. شق σάκκ ίτ. يارالمق γ̱αραλαμάκ, يارمق γ̱αρμάκ. «— ξύλα اودون يارمق ὀδοὺν γ̱αρμάκ. «ἔσχισε τὸ κεφάλι του باشنى ياردى πασηνὴ γ̱αρδή.

Σχινίς, ἡ (Βτ.) ساقز σακήζ.

Σχῖνος, ὁ (Βτ.) ساقز آغاجى σακὴζ ἀγαδζή.

Σχίσις καὶ **Σχίσιμον,** τὸ ييرتمه γιρτμά, ييرتيق γιρτίκ, شق σάκκ.

Σχίσμα, τὸ ييرتمه γιρτμά, ييرتيق γιρτίκ, شق σάκκ, رخنه ραχνέ. § آيرلمه ἀϊρηλμά. § اختلاف ίχτιλάφ, مباينت μουπαγενέτ. § (Θρσ.) اعتزال ιτιζάλ, رفض ρέφζ.

Σχισματικός, ὁ (Θρσ.) رافضى ραφηζή, معتزل μου'τεζίλ, اهل اعتزال ἴχλι ιτιζάλ.

Σχιστός, ή, όν, يارلمش γ̱αρηλμής, ييرتلمش γιρτιλμής, ييرتيق γιρτίκ, ياريق γ̱αρήκ, مشقوق μεσκούκ.

Σχοινίον, τὸ ايپ ἴπ, حبل χάπλ. «— τοῦ πλοίου خلاط χαλάτ, پلامار παλαμάρ, اورغان ὀργάν.

Σχοινοβάτης, ὁ ايپ جانبازى ἴπ δζανπαζή, جانباز δζανπάζ.

Σχοινοβατική, ἡ ايپ جانبازلغى ἴπ δζανπαζληγή.

Σχοινοβατ(έω)ῶ, ايپ جانبازلغى ياپمق ἴπ δζανπαζληγὴ γ̱απμάκ.

Σχοινοπλόκος, ὁ ايپ بوكن ἴπ πουκ̱έν, اورغانجى ὀργανδζή.

Σχοινοπώλης, ὁ ايپجى ίπδζή.

Σχοῖνος, ὁ (Βτ.) ساز اوتى σάζ ὀτού.

Σχοινοτενής, ές, اوزون اوزادى οὐζοὺν οὐζαδή, مفصل μουφασσάλ. § —ῶς (έπρ.) مفصلاً μουφάσσαλεν.

Σχολάζω, ایشلهمامك ἰσλέμεμεκ, تعطيل اشغال ا. τα'τίλι ἰσγὰλ ἰτ. § پايدوز ا. παϊδὸζ ἰτ. تعطيل ا. τα'τὶλ ἰτ. § بوش وقتى او. βακτὶ ὀλ. بوش وقتى- خالى وقتى او. πὸς βακτὴ-χαλὶ βακτὴ ὀλ. § بوش طورمق πὸς δουρμάκ. «ὁ σχολάζων آجيق ἀτσήκ, صاحبسز σαχηπσήζ, محلول μαχλοὺλ, معطل μουατάλ. « κληρονομία σχολάζουσα (Νμ.) تركهٔ محلوله τερεκέϊ μαχλουλέ.

Σχολάρχης, ὁ مكتب مديرى μεκτὲπ μουδιρί.

Σχολαρχ(έω)ῶ, مكتب مديرى او. μεκτὲπ μουδιρὶ ὀλ.

Σχολαστικός, ή, όν, مكتبى μεκτεπί, مدرسه‌وى μεδρεσεβή. § (μτφ) آحق ἀχμάκ, بدالا ποὐδαλά, عقلسز ἀκηλσήζ. § —ῶς (ἐπρ.) آحقجه ἀχμάκδζε.

Σχολαστικότης, ἡ جهل مركب δζέχλι μουρεκκέπ, حماقت χαμακάτ.

Σχολεῖον, τὸ مكتب μεκτέπ, مدرسه μεδρεσέ, درسخانه δερσχανέ.

Σχολή, ἡ مكتب μεκτὲπ πλ. مكاتب μεκιατίπ, مدرسه μεδρεσέ. «δημόσιαι —αἱ مكاتب عموميه μεκιατίπι οὐμουμιγέ. «δημοτικαὶ —αἱ مكاتب بلديه μεκιατίπι πελεδιγέ. «στρατιωτικαὶ —αἱ مكاتب عسكريه μεκιατίπι ἀσκεριγέ. «γεωργικὴ — زراعت مكتبى ζιραὰτ μεκτεπί. «ἐμπορικὴ — تجارت مكتبى τιδζαρὲτ μεκτεπί. «ἀνώτεραι —αἱ مكاتب عاليه μεκιατίπι ἀλιγέ. «μέσης ἐκπαιδεύσεως —αἱ مكاتب اعداديه μεκιατίπι ἰδαδιγέ. «προκαταρκτικαὶ —αἱ مكاتب ابتدائيه μεκιατίπι ἰπτιδαϊγέ. «ἰδιωτικαὶ —αἱ مكاتب خصوصيه μεκιατέπι χουσουσιγέ. «δασονομικὴ — ورمان مكتبى ὀρμὰν μεκτεπί. «ἰατρικὴ — مكتب طب μεκτέπι τιπί, طبيه مكتبى τιπιγὲ μεκτεπί. «— τῶν τεχνῶν مكتب صنايع μεκτέπι σαναΐ. «— τῶν γλωσσῶν لسان مكتبى λισὰν μεκτεπί. «ναυτικὴ — بحريه مكتبى παχριγὲ μεκτεπί. «— τῶν θηλέων اناث مكتبى οὐνὰ μεκτεπί. «— τῶν ἀρρένων ذكور مكتبى ζουκιοὺρ μεκτεπί. «νομικὴ — حقوق مكتبى χουκοὺκ μεκτεπί.

Σχολιάζω, شرح و تفسير ا. σὲρ οὐ τεφσὶρ ἰτ. شرح و تحشيه ا. σὲρ οὐ ταχσιγὲ ἰτ.

Σχολιαστής, ὁ شارح σαρίχ, مفسر μουφεσσίρ.

Σχολικός, ή, όν, تدريسى τεδρισί, مدرسه‌وى μεδρεσεβή. «τὸ —ὸν ἔτος سنهٔ تدريسيه σενέϊ τεδρισιγέ.

Σχόλιον, τὸ شرح σέρχ, تشريح τεσρίχ, تفسير τεφσίρ.

Σώζω, قورتارمق κουρταρμάκ, تخليص ا. ταχλὶς ἰτ. § حفظ- محافظه ا. χήφ μουχαφαζὰ ἰτ. § (μσ. αὐτπθ.) قورتلمق κούρταλμάκ, تخلص ا. τεχαλλοὺς ἰ § دورمق δουρμάκ, قالمق καλμάκ, - موجود او. πακὴ-μεβδζοὺδ ὀλ.

Σωλήν, ὁ بورى πουρού, قنات κα νάτ, مجرى μεδζρά, قصبه κασά

لوله λουλέ, قصبه κασπέ. «— ὑδραγωγείου صو بوروسی σοὺ πουρουσού, كونك κιούνκι. [ρουδζούκ.

Σωληνάριον, τὸ بوروجق που-

Σωληνοειδής, ές, قناتلی καναλή.

Σῶμα, τὸ جسم δζέσμ πλ. اجسام ἐδζσάμ, جرم δζίρμ πλ. اجرام ἐδζράμ. ‖ طاقم τακήμ. ‖ كروه κιουρούχ, طائفه ταϊφέ, هيئت χηγέτ, جمعيت δζεμιέτ, اصناف ἐσνάφ. ‖ (Στρ.) اردو ὀρδού. «— διπλωματικὸν هيئت سفرا χηγέτι σουφερά. «νομοθετικὸν — هيئت اعيان χηγέτι άγιάν, هيئت مبعوثان χηγέτι μαπουσάν. «στρατιωτικὸν — فرقۀ عسكريه φιρκάϊ ἀσκεριγέ, فرقه φιρκά. «τὸ — τῶν ἐπιτελῶν اركان حرب هيئتی ἐρκιάνι χάρπ χηγετί. «στερεὰ — τα اجسام صلبه ἐδζσάμι σουλπέ. «ρευστὰ — τα اجسام مائيه ἐδζσάμι μαϊγέ. «ἀέρια — τα اجسام غازيه ἐδζσάμι γαζιγέ. «ἀνόργανα — τα اجسام غير عضويه ἐδζσάμι γάϊρι οὐζβιγέ. «ὀργανικὰ — τα اجسام عضويه ἐδζσάμι οὐζβιγέ. «σύνθετα — τα اجسام مركبه ἐδζσάμι μουρεκκεπέ. «ἁπλᾶ — τα اجسام بسيطه ἐδζσάμι πεσιτέ. «οὐράνια — اجرام سماويه ἐδζράμι σιμαβιγέ. «τὸ ἀνθρώπινον — كوده γκιοδδέ, جسم δζέσμ, بدن πεδέν, وجود βουδζούδ, جسد δζέσδ, تن τέν. «τὸ — τοῦ πλοίου كمی تكنه‌سی γκεμὶ τεκνεσί. «τὸ — τῆς κατοχῆς فرقۀ اشغاليه φιρκάϊ ἰσγαλέ. «τὸ — τῶν ἐθελοντῶν باشی بوزق عسكری πασὴ ποζοὺκ ἀσκερί, كوكللی عسكری γκιονουλοὺ ἀσκερή, عساكر اختياريه ἀσακίρι ἰχτιγιαριγέ. «αἱ δυνάμεις τοῦ σώματος قوای بدنيه κουβάϊ πεδενιγέ. «τὸ — τοῦ νεκροῦ ميت μεγ-γίτ.

Σωμασκία, ἡ وجودی آليشديرمه βουδζουδοὺ ἀλησδηρμά, بدن تعليمی τεαλίμι πεδέν.

Σωμασκ(έω)ῶ, وجودی اليشديرمق βουδζουδοὺ ἀλησδηρμάκ, بدن تعليم ا. τα'λίμι πεδὲν ἰτ.

Σωματεῖον, τὸ صنف σήνφ, اصناف ἐσνάφ, جماعت δζεμαάτ, هيئت χηγέτ, جمعيت δζεμιέτ.

Σωματεμπορία, ἡ اسير تجارتی ἐσὶρ τιδζαρετί. [ἐσὶρ τουδζαρή.

Σωματέμπορος, ὁ اسير تجاری

Σωματικός, ή, όν, جسمانی δζισμανή, مادی μαδή, بدنی πεδενί. «ποιναὶ — αἱ مجازات ترهيبيه μουδζαζάτι τερχηπιγέ, مجازات جسمانيه μουδζαζάτι δζισμανιγέ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) جسمانی و مادی δζισμανὶ ἰλέ, جسمانيه δζισμανὶ βὲ μαδὴ ὀλαράκ, جسما δζίσμεν, بدنا πεδένεν.

Σωματοειδής, ές, شبه بدن σεπίχι πεδέν.

Σωματολογία, ἡ (I) مبحث البدن μεπχὰς οὐλ-πεδέν.

Σωματοποίησις καὶ **—ποιΐα,** ἡ تجسم τεδζεσσούμ, تحول جسمه δζισμὲ τεχαββούλ.

Σωματοποι(έω)ῶ, جسم ويرمك δζἰσμ βιρμέκ. § (πθ.) تجسم ا. τεδζεσσούμ ἰτ. جسم كسب ا. δζἰσμ κέσπ ἰτ.

Σωματοφύλαξ, ὁ محافظ μουχαφίζ. «ὁ — τοῦ βασιλέως ياور γιαβέρ. سلاحشور σιλαχσόρ.

Σωματ(όω)ῶ, كسب جسميت ايتديرمك κέσπι δζισμιγὲτ ἰτδιρμέκ.

Σωματώδης, ες, شيشمان σισμάν, كوده لي γκιόβδελή, سمين σεμίν, تناور τεναβέρ, ملحم μουλεχχέμ, جثه لى δζασσελή.

Σωμάτωσις, ἡ تجسم τεδζεσσούμ.

Σώνω, بيتيرمك πιτιρμέκ, تكميل ا. τεκμὶλ ἰτ. § خلاص ا. χαλὰς ἰτ.

Σῶος, α, ον, طوقنلماش δοκουνούλμαμης, بوزلماش ποζούλμαμης, صاغلام σαγλάμ, تام τάμμ, سالم σαλίμ, صاغ σάγ. «σώας τὰς φρένας تام الشعور τὰμμ ούσ-σουούρ.

Σωπαίνω, Ἴδε Σιωπῶ.

Σωρεία, ἡ ييغين γιγήν. § تراكم τερακιούμ.

Σωρείτης, ὁ (Φλσ.) جمع و تراكم اشيا δζέμ' οὐ τερακιούμι ἐσγιά, تعداد ادله τα'δάδι ἐδιλέ.

Σώρευμα, τὸ تراكم τερακιούμ.

Σώρευσις, ἡ ييغمه γιγμά, تراكم τερακιούμ, جمع δζέμ'.

Σωρεύω, ييغمق γιγμάκ, طوپلامق τοπλαμάκ, ييغديرمق γιγδηρμάκ, بريكديرمك πιρικδιρμέκ, جمع ا. δζὲμ' τ. § (πθ.) —ομαι ييغلمق γιγηλμάκ, طوپلانمق τοπλανμάκ, بريكمك πιρικμέκ, تراكم ا. τερακιοὺμ ἰτ. اجتماع ا. ἰδζτιμὰ ἰτ.

Σωρηδόν, (Ἐπρ.) ييغين ايله γιγὴν ἰλέ, طوپدن τοπδάν, بردن πιρδέν, برى برى اوزرينه πιρὶ πιρὶ οὐζερινέ, سوروسيله σουρουσοὺ ἰλέ, فوجا فوج φὲββδζ-ὰ-φέββδζ.

Σωρός, ὁ ييغين γιγήν, كومه γκιόυμέ, طوپ τὸπ, مجموع μεδζμού', اجتماع ἰδζτιμά'. § (μτφρ.) كروه κιουρούχ, آلاى ἀλάϊ

Σωσίκρεας, τὸ (Χημ.) قطران روحى κατρὰν ρουχού, قره اوزوت κρεοζότ.

Σωστικός, ή, όν, تخليصى ταχλισί. «— ἑταιρία جمعيت تخليصيه δζεμιέτι ταχλισιγέ. «— μηχανὴ آلات تخليصيه ἀλιάτι ταχλισιγέ.

Σωστός, ή, όν, بتون πιτούν, تام τάμμ, كامل κιαμίλ, تمام τεμάμ. § طوغرى δογρού, صحيح σαχήχ, مستقيم μουστακήμ.

Σῶστρα, τὰ فديه φιδγέ. § جرت تخليصيه οὐδζρέτι ταχλισιγέ.

Σωτήρ, ὁ قورتاريجى κουρταρηδζή, مخلص μουχαλλής, منجى μουνεδζδζί «ὁ —(Θρσ.) حضرت عيسى χαζρέτι Ἠσά.

Σωτηρία, ἡ قورتلش κουρτουλούς, نجات νεδζάτ, فلاح φελάχ. § شفا σιφά.

Σωτήριος, ον, شفابخش σιφαπάχς. «— ον ἔτος سنه ملاديه σενὲ μιλαδιγέ.

Σωτηριώδης, ες, سلامتی موجب σελαμετὶ μουδζίπ, باعث فلاح و نجات πάϊσι φελὰχ βὲ νεδζάτ, خیرلی χαϊρλή, فائدەلی φαϊδελή, نافع ναφί', موجب سلامت μουδζίπι σελαμέτ, شفابخش σιφαπάχς. ‖ —ίως (ἐπρ.) خیرلی χαϊρλή, سلامتا σελάμετεν.

Σωφρονίζω, عقللندیرمق ἀκηλλανδηρμάκ, تأدیب ا. τεεδὶπ ἰτ. گوشمال ویرمك γκιουσμὰλ βιρμέκ. ‖ (πθ.) —ομαι عقللنمق ἀκηλλανμάκ, اصلاح نفس ا. ἰσλάχι νέφς ἰτ.

Σωφρονισμός, ὁ گوشمال γκιουσμάλ, تأدیب τεεδίπ, اصلاح ἰσλάχ, اصلاح نفس ἰσλάχι νέφς.

Σωφρονιστήριον, τὸ اصلاحخانه ἰσλαχχανέ, اصلاح محبسی ἰσλὰχ μαχπεσί.

Σωφρονιστὴρ καὶ — στής, ὁ اصلاح ایدیجی ἰσλὰχ ἰδιδζή, مصلح μουσλήχ, تأدیب ایدیجی τεεδὶπ ἰδιδζή, ناصح νασήχ. «οἱ *σωφρονιστῆρες ὀδόντες* عقل دیشی اسنانی حلم ἐσνάνι χήλμ.

Σωφρονιστικός, ή, όν, اصلاح نفسه مستعد ἰσλάχι νεφσὲ μουσταήδδ. «—ὸν *κατάστημα* اصلاحخانه ἰσλαχχανέ.

Σωφρον (έω) ῶ, سلیم العقل او. σελὶμ οὐλ-ἄκλ ὀλ. پرهیزکارلق-امساك ا. περχιζκιαρλὴκ-ἰμσὰκ ἰτ. عفیف و مستقیم او. ἀφὶφ βὲ μουστακὴμ ὀλ. تعفف ا. τεαφ-φοὺφ ἰτ.

Σωφροσύνη, ἡ عفت ἠφφέτ, عصمت ἠσμέτ, تعفف τεαφφούφ.

Σώφρων, ον, عفتلی ἠφφετλή, اهل عفت ἔχλι ἠφφέτ, عفیف ἀφίφ, پاکدامن πάκι-δαμέν, عاصم ἀσήμ, پرهیزکار περχιζκιάρ, محصن μουχσήν. «ἡ — *γυνὴ* عفیفه خاتون ἀφιφὲ χατούν. ‖ —*όνως* (ἐπρ.) عفت و عصمت ایله ἠφφὲτ βὲ ἠσμὲτ ἰλέ, عفیفانه ἀφηφανέ.

T

T, τ, تاف τάφ. تسمیه «تاف» (اشبو اولنان حرف الفبای رومینك اون طقوزنجی حرفی اولوب کی تلفظ اولنور.)

T', τ', (Ἀρθμ.) اوچ یوز οὔτς γιούζ. ‖ اوچ یوزنجی οὔτς γιουζουνζού.

‚T, ‚τ, (Ἀρθμ.) اوچ یوز بیك οὔτς γιοὺζ πίν. ‖ اوچ یوز بیکنجی οὔτς γιοὺζ πινινδζί.

Τάβαλα, τὰ (ὄργ. Περσ.) طبل τάπλ.

Ταβέρνα, ἡ میخانه μεϊχανέ.

Τάβλα, ἡ ἢ **Τάβλι,** τὸ طاوله τάβλα ὀγ̇ουνού, اويونى νέρδ, نرد ταπ̇λά. طابلا

Ταβλίζω, طاوله اوينامق τάβλα ὀ- [ïναμάκ.

Ταβλιστήριον, τὸ طاوله سالونى τάβλα σαλονού.

Ταβλιστής, ὁ طاولەجى τάβλαδζη.

Ταγάρι, τὸ آوجى جانطەسى ἀβδζὴ τσάντασῃ, هكبه χεϊπέ.

Ταγγή, ἡ آجيمترەكلك ἀδζιμτερεκλίκ.

Ταγγίζω, آجيمترەكلك او. ἀδζιμτερεκλὶκ ὀλ. آجيمترەكلك پيدا ا. ἀδζιμτερεκλὶκ πεϊδὰ ἰτ. [τερέκ.

Ταγγός, ή, όν, آجيمترك ἀδζιμ-

Ταγή, ἡ تعيينات ταϊγινάτ.

Ταγηνάριον, τὸ (Ζλγ.) چيل قوشى τσὶλ κουσού, دراج δουρράδζ.

Ταγίζω, بسلەمك πεσλεμέκ, يديرمك γεδιρμέκ.

Τάγισμα, τὸ بسلەمه πεσλεμέ, يديرمه γεδιρμέ

Τάγμα, τὸ (Στρ.) طابور ταπ̇ούρ. § (Θρσ.) طريق ταρήκ, طريقت ταρη-κάτ. § (νλγ.) وعد βά'δ, اداق ἀδάκ, نذر νέζρ.

Ταγματάρχης, ὁ (Στρ.) طابور آغاسى ταπ̇οὺρ ἀγασή, بيك باشى πὶν π̇ασή.

Ταγματαρχία, ἡ (Στρ.) طابور آغالغى ταπ̇οὺρ ἀγαληγή, بيكباشيلق πὶν-π̇ασηλήκ.

Τάδε, ὁ καὶ ἡ فلان φιλάν.

Τάζω, اداقمق ἀδαμάκ, وعد ا. βὰ'δ ἰτ.

Ταινία, ἡ شريت σιρίτ, قورده‌له κορδέλα, صارغى σαργή, باغ πάγ. (I) بوزان ابدست ἀπ̇δὲστ ποζάν, دود الوحيد δοὺδ οὺλ-βαχήδ, شريت σιρὶτ تنيا τενίγ̇α. «ἡ μεγάλη — (παρά-σήμων) قوردون پيوك πούγ̇ιὸὺκ κορ-δόν.

Ταινιοπώλης, ὁ شريتجى σιριτ-δζή, قوردلەجى κορδέλαδζη.

Ταΐρι, τὸ اش ἔς.

Ταιριάζω, پكرمك πενζεμέκ. ياقيشمق γ̇ακησμάκ, توافق ا. τεβαφοὺ ἰτ. § مناسب - موافق - اويغون او. μου-νασὶπ̇ - μουβαφὶκ - οὐϊγοὺν ὀλ. (τρτπρσ.) *ταιριάζει* ياقيشر γ̇ακησὴρ مناسبدر μουνασίπ̇διρ. « *αὐτὸ δὲν ταιριάζει* بو سكا ياقيشماز ποὺ σανὰ γ̇α-κησμάζ. « *ἂν δὲν ταιριάζανε δὲ συμπεθεριάζανε* (πρμ.) بواﺭلادى يزه τένδζερε γ̇ουβαρλανὸ قپاغى بولدى καπ̇αγηνὴ πουλδού. § (μτχ.) *ται-ριασμένος* اويغون οὐϊγούν, مطابق μου-ταπ̇ίκ, موافق μουβαφίκ.

Ταίριασμα, τὸ ياقيشديرمه γ̇α-κησδηρμά, توافق τεβαφούκ, تطبيق τατπ̇ήκ.

Τακερός, ά, όν, يومشاق γ̇ου-μουσάκ, كورك κεβρέκ.

Τακοῦνι, τὸ اوكجه ὀκδζέ.

Τακτικός, ή, όν, منتظم μου-ταζάμ, مرتب μουρεττέπ̇, مطرد μο-ταρρίδ. § تقيدلى τεκαγ-γ̇ουδλ مقيد μουκαγ-γέδ. § اصولى οὐσλού, يه‌لى τερπ̇ιγελή. § معين μουαγ-γέν, سوص

μαχσούς, مقرر μουκαρρέρ. § عادی ἀδή, معتاد μου'τάδ. «εἶναι — ἄνθρωπος اصلی آدمدر ούσλού πὶρ ἀ· δάμδιρ. «εἰς τακτικὰς ἐποχάς اوقات معينه ἐβκάτι μουαγ-γενεδέ. «— ἡ κίνησις حركت منتظمه χαρεκέτι μουνταζαμέ, حركت مرتبه χαρεκέτι μουρεττεπέ. «—ὰ στρατεύματα عساكر منتظمه ἀσακίρι μουνταζαμέ, عساكر موظفه ἀσακίρι μουβεζαφέ. «οἱ —οἱ ἀριθμοί اعداد رتبيه ἀδάδι ρουτπιγέ. «ἡ τακτική (τέχνη) فن تدبير حرب φέννι τεδπίρι χάρπ. § —ῶς ἤ —ὰ (ἐπρ.) انتظام و اطراد ايله ἰντιζὰμ βὲ ἰτρὰδ ἰλέ, منتظماً μουντάζαμεν, مطرداً μουτάρριδεν, مرتباً μουρέττεπεν. § معتاد بر πὲρ-μου'τάδ, على العاده ἀλ-ἐλ-ἀδέ, اكثريا ἔκσεριγ̃ια, هر وقت χὲρ βακήτ. «δειπνεῖ —ῶς εἰς τὰς ἑπτὰ بر معتاد ساعت يديده طعام ايدر πὲρ-μου'τὰδ σαὰτ γεδιδὲ ταὰμ ἰδέρ.

Τακτοποίησις, ἡ ترتيب و تنظيم τερτὶπ οὐ τανζήμ.

Τακτοποι(έω)ῶ, ترتيب و تنظيم ا. τερτὶπ οὐ τανζὴμ ἰτ. نظامه قومق νιζαμὰ κομάκ. § (πθ.) نظامه كيرمك νιζαμὰ γκιρμέκ, منتظم او. μουνταζὰμ ὀλ.

Τακτός, ή, όν, منتظم μουνταζάμ, مطرد μουταρρίδ.

Ταλαιπωρία, ἡ پچارلك πιτσαρελίκ, محنت μιχνέτ, سفالت σεφαλέτ.

Ταλαίπωρος, ον, پچاره πιτσαρέ, زواللى ζάβαλλη, محنتكش μιχνετ-κέζ, محنتزده μιχνετ-ζεδέ, محنتديده μιχνετ-διδέ, سفيل σεφίλ.

Ταλαιπωρ(έω)ῶ, محنته دوشورمك μιχνετὲ δòυσòυρμέκ, مصيبته دوشورمك μουσηπετὲ δòυσòυρμέκ. § (πθ.) —ομαι سفالت چكمك σεφαλὲτ τσεκμέκ, محنت ايله مضطرب او. μιχνὲτ ἰλὲ μουζταρὶπ ὀλ. مصيبته دوشمك μουσηπετὲ δòυσμέκ. § (μτχ.) ταλαιπωρούμενος محنتديده μιχνετ-διδέ, محنتكش μιχνετ-κές.

Ταλανίζω, آغلامق ἀγλαμάκ, آجيمق ἀδζημάκ, اسيركمك ἐσιργ̃κεμέκ.

Ταλανισμός, ὁ شكايت σικ̃ιαγέτ, تظلم τεζαλλούμ.

Ταλάντευσις, ἡ صاللانمه σαλλανμά, تزلزل τεζελζούλ. § تردد τερεδδούδ.

Ταλαντεύω, صاللاتمق σαλλατμάκ. § (πθ.) —ομαι صاللانمق σαλλανμάκ. § تردد ا. τερεδδοὺδ ἰτ.

Τάλαντον, τὸ وزنه βεζνέ. § تالاندون τάλαντον, (يونانلرده بر نوع وزن و سكه)

Τάλαρος, ὁ سپد σεπέδ, زنبيل ζενπίλ, سله σελλέ.

Τάλας, αινα, αν, زواللى ζάβαλλη, عاجز ἀδζίζ, بدبخت πὲδ-πάχτ, سفيل σεφίλ. «φ — παῖ! زواللى چوجوق ζάβαλλη τσοδζούκ.

Ταλασιουργία, ἡ يوڭجيلك γ̃ιουνδζουλούκ. [δζού.

Ταλασιουργός, ὁ يوڭجى γ̃ιουν-

Ταλέρι, τὸ طباق ταπάκ,

Τάληρον, τὸ (νόμισμα) ريال ριγιάλ. [τέμρι χηνδί.

Ταμάρινθος, ὁ (Βτ.) تمر هندى

Ταμβακοθήκη, ἡ توتون قوطیسی τουτοὺν κουτουσού, انفیه قوطیسی ἐνφιγὲ κουτουσού.

Ταμβάκος, ὁ انفیه ἐνφιγέ.

Ταμεῖον, τὸ خزینه χαζινέ, وزنه βεζνέ, صندوق σανδούκ. «τὸ *δημόσιον* — خزینهٔ دولت χαζινέῖ δεβλέτ, خزینهٔ جلیله χαζινέῖ δζελιλέ, بیت المال πεῖτ οὐλ-μάλ, مال صندوغی μὰλ σανδουγού. «τὸ *ἰδιαίτερον* — *τῆς Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου* جیب همایون δζέπι χουμαγιούν. «τὸ *βασιλικὸν* — خزینهٔ عامره χαζινέῖ ἀμιρέ, خزینهٔ شاهانه χαζινέῖ σαχανέ. «τὸ *βιβλίον τοῦ* —*ου* صندوق دفتری σανδοὺκ τεφτερί. «*χρεωλυτικὸν* — رأس المال صندوغی ρέες οὐλ-μὰλ σανδουγού, تأدیه صندوغی τεεδιγὲ σανδουγού. «*παρακαταθεματικὸν* — امانت صندوغی ἐμανὲτ σανδουγού.

Ταμιακός, ή, όν, خزینه‌وی χαζινεβί. «—*κὰ χρήματα* سکهٔ خالصه σικκέῖ χαλισέ.

Ταμίας, ὁ خزینه‌دار χαζινεδάρ, وزنه‌دار βεζνεδάρ, صندوق امینی σανδοὺκ ἐμινί, قپضمال καπζιμάλ, صندوقکار σανδουκκιάρ.

Ταμιεία, ἡ خزینه‌دارلق χαζινεδαρλήκ, صندوقکارلق σανδουκκιαρλήκ.

Ταμίευμα, τὸ اموال محفوظه ἐμβάλι μαχφουζέ.

Ταμίευσις, ἡ در صندوق ایتمه δὲρ σανδοὺκ ἰτμέ, حفظ χήφζ, اداره ἰδαρέ.

Ταμιευτήριον, τὸ صندوق σανδούκ.

Ταμιεύω, صندوق امینی او. σανδοὺκ ἐμινὶ ὀλ. § اداره ا. ἰδαρὲ ἰτ. § صندوغه قومق σανδουγὰ κομάκ, صندوغه صاقلامق σανδουγὰ σακλαμάκ, حفظ ا. χήφζ ἰτ.

Τὰν ἢ ἐπὶ τάν, یا تخت یا بخت γιὰ τάχτ γιὰ πάχτ, یا آلت یا اوست γιὰ ἄλτ γιὰ οὖστ, یا دولت یا باشه قوزغون γιὰ δεβλὲτ πασὰ γιὰ κουζγουλασέ, یا دوه یا دوهجی γιὰ δεβὲ γιὰ δεβεδζή.

Τανίνη, ἡ (Φρμ.) تانین τανίν.

Τανύζω, کرمك γκερμέκ, اوزاتمق οὐζατμάκ.

Τανυσμός, ὁ کرمه γκερμέ, اوزاتمه οὐζατμά. § (Ι) توتر τεβεττούρ.

Τανύω, کرمك γκερμέκ, تمدید ا. τεμδὶδ ἰτ.

Ταξειδεύω, یولجیلق ا. γιολδζηλὴκ ἰτ. سیر و سیاحت ا. σεῒρ οὐ σεῒγιαχὲτ ἰτ. سفر ا. σεφὲρ ἰτ.

Ταξείδιον, τὸ یولجیلق γιολδζηλήκ, سفر σεφέρ, سیاحت σεῒγιαχέτ, سیر و سیاحت σεῒρ οὐ σεῒγιαχέτ.

Ταξειδιώτης, ὁ یولجی γιολδζή, سیاح σεγ-γιάχ, دوار δεββάρ, مسافر μουσαφίρ. [λήκ

Ταξιαρχία, ἡ بیکباشیلق πὶν-πασηλήκ

Ταξίαρχος, ὁ καὶ —**άρχης,** بلوك آغاسی πουλοὺκ ἀγασή, بیکباشی

πὶν-πασή, طابور آغاسی ταπούρ ἀγασή. «—ης παρασήμου نشان قوماندانی νισὰν κομανδανή.

Τάξιμον, τὸ اداق ἀδάκ, وعد βάδ, نذر νέζρ.

Ταξινομία, ἡ تصنیف τασνίφ.

Τάξις, ἡ ترتیب τερτίπ, تنظیم τανζήμ, نظام νιζάμ, انتظام ἰντιζάμ, رابطه ραπιτά. § صیره σηρά, صنف σηνήφ, مرتبه μερτεπέ, رتبه ρουτπέ, درجه δερεδζέ. «ἡ *μεσαία — τῶν πολιτῶν* اهالینك صنف واسطی ἐχαλινὶν σηνήφι βαστή. «*διαιρῶ* (τοποθετῶ) *κατὰ —ν* ا. تصنیف - تنظیم - ترتیب τασνὶφ-τανζὴμ-τερτὶπ ἰτ. «*ἐν τάξει* نظام اوزره νιζὰμ οὐζρέ, اصوله توفیقاً οὐσουλὰ τεβφίκεν. «*κατὰ —ν* صیره ایله σηρὰ ἰλέ, بلا فاصله πίλα φασηλά. «*συγγραφεὺς πρώτης —εως* مرتبهٔ اولی مؤلفلرندنبری μερτεπέῖ οὐλᾶ μουελιφλερινδὲν πιρί. «*ψεύστης πρώτης τάξεως* برنجی درجهده یالانجی πιρινδζὶ δερεδζεδὲ γᾶλανδζή. «*τὸ σχολεῖον τοῦτο ἔχει πέντε τάξεις* بو مکتبك بش صنفی واردر πού μεκτεπὶν πὲς σηνηφὶ βάρδιρ. «ἡ *ἀνωτέρα — σχολείου* منتهی صنفی μουντεχὴ σηνηφί.

Ταπεινός, ή, όν, آلچق ἀλτσάκ, غیر مرتفع γάϊρι μουρτεφί. § (ἠθ.) متواضع μουτεβαζή', متخشع μουτεχασσή. § فقیر φακήρ, کمتر κεμτέρ, کمینه κεμινέ, ناچیز νατσίζ, وضیع βαζή', کمترانه κεμτερανέ, عاجزانه ἀδζιζανέ. «*ταπεινότατος δοῦλός σας* حقیر عبد احقر قولکز χακὴρ κολουνούζ, ἄπδι ἀχκάρ, بنده کمترانه πενδέῖ κεμτερανέ. «*κύριος ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν* (Γρφ.) جناب رب العالمین معین مغرورین و معین متواضعیندر δζενάπι ράππ οὐλάλεμὶν μουχήνι μαγρουρὶν βὲ μουήνι μουτεβαζή'νδιρ. «*παρακαλῶ ταπεινότατα* کمال تواضع و استکانت ایله نیاز ا. κεμάλι τεβαζὴ' βὲ ἰστικᾶανὲτ ἰλὲ νιγᾶζ ἰτ. § —ῶς (ἐπρ.) تواضع ایله τεβαζοὺ ἰλέ, متواضعانه μουτεβαζηανέ, کمترانه κεμτερανέ.

Ταπεινότης, ἡ آلچقلق ἀλτσακλήκ, تواضع τεβαζού', خضوع χουζού'.

Ταπεινοφρον(έω)ῶ, تخضع ا. τεχαζζού' ἰτ.

Ταπεινοφροσύνη, ἡ تواضع τεβαζού', تخضع τεχαζζού'.

Ταπεινόφρων, ὁ καὶ ἡ متواضع μουτεβαζή'. § —όνως (ἐπρ.) متواضعانه μουτεβαζηανέ, کمترانه κεμτερανέ.

Ταπειν(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** آلچقلاتمق ἀλτσακλατμάκ, تنزیل ا. τενζὶλ ἰτ. § تحقیر و تذلیل ا. ταχκὴρ βὲ τεζλὶλ ἰτ. § (μσ. αὐτπθ.) آلچقلاتمق ἀλτσακλατμάκ, تنزل ا. τενεζζοὺλ ἰτ. بورنی قیرلمق πουρνοὺ κηρηλμάκ. § تذلل ا. τεζελλοὺλ ἰτ. «*ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται* (Γρφ.) کندینی آلچقلیان شانی آرتیرر κενδινὶ ἀλτσακλαγᾶὰν σανινὶ ἀρτηρήρ, من ذل نفسه عزشانه μὶν ζούλλι νέφσιχι ἄζζε σάνιχι.

Ταπείνωσις, ἡ آلچاقلمه ἀλτσαχλαμά, تنزيل τενζίλ. § تذليل τεζλίλ. § (ἐπὶ καλοῦ) خضوع χουζού', تضرع τεζαρρού'. [μουτεβαζή'.

Ταπεινωτικός, ή, όν, متواضع

Τάπης, ὁ خالى χαλί, كليم κιλίμ. «ὁ μικρὸς — قاليچه καλιτσέ, سجاده σεδζδζαδέ. «θέτω ἐπὶ τοῦ τάπητος موقع بحث و مذاكره‌يه قومق μεβκήϊ πάχς ού μουζακερεγὲ κομάκ.

Ταπητουργία, ἡ خاليجيلك χαλιδζιλίκ, كليمجيلك κιλιμδζιλίκ.

Ταπητουργεῖον, τὸ كليمخانه κιλιμχανέ, خاليخانه χαλιχανέ.

Ταπητουργός, ὁ خاليجى χαληδζή, كليمجى κιλιμδζή.

Ταραγμός, ὁ قاريشديرمه καρησδηρμά, تشويش τεσβίς.

Ταραξίας, ὁ شماطه‌جى σαματαδζή. § فساد اهل ἔχλι φεσάδ, مفسد μουφσίδ.

Τάραξις, ἡ قاريشديرمه καρησδηρμά, قاريشيقلق καρησηκλήκ, فساد φεσάδ.

Ταράσσω καὶ **—ττω,** قاريشديرمق καρησδηρμάκ, قاريشيقلق كتيرمك καρησηκλὴκ γκετιρμέκ, تشويش ا. τεσβὶς ίτ. آلت اوست ا. ἄλτ οὗστ ίτ. اخلال ا. ἰχλὰλ ίτ. خلل كتيرمك χαλὲλ γκετιρμέκ. § بولاندرمق πουλανδηρμάκ. مختل قيلق μουχτὲλλ κηλμάκ, اخلال-افساد ا. ἰχλὰλ-ἰφσὰδ ίτ. § (πθ.) بولانق πουλανμάκ, راحتى بوزمق ραχατηνὴ πόζμάκ. مضطرب او. μουζταρὶπ ὀλ. شاشيرمق σασηρμάκ. «μοὶ ἐτάραξε τὴν ἡσυχίαν راحتى بوزدى ραχατημὴ ποζδού. «δὲν ἐταράχθη παντάπασιν هيچ شاشيرمادى χὶτς σασήρμαδη. § (πθ. μτχ.) τεταραγμένος قاريشيق καρησήκ, متغير μουτεγαγ-γίρ, حضور بى πὶ χουζούρ, مختل μουχτέλλ, متلاش μουτελάς, مضطرب μουζταρίπ. «ἐφαίνετο πολὺ —γμένος زياده‌سيله مضطرب و متلاش كورنيور ايدى ζιγιαδεσὶ ἰλὲ μουζταρὶπ βὲ μουτελὰς γκιορούνούγιορ ἰδί. «πρόσωπον —γμένον بوزلمش چهره πόζουλμούς τσεχρέ.

Ταραχή, ἡ قاريشيقلق καρησηκλήκ, تشويش τεσβίς, كورولدى γκιορούλδού. § شماطه σαματά, آشوب ἀσούπ, پاتيردى πατηρδή, ولوله βελβελέ, حاريلدى χαρηλδή, هنكامه χενγκιαμέ, دغدغه δαγδαγά, عربده ἀρπεδέ. § راحتسزلق ραχατσηζληκ. § اضطراب ἰζτιράπ, تلاش τελάς. § قاريشيقلق καρησηκλήκ. فساد φεσάδ, آشوب ἀσούπ. «ἡ — τῆς θαλάσσης چالدى σαληνδή, تلاطم τελατούμ, تموج τεμεββούδζ. «— καρδίας اضطراب قلب ἰζτιράπι κάλπ. «— πνεύματος تلاش ذهن τελάσι ζίχν.

Ταραχοποιός, ὁ قاريشديريجى καρησδηρηδζή, منافق μουναφίκ, مفسد μουφσίδ, محرك μουχαρίκι, مشوق μουσβίκ, فتنه‌جى φιτνεδζή, انكيز فساد φεσάδ-ένγκίζ, فتان φεττάν.

Ταραχώδης, ες, گورولدیلی γκιὸ-ρὀυλδὀυλού, پاتیردیلی πατηρδηλή, دغدغه لی γαγδαγαλή, شماتالی σἀματαλή, پر آشوب πούρ-ἀσούπ, دغدغه آمیز δαγδαγὰ-ἀμίζ. «— *συνέλευσις* پر شماتالی مجلس σἀματαλὴ πὶρ μεδζλίς. § —ῶς (ἐπρ.) گورولدی و پاتیردی ایله γκιὀρὀυλδοὺ βὲ πατηρδὴ ἰλέ, غوغا آمیزانه χενγκιανὲ-ἀμιζανέ.

Ταριχεία, ἡ طوزلمه τουζλαμά, تملیح τεμλίχ.

Ταρίχευσις, ἡ (ἰχθύων) طوزلاتمه τουζλατμά, املاح ἰμλάχ. § (κρεάτων) پاچارلمه παχαρλαμά, تبهیر τεπχίρ. § (νεκρῶν) تحنیط ταχνίτ.

Ταριχευτής, ὁ طوزلایجی τουζλαΐδζή, مملح μουμελλίχ. § محنط μουχαννίτ.

Ταριχευτός, ή, όν, طوزلانمش τουζλανμής, مملح μουμελλέχ, طوزلی τουζλού. § محنط μουχαννέτ. «τὸ —ὸν باصدیرمه πασδηρμά.

Ταριχεύω, طوزلاتمق τουζλατμάκ. سالاموره یه پاتیرمق σαλαμούραγια πατηρμάκ, تملیح ا. τεμλὶχ ἰτ. § پاچارلامق παχαρλαμάκ, تبهیر ا. τεπχὶρ ἰτ. § باصدیرمه ا. πασδηρμὰ ἰτ. § تحنیط ا. ταχνὶτ ἰτ. موميا ا. μούμια ἰτ. «— *ἰχθεῖς* بالیق طوزلاتمق παλὴκ τουζλατμάκ. «— *κρέας* باصدیرمه یاپمق πασδηρμὰ γιαπμάκ. «— *νεκρὸν* موميا ا. μούμιαχ ἰτ. تحنیط ا. ταχνὶτ ἰτ.

Ταριχοπώλης, ὁ باصدیرمه جی πασδηρμαδζή.

Τάριχος, ὁ καὶ **Τάριχον, τὸ** موميا μούμια. § باصدیرمه πασδηρμά, طوزلی ات τουζλοὺ ἔτ.

Ταρσός, ὁ (Ι) ایاق بیلکی ἀγιὰκ πιλεγί, رسغ القدم ρούσγ οὐλ-καδέμ.

Ταρσώδης, ες, (Ι) رسغ القدمی ρούσγ οὐλ-καδεμί.

Ταρταρικός, ή, όν, (Φρμ.) طرطیری τηρτηρή. «—ὸν ὀξὺ حامض طرطیری χαμίζι τηρτηρή.

Ταρτανίζω, صارصمق σαρσαμάκ, صارصیتمق σαρσητμάκ, دپرتمك δεπρετμέκ.

Ταρτάνισμα, τὸ صارصمقلق σαρσαμακλήκ, صارصلمه σαρσαλαμά.

Τάσις, ἡ گرلمه γκεριλμέ, گرمه γκερμέ, مدد τεμεδδούδ, توتر τεβεττούρ. § (μτν.) تمایل τεμαΐλ, توجه τεβεδζόζούχ, میل μεΐλ, استعداد ἰστιδάδ, قابلیت καπιλιγέτ.

Τάσσω καὶ **Τάττω,** قومق κομάκ, وضع ا. βάζ' ἰτ. § صیره لامق σηραλαμάκ, دیزمك διπρεμέκ. § ترتیب تنظیم ا. τερτὶπ-τανζὴμ ἰτ. [σεβρί.

Ταυροειδής, ές, (Ζλγ.) ثوری

Ταῦρος, ὁ (Ζλγ.) بوغا πογά, ثور σέβρ, طور τάβρ. § (Ἀστρ.) برج ثور πούρδζι σέβρ.

Ταυτίζω, بر صد ا. πὶρ ἀδδ ἰτ. برلشدیرمك πιρλεσδιρμέκ, تطبیق ا. τατπὶκ ἰτ. § (πθ.) —ομαι عینی او. ἀϊνὶ ὀλ. مطابقت ا. μουταπακὰτ ἰτ.

Ταυτισμός, ὁ تطبیق τατπίκ, مطابقت μουταπακάτ.

Ταυτοβουλία, ἡ مطابقت اراده μουταπακάτι ἰραδέ.

Ταυτογραφία, ἡ مطابقت تحرير μουταπακάτι ταχρίρ.

Ταυτοδύναμος, ον, مساوى القوت μουσαβὴ οὐλ-κουββέτ.

Ταυτοειδής, ές, مطابق النوع μουταπὶκ οὐν-νέβ', همشكل χὲμ-σέκλ, همجنس χὲμ-δζίνς.

Ταυτολογία, ἡ سوزك تكرارى σὸζοὺν τεκραρή, تكرار τέκραρ, تكرارلمه τεκραρλαμά, ژرژه σερσερέ.

Ταυτολόγος, ὁ سوزلرينى تكرار ايديجى σὸζλερινὶ τέκραρ ἰδιδζί, كوزه γκεβεζέ, ژرژار σερσάρ.

Ταυτολογ(έω)ῶ, تكرار سويلمك τέκραρ σοϊλεμέκ, تكرارلمق τεκραρλαμάκ, ژرژه ا. σερσερὲ ἰτ.

Ταυτοπάθεια, ἡ همدردلك χεμ-δερδλίκ. [δέρδ.

Ταυτοπαθής, ές, همدرد χεμ-

Ταυτοπροσωπία, ἡ هم ذاتلك χὲμ-ζατλίκ. [χεμ-ζάτ.

Ταυτοπρόσωπος, ον, همذات

Ταυτοσήμαντος, ον καὶ **Ταυτόσημος, ον,** معناسى بر μα'νασὴ πίρ, همعنا χὲμ-μα'νά, مرادف μουραδίφ.

Ταυτότης, ἡ برلك πιρλίκ, وحدت βαχδέτ, مشابهت μουσαπεχέτ, مطابقت μουταπακάτ, عينيت αἴνιγέτ. § (Νμ.) اثبات ذات ἰσπάτι ζάτ.

Ταυτοφωνία, ἡ عينيت صوت αἴνιγέτι σάβτ.

Ταυτόχρονος, ον, برلكده حاصل اولان πιρλικδὲ χασὴλ ὀλάν, بر وقتده اولان πὶρ βακητδὰ ὀλάν, متوافق الوقت μουτεβαφὶκ οὐλ-βακήτ, هموقت χὲμ-βακήτ. § —*όνως* (ἐπρ.) عينى وقتده ἀϊνὶ βακητδά, برلكده πιρλικδέ, برابر περαπέρ, هپ برابر χὲπ περαπέρ, دفعةً وقت واحده βάκτι βαχηδδά, δέφατεν.

Ταυτώνυμος, ον, هم نام χὲμ νάμ, نامداش ναμ-δάς.

Ταφεῖον, τὸ مزارلق μεζαρλήκ, مزارستان μεζαριστάν, مقبره μακπαρέ.

Ταφή, ἡ كومه γκιόμμέ, دفن δέφν, § جنازه رسم و الايى δζεναζὲ ρέσμ οὐ ἀλαϊ.

Τάφος, ὁ مزار μεζάρ, مرقد μερκάδ, قبر κάπρ, مدفن μεδφέν, تربه τουρπέ. «ὁ *Ἅγιος* — مرقد مبارك μερκάδι μουπαρέκ, قدس شريف κούδσι σερίφ, بيت المقدس πεῒτ οὐλ-μουκαδδές. [φρεβί.

Ταφροειδής, ές, حفره‌وى χου-

Τάφρος, ἡ خندق χανδάκ, حفره χουφρέ.

Ταφφέτας, ὁ جانفس δζανφές.

Τάχα, (Ἐπρ.χρον.) چابق ἢ چابوق τσαπούκ. § كوياكى γκιούγιακι, بلكى πέλκι, احتمالكى ἰχτιμάλκι, مثلا μέσελα. § (ἐπὶ ἐρ.·ιτ.) عجبا ἄδζαπα.

Ταχέως, (Ἐπρ.) چابوق τσαπούκ, تيز τίζ, درحال δερχάλ, سريعا σερίεν, سرعتله σουρχάτλε, بالسرعه πὶσ-σουραά.

Τάχιον, (Συγκρ. τοῦ Ταχύς.) چابوق پك πὲκ τσαπούκ, اسرع ἐσρά'.

Τάχιστα, (Ἐπρ. ὑπρθ. τοῦ ταχέως) چابوق پك πὲκ τσαπούκ, تيزجه τίζδζε. «ὅσον — امكانى درجه‌ده چابوق ἐμκιανὶ δερεδζεδὲ τσαπούκ.

Τάχιστος, η, ον, (ὑπρθ. τοῦ Ταχύς.) چوق چابوق τσὸκ τσαπούκ, اسرع ἐσρά.

Τάχος, τὸ چابوقلق τσαπουκλούκ. «*ἐν τάχει* سريعا σερίεν, چابوق τσαπούκ. «ὅσον — اسرعا ἐσράεν.

Ταχυβάτης, ὁ چابك رفتار τσαπούκ ριφτάρ.

Ταχυγραφία, ἡ چابك نويسى τσαπούκ-νουβισί, تيز نويسى τὶζ-νουβισί.

Ταχυγράφος, ὁ چابوق يازان τσαπούκ γιαζάν, تيز نويس τὶζ-νουβίς, سريع الكتابه σερὶ' οὐλ-κιταπέ.

Ταχυδρομεῖον, τὸ پوستاخانه ποσταχανέ, پوسته πόστα.

Ταχυδρομικός, ή, όν, پوسته‌يه مخصوص πόσταγια μαχσούς. «—ἡ *ἅμαξα* پوسته آرابه‌سى πόστα ἀραπασή. «—ὸς *σάκκος* پوسته چانطه‌سى πόστα τσάντασι. «—ὸν *κατάστημα* پوسته خانه πόστα-χανέ. «—ἡ *ὑπηρεσία* پوسته معامله‌لرى πόστα μουαμελατί. «—ἡ *ἀλληλογραφία* پوسته مخابره‌سى πόστα μουχαπερεσί. «—ὸν *πλοῖον* پوسته واپورى πόστα βαπορού. «*τὰ ταχυδρομικὰ* پوسته اجرتى πόστα οὐδζρετί. § —ῶς (ἐπρ.) پوسته ايله πόστα ἰλέ.

Ταχυδακτυλουργία, حقه‌بازلق χοκκαπαζλήκ, شعبده ὁαπεδέ.

Ταχυδακτυλουργός, ὁ حقه‌باز χοκκαπάζ, شعبده‌باز ὁαπεδε-πάζ.

Ταχυδρόμος, ὁ تاتار τατάρ, بريد περίδ, ساعى σάΐ', چاپار τσαπάρ, پوسته‌جى πόσταδζη.

Ταχυκίνητος, ον, سريع الحركه σερὶ' οὐλ-χαρεκέ.

Ταχύνους, ουν, چابك انديش τσαποὺκ-ἐνδίς, ذكى ζεκί.

Ταχύνω, سرعت ا. σουραὰτ ἰτ. تسريع ا. τεσρὶ' ἰτ. مسارعت ا. μουσαραὰτ ἰτ. تعجيل - استعجال ا. τα'δζὶλ-ἰστιδζὰλ ἰτ. عجله - تعجل ا. ἀδζελὲ-τεα'ζδζοὺλ ἰτ. «*ὁ ταχύνων* سرعت ايديجى σουραὰτ ἰδιδζί, شتابان ὁιταπάν. «— *τὰ βήματα* تعجيل رفتار ا. τα'δζίλι ριφτὰρ ἰτ.

Ταχυπλοΐα, ἡ سرعت السير σουραὰτ οὐσ-σεΐρ.

Ταχύπλους, ουν, سريع السير σερὶ' οὐσ-σεΐρ. «*τὸ —ουν πλοῖον* پوسته واپورى πόστα βαπορού.

Ταχυπόρος, ον, چابكسير τσαποὺκ-σεΐρ, چابكخرام τσαποὺκ-χηράμ, سريع المشى σερὶ' οὐλ-μεσγι.

Ταχύπους, ουν, چابك قدم τσαποὺκ-καδέμ, سريع الحركه σερὶ' οὐλ-χαρεκέ, سريع المشى σερὶ οὐλ-μέσγι, جست و چالاك δζέστ οὐ τσαλάκ.

Ταχύπτερος, ον, چابكطير τσαποὺκ-ταΐρ.

Ταχύς, εῖα, ύ, چابوق τσαπούκ,

سريع σερί, تيز τίζ, چابك τσαπούκ. «μετὰ ταχύτητος سرعتله σουραάτλε, سريعا σερί'εν, مستعجلا μουστεάδζελεν, عجلة ἀδζέλετεν. «—εἷα κίνησις حركت سريعه χαρεκέτι σεριέ.

Ταχύτης, ἡ چابوقلق τσαπουκλούκ, چابكي τσαπουκί, تيزلك τιζλίκ, سرعت σουραάτ, عجله ἀδζελέ, شتاب σιτάπ. «— χειρὸς سرعت يد σουραάτι γέδ, چابكدستي τσαπούκ-δεστί. «— πτήσεως سرعت طيران σουραάτι ταϊράν. «—κινήσεως سرعت حركت σουραάτι χαρεκέτ.

Ταὼς ἢ **Ταῶς,** ὁ (Ζλγ.) طاوس قوشي ταβοὺς κουσού.

Τέ, (Μόρ.) و βέ, دخي δαχή, بيله πιλέ, ده δε. «ἐγώ τε بن دخي πὲν δαχή, بنده πένδε.

Τέθριππος, ἡ درت بيكيرلى عرابه δὸρτ πεγγκιρλὶ ἀραπά.

Τεϊοθήκη, ἡ چاى قوطيسى τσάϊ κουτουσού.

Τέϊον, τὸ چاى τσάϊ.

Τεινεσμός, ὁ (Ι) صانجيلى اسهال σανδζηλὴ ἰσχάλ, زحير ζεχήρ.

Τείνω, كرمك γκερμέκ, چكمك τσεκμέκ, اوزاتمق οὔζατμάκ. ‖ تمديد ا. τεμδὶδ ἰτ. ‖ وارمق βαρμάκ. ‖ راجع - منسوب - متعلق - عائد او ραδζὶ'-ἀῒδ όλ. μενσοὺπ-μουτεαλλὴκ ὀλ. ‖ مقصدى - مرادى او. μακσαδὴ-μουραδὴ ὀλ. تعلق او. τεαλλουκὴ ὀλ. تعلق ا. τεαλλοὺκ ἰτ. منتج او. μουντὶδζ ὀλ. «ὅλαι αἱ προσπάθειαί του τείνουσιν εἰς τοῦτο كافة تدابيرى بونى منتجدر κιαχφεῒ τεδαπιρὶ πουνοὺ μουντίδζδιρ.

Τειχίζω, ديوارله احاطه ا. διβάρλε ἰχατὰ ἰτ. ديوارله سد ا. διβάρλε σέδδ ἰτ. ديوار چكمك διβὰρ τσεκμέκ.

Τείχισις, ἡ ديوارله احاطه διβάρλε ἰχατά.

Τειχόκαστρον, τὸ قلعه بدنى καλὲ' πεδενί, سور σούρ, قلعه καλέ'.

Τειχοποιΐα, ἡ ديوار انشاسى διβὰρ ἰνσασί, ديوارجيلك διβαρδζιλίκ.

Τειχοποιός, ὁ ديوارجى διβαρδζή.

Τεῖχος, τὸ ديوار διβάρ, جدار δζεδάρ, سور σούρ. ‖ قلعه καλέ', بدن πεδέν. ‖ استحكامات ἰστιχκιαμάτ.

Τειχοφύλαξ, ὁ قلعه بكجيسى καλὲ' πεκδζισί.

Τείχωμα, τὸ حصار χησσάρ, حصن χήσν, استحكام ἰστιχκιάμ.

Τεκμαίρω, كوسترمك γκιόστερμέκ, اشارت ا. ἰσαρὲτ ἰτ. ‖ (πθ.) —ρομαι استدلال ا. ἰστιδλὰλ ἰτ. ظن ا. ζὰνν ἰτ. استنباط ا. ἰστινπὰτ ἰτ.

Τέκμαρσις, ἡ ظن ζάνν, استدلال ἰστιδλάλ, تخمين ταχμίν, استنباط ἰστινπάτ.

Τεκμαρτός, ή, όν, قابل استدلال καπίλι ἰστιδλάλ, مستدل μουστεδέλλ.

Τεκμήριον, τὸ علامت ἀλιαμέτ, اماره ἐμαρέ, قرينه καρινέ, دليل δελὶλ πλ. دلائل δελαΐλ, برهان πουρχὰν πλ. براهين περαχήν, حجت χοδζέτ. ‖ (Νμ.) قرينه καρινέ, اماره ἐμαρέ. «τὰ τεκμήρια εἶναι συμπεράσματα τὰ

ὁποῖα ὁ νόμος συνάγει ἐκ γνωστοῦ πράγματος περὶ ἀγνώστου و قرائن امارات بر كيفيت معلومه‌دن حالات مجهوله استنباط اولنمق اوزره عند القانون و الحكام استحصال اولنان تأثيردن عبارتدر καραΐν βὲ ἀμαρὰτ πὶρ κεϊφιγέτι μα'λȢουμεδὲν χαλάτι μεδζχουλὲ ἰστινπὰτ ὀλουνμὰκ οὐζρὲ ἠνδ ἐλ-κανὸν β-ἐλ-χουκȢὰμ ἰστιχσὰλ ὀλουνὰν νεταῖδζδὲν ἰπαρέτδιρ.

Τεκμηρι(όω)ῶ, دلائل ايله اثبات ا. δελαῒλ ἰλὲ ἰσπὰτ ἰτ. دلالت ا. δελαλὲτ ἰτ.

Τεκμηρίωσις, ἡ دلائل ايله اثبات δελαῒλ ἰλὲ ἰσπάτ.

Τεκνίον, τὸ كوچوك چوجق κȢουτσοὺκ τσοδζούκ, اولادجق ἐβλαδδζήκ. اولادجغز ἐβλαδδζηγήζ.

Τεκνογονία, ἡ καὶ **Τεκνοποιΐα,** ἡ طوغورمه δογουρμά, توليد τεβλίδ, تولد τεβελλούδ.

Τεκνογον(έω)ῶ καὶ **Τεκνοποι(έω)ῶ,** طوغورمق δογουρμάκ, توليد ا. τεβλὶδ ἰτ. تولد ا. τεβελλοὺδ ἰτ.

Τέκνον, τὸ چوجق τσοδζούκ, طفل τήφλ, پسر πουσέρ. § اوغل ὀγούλ, ولد βελὲδ πλ. اولاد ἐβλάδ, بن πίν. «— *γνήσιον* حلالزاده χαλαλζαδέ, ولد مشروع βελέδι μεσρού'. «— *φυσικὸν* ولد طبيعى βελέδι ταπιΐ, حرامزاده χαραμζαδέ, پيچ πίτς «— *μοιχογέννητον* ولد زنا βελέδι ζινά. «— *ἐκ τοῦ πρώτου γάμου* نكاحدن برنجى اولان ولد πιρινδζὶ νικȢαχδὰν ὀλὰν βελέδ. «— *αἱμομικτικὸν* مقت μικτί. «— *ἐγκαταλελειμμένον* لقيط λεκήτ. «— *ἔκθετον* ملقوط μελκούτ. «— *θετὸν* مشروع حلالزاده χαλαλζαδέϊ μεσρού', حلالزاده χαλαλζαδέ. «— *μου!* اوغلم ὀγλούμ, اولادم ἐβλαδήμ.

Τεκνοποίησις, ἡ چوجق ياپمه τσοδζοὺκ γȢαπμά, توليد τεβλίδ.

Τεκνοποι(έω)ῶ, توليد ا. τεβλὶδ ἰτ. بابا او. πατὰ ὀλ.

Τεκνοτροφία, ἡ چوجق بسلمه τσοδζοὺκ πεσλεμέ. § چوجق تربيه‌سى τσοδζοὺκ τερπιγεσί, اولاد تربيه‌سى τερπιγέϊ ἐβλάδ,

Τεκταίνω καὶ **— ομαι,** ياپمق γȢαπμάκ, ايشلمك ἰσλεμέκ, قورمق κουρμάκ, نسج ا. νέσδζ ἰτ. تصنيع ا. τασνὶ' ἰτ. ترتيب ا. τερτὶπ ἰτ. § حيله و دسايس وفساد ترتيب ا. χηλὲ βὲ δεσαῒς βὲ φεσὰδ τερτὶπ ἰτ. «— *προδοσίαν* نسج حبائل خيانت ا. νέσδζι χαπαΐλι χηγȢανὲτ ἰτ.

Τεκτονικός, ή, όν, معمارى μη'μαρή. «*ἡ —κὴ* (τέχνη) دولكرلك δòυλγκερλίκ, فن معمارى φέννι μη'μαρή.

Τέκτων, ὁ دولكر δòυλγκέρ, معمار μη'μάρ.

Τελαμών, ὁ قايش καΐς, باغى παγή, صارغى σαργή, عصابه ἠσαπέ, قولان κολάν. § (Στρ.) قليچ اسقيمى κηλὴτς ἰσκημί, حمائل χαμαΐλ, قليچ قايشى κηλήτς καϊσί.

Τελειοδίδακτος, ον, تکمیل درس ایتمش τεκμίλι δὲρς ἰτμίς, مأذون μεεζούν.

Τελειοποίησις, ἡ اکمال ἰκμάλ, استکمال ἰστικμάλ «*ἐπιδεκτικὸς —σεως* قابل اکمال καπίλι ἰκμάλ.

Τελειοποι (έω) ῶ, اکمال و استکمال ا. ἰκμάλ βὲ ἰστικμὰλ ἰτ. کماله کتیرمك κεμαλὲ γκετιρμέκ, حد کماله ابلاغ ا. χάδδι κεμαλὲ ἰπλὰγ ἰτ. اتمام ا. ἰτμὰμ ἰτ. § (πθ.) *—οῦμαι* کسب کمال ا. κέσπι κεμὰλ ἰτ. اکمال اولنق ἰκμὰλ ὀλουνμάκ, حد کماله رسیده او. χάδδι κεμαλὲ ρεσιδὲ ὀλ. مکمل او. μουκεμμὲλ ὀλ

Τέλειος, α, ον, تام τάμμ, تمام τεμάμ, کامل κιαμίλ, مکمل μουκεμμέλ. «*— ἀριθμὸς* عدد کامل ἀδέδι κιαμίλ. «*ἡ —α* (Γρμ.) قاطعه κατιά. § *—είως* (ἐπρ.) تمامیله τεμαμὶ ἰλέ, بسبتون πίσπουτούν, کاملا κιάμιλεν.

Τελειότης, ἡ کمال κεμάλ, مکملیت μουκεμελιγέτ.

Τελει (όω) ῶ καὶ **Τελειώνω,** بیترمك πιτιρμέκ, اتمام و اکمال ا. ἰτμὰμ βὲ ἰκμὰλ ἰτ. تکمیل - تتمیم ا. τεκμὶλ - τετμὶμ ἰτ. ختامه رسیده ا. χηταμὲ ρεσιδὲ ἰτ. ختام ویرمك χητὰμ βιρμέκ. § (ἀμτ. αὐτπθ.) بیتمك πιτμέκ, ختام بولمق χητὰμ πουλμάκ, اکمال - اتمام اولنمق ἰκμὰλ - ἰτμὰμ ὀλουνμάκ, ختامپذیر او. χηταμπεζὶρ ὀλ. منتهی - انتهاپذیر او. μουντεχὶ - ἰντιχαπεζὶρ ὀλ. § توکنمك τούκενμέκ. § (πθ. μτχ.) *τετελειωμένος* بیتمش πιτμίς, ختام بولمش χητὰμ πουλμούς, تمام τεμάμ. «*ἅμα τελειώσω τὸ ἔργον μου ἔρχομαι* ایشمی بیتیردکدنصوکره کلیرم ἰσιμὶ πιτιρδικδένσονρα γκελίριμ. «*ἐτελείωσεν ἡ διορία* وعده بیتدی βαδὲ πιτδί, وعده منقضی اولدی βαδὲ μουνκαζὴ ὀλδού. «*ἐτελείωσεν ἡ ὑπομονή μου* صبرم توکندی σαπρὶμ τούκενδί. «*ἐτελείωσεν ἢ τετέλεσται* (φρσ.) بیتدی πιτδί.

Τελείωμα, τὸ καὶ **Τελείωσις, ἡ** بیترمه πιτιρμέ, اتمام ἰτμάμ, اکمال ἰκμάλ.

Τελειωτικός, ή, όν, متمم μουτεμμίμ, قطعی κατί', قاطع κατί'. § *— ῶς* (ἐπρ.) قطعیا κατίεν, قطعی بر صورتله κατὶ πὶρ σουρέτλε.

Τελεσίγραφον, τὸ صوك و قطعی تکلیف σὸν βὲ κατὶ τεκλίφ, اولتیماتوم οὐλτιμάτουμ. [κατη'έτ.

Τελεσιδικία, ἡ (Νμ.) قطعیت

Τελεσίδικος, ον, (Νμ.) قطعی κατί'. «*— ἀπόφασις* قرار قطعی καράρι κατί', حکم قطعی χούκμι κατί'. «*κατέστη —* قطعیت اکتساب ایتدی κέσπι κατη'ὲτ ἰτμίσδιρ.

Τελεσιουργία, ἡ اکمال ἰκμάλ, اتمام ἰτμάμ. § تأثیر τεεσίρ, عمل ἀμέλ.

Τελεσιουργός, ὁ نتیجه ویرن νετιδζὲ βιρέν, مؤثر μουεσσίρ. § *τὸ —ον* تأثیر τεεσίρ, عمل ἀμέλ, قوت تأثیر κουββέτι τεεσίρ.

Τελεσιουργ(έω)ῶ, ا. اتمام-اكمال ἰτμὰμ-ἰκμὰλ ἰτ. § موقع اجرايه قومق μεϐκὴῖ ἰδζραγιὰ κομάκ, قوهدن فعله كتيرمك κουϐϐεδὲν φι'λὲ γκετιρμέκ.

Τελεσφόρησις, ἡ موفقيت μουϐαφφηκηγέτ.

Τελεσφόρος, ὁ نتيجه پذير νετιδζὲ-πεζίρ, مؤثر μουεσσίρ.

Τελεσφορ(έω)ῶ, نتيجه پذير او. νετιδζὲ-πεζὶρ ὀλ. ا. موفقيت كسب κέσπι μουϐαφφηκηγὲτ ἰτ. مؤثر او. μουεσσὶρ ὀλ.

Τελετάρχης, ὁ تشريفاتجى τεσριφατδζή, تشريفاتى τεσριφατί. «ὁ μέγας — τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Διβανίου تشريفاتى ديوان همايون τεσριφατίι διϐάνι χουμαγιούν. «ὁ — τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν تشريفاتى خارجيه τεσριφατίι χαρδζιγέ.

Τελετή, ἡ رسم ρέσμ πλ. رسوم ρεσούμ, آيين ἀΐν. «ἡ — τοῦ γάμου اجراى رسم نكاح ἰδζράϊ ρέσμι νικιάχ. «ἡ — τοῦ βαπτίσματος وافتيز آيينى βαφτὶζ ἀϊνί. «μεγάλη — رسم جليل ρέσμι δζελίλ. «ἐπικήδειος — جنازه آيينى δζεναζὲ ἀϊνί. [ράϊ ἀΐν.

Τελετουργία, ἡ اجراى آيين ἰδζ-

Τελετουργός, ὁ اجراى آيين ايديجى ἰδζράϊ ἀὶν ἰδιδζί.

Τελευταῖος, α, ον, صوك σόν, آخر ἀχήρ, اخير ἀχήρ, منتهى μουντεχί. «ἐκάθησε — εἰς τὴν τράπεζαν سفره‌ده اك صوك اوتورمش ايدى σοφραδὰ σὸν ὀτουρμοὺς ἰδί. «ἡ — α ἡμέρα يوم آخر γέϐμι ἀχήρ, صوك كون σὸν γκιοὺν. «ἡ — α τιμὴ صوك فيات σὸν φιγιάτ. «σοὶ τὸ λέγω διὰ — αν φορὰν صوك دفعه اولارق سكا سويليرم σὸν δεφὰ ὀλαρὰκ σανὰ σοϊλέριμ. § (οὐδ.) τελευταῖον ἢ πλ. τὰ τελευταῖα (ὡς ἐπρ.) نهايت νιχαγέτ, الحاصل ἐλ-χασήλ, بالاخره πὶλ-ἀχήρηχη, صوكصوكنده σὸν-σονουνδά, انجام كار ἐνδζάμι κιάρ, آخرالامر ἀχὴρ οὐλ-ἔμρ, خلاصۀ كلام χουλασάϊ κελιάμ, عاقبت الامر ἀκηπὲτ οὐλ-ἔμρ. § — αίως (ἐπρ.) كچنده γκετσενδέ, كچنلرده γκετσενλερδέ, مؤخراً μουάχχαρεν.

Τελευτή, ἡ صوك σόν, عاقبت ἀκηπέτ, آخر ἀχήρ, نهايت νιχαγέτ. § (τοῦ βίου) اولوم 'ὀλούμ, وفات βεφάτ, مرك μέργκι.

Τελευτ(άω)ῶ, ا. اكمال-اتمام ἰκμὰλ-ἰτμὰμ ἰτ. § اولمك 'ὀλμέκ, وفات ا. βεφὰτ ἰτ. مرك او. μέργκι ὀλ. "Ιδε καὶ 'Αποθνήσκω. «τελευτῶντος τοῦ μηνὸς شهرك اواخرنده σεχρὶν ἐϐαχηρηνδά. «τελευτῶν εἶπε صوكنده ديدى σονουνδὰ διδί. «ὁ τελευτήσας متوفى μουτεϐεφφά.

Τελικός, ή, όν, صوكنده بولنان σονουνδὰ πουλουνάν, آخر ἀχήρ, صوك σόν, قطعى κατή'. § اصلى ἀσλή. «— κὰ αἴτια (Φλσ.) اسباب غائيه ἐσπάπι γαϊγέ. «τὸ — ὸν γράμμα صوك حرف σὸν χάρφ.

Τέλμα, τὸ بتاقلق πατακλήκ, صولاق σουλάκ, يز چوراق τσουρὰκ

γέρ, مرزغ μερζάγ. [μουρλού.

Τελματώδης, ες, چامورلی τσα-

Τέλος, τὸ صوك σόν, نهایت νεχαγέτ, آخر ἀχήρ, ختام χητάμ, عاقبت ἀκηπέτ, انتها ἰντιχά, انجام ἐνδζάμ. ‖ اوج οὖδζ. ‖ نتیجه νετιδζέ. ‖ مقصد μακσάδ, مراد μουράδ, مرام μεράμ. «*τὸ — τοῦ ἔτους* آخر سنه ἀχήρι σενέ. «*τὸ — τοῦ κόσμου* انتهای زمان ἰντιχάϊ ζεμάν. «*τοῦτο δὲν ἔχει οὔτε ἀρχὴν οὔτε —* بونك نه باشی وار نه اوجی πουνοὺν νὲ πασὴ βὰρ νὲ οὐδζού. «*ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους* باشدن صوكنه قدر πασδὰν σονουνὰ καδάρ, ابتداسندن تا نهایتنه قدر ἰπτιδασινδὰν τὰ νιχαγετινὲ καδάρ, سراپا σέρ-ἀ-πά. «*εἰς τὸ — τοῦ μηνὸς* آیك نهایتنده ἀϊν νιχαγετινδέ. «*οἱ ἐν τέλει* مأمورین كرام μεεμουρίνι κεράμ. «*ἔλαβε καλὸν —* حسن نتیجه پذیر اولدی χούσνι νετιδζὲ-πεζὶρ ὀλδού. «*φέρω εἰς — ἢ δίδω —* بتیرمك πιτιρμέκ, اكمال ا. ἰκμὰλ ἰτ. «*λαμβάνω —* بتمك πιτμέκ. ‖ (Νμ.) رسم ρέσμ, ویركو βιργκιού, خرج χαράδζ. «*κατεδικάσθη εἰς τὰ δικαστικὰ τέλη* خرج و مصارف محاكمیه محكوم اولدی χαρὰδζ βὲ μεσαρίφι μουχακεμεγὲ μαχκιοὺμ ὀλδού.

Τελ(έω)ῶ, اجرا-ایفا ا. ἰδζρὰ-ἰφὰ ἰτ. ‖ (Ἐκκλ.) اجرای آیین ا. ἰδζρὰϊ ἀΐν ἰτ. ‖ اجلال و تمجید ا. ἰδζλὰλ βὲ τεμδζὶδ ἰτ. ‖ اعزاز ا. ἠζὰζ ἰτ. «*— γάμον* اجرای رسم نكاح ا. ἰδζρὰϊ ρέσμι νικιὰχ ἰτ. «*— φόρον εὐγνωμοσύνης* ادای فریضهٔ شكرانیت ا. ἐδάϊ φεριζάϊ σουκρανιγὲτ ἰτ. (μτχ.) *τετελεσμένος* بتمش πιτμίς, اجرا اولنمش ἰδζρὰ ὀλουνμούς.

Τελωνεῖον, τὸ كمرك ἢ كمروك γκιούμρούκ, رسومات ρουσουμάτ. «*— πάλληλος —ου* كمرك مأموری γκιούμρούκ μεεμουρού. «*ἐπιθεωρητὴς —ου* رسومات مفتشی ρουσουμάτι μουφεττισί. «*διευθυντὴς —ου* كمرك ناظری γκιούμρούκ ναζηρή.

Τελώνης, ὁ كمرك مأموری γκιούμρούκ μεεμουρού, كمركچی γκιούμρούκτσού.

Τελωνικός, ή, όν, καὶ **Τελωνιακός, ή, όν,** كمركه متعلق γκιούμρούγὲ μουτεαλλήκ. «*— ἡ διαχείρησις* كمرك اداره‌سی γκιούμρούκ ἰδαρεσή. «*—ὸν δικαίωμα* كمرك رسمی γκιούμρούκ ρεσμί.

Τελωνίζω, كمركلمك γκιούμρούκλεμέκ, كمركدن چكیرمك γκιούμρούκδὲν γκετσιρμέκ. ‖ كمرك رسمی ویرمك γκιούμρούκ ρεσμὶ βιρμέκ.

Τελώνιον, τὸ كمرك رسمی γκιούμρούκ ρεσμί.

Τεμαχίζω, پارچه‌لامق παρτσαλαμάκ, پاره پاره كسمك πάρὲ πάρὲ κεσμέκ, قطع ا. κάτ' ἰτ. تقطیع ا. τακτὶ ἰτ. ‖ (πθ.) پارچه‌لنمق παρτσαλανμάκ, تقطع ا. τεκαττού' ἰτ.

Τεμάχιον, τὸ پارچه παρτσά, پاره παρέ, قطعه κητά', حصه χησσέ, جزء δζούζ.

Τέμενος, τὸ معبد μα'πέδ. § (παρ' Οθωμανοῖς) جامع δζαμί', جامع شريف ἰζαμίϊ σερίφ.

Τέμνω, كسمك κεσμέκ, قطع ا. κάτ' ἰτ. Ἴδε καὶ Κόπτω. § (μτχ.) *τεμημένος* مقطوع μακτού'.

Τέναγος, τὸ آلچق و چقور محل ἀλτσὰκ βὲ τσουκοὺρ μαχάλλ, صيغ ير σήγ γέρ.

Τέντα, ἡ چادير τσαδήρ, خيمه χαμέ. § (Ντκ.) تنده τένδα.

Τεντώνω, كرمك γκερμέκ, چكمك τσεκμέκ, اوزاتمق ούζατμάκ, تمديد ا. τεμδὶδ ἰτ. Ἴδε καὶ Ἐκτείνω. § (μτχ.) *τεντωμένος* كركين γκερκίν, كرلمش γκεριλμίς, ممدود μεμδούδ.

Τέντωμα, τὸ كرمه γκερμέ, كرلمه γκεριλμέ, كرشمه γκερισμέ, چكمه τσεκμέ. « — *χασμωμένου* كرنمه γκερινμέ, كرنشمه γκερινισμέ, تمطى τεματτί.

Τένων, ὁ (Ἀνατ.) وتر βετὲρ πλ. اوتار ἐβτάρ. [δζιπέ.

Τέρας, τὸ مسيخ μεσήχ, عجيبه ἀ-

Τεράστιος, α, ον, مسيخى μεσηχή, عجيب ἀδζίπ, غريب γαρίπ, فوق العاده φὲβκ ἐλ-ἀδέ. § —*ίως* (ἐπρ.) فوق العاده φὲβκ ἐλ-ἀδέ.

Τερατολογία, ἡ مبحث الاعجائبات μεπχὰς οὺλ-ἀδζαϊπάτ, مبحث المسيخان μεπχὰς οὺλ-μεσηχάν. § غريبكوى γαρὶπ-γκιόυϊ.

Τερατολογικός, ή, όν, عجائبي ἀδζαϊπί, مسيخى μεσηχή. [γκιού.

Τερατολόγος, ὁ غريبكو γαριπ-

Τερατολογ(έω)ῶ. مواد غريبه نقل و حكايه ا. μεβάδι γαριπὲ νάκλ οὐ χηκιαγὲ ἰτ.

Τερατόμορφος, ον, عجيب الشكل ἀδζὶπ οὐσ-σέκλ, غريب الشكل γαρὶπ οὐσ-σέκλ, مسيخرو μεσηχ-ρού.

Τερατοποιΐα, ἡ καὶ **—ουργία,** ἡ عجائب شيلر يايه ἀδζαῒπ σεϊλὲρ γιαπμά, حقه‌بازلق χοκκαπαζλήκ.

Τερατοποιὸς, ὁ καὶ **—ουργός,** ὁ عجائب شيلر يايان ἀδζαῒπ σεϊλὲρ γιαπάν, حقاباز χοκκαπάζ.

Τερατώδης, ες, مسيخى μεσηχή, غريب γαρίπ, عجيب ἀδζίπ. § —*ῶς* عجائب بر صورتله ἀδζαῒπ πὶρ σουρέτλε. § فوق العاده φὲβκ ἐλ-ἀδέ.

Τερεβινθίνη, ἡ (Φρμ.) ترمتين τερεμεντίν.

Τερέβινθος, ὁ (Φρμ.) ترمتين ἀγαδζή, ترمنتين آغاجى τερεμεντὶν ἀγαδζή, شجر بطم σεδζέρι πουτούμ.

Τερεβινθοειδῆ, τὰ (Βτ.) فصيله بطميه φασηλέϊ πουτουμιγέ, ترمنتينيه τερεμεντινιγέ.

Τερετίζω, ترديد صوت ا. τερδίδι σάβτ ἰτ. ترنم ا. τερεννοὺμ ἰτ.

Τερέτισμα, τὸ καὶ **Τερετισμός,** ὁ ترديد صوت τερδίδι σάβτ, ترنم τερεννούμ.

Τερηδών, ἡ (Ζλγ.) آغاج قوردى ἀγὰδζ κουρδού. § (Ι) كمك چورومسى κεμὶκ τσουρουμεσή, رم ρίμμ.

Τέρμα, τὸ صوك σόν, نهايت νιχαγέτ, آخر ἀχήρ, غايت γαγέτ. § و

οὔδζ, انجام ἐνδζάμ. «τὸ — τοῦ βίου نهايت العمر νιχαγὲτ οὐλ-"ὀμρ.

Τερματίζω, سينور قومق σινὸρ κομάκ, حدود تحديد ا. ταχδίδι χοὐδοὺδ ἰτ. § بيتيرمك πιτιρμέκ, اتمام و اكمال ا. ἰτμὰμ βὲ ἰκμὰλ ἰτ.

Τερπνός, ή, όν, خوش χός, لطيف λατίφ, كوزل γκιοὐζέλ, دلبر διλπέρ, دلربا διλ-ρουπά, مقبول μακπούλ, لذيذ λεζίζ, دلكشا διλ-κιουσά, دلكش διλ-κές. «τὸ —ὸν لطافت λεταφέτ. § —ῶς (ἐπρ.) خوشجه χόσδζε, لذت و لطافتله λεζζὲτ βὲ λεταφέτλε.

Τερπνότης, ἡ خوشلق χοσλούκ, لطافت λεταφέτ, دلپسندی διλ-πεσενδί.

Τέρπω, سويندرمك σεβινδιρμέκ حظوظ الملك μαχζοὺζ εἴλεμέκ, ممنون و متلذذ ايتديرمك μεμνοὺν βὲ μοὐτελεζζὶζ ἰτδιρμέκ, طربناك ايلمك ταρεπνάκι εἴλεμέκ, تفريح-تنشيط ا. τεφρὶχ-τενσὶτ ἰτ. § (μσ. καὶ πθ.) سوينمك σεβινμέκ, اكلنمك ἐγλενμέκ, حظ ا. χάζζ ἰτ. خوشلانمق χοσλανμάκ, متلذذ اول. μουτελεζζὶζ ὀλ. تفرح و تنشط ا. τεφερροὺχ βὲ τενεσσοὺτ ἰτ.

Τέρψις, ἡ خشنودلق χοσνουδλούκ, مسرت μεσερρέτ, حظ χάζζ, ممنونيت μεμνουνιγέτ, محظوظيت μαχζουζιγέτ, نشاط νισάτ, طرب ταρέπ.

Τεσσαρακονθήμερον, τὸ قرق كونلك κἡρκ γκιοὐνλὸικ.

Τεσσαράκοντα, οἱ, αἱ, τὰ قرق κἡρκ, اربعين ἐρπαΐνε, چهل τσέχλ.

Τεσσαρακονταετής, ές, قرق ياشنده κἡρκ γιασηνδά.

Τεσσαρακονταετία, ἡ قرق سنهلك κἡρκ σενελίκ.

Τεσσαρακοντάκις, ('Επρ.) قرق كره κἡρκ κερρέ, قرق دفعه κἡρκ δεφ...

Τεσσαρακοντάς, ἡ قرقلق κἡ... κλήκ.

Τεσσαρακοστός, ή, όν, قرقنجى κηρκηνδζή. § (οὐσ.) ἡ —ή ('Εκκλ...) قرق كون پرهيزى κἡρκ γκιοὺν πε... χιζί, بيوك پرهيز πὸυγιοὺκ περχίζ.

Τέσσαρες, οἱ, αἱ —α, τὰ د... δόρτ, اربع ἐρπά, چهار τσεχάρ, ... τσάρ. «τὰ —α στοιχεῖα عناصر اربعه ἀνασήρι ἐρπαά. «τὰ —α μέρη τ... κόσμου چار اقطار عالم τσάρι ἀκτά... ἀλέμ, چار جهات عالم τσάρι δζιχά... ἀλέμ. «αἱ — ἐποχαὶ فصول اربعه φουσοὺλι ἐρπαά. «τρέχει μὲ τὰ — درت نعل ديزكين ا. δόρτ νὰ'λ διζγκ... ἰτ. چوق چاپالامق τσὸκ τσαπαλαμά... «τὸ τεσσάρι (χαρτοπ.) دردلك δό... τλούκ.

Τέτανος, ὁ (Ι) كزاز γκιουζά... تتانوس τετανός.

Τεταρταῖος, α, ον, رابع ρα... πί'. «— πυρετὸς (Ι) حمای ربع χουμμάϊ ρούπ'.

Τεταρτημόριον, τὸ دردده بر δόρτδὲ πίρ, ربع ρούπ', چاريك τσα... γὲκ καὶ τσεργέκ.

Τέταρτος, η, ον, دردنجى δόρ... τούνδζου, رابع ραπί, چهارم τσεχ...

ύμ. « *συγγενὴς —ου βαθμοῦ* دردنجی درجه‌ده δὸρδὸυνδζὸὺ δε-δζεδὲ ἀκραπά. «*μαθητὴς τῆς —ης τάξεως* دردنجی صنف شاکردی ρδὸυνδζὸὺ σηνὴφ σακιρδί. «*ἡ —ξις* (σχολείου) دردنجی صنف δὸρ-υνδζὸὺ σηνήφ. «*τὸ —ον πάτωμα* ικίας) دردنجی قات δὸρδὸυνδζὸὺ κάτ. ὸ *—ον* (τῆς ὥρας) بر چاریك πὶρ αργὲκ ἢ τσεργέκ. « *δύω παρὰ —ον* ایکییه چاریك اسز ἰκιγὲ τσαργὲκ έρ. «*τρεῖς καὶ —ον* اوچی چاریك οὐτσοὺ τσαργὲκ γκετσέρ. «*τὸ —ον —ον τῆς σελήνης* قمرك ربع καμερὶν ρουπ' ἐββελί. «*δέκα-—* اون دردنجی ὂν δὸρδὸυνδζόὺ. *ταρτον* (ἐπρ.) دردنجی درجه‌ده δὸρ-νδζὸὺ δερεδζεδέ, رابعا ράπια. § .) *ἡ τετάρτη* (ἡμέρα) چارشنبه ρσανπά, چهارشنبه کونی τσεχαρ-πὶχ γκιόυνού.

Τέτοιος, α, ον, Ἴδε Τοιοῦτος.

Τετράγκαθον, τὸ Ἴδε Τραγά-θα.

Τετράγλωσσος, ον, درت لسانده لی δὸρτ λισανδὰ γιαζηλμής.

Τετραγράμματος, ον, درت ... δὸρτ χαρφλή, رباعی ρουπαΐ.

Τετραγωνιαῖος, α, ον, درت کوشه‌لی δὸρτ κιόσελή.

Τετραγωνίζω, درت قات ا. δὸρτ ἰτ. مربع ایلمك μουρεππὰ εἶλεμέκ, تربیع τερπί' ἰτ.

Τετραγωνικός, ή, όν, (Μθμ.) مربع μουρεππά, مربع شکل σέκλι μου-ρεππά, درت کوشه‌لی δὸρτ κιόσελί, چار کوشه τσὰρ κιόσέ. «*—ὸν μέτρον* مربع متر ذراع مربع ζιράϊ μουρεππά, مربع متر μουρεππὰ μέτρο. «*—ἡ ῥίζα* جذر مربع δζέζρι μουρεππά.

Τετραγωνισμός, ὁ (Μθμ.) تربیع τερπί'. «*— τοῦ κύκλου* تربیع الدائره τερπὶ' οὐδ-δαϊρέ.

Τετράγωνος, ον, درت کوشه‌لی δὸρτ κιόσελή, مربع μουρεππά, ذو اربعة الزوایا ζοὺ ἐρπὰτ οὐζ-ζαβιγιά. «*τὸ —ον* عدد مربع ἀδέδι μουρεππά, مربع شکل σέκλι μουρεππά, مربع μου-ρεππά.

Τετραδάκτυλος, ον, رباعی الاصابع ρουπαΐ οὐλ-ἀσαπή.

Τετράδιον, τὸ دفتر τεφτέρ.

Τετράδιπλος, ον, درت قاتلی δὸρτ κατλή.

Τετραετηρίς, ἡ درت سنه‌لك مدت δὸρτ σενελὶκ μουδδετί.

Τετραετής, ές, درت یاشنده δὸρτ γιασηνδά, چهار ساله τσεχὰρ σαλέ.

Τετραήμερος, ον, درت کونلك δὸρτ γκιόυνλούκ.

Τετράκις, (Ἐπρ.) درت کره δὸρτ κερρέ, درت دفعه δὸρτ δεφά.

Τετρακισχίλιοι, οἱ, αἱ, τὰ درت بیك δὸρτ πίν.

Τετρακόσιοι, οἱ, αἱ, τὰ درتیوز δὸρτ-γιόύζ.

Τετρακοσιοστός, ή, όν, درتیوزنجی δὸρτ γιόυζόυνδζόύ,

Τετραμερής, ές, رباعی الاجزا ρουπαΐ οὐλ-ἐδζζά.

Τετράμετρος, ον, رباعی الوزن ρουπαΐ οὐλ-βέζν.

Τετραμηνιαῖος, α, ον, καὶ **—μηνος,** ὁ καὶ ἡ درت آیلق δὸρτ ἀϊλήκ.

Τέτραξ, ὁ (Ζλγ.) یبان خروسی γ̇απὰν χοροσού.

Τετραπέρατος, ον, ایپدن-قازیقدن قورتلمش ἰπ'δὰν-καζηκδὰν κουρταλμήş, «τὰ τετραπέρατα» جهانك جوانب اربعه‌سی δζιχανὶν δζεβανίπι ἐρπαασή.

Τετραπλασιάζω, درت قات ا. δὸρτ κὰτ ἰτ. درت مثله ابلاغ ا. δὸρτ μεσελεσὲ ἰπλὰγ ἰτ. تربیع ا. τερπὶ' ἰτ.

Τετραπλάσιος, α, ον, καὶ **—πλοῦς, οῦν,** درت قات اولان δὸρτ κὰτ ὀλάν, درت مثلی δὸρτ μισ-σιλή, مربع μουρεππά.

Τετράπλευρος, ον, درت ضلعلی δὸρτ ζηλλή, مربع الاضلاع μουρεππὰ οὐλ-ἀδλά', ذو اربعة الاضلاع ζοὺ ἐρ-πάατ οὐλ-ἀδλά.

Τετραποδιτί, ('Επρ.) درت آیاق ایله δὸρτ ἀγ̇ὰκ ἰλέ.

Τετραποδίζω, درت ایاق ایله یورومك δὸρτ ἀγ̇ὰκ ἰλὲ γ̇ιούρούμέκ.

Τετράποδον, τὸ درت ایاقلی حیوان ζὸρτ ἀγ̇ακλὴ χαϊβάν, چارپه τσαρ-πά, ماشیه μασιγὲ πλ. مواشی μεβασή. «τὰ τετράποδα (ζῶα) حیوانات مواشی χαϊβανάτι μεβασή. § (κν.) حیوان χαϊβάν.

Τετράπους, ουν, درت ایاقلی δὸ ἀγ̇ακλή, رباع القدم ρουπαΐ οὐ καδέμ.

Τετράπτερος, ον, قناتلی δὸρτ κανατλή, رباعی الجناح ρου οὐλ-δζινάχ. [ρουπαΐγέ

Τετράς, ἡ درتلك δορτλούκ,

Τετράστιχος, ον, صیره‌دن δὸρτ σηραδὰν ἰπαρέτ. عبارت (Μουσ.) رباعی مصراع ρουπαΐ μησρά'

Τετράστυλος, ον, ستونلی δὸρτ σουτουνλού.

Τετρασύλλαβος, ον, هجالی δὸρτ χεδζαλή. [δζι

Τετράτομος, ον, درت جلدی δὸ

Τετράφυλλον, τὸ (Βτ.) الاوراق ρουπαΐ οὐλ-ἐβράκ.

Τετράχειρ, ὁ درت الی اولان δὸ ἐλὶ ὀλάν. [τελ

Τετράχορδος, ὁ درت تللی δὸ

Τετραχῶς, ('Επρ.) صورتله δὸρτ σουρέτλέ.

Τέττιξ, ὁ (Ζλγ.) جیر بوجکی τσιρτσὶρ ποδζεγί, ستوس بوجکی ἀγουστὸς ποδζεγί, صرصر σουρσο

Τευθίς, ἡ (Ζλγ.) مرکب بالیغی μ ρεκκὲπ παληγή, قالامار καλαμάρ.

Τεῦχος, τὸ آلت ἀλέτ. § قات κ § کتاب κιτάπ, جلد δζίλδ. « πρῶτον اول جلد δζίλδι ἐββέλ.

Τέφρα, ἡ کول κ̇ιούλ, رماد ρεμ

Τεφροειδής, ὲς καὶ **—ώδ** ες, کول رنکنده κ̇ιοὺλ ρενκινδέ, ρεμαδή.

Τεφροδόχος, ἡ كول مخفظه‌سی κγιοὺλ μουχαφεζάσή. «— κάλπη كول قپی κγιοὺλ καπή.

Τεφρ(όω)ῶ, .ا كول κγιοὺλ ἰτ. ترميد .ا τερμὶδ ἰτ. ‖ (πθ.) كول او .ا κγιοὺλ ὀλ. ترمد .ا τερεμμοὺδ ἰτ.

Τέφρωσις, ἡ ترميد τερμίδ, ترمد τερεμμούδ.

Τεχνάζω καὶ **—ζομαι,** یاپیق γγιαπμάκ, اعمال .ا ἰμὰλ ἰτ. تصنيع .ا τασνὶ' ἰτ.

Τέχνασμα, τὸ حيله χηλέ, دسيسه δεσισέ, تصنيع τασνί', خدعه χουδά.

Τέχνη, ἡ صنعت σαναάτ, خرفت χηρφέτ. ‖ هنر χουνέρ, معرفت μα'ριφέτ. «*αἱ ὡραῖαι —αι* صنايع نازك-نفيسه σαναήῖ ναζικὲ-νεφισέ. «*αἱ ἐλευθέριαι —αι* صنايع عليه و اديبه σαναήῖ ἰλμιγὲ βὲ ἰδεπιγέ.

Τεχνηέντως, ('Επρ.) صنعتله σεναάτλε, استادانه οὐσταδανέ, هنر و معرفتله χουνὲρ βὲ μα'ριφέτλε.

Τεχνητός,ή,όν, مصنوع μασνού', غير طبيعى γαΐρι ταπιΐ. ‖ ساخته σαχτέ, عاريتى ἀριγετί. «*ἄνθη —ἀ* ازهار مصنوعه ἐζχάρι μασνουά. ‖ *—ῶς* (ἐπρ.) صنعى اولهرق σουνὶ' ὀλαράκ, غير طبيعى بر صورتله γαΐρι ταπὴ' πὶρ σουρέτλε.

Τεχνικός, ή, όν, استادانه یاپلمش οὐσταδανὲ γγιαπηλμήσ. ‖ ماهر μαχήρ, استادانه οὐσταδανέ. «*ὅροι —οἱ* اصطلاحات فنيه ἰστιλαχάτι φεννιγέ. ‖ *—ῶς* (ἐπρ.) صنعتله σαναάτλε, هنرله χουνέρλε, استادانه οὐσταδανέ, ماهرانه μαχηρανέ.

Τεχνίτης, ὁ صنعتكار σαναατκγιάρ, صانع σανί', اصناف ἐσνάφ, صاحب صنعت σαχήπι σαναάτ, ارباب صنعت ἐρπάπι σαναάτ, اهل هنر ἔχλι χουνέρ, هنرمند χουνερμένδ, ماهر μαχήρ.

Τεχνολογία, ἡ مبحث الفنون μεπχὰς οὐλ-φουνούν. ‖ (Γρμ.) تحليل صرفى ταχλίλι σαρφί.

Τεχνολογικός, ή, όν, صنايعى σαναΐ, فنى φεννί. ‖ (Γρμ.) تحليلى ταχλιλί.

Τεχνολογ(έω)ῶ, (Γρμ.) تحليل صرفى .ا ταχλίλι σαρφὶ ἰτ.

Τεχνουργεῖον, τὸ كارخانه κγιαρχανέ, فابريقه φάπρικα.

Τεχνούργημα, τὸ ايش ἴς, مصنوعات μασνουάτ.

Τέως, ('Επρ. χρον.) تاكى τάκι, او اولوقته قدر ὂλ βακητὰ καδάρ, او بو انه كلنجه دكين ὂ ἀνὲ δεγίν, بو انه كلنجه πού ἀνὲ γκελίνδζε. ‖ سابق σαπήκ. «*ὁ — διοικητὴς* مدير سابق μουδίρι σαπήκ.

Τήβεννα, ἡ بر نوع قاپوت πὶρ νέβι καπότ.

Τηγανίζω, تاوده پیشرمك ταβαδὰ πισμέκ, قیزارمق κηζαρμάκ.

Τηγάνιον, τὸ تاوه ταβά.

Τηγάνισμα, تاوده پیشمه ταβαδὰ πισμέ, قیزارمه κηζαρμά.

Τηγανιστός, ή, όν, تاوده پیشمش ταβαδὰ πισμίς.

Τηγανίτα, ἡ قیزارمه κηζαρμά.

Τήθη, ἡ ننه νενέ.

Τῆδε, (Ἐπρ.) بوراده πούραδα. «— κἀκεῖσε شوراده بوراده σούραδα πούραδα, اوته ده بريده ὀτεδὲ περιδέ.

Τηκτικός, ή, όν, محلل μουχαλλίλ, مذيب μουζίπ.

Τηκτός, ή, όν, محلل μουχαλλέλ, مذب μουζζέπ.

Τήκω, ارتمك ἐριτμέκ, ا. اذابه ἰζαπὲ ἰτ. § (πθ.) —ομαι ارمك ἐριμέκ, ا. او اذابه ἰζαπὲ ὀλ. § ا. او تلف τελὲφ ὀλ. ا. افنای وجود ἰφνάϊ βουδζοὺδ ἰτ, ا. او دردناك δερδ-νάκη ὀλ. ضعيفلانمق ζαϊφλανμάκ, ا. او ضعيف ζαΐφ ὀλ. «—ομαι ὑπὸ τῆς ὀδύνης غم و كدردن افنای وجود γάμμ οὐ κεδερδὲε ἰφνάϊ βουδζοὺδ ἰτ. ا.

Τηλαυγής, ές, بعيده پرتو انداز πaϊδὲ περτὲβ-ἐνδάζ. [παΐδ.

Τῆλε, (Ἐπρ.) اوزاق οὐζάκ, بعيد

Τηλεβόλον, τὸ طوب τόπ.

Τηλεγραφεῖον, τὸ تلغرافخانه τελέγραφχανέ.

Τηλεγράφημα καὶ **Τηλέγραμμα,** τὸ تلغراف τελεγράφ, تلغرافنامه τελεγραφναμέ.

Τηλεγράφησις, ἡ تلغراف كشيده ايديش τελεγρὰφ κεσιδὲ ἰδίς.

Τηλεγραφικός, ή, όν, تلغرافه متعلق τελεγραφὰ μουτεαλλήκ, تلغراف τελεγραφί. «ἡ —ἡ (τέχνη) تلغرافجيلق τελεγραφδζηλήκ, فن تلغراف φέννι τελεγραφί. § —ῶς (ἐπρ.) تلغراف واسطه‌سیله τελεγρὰφ βασιτασὶ ἰλέ.

Τηλεγραφ(έω)ῶ, تلغراف چكمك τελεγρὰφ τσεκμέκ, ا. تلغراف كشيده τελεγρὰφ κεσιδὲ ἰτ. [γράφ.

Τηλέγραφος, ὁ تلغراف τελε-

Τηλέμετρον, τὸ مقياس الابعاد μηκγιὰς οὐλ-ἀπάδ.

Τηλεσκόπιον, τὸ دوربين δουρπίν, مرصد μερσάδ.

Τηλεσκοπικός, ή, όν, دوربينى δουρπινί, رصدى ρασδί.

Τηλεφωνία, ἡ تلفونى τελεφονί.

Τηλέφωνον, τὸ تلفون τελεφόν, منقل صدا μινκάλι σεδά.

Τηλικοῦτος, αύτη, ον, بو قدر بيوك ποὺ καδὰρ πούγιούκ, بويله بيوك ποϊλὲ πούγιούκ. [χουμού.

Τῆλις, ἡ (Βτ.) بوی تخمی πόϊ το-

Τῆξις, ἡ ارمه ἐριμέ, ذوبان ζουπάν.

Τήρησις, ἡ حفظ χήφζ, ابقا ἰπκά § ايفا ἰφά, اجرا ἰδζρά.

Τηρ(έω)ῶ, صاقلامق σακλαμάκ, ا. حفظ-وقايه χήφζ-βικαγὲ ἰτ. ا. محافظه μουχαφαζὰ ἰτ. § طوتمق τουτμάκ. ا. ايفا ἰφὰ ἰτ. ا. اجرا ἰδζρὰ ἰτ. § (κν.) باقق πακμάκ, ا. دقت δηκκάτ ἰτ. «— τὴν ὑπόσχεσιν وعدى ايفا ا. βα'δὶ ἰφὰ ἰτ. «— τὰς ἐντολὰς اجراى اوامر ا. ἰδζράϊ ἐβαμὶρ ἰτ. «ἐτηρήθη εἰς τὴν θέσιν του مأموريتنه ابقا اولندى μεεμουριγετινὲ ἰπκὰ ὀλουνδού. «— سوزى طوتمق σοζοὺ τουτμάκ, ا. سوزه وفا σοζὲ βεφὰ ἰτ.

Τηρητής, ὁ حافظ χαφήζ,

Τί; καὶ **Τὶ,** Ἴδε Τίς.

Τιάρα, ἡ ساريق σαρήκ, كلاه κηούλλάχ.

Τίγρις, ἡ (Ζλγ.) قپلان καπλάν, پلنك πελένκ.

Τιθασεύω, آليشديرمق ἀλησδηρ-μάκ, تأنيس ا. τεενὶς ἰτ. [ἰτ.

Τίθημι, قومق κομάκ, وضع ا. βάζ'

Τιθήνη, سود آنا σοὺδ ἀνά, دايه δαγέ, مرضعه μουρδηά.

Τίκτω, طوغورمق δογουρμάκ, توليد ا. τεβλὶδ ἰτ. ايلاد ا. ἰλὰδ ἰτ. «*εὐτυχὴς ἡ μήτηρ ἥτις τὸν ἔτεκεν* آنى ايلاد ايدن والده نه موتلو ἀνὶ ἰλὰδ ἰδὲν βαλιδὲ νὲ μουτλού. «*ὁ τεκὼν* والد βαλίδ. «*ἡ τεκοῦσα* والده βαλιδέ. «*τὸ τέκνον* ولد βελέδ. «*οἱ τεκόντες* والدين βαλιδέϊν.

Τίλλω, يولق γιολμάκ.

Τιμαλφής,ές, ذى قيمت ζὴ κηϊ-μέτ, قيمتدار κηϊμετδάρ.

Τιμαρεύω, تيمار ا. τιμὰρ ἰτ.

Τιμάριον, τὸ تيمار τιμάρ.

Τιμή, قيمت κηϊμέτ, دكر δεγέρ پها πιχά, فيات φιγιάτ, ثمن σεμέν. (Ἠθ.) رعايت ριαγέτ, اكرام ἰκράμ, تعظيم ταζήμ, حرمت χουρμέτ, تكريم τεκρίμ, احترام ἰχτιράμ, توقير τεβκήρ, اعزاز ηζάζ, شهرت σοχρέτ, شرف σερέφ, شان σάν, افتخار ἰφτιχάρ. § ناموس ναμούς, اعتبار ἰτιπάρ, عرض ἦρζ. «*μία* — مقطوع ثمن σεμένι μακτού', كسلمش پها κεσιλμὶς πιχά. «*ἡ τρέχουσα* (συνήθης) — رايج قيمت ρεΐδζ κηϊμέτ. «*ἐπικήδειαι —αἱ* جنازه آلايى δζιναζὲ ἀλαΐ. «*προσβάλλω τὴν —ν τινὸς* عرضنه‌-ناموسنه طوقونق ἤρζηνὰ-ναμουσουνὰ δοκουνμάκ, اخلال ناموس ا. ἰχλάλι ναμοὺς ἰτ. «*εἰς τὴν —ν μου* (φρσ.) عرضم حق ايچون ἤρζὴμ χακκὴ ἰτσούν. «*λόγος —ῆς* پارول دونور παρὸλ δονόρ, سوز σόζ. «*λαμβάνω τὴν —ν* افتخار ا. كسب κέσπι ἰφτιχὰρ ἰτ.. او مشرف-شرفياب μουσέρρεφ-σερεφγιὰπ ὀλ. «*προσβάλλω τὴν —ν τῆς κόρης* ازالهٔ بكر ا. ἰζαλέϊ πὶκρ ἰτ. «*πρὸς —ν τοῦ δεῖνος* فلانك شرفنه φιλανὶν σερεφινέ.

Τίμημα, τὸ بدل πεδέλ, ثمن σεμέν. «*ἔλαβον τὸ —* بدلى آلدم πεδελὶ ἀλδήμ.

Τιμητικός,ή,όν, حرمت و اعتبار و شرف باعث اولان χουρμὲτ βὲ ἰτιπὰρ βὲ σερεφὶ παῒς ὀλάν, شرف بخش σερέφ-πάχς, موجب شرف μουδζίπι σερέφ, باعث افتخار παΐσι ἰφτιχάρ, تعظيمى ταζιμί, توقيرى τεβκηρί. «*—ὰ ἐπίθετα* الفاظ توقيريه ἐλφάζι τεβκηριγέ.

Τίμιος, α, ον, حرمتلى χουρμετλή, محترم μουχτερρέμ, شرفلى σερεφλί, معتبر μουτεπέρ. § عرضلى ἠρζλή, اهل عرض ἔχλι ἦρζ, عفيف ἀφίφ, ناموسلى ναμουσλού, عاصم ἀσήμ, طوغرى δογρού, مستقيم μουστακήμ, صادق σαδήκ. «*— ἄνθρωπος* اهل عرض آدم ἔχλι ἦρζ ἀδάμ. «*— γυνὴ* اهل عرض قارى ἔχλι ἦρζ καρή. «*—α οἰκογένεια* اهل عرض فاميليا ἔχλι ἦρζ φαμί-

λιχ. § —ίως (ἐπρ.) طوغریلقله δογρουλούκλε, استقامت ایله ἰστικαμὲτ ἰλέ, صادقانه σαδηκανέ, عرض و ناموس ایله ἦρζ οὐ ναμοὺς ἰλέ.

Τιμιότης, ἡ طوغریلق δογρουλούκ, صداقت σαδακάτ, استقامت ἰστικαμέτ. § عرض ἦρζ, اعتبار ἰτιπάρ.

Τιμοκατάλογος, ὁ (Ἐμπ.) فیات جدولی φιγιὰτ δζεδβελί, فاطوره φατούρα.

Τιμολόγιον, τὸ (Ἐμπ.) امتعه قائمه‌سی ἐμτι'ὰ καΐμεσή, فاطوره φατούρα, تاریفا ταρίφα. [μέν.

Τιμόνιον, τὸ (Ντκ.) دومن δουμεν.

Τιμονιέρης, ὁ دومنجی δουμενδζή.

Τιμ(άω)ῶ, تعظیم و توقیر ا. τα'ζὶμ βὲ τεβκὴρ ἰτ. حرمت و رعایت ا. χουρμὲτ βὲ ριαγὲτ ἰτ. اکرام ا. ἰκρὰμ ἰτ. اعتبار ا. ἰτιπάρ ἰτ. اعزاز ا. ἠζὰζ ἰτ. عزت ا. ἠζζὲτ ἰτ. « *τίμα τοὺς γονεῖς σου* والدینکی تعظیم وتوقیر ایله βαλιδεῖνινὶ τα'ζὴμ βὲ τεβκὴρ εἰλέ. «*ἐτιμήθη διὰ τοῦ παρασήμου Ὀσμανιέ* کندوسنه بر قطعه عثمانیه نشان ذیشانی احسان بیورلشدر κενδουσινὲ πὶρ κητὰ' ὀσμανιγὲ νισάνι ζισανὶ ἰχσὰν πουγιουρουλμούσδουρ. § (μτχ.) *τετιμημένος* مفتخر μουφτεχήρ.

Τιμωρητέος, α, ον, جزایه مستحق و شایان اولان δζεζαγιὰ μουσταχὰκκ βὲ σαγιὰν ὀλάν, مجازاتی لازم کلن μουδζαζατὶ λαζὶμ γκελέν, تأدیبه مستحق τεεδιπὲ μουσταχάκκ, سزاوار تأدیب σεζάβάρι τεεδίπ, تأدیبی لازم τεεδιπὶ λαζίμ.

Τιμωρητής, ὁ مجازات ویرن μουδζαζὰτ βιρέν.

Τιμωρητικός, ή, όν, تأدیبه مخصوص τεεδιπὲ μαχσούς, تأدیبی τεεδιπί. § تأدیبه مائل τεεδιπὲ μαΐλ.

Τιμωρία, ἡ مجازات μουδζαζάτ, تربیه τερπιγέ, تأدیب τεεδίπ, جزا δζεζά, عذاب ἀζάπ, عقوبت οὐκουπέτ.

Τιμωρός, ὁ مجازات ویرن μουδζαζὰτ βιρέν, تأدیب ایدیجی τεεδὶπ ἰδιδζί, مؤدب μουεδδίπ.

Τιμωρ(έω)ῶ, جزا ویرمك δζεζὰ βιρμέκ, مجازات ا. μουδζαζὰτ ἰτ. تأدیب و تربیه ا. τεεδὶπ βὲ τερπιγὲ ἰτ. مجازاته مظهر قیلمق μουδζαζατὰ μαζχὰρ κηλμάκ. § (πθ.) —οῦμαι مجازات - تأدیب او. μουδζαζὰτ-τεεδὶπ ὀλ.

Τίναγμα, τὸ καὶ —γμός, ὁ صارصلمه σαρσηλμά, تزلزل τεζελζούλ, آتیش ἀτής, صیچرایش σητσραΐς.

Τινάσσω, صارصیتمق σαρσητμάκ, آتمق ἀτμάκ, انداخت ا. ἐνδὰχτ ἰτ. سیلکمك σιλκμέκ, چارپمق τσαρπμάκ. § (ἐπὶ φυτῶν) سورمك σούρμέκ, صالمق σαλμάκ. § (μσ. αὐτπθ.) سیلکنمك σιλκινμέκ, صیچرامق σητσραμάκ, حرکت ا. χαρεκὲτ ἰτ. « — *τὸ στρῶμα* یتاغی سیلکمك γιαταγὴ σιλκμέκ. « — *μὲ βέργαν* دکنك ایله چارپمق δι[κ]γνὲκ ἰλὲ τσαρπμάκ. « *ἡ ὄρνις τινάσσεται* طاوق چیرپنیر τασὺκ τσιρ[πινήρ]

πινίρ. «*ἐτινάχθη εἰς τὸν ἀέρα* هوایه صچرادی χαβαγ̇ὰ σητσραδή.

Τίποτε, (Ἐπρ.) هیچ χίτς, هیچ بر شی χὶτς πὶρ σέϊ, لاشی λὰ-σέγ̇.

Τιποτένιος, ὁ آلچق ἀλτσάκ, دنی δενί.

Τίς, (ἀρσ. καὶ θλ.) **Τί,** (οὐδ.) بر کیمسه πὶρ κίμσε, کیمسنه κιμέσνε, بعض πάζ, بعض کمسنه πάζι κιμέσνε, چند τσένδ, بر قاچ πὶρ κάτς. § (ἐπὶ πραγμάτων) بر نسنه πὶρ νεσνέ, بر شی πὶρ σέϊ, نه νέ. «*ἄνθρωποί τινες νομίζουσιν ὅτι...* بعض آدملر ظن ایدرلر که πάζι ἀδαμλὰρ ζὰνν ἰδερλὲρ κι. «*ἂν μᾶς ἤκουέ τις* بر کیمسه بزی دکلیه ایدی πὶρ κίμσε πιζὶ διγινεγὲ ἰδί. «*εἶναί τινες οἱ ὁποῖοι* بعض آدم واردر که πάζι ἀδὰμ βάρδιρ κι. «*πᾶς τις* هر کس χὲρ κές. «*εἴ τις* بریسی πιρισί. «*ὅταν ἦναί τις νέος καὶ πλούσιος καὶ ὡραῖος* بر آدم گنج و زنکین و کوزل ایکن πὶρ ἀδὰμ γκὲδζ βὲ ζεγκὶν βὲ γκ̇ουζὲλ ἰκέν. «*ὀλίγοι τινες* آز کیمسهلر ἂζ κίμσελερ. «*εἴς τινας περιστάσεις* بعض خصوصده πάζι χουσουσδά, بعض احوالده πάζι ἀχβαλδά. «*εἴπερ τις καὶ ἄλλος* (φρσ.) هر کسدن زیاده χὲρ κεσδὲν ζιγ̇αδέ. «*ὑπάρχει τι ὡραιότερον;* بوندن کوزل بر شی وارمیدر πουνδὰν γκ̇ουζὲλ πὶρ σέϊ βάρμιδιρ; «*ὀλίγον τι* بر آز πὶρ ἄζ, بر مقدار πὶρ μικδάρ. «*δὲν ἠξεύρει τί λέγει* سویلهدیکنی بیلمیور σοϊλεδιγινὶ πίλμεγ̇ορ. «*μέχρι τινὸς* (βαθμοῦ ἢ χρόνου) بر درجهیه قدر πὶρ δερεδζεγὲ καδάρ, بر زمانه قدر πὶρ ζεμανὰ καδάρ. «*κατά τι* بعض خصوصده πάζι χουσουσδά. «*τρόπον τινὰ* بر صورتله πὶρ σουρέτλε.

Τίς; (ἀρσ. καὶ θηλ.) **Τί;** (οὐδ.) (ἀντ. ἐρωτ.) کیم κίμ, نه νέ, قنغی κάνγη, هانکی χάνγκι. «*τίς εἶναι ἐκεῖ;* اوراده کیم وار ὄραδα κὶμ βάρ. «*τί λέγετε;* نه دییورسکز νὲ δίγ̇ορσουνουζ; «*τίς εἶ;* (Στρ.) کیمدر او ؛ κίμδιρ ὅ! ! او کیم κὶμ ὅ! «*τί νὰ κάμω;* نه یاپایم νὲ γ̇απαΐμ; «*περὶ τίνος ὁ λόγος;* نهیه دایر νεγὲ δαΐρ. «*τί ὥρα εἶναι* ساعت قاچدر σαὰτ κάτσδιρ. § (θαυμστ.) نه νέ, نه بیوك νὲ πὄυγ̇ούκ, نه قدر νὲ καδάρ. «*τί ὡραῖος καιρός!* نه کوزل هوا νὲ γκ̇ουζὲλ χαβά! «*τί συμφορά!* نه مصیبت νὲ μουσηπέτ! نه بلا νὲ πελά! «*ὤ! τί ὡραῖον!* او نه کوزل ὄ νὲ γκ̇ουζέλ! «*τί ἄσχημος εἶναι* نه قدر چرکیندر νὲ καδὰρ τσιρκίνδιρ. «*διατί;* نیچون νίτσουν.

Τίτανος, ὁ (Ὀρκ.) کیرج κιρέδζ, جیر δζίρ, جص δζές, کلس κίλς. § آلچی ἀλτσή, جبش δζίπς.

Τιτανώδης, ε,, کیرجلی κιρεδζλή, کلسی κιλσί. [μουρδηά.

Τίτθη, ἡ سود آنا σοὺδ ἀνά, مرضعه

Τίτλος, ὁ عنوان οὐνβάν, سر لوحه σὲρ λεβχά, لقب λακάπ πλ. القاب ἐλκάπ. § رتبه ρουτπέ. § (Νμ.) حجت χοδζδζέτ, سند σενέδ. «*εἰς τὸν Πάπαν δίδουσι τὸν τίτλον τῆς Ἁγιότητος*

ريم پاپاسنه شرافتماب عنوانی - لقبی ویرر Ρὶμ πάπασινα σεραφετμεάπ οὐνβανινὶ - λακαπινὶ βιριρλέρ. «— ἰδιοκτησίας سندی تملّك τεμελλοὺκι σενεδί, تصرف سندی یا حجتی τεσαρρούφ σενεδὶ γιὰ χοδζδζετί.

Τιτλομανία, ἡ القاب مانیای μανιγιάϊ ἐλκάπ.

Τιτλοφόρος, ὁ صاحب عنوان σαχήπι οὐνβάν, رتبه و سند صاحبی ρουτπὲ βὲ σενὲδ σαχηπή. § عنوانلی οὐνβανλή.

Τιτλοφορ(έω)ῶ, عنوان ویرمك οὐνβὰν βιρμέκ, رتبه و مسند توجیه ا. ρουτπὲ βὲ μεσνὲδ τεβδζὶχ ἰτ. § (πθ.) —οῦμαι عنوانلی او. οὐνβανλὴ ὀλ.

Τιτρώσκω, یاره‌لامق γιαραλαμάκ, جرح ا. δζὲρχ ἰτ.

Τλήμων, ον, زوالی ζάβαλλη, بیچاره πιτσαρέ, جفاكش δζεφακές.

Τμῆμα, τὸ پارچه παρτσά, پاره παρέ, قطعه κητά', حصه χησσά, جزء δζούζ, قسم κήσμ. § فقره φικρά. § فصل φάσλ, باب πάπ. § دائره δαϊρέ, شعبه σουουπέ. § (Στρ.) بلوك πόυλούκ, فرقه φιρκά. «Κεφάλαιον Α'. — δεύτερον باب اول فصل ثانی πάπ ἐββὲλ φάσλι σανί. «εἶναι διῃρημένον κατὰ τμήματα اقسامه منقسمدر ἀκσαμὰ μουνκασίμδιρ. «ἡ πόλις εἶναι διῃρημένη εἰς τμήματα شهر دائره منقسمدر σέχρ δαϊρελερὲ μουνκασίμδιρ.

Τμηματάρχης, ὁ دائره رئیسی δαϊρὲ ρεϊσί, معاون μουαβίν, مستشار μουστεσάρ. § (Στρ.) بلوك باشی πόυλοὺκ πασή. «ὁ — τοῦ Ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν خارجیه مستشاری χαριδζιγὲ μουστεσαρή.

Τμηματικός, ή, όν, مقطع μακτού'. § —ῶς (ἐπρ.) پارچه پارچه παρτσὰ παρτσά.

Τό, (Ἄρθρον) ال ἔλ. «τὸ ζῶον الحیوان ἐλ-χαϊβάν. «τὸ πῦρ النار ἐν-νάρ.

Τοιοῦτος, αύτη, ο, بویله πόϊλέ, شویله σόϊλέ, اویله ὄϊλέ, بونك كبی πουνοὺν κιπί, اونك كبی ὀνοὺν κιπί, بو مقوله πού μακουλέ, بو مثللو πού μισιλλού, بو پو πο'ι. «εἰς —ην περίστασιν بو حالده πού χαλδέ. «— ὑπῆρξε πάντοτε بو داٸما بویله ایدی πού δάϊμα πόϊλὲ ἰδί.

Τοιουτοτρόπως, (Ἐπρ.) بویلجه πόϊλέδζε, شویلجه σόϊλέδζε, بو وجهله πού βέδζχηλε, بو طرز اوزره πού τάρζ οὐζρέ, بو مثللو πού μισιλλού, بو كونه πού γκιουνέ, بو صورتله πού σουρέτλε.

Τοιχογραφία, ἡ دیوار اوزرنده یاپیلان تصویر διβὰρ οὐζερινδὲ γιαπιλὰν τασβίρ, نقش νάκς.

Τοιχογυρίζω, اطرافه دیوار چكمك ἐτραφὰ διβὰρ τσεκμέκ.

Τοιχογύρισμα, τὸ اطرافه دیوار چكمه ἐτραφὰ διβὰρ τσεκμέ.

Τοιχοκόλλημα, τὸ καὶ — **κόλλησις,** ἡ دیواره تعلیق διβαρὰ τα'λήκ. § یافته γιαφτά.

Τοιχοκολλ(άω)ῶ, دیواره یاپیشدیرمق διβαρὰ γιαπησδηρμάκ, دیواره تعلیق ا. διβαρὰ τα'λὴκ ἰτ,

Τοῖχος, ὁ ديوار διβάρ, جدار δζεδάρ.

Τοιχωρύχος, ὁ ديوار يوزان διβὰρ ποζάν, خرسز χηρσήζ, سارق σαρίκ.

Τοκετός, ὁ (Ι) اولاد طوغورمه ἐβλὰδ δογουρμά, ولادت βελαδέτ, وضع حل βάζ'ι χάμλ.

Τοκάριθμος, ὁ (Μθμ.) فائض جدولی φαῖζ δζεδβελή, توقاريتم τοκαρίτμ.

Τοκίζω, فائض ايله اقراض ا. φαῖζ ἰλὲ ἰκρὰζ ἰτ. فائضه ويرمك φαῖζὰ βιρμέκ, كذشته ايله ويرمك γκιουζεστὲ ἰλὲ βιρμέκ.

Τοκισμός, ὁ فائض ايله اقراض φαῖζ ἰλὲ ἰκράζ, معاملهٔ مرابحه μουαμελέϊ μουραπαχά.

Τοκιστής, ὁ مقرض μουκρίζ, مرابحه‌جی μουραπαχαδζή.

Τοκογλυφία, ἡ انصافسز مرابحه‌جيلق ἰνσαφσὴζ μουραπαχαδζηλήκ.

Τοκογλύφος, ὁ انصافسز مرابحه‌جی ἰνσαφσὴζ μουραπαχαδζή. [ἀλμά.

Τοκοληψία, ἡ فائض آلمه φαῖζ

Τοκομερίδιον, τὸ فائض قوپونی φαῖζ κουπονού, قوپون κουπόν.

Τόκος, ὁ توليد τεβλίδ. ‖ (Νμ.) فائض φαῖζ, ربح ρίπχ, كذشته γκιουζεστέ. «— τόκου فائضك فائضی φαῖζὴν φαῖζή, كذشته‌نك كذشته‌سی γκιουζεστενὶν γκιουζεστεσή. «ὑπέρογκος — فاحش كذشته φαχὴς γκιουζεστέ. «τὰ χρήματα ταῦτα τί τόκον σᾶς δίδουν; بو آقچه سزه نه مقدار فائض ويررلر ποῦ ἀκτσὲ σιζὲ νὲ μικδὰρ φαῖζ βιρὶρλέρ. «ὁ τόκος τρέχει ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς فائض تاريخ استدعادن ايشلر φαῖζ ταρίχι ἰστιδα'δὰν ἰσλέρ.

Τοκοφόρος, ὁ فائض ويرر φαῖζ βιρίρ, كذشته‌لی γκιουζεστελή.

Τόλμη, ἡ جرأت δζουρά'τ, اجتسار ἰδζτισάρ, جسارت δζεσαρέτ.

Τόλμημα, τὸ تشبث τεσεπποὺς, جرأت δζουρά'τ. ‖ (ἐπὶ κακοῦ) سوء قصد σούϊ κάσδ.

Τολμηρός, ά, όν, καὶ **Τολμητίας,** ὁ جسور δζεσούρ, متجاسر μουτεδζασίρ, جسارتلی δζεσαρετλή, متهور μουτεχαββίρ, جری δζερί, پی پروا πὶ περβά, مردانه μερδανέ. «—ραὶ ἐπιχειρήσεις تشبثات متجاسرانه τεσεπποὺσάτι μουτεδζασιρανέ.

Τολμ(άω)ῶ, جسارت-جرأت-اجتسار-تجاسر-مجاسرت ا. δζεσαρὲτ-δζουρὰ'τ-ἰδζισὰρ-τεδζασοὺρ-μουδζασερὲτ ἰτ. متجاسر او. μουτεδζασὶρ ὀλ. «ἐτόλμησε ν' ἀντιστῇ κατὰ πρόσωπον رويرو مخالفت اتمكه اجتسار ايلدی ρουπεροὺ μόυχαλεφὲτ ἰτμεγὲ ἰδζτισὰρ εἴλεδί. «δύναται νὰ τολμήσῃ τὰ πάντα هر شئيه جسارت ايده بيلير χὲρ σεγὲ δζεσαρὲτ ἰδὲ πιλίρ.

Τολύπη, ἡ يون يومغی γιοὺν γιουμαγή. ‖ قوش باشی κοὺς πασή.

Τομάριον, τὸ دری. δερί, جلد δζίλδ, پوستين πουστίν. ‖ كوسه‌له κιόσελέ, كون κιόν, تومار τομάρ. ‖ سختيان σαχτιγιάν, مشين μεσίν.

Τομεύς, ὁ كسيجى κεσιδζή, كاسر κηασίρ, قاطع κατί'. *αοί τομεῖς* (ὀδόντες) اسنان قاطعه ἐσνάνι κατιά, اول دیشلری ὂν διϭλερή.

Τομή, ἡ كسمه κεσμέ, كسلمه κεσιλμέ, كسر κέσρ, كسيم κεσίμ, قطع κάτ'. § كسيك κεσίκ, مقطوع μακτού'. § مقطع μακτά'. § (Μθμ.) تقاطع τεκαττού. « *κωνικαὶ — αἱ* قطوع مخروطيات κουτούῒ μαχρουτιγηάτ. «*ἡ — τοῦ στίχου* نظمك طوراق يرى ναζμὶν τουρὰκ γερί.

Τομίας, ὁ خادم χαδήμ.

Τόμος, ὁ جلد δζίλδ πλ. جلود δζουλούδ.

Τονθορύζω, میرلدی و فیسلدی ا. μηρηλδὴ βὲ φισιλδὶ ἰτ.

Τονίζω, (Γρμ.) حروف صوتيەنك اوزرينه اماله اشارتى وضع ا. χουρούφι σαβτιγενὶν οὐζερινὲ ἰμαλὲ ἰϭαρετὶ βάζ' ἰτ. § (Μουσ.) وضع مقام ا. βάζ'ι μακὰμ ἰτ. نوطه يازمق νότα γηαζμάκ.

Τονικός, ἡ, όν, مقوی μουκαββί.

Τόνισμα, τὸ καὶ **Τονισμός,** ὁ اماله اشارات تجويديه وضع ἰϭαράτι τεδζβιδιγὲ βάζ' εῖλεμέ, حرفزنی χάρφ-ζενί, اماله ἰμαλέ.

Τόνος, ὁ (Γρμ.) اماله اشارتى ἰμαλὲ ἰϭαρετί, اشارت تجويديه ἰϭχρέτι τεδζβιδιγέ. § (Μουσ.) مقام μακάμ, پرده περδέ. § قوت κουββέτ, شدت ϭιδδέτ. § (Ντκ.) طونيلاته τονιλάτα « *ὁ — τῆς φωνῆς* سسك قوتی σεσὶν κουββετί.

Τόνωσις, ἡ تقويه τακβιγέ.

Τονωτικός, ἡ, όν, مقوی μουκαββί. [δαζή.

Τόξευσις, ἡ تير اندازی τὶρ-ἐν-

Τοξευτής, ὁ تير انداز τὶρ-ἐνδάζ.

Τοξευτικός, ἡ, όν, تير اندازانه τὶρ ἐνδαζανέ.

Τοξεύω, اوق آتمق ὂκ ἀτμάκ, تير انداز ا. τὶρ-ἐνδάζ ἰτ. § آتمق ἀτμάκ, رمى-انداخت ا. ρεμὶ-ἐνδάχτ ἰτ.

Τοξικός, ἡ, όν, (Ι) زهرلى ζεχηρλί, سمى σεμί. «*ἡ —ἡ* دلیکی مصغال μησγὰλ δελιγί.

Τοξικολογία, ἡ (Ι) مبحث السموم μεπχάσι οὐϭ-σουμούμ.

Τοξοειδής, ές, سمواری σεχμβαρί. § كرلی κεμερλή.

Τοξοθήκη, ἡ اوقلق ὀκλούκ, سمدان σεχμ-δάν.

Τόξον, τὸ يای γηάϊ, كمان κεμάν, قوس κάβς. § (Ἀρχτ.) كمر κεμέρ, طاق τάκ, قوس κάβς. § (Μθμ.) قوس κάβς. § (Ἀστρ.) *τὸ οὐράνιον —* علائم سما ἀληαΐμι σεμά, قوس قزح κάβσι φέρδζ.

Τοξοποιός, ὁ كمانجى κεμανδζή.

Τοξότης, ὁ قوس ايله مسلح عسكر κάβς ἰλὲ μουσελλὰχ ἀσκέρ. § كماندار κεμανδάρ. § (Ἀστρ.) قوس برجى κάβσι πόυρδζού.

Τοξοφόρος, ὁ كماندار κεμανδάρ.

Τοπάζιον, τὸ ياقوت اصفر γηακούτι ἐσφέρ, طوپاز τοπάζ, زبرجد ζεπερδζέδ. [ρίφ.

Τοπάρχης, ὁ متصرف μουτεσαρ-

Τοπαρχία, ἡ ولايت βιλαγέτ, لوا λιβά. [ρ'ά.

Τοπεῖον, τὸ موقع μεβκή' مقمه πού-

Τοπικός, ή, όν, محلى μαχαλλί, موقعى μεβκηΐ, مكانى μεκχνί. § (I) وضعى βαζή', موضوعه μεβζουά. «—ή ἀρχὴ حكومت محليه χόυκχούμέτι μαχαλλιγέ. «—ὰ φάρμακα معالجات موضوعه μουαλεδζάτι μεβζουά. § —ῶς (ἐπρ.) محلجه μαχαλλίνδζε.

Τοπογραφία, ἡ تعريف المواقع τα'ρὶφ οὐλ-μεβακή', طوپوغرافيا τοπογραφίγια.

Τοπογράφος, ὁ تعريف المواقع عالمى τα'ρὶφ οὐλ-μεβακὴ' ἀλιμί, طوپوغراف τοπογράφ.

Τοποθεσία, ἡ موقع μεβκή', محل μαχάλλ, موضع μεβζή'.

Τοπογραφικός, ή, όν, موقعى μεβκηΐ.

Τοποθέτησις, ἡ وضع βάζ', نصب νάσπ.

Τοποθετ(έω)ῶ, قومق κομάκ, يرلشديرمك γερλεσδιρμέκ, وضع ا. βάζ' ἰτ. § نصب و تعيين ا. νάσπ οὐ τα'γὶν ἰτ. § (πθ.) —οῦμαι يرلشمك γερλεσμέκ, اوتورمق ὀτουρμάκ, وضع و نصب اولنق βάζ' ὀλουνμάκ. § نصب و تعيين اولنق νάσπ οὐ τα'γὶν ὀλουνμάκ.

Τόπος, ὁ ير γέρ, محل μαχάλλ πλ. محال μεχάλλ, موضع μεβζή', جاى δζάγι, موقع μεβκή'. § ممالك μεμλεκέτ. «*κάθε πρᾶγμα εἰς τὸν —ν του* هر شى يرنده χὲρ σέϊ γερινδέ. «*ἀφίνω τὸν —ον ἐλεύθερον* مقامى آراده و خالى براقق μακαμὴ ἀραδὰ βὲ χαλὶ πρακμάκ. «*— εὐχάριστος* موقع لطيف μεβκήϊ λατίφ, موقع دلارا μεβκήϊ διλαρά. «*—ἔρημος* چول ير τσὸλ γέρ. «*— μονήρης* محل منفرد μαχάλλι μουνφερίδ, تنها ير τενχὰ γέρ. «*—οι ἀκατοίκητοι* محالات غير مسكونه μεμαλίκι γάϊρι μεσκιουνέ. «*ἰδιαίτερος —* محل مخصوص μαχάλλι μαχσούς. «*δημόσιος —* موقع عام μεβκήϊ ἄμμ. «*οἱ Ἅγιοι —* اراضئ مباركه ἀραζίϊ μουπαρεκέ. «*οἱ κοινοὶ —οι* (Ρτρ.) موارد الكلام μεβαρὶδ οὐλ-κελιάμ, مآخذ الكلام μεαχὴζ οὐλ-κελιάμ. «*δὲν ἔχει τὸν —ν του* يولسزدر γιολσούζδουρ. «*εἰς τὸν —ν τοῦ τάδε* فلانك يرينه - مقامنه φιλανὶν γερινὲ - μακαμηνά.

Τοποτηρησία, ἡ قائممقاملق καϊμμακαμλήκ, وكيللك βεκιλλίκ, نيابت νιγιαπέτ.

Τοποτηρητής, ὁ قائممقام καΐμμακάμ, وكيل βεκίλ, نائب ναΐπ, ملازم μουλαζίμ.

Τόρνευμα, τὸ جرخده ايشله δζαρχδὰ ἰσλεμέ. § چيقريق ايشى τσηκρὴκ ἰσί.

Τόρνευσις, ἡ چيقريق ايشله τσηκρὴκ ἰσλεμέ. [ρήκ.

Τορνευτήριον, τὸ چيقريق τσηκ-

Τορνευτής, ὁ جرخجى τσαρχδζή, چيقريقجى τσηκρηκδζή, خراط χαρράτ.

Τορνευτική, ἡ چیقرقجيلق τσηκρηκδζηλήκ خراطت χαρρατέτ.

Τορνευτός, ή, όν, چرخده ايشلمش τσαρχδὰ ἰσλεμίς, خروط μαχρούτ.

Τορνεύω, چرخده چكمك τσαρχδὰ τσεκμέκ, چرخده ايشلمك τσαρχδὰ ἰσλεμέκ, چيقريق ايشلمك τσηκρὴκ ἰσλεμέκ, خرط ا. χὰρτ ἰτ. ‖ مدور و مستوى ايتلك μουδεββὲρ βὲ μουστεβὴ ἔϊλεμέκ. [ρηκδζήκ.

Τορνίσκος, ὁ چيقريقجق τσηκ-

Τόρνος, ὁ چرخ τσάρχ, چيقريق τσηκρήκ.

Τοσάκις, (Ἐπρ.) او قدر ὃ καδάρ, او قدر دفعه ὃ καδὰρ δεφά. او قدر كره ὃ καδὰρ κερρέ,

Τόσος, η, ον καὶ **Τοσοῦτος, αύτη, ο(ν),** او قدر ὃ καδάρ, بو قدر ποὺ καδάρ, شو قدر σοὺ καδάρ. «*εἰς —ον βαθμὸν* او درجه ὃ δερεδζέ, بو درجهده ποὺ δερεδζεδέ. «*ὄχι τόσον* او قدر دكل ὃ καδὰρ δεγίλ. «*ἀρκεῖ τόσον* بو قدر الورير ποὺ καδὰρ ἐλβερίρ, او قدر يتر ὃ καδὰρ γετέρ. «*τόσα καὶ τόσα* (φρσ.) شونجه σούνδζε. «*ὑπέφερε τόσους κόπους* شونجه زحمت و مشقت چكدى σούνδζε ζαχμὲτ βὲ μεσακκὰτ τσεκδί. «*ὡς τόσον, ἐν τοσούτῳ* لكن λάκιν, فقط φακάτ, بونك ايله برابر πουνοὺν ἰλὲ περαπέρ, بو جهتله ποὺ δζούμλε ἰλέ, بو بويله ايكن ποὺ ποϊλὲ ἰκέν, ذلك مع μεὰ ζαλίκ. «*τόσον, ὅσον* كوره γκιορέ, نظرا ναζάρεν, «*τοσοῦτον ὥστε* بو ايله كه ποὺ ὀϊλὲ κι, بر صورتله πὶρ σουρέτλε κι, حتى χάττα, او قدر كه ὃ καδὰρ κι, اولوجهله كه ὂλ βέδζχηλε κι. «*τόσον ἀνόητος εἶναι ὥστε* بو قدر احمقدر كه ποὺ καδὰρ ἀχμάκδιρ κι. «*τόσῳ* (τοσούτῳ) *μᾶλλον* زياده‌سيله ζιγιαδεσὶ ἰλέ. «*τόσῳ τὸ καλλίτερον* دها ايى δαχὰ ἐγί, دها ايى يا δαχὰ ἐγὴ γιά. «*τόσῳ τὸ χειρότερον* دها فنا يا δαχὰ φενὰ γιά, يازيق γιαζήκ. «*τόσον αὐτὸς ὅσον καὶ ἐκεῖνος* بو كرك او كرك γκερὲκ ποὺ γκερὲκ ὅ, هم بو هم او χὲμ ποὺ χὲμ ὅ.

Τότε, (Ἐπρ.) او وقت ὃ βακήτ, او زمان ὃ ζεμάν. «*τότε, τότε δὴ* نه وقت كه νὲ βακὴτ κί, او وقت كه ὃ βακὴτ κι, اولسه ايله ὀλσὰ πιλέ. «*ἕως —* او وقته قدر ὃ βακητὰ καδάρ. «*ἀπὸ —* او وقتدنبرو ὂλ βακητδάνπερου, او زماندنبرو ὃ ζεμανδάνπερου. «*οἱ — ἄνθρωποι* او زمان آدملرى ὃ ζεμὰν ἀδαμλαρή.

Τοὐλάχιστον, (Ἐπρ.) بارى πάρι, لا اقل λὰ ἐκάλ, هيچ اولمازسه χὶτς ὀλμάζσα.

Τοὔμπαλιν, (Ἐπρ.) ترسنه τερσινέ, عكسنه ἀκσινέ, بالعكس πὶλ-ἄκς.

Τοὐναντίον, (Ἐπρ.) بالعكس πὶλ ἄκς, عكسنه ἀκσινέ.

Τουρτουρίζω, صوغوقدن دتيرمك σoουκδὰν διτιρεμέκ, مغ كسمك μὶχ κεσμέκ.

Τουτέστι, (Ἐπρ.) ديمك اولوركه διμὲκ ὀλούρκι, يعنى γιάνι.

Τοῦτο, بو πού, شو σού, او ὅ.

ποδιά — ايچون بونك πουνούν ἰτσούν. ατί εἶναι — بو نه در ποὺ νέδιρ.

Τουφεκίζω, تفنك آتمق τουφένκ ἀτμάκ. ‖ قورشونه دیزمك κουρσουνὰ διζμέκ, تفنكه طوتمق τουφενκὲ τουτμάκ.

Τουφέκιον, τὸ تفنك τουφένκ.

Τουφεκισμός, ὁ تفنك آتیش τουφένκ ἀτίς. ‖ قورشونه دیزمه κουρσουνὰ διζμέ, تفنكه طوتمه τουφενκὲ τουτμά. ‖ تفنك سسی τουφένκ σεσί. «ἠκούσθησαν —οἱ تفنك سسی ایشدلمش τουφένκ σεσὶ ἰσιδιλμίς.

Τουφεκιστής, ὁ تفنكجی τουφενκδζή, تفنك انداز τουφένκ-ἐνδάζ.

Τράβηγμα, τὸ چكمه τσεκμέ, جر δζέρρ. ‖ چكلمه τσεκιλμέ.

Τραβῶ, چكمك τσεκμέκ, جر ا. δζέρρ ἰτ. جذب ا. δζέζπ ἰτ. جلب ا. δζέλπ ἰτ. Ἴδε καὶ Σύρω, Ἕλκω. «— συναλλαγματικὴν پولیچه چكمك πόλιτσα τσεκμέκ. «— τὸν διάβολόν μου بلای بولمق πέλαγὶ πουλμάκ.

Τραγάκανθα, ἡ (Βτ.) كون آغاجی κιουβὲν ἀγαδζή, كتیره آغاجی κετιρὲ ἀγαδζή.

Τραγάκανθον, τὸ كتیره ضمغی κετερὲ ζαμγή, كتیره κετιρέ.

Τραγανίζω, قیتیر قیتیر ا. κητὴρ κητὴρ ἰτ. قیتیر قیتیر یمك κητὴρ κητὴρ γεμέκ, قیتیرداملق κητηρδαμάκ.

Τραγανισμός, ὁ قیتیردامه κητηρδαμά.

Τραγανιστής, ὁ قیتیر قیتیر یین κητὴρ κητὴρ γεγέν.

Τραγανιστός, ή, όν, قیتیردایان κητηρδαγιάν, چاتیردایان τσατηρδαγιάν.

Τραγανός, ή, όν, قیتیردافلی κηδηρδακλή, غضروفی γουζρουφί.

Τραγεία, ἡ كچی دریسی κετσὶ δερισί, تكه دریسی τεκὲ δερισί.

Τράγειος, α, ον, كچینك κετσινίν, كچیدن κετσιδέν.

Τραγελαφικός, ή, όν, غزالی γαζαλή.

Τραγέλαφος, ὁ غزال γαζάλ, جیران δζηράν, انتیلوب ἀντιλόπ. ‖ (ρτν.) قارمه قاریشیق κάρμα καρησήκ.

Τράγημα, τὸ مزه μεζέ, مزه‌لك μεζελίκ.

Τραγηματίζω, مزه یمك μεζὲ γεμέκ.

Τραγικός, ή, όν, هائل χαίλ, مخوف μαχούφ. ‖ فجیع φεδζί', هولناك χαβελνάκι. ‖ —ῶς (ἐπρ.) فجیع و هولناك بر صورتده φεδζὶ' βὲ χαβελ-νάκι πὶρ σουρέτλε.

Τραγίλα, ἡ كچی قوقوسی κετσὶ κοκουσού.

Τράγινος, η, ον, كچینك κετσινίν, تكه‌نك τεκενίν.

Τραγογένης, ὁ ἢ **—πώγων,** ὁ كچی صقاللی κετσὶ σακαλλή.

Τράγος, ὁ اركك كچی ἐρκὲκ κετσί, اركج ἐρκέδζ, تكه τεκέ, تیس τεγίς.

Τραγούδιον, τὸ تركی τουρκιού, شرقی σαρκή, هوا χαβά, نغمه ναγμέ. «— ἐθνικὸν ملی هوا μιλλὶ χαβά.

Τραγούδισμα, τὸ ترنم τερεν-νούμ, تغنّی τεγαννή.

Τραγουδιστής, ὁ καὶ—**στρια,** ἡ ترکی سویلیجی τούρκιοὺ σοϊλεϊδζί, خواننده χανενδέ, مغنی μουγαννή, نغمه زن ναγμεζέν.

Τραγουδ (έω) ῶ, ترکی سویلمك τούρκιοὺ σοϊλεμέκ, شرقی چاغیرمق σαρκὴ τσαγηρμάκ, ترنم - تغنی ا. τερεννοὺμ - τεγαννὶ ἰτ.

Τραγῳδία, ἡ هائله χαϊλέ, طرازدیا τραζέδια, فجیعه φαδζιά.

Τραγῳδοποιΐα, ἡ هائله نویسی χαϊλὲ-νουβισί.

Τραγῳδοποιός, ὁ هائله نویس χαϊλὲ-νουβίς. [ἀκτορού.

Τραγῳδός, ὁ آقتوری هائله χαϊλὲ

Τράκα, ἡ تراقه τράκα.

Τρανός, ή, όν, آشکار ἀσικιάρ, صاف σαφή. § معظم ἀζήμ, بیوك πού-γιούκ, بلند πουλένδ. § واضح βαζήχ. «—ἡ φωνὴ بلند اواز πουλὲνδ ἀβάζ. § —ῶς (ἐπρ.) آشکارا ἀσικιάρέν.

Τρανότης, ἡ وضاحت βεζαχάτ.

Τράπεζα, ἡ سفره σοφρά. § ضیافت ζηγιαφέτ. § (Ἐμπ.) بانقه πάνκα, بانق πάνκ. «*γεωργικὴ* — زراعت بانقه‌سی ζιραὰτ πάνκαση. «*προεξοφλητικὴ* — اسقونطو بانقه‌سی ἰσκόντο πάνκαση «— *πιστωτικὴ* اقراضات بانقه‌سی ἰκρα-ζὰτ πάνκαση. «*Ὀθωμανικὴ* —عثمانلی بانقه‌سی ὀσμανὴ πάνκαση, دولت علیه عثمانیه بانقه‌سی δεβλέτι ἀλιγέϊ ὀσμα-νιγὲ πάνκαση. «*ὁ διευθυντὴς τῆς* —*ης* بانقه مدیری πάνκα μουδιρί. «*ἡ Ἁγία* — مذبح μεζπαχά.

Τραπεζαρεῖον, τὸ یمك اوطه‌سی γεμὲκ ὀδασή, طعام سالونی ταὰμ σα-λονού. [δζή.

Τραπεζάρης, ὁ سفره‌جی σοφρα-

Τραπεζιτεία, ἡ بانکرلك παν-κερλίκ.

Τραπεζίτης, ὁ (Ἐμπ.) بانکر πανκέρ, صراف σαρράφ. «*οἱ τραπε-ζῖται ὀδόντες* آرقه دیشلری ἀρκὰ διϊσ-λερί, اسنان طاحنه ἐσνάνι ταχανέ.

Τραπεζιτικός, ή, όν, بانقه‌یه مخصوص πάνκαγια μαχσούς, صرافی σαρραφή. «—*αἱ ἐργασίαι* معاملات صرافیه μουαμελάτι σαρραφιγέ. «—*ὸν γραμμάτιον* بانقه سندی πάνκα σενεδί, بانقه تحویلی πάνκα ταχβιλί, بانقه قائمه‌سی πάνκα καϊμεσί.

Τραπέζιον, τὸ سفره‌جق σοφρα-δζήκ. § (Μθμ.) شکل منحرف σέκλι μουνχαρίφ.

Τραπεζοειδής, ές, (Μθμ.) منحرف الشکل μουνχαριφὶ οὐσ-σέκλ.

Τραπεζομάνδηλον, τὸ سفره بزی آلتی σοφρὰ πεζὶ-ἀλτή.

Τραπεζοποιΐα, ἡ سفره‌جیلق σο-φραδζηλήκ. [φραδζή.

Τραπεζοποιός, ὁ سفره‌جی σο-

Τραπέζωμα, τὸ سفره بزی σοφρὰ πεζί.

Τραυλίζω, ککلمك κεκελεμέκ.

...لمش πεπελεμέκ, پلتكلك πελτεκλε-έκ.

Τραυλισμός, ὁككلمه κεκελεμέ, پپه πεπελεμέ, پلتكلك πελτεκλίκ, لكنت λουκνέτ. [πελτέκ.

Τραυλός, ή, όν, پپه πεπέ, پلتك

Τραυλότης, ἡ ككلك κεκελίκ, پپه πεπελεμέ. [γιαρά.

Τραῦμα, τὸ جريحه δζαριχά, يارهٔ

Τραυματίας, ὁ يارهلى γιαρκλή, مجروح μεδζρούχ.

Τραυματίζω, يارهلق γιαραλα-ίκ, جرح ا. δζέρχ ἰτ.

Τραυματισμός, ὁ يارهلمه γιαρα-λμά, جرح δζέρχ.

Τραχειοτομία, ἡ (Χργ.) قرتلاغك يارلمه καρταλαγὴν γιαρηλμασή, خرق القصبه χαζά' οὐλ-κασαπά.

Τραχηλιά, ἡ ياقه γιακά, ياقهلق κχαλήκ. [οὐνκή.

Τραχηλιαῖος, α, ον, (I) عنق

Τραχηλίζω, بويون طورتق πόγιούν ...υτμάκ. [οὔνκ.

Τράχηλος, ὁ بويون πόγιούν, عنق

Τραχύνω, سرتلنديرلمك σερτλεν-...μέκ, سرت ايلمك σὲρτ εἶλεμέκ, تقليظ ταχλὶζ ἰτ. § (πθ.) سرتلشمك ...τλεσμέκ, تغليظ ا. τεκαλλοὺζ ἰτ.

Τραχύς, εῖα, ύ, سرت σέρτ, ...سخت σάχτ, قتى κατή. § شديد σεδίδ. —εῖα ἀρτηρία شريان القصبه σιρ-...νι οὐλ-κασαπέ. § —έως (ἐπρ.) سرتلك σερτλὶκ ἰλέ.

Τραχύτης, ἡ سرتلك σέρτλίκ, قتيلق κατηλήκ, شدت σιδδέτ. § قبالق καπαλήκ. «ἡ — τῆς φωνῆς سسنك قبالغى σεσὶν καπαληγή.

Τρεῖς, οἱ, αἱ, **Τρία,** τὰ اوچ οὖτς, ثلاث σελασέ, ثلثه σελεσέ, سه σέ. «ἡ *μέθοδος τῶν τριῶν* (Μθμ.) اربعهٔ متناسبه قاعدهسى ἐρπαάϊ μουτε-νασιπὲ κάηδεσί.

Τρέλλα, ἡ ديوانهلك διβανελίκ, دليلك δελιλίκ, جنون δζουνούν, جنت δζιν-νέτ, عقلسزلق ἀκηλσηζλήκ.

Τρελλαίνω, ديوانه - دلى ايلمك διβανὲ-δελὶ εἶλεμέκ, تجنين ا. τεδζνὶν ἰτ. § (μσ. αὐτπθ.) دليلنمك δελιλεν-μέκ, دلورمك δελόυρμέκ, ديوانه - مجنون اول. διβανὲ-μεδζνοὺν ὀλ. تجنن ا. τε-δζεννοὺν ἰτ. «*τὴν ἀγαπᾷ ποῦ τρελ-λαίνεται* آشورى عشق و محبت ايله سور ἀσουρὴ ἤσκ οὐ μουχαππὲτ ἰλὲ σε-βέρ, آنك ايچون چيلديرر ἀνὶν ἰτσοὺν τσιλδιρίρ, آنك ديوانهسيدر ἀνὶν διβα-νεσίδιρ.

Τρελλός, ή, όν, دلى δελί, ديوانه διβανέ, مجنون μεδζνούν.

Τρεμοῦλα, ἡ دتيرمه διτιρεμέ, رعشه ρα'σέ, لرزه λερζέ, لرزش λερζίς, ارتعاش ἰρτιάς.

Τρεμουλιάζω, دتيرمك διτιρε-μέκ. § ارتعاش ا. ἰρτιὰς ἰτ.

Τρεμουλιαστός, ή, όν, دتيرر διτιρίρ, دتيرك διτιρέκ. § (Μουσ.) معزى μα'ζή, كچى سسنه بكزر κετσὶ σεσινὲ πενζέρ. «φωνὴ —εῖα دتيرك

سس διτιρὲκ σές, صوت معزى σάδτι μα'ζή.

Τρέμουσα, ἡ پول πούλ.

Τρέμω, دتيرمك διτιρεμέκ, لرزن λερζὲν όλ. ا. ارتعاش ίρτιὰς ἰτ. رعشه‌دار او ρα'σε-δὰρ όλ. «*τρέμει ἡ χείρ του, ἡ κεφαλή του* الى ، باشى رعشه‌داردر πασή, ἐλὶ ρα'σεδάρδιρ, الى دتيرر ، باشى πασή, ἐλὶ διτιρίρ.

Τρέξιμον, τὸ قوشيش κοσούς, قوشمه κοσμά, سكردش σιγιρδίς. § (ἐπὶ ὑγρῶν) آقمه ἀκμά, جريان δζερεγιάν, آقيندى ἀκηνδή.

Τρεπτικός, ή, όν, قولاى تبديل اولنان κολάϊ τεπδὶλ όλουνάν, متغير μουτεγαγ-γίρ.

Τρεπτός, ή, όν, قابل تبدل و تحول καπίλι τεπεδδοὺλ βὲ τεχαδδούλ, مقلوب μακλούπ.

Τρέπω, دوندرمك δόνδουρμέκ, چويرمك τσεδιρμέκ. § دكشديرمك δεγισδιρμέκ. § ا. تبديل τεπδὶλ ἰτ. ا. تقليب τακλὶπ ἰτ. § دكيشمك δεγισμέκ. ا. تبدل τεπεδδοὺλ ἰτ. «— *εἰς φυγὴν* فرار ايتديرمك φιρὰρ ἰτδιρμέκ. «—*ομαι εἰς φυγὴν* ا. فرار φιρὰρ ἰτ. «*τετραμμένος* مقلوب μακλούπ, متوجه μουτεδεδζδζίχ.

Τρέφω, بسلمك πεσλεμέκ, بسلتمك πεσλετμέκ, ا. تغديه ταγδιγὲ ἰτ. انفاق ا. ἰνφὰκ ἰτ. § (πθ.) —*ομαι* بسلنمك πεσλενμέκ, ا. تغدى τεγαδδὶ ἰτ. «*τρέφει τόσους ὑπηρέτας* شو قدر خدمتكار انفاق ايدر σοὺ καδὰρ χηδμετκιὰρ ἰνφὰκ ἰδέρ. «*τρέφονται ἰχθῦς* باليق ايله تغدى ايدرلر παλὴκ ἰλὲ τεγαδδὶ ἰδιρλέρ. «*τρέφομαι μὲ ματαίας ἐλπίδας* ا. قورى اميد ايله تغدى κουροὺ οὐμὶδ ἰλὲ τεγαδδὶ ἰτ.

Τρεχάτος, η, ον, قوشه‌رق κοσαράκ.

Τρεχούμενος, ὁ (λογαριασμὸς) (Ἐμπ.) قوندو قورنده κόνδο κορένδε, حساب جارى χησάπὶ δζαρί.

Τρέχω, قوشمق κουσμάκ, سكرتمك σεγιρτμέκ, پويان او. πουγιὰν όλ. (ἐπὶ ὑγρῶν) آقمق ἀκμάκ, ا. جريان δζεριγιὰν ἰτ. § (μτδ.) قوشدرمق κοσδουρμάκ. « — *ἐλαφρῶς* خفيفجه سكرتمك χαφίφδζε σεγιρτμέκ. «— *ὅλαις δυνάμεσι* معاجزه قوشمق μουδζεζὲ κοσμάκ. « *ὁ τρέχων* جارى δζαρί. «ὁ — *μὴν* ماه جارى μάχὶ δζαρή, شهر حال σέχρι χάλ. « *ἡ τρέχουσα τιμὴ* فيات جاريه φιγιάτι δζαριγέ «*ἡ τρέχουσα τιμὴ τῆς ἀγορᾶς* پياجه‌نك فيات جاريه‌سى πιγιάτενην φιγιάτι δζαριγεσί. «*ὁ τόκος τρέχει* فائض ايشلر φαΐζ ἰσλέρ. «*τὴν πέμπτην τρέχοντος μηνὸς* ماه حالك بشنجى كونى μάχι χαλὶν πεσινδζὶ γκιουνού. « *ἔφυγε τρέχων* قوشارق كيتدى κοσαρὰκ γκιτδί. § *τρέχει* (τρτπρσ.) *ἀντὶ συμβαίνει, γίνεται.* «*τί τρέχει;* نه اولدى νὲ όλδού, نه وار νὲ βάρ, نه در νέ διρ.

Τρέψις, ἡ تبديل τεπδίλ, تحويل ταχδίλ, انقلاب ἰνκηλάπ.

Τρῆμα, τὸ دليك δελίκ.
Τρῆσις, ἡ دلمه δἰλμέ, ثقب σάκπ.
Τρία, τὰ اوچ οὔτς.
Τριαδικός,ή,όν, ثالثي σαλισί, ثلثي σελεσί, مثلث μουσελλές.
Τρίαινα, ἡ اوچ ديشلى دمير يابه ὔτς δισλὴ δεμὶρ γιαπά.
Τριάκις, (Ἐπρ.) اوچ كره - دفعه ὔτς κερρὲ-δεφά.
Τριακονθήμερος, ον, اوتوز كونلك ὀτοὺζ γκιουνλούκ
Τριάκοντα, οἱ, αἱ, τά, اوتوز ὀτούζ, ثلاثون σελασούνε, ثلثين σελεσίνε.
Τριακονταετηρίς, ἡ اوتوز سنه مدت ὀτοὺζ σενὲ μουδδετί.
Τριακονταετής,ές, اوتوز ياشنده ὀτοὺζ γιασηνδά. «— *παραγραφὴ* اوتوز سنه مدتى اولان مرور زمان ὀτοὺζ σενὲ μουδδετὶ ὀλὰν μουροὺρ ζεμάν.
Τριακονταετία, ἡ اوتوز سنه مدتى ὀτοὺζ σενὲ μουδεττί.
Τριακοντάκις, (Ἐπρ.) اوتوز كره - دفعه ὀτοὺζ κερρὲ-δεφά.
Τριακοντάμηνος, ον, اوتوز آيلق ὀτοὺζ ἀϊλήκ.
Τριακοντάπηχυς, ὁ καὶ ἡ اوتوز آرشونلق ὀτοὺζ ἀρσουνλού.
Τριακονταπλάσιος, α, ον, اوتوز قاتلى ὀτοὺζ κατλή.
Τριακοντάς, ἡ اوتوزلق ὀτουζλούκ, ثلوثيت σελουσιγέτ.
Τριακοντούτης, ὁ اوتوز ياشنده ὀτοὺζ γιασηνδά. [οὔτς γιούζ.
Τριακόσιοι, αι, α, اوچ يوز

Τριακοστημόριον, τὸ اوتوزده بر ὀτουζδὲ πίρ.
Τριακοστός, ή, όν, اوتوزنجى ὀτουζουνδζού. «*ἡ —ὴ τοῦ μηνὸς* آيك اوتوزنجى كونى ἀΐν ὀτουζουνδζοὺ γκιουνού. «ἡ —ὴ (ἡ τελευταία τοῦ μηνὸς) سلخ σέλχ. «*τὸ —όν* اوتوزده بر ὀτουζδὲ πίρ.
Τριαρχία, ἡ حكومت مثلثه χούκιούμέτ μουσελλεσέ.
Τριάντα, τὰ اوتوز ὀτούζ.
Τριανταριά, ἡ اوتوز قدر ὀτοὺζ καδάρ.
Τριανταφυλλία, ἡ (Βτ.) كل آغاجى γκιοὺλ ἀγαδζή.
Τριαντάφυλλον, τὸ (Βτ.) كل γκιούλ, ورد βέρδ.
Τριανταφυλλέλαιον, τὸ كل ياغى γκιοὺλ γιαγή.
Τριανταφυλλόνερον, τὸ كل صويى γκιοὺλ σουγιού, كلاب γκιουλάπ.
Τριανταφυλλίς, ἡ كل رنكى γκιοὺλ ρενγκί, كللون γκιοὺλ-λέδν, كلفام γκιοὺλ-φάμ.
Τριανταφυλλότοπος, ὁ كلستان γκιουλιστάν, كلزار γκιουλζάρ.
Τριάς, ἡ اوچلق οὔτσλούκ, ثلثه σελεσέ. «*ἡ Ἁγία* — اقانيم ثلثه ἐκανίμι σελεσέ, ثلثه مقدسه σελεσέϊ μουκαδδεσέ.
Τριβή, ἡ ادمان ἰδμάν, ملكه μελεκέ, ممارست μουμαρεσέτ. تجربه τεδζριπέ.

Τριβηλιά, ἡ قويون قيغى قيغ κήγ, κουγιοὺν κηγή.

Τρίβολος, ὁ (Βτ.) خله χαλέ, دمير تيكنى δεμὶρ τικενί, چوبان قالقدان τσοπὰν καληκδάν, حسك χασέκ. § (ἐργ.) دوموز آياغى δομοὺζ ἀγιαγή, حسك χασέκ, سياخ σεγιαλίχ.

Τρίβω, اوومق ὀβμάκ, اووشدرمق ὀβουσδουρμάκ, .ا دلك δὲλκ ἰτ. «— τι ἐπάνω εἴς τι سورمك σούρμέκ, سورتمك σούρτμέκ. «— ἵνα καθαρίσω سيلمك σιλμέκ. § ازمك ἐζμέκ, .ا سحق σάχκ ἰτ. «— τοὺς ὀφθαλμοὺς كوزلرى اوومق γκιὸζλερὶ ὀβμάκ. «— μὲ τὸν τρίπτην τοῦ μαγείρου رندهلمك ρενδελεμέκ. § (μτχ.) τετριμμένος ايشلمش ἰσλεμίς. § اسكيمش ἐσκιμίς, اسكى ἐσκί. § اسكى و معروف ἐσκὶ βὲ μα'ρούφ. § بياغى παγιαγή, عادى ἀδή, مبتذل μουπτεζέλ. «ὁδὸς —μένη اشلك يول ἰσλὲκ γιόλ. «φράσις —μένη عادى بر كله ἀδὴ πὶρ κελεμέ.

Τρίβων, ὁ اسكيمش لباس ἐσκιμὶς λιπάς, مجرب μουδζερρέπ.

Τριβώνιον, τὸ حرقه χηρκά.

Τριγένεια, ἡ اوچجى نسل οὐτσουνδζοὺ νέσλ.

Τριγενής, ές, اوچجى نسلدن οὐτσουνδζοὺ νεσιλδέν. § اوچ جنسلى οὔτς δζινσλή.

Τρίγλα καὶ **Τρίγλη,** ἡ (Ζλγ.) تكير باليغى τεκὶρ παλκηγή.

Τρίγλωσσος, ον, اوچ لسان اوزرنده يازلمش οὔτς λισὰν οὐζερινδὲ γιαζηλμής.

Τριγμός, ὁ چاتيردى τσατηρδή, غجيردى γηδζιρδί. «— τῶν ὀδόντων ديش غجيردامه δὶς γηδζιρδαμά, ... ἀλέκ.

Τριγράμματος, ον, اوچ حرفلى οὔτς χαρφλή, ثلاثى الحرف σελασὴ οὔλ-χάρφ.

Τρίγωνος, ον, اوچ دفعه طوغمش οὔτς δεφὰ' δογμούς. § اوچجى طوغمش οὔτσουνδζοὺ δογμούς.

Τριγυρίζω, دولاشمق δολασμάκ, دولانمق δολανμάκ, دونمك δὸνμέκ.

Τριγυρινός, ή, όν, اطرافده اولان ἐτραφδὰ-δζιβαρδὰ ὀλάν, جوارده مجاور μουτεδζαβίρ. «τὸ — كنار κενάρ, پرواز περβάζ.

Τριγύρισμα, τὸ دولاشمه δολασμά, دولانمه δολανμά, چويرمه τσεβιρμέ.

Τριγυρνῶ, دولاشمق δολασμάκ, دونمك δὸνμέκ.

Τριγύρω, (Ἐπρ.) اطرافده ἐτράφ, جوار δζιβάρ. [λὲς κηλμάκ

Τριγωνίζω, مثلث قيلمق μουσελλὲς

Τριγωνικός, ή, όν, مثلث الشكل μουσελλὲς οὐσ-σέκλ.

Τριγωνισμός, ὁ تثليث τεσελλούς.

Τριγωνοειδής, ές, مثلث الشكل μουσελλὲς οὐσ-σέκλ.

Τριγωνομετρία, ἡ (Μθμ.) علم مثلثات ἴλμι μουσελλεσάτ, مثلثات μουσελλεσάτ. «σφαιρικὴ — مثلثات كرويه μουσελλεσάτι κιουρρεβιγέ.

Τριγωνομετρικός, ή, όν, (Μθμ.) مثلثات فنيه متعلق μουσελλεσάτι φεννιγὲ μουτεαλλήκ. § —ῶς (ἐπίρ.) مثلثات قواعدينجه μουσελλεσάτ καβαηδίνδζε.

Τρίγωνος, ον, مثلثى μουσελλεσί. § (οὐσ.) τὸ —ον (μθμ.) مثلث μουσελλές. «*ἰσόπλευρον* — مثلث متساوى الاضلاع μουσελλέσι μουτεσαβὴ οὐλ-ἀδλά. «*ἰσοσκελὲς* — مثلث متساوى الساقين μουσελλέσι μουτεσαβὴ οὐλ-σκκάϊν. «*σκαληνὸν* — مثلث مختلف الاضلاع μουσελλέσι μουχτελὶφ οὐλ-ἀζλά. «*ὀρθογώνιον* مثلث قائم الزاويه μουσελλέσι καΐμ οὐζ-ζαβιγέ. «*ἀμβλυγώνιον* — مثلث منفرج الزاويه μουσελλέσι μουνφερρὶδζ οὐζ-ζαβιγέ. «*ὀξυγώνιον* — مثلث حاد الزاويه μουσελλὲς χάδδ οὐζ-ζαβιγέ.

Τριδάκτυλος, ον, اوچ پارمقلى οὗτς παρμακλή. [κατλή.

Τρίδιπλος, ον, اوچ قاتلى οὗτς

Τριετηρίς, ἡ اوچ سنهلك مدت οὗτς σενελὶκ μουδετί [σηνδά.

Τριετής, ές, اوچ ياشنده οὗτς γιας-

Τριετία, ἡ اوچ سنه مدت οὗτς σενὲ μουδδετί.

Τρίζω, چاتيردامق τσατιρδαμάκ, غجيردامق γηδζιρδαμάκ. « — τοὺς ὀδόντας ديش غجيردامق δὶς γηδζιρδαμάκ. [γκιοῦνλούκ.

Τριημερία, ἡ اوچ كونلك οὗτς

Τριήμερος, ον, اوچ كونلك οὗτς γκιοῦνλού, اوچ كونده οὗτς γκιοῦνδέ.

Τριήρης, ἡ (ναῦς) اوچ صيره كوركلى كمى οὗτς σηρὰ κιοῦρεκλὴ γκεμί.

Τρικάταρτον, τὸ (Ντκ.) اوچ دیركلى كمى οὗτς διρεκλὶ γκεμί.

Τρικέρατος, ον καὶ **Τρικέρως, ων,** ثلاثى القرن σελασὴ οὐλ-κάρν.

Τρικέφαλος, ον, اوچ باشلى οὗτς πασλή, ثلاثى الرأس σελασὴ οὐρ-ρέες.

Τρίκλινον, τὸ اوچ ياتاقلى οὗτς γιατακλή. [δαλλή.

Τρίκλωνος, ον, اوچ داللى οὗτς

Τρικόρυφος, ον, اوچ تپهلى οὗτς τεπελή, اوچ باشلى οὗτς πασλή.

Τρίκροτον, τὸ (Ντκ.) اوچ آنبارلى كمى οὗτς ἀνπαρλὴ γκεμί.

Τρικυμία, ἡ فورطونه φουρτοῦνα, تند باد τοὺνδ-πάδ.

Τρικυμιώδης, ες, فورطونهلى φουρτοῦναλη. [κιοσελή.

Τρίκωχος, ον, اوچ كوشهلى οὗτς

Τριλογία, ἡ اوچ قطعه تياترو اويونى οὗτς κητὰ τέγιατρο ὀγιουνού.

Τρίλοφος, ον, اوچ تپهلى οὗτς τεπελή.

Τριμελής, ές, اوچ اعضادن مركب οὗτς ἀζαδὰν μουρεκκέπ, اوچ قطعهلى οὗτς κηταλή.

Τριμερής, ές, اوچ قسمه منقسم οὗτς κησμὲ μουνκασήμ, اوچ قسمدن مركب οὗτς κησμδὲν μουρεκκέπ.

Τριμερίζω, اوچه تقسيم ا. οὗτσὲ τακσὴμ ἰτ, ...

Τριμηνία, ἡ اوچ آيلق مدت οὒτς ἀϊλὴκ μουδδετί. «*κατὰ πᾶσαν —ίαν* هر اوچ آيده بر χὲρ οὒτς ἀϊδὰ πίρ.

Τριμηνιαῖος,α,ον, καὶ **Τρίμηνος, ον,** اوچ آيلق οὒτς ἀϊλήκ.

Τρίμορφος, ον, اوچ يوزلى οὒτς γιουζλού, ثلاثى الاشكال σελασὴ οὐλ-ἐσκιάλ.

Τρίξιμον, τὸ چاتيردى τσατιρδί, غجيردى γηδζιρδή. «— *τῶν ὀδόντων* ديش غجيردامه δὶς γηδζιρδαμά, علم ἀλέκ. «— *τῶν δακτύλων* فرقعه φερκαά, تفرقع τέφερκού.

Τρίοδος, ὁ καὶ ἡ اوچ يول آغزى οὒτς γιὸλ ἀγζή. «*ὁ τῶν —ων* سفيل σεφίλ, سفلا اسفل ἐσφέλι σουφελά.

Τριόροφος, اوچ قاتلى οὒτς κατλή.

Τρίπαππος, ὁ جدك جدى δζεδδὶν δζεδδί, جدهنك جديسى δζεδενὶν δζεδεσί.

Τρίπατος, ον, اوچ قاتلى οὒτς κατλή. [ἀρσουνλού.

Τρίπηχυς, υ, اوچ ارشونلى οὒτς

Τριπλασιάζω, اوچ قات ا. οὒτς κὰτ ἰτ. اوچ مثلنه ابلاغ ا. οὒτς μουσελλεσὲ ἰπλὰγ ἰτ.

Τριπλάσιος, α, ον, اوچ قات οὒτς κάτ, اوچ مثلى οὒτς μισλή. § —*ίως* اوچ قات اولهرق οὒτς κὰτ ὀλαράκ, اوچ مثلى نسبتنده οὒτς μισλὴ νισπετινδέ.

Τρίπλευρος, ον, (Μθμ.) ثلاثى الاضلاع σουλασὴ οὐλ-άδλά'.

Τριπλοῦς,ῆ,οῦν, اوچ قات οὒτς κάτ, اوچ مثلى οὒτς μισλή.

Τριπλασιασμός, ὁ اوچ قات اوچ ايديش οὒτς κὰτ ἰδίς, اوچ مثلنه ابلاغ οὒτς μουσελλεσὲ ἰπλάγ.

Τριποδίζω, Ἴδε Καλπάζω.

Τριποδισμός, ὁ Ἴδε Καλπασμός.

Τρίπους, ουν, اوچ آياقلى οὒτς ἀγιακλή. «*ὡς ἐκ τρίποδος* كانت كى سويلمك κεγανὲτ κιπὶ σοϊλεμέκ.

Τριπρόσωπος, ον, اوچ يوزلى οὒτς γιουζλού.

Τριπτήριον, τὸ καὶ **Τρίπτης,** ὁ (τοῦ λουτροῦ) كيسه κισέ. § (τοῦ μαγείρου) رنده ρενδέ.

Τριπτός, ή, όν, مدلوك μεδλούκ.

Τρίπτωτος, ον, (Γρμ.) اوچ احوالى اولان οὒτς ἀχβαλὴ ὀλάν.

Τρίς, (Ἐπρ.) اوچ كره οὒτς κερρέ, اوچ دفعه οὒτς δεφά. § (ἐν συνθέσει) پك چوق πὲκ τσόκ, غايت γάγετ, زياده سيله ζιγιαδεσὶ ἰλέ. «*τρισάθλιος* غايت آلچق γάγετ ἀλτσάκ.

Τρισάγιος, ον, غايت عزيز γάγετ ἀζίζ, اعز ἐάζζ.

Τρισάθλιος, ον, پك بيچاره πὲκ πιτσαρέ, ادنا ἐδνά, اسفل ἐσφέλ.

Τρισαλητήριος, ον, زياده سيله ملعون ζιγιαδεσὶ ἰλὲ με'λιούν.

Τρισέγγονος, ον, اوچنجى درجه تورون οὒτσουνδζοὺ δερεδζὲ τορούν.

Τρισευδαίμων, ὁ پك بختيار πὲκ παχτιγιάρ, اسعد ἐσάδ.

Τρισευτυχής, ές, اسعد ἐσάδ.

Τρισευκλεής, ές, اشهر ἐσχέρ, اشرف ἐσρέφ.

Τρισκατάρατος, ον, پك معلون πὲκ μελ̥ούν, شيطان σεϊτάν.

Τρισμακάριος, ον, چوق موتلى τσὸκ μουτλού, امجد ἐμδζέδ, اسعد ἐσάδ, ايمن ἔϊμέν.

Τρισμέγιστος, ον, پك بيوك πὲκ πὁυγ̥ὁύκ, اعظم ἀζάμ.

Τρισμύριοι, αι, α, اوتوز بيك ὀτοὺζ πίν.

Τρισόλβιος, ον, اسعد ἐσάδ, ايمن ἐϊμέν, امجد ἐμδζέδ.

Τρισσός, ή, όν, اوچ درلو οὔτς τουρλού. § اوچ قات οὔτς κάτ.

Τρισσ(όω)ῶ, اوچ قات ا. οὔτς κὰτ ἰτ. تثليث ا. τεσλὶς ἰτ.

Τρισπόθητος, ον, زيادهسيله مرغوب ζιγ̥αδεσὶ ἰλὲ μεργούπ, ارغب ἐργέπ.

Τρίστιχος, ον, اوچ صيره دن عبارت οὔτς σηραδὰν ἠπαρέτ. § (Πτκ.) اوچ بيتدن عبارت οὔτς πεϊτδὲν ἠπαρέτ.

Τρίστομος, ον, اوچ آغزلى οὔτς ἀγηζλή.

Τρίστρατον, τὸ اوچ يول آغزى οὔτς γ̥ὸλ ἀγζή. [σουτουνλού.

Τρίστυλος, ὁ اوچ ستونلى οὔτς

Τρισύλλαβος, ον, اوچ هجالى οὔτς χεδζαλή.

Τρισυπόστατος, ον, (Θλγ.) اقانيم ثلثه دن عبارت ἐκανίμι σελεσεδὲν ἠπαρέτ.

Τρισχίλιοι, αι, α, اوچ بيك οὔτς πίν.

Τρισχιλιοστός, ή, όν, اوچ بيكنجى οὔτς πινινδζί.

Τριταῖος, α, ον, اوچ كونده بر οὔτς γκ̥ούνδὲ πίρ. «— *πυρετὸς* حماى غب χουμμάϊ γήππ.

Τριτεγγύησις, ἡ (Νμ) بوليچهنك تاديهسنه كفالت πόλιτσανην τεεδιγεσινὲ κεφαλέτ, آوال ἀβάλ.

Τριτεγγυητής, ὁ (Νμ.) آوال ويريجى ἀβὰλ βιριδζί, كفيل خارجى κεφίλι χαρδζί.

Τρίτη, ἡ Ἴδε Τρίτος.

Τριτημόριον, τὸ اوچده بر οὐτσδὲ πίρ, ثلث σουλούς.

Τρίτομος, ον, اوچ جلدن عبارت οὔτς δζιλδὲν ἠπαρέτ.

Τρίτος, η, ον, اوچنجى οὔτσουνδζού, ثالث σαλίς, سوم σιβούμ. «*ἡ —η ἡμέρα* اوچنجى كونى οὔτσουνδζοὺ γκ̥ούνού. «*σελὶς —η* اوچنجى صحيفه οὔτσουνδζοὺ σαχηφέ. «*ἡ —η τοῦ μηνὸς* آيك اوچنجى كونى ἀὶν οὔτσουνδζοὺ γκ̥ούνού. «*ἡ —η τάξις* (σχολείου) اوچنجى صنف οὔτσουνδζοὺ σηνήφ. «*ἡ Τρίτη* (ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος) صالى كونى σαλὴ γκ̥ούνού, سهشنبه σεσενπέ, صالى σαλή, يوم الثلثا γέβμ οὐσ-σουλουσά. «*κάθε —ην* هر صالى κὲρ σαλὴ γκ̥ούνού. «*ἀπὸ —ον πάτωμα* اوچنجى قات οὔτσουνδζοὺ κάτ. «*τὸ —ον μέρος τοῦ ὅλου* اوچده بر οὔτσδὲ πίρ, ثلث σουλούς. «*δύο πήχεις καὶ ἓν —ον* بر ذراع و بر ثلث

πὶρ ζιρά' βὲ πὶρ σουλούς. « *τρίτον* (ἐπρ.) ثالثا σάλισεν.

Τριφύλλιον, τὸ (Βτ.) يوڭجه γιονδζέ, اطريفل ἰτριφίλ.

Τρίχα, ἡ "Ιδε Θρίξ.

Τρίχαπτον, τὸ قطيفه κατηφέ.

Τριχῆ, ('Επρ.) اوچ قسمه οὔτς κησμέ. § اوچ صورتله οὔτς σουρέτλε.

Τριχιά, ἡ اورمه 'ορμέ.

Τριχίας, ὁ (Ζλγ.) سارديلا باليغى σαρδέλα παληγή.

Τριχίασις, ἡ (Ι) شعره σα'ρέ.

Τριχοειδής, ές, شعرى σα'ρί. « —ῆ *ἀγγεῖα* اوعيۀ شعريه ἐϐιγέϊ σα'ριγέ.

Τριχοκουρία, ἡ صاچ كسمه σάτς κεσμέ, تراش τιράς.

Τριχολαβίς, ἡ ماشه μασά.

Τρίχορδος, ον, اوچ تللى οὔτς τελλί. « τὸ —*ον* طامبور ταμπούρ.

Τριχόρροια, صاچ دوكلمهسى σάτς δοκιούλμεσί.

Τριχορρο(έω)ῶ, صاچ دوكلك σάτς δοκιούλμέκ.

Τρίχρ(οο)ους, ουν, καὶ **Τρίχρωμος, ον,** اوچ رنكلى οὔτς ρενγκλί. [δζούκ.

Τρίχουλον, τὸ بوڭجوك πουρτζούν-

Τριχ(όω)ῶ, صاچ چيقاردمق σάτς τσηκαρδμάκ. § (πθ.) صاچ چيقارمق σάτς τσηκαρμάκ.

Τριχώδης, ες, صاچلى σατσλή, مشعر μουτεσε'ήρ.

Τρίχωμα, τὸ صاچ σάτς, شعر σα'ρ. § (Ι) داى الشعر δάϊ ούσ-σα'ρ.

Τριχῶς, ('Επρ.) اوچ درلو οὔτς τουρλού.

Τρίχωσις, ἡ صاچ چيقارمه σάτς τσηκαρμά, صاچ σάτς. § (Ι) "Ιδε Τριχίασις.

Τριχωτός, ή, όν, صاچلى σατσλή, مشعر μουτεσε'ήρ.

Τρίψις, ἡ καὶ **Τρίψιμον,** τὸ سورتشمه σουριςμέ, سورتشديرمه σουρουσδουρμέ, اووسديرمه ὀϐουσδουρμά, اووما ὀϐμά, سورمه σούρμέ, دلك δέλκ, سيلمه σιλμέ, ازمه ἐζμέ, سحق σάχκ.

Τριώδιον, τὸ اوچ نغمهدن عبارت οὔτς ναγμεδὲν ἠπαρέτ. [κατλή.

Τριώροφος, ον, اوچ قاتلى οὔτς

Τρόμαγμα, τὸ قورقوتمه κορκουτμά, اوركتمه 'ορκιουτμέ.

Τρομάζω, (Μτϐ.) قورقوتمق κορκουτμάκ, دهشته دوچار ايديرمك δεχσετὲ δουτσὰρ ἰδιρμέκ, اخافه ا ἰχαφὲ ἰτ. § اوركتمك 'ορκιούτμέκ, توحيش ا τεϐχὴς ἰτ. § (ἀμτ. αὐτπθ.) قورقمق κορκμάκ, دهشته دوچار او δεχσετὲ δουτσὰρ ὀλ. خوف ا χάϐφ ἰτ. § اوركمك 'ορκιούμέκ, توحش ا τεϐεχχοὺς ἰτ. § (μτχ.) *τρομαγμένος* قورقومش κορκουμούς, قورقونج κορκούνδζ, دهشت انكيز δεχσέτ-ἐνγκίζ, هولناك χαϐελνάκι.

Τρομακτικός, ή, όν, قورقونج κορκούνδζ, قورقولى κορκουλού, مخوف μαχούφ, هول انكيز χαϐελ-ἐνγκίζ.

Τρομάρα, ἡ "Ιδε Τρόμος.

Τρομερός, ά, όν, قورقونج κορκούνδζ, دهشتلى δεχσετλή, هولناك χαβελνάκι, مخوف μαχούφ, قورقولى κορκουλού. § قورقونجلى κορκουνδζλού, هائل χαΐλ, هول انكيز χαβελ-ἐνγκίζ, موحش μουβαχχής, مهيب μουχίπ, وحشتناك βαχσέτ-ἐνγκίζ, وحشت انكيز βαχσετ-νάκι. § —ῶς (ἐπρ.) هائلا χαΐλεν, موحشاً μουβάχχησεν, هول انكيزانه χαβὲλ-ἐνγκιζανέ. § (μτν.) پك چوق πὲκ τσόκ, مفرطاً μουφρίτεν, افراط ايله ἐφρὰτ ἰλέ.

Τρόμος, ὁ دترمه διτιρεμέ, رعشه ρα'σέ, لرزان λερζάν, ارتعاش ἰρτιάς. § قورقو بيوك πούγιοὺκ κορκού, خوف و دهشت χάβφ βὲ δεχσέτ, هول χαβέλ, هراس χηράς, رعب ρού'π. «μετὰ φόβου καὶ τρόμου خوف و رعشه ايله χάβφ βὲ ρα'σὲ ἰλέ.

Τρομώδης, ες, مرتعش μουρτεής, لرزه ناك λερζενάκι. «— χεὶρ يد مرتعش γέδδι μουρτεής. «— φωνὴ صداى لرزه ناك σεδάϊ λερζενάκι.

Τροπαιόλον, τὸ (Βτ.) فرنك تره سى φρὲνκ τερεσί, لاتين چيچكى λατὶν τσιτσεγί.

Τρόπαιον, τὸ علامت ظفر ἀλαμέτι ζαφέρ. § غالبيت γαλιπιγέτ, غلبه γαλεπέ, ظفر ζαφέρ, نصرت νουσρέτ. § فتوح φουτούχ, فتوحات φουτουχάτ, غزوات γαζεβάτ. § مآثره μεσερέ. «— τῆς νίκης فتوحات يادكارى φουτουχάτι γιαδκιαρί, مآثرۀ غزا μεσερέϊ γαζά.

§ مجازاً سويلنمك μεδζάζεν σοϊλεμέκ.

Τροποποίησις, ἡ چويرمه τσεβιρμέ, دكيشديرمه δεγισδιρμέ, تبديل τεπδίλ, تغيير ταγ-γίρ, تعديل τα'δίλ. § (Νμ.) تعديلات τα'διλάτ.

Τροποποι(έω)ῶ, دكيشديرمك δεγισδιρμέκ, چويرمك τσεβιρμέκ, تغيير-تعديل-تبديل ا. ταγ-γὶρ-τα'δὶλ-τεπδὶλ ἰτ. § (Νμ.) تعديل ا. τα'δὶλ ἰτ.

Τρόπος, ὁ دور δέβρ. § اصول ουσούλ, وجه βέδζχ, صورت σουρέτ. § (ἠθ.) حركت χαρεκέτ, طور τάβρ πλ. اطوار ἀτβάρ, سلوك σουλούκ, معامله μουαμελέ. § متوال μουτεβάλ, طرز τάρζ, اسلوب ουσλούπ. § چاره τσαρέ, واسطه βασιτά, مدار μεδάρ, اسباب ἐσπάπ. «τίνι —ῳ نه وجهله νὲ βέδζχηλε, نه صورتله νὲ σουρέτλε. «τοιούτῳ —ῳ بو صورتله πού σουρέτλε, بو وجهله πού βέδζχηλε, بو طرز اوزره πού τὰρζ οὐζρέ. «παντὶ —ῳ هر وجهله χὲρ βέδζχηλε. «χρηστὸς τοὺς τρόπους مطبوع الاطوار ματπού' οὐλ-ἀτβάρ. «τρόπον τινὰ بعض مرتبه πάζι μερτεπέ, نوعا νεβαμά, كبى κιπί. «ἀρχαῖος — اصول عتيق οὐσούλι ἀτήκ. «νέος — اصول جديد οὐσούλι δζεδίδ. «κατὰ τὸν Γαλλικὸν —ν فرانسزجه-فرانسز طرزنده φρανσίζδζε φρανσὶζ ταρζινδά. «κατ' ἄλλον—ν ديكر صورتله δίγκερ σουρέτλε. «ὁ — τοῦ λέγειν صورت تكلم σουρέτι τε-

Τροπαιοῦχος, ον καὶ **—οφόρος, ον,** غالب γαλίπ, منصور μεν-

σούρ, مظفر μουζαφφέρ, غازى γαζή, فیروزمند φιρούζ-μένδ.

Τροπάριον, τὸ (Ἐκκλ.) چالغى τσαλγή ἰλὲ چالنان دعا τσαλινὰν δοά.

Τροπή, ἡ دونغه كرى γκερὶ δόνμέ, رجعت ριδζαάτ. § (Στρ.) انهزام ἰνχηζάμ, هزيمت χαζιμέτ, بوزغونلق ποζγουνλούκ. § (Ἀστρ.) انقلاب ἰνκηλάπ, نقطه انقلاب νοκτάϊ ἰνκηλάπ, تحويل شمس ταχβίλι σέμς. «*θεριναὶ* —*αὶ* انقلاب صيفى ἰνκηλάπι σαϊφί. «*χειμεριναὶ* —*αὶ* انقلاب شتوى ἰνκηλάπι σετβή.

Τροπικός, ή, όν, (Ἀστρ.) تحويل شمسه متعلق ταχβίλι σεμσὲ μουτεαλλήκ, مدارى μεδαρί, انقلابى ἰνκηλαπί. § (Ρτρ.) مجازى μεδζαζή. § (φύσ.) ὁ — (κύκλος) مدار μεδάρ. «*οἱ* —*οὶ κύκλοι* دوائر انقلاب δεβαΐρι ἰνκηλάπ, تحويل شمس دائره لرى τεχαβίλι σέμς δαϊρελερί. «*ὁ* — *τοῦ Καρκίνου* مدار سرطان μεδάρι σερετάν. «*ὁ* — *τοῦ Αἰγόκερω* مدار جدى μεδάρι δζεδί. § —*ῶς* (ἐπρ.) مجازا μεδζάζεν.

Τροπίς, ἡ (Ντκ.) اومورغه όμουργά, قرينه καρίνα.

Τροπολογία, ἡ تبديل كلام τεπδίλι κελὰμ. § مجاز μεδζάζ.

Τροπολογ(έω)ῶ, تبديل كلام ا. τεπδίλι κελὰμ ἰτ. تبديل ا. τεπδὶλ κελλούμ. «*ἔχει τὸ* —*ν του* پاره‌سى وار παρασὴ βάρ, خوش وقتى βακτὴ χόςς. «*δὲν ἔχει τὸν* —*ν του* پاره‌سى يوقدر παρασὴ γιόκδουρ. «*μὲ τρόπον* اصول ايله οὐσοὺλ ἰλέ. «*καλὸς* — حسن معامله χούσνι μουαμελέ, حسن اطوار χούσνι ἀτβάρ, و كوزل طور حركت γκιουζὲλ τάβρ οὐ χαρεκέτ. «*δὲ ἔχει* —*ν* معامله‌سى فنا μουαμελεσὶ φενά. «*ἂν ἦνε* — *νὰ* ... چاره وار ايسه τσαρὲ βὰρ ἰσέ, احتمال وار ايسه ἰχτιμὰλ βὰρ ἰσέ, ممكن ايسه μουμκὶν ἰσέ. «*μὲ κάθε* —*ν* هر وجهله χὲρ βέδζχηλε. «*κατ' οὐδένα* —*ν* هيچ بر وجهله χὶτς πὶρ βέδζχηλε. «*κατ' αὐτὸν τὸν* —*ν* بو درلو πὶρ τουρλού, بو صورتله πού σουρέτλε, بو وجهله πού βέδζχηλε. «*μεταχειρίζομαι κάθε* —*ν* هر درلو اسبابه مراجعت ا. χὲρ τουρλοὺ ἐσπαπὰ μουραδζαὰτ ἰτ.

Τροῦλλος, ὁ قبه κουππέ.

Τρουλλωτός, ή, όν, قبه‌لى κουππελή.

Τροφεῖα, τὰ مرضعه مصيب μουσήπ, اجرتى μουρδηὰ οὐδζρετί.

Τροφή, ἡ يمك γεμέκ, غدا γηδὰ πλ. اغديه ἀγδηγέ, قوت κοὺτ πλ. اقوات ἀκβάτ, رزق ρίζκ πλ. ارزاق ἐρζάκ, معيشت μεησέτ. «*λαμβάνω* —*ν* طعام تناول ا. τεναβούλι ταὰμ ἰτ.

Τρόφιμος, ον, غدائى γηδαγί. § متغدى μουτεγαδδί, پرورده περβερδέ. § (πλ.) *τὰ τρόφιμα* مأكولات μεεκιουλάτ, ارزاق ἐρζάκ. «*οἱ* —*οι σχολείου* داخلى طلبه δαχηλὶ ταλεπέ.

Τροφοδοσία, ἡ توزيع ارزاق τεβ-

ζίι ἐρζάκ. § ارزاق مأمورلغى ἐρζὰκ μεεμουρλουγού, ارزاق التزامى ἐρζὰκ ἰλτιζαμί.

Τροφοδότης, ὁ مغدى μουγαδδί. ارزاق مأمورى ἐρζὰκ μεεμουρού, كلارجى κελαρδζή.

Τροφοδοτ(έω)ῶ, يمك ويرمك γεμὲκ βιρμέκ, ارزاق ويرمك ἐρζὰκ βιρμέκ. انفاق ا. ἰνφὰκ ἰτ. تغذيه ا. ταγδιγὲ ἰτ.

Τροφός, ὁ καὶ ἡ بسلیجی πεσλεϊδζή, مغدى μουγαδδή. § (θλ.) ἡ — سود آنا σοὺδ ἀνά, مرضعه μουρδη'ά, لالا λαλά.

Τροχάδην, (Ἐπρ.) قوشه‌رق κοσαράκ, سرعت و سهولتله σουρὰτ βὲ σουχουλέτλε. § سلاسته σελασέτλε. § چابوق τσαπούκ.

Τροχαλία, ἡ مقره μακκαρά.

Τροχηλασία, ἡ تكرلمه τεκερλεμέ. § عرابه‌جیلق ἀραπαδζηλήκ.

Τροχιά, ἡ تكرلك ایزى τεκερλὲκ ἰζί. § تكرلك پروازى τεκερλὲκ περβαζή. § تكرلك τεκερλέκ. § (Ἀστρ.) مدار μεδάρ, مخرك μιχρέκ.

Τροχίζω, تكرلك قومق τεκερλὲκ κομάκ. § بیله‌مك πιλεμέκ, بیلتمك چرخده πιλετμέκ, چرخده بیله‌مك τσαρχδὰ πιλεμέκ.

Τροχίσκος, ὁ تكرلكجك τεκερλεκδζίκ. § (Φρμ.) حب χάππ.

Τροχοπέδη, ἡ تكرلك ایلیشکی τεκερλὲκ ἰλισιγί.

Τροχοποιός, ὁ چرخجى τσαρχδζή, تكرلكجى τεκερλεκδζή.

Τροχός, ὁ دائره δαϊρέ. § (ἁμάξης) تكرلك τεκερλέκ, عرابه تكرلكى ἀραπὰ τεκερλεγί. § چرخ τσάρχ.

Τρυβλίον τὸ طباق ταπάκ, صحن σάχν.

Τρύγημα, τὸ καὶ **Τρυγητός,** ὁ (Γργ.) میوه دیرمه μεϊβὰ διρμέ, طوپلامه τοπλαμά, یمیش طوپلامه γεμὶς τοπλαμά, قطف κάτφ, اقتطاف ἰκτιτάφ. § — ἀμπέλου اوزوم کسیمی οὐζοὺμ κεσιμί, باغ بوزیمی πὰγ ποζουμού.

Τρυγητής, ὁ (Ἐργ.) اوزوم کسیجی οὐζοὺμ κεσιδζή, باغ بوزیجی πὰγ ποζουδζού, میوه دوشیریجی μεϊβὰ δεβσιριδζί, قطاف καττάφ.

Τρυγόνιον, τὸ (Ζλγ.) قومرى یاوروسى-پالازى κουμροὺ γιαβρουσοὺ-παλαζή.

Τρυγ(όω)ῶ, اوزوم کسمك οὐζοὺμ κεσμέκ, باغ بوزمق πὰγ ποζμάκ, میوه دوشیرمك μεϊβὰ δεβσιρμέκ.

Τρυγών, ἡ (Ζλγ.) قومرى κουμρού. [κιπὶ 'ὀτμέκ.

Τρύζω, قومرى کبی اوتمك κουμροὺ

Τρύξ, ἡ شراب تورتیسی σαρὰπ τορτουσού.

Τρύπα, ἡ دلك δελίκ, ثقبه σουκπέ, سوراخ σουράχ. «— τηλεβόλου فالیه دلیکی φάλγια δελιγί, فالیه φάλια, طوپ فالیه‌سی τὸπ φάλιασι. «— βελόνης ایکنه دلیکی ἰγνὲ δελιγί.

Τρυπανίζω, بورغولامق πουργουλαμάκ, بورغو ایله دلمك πουργοὺ ἰλὲ

διλμέκ. [γουλαμά.

Τρυπανισμός, ὁ بورغولامه πουρ-

Τρύπανον, τὸ بورغو πουργού, مثقب μισκάπ.

Τρύπημα, τὸ دلمه διλμέ, ثقب σάκπ. § آتمه ἀτσμά, نقب νάκπ.

Τρυπητής, ὁ دلن διλέν, ثاقب σακήπ.

Τρυπητόν, τὸ (Ἐργ. μαγειρ.) كفكير κεφκίρ, سوزكه σόζέκ.

Τρυπητός, ή, όν, καὶ (κν.)

Τρύπιος, α, ον, دلكلى δελικλί, دلنمش διλενμίς, مثقوب μεσκούπ, سفته σουφτέ.

Τρυποκάρυδον, τὸ آغاج دلن قوشى ἀγάδζ διλὲν κουσού.

Τρυπ(άω)ῶ, دلمك διλμέκ, دليك آتمق δελὶκ ἀτσμάκ, ثقب ا. σὰκπ ἰτ. نقب ا. νάκπ ἰτ. سفته و مثقوب ا. σουφτὲ βὲ μενκοὺπ ἰτ. تثقيب ا. τεσκὴπ ἰτ. § (μσ. αὐτπθ.) دلنمك διλενμέκ, تثقب ا. τεσεκκοὺπ ἰτ. § (πθ. μτχ.) (τε)τρυπημένος دلنمش διλενμίς, دليك δελίκ, مثقوب μεσκούπ, سفته σουφτέ.

Τρύπωμα, τὸ صوقيش σοκούς.

Τρυπώνω, صوقمق σοκμάκ, دليكه كيرمك δελιγὲ γκιρμέκ, دليكه صوقلمق δελιγὲ σοκουλμάκ. [διλί.

Τρυτάνη, ἡ ترازو دلى τεραζοὺ

Τρυφερός, ά, όν, تازه ταζέ, تر و تازه τὲρ οὐ ταζέ, كوربه κιόρπέ, طرفنده τορρανδά. § كنج γκένδζ. § نازك ναζίκ, لطيف λατίφ. § لين λεΐν, يومشاق γιουμουσάκ. § (ἠθ.) شفيق σεφίκ, مهربان μεχριπάν. «λόγοι — الفاز رقت انكيز ἐλφάζι ρηκκάτ-ἐνγκίζ. «φωνή —ά صداى لطيف σεδάϊ λατίφ. «δένδρον —ὸν تازه آغاج ταζὲ ἀγάδζ. «ἀπὸ —ᾶς ἡλικίας سن سباوتدنبرو σίννι σεπαβετινδὲν-περού. § —ῶς (ἐπρ.) نزاكتله νεζακέτλε, نازكانه ναζικιανέ. § محبت و شفقته μουχαππὲτ βὲ σεφακκάτλε.

Τρυφερότης, ἡ تازه لك ταζελίκ, كوربه لك κιόρπελίκ, طراوت ταραβέτ, يومشاقلق γιουμουσακλήκ, ملايمت μουλαϊμέτ. § نزاكت νεζακέτ. § (ἠθ.) شفقت σεφακκάτ, مهربانى μεχριπανί. «— αἰσθημάτων نزاكت احساس νεζακέτι ἰχτισάς.

Τρυφή, ἡ يومشاقلق γιουμουσακλήκ, نزاكت νεζακέτ. § ذوق و صفا ζὲβκ οὐ σαφά, ترفه τουρφέ, تنپرورى τενπερβερί, شهوتپرستى σεχβετ-περεστί.

Τρυφηλός, ή, όν, يومشاق γιουμουσάκ, ملايم μουλαΐμ. § اهل ذوق و صفا ἔχλι ζὲβκ οὐ σαφά, هواپرست χαβὰ-περέστ, تنپرور τὲν-περβέρ, شهوتپرست σεχβετ-περέστ.

Τρυφηλότης, ἡ ذوق ζέβκ, صفا σαφά, حضور χουζούρ, ترفه τουρφέ. § كوشكلك γκεβσεκλίκ, رخاوت ρεχαβέτ.

Τρυφ(άω)ῶ, تنعم ا. τενασοὺμ ἰτ. متنعم او. μουτενακὴμ ὀλ. ذوق و صفا ا. ζὲβκ οὐ σαφὰ ἰτ. ذوقياب او. ζεβκηγιὰπ ὀλ. تنپرور او. τὲν-περβὲρ ὀλ. هواپرست او. χαβαπερὲστ ὀλ.

Τρώγλη, ἡ دليك δελίκ, مغاره μαγαρά, كهف κέχφ, ياتاق γιατάκ.

Τρώγω, يمك γεμέκ, اكل ا. ἔκιλ ἰτ. طعام ا. ταάμ ἰτ. تناول ا. 'τεναβοὺλ ἰτ. § تلف-صرف-استهلاك ا. τελὲφ-σὰρφ-ἰστιχλὰκ ἰτ. § آشندیرمق ἀσηνδηρμάκ. § (πθ.) يكلمك γενιλμέκ. «ἔχει τρεῖς ἡμέρας νὰ φάγῃ اوچ كون آغزینه بر شی قومادی-بر شی یدی οὔτς γκιοὺν ἀγζηνὰ πὶρ σέϊ κόμαδι -πὶρ σέϊ γέμεδι. «τὰ μεγάλα ψάρια τρώγουν τὰ μικρὰ ایری بالیقلر اوفاقلری یر ἰρὶ παληκλὰρ οὐφακλαρὴ γέρ. «ἔφαγε ὅλην τὴν περιουσίαν του اموالنی بالجمله πὶλ-δζούμλε ἐμβαλινὶ γεμίς, اموالنی صرف و استهلاك ایلدی ἐμβαλινὶ σὰρφ οὐ ἰστιχλὰκ εἶλεδί. «τρώγει δὶς τῆς ἡμέρας كونده ایکی کره طعام ایدر γκιοὺνδὲ ἰκὶ κερρὲ ταάμ ἰδέρ. «τοῦτο τὸ ψωμὶ δὲν τρώγεται بو اکمك يكلمز πὸὺ ἐκμὲκ γενιλμέζ. § (ἀλλ.) τρώγεται ὁ ἕνας μὲ τὸν ἄλλον بر برینی قیرمق πὶρ πιρινὶ κηρμάκ. «τρώγεται μὲ τὸν δεῖνα فلان ایله غاوغا-نزاع ایدیور φιλὰν ἰλὲ γαβγὰ-νιζὰ' ἰδίγιορ. «τὸν τρώγει τὸ κεφάλι του (μτφ.) بلاسنی آرایور πελασινὶ ἀράγιορ. [ρούχ.

Τρωτός, ή, όν, مجروح μεδζ-

Τσαγανός, ὁ (Ζλγ.) چغانوس τσαγανός. [πὸυκμέκ.

Τσακκίζω, قیرمق κηρμάκ. § بوكمك

Τσάκκισμα, τὸ قیرمه κηρμά, بوكمه πὸυκμέ, بوكلمه πὸυκιοὺλμέ, قات κάτ. § (πλ.) τὰ τσακκίσματα نازناز, جلوه δζιλβέ, ادا ἐδά. «κάμνει —τα (ἡ γυνὴ) قیریلیور κηρηλήγιορ.

Τσαλάκωμα, τὸ اورسله 'ὀρσελεμέ.

Τσαλακώνω, بروشدیرمق πουρουσδουρμάκ, اورسلهمك 'ὀρσελεμέκ, بوزمق ποζμάκ, فرسوده ایلهمك φερσουδὲ εἶλεμέκ.

Τσάπα, ἡ (Γργ.) ترلا چاپهسی ταρλὰ τσάπαση, چاپه τσάπα.

Τσαπίζω, چاپهلامق τσαπαλαμάκ, چاپه ایله قازمق τσάπα ἰλὲ καζμάκ.

Τσηβδός, ή, όν, پپه πεπέ, پلتك πελτέκ.

Τσηγαρίζω, قاورمق καβουρμάκ, قیزارتمق κηζαρτμάκ. «τσηγαριστός, ή, όν, قاورولمش καβουρουλμούς, قاورمه καβουρμά. [μά.

Τσηγάρισμα, τὸ قاورمه καβουρ-

Τσήπουρον, τὸ اوزوم جبرهسی οὐζοὺμ δζιπρεσί, جبره δζιπρέ.

Τσῆρος, ὁ (Ζλγ.) چیروس τσίρος.

Τσίκνα, ἡ Ἴδε Κνίσσα. [ράδ.

Τσιμοῦρι, τὸ كنه κενέ, قراد κου-

Τσίμπλα, ἡ چاپاق τσαπάκ.

Τσιμπλιάζω, چاپاقلانمق τσαπακλανμάκ. [γκιοζοὺ τσαπακλή.

Τσιμπλιάρης, ὁ كوزی چاپاقلی

Τσουγγρανίζω, καὶ τ' ἀπ' αὐτοῦ Ἴδε Ἀμύσσω.

Τσουκνίδα, ἡ (Βτ) ایسیرغان اوتی ἠσηργὰν ὀτού.

Τσυκκουδιά, ἡ (Βτ.) چیقوده آغاجی τσίκουδα ἀγαδζή.

Τσύκκουδον, τὸ (Βτ.) چيقودە τσίκουδα.

Τσύμπημα, τὸ چمديكلمە τσιμδικλεμέ, مرز μέρζ. § چمديك يرى τσιμδὶκ γερί. § صوقمە σοκμά, باتمە πατμά.

Τσυμπηματιά, ἡ چمديك يرى τσιμδὶκ γερί. [δζιμπίζ.

Τσυμπίδα, ἡ ماشە μασά. § جمبيز

Τσυμπῶ, چمديكلمك τσιμδικλεμέκ, مرز ا. μέρζ ἰτ. § (ἐπὶ πτηνῶν) غاغالامق γαγαλαμάκ, صوقمق σοκμάκ, ايصرمق ἠσηραμάκ. § اكنەلمك ἰγνελεμέκ.

Τσυρίζω, چاغيرمق τσαγηρμάκ, باغيرمق παγηρμάκ.

Τυγχάνω, نائل او. ναΐλ ὀλ. مظهر او. μαζχὰρ ὀλ. بولمق πουλμάκ, راست كلمك ρὰστ γκελμέκ, تصادف ا. τεσαδοὺφ ἰτ. «ὅποιος *τύχῃ* كيم اولور ايسە κὶμ ὀλοὺρ ἰσὲ ὀλσούν. «— *τοῦ σκοποῦ* نائل مرام او. νάϊλι μερὰμ ὀλ. «— *συγγνώμης* مظهر عفو او. μαζχάρι ἀφβ ὀλ. «*ὅταν τύχῃ* راست كلير ايسە ρὰστ γκελὶρ ἰσέ. «— *εὐκαιρίας* وقت مساعد صولمق βάκτι μουσαΐδ σουλμάκ. «*ἂν τύχῃ νὰ ἔλθῃ* شايد كلير ايسە σαγὲδ γκελὶρ ἰσέ, كلەجك اولور ايسە γκελεδζὲκ ὀλοὺρ ἰσέ. «*ὅ,τι τύχῃ* هر نە اولسە χὲρ νὲ ὀλσά, هر نە اولور ايسە χὲρ νὲ ὀλοὺρ ἰσέ. «*ὅπως τύχῃ* اولدم اولەسيە ὀλδοὺμ ὀλασιγέ. بلا سبب πίλα σεπέπ, اصلسز ἀσηλσήζ. «*μὴ τύχῃ* صاقن σακήν. «*παρὼν ἐτύγχανε* حاضر بولنور

ايدى χαζὴρ πουλουνοὺρ ἰδί. «*ἐτύγχανε καθεύδων* اويوقدە ايدى γιατακδὰ ἰδί, اويور ايدى οὐγιοὺρ ἰδί. «*τυχὼν* راست كلن ρὰστ γκελέν.

Τύλη, ἡ قامبورلق καμπουρλούκ, § ياصديق γιασδήκ.

Τυλιγάδι, τὸ (Ἐργ. Ὑφαντ.) ايپليك چيقريغى ἰπλὶκ τσικρηγή, چيقريق τσηκρήκ.

Τυλιγαδιάζω, ايپلكى چيقريقدن كچيرمك ἰπλιγὶ τσηκρηκδὰν γκετσιρμέκ.

Τύλιγμα, τὸ καὶ **Τυλιγμός,** ὁ تاريشمە ταρησμά, قيوريمە κηβηρμά, صارمە σαρμά.

Τυλίσσω καὶ **Τυλίζω,** صارمق σαρμάκ, بورمك πουρμέκ, قيوريلمق κηβηρηλμάκ, تاريشديرمق ταρησδηρμάκ.

Τύλος, ὁ بوداق πουδάκ. § اوركيج 'ορκιούδζ. § (Ι) ناصير νασήρ, ناصور νασούρ, نفن σεφέν.

Τυλώδης, ες, (Ι) ناصيرى νασηρή, نفنى σεφενί.

Τυλ(όω)ῶ, ناصورلنمق νασουρλατμάκ. § (πθ.) ناصورلنمق νασουρλανμάκ.

Τύλωμα, τὸ ناصورلمە νασουρλατμά, ناصور باغلامە νασοὺρ παγλαμά.

Τύλωσις, ἡ (Ι) ناصور باغلامە νασοὺρ παγλαμά, نفن σεφέν.

Τυλωτός, ή, όν, ناصورلى νασουρλή.

Τύμβος, ὁ مزار μεζάρ, قبر καπήρ, مقبرە μεκπαρέ. § مزار طاشى μεζὰρ τασή.

Τυμβωρυχία, ἡ مزار خرسزلغی ʼεζάρ χηρσηζληγή.

Τυμβωρύχος, ὁ مزار خرسزی ʼεζὰρ χηρσηζή.

Τυμπανίζω, طاۋول و يا ترامپته چالق ʼαοὺλ βὲ γιὰ τραμπέτα τσαλμάκ.

Τυμπανικός, ή, όν, طبلی ʼαπλή.

Τυμπανιστής, ὁ طاۋولجی δαουλ-ζή, ترامپتهجی τραμπέταδζη, طبلزن ʼαπλ-ζέν.

Τυμπανῖτις, ἡ (I) انتفاخ بطن ʼντιφάχι πάτν, قبرپا χηρπά.

Τύμπανον, τὸ طاۋول δαούλ, دومبلك δουμπελέκ. § (I) طبل τάπλ.

Τυπικός, ή, όν, رسمی ρεσμί. τὸ —*όν* (Ἐκκλ.) كتاب مناسك κι-ʼάπι μενασίκ. § —*ῶς* (ἐπρ.) رسم و اصول اوزره ρέσμ οὺ οὐσοὺλ οὐζρέ.

Τυπογραφεῖον, τὸ باصمهخانه πα-ʼμαχανέ, مطبعه ματπαά, دار الطبع ʼὰρ οὐτ-τάπ'.

Τυπογραφία, ἡ باصمهجیلق πασ-ʼαδζηλήκ, فن طباعت φέννι τηπαάτ, طباعت τηπαάτ. «*ἀπὸ τῆς ἐφευρέ-σεως τῆς —ίας* فن طباعتك حدوثی زماننده φέννι τηπαατὶν χουδουσὶ ʼεμανινδάνπερου.

Τυπογραφικός, ή, όν, طبعی ʼαπί. «—*ὰ ἔξοδα* اجرت طبعیه οὐ-ʼζρέτι ταπιά. § —*ῶς* (ἐπρ.) فن طباعته توفیقا φέννι τηπαατὰ τεβ-ʼίκεν.

Τυπογράφος, ὁ باصمهجی πασμα-δζή, مطبعه صاحبی ματπαὰ σαχηπή, مطبعهجی ματπααδζή.

Τυποκλοπία, ἡ بلا رخصت برینك كتابنی باصوب صاتمه πίλα ρουχσὰτ πιρι-νὶν κιταπινὶ πασοὺπ σατμά.

Τυποκλόπος, ὁ بلا رخصت برینك كتابنی باصوب صاتان πίλα ρουχσὰτ πι-ρινὶν κιταπινὶ πασοὺπ σατάν.

Τυποκλοπ(έω)ῶ, بلا رخصت برینك كتابنی طبع و فروخت ا. πίλα ρουχσὰτ πιρινὶν κιταπινὶ τὰπ' οὐ φουροὺχτ ἰτ. كیزلیجه كتاب طبع ا. γκι-ζλίδζε κιτάπι τὰπ' ἰτ.

Τύπος, ὁ اثر ἐσέρ, نشان νισάν, نشانه νισανέ. § اورنك 'ορνέκ, مثال μεσάλ. § قالب καλήπ. § باصمه πασμά, طبع τάπ'. § مطبوعات ματπουάτ, غزته لر γαζέταλαρ. § اصول οὐσούλ, صورت σουρέτ, تمثال τιμσάλ. § تمغا ταμγά, سكه σικκέ. § اصل ἀσλή. § (Νμ.) اصول οὐσούλ, معاملات μουαμελάτ. «*ὁ ἐ-ξωτερικὸς* — (Τπγρ.) مطبوعات خارجیه ματπουάτι χαρδζιγέ. «*ὁ — τῆς πληγῆς* یاره نشانهسی γιαρὲ νισανεσί, اثر جرح ἐσέρι δζέρχ. «— *ὑποδή-ματος* قوندره قالبی κουνδουρὰ καλη-πή, چیزمه قالبی τσιζμὲ καληπή. «*κατὰ τοὺς τύπους* (Νμ.) اصولی وجهله οὐσουλοὺ βέδζχηλε, اصولا οὐ-σούλεν. «*πράττειν τι κατὰ τοὺς τύ-πους* اصولی وجهله معامله ا. οὐσουλοὺ βέδζχηλε μουαμελὲ ἰτ. «*οἱ νομικοὶ* —*οι* اصول قانونیه οὐσοὺλι κανονιγέ. «*κατὰ τοὺς ἐν χρήσει τύπους* اصول

معتاده اوزره οὐσοῦλι μουαταδὰ οὐζρέ. «ὁ — τῆς ἐκτελέσεως اجرا امری ἰδζρὰ ἐμρί. «γραμματικοὶ —οι صيغه صرفيه σηγάϊ σαρφιγέ. «ὀνοματικοὶ —οι صيغه اسميه σηγάϊ ἰσμιγέ. «ῥηματικοὶ —οι صيغه فعليه σηγάϊ φιλιγέ. «διὰ τὸν —ν μόνον مجرد رسومه رعايةً μουδζερρετ ρουσουμὲ ριάγετεν, عادت ساقط اولماق ايچون ἀδὲτ σακὴτ ὅλμαμακ ἰτσούν. «— ὅρκου يمينك صورت تركيب τερκίπι γεμίν, يمينك صورت تركيبي γεμινὶν σουρέτι τερκιπί. «δημοσιεύω διὰ τοῦ τύπου غزته ايله نشر و اعلان ا. γαζέταλαρ ἰλὲ νέσρ οὐ ἰλιὰν ἰτ. «ὀθωμανικὸς — مطبوعات عثمانيه ματπουάτι ὀσμανιγέ. «ἡ ἐλευθερία τοῦ τύπου مطبوعات حريتي ματπουάτι χουρριγετί. [δάρπ ἰτ.

Τύπτω, اورمق βουρμάκ, ضرب ا.

Τυπ (όω) ῶ καὶ **Τυπώνω,** باصدیرمق πασδηρμάκ, طبع و تمثيل ا. τάπ' οὐ τεμσὶλ ἰτ. «ἐτύπωσεν ἑκατὸν μόνον ἀντίτυπα τοῦ συγγράμματός του تأليف ايلديكى كتابدن يالكز يوز عدد نسخه طبع ايديرمشدر τεελίφ εἶλεδιγὶ κιταπδὰν γιάλνηζ γιοὺζ ἀδὲδ νουσχὰ τάπ' ἰδιρμίσδιρ. ‖ (μτχ.) τετυπωμένος باصلش πασηλμής, مطبوع ματπού'.

Τύπωμα, τὸ καὶ **Τύπωσις,** ἡ باصمه πασμά, طبع τάπ', تمثيل τεμσίλ.

Τυπωτής, ὁ باصمه جى πασμαδζή, مطبعه جى ματπααδζή.

Τυρβάζω, قاریشدیرمق καρησδηρμάκ. «— περί τι مشغول اولمق μεσγούλ ὀλ.

Τύρβη, ἡ كورولدى γκιὸρουλδὶ, پاتيردى πατηρδή, شماته σαματά.

Τυριάζω, پينيرلەمك πεϊνιρλεμέκ, پينير طوتمق πεϊνὶρ τουτμάκ.

Τύρινος, η, ον, پينيرلى πεϊνιρλὶ.

Τυροβόλιον, τὸ پينير طورباسى πεϊνὶρ τορπασή.

Τυρόγαλα, τὸ καὶ **Τυρόγαλον,** τὸ پينير صويى سودى πεϊνὶρ σουγιοὺ σουδού.

Τυροκομεῖον, τὸ پينيرخانه πεϊνιρχανέ. [δζ

Τυροκόμος, ὁ پينيرجى πεϊνι

Τυρόπηττα, ἡ پينيرلى بورك πεϊνιρλὴ πόρέκ. [χάν

Τυροποιεῖον, τὸ پينيرخانه πεϊνι

Τυροποιΐα, ἡ پينير ياپمه πεϊνὶρ γιαπμά.

Τυροποιός, ὁ پينير ياپان πεϊνὶρ γιαπάν, پينيرجى πεϊνιρδζή.

Τυροπωλεῖον, τὸ پينيرجى دكانى πεϊνιρδζὴ δουκκιανή. [δζ

Τυροπώλης, ὁ پينيرجى πεϊνι

Τυρός, ὁ پينير πεϊνίρ, جبن δζούπ

Τυροτρίφτης, ὁ پينير رندەسى πεϊνὶρ ρενδεσί.

Τυροφάγος, ὁ پينير ييجى πεϊνὶρ γεγέν. ‖ (ἰδίως) ἡ Κυριακὴ τ τυροφάγου ἢ κοινῶς ἡ τυρινὴ پرهيزدن اولكى بازار كونى πουγιοὺκ πε χιζδὲν ἐββελκὶ παζὰρ γκιουνού.

Τύφλα, ἡ كورلك κιὸρλούκ. «τ

...φλα! (ἐπφ.) الله بلاسنى ويرسن واى βάϊ, Ἀλλὰχ πελασινὶ βερσίν.

Τυφλῖτις, ἡ (I) التهاب اعور ἰλτιχάπι ἀβέρ.

Τυφλοκομεῖον, τὸ كورخانه κιὸρχανέ, اعمى خانه ἀμαχανέ.

Τυφλομυῖα, ἡ (εἶδος παιγνίου) كوز باغلامجه اويونى γκιὸζ παγλαμαδζὰ ...γιουνού.

Τυφλοπόντικος, ὁ (Ζλγ.) كورستپك κιόστεπέκ, ير صيچانى γὲρ σητσκνή.

Τυφλός, ή, όν, كور κιό'ρ, اعمى ἀμά, نابينا νὰ πινά. « γίνομαι — كور او. κιό'ρ ὀλ. اعمى او. ἀμὰ ὀλ. تعمى او. τεαμμὴ ὀλ. γεννηθεὶς — آناطوغمه كور ἀνὰ ...ογμὰ κιό'ρ. «περιπατεῖ 'ςτὰ τυφλά ...ρσ.) كورلدن كيدر κιόρλεμεδὲν γκι...έρ. «—ἡ ὑπακοή على العميا اطاعت ...λ-ἐλ-ἀμιγιὰ ἰταάτ. «—ἡ ἐμπιστοσύνη على العميا امنيت ἀλ-ἐλ-ἀμιγιὰ ...νιγέτ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) كوركى κιό'ρ ...πί, كورانه κιὸρανέ, على العميا ἀλ-ἐλ-...ιγιά. « ὑπακούω —ῶς كورلدن اطاعت κιόρλεμεδὲν ἰταάτ ἰτ.

Τυφλότης, ἡ كورلك κιόρλούκ, ... ἀμά.

Τυφλ(όω)ῶ καὶ **Τυφλώνω,** كور κιό'ρ ἰτ. كورلمك κιὸρλεμέκ, تعميه τα'μιγὲ ἰτ. ‖ (πθ.) كورلنمك ...όρλενμέκ, كور او. κιό'ρ ὀλ. اعمى او. ...ὰ ὀλ. تعمى ا. τεαμμὶ ἰτ. ‖ (μτχ.) τυφλωμένος كورلنمش κιὸρλενμίς, ... μουτεαμμή.

Τύφλωσις, ἡ كورلمه κιὸρλεμέ, تعميه τα'μιγέ, كورلك κιὸρλόύκ.

Τυφλώττω كور او. κιό'ρ ὀλ. كوزى كورمهمك γκιὸζὸὺ γκιὸρμεμεκ. ‖ (μτφ.) طوغرى دوشونهمك δογροὺ δὸυσὸύνμεμεκ, حقيقتى كورمهمك χακηκατὴ γκιὸ'ρμεμεκ.

Τυφοειδής,ές, (I) تيفوئيدى τιφοϊδί. «— πυρετός حماى تيفوئيدى χουμμάϊ τιφοϊδί.

Τύφος, ὁ (I) تيفوس τίφος, قره حما καρὰ χουμμά. [τούνα.

Τυφῶν, ὁ بوره πόρα, فورطنه φουρ-

Τυχαίνω, Ἴδε Τυγχάνω.

Τυχαῖος, α, ον, تصادفى τεσαδουφί, عارضى ἀρηζή. ‖ يبانى γιαπανή, عادى ἀδή. «εἶναι — ἄνθρωπος عادى بر آدمدر ἀδὴ πὶρ ἀδάμδιρ. ‖ — αίως (ἐπρ.) تصادفا τεσάδουφεν, قضارا καζαρά.

Τύχη, ἡ بخت πάχτ, طالع ταλί', قسمت κησμέτ, قدر καδέρ, نصيب νασήπ, قضا καζά, اقبال ἰκπάλ. ‖ اتفاق ἰττιφάκ, تصادف τεσαδούφ, عارضه ἀριζά. «δοκιμάζω τὴν —ν مقتضاى بختى تجربه ا. μουκτεζάϊ παχτὶ τεδζριπὲ ἰτ. «μεγάλη — اقبال جليل ἰκπάλι δζελίλ. «καλὴ — بخت نيكو πάχτι νικιού, بخت مساعد πάχτι μουσαήδ, بخت ميمون πάχτι μεϊμούν, بخت سعيد πάχτι σαΐδ. «κακὴ— بخت سؤم πάχτι σουούμ, بخت مسؤم πάχτ, μεσούμ, بخت معكوس πάχτι μα'κιούς. «δύσμοιρος — طالع بازكون ταλίϊ

παζγκ̱ιούν, ﺑﺨﺖ ﺗا مسعود πάχτι νὰ μεσούδ. «*ἕκαστος εἶναι δημιουργὸς τῆς —ης του* هر كس كندو بختنك χὲρ κὲς κενδοὺ παχτινὶν σαχιπιδιρ صانعيدر σανιΐδιρ. «*ἀγαθῇ τύχῃ* خير اولسون χαΐρ ὀλσούν. «*ἐπ' ἀγαθῇ —ῃ* تبركا و تيمنا τεπέρρουκεν βὲ τεγέμμουνεν. «*κατὰ τύχην* تصادفا τεσάδουφεν, قضارا καζαρά, اتفاقا ἰττιφάκεν. «*κατὰ καλὴν —ην* سعادتمندانه σααδετμενδανέ. «*κατὰ κακὴν —ην* قضا καζάεν. «*καλὴ* — اوغور ὀγούρ, ياور بخت و طالع γι̱αβὲρ πάχτ βὲ ταλί'. «*ἦτο τῆς τύχης* طالع بويله ايمش ταλὶ' ποϊλὲ ἰμίς, حكم طالع بويله ايمش χούκμι ταλὶ' ποϊλὲ ἰμίς, حكم قضا بويله ايمش χούκμι καζὰ ποϊλὲ ἰμίς. »*ἡ — τοῦ πολέμου* نصيب حرب و جدال νασήπι χὰρπ βὲ δζιδάλ. «*ἔχει τύχην* بختى وار παχτὴ βάρ, اقبالى ياوردر ἰκπαλὶ γι̱αβέρ διρ.

Τυχηρός, ά, όν, بختلى παχτλή, بختيار παχτιγι̱άρ, اقبالى ياور ἰκπαλὶ γι̱αβέρ. § اتفاقى ἰττιφακή, عرضى ἀραζή, تصادفى τεσαδουφί. «*—ὰ παιγνίδια* قمار اويونى κουμὰρ ὀγι̱ουνού, قمار κουμάρ. «*κέρδη —ὰ* كار κι̱άρ. «*εἶνε* — بختياردر παχτιγι̱άρδιρ.

Τυχοδιώκτης, ὁ سرسرى σερσερί, سرسرى مقوله سى σερσερὶ μακουλεσί, دربدر δερπεδέρ.

Τυχόν, (Ἐπρ.) بلكه πέλκι, شايد σαγέδ, ازقضا ἔζ-καζά.

Τύψις, ἡ ضرب δάρπ. § عذاب ἀζάπ. «*ἡ — τοῦ συνειδότος* عذاب وجدانى ἀζάπι βιζδανί.

Τωθάζω, ذوقلنمك ζεβκλενμέκ.

Τωθασμός, ὁ ذوقلنمه ζεβκλενμέ, استهزا ἰστιχζά.

Τώρα, (Ἐπρ.) شمدى σίμδι, شمديكى حالده σιμδιγὶ χαλδέ, فى زماننا هذا φὶ ζεμάνινα χαζά, فى الحالة هذه ἐλ-χάλε του χάζιχι, الآن ἀλάν. «*ἕως* — شمدى يه قدر σιμδιγὲ καδάρ, بو آنه قدر πού ἀνὲ καδάρ. «*δὲν ἔχω — καιρὸν* شمدى وقتم يوقدر σίμδι βακτὶμ γι̱όκ̱δουρ.

Τωρινός, ή, όν, شمديكى σιμδικί. «*οἱ —οὶ ἄνθρωποι* شمديكى آدملر σιμδικὶ ἀδαμλάρ, شمديكى زمانك آدملرى σιμδικὶ ζεμανενὶν ἀδαμλαρή. «*οἱ —οὶ φιλόσοφοι* بو عصرك حكماسى πού ἀσηρὴν χουκεμασή.

Υ

Υ, υ, ايپسيلون ἴψιλον. (اشبو ايپسيلون تسميه اولنان حرف الفباى روميتك يكرمنجى حرفى اولوب ليمون كلهسندهكى ى حرفى كبى تلفظ اولنور)

Υ', υ', (Ἀριθμ.) درت يوز δὸρτ γιούζ. ‖ درت يوزنجى δὸρτ γιουζουνδζού.

,Υ, ,υ, (Ἀριθμ.) درت يوز بيك δὸρτ γιοὺζ πίν. ‖ درت يوز بيكنجى δὸρτ γιοὺζ πινινδζί.

Ὑάγχη, ἡ طوموزلرك التهاب لوزهسى δομουζλαρὴν ἰλτιχάπι λεβζεσί.

Ὑάδες, αἱ (Ἀστ.ρ) ثور برجنك جبهسنده بولنان اخوات خمسه جملهٔ كوكبهسى σέβρ πουρδζουνοὺν δζεπχεσινδὲ πουλουνὰν ἀχβάτι χαμσὲ δζουμλέϊ κεβκεπιγεσί. [λάν.

Ὕαινα, ἡ (Ζλγ.) صيرتلان σηρτη-

Ὑακίνθινος, η, ον, (Βτ.) سنبلى σούνπούλού.

Ὑάκινθος, ὁ (Βτ.) سنبل σούνπούλ. ‖ (Ὀρκτ.) لعل طاشى λά'λ ταση, ياقوت γιακούτ, صفير σαφίρ.

Ὑαλίζω, پارلاديرمق παρλαδηρμάκ. ‖ (Ἀμτ.) پارلامق παρλαμάκ.

Ὑαλικός,ή,όν, زجاجى ζουδζαδζή. ‖ (πλ.) *τὰ ὑαλικὰ* جام معمولاتى δζὰμ μα'μουλατή. ‖ شيشه طاقمى σισὲ τακημή.

Ὑάλινος, η, ον, جامدن معمول δζαμδὰν μα'μούλ, زجاجى ζουδζαδζή.

Ὑάλισμα, τὸ پارلامه παρλαμά.

Ὑαλιστερός, ή, όν, پارلاق παρλάκ, جلالى δζιλαλή, مجلى μουδζελλά.

Ὑαλιστῆρι, τὸ مهره μούχρέ.

Ὕαλος, ὁ جام δζάμ, صرجه σηρτσέ, شيشه σισέ, زجاج ζουδζάδζ. «— *διαφανής, (κρύσταλλος)* بلور πιλλούρ.

Ὑαλοποιΐα, ἡ καὶ **—ουργία,** ἡ جامجيلق δζαμδζηλήκ, اعمالات زجاجيه ἰμαλάτι ζουδζαδζιγὲ φεννί, فن زجاج φέννι ζουδζάδζ.

Ὑαλοποιεῖον καὶ **—ουργεῖον,** τὸ جام فابريقهسى δζὰμ φάπρικαση, جامخانه δζαμχανέ, شيشهخانه σισεχανέ. [δζιλίκ.

Ὑαλουργική, ἡ شيشهجيلك σισε-

Ὑαλοπωλεῖον, τὸ جامجى دكانى δζαμδζὴ δουκκιανή, شيشهجى دكانى σισεδζὴ δουκκιανή.

Ὑαλοπώλης, ὁ جامجى δζαμδζή, زجاج ζεδζδζάδζ, شيشهجى σισεδζή.

Ὑαλουργός, ὁ شیشه‌جی σισεδζή, زجاج ζεδζδζάδζ. [δζή.

Ὑαλώδης, ες, زجاجی ζουδζα-

Ὑαλ(όω)ῶ, استزجاج - تزجیج ا. ἰστιζδζὰδζ - τεζδζὶδζ ἰτ.

Ὑάλωσις, ἡ استزجاج ἰστιζδζάδζ, تزجیج τεζδζίδζ.

Ὑβός, ή, όν, قامبور καμπούρ.

Ὕβος, ὁ قامبورلق καμπουρλούκ.

Ὑβρίζω, سوکمك σόγ̃μέκ, سب و شتم ا. σὲππ οὐ σέτμ ἰτ.. تحقیر ا. ταχκὴρ ἰτ. اخلال ناموس ا. ἰχλάλὶ ναμοὺς ἰτ. قصد ناموسه ا. ναμουσὰ κάσδ ἰτ. § اطالهٔ لسان ا. ἰταλέὶ λισὰν ἰτ. § (ἀλλ.) سوکشمك σόγ̃ούσμέκ, مشاتمه ا. μουσατεμὲ-τεσατοὺμ ἰτ.

Ὕβρις, ἡ سوکمه σόγ̃μέ, شتم σέτμ, سب σέππ, تزییف τεζγίφ, تحقیر ταχκήρ, اخلال ناموس ἰχλάλι ναμούς.

Ὑβριστής, ὁ تحقیرآمیز ταχκὴρ-ἀμίζ, مخل ناموس μουχήλι ναμούς, ناموس شکن ναμοὺς-σικέν.

Ὑβριστικός, ή, όν, شتم آمیز σὲτμ-ἀμίζ, تحقیر آمیز ταχκὴρ-ἀμίζ, محقر μουχακκάρ, مذمت آمیز μεζεμμὲτ-ἀμίζ, مخل ناموس μουχήλι ναμούς, ناموس شکن ναμοὺς-σικέν. «*λόγοι* —*οἱ* کلمات تحقیر آمیز κελιμάτι ταχκὴρ-ἀμίζ, کلمات مخل ناموس μουχήλι ναμοὺς κελιμάτ. «*πρᾶξις* —*ή* حرکات شتم آمیز χαρεκ̃άτι σέτμ-ἀμίζ, مخل ناموس اطوار μουχήλι ναμοὺς ἀτβάρ. § —*ῶς* (ἐπρ.) سوکه‌که σογ̃μέκλε, تحقیرانه ταχκηρανέ, محقرانه μουχακκαρανέ.

Ὕβωμα, τὸ قامبورلق καμπουρλούκ. [λαμά.

Ὕβωσις, ἡ قامبورلامه καμπουρ-

Ὑγεία, ἡ صاغلق σαγλὴκ, صحت σηχχάτ. § شفا σιφά, عافیت ἀφιγέτ, تندرستی τεν-δουρουστί. « *ἀφίνω* — خوشجه ودع ا. βεδὰ' ἰτ. «*ἔχετε* —*ν* قالك χοσδζὲ κάλην. «*εἰς* —*ν* σας صحتکزه σηχχατηνηζά, مشقکزه ἀσκηνηζά. «*μὲ* —*ν* صاغلقله σαγλὴκλε, صحت و عافیت ایله σηχχὰτ βὲ ἀφιγὲτ ἰλέ. «*μὲ ταῖς ὑγείαις σας* (πρὸς τοὺς πίνοντας) عافیتلر اولسون ἀφιγέτλὲρ ὀλσούν. (πρὸς τοὺς πταιρνιζομένους) شفالر اولسون σιφαλὰρ ὀλσούν. (πρὸς τοὺς ξυρισθέντας) صحتلر اولسون σηχχατλὰρ ὀλσούν. «*γειά σου* صاغ اولاسك σὰγ ὀλάσην, آفرین ἀφερίν. «*πίνω εἰς* —*ν τινὸς* بریننك مشقنه ایچمك πιρινὶν ἀσκηνὰ ἰτσμέκ, بریننك مشقنه رفع قدح ا. πιρινὶν ἀσκηνὰ ρέφ'ι καδὲχ ἰτ.

Ὑγειονομεῖον, τὸ قرانتينه καραντίνα, قرانتينه‌خانه καραντήνα-χανέ, تنظيفات تفتيشی قلمی τενζιφὰτ τεφτισὶ καλεμί. [ζαρέτι σηχχηγέ.

Ὑγειονομία, ἡ نظارت صحیه να-

Ὑγειονομικός, ή, όν, صحی σηχχατή. «—*ἡ ἐπιτροπὴ* صحیه قومسونی σηχχηγὲ κομισιονού. «—*κοὶ κανονισμοὶ* نظامات صحیه νιζαμάτι σηχχηγέ. «—*οἱ ὑπάλληλοι* صحیه مأمورلری σηχχηγὲ μεεμουρλερή, قرانتينه مأمورلری καραντίνα μεεμουρ-

ιερή. «—ἡ ζώνη قرانتنه قوردونى κα-αντήνα κορδονού. «— ἰατρὸς قرانتنه طبيبى καραντήνα ταπιπί. «—ἡ διεύθυνσις قرانتنه نظارتى καραντίνα να-αρετί. « — ὂν ἔγγραφον قرانتنه تذكره‌سى καραντήνα τεζκερεσί, تذكرهٔ صحيه τεζκερέϊ σηχχηγέ.

Ὑγειονόμος, ὁ قرانتنه مأمورى καραντήνα μεεμουρού.

Ὑγιαίνω, صاغ اول. σάγ ὀλ. صحت و عافيتده بولنمق σηχχὰτ βὲ ἀφιγετὲ πουλουνμάκ. «ὑγίαινε صاغ اول σὰγ ὀλ, عافيته اول ἀφιγετὲ ὄλ.

Ὑγίανσις, ἡ بر πέρρ, شفا σι-φά, تداوى τεδαβή.

Ὑγιεία, ἡ Ἴδε Ὑγεία.

Ὑγιεινολόγος, ὁ (I) صحيون σηχχηγιούν.

Ὑγιεινός, ή, όν, نافع الصحه να-φι οὐσ-σηχχά, صاغ σάγ, صاغلم σα-λάμ, صحتبخشا σηχχατ-παχσά. «τό-πος — هوالى صاغلم بر يبر χαβασὴ σα-λὰμ πὶρ γέρ. «ἡ ὑγιεινὴ حفظ الصحه χήφζι οὐσ-σηχχά. «δημοσία —ἡ حفظ صحهٔ عموميه χήφζι σηχχάϊ οὐμου-μιγέ «ἰδιωτικὴ — حفظ صحهٔ شخصيه χήφζι σηχχάϊ σαχσιγέ. «τὸ —ὂν τοῦ κλίματος هوانك جودت و لطافتى χαβανὶν δζεβδὲτ βὲ λεταφετί. «τὸ —ὂν τῆς τροφῆς طعامك شفابخشاى ταμὴν σιφα-παχσαΐ.

Ὑγιής,ές, صاغ σάγ, صاغلام σα-λάμ, سالم σαλίμ, تندرست τενδού-ρούστ. ‖ (μτφ.) طوغرى δογρού, صحيح σαχήχ, حق χάκκ, درست δουρούστ, مستقيم μουστακήμ. ‖ تام τάμμ, تمام τεμάμ, سالم σαλίμ. «σῶμα —ὲς قوى البنيه بر وجود καββὶ οὐλ-πεϊνὲ πὶρ βουδζούδ. «κρᾶσις — مزاج قوى μιζάδζι καββί. «νοῦς — مذهب حق μεζχέπι χάκκ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) باصحه πισ-σηχχά, و عافيته صحت σηχ-χὰτ βὲ ἀφιγέτλε, صاغ و سالم اولارق σὰγ βὲ σαλὶμ ὀλαράκ. ‖ (μτφ.) طوغريلقله δογρουλούκλε, مستقيمانه μου-στακημανέ, عقل سالم ايله ἄκλι σα-λὶμ ἰλέ. «κρίνω —ῶς حكم ا. عقلانه ἀκηλανὲ χοὺκμ ἰτ.

Ὑγραίνω, ايصلانمق ἠσλανμάκ, نملنمك νεμλετμέκ, ترطيب ا. τερτὴπ ἰτ. ‖ (πθ.) ايصلانمق ἠσλανμάκ, نملنمك νεμλενμέκ, ترطب ا. τερεττοὺπ ἰτ.

Ὑγρασία, ἡ ياشلق γιασλήκ, نملك νεμλίκ, نم νέμ, رطوبت ρουτουπέτ.

Ὑγρόπισσα, ἡ قطران κατράν.

Ὑγρός, ά, όν, ياش γιάς, نملى νεμλή, رطوبتلى ρουτουπετλού, نم νέμ, رطيب ρετήπ. ‖ لين λεΐν. «τὸ ὑγρὸν ἢ τὰ ὑγρὰ (I) خلط χὴλτ πλ. اخلاط ἀχλάτ. «ὑγρὰ σύμφωνα (Γρμ.) حروف لينه χουρούφι λεϊνέ.

Ὑγρότης, ἡ ياشلق γιασλήκ, نملك νεμλίκ, رطوبت ρουτουπέτ, نم νέμ. [χάβρ οὐρ-ρουτουπέτ.

Ὑγροφοβία, ἡ خوف الرطوب

Ὑδαρής, ές, صولى σουλού, آبدار ἀπδάρ, رطيب ρετήπ. «ὀπῶραι —αὶ ميوهٔ آبدار μεϊβάϊ ἀπδάρ.

'Υδαρότης, ἡ صوليلق σουλουλούκ, مايت μαϊάτ.

'Υδαρώδης, ες, صولی σουλού, آبدار ἀπδάρ, رطيب ρετήπ.

'Υδάτινος, η, ον, مايع μαΐ. ‖ صو رنكنده اولان σοὺ ρενκινδὲ ὀλάν.

'Υδατίς, ἡ (Ζλγ.) ذات النفط ζὰτ ούν-νίφτ, ايداتيد ἰδατίδ.

'Υδατικός, ή, όν, (Ι) ايداتيدی ἰδατιδί. «κύστη —ή كيسهٔ ايداتيدی κισέϊ ἰδατιδί. «μεμβράνη —ή غشاء خلط ماٸی γησᾶϊ χήλτι μαΐ.

'Υδατισμός, ὁ (Ι) ارتعاج ἰρτιάδζ.

'Υδατόμετρον, τὸ آلة مقياس μικγιάσι οὺλ-μά', مقياس المايعات μικγιάσι οὺλ-μαϊγιάτ.

'Υδατοποσία, ἡ صو ايچمه σοὺ ἰτσμέ, آب نوشی ἀπ-νουσί.

'Υδατοποτ(έω)ῶ, صو ايچمك σοὺ ἰτσμέκ.

'Υδατ(όω)ῶ, صولامق σουλαμάκ.

'Υδατώδης, ες, صولی σουλού, آبدار ἀπδάρ. «—σάπφειρος صولی ضفيری σουλοὺ ζαφιρί. [γὲρ μανταρή.

"Υδνον, τὸ (Βτ.) ير منطاری

"Υδρα, ἡ (Ζλγ.) صو ييلانی σοὺ γιλανή. ‖ اژدرها ἐζδερχά, اژدر ἐζδέρ. ‖ ('Αστρ.) صل دنيلان حجمهٔ موكبيه σὰλ δινιλὰν δζουμλέϊ μεβκεπιγέ.

'Υδραγωγεῖον, τὸ صو يولی σοὺ γιολού, صو بندی σοὺ πενδί.

'Υδραγωγία, ἡ صو يولی σοὺ γιολού.

'Υδραγωγός, ὁ صو يولجی σοὺ γιολδζού. «τὸ —όν (Ι) سوق مجاری مدری σεκή.

'Υδραλλάντης, ὁ (Ι) استسقای مصيبی ἰστισκάϊ ἀσηπί.

'Υδράλμη, ἡ ('Ορκτ.) زيت كلوريدلی صو صوری حاوی κολοριγέτι σουδοὺ βή, معدن صويی μα'δὲν σουγιού, رحيدری الم χεϊδέρι ἐλέμ.

'Υδρανθρακικόν, (ὀξὺ) (Χημ.) فحم مايعيت φάχμι μαϊγέτ.

'Υδράργυρος, ὁ (Χημ.) جيوه δζιβά, زيبق ζιπάκ.

'Υδράρθρωσις, ἡ (Ι) استسقای مفصل ἰστισκάϊ μεφσήλ.

'Υδραυλικός, ή, όν, ماٸی μαΐ. «ἡ —ή (ἐπιστήμη) صو يولجلق σοὺ γιολδζουλούκ, حركات مياه μεπχάσι χαρεκιάτι μιγιάχ. «ἡ—μηχανή صو ايله ايشلين ماكنه σοὺ ἰσλεγὲν μάκινα. «— κύλινδρος صو جندرهسی σοὺ δζενδερεσί. «—σβέστος صو كيرجی σοὺ γκιρεδζί, ماٸی كلس κίλσι μαΐ. [τσεκμὲ-ἀλμά.

'Υδρεία, ἡ صو چكمه آلمه

'Υδρευσις, ἡ صو چكمه آلمه τσεκμὲ-ἀλμά.

'Υδρευτής, ὁ صو چكن σοὺ τ[σεκέν].

'Υδρεύω, صو چكمك σοὺ τσεκμέκ. ‖ (μσ.) —ομαι صو تدارك ا[يتمك] τεδαρούκι ἰτ.

'Υδρία, ἡ صو قابی σοὺ καπή, دستی δεστί, قاب κάπ, قوغه κουγά.

'Υδριατρική, ἡ (Ι) تداوی بالما τεδαβὶ πὶλ-μά.

'Υδροβάτης, ὁ (Ζλγ.) صو قره طاوغی σοὺ καρὰ ταουγού.

'Υδρόγειος, ον, طوپراق و صودن مرکب τοπρὰκ βὲ σουδὲν μουρεκκέπ. «— *σφαῖρα* کرهٔ ارض κηὸυρρέϊ ἄρζ.

'Υδρόγαλα, τὸ (Φρμ.) لبن متمع λέπνι μουτέμμί.

'Υδρογόνον, τὸ (Χημ.) مولد الما μουβελλὶδ οὐλ-μά.

'Υδρογραφία, ἡ توصیف المیاه τεβσίφι οὐλ-μιγηάχ. «*ναυτικὴ* — فن خریطهٔ بحریه φέννι χαριτάϊ πaχριγέ.

'Υδρογραφικός, ή, όν, دکیز خریطه‌لرینه منسوب δενὶζ χαρηταλαρηνὰ μενσούπ. «*χάρτης* — خریطهٔ ساحلیه χαριτάϊ σαχηλιγέ.

'Υδροαιμία, ἡ (Ι) قانك صولنمسی κανὴν σουλάνμασή, تمیهٔ دم τεμιγ-γέϊ δέμμ.

'Υδροδυναμική, ἡ (Φσ.) علم جر اثقالدن مبحث قوای میاه ἴλμι δζέρρι ἐσκαλδὰν μεπχάσι κουββάϊ μιγηάχ, مبحث قوای المیاه μεπχάσι κουββάϊ οὐλ-μιγηάχ. [τεραζή.

'Υδροζύγιον, τὸ صو ترازی σοὺ

'Υδροηλεκτρική, ἡ (Φσ.) الکتریق بالما ἰλεκτρὶκ πὶλ-μά.

'Υδροθεραπεία, ἡ (Ι) تداویٔ بالما τεδαβίϊ πὶλ-μά.

'Υδροθεραπευτικός, ή, όν, (Ι) تداویٔ بالما اصولی اوزره τεδαβίϊ πὶλ-μὰ οὐσουλοὺ οὔζρέ.

'Υδροθεραπευτήριον, τὸ تداویٔ بالما اصولی اوزره مؤسس مداواتخانه τεδαβίϊ πὶλ-μὰ οὐσουλοὺ οὔζρὲ μουεσσὲς μουδαβατχανέ.

'Υδροθώραξ, ὁ (Ι) استسقای صدر ἰστισκάϊ σάδρ.

'Υδροκέφαλος, ὁ (Ι) استسقای رأس ἰστισκάϊ ρέες.

'Υδροκήλη, ἡ (Ι) استسقای خصیه ἰστισκάϊ χουσηγέ, قیلهٔ مائیه κηλέϊ μαϊγέ.

'Υδροκυανικόν, (ὀξὺ) τὸ (Χημ.) حامض کیانوس ما χαμίζι κιγηανόσι μά'.

'Υδρολάπαθον, τὸ (Βτ.) صو لاپاداسی σοὺ λάπαδασή.

'Υδρολογία, ἡ مبحث المیاه μεπχὰς οὐλ-μιγηάχ.

'Υδρομανία, ἡ (Ι) سودای تعرق σεβδάϊ τεαρρούκ, مانیای مائی μανιγηάϊ μαΐ.

'Υδρόμελι, τὸ آب انکبین ἂπ ἐνγκηὸυπίν, مای العسل μάϊ οὐλ-ἀσέλ, شهداب σεχδάπ.

'Υδρόμετρον, τὸ (Φσ.) مقیاس المائیات μικγηὰς οὐλ-μαϊγηάτ.

'Υδρόμυλος, ὁ صو دکرمانی σοὺ δεγιρμανί.

'Υδρόμφαλος, ὁ (Χργ.) استسقای سری ἰστισκάϊ σερρί. [μαϊγέτ.

'Υδροξείδιον, τὸ (Χημ.) مائیت

'Υδροποσία, ἡ یالکز صو ایچمه γηάληνηζ σοὺ ἰτσμέ, آب نوشی ἂπνουσί.

'Υδροπότης, ὁ صو ایچیجی σοὺ ἰτσιδζή, آب نوش ἂπ-νούς.

Ὑδροποτ(έω)ῶ, يالكز صو ايچمك γιάληνηζ σοὺ ἰτσμέκ.

Ὑδρορρόη, ἡ اولوق οὐλούκ, ميزاب μιζάπ, ناودان ναϐδάν.

Ὑδροσκοπική, ἡ (τέχνη) يرآلتندهكى صولرى كشف ايتمه فنى γὲρ ἀλτηνδακὶ σουλαρὴ κέσφ ἰτμὲ φεννί, ريافت ριγιαφέτ.

Ὑδροσκόπος, ὁ يرآلتندهكى صولرى كشف ايدن γὲρ ἀλτηνδακὶ σουλαρὴ κέσφ ἰδέν, ريّاف ριγ-γιάφ.

Ὑδροστάσιον, τὸ طوراق صو τουρὰκ σού.

Ὑδροστάτης, ὁ ثقلت اضافيه تعييناته مخصوص ميزان σικλέτι ἰζαφιγὲ τα'γινατὰ μαχσοὺς μιζάν, ميزان الاجسام μιζὰν οὐλ-ἐδζσάμ, مقياس الاجسام μηκγιὰς οὐλ-ἐδζσάμ.

Ὑδροστατική, ἡ موازنهٔ مايعات μουϐαζενέϊ μαϊγιάτ, فن موازنهٔ مياه φέννι μουϐαζενέϊ μιγιάχ, جر مياه δζέρρι μιγιάχ.

Ὑδροφοβία, ἡ (Ι) قودوز علتى κουδοὺζ ἤλλετί, خوف الما χάϐφ οὐλ-μά, خوف من الما χάϐφι μὶν ἐλ-μά.

Ὑδροφόρος, ὁ سقا σακκά. «τὸ —ον (Βτ.) مجراى عصارهٔ نبات μεδζ-ρὰϊ οὐσαρέϊ νεπάτ.

Ὑδρόφυτα, τὰ (Βτ.) نباتات مائيه νεπχτάτι μαϊγέ. [πούρδζι δέλϐ.

Ὑδροχόος, ὁ (Ἀστρ.) برج دلو

Ὑδροχλωρικόν, τὸ (ὀξὺ) (Χημ.) حامض قلور ما χαμίζι κηλόρι μά.

Ὑδρώπικας, ὁ Ἴδε Ὕδρωψ.

Ὑδρωπι(άω)ῶ καὶ **—πικιάζω,** استسقا علتنه دوچار اولـ ἰστισκὰ ἤλλετινὲ δουτσὰρ ὀλ. مستسق اولـ μουστεσκὴ ὀλ. [ἰστισκὰ ἤλλετί.

Ὑδρωπικίασμα, τὸ استسقا علتى

Ὑδρωπικός, ή, όν, (Ι) سقى σακκή, مستسق μουστεσκή.

Ὕδρωψ, ὁ (Ι) استسقا ἰστισκά, سقلق σακκαλήκ.

Ὕδωρ, τὸ صو σού, ما μὰ πλ. مياه μιγιάχ, آب ἄπ. «— *πόσιμον* ايچلير صو ἰτσιλὶρ σού. «—*ατα φυσικὰ* مياه طبيعيه μιγιάχι ταπι'γέ. «— *ἁλατοῦχον* طوزلى صو τουζλοὺ σού, ما ملح μάϊ μουμελλέχ. «*μεταλλικὰ ὕδατα* معدن صولرى μα'δὲν σουλαρή, مياه معدنيه μιγιάχι μα'δενιγέ. «*θερμὰ ὕδατα* صجاق صولر σηδζὰκ σουλάρ, مياه حاره μιγιάχι χαρρέ. «*χλιαρὸν* — ايلق صو ιλὴκ σού, مائى فاتر μάϊ φατίρ. «*καμφοροῦχον* عرق كافورى ἀρέκι κιαφουρί. «*ἀπεσταγμένον* — مائى مقطر μάϊ μουκαττάρ. «— *τῆς Κολωνίας* قولونيه صويى κολόνια σουγιού. «*ἀσβέστιον* — كيرج صويى γκιρέδζ σουγιού. «*θαλάσσια ὕδατα* دكيز صولر δενὶζ σουλάρ. «*χλωριοῦχα ὕδατα* مياه قلوريه μιγιάχι κηλοριγέ. «*ἀλκαλικὰ ὕδατα* مياه ذوالقلويه μιγιάχι ζ-οὐλ-καλεϐιγέ. «*θειϊκὰ ὕδατα* مياه مكبرته μιγιάχι μουκεπρετέ. «*ἀερώδη ὕδατα* مياه غازيه μιγιάχι γαζιγέ. «*σιδηροῦχα ὕ-*

δατα میاه حدیدیه μιγιάχι χαδιδιγέ. «θειοῦχα ὕδατα میاه کبریتیه μιγιάχι κιπριτιγέ. «τεχνικὰ ὕδατα میاه صنعیه μιγιάχι σαναϊγέ.

Ὑελοποίησις, ἡ استزجاج ἰστιζδζάδζ, تزجیج τεζδζίδζ.

Ὑελοποι(έω)ῶ, جامه تحویل ا. δζαμὰ ταχβὶλ ἰτ. تزجیج ا. τεζδζὶδζ ἰτ.

Ὕελος, ὁ Ἴδε Ὕαλος.

Ὑετός, ὁ شدتلی یاغمور σιδδετλὴ γιαγμούρ, مطر شدید μετάρι σεδίδ. باران شدید παράνι σεδίδ.

Υἱϊκός, ή, όν, بنوی πενεβί, ولدانه βελεδανέ, فرزندانه φερζενδανέ. «— ἀγάπη حب الوالدین χοὺππ οὐλβαλιδέϊν. § —ῶς (ἐπρ.) فرزندانه φερζενδανέ.

Υἱοθεσία, ἡ καὶ **Υἱοθέτησις,** ἡ (Νμ.) استعارهٔ ولد ἰστιαρέϊ βελέδ, تبنی τεπεννί.

Υἱοθετ(έω)ῶ, (Νμ.) اوغل ایدنمك ὀγοὺλ ἰδινμέκ, اولادیغه آلمق ἐβλαδιγὰ ἀλμάκ, تبنی ا. τεπεννὶ ἰτ. «ὁ δεῖνα υἱοθέτησε τὸν δεῖνα فلان فلانی اولادیغه آلدی - تبنی ایلدی φιλὰν φιλανὶ ἐβλαδηγὰ ἀλδή - τεπεννὶ εϊλεδί. «ὁ υἱοθετῶν اولادیغه قبول ایدیجی ἐβλαδηγὰ καποὺλ ἰδιδζί, متبنی μουτεπεννή.

Υἱοποίητος, ον, اولادیغه قبول اولنمش ἐβλαδηγὰ καποὺλ ὀλουνμούς, متبنی μουτεπεννά.

Υἱός, ὁ اوغل ὀγούλ, ولد βελὲδ πλ. اولاد ἐβλάδ, ابن ἴπν πλ. ابنا ἰπνά, فرزند φερζένδ, زاده ζαδέ, پسر πουσέρ. «νόμιμος — ولد مشروع βελέδι μεσρού'. «νόθος — ولد نامشروع βελέδι νὰ μεσρού, ولد زنا βελέδι ζινά, پیچ πίτς. «υἱοθετηθεὶς — ولد مستعار βελέδι μουστεάρ, جان اولادی δζὰν ἐβλαδή, فرزند معنوی φερζένδι μανεβί, متبنی μουτεπεννά.

Υἱότης, ἡ اولادلق ἐβλαδλήκ, اوغلق ὀγουλλούκ, بنویت πενεβιγέτ.

Ὑϊσμός, ὁ دوموزك حورلداممسی δομουζοὺν χορουλδαμεσή.

Ὑλακή, ἡ حاولامه χαβλαμά, حاولایش χαβλαΐς, عوعو ἄβ-ἄβ πλ. عواعو ἀβαΐβ, نباح νιπάχ.

Ὑλακτής, ὁ حاولایان χαβλαγιάν, حاولایجی χαβλαϊδζή.

Ὑλακτ(έω)ῶ, حاولامق χαβλαμάκ, اورمك οὐρμέκ, نباح ا. νιπὰχ ἰτ.

Ὕλη, ἡ اورمان ὀρμάν. § چالی τσαλί. § کراسته κερεστέ. § (Φσ.) ماده μαδδὲ πλ. مواد μεβάδ, جوهر δζεβχέρ, اجزا ἐδζζά. § ایرین ἰρίν. § مایه μαγέ. § (Θλγ.) هیولا χεγιουλά. «οἰκοδομικὴ — مواد انشائیه μεβάδι ἰνσαϊγέ. «τὸ διαιρετὸν τῆς ὕλης مادهنك قابلیت تجزی و انقسامی μαδδενὶν καπιλιγέτι τεδζεζζὶ βὲ ἰνκησαμί. «μεταλλικὴ — مادهٔ معدنیه μαδδέϊ μαδενιγέ. «ἡ πρώτη — مادهٔ اصلیه μαδδέϊ ἀσλιγέ. «— πρὸς σύνταξιν βιβλίου بر کتابك تألیفی ایچون جمع اولنان معلومات لازمه πὶρ κιταπὶν τεελιφὶ ἰτσοὺν δζέμ'

ὀλουνὰν μα᾽λξουμάτι λαζιμέ. «— σύνθετος مركبه ماده μαδδέϊ μουρεκκεπέ. «καυστικαὶ ὗλαι اجزاى ناريه ἐδζζάϊ ναριγέ.

Ὑλικός, ή, όν, مادى μαδδί, جسمانى δζισμανί, جوهرى δζεβχερί, هيولانى χεγξουλατί. «τὸ — ὸν ἢ τὰ ὑλικὰ (κν.) مالزم μαλεζίμ, مهمات μουχιμμάτ. «τὸ —ὸν τῆς οἰκοδομῆς مالزمهٔ بنا μαλεζιμέϊ πινά. «—ὸν συμφέρον منفعت ماديه μενφαάτι μαδδιγέ. «—ἡ βοήθεια معاونت ماديه μουαβενέτι μαδδιγέ. «τὸ —ὸν τυπογραφείου مطبعه آلات و ادواتى ματπανὶν ἀλξὰτ βὲ ἐδαβατί. ‖ —ῶς (ἐπρ.) مادى و جسمانى بر صورتله μαδδὶ βὲ δζισμανὶ πὶρ σουρέτλε, مادةً μάδδετεν, جسمانيةً δζισμανίγετεν. «ζημιῶ —ῶς مالا اضرار ا. μάλεν ἰζρὰρ ἰτ.

Ὑλικότης, ἡ ماديت μαδδιγέτ, هيولانيت χεγξουλανιγέτ, جسمانيت δζισμανιγέτ.

Ὑλισμός, ὁ (Θρσ.) مذهب ماديون μεζχέπι μαδδιγξούν. [διγξούν.

Ὑλιστής, ὁ (Θρσ.) ماديون μαδ-

Ὑλιστήρ, ὁ سوزكى σούζγκξού.

Ὑλοτομία, ἡ اورمانده اودون كسمه ὀρμανδὰ ὀδοὺν κεσμέ, قطع حطب κατὶ᾽ χατάπ, احتطاب ἰχτητάπ.

Ὑλοτόμος, ὁ اودون كسيجى ὀδοὺν κεσιδζή. ‖ محتطب μουχτετήπ, بالطلق آلان اورمان صاحبى πανταλὴκ ἀλὰν ὀρμὰν σαχηπή.

Ὑλοτομ(έω)ῶ, اودون كسمك ὀδοὺν κεσμέκ, احتطاب ا. ἰχτητὰπ ἰτ. قطع حطب ا. κάτ᾽ι χατὰπ ἰτ.

Ὑλουργός, ὁ مارانقوز μαρανκόζ.

Ὑμέναιος, ὁ دوكون δούγξούν, رسم ازدواج ρέσμι νικξάχ, رسم نكاح ρέσμι ἰζδιβάδζ. ‖ دوكون تركيسى δούγξοὺν τούρκξούσού. [σαΐ.

Ὑμενώδης, ες, (Ι) غشائى γη-

Ὑμενόπτερος, ὁ (Ζλγ.) مغشى الجناح μουγσὴ οὐλ-δζενάχ, غشائى الجناح γησαΐ οὐλ-δζενάχ.

Ὑμενοτομία, ἡ (Χργ.) خزغشيه χάζ᾽ι ἀγσιγέ.

Ὑμέτερος, α, ον, سزك σιζίν, سزكى σιζινκί. «ὅλος — (ἐν χρήσει εἰς τὰς ἐπιστολὰς) محبكز μουχιππινίζ.

Ὑμήν, ὁ (Ι) غشا γησὰ πλ. اغشيه ἀγσιγέ, زار ζάρ, حجاب χηδζάπ. «παρθενικὸς — غشاى بكاره γησάϊ πικξαρέ. غدره γαδερέ, بكر πικίρ, قيزلق κηζλήκ.

Ὕμνησις, ἡ تمجيد τεμδζίδ, تمديح τεμδίχ, مدح و ثنا μέδχ οὐ σινά.

Ὑμνητής, ὁ مدح و ثنا و ستايش ايديجى μέδχ οὐ σινὰ βὲ σιταΐς ἰδιδζή, ممدح μουμεδδίχ, ممجد μούμεδζδζίδ.

Ὑμνητός, ή, όν, ممدوح μεμδούχ, ممدح μουμεδδέχ.

Ὑμνογράφος, ὁ الاهيلر مؤلفى ἰλαχιλὲρ μουελλιφί, مديحه سنج μεδιχάσένδζ.

Ὑμνολογία, ἡ الاهي اوقومه ἰλα-

χὶ ὀκουμά, تمجيد τεμδζίδ, مديحه μεδιχά. [σένδζ.

Ὑμνολόγος, مديحه سنج μεδιχά-

Ὑμνολογ(έω)ῶ, الهى اوقومق ἰλαχὶ ὀκουμάκ, حمد و ثنا ا. χάμδ οὐ σινὰ ἰτ. ا. تمجيد - تمدیح τεμδζὶδ - τεμδὶχ ἰτ.

Ὕμνος, ὁ آيين روحانى ἀΐνι ρουχανί. § الاهى ἰλαχί. § تمجيد τεμδζίδ, مديحه μεδιχά, تسبیح τεσπίχ.

Ὑμν(έω)ῶ, حمد و ثنا ا. χάμδ οὐ σινὰ ἰτ. ا. ستايش σιταΐς ἰτ. - تمجيد - تمدیح ا. τεμδζὶδ-τεμδὶχ ἰτ.

Ὑμνῳδία, ἡ الاهى ἰλαχί.

Ὑμνῳδός, ὁ الاهى اوقويان ἰλαχὶ ὀκουγιάν. [λαχὶ ὀκουμάκ.

Ὑμνῳδ(έω)ῶ, الاهى اوقومق ἰ-

Ὕνις, ἡ صبان تیموری - قليجى σαπὰν τιμουροὺ - κηληδζή.

Ὑοειδής, ές, (Ἀντ.) لامى λαμί. « —ὲς ὀστοῦν عظم لامى ἄζμι λαμί.

Ὑοσκύαμος, ὁ (Βτ.) باك اوتى πὰν ὀτού, بنج πένδζ.

Ὑοφορβεῖον, τὸ دوموز ماندرەسى δομοὺζ μάνδρασι.

Ὑπαγόρευσις, ἡ ديديرمه διδιρμέ. § سويلديرمه σοΐλεδιρμέ. § یازدیرمه γιαζδιρμά, املا ἰμλά, اكتاب ἰκτάπ. § (μτφρ.) القا ἰλκά, تلقين τελκήν, نصيحت νασηχάτ, اويوت ὀγιούτ.

Ὑπαγορεύω, ديديرمك διδιρμέκ. § سويلديرمك σοΐλεδιρμέκ. § یازدیرمق γιαζδηρμάκ, ا. املا ἰμλὰ ἰτ. ا. اكتاب ἰκτὰπ ἰτ. § (μτφ.) اوکرتمك ὀγρενμέκ, ا. القا-تلقين ἰλκὰ-τελκὴν ἰτ. نصيحت ويرمك νασηχὰτ βιρμέκ, ا. تعليم τα'λὶμ ἰτ.

Ὑπάγω, كيتمك γκιτμέκ, وارمق βαρμάκ, چيقمق τσηκμάκ. § كتيرمك γκετιρμέκ, ا. ايصال ἰσὰλ ἰτ. «*θὰ ὑπάγω εἰς Σμύρνην* ازميره كيدەجكم ἰζμιρὲ γκιδεδζέγιμ. «*τὸ ὡρολόγιον πηγαίνει ἐμπρὸς* ساعت ايلرى كيدر σαὰτ ἰλερὶ γκιδέρ. «*ποῦ πηγαίνει αὐτὸς ὁ δρόμος;* بو يول نرەيه چيقار πού γιὸλ νέρεγε τσηκάρ;

Ὑπαγωγή, ἡ زير اطاعتده كتيرمه ζίρι ἰτααττδὰ γκετιρμέ.

Ὑπαίθριος, α, ον, آچيقده اولان ἀτσηκδὰ ὀλάν.

Ὕπαιθρος, ον, اوستى آچيق οὐστοὺ ἀτσήκ, آچيق ير ἀτσὴκ γέρ. «*ἐν —ῳ ἢ εἰς τὸ —ον* آچيق محلده ἀτσὴκ μαχαλλδέ, آچيق يرده ἀτσὴκ γερδέ, آچيقده ἀτσηκδά. [ἰπχάμ.

Ὑπαινιγμός, ὁ ايما ἰμά, ابهام

Ὑπαινίσσομαι καὶ **— ττομαι,** ايما ا. ἰμὰ ἰτ. ابهام ا. ἰπχὰμ ἰτ.

Ὑπαίτιος, α, ον. قباحتلى καπαχατλή, متهم μουττεχίμ. § سبب σεπέπ, بادى παδή, موجب μουδζίπ. «*εἶναι — τῆς καταστροφῆς μου* پريشانلغمك سببيدر περισανληγημὶν σεπεπίδιρ.

Ὑπακοή, ἡ اطاعت ἰταάτ, مطاوعت μουταβαάτ, انقياد ἰνκηγιάδ, تبعيت τεπιγέτ, فرمانبرى φιρμὰν-περί,

سرفروى σερφερουΐ. «τυφλὴ — على العميا اطاعت ἀλ-ἐλ-ἀμιγ̣ιὰ ἰταάτ. «πλήρης — كامله اطاعت ἰταάτ κ̣ια-μιλέ, تام اطاعت ἰταάτι τάμμ.

'Υπακούω, اطاعت ا. ἰταάτ ἰτ. انقياد ا. ἰνκηγ̣ιὰδ ἰτ. ا. ايطاع ἰτι-πὰ' ἰτ. ا. سرفرو σερφερού ἰτ. مطيع او. μουτὶ' ὀλ. ا. انباع ἰνπὰ ἰτ. امتثال ا. ἰμτισὰλ ἰτ. «ὁ ὑπακούων مطيع μουτί', منقاد μουτεκάδ, اطاعتلى ἰτα-ατλή, تابع ταπί', فرمانبر φερμανπέρ. «— εἰς τὰς ὑψηλὰς διαταγὰς اوامر عليه يه اطاعت امتثال ا. ἐβαμίρι ἀλεϊγεγὲ ἰταάτ-ἰμτισὰλ ἰτ. [δελέ.

'Υπαλλαγή, ἡ مبادله μουπα-

'Υπαλληλία, ἡ مأموريت μεε-μουριγέτ, خدمت χηδμέτ.

'Υπάλληλος, ὁ مأمور μεεμούρ, مستخدم μουσταχδέμ, اوشاق οὐσάκ. «δη-μόσιοι —οι دولت مأمورين μεεμουρίνι δεβλέτ. «ἀνώτεροι —οι مأمورين كرام μεεμουρίνι κεράμ. «— διοικητικοῦ γραφείου خليفه χαλιφὲ πλ. خلفا χου-λεφά. «— ἐμπορικοῦ καταστήμα-τος يازيجى γ̣ιαζηδζή, اوشاق οὐσάκ. «— τοῦ ἐδαφίου اوقاف مأمورى ἐβ-κὰφ μεεμουρού. «— τοῦ κτηματο-λογίου املاك-طاپو مأمورى ἐμλὰκ-τα-πού μεεμουρού. «— ἐπὶ τῆς λογο-κρισίας سانسور σανσούρ.

'Υπανδρεία, ἡ اولنه ἐβλενμέ, ازدواج ἰζδιβάδζ, تأهل τεεχούλ, تزوج τεζεββούδζ. § نكاح νικ̣ιάχ, اوليلك ἐβλιλίκ, عالم ازدواج ἀλέμι ἰζδιβάδζ.

«κόρη τῆς —είας قيز كلينك γκελιν-λὶκ κήζ.

'Υπανδρεύω, اولنديرمك ἐβλεν-διρμέκ, تزويج ا. τεζβὶδζ ἰτ. نكاح ا. νικ̣ιὰχ ἰτ. تزليج ا. τεζλὶχ ἰτ. § (μσ.) —ομαι اولنمك ἐβλενμέκ, قارى آلمق καρὴ ἀλμάκ, تأهل-تزوج ا. τεεχχοὺλ-τεζεββοὺδζ ἰτ. تناكح ا. τενακούχ ἰτ. (ἐπὶ γυναικὸς) قوجه يه وارمق κο-δζαγ̣ιὰ βαρμάκ. «ὁ ὑπανδρευμένος Ἴδε Ὕπανδρος.

"Υπανδρος, ὁ اولنمش ἐβλενμίς, اولى ἐβλί, كلين γκελίν, متأهل μουτε-εχίλ, متزوج μουτεζεββίδζ. § (θλ.) ἡ — قارى اولى ἐβλὶ καρή.

'Υπάντησις, ἡ استقبال ἰστικπάλ.

'Υπαντῶ, استقباله كيتمك ἰστικπαλὰ γκιτμέκ.

'Υπαξιωματικός, ὁ كوچك ضابط κ̣ιόυτσοὺκ ζαπίτ, اون باشى ὂν πασή, چاوش τσαούς.

'Υπαπαντή, ἡ (Ἐκκλ.) حضرت مريمك تبريه يورطيسى χαζρέτι μεργε-μὶν τεπριγὲ γ̣ιορτουσού.

'Υπάργυρος, ον, آلتنده كوموشلى ἀλτηνδὰ γκ̣ιομουσλού. [μεβδζούδ.

'Υπαρκτικός, ή, όν, موجود

'Υπαρκτός, ή, όν, وار اولان βὰρ ὀλάν, بولنان πουλουνάν, موجود μεβδζούδ, كاين κ̣ιαΐν, اولان ὀλάν. «ὑπαρκτὰ καὶ ἀνύπαρκτα موجودات و غير موجودات μεβδζουδὰτ βὲ γάϊρι μεβδζουδάτ.

"Υπαρξις, ἡ وارلق βαρλήκ, وجود

βουδζούδ, موجوديت μεδδζουδιγέτ, كون κέδν, هستى χεστί, كينونت κεϊνουνέτ. «ἡ — τοῦ Θεοῦ حق تعالى حضرتلرينك موجوديتى χὰκκ τεάλια χαζρετλερινὶν μεδδζουδιγετί.

Ὑπαρχή, ἡ بدايت πεδαέτ, ابتدا ἰπτιδά. «ἐξ — ῆς باشدن πασδάν, يكيدن γένιδεν, مجدداً μουδζέδδεδεν, تكرار τέκραρ.

Ὕπαρχος, ὁ معاون μουαβίν.

Ὑπάρχω, اولمق ὀλμάκ, وار او. βὰρ ὀλ. بولنمق πουλουνμάκ, موجود او. μεδδζοὺδ ὀλ. § واقع-كائن او. βακὴ-κιαϊν ὀλ. «*ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι οἵτινες* آدملر واركه ἀδαμλὰρ βὰρ κι. «*κατήργησεν ὅλους τοὺς ὑπάρχοντας νόμους* موجود اولان كافة قوانينى فسخ و ابطال ايلشدر μεδδζοὺδ ὀλὰν κιαφέϊ καβανινὶ φὲσχ οὐ ἰπτὰλ εἴλεμίσδιρ. «*τὰ ὑπάρχοντα* واريت βαριγέτ, اموال ἐμβάλ. «*δήμευσις ὑπαρχόντων* اموالك ضبط و مصادرهسى ζάπτ οὐ μουσαδερέϊ ἐμβάλ.

Ὑπασπιστής, ὁ (Στρ.) ياور حرب γιαβέρι χάρπ, ياور γιαβέρ. «*γενικὸς* — ياور حرب اكرم γιαβέρι χάρπι ἐκρέμ.

Ὑπαστυνόμος, ὁ (Στρ.) پوليس قوميسرى πολὶς κομισερί. [λουκ.

Ὑπατεία, ἡ قونسولسلق κόνσολοσ-

Ὕπατος, η, ον, يوكسك اك ἒν γιουκσέκ, اعلا ἀλιά, اعظم ἀζάμ, اجل ἐδζέλ. § رئيس ρεΐς, سر σέρ. «ὁ — *τῶν φιλοσόφων* اعلم العلما ἀλέμι οὐλεμά. «ὁ — *τῶν ποιητῶν* رئيس الشعرا ρεΐσι οὐσ-σουαρά. «ὁ — *τῶν ἀρχόντων* امير الامرا ἀμὶρ οὐλ-οὐμερά. § (οὐσ.) ὁ — قونسلوس κόνσολος.

Ὑπέγγυος, α, ον, مسؤل μεσούλ. § مرهون μερχούν.

Ὑπείκω, كيرى چكلمك γκερὶ τσεκιλμέκ, يروپرمك-براقمق γὲρ βιρμὲκ-πρακμάκ, ترك ا. τὲρκι ἰτ. فراغت ا. φεραγὰτ ἰτ. § اطاعت-امتثال ا. ἰταὰτ-ἰμτισὰλ ἰτ.

Ὑπεισέρχομαι, كيزلجه-خفياً دخول ا. γκιζλίδζε-χαφίγεν δουχοὺλ ἰτ. دخول ا. δουχοὺλ ἰτ.

Ὑπεκδύομαι, خفياً قاچمق χαφίγεν κατσμάκ.

Ὑπεκκαίω, يواش يواش اشعال ا. γιαβὰς γιαβὰς ἰσά'λ ἰτ. § (μτν.) تحريك-تشويق ا. τεχρὶκ-τεσδὶκ ἰτ.

Ὑπέκκαυμα, τὸ طوتوروق τουτουρούκ.

Ὑπεκφεύγω, اصول ايله قاچمق οὐσοὺλ ἰλὲ κατσμάκ, صاوشمق σαβουσμάκ, سويشمك σεβισμέκ, بر تقريب فرار ا. πὶρ τακρὶπ φιρὰρ ἰτ.

Ὑπεκφυγή, ἡ قاچامق κατσαμάκ, وسيله مهرب βεσιλέϊ μεχρέπ.

Ὑπεμφαίνω, ايما ا. ἰμὰ ἰτ. بيان-دلالت ا. πεγιὰν-δελαλὲτ ἰτ.

Ὑπεναντίος, α, ον, مقابل μουκαπίλ. § مخالف μουχαλίφ, دشمن δουσμάν, متعرض μουτεαρρίζ.

Ὑπεναντιότης, ἡ مخالفت μουχαλεφέτ, تعرض τεαρρούζ.

'Υπεναντι(όο)οῦμαι, قارشى طورمق καρσὴ δουρμάκ, مخالفتكوسترمك μουχαλεφὲτ γκχόστερμέκ, اعتراض ا. ἰττιράζ ἰτ. تعرض ا. τεαρρούζ ἰτ.

'Υπεναντίωσις, ἡ اعتراض ἰτιράζ, تعرض τεαρρούζ.

'Υπενδύτης, ὁ قيصه لباس κησσὰ λιπάς, خرقه χηρκά, كوملك γκχόμλέκ.

'Υπενθυμίζω, خاطره كتيرمك χατηρὰ γκετιρμέκ, اخطار ا. ἰχτὰρ ἰτ. تخطر ايتدبرمك τεχαττοὺρ ἰτδιρμέκ.

'Υπενθύμισις, ἡ اخطار ἰχτάρ.

'Υπενοικιάζω, بعد الاستيجار شخص آخره ايجار ا. πὰ'δ ἐλ-ἰστιδζὰρ σάχση ἀχηρὲ ἰδζὰρ ἰτ.

'Υπενοικίασις, ἡ بعد الاستيجار شخص آخره ايجار πὰ'δ ἐλ-ἰστιδζὰρ σάχση ἀχηρὲ ἰδζάρ, ايجار و استيجار ثانى ἰδζὰρ βὲ ἰστιδζάρι σανί.

'Υπενοικιαστής, ὁ مستاجر ثانى μουστεεδζίρι σανί.

'Υπεξαγωγή, ἡ بر تقريب اخراج πὶρ τακρὶπ ἰχράδζ.

'Υπεξαίρεσις, ἡ (Νμ.) آشيرمه ἀσηρμά, چالمه τσχλμά, اخفا ἰχφά, استراق ἰστιράκ. «— ἐγγράφων اوراق و سنداتك كتم و اخفاسى ἐβρὰκ βὲ σενεδατὶν κέτμ οὐ ἰχφασή.

'Υπεξαιρ(έω)ῶ, آشيرمق ἀσηρμάκ, چالمق τσαλμάκ, استراق و اخفا ا. ἰστιρὰκ βὲ ἰχφὰ ἰτ. كتم و اخفا ا. κέτμ οὐ ἰχφὰ ἰτ.

'Υπεξέρχομαι, ا-سول ايله جيقمق οὐσοὺλ ἰλὲ τσικμάκ, بر تقريب چكلمك πὶρ τακρὶπ τσεκιλμέκ.

'Υπεξούσιος, α, ον, تابع ταπί'. § (Νμ) تحت وصايتده بولنان τάχτι βεσαγετδὲ πουλουνάν, نا بالغ νὰ παλήγ, صغير σαγήρ.

'Υπεξουσιότης, ἡ تابعيت ταπιϊγέτ, محكوميت μαχκχουμιγέτ, تحت وصايتده بولنمه τάχτι βεσαγετδὲ πουλουνμά.

'Υπέρ, (Πρθ.) اوست οὖστ, فوق φέϐκ. § ايجون ἰτσούν, لهنه λεχινέ لهنده λεχινδέ, لهسنده λεχουσουνδά, حقنده χακκηνδά, اوغورنده ὀγουρουνδά. § زيرده ζιρδέ. § حق ايجون χακκὴ ἰτσούν «— *κεφαλῆς* باش اوستنده πασὴ οὐστουνδέ, فوق الرأس φὲϐκ ἐρρέες. «— *πατρὸς καὶ μητρὸς* پدر و والده حق ايجون πεδὲρ βὲ βαλιδὲ χακὴ ἰτσούν. «— *τῶν πτωχῶν* فقرا ايجون φουκαρὰ ἰτσούν, فقرا اوغورنده φουκαρὰ ὀγουρουνδά. «— *ἐμοῦ* لهمده λεχιμδέ, لهمه λεχιμέ. «— *ἐκείνων* آنلر ايجون ἀνλὰρ ἰτσούν, آنلر حقنده ἀνλὰρ χακκηνδά. «*μάχεσθαι* — *πατρίδος* وطن اوغورنده فداى جان ا. βατὰν ὀγουρουνδὰ φιδάϊ δζὰν ἰτ. «— *τὰ ἑξήκοντα ἔτη γεγονὼς* التمش ياشنى تجاوز ايمش ἀλτμὴς γιασὴνὴ τεδζαϐοὺζ ἰτμίς. «— *δύναμιν* فوق الاقتدار φὲϐκ ἐλ-ἰκτιδάρ. «— *καὶ κατὰ* له و عليه λεχ βὲ ἀλέϊχ. § (ἐν συνθέσει σημ. 1) اوست οὖστ, فوق φέϐκ, ما فوق μὰ φέϐκ. § 2) ايجون ἰτσούν,

ـقند χακκηνδά. § 3) زياده ζιγιαδέ, افراط اوزره فوق العاد φέδκ ἐλ-ἀδδέ, ιφρὰτ οὐζρέ.

Ὑπεράγαθος, ον, زياده‌سيله ايى ζιγιαδεσὶ ἰλὲ ἐγί, اصلح ἐσλάχ.

Ὑπεραγαθότης, ἡ اصلحيت ἐσλαχιγέτ.

Ὑπεράγαν, (Ἐπρ) پك چوق πὲκ τσόκ, زياده‌سيله ζιγιαδεσὶ ἰλέ, فوق الغايه φὲδκ ἐλ-ἀδδέ, فوق العاد φέδκ ἐλ-γαγέ.

Ὑπεραγαπ (άω) ῶ, پك چوق افراط اوزره سومك πὲκ τσὸκ-ἰφρὰτ οὐζρὲ σεδμέκ.

Ὑπεραιν(έω)ῶ, افراط اوزره مدح و ثنا ايتمك ἰφρὰτ οὐζρὲ μέδχ οὐ σενὰ ἰτ.

Ὑπεραίρω, دها يوكسك-دها يوقارى قالديرمق δαχὰ γιουκσὲκ-δαχὰ γιοκα-ρὴ καλδηρμάκ, زياده‌سيله رفع-ترفيع ا. ζιγιαδεσὶ ἰλὲ ρέφ'-τερφὶ' ἰτ.

Ὑπεραιμία, ἡ (I) فرط دم φέρ-τ δέμμ.

Ὑπερακοντίζω, (Μτφ.) فائق اولمق φαῒκ ὀλμάκ, تفوق ا. τεφέδ-οὺκ ἰτ.

Ὑπεραλγ(έω)ῶ, زياده‌سيله تألم ا ζιγιαδεσὶ ἰλὲ τεελλοὺμ ἰτ.

Ὑπεράνθρωπος,ον, حد بشردن خارج χάδδι πεσερδὲν χαρίδζ. § فوق العاد φὲδκ ἐλ-ἀδδέ, فوق الحد φὲδκ ἐλ-χάδδ.

Ὑπεράνω, يوقارى γιοκαρή, اوست طرف οὒστ ταράφ, ما فوق μὰ φέδκ, فوق φέδκ, زياده ζιγιαδέ. «—θεν (ἐπρ.) اوستندن οὐστουνδέν, اوزرنده οὐζερινδέ, اوستنده οὐστουνδέ.

Ὑπεραπολογ (έο) οῦμαι, بالمدافعه اعتذار ا. πὶλ-μουδαφαὰ ἰτι-ζὰρ ἰτ.

Ὑπεράριθμος, ον, حد لزومندن زياده χάδδι λουζουμουνδὰν ζιγιαδέ, حسابسز χησαπσήζ.

Ὑπερασπίζω καὶ **— ομαι,** حفظ-محافظه ا. χὴφζ-μουχαφαζὰ ἰτ. حمايه ا. χημαγὲ ἰτ. صيانت ا. σηγιανὲτ ἰτ. تصاحب ا. τεσαχοὺπ ἰτ. وقايه ا. βικαγὲ ἰτ. § (Νμ) مدافعه ا. μουδαφαὰ ἰτ. « —ομαι *τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ* ارامل و ايتام حقنده ايفاى لازمهٔ حمايه و صيانت ا. ἀραμὶλ βὲ ἰτὰμ χακκηνδὰ ἰφάῒ λαζιμέῒ χημαγὲ βὲ σηγιανὲτ ἰτ.

Ὑπεράσπισις, ἡ حمايه χημα-γέ, صيانت σηγιανέτ, تصاحب τεσα-χοὺπ, حفظ χήφζ, وقايه βικαγέ. § (Νμ.) مدافعه μουδαφαά. «*ἡ κατηγο-ρία καὶ ἡ* — (يا مدعئ شخصى) مدعئ عومى و مدافعه وكيلى μουδδέῒ οὐμουμὶ (γιὰ μουδδέῒ σαχσὴ) βὲ μουδαφαὰ βεκι-λί. « *πρὸς* - *ιν τῶν νομίμων δι-καιωμάτων μου* حقوق مشروعه‌مك وقايه و محافظه‌سى ضمننده χουκούκι μεσρου-αμὶν βικαγὲ βὲ μουχαφαζασὴ ζιμ-νινδέ.

Ὑπερασπιστής, ὁ حامى χαμί, صاحب σαχήπ, مدافع μουδαφή, ارقه ἀρκά, معين μουήν, دستكير δεστ-γκέρ «— *τῶν πτωχῶν* حامئ فقرا χαμίῒ

φουκαρά. «ἔχει — στὰς آرقه‌سی وار ἀρκασὴ βάρ.

Ὑπερατλαντικός, ή, όν, فوق البحر محيط آطلاسی φὲβκ ἐλ-πάχρι μουχὴτ ἀτλασί.

Ὑπερβαίνω, اوزرندن یاخود اوته‌یه چکلمك οὐζερινδὲν γιάχοδ ὀτεγὲ τσεκιλμέκ, آتلامق ἀτλαμάκ, آشمق ἀσμάκ, آشیرمق ἀσηρμάκ. § اوست كلمك οὖστ γκελμέκ, فائق او. φαῒκ ὀλ. تفوق ا. τεφεββοὺκ ἰτ. § زياده او. ζιγιαδὲ ὀλ. § تجاوز ا. τεδζαβοὺζ ἰτ. «— τὰ ὅρια حدود تجاوز ا. τεδζαβοὺζι χουδοὺδ ἰτ. تخطى حدود ا. τεχατίι χουδοὺδ ἰτ. «ὑπερέβη τὰς Ἄλπεις آلپ داغلری آشیردی Ἄλπ δαγλαρὴ ἀσηρδή. «τὰ ἔξοδα ὑπερβαίνουσι τὰ ἔσοδα مصارف ايراددن زياده‌در μεσαρὶφ ἰραδδὰν ζιγιαδέ διρ.

Ὑπερβαλλόντως, (Ἐπρ.) صوك نهايت درجه‌ده σὸν δερεδζεδέ, نهايت درجه‌ده νιχαγὲτ δερέδζεδέ, پك چوق πὲκ τσόκ, افراط ايله فوق العاده φὲβκ ἐλ-ἀδδέ, ἰφρὰτ ἰλέ.

Ὑπερβάλλω, اوسته یاخود اوته‌يه آتمق οὐστουνὲ γιάχοδ ὀτεγὲ ἀτμάκ. § فائق او. φαῒκ ὀλ. تفوق ا. τεφεββοὺκ ἰτ. § مفرط او. μουφρὶτ ὀλ. افراطه وارمق ἰφρατὰ βαρμάκ. «ὑπερβάλλων مفرط μουφρίτ, فرط φέρτ. «ὑπερβάλλουσα δαπάνη مصارفات مفرطه μεσαριφάτι μουφριτά.

Ὑπέρβασις, ἡ تجاوز τεδζαβούζ, خلافنه حركت χηλαφηνὰ χαρεκέτ. «— τοῦ νόμου قانون شكنلك καν[ουν] σικενλίκ. «— καθηκόντων وظيفه‌يه تجاوز βαζιφεγὲ τεδζαβούζ.

Ὑπερβατόν, τὸ (Φλσ.) تقديم و تأخير τακδὴμ οὐ τεεχήρ.

Ὑπερβολή, ἡ آشوريلق ἀσουρ[ι]λήκ, افراط ἰφράτ, فرط φέρτ, مبالغه μουπαλαγά. § (Φλσ.) مبالغه μουπα[λ]αγά, اطناب ἰτνάπ. § (Μθμ.) [...] زائد κάτι' ζαΐδ. «ἄνευ —ῆς [...] پك مبالغه πίλα μουπαλαγά. «καθ' ὑπερβολὴν افراطه درجه‌ده δερεδζέϊ ἰφρα[τ]δά, فوق العاده φὲβκ ἐλ-ἀδδέ, [...] الغايه γάγετ οὐλ-γαγέ, مبالغه ايله μουπαλαγὰ ἰλέ, آشوری ἀσουρή. «εἶναι καθ' —ἡν ἄσχημος فوق العاده چركيندر φὲβκ ἐλ-ἀδδὲ τσιρκίνδιρ. «χωρ[ὶς] —ἡν مبالغه‌سز μουπαλαγασήζ.

Ὑπερβολικός, ή, όν, فوق العاده φὲβκ ἐλ-ἀδδέ, حددن افزون χαδ[δ]δὰν ἐφζούν, مبالغه‌لی μουπαλαγαλ[ή], فوق الحد φὲβκ ἐλ-χάδδ, مفرط μο[υ]φρίτ, فرط φέρτ, آشوری ἀσουρή. (Φλσ.) مبالغه‌لی μουπαλαγαλή, [...] ἰτναπί, مطنب μουταννίπ § (Μθμ.) قطع زائده منسوب κάτι' ζαΐδὲ μενσού[π]. «— θερμότης حرارت مفرطه χαρ[α]ρέτι μουφριτέ. «—ὰ ἔξοδα [مصا]رف مفرطه μεσαρίφι μουφριτέ. «—ὂν ψ[ῦ]χος آشوری صوغوق ἀσουρὴ σοούκ, [فر]ط برودت φέρτι πgreουδέτ. «—ἡ φιλ[ία] فرط محبت φέρτι μουχαππέτ. § —[ῶς] (ἐπρ.) بالمبالغه πὶλ μουπαλαγά, [على] درجه‌ الافراط ἀλὰ δερέδζεϊ οὐλ-ἰφρά[τ]

مفرط μουφρίτεν, مبالغه ايله μουπαλαγὰ ἰλέ. «—ώς φιλάργυρος درجهٔ افراطده بخيل δερέδζεῖ ἰφρατδὰ μουμσίκ.

Ὑπέργηρως, پك اختيار πὲκ ἰχτιγιάρ, پك كهنسال πὲκ κιουχνεσάλ, فرتوت φερτούτ.

Ὑπερδεής,ές, اخوف ἀχβέφ.

Ὑπερδοξάζω, فوق العاده تجليل ا. φὸκ ἐλ-ἀδδὲ τεδζλὶλ ἰτ. «ὑπερδεδοξασμένος اجل ἐδζέλλ, امجد ἐμδζέδ.

Ὑπερείδω, التنه طياق قومق ἀλτηνὰ δαγιὰκ κομάκ, اعماد و تسنيد ا. ἰμὰδ βὲ τεσνὶδ ἰτ. [ρέφ.

Ὑπερένδοξος, ον, اشرف ἐσ-

Ὑπερεπαινῶ, آشوری-افراط ايله مدح و ثنا ا. ἀσουρὴ-ἰφρὰτ ἰλὲ μέδχ οὐ σενὰ ἰτ. [ριν.

Ὑπέρευγε, (Ἐπρ.) آفرين ἄφε-

Ὑπερευχαριστῶ, هزاربيك تشكر ا. χεζὰρ πὶν τεσεκκιοὺρ ἰτ.

Ὑπερέχω, اوست كلك οὖστ γκελμέκ, فائق او. φαΐκ ὀλ. تفوق ا. τεφεββοὺκ ἰτ. «ὁ ὑπερέχων فائق φαΐκ.

Ὑπερήδω, زياده سيله تشكر ا. ζιγιαδεσὶ ἰλὲ τεσεκκιοὺρ ἰτ. § (πθ.) —δομαι زياده سيله ممنون و مسرور او. ζιγιαδεσὶ ἰλὲ μεμνοὺν βὲ μεσροὺρ ὀλ.

Ὑπερημερία, ἡ (Νμ.) وعده يی كچيرمه βαδεγὶ γκετσιρμέ, مماطله μουματαλέ, تأخير τεεχήρ. «τόκος —ίας كذشتسی مماطله μουματαλὲ γκιουζεστεσί.

Ὑπερήμερος, ὁ (Νμ.) وعده يی كچيكدرمش βαδεγὶ γκετσικδιρμίς.

Ὑπερηφάνεια, ἡ كبرلك κιπιρλίκ, غرور γουρούρ, كبر κίπρ, تكبر τεκεππούρ, مكابره μουκιαπερέ, نخوت ναχβέτ, عظمت ἀζαμέτ.

Ὑπερηφανεύομαι, كبرلنمك κιπιρλενμέκ. § كبر و غرور ا. κὶπρ οὐ γουροὺρ ἰτ. تكبر ا. τεκεππούρ ἰτ. تعظم ا. τεαζζοὺμ ἰτ. انكبار ا. ἰνκιπὰρ ἰτ. استغرار ا. ἰστιγρὰρ ἰτ.

Ὑπερήφανος, كبرلی κιπιρλί, مغرور μαγρούρ, متكبر μουτεκεππίρ, متعظم μουτεαζζήμ, غرور الود γουροὺρ-ἀλούδ. § —άνως (ἐπρ.) كبرلك ايله κιπιρλὶκ ἰλέ, مغرورانه μαγρουρανέ, متكبرانه μουτεκεππιρανέ, بالمكابره πὶλ-μουκιαπερέ.

Ὑπέρθεμα, τὸ ضم ζάμμ.

Ὑπερθεματίζω, مزايده ده آرتيرمق μουζαγεδεδὲ ἀρτηρμάκ. [ζαγεδέ.

Ὑπερθεματισμός, ὁ مزايده μου-

Ὑπερθεματιστής, ὁ پی سورن πέϊ σουρέν, طالب ταλήπ, راغب ραγήπ, مزايده ده آرتيران μουζαγεδεδὲ ἀρτηράν.

Ὕπερθεν, (Ἐπρ.) يوقاری γιοκαρή, اوست طرف οὖστ ταράφ, بالا παλά, فوق φέβκ. «— τῆς κεφαλῆς فوق الراس φὲβκ ἐρ-ρέες. «τὰ — يوقاريده كی γιοκαριδακί.

Ὑπέρθεσις, ἡ مرور μουρούρ, مرور μουροὺπούρ. § افراط ἰφράτ, مبالغه μουπαλαγά.

Ὑπερθετικός, ή, όν, مفرط μουφρίτ مبالغلى μουπαλαγαλή. § (Γρμ.) افراطى ἰφρατί. «— βαθμὸς صيغهٔ مبالغه σηγάϊ μουπαλαγά. «*ἐπίθετα —ὰ* صفات افراطيه σηφάτι ἰφρατιγέ.

Ὑπερθύριον καὶ **Ὑπέρθυρον,** τὸ قپونك اوست اشيكى καπουνοὺν οὔστ ἐσιγί, اوست اشيك οὔστ ἐσίκ.

Ὑπερίσχυσις, ἡ غلبه γαλεπέ.

Ὑπερισχύω, اوست كلمك οὔστ γκελμέκ, غالب كلمك γαλὶπ γκελμέκ, غلبه ا. γαλεπὲ ἰτ. تغلب ا τεγαλλοὺπ ἰτ. «*ὑπερίσχυσεν ἡ γνώμη του* رأيى غالب كلش ρεΐ γαλὶπ γκελμίς.

Ὑπέρκαλλος, ον, احسن ἀχσέν.

Ὑπέρκειμαι, اوست طرفنده كائن - واقع او. οὔστ ταραφνδὰ κγαΐν - βακὴ' ὀλ. § تفوق ا. τεφεββοὺκ ἰτ. «*τὸ φρούριον ὑπέρκειται τῆς πόλεως* قلعه نهرك اوست طرفنده واقعدر καλὲ νεχρὶν οὔστ ταραφηνδὰ βακὴ'δίρ.

Ὑπέρλαμπρος, ον, انور ἐνβέρ. § اشرف ἐσρέφ. [πεγγάζ.

Ὑπέρλευκος, ον, بام بياض πὰμ

Ὑπέρμαχος, ον, حامى χαμί, پاسدار πασδάρ. «— *τῆς πίστεως* حامئ دين χαμίϊ δίν.

Ὑπερμαχ(έω)ῶ, صيانت - حمايه ا. σηγιανὲτ - χημαγὲ ἰτ. مدافعه ا. μουδαφαὰ ἰτ.

Ὑπερμεγέθης, ὁ زياده سيله بويوك ζιγιαδεσὶ ἰλὲ πουγιοὺκ, اجسم ἐδζσέμ, اعظم ἀζάμ.

Ὑπέρμετρος, ον, حددن χαδδ... σήζ, فوق الحد φέβκ ἐλ-χάδδ, مفرط μουφρίτ. § حسابسز χησαπσίζ, افر... βαφίρ. § —έτρως (ἐπρ.) حدسز و حسابسز اولەرق χαδδσὶζ βὲ χησαπ... σὴζ ὀλαράκ, چوق پك πὲκ τσόκ.

Ὑπερνικῶ, غلبه ا. γαλεπὲ ἰτ. § تفوق ا. τεφεββοὺκ ἰτ.

Ὑπέρογκος, ον, پك ضخامتلى πὲκ ζαχαμετλού, اضخم ἀζχάμ, اجسم ἐδζσέμ, بى حد πὶ χάδδ, مفرط μουφρίτ, نا محدود νὰ μαχδούδ. «—α ἔξοδα مصارف مفرطه μεσαρίφι μουφριτέ, مصارف نا محدوده μεσαρίφι νὰ μαχδουδέ.

Ὕπερον, τὸ هاوان الى χαβ... ἐλί «*γυμνότερος ὑπέρου* (πρμ.) چيرچپلاق τσὴρ τσηπλάκ.

Ὑπερόπτης, ὁ مستحقر μουσταχ... κάρ, محقر μουχακκάρ, متكبر μουτε... κεππίρ, مغرور μαγρούρ, متعظم μουτε... αζζήμ, غير متنزل γάϊρι μουτενεζζίλ.

Ὑπεροπτικός, ή, όν, استحقار... استحقارآميز ἰστιχκὰρ-ἀμίζ, استحقارنما ἰστιχ... κὰρ-νουμά, تحقيرآميز ταχκὴρ-ἀμίζ, خورسازمغرور χουρσάζ, μαγρούρ, متكبر... متعظم μουτεκεππίρ, μουτεαζζήμ, استحقار آلود ἰστιχκὰρ-ἀλούδ. «*μὲ ... φος —ὸν* صورت استحقارنما σουρέτ ἰστιχκὰρ-νουμά. «*βλέμματα —*... انظار استحقار آميز ἐνζάρι ἰστιχκὰρ-ἀ... μίζ. § —ῶς (ἐπρ.) مغرورانه μαγρου... ρανέ, متكبرانه μουτεκεππιρανέ, متعظمانه μουτεαζζημανέ, متكبرانه و تحقيرآميز...

طرز ر ταχκὴρ-ἀμὶζ βὲ μουτεκεπ-τιρανὲ πὶρ τάρζλε.

Ὑπερορία, ἡ نفى νεφί.

Ὑπερορίζω, نفى ا. νεφὶ ἰτ.

Ὑπερόριος, ον, خارج از حدود χαρὶδζ ἐζ χουδούδ. § منفى μενφί.

Ὑπερορ(άω)ῶ, خوارلامق χορλαμάκ, استحقار ا. ἰστιχκὰρ ἰτ. تحقير ا. ταχκὴρ ἰτ. استهانت ا. ἰστιχανὲτ ἰτ. ارتكاب اتهام ἰρτικᾶὰπ ἴτμεμεκ.

Ὑπερούσιος, ον, فوق الطبيعه φὲβκ ἐτ-ταπιγέ.

Ὑπεροχή, ἡ اوستلق οὐστλούκ, تفوق τεφεββούκ, تفضل τεφαδδούλ, رجحان ρουδζχάν, سر افرازى σὲρ ἐφραζή, رجحانيت ρουδζχανιγέτ, مزيت μεζιγ-γέτ, براعت περαάτ. § تقدم τεκαδδούμ. «— ἀξίας براعت لياقت و اهليت περαάτι λιγᾶκκὰτ βὲ ἐχλιγέτ. «— νοός ذكا و مزيت عقل μεζιγ-γέτι ἄκλ οὐ ζεκᾶά.

Ὑπέροχος, ον, اوست οὔστ, فائق φαΐκ, اقدم ἀκδέμ, افضل ἐφζέλ, اعلا ἀλᾶά, سر افراز σὲρ-ἐφράζ.

Ὑπεροψία, ἡ عدم تنزل ἀδέμι τενεζζούλ, تكبر τεκεπποὺρ, تحقير ταχκὴρ, غروريت γουρουριγέτ, عظمت ἀζαμέτ. «— ἀνόητος حماقت عظمت آلود ἀζαμέτι χαμακὰτ-ἀλούδ.

Ὑπερπερισσεύω, افراط ايله آرتمق ἰφρὰτ ἰλὲ ἀρτμάκ, فراوان او. φεραβὰν ὀλ. طاشمق ταςμάκ.

Ὑπερπηδ(άω)ῶ, اوزرندن صيچرامق οὐζερινδὲν σητσραμάκ, كچمك γκετσμέκ, ايلرى كچمك ἰλερὶ γκετσμέκ, تجاوز ا. τεδζαβοὺζ ἰτ.

Ὑπερπλεονάζω, ازيد او. ἐζγὲδ ὀλ.

Ὑπερπληρ(όω)ῶ, كاملا ملو κᾶάμιλεν μεμλοὺ ὀλ.

Ὑπερπλήρωσις, ἡ فرط املا φέρτι ἰμλά.

Ὑπέρπλουτος, ον, بك چوق زنكين πὲκ τσὸκ ζενγκίν, آغنى الاغنيا ἀγνὴ οὐλ-ἀγνηγᾶά.

Ὑπερπλουτ(έω)ῶ, آشورى ثروت صاحبى او. ἀσουρὴ σερβὲτ σαχηπὴ ὀλ.

Ὑπερπόθητος, ον, فوق العاده ارغب مرغوب φὲβκ ἐλ-ἀδδὲ μεργούπ, ἐργάπ.

Ὑπερποθ(έω)ῶ, افراط ايله آرزو ا. ἰφρὰτ ἰλὲ ἀρζοὺ ἰτ.

Ὑπερσάρκωμα, τὸ (Ι) لحم زائد λάχμι ζαΐδ, فضله جسم φαζλὰ δζίσμ.

Ὑπέρσοφος, ον, اعلم ἀλέμ.

Ὑπερσυντέλικος. ὁ (Γρμ.) حكايه نقلى χηκᾶαγέϊ νακλή.

Ὑπέρτατος, η, ον, اك اوست ἒν οὔστ, عالى ἀλή, اعلا ἀλᾶά, اعظم ἀζάμ, ارفع ἐρφά, بالا بر بالا παλὰ πὲρ παλά. «τὸ —ν Ὄν حق تعالى حضرتلرى χὰκκ τεάλᾶα χαζρετλερή. «εἰς τὸν —ν βαθμόν درجهٔ علياده δερεδζέϊ οὐλᾶαδά, نهايت درجهده νιχαγὲτ δερεδζεδέ, مرتبهٔ علياده μερτεπέϊ οὐλᾶαδά.

Ὑπερτέλειος, ον, اكمل المكمل ἐκμὲλ οὐλ-μουκεμμέλ.

Ὑπέρτερος, α, ον, عالى ἀλή, ارفع ἐρφά, اعظم ἀζάμ. § فائق φαΐκ, اوستون οὐστούν, سر افراز σὲρ ἐφράζ.

Ὑπερτερ(έω)ῶ, فوقنده او. φεδ-κηνδὰ ὀλ. فائق او. φαΐκ ὀλ. تفوق ا. τεφεδδοὺκ ἰτ. سر افراز او. σὲρ ἐφ-ράζ ὀλ.

Ὑπερτίθημι, اوستنه وضع ا. οὐ-στουνὲ βάζ' ἰτ. § بنا و تأسيس ا. πινὰ βὲ τεεσὶς ἰτ.

Ὑπερτίμησις, ἡ (Ἐμπ.) بهالنمه πα-χαλανμά, تزايد فيات τεζαγ-γιούδι φιγιάτ.

Ὑπέρτιμος, ον, اشرف ἐσρέφ. § حرمتلو χουρμετλού, شرافتلو σερα-φετλού.

Ὑπερτιμ(άω)ῶ, مبالغه ايله حرمت ا. μουπαλαγὰ ἰλὲ χουρμὲτ ἰτ. § (Ἐμπ.) بهالانديرمق παχαλαν-δηρμάκ, تزيد فيات ا. τεζγίδι φι-γιὰτ ἰτ. § (πθ.) بهالنمق παχαλαν-μάκ, تزايد فيات ا. τεζαγ-γιούδι φι-γιὰτ ἰτ.

Ὑπερύμνητος, ον, زياده سيله مدح ζιγιαδεσὶ ἰλὲ μεμδούχ.

Ὑπερύψηλος, ον, چوق يوكسك τσὸκ γιουκσέκ, ارفع ἐρφά.

Ὑπερυψ(όω)ῶ, درجهٔ نهايتده ترفيع ا. δερεδζέι νιχαγετδὲ τερφὶ' ἰτ.

Ὑπερφίαλος, ον, كستاخ γκιού-στάχ, متكبر μουτεκεππίρ. § جبار δζεππάρ.

Ὑπερφρον(έω)ῶ, تكبر ا. τε-κεππούρ ἰτ. قورلمق κουρουλμάκ. § تفوق ا. ταχκὴρ ἰτ. § تحقير ا. τε-φεδδοὺκ ἰτ.

Ὑπερφυής, ές, فوق الطبيعه φὲβκ ἐτ-ταπιά', ماوراى طبيعت μα-βαράϊ ταπιάτ, غريب γαρίπ, عجيب ἀδζίπ. § —ῶς (ἐπρ.) طبيعتدن خارج صورتده ταπιατδὰν χαρὶδζ πὶρ σου-ρέτλε, عجيب و غريب طرز ايله ἀδζὶπ βὲ γαρὶπ τάρζ ἰλέ.

Ὑπερφυΐα, ἡ عجيبيت ἀδζιπι-γέτ, غريبيت γαριπιγέτ.

Ὑπερφυσικός, ή, όν, فوق الطبيعه φὲβκ ἐτ-ταπιά, فوق العاده φὲβκ ἐλ-ἀδδέ, خارق العاده χαρὶκ οὐλ-ἀδδέ.

Ὑπερχαίρω, اشورى سوغك ἀ-σούρὴ σεβινμέκ, شادمان - مسرور او. σαδμὰν-μεσρούρ ὀλ.

Ὑπερχαρής, ές, زياده سيله شادمان و مسرور ζιγιαδεσὶ ἰλὲ σαδμὰν βὲ μεσρούρ.

Ὑπερχειλής, ές, اغزينه قدر طولو ἀγζηνὰ καδὰρ δολού, لبالب ملو λὲπ-α-λὲπ μεμλού.

Ὑπερχείλησις, طاشمه τασμά, طغيان τουγ-γιάν.

Ὑπερῴα, ἡ دماغ διμάγ.

Ὑπερωκεάνειος, ον, ماوراى اطلاسدهكى μαβαρὴ ἀτλάσδακί.

Ὑπερῷον, τὸ اوك شيروانيسى ἐ-βὶν σιρβανισί, شيروانى σιρβανί.

Ὑπεύθυνος, ον, مسؤل μεσούλ. «τὸ —ον مسؤليت μεσουλιγέτ. ἀδ — συντάκτης (ἐφημερίδος) مدير

مسؤل μουδίρι μεσούλ. «τὸ —ον τῶν Ὑπουργῶν هيئت وكلاك مسؤليتى χη-γέτι βουκελανὶν μεσουλιγετί.

Ὑπέχω, آلتنه قومق ἀλτηνὰ κο-μάκ, آلتنده طوتمق ἀλτηνδὰ τουτμάκ. § ويرمك βιρμέκ, اعطا ا. ιτὰ ἰτ. ترك ا. τὲρκ ἰτ. § ايراث ا. ἰρὰς ἰτ. § در عهده اولمق ὀλμάκ, ا. δὲρ οὐχδὲ ἰτ.

Ὑπήκοος, ὁ καὶ ἡ تابع ταπί', تبعه τεπαά, زيردست ζὶρι δέστ. «— ὀθωμανὸς دولت عليهدن تبعه τεπαάϊ δεβλέτι ἀλιγεδέν. «— Γάλλος فرانسه دولتى تبعهسندن φράνσα δεβλετὶ τεπαασηνδάν.

Ὑπηκοότης, ἡ تابعيت ταπιγέτ, تبعيت τεπαϊγέτ. «Ὀθωμανικὴ — تابعيت عثمانيه ταπιγέτι Ὀσμανιγέ.

Ὑπηρεσία, ἡ خدمت χηδμέτ, ايش ἴς, مأموريت μεεμουριγέτ. «ἡ ταχυδρομικὴ — پوسته مأموريتى πόστα μεεμουριγετί.

Ὑπηρέτης, ὁ خدمتجى χηδμετ-δζή, خدمتكار χηδμετκιάρ, اوشاق οὐσάκ, خادم χαδήμ πλ. خادمه χα-δημέ. «— ξενοδοχείου اوتل اوشاغى ὀτὲλ οὐσαγή. «ἔγεινεν — خدمتكار اولدى χηδμετκιὰρ ὀλδού. «ἡ — τρια پسله‌مه πεσλεμέ. خدمتجى قارى χηδ-μετδζὴ καρή, جاريه δζαριγέ.

Ὑπηρετικός,ή,όν, خدمته يارار χηδμετὲ γιαράρ, معاون μουαβίν. «ῥῆμα —ὸν (Γρμ.) فعل اعانه φί'λι ιανέ.

Ὑπηρετ(έω)ῶ, ا. خدمت χηδ-μὲτ ἰτ. ايشلمك ἰσλεμέκ, ايش كورمك ἲς γκιορμέκ. § خدمتجيلك ا. χηδμετ-δζιλὶκ ἰτ. اوشاق او. οὐσὰκ ὀλ. § (πολ.) مأمور او. μεεμοὺρ ὀλ. مأموريتده بولنمق μεεμουριγετδὲ πουλουνμάκ. «— εἰς δημοσίαν θέσιν مأمور او. μεεμοὺρ ὀλ. «— τὸ Κράτος دولت مأموريتنده بولنمق δεβλέτι μεεμουριγε-τινδὲ πουλουνμάκ. «— στρατιω-τικῶς عسكريهده خدمت بولنمق χηδμὲτ ἀσκεριγεδὲ πουλουνμάκ.

Ὑπισχν(έο)οῦμαι, وعد ا. βαὰδ ἰτ. Ἴδε καὶ Ὑπόσχομαι.

Ὑπναλέος, α, ον, καὶ **Ὑ-πνηλός,ή,όν,** خواب پرست χὰπ-περέστ, خواب آلود χὰπ-ἀλούδ.

Ὑπνοβασία, ἡ (Ι) سير فى المنام σεΐρι φὶ-λ-μενάμ.

Ὑπνοβάτης, ὁ ساير فى المنام σάϊρ φὶ-λ-μενάμ.

Ὕπνος, ὁ اويقو οὐϊκού, نوم νέβμ, خواب χάπ. «αἰώνιος— خواب سرمدى χάπι σερμεδί, وفات βεφάτ. «γλυκὺς — خواب سرين χάπι σερίν. «ἐλα-φρὸς — خفيف اويقو χαφὶφ οὐϊκού. «βαθὺς — آغير اويقو ἀγὴρ οὐϊκού, نوم عميق νὲβμ ἀμίκ. «διαταράττω τὸν ὕπνον نوم اخلال ا. ἰχλάλι νὲβμ ἰτ. «καθ' ὕπνον اويقوده οὐϊκουδά.

Ὑπνώδης,ες, چوق اويويان τσὸκ οὐγιουγιάν, اويقويى چوق سون οὐϊκου-γιοὺ τσὸκ σεβέν, نومان νεβμάν, خواب پرست χὰπ-περέστ.

Ὑπνωδία, ἡ نعاس νουάς.

Ὕπνωσις, ἡ (I) جريان نوم δζερεγιάνι νέβμ.

Ὑπνωτικός, ή, όν, اويوديجى οὐϊγιουδουδζού. § (I) مولد النوم μουβελλὶδ ούν-νέβμ. § منوم μουνεββίμ.

Ὑπνώσσω, اويقو باصمق οὐϊκοὺ πασμάκ.

Ὑπνωτίζω, تنويم ا. τενβὶμ ἰτ.

Ὑπνωτισμός, ὁ تنويم τενβίμ, نوم صنعى νέβμι σουνί.

Ὑπνωτιστής, ὁ منوم μουνεββίμ.

Ὑπό, (Πρθ.) آلت ἄλτ, تحت τάχτ, زير ζίρ. «— *τὴν γῆν* يرآلتنده γὲρ ἀλτηνδά, تحت الارض τάχτ οὐλ-ἄρζ. «*ἐκαθίσαμεν — τὴν συκῆν* بر انجير آغاجى آلتنده اوتوردق πὶρ νδζὶρ ἀγαδζὴ ἀλτηνδὰ ὀτουρδούκ. «— *τὴν κυριαρχίαν τῆς Γαλλίας* فرانسه دولتنك زير ادارەسنده Φράνσα δεβλετινὶν ζὶρ ἰδαρεσινδέ.§ دن δέν, ناشى ναάί, طولايى δολαΐ. «*ἡ σχολὴ ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ δεῖνος* مكتب فلاندن -فلان طرفندن بنا و تأسيس اولنمشدر μεκτὲπ φιλανδὰν-φιλὰν ταραφινδὰν πινὰ βὲ τεεσὶς ὀλουνμούσδουρ. «— *φόβου* قورقوسندن κορκουσουνδάν, قورقوسندن ناشى κορκουσουνδὰν ναάί. § اوك ὄν, پيش πίς. «*ὑπ' ὄψει* كوز در پيش نظر اولكنده γκιζ'ὀζ 'ὀνουνδέ, δὲρ πίσι ναζάρ. «*λαμβάνω τι ὑπ' ὄψει* تحت نظره آلق τάχτι ναζαρὰ ἀλμάκ. § ايله ἰλέ, ده δέ. «— *τὸ πρόσχημα εὐσπλαγχνίας* مرحمت بهانەسيله μερχαμὲτ παχανεσὶ ἰλέ. «*εἶναι γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα δεῖνα* فلان ناميله معروفدر φιλὰν ναμὶ ἰλὲ μαρούφδουρ. § زير ζίρ, تحت τάχτ. «— *τὴν προστασίαν του* زير حمايەسنده ζὶρ χημαγεσινδέ. «*διατελῶ— κηδεμόνι* تحت وصايتده بولنمق τάχτι βεσαγετδὲ πουλουνμάκ. § (ἐν συνθέσει) 1) اوست οὔστ, تحت τάχτ. «*ὑπο-τάσσω* تحت اطاعته كتيرمك τάχτι ἰταατὲ γκετιρμέκ. § 2) بر تقريب πὶρ ταχρήπ. «*ὑπ-εξέρχομαι* بر تقريب چيقمق πὶρ τακρὴπ τσηκμάκ.§ 3) بر از πὶρ ἄζ. «*ὑπό-λευκος* بر آز بياض πὶρ ἀζ πεγιάζ. § 4) كيرى γκερί. «*ὑποστρέφω* كيرى دونمك γκερὶ δὸνμέκ.

Ὑπόβαθρον, τὸ طباق δαγιάκ, ديرك διρέκ, اساس ἐσάς.

Ὑποβάλλω, آلتنه قومق - آتمق ἀλτηνὰ κομὰκ-ἀτμάκ, ويرمك βιρμέκ, اعطا ا. ἰτὰ ἰτ. عرض ا. ἄρζ ἰτ. تبليغ ا. τεπλὶγ ἰτ. تقديم ا. τακδὶμ ἰτ. ابراز ا. ἰπρὰζ ἰτ. درميان ا. δερμεγιὰν ἰτ. § اخطار ا. ἰχτὰρ ἰτ. «— *αἴτησιν* ارضحال ويرمك ἀρζηχὰλ βιρμέκ. استدعا تقديم ا. ἰστιδδὰ τακδὶμ ἰτ. «*τὰ ὑποβληθέντα ἔγγραφα* تقديم اولنان اوراق τακδὶμ ὀλουνὰν ἐβράκ. «— *τὰ σέβη μου* عرض احترامات ا. ἄρζι ἰχτιραμὰτ ἰτ. «— *τινὰ εἰς ἀνάκρισιν* تحت استنطاقه آلق τάχτι ἰστινδακὰ ἀλμάκ. «*ὑπεβλήθη εἰς ἔξοδα* مصارفه دوچار اولدى μεσαριφὰ δουτσὰρ ὀλδού.

Ὑποβαστάζω, آلتندن طوتمق ἀλ-

τηνδὰν τουτμάκ, تحمل ا. τεχαμμοὺλ ἰτ. طيانمق δαγιατμάκ.

Ὑποβιβάζω, ایندیرمك ἐνδιρμέκ, آلچاقلاتمق ἀλτσακλατμάκ, تنزیل ا. τενζὶλ ἰτ. ‖ (μτφ.) تقلیل ا. τακλὶλ ἰτ. ‖ (πθ.) اینمك ἐνμέκ, تنزل ا. τενεζζοὺλ ἰτ. ‖ تقلل ا. τεκαλλοὺλ ἰτ. «— *τὴν τιμὴν* تنزیل فیات ا. τενζίλι φιγιὰτ ἰτ.

Ὑποβιβασμός, ὁ ایندیریش ἐνδιρίς, آلچاقلامه ἀλτσακλαμά, تنزیل τενζίλ.

Ὑποβλέπω, خفیاً باقمق χαφίγεν πακμάκ, حسد ایله باقمق χασὲδ ἰλὲ πακμάκ, سوء ظن ا. σούϊ ζὰνν ἰτ.

Ὑποβολεύς, ὁ رهبر ρεχπέρ. «— *θεάτρου* اوقوییجی ὀκουγιουδζού, سوفلر σουφλέρ.

Ὑποβολή, ἡ استبدال ἰστιπδάλ, تعویض τα'6ίζ. ‖ تبدیل τεπδίλ. ‖ اخطار ἰχτάρ, تشویق τεσ6ίκ. ‖ (φσ.) القا ἰλκά, تلقین τελκήν. «— *ὀνόματος* تبدیل اسم τεπδίλι ἴσμ. «— *κατοικίας* تبدیل اقامتگاه τεπδίλι ἰκαμετκιάχ. «*καθ'* —*ην τοῦ δεῖνος* فلانك اخطاریله تشویقیله- φιλανὶν ἰχταρὶ ἰλὲ - τεσ6ικὴ ἰλέ.

Ὑποβολιμαῖος, α, ον, ساخته σαχτέ, كاذب καζίπ.

Ὑποβρύχιος, ον, صو آلتنده σοὺ ἀλτηνδά, تحت البحر τὰχτ οὐλπάχρ. «τὸ —*ον* (Ντκ.) تحت البحر سفینه‌سی τὰχτ οὐλ-πάχρ σεφινεσί.

Ὑπογαστρικός, ή, όν, (I) خثله χασλή. [χασλέ.

Ὑπογάστριον, τὸ (I) خثله

Ὑπόγειος, ον, یر آلتنده اولان γὲρ ἀλτηνδὰ ὀλάν, تحت الارض τὰχτ οὺλ-ἄρζ. «—*σιδηρόδρομος* تحت الارض دمیر یول τὰχτ οὐλ-ἄρζ δεμὶρ γιόλ. «τὸ —*γειον* ἢ —*γαιον* یر آلتی γὲρ ἀλτή, بودروم πουδρούμ.

Ὑπογελ(άω) ῶ, تبسم ا. τεπεσσοὺμ ἰτ. [λίδζε.

Ὑπόγλυκυς, υ, طاتلیجه τατ-

Ὑπόγλωσσος, ον, (I) تحت اللسان اولان τὰχτ ἐλ-λισὰν ὀλάν. ‖ (οὐσ) τὸ —*ον* (I) تحت اللسان τὰχτ ἐλ-λισάν.

Ὑπογλωσσίς, ἡ (I) دل آلتی علقی δὶλ ἀλτὴ ἠλλετί, دیفیدی δηφηδή, قورباغاجق κουρπαγαδζήκ. [λίκ.

Ὑπογονάτιον, τὸ دیزلك διζ-

Ὑπόγραμμα, τὸ مشق μέσκ.

Ὑπογραμματεία, ἡ ایكنجی كاتبلك ἰκινδζὴ κιατιπλήκ, كتابت ثانیه κιτα-πέτι σανιγέ. «— *Ὑπουργείου* نظارت مستشارلغی νζαρὲτ μουστεσαρλιγί.

Ὑπογραμματεύς, ὁ كاتب معاونی κιατὶπ μουα'ινί, كاتب ثانی κιατίπι σανί, مستشار μουστεσάρ. «— *τοῦ Κράτους* هیئت وكلا مستشاری χηγέτι βουκελὰ μουστεσαρί.

Ὑπογραμμός, ὁ مشق μέσκ, اورنك ὀρνέκ, نمونه νουμουνέ, مثال μεσάλ.

Ὑπογραφεύς, ὁ امضا ایدیجی ἰμζὰ ἰδιδζί, ممضی μουμζή.

Ὑπογραφή, ἡ امضا ἰμζά. «θέτω —ήν قومق امضا ἰμζὰ κομάκ, وضع امضا ا. βάζι ἰμζὰ ἰτ.

Ὑπογράφω, امضالامق ἰμζαλαμάκ, امضا قومق ἰμζὰ κομάκ, وضع امضا ا. βάζι ἰμζὰ ἰτ. «*ὑπογεγραμμένος* صاحب امضا σαχήπι ἰμζά, وضع امضا ايدن βάζι ἰμζὰ ἰδέν, ممضى μουμζά. «*ὁ κάτωθι ὑπογεγραμμένος* (εἰς ἀναφορὰν) زيرده ممضى ζιρδὲ μουμζά.

Ὑπόγυιος, ον καὶ **—γυος, ον,** حاضر χαζήρ, امادە ἰμαδέ, مهيا μουχεϊγιά.

Ὑποδεέστερος, α, ον, دها آلچاق δαχὰ ἀλτσάκ, اسفل ἐσφέλ, ادنى ἐδνά.

Ὑποδεής, ές, قورقاقجه κορκάκδζε, خائف χαΐφ.

Ὑπόδειγμα, τὸ نمونه νουμουνέ, اورنك ὀρνέκ, مشق μέσκ, امثال ἐμσάλ, نمونهٔ نموذج νομουζέδζ, امثال νουμουνέϊ ἐμσάλ.

Ὑποδεικνύω, اصول ايله كوسترمك οὐσοὺλ ἰλὲ γκιόστερμέκ, كوسترمك γκιόστερμέκ, بيلديرمك πιλδιρμέκ, اوكرتمك ὀγρετμέκ, دلالت ا. δελαλὲτ ἰτ.

Ὑποδέχομαι, قبول-استقبال-التفات ا. καπούλ-ἰστικπὰλ-ἰλτιφὰτ ἰτ. «— *καλῶς* حسن قبول ا. χούσνι καπούλ ἰτ. «— *ψυχρῶς* معاملهٔ بارده ايله قبول ا. μουχμελέϊ παριδὲ ἰλὲ καπούλ ἰτ, « — *μετὰ σεβασμοῦ* احتراماتله استقبال ا. ἰχτιραμάτλε ἰστικπὰλ ἰτ.

Ὑποδέω, چوراب پاخود قوندره كيديرمك τσουρὰπ γιάχοδ κονδουρὰ γκεϊδιρμέκ, ايتديرمك انتعال ἰντιά'λ ἰτδιρμέκ: § (μσ. καὶ πθ.) چوراب ياخود قوندره كيمك τσουρὰπ γιάχοδ κονδουρὰ γκεϊμέκ, انتعال ا. ἰντιά'λ ἰτ.

Ὑποδηλ(όω)ῶ, آكلاندرمق ἀνλανδηρμάκ. § دلالت ا. δελαλὲτ ἰτ. § بيان و تعريف ا. πεγιὰν οὐ τα'ρὶφ ἰτ

Ὑπόδημα, τὸ چيزمه τσιζμέ, قوندره κουνδουρά, پاپوش παπούς. «*βάλλω τὰ —τά μου* چيزمه كيمك τσιζμὲ γκεϊμέκ. «*ἐκβάλλω τὰ —τά μου* چيزمه‌لرمى چيقارمق τσιζμελεριμὶ τσηκαρμάκ.

Ὑποδηματοποιεῖον. τὸ چيزمه‌جى دكانى τσιζμεδζὴ δουκκιανή, قوندره‌جى دكانى-مغازه‌سى κουνδουραδζὴ δουκκιανὴ-μαγαζασή, خفاف دكانى χαφφὰφ δουκκιανή.

Ὑποδηματοποιὸς καὶ **—πώλης,** ὁ چيزمه‌جى τσιζμεδζή, قوندره‌جى κουνδουραδζή, خفاف χαφφάφ.

Ὑποδιαίρεσις, ἡ ايكنجى درجه‌ده تقسيم ἰκινδζὶ δερεδζεδὲ τακσήμ, تقسيم ثانى τακσήμι σανί.

Ὑποδιαιρ(έω)ῶ, ايكنجى درجه‌ده تقسيم ا. ἰκινδζὶ δερεδζεδὲ τακσὴμ ἰτ.

Ὑποδιάκονος, ὁ ايكنجى دياقوس ἰκινδζὶ διάκος, دياقوس معاونى διάκος μουαβινί. [φασηλέ.

Ὑποδιαστολή, ἡ (Γρμ.) فاصله

Ὑποδιδάσκαλος, ὁ خواجه معاونى χόδζα μουαβινί, معلم ثانى μουαλλίμι σανί, معلم معاونى μουαλλὶμ μουαβινί.

Ὑποδιευθυντής, ὁ مدير معاون μουδίρι μουαβινί, مدير ثانى μουδίρι σανί.

Ὑπόδικος, ὁ متهم μουττεχίμ, مظنون عليه μαζνοὺν ἀλέϊχ.

Ὑποδιοίκησις. ἡ قائممقاملق καϊμμακαμλήκ. § مديرلك μουδιρλίκ.

Ὑποδιοικητής, ὁ قائممقام καϊμμακάμ. § مدير μουδίρ.

Ὑπόδουλος, ὁ قول κούλ, تابع ταπί', كوله κιολέ, زير دست ζίρι δέστ.

Ὑποδουλ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** قول κοὺλ ἰτ. ا استرقاق ا ἰστιρκὰκ ἰτ. ا زير دست-فرمانبر ا. ζίρι δέστ-φερμανπὲρ ἰτ. § ضبط ا. ζὰπτ ἰτ. § (πθ.) قول او. κοὺλ ὀλ. تابع او. ταπί' ὀλ. تحت اسارته كيرمك τάχτι ἐσαρετὲ γκιρμέκ, زير دست-فرمانبر او. ζίρι δέστ-φερμανπὲρ ὀλ. § ضبط اولنمق ζὰπτ ὀλουνμάκ.

Ὑποδούλωσις, ἡ استرقاق ἰστιρκάκ, تحت حكمه ادخال τάχτι χόυκμὲ ἰδχάλ, ضبط ζάπτ.

Ὑποδοχή, ἡ قبول καπούλ, تلاقى τελακή استقبال ἰστικπάλ. § رسم قبول ρέσμι καπούλ, رسم استقبال ρέσμι ἰστικπάλ, رسم مثول ρέσμι μουσούλ. «ἡμέρα —ῆς يوم قبول γέδμι καπούλ.

Ὑποδύω, آلتنده كيمك ἀλτηνδὰ γκεϊμέκ. § (ἀμτ.) اصول ايله كيرمك ούσούλ ἰλὲ γκιρμέκ. § (πθ.) —ομαι صوقلمق σοκουλμάκ. § كيمك γκεϊμέκ, تلبس ا. τελεπποὺς ἰτ. § (ἐπὶ θεάτρου) اوينامق ὀϊναμάκ, اجرا ا. ἰδζρὰ ἰτ.

Ὑποζύγιον, τὸ يوك حيوانى γιοὺκ χαϊβανί. [τάχτ ούλ-πάχρ.

Ὑποθαλάσσιος,ον, تحت البحر

Ὑποθάλπω, آلتنده تسخين ا. ἀλτηνδὰ τεσχὴν ἰτ. § ادامه و ابقا ايتديرمك ἰδαμὲ βὲ ἰπκὰ ἰτδιρμέκ, بر دوام طوتمق πὲρ δεβὰμ τουτμάκ. § تحريك ا. ταχρὶκ ἰτ. «— *τὰς ἔριδας* منازعاتك ادامه و ابقاسنه سعى ا. μουναζαατὴν ἰδαμὲ βὲ ἰπκασινὰ σάϊ ἰτ. «— *τὰς ἐλπίδας* مأمولاتى بر دوام طوتمق μεεμουλατὶ πὲρ δεβὰμ τουτμάκ.

Ὑποθέναρ, τὸ (Ἀνατ.) تحت راحه τάχτι ραχά, ساحهٔ انسيه σαμιχάϊ οὐνσιγέ.

Ὑπόθεσις, ἡ فرض φάρζ, قياس κηγιάς, تقدير τακδίρ. § احتمال ἰχτιμάλ. § مصلحت μασλαχάτ, ايش ἴς, كيفيت κεϊφιγέτ. § ماده μαδδὲ πλ. مواد μεβάδ, بحث πάχς, صدد σαδέδ. § خلاصه χουλιασά. § (Νμ.) دعوى δαβά. § (Γρμ.) شرط σάρτ, جملهٔ شرطيه δζουμλέϊ σαρτιγέ. «*ἐξ ὑποθέσεως* ἢ *καθ' ὑπόθεσιν* فرضا φάρζεν, قياسا κηγιάσεν.

Ὑποθετέον, (Ἐπρ.) فرض ايدملى φὰρζ ἰδελίμ, فرضا φάραζα, بالفرض πὶλ-φάρζ.

Ὑποθετικός, ή, όν, قياسى κηγιασί, فرضى φαρζή, تخمينى ταχμινί. «*λόγος* — جملهٔ شرطيه δζουμ-

λέϊ σαρτιγέ. § —ῶς (ἐπρ.) فرضا φάρζεν, ايله قياس κηγιὰς ἰλέ.

'Υποθέτω, .ا فرض φὰρζ ἰτ. § صانمق σανμάκ, .ا ظن ζὰνν ἰτ. و وهم ا. قياس βὲχμ οὐ κηγιὰς ἰτ. .ا عد ἄδδ ἰτ. «*ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι οὕτως ἔχει* بويله اولديغى, فرض ايدهلم ποϊλὲ ὀλδουγουνοὺ φὰρζ ἰδελίμ, طوتهلم كه بويلهدر τουτσλίμ κι ποϊλέδιρ. «*τὸν ὑπέθετον ὡς τίμιον ἄνθρωπον* اهل عرض آدم ظن ايدرل ايدى ἔχλι ἤρζ ἀδὲμ ζὰνν ἰδερλὲρ ἰδί. «*τούτου ὑποτιθεμένου* بونى فرض اولدقده πουνοὺ φὰρζ ὀλδουκδά. «*ὁ ὑποτιθέμενος* مفروض μεφρούζ, مظنون μαζνούν, موهوم μεβχούμ. «*ὁ —θέμενος πατὴρ* موهوم پدر πεδὲρ μεβχούμ, و لد مظنون βαλίδι μαζνούν.

'Υποθηκάριος, ὁ انبارجى ἀνπαρδζή, انبار امينى ἀνπὰρ ἐμινί.

'Υποθηκεύω, (Νμ.) رهن براقق ρέχν πρακμάκ, .ا ترهين τερχὴν ἰτ.

'Υποθήκη, ἡ نصيحت νασηχάτ. § (Νμ.) رهن ρέχν, ترهين τερχήν. «— *κτημάτων* استغلال ἰστιγλάλ, وفا βεφά. «*ἐγγραφὴ* — ترهين املاك قيدى τερχίνι ἰμλὰκ καϊδί. «*δικαστικὴ* — رهن اعقار قضائى ρέχνι ἀκάρι καζαΐ. «*νόμιμος* — رهن اعقار قانونى ρέχνι ἀκάρι κανονού.

'Υποθηκοφύλαξ, ὁ (Νμ.) امين سجلات رهان ἐμίνι σιδζιλλάτι ρεχάν.

'Υποκάμισον, τὸ كوملك γκιὸμλέκ.

'Υποκάρδιος, ον, (Ι) بين القلب πέϊν ἐλ-κάλπ, قلبى καλπί.

'Υποκατάστασις, ἡ (Νμ.) استبدال ἰστιπδάλ. «— *χρέους* دينك مديون آخر ذمتنه نقلى δεϊνὶν μεδγιούνι ἀχὴρ ζιμμετινὲ νακλή.

'Υποκάτω, ('Επρ.) آلت ἄλτ, آشاغى ἀσαγή, زير ζίρ, تحت τάχτ. «—*θεν* (ἐπρ.) آلتندن ἀλτηνδάν, آشاغيدن ἀσαγηνδάν. § —*θι* آلتنده ἀλτηνδά, آلتنه ἀλτηνά.

'Υπόκειμαι, آلتنده كائن-واقع او. ἀλτηνδὰ κιαΐν-βακὴ' ὀλ. اساس او. ἐσὰς ὀλ. § تابع او. ταπὶ' ὀλ. § قالمق καλμάκ, باق قالق πακὴ καλμάκ. § (μτχ.) *ὑποκείμενος* تابع ταπί'. § (οὐδ.) τὸ —*ον* (Γρμ.) مبتدا μουπτεδά. «*τὸ —ον καὶ τὸ κατηγορούμενον* مبتدا و خبر μουπτεδὰ βὲ χαπέρ, اسم و خبر ἴσμ οὐ χαπέρ. § شخص σάχς, كشى κισί, خريف χαρίφ. «*εἶναι αἰσχρὸν —ον* اد بسز بر خريفدر ἐδεπσὶζ πὶρ χαρίφδιρ.

'Υποκιν (έω) ῶ, - خفيا سوق - تحريك - تشويق .ا χαφίγεν σέβκ - ταχρὶκ - τεσβὶκ ἰτ.

'Υποκλινής, ές, تابع ταπί', مطيع μουτί', منقاد μουνκάδ. § —ῶς (ἐπρ.) كمال تواضع ايله κεμὰλ τεβαζζού' ἰλέ.

'Υποκλίνω καὶ **—νομαι**, اكلمك ἐγιλμέκ. § آلتنده باتمق ἀλτηνδὰ γιατμάκ. § .ا انقياد ἰνκηγιὰδ ἰτ. § .ا سجده ا. تمني τεμεννὶ

ἰτ. «*ὑπεκλίθησαν ἐνώπιόν του* حضورنده سجده ايتديلر χουζουρουνδὰ σιδζδζαδὲ ἰτμισλέρδιρ.

Ὑπόκλισις, ἡ اكلمه ἐγιλμέ. § اطاعت ἰτααάτ, انقياد ἰνκηγιάδ, تبعيت τεπαῒγέτ. § سجود σεδζούδ, تمنّا τεμεννά. «*μεθ' ὑποκλίσεως* تمنّا ا. τεμεννὰ ἰτ.

Ὑποκόμης, ὁ ويسقونت βισκόντ.

Ὑποκορίζομαι, اسم تصغير استعمال ايله تلطيف ا. ἴσμι τασγὴρ ἰστιμαλὶ ἰλὲ τελτὶφ ἰτ.

Ὑποκορισμός, ὁ اسم تصغير استعمال ايله تلطيف ἴσμι τασγὴρ ἰστιμαλὶ ἰλὲ τελτίφ.

Ὑποκοριστικός, ή, όν, نوازشكارانه νουβαζισκιαρανέ. § (Γρμ.) تصغيرى τασγηρή, اسم تصغير ἴσμι τασγήρ.

Ὑποκρίνω, بر آز تفريق ا. πὶρ ἀζ τεφρὶκ ἰτ. § (μσ.) —*ομαι* جواب ويرمك δζεβὰπ βιρμέκ. § (ἐπὶ θεάτρου) اويناماق ὀϊναμάκ, تقليدينى ياپمق τακληδηνὴ γιαπμάκ. § (κν.) مرائيلك ا. μουραῒλὶκ ἰτ. اظهار ريا ا. ἰζχάρι ριγιὰ ἰτ. «—*ομαι τὸν ἀσθενῆ* تمارض ا. τεμαρούζ ἰτ. «—*ομαι τὸν εὐήθη* تحامق ا. τεχαμοὺκ ἰτ. «—*ομαι τὸν ἀγράμματον* تجاهل ا. τεδζαχοὺλ ἰτ.

Ὑποκρισία καὶ **Ὑπόκρισις,** ἡ جواب δζεβάπ. § (ἠθ.) مرائيلك μουραῒλίκ, ريا ριγιά, رياكارلق ριγιακιαρλήκ. § (ἐπὶ θεάτρου) اويونجيلق ὀγιουνδζουλούκ, تقليد τακλήδ.

Ὑποκριτής, ὁ مرائى μουραΐ, رياكار ριγιακάρ. § (ἐπὶ θεάτρου) اويونجى ὀγιουνδζού, آقتور ἀκτόρ.

Ὑποκριτικός, ή, όν, رياكارانه ριγιακιαρανέ, ريانما ριγιὰ-νουμά. § —*ῶς* (ἐπρ.) مرائيلكله μουραῒλίκλε, رياكارانه ριγιακιαρανέ.

Ὑποκρύπτω, كيزلمك γκιζλεμέκ, اخفا ا. ἰχφὰ ἰτ. كتم ا. κέτμ ἰτ. اضمار ا. ἰζμὰρ ἰτ. «— *τὸν σκοπόν* كتم مرار-كتم نيت ا. κέτμι μερὰρ-κέτμι νιγὲτ ἰτ. § (πθ.) كيزلنمك γκιζλενμέκ, اختفا ا. ἰχτιφὰ ἰτ. § (μτχ.) *ὑποκεκρυμμένος* كيزلى γκιζλί, صاقلى σακλή, مخفى μαχφί, خفى χαφί, مختفى μουχτεφί, مكتوم μεκτούμ, مستور μεστούρ. «*σκοπὸς ὑποκεκρυμμένος* نيت خفيه νιγέτι χαφιγέ.

Ὑποκύπτω, اطاعت ا. ἰταάτ ἰτ. مطيع او. μουτὶ' ὀλ.

Ὑπόκωφος, ον, آزاجق صاغر ἄζαδζηκ σαγήρ. § خفى χαφί. «— *φωνή* صوت خفى σάβτι χαφί.

Ὑποκώφωσις, ἡ (I) آصامت خفيفه ἀσαμέτι χαφιφέ.

Ὑπολαμβάνω, صانمق σανμάκ, ظن-قياس ا. ζὰνν-κηγιὰς ἰτ. § دوتورمق δουτουρμάκ. § ضبط ا. ζάπτ ἰτ. § جواب ويرمك δζεβὰπ βιρμέκ, ايراد كلام ا. ἰράδι κελιὰμ ἰτ. § عد ا. ἄδδ ἰτ. «*ὑπολαβὼν ἔφη* ايراد كلام ايله ديدى ἰράδι κελιὰμ ἰλὲ διδί, جواباً سويلدى δζεβάπεν σοϊλεδί. « — *τινὰ ὡς εὐήθη* بر آدمى ادبسز مقولسنده عد ا.

πὶρ ἀδαμὴ ἐδεπσὶζ μακουλεσινδὲ ἀδδ ἰτ.

Ὑπολανθάνω, آلتنده صاقلامق ἀλτηνδὰ σακλαμάκ, .ا اختفا ἰχτιφὰ ἰτ. .او مختفی μουχτεφὶ ὀλ.

Ὑπολείπω, كيرى براقمق γκερὶ πρακμάκ. .ا ترك τὲρκ ἰτ. قصور براقمق κουσοὺρ πρακμάκ. § كافى اولمامق κιαφὶ ὅλμαμακ. § (πθ.) كيرى قالمق γκερὶ καλμάκ, قصور قالمق κουσοὺρ καλμάκ, آرتمق ἀρτμάκ. «τὸ ὑπολειπόμενον باقى πακή, متباقى μουτεπακή, قصور κουσούρ.

Ὑπόλευκος, ον, بياضمسى πεγιαζμησή, بياضمتراق πεγιαζμιτράκ.

Ὑπολήνιον, τὸ شيره فوچيسى σιρὲ φουτσουσού. [μουτεπέρ.

Ὑποληπτικός, ή, όν, معتبر

Ὑπόληψις, ἡ عرض ἤρζ, ناموس ναμούς, اعتبار ἰτιπάρ, نام νάμ, شهرت σοχρέτ, شان σάν. «ἔχω τινα εἰς —ψιν .ا اعتبار ἰτιπὰρ ἰτ. «ἔχει —ν τιμίου ἀνθρώπου ناموسلى بر ادمدر ναμουσλοὺ πὶρ ἀδάμδιρ. «ἔχει μεγάλην —ν پك بيوك اعتبارى ἰτιπαρὴ πούγιούκδουρ. «εἶναι ἄνθρωπος μὲ ὑπόληψιν معتبر بر آدمدر μου'τεπὲρ πὶρ ἀδάμδιρ. «ἀποκτῶ —ν اعتبار قازانمق ἰτιπὰρ καζανμάκ..ا كسب اعتبار κέσπι ἰτιπὰρ ἰτ.«δὲν ἔχει—ν اعتبارى يوقدر ἰτιπαρὶ γιόκδουρ. «πίπτω ἀπὸ τὴν —ν اعتباردن دوشمك ἰτιπαρδὰν δούσμέκ, .او اعتباردن ساقط ἰτιπαρδὰν σακὴτ ὀλ. «βλάπτω τὴν —ν ناموسه دوقنمق ναμουσὰ δοκανμάκ, .ا اخلال ناموس ἰχλάλι ναμοὺς ἰτ. اعتباره خلل كتيرمك ἰτιπαρὰ χαλὲλ γκετιρμέκ. «ἐμπορικὴ — اعتبار تجارى ἰτιπάρι τουδζαρί.

Ὑπολογίζω, صايمق σαϊμάκ, حسابه كچيرمك χησαπὰ γκετσιρμέκ, .ا داخل حساب δαχήλι χησὰπ ἰτ. محسوب ايتديرمك μαχσοὺπ ἰτδιρμέκ. § (μτφρ.) صانمق σανμάκ, .ا عد ἀδδ ἰτ. .ا ظن ζὰνν ἰτ. § (πθ.) —ομαι .ا حساب χησὰπ ἰτ.

Ὑπολογισμός, ὁ حساب χησάπ. «— διαφορικὸς حساب تفاضلى χησάπι τεφαζουλί. «— ὁλοκληρωτικὸς حساب تمامى χησάπι τεμαμί.

Ὑπόλογος, ον, مسؤل μεσούλ, ضامن ζαμίν.

Ὑπόλοιπος, ον, باقى πακή, قالان καλάν, ما بقا μὰ πεκά. «τὸ —ον قصور κουσούρ, باقى πακή, بقيه πεκηγὲ πλ. بقايا πεκκαγιά. «τὸ —ον λογαριασμοῦ حسابدن قصور قالان χησαπδὰν κουσοὺρ καλάν.

Ὑπολοχαγός, ὁ (Στρ.) ملازم μουλαζίμ. [τσαούς.

Ὑπολοχίας, ὁ (Στρ.) چاوش

Ὑπόμαυρος, ον, قره ميسى καραμησή, قره متراق καραμιτράκ.

Ὑπομειδι(άω)ῶ, خفيفجه تبسم .ا χαφίφδζε τεπεσσοὺμ ἰτ. .ا تبسم τεπεσσοὺμ ἰτ. [γιαχμισή.

Ὑπομέλας, αν, سياهميسى σι-

Ὑπομένω, قالمق καλμάκ. § چكمك

πεκλεμέκ, .ا تحمل صبر σάπρ ἰτ. .ا τεχαμμοὺλ ἰτ. .ا تصبر τεσαπποὺρ ἰτ. «— τοὺς κόπους زحمت و مشقاتى ايله صبر تحمل .ا ζαχμὲτ βὲ μεσακκατὴ σάπρ ἰλὲ τεχαμμοὺλ ἰτ.

Ὑπομιμνήσκω, خاطره كتيرمك χατηρὰ γκετιρμέκ, در خاطر ايتديرمك δὲρ χατὴρ ἰτδιρμέκ, .ا اخطار ἰχτὰρ ἰτ. خاطره كلمك χατηρὰ γκελμέκ, خاطر نشان او. χατὴρ νισὰν ὀλ. § (πθ.) .ا در خاطر δὲρ χατὴρ ἰτ. تخطر .ا τεχαττοὺρ ἰτ. .ا تذكر و ياد γιὰδ οὺ τεζκιὰρ ἰτ.

Ὑπόμνημα, τὸ لايحه λαϊχά, تقرير τακρίρ, بياننامه πεγιανναμέ, تذكره τεζκερέ, مذاكره μουζακερέ. § (βιβλ.) شرح σέρχ, تحشيه ταχσιγέ.

Ὑπομνηματίζομαι, .ا مذاكره μουζακερὲ ἰτ. § .ا شرح و قيد καϊδ οὺ σέρχ ἰτ. .ا تحشيه ταχσιγὲ ἰτ.

Ὑπομνηματιστής, ὁ شارح σαρίχ, مفسر μουφεσσίρ.

Ὑπόμνησις, ἡ اخطار ἰχτάρ.

Ὑπομοίραρχος, ὁ (Ντκ.) ضبطيه ملازمى ζαπτιγὲ μουλαζιμί, ملازم μουλαζίμ.

Ὑπομονή, ἡ صبر σάπρ, تحمل τεχαμμούλ, شكيب σεκίπ, تصبر τεσαπποὺρ, مصابره μουσαπερέ, قاتلانمه κατλανμά. «*ἔχασα τὴν —ήν μου* صبرم قالمدى σαπρὶμ κάλμαδη. «*ἔχετε ὀλίγην —ην* بر آز صبر ايليكز πὶρ ἂζ σάπρ ἰλέϊνιζ.

Ὑπομονητικός, ή, όν, صبرلى σαπηρλή, صابر σαπήρ, صبور σαπούρ.

Ὑποναύαρχος, ὁ (Ντκ.) ايكنجى آميرال ἰκινδζὴ ἀμιράλ, ويس آميرال βὶς ἀμιράλ.

Ὑπόνοια, ἡ شبهه σουπχέ, اشتباه ἰστιπάχ, سوء ظن σουΐ ζάνν, ارتياب ἰρτιπάτ, وهم βέχμ πλ. اوهام ἐβχάμ, وسوسه βεσβεσέ.

Ὑπονομεύω, .ا حفر χάφρ ἰτ. § (μτφ.) .ا تحريك و تشويق ταχρὶκ βὲ τεσβὶκ ἰτ.

Ὑπόνομος, ὁ لغم λαγούμ. § قويو κουγιού.

Ὑπονομοποιός, ὁ لغمجى λαγουμδζή. § قويوجى κουγιουδζού.

Ὑπονο(έω)ῶ, .ا شبهه - اشتباه σουπχὲ-ἰστιπὰχ ἰτ. § .ا سوء ظن σουΐ ζάνν ἰτ. § .ا ظن-قياس ζάνν-κηγιὰς ἰτ. § .ا اشعار-افاده ضمناً ζίμνεν ἰσ'ὰρ-ἰφαδὲ ἰτ. § (σνθ. τρτπρ.) *ὑπονοεῖται* اكلاشيلور ضمناً ζίμνεν ἀνλασηλούρ, منفهمدر ضمناً ζίμνεν μουνφεχίμδιρ, تصديق اولنور ضمناً ζίμνεν τασδὴκ ὀλουνούρ, مقدردر μουκαδδέρδιρ. «*ὑπονοούμενος* منفهم ضمناً ζίμνεν μουνφεχίμ. «*τὸ ὑπονοούμενον* ضمنى ζιμνί, مقدر μουκαδδέρ, مستتر μουστεμμέρ. «*ἡ —μένη ἔννοια* مرام ضمنى μεράμι ζιμνί.

Ὑπόξανθος, ον, قولاميسى κολαμησή, قولامتراق κολαμητράκ, صاريميسى σαρημησή, صاريمتراق σαρημητράκ.

Ὑπόξηρος, ον, قوروميسى κουρουμησή, قورومتراق κουρουμητράκ.

'Υπόξοινος,ον, اكسمترك ἐκσιμ-τρέκ, مايخوش μαϊχός. [μισή.

'Υπόπικρος,ον, آججيسى ἀδζη-

'Υποπίπτω, آشاغى دوشمك ἀσαγὴ δόυσμέκ, دوشمك δόυσμέκ, ا. سقوط σουκοὺτ ἰτ. § او. دوچار-كرفتار δου-δουτσάρ-γκιριφτὰρ ὀλ. « — *εἰς δυσμένειαν* نظردن دوشمك ναζαρδὰν δόυσμέκ.

'Υποπόδιον,τὸ آياق باصمغى ἀγιὰκ πασμαγή. « — *τῶν ποδῶν* حاكپاى χακιπάϊ.

'Υποπλοίαρχος,ὁ (Ντκ.) ايكنجى قپودان ἰκινδζὶ καπουδάν.

'Υποπροξενεῖον, τὸ ويس قونسولاتو βὶς κονσολάτο.

'Υποπρόξενος,ὁ قونسولوس وكيلى κόνσολος βεκιλί, شهبندر وكيلى σεχ-πενδὲρ βεκιλί, ويس قونسلوس βὶς κόνσολος

'Υποπρόεδρος, ὁ ايكنجى رئيس ἰκινδζὶ ρεΐς, رئيس ثانى ρεΐσι σανί, رئيس وكيلى ρεῒς βεκιλί.

'Υποπτεύω καὶ **—ομαι,** ا. ظن ζὰνν ἰτ. § ا. شبهه σόυπχὲ ἰτ. - استنباه ا. ارتياب ἰστινπὰχ-ἰρτιπὰτ ἰτ. توهم ا. τεβεχχοὺμ ἰτ. سوٴ ظنده بولنمق σοὺϊ ζαννηνδὰ πουλουνμάκ, ا. سوٴ ظن σοὺϊ ζὰνν ἰτ. « *ὅλα τὰ ὑποπτεύει* هر شيدن توهم ايدر χὲρ σεϊδὲν τεβεχχοὺμ ἰδέρ.

"Υποπτος,ον, شبهلى σόυπχελή, مظنون μαζνούν. § شبهه و سوٴ ظن ايدن σόυπχὲ βὲ σοὺϊ ζὰνν ἰδέν, مسوس μουσεββές.

'Υπόρραμα, τὸ آستار ἀστάρ, قاپلامه καπλαμά.

'Υπορράπτω, قاپلامق καπλαμάκ, آستارلامق ἀσταρλαμάκ.

'Υπορρέω, آلتندن آقمق ἀλτηνδὰν ἀκμάκ. § يواش يواش دوشمك γιαβὰς γιαβὰς δουσμέκ. § (μτφ.) خفيا صوقلق χαφίγεν σοκουλμάκ.

'Υποσημαίνω, اصول ايله كوسترمك οὐσοὺλ ἰλὲ γκιόστερμέκ, معناسى او. μαανασὴ ὀλ.

'Υποσημει(όω)ῶ, آلتنده اشارت ا. ἀλτηνδὰ ἰσαρὲτ ἰτ. زيرنده شرح ا. ζιρινδὲ σέρχ ἰτ. در كنار ا. δὲρ κενὰρ ἰτ. حاشيه يازمق χασιγὲ γιαζμάκ, تحشيه ا. ταχσιγὲ ἰτ. § (πθ.) (όο)-οῦμαι ا. آلتنده امضا ἀλτηνδὰ ἰμζὰ ἰτ. ا. زيرده تختيم ζιρδὲ ταχτὶμ ἰτ. § (πθ. μτχ.) *ὑποσημειούμενος* زيرده ممضى ζιρδὲ μουμζή, زيرده وضع امضا ايدن ζιρδὲ βάζι ἰμζὰ ἰδέν, صاحب امضا σαχήπι ἰμζά.

'Υποσημείωσις, ἡ شرح σέρχ, در كنار δὲρ κενάρ. حاشيه χασιγέ.

'Υποσιωπῶ, سكوتله كچيرمك σόυκιούτλε γκετσιρμέκ; مسكوت عنه براقمق μεσκιοὺτ ἄνεχου πρακμάκ, ذكرايتمهمك ζὶκρ ἴτμεμεκ.

'Υποσκάζω, آقسامق ἀκσαμάκ. «*εἰ χωλῷ παροικεῖς ὑποσκάζειν μαθήσει* (πρμ.) طوپال ايله كزن آقسامق اوكرنور τοπὰλ ἰλὲ γκεζὲν ἀκσαμὰκ ὀγρενούρ.

'Υποσκάπτω, آلتندن قازمق ἀλ-

τηνδὰν καζμάκ, ا. آلتندن حفر ἀλτηνδὰν χάφρ ἰτ. تملدن يقمق τεμελδὲν γικμάκ, آلتق لغم λαγοὺμ ἀτσμάκ.

Ὑποσκελίζω, آياغى قايديرمق ἀγιαγὴ καϊδηρμάκ, آياغنه ايليشوب ἀγιαγηνὰ ἰλισοὺπ δοὺσοὺρμέκ. ‖ (μτφ.) يرينى قايديروب قاپمق καϊδηροὺπ γερινὶ καπμάκ, يرينه گچمك γερινὲ γκετσμέκ, ا. دفع δὲφ' ἰτ.

Ὑπόσκιος, ον, تحت السايه τὰχτ ἐσ-σαγέ.

Ὑπόστασις, ἡ طياق δαγιάκ. ‖ اساس ἐσάς. ‖ (ὑγροῦ) رسوب πουσά, رسوب ρουσούπ. ‖ اعاشه ἰασέ, توظيف τεβζήφ, انفاق ἰνφάκ. ‖ وارلق βαρλήκ, وجود βουδζούδ, موجوديت μεβδζουδιγέτ. ‖ جوهر δζεβχέρ, ماده μαδδέ. ‖ ذات ζάτ. § (Θλγ.) اقنوم οὐκνοὺμ πλ. اقانيم ἀκανίμ.

Ὑποστάτης, ὁ عود ἀμούδ.

Ὑποστατικός, ή, όν, جوهرى δζέβχερί, ذاتى ζατί. ‖ (Θλγ.) اقنومى οὐκνουμί. ‖ τὸ —όν ملك μοὺλκ πλ. املاك ἐμλάκ, عقارات ἀκαρέτ. ‖ چفتلك τσιφτλίκ, ضيعه ζαϊά', اراضى ἐραζί.

Ὑποστήριγμα, τὸ طياق δαγιάκ, دستك δεστέκ, متكا μετεκκιά, پايند παγενδέ, دعام διάμ. ‖ (ἠθ.) آرقه ἀρκά, سند σενέδ, محل استناد μαχάλλι ἰστινάδ, پشت و پناه πέστ οὐ πενάχ.

Ὑποστηρίζω, طياقلمق δαγιακτμάκ, دستك اورمق δεστὲκ βουρμάκ, طيانديرمق δαγιὰκ κομάκ, طياق قومق δαγιανδηρμάκ, ا. اعماد ἠμάδ ἰτ. ‖ (μτφ.) صاحب چيقمق σαχὴπ τσηκμάκ, ا. صحابت-التزام σαχαπὲτ-ἰλτιζὰμ ἰτ. ‖ حمايه-وقايه-معاونت-ياردیم γιαρδὴμ-μουαβενὲτ-βικαγὲ-χημαγὲ ἰτ. ‖ ا. تاكيد-تاييد τεεκὶδ-τεεγὶδ ἰτ. ‖ ا. تصديق τασδὴκ ἰτ. ‖ (πθ.) طيانمق δαγιανμάκ, ا. استناد ἰστινὰδ ἰτ.

Ὑποστήριξις, ἡ طياق δαγιάκ. ‖ تاكيد τεεκίδ, تاييد τεεγίδ. ‖ تصديق τασδήκ. ‖ صحابت σαχαπέτ, التزام ἰλτιζάμ. ‖ معاونت μουαβενέτ, ياردیم γιαρδήμ. [σηλά.

Ὑποστιγμή, ἡ (Γρμ.) فاصله φα-

Ὑποστράτηγος, ὁ (Στρ.) ميرلوا μίρι λιβά.

Ὑποστρέφω, كيرى دونمك γκιρὶ δὸνμέκ, ا. رجوع-رجعت ρουδζοὺ'-ριδζαὰτ ἰτ. § (ἀμτ.) ا. عودت ἀβδὲτ ἰτ.

Ὑπόστρωμα, τὸ سيلته σιλτέ.

Ὑποστρωννύω, آلتنه دوشمك ἀλτηνδὰ δὸσεμέκ.

Ὑπόσχεσις, ἡ سوز ويريش σὸζ βιρίς, وعد βάδ, موعده μεβη'δὲ καὶ موعده μεβαδέ, سوز σόζ. «ἔγγραφος— وعد تحريرى βάδι ταχριρί. «ἀναιρῶ τὴν —ν ا. خلف وعد χήλφι βὰδ ἰτ. «ἐκπληρῶ τὴν —ν ا. وفا وعدينه βαδινὲ βεφὰ ἰτ. «πιστὸς εἰς τὴν —ν وعدينه وفادار βαδηνὰ βεφαδάρ, وعدنده صادق βαδηνδὰ σαδήκ.

Ὑποσχετικός, ή, όν, وعدى βαδί. «τὸ —όν (ἔγγραφον) وعد سندى βὰδ σενεδί.

Ὑπόσχομαι, سوز ويرمك σὸζ βιρμέκ, ا. وعد βὰδ ἰτ. ا. تعهد τεαχχοὺδ ἰτ. «*ὑπεσχέθησαν πίστιν μεταξύ των* برى برلريله موعد صدق و خلوص اعتشلردر πιρὶ πιρλερὶ ἰλὲ μεβη'δέϊ σὴδκ οὐ χουλοὺς ἰτμισλέρδιρ.

Ὑποταγή, ἡ اطاعت ἰταάτ, انقياد ἰνκηγιάδ, سرفرو σερφερού, تبعيت τεπαϊγέτ.

Ὑποτακτικός, ή, όν, منقاد μουνκάδ, مطيع μουτί', تابع ταπί. § اوشاق οὐσάκ. § ἡ —ή (ἔγκλισις) (Γρμ.) صيغهٔ شرطيه σηγάϊ σαρτιγέ, صيغهٔ التزاميه σηγάϊ ἰλτιζαμιγέ.

Ὑποτάσσω, اطاعته آلمق ἰτααττὰ ἀλμάκ, تحت حكومته تحت ادخال ا. τάχτι χουκιούμετδὲ ἰδχὰλ ἰτ. ا. تابع ταπὶ ἰτ. ا. زير دست ζίρι δέστ ἰτ. § ا. ضبط-تسخير-فتح ζάπτ-τεσχὴρ-φέτχ ἰτ. § (Γρμ.) عامل او. ἀμὶλ όλ. § (αὐτπθ.) تابع-مطيع-منقاد او. ταπὶ-μουτὶ'-μουνκὰδ όλ. «— *τὰ πάθη* امراض نفسانيهيى مغلوب و محكوم قيلق ἐμράζι νεφσανιγεγὶ μαγλοὺπ βὲ μαχκιοὺμ κηλμάκ. «ὁ *ὑποτεταγμένος* زير دست ζίρι δέστ, تبعه τεπαά.

Ὑποτείνω, ا. تمديد τεμδὶδ ἰτ. «*ἡ ὑποτείνουσα* (Μθμ.) وتر قائم βετέρι καΐμ, وتر زاويهٔ قائمه βετέρι ζαβιγέϊ καϊμέ.

Ὑποτελής, ές, ويركو ويرر βιργκιοὺ βερίρ, جزيه كذار δζεζιγὲ-γκιοὺζάρ, حراجكذار χαρὰδζ-κιουζάρ. § تابع ταπί, زير دست ζίρι δέστ. «*ἡ Σάμος εἶναι — ἡγεμονία τῇ Ὀθωμανικῇ Αὐτοκρατορίᾳ* سيسام امارتى آل عثمانك جزيه كذاريدر Σισὰμ ἀμαρετὶ παδισάχι ἀλ Ὀσμανινὶν δζεζιγὲ-γκιοὺζαρίδιρ.

Ὑποτίθημι, ا. آلتنده وضع ἀλτηνδὰ βὰζ ἰτ. § Ἴδε Ὑποθέτω. «ὁ *ὑποτιθέμενος* مفروض μεφρούζ, مظنون μαζνούν. «*ἐὰν τὸ ἐναντίον ὑποτεθῇ* عكسى فرض اولونسه ἀκσὶ φὰρζ ὀλουνσά.

Ὑποτιμ(άω)ῶ, ا. تنزيل قيمت τενζίλι φιγιάτ ἰτ. ا. تدنىٔ قيمت τεδεννίϊ κηϊμὲτ ἰτ.

Ὑποτίμησις, ἡ تنزيل قيمت τενζίλι φιγιάτ, تدنىٔ قيمت τεδεννίϊ κηϊμέτ.

Ὑποτρέφω, خفيا بسلمك χαφίγεν πεσλεμέκ. § (μτφ.) ا. تشويق τεσβὶκ ἰτ.

Ὑποτροπή, ἡ عودت ἀβδέτ. § (Ι) اوزنتى οὐζεντί, نكس νούκς, انتكاس νουκιάς § (Νμ.) تكرر τεκερρούρ, تكرار τεκράρ.

Ὑποτροπιάζω, ا. عودت ἀββέτ ἰτ. § (Ι) ا. نكس νοὺκς ἰτ. § (Νμ.) ا. تكرار τεκρὰρ ἰτ.

Ὑποτροφία, ἡ وظيفه βαζιφέ.

Ὑπότροφος, ὁ وظيفه‌لى βαζιφελή, داخلى شكرد δαχηλὴ σαγκίρδ.

Ὑποτυπ(όω)ῶ, ا. ترسيم τερσὶμ ἰτ. § ا. تصور τεσαββοὺρ ἰτ. § (Φλσ.) ا. تطابق τεταποὺκ ἰτ. § بيان πεγιὰν ἰτ. «— τὰς ἰδέας بيان افكار πεγιάνι ἐφκιὰρ ἰτ.

Ὑποτύπωσις, ἡ ترسيم τερσίμ. تصور τεσαββούρ. § (Φλσ.) تطابق τεταπούκ. § بيان πεγιάν, عرض ἀρζ.

Ὕπουλος,ον, حيله‌كار χηλεκιάρ, مرائى μουραΐ, قورناز κουρνάζ, رياكار ριγιακιάρ, منافق μουναφίκ, حيله‌باز χηλεπάζ, رنك آميز ρένκι-ἀμίζ. «— φίλος دوستِ بى وفا δόστι πὶ βεφά. εἶναι — ἄνθρωπος منافق بر آدامدر μουναφὶκ πὶρ ἀδάμδιρ, پوشيده دل πουσιδὲ-δίλ. § —ούλως (ἐπρ.) حيله ايله χηλὲ ἰλέ, حيله‌كارانه χηλεκιαρανέ, منافق صورتيله μουναφὶκ σουρετὶ ἰλέ.

Ὑπουλότης, ἡ قورنازلق κουρναζλήκ, حيله χηλέ, حيله‌كارلق χηλεκιαρλήκ, پوشيده دلى πουσιδε-διλί, رياكارلق ριγιακιαρλήκ, مرائيلك μουραϊλίκ.

Ὑπουργεῖον, τὸ (Πολ.) نظارت ναζαρέτ, وكالت βεκιαλέτ. § (περιληπτ. ἀντὶ οἱ ὑπουργοὶ) هيئت وكلا χηγέτι βουκελά, هيئت نظار χηγέτι νουζζάρ, قابينه καπινέτο. § (τὸ μέρος) قاپو καπού, باب πάπ, دائره δαϊρέ, قوناق κονάκ. «τὸ — τῶν ἐξωτερικῶν خارجيه نظارتى χαρδζιγὲ ναζαρετί. τὸ — τῶν ἐσωτερικῶν داخليه نظارتى δαχηλιγὲ ναζαρετί. «τὸ — τῶν οἰκονομικῶν ماليه نظارتى μαλιγὲ ναζαρετί. «τὸ — τῶν στρατιωτικῶν باب سر عسكرى πάπι σὲρ ἀσκερί, امور حربيه نظارتى οὐμούρι χαρπιγὲ ναζαρετί. «τὸ — τῶν ναυτικῶν بحريه نظارتى παχριγὲ ναζαρετί. τὸ — τῆς δικαιοσύνης عدليه نظارتى ἀδλιγὲ ναζαρετί. «τὸ — τῶν ἐκκλησιαστικῶν مذاهب نظارتى μεζαχὴπ ναζαρετί. «τὸ — τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως معارف عموميه نظارتى μεαρίφι ούμουμιγὲ ναζαρετί. «τὸ — πολέμου امور حربيه نظارتى οὐμούρι χαρπιγὲ ναζαρετί. «τὸ — τῶν δημοσίων ἔργων نافعه نظارتى ναφιὰ ναζαρετί. «τὸ — τοῦ ἐμπορίου تجارت نظارتى τιδζαρὲτ ναζαρετί. «τὸ — τῆς Ἀστυνομίας ضبطيه نظارتى ζαπτιγὲ ναζαρετί. «τὸ συμβούλιον τοῦ —σίου τῶν στρατιωτικῶν دار شوراى عسكرى δάρι σουράϊ ἀσκερί.

Ὑπούργημα, τὸ منصب μανσήπ, مأموريت μεεμουριγέτ. «οἱ ἐν τοῖς ὑπουργήμασιν اصحاب مناصب ἀσχάπι μενασήπ, مأمورين كرام μεεμουρίνι κεράμ.

Ὑπουργία, ἡ نظارت ναζαρέτ, وكالت βεκιαλέτ, اداره ἰδαρέ. «ἐπὶ τῆς —ίας τοῦ δεῖνος فلانك وقت وكالتنده φιλανὶν βάκτι βεκιαλετινδέ, فلانك مدت ادارسنده φιλανὶν μουδδέτι ἰδαρεσινδέ, فلانك هنكام نظارتنده φιλανὶν χενκιάμι ναζαρετινδέ.

Ὑπουργικός, ή, όν, وكلايه

مخصوص βουκελαγκὰ μαχσούς. « — *σύμβουλος* هیئت وكلا اعضاسی χηγέτι βουκελὰ ἀζασή. « — *γραμματεύς* نظارت كاتبی κιατίπι βουκελά, كاتب وكلا ναζαρὲτ κιατιπί. « — *ὀν συμβούλιον* مجلس وكلا μεδζλίσι βουκελά, مجلس خاص μεδζλίσι χάσς. «*ὁ πρόεδρος τοῦ —οῦ συμβουλίου* باش وكيل πὰς πὰς βεκίλ, رئیس النظار ρεΐς οὐννουζζάρ.

Ὑπουργός, ὁ ناظر ναζὴρ πλ. نظار νουζζάρ, وكيل βεκὶλ πλ. وكلا βουκελά. « *ὁ — τῶν ἐξωτερικῶν* خارجیه ناظری χαρδζιγὲ ναζηρή. «*ὁ — τῶν ἐσωτερικῶν* داخلیه ناظری δαχηλιγὲ ναζηρή. «*ὁ — τῶν οἰκονομικῶν* مالیه ناظری μαλιγὲ ναζηρή. «*ὁ — τῶν στρατιωτικῶν* امور حربیه ناظری οὐμούρι χαρπιγὲ ναζηρή. «*ὁ — τῶν ναυτικῶν* بحریه ناظری παχριγὲ ναζηρή. «*ὁ — τῶν ἐκκλησιαστικῶν* مذاهب ناظری μεζαχὴπ ναζηρή. «*ὁ — τῆς δικαιοσύνης* عدلیه ناظری ἀδλιγὲ ναζηρή. «*ὁ — τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως* معارف عمومیه ناظری μεαρίφι οὐμουμιγὲ ναζηρή. «*ὁ — τῶν δημοσίων ἔργων* نافعه ناظری ναφιὰ ναζηρή. «*ὁ — τοῦ ἐμπορίου* تجارت ناظری τιδζαρὲτ ναζηρή. «*ὁ — τοῦ ἐδαφίου* اوقاف ناظری ἐβκὰφ ναζηρή. «*ὁ — τοῦ πολέμου* حربیه ناظری χαρπιγὲ ναζηρή, سر عسكر σὲρ ἀσκέρ. «*ἔκτακτος ἀπεσταλμένος καὶ πληρεξούσιος —* فوق العاده مرخص اورته ایلچی ορτὰ ἐλτζί φέβκ ἐλ-ἀδδὲ μουραχχὰς ὀρ ἰλδζί.

Ὑπουργ(έω)ῶ, نظارت ا. - ἰδαρὲ - ναζαρὲτ ἰτ. «*ὑπουργοῦν τοῦ δεῖνος* ذاتك مدت نظارتده φιλὰν ζατὶν μουδδέτι ναζαρετι

Ὑπουρίς, ἡ قوسقون κουσκο

Ὑποφαίνομαι, كوسترمك ... كورنك ἀλτηνδὰν γκιόστερμέκ, ... ἀλτηνδὰ γκιόρούνμέκ, امضا او. ... ζιρδὲ ἰμζὰ ὀλ. § (μτχ.) *ὁ ὑποφαινόμενος* صاحب امضا σαχήπι ἰμζ... زیرده ممضی ζιρδὲ μουμζή.

Ὑποφερτός, ή, όν, چكیلیر τσεκιλὲ πιλίρ, تحملی ممكن τεχαμμο... μουμκίν, قابل تحمل καπίλι τεχα... μούλ, قابل مساعده καπίλι μουσαα... δζαΐζ, شایان تجویز جائز ... τεδζβίζ. § الوریر ἐλβερίρ, دكل ... φενὰ δεγίλ.

Ὑποφέρω, چكمك τσεκμέκ, ... احتمال ا. - τεχαμμοὺλ - ἰχτιμὰλ ... صبر - اصطبار ا. σὰπρ - ἰστιπὰρ ἰτ. آغرمق ἀγρημάκ, توجع ا. τεβεδ... δζοὺ' ἰτ. المزده و دردناك او. ἐλεμζ... βὲ δερδνάκι ὀλ. زحمت چكمك ζαχμ... τσεκμέκ, مشقت - اذیت ا. μεσα... κὰτ - ἐζιγὲτ ἰτ. « — *ἀπὸ τοὺς π... δας* آیاق آغرمق ἀγιὰκ ἀγρημ... «*τοῦτο δὲν ὑποφέρεται* تحمل اولنماز ... ποὺ τεχαμμοὺλ ὀλουνμάζ. «*δὲν δ... ναμαι νὰ — πλέον* صبر و تحمل ... ایدمم ἀρτὶκ σὰπρ οὐ τεχαμμο... ἰδέμεμ.

Ὑποχείριος, ον, زيردست ζίρι-έστ, تابع ταπί'.

Ὑποχθόνιος, ον, تحت التراب ἀχτ έτ-τουράπ.

Ὑποχλωρικόν, τὸ (ὀξὺ) (Χημ.) حامض تحت قلو χαμήζι τάχτι κολόρ.

Ὑποχονδριάζω, مراقلامق με-ρακλαμάκ.

Ὑποχονδριακός, ή, όν, (I) مراقلی μερακλή, مراقی μερακή.

Ὑποχονδρία, ἡ مراق خستەلغی μεράκ χασταληγή, داء مراق δάϊ με-ράκ, مراقیە μερακηγέ, مراقليلق μερα-κληλήκ.

Ὑποχόνδριος, ον, مراق με-ράκ, بوكر πόγχούρ. «τὸ —ον ἢ πλ. τὰ —ια مراق μεράκ.

Ὑποχρεώνω, ا. مجبور μεδζπούρ ἰτ. مجبوريت آلتندە طوتمق μεδζπουριγὲτ ἀλτηνδὰ τουτμάκ, اوزرینە واجب قيلق ὐζερινὲ βαδζὶπ κηλμάκ, مجبور قيلق μεδζποὺρ κηλμάκ. ‖ جبر ا. δζὲπρ ἰτ. ‖ (πθ.) مجبوريت و یا منت آلتنە كيرمك μεδζπουριγὲτ βὲ γιὰ μιννὲτ ἀλτη-νὰ γκιρμέκ, مجبور او. μεδζποὺρ ὀλ. ‖ محجوب او. μαχδζοὺπ ὀλ. ‖ تعهد ا. τεαχχοὺδ ἰτ. متعهد او. μουτεαχχὴδ ὀλ. «— τινὰ ا. لطف-كرم-عنايت λοὺτφ κερὲμ-ἠναγὲτ ἰτ. ممنون-متشكر ايلمك μεμνοὺν-μουτεσεκκὶρ εἴλεμέκ, محجوب ا. μαχδζοὺπ ἰτ.

Ὑπόχρεως, ων, بورجلی πορδζ-λού, مجبور μεδζποὺρ, مجبوريت آلتندە μεδζπουριγὲτ ἀλτηνδὰ πουλουνάν. ‖ متعهد μουτεαχχήδ. ‖ ممنون μεμνούν, متشكر μουτεσεκκίρ, متدار μιννετ-δάρ. ‖ محجوب μαχδζούπ. «σᾶς εἶμαι πολὺ — چوق متدارم τσὸκ μιννετ-δάριμ. «εἶναι — νὰ μὲ ἀποζημιώσῃ اعطای تضميناتە مجبوردر ἰτάϊ ταζμινατὰ μεδζπούρδουρ.

Ὑποχρέωσις, ἡ مجبوريت μεδζ-πουριγέτ, ذمت ζιμμέτ, وجوبيت βου-δζουπιγέτ, واجبە βαδζιπέ, وجوب βου-δζούπ. § منت μιννέτ, ممنونيت μεμνου-νιγέτ, متداری μιννετδαρί. ‖ تعهد τε-αχχούδ, تكفل τεκεφφούλ, التزام ἰλ-τιζάμ, عهد ἄχδ. ‖ فريضە φαριζά, فرض φάρζ. § لطف λούτφ, كرم κερέμ, عنايت ἠναγέτ. ‖ شرط σάρτ, مقاولە μουκαβελέ. «ἀπαλάττω τῆς —εως ا. تبريە ذمت τεπριγέϊ ζιμμὲτ ἰτ. «αἱ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβαλλόμεναι —σεις شرائط قانونيە σεραΐτι κανονι-γέ. «μὲ τὴν —σιν νὰ ... بو شرطلە كە ποὺ σάρτ ἰλὲ κι.

Ὑποχρεωτικός, ή, όν, مروتند μουρουββετ-μένδ, خاطر نواز χατὴρ-νουβάζ, مكرم μουκρίμ, خاطر شناس χα-τὴρ-σινάς, دلنواز διλ-νουβάζ. نازك ναζίκ. ‖ واجب βαδζίπ, لازم λαζίμ, واجب الايفا βαδζὶπ οὐλ-ἰφά. « μὲ τρόπον —ὸν ادای دلنوازانە ايلە ἐδάϊ διλ-νουβαζανὲ ἰλέ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) دلنوازانە διλ-νουβαζανέ, نازكانە ναζι-κιανέ, خاطر شناسانە χατὴρ σινασανέ, كريمانە κεριμανέ, عنايتكارانە ἠναγετ-κιαρανέ.

Ὑποχώρησις, ἡ كيرى چكلمه γκιρὶ τσεκιλμέ, چكلمه τσεκιλμέ, رجعت ριδζαάτ. § ترك τέρκ, فراغت φεραγάτ, تسليم τεσλίμ. § (I) دفع طبى δέφι ταπί, عل ἀμέλ.

Ὑποχωρ(έω)ῶ, كيرى چكلمك γκιρὶ τσεκιλμέκ, چكلمك τσεκιλμέκ, رجعت ا. ριδζαὰτ ἰτ. مفارقه ا. μουφαρεκὰ ἰτ. § ترك-فراغت ا. τὲρκ-φεραγὰτ ἰτ. § معامنت ايتمك μουμανααὰτ ἴτμεμεμ, تسليم او. τεσλὶμ ὀλ. § (I) دفع طبى ا. δέφι ταπί ἰτ. «— εἰς τὴν βίαν جبرا تسليم او. δζεπρὲ τεσλὶμ ὀλ. «— εἰς τὰς αἰτήσεις τινὸς فلانك طلبنه مانع اولامق φιλανὶν ταλεπινὲ μανὶ' ὄλμαμακ.

Ὑποψήφιος, ον, نامزد ναμζέδ, طلبكار ταλεπκιάρ.

Ὑποψηφιότης, ἡ نامزدلك ναμεζδλίκ.

Ὑποψία, ἡ شبهه σόυπχέ, شك σέκκι, اشكل ἐσκέλ, سوء ظن σοὺῒ ζάνν.

Ὑποψιθυρίζω, بر آز پرلداموق πὶρ ἄζ γιρλαδαμάκ.

Ὑπόψυχρος, ον, بر آز صوغوق πὶρ ἂζ σοούκ.

Ὕπτιος, ον, آرقه اوزرينه دوشمش ἀρκὰ οὔζερινὲ δὸυσμούς, ارقه اوستنه ياتمش ἀρκὰ οὐστουνὲ γιατμής.

Ὑπώρεια, ἡ داغ اتكى δὰγ ἐτεγί, دامن جبل δαμένι δζεπέλ.

Ὗς, ὁ καὶ ἡ (Ζλγ.) دوموز δομούζ, خنزير χηνζήρ. [ρενκί.

Ὕσγινον, τὸ منفشه رنكى μενεκσὲ

Ὕσκα, ἡ قاو κάβ, بذ. ποὐδέ.

Ὕσσωπος, ὁ (Βτ.) اوزوفا οτού. ζουφὰ ὀτού.

Ὕστατος, η, ον, صوكى σονού, آخر ἀχήρ, اقصى ἀκσά, منتها μουντεχά.

Ὑστέρα, ἡ (Ἀνατ.) دول ياتاغى δοὺλ γιαταγή, رحم ράχμ πλ. ارحام ἐρχάμ.

Ὑστεραλγία, ἡ (I) الم رحم λέμι ράχμ.

Ὑστέρησις, ἡ كيرى قالمه γκιρὶ καλμά, تأخير τεεχήρ, محروميت μαχρουμιγέτ, نقصانيت νοκσανιγέτ.

Ὑστερίζω, كيرى قالمق γκιρὶ καλμάκ, تنزيل ا. τενζὶλ ἰτ.

Ὑστερικός, ή, όν, (I) اختناق رحمى ἰχτινάκι ραχμί, رحمى ραχμή. مراقلى μερακλή. «σφαῖρα —ή ... رحمى κιουρρέϊ ραχμή. § (οὐδ.) —ὸν ἢ τὰ —κὰ رحم اغريسى ράχμ ἀγρησή, مراق μεράκ.

Ὑστερινός, ή, όν, صكره كلان σόνρα γκελέν, صوك σόν, صكره كى σόν ρακι, آخر ἀχήρ, مؤخر μουαχχάρ, لاحق λαχήκ.

Ὑστερισμός, ὁ (I) مراقلى رحم μερακιγιάϊ ράχμ, اختناق رحم ἰχτινάκι ράχμ. [τιχάπι ράχμ.

Ὑστερῖτις, ἡ (I) التهاب رحم ἰλ

Ὑστεροβουλία, ἡ پس انديشى πὶς ἐνδισί. [πὶς ἐνδίς.

Ὑστερόβουλος, ον, پس انديش

Ὑστερόγραφον, τὸ (Νμ.

حاشيه هامش χαμίς, دركنار δερ κενάρ, حاشيه χασιγέ, تحشيه ταχσιγέ, ذيل ζεϊλ.

Ὕστερον, τὸ (Ἐπρ.) صوكره σόνρα, بعد πά'δ. § (οὐσ.) τὸ — (Ι) صون σόν, مشيمه μεσημέ.

Ὑστερόπτωσις, ἡ (Ι) سقوط رحم σουκούτι ράχμ.

Ὕστερος, α, ον, صوكركى σονρακί, آخر ἀχήρ, مؤخر μουαχχάρ. « *ἐκ τῶν ὑστέρων* صوكرەدن σόνραδαν.

Ὑστεροφημία, ἡ اشتهار مستقبل ἰστιχάρι μουστακπέλ.

Ὑστεροχρονισμός, ὁ مؤخريت μουαχχαριγέτ, لاحقيت λαχηκηγέτ.

Ὑστερόχρονος, ον, مؤخر الوقت μουαχχὰρ οὐλ-βακήτ, مؤخر μουαχχάρ, لاحق λαχήκ.

Ὑστερ(έω)ῶ, صوكره كلمك σόνρα γκελμέκ, كيرى قالمق γκιρὶ καλμάκ, صوكره وقع اولمق σόνρα βακὴ' ὀλ. كچ قالمق γκὲδζ καλμάκ, كچكمك γκεδζικμέκ, تأخر ا. τεεγχοὺρ ἰτ. § محروم ا. μαχροὺμ ἰτ.

Ὑστερώτερα, (Ἐπρ.) دها صوكره δαχὰ σόνρα, صوكره σόνρα. § بوندنصوكره πουνδάν-σονρα.

Ὑφάδιον, τὸ آرغاج ἀργάδζ, پود πούδ.

Ὑφαίνω, طوقومق τοκουμάκ, نسج ا. νὲσδζ ἰτ.

Ὑφαίρεσις, ἡ تنزيل τενζίλ. § (Γρμ.) حذف χήζφ. § تنزيل τενζίλ, طرح τάρχ.

Ὑφάλμυρος, ον, طوزلجه τουζλούδζε.

Ὕφαλος, ὁ قيا καγιά.

Ὕφανσις, ἡ طوقومقلق τοκουμακλήκ, نسج νέσδζ.

Ὑφαντήριον, τὸ طوقومەجى دستكاهى τοκουμαδζὴ δεστκιαχή.

Ὑφάντης, ὁ طوقومەجى τοκουμαδζή, بزاز πεζζάζ, نساج νεσσάδζ, جلاه δζουλλάχ, حياك χαγιάκ.

Ὑφαντικός, ή, όν, نسجى νεσδζί. § (οὐσ.) ἡ —κὴ (τέχνη) طوقومەجيلق τοκουμαδζηλήκ, نساجت νεσαδζέτ, بزازلق πεζζαζλήκ, جلاهلق δζουλλαχλήκ, حياكت χαγιακέτ, فن حياكت φέννι χαγιακέτ, فن نساجت φέννι νεσσαδζέτ.

Ὑφαρπάζω, خفيا قاپمق - غصب ا. χαφίγεν καπμὰκ-γάσπ ἰτ.

Ὕφασμα, τὸ طوقومه τοκουμά, نسج νέσδζ, قماش κουμάς, بز πέζ.

Ὑφέλκω, اصول ايله چكمك οὐσοὺλ ἰλὲ τσεκμέκ.

Ὑφὲν ἢ **ὑφ' ἕν,** (Ἐπρ.) برابر περαπέρ. § (Γρμ.) ἡ — ايفن ἰφέν. [—] (ايكى هجا آلتنده وضع ايديلان شو اشارتك اسمى)

Ὑφέρπω, آلتنده سورنمك ἀλτηνδὰ σούρούνμέκ. § سرفرو ايلمك σερφεροὺ εἴλεμέκ.

Ὕφεσις, ἡ تنزيل τενζίλ, تنزل τενεζζούλ, تقليل τακλίλ, تدنى τεδεννί. § (Μουσ.) بمول πεμόλ.

Ὑφέσπερος, ον, آقشامه طوغرى

ἀκσαμὰ δογρού, مسائی μεσαΐ, سامی σαμί.

Ὑφέστιος, α, ον. پئتی πεϊτί.

Ὑφή, ἡ طوقویش τοκουγ̌ούς, طوقومه τοκουμά.§ صورت σουρέτ, نسج νέσδζ. § (Ρτρ.) انتساج ἰντισάδζ, ارتباط ἰρτιπάτ. «— ἡ *τοῦ λόγου* ارتباط کلام ἰρτιπάτι κελ̌άμ.

Ὑφηγεσία, ἡ معلم معاونلکی μουαλλὶμ μουαβινλιγί.

Ὑφηγητής,ὁ معلم معاونی μουαλλὶμ μουαβινί.

Ὑφηγ(έο)οῦμαι, تقدم ا. τεκαδδοὺμ ἰτ. دلالت ا. δελαλὲτ ἰτ. § تعلیم ا. τα'λὶμ ἰτ.

Ὑφήλιος, ον, تحت الشمس τὰχτ ἐσ-σέμς. § دونیا δουνγ̌ά, فلك φελέκ.

Ὑφιζάνω, ترسب ا. τερεσσοὺπ ἰτ.

Ὑφίζησις, ἡ ترسب τερεσσούπ.

Ὑφίσταμαι, اولمق ὀλμάκ, موجود او. μεβδζοὺδ ὀλ. § اوغرامق ὀγραμάκ, چکمك τσεκμέκ, دوچار - کرفتار - مبتلا او. δουτσάρ-γκιριφτὰρ-μουπτελὰ ὀλ.

Ὕφος, τὸ طوقومه τοκουμά, نسج νέσδζ. § سبك σέπκ, طور τάβρ, افاده ἰφαδέ, شیوهٔ لسان σιβέϊ λισάν, شیوهٔ قلم σιβέϊ καλέμ. § (ἀνθρώπου) صورت σουρέτ, طور τάβρ, وجه βέδζχ. § اصول οὐσούλ, طرز τάρζ, نسج νέσδζ. «*ποιητικὸν* — شیوهٔ شاعرانه σιβέϊ σαηρανέ. «*ἀγοραῖον* — اجق طور ἀλτσὰκ τάβρ. «*ἐπιστολιμαῖον* — شیوهٔ انشا σιβέϊ ἰνσά. «*μὲ χλευαστικὸν* — استهزا صورتیله ἰστιχζὰ σουρετὶ ἰλέ. «— *εὐγενὲς* طور نجابت اثر τάβρι νεδζαπὲτ-ἐσέρ. «*περιφρονητικὸν* — طور استحقار τάβρι ἰστιχκάρ. «— *ὑψηλόφρον* طور مکابره τάβρι μουκ̌απερέ.

Ὑψαύχην, ὁ καὶ ἡ کردان کشا γκερδὰν-γκ̌ουσά, مغرور μαγρούρ, متکبر μουτεκεππίρ.

Ὑψηλός, ή, όν, یوکسك γ̌ιουκσέκ, رفیع ρεφί', مرتفع μουρτεφί, یوجه γ̌ουδζέ, بلند πουλένδ, عالی ἀλή, علی α'λί, بالا παλά. § (μτφ.) بیوك πούγ̌ιούκ, عالی ἀλή, علی α'λί, سامی σαμί, جلیل δζελίλ, رفیع ρεφί', سنی σενί, معلا μουαλλά, فخیم φεχίμ, رفعتلو ριφαατλού, بزرك πούζούρκ, بزرکوار πούζούρκβάρ, عالی شان ἀλὴ-σάν, جلیل الشان δζελὶλ οὐσ-σάν. § اوزون οὐζούν, یوکسك γ̌ιουκσέκ, طویل ταβίλ. «— *τὸ ἀνάστημα* اوزون بویلی οὐζοὺν ποϊλού, طویل القامه ταβὶλ οὐλ-καμέ. «*τὸ ὑψηλότερον βουνὸν* الك یوکسك طاغ ἒν γ̌ιουκσὲκ δάγ. «ἡ *Ὑψηλὴ Πύλη* باب عالی πὰπ ἀλή. «ἡ —ἡ *αὐτοκρατορικὴ διαταγή* ارادهٔ سنیهٔ حضرت ملوکانه ἰραδέϊ σενιγέϊ χαζρέτι μούλούκ̌ανέ. § (σγκρ. καὶ ὑπρθ.) ὑψηλότερος —τατος ارفع ἐρφά. § (ὡς τίτλος) فخامتلو φεχαμετλού, دولتلو δεβλετλού, ابهتلو οὐπχετλού.

Ὑψηλότης, ἡ یوکسکلك γ̌ιουκσεκλίκ, ارتفاع ἰρτιφά', رفعت ριφά'τ. § (συνθ. ὡς τίτλος) حضرتلری χαζ-

ρετλερή, جنابلری δζρναπλερή, ذات ζάτι ἐφχέμ, ذات فخامتسمات ζάτι φεχαμετ-σιμάτ, فخامتلو φεχαμετλού. «ἡ Α. — ὁ Μέγας Βεζύρης فخامتلو دولتلو φεχαμετλοὺ δεϐλετλού, ایهتلو دولتلو οὐπχετλοὺ δεϐλετλού.

Ὑψηλοφρον (έω) ῶ, کبرلنمك κιπριλετμέκ, تكبر ا. τεκεππούρ ἰτ. کبر و تعظم ا. κὶπρ οὐ τεαζζούμ ἰτ.

Ὑψηλόφρων, ὁ καὶ ἡ متكبر μουτεκεππίρ, متعظم μουτεαζζήμ, مغرور μαγρούρ, بالا پرواز παλὰ-περϐάζ, فضول φουδούλ.

Ὑψηλοφροσύνη, ἡ کبر κίπρ, تکبر τεκεππούρ, استکبار ἰστικπάρ.

Ὑψηλόφωνος, ον, یوکسك سسلی γιούκσέκ σεσλή.

Ὑψιπέτης, ὁ بالا پرواز παλὰ-περϐάζ.

Ὕψιστος, η, ον, اك بالا ἓν παλά, اك یوکسك ἓν γιούκσέκ, ارفع ἐρφά', اعلا ἀλλιά. «ὁ — (Θεός) جناب الله δζενάπι ἀλλάχ, حق تعالی حضرتلری χάκκ τεάλια χαζρετλερή, ربذوالجلال ράππι ζ-οὐλ-δζελάλ, جناب رب عزت δζενάπι ράππι ἠζζέτ.

Ὑψομετρία, ἡ (Φσ.) فن مساحهٔ ارتفاع φέννι μεσαχάϊ ἰρτιφά'.

Ὑψόμετρον, τὸ (Φσ.) میزان ارتفاع μιζάνι ἰρτιφά'.

Ὕψος, τὸ یوکسکلك γιούκσεκλίκ, ارتفاع ἰρτιφά'. ‖ (Μθμ.) سطح دریادن اعتباراً ارتفاع σήτχι δεργιαδὰν ἰτιπάρεν ἰρτιφά'. ‖ درجهٔ غایه δερεδζέϊ γαγέ, درجهٔ بالا δερεδζέϊ παλά, نهایت درجه νιχαγὲτ δερεδζέ, درجهٔ علیا δερεδζέϊ οὐλιά, اوج ἔϐδζ, اوج کمال ἔϐδζι κεμάλ, ذروهٔ کمال ζερϐέϊ κεμάλ. ‖ بوی πόϊ, قد κάδδ. ‖ (μτφ.) علو οὐλούϐϐ, رفعت ριφά'τ, سمو σουμούϐϐ. «τὸ — τοῦ ὄρους ارتفاع جبل ἰρτιφά'ϊ δζεπέλ. «τὸ — τοῦ πόλου ارتفاع قطب κουτποὺν ἰρτιφαΐ. «τὸ — τοῦ λόγου علو کلام οὐλούϐϐι κελιάμ. «τὸ — τῶν ἰδεῶν افکارك یوکسکلکی ἐφκιαρὶν γιούκσεκλιγί.

Ὑψ (όω) ῶ καὶ **Ὑψώνω,** یوکسلتمك γιουκσελτμέκ, یوقاری قالدیرمق γιοκαρὴ καλδηρμὰκ - چیقارمق τσηκαρμάκ, رفع - ارتفاع ا. ρέφ'-ἰρτιφὰ' ἰτ. ترفیع ا. τερφὶ' ἰτ. ‖ (μτφ.) افراطله مدح ا. ἰφράτλε μέδχ ἰτ. تعظیم ا. τα'ζήμ ἰτ. ‖ (πθ.) —οῦμαι یوکسلمك γιουκσελμέκ, یوقاری - یوجه چیقمق γιοκαρὴ-γιουδζὲ τσηκμάκ, ترفع ا. τερεφφοὺ' ἰτ. کسب ارتفاع ا. κέσπι ἰρτιφὰ' ἰτ. «— τὴν σημαίαν رفع لوا ا. ρέφ'ι λιϐὰ ἰτ. «— τὴν φωνήν سسی یوکسلتمك σεσὶ γιούκσελτμέκ, رفع صوت ا. ρέφ'ι σάϐτ ἰτ.

Ὕψωμα, τὸ یوکسکلك γιούκσεκλίκ, یوکسك یر γιούκσέκ γέρ, تپه τεπέ. ‖ ارتفاع ἰρτιφά', یوجهلق γιουδζελήκ.

Ὕψωσις, ἡ یوکسکلك γιούκσεκλίκ, ارتفاع ἰρτιφά', رفع ρέφ', ترفیع τερφί'.

Ὑψωτήρ, ὁ (Ι) مرفع μιρφά'.

Ὑώδης, ες, دوموز کبی δομοὺζ κιπί, دوموزه بڭزر δομουζὰ πενζέρ.

Φ, φ, ف φί. تسمیه «فی» اشبو اولنان حرف الفبای رومینك یکرمی برنجی حرف اولوب ف کبی تلفظ اولنور.

Φ', φ', (Ἀριθμ.) بش یوز πὲς γιούζ. § بش یوزنجی πὲς γιουζουνδζού.

,Φ, ,φ, (Ἀριθμ.) بش یوز بیك πὲς γιοὺζ πίν. § بش یوز بیکنجی πὲς γιοὺζ πινινδζί. [πακλὰ ἐζμεσί.

Φάβα, ἡ ازمه ἐζμέ, بقله ازمه‌سی

Φαγᾶς, ὁ چوق ییجی τσὸκ γεϊδζί, اکول ἀκιούλ.

Φαγέδαινα, ἡ (Ι) قرحهٔ افرنجیه κουρχάϊ ἐφρενδζιγέ.

Φαγεδαινισμός, ὁ (Ι) تأکل τε-εκίλ, آکلیت ἀκελιγέτ.

Φαγητόν, τὸ یمك γεμέκ, طعام ταὰμ πλ. اطعمه ἐτη'μέ, اش ἄς.

Φαγοπότιον, τὸ ییوب ایچمه γιγιοὺπ ἰτσμέ, عش و عشرت ἲς οὐ ἰσρέτ, جنبش δζουνποὺς, ذوق و صفا ζὲβκ οὐ σαφά. [χακκέ.

Φαγοῦρα, ἡ گیجیمه γκιδιώμέ, حکه

Φάγρος, ὁ (κν.) **Φαγγρί,** τὸ (Ζλγ.) سازان بالیغی σαζὰν παληγή.

Φάγωμα, τὸ یمك γεμέκ, آکل ἔ-κιλ. § (μέρος φαγωμένον) یڭك γενίκ.

Φαγώσιμος, ον, ینیلیر γενιλίρ, قابل اکل καπίλι ἔκιλ, ماکول μεεκιούλ πλ. ماکولات μεεκιουλάτ.

Φάδι, τὸ Ἴδε Ὑφάδιον.

Φαέθων, ὁ (ἅμαξα) فایتون φαϊτόν.

Φαεινός, ή, όν, پارلاق παρλάκ, رونقلی ρεβνακλή, پرتوریز περτεβ-ρίζ, براق πουρράκ. § اشکار ἀσικιάρ. «ἡλίου φαεινότερον کون کبی اشکار γκιοὺν κιπὶ ἀσικιάρ.

Φαζάνιον, τὸ Ἴδε Φασιανός.

Φαιδρός, ά, όν, سوینجلی σεβινδζιλί, کولنج کوزی γκιούλενδζ γκιό-ζού, شن σέν, مسرور μεσρούρ, بشوش πεσούς, بهج πεχίδζ. § مفرح μουφερρίχ, خاطرکشا χατὴρ-γκιουσά, فرح افزا φὲρχ-ἐφζάζ. «πρόσωπον —ὸν روی بهجتنما ρούϊ πεχδζετνουμά, روی بشاشت آلود ρούϊ πεσασὲτ-ἀλούδ. «ἡμέραι —αὶ ایام رفاه ἀγιάμι ρεφάχ. § —ῶς (ἐπρ.) شنلك و سوینجله σενλὶκ βὲ σεβινδζ ιλέ, کوله کوله γκιουλὲ γκιουλέ, کیف و نشئه ایله κεΐφ βὲ νεσὲ ιλέ, کولر کوز ایله γκιουλὲρ γκιὸζ ιλέ, بشاشت ایله πεσασὲτ ιλέ, مسرورا μεσρούρεν, نشیطا νεσίτεν.

Φαιδρότης, ἡ سوینج σεβίνδζ, کولنج یوزلیلق γκιούλενδζ γιουζλού-

λούκ, فراحلق φεραχλήκ, كيف κεΐφ, نشئه νεσέ, مسرورىت μεσρουριγέτ, نشاط νεσάτ, بشاشت πεσασέτ, شادى دل σαδίϊ δίλ. «*ἀναλαμβάνω τὴν —τητά μου* ا. ملوف اولديغ نشاطى تجديد ا. μεελούφ ὀλδουγούμ νεσατὶ τεδζδὶδ ἰτ.

Φαιδρύνω, سويندرمك σεβινδιρμέκ, نشاطلندرمق νεσατλανδηρμάκ, شنلندرمك σενλενδιρμέκ, بشاشت ويرمك πεσασὲτ βιρμέκ, فرح و نشاط ويرمك φὲρχ βὲ νεσὰτ βιρμέκ, ا. تسرير τεσρὶρ ἰτ. ا. تفريح-تنشيط τεφρὶχ - τενσὶτ ἰτ. ا. تطريب τετρὶπ ἰτ. ابهاج ا. ἰπχὰδζ ἰτ. § (μσ.) سوينمك σεβινμέκ, فرحلنمق φεραχλανμάκ, كيفلنمك κεΐφλενμέκ, شنلنمك σενλενμέκ, نشاطلنمق νεσατλανμάκ, شن او. σὲν ὀλ. مسرور او. μεσροὺρ ὀλ. ا. تفرح τεφερρούχ ἰτ. ا. تنزه τενεζζοὺχ ἰτ.

Φαίνομαι, كورنمك γκιόρούνμέκ, ظاهر و نمايان او. ζαχὴρ βὲ νουμαγιὰν ὀλ. كوزكمك γκιόζούκμέκ, ظهور ا. ζουχοὺρ ἰτ. سر نماى ظهور ا. σὲρ νουμάϊ ζουχοὺρ ἰτ. ا. تعين τεαγ-γιοὺν ἰτ. § ظن ا. ζὰνν ἰτ. «*φαίνεται ὅτι* كورينور γκιόρούνούρ, آكلاشيلير كه ἀνλασιλίρκι. «*πῶς σᾶς φαίνεται αὐτὸ τὸ ὕφασμα;* بو بز سزه نصل كورينور؛ πού πὲζ σιζὲ νάσηλ γκιόρούνιγιόρ; «*φαίνεται τίμιος ἄνθρωπος* اهل عرض آدم كورينور ἔχλι ἠρζ ἀδὰμ γκιόρούνούρ. «*μοὶ φαίνεται ὅτι ἦλθε* كلدى ظن ايدرم γκελδὶ ζὰνν ἰδέριμ. «*καθὼς μοὶ φαίνεται* بنم πενὶμ ἐφκιαρίνδζε, افكاريمجه بنجه πενδζέ. § (μτχ.) *τὸ φαινόμενον* كورينش γκιόρούνούς, كوسترش γκιόστερίς, نمايش νουμαΐς, صورت ظاهره σουρέτι ζαχηρέ, ظاهر ζαχήρ, عيان ἀγιάν, ظاهر حال ζαχήρι χάλ. «*κατὰ τὸ —μενον* ظاهرا ζάχηρεν, صورتا σούρετεν, صورت ظاهرده σουρέτι ζαχηρεδέ, ظاهر حالده ζαχήρι χαλδέ. § *τὰ φαινόμενα* (Ἀστρ.) علائم سماويه ἀλιαΐμι σεμαβιγέ, علائم سما ἀλιαΐμι σεμά.

Φαίνω, كوسترمك γκιόστερμέκ, ا. اظهار ἰζχὰρ ἰτ. § پارلامق παρλαμάκ. § (πθ.) Ἴδε Φαίνομαι.

Φαιός, ά, όν, قويو κουγιού, اسمر ἐσμέρ.

Φαιότης, ἡ قويولق κουγιουλούκ, اسمرلك ἐσμερλίκ.

Φάκα, ἡ فاق φάκ, دوزاخ δουζάχ.

Φάκελλος, ὁ ظرف ζάρφ, دسته δεστέ, دمت δεμέτ, بوغچه πογτσά, پاكت πακέτ, چانطه τσάντα, طوبره τοπρά. « — *δικογραφίας* (ἢ ἐγγράφων) بر مادهنك اوراقى πὶρ μαδδενὶν ἐβρακή, دوشيه δοσιγέ. «— *ἐπιστολῶν* مكتوب ظرفى μεκτοὺπ ζαρφί. «*ταχυδρομικὸς* — پوسته چانطهسى πόστα τσάντασι. [ἀδές.

Φακῆ, ἡ مرجمك μερδζιμέκ, عدس

Φακιόλιον, τὸ فوتوز φοτούζ, باش اورتيسى πὰς ὀρτουσού, يمنى γεμενί, چنبر τσενπέρ.

Φακιολίζω, باشى فوتوز باغلامق

πασὴ φοτοὺζ παγλατμάκ. § (μτφ.) دوناتمق δονατμάκ.

Φακιόλισμα, τὸ باش باغلامه πὰς παγλατμά. § (μτφρ.) دوناتمه δονατμά.

Φακοειδής, ἐς καὶ **—ώδης, ες,** مرجمك شكلنده μερδζιμὲκ σεκλινδέ, مدسی ἀδεσί, مدسی الشكل ἀδεσὶ οὐσ-σέκλ. § بنلو πενλού. § (I) مدسی شبهی σεπίχι ἀδεσί, بللور شبهی σεπίχι πιλλούρ.

Φακός, ὁ مدسه ἀδεσέ, كوزك یا دوربین جامی γκιόζοὺν γιὰ δουρπὶν δζαμή. § بن πέν, خال χάλ.

Φακωτός, ή, όν, مدسی ἀδεσί.

Φαλαγγάρχης, ὁ میر آلای μὶρ ἀλάϊ.

Φαλάγγιον, τὸ (I) سلیمه صغیره σουλεϊμέϊ σαγηρὲ πλ. سلیمات صغیره σουλεϊμάτι σαγηρέ. § (Ντκ.) پلانقه παλάνκα.

Φαλαγγίσκος, ὁ (I) سلیمه σουλεϊμὲ πλ. سلیمات σουλεϊμάτ.

Φαλάγγωσις, ἡ (I) زوغان هدب ζουγάνι χοὺδπ πλ. زوغان اهداب ζουγάνι ἐχδάπ.

Φάλαγξ, ἡ (Στρ.) آلای ἀλάϊ, طابور ταπούρ. § قول κόλ, اوردو ὀρδού. § (κν. φάλαγγας) فلاقه φάλακα. § (I) سلام σουλάμ πλ. سلامیات σουλαμιγιάτ, بارمق بوغمی παρμὰκ πουγουμού.

Φάλαινα, ἡ (Ζλγ.) قادیرغه بالیغی καδηργὰ παληγή, بالینه παλίνα. § (Ἀστρ.) برج حوت πούρδζι χούτ.

Φαλάκρα καὶ **Φαλακρότης,** ἡ كللك κελλίκ, صلع σαλά, طازلق ταζλήκ.

Φαλακρός, ὁ طاز τάζ, طازلاق ταζλάκ, توبل τεβίλ, اصلع ἀσλά.

Φαλακρ(όο)οῦμαι, طازلامق ταζλαμάκ, طاز او. τὰζ ὀλ.

Φάλαρα, τὰ رخت ράχτ. § تزیینات τεζγινάτ.

Φανάριον, τὸ فنار φενέρ.

Φανατικός, ή, όν, تعصبلی τεασσουπλή, متعصب μουτεασσήπ.

Φανατισμός, ὁ تعصب τεασσούπ.

Φανατι(άω)ῶ, تعصب ا. τεασσοὺπ ἰτ. متعصب او. μουτεασσὴπ ὀλ.

Φανεροποι(έω)ῶ, عیان و آشكار ا. ἀγιὰν βὲ ἀσικιὰρ ἰτ. اعلان ا. ἰλιὰν ἰτ.

Φανερός, ά, όν, آچیق ἀτσήκ, بللی πελλί, آشكار ἀσικιάρ, واضح βαζήχ, ظاهر ζαχήρ, عیان ἀγιάν, جلی δζελλί, صریح σαρήχ, فاش φάς, علنی ἀλινί, نمایان νουμαγιάν, بارز παρίζ. «—ὰ ψῆφος آچیق رأی ἀτσὴκ ρέϊ. «*ἐκ τοῦ —οῦ, ἐν τῷ —ῷ, εἰς (κατὰ) τὸ —όν* آچیق اولەرق ἀτσὴκ ὀλαράκ, آشكاره ἀσικιαρέ. «*ἐβγάλλω εἰς τὸ —όν* میدانه چیقارمق μεϊδανὰ τσηκαρμάκ. § —ῶς (ἐπρ.) آچیقدن ἀτσηκδὰν ἀτσηγά, آچیقه آشكاره ἀσικιαρέ, ظاهراً ζάχηρεν, علناً ἄλινεν, صراحتاً σεράχατεν, عیاناً ἀγιάνεν.

Φανερ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** بیان و اعلان ا. بیلدیرمك πιλδιρμέκ,

πεγιὰν βὲ ἰλιὰν ἰτ. اشاعه ا. ἰσαὰ ἰτ. ميدانه چيقارمق μεϊδανὰ τσηκαρμάκ, آشكار - بللى ايتدرمك ἀσικιὰρ-πελλὶ ἰτδιρμέκ, اظهار - كشف - فاش ا. ἰζχὰρ-κέσφ-φὰς ἰτ. § (πθ.) —ομαι ميدانه چيقمق μεϊδανὰ τσηκμάκ, آكلاشلق ἀνλασηλμάκ, ظهور ا. ζουχοὺρ ἰτ. ظهوره كلمك ζουχουρὲ γκελμέκ, تبين ا. τεπεγ-γιοὺν ἰτ. ظاهر ا. ζαχὴρ ἰτ. آشكار او. ἀσικιὰρ ὀλ. بللى او. πελλὶ ὀλ. «— τὴν γνώμην μου بيان افكار ا. πεγιάνι ἐφκιὰρ ἰτ. «*ἐφανέρωσε τὸν σκοπόν του* كشف مرام ايلدى κέσφι μεράμ εϊλεδί. [πεγιάν.

Φανέρωσις, ἡ اعلان ἰλιάν, بيان

Φανός, ὁ فنار φενέρ.

Φαντάζω, كوسترمك γκιόστερμέκ, اظهار ا. ἰζχὰρ ἰτ. § (ἀμτβ) كوستريشلى - غايشلى او. γκιόστεριςλή-νουμαϊσλὴ ὀλ. § (μσ.) —ομαι صانمق σανμάκ, تصور و تخيل ا. τεσαββοὺρ βὲ τεχαγ-γιοὺλ ἰτ. ظن ا. ζάνν ἰτ. قياس - وهم ا. κηγιὰς-βέχμ ἰτ. «*φαντάζεται ὅτι θὰ τὸ κατορθώσῃ* موفق اولهجغنى تصور و تخيل ايدر μουβεφφὰκ ὀλαδζαγηνὴ τεσαββοὺρ βὲ τεχαγ-γιοὺλ ἰδέρ. «*φαντάσου ὁποία ὑπῆρξεν ἡ χαρά μου* نه درجهده مسرور اولديغمى قياس ايله νὲ δερεδζεδὲ μεσροὺρ ὀλδουγουμοὺ κηγιὰς εϊλέ. «*δὲν εἶναι τόσον εὔκολον ὅσον τὸ φαντάζεσθε* ظن ايديكز قدر قولاى دكلدر ζάνν ἰδιγινὶζ καδὰρ κολάϊ δεγίλδιρ.

Φαντακτερός,ή,όν, كوستريشلى γκιόστεριςλή, غايشلى νουμαϊσλή.

Φαντασία, ἡ قوروتى κουρουντού, وهم βέχμ, خيال χαϊγιάλ. § تفكر τεφεκκιούρ, تصور τεσαββούρ. § كوستريش γκιόστερίς, غايش νουμαΐς. § (Λγκ.) قوۀ تخيليه κουββέϊ τεχαγγιουλιγέ, خاصۀ تخيليه χασέϊ τεχαγγιουλιγέ, قوۀ متخيله κουββέϊ μουτεχαγιλέ. § قورلمه κουρουλμά, كبر κίπρ, تكبر τεκεππούρ, طفره ταφρά, غرور γουρούρ. «*κατὰ —ίαν* وهما βέχμεν, خيالى اولهرق χαϊγιαλὴ ὀλαράκ. «*ὁ κατὰ —ίαν ἀσθενής* وهما خسته βέχμεν χαστά.

Φαντασιοκοπία, ἡ تخيلات τεχαγγιουλάτ.

Φαντασιοκόπος, ὁ تخيلات ايله متغذى τεχαγ-γιουλὰτ ἰλὲ μουτεγαδδή.

Φαντασιοκοπ(έω)ῶ, تخيلات ايله متغذى او. τεχαγ-γιουλάτ ἰλὲ μουτεγαδδὴ ὀλ.

Φαντασιολογία, ἡ اصلسز شيلر سويلمه ἀσηλσὴζ σεϊλὲρ σοϊλεμέ.

Φαντασιοπληξία, ἡ تخيلات τεχαγ-γιουλάτ.

Φαντασι(όο)οῦμαι, تصور - تخيل ا. τεσαββοὺρ - τεχαγ-γιοὺλ ἰτ.

Φαντασιώδης, ες, خيالى χαϊγιαλή, وهمى βεχμί, موهوم μεβχούμ, اصلسز ἀσηλσήζ.

Φάντασμα, τὸ خيال χαϊγιάλ, وهيله βέχηλέ, صورت وهميه σουρέτι βεχιμέ, غير بيانى γαίρι γιαπανί, وهم باطل βέχμι πατὴλ πλ. اوهام باطله ἐβ-

χάμι πατηλέ, صورت موهومه σουρέτι μεβχουμέ, وهميات βεχμιγιάτ.

Φαντασμαγορία, ἡ خيالكوسترمه χαϊγιὰλ γκιόστερμὲ صنعتی σαναατί, خياجليق χαϊγιαλδζηλήκ.

Φαντασμοσκόπιον, τὸ خيالاتنما χαϊγιαλατ-νουμά.

Φανταστικός, ή, όν, تخيل ايديجى τεχαϊγιοὺλ ἰδιδζί, متخيل μουτεχαϊγίλ. § وهمى βεχμί, خيالى χαϊγιαλή. «ἡ —ἡ (δύναμις) ἢ τὸ —ὸν قوهٔ تخيليه κουββέϊ τεχαϊγιουλιγέ. حاسهٔ تخيليه χασέϊ τεχαϊγιουλιγέ, قوهٔ متخيله κουββέϊ μουτεχαϊγιλέ. «—**κὰ σχέδια** تصورات خياليه τεσβιράτι χαϊγιαλιγέ, متخيلات μουχαϊγιαλάτ. § —ῶς (ἐπρ.) خيال و قورنق اولهرق χαϊγιὰλ βὲ κουρουντοὺ ὀλαράκ, وهما βέχμεν, خيالا χαϊγιάλεν.

Φανταστός, ή, όν, قابل تصور καπίλι τεσαββούρ, قابل تخيل καπίλι τεχαϊγιούλ. § تخيلى τεχαϊγιουλί.

Φαντός, ή, όν, Ἴδε Ὑφαντός.

Φαραγγώδης, ες, دره يه بكزر δερεγὲ πενζέρ.

Φάραγξ, ἡ طاغ كچيدى δὰγ γκετσιδί, دربند δερπένδ, اوچوروم οὐτσούρούμ, ورطه βαρτά.

Φαρέτρα, ἡ اوقلق ὀκλούκ, تيركش τιρκές, اوقدان ὀκδάν, اوق قبورى ὂκ καπουρή. [Πλατύς.

Φαρδὺς (καὶ τ' ἀπ' αὐτοῦ) Ἴδε

Φαρμακεία, ἡ اجزاجيلق ἐδζζαδζιλήκ.

Φαρμακεῖον, τὸ اجزاخانه ἐδζζαχανέ, اسپچار دكانى ἰσπιτσὰρ δουκκιανή.

Φαρμακεμπορεῖον, τὸ اجزاى طبيه مغازهسى ἐδζζάϊ τιπιγὲ μαγαζασή.

Φαρμακέμπορος, ὁ اجزاى طبيه تجارى ἐδζζάϊ τιπιγὲ τουδζαρή, اجزا تجارى ἐδζζὰ τουδζαρή.

Φαρμακερός, ή, όν, زهرلى ζεχηρλή, سمى σεμί, سمناك σεμνάκι.

Φαρμάκευσις, ἡ زهرلمه ζεχηρλεμέ, تسميم τεσμίμ. § زهرلتمه ζεχηρλετμέ, اتسام ἰτισάμ, تسمم τεσεμμούμ.

Φαρμακευτής, ὁ زهرلين ζεχηρλεγέν, مسمم μουσεμμέμ.

Φαρμακευτικός, ή, όν, اسپچارى ἰσπιτσαρί, صيدلانى σαϊδελανί. «ἡ —ἡ (τέχνη) اجزاجيلق فنى ἐδζζαδζηλὴκ φεννί, فن اسپچارى φέννι ἰσπιτσαρί, فن صيدلانى φέννι σαϊδελανί.

Φαρμακεύω, زهرلمك ζεχηρλεμέκ, تسميم ا. τεσμὶμ ἰτ. (πθ.) زهرلنمك ζεχηρλεμέκ, تسمم ا. τεσεμμοὺμ ἰτ.

Φαρμακοδυναμική, ἡ (I) مبحث تأثيرات ادويه μεπχάσι τεεσιράτι ἐδεβιγέ.

Φαρμακολογία, ἡ (I) مبحث اقرابازين صيدله μεπχάσι ἀκραπαζὶν σαϊδελέ. [δεβαΐ.

Φαρμακολογικός, ή, όν, دوائى

Φάρμακον, τὸ علاج ἰλάδζ, دوا δεβά, اجزاى طبيه ἐδζζάϊ τιπιγέ, اجزاى اسپچاريه ἐδζζάϊ ἰσπιτσαριγέ. § زهر ζεχήρ, سم σέμμ.

Φαρμακοποιεῖον, τὸ اجزاخانه ἐδζζαχανέ, اجزاجى دكانى ἐδζζαδζὴ δουκκιανή, اسپچار دكانى ἰσπιτσὰρ δουκκιανή.

Φαρμακοποιΐα, ἡ اجزاجيلق صنعتى ἐδζζαδζηλὴκ σανκατή, فن صيدلانى φέννι σαϊδελανί, علم تحضير ادويه ἴλμι ταχσίρι ἐδεβιγέ, كتاب صيدله κετάπι σαϊδελέ, اجزاجيلق ἐδζζαδζηλήκ, فن تركيب ادويه φέννι τερκίπι ἐδεβιγέ.

Φαρμακοποιός, ὁ اجزاجى ἐδζ-ζαδζή, اسپچار ἰσπιτσάρ.

Φαρμακοποίησις, ἡ تحضير ادويه ταχσήρι ἐδεβιγέ.

Φαρμακοπωλεῖον, τὸ اجزاخانه ἐδζζαχανέ, اسپچار دكانى ἰσπιτσὰρ δουκκιανή.

Φαρμακοπώλης, ὁ اجزاجى ἐδζ-ζαδζή, اسپچار ἰσπιτσάρ.

Φαρμακ(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** زهرلمك ζεχηρλεμέκ, تسميم ا. τεσμὶμ ἰτ. § (μτχ.) *φαρμακευμένος* زهرلنمش ζε-χηρλενμίς, مسموم μεσμούμ.

Φαρμάκωμα, τὸ زهرلمه ζεχηρ-λεμέ, تسميم τεσμίμ.

Φάρος, ὁ (Ντκ.) دكيز فنارى δενὶζ φενερή. § دكيز فنارى قلهسى δενὶζ φενερὴ κουλλεσί, فنار φενέρ. [ἁρπασή.

Φάρος, ὁ (Βτ,) فرنك اربهسى φρένκ

Φαρύγγιος, ον, (Ι) بلعومى πε-λουμί. [ἰλτιχάπι πελούμ.

Φαρυγγῖτις, ὁ (Ι) التهاب بلعوم

Φάρυγξ, ὁ (Ι) قيرتلاق κηρτλάκ, بلعوم πελούμ.

Φαρφαρᾶς, ὁ بوش بوغاز πὸς πο-γάζ, لافزان λαφαζάν, مكثار μικσάρ.

Φαρφύριον, τὸ فرفرى φιρφιρί.

Φάσγανον, τὸ قليج κηλήτς, سيف σεΐφ.

Φάσηλος, ὁ فصوليه φασούλια.

Φασιανός, ὁ (Ζλγ.) شكلون σου-κλούν, تدرج τεδρούδζ, سولون قوشى σου-λοὺ κουσού, تذرو τεζρέβ.

Φάσις, ἡ (Ἀστρ.) صفحه σαφχὰ πλ. صفحات σαφεχάτ. «*αἱ— τῆς σε-λήνης* صفحات قمر σαφεχάτι καμέρ. § (μτφ.) صورت σουρέτ, رنك ρένκ, حال χάλ. «*ἡ ὑπόθεσις ἔλαβεν ἄλ-λην —ν* مصلحت رنكى ديكيشدى μασ-λαχατὴν ρενκὶ δεγισδί.

Φασκιὰ, ἡ قونداق بزلرى κονδὰκ πεζλερή, باصق πασκή. [κλαμά.

Φάσκιωμα, τὸ قونداقلامه κονδα-

Φασκιώνω, قونداقلامق κονδακλα-μάκ, باصقيه صارمق πασκηγιὰ σαρμάκ.

Φασκομηλέα, ἡ (Βτ.) اطه چايى نباتى ἀδὰ τσαγὶ νεπατί.

Φασκόμηλον, τὸ (Βτ.) اطه چايى ἀδὰ τσαγί.

Φάσκω, ديمك διμέκ, سويلمك σοϊ-λεμέκ, افاده و بيان ا. ἰφαδὲ βὲ πε-γιὰν ἰτ. «*φάσκειν καὶ ἀντιφάσκειν* كاه بويله كاه بويله سويلمك κιὰχ ποϊλὲ κιὰχ ποϊλὲ σοϊλεμέκ.

Φάσμα, τὸ خيال χαϊγιὰλ πλ. خيالات χαϊγιαλάτ, طيف ταΐφ.

Φασματώδης, ες, خيالى χαϊ-γιαλή, طيفى ταϊφί.

Φασό(ύ)λιον, τὸ فصولیه φασούλια, لوبیا λόπα. § (τὸ ψιλὸν) بوکرلجه πόυγρόυλδζέ.

Φάσσα, ἡ (Ζλγ.) بیبانی کوورجین γιαπανὶ γκιουβερδζίν.

Φάτνη, ἡ یملك γεμλίκ, یم γέμ, یم تکنه‌سی γὲμ τεκνεσί. § اخور ἀχούρ. § (Ι) نظم اسنان دیش دیزیسی δὶς διζισί, νάζμι ἐσνάν.

Φάτνωμα, τὸ تشقیف τεσκήφ, تشقف τεσεκκούφ. [ράφ.

Φατρία, ἡ فرقه φιρκά, طرف τα-

Φατριάζω, فرقه و طرف پیدا ا. φιρκὰ βὲ ταρὰφ πεϊδὰ ἰτ. اتفاق خفی ا. تشکیل ا. ἰττιφάκι χαφὶ τεσκὶλ ἰτ. فساد ا. φεσὰδ ἰτ.

Φατριαστής, ὁ دساس δεσσάς, فسادکار φεσαδκιάρ, مفسد μουφσίδ.

Φατριαστικός, ή, όν, مفسدانه μουφσιδανέ.

Φαυλόβιος, ὁ καὶ ἡ مذموم الاطوار μεζμοὺμ οὐλ-ἀτβάρ, چاپقین τσαπκήν, سرسری σερσερί.

Φαῦλος, η, ον, فنا φενά, کوتی κιοτού, حبیث χαπίς, آلچق ἀλτσάκ, رذیل ρεζίλ, فاسق φασήκ.

Φαυλότης, ἡ فنالق φεναλήκ, کوتیلك κιοτουλούκ, آلچقلق ἀλτσακλήκ, رذالت ρεζαλέτ.

Φαφλατᾶς, ὁ لافزن λαφζέν, چکه چالان آدم τσεκὲ τσαλὰν ἀδάμ.

Φαφούτης, ὁ (Χδ.) دیشسز δισσίζ.

Φάψ, ἡ (Ζλγ.) Ἴδε Φάσσα.

Φεβρουάριος, ὁ شباط σουπάτ. «κατὰ μῆνα —ον ἢ κατὰ —ιον شهر شباطده σεχρι σουπατδά. «τῇ πέμπτῃ —ίου شباطك پشنجی کونی σουπατὶν πεσινδζὶ γκιουνού. [μέρ.

Φεγγάριον, τὸ ای ἄϊ, قمر κα-

Φεγγερός, ή, όν, Ἴδε Φωτεινός.

Φεγγίτης, ὁ چاتی دلیکی τσατὴ διλιγί, باجه πάδζά, قفسی پنجره πένδζερε καφασή. § کاسر الضیا κιασὴρ οὐζζηγιά, کون قران پانجور γκιοὺν κηράν, πανδζούρ.

Φεγγοβόλος, ον, پارلاق παρλάκ, ضیا باش ζηγιὰ-πάς, پرتوریز περτεβ-ρίζ, تابان ταπάν.

Φεγγοβολ(έω)ῶ, پارلامق παρλαμάκ, ضیا ویرمك ζηγιὰ βιρμέκ, پرتوریز-ضیا باش او. περτεβρὶζ- ζηγιὰ πὰς ὀλ.

Φέγγος, τὸ ایدینلق ἀϊδηνλήκ, ایشیق ἰσίκ, نور νούρ, ضیا ζηγιά, شفق σεφάκ, پرتو περτέβ. «τὸ — τῆς σελήνης قمر ضوء ζοὺϊ καμέρ, ماهتاب μαχιτάπ.

Φέγγω, ویرمك - ایدینلق ا. ἀϊδινλὴκ ἰτ. - βιρμέκ, ایشیق کوسترمك ἰσὶκ γκιόστερμέκ, شفق ویرمك σεφὰκ βιρμέκ, نشر ضیا ا. νέσρι ζηγιὰ ἰτ. تنویر ا. τενβὶρ ἰτ. § پارلامق παρλαμάκ. § ضیا-ایشیق-ایدینلق او. ζηγιὰ-ἰσὶκ-ἀϊδηνλὴκ ὀλ. § (τρτπρ.) *φέγγει* کون اغرمق γκιοὺν ὀγαρμάκ, شفق سوکمك σεφὰκ σοκμέκ, آقق یری دان

δὰν γερὶ ἀτμάκ. «ἅμα φέξῃ شفق ايده‌جك يري طوغرى اوله‌جقدر آتمق ايچون ... چيقديغى اندە ... σεφὰκ τσικδηγὴ ἀνδέ. «ὁ ἥλιος φέγγει كونش ايدينلق ويرر - پارلر γκιουνὲς ἀϊδηνλὴκ βιρὶρ - παρλάρ. «τὸ κηρίον αὐτὸ δὲν φέγγει بو موم كوزل تنوير ايتمز ποὺ μοὺμ γκιουζὲλ τενβὶρ ἰτμέζ.

Φεῖδι, τὸ Ἴδε Ὄφις. «*γλιστρᾷ σὰν τὸ φεῖδι* (πρμ.) ييلان كبي صوقار γιλὰν κιπὶ σοκάρ.

Φειδοβότανον καὶ **—χορτον,** τὸ (Βτ.) ييلان ياصديغى γιλὰν γιασδηγή, انكرك اوتى ἐνγκερὲκ ὀτού.

Φείδομαι, اسيركمك ἐσιργκεμέκ, دريغ ا. δερὶγ ἰτ. اداره ايله قوللانمق ἰδαρὲ ἰλὲ κουλλανμάκ, اختيار امساك ا. ἰχτιγιὰρ ἰμσὰκ ἰτ. آجيمق ἀδζημάκ, مرحمت پراقمق μερχαμετὲ πρακμάκ. § كوزتمك γκιόζετμέκ, دقت ا. δηκκὰτ ἰτ. وقايه-صيانت-محافظه ا. βικαγὲ-σηγιανὲτ-μουχαφαζὰ ἰτ. § صايمق σαϊμάκ, حرمت-رعايت ا. χουρμὲτ-ριαγὲτ ἰτ. «—τοῦ χρόνου اداره وقت و زمان ا. ἰδαρέϊ βὰκτ οὐ ζεμὰν ἰτ. «*φείδεται τῶν λόγων του* لاقرديسنى اسيركر λακηρδησηνὴ ἐσιργκέρ. «ὁ *θάνατος οὐδενὸς φείδεται* اولوم هيچ كيمسه‌يى اسيركمز ὀλοὺμ χὶτς κίμσεγι ἐσιργκεμέζ. «*φείδεται τῆς ὑγείας του* صحتنى محافظه ايدر σηχχατὶ μουχαφαζὰ ἰδέρ. صحتنك محافظه‌سنى دقت ايدر σηχχατηνὴν μουχαφαζασηνὴ δηκκὰτ ἰδέρ.

Φειδώ, ἡ اسيركمه ἐσιργκεμέ, امساك ἰμσάκ, تصرف τεσαρρούφ, عدم اسراف ἀδέμι ἰσράφ, اداره ἰδαρέ.

Φειδωλεύομαι, امساك ا. ἰμσὰκ ἰτ. تبخل ا. τεπεχχοὺλ ἰτ.

Φειδωλία, ἡ جمريلك δζεμριλίκ, بخل πούχλ, تبخل τεπεχχούλ, امساك ἰμσάκ, طمعكارلق ταμακιαρλήκ.

Φειδωλός, ή, όν, اسيركن ἐσιργκέν, جمرى δζεμρί, ممسك μουμσίκ, بخيل πεχίλ, طمعكار ταμακιάρ, خسيس χασίς. § —ῶς (ἐπρ.) اسيركيه‌رك ἐσιργκεγερέκ, ممسكانه μουμσικιανέ, طمعكارانه ταμαγιαρανέ, خسيسانه χασισανέ. [τσά.

Φελί, τὸ ديليم διλίμ, پارچه πκρ-

Φελλιάζω, آشيلامق ἀσηλαμάκ. § (ἐπὶ φορεμάτων) اكلك ἐκλεμέκ.

Φέλλιασμα, τὸ (Γργ.) قلم آشى καλὲμ ἀσή, آشيلامه ἀσηλαμά, تلقيح τελκήχ.

Φελλός, ὁ منطار μαντάρ, فلين يونانى φελὶν γιουνανή.

Φελοῦκα, ἡ (Ντκ) قايق καΐκ, فلوقه φελούκα.

Φενάκη, ἡ طاقلق صاچ طاقمه τακημὰ σάτς τακημή, اكرتى صاچ ἐϊρετὶ σάτς, اولاق οὐλάκ, پروقه πεpούκα. § آلداتمه ἀλδατμά.

Φενακίζω, آلداتمق ἀλδατμάκ, اغفال ا. ἰγφὰλ ἰτ. تخديع ا. ταχδὶ' ἰτ.

Φενακισμός, ὁ آلداتيش ἀλδατίς, اغفال ἰγφάλ, تخديع ταχδί'.

Φέναξ, ὁ آلداتيجى ἀλδατηδζή, مغفل μούγφίλ.

Φέξιμον, τὸ آيدينلق αϊδηνλήκ, تنوير τενβίρ.

Φέξις, ἡ (εὔχρ. μόνον εἰς τὴν φρᾶσιν) *εἰς τὴν χάσιν καὶ εἰς τὴν φέξιν* نادر اولەرق ναδὶρ ὀλαράκ.

Φεουδαλισμός, ὁ سپاهيلك σιπαχιλίκ, فئودالیتە φεουδαλιτέ.

Φερέγγυος, ον, (Νμ.) معتبر μου᾿τεπέρ, قوى καβί. «— *ἐγγυητής* معتبر كفيل μουτεπὲρ κεφίλ, كفيلى قوى κεφίλι καβί. [ιτιπάρ.

Φερεγγυότης, ἡ (Νμ.) اعتبار

Φερέοικος,ον, خانه بردوش χανὲ περδούς, آواره ἀβαρά, سرسرى σερσερή.

Φερέπονος, ον, چاليشقان τσαλισκάν, غيور γαγιούρ.

Φερέσβιος, ον, حيات بخش χαγιατ-πάχς.

Φέρετρον, τὸ تابوت ταπούτ.

Φερετροποιεῖον, τὸ تابوتخانه ταπουτχανέ.

Φερετροποιΐα, ἡ تابوتجيلق ταπουτδζουλούκ. [δζού.

Φερετροποιός,ὁ تابوتجى ταπουτ-

Φερετροπωλεῖον, τὸ تابوتجى دكانى ταπουτδζοὺ δουκκιανή.

Φερετροπώλης, ὁ تابوتجى ταπουτδζού.

Φερνή, ἡ جهاز δζιχάζ.

Φερόλβιος, ον, سعادتبخش σααδὲτ-πάχς.

Φέρσιμον, τὸ نقل νάκλ. ‖ (ἠθ.) حركت χαρεκέτ, اطوار ἐτβάρ.

Φέρω καὶ **Φέρνω,** كوتورمك γκιότούρμέκ, .ا نقل νὰκλ ἰτ. .ا انقال ινκὰλ ἰτ. طاشيمق τασημάκ. ‖ ويرمك βιρμέκ, .ا حاصل χασὴλ ἰτ. .ا ايراث ἰρὰς ἰτ. ‖ چكمك τσεκμέκ, .ا جلب δζέλπ ἰτ. .ا جذب δζέζπ ἰτ. ‖ .ا اقامه ἰκαμὲ ἰτ. «—*πλησίον* ياقين كوتورمك γιακὴν γκιότούρμέκ, تقرب ايتديرمك τεκαρρούπ ἰτδιρμέκ. «— *ἀπὸ ἑ[νὸς] μέρος εἰς ἕτερον* .ا بر محلدن ديكر محله نقل πὶρ μαχαλλδὲν δίγκερ μαχαλλ[ὲ] νὰκλ ἰτ. «—*μάρτυρας* شاهد كوتورمك σαχὴδ γκιότούρμέκ, .ا شاهد اقامه σα[χ]ὴδ ἰκαμὲ ἰτ. «— *ἐντὸς* .ا ادخال ἰδχὰλ ἰτ. «— *ὀπίσω* كيرى كوتورمك γκιρὶ γκιότούρμέκ. «— *ἔξω* چيقارمق τσηκαρμάκ, .ا اخراج ἰχρὰδζ ἰτ. «*ἄγω καὶ* — بورنوندن چكمك πουρνουνδὰν τσεκμέκ. « — *σκάνδαλο[ν]* .ا ايراث فساد ἰράσι φεσὰδ ἰτ. «— *δυσχερείας* .ا ايراث مشكلات ἰράσ[ι] μουσκιλὰτ ἰτ. «*φέρομαι* داورانمق δαβρανμάκ, دپرنمك δεπρενμέκ, ‖ سلوك σουλοὺκ ἰτ. .ا طور و حركتى او τάβ[ρ] οὐ χαρεκετὶ ὀλ. معامله بولنمق μουα[μ]ελεδὲ πουλουνμάκ. «— *καλῶ[ς]* .ا حسن حركت χούσνι χαρεκὲτ ἰτ. .ا حسن سلوك χούσνι σουλοὺκ ἰτ. حسن معامله بولنمق χούσνι μουαμελεδ[ὲ] πουλουνμάκ. «—*κακῶς* فنا داورانمق φε[νὰ] νὰ δαβρανμάκ, .ا سوء حركت σουῒ χαρ[ε]κὲτ ἰτ. سوء معامله بولنمق σουῒ μουαμελεδὲ πουλουνμάκ. «*ἐφέρθη ὡ[ς] καλὸς φίλος* صديق دوست كبى معامله

ادشـ اتـ σαδὴκ δὸστ κιπὶ μουαμελὲ ιτμίσδιρ. § (προτ.) φέρε (μτφ.) هادى χάϊδι. «φέρ' εἰπεῖν ديهلم διγελίμ, فرضا ايدلم φάρζ ἰδελίμ, φάρζαν. «φέρ' ἴδω هادى كورهم χάϊδι γκιορείμ. «— σκεψώμεθα هادى دوشونهلم χάϊδι δούσούνελίμ.

Φερωνυμία, ἡ همناى χεμναμί.

Φερώνυμος, ον, همنام χεμνάμ. § —ως (ἐπρ.) همنام اولهرق χεμνὰμ ὀλαράκ.

Φέσιον, τὸ فس φές.

Φέτα, ἡ ديليم διλίμ, پارچه πχρτσά, فه φέτα.

Φεῦ, (Ἐπφ. σχετλιαστ. ἢ θαυμαστ.) هيهات χεγηχάτ, ! ايواه ἐϊβάχ ! حيف χαΐφ ! ! يازيق γιαζήκ !

Φευγατίζω, قاچيرمق κατσηρμάκ, فرار ايتديرمك φιρὰρ ἰτδιρμέκ.

Φεύγω, قاچمق κατσμάκ, فرار ا. φιρὰρ ἰτ. § گچمك γκετσμέκ, مرور ا. μουροὺρ ἰτ. § گيتمك γκιτμέκ, قالقمق καλκμάκ, حركت ا. χαρεκὲτ ἰτ. عزيمت ἀζιμὲτ ἰτ. «— κρυφίως خفيا فرار χαφίγεν φιρὰρ ἰτ. «ὅπου φύγει φύγει قاچان قاچانه κατσὰν κατσαχά. «ὁ καιρὸς φεύγει وقت و زمان مرور ايدر βὰκτ οὐ ζεμὰν μουροὺρ ἰδέρ. «φύγε ἀπ' ἐδῶ گيت بوندن γκὶτ πουνδάν, دفع اول δὲφ' ὀλ. «φύγε ἀπ' ἐμπρός μου گوزمدن اوكدن چكل 'ὀνούμδεν τσεκίλ, دفع اول δὲφ' ὀλ. «τοῦ ξέφυγε ἕνας λόγος اغزندن بر لقردى

قاچيردى πὶρ λακιρδὴ ἀγζηνδὰν κατσηρδή.

Φευκταῖος, α, ον, مكروه μεκρούχ, منفور μενφούρ.

Φευκτός, ή, όν, اجتنابى لازم ἰδζτιναπὶ λαζίμ.

Φηγός, ὁ (Βτ.) آق كولكن ἄκ γκιουλγκέν, قاين آغاجى καΐν ἀγαδζή, شجر النبع σέδζρ οὐν-νεπί'.

Φηγόπυρος, ὁ (Βτ.) ترك بغدائى τερὲκ πογδανί, قره بغدائى καρὰ πογδανί.

Φηκάριον, τὸ قين κήν, قاب κάπ.

Φήμη, ἡ شهرت σόχρέτ, نام νάμ, صيت σήτ, شان σάν, آد ἄδ. § تواتر τεβατούρ. § خبر χαπέρ, حادث χαδὶς πλ. حوادث χαβαδίς. «ἡ κοινὴ — (Νμ.) تواتر τεβατούρ.

Φημί, ديمك διμέκ, سويلك σοϊλεμέκ. «φησὶ ديورلر δίγιορλαρ. «ὡς φησὶ ديدكلرى كبى διδικλερὶ κιπί. «τί φῶ; نه ديهلم νὲ διγελίμ. «καὶ φημὶ καὶ ἀπόφημι صوك سوزى سويلديم σὸν σοζουμοὺ σοϊλεδίμ.

Φημίζω, اخبار ا. ἰχπὰρ ἰτ. افاده و بيان ا. ἰφαδὲ βὲ πεγιὰν ἰτ. § افشا- نشر-اشاعه ا. ἰφσὰ-νὲσρ-ἰσαὰ ἰτ. تواتر-فاش ا. τεβατοὺρ-φὰς ἰτ. § (πθ.) —ομαι مشهور-شهرتى او. σόχρετὶ ὀλ. مشهور او. μεσχοὺρ ὀλ. «φημίζεται ἐπὶ ἀνδρίᾳ بسالت حسبيله شهرتشاردر πεσαλὲτ χχσεπὶ ἰλὲ σόχρετ-σιάρδιρ. § φημισμένος,η,ον مشهور μεσχούρ, شهرتشار σόχρετσιάρ, نامدار ναμδάρ.

Φθάνω, يتيشمك γετισμέκ, وصول بولمق βουσοὺλ πουλμάκ, ايريشمك ἐρισμέκ. واصل او βασὴλ ὀλ. مواصلت ا. μουβασελὲτ ἰτ. ورود ا. βουροὺδ ἰτ. وارد او. βαρὶδ ὀλ. «ὁ τοῖχος φθάνει μέχρι τῆς θαλάσσης ديوار دكيزه قدر واصل اولور διβὰρ δενιζὲ καδὰρ βασὴλ ὀλούρ. «τὸ ὄνομά του ἔφθασεν εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ βασιλέως نامك قرالك قولاقلرينه واصل اولدى ναμὶ κηράλὴν κουλακλαρηνὰ βασὴλ ὀλδού. «μετ' ὀλίγον ἐφθάσαμεν ἐκεῖ بر آزدن صوكره اورايه واصل اولدق πὶρ ἀζδάνσονρα ὄραγια βασὴλ ὀλδούκ. § (τρτπρ.) φθάνει يتيشير γετισίρ, الوير ἐλβιρίρ, يتر γετέρ, كافيدر κιαφίδιρ. «φθάνει νὰ τὸ ἴδητε يالكز كورهجك اولور ايسه‌كز γιάλνηνηζ γκιόρεδζὲκ ὀλοὺρ ἰσέσινιζ. «φθάνει νά... ἢ φθάνει μόνον νὰ ... يتر γετέρ, يالكز γιάληνηζ.

Φθάρσις, ἡ "Ιδε Φθορά.

Φθαρτικός, ή, όν, فساد آمیز φεσὰδ-ἀμίζ, موجب فساد μουδζίπι φεσάδ, مضر μουζήρρ, مفسد μουφσίδ.

Φθαρτός, ή, όν, بوزيله‌بيلن ποζουλὰ πιλέν, قابل فساد καπίλι φεσάδ, بقاسز πεκασήζ, فانى φανί, زائل ζαΐλ. § (οὐσ.) τὸ —ὸν قابليت فساد καπιλιγέτι φεσάδ.

Φθάσιμον, τὸ يتيشمه γετισμέ, مواصلت μουβασελέτ, ورود βουρούδ.

Φθέγγομαι, سويلمك σοϊλεμέκ, تلفظ ا. τελεφφοὺζ ἰτ.

Φθειάνω, "Ιδε Κατασκευάζω

Φθείρ, ὁ καὶ ἡ بت πίτ, كهله κεχλέ, قمل κάμλ.

Φθειρίασις, ἡ (I) داء القمل δὰούλ-κάμλ, تقمل τεκαμμούλ.

Φθειρι(άω)ῶ, كهله‌لنمك κεχλελενμέκ.

Φθειρίζω, بتلمك πιτλεμέκ, كهله‌لرينى آيقلامق κεχλελερινὶ ἀϊκλαμάκ

Φθείρω, بوزمق ποζμάκ, -ريب و -تلف ا. ταχρὶπ-χαρὰπ ἰτ. -اقامه -اضاعه ا. μάχβ-τελὲφ ἰτ. ا. فتح -ايضاع ا. φατὲ-ἰζαὰ ἰτ. اتلاف ا. ἰτλὰφ ἰτ. افساد ا. ἰφσὰδ ἰτ. § آزغرمق ἀγιαρτμάκ, اضلال - اغوا ا. ἰζλὰλ-ἰγβὰ ἰτ. § (πθ.) —ομαι بوزلمق ποζουλμάκ صولمق σολμάκ, فساد بولمق φεσὰδ πουλμάκ, فناپذير او. φενὰ-πεζὶρ ὀλ. «φθείρουσιν ἤθη χρηστὰ ὁμιλίαι κακαὶ اشرار ارات افساد حسن اخلاق مؤديدر μουδζαβεράτ: ἐσ̔ρὰρ ἰφσὰδ χούσ ἀχλακὴ μουεδδίδιρ. «— τὴν ὑγείαν افساد صحت ا. ἰφσάδι σηχχὰτ ἰτ. «— τὴν ζωήν, τὴν περιουσίαν μου عمرى - مالى تلف ا. ὀμρούμού-μαλιμὶ τελὲφ ἰτ. «— παρθένον ازاله بكر ا. ἰζαλέϊ πὶκιρ ἰτ. قيز بوزمق κὴζ ποζμάκ. § (μτχ.) ἐφθαρμένος, η, ον بوزلمش ποζουλμούς, فساديذير φεσὰδ πεζίρ, فسادياﻓﺘﻪ φεσὰδ-γιαφτέ.

Φθηνός, ή, όν, "Ιδε Εὐθηνό

Φθινοπωρινός, ή, όν, كوز بهارى σὸν παχαρίν, خريفى χαριφί. —ἡ Ἰσημερία اعتدال خريفى ἰτιδά

χαριφί, استوای خریفی ἰστιβᾶϊ χαριφί. «—οἱ *πυρετοί* حیات خریفیه χουμ-μιγιάτι χαριφιγέ.

Φθινόπωρον, τὸ صوك بهار σὸν παχάρ, كوز γκιούζ, خزان χηζάν, خریف χαρίφ.

Φθίνω, .ا تلف-اتلاف τελὲφ-ἰτλὰφ ἰτ. .ا فنا φενὰ ἰτ. § آزالمق ἀζαλμάκ, زوال - انفراق ζεβὰλ - ἰνφιρὰκ بولق πουλμάκ.

Φθινώδης,ες, سلی σουλλί. «— *νόσος* ورم علتی βερὲμ ἠλλετί.

Φθισικός,ή,όν,(I) سلی σουλλί, مسلول μεσλούλ, متورم μουτεβερρίμ.

Φθισιολογία, ἡ (I) مبحث سل μεπχάσι σούλλ.

Φθίσις,ἡ (I) ورم علتی βερὲμ ἠλ-λετί, تورم τεβερρούμ, سل σούλλ.

Φθισι(άω)ῶ, متورم او. μουτε-βερρὶμ ὀλ. [μεπχάσι σεβάτ.

Φθογγολογία, ἡ مبحث صوات

Φθόγγος,ὁ سس σές, صوت σάβτ, صدا σεδά, آواز ἀβάζ.

Φθονερός, ά, όν, حسدجی χα-σεδδζή, حاسد χασίδ, حسود χασούδ, حسد كش χασὲδ - κές, رشكین ρεσ-γκίν. § بد خواه πὲδ χάχ. § —ῶς (ἐπρ.) حسد ایله χασὲδ ἰλέ, حسودانه χασουδανέ, حسدكارانه χασεδγκιουσχνέ.

Φθόνος, ὁ حسد χασέδ, رشك ρέσκ, بدخواهی πεδχαχή.

Φθον(έω)ῶ, قیصقانمق κησκανμάκ, حسد ا. χασὲδ ἰτ. § (πθ.) —οῦμαι بخل حسد او. μουχήλλι χασὲδ ὀλ.

Φθορά, ἡ بوزولق ποζουκλούκ, بوزلمه ποζουλμά, فساد φεσάδ, افساد ἰφσάδ, محو μάχβ, ازاله ἰζαλέ, خرابیت χαραπιγέτ, اضمحلال ἰζμιχάλ, افنا ἰ-φνά. § خراب χαράπ, تخریب ταχρίπ, تلف τελέφ, اسراف ἰσράφ, اضاعه ἰζαά, تحریف ταχρίφ. § اغوا ἰγβά, اضلال ἰζλάλ. § (Ἐμπ.) زیان ζιγιάν. «ὁ *ὑ-ποκείμενος εἰς* —*ν* بوزیله بیلن ποζου-λὰ πιλέν, قابل فساد καπίλι φεσάδ. «ἡ — *τῶν ἠθῶν* افساد اخلاق ἰφσάδι ἀχλάκ.

Φθορεύς, ὁ بوزیجی ποζουδζού, افساد ایدیجی ἰφσὰδ ἰδιδζί, مفسد μουφ-σίδ, افساد ساز ἰφσὰδ - σάζ. § مخرب μουχρίπ. § مضر μουζήρρ. § زیانكار ζιγιανκιάρ. § مضل μουζήλλ.

Φθορικό;, ή, όν, فساد آمیز φε-σὰδ-ἀμίζ. «—ὸν ὀξὺ (Χημ.) حامض فلعور χαμίζι φιλιούρ.

Φθοροποιός, όν, افساد آمیز ἰφσὰδ-ἀμίζ, مهلك μουχλίκ. § موجب خسار μουδζίπι χασάρ, ضررلی ζαραρ-λή, مضر μουζήρρ. [σαπέ.

Φιάλη, ἡ شیشه σισέ, مصابه με-

Φιαλίδιον, τὸ شیشه‌جك σισεδζίκ.

Φιαλοσύριγξ, ὁ نارکیله ναργκιλέ.

Φιδές, ὁ فیده سعریه‌سی φιδὲ σαῖρι-γεσί, شعریه σεχιργέ.

Φιλαγαθία, ἡ خیرپرورلك χαϊ-ρετ-περβερλίκ.

Φιλάγαθος, ον, خیرپرور χαῖ-ρετ - περβέρ.

Φιλαδελφία, ἡ برادر پرورلك πι-

ραδὲρ-περβερλίκ, برادرپرورلك محبت μουχαππέτι πιραδερανέ.

Φιλάδελφος, ον, برادرپرور πιραδὲρ-περβέρ.

Φιλακόλουθος, ον, (Ἐκκλ.) عبادتكاره مداوم ἰπαδετκι̯αχὰ μουδεβάμ.

Φιλακροάμων, ὁ (Θτρ.) محب لعبات μουχίππι λουαπάτ.

Φιλαλήθεια, ἡ صداقتپرورلك σαδακὰτ-περβερλίκ, رستكولى ραστγκι̯ουΐ, صدق σήδκ.

Φιλαλήθης, ες, صداقتپرور σαδακὰτ-περβέρ, رستكو ραστ-γκι̯ού.

Φιλαναγνώστης, ὁ محب قرائت μουχίππι κηραέτ, قرائتپرور κηραὲτ-περβέρ.

Φίλανδρος, ον, قوجه‌سنى سون κοδζασηνὴ σεβέν, زوجپرور ζεβδζ-περβέρ. [χίππι ἐζχάρ.

Φιλανθής, ές محب ازهار μου-

Φιλανθρωπία, ἡ انسانيتپرورلك ἰνσανιγὲτ-περβερλίκ. ‖ كرم κερέμ, مرحمت μερχαμέτ, مروت μουρουββέτ, شفقت σεφακάτ.

Φιλανθρωπικός, ή, όν, انسانيتپرورانه ἰνσανιγὲτ-περβερανέ. ‖ مروتلى μουρουββετλή, مكرم μουκερρέμ, شفيق σεφίκ. «—ὰ *καταστήματα* خيرخانه‌لر χαΐρετχανελέρ, عمارات ἰμαράτ, ابنيهٔ خيريه ἐπνιγέϊ χαΐριγέ, مؤسسات خيريه μουεσσισάτι χαΐριγέ, مبرات μουπερράτ, خيرات χαΐράτ, حسنات χασενάτ.

Φιλάνθρωπος, ὁ انسانيتپرور ἰνσανιγὲτ-περβέρ. ‖ انسانيتلى ἰνσανιγετλή, مرحمتلى μερχαμετλή, شفقتلى σεφακατλή, كريم κερίμ, مروتمند μουρουββετμένδ, اهل شفقت ἔχλι σεφακάτ, مشفق μουσφήκ. ‖ —*ὅπως* (ἐπρ.) انسانيت ايله ἰνσανιγὲτ ἰλέ, شفقت ايله σεφακὰτ ἰλέ, مشفقانه μουσφηκανέ, كريمانه κεριμανέ.

Φιλαργυρία, ἡ پاره سوداسى παρὰ σεβδασή, ‖ طمعكارلق ταμα'κι̯αρλήκ, خسيسلق χασισλήκ, طمع ταμά', بخل πούχλ, خست χασέτ, حرص χήρς, امساك ἰμσάκ. «*αἰσχρὰ* — بخل دنى πούχλι δενί.

Φιλάργυρος, ον, پاره‌يى سون παραγὶ σεβέν. ‖ طمعكار ταμα'κι̯άρ, خسيس χασίς, بخيل πεχὴλ πλ. بخلا πουχαλά, جمرى δζεμρή, ممسك μουμσίκ.

Φιλαργυρ(έω)ῶ καὶ **—ρεύομαι,** طمعكارلق ايتمك ταμα'κι̯αρλὴκ ἰτ. طمعكار او. ταμα'κι̯ὰρ ὀλ. خسيس او. χασὶς ὀλ. [χίππι φάζλ.

Φιλάρετος, ον, محب فضل μου-

Φιλαρμονία, ἡ آهنكپرورلك ἀχένκι̯-περβερλίκ.

Φιλαρμονικός, ή, όν, آهنكپرور ἀχὲνκι̯-περβέρ, موسيقيپرور μουσηκη-περβέρ. «—ἡ *ἑταιρία* جمعيت موسيقيه δζεμιγέτι μουσηκηγέ.

Φιλάρχαιος, ον, عتيقه‌پرور ἀτικὰ-περβέρ.

Φιλαρχία, ἡ حرص حكومت χήρσι χούκι̯ουμέτ, حرص سلطنت χήρσι σαλ-

τανάτ, اقبالپرستلك ἰκπὰλ-περεστλίκ.

Φίλαρχος, ὁ اقبالپرست ἰκπὰλ-περέστ, حریص حكومت χαρήσι χὸυκȝὸυμέτ.

Φιλαρχ (έω) ῶ, اقبالپرست او. ἰκπὰλ-περὲστ ὀλ. ا. حریص حكومت χαρήσι χὸυκȝὸυμὲτ ἰτ.

Φιλάσθενος, ον, خستەلقلی χασταληκλή, خستە مزاج χαστὰ μιζάδζ ضعیف ζαΐφ.

Φιλαυτία, ἡ محبت نفس μουχαπ-πέτι νέφς, انانیت ἰνανιγέτ, خود بینلك χὸδ-πινλίκ, خودپرستلك χὸδ-περεστλίκ خودپرورلك χὸδ-περβερλίκ.

Φίλαυτος,ον, خود بین χὸδ-πίν, خودپرست χὸδ-περέστ, خودپرور χὸδ-περβέρ.

Φιλειρηνικός,ή,όν, اشتی پرور ἀστὴ-περβέρ, اسایشپرور ἀσαΐς-περβέρ. —*κὰ μέτρα* تدابیر اسایشپرورانە τεδαπίρι ἀσαΐς-περβερανέ.

Φιλέκδικος, ον, انتقام ارزوسنده بولنان ἰντικὰμ ἀρζούσουνδὰ πουλουνάν, منتقم μουντεκήμ.

Φιλελεήμων, ὁ صداقتپرور σαδακὰτ-περβέρ, مرحتلی μερχαμετλή, شفقتلی σεφακατλή.

Φιλελευθερία, ἡ حریتپرورلك χουρριγὲτ-περβερλίκ.ξ سخاوت σεχαβέτ, كرم κερέμ.

Φιλελευθέριος, ον, جومرد δζουμέρδ, سخی σεχή, كریم κερίμ.

Φιλελεύθερος, ον, حریتپرور χουρριγὲτ-περβέρ, سربستیت طرفداری σερπεστιγὲτ ταραφδαρή.

Φιλέλλην, ὁ καὶ ἡ یونانپرور γȝουνὰν-περβέρ, یونان طرفداری γȝουνὰν ταραφδαρή, یونان دوستی γȝουνὰν δοστού.

Φιλεπιστήμων,ὁ معارفپرور μαὰρὶφ-περβέρ, فنونپرور φουνοὺν-περβέρ.

Φιλεργία, ἡ ایش سوینجیلك ἴς σεβινδζιλίκ, چالشقانلق τσαλισκανλήκ, غیرت γαΐρέτ, سعی و اقدام σάϊ οὐ ἰκδάμ, تقید τεκαγ-γȝούδ, مداومت μουδαβεμέτ.

Φίλεργος,ον, ایشی سون ἰσὶ σεβέν, چالشقان τσαλισκάν, مقدم μουκδίμ, مداوم μουδαβίμ.

Φίλερις, ὁ καὶ ἡ منازعەلری سون μουναζααλαρὴ σεβέν, محب نزاع μουχίππι νιζά, نزاعجی νιζαʼδζή.

Φιλέσπερον, τὸ (Βτ.) كیجە صفا γκιδζὲ σχφά.

Φίλευμα, τὸ یمك ویرمە γεμὲκ βιρμέ, ضیافت ζηγȝαφέτ.

Φιλεύω, یمك ویرمك γεμὲκ βιρμέκ, ضیافت ویرمك ζιγȝκφὲτ βιρμέκ, اطعام ا. ἰτὰʼμ ἰτ.

Φιληδονία, ἡ شهوتپرستلك σεχβὲτ-περεστλίκ, هواپرستلك χαβὰ-περεστλίκ.

Φιλήδονος,ον, شهوتپرست σεχβὲτ-περέστ, هواپرست χαβὰ-περέστ.

Φιλήκοος, ον, دقتله استماع ایتكی سون δηκκάτλε ἰστιμὰʼ ἰτμεγὶ σεβέν.

Φίλημα, τὸ اوپمه ὀπμέ, اوپیش ʼὀποὺς, بوسه πουσέ, تلثیم τελσίμ, تقبیل τακπίλ, التثام ἰλτισάμ. «τὸ—

τοῦ Ἰούδα اوپيش خائن Χαΐν ὀπούς, ياللاندن كوستريلن محبت γιαλλανδὰν γκιόστεριλὲν μουχαπ̇πὲτ.

Φιλήσυχος, ον, آسايشپرور ἀσαΐς-περβέρ, اشتى پرور ἀσ̇τὴ-περβέρ, صلحپرور σουλχ-περβέρ.

Φιλία, ἡ دوستلق δοστλούκ, سوكى σεβγκί, حب χούπ̇π, محبت μουχαπ̇πέτ, مودت μουβεδδέτ, وداد βεδάδ, ود βίδδ, موالات μουβαλάτ, مخادنت μουχαδενέτ, مهر μίχρ, يارى γιαρή, مهربانى μιχριπανί. «*εἰλικρινὴς* — محبت خالصه μουχαπ̇πέτι χαλισέ, خلوص χουλούς. «*ἀρχαία* — مودت قديمه μουβεδδέτι καδημέ. «*ἀληθὴς* — محبت حقيقيه-صحيحه μουχαπ̇πέτι χακηκηγὲ-σαχηχά. «*οἱ δεσμοὶ τῆς —ίας* روابط مهر و موالات ρεβαπ̇ίτι μὶχρ βὲ μουβαλάτ. «*τὰ καθήκοντα τῆς —ίας* فرايض محبت φεραΐζι μουχαπ̇πέτ. «*ἀπατηλὴ* — محبت خدعه مون μουχαπ̇πέτι χαδι'ὰ-νουμούν. «*στενὴ* — محبت اكيده μουχαπ̇πέτι ἐκιδέ. «*σταθερὰ* — محبت راسخه-ثابته μουχαπ̇πέτι ρασιχὰ-σαπ̇ιτά. «*ἀμοιβαία* — تحاب و توادّ τεχάπ̇π βὲ τεβαούδ. «*τρυφερὰ* — محبت مشفقه μουχαπ̇πέτι μουσ̇φικά. «*φαινομενικὴ* — حب ظاهرى χούπ̇πι ζαχηρέ, حب صورى χούπ̇πι σουρή. «*προσποιητὴ* — محبت رياكارانه μουχαπ̇πέτι ριγιακιαρανέ. «*συνάπτω —ν* عقد محبت ا. ἄκδι μουχαπ̇πὲτ ἰτ. «*κάμνω τι χάριν —ίας* بر شي محبته مبنى ا. π̇ὶρ σ̇έϊ μουχαπ̇πετὲ μεπ̇νὶ ἰτ. «*ἀπαρνοῦμαι —ν* محبته انكار ا. μουχαπ̇πετὲ ἰνκιὰρ ἰτ. «*διαρρηγνύω τὴν —ν* رشتهٔ مهر و محبتى شكست ا. ρισ̇τέϊ μὶχρ οὺ μουχαπ̇πετὶ σ̇εκὲστ ἰτ.

Φιλικός, ή, όν, دوستى δοστού, مودت آميز μεβεδδὲτ-ἀμίζ, محبتنما μουχαπ̇πετ-νουμά, محبتنمون μουχαπ̇πετ-νουμούν, محبت‌افزا μουχαπ̇πὲτ-ἐφζά, دوستانه δοστανέ, خالصانه χαλισανέ, محبانه μουχιπ̇πανέ. «*—οἱ τρόποι* اطوار دوستانه ἐτβάρι δοστανέ. § —ῶς (ἐπρ.) مودتكارانه μουβεδδετκιαρανέ, محبانه μουχιπ̇πανέ. [περβέρ.

Φιλίστωρ, ὁ تواريخپرور τεβαριχ-

Φιλι(όω)ῶ καὶ **—ώνω,** باريشديرمق π̇αρησ̇δηρμάκ, اوزلاشديرمق οὔζλασ̇δηρμάκ, تأليف بين ا. τεελίφι π̇έϊν ἰτ. آرالرينى بولمق ἀραλαρηνὴ π̇ουλμάκ. § (μσ. ἀλλ.) **—οῦμαι** باريشمق π̇αρησ̇μάκ, دوست او. δὸστ ὀλ. دوستلق پيدا ا. δοστλοὺκ πεῖδὰ ἰτ.

Φιλίωσις, ἡ باريشمه π̇αρησ̇μά, باريش π̇αρίς, اصلاح بين ἰσλάχι π̇έϊν, صلح σούλχ.

Φιλοβασιλεύς, ὁ محب حكمدار μουχίπ̇πι χόυκιόυμδάρ.

Φιλόβιβλος, ον, محب كتاب μουχίπ̇πι κιτάπ̇, كتاب مراقليسى κιτὰπ̇ μερακλησή.

Φιλόγελως, ων, كلكى سون γκιόυλμεγὶ σεβέν.

Φιλογενής, ές, وطنپرور βαταν-περβέρ.

Φιλογύναιος καὶ **—γύνης,** ὁ زنپرست ζινὰ-περέστ, قاریلری سون καρηλαρὴ σεβέν.

Φιλοδίκαιος, ον, حقانیتپرور χακκανιγὲτ-περβέρ, عدالتپرور ἀδαλὲτ-περβέρ. «τὸ —ον حقانیتپرورلك χακκανιγὲτ-περβερλίκ, عدالتپرورلك ἀδαλὲτ-περβερλίκ.

Φιλόδικος, ον, دعوالری سون δαβαλαρὴ σεβέν, دائما دعوالرله اوغراشان δάϊμα δαβαλάρλε ὀγραθάν, محب نزاع μουχίππι νιζά', نزاعجی νιζα'δζή.

Φιλοδοξία, ἡ اقبالپرستلك ἰκπὰλ-περέστ, حرص شان و شهرت χήρσι σὰν οὐ σὸχρέτ.

Φιλόδοξος, ον, اقبالپرست ἰκπὰλ-περέστ, محب شان وشهرت μουχίππ σὰν οὐ σὸχρέτ, حریص شان و اجلال χαρήσι σὰν οὐ ἰδζλάλ. ‖ **—όξως** (ἐπρ.) حرص و طمع ایله χὴρς βὲ ταμὰ' ἰλέ, اقبالپرستانه ἰκπὰλ-περεστανέ.

Φιλοδώρημα, τὸ مكافات μουκιαφάτ, بخشش παχσίς, احسان ἰχσάν, انعام ινάμ, عطیه ἀτηγέ. «— τῶν *πλανῳδίων μουσικῶν* پارسه πάρσα.

Φιλοδωρία, ἡ جومردلك δζουμερδλίκ, سخاوت σεχαβέτ, سماحت σεμαχάτ, سخا σεχά, كرم κερέμ.

Φιλόδωρος, ον, جومرد δζουμέρδ, سخاوتلی σεχαβετλή, كريم κερίμ, سخاوتكار σεχαβετκιάρ, سخی σεχίϊ, جوانمرد δζουβανμέρδ.

Φιλοδωρ(έω)ῶ, مكافات-بخشش ویرمك μουκιαφὰτ-παχσὶς βιρμέκ, احسان-انعام عطیه ویرمك ἀτηγὲ βιρμέκ, ἰχσὰν-ινὰ'μ ἰτ. [περβέρ.

Φιλοεθνής, ές, ملتپرور μιλλὲτ-

Φιλοζωΐα, ἡ محبت عمر μουχαπ-πέτι 'όμρ. [χίππι 'όμρ.

Φιλόζωος, ον, محب عمر μου-

Φιλοθεάμων, ὁ تماشا مراقلیسی τεμασὰ μερακλησή, لعبات مراقلیسی λουαπὰτ μερακλησή.

Φιλόθεος, ον, اللهی سون ἀλλαχὶ σεβέν, محب الله μουχίππι ἀλλάχ. ‖ محبوب الله μαχποὺπ οὐλλάχ.

Φιλόθηρος, ον, آو مراقلیسی ἂβ μερακλησή, محب صید و شكار μουχίππι σαϊδ οὐ σικιάρ.

Φιλόθρησκος, ον, محب مذهب μουχίππι μεζχέπ, دیندار δινδάρ.

Φιλοικτίρμων, ὁ شفقتلی σεφακατλή, شفیق σεφήκ.

Φιλοκαλία, ἡ كوزلی سومكلك γκιοὺζελὶ σεβμεκλίκ, محبت حسن μουχαππέτι χούσν, حسن طبیعت χούσνι ταπι'άτ. ‖ نزاكت νεζακέτ, ظرافت ζαραφέτ.

Φιλόκαλος, ον, كوزلی سون γκιοὺζελὶ σεβέν, محب حسن μουχίππι χούσν, صاحب طبیعت ταπι'ὰτ σαχηπή. ‖ ظریف ζαρίφ, نازك ναζίκ. ‖ **—ως** (ἐπρ.) حسن و نفاستله χοὺσν βὲ νεφασέτλε, ظریفانه ζαριφανέ, نازكانه ναζικιανέ.

Φιλοκατήγορος, ον, محب ذم μουχίππι ζέμμ, ذمام ζεμμάμ, فصال φεσσάλ, لوام λεββάμ.

Φιλοκερδής,ές, محب كسب و كار μουχίππι κέσπ ού κιάρ, حريص كار χαρίσι κιάρ, طمعكار ταμα'κιάρ. § —ῶς (ἐπρ.) حرص و طمع ايله χὴρς βὲ ταμὰ' ἰλέ, حريصانه χαρησανέ.

Φιλόκομος, ὁ نزاكتپرور νεζακὲτ-περβέρ. § دنيا پرست δουνγιὰ-περέστ.

Φιλοκτήμων, ὁ عقار و املاكى سون ἀκὰρ βὲ ἐμλακὶ σεβέν. [περβέρ.

Φιλόλαος,ον, امتپرور οὑμμὲτ-

Φιλολογία, ἡ ادبيات ἐδεπιγιάτ. «καθηγητὴς τῆς —ίας ادبيات معلمى ἐδεπιγιὰτ μουαλλιμί.

Φιλολογικός, ή, όν, ادبى ἐδεπί, علمى ἰλμί. »—ἡ ἑταιρία جمعيت ادبيه δζεμιγέτι ἐδεπιγέ, جمعيت عليه δζεμιγέτι ἰλμιγέ. «—ἡ ἐφημερὶς رساله ادبيه ρισαλέϊ ἐδεπιγέ. «—κόσμος ادبيون ἐδεπιγιούν. § —ῶς (ἐπρ.) ادبياتجه ἐδεπιγιάτδζε.

Φιλόλογος, ὁ اديب ἐδίπ.

Φιλολογ(έω)ῶ, ادبيات ايله مشغول اولمق ἐδεπιγιὰτ ἰλὲ μεσγοὺλ ὀλ.

Φιλομάθεια, ἡ تحصيل علمه هوسى اولان ταχσίλι ἰλμὲ χαβεσὶ ὀλάν, علمپرورى ἰλὶμ-περβερί.

Φιλομαθής, ές, علمپرور ἰλὶμ-περβέρ, معارفپرور μα'ρὶφ-περβέρ, تحصيل علم هوسكارى ταχσήλι ἴλμ χαβεσκιαρί.

Φιλομειδής, ές, كولمكى سون γκιοὺλμεγὶ σεβέν, كولر يوزلى γκιοὺλὲρ γιουζλού.

Φιλόμουσος,ον, علم و فنونى سون ἴλμ οὐ φουνουνοὺ σεβέν, معارفپرور μα'ρὶφ-περβέρ.

Φιλομουσία, ἡ معارفپرورلك μα'ρὶφ-περβερλίκ, علمپرورلك ἰλὶμ-περβερλίκ.

Φιλονικία, ἡ نزاع νιζά', منازعه μουναζαά, معارضه μουαραζά, اختلاف ἰχτιλάφ.

Φιλόνικος, ον, نزاعجى νιζα'δζή, غوغاجى γαβγαδζή.

Φιλονικ(έω)ῶ, منازعه - نزاع - معارضه - اختلاف ا. μουναζαὰ - νιζὰ' - μουαραζὰ-ἰχτιλὰφ ἰτ.

Φιλόνομος, ον, قوانينپرور καβανὶν-περβέρ.

Φιλοξενία, ἡ غريبنوازلق γαρὶπ-νουβαζλήκ, مهماننوازلق μιχμὰν-νουβαζλήκ, مهمانپرورى μιχμὰν-περβερί.

Φιλόξενος, ον, غريبنواز γαρὶπ-νουβάζ. مهماننواز μιχμὰν-νουβάζ, غريبپرور γαρὶπ-περβέρ, مهمانپرور μιχμὰν-περβέρ. § —νως(ἐπρ.) مهماننوازلقله μιχμὰν-νουβαζλήκλε, غريبنوازلقله γαρὶπ-νουβαζλήκλε, مهماننوازانه μιχμὰν-νουβαζανέ, غريبپرورانه γαρὶπ-περβερανέ.

Φιλοξεν(έω)ῶ καὶ **—νίζω,** غريب و مسافرى قبول و اكرام ا. γαρὶπ βὲ μουσαφιρὶ καπούλ βὲ ἰκρὰμ ἰτ. مسافر اوله آلمق μουσαφὶρ ἐβινὲ ἀλμάκ.

Φιλοπαίγμων, ὁ اويونلرى سون

ὀγλουνλαρὴ σεβέν, چقاجى σακαδζή.

Φιλόπαις, ὁ محب اولاد μουχίππι ἐβλάδ.

Φιλοπατρία, ἡ حب وطن χούππι βατάν, وطنپرورلك βατὰν-περβερλίκ, غيرت وطنيه γαϊρέτι βατανιγέ.

Φιλόπατρις, ὁ καὶ ἡ محب وطن μουχίππι βατάν, وطنپرور βατανπερβέρ.

Φιλοπάτωρ, ὁ καὶ ἡ محب والد μουχίππι βαλίδ.

Φιλόπλουτος, ον, ثروتى سون σερβετὶ σεβέν, حريص ثروت χαρήσι σερβέτ, ثروتپرست σερβὲτ-περέστ.

Φιλοποίμην, ὁ καὶ ἡ چوبانلرى سون τσοπανλαρὴ σεβέν.

Φιλοπόλεμος,ον, جنك و محاربه‌يى سون δζένγκ οὐ μουχαρεπεγὶ σεβέν, محب محاربه μουχίππι μουχαρεπέ, جنكاور δζενγκιαβέρ, حربى χαρπί.

Φιλόπολις, ὁ وطنپرور βατὰνπερβέρ.

Φιλοπόνημα, τὸ دقت و اهتمام ايله ياپلان شى δηκκὰτ βὲ ἰχτιμὰμ ἰλὲ γιαπηλὰν σέϊ. § (Βιβλ.) تأليفكرده τεελιφκερδέ, تأليفات τεελιφάτ, اثر ἐσέρ.

Φιλοπονία,ἡ چالشقانلق τσαλησκανλήκ, زحمتپرورلك ζαχμὲτ-περβερλίκ, سعى و اقدام σάϊ οὐ ἰκδάμ, مداومت μουδαβεμέτ.

Φιλόπονος, ὁ καὶ ἡ چالشقان τσαλησκάν, زحمتپرور ζαχμὲτ-περβέρ, مقدم μουκδίμ, مداوم μουδαβίμ. § —όνως (ἐπρ.) سعى و اقدام ايله σάϊ οὐ ἰκδὰμ ἰλέ.

Φιλοπον(έω)ῶ, چالشمق سومك τσαλησμαγὴ σεβμέκ, چالشمقدن قاچنمامق τσαλησμακδὰν κατσηνμαμάκ, سعى و كوشش ايله ايشلمك σάϊ οὐ κιούσις ἰλὲ ἰσλεμέκ, دقت و اهتمام ايله چالشمق δηκκὰτ οὐ ἰχτιμὰμ ἰλὲ τσαλησμάκ, ا. اختيار كلفت ἰχτιγιάρι κιούλφετ ἰτ. § (Βιβλ.) ا. تأليف τεελὶφ ἰτ.

Φιλοποσία,ἡ عشرت سوداسى ἠσρὲτ σεβδασή.

Φιλοπότης, ὁ عشرت مراقليسى ἠσρὲτ μερακλησή.

Φιλοπραγμοσύνη, ἡ تجسس τεδζεσσούς, هر شئيه مداخله ايتكى سومه χὲρ σεγὲ μουδαχελὲ ἰτμεγὶ σεβμέ, جستجوى δζέστ-δζουΐ. § مراق μεράκ.

Φιλοπραγμον(έω)ῶ, هر شئيه مداخله ايتكى سومك χὲρ σεγὲ μουδαχελὲ ἰτμεγὶ σεβμέκ, ا. تجسس τεδζεσσοὺς ἰτ. § ا. مراق μερὰκ ἰτ. ا. جستجو δζέστ-δζοὺ ἰτ.

Φιλοπράγμων, ὁ هرشئيه مداخله ايتكى سون χὲρ σεγὲ μουδαχελὲ ἰτμεγὶ σεβέν, متجسس μουτεδζεσσίς, مراقلى μερακλή.

Φιλοπροσωπία, ἡ مدارا μουδαρά, مداهنه μουδαχανέ.

Φιλοπρωτεία καὶ **—τία,** ἡ حب تقدم χούππι τεκαδδούμ, حب تفوق χούππ τεφεββούκ.

Φιλόπτωχος,ον, فقراپرور φουκαρὰ-περβέρ, فقرانواز φουκαρὰ-νεβάζ

βάζ, مرحتلو μερχαμετλού, رحیم ρα-χήμ, شفیق σεφίκ, صادق σαδήκ, خیری χαϊρή. «— ἀδελφότης جمعیت فقراپرور δζεμιγέτι φουκαρά-περβέρ.

Φίλος, ὁ سوکیلی σεβγκιλί, دوست δόστ, یار γιάρ محب μουχὶπ πλ. محبه μουχιππέ, حبیب χαπὶπ πλ. احبا ά-χηππά καὶ احباب ἀχπάπ, خلیل χα-λὶλ πλ. اخلال ἀχλάλ. § (ἐν συνθέ-σει) پرور περβέρ. «— *πιστὸς* دوست صادق δόστι σαδήκ. «*σταθερὸς* — دوست وفادار δόστι βεφαδάρ. «*εἰλι-κρινὴς* — دوست خالص δόστι χαλίς, دوست اخلاصپرور δόστι ἰχλὰς-περβέρ. «*καρδιακὸς* — دوست مشاخلتپرست δόστι μουσαχελέτ-περέστ. «*γενναῖος* — محب عالی همت μουχίππι ἀλὴ χημ-μέτ. «*ἀληθὴς* — دوست حقیق δόστι χακηκή. «*εἶναι ὁ καλλίτερός του* — اعز احباسندر ἐάζζι ἀχηπ-πασινδάνδιρ. «*κάμνω φίλους* دوست پیدا ا. δόστ πεϊδὰ ἰτ. «*φέρομαι ὡς* — ا. دوست کبی معامله δόστ κιπὶ μου-αμελὲ ἰτ. «*μεταξὺ φίλων δὲν χρειά-ζονται φιλοφρονήσεις* بین الاحبا تکلیفات لازم دکلدر πέϊν οὐλ-ἀχηππὰ τεκλι-φὰτ λαζὶμ δεγίλδιρ. «— *τῆς πα-τρίδος* وطنپرور βατὰν-περβέρ. «*ὁ μὲν φίλος (ὁ εἰλικρινὴς) σὲ κάμνει νὰ κλαίῃς, ὁ δὲ ἐχθρὸς νὰ γελᾷς* (παρ.) دوست آغلادر دشمن کولدرر δόστ ἀγλα-δὶρ δουσμὰν γκιούλδουρούρ. «*ὁ — εἰς τὰς δυστυχίας δοκιμάζεται* دوست قره کونده بللی اولور δόστ καρὰ γκιούνδὲ πελλὶ ὀλούρ. «*οἱ καλοὶ λ]σμοὶ κά-μνουν τοὺς καλοὺς φίλους* (παρ.) دوستلق قنطارله آلیش وریش مثقالله δοστ-λοὺκ καντάρλε ἀλὴς βερὶς μισκάλ-λε, یاری یاریست حساب حساب γιαρὶ γιαρίστ χησὰπ χησάπ.

Φιλοσαρκία, ἡ شهوتپرستلك σεχ-βὲτ-περεστλίκ. [σεχβὲτ-περέστ.

Φιλόσαρκος, ον, شهوتپرست

Φιλοσκώμμων, ὁ مستهزی μου-στεχζή, شقاجی σακαδζή.

Φιλοσοφία, ἡ حکمتپرورلك χηκ-μὲτ-περβερλίκ, حکمت χηκμέτ, علم حکمت ἴλμι χηκμέτ, فلسفه φελσεφέ, علم فلسفه ἴλμι φελσεφέ. «ἡ — *τῆς ἐ-πιστήμης* حکمت تاریخ χηκμέτι ταρίχ. «*φυσικὴ* — حکمت طبیعیه χηκμέτι ταπιγιά. «*ἠθικὴ* — علم حکمت اخلاقیه ἴλμι χηκμέτι ἀχλακηγέ.

Φιλοσοφικός, ή, όν, فلسفی φελσεφί, حکمی χηκμί, حکیمانه χακι-μανέ. «— *λίθος* اکسیر اعظم ἐκσίρι ἀζάμ, کیمیا طاشی κιμγιὰ τασή. «— τὰ *ζητήματα* مسائل حکمیه μεσαΐλι χηκ-μιγέ. «— *αἱ αἱρέσεις* مذاهب فلسفیه μεζαχήπι φελσεφιγέ. § —ῶς (ἐπιρ.) فلسفةً φελσέφετεν, حکیمجه χακίμ-δζε, فلسوفجه φελσόφδζε, حکیمانه χα-κιμανέ, فلسوفانه φελσοφανέ.

Φιλόσοφος, ὁ حکیم χακήμ, فلسوف φελσόφ, اهل حکمت ἔχλι χηκ-μέτ.

Φιλοσοφ(έω)ῶ, ا. فلسفه‌دن بحث φελσεφεδὲν πάχς ἰτ.

Φιλοστοργία, ἡ شفقت σεφακάτ, محبت μουχαπέτ. «μητρική— شفقت مادرانه σεφακάτι μαδερανέ. «πατρική — شفقت پدرانه σεφακάτι πεδερανέ. «υἱϊκή— محبت ولدانه μουχαππέτι βελεδανέ.

Φιλόστοργος, ον, شفقتلی σεφακατλή, شفیق σεφήκ, محب خالص μουχίππι χαλίς, محب صادق μουχίππι σαδήκ. «— πατήρ پدر شفیق πεδέρι σεφίκ. «— μήτηρ والده شفقتلی σεφακατλή βαλιδέ. «— υἱὸς ولد شفیق βελέδι σεφίκ. § —ως (ἐπρ.) محبت و شفقتله μουχαππὲτ βὲ σεφακάτλε, شفیقانه σεφικανέ.

Φιλοτάραχος, ον, فتنه‌جی φετνεδζή, فسادجو φεσαδ-δζού.

Φιλοτέχνημα, τὸ اوستاد ایشی ούστὰδ ἰσί, کوزل ایش γκιουζὲλ ἴς.

Φιλοτεχνία, ἡ صنایع پرورلك σαναγὶ-περβερλίκ. § اوستادلق οὐσταδλήκ, مهارت μεχαρέτ, حذاقت χαζακάτ.

Φιλοτεχνικός, ή, όν, صنایع پرورانه σαναγὶ-περβερανέ.

Φιλότεχνος, ον, صنایع پرور σαναγὶ-περβέρ. § اوستاد οὐστάδ, ماهر μαχήρ; حاذق χαζήκ. § —ως (ἐπρ.) صنعتله σαναάτλε, مهارتله μεχαρέτλε.

Φιλοτεχν(έω)ῶ, صنایع پرور او. σαναγὶ-περβὲρ ὀλ. § مهارت وصنعت ایله ایشلك μεχαρὲτ βὲ σαναὰτ ἰλὲ ἰσλεμέκ.

Φιλοτιμία, ἡ حب شان و شهرت χούππι σὰν οὐ σόχρέτ, عرض ἤρζ, ناموس ναμούς, شان σάν, شهرت σόχρέτ. § خواهش χαχής, رغبت ραγπέτ اهتمام ἰχτιμάμ, غیرت γαϊρέτ, حمیت χαμιγέτ, سخاوت σεχαβέτ, جود δζούδ, کرم κερέμ, سماحت σεμαχέτ. § تفاضل τεφαδούλ, تمازی τεμαζή. «κινῶ τὴν —ίαν تحریك عرق غیرت ا. ταχρίκι ἤρκι γαϊρὲτ ἰτ. «κάμνω τι ἀπὸ —ίαν ناموس بلاسی یا یق ναμοὺς πελασὴ γιαπμάκ.

Φιλότιμος, ον, محب شان و شهرت μουχίππι σὰν οὐ σόχρέτ. § حمیتلی χαμιγετλή, جومرد δζουμέρδ, سخاوتلی σεχαβετλή, سخی σεχΐ, کریم κερίμ. § متفاضل μουτεφαδίλ, متمازی μουτεμαζή. § —ίμως (ἐπρ.) کرم و غیرتله κερὲμ βὲ γαϊρέτλε, علو همتله οὐλούββι χιμμέτλε, و غیرت خواهش ایله γαϊρὲτ βὲ χαχὴς ἰλέ. § عرض و ناموس ایله ἤρζ βὲ ναμοὺς ἰλέ.

Φιλοτιμοῦμαι, شان و شهرت کسب ایتمك σὰν οὐ σόχρετὶ σεβμέκ. § شرف و اعتبار ایتکه چالیشمق κέσπι σερέφ βὲ ἰτιπὰρ ἰτμεγὲ τσαλησμάκ, شوق و غیرت ایله چالیشمق σέβκ οὐ γαϊρὲτ ἰλὲ τσαλησμάκ, غیرت ا. γαϊρὲτ ἰτ. التزام همت ا. ἰλτιζάμι χιμμὲτ ἰτ, ارزو و خواهش ایلك ἀρζοὺ βὲ χαχὴς εἴλεμέκ.

Φιλοφρόνησις, ἡ التفات ἰλτιφάτ, حسن التفات χούσνι ἰλτιφάτ, اکرام ἰκράμ πλ. اکرامات ἰκραμάτ, تلطیف τελτὶφ πλ. تلطیفات τελτιφάτ, ملاطفت μουλαταφέτ, رعایت ριαγέτ,

نوازش νουβαζίς, دلنوازی διλνουβαζή, نوازشکاری νουβαζισκιαρή. § خلوص χουλούς, محبت μουχαπῆέτ. § ابراز محبت عرض خلوص ἰπράζ άρζ χουλούς, ἰπράζι μουχαπῆέτ. «μοὶ ἔκαμε πολλὰς φιλοφρονήσεις حقمده اظهار حسن التفات و اكرام ايتدى χακημδὰ ἰζχὰρ χούσνι ἰλτιφὰτ βὲ ἰκρὰμ ἰτμίσδιρ.

Φιλοφρονητικός,ή,όν, التفاتلى ἰλτιφατλή, مكرم μουκρίμ, رعايتكار ριαγετκιάρ. § التفات آميز ἰλτιφὰτ-άίμζ, نوازشكارانه νουβαζισκιαρανέ, دلنوازانه διλ-νουβαζανέ § —ῶς (ἐπρ.) التفات ايله ἰλτιφὰτ ἰλέ, نوازشكارانه νουβαζισκιαρανέ, دلنوازانه διλνουβαζανέ.

Φιλοφρον(έο)οῦμαι, عرض خلوص ἄρζι χουλοὺς ἰτ. ابراز محبت ا. ἰπράζι μουχαπῆὲτ ἰτ. مظهر حسن التفات ا. μαζχάρι χούσνι ἰλτιφὰτ ἰτ. تلطيف ا. τελτὶφ ἰτ.

Φιλοφροσύνη, ἡ مروت μουρουββέτ, خاطر نوازلق χατὴρ-νουβαζλήκ. § التفات ἰλτιφάτ, محبت μουχαπῆέτ, اكرامات ἰκραμάτ.

Φιλόφρων, ὁ καὶ ἡ ملتفت μουλτεφίτ, مكرم μουκρίμ, خاطر نواز χατὴρ-νουβάζ, نوازشكار νουβαζισκιάρ. § —όνως (ἐπρ.) التفات ايله ἰλτιφὰτ ἰλέ, دوستانه δοστανέ.

Φιλοχρηματία, ἡ پاره‌يى چوق سومكلك παραγὶ τσὸκ σεβμεκλίκ, زرپرستلك σερβὲτ-περεστλίκ, طمعكارلق ταμα'κιαρλήκ.

Φιλοχρήματος,ον, پاره‌يى چوق سون παραγὶ τσὸκ σεβέν, ثروتپرست σερβὲτ-περέστ.

Φιλόχρηστος, ον, ادپرور ἐδὲπ-περβέρ.

Φιλόχριστος,ον, حضرت عيسى‌يى سون χαζρέτι Ἠσαΐ σεβέν.

Φιλόψογος,ον, طعن انداز τὰ'ν-ἐνδάζ, عيبجو άϊπ-δζού, شمّاتكار σέτμκιάρ.

Φίλτατος, η, ον, عزيز ἀζίζ, احب ἐά'ζζ, احب ἀχάπῆ. «φίλτατέ μοι عزيزم ἀζιζίμ.

Φίλτρον, τὸ شرب العشق σοὺρπ οὐλ-ἤσκ.§ حب χούπῆ, محبت μουχαπῆέτ. § جذبه δζεζμπέ, دلروبای διλρουπαΐ.

Φιλύκη, ἡ (Βτ.) تافلان ταφλάν.

Φιλύποπτος, ον, هر شى و هر كس حقنده شبهه و سوء ظن ايدن χὲρ σέϊ βὲ χὲρ κὲς χακκηνδὰ σουπχὲ βὲ σούϊ ζὰνν ἰδέν, موسوس μουβεσβίς.

Φιλύρα, ἡ (Βτ.) اخلامور آغاجى ἀχλαμοὺρ ἀγαδζή, فلامور آغاجى φιλαμοὺρ ἀγαδζή, زيزفون ζιζιφούν.

Φιλυροειδῆ, τὰ (Βτ.) زيزفونيه ζιζιφουνιγέ.

Φιλ(έω)ῶ, سومك σεβμέκ, محبت ا. μουχαπῆὲτ ἰτ. § اوپمك 'όπμέκ, بوس‌تقبيل-التثام ا. πούς-τακπὶλ-ἰλτισὰμ ἰτ. § (ἀλλ.) اوپوشمك 'όπούσμέκ. «— 'στὸ στόμα آغزى اوپمك ἀγζὴ 'όπμέκ, تلثيم ا. τελσὶμ ἰτ. «— τὸ κράσπεδον دامن ا. تلثيم τελ-

σίμι δαμὲν ἰτ. « — *τὴν παρειὰν* تلثيم طار ا. τελσίμι ἠζὰρ ἰτ.

Φιμός, ὁ كلبچه κελεπτσέ.

Φιμ(όω)ῶ, آغزى باغلامق ἀγζὴ παγλαμάκ. § اسكات ا. ἰσκιάτ ἰτ.

Φίμωτρον, τὸ بورنصالق πουρνουσαλὴκ, يولار γιουλάρ, كلبچه κελεπτσέ, دهنبند δεχενπένδ.

Φιστικιά, ἡ (Βτ.) فيستق آغاجى φιστὶκ ἀγαδζή.

Φιστίκιον, τὸ (Βτ.) فيستق φιστίκ, شام فيستغى σὰμ φιστιγή.

Φίστουλας, ὁ (Ι) فيسطولا φίστουλα, ناسور νασούρ.

Φιτίλιον, τὸ فتيل φιτίλ.

Φλαμουριά, ἡ Ἴδε Φιλύρα.

Φλαμούριον, τὸ (Βτ.) اخلامور ἀχλαμούρ, فلامور φιλαμούρ.

Φλάμπουρον, τὸ سنجاق σανδζάκ, بيراق παϊράκ.

Φλανέλλα, ἡ فانلا φανέλα.

Φλασκομηλιά, ἡ Ἴδε Ἐλελίφασκος. [ριδί.

Φλεβικός, ή, όν, وريدى βε-

Φλεβορραγία, ἡ (Ι) نزف وريدى νέζφι βεριδί.

Φλεβοτομία, ἡ (Ι) قان آلمه κὰν ἀκμά, فصد وريدى φέσδι βεριδί.

Φλεβοτόμον, τὸ (Ι) قان بلطه‌سى κὰν παλτασή, مفصد μιφσάδ.

Φλεβοτόμος, ὁ فصاد φεσσάδ.

Φλεβοτομ(έω)ῶ, قان آلمق κὰν ἀλμάκ, فصد ا. φὲσδ ἰτ. [δί.

Φλεβώδης,ες, (Ι) وريدى βερι-

Φλέγμα, τὸ (Ι) بلغم παλγάμ.

Φλεγμαγωγός, ὁ (Ι) مفرغ قشع μουφερρήγι κάς'.

Φλεγμαίνω, علولنمك ἀλεβλενμέκ, عفونتلنمك οὐφουνετλενμέκ, كسب عفونت ا. κέσπι οὐφουνὲτ ἰτ. [χάπ.

Φλεγμασία, ἡ (Ι) التهاب ἰλτι-

Φλεγματικός,ή,όν, (Ι) لنفاوى λενφεβί, بلغمى παλγαμί.

Φλεγμονή, ἡ (Ι) فلغمون φελγουμούν, غلغمون γουλγουμούν, عفونت οὐφουνέτ.

Φλεγμονώδης, ες, (Ι) فلغمونى φελγουμουνού, غلغمونى γουλγουμουνού.

Φλεγμορραγία, ἡ (Ι) سيلان مخاطى σεγελάνι μουχατί, سيلان بلغمى σεγελάνι παλγαμί.

Φλέγω, علولندرمك ἀλεβλενδιρμέκ, طوتشديرمق τουτουσδουρμάκ, اشعال - التهاب ا. ἰσ'ὰλ-ἰλχὰπ ἰτ. ياقمق γιακμάκ, احراق ا. ἰχρὰκ ἰτ. § (μτφ.) تشويق - تحريك ا. τεσβὶκ - ταχρὶκ ἰτ. § (πθ.) *—ομαι* طوتشمق τουτουσμάκ, يانمق γιανμάκ, علولنمك ἀλεβλενμέκ, اشتعال - تشعل ا. ἰστι'ὰλ-τεσχοὺλ ἰτ. التهاب ا. ἰλτιχὰπ ἰτ. ملتهب ا. μουλτεχὶπ ἰτ.

Φλέψ, ἡ (Ι) عرق ἤρκ, طمر ταμάρ, وريد βερὶδ πλ. اورده ἐβιρδέ. « — *μετακαρπική (σωτήριος)* وريد ناجى βερίδι ναδζί. « — *κοίλη (μεγάλη)* وريد اجوف βερίδι ἐδζβέφ. « — *προμετωπίδιος* وريد جبهى βερίδι

δζεπιχί. «— *πυλαία* ورید باب βερίδι πάπ. «— *ὕδατος* صو طمری σού ταμαρή. «— *δένδρου* آغاج طمری ἀγάδζ ταμαρή.

Φλησκοῦνι, τὸ (Βτ.) يبان نانه‌سی γιαπὰν νανεσί. [ζελίκ.

Φληναφία, ἡ کوزه‌لك γκεβε-

Φλήναφος, ὁ کوزه γκεβεζέ, کوزه‌جرچنگو χερζεγκιού.

Φληναφ(έω)ῶ, صاچمه سویله‌مك σατσμὰ σοϊλεμέκ, .ا کوزه‌لك γκεβεζελὶκ ἰτ. هذیان سویله‌مك χεζγιὰν σοϊλεμέκ.

Φλιά, ἡ قپو اشیکی καπού ἐσιγί.

Φλογέρα, ἡ (Μουσ.) چیغرغه τσηγηρτμά, دودوك δουδούκ, نی (نای) νάϊ, قوال καβάλ.

Φλογερός, ά, όν, علولی ἀλεβλή, یانیق γιανήκ, قیزغین κηζγήν, مشتعل μουστεάλ, علوکیر ἀλεβγκίρ, فروزان φερουζάν, آتشناك ἀτεσνάκι, سوزناك σουζνάκι, افروز اتش ἀτὲς-ἐφρούζ. § کسکین κεσκίν, شدید σεδίδ, اکید ἐκίδ. «— *ἔρως* عشق شدید ἤσκι σεδίδ, عشق سوزناك ἤσκι σουζνάκι. »—*ὰ ἐπιθυμία* اشتیاق شدید ἰστιγιάκι σεδίδ, اشتیاق اکید ἰστιγιάκι ἐκίδ.

Φλογίζω, علولندیرمك ἀλεβλενδιρμέκ, .ا اشعال-الهاب ἰσάλ-ἰλχὰπ ἰτ. § (πθ.) —*ομαι* علولنمك ἀλεβλεμμέκ, .ا التهاب - اشتعال ἰστιάλ - ἰλτιχὰπ ἰτ.

Φλογίς, ἡ قاوورمه καβουρμά, قیزارتمه κηζαρτμά, کباب κεπάπ. § (πλ.) *φλογίδες* بریزوله πριζόλα.

Φλόγισμα, τὸ اشعال ἰσάλ, اشتعال ἰστιάλ.

Φλογισμός, ὁ اشتعال ἰστιάλ. § (I) التهاب ἰλτιχάπ.

Φλογίσιμος, ον, قیزارتمه-قاورمه اوله بیلور κηζαρτμὰ-καβουρμὰ ὀλὰ πιλούρ. § قابل اشتعال καπίλι ἰστιάλ. § (I) قابل التهاب καπίλι ἰλτιχάπ.

Φλογιστικός, ή, όν, اشتعالی ἰστι'αλή. § (I) التهابی ἰλτιχαπί.

Φλογιστικότης, ἡ قابلیت اشتعال καπιλιγέτι ἰστι'άλ. § (I) قابلیت التهاب καπιλιγέτι ἰλτιχάπ.

Φλογ(όω)ῶ, التهاب ویرمك ἰλτιχὰπ βιρμέκ, .ا اشعال ἰσά'λ ἰτ. ملتهب قیلق μουλτεχὶπ κηλμάκ. § (πθ.) .ا التهاب ἰλτιχὰπ ἰτ. .ا اشتعال ἰστι'ὰλ ἰτ.

Φλόγωσις, ἡ اشتعال ἰστ'άλ. § (I) التهاب ἰλτιχάπ.

Φλογώδης, ες, علولی ἀλεβλή, آتشناك ἀτεσνάκι. § التهابی ἰλτιχαπί. § (μτφ.) حدت آمیز χιδδὲτ-ἀμίζ, شدید σεδίδ.

Φλοιός, ὁ (Βτ.) قبوق καπούκ, قشر κήσρ πλ. قشور κασούρ, قشره κησρέ. « *ἐξάγω τὸν φλοιόν* قبوغی صویمق καπουγοὺ σοϊμάκ. .ا تقشیر τακσὶρ ἰτ.

Φλοῖσβος, ὁ امواج زمزمهٔ ζεμζεμέϊ ἐμβάδζ. [τεκασσούρ.

Φλοϊσμός, ὁ تقشیر τακσίρ, تقشر

Φλοιώδης, ες, قشری κηὅρή.
Φλοκκότα, ἡ پلوزا πελούζα.
Φλομίς, ἡ καὶ **Φλόμος, ὁ** (Βτ.) صيغير قوريوغی σηγὴρ κουϊρουγού
Φλόξ, ἡ علو ἀλέβ, لهب λεχέπ, شعله ὅου᾽λὲ πλ. شعل ὅού᾽λ, لهيب λεχίπ, زبانهٔ اتش ζεπανέϊ ἀτές. «ἀναδίδω φλόγαν علو چيقارمق ἀλὲβ τσηκαρμάκ, علولنمك ἀλεβλενμέκ. «σβύνω τὴν φλόγα ا. اطفای شعله ἰτφάϊ ὅου᾽λὲ ἰτ.
Φλυαρία, ἡ لافزنلق λαφαζανλήκ, کوزه لك γκεβεζελίκ, بوش بوغازلق πὸς πογαζλήκ, لـقلقيات λακλακηγιάτ, مكثارلق μικσαρλήκ, هذيان χεζεγιάν.
Φλύαρος, ὁ لافزن λαφαζάν, کوزه γκεβεζέ, بوش بوغاز πὸς πογάζ, مكثار μικσάρ, هرزه‌كو χερζε-γκιού.
Φλυαρ (έω) ῶ, چوق سويلمك τσὸκ σοϊλεμέκ, ا. کوزه‌لك γκεβεζελὶκ ἰτ. هذيان سويلمك χεζεγιὰν σοϊλεμὲκ.
Φλυζάνιον, τὸ فنجان φινδζάν.
Φλύκταινα, ἡ (Ι) اوفاق چبان οὐφὰκ τσιπάν, بثر πεσὲρ πλ. بثور πεσούρ, نفطه νεφτέ.
Φλυκταινώδης, ες, (Ι) بثری πεσερί, نفطوی νεφτεβί.
Φλυκταιν (όο) οῦμαι, ا. تبثر τεπεσσοὺρ ἰτ. [σούρ.
Φλυκταίνωσις, ἡ تبثر τεπεσ-
Φλυσκούνιον, τὸ (Βτ.) ياپوز γιαπόζ.
Φλῶρι, τὸ (Ζλγ.) فيلوريه قوشی φιλόρια κουσού, يشيل اسپنوز γεσὶλ ἰσπίνοζ. [σικκέ.
Φλωρίον, τὸ التون ἀλτούν, سكه
Φοβερίζω, قورقوتمق κορκουτμάκ, ا. تخويف - تهديد ταχβὶφ - τεχδὶδ ἰτ. ا. اخافه ἰχαφὲ ἰτ.
Φοβερισμός, ὁ قورقوتمه κορκουτμά, تخويف ταχβίφ, تهديد τεχδίδ, اخافه ἰχαφέ.
Φοβερός, ά, όν, قورقولی κορκουλού, تهديد آميز τεχδὶδ-ἀμίζ هولناك χεβλνάκι, مهيب μουχίπ, هائل χαΐλ, مخوف دهشت انكيز δεχσὲτ-ἐνγκίζ, مخوف μεχούφ, مدهش μουδχής, مهيب افكن μουχὶπ-ἐφγκέν, دهشتفرما δεχσὲτ-φερμά, هول انكيز χὲβλ-ἐνγκίζ. ‖ پيوك πὸυγιούκ, كليتلی κιουλλιγετλή, عظيم ἀζήμ, غريب γαρίπ, شديد ὅεδίδ, فوق العاده φὲβκ ἐλ-γαγέ. «— ἐχθρὸς عدوی هائل ἀδουϊ χαΐλ. «— στρατὸς عساكر هيبتآثر ἀσακίρι χέϊπ μεασίρ. «— αἱ ἀπειλαὶ تهديدات هول انكيز τεχδιδὰτ χὲβλ-ἐνγκίζ. «— ψεύστης پيوك يالانجی πὸυγιοὺκ γιαλανδζή. ‖ —ῶς (ἐπρ.) هول و دهشتله χὲβλ βὲ δεχσέτλε, دهشت انكيز بر صورتله δεχσὲτ-ἐνγκὶζ πὶρ σουρέτλε, هول انكيزانه χὲβλ-ἐνγκιζανέ, غريب و عجيب بر صورتله γαρὶπ βὲ ἀδζὶπ πὶρ σουρέτλε, هائلاً χαΐλεν, مدهشاً μουδχήσεν.
Φόβητρον, τὸ قورقولق κορκουλούκ, قورقونج κορκούνδζ.
Φοβίζω, قورقوتمق κορκουτμάκ,

تخويف - تهديد ا. ταχβὶφ - τεχδὶδ ἰτ. اخافه ا. ἰχαφὲ ἰτ.

Φόβος, ὁ قورقو χορκού, خوف χάβφ, رعب ρού'π, بيم πίμ, هراس χηράς, پروا περβά, هول χέβλ, دهشت δεχσέτ. « ὁ — *τοῦ Θεοῦ* مخافة اللهدن قورقه ἀλλαχδὰν κορκμά, مخافة الله μουχαφὲτ οὐλλάχ. «*ἀρχὴ σοφίας — Κυρίου* رأس الحكم مخافة الله ρέες οὐλ-χοὺκμ μουχαφὲτ οὐλλάχ. «*διὰ τὸν φόβον μή, ἐκ φόβου μὴ* قورقوسندن κορκουσουνδάν, خوفه مبنى χαβφὰ μεπνί, قورقوسيله κορκουσοὺ ἰλέ, احترازاً ἰχτιράζεν. « *ἐμπνέω φόβον* ايراث خوف ا. ἰράσι χάβφ ἰτ. القاى رعب و هراس ا. ἰλκάϊ ρού'π βὲ χηρὰς ἰτ.

Φοβ(έω)ῶ, قورقوتمق κορκουτμάκ, اخافه ا. ἰχαφὲ ἰτ. تخويف ا. ταχβὶφ ἰτ. § (πθ.) —*οῦμαι* قورقمق κορκμάκ, خوف ا. χάβφ ἰτ. ارتعات ا. ἰρτιὰς ἰτ. خائف او. χαῒφ ὀλ. جسارت ايدهمهمك δζεσαρὲτ ἰδέμεμεκ, خوف و احتراز ا. χάβφ βὲ ἰχτιρὰζ ἰτ. «—*οῦμαι τὸν Θεὸν* اللهدن خوف ا. - قورقمق ἀλλαχδὰν χάβφ ἰτ.-κορκμάκ. «*ὁ φοβούμενος* قورقان κορκάν, متخوف μουτεχαββίφ.

Φοῖβος, ὁ پاك πάκ. § (Ἀστρ.) شمس σέμς.

Φοινικιά, ἡ (Βτ.) خرما آغاجى χουρμὰ ἀγαδζή.

Φοινίκιον, τὸ (Βτ.) خرما χουρμά, نخل νάχλ.

Φοινικόεις, ὁ قويو قرمزى κουγιοὺ κηρμηζή.

Φοινικών, ὁ (Βτ.) خرمالق χουρμαλήκ.

Φοῖνιξ, ὁ καὶ ἡ (Βτ.) (τὸ δένδρον) خرما آغاجى χουρμὰ ἀγαδζή, نخل νάχλ. § (ὁ καρπὸς) خرما χουρμά. « *κλάδος φοίνικος* خرما دالى χουρμὰ δαλή. § (Μθμ.) سيمرغ σιμούργ, عنقا ἀνκά.

Φοίτησις, ἡ دوام δεβάμ.

Φοιτητής, ὁ طالب ταλίπ, شاكرد σακίρδ. « — *τῆς ἰατρικῆς* مكتب طبيه طلبه‌سندن μεκτέπι τιπιγὲ ταλεπεσινδέν. « — *τῆς νομικῆς* مكتب حقوق طلبه‌سندن μεκτέπι χουκούκι ταλεπεσινδέν.

Φοιτ(άω)ῶ, صيق صيق بر يره كيتمك σὴκ σὴκ πὶρ γερὲ γκιτμέκ, دوام ا. δεβάμ ἰτ.

Φολίς, ἡ (Ζλγ.) خرشف χαρσέφ, باليق پولى παλὴκ πουλού. § (Βτ.) خرشف χαρσέφ, فلس φίλς, سفط σέφτ.

Φονεύς, ὁ اولدوريجى 'ὀλδουρουδζού, قاتل κατίλ.

Φονεύω, اولدورمك 'ὀλδουρμέκ, قتل-اعدام ا. κὰτλ-ἰδὰμ ἰτ. § (πθ.) قتل-اعدام او. κὰτλ-ἰδὰμ ὀλ. § (μτχ.) *πεφονευμένος* مقتول μακτούλ.

Φονικός, ή, όν, قتلى κατλί, اعدامى ἰδαμί. § قانلى κανλή, خونريز χουν-ρίζ, سفاك σεφφάκ. «—ἡ *μάχη* قانلى محاربه κανλὴ μουχαρεπέ, محاربهٔ خونريزانه μουχαρεπέϊ χουνριζανέ.

Φόνος, ὁ اتلاف نفس ἰτλάφι νέφς, قتل κάτλ, اعدام ἰδάμ.. § (Νμ.)

قتل κάτλ, جنايت في النفس δζιναγέτι φ-ιν-νέφς. «ἑκούσιος — قصداً قتل κάσδεν κάτλ. «ἀκούσιος — بلا قصد قتل πίλα κάσδι κάτλ. «— ἐκ προμελέτης تصميم و تصورله قتل τασμὶμ βὲ τεσαββούρλε κάτλ, تعمداً قتل τεαμμούδεν κάτλ. «— ἄνευ προμελέτης من غير تعمد قتل μὶν γαΐρι τεαμμοὺδ κάτλ, بلا تصميم قتل πίλα τασμὶμ κάτλ. «— ἐξ ἀπερισκεψίας خطأً اتلاق-قتل χατάεν ἰτλάφ-κάτλ. «— ἐξ ἀμελείας دقتسزلقدن يا نظاماته رعايتسزلكدن نشأت ايدن قتل δηκκατσηζλῆκδὰν γιὰ νιζαματὰ ριαγετσιζλικδὲν νεσὰτ ἰδὲν κάτλ.

Φορά, ἡ كليش γκελίς, كيديش γκιδίς, روش ρεβίς, مجرا μεδζρά. «— τῶν πραγμάτων روش مصلحت ρεβίσι μασλαχάτ, كيديشى ايشك ἰσὶν γκιδισί, مجراى مصالح μεδζράϊ μεσαλήχ, مجراى امور μεδζράϊ οὑμούρ. ‖ (κν.) كره κερρέ, دفعه δεφά', وقت βάκτ, زمان ζεμάν. «μίαν φορὰν بر وقت πὶρ βακήτ. «ἄλλην φορὰν ديكر دفعه δίγκερ δεφά, بشقه كره πασκὰ κερρέ. «τὴν ἄλλην φορὰν او بر دفعه ὁ πὶρ δεφά'. «κάθε φορὰν هر دفعه χὲρ δεφά', هر بار χὲρ πάρ. «πολλὰς φορὰς چوق دفعه τσὸκ δεφά', دفعاتله δεφά'τλε. «μίαν φορὰν ὅπου مادامكه μαδάμκι, نه وقت كه νὲ βακήτ κι. «κατὰ πρώτην φορὰν برنجى دفعه اولەرق πιρινδζὶ δεφὰ' ὀλαράκ. «ἀκόμη μίαν φορὰν بر دفعه دخى πὶρ δεφὰ' δαχή, بنه γίνε, تكرار τεκράρ.

Φορβάς, ἡ καὶ **Φοράς**, ἡ (Ζλγ.) قيصراق κησράκ, يونده γιονδά, ماديان μαδιάν.

Φορβή, ἡ كيا γκιγιάχ, اوت ὄτ, علف ἀλέφ.

Φορεῖον, τὸ تسكره τεσκερέ, سديه σεδιέ. ‖ تخت روان τάχτι-ρεβάν.

Φόρεμα, τὸ روبا ρούπα, لباس λιπὰς πλ. البسه ἐλπισέ, ثوب σέβπ πλ. اثواب ἐσβάπ, ملبوس μελποὺς πλ. ملبوسات μελπουσάτ, جامه δζαμέ, كسوه κισουβέ πλ. كسا κισά. «— πένθιμον جامهٔ ماتم δζαμέϊ ματέμ. «— ἐπίσημον البسهٔ رسميه ἐλπισέϊ ρεσμιγέ. «γυναικεῖον — جامهٔ زن δζαμέϊ ζέν, كسوهٔ نسا κισουβέϊ νισά. «καλοκαιρινὸν — ياز روباسى γιὰζ ρούπαση, لباس صيفى λιπάσι σαϊφή. «χειμερινὸν — قيش روباسى κὴς ρούπαση, لباس شتوى λιπάσι σετβί.

Φορεσιά, ἡ البسه طاقمى ἐλπισὲ τακημή.

Φορεύς, ὁ حمال χαμμάλ.

Φορητός, ή, όν, قابل نقل καπίλι νάκλ. ‖ تحملى ممكن τεχαμμουλὴ μουμκίν.

Φόρμιγξ, ὁ آرپا ἄρπα, طنبور ταμπούρ. [ζενπίλ.

Φορμός, ὁ حصير χασήρ, زنبيل

Φορολογία, ἡ ويركو تحصيلى βιργκιοὺ ταχσηλί, تحصيل رسومات ταχσήλι ρουσουμάτ.

Φορολογικός, ή, όν, ويركويه منسوب و متعلق βιργκιοὺγὲ μενσοὺπ

βὲ μουτεαλλήκ, ویرکویه دائر-مخصوص
βιργκιούγὲ δαΐρ-μαχσούς. «— *κατάλογος* ویرکو دفتری, βιργκιοὺ τεφτερί, رسومات دفتری ρουσουμὰτ τεφτερί.

Φορολογ(έω)ῶ, رسم یا ویرکو طرح ا. ρέσμ γιὰ βιργκιοὺ τὰρχ ἴτ. ویرکو طوپلامق βιργκιοὺ τοπλαμάκ, ویرکو تحصیل ا. βιργκιοὺ ταχσήλι ἴτ. § (μτχ. πθ.) *φορολογούμενος* ویرکو ویرن βιργκιοὺ βιρέν, جزایه کذار δζεζαγιὰ-γκιούζάρ, مکلف μουκελλέφ. «*οἱ φορολογούμενοι* افراد مکلفه ἐφράδι μουκελλεφέ, مکلفین μουκελλεφὶν.

Φόρος, ὁ ویرکو βιργκιού, رسم ρέσμ πλ. رسوم ρουσούμ, تکلیف τεκλὶφ πλ. تکالیف τεκιαλίφ. «*ἄμεσοι φόροι* طوغریدن طوغریه آلنان تکالیف δογρουδὰν δογρουγιὰ ἀληνὰν τεκιαλίφ, ویرکو βιργκιού. «*ἔμμεσοι φόροι* بالواسطه آلنان تکالیف πὶλ-βασιτὰ ἀληνὰν τεκιαλίφ, رسوم ρουσοὺμ πλ. رسومات ρουσουμάτ. «*ἔγγειος*— املاك ویرکوسی ἐμλὰκ βιργκιούσού, املاکیه ἐμλακιγέ. «*οἱ ἓξ ἔμμεσοι φόροι* رسوم ستهٔ مخصوصه ρουσούμι σιτέϊ μαχσουσέ, رسوم سته ρουσούμι σιτέ. «— *ἐπὶ τῶν γαιῶν* عشر οὐσούρ. «*κεφαλικὸς* — ویرکوی شخصی βιργκιούϊ σαχσή, خراج χαράδζ. «*γηπεδικὸς* — اجارهٔ زمین ἰδζαρέϊ ζεμίν. «— *ἐπιτηδεύματος* تمتع ویرکوسی τεμεττοὺ βιργκιούσού, تمتعات τεμεττουάτ. «— *ἐπὶ τῶν ποτῶν* زجریه ζεδζιριγέ. «— *ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων* ادخالات رسمی ἰδχαλάτι ρεσμί, کمرك γκιούμρούκ. «*φόρου ὑποτελὴς* ویرکو ویرن βιργκιοὺ βιρέν, جزایه کذار δζεζαγιὰ-γκιούζάρ, خراجکذار χαρὰδζ-γκιούζάρ, مکلف μουκελλέφ.

Φορτηγός, όν, یوك طاشیان γιοὺκ τασηγιάν, یوکلی γιούκλού. «*πλοῖον —ὸν* تجار واپوری τουδζάρ βαπορού. «*ζῶον —ὸν* مکاره حیوانی μεκιαρὲ χαϊβανί, یوك حیوانی γιοὺκ χαϊβανί, بارکیر παργκίρ.

Φορτικός, ή, όν, آغیر ἀγήρ, کران γκιράν, کرانجان γκιρανδζάν, اوصاندیرن οὐσανδηράν, معجز μουαδζδζίζ, جان صیقیجی δζὰν σηκηδζή. § قبا καπά, خوریات χοργιάτ. § —ῶς (ἐπρ.) اوصاندیرارق οὐσανδηραράκ.

Φορτικότης, ἡ تصدیع τασδί', تعجیز τα'δζίζ. § خوریاتلق χοργιατλήκ, قبالق καπαλήκ.

Φορτίον, τὸ یوك γιούκ, بار πάρ, حمل χὰμλ πλ. احمال ἀχμάλ, حموله χαμουλέ. «*βαρὺ* — آغیر یوك ἀγὴρ γιούκ, بار کران πάρι γκιράν.

Φορτ(όω)ῶ καὶ **Φορτώνω,** یوکلتمك γιούκλετμέκ, تحمیل ا. ταχμὶλ ἴτ. حمل ا. χὰμλ ἴτ. § (πθ.) *—ομαι* یوکلنمك γιούκλενμέκ, اوزرینه آلمق οὐζερινὲ ἀλμάκ, تحمل ا. τεχαμμοὺλ ἴτ. تحامل ا. τεχαμοὺλ ἴτ. انحمال ا. ἰνχιμὰλ ἴτ. تعجیز - تصدیع ا. τα'δζίζ-τασδὶ' ἴτ. § (μτχ.) (πε) *φορτω-*

μένος یوکلی γιουκλού, یوکلنمش γιου-κλενμίς, محمول μαχμούλ, متحمل μου-τεχαμμίλ.

Φόρτωμα, τὸ καὶ **Φόρτωσις**, ἡ یوکلتمه γιουκλετμέ, تحميل ταχμίλ, حمل χάμλ. § یوك γιούκ, حموله χα-μουλέ.

Φορτωτής, ὁ یوكلدیجی γιουκλε-διδζί. «— *πλοίου* متحمل μουτε-χαμμίλ.

Φορτωτική, ἡ (Ἐμπ.) حموله سندی χαμουλὲ σενεδί, حموله قائمه‌سی χαμουλὲ καϊμεσί, ارسالیه قائمه‌سی ἰρ-σαλιγὲ καϊμεσί, قونوسمتو κονοσι-μέντο.

Φορ(έω)ῶ, كیمك γκεϊμέκ, لابس او λαπὶς ὀλ. طاقمق τακημάκ, تلبس ا. τελεππούς ἰτ. اكتسا ا. ἰκτισὰ ἰτ. ا. حامل χαμὶλ ἰτ. «— *σπάθην* قلیج طاقمق κηλὴδζ τακημάκ, حامل سیف او χαμίλι σεΐφ ὀλ. «— *πέν-θιμα* ماتم لباسیله ملبس او. ματὲμ λι-πασὶ ἰλὲ μουλεππὲς ὀλ. «— *δα-κτυλίδιον* یوزك طاقمق γιουζοὺκ τα-κημάκ.

Φοῦκτα, ἡ آئوج ἀβούδζ. § (σνκδ.) قبضه آئوج طولوسی ἀβοὺδζ δολουσού, καπζά, مشت μέστ.

Φουκτιά, ἡ آئوج ἀβούδζ.

Φουκτιάζω, آئوجلامق ἀβουδζ-λαμάκ.

Φοῦλι, τὸ (Βτ.) فول φούλ.

Φοῦντα, ἡ پوسكل πούσκιουλ.

Φουντουκιά, ἡ (Βτ.) فندق آغاجی φουνδοὺκ ἀγαδζή. [φουνδούκ.

Φουντούκιον, τὸ (Βτ.) فندق

Φουντώνω, قبارمق καπαρμάκ, یایلمق γιαϊλμάκ, طوپ او. τὸπ ὀλ.

Φουντωτός, **ή**, **όν**, یایلمش γιαϊλ-μής, قبارمش καπαρμής, پوسكلمش πού-σκιουλμούς. [δζού.

Φουρνάρης, ὁ فرونجی φουρουν-

Φουρνέλλον, τὸ اوجاق ὀδζάκ.

Φουρνιά, ἡ فرونلق φουρουνλούκ.

Φουρνίζω, فرونه قومق φουρουνὰ κομάκ, فرونه صوقمق φουρουνὰ σοκμάκ.

Φουρνιστός, **ή**, **όν**, فرونده پیشمش φουρουνδὰ πισμίς. «**τὸ** —*όν* كووج γκιουβέδζ.

Φοῦρνος, ὁ فرون φουρούν.

Φουρτούνα, ἡ فرطونه φουρτού-να, پوره πόρα.

Φουρτουνιάζω, پوره - فرطونه ا. πόρα - φουρτούνα ἰτ. § (τρτπρσ.) *φουρτουνιάζει* هوا فرطونه‌لی او. χαβὰ φουρτουναλὴ ὀλ. فرطونه او. φουρ-τούνα ὀλ.

Φοῦσκα, ἡ قاوق καβούκ. § (τοῦ σώματος) قبارجق καπαρδζήκ.

Φουσκαλιάζω, قبارمق καπαρ-μάκ, شیشمك σισμέκ.

Φουσκαλίδα, ἡ قبارجق καπαρ-δζήκ. § (τοῦ νεροῦ) صو قبارجغی σοὺ καπαρδζηγή.

Φουσκοθαλασσιά, ἡ دكیز صولوغانی δενὶζ σολουγανή.

Φούσκωμα, τὸ قبارمه καπαρμά, شیشمه σισμέ.

Φουσκώνω, (Μτϐ.) قبارتمق καπαρτμάκ, شیشیرمك σισιρμέκ. § (άμτ. αὐτπθ.) قبارمق καπαρμάκ, شیشمك σισμέκ.

Φουσκωτός, ή, όν, شیشمش σισμίς, قبارمش καπαρμής.

Φραγγέλιον, τὸ قامچی καμτσί, قرباچ κηρπάτς.

Φραγγελ(όω)ῶ, قامچیلامق καμτσιλαμάκ, قرباچلامق κηρπατσλαμάκ.

Φραγή, ἡ Ἴδε Φραγμός.

Φραγκοκάρδαμον, τὸ (Βτ.) فرنك تره‌سی φρένκ τερεσί, هند تره‌سی χὴνδ τερεσί. [Μελεαγρίς.

Φραγκόκοττα, ἡ (Ζλγ.) Ἴδε

Φραγκοσταφυλιά, ἡ (Βτ.) فرنك اوزومی فدانی φρένκ οὐζουμού φιδανί.

Φραγκοστάφυλον, τὸ (Βτ.) فرنك اوزومی φρένκ οὐζουμού.

Φραγμός, ὁ پرده περδέ, تخته پرده ταχτὰ περδέ, چیت τσίτ. [λέκ.

Φράουλον, τὸ (Βτ.) چیلك τσι-

Φράζω, بیان ا. πεγιὰν ἰτ. افاده ا. ἰφαδὲ ἰτ. § قپامق καπαμάκ, طیقامق τηκαμάκ, قپاتمق καπατμάκ, سد ا. σέδδ ἰτ. § (αὐτπθ.) قپانمق καπανμάκ, طیقانمق τηκανμάκ, انسداد بولمق ἰνσιδὰδ πουλμάκ. « — *μὲ τοῖχον* دیوار ایله قپاتمق διβὰρ ἰλὲ καπατμάκ, چیت ایله قپاتمق τσὶτ ἰλὲ καπατμάκ. « — *τὸν δρόμον* یولی قپاتمق γιολοὺ καπατμάκ. « — *τὸ στόμα* آغزی طیقامق ἀγζὴ τηκαμάκ.

Φράκτης, ὁ چیت τσίτ, پرده περδέ.

Φρακτός, ή, όν. محوط μουχαββέτ, محدود μαχδούδ.

Φρασεολογία, ἡ عباره ἰπαρέ, تعبیر τα'πὶρ πλ. تعبیرات τα'πιράτ, اصطلاح ἰστιλάχ. [τα'πιρί.

Φρασεολογικός, ή, όν, تعبیری

Φράσις, ἡ عباره ἰπαρέ, کلام κελιάμ, تعبیر τα'πίρ, ترکیب τερκίπ, جمله δζουμλέ, اصطلاح ἰστιλάχ, الفاظ ἐλφάζ. « —*εις ἀπρεπεῖς* الفاظ و تعبیرات نا سزا ἐλφὰζ βὲ τα'πιράτι νὰ σεζά. [ζω.

Φράσσω καὶ **—ττω,** Ἴδε Φρά-

Φρέαρ, τὸ قویو κουγιού, بئر πὲρρ πλ. آبار ἀπάρ, چاه τσάχ. «*ἀρτεσιανὸν* — بورغی صویی دینلان قویو πουργοὺ σουγιοὺ δινιλὲν κουγιού.

Φρεγάτα, ἡ (Ντκ.) فرقتین φερκατίν. [γιούλ.

Φρεναπάτη, ἡ تخیل τεχαϊ-

Φρενήρης, ες, عاقل ἀκηλλή τάμ οὐσ-σουούρ. تام الشعور

Φρενιάζω, صایقلامق σαϊκλαμάκ, چیلغین او. τσηλγὴν ὀλ. چیلدیرمق τσηλδηρμάκ,

Φρένιασμα, τὸ صایقلامه σαϊκλαμά. § چیلغینلق τσηλγηνλήκ.

Φρενικός, ή, όν, (Ι) حجابی χεδζάπι χαδζεζή. حاجزی

Φρενιτικός, ή, όν, (Ι) صایقایجی σεχαγιαί, فرنیطس علتنه مبتلا φρενίτ ἡλλετινὲ μουπτελά, چیلغین τσηγήν, چیلدیرمش τσηλδηρμής.

Φρενῖτις, ἡ (I) جيلغينلق τσηλ-γηνλήκ, التهاب سحايا ἰλτιχάπι σε-χαγιά, هذيان عرضى χεζεγιάνι ἀρζή, فرنيطس φρενίτις.

Φρενιτι(άω)ῶ, فرنيطس علتنه مبتلا او. φρενίτις ἠλλετινὲ μουπτελὰ ὀλ.

Φρενοβλάβεια, ἡ اختلال شعور ἰχτιλάλι ϭουούρ, جنت δζιννέτ, جنون δζουνούν, قاچيقلق κατσηκλήκ, دليلك δελιλίκ, مجنونيت μεδζνουνιγέτ.

Φρενοβλαβής, ές, مختل الشعور μουχτὲλ οὒϭ-ϭουούρ, مجنون μεδζ-νούν, دلى δελί, قاچيقين κατσκήν, ديوانه διβανέ.

Φρενοκομεῖον, τὸ تيمارخانه τι-μαρχανέ, تيمارخانه πιμαρχανέ, دار شفا δάρι σιφά.

Φρενοληψία, ἡ ديوانه‌لك διβα-νελίκ, دليلك δελιλίκ.

Φρενολογία, ἡ (I) مبحث القحف μεπχὰς οὐλ-κάχφ.

Φρενολογικός, ή, όν, (I) قحفى καχφί.

Φρενολόγος, ὁ (I) مبحث القحف منتسبى μεπχὰς οὐλ-κάχφ μουντεσιπί.

Φρενοπάθεια, ἡ (I) تشويس ذهن τεϭδίσι ζήχν.

Φρήν, ὁ عقل ἄκλ, ذهن ζήχν, شعور ϭουούρ. § درايت δεραγέτ. «ἔ-χασε τὰς φρένας του عقلى غائب ايتدى ἀκηληνὴ γαΐπ ἰτδί, تجنن ايتمش τε-δζενοὺν ἰτμίς. «ἔξω φρενῶν مسلوب العقل μεσλοὺπ οὐλ-ἄκλ.

Φρικαλέος, α, ον, هول انگيز χὲβλ-ἐνγκίζ, هرا سفرما χηρὰς-φερμά.

Φρίκη, ἡ دتره‌مه διτρεμέ, قفيرداعه φικηρδαμά, ارتعاج ἰρτιάδζ. § (ἠθ.) ارتعاش ἰρτιάϭ, ارتعاد ἰρτιάδ.

Φρικίασις, ἡ دتره‌مه δετρεμέ, قفيرداعه φικηρδαμά, ارتعاج ἰρτιάδζ.

Φρικτός, ή, όν, καὶ **Φρικώ-δης, ες,** دهشت انگيز δεχϭὲτ-ἐν-γκίζ, هولناك χὲβλ-νάκι, مخوف με-χούφ, هول انگيز χὲβλ-ἐνγκίζ. § پك بيوك πουγιούκ, عظيم αζήμ, جسيم δζε-σίμ, افزون ἐφζούν, زياده پك πὲκ ζι-γιαδέ, غايت γάγετ, اشورى ἀϭουρή, شديد ϭεδίδ. «—ἡ *φιλαργυρία* بيوك طمعكارلق πουγιοὺκ ταμα᾽κιαρλήκ. «*κάμνει φρικτὰ ἔξοδα* كليتلى مصارفات ايدر κιοὺλλιγετλὴ μεσαριφὰτ ἰδέρ. «— *τὴν ὄψιν* بد منظر πὲδ μενζάρ, كريه المنظر κερὶχ οὐλ-μενζάρ. § (οὐδ.) *φρικτὰ* افراط اوزره ἰφρὰτ οὐζρέ, اشورى ἀϭουρή, چوق پك πὲκ τσόκ, شديدا ϭεδίδεν.

Φρικι(άω)ῶ, دتره‌مك δετρεμέκ, قفيرداعق φικηρδαμάκ, ارتعاج ا. ἰρτι-άδζ ἰτ. ارتعاش ا. ἰρτιὰϭ ἰτ. ارتعاد ا. ἰρτιὰδ ἰτ.

Φρίσσω καὶ **—ττω,** دترمك δι-τρεμέκ, ارتعاش ا. ἰρτιὰϭ ἰτ.

Φροκαλιά, ἡ سپورگه σὸυπούργκέ.

Φροκάλισμα, τὸ سپورمه σού-πούρμέ.

Φρόκαλον, τὸ سپورندى σούπού-ρουνδού.

Φροκαλῶ, سپورمك σούπούρμέκ.

Φρόνημα, τὸ رأى ρέϊ, فكر φίκρ

πλ. افكار ἐφκ̱ιάρ, نيت νιγὲτ πλ. نيات νιγ̱ιάτ, مطالعه μουταλ̱ιαά, عقل ἄκλ, اعتقاد ἰτικάδ.

Φρονηματίας, ὁ مغرور μαγρούρ, خود پسند χὸδ-πεσένδ, متكبر μουτεκεπ̇πίρ.

Φρόνησις, ἡ عقل ἄκλ, درايت διραγέτ, هوشمندى χουσ̇μενδί, هوشيارى χουσ̇γ̱ιαρί.

Φρονιμεύω, عقللنمق ἀκηλλανμάκ, اوصلنمق οὐσλανμάκ.

Φρονιμίτης, ὁ (I) عقل ἀκὴλ دیشی δισ̇ί.

Φρόνιμος, η, ον, عقللى ἀκηλλή, اوصلى οὐσλού, عاقل ἀκὴλ πλ. عقلا οὐκλά, درايتلى διραγετλή, خردمند χηρεδμένδ, هوشمند χόυσ̇μένδ, هوشيار χουσ̇γ̱ιάρ, اديب ἐδίπ̇. «τὰ τῶν φρονίμων ὀλίγα (πρμ.) عارفه بر اشارت يتر ἀριφὲ π̇ὶρ ἀσ̇αρὲτ γετέρ. § —ίμως (ἐπρ.) عاقلانه ἀκηλανέ, اديبانه ἐδιπ̇ανέ, حكيمانه χακιμανέ, مديرانه μεδιρανέ, احتياطكارانه ἰχτιγ̱ιατκ̱ιαρανέ, خردمندانه χηρεδμενδανέι

Φροντίζω, دوشونمك δὸυσ̇όυνμέκ, دقت ا. δηκκὰτ ἰτ. § قيد ا. καῖδ ἰτ. مقيد او. μουκαγ-γὲδ ὀλ. تقيد ا. τεκαγ-γ̱ιοὺδ ἰτ. همت ا. χιμμὲτ ἰτ. اهتمام ا. ἰχτιμὰμ ἰτ. اعتنا ا. ἰτινὰ ἰτ. § چالیشمق τσαλησ̇μάκ, سعى و اقدام ا. σάϊ οὐ ἰκδὰμ ἰτ.

Φροντίς, ἡ دوشونمه δὸυσ̇όυνμέ, باقمه π̇ακμά, دقت δηκκάτ, اهتمام ἰχτιμάμ, تقيد τεκαγ-γ̱ιοὺδ, قيد καῖδ. § اهتمام ἰχτιμάμ, همت χιμμέτ, سعى σάϊ, اقدام ἰκδάμ, غيرت γαϊρέτ. § ايش ἴς, كوج γκ̱ιὸύδζ, مشغله μεσ̇γαλὲ πλ. مشاغل μεσ̇αγὴλ, مشغوليت μεσ̇γουλιγέτ, امور οὐμούρ, وظيفه βαζιφέ. § اضطراب ἰζτιράπ̇. § قساوت κασαβέτ. كدر κεδέρ. § غائله γαϊλὲ πλ. غوائل γαβαΐλ, درد δέρδ, هم χὲμμ πλ. هموم χουμούμ, صيقيندى σηκηνδή. «μεγάλη — اهتمام عظيم ἰχτιμάμι ἀζήμ. «ἐλαχίστη — نقصان اهتمام νοκσάνι ἰχτιμάμ.

Φροντιστήριον, τὸ مدرسه μεδρεσέ, مكتب μεκτέπ̇.

Φροντιστής, ὁ اداره مأمورى ἰδαρὲ μεεμουρού, مدير μουδίρ, وكيل βεκίλι خرج χάρδζ. § (Στρ.) اداره عسكريه مأمورى ἰδαρέϊ ἀσκεριγὲ μεεμουρού, نزول اميني νουζοὺλ ἐμινί.

Φρον(έω)ῶ, افكار-اعتقاده او.- بولق ἐφκ̱ιαρδά·- ἰτικαδὰ ὀλ.-πουλμάκ. § صانمق σανμάκ, ا. ظن-قياس ζὰνν-κηγ̱ιὰς ἰτ. ا. عد ἄδδ ἰτ. اعتقاد ا. ἰτικὰδ ἰτ. § دوشونمك δὸυσ̇όυνμέκ, ا. تفكر-تصور τεφεκκ̱ιοὺρ-τεσαββοὺρ ἰτ. «τί φρονεῖτε فكريكز ندر φικρινὶζ νέδιρ, درسكز نه νὲ δέρσινιζ. «φρονεῖ ὀρθῶς طوغرى اعتقاددهدر δογροὺ ἰτικαδδάδιρ. «οἱ εὖ φρονοῦντες اصحاب افكار سليمه ἀσχάπ̇ι ἐφκ̱ιάρι σελιμέ, خير خواهان χαΐρ χαχάν, نيك انديشان νὶκ ἐνδισ̇άν. «οἱ κακῶς φρονοῦντες اصحاب افكار فاسده ἀσχάπ̇ι ἐφκ̱ιάρι φασιδέ, بد خواهان

πὲδ χαχάν, پد اندیشان πὲδ ἐνδισάν.

Φροῦδος, ον, فائدەسز φαϊδεσίζ, بیهوده πιχουδέ, نافله ναφιλέ, بوش πός.

Φρουρά, ἡ محافظه μουχαφαζά. § نوبتجیلك νεβπετδζιλίκ. § (Στρ.) فرقهٔ مستحفظه φιρκάϊ μουσταχφηζά, اقامت عساكر ἰκαμὲτ ἀσκερί, عساكر موقعیه ἀσακίρι μεβκηγιά. § قره‌قولخانه καραγολχανέ. «— βασιλικὴ خاصهٔ اردوی همایون χασσάϊ ὀρδουΐ χουμαγιούν, عساكر خاصه ἀσακίρι χασσά.

Φρουραρχία, ἡ (Στρ.) محافظلق μουχαφηζλήκ, موقع قوماندانلغی μεβκήϊ κομανδανληγή.

Φρούραρχος, ὁ (Στρ.) محافظ μουχαφήζ, موقع قوماندانی μεβκὴ' κομανδανή.

Φρούρησις, ἡ محافظه μουχαφαζά.

Φρούριον, τὸ استحكام ἰστιχκιάμ, قلعه καλέ, حصار χησάρ.

Φρουρός, ὁ محافظ μουχαφήζ, بكجی πεκδζή, غاردیان γαρδιγιάν, واردیان βαρδιάν, قره‌قول καραγόλ.

Φρουρ(έω)ῶ, حفظ-محافظه-حراست ا. χήφζ-μουχαφαζὰ-χηρασὲτ ἰτ. § (Στρ.) قره‌قوللق ا. καραγολλοὺκ ἰτ.

Φρυάσσω καὶ —ττω, اكسنمك ἐκσινμέκ. § دترەمك διτρεμέκ, ارتعاج ارتعاش- ا. ἰρτιάδζ-ἰρτιάς ἰτ.

Φρυγανιά, ἡ قزارمه κηζαρμά.

Φρυγανίζω, قاوورمق καβουρμάκ, كباب چویرمك κεπὰπ τσεβιρμέκ.

Φρύγανον, τὸ چالی τσαλή, چالی چرپی τσαλὴ τσηρπή.

Φρυγμός, ὁ قاوورمه καβουρμά.

Φρύγω, قاوورمق καβουρμάκ.

Φρύδι, τὸ Ἴδε Ὀφρύς.

Φρῦνος, ὁ (Ζλγ.) قره قوربغه καρὰ κουρπαγά, اوتلی بغه ὀτλοὺ παγά, ضفدع δηφδά'.

Φτυάρι, τὸ Ἴδε Πτυάριον.

Φυγάδευμα, τὸ καὶ Φυγάδευσις, ἡ قاچرمه κατσηρμά, افرار ἰφράρ, اهراب ἰχράπ.

Φυγαδεύω, قاچرمق κατσηρμάκ, فرار ایتدیرمك φιρὰρ ἰτδιρμέκ, افرار ا. ἰφρὰρ ἰτ. اهراب ا. ἰχρὰπ ἰτ. § سورکون ا. σούργκιοὺν ἰτ.

Φυγάς, ὁ καὶ ἡ قاچاق κατσάκ, قاچقین κατσκήν, فراری φιραρί.

Φυγή, ἡ قاچمه κατσμά, فرار φιράρ, هرب χέρπ, شرود σουρούδ. «τρέπω εἰς φυγὴν افرار و اهراب ا. ἰφρὰρ βὲ ἰχρὰπ ἰτ.

Φυγοδικία, ἡ غیوبت γαϊπούπέτ, غیاب γηγιάπ, مرافعه‌دن قاچنمه μουραφα'δὰν κατσηνμά.

Φυγόδικος, ον, متهم غائب μουτ-τεχέμι γχίπ, غائب γαΐπ.

Φυγοδικ(έω)ῶ, غائب او. γαΐπ ὀλ. محكمه‌ده حاضر بولنامق μεχκεμεδὲ χαζὴρ πουλούνμαμακ.

Φυγοπονία, ἡ ایشدن قاچنمه ἰσδὲν κατσηνμά, تنبللك τενπελλίκ.

Φυγόπονος, ον, ایشدن قاچنان ἰσδὲν κατσηνάν, تنبل τενπέλ.

Φύκιον, τὸ دكيز يوسوني δενὶζ γιοσουνού, اشنيه ουσνιγέ.

Φῦκος, τὸ دكيز يوصوني δενὶζ γιοσουνού, اشنيه ουσνιγέ, دكيز ارشته‌سی δενὶζ ἐριστεσί. § دوزكون δούζγκιούν.

Φυκ(όω)ῶ, دوزكون سورمك δούζγκιοὺν σούρμέκ.

Φύλαγμα, τὸ صاقلامه σακλαμά, كوزتمه γκιόζετμέ, محافظه μουχαφαζά, حفظ χήφζ, وقايه βικαγέ.

Φυλακεῖον, τὸ قره‌غولخانه καραγολχανέ, توقيفخانه τεβκηφχανέ.

Φυλακή, ἡ حفظ χήφζ, محافظه μουχαφαζά. § (τὸ μέρος) حبسخانه χαπισχανέ, محبس μαχπές, زندان ζινδάν. § (Στρ.) قره‌غول καραγόλ. «— *τῶν ὑποδίκων* توقيفخانه τεβκηφχανέ. «— *τῶν καταδίκων* محبس μαχπές, محبوسخانه μαχπουσχανέ.

Φυλακίζω, حبس ا. χάπς ἰτ. توقيف ا. τεβκήφ ἰτ.

Φυλακίς, ἡ قره‌غول سفينه‌سی καραγὸλ σεφινεσί. «—*πρεσβείας* سفارت قره‌غول سفينه‌سی σεφαρὲτ καραγὸλ σεφινεσί, ميت واپوری μιγὲτ βαπορού, واپور مخصوص βαπόρι μαχσούς.

Φυλάκισις, ἡ حبس χάπς, توقيف τεβκήφ. «*ἔνταλμα φυλακίσεως* توقيف مذاكره‌سی τεβκὴφ μουζακερεσί.

Φυλακτήριον καὶ **Φυλακτόν,** τὸ نسخه νουσχά, تعويذ τα'βίζ, حمايل χαμαΐλ, حرز χήρζ.

Φυλάκωμα, τὸ توقيف τεβκήφ, حبس χάπς.

Φυλακώνω, حبس ا. χάπς ἰτ. حبسه قومق χαπισὲ κομάκ. § (μτχ.) *φυλακωμένος* محبوس μαχπούς, موقوف μεβκούφ.

Φύλαξ, ὁ بكجی πεκδζί, غردیان γαρδγιάν, واردیان βαρδιάν, پاسبان πασπάν, حافظ μουχαφήζ, حافظ χαφήζ, نكهبان νικεχπάν, محافظه‌كار μουχαφζὰ-γκιάρ. § (Στρ.) نوبتجی νόπετδζή, قره‌غول καραγόλ. «ὁ —*τῶν νόμων* قوانين حافظ χαφήζι καβανίν.

Φύλαξις, ἡ صاقلامه σακλαμά, حفظ χήφζ, محافظه μουχαφαζά. § دقت δηκκάτ.

Φύλαρχος, ὁ رئيس قبيله ρεΐσι καπιλέ, رئيس عشيرت ρεΐσι ἀσηρέτ.

Φυλάσσω καὶ **—ττω,** صاقلامق σακλαμάκ, حفظ ا. χήφζ ἰτ. محافظه ا. μουχαφαζὰ ἰτ. صيانت-وقايه-حراست ا. σηγιανὲτ-βικαγὲ-χηρασὲτ ἰτ. § بكلمك πεκλεμέκ. § كوزتمك γκιόζετμέκ, باقمق πακμάκ. § طوتمق τουτμάκ. «— *εἰς τὴν μνήμην* در خاطر ا. δὲρ-χατὴρ ἰτ. «*ὁ Θεὸς νὰ μὲ φυλάξῃ* الله حفظ ايله ἀλλὰχ χήφζ εἰλέ. «— *τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ* اوامر الهيه رعايت ا. ἐβαμίρι ἰλαχηγεγὲ ριαγὲτ ἰτ. «— *μυστικὸν* سری حفظ ا. σιρρὶ χήφζ ἰτ. «— *πάθος* (κατά τινος) اضمار كين ا. ἰζμάρι κὶν ἰτ. «*ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάξῃ* الله بزی حفظ ايلسون ἀλλὰχ πιζὶ χήφζ εἰλεσούν. «*ὁ Θεὸς νὰ φυλάξῃ!* الله كوسترمسون ἀλλὰχ γκιόστέρμεσουν, خدا نكرده χουδὰ νέκερδε. «— *σιγὴν*

ا. سكوت اختيار ἰχτιγιάρι σουκιοὺτ ἰτ. «— τὸν λόγον μου سوزى طوتمق σοζουμοὺ τουτμάκ. «—ἑμαυτὸν كنديني كوزتمك κενδινὶ γκιόζετμέκ, كنديني محافظه ا. κενδινὶ μουχαφαζὰ ἰτ. كنديني قورومق κενδινὶ κορουμάκ. «φυλάξου καλὰ صاقين σακήν, دقت ايت δικκὰτ ἴτ. «φυλαχθῆτε (κν. βάρδα) صاول σαβοὺλ, دستور δεστούρ. ‖ (μτχ.) πεφυλαγμένος صاقلانمش σακλανμής, محفوظ μαχφούζ.

Φυλετικός, ή, όν, قومى καβμή

Φυλή, ἡ قبيله καπιλέ, عشيرت α'-σιρέτ, قوم κάβμ.

Φυλίκη, ἡ (Βτ.) كيك تيكنى κεὶκ τικενί, آق تيكن ἂκ τικέν.

Φυλλάδιον, τὸ نسخه νουσχά, جزء δζοὺζ πλ. اجزا ἐδζζά.

Φυλλοκάρδια, τὰ يورك قولاقلرى γιόυρὲκ κουλακλαρή, ودب القلب βεδὲπ οὐλ-κάλπ.

Φυλλολογ(έω)ῶ, ياپراق طوپلامق γιαπρὰκ τοπλαμάκ. ‖ (ἐπὶ βιβλίων) كتاب صحيفه‌لرى چويرمك - قاريشديرمق κιτὰπ σαχηφελερὴ τσεβιρμὲκ - καρησδιρμάκ.

Φυλλομετρ(έω)ῶ, كتاب صحيفه‌لرى صايمق κιτὰπ σαχηφελερὴ σαϊμάκ, كوزدن كچيرمك γκιόζδὲν γκετσιρμέκ.

Φύλλον, τὸ (Βτ.) ياپراق γιαπράκ, ورق βεράκ πλ. اوراق ἐβράκ, برك πέρκ, ورقه βερεκά. «τυπογραφικὸν — ترتيب τερτίπ, باصمه‌جه ترتيب πασμάδζε τερτίπ, فورمه φόρμα. ‖ غزته γαζέτα. «φύλλα τῆς καρδίας يورك قولاقلرى γιόυρὲκ κουλακλαρή, ودب القلب βεδὲπ οὐλ-κάλπ. [κσέρα.

Φυλλοξήρα, ἡ فيلوكسرا φιλο-

Φυλλόρροια, ἡ ياپراق دوكلمسى γιαπρὰκ δόκιουλμεσί.

Φυλλορρο(έω)ῶ, ياپراق دوشورمك γιαπρὰκ δούσουρμέκ.

Φύλλωμα, τὸ ياپراقلق γιαπρακλαμά, اوراق ἐβράκ.

Φῦλον, τὸ جنس δζίνς, طائفه ταϊφέ, قبيله καπιλέ. ‖ كروه κιουρούχ, زمره ζουμρέ. «τὸ ὡραῖον — طائفهٔ نسا ταϊφέϊ νισά, قادينلر καδηνλάρ, زمرهٔ نسوان ζουμρέϊ νισβάν.

Φῦμα, τὸ (Ι) شيش σίς, قبارجق καπαρδζήκ, درن δερέν.

Φυμάτιον, τὸ (Ι) درنين δερενίν.

Φυματίωσις, (Ι) علت درنيه ἠλλέτι δερενιγέ. [σεπίχι δερενί.

Φυματοειδής, ές, (Ι) شبه درنى

Φύρα, ἡ فيره φίρα.

Φυραίνω, آزالمق ἀζαλμάκ, اكسلمك ἐκσιλμέκ, تلف او. τελὲφ ὀλ.

Φύραμα, τὸ خمير χαμίρ.

Φύρδην, (Ἐπ.) قاريشيق καρησήκ. «— μίγδην قارمه قاريشيق κάρμα καρησήκ, حرج و مرج χὲρδζ οὐ μέρδζ, تار و مار τὰρ οὐ μάρ, زير و زبر ζὶρ οὐ ζεπίρ.

Φύρω, قاريشديرمق καρησδηρμάκ, تخليط ا. ταχλὶτ ἰτ.

Φῦσα, ἡ كوروك κιόρούκ.

Φυσαλίς, ἡ قبارجغی صو σοῦ κάπαρδζηγή. § (Βτ.) قندیل اوتی καντὶλ ὀτού, فنر چیچکی φενὲρ τσιτσεγί, کاکنج κιακνέδζ.

Φύσαλος, ὁ (Ζλγ.) قره قورباغه καρὰ κουρπαγά.

Φυσέγγιον, τὸ فشنک φισένκ.

Φυσερόν, τὸ کوروک κιόρούκι.

Φύσημα, τὸ اوفوروك οὐφὸυρούκ, نفخه ναφχά, نفخ νάφχ.

Φυσητήρ, ὁ اوفوریجی οὐφὸυρούδζού, نفّاخ νεφφάχ. § (Ζλγ.) بر نوع pὶρ νέβι δζεσὶμ παλήκ. جسیم بالیق

Φυσητήριον, τὸ کوروک κιό-ρούκι, منفخ μινφάχ.

Φυσικομαθηματικός,ή,όν, حکمت طبیعیه و علوم ریاضیه مناسبت و تعلق اولان χηκμέτι ταπὶ'γὲ βὲ οὐλιούμι ριγιαζηγεγὲ μουνασεπὲτ βὲ τεαλλουκὴ ὀλάν. «*αἱ —αὶ ἐπιστῆμαι* فنون طبیعیهٔ ریاضیه φουνούνι ταπὶ'γέϊ ριγιαζηγέ.

Φυσικός, ή, όν, طبیعی ταπὶ'ί, جبلی δζιπιλί, خلقی χουλκή, جسمانی δζισμανί, منشئی μενσί. «*ἡ —ἡ ἐπιστήμη* حکمت طبیعیه χηκμέτι ταπὶ'γέ, علم طبیعیات ἴλμι ταπι'γιάτ. «*—ἡ ἱστορία* تاریخ طبیعی ταρίχι ταπί. «*—ἡ αἰτία* علت طبیعیه ἥλλέτι ταπὶ'γέ, اسباب طبیعیه ἐσπάπι ταπι'γέ. § (οὐδ.) τὸ *—όν* خلق χούλκ, طبیعت ταπι'γέτ. § *—ῶς* (ἐπρ.) طبیعی اولارق ταπὶ'ῒ ὀλαράκ, بالطبع πὶτ-τάπ', طبعا حسب الطبیعه χάσπ ἐτ-ταπιγέ', τάπ'αν.

Φυσικότης, ἡ طبیعت ταπὶ'άτ, خلقیت χουλκηγέτ.

Φυσιογνωμία, ἡ καὶ **Φυσιογνωμονία,** ἡ علم القیافه ἴλμ οὐλ-κηγιαφέτ, علم فراست ἴλμι φιρασέτ. § چهره τσεχρέ, سیما σιμά, لقا ληκά, قیافت κηγιαφέτ.

Φυσιογνωμικὸς καὶ **Φυσιογνωμονικός, ή, όν,** علم قیافه منسوب و متعلق ἴλμι κηγιαφετὲ μενσοὺπ βὲ μυυτεαλλήκ, قیافی κηγιαφί.

Φυσιογνώμων, ὁ اهل علم قیافت ἔχλι ἴλμι κηγιαφέτ.

Φυσιογνωσία, ἡ علم طبیعت ἴλμι [ταπὶ'άτ.

Φυσιογραφία, ἡ توصیف طبیعت τεβσίφι ταπὶ'άτ.

Φυσιολογία, ἡ فیسیولوجیه φισιολόδζιγια, علم وظائف الاعضا ἴλμι βεζαΐφι οὐλ-ἀζά.

Φυσιολογικός,ή,όν, فیسیولوجیه یعنی علم وظائف الاعضایه منسوب و متعلق φισιολόδζιγια γιάνι ἴλμι βεζαΐφι οὐλ-ἀζαγιὰ μενσοὺπ βὲ μουτεαλλήκ, فیسیولوجیائی φισιολοδζιγιαΐ.

Φυσιολόγος, ὁ فیسیولوجیون φισιολοδζιγιούν, طبیعیون ταπὶ'γιουν.

Φύσις, ἡ طبیعت ταπὶ'άτ. § یارادیلش γιαραδηλής, خوی χουΐ, خلقت χηλκάτ, جبلت δζιπιλέτ, طبع τάπ', مشرب μεσρέπ. § *ἡ —* موجودات μεβδζουδάτ, کائنات κιαϊνάτ, مخلوقات μαχλουκάτ. § جنس δζίνς, نوع νέβ',

كونه γκιουνέ, مقوله μακουλέ. «οἱ νόμοι τῆς φύσεως نظام خلقتك احكامى νιζάμι χηλκατὴν άχκιαμί. «φύσει بالطبع طبيع اوله‌رق ταπὶ' όλαράκ, بالطبع πὶτ-τάπ', حسب الطبيعه χάσπ ἐτ-ταπιά', حسب المزاج χάσπ ἐλ-μιζάδζ, بنفسه πὶ-νέφσιχι. «εἶναι φύσει ἀδύνατον بالطبع غير ممكندر πὶτ-τάπ' γάϊρι μουμκίνδιρ. «φύσει καὶ θέσει بالطبع و بالموقع πὶτ-τάπ' βὲ πὶλ-μεϐκή'.«παρὰ φύσιν خارج الطبيعت χαρὶδζ ἐτ-ταπι'άτ.

Φυσ(άω)ῶ, اوفولمك οὐφὸυλμέκ, اوفورمك οὐφὸυρμέκ, ا. نفخ νάφχ ἰτ. ا. تنفيخ τενφὶχ ἰτ. § اسمك ἐσμέκ, ا. هبوب χουπούπ ἰτ. «τί ἄνεμος φυσᾷ; نه روزکار اسر νὲ ρουζγκιὰρ ἐσέρ. «φυσᾷ δροσερὸς ἄνεμος سرين بر روزکار اسر σερὶν πὶρ ρουζγκιὰρ ἐσέρ.

Φυτεία, ἡ آغاج دیكمه ἀγάδζ δικμέ, غرس γάρς, تغريس ταγρίς. § فدانلق φιδανλήκ, فدان يرى φιδὰν γερί. مغروسات μαγρουσάτ.

Φύτευμα, τὸ καὶ **Φύτευσις,** ἡ دیكمه δικμέ, غرس γάρς, اغراس ἰγράς, تغريس ταγρίς.§ مغروسات μαγρουσάτ.

Φυτεύσιμος,ον, قابل غرس καπίλι γάρς, غرسه مستعد γαρσὰ μουσταήδδ.

Φυτευτήριον, τὸ باغچوان دوربوسی παγτσεβὰν δόρπὸυσσού, قاقیج κακήδζ.

Φυτευτής, ὁ دیكیجی δικιδζί, غارس γαρίς.

Φυτευτός, ή, όν, مغروس μαγρούς.

Φυτεύω, دیكمك δικμέκ, ا. غرس γὰρς ἰτ. ا. تغريس ταγρὶς ἰτ. ا. اغراس ἰγρὰς ἰτ. [πατί.

Φυτικός,ή,όν, (Βτ.) نباتی νε-

Φυτογραφία, ἡ توصیف نباتات τεϐσήφι νεπατάτ. [νεπάτ.

Φυτοειδής,ές, شبه نبات σεπίχι

Φυτοκομία,ἡ(Γργ.)چیچك باغچوانلغی τσιτσὲκ παγτσεϐανληγή, چیچكجیلك τσιτσεκδζιλίκ, باغچوانلق παγτσεϐανλήκ.

Φυτοκόμος, ὁ (Γργ.) چیچكجی τσιτσεκδζὴ παγτσεϐάν, باغچوان παγτσεϐάν. باغچوان

Φυτολογία, ἡ مبحث النباتات μεπχάσι νεπατάτ.

Φυτόν, τὸ (Βτ.) نبات اوت ὄτ, νεπὰτ πλ. نباتات νεπατάτ, فدان φιδάν.

Φυτονομία, ἡ (Βτ.) مبحث قوانين نباتیه μεπχάσι καϐανίνι νεπατιγέ.

Φυτοζωάριον, τὸ حيوان نباتی χαϊϐὰν νεπατί. [γιάϊ νεπατί.

Φυτοχημία, ἡ كيمياى نباتی κιμ-

Φύτρον, τὸ فیلیز φιλίζ.

Φύτρωμα,τὸ(Γργ.) چیملنمه τσιμελενμέ, افراخ ἰφράχ, انتاش ἰντάς. § فیلیزلنمه φιλιζλενμέ, بیتمه πιτμέ, نبت νέπτ.

Φυτρώνω, (Γργ.) فیلیز سورمك φιλὶζ σόυρμέκ, بیتمك πιτμέκ, چیملنمك τσιμελεσμέκ, ا. نبت νὲπτ ἰτ.

Φυτώρειον ἢ **Φυτώριον,** τὸ فيدانلق φιδανλήκ, مغرس μαγράς.

Φύω, افراخ-انتاش-ايتديرمك ἰφράχ-ἰντὰς ἰτδιρμέκ, .ا نبت νέπτ ἰτ.

Φώκαινα, ἡ καὶ **Φώκη,** ἡ (Ζλγ.) دوموز باليغى δομοὺζ παληγή. § آيو باليغى ἀγιοὺ παληγή.

Φωλεά, ἡ يووه γιουβά, آشيانه ἀσιανέ, وكر βέκρ πλ. اوكار ἐβκιάρ, لانه λανέ, آشيان ἀσιάν. § (θηρίων) اين ἴν, ياتاق γιατάκ, جحر δζούχρ. «—ληστῶν خرسز ياتاغى χηρσὴζ γιαταγή.

Φωλεός, ὁ اين ἴν, مغاره μαγαρά.

Φωλεύω, يووه ياپمق γιουβὰ γιαπμάκ, يووه لامق γιουβαλαμάκ, اتكار ا ἰτικιὰρ ἰτ. ا اتخاذ اوكار ἰτχάζι ἐβκιὰρ ἰτ.

Φώναγμα, τὸ چاغيرمه τσαγηρμά, باغيرمه παγηρμά.

Φωνάζω, چاغيرمق τσαγηρμάκ, باغيرمق παγηρμάκ, نعره آتمق ναρὲ ἀτμάκ, .ا فرياد φεργιὰδ ἰτ. § (ἐπὶ πτηνῶν) اوتمك ὀτμέκ.§.ا دعوت δαβὲτ ἰτ. .ا جلب δζὲλπ ἰτ.

Φωνακλᾶς, ὁ باغيرجى παγηρηδζή, هايقريجى χαϊκηρηδζή.

Φωνασκία, ἡ تعليم الصوت τα'λὶμ οὐσ-σάβτ. § هايقريش χαϊκηρής, فرياد و فغان φεργιὰδ οὐ φιγάν.

Φωνασκ(έω)ῶ, تعليم الصوت ا. τα'λὶμ οὐσ-σάβτ ἰτ. § هايقرمق χαχαϊκηρμάκ, فرياد و فغان ا φεργιὰδ οὐ φιγὰν ἰτ.

Φωνή, ἡ سس σές, صوت σάβτ πλ. اصوات ἐσβάτ, صدا σεδά, ندا νεδά, آواز ἀβάζ. § (Μουσ.) سس σές, نوطه νότα. «*ἰσχυρὰ* — صوت شديد σάβτι σεδίδ. «*λεπτὴ* — صوت خفيف σάβτι χαφίφ. «*ὑψηλὴ* — آواز بلند ἀβὰζ πουλένδ. «*ἠχηρὰ* — صوت طنان σάβτι τηνάν. «*γλυκεῖα* — آواز سرين ἀβὰζ σερίν. «*μιᾷ φωνῇ* متفقا μουτέφφικεν, اتفاق اوزره ἰττιφὰκ οὔζρέ. «— *λαοῦ* افكار عموميه ἐφκιάρι οὐμουμιγέ, اعتقاد ناس ἰτικάδι νάς. «— *λαοῦ* — *Κυρίου* لسان الخلق لسان الحق λισὰν οὐλ-χάλκ λισὰν οὐλ-χάκκ.

Φωνῆεν, τὸ (Γρμ.) سسلى حرف σεσλὶ χάρφ, حرف صوتى χάρφι σαβτί.

Φωνητικός, ή, όν, سسلى σεσιλί, صوتلى σαβτλή, صوتى σαβτί, صدائى σεδαΐ, آوازى ἀβαζί. «—ἡ *μουσικὴ* موسيقئ بالصوت μουσικήϊ πὶσ-σάβτ. «—ὸν *γράμμα* حرف ندا χάρφι νεδά.

Φωνογράφος, ὁ بانكنويس πανὶκιι-νουβίς, مصور الصوت μουσεββὶρ οὐσ-σάβτ, فونوغراف φονογράφ.

Φωνόμετρον, τὸ مقياس الصوت μικγιὰς οὐσ-σάβτ.

Φων(έω)ῶ, سس چيقارمق σὲς τσηκαρμάκ, چاغيرمق τσαγηρμάκ, باغيرمق παγηρμάκ,.ا فرياد φεργιὰδ ἰτ.

Φώρ, ὁ خرسز χηρσὴζ, سارق σαρήκ.

Φωρ(άω)ῶ, مشهوداً دردست ا.

μεσχούδεν δερδέστ ἴτ. § (πθ.) مشهودا طوتلمق μεσχούδεν τουτουλμάκ. «ἐφωράθη κλέπτων خرسز طوتلمشدر مشهودا μεσχούδεν χηρσὴζ τουτουλμούσδουρ.

Φῶς, τὸ آيدينلق αϊδηνλήκ, ايشيق ἠσήκ, نور νούρ, ضيا ζηγιά, فروغ φουρούγ, تاب τάπ, پرتو περτέβ. «φέρετέ μοι — ايشيق كتير ἠσὴκ γκετίρ. «τὸ — τῆς πίστεως نور ايمان νούρι ἰμάν. «τὸ — τοῦ ἡλίου نور شمس νούρι σέμς. «τὸ — τῆς σελήνης نور قمر νούρι καμέρ. «τὸ — τῆς θείας χάριτος نور فيض رباني νούρι φεΐζι ρεπανί. «τὰ φῶτα علم ἴλμ πλ. علوم οὐλιούμ, علوم و معارف οὐλιούμι βὲ μεαρίφ.

Φωστήρ, ὁ پارلاق παρλάκ, نوراني νουρανί, ضيادار ζηγιαδάρ, نور انداز νοὺρ-ἐνδάζ, ضياپاش ζηγιαπάς. «οἱ φωστῆρες τῆς Ἐκκλησίας انوار مذهب ἐνβάρι μεζχέπ.

Φωσφορικός, ή, όν, فوسفوري φοσφορί. «—ὸν ὀξὺ حامض فوسفور χαμίζι φοσφόρ.

Φωσφορίζω, فوسفور چيقارمق φοσφὸρ τσηκαρμάκ, تفسفر ا. τεφεσφοὺρ ἴτ.

Φώσφορος, ὁ (Χημ.) فوسفور φοσφόρ.

Φωσφόρος, ον, ضياپاش ζηγιὰ πάς, پرتوريز περτὲβ-ρίζ, رخشان ραχσάν. § (Ἀστρ.) ضيا يلديزي ζηγιὰ γιλδιζί. [φούρ.

Φωσφορισμός, ὁ تفسفر τεφεσφούρ.

Φωσφοροποίησις, ἡ تفسفر τεφεσφούρ.

Φωσφορώδης, ες, فوسفوري حاوي φοσφορὶ χαβί, فوسفوري φοσφορί.

Φωταγωγία, ἡ تنوير τενβίρ, تنويرات τενβιράτ.

Φωταγωγός, ὁ حامل نور χαμίλι νούρ. § آيدينلق αϊδηνλήκ.

Φωταγωγ(έω)ῶ, تنوير ا. τενβὶρ ἴτ.

Φωταέριον, τὸ غاز γάζ.

Φωταύγεια, ἡ رونق نور ρεβνάκι νούρ.

Φωταυγής, ές, پارلاق παρλάκ, ضيادار ζηγιαδάρ, نور انداز νοὺρ-ἐνδάζ.

Φωταψία, ἡ دوناغه δονανμά, قنديل ياقمه κανδηλὲρ γιακμά, تنوير τενβίρ.

Φωτεινός, ή, όν, پارلاق παρλάκ, ضيادار ζιγιαδάρ, منير μουνίρ, نوراني νουρανί, نور پاش νοὺρ-πάς, پرتوريز περτεβ-ρίζ, رخشان ραχσάν.

Φωτερός, ή, όν, ضيادار ζηγιαδάρ.

Φωτιά, ἡ آتش ατές. § يانغين γιανγήν, حريق χαρήκ.

Φωτίζω, آيدينلق ويرمك αϊδηνλὴκ βιρμέκ, آيدينلتمق αϊδηνλαμάκ. § ايشيقلندرمق ἠσηκλανδηρμάκ, منور قيلمق μουνεββὲρ κηλμάκ, آيدينلنديرمق αϊδηνλανδηρμάκ, تنوير-اناره-اضائه ا. τενβὶρ-ἰναρὲ-ἰζαὰ ἴτ. § قنديل طوناتمق κανδηλὲρ δονατμάκ, ايقاد قنديل ايله

منور ايلمك ἰκάδι κανδὴλ ἰλὲ μουνεβ-βὲρ εἴλεμέκ. § .ا تعليم τα'λὶμ ἰτ. «ὁ Θεὸς *νὰ τὸν φωτίσῃ* الله عقل ويرسون ἀλλὰχ ἄκλ βιρσούν. «*ὅπως σὲ φωτίσῃ* ὁ Θεὸς الله نه يول كوسترر ايسه 'Αλλὰχ νὲ γ̇ιὸλ γκ̇ιόστερὶρ ἰσέ, قلبكه نه طوغار ايسه καλπ̇ηνὰ νὲ δογὰρ ἰσέ, هر نه سنوح ايدر ايسه χὲρ νὲ σουνοὺχ ἰδὲρ ἰσέ.

Φώτισις, ἡ تنوير τενβίρ.

Φωτισμός, ὁ تنوير τενβίρ, اضاءه ἰζαά, انارة ἰναρέ.

Φωτοβόλημα, τὸ ضيا ويرمه ζηγ̇ιὰ βιρμέ, نور اندازى νοὺρ-ἐνδαζί.

Φωτοβόλος, ὁ نور انداز νοὺρ-ἐνδάζ.

Φωτοβολ(έω)ῶ, نور افشان او. νοὺρ-ἐφσὰν ὀλ. نور انداز او. νοὺρ-ἐνδὰζ ὀλ.

Φωτογραφία, ἡ فطوغرافيا φοτογράφγ̇ια, پرتونويسى πὲρτὲβ-νουβισί.

Φωτογραφικός, ή, όν, فطوغرافى φοτογραφί. § —ῶς فطوغرافيا ايله φοτογράφγ̇ια ἰλέ, فطوغرافيا اصولنه تطبيقاً φοτογράφγ̇ια οὐσουληνὰ τατπ̇ήκεν.

Φωτογράφος, ὁ فطوغراف φοτογράφ, پرتونويس περτεβ-νουβίς.

Φωτογραφ(έω)ῶ, فطوغرافيا ايله رسم آلمق φοτογράφγ̇ια ἰλὲ ρέσμ ἀλμάκ.

Φωτοδότης, ὁ ضيابخش ζηγ̇ιὰ-π̇άχς, نور انداز νοὺρ-ἐνδάζ, منير μουνίρ. [γ̇ια-πάς.

Φωτολαμπής, ές, ضياپاش ζη-

Φωτομαγνητικός, ή, όν, (Φσ.) مقناطيسيت بالضيا μικνατισιγέτι π̇ὶζ-ζηγ̇ιά. [μουκαγεσὲτ οὐζ-ζηγ̇ιά.

Φωτομετρία, ἡ (Φσ.) مقايسة الضيا

Φωτομετρικός, ή, όν, (Φσ.) مقايسة ضيائيه μουκαγεσέτι ζηγ̇ιαϊγέ.

Φωτόμετρον, τὸ (Φσ.) مقياس الضيا μηκγ̇ιὰς οὐζ-ζηγ̇ιά.

Φωτοσβέστης, ὁ ضيائى صوندرن ζηγ̇ιαΐ σόνδουρέν. § معارف دشمنى μεα-ρὶφ δουσμανί.

Φωτοσκιάζω, رسمده ضيا ويرمك ρεσιμδὲ ζηγ̇ιὰ βιρμέκ.

Φωτοσκίασις, ἡ رسمده ضيا ويريش ρεσιμδὲ ζηγ̇ιὰ βιρίς.

Φωτοτυπία, ἡ فطوتيپى φοτοτιπί.

Φωτοφοβία, ἡ خوف ضيا χάβφι ζηγ̇ιά. [ζηγ̇ιά.

Φωτοφόρος, ὁ حامل ضيا χαμίλι

Φωτοχυσία, ἡ دوناتمه δονανμά, ايقاد قنديل ἰκάδι κανδήλ, قنديل دوناتمه κανδὴλ δονατμά, شوقلنديرمه σαβκ-λανδηρμά, تنويرات τενβιράτ.

Χ

Χ, χ, چی خی. تسمیه اولنان « چی » اشبو حرف الفبای رومینك یکرمی ایکنجی حرفی اولوب خ یاخود ه کبی تلفظ اولنور.

Χ', χ', (Ἀρθμ.) التی یوز ἀλτὴ γιούζ. ‖ التی یوزنجی ἀλτὴ γιουζὀυνδζού.

,Χ, ,χ, (Ἀρθμ.) التی یوز بیك ἀλτὴ γιοὺζ πίν. ‖ التی یوز بیکنجی ἀλτὴ γιοὺζ πινινδζί.

Χά, (Ἐπφ.) خا χά.

Χαβιάριον, τὸ خاویار χαβγιάρ.

Χαβούτζιον, τὸ هاوج χαβούδζ, جزر δζεζέρ. [Ἴδε Θωπεύω.

Χαδεύω, (καὶ τ' ἀπ' αὐτοῦ)

Χαίνω, آغزی آچوب طورمق ἀγζὴ ἀτσοὺπ δουρμάκ, او. مکشوف الفم μεκσοὺφ οὐλ - φέμμ ὀλ. حیران حیران باقمق χαϊρὰν χαϊρὰν πακμάκ. ‖ (μτν. ἐπὶ πραγμ.) یاریق - آچیق او. γιαρὴκ-ἀτσὴκ ὀλ. «*βλέπω κεχηνὼς* حیران حیران باقمق χαϊρὰν χαϊρὰν πακμάκ.

Χαιρεκακία, ἡ بد خواهلق πέδ-χαχλὴκ, بد اندیشی πέδ-ἐνδισί.

Χαιρέκακος, ον, بد خواه πέδ-χάχ, بد اندیش πέδ-ἐνδίς.

Χαιρεκακ (έω) ῶ, بد خواه - بد اندیش او. πὲδ χάχ-πὲδ ἐνδὶς ὀλ.

Χαιρετίζω καὶ **Χαιρετῶ,** سلام ویرمك σελὰμ βιρμέκ, سلاملامق σελαμλαμάκ, سلام ا. σελὰμ ἰτ. ‖ زیارت ا. ζιγιαρὲτ ἰτ. «*χαιρέτα μού τον* سلام سویلیك σελὰμ σοϊλέϊν. «— *τινὰ μακρόθεν διὰ σημείων* تغلیه ا. ταγλιγὲ ἰτ.

Χαιρέτισμα, τὸ καὶ **—σμός,** ὁ سلام σελάμ, سلاملامه σελαμλαμά. ‖ زیارت ζιγιαρέτ, ادای رسم سلام ἐδάϊ ρέσμι σελάμ. «*χαιρετίσματα* سلام سویلیك σελὰμ σοϊλέϊν.

Χαιρέφυλλον, τὸ (Βτ.) فرنك مایدانوزی φρένγκ μαϊδανοζού.

Χαίρω, سوینمك σεβινμέκ, ممنون-مسرور-شادان-دلشاد او. μεμνοὺν-μεσροὺρ-σαδὰν-διλσὰδ ὀλ. ‖ حظ ا. χάζζ ἰτ. متلذذ-فرحناك-محظوظ او. μουτελεζζὶζ-φερεχνάκι-μαχζοὺζ ὀλ. ‖ خیرینی کورمك χαϊρινὶ γκιόρμέκ. تمتع ا. τεμεττοὺ' ἰτ. فائده کورمك φαϊδὲ γκιόρμέκ, طویمق δοϊμάκ, او. متمتع μουτεμεττὶ' ὀλ. کونکل γκιόνενμέκ, دفع اشتیاق ا. δέφ'ι ἰστιγιὰκ ἰτ. «*δὲν ἐχάρηκε τὴν νεότητά του* کنجلکنه طویمدی γκενδζλιγινὲ δόϊμαδη. «*νὰ χαρῇς τὰ παιδιά σου* چوجقلرك خیرینی

كورمسن τσοτζουκλαρὴν χαϊρινὶ γκ̤ιό-ρέσιν, چوجقلرك باشى ايچون τσοδζου-κλαρὴν πασὴ ἰτσούν. «*νὰ σὲ χαρῶ* كرم كوزيني سويم γκ̤ιόζουνοὺ σεβεΐμ, كرم بيوريكز κερὲμ πουγ̤ιούρουνουζ, لطف ايليكز λοὺτφ εϊλέϊνιζ. «*χαῖρε καὶ χαίρετε* وقتلر خير اولسون βακητλὰρ χαῒρ ὀλσούν, دولت سعادتله σααδέτλε, دولت و اقبال ايله δεβλὲτ οὐ ἰκπὰλ ἰλέ. «*χαιρέτω* (ἐρρέτω) دفع اولسون δέφ' ὀλσούν. «*χαίρων ἀκούω* ممنوناً ايشيتمك μεμνούνεν ἰσιτμέκ.

Χαίτη, ἡ (Ζλγ.) پرچم περτσέμ, يله γελέ.

Χάλαζα, ἡ طلو ἢ طولو δολού, برد πέρδ. § (μτφρ.) باران παράν. «*ἔπεσε πολλὴ*— چوق طلو ياغدى τσὸκ δολοὺ γ̤αγδή, برد عظيم نزول ايلدى πέρδι ἀζὴμ νουζοὺλ εϊλεδή. «*λεπτὴ* — اوفاق طلو οὐφὰκ δολού. «— *βολῶν* كله باران παράνι γκ̤ιουλέ.

Χαλαζηδόν, ('Επρ.) طلو كبي δολοὺ κιπί. § (μτφ.) شدت و وفرت ايله σιδδὲτ βὲ βεφρὲτ ἰλέ.

Χαλάζιον, τὸ (I) برد πέρδ.

Χαλαζιοφόρος, ἡ (μεμβράνη) (I) غشا بياض بيض γησᾶϊ πεγ̤ιάζι πεΐζ.

Χαλαρός, ά, όν, كوشك γκεβ-σέκ, مسترخي μουστερχή. § (ἐπὶ καιροῦ) يومشاق γ̤ιουμουσάκ, ملايم μου-λαΐμ.

Χαλαρότης, ἡ كوشكلك γκεβσε-κλίκ, رخاوت ρεχαβέτ.

Χαλαρώνω, كوشتمك γκεβσετ-μέκ, ارخا ا. ἰρχὰ ἰτ. ايراث رخاوت ا. ἰράσι ρεχαβὲτ ἰτ. § (πθ.) —*ομαι* كوشنمك γκεβσενμέκ, استرخا ا. ἰστιρχὰ ἰτ. ارخا ا. ἰρτιχὰ ἰτ. كسب رخاوت ا. κέσπι ρεχαβὲτ ἰτ.

Χαλάρωσις, ἡ كوشتمه γκεβσετ-μέ, ارخا ἰρχά. § (I) استرخا ἰστιρχά. § (ἐπὶ καιροῦ) ملايمت μουλαϊμέτ, يومشاقلق γ̤ιουμουσακλήκ. «*ἡ* — *τῶν νεύρων* استرخاى اعصاب ἰστιρχάϊ ἀσάπ. «*ἡ* — *τῶν ἠθῶν* افساد اخلاق ἰφ-σάδι ἀχλάκ.

Χάλασμα, τὸ καὶ —**σμός,** ὁ بوزمه πόζμά, افساد ἰφσάδ, محو μάχβ, هدم χέδμ. «*τὸ* — *τοῦ στομάχου* معدەنك بوزوقلغى μιδενὶν ποζουκλουγού. § (σνκ.) "Ιδε 'Ερείπιον.

Χαλασμένος, η, ον, بوزولمش ποζουλμούς, بوزوق ποζούκ.

Χαλαστής, ὁ مفسد μουφσίδ. § مخرب μουχαρρίπ. [ποζουκλούκ.

Χαλάστρα, ἡ رخنه ραχνέ, بوزوقلق

Χαλβάνη, ἡ (I) قصنى κασνή.

Χαλεπαίνω, كوجتمك γκ̤ιουδζεν-μέκ, طارلمق δαρηλμάκ. § غضبه كلمك γαζεπὲ γκελμέκ, تغضب ا. τεγαζ-ζοὺπ ἰτ.

Χαλεπός, ή, όν, مشكل μουσ-κίλ, كوج γκ̤ιούδζ. § (ἐν γένει) فنا φενά, كوتو κ̤ιοτού. «— *λαβεῖν* آلسى مشكل ἀλμασὶ μουσκίλ. «—*δν εἰπεῖν* عسير ديملى كوج δινιλμεσὶ γκ̤ιούδζ, عسير البيان ἀσὴρ οὐλ-πεγ̤άν. § —*ῶς* (ἐπρ.) مشكل اولارق μουσκὶλ ὀλαράκ.

Χαλεπότης, ἡ مشكلات μουσκιλάτ, عسرت οὐσρέτ, ياكازلق γιακαζλήκ. § شدت σιδδέτ. «ἡ **—τῶν νόμων** قوانين شدتى σιδδέτι καβανίν.

Χαλιναγωγία, ἡ ضبط ζάπτ.

Χαλιναγωγός, ὁ ضابط ζαπίτ.

Χαλιναγωγ(έω)ῶ, كم طوتوب ادارە ا. γκεμὶ τουτοὺπ ἰδαρὲ ἰτ. ادارە ا. ἰδαρὲ ἰτ. § ضبط ا. ζάπτ ἰτ. طوتمق τουτμάκ, منع ا. μὲν' ἰτ. «**— τὴν γλῶσσάν μου.**» دلنى ضبط ا. διλιμὶ ζάπτ ἰτ. § (μτχ.) *κεχαλινωμένος* لكاملدار λουκιαμδάρ.

Χαλινάρι, τὸ Ἴδε Χαλινός.

Χαλινοποιός, ὁ كمجى γκεμδζή, اوياڭجى οὐγιανδζή.

Χαλινός, ὁ كم γκέμ, ديزكين διζγκίν, اويان οὐγιάν, آغزلق ἀγηζλήκ, لجام λιδζάμ, لكام λούκιάμ.

Χαλιν(όω)ῶ καὶ **—νώνω,** كم - اويان اورمق - γκὲμ - οὐγιὰν βουρμάκ, اويانلامق οὐγιανλαμάκ, كملمك γκεμλεμέκ. § (μτφ.) ضبط ا. ζάπτ ἰτ.

Χαλίνωσις, ἡ كملمه γκεμλεμέ, اويانلامه οὐγιανλαμά, تلجيم τελδζίμ, تلجم τελεδζδζούμ. § (μτφ.) ضبط و اداره ζάπτ βὲ ἰδαρέ.

Χαλινωτήριον, τὸ كم γκέμ. § «**τὰ —ρια τῶν πλοίων** كمينڭ خلاطى γκεμινὶν χαλατή, قلس κάλς πλ. قلوس κουλούς, سفينه قلوسى κουλούσι σεφινέ.

Χάλιξ, ὁ καὶ ἡ چاقيل طاشى τσακὴλ ταση, چاقيل τσακήλ.

Χαλκάνθεμον, τὸ (Βτ.) قديفه چيچكى καδηφὲ τσιτσεγί.

Χαλκανθές, καὶ **—ανθον,** τὸ قره بويا καρὰ πογιά.

Χαλκεῖον, τὸ باقيرجى-قازانجى دكانى πακηρδζὴ-καζανδζὴ δουκκιανή.

Χάλκειος, α, ον, نحاسى νουχασί.

Χαλκέντερος, ον, باقير باغرصاقلى πακὴρ παγηρσακλή. § (μτν.) يورولمز γιουρουλμέζ, فوق العاده غيور و مدوام φὲβκ ἐλ-ἀδὲ γαγιοὺρ βὲ μουδεββάμ.

Χάλκευμα, τὸ باقيردن معمول نسنه πακηρδὰν μα'μοὺλ νεσνέ, باقير πακήρ.

Χαλκεύς, ὁ καὶ **Χαλκευτής,** ὁ باقيرجى πακηρδζή, قازانجى καζανδζή, دميرجى δεμιρδζή.

Χαλκευτήριον, τὸ Ἴδε Χαλκεῖον.

Χαλκευτική, ἡ باقيرجيلق πακηρδζηλήκ.

Χαλκεύω, باقير ايشلمك πακὴρ ἰσλεμέκ, دمير دوكمك δεμὶρ δὸκιμέκ. § (ἀμτ.) باقيرجى او. πακηρδζὴ ὀλ.

Χάλκινος, η, ον, باقيردن معمول πακηρδὰν μα'μούλ, نحاسى νουχασί. «**—να νομίσματα** باقير اقچه πακὴρ ἀκτσέ, مشكوكات نحاسيه μεσκιουκιάτι νουχασιγέ. «**—να ἀγγεῖα** اوانئ نحاس ἀβανίι νουχάς.

Χαλκίον, τὸ باقير πακήρ.

Χαλκῖτις, ἡ (Ὀρκτ.) حامل نحاس χαμίλι νουχάς. «**— λίθος** قلقطار κολκατάρ. «**στυπτηρία —** كوز طاشى γκιὸζ ταση.

Χαλκογράφημα, τὸ باقير اوزرينه

باقير مكوك πακὴρ οὐζερινὲ μαχκιούκι, باقير باصمه‌سى πακὴρ πασμασή.

Χαλκογραφία, ἡ باقير قازمق صنعتى πακὴρ καζμὰκ σαναατή, فن حك نحاس φέννι χάκκι νουχάς. § باقير باصمه‌سى πακὴρ πασμασή.

Χαλκογραφ(έω)ῶ, باقير اوزرينه حك ا. πακὴρ οὐζερινὲ χάκκι ἰτ.

Χαλκογράφος, ὁ باقير قازيجى πακὴρ καζηδζή, باقير حكاكى πακὴρ χακκιακί, نحاس حكاكى χακκιάκι νουχάς. [πίχι νουχάς.

Χαλκοειδής, ές, شبه نحاس σε-

Χαλκονόμισμα, τὸ باقير اقچه πακὴρ ἀκτσέ, مسكوكات نحاسيه μεσκιουκιάτι νουχασιγέ, باقير πακήρ.

Χαλκοπρόσωπος, ον, باقير يوزلى πακὴρ γιούζλού, كستاخ κιουστάχ.

Χαλκοπώλης, ὁ باقيرجى πακηρδζή, قازانجى καζανδζή.

Χαλκοπυρίτης, ὁ (Ὀρκτ.) قالقوپيريت καλκοπιρίτ, پيريت نحاسى πιρίτι νουχασί.

Χαλκός, ὁ باقير πακήρ, نحاس νουχάς, مس μίς.

Χαλκουργεῖον, τὸ باقير كارخانه‌سى πακὴρ κιαρχανεσί. [πακὴρ ἰσί.

Χαλκούργημα, τὸ باقير ايشى

Χαλκουργική, ἡ (τέχνη) باقيرجيلق πακηρδζηλήκ. [δζή.

Χαλκουργός, ὁ باقيرجى πακηρ-

Χαλκοῦς, ῆ, οῦν, Ἴδε Χάλκινος.

Χαλκόχρους, ουν, باقير رنكلى πακὴρ ρενκλί, مسرنك μισ-ρένκ.

Χάλκωμα, τὸ باقير πακήρ. § باقير ايشى πακὴρ ἰσί, معمولات نحاسيه μα'μουλάτι νουχασιγέ.

Χαλκωματᾶς, ὁ Ἴδε Χαλκεύς.

Χαλκωρυχεῖον, τὸ باقير معدنى πακὴρ μα'δενί.

Χαλνῶ, بوزمق ποζμάκ. § (μσ. καὶ πθ.) بوزلمق ποζουλμάκ. « *ἐχάλασε τὸ φόρεμά μου* روبام بوزلدى ρουπάμ ποζουλδού. « — *τὸν νόμον* فسخ نظام ا. φέσχι νιζὰμ ἰτ. « — *συνθήκην* الغاى عهد ا. ἰλγάϊ ἄχδ ἰτ. « — *τὴν φιλίαν* قطع مودت ا. κάτ'ι μουβεδδὲτ ἰτ. بوزشمق ποζουσμάκ. « — *τὰς σχέσεις* قطع مناسبات ا. κάτ'ι μουνασεπὰτ ἰτ. « *ἐχάλασεν ὁ καιρός* هوا بوزلدى χαβὰ ποζουλδού, هوا تبديل ايلدى χαβὰ τεπδὶλ εϊλεδί « — *μίαν λίραν* بر ليرا بوزمق πὶρ λίρα ποζμάκ. [λαδχανέ.

Χαλυβδεῖον, τὸ پولادخانه που-

Χαλύβδινος, η, ον, چليكلى τσελικλί, پولادى πουλαδή.

Χαλυβδώνω, چليكلتمك τσελικλετμέκ, پولادلتمق πουλαδλατμάκ.

Χάλυψ, ὁ چليك τσελίκ, پولاد πουλάδ, فولاد φουλάδ.

Χαλ(άω)ῶ, آتمق ἀτμάκ. § ايندير‌مك ἐνδιρμέκ.

Χαμαί, (Ἐπρ.) آشاغى ἀσαγή, يره γερέ. « *ἔπεσε* — يره دوشدى γερὲ δουσδού.

Χαμαιάκτη, ἡ (Βτ.) يبان مروری γιαπὰν μούρβερί.

Χαμαιδάφνη, ἡ (Βτ.) يبان دفنه γιαπὰν δεφνέ, مزاريون μεζαριγιούν. [λήκ.

Χαμαιζηλία, ἡ آلچقلق ἀλτσακ-

Χαμαίζηλος, ον, آلچق ἀλτσάκ, دنی δενί, متواضع μουτεβαζή'.

Χαμαικέρασος, ὁ (Βτ.) چیلك τσιλέκ. [γερὲ μούρβερί.

Χαμαίκισσος, ὁ (Βτ.) یره مروری

Χαμαικυπάρισσος, ἡ (Βτ.) صاندولین σανδολίν.

Χαμαιλεύκη, ἡ (Βτ.) اوکسرك اوتی 'όκσούρούκ ὀτού, آرسلان پنچه‌سی ἀρσλὰν πεντσεσί.

Χαμαιλέων, ὁ (Ζλγ.) بوقلمون πουκαλεμούν, چفوت کلری τσιφοὺτ κελερί.

Χαμαίμηλον, τὸ (Βτ.) پاپادیه چچکی παπαδιὰ τσιτσεγί, پاپونج παπούνδζ.

Χαμαιτυπεῖον, τὸ کارخانه κιαρχανέ, فحشیاتخانه φουχδιγιατχανέ.

Χαμένος, η, ον, غائب اولمش γαΐπ ὀλουνμούς. § (ἐπθ.) شاشقین σασκήν, آحمق ἀχμάκ, بوداله πουδαλά. § چاپقین τσαπκήν. «εἰς τὰ χαμένα بوش پوشنه πὸς ποσουνά.

Χαμέρπεια, ἡ آلچقلق ἀλτσακλήκ, دنائت δεναγέτ, فرومایه‌لك φουρουμαγελίκ.

Χαμερπής, ές, آلچق ἀλτσάκ, دنی δενί, فرومایه φουρουμαγέ, خوار χόρ, ذلیل ζελίλ. § —ῶς (ἐπρ.) دنائتكارانه δεναγετκιαρανέ.

Χαμηλά, ('Επρ.) آشاغی ἀσαγή, آلت ἄλτ, زیر ζίρ, اسفل ἐσφέλ. § (ἐπὶ φωνῆς) یواش γιαβάς. «ὁμιλῶ —یواش سویلمك γιαβὰς σοϊλεμέκ. «κάθημαι — آشاغی اوتورمق ἀσαγὴ ὀτουρμάκ.

Χαμηλός, ή, όν, آشاغی ἀσαγή, آلچق ἀλτσάκ. «— τὸ ἀνάστημα قصه بویلی κησσὰ ποϊλού. «—ἡ φωνὴ یواش سس γιαβὰς σές. «τιμὴ —ἡ اهون قیات ἀχβὲν φιγιάτ.

Χαμηλότης, ἡ آشاغیلق ἀσαγηλήκ, عدم ارتفاع ἀδέμι ἰρτιφά'.

Χαμήλωμα, τὸ الچقلمه ἀλτσακλατμά, تنزیل τενζίλ.

Χαμηλώνω, (Μμτβ.) آشاغی ایندرمك ἀσαγὴ ἐνδιρμέκ, آلچقلتمق ἀλτσακλατμάκ, اکمك ἐγμέκ, تنزیل ا. τενζὶλ ἰτ. § (ἀμτ.) آلچقلنمق ἀλτσακλανμάκ, آشاغی اینمك ἀσαγὴ ἐνμέκ, اکلمك ἐγιλμέκ, تنزل ا. τενεζζοὺλ ἰτ. «— τὴν φωνὴν سسی ایندیرمك σεσὶ ἐνδιρμέκ.

Χαμογελῶ, تبسم ا. τεπεσσοὺμ ἰτ. كولمسمك γκιοὺλὸυμσιμέκ.

Χαμόδενδρον, τὸ (Βτ.) قصه آغاج κησσὰ ἀγάδζ.

Χαμοκερασία, ἡ (Βτ.) چیلك فدانی τσιλὲκ φιδανί. [τσιλέκ.

Χαμοκέρασον, τὸ (Βτ.) چیلك

Χαμόμηλον, τὸ "Ιδε Χαμαίμηλον.

Χαμουλκός, ὁ (Ντκ.) قیزاق κηζάκ.

Χαμψὶ καὶ **Χάμψης,** ὁ (Ζλγ.) حسی بالیغی χαμσὴ παληγή.

Χαμώγειον, τὸ آلت قات ال ἕν ἀσαγὴ κάτ, تختانی ταχτανί, اوطه‌سی یر γὲρ ὀδασή.

Χάνδαξ, ὁ خندق χενδέκ.

Χάννη, ἡ καὶ **Χάννος,** ὁ (Ζλγ.) خانی بالیغی χανὴ παληγή.

Χάνω, غائب ا. γαΐπ ἰτ. ضایع-تضییع ζάϊ-ταζγὶ'-ἰζαὰ ἰτ. ا. اضاعه- ا. تلف τελὲφ ἰτ. ا. فوت-افاته φὲβτ-ἰφατὲ ἰτ. § (πθ.) —ομαι غائب او. γαΐπ ὀλ. ضایع-تلف او. ζάϊ'-τελὲφ ὀλ. § کوزدن غائب او. γκιὸζδὲν γαΐπ ὀλ. نا بدید او. νὰ πεδὶδ ὀλ. «τὰ — (κν.) شاشیرمق σασηρμάκ, قاچیرمق κατσηρμάκ. «κάμω ἄλλον νὰ τὰ χάσῃ شاشیرتمق σασηρτμάκ. § (ἐπὶ παιγν.) یکلمك γενιλμέκ, مغلوب او. μαγλοὺπ ὀλ. «ἔχασε τὴν περιουσίαν του مالنی ضایع ایتدی μαλινὶ ζάϊ ἰτδή. «ἔχασε τὰ χρήματά του εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον آقچه‌سنی قارده غائب ایلدی ἀκτσεσινὶ κουμαρδὰ γαΐπ εἶλεδή. «δὲν ἔχει τίποτε νὰ χάσῃ غائب ایده‌جك بر شی یوقدر γαΐπ ἰδεδζὲκ πὶρ σέϊ γιόκδουρ. « — τὸν δρόμον یولی غائب ا. γιολοὺ γαΐπ ἰτ. یولی شاشیرمق γιολοὺ σασηρμάκ. « — τὸν καιρὸν اضاعهٔ وقت ا. ἰζαάϊ βὰκτ ἰτ. افاتهٔ وقت ا. ἰφατέϊ βὰκτ ἰτ. « — τὴν εὐκαιρίαν افاتهٔ فرصت ا. ἰφατέϊ φουρσὰτ ἰτ. فرصتی قاچیرمق φουρσατὶ κατσηρμάκ. « — τὴν ἰσορροπίαν موازنه‌یی غائب ا. μουβαζενεὶ γαΐπ ἰτ. « — τὰ ἴχνη τινὸς ایزینی غائب ا. ἰζινὶ γαΐπ ἰτ. « — τὴν ἐλπίδα قطع امید ا. κάτι' οὐμὶδ ἰτ. «ἔχασαν ὀκτὼ χιλιάδας ἀνθρώπων سکز یوز نفر غائب ایتمشلردر σεκὶζ γιοὺζ νεφὲρ γαΐπ ἰτμισλέρδιρ. « — εἰς τὸ ἐμπόριον آلیش ویرشده- تجارتده ضرر و زیان ا. ἀλὶς βιρισδὲ- τιδζαρετδὲ ζαρὰρ οὐ ζιγιὰν ἰτ. «τὸ καλὸν δὲν χάνεται ایلك ایانه کتمز ἐγιλὶκ γιαπανὰ γκιτμέζ, ایلك ضایع اولاز ἐγιλὶκ ζάϊ ὀλμάζ. «ἐχάθησαν τόσοι ἄνθρωποι شو قدر کشی تلف-غائب-نابدید اولشدر σοὺ καδὰρ κισὶ τελὲφ-γαΐπ-ναπεδὶδ ὀλμούσδουρ. «χάσου ἀπ' ἐμπρός μου دفع اول δὲφ' ὀλ. «ἡ ὀσμή του ἐχάθη رایحه‌سی محو اولمشدر ραΐχασὶ μὰχβ ὀλμούσδουρ. «ἐχάθημεν الوق غائب γαΐπ ὀλδούκ.

Χάος, τὸ بوشلق ποσλούκ, خلا χαλά. § (μτφ.) قاریشیقلق καρησηκλήκ, هرج و مرج χὲρδζ οὐ μέρδζ, قاریش موریش καρὴς μουρίς.

Χάπτω, یوتمق γιουτμάκ.

Χαρά, ἡ سوینج σεβίνδζ, سرور σουρούρ, مسرت μεσερρέτ, بشاشت πεσασέτ, ابتهاج ἰπτιχάδζ, حبور χουπούρ, انشراح ἰνσιράχ, شادمانی σαδμανή, دلشادلق διλσαδλήκ, نشاط νεσάτ, نشاط قلب νεσάτι κάλπ, صفا σαφά, فرح φεράχ, فرحت φεραχάτ. « —

μεγάλη سرور عظيم σουρούρι ἀζήμ. «— *ὑπερβολικὴ* مسرت مفرط μεσερ-ρέτι μουφρίτ. «— *βραχεῖα* مسرت قليل المدت μεσερρέτι καλὴλ οὐλ-μουδ-δέτ. «— *μακρά* سرور مديد σουρούρι μεδίδ. « *δάκρυα χαρᾶς* اشك شادی ἔσκι σαδή, دموع سرور δουμούϊ σου-ρούρ. «*προξενῶ τινι —ν* ايراث فرح و سرور ا. ἰράσι φερὰχ βὲ σουροὺρ ἰτ. « *ἡ — των μετεβλήθη εἰς λύπην* فرح وسرورلرى ترح و كدره منقلب اولمشدر φερὰχ βὲ σουρουρλερὶ τερὰχ οὐ κε-δερὲ μουνκαλὶπ ὀλμούσδουρ. «*ση-μεῖα —ας* آمارات سرور و حبور ἀμα-ράτι σουροὺρ βὲ χουπούρ. «*φωναὶ —ας* صوات شادی و سرور σεβάτι σαδὴ βὲ σουρούρ. «*μετὰ χαρᾶς* باش و سر و چشم اوستنه πὰς οὐστούνέ, πὲρ σὲρ οὐ τσέσμ, على الرأس و العين ἀλ-ὲρ-ρέες β-ὲλ-ἀΐν, كمال ممنونيت ايله κεμάλι μεμνουνιγὲτ ἰλέ, مع الممنونيه μὰ' ἐλ-μεμνουνιγέ, ممنوناً μεμνούνεν. «*μὲ 'γιά σου μὲ χαρά σου* (φρσ.) صفالر اولسون σιφαλὰρ ὀλσούν, صفای خاطر ايله σαφάϊ χατὴρ ἰλέ. § (σνκδ.) دوكون δουκιούν, سور σούρ. «*ἡ — ἔγεινεν εἰς Κ)πολιν* دوكون استانبولده اولدی δουκιοὺν 'Ιστανπολδὰ ὀλδού.

Χάραγμα, τὸ καὶ **—γμός,** ὁ يارمه γιαρμά, شق σάκκ, حك χάκκι, حجامت χαδζαμέτ. § (Ι) شق σάκκ πλ. شقوق σουκούκ, تشقيق τεσκήκ. § (πλ.) *τὰ χαράγματα* شفق σεφάκ, شفق سوكديكي وقت σεφὰκ σὸκδούγού βακήτ, شفق سوكـكه باشلاديغى وقت σε-φὰκ σόκμεγὲ πασλαδηγὴ βακήτ, اورته‌لق آغارديغى وقت ὀρταλὴκ ἀγαρ-δηγὴ βακήτ, فجر φέδζρ, سحر σαχάρ, على السحر ἀλ-ἐσ-σαχάρ.

Χαράδρα, ἡ چقور τσουκούρ, صو يرتيغى σοὺ γιρτηγή.

Χαράζω καὶ **Χαράσσω,** يارمق γιαρμάκ, شق سطح ا. σάκκι σάτχ ἰτ. تشقيق ا. τεσκὴκ ἰτ. § اويق οὐϊμάκ, قازمق καζμάκ, حك ا. χάκκι ἰτ. § چيزكى چكمك τσιζγκὶ τσεκμέκ, تسطير ا. τεστὶρ ἰτ. § (τρτπρσ.) *χαράζει* شفق سوكـكه باشلامق σεφὰκ σόκμεγὲ πασ-λαμάκ, كون آغارمق γκιοὺν ἀγαρμάκ, اورته‌لق آغارمق ὀρταλὴκ ἀγαρμάκ.

Χαράκτης, ὁ جدول تخته‌سى δζεδ-βὲλ ταχτασή, مسطر μιστάρ, چيزكى τσιζγκί.

Χαρακτήρ, ὁ خلق χοὺλκ πλ. آخلاق ἀχλάκ, خوى χούϊ, خصلت χα-σλέτ, مشرب μεσρέπ. § سيما σιμά, چهره τσεχρέ, يوز γιούζ. § (Φσ.) خاصه χασσά, طبيعت ταπι'άτ. § (γραφι-κὸς) خط χάττ, يازى γιαζή. §(Τπγρ.) حرف χὰρφ πλ. حروف χουρούφ. §صورت σουρέτ, طور τάβρ, وجه βέδζχ, طرز τάρζ, اصول οὐσούλ. § صفت σηφὰτ πλ. اوصاف ἐβσάφ. § مسلك μεσλέκ. «*ἑλληνικοὶ χαρακτῆρες* حروف يونانيه χουρούφι γιουνανιγέ. « *ἀνεγνώρισα τὸν χαρακτῆρα τοῦ γραψίματός του* يازيسنى - خط دستنى طانيدم γιαζησηνὴ-χάττι δεστινὶ τανηδήμ. «*εἶναι ἄν-*

θρωπος χωρὶς χαρακτῆρα مسلکسز آدمدر μεσλεκσὶζ πὶρ ἀδάμδ:ρ. «— λόγου شیوۀ افاده σιβέϊ ἰφαδέ. «ἀριθμητικοὶ —ες رقم ρακὰμ πλ. ارقام ἐρκάμ. «μουσικὸς — موسیق اشارتی μουσικὴ ἰσαρετί, نوطه νότα. «ἀλγεβρικοὶ—ες ارقام جبریه ἐρκάμι δζεπριγέ. «ἀστρονομικοὶ —ες ارقام نجومیه ἐρκάμι νουδζουμιγέ. «συμβολικὸς — رمز ρέμζ, رموزات ρεμουζάτ. «ἱερατικοὶ—ες صفت رهبانیه σηφάτι ρουχπανιγέ. «ἐπιστολιμαῖος — اصول انشا οὐσούλι ἰνσά.

Χαρακτηρίζω, توصیف - وصف - تعریف ا. τεβσὴφ-βάσφ-τα'ρὶφ ἰτ. تصویر ا. τασβὶρ ἰτ. § (πθ.) —ομαι موصوف - متصف او. μουττεσὴφ ὀλ. معروف او. μεβσοὺφ-μα'ρούφ ὀλ. «ἡ ἀγαθότης ἡ χαρακτηρίζουσα ὑμᾶς حسن طبیعت اولدیغکز متصف μουττεσὴφ ὀλδουγουνοὺζ χούσνι ταπι'άτ.

Χαρακτηριστικός, ή, όν, فارق φαρήκ, ممیز μουμεγίζ, دال δάλλ, «— σημεῖον علامت ممیزه-فارقه ἀλαμέτι μουμεγιζὲ-φαρηκά, علامت مخصوصه ἀλαμέτι μαχσουσέ. «—ὰ σημεῖα اشکال مخصوصه ἐσκάλι μαχσουσέ.

Χαρακτηρισμός, ὁ وصف βάσφ, توصیف τεβσήφ, اتصاف ἰττισάφ.

Χαράκτης, ὁ حکاك χακκιάκ.

Χαρακτός, ή, όν, قازنمش καζημμής, محکوك μαχκιούκι, مشقوق μεσκούκ. § چیزکیلی τσιζγκιλί, مسطور μεστούρ.

Χαράκωμα, τὸ چیزمه τσιζμέ, تسطیر τεστήρ. § (Στρ.) طوپراق طابیه τοπρὰκ τάπια, طوپ طابیه‌سی τὸπ τάπιασι, مترس μετερίς. «—στρατοπέδου اوردو استحکامی ὀρδοὺ ἰστιχκιαμή. «—τα ἐσωτερικὰ استحکامات داخلیه ἰστιχκιαμάτι δαχηλιγέ. «—χάρτου چیزمه τσιζμέ.

Χαρακώνω, چیزمك τσιζμέκ, تسطیر ا. τεστὴρ ἰτ. جدول یاپمق δζεβὲλ γιαπμάκ. § (μτχ.) χαρακωμένος چیزکیلی τσιζγκιλί, مرسم μουρεσσέμ, مسطور μεστούρ.

Χαραμάδα, ἡ آرالق ἀραλήκ.

Χάραξ, ὁ چیزکی τσιζγκί. § قازیق καζήκ, وتد βετέδ.

Χαράσσω, Ἴδε Χαράζω.

Χαρβάλι, τὸ دکرمن چاقلداغی δεγιρμὲν τσακηλδαγή.

Χάρβαλον, τὸ پاچاوره πατσάβρα. «τὰ ἔκαμε — پایمال ایلدی πάϊμὰλ εἴλεδί.

Χαρίεις, εσσα, εν, لطیف λατίφ, نازك ναζίκ, ظریف ζαρίφ, مطبوع ματπού', مستحب μουστεχχήπ, جمیل δζεμίλ, دلاور διλαβέρ, دلبر διλπέρ, دلربا διλρουπά. «τρόποι χαρίεντες اوضاع مطبوعه ἐβζάϊ ματπουά. «—εν μέτωπον جبین جمیل δζεπίνι δζεμίλ. «— λόγος کلام لطیف κελάμι λατίφ. «—εσσα κόρη کوزل قیز γκιὸυζὲλ κήζ, باکرۀ جمیله πακιρέϊ δζεμιλέ, دختر دلنشین δουχτέρι διλνισίν.

Χαριεντίζομαι, شقا سویلمك σα-

κὰ σοϊλεμέκ, .ا لطيفه λατιφὲ ἰτ. نازلانمق ναζλανμάκ, .ا ناز و شيوه νὰζ οὐ σιβὲ ἰτ. .ا شيوهكارلق σιβεκχαρλὴκ ἰτ. .ا تغنج τεγαννοὺδζ ἰτ.

Χαριεντισμός, ὁ لطيفه σακά, شقا λατιφέ, خوراطه χορατά, مهازله μουχαζελέ, مزاح μουζάχ, لاغ λάγ, ممازحه μουμαζεχέ, مداعبه μουδααπέ. § ذوقلنمه ζεβκλενμέ, استهزا ἰστιχζά. § ناز νάζ, شيوه σιβέ.

Χαριέντως, (Ἐπρ.) نازكانه ναζικχανέ, لطف و كرم ايله λοὺτφ οὐ κερὲμ ἰλέ, دلنوازانه διλνουβαζανέ, ظريفانه ζαριφανέ, لطافتله λεταφέτλε.

Χαρίζομαι, لطف-كرم-عنايت-مساعده. .ا ايلك- λοὺτφ-κερὲμ-ἰναγὲτ-μουσαααδὲ-ἐγιλὶκ ἰτ. خاطر ايچون ياپمق χατὴρ ἰτσοὺν γιαπμάκ, .ا خاطره رعايت χατηρὰ ριαγὲτ ἰτ. خاطريني ياپمق χατηρηνὴ γιαπμάκ.

Χαρίζω, باغشلق παγησλαμάκ, .ا احسان ἰχσὰν ἰτ. .ا انعام ἰνάμ ἰτ. .ا هبه χηπὲ ἰτ. .ا ترك τὲρκ ἰτ. § .ا عفو ἄφβ ἰτ. «*οἱ δανεισταὶ τῷ ἐχάρισαν τοὺς τόκους* داينلرى كذاران ايدن فائضى ترك و هبه ايتشلردر δαϊνλερὶ γκιουζαρὰν ἰδὲν φαῖζὶ τὲρκ οὐ χηπὲ ἰτμισλέρδιρ.

Χάρις, ἡ لطف λούτφ, ظرافت ζαραφέτ, ايلك ἐγιλίκ, كرم κερέμ, عنايت ἠναγέτ, احسان ἰχσάν, تعطف τεατ-τούφ. «*κάμε μου τὴν χάριν σὲ παρακαλῶ* كرم ايله رجا ايدرم κερὲμ ἰλὲ ριδζὰ ἰδέριμ, عنايت بيورك ἠναγὲτ πουγιούρουν. § خاطر χατήρ. «*συγχώρησέ τον πρὸς χάριν μου* خاطرم ايچون عفو بيورك χατηρὴμ ἰτσοὺν ἄφβ πουγιούρουν. § نزاكت νεζακέτ, لطافت λεταφέτ, ظرافت ζαραφέτ, نور νούρ, ادا ἐδά, شيوه σιβέ. § عفو ἄφβ. § تشكر τεσεκκιούρ, شكران σουκράν. § مرحمت μερχαμέτ, رحمت ραχμέτ. § (Θλγ.) هدايت χηδαγέτ. «*χάριτι θείᾳ* عنايت خدا ايله ἠναγέτι χουδὰ ἰλέ, عنايت ربانيه ايله ἠναγέτι ρεππανιγὲ ἰλέ, الهى توفيقيله ἀλλαχὴν τεβφικὴ ἰλέ, فيض ربانيه φεῒζ ρεππανὶ ἰλέ, بتوفيقه تعالى πὶ-τεβφίκηχι τεάλια, بعونه تعالى πὶ-ἄβνιχι τεάλια, بعونه متعال πὶ ἄβνιχι μουτεάλ, بعناية الله تعالى πὶ ἠναγὲτ ἠλλάχι τεάλια. «—*τῷ Θεῷ* اللهه شكر اولسون ἀλλαχὰ σουκιουρλὲρ ὀλσούν. «*πρὸς χάριν μου* خاطرم ايچون χατηρὴμ ἰτσούν. «*χάριν τοῦ δικαίου* امر حقانيته خدمت ايچون ἔμρι χακκανιγετὲ χηδμὲτ ἰτσούν. «*χάριτες ἔξοχοι* تعطفات جليله τεατιουφάτι δζελίλε. «*χάριν εἰδέναι, γινώσκειν τινὶ* محظوظ-ممنون-خشنود او. μαχζοὺζ-μεμνοὺν-χοσνοὺδ ὀλ. «*χάριν ἀποδοῦναι, ἀπονέμειν, ἐκτίνειν τινὶ* .ا عرض شكرنيت ἄρζ σουκρανιγὲτ ἰτ. .ا اظهار تشكر ἰζχάρι τεσεκκιοὺρ ἰτ. § ايچون ἰτσούν. «*τούτου χάριν* ἢ *χάριν τούτου* بونك ايچون πουνοὺν ἰτσούν. «*λόγου χάριν* مثلا μέσελα.

Χάρισμα, τὸ باد هوا πάδι χαβά, مفت μούφτ, مجانا μεδζάνεν. § بخشش

παχσίς, مطیه ἀτηγέ. « — ξεῖδι γλυκὸ σὰν μέλι (πρμ.) باد هوا سركه πάδι χαδὰ σιρκὲ παλδὰν ταταλήδιρ, سركه مفت ازغسل شيرين تر σιρκέϊ μοῦφτ ἐζγάσλι σιριντὲρ ἔστ.

Χαριστήριον, τὸ (ἔγγραφον) هبه نامه χηππεναμέ.

Χαριστικός, ή, όν, مروتمند μουρουββετ-μένδ, خاطرنواز χατηρνουβάζ, مكرم μουκερρέμ.

Χαριτόβρυτος, ον, دلبر διλπέρ, دلربا διλρουπά, مفرح μουφερρίχ, صاحب تعطفات σαχήπι τεαττουφάτ.

Χαριτώνω, مساعده-احسان ا. μουσααδὲ-ἰχσὰν ἰτ. «*χαριτωμένος, η, ον,* لطف و احسان بولمش λοῦτφ οὐ ἰχσὰν πουλμούς.

Χαρμόσυνος, ον, باعث مسرت παΐσι μεσερρέτ, باعث تلذذ παΐσι τελεζζούζ.

Χαροκόπος, ὁ Ἴδε Ἄσωτος. «*τοῦ ἀκριβοῦ τὸ βιὸς* (τὸ ἔχει) *σὲ χαροκόπου χέρια ἢ τῶν ἀκριβῶν τὰ τάματα* (πράγματα) *σὲ χαροκόπων χέρια* (πρμ.) طمعكارك مالی خراباتينك النه كير ταμακιαρὶν μαλὶ χαραπατινὶν ἐλινὲ γκετσέρ.

Χαροποίησις, ἡ ابتهاج ἰπτιχάδζ, انشراح ἰνσράχ.

Χαρμονὴ καὶ **Χαρμοσύνη,** ἡ ابتهاج ἰπτιχάδζ.

Χαροποιός, ὁ مسرورت بخش μεσρουριγὲτ-πάχς, مفرح μουφερρίχ, نشاط بخش νεσὰτ-πάχς.

Χαροποι(έω)ῶ, سوندیرمك σεβινδιρμέκ, مسرور و شادان قيلمق μεσροὺρ βὲ σαδὰν κηλμάκ, تسرير ا. τεσρὶρ ἰτ. تنشيط ا. τενσὶτ ἰτ. تفريح ا. τεφρὶχ ἰτ. «*ἡ εἴδησις αὕτη θὰ σᾶς ἐχαροποίησε* بو خبر تفريح قلبكزى مؤدى اولملیدر ποὺ χαπὲρ τεφρὶχ καλπηνηζὴ μουεδδὶ ὀλμαλήδιρ.

Χάρος, ὁ اولوم ὀλούμ, موت μέβτ.

Χαρούμενος, ὁ سوينجلى σεβινδζλί, كولر يوزى γκιούζοὺ γκιούλέρ, مسرور μεσρούρ, شادان σαδάν, شن σέν, مفراح μιφράχ, دلشاد διλσάδ, محبور μαχπούρ, مبتهج μουπτεχίδζ.

Χαρουπιά, ἡ (Βτ.) خروب آغاجى χαροὺπ ἀγαδζή.

Χαρούπιον, τὸ (Βτ.) خروب χαρούπ, كچى بوينوزى κετσὶ ποϊνουζού.

Χάρτης, ὁ كاغد κιαγὰδ κν. κιαάτ. § (Γγρ.) خريطه χαρίτα. § (Πολ.) قانون كانونى اساسى κανόνι ἐσασή. «*ὑδρογραφικὸς* — خريطه ساحليه χαριτάϊ σαχηλιγέ. «*ναυτικὸς* — خريطه بحريه χαριτάϊ παχριγέ. «*συνταγματικὸς* — قانون اساسى κανὸν ἐσασή. «*ἄγραφος* — كاغد مأذونيت μεεζουνιγέτι κιαμιλέ. «*γεωδετικὸς* — خريطه تقسيم اراضى χαριτάϊ τακσήμι ἐραζί. «*εἰκονικὸς* — خريطه راسمه χαριτάϊ ρασιμέ. «*οὐράνιος* — خريطه سماويه χαριτάϊ σεμαβιγέ. «*στρατιωτικὸς* — خريطه عسكريه χαριτάϊ ἀσκεριγέ. «*ἐπιστη-*

μονικὸς — خریطهٔ فنیه χαριτάϊ φεννιγέ. «*διοικητικὸς* — خریطهٔ ملکیه χαριτάϊ μουλκιγέ. «*μία δέσμη χάρτου* بر طوپ کاغد πὶρ τὸπ κι̯αγάδ. § (ἔγγραφον) سند σενέδ, اوراق ἐβράκ. «*φύλλον χάρτου* ورقپاره، βερὰκ-παρέ.

Χαρτί, Ἴδε Χάρτης. § کاغد κι̯αγάδ, اویون کاغدی ὀγι̯οὺν κι̯αγαδή «*παίζω χαρτία* کاغد اویناماق κι̯αγὰδ ὀϊναμάκ, قمار اویناماق κουμὰρ ὀϊναμάκ

Χάρτινος, η, ον, کاغددن κι̯αγαδδάν, کاغدلی κι̯αγαδλή.

Χαρτοδένω, (کتابی) ایله قاپلامق کاغد (κιτκπὶ) κι̯αγὰδ ἰλὲ καπλαμάκ, مقوا ایله قاپلامق μουκαβὰ ἰλὲ καπλαμάκ.

Χαρτοδέσιμον, τὸ مقوا ایله قاپلامه μουκαβὰ ἰλὲ καπλαμά.

Χαρτομαντία, ἡ کاغد ایله تفأل κι̯αγὰδ ἰλὲ τεφάλ.

Χαρτόνι, τὸ مقوا μουκαβά.

Χαρτονόμισμα, τὸ قائمه καϊμέ, قائمهٔ نقدیه καϊμέϊ νακδιγὲ πλ. قوائم نقدیه καβαΐμι νακδιγέ.

Χαρτοπαίκτης καὶ **—φόρος,** ὁ قمارباز κουμαρπάζ.

Χαρτοπαιξία, ἡ καὶ **—φορία,** ἡ قماربازلق κουμαρπαζλήκ, قمار κουμάρ.

Χαρτοποιεῖον, τὸ καὶ **—πωλεῖον,** τὸ کاغد فابریقه‌سی κι̯αγὰδ φάπρικαση, کاغدخانه κι̯αγαδχανέ, کاغد کارخانه‌سی κι̯αγὰδ κι̯αρχανεσή.

Χαρτοποιός, ὁ کاغد یاپیجی κι̯αγὰδ γι̯απηδζή.

Χαρτοπώλης, ὁ کاغد صاتیجی κι̯αγὰδ σατηδζή.

Χαρτόσημον, τὸ پول πούλ. «ὁ *περὶ* —*ου φόρος* تمغا نظامنامه‌سی ταμγὰ νιζαμναμεσί. «— *ἔνσημον* ورقهٔ صحیحه βερακάϊ σαχηχά. «— *κινητὸν* پول πούλ.

Χαρτοφυλάκιον, τὸ اوراق اوطه‌سی ἐβρὰκ ὀδασή, دفترخانه τεφτερχανέ. § (κν.) جزدان δζουζδάν.

Χαρτοφύλαξ, ὁ اوراق مدیری ἐβρὰκ μουδιρί, دفتر امینی τεφτὲρ ἐμινί. [καπλαμά.

Χάρτωμα, τὸ کاغد قاپلامه κι̯αγὰδ

Χαρτώνω, کاغد قاپلامق κι̯αγὰδ καπλαμάκ.

Χαρτωσιά, ἡ (παιγνίου) طوتمه τουτμά. «*δὲν ἔπιασε*— هیچ طوتمدی χὶτς τούτμαδη. [τά.

Χάρυβδις, ἡ (Μτφ.) ورطه βαρ-

Χάσιμον, τὸ فوت φέβτ, ضایع ζάϊ.

Χάσις, ἡ (κυρ. τῆς Σελήνης, Χασοφεγγαρι̯ά) آیك اکسلمسی ἀΐν ἐκσιλμεσί. «*'στὴ χάσι καὶ 'στὴ φέξι* (πρμ.) اندر اولهرق ἐνδὲρ ὀλαράκ.

Χάσκαξ, ὁ شاشقین σασκήν, آحمق ἀχμάκ.

Χάσκω, آغزینی آچوب طورمق ἀγζηνὴ ἀτσοὺπ δουρμάκ, و آحمقجه شاشقین باقمق ἀχμάκδζε βὲ σασκὴν πακμάκ.

Χάσμα, τὸ حفره χουφρέ, درین چقور δερὶν τσουκούρ.

Χάσμησις, ἡ καὶ **Χάσμισμα,** τὸ اسنمه ἐσνεμέ, تثاوب τεσαούπ.

Χασμ(έο)οῦμαι, اسنمك ἐσνεμέκ, .ا تثاوب τεσαοὺπ ἰτ.

Χασμουρητόν, τὸ اسنمه ἐσνεμέ, اسنيش ἐσνεΐς.

Χασμωδία, ἡ قارشيقلق καρησηκλήκ, ولوله βελβελέ, قيل و قال κὴλ οὺ κάλ, كفت و كو γκιοὺφτ οὺ γκιού. § (Γρμ.) ركاكت لفظيه ρεκιακέτι λαφζιγέ, تنافر كلمات τεναφούρι κελιμάτ.

Χασμῶμαι, اسنمك ἐσνεμέκ.

Χασομέρι, τὸ ايشندن قالمه ἰσινδὲν καλμά, افاتهٔ وقت ἰφατέϊ βάκτ.

Χασομερῶ, .ا وقت غائب βακτὴ γαΐπ ἰτ. ايشندن قالق ἰσινδὲν καλμάκ, .ا اضاعهٔ وقت ἰζαάῒ βάκτ ἰτ.

Χασοφεγγαριά, ἡ آيك اكسلسى ἀΐν ἐκσιλμεσί, انتقاص قمر ἰντικάσι καμέρ.

Χασοῦρα, ἡ ضرر و زيان ζαρὰρ οὺ ζιγιάν. § (Ἐμπ.) فيرا φίρα.

Χαυλιόδοντες, οἱ (Ἀνθρ.) اسنانى مسلحه ἐσνάνι μουσελλαχά, ازو ديشى ἀζοὺ δισί.

Χαῦνος, ὁ كوشك γκεβσέκ, رخاوتلى ραχαβετλή. § (I) واهن βαχήν, درمانسز δερμανσήζ.

Χαυνότης, ἡ كوشكلك γκεβσεκλίκ, رخاوت ραχαβέτ. § (I) وهن βέχν, درمانسزلق δερμανσηζλήκ.

Χαυνώνω, كوشتمك γκεβσετμέκ, .ا ايرث رخاوت ἰράσι ραχαβὲτ ἰτ. .ا ارخا ἰρχὰ ἰτ.

Χαύνωσις, ἡ كوشتمه γκεβσετμέ, رخاوت ραχαβέτ, ارخا ἰρχά. § (I) وهن βέχν, درمانسزلق δερμανσηζλήκ.

Χαυνωτικός, ή, όν, (I) موهن μουβχίν.

Χάχας, ὁ شاشقين σασκήν.

Χαχλανίζω, قهقهه ايله كولك καχκαχὰ ἰλὲ γκιοὺλμέκ.

Χάχλανον, τὸ قهقهه καχκαχά.

Χαψιά, ἡ لقمه λοκμά.

Χέζω, صيچمق σητσμάκ, پيسلك πισλεμέκ, .ا دفع طبيعى δέφι ταπι'ΐ ἰτ. اياق يولنه كيتمك ἀγιὰκ γιολουνὰ γκιτμέκ, چيقمق τσικμάκ, .ا عمل ἀμὲλ ἰτ.

Χειλᾶς, ὁ قبا دوداقلى καπὰ δουδακλή, شاب دوداق σὰπ δουδάκ.

Χειλιμίντρισμα, τὸ كشنمه κισνεμέ, صهال σιυχάλ, صهيل σεχίλ.

Χεῖλος, τὸ دوداق δουδάκ, لب λέπ, شفه σεφεχέ. § اوج οὖδζ, لب λέπ, آغز ἀγήζ. «—**τοῦ ποταμοῦ** κενάρ, ق κήγι, ساحل σαχήλ. «***κινῶ τὰ χείλη*** .ا تحريك شفه τεχρὶκ σεφεχὲ ἰτ. «— ***τῆς πληγῆς*** اشفار جراح ἰσφάχι δζουράχ, ياره كنارلرى γιαρονὶν κεναρλαρή. «***τὸ ἄνω καὶ κάτω*** — شفهٔ اعلا و سفلا σεφεχέϊ ἀλιὰ βὲ σουφλά.

Χειμάδιον, τὸ قيشلاق κησλάκ, مشتا μεστά.

Χειμάζω, قيشلاتمق κησλατμάκ, .ا تشتت τεσαττὴ ἰτ.

Χείμαρρος, ὁ سيلاب σεϊλάπ, سيل σεΐλ. § دره δερέ.

Χειμάς, ἡ καὶ **Χείμαστρον,** τὸ قيشلق κησλήκ, قيش اليسهسى κὴς ἐλπισεσί. [χάϊ καργέ.

Χείμεθλον, τὸ نفخه قريه νεφ-

Χειμερινός,ή,όν, قيشلق κησλήκ, شتوى σετβί. «—*αἱ τροπαὶ* انقلاب شتوى ἰνκηλάπι σετβί. «—*τόπος* قيش دائرەسى κὴς δαϊρεσί, مشتا μεστά. «—*αἱ ὀπῶραι* قيش ميوەلرى κὴς μεϊβαλαρή. «—*ν φόρεμα* قيش لباس κὴς λιπάς, لباس شتوى λιπάσι σετβί.

Χειμών, ὁ قيش κὴς, شتا σιτά, سرما σερμά, زمستان ζεμιστάν. «—*βροχερὸς* شتاى كثير الامطار σιτάϊ κεσὶρ οὐλ-ἐμτάρ. «— *ξηρὸς* سرماى يابس σερμάϊ γιαπίς. «— *γλυκὺς* شتاى ملايم σιτάϊ μουλαΐμ. «— *νοσηρὸς* شتاى وخيم σιτάϊ βεχήμ. «*προμήθειαι τοῦ χειμῶνος* قيش ذخيرەسى κὴς ζαχηρεσί. «*ἐν ὥρᾳ χειμῶνος* موسم شتادە μεβσίμι σιταδά, قيش موسمندە κὴς μεβσιμινδέ, قيش وقتندە κὴς βακτηνδά. «*τὸ ψῦχος τοῦ χειμῶνος* قيش صوغوغى κὴς σοουγού, برد شتا πέρδι σιτά, سرماى زمستان σερμάϊ ζεμιστάν. «*ἐν μέσῳ τοῦ χειμῶνος* قيشك اورتەسندە κησὴν ὀρτασηνδά, وسط شتادە βάστι σιταδά.

Χειμωνιάζω, قيش او - لمك κὴς ὀλ. -γκελμέκ. [καρπούζ.

Χειμωνικόν, τὸ (Βτ.) قاربوز

Χείρ, ἡ ال ἕλ, يد γὲδ πλ. ايادى ἐγιαδί, دست δέστ. «*ἡ δεξιὰ* — صاغ ال σάγ ἕλ, يد يمنى γέδι γιουμνά. «*ἡ ἀριστερὰ* — صول ال σὸλ ἕλ, يد يسرى γέδι γιουσρά. «— *μακρὰ* اوزون ال οὐζοὺν ἕλ, يد طولى γέδι τουλά. «—*βραχεῖα* قصه ال κησσὰ ἕλ, يد قصرا γέδι κασρά. «— *ἀνοικτή* آچيق ال ἀτσὴκ ἕλ, كشادە دست κιουσαδὲ δέστ, يد مكشوف γέδι μεκσούφ. «*πλύνω τὰς —ας* ال يقامق ἒλ γικαμάκ, غسل ايادى ا. γάσλι ἐγιαδὶ ἰτ. «*τείνω τὴν —α* ال اوزاتمق ἒλ οὐζατμάκ, تمديد يد ا. τεμδίδι γὲδ ἰτ. «*δίδω —α εἴς τινα* ال ويرمك ἒλ βιρμέκ, - معاونت ياردم ا. μουαβενὲτ-γιαρδὴμ ἰτ. «*τὸν ἔχω εἰς τὸ χέρι* الده در ἐλιμδέδιρ. «*ἔρχομαι 'στὰ χέρια* ال ايله دوكشمك ἒλ ἰλὲ δὸγιούσμέκ, ياقه يقه يه كلمك γιακὰ γιακαγιὰ γκελμέκ, مناوشه ا. μουναβεσὲ ἰτ. «*ἀπὸ χέρι ὡς χέρι* الدن اله ἐλδὲν ἐλέ, دست بدست δέστ-πὲ-δέστ. «*βάλλω 'στό χέρι* اله قومق ἐλὲ κομάκ, ضبط ا. ζάπτ ἰτ. «*χεὶρ χεῖρα νύπτει ἢ τὸ ἕνα χέρι νύπτει τἄλλο καὶ τὰ δυὸ τὸ πρόσωπον* (πρμ.) ال الى يوبار ايكى ال يوزى يوبار ἓλ ἐλὶ γιουγιὰρ ἰκὶ ἓλ γιοὺζοὺ γιουγιάρ. «*ἄρχεσθαι χειρῶν ἀδίκων* الك اورمق ἶλκ βουρμάκ, الك متعرض او. ἶλκ μουτεαρρὶζ ὀλ. «*ὁ ἀνὰ —ας* مبحوث عنه μεπχούσουν ἄνεχου, الدەكى ἐλδεκί.

Χειράγρα, ἡ (I) الده حاصل اولان نقريس صيزى ἐλδὲ χασὴλ ὀλὰν σηζή. نقريس يد νικρίσι γέδ.

Χειραγώγημα, τὸ καὶ —γω-

γία, ἡ رهبرلك ρεχπερλίκ, رهنمالق ρεχνουμαλήκ, دلالت δελαλέτ.

Χειραγωγός, ὁ رهبر ρεχπέρ, قولاغوز κολαγούζ, مرشد μουρσίδ, دليل δελίλ.

Χειραγωγ(έω)ῶ, رهبرلك - دلالت δελαλὲτ - ρεχπερλὶκ ἰτ. رهنما و ادارە دليل ρεχνουμὰ βὲ δελὶλ ὀλ. ادارە و تمشيە ا. ἰδαρὲ βὲ τεμσιγὲ ἰτ.

Χειράμαξα, ἡ ال آرابەسی ἒλ ἀραπασή. [ρενφίλ.

Χείρανθος, ὁ (Βτ.) قرنفيل κα-

Χειράς, ἡ (Ι) سلع σὲλ' πλ. سلوع σουλού'.

Χειρασπασμός, ὁ ال اوپمە ἒλ 'ὀπμέ, دست بوس πούσι δέστ.

Χειραφεσία, ἡ مأذونيت μεεζουνιγέτ, اذن ἴζν, مختاريت μουμταζιγέτ.

Χειράφετος, ὁ مأذون μεεζούν, فاعل مختار φαΐλι μουμτάζ.

Χειραφετ(έω)ῶ, اذن - مأذونيت - مختاريت ويرمك ἴζν-μεεζουνιγὲτ-μουμταζιγὲτ βιρμέκ, مأذون قيلمق μεεζοὺν κηλμάκ.

Χειραψία, ἡ ال ايلە طوتمە ἒλ ἰλὲ τουτμά, طوقنمە δοκανμά, لمس λέμς.

Χειριδωτός, ή, όν, قوللی κολλού, صاپلی σαπλή.

Χειρίζω, قوللانمق κολλανμάκ, استعمال ا. ἰστι'μὰλ ἰτ. ‖ (μτϐ.) ادارە ا. ἰδαρὲ ἰτ.

Χειρίς, ἡ قوللی لباس λιπὰς κολού, يڭ γέν, قول κόλ, قولت κολέτ. ‖ قبضە καπζά, صاپ σάπ, طوتاق τουτάκ.

Χειρισμός, ὁ قوللانمە κολλανμά, استعمال ἰστιμάλ. ‖ (μτν.) ادارە ἰδαρέ.

Χείριστος, η, ον, اك فنا ἒν φενά, اك كوتی ἒν κιοτού, بتر πετέρ, ادنی ἐδνά.

Χειροβίωτος, ον, ال ايشيلە تعيش ἒλ ἰσὶ ἰλὲ τεαγγιοὺς-ἰδέν, ايشجی ἰσδζί, عملە ἀμελέ.

Χειρόβλημα, τὸ καὶ **Χερόβολον,** τὸ دمت δεμέτ.

Χειροβολιάζω, دمت ياپمق - باغلامق δεμὲτ γιαπμὰκ-παγλαμάκ.

Χειρόγραμμα, τὸ ال يازيسی ἒλ γιαζησή, دست خط χάττι δέστ.

Χειρόγραφον, τὸ ال يازيسيلە يازيلان اوراق-سند-كتاب ἒλ γιαζησὴ ἰλὲ γιαζηλὰν ἐϐρὰκ-σενὲδ-κιτάπ.

Χειρόγραφος, ον, ال يازيسيلە يازيلان ἒλ γιαζησὴ ἰλὲ γιαζηλάν.

Χειρόδεικτος, ον, ال ايلە كوستريلان ἒλ ἰλὲ γκιόστεριλέν, مشهور μεσχούρ, آشكار ἀσικιάρ, معروف μα'ρούφ.

Χειροήθης, ες, متأنس μου-τεενίς.

Χειροθεσία, ἡ وضع يد βάζ'ι γέδ.

Χειροθετ(έω)ῶ, وضع يد ا. βάζ'ι γὲδ ἰτ. ‖ نصب و تعيين ا. νάσπ οὐ ταγὶν ἰτ.

Χειροκρότησις, ἡ καὶ **—τημα,** τὸ القيشلامە ἀλκησλαμά, ال اورمە - چارپمە ἒλ βουρμὰ-τσαρπμά.

Χειροκροτ(έω)ῶ, القيشلامق ἀλκησλαμάκ. ‖ (μτφ.) تقدير - تحسين - تصويب ا. ταχδὴρ-ταχσὶν-τασϐὶπ ἰτ.

§ (πθ.) القيشلاقغ ἀλκηόλανμάκ, دست اوشان — تحسين او. δέστ-έφσάνι ταχσὶν ὀλ. [ἐλδιβάν.

Χειρόκτιον, τὸ الديوان غانت γάντ,

Χειρολαβίς, ἡ صاب σάπ.

Χειρόμακτρον, τὸ ال پشكري ἒλ πεσκιρί, مانديل μανδήλ, دستمال δεστμάλ.

Χειρομαντεία, ἡ علم كف ἴλμι κέφφ, علم الاسارير ἴλμι οὐλ-έσαρίρ.

Χειρομαχῶ, ال ايله طوتشمق ἒλ ἰλὲ τουτουσμάκ.

Χειρομάντης, ὁ عالم كف ἀλίμι κέφφ, عالم الاسارير ἀλὶμ οὐλ-έσαρίρ.

Χειρομαχία, ἡ ال غاوغاسي ἒλ γαβγασή. [γιρμενί.

Χειρόμυλος, ὁ ال دكرمنى ἒλ δε-

Χειρόνιβον καὶ **Χειρόνιπτον,** τὸ لكن λεγέν.

Χειρονομία, ἡ ال اشارتيله افهام مرام اصولى ἒλ ἰσαρετὶ ἰλὲ ἰφχάμι μεράμ οὐσουλού. § ال شقاسى ἒλ σακασή, ال اويناتمه ἒλ οἶνατμά, حركت يد χαρεκέτι γέδ.

Χειροπέδη, ἡ ال بيلكجه‌سى ἒλ πιλεκδζεσί, كلچه κελεπτσέ.

Χειροπιαστός, ή, όν, ال ايله طوتلمش ἒλ ἰλὲ τουτουλμούς. § (μτφ.) عيان ἀγιάν, ظاهر ζαχήρ, بديهى πέδιχί

Χειροπόδαρα, (Ἐπρ.) ال اياق ἒλ ἀγιάκ, دست و پا δέστ οὐ πά.

Χειρόπανον, τὸ ال پشكرى ἒλ πεσκερί.

Χειροποίητος, ον, ال ايله ياپلمش ἒλ ἰλὲ γιαπηλμής-ἰσλενμής, مصنوع μασνού'. § (μτφ.) مخلوق μαχλούκ.

Χειροτέρευσις, ἡ καὶ **Χειροτέρευμα,** τὸ فنالشمه φεναλασμά, كوتولشمه κιότουλεσμέ.

Χειροτερεύω, فنالاشديرمق φεναλασδηρμάκ, بدتر ا. πεδτέρ ἰτ. سوء حاله تغير ا. σούϊ χαλὲ τεγαγ-γιοὺρ ἰτ. بوزمق ποζμάκ. § (ἀμτβ.) فنالشمق φεναλασμάκ, بدتر او. πεδτὲρ ὀλ. كسب سوء حال ا. κέσπι σουΐ χάλλ ἰτ. بوزلق ποζουλμάκ.

Χειρότερος, ὁ دها فنا δαχὰ φεφενά, بدتر πεδτέρ.

Χειροτέχνημα, τὸ ال ايشى ἒλ ἰσί, معمول μα'μούλ.

Χειροτέχνης, ὁ ايشجى ἰσδζή, عمله ἀμελέ.

Χειροτεχνία, ἡ ال ايشجيلك ἒλ ἰσδζιλίκ, صنعت σαναάτ.

Χειροτονία, ἡ مراتب رهبانيه‌نك توجيهى رسم و آيين μερατίπι ρουχπανιγενὶν τεβδζιχὶ ρέσμ οὐ ἀΐν, رسم نصب رهبانى ρέσμι νάσπι ρουχπανί.

Χειροτον(έω)ῶ, توجيه مرتبهٔ رهبانيه ا. τεβδζίχι μερτεπέϊ ρουχπανιγὲ ἰτ. پاپاس ياپمق παπὰς γιαπμάκ. «— *ἐπίσκοπον* پسقوپوس ياپمق πίσκοπος γιαπμάκ. «*ἐχειροτονήθη ἱερεὺς* پاپاس اولمش παπὰς ὀλμούς, پاپاسلق رتبه و صفتنى احراز ايلمش παπασλὴκ ρουτπὲ βὲ σηφατηνὴ ἰχρὰζ ἐϊλεμίς.

Χειρουργία, ἡ (Ι) جراحلق δζερ-ραχλήκ, فن جراحى φέννι δζερραχή, جراحت δζεραχάτ.

Χειρουργικός, ή, όν, (Ι) جراحى δζερραχή. «—ὰ *ἐργαλεῖα* آلات جراحيه ἀλjάτι δζερραχηγέ, عمليات جراحيه ἀμελιγjάτι δζερραχηγέ. «ἡ —ή (ἐπιστήμη) جراحلق δζερραχλήκ, فن جراحت φέννι δζεραχάτ.

Χειρουργός, ὁ جراح δζερράχ.

Χειρουργ(έω)ῶ, اجراى جراحت ا. ἰδζράῑ δζεραχὰτ ἰτ. جراحلق ا. δζερραχλὴκ ἰτ. فن جراحت اجرا ا. φέννι δζεραχὰτ ἰδζρὰ ἰτ.

Χειροφίλημα, τὸ ال اوپمه ἒλ 'όπμέ, يد بوس πούσι γέδ.

Χείρων, ὁ καὶ ἡ دها فنا δαχὰ φενά, دها كوتو δαχὰ κjότού, بدتر πεδτέρ, اشنع ἐσνά, ادنى ἐδνά, اشر ἐ-σέρρ, اقبح ἀκπέχ. [ἀμελέ.

Χειρώναξ, ὁ الشچى ἰσδζή, عمله

Χειρωνία, ἡ (πληγή) (Ι) قرحهٔ كيرونين κουρχάῑ κιρονίν.

Χείρωσις, ἡ فتح φέτχ, تسخير τεσχίρ, استيلا ἰστιλά.

Χέλι, τὸ (Ζλγ.) يلان باليغى γιλὰν παληγή.

Χελιδόνιον, τὸ (Βτ.) قيرلانغج اوتى κηρλανγὴδζ ὀτού, خليدونيون χηλιδόνιον.

Χελιδόνιος, ὁ (λίθος) ('Ορκτ.) قيرلانغج طاشى κηρλανγὴδζ ταςή.

Χελιδονόψαρον, τὸ (Ζλγ.) قيرلانغج باليغى κηρλανγὴδζ παληγή.

Χελιδών, ἡ (Ζλγ.) قيرلانغج قوشى κηρλανγὴδζ κουσού, خطاف χουτ-τάφ, وطواط βατβάτ.

Χέλυς, ἡ (Ι) جوف صدر δζέβφι σαδήρ.

Χελώνιον, τὸ باغه παγά.

Χελῶναι, (Ι) Ἴδε Χοιράς.

Χελώνη, ἡ (Ζλγ.) قپلوبغه κα-πλουπαγά, كشف κεσέφ.

Χερικόν, τὸ سفتاح σιφτάχ, استفتاح ἰστιφτάχ. «*ἀκόμη δὲν ἔκαμα* — دها سفتاح ايتمدم δαχὰ σιφτὰχ ἴτμεδιμ.

Χέρνιψ, ἡ ابدست ἀπδέστ, ابدست صويى ἀπδέστ σουγjού.

Χερσαῖος, α, ον, قرهٔ καρα-νήν, برى περρί. «— *γῆ* اراضىٔ موات ἐραζίῑ μεβάτ, اراضىٔ غير مزروعه ἐρα-ζίῑ γάῑρι μεζρουά.

Χερσεύω, بوش-خالى-معطل او.-قالمق πὸς-χαλὶ-μουαττὰλ ὀλ.-καλμάκ. ‖ (μτβ.) بوش-خالى-معطل قيلق πὸς-χαλὶ-μουαττὰλ κηλμάκ. [νισίν.

Χερσόβιος, ον, صحرانشين σαχρὰ-

Χερσόνησος, ἡ نيم جزيره νὶμ δζεζιρέ, شبه جزيره σίπχι δζεζιρέ.

Χέρσος, ἡ قورى κουρού, بوش πός, خالى χαλί, معطل μουαττάλ, غير محروس γάῑρι μαχρούς, بيابان πεγjαπάν, ويران βιράν. «—*γαῖαι* اراضىٔ موات ἐραζίῑ μεβάτ. ‖ (οὐσ.) قره καρά, بر πέρρ. «ἡ— *Εὐρώπη* اوروپاى بريه ἐ-βροπάῑ περριγέ.

Χερσ(όω)ῶ καὶ **—ώνω**, معطل ره تحويل μουαττὰλ πραχμάκ, ره. ا περρὲ ταχβὶλ ἰτ. § (πθ.) غير محروس قالق γάϊρι μαχρούς καλμάκ.

Χερσώδης, ες, بري περρί.

Χέσιμον, τὸ صيجمه σητσμά. دفع طبيعي δὲφ'ι ταπί'. § عمل ἀμέλ.

Χέστης, ὁ صيچاغن σητσαγάν, دفع طبيعي ايدن δὲφ'ι ταπὶ' ἰδέν.

Χέω, Ἴδε Χύνω.

Χηλός, ὁ دولاب δολάπ, صندوق σανδούκ.

Χημεῖον, τὸ دار الا ستحضار δὰρ οὐλ-ἰστιγζάρ, معمل μα'μέλ.

Χημεία, ἡ كيميا κιμγιά, علم كيميا ἴλμι κιμγιά. «— *ἀναλυτική* كيمياى حل κιμγιάϊ χαλλί. «— *ὀργανική* كيمياى عضوى κιμγιάϊ οὐζβί. «— *ἀνόργανος* كيمياى معدنى κιμγιάϊ μαδενί.

Χημιατρεία, ἡ طب كيميوى τίππι κιμγεβί. [κιμγιαβί.

Χημίατρος, ὁ طبيب كيمياوى ταπὶπ

Χημικός, ή, όν, كيميوى κιμγεβί, كيميانى κιμγιανί. § (οὐσ.) ὁ — كيمياكر κιμγιαγκέρ, اهل كيميا ἔχλι κιμγιά. «—*ἡ ἐξίσωσις* معادلهٔ كيميانى μουαδελέϊ κιμγιανί. «*ἀναλύσεις — καὶ* رموزات كيمويه ρεμουζάτι κιμγεβιγέ. § —ῶς (ἐπρ.) كيمياجه κιμγιάδζα. [βαγέϊ μουλτεχαμμέ.

Χήμωσις, ἡ (Ι) حوايهٔ ملتحمه χη-

Χήν, ὁ καὶ ἡ (Ζλγ.) قاز καζ, بط πέτ. [λαζή.

Χηνάριον, τὸ قاز پلازى κὰζ πα-

Χηνοβοσκός, ὁ قاز چوبانى κὰζ τσοπανή.

Χηνόπους καὶ **Χηνοπόδιον**, (Βτ.) يبانى اسپاناق γιαπανὶ ἰσπανάκ.

Χήρα, ἡ طول δούλ, ارمله ἐρμελέ, بيوه πιβέ.

Χηρεία, ἡ طوللق δουλλούκ.

Χηρεύω, طول او.-قالق δοὺλ ὀλ.-καλμάκ. § (ἐπὶ θέσεων) بوش او. πὸς ὀλ. محلول او. μουνχὰλλ ὀλ. آچيق او. ἀτσὴκ ὀλ.

Χῆρος, ὁ طول δούλ, ارمل ἐρμέλ. «*ἔμεινε* — طول قالدى δοὺλ καλδή.

Χθές, (Ἐπρ.) دون δούν, ديروز διρούζ. «— *τὴν πρωΐαν* دون صباح δοὺν σαπάχ. «— *τὴν ἑσπέραν* دون آقشام δοὺν ἀκσάμ.

Χθεσινός, ή, όν, دونكى δουνκί. «*ἡ —ἡ ἡμέρα* دونكى كون δουνκὶ γκιούν.

Χθιζός, ή, όν, دونكى δουνκί. «*χθιζά τε καὶ πρώϊζα* دونكى كون دها δουνκὶ γκιοὺν δαχά, مؤخراً μουάχχαρεν.

Χθών, ἡ ير γέρ, طوپراق τοπράκ, آرض ἄρζ.

Χῖ, τὸ خى χί. (الفباى رومينك يكرمى ايكنجى حرفك اسمى).

Χιασμός, ὁ (Ι) لفافهٔ صليبيه λιφαφέϊ σαλπιγέ, لفافهٔ متصالبه λιφαφέϊ μουτεσαλιπέ. [πραζή.

Χιαστός, ή, όν, چاپرازى τσαπ-

Χιλιάκις, (Ἐπρ.) بيك كره- دفعه πὶν κερρὲ-δεφά'.

Χιλιαρχία, ἡ (Στρ.) بيك باشيلق πὶν πασιλήκ. [πὶν πασή.

Χιλίαρχος, ὁ (Στρ.) بيك باشى

Χιλιάς, ἡ (Ἀρθμ.) بيك πίν, بر كره بيك πὶρ κερρὲ πίν.

Χιλιετηρίς, ἡ بيك سنه مدتى πὶν σενὲ μουδδετί, اون عصر ὂν ἀσήρ.

Χιλιετής, ές, بيك سنهلك πὶν σενελίκ.

Χιλιοπλάσιος, بيك قتى - بيك كره اولقدر πὶν κατὴ-πὶν κερρὲ ὂλ καδάρ.

Χίλιοι, αι, α, بيك πίν, الف ἔλφ πλ. الوف οὐλούφ, هزار χεζάρ. «— ἄνδρες بيك نفر πὶν νεφέρ.

Χιλιοστημόριον, τὸ بيكده بر πινδὲ πίρ, بيك جزئدن بر جزو πὶν δζόυδζιδὲν πὶρ δζόυδζόύ.

Χιλιοστός, ή, όν, بيكنجى πινινδζί, الفون ἐλφούν.

Χιλός, ὁ يم γέμ, اوتلق ὀτλούκ.

Χίμαιρα, ἡ اوهام و خيالات ἐβχὰμ βὲ χαΐγιαλάτ, خيال باطل χαϊγιάλι πατήλ.

Χιμαιρικός, ή, όν, اوهام و خيالات مقولەسى ἐβχὰμ βὲ χαΐγιαλὰτ μακουλεσί, اساس ى πὶ ἐσάς, موهوم μεβχούμ, باطل πατήλ.

Χιόνι, τὸ Ἴδε Χιών.

Χιονίζω, قار ياغمق κὰρ γιαγμάκ, ثلج نزول ا. νουζοὺλ σελὲδζ ἰτ.

Χιονίστρα, ἡ Ἴδε Ξεπάγιασμα.

Χιονόβλητος, ον, قار ايله قپانمش-اورتولمش κὰρ ἰλὲ καπανμής-ὀρτουλ-μούς.

Χιονοβόλον, τὸ قار طوپى κὰρ το-πού. [σουγού.

Χιονόνερον, τὸ قار صويى κὰρ

Χιονοπώλης, ὁ قارجى καρδζή, ثلاج σελλάδζ.

Χιονώδης, ες, قارلى καρλή, مثلوج μεσλούδζ, برفناك περφ-νάκι. «— καιρὸς قارلى هوا καρλὴ χαβά. «— ἐποχὴ موسم برف μεβσίμι πέρφ, قار موسمى κὰρ μεβσιμί.

Χιτών, ὁ كوملك γκιόμλέκ, قامش καμής. § البسه ἐλπισέ. § (Βτ.) زار ζάρ, غشا γησά. § (Ι) قرنيه καρνιγέ. «κερατοειδὴς — τοῦ ὀφθαλμοῦ قرنيه لامعه καρνιγέϊ λιαμιά.

Χιτώνιον, τὸ كوملكجك γκιόμ-λεκδζίκ. [πέρφ.

Χιών, ἡ قار κάρ, ثلج σέλδζ, برف

Χλαίνα, ἡ خلعت χηλάτ, قاپوت καπότ, ساقو σάκο. [ποτού

Χλαμύς, ἡ عسكر قاپوتى ἀσκὲρ κα-

Χλανίς, ἡ بورنوز πουρνούζ, احرام ἰχράμ, حرمانى χαρμανί.

Χλευάζω, ذوقلنمك ζεβκλενμέκ, استهزا ا. ἰστιχζὰ ἰτ. تمسخر ا. τεμεσχοὺρ ἰτ. مسخرەيه آلمق μασχαρα-ληγὰ ἀλμάκ.

Χλευαστής, ὁ ذوقلنجى ζεβκλενη-δζή, مستهزى μουστεχζή, طناز ταν-νάζ.

Χλευασμός, ὁ ذوقلنمه ζεβκλεν-μέ, استهزا ἰστιχζά, تمسخر τεμεσχούρ.

Χλευαστικός, ή, όν, مستهزيانه μουστεχζιγιανέ, مسخره آميز μασχαρά-

ἀμίζ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) مستهزيانه μουστεχζιγιανέ.

Χλεύη, ἡ ذوق ζέβκ, استهزا ἰστιχζά, تمسخر τεμεσχούρ.

Χλιαίνω, ايليجقلاتمق ἰλιδζακλατμάκ, ا. ايليق ἰλὶκ ἰτ. ا. ايليجق ἰλιδζὰκ ἰτ. ا. تفتير τεφτὶρ ἰτ. ‖ (ἀμτ.) ايليقلانمق ἰλικλανμάκ, او. ايليق-ايليجق ἰλιδζὰκ-ἰλὶκ ὀλ. او. نيمكرى νιμγκερμὶ ὀλ. ا. تفتر τεφεττοὺρ ἰτ.

Χλίανσις, ἡ ايليقلاتمه ἰλικλατμά, تفتير τεφτὶρ. ‖ ايليقلانمه ἰλικλανμά, تفتر τεφεττούρ.

Χλιαρός,ή,όν, ايليق ἰλίκ, ايليجق ἰλιδζάκ, فاتر φατίρ, نيمكرم νιμγκέρμ. «— ὕδωρ ايليق صو ἰλὶκ σού, آب نيمكرم ἄπι νιμγκέρμ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) ايليق ايله ἰλὶκ ἰλέ. ‖ كوشكلك ايله γκεβσεκλὶκ ἰλέ, بالبرودت πὶλ-πουρουδέτ.

Χλιαρότης, ἡ ايليقلق ἰλικλίκ, ايليجقلق ἰλιδζακλήκ, نيمكرى νιμκερμί, فتار φετάρ, فتور φουτούρ.

Χλιδή, ἡ سفاهت σεφαχέτ. ‖ طنطنه ταντανά, دبدبه δεπδεπέ.

Χλοάζω, يشرمك γεσιρμέκ, يشيل او. γεσὶλ ὀλ. ا. خضوب χουζοὺπ ἰτ.

Χλοερός, ά, όν, يشيل γεσίλ, تازى ταζί, اخضر ἀχζάρ.

Χλοερότης, ἡ يشيللك γεσιλλίκ, خضرت χαζρέτ, سبزى σεπζί, تازه‌لك ταζελίκ.

Χλόη, ἡ يشيل اوت γεσὶλ ὄτ, چاير τσαγίρ, چمن τσιμέν, تازه اوت ταζὲ ὄτ, حشيش χασίς.

Χλοηφόρος,ον, چمنلى τσιμενλί.

Χλωμάδα, ἡ صاريلق σαρηλήκ.

Χλωμιάζω, صارى او. σαρὴ ὀλ. بكزى صارارمق πενζὶ σαραρμάκ.

Χλωμός, ή, όν, صارى σαρή, صولمش σολμούς, صارارمش σαραρμής, پژمرده πεζμουρδέ.

Χλωρικὸν (ὀξὺ), τὸ (Χημ.) حامض قلوريت χαμίζι κολορηγέτ.

Χλωρίνη, ἡ (Χημ.) قلورين κολορίν. [γιάς.

Χλωρός, ά, όν, تازه ταζέ, ياش

Χλωρότης, ἡ تازه‌لك ταζελίκ.

Χλωροφόρμιον, τὸ (Φρμ.) قلور غل κολόρι νεμέλ, قلوروفورم κολοροφόρμ.

Χλωροφορμίζω, قلور غلييت ا. κολὸρ νεμλιγὲτ ἰτ. استعمال قلوروفورم ا. ἰστιμάλι κολοροφὸρμ ἰτ.

Χλωροφόρμισις, ἡ قلور غليت κολόρι νεμλιγέτ, قلوروفورميت κλοροφορμιγέτ, استعمال قلوروفورم ἰστιμάλι κολοροφόρμ.

Χνοάζω, قيل چيقارمق κὴλ τσιχαρμάκ, مويدار او. μουΐδὰρ ὀλ. تويى پيدا ا. τούϊ πεΐδὰ ἰτ.

Χνότον, τὸ نفس νεφές.

Χνοτῶ, قوقق κοκμάκ.

Χνουδιάζω, كيللر كيديرمك κιλλὰρ γκεΐδιρμέκ. [γκεΐδιρμέ.

Χνούδιασμα, τὸ كيل كيديرمه κὶλ

Χνουδωτός, ή, όν, خاولى χαβλή, تويلو τουϊλού. [χάβ.

Χνοῦς,ὁ تويى τούϊ, انجه ἰνδζὲ τούϊ, خاو

Χόανον, τὸ پوته πουτέ.

Χόβολη, ἡ كول قلجملى κηγηλ-δζημλὴ κ꙯ούλ.

Χοῖνιξ, ἡ سنيك σινίκ.

Χοιραδικός,ή,όν, (I) خنازيرى χεναζερή, صراجهلى σηραδζαλή.

Χοιράδιον, τὸ (Βτ.) صراجه اوتى σηραδζὰ ὀτού.

Χοιρὰς καὶ **Χοιράδες,** αἱ (I) صراجه σηραδζά, داد الخنازير δὰδ οὐλ-χεναζήρ.

Χοίρειος καὶ **Χοιρινός, ή, όν,** طوموزك δομουζούν. «—δν κρέας طوموز اتى δομοὺζ ἐτί.

Χοιροβοσκός, ὁ طوموز چوبانى δομοὺζ τσοπανί.

Χοιρομέριον, τὸ طوموز بودى δομοὺζ πουδού, زامبون ζαμπόν.

Χοιροπώλης, ὁ طوموز قصابى δομοὺζ κασσαπή.

Χοῖρος, ὁ (Ζλγ.) طوموز δομούζ, خنزير χενζήρ, خوك χούκ꙯.

Χολεΐνη, ἡ (Χημ.) صفرائين σαφραΐν. [χεϊζά.

Χολέρα, ἡ (I) قولرا κολέρα, هيضه

Χολερικός,ή,όν,(I) هيضى χεϊζί. § صفراوى σαφραΐ.

Χολερίνη, ἡ (I) قولرين κολερίν.

Χολή, ἡ (I) اود ὄδ, صفره σαφρά, مره μιρρέ. [τσεκμέκ.

Χολιάζω, قساوت چكمك κασαβὲτ

Χολικός,ή,όν,(I) سفراوى المزاج σαφραβὶ οὐλ-μιζάδζ.

Χολοΐτης, ὁ (Χημ.) قولئيت κολοΐτ, صفرائيت σαφραϊγέτ.

Χολόλιθος, ὁ (I) حصات صفرا χασάτι σαφρά.

Χολολιθίασις,ἡ(I) تكون حصات صفرا τεκεββούνι χασάτι σαφρά.

Χόλος, ὁ حدت χηδδέτ, غم γάμμ.

Χολοσκάνω, كدرلنمك κεδερλενμέκ, قساوتلنمك κασαβετλενμέκ, كوسمك γκ꙯ούσιμέκ, قساوت چكمك κασαβὲτ τσεκμέκ. § (μτχ.) χολοσκασμένος كوجنش γκ꙯ουδζενμίς, طارغين δαργ-غين γκμνάκ꙯, غضبناك γαζεπνάκ꙯.

Χολ(όω)ῶ, طارلتمق δαρηλτμάκ, ا. اغضاب-تغضيب ἰγζὰπ-ταγζὶπ ἰτ. § (πθ.) طارلمق δαρηλμάκ, ا. تغضب τεγαζζοὺπ ἰτ.

Χονδραίνω, قالينلتمق καληνλατμάκ, قالين ايتمك καλὴν ἐϊλεμέκ, قبارتمق καπαρτμάκ. § (ἀμτ.) قالينلنمق καληνλανμάκ, قبارمق καπαρμάκ. [ἴς.

Χονδροδουλειά,ἡ قبا ايش καπὰ

Χονδροειδής, ές, قبا καπά, خورياتا χοργιάτ, اغلظ ἀγλέζ.

Χονδροκέφαλος, ὁ قالين قفالى καλὴν καφαλή.

Χόνδρος, ὁ (Ἀνθρ.) قضروف γουζρούφ, قطرداق κητηρδάκ.

Χονδρός, ή, όν, قالين καλήν, ايرى ἰρί, قبا καπά. § (μτφ.) بيوك πούγ꙯ούκ, عظيم ἀζήμ, جسيم δζεσίμ.

Χόνδρος, τὸ قالينلق καληνλήκ.

Χορδαψός, ὁ (I) ايلاوس ἰλεός, ارحم يارب ἐρχάμι γ꙯ὰ ῥάπτ.

Χορδή, ἡ كريش κιρίς, وتر βετέρ, ژز ζίζ. § (μτφ.) ليف λὶφ πλ. الياف ἐλγιάφ.

Χορεία, ἡ جمعيت δζεμιγέτ, دائره δαϊρέ, صنف σηνήφ.

Χορευτής, ὁ رقص ايدن ρὰκς ἰδέν, رقاص ρακκάς. [ρακσή.

Χορευτικός, ή, όν, رقصى

Χορεύω, خوره دپمك χορὰ δεπμέκ, رقص ا. ρὰκς ἰτ. دانس ا. δὰνς ἰτ.

Χορηγέτης, ὁ رقص قوميسرى ρὰκς κομισερή. § احسانبخش ἰχσανπάχς. [σησάτ.

Χορήγημα, τὸ تخصيصات ταχ-

Χορηγία, ἡ تخصيص ταχσής. § تدارك τεδαρούκ, مصرف μασράφ. § عطيه ἀτηγέ, اعطا ἠτά.

Χορηγός, ὁ معاطى μουατή, بخش πάχς. « — *ἀγαθῶν* احسانبخش ἰχσανπάχς

Χορηγ(έω)ῶ, ويرمك βιρμέκ, توجيه ا. τεβδζὶχ ἰτ. احسان ا. ἰχσὰν ἰτ. عطيه ويرمك ἀτηγὲ βιρμέκ. اعطا ا. ἠτὰ ἰτ. § تدارك ا. τεδαροὺκ ἰτ. « — *ἄδειαν τινὶ* برينه اذن-مأذونيت ويرمك πιρινὲ ἰζὶν-μεεζουνιγὲτ βιρμέκ.

Χόριον, τὸ (I) قوريون κόριον, سلا σιλά, خارجيهٔ جنين محفظهٔ μουχαφαζάϊ χαρδζιγέϊ δζενίν. § ادمه ἐδιμέ, مخاطيه طبقهٔ λουχμέϊ μουχατιγέ.

Χοροδιδασκαλεῖον, τὸ رقص اوطه‌سى-سالونى ρὰκς ὀδασὴ-σαλονού.

Χοροδιδάσκαλος, ὁ رقص دانس‌خواجه‌سى ρὰκς χόδζασῃ, دانس‌خواجه‌سى δὰνς χόδζασῃ.

Χοροειδής, ὁ (χιτὼν τοῦ ὀφθαλμοῦ) (I) عنبيه ἀνιπέ. [ραΐς.

Χοροπήδημα, τὸ صيچرايش σητσ-

Χοροπηδῶ, صيچرامق σητσραμάκ.

Χορός, ὁ خوره χορά, رقص ρὰκς, دانس δάνς. « — *θεάτρου* آهنك هيئتى ἀχένκι χηγετί, خانندهٔ طاقى χανενδὲ τακημή.

Χορτάζω, بسلمك πεσλεμέκ, تغذيه ا. ταγδιγὲ ἰτ.

Χορταίνω, طويورمق δογιουρμάκ, اشباع ا. ἰσπά' ἰτ. § (μτβ.) طويمق δοϊμάκ, شبع ا. σιπά' ἰτ. [6άτ.

Χορταρικόν, τὸ سبزوات σεπζε-

Χόρτασμα, τὸ καὶ **Χορτασμός,** ὁ طويمه δοϊμά, اشباع ἰσπά', شبع σιπά', بيقمه πηκμά.

Χορταστικός, ή, όν, قارنى طويورر καρνὴ δογιουροὺρ, طويوجه δογιουνδζέ.

Χορτάτος, η, ον, طوق τόκ, شبعان σεπά'ν, سير σίρ, طويمش δοϊμούς, طويورلش δογιουρουλμούς.

Χορτοβολών, ὁ καὶ **Χορτοθήκη,** ἡ اوتلق ὀτλούκ, صمانلق σαμανλήκ. [δζέμ' οὺλ-χασαϊσέ.

Χορτολογία, ἡ (Bτ.) جمع‌الحشايش

Χορτολογ(έω)ῶ, اوت طوپلامق ὂτ τοπλαμάκ.

Χόρτον, τὸ اوت ὄτ, حشيش χασίς, نبات νεπάτ. § (τῶν ζώων) قورى اوت κουροὺ ὄτ, كيا γκιγιά,

Χορτοφάγος, ον, سبزه خوار σεπζέ-χόρ. [ράκς.

Χορῳδία, ἡ رقص آهنك ἀχένκι-

Χουλιάρα, ἡ بيوك قاشق πόυγιοὺκ κασήκ, كفچه κεφτσέ. « ἡ τρυπητὴ — سوزكيلي كفچه σόυζγκιόυλὸυ κεφτσέ, كفكير κεφγκίρ.

Χουλιαριά, ἡ بر قاشق πὶρ κασήκ. «μία — ζάχαρι بر قاشق شكر πὶρ κασὴκ σεκέρ.

Χουλιάριον, τὸ قاشق κασήκ.

Χουρμαδιά, ἡ (Βτ.) خرما آغاجى χουρμὰ ἀγαδζή.

Χοχλακίζω, قاينامق καϊναμάκ, غليان ا. γαλεγιὰν ἰτ.

Χοχλάκισμα, τὸ قاينايش καϊναΐς, غليان γαλεγιάν.

Χρεία, ἡ استعمال ἰστι'μάλ, خدمت χηδμέτ, ايش ΐς. § (συθ.) لزوم λουζούμ, اقتضا ἰκτιζά, حاجت χαδζέτ, احتياج ἰχτιγιάδζ, ضرورت ζαρουρέτ. «τίς ἡ — نه لزوم νὲ λουζούμ, نه حاجت νὲ χαδζέτ. «—ας τυχούσης وقت حاجتده، حين حاجتده χήνι χαδζετδέ, βάκτι χαδζετδέ, لدى الحاجة λέδ ἐλ-χαδζέτ, عند الاحتياج ἤνδ ἐλ-ἰχτιγιάδζ. «δὲν ἔγεινε — لازم اولمدى λαζὶμ ὄλμαδη, اقتضا قالمدى ἰκτιζὰ κάλμαδη, حاجت قالمدى χαδζὲτ κάλμαδη. «ἐὰν γείνῃ —, ἐὰν ἡ — τὸ καλέσῃ اقتضاسى اولور ايسه ἰκτιζασὴ ὀλοὺρ ἰσέ، احتياج مس ايتديكى حالده ἰχτιγιὰδζ μὲσς ἰτδιγὶ χαλδέ. «δὲν τὸ ἔχω —αν آكا احتياجم يوق ἀνὰ ἰχτιγιαχδζὴμ γιόκ. § (κατ' εὐφημισμὸν) Ἴδε Ἀπόπατος.

Χρειάζομαι, لازم او. λαζὶμ ὀλ. لزومى او. λουζουμοὺ ὀλ. اقتضا ا. ἰκτιζὰ ἰτ. ايجاب ا. ἰδζὰπ ἰτ. اقتضاسى او. ἰκτιζασὴ ὀλ. مقتضى او. μουκτεζὰ ὀλ. الجاى حاجت ا. ἰλδζάϊ χαδζὲτ ἰτ. § محتاج - احتياجى - ضرورتى او. μουχτάδζ - ἰχτιγιαδζὶ - ζαρουρετὶ ὀλ. «— χρήματα پاره يه محتاج او. παραγιὰ μουχτάδζ ὀλ. «δὲν — τίποτε هيچ بر شئيه احتياجم يوق χὶτς πὶρ σεγὲ ἰχτιγιαδζὴμ γιόκ. § (μτχ.) χρειαζούμενος اقتضا ايدن ἰκτιζὰ ἰδέν, لازم λαζίμ. «τὰ χρειαζούμενα حوائج ضروريه χαβαΐδζι ζαρουριγέ. « τὰ —μενα πρὸς ἐργασίαν لوازمات λεβαζιμάτ.

Χρειώδης, ες, لازملى λαζημλή, مقتضى μουκτεζά. § مفيد μουφίδ, نافع ναφή'.

Χρεμετίζω, كشنهمك κισνεμέκ.

Χρεμέτισμα, τὸ καὶ **—σμός, ὁ** كشنمه κισνεμέ, صهيل σαχήλ, صهال σουχάλ.

Χρέμπτομαι, توكورمك τουκιουρμέκ, بلغم چيقارمق παλγὰμ τσηκαρμάκ, تنخم ا. نخاعه-تقشع νεχαμὲ-τεκασσοὺ' ἰτ. تنخم ا. τενεχχοὺμ ἰτ.

Χρέμψις, ἡ نخاعه νεχαμέ, تقشع τεκασσού, تنخم τενεχχούμ.

Χρέος, τὸ ويرهجك βιρεδζέκ, بورج πόρδζ, دين δεΐν. «— παθητικὸν آلاجق ἀλαδζάκ, مطلوب ματλούπ. «ληξιπρόθεσμον — وعده سى

خلول ايتمش دين βα'δεσὶ χουλοὺλ ἰτμὶς δεΐν. «— ἀπαιτητὸν لازم الادا دين λαζὶμ οὐλ-ἐδὰ δεΐν, دين معجل δεΐνι μουαδζέλ. «ἐνυπόθηκον — رهنلى دين ρεχηνλὴ δεΐν. «καθαρὸν — دين مصفى δεΐνι μουσαφφά. «προνομιοῦχον — امتيازلى دين ἰμτιγιαζλὴ δεΐν, دين ممتاز δεΐνι μουμτάζ. «— διαιρετὸν قابل تجزى دين καπίλι τεδζαζὴ δεΐν. «πολιτικὰ — ديون عاديه δουγιοὺν ἀδιγέ. «ἐμπορικὰ — ديون تجاريه δουγιούνι τουδζαριγέ. «τοκοφόρον — كذشتهلى دين γκιοὺζεστελὴ δεΐν. «ἐνεργητικὰ —η مطلوبات ματλουπάτ. «παθητικὰ —η ذمات ζιμεμμάτ. «δημόσιον — ديون عموميه δουγιούνι οὐμουμιγέ. «δημόσιον Ὀθωμανικὸν — ديون عموميهٔ عثمانيه δουγιούνι οὐμουμιγέϊ Ὀσμανιγέ. «μεταβλητὰ —η ديون مبدله δουγιούνι μουπαδελλέ. «ὑπόλοιπον χρέους دين باقى δεΐνι πακή. «πληρωμὴ χρέους ديون تسويهٔ τεσβιγέϊ δουγιούν. «ἐξόφλησις χρέους ابراى دين ἰπράϊ δεΐν. § (ἠθ.) واجب βαδζίπ, ذمت واجبهٔ βαδζιπέϊ ζιμμέτ, ذمت لازمهٔ λαζιμέϊ ζιμμέτ, ذمت ζιμμέτ, وجوب βουδζούπ. «τὸ — τῆς ὑπηρεσίας وظيفه βαζιφέ, مأموريت وظيفهٔ βαζιφέϊ μεεμουριγέτ, خدمت χηδμέτ. «εἶναι πνιγμένος εἰς τὰ χρέη مستغرق ديون بورجه او. μουσταγράκι δουγιοὺν ὀλ. باتمق πορδζὰ πατμάκ. «εἶναι — σας وظيفه بورجكزدر πορδζουνούζδουρ, وظيفه كزدر βαζιφενίζδιρ. «ἐπλήρωσε τὸ κοινὸν — وفات ايلدى βεφὰτ εϊλεδή, اكمال حيات مستعار ايتدى ἰκμάλι χαγιάτι μουστεάρ ἰτδί. «πληρώνω τὸ — تاديه-تسويه دين ا. τεεδιγὲ-τασβιγέϊ δεΐν ἰτ. «κατὰ τὸ — حسب الوظيفه χάσπι ἐλ-βαζηφέ.

Χρεώνω, بورج يوكلتمك πὸρδζ γιουκλετμέκ, بورجه كرفتار ا. πορδζὰ γκιριφτὰρ ἰτ. مديون قيلمق μεδγιοὺν κηλμάκ. § (Ἐμπ.) ذمته قيد ا. ζιμμετινὲ καΐδ ἰτ. قيد ا. καΐδ ἰτ. § (μσ. αὐτπθ.) بورجلى او. πορδζλοὺ ὀλ. بورجه مستغرق او. πορδζὰ μουσταγρὰκ ὀλ. كرفتار ديون او. γκιριφτάρι δουγιοὺν ὀλ. بورجه كيرمك πορδζὰ γκιρμέκ, بورج ا. πὸρδζ ἰτ. مديون او. μεδγιοὺν ὀλ. «ἐχρεώθην 100 λίρας يوز ليرا بورج ايتدم γιοὺζ λίρα πὸρδζ ἰτδίμ.

Χρεωκοπία, ἡ (Ἐμπ.) طوب آتمه τὸπ ἀτμά, افلاس ἰφλάς, اظهار افلاس ἰζχὰρ ἰφλάς. «ἁπλῆ — تقصيراتلى افلاس τακσηρατλὴ ἰφλάς. «δολία — حيلهلى افلاس χηλελὴ ἰφλάς.

Χρεωκόπος, ὁ مفلس μουφλίς. «δόλιος — حيلهكار مفلس μουφλίσι χηλεκιάρ. «ἁπλοῦς — تقصيراتلى مفلس τακσάρατλὴ μουφλίς.

Χρεωκοπ(έω)ῶ, افلاس ا. ἰφλὰς ἰτ. حال افلاسيده او. χάλι ἰφλασιγετδὲ ὀλ. مفلس او. μουφλὶς ὀλ.

Χρεωλυσία, ἡ ادای دين ἐδάϊ δεΐν.

Χρεωλυτικός, ή, όν, دينك تسويه‌سنه مخصوص δεϊνὶν τεσβιγεσινὲ μαχσούς. «*κεφάλαιον —όν* رأس المال آقچه‌سی ρέες οὐλ-μὰλ ἀκτσεσί «*ταμεῖον —όν* تأديه صندوغی τεεδιγὲ σανδουγού, رأس المال صندوغی ρέες οὐλ-μὰλ σανδουγού.

Χρεώλυτρον, τὸ رأس المال ρέες οὐλ-μάλ. «*τόκος καὶ χρεώλυτρα* فائض و رأس المال φαΐζ βὲ ρέες οὐλ-μάλ.

Χρέωσις, ἡ ذمت ζιμμέτ, ذمات ζιμεμάτ. «*πίστωσις καὶ —* تسليمات و ذمات τεσλιμάτι βὲ ζιμεμάτ, مطلوبات و ديونات μετλουπὰτ βὲ δουγιουνάτ.

Χρεώστης, ὁ مديون μεδγιούν, بورجلی πορδζλού. «*δανειστὴς καὶ —* دين و مديون δεϊν βὲ μεδγιούν.

Χρεωστικός, ή, όν, بورجلی πορδζλού, مجبور μεδζπούρ, مجبوری μεδζπουρή. «*—όν ἔγγραφον* دين سندی δεϊν σενεδί. ‖ *—ῶς* (ἐπρ.) بورجلی اولهرق πορδζλοὺ ὀλαράκ.

Χρεωστῶ, بورجلی او. πορδζλοὺ ὀλ. مديون او. μεδγιοὺν ὀλ. ويرهجگی-بورجی-دينی او. βιρεδζεγὶ-πορδζοὺ-δεϊνὶ ὀλ. ‖ (ἠθ.) فريضهٔ ذمتی او. φαριζάϊ ζιμμετὶ ὀλ. واجبهٔ ذمتی او. βαδζιπέϊ ζιμμετὶ ὀλ. بورجلی او. πορδζλοὺ ὀλ. واجب او. βαδζὶπ ὀλ. مجبور او. μεδζποὺρ ὀλ. «*— εἰς τὸν δεῖνα* بر كمسنه‌يه دينی-بورجی او. πὶρ κιμέσνεγιν δεϊνὶ-πορδζοὺ ὀλ.

Χρεωφειλέτης, ὁ بورجلی πορδζλού, مديون μεδγιούν. [τιζάδιρ.

Χρή, لازمدر λαζίμδιρ, اقتضادر ἰκ-

Χρήζω, لازم او. λαζὶμ ὀλ. اقتضا ا. ἰκτιζὰ ἰτ. ايجاب ا. ἰδζὰπ ἰτ. «*τοῦτο χρήζει σκέψεως* بو شايان تأمل و مطالعه‌در ποὺ σαγιάνι τεεμοὺλ βὲ μουτχλιάδιρ. «*ἡ εἴδησις αὕτη χρήζει ἐπικυρώσεως* بو خبر تصديقه محتاجدر ποὺ χαπὲρ τασδικὰ μουχτάδζδιρ. «*—βοηθείας* محتاج معاونت او. μουχτάδζι μουαβενὲτ ὀλ.

Χρῆμα, τὸ آقچه ἀκτσέ, پاره παρά, مبلغ μεπλάγ, مقدار μικδάρ, نقود νουκούδ. «*τὰ ἀναγκαῖα χρήματα* اقتضا ايدن مبالغ ἰκτιζὰ ἰδὲν μεπαλίγ. «*ἔχω πολλὰ χρήματα* چوق پك پاره‌سی او. πὲκ τσὸκ παρασὴ ὀλ. اهل ثروتدن او. ἔχλι σερβετδὲν ὀλ. «*δεῖ δὴ χρημάτων* پاره لازم παρὰ λαζίμ. «*δανείζω χρήματα* آقچه اداله ا. ἀκτσὲ ἰδανὲ ἰτ. «*μεγάλη ποσότης χρημάτων* كليتلی آقچه κιοὺλλιγετλὴ ἀκτσέ, كليتلی مبلغ κιοὺλλιγετλὴ μεπλάγ.

Χρηματίζω, ملاقات ا. μουλακὰτ ἰτ. ‖ اولمق ὀλμάκ.

Χρηματικός, ή, όν, آقچه‌يه دائر ἀκτσεγὲ δαΐρ, نقدی νακδή. «*— ποινή* جزای نقدی δζεζάϊ νακδί.

Χρηματισμός, ὁ پاره ايديش παρὰ ἰδίς.

Χρηματιστήριον, τὸ (Ἐμπ.) بورسه πόρσα.

Χρηματιστής, ὁ پورسەيە اويناين πόρσαγια οϊναγιάν.

Χρηματιστικός,ή,όν, پورسەيە دائر πόρσαγια δαΐρ. «—ή τράπεζα» بانقە πάνκα.

Χρηματοφυλάκιον, τὸ (Πολ.) خزينه χαζινέ, مال صندوغى μάλ σανδουγού. § (Ἐμπ.) قاصە κάσα.

Χρηματόδεμα, τὸ امانت έμανέτ.

Χρησιμεύω, لازم او. λαζίμ όλ. لزوى او. λουζουμού όλ. اقتضاسى او. ικτιζασή όλ. § فائدەسى او. φαϊδεσί όλ. موجب فائدە او. μουδζίπι φαϊδέ όλ. يارەمق γιαραμάκ, نافع - صالح او. ναφὶ'-σαλὶχ όλ. «δὲν χρησιμεύει εἰς τίποτε» هيچ بر شئيە يارەماز χὶτς πὶρ σεγὲ γιαραμάζ.

Χρήσιμος,η, ον, مفيد μουφίδ, صالح σαλίχ, نافع ναφί. § —ως (επρ.) فائدە ايلە φαϊδὲ ἰλέ, ايشه يارار صورتيلە ἰσὲ γιαρὰρ σουρετὶ ἰλέ.

Χρησιμότης, ἡ منفعت μενφαάτ.

Χρῆσις, ἡ قوللانيش κουλλανής, قوللانمە κουλλανμά, استعمال ἰστι'μάλ. «καλή —» حسن استعمال χούσνι ἰστι'μάλ. «κακή —» سؤ استعمال σουΐ ἰστι'μάλ. «ἐν χρήσει» مستعمل μουσταμέλ. «ἡ λέξις αὕτη εἶναι ἐν χρήσει» بو لغت مستعملدر πού λουγὰτ μουσταμέλδιρ.

Χρησμοδοτ(έω)ῶ, كاهن جوابى ويرمك κιαχὴν δζεβαπὶ βιρμέκ.

Χρησμολογία, ἡ فال φάλ, كهانت κεχανέτ.

Χρησμολόγος, ὁ فالجى φαλδζή, كاهن κιαχήν. |κεχανὲτ ἰτ.

Χρησμολογ(έω)ῶ, كهانت ا.

Χρησμός, ὁ كاهن جوابى κιαχὴν δζεβαπί, خبر غيب χαπέρι γαΐπ, استخراج ἰστιχράδζ, آللهك جوابى 'Αλλαχὴν δζεβαπί.

Χρήστης, ὁ (Νμ.) معير μουΐρ. «— καὶ χρησάμενος» معير و مستعير μουΐρ βὲ μουστεΐρ.

Χρηστοήθεια, ἡ ادب ἐδέπ, حسن ادب χούσνι ἐδέπ, آخلاق حيدە ἀχλάκι χαμιδέ, محاسن آخلاق μεχασίνι ἀχλάκ. § وقار βεκάρ, ناموسلق ναμουσλούκ.

Χρηστοήθης, ὁ ادبلى ἐδεπλή, اديب ἐδίπ, آخلاق حيدە صاحبى ἀχλάκι χαμιδὲ σαχηπή, محاسن آخلاق ايلە متصف μεχασίνι ἀχλὰκ ἰλὲ μουττασήφ, خلوق χαλούκ.

Χρηστολογία, ἡ خوش سوزلر χὸς σοζλέρ, خوش كلام χὸς κελιάμ.

Χρηστομάθεια, ἡ منتخبات مجموعەسى μουντεχηπὰτ μεδζμουασή.

Χρηστός, ή, όν, ايى ἐγί, خوش χός, ناموسلى ναμουσλού, اديب ἐδίπ, اهل عرض ἔχλι ἦρζ.

Χρηστότης, ἡ ايلك ἐγιλίκ, ادب ἐδέπ, نكوى νιγκιουΐ. § كرم κερέμ.

Χρίσις, ἡ تدهين τεδχήν, رسم تدهين ρέσμι τεδχήν.

Χρίσμα, τὸ دهن δούχν, مسح μέσχ.

Χριστιανός, ὁ خرستيان χριστιγιάν, عيسوى ήσεβί, نصرانى νασρανί,

مسيحى μεσιχί. «γίνομαι — - خرستيان ـ نصرانى ا. χριστιγ̨ιὰν-νασρανὶ ὀλ. تنصر ا. τενασσοὺρ ἰτ. «κάμνω τινὰ —ὸν نصرانى - خرستيان ايلمك νασρανὶ - χριστ̨ιὰν εἰλεμέκ.

Χριστιανικός, ή, όν, عيسوى ἠσεβί, مسيحى μεσιχί, نصرانى νασρανή. «ἡ —ὴ θρησκεία خرستيانلق χριστιανλήκ, دين عيسوى δεΐνι ἠσεβί, مذهب مسيحى μεζχέπι μεσιχί. «—οἱ λαοί امت عيسويه οὐμμέτι ἠσεβιγέ, خرستيان ملتى χριστιγ̨ιὰν μιλλετί. «—κὰ ἤθη ملل عيسويه μιλλέλι ἠσεβιγέ. «—αἱ χῶραι ممالك عيسويه μεμαλίκι ἠσεβιγέ.

Χριστιανισμός, ὁ καὶ **—νωσύνη,** ἡ خرستيانلق χριστιγ̨ιανλήκ, عيسويت ἠσεβιγέτ, نصرانيت νασρανιγέτ, مذهب مسيحى μεζχέπι μεσιχί.

Χριστός, ὁ مسيح μεσίχ, حضرت عيسى χαζρέτι Ἠσά.

Χριστούγεννα, τὰ ولادت حضرت عيسى βελαδέτι χαζρέτι Ἠσά, ميلاد عيسى μιλάδι Ἠσά. «ἡ ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων عيد ولادت عيسى ἤδι βελαδέτι Ἠσά, ميلاد حضرت عيسى بيرامى μιλάδι χαζρέτι Ἠσὰ παϊραμή, كوچك پسقاليه كونى κ̨ιὸυτσοὺκ πασκάλ̨ια γκ̨ιουνού.

Χριστόψαρον, τὸ (Ζλγ·) دولكر باليغى δούλγκερ παλ̨ηγή.

Χρίω, سورمك σούρμέκ, ا. مسح μέσχ ἰτ. «— μὲ ἔλαιον ياغ سورمك σούρμέκ, ياغلامق γ̨ιαγλαμάκ, ا. تدهين τεδχὴν ἰτ. ا. تمريخ τεμρὶχ ἰτ. «χρίομαι ἐλαίῳ ا. تدهن τεδεχχοὺν ἰτ. ياغلانمق γ̨ιαγλανμάκ, ا. تمرخ τεμερροὺχ ἰτ. [ρέτ.

Χροιά, ἡ رنك ρένκ̨ι. ‖ صورت σου-

Χρονιά, ἡ سنه σενέ, سال σάλ.

Χρονιάτικος, ον, بر سنه‌لك πὶρ σενελίκ. «τὸ —ον سنه‌لك σενελίκ, سنوى σενεβί.

Χρονίζω, بر سنه‌لك او. πὶρ σενελὶκ ὀλ. بر سنه‌يه وارمق πὶρ σενεγὲ βαρμάκ, بر سنه او. πὶρ σενὲ ὀλ. ‖ ا. تأخير τεεχὴρ ἰτ. كچ قالمق γκέτς καλμάκ. «τὸ παιδὶ ἐχρόνισε چوجق بر سنه‌لك اولدى τσοδζοὺκ πὶρ σενελὶκ ὀλδού, چوجق بر سنه‌يه باصدى τσοδζοὺκ πὶρ σενεγὲ πασδή.

Χρονικός, ή, όν, وقت و زمانه عائد-دائر βὰκτ οὐ ζεμανὰ ἀΐδ-δαΐρ, وقت و زمانى مبين βὰκτ οὐ ζεμανὶ μουπεΐν. ‖ سنوى σενεβί. «τὰ χρονικὰ تواريخ τεβαρίχ, وقايعنامه βακαϊναμέ. «τὰ χρονικὰ τῆς ἐφημερίδος حوادثات χαβαδισάτ, شئونات σουγ̨ιουνάτ. «χρονικὰ ἡμερήσια وقايع يوميه βακαΐϊ γεβμιγέ, وقوعات يوميه βουκουάτι γεβμιγέ.

Χρόνιος, α, ον, اسكى ἐσκί, اسكيمش ἐσκιμίς, مزمن μουζμίν. «—α ἀσθένεια علت مزمنه ἠλλέτι μουζμινέ. «τὸ—ον τοῦ νοσήματος مزمنيت μουζμινιγέτ.

Χρονόγραμμα, τὸ تاريخ ταρίχ.

Χρονογραφία, ἡ وقايع نويش βα-

καΐ-νουβίς, تاليف تواريخ τεελίφι τεβαρίχ.

Χρονογράφος, ὁ وقايع نويش βακαΐ-νουβίς. مورخ μουβερρίχ.

Χρονολογία, ἡ تاريخ ταρίχ. «ἡ — *τοῦ ἐγγράφου* سندك تاريخى σενεδὶν ταριχί.

Χρονολογικός, ή, όν, تاريخچه ταρίχδζε. «— *πίναξ* فهرست تواريخ φιχρίστι τεβαρίχ. ‖ —ῶς (ἐπρ.) وقوعاتك وقت و زمانى ترتيبى اوزره βουκουατὴν βάκτ ού ζεμανὶ τερτιπὶ ούζρέ.

Χρονολογ (έω) ῶ, تاريخ قومق ταρὶχ κομάκ, تاريخى يازمق ταριχηνὴ γιαζμάκ, .ا وضع تاريخ βάζι ταρὴχ ἰτ. ‖ (πθ.) —οῦμαι تاريخى اولـ. ταριχὴ ὀλ. ظهور و ابتداسى اولـ. ζουχοὺρ βὲ ἰπτιδασὴ ὀλ. اولمق ὀλμάκ. «*πρὸ πολλοῦ χρονολογεῖται* چوقدنبرودر τσοκδὰν περούδουρ, چوقدن برو اولمش τσοκδὰν περοὺ ὀλμούς, پك اسكيدر πὲκ ἐσκίδιρ.

Χρονόμετρον, τὸ موقت μεβκάτ. ‖ (ὡρολόγιον) طول ساعتى τοὺλ σαατή, تام ساعت τάμμ σαάτ, قرونومتره. κρονομέτρο.

Χρόνος, ὁ سنه σενέ, سال σάλ, ييل γίλ. ‖ وقت βάκτ, زمان ζεμάν. ‖ سن σίνν, ياش γιάς. «*πόσον χρόνων εἶναι* قاچ ياشندەدر κάτς γιασὴνδάδιρ, سنى قاچدر σιννὶ κάτσδιρ. «*εἶναι 45 χρόνων* قرق بش ياشندەدر κὴρκ πὲς γιασὴνδάδιρ. «*τὸν ἄλλον χρόνον* او بر سنه ὁ πὶρ σενέ, كلەجك سنه γκελεδζὲκ σενέ. «*χρόνον μὲ τὸν χρόνον* سنه بسنه σενὲ πὲ σενέ, سال بسال σὰλ πὲ σάλ. ‖ مدت μουδδέτ, وقت βάκτ, زمان ζεμάν. «*ὀλίγος, πολὺς* — آز-چوق وقت ἂζ-τσὸκ βακήτ. «*μετὰ χρόνον πολὺν* مدت وافرەدنصوكره μουδδέτι βαφιρεδένσονρα. ‖ (μουσ.) وزن βέζν.

Χρονοτριβή, ἡ تأخير τεεχήρ.

Χρονοτριβῶ, وقتى كچيرمك βακητὴ γκετσιρμέκ, .ا وقتى غائب βακτὶ γαΐπ ἰτ. كچكمك γκετσικμέκ, .ا تأخير τεεχὴρ ἰτ.

Χρυσαλίς, ἡ (Ζλγ.) ايپك بوجكى ἰπὲκ ποδζεγὶ, دودالقز δοὺδ οὐλκάζζ.

Χρυσάνθεμον, τὸ (Βτ.) پاپادیه چچكى παπαχδιὰ τσιτσεγί.

Χρυσάφιον καὶ **Χρυσήλατον,** τὸ سرمه σίρμα, زررشته ζερριστέ, قلابدان κηλαπουδάν. ‖ آلتون ἀλτούν.

Χρυσεῖον, τὸ آلتون معدنى ἀλτοὺν μα'δενί. [χριπάρ.

Χρυσήλεκτρον, τὸ كهربار κε-

Χρυσίζω, شبه ذهب اولـ. σίπχι ζεχὲπ ὀλ. ذهبى اللون اولـ. ζεχεπὶ οὐλλὲβν ὀλ.

Χρυσίον, τὸ Ἴδε Χρυσός. ‖ τὰ *χρυσία* مجوهرات μουδζεβχηράτ.

Χρυσίς, ἡ (Ζλγ.) اشك آريسى ἐσὲκ ἰρισί, زنبور ζενποὺρ πλ. زنابير ζεναπίρ.

Χρυσοβαφής, ές, مذهب μουζεχχέπ.

Χρυσόβουλον, τὸ برات περάτ, فرمان φερμάν.

Χρυσοδένω, كتابه يالدیز اورمق κιταπὲ γιαλδὴζ βουρμάκ, يالدیزلتمق γιαλδιζλατμάκ, .ا كتابی تذهیب κι- ταπὶ τεζχὴπ ἰτ. «*χρυσοδεμένον βι- 6λίον* كتاب مذهب κιτάπι μουζεχχέπ.

Χρυσόδετος, ον, يالدیزلنمش γιαλ- διζλανμὴς, مذهب μουζεχχέπ.

Χρυσοκάνθαρος, ὁ (Ζλγ.) قندز بوجكی κουνδοὺζ πὸδζεγί.

Χρυσοκέντητος, ον, سرمه ایله ایشلنمش σίρμα ἰλὲ ἰϊλενμίς, سرمه‌لی σιρμαλή, زركار ζερκιάρ, زردوزی ζερ- δουζί, مزركش μουζερκές.

Χρυσόκολλα, ἡ تنكار τενκιάρ.

Χρυσοκόλλητος, ον, يالدیزلی γιαλδηζλή, مذهب μουζεχχέπ.

Χρυσοκόμη, ἡ (Βτ.) آلتون اوتی ἀλτοὺν ὀτού.

Χρυσόλιθος, ὁ يالدیز طاشی γιαλ- δὴζ ταση, زبرجد ζεπερδζέδ.

Χρυσόμηλον, τὸ (Βτ.) توماته τομάτα. § پورتقال πορτοκάλ.

Χρυσόνημα, τὸ آلتون تل ἀλ- τοὺν τέλ, سرمه σίρμα, زرتار ζὲρ- τάρ, زررشته ζερριστέ.

Χρυσόπτερος, ον, آلتون قنادلی ἀλτοὺν καναδλή.

Χρυσοποίκιλτος, ὁ Ἴδε Χρυ- σοκέντητος. [δζή.

Χρυσοπώλης, ὁ آلتونجی ἀλτουν-

Χρυσορρήμων, ὁ مليح الكلام με- λὶχ οὐλ-κελιάμ, شرين الكلام σιρὶν οὐλ-κελιάμ, نطوق νετούκ.

Χρυσός, ὁ آلتون ἀλτούν, زر ζέρ, ذهب ζεχέπ, سرمه σίρμα.

Χρυσόσπερμον, τὸ (Βτ.) Ἴδε Ἀείζωον.

Χρυσόστομος, ον, زر دهان ζὲρ-δεχέν, افصح ἐφζάχ.

Χρυσότευκτος, ον, مذهب μου- ζεχχέπ. [δζού.

Χρυσουργός, ὁ قیرجی κουγιουμ-

Χρυσοῦς, ῆ, οῦν, آلتوندن مصنوع ἀλτουνδὰν μασνού. § مذهب μουζεχ- χέπ, زرندوز ζερανδούζ, يالدیزلی γιαλ- δηζλή. § پارلاق παρλάκ, مجلا μου- δζελλά. § طاتلی τατλή. § كوزل γκιουζέλ, نفیس νεφίς, عالی ἀλιά. § (ἐπὶ χρωμάτων) زركون ζεργκιούν. «*χρυσᾶ γράμματα* آلتون يازی ἀλτοὺν γιαζή. «*χρυσᾶ νομίσματα* آلتون مسكوكات ἀλτοὺν μεσκιουκιάτ. «*χρυ- σᾶ σκεύη* زر آوانی ἀβανίϊ ζέρ.

Χρυσοΰφαντος, ον, سرمه ایله طوقنمش σίρμα ἰλὲ τοκουνμούς, سرمه ایله منسوج σίρμα ἰλὲ μενσούδζ.

Χρυσοχοεῖον, τὸ قویومجی دكانی κουγιουμδζοὺ δουκκιανή.

Χρυσοχοΐα, ἡ καὶ **Χρυσοχο- ϊκή,** ἡ (τέχνη) قویومجیلق κουγιουμ- δζουλούκ, صیاغت σηγιαγάτ, زركری ζεργκερί.

Χρυσοχόος, ὁ قویومجی κουγιουμ- δζού, صیاغ σαγιγιάγ, صائغ σαΐγ, صواغ

σαββάγ, زركر ζεργκέρ. [γκιούν.

Χρυσόχρους, ουν, زركون ζερ-

Χρυσ(όω)ῶ καὶ **Χρυσώνω,** الدون سورمك ἀλτοὺν σούρμεκ, يالديز سورمك γιαλδὴζ σούρμεκ, يالديزلامق γιαλδηζλαμάκ, ا. تذهيب τεζχὴπ ἰτ. مذهب قيلمق μουζεχχὲπ κηλμάκ, تدحيل ا. τεδχὴλ ἰτ.

Χρύσωμα, τὸ καὶ **Χρύσωσις,** ἡ يالديزلامه γιαλδηζλαμά, تذهيب τεζχήπ, تدحيل τεδχήλ.

Χρυσωρυχεῖον, τὸ التون معدنى ἀλτοὺν μα'δενί.

Χρυσωτής, ὁ يالديزجى γιαλδηζδζή, يالديزلايجى γιαλδηζλαϊδζή, مذهب μουζεχχίπ, طلاكار τηλακιάρ.

Χρυσωτός, ή, όν, مذهب μουζεχχέπ, يالديزلى γιαλδηζλή, مطلا μουταλλά.

Χρῶμα, τὸ رنك ρένκι, لون λὲβν πλ. الوان ἐλβάν, فام φάμ. «*ἁπλᾶ χρώματα* الوان بسيطه ἐλβάνι πεσιτά. «*σύνθετα χρώματα* الوان مركبه ἐλβάνι μουρεκκεπέ. «*φυσικὸν* — لون طبيعى λέβνι ταπιΐ. «*τεχνητὸν* — لون عملى λέβνι ἀμελί, يابمه رنك γιαπμὰ ρένκι. «*ἀνοικτὸν* — آچيق رنك ἀτσὴκ ρένκι, لون كاشف λέβνι κιασίφ. «*βαθὺ* — طونق رنك τονοὺκ ρένκι, لون كدر λέβνι κεδέρ. «*λαμπρὸν* — پارلاق رنك παρλὰκ ρένκι, رنك رونقدار ρένκι ρεβνακδάρ. «*μέλαν* — قره-سياه رنك καρὰ-σιγιὰχ ρένκι, لون اسود λέβνι ἐσβέδ. «*λευκὸν* — آق-بياض رنك ἀκ-πεγιὰζ ρένκι, لون ابيض λέβνι ἐπγέζ. «*ἐρυθρὸν* — قرمزى رنك κηρμηζὴ ρένκι, لون احمر λέβνι ἀχμέρ. «*κίτρινον* — صارى رنك σαρὴ ρένκι, لون اصفر λέβνι ἀσφέρ. «*δίδω* — رنك ويرمك ρένκι βιρμέκ, رنكلمك ρενκιλεμέκ, ا. تلوين τελβὶν ἰτ. § بويا πογιά, صبغ σήπγ, صبغه σηπγά. «— *τοῦ προσώπου* بكز πένζ, رنك رو ρένκι-ρού, لون وجه λέβνι βέδζχ.

Χρωματίζω, رنك ويرمك ρένκι βιρμέκ, رنكلمك ρενκλεμέκ, ا. تلوين τελβὶν ἰτ. § بويالامق πογιαλαμάκ, بويا اورمق πογιὰ βουρμάκ, رنكلر ايله نقش ا. ρενκλὲρ ἰλὲ νακὲς ἰτ. § (πθ.) رنكلنمك ρενκλενμέκ, ا. تلون τελεββοὺν ἰτ.

Χρωματισμός, ὁ تلوين τελβίν, بويامه πογιαμά, تلون τελεββούν.

Χρά(ο)ῶμαι, قوللانمق κουλλανμάκ, ا. استعمال ἰστιμὰλ ἰτ. ا. معامله μουαμελὲ ἰτ. § قونشمق κονουσμάκ, ا. الفت و معاشرت οὐλφὲτ βὲ μουασερὲτ ἰτ.

Χρωματογραφία, ἡ الوان ايله نقش ἐλβὰν ἰλὲ νακς.

Χρωματόμετρον, τὸ مقياس قوه لونيه μηκγιάσι κουββέϊ λεβνιγέ.

Χρωματοπωλεῖον, τὸ بوياجى دكانى πογιαδζὴ δουκκιανή.

Χρωματοπώλης, ὁ بوياجى πογιαδζή. [δζή.

Χρωματιστής, ὁ بوياجى πογια-

Χρωμάτωσις, ἡ تلوين τελβίν, بوياتمه πογιατμά.

Χρώμιον, τὸ (Χημ.) قروم κρόμ.

Χρώς, ὁ جلد δζίλδ, درى δερί.

Χρωστήρ, ὁ قلم καλέμ.

Χυδαΐζω, عوام ناسدن او. ἀβάμμι νασδὰν ὀλ. «— *τὴν γλῶσσαν* قباجه سويلمك καπάδζα σοϊλεμέκ, خورياتجه سويلمك χοργιάτδζε σοϊλεμέκ.

Χυδαιολογία, ἡ عوام ناس لسانى ἀβάμμι νὰς λισανί, قبا لسان καπὰ λισάν.

Χυδαϊκός, ή, όν, قباجه καπά-δζα.

Χυδαϊσμός, ὁ قبا لسان تعبيرى καπὰ λισὰν τα'πιρί.

Χυδαῖος, α, ον, قبا καπά, عوام ناس ἀβάμμι νάς. «—*ἄνθρωπος* عوام ناسدن بريسى ἀβάμμι νασδὰν πιρισί, قبا آدم καπὰ ἀδάμ.

Χυδαιότης, ἡ قبالق καπαλήκ, خورياتلق χοργιατλήκ.

Χύδην, (Ἐπρ.) قباجه καπάδζα. «ὁ — *ὄχλος* عوام ناس ἀβάμμι νάς.

Χύλισμα, τὸ عصاره οὐσαρέ.

Χυλισμός, ὁ اخراج عصاره ἰχρὰδζ οὐσαρέ.

Χυλός, ὁ (I) كيلوس κιλούς. § عصاره οὐσαρέ, مايه μαγέ, خلاصه χουλασά. § (κν.) هلمه χελεμέ, پلته πελτέ.

Χυλοφόρος, ον, (I) حامل كيلوس χαμίλι κιλούς. «— *ἀγγεῖον* اوعيهٔ كيلوسيه ἐβιγέϊ κιλουσιγέ.

Χυλώδης, ες, (I) كيلوسى κιλουσί.

Χύλωμα, τὸ تكليس τεκλίς. § (κν.) پلته‌لنمه πελτελενμέ.

Χυλ(όω)ῶ καὶ **Χυλώνω,** هلمه طوتمق χελεμὲ τουτμάκ, پلته‌لنمك πελτελενμέκ.

Χυμός, ὁ لذت λεζζέτ, داد δάδ. § (I) كيموس κιμός, عصاره οὐσαρὲ πλ. عصارات οὐσαράτ.

Χύνω, دوكمك δοκμέκ, دوكو ويرمك δοκιοὺ βιρμέκ, آقتمق ἀκητμάκ, اساله-اراقه-سفك ا. ἰσαλὲ-ἰφρὰγ ἰτ. ا ἰρακὰ-σέφκ ἰτ. «— *δάκρυα* كوز ياشى دوكمك γκιὸζ γιασὴ δοκμέκ, اسالهٔ دموع ا. ἰσαλέϊ δουμοὺ' ἰτ. § (ἐπὶ μετάλλων) اصاغه ا. ἠσαγὰ ἰτ. «— *τὸν χρυσὸν* آلتون دوكمك-اصاغه ا. ἀλτοὺν δοκμὲκ-ἠσαγὰ ἰτ. «— *εἰς τὸ καλοῦπι* قالبه دوكمك καληπὰ δοκμέκ, قالبه افراغ ا. καληπὰ ἰφρὰγ ἰτ. «— *αἷμα* قان دوكمك κὰν δοκμέκ, سفك دما ا. σιφκὶ διμὰ ἰτ.

Χύσιμον, τὸ دوكمه δοκμέ, افراغ ἰφράγ, اراقه ἰρακά, اساله ἰσαλέ, سفك σέφκ, اصاغه ἠσαγά, تفريغ τεφρίγ, انصباب ἰνσιπάπ.

Χύσις, ἡ افراغ ἰφράγ.

Χυτήριον, τὸ دوكومخانه δοκιοὺμχανέ, دار الصوغ δὰρ οὐσ-σάβγ.

Χύτης, ὁ دوكمه‌جى δοκμεδζή, صياغ σαγ-γιάγ.

Χυτός, ή, όν, دوكمه δοκμέ, دوكلمش δοκιοὺλμούς, مفروغ μεφρούγ, منصب μουνσάππ, مسكوب μεσκιούπ.

Χύτρα, ἡ چوملك τσόμλέκ.

Χυτρίνδα, ἡ چوملك اويونى τσομλὲκ ὀγιουνού.

Χωλαίνω, طوپال او. τοπὰλ ὀλ. طوپالمق τοπαλαμάκ, اقسامق ἀκσαμάκ. § اقساقلق ἀκσατμάκ, طوپال ا. τοπὰλ ἰτ.

Χωλός, ὁ طوپال τοπάλ, اقساق ἀκσάκ, لنك λὲνγκ πλ. لنكان λενγκι̯άν. «ὁ ἐκ γενετῆς — اعرج ἀρέδζ.

Χωλότης, ἡ طوپاللق τοπαλλήκ, اقساقلق ἀκσακλήκ, اعراج ἰράδζ, طوپاللامه τοπαλλαμά, اقسامه ἀκσαμά.

Χώλωσις, ἡ تعرج τεαρρούδζ.

Χῶμα, τὸ طوپراق τοπράκ, خاك χάκι̯, تراب τουράπ.

Χωματένιος, ὁ طوپراقلى τοπρακλή, ترابى τουραπί.

Χωματίλα, ἡ طوپراق قوقوسى τοπρὰκ κοκουσού.

Χώνευσις, ἡ (I) هضم χάζμ, تهضيم ταχζήμ.

Χωνεύσιμος, ον, قابل هضم καπίλι χάζμ, سهيل الهضم σεχὴλ οὐλχάζμ.

Χωνευτήριον, τὸ بوته πουτά. § دوكمخانه δὸκι̯οὺμχανέ.

Χωνευτής, ὁ دوكمه‌جى δὸκμεδζή, صياغ σαγ-γι̯άγ. [ζήμ.

Χωνευτικός, ή, όν, هاضم χα-

Χωνευτός, ή, όν, دوكلمش δὸκι̯ὸυλμούς, دوكمه δὸκμέ. § قابل اصاغه καπίλι ήσαγά.

Χωνεύω, ارتمك ἐριτμέκ, اذابه ا. ἰζαπὲ ἰτ. § دوكمك δὸκμέκ, اصاغه ا. ήσαγὲ ἰτ. § (ἐπὶ τροφῆς) هضم ا. χάζμ ἰτ.

Χώνη, ἡ καὶ **Χωνί,** τὸ خونى χουνί. § قمع καμά.

Χώνω, ايچرى قومق ἰτσερὶ κομάκ, صوقمق σοκμάκ, ادخال ا. ἰδχὰλ ἰτ. ايلاج ا. ἰλάδζ ἰτ. § (μσ. αὐτπθ.) χώνομαι ايچرى كيرمك ἰτσερὶ γκιρμέκ, صوقلمق σοκουλμάκ.

Χώρα, ἡ ير γέρ, محل μαχάλλ, موقع μεβκή', موضع μεβζή', ارض ἄρζ πλ. اراضى ἐραζή. § مملكت μεμλεκὲτ πλ. ممالك μεμαλίκ, قصبه κασαπά. § قريه καριγέ. «αἱ ξέναι χῶραι ممالك اجنبيه μεμαλίκι ἐδζνεπιγέ. « — πλουσία معمور و آبادان بر مملكت μα'μούρι βὲ ἀπαδὰν πὶρ μεμλεκέτ, مملكت معموره μεμλεκέτι μα'μουρέ. «χῶραι μεμακρυσμέναι ممالك قاصيه μεμαλίκι κασηγέ. «λαμβάνω χώραν وقوع بولمق βουκοὺ' πουλμάκ, ظهوره كلمك ζουχουρὰ γκελμέκ. «ἔλαβε χώραν وقوع بولدى βουκοὺ' πουλδού, ظهوره كلدى ζουχουρὲ γκελδί.

Χωρατᾶς, ὁ شقا σακά, لطيفه λατιφέ.

Χωρατεύω, شقا ا. σακὰ ἰτ. لطيفه ا. λατιφὲ ἰτ. خوراطه ا. χόρατὰ ἰτ.

Χωράφιον, τὸ تارلا ταρλά.

Χωρεπίσκοπος, ὁ پسقپوس وكيلى πίσκοπος βεκιλί. [γι̯άπ.

Χωρητικότης, ἡ استيعاب ἰστι-

Χωριανός, ή, όν, كويلى κι̯ὸϊλού, همشهرى χεμ-σεχρί.

Χωριάτης, ὁ خوريات χοργι̯άτ, قبا καπά, تصلاق τασλάκ.

Χωριατιά, ἡ خورياتلق χοργιατλήκ, قبالق καπαλήκ.

Χωρίζω, آيرمق άϊρμάκ, تفريق ا. τεφρὶκ ἰτ. افراز ا. ἰφρὰζ ἰτ. § بوشامق ποσαμάκ, اطلاق ا. ἰτλὰκ ἰτ. تطليق ا. τατλήκ ἰτ. § تقسيم ا. τακσὶμ ἰτ. § (μσ. καὶ πθ.) آيرلق άϊρηλμάκ, مفارقت ا. μουφαρεκὰτ ἰτ. § تقسيم ا. τεκασσοὺμ ἰτ.

Χωρικός, ἡ, όν, كوييلى κιοϊλού, قروى κουρεβί.

Χωρίον, τὸ كوى κι'όϊ, قريه καριγέ.§ (ἐπὶ βιβλίων) بند πένδ, عباره ἠπαρέ. § ير γέρ, محل μαχάλλ.

Χωρίς, (Ἐπρ.) Ἴδε Ἄνευ.

Χώρισμα, τὸ آيرمه άϊρμά, تفريق τεφρίκ, افراز ἰφράζ, تقسيم τακσήμ, دائره δαϊρέ. § كوز γκι'όζ.

Χωρισμός, ὁ تفريق τεφρίκ, آيرمه άϊρμά, آيريلق άϊρηλήκ, افراز ἰφράζ, مفارقت μουφαρεκάτ, فصل φάσλ. § افتراق ἠτιζάλ.

Χωριστός, ἡ, όν, آيريلمش άϊρηλμής, آيرى άϊρή, منفرد μουνφερίδ, منفصل μουνφασήλ. § منقسم μουνκασήμ. § خصوص χουσούς, آيرى άϊρί. § **χωριστὰ** (ἐπρ.) آيريجه άϊρίδζε, آيرى آيرى άϊρὴ άϊρή, منفرداً μουνφέριδεν.

Χωρίστρα, ἡ مفرق μιφράκ.

Χωρογραφία, ἡ تعريف بلاد يا ممالك ταʼρίφι πιλὰδ γιὰ μεμαλίκ.

Χωρογραφικός, ἡ, όν, (Μφ.) تعريف ممالكه دائر ταʼρίφι μεμαλικὲ δαΐρ.

Χωρομέτρης, ὁ بلاد ياخود ممالك مساحه ايدن πιλὰδ γιάχοδ μεμαλικὶ μεσαχὰ ἰδέν, مهندس μουχενδίς.

Χωρομετρία, ἡ (Μθμ.) مساحهٔ ارض μεσαχάϊ ἄρζ.

Χωρογράφος, ὁ Ἴδε Τοπογράφος.

Χωρονομικὸς (νόμος), طابو نظامنامه سى ταπού νιζαμναμεσί.

Χῶρος, ὁ ير γέρ, محل μαχάλλ, موقع μεβκή,.

Χωροφυλακή, ἡ ضبطيه عسكرى ζαπτιγὲ άσκερί.

Χωροφύλαξ, ὁ ضبطيه ζαπτιγέ. § بكجى πεκδζή.

Χωρῶ, صيغمق σηγμάκ, استيعاب ا. ἰστιγιὰπ ἰτ.

Χώσιμον, τὸ صوقمه σοκμά.

Χῶσις, ἡ املا ἰμλά. § سد σέδδ.

Χωστός, ἡ, όν, ايچرى صوقلش ἰτσερὶ σοκουλμούς, باتقين πατκήν. § املا اولنمش ἰμλὰ ὀλουνμούς.

Ψ

Ψ, ψ, τὸ پسی ψῖ, اشبو پسی تسمیه اولنان حرف الفبای رومینك یكرمی اوچنجی حرفی اولوب پس كبی تلفظ اولنور.

Ψ΄, ψ΄, (Ἀριθμ.) یدی یوز γεδὶ γ̣ιοὺζ. § یدی یوزنجی γεδὶ γ̣ιουζοὺν-δζού.

͵Ψ, ͵ψ, (Ἀριθμ.) یدی یوز بیك γε-δὶ γ̣ιοὺζ πίν. § یدی یوز بیكنجی γεδὶ γ̣ιοὺζ πινινδζί.

Ψάθα, ἡ (καὶ τ᾽ ἀπ᾽ αὐτοῦ) Ἴδε Ψίαθος.

Ψαθύριον, τὸ قورابیه κουραπιέ.

Ψαθυροπώλης, ὁ قورابیه‌جی κου-ραπ̣ιεδζή.

Ψαθυρός,ή,όν, كورك γκεβρέκ, هش χέσ̇ς.

Ψαθυρότης, ἡ كوركلك γκεβρεκ-λίκ, هشاشت χεσ̇ασ̇έτ.

Ψαθυρ(όο)οῦμαι, ریز ریزه او. ριζὲ ριζὲ ὀλ. او. تفتیت τεφτὶτ ὀλ.

Ψακάζω καὶ (μτγν.) **Ψεκά-ζω,** چیسه‌لمك τσισελεμέκ, اوفاق یاغق οὐφὰκ γ̣ιαγμάκ. § (μτφ.) طاملامق δαμλαμάκ, تقطیر ا. τεκαττοὺρ ἰτ.

Ψακὰς καὶ **Ψεκάς,** ἡ ریزه. ρι-ζέ, پارچه‌جك παρτσαδζήκ. § پوش πούς. § طامله δαμλά, قطره. κατρά.

Ψαλίδα, ἡ بیق πηγήκ, صمه بییقی ἀσμὰ πηγηγή. § (Ἀρχτ.) Ἴδε Ψαλίς.

Ψαλίδιον, τὸ مقاص μακάς, صندی σηνδή, مقراض μικράζ.

Ψαλίδισμα, τὸ مقاصلامه μακασ-λαμά, قص κάσς.

Ψαλιδοειδής, ές, مقاص شكلنده μακὰς σ̇εκλινδέ. § (Ἀρχτ.) قبه‌لی κουππελή, مقبب μουκεππέπ.

Ψαλιδοκήριον, τὸ موم مقاصی μοὺμ μακασή.

Ψαλιδοπώλης, ὁ مقاصجی μακασ-δζή.

Ψαλιδόστομος, ον, مقاص آغزلی μακὰς ἀγηζλή.

Ψαλιδ(όω)ῶ, قبه‌لی ا. κουπ-πελὴ ἰτ. مقبب قیلمق μουκεππὲπ κηλμάκ.

Ψαλίδωμα, τὸ (Ἀρχτ.) قبه κουππέ.

Ψαλίζω, καὶ **Ψαλιδίζω,** مقاصلامق μακάσλαμάκ, قص ا. κάσς ἰτ.

Ψάλιον, τὸ كم صولوغی γκεμὶν σολουγού. § كم γκέμ.

Ψαλίς, ἡ مقاص μακάς, صندی σηνδή, مقراض μικράζ. § (Ἀρχτ.) قبه κουππέ. «— ῥάπτου ترزی مقاصی τερζὶ μακασή. «— τοῦ θόλου كمر كلیدی κεμὲρ κιλιδί.

Ψαλισμός, ὁ مقاصلامه μακασλαμά, قص κάσς.

Ψαλιστός, ή, όν, مقاصلانمش μακασλανμής, مقصوص μακσούς.

Ψάλλω, ایرلامق ήρλαμάκ, -تغنی ترنم ا. τεγαννὶ-τερνενοὺμ ἰτ. تزمیر ا. τεζμὶρ ἰτ.

Ψαλμικός, ή, όν, (Ἐκκλ.) مزموری μεζμουρή.

Ψαλμογράφος, ὁ (Ἐκκλ.) مزامیر نویس μεζαμὶρ-νουβίς.

Ψαλμολογία, ἡ (Ἐκκλ.) تزمیر τεζμίρ, تغنی مزامیر τεγαννὶῒ μεζαμίρ.

Ψαλμός, ὁ (Ἐκκλ.) مزمور μεζμοὺρ πλ. مزامیر μεζαμίρ. «*οἱ ψαλμοὶ τοῦ Δαβὶδ* مزامیر داود μεζαμίρι Δαβούδ.

Ψαλμῳδία, ἡ (Ἐκκλ.) تزمیر τεζμίρ, ترتیل τερτίλ, تلحین τελχήν.

Ψαλμῳδ(έω)ῶ, تزمیر-ترتیل-تلحین ا. τεζμὶρ-τερτὶλ-τελχὴν ἰτ.

Ψαλμῳδός, ὁ مغنی μουγαννή.

Ψάλσις, ἡ καὶ **Ψάλσιμον,** τὸ تغنی τεγαννί, ترنم τερεννούμ.

Ψαλτήριον, τὸ سنطور σαντούρ ‖ (Βιβλ.) كتاب المزامیر κιτάπ οὐλμεζαμίρ, زبور ζεπούρ. «*τὸ —τοῦ Δαβὶδ* زبور داود ζεπούρι Δαβούδ.

Ψάλτης, ὁ مغنی μουγαννί.

Ψαλτικός, ή, όν, قابل تغنی وترنم καπίλι τεγαννὶ βὲ τερεννούμ. «*ἡ —ἡ* (τέχνη) فن تغنی φέννι τεγαννί. «*τὸ —ὸν* (δικαίωμα) مغنی اجرتی μουγαννὶ οὐδζρετί.

Ψαμμίασις, ἡ (Ι) قوم خسته‌لغی κοὺμ χασταληγή.

Ψαμμολουσία, ἡ (Ι) قوم حمامی κοὺμ χαμμαμί.

Ψάμμος, ἡ (καὶ τ' ἀπ' αὐτοῦ) Ἴδε Ἄμμος.

Ψαμμώδης,ες, قوملی κουμλού.

Ψάρ, ὁ (Ζλγ.) صیغرجیق قوشی σηγηρδζὴκ κουσού.

Ψαράδικον, τὸ بالیقجی دكانی παληκδζὴ δουκκιανή.

Ψαρᾶς, ὁ بالیقجی παληκδζή.

Ψάρευμα, τὸ بالیق آولامه παλὴκ ἀβλαμά. [λαμάκ.

Ψαρεύω, بالیق آولامق παλὴκ ἀβ-

Ψάρι, τὸ بالیق παλήκ. «*τὸ μεγάλο — τρώγει τὸ μικρό* (πρμ.) ایری بالیق كوچك بالیغی یر ἰρὴ παλὴκ κιουτσοὺκ παληγὴ γέρ. [μεγί.

Ψαρική, ἡ بالیق یكی παλὴκ γε-

Ψαροβότανον, τὸ (Βτ.) بالیق اوتی παλὴκ ὀτού.

Ψαροκάϊκον, τὸ (Ντκ.) بالیق قاییغی παλὴκ καϊγή.

Ψαροκόκκαλον, τὸ بالیق كیكی παλὴκ κεμιγί.

Ψαρόκολλα, ἡ بالیق طوتقالی παλὴκ τουτκαλή, طوتقال τουτκάλ, غرا السمك γηρὰ οὐσ-σεμέκ.

Ψαροκόφινον, τὸ بالیق سپدی παλὴκ σεπεδί.

Ψαρόλαδον, τὸ بالیق یاغی παλὴκ γιαγή. [δζή.

Ψαροπώλης, ὁ بالیقجی παληκ-

Ψαρός, ή, όν, قیر κήρ, قیرغیل κηργήλ, سنجاقی σινδζαπί, اشهب ἐσχέπ. «— ἵππος قیر آت κὴρ ἄτ, فرس اشهب φέρσι ἐσχέπ.

Ψαρῶνι, τὸ (Ζλγ.) صیغرجیق σηγηρδζὴκ κουσού, قوشی بوغرتلق πογουρτλάκ.

Ψαῦσις, ἡ لمس λέμς, مس μέσς.

Ψαυστός,ή,όν, ملموس μελμούς.

Ψαύω, ال ایله طوقنمق ἔλ ἰλὲ δοκουνμάκ, مس - لمس ا. μὲσς-λὲμς ἰτ. ‖ (μτφ.) تقرب ا. τεκαρρούπ ἰτ. مقارن او. μουκαρρὶν ὀλ.

Ψαχνός, ή, όν, یابان γιαπάν, یاوان γιαβάν.

Ψάχνω, ال ایله یوقلق ἔλ ἰλὲ γιοκλαμάκ. ‖ آرامق ἀραμάκ, آراشدیرمق ἀρασδηρμάκ.

Ψάω, لمس ا. λὲμς ἰτ. قاشیمق κασημάκ. ‖ (ἀμτ.) بوزلق πόζουλμάκ.

Ψέγμα, τὸ καὶ **Ψεγμός,** ὁ قصور κουσούρ.

Ψέγω, قصور بولق κουσοὺρ πουλμάκ. ‖ فصل-ذم ا. φάσλ-ζὲμμ ἰτ.

Ψεῖρα, ἡ بت πίτ, کهله κεχλέ, قمل κάμλ.

Ψειριάζω, بتلی او. πιτλὶ ὀλ. کهلەلنمك κεχλελενμέκ. [κεχλελί.

Ψειριάρης, ὁ بتلی πιτλί, کهلەلی

Ψειρίζω, بتلمك πιτλεμέκ.

Ψεκάς, ἡ (καὶ τ' ἀπ' αὐτοῦ) Ἴδε Ψακάς.

Ψεκτέος, α, ον, شایانی ذم σαγιάνι ζέμμ, مذموم μεζμούμ.

Ψέκτης, ὁ فصال φεσσάλ, ذمام ζεμμάμ. [μὲ μαΐλ.

Ψεκτικός, ή, όν, ذمه مائل ζεμ-

Ψεκτός, ή, όν, مذموم μεζμούμ, مذمم μουζεμμέμ.

Ψέλιον, τὸ بیله‌زك πιλεζίκ, بازو بند παζοὺ-πένδ.

Ψελιοπώλης, ὁ καὶ **—ποιός,** ὁ بیله‌زکجی πιλεζικδζί.

Ψελιοφόρος, ον, بیله‌زك کیین πιλεζὶκ γκιγέν.

Ψελλίζω, پپه‌لمك πεπελεμέκ, ککه‌لمك κεκελεμέκ, پلتك او. πελτὲκ ὀλ. لکونت ا. λουκιουνὲτ ἰτ.

Ψέλλισμα, τὸ καὶ **Ψελλισμός,** ὁ پپه‌لمه πεπελεμέ, ککه‌لمه κεκελεμέ, لکونت λουκιουνέτ.

Ψελλός, ὁ پلتك πελτέκ, ککج κεκέδζ, الکن ἐλκέν, پپه πεπέ, زبانگیر ζεπανγκίρ.

Ψελλότης, ἡ پپه‌لك πεπελίκ, ککه‌لك κεκελίκ, لکونت λουκιουνέτ.

Ψευδαγγελία, ἡ اخبارات کاذبه ἰχπαράτι κιαζηπέ. [πίρι κιαζήπ.

Ψευδάγγελος, ὁ مخبر کاذب μουχ-

Ψευδάδελφος, ὁ برادر ظاهری πιραδέρι ζαχηρή.

Ψευδαισθησία, ἡ حس کاذب χήσσι κιαζήπ.

Ψευδαπόστολος, ὁ رسول کاذب ρεσούλι κιαζήπ.

Ψευδάργυρος, ὁ (Ὀρκτ.) زینقو ζίνκο, توتیا τούτιια. « θειοῦχος — کبریت توتیا κιπριγέτι τούτια.

Ψευδάρθρωσις, ἡ (Ι) مفصل كاذب μεφσήλι κιαζήπ.

Ψευδεγκέφαλος, ὁ (Ι) ذو الدماغ كاذب ζ-ούδ-διμάγι κιαζήπ.

Ψευδεπίγραφος, ον, ساخته عنوانی σαχτὲ ούνδανί, كاذب عنوانی κιαζήπ ούνδανί.

Ψευδεπίτροπος, ὁ وكيل غير مشروع βεκίλι γάϊρι μεσρού'.

Ψευδεπώνυμος, ον, آدی يالان ἀδὴ γιαλάν, اسمی موضوع ἰσμὶ μεδζού'. [νεφάκ.

Ψευδευλάβεια, ἡ (Ἐκκλ.) نفاق

Ψευδής, ές, يالان γιαλάν, يالانجی γιαλανδζή, كاذب κιαζήπ, غير محقق γάϊρι μουχακκάκ, غير صحيح γάϊρι σαχήχ. § يالان γιαλάν, ساخته σαχτέ, كاذب κιαζήπ. «— *λόγος* يالان سوز γιαλὰν σόζ. « — *ὅρκος* يالان يمين γιαλὰν γεμίν, قسم كاذب κάσμι κιαζήπ. «— *μαρτυρία* شهادت كاذبه σεχαδέτι κιαζηπέ. «*λέγω ψεύδη* يالان سويلمك γιαλὰν σοϊλεμέκ. «— *εἴδησις* يالان خبر γιαλὰν χαπέρ, خبر كاذب χαπέρι κιαζήπ. § (συγκρ. καὶ ὑπρθ.) —*έστερος,* —*έστατος* اكذب ἐκζέπ. § —*ῶς* (ἐπρ.) يالاندن γιαλανδάν, يالان اولرق γιαλὰν ὀλαράκ, اصلی يوقدن ἀσλὴ γιοκδάν, كاذباً κιαζήπεν, كذباً κίζπεν, خلاف اولرق χηλὰφ ὀλαράκ, دروغكارانه δουρουγκιαρανέ.

Ψευδογράφος, ὁ آراجيف نويس ἀραδζὶφ-νουβίς.

Ψευδοδιδασκαλία, ἡ تدريس كاذب τεδρίσι κιαζήπ. [πμά καπού.

Ψευδόθυρον, τὸ يالانقپو γιαλ-

Ψευδοεπής, ές, دروغكو δουρουγκιού, دروغزن δουρουγζέν.

Ψευροϊστορ(έω)ῶ, وقوعات كاذبه نقل و حكايه ا. βουκουάτι κιαζηπὲ νὰκλ οὐ χηκιαγὲ ἰτ. [τιρά.

Ψευδοκατηγορία, ἡ افترا ἰφ-

Ψευδοκατήγορος, ον, مفتری μουφτερί.

Ψευδοκιννάμωμον, τὸ (Φρμ.) تقليد دارچين τακλὶδ δαρτσήν.

Ψευδοκλείδιον, τὸ شيطانيه σεϊτανιγέ.

Ψευδολογία, ἡ يالان سوز γιαλὰν σόζ, كذب κίζπ, دروغ δουρούγ.

Ψευδολόγος, ὁ يالان سويليجی γιαλὰν σοϊλεϊδζή, يالانجی γιαλανδζή, كاذب κιαζήπ, كذاب κεζζάπ.

Ψευδολογ(έω)ῶ, كذب-يالان سويلمك κίζπ-γιαλὰν σοϊλεμέκ, تكذب ا. τεκεζζοὺπ ἰτ.

Ψευδόμαντις, ὁ καὶ ἡ يالان فالجی γιαλὰν φαλδζή.

Ψευδομαρτυρία, ἡ شهادت كاذبه σεχαδέτι κιαζηπέ, يالان شاهدلك γιαλὰν σαχιδλίκ.

Ψευδομάρτυς, ὁ يالان شاهد γιαλὰν σαχίδ, شاهد زور σαχίδι ζόρ.

Ψευδομαρτυρ(έω)ῶ, يالان شاهدلك ا. γιαλὰν σαχιδλὶκ ἰτ. يالان شاهدلكی ارتكاب ا. γιαλὰν σαχιδλιγὶ ἰρτικιάπ ἰτ.

Ψευδομεμβράνη, ἡ (I) غشاى كاذب γησάϊ κιαζήπ.

Ψευδομόρφωσις, ἡ شكل كاذب σέκλι κιαζήπ. § (ἠθ.) تربيهٔ كاذبه τερπιγέϊ κιαζηπέ, سو تربيه σούϊ τερπιγέ.

Ψευδόναρδος, ὁ (Βτ.) تقليد ناردين τακλίδι ναρδίν. [κιαζήπ.

Ψευδοπαιδεία, ἡ علم كاذب ἴλμι

Ψευδοπροφήτης, ὁ يالانجى پيغمبر γιαλανδζὴ πεϊγαμπέρ.

Ψευδορεξία, ἡ (I) اشتهاى كاذب ἰστιχάϊ κιαζήπ.

Ψευδορκία, ἡ يالان يره يمين γιαλὰν γερὲ γεμίν. § نقض عهد و يمين νάκσι ἄχδ οὐ γεμίν.

Ψεύδορκος, ὁ يالان يره يمين ايدن يا آلان γιαλὰν γερὲ γεμὶν ἰδὲν γιὰ ἀλάν.

Ψευδορκ(έω)ῶ, يالان يره يمين ا. -آلمق γιαλὰν γερὲ γεμὶν ἰτ.-ἀλμάκ. § نقض يمين ا. νάκσι γεμὶν ἰτ.

Ψεῦδος, τὸ يالان γιαλάν, كذب κίζπ, دروغ δουρούγ, خلاف χηλάφ. «τὸ — *εἶναι χείριστον κακόν* كذب اقبح قبايحدر κίζπ ἀκπέχι καπαΐχδιρ. «*τὸ εἰρηνοποιὸν — προτιμότερόν ἐστι τῆς σκανδαλοποιοῦ ἀληθείας* (πρμ.) دروغ مصلحت آميز به از راست فتنه انكيز δουρούγι μασλαχάτ-ἀμὶζ πὶχ ἐζ ράστι φιτνὲ-ἐνγκίζ, يالان واردر كه گرچكدن يكدر γιαλὰν βάρδιρκι γκερτσεκδὲν γέκδιρ. «— *καὶ πίστις οὐ συγχρῶνται* يالان ايله ايمان بر يرده طورماز γιαλὰν ἰλὲ ἰμὰν πὶρ γερδὲ δουρμάζ.

Ψευδοσοφία, ἡ علم كاذب ἴλμι κιαζήπ.

Ψευδόσοφος, ὁ عالم كاذب ἀλέμι [κιαζήπ.

Ψεύδω, الداتمق ἀλδατμάκ, اغفال ا. ἰγφὰλ ἰτ. § تكذيب ا. τεκζὶπ ἰτ. § (μσ.) *ψεύδομαι* يالان سويلك γιαλὰν σοϊλεμέκ, خلاف سويلك χηλὰφ σοϊλεμέκ, تكذب ا. τεκεζζοὺπ ἰτ. ارتكاب كذب ا. ἰρτικιάπι κὶζπ ἰτ. «*μὴ τὸν πιστεύεις, ψεύδεται* ايناغا يالان سويليور ἰνάνμα γιαλὰν σοϊλίγιορ. «*ψεύδεται ἀναιδῶς* بى پروا ارتكاب كذب ايدر πὶ περβὰ ἰρτικιάπι κὶζπ ἰδέρ. «*ψευσθεὶς τῆς ἐλπίδος* خلاف مأمول اولارق χηλάφι μεεμουλοὺμ ὀλαράκ.

Ψευδουργός, ὁ حقه باز χοκκαπάζ. [πάκ.

Ψευδόχρυσος, ὁ طومباق τομ-

Ψευδωνυμία, ἡ ساخته اسم σαχτὲ ἰσίμ, تسميهٔ كاذبه τεσμιγέϊ κιαζηπέ.

Ψευδώνυμος, ον, ساخته اسملى σαχτὲ ἰσιμλί, يالان اسم ايله مسمى γιαλὰν ἰσὶμ ἰλὲ μουσεμμά. § —ως (ἐπρ.) ساخته اسم ايله σαχτὲ ἰσὶμ ἰλέ.

Ψεῦμα καὶ **Ψεῦσμα,** τὸ يالان γιαλάν, كذب κίζπ.

Ψεύστης, ὁ يالانجى γιαλανδζή, كاذب κιαζήπ, كذاب κεζζάπ, مغفل μουγφίλ. «*ὁ— δὲν πιστεύεται κἂν λέγῃ τὴν ἀλήθεια* (πρμ.) يالانجينك اوى يانمش كيمسه ايناغامش γιαλανδζηνὴν ἐδὶ γιανμὴς κίμσε ἰνάνμαμηş.

Ψευτιά, ἡ يالان γιαλάν.

Ψεύτικος, η, ον, يالانجى γιαλανδζή, يالان γιαλάν. § ساخته σαχτέ. § مصنوع μασνού', صناعى σαναΐ. «—ον δόντι صناعى دندان δενδάνι σαναΐ.

Ψῆγμα, τὸ اكينتى ἐγεντί, قراضه κουραζά, ريزه ριζέ. § توز τόζ.

Ψηκτήρ, ὁ καὶ **Ψήκτρα,** ἡ فورچه φούρτσα. «— τῶν ἵππων قشاغى καšαγή.

Ψηλάφημα, τὸ καὶ **—σις,** ἡ لمس λέμς, تعييت τα'γίς.

Ψηλαφητὶ καὶ **—στά,** (Ἐπρ.) يوقلايهرق γιοκλαγιαράκ, تعييت ايدرك τα'γὶς ἰδερέκ.

Ψηλαφητός, ή, όν, قابل لمس καπίλι λέμς. § (μτφ.) بللى πελλί, اشكار ἀσικιάρ, واضح βαζήχ. § —ῶς (ἐπρ.) ال ايله طوقنهجق صورت ايله ἒλ ἰλὲ δοκανηλαδζὰκ σουρὲτ ἰλέ. § واضح و اشكار اولهرق βαζὴχ βὲ ἀσικιὰρ ὀλαράκ, صراحة σαράχατεν.

Ψηλαφίνδα, ἡ (κν. τυφλομύγια) باغلامه اويونى παγλαμὰ ὀγιουνού.

Ψηλαφ(άω)ῶ καὶ **—φίζω,** ال ايله يوقلامق-طوقنمق ἒλ ἰλὲ γιοκλαμὰκ-δοκανμάκ, لمس-تعييت ا. λὲμς-τα'γὶς ἰτ. § (πθ.) —οῦμαι تحقيق و تدقيق ا. ταχκὴκ βὲ τεδκὴκ ἰτ. تحرى ا. τεχαρρὶ ἰτ.

Ψήνω, پيشورمك πισουρμέκ, طبخ ا. τάπχ ἰτ. § (μσ.) پيشمك πισμέκ, مطبوخ او. ματπούχ ὀλ. «ὁ ψήνων طابخ ταπίχ, طباخ ταππάχ. «ἐψημένος مطبوخ ματπούχ.

Ψήσιμον, τὸ پيشورمه πισουρμέ, پيشمه πισμέ, طبخ τάπχ.

Ψῆσσα καὶ **Ψῆττα,** ἡ (Ζλγ.) قالقان باليغى καλκὰν παληγή.

Ψητός, ή, όν, پيشمش πισμίς, مطبوخ ματπούχ. «τὸ ψητὸν قيزارتمه κηζαρτμάκ, كباب κεπάπ.

Ψηφιδωτός, ή, όν, رنكا رنك طاشجق ايله مصنع ρένκι-ἀ-ρένκι τασδζὴκ ἰλὲ μουσαννά, موزايق μοζαΐκ.

Ψηφίζω, طاش ايله حساب ا. τὰς ἰλὲ χησὰπ ἰτ. حساب ا. χησὰπ ἰτ. § (σνθ.) راى ويرمك ρέϊ βιρμέκ, قرعه ا. κουρὰ' ἰτ. بيان راى ا. πεγιάνι ρέϊ ἰτ. § (μσ.) —ομαι راى ويرمك ρέϊ βιρμέκ. § تنسيب و تصديق ا. τενσὶπ βὲ τασδὴκ ἰτ. § نصب و تعيين اولنمق νάσπ οὐ τα'γὶν ὀλουνμάκ, انتخاب اولنمق ἰντιχὰπ ὀλουνμάκ. § حكم و قرار ا.- ويرمك χὸυκμ οὐ καρὰρ ἰτ.- βιρμέκ. «ἐψηφίσθη μητροπολίτης فلان متروپوليتلكنه بالانتخاب نصب و تعيين اولنمشدر φιλὰν μιτροπολιτλιγινὲ πὶλ ἰντιχὰπ νάσπ οὐ τα'γὶν ὀλουνμούσδουρ.

Ψηφίον, τὸ طاشجق τασδζήκ. (Γρμ.) حرف χὰρφ πλ. حروف χουρούφ.

Ψήφισμα, τὸ قرارنامه καραρναμέ, قرار καράρ. «τὸ — τῆς Βουλῆς مجلس مبعوثان قرارنامهسى μεδζλίσι μα'πουσὰν καραρναμεσί.

Ψηφοδέλτιον, τὸ رأى ورقه‌سى ρέϊ βερακασί.

Ψηφοθετ(έω)ῶ, رنكارنك طاشلر ايله نقش و تصوير ا. ρένκι-ά-ρένκι τασλὰρ ἰλὲ νὰκς οὐ τασβὶρ ἰτ. § قرعه آتمق κουρὰ' ἀτμάκ, رأى ويرمك ρέϊ βιρμέκ.

Ψηφοθηρία, ἡ رأيجوى ρεϊδζουΐ.

Ψηφοθήρας, ὁ رأيجو ρεϊδζού.

Ψηφοπαίκτης, ὁ حقه‌باز χοκκαπάζ. § قمارباز κουμαρπάζ.

Ψηφοπαιξία, ἡ حقه‌بازلق χοκκαπαζλήκ. § قماربازلق κουμαρπαζλήκ.

Ψῆφος, ἡ چاقيل طاشى τσακὴλ τασή. § (Πολ.) قرعه κουρά'. § حساب طاشى χησὰπ τασή. § داما طاشى δάμα τασή. § رأى ρέϊ, قرار καράρ. «*λευκὴ*— قبول قرعه‌سى καποὺλ κουρα'σή. «*μέλαινα*— رد قرعه‌سى ρὲδδ κουρα'σή. «*δικαίωμα ψήφου* رأى حقى ρέϊ χακκή, حق انتخاب χάκκι ἰντιχάπ.

Ψηφοφορία, ἡ قرعه آتمه κουρὰ' ἀτμά, رأى ويرمه ρεῖ βιρμέ. «*φανερὰ* — رأى علنى ρέϊ ἀλενή. «*μυστικὴ* — رأى خفى ρέϊ χαφί. «*γενομένης —ίας τὸ νομοσχέδιον περὶ μονοπωλίου τῶν καπνῶν ἐπεψηφίσθη* انحصار دخان قانون لايحه‌سى آرايه مراجعتله تصديق اولنمشدر ἰνχησάρι δουχὰν κανὸν λαϊχασὶ ἀραγιὰ μουραδζαάτλε τασδὴκ ὀλουνμούσδουρ.

Ψηφοφόρος, ὁ رأى صاحبى ρέϊ σαχηπή, منتخب μουντεχήπ.

Ψηφοφορ(έω)ῶ, رأى-قرعه ويرمك ρέϊ-κουρὰ' βιρμέκ, اعطاى رأى ا. ἰτάϊ ρέϊ ἰτ. ا. اعطاى رأى ايله انتخاب ا. ἰτάϊ ρέϊ ἰλὲ ἰντιχὰπ ἰτ.

Ψηφῶ, صايمق σαϊμάκ, عد ا. ἄδδ ἰτ. «*δὲν* — صايمامق σάϊμαμακ.

Ψηχάλα, ἡ جيسه‌له τσισελεμέ.

Ψηχαλίζω, جيسه‌لمك τσισελεμέκ.

Ψήχω, تيمار ا. τιμὰρ ἰτ.

Ψῖ, τὸ پسى πσί, [الفباى رومينك يكرمى اوچنجى حرفك اسمى.]

Ψιαθοπλόκος καὶ **—πώλης,** ὁ حصيرجى χασηρδζή, بورياباف πουργια-πάφ.

Ψίαθος, ὁ καὶ ἡ حصير χασήρ, بوريا πουργιά.

Ψιάθινος, η, ον, حصيرلى χασηρλή. «— *πῖλος* حصير شاپقه χασὴρ σαπκά.

Ψιθυρίζω, فيسيلدامق φισιλδαμάκ, اكتتات ا. ἰκτιτὰτ ἰτ. § (ἐπὶ πτηνῶν) جيويلدامق τσιβιλδαμάκ. § (ἐπὶ ὕδατος) چاغلدامق τσαγηλδαμάκ, شارلدامق σαρηλδαμάκ, خرخر ا. χαρχὰρ ἰτ. § (ἐν γένει) فيرلدامق φιριλδαμάκ. § فاش-شايع ا. φὰς-σαΐ ἰτ.

Ψιθύρισμα, τὸ καὶ **—σμός,** ὁ فيسيلدى φισιλδί, اكتتات ἰκτιτάτ, ميرلدى μιριλδί, ولوله βελβελέ.

Ψίθυρος, ὁ فتان φεττάν, فتنه انكيز φιτνὲ-ἐνγκίζ.

Ψιλή, ἡ ايپسيلى ἰπσιλί, اشارت خفيفه ἰσαρέτι ταχφιφιγέ.

Ψιλίζω, ايپسيلى قومق ἰπσιλὶ κο-[μάκ.

Ψιλοκοπανισμένος, اینجه دوکلش ἰνδζὲ δόγγιούλμούς.

Ψιλογραφία, ἡ اینجه یازی ἰνδζὲ

Ψιλογράφος, ὁ پك اینجه یازی یازان πὲκ ἰνδζὲ γιαζὴ γιαζάν.

Ψιλολογία, ἡ دقائق δεκαΐκ.

Ψιλός, ή, όν, تویسز τουϊσίζ, صاچسز σατσήζ, یالین γιαλήν, آچیق ἀτσίκ. § (κν.) اوفاق οὐφάκ, اینجه ἰνδζέ, دقیق δεκήκ, رقیق ρεκήκ, خفیف χαφίφ, حرده χουρδέ. «— *βροχὴ* اینجه یاغمور ἰνδζὲ γιαγμούρ. «— *φωνὴ* اینجه سس ἰνδζὲ σές. «*δέν ἔχω ψιλὰ* اوفاقلغم یوق οὐφακλαγὴμ γιόκ. «*ἐπὶ ψιλῷ ὀνόματι* لفظی مراد λαφζὶ μουράδ, فخری φαχρί. «*παίρνω 'στὸ ψιλὸ* ذوكلنمك ζεβκλενμέκ, استهزا ἰστιχζὰ ἰτ. «*ψιλὰ γράμματα* (Γρμ.) حروف خفیفه χουρούφι χαφιφέ.

Ψιλότης, ἡ تجرد τεδζερρούδ. § (Γρμ.) خفیفیت χαφιφιγέτ.

Ψίλωθρον, τὸ (Φρμ.) مسقط شعر μισκάτι σιάρ, منتف μουντέφ.

Ψίλωσις, ἡ (Ι) اسقاط شعر ἰσκάτι σιάρ. تنتیف τεντίφ.

Ψιμμύθιον, τὸ استوبج οὔστοὺπέδζ. § دوزكون δουζγκιούν. «*τὸ λευκὸν* — آقلق ἀκλήκ. «*τὸ ἐρυθρὸν* — بیاضلق πεγιαζλήκ, غازه γαζέ.

Ψιμμυθι(όω)ῶ, دوزكون سورمك δουζγκιοὺν σούρμέκ.

Ψιττακίζω, پاپاغال کبی سویلمك παπαγὰλ κιπὶ σοϊλεμέκ, پاپاغاللمق παπαγαλαμάκ.

Ψιττακισμός, ὁ پاپاغال کبی سویلیش παπαγὰλ κιπὶ σοϊλεΐς, پاپاغاللمه παπαγαλαμά. [παγάλ.

Ψιττακός, ὁ (Ζλγ.) پاپاغال πα-

Ψίχαλον καὶ **Ψίχουλον,** τὸ اکمك قریغی ἐκμὲκ κηρηγή, اکمك اوفاغی ἐκμὲκ οὐφαγή, ریزه نان ριζέϊ νάν, فتات الخبز φουτὰτ οὐλ-χούπζ.

Ψόα, ἡ καὶ ἰδίως αἱ **Ψόαι,** (Ι) عضله قطنیه ἀζαλέϊ κατανιγέ.

Ψοαλγία, ἡ (Ι) وجع قطنی βέδζ'ι κατανή.

Ψογερός, ά, όν, ذمام ζεμμάμ, فصال φεσσάλ. § مذموم μεζμούμ.

Ψόγος, ὁ قصور κουσούρ. § ذم ζέμμ, طعن τά'ν, فصل φάσλ.

Ψόφιος, ὁ کبرمش κεπερμίς.

Ψοφοδεής, ές, پك قورقاق πὲκ κορκάκ, غایت جبین γάγετ δζεπίν.

Ψόφος, ὁ کورلدی γκιόρουλδού, شماته σαματά, پاتیردی πατηρδή. § (κν.) خسته‌لق χασταλήκ, تلفات τελεφάτ. «*ψόφος!* الله کبر γκεπέρ, الله بلاسنی ویرسین ἀλλὰχ πελασινὶ βερσίν.

Ψοφ(έω)ῶ, ولوله ا. βελβελὲ ἰτ. § (κν.) چاتلامق τσατλαμάκ, پاتلامق πατλαμάκ. § کبرمك κεπερμέκ, هلاك او. χελὰκ όλ. «— *τῆς πείνης* آجلقدن کبرمك ἀδζληκδὰν γκεπερμέκ.

Ψοφώδης, ες, شماتلی σαματαλή, کورلدیلی γκιόρουλδουλού.

Ψοώδης, ες, (Ι) قطنی κατανί.

Ψυγεῖον, τὸ صوغوقلق σοουκλούκ, مبرده μεπρεδέ.

Ψυγμός, ὁ καὶ **Ψῦξις,** ἡ صوغتمه σοουτμά, تبريد τεπρίδ. § صوغومه σοουμά, تبرد τεπερρούδ.

Ψυδράκιον, τὸ καὶ **Ψύδραξ,** ὁ (Ι) پسيدراجيا πσιδράτσια.

Ψυκτήρ, ὁ καὶ **Ψυκτήριον,** τὸ صوغوقدان قاب σοουκδὰν κάπ, قازوزه καζουζέ, شربه σιρπέ.

Ψυκτικός, ή, όν, مبرد μουπερρίδ, ملطف μουλεττίφ.

Ψύλλα, ἡ καὶ **Ψύλλος,** ὁ (Ζλγ.) پيره πιρέ, برغوث πουργούς. «γι̯ὰ ψύλλου πήδημα (πρμ.) بر پيره ايچون بر يورغان ياقار πὶρ πιρὲ ἰτσοὺν πὶρ γι̯οργὰν γι̯ακάρ.

Ψυλλίζω, پيره‌له‌مك πιρελεμέκ.

Ψύλλιον, τὸ (κν.) **Ψυλλοβότανον,** τὸ (Βτ.) پيره اوتى πιρὲ ὀτού.

Ψυχαγωγία, ἡ اكلنديرمه ἐγλενδιρμέ, تنزيه خاطر τενζίχι χατήρ, تفريح قلب τεφρίχι κάλπ.

Ψυχαγωγικός, ή, όν, منبه روح μουνπίχι ρούχ, دلكشا διλκι̯ουσά, دلپذير διλ-πεζίρ.

Ψυχαγωγ(έω)ῶ, تنزيه ا. τενζὶχ ἰτ. تفريح ا. τεφρὶχ ἰτ. دلشاد و خوشدل ا. διλσὰδ βὲ χοσδὶλ ἰτ. اكلنديرمك ἐγλενδιρμέκ. § (πθ.) تنزه ا. τενεζζοὺχ ἰτ. تفرح ا. τεφερροὺχ ἰτ.

Ψυχή, ἡ جان δζάν, روح ρούχ πλ. ارواح ἐρβάχ, روان ρεβάν. § دل δίλ, قلب κάλπ. § نفوس νουφούς, آدم ἀδάμ, كمسنه κιμέσνε, كيمسه κίμσε, كيشى κισί. «*αἱ δυνάμεις τῆς —ῆς* قواى نفسانيه ἀκβάϊ νεφσανιγέ. «*τὰ πάθη τῆς —ῆς* امراض نفسانيه ἐμράζι νεφσανιγέ. «*— ἡρωϊκή* قلب قهرمانى κάλπι καχριμανί. «*ψυχαὶ μακάρων* ارواح سعيده ἐρβάχι σαϊδέ. «*αἱ ψυχαὶ τῶν τεθνεώτων* ارواح اموات ἐρβάχι ἐμβάτ. «*αἱ ψυχαὶ τῶν ἁμαρτωλῶν* ارواح اهل نار ἐρβάχι ἔχλι νάρ. «*ἐξ ὅλης ψυχῆς* از دل و جان ἐζ δὶλ οὐ δζάν. «*ψυχή μου!* جانم δζανίμ, كوزم γκι̯όζούμ, جگرم δζιγερίμ, آنام بابام ἀνὰμ παπάμ. «*μιᾷ ψυχῇ* يك جهت اولارق γὲκ δζιχὲτ ὀλαράκ, اتحادا ἰττιχάδεν, متحدا μουττέχηδεν. «*100 χιλ. ψυχῶν ὑπάρχουσιν εἰς τὴν πόλιν ταύτην* بو بلده‌نك يوز بيك نفوسى واردر ποὺ πελδενὶν γι̯οὺζ πὶν νουφουσὶ βάρδιρ.

Ψυχιατρεία, ἡ (Ι) طبابت مجانين τεπαπέτι μεδζανίν.

Ψυχικός, ή, όν, روحى ρουχού, روحانى ρουχανί, قلبى καλπί, نفسانى νεφσανί. «*τὸ —όν* خير χαΐρ, صواب σαβάπ, زكات ζεκι̯άτ.

Ψυχοβλαβής, ές, مضر جان μουζήρρι δζάν, حرام χαράμ.

Ψυχογονία, ἡ تولد جان τεβελλούδι δζάν.

Ψυχοδότης, ὁ جانبخش δζάν-[πάχς.

Ψυχοζωϊσμός, ὁ مذهب روحانيون μεζχέπι ρουχανιγι̯ούν.

Ψυχοζωϊστής, ὁ روحانيون ρουχανιγι̯ούν.

Ψυχοκόρη, ἡ جان قيزى δζὰν κηζή. [χὰς οὐρ-ρούχ.

Ψυχολογία, ἡ مبحث الروح μεπ-

Ψυχολογικός, ή, όν, روحى ρουχί, معنوى μα'νεβί. «—ἡ *κατάστασις* احوال قلبيه ἀχβάλι καλπιγέ.

Ψυχομαχία, ἡ καὶ **Ψυχομαχητόν,** τὸ جان چكشمه δζὰν τσεκισμέ, حالت النزع نزع روح νέζ'ι ρούχ, χαλὲτ οὐν-νέζ', احتضار ἰχτιζάρ.

Ψυχομαχ(έω)ῶ, καὶ **—ραγ(έω)ῶ,** جان چكشمك δζὰν τσεκισμέκ, احتضار ا. ἰχτιζὰρ ἰτ. «ὁ *ψυχορραγῶν* محتضر μουχτεζήρ.

Ψυχοπαΐδι, τὸ جان اولادى δζὰν ἐβλαδή, آحرت اولادى ἀχρὲτ ἐβλαδή, فرزند معنوى φερζένδι μα'νεβί.

Ψῦχος, τὸ صوغوق σοούκ, برد πέρδ, برودت πουρουδέτ. «*τὸ — τοῦ χειμῶνος* برودت شتا πουρουδέτι σιτά.

Ψυχοφθόρος, ον, جانخراش δζὰν-χηράς, جانكزا δζὰν-κεζά, مهلك μουχλίκ.

Ψυχραιμία, ἡ قيدسزلق καΐδσηζλήκ, عدم تأثر ἀδέμι τεεσσούρ.

Ψυχραίνω, صوغوتمق σοουτμάκ, تبريد ا. τεπρὶδ ἰτ. ‖ (μτ.) صاغومق σοουμάκ, تبرد ا. τεπερρούδ ἰτ. كسب برودت ا. κέσπι πουρουδὲτ ἰτ.

Ψύχρανσις, ἡ صوغوتمه σοουτμά, تبريد τεπρίδ. ‖ صوغومه σοουμά, تبرد τεπερρούδ. [μουπερρίδ.

Ψυχραντικός, ή, όν, مبرد

Ψυχρολουσία, ἡ (Ι) دوش δούς, تشلشل τεσελσούλ.

Ψυχρόμετρον, τὸ (Φσ.) مقياس رطوبت هوا μικγιάσι ρουτουπὲτ χαβά.

Ψυχρός, ά, όν, صوغوق σοοὺκ ἢ صوغوق σογούκ, بارد παρίδ, مبرود μεπρούδ, برد πέρδ. «*—ὸς τρόπος* اطوار بارده ἐτβάρι παριδέ. «*—ὰ κλίματα* اقاليم مبرده ἐκαλίμι μουπερριδέ. «*— καιρὸς* صوغوق هوا σοοὺκ χαβά. «*— ἄνθρωπος* صوغوق آدم σοοὺκ ἀδάμ. ‖ *—ῶς* (ἐπρ.) برودتله πουρουδέτλε, بردانه περδανέ.

Ψυχρότης, ἡ صوغوقلق σοουκλούκ, برودت πουρουδέτ. «*ὑπάρχει μεταξύ των* — بينلرنده بر برودت واردر πεϊνλερινδὲ πὶρ πουρουδὲτ βάρδιρ.

Ψύχω, صوغوتمق σοουτμάκ, تبريد ا. τεπρὶδ ἰτ. ‖ (πθ.) صوغومق σοουμάκ, كسب برودت ا. κέσπι πουρουδὲτ ἰτ. تبرد ا. τεπερρούδ ἰτ.

Ψύχωσις, ἡ احيا ἰχγιά. ‖ (Ι) مانيا μανιγιά.

Ψυχωφελής, ές, مفيد القلب μουφὶδ οὐλ-κάλπ.

Ψωμᾶς, ὁ اكمكجى ἐκμεκδζή.

Ψωμίον, τὸ καὶ **Ψωμί,** τὸ اكمك ἐκμὲκ ἢ اتمك ἐτμέκ, خبز χούπζ, نان νάν. «*ἔφαγα τὸ — του* نان و طوز نعمتنى يدم νὰν οὐ νιϊμετινὶ γεδίμ, اكمكنى يدم τοὺζ βὲ ἐκμεγινὶ γεδίμ.

Ψωμίζω, بسلهمك πεσλεμέκ, اطعام ا. ἰτάμ ἰτ.

Ψωμοζήτης, ὁ ديلنجى διλενδζή.

Ψωμοζητῶ, اكمك دیلنمك ἐκμὲκ διλενμέκ.

Ψωμόκαρπον, τὸ (Βτ.) اكمك آغاجی ἐκμὲκ ἀγαδζή.

Ψωμοκόλαξ, ὁ دالقاوق δαλκαβούκ, كاسه‌لیس κιασελίς.

Ψωμοπωλεῖον, τὸ اكمكجی دكانی ἐκμεκδζὴ δουκκιανή. [δζή.

Ψωμοπώλης, ὁ اكمكجی ἐκμεκ-

Ψωμός, ὁ لقمه λοκμά.

Ψωμοφάγος, ὁ نانخور νανχόρ

Ψωνίζω, (καὶ τ' ἀπ' αὐτοῦ) Ἴδε Ὀψωνίζω.

Ψώρα, ἡ (Ι) اویوز οὐγιούζ, كچیك κετσίκ, جرب δζερέπ. «— *τῶν ἵππων* عره οὐρρέ.

Ψωραλέος, α, ον, κν. **Ψωριάρης,** ὁ اویوزلی οὐγιουζλού, جربی δζερεπί.

Ψωρίασις, ἡ κν. **Ψώριασμα,** τὸ اویوزلمه οὐγιουζλαμά, دای الصدف δάϊ οὐσ-σαδέφ, تصدف τεσαδδούφ.

Ψωρικός, ή, όν, (Ι) جربی δζερεπί.

Ψωρι(άω)ῶ, κν. **Ψωριάζω,** اویوزلامق οὐγιουζλαμάκ, اویوزلی او. οὐγιουζλοὺ ὀλ.

Ψωρίον, τὸ κν. **Ψωροβότανον,** (Βτ.) اویوز اوتی οὐγιοὺζ ὀτού

Ψωροφθαλμία, ἡ (Ι) كوز اویوزی γκιὸζ οὐγιουζού, جرب الاجفان δζερὲπ οὐλ-ἐδζφάν.

Ψωρός, ή, ὸν καὶ **Ψωριῶν, ῶσα, ῶν,** اویوزلی οὐγιουζλού, جربی δζερεπί.

Ψωροφύτης, ὁ (Ι) صولوجه σουλουδζέ. [ρεπί.

Ψωρώδης, ες, (Ι) جربی δζε-

Ω

Ω, ω, اومغا ὀμέγα. («اومغا» و.ا) تسمیه اولنان حرف الفبای رومینك یكرمی درنجی حرفی اولوب اوطه كلمه‌سنده‌كی او كی تلفظ اولنور.)

Ω', ω', (Ἀριθμ.) سكز یوز σεκὶζ γιούζ. § سكز یوزنجی σεκὶζ γιουζόυνδζού.

‚Ω, ‚ω, (Ἀριθμ.) سكز یوز بیك σεκὶζ γιοὺζ πίν. § سكز یوز بیكنجی σεκὶζ γιοὺζ πινινδζί.

Ὦ! (Ἐπφ. ἐκπλήξεως, χαρᾶς καὶ λύπης) آی ἄϊ, وای βάϊ, های χάϊ, آ! ἄ! «*ὢ! τοῦ θαύματος* ! آ ἄ! نه عجب νὲ ἀδζέπ. «*ὢ! τῆς δυστυχίας* وای بدبختلق βάϊ πιτσαρελίκ. «*ὢ! καλῶς ὡρίσατε* وای صفا كلدیكز βάϊ σαφὰ γκελδινίζ.

Ὦ, (Ἐπφ. κλήσεως ἢ προσρήσεως) ای ἔϊ, یا γιά, ایا ἄγια. «*ὦ!*

Θεέ! يا خدا γιὰ χουδά, يا رب γιὰ ράππ. «*ὦ φίλε!* اى دوستم ἔϊ δοστούμ. «*ὦ! οὗτος* يهو γιαχού.

Ὦα, ἡ كنار κενάρ, ياقه γιακά, پرواز πέρβάζ. [ταδζήκ.

Ὠάριον, τὸ يورطوجق γιόυμουρ-

Ὠβά, ἡ قبيله καπιλέ, اوبا ὀπά.

Ὠβιάριον, τὸ خاويار χαβγιάρ.

Ὠδάριον, τὸ قيصه شرقى κησσὰ σαρκή.

Ὧδε, (Ἐπρ.) بوراده πούραδα, شورادە σούραδα. «*οὐκ ἔστιν*— بورادە دكلدر πούραδα δεγίλδιρ.

Ὠδεῖον, τὸ سماعخانه σεμα'χανέ, خانەندەخانه χανενδεχανέ, اوديون ὀδιγιόν.

Ὠδή, ἡ نغمه ναγμέ, كفته κιουφτέ. «— *ἐθνική* ملى هوا μιλλὶ χαβά. «— *ἐρωτική* غزل γαζέλ, قصيده κασηδέ. [μεβί.

Ὠδικός, ή, όν, نغمەوى ναγ-

Ὠδινηρός, ά, όν, وجعلى βεδζα'λή.

Ὠδίνω, اوو. چوجوق آغريسى τσοδζούκ ἀγρησὴ ὀλ. آغرمق ἀγρημάκ, توجع ا. τεβεδζδζού' ἰτ.

Ὠδίς, ἡ چوجوق آغريسى τσοδζοὺκ ἀγρησή. ‖ (μτφ.) طرغورمه δογουρμά.

Ὦθησις, ἡ ايتمه γιτμέ, دفع δέφ'.

Ὠθ(έω)ῶ, ايتمك γιτμέκ, دفع ا. δέφ' ἰτ.

Ὠκεανός, ὁ بحر محيط πάχρι μουχήτ, اوقيانوس ὀκεγιανός. «*αἱ νῆσοι τοῦ* —οῦ جزائر بحر محيط δζεζαΐρι πάχρι μουχήτ. «*ταξειδεύω εἰς τὸν* —ὸν بحر محيطه سير و سفر ا. πάχρι μουχητὰ σεΐρ οὐ σεφὲρ ἰτ. «ὁ *Ἀτλαντικὸς* — بحر محيط آطلاس πάχρι μουχὴτ Ἀτλάς, بحر محيط غربى πάχρι μουχήτι γαρπί. «ὁ *παγωμένος* — بحر منجمد πάχρι μουνδζεμίδ. «ὁ *Νότιος*— بحر محيط جنوبى πάχρι μουχήτι δζενουπί. «ὁ *βόρειος* — بحر محيط شمالى πάχρι μουχήτι σιμαλί.

Ὤκιμον, τὸ (Βτ.) فسلكن φεσλεγέν, ديحان ρεϊχάν. [σεΐρ.

Ὠκυπορία, ἡ چابكسير τσαπούκ-

Ὠκυποδ(έω)ῶ, اياق چابوقلغى ا. ἀγιὰκ τσαπουκλουγοὺ ἰτ.

Ὠκύπους, ὁ آياغى چابوق ἀγιαγὴ τσαπούκ, سريع الحركه σερὶ' οὐλ-χαρεκέ, بادپا παδ-πά.

Ὠκύς, εῖα, ύ, چابوق τσαπούκ, چابك τσαπούκ, تيز τίζ, سريع σερί'.

Ὠκύτης, ἡ چابوقلق τσαπουκλούκ, چابكى τσαπούκί, تيزلك τιζλίκ, سرعت σουρ'άτ.

Ὠλεκρανίζω, ديرسكله اورمق δυρσέκλε βουρμάκ.

Ὠλέκρανον, τὸ (Ι) ديرسك اوجى διρσὲκ οὐδζού, زج ζούδζ, رأس مرفق ρεέσι μιρφάκ.

Ὠλεκρανικός, ή, όν, (Ι) مرفق μιρφακή.

Ὠλένη, ἡ قول κόλ, بازو παζού. ‖ قوجاق κουδζάκ, آغوس ἀγούς.

Ὠμέγα, τὸ اومغا ὀμέγα. (الفباى رومينك ايكرى درتنجى حرفك اسمي.)

'Ωμιαῖος, α, ον, (I) كتفى κετφί.

'Ωμίας, ὁ اوموزلى ὀμουζλού.

'Ωμίζομαι, اوموزلمق ὀμουζλαμάκ, اوموزه آلمق ὀμουζὰ ἀλμάκ.

"Ωμιλλα, ἡ جويز اويونى δζιβὶζ ὀγιουνού.

'Ωμιστής, ὁ حمال χαμμάλ.

'Ωμοβόρος, ὁ چيك يين τσίγι γεγέν, لاشه‌خوار λαśε-χάρ.

'Ωμολογημένως, (Ἐπρ.) شبهه‌سز σούπχεσίζ.

'Ωμοπλάτη, ἡ(I) عظم كتف ἄζμι κέτφ, كورك كيكى κιόυρὲκ κεμιγί, شانه σανέ.

'Ωμός, ή, όν, پيشمه‌مش πίσμεμιś, غير مطبوخ γάῖρι ματπούχ, چيك τσίγι. § (ἐπὶ καρπῶν) خام χάμ. § (ἐπὶ ἀνθρώπων) وحشى βαχσή, جفاكار δζεφακιάρ, مرحمتسز μερχαμετ-σίζ. § —ῶς (ἐπρ.) غدارانه γαδαρανέ, مرحمتسزجه μερχαμετ-σίζδζε, جور و جفا ايله δζὲβρ οὐ δζεφὰ ἰλέ, شدتله σιδδέτλε, وحشيانه βαχσιγιανέ.

"Ωμος, ὁ (I) اوموز ὀμούζ, منكب μενκὶπ πλ. مناكب μενακίπ, كتف κέτφ, دوش δούś.

'Ωμότης, ἡ چيكلك τσιγιλίκ. § خاملق χαμλήκ. § (μτφ.) غدارلق γαδαρλήκ, مرحمتسزلك μερχαμετ-σιζλίκ, سرتلك σερτλίκ.

'Ωμοτοκία, ἡ اسقاط جنين ἰσκάτι δζενίν. [οὐγιανμήś.

'Ωμόϋπνος, ον, خام اويقش χὰμ

'Ωμοφάγος, ὁ چيك ات اكل ايدن τσίγι ἒτ ἔκιλ ἰδέν, چيك ييجى τσίγι γεγιδζί, لاشه‌خوار λαśε-χάρ. [λούκ.

'Ωμοφόριον, τὸ اوموزلق ὀμουζ-

'Ωμοφορ(έω)ῶ, اوموزه كتيرمك ὀμουζὰ γκετιρμέκ, تحمل ا. τεχαμμοὺλ ἰτ.

'Ωμόφρων, ὁ افكار وحشيه صاحبى ἐφκιάρι βαχσιγὲ σαχηπή, غدار γαδδάρ, شديد σεδίδ. § —ως (ἐπρ.) غدارانه γαδαρανέ, جفاكارانه δζεφακιαρανέ.

"Ων, οὖσα, ὄν, (Μτχ. τοῦ Εἰμὶ) اولان ὀλάν, موجود μεβδζούδ. «τὸ ὑπέρτατον Ὄν» واجب الوجود βαδζὶπ οὐλ-βουδζούδ, الله ἀλλάχ, تكرى τανρί.

'Ωνή, ἡ صاتون آليش σατοὺν ἀλήś, اشترا ἰστιρά, مبايعه μουπααγιά.

"Ωνημα, τὸ καὶ **"Ωνησις,** ἡ اشترا ἰστιρά.

'Ωνητής, ὁ مشترى μουστερή.

'Ωνητός, ή, όν, مشترا μουστερά.

"Ωνιος, α, ον, صاتيلق σατηλήκ, صاتيلور σατηλούρ. «τὰ ὤνια» ارزاق ἐρζάκ, ذخاير ζεχαΐρ, مأكولات μεεκιουλάτ.

'Ων(έο)οῦμαι, صاتون آلمق σατοὺν ἀλμάκ, اشترا ا. ἰστιρὰ ἰτ. مبايعه ا. μουπααγιὰ ἰτ.

'Ωόγαλα, τὸ يورطلى سود γιουμουρταλὴ σούδ. [ταλαμά.

'Ωογονία, ἡ يورطلامه γιουμουρ-

'Ωοειδής, ές, يورطه شكلنده اولان γιουμουρτὰ σεκλινδὲ ὀλάν, بيضى

الشكل πεΐζὶ οὐσ-σέκλ, بيضى πεΐζί.

Ὠοθήκη, ἡ يورطه ظرفى γιουμουρτὰ ζαρφή. § (I) ميض μεπγέζ.

Ὠόν, τὸ يورطه γιουμουρτά, بيضه πεΐζὰ πλ. بيضات πεΐζάτ, خايه χαγέ. « — ὄρνιθος طاوق يورطه سى ταοὺκ γιουμουρτασή, بيضه الدجاجه πεΐζὰ οὐδ-δεδζαδζέ. «τὸ λευκὸν τοῦ ᾠοῦ يورطه آقى γιουμουρτὰ ἀκή. « τὸ κίτρινον τοῦ ᾠοῦ يورطه صاريسى γιουμουρτὰ σαρησή. « κόκκινα ᾠά قزيل يورطه κηζὴλ γιουμουρτά, پسقاليه يورطه سى πασκάλιια γιουμουρτασή.

Ὠοπωλεῖον, τὸ يورطه جى دكانى γιουμουρταδζὴ δουκκιανή.

Ὠοπώλης, ὁ يورطه جى γιουμουρταδζή.

Ὠοσκοπία, ἡ كهانت البيضه κεχανὲτ οὐλ-πεΐζά.

Ὠοτάριχον, τὸ باليق يورطه سى παλὴκ γιουμουρτασή. [ταλαμά.

Ὠοτοκία, ἡ يورطه لامه γιουμουρ-

Ὠοτόκος, ὁ مولدة البيض μουβελλιδὲτ οὐλ-πεΐζ, يورطه لايان γιουμουρταλαγιάν.

Ὠοτοκισμός, ὁ مذهب بيضيون μεζχέπι πεΐζιγιούν. [γιούν.

Ὠοτοκιστής, ὁ بيضيون πεΐζι-

Ὠοτομία, ἡ خزع البيض χάζ' οὐλ-πεΐζ. [μουρταλαμάκ.

Ὠοτοκ(έω)ῶ, يورطه لامق γιου-

Ὠοφάγος, ὁ يورطه يين γιουμουρτὰ γεγέν, خايه خوار χαγὲ-χάρ.

Ὠοφόρος, ον, حامل بيضه χαμίλι πεΐζά, يورطه لى γιουμουρταλή.

Ὥρα, ἡ ساعت σαὰτ πλ. ساعات σαάτ. «ἡ — διαιρεῖται εἰς 60 λεπτὰ ساعت الّتى دقيقه يه منقسمدر σαὰτ ἀλτμὴς δακηκαγιὰ μουνκασίμδιρ. «μία — μετὰ τὸ μεσονύκτιον نصف ليلدن بر ساعتدنصوكره νίσφι λεΐλδὲν πὶρ σαατδάνσονρα. «ἦλθε εἰς τὰς τρεῖς ὥρας μεταμεσημβρίαν بعد الظهر ساعت اوچده واصل اولمشدر πὰδ ἐζζοὺχρ σαὰτ οὐτσδὲ βασὴλ ὀλμούσδουρ. «τί — εἶναι ساعت قاچدر σαὰτ κάτσδιρ. « ἡ — εἶναι μία ساعت بردر σαὰτ πίρδιρ. « κάθε τρεῖς ὥρας هر اوچ ساعتده πεχὲρ οὔτς σαατδά. § وقت βάκτ, زمان ζεμάν. « εἶναι — νὰ γευματίσωμεν اويله طعام وقتيدر οϊλὲ ταμὴν βακτήδιρ. «— τοῦ ἔτους موسم μεβσίμ, فصل φάσλ πλ. فصول φουσούλ. «αἱ τέσσαρες ὧραι τοῦ ἔτους فصول اربعه φουσούλι ἐρπαά. «κόρη ἐν — γάμου قيز كلينلك γκελινλὶκ κήζ, بالغه παληγά. «ἐν — χειμῶνος قيش موسمنده κὴς μεβσιμινδέ, فصل شتاده φάσλι σιταδά. «— καλὴ وقتلر خير اولسون βακητλὰρ χαΐρ ὀλσούν, اوغورلر اولسون ὀγουρλὰρ ὀλσούν, سعادتله σαα-δέτλε. «— σου καλὴ خوشجه قالين χόσδζε κάλην.

Ὡραΐζω, سوسلنديرمك σουσλενδιρμέκ, تزيين ا. τεζγὶν ἰτ. مزين ا. μουζεγγὲν ἰτ. § (πθ.) تزين ا. τε-

ζγιοὺν ἰτ. ‖ قورولق κουρουλμάκ, تكبر ا. τεκεππούρ ἰτ.

'Ωραῖος, α, ον, كوزل γκιόυζέλ, حسن χασέν, جميل δζεμίλ, بك πεχί, مليح μελίχ. § لطيف λατίφ, نفيس νεφίς, خوش χός, خوشنما χοσνουμά, دلكشا διλκιουσά, حسندان χουσνδάν, دلبر διλπέρ, زيبا ζιπά. ‖ انيق ανίκ, دلار διλάρ. «*ὡραῖοι ὀφθαλμοὶ* عيون ملاحتون ούγιούνι μελαχατ-νουμούν. «*ὡραία γυνὴ* كوزل قارى γκιούζὲλ καρή, زن خوشلقا ζίνι χοσληκά. «— *καιρὸς* كوزل هوا γκιουζὲλ χβά. «—*ον πρόσωπον* حسندان روى ρούϊ χουσνδάν. «*ὡραῖα ἄνθη* ازهار لطيفه ἐζχάρι λατιφέ. «*τὸ —ον φῦλον* طائفۀ نسا ταϊφέϊ νισά. ‖ —*ῶς* (ἐπρ.) كوزلجه γκιούζέλδζε, اعلا ἀλιά.

'Ωραιότης, ἡ كوزللك γκιούζελλίκ, دلبرلك διλπερλίκ, حسن χούσν, جمال δζεμάλ, ملاحت μελαχάτ, بهجت πεχδζέτ, بها πεχά, وسامت βεσαμέτ, لطافت λεταφέτ. «*φυσικὴ* — حسن طبيعى χούσνι ταπιί. «*τεχνιτὴ* — حسن صناعى χούσνι σαναΐ.

'Ωραϊσμός, ὁ تزيين τεζγὶν πλ. تزينات τεζγινάτ. [ἰδιδζί.

'Ωραϊστής, ὁ تزيين ايديجى τεζγὶν

'Ωριαῖος, α, ον, بر ساعتلك πὶρ σαατλήκ.

'Ωριμάζω, يشيرمك γεσιρμέκ, كمالنى بولمق κεμαλινὶ πουλμάκ, نصابتى بولمق νεσαπετὶ πουλμάκ, اولمق ὀλμάκ, قوام بولمق κηβάμ πουλμάκ, كسب نضج κέσπι νάζδζ ἰτ. ا. انضاج ا. ἰνζάδζ ἰτ.

'Ωρίμανσις, ἡ اولمه ὀλμά, قوام κηβάμ, نضج νάζδζ, انتضاج ἰντιζάδζ, انضاج ἰνζάδζ.

"Ωριμος, ον, اولمش ὀλμούς, يتشمش γετισμίς, قوام κηβάμ, ناضج ναζίδζ, رسيده ρεσιδέ. ‖ كمال κεμάλ, تام τάμμ. «—*ἡλικία* سن كمال σίνν κεμάλ, سال كمال σάλι κεμάλ. ‖—*ως* (ἐπρ.) لايقيله λαϊκὴ ἰλέ, كماليله κεμαλὶ ἰλέ.

'Ωριμότης, ἡ انتضاج ἰντιζάδζ, قوام κηβάμ.

'Ωρισμένως, ('Επρ.) صورت معينده σουρέτι μουαγενεδέ, معين اولهرق μουαγγὲν ὀλαράκ.

'Ωροδείκτης, ὁ ساعت عقربى σαὰτ ἀκρεπί.

'Ωρολόγιον, τὸ ساعت σαάτ. «*ἡλιακὸν* — كونش ساعتى γκιούνὲς σαατή, بسيط شمس πεσιτάϊ σέμς. «*ἠλεκτρικὸν* — الكتريق ساعتى ἰλεκτρὶκ σαατή. «*χρυσοῦν*— آلتون ساعت ἀλτοὺν σαάτ. § ('Εκκλ.) دعا كتابى δοὰ κιταπί.

'Ωρολογοποιεῖον, τὸ ساعتجى دكانى - مغازه سى σαατδζὴ δουκκιανὴ-μαγάζαση, ساعت فابريقه سى σαὰτ φάπρικαση.

'Ωρολογοποιΐα, ἡ ساعتجيلك σααтδζιλίκ, ساعت تجارتى σαὰτ τιδζαρετί. [ατδζή.

'Ωρολογοποιός, ὁ ساعتجى σα-

῾Ωρολογοπωλεῖον, τὸ ساعتجی دکانی σαατδζὴ δουκκιανή.

῾Ωρολογοπώλης, ὁ ساعتجی σαατδζή. [σάδι βάκτ.

῾Ωροσκοπία, ἡ ارصاد وقت ἰρ-

῾Ωροσκόπος, ὁ مرصد وقت μιρσάδι βάκτ.

᾿Ωρυγή, ἡ حاولامه χαβλαμά, اولومه οὐλουμά.

᾿Ωρύω καὶ — **ομαι,** حاولامق χαβλαμάκ, اولومق οὐλουμάκ.

῾Ως, (᾿Επρ.) کبی κιπί, مثللو μεσιλλού, کویا γκιουγιά, صانکه σάνκη. § نه قدر νὲ καδάρ. § نصل νάσηλ. § که κί. § چونکه τσούνκι. «ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ اکثریا ἐκσέριγια. «ὡς κληρονόμος وارث کبی βαρὶς κιπί, وارث صفته βαρὴς σηφατὶ ἰλέ. «ὡς πρὸς کوره γκιορέ, کبی κιπί. «ἐφέρθη ὡς φίλος دوست کبی معامله ایلدی δόστ κιπὶ μουαμελὲ εἶλεδί.

῾Ωσάν, (᾿Επρ.) کبی κιπί, مثللو μισιλλού, صانکه σάνκι, کویا γκιουγιά. «— νὰ کویا که γκιουγιά κι, صانکه σάνκι.

῾Ωσανεί, (᾿Επρ.) صانکه σάνκι, کویا γκιουγιά.

῾Ωσαύτως, (᾿Επρ.) کذا κεζά, کذلك κέζαλικ, دخی δαχή.

῾Ωσεί, (᾿Επρ.) کبی κιπί, تخمینا ταχμίνεν.

῞Ωσπερ, (᾿Επρ.) نصلکه νάσηλκι. § کویا γκιουγιά. § کبی κιπί.

῞Ωστε, (᾿Επρ.) که κί. § بویله ایسه ποϊλὲ ἰσέ. «εἰς τρόπον— که بو وجهله πού βέδζχιλε κι.

᾿Ωτάγρα, ἡ قولاق کرپتی κουλὰκ κερπετινί, فضاج الاذان φεζάδζ οὐλ-ἀζάν.

᾿Ωτακουστής, ὁ جاسوس δζασούς, جاسید δζασίδ.

᾿Ωτακουστ (έω) ῶ, صاقلانوب دکلمك σακκλανοὺπ δινλεμέκ, کوز قولاق او. γκιὸζ κουλὰκ ὀλ. قولاق مسافری او. κουλὰκ μουσαφιρὶ ὀλ.

᾿Ωτακουστική, ἡ جاسوسلق δζασουσλούκ.

᾿Ωταλγία, ἡ (Ι) قولاق آغریسی κουλὰκ ἀγρησή, الم الاذان ἐλέμι οὐλοὔζν.

᾿Ωταλγικός, ή, όν, مضاد الم اذن μουζάδδι ἐλέμι οὔζν, مسکن آلام اذنیه μεσεκκίνι ἀλιάμι οὐζνιγέ.

᾿Ωταλγ (έω) ῶ, قولاق آغرمق κουλὰκ ἀγρημάκ.

᾿Ωτάριον, τὸ قولاقجق κουλακδζήκ, اذین οὐζίν.

᾿Ωτεγχύτης, ὁ (Ι) مزرقهٔ اذن μεζρακάϊ οὔζν, زروق اذنیه ζερβάκι οὐζνιγέ.

᾿Ωτιοειδής, ές, اذنی οὐζνί, اذنی الشکل οὐζνὶ οὐσ-σέκλ.

᾿Ωτίον, τὸ قولاق κουλάκ, اذن οὔζν πλ. آذان ἀζάν, سمع σέμ', کوش κιούς.

᾿Ωτῖτις, ἡ (Ι) التهاب اذن ἰλτιχάπι οὔζν. [κουσού.

᾿Ωτίς, ἡ (Ζλγ.) طوی قوشی τόϊ

'Ωτογλυφίς, ἡ καὶ **'Ωτόγλυφον,** τὸ خلال χηλάλ.

'Ωτοειδής, ές, اذنی οὐζνί.

'Ωτόεις, εσσα, εν, قولاقلی κουλακλή.

'Ωτογραφία, ἡ (Ι) توصیف الاذن τεβσήφ οὐλ-οὔζν.

'Ωτοκοπ(έω)ῶ, قولاق كسمك κουλὰκ κεσμέκ.

'Ωτοκωφ(έω)ῶ, صاغر اول σαγὴρ ὀλ.

'Ωτόλιθος, ὁ حصاة الاذن χασὰτ οὐλ-οὔζν.

'Ωτοπλαστία, ἡ (Ι) تصنیع الاذن τασνὶ' οὐλ-οὔζν.

'Ωτοπάροχος, ον, هر شیه قولاق ویرن χὲρ σεγὲ κουλὰκ βιρέν.

'Ωτόρροια, ἡ (Ι) سیلان اذن σεγελάνι οὔζν.

'Ωτοσκόπιον, τὸ (Ι) منظر اذن μενζάρι οὔζν, بین اذن οὔζν-πίν.

'Ωτότμητος, ον, قولاغی كسیك κουλαγὴ κεσίκ.

'Ωτοτομία, ἡ (Ι) خزع الاذن χὰζ' οὐλ-οὔζν.

'Ωφέλεια, ἡ فائده φαϊδὲ πλ. فوائد φεβαΐδ, منفعت μενφαὰτ πλ. منافع μεναφὶ', كار κιὰρ, تمتع τεμεττού, نفع νέφ', سود σούδ. § (Νμ.) منفعت μενφαάτ. «ἡ ζημία εἶναι ἀντίστοιχος τῆς ὠφελείας مضرت منفعت مقابلنده در μαζαρρὰτ μενφαὰτ μουκαπελεσινδέδιρ. «δημοσία — منافع عمومیه μεναφίϊ οὐμουμιγέ. «οὐδεμίαν παρέχει τοῦτο —αν بو شئ بر درلو فائده ویرمز πού σεϊν πὶρ τουρλοὺ φαϊδεσὶ βιρμέζ.

'Ωφέλημα, τὸ καὶ **'Ωφέλησις,** ἡ منفعت μενφαάτ, فائده φαϊδέ.

'Ωφέλιμος, ον, فائده‌لی φαϊδελή, كارلی κιαρλή, نافع ναφὶ' انفع ἐνφά, مفید φαϊδ, مفید μουφίδ, مستفید μουστεφίδ, لازملی λαζιμλή. § —ίμως (ἐπρ.) فائده‌لی اوله‌رق φαϊδελὴ ὀλαράκ, انفعنی νέφ'αν الاانفع على وجه ἀλ-ὲλ-βέδζχ οὐλ-ἐνφά, نافع اوله‌رق ναφὶ' ὀλαράκ. « —οι γνώσεις معلومات نافعه μα'λιουμάτι ναφιά. «εἶναι ἄνθρωπος ὅστις δύναται νὰ σᾶς φανῇ — سزه اوموركز نافع بر آدمدر ὁμουρουνουζὰ ναφὶ' πὶρ ἀδάμδιρ. «εἶναι — ἐνασχόλησις نافع بر مشغولیتدر ναφὶ' πὶρ μεσγουλιγέτδιρ. «ἐὰν δύναμαι νὰ σᾶς φανῶ — ذاتكزه بر كونه نافع اولمق ممكن ایسه ζατινιζὰ πὶρ γκιούνὲ ναφὶμ ὀλμὰκ μουμκὶν ισέ.

'Ωφελ(έω)ῶ, موجب فائده اول μουδζίπι φαϊδὲ ὀλ. فائده ا. φαϊδὲ ἰτ. قازانمق γκιαζαμάκ, مفید اول μουφὶδ ὀλ. تمتع ا. τεμτὶ' ἰτ. § (πθ.) استفاده ا. ἰστιφαδὲ ἰτ. انتفاع ا. ἰντιφὰ' ἰτ. كسب كار ا. κέσπι κιὰρ ἰτ. منفعت كورمك μενφαὰτ γκιορμέκ, فائده‌لنمك φαϊδελενμέκ, تمتع ا. τεμεττοὺ ἰτ. كار ا. κιὰρ ἰτ. «οὐδὲν ὠφελεῖ هیچ بر فائده‌سی یوقدر χὶτς πὶρ φαϊδεσὶ γιόκδουρ. «τί ὠφελεῖ نه فائده νὲ φαϊδέ. «ὠφελοῦμαι ἀπὸ τὴν περίστασιν فرصتدن

استفاده. φουρσατδὰν ἰστιφαδὲ ἴτ. فرصت فوت ايتمك φουρσατὴ φὲβτ ἴτμεμεκ. «*εἰς τί τοῦτο σὲ ὠφελεῖ*; بو سكا نه يارار πού σανὰ νεγὲ γιαράρ.

Ὢχ! (Ἐπφ) اوخ ὄχ.

Ὤχρα, ἡ صارى آشى σαρὴ ἀσὴ, بويا آشى ἀσὴ ποιγιά, ازنكيان ἐζενγκιάν.

Ὠχραίνω, صارارتمق σαραρτμάκ, صولدرمق σολδουρμάκ.

Ὠχρίας, ὁ صولاق σολάκ.

Ὠχρίασις, ἡ صارارمه σαραρμά.

Ὠχρι(άω)ῶ, صارارمق σαραρμάκ, صولمق σολμάκ. ‖ بكزى بوزمق πενζὶ ποζμάκ. «— *ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ κινδύνου* ظهور تهلكهده بكزى كچمك ζουχούρι τεχλικεδὲ πενζὶ γκετσμέκ.

Ὠχρός, ά, όν, صارى σαρὴ, اصفر ἀσφέρ, زرد ζέρδ. ‖ بكزى بوزمش πενζὶ ποζμούς.

Ὦχρος, τὸ (Βτ.) آق بورجاق ἄκ πουρδζάκ.

Ὠχρότης, ἡ صارارمه σαραρμά, صاريلق σαρηλήκ, صولوقلق σολουκλούκ.

Ὤψ, ὁ يوز γιούζ, وجه βέδζχ. ‖ كوز γκιόζ, عين ἄϊν.

ΤΕΛΟΣ

ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΤΟΜΟΥ